Ч. 64 Львів, субота 1. (14. цьвітня) 1906. Р. XVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chudawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границю:
на цілий рік 32 к. — 44 к.
на пів року 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік 28 к. на пів року 14 к.
на чверть року 7 „ на місяць 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция ул. ч. 23 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише з отверелими застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від оплати.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну строчку (петитовую або її обсягу), а за рубрики „Надіслане" по 30 с. Неоплачені інсерати приймають оголошенє числить ся по 30 с. за строчку.

Христос воскресе!

Пирсли каїдани. Розсьвітила ся мрака темноти, зняло ся сьвітло і з гробу придавленого каменем повстала предвічна Правда.

І заграли весело дзвони та з мілїонів сердець залунала могутня пісня побіди „Христос воскресе!" А ся пісня пливе далеко і широко, пливе від стоків Карпат аж до Дону, несе ся филею по всїй Руси-Украйні і перелїтає аж там, де також живуть наші братя вигнані з краю недолею... за Океани.

Христос воскресе!

— Во істину воскресе!

І воскресе також для нашого народу Правда, придавлена каменем неволї, та настане день щастя і радости. А хоч нас дожидають ще тяжкі хвилї проби, хоч наш нарід томить ся єще по тюрмах і криміналах а над українською землею висять єще темні мраки, що заслонюють путь Істинї, то однак від Сходу починає вже і для нас благословити ся на сьвіт та стає в зарані сяєво волї і свободи.

Христос воскресе!

Такий радісний оклик лле ся із груди мілїонів. Лле ся як заповідь красшого житя, як вислів надії. А та надія сповнить ся і стане Русь-Україна от гроба, як стала от гроба перед віками для всеї людскости Правда на землї.

Возрадуймо ся отже в тім дни всї, кого давить нужда, кого гнетуть каїдани, хто спочуває недолю народа. „Христос воскресе" — тим окликом здоровимо і ми велику руску родину від стоків Карпат до Дону і гень аж поза Океаном, де тільки звенить українське слово і бє ся українське серце в груди.

Христос воскресе от гроба і разийдуть ся всї врази Єго — Славіте!

Плюральна система.

Поміж віденьским правительством а проводирами „польского кола" зачали ся закулїсові переговори що-до условин, під якими „коло" готово покинути своє непримиримє становище супротив виборчої реформи. Розуміє ся, що „колу" розходить ся о такі „поправки" у Гавчовім проєктї, котрі забезпечили би шляхоцко-польским верховодам ще лїпше дотеперішну позицию в парляментї та в краю. Нерівність виборчих округів в комбінациї із пропорціональною системою видають ся „колу" ще за малою забезпекою єго стану посїдання, а то тим більше, що мандати меншости та територияльна великість східногалицких сїльских округів за мало — на думку шляхоцких верховодів — забезпечують специяльно шляхоцкі інтереси. Коли-ж в пониманю вшехпольской „демократичної" (lucus a non lucendo!) інтелїгенциї, інтерес „дворку" совпадає з інтересом „народовим", тож і вшехполяки згідні з польскою консервою на точцї узнаня упривілїйованого становища польских посїдаючих кляс на Руси супротив руских селяньских і маломіщаньских мас.

На тім як-раз підкладї вигріто у ретортах польских политиків новий плян для „ратованя" тєсте дальшого загарбуваня мандатів на Руси — а іменно т. зв. плюральну виборчу систему. О тій системі розписував ся ще з початком року шляхоцкий Czas, вважаючи єї найвідповіднїйшою для галицких відносин. З нею, наче циган із писаною торбою, носило ся без перестанку Słowo Polskie та єго политичний одномишленник і співробітник д-р Гломбіньский. Про ту вкінци систему заговорено знов голоснїйше послїдними часами з польскої сторони та є деякі признаки, з яких належить заключати, що за политичними кулїсами роблять ся заходи, аби сю, полъскими политиками так прихвалювану систему, перепачкувати в Гавчовий проєкт виборчої реформи.

Нема, та мабуть і ніколи не буде на сьвітї так досконалої виборчої системи, щоби против неї не можна було підняти ніяких замітів. І систему загального, безпосередного, тайного та рівного виборчого критикують", хоч безуслівно на нинїшнім степени розвою людскої суспільности належить вважати єї згідно із таким политичним генїєм, як Бісмарк, за найсовершеннїйшу і найбільш до абсолютної справедливости зближену форму виборчого права. Натомість однак побіч системи курияльної нема і не можна собі подумати системи більш обскурної, більш несправедливої та більш суперечної з ідеєю рівности і з ідеєю людскої особовости — як т. зв. система плюральна.

Курияльна система, як вона доси істнує в Австрий, єсть очевидною кривдою, вопіющою до неба о справедливість, і єсть очевидним пережитком, що єго само житє викидає пова чердак. Та мала вона за собою бодай зверхні позори, які є не так виправдували, як толкували, а іменно були ними: передана в історичний спадщини структура суспільности та политична незрілість т. зв. висших кляс в часї творенія теперішної виборчої системи. Плюральна система — клясичний виплід плютократичного сьвітогляду — не має за собою ні одного, ні другого: ні історичного оправданя, ні так само политичного — не згадуючи вже про крайно неморальну і антісуспільну єї засаду, що про виборче право і єго силу децидує не горожаньско-суспільна, ані моральна, ані навіть історично-суспільна важність людини, але грубість та обємистість череса.

Плюральна система, після якої перворядним крітериєм для оцінки сили виборчого права одиниці стає рід і скількість оплачуваних нею податків, носить у собі усї ті разячі хиби, що на них усе хоріла всяка плютократична форма политичного ладу. Де рішаючим чинником єсть не людина, не горожанин, а гріш, там не може бути бесїди ні о справедливости, ні о горожаньскій морали, ні вкінци такого ладу неможна назвати политично розумним.

Плюральна система перш усего несправедлива і то несправедлива на дві лади: По перше несправедлива вона тим, що основою виміру политичних прав одиниці робить вона не те, що єсть у суспільности правилом, але як-раз те, що єсть виїмком. Навіть такий завзятий поборник плюральности, а заїлий противник рівности виборчого права, як д-р Гломбіньский, признав у парляментї (коли ходило о податкову силу Галичини в прирівнаню до решти Австриї та о вимір скількости послів для Галичини!), що Галичина платить в трое тілько податків посередних, консумциїних, що безпосередних (грунтового, домового, зарібкового і доходового). А звісна річ, і се навіть можна вичитати чорне на білім в підручнику „Економії" того самого д-ра Гломбіньского, що нема загальнїйшого і рівнїйшого податку, від податків консумциїних. Так само загальним і безвзглядно рівним єсть найбільший з податків — податок крови. Колиж загальність і рівність тих двох найбільших податків єсть загальним правилом, а оплачуване ріжних податьи безпосередних — затим перівність податкова — виїмком, і коли про силу податкову децидують по правилї не податки безпосередні, але посередні, яких висота що-до кождої одиниці з осібна не дасть ся провірити — то було би драстичною і крайно нельогічною несправедливостию переходити над правилом до порядку, а виїмок підвести до основ политичної структури.

Друга несправедливість плюральної системи лежить в ей злім механізмі, котра-то хиба тісно звязана з на скрізь материялистичним характером системи. Сила политичного права одиниці підлягає „зниканю" і „спаданю" разом з поменшанєм чи утратою або побільшенєм чи прибутком майна по сторонї управненого — і то без огляду на се, що іменно спричинило зміну в маєтковім положеню одиниці: случай чи провина, слїпе щастє, чесна праця, чи чорний шинель або якчемна спекуляция. Яка небудь була би причина утрати майна, — сам факт зменшеня податку відбирає уже политичне право одиниці і — розуміє ся — кривдить єї тяжко, обрабовуючи єї, в супереч усяким основам і понятиям права, з добре набутого права.

Плюральна система є крайно неморальна. Як небудь станемо задивляти ся на суспільність і державу, повинні усе одним мусимо поставити моральну і горожаньску вартість людини. Плюральна система обертає сю правду горі ногами: понад усе ставить мошонку, а людину трактує наче підрядний додаток до неї. Богатий колтун або ще гірше: пройдисьвіт-спекулянт, пивка-лихвар або й торговець людского товару — люди зацної інтелїгенциї і горожаньского почутя, а то й найпримітивнїйшої моралї — коли у них лише завдяки щастю або моральній брудоті позва мошонка, через плюральну систему зістають авансовані на перворядної вартости горожан, — коли між тим найчеснїйший і найінтелїгентнїйший пролєтар — в полотняній чи в сурдуті — стає горожанином послїдної кляси! Ідеалом политичного ладу була би безперечно ще Платоном пожадана аристократия духа — правлїнє найліпших і найрозумнїйших. Та коли засада загального, рівного, безпосередного і тайного виборчого права — завдяки силї прилюдної критики і опінії — приводить нас ще найблизше до сего ідеалу, то натомість плюральна система єсть як раз єго антітезою. В царстві мамони мовчить мораль, а правда викривляєсь.

В кінци плюральна система ще й неполїтична, як неполїтичним єсть усяке копане проваль між людьми і притоване

Вибух Везува.

Сорренто, дня 8 цьвітня 1906.

Довелось менї бути сьвідком і очевидцем рідкого явища.

Везув вибухає від пяти днїв так, як не вибухав від р. 1872. Вибух розпочав ся в середу 4 цьвітня. Того дня був я в Неаполи. З кратеру Везува, з котрого в нормальнім станї вулькану піднимаєсь легкий, дим вистрілив нежданно високий стовп чорної густої маси висоти яких тисяч метрів або і більше, ширшаючи що-раз-то в горі та розсипав ся вкруги рясним дощем густого попелу, перемішаного з дрібними камінчиками й піском. Дощ сей займив простір кількох миль вокруг гори. Над цїлим Неаполем запанував сумерк неначе при затьмі сонця а над усею околицею розсипав ся густими клубами чорний туман попілу, піску і пумексу. На дахах, на улицях і мурах стало зовсїм чорно, люди ходили під парасолями неначе підчас зливи— се однак не помагало богато, бо попіл протискав ся всюди і кождий мав єго повно в очах, устах та ухах і всюди сталo єго повно в серединї домів і помешкань. Такий дощ потім падав через вечер 4-го, через цїлу ніч на 5-ий і 5-ого цьвітня до полудня. Дня 5 цьвітня около полудня перестав на короткий час падати сей дощ, однак над вечером почав Везув викидати ще вищі й густїйші клуби та затемнив цїлий небозвід над містом, над цїлим заливом неаполїтаньским, засягаючи єго аж понизше Кастеллямаре т. є. близько на чотири квадратові милї. Клуби дыму закрили гору зовсїм так, що з Побережа в Неаполи представляла ся цїла східна і полудневосхідна сторона заливу як одна, сїра, нефоремна й недвижима маса, серед якої зникали контури гір та берегів, заквітчаних буйною ростинностию винниць, помаранчевих гаїв і численно розсипаними білокамінними оселями. Дня 6 цьвітня падав цїлий день звичайний дощ, а хмари дощеві сповили разом з хмарами дыму й саджі цїлу гору з єї примежною стороною темною непроглядною заслоною. Над вечером однак понеслась в Неаполи вість, що на підніжю гори потворились нові кратери, з котрих бухнула лява, яка котить ся в долину і грозить знищенєм й катастрофою. Вість тота викликала величезну сензацию і панїку. На улицях не говорив нїхто більше про що другє, як лише про „eruzione del Vesuvio", при чім розривано собі вечірні часописи та специяльні телєграми з обсерваториї, що находить ся на Везуві. З Неаполя відійшло військо для ратунку осіб і для робіт охоронних. Сеї ночи не спав нїхто в Неаполи. Над ранком прийшли вісти більше конкретні: що лява йде в напрямі полудневім і грозить знищенєм місцевостям побудованим на полудневім стоку гори як: Боскотреказа, Торре-анунціята і Торре-Грека, що часть першої місцевости вже єсть знищена, що людність серед великої панїки опускає свої мешкання та утїкає з добутком.

Супротив тих вістий забажав я побачити все те наочно. Зібралось нас четверо осіб з Галичини пробуваючих в Неаполи і порішили за всяку цїну дістатись можливо найблизше до місця вибуху. З Неаполя на Везув єсть найлїпшою комунїкациєю дротяна зелїзниця (Drahtseilbahn) збудована звісною англїйскою фірмою для подорожий Кука, до котрої доїздить ся зелїзницею електричною. В суботу 7 цьвітня удали ся ми сейчас рано на дворець зелїзниці електричної, тут однак дізнались, що зелїзниця Кука знищена сеї ночи лявою. Друга дорога на Везув єсть зелїзницею до стациї Торре-анунціята, а звідтам фірою, їдемо отже на дворець центральний, звідки о год. 9 рано йде поїзд в тім напрямі. Їдемо покриті грубою верствою піску й попілу, який немилосерно сиплесь над цїлим містом з густих клубів вулькану. Дорога з Неаполя до Торре-анунціята треває три чверти години. На право маємо море — на лївій сторонї звисаєсь над нами страшна, грізна, височезна, темнобронзова хмара, серед котрої вирпнають що-раз нові чорні клуби густої саджі, котрі піднимаючись в гору, роблять вражінє якоїсь гігантної чудовищної скали, що з лона хмар випнула на небозвід. Дороги, які перетинав наш поїзд, переповнені народом. Идуть пішо, їдуть верхом й візками, везуть постїль, меблї й всяку всячину — на мори нагромаджено на лодках все, що на борзі з домів дасть ся забрати. Висїдаємо на стациї Торре-анунціята й тут бачимо в віддаленю 2—3 кільометрів великі просторі землї, з котрих піднимаєсь сїрий дим — се лява плине і палить все по дорозї. На стациї метушня людий; крики й зойки. З трудом дістаємо візок, котрого візник обіцює везти, як далеко буде можна. Переїздимо скоро мале, страшно брудне місточко Торре-анунціята і в'їздимо в село Боскотреказа. Тут вже справжний конець сьвіта. Домы пусті, нарід весь на улицях, все з хат повиношене, скрізь плачі та зойки, на церкві дзвонять безпастанно дзвони, в тїсних улицях неможливо перепхати ся. В половині села стоїть варта військова — вже дальше візком їхати не вільно; треба злїзти і йти пішки. Передираємось під гору ще через дві улиці і знаходимось за селом під стопами Везува. Образ, який представляєсь нам тепер, годі описати. Над нами бовваніє чорний стовп дыму, який в горі розбиваєсь вокруг широкими хмарами і спадає піском та саджею, а з стоків гори пливе чотирома струями темно-бронзова лява й палить все, що з'явиться по дорозї. Кратери отворились в горі з полудневої сторони, тож пливе лява в полудневу сторону — як-раз в напрямі Помпеї, до котрого звідси 5 до 6 кільометрів. Напрям ляви очевидно такий, який був в р. 79 по Хр., коли залила Геркулянум, Помпеї й Стабіе. Нині пливе она чотирма руслами, широкими по кількасот метрів — пливе розвалами і щілинами, які творять фалисті стоки гори. Під лявою горять дерева, трава, винниці. В віддаленю около пів кільометра бачимо сплачених пять домів. Доходимо до місця як-раз супротив одної з тих струй і бачимо виразно єї повільний, але страшний непоздержний похід. Вилазимо на високий беріг долини, яка творить русло пливучої струї ляви й бачимо єї вже в безпосередній близкости. На поперек долини висипало військо широкий вал земний, щоби спинити похід ляви — на валї стоїть нарід, а на самім передї процесия з іконами й сьвященик з хрестом. Лява пробиває однак вал і бачимо, як зпід валу починає куритись. Всї мусять з валу уступити — уступаємо й ми з бічного узгіря а військо сипле вал о кількасот кроків низше в тій самій долинї, хоч всї знаємо, що за дві-три години забере лява й сей вал безслїдно.

Протискаючись через утїкаючі товпи людий вертаємо над вечером до Неаполя, що стоїть і дальше в хмарах дыму, приспішуваний систематично саджею Везува. О годи-

Плащі і гумові пелєрини
в найновійших фасонах і взірцях поручає:
МАГАЗИН
ліноЛЄУМ і ЦЕРАТ
Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3
476

одних неоправданими привілеями других — нїчим не лїпших. А що плюральна система дратувати-ме покривджених гірш курияльної, се випливає з її крайно материяльстичного характеру. Коли доси виборець V-ої або IV-ої курії бачив лїпше виборче право у шляхтича та магната, то в психіці его почуте кривди ослаблювало ся значно сьвідомостию історичного задавнення шляхоцких привілеїв, до яких поколїня звикли. В плюральній системі повний брак сего традиційно-психічного чинника, й вона кождому покривдженому мусить являти ся видимим знаком его соціяльної низшости і антагонїзму до заможних одиниць, без огляду на їх моральну вартість та історичну минувшину. Перемінюючи державу в плютократичну спілку, плюральна система більше кождої иншої системи заострює соціяльні противенства і соціяльну борбу, звертаючи усю ненависть покривджених мас против держави повної мошонки.

Ми навели тут того рода аргументи против плюральности виборчого права, які признасть кождий з загально людского і загально горожаньского становища вповнї оправданими, полишилисьмо натомість на боцї ті заміти, які би ми мусїли піднести з становища інтересів селяньских і дрібномїщаньских мас та інтересів рускої нації, — а то тим паче, що замітів тих, як загально звісних повторяти ще раз нема потреби. Зводячи разом сказане, треба сконстатувати, що плюральна виборча система з кождого огляду представляє ся гіршою та менше оправданою навіть від курияльної — так, що коли вже ставити на становищи сальвованя привілеїв шляхти, то о много менше поганим способом до сего булоби задержанє станової системи, нїж механічна клясифікация горожан по висотї так непостійного і так неперебираючого в людскім материялї елєменту, як капітал. Коли-ж для ратованя своїх привілеїв шляхоцко-польскі провідники не вагають ся форсувати так осоружної з кождого огляду плюральности виборчого права, замикаючи очи на се, що тим робом як найрадикальнїйше топче ся саме їх шляхоцкі традиції, то се ще раз засьвідчає про крайний і вузкий егоїзм та про моральне вироджене сих верховодів, котрі для материяльних вигод і жажди власти та наживи готові втопити власне історичне „я“ в темних омутах плютократиї. Та сї панове вже нераз потоптали свою минувшину, коли лиш ходило о їх інтереси. Не завагають ся зробити сего певно і нинї...

Як сказано уже суть деякі познаки, з яких можна заключати, що польско-шляхоцкі полїтики думають висунути плюральну систему, як спосіб гарантиї для свого упривілєйованого становища. Оть-так недавно доносили ми у „Дїлї“, що краєва дирекция скарбу наказала своїм підчиненим органам виготовленє виказів усїх податників (розуміє ся, оплачуючих безпосередні податки!) враз з датами що до висоти, роду і титулів плачених податків. Такі викази непотрібні очевидно до нїчого иншого, як лише до укладу податкової статистики для студий над плюральною системою. Знов же у Львові відбув ся конвентикль вшехпольских „демократів“, на якім як-раз плюральна система була предметом горячих нарад. Все те вказує, що з одного боку польскі проводирі роблять заходи около позисканя правительства для плюральної системи, з другого зачинає ся в краю акция для фабрикациї відповідної „опінії“.

Супротив тих заходів годї нам мовчати, аби нас часом не заскочили несподївanки. Тому побіч усїх инших важних моментів, які насунула виборча реформа, не сьміємо спускати з ока і сего, та побіч инших кличів на всїх наших вічах мусить загреміти по цїлім краю: **прочь з плюральностию виборчого права! прочь з привілєєм повного капшука!**

нї другїй в ночи будить нас в Неаполи підземний глухий гук. Перша гадка, що се землетрясенє, оказуєсь на щастє неправдивою. Було се — як дізнались ми рано — отворенє нового кратеру Везува з східної сторони гори, яке наступило около другої в ночи. З нового кратеру висипалось цїле море каміня й пливе безнастанно лява струєю, широкою на 300 а високою місцями навіть на 10 метрів. Струя та пливе в напрямі місцевости Оттаямо, положеної на східнім спадї Везува.

Ранок застав Неаполь знов цїлий покритий темрявою. Помимо чудової погоди, в Неаполи еї не слїдно. Їдемо рано до Торре-анунціята й бачимо ще з зелїзниці, що похід ляви посунув ся від вчера найменше о півтора кільометра, заляв цїлу півничо-західну часть Боскотреказа й грозить безпосередно місцевости Торре-анунціята. Дим з Везува клубить ся нинї ще висше, а дими з горючої ляви закривають простір найменше 5 до 6 квадратових кільометрів. До Торре-анунціята переїзд нинї вже неможливий, звідтам утїкають вже лиш люди й стоїть варта війскова. Їдемо отже на другий бік неаполїтаньского заливу до Сорренто й маємо перед собою Везув передїлений сим заливом.

Западає вечір — бачимо серед бонваюючих стовпів хмари на Везуві червонї язики огню; від часу до часу долїтає до нас підземний гробовий гук, а депеші телєграфічні які одержують зібрані тут численно чужинці доносять, що дїло знищеня виступає що-раз в ширших розмірах...

Д-р Евген Олесницкий.

П. Ґломбіньский в Кракові.

Дня 6. с. м. загостив п. Ґломбіньский на gościnny występ до Кракова. Виступ той промостив собі при помочи краківских Вшехполяків, котрі, утворивши „мійский комітет сторонництва народово-демократичного“, скликали за запросинами збори в справі виборчої реформи. На тих зборах мав п. Ґломбіньский переконати краківских демократів, що він, хоч також демократ та ще й „народовий“, має разом з своїми товаришами рацию, коли в справі виборчої реформи тримають з консервативною більшостию польского кола та солїдарно з нею стоять за розширенєм автономії краю без уваги, чи рівночасно буде розширена також соймова ординация виборча, чи ні. Але склало ся, що „мійский комітет“ не посьмів поминути краківского посла Ротера, а сей дав п. Ґломбіньскому таку відправу, що вшехпольский комівояжер мабуть довго каятись буде свого виступу.

В своїй, більше нїж двогодинній промові п. Ґломбіньский висказав богато гадок, котрі сьвідчать о значній змінї его поглядів на користь виборчої реформи. Він упевнював, що до реформи мусить прийти, що курій стались уже неможливими. Справедлива річ, що проект Гавча опирає ся на загальнім, безпосереднім і тайнім голосованю. Рівним мабуть право виборче не буде, бо не приняли би его народи, доси упривілейовані. Длятого то проект кривдить (?!) також Поляків, бо признає їм за мало мандатів і творить западто великі виборчі округи. Але се виходить також і на користь польскої справи, бо инакше Поляки дістали би ледво трету часть мандатів з Галичини.

Як же повинні — каже дальше бесїдник повертати ся до реформи польскі демократичні посли? Вони повинні заявити ся за проектом. Докір, що реформа є за вчасна, бо наш народ єще не дозрів до неї, не має рацiї; бо жадна верства не має права рішати, чи друга є дозріла чи ні; був би то суд субєктивний. Врешті колиж і дозрїють недозрілі верстви, коли їм не дозволить ся розвинути своєї самостійности? Важнїйша річ, що правительство не порушило заразом справи розширеня компетенциї сойму і одвічальности намісника перед соймом. Всеж таки проєкт правительства треба принятн, а лише домагати ся більшого числа мандатів.

Перейшовши дальше до становиска рїжних парляментарних сторонництв супротив проєкту реформи, сказав бесїдник: „Проєкт Гавча приняв засаду охорони меншости в кількацяти округах східної Галичини, але се не заспокоює (!!) наших інтересів і викличе завзяту борбу виборчу. Коли би так можна уладити проєкт, щоби не було борб, щоби вибори відбували ся без звичайних штучок старостів і податкових інспекторів! [Пізно на користь Русинів? — *Ред.*]. Але борби будуть, а рускої справи не зможемо тепер полагодити задля агресивної полїтики Русинів (?!) та розбуджених надій, що східна Галичина буде до них належати. Ми наших прав на сходї не можемо зречи ся, хоч з другої сторони нїкому з нас і не сниться ся (?) польщити Русинів. Руска справа буде поладнана аж тогдї, коли будемо самі у себе, коли нїхто не буде нас дїлити, щоби панувати над нами, і коли Русини не будуть в парлямснтї єднати ся з нашими ворогами“. [Се-ж залежало завсїгди і тепер залежить едино від польских верховодів, бо нїщо не перешкаджало їм нїколи і тепер не перешкаджає зречи ся справдї і щиро польонізацийних забаганок та признати нам те, що нам справедливо належить ся. — *Ред.*]

П. Ґломбіньский виказував дальше, що о розширенє автономії краю треба старати ся без уваги, чи буде заразом розширена соймова ординация виборча, чи ні. Пяту курию дістанемо, а опісля дістанемо також і ширше право виборче, бо „під вилиєм новітного виховання молодше поколїнє консерватистів стає ся демократичним“. Також і в польскім колї консерватисти числять ся з загальною опінією і з голосом демократичних послів та будуть приневолені голосувати за виборчою реформою і погодять ся з нею. Тим то і нема потреби зривати солїдарности в колї. Бесїдник голосував за внесенєм Шенерера — раз, бо хотїв, щоби комісия для виборчої реформи застановила ся також над справою вилученя Галичини, а по друге, щоби дати консерватистам в колї приклад солїдарности на той випадок, коли після реформи консерватисти найдуть ся в колї в меншости.

З відповіди п. Ротера, котру варто би подати в цїлости, для браку місця вимаємо лише ті уступи, котрі нас найбільше могуть цїкавити. І так бесїдник зазначив своє вдоволенє з виводів п. Ґломбіньского, о скілько сей висказав бажанє, щоби раз скінчили ся безнастанні, а для краю і для Поляків шкідливі борби з Русинами. Коли п. Ґломбіньский назвав поміч, несену старостами і податковими інспекторами польским кандидатам немилою річию, то бесїдник зве її осоружною. Поглядів п. Ґломбіньского на відносини з Русинами в будучности бесїдник не подїляє. Правда, що тепер Русини ворожо відносять ся до Поляків; але не повинно воно бути дивним, коли зважити, що Русинів справдї кривджено, що на три мілїони населеня мають ледво 8 послів в державній раді, а в соймі лише 13, так що навіть на інтерпеляцию не мають достаточного числа власних підписів. Алеж не виходить єще, щоби і дальше мали вони в парляментї ворожо відносити ся до Поляків; коли їх не буде ся кривдити, то треба мати надїю, що у важних справах краю підуть з Поляками рука в руку.

Що-до бажаного розширеня автономії краю пригадує п. Ротер, що такі внесеня були й давнїйше, але укривано їх в комісиях та аж тепер видвигнено справу, коли ходить о виборчу реформу, та й то мабуть не на те, щоби улекшити переведенє реформи. На виводи п. Ґломбіньского що-до конечности солїдарности в польскім колї, запитує бесїдник, чи лише меншість обовязана до солїдарности, чи може також і більшість, та пригадує, як то недавно сам п. Дїдушицкий зломив тую солїдарність.

П, Ротер не згоджує ся також з рожевими надїями (питанє, чи щирими — Ред.), що соймова більшість пристане на розширенє соймової ординациї, та пригадує долю скромних внесень пп. Олесницкого, Стапіньского і ин.; тому дивувати ся треба надїям, що п і с л я розширеня соймової власти змінить ся справа н а л ї п ш е.

Вкінци на питанє, що мають демократичні посли зробити в разї, коли би польске коло не хотїло голосувати за загальним виборчим правом, відповідає п. Ротер, що посол повинен мати настілько віри, що для виборців зробить лише те, що уважає за добре. Тому і бесїдник та его товариші, як шість лїт працювали в колї, так будуть і дальше робити, поки воно буде можливе; але в рішучій хвили зроблять те, що будуть уважати за згідне з добром виборців і всеї суспільности.

Вибори в Росиї.

Маємо вже по можности точний перегляд виборів до думи державної в Росиї, переведених доси. До сего вибору станули поки-що слїдуючі губериї: архангельска, витебска, владимірска, вологодска, харківска, гродненьска, ярославска, ковеньска, костромска, курска, могилівска, московска, новгородска, олонецка, подільска, псковска, симбірска, ставропольска, тавридска, тамбовска, тверска, уфимска, петербурска, калужска, самарска, орловска і тульска. Поділивши вибраних послів після полїтичних змагань на лївицю, центр, правицю і безпартийних одержимо слїдуючі дати: 1) з лївиці вибрано послів 115, 2) з центра 19, 3) з правиці 5 і 4) безпартийних 31. Такий принайменьше бюлєтин подає „Свободная Мысль“.

Найсильнїйшою з побідивших патий є конституційно-демократична, яка на 170 вибраних доси послів має своїх аж 92.

З у к р а ї н ь с к и х губериій вибирали доси лише три губериї: харківска, подільска і таврийска. Ті три губериї вибирають 32 послів, з чого вибрано: 1) в п о д і л ь с к і й губернії — як вже було подано — селян: Михайленка, Кучуренка, Бея, Романюка, Косаренчука, Рибачка, Шепитку, Яренка, Аверкієва, Ігнатенка, Штернюка і Крука та помічника канцелярийного Заболотного — всї незвісного політичного напряму — 2) в х а р к і в с к і й губернії вибрано: селян Назаренка (сьвідомого політично і приналежного до партиї констит. демократів) і Оранського (також члена конст. демокр. стор.), Диденка, харківского робітника (приналежного до партиї конст. дем.), селянина Стрельцова (мабуть Москаля) з партиї прогресистів, а з інтелїгенциї: Іваницкого, предсїдателя земскої управи (конст. дем.), проф. М. Ковалевского (к. д.), Н. Н. Ковалєвского (к. д.), Деляру (к. д.), Лїнтварева (к. д.) і шляхтича Фірсова (з союза 17 октября) — вкінци в губ. т а в р и д с к і й вибрано: з конст. демократичної партиї Новікова, Крима і кн. Оболенского, всї з інтелїгенциї і земскої управи. та трох з крайного лївого крила конституційних демократів: Ничипоренка (був. нар. учит.), Сипягіна (був. нар. уч.) і Питулу, властителя середної земельної посілости.

Всї прочі українські губериї стануть до вибору доперва дня 17 цьвітня а дають послів: волиньска 13, катеринославска 6, київска 15, полтавска 12, чернигівска 10, херсоньска (?), Одеса 1 і Київ 1 — разом 61 послів. Як випадуть вибори в сих губернїях на разї не звісно — варто однак ad notam замітити, що двох виборців Київа, проф. Науменка і Луцкого, двох сьвідомих Українців усунено з уряду від права голосования, понеже проти них веде ся карне слїдство в напрямі § 129 к. з.

При тім простуємо, що Київ дає 1 посла, а не трох, як нас хибно поінформовано.

На Білоруси і Литві вибори вже також відбули ся, а випали на некористь Поляків, які хотїли конче захарапчити там переважну часть мандатів. „Kurjer litewski“ оповідає, що Поляки зробили навіть в тій цїли компроміс з Жидами на довірочних зборах в Витебску, але Жиди зрадили їх в сам передодень виборів, перейшовши на сторону селян і Москалїв яко численнїйших. Тому з трох губернїй литовских (вітебскої, ковненьскої і гродненьскої з руским Полїсєм), які вибирають загалом 19 послів, Поляки удержали ся по части тілько в витебскій губернії, переперши там дорогою компромісу двох своїх (дїдичі Пресьвіт і Шахну). Кромі того вийшов в ковненьскій губернії адвокат Мільвід, походженя польского, а заявляє що буде належати до рос. конст. дем. партиї. Впрочім вийшли в тих губернїях Жиди і Москалї та кількох сьвідомих представителїв литовскої національної ідеї (Ерогін, дїдич, Сонгайло, ксьондз, Тросун, ксьондз) Яруайтис, ксьондз, Мільвід, адвокат, і двох литовских селян).

На Білоруси (з якої вибирала вже губернія могилівска) вийшов один Поляк Хоментовский Алекс. (шляхтич польский), так що Поляки будуть мати з литовско-білорускних земель разом 3 до 5 представителїв. Поза тим вибрано в могилівскій губернії єще трох селян (Коренькова, Овсяїкова і Соколовского — безпартийних (щось так як в подільскій губернії) та Твердого, члена конст. дем. сторонництва.

Наш бюлєтин з дотеперішної акциї виборчої в Росиї на українських землях замикаємо слїдуючою кореспонденциєю оригінальною, яку ми одержали з Одеси:

Одеса, дня 30 марта (12 н. ст. цьвітня).

Тепер у нас в самому розпалї передвиборча агітация. Виборців обіратимуть 9 н. ст. апріля і депутата в Думу 17 н. ст. апріля. Не будемо казати про поводженя в сїй справі „правих“, і „лївих“, і „середнїх“, бо воно однакове по всїй Росиї: праві, як і скрізь, вживають всяких поганних і безсоромних засобів, аби стати зверху над своїми супротивжиками. Мушу завважити лише дуже прикрий випадок що-до Українців.

Як і скрізь, найчисленнїйшою організациєю у нас вважаєть ся партия конституційно-демократична, чи як її коротко звуть „кадетів“, тим вона і взяла ся до організациї виборчого руху всїх прогресивних елєментів, складаючи з їх „блок“ для виборів. До сього блоку пристали й групи Українців і подали своїх кандидатів в виборці. Справа йшла добре, поки вмішали ся Жиди. У нас повинно бути 80 виборців. Коли розглядали, кого поставити в списки виборців, то прийшла група Жидів і заявила, що вона вимагає поставити від Жидів 43 виборців, яких вона вкаже, то б то більшу половину а без сього вона зрікаєть ся підтримувати кадетскі списки і робить своє. Хто-ж ви такі? — питають їх. Ми Жиди — одмовляють вони. — Ми маємо дїло тілько з чисто полїтичними, або з национально-полїтичними групамо, а ви якась теологична громада! — На те Жиди: ми од свого не одступимо. Така пропозиция з початку обурила кадетів, в тім числї і всїх Жидів, які належать до кадетів. Одначе, одескі кадети перелякали ся й почали торгувати ся. На велику перешкоду представники від Українців чомусь не прийшли, за виключкою одного, доволї таки недбалого, і він не вмів обстояти інтересів свого народу як слїд, а з того вийшло, що кадети пожертвували Українцями і замість їх набрали Жидів. Через що їх стало хоч і не 43, а 34. Одначе Жиди на місце Українців накинули їм ще 3 своєю памовою і таким чином їх вийшло аж 37. Звичайна річ, що се викликало проти одеських кадетів велике обуренє посеред прогресивного суспільства і турботу про те, що робити далї; як полагодити справу, щоб сим не скористали ся реакційні сили. Доволї того, що аби задовольнити теольогічну групу Жидів, кадети в и к и н у л и кандидатуру таких відомих в Одесї Українців, як дд. Комар, Білиньский, Кордунян, Шелухін і ин., що дуже цупко одстоюють українські інтереси і відомі всїм, як безперечно люди прогрессивні, а наставили замість їх людий, про яких лише відомо, що вони юдейскої віри. Сим одначе не скінчило ся.

Жиди на другий день перерішили й випустили свої списки кандидатів, складені з кадетских, але-ж викинули з тих списків ще скілько Українців (на прим. д. Луценка, Руденка, або захистника українських інтересів д. Андрієвского) і заміняли їх своїми кандидатами. Кадетам стало соромно і вони склали нові списки, в яких хоч теольогичну громаду й поменшили, та про те Українців знову злегковажили.

Тепер де хто з Українців каже, що було-б безглуздям покладати ся на кадетський список, бо там помежи жидами хоч і доволї порядних людий, але-ж не має поруки, що нїхто з того списку не збочить на користь теольогії, се-б то по просту заради. Всї Українці шкодують, що все отсе виявило ся пізно. Проте де хто з них складає списки з людий, яким цїлком можна довірити ся.

Оттаке то лихо скоїло ся у нас. З усього не можна не сказати, що Українцям не треба покладати ся нї на кого і дбати про власні сили, а Жидам не треба забувати, що, живучи на Українї, їм слїд жити в приязні з Українцями, які їм лиха не робили, хоч і добра від них не бачили.

С. П-ко.

Недалека судьба Росиї.

З кінцем мин. мїсяця с. р. вийшла в Липску другим уже накладом книжка п. заг. „Die Zukunft Russlands von Rudolf Martin“. Автор є радником при статистичнім урядї в Берлинї, а книжку свою написав імовірно в тій цїли, щоби звернути увагу своїх земляків на лихий стан росийских фінансів та остерегчи їх перед льокованєм капіталів в непевних росийских паперах.

Давнїйше Росия мала славу богатої держави, аж ось остатна війна відкрила її господарку та хиби суспільного ладу і заграничної полїтики. Росия є властиво державою хлїборобів, бо на 142 мілїонів душ населеня 115 мілїонів живе з хлїборобства, тому й в хлїборобстві повинна бачити свою будучність. Тимчасом хлїборобство в Росиї чим-раз більше підупадає, так що голод став там хронїч-

РУСИНИ! Домагайте ся всюди *туток паперців* ● **„ЗОРЯ“** оподаткованих в 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись „Зоря“ для відрізненя від инших наслїдовань. Цїна приступна, якість знаменита. Ввірці даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

БРАТЯ ЕЛЬСТЕР
Львів, Охоронок ч. 9 305 8—12

ним явищем. Через те й підготовлений є грунт для розрухів селян-хліборобів. Але найбільшим небезпеченьством для Росиї є лихий стан фінансів. З днем 1 марця с. р. мала Росия 17·6 мілїярдів марок (22 мілїярди франків) державного довгу, а на самі відсотки від того довгу треба річно 723 мілїонів марок. А що переважну часть того довгу, бо 15 мілїярдів франків, затягнено за границею, головно у Франциї, а опісля також в Німеччинї, то очивидно заграница мусить цїкавити ся тим, оскілько Росия спосібна платити або ні. Отже в маю 1905 р. випустила Росия за границею векслїв на 200 мілїонів рублїв, а сего року не була в силї їх сплатити на час, так що мусїла в грудни м. р. випустити за границею нові папери на суму 400 мілїонів рублїв, і то на тяжших услівях, ніж передше. Сю пожичку треба буде сплатити в жовтни і падолисті с. р. В серпни 1908 р. припаде річниць сплати 150 мілїонів, пожичених в серпни 1904 р.; в маю 1909 р. треба буде віддати в Парижи 800 мілїонів франків, а д. 1 липня 1911 знов 500 мілїонів марок нїмецко-голєндерскої пожички. Таким чином в найблизшім часї аж до 1 липня 1911 р. має Росия сплатити 2288 мілїонів марок. А що не буде з чого платити, то треба буде затягнути нову пожичку у висотї около 3 мілїярдів марок. Але й така пожичка не покриє ще всїх потреб, бож треба буде платити відсотки від державного довгу, покривати недобори державних зелїзниць і надзвичайні видатки спричинені революциєю і т. и.

Вже сегорічний прелїмінар буджетовий виказує 481·1 мілїонів рубл. недобору, котрий треба буде покрити пожичкою що найменше 1.039 мілїонів марок. Коли додати до сего 400 мілл. рубл., платних в сїм роцї, то вийде, що в р. 1906 буде Росия приневолена затягнути пожичку у висотї 3 мілїярдів марок. В р. 1907 коли революция потреває дальше, будуть доходи ще менші, а розходи більші, так що недобір в буджетї, не числячи припадаючої сплати довгів, буде мусїв бути ще більший, ніж сего року. І так піде чим-раз дальше, так що в найблизших шести роках бракне Росиї 12 мілїярдів марок на покритє щорічних недоборів, а до того 3 мілїярди марок на сплату довгів. А що така держава, якою є тепер Росия, тих 15 мілїярдів марок звідки не буде могла пожичити, то річ ясна, що в найблизших роках треба надїяти ся банкроту Росиї.

Такі є, коротко кажучи, виводи Мартіна. Вже торік, коли книжка появила ся вперве, росийский мінїстер скарбу ладив ся відповісти на неї та заповів, що всупереч ворожбам Мартіна буджет на р. 1906 буде дуже корисний. Але тимчасом анї не появила ся відповідь на книжку Мартіна, анї буджет не заперечив її ворожбам, а противно виказав такий недобір, якого не бувало ще в істориї скарбовости.

Правда, виводи Мартіна опирають ся на тім припущеню, що революция в Росиї не тілько тревати буде дальше, але й чим-раз буде грізнїйша. А до такого висліду доходить автор, порівнуючи стан Франциї перед великою революциєю з нинїшним економічним і суспільним станом Росиї. Нинїшний стан Росиї далеко більше, ніж Франция з кінцем 18 столїтя, пригожий для революциї і незадовго доведе державу не тілько до банкроту, але над берег великої катастрофи.

З Росиї.

(Телєграми:)

Петербург. Царский указ поручає утворенє специяльного комітету, зложеного з членів іменованих царем, президента мінїстрів, мінїстра фінансів і державного контрольора для справ державних фінансів, головно для справ позичок, заки будуть предложені законодатним тїлам.

Москва. Полїтичні арештанти у всїх вязницях розпочали голодовий страйк в цїли прискореня слїдства. Оден з них вже помер.

Петербург. Правники запевняють, що в судах наступив сильний зворот в полїтичних справах. Засуди стали ся лагіднїйші.

Петербург. Побіда конст. дем. сторонництва затревожила правительственні круги. Між Віттем а Дурновом прийшло вже в наслїдок сеї побіди до острих конфліктів. Вітте мав подати ся до димісиї, бо не хоче бути в однім кабінетї з Дурновом. З иншого жерела доносять, що Вітте загадує утворити лїберальний кабінет.

Букарешт. Рада мінїстрів рішила вигнати з Румунії всїх матрозів з панцирника Патьомкіна. Їх провідник, Матюшенко вже одержав наказ виїзду з Румунії.

Росийска позичка.

Париж. В четвер порушено в парляментї справу росийскої позички. Социялїстичний посол Пелян запротестував против того, щоби правительство робило які будь улекшеня для росийскої позички. Социялїст Руане заявив, що Франция не може супротив Росиї заняти понижаючого становища. Мінїстер Буржоа запротестував против сего виміру і заявив, що Франция єще супротив нїкого не заняла понижаючого становища.

Петербург. Петербурска преса протестує против наміру правительства затягненя великої позички без згоди думи.

Париж. На біржи говорять, що услівя *новоï 5% роснйскоï позички* суть слїдуючі: курс 88 франків за 100, платних в 5 ратах, а іменно: 10 проц. при субскрипциї, 12 проц. при репартициї, а по 22 проц. в три, шість і девять місяців пізнїйше. Заступники банків вже порозуміли ся що до головних услівій позички. Остаточно справа порішить ся в понедїлок або второк.

ТЕЛЄГРАМИ.

Конференциї Гавча.

Прага. Посол Дершата перший одержав запросини президента мінїстрів на конференцию в справі виборчої реформи. Конференция відбуде ся у Відни 20 с. м.

Загадочне спростованє.

Відень. Fremdenblatt пише: Деякі дневники, в легко зрозумілій цїли старають ся представити деякі поголоски о становищи найбільше компетентних кругів в справі виборчої реформи, яко махерства правительства. Супротив того нас уповажнено цїлком рішучо заявити, що правительство стоїть далеко супротив сих тенденцийних донесень, котрі вже на перший погляд показують ся безосновною вигадкою, і мусить сї інсинуациї з натиском відперти. (З сего справозданя видко, що суть якісь закулїсові інтриги дуже високо поставлених осіб против виборчої реформи.)

З Угорщини.

Будапешт. Урядовий дневник оголосив розпорядженє мінїстра внутрішних справ, відкликуюче заборону кольпортажи. Дневники обговорюють в прихильнім тонї програму Векерлього. Деякі гадають, що навіть в часї мира треба буде приготовляти ся до дальшої борби о національні права. У всїх комітатах урядники усунені кабінетом Феєрвария, вернули на своє становище. Те саме робить ся у всїх галузях державної адміністрациї.

Угорский кабінет.

Будапешт. На мінїстра гонведів предложений генерал Екельфасюе. На мінїстра Хорватиї десигнований Емерих Йосіпович.

Подяка Голуховскому.

Відень. Голуховский одержав від цїсаря Вільгельма слїдуючу телєграму: „Висилаючи гр. Вельсерсгаймбови велику ленту Червоного Орла, в доказ вдячности за его успішну прислугу в Альжешірасї, дякую Вам за непохитне поперте моїх заступників. Був се гарний поступок вірного союзника. Ви показали ся сьвітлим секундантом в мензурі і можете бути певні доброї моєї прислуги в подібнім случаю.

Новий конфлікт з Сербією.

Білград. Австрийске правительство обстає при жаданю, щоби Сербія приняла до нового договора услівє, що сербскі достави державні будуть віддані австрийскому промисловн. Супротив того, що хоч сербске правительство годить ся на се услівє, не хоче вложити его до договора, кабінет Гріча здаєсь скоро подасть ся до димісиї.

Сьвята ніч

(Написане для „Дїла“).

Був вечір великодної суботи. За містом, де кінчались садки і починалось перерізане нешироκою, бистрою річкою поле — було вільно і широко. Сонце тільки-що зайшло і краєвид ще палав і грав понуро-димним полумям *останнього сонячного проміня*, а зі сходу вже надвигав ся сутїнок ночі; помалу і непримітно, але рівно і безустанно. Ще покрівлї будинків в городї і хрести на церквах вилискували рівним, матовим сьвітлом, а низом вже стелив ся густий сутїнок і раз-пораз підиймав ся все висше та висше в гору. От вже і покрівлї будинків потемніли і немов росплили ся і тільки хрести на церквах ще отблискують сьвітлом. Невеличка хмарка, що стояла край неба, посунулась на захід і як завісою загорнула краєвид і тільки внизу, при самій землї, зісталась ще ясна, блїдо-рожева риска.

Пахнув легенький вітрець, ледве помітно зашелестївши верболозами і очеретом, що темною смугою обступили з обох боків річку, наче заховуючи її від чужого ока. Верболози і очерет шелестїли, вода в річцї тихенько хлюпалась об беріг і нїщо не рушило спокою відійшовшого дня, спокою наступаючої ночі.

Го́род здавав ся великим чорним пятном, і з нього ледве доносив ся гомін і нечасний шум.

Все кругом, нїби темною водою, зашлось нічною тїнью. Де-не-де на небі заблимали зорі; в го́родї засьвітились огні і здалеку здавались зорями.

Десь в супротилежнім кінцї, за го́родом, заревів гудок на фабрицї і вся околиця наповнилась звуками густими і міцними. Гудок гув, на мить застановляв ся і знов гув, — далї раптом вмовк, а останнїй звук ще довго лунав десь далеко за полем, в старому лїсї, що тільки в день, ледве видною смужкою синїв здалека, а тепер зілляв ся з нічною пітьмою.

Все стихло.

В городї шум і гомін. По осьвічаних улицях, сюди й туди снує народ, з заклопотаними, але радісними обличчями. Завтра Великдень, великий радісний день і всї, навіть самі нещастні люди, радїють і забувають на мить своє бездольне горе, свою невсипучу нужду. Наче якесь чарівне повітря обгорнуло людий і вдихнуло в них радість і надію на щось краще...

Церкви всї поодчинювані, там почались „дїяния“, і старцї та старухи вже в церкві — вони не сплять цю нїч, щоб „діждатись Христа“ в церкві.

Кругом якось чудно, не так як кожного дня; нїби спочуваєть ся присутність чогось невидимого, котре додає всьому невимовний, незвичайний кольорит.....

Біля винярнї сидїв на тротуарі чоловік і курив цигарку. Чоловік цей що-йно вихилив пляшку горілки без жадної закуски і в голові в нього вертїлось і шуміло, як в млинї. Він дивив ся кругом себе посоловілими очима і нїчого не бачив; все перед ним зливалось в якесь мутне пятно, в котрому вертїлись будинки, люди, звозчики, і сам він, здавалось йому, то підиймав ся в повітря, то знов падав долїв; хміль саме розжеврів ся в його голові.

На вид йому було років пятьдесять, але на дїйсність було не більше, як сорок. На ньому було лїтне пальто, без одної поли, розпанахане на спинї і з латками на лiктях; розідрані на колїнах вузенькі штани і кальоші на босих ногах доповнювали його убрання. На цупко обстрижаній голові, боком сидїв сплесканий, військовий капелюх, з розірваною крисою.

Сьвіт з лїхтаря падав на сидючого на тротуарі пяного чоловіка і осьвічував всю його постать. Постать ся була велика і широка, але не дивлячись на це, в нїй бачилась якась дитяча нездужалість і безпомічність. Велика голова, з оброслим чорною, кудлатою бородою лицем не держалась на грубій шиї і хилилась на бік; правда, що це залежало від того, що чоловік був пяний. Груди широкі, але впалі, як в сухотного; руки й ноги довгі, але тонкі і вялі, як посохле бадилля... Очі каламутні від хмелю, блискали і іскрились нездоровим, пропасничним блеском. Кожний, вглядївшись пильно в цю постать, впізнав би в нїй постать чоловіка, знесиленого довгою хворобою.

Вже скілька хвилин, рука з цигаркою лежала на тротуарі і постать не ворушила жадним членом: чоловік дрімав; далї все тїло нахилилось вперед, а потім раптом, нїби його хто пхнув, хилитнулось вправоруч, впало на тротуар і зісталось нерухомим. Чоловік заснув.

Люди взад і вперед снували по тротуарі, заходили в ковбасню і хлібню, вертались звіткілясь до дому і нї одна душа не звернула ні найменшої уваги на чоловіче тїло, котре лежало край тротуару. Декоторі з розгону натикалась на пяного і з огидою обходили його. Нїхто не нагнув ся, не подивив ся, що за чоловік лежить серед улицї. Нїхто не подумав, що може це слабий який, але кожен позирнувши на його драптиве вбраня, байдуже проходив далї, і безпомічне чоловіче тїло лежало серед людного го́роду, всїм чуже, лишне і непотрібне. Тілько одна якась баба, з горбатою, зігнутою в три погибелї спиною і зморщеним як печене яблуко лицем, котра йшла до церкви, щоб діждати там, як „дочитають ся“ Христа, звернула увагу на пяного. Вона підійшла до нього, поторкала його своєю палицею і бачучи, що він не ворушить ся, з відразою промовила: „От непрекаянний пес, і на таке сьвято не подививсь! Напивсь!“ — і пішла далї. Чиясь собака біжучи поза пяного на мить застановилась, обнюхала його, лизнула в ніс і побігла далї, але пробігши кілька кроків, вона вернулась назад, ще раз обнюхала тіло і швидко замахнувши хвостом, нїби здивувавшись такому незвичайному положеню чоловіка серед улицї і побігла далї не вертаючись.

Пройшла майже година, або і більше. Людий на улицї вешталось вже менче; го́род потрохи заспокоював ся, а пяний чоловік ще лежав, наче захолонувши в одній і тійже позї.

На розї улицї стояв полїцай. Запаливши сїрника і закуривши цигарку, він пішов поволї ступаючи вздовж улицї. Порівнявшись з винарнею, він запримітив лежучого на тротуарі чоловіка і підійшовши почав його розглядати.

— Пяна собака; пробурмотїв він. — Ану, вставай, сволоч: гукнув полїцай, пацнувши пьяного чоботом під бік.

Пьяний не ворушив ся.

— Та вставай же, чорте! — сердито гукнув в друге полїцай і з усеї сили пацнув пьяного в живіт.

Той поворушив ногою і щось мекнув. Полїцай ще раз пацнув его ногою під бік і випявши свисток, свиснув три рази, верескуче і з протягом.

На свисток полїцая із сусїднїх подвірів вийшло кілька двірників і підійшли до полїцая.

— Що тут таке? — запитавсь один з двірників.

— Та от, собака пяна... ще здохне тут. Треба в участок*) відправити, — відповів полїцай і пацнувши знов пяного чоботом в живіт, крикнув:

— Вставайже, ідоле, бо як дам, то й до віку не встанеш!

Пяний застогнав, поворухнув головою і не встав.

— Беріть його! — скомандував полїцай, — відведїть до участка, нехай там прочумаєть ся, а завтра... ми йому дамо сьвяткового...

Два двірники нагнулись, щоб звести пяного, але він вже прокинув ся від страшенної болї в животї, одначе не прийшов ще до памяти і не розуміючи, що з ним дїєть ся, озирав ся навкруги каламутним поглядом і стогнав держучись рукою за живіт.

— Ну, підиймай ся, „маладєц“! промовив один з двірників, підводючи пяного за руку.

Пяний встав і холїтаючись від хмелю, стогнучи від болї, все ще не розумів, що з ним таке.

— Ну, гайда! — промовив двірник, рушаючи вперед і тягнучи пяного за собою.

Той холїтаючись і заплїтаючись від хмелю ногами, потягнув ся за двірником. Другий двірник підпихав його в спину, а решта зістались з полїцайом.

Пройшли вздовж улицї, завернули за ріг і повернули в переулок. Пяний прийшов вже до памяти. Хміль раптом вийшов з нього і він зразу зрозумів, що з ним дїєть ся, і застановив ся. Нестерпима біль заколупала в животї і він застогнав.

— Що, свербить? — засьміяв ся двірник.

— Братцї! — тихо промовив чоловік, — пустїть мене...

— Е нї, брате! Ти ще знов де небудь серед улицї заснеш; кіньми або що переїдуть, а тоді відповідай за тебе... Краще, ходїм до полїциї.

— Я не буду тут спати... я... піду... — знов тихо і безнадїйно промовив чоловік.

— А що, хиба пустити його справдї? — заговорив другий двірник. — Ажеж він вже витверезив ся; таке сьвято завтра... не годить ся якось...

Перший двірник подумав трохи, почухав потилицю і подивившись на чоловіка промовив:

— Ну, щож, як так, той так! Іди собі з Богом!

Двірники покинувши чоловіка пішли назад. Чоловік постояв кільки хвилин і як біль в животї трохи стихла, рушив вздовж улицї. В голові в нього гуло і тріщало; біль в животї то завмирала, то знов оживала і він ішов не даючи собі рахунку, куди йде. Скінчилась одна улиця, друга, третя, почалось підгородя, а він все йшов і минувши цвинтар, опинив ся на полї, біля річки. Вохкий вітрець подув з річки і обгорнувши його своїм сьвіжим подихом, вернув до памяти. Він застановив ся. Ноги тремтїли і все тїло болїло, як побите камінєм. Він сїв на вохку від роси траву і охнув від болї, котра знов заворушилась в животї.

Було зимно від вохкого вітру і він лїг скоцюрбившись і натягнувши собі на голову комір подертого пальта. Стало теплїше. Потрохи, нїби туман якийсь заволїк йому очі і він заснув тяжким і турботнїм сном.

Пройшло зо-дві години; він спав і ві сні стогнав і ворушив ся всім тїлом: йому снилось, нїби щось страшне і нерозуміле, безконечно велике насїло на нього і душить його. Він хоче вирватись і немає сили, хоче кричати і не може відвести голосу.

Вже була північ. Ніч здавалось ще нижче спустилась над землею і темне небо, де-не-де посїяне зорями пригнулось аж до долу, нїби бажаючи почути, що-то бурмоче крізь сон несчастний чоловік. Далеко в городї манячать огні, загавкала собака і знов кругом тихо, нерухомо. Здаєть ся, весь сьвіт вимер і тільки один цей чоловік ще жиє, але й той вже близить ся до смертї...

„Ба-а-а-м!“ — раптом, густо і гучно пронеслось в повітрі, прокотилось над полем, стихло і знов: „ба-а-а-м!“ „ба-а-а-м!“, і знов, і знов. Вся околиця наповнилась звуком. Звук лив ся з го́рода. Не встигала одна звукова хвиля затихнути, як її наганяла друга, третя...

Чоловік заворушив ся, крикнув і прокинувсь. Йому приснилось, що хтось став в нього за спиною і закричав його назвиско: „Грицько! Грицько! Грицько-о-о!“ Він прокинув ся, а кругом нього котилось і гуло: „Грицько-о-о!“; йому стало страшно і він хтїв піднятись і бігти, сам не знаючи куди, але в животї страшенно заболїло і він прийшов до памяти.

Він зрозумів, що те, що гуло і котилось кругом нього і як йому здавалось, кричало: „Грицько“, було не що инше, як дзвінний звук. В го́родї дзвонили до всенощної і звук великого соборного дзвона, як водою заливав всю околицю.

— Дзвонять до всенощної — подумав Грицько (це було його назвиско); — пізнож вже, як так; мабуть з півночі звернуло.

Він почав прислухатись до дзвону, котрий, не перестаючи, лив ся з го́роду і щось далеке, давне і невимовно гарне заворушилось і захолїталось в нього в грудях, не мов повіяло на нього запахом чудової квітки, яку він бачив колись, та не може пригадати. Думки заворушились в голові і одна за другою почали вилинати на верх памяти. Вже давно замовк дзвін в го́родї; згодом задзвонили у всї дзвони і знов замовкло, а Гриць-

*) Полїцийний комісарият.

Обємисту брошуру **о ТРУСКАВЦИ** висилає на домагане УПРАВА.

В першім сезоні т. р. від 15 мая до 30 червня і в третім сезоні від 1 до останнього вересня **о 30% дешевше.**

в Трускавци

лїчить ся з надзвичайним успіхом.

Початок сезону 15 мая. Конець сезону 30 вересня.

ревматизм, подагра, товстість, серцеві і ниркові педуги, недуги міхура, ісхіяс, астма, гемороїди, кила, жіночі і жолудкові недуги.

Лїкарі заведеня: *Цісарский радник. др Едвард Крижанівский з Бучача і д-р Тадей Прашіль зі Львова (ул. Голубина 6.)*

ко думав тай думав. Як вода в річці лине, ані на хвилиночку не стаючи, так думки його лились безпастанно. Все його життя проходило перед ним...

Нічний сутінок рідів і сунув ся до заходу, а на сході небо яснішало і фарбувалось жовто-червоним колїром. Жайворонки починали свистати. Ніч змагалась з днем і все посовувалась назад, а Грицько скорцюбившись, замотавши голову в пальто, сидів і стежив за своїми думками, не в силї відірватись від них, не в силї зрозуміти, що з ним робить ся.

Ось він маленький, йде з матїр'ю до церкви. Лїто і... ясно... тепло...

Тепла місячна ніч, вишневий садок, люба, кохана дівчина обнїмає і шепоче: „ми будемо щасливі"...

Військо... муштри... туга... ще два роки промайнули в думках як дві хвилиноньки. Вмерла жінка... дрібні дїти... неврожай...

Потім думки покрились чимось чорним, через котре не видко добре і тільки якісь смутні пісні мелькають:

Город... майстерська робітня... п'янство.. Ідуть роки, минають роки, а думки все чорнїщі, та чорнїщі:

П'янство... п'янство... п'янство... нема майстерської... п'янство... улиця... тюрма... п'янство... лиця... тюрма..., на цїй думцї Грицько знов засипляє і сниться ся йому, що на дворі зима. Мороз аж тріщить, а на ньому подерта сорочка і подерті штани; чобіт нема. Від морозу ноги потріскались і горять холодним огнем. Він от-от замерзне, але до того ще й їсти йому хочеть ся, та щей так дуже хочеть ся їсти, що навіть біль від морозу не може перемогти того хотїння. Він їде через базар, а на базарі сидить перекупка і продає бублики... Славні бублики!, білі, пухкі, з маком. „Як би його вкрасти, бублика?" — думає він. Перекупка нагнулась, щось шукає долї. — „Не бачить" думає Грицько, підкрадаєть ся і хапає з ночовок бублика. „А куди?!" кричить перекупка хапаючи його за руку з бубликом. Грицько видираєть ся і тїкає... Ззаду крик, гомін, свист... Його зловили, ведуть до полїції. В полїції тепло і він дуже радий. Потім тюрма, кожен день хлїб, борщ, мясо...

Грицько трохи піджив. Коли це приходить якийсь пан і каже: „Рабе божий Грицю, іди собі геть звідсїля, ти нам непотрібен: бо ти нїчого не тямиш. Ти навіть вкрасти не тямиш, бо ти її тим бубликом не вмів покористуватись, що в перекупки вкрав. Ти як тїкав, то загубив його і якась собака знайшла і з'їла. Іди собі!"

Грицько йде з тюрми і здибає на улицї місяця. Місяць на тонких ніжках, в спідниці і з скрипкою в руках.

— Де ти взяв ся? — питає Грицько місяця.

— Не твоє дїло! — одповідає місяць.— Ти луче подивись, що то он таке? — і показує пальцем в гору.

Грицько дивить ся в гору і від жаху присїдає до землї: прямо з неба на нього падає щось велике, сїре. Воно падає помалу, але втїкти від нього не можна: руки і ноги занїміли і не рушать ся. Воно спускаєть ся все нижче й нижче, ось воно вже доторкнулось до Грицькової голови і душить її. Грицько нагнув голову до землї; воно спустилось нижче і знов надушило його. Грицько впав зовсїм на землю і лежить ниць, не ворушучись і не дишучи, а воно спустилось ще низжче, налягло на Грицька і придушило, його до сирої землї. Дихати не можна кричати не можна, рушитись не можна! Смертельний жаль обхопив Грицька і він напружившись і зібравши послїдні зусилля, хоче крикнути; роззявляє рота і напинаєть ся. Рот роскриваєть ся і закриваєть ся, як в риби витягнутої з води, не випускаючи жадного звука... на решті, за третїм разом Грицько дико скрикує і ... прокидаєть ся.

— Сьвят! Сьвят! Сьвят! — говорить якийсь чоловік стоючи над ним і держучи його за руку, холодну від мокрого поту.

Грицько дивить ся кругом себе божевільним поглядом і нїчого не розуміє. Кругом все потапає в яскравім сонячнім промінї, з города доносить ся веселе, дрібне белемканя дзвонів...

— Ми йдем собі — говорить чоловік,— і бачимо: лежить щось. Підійшли, дивимось: чоловік. Я й думаю собі: „може, борони Боже, неживий?", коли бачу — дихає. Ну, значить, слава Богу! Взяв за руку, стрепенув, а ти як не наробиш крику, я аж перелякав ся.

Грицько раптом приходить до памяти і невимовна радість обгортає його серце, наливаєть ся в груди. Сон! Сон! Грицько швидко хрестить ся і радісним поглядом дивить ся кругом себе на поле, на сонце на небо; на город...

— Мабуть щось приснилось страшне? — говорить чоловік. — Ну, щож, це бува... А от ми, чоловіче добрий, ще і не похристосувались!

— Христос воскрес! Христос воскрес!

Він скидає шапку, обнїмає Грицька і тричі цїлуєть ся з ним; потім говорить щось жінцї, котра стоїть побіля нього з кошиком в руках. Жінка щось виймає з кошика і дає Грицькові. Грицько дивить ся: дві крашанки. Потім ще жінка дає йому невелику пасочку і відходить. А Грицьковл, що тепер знов сам остав, лунає ще довго в ухах: „Христос воскрес"...

Олекса Ремез.

НОВИНКИ.

— **З нагоди сьвят Воскресенія Христового пересилаємо нашим Вп. передплатникам, читачам і прихильникам Христос Воскресе і бажаня всякого добра.**

— **Редактор „Дїла"** д-р Евген Левицкий розпочинає з днем 18-ого с. м. одномісячну відпустку, наслїдком чого просимо всї письма, призначені для дневника, висилати на адресу п. Александра Борковского.

— **Літературний додаток „Дїла"** буде в сім році розсилати ся більшими зошитами, бо розсилка поодинокими аркушами показала ся невигідною. Додаток за перший чвертьрік 1906-ого вже печатає ся і буде розісланий з кінцем сего місяця або з початком мая.

— **Віча в справі вид. реформи.** В повіті бережаньскім. Дня 9 с. м. відбулось в Козові віче під голим небом в присутности звиж 1½ тисячі народа, між якими много було латинників і Поляків. По вибраню до президиї о. Юрия Чубатого і п. Івана Абрагамовского забрав голос референт д-р Бачиньский. Пояснивши справу виборчої реформи і вилученя Галичини поставив слїдуючі резолюції, які одноголосно ухвалено. Селяни і маломіщани зібрані на вічу дня 9 цьвітня в Козові: I. витають радісно проект виборчої реформи о скілько дає загальне, безпосереднє і тайне право виборче, — II. домагають ся змінення постанови, що потреба одного р. осїдку, на ½ року, III. домагають ся, щоби округи були рівні, — IV. знесеня пропорціонального права голосованя і подїленя округів на рівні части, — V. єсли ходить о оборону польских меншостий то най пропорціональне голосованє лишить ся лиш там, де є 34% Поляків; — VI. домагають ся пропорціонального голосованя по містах для охорони Русинів, — VII. наколи би мало ся побільшити число мандатів з Галичини, то тоті мандати мають іти на рускі округи, — VIII. домагають ся означеня часу, в протягу якого мають відбувати ся вибори, найменше 6 годин, — IX. щоби виборці могли бути на салї, X. щоби до виборчої комісиї комісар іменував трьох членів а виборці собі чотирох вибирали, — XI. протестують проти вилученя Галичини і проти розширеня прав сойму. Відтак забирали еще голос п. Т. Старух, п. Павел Струз з Тернополя, який Полякам пояснив по польски справу виборчої реформи, і о. Кончевич. На закінченє візвано вічевиків, щоби як найбільше уряджувано віч. — Дня 1 цьвітня 1906 відбуло в Добрянічах повіта перемишлянськогоо годині 2½ з полудня віче під голим небом. Народа мимо лихих доріг зійшло ся повер 1000. Було много Нїмців кольонїстів. Про реформу виборчу говорив п. Осип Кекиш з Дусанова, єго двогодинної з запалом виголошеної бесїди вислухали вічевики з одушевленєм. Промовляли ще п. Швец і п. Осип Яримович. Резолюції вислано телєграфічно бар. Гавчеви. — Замітна річ, що комісар (практикант) староства Пєньонжкевич заборонив говорити про подїї в Лядскім. — Віче в Єзуполи пов. станиславівско відбуло ся в неділю, дня 8-ого цьвітня при участи 6,000 народа. Про теперішний стан реформи виборчої референував п. М. Губчак. Представивши основно хиби проєкту реформи виборчої, взивав скликувати віча хочби і в кождій хатї а з особлившим натиском вказав на се, що до борби за права народні треба втягнути і жіноцтво, котре знаючи як найлїпше теперішну нужду, в крайній потребі зі всею рішучостию попре справу народну. Говорили також п. Герасимів зі Львова і д-р Зайнфельд з Станиславова. На вічу була і вся приглуга двірска гр. В. Дїдушицкого та протести і резолюції, які поставив референт п. Губчак, приняла з найбільшим одушевленєм.

— **Віча в справі реформи виборчої** відбули ся в надвірняньскім повітї 11 марта в Зарічу, 1цьвітня в Красній. На обох проводив д-р М. Лагодиньский, референував д-р Трильовский. В коломийскім повіті відбули ся 18 марта в Виноградї, референував д-р Трильовский, 25 марта в Хомяківцї, референував Никола Петрук з Іспаса (тепер увязнений), 7 цьвітня в Вербіжи нижнім, реф. д-р Трильовский.

— **Народні віча.** В Сусулівцї, пов. чортківского, відбуло ся в неділю 8. IV. с. р. народне віче під отвертим небом. Народу зібрало ся коло 4000. Референт про реформу виборчу виголосив о. М. Каровець, промовляли крім того: о. Гордієвский зі Шманьковець; о. Ковч з Лисовець; о. Білиньский з Заліся і проф. Колодницкий зі Стрия. Всї бесїдники говорили гарно і одушевили зібраних. При тім зазначити треба, що комісар заховував ся тактовно, що належить до рідких случаїв в нашій богомспасаємій Галилеї. Віче відбуло ся під проводом о. сов. Чмоли з Улашковець, а скликав о. Василь Ковч. По вічу відбув ся селом похід аж по при двір з чорною фаною. В Капустинцях пов. борщівского відбуло ся віче посеред села на площи. Референт перший про виборчу реформу виголосив о. Петрицкий, другий промовляв о. Каровець, про кривди Русинів в проєктї Гавча, та про кровавї події в Ляцкім. На вічу був місцевий граф Борковский і сидїв коло президиї. По вічу відбув ся через село похід з таблицями і з піснями „Не пора" і „Ше не вмерла Україна". На вічу в Сусулівцї ухвалено крім звичайних резолюцій в справі реформи виборчої також резолюцию взиваючу правительство до отворення рускої гімназиї в Чорткові. Ту резолюцию ухвалювано майже на всїх вічах — та чомусь справоздавцї віч о тім не згадують в своїх дописях! В Капустинцях ухвалено резолюцию за отвореньем рускої гімназиї в Борщеві. — *Вічевик.*

— **Заборонене віча.** З Бережан доносять нам телєграфічно, що віча в Рибниках і Нараєві староство заборонило.

— **Страйк.** Пишуть нам: В Задарові, Лядскім, Красїєві і Нисколизах бучацкого повіта страйкують не лише денні зарібники, але також і форналї. Доси в селах тих виносила денна платня пересїчно 20—25 кр.; форналї брали 30 злр. на рік, надто 6 фір форосту і 10 кирців на міру ординарї. Розуміє ся дістава-ли таке збіже, якого навіть коні в дворі не їли би, а з форосту й доброго плота не загородив би. Тепер домагають ся зарібники 2·40 К денної платнї, знов форналї 45 злр. на рік, до того: 10 фір доброго палива, 14 кирців ординарнї на вагу, пів морга городу і пасовиска та зимівля для одної штуки худоби. Замітна річ, що у всїх страйкуючих громадах панує надзвичайний супокій, а до роботи ніхто не стає! Навіть робітники з чужих сїл не приймають роботи в тих дворах, де служба страйкує! Тож декотрі дідичі і посесори обходять ся з двома або трома форналями, котрих їм позичили двори сусїдних сїл. А що двох-трох людий не в силї сповнити всїх обовязків в господарстві необходимих, як: вичистити гній зпід товару, врізати сїчки, напоїти худобу і т. п. тож жандарми ходять по селї і просять, аби хтось змилував ся та вичистив стайню, за що обіцюють єму 2 К. Петрилівский дїдич Богданович (повіту Товмач), котрого селяни бойкотують, спровадив був собі жандиків з Устя, аж ті розкидали гній. Але они тицьнули кілька разів граблями тай зараз їх покидали і поутїкали „То кажуть они — за тяжка для нас робота". На лапах ніхто не оре анї сїє, хоть тепер найвідповіднїйша на то пора! Лиш в Задарові двірский стельмах з ковалем потрохи землю рицькають. Навіть сельскі хрунї не йдуть до роботи! В Лядскім був виправдї оден пішов гній розкидати, але зараз вечером того самого дня влетїли єму через вікна величезні каміня до хати з написями: „За гній!" В понедїлок 9 цьвітня обїздив ті села секретар бучацкого староства Новотни і старав ся наклонити людий до згоди, аби йшли робити за ту саму платню що дотепер. Однак люди не пристали на секретарову згоду, тому форналїв засудив він на 14 дїб арешту. Форналї готові зараз кару відсидїти, бо — кажуть — „однаково в дворі не буде нїхто робив: наші не схрунять, а чужі не прийдуть". Хотїли застрайкувати також робітники по гуральнях, але властителї заздалегідь платню їм підвисшили. У всїх селах тих поприбивані на видних місцях картки, на котрих виписана платня, якої страйкарі домають ся. — *К.*

Тринайцятьох Лядчан доси не випущено з слїдчої вязниці.

— **Нові роботи в Прусах.** Зараз по сьвятах треба руских робітників: 2.000 до пільних робіт (тут кожда партия мусить в половинї складати ся з женщин!); 600 мущин до цеголень і 1.000 мущин до копалень. Зголошуватп ся зараз тілько до руского бюра в Найберунї. — *Стефанович.*

— **Пересторога.** Остерігає ся наших людий, що руске бюро єсть тілько в Найберунї, а не в Мисловичах, анї в Осьвєнцїмі, анї в Гросгельмі! та що агенти: Гумовский, Григорчук, Гак, Радецкий і другі заплачені нашими ворогами на се, аби підкосити одиноке руске бюро в Найберунї!

— **„Микити Хруні" під опікою ц. к. староства в Бучачи.** В дни 13 жовтня 1905 відбули ся в Коропци, повіту бучацкого, правибори з нагоди виборів до ради державної. Дїяли ся там всїлякі надужитя, а опис їх був поміщений свого часу в „Дїлї". Відзначили ся тогди війт Михайло Мельник з Коропця і єго брат Іван Мельник званий „Мандар", а коли гр. кат. душпастир о. Теодозий Крохмалюк звернув на обох Мельників свою увагу, почав розслїджувати їх житє і прикмети характерів, то прийшов до переконаня, що они оба не є достойні належати до братства церковного, виключив їх обох і оголосив се виключенє в церкві по проповіди в дни 22 жовтня 1905. Заболїло серце обох відступників руской справи, злість закипіла в їх души, оба внесли до суду повітового в Потоцї Золотім жалоби о обиду чести, писані по польски високопарним стильом, а осібно взяли сьвідоцтво від лїкара окружного д-ра Станислава Моссочого, що они оба здорові, отже анї не воняють, анї зарази не ширять і постарали ся о те, що радник намісництва і ц. к. староста в Бучачи п. Бернацкий написав від себе до ц. к. прокураторії державної в Станиславові, що о. Крохмалюк є „пам'ятну zwolennik skrajnego radykalizmu" і що зробив обом Мельникам афронт, понадто назвав їх піяками, отже поповнив провину з §. 305 зак. кар. і проступки щось чотирох параґрафів. Иншого погляду був однак прокуратор в Станиславові, бо заявив в дни 28. листопада 1905, що не знаходить законної підстави до переслїдуваня о. Крохмалюка. Тепер зачав урядувати суд повітовий в Потоцї золотім і вироком 7 грудня 1905 до ч. И 2115/5 засудив адїюнкт судовий Венгровскі о. Крохмалюка за обиду Мельників на сім днїв арешту з заміною на 70 К гривни і на поношенє коштів. Заступав о. Крохмалюка нотар з Потока золотого п. Танчаковский, а обох Мельників Жид адвокат з Бучача д-р Авсшніт. Сей пан Авсшніт зараз на першій розправі в судї повітовім супротивив ся переведеню розправи і списаню протоколу в рускій мові, кажучи, що „ruski język jest niezrozumiały", а потім поправив ся: „bo dla mnie niezrozumiały, przecież mi za to dyplomu nie odbiorą, mój klient życzy sobie prowadzenia rozprawy i protokołowania w języku polskim". Ось яке диво виховало ся на рускім хлїбі, нехай же наші люди запамятають собі сю щиру сповідь пана Авсшніта, она є записана в актах судових. Від вироку суду повітового зробив оборонець п. Танчаковский відклик до суду окружного в Станиславові, а сей суд вирок суду повітового зніс і наказав перевести доказ правди на всїляки надужитя панів Мельників. Поновним вироком з 27. сїчня 1906 увільнив суд повітовий через начальника суду Шнайдра о. Крохмалюка від вини і кари, а тепер внесли відклик оба Мельники від вироку увільняючого. Послїдний акт відограв ся в дни 12. цьвітня 1906 перед судом апеляційним в Станиславові. Трибунал прихилив ся до виводів адвоката д-ра Партицкого і затвердив вирок увільняючий, засуджуючи заразом обох Мельників на поношенє значних коштів процесових. Трибунал був того погляду, що парох є господарем в церкві, єму вільно виключати членів з братства, а можна то також публично се оголосити. З того всего ясна наука для старости в Бучачи, щоби до справ приватних своїх Микитів Хрунів не мішав ся, бо наражує себе і уряд на компромітацию. Впрочім в тій справі повинен би мати голос також намісник Потоцкий.

— **Полїтичні переслїдуваня.** В Коломиї відбула ся дня 3 с. м. перед звичайним трибуналом карна розправа против робітника Михайла Герера і селян Василя Варчука, Гриця Федчука та Андрія Ровенчука, обжалованих о ріжні злочини, яких мали допуститити ся дня 21 сїчня с. р. в Коломиї на ул. Костюшка. Того дня устроїли коломийскі внєхпольяки „народове" пїше за запрошенями в будинку „Sokoła", де мав промовляти внєхпольский комівояжер д-р Гломбіньский. Громада околичних селян, що найшли ся случайно в містї, і робітники хотїли удати ся на се віче, щоби послухати внєхпольского агітатора і евентуально запротестувати против резолюций, які були-б зверені против виборчої реформи. Але тій громадї людий, що йшли поважно та спокійно улицею, заступив дорогу комісар Буржиньский в асистенциї пятьох жандармів і закомандувавши: „halt" та „kehrt euch", почав разом з жандармами ловити декотрих із завертаючої товпи і скованих велїв відвести до судового та громадского арешту. Одного з них, Андрія Ровенчука, комісар навіть ударив двічи по голові. Коломийска прокуратория добачила в поведеню тих людий цілий ряд „злочинів". Ідучи улицею, зробили вони передовсїм недозволене збіговище, дальше устроїли собі публичний похід без попереднього дозволу власти, причім обжалований Герер мав сварити ся з комісарем, надто Василь Сметанюк кричав: „Андрію, не дай ся, ми тебе не дамо", чим грозив урядовим особам, а вкінци Андрій Ровенчук обидив жандарма, кажучи: „ви гірше з нами робите як пастух з худобою". — Трибунал складав ся із самих Поляків, а боронили д-ри Трильовский і Цетербавм. По переведеній розправі засуджено Герера і Варчука на 14 днїв строго арешту, Сметанюка на 10 днїв, Федчука на 7 днїв арешту, а Ровенчука, побитого комісарем, трибунал увільнив.

— **Народна дїяльність в Рогатинї.** Пишуть нам: Хоть і як невеличка громадка руской інтелїгенциї в Рогатинї, а все-ж треба признати, що она щиро занимає ся роботою народною. Переважно єї трудом істнує бурса руска в Рогатинї з 30 вихованками, для якої набуто дім за 8.000 корон. Она то пробудила зі сну і осьвідомила міщан і передмістян, а доказом того були остатні вибори до ради мійскої, де всї як оден муж станули до голосованя. Читальня міщаньска розвиває ся успішно; бо крім сходин на розмови і газети, дають аматорскі представленя театральні мов вишколені актори, а хор вповнї вдоволяє всїх. Дня 7 с. м. концерт в роковини смерти Т. Шевченка випав сьвітло і стягнув околичну інтелїгенцию. Заслуга в тім не лишень місцевого пароха о. П. Кудрика, а також панів: радника судового п. Герасимовича яко знатока сцени, а п. Левицкого яко дірігента хору. Треба признати, що і праця п. д-ра А. Чайковского, адвоката, доповняє гармонійно цілість тої роботи народної. Хоть доперва пару місяців, як прибув до Рогатина п. д-р А. Чейковский, а почули ся Русини так в Рогатинї як і на повіті безпечнїйшими, маючи знамениту оборону правну і пораду; він то найбільше потрудив ся около переведеня віч за реформою виборчою, а замотаних людий за §. 6 карн. боронив безплатно. З жалем однакож треба зауважати, що селяни наші все ще волять ходити до адвокатів иньших народностий, чим до Русинів. — *І. Я.*

— **Огнї.** В Ямници пов. станиславівского згоріло в ночи з четверга на пятницю 6 господарств найбільше маючих газдів. Шкода загальна около 10 тисяч корон; вся майже обезпечена. Причина огню мабуть з підпалу.

— **Побіджають по війнї.** В нашім дневнику вже згадувалось, що росийскі генерали Гродеков, Закомельский і Рененкампф знущають ся в страшний спосіб на сибірскім населеню, обхопленим духом „революциї". Звісне також розпорядженє ґен. Рененкампфа, що загрозив розстрілянєм всїх полїтичних вязнїв яко закладників в разї якого-небудь замаху на поїзд. Вістре сего розпорядженя звернулось головно против урядників сибірскої зелїзниці, що пробували перед кількома місяцями устроїти загальний страйк, попираючи революцийні змаганя в Росиї. Поступові росийскі дневники подають між иншими такі приміри приміненя варварского розпорядженя ґен. Рененкампфа в практиці. Між засудженими на смерть находив ся управитель станциї Пашиньский, батько чотирох дїтий. Мати наслїдком морального потрясеня розхорувала ся смертельно, отже самі дїти, з котрих найстарше числить 14 лїт, написали просьбу до Рененкампфа і самі вручили її генералови у вагонї. „Усмиритель" Сибіри „змилосердив

Feller' Elsa-Fluid

Забезпечена тою маркою ростинна есенция Феллера Флюід, як видно в численних лїкарских подяк і 71 000 подяк, є знаменитим домовим средством на ревматичні болї, ломане в суставах, кольку, корчі, болї хребта, нервів і мязів, пострїл, звихнена, болї в раменах, міґрену і т. п. а також на рани з попарення. Усуває швидко і певно ослабленє, утому, запаленя, шум в ухах, ослабленє зору, дїлає дезінфекцийно при ранах. — Позаяк появило ся богато наслїдуванє, треба уважати, що лиш флюід Феллера правдивий. 12 малих або 6 подвійних фляшок коштують оплатно 5 К, 24 малих або 12 подвійних 8 К 60 с., 48 малих або 24 подвійних 16 К оплатно. — Болї жолудка, нудь, наклін до блювоти, брак апетиту, ваткане стїльца, згага, викликують коли їх занедбати, великі неприємности, і против них уживаєсь з великим успіхом, як свідчать безчисленні подяки, розвільняючі рабарбарові пігулки Феллера з „Elsa Pillen“. 6 пуделок коштують оплатно 4 К а 12 пуделок 7 К 60 с., за попереднім надісланєм готівки або за післяплатою. Остерігає ся перед наслїдуваннями і просить ся адресувати виразно:

E. V. FELLER in Stubica, Elsaplatz Nr. 129 (Kroatien).

Тут можна замовляти отсї знаменитї препарати: **Правдивий норвеский тран з печінки дорша** на золги, чираки і нечисту кров, 2 фляшки 5 К оплатно. **Бальсаму і то правдивого** дістанеш не 1, але 2 тузини за 5 К оплатно. Уважати треба на докладну адресу продуцента. 277 [3] 2—?

Оповіщенє.

XI. Звичайні Загальні Збори „Бзнку взаємного“ в Станиславові стовариша зареєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся в Станиславові в суботу дня 28 м. ст. цьвітня 1906 р. о год. 4 по полудни у власних комнатах при улици Бельведерскій ч. 3 І. поверх зі слїдуючим дневним порядком: 1) Відчитанє протоколу послїдних звичайних загальних зборів в дня 30 марта 1905 року. 2) Справозданє Дирекциї в дїяльности за рік 1905. 3) Справозданє контрольної комісиї надзираючої Ради 4) Внесенє надзираючої Ради, що-до поділу чистого зиску. 5) Вибір трех членів надзираючої Ради. 6) Затвердженє вибору члена заряду Дирекциї і двох заступників Дирекциї. 7) Внесеня членів. Колиби в означенім часї не зійшло ся статутом приписане число членів, відбудуть ся тогож дня о годинї 5 по полудни другі загальні збори, котрі будуть рішати без огляду на число присутних членів. Право голосу на загальних зборах мають тілько ті члени, котрі зложили найменше 40 корон і мають виказати ся книжкою удїловою; ті котрі добровільно виповіли свої удїли, не істають після §. 4. статута бути членами Банку. Замкненє рахунків і білянс за рік 1905 може переглядати в льокалю Банку кождий член в урядових годинах. 404 1—1

Станиславів дня 9 цьвітня 1906 р.

ДИРЕКЦИЯ:

І. Порайко. *С. Левицкий.*

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКА РОБІТНЯ

Михайла Стефанівского

у Львові, ул. Коперника ч. 16.

Виконує шлюсарскі роботи після найновійших взірців а то: на церковні вежі, хрести, золочені кулї, громозводи, желїзні вікна для церков, будівляні окута, желїзні сходи, галерії, нагробні огороженя придорожні, желїзні ліжка для інститутів і всїлякі роботи входячі в округ шлюсарства. 395 2—52

Оголошенє.

VII. Звичайні загальні збори „Товариства для розвою рускої штуки“ відбудуть ся у Львові дня 28 м. ст. цьвітня 1906 о год. 6 вечером в льокалї товариства площа Бернадиньска ч. 8 (готель Краківский) з слїдуючим порядком дневним: 1) Відкритє зборів. 2) Звіт ради надзираючої з дїяльности товариства за VII рік адмінїстрацийний 1905. 3) Звіт контрольної комісиї. 4) Звіт Краєвого Союза ревізийного з перепровадженої контролї по мисли §. 7 закона з 10 червня 1903 ч. 133 В. з. д. 5) Вибір членів Ради надзираючої. 6) Внесеня і інтерпеляциї. Тогож самого дня дві годинї перед зборами відбудуть ся артистичні наради, на котрі всїх артистів запрошує ся. 2—3

В. Нагірний. *В. Дидиньский.*

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупнї того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальнї фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, в аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 939 40—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, І. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

ОСТОРОГА!

Дійшло до моєї відомости, що увихають ся аґенти з машинами до шитя та ширять ріжні сплетні на мою фірму; одні кажуть, що моя фірма банкротує і випродує лиш решту машин, другі, що роблять для моєї філії в Кракові і в тій спосіб вимискують добру віру П. Т. Публики. Заявляю рішучо, що одно й друге брехня, бо аґентів не держу, анї не маю філії в Кракові. Держу машини лишень в найлїпшій якости, продаю їх дешево і через те годі мені послугувати ся аґентами, що за своє посередництво дістають 20 до 30% провізиї. На складї маю все 200 машин до вибору.

Перший і найбільший в краю склад машин до шитя і гафту Central-Bobbin. Лише у Львові, готель Жоржа.

Йосиф Іваницкий

механік і спеціяліст. 1050 15—52

Прошу домагати ся цїнників.

УЧИТЕЛЬ орган рускаго товариства педагогічнаго у Львові. Виходить щоденних педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преплата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 зр

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 70 8—8

ОВОЧЕВІ ДЕРЕВЦЯ

в добірних родах, добрих відмін, із шкілки дібр Дикі

продає

Михайло Кубіца Таркобжеґ

по дуже приступних цїнах. При більших замовленях значний опуст.

Цїнники оплатно і даром. 275 13—15

Оголошенє.

Звичайні Загальні Збори членів

„Рускої Народної Каси“ в Заліщиках

стоваришеня зареєстрованого з обмеж. порукою відбудуть ся дня 1 м. ст. мая 1906 о год. 11 перед полуднем у власнім домі в Заліщиках в отсим порядком нарад: 1) Відчитанє протоколу попередних звич. заг. зборів. 2) Справозданє Дирекциї і предложенє рахункового замкненя і білянсу за р. 1905. 3) Відчитанє справозданя з ревізиї переведеної через делеґата Краєвого Союза Ревізийного. 4) Справозданє комісиї шконтруючої і внесенє що-до удїленя Дирекциї абсолюториї і що-до затвердженя замкненя рахункового і білянсу. 5) Рішенє що-до розділу чистого зиску. 6) Вибір двох членів Ради Надзираючої. 7) Вибір комісиї шконтруючої. 8) Внесеня участників. Право участи в Загальних Зборах мають члени стоваришеня, котрі що найменше один удїл в цїлости уплатили (§. 50 стат.); Загальні Збори мають право рішати без огляду на число присутних членів (§ 55 стат.).

Б Заліщиках 22 марта 1906.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

о. Д. Лойванюк. голова. *Григорий Ковч* члени. *Василь Черник* члени. 380 3—3

ПОЗІРІ

„Сокільский Базар“ у Львові видав на сьвята

III. серию переписних листків

БУКВИ

в красках червоно-чорних окрашені цьвітками і вишивками навкола. Серия складає ся в 30 карток (на одній картцї одна буква) і коштує 2 К 52 с. штука 10 с.

IV. серию сьвяточних, складаючу ся в 5 карток а іменно: 1) Крашанки уложен. в зьвізду 2) Крашанки з гербом, в горі дуга 3) Стіл зі сьвяченим, 4) Кошик з крашанками і 5) Будителї Украйни, Шевченко, Шашкевич і Котляревский. — Ціна серії 50 с., штука 12 с.

Великій вибір ґердань мужеских і жіночих, синьо-жовтих ланцушків зі Соколом і Львом, вишиваних краваток, сорочок, ручників. Сокільскі і козацкі шапки для обох полів, топірцї, сердачки, студентскі шапки, і всїлякі иньші сьвяточні дарунки. 336 8—8

Оповіщенє.

Понеже в тім роцї вже два рази а іменно скликані на день 30 сїчня і 17 лютого загальні збори нашого інститута не могли відбути ся по причині недостатку к мінету, для того маємо честь сим запросити Високоповажаних членів нашого Інститута на звичайні річні **Загальні Збори,** котрі відбудуть ся дня **18 м. ст. цьвітня** 1906 р. с. в. в середу по Великодних сьвятах о 2 годинї по полудни з слїдуючим порядком дневним: 1) Відчитанє протоколу з послїдних загальних Зборів. 2) Справозданє касове інститута за рік 1905. 3) Справозданє касове „Бурси“ за рік 1905. 4) Вибір комісиї шконтруючої. 5) Вибір нового виділу на рік 1906. 6) Справозданє комісиї шконтруючої. 7) Зміна статутів. 8) Внесеня виділу. 9) Внесеня членів. Коли би на висше означений день о 2 годинї по полудни не зібрало ся статутом приписане число членів потрібне до важности ухвал на зміну статутів с. в. дві треті (⅔) части всїх членів інститута, то скликує ся нинїшним на той сам день о 3 годині по полудни **Другі Загальні Збори** з тим самим порядком дневним і з тою увагою, що ухвали тих загальних Зборів будуть правосильні, хотяйби не явило ся статутом приписане число членів.

Від Виділу інститута „Руский Народний Дім в Сяноцї“. Сянік дня 4 цьвітня 1906.

О Йосиф Москалик предсїдатель. *О. Йосиф В. Секержинський* секретар. 377 2—3

Під весняні посіви

есть

жужлева мучка Томаса

знак — зьвіздa

найлїпшим і найдешевшим

фосфоровим навозом.

Примінена на весну під ростини:

колосові, окопові, паші, ярини

і на вогкі луки приносить найбільші плоди.

Позір на охоронний знак, пльомбу і означенє змісту.

Перестерігає ся перед закупном безвартісного товару, означеного на мішках сею

фальшивою *маркою*

ФАБРИКА ФОСФАТІВ В БЕРЛИНІ.

Цїнники, книжочки і поученя дає даром і оплатно.

ЙОСИФ КАРРАХ

215 **у Львові, улиця Ягайлоньска число 22.** 9—13

ФАБРИКА ЦЕМЕНТОВИХ ВИРОБІВ

Генрика ґр. Старженьского

в Гнїздичеві

виробляє патентовані дахівки цементові, ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних формах. Цементові помости і хідники в ріжних барвах і десенях. Перепусти і рури у всїх розмірах. Жолоби і корита в довільній довготї. Комини, сходи, нагробники граничні стовпи, а також всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: **Фабрика Гнїздичів, Кохавина.**

Почта і желїзниця на місци. 831 4—0

Подяка.

При будові нової церкви в Мшанци віддано роботи з обсягу артистичного шлюсарства п. Михайлови Стефанівскому у Львові, ул. Коперника ч. 16, а різьбу двох камінних фіґур звичайної величини Іванови Сторожакови у Львові, ул. Личаківска ч. 64. Конкуренційний комітет почуває ся до милого обовязку зложити обом Вповажненим панам майстрам подяку за незвичайно совісне і вповні артистичне виконанє поручених робіт. Притім звертають ся до Вч. духовенства і П. Т. рускої публики, щоб звволили пок ристувати ся своїми рускими силами ремісничими а не піпомагати чужих взяйдів, так як усї роботи коло церкви в Мшанци виконали виключно рускі ремісники при повнім вдоволенню із нашої сторони.

Мшанець пов. гусатиньского в лютім 1906.

За конкуренційний комітет: *О. К. Лукасевич* парох і предсїдатель. 187 9—10

Основане в р. 1901.

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ

Урядників і Сьвящеників

стоваришенє зареєстр. з обмеж. порукою у Львові.

I. **Удїляє** позички скриптові і векслеві на 7%: а) яко личний кредит за відповідною порукою, б) на заставу ефектів і поліс житевих в) за кондиктом на поборах службових г) на гіпотеку реальностий. *Скора виплата Дешева сплата.*

II. **Членьский удїл 50 кор.** Дотеперішна **дивіденда** виплачувана членам від удїлів 6%.

III. **Принимає вкладки** щадничі на 4½% з піврічною капіталізациєю і оплачує само податок рентовий від вкладок.

IV. Посередничить в заключуваню **„ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ“** всякого рода в „Beamten Verein“ і товаристві Краківськім. Має заступство Першого загального Товариства урядників австро-угорскої монархії *(Beamten-Verein)* у Відни, найбільшого австрийского товариства асекураційного в найвишими преміями. *Всяких информацийв справах житевих обезпечень і потрібних друків удїляє безплатно. Чистий зиск з сего посередництва дає на рускі добродійні цїли кождий проте повинен обезпечатись на житє лише через Товариство урядників і сьвящеників.*

V. Купує і продає ефекти найкорше нїйше, виплачує купони, принимає векслї і ефекти до інкасса.

Льокаль: **ул. Руска ч. 3, І. пов. — Годинни урядові від 9 –1 і 4—6½ по пол.** 219

Рух зелїзничних поїздів

важний від 1 сїчня 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

8 Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10*.
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50, 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*.
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20, 5·30, 10.20*.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·2*, 11·34.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 3·35, 2·50, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51, 3·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані **з черенками** товстими; поїзди нічні з зазначені звіздкою. **Пора нічна** числить ся від 6 год. вечір до 5 год. 59 минут рано.

• Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна забувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних желїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

Дивани, портиери, фіранки, меблеві материали

в кольосальнім виборі.

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.

Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 4·50 К за 1 м. □.

Ілюстровані цїнники даром. Взірці висилаєсь оплатно.

В. Адамский, Львів, Готель Жоржа.

212 14—30

Zacherlin

помагає знаменито як незрівнане средство на насїкомі:

Правдивий лише в фляшочках.

871 1-8

Набути можна всюда де висять плякати.

Найліпші французки папєрці циґаретові „LE GRIFFON“ Найліпші французкі тутки циґаретові

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 346

Дешеве чеське

пір'є на постіль

5 кґ.: свіжо дерте К 9·60, ліпше К 12. біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сьніг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або зворот за оплаченем порта допускають ся.

BENEDIKT SACHSEL Lobes 157

330 почта Шільно, Чеги. 3—8

Автоматичні масові лапки

на щурі за 2 зр. на миши за 1·20 зр. ловлять без нагляду до 40 штук одної ночи і уставляють ся самі від себе. **Лапка на шваби** „Eclipse“ ловить тисячі швабів і стоног одної ночи за 1·20 зр. Всюди найліпші успіхи. Висилає за післяплатою.

J. SCHÜLER, Відень II/2.

Kurzbauergasse. 795

Численні подяки і признання.

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успїхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порнаїв і хронїчних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсїм відріжнює ся від усїх *прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного*

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усунена **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дїтий, як також невзрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних складах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Дїля, Петра Миколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білєвского, Едварда Брікнера, І. Пінелєса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дрогеріях: Петра Миколяша і С-ки, Г. Гріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Емиля Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 283 4—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien ., Sterng. 8.

Фабрика споживчих средств „CERES“, Австр.

Ceres

в охоронною маркою для

= омасти до страв „Ceres“ =

і

= овочевих соків „Ceres“ =

Хоронйка, що хоче попирати стан здоровля у своїй, родинї, уживає виключно ТОВИЦУ „CERES“ ДО СТРАВ до печеня, смаженя і вареня і поставить на стіл лише ОВОЧЕВІ СОКИ „CERES“. 1121 10—12

Витворюване підлягає хемічній контроли затвердженого ц. к. міністерством внутрішних справ дослїдового заведеня для средств пожива, Відень, IX, Spitalgasse.

Купуючі омасту до страв „CERES“ мають право піддати товар в оригінальнім опакованю безплатно дослїдови вгаданого заведеня.

Головна річ: Кождий кусник мила з іменем „Шіхт“ під гарантією чистий і вільний від всяких шкідливих примішок.

Ґарантия: 25 000 К дає фірма Georg Schicht, Aussig кождому хто докаже, що її мило з іменем „Шіхт“ має шкідливі примішки.

МИЛО ШІХТА

(з оленем або ключом)

уживають

завдяки его особлившим

знаменитим прикметам

успішно

до всего можливого особистого ужитку

до праня

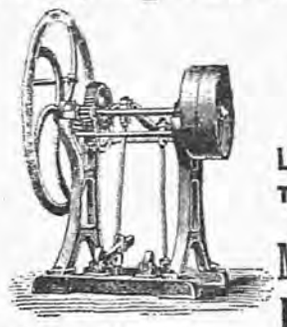
і всего, що взагалї дає ся прати.

6156 12—19

Водопроводи, Каналїзация

для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у Львові, ул. Коллонтая ч. 6.

Центральне топленє. Світло ґазове і елєктричне. — Всїлякі урядженя промислові. Млини, тартаки, горальнї.

Мотори, всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і елєктричні.

Громозводи на Божі доми, телефони і елєктричні дзвінки.

Адреса на телеграми: **„Кальоря“ Львів.**

741 37—52

Небувала у Львові нагода!

Спілка тапіцерів явивае свій ново заложений склеп і продае всї товари за безцїн.
Найбільший вибір диванів, хідників, портиер, фіранок, сторів, тапет і т. д.
Великий засіб меблевих материй, ковдер, волосїнних і пружинових матераців.
Сальонові стилеві меблї, їдальні, спальні. Зелїзні ліжка.
Всї наші товари є в найновійших взірцях і зовсїм свіжі, з першорядних фабрик.

Спілка львівских тапіцерів,

улиця Ягайлоньска ч. 3.

За дирекцию: *Йосиф Шустер. Казимир Точиский.*

112 10—10.

Реставратори, готелярі і каварники

що потрібують музики на концерти і забави або до танців, нехай зажадають ілюстрованого катальогу „ау“ наших безконкурен-ційних новостий!

Елєктричні фортепяни з нотами, орхестрин з фортепяном, елєктричні фортепяни з мандолїнами і иншими інструментами.

Орхестральні інструменти з пружиновим і тягаровим накрученєм, з вальцями або паперовими нотами, елєкричні, механічні або пневматичні.

Ціна від 480 К в гору до 16.000, Вигідні услівя сплати. Готівкою або ратами.

„Геліос II.“ **„Геліос II.“**

Ludwig Hupfeld, Akt.-Ges.

Wien, VI. Mariahilferstrasse, Nr. 79 2926 2—4

Гарним, гарнійшим, найгарнїйшим

стане від тепер кождий, бо угри, прищі, веснянки, остуда і морщини щезають в лиця вже по 2- 3-разовім ужитю правдивого анґлїйского

огіркового молока

БАЛЯСИ.

Зовсїм нешкідливе, надає чародійно шкірі на руках, шиї і раменах білости, свіжости і нїжности. Ціна фляшки 2 К. До того **огіркове мило** 1 К. — **Пудер** 1·20 і 2 К. — **Огірковий крем** 2 К. можна набути у всїх аптиках. — Лише препарати Баляси правдиві. Висилка почтою: **И. Баляси** аптика, Будапешт, Erzsebetfalva. 78 11—15

Головний склад: **Аптика Г. Рубеля** давнїйше З. РУКЕРА, Львів і **Ф. Браєр,** Перемишль, Брама 4, **Шварц М.** аптика в Перемишли, **Райм і С-ка** Краків.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редагує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 65 Львів, середа 5. (18. цьвітня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes. I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vegler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї неоцінатані вільні від порта.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Успіхи „едукацийної комісиї"

Дня 24. сїчня с. р. минуло 38 лїт дїяльности краєвої ради шкільної, тої spadkobierczyni wiekopomnej komisyi edukacyjnej.

Зараз в перших роках тої дїяльности Русини гірко відчули опіку мачохи, особливо в народнім шкільництві; а вже цїлком ясно виявила ся польонїзацийна тенденция тої опіки з роком 1889., з ерою Бобжиньского, котрий прийшов з кличем, щоби „сїм мілїонів галицкого населеня почуло ся як найскорійше Поляками".

Рускі школи, хто лиш хотїв або й не хотїв, перемінював без жадної перешкоди на польскі (як се дїє ся й по нинї). В руских школах почали чим-раз більше розсїдати ся не лиш учителї Поляки, але й всякі неквалїфіковані панчошкові бони, що руской мови ані в зуб не знають. В тих школах, що бодай на папери остали рускими, позаводжено всюди нїбито по мисли краєвого закону з р. 1867. науку польско-руску чи то утраквістичну, хоч би в школї не було нї одної польской дитини, та почато дїтям морочити голову poprawnem wysławianiem się po polsku, так що поза тим занедбувано всяку иншу науку.

Розуміє ся, що при такім станї річий не було з школи жадного пожитку. Дїти, вийшовши з шкільних лїт, попадали назад в анальфабетизм, бо по руски не научили ся читати настілько, щоби могла їх збирати охота до читаня руских книжок, а польской мови не научили ся настілько, щоби могли польску книжку читати з пожитком. Батьки, не видячи пожитку з науки дїтий, знеохочували ся до школи і волїли платити кари, нїж посилати дитину на даремну страту часу і на муку.

Те все спонукало згодом руских послів, що чим раз сьмілїйше і сильнїйше почали упоминати ся в соймі о права рускої мови в народній школї. Їх зацитькувано урядовими справозданями кр. ради шк., що мовто рускых шкіл є в краю значно більше, нїж польских. Посли стали допоминати ся, щоби в тих справозданях виказувано виразно, де є рускі школи і яка є фреквенция руских дїтий, та покликували ся на инші краї, на Буковину, Шлеск, де в урядових справозданях кр. ради шкільні ведуть статистику після викладової мови та народности і віри дїтий. Їх збувано тим, що годї до школи уводити „по-лїтику"! Вкінци посли почали самі власними заходами збирати материяли до статистики і факти явного покривдженя рускої мови в школах, переслїдованя руских учителїв і т. и. Їх знов збуває ся пустословним, а то нераз і гордим, глумливим заперечуванєм фактів, хочби доказуваних як на долони.

Разом з тим не тілько „Дїло", а й декотрі опозицийнї польскі газети, обговорюючи що року справозданя кр. ради шк., виказували, що народна просьвіта поступає страшенно поволи, що наука в народних школах мало що варта, і т. и. „Дїло" зокрема старає ся що року виловлювати в тих урядових справозданях кінцї, хоч як зручно заховані у воду, та виказує до неба о пімсту вопіючі кривди, яких руска мова і народність зазнає в народнім шкільництві.

І так на підставі остатного справозданя кр. ради шк. за р. 1904. виказало „Дїло" в шести статях (гл. чч. 137. 138, 140. 141. 142. 144. з р. 1905.), що:

1) т. зв. руских шкіл в краю було в р. 1904. всего 2.231 чи то 48.91%, в тім числї чинних було лише 2.086 чи то 48·26%; значить, тверджене, мовто руских шкіл в краю є більше, нїж польских, належить уже навіть на урядовім папери до казок! Але й ті школи, яке ще звуть ся на папери рускими, були властиво руско-польскими з головною задачею і цїлию poprawnego wyrażania się po polsku.

2) Між так зв. рускими школами було двоклясових не більше як 699, триклясових не більше як 23, а чотироклясових не більше як 36; одноклясових було 1328. Пяти-, шестиклясової анї видїлової не було анї одної рускої.

3) У всїх школах народних в краю було 10.907 кляс, а руских було в тім числї що найбільше 3.689 чи то 38·2 процент.

4) Майже у всїх школах сїльких була наука південна, „з обмеженим — як каже справозданє — числом годин, з обмеженим материялом науки і з обниженою видатностию науки".

5) Успіх науки був такий, що в сїльских школах лише дрібна частина дїтий виучувала ся читати і писати (та й то лише по польски, а по руски хиба лише стогнати з книжки і шкрабати баламутно рускими і всуміш польскими буквами); з тої дрібної части знов лише мала частина ходила на доповняючу науку та дальше учила ся читати і писати (бо до иншої науки не була спосібна), щоби опісля з малими виїмками назад попасти в анальфабетизм.

6) Громад без школи було після рахуби кр. ради шк. в цїлім краю з початком 1905. шк. р. 933, з того в чисто рускій або мішаній части краю 593, а на Мазурах 340. Але по правдї було громад без школи не менше як 2.240.

7) Дїтий у віцї від 6—12 лїт не побирало жадної науки 22·74 прц.; сей процент очивидно значно піднесе ся у рускій части краю, а обнизить ся в польскій. З тих, що ходять до школи, так мала частина виучує ся хочби тілько читати і писати, що

8) на доповняючу науку у віцї від 13—15 лїт ходить знов лише мала частина. В р. 1904. не побирало доповняючої науки **66·6** прц. тих, що до неї обовязані; а й сей процент в рускі части краю був значно висший на користь польской. Таким чином властиво вся наука в теперішній сїльскій школї є лише морокою, що в більшій части — особливо **в рускій части краю — веде назад до анальфабетизму.**

9) Розвиток народного шкільництва в р. 1904. зазначив ся тим, що з усїх 809.236 дїтий, записаних до школи, фактично не ходило до школи 43.853 чи то о 16.591 більше, нїж було таких дїтий в р. 1903. Число дїтий, що не побирали жадної науки і навіть не були записані до школи, збільшило ся в р. 1904. в прирівнаню до 1903. о 12.000 (було їх 159.007), а після баламутних чисел справозданя навіть о 20.000!

Оттак писали ми в липню 1905. р. на підставі урядового справозданя кр. ради шк. Що правда, наші висновки опирали ся часто, не на тім, що у справозданю було сказано, а на тім, що там або промовчано або й старанно закрито. І так напр. сказано там, що на доповняючу науку не ходило лише 26·75 прц. обовязаних. І воно так нїби виходить з обчислень кр. ради шк. А ми таки дійшли до иншого висновку і виказали 66·6 прц.!

Оскілько наші обчисленя і висновки торічні і з попередних лїт були хибні або нї, покаже урядова статистика, зложена на підставі державної переписи з р. 1900.

Отже статистика ся виказує, що серед мужеского населеня Галичини повисше 12-ого року житя було в 1900. р. 62·8 прц. анальфабетів, а то у польского населеня 47·4 прц. у руского 78·2 прц.

Відчисливши мужчин понад 62 лїт житя, котрі в значній части ще не мали спромоги ходити до школи, лишить ся 56·2 прц. анальфабетів, і то у Поляків 29·8 прц., у Русинів 72·6 прц.

Коли подїлити мужеске населенє після віку, то процент анальфабетів так розложить ся:

у віцї від	у Поляків	у Русинів
52—61 лїт	56·0 прц.	87·5 прц.
42—51 „	43·3 „	81·6 „
32—41 „	39·4 „	75·7 „
22—31 „	33·1 „	61·8 „
12—21 „	27·6 „	56·7 „

Серед усего наймолодшого поколїня обох полів є між Поляками 30·6 прц. анальфабеток, між Русинами 69·7 прц., так що серед усего наймолодшого поколїня, котре що-йно вийшло з шкільних лїт, а почасти ще обовязане до доповняючої науки, є між Поляками 29·1 прц. анальфабетів, між Русинами 63·2 прц.

Отсе застрашаючі успіхи 38-лїтної дїяльности „едукацийної комісиї"! Коли так піде дальше, то Поляки могуть надїяти ся, що бодай за 50 лїт не будуть мати анальфабетів; у Русинів можна тої щасливої хвилї надїяти ся хиба аж за 110 лїт! І то навіть при легендарнім більшім числї руских шкіл, нїж польских!

Замітна річ, що ся статистика з так докладним обчисленєм анальфабетів польских і руских появляє ся в польских часописях якраз у сю хвилю, коли проторкують щось про плюральну виборчу систему для Галичини! Тож caveant consules! Бо розуміє ся самою собою, що нїхто-ж инший не винен, як тілько самі Русини, що, маючи більше шкіл, нїж Поляки, мають більше анальфабетів від них!

З газет.

— Читаємо в „Громадській Думці" в 55. ч. з д. 9. березїля (22. марця):

До наших галицьких товаришів! Галицькі письменники часто обвинуваčують нас, що ми або не друкуємо їх дописів, або подаємо їх, значно перемінивши і часом запізнивши ся. Щоб не пояснявши справи кожному з окрема, скажемо тут про цю справу кілька слів друком.

„Гром. Думку" ми видаємо найбільше для наших сільських читачів і мусимо писати її так, щоб вони нас розуміли.

Обставини, серед яких розвивала ся наша література, привели до того, що мова галицьких

Нашим київським товаришам

низький поклін і гречна відповідь.

Нумо сюди, Добродії любенькі; будьте ласкаві, сїдайте! Ось тутечки, наче під хатою на приспі до сонїчка, якось і любійше і сьмілїйше побалакати, анїж онтам у сьвітлицях чи, по Вашому-б то, в „горницях". Просимо, сїдайте! І люлечку попакати можна або й сїмячко, коли волите, полузати...

Ось так... гаразд!

Та й насварили-ж бо Ви нас, насварили здорово у „Громадській Думці"!*). А то ще й при людях, на радість і втїху лихим вороженькам... Ви собі так з доброго серця, по щирости; а вони, бач, якої втяли! Рають нам „вразумитись и возвратитись на Владимирскій путь"!

Мова галицьких письменників-публїцистів незрозуміла — кажете — вашому селянинови, а й задля інтелїгенциї Вашої ся мова тяжка. А знов господин Досинчук з Житомира пише, що й волинський якийсь там селянин з Торкович „ничего не уторопалъ" з „Гром. Думки".

Ну, як там було з тим селянином з Торкович, того ми вже не беремо ся розбирати; але коли вже до сього прийшло — через Вашу-ж таки необачність, то й ми мусимо ще із свого боку додати, що й мова „Гром. Думки", не у гнїв Вам кажучи, не то для нашого селянина, а й для нашої інтелїгенциї тяжка.

І виходило би на око, що одна й та сама мова є таки не одна й та сама, або — ще гірше — що галицькі і закордонні письменники нїбито фабрикують собі мову одні і другі на свій окремий лад — лише на те, щоби показати її „самостійність". Тай так і беруть нас наші приятелї на язики, що мов що ми одні других не розуміємо.

Отже справа ся занадто важна, щоби її одним ухом вислухати, а другим випустити. Вона вимагає поясненя, не так задля вороженьків — бо тим звісно язика не втнеш нї рота не заткаєш — як задля нас таки самих.

Від чого-ж воно так складає ся, що галицьких письменників-публїцистів не розуміє наш закордонний селянин, а й закордонна українська інтелїгенция не хоче читати їх статей?... Атже ми тут у себе видаємо для селян і часописи і книжки, що розходять ся по кілька або й по кільканацять тисяч примірників; ба навіть і „Дїло" читають у нас по сїльських читальнях та виписують собі поєдні селяни. Значить, наші селяни розуміють наших письменників-публїцистів; значить, наші письменники уміють писати зрозуміло для селян. Не казати вже, що не то наша інтелїгенция, а й селяни наші читають і розуміють Квітку, Стороженка, Марка Вовчка, Шевченка і и.; та чейже і закордонні Українці, як інтелїгенти так і селяни зрозуміють оповіданя Федьковича, Мартовича або й Стефаника. Чим же дописи наших письменників та певно так само й „Дїло" незрозуміле за кордоном? Від чого „Гром. Думку" тяжко читати нам?

Неначе відповідь на сї питаня редакция „Гром. Думки" й попала відразу на правдиву і простїсеньку тропу, так що могла нею зайти, куди треба, щоби собі роз'яснити дивну спершу річ. Колиж бо вона зараз за першим кроком спинила ся, а то ще й завернула то в лїво то в право та й потрапила у пліт і закінчила просьбою до галицьких товаришів, щоби до „Гром. Думки" писали „популярно, дуже простою народньою мовою, такою, якою говорить у нас народ і якою писали Марко Вовчок і и.", та ще, щоби писали читно і не тїсно.

Дуже добре сказано, що „обставини, серед яких розвивала ся наша література, привели до того, що мова галицьких письменників-публїцистів незрозуміла нашому селянинови". Тількож сього мало; треба було додати: „і серед яких розвивало ся усе житє українського народу по обидва боки кордону за остатні — коли не числити більше — сто років, усе житє, полїтичне і суспільне, економічне і культурне". А за таким додатком була би редакция „Гром. Думки" або цїлком перечеркнула свій поклик до галицьких товаришів і кинула-б його до коша або була би написала його цїлком... цїлком инакше та не осьмішувала би без слушної рациї і потреби нас і, нїгде правди дїти, зарівно й себе перед нашими ворогами, ласими на всяку, хочби як неслушну притоку, щоби поглумити ся нам.

Возьмімо для прикладу ось такі слова, від котрих аж кишить в „Гром. Думцї", бо инакше й не може бути в полїтичній газетї: становий, пристав, урядник, староста, околоточний, городовий, земський начальник, справник, казначей, судовий слїдователь, дїлопроізводитель, повірений, гласний, предводитель дворяньства, присутствіє городської управи, участок, участкове засїданє, сискна полїция, ходатайство, ходатайствувать, волость, волосний, волосний сход, казенні гроші, крестянський банк, цїнні бумаги, була прочитана бомага, доклад, приговор, охрана, і бог. т. и. Чи нам може винуватити „Гром. Думку", що наш селянин не розуміє сих слів, хоч розуміє їх кождий за кордоном? Чи може ми винні сьому, що й нашій інтелїгенциї тяжко читати „Гром. Думку" задля тих слів, котрих значінє лише через часте читанє закордонних газет можна собі бодай сяк-так присвоїти?

Нї! Ми добре тямимо, що треба не то знати державний і громадський адмінїстрацийний лад Росиї, але й зжити ся з ним, щоби такі слова розуміти, не надумуючись, та анї на гадку нам не приходить вимагати пр. від „Гром. Думки", щоби „писала популярно, дуже простою народньою мовою, такою, якою говорить у нас народ", або щоби нам пояснювала кожде незрозуміле нам слово. Противно, ми радим серцем „морочимо собі голову, розшифровуючи статї" „Гром. Думки"; а коли їх переповідаємо для ширшої громади то вже самі стараємось переповісти їх зрозуміло, хочби й для наших селян. Та хоч і ми звиклі читати, ледво торкаючись очима слова, то не кидаємо „Гром. Думки", коли нам доводить ся думати над словами і фразами.

А доводить ся нам се мало не в кождій стрічці не тілько над словами, яких зразки ми що-йно указали, але й над тьмою инших. Ось знов декілька для прикладу: Завадовка, Фльорковка, Вязовка, Плоская Забужная, Вінница, нових школ, духовних особ, в зал купецького зібрання, на станциї Бірзула, свинцовий порох, дві-три добрих книжки, два останнїх місяцї, три літературних дїла, три селянина, скомпанував, жандарська каманда, бомбардирувати, урегулїрувати, спектаклї, п'єси, чавунний завод, балотировка, зберегательна каса, вокзал, економія, горницї, горнична, хазяїн, хазяйство, хазяйнування, забастовка, нотаріус і бог. и. Але ми й тут вибачливі, бо добре розуміємо і тямимо, що вікове, мало сказати, безоглядне, а нелюдско деспотичне пановане московщини не могло не остатись без впливу навіть під сїльскою стріхою Українця, не казати вже про інтелїгентного українського письменника, що

*) Гл. в сім числї: З газет.

письменників-публіцистів незрозуміла нашому селянинові. Се показала нам практика: селяне їх статей просто не читають. Не хоче їх читати і інтелігенция: і задля неї ця мова тяжка. Звісно, чоловік з інтелігенції лекше може зрозуміти писання галицького публіциста; але хто-ж буде морочити собі голову, розшіфровуючи газетні статті? Сьогочасний читач звик читати ледві торкаючись очима слова, а коли йому доводить ся думати над словами й фразами, що воно значить, то він простісінько кидає газету та й годі.

От через що нам доводилось виправляти мову в галицьких писаннях. Та нам самим ця робота була дуже не до вподоби — не тільки через те, що вона вимагає від редакції трати зайної енергії і зайвого часу, а головно тим, що ніколи не можна добре виправити чуже писання і завсігди можна зробити авторові кривду такими виправками. Та й після тих виправок статті ставали зрозумілійшими тільки до деякої міри.

До цього додаєть ся ще й друга річ. Характер письма у Галичан і у нас неоднаковий, і наші „зецери" не хочуть складати з галицьких рукописів. Та й самим нам страшенно трудно читати дрібно та тісно і часом дуже нерозбірно по. писані галицькі рукописи, а ще трудніше виправляти рукопис, списаний так густо, що піде й курці носом клюнути. Через те кожен галицький рукопис мусимо переписувати.

Таким робом мусить згаяти ся багато часу, поки рукопис перепишеть ся та виправить ся; і ось через це кожен галицький опис не може не запізнити ся.

Зважаючи на все це, ми прохали-б тих наших галицьких товаришів, які дописувати-муть і далі до „Гром. Думки", писати популярно, дуже простою народньою мовою, — такою, якою говорить у нас народ і якою писали у нас Марко Вовчок, Ів. Левицький, І. Мирний, а як що казати не про белєтристику, то такою мовою напр., якою написано книжки М. Ганька (як дбаєш, так і маєш), М. Загірньої, Є. Чикаленка. Рукописи мусять бути писані дуже читно і не тісно, щоб поміж рядками зостав ало ся досить місця на виправки.

Таке саме вимагання що-до мови становить і журнал „Нова Громада": видаючи ся для інтелігенції, вона не вимагає такої популярности викладу, як „Гром. Думка", але все-ж статті мусить бути написані мовою такою, до якої наш читач звик, а то в нас не буде й читачів.

Ось що мусимо ми пояснити нашим галицьким товаришам. Ми з усеї сили хочемо, щоб між тими частками нашого народу, які живуть по обидва боки кордону, було як найбільше духовного єднання; ми хочемо, щоб наші читачі дивили ся на Галичину й Буковину як на своє, таке саме своє, як Полтавщині Київщина і навпаки. Але задля цього треба, щоб наші галицькі товариші взяли до розваги всі ті обставини нашої роботи, про які ми говорили, і взагалі всю ту суму фактів, яка зробила галицьке життя одмінним од нашого, і писали-б так, щоб наш читач міг їх легко читати.

Галицькі справи може добре описати тільки Галичанин; уже через одно це для нас дуже цінні дописи наших галицьких кореспондентів. Так саме не кажучи вже про красне письменство, в справах публіцистики й науки поміч з Галичини вельми для нас важить у нашій роботі. Віддаючи під розвагу нашим товаришам по той бік кордону те, що ми сказали, ми в той же час просимо й їх цінної помочі в тій справі розвитку свідомости має і розвитку нашого письменства, яка однаково дорога і їм і нам.

Сладчайший „Галичанинъ" покористував ся сими замітками „Гром. Думки" зараз на третий день і в ч. 52. з д. 25. (властиво 24-ого) марця так пише дословно:

> „Самостійную мову" галицких „украинцевъ" досыдно охарактеризовала подлинная украинская газета „Гром. Думка", выходящая въ Кіевѣ. Въ 55. н-рѣ „Гром. Думки" отъ 9. (22.) марта с. г., в статьѣ п. з. „До наших галицьких товаришів", извиняется редакція упомянутой газети, що не можетъ печатати безъ смѣны присылаемыхъ ей галицкими „письменниками" совершенно, по доляжна ихъ исправлять, а то по слѣдующей причинѣ.

Тут повтаряє „Галичанинъ" слова „Гром. Думки" про незрозумілість мови галицьких письменників-публіцистів українському селянинові, а навіть і інтелігентові, а дальше пише:

> Изъ приведенныхъ словъ кіевского, подлинно украинского органа выходитъ, що языкъ нашихъ галицкихъ „украинцевъ" дѣйствительно вполнѣ „самостійний": онъ не галицко-русское нарѣчіе, такъ якъ наши крестьяне такой „мовы" не употребляютъ; онъ и не украинское нарѣчіе, ибо по свидѣтельству кіевской газети малороссы въ Россіи его не понимаютъ. То и удостовѣряетъ утвержденіе, що галицкіе „украинцы" выфабриковали себѣ „самостійную" мову „на хлѣсть" кацапамъ, а на радость выключеннымъ ихъ „сполеченымъ іерархамъ" і ешче на „парабрадчичу", въ которой сами постоянно упрекали и упрекаютъ русско-народную партію. Къ чему же морочити головы людямъ и вносити розладъ въ наше общество? Пора вразумитись и возвратитись на Владимірскій путь!...

Розуміє ся, що й прихильні до нас польскі газети не заспідбали зараз же повторити за „Галичанином" замітки „Гром. Думки", щоби знов на свій лад поглумити ся нам.

Незабаром же, бо д. 4. цьвітня в 60. ч.. приніс „Галичанинъ" допись з Волині, де господни Ѳ. И. Д., знаний старшим Галичанам великий „патріот" Теодор Досинчук, бувший підгаєцкий крамар, а тепер проживаючий в Житомирі, пише між иншим:

> ...А такъ какъ въ народѣ возникла настоятельная потребность въ газетѣ, то и такая польско-украинская газета попала къ народу, а какая это газета, и съ какимъ направленіемъ, — нашъ народъ не разбираетъ. Возникли газети, журнали и книги какъ будто малорусскіе, подъ разными названіями, въ ихъ числѣ „Громадська Думка", „Шершень", „Україна" и др., къ сожалѣнію малороссу непонятная. Они ратуютъ за малорусскій народъ и его языкъ, который непохожій на малорусскій, и имѣютъ съ тѣмъ мечтаютъ о независимой Украинѣ. Издатели поименованныхъ газетъ безпощадно портятъ даже малорусскій языкъ подъ напоромъ польскихъ словъ. Газету „Гром. Думку" читалъ въ моемъ присутствіи сельскій читатель изъ села Торковичъ, житомирскаго уѣзда, въ гор. Житомирѣ вблизи собора въ газетной еврейской лавченкѣ, читалъ и — ничего не уторопалъ.

Ну, бач, який з майже неписьменного колишнього крамаря (ми бачили колись й читали єго дописи з Підгаєць, то й можемо сказати, що тепер неоден селянин далеко красше пише) вийшов ученний язиковід!

На замітки „Гром. Думки" даємо відповідь у фейлєтоні.

— В ч. 69. „Гром. Думки" з д. 7. с. м. обговорює ся місячник „Отклики сельскихъ пастырей", що недавно почав виходити в Києві. Довідуємось відтам, що той місячник має на меті з'єднати сельске духовеньство з парафіянами; є се чи не перший голос духовеньства, вільний, незалежний від уряду, а заявив себе безпартийним, але цілком народним, демократичним. В першій книжці оден сьвященик пише: „Ми повинні переняти ся бажанями народу і стати його першими і певними приятелями". В другій книжці „Отклики" допевняють ся для церковної проповіди волї говорити, що в руках і ділах урядових є Христовою і праведною. Там находить ся і протесть проти становища, через яке сьвященик мусить виправдувати все, що робить уряд, не зважаючи на те, чи корисна та робота народови чи може шкідлива. „Гром. Думка" дивує ся лише, чому часопись, що виходить у Києві, на українській земли, не згадує нїчого про національне питанє; отже навіть „Кіев. Епарх. Вѣдом." надрукували недавно статю Гриця Грушевського, в котрій він кличе українське духовеньство до проповіди рідною мовою.

— Цікаво буде нашим читачам довідати ся, як пише Dziennik kijowski, орган українських Поляків, виданий їх головою гр. Володиміром Грохольским, з котрим київські Українці так дуже панькають ся, що готові розпинати ся за автономію Польщі і відступити Полякам усї мандати до думи, щоби лиш не прогнївити їх. Отже з нагоди подільских виборів до думи так пише Dziennik kijowski в ч. 47. з дня 11. с. м. у вступній статї:

> Подіє вибрало позичкял до думи 13 послів Русинів-селян. Задля браку докладних вістей стримуємо ся поки-що від обговорення причин, які зложились на так несподіваний, навіть песимістами не вгадуваний висїд. Що правда, правибори в повітах винницкім і и. (вичисляють ся по імени) вельми вже вгадували, на що заносить ся; за те правибори в Камєнцю і т. д. (знов по імени) додавали нам надії, що подільской землї боронити будуть в першій думі ті що з віків тут осїли, цілими вїками боронити її ніколи не переставали.

Отже подільскі Русини-селяни то певно зайди на Поділю; вони не осїли там від вїків і не боронили краю цілими вїками! Дальше читаємо:

> Стало ся инакше. Вибір 13 селянских послів з подільской земли не тим на заключує що побідила дрібна братия хлїборобска, а перепали властителї великих посілостий.

а тим, що вийшли посли з темної верстви під кличем станового еґоїзму, під грабіжним кличем: землї для селян!

> А з нашого народного становища каменецкі вибори є без сумнїву тяжким нещастєм. Через пять лїт з парляментарної трибуни в Петербурзї не відозве ся жаден польский голос з н а ш о г о Поділя. — — — Болю завдає нам гадка, що в делєгацій польского народу не стане послів з подільской землї, — — — Але ще не всьо стрячене. З Руси польскі посли вийти повинні, бо вони потрібні не лиш для оборони подоптаних прав наших народових, для підтриманя наших історичних традицій, але й для свободи і поступу та для добра цілого краю без рїжниці станів, вірі і народности.

Ось маєте ту саму пісоньку, якої ми наслухались уже від давен давна, яку нам що днини сьпівають вшехпольскі гакатисти. Ось для д. Карєєва доказ, що нїбито Полякам анї снить ся Польща od morza do morza!

З закордонної України.

Заходом української інтелїгенції сьвятковано д. 11. марця с. р. в Камянци подільскім перший раз память Т. Шевченка в Пушкиньскім театрі. Хоч цїни вступу значно підвисшено, театр був на годину перед початком обходу цїлком випроданий; галєрия (при звичайних цїнах) була повнїсінька слуг, кухарок, то що. До кождого білєту додавано оповіданя про Шевченка і портрети. Вечер зачав ся о год. 7·30, а скінчив ся о 2-ій по півночи. Насамперед виставлено „Невольника", драму Кропивницкого з Шевченкової поеми. Потому пішли деклямациї. Між иншими виголосив якийсь гість Галичанин („Рідний Край", з котрого се беремо, не називає єго) „Посланіє до земляків", але занадто тихо. Дальше виступали хори, а „Ще не вмерла Україна" мусїли два рази просьпівати. Наконець поставлено дуже гарний живий образ „Слава Шевченка".

Дня 20. марця селяни в Писарівці київской губернії зложили ся на панахиду по Т. Шевченкови. Після панахиди просили учителя, щоби їм прочитав що про Шевченка і щонебудь з єго творів; та сьвященик не позволив. [„Гр. Думка."]

Дня 25. марця селяни в Торчинї київской губернії відслужили панахиду по Шевченкови, а сьвященик розказав їм, хто був Шевченко і за що єго так поважають. Вечером учитель прочитав їм в школї про житє Шевченка і кілька єго творів. Людий зібрало ся так богато, що не всї могли й помістити ся в школї та остали ся за порогом. Постановили справляти роковини смерти Шевченка що року. [„Гр. Д."]

Педагогічна рада київской семинарії заборонила семинаристам виписувати до своєї читальнї „Лїтер. Наук. Вістник" та „Нову Громаду"; дозволено виписувати тілько „Гром. Думку" і „Рідний Край". [Р. Кр.]

В Катеринославі д. 14. марця с. р. обставлено вечером семинарию войском, а до середини війшла полїция і почала скрізь трусити. Забрано 30 чисел семинарского журналу „Товариш" та деякі нелєгальні книжки. Д. 21. марця вранцї на молитві семинаристи просьпівали „Со святими упокой" і „Вічную память" Шмідтови та єго товаришам-матрозам, а в день з вікон семинарских маяли хоругви з написами „Слава Шмидту", „Слава тим, що полягли". Хоругви полїция забрала, а генерал-губернатор Сандецкий звелїв не випускати семинаристів з будинку, поки не викажуть привидників. [Р. Кр.]

Київский губернатор видав наказ повітовій адміністрації, щоби не роблено перешкоди українським театральним виставам по селах; дозвіл на вистави має давати місцева адміністрация. [Гр. Д.]

У васильківскому повіті київской губернії відбирають у селян збрую. Забрано вже більше як 2.000 штук, в тім половина мисливских рушниць, з півтора сотнї револьверів, врештї шаблї, списи і и. Кажуть, що сею збруєю узброювати-муть стражників. [Гр. Д.]

З Харкова пишуть до „Гр. Думки" таке: Ще в половинї жовтня м. р. підчас першого залїзничого страйку Харківцї спорудили біля унїверситету барикади. Пробувши на них два днї, завдяки професорам унїверситету вийшли звідтам без жадної страти і кари. Та за те заведено в Харкові воєнний стан, котрого не знесено і після царского манїфесту з д. 30. жовтня. В грудни почав ся знов почтовий та залїзничий страйк, після котрого повстала реакция. Почали ся труси і масові арешти; пішли до тюрми адвокати, лїкарі, інжинїри, робочі, студенти і навіть школярі середних шкіл. Богато з них заслано на далеку північ, инші й доси сидять в тюрмі, між ними і декан правничого факультету проф. Гредескул, перший кандидат конст.-демократичного сторонництва на посла до думи. Втім склав ся напад на Волжско-Камский банк, і знов почали ся труси і арешти. В одну ніч кинено до тюрми 60 учеников середних шкіл. В реальній школї замкнено 6. клясу, а через те застрайкували всї старші кляси. За те 64 хлопців виключено зовсїм, а 71 на якийсь час. Генерал-губернатор загрозив, що закриє всї середні школи, коли молодїж не вгамує ся. Богато низших шкіл позачинено тому, бо поарештовано учителїв. Між иншими скинено з учительской посади сьвідомого Українця Зазулю, учителя таранівской школи, що прослужив у тій школї 20 лїт і добре уподобав ся селянам. Разом з ним скинено ще трех учителїв, хоч повітова рада шкільна, уважаючи їх за лїпших учителїв, просила лишити їх на посадах.

З Росиї.

(Телєграми:)

Петербург. В ночи з суботи на неділю студенти демонстрували перед Петропавловскою кріпостию і перед вязницями, де сидять полїтичні арештанти. Між студентами а вязничною сторожию прийшло до кровавої бійки. Богато студентів покалїчено так тяжко, що відвезено їх возами Червоного Хреста до шпиталю.

Париж. Вчера підписано угоду в справі росийской позички (2.200 мілїонів франків). Росия обовязала ся через 2 роки не затягати нової позички за границею. Услівя позички дуже тяжкі. Курс емісиї для банків установлено на 88, для банків 83½ прц. Виплата може бути розложена на кілька лїт. Послїдний реченець 19 лютого 1907.

Петербург. В наслїдок заключеня позички становище Віттого знов скріпило ся. Услівя позички дуже тяжкі, але мимо того вона уможливляє управильнене росийских фінансів. Супротив того надіють ся скорої димісиї Дурнова і Трепова.

Берлїн. Росийске правительство висилає до Нїмеччини, Австриї і Англії урядників, щоби вистудиювали способи, якими сї правительства поборюють опозицию в парляментах. Росийске правительство наміряє промови послів обмежити до мінїмум, а засїданя думи будуть відбувати ся що два дни.

Петербург. Курска губернїя вибрала на посла до думи Шіркова, котрий тепер сидить в московскій вязници. Мимо інтервенциї визначних послів, не хочуть Шіркова випустити,

Рига. Губернатор в Ризї випустив з вязниці 115 полїтичних арештантів, губернатор в Міньску 40,

Тифлїс. Тут відбуло ся велике віче вояків, на котрім виголошувано революційні промови. Власти арештували 100 участників віча. В наслїдок того збунтував ся мінґремский полк. Дві компанії пішли під вязницю і зажадали увільненя арештованих. По відмовній відповіди, зачали стріляти до вязничної сторожи. Против збунтованих вислано вірні віддїли войск. Прийшло до завзятої борби, в котрій було богато ранених і убитих.

Петербург. Дурново проєктує, щоби також округи центральної Азиї були репрезентовані в державній думі. В такий спосіб з Азиї прийшло би єще 15 послів, з того 7 Росиян на 8 тубольців.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Альбанїя.

Царгород. Віддїл войска висланий против альбаньских опришків Бесліма і Рамана звів з їх ватагою кровавий бій коло Полїєки в скопельскім віляєті. Чотири Альбанці погибли, двох ранено, а одного взято до неволї.

Угорске мінїстерство.

Будапешт. Мінїстром гонведів іменований генерал Екельфалюсі. Новий мінїстер відкликав розпорядженє свого попередника, заряджуюче покликанє запасових резервістів гонведів.

Кріза в Сербії.

Білград. Спенсионованє генерала Атанасковича, котрий був мужем довіря заговірників, викликало тут велике вражінє. Говорять, що від вчера ведуть ся між правительством а заговірниками переговори, щоби намовити їх до добровільної резигнаций з становищ і улекшеня тим ситуациї правительству і королеви. — Кабінет Груїча подав ся до димісиї з причини трудностий при розвязаню кількох справ. Король приняв димісию.

Король Едвард и Росиї.

Париж. Говорять; що коли збере ся росийска дума, отже при кінци мая, або в перших днях червня англїйский король приїде до Росиї. Англїйска полїтика стремить тепер до зближеня з Росиєю, може навіть до дуже тїсного.

Вейгайвей.

Пекін. Командант англїйского войска, генерал Вентріс поїхав до Вейгайвею. Говорять, що він має звернути сей порт Хінам.

НОВИНКИ.

— **В справі виборчої реформи** відбули ся д. 13. с. м. величаві довірочні збори в Кнїгиничах рогатиньского повіта при участи 500 селян з Кнїгинич і Загіря. Провадив 76-лїтний Гриць Наявко з Кнїгинич і Яким Кузик з Загіря. Про виб. реформу говорив о. Андрій Пеленьский. Ухвалено резолюциї з протестом против вилученя Галичини і розширеня автономії краю та нерівности виборчих округів, а з жаданєм автономії народів і поділу Галичини на часть руску і польску.

— **Народні віча.** В рудецкім повіті відбули ся віча: Дня 25. марта в Катеринівчах при участи 100 людий. Президував Мих. Ковтун, війт з Клїцка, референтували Гр. Тершаковець і Іван Бей, селяне з Якимчиць і Клїцка. — Дня 8. цьвітня було віче в Якимчицях при участи 1500 людий. Президував М. Ковтун, референтував Мирон Петрик. На обох вічах ухвалено резолюциї, вказані ширшим народнім комітетом. На обох вічах забирали голос богато учасників. Віча відбули ся ду-

---

виховав ся і вивчив ся в московщинї та неоден може ще й тепер тілько й вживає української мови, що пишучи до „Громад. Думки".

Нас спиняють потроха й такі слова, як: народнїй, природнїй, могутнїй, иногородній і т. и. — поминувши таке, як „Дальнїй Схід", „зимнїй" або зімнїй сезон" (се очивидно вилив московщини) — бо у нас говорять не инакше, як: народний, природний, могутний, сусідний, довгочасний і т. и. (ну, та: Далекий Схід, зимовий сезон, або знов: зимний пр. вітер). Сюди додати-б і слова: умірати, одбірати, піднїмати, вітати і т. и., бо у нас говорять не инакше, як: умирати, відбирати (так грубо і широко, що аж чує ся: умерати, відберати), піднимати, витати.

Нас вражає і спиняє баламутне уживанє слів: мусїти і повинен (мусїли зібрати ся люде з чотирьох волостей, або: повинні були зібрати ся), де у нас говорять: мати (мали зібрати ся); уважаю се за недоладний вислів замість московского: должны были. Сюди би причіпити і слово „руський", уживане в значінню „московський" чи „росийський".

Нас спиняє баламутна відміна слів, пр.: „мусїли", але „мусив"; „в цих бідах", але й „на сїх виборах"; усих, всих, але й усїх, всїх; тіх (людий), але й тих (людий), у тих і у тіх, тим (людям) і тім (людям), тим (часом) і тім (часом).

Нас спиняє недоладно уживане *зараз* в значінню *тепер*, котрого майже не видно в „Гром. Думці" (і так само в иншіх теперішних українських писаннях). У нас між одним і другим є велика рїжниця (така сама, як зазначена також в словарі Уманця): *зараз* значить тілько, що нїмецке sogleich, французьке tout-à-l'heure. aussitôt, а *тепер* тілько, що нїмецке jetzt, франц. à present, à cette heure. В остатних числах „Гром. Думки" стрічає ся кілька разів „у сей час" замість „тепер" чи то звичайного недоладного „зараз".

Можна би ще указати на цілком недорічне „через кілька часу", на „простирядло" (простирало, prześcieradło), „загрянчний", але й „погранишний" (заграничний, пограничний), а наконець на цілком незрозумілий нам спосіб писаня слів: слав'янський, дев'ять, в'язень, зв'язаний (навіть: з'язаний), п'ятий, б'ють, пам'ятати і т. и. Мені довело ся раз спитати одного Українця, яка буде рїжниця між „п'яний" а „пяний"; і він показував менї та вчив мене вимавляти „п'я" і „пя", але я, ей Богу, не то що не навчив ся, а й рїжницї не міг жадної дослухати ся, хоч слух маю незгірший і умію відрїжнити пр. нїмецке s'hen від sïen. І на що-ж тут тая морока з апострофом, тим більше що доси я навіть не подибував у „Гром. Думці" слів зі звуками: бю, вя, мя, пя (без апострофу).

Ось так показав я, від чого нам потяжко читати „Гром. Думку" (так само і инші закордонні українські часописи). А зробив я се не на те, щоби когонебудь гудити або комунебудь докорятн, а на те, щоби показати, що я умію вдумати себе також на місце редакторів „Гром. Думки" та й читачів і зрозуміти, від чого так само їм тяжко читати наші газети і дописи наших письменників. Тепер (ой, тількож не: *зараз*!) лишає ся менї придивитись близше до причин (я вже натякнув на них), задля яких ми завдяки кордонови потроха розбігли ся, та кинути деяку гадку, що нам по оба боки кордону дїяти би, поки час, для обопільного духовного єднаня, щоби не розбігати ся мовою чим-раз дальше.

(Конець буде).

же поважно, бесїдники вишколені на инших вічах, жалували комісарских нервів і говорили так льояльно, що й комісар так не потрафив би. А преціньь молоденький комісар пан Кульчицкий не витримав. Коли п. Михайло Калимін зачав розповідати за вшехпольску агітацию, ведену Суруфкою против виборчої реформи, комісар розвязав віче. Люде казали, що не міг довше на вічу видержати; другі кажуть, що хотїв показати, що він значить (се єго перший виступ в повітї). Внесено против сего безправного акту жалобу до міністерства внутрішних справ.

— **Офіра Лядского,** Федь Недїльский, що підчас звісної пригоди, ідучи на роботу, дістав кульку з заду в ногу, помер сегодня в Станиславові в шпитали. Похорон в пятницю о год. попол.

— **Акт обжалованя против Лядчан.** Пишуть нам із Станиславова: В карній справі против громадян з Лядского о звісні події з 26. і 28. лютого с. р. доручила державна прокуратория в Станиславові акт обжалованя разом девятьнацятьом обжалованим. З того числа держить окружний суд в Станиславові доси ще тринацятьох в слїдчім арештї. Ось їх імена: Михайло Деркач, Проць Бойко, Юлїй Нементовский false Богданович, Гринь Безтїльний, Люська Деркачева, Матїй Заяць, Василь Деркач, Стефан Шумега, Домінїк Грабовский, Настя Бабій, Панько Безтїльний, Микола Муцик і Петро Смучок, всї замешкалі в Лядскім. На вольній стопі остають прочі шість оскаржених: о. Леонтий Коростїль, гр. кат. сотрудник в Нижневі, дальше Василь Василик, Стефан Щирба і Михайло Мазурик false Мазїйчук, господарі з Лядского, вкінци Стефан Палюба і Яків Гурий, господарі з Нижнева. Акт обжалованя, що обнимає 16 аркушів літографованого письма, є зредагований дивним дивом в польскій мові. Державна прокуратория попирала первісно слїдство в напрямі злочину бунту з §. 68 з. к., але що сей злочин задля висоти загроженої кари (5—10 зглядно 10—20 років тяжкої вязниці) належить перед суд присяжних, то прокуратор обжалував наших людий о злочин публичного насильства з §. 81 з. к. і о инші поменші злочини, провини і проступки, а то всьо належить вже перед звичайний карний трибунал, заявляючи заразом, що не знаходить тепер вже причини до переслїдуваня оскаржених за злочин бунту з §. 68 з. к.

Після акту обжалованя можна поділити обжалованих на породинокі групи. Отже Юлїй Нементовский false Богданович, приватний учитель в Лядскім, є обжалований о злочин з §. 81 (чинний опір власти), §. 87 (спонуканє ужитя оружя, через що повстало небезпеченьство для людий), провини з §. 283 (непослух власти підчас збіговища), §. 305. (особний факт взиваня до неморальних і заказаних чинів в Майдані горішнім в дни 6. лютого с. р.) і проступок з §. 312. з. к. (особний факт чинної зневаги полїцианта в Станиславові в дни 24. сїчня 1906). — Михайло Деркач обжалований о злочин з §. 81, провину з §. 283 з. к. і проступок з закона о зборах, бо не устроїв вправдї походу, але несучи хоругов, помагав в той спосіб незнаному виновникови до уряджения походу. — Василь Василик, Стефан Щербан і Михайло Мизурик обжаловані о провину з §. 283 з. к. і проступок з закона о зборах за непослух власти підчас збіговища і за участь в походї. Проць Бойко обжалований о злочин з §. 87. з. к. (дїлав так злосливо, що войско мусїло стріляти, а з того повстало небезпеченьство для жития і здоровля людий), провини з §. 283. з. к. (непослух) і о участь в походї, Гринь Безтїльний, Люська Деркачева, Василь Деркач, Стефан Шумега, Домінїк Грабовский, Настя Бабій, Панько Безтїльний і Микола Муцик о злочини з §§. 81 і 87 з. к., як також о провину з §. 283. з. к., Матїй Заяць о злочини з §§ 81 і 87 з. к., о провину з §. 283 з. к., проступки з §§ 491, 496 з. к. і арт. V. закону з 17. грудня 1862 В. з. д. 6 з р. 1863, се послїдне за словну обиду військового віддїлу, Петро Смучок о злочин з §. 81 з. к. і о провину з §. 283 з. к., вкінци о. Леонтий Коростїль, Стефан Палюга і Яків Гурий о злочин з §. 87 з. к. Прокуратор жадає укараня всїх обжалованих о злочин з §. 87. з. к. після §. 88 з. к. (тяжка вязниця від одного року до пять лїт), у кого є лиш злочин з §. 81. з. к., того після §. 82 з. к. (тяжка вязниця від шести місяців до одного року), а для трох обжалованих лиш о провину з §. 283 з. к. кари з тогож параграфу (один тиждень до одного місяця звичайного арешту). Прокуратор вносить на покликанє до головної розправи 47 сьвідків, в тім числї звісного секретаря з „польского бецирку" в Товмачи Вандалїна Валєвского, дальше відчитанє зізнань 11 сьвідків, відчитаня ріжних рапортів, донесень і сьвідоцтв, вкінци предложения ситуацийного пляну.

Як звісно, віче в Нижневі вело ся через дві години при участи около 3000 людий (так також подає акт обжалованя) зовсїм супокійно, заколот спровокував доперва вшехполяк Вандалїн Валєвский, за тим пішов брак такту молоденького практиканта староства, д-ра Дуніковского, що рівнож пробиває ся із змісту акту обжалованя, а наслїдком того масові арештованя, стрілянина війска, смерть пятьох людий: Проця Шумеги, Ілька Шумеги, Михайла Безтїльного, Анни Смучок і Федя Недїльского [той помер наслїдком ран дня 16. с. м. в шпитали], поранене двох людий: Стефана Щербана і Домінїка Павловского, місяцї слїдчої вязниці, коштовний кількатижневий побут слїдчого судиї в Нижневі, вкінци дуже коштовна головна розправа!... — *П—кий.*

— **Снятиньский староста Левіцкий в борбі із „Знїмченим Юрком".** Пишуть нам: 33 роки грають по наших селах „Знїмченого Юрка" і нїхто єго доси не „герштелював", аж тепер від якогось часу робить єму „анштанд" снятиньский староста Левицкий, котрий заказує селянам виставляти „Знїмченого Юрка" нїбито длятого, що він мусить виступати у військовім мундурі. Тамтого року позваляв бодай грати без мундуру, через що очивидно ціла штука тратила змисл. Тепер робить трудности взагалї, хотя би навіть виставляти без мундуру. Чи п. Левицкий не встидає ся в такий мізерний спосіб секувати селян? може він волїв би, щоб вони сидїли по шинках? А щоп люди з Карлова хотять відограти „Настоящих", що їх грано і у Львові і на провінциї десятки разів, та й Левицкий взяв ся найперше до цензурованя і не дає селянам позволеня на сю виставу. Чи не була-б тут на місци доловица: „Швець знай своє шевство, до кравецтва не мішай ся"? — *Н.*

— **З Нового Санча** просять нас оголосити: Братя Заточенцї! Українско-руска громада в Новім Санчи запрошує, як щороку, всїх Вп. товаришів заточенців на спільне сьвячене, котре відбуде ся в Провідну неділю дня 22 цьвітня с. р. о 10-ій годинї рано в комнатах читальнї „Просьвіти" в Новім Санчи. Прибувайте, милі гості, вигнанцї з рідної землї! Злучім ся разом всі бодай в сей Великий день, та утїшім себе разом піснею Воскресеня! — За видїл філії і читальнї „Просьвіти" в Новім Санчи *В. Яворский.*

— **Фотографії учеників.** Намісництво видало такий обіжник до дирекций всїх гімназий і реальних шкіл в Галичинї: Щобы заповісти можливим надужитям, поручає ся дирекції, аби від приватистів і екстернїстів, приступаючих до яких-небудь іспитів, як до іспиту приватного, вступного до кляси висшої як до першої, о скілько не були ученниками заведеня і не є особисто знані, а все від приватистів і екстернїстів, що хотять приступити до іспиту зрілости або надзвичайного іспиту, домагала ся залученя до відповідного поданя виразної фотографії екзаміманда, заосмотреної на відворотній сторонї стверджением ідентичности особи, котру представляє фотографія, політичною властию т. є. староством, дирекциею полиції, магістратами м. Львова і Кракова відповідно до того, де петент перемешкує.

— **Спис шкільних дїтий.** На основі розпоряджения міністерства просьвіти мають бути статистичні дати що-до народних шкіл і учительских семинарий збирані що року дня 31 грудня після специяльно в тій цїли зладжених взірців і таблиць, однако для всїх країв в цілій державі. Зате складані тепер що-року просторі звіти про стан народних шкіл мають тепер зладжувати ся що пять лїт.

— **Український театр в Парижи.** Укр. артист Ф. Левицкий поїхав із своєю трупою до Парижа і там дають українські вистави. До театру ходить богато людий. [„Тов. Вр."]

— **П. Гнат Хоткевич,** звісний рускій громадї у Львові із своїх концертів на бандурі, вибирає ся в концертову подорож по Галичинї. Та поперед усего наш земляк з України дасть два концерти у Відни в днях 25 і 26 с. м. і два концерти в Кракові в днях 28 і 29 с. м. Опісля концертант поверне до Львова і звідси розпічне перше турне своєї артистичної подорожі по Галичинї.

— **Дар з нагоди вінчаня.** Дня 18 цьвітня о 9 годинї рано відбуло ся вінчанє професора Івана Верхратского з Вп. панною Оленою Русиновою, дочкою Вп. п. Северини Русинової і бл. п. Антонія Русина, б. судиї повітового. Новоженцї місто карт повідомляючих зложили в редакциї „Дїла" 20 корон для товариста "Руслан" на бідних учеників.

— **Дрібні вісти.** „Урядова Gazeta lwowska" дементує вість, яка розійшла ся перед кількома днями в пресї, про уступленє намісника Потоцкого задля опору, ставленого ним правительственному проектови виборчої реформи.

Новоіменований директор рускої гімназиї в Тернополи д-р Омелян Савицкий обняв дня 9 с. м. своє урядованє. Дотеперішний управитель тої гімназиї д-р Омелян Калитовский, іменований управителем польскої гімназиї в Ряшеві, виїхав до нового місця призначеня, пращаний сердечно учительским збором.

Третий баталїон 30-ого полку піхоти відїхав нинї по полудни до нового, визначеного єму вже давнїйше гарізону в Пренолє в ново-базарскім санджаку (в Туреччинї). Баталїон, числений в такий далекий сьвіт, складає ся з поверх 500 вояків під командою майора Докторовича, з 15 офіцирів і 6 музикантів.

В Ярославі застрілив ся у велику пятницю на старім кладовищи капітан 10 п. піхоти Людвик Фремель, котрий разом з третим баталїоном того-ж полку, стаціонованим в Радимнї, мав по Великодни відійти до Босни.

У Відни отроїв ся онодї в однім з другорядних готелїв 25-лїтний Вінкентий Квятковский, поручник в резерві 31-ого полку артилерії із Станиславова.

Віча і збори:

Народні віча в справі виборчої реформи відбудуть ся: в Комарнї дня 22 с. м. о год. 4 з полудня під отвертим небом; в Шоломиничах рудецкого повіта дня 23 с. м. о год. 4 з пол.; в Косові дня 22 с. м. о год. 3 з пол. під отвертим небом в городі п. Івана Максимюка; в Торскім заліщицкого повіта дня 22 с. м. о год. 2 з пол.; в Мостисках в пятницю дня 20 с. м. о год. 10 перед пол. [Перед вічем відправить ся о год. 8:30 в рускій церкві богослуженє з панахидою за убитих селян в Лядскім. Такі самі богослуженя відправлять ся о год. раньше також в обох латиньских костелах].

Народне віче під голим небом в справі проекту виборчої реформи скликує хлопский комітет в Будзанові пов. теребовельского на день 22. цьвітня (провідна неділя) о год. 3 по пол. Віче відбуде ся при улици Лацаївка в огороді господаря Захарка Ігнатишина.

Видїл політичного товариства „Дрогобицка Народна Рада" скликає отсим публичні загальні збори до Дрогобича на день 23 цьвітня с. р. (на понеділок по провідній неділї) до комнат руского касина на годину 1 пополудни з порядком дневним: 1) Жаданє Русинів що-до проєкту реформи виборчої до державної ради, внесеного бар. Гавчом. 2) Жаданя Русинів повіта дрогобицкого в справах шкільних. 3) Внесеня членів. — *Іван Зол Отто.* голова. *Михайло Бачиньский* секретар.

Концерти і видовища:

Тов-о „Руска Бесїда", в Бібрці уладжує дня 22. цьвітня с. р. (в провідну неділю) перші вечерниці з танцями, на котрі всїх Русинів тут. повіту запрошує.

Померли:

Савина з Авдиковских Залуцка, жена пароха в Бураківці, упокоїла ся дня 10 с. м. в 58 році житя. В. їй п.!

Переписна Адміністрациї.

А. Смі в Тлу. Тепер заплачено за лютий а не март. — С. Со. в Фльо. До кінця червня прийде нам ще 8 К. — А. Смі в Тлу. Тепер заплачено за лютий а не март. — С. Со. в Фльо. До кінця цьвітня належить ся нам ще 7 К 34 с. — І. По. в Уст. До кінця цьвітня прийде нам ще 4 К 40 с.

Жужлева мучка Томаса подешевіла.

На слїдуючі три місяці вижено цїни жужлевої мучки Томаса, а то о

К 12 на вагонї при відборі до 24 цьвітня,
К 9 „ „ „ „ до 24 мая,
К 6 „ „ „ „ до 24 червня

Від 5 червня до 1 липня цїни звичайні. Від 1 липня о пів сотика на кільограмі вижа, що чинить 7—10 К на вагонї. Тому порадно, щоби господар тепер, коли мучка є дешевша, спровадив її до весняної сїйби, а позаяк в сухім місци не підлягає зіпсуту, також для сїйби озимини. Всяких вижень удїляє даром Йосиф Карпах, Львів, ул. Ягайловська 21.

Надіслане.

Інгалятория д-ра Буллінґа
в Станиславові

уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенгаль, Зальцбрун і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїченя носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, спеціялїст від згаданих недуг. 293

Специялїст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.

ординує від 3—5 год. ул. Гродзїцких ч. 4 І. п.
Щеплює віспи щоденно. 837

Коперницкий і Сан

Зотики і Механїки у Львові площа Галицка ч 1.

против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найдїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивярню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

До заміни парохія, 30 морґів поля I класи з того 12 морґів огороду з сїножатию при домі; віддалена від місточка і почти 4 клм; до Коломиї їзди півтора години, хата нова і простора, вода до пита знаменита. Рефлектуючі звонять зголосити ся до парохіального уряду в Яблунівци почта Обертин. 360 4—4

Маю честь повідомити П. Т. Публику і Впреп. Духовеньство, що по укінченю краєвецкого курсу в школї ц. к. Міністерства промислу і ґандлю у Відни проваджу дальше свою робітню в Дрогобичи. Роботу виконую на час, тревалє, дешево після найновійших фасонів. З поважанєм **Николай Петрикевич** кравець мужеский Дрогобич ул. Стебницка. 396 2—2

Величаві ґрамофони

оригінальний американьский виріб, великий виріб найновійших плит з рускими мелодиями поручає по найдешевших цінах

ЯКІВ КАҐАНЕ

у Львові, ул. Сикстуска 12.

Специяльний репараційний варстат. 364 4—4

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. перлові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. 168 48 52

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведеня

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Евангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цінах.

ФЕЛОНИ

на великий піст багряні, фіолетові і чорні по ріжній цїнї найдешевші поручає торговля

СЛОЖАРСКОГО & УСТЕНЬСКОГО

у Львові, ул. Руска ч. 1.

Цїнники богато ілюстровані розсилає ся даром і оплатно. 179 21—25

Краєвий видїл ч. 15.485 6.

КОНКУРС.

З початком шкільного року 1906/7 буде наданих сїм ґаранцких фундацийних місць в ц. к. військових виховуючих і педаґоґічних заведеня. Условя принятя оголошує ся рівночасно в Gazet-i lwowskiй а також у висших середних і висших заведеня науковх. — Речинець до вношеня подань до краєвого видїлу минає в днем 15 мая 1906 р.

У Львові дня 6 цьвітня 1906.

Пйотровский.

Чистїть лише

Екстрактом

GLOBUS

383 1—4

Оголошенє.

VII. Звичайні загальні збори „Товариства для розвою рускої штуки" відбудуть ся у Львові дня 28 н. ст. цьвітня 1906 о год. 6 вечером в льокалях товариства площа Бернадиньска ч. 8 (готель Краківский) з слїдуючим порядком дневним: 1) Відкритє зборів. 2) Звіт ради надзираючої в дїяльности товариства за VII рік адміністраційний 1905. 3) Звіт контрольної комісиї. 4) Звіт Краєвого Союза ревізийного з переведеної контролї по мисли §. 7 закона з 10 червня 1903 ч. 133 В. з. д. 5) Вибір членів Ради надзираючої. 6) Внесеня і інтерпеляциї. Тогож самого дня дві годинї перед зборами відбудуть ся артистичні наради, на котрі всїх артистів запрошує ся. 3—3

В. Нагірний. *В. Дидичьский.*

Цариця Мая, Мария.

31 наук на місяць Май

уложив о. Юлїян Дверович, катехит в Бродах.

Ціна книжки 4 корони, пересилка почтова 30 сот.

Дістати можна лиш у автора в Бродах.

Проповіди ті пригідні на кождий празник Богородичні поділені на чотири части: 1. Хвала Марії; 2. Чесноти Марії; 3. Ошіка і поміч Марії; 4. Способи почитаня Марії. Подають они много примірів, що більшій части з рускої істориї, рускої літератури, рускої легенди і трактують о предметах доси в руских проповідях не порушуваних, як: Мария, Мати руского краю; о акафисті до Марії; о іконах Марії і т. д. 367 3—15

ОВОЧЕВІ ДЕРЕВЦЯ

в добірних родах, добрих відмін, із шкілки дібр Диків

продає

Михайло Кубіца Тарнобжеґ

по дуже приступних цінах. При більших замовленях значний опуст.

Цінники оплатно і даром. 275 14—15

Оповіщене.

Понеже в тім році вже два рази а іменно скликані на день 30 сїчня і 17 лютого загальні збори нашого інститута не могли відбути ся по причині недостатку кворуму, для-того маємо честь сим запросити Високоповажаних членів нашого Інститута на звичайні річні **Загальні Збори,** котрі відбудуть ся дня **18 н. ст. цьвітня** 1906 р. с. в. в середу по Великодних сьвятах о 2 годині по полудни з слїдуючим порядком дневним: 1) Відчитане протоколу з послїдних загальних Зборів. 2) Справоздане касове інститута за рік 1905. 3) Справоздане касове „Бурси" за рік 1905. 4) Вибір комісії шконтруючої. 5) Вибір нового виділу на рік 1906. 6) Справоздане комісії шконтруючої. 7) Зміна статутів. 8) Внесеня виділу. 9) Внесеня членів. Коли би на вище означений день о 2 годині по полудни не зібрало ся статутом приписане число членів потрібне до важности ухвал на зміну статутів с. в. дві треті ($^2/_3$) части всїх членів інститута, то скликує ся нинїшним на той сам день о 3 годині по полудни **Другі Загальні Збори** з тим самим порядком дневним і з тою увагою, що уставами тих загальних Зборів будуть правосильні, хотяйби не явило ся статутом приписане число членів.

Від Виділу інститута „Руский Народний Дім в Сяноцї". Сянік дня 4 цьвітня 1906.

О Йосиф Москалик председатель. *О. Йосиф В. Семержиньский* секретар 377 3—3

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, постріл (ішіяс) і всякі нервові болї поручає ся усмиряючі натирання, від 5 літ незвичайно розповсюднене, многими лїкарями ординованє і знаменитостями признане

Linimenthum Gaultheriae compositum

в правно зареєстрованою охоронною маркою

„NERWOL"

хеміка д-ра Юлія Францоса, аптикаря в Тернополи. Цїна фляшки 80 сот., 10 фляшок 8 К, не числячи опаковання і оплатно. — Тисячі подяк можна перегляднути. Почтова висилка двічи на день.

У Львові можна дістати в аптиках: Девецкого, Гая, Лозовского або в аптиці

1039 *Д-ра Юлія Францоса в Тернополи.* 9—48

ВЛАСНА РОБІТНЯ БРОНЗІВНИЧА

під фірмою

Спожарский і Устеньский

принимає в часї великого посту всї церковні річи до позолоченя або сріблення, огневого і ґальвавічного, як: **чаші, монстранції, хрести, кадильниці, пауки, сьвічники і пр.** 206 10—10

Без конкуренції.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

ОПОВІЩЕНЄ.

Краєвий Союз кредитовий у Львові

Ринок ч 10

пересилає найдешевше, найбезпечнїйше і найскорше гроші до Америки [до Сполучених Держав і до Канади] числячи 5 корон на 1 доляр.

96 22—30 *ДИРЕКЦИЯ.*

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих бляшанках, оплатно по 6 К виеилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 263 11—10

Краківска цукорня *Трочиньского, Львів, ул. Фредра,* поручає знамениті сьвяточні тїста по 1 К, торти по 2 К, тїсточка по 3 кр., бранки, писанки від 10 кр., фунт кармелїтів 40 кр., помадок 80 кр., шоколядок 1 зр. 361 7—8

Учительки музикальні в французскою і німецкою конверзацією, також родовиту Німкиню, музикальну, рутиновані господині поручає бюро Німчиновской.

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших папєрів як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетські поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Оповіщене.

Науки на місяць май о. Пр Д. Марії, уложені через *О. Д-ра И. Бартошевского,* можна набути по цїні 3 К в книгарнях ім. Шевченка (Львів ул Театральна ч 1) і в Ставропигійскій (Львів ул. Руска ч. 3) або як давнїйше у автора (Львів ул. Домса 5). Тих наук есть 31, котрі всї вживають ся також до проповідий на Б городочні Празники. — В згаданих книгарнях і у помянутого автора можна набути також его **Проповіди Недїльні** (4 кор.), **Нові Проповіди Празничні** (2 кор. 50 с), **Проповіди Похоронні** (4 кор.), котрих всїх есть 116, — **Проповіди Страстні** (1 кор. 40 с.) Всї ті книжки надають ся також дуже добре до приватного читаня для вірних Христових. 354 4—10

НОВІСТЬ! ПОЗІР! НОВІСТЬ!

Найновійший винахід трибушонів до фляшок появив ся і є на *складі в „Сокільскім Базарі" у Львові*

в цїні по 2 К 40 сот. без пересилки.

Сї трибушони так вироблені, що при малім лише натисненю витягають корки. Корок повістає цїлий не попсований.

Сокільскі шапки з ґражкою і пером в цїні по 3 К 50 с. без пересилки.

Сїчова памятка в видї медалю величини одного ринського, жовта, в цїні по 1 К. 10 с.

Козацкі шапки в цїні по 6 К для дїчат по 4 К.

Всї ті річи поки запас вистарчить продає „Сокільский Базар" у Львові, ул. Руска ч. 1. 219

При надходячім великім пості і Великодних сьвятах поручає

„РИЗНИЦЯ"

свої склади в Самборі, Львові, Станиславові і Перемишли, заосмотрені в пребогатий вибір фелонів багряних, фіялетових сьвітлих, також плащаниць, покровців на артос, хоругов, икон просесіональних, хрестів, патериць, лїхтарів і всякого рода иншого товарів церковних завсїгди солїдної якости, а в цїні по можности найдешевшій.

Просимо Всеч Духовенство і Честь. Братства церк о численні замовленя і о вспасаєву теплу підтержку сеї справдї добродїйної інституциї, котра що року в чистого доходу призначує кільки тисячів корон (як то виказують річні звіти) як в користь вдів і сиріт по сьвященниках, так і на запомоги для бідних церков.

223 21—20 **Дирекция „Ризниці."**

5 корон на будову руского театру у Львові.

Перше чеське загально взаємне

ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЄ

В ПРАЗІ,

найдешевша і одинока асекурация в австро-угорскій монархії,

що виплачує своїм членам ґарантовані 3% відсотки від вплачених вкладок і увільняє їх на случай цїликовитої або частинної неспосібности до працї та зарібків, від дальшого плаченя асекурацийних премій,

дає 5 К на будову руского театру у Львові від кождого обезпеченя, заключеного на основі нинїшної оповістки

Головна репрезентация для Галичини

у Львові ул. Коперника ч. 24.

Обезпеченя від 2000 К в гору.

318 18—30

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 70 8—8

Оренштайн і Копель

фабрики вузкошляхових зелїзниць і льокомотив у Львові

Бюро: пасаж Міколяша

варстат і магазин ул. Городецка ч. 127, телефон ч. 59 к.

Уладжують і доставляють пільні та лїсові зелїзниці, зелїзниці до промислових цїлий, до ручного, звіячого, парового і електричного руху. — Гальмові спускальні. — Витяги. — Пошубярки. — Спеціяльне технїчно-будівельне бюро для трасованя і будови нормально- і вузкошляхових зелїзниць.

Наєм комплетно уладжених робітничих зелїзниць

Рисунки, кошториси і катальоги дармо і оплатно. 403 1—1

Свій до свого! Свій до свого!

Рік основаня 36-тий.

Перше заведене огородниче

Л. Стефаньского і Сп.

в коломиї

при ул. Крашевского ч. 68.

припоручаєсь П. Т. Родимцям

На сезон 1906 року

всяке сїме огородниче, озимеве цвяти всякого рода і знаряди до щепленя.

Цьвіти, китиці, вінки все по дуже уміренній цїні.

Почтові замовленя виконує відворотною почтою. Упрашаєсь вже тепер замовлята, щоби мати на час в господарстві. 226 6—6

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

скінчило 31/12 1905 р. XIII. рік адміністрацийний. по тім році було премії **1 837.998 корон** (за 190.632 Вілн 185,522 611 кор. обезп. вартости); прибуло в порівнаню з роком попереднім **256.126 корон** премії більше (22 127 полїс і 20,123.632 кор, обезп. вартости більше). Виплачені шкоди виносили 1,134.237 корон (попер. р. 1,178 629 кор.); — провізия агентів 144.950 корон; платнї, канцелярия, податки і инші видатки 235 766 корон; — резерву премії побільшено о 62.528 кор. (до висоти 44% власної премії). 36 погорільцям уділила Рада відшкодованє в дорові ласки в сумі 13,331 кор. хотяй не мало Товариство правного обовязку.

Фонд резервовий, резерви премій і прочі фонди Товариства виносять разом **1,372.538 корон.**

Сума активів Товариства виносить **1,757.273 К,** в того 1,035.866 в цїнних паперах і вкладках, і 447.104 кор. власна реальність; Товариство закупило реальність (ч. конскр. 199, 200 і 201 a b с. в місті) коштом 254.244 кор. і на місци старих домів будує 2 нові доми 3 поверхові (один на власні бюра, другий чиншовий для винайму), котрі коштують дотепер 192 860 кор.; будова ще не укінчена.

Урядникам Товариства, всїм практикантам і диєтарам уділило Товариство в грудни з причини дорожнї у Львові одноразовий додаток, і піднесло урядникам додаток кватеровий; сталі побори урядників суть: 6 по 2000 кор., 6 по 2120 кор., 4 по 2.280 кор., 2 по 2.400 кор., 1 по 2 580 кор., 4 по 2666 кор., 3 по 3.200 кор., 1 по 3.466 кор., 1 по 3.586 кор., 1 ур. 4000 к р., 2 канцелїсти по 1 600 кор. річно; побори практикантів 7 по 120 кор. місячно, 7 по 100 кор. 1 по 80 кор.; побори диєтарів: 1 а 150 кор., 2 по 120 кор., 2 по 100 кор., 1 а 90 кор. 4 по 80 кор., 3 по 70 кор., 20 по 60 кор., 1 за 50 кор. місячно.

Фонд емеритальний для урядників Товариства виносить 148 483 кор., до котрого Товариство в протягу 8 літ вплатило 101.390 кор. урядники 23.641 кор. ренїта з власних процентів.

З надвижки за р. 1905 отримали обезпечені члени звиш премії в висоті 5%. 31 a 4—52

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 сїчня 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

8 Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10*	
„ Кракова	2 31*, 6·—, 8·50, 1 30, 5·25, 8·40, 9·50*	
„ Підволочиск	7·20, 11·55, 2 30, 10·20, 5·30, 10.20*,	
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50*,	
„ Рави руской	7·50,	
„ Станиславова	8·05,	
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*,	
„ Яворова	8·18, 4·32,	
„ Коломиї	10·05,	
„ Ряшева	10·35,	
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9),	
„ Белзця	5·—,	

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·2*, 11·34.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12 45, 4·15, 8·25, 3·35, 2·50, 6·35*, 11·—*,
„ Іцкан	2·51, 3·15, 9·20, 2·40, 10·40*,
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*,
„ Яворова	6·55, 5·58,
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*,
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*,
„ Белзця	11·10,
„ Ряшева	4·10,
„ Коломиї	5·50,
„ Рави руской	7·30*,
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла,
„ Стрия	11·10*,

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані **с черенками** товстими; поїзди нічні з зазначені звіздкою. **Пора нічна** числить ся від 6 год. вечір до 5 год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

Дивани, портиєри, фіранки, меблеві материяли *в кольосальнім виборі.*

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.

Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 4·50 К за 1 м. □.

Ілюстровані цїнники даром. Взірці висилаєсь оплатно.

В. Адамский, Львів, Готель Жоржа.

212 15—30

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

ся" над дїтьми і замінив Пашиньскому кару на досмертну каторгу. З Пашиньским „помилувано" в той спосіб трех иных засуджених на смерть. Прочих пятьох: начальника товарового складу Гольдсобля, начальника магазинів Мєдвєдніков, машиніста Малютиньского та робітників Гордєєва і Шульца страчено по 32 годинах. Виведено їх під лїс коло стациї. Всї держали ся бодро, а Гольдсобель відозвав ся до зібраної довкола товпи: „Гину за вас, за вашу свободу!" Екзекуция відбула ся публично в очах кількатисячної товпи. В лїсї було вже викопаних 5 гробів і поставлених тількож шибениць. Але кат забув приготовити лавки і засуджені мусїли майже годину ждати коло своїх могил, а за той час товпа не рушала ся з місця. Панувала гробова тишина. Вкінци, коли офіцир гвардиї Гулевич скінчив приготованє, як заложенє петель і т. п., приступлено до виконаня вироку. Першого повішено Гордєєва, але шнур показав ся за довгим і нещасний засудженець, доторкуючись ногами землї, кидав ся в страшних судорогах, аж вкінци єго застрілено. Инші засуджені мусїли перед смертию на те все дивитись. Їх вішано инакше. Салдати підносили засуджених до гори, а кат, стоячи на стільчику, закладав петлю. Гольдсобель сам навчав ката, як робить ся петлю, щоби смерть наступила скорше. Інжинїр технольог Медведников наслїдком лихого заложеня петлї мучив ся так довго, аж мусїли добити єго вистрілом з револьвера. Машиніст Малютиньский урвав ся із шнура, а тодї онїміла з жаху товпа почала кричати: „Не можна другий раз вішати, не можна вішати — сам Бог дає знак!" У відповідь на се військо на приказ старшого офіцира дало дві сальви до товпи народа, *однак салдати стрілили всї в гору і з товпи*, що розбігла ся перепуджена, не потерпів нїхто. Тимчасом Малютиньского повішено вдруге. Родинам всїх убитих в сей спосіб ген. Рененкампф приказав сейчас опустити Забайкальский край. І за щож тих людий страчено? Гольдсобель за „революцийні" промови і участь у вічах, а Медведников за то, що яко начальник магазинів не доніс власти про „революцийні приготовленя" робітників! Так господарують тепер на Сибіри і такі відносять „побіди" росийскі генерали, вкриті соромом та ганьбою у війнї з Японцями! Здискредитовані баришівники і боягузи в борбі з ворогом ратують свою „честь" мордованєм безборонних людий, котрих усею виною було то, що вірили в конституцийний маніфест.

— Стан росийскої армії на далекім Сходї в послїдних місяцях представляє ось-як петербурский кореспондент Franki. Ztg., котрий розмовляв з одним офіциром, що вернув тепер з далекого Сходу: Останнї три місяцї *пережила Сибір в цїлковитій непевности*; заєдно розходили ся чутки про утечу царя і упадку росийского правительства, про заведенє републики і обнятю правлїня вел. кн. Миколою. Та непевність довела до проклямованя трех сибірских держав. Поодинокі віддїли війска ведуть безнастанно кровавi спори. „Колиб в Росиї були знали, що дїє ся на далекім Сходї, революция була би випала инакше" — сказав офіцир підчас розмови. Непорядки в цїлій армії не дадуть ся описати. Вояки, що вертають до Росиї, є зовсїм здеморалїзовані, не мають нїяких пересьвідчень, нїяких понять про се, що є їх обовязком, є революционерами в повнім значіню того слова. Інтересно представляє кореспондент відносини, які панують у військовій інтендантурі. Офіцири, підчинені інтендантурі, програвали за одну ніч десятки тисячів. Рівночасно цїни страв і напитків ростуть в безконечність. „Я сам — говорив офіцир — платив за склянку кави 2 і пів рубля. Скромного обіду не можна дістати за низше 50 рублїв. Напивок 5 рублїв приймає кельнер з видом невдоволеня, зовсїм не дякуючи". Кореспондент наводить оден з многих примірів господарки інтендантури. Вставлено в буджет суму на збудованє 30 бараків, заінкасовано гроші, але поставлено лише 3 бараки. Перед найблизшою ревізиєю тих мнимих 30 бараків, єствуючих очевидно лише на папери, спалено яко зачумлені, а відтак починаєсь історія на ново. Коли за посередництвом Японцїв розійшла ся вість про виданє царем жовтневого указу, нїхто сему не хотїв вірити. Подібно представляє настрій манджурскої армії петербурский „Воєнний Голос". В листї, який одержав з села Ліяндетум зазначено передовсїм, яке страшне пригнобленє панує між офіцирами і вояками з тої причини, що вже третий рік відтяті зовсїм від вітчини. Житє в армії тяжке. Ледви в другій половинї жовтня вояки вернули з пільних шатер до зимових таборів, то зн. до земних хат і нужденних хіньских оранз, котрі також не дають достаточної охорони перед холодом, а часто не мають навіть печи. Вояки дусять ся тут оден коло другого як селедцї, бо власти не хотять розкидати війск *на великім просторі*. Головною поживою є манджурске „чуміса", рід гіркої каші. Вояки ледви можуть знести тоту поживу і богато з них розхорувалось, так що в останних часах дають їм крім чуміси також риж і гречану кашу. Средства поживи взагалї дуже дорогі і навіть офіцири мусять обмежати ся до військової „менажи".

— Максим Горкий перебуває тепер, як звісно, в Америдї. Перед виїздом до Нюйорку задержав ся в Парижи, де побачив ся з голосним росийским дневникарем Амфітеатровом і кількома приятелями. Коли вийшов на берег в Нюйорці, повитала єго численна товпа ентузиястичними окликами. Американцї тиснули ся до голосного письменника і клепали єго ввічливо по плечи. Горкий виголосив промову (між товпою було богато росийских революц. сверів) в котрій заявив, що пановане царя незабаром скінчить ся. Будуччина Росиї може полягати лише на федералїстичній републицї на взорець Сполучених Держав північної Америки. Горкий наміряє відбути кількамісячну агітацийну подорож по цїлих Сполучених Державах. Таку саму подорож хоче відбути, вернувши до Европи, по західних державах нашого континенту, щоби в той спосіб збирати гроші на революцийні цїли в Росиї.

— З приводу катострофи в Курієрі власти зарядили потрійне слїдство: 1) судове доходженє що-до одвічальности за катастрофу, 2) адмінїстрацийне доходженє що-до веденя ратункової акциї, 3) судове слїдство що-до одвічальности за вислїд ратункової акциї інжинїрів, виделєгованих правительством. То послїдне слїдство з огляду на загальне обуренє, звернене против інжинїрів, веде ся дуже подрібно щоби обтяжити обжалованих, аби доказати їх недбальство о людске житє а сприянє радше акционарям, котрим ходило головно о ратованє копальнї. Яко доказовий материял мають служити секциї, які переводить ся на всїх видобутих трупах, позаяк все удержує ся чутка, що знаходить ся богато погибших не наслїдком катастрофи, але через недбалу ратункову акцию. Коли буде доказаним, що бодай оден робітник погиб по 10 марця наслїдком недостачі ратунку, інжинїрів віддасть ся під суд за убийство через неосторожність.

— Шулєрскі зиски з дурнїв. Звісний дім гри в Монте-Карльо замкнув рахунки за час від 1 жовтня 1905 до 1 цьвітня с. р. зиском в квотї о $3^3/_4$ мілїона більшим як в тім-же часї торік. Акционарі дістануть 70 проц. дивіденди, а одним з найбільших є Поляк, кн. Радзївіл.

— *Дрібні вісти.* *Цїсар санкціонував* ухвалений галицким соймом закон, що позволяє громадї м. Стрия на побір полїцийних оплат на річ фонду убогих в громадї.

В справі виборчої реформи скликано до Львова на 19 с. м. віче бурмістрів міст, що *необняті законом з р. 1896* і до міст Яворова, Снятина, Сокаля, Теребовлї і Жовкви, котрі правительственний проєкт виборчої реформи лучить з округами сїльских громад.

У Львові арештовано на домаганє берлиньскої полїциї Фридриха Бавмгартена, що представивши ся доктором фільозофії, займав тут становище корепетитора в одній бурсї. Показало ся, що на Бавмгартенї тяжать многї обманьства, яких він допустив ся в Нїмеччинї!

На зелїзничім двірци в Ярославі арештовано молодого чоловіка, що хотїв вискочити з ваґона. Заявив він, що є сином московского лїкаря і брав участь в нападї на банк в Москві.

Зі Львова утїк Маркус Менкес, заступник бровару в Тенчинку, спроневіривши на шкоду згаданого підприємства 2000 К.

Коло Личаківскої рогачки у Львові (на розї ул. Цетнерівскої) згорів онодї дім вартости кільканайцятьох тисяч, а разом з ним новий вівтар, виготовлений мешкаючим там малярем і золотником, Пельчарским, для костела на провінциї.

На бали у гр. Теодорова у Варшаві посперечали ся польскі шляхтичі Нїдецкий і Коморовский. Спір рішили в той спосіб, що хто програє в карти, відбере собі житє. Коморовский програв і зараз підчас балю застрілив ся в сусїдній комнатї.

Вінчанє п. Івана Майковского, ц. к. лїсничого, з п-ою Іванною Баєвскою відбуде ся 23 сего місяця в парафіяльній церкві в Гвіздци.

Віча і збори:

Віче в Монастирчанак пов. богородчаньского відбуде ся в вівторок, дня 17. цьвітня під отвертим небом з рефератом п. М. Губчака.

В рудецкім повітї відбудуть ся в найблизшім часї слїдуючі віча: 18. с. м. о 11. год. перед полуднем в Хлопчицях, і того-ж дня о 3. год. по пол. в Острові; 21. с. м. о 3 год. по пол. під голим небом в Комарнї.

Повітове віче в Бережанах відбуде ся дня 25 цьвітня (годину подасть ся пізнїйше) під голим небом в садї тов. „Надія". — Дня 22 цьвітня відбудуть ся віча під голим небом в Ценевi і Олесинни.

Народне віче відбуде ся в неділю дня 17 цьвітня с. р. у Великий второк о год. 1 по пол. під голим небом в подвірю Андрія Спаского. На порядку дневнім справи виборчої реформи. Перед вічем рано відбудеть ся служба Божа за память погибших в Лядскім.

Публичне народне вічепід голим небом в справі проєкту реформи скликує хлопский комітет в Будзанові (пов. теребовельского) при улиці Лапївка о годинї 3 по полудни, на городї господаря Захарка *Гнатишина*.

Видїл „Селяньскої Ради" в Долинї скликує в справі реформи виборчої отсї віча: 1) в Дубшарі дня 16. цьвітня в полудне, 2) в Лецівцї дня 17. цьвітня в полудне, 3) в Спасї дня 22. цьвітня вечером.

Надзвичайні загальні збори тов. „Руска робітнича Спілка" в Станиславові, відбудуть ся дня 23-го н. ст. цьвітня с. р. в сали „Рускої Хати" о годинї 6-ій вечер з слїдуючим *порядком дневним*: *1) Відчитанє послїдного* протоколу, 2) звіт дирекциї по конець марта 1906, 3) звіт комісиї контрольної, 4) вибір 3 директорів, 5) внесеня. — *Рада надзираюча.*

З товариств:

Від Видїлу тов. „Руска Бесїда" в Станиславові. — Отсим маємо честь на новинку в Хв. часописи ч. 60 з р. 1906 під заголовком: „Також полїтик" заявити, що Вп. п. д-р Богдан Криницкий, радник судовий в Станиславові на своє згодошенє в р. 1904 радо зістав принятий в члени нашого українъско-руского товариства і яко такий до тепер належить і обовязки члена з всякою точностию і пожертвованєм сповняє. Членам Видїлу є також відомо, що Вп. п. Б. Криницкий складає жертви на українъско-рускі інституциї як будову Руского театру у Львові, на бурсу тов. педагогічного і бурсу селяньску в Станиславові. — *Каранович* голова. *Павло Чайківский* секретар.

Урядові вісти:

Ц. к. Дирекция зелїзниць державних:

Дирекция зелїзниць державних у Львові розписала лїцитацию на доставу нафти, олїю мінерального до смарованя, олїю лняного і з костий, смаровил, мила, лою, сьвічок лоєвих і стеаринових на рік 1906|7.

Близші услівя і формулярі оферт можна дістати в IV. бюрі Дирекциї.

Речинець вношеня оферт кінчить ся 30. цьвітня о 12 годинї в полудне.

Після оповіщеня заміщеного в Газетї Львівскій розписує ц. к. Дирекция зелїзниць державних у Львові оферту на виставленє двох будинків, а то одного на їдальню і натрискові купелї для робітників варстатових, а другого на поміщенє заряду варстатового на двірци у Львові.

Кошта обох будинків обчислено на 73.058 К.

Оферти приймає ц. к. Дирекция зелїзниць державних найдальше до 12 години в полудне 28. цьвітня 1906.

Близші услівя і кошторис і пляни можна переглянути в ц. к. Дирекциї зелїзниць державних віддїл III. на 3. поверсї.

Бібліографія:

— Дальші успіхи п. Менциньского. Із Стокгольму пишуть нам під датою 10 с. м.: Приємно слїдити за тим, як поступає наш український сьпівак Модест Менциньский як в штуцї сьпіваня та гри, так і в позискуваню реноме між шведскою публикою. На днях в королївскім театрі взновили після довгої перерви „Жидівку" Галєвія. П. Менциньский сьпівав Елеазара. Публика, що наповнила театр, з одушевленєм приймала нашого артиста і нагороджувала єго грімкими оплесками та численними викликуваннями. Часописи помістили похвальні відзиви як про гру, так і сьпів, зазначуючи також добре виголошенє шведского тексту. Так пр. урядова „Post o. Inrikes Tidningen" пише: „Менциньский в ролi Елеазара мав перед собою задачу, котра драматично підходить до єго темпераменту і з вокального згляду позволяє розвинути ся особлившим прикметам єго голосу — високим тонам. П. Менциньский сьпівав по шведски і як все, з виразною і малозвучною дикциєю. Подібно говорить „Vart-Land": Менциньский був вчера в блискучім розположеню голосу. Єго високі тони визначають ся дїйсно рідкою силою і рідкою charme. Виконанє *молодим артистом ролї Елеазара вказує* на то, що єго розвиток зробив крок наперед як у виразистости сьпіваня, так і влучности драматичного відтвореня. Менциньский сьпівав другий раз по шведски і виказав великий успіх у шведскім виговорі. „Dagen" хвалить гру і сьпів *п. Менциньского, особливож* єго блискучу і величаву арию в 4 актї. В подібнім дусї відзиваються й другі стокгольмскі часописи, як пр. „Svenska Dagbladet", „Nya-Dagligt-Allehanda", „Socialdemokraten" і ин. — *М. Леонович.*

— „Сьвіт", *літературний орган молодшої* генерациї наших письменників робить з кождим числом щораз лїпше враженє. В ч. 4 з дня 9 с. м. розпочала ся друкувати більша повість звісної артистки пера, Ольги Кобиляньскої „Нїоба". Окрім продовженя „Листів Ортіса", *дає се число оригінальну новельку* Катрі Гриневичевої „Anima saltans"; дві поезиї Остапа Луцкого („Сон": „Останнїй Лист"), переклад віршів Гайного: трех Б. Лепкого, а чотирех В. Пачовского; оповіданє Федьковича „Безталанне Закоханнє" (було друковане в „Правдї" з р. 1867, *але з великими змінами*). В науковій части д-р В. Щурат подав дуже цїкаву розвідку про українського проповідника і поета з кінця XVIII в., Юлїяна Добриловского. В рецензийнім віддїлї обговорено: 1) збірку поезий С. Цебрівского, М. Дмитренка, В. Кудрика, Т. Вірного і Марії Ги-вни „Primula veris"; 2) „Ruthenische Geschichten „übersetzt von K. Krakalia".

Померли:

— Едмунд Пацлавский, ц. к. почтовий каснер, упокоїв ся в Бережанах дня 12 с. м. в 52 р. житя. В. є. п.!

— Заява. Я Яцко Гелетїй родом з Камінки лїсної повіта Рава руска зізнаю, що я робив чотири місяцї в копальни угля Шлєзієнґрубе) в Прусах і заробляв місячно по 100 до 112 марок місячно. Протягом сего часу заробив а чистого гроша 260 марок. По вправах військових вертаю назад до копальнї угля і раджу сумлїнно, щоб кождий Русин, що хоче стати ґаздою пішов моїм слїдом і їхав на заробки до Прус. — *Яцко Гелетїй.* Сьвідок: *Михайло Скаборский* з Бутин.

— „Виказ жертв" на церков в Шляхтовій по день 31-го н. с. марта с. г. вплинувших: (в коронах) о. А. Мокрицкий 2, о. Іван Хр. Дуркот старший 100, о. Гавриїл Гнатишак 40·14, о. А. Кадапский 4, о. В. Чомкевич 2, д-р Дзерович 4, д-р Теофиль Дембицкий адв. 20, Впр. о. д-р Гробельский 5, о. Василь Мокрицкий 20, о. Іван Крижановский 8·40, о. Ао. Поляньский 8, о. Іван Сухий 20, о. Теодозий Дуркот 40, о. А. Сінкевич 10, о. М. Петровский 12, о. Гр. Чайковский 13, о. Іван Титар 10, о. Евг. Сембратович 10, о. Генр. Полянъский 1, п. Ольга Бачиньска 1, п. Даниїл Тимкович 2, о. Генр. Ільницкий 2, д-р Лев Алексевич 2, церков в Глудиї 2, о. Скородиньский з Трускавця 2, о. В. Савчак 1, о. І. Гамерский 6, о. Волод. Козловский 7, о. Волод. Мохнацкий 5, о. Іван Коцюба 4, о. Лев Саламон 10, Брацтво церковне Соколя 10, церков в Ягольници стар. 2, уряд парох. в Скоморохах 2, о. Левицкий з Коломиї 2, о. Е. Дрогомирецкий 2, о. Ал. Слюсарчук 6, о. П. Ступницкий 2, о. Н. Гелюх 2, о. Гр. Ковч 2, о. К. Кульчицкий 2, о. М. Зятик 2, о. В. Левицкий в Лядскім 1, о. І. Зл. Отто 12, о. А. Барнович 2, о. Іван Криницкий 9, уряд. парох. в Яблонові 4, о. Є. Соневицкий 4·12, ур. пар. в Текучи 3·50, о. д-р Гр. Литвинович 3, п. Наталїя Кузикова 4, о. Ал. Маланюк 8, о. Д. Лойванюк 2, о. Димницкий 5, о. Павло Стукач 4, о. В. Созанский 5, о. А. Бенцїн 2, о. В. Ковальский 2, о. В. Курилло 2, о. К. Билиньский 2, о. І. Проскурницкий 2, о. І. Мудрий 4, ур. парох. в Сулимові 2, церков в Любачеві 3, о. Н. Івановский 2, церков в Плазові 2, о. Е. Горницкий 2, Брацтво цер. Коровиця 2, церков в Жукові 2·90, ур. пар. Люча 3·50, о. Н. Сенета 1, о. А. Сабат 2, о. А. Венгринович 4, о. А. Саноцкий 4, о. А. Копистяньский 2, о. М. Стецев 3, о. В. Кисїлевский 2, о. А. Бескид 3, о. І. Борковский 2, о. О. Сапрун 2, о. І. Бариш 3, о. В. Ленкавский 2, о. Іван Клосевич 2, ур. пар. Ворона і Отинїя 2, о. Гр. Грицик 2, о. І. Трильовский 1, о. Гр. Пержило 2, ур. пар. в Волї Миговій 2, ур. пар. Рипяна 1, о. І. Грабовеньский 2, о. С. Кишик 1, о. М. Вербицкий 2, ур. парох. в Вірхомлї вел. 3, о. М. Трешневский 5, п. А. Савчак 4, о. А. Вархоляк 5, о. Бурдяк Ч. В. В. 5, о. І. Сосенко 3, ур. пар. Трибуховцї 3, о. С. Алексевич 5, о. М. Шумило 6, о. Д. Мохнацкий 6, о. Д. Білиньский 4, о. А. Левицкий 7, ур. пар. Тучапи 6, о. Петро Шанковский 4, ур. пар. в Яргорові 5, о. І. Харжевский 2, ур. пар. в Товсткім 2·50, о. Ів. Чмола 7, ур. пар. в Рожнові 2, о. А. Казновский 1, ур. пар. на Дорі 2, о. А. Руденьский 1, п. М. Галиковский 10, о. Ал. Грегорович 4, о. п. Коцюба 1, о Ілїя Котов 10, о. М. Романовский 5, о. Н. Сваричевский 1, о. Н. Дрогомирецкий 10, о. М. Гулла 1, о. М. Бабяк 1, ур. пар. в Устю еписк. 1, ур. пар. в Зеленій 2, о. Ал. Капустиньский 2, о. Теофиль Добряньский 2, о. Я. Сербиньский 1, о. Ав. Левицкий 1, о. А. Воляньский 5, о. В. Левицкий 2·50, о. І. Смеречиньский 1, о. К. Дольницкий 2, о. Селяньский Григорий 1, о. І. Дворянин 1, о. д-р Семенов 4, о. Йосиф і Ева Фльорчук 2, о. І. Яросевич 10, о. Ів. Мардарович 1, о. Я. Рожка 2, о. Ал. Вергановский 3, о. Ст. Кунанец від церкви і парохіян 20, ур. пар. Невочин 2, п. Йосиф Нич 2, о. Амв. Поляньский 1·03, церков в Монастирисках 1·20, о. Вол. Паук 13·66, о. В. Козловский 4. — За всї прислані жертви сердечно благодарю з тим що я при кождій св. Сл. Божій молюсь Всевисшному о низпосланїє всїм П. Т. щедрим жертводателям для церкви Шляхтовскої всего дня спасенїя душ Їх нужного Їм добра. Всїх прочих П. Т. Патріотів прошу умильно о посильні жертви! — За комітет *о. П. Щавниця, о. Іван Хр. Дуркот.*

Переписка Адмінїстрациї.

Вп. В. Ма. в То. Тепер вплачено за лютий а не март. — О. Кас. в Ру. Тепер вирівнано лиш залеглість за 1905. — В. Коп. в Бібр. Вашому бажаню вволити не можемо хиба за надісланєм передплати. — Хв. Кас. в Гу. Тепер вплачено за лютий а до кінця червня прийде нам ще 10 К. — Вп. С. Шве. в Стреп. Тепер вплачено за март а не цьвітень. — П. Бі. в Плау. Тепер вплачено за март а не цьвітень. — Е. Се. в Ко. Тепер вплачено за март а не цьвітень. — Т. Мель. в Жаб. За цьвітень прийде нам ще 1 К. — Ж. Ле. в Ка. стру. тепер одержано за март а не цьвітень. — Я. Го. в Бі. вел. тепер вплачено за март а не цьвітень. В. Ди. в Пе. тепер вплачено лиш по конець лютого. — Л. Ба. в Роз. Годять ся. — І. Ма. в Сва. тепер вплачено до кінця сїчня а не марта. — І. Ба. в Уля. тепер вплачено залеглість за рік 1905. — С. Ґре. в Яр. тепер вплачено за март а не цьвітень. — Е. Ко. в Би. Фараона III. Том вичерпаний тож не можемо вислати. — А. Гу. в Хме. Тепер вплачено за I. а не II. квартал. — М. Ще. в Ян. к. Льв. Тепер вплачено за *лютий* а не цьвітень. — К. Ма. в Мар. Тепер вплачено до кінця липня. — О. Юр. в Під. Тепер вплачено за март а не цьвітень. — І. Со. в Ста. До кінця червня прийде нлм ще 8 К.

— Відозва. Родимцї! Від часу коли пробудив ся наш нарід в Галичинї, провідники єго працювали майже виключно над піддвиженєм і осьвідомленєм сїльского населеня. Для сїльского населеня творили орґанїзациї, для него видавали часописи, між сїльским населенєм вели агітацию, — взагалї вся просьвітна та полїтична праця звернена була на села. Міжтим міста стояли облогом а численне рускє міщаньство потапало в польонїзациї, бо не було нїкого, хто хотїв би ним заняти ся, єго осьвідомити та з того передового у кождій суспільности чинника, яким є міщаньство, зробити живу, зорганїзовану та сьвідому своїх правчасть суспільности. Наслїдок сего занедбаня нашого міщаньства був для нас страшний. У всїх містах стратили ми перевагу і зійшли до меншостий — в містах від віків нашої землї. Длятого дуже відрадним для нас проявом є праця, яка в послїдних роках проявилась по деяких містах нашої части краю, а яка як раз зміряє до того, щоб піддвигнути руске міщаньство, та осьвідомити єго під зглядом горожаньским і

Найліпші ДВОФЕЛЬЦОВІ ДАХІВКИ Генрик Езер
407 1—14 доставляє низше фабричних цін до кождої залізничої стациї виключно Львів, площа Смольки ч. 3.

національним. Працю ту ведуть у Львові на разї читальнї „Просьвіти“ а кождий, хто інтересує ся нашим житєм в столици, признати мусить, що праця та не пішла на марно, та що она видала найкрасші овочі. Переважаючу часть учасників львівських віч, людових концертів та аматорских вистав уряджуваних нашими читальнями — творять послїдними часами як-раз ті міщане, котрі до недавна зовсїм були байдужні для руской справи, а котрих тепер, завдяки осьвідомляючій працї наших читалень, відзискали ми для нашого народу. Працю тоту на личаківскім передмістю у Львові веде від півтора року читальня „Просьвіти“ личаківского передмістя. Читальня та має дуже тяжку задачу, бо руске міщаньство личаківского передмістя мабуть чи не найбільше було занедбане під зглядом національним. Мимо того, завдяки енергічній праци сеї читальнї, удало ся усьвідомити вже дуже значне число руского міщаньства сеї дїльниці. Та праця що йно зачата. Читальня має єще перед собою дуже много роботи, бо значно більша часть нашого міщаньства личаківскої дїльниці дальше позістає єще в тьмі і несьвідомости. Тому то постановила наша читальня повести роботу ширшим руслом, щоби тим скорше і певнїйше довести до відродженя наше міщаньство. Щоби раз на все забезпечити нашу читальню та єї будучий успішний розвій, рішились ми купити дім, де попри читальню містилась-би міщаньска каса, захоронка, міщаньска бурса, філїя Сокола, міщаньский склеп і т. д. Закупленєм дому і заснованєм нових товариств бажаємо ми сотворити для нашого міщаньства рідні огнища, в котрих би они осьвідомлювались до відпору ворожої навали, — та, щоб не пропадали, як се дїялось до тепер, в польских нам ворожих орґанїзациях. Здаєть ся, що ціль дуже взнесла і гідна помочи нашої суспільности... Тому просимо кождого, кому дорога наша справа, кому дорога справа відродженя нашого міщаньства а разом з ним скоршого відродженя нашої вітчини — помочи нам в зачатім дїлї хочби малими жертвами. Всякі датки просимо слати на адресу: Болеслав Кушнїренко, Львів, тов. „Днїстер“ ринок ч. 10. В імя волї і добра нашої дорогої вітчини кличемо усїх земляків, щоб помогли нам в нашім змаганю около відродженя нашого міщаньства. У Львові, в цьвітни 1906. За комітет: *о. Яримович Александер*, голова, *Давидовский Іван*, заст. голови, *Кушнїренко Болеслав*, касиєр, *Данилевич Мария* секретарка, члени: *Воляньский Клим, Костишин Антін, Марчак Евген, Наконечний Антін, Пак Ілько, Равлюк Василь, Станкевичева Емілїя. Яримович Іван.*

— **Рахунок „Краєвого Союза кредитового“** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць март 1906.

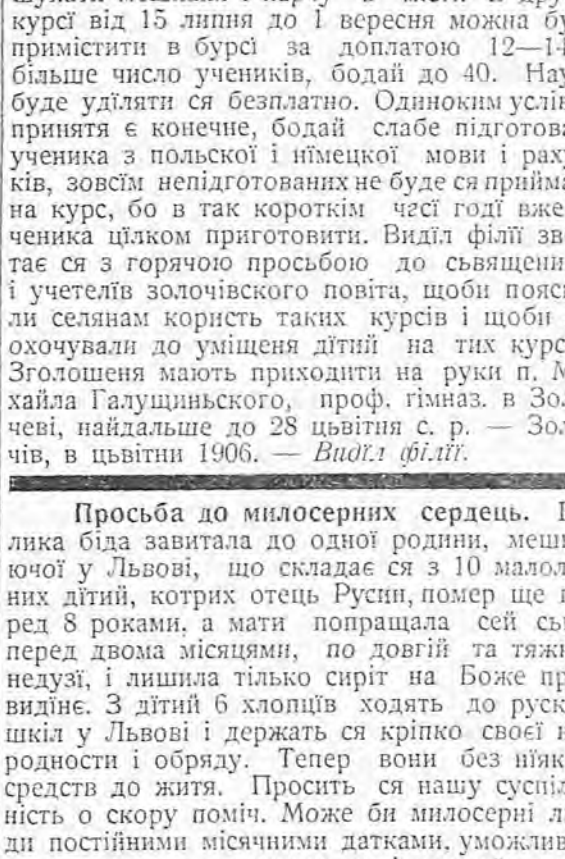
		Кор. с.
Стан довжний:		
1. Удїли . .	66 561·36	
Фонд резервовий .	6.055·18	72.616·54
2. Вкладки: Стан з початком місяця лютого с. р.	1,143.637·55	
вложено . .	138.074·06	
винято . .	66.342·26	
Стан з кінцем місяця лютого		1,215.369 35
3. Позички затягнені: Стан з початком м. марта	173.369 27	
затягнено . .	—·—	
сплачено . .	26 869·27	
Стан з кінцем міс. марта .		146.500·—
4. Сальдо відсотків . . .		25.350·94
5. На рахунку біжучім. Рїжні		2.690·47
Решта зиску з р. 1905 .		—·—
6. Инші позициї стану довжного.		
7. На рахунку коштів спору .		—·—
8. Кредитори		—·—
Сума .		1,462.527·30
Стан чинний:		
9. Позички удїлені: Стан з початком марта	957.180 33	
сплачено . .	120.868·77	
удїлено . .	92.573·—	
Стан з кінцем міс. марта .		928.884 83
10. Недвижимости . . .		292.228·75
11. Льокациї фонду резерв. і спеціяльна резерва 5000 К .		218.774·48
12. Кошти спору . . .		—·—
13. Кошти адміністрацийні .		4.201·13
14. Готівка		7.993·76
15. Инші позициї стану чинного „Рівні“		8·266 67
16. Друки для товариств . .		1.477·68
17. Інвентар		700·—
Сума .		1,462.527·30
Кредит скриптовий .	97.362 60 К	
„ парцеляцийний .	208.445 00 „	
„ товариств . .	609.375·27 „	
„ приват. . .	13.701 96 „	
Сума	928.884·83 „	

Членів прибуло 4 убуло 3, остало з кінцем марта 1906 516 з 1.628 декларованими удїлами в сумі 81.400 К. Стопа процентова від вкладок 4½. — Стопа процентова від позичок 5½—6%. Затягнено позичку в банку вразвім (—.— К) на процент 4%.

Львів дня 31 марта 1906.

— **Філїя „Руского товариства педагогічного“ в Золочеві.** Відома се загально річ, що при вступних іспитах до польских гімназий перепадає велике число руских дїтий по причинї виключно слабого знаня польскої мови, річ для нас вповнї зрозуміла, а незрозуміла для педагогів Поляків. В останнїм роцї шкільнім 1905/6 число перепавших дійшло до небувалої висоти, бо аж 50 прц. зголосивших ся відпало тому, що не володїло поправно польскою мовою. Щоби сему зарадити, рішив видїл філїї завести у себе два курси приготовляючі до вступних іспитів, перший від 1. мая до 15 липня, а другий від 15 липня до 1 вересня с. р. Кількох учеників може найти в першім курсї приміщене в істнуючій бурсї тов. „Просьвіти“ за доплатою 12—14 К місячно за удержанє, прочі мусять шукати мешканя і харчу в містї. В другім курсї від 15 липня до 1 вересня можна буде примістити в бурсї за доплатою 12—14 К більше число учеників, бодай до 40. Наука буде удїляти ся безплатно. Одиноким услівєм принятя є конечне, бодай слабе підготованє ученика з польскої і нїмецкої мови і рахунків, зовсїм непідготованих не буде ся приймати на курс, бо в так короткім часї годї вже ученика цїлком приготовити. Видїл філїї звертає ся з горячою просьбою до сьвящеників і учителїв золочівского повіта, щоби пояснили селянам користь таких курсів і щоби заохочували до уміщеня дїтий на тих курсах. Зголошеня мають приходити на руки п. Михайла Галущиньского, проф. гімназ. в Золочеві, найдальше до 28 цьвітня с. р. — Золочів, в цьвітни 1906. — *Видїл філїї.*

Просьба до милосерних сердець. Велика біда завитала до одної родини, мешкаючої у Львові, що складає ся з 10 малолїтних дїтий, котрих отець Руснн, помер ще перед 8 роками, а мати попращала сей сьвіт перед двома місяцями, по довгій та тяжкій недузї, і лишила тілько сиріт на Боже провидїнє. З дїтий 6 хлопців ходять до руских шкіл у Львові і держать ся кріпко своєї народности і обряду. Тепер вони без нїяких средств до житя. Просить ся нашу суспільність о скору поміч. Може би милосерні люди постійними місячними датками, уможливили хоч двом з повисших сиріт-хлопців приміщене в рускій бурсї Товариства педагогічного. Ласкаві датки і заяви приймає адміністрация „Дїла“.

Надіслане.

Спеціяліст в дїточих недугах
Д-р В. Гукевич
довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 І. п.
Щіпленє віспи щоденно. 337

Інгалятория д-ра Буллінґа
в Станиславові
уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенгаль, Зальцбрун і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїченя носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, спеціяліст від згаданих недуг. 393

Ц. к. уприв. галицкий акцийний
БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Відділ депозитовий
принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до перехованя цїнні папери і удїляє на них задатки.
Окрім того заведено на взір заграничних інституцій так звані
ДЕПОЗИТА СХОВНОВІ
(Safe Deposits.)
За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.
В тім напрямі гіпотечний Банк поробим як найдальше йдучі заряджена.
Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 374

РЕСТАВРАЦИЯ
Поручає ся реставрацию, пивварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї руски дневники.
З поважанєм
756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

„The Gresham“
товариство житевих обезпечень
під контролею австрийского і анґлийского правительства.
Яко запоруку для австрийских обезпечених признало правительство отсї вартости:

Депозит тов-а в ц. к. центральній державній касї у Відни виносив		
8 лютого 1904	К	26,416.939·10
Реальвість у Відни	„	1,050.000 —
Реальність в Празї	„	450.000·—
Позички виписачені обезпечен.	„	3,605.734·13
	К	31,662.672·23

Проспекти і нові тарифи доставляє даром
Філїя для Австриї у Відни I., Gisselastrasse I.
(дім власність тов-а)
і Головна аґентура для східної Ґаличини у Львові, пасаж Гавсмана 3 в. 509 1—10
Товариство війде радо під корисними услівями в зносини з людьми, що надають ся на аквізиторів до житевих обезпечень.

Бюро будівляне
Теодора Мельничука
в Ярославі
приймає до виконаня **пляни і кошторисси церков** каплиць, прибавій, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 10 б 5—15

Коперницкий і Сын
Оптики і Механіки у Львові площа Галицкия ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри аверо-їди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** піяльні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшим виборі окуляри, цвіжери, лупи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Адвокат на провінції пошукує рутинованого до оборон карних і контрактів депендента. Близша відомість в Ад-400 мінїстрациї „Дїла“. 1—6

Маю честь повідомити П. Т. Публику і Вирел. Духовенство, що по увінченю кравецкого курсу в школї ц. к. Мінїстерства промислу і ґандлю у Відни проваджу дальше свою робітню в Дрогобичи. Роботу виконую на час, тревало, дешево після найновійших фасонів. З поважанєм **Николай Петрикевич** кравець мужеский Дрогобич ул. Стебницка. 396 1—2

Потрібний сейчас приватний учитель до приготованя 4 хлопців до ґімн. в 4 до 4 кляси вар. шкіл. Платня місячна 49 кор. Хлопці вже добре підготовані. Зголошуватися можуть найпадше привватисти учит. семинарїи на адресу др. *Івана Мичука* в Башівци. Місце сейчас до обняти. 405 1—3

Півець церковний женатий, іспитований умічний завести успішно нотний хор церковний при читальни потрібний від Томиної неділї. Може також на власну руку утворити на дзвінці крамницю при читальни „Просьвіта“. Зголошеня з свідоцтвами уряд приходский у Вікні коло Городенки почта в місци. 357 4—4

Молодець Русин, котрий має літ 26, а маєтку на 4000 корон, глядає товариша життя, дівчини, або вдови бездїтної, котра могла би вербувати якусь службу державну або щоби умїла і знала вести крамницю, щоби знала ся на справах купецких. Зголошуватись на адресу „Хміль“ 46·30 poste restante Тернополь. 399 1—1

ЛІПІК
в СЛАВОНІЇ
зелїзнича, почтова і телеґрафічна станция в місци.
Першорядне купелеве місце. — Найбільший комфорт. — Одинокі в Европі алькалїчні теплиці (64° Ц.) з йодом.
Незрівнані лїчничі успіхи при всяких катаральных недугах жолудкових і мочевих проводів, *diatesis uratica*, гостци, рематизмі і ішіяс, скрофулях, рахітіс та всяких недугах крови. — Тинктура, термальні купелї, водолїчничне заведене, інгалятория. — Десять визначних лїкарів. — Проспекти і інформациї удїляє **Управа заведеня.** 398 1—5

ЛОПУШНА н. С. БУКОВИНА
місцевість купелева в горах серед гарних смерекових лісів. Купелї в рїці або в парни, сонашні або в піску. Парк, Lawn tennis вигідні стежки до проходів по оконичних горах. Почта в місци; станция зелїзнича Межиброди 4 клм. Підводи на жадане. Покої в обстиновою і постелию. Ресторан християнський, сала до танцїв, більярд, часописи рускі і нїмецкі.
В сезонї купелевім від 1/7 до 31/8 музика.
Проспекти розсилає заряд лїбр. бар. Ю. Василька в Бергометї н. С. або Заряд купелевий в Лопушнї. 372 1—3

К & С 934 16—20 **ПОПОВА**
найлїпший чай на сьвіті.
Звертаєсь увагу на росийскі цлові бандароліґ оригінального опакованя і охоронну марку К & С.

Знаменито прасоване біле
осягає ся легко і певно при помочи
СРІБЛИСТОГО **КРОХМАЛЮ**
Fr. Tz. Schulz jun. Akt.-Ges., Eg r i B u. Leipzig.
Правдивий лише з охоронною маркою „ГЛЬОБ“ і „ЗЕЛЇЗКО“.
Дістати можна всюди в картонах.
Заступник у Львові **Фльоріян Кравзе** ул. Третого мая 10.
383 1—14

Краківска цукорня *Трочинского, Львів, ул. Фредра,* поручає знамениті сьвяточні тїста по 1 К, торти по 2 К, тїсточка по 3 кр., бравки, писанки від 10 кр., фунт кармелків 40 кр., помадок 80 кр., 361 шоколядок 1 зр. 6—8

Яйця вилягові курячі Лянґшанн, Брамапутра, Віандоти по 30 с. Качки „Peking“ по 40 с. дістати можна в Лагодові ц. Підґайчики к. Львова у Івана Нуда, упр. школи. 359 3—6

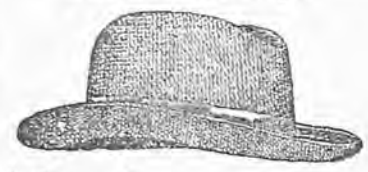
Львівска цукорня Е. РОСЕВИЧА в Перемишли поручає свої вироби на Великодні сьвята. Замовленя в провінції полагоджує найдокладнїйше. 342 5 6

Найбільша подільска пасїка, найдете шей і найчистїйший мід пасіка, десеровий, курацийний, 5 клґ. 6 К 20 сот. оплачено. Чотирома медалями відзначені питні і овочні меди по 70, 80, 1·20 і 1·30 К ¾ літрова бутелька, в 5-кільових посилках о 10 сот. вище. Евген Білиньский в Збаражи. 213 6—8

Уживайте до чищень лише

Ґльобус
Екстракт до чищеня
і найлїпше средство до чищеня на сьвіті.
Сьвітова вистава Ст. Люіс 1904.
Чистить лїпше як вонї инші средства до чищеня металїв.

Поїзди всякого рода, нові і переїзджені, поручає у великім виборі, приймає до заміни, в комісі, на продаж або купує за готівку. Дрібна продаж всякого рода повозових до статків. 251
М. НАС
Львів, ул. Шпитальна ч. 28.

СЕЗОН 1906 р.

Фабрика і склад капелюхів
під зарядом
Антін Кафка
(передтим А. КОЛЕЛЮЖЕК)
Львів, улиця Галицка число 4.
(коло польской катедри)
поручає на весенний і літний сезон КАПЕЛЮХИ і ЦИЛІНДРИ власного виробу, а також фірми П. і Ц. Габґа, ц. к. надворних доставників у Відни та инших найлїпших фабрик в найновійших фасонах і барвах по найдешевших цінах. Великий вибір капелюхів для дітий. Цінники даром і оплатно. 290 5—8

Ч. 66. Львів, четвер .6 (19. цьвітня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte: F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11: Haasenstein & Vegler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
Ев Австрії: За границю!
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . . 2 к. 31 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. Рукописи шертають ся лише за попереднім застереженем. Реклямаций неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубрики „Надісланє" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

З Угорщини.

В хвили, коли вже надруковано кілька мілїонів примірників — цїсарем і Фаєрварим підписаної проклямаций до „угорского народу", котра мала бути розкинена на случай, коли би коалїция не відступила від головних своїх домагань, прийшло цїлком несподївано до компромісу. Провідники коалїциї зміркували, що не зломлять упору цїсаря, та що беззглядна борба, на яку рішило ся цїсарске правительство, більше пошкодить панмадярскій ідеї в Угорщинї, ніж поможе. Коалїция капітулювала, „відложила на пізнїйше" ті свої домаганя, котрих наслїдком було би цїлковите віддїленє Угорщини від Австриї і згодила ся на утворенє коалїцийного кабінету. Цїлі вагони правительственної проклямациї пішли на паперовий млин, а в самій Угорщинї запанував спокій, так як би там й нїколи не грали воєнні сурми.

Розписані до сойму вибори відбудуть ся здаєть ся цїлком спокійно. До міністрів вже зголошують ся депутациї ріжних округів виборчих і запрошують їх кандидувати до сойму. При сій нагоді міністри, як і всї визначнїйші полїтики виголошують і мотивують свої програми полїтичні.

Приймаючи депутацию з Темешвару, що Векерльому предложила кандидатуру до сойму, Векерлє виголосив промову, в котрій пояснив програму нового правительства. Між иншим Векерлє сказав: „Ми мусїли полишити в завішеню сї великі справи, котрі порушено в інтересї народу, а котрі не сповнили ся в наслїдок опозициї корони. Ми мусїли полишити на боцї ті ріжниці полїтичні, котрі суть границею між сторонництвами. Однак се лиш завішенє оружя і відроченє борби о засади, а не резигнация. Мимо того в найблизшім часї маємо дуже важні справи до полагодженя. В інтересї нормального функционованя держави треба ухвалити звичайний контингент рекрутів і кредити вже признані делегациями. Однак виразно зазначую, що ми не приняли жадного зобовязаня що до піднесеня контингенту рекрутів, або инших видатків військових. Потрібне є ратифікованє ухвалених договорів, а що до управильненя відносин з Австриєю, бесїдник не буде за цловим союзом, але договором обовязуючим обі держави, котрі будуть мати ідентичну тарифу цлову. Правительство не ручить, чи се дасть ся зробити і чи в австрийскім парляментї ухвалять відповідний закон. Бесїдник заповів дальше податкову реформу і закінченє регуляциї валюти. Виборча реформа є наглою конечностию, бо народ не знесе довше теперішного способу вибираня послів. Реформа мусить бути демократична, з узглядненєм мадярскої ідеї національної. Кождий поважний чинник, специяльно робітнича кляса, повинен одержати виборче право, котре буде загальне і в можливо важних округах".

Се, що Векерлє сказав про виборчу реформу, доказує, що новий кабінет є супротив немадярских народів Угорщини так само гакатистичний, як всї попередні кабінети. Голосованє до сойму має бути загальне, але „з узглядненєм мадярскої ідеї національної"! Се значить, що мимо загального голосованя в соймі не будуть репрезентовані виборцї без огляду на нацию, лише самі Мадяри. Голосованє буде загальне, але так як се має бути в Галичинї, під національним зглядом нерівне. Словаки, Русини, Румуни, Нїмцї і инші немадярскі народи мають бути репрезентовані Мадярами. Розуміють се немадярскі народи Угорщини, вони знають, що їм грозить від „справедливої" і „демократичної" ординациї виборчої до сойму і вони вже тепер розпочали акцию, щоби від реформи як найменше потерпіти.

Национальне сторонництво славяньске видало манїфест, підписаний президентом партиї Мудронем, характеризуючи прикрі услівя екзистенциї словацкого населеня. Сих условій не змінив упадок лїберального сторонництва. Хоч правительство Фаєрвария заявило ся за розширенєм полїтичних прав, то все таки не згадало за национальну справу. Супротив сего Словаки мусять застерегчи ся против обмеженя їх національних прав і домагати ся рівноправности. Словаки домагають ся засновуваня і попираня народних і середних шкіл з словацким язиком викладовим по мисли закона з 1868, р. ч. 44. Дальше домагають ся загального, безпосередного, вільного від цензури, тайного виборчого права, свободи зборів товариств, реформи адміністраций, рівноправности словацкого язика в судівництві, дїйсної автономії громадскої і повітової, податкової реформи, а именно: заведеня прогресивного податку і пільг для неурожайних околиць, попираня рільництва закладанєм заводових шкіл, регуляциї рік і фундованя взірцевих господарств, піднесеня промислу і мануфактури, державних дотаций для культурних товариств і институций, нарештї винадгородженя шкід, які Словаки потерпіли в наслїдок конфіскат за часів, коли у керми було лїберальне сторонництво. Манїфест кінчить ся візванєм до народу, щоби солїдарно, як оден муж, станув в оборонї слушних прав.

З Балкану.

Нагла капітуляция мадярскої коалїциї перед короною є будь що будь загадкою, котру старають ся ріжно розвязати. Між иншим пояснюють собі єї також грізними вістями, які до уряду заграничних справ надійшли з Балкану. Там лагодять ся якісь важні події. Велика кровава бійка, до якої прийшло було в Білградї у велику пятницю, викрила по части, на що заносилось в Сербії і взагалї на балканьскім півострові, та пасуває мимоволї здогад, чи не також і не під впливом тих подій, які лагодили ся в Сербії, прийшло так скоро до помиреня межи угорскими проводирями а Короною.

Для верховодячих кругів полїтичних в нашій державі не було то вже від давна тайною, що радикальні правительства в Сербії збирали корпус повстанців платних із сербского диспозиційного фонду, котрий мав з весною сего року впасти до Македонії і там спільно з болгарскими „комітачами" викликати революцию. (Після § 5, угоди в Нишу відступила була Болгария цїлий скоплїйский санджак Сербії за поле для єї круга дїланя). Головна сила сих повстанців стояла в Білградї, а менші віддїли збирали ся по других містах в краю і на босаньскій та македоньскій граници. Кажуть, що був також намір викликати ворохобню в Босні. В сім случаю мав тих повстанців скріпити академічний корпус з Білграду, котрий в тій цїли відбував навіть публично військові вправи і учив ся поза містом стріляти.

Але цїлий плян зраджено турецкому послови Фетгі-паші а тодї Австро-Угорщина і Туреччина поробили також відповідні приготовленя. Пограничний кордон скріплено, а з босаньскої сторони служба жандармских патруль відбувала ся ще острійше як доси. Осман-паша, командант залоги в Скоплю, повідомив тамошного сербского консуля Рістіча, що з цїлою енергією буде старати ся не впустити сербских повстанців до Македонії. Сербскі радикали знайшли ся тепер у великім клопотї. Як би Турки розбили сербских повстанців зараз в першій хвили, то одвічальність за то спала би на радикальний кабінет, а сербска агітация в Македонії потерпіла би через то смертний удар; з другої же сторони тих 1200 повстанців, яких призбирано в Сербії, ставали ся що-раз небезпечнїйші для публичної безпечности в самім краю, де борба партийна і без того викликує немале занепокоєнє, а де полїтичні убийства і розбої дійшли були минувшого року до небувалої доси висоти.

Міністерство Сави Груїча відбуло для того конференцию, на котрій сербскій посол в Софії Света Сімич був предсїдателем, а в котрій крім начальника босаньскої і македоньскої пропаганди, Йоза Йовановича, взяли участь ще й консулї Рістич і Стоянович. Конференция мала урадити, в який спосіб можна би тих 1200 сербских комітачів вислати назад до Македонії і старої Сербії, щоби мати в краю спокій.

Про сї революцийні рухи в Сербії довідало ся було також і австро-угорске правительство. Знаючи, що в Сербії формують ся вже ватаги, котрі мають дїлати спільно з болгарскими і призначені викликати ворохобню навіть в Босні і Герцеговині, порішило австро-угорске правительство вислати для безпечности на всякий случай кільканайцять баталїонів до Босні для скріпленя тамошної залоги. (Вчера відійшов до Пріполя в санджаку новобазарскім третий баталїон 30 (львівского) полку піхоти). Впрочім як Туреччина так і Австро-Угорщина обмежали ся лиш на то, що слїдили пильно за тим, що дїяло ся в Сербії, а у Відни були навіть переконані що в Сербії скорше ни пізнїйше буде мусїло прийти до якогось заколоту через згаданих повстанців.

Так і стало ся. Минувшої великої пятницї прийшло в Білградї до великої бійки тамошних робітників з комітаджами. Що було безпосередною причиною того, годї знати, бо задля сьвят не наспіли ще точні вісти.

Впрочім до сих подій в Сербії і до скріпленя залоги в краях окупованих не треба привязувати занадто великої ваги. Осторожність потрібна, але із сего не виходить, щоби грозив вже безпосередно якийсь поважний збройний заколот. Сербія буде певно старати ся, щоби не допустити до того, бо се відбило би ся хиба найбільше на нїй самій. Але остаточно будучности нїхто не відгадає. Австро-Угорщина не хоче того, щоби події заскочили єї неприготовленою.

З Росиї.

(Телєграми:)

Петербург. В балтийских варстатах будови кораблїв поліция викрила склад бомб. Більша часть дневників висказує обурене з причини, що не оголошено амнестиї, хоч всї єї надіяли ся. Замість сеї амнестиї міністер внутрішних справ казав випустити всїх арештованих за полїтичні переступства, против котрих не зладжено обжалуваня, хоч вже від 6 тижднів, або й довше сидять в вязници. Місцеві власти, одержавши се поручене міністерства, дїлали після власного осуду, так на розказ жандармериї задержано в вязниці богато осіб, хоч суди увільнили їх. Міністерство судівництва рішило енергічно запротестувати против сего. Після обчисленя адміністративних властий в слїдчих вязницях сидить 11.000 осіб.

Петербург. О. Гапон щез від тиждня в таємничий спосіб. Полїция висказує гадку, що єго замордували революционери.

ТЕЛЄГРАМИ.

Парляментаризация кабінету?

Відень. Говорять о можливости парляментаризациї кабінету в найблизших днях. Дїдушицкий має стати міністром для Галичини, Бобжиньскій міністром просьвіти, Дершата міністром судівництва або зелїзниць, а Пацак міністром для Чехій. Можливе, що також Крамаж і Праде вступлять до кабінету.

Угорскій кабінет.

Будапешт. Гр. Аноній приймав вчера урядників міністерства просьвіти, при чім о довшій програмовій промові зазначив, що

Вибух Везува

Рим, 13. цьвітня 1906.

Пишучи моє попереднє письмо в Соррентї вечером 8. с. м., я не прочував, що прийде ся пережити під Везувом ще справдї страшні хвилї і зазнати дальших потрясаючих вражень, які не забудуть ся нїколи.

Ніч в Соррентї з 8. на 9. проривана була підземними громами, які йшли від огневої гори; кілька разів давалось чути легке землетрясенє, зносеред хмари, ослоняючої Везув; раз пораз кровавим блеском червонїли огні. Була се ніч великого спустошеня місцевости Ст. Джусеппі і Оттаяно на східнім стоку вулькану — а рівночасно дальшого знищеня місцевости Боскотреказа і Торре-Грека на полуднево західнім стоку в напрямі до Неаполя.

Рано 9. цьвітня побачили ми Везув знов сповитий в хмари, з поза котрих не можна було нїчого розпізнати. Програма нашого кружка обнимала на сей день їзду возом з Соррента до Амальфі, а відтак до Салєрна, а в Салєрнї мали ми всїсти на зелїзницю о год. 6. вечером, а вернути о год. 8. вечер до Неаполя. Дорога зелїзницею була та сама, якою ми приїхали тут, т. є. між морем а Везувом через Помпеї, Торре-анунціята, Торре-Грека і Портічі. Що-до повороту сего були ми безпечні, бо бачили 8. цьвітня рано, що тор сеї зелїзниці лежить кілька кільометрів від ляви — та що віддїлений він від гори місточками і селами, які би мусїла перше всї забрати лява заким би знищила тор. Та не предвидїли ми одної річи, а іменно, що комунїкация може бути знищена або перервана не лиш самим заливом ляви. Переїхавши рано на другий бік півострова на берег салєрненьского заливу, ми були віддїлені цїлий день від Везува високими горами, які закрили перед нами і Везув і дими, пливучі з єго нутра, а чудова природа полудневого підсоня розкривала тут перед нами всї свої принади і позволивши вирватись з грізного сумерку залягаючого північний бік півострова, велїла нам на хвилю забути про те, що дїєсь по тамтім боцї. В Салєрнї станули ми на двірци зелїзниці перед 6-ою вечером, однак поїзд ідучий з Бріндізі, який нас мав повезти до Неаполя, спізнив ся маломіским звичаєм близько цїлї дві годинї так, що ми, місто о 6-тій, виїхали доперва перед 8-мою вечером з Салєрна. Поїзд був доволї обсадженний, а по дорозі почало всїдати чим-раз більше людий. На стациї Помпеї побачили ми величезну товпу бігців; великий натовп всїдаючих знов опізнив поїзд так, що до Торре-анунціята прибули ми вже, як було зовсім темно. Тут побачили ми на стациї кількатисячну товпу людий, які кинулись на потяг і почали силою вдиратись до возів. Були се бігці утїкаючі з поблизких сел. Устала вся контроля і всякий порядок, вдирав ся кождий, де міг; в нашім купе призначенім для 8 осіб знайшлось їх від разу 15; одні сїдали другим на колїна або тиснулись стоячи; нїхто не противив ся і не нарікав; впрочім вигляд і постава тих людий не були такі, щоби ім можна противитись. Ми дізнались про велику катастофу, яку спричинив Везув в протягу послїдної доби. З місцевости ст. Джусеппі і Оттаяно нема слїду — домів засипані розпаленим камінєм і знищені лявою до тла — церкви, до котрих сотками хоронились люди, завалені під тягаром саджі і камінного дощу, покрившого крівлї — сотки людий знайшли страшну смерть під румовищами. Лява дотерла вже до Торре-анунціята, де спинилась на цвинтари, на котрім як-раз тепер горять дерева і хрести — на Торре-Грека іде дальший похід ляви. Се були вісти, з якими всїли до возів поїзду ті, що спромогли виратувати житє з того страшного пекла. Поїзд рушив, а за хвилю на стациї Торре-Грека повторилась та сама сцена з тою ріжницею, що нїхто вже майже з вижидаючих на стациї не міг дістати місця в поїзді. Ми рушили з Торре-Грека в напрямі до стациї Портічі, котра положена в найвузшім просмику між Везувом а морем. Не минуло більше може як десять хвиль, коли цїлий поїзд потряс ся сильно і нараз станув — знов кілька потрясень і знов станув. Рівночасно почули ми страшенний шум, а на верхи возів посипав ся дощ піску і дрібного каміня. Отворяємо вікно, через котре влїтає до воза густа курява диму і темно-жовтого, дрібного сильного піску, перемішаного з камінями. Всїм нам стала перед очима страшна дїйсність: ми присипані лявіною Везува! Стоїмо на отвертім поли — вокруг темрява страшна так, що на оден крок не видно нїчого, і густа курява саджі і пороху неначе в зимі снїгова завируха. Чуємо крики персоналу зелїзничого — машина робить ще раз послїдні висиленя — однак поїзду більше вже рушити не в силї — впрочім не видно нїкого з персоналу — нїхто не каже нїчого і нема навіть кого запитати, що ся стало і що ся стане. В Італії взагалї не люблять подорожних інформувати — тепер персонал занятий собою і пасажири єму не в голові. Стоїмо так довший час—у возах задуха убійча — дехто пробує отворити вікно, так з надвору сиплесь горяча курява; деякі пробують висїсти, однак грязнуть висше кісток в порості і саджі Везува — з страхом бачимо, що засна сягає вже до половини колїс. Нараз чуємо свист машини — по котрім однак не наступає нїяке движенє поїзду. Що сталось? З всїх возів починають вискакувати люде і біжать в перед поїзду. Перед поїздом нема однак машини, при поїздї нема нїкого з зелїзничого персоналу — персонал відчіпив машину і поїхав з нею в напрямі стациї Портічі — лишаючи нас всїх на ласку божу і Везува. А Везув тимчасом говорить що-раз голоснїйше — що кілька хвиль відзиваєсь глухий підземний гуркіт і що-раз густїйшими струями паде на нас поїзд порох, саджа і густе каміне — всї ми обмазані саджею неначе Мурини, маємо єї повно в устах, очах, носї — задуха стає що-раз більша, ситуация наша що-раз більше грізна і непевна — стаємо що-раз більше ізольовані від сьвіта — поміч стає що-раз труднїйша і менше правдоподібна. Пасажери знаючі добре терен місцевий констатують, що ми знаходимось чотири кільометри від стациї Портічі і стоїмо на териториї місцевости Резіна побудованій на засипанім Геркулянум, котре зпід Резіни тепер викопують. Отже Геркулянум як-раз під нами і ми стоїмо як-раз в місци де Везув в протягу кількох годин засипав цїле місто! Сьвідомість того не причиняєсь там до піднесеня нашого духа — противно ситуация велить бути на все готовим. В тій ситуациї пережили ми довгі, безконечно довгі три години — котрі видались нам цїлою вічностю, надслухуючи з запертим віддихом свисту машини від сторони Портічі. Вкінци по трох годинах наспіло тяжким повільним ходом дві машини зареквіровані з Неаполя. Привезли они людий, котрі при сьвітлї смо-

кульмінаційною точкою правительственної програми є демократична реформа виборча.

Переговори з Поляками.

Відень. Говорять, що голова польского кола, гр. Дідушицкий, одержав на днях запросини на конференцию з Гавчем.

Революційний страйк.

Лєнс. Страйкарі убили офіцира військового відділу, висланого до удержаня ладу при вході до законів. Страйкарі напали на поїзд, що віз робітників занятих ратунковою акциєю. Кінноту, котра інтервенїювала, обкинено камінєм. Кілька вояків легко ранено. Стайню директора Румо, робітники підпалили і обсадили зелїзницю копальняного товариства, при чім жандармів обкинули камінєм. Підпаливши дім будинка, рушили на зелїзничі варстати.

Тридержавний союз.

Рим. Дневники доносять, що італійский амбасадор в Берлїні їде до Риму, щоби президентови міністрів предложити докладне справозданє, що про Італію думають урядові круги нїмецкі. Італійский кабінет вже старав ся в великих нотах, висланих до Берліна, витолкувати, що підозріванє Італії о протинїмецкі тенденциї є неслушне. Мимо того нїмецке вравительство невдоволило ся сими поясненями і каже, що Італія прилучила ся формально до істнуючої в Европі тихої противнїмецкої коалїциї. Нїмеччина заявляє, що пімстить ся на Італії і попре пляни Австро-Угорщини в Альбанії. Відносини між Нїмцями а Італією є дуже напружені.

Льондон. Дневники пишуть, що телєграма цїсаря Вільгельма до Голуховского є доказом перед цїлим сьвітом, що між Нїмеччиною та Італією панують тепер дуже лихі відносини. Тридержавний союз вже від давна був захитаний, але сего послїдного удару не видержить.

Льондон. Деякі дневники пишуть, що цїлию телєграми цїсаря Вільгельма до Голуховского було, обидити Італію. Є се убійчим ударом для тридержавного союза. Сердечну відповідь телєграфічну італійского короля на кондолєнциїну депешу австрийского цїсаря в справі вибуху Везува уважають за виразну демонстрацию против цїсаря Вільгельма.

В Манджурії.

Харбін. Тут говорять, що хіньскі генерали Ма і Юаншікай скріпляють свої війска на полудне від Манджурії і збирають війска в дистрикті Нїнгута. Кажуть, що хіньскі війска в Манджурії мають бути вислані до Тулїну. Закуплено 1200 коний, котрі мають бути вислані до Салянтуну. В Хінах вербують мілїцию. Зголошують ся тисячі молодих людий, з котрими відбувають військові вправи.

Кріза в Сербії.

Білград. З причини уступленя кабінету Ґруїча цїла ситуация політична є дуже замотана. Гадають, що лише нові вибори могли би єї розмотати. В деяких кругах політичних потерпають, що король заіменує непарляментарний кабінет, що викликало би завзяті борби політичні. Цїла преса однодушно називає теперішне положенє дуже поважним, критичним.

Мароко.

Льондон. Першим наслїдком міжнародної конференциї в справі Марока є се, що скріпило ся повстанє в полудневих провінциях Марока. В Мароку запанувало загальне переконанє, що в хвили заведеня в мароканьских портах полїциї під европейскою командою, в цїлім краю вибухне грізне повстанє не лиш против султана, але і против чужих. Держави будуть могли знов інтервенїювати, щоби під позором заведеня ладу, опанувати сей край і основно єго виекспльоатувати.

НОВИНКИ.

— **Віче львівских Русинів в справі виборчої реформи** відбуде ся невідкличнo в день отвореня парляменту по ферiях, то є ві второк дня 24. с. м. вечером. Точну годину і льокаль оголосить ся в суботу в дневниках і афішами. — *Вас. Нагірний, Д-р Евген Левицкий.*

— **На роботи в Прусах треба зараз:** 2000 людий до пільних робіт (кожда партия мусить складати ся що-найменше по половині з жінок чи дївчат); 600 мужчин до цегольень і 1000 мужчин до копалень. Зголошувати ся зараз до руского бюра в Найберуні (до п. Стефановича). Перестерігає ся перед иншими бюрами (як в Мисловицях, Осьвенцімі і ін.) та агентами!

— **Спростованє.** О. Ганицкий просить нас заявити єго іменем, що в „Заяві", поміщеній в „Ділї" на самім початку 63-ого числа вискази про Радецкого в Мисловицях, мов то він пішов на службу всепольскої акциї, і Густава Гака, мов то єго самі Нїмці „прогнали" з Найберуну, були невірні і опирали ся на хибних інформациях.

— **В справі виборчої реформи.** З бобречини пишуть нам: По заповідженім на день 15. с. м. і забороненім староством вічу відбули ся в справі виборчої реформи величаві довірочні збори в Звенигородї дня 18. с. м. при участи 200 селян. Зборам проводив о. Володимир Марчак і Данило Медвідь, референтом п. Евген Марчак, а голос забирали ин. Мох, Данилюк і много иных. Резолюциї, вказані Народним Комітетом ухвалено одноду шно і вислано на руки посла Романчука. — В Підгаєччині відбули ся дня 17. с. м. довірочні збори в Завалові при участи 500 людий, в Середнім (300 людий), в Яблонівцї (300 людий) і в Заставчи (250) людий. На перших трох зборах референтом п. Роман Гузар, на послїдних п. В. Дідурик. Принято резолюциї, ухвалені Народним Комітетом. — В Сопові коломийского повіта відбуло ся дня 22 м. м. заходами тов. „Січ" поминальне богослуженє за погибших в Лядскім при участи селян місцевих і з сусїдних сіл. Людий зібрало ся до 1000. Для родин погибших зібрано 20 К, котрі вислано на руки комітету в Бучачи. По богослуженю відбуло ся віче в справі виборчої реформи. Референтами д-р Трильовский з Коломиї і селяни Варчук з Печеніжина та Петрук з Іспаса. — Заповіджене віче в Будзанові на день 22. с. м. теребовельске староство заборонило, мотивуючи тим, що на той день припадає віче деінде (в Кобиловолоках). Рівночасно заявило, що позволить віче на инший день, коли... не зайдуть инші перепони.

— **До чого доходить польска гаката в школах** — пишуть нам з Добромильщини — сьвідчить отсей факт. Місточко Бірча числить поверх 3.000 душ, з того $^2/_3$ Жидів; прочі нечисленні Поляки і трохи спольщених Русинів. В школї управляє ся на велику скалю Польщу, бо господарить в нїй польский ксьондз Навроцкий. Управитель школи, Кулик, перекинчик, робить лише то, що кс. Н. прикаже. Рускі дїти в тій школї не чують нїколи рускої мови і всїх водять місто до церкви лише до костела. Нїчо не помагають просьби родичів Русинів, щоб їх дїтий водили до церкви, надармо побиває ся о се катехит. Коли раз навіть самі дїти заявили, що не підуть до костела лише до церкви, то їх „świątłodawcy" загрозили, що їм „в шкіру" і т. п. От як деморалїзує ся і польщить ся руску дїтвору в народних школах під крилами краєвої ради шкільної і під патронатом вшехпольских біскупів. Наші епископи вміють лише заходитись о ласку польских верховодів при помочи всяких пастирских листів. — *А. С.*

— **Під крилами краєвої ради шкільної.** Пишуть нам із Снятина: Незабаром має ся обсадити посада сталого учителя при тутешній мужескій видїловій школї, сполученій з 4-клясовою народною школою. Найбільші шанси на ту посаду має учитель Ямрош, протеґований інспектором Левандовским. Ласку у інспектора заслужив він собі в той спосіб, що два роки не ходив з рускими дїтьми до церкви. В тій деморалїзациї рускої дїтвори він дуже безпечний, бо заявив отверто, що до церкви дїтий не поведе, хотяйби мав і дисциплїнарне доходженє. За ту заслугу інспектор Левандовский має тепер нагородити єго сталою посадою при школї, де більшість дїтий руского обряду! Якби так Русин не хотїв іти до костела, то певно мусїв би попрацатись з учительством, бо по думцї п. Левандовского був би найбільшим „бунтарем". От і тепер робить той інспектор доходженє против учителя Русина, котрого оден учитель Поляк заденунциював, щоби єго позбути ся. Може би члени місцевої і окружної ради шкільної, Русини, вглянули в господарку того інспектора. — *Б.*

— **Wyodrębnienie Rusinów.** Пишуть нам з Бродів: Завдяки бп. старостї Мандичевскому і рускому парохови бл. п. Лотоцкому зі складок руских церков і громад повстало у 25-лїтну річницю панованя цїсаря товариство „християньска бурса повітова в Бродах", маюче на цїли удержувати по половинї греко і римо-католицких гімназиястів, мати у видїлї сьвящеників обох обрядів і в разї розвязаня передати гр.-кат. і римо-кат. архієпископам майно, яке тепер виноть 30 тисячів корон. Статут сей вшехполяки змінили основно, додавши замість половини учеників обох обрядів лише: о скілько кождий обряд причиняєть ся дальше до фондів. Помимено вибір руского сьвященика до видїлу, а тепер на внесенє проф. Маєра ухвалено, щоби в разї розвязаня товариства передати основне майно тутешному магістратови замість архієпископам до розпорядимости. Як статут так змінений буде затверджений, має бути християньска бурса розвязана, а завязана польска імени Mickiewicza і їй то брідский магістрат передасть потім рускі капітали і дім на се, щоби в новій бурсї рускім духом не смердїло, а рускі гроші для Поляків все є милі. Годї відзиватись до чувств справедливости вшехполяків, щоби з огляду на таку зміну статуту передали рускому архієпископови половину майже себ-то 15 тисячів, але пожаданим було би, щоби наш митрополит не позволив загарбати свого права до половини майна основного, бо право се дали єму основателї, щоби в разї потреби єго виконав і против такої зміни статута перед затвердженєм в намісництві запротестував зараз для добра своїх вірних, — о що публично просять єго Русини брідского повіта.

— **Бута двірских посїпаків.** Пишуть нам: Двір дїдича Володислава Ґнєвоша в Ясеневі під Бродами прославив ся на цїлу околицю зьвірскою бутою своєї служби. Доказом нехай послужить сих кілька примірів. В місяци сїчни с. р. двірский льокайчук вистрілив з рушниці на село. Позаяк двір стоїть на горі понад селом, то кулї полетїли в долину. Одна кулька влетїла крізь вікно до хати бідного селянина і продїравивши сорочку на бабі, відбила ся о бочку та упала на землю. Лише щастю треба приписати, що обійшло ся без тяжкого калїцтва або й смерти. Доси виновника не відкрито, хотяй цїле село знає, що то паньский льокайчук вистрілив. Десь знов по Йорданьских сьвятах вертав двірский візник з льокайчуком кіньми від зелїзниці. Оба були добре підпиті. Хотяй їхали порожне і то не дуже пізно у вечір, а однак наїхали на стару селянку, що йшла собі спокійно дорогою. Коли селянка упала під коні, то паньскі слуги місто здержати коні і витягнути бідну невісту спід санок, нагнали коні і хотїли втїкати, не зважаючи, що селянка волочить ся за санками. На щастє надійшло двох людий, що здержали коні і добули на пів мертву селянку спід залубень. Мала розбиту голову, виломане рамя, оден палець в руцї розтертий, а крім того була на цїлім тїлї тяжко потовчена. Бідна селянка вилежала ся щось два місяцї в шпитали в Бродах. Той сам льокайчук, що переїхав бабу, недовго опісля із сваволї облив спячому хлопцеви спіритусом голову і підпалив єму волосє. Треба собі представити перестрах того хлопця і страшний крик від болю! І хто знає, чи бідний хлопчина не був би живцем згорів, якби друга служба не була єго уратувала. Всеж таки попаренє цїлої голови і лиця було страшне і хлопчина вилежав щось півтора місяця в шпитали. Думав би хто, що бутному льокайчукови вимірив хто за ту сваволю кару? Анї волос з голови єму не впав. Були якісь терміни в судї то за бабу, то за хлопця, але сам Ґнєвош вставляв ся за своїм посїпакою і нїчо єму не стало ся. — А от найновійший примір бути паньскої служби. Дня 29 м. м. ударив двірский писар одного наймита кілька разів в лице. Кара була зовсїм незаслужена, тому так обурила наймита, що хопив за лопату і далї писарчука по карку, мовлячи: „Защо мене бєте?" Тодї писарчук витягає револьвер і стріляє до пастуха... Не поцїливши раз, стріляє вдруге, але місто пастуха поцїлив другого наймита, що нїс солому для худоби. Куля перешила хлопцеви горло, зранила тяжко в рамя і полетїла дальше. Тяжко раненого хлопця, що має яких 20 лїт і майже сам живив з працї рук бідну матїр і вітця, завезено до шпиталю в Бродах. Все те стало ся за час двох-трех місяцїв. А дїдич Ґнєвош місто нагнати лайдаків і віддати під судову одвічальність, держить їх дальше на пострах всїх людий і ще криє їх перед карою. Чи нема вже в Галичині нїкого, що положив би раз конець бутї тих двірских посїпаків? — *Ясенівець.*

— **Церковні маєтки в Галичині.** На основі найновійших виказів краєвого видїлу представляє ся недвижимий церковний маєток в Галичині в отсей спосіб: Львівске римокат. архієпископство 14.787 гектарів, львівска греко-кат. митрополія 30.991 гектарів, перемиске римо-кат. епископство 7.806 гектарів, перемиске греко-кат. епископство 1000 гектарів, краківске римо-кат. епископство 178 гектарів, львівска латиньска капітула 6318 гектарів, перемиска лат. капітула 1733 гектарів, краківска лат. капітула 872 гектарів, греко-кат. перемиска капітула 2344 гектарів. Крім того має 59 латиньских парохій 13.400 гектарів, а всї мужескі і женьскі монастирі обох обрядів в Галичині 48.774 гектарів, так що всї церковні маєтки в Галичині обнимають 129.028 гектарів.

— **Посьвяченє Преображеньскої церкви у Львові** (коло Народного Дому) відбуде ся дня 29 с. м. (в неділю мироносиць). Чин посьвяченя довершить митрополит Шептицкий. В передодень посьвяченя відправить ся в тій церкві торжественна вечірня, а в сам день посьвяченя будуть виголошені дві проповіди, одна о. В. Давидяком, друга (на дворі) крил. д-ром Бартошевским. Вхід до церкви буде дозволений за білєтами, котрих рішено видати три тисячі.

— **Курс для неграмотних в Тернополи.** Дня 8. с. м. скінчив ся в Тернополи курс для неграмотних, устроєний місцевою філією Руского тов-а педагогічного. Курс обнимав два віддїли, низший і висший. На першім клясифіковано 12 мужчин і 23 женщин, а на вишім по 8 мужчин і женщин, разом 51 осіб. Фреквентантам роздано 40 молитвенників і кільканайцять книжок з видавництва педагогічного товариства. На другий рік відбуде ся також такий курс в зимових місяцях.

— **Нові шкільні інспектори на Буковині.** В черновецкій „Буковині" читаємо: Міністерство просьвіти іменувало повітовими інспекторами шкільними на час від 1906 до кінця 1911 року: надучителя Ілярія Стратичука на повіт кіцманецкий, надучителя Гриця Никоровича на повіт вижницкий і рускі школи повіта радовецкого, надучителя Николая Спинула на рускі школи черновецкого повіта заміского, надучителя в Горішних Станівцях, Олександра Купчанка, на повіт заставнецкий, а надучителя в Глїбоцї, Михайла Ронґуша, на повіт вашківский і рускі школи повіту сторожинецкого. Таким чином маємо вже пять інспекторів-Русинів, отже о двох більше, як було доси. Крім того винято рускі школи черновецкого, радовецкого і сторожинецкого повіту з під кормиги інспекторів-румунїзато-

---

лоскипів з закаптуреними головами принялись розхожувати поїзд. Вкінци рушили ми при помочи двох машин і зупиняючись що хвиля, затягнулись ледво живі до Неаполя, прибуваючи тут місто о год. 8. вечер о другій в ночи. По нас вже анї сеї ночи анї в слїдуючих днях нїякий поїзд не проїхав сим шляхом зелїзничим.

А Неаполь не спав мимо пізної пори, а дрожав цїлий горячковим зворушенєм. Ще перед двома днями нїхто з Неаполїтанців не припускав, щоби місту самому могла грозити яка-будь небезпека — тепер однак застали ми місто в станї великої тревоги. Спричинив єї безперечно в значній части неустаючий наплив людности з сел знищених вже, або загрожених вибухом, вид блїдих вистращених лиць, кровавих ран, розпуки жінок, плачу дїтей. Що хвиля приходили вісти о новоотворених кратерах, о нових знищенях і жертвах людских. А разом з тими вістями плили на Неаполь що-раз густїйші клуби піску і диму. Склянна галя, накриваюча дворець зелїзниці, перемінилась в чорну челюсть, на улицях і площах вкритий камінний поміст грубим тяжким сїро-чорним ковром, по котрім ступаєш мягко неначе по пісковім побережу морскім. Вчера ще змітано сей засип і чищено улиці — тепер вже нїхто не пробує сего, бо Везув в одній хвили засипує все наново. Ідемо з двірця засипувані сим дощем — спішимо на берег моря на Партенопе і тут бачимо, що лявіни диму і саджі залягли цїлу всхідну часть неаполїганьского заливу — маємо враженє, що якась ґіґантска чорна колюмна сперлась горішним кінцем о вершок Везува, а долїшною частею лягла в море. Лише на заходї від Позілїну і Поццуолї видний шмат ясного блакиту осьвічений повним місяцем, котрий скрізь смуги диму пробиваєсь матовим сьвітлом.

Находить ранок — бачимо се лише з годинників — не бачимо однак єго в дійсности, бо над містом і над заливом стоїть то саме сїре оловяне небо, та сама чорна хмара пливуча з Везува, з котрої паде дальше так само густий дощ піску і саджі. Ранком сим розпочинаєсь день, який сьміло назвати можна dies irae et calamitatis!

Около семої години роздають ся алярмові сиґнали, біжать товпи народа, роздають ся страшні роздираючі крики. Алярм обнимає цїле місто, з уст до уст пробігає вість о страшній катастрофі. На площи торговій в Неаполи стояв старий великий будинок, в котрім приютились на нічліг бездомні нуждарі, яких велике число має Неаполь. На стару крівлю сего будинку сипав ся від кількох днїв дощ піску і саджі, якого нїхто не згортав, аж вкінци крівля не видержала тягару і завалилась, придавлюючи сотки нічлїжан. З тих цїла сотка мала погибнути від разу а множество ранених відвозять до шпиталїв. Се перші масові жертви вибуху в самім містї. Отже Везув дібравсь таки до самого Неаполя! Факт сей викликує в містї страше нечуване зворушенє. Товпи народу — особливо з найнизших кляс, залягають площі — всюди крики, зойки, проклони — торговиця окружена кордоном війска, котрий однак прориває товпа вдираючи ся там, де витягають і розпізнають трупів. Чути погрози під адресою управи міста — товпа прибирає грізну поставу.

А в другій сторонї міста товпа кільканайцяти тисячів людей, в більшій части жіноцтва і дїтий, біжить прожогом в сторону катедри. В Неаполя цвите культ св. Женнара, патрона міста і катедри, в котрого успішну поміч в всяких катастрофах вірять віруючі мешканцї.

До сего св. Женнара біжить тепер товпа. Скрізь чути благаючі крики „grazia! grazia! San Gennaro fate un miracolo! Fateli per quegli innocenti dei nostri figli!" (Ласки! ласки! св. Женаре, здїлай чудо! Заступись за невинні дїти наші!) Вбігають до катедри — сотки сильних мужеских рук піднимає в гору велику статуу святого, містячу ся в катедрі і несе єї в місто. Робить ся величезна процесія, котра дорогою росте до сотки тисячів людей.

Загальна панїка викликує однак на всїх лише побожні чувства. Коло катедри збирає ся друга товпа з зовсїм иншими намірами. З товпи сеї піднимають ся оклики: „tesoro tesoro del santo Genaro!" Треба знати, що в катедрі перехований єсть скарб дорогоцїнностей, переважно вотів з дорогоцїнних жемчугів, оцїнений на кілька мілїонів лїр. Товпа домагаєсь виданя сего скарбу, бо Везув грозить і єму знищенєм. Прибуває войско і стануло перед катедрою готове до відпираня атаку.

Рівночасно алярмують вибух розрухів в вязници св. Францїшка. Є се велика вязниця неаполїтаньска, в котрій вязнї підняли бунт жадаючи, щоб їх сейчас випустили, або перевезли в инше місце — бо не хочуть упасти жертвою вибуху Везува (читаю нинї в римских часописях, що в два дни опісля дїйсно опорожнено тї вязниці і перевезено вязнїв під ескортою війска кораблями до Калїєрі і Палєрма).

Стає ситуация страшна — справдїшне пекло. З внї грозить Везув — внутр розрухи — будять ся всякі людскі інстинкти — на зустріч ляві Везува іде лява людскої розпуки. Місто починає зовсїм зміняти звичайний вид. Склепи починають зачиняти — школи рівнож замикають — театри відкликують вистави — готелї пустїють — чужинцї поспішно опускають місто.

Здаєсь і для нас послїдний час — се зробити. Та не так легко в тій хвили видістатись з Неаполя. Дворець зелїзниці занятий тисячами публики, всї хотять їхати в напрямі до Риму, бо се одна дорога з Неаполя, котра не йде по при Везува, а в противнім напрямі. Відїздить поїзд, однак в нїм знайшли місце лиш тї, що вже заздалегідь залягли перон і силою здобули собі місця. На щастє заряд зелїзниць пускає що години надпрограмові поїзди в напрямі до Риму. В однім з таких поїздів знаходить вкінци з трудом місце і горстка нас Галичан. Виїздимо, проводжені ще довго хмарами Везува і аж в Римі скидаємо з себе верстви саджі і пороху, якими окривав нас через шість днїв Везув. Та спомини сих прожитих днїв остануть певно у кождого до смерти.

Д-р Евген Олесницкий.

рів, а повірено опіку над ними щирим Русинам, що причинить ся безперечно до красшого розвою руского шкільництва на Буковині. Інспектори пп. Стратичук, Никорович і Спинул звісні зі своєї знаменитої дїяльности на сїм поли, а нові інспектори пп. Купчанко і Ронґуш знані як визначні фаховцї і щирі Русини, тому й витаємо їх іменованє в певній надії, що стануть гідно поруч своїх старших товаришів до працї над піднесенєм осьвіти рідного народу не тільки в школї але й поза нею. На жаль, в прочих повітах рускі школи остають ще й далї під дозором чужих людий, але маємо надію, що дальшим заходам наших послів удасть ся небавом довершити дїло цїлковитого освободженя руского шкільництва від чужої мачошиної опіки. А за теперішний великий крок, який зроблено в еманципациї руского шкільництва від чужих впливів, належить ся руским послам і шкільній управі щира подяка від руского народу. — Вкінци зазначує „Буковина", що всї іменованя наступили наперекір заходам румунїзаторско-кацапскої кліки, котрих кандидати провалили ся, як слїд, помимо їх ревних заходів.

— Потік кипячки. В Добротові коло Делятина — як звідтам доносять — появило ся обильне жерело кипячки на громадскім пасовиску. Кипячка випливає із скали із так званих добротівских верств, котрі між иншими заключають в собі кипячку на цїлім підгірю Карпат у східній Галичинї. Жерело кипячки утворило ся певно наслїдком здавленя добротівских верств горішними покладами скальними. Люди з околицї черпають випливаючу кипячку коновками і уживають до возів замість дьогтю.

— Пригода з моздїрем. Традицийна стрілянина з моздїрів на Великдень була вже тілько разів причиною нещасливих випадків, що вже найвисша пора, аби компетентні власти заборонили строго той звичай, котрого жертвою паде що року богато людий, стаючи калїками або навіть переплачуючи єго житєм. От-що доносить нам оден львовянин, що провів Великодні сьвята в Ролеві дрогобицкого повіта: В недїлю пішов я до церкви, а переходячи попри дзвіницю, пристанув коло місця, де стріляли з моздїрів. Саме набивав моздїр молодий, недавно подружений селянин. Коли скінчив, підсипав пороху і відступив ся, бо другий селянин, що грів тимчасом дріт на довгім патику, вже наближав ся, щоб вистрілити. І дїйсно вистрілив, але стало ся щось страшне. Моздїр розірвало на 5 куснїв; оден з них вилупав велику борозну в церковнім мурі, а другий грянув селянина, що набивав моздїр, так сильно в лице, що вирвав єму половину лиця, а долїшна щока з зубами загрязла в шиї. Нещасний анї не зойкнув; погиб на місци, полишаючи калюжу скипілої крови.

— Заборона української мови в школї. Пишуть нам з Полтави: Дня 28. ст. ст. марця с. р. телєграф рознїс по сьвіту ще одну тяжку та болючу для Українців звістку. „Полтавська дума", постановивши заснувати в пошану імени українського письменника Котляревського школу, де всї науки викладали-б ся українською мовою, обернула ся до уряду за дозволом (бо в нас нїчого доброго без дозволу не можна робити), але мінїстерство народної, гірко сказати „осьвіти", бо правдивійше „затуманення" а не „осьвіти" одмовило, що на українську мову воно не пристає і свого дозволу не дасть. Не кажучи вже про все безглуздя та всю безсоромність такої відповіді й таких вимогів ушановувати память жреця українського слова лише на чужій мові, з сього ще раз ми, Українцї, гірко переконуємо ся, як у нас в в Росиї виконують ся урядом всї обіцянки царського манїфесту 17 октября 1905 р. і що ми повинні покладати ся тілько на власні сили. Дбаймо-ж про їх! — *Українець.*

— Генеральний страйк за виборчу реформу. Підчас Великодних сьвят відбував ся у Відни з'їзд низшо-австрийскої социяльно-демократичної партиї. По промовах референтів ухвалено одноголосно резолюцию, в котрій зазначено предложенє проєкту виборчої реформи яко особливший успіх социяльно-демократичних (?) робітників, осуджено постанову що-до однорічного осїдку і що-до виборчих поділів в Низшій Австриї, а також інтриги вшехнїмців, вшехполяків та великої власности, і заявлено, що робітники готові розпочати в хосен справедливої виборчої реформи масовий страйк.

— Бойкот Горкого в Америцї. З Ню-Йорку доносять: Максим Ґорький, котрого приїзд в Ню-Йорку принято так ентузиястично, стрінув ся тепер з бойкотом. Американцї дізнали ся, що женщина, з котрою Горкий приїхав і котра записала ся буцїм то єго жінка, не є єго жінкою, але драматичною акторкою з Петербурга, Андреєвною. Дальше вже завдяки росийскій амбасадї дізнали ся, що Ґорький полишив в Росиї свою жінку з двоїма дїтьми без средств до житя. Ті вісти викликали між публикою велике обуренє, а гостї в готели, куди Горкий заїхав, зажадали єго усуненя з готелю, грозячи, що в противнім разї самі всї винесуть ся з того готелю. Горкий рад-не-рад мусїв перенести ся до иншого готелю, але й тут, а так само у всїх инших готелях не хотїли єго приняти, так що остаточно мусїв винаймити собі приватне мешканє. Нема найменшпго сумнїву, що то аґенти росийскої амбасади аґітують так против славного письменника, що прибув, як звісно, до Америки збирати гроші на революцийні цїли в Росиї. Дивна лише річ, що на чолї аґітациї має стояти звісний гуморист, Марко Твен, котрий уважає себе покликаним ставати в обороні американьскої „етики". Се та сама етика, котра велїла в лїтї м. р. приймати овацийно Віттого, хотяй кілька місяців раньше устроювало ся мітинґи против жидівских погромів. На основі тої етики обурювано ся на пролив крови в Манджурії, щоби тепер позичити царатови гроші на пролив крови в нутрі держави. Та сама етика не позваляє великому письменникови подорожувати після вподоби, а позволяє щодень палити живцем муринів. А впрочім щоденні американьскі розводи і подружі скандали характеризують найлїпше американьский пуританїзм, що не може простити родинних відносин Горкому. Справдїшний край неімовірности.

— Хати, безпечні від огню, можна ставити з глини. Вони коштують дешевше, чим деревяні. Козелецка земска управа (в Черниговщинї) видала про будову таких хат книжочку Ф. Левченка п. заг. „Что такое глинолитныя постройки и какъ онѣ дѣлаются". Шкода, що книжочку, призначену для украиньского народу, не видано по українськи. Але може найшов би ся хто у нас, хто спровадив би сю книжочку і видав по українськи. — В подібній справі пишуть нам з Камянця Подільского:

По довгих дослїдах дійшов я простого і певного способу, як собі кождий селянин може легко і дешево покрити хату, щоби була безпечна від огню. Подаю тут три способи. I. Як убезпечати від огню старі готові стріхи. До скринї, зробленої з дощок, якої уживають мулярі до приправи вапна всипати цебер негашеного вапна і полити водою. Коли воно кінчить кипіти, доливає ся кирничної води і зараз сипле ся перерешетованого попелу та розбовтує ся єго добре з теплим еще вапном. Окремо розрабляє ся 1½—2 цебри пісковатої глини — не орної землї, а такої, як уживає ся до мазаня хат або до робленя цегол. Коли нема пісковатої, то брати глину товсту і пів на пів перемішати з дрібоньким піском або намулом. Таку глину треба розмішати з жерельною водою на рідко, вибираючи при тім більші камінцї і сьмітє. Сю рідку мішанину вливає ся до тамтої (до вапна з попелом) і всьо разом добре вимішує ся, досипуючи 4—5 цебрів полови або сїчки з підлої соломи. Те все треба добре вимісити ногами і лишити через ніч. Зрана в погідний день маже ся тою мішаною з гори до долу стріху чи дах. Коли висхне, то зробить ся тверда шкаралупа, котрої анї дощ анї морози не нищать, анї огонь не імає ся. — II. спосіб, коли робить ся нову стріху. Сніпки чи то кички кладе ся до мішанини, приладженої указаним повисше способом — лише без полови — утолочує ся ногами і лишає ся на одну добу, щоби тая рідка мішанина війшла в стебла і облїпила їх. Опісля в погоду пошиває ся стріху, як звичайно, добре приплескуючи сніпки, щоби стебла позлїплювали ся. Як хто хоче, то може готову стріху ще зверха помазати тою мішаниною, вже таки з половою. — III. спосіб. Робить ся соломяні мати чи то плетїнки, грубі на цаль, а великі на 10 цалїв в квадрат. Плете ся ті мати луговим прутєм. Опісля дає ся їх до указаної вже мішанини — лише без полови — утолочує ся їх добре і лишає ся на одну добу. По вибраню їх з тої мішанини мають троха обісхнути, щоби з них не капало, а потому кладе ся їх у високі стоси по 40—50 штук, посипуючи кожду троха попелом або піском, щоби не злїплювали ся. В тих стосах вони спрасують ся. Тогдї в погідний день побиває ся ними дах цьвяхами або дротом, від долїшного краю в гору, так щоби кождий висший ряд закривав край низшого; на гребінь і роги перегинає ся ті плетїнки. Коли дах уже покритий, помазує ся єго і залїплює ся шпари мішаниною з половою. Так можна покривати і стирти, стодоли, а навіть стїни хат із середини, бо держать сухо і тепло. Замість плетїнок можна також робити дахівки так, як цеглу, лише тонкі, з покраяної підлої соломи. Та об сїм напишу пізнїйше. — *Г. Лебіщак, учитель гончарства.*

— Спростованє. На підставі § 19. закона прасового прошу Хвальну Редакцию оголосити отсе спростованє до новинки п. з. *„Кат руских дїтий", поміщеної в „Дїлї" з д. 30 марця, ч. 53.* Неправдою є, що д. 13 марця вдарив я хлопця чотири рази кулаком по голові, в наслїдок чого мав хлопець дістати помішаня розуму і умер. З якої причини хлопець умер, виказала секция заприсяженої комісиї [сухоти легких і туберкулїчне запаленє мозгу, — не з удару]. На два тижнї перед тим умер рівнож на ту саму слабість оден школяр, а се ствердив ц. к. повітовий лїкар п. Удзєла. Щоби задосить учинити загально принятому по селах забобонови, на просьбу батька помершого хлопця дав я єму волосє якесь, котре не знаю звідки взялось у мене. Досить, шо дав я більше длятого, щоби єго збутись. Замічую, що волосє було на 1 дм. довге, хотяй сам ношу волосє цїлком коротко стрижене. Неправдою є натомість, щоби я батька хлопця змушував грозою кари їхати по лїкаря до Тлустого, бо не мав я до чогось подібного найменшої причини анї права. А вже безпідставною ложею є, що я давав по смерти хлопця 10 зр. батькови, щоби сидїв тихо. Правдою є, що зараз, коли хлопець умер, прийшов до мене член Р. шк. м. з жаданєм, єсли дам сказаному батькови 5 зр., то він не буде мене скаржити. Розуміє ся, що я єго з нїчим відправив. — *А. Домін* учитель.

— Кінь спалений у ваґонї. Із Скалата доносять: У велику суботу вечером займив ся на тутешнім двірци тапіцерований ваґон, в котрім находив ся дорогий молодий кінь, закуплений поручником уланів Міхейдою зі Львова. Кінь був під опікою улана Новака, котрий в хвили вибуху огня находив ся також у ваґонї. Полумінь — заняла ся солома під конем — бухнула так нагло, що о ратованю коня не було бесїди. Ледви вояк, сильно попарений, вспів уратувати ся вискакуючи з воза, котрий при помочи льокомотиви вивезено поза стацию, де згорів аж до коліс та осий. Кінь, вартости около 2000 К, згорів на попіл. Причина огню поки-що невияснена.

— Ревізиї і арештованя в Київі. Сими днями відбули ся в Київі численні ревізиї у всїх комнатах, винаймлюваних приватно для поодиноких осіб і в заїздних домах, в котрих перебувають Жиди, що приїзджають на якийсь час до міста. Зревідовано всї доми в Подільскій дїльници і арештовано около 100 Жидів, з котрих значна часть буде відослана шупасом до місця замешканя. Рівночасно 600 жидівских різників, що мешкають в Київі десятки лїт на основі ремісничого сьвідоцтва, дістало візванє, щоби виїхали з міста найпізнїйше дня 27 с. м. Різники постановили вислати телєґраму з протестом до мінїстрів гр. Вітте і Дурнова.

— Страшне землетрясенє в Америцї. Майже рівночасно з хвилевим успокоєнєм Везувія доходять з Америки вісти про страшне землетрясенє, котре пожерло тисячі жертв в людях. Найбільша катастрофа навістила місто Ст. Франціско. Ось депеші (бюра Райтера), які наспіли сеї ночи з Ню-Йорку: О год. 5 мін. 15 донесено вчера з Ст. Франціско, що там дало ся чути сильне землетрясенє, котре знищило богато домів, по найбільшій части цїлковито. В кількох сторонах міста вибухли огнї. — Почтові власти одержали вість з Kanzas-City, що в Los Angelos звісне доси число убитих осіб виносить поверх 1000 осіб. Торговельна дїльниця в Ст. Франціско майже зовсїм знищена. Трясенє землї дало ся відчути в цїлій провінциї Невада. Комунїкация телєґрафічна в кількох місцях перервана. — Із Ст. Франціско доносять про великі страти в людях. Всї телєґрафічні полученя з виїмком одного знищені. Наслїдком трясеня землї попереривані ґазові і водопроводові рури. Пожар розширяє ся. Ратуш, що коштував 7 мілїонів долярів, лежить в руїнах. Переполох між населенєм невисказаний. З многих домів мешканцї утекли в нічнім платю. Богато домів завалило ся із страшним гуком, засипаючи під румовищем мешканців. Положенє утруднене тим, що всї заведеня осьвітленя, ґазівнї і елєктрівні знищені. Позаяк нестало води, висаджено у воздух доми, щоби здержати пожар. Великі улицї перемінені в купи румовища. — Год. 12 в полудне. Телєґрафують з Сакраменто, що зелїзнича лїнїя між Suisum a Banicia запала ся на просторі 3 миль. Землетрясенє в Ст. Франціско знищило вісїм блюкових домів у фабричній дїльници. Будинки дневників „Call" і „Examinet" знищені, — Послїдні вісти описують знищенє в ще страшнїйших барвах. — Год. 3·30 по полудни: Цїла часть міста Ст. Франціско, бачена від моря, стоїть в огни, що розширює ся на всї боки. Як не настане західний вітер, цїлому містови грозить небезпека. Завалив ся 5-поверховий готель, погребаючи 70 осіб. Три инші готелї згоріли. Завалив ся оден великий дім, причім 80 осіб втратило житє. Готель „Palace" стоїть в огни. В полудневій части міста вибух великий збірник ґазу і викликав новий пожар. На улицях вийско, котре дістало приказ застрілити кождого, кого приловлять на крадежи. — Послїдна вість з Ст. Франціско доносить, що погибло там кілька тисяч осіб. Землетрясенє проявило ся майже в цїлій північній Америцї, однак знищенє в инших сторонах значно менше.

— Запитанє до Всч. о. Вас. Скобельского, пароха в Прусах повіту самбірского. Яка є мова викладова в приналежнім до Вашої парохії селї Новошицях? Чи відомо Вам, Всч. Отче, що розписаний є конкурс на сю посаду з мовою викладовою польскою, хоч в шематизмі епархіяльнім з 1904, р. читаємо: школи в Прусах і Новошицях ґатові; язик викладовий руский; число душ в Прусах: Русинів 653, в Новошицях 494; латинників в обох селах 168, Жидів 71. Пояснїть, коли зайшла ся переміна що-до викладового язика, чи за Вашою відомостию чи без неї. Коли без Вашої відомости, то що Ви в сїй справі почали? — *Сусїд.*

— Подяка з слїдчої вязниці. Пишуть нам з Станиславова: Увязнені в справі сумних подій в Лядскім бучацкого пов. складають прилюдно сердечну подяку Хв. Товариству „Рускій Бесїдї" в Станиславові, а зокрема дир. М. Губчакови за прислане сьвяточне; так само і громадянам з Чернїєва зпід Станиславова, а зокрема тов. Королюкови і Чубатиньскому за ласкаву память і сьвячене — щире сердечне спасибіг! — В імени всїх *Юлїй Богданович.*

— Дрібні вісти. Намісництво надало стипендию з наукового Фонду, призначену для молодїжи руской народности, у висотї 210 К річно, Матїєви Назаркевичеви, студентови фільозофії у львівскім університетї.

— Краєвий видїл удїлив з 2800 К, призначених соймом на запомоги для академічних товариств, львівскій „Основі" і „Академічній Громадї" по 200 К.

— Письменний іспит зрілости у всїх буковиньских ґімназиях відбуде ся в днях 14 до 19 мая, супротив чого вступні іспити відбувати-муть ся в періодї від 7 до 12 мая.

— Місто Стрий числить 26.451 мешканців, між ними 9.398 Жидів, 8.916 римо-католиків і 7.376 греко-католиків.

Віча і збори:

Народні віча в справі виборчої реформи відбудуть ся: в Залужу рогатиньского повіта дня 22 с. м. о год. 4 по пол. під отвертим небом коло читальнї „Просьвіти"; в Кутах старих косівского повіта дня 22 с. м. о год. 2 по пол. під отвертим небом в городї Петра Чернюка; в Ягольници старій чортківского повіта дня 22 с. м. о год. 3 по пол. на вигонї коло цвинтаря, з рефератами адв. д-ра Горбачевского і о. декана Гордїєвского із Шманьковець; в Хлопівці ґусятиньского повіта дня 22 с. м.; в Довгополи косівского повіта дня 22 с. м.

З товариств:

З „Львівского Бояна". Видїл Львівского Бояна" повідомляє всїх членів, що перші вправи хоральні по фериях сьвяточних відбудуть ся в пятницю 20. цьвітня о год. 7. вечером точно. З огляду на те, що концерт відбуде ся з кінцем сего місяця, просимо всїх членів явити ся на пробі в як найбільшім комплєті. — *Видїл.*

Оповістка. Вп. Добродїй д-р Хведір Вовк збирає знов наші галицкі писанки та просить П. Т. Земляків помогти йому в тій справі. Коли-б проте хто з П. Т. Земляків міг причинитись до збільшеня сеї його збірки, зволить ласкаво прислати писанки (неоплачені) на руки підписаного. Всїм тим Добродїям, що прислали писанки попередними роками складаємо найсерденнїйшу подяку, та просимо незабути на нас і сего року. Дуже просимо подавати кромі місцевости також по змозї і назви взорів на писанках. — *Іван Раковскій, професор ґімназ. в Коломиї.*

Ходить о 10 сиріт, які остали по офіциялї судовім Щурку, котрий помер в Тернополї. Мешкають вони при ул. Дзялиньских ч. 4 у Львові і живуть в крайній бідї. По смерти матери призначено їм 44 кор. місячної підмоги з фондів урядових. Є 4 доньки і 6 синів, з котрих 4 ходить до руских шкіл (оден Володислав є в V кл. руской ґімназиї), — а 1 вступив на практику до „Народної Торговлї" у Львові. 1—3

Календарь Нинї: Евтихія (лат.: Емми); завтра Георгія (лат.: Агнєти); позавтра: Келестина (лат.: Ацзельма.

В Colosseum від 1 до 15. цьвітня. Нова сенсацийна програма. Сто образців з росийскої революциї. В недїлї і сьвята по 2 представленя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осссолїньских від 9—3 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні звич. за згодошенєм від год. 10—1. — Музей Осссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудні від 3—5.

Наука доказала, що людский орґанїзм, особливо в початках розвитку, потрібує до успівання відповідної скількости товщу і що успішне дїланє трану в печінки полягає не так на єго тайних прикметах, як радше на єго товщи (попри легкій асімілацийности). Достаточне відживлюванє товщом впливає значно на ріст. Особливо важне є відживлюванє товщом у відповідній скількости для нервів, що доказано наглядно новими досьвідами. На жаль товщі до страв вьвірячого походженя, так загально уживані в північних краях, у нас дуже дорогі, а по части й тяжко стравні. Тому для кождої господині є правдива благодать, що має тепер до розпорядимости ідеальний товщ (Ceres) до страв в найніжнїйших кокосових оріхів; при єго помочи може приладжувати добру і дешеву поживу, згідно з вимаганями науки, смаку і ощадности.

Рахунок Обшества взаимного кредита „Бескидъ" в Сяноцї за місяць март 1906.

		К. с.	К. с.
	Стан довжний:		
			24720·01
			+ 1167·—
1	Удїли	124·61	25762·40
	Фонд резервовий	5441·80	
		+ 90·—	5531·80
2	Вкладки: Стан з поч. м.	572315·74	
	вложено	22764·53	
	винято	3416·97	
	Стан з кінцем місяця		586663·30
3	Позички зат. Стан з п. м.	2967·—	
	затягнено	8000·—	
	сплачено	1705·—	
	Стан з кінцем місяця		9262·—
4	Сальдо відсотків		16447·05
5	На рахунку біжучім		
6	Інші позиції стану довжного зиск з 1905 р.		4285·31
7	Резерва страт		634·49
		Сума	648586·35
	Стан чинний:		
8	Поз. уділені: Стан з п. м.	573580·48	
	сплачено	48177·—	
	уділено	85486·—	
	Стан з кінцем місяця		610889·48
9	Недвижимости		
10	Льокациї		5998·29
11	Кошти спору		482·03
12	Кошти адмінїґрациїні		5977·10
13	Готівка		25168·95
14	Інші позиції стану чинного		
	Належитости правні		70·50
		Сума	648586·35

Членів прибуло 45 убуло —, остало з кінцем марта 1906 р. 1877 членів з деклярованими удїлами в сумі 98900 корон. Стопа процентова від вкладок 5%. Стопа процентова від позичок скр. 7% векс. 8%. Затягнено позички в Банку краєвім во Львові на процент 4½ %.

Прихід	86225·60 с.
Розхід	97763·85 с.
Загальний оборот	183989·45 с.

Сянок 31 марта 1906.

Інгалятория д-ра Буллінґа
в Станиславові
уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенґаль, Зальцбрун і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїченя носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, специялїст від згаданих недуг. 893

Найліпші 407 2—14 **ДВОФЕЛЬЦОВІ ДАХІВКИ** доставляє низше фабричних цін до кождої зелізничної стації виключно **Генрик Езер** *Львів, площа Смольни ч. 3.*

Надіслане.

З „ТРУДА". Повідомляю Вп. Панї, що в нашім сальонї мод можна дістати гарні готові капелюхи на всяку цїну. Замовленя полагоджуєсь в як найкоротшім часї — *Дирекция.* 393 2—3

Спеціяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 І. п. Щіпленє віспи щоденно. 837

Бюро будівляне

Теодора Мельничука

в Ярославі

приймає до виконаня **пляни і коштоспи-си церков** каплиць, шпиталїв, домів мешкальних, **управу і підприемства повисших будівель.** 20 б 6—15

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потрученя провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

Інкасо Векслїв і переказів

на заграничні місця і па провінцию

приймають 207с

Сокаль і Лїлієн

банковий дім і контора виміни.

Найлучшим і найтреваліїшим материялом на помости в церквах є безперечно

Плитки шамотові (черепкові)

уложені на бетоновім підкладї. — Я увійшов з одною з чеських фабрик сего материялу в умову в тим, що тая дає замовляючим з фабричних цін 10 до 14% опусту. Висота опусту залежна від скількости і якости материялу. Взірцї плиток на жадане вишлю. — *В. Нагірний,* у Львові, ул. Вроновска 8. 410 1—3

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивярню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокалї всї рускі дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри двіжера, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи в наголоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ukrainische Rundschau

виходить у Відни 15-ого кождого місяця в обемі 40 ст рін вел. вісїмки і коштує річно 6 кор. Кождий сьвідомий і інтелїґентний Русин повинен передплачувати сю часопись, а предплату треба слати на адресу адміністрациї: Wien XVIII Antonigasse 15. Адреса редакциї: Wien, XVIII Salierigasse 34.

Кожний хто хоче пити знамениту і дуже поживну каву, нехай уживає

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

з фабрики в Подґужи,

що змішана в ¼ частию вершистої кави вдоволить навіть найвибагливійших смакунів.

Особам слабосильним, недокровним і дїтям треба подавати саму 1122 12—25

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

не додаючи вершистої.

1 клґ. коштує лише 80 вр, або 1 К 60 сот.

Адвокат на провінції пошукує рутинованого до оборон карних і контрактів депендента. Бажана відомість в Адміністрациї „Дїла". 400 2—6

Дяка потребує парохія Немиріг, перевятого духом патріотизму, котрий вмів би не лише дяківство, але бодай по трохи ноти і банкову рахунковість. Услівя по умові. *о. Іван Кипріян,* парох. 394 2—3

Учитель домовий семинаргет пошукує на провінциї посади. Ласкаві заголошеня О. Б. в Хрусні Старім учитель п. п. Бродки фільварок. 349 2—3

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, роскийских кальошів, альбомів як таких тоялетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушон на дитарети, тютюн, гроші і спинок з гербом Руси.

Великий вибір біжутерий. 149

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Ткацкі вироби

Полотна білі, чисто льняні, неапретовані і апретовані по 35 м., в цїні від 28 корон до 84 корон, грубші, середні до найтонших.

Полотна на простирала без шву, чисто льняні, широкість 180—180 цм.

Полотна домові, півбілені в штуках 85 м.

Дрелїхи сірі на літні убрана, студентскі мундурки і сторожи пожарної, порохівники, лїберії.

Димки в паси, прушки і цьвіти.

Ручники в тузинах і на міру, гладкі або зі шличками.

Хустки до носа вебові чисто льняні. **Стирки,** Біла столове в різних десенях.

Насипки полотенка барвні. **Материї бавовняні** дуже тревалі.

Всьо власного виробу, **з найлїпшої пряжі по цінах найнижших.** Точні цінники на жадане. Висилка сейчасова. Поручає П. Т. Публицї

Адреса замовлень: 188 24—38

Михайло Менсович

в Корчині коло Коросна.

ОСТОРОГА!

Так захвалювані аґентами пруского товариства **машини до шитя і гафту Зінґера** є старої системи, що вийшла в ужитя і вони то шо-до викінчена, як також найновійших уліпшень не видержують конкуренциї з машинами, які держу на складї. Веду торговлю від 33 лїт без помочи зелїзних аґентів. Остерїгаю перед аґентами, котрі за своє посередництво дістають 20 до 30% провізиї, а купуючі шву і дорого заплачену машину під назвою оригінальної.

Перший і найбільший в краю **Склад машин до шитя,** котрий не посугує ся аґентами.

Йосиф Іваницкий

механік і специяліст. 1070 1—12

у Львові, готель Жоржа.

Прошу домагати ся цінників.

802 1—4

Лиця з старшим виглядом

відзискують сьвіжість і молодечість, коли їх плекати при помочи славно-звісного, зовсїм нешкідливого, правдиво англїйского огіркового молока Балясси. Се незрівнане средство краси усуває по кількох днях з лиця морщини, веснянки, остуди і надає ему сьвіжий і ніжний нашкірок. Фляшка 2 К до того правдиве англїйске огіркове мило 1 К, пудер 1·20 К і огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптиці. Висилка почтою через аптику К. БАЛЯССИ, Будапешт, Erzsebetfalva. Остерігав ся перед безвартісними наслїдуваннями. Головний склад: Жигмонт Рукер, Львів; Ф. Бравр, Перемишль на Брамі ч. 4; Райм і С-ка, Краків. М. Шварц аптика в Перемишли, Симеон Гай аптикар двірский у Львові.

Небувала у Львові нагода!

Спілка тапіцерів явивае свій ново заложений склеп і продае всї товари за безцїн.
Найбільший вибір диванів, хіднїків, портиер, фіранок, сторів, тапет і т. д.
Великий васіб меблевих материй, ковдер, волосінних і пружинових матераців.
Сальонові стилеві мебли, їдальні, спальні. Зелїзні лїжка.
Всї наші товари є в найновійших взірцях і вовсїм сьвіжі, з першорядних фабрик.

Спілка львівских тапіцерів,

улиця Ягайлоньска ч. 3.

За дирекцию: *Йосиф Шустер. Казимар Точиский.*

112 10—10

До заміни парохія, 30 морґів поля І кляси з того 12 морґів огороду з сїножатию при домі; віддалена від місточка і почти 4 клм; до Коломиї їзди півтора години, хата нова і простора, вода до пити знаменита. Рефлектуючі звертать зголосити ся до парохіального уряду в Явубівци почта Обертин. 360 4—4

Біль в кринах, ломанє в суставах, болї мязів, нервів і голови та инші недомагана васїдеом лихої вогкої погоди, продуву або перестуди усуває ростлинна есенция Феллера фльод з маркою „Elsa-Fluid". 12 малих або 6 подвійних фляшок оплатно 5 К, 24 малих або 12 подвійних 8 К 60 с. Розвільняючі габарбарові пігулки Феллера з маркою „Elsa-Pillen" 6 пудельок оплатно 4 К у продуцента: Е. Ф. Феллера в Стубіци, Elsaplatz Nr. 129 (Хорватия.) 277 (24) 2—

ОВОЧЕВІ ДЕРЕВЦЯ

в добірних родах, добрих відмін, із найлїпшого цібру Дунаїв *продає*

Михайло Кубіца Тарнобжеґ

по дуже приступних цінах. При більших замовленях значний опуст.

Цінники оплатно і здром. 275 15—16

На численні запитаня повідомляє ся, що

ПРОПОВІДИ

на сьвята й неділї цїлого року написав

ПЕТРО БІЛИНСКИЙ

Часть III.

Предложені Всч. і Всв. Митр. Ординарієтови до апробати, скоро буде позволено, піде до печатї.

Часть І. і ІІ. можна ще дістати в книгарнї Ставропігійского інститута, Тов. ім. Шевченка у Львові, також в Тернополи в книгарнї братів Яблоньских, в Станиславові в книгарнї Добушевского по цїні **3 К.** за прим.

Щодо проповідий п. з. „Десять заповідей Божих" те ті давно вже вичерпані а друге поправне видане буде вже по напечатаню почисших проповідий. 373 3—3

Засновані **1782** Цїс. кор. привіл. Засновані **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє пирожислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті виробы по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до випробу горівок, румів і инших спиритуалиїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично влаштованих і сполученых та ц. к. інститутом до розсїду способивних средств розсїдженых.

Цінники і информації висилає ся на жадане оплатно і даром. 1103 30—101

УЧИТЕЛЬ орган рускаго товариства взаимнаго допомоги учителїв народних школ, часопись педагогічно-наукова виходить від 1 січня 1889 у Львові ул. Коперника ч. 15. Предплата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 гр.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 сїчня 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10*
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50, 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20, 5·30, 10.20*.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15.6 до 30.9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, 2·15 5·15, 10.2*, 11·34.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 5·35, 2·50, 6·35*, 11·—*
„ Іцкан 2·50, 3·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1.5 до 30.9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Примітка. Їзди поспішні друковані **в черенками** товстими; поїзди нічні і означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мїсцевім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 67. Львів, четвер 7. (20. цьвітня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюрб газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes. I. Seilerstätte; F. A. Reehter. Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wolbeile 11: Haasen-tein & Vegler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasen-tein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
За Австрію: *За границю:*
на цілий рік . . 32 к. 44 к.
на пів року . . 16 „ 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция міститься при ул. Батория ч. 24. Оголошення зміщають ся лише за попереднім застереженєм. Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсертову або за їх місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. Подяки і инші приватні оголошення платять ся по 20 с. за стрічку.

Що буде в Австрії?

Внутрішне житє політичне в Австрії зависиме від довшого часу від сего, що діє ся на Угорщинї, так як би Австрия була прищіпкою Угорщини, прищіпкою, що не має своєї власної волї — не лиш у спільних, але і в своїх власних, найвнутрішнїйших справах. До так важного кроку, як внесенє виборчої реформи, котра мусить викликати переворот в угрупованю і пропорциї сил сторонництв парляментарних, а тим самим і в цілій внутрішній політицї Австрії, спонукала правительство між иншим політична ситуация в самій Угорщинї. Окрім того, в наслїдок неполагодженя ріжних спільних справ Угорщиною, австрийске правительство і австрийский парлямент мусїли приготовити ся на самостійне полагодженє сих справ у себе, без співучасти Угорщини і без ухвал покликаного до сего тїла — спільних делєгаций.

Нагло ситуация на Угорщинї змінила ся. Коалїция погодила ся з королем, угорский соїм буде правильно функционувати, делєгациї зберуть ся і такіж полагодять справи, над котрими мав ломити собі голову австрийский кабінет і австрийский парлямент. Виготовлений ще перед сьвятами порядок дневний нарад налати послів буде основно змінений. Відпаде справа закона уповажняючого правительство до видатків на спільні справи без ухвали спільних делєгаций. За те парлямент буде мусїв вибрати квотову депутацию і делєгацию, котрій мусять бути предложені три спільні буджети: вже сконсумований буджет в 1905 роцї, буджет за біжучий рік і буджет на рік слїдуючий. Супротив того, що Угорщина знов буде могла енергічнїйше в „обороні своїх інтересів стояти", т. є. схоче дальше доїти Австрию так як доси доїла, або єще енергічнїйше, австрийске правительство, котре все сповняло усї забаганки Угорщини в некористь Австриї, буде мати тяжкий оріх до згриженя, як австрийский парлямент схоче станути на сторожи австрийских інтересів. Справа буде тим тяжша, бо міродатні круги, з вдячности, що мадярска коалїция „відрочила" свої домаганя в справі армії, схочуть відвдячити ся Мадярам і рішучо стануть по сторонї Угорщини.

Все те австрийский парлямент якось перебуде, бо більшість для „державних конечностий" все знайде ся, а опозиційні сторонництва здаєсь не будуть робити обструкциї, бо хочуть, щоби парлямент, котрому вже і так бє послїдна година, перед своєю натуральною смертию ухвалив виборчу реформу. Над сею іменно справою, над питанєм, що стане ся з виборчою реформою, всякі політичні пророки найбільше ломлять собі голову. Фактом є, що правительство рішило ся на загальне голосованє в наслїдок подій за границями Австриї. З огляду на се, що дїяло ся в Росиї і що дїяло ся на Угорщинї, здемократизованє австрийского парляменту стало ся і виїшною і внутрішною політичною конечностию. Тепер справа стоїть так, що загальне голосованє в Австриї перестало бути виїшною конечностию. Конституция в Росиї вже не так лякає австрийских верховодів як перед кількома місяцями, а положенє на Угорщинї радше промовляє за обмеженєм політичних прав народної маси, ніж за розширенєм. Ті що дали свою апробату на демократичну реформу виборчу, найрадше відкликали би єї, коли би вона нинї не стала ся пекучою внутрішною потребою. Сею внутрішною потребою зробило єї само правительство, форсуючи єї всїми силами тогди, коли виїшні причини робили єї конечною. Нинї всї сторонництва, навіть найзавзятїйші противники загального голосованя, як прим. Поляки, публично заявляють, що „хоч предложенє в теперішній формі є не до принятя, а поправок одних сторонництв (Славян), не приймуть инші сторонництва (Німцї), то все таки є певною річию, що виборча реформа вже не зійде з дневного порядку палати послів". Що до виглядів правительственного предложеня, ріжно говорять. Справа стоїть поки що так, що як в дорозї компромісу не підвисшать Полякам числа мандатів бодай о 10, то коло польске буде голосувати против предложеня. Підвисшенє числа мандатів польских і взагалї славяньских провалить предложенє в наслїдок опозициї Німців, коли і вони не дістануть відповідного підвисшеня. Таке збільшенє числа нїмецких мандатів відбере знов всяку вартість уступки зробленої Славянам, і против реформи виступлять Чехи і полудневі Славяни (Поляки, як дістануть 10 мандатів більше, зрадять Славян і підуть з Німцями). Переговори Гавча з сторонництвами в цїли заключеня компромісу в справі роздїлу мандатів вже розпочали ся. Як вони скінчать ся і яка буде судьба цїлої реформи, не беремо ся віщувати.

Народні віча і маніфестациї.

В **березівскім** пов. відбуло ся дня 17. с. м. віче в **Селисках** при асистенциї двох урядників староства. Одноголосно заявило ся віче за проєктом виб. реформи, але з тим: 1) щоби в цїлім краю заведено рівні округи виборчі без пропорціональної системи, — значить з вибором одного посла в кождім окрузї; 2) щоби забезпечено рускі меншости по містах і в пограничних повітах; 3) щоб і до виб. комісий входили також члени з вибору виборців; 4) щоби тайне голосованє і скрутиніа відбували ся прилюдно; 5) щоби виб. надужитя розслїджував осібний трибунал; 6) щоби була заведена повна рівність без нїякої плюральности. Вкінци віче запротестувало против вилученя Галичини і розширеня автономії краю.

В **бобрецкім** пов. ц. к. староство заборонило віча у Вільхівци на дни 17. с.м., а то на підставі §. 6. закона о зборах, мотивуючи заказ тим, що до сего часу достаточно сконстатовано, що на сих вічах під покривкою реформи виборчої ширить ся лише лють против пооднпоким станам, зачим ходит безпечність публична уже нинї загрожена. (?) Задля того уладжено у великій читальняній сали в **Бібрці** збори за запрошенями, а учасники в числї 367 по вислуханю бесїд так референта п. Евстаха Ігната, як і селян С. Домаиьского, Михайла Сїркова і Костя Луща одноголосно запротестували проти нерівности округів і пропорциальности виборів. Проводив зборам Гнат Климків. О резолюциях повідомлено бар. Гавча і посла Василька.

В **борщівскім** пов. зібрало ся д. 17. с. м. в **Устю епископскім** до 3.000 народу під голим небом на віче. Референував о. М. Струмінський з Худиковець. У вічу взяли участь Русини, Поляки і Жиди з Устя і з сїл Горошової, Худиковець, Єрмаківки, Михалкова, Пилипа і Вільхівця. Заходили ся коло уладженя віча господарі з Устя: Вас. Костюк, Дмитро Фочек і Ів. Матіїв.

В **надвірняньскім** пов. відбуло ся дня 17. с. м. віче в **Зеленій.** Референував Когутяк, промовляв робітник з Станиславова Шпитко.

В **перемискім повіті** відбулись заходом повітової організаций в справі проєктованої правительством бар. Гавча виборчої реформи віча в слїдуючих місцевостях (в скобках подане число присутних селян і імя референта): дня 7. с. м. в **Дрогоєві** (600 — О. Берко); дня 8. с. м. в **Трійчичах** (400 — О. Берко) і в **Гнатковичах** (400 — П. Новаковский); дня 16. с. м. в **Дмитровичах** (1000 — з того більша часть Мазурів — О. Берко); дня 17. с. м. в **Замісхові** (600 — з того ⅔ Мазурів — Ів. Берко і О. Берко); в **Заболотцях** (400 — з того половина Мазурів — О. Берко), в **Боршевичах** (400 — Ст. Кравчук), в **Зоротовичах** (300 — Ст. Кравчук), в **Болестрашичах** (400 — Вас. Кицула), у **Вишатичах** (500 — Вас. Кицула) і у **Валяві** (300 — Вас. Кицула). На всїх тих вічах ухвалено однодушно резолюциї такі самі, як в Селисках березівского пов. На вічу в Замісхові прийшло двох латинських сьвящеників з наміром розбити его; однак їх наміри потерпіли фіаско. Один з них (ks. Rudka) забравши голос хотїв оповідати „bajkę o jednym królu", але Мазурі (его парохіяни) не дали єму говорити, а на его увагу: „my sobie zwołamy polski wiec" відповіли „tam chyba pies pojdzie na ten wiec!"

В **підгаєцкім** пов. відбули ся дня 17. с. м. довірочні збори у **Волощинї** при участи 200 людий. Референував п. Микола Стефанів з Бережан. Ухвалено відповідні резолюциї, та відослано телєграфічно до бар. Гавча.

В **самбірскім** пов. заходами самих селян відбуло ся віче в **Кувиничах.** (За се, як нам доносять, місцевий парох і заразом декан самбірский о. Л. Козаневич вилаяв своїх парохіян в церкві та лає їх і дальше поза церквою).

З Росиї.

(Телєграми:)

Петербург. Дня 3. мая відбуде ся тут з'їзд делєгатів конституційно-демократичної партиї. Між иншими справами на дневнім порядку нарад буде справа тактики сторонництва в думі державній і справа національні.

Варшава. В кількацятьи місцевостях варшавскої губерниї вибухли аграрні страйки. Характер страйків економічний і поки що спокійний.

Петербург. „Бірж. Вѣд." доносять, що бувшого команданта Владивостока, генерала Казбека, віддано під суд за безчинність в часї владивостоцких заворушень. Казбекови закидають головно се, що не позволив стріляти до демонструючих.

Петербург. Державна рада ухвалила допустити язик нїмецкий, лотиский і естоньский яко викладові в несубвенціонованих школах приватних балтийских провінциї. Лише в науцї росийскої літератури, істориї і географії росийский язик лишає ся обовязковим.

Москва. В часї великодних сьвят утїкло тут з вязниці 14 політичних арештантів.

ТЕЛЄГРАМИ.

Страйки у Франциї.

Париж. Почтова служба від кількох днїв страйкує. Страйкарі ухвалили нищити почтові скринки разом з листами. Полїция обставила всї скринки сторожию. В великих друкарнях застрайкувало 3.500 машинових робітників. Домагають ся 9-годинного дня

Нашим київським товаришам

низький поклін і гречна відповідь.

(Дальше).

Від чого-ж ми вже потроха розбігли ся мозою?

Я не буду запускати ся аж так далеко, щоби указувати на впливи географічні, топографічні, клїматичні, котрі звісно витворюють ріжницю господарованя, способу житя, звичаїв і мови чи нарічий навіть у одного і того самого народу і навіть на далеко менших просторах, ніж той, що заселений руським народом. Атже навіть на просторі так маленької части Руси, якою є Галичина, маємо значні ріжниці в руській мові Гуцула а Лемка, Бойка а Подоляка і т. д.

Не хочу також указувати на впливи історичні і політичні, від давних віків відмінні у теперішних Галичан а пр. у Гетьманців або Слобожан; а зверну увагу лише на остатне столїтє, відколи Галичину прилучено до Австриї. Вже сам політичний, адмінїстрацийний, суспільний, економічний лад витворив по оба боки кордону цїлий словар відмінних імен уладжень, урядів, урядників, гроший, мір, ваг і т. и. І цїлого того словаря галицького не розуміє Українець, і навпак.

В парі з тим іде вплив державної чи то урядової мови та публичного вихованя, школи, і військової служби, — по тім боцї кордону вплив московщини, по сїм вплив нїмеччини і польщини. Кілько то через уряд, школу, військову службу присвоїв собі руський народ в Галичинї слів нїмецьких і польських, часто на свій лад перетворених, а нераз таки живцем перенятих, а кілько московщини тою самою дорогою налетїло до української мови за кордоном, об сїм мабуть нема що й говорити богато. Але спиню ся при одній річи, на котру мало звертає ся у нас уваги.

Звісно, що кожда мова має свою питому фонетику і, так сказати, модуляцию, сьпівучість. По тій фонетиці і модуляциї у нас легко розпізнати пр. родовитого Німця від Галичанина, хоч би сей не знати як правильно і гарно говорив по нїмецьки, так само Поляка з Мазурів від Поляка, вихованого і осїлого між Русинами. По фонетиці і модуляциї легко розпізнати галицького руського селянина від інтелїгента, хоч би сей надїв на себе й сїрак. Є се вже вплив шкільної науки і частих зносин руської інтелїгенциї з Поляками. Тим то і відразу розпізнати родовитого буковинського руського інтелїгента, котрий польського впливу не зазнав, від галицького.

Оттак і закордонного українського інтелїгента зараз можна пізнати по його мові. Тутешна наша інтелїгенция під впливом польщини затратила спосібність ріжного тїньованя самозвуків *а, и*, спізвуків *л, р*; затратила спромогу мягкої вимови співзвуків *ч, ш, щ*, нераз хибно вимавляє *в*; не казати вже о частих хибах в наголосї і повній затратї нашої питомої модуляциї, котрої лекше дослухати ся в бесїдї селян, особливо жінок, ніж її описати. За те закордонний український інтелїгент цїлком присвоїв собі модуляцию московську, а у фонетиці московське а-канє, і-канє та неспосібність чистої вимови самозвука *е* і співзвука *сь*. Тим то менї доводило ся в Київі нераз довго дослухуватись, чи кругом мене говорять по московськи чи по українськи, коли чуло ся раз-враз: калї, нє хатїлї, пачулї, асталї, работа, научіть са, театр, чі, чім, тім, тіх, і т. д. без кінця. За те знов говорено менї щиро до ока, що ми говоримо по польски, а за плечима звано нас таки „Рутенцями". Оттак ріжнить ся мова галицького інтелїгента від інтелїгента українського, тай нема що анї дивувати ся анї за указанє на сю ріжницю гнївати ся. Воно виходить так конечно з обставин. Що правда, ся ріжниця устної мови не потребує доконче, а часто навіть і не може виявляти ся в письмі. Але вона таки нераз виявляє ся, особливо в писанях закордонних братів, як я се й указав уже (скомпанував, каманда, чі, тіх. Вінниця, або й в іменах власних: Левіцький, Коцюбінський, Кропивніцький і так часто).

Про вплив школи теж нема що богато говорити, а досить лише згадати за нього. Але при одній річи таки мушу знов довше спинити ся, бо теж мало звертає ся у нас на неї увагу. Галицкі Русини від р. 1850. учать ся в школах руської мови. Спершу довгі лїта панувала при тій науцї церковно-московсько-нїмецько-польсько-руська тарабарщина, що на довгі часи полишила слїди не так в устній мові Русинів, як в писанях навіть сьвідомих народовців. Але згодом під иншими впливами позбулись ми, можна сьміло сказати, тих слїдів цїлком. Далеко важнїйший і більший вплив має на розвиток руської мови в Галичинї наука в руських гімназиях, що почала ся від р. 1864. Не треба й казати, що той вплив можна назвати взагалї лише дуже користним; але має він в дечому і свої хиби, бо псує народну мову, поки не закине ся в школї при науцї чужих язиків стару систему безнастанних перекладів. Від 1. до 8. кляси ученик раз-враз перекладає то з нїмецького то з латиського і грецького язика та немилосерно калїчить при тім і понєвіряє свою рідну мову. Хоч учитель ті варварскі переклади заєдно простує і поправляє, всеж таки цїлком гарно виправляти їх нема попросту часу, бо инакше годі було би поступати наперед і викінчати те, що приписано; а ученик, чим частїйше сам вимавляє всїлякі недоладні і хибні вислови та чує їх з уст товаришів, тим лекше і тривкійше навикає до того калїченя рідної мови, а не легко опісля відвикає від нього, або й нїколи не відвикне.

Отсього впливу школи на рідну мову Україниї не знають, хоч певно радо піддались би йому, колиб лише могли здобути власну школу.

Дальший незвичайно великий і важний вплив на нашу мову має школа через науку руської граматики, котру уведено у нас до шкіл теж від р. 1850. Наука ся досить скоро оперла ся на працях пок. Мікльосіча і тим самим на історічнім розитку нашої мови і на порівнуваню з иншими славяньскими. Через сю науку ми, так сказати, управильнили нашу мову і в слові і ще більше в письмі; коли хто волїв би сказати, що ми наложили через те нашій мові пута, то про мене хай і так буде. Під впливом науки граматики пишемо пр.: „хлопови, цареви" (так врешті і народ у нас говорить), а не „хлопові, цареві"; „Київ, київський", але „Києва, в Києві", не „Київа, в Київі"; „весїлє, щастє", а не „весїля, щастя" (як у нас говорить народ); „рибою, динею", хоч народ звичайно каже „рибов, динев"; „костию, солию", а не

праці і підвищення платні. Сорок друкарень, між ними друкарні дневників прийняли условія робітничого синдикату. Деякі друкарні намірюють перенести ся на провінцію. Робітники фабрик сірників ухвалили застрайкувати, як жадани почтовой служби не будуть увзгляднені і як усунені з служби не будуть назад приняті. Президент зівізтрів не приняв депутацій почтового персоналу, заявляючи, що з зрвольтованими урядниками не буде переговорювати.

Тулюза. Страйкуючі ткачі в Лявянеті знищили в ночи електричні машини і в многих приватних домах повибивали шиби.

Лєнс. Драгони ужили вчера против страйкарів білого оружия. Один офіцир ранений каменем в голову, помер. Також кількох драгонів поранено. Між військом а страйкарями прийшло до завзятої бійки о зелізничий тор. Страйкарі побудували барикади і приняли військо камінєм. Коли військо стало набивати карабіни, робітники відступили. Тисяч страйкарів, котрі прийшли з Левісу, напало на дім директора копальні, Ремо. Директора не було дома, жінка утекла заднимі дверми. Страйкарі виломили віконниці і вдерли ся до середини, де все знищили. Військо усунуло їх а будинку, по чім вони обсадили зелізничий тор. Військо і звідтам виперло їх.

Париж. В Лєне прийшло до кровавой бійки між страйкарями, а тими, що хочуть працювати. Військо і жандармерия не були в силі охоронити працюючих інжиніров від чинної зневаги. Говорять, що в копальни страйкарі формально облягають 12.000 охочих до праці робітників.

Виборча реформа.

Відень. Гавя запросив Длуцицкого на вчера в тій цілі на конференцию, щоби еще раз сформулував польскі жадания в справі виборчої реформи.

Угорска армія.

Буданешт. Спільний міністер війни видав до всіх угорских полків довірочний розказ, в котрім жадає від офіциріи, щоби нікого не переслідувано з рацій матерного языка, аби шановано закони о язиці військової команди, аби сих законів не коментовано довільно і щоби офіцирский корпус старав ся жити в згоді з угорскими горожанами.

Бунт на военних кораблях.

Мадрит. Надхваї в Лізбоні телєграфічні депеші дуже строго цензурують. Полиция заборонила чиновникам доносити про бунт на двох кораблях военних.

Повстане в Тибеті.

Льондон. З Шанґаю доносять, що в Тибеті вибухло повстание. Хиньске військо побите.

Подвиги кс. Орловского в Тиряві волоскій.

[Лютих з Єднічини]

Читали ми нераз в „Ділі" про подвиги славних та голосних вшехпольских „wyodrębniaczів", певних Гломбіньских, Козловских, Громницких, а за ними цілої плеяди менших, як Любревских, Грушецких et tutti quanti, котрих імена вже ся добре в тямку рускому народови. До реєстру тих імен мусимо втяцути ще одно, руский публиці незвісне, але від попередних немение славне, ім польского кс. пробоща в Тиряві волоскій синицкого повіту. Подвиги кс. Орловского, так називає ся той „пробощ" — стали вапохом в Тиряві, спокійне і згідливе житє тутешних мешканців завдало змінитись на що-раз гірше, і

ніший дійшло тут до того, що Поляки з Русинами мало що не бють ся. Старі парохіяни кажуть, що за попередників кс. Орловского ніхто не чув про ніяке вороговане між мешканцями обох народностий, не роблено ніякої ріжниці між одними і другими, а всі жили в як найбільшій згоді і любві. Аж з приходом кс. Орловского загніздив ся в Тиряві шовінізм, котрий і затроїв житє тутешних мешканців. Зараз на початку, як лиш до Тиряви прийшов, дав кс. Орловский пізнати по собі, що є загорілим вшехполяком і непримиримим ворогом Русинів. З костела зробив згодом місце вшехпольской агітаций, а проповідальницю обернув на трибуну, з котрої підчас проповідий падали проклони і ріжні зневажливі слова на руский нарід і руску церков. Маємо богато свідків, котрі оповідали нам нераз, що чули на проповіди такі зневажливі слова на Русинів, що не могли відразу повірити, щоби сьвященик міг щось подібного в костелї говорити. Раз на проповіди наказував своїм парохіянам, здебільша Русинам латиньского обряду, щоби не говорили по руски, бо, як казав, „jak będziecie po ruski mówić, to was Pan Bóg nie zrozumi, bo Pan Bóg każe po polsku mówić і po polsku się modlić". Не уважав може, що в тій слїпій заїлости обиджає повагу Божу, але люди се пізнали. Позваляє собі також на ріжні догепи над руским обрядом. Ось приміp: Раз, при людях кликав на голос коло костела:

Rusiny gałgany
Sprzedali organy
Za kwartę maślanki
I kukurudzianki.

Мудрійших, той дотеп зовсім не розсьмішив; сьміяв ся з него лише він сам з кількома єму подібними русиноїдами. До церкви руской чує кс. Орловский таку нетерпимість, що не тілько в костелї заказує Полякам кланяти ся перед рускими фігурами, каплицями і хрестами (мов би то на них було понаписуване, котрі рускі, а котрі польскі), але і сам їдучи перед двома роками в Страт. велику суботу через село Голучків сьвятити паску, заказав органістови зняти шапку перед церквою, коли по при неї переїздали, бо казав, що перед церквою не треба шапки знимати. На те маємо незбиті докази. Або говорить в костелї, чи в розмові з своїми парохіянами таке: „Dałby Bóg, żeby ci Rusini jeszcze w tył chodzili, żeby sobie cośa malowali і т. п. комплїменти, котрих би і на воловій шкірі не списав. Се діє ся вже від многих літ і трудно тим безправствам кс. Орловского раз конець зробити, бо він певний, що єму за них і волос з голови не спаде, тож бротть собі дальше. Але як то кажуть, нема лиха, яке не вийшло би на добре. Русини тирявскі видячи, що кс. Орловский виробляє, отрясли ся з байдужности та почали також рухатись; заложили собі торік читальню „Просьвіти" і тепер будують під неї власний дім. Се знов доводить кс. Орловского до скаженої лютости. Він рад би, щоби всї Русини відразу на єго приказ дорейшли на латиньский обряд і вирекли ся своєї народности, а тут вони гуртують ся самі і не зважають на єго клевети і плюгавлєнє Русинів та їх обряду. Бачить, що Тиряви єму не сполонізувати, тому ще більше кидає ся в лютости і на проповідях подвоює свою ненависть до Русинів. Ось тепер зважив ся на таке, на що і найбільший русиноїд-сьвященик бояв би ся зважитись. Іменно примушує він в костелї своїх парохіян, не виключаючи і малих дітий, до присяги, що не будуть до нікого по руски говорити! А переводить він тую присягу в костелї все перед св. причастієм і вибрав собі на неї як-раз великий піст. Декотрі люди справді присягають, але розважнїйші відтягають ся від присяги. Та присяга наробила такого заколоту в Тиряві і такого лиха, якого може і сам кс. Орловский не сподївав ся. Наслїдки тої нерозумної роботи зараз показали ся на хрестинах у одного тирявского господаря. Він, латинник-Русин з жінкою Русинкою говорили до тепер все дома по руски і не снило їм ся навіть робити з тої причини ворожнечі в родині. Та тепер, після присяги, став він до жінки калїчити по польски і їй так приказав говорити; а що вона, Русинка, не хотїла на те пристати, бо навіть добре по польски не уміє, то на хрестинах у себе побив її так, що мусіли їх люди порозлучати і успокоїти. Такі незгодини повстали по тій присязї по всїх мішаних супружествах. Люди, котрі до тепер по польски ніколи не говорили, тепер поприсягавши від рускої мови, калїчать по польски, аж сьмішно слухати. От до чого допровадив кс. Орловский своєю скаженою ненависти до Русинів!

Та сю польонїзаторску роботу переводить він не лише в Тиряві, але переніс її і на сусїдні села Ракову, Пашову, Станкову, Завадку, Розпуте, Голучків і Кузьмину. Більшість тих сїл майже чисто рускі, лише два на половину рускі. Хотячи до чиста спольонізувати село Кузьмину, постановив каплицю, яка є приватною власностию тамошного двора, перемінити на „косьцюлек". Попривозив вже був до неї дзвони, але тодїшний завідатель обшару двірского, Гнєвош довідавши ся, що без єго згоди і позволеня кс. Орловский нарушив приватну власність, казав попідтинати стовпи в дзвінниці і кс. Орловский радне-рад мусїв з дзвонами вертати назад до Тиряви.

Свою польонїзаторску роботу по селах веде систематично, правильно доїжджає до шкіл на релїгію, де в маленькі дїти свого обряду вщіпляє легковаженє рускої мови; нераз можна зауважити на улици, як котра дитина скаже перед старшим „Слава Ісусу Христу", то дїти лат. обряду висьмівають її за те. Скоро настане май, їздить через цілий місяць по селах на „майові набоженьства", збирає людий по каплицях (бо в жадним селї косьцюлка нема) і править їм патріотичні казаня. По таких казанях люди звичайно намагають ся калїчити по польски, але скоро патріотичний запал мине, вертають назад до рускої мови.

Та тій єго загонистій роботї стоїть на перешкоді доволичне руске духовеньство і учительство, і сего він не годен нїяк переболїти. Длятого нема одного сьвященика і учителя Русина в околици, котрого би кс. Орловский на казаних в костелї не оплював та не оклеветав. Учителя з Семушови п. Винярского за те, що упімнув ся о права рускої мови в трафіцї вшехполъки-русиноїдки Голковской і що за обиду чести заскаржив її до суду та напятнував в „Дїлї", то за те кс. Орловский у спілцї з подібними єму вшехполяками оклеветав єго в нїкчемний спосіб в „Gazet-ї Sanock-iй" і спричинив заряджене против того учителя прасового процесу. А коли не удало ся єму впакувати учителя до криминалу, бо розпочате слїдство в тій справі зложила ц. к. прокуратория ad acta, то зачав п. Винярского обертати на казаних, називаючи єго такими словами як: bezbożnik, pijak, taki człowiek nie powinien być nauczycielem, одним словом вигадував несотворені річи, щоби того учителя конче в біду всадити. Також місцевий управитель школи п. Ганьковский і місцевий руский парох о. Сливиньский суть часто предметом проповідий кс. Орловского. Та найбільше ненавидить він старенького о. Венгриновича з Завадки і на того найчастїйше на проповідях виговорює, називаючи єго впрост такими словами як: ten stary złodziej, kradnie mi polskie dusze, nie będzie mógł łaluszek jeść bo mi kilka dusz połknął і т. д. і т. д. Се є факт на котрий в разї потреби можемо поставити кількадесять сьвідків.

Раз навіть у власній парохії о. Венгриновича, на похороні одного латинника виговорював перед парохіянами обох обрядів ще о. Венг-ча подібні слова як: stary złodziej, już mu nogi odjęło, bodaj mu jeszcze ręce od-

jęło za to, że mi polskie dusze kradnie. Здає ся неімовірне, а однак правдиве і се потвердить цїла Завадка. О. Венгринович знає о тім, однак не хоче зачіпати кс. Орловского, бо старенький вже, тай тримає ся видно засади: „Einen Narren lasst man fahren".

А тепер для ілюстрациї подаємо оден образок, як кс. Орловский поводить ся з селянами. Свого часу прийшло до него кількох селян зі Станкови купити збіжа на доновинках. Входять на плебанію та поздоровляють кс. Орловского руским „Слава Ісусу". Кс. Орловский не відповідаючи, питає: A czego chcecie? Селяни говорять, за чим прийшли, розуміє ся по руски. Тоді кс. Орловский сказав до них: „Słuchaj jeden z drugim, Pan Bóg ci dał gębę і d-ę, d-a aby p-ła, a gęba aby mówiła po polsku! Не знаємо чи збіже дістали чи ні, але жалували ся пізнїйше перед людьми, що в той спосіб їх кс. Орловский збештав за те, що сьміли до него по руски говорити.

Одну додатну сторону мусимо кс. Орловскому признати, що хотяй є ворогом Русинів, але є ворогом явним, отвертим. Звичайно викричить ся чи то в костелї чи при якій нагоді, а Русини вже знають, як боронитись проти єго нахабности. Зі своєї вшехпольской дїяльности знаний є кс. Орловский широко в околици, знають про єго подвиги і сяніцкі Русини, та доперва тепер, коли вже занадто розгуляв ся, постановили ми зробити єму рекляму у ширшої публики; може духовні власти за єго подвиги в Тиряві зроблять єго каноніком... Хотяй не боїмо ся спольонїзованя нашої околиці кс. Орловским, однак ми були би дуже вдячні лат. властям духовним, якби так забрали собі від нас кс. Орловского, де на Мазури. Там було би єму лїпше, не потребував би так даремно форсувати ся.

Русин.

НОВИНКИ.

— **За погибших в Лядскім** відбуде ся в Бережанах дня 25. с. м. о год. 10. перед пол. в місцевій церкві торжественне богослуженє, на котре запрошує ся всїх патріотів, а передовсїм всїх Всч. духовних Отців до чинної участи.

— **З політичних репресий.** Перед трибуналом присяжних суліів у Львові відбуде ся дня 1 мая с. р. карна розправа против п. Лонгина Цегельского, редактора „Свободи", обжалованого о злочин публичного насильства, якого мав допустити ся на вічу в Бібрці дня 25 грудня м. р. в той спосіб, що погрозами страйку і бойкоту „хотїв приневолити" польских дїдичів до згоди на виборчу реформу.

— **До відома державної прокураторії у Львові.** Дня 5. лютого с. р. побили мене тяжко вшехполяки в Радимні в Рынку перед самим судом около год. 6. веч. Перший ударив мене в очи так, що я стратив притомність; потім били мене якимсь зелїзом так, що перетяли мені шапку і в кількох місцях провалили голову. Били мене за те, що назвав тих Поляків, котрі розбили наше віче, шубравцями, за що мене й покарано 30-ма днями арешту, заостреного постом що тижня. На розправі в судї пізнав я того, що мене перший ударив; я просив судию, щоби мені, сказав, як той чоловік називає ся, бо як-раз він позивав мене з §. 496., а судия мав єго generalia записані. Судия Безуха відповів мені тогдї, що се єго не обходить! Зараз на другий день був термін за те побите і то вже четвертий з черги, бо ніхто не хоче мені сказати, як той чоловік називає ся, а він сам укриває ся передо мною. На терміні спитав мене судия, як називає ся той, що мене побив; я відповів, що я п. судії вчера показував єго. Тогдї мій оборонець покликав судию на одиного сьвідка в моїй справі, а судия згодив ся на те. Я був уже майже певний, що викрию бодай одного з тих напас-

---

...ністю, сілом" зам „костем, солем"; „іменем, телятем", а не „імям, телям"; „красний, милійший", а не „крашин, милійший"; „три сестри, дві добрі книжки, а не „три сестрина, дві добрих книжки" (се чисто по московськи); „ходжу, пишу, ходишь, любить", а не „ходжо, пишо, ходе, любе" (хоч у нас вирок в декотрих сторонах говорить: „ходи, любиш"); „кожний, останний", а не „кожний, осганний", хоч і у нас в декотрих сторонах говорить „кожний, жанний" (замість жадний), „Сяніщин" (замість Сяніщию) і т. п.; „шапка, жаба, тато, се, матінці", хоч у нас деякі кажуть „шапка, жабо, тато, се або сі, матінці" і т. п., як „говорю" а не „говору"; „о третій годині, в свою опочивальні, в приходні", а не „в третї годині, в свої опочивальні, в приходи" (як пише тепер п. Нечуй-Левицький; „по селянськи", а не „по селянськи" (Нечуй); „покладений, устелений, обмощений, обплинений", а не „покладаний, устеляний, обмощений, обплиняний" (Нечуй); „лазїсь", а не „лазїсь" (Нечуй) і т. д. і т. д.

Коли ми не накладали собі тих пут, які укрутив нам наш граматики, а кождий старав би писати так, як научив ся в тих сторонах, де виховав ся, коли би до того кождий хотїв в письмі вірно копіювати навіть усї хиби місцевих говорів: то ми мали-б досить навіть на так малім кавалку землї, як Галичина, або з десять літератур. Ну, закорлючий письменники граматики ще не мають, а в додатку й не всї уважають за потрібне дбати про якусь одностайність мови (як напр. високозаслужений і високоповажаний пан ювілят Ів. Нечуй-Левицький у своїй остатній повісти „Неодиаковими стежками"), тим то й ріжниця мови по обі боки кордону мусить виходити ще більша, ніж справили й сама лиха доля.

Та ще одно лихо виходить по части з незнання граматики, по части з браку ширшого і глибшого знаня бодай своєї рідної мови, коли вже не инших споріднених. Ми знаємо з досьвіду на собі самих, в які нераз хиби попадаємо зо страху, щоби не ужити коли в письмі якогось слова московського, польского, то що, або взагалї якогось вислову чужого чи на чужий лад зложеного. Часом доходить воно аж до сьмішности та стверджує правду слів: incidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdim. Ми пишемо на підставі науки „рукопись" та попадаємо нїбито в московщину (бо й по московськи: рукопись); Українці пишуть „руковис", омивають московщину та попадають в польщину (rękopis)! Ми пишемо так, як народ у нас говорить, „книжочка, місточко"; Українці уважають се за польонїзм (!); пишуть нїбито з московська „книжечка, містечко", а се як-раз згоджує ся також з польщиною (książeczka, miasteczko)!

Той страх перед чужиною за кордоном мабуть еще більший, чим у нас, та й хиби, які він родить, більші. І так прим. в словарі Уманця нераз якесь московське слово, що з незначною зміною або й без жадної зміни було би й по українськи цілком добре сказане, перекладає ся на всї лади, тілько не так, як було би найпростїйше, — не инакше, а лиш зо страху, щоби до української мови не завести нїбито московського слова. За те на инших місци те саме слово найдеш у прикладї до якогось инного московського слова! Але там воно вже не московське, бо ріжнить ся від московського. Я в сїй хвили не тямлю прикладів, а шукати — звісно, як-раз тогдї, коли треба, не зараз найдеш, та уневинно, що лучалось мені таке нераз. Так само висловів: „влїтку, взімку, річка Дніпро" і ост. п. Я инакше не умію собі пояснить, як неоправданим страхом перед московщиною, хоч иншим разом писань аж кишить від чисто московських слів, але таких, до котрих письменник звик уже як до своїх.

Коли додати до всього сего ще той китайський мур, котрий так відгороджував нас, що ми ледво на кілька місяців перед смертию Т. Шевченка вперве побачили тут єго Кобзаря та в ширшім трошка гуртку довідали ся, що взагалї живе на сьвіті якийсь Шевченко; коли згадати, що й тепер еще лише в ряди-годи переступить хтось з нас той китайський мур та ледво прихапцем по верхам обкине оком ту країну, до котрої тужить змалку: то справдї дивно, що ми взагалї ще якось годні розуміти одні других.

Тим то і не дивую ся, хоч, що правда, серце, щемить, коли читаю, що український селянин нашого письменника не розуміє, а й для інтелїгента єго писанє важка морока!

Не дивую ся навіть, коли нагадаю собі ось що: Ми не то, що часто розмовляємо з нашими селянами з ріжних сторін краю, але й книжки та газети для них пишемо; і вони розуміють нас. Мені доводило ся по кілька недїль бувати над Збручем, де я що днини бачив на коморі (на таможні) закордонних селян посполу з нашими, чув їх мову і розмову; та не бачив я там нїякої ріжниці між одними а другими, так що, колиб не знав, то й не пізнав би, що бачу перед собою закордонних. Я й сам з ними розмовляв, і ми цілком добре розуміли оден другого. Я їхав залїзницею з Николаєва до Черкас і стрічав робочих, що вертали в Київщину з економій, чув їх розмову, сам з ними розмовляв і замічав те саме, що й у нас над Збручем. Те саме було й на пароходї з Черкас до Києва і в Києві під Лаврою. Одно лише, що при тих моїх стрічах робочі та прочани, коли з до них промовляв, звичайно наче наляканї — а може, щоби похвалити ся, що вони не такі вже цілком прості хахли — скоро звертали на московську річ; оден лише дїдусь, котрого я стрів під Тарасовою горою при криниці над Дніпром, розмовляв зі мною довго і сьміло по українськи. Але коли галицький інтелїгент стріне ся з закордонним і інтелїгентом, ріжниця в їх мові відразу б'є в очи — чи властиво в уха! Що-ж воно є такого?... Пояснити се — я старав ся в попередному.

Ви кажете, Добродії любі і дорогі, що пишете „Гром. Думку" для селян, а вони наших писань не розуміють. Очивидно у Вас гадка така, що Ваші писаня вони розуміють. Помагай Вам, Боже! Тількож поспитайте нас, кілько ми напрацювали ся над нашим селянином — і над собою самими, поки він почав розуміти політичну газету. А наш селянин 60-тих років мин. стол. чейже не був темнїйший від теперішного Вашого. Та ще й щоденну газету видаєте для нього! Кілько-ж то часу мусїв би він мати зайвого і як то він справно та швидко мусїв би уміти читати, до того ще й невидану доси для нього правопись, щоби прочитати що днини таку газету!...

Так що ж дїяти — і нам і Вам, щоби було красше?

Отже я розбалакав ся довше, ніж гадав і хотїв, то відповідь на се питанє лишу вже до другого разу.

(Конець буде).

ників, що мене побили, бо п. судия є тут уже давно і всїх людий знає, а до того має записані generalia мого напасника та вже зі становиска справедливого судиї посьвідчить по правдї. Але не так стало ся. Дня 22. марця був знов термін в моїй справі, а розправу веде на диво судия Безуха, хоч на попереднім термінї вилучив ся. Коли мій заступник звернув єго увагу на те, що він же єго покликав на сьвідка і що п. судия вилучив ся: п. судия відповів спокійно, що „mnie wolno to cofnąć". На те зробив мій заступник зажаленє до перемискої прокураторий, а ся на диво віддає сю справу до порішеня судови в Радимнї, може як-раз тому, на кого було писане зажаленє. Розуміє ся, що радимняньский суд дав менї резолюцию відмовну. *Запитую-ж сею дорогою ц. к. Прокураторию у Львові*: чи у нас в „справедливім" судї не можна вже й від одинокого сьвідка довідатись, хто мене так тяжко побив? Чи судия, котрий має судити о справедливости, може відтягати ся від сьвідоцтва? Чи може він тим способом хоче покривати виновників? — *Петро Новаковский* в Сколишеві під Радимном.

— **Дрогобицкі гагілки.** Пишуть нам з Дрогобича: Коли другого дня Великодних сьвят зібрала ся руска міщаньска молодїж, як що року на площі коло церкви св. Юра на забаву, впала нараз на площу товпа Поляків, в котрій були також ученики дрогобицкої гімназиї, і почала сьпівати Z dymem pożarów та инші польскі патриотичні пісні. Коли не удало ся спровокувати Русинів, Поляки завернули на улицю, де купами лежало камінє, та стали камінєм кидати на Русинів, а навіть стріляно з товпи з револьверів. Русини, не надїючись такої напасти, пішли в розтїч, а напасники, натираючи на них, самі своїх влучали камінєм. Між Русинами крім богато лекше ушкоджених є 6 осіб поважно ранених. По тій бійцї вибрали напасники ще депутацию зпоміж себе, котра удала ся на стражницю і жадала, щоби полїция арештувала Русинів. Ушкоджені і ранені внесли скаргу до дрогобицкого суду. Дуже цїкава річ, як поступить собі дирекция дрогобицкої гімназиї з учениками, що брали участь в тій напасти, — чи окаже ся так само енергічною, як перед двома роками, коли виключила 6 учеників Русинів за ексцеси, котрих вони навіть не допустили ся.

— **Богомілє до Єрусалима.** Просять нас оповістити: Хто хотїв би взяти участь в богомілю, що вибирає ся під проводом Високопреосьвященного митрополита до Єрусалима, повинен поспішити з замовленєм місць, бо лише дуже небогато вже місць II. кляси є вільних. Замовленя приймає ся до кінця червня с. р., а кошта подорожи зложити треба найдальше до кінця липня.

— **Санатория для руских сьвящеників.** Сс. Василиянки взяли ся до основаня санаториї для немічних руских сьвящеників, яка мала би бути при проєктованім новім монастири в Синевідску. На ту цїль їздить збирати Пр. сестра Софія. При тім треба бути осторожним перед обманьством, бо стрічало ся, що деякі особи, навіть мужчини, перебирали ся в одїж Василиянок і видурювали від легковірних датки на повисшу цїль. Збирати їздить одна сестра Пр. Софія, яка лише одна має до того повновласть і легітимацию.

— **Офіцирскі кавциї.** З Відня доносять, що мінїстерство війни приготовляє нові приписи в справі офіцирских кавций в случаю женитьби. Доси офіцири, що хотїли женити ся, мали виказати ся побічним доходом. На будуче будуть вони обовязані виказатись капіталом у звісній висотї, супротив чого буде рішати не висота процентів, котрі підлягали змінам, але висота капіталу. Підпоручники будуть мусїли складати вищі кавциї, як доси, зате, почавши від поручника, буде цимагана трохи низша кавция. Вищі офіцири, почавши від полковника, не будуть обовязані, в случаю женитьби складати кавцию.

— **Вибух Везувія.** Як доносять з Неаполя, привернено в суботу рух зелїзничих поїздів до місцевостий засипаних піском і попелом. Перевозять значні запаси хліба, котрий на ріжних стациях роздають вояки. Ті поїзди перевозять також цїлий материял Червоного Хреста для ратованя ранених. Шкоди, які наробив вибух, показують ся тепер в повнім розмірі. Вид Везувія цїлком змінив ся, іменно вулькан змінив цїлковито свою краску і внїшний вигляд. Єго вершок виглядає тепер немов заломаний капелюх. Понад ним підносить ся заєдно ще чорний стовп диму і попелу, два або — три рази вищий від самого вулькана. Небо чорне, немов би заповідало бурю. Попіл і пісок падуть все ще з малими перервами в ріжних місцевостях; залежить то від напряму вітру. Як доносить проф. Маттеучі, котрий через цїлий час страшного вибуху не покинув свого становища в обсерваториї на вершку Везувія, вулькан вже вскорі успокоїть ся. Найбільше потерпіли від вибуху міста Оттаяно і Ст. Джузеппе, з котрих перше знищене цїлковито, так що вже не будуть єго відбудовувати. Жертви в людях урядово ще не обчислені, однак річ певна, що переходять тисячку.

— **Убитє революціонера на граници.** З Підволочиск доносять: На росийскій граници коло Волочиск селяни убили у великодну ніч Жида, що хотїв перейти ріку Збруч, щоби дістати ся до Галичини. Стало ся се осьяк: В ночи з 16 на 17 с. м. три Жиди з Волочиск, що займають ся переводженєм людий без пашпортів, мали перевезти через ріку Збруч з росийскої сторони на австрийску пятьох мужчин і одну женщину. Жиди взяли від тих шістьох осіб по 10 рублїв під услівєм, що переведуть їх на другий бік. Самі не хотїли наражати ся на небезпечність, тому віддали подорожних під опіку трех селян, щоби ті заняли ся переведенєм пасажирів. О год. 2 в ночи пішли селяни разом з пасажирами з міста Волочиск до поблизького села, де над берегом Збруча задержали ся, заявляючи, що мусять кожду особу окремо перевезти через воду і віддалили ся о 20 кроків з одним мущиною, лишаючи прочих пасажирів, щоби на них спокійно ждали. Чверть години пізнїйше прийшов до них акцизовий стражник і просив, щоби приступили з ним до селян, бо єму здає ся, що вони там когось мордують. Лишивши клунки, всї побігли до селян, однак ті на вид наближаючих ся людий втїкли, кидаючи пасажира, але вже мертвого. Тут серед калюжи крови лежало вже холодне тїло Жида, порубане сокирами, а в тїлї та черені стреміли гвоздї, вбиті немов у мур. Кілька годин по довершенім убийстві арештовано опришків, котрі убитій жертві забрали 1200 рублїв і золотий годинник. Ті три Жиди, що віддали пасажирів в руки селян, втїкли до Підволочиск, де з порученя росийскої жандармериї двох із них вже арештовано, почім будуть видані Росиї, а третий ще укриває ся. Як оповідають, убитий був росийским революціонером з Одеси, числив яких 27 лїт, а із страху перед арештованєм утїкав до Галичини.

— **Огнї.** Із Станиславова доносять, що в Пацикові горіли через три дни тамошні лїси. Згоріло шістьсот моргів. Пожар вже угашено. — На малім яворівскім передмістю вибух дня 9. с. м. о годинї 5-ій по полудни грізний огонь, що знищив до кільканайцятьох мінут два доми і кузню. Огонь вибух в наслїдок неосторожности. — В Соколи, мостиского повіта, знищив огонь сими днями три селяньскі загороди. Шкода по части обезпечена, виносить до 8000 корон. — В Ямници, станиславівткого повіта, згоріло в ночи з четверга на пятницю шість господарств найбільше заможних газдів. Шкода загальна около 11 тисяч корон, майже цїла обезпечена. Причиною пожару імовірно підпал. — З Болехова доносять: В недїлю о годинї 3-ій над раном вибух тут в млинї Шнайда і Лявфера пожар, котрий розширив ся з незвичайною скоростию. Погоріло цїлковито 12 домів, між ними жидівский шпиталь. Шкода дуже значна, була лише в малій части обезпечена. — В Старих Бродах пожар знищив дня 18. с. м. 12 загород; згоріло також чимало безрог і дробу. — Великий пожар навістив вчера місто Снятин. Огонь повстав о год. 11. рано в жидівскій дїльници і до вечера знищив 150 мешкальних домів і 180 господарских будинків, переважно рільників. Ратунок з причини посухи і сильного вітру був майже неможливий. Огонь зльокалїзовано аж в ночи. Крім місцевої огнєвої сторожи дуже енергічно ратували і перші прибули „Січи" із сикавками з Орщовець на Буковинї та з Залуча. Около 1500 голов остало без даху і хлїба. Шкода яку оцїнюють на поверх пів мілїона корон, була в більшій части обезпечена.

— **Рузвельт против мілїярдерів.** З Вашингтону доносять, що підчас посьвяченя угольного каменя під новий будинок конгресу президент Рузвельт виголосив бесїду, в котрій заявив, що мусить зробити щось поважне против нагромаджуваню великих маєтків поодинокоми людьми. Бесїдник висказав особисте пересьвідченє, що конче треба застановити ся над заведенєм наріспальної системи прогресивного податку, котрий належало би побирати при переказуваню маєтків, які выросли понад розумну границю, і котрий мав би недопустити, щоби кому-небудь припадала спадщина, перевисшаюча якусь означену квоту.

— **Дрібні вісти.** Намісництво надало опорожнену стипендию з фондациї ім. о. Петра Мединьского в квоті річних 210 К, призначену для гімназияльних учеників руско-католицкого обряду, свояків фондатора, зглядно походячих з околиць, що належали колись до чортківского округа, Василеви Касиянови, ученикови VI. кляси руской гімназиї в Перемишлю.

— У Фелькерсмаркт помер онодї барон Фелїкс Піно Фріденталь, бувший (за двома наворотами) краєвий президент Буковини, намісник Трієсту і Вишої Австриї, а також мінїстер торговлї в кабінетї гр. Тафого.

— Против звісного професора Масарика в Празї відбув ся онодї процес о обиду чести, виданий єму поверх 200 катехитами за погляд, висказаний на одних публичних зборах в Празї. Проф. Масарика увільнено.

— Доповняючий вибір посла до краєвого сойму з курії сїльских громад сяніцкого повіта на місце бл. Володимира Трусколяского намісництво розписало на день 20. червня с. р.

Віча і збори:

Народні віча в справі виборчої реформи відбудуть ся: в середу, 25 с. м. о 1 в полудне в Бережанах на подвірю дому тов. „Надія". Перед вічем о год. 10½ буде богослуженє в місцїй церкві за селян, поморденых в Лядскім. — В недїлю 22. с. м. відбудуть ся в Бережанщинї віча в Лапшинї, Шибалинї, Ценевії Олесинї. Початок о год. 1 в полудне. Кромі тих віч відбудуть ся в кільканайпятьох селах довірочні збори. — В недїлю 25. с. м. о 2. по пол. відбуде ся віче в Мужилові, підгаєцкого повіта. — В березівскім повіті відбудуть ся віча дня 22. с. м. в Володжи і Глуднї, а також довірочні збори в Порубах. — Перемиска повітова организация скликує на день 22. с. м. (Томина недїля) віча в слїдуючих місцевостях: в Ванівцях год. 3, Коритниках год. 5, Красичах год. 7, Куньківцях год. 2, Тисовій год. 2, Брилинцях год. 4, Рокшичах год. 6, Малковичах год. 2, Дуньковичах год. 4, Негрибцї год. 2, Пікуличах год. 4, Горохівцях год. 7½, Вітошинцях год. 5½, Коровниках год. 2. Сільни год. 3, Лучичах год. 5, Рожубовичах год. 7, Бушковичках год. 5, Бушковичах год. 7. Заряд организаций звертаєсь сею дорогою до місцевих інтелїгентів з просьбою о поміч через заохоту селян до як найчисленнїйшої участи.

З товариств:

Тов. гімн. „Сокіл" у Львові уладжує для своїх членів і їх родин спільне сьвячене в суботу дня 28. цьвітня 1906 о год. 8. вечер у власних комнатах при ул. Коперника ч. 9. Лїста отворена до дня 26. цьвітня, на котру виписуватись можна між год. 7. а 9. в Товаристві. Білєти по 1 К.

— З львівского „Сокола". Від початку сего року перевели інструктори львівского „Сокола" 9 курсів пожарництва по селах. В сїм місяци було 5 курсів, а іменно: дня 1. цьвітня в Куровичах (пов. Перемишляни), в днях 7. і 8. цьвітня в Глубічку (пов. Боршів), в Голгочах (пов. Підгайщі) і в Конюшках (пов. Рогатин), а дня 17. с. м. часть курсу в Скваряві (пов. Золочів). На найблизші недїлї заповіджено курси в Залесцях, Книгиничах, Погорильцях і ин. Кошти подорожи пожарних інструкторів покриває „Днїстер". Пожарних Філій „Сокола" є по нинїшний день 271.

З штуки і літератури:

— **Руский театр** дає нині в пятницю „Запорожця за Дунаєм", оперету Артемовского, в суботу передпосльдне представленє „Чорноморцї", оперету Старицкого, а в недїлю посльдне представленє „Безталанну", драму Карпенка-Карого. Відтак виїзджає театр до Тернополя. Не потребуємо пригадувати нашій публицї на її обовязок супротив руского театру, бодай під конець єго гостини у Львові. А вже на суботнїшне і недїльне представленє повинен поспішити кождий, що хоч крихітку спочуває долї сеї одинокої в Галичинї руской культурної институциї, тим більше, що підчас тих двох представлень львівска руска громада устроїть торжественне пращанє для незрівнаних артистів пп. Заньковецкої й Садовского та й цїлої театральної дружини. Маніфестация при як найчисленнїйшій участи львівской громади тут навіть доконечна, коли зважити новий примір русиноїдности міской ради, котра не позволила на заповіджені в сїм тижни виступи руского театру в будинку подїского театру міского, хоч директор Павліковский радо відступив був на сю цїль театральну салю.

— **Хмельниччина в Галичинї**, на підставі материялу зібраного і обробленого д-ром Ст. Томашівским написав В. Будзиновскій. Львів, 1906. — Стор. 45 малої вісїмки; цїна з пересилкою 33 сот., без пересилки 30 сот.

— **Зеркало**, ч. 176. (число великодне) визначає ся гарними рисунками Е. Турбацкого, Квача і Зїленка та гумором і сатирою на сю хвилю. Адреса: Львів, ул. Академічна, 8. Коштує на рік 8 К, на пів року 4 К, на чверть року 2 кор.

Урядові вісти:

Після оповіщеня оголошеного в Газеті Львівскій розписує ц. к. Дирекция зелїзниць у Львові оферту на будову магазину товарового в стациї Броди. Кошта будови обчислено на 60.165 корон. Оферти приймає ц. к. Дирекция найдальше до 2-го мая с. р. до 12 години в полудне. Услівя будови і плани можна переглянути в ц. к. Дирекциї зелїзниць державних, віддїл III ч. дверий 308.

Померли:

Софрон Горощук, братчик Чина сьв. Вас. Вел., упокоїв ся дня 7. с. м. в монастири оо. Василиян в Креховї в 39. роцї житя. Покійний їздив двічи до Парани, де заслужив ся чимало около организациї бразилїйских Русинів. В. є. п.!

— **З нинїшним числом** „Дїла" розсилаємо виказ жертв на будову руского народного театру за місяць марець.

Ходить о 10 сиріт, які остали по офіцияли судовім Шурку, котрий помер в Тернополї. Мешкають вони при ул. Дзялинських ч. 4 у Львові і живуть в крайній бідї. По смерти матери призначено їм 14 кор. місячної підмоги з фондій урядових. Є 4 хлопці і 6 сиріт, а котрих 1 ходить до руских шкіл (один Володислав є в V. кл. руской гімназиї), а 1 вступив на практику до „Народної Торговлї" у Львові. 2—3

Календарь Нині: Георгія (зат.: Агнети); завтра: Келестина (зат.: Анаєльма); позавтра: Томима (свїдля (зат.: Біла).

В Colosseum від 1 до 15. цьвітня. Нова сенсацийна програма. Сто образків з росийскої революциї. В недїлї і сьвята по 2 представленя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Пар. Дому"ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьват. — Музей Просьвіти, Ставропигийского інститута і Т-ва ім. Шевченка в год. пополудневих від 8—6. — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні вивч. за заголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні вивч. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 8—5.

Незрівнане жерело доходу. Не є се ніяким новим відкритєм, коли стверджує ся правду, що ріля дає хліб, а промисл і торговля дають грош. Є однак нові части промислу, котрі завдяки своїй сути, може виконувати легко і наш сїльскій нарід, а котрі можуть принести нашим селянам дуже значний дохід. Тут належить передовсїм цементовий промисл, із своїми ріжнородними відмінами як напріб цементовик дахівок, підлог, кругів, рур і т. п. Є се найкориснїйше жерело доходу, яке могло взагалї нашому народови отворити сьв. Тому звертає ся увагу читачів на оповістку фірми „Комісово-рільничий дім в Більску".

Надіслане.

Спеціялїст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.

ординує від 3—5 год. ул. Гродзїцких ч. 4 І. п.
Щіпленє віспи щоденно. 837

ІВАН СТОРОЖАК

концесіонований ц. к. намісництвом каменярский майстер

у Львові, ул. Личаківска ч. 64.

виконує роботи з мармору і каменя, а то фіґури, памятники, гробівці в зелїзно-бетонованими підставами системи „Henebique", всїлякі роботи при церквах, будовах, після планів своїх або других. Роботи виконуєсь на означений час по найприступнїйших цїнах.
141 5—20

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, доволїше як всюди. В льокалї всї рускі дневники.
З поважанєм
756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицкая ч. 1.

против Банку Гіпотечного на пляцовцях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Поїзди всякого рода, нові і переїзджені, поручає у великім виборі, приймає до заміни, в комісі, на продаж або купує за готівку. Дрібна продаж всякого рода повозових додатків. 251

М. НАС

Львів, ул. Шпитальна ч. 28.

Найбільша подільска пасїка, найдешевший і найчистїйший мід патока, десеровий, курацийний, 5 клг. 6 К 20 сот. оплачено. Чотирома медалями відзначені питні і овочні меди по 70, 80, 1·20 і 1·30 К ¾-літрова бутелька, в 5-кільових посилках о 10 сот. дешше. Евген Білиньский в Збаражи. 213 6—8

Glob in

є найлїпшим і найнїйшим средством до чищеня.

Дає без труду чудовий темно-чарний полиск. Удержує шкіру мягкою і витривалою.
386 1—8

ДЯК іспитований, зкватий і при тім також іспитований писар громадский в довшою практикою глядає місця. Зголошеня під адресою: Уряд парохіяльний в Ясїнці масьовій. 401 3—6

Особа середного віку, знаюча ся на господарстві, сїльскім і домовім, будучи вже 8 лїт ґаздинею у сьвященика глядає місця у сьвященика-вдівця до заряду дому. Зголошеня: п. Зелїньска, Львів ул. Замкова II. поверх, ч. 1, двері 17 р. 2. 412 1—3

Яйця вилягові курячі Лянґшани, Брамапутра, Віандоти по 30 с. Качачі „Peking" по 40 с. дістати можна в Лагодові п. Підгайчики в. Львова у Івана Нуда, упр. школи. 351 2—6

Перетени, обручка, шпильки для букетів і всякі инші вироби з золота і срібла поручає **Франц Квасневский,** Львів, площа Галицка ч. 4
255 Приймає всякі репарациї. 11—20

Краківска цукорня *Трочанського, Львів, ул. Фредра,* поручає знаменити сьвяточні тїста по 1 К, торти по 2 К, тїсточка по 3 кр., баранки, писавки від 10 кр., фунт кармелків 40 кр., помадок 80 кр., шоколядок 1 зр. 361 8—8

Потрібний сейчас приватний учитель до приготованя 4 хлопців до гімн. а 4 до 4 кляси нар. шкіл. Платня місячна 49 кор. Хлопці вже добре підготовані. Зголошувати ся можуть найрадше приватисти учит. семинаріи на адресу др. *Івана Мокуха* в Башнівци. Місце сейчас до обняття. 405 4—

Незрівнане жерело доходу!

Найлїпші і найновійшої системи

машини до цементових виробів

всякого рода, іменно до дахівок, підлог, машини до виробу цементових цегол, також форми до рур, кругів і т. п. поручає

Комісово-рільничий дім в Більску

Вликші пояснення даром і оплатне. — Незрівнане для шукаючих заробку! Неоцїнене для більших господарень. 401 1—10

Оповіщенє.

Науки на місяць май о. Пр. Д. Марії, уложені через *О. Д-ра Н. Бартошевского*, можна набути по ціні 3 К в книгарнях ім. Шевченка (Львів ул. Театральна ч. 1) і в Ставропигійскій (Львів ул. Руска ч. 3), або як давнійше у автора (Львів ул. Домса 5). Тих наук есть 31, котрі всї надають ся також до проповідий на Б городичні Празники. — В згаданих книгарнях і у помянутого автора можна набути також его Проповіди Недільні (4 кор.), Нові Проповіди Празничні (2 кор. 50 с), Проповіди Похоронні (4 кор.), котрих всїх есть 116, — Проповіди Страстні (1 кор. 40 с.) Всї ті книжки надають ся також дуже добре до приватного чатаня для вірних Христових. 354 5—10

Основане в р. 1901.

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ

Урядників і Сьвящеників

створишене зарестр. з обмеж. поруною у Львові.

I. Уділяє позички скриптові і вексслеві на 7%: а) яко личний кредит за відповідною порукою, б) на заставі ефектів і поліс житевих в) за кондуктом на поборах службових г) на гіпотеку реальностий. *Скора виплата. Довга сплата.*

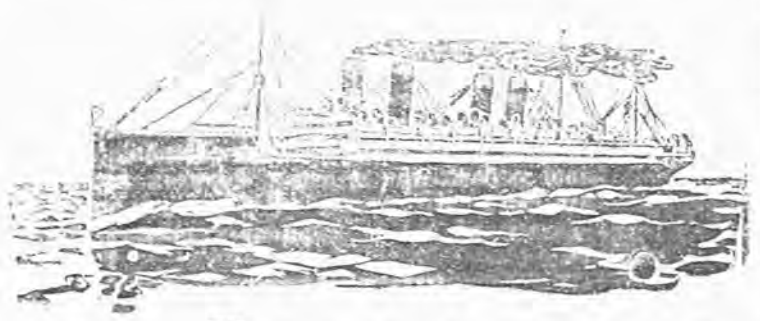
II. Членьский уділ 50 кор. Дотеперішна дивіденда виплачувана членам під уділів 6%.

III. Принимає вкладки щадничі на 4½% а піврічною капіталізацию і оплачує саме податок рентовий від вкладок.

IV. Посередничить в заключуванію „ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ“ всякого рода в „Beamten Verein“ і товаристві Краківским. Має заступство Першого загельного Товариства урядників австро-угорскої монархії *(Beamten-Verein)* у Відни, найбільшого австрийского товариства асекураційного в найнизшими преміями. *Всякых информацій в справах житевих обезпечень і потрібних друків уділяє безплатно. Чистий дохід з сего посередництва дає на руські добродійні цїли кождий протї повинен обезпечитись на житє лише через Товариство урядників і сьвящеників.*

V. Купує і продає ефекти найкорше нїйде, виплачує купони, принимає векслї і ефекти до інкасса.

Льокаль: **ул. Руска ч. 3, I. пов. — Години урядові від 9—1 і 4—6½ по пол.** 219

до Америки

Канади, Тексасу, Аргентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японії, Кіни і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

в Бремі.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся емігрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Генеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 50—51

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** рїжної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливання в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони рїжної ваги.

Дякуючи всїм Вп. парохам і фондаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі групи. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї

З глубоким поважанєм

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

87 Агентів не висилаю.

Подяка.

При будові нової церкви в Мшанци віддано роботи з обслугу артистичного шлюсарства п. Михайлови Стефановскому у Львові, ул. Коперника ч. 16, а різьбу двох камінних фігур звичайної величини Іванови Сторожакови у Львові, ул. Личаківска ч. 64. Конкурсиций комітет почуває ся до милого обовязку зложити сим Вповажненим панам майстрам подяку за незвичайно совісне і вповні артистичне виконанє порученых роб т. Притім звертають ся до Вел. духовенства і П. Т. руского публики, щоб звертали пок ристувати ся своїми рускими силами ремісничими а не підпомагали чужих звідїл, так як усї робота коло церкви в Мшанци виконали виключно руски ремісники при повнім вдоволенню із нашої сторони.

Мшанець пов. гусятинського в лютім 1906.

За конкурсиций комітет: *О. К. Лухасевич* парох і предсїдатель. 137 10—10

НОВІСТЬ! ПОЗІР! НОВІСТЬ!

Найновійший винахід грабушонїй до фляшок появив ся і в на

складі в „Сокільскім Базари“ у Львові

в цїнї по 2 К 40 сот. *без пересилки.*

Ті грабушони так зроблені, що при малім лише натисненю випхають корки. Корок повістає вповні не попсованый.

Сокільскі шапки з *ялівцем* і пером в цїні по 3 К 50 с. без пересилки.

Січова памятка в видї медалю величини одного гривенного, жовта, в цїні по 1 К. 10 с.

Козацкі шапки в цїні по 6 К *для дїчат* по 4 К.

Всї ті річи поки запас вистарчить продає „Сокільский Базар“ у Львові, ул. Руска ч. 1. 219

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКА РОБІТНЯ

Михайла Стефанівского

у Львові, ул. Коперника ч. 16

Виконує шлюсарскі роботи після найновійших взірців а то: на церковні вежі, хрести, ялочкові кулї, громововоди, желїзні ліжка для церков, будинкові окути, желїзні сходи, галереї, нагробні огородженя придорожні, желїзні ліжка для інститутів і всїлякі роботи входячі в округ шлюсарства. 395 3—12

ФЕЛОНИ

на великий піст багряні, фіолетові і чорні по рїжній цїнї найдешевші поручає торговля

СЛОЖАРСКОГО & УСТЕНЬСКОГО

у Львові, ул. Руска ч. 1.

Цїнники богато ілюстровані розсилає ся даром і оплатно. 179 22—25

ОПОВІЩЕНЄ.

Краєвий Союз кредитовий у Львові

Ринок ч 10

пересилає найдешевше, найбезпечнїйше і найскорше гроші до Америки [до Сполучених Держав і до Канади] числячи 5 корон на 1 доляр.

96 23—30 *ДИРЕКЦИЯ.*

Ткацкі вироби

Полотна білі, часто льняні, незапретовані і запретовані по 35 м., в цїні від 25 корон до 84 корон, грубші, середні до найгонших.

Полотна на простирала без шву, часто льняні, широкість 180—180 цм.

Полотна домові, півбілені в штуках 85 м.

Дрелїхи сірі на літні убрання, студентскі мундурки і сторожи *пожарної, порохівняки, лїберії.*

Димки в паси, прушки і цьвіти.

Ручники в гузинах і на міру, гладкі або зі шпичками.

Хустки до носа вебові чисто льняні. **Стирки,** Біла столова в рїжних десенях.

Насипки полотенна барвні. **Материї бавовняні** дуже тревалі.

Всього власного виробу, **з найлїпшої пряжі по цїнах найнизших.** Точні цїнники на жаданє. Висилка сейчасова. Поручає П. Т. Публицї

Адреса замовлень: 188 34—38

Михайло Мєнсович

в Корчинї коло Коросна.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля галянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіта.)

Поручає великий вибір мужескої біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерії.

Великий вибір пушок на цїгарети, ґузиків, грошї і спіхов з гербом Руси.

Великий вибір біжутерії. 149

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Царица Маи, Мария.

Зі наук на місяць Май

уложив о. Юліян Дзерович, катехит в Бродах.

Цїна книжки 4 корони, пересилка почтова 30 сот.

Дістати можна лиш у автора в Бродах.

Проповіди ті придатні на кождий празник Богородичні поділені на чотири части: 1. Хвала Марії; 2. Чесноти Марії; 3. Опіка і помічі Марії; 4. Способи почитани Марії. Подають они много примірів по більшій части з руской історії, руской літератури, руской легенди і трактують о предметах доси в руских проповідях не порушуваних, як: Марія, Мати руского краю; о вказівці до Марії; о іконах Марії і т. д. 367 4—11

ПЕРША ЛІТОМИРЕЦКА ФАБРИКА

ВОСКОВИХ ВИТВОРІВ ТА СЬВІЧОК І БЛІХАРНЯ ВОСКУ

І. Владика і Син

в Літомерицях над Лабою в Чехах

власник: Генрих Владика)

припоручає Вп. Духовенству свої за найліпші признані вироби з то

1. Напрестоль і воскові сьвічки з добірного ческого воску т. зв. сьвічки сьв. Вонфатія за 1 клг. 4 К 80 с.
2. Напрестольні воскові сьвічки „сьв. Франциш“ з угорского і хорватского пчільного воску за 1 клг. 4 К 40 с.
3. Церковні воскові сьвічки. Пр. Д. Марії горять до кінця і не капають за 1 клг. 4 К.
4. Воскові сьвічки з примішкою немного воску за 1 кг. 3 К 60 с. 3·0, 2·80 в цїла скількости примішки пчільного воску.
5. Керосинові сьвічки зі штучного воску одновілеві по 2 К 20 с.
6. Стеаринові церковні сьвічки в величині по 1/12, 1/14, 1/16, 1/18, клг. за 1 клг. 1 К 44 с.
7. Новість! Кнотики Габерькорна до лямп перед Сьв. Таїнами Ч. 0, 1, 2 і 3 (56 штук в коробці) 2·40 сот.

Патентовані вуглики Віндінга до кадильниць (виключний склад на Чехи, Мораву, Шлеск і Галичину) в пачках по 150 до 200 кусків 3·60 К, за 1·0 кусників.

Далї: Трійці весільної ваги, канчик, офірка, сьвічки прикрашені образками, золоченьи і цвітями, сточки гладкі і прикрашені, сьвічки похоронні, до хрещеня, з написями або стяжками від найпростійших до найвибагливійших, — все по найприступнійших цінах. Цїни розуміють ся або платні по році або з опустом 6%, наколи до 30 днїв платить ся по одержаню рахунку.

Посилки від 10 клг. в гору оплатно до кождої стації. Опаковинє не числить ся, Цїпники даром і оплатно. Множество подяк і писем признания.

Найстарша і найбільша фабрика воскових виробів на цїлу Австро-Угорщину. 1004 9—12

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстаршых в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний достављач

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сїльских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуаліїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично владженых і солодженых та д. и. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.

Цїнники і інформації висилає сам домівне оплатно і даром. 1101 31—101

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 сїчня 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Ціпан 12 2·*, 6·10, 1 40, 5·45, 9·10*
„ Кракова 2 31*, 6·—, 8·50, 1 30, 5·25, 8·40, 9·50*.
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2 30, 10·20, 5·30, 10.20*,
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50*,
„ Рави руской 7·50,
„ Станиславова 8·05,
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*,
„ Яворова 8·18, 4·32,
„ Коломиї 10·05,
„ Рашева 10·35,
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9),
„ Белзця 5·—.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, 2·15 5·15, 10·2*, 11·34.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12 45, 4·15, 8·25, 3·35, 2·50, 6·35*, 11·—*.
„ Ціпан 2·5[illegible], 3·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора 9·—, 1·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Рашева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руской 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Примітка. Їзди поспішні друковані **с** черенками товстими; поїзди нічні з означені звіздкою. **Пора нічна** числить ся від 6 год. вечір до 5 год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі п. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

Величаві ґрамофони

оригінальний американський виріб, великий вибір найновійших плит з рускими мелодиями поручає по найдешевших цінах

ЯКІВ КАҐАНЕ

у Львові, ул. Сикстуска 12.

Спеціяльний репарацийний варстат. 564 4—4

Небувала у Львові нагода!

Спілка тапіцерів звиває свій ново заложений склеп і продає всї товари за безцїн.
Найбільший вибір диванів, хідників, портєр, фіранок, сторів, тапет і т. д.
Великий засіб меблевих материй, ковдер, волосінних і пружинових матерацїв.
Сальонові стилеві меблї, їдальні, спальні. Зелїзні ліжка.
Всї наші товари є в найновійших взірцях і вовзім сьвіжі, з першорядних фабрик.

Спілка львівских тапіцерів,

улиця Ягайлоньска ч. 3.

За дирекцию: *Йосиф Шустер. Казимар Точиский.*

112 10—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцию Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

ЖЕРТВИ

НА БУДОВУ РУСКОГО-НАРОДНОГО ТЕАТРУ у ЛЬВОВІ

зложені в марти 1906 року.

На книжочку вкладн. ч. 800 Краевого Союза кредитового у Львові прислали слїдуючі Добродії і Добродійки в коронах:

Паньківский Кость директор Союза за март 50, о. Панасїньский Йосиф з Кульпаркова решту декларованої квоти 40, Шухевич Володимир за лютий і март 20, Застирець Йосиф емер. офіциял намістництва за март 10, Сосновска Софія і Сушкевичева Северина з Львові за март по 2, о. Рибчак Григорій з Домажира за І. квар. 9, Чехович Іван нотар з Миколаєва за март 10, Каса задаткова в Щирци 200. — Комітет в Золочеві 21 а іменно: о. Громницкий і радник Савчиньский по 4, Др. Дрогомирецкий адвокат 5, Фединьска 3, Єзерска і Чачковский по 2, Садовский 1. — Федорович А. з Краківця 6, Мицко Григорій з Капустинець 0·50, Скобельский Атанас радник суд. в Золочеві за март 14, Кульчицкий Лев. радник суд. у Львові за март 10, Котулиньский Іван емерет у Львові за март 2, Копровский Антін секретар судов. в Солотвиві за І. квар. 20, Потелицкий Василь контрольор почт. у Львові за март 8, Ломей Лев 2, Рачиньский Роман і Ганаковский Кароль всї з Кут за лютий по 1. — Др. Кормош Михаіл через Дністер 10, Слухачі III. року семинара учительского в Самборі 6·60, Мицавка з Обертина і від п. Т. з Жабокрук по 2, Березовский Матей з Явожна за март 10, Дописаний прц. на книж. вкл. ч. 49. Покутского Союза по 10 марта 1906 р. 144, Дописаний прц. на книж. вклад. ч. 47 „Труд“ по 10 марта 55. — Комітет в Самборі за март 43·97 а іменно: Янковский Денис 0·10, Блозецкий Григорій, Горняткевич Іван, о. Юзьвяк Михайло по 0·20, Бауметерова Альбина, Гродзїцка Ольга, Комановский Михайло, Сїлецкий Франц, Труш Евген, Филипчак Іван по 0·40, Капко Павло, Німцева Олена, Ремеза Лука, Сїлецкий Іван, Юркевич Аполінарій і Юркевич Сидорій по 0·50, Біленький Теодор і Будзиновский Здїслав по 0·60, Др. Бохеньский Стефан, Бохеньска Стефанія, Влашин Айталь (за цїлий рік), Дзекцяр Василь, Духович Александер, Келяновский Василь, Кобилецкий Михайло, Колесса Філярет, Копистяньский Іполит, Лашкевич Емілїян, Мартинець Михайло, Німців Володимир, о. Ортиньский Михайло, Пшик Николай, Саварин Николай, Саварин Мариян (1·02), Туркевич Іван, Ясевицкий Теофіль (за март і цьвітень) по 1; Добряньский Альойзій, Др. Стахура Давило, Туркавский Йосиф, Шехович Роман по 2; Огоновский Іван 4, Кульчицкий Йосиф і Яновский Амброзій по 5. — о. Білиньский Петро з Зарваниці 5, Г. М. Залозець 3. — Через „Дїло“ а іменно: Дутка Володимир з Загіря, Лебедович Г. з Німстова, Правець з Дубенка, Вертипорох Ів. з Ляшок королївских, Гнатишин М. з Чешанова, Тоган Ів. з Нового Села, Бурда М. з Нароля всї по 2; Читальня Просьвіти в Поздячім 5, Малько Л. з Ходорова 4, Сафіян С. з Тарнобжега, Фолюсевич А. з Велички, Михайлова П., Помірко П. з Буська всї по 1, а Саварин Ів. з Буська 1·36. — О. Саноцкий Александер з Мацошина 10; Павлів Семен збірку в день вінчання Крупки в Стрілисках нових 2, о. Паньчишин Григорій з Гологір 10, о. Савойка Теодор з Селиск за І. піврік 1906 р. 18; Левицкий Савин властитель реальности в Ставіславові 20, Белей Іван редактор Дїла дальшу рату 5, Данилович Володимир з Жовкви за пять місяців 30; Шоставовский Микола з Капустинець 1, Повітове Товариство кредитове в Борщеві 75, Др. Стебельский Петро професор університету 10, о. Гававський Северин з Луки 2, Марко Д. з Бохни за І. квартал 1906 р. 12; Вергун Теодор з Ладичина 2; Комітет в Жовкві за март 29·54 сот., котрі суть уміщені в книж. вклад. ч. 78 Н. Дому в Жовкві а іменно: ОО. Василияне і Літиньский Б. по 3, Данилович Наталія, Др. Дрималик і Будний по 2, Малиновский К., Мостенець, Целевич, Петрасевич. Джус і Баїхарска Анна по 1, Фецяк Ю. (за лютий і март) 4, Бурак Лев (за січень, лютий і март) 1·50, Слука Петро (за три місяці) 1·50, Михалишин 0·60, Гаргіль і Козак по 0·50, Чистогорский і Малиновский Кар. по 0·20, з пушки в Н. Домі 3·14. — Комітет в Грималові 14 а іменно: Марцинюк Василь 6, Перепилиньский М., Рушицкий І., Здерковский В. і Букаса А. по 2. — Комітет в Стрию за март 65·10 а іменно: Бобикевичева Йосифа, Вітковицка Іванна, Др. Кмита Юліян, Лев Володимир, Левицка Іванна, Олесницкий Вулодислав, Тишиньска Ольга, Устиянович Володимир і Мария, Яцкевич Тома по 2; Біленкий Василь учитель, Гоцїв Василь, Киселевский Ярослав, Лукашевич Єроним, Мийска Сидонія, Нижанковска Михалина, Ревакович Марія по 1; Др. Навроцкий Іван 5, Покиньский Юліян 4; Ревакович Іван і о. Федусевич Юліян по 3; о. Кордуба Омелян з Олексич 6; Левицкий Лев з Сколього 10; Кмита Стефан Коревець Василь, Красїцка Евгенія, Кучика Йосиф і Мушкевичева Феліція по 0·50, Мойсакова Мария 0·60. — О. Стефанович Александер у Львові за март 10, Михайлович Теофан від себе 9, а від Товаришів 5, Капкоізидор збірку від учеників гімназияльних в Ярославі 22, о. Темницкий Алектандер за март 15.

Комітет міста Львова зібрав 624 кор. 86 сот. Именно зложили урядники ц. к. намісництва і ради шкільної кр.: Пізар Владислав, Гофрик Іван і Крупка Станислав по 5, Матїев Іван 4, Гавришкевич Сильвестер 3, Барвіньский Александер і Пежаньский Григорий по 2, Глодзіньский Антін, Іваницкий Григорий, Дзерович Віктор, Стецкевич Михайло, Колпачкевич Михайло, Заплатиньский Антін і Ярема Юліян по 1, Аліськевич, Турский, Малецкий, Гошовский і Бандрівский по 0·50, Андрохович, Кмициевич, Кашубский, Хромовский, Сначиньский і Полюга по 0·40. — З ц. к. судів: віцепрез. Зубрицкий Корнило, Кузьма Григорий, Заячківский Тит і Стефанович Лев по 5, др. Савчак 3, Сельский Юліян, Мацілиньский Николай, Ільницкий Ярослав, Кмицикевич Александер, др. Вергановский Володимир і др. Рондяк Петро по 2, Ямінський Роман, Козакевич Михайло, Кришталович Іван, Макаревич Леопольд, Гриневецкий Евгений, Денис Михайло, Теодорович Петро, Мельник Ісидор, Гулик Андрій, Герасимович Вячеслав, Кульчицкий Володимир, Бригідер Василь, Комариньский Іван, Козловский Евген і Семко по 1 кор., Ігнат Ів. 0.70, Слободян 0·60, Козак, Дідицкий і Митко по 0·50, Мудрий, Паньчишин і Вербицкий по 0·40, Голубович 0·30, Матковский, Залеский, Ігнат О., Куцинак, Бурега і Єдинак по 0·20. — З ц. к. скарбових урядів: Кульчицкий Симеон 8, Гриців Николай 6, Заячківський Атаназий і Лонцкий Йосиф по 4, Булик Богдан 3, Носкевич Іван, Русин Михайло, Демяновский Омелян, Маркевич Ів., Кочоровский Іван, Касараба Іван, Гофрик Володимир, Кульчицкий Николай і Кордюк Стефан по 2, Мевціньский Іван, Купчиньский Тадей, Гирус Іван, Барусевич Теофіль, Галай Михайло, Барилюк Михайло, Мацьків Андрій, Дурбак Гліб, Кувїцкий Омелян, Левицкий Ярослав, Медвідь Ілярий, Яцик Віктор, Данилович Михайло, Давидович Александер, Мевціньский Атаназий, Ковбляньский Володимир, Вітошиньский Роман, Пернаровский Евген Федорович Вінкентій, Кордасевич Омелян, Зацерковний Григорій, Поколиньский Ярослав, Сяевич Симеон, Матеїк Ілия, Левицкий Тадей і Турчманович Палядий по 1, Мороз 0·60, Вержбяньский, Мокрицкий, Івасечко Е., Халупницкий і Білиньский Й. по 0·50, Шевчук 0·30, Кузьма О., Цьонка О., Кулик і Браславский по 0·20. — З ц. к. державних желїзниць: Ганїчак Осип 16, Крупка Володимир 5, Сенишин Іван 4, Карачевский Юліян 3, Коронченский Іван, Лопатиньский Володимир, Лукашевич Антін і Парфанович Микола по 2, Артимовский Іван, Вінцковский Ярослав, Гаврин Евген, Ганкевич Осип, Дорош Андрій, Мойсеович Ґустав, Одіжиньский Антін, Потапник Петро, Романишин Іван і Федорович Іван по 1, Коваль В. і Сопотницкий по 0·50, Созаньский 0·40. — З ц. к. домен: Тураньский Зиґфрид, Лельо Володислав, Сенів Тадей і Левицкий Омелян по 2, Гофман Яків, Тиховский Казимир, Глібовицкий Єронім, Левицкий Мирослав, Михалишин Станїслав, Мельник Николай, Маєр Володимир, Скрипчук Василь і Мелень Павло по 1, Костюк і Шкільник по 0·40, Самосій і Кузьмяк по 0·20. — З ц. к. почт: Гнатишак Володимир 6, Песцьоровский Петро 5, Костишин Антін, Вербяни Іван і Залуский Евген по 4, Кукура Іван, Престашевский Антін, Алексевич Василь і Телішевский Тома по 2, Войновский Александер 1·20, Гучковский Володимир, Левків Теодор, Кутковский Петро, Курманович Петро, Максимович Александер, Паньків Станїслав, Сгроконь Антін, Сінгалевич, Лонкевич Антін, Антонішин Іван, Біліньский Іван, Курилас Петро, Гординьский Денис, Кордуба Никола, Янович Іван (ст.), Алексевич Олена, Козиньский Кипріян, Кульчицкий Іван, Федусевич Роман і Дяковичь Онуфрий по 1, Пісецкий Александер 0·60, Гнатик, Петрушевич, Сало, Паар і Пона по 0·50, Мойсеович, Головацкий і Гриневецкий по 0·40 Мехович 0·30, Куровецкий і Височаньский по 0·20. — З ц. к. прокураторії скарбу: Івасечко Володимир і Давидовский Петро по 2, Кобильовский і Галагала по 0·50, Явецкий, Чорвий і Пелешок по 0·40. — З ц. к. поліції: Данчевский Григорий і Смулка Адам по 1, Пелешук 0·40. — З ц. к. университету: др. Студиньский Кирил 2, др. Барвіньский Евген 1. — З руской гімназиї: Громницкий Теодор і Огоновский Ілярий по 5, Огоновский Петро 3, Вітошиньский Ярослав, о. Кархут Спиридон, Левицкий Юліян, Макарушка Остап, др. Пачовский Михайло і Сальо Людвик по 2, Адриянович Володимир, Андрохович Амвросий, Барян Омелян, др. Брик Іван, Га-

ваньский Лев, Ластовецкий Николай, о. Лужницкий Леонид, Мартинюк Григорий, Наливайко Григорий, о. Павлик Александер, Павлюх Гнат, Процїв Василь, Цегланьский Роман і Чайковский Осип по 1, Боберский 0·30. — З других середних шкіл: др. Юрик Стефан і о. Лежогубский Теодозій по 5, Алїськевич Андрій, др. Лучаківский Кость, Рудницкий Стефан і Бачиньска Ольга по 2, др. Крипякевич Петро, о. Гузар Евген, о. Копитчак і Руденьский Клим по 1. — З шкіл людових і видїлових: Черяик Володимир 2, Ґамота А. 0·50. — З клиру: оо. Філяс Платонид 20, Мохнацкий Стефан 7, Ґалянт Николай 6, Левицкий Ярослав, Лициняк Василь і Сембратович Лев по 2, Давидович Іван і Лисько Василь по 1, Алексевич І. 0·50. — З видїлу і банку краевого: Яблонський Юрий 4, Ганапович Іван, др. Корнеля Михайло, Корнель Андрій, Король Василь, Чапельский Ілярій і др. Савчак Юлїян по 2, Бартош Володимир, Рожейовский, Савчиньский Володимир і Ходоровский Казимир по 1, Пелехатий і Бабій по 0·50, Гриневецкий 0·40, Савицкий 0·26, Биличка і Блоньский по 0·20. — З магістрату: Баньковский Спиридон 10, Василь Н. 2, Мушиньский Григорий 1·20. — З ц. к. староства і повіт. ради: Кучабский Василь 2, Макареви Н. 1. — Лїкарі: др. Кобриньский Володимир 3, др. Бурачиньский Андрій, др. Бурачиньский Евген і др. Гукевич В. по 2, др. Моравчевска Софія, др. Вахнянин Мирон і др. Чачковский Йосиф по 1. — Адвокати і нотарі: Заячківский Роман, др. Рожаньский Любомир, Рожаньский Богдан і др. Левицкий Омелян по 2, др. Заяць Теодосий і Селецкий Адам по 1. — Емерити: Ковальский Лев 6, р. Старосольский Константин і Гомик Йосиф по 4, р. Струминьский Іван, р. Вахнянин Анатоль, Вахнянин Іван, Свистун Филип і Семанюк Григорий по 2, др. Кулачковский Денис, Стеблецки Рафаїл, р. Чачковский Іван, Головацкий Василь і Вудкевич Михайло по 1, Янкевич В. і Ґемба І. по 0·50. — Руські пані: Дудикевичева Теофіля 10, Кучабиньска Павлина і Гемонова Мария по 5, Рибаковска Мария 2, Бухельт Александра, Новаковска Мария, Пачовска Йосифа, Стефановичева Мария, Стержиньска Мария, Матковска Анна, Матковска Мария і Застирець Емилія по 1, Рибчукова Крист. 0·60, Торонська Емілія 0·50. — Властителї реальностий: Хойнацкий Йосиф 4, др. Шведицкий Василь і Матковский Іполит по 2. — Публїцисти: Кахнївкевич Кирило і Лопатиньский Лев по 2, Мончаловский Осип, Пелех Іван, Авдиковский Орест і Янчак Василь по 1. — Купцї і промисловцї: Дельковчч Йосиф 6, Левицкий Омелян і Дудикевич Михайло по 3, Красноїд Теодор і Вігиньский Василь по 2, Чаловский Н. 1·40, Кишакевич Йосиф, Чорнїй Іван, Булат Юлїян, Качмарик Іван, Кришталович Ґустав, Пацак Онуфрий, Кришталович Андрій, Черіба Михайло і Шпак Ю. по 1, Ференцевич 0·60, Филиповичева М., Іванїшин і Мартинець Е. по 0·40. — З фінансових інституций: З австр. угорск. банку Серочковский Александер 1, Слюсарчук 0·50. Зі „Славії“ Назар Володимир і Сколигакевич Стефан по 1. З гал. шадниці: Кокуревич Іван 1. З „Фенїксу“ Волиньский Йосиф 2. З гол. аґенциї Хойнацкий Антін 2·50, Петрицка Текля 1. З „Дністра“: Ролиньский Клим і Іванець Михайло по 2. Алексевич Іван, Лотоцкий Стефан, Несторовнч Михайло і Федор Андрій по 1, Гулевич Бр. 0·70, Котович, Крижановский, Кучика і Островский по 0·50, Галяревич і Нижанковский по 0·20, Клосівский і Рогошевский по 0·10. З „Народної Торговлї“: Ничай Аполон і Тюгько Стефан по 1. Кладек і Цар по 0·40, Скрипка 0·20. З „Труду“: Дінерова 1, Жуковский 0·80, Турбацкий і Огородник по 0·40, Винницкий 0·20. — З руских товариств: З товариства ім. Шевченк Беднарский, Король, Возьняк Іван і Дермаль Август по 1. З „Просьвіти“: Скородиньский Андрій 2. З „Народного Дому“ др. Лагола Василь 1. З „Ставропигії“: Щкірман Роман 1, п-на Н. 0·30, Жарковский 0·20. — З ріжних станів: архіт. Підгородецкий Володимир 2, інжінер Ґамота Михайло 2. З фабрики проф. Левиньского: Лукіянович Михайло 1, Михалчишин 0·50, Білоскурский 0·40, Бурда Іван 1. З головного шпиталю: Калимович Михайло 1·80, Гулич і Шидельник по 0·20. З редакциї „Діла“: Проць Яків 1, Ігнатівна 0·50, Стецик 0·40, Нидзівна 0·20. Якубович Димитрий, дяк правосл. церкви, 1. Любінський Василь 1. Гавриш 0·20. Складачі „Діла“: Шевчук, Горний, Ґец по 0·50, Нидза 0·40.

(В виказї з лютого с. р. пропущений Юрий Сидорак з даром 1 кор.).

Разом вплинуло в місяци марті 1.723·88 корон. Загальна сума виносить 175.371·63 корон.

Накладом Редакциї „Діла“. З друкарні Народової (Манецких) у Львові.

Ч. 68 Львів, субота 8. (21. цьвітня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Reichter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vegler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13. — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vegler.

Передплата і належитість за інсерати платиї у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Руконисї вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямации неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ѣї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поздки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Ситуация „поправила ся?"

До сеї пори звичайно бувало все так, що „політична ситуация" в Австрії се значить, внутрішна політика в Австрії, була зависима від „ситуації" на Угорщині. Всяка зміна політичного курсу на Угорщині, все впливала не лиш на політику Австрії супротив Угорщини і у спільних справах, але також на становище правительства і верховних чинників у внутрішних справах австрийских. Супротив того всї політичні круги в Австрії мимохіть стануди перед питанєм, як нагла, неожидана і основна зміна політичної ситуації на Угорщині відібє ся на сих внутрішних австрийских справах, котрі нині стали ся осию нашого політичного житя, особливо на справі наміреної реформи підвалин нашого житя політичного, на справі демократизації австрийского тїла законодатного.

Від хвилї полагодженя угорскої крізи голоси австрийскої праси, особливо демократичної, про вигляди реформи виборчої були більше песимістичні, ніж рожеві. В оптимістичний тон ударила вчера, ніби „добре поінформована" Zeit. В статї про вигляди виборчої реформи Zeit „стверджує", що ситуація скорше поправила ся, ніж погіршила. Ситуация мала поправити ся до сеї степени, що керманичі держави можуть навіть — не лиш фантазувати о парляментаризації кабінету, але навіть сю парляментаризацию перевести. Цїлию теперішних переговорів з представителями парляментарних сторонництв буде передовсїм позискане представителїв великих сторонництв на членів кабінету. Zeit з вдоволенєм пише, що коло польске засадничо не поборює проєкту парляментаризації кабінету. Поляки ждуть, щоби правительство сповнило їх домаганя звязані з виборчою реформою (домагають ся збільшеня числа польских мандатів з Галичини). Коли се стане ся, то яко „мудрі" політики не будуть ставити ся окунем, але можливою силою попруть правительство. Глупе є говоренє, що Поляки хочуть насамперед за всяку цїну повалити Ґавча, а відтак доперва позволять говорити з собою.

Як правительство згризе сей найтвердший оріх (як коштом руского народу задобрить Поляків), то з иншими сторонництвами справа піде лекше. Чехи вже суть за парляментаризациєю кабінету, а Нїмці також не будуть їй противити ся, коли (так як Поляки) узискають „коректуру" проєкту виборчої реформи. Вірноконституційна велика посїлість не змінить свого становища (ворожого) супротив Ґавча. Зате ческа шляхта феодальна вже не стоїть на сїм непримиримім становищи, на якім станула в часї дискусиї над виборчою реформою. Zeit кінчить свою статю словами: ситуация не є тепер цїлком критична".

Що вісти про акцию в напрямі парляментаризації кабінету і наведена статя Zeit-у, мусять мати реальний підклад, доказує се, що також органи иншихсильних сторонництв поважно трактують сю справу. Орган одного з найсильнїйших сторонництв парляментарних, Nar. Listy також „мають вражінє", що в короткім часї зачнуть ся проби парляментаризації кабінету і що ситуация для ческої делєгациї є користна, бо в короткім часї „знайде ся для неї нагода відіграти в парляментї і державі таку ролю, якої Чехи єще нїколи не відограли".

Правда, відзивають ся голоси, котрі, хоч потверджують вісти про згадані заходи Ґавча, высказують здогад, що цїлию заходів президента міністрів є лише перешахованє „державних конечностий" з полишенєм або відроченєм виборчої реформи. Говорять, що правительство по сесиї делєгаций розвяже палату послів і що в осени, здаєсь в вересни відбудуть ся нові вибори на підставі теперішної ординаций виборчої. Коли зійде ся нова палата, правительство предложить проєкт виборчої реформи, змінений відповідно до результату переговорів з сторонництвами.

Про переговори Ґавча з парляментарними сторонництвами знаємо доси лише тілько, що Ґавч конферував вже з головою кола польского, Дїдушицким. Що було предметом конференциї, чи лише справа виборчої реформи, чи також справа парляментаризації кабінету, не знаємо. Знаємо лише тілько, що в справі виборчої реформи Дїдушицкий станув на становищи кола польского, се значить, зажадав збільшеня числа польских мандатів, очивидно коштом Русинів.

Всї ті вісти про переговори в справі парляментаризації кабінету, про переговори о позисканє Поляків до більшости за виборчою реформою, о скілько вони управияють редакцию Zeit-у тїшити ся, що „ситуация поправила ся", нас Русинів тїшити не можуть. Всяка „поправа ситуації", т. є всяка згода парляменту з правительством в важнїйших справах політичних, всякий успіх при злїпленю парляментарної більшости, до котрої належить коло польске, є для нас не поправою ситуації, але погіршенєм. Коло польске підпирає правительство, голосує за правительственними предложеняими (stoi i stać chce!) лише за цїну панованя над Русинами. Як Ґавч дїйсно рішив ся парляментаризувати кабінет, як рішив ся до кабінету взяти Поляків, а до парляментарної більшости втягнути коло польске, то се значить, що Відень рішив ся на новий наклад привілеїв для Поляків на шкоду Русинів. Як Ґавч рішив ся переговорювати з Поляками в справі „коректур" в проєктї реформи виборчої, а рівночасно працює над втягненєм Поляків до парляментарної більшости хочби лише для полагодженя державних конечностий, то сї „коректури" випадуть рішучо в нашу некорить.

Проєкт виборчої реформи буде змінений так, щоби мимо загального голосованя, удержати на дальше пановане Поляків над Русинами, так як се доси було. Як звичайно, так і тепер „поправленє ситуації" взяте з становища австрийского політика, а тим більше з становища Поляка, отже утворенє парляментарного правительства і парляментарної більшости разом з колом польским, буде для нас не поправою ситуаций, лише погіршенєм. Наша ситуация дїйсно погіршила ся, наш відвічний ворог іде в гору!

Справи заграничні.

Туреччина під курателею.

Адміністрациєю турецких довгів т. з. „Dette publique" істнуючою вже близько 25 років і адміністрациєю тютюневою управляє — як звісно — міжнародна комісия. Дїяльність ѣї оказалась так корисною, що мимохіть насувала ся гадка віддати і инші дїли турецкої адміністрації під міжнародну контролю. Початок в тім напрямі зроблено вже в Македонії, де установлено адміністраторами краю Гільмі пашу, Демеріка і Мілєра, заведено міжнародну жандармерию і утворено міжнародну фінансово-політичну комісию до управи македоньскими фінансами. Однак тепер показує ся, що і при міжнародній контроли і при помочи ріжних міжнародних інституций годї буде перевести в Македонії конечні реформи без підмоги з загальних державних фондів Туреччини. Щобиж се могло стати ся, треба конче державні доходи Туреччини піднести. Сама Порта від довшого часу бажає збільшити державні доходи і в тій цїли хоче піднести турецкі цла о 3 прц. однак сего без згоди держав не може зробити. Держави в засадї не противлять ся сему проєктови, але зі своєї стороны ставляли би також якісь условя. В тій справі Англія, а за нею Франция і Америка, заняли становище для будучности Туреччини дуже небезпечне. Именно Англія піднесла гадку, щоби держави пристали на підвисшенє турецкого цла о 3 прц. але під условєм, що узискані з сего доходи будуть віддані під контролю міжнародної комісиї! Колиб Порта сей проєкт відкинула, то держави мають застановити ся, чи не належалоби цлові доходи деяких важнїйших турецких портів взяти під міжнародну контролю.

Порта без сумнїву буде опирати ся сим проєктам. Питанє також, чи на сей проєкт згодять ся всї держави. Однак в кождім случаю знаменна є ся обставина, що чужі держави зачинають чим раз більше занимати ся гадкою про санацию турецких фінансів а з другого боку се річ певна, що всякі способи уздоровленя Туреччини, остаточно убють ѣї яко державу; та і без того пановане турецке в Европі вже довго удержати не дасть ся.

Страйки у Франциї.

Страйки у Франциї тревають дальше. З Лїлє доносять, що французкі страйкуючі робітники побили вчера бельгийских робітни-

Нашим київським товаришам

низький поклін і гречна відповідь.

(Конець)

„Так што же нам дєлать?" — запитую з Львом Толстим.

Ви відповідаєте: „писати популярно, простою народною мовою, — такою, якою говорить у нас народ, якою писали Марко Вовчок, Іван Левицький і и., такою, до якої звик наш читач."

Отож то й є, що така відповідь, а жадна відповідь — то на одно виходить.

„Писати популярно" — се річ дуже субєктивна і заразом дуже неясна, широка. Що одному письменникови видає ся дуже ясно і зрозуміло написаним, те другий готов назвати, може навіть і слушно, дуже тяжко написаним. Щоби писати справдї „популярно" чи то ясно і зрозуміло навіть для мало осьвічених або й неосьвічених, на те треба доброго знаня психольогії і великого досьвіду педагогічного і дидактичного, якого не кождий письменник може мати, — а до того ще в якійсь мірі, так сказати, вродженого дару, чи лїпше казати, змалку набутої вправи в розмові з менше від нас осьвіченими людьми. Хто з ранку лїт повертає ся лише між осьвіченими людьми, той не має нагоди пізнати спосіб мисленя чи то психольогію і льогіку людий простих, той не присвоїв собі способу вислову простих людий і, хоч би як простою народною мовою писав, то простий чоловік буде розуміти поєдні слова, але не зрозуміє річи. До сього-ж додати, що тая „проста народна мова" так дуже неоднакова на так великому просторі України-Руси! То й котрою-ж „простою народною мовою" писати?

Кажете: „такою, до якої звик наш читач", — значить, читач „Гром. Думки". Ой, та чи мав же він уже і час „звикнути" за три місяцї?... Але, поминувши се — а як ми сказали би: „такою, до якої звик наш читач", значить, читач пр. нашої „Свободи", до котрої він звик уже понад 25 лїт?... Тодї буде так само, як доси. Нї! Не так само, а чим-раз гірше!

Кажете: „такою, якою писали Марко Вовчок, Ів. Левицкий і и." І знов спитаю: чи такою, якою писані перші оповіданя М. Вовчка, Ів. Левицкого, чи такою, як остатні оповіданя М. Вовчка, як „Неоднаковими стежками"?...

Вибачте, що в сїм місци заверну троха від властивої річи. Але не могу не відповісти також на Ваш жаль, що в галицьких писанях мусите виправляти мову з непотрібною тратою енергії і дорогого часу та переписувати галицькі рукописи. Ой-ой-ой! Які-ж бо Ви й недосьвідчені і заразом... невибачливі! Атже се так дїє ся у всїх редакциях на цїлому сьвітї! Се така вже раз доля редакторів. Навіть в американських газетах можна від часу до часу стрічати такі жалї. А й ми, галицькі редактори, знаємо ті гаразди вже дуже давно, і вони то горблять наші спини. Та й пригадують ся зокрема ті часи, коли то наша „Зоря" жила головно українськими рукописями, писаними так відмінним почерком, що наші складачі не хотїли з них складати. А як то нам трудно було читати ті рукописи, писані звичайно хоч і не дрібно, але тїсно, що „ніде було й курцї носом клюнути", і часом дуже перозбірно та до всего того ще й казьонною московською правописию! Але ми читали, аж очи лїзли на верх, поки відчитали те, чого не годен був відшифрувати жаден складач, хоч складачі — бодай наші — мало що не відчитують навіть гіероглїфи. Ми читали, виправляли правопись, переписували і друкували та ще й радїли і дякували авторам. Маю я й доси ще кілька таких рукописий, котрі сам відшифровував і переписував. Слово за словом стоїть перед тобою наче густий частокіл; і розбирай тепер, як ті палички вязати з собою по дві, по три, щоби повиходили букви *ш, ж, ч, и, н, п, т,* і т. д., а з них слова до ладу! Але ми читали, переписували, радїли, дякували і не голосили наших жалїв та нарікань на трату енергії і часу ні сьвітови ні навіть авторам. За те ми опісля діставали від авторів нераз острі догани, що самовільно перевертаємо їх писаня; бо ми позволили собі — з уваги на наших читачів, бо инакше ми не мали-б їх — пр. змінити „кофе" на „каву" або „зал" на „салю" або нїкому у нас незрозуміле „гаєрство" на „комединятство", або по просту не були в силї відшифрувати якогось слова та вставили навгад инше, яке нам виходило із звязи до ладу; бож тодї, коли рукопись мала йти до друкарнї, годї було писати пр. до Харкова та питати, що там властиво таке написано.

Отже вертаю до річи: що-ж нам дїяти?

Ваша-б то рада, взагалї беручи, добра, тілько недостаточна, бо дуже загальна і тим неясна.

На мою гадку передовсїм учити ся нам! Учити ся без впину, учити ся звідусїль, де тілько можна. Закинути-б нам всяку гординю, що ось то я чи ми уміємо вже всьо, що треба, і так, як треба, а ти чи ви не умієте або мало умієте або зле знаєте. Учитись нам передовсїм від простого народу; тількож сього ще мало, дуже мало, бо ледво чи хто буде міг зійти весь народ від краю до краю і вичути його, а сама Київщина або сама Черниговщина чи Харківщина то ще дуже мало до вичуеня нашої мови. Учитись нам дум, пісень, казок і взагалї нашої записаної устної словесности. Обіч М. Вовчка, Ів. Левицького, Мирного, Ганька, Загірньої, Чикаленка, не гордувати нам і Квіткою та Котляревським. Сї два, правду казати, мимо всього, що там хто витикає їх мові, нам Галичанам мовою рідшїйші від богатьох новітних закордонних письменників. Пояснювати, чому воно так є, не буду, бо за далеко воно завело-б мене. Але так воно справдї є.

Учитись нам — одним від других: розумію, галицьким Русинам від закордонних і навпак, особливо на недостатках і хибах. Ми маємо свої хиби, Ви свої, а звісно чужі хиби лекше достерегти; треба лише користати з них для власної науки. Та, щоби по щирости сказати правду, то ми від Вас научили ся богато, дуже богато, але Ви від нас не научились доси майже нїчого, хоч... хоч можна би таки й Вам дечого научитись від нас; не такі то ми вже послїдні „Рутенцї".

Для обопільного духовного єднаня, для розвитку сьвідомости в національній єдности всего українсько-руского народу по оба боки кордону, для рівного і одноцїльного розвитку нашого письменьства доконче треба з усею виразумілостию і взаїмною уступчивостию усувати в письменьстві ті ріжницї, які по конечности указаних мною обставин витворили ся по оба боки кордону. В сїй справі ми від 60-тих років мин. стол. доси зробили дуже богато; Ви не зробили доси нїчого і навіть найменшої охоти не показуєте до сього. Навпак можна би навіть думати, що нароком утїкаєте від нас, коли ми що духу стараємось бігти за Вами; бо чим новійші Ваші писаня, тим більше ріжнять ся від наших. „Ходе, любе, покладяний, обведяний" і такі инші дива стануть далї у Вас правилом!

Обємисту брошуру **О ТРУСКАВЦИ** висилає на домагане УПРАВА.

В першім сезонї т. р. від 15 мая до 30 червня і в третім сезонї від 1 до останнього вересня **о 30% дешевше.**

В Трускавци

лїчить ся з надзвичайним успіхом.

Початок сезону 15 мая. Конець сезону 30 вересня.

ревматизм, подаґра, товстість, серцеві і ниркові педуги, недуги міхура, ісхіяс, астма, гемороїди, кила, жіночі і жолудкові недуги.

Лїкарі заведеня: *Цїсарский радник. д-р Едвард Кржановский з Бучача і д-р Тадей Прашіль зі Львова (ул. Голубина 6.)*

406

ків занятих в французских копальнях мимо того, що для їх охорони придані були жандарми. Опісля межи страйкуючими прийшло до бійки. Робітників було около 500. Они обкинули драгонів градом каміня. Двох ротмістрів і 10 драгонів є ранених, 1 підофіцир тяжко ранений. В цілій околици кипить. Заходить обава, що забуреня повторять ся. З Л я н у (Lens) доносять, що вчера прибули там міністер війни і міністер справ внутрішних. Міністер війни роздїлив відзнаки поміж офіцирів, жовнїрів і жандармів, котрих страйкуючі поранили. Опісля зложив вінець на трумнї поручника Лятура, котрого як раз учера хоронили. Міністер справ внутрішних був в кількох мешканях гірничих, опісля розмовляв з робітниками і конферував з директорами товариств в справі концесий для робітників. На пополудне заповіджено продовженє конференції, почім має міністер видати відозву до гірників і до людности. Кількасот страйкуючих робітників рішило ся піймати комісанта війск в страйковім обшарі. Після послїдних вістий жандармерия і командуючий генерал окруженї і замкненї робітниками.

З Росиї.

(Телєграми:)

Петербург. Вибори в королївстві польськім відбудуть ся дня 3. мая с. р.

Берлїн. Тут доносять з Петербурга, що межи Нїмцями а Лотишами не прийшло до угоди. Лотиші при виборах получать ся з Росиянами, в наслїдок чого можна вже на певно сподївати ся, що Нїмці при виборах перепадуть.

Петербург. Незадовго має бути оголошений закон о введенію до шкіл в Королївстві польского язика. Рівнож і в школах инших окраїн держави мають бути введені місцеві язики.

Варшава. Мариянт, кс. Пулава, іменований паною Мариянтів, кс. Ковальским на пароха в Колацінку, зайсталював ся при помочи драгонів, які арештували при тій нагоді 18 правовірних, що не хотїли пустити „манкетників" до костела.

Петербург. Дня 17. с. м. застановляла ся рада міністрів над справою вилученя східних повітів любельскої і сїдлецкої губерній з териториї польского королївства і прийшла до переконаня, що таке відлученє є ще передвчасне.

Одеса. Полїция і козаки перевели ревізию в университеті і в приватних мешканях професорів, що викликало велике обуренє. Шукали бомб і оружя, однак найшли лише деякі заборонені брошури у професора Казамецкого, котрого зараз арештовано.

Петербург. Вість про увязненя жовнїрів преображенського полку оказала ся несправедливою. — Міністер внутрішних справ заявляє, що тепер з посеред виборців або членів Думи нїколи не арештують без судового обжалованя.

Тамбов. В тамбівскій провінциї знесено воєнний стан, а заведено стан скріпленої охорони.

Петербург. Італїяньскі, бельгійскі і американьскі банкири відмовили участи в реалїзациї росийскої позички; без ухвали державної думи не хотять дати гроший. — Замість амнестиї порішило правительство увільняти постепенно політичних проступників, які знаходять ся по тюрмах. В губерниї володимірскій випущено вже около 100, в катеринославскій 270 таких вязнїв. — О. Гапон по розмові своїй з презесом петербурского суду зник без слїду. Родина дала о сім знати полїциї, а ся розпочала енергічні дослїди, але доси безуспішно.

Варшава. В 20 фільварках, в околицях обнятих маріявитеским рухом, вибух рільничий страйк. — У Варшаві знесено заказ уличної продажи газет.

Іркуцк. Транспорт манджурскої армії відбуває ся правильно. Переїхали сюди 3 корпуси по 30.000 людий. Всюди панує спокій.

Париж. Переговори в справі допущеня російскої позички у Франциї уже покінчені. Емісия наступить рівночасно в Росиї, Франциї, Англії, Австро-Угорщині і Голяндиї.

Петербург. Партия конституційно-демократична закладає в Петербузї політичний партийний клюб, котрого цїлию буде з одної сторони з'єднанє усїх опозиційних елєментів в Петербурзї, а з другої сторони витворенє і усталенє звязи межи сими елєментами а межи депутованими партий. Клюб має розпочати свою дїяльність з початком мая.

Петербург. В процесї генерала Штесля свідки зізнали, що генерал Фок на припорученє Штесля віддав Японцям без битви найважнїйші позиций. З 17 комендантів лише 4 заявило ся за капітуляциєю, решта була противна. Замітне се, що Штесль капітулював мимо запевненя генералів, що пороху, амунїциї і живности вистарчить ще на цїлий місяць.

Петербург. Рада міністрів узнала пожаданим предложити Думі на першім місци квестию рільну. З причини браку часу замість проєкту закона буде предложена лише загальна програма, яку виготовить спеціяльна комісия під проводом директора рільного відділу.

ТЕЛЄГРАМИ.

Італїя.

Мадрит. В Оренсе на іспаньско-португальскій граници іспаньска полїция заатакувала 30 португальців, з котрих 2 убито. Між Іспанами є 5 ранених.

Мароко.

Альжир. Через 10 днїв війско і жандармерия облягала дім якогось Мартіна в Палєстре, що ставив опір, коли єго хотїли арештувати за обманьство. Вкінци артилєрия висадила дім у воздух. Мартіна знайшли під руїнами неживого.

Норвегія.

Християнїя. Коронация короля відбуде ся дня 22. червня с. р.

Єгипт.

Каїро. Порішено скріпити англїйску залогу в Єгиптї.

Неспокої на горішнім Шлеску.

Вроцлав. Страйкуючі робітники-металювці заатакували тих, що оказують охоту до роботи. В розрухах 23 робітники ранні, а 10 полїциянтів. Вчера настав о стілько спокій, що робітники противні страйкови могли вже працювати.

По успокоєню Угорщини.

Будапешт. Примас Вашари видав до духовенства своєї архидиєцезиї обіжник в котрім пригадує, що першим обовязком клиру є повинен обовязків духовних і що по мисли конституциї папи Климентия XIII. з р. 1759. не вільно духовним принимати мандат посольский без дозволу архидиєцезияльної власти.

Нїмцї проти Чехів.

Аш (в Чехах). Велике обуренє серед тутешного нїмецкого населеня викликала вість, що адвокат Бакса в часї одної судової розправи зажадав, щоби ї переведено в язицї ческім. Перед судом зібрала ся велика товпа людий і прибрала грізну поставу. Супротив того предсїдатель відрочив розправу на необмежений час. Нїмцї приготовляють велику демонстрацию. Фабриканти звільнили на той час своїх робітників, щоби могли взяти участь в сїй демонстрациї.

Парляментарні справи.

Відень. Найблизше засїданє комісиї для виборчої реформи відбуде ся ві второк дня 24. с. м. о год. 5. по полудни. — Буджетова комісия відбуде засїданє дня 25. с. м. вечером. На порядку дневнім предложенє о конгруї.

НОВИНКИ.

— **На роботи в Прусах треба зараз:** 2000 людий до пільних робіт (кожда партия мусить складати ся що-найменше по половинї з жінок чи дївчат); 600 мужчин до цеголень і 1000 мужчин до копалень. Зголошувати ся з а р а з до руского бюра в Найберунї (до п. Стефановича). Перестерігає ся перед иншими бюрами (як в Мисловицях, Осьвенцїмі і и.) та агентами!

— **Москвофільска кліка в роли польских хулїганів.** В сих днях мало відбути ся віче львівских Русинів в справі виборчої реформи, щоб в хвилю, коли ведуть ся у Відни торги о руску шкіру а цїла Галицка Русь гомонить від вічевого дзвона, також і тут у Львові, в столици руского краю, піднїс ся могучий голос в оборонї прав руского народа. Розуміє ся само собою, що по салю удав ся комітет, який мав на метї скликати віче, до совіта Народного Дому, раз тому, що другої подібної салї на збори у Львові взагалї нема (з виїмкою дуже дорогої салї Фільгармонії), а відтак тому, що віче мало мати характер і цїль загально народну і „Галичанинъ" давав до зрозуміня, що відступленю салї на віче совіт, коли внесе ся відповідне поданє, не буде робити нїяких перешкод. Міжтим стала ся річ, яка своєю поганею перевисшає все, що доси зробила на Руси москвофільска кліка — с о в і т Н а р о д н о г о Д о м у в і д м о в и в с а л ї, а се тому, що рішив (вчера!) не відступати взагалї салї на „политическія собранія" При тім совіт поступив дуже хитро, бо поданє о відступленє салї, яке внесено єще ві второк, задержав аж на вчерашне засїданє, бо в середу, коли відбувало ся також засїдане совіта, не стало на рішенє сеї справи „часу!" Розуміє ся, що москвофільска інтрига не спинить львівских Русинів від того, щоб забрали голос в справі виборчої реформи, а результат відмови салї Народного Дому буде лише той, що треба буде знов великим коштом устроїти кілька поменших зборів — однак факт остає фактом, що совіт „Народного Дома" став видимо по сторонї наших ворогів, котрим віча в кількох найблисших днях, де рішає ся торг з правительством, дуже не на руку. Своїм поведенєм як і поведенєм в справі найберуньского бюра москвофільский штаб дав безсумнївний доказ, що між верховодячою шляхотско-польскою партиєю а москвофільскими проводирами наступило вже остаточне порозуминє. Щоби однак се порозуминє сягало аж так далеко, що відмовляє ся салї на загально народну і рішаючу для руской справи цїль, якою є реформа виборча, — сего ми не сподївали ся, бо навіть найписше упавші політично індивідуа полишають звичайно ролю розганячів народних віч і зборів — жандармам і полїциї. Ми не сумнїваємо ся, що поведенє москвофільских проводирів викличе обуренє навіть між чесиїйшими москвофілами на провінциї, котрі відвернуть ся від сих новоспечених польских хулїганів, які не встидають ся сповнювати так ниську і погану службу. А що до нас, то ми хиба пересьвідчили ся вже в соте, що горбатого і могила не виправить, та що з москвофільскими інтриґантами треба поступати безпардонно, після принципу: „Die beste Parade ist ein Hieb". З кліком москвофільских інтриґантів ми почислимо ся ще при найблисших виборах.

— **Американьскі Русини для Галичан.** Відгомін послїдних подій в Галичинї дав ся чути й між Русинами, поселеними в північній Америцї. За приміром Галичан стали й американьскі Русини збирати жертви на боєвий фонд, щоби в сей спосіб показати свою симпатию для борців о права руского народу в „старім краю" і допомочи їм материяльно. Американьска „Свобода" подає в ч. 14. подрібний виказ жертв, зібраних патріотичними Русинами в ріжних сторонах північної Америки або надісланих до редакциї згаданої часописи. З початком цьвітня с. р. ті жертви досягли поважної суми 576 долярів і 25 центів. Найбільше надіслала Пенсильванїя, особливож Русини з Пітсбурга, а взагалї збирано складки в 17 місцевостях. Редакция „Свободи" організує збиранє дальших жертв на боєвий фонд в Галичинї, головнож в тих сторонах, звідки ще не наспіли нїякі жертви (пр. з Канади). Американьский Народний Комітет зарядив зібраними жертвами в той спосіб, що з одержаних в першім місяци (марті с. р.) гроший вислав до Галичини по 500 К на боєві фонди трех руских сторонництв: національно-демократичного, радикального і социяльно-демократичного, а 625 корон вислав для тих, що вже потерпіли в борбі о виборче право. Дальші жертви надішле американьский Народний Комітет, коли призбирає ся більша сума. „Отся від серця походяча наша жертва — пише з тої нагоди в американській „Свободі" каснер того-ж Комітету — нехай буде нашим братям товчком до неустаючої борби і заразом запевненєм, що в потребі можуть числити на нашу материяльну поміч". А як живо інтересують ся американьскі Русини подїями в Галичинї та як сердечно спочувають незавидній долї своїх братів, розказує в тім-же числї „Свободи" оден патріот ось-як: „І от менї припало занятись сим між нашими людьми в Вінїпегу. Охочо, радо взяв ся я за те, і пішов і до знакомих і до чужих — не знакомих менї, і до наших робітників та інтелїгентів. І просив: споможіть, люди, ваших братів... І жертв не відмовляли. „Нате, та най Господь їм помагає"... А не одному й слеза в очах стала — сягає рукою до кишенї, витягає паперовий звиток і зітхаючи тяжко, немов просячи, шепче: „Коб то Господь дав, коб то вибороти!"... І сяде, схилить голову, задумає ся — і слеза покотить ся єму по лици... Так то було між людьми, тими простими, робучими людьми, що як день довгий гарують і за працею Божого сьвіта не бачать". — Сей прекрасний доказ жертвенности наших братів в Америцї на цїли руского народу в Галичинї є наймилїйшою відрадою для всїх, що стоять в рядах борців о божі та людскі права того-ж народу. Та рівночасно се грімкий зазив до неустрашимої витревалости в нашім сьвятім дїлї: не лише в борбі за народні права, але й у в л а с н і й жертвенности на народний фонд та инші народні цїли.

— **Страйк в залїщицкім повіті.** Доносять нам: Дня 18. с. м. в Н о в о с і л ц і К о с т ю к о в і й вся двірска служба застановила роботу, горальня перестала Функціонувати. Люди із сусїдних сіл не хотять іти на роботу, а обдурені, заманені, почувши о страйку, вертають вже з місця. Жандарми увихають ся по селї за бунтівниками (?). Взірцевий спокій. Рівно-ж вибух страйк в Д з в и н я ч и. Громадяни вибрали комітет страйковий. Люди, набравши досьвіду ще від р. 1901., тримають язик за зубами, а руки при полах. В сїй хвили поїхав до Новосїлки Костюкової секретар староства Надаховский з 5 жандармами. Народ в повіті не терпить того пана, бо він страшно строго карає двірских слуг; тож готово прийти до нещастя.

— **Курси приготовленя до гімназиї.** Просять нас оповістити: Як попередними роками, так і сего року отвирає ся в К о л о м и ї приготовляючий курс для учеників вступаючих до першої гімн. кляси. Курс тревати буде від 7. мая до половини липня. Ученики, записуючі ся на курс, мусять вже троха бути підготовані з нїмецкої мови. Рефлєктуючі зволять зголосити ся о близші поясненя до Івана Франчука учит. гімн. в Коломиї.

Виділ філії руского товариства педаґоґічного в Станиславові повідомляє отсим Вп. сьвящеників, учителїв та сьвідомих наших людий, що з днем 1. н. ст. мая заводить ся в С т а н и с л а в о в і підготовляючий курс для тих хлопців, що мають вступити до І. кляси рускої гімназиї чи реальної школи в Станиславові, а не мають иншої нагоди підготовитись до вступного іспиту. Оден курс тревати-ме від 1. мая до 10. липня, другий від 15. липня до 31. серпня 1906. Скілько коштувати-ме удержанє, залежати буде від числа зголошених, а зголошуватись треба найдальше по день 28. цьвітня на адресу: Прокіп Рибчук, професор гімназиї в Станиславові, ул. Коперника ч. 17. Просить

Тількож до всего сього, що-йно (лише не: *зараз!*) сказаного, д о к о н е ч н а є н а у к а г р а м а т и к и! Без неї шкода й говорити про єднанє мови; без неї мусить розтїч вийти чим-раз більша.

Може хто маловажить граматику. Може хто скаже, що граматика не може приказувати народови, як він має говорити. А певно, що ий! Але-ж граматика лише помічає, як народ с п р а в д і г о в о р и т ь, ловить ті прояви народного жития в правила та пильнує, щоби воно не було самовільно, дико або навмання. Що-ж иншого роблять батько-мати, коли маленьку дитину, котра научила ся вже говорити „мати — маю" і, вперве почувши слово „брати", говорить „браю", — коли вони дитину поти поправляють, поки вона не научить ся казати „беру"? Чи може мати, хочби найвп. письменна, не буде дитини поправляти? А коли би і сирагдї не робила сього і коли би дитина зросла з своїм „браю": чи може котрий письменник, почувши від кого там „браю", став би і писати так само? Отак при науці граматики не можливі би були у письменника такі зразочки, як: в треті годині, пок. адівний, обвідівний і т. д.

Говорять у нас: жаба і жеба; книжки, книжке і книжкі; ся, сє, си і сї; говорю і говору; маємо і маме; нотар, нотарюш і матареуш; адвокат, гайдукат. Граматика помічає ті прояви і застановляє ся: 1) як говорить більшість народу; 2) котрий з тих говорів більше згоджує ся з історичним розвитком нашої мови, при чім 3) випаде нераз порівнати, як говорять инші народи, особливо славянські. І коли би показало ся, що весь народ говорить „жеба", а хиба десь виїмково „жаба", то очивидно правилом мусіло би вийти: „жеба". Бозна не можна провірити, що є загальне, — чи ся чи сє чи си чи сї: то граматика слїдить, що більше згоджує ся з розвитком мови, і рішає, що „ся". При питаню, чи „нотар" чи „нотарюш" чи „матареуш", рішає граматика: се походить з латинського слова; „матареуш" є цїлком недоладно перекручене; „нотарюш" згоджує ся з розвитком і духом польської мови, а не руської: за те „нотар" цїлком добре пристає до руської мови. І так у всїм.

І як же не слухати того справедливого суду, опертого на науці і дослїдах? Инакше хто-ж помирить нас і доведе до згоди, до єдности? Хиба, що не хочемо єдности, не дбаємо про неї!

Яку вагу має наука граматики і письменьство, котре тої науки слухає, бачимо на прим. у Львові на найнизшій верстві польського населеня. Хто тямить давнїйші часи і звертав на се увагу, а порівнає їх з теперішними, той з дива не виходить, як тепер слуги, робітники і т. и. гарно говорять по польськи, наче би з книжки читали; а як вони давнїйше погано калїчили польську мову! Се вплив школи, де учать гарною, граматичною мовою і самої-ж таки граматики. А ті слуги, робітники і т. и. походять же з ріжних сторін та з дому винесли всїляку, більше або менше погану польщину, не оден з них може навіть і не польщину, а мову руську або швабську.

Коби то ми мали таку школу руську, як Поляки мають польську! А таки і при сих школах, які маємо під недбалою, а навіть неприхильною опікою мачохи, та ще більше при ширих заходах наших просьвітних товариств якось тримаємо наш народ в купі, так що наші книжочки і наші газети читає і розуміє так добре Гуцул як і Лемко, Бойко як і Подоляк або Волинець. А не треба забувати, що між повідними нарічиями галицькими заходять не до порівнаня більші ріжниці нїж пр. між Харківщиною а галицьким Поділєм або галицькою Волиною.

Наше галицьке письменьство старає ся з одної сторони руками і ногами триматись мови простого народу, але з другої, слухаючи науки граматики, вирівнує ті ріжниці, які заходять між поодинокими руськими нарічиями в Галичинї і на Буковинї. А що народ, читаючи книжки і газети, поволи зближає ся мовою до мови тих книжок, приучуючись говорити „ся", а не „сє" або „сї", „кождий", а не „кожний" і т. д., об сім чейже не треба й говорити.

О т с е д о р о г а д о є д н а н я! Але вона не можлива без науки граматики. Лише при сїй науці щезне горда упертість, неуступчивість, а настане згода і єдність.

На сю дорогу ступає — спасибіг єму — д. Кримський в „Зорі", і треба надїятись, що згодом поведе за собою і инших закордонних письменників. Не можна тут не згадати також із щирою радостию про „Слобожанщину", котра оскілько можна міркувати з першого „зразкового" числа, являє ся нам значно близшою від видавництв київских.

Дай Боже, щоби сї мої замітки причинили ся хоч дрібку до нашого обопільного духовного єднаня. З дуже давна мучили мене сї гадки, і я вдячний нашим київським товаришам, що дали менї нагоду і товчок сповнити те, що я давно уважав за свій сьвятий обовязок.

Вибачте-ж ласкаво, коли я може в чім помилив ся!

Алекс. Борковський.

РУСИНИ! Держайте ся всюди туток паперців „ЗОРЯ" оподатковання в 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водяним друком напись „Зоря" для відрізненя від инших наслідовань. Ціна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

БРАТЯ ЕЛЬСТЕР
Львів, Охоронок ч. 9
305 9—12

ся при сім зголошувати талановитих та не за старих хлопців.

— **Землетрясенє в Сан Франціско,** про котре ми онодї доносили, прибирає в своїх наслїдках чим раз страшнїйші розміри. Після вістий, які тепер надходять, катастрофа тревала три години. Перше трясенє заалярмувало людий, котрі почали втїкати і так по части уратували ся від смерти. При першім трясеню почала земля пукати і розпадати ся, причім творили ся в нїй розколини на кілька і кільканайцять метрів довгі. Шини трамваєві і зелїзничі пігнуло, рури газові попукали, а виходячий газ душив людий, з позападаних домів зачав добувати ся огонь і ширив ся що раз дальше. Не було можна гасити, бо рури від водопроводів були попереривані. В ночи на четвер огонь знищив в осередку міста богато найкрасших будинків, а відтак заняла ся часть міста, положена на північнім побережу. Пізнїйше заняли ся ще й инші части міста, а тодї не було вже й бесїди о якімсь ратунку; пробовано ще в той спосіб спинити огонь, що доми положені близько огню висаджувано динамітом у воздух, але остаточно і то не помогло нїчого. Між иньшими висаджено у воздух будинок, де містила ся почта і телєґраф, та високий на 11 поверхів будинок Union Trust-Company. Готелї Palace і Grand згоріли. Більша часть театрів завалила ся, а відтак вибух з під розвалин огонь. Бараки зелїзничі Suthern Pacific, положені над берегом запалили ся, а тисячі тон вугля впало до моря. Згорів також готель „Residence". В наслїдок за скорого вибуху при висаджуваню одного дому динамітом у воздух згинуло 15 осіб. Завалили ся два великі готелї і дім сиріт, в котрім погибло 200 дїтий. Найбільше потерпіли так звані дерихмари т. є. кільканайцять поверхові будинки з зелїза. Всї вони розстали ся в купу румовища. В ночи огонь перекинув ся до т. зв. части богачів. Серед жителїв настав страшенний переполох. Люди повтїкали з домів, забираючи, що можуть забрати і крили ся по городах та публичних площах. Часть азийска в Сан Франціско знищена, знищені також церков і інститут Єзуітів призваня сьв. Ігнатия, котрого будова коштувала 2 мілїони долярів. На другий день огонь розширив ся майже на цїле місто, проте стрчено всяку надїю на ратунок. Всеж таки ратункова акция не уставала і завдяки їй удало ся вкінци пригасити пожар в найбогатшій дїльници. Все проче розсипало ся в румовище або згоріло. Число знищених домів в Сан Франціско обчисляють на 30.000. Поверх 300.000 людий лишилось без даху. Тепер їм грозить ще й голод, бо засоби живности вистали лише на три дни. Цїни поживних средств підскочили в троє. Наслїдком сего правительство зарядило доставу живности до Сан Франціска кораблями. Послїдні обчисленя виказують, що в Сан Франціско погибло 5.000 людий. В цїлій Америцї заряджено складки на потерпівших. В самім Ню-Йорку зібрано в однім дни пів мілїона долярів. Мілїонер Рокфелєр дав 100.000 долярів. Так само парлямент у Вашингтонї ухвалив для жертв катастрофи суму 500.000 дол.— В сусїдних містах землетрясенє наробило також великого знищеня. О скілько доси знати, землетрясенє, котрого осередком було Сан Франціско, сягало на 60 миль далеко довкола а від него потерпіли ще й инші міста в Каліфорнії. Як зачувати, згинуло в Санта Роза 200 людий а 10.000 осталось без криші. З під розвалин дому божевільних в Агнес видобуто 120 трупів а має там знаходити ся ще 150 людий. Найбільше потерпіли міста Сан Джозе і Сан Барбара, котрі майже зовсїм знищені. В Санта Круц мало особливо богато людий згинути. — Сан Франціско числило перед послїдною катастрофою 400.000 мешканців, між ними 40.000 Нїмців, а поверх 2.000 австро-угорских горожан. В 1848 р. була се оселя, що мала ледви кількасот мешканців. Однак відколи в Каліфорнії відкрито богаті жили золота, місто зростало, як і всї инші американьскі міста, незвичайно швидко і незабаром стало найбільшим та найбогатшим на західнім побережю Америки. Нинї Сан Франціско є столицею Каліфорнії. Торговля і промисл сего міста дуже значні. Фабрики затруднюють поверх 50.000 робітників. В 1890 р. вартість продукції обчислено на 700 мілїонів корон. Експорт виносив в 1897 р. около 480 мілїонів корон, імпорт 430 мілїонів. — Оден з визначнїйших геольоґів так висказав ся про послїдне землетрясенє: Є се одна з найбільших того рода катастроф. Центр трясеня мусїв находити ся імовірно коло каліфорнїйского побережя. Взагалї цїла Каліфорнія є вулканїчним витвором, як сьвідчать численні прямові прірви в поземних верствах, виповнені продуктами вулканїчних вибухів, і численні сїркові жерела. Тому то сей край дуже часто був нараженний на землетрясенє. В році 1868 землетрясенє знищило цїлу західну полосу здовж моря. Сан Франціско находило ся тодї також недалеко центра трясеня і дуже потерпіло наслїдком обниженя терену і повставших розпуклин. Деякі будинки позападали ся були на 4 стопи низше первісного поземy. Шкоди обчислювали тодї на кілька мілїонів долярів, а погибло людий 25. З тих цифер пізнати, що теперішна катастрофа перевисшила попередну. — Взагалї підземні сили відзивають ся в послїдних часах надто часто й грізно. В послїднім році виставлена, як звісно, Італія то на землетрясеня то на вибухи Везува, котрому відгукують ся від часу до часу Стромболї та Етна. Недавно проявило ся страшне землетрясенє в Японії і на Формозї, а передвчера дало ся почути і в Сараєві в Босні. З Гетинїи знов доносять, що сейзмографи (прилади до показуваня землетрясень) на тамошній обсерваторії показали нове дуже сильне землетрясенє, котрого осередок ще не звісний а лежить мабуть, як здогадують ся, десь в північній части Африки. Рівночасно з Дельвер (Кольорадо) надійшла вість, що вигаслий вулкан в Новім Мексику, Монд Капулїн, високий на 10.000 стіп, розпочинає вибухову дїяльність. Із щелин видобуває ся горячий дим а довкола дало ся чути землетрясенє. Вкінци годить ся занотувати, що в астрономічній обсерваторії в Загребі дало ся замітити на сейзмографічнім приладї землетрясенє, яке відбувало ся десь далеко, як здогадують ся, в східній Азії. При тій нагоді як і підчас вибуху Везувія замічено, що пятна на сонци зменшають ся. Здаєсь, що між вулканїчними явищами а пятнами на сонци є строга звязь. На день 29. с. м. заповідають, що пятна на сонци побільшать ся.

— **Конець дикого салдата.** Як звісно, убийниця талибовского диктатора, Лужановского, Мария Спіридонівна, над котрою так дико знущали в ся тюрмі, найбільше потерпіла від офіцира Аврамова. Він то разом з полїциянтом Здановом катував Спіридонівну в зьвірский спосіб, а навіть знасилував її і набавив поганою недугою. Росийска суспільність, обурена до краю такою жорстокостию засипала власти протестами і зажадала, щоби злочинця віддати в руки суду. Під напором публичної опінії заряджено против Аврамова слїдство, однак психіятри признали умовий стан Аврамова ненормальним і власти випустили его на волю. З Москви приїхав Аврамов до Борисоглєбска. Тут купив собі з чесних людий, проходжуючись по публичних місцях, і говорив кождому, що се, чого допустив ся на своїй жертві, згідне з бажанєм правительства. Та салдатска худоба навіть жалувала, що не застрілила Спіридонївної і що через те вся „історія" вийшла на яву. Говорив також, що постарає ся, аби правительство позволило єму власноручно повісити Спіридонівну... Можна собі уявити обурене мешканців Борисоглєбска на Аврамова. Незабаром досягла его месть народу. В місцевій церкві вистрілив хтось падлюцї в лоб, убиваючи его на місци.

— **Поправка.** Місто забороненого бобрецким староством віча відбули ся довірочні збори в великій читальняній сали „Просьвіти" у Вільхівци, а не в Бібрці, як вчера хибно подано в „Дїлї".

— **Дрібні вісти.** Вінчанє панни Дарії Анни Шухевичівної з д-ром Володимиром Старосольским відбуде ся у Львові д. 24 с. м., як сповіщають порозсилані знакомим оповістки з малюнком гуцульского стола, на котрім стоїть коровай, справдї артистично подуманим і чудово виконаним.

— Преосьв. Григорій Хомишин виїзджає 23. цьвітня на короткий час поза дієцезию, з початком мая на пару неділь до Риму, а по поворотї з Риму в дієцезию на місиї, що потреває десь до кінця мая; відтак на цїлий червень на відпочинок.

— З Н. Санча доносять, що підчас вчерашних тайних виборів виділу тамошної ради повітової староста Ярош засудив делєґата громади, нотаря Фльориана Обміньского на три днї арешту і приказав жандармови відвести его до вязниці. Се надужитє власти викликало в місті велике обурене.

— На двірци в Кракові арештовано 10 еміґрантів до Америки з повітів гусятиньского, сокальского і ропчицкого, що находять ся в військових лїтах, і відставлено до місць походженя.

— В Римі помер в 60. році житя генерал чина Єзуїтів, званий також „чорним папою" о. Мартін.

Віча і збори:

Звичайні Загальні збори товариства „Клюб Русинок" у Львові відбудуть ся в суботу дня 5-ого мая 1906. р. о год. 5-ій по полудни. Порядок дневний слїдуючий: 1) Відкритє зборів предсїдателькою товариства. 2) Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів. 3) Звіт секретарский. 4) Звіт касиєрский. 5) Звіт комісиї контрольної. 6) Вибір нового Виділу. 7) Внесеня і інтерпеляциї членів.

Виділ політичного товариства „Дрогобицка Народна Рада" повідомляє отсим, що заповіджені в числї 65. „Дїла" загальні збори сего товариства з причин від Виділу независимих не відбудуть ся 23. цьвітня с. р., а в тиждень пізнїйше, то є д. 30. цьвітня с. р. в понеділок по неділї Мироносиць в Дрогобичи в Рускім Касинї о годині 1. пополудни з таким порядком дневним: 1) Жаданя Русинів щодо проєкту реформи виборчої, внесеного бар. Ґавчон в державній раді. 2) Жаданя Русинів повіта дрогобицкого в справах шкільних. 3) Внесеня членів.

З товариств:

З тов. „Академічний хор Бандурист". В неділю д. 22 с. м. о год. 3. відбуде ся засїданє виділу в кімнатї при улици сьв. Марка (8. II. пов.), а в понеділок 23. с. м. о год. 7½ точно, відбуде ся перша посьвяточна проба в кімнатах тов. „Боян". — *І. Тиховский.*

Урядові вісти:

Із станиславівскої епархії. Конкурсовий іспит відбуде ся 15. мая і в слїдуючих днях. День перед конкурсом мають зголосивші ся особисто явитись в консисторскій канцелярії. — Консист. совітником з крилош. відзнаками іменований о. Григ. Ковч з Лисовець. — На конкурс з реченцем до 15 мая виставлена парохія при каринм заведеню в Станиславові. — Канон. інституцию дістали Сава Ломницкий з перемискої епархії на Садки, Ант. Кардовский на Глибоку і Евг. Калинович на Обертин. — Від конкурсового іспиту увільнений на 6 лїт о. Андрей Завадский з Микитинець. — До духовної епарх. звязи принятий о. Волод. Яримович з львівскої епархії. — Волод. Давидович увільнений з дух. епарх. звязи для принятя до львівскої епархії. — Увільнений Йос. Проць від завідательства ex currendo в Хриплинї. — Введені: Волод. Стотанчук в завідательство Устя зеленого, Волод. Барановский в завідательство Хриплина, Іван Мокрицкий в сотрудництво Космача і Василь Ковч в завідательство Росохача. — Правительство признало дотацию для прив. сотрудників в Жабю-Ільця і Волчківцях. — Консисторія предложила правительству назначити дотацию для приватних сотрудників: в Дзвинячи, Озерянах, Ямници, Побережи, Яблоници, Будилові, Гарасимові і Кулачківцях.

Бібліографія:

— **Нова Громада**, книжка 2., за лютий 1906. Зміст: Двоє рідних (Шевченко і Гейне), Б. Грінченка. — Ecce homo. Оповідання І. Григоренка. — Шевченків „Кобзарь" на селї. Б. Грінченка. — Сміх. Оповідання М. Коцюбинського. — Гейнріх Гейне. — Мавpський король. З Гейне, Л. Українки. — Північне море. З Гейне, Б. Грінченка. — Чого нам сумно згадувати про Шевченка? В. Мировця. — Два горя. Оповідання М. Загірньої. — Сенатор. З Беранже, В. Сивенького. — Національна та інтернаціональна ідея. Перперсторфера. З додатком Б. Грінченка. — Вона не вмірає. Г. Липи. — Мик. Стороженко, Д. Д. — Сьвято у Львові. В-ий П. — З россійського життя. Ф. Матушевского. — За кордоном. Б. Ярошевского. — Бібліографія.

Книжка 3., за березіль 1906. Зміст: Добре дїло. Оповідання М. Левицького. — Сїльський пролїтаріят. О. Білоусенка. — На селї. Вірші Г. Супрунейка. — На новий шлях. Драма Б. Грінченка. — Згадки про Р. Сембратовича. М. Коцюбинського. — З днів журби і гнїву. Вірші М. Чернявського. — За пашпортом. Оповідання А. Тесленка. — Україна і Европа. М. В. — У шахтї. Вірші С. Черкасенка. — Батько. Нарис Л. Пахаревського. — Перша київська етнографічна виставa. М. Павловського. — Відгуки з життя та письменства. Сергія. — З россійського життя. С. Сатковецького. — За кордоном. Б. Ярошевського. — Бібліографія.

„Нова Громада" коштує на рік 8 карб. 50 коп. Адреса редакциї: Київ, Михайлівська ул. 10. Можна передплачувати у Львові в книгарни Наук. Товариства ім. Шевченка, ул. Театральна, 1.

— **Подяка.** Низше підписані складають Високопов. П. д-р Евгенови Вацикови, адв. в Зборові, отсим як найсердечнїйше спасибіг за безінтересовну оборону при розправі, котру підписані мали на денунциянцю жандармериї і озіряньских „петрових" о кольпортажу, а з котрої на злість всїм своїм ворогам вийшли зовсїм увільнені. — *Степан Козовик, академік. Василь Гоца, канд. учитель.*

Ходить о 10 спрІт, які остали по офіциялї судовім Щурку, котрий помер в Тернополї. Меншають вони при ул. Дзялиньских ч. 4 у Львові і живуть в крайній бідї. По смерти матери призначено їм 44 кор. місячної підмоги з фондів урядових. Є 4 лошьки і 6 синів, з котрих 4 ходить до руских шкіл (один Володислав є в V кл. руской гімназиї), — а 1 вступив на практику до „Народної Торговлї" у Львові. 2—3

П. Т. Сим повідомляємо, що нашого лосьвідченого подорожуючого урядника, п. **СТАНИСЛАВА МАКАРЕВИЧА,** вислались мо в повіти: Підгайці і Бучач і уповажнили тогож заключувати для нас житєві обезпеченя. — **„ALLIANZ"**, генеральна агенция у Львові. 1—3

Календарь: Нині: Келестина (дат.: Анзельма); завтра: Томина неділя (дат.: Віда); позавтра: Теренция (дат.: Войтїха).

В Colosseum від 1 до 15. цьвітня. Нова сенсаційна програма. Сто образців в росийскої революциї. В неділї і сьвята по 2 представленя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому" в второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—3 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. полудневих від 8—6. — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в днї звич. за згодошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а в второк і пятницю також по полудни від 3—5.

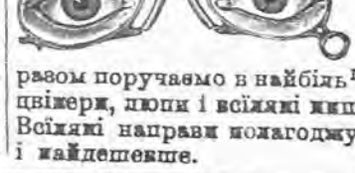
ПРИГАДКА ДЛЯ ПОСЛЇПЛАТНИКІВ!

Хто має у себе в хатї мій **сегорічний ілюстр. музичний календар** (також за 1905 р.) нехай буде ласкав собі пригадати, чи вже за него заплатив?... Як ще нїт, то просить ся о прискоренє висилки переказів (за знижкою 1 корона) ще в сім мїсяци, не вижидаючи дальших для мене коштовних і немилих пригадок. Адреса видавництва: *Р. Зарицкий Львів, ул. Сикстуска ч. 62.*

Інгалятория д-ра Буллінґа
в Станиславові
уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенґаль, Зальцбруи і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїчення носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, спеціяліст від згаданих недуг. 293

Бюро будівляне
Теодора Мельничука
в Ярославі
приймає до виконаня **пляни і ноштосписи церков** каплиць, плебаній, домів мешкальних, **упрзву і підприємства повисших будівель.** 20 б 7—15

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. уприв. гал. акц.
Банку Гіпотечного
купує і продає
всякі папери цінні і монети
по найдешевшім курсї деннім не числячи нїякої провізиї. 374

Коперницкий і Син
Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Гаїцкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пізьні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші приборы оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Там де сьвідчать многі подяки і відзначеня, не треба сумнївати ся, що флюід Фелїера з ростинної есенциї з маркою „Elsa Fluid" усмиряє болї, усуває флеґму, скріпляє нерви, лічить інфлюенцу, хрипку, бїль шиї, голови і грудий, дальше недостачу апетиту, давленє в жолудку, корчі, млоснє, заburенє в травленю, здутє, згагу та відбиванє і взагалї усуває горячкові та нервові стани. — 12 малих або 6 подвійних фляшок коштують 5 К, 24 малих або 12 подвійних фляшок 8 К 60 с., 48 малих або 24 подвійних фляшок 16 К без дальших доплат. — Поручає ся також розвільняючі рабарбарові пігулки з маркою „Elsapillen", 6 пуделок оплатно 4 К, 12 пуделок 7 К 60 с. — Заґориньский сироп на кашель 2 фляшки 5 К оплатно. — Замовленя адресувати виразно до: E. V. Feller, Apotheker in Stubica Elsaplatz Nr. 129 (Kroatien.) Остерігає ся перед наслїдуванем і звертає ся увагу на імя „Feller".

274 (9) 1—?

Плащі і ґумові пелєрини
в найновійших фасонах і взірцях *поручає:*
МАҐАЗИН
лінолєум і церат
Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3 476

Найліпші # ДВОФЕЛЬЦОВІ ДАХІВКИ **Генрик Езер**

407 2—14 доставляє низше фабричних цін до кождої зелізничої стациї виключно *Львів, площа Смольки ч. 3.*

„LE DELICE“ Цигаретові тутки Цигаретові паперці

Дістанесь у всіх трафіках. — Головний склад: Wien I Prodigergasse 3. 846

ТЕАТР ЕЗЕРА у Львові Янівска ч. 2

Завтра в неділю два велики представленя.

о год. 4 по полудни по звиженых цінах і о год. 8 вечером по цінах звичайных.

ВЛАСНА РОБІТНЯ БРОНЗІВНИЧА

під фірмою

Спожарский і Устеньский

принимає в часї великого посту всї церковні річи до позолоченя або сріблення, огневого і ґальвавічного, як: **чаші, монстранції, хрести, кадильниці, пауки, сьвічники і пр.** 206 10—10

Під весняні посїви

есть

Жужлева мучка Томаса

знак — зьвізда

найліпшим і найдешевшим

фосфоровим навозом.

Примінена на весну під ростиви:

колосові, окопові, пашні, ярини

і на вогні луки приносить найбільші плоди.

Позір на охоронний знак, пльомбу і означенє зміcту.

Перестерігає ся перед закупном безвартісного товару, означеного на мішках сею

фальшивою *маркою*

ФАБРИКА ФОСФАТІВ В БЕРЛИНІ.

Цінники, книжочки і поучена дає даром і оплатно.

ЙОСИФ КАРРАХ

213 **у Львові, улиця Ягайлоньска число 22.** 10—13

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лікарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порищів і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усунена **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґліцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґліцерини і є сильно напервумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повищої сорти 70 с.

разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в антиках і добрих склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Премійоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкції уживаня, додані до кождої штуки мила

Дістати можна у Львові в антиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Миколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білевского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в **дрогеріях:** Петра Миколяша і С-ки, Г. Гріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У **Вашківцях** н. Ч. у антикаря Еміля Вільнера а також у всїх галицких антиках. 283 5—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

ЛІПІК в СЛАВОНІ

зелїзнича, почтова і телеґрафічна стация в місци.

Першорядне купелеве місце. — Найбільший комфорт. — Одинокі в Европі алькалічні теплиці (64° Ц.) з йодом.

Незрівнані лічничі успіха при всяких катаральных недугах жолудкових і мочевих проводів, *diatesis uratica*, гостци, реґматизмі і ішіяс, скрофулях, рахітіс та всяких недугах врови. — Тинктура, термальні купелї, водолічниче заведенє, інгалятория. — Десять визначних лїкарів. — Проспекти і інформациї удїлює **Управа заведеня.** 395 9—5

Жолудкові терпіня

походять часто наслїдком заворушень у трављеню, що проявляють ся **як недостача апетиту, твердий столець, згага, вітри, нудности, лихий смак, біль голови** і т. п. і нерідко переходять в тяжке ушкодженє здоровли, коли завчасу не зарадите тому.

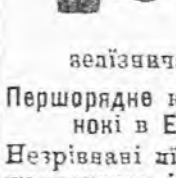
Знаменитим средством на всї ті прояви зіпсутого жолудка показали ся від десятків літ звісні і загально люблені

жолудкові каплї Брадія

тому що побуджують апетит, скріпляють жолудок і усувають легко перешкоди. Успіх певний. Ціна фляшки разом з приписом ужитя **К —·80,** подвійна фляшка **К 1·40.**

При куповаю в антиках треба зажадати виразно лише правдивих **жолудкових напель Брадія** і не дати накинути собі чого иншого. Уважати треба притім на опаковане в червоних пудельках з образком Маріяк охоронною маркою і з підписом *Brady*

Головний склад C. Brady's Apotheke, Wien I., Fleischmarkt Nr. 1/382 висилає за попереднім надісланем або післяплатою квоти **5** К шість малих або квоти **4** К **50** с. три великі фляшки оплатно без инших більше коштів. 926 9—12

Дешеве чеське

піре на постїль

5 кг.: сьвіжо дерте К 9·60, лїпше К 12. біле як пух мягке К 13, К 24, біле як сьнїг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або зворот за оплаченем порта допускають ся.

BENEDIKT SACHSEL Lobes 157

330 почта Шільно, Чехи. 4—5

Адвокат на провінциї

пошукує рутинованого до оборон карних і контрактів дефендента. Бажаних відомість в Ад. 403 міністрациї „Дила“. 3—6

ГРЕБІНЬ до фарбованя волося.

Звичайним чесанем закрашує сиве або червоне волосє на правдиво руснє, брунатне або чорне.

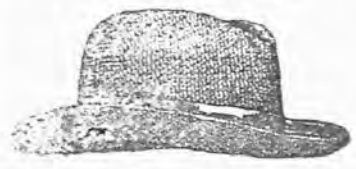
Одна штука уживає ся роками. Тисячі в ужитку. Штука 5 К. Висилає

J. Schüller

II/2 Kurzbauergasse. Nr. 45

796 8—7

СЕЗОН 1906 р.

Фабрика і склад капелюхів

під фірмою

Антін Кафка

(передтим А. КОЖЕЛЮЖЕК)

Львів, улиця Галицка число 4.

(коло польскої катедри)

поручає на весняний і літний сезон КАПЕЛЮХИ і ЦИЛІНДРИ власного виробу, а також фірми П. і Ц. Габґа, ц. к. надворних доставників у Відни та инших найліпших фабрик в найновійших фасонах і барвах по найдешевших цінах. Великий вибір капелюхів для дітий. Цінники даром і оплатно. 290 6—8

ТУТКИ цигаретові в найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетські поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбкірека ч. 7.

ОЧОЧЕВІ ДЕРЕВЦЯ

в добірних родах добрих відьм, із шкілки дібр Диків продає

Михайло Кубіца Таркобжеґ

по дуже преступних цінах. При більших замовленях звичний опуст.

Цінники оплатно і даром. 275 15—15

Одинокє, дійсно англійскє

средство краси

в Белясси правдиве англійскє

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

що усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, плтна від недуги печівки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огірковє мило 1 К, Крем огірковий 2 К, пудер 2 К і 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa** антика, Budapest Erzsébetfalva.

Головні склади в Галичинї: антика Жигм. Рукера, Львів і антика Ф. Брайвра, Перемишль, площа „на Брамі“ ч. 4 і у всіх антиках і дрогеріях. 79 4-15

ПОПОВА

найліпший чай на сьвіті.

Звертаєсь увагу на російскі цлові бандероли оригінального опакованя і охоронну марку К & С.

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

що знане загально як найзнаменитше, успокоюче біль средство по цінї 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всіх антиках.

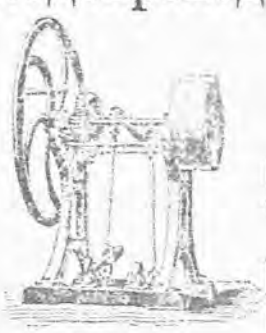
При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пудельках з охоронною маркою „Якор“, в антики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 929 41—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, I. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Водопроводи, Каналїзация

для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у Львові, ул. Коллонтая ч. 6.

Центральне топленє. Світло ґазове і елєктричне. — Всїлякі уряджена промислові. Млини, тартаки, горальні.

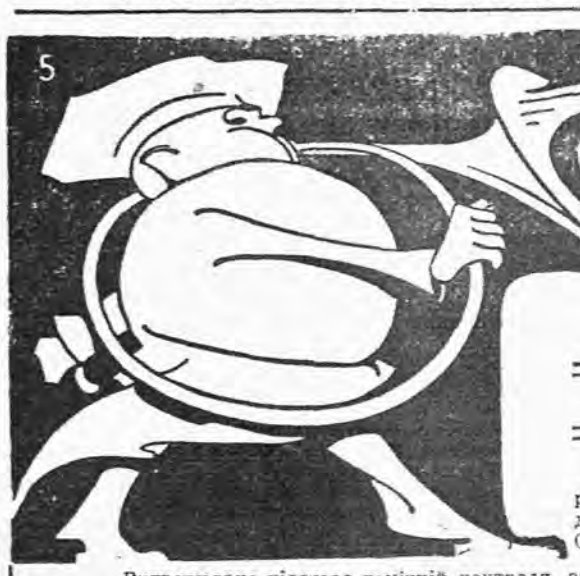
Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і елєктричні.

Громозводи на Божі доми, телефони і елєктричні дзвінки.

741 34—52

Адреса на телеґрами **„Кальоря“ Львів.**

Фабрика спожинчих средств „CERES“, Ашґ.

в охоронною маркою для

= омасти до страв „Ceres“ =

і

= овочевих соків „Ceres“ =

Ховайка, що хоче попирати стан здоровля у своїй, родині, уживає виключно ТОВЩУ „CERES“ ДО СТРАВ до *печеня, смаженя і вареня* і поставить на стіл лише ОВОЧЕВІ СОКИ „CERES“. 1121 11—12

Витворюване підлягає хемічній контроли затвердженого ц. к. міністерством внутрішних справ дослїдового заведеня для средств поживи, Відень, IX, Spitalgasse.

Купуючі омасту до страв „CERES“ мають право піддати товар в оригінальним опакованю безплатно дослїдови згаданого заведеня.

Основна зам.: Кождий кусник мила з маркою **„Шіхт“** є тарантовано чистий і позбавлений від всяких шкідливих складників.

Запорука: **25.000 корон** платить Фірма **Ґеорґ Шіхт, Аусіґ** кождому, хто докаже, що ее мило з маркою „Шіхт“ заключає в собі ані небудь шкідливі домішки.

МИЛО ШІХТА

(з оленем або ключем)

615а 12—20

є найліпше і найдешевше до уживаня!

Чудесна, інтензивна сила чищеня і велика видатність мила Шіхта, его лагідність і безуслівна чистість основують ся на специяльнім способі виробу і на дуже старанним доборі потрібних до виробу сирих материялів, котрі по найбільшій части вироблює ся в власних закладах з специяльним узглядненем їх призначеня. Міліони разів випробоване і досьвідчене.

ЛОПУШНА н. С. БУКОВИНА

місцевість купелева в горах серед гарних смерекових лісів. Купелї в ріці або в парни, сонящі або в піску. Парк, Lawn tenis з вигідні стежки до проходів по околичних горах. Почта в місци; станция зелїзнича Межиброди 4 клм. Підводи на жаданє. Покої в обстановою і постелию. Ресторан християнський, сала до танців, більярд, часописи руські і німецкі.

В сезоні купелевім від 1·/7 до 31/8 музика.

Проспекти розсилає заряд дібр бар. Ю. Василька в Бергометї н. С. або Заряд купелевий в Лопушні. 372 2—3

Дивани, портиєри, фіранки, меблеві материяли

в колосальнім виборі.

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.

Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 450 К за 1 м. □.

Ілюстровані цінники даром. Взірці висилаєсь оплатно.

В, Адамский, Львів, Готель Жоржа.

212 16—30

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 69 Львів, понеділок 10. (23. цьвітня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte: F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11: Haasenstein & Vegler. Wallnischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
В Австрії *За границю*
на цілий рік 32 к. 44 к.
на пів року 16 „ 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік 28 к. на пів року 14 к.
на чверть року 7 „ на місяць 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция ві ул. ч. 24 ул. Батория. Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. Реклямації неопечатані вільні від оплати.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку; інсератову доплату 30 ст. місячно і в рубриці „Надіслане" по 50 с. Почасти і більші оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

†

Отець Данило Танячкевич,

парох в Закомарю, совітник митрополичої консисторії з крилошаньскими відзнаками, оден з найстарших народовців перших 60-тих років мин. стол., невсипущий робітник на всїх полях народної справи, член усїх народних руских товариств, почесний член Тов-а „Просьвіти", упокоїв ся в Бозї дня 21. цьвітня 1906 р. в Закомарю.

Покійний Данило був потомком старої сьвященичої родини з України, котрої гнїздом у Галичинї було село Дїдилів в нинїшнім каменецкім повітї. Там родив ся він 6. падолиста 1842. р. Перші науки побирав в школї в місточку Виткові а опісля у Львові, де пройшов і цїлу гімназию (іспит зрілости здав 1860. або 61. р.) а відтак богословскі студиї. По висьвяченю на сьвященика 1867. року дістав посаду приватного сотрудника в Станиславчику, а 1868. року посаду завідателя убогої капелянії Закомар, олеського деканата в золочівскім повітї, там згодом став парохом і прожив там до смерти. (Закомар, після Шематизму за 1906. рік, має всего 653 душ Русинів).

Пок. Данило ще учеником висшої гімназиї заявляв щире народолюбство і гуртував коло себе молодїж. Запізнавши ся з д-ром о. Михайлом Осадцою (автором руской граматики) діставав від него українські книжки, студиював їх, переписував і роздавав до читаня молодїжи. В початках 1860-их років український літературний рух в Росиї відбив ся благодатно на Галичинї. Твори Шевченка, Кулїша, Марка Вовчка, Стороженка і иных одушевляли молодїж, а одним з перших пропаґаторів української літератури і єдности закордонної України з галицкою був пок. Данило. Кажуть, що то за почином пок. Данила купець Мих. Димет спровадив уперве українські видавництва з Петербурга й Києва до Львова. В духовній семинарії зорганізував він групу Українців (як Юлїян Целевич, Нат. Вахнянин, Слюсарчук, Гудик і инші) і удержував зносини з Волод. Шашкевичем, Евг. Згарским, Фед. Заревичем, Ксеноф. Климковичем і иншими однодумцями. Для ширеня українського духа вже і серед молодїжи середних шкіл, зараз в перших 1860-их роках почато орґанїзувати по гімназиях тайні ученицкі товариства „Громади". Незвичайно енергічну дїяльність в сім напрямі розвивав пок. Данило. З мурів семинарії безлїч листів слав він до молодїжи, поучав, заохочував, додавав духа, а в часї вакаций відвідував провінциині курені. Коли часом треба було, то пок. Данило сам виготовляв і висилав до відчитаня промови на провінцияльні вечериці в память Т. Шевченка. Розуміє ся попри те вів він переписку і зі старшими Русинами на провінциї, приєднуючи їх до української национальної ідеї. Робив він, якби у него було десять рук, а справу обіймав широким зором. Коли зараз в перших 1860-их роках появились в „Слові" поезиї Федьковича, пок. Данило навязав з буковиньским поетом дружну переписку і приєднав єго до української ідеї, визволивши єго з під впливу Богдана Дїдицкого. Коли появили ся перші українські видавництва у Львові „Вечерниці" в початках 1862. р., відтак „Мета", „Нива" і инші — він під псевдонїмами писав до них (перший єго псевдонїм був „Будеволя"). В половинї 1860-их років пок. Данило враз із иншими народовцями широ заходив ся о повалене Московщини в Рускій Матици, однакож безуспішно.

Ставши сьвященником на селї, пок. почав практично трудитись для народу живим словом і дїлом, відложивши на якийсь час перо. Письменну працю розпочав наново дуже живо в 1870-их роках по-трохи в „Правдї" а головно книжками й брошурами на ріжні теми. І так: 1877. р. видав він „Соціялисти межи семинаристами ?! Студія призбирана О. Обачнымъ" (з нагоди звісної нагінки бувшого намісника гр. Альфреда Потоцкого на руску молодїж) і „Наші просвітні починки. Критичний озирк подав Д... Т...", — в 1878. р. видав: „Найлекшй задачи зъ народнои економіи. Передавъ О. Обачный", „Пожарнй слуги. Передавъ О. Обачный", „Публична продажь!", „Симптомы епидемичнй" і „Скажѣмъ собѣ разъ цѣлу правду въ очи. Вып. I."; в 1883. р. видав він свій проєкт кас позичкових „Як заводити Правды на ладъ Закомарскои Правды" а в 1884. „Скажѣмъ собѣ разъ цѣлу правду въ очи. Вып. II." В сій порі своєї письменної дїяльности пок. Данило головну увагу звернув по перше на економічну народну орґанізацию (тай до кінця житя щиро трудив ся в тім напрямі), а по друге на уємні сторони відносин нашого духовенства до народу, котрій то справі були присьвячені оба випуски книжки „Скажѣмъ собѣ разъ цѣлу правду въ очи".

Полїтичне житє Русинів також завсїгди інтересувало пок. Данила. По сумних виборах до сойму в 1879. р. він був між тими народовцями, котрі для ратованя галицкої Руси старались навязати зносини з „Русскою Радою", однакож подану руку до спільної роботи бутні москвофіли відкинули. В 1879. і 1883. р. в золочівско-глиняньскім повітї підпирала часть тамошних Русинів єго кандидатуру до сойму, однакож безуспішно (в 1883. р. він зрік ся на користь Рожанковского). Аж при виборах 1897. р. в марті удалось єму вийти на посла до ради державної з IV. курії округа Золочів-Перемишляни (291 голосами на 536 голосуючих). В палаті послів належав він до независимих (як д-р Окуневский і д-р Яросевич, поки не вступив до клюбу соціялїстів). Там він вперве промовляв яко генеральний бесїдник при дебаті над надужитями виборчими в Галичинї. В маю 1897. поставив він внесене проєкту закона о рівноправности народностий. В марті 1898. р. представив він тодїшну нужду галицких селян в наглячім внесеню о державну поміч для сих селян і лично орудував в сій справі у міністрів Райдта і Бема. В жовтни 1899. р. поставив він дуже важне внесене, взиваючи правительство, щоб держава викупила всї селяньскі довги в Австриї. Відома також енергічна дїяльність пок. Данила в справі осягненої поправи долї вдів і сиріт по наших сьвященикаx. В 1899. р. пок. Данило видав у Відни брошуру „Das österreichische Staatsbürgerrecht als das oberste leitende Rechtsprincip für die Lösung der Nationalitätenfrage und der durch sie bedingten Verfassugsfrage in Oesterreich vom ruthenischen Pfarrer Daniel Taniaczkiewicz, Reichsratsabgeordneten" а другу в 1900. р.: „Verständigungs- und Verständnissaction. Mahnschrift an Seine Excellenz den Herrn Ministerpräsident Dr. Ernest v. Körber, entsendet vom Vertreter des ruthenischen Volkes, Pfarrer Daniel Taniaczkiewicz".

При слїдуючих виборах в золочівско-перемишляньскім окрузї до ради державної в 1900. році вороже єму краєве правительство повалило єго воплючими надужитями. Про сей взорець „Der galizischen Wahlen" пок. Данило вислав пропамятне письмо до мін. Кербера (надруковане тоді в „Дїлї") а в додатку розіслав в нїмецкім перекладі (Denkschrift, друкованій у Відни) усїм послам ради державної.

Пок. Данило, хоч лихом битий, цїлий вік свій убогий (а здавна повдовілий отець родини), від довшого часу й хоровитий, до самої смерти не переставав думати о добрі свого народу і своєї України. Читачі „Дїла" знають, як часто він в „Дїлї" відзивав ся в найріжнороднїйших справах: полїтичних, економічних, просьвітних, культурних. І сам давав ініциятиву і підпирав кожду чужу спасенну думку. Кілько то труду взяв він на себе своїм проєктом льотерії на дяківский фонд (при чім ще, як показалось, неоправдано зазнав великої прикрости)! Ще торік поїхав він на противалькоголічний конґрес до Пешту і здав з него широко справу в „Дїлї". Як щиро заняв ся він справою зарібкової еміґрациї до Нїмеччини! Або кілько, він написав статий в справі „Сїльского Господаря" (ще в грудни 1905. р. в „Дїлї"!

Була се від молодости до послїдного віддиху горяча душа, палаюча бажанем послужити свому народови, своїй Украйні. І послужив, кілько лише стало сил і змоги. Память єго, як одного з перших дїячів-Украйців в Галичинї, останеть ся дорогою усїм нам Украйцям.

Честь памяти великозаслуженого о. Данила Танячкевича і земли єму пером!

Полїтичний огляд.

Австрия.

Завтра розпочинають ся наново засїдани палати послів державної ради. На дневнім порядку яко перша точка стоїть справоздане військової комісиї о новім військовим законї. На першім засїданю буде також внесене предложене о удержавнено зелїзниї Фердинанда. На пополудни скликано засїданє виборчої комісиї, в котрім веде ся еще генеральна дискусия над правительственим предложенєм. Як довго ся дискусия протягне ся, зависить від результату компромісових переговорів о число мандатів для ріжних сторонництв парляментарних. Деякі побічні питаня, як компроміс в Д. Австриї (між християньско-социяльними о провінциональні міста), в Г. Австриї (о утворене двох нових міских округів), і між Молодочехами а аграристами (о мандати з сїльских громад), здаєть ся вже полагоджені. Неполагоджені суть головні справи: национальна пропорция і позискане Поляків. Польска шляхта не гадає відступати від своїх безлично неможливих жадань.

Для „державних конечностий" Ґавч здаєть ся еще не має запевненої більшости. Президент міністрів шукає для того мира з Чехами і Поляками, але такого, котрий би не загнав знов Нїмців ані в обструкцию, ані в опозицию. Длятого бар. Ґавч хоче позискати Чехів і прилучити їх до парляментарної більшости, на котрій міг би оперти ся парляментарний кабінет.

З Угорщини.

Згадана вже нами проклямация цїсаря до народу Угорщини, котру надруковано в хвили, коли не було найменшої надїї на компроміс між короною а коалїциєю, а котру знищено, бо нагла капітуляция коалїциї зробила єї безпредметовою, дістала ся в якийсь спосіб до редакциї одного будапештеньского дневника, котрий єї оголосив.

Проклямация зачинає ся словами: „До народу нашої вірної Угорщини". На самім єї початку описує ся ситуацию, яка настала в наслїдок того, що меншість палати послів не давала більшости по кілька разів виконати своєї волї, що коалїция по нових виборах не допустила до того, щоби з більшости без ушкоди прав Корони було утворене правительство на основі, на котру можна би згодити ся. А коли в червни минувшого року іменовано в тій цїли правительство, щоби дійти до якогось порозумїня з коалїциєю, то она тоту конституцийну пробу відкинула в такій формі, яка просто противилась королївским правам, а опісля стала ще викликувати опір урядів і зневажий против виконуючих властий навіть в таких справах, в котрих уряди обовязані безусловно виконувати розпорядженя правительства.

Та й наші найвищи заходи говорить ся в проклямациї дальше щоби спонукати коалицию до обняття правительства, розбили ся об уперте становище коалїциї, котре не згоджувало ся з § 11. закона угодового з 1867. р. отже й противилось нашим володїтельским правам. Коли-ж ми серед таких обставин видли, що від сего парляменту не можна сподївати ся успішної дїяльности для краю, були ми змушени заявити, що застерігаємо собі скликати як найскорше новий парлямент. На наш превеликий жаль мусїли ми переконати ся, що теперішна пора, коли уми стоять ще під вражінем штучно літами підтримуваного роздражненя, не відповідна до того, щоби переводити нові вибори і пристрастною боротьбою виборчою ще в більший мірі потрясати основами держави. В наслїдок примусу обставин відступаємо длятого поки що від скликаня парляменту в надїї, що спокій і законний порядок вернуть небавком назад, по чім Ми, ідучи за щирим бажанєм нашого серця, будемо могли розпорядити скликанє парляменту. Заким же то буде можливе, есть нашим обовязком старати ся о постійність державної адміністрациї та о заспокоєнє потреб держави, які не можна відкладати. Наше правительство буде сповняти і на будуче свою задачу на основі обовязуючих законів і буде виїмково уживати лиш таких способів, які конче потрібні для загального добра, в тій надїї, що они одержать пізнїйше законну абсолюторию.

Дальше говорить ся в проклямациї о угоді з 1867 р. і каже ся: Тота угода єсть ненарушимою частию угорской конституциї і ми обовязалися нашою королївскою присягою єї держатися. До цїлости запоручених в нїй прав належать не лиш ті, що відносять ся до народу і парляменту, але також і ті володїтельскі права, котрі очевидно яко угода забезпечені для короля. Єсть нашим обовязком монарха берегти і ті права і боронити від всякого нарушеня. Наші монарші обовязки будемо і дальше як

доси сповняти і увіряємо наш угорский нарід, що ми далекі від того, щоби позбавляти нашу любу Угорщину законної окремішности державної і в який небудь спосіб обмежати національний зміст єї уладжень та відбирати краєви благодати конституційного житя. З непохитним довірєм до вірности для короля і любови вітчини угорского народу та з найлїпшою надїєю, що відповідно до нашого королївского бажаня з повернєнєм нормальних відносин так часто випробована полїтична зрілість народу потягне за собою розширенє полїтичних правнатї верстви народу, що нинї ще від них виключені, віддаємо сим в опіку нашого улюбленого угорского народу ті виходячі з нашої володїтельскої совісти міри правительства з тим горячим бажанєм, щоби небавком настав той щасливий час, в котрім би любов вітчини короля і вірність народу для короля могли сполучити ся тревало і без перешкоди для хосенного спільного дїланя.

На паперах було виписане число президий міністерства справ внутрішних 3000 з 1906 року.

Сей документ, датований з дня 10. цьвітня с. р. з підписами „Франц Иосиф“ і барон „Геза Фєєрварі“, уважають за доказ, що почин до зміни ситуації вийшов таки від коалїції, бо зі сторони правительства і корони було вже все приладжене, щоби дїло правлїня вести дальше без огляду на коалїцию; того дня мали згадану проклямацию розкинути в мілїонах примірників по цїлій Угорщині і вже все було приготовлене до того. Мовчаливі складачі зложили були тоту проклямацию ще в перших днях цьвітня в державній друкарни в Будї. Дня 4 с. м., коли то відбули ся звістні сходини Фєєрварі'го з Кошутом в помешканю тодїшного пос. Барабаша в Будапештї, привезено тоту проклямацию на пять наборових возах до будинку міністерства справ внутрішних. Проклямация була вже впорядкована після громад і приготовлена до висилки почтовой так, що лиш треба єї ще було відвезти на зелїзницю.

В четвер, отже того дня, коли бар. Фєєрварі був вже у Відни і там переговорював з Польовїєм, мала розпочати ся висилка пакетів до поодиноких громад. Але здає ся, що внаслїдок переговорів, які завів бар. Фєєрварі, розпоряджено инакше і висилка не відбула ся. Дня 10 с. м., коло вже гр. Андраші обняв своє урядованє, відвезено на приказ бувшого міністра Крістоффі'го тоту проклямацию на пять возах до фабрики, в котрій старий папір товчуть в ступах і перерабляють опісля на паперову масу, з котрої роблять картон, уживаний до виробу всїляких коробок та на окладинки до книжок. Міністер Крістоффі дав фабрицї той цїнний материял за дармо, але під услівєм, щоби нїхто в сьвітї не довідав ся, що знаходить ся в тих пакетах. Властитель фабрики ужив до роботи людий не умїючих анї читати анї писати, а робота відбувала ся під доглядом одного урядника з міністерства справ внутрішних. Ві второк, середу і четвер тамтого тиждня потовчено в ступах три повні фіри тої проклямациї; в пятницю, суботу і через великодні сьвята робота спочивала. Четверту фіру пакетів потовчено по сьвятах ві второк а пяту в середу сего тиждня. Здає ся отже, що якимсь способом один примірник тої відозви дістав ся до газети, котра оголосила єго цїкавий для історий зміст.

Хорватия.

Хорвати мабуть не зовсїм вдоволені успіхами угорской коалїциї взглядно теперішними відносинами, коли пос. Емерих Иосипович відмовив рішучо приняти теки міністра для Угорщини. Він мав сказати, що не хоче ніяких услівями стати міністром для Хорватиї, бо не хоче своїм іменем покривати политики хорватской правительственної партий. На зборах націоналної партиї хорватской в Загребі, які відбули ся з нагоди скликаня хорватского сойму, заявив д-р Томасич, що факт сей, що ще не іменовано міністра для Хорватиї, не уважає за некористний, бо є се лиш знаком, що народна партия і край жадають, щоби міністер для Хорватиї мав повне їх довірє.

Тридержавний союз.

Минувший тиждень зазначив ся дразливою дискусиєю на тему міжнародних відносин і животности тридержавного союза. Сю дискусию викликала небувала так формою як і сердечностию депеша цїсаря Вільгельма до австро-угорского міністра заграничних справ. Австрия зробила Нїмеччинї величезну прислугу. Справа з Мароком стояла так, що богатий сей край мав стати ся предметом визиску одної лише Франциї. Нїмеччина старала ся за всяку цїну недопустити до сего, старала ся з мароканьских скарбів уратувати дещо і для своїх купців та промисловців. Дипльоматичною форсою довела Нїмеччина до того, що справу упорядкованя відносин в Мароко, се значить справу експльоатациї Марока віддано міжнародній конференциї. На сїй конференциї по сторонї Франциї стояли Англїя, Росия, Іспанїя і член тридержавного союза, т. є. трактатовий союзник Нїмеччини — Італїя. Як би не Австрия, то Нїмеччина була би програла справу. Австрийский делєгат Вельсерсгаймб так довго висував найріжнїйші компромісові проєкти, аж єму повело ся перефорсувати ухвали, можливі до принятя Францією і не усуваючі Нїмеччини від богатої миски мароканьскої. Своєю телєграмою до Голуховского цїсар Вільгельм задокументував не лиш свою вдячність супротив Австриї, але також задемонстрував против свого „союзника“, котрий в сїй, важній для Нїмеччини справі станув против Нїмеччини і тридержавного союза. Що се дїйсно була демонстрация против Італії, доказує факт, що коли всї голови держав висилали до Італії кондоленциїні телєграми з причини великої катастрофи в околици Везува, то одна Нїмеччина сильно принізнила ся з сею кондоленциєю. Демонстрация Вільгельма і сердечні відносини між Італїєю а Францією можуть бути дїйсно доказом, що оден з членів тридержавного союза, іменно Італїя перестала бути союзником другого члена союза — Нїмеччини. Також між Австриєю а Італїєю відносини суть напружені, іменно через ривалїзацию обох держав на Балканї. Обі держави мають претенсиї на Альбанию. Через те Італїя і Австрия суть більше ворогами, нїж союзниками. Тридержавний союз фактично істнує лиш формально.

Франция.

Франция була в минувшім тижни занята цїлим рядом страйків сполучених з небезпечними кровавими заворушенями. Сї заворушеня мають революциїнний характер. Страйкарі бють не лиш страйколомів, але кидають ся на війско. Правительство не може дати собі ради з сими заворушенями, бо з одної сторони не хоче поступати безглядно, щоби не доводити до більшого роз'яреня, а з другої сторони не може стояти безчинно з оружием при нозї і дивити ся на рабунки і морди. Теперішний рух є тим більше необчислений в своїх наслїдках, бо дотеперішні социялїстичні єго провідники стратили власть і вплив над масою і неможуть єї удержати в карбах.

Англїя.

В Англії стала ся актуальною справою справа безконфесийної школи, видвигнена правительством. Англїйский епископат розпочав против дотичного предложеня правительственного широку агїтацию між масами. Англїканьский епископат видав против проєкту спільний лист, заохочуючий духовенство і вірних до найенергічнїйшої борби. Також католицкі епископи мають заявити ся против проєкту на найблизшім синоді і заявлять, що вони готові приняти на себе всї кошти удержаня дотеперішних шкіл без правительственної помочи.

Похорон Федя Недїльского.

Станиславів 21. цьвітня 1906.

В пятницю дня 20. цьвітня поховали станиславівскі Русини Федя Недїльского, господаря чи властиво зарібника з Лядского коло Нижнива, котрий серед звісних подій з 28. лютого дістав постріл з манлїхера в зад ноги і помер в станиславскім шпитали в ночи з 17. на 18. цьвітня.

Про смерть Недїльского оповістили величезні плякати з підписом „Русини Станиславівскі“; мова сих оповіщень була коротка і без нїяких запросин до участи.

Около 5-тої годины вечером маси людий залягли подвірє і улиці довкола загального шпиталю, положеного при самім кінци улиці Казимирівскої, гостиниця ведучого до Богородчан.

В трупарни шпиталю голосили над домовиною покійника вдовиця і четверо сиріт, оплакуючи смерть батька. Прибули свояки і „Сїч“ з Лядского, а на домовинї зложено великий зелений вінець з синьо-жовтими лентами від станиславівских Русинів, терневий вінець з червоними лентами від социялїстів з Станиславова і рівнож терневий вінець з чорними лентами від социялїстів з Чернієва. Полїциї мало було видно, а перед вїздом на на шпитальне подвіря появило ся двох чи трох комісарів в цивільнім одязї.

Коли заїхав величавий ошклений караван з чорно одягненою прислугою, вийшло духовеньство до каплиці, а відправивши похоронний обряд, випровадили домовину. Селяни не дали взяти домовину на караван, а понесли через цїлу дорогу на плечах, а треба знати, що зі шпиталю на цвинтар найменше година ходу.

Провадив похорон о. декан Пачовский з Богородчан старих в сослуженю о. містодекана Кульчицкого з Підпечар, о. совітника Порайка з Станиславова, о. пароха Бровка з Крехівців і місцевих сотрудників оо. Марчака, Гисовского і Проця, — разом сїм сьвящеників. Перед домовиною несено три вінці, за домовиною поступала родина, а дальше великі маси народу. Вже похід двигнув ся, аж ту з противної сторони наплили нові маси людий замкненими рядами і пристали до походу похоронного; се прибуло 2000 робітників з варстатів зелїзничих. Коли ті непереглядні маси людий розвинули ся в похід улицею, можна було сконстатувати, що найменше 10.000 людий взяло участь в похоронї, бо навіть „Słowo polskie“, котре звичайно обкроює число учасників, подає в телєграмі цифру 7000 людий. В тім походї були всї стани заступлені, попри інтелїгента машерував робітник, а там елєгантно убрані дами, то знов селяни з околичних сїл, богато молодїжи і т. д. Переважала мійска публика, зі сїл задля весняних робіт поприходили лиш депутациї по кількох з кождої громади.

Та непереглядна маса пішла в напрямі міста, коло ц. к. староства, попри бурсу руского товариства педагогічного, руску бурсу дївочу і льокаль руских товариств, де з балькону маяла чорна хоругов; потім серединою міста через площу Франц-Иосифа і перейшла на улицю Сапіжиньску (Тисьменицку). Вікна, балькони, паркани і дахи були переповнені видцями; з льокалю польского касина приглядав ся похоронови староста Прокопчиц, а на бальконї стояли радники судові, ті самі, що за кількапацять днїв будуть судити товаришів покійного Недїльского. Лад походу похоронного був взірцевий, завдяки заходам комітету. Такого похорону Станиславів ще не бачив, а так хиба князїв або королїв ховають; всї ті тисячі людий ішли мовчки, тихо ступаючи до звуків хорального сьпіву „Христос воскресе“. Мимоволї насувались рефлєксиї: що се робить ся, длячого ті люди провадять домовину Федя Недїльского? Атже се був нуждар, про котрого нїхто не знав, що такий десь там в Лядскім живе і працею рук на прожиток заробляє! Та нї, не о особу саму ходило, але о ідею, котрій ті тисячі людий поклонили ся, віддаючи послїдну прислугу Федеви Недїльскому. Ся ідея борби против насильства, самоволї, визиску і всїляких галицких лайдацтв злучила десятьтисячну товпу в оден величавий похід без ріжниці стану і віроісповіданя. І видно з того, що се брехня, коли вшехпольскі газети уважають події в Лядскім „wynikiem niesumiennej agitacyi“, коли ті десять тисяч людий солїдаризували ся зі „злочинцями“! Сильним средством агїтацийним були насильства, а слїдчі арешти і засуди приєднають для ідеї нові тисячї поклонників, бо чує кождий, що воно дїє ся зле, що так не повинно бути!..

На станиславівскім цвинтари зазеленїло, а в однім місци ґень осторонь чорніє сьвіжа могила. Се місце вічного супочинку для покійного Федя Недїльского. В той бік двигнув ся похорон, а вмить цїлий цвинтар залягли маси людий.

По релїгійних обрядах пішли бесїди. Перший промовив о. містодекан Кульчицкий, потім п. Михайло Губчак, дальше соймовий посол Гурик, адвокат д-р Трильовский з Коломиї, селянин-сїчовик Будз з Кутів, в імени социялїстів адвокат д-р Зайнфельд з Станиславова (по польски) і від руских социялїстів п. Королюк з Чернієва. Бесїдником від станиславівских Русинів був п. Губчак, він був з гори десигнований, длятого можу передати текст єго промови:

„Законом природи, законом великого Бога, ми передали тїло Федя Недїльского, господаря з Лядского, земли. Земля-мати приняла його своїми теплими руками, обняла любовію; получились з собою не вороги, получились з собою давні знакомі, товариші. Бо 50 майже лїт покійник голубив землю своїми чорними руками, 50 майже лїт росив її кріваним потом, 50 майже лїт змивав її гіркими від горя сльозами. Земля йому не затяжить; вона дасть йому свою власну стать. Вона могилою і цьвітом-деревиною передасть память, що се місце господаря Федя Недїльского. Весною лїтом прилетить пташина, зимою вітер-хуртовина попестить та передавати-ме вістку у рідне село, що тїло тут, а дух улетїв, улетїв не по воли.

„Законом природи, законом великого Бога, нїхто не має права розлучати силоміць духа від тїла. Ся могила вкаже, що сталось инакше.

„Дня 28-ого лютого рано йшов Недїльский на роботу, щоби свою жінку і четверо дїтий мав чим погодувати, та сердега вже не вспів, бо ворог манлїхер, котрого справив за власний гріш, не дав йому дїтий нагодувати.

„Був наказ шляхтича-намісника: „Na każdy sposób wszystkich aresztować“ і офірою того наказу впав Недїльский по двох місяцях муки.

„Тїло вбито, але духа не вбито. Сей дух чистий мов хрусталь понїс ся по рідним краю до 30 мілїонів сердець, понїс ся високо в гору, а там застав уже: Михайла Безтїльного, Ілька Шумеґу, Анну Смучкову, застав Петра Стасюка і инших вже десятки, сотки. Застав не самих, а в купі на розрадї із 30 мілїонами сердець українського народу.

„За хвилю розлучимо ся з тїлом. Могила на прощанє дасть небавки маєву зелень Тобі, жінко, Вам дїточки і Тобі український народе.

Для духа розлуки не буде,
Бо дух до духа підлїтає,
До спільної мети вже несесь:
В свобідній вольній Україні.
Христос воскресе!“

Промови закінчили ся по годинї 8-мій вечером, а потім всї вертали до міста. Три групи вирізнили ся: члени „Сїчий“, сьпіваючи свої пісни, попровадили адвоката д-ра Трильовского, перепоясаного червоною сїчовою лентою, на дворець зелїзницї; социялїсти потягли при звуках Czerwon-oro sztandar-y на площу Міцкевича коло театру і виголосили там промови на тему реформи виборчого права, а Русини-Станиславівцї пішли походом сьпіваючи національні пісні, під льокаль руских народних товариств. Там з балькону приняло їх зібране руске жіноцтво піснею „Ще не вмерла Україна“; аж вкінци около девятої години на зазив полїциї учасники розійшли ся.

Смерть урядника.

Оповіданє Ант. Чехова.

В оден чудовий вечір не менш чудовий екзекутор Іван Дмитрович Червяків сидїв на другорядним місци і дивив ся в льорнетку на „Корневільські дзвони“. Він дивив ся і спочував себе на версї блаженьства. Але раптом... В оповіданях часто стрічаєть ся се „але раптом“. Житє так повне нежданностями! Отже раптом лице його поморщилось, очи підкотились, диханє застановилось... Він одвів від очий льорнетку, нагнув ся і... ачхи! Чихнув, як бачите. Чихати нїкому і нїгде не забороняєть ся. Чихають і мужики і полїцмайстри і иноді навіть тайні совітники. Всї чихають. Червяків ні трохи не засоромив ся; втер ся хустчкою і, як обходливий чоловік, подивив ся кругом себе, чи не потурбував він когонебудь своїм чханєм. Але тут вже прийшлось засоромитись. Він побачив, що старичок, сидячий поперед нього в першім ряду крісел, старанно витирав свою лисину і шию рукавичкою і бурмотїв щось. Приглядївшись до старичка, Червяків пізнав, що се цивільний генерал Розпихайлів з міністерства желїзниць.

„Я його забризкав!“ подумав Червяків „Не мій начальник, чужий, але все таки нїяково. Вибачитись треба.“

Червяків кашлянув, подав ся тїлом вперед і зашопотїв генералови на ухо:

— Вибачте, ваше превосходительство, я вас забризкав... я не хотячи...

— Нїчого, нїчого...

— Ради Бога вибачте! Атже я... я не хтїв!..

— Ах, сидїть, з ласки! Дайте слухати!

Червяків соромливо, глупо усміхнув ся і почав дивитись на сцену. Дивив ся він, але вже блаженьства більш не спочував. Його почало мучити турбованє. В антрактї він підійшов до Розпихайлова, походив біля нього і, поборовши боязливість, пробурмотїв:

— А вас забризкав, ваше превосходительство... Простїть... Я-ж... не на те, щоб...

— Ах, да що там!... Я вже забув, а ви все про те-ж! — сказав генерал і нетерпляче ворухнув нижною губою.

„Забув, а в самого зліть в очах!“ подумав Червяків, недовірчиво позираючи на генерала. — „І балакати не хоче. Треба-б йому висловити, що я зовсїм не хотїв... що це закон природи; а то подумає, що я плюнути хотїв. Тепер не подумає, так після подумає!“...

Прийшовши до дому, Червяків розказав жінці про свою необхідливість. Жінка, як здалось йому, дуже легкодушно віднеслась до сього; вона тільки злякалась, а потім, як узнала, що Розпихайлів „чужий“, заспокоїлась.

— А все таки ти піди, вибач ся! — сказала вона: — Подумає, що ти себе між людьми поводити не тямиш!

— То-то ось і є! Я вибачав ся, та він якось чудно... Нї одного слова путнього не сказав. Та й нїколи було балакати.

На другий день Червяків надїв новий віцмундір, підстриг ся і пішов до Розпихайлова висловлюватись. Вступивши до гостинної комнати, він побачив там багато прохачів, а межи прохачами і самого генерала, котрий вже почав приймати прошеня. Опитавши скількох прохачів, генерал підняв очи і на Червякова.

— Вчора в „Аркадиї“, як пригадаєте, ваше превосходительство, — почав докладувати екзекутор — я чхнув і... не хотячи забризкав... Виб...

— Які пустяки!... Бог зна що!... Вам що вгодно? — обернув ся генерал до другого прохача.

„Говорити не хоче!“ подумав Червяків, блїдиїючи. „Сердить ся, значить... Нї, сього не можна так покинути... Я йому висловлю“...

Як генерал скінчив бесїду з остатним прохачем і направив ся в середні апартаменти, Червяків ступив за ним і забурмотїв:

— Ваше превосходительство! Як я осьмілююсь турбувати ваше превосходительство, то именно із спочутя, можу сказати, розкаяния! Не навмисне, самі зволите знати!

Генерал зробив плаксиве лице і махнув рукою.

— Та ви просто сьмієтесь, добродію! — сказав він, ховаючись за дверима.

„Якіж тут насьмішки?“ подумав Червяків. „Зовсїм тут нема нїяких насьмішок! Генерал, а не може зрозуміти! Коли так, не стану-ж я більш вибачатись перед сим фанфароном! Біс із ним! Напишу йому письмо, а ходити не буду! Єй Богу, не буду!“

Так думав Червяків, ідучи до дому. Письма генералови він не написав. Думав, думав, і нїяк не видумав сього письма. Прийшлось на другий день іти самому висловлювати.

— Я вчора приходив турбувати ваше превосходительство, — забурмотїв він, коли генерал підняв на нього запитуючі очи: — не для того, щоб сьміятись, як ви зволили сказати. Я вибачав ся за те, що чхаючи, бризнув... а сьміятись я й не думав. Чи сьмію-ж я сьміятись? Як ми будемо сьміятись, то нїякого тодї, значить, і поважаня до персон... не буде...

— Пішов вон! гаркнув раптом генерал, посинївши і затрясшись.

— Що? — спитав ся шепотом Червяків, мліючи від жаху.

— Пішов вон! — гаркнув вдруге генерал, затупавши ногами.

В животї у Червякова щось відірвалось. Нїчого не бачучи, нїчого не чуючи, він посунув ся задом до дверий, вийшов на улицю і поплентав ся... Прийшовши махінально до дому, не здіймаючи віцмундура, він лїг на канапу і... помер.

Переклав *Олекса Ремез.*

Зазначити треба, що полїция заховувала ся зовсїм прилично, не провокувала людий анї своїм числом анї нїяким „urzędowaniem“; длятого й відбувало ся всьо спокійно. Вся полїция і військо були сконсиґновані в касарнях.

П-кий.

З Росиї.

(Телєґрами:)

Варшава. Воєнний стан вже від кількох днїв облегчено. Всї склепи можуть бути отворені до год. 10. вечером а молочарнї і цукорнї до год. 12. в ночи.

Калїш. Оногдї кинено бомбу до поїзду комманданта 15. александрийского полку драґонів, ґр. Келєра, їдучого з жінкою. Бомба вибухла, виновники утїкли.

Лодзь. В наслїдок агітациї социяльної демократиї між робітниками в Лодзї знов кипить. В сїй хвили страйкує около 15.000 робітників. Жандармерию на зелїзничих фабричних стациях узброєно в карабіни. В четвер по полудни полїция і військо окружили пекарню Зайдемана і арештували 80 пекарів, що зібрали ся там на якусь нараду.

Петербург. В наслїдок надходячих з цїлої Росиї вістий про численнї узброєні ватаги, що нападають на каси, уряди почтові і инші фінансові институциї, видав начальник департаменту полїциї в Петербурзї до всїх зарядів полїциї і жандармериї розпорядженє, щоби виступили проти сих ваґаґ з цїлою строгостию, і щоби найдальше до 3 місяцїв по виданю сего розпорядку сї ватаги цїлковито винищено.

Берлїн. До Берлїна доносять з Москви, що директор департаменту полїциї видав до всїх начальників зарядів жандармериї розпорядок, щоби до 28. цьвітня прислали до Петербурга як найдокладнїйші дати про вибраних членів державної думи а передусім про їх полїтичні переконаня. Рівночасно доносять, що росийске правительство рішило ся розвязати думу в слїдуючих 3 случаях: 1. колиб дума жадала знесеня конституциї, з 5. марта, а заведеня нової конституциї виготовленої в державній думі; 2. колиб зажадала від царя зложеня присяги на конституцию; 3. коли-б зажадала уступленя цїлого росийского кабінету.

Відень. „Politische Corr.“ подає в дословнім переводї царский укав до росийского міністра фінансів в справі емісиї нової 5-прц. пожички на 843,750.000 корон). Ся позичка буде сплачена до р. 1956. почавши від р. 1917. через щорічне льосованє. До того часу не може бути анї виповідженою, анї сконвертованою. Також буде вільна від всяких росийских податків.

Баку. Коло військового магазину набоїв викрито тайний підземний льох на 200 метрів довгий, знаменито збудований з тайним складом оружия і найріжнїйших знарядів.

Петербург. З усїх сторін Росиї надсилають Жиди Віттому телєґраму з подякою за те, що завдяки єго успішним розпорядкам не прийшло в часї великодних сьвят до протижидівских забурень.

Краків. „Czas“ доносить, що рільні страйки в королївстві уже починають уставати. Вчера в богато місцевостях обнятих страйком, служба вернула назад до роботи.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Північна зелїзниця.

Відень. Тут заповідають, що правительственне предложенє в справі удержавленя північної зелїзницї спричинить нову велику квестию в парляментарній ситуациї. В рішаючих кругах нїмецкої людової партиї суть того переконаня, що сего предложеня рішучо не може полагодити парлямент, котрого днї уже почислені. При тім треба сумнївати ся, чи взагалї істнують услївя до полагодженя сеї справи і чи удержавленє принесе такі користи, яких сподївають ся, т. є. обнижене тарифи, упрощенє адмінїстрациї державних зелїзниць, полїпшенє їх білянсу і т. и. Треба в сїй справі брати також на увагу полїтичні і национальні мотиви.

Державна рада.

Відень. Державна рада, що зберe ся завтра, відбуде в сїм тиждни лише два засїданя. Перше засїданє комісиї для виборчої реформи відбуде ся завтра о год. 5. Комісия буде збирати ся що дня вечером. В парляментарних кругах говорять, що правительство в найблизшім часї предложить комісиї для справи виборчої реформи змодифікований проєкт реформи.

З Угорщини.

Будапешт. „Budapesti Hirlap“ оголошує розпорядок міністра просьвіти і віроісповідань до підчинених начальників властий, щоби при найблизших виборах здержали ся самі від якого небудь впливу на вибори, та щоби і своїм підвладним приказали, щоб сї не уживали своєго впливу в цїли обмеженя свободи виборів.

Чеські Жиди.

Париж. Усї чеські віроісповідні жидівські громади підписали відозву до моравских Жидів, в якій їх взивають, щоби при укладаню народного катастру вписували ся яко Чехи.

Хорватский сойм.

Загреб. На суботнїшнім засїданю сойму відчитано цїсарский рескрипт, яким розвязує ся сойм та розписує ся нові вибори.

Нїмеччина.

Берлїн. Звязкова рада ухвалила для послів нїмецкого парляменту днєти.

Берлїньска полїция видала 200 росийским полїтичним бігцям приказ, щоби до 3 днїв опустили Берлїн.

Вибори у Франциї.

Париж. Міністер внутрішних справ побоює ся, що в наслїдок страйку зецерів легітимациї і виборчі картки не будуть на час видруковані, так що треба сумнївати ся, чи вибори розписані на день 6. мая будуть могли в сїм речинци відбути ся.

Страйки французских робітників.

Лян. Говорять, що в часї суботнїшних розрухів 50 жовнїрів і офіцирів ранено. — В околици прийшло також до бійки між страйкуючими а працюючими і жовнїрами. Чотирох офіцирів тяжко ранено.

Денен. Около 6000 робітників удало ся до околичних місцевостий, щоби змусити працюючих до страйку. Кіннота розігнала їх, при чім оден офіцер тяжко ранений.

Льорієн. Патролї перебігають місто і не допускають до збіговищ. Страйкуючі не позволили виладувати рибацких човен і сї мусїли вернути на повне море.

Париж. В суботу на кабінетовій раді обговорювано ситуацию. Міністер внутрішних справ здав справу з своєї подорожи до Лян при чім заявив, що всякі проби порозуміня зі страйкуючими оказались безуспішними. Правительство зібрало в загрожених місцевостях 26000 війска.

Лян. Ніч з суботи на недїлю минула спокійно. Управа міста постарала ся о доставу хлїба. На дворець прибуло 13 поїздів з військом.

Синод французских епископів.

Париж. Дня 30. мая с. р. розпічне ся синод французских епископів і буде тревати два або три дни. Предметом обрад буде справа відносин церкви до держави. Реченець назначено умисно так, щоби можна оглянутись в ситуациї утворенїй новими виборами. Ухвали синоду будуть важним материялом для остаточного рішеня папи римского, яке очивидно буде зовсїм залежати від єго свобідної оцїнки. „Siecle“ припускає, що з 46 епископів лише 15 буде голосувати за порозумінєм з правительством.

Туреччина.

Льондон. Турецкий султан небезпечно занедужав,

НОВИНКИ.

— **Похорон пок. о. Данила Танячкевича** відбуде ся завтра д. 24. с. м., а не нинї, як оповіщено в суботу в „Галичанин-ї“.

— **Прощанє пп. Марії Заньковецкої і М. Садовского.** На вчерашній прощальній виставі (давано „Безталанну“ з п. Заньковецкою, п. Садовским і п. Левицкою в головних ролях) львівска руска громада прощала наших славних артистів, котрі на жаль покидають наш театр. Саля була битком заповнена; пп. Заньковецку і Садовского оплескувано гучно і щиро, як звичайно. По третім актї оплескам не було кінця; артистів раз по раз викликувано і обсипано цьвітами та китичками; на сцену подавано китиці з лентами на незабудь від близших знакомих і почитателїв. Вкінци вийшла на сцену депутация львівскої громади, репрезентуюча і мужчин і жіноцтво старше і молодше. Іменем всїх промовив д-р Кость Левицкий; він зазначив великі заслуги пп. Заньковецкої і Садовского як взагалї для розвитку украïньского театру так з окрема нашого галицкого, в котрім з їх побутом почала ся нова школа, подякував їм сердечно за їх труди і на незабудь вручив п. Заньковецкій золоту бранзолєту, а п. Садовскому перстень. Іменем жіноцтва промовляла п. Кобриньска. Крім сего від товариства ім. Котляревского промовляв п. Рубинович і вручив п. Заньковецкій китицю, а п. Садовскому лавровий вінець. Потім докінчено виставу.

— **Руский театр** виїздить нинї зі Львова на ряд гостинних представлень до Тернополя, де вже завтра т. є. 24. с. м. буде виставлена „Батькова казка“ Карпенка Карого. В тій драмі виступлять впослїдне на сценї руского театру в Галичинї пп. Заньковецка і Садовский, почім вертають назад на Украïну.

— **Заява.** Вправдї я уповажнив був покласти мій підпис на заяві в справі Найберуньского бюра, однак у заяву, поміщену в ч. 63. попали без мого відома вискази про п. Радецкого, мов би він був на службі вшехпольской акциї, а про п. Густава Гака не мов то єго Нїмцї самі прогнали з Найберуна, котрі уважаю за незгідні з правдою і під котрими я би ся нїколи не підписав, що прилюдно заявити уважаю за свій обовязок так супротив себе, як і правди і слушности. — *Петро Стефанович.*

— **Ексц. Митрополит Шептицкий** виїде на кілька днїв перед сьв. Юром на візитацию в архиепархию.

— **Хто сїє ненависть.** З Лежайска пишуть до Kurjer-a lwowsk-ого: Кс. Рожаньскі, катехит в народній женьскій школї в Лежайску, побачив недавно на науцї релїгії у одної із своїх учениць якусь руску пісню, закипів сьвятим обуренєм і став малолїтним дїтям проповідувати на тему погорди і ненависти до Русинів. Дївчата, здивовані і перенолохані таким поведенєм катехита, почали відзивати ся несьміло, говорячи: „Я маю батька Русина“, „я маю брата“, „я маю свояків Русинами“, чи маємо ними гордити і їх ненавидїти? На се кс. Рожаньскі не дав ясної відповіди і лише забурмотів щось, аби оминали і не стикали ся з тими людьми. Се поведенє человіка, котрий повинен проповідувати братню любов, викликало велике згіршенє як між шкільною дїтворою так і їх родичами.

— **Ходачкова шляхта має голос.** Недавно тому відбуло ся в Самборі віче ходачковой шляхти з цїлої околиці, скликане вшехполяками в тій цїли, аби ще й з поміж тих елементів видурити якісь протести та заяви в користь вшехпольско-шляхотской политики. Число участників доходило до 100 осіб. Вічевики вибрали комітет, котрий має заняти ся скликанєм загального шляхотского віча на місяць червень с. р., де на порядку дневнім має стояти також справа заложеня шляхотского банку (для банкрутів) і товариства взаїмної помочи для шляхти без ріжниці народности і обряду (що за згода зі „шляхтою“ на точцї гроший!). Порушено також справу парцеляциї більших посїлостий і домагано ся, щоби право першеньства в куповану мала ходачкова шляхта. Оден бесїдник згадав про колишне „лицарство“ тої шляхти і домагав ся заложеня окремої кадетской і підофіцирской школи для шляхотских дїтий... Инший знов хотів заложеня шкіл висшого (?) типу для шляхотских сїл, як для хлопских, а якийсь Петрі викладав про шляхотскі роди самбірской землї. Се ідіотичне віче не було очевидно по нутру вшехпольским аранжерам, котрі зовсїм що иншого мали на цїли, так що остаточно виперли ся самі того ходачкового конвентиклю. Скінчило ся на компромітациї ходачковой шляхти, що хоч живе в 20 столїтю, своїм духом стремить ще в середновічних часах.

— **Польскі дїдичі в справі виборчої реформи.** В Перемишли відбули ся дня 21. с. м. збори властителїв більшої посїлости, перед котрими здавали звіт із посольскої дїяльности три посли до сойму з Перемисчини: Август Горайский, д-р Володимир Козловский і д-р Владисл. Країньский а також посол до державної ради гр. Казимир Шептицкий. Сей послїдний виголосив промову про полїтичне положенє і виступив рішучо против правительственного проєкту виборчої реформи, закидаючи єму, що не відповідає полїтичним потребам Галичини не узглядняє інтересів Поляків (властиво верховодячої тепер шляхотской клїки), а зате являєсь корисним для всяких „радикальних“ елементів. Не вибір більшого числа послів Русинів, але вибір людий, що пропагують анархію та революцию, був би першим наслїдком такої виборчої реформи. Против того польске „коло“ мусить рішучо оперти ся і всїми силами старати ся о поваленє бар. Гавча, щоби відтак „відповіднїйший чоловік“ поладнав справу виборчої реформи згідно з інтересами польской шляхти. Взагалї енунциациї гр. Шептицкого не нові, але все таки заслугують на занотованє, бо сей шляхтич, будучи братом руского митрополита (так само як і єго батько гр. Ян) має з тої одної лише рациї між частиною околичного руского населеня тїшитись навіть довірєм. Тепер найлїпша нагода для тих приклонників гр. Шептицких вразумитись. Вкінци зібрані дїдичі ухвалили резолюцию з протестом против проєкту зиборчої реформи бар. Гавча, заявляючи, що виборчу реформу до державної ради можна перевести лише з рівночасною ревізиєю конституциї в напрямі розширеня краєвої автономії.

— **Дохід з податків в Австриї в 1905 р.** Безпосередні податки в Австриї дали в 1905 р. результат далеко лїпший, як надїялись і як се було в попередних роках; однак результат посередних податків явив ся лихшим, виказуючи менші доходи як в 1904 р. Найбільший убуток, бо 2,849,868 К, виказує податок від пива. Причину сего треба шукати в краєвих оплатах, наложених на пиво, наслїдком чого зменшила ся консумция пива. З тих самих причин зменшив ся також дохід з податків від горівки майже о 400.000 К. Дохід з податку від цукру піднїс ся о незначну суму. Найбільший ріст виказує податок від нафти, з чого можна заключити, що консумция нафти, особливо між селяньским населенєм, постійно побільшає ся.

— **Огнї.** З Камінки стр. доносять нам, що оногдї погоріло сусїдне село Стрептів. Жертвою огню упало поверх 60 господарских загород. Між иншими згоріла також школа. Огонь вибух під вечір і лютив ся цїлу ніч.

— **Дрібні вісти.** Цїсар удїлив для погорільців в Снятинї запомогу в квоті 5000 К.

— Зі Львова утік торговець суконм Емануїл Редлєр, полишивши довг на 300.000 К.

Віча і збори:

Повітове віче в справі виборчої реформи відбуде ся в Рогатинї дня 25. с. м. (в середу) о год. 3. по полудни. Віче має випасти величаво, відповідно звісному патріотизмови Рогатинщини, тому просить ся патріотів а як найчисленнїйшу участь. — За комітет: *Д-р Андрій Чайковский, Сьвящ. Ст. Городецкий.*

Загальні збори тов. „Руский Народний Дім“ в Калуши відбудуть ся дня 27. цьвітня с. р. т. є. в пятницю о годинї 1 з полудня в хатї товариства після слїдуючої програми: Рано о годинї 9. перед полуднем відправить ся в парохіяльній церкві богослуженє за померших членів товариства. Відтак наступить: 1) Отворенє зборів і вибір президиї. 2) Звіт уступаючого виділу з дїяльности за рік 1905. 3) Удїленє абсолюториї виділови. 4) Вибір нового виділу. 5) Затвердженє плянів і кошторису будови народного дому. 6) Внесеня. — *Виділ.*

Звичайні Загальні збори товариства „Клюб Русинок“ у Львові відбудуть ся в суботу дня 5-ого мая 1906. р. о год. 5-ій по полудни. Порядок дневний слїдуючий: 1) Відкритє зборів председательку товариства. 2) Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів. 3) Звіт секретарский. 4) Звіт касиерский. 5) Звіт комісиї контрольної. 6) Вибір нового Виділу. 7) Внесеня і інтерпеляциї членів.

Концерти і видовища:

Ученики руской гімназиї у Львовї устроюють нинї, в понедїлок в сали „Народного Дому“ два концерти в честь Тараса Шевченка. Рано о год. 10 відбув ся концерт виключно для учеників тоїж гімназиї, а вечером о год. 7 буде той концерт повторений для публики. Вступ на вечірний концерт даром, а добровільні жертви призначені на фонд запомоги для бідних учеників руской гімназиї.

Урядові вісти:

Дня 19. лютого с. р. отворено перестанок „Гайсгори“ на шляху Амштетен поміж стациями Трібен і Вальд для загального руху з виключенєм материялів вибухових, живих звірят і дрібних посилок, котрі перевозить ся тілько на отвертих возах.

Сим зносить ся розпорядженє заведене з днем 9. падолиста 1905. дотично обмеженя при приниманю до перевозу товарів з виїмкою худоби і артикулів підлягаючих скорому зіпсутю тілько під тим услівєм, що надавець виразно осьвідчить, що надану посилку можна на разї приняти на склад аж до можливої висилки.

Дорогі Земляки!

Руско-украïньский нарід переживає тепер дуже важну добу в своїм дїевім розвитку і ся доба рішати ме мабуть о єго будучій долї. Ми одинокий нарід, що не має ні вірного союзника ні щирого опікуна і бути може, що сучасні подїи не принесуть нам того, чого по них сподїємо ся.

На всякий случай наближає ся час, в котрім треба нам буде або використати як найлїпше догідну хвилю і обставини, або з єще більшими жертвами і трудом бороти ся і виборювати приналежні нам права.

І на одно і на друге треба розуму, треба як найбільше просьвічених робітників і борців, а таких не виховає нам нїхто другий, як лиш ми самі. Годї боронитись або воювати манлїхерами і бровнінгами; нашим оружєм і збруєю нехай буде просьвіта. Тож заводїм свої і за свої поки що гроші приватні школи народні, видїлові і середні, семинарії учительскі, читальні і курси неграмотних, закладаймо захоронки і бурси для школярів і ремісників, переливаймо всю свою енергію в тоту роботу, а успіхи — зразу може й скромні — покажуть ся певно блискучі і слїдні на всїх областях народного житя.

В тій роботї потрібна і консолїдация і до певної міри концентрация сил і средств; тому кождий, хто бажає щиро служити справі народній, словом і дїлом підпирати буде Руске товариство педагогічне в єго дїяльности. Се товариство не служить лиш цїлям педагогів-учителїв, цїлям одної верстви суспільности, але єго дїяльність обертаєсь на користь і добро цїлого народа.

Проте Дорогі Земляки, коли хочете брати участь і в такій роботї, котра і на тепер і на будуче мусить ся робити, щоб вивести наш нещасливий нарід на твердий ґрунт, горнїть ся тисячами до товариства і запомагайте єго ґрішми, уважайте за свій обовязок і конечність належати до того товариства і піддержувати єго дїяльність.

Нехай сьвітле Воскресенє Христове кріпить в нас надію, що сьвітло правди і науки проясните над нами небо і воскресне наша погребана слава і воля.

И. Мороз, касиер Р. тов. педаг.

Конкурс.

Виділ Товариства „Руска Бесїда“ у Львові оголошує отсим конкурс на посаду директора Народного театру.

Подания належить вносити до 15. мая 1906 (включно). Всяких потрібних информаций удїляє Виділ Товариства в кожду пятницю в годинах від 6—8 вечером в своїм льокали, Ринок ч. 10, I. п.

Виділ тов. „Руска Бесїда“.

З „ТРУДА“. Повідомляю Вп. Паній, що в нашім сальонї мод можна дістати гарні готові капелюхи на всяку цїну. Замовленя полагоджуєсь в як найкоротшім часї — *Дирекция.*

393 2—3

Торговля корінних товарів і комната до сиїдань Гр. Курдиника глядає спільника з готівкою 4 до 5.000 К без ризика. Фаховець має першеньство. Зголошеня: 418 Курдиник — Заставна-Буковина. 1—4

Календарь Нинї: Терентия (лат.: Войтїха); завтра: Антими (лат.: Бжего); новавтра: Василия (лат.: Марка).

В Соловцеви від 1 до 15. цьвітня. Нова сенсвацийна програма. Сто образців в российской революциї. В недїлї і сьвята по 2 представленя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львовї: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 8—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні вівч. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні вівч. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Найліпші # ДВОФЕЛЬЦОВІ ДАХІВКИ **Генрик Ебер**

407 3—14 достарчає низше фабричних цін до кождої залізничної стації виключно *Львів, площа Смольки ч. 3.*

Надіслане.

Спеціяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголітний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.

ординує від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 І. п. Щіпленє віспи щоденно. 837

Інгалятория д-ра Буллінґа

в Станиславові

уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішлі, Райхенгаль, Зальцбрун і т. п. найліпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїчення носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. *Управляючий лїкар:* д-р Мондшайн, спеціяліст від згаданих недуг. 293

ІВАН СТОРОЖАК

концесіонований ц. к. намісництвом каменярский майстер

у Львові, ул. Личаківска ч. 64.

виконує роботи з мармору і каменя, а то фіґури, памятники, гробівці в зелізно-бетонованими підставами системи „Henebique", всїляні роботи при церквах, будовах, після пляців своїх або других. Роботи виконуєсь на означений час по найприступнїйших цінах. 141 6—20

ВІДЕНЬСКИЙ СОЮЗНИЙ БАНК

Філія у Львові

улиця Ягайлоньска ч. 3

приймає заголошення до

субскрипциї

на нову

5-процентову росийску позичку.

Реченець до субскрипциї минає з днем 23 дьчітня с. р. 419 1—1

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвіжери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїляке направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4?85

Там де свідчать многі подяки і відзначеня, не треба сумнїватися, що флюід Феллера з ростинної есенції з маркою „Elsa Fluid" усмиряє біль, усуває флеґму, скріпляє нерви, лічить інфлюенцу, хрипку, біль шиї, голови і грудей, далїше недостачу апетиту, давленє в жолудку, корчі, млоснє, заburенє в травленю, здуте, згагу та відбиванє і взагалї усуває горячкові та нервові стани — 12 малих або 6 подвійних фляшок коштують 5 К, 24 малих або 12 подвійних фляшок 8 К 60 с., 48 малих або 24 подвійних фляшок 16 К без дальших доплат. — Поручає ся також розвільнюючі рабарбарові пігулки з маркою „Elsapillen", 6 пуделок оплатно 4 К, 12 пуделок 7 К 60 с. — Загориньский сироп на кашель 2 фляшки 5 К оплатно. — Замовленя адресувати виразно до: E. V. Feller, Apotheker in Stubica Elsaplatz Nr. 129 (Kroatien.) Остерігає ся перед наслїдуваним і звертає ся увагу на ймя „Feller". 274 [19]

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. 163 49 52

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585

викликану іменно страшними наслїдками тайних гріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Росийске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Німецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в ній пояснена своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжці способу лїченя. По одержаню франко надежитости, висилає ся франко книга в куверті магазином видавців Р. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

5 корон на будову руского театру у Львові.

Перше чеське загально взаємне

ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЄ

В ПРАЗІ,

найдешевша і одинока асекурация в австро-угорскій монархії,

що виплачує своїм членам ґарантовані 3% відсотки від виплачених вкладок і увільняє їх на случай цїликовитої або частинної неспосібности до працї та зарібків, від дальшого плаченя асекураційних премій,

дає 5 К на будову руского театру у Львові від кождого обезпеченя, заключеного на основі нинїшної оповістки.

Готовна репрезентация для Галичини

у Львові ул. Коперника ч. 24.

Обезпеченя від 2000 К в гору.

318 19—30

ФАВРИКА ЦЕМЕНТОВИХ ВИРОБІВ

Генрика ґр. Старженьского

в Гнїздичеві

виробляє патентовані дахівки цементові, рїжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в рїжних формах. Цементові помости і хідники в рїжних барвах і десенях. Перепусти і рури у всїх розмірах. Жолоби і корита в довільній довготї. Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи, а також всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: **Фабрика Гнїздичів, Кохавина.**

Почта і зелїзниця на місци. 331 5—10

ПІВЕЦЬ церковний в теноровим голосом женатий, з добрими свідоцтвами, що може вчучити мішаний хор, а також уміє ґрати на фісгармонії глядає посади. Йосиф Жуковский в Озерних ad Борщів. 413 1—1

Старший помічник з корінної торговлї глядає зараз місця. Заголошеня до п. Ізана Борица в Перемишлю. 414 1—4

Уряд парохіяльний в Глубічку пов. Борщів глядає від Томиної неділї дяка, що зобовязав би ся вчити хор. 366 3—3

ДЯК іспитований, женатий і при тім також іспитований писар ґромадский в довшою практикою глядає місця. Заголошеня під адресою: Уряд парохіяльний в Ясїнці масьовій. 401 4—6

Величаві ґрамофони

оригінальний американьский виріб, великий виріб найновійших плит з рускими мельодіями поручає по найдешевших цінах

ЯКІВ КАҐАНЕ

у Львові, ул. Сикстуска 12.

Спеціяльний репараційний варстат. 364 4—4

Оповіщенє.

Науки на місяць май о. Пр. Д. Марії, уложені через *О. Д-ра И. Бартошевского,* можна набути по цїні 3 К в книгарнях ім. Шевченка (Львів ул. Театральна ч 1) і в Ставропигійскій (Львів ул. Руска ч. 3), або як давнїйше у автора (Львів ул. Домса 5). Тих наук есть 31, котрі всї надають ся також до проповідий на Б. городичні Празники. — В згаданих книгарнях і у помянутого автора можна набути також его **Проповіди Недїльні** (4 кор.), **Нові Проповіди Празничні** (2 кор. 50 с.), **Проповіди Похоронні** (4 кор.), котрих всїх есть 116, — **Проповіди Страстні** (1 кор. 40 с.). Всї ті книжки надають ся також дуже добре до приватного читаня для вірних Христових. 354 6—10

Сьвітло церковне і столове

найліпшої марки

охоронене запротоколованою маркою

+ М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"

Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор. за 100 кіґ. Для церков 10% опусту. Цїни розуміють ся льоко фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак +. **М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло припоручає Народна Торговля. Сотки похвал і признань!!! 415 1—?

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двоїнк дневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 черв ня 1839 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преплата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр

„ЯНУС"

товариство взаїмних обезпечень на житє у Відни

полагодило в IV кварталї 1905 р. 4040 внесень на загальну суму до обезпеченя в квоті 5,248.000 К з чого виставило 3737 поліс на обезпечену суму 4,486.000 К. Від початку року вплинуло 16.963 внесень на капітал до обезпеченя 20,348.000 К. Поліс виставлено від 1. цьсітня с. р. на обезпечений капітал 17,258.000 К. Виплачені в четвертім кварталї 1905 р. премії і належитости, а також відсотки від капіталів виносили круґло 1,381.000 К, від 1. жовтня 1905 р. до нинїшного дня заголошені виплати з 1905 р. 615.000 К. В 1905 р. вплинуло з премій, належитостий і відсотків 5,255.000 К виплачено 2,439.000 К. Від часу істнованя заведеня виплачено капітал у висоті 58,521.000 К. Поліси „Януса" не тратять вартости по трех роках плаченя по пятьох роках є неоспоримі. Заведене виплачує по пятилїтнім плаченю премій також в разї смерти наслїдком самоубийства, поєдинку або пїяньства. Обезпечує без коштів на случай війни і виплачує запавші обезпечені суми сейчас, отже без провококи і потручена провізиї. 417 1—4

ФЕЛОНИ на великий піст багряні, фіолетові і чорні по рїжній цїні найдешевші поручає торговля

СЛОЖАРСКОГО & УСТЕНЬСКОГО

у Львові, ул. Руска ч. 1.

Цїнники богато ілюстровані розсилає ся даром і оплатно. 179 23—25

Товариство „Любов" у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам,** зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на рїч третих осіб (дїтий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя,

Перший віддїл, *обезпеченє рент,* запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 роцї житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов" своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії,* які можна виплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до виплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов" у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих писем Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлївка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

Театр рїжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артистів, дві сензаційні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 70 8—8

Рух залїзничих поїздів

важний від 1 сїчня 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

8 Ілкан 12·2*, 6·10, 7·40, 5·45, 9·10*
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50, 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*.
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20, 5·30, 10.20*.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50*.
„ Рави руской 7·50.
„ Станислав на 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Рашева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·2*, 11·34.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 3·35, 2·50, 6·35*, 11·—*.
„ Ілкан 2·56, 3·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Рашева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руской 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Примітка. Їзди поспішні друковані **с черенками** товстими, поїзди нічні з зазначені звіздкою. **Пора нічна** числить ся від 6 год. вечір до 5 год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, вулиця Гавсмана ч. 9. 58

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 70 Львів, второк 11. (24. цьвітня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vegler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії *за границею!*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 31 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Руконисї звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Хитрий Поляк.

Коли голова кола польского і голова цїлої опозициї парляментарної против виборчої реформи, граф Дїдушицкий їхав до Відня на конференцию з Гавчем, говорено, що предметом переговорів будуть дві справи: компроміс в справі виборчої реформи і справа парляментаризациї теперішного кабінету (через заступленє управителїв міністерств дефінітивними міністрами). По конференциї, Дїдушицкий оповідав дневникарям, що в розмові з Гавчем станув на становищи ухвал кола польского. Супротив того, що в справі парляментаризациї кабінету коло польске єще не мало нагоди щонебудь рішити, висказ Дїдушицкого доказував би, що осею розмови Дїдушицкого з Гавчем була тілько справа виборчої реформи і що репрезентант кола польского домагав ся для Галичини що найменше 100 мандатів, причім з надвишки мали би користати самі Поляки.

В 24 годин по сїй заяві Дїдушицкого стала ся цїкава річ. Коли Дїдушицкий переспав ся, виступив перед редактором Poln. Gorresp. з прелєкциєю на тему обговорюваної в прасї парляментаризациї кабінету. Засадниче становище Дїдушицкого є таке: Д. все був прихильником ідеї парляментарного кабінету в Австриї. Особливо тепер, супротив подій на Угорщинї австрийский кабінет, утворений з чинних полїтиків парляментарних, кабінет рівнорядний угорскому кабінетови, уважає за безусловну конечність державну. Однак лекше є утворенє нового кабінету парляментарного, ніж спарляментаризованє кабінету, котрий вже розвинув свою програму полїтичну. Парляментарним кабінетом не буде міністерство зложене з парляментарних полїтиків, котрі приняли би програму теперішного урядничого кабінету. Не буде парляментарним кабінетом міністерство, коли в нїм лишить ся автор програми урядничого кабінету, міністер внутрішних справ. Між сторонництвами, котрі мали би вислати до кабінету своїх репрезентантів, а програмою правительства, поборюваною доси сими сторонництвами, компроміс є неможливий. Президент урядничого кабінету міг би лишити ся, але цїла єго програма мусить разом з иншими урядничими міністрами щезнути.

Такий є погляд Дїдушицкого на справу парляментаризациї австрийского кабінету. З сего, що Дїдушицкий виступив з сими поглядами як раз в хвили, коли справа парляментаризациї кабінету не дає нашим полїтикам спати і по своїй конференциї з Гавчем, праса заключає, що Гавч дїйсно покликав Дїдушицкого на конференцию в сраві парляментаризациї кабінету, та що польский полїтик дав єму таку відповідь: „Добре. Коло польске згодить ся на утворенє парляментарного кабінету, однак під услівєм, що з винятком тебе, пане Гавч, котрий маєш сильну позицию в дворі, уступлять всї міністри разом з цїлою теперішною програмою кабінету. Передовсїм нехай уступить автор проєкту реформи виборчої, міністер внутрішних справ Білянд-Райт, а сам проєкт нехай піде до державного архіву, мишам на снїданє".

Коли поставимо ся в положенє Гавча, котрий — як сам не гадає відступити від свого проєкту виборчої реформи — мусить тепер знайти в палатї послів більшість для виборчої реформи і для „державних конечностий" виринувших в наслїдок зміни ситуациї на Угорщинї, мусимо сказати, що наведена інтерпретация пояснень Дїдушицкого в справі парляментаризациї кабінету є цїлком фальшива. Гавч не може тепер навіть фантазувати о дїйсній парляментаризациї кабінету, а то з слїдуючої причини: Одноцїла, чи скоалїзована парляментарна більшість, репрезентована таким же кабінетом, мусїла би бути солїдарна так в справі виборчої реформи, як і в справі „державних конечностий". Тимчасом сторонництва, котрі приступили би до парляментарної більшости і вислали би до кабінету свого репрезентанта, не погодять ся в кардинальних точках своїх програм. Ось приміри: Коло польске буде за державними конечностями, але не згодить ся на виборчу реформу. (Сам Дїдушицкий заявив, що першим услівєм приступленя Поляків до парляментарної більшости, є убитє виборчої реформи). Християньско-соціяльні не відступлять від виборчої реформи в напрямі загального і рівного права голосованя, але за те будуть рішучо поборювати деякі „конечности державні", особливо спосіб, в який правительство гадає полагодити справу австрийско-угорских взаємин. Подібно має ся річ з Молодочехами. Для одної і для другої справи мусить бути инша більшість парляментарна, а се унеможливляє утворенє парляментарного кабінету. Гавч мусить се прецінь розуміти і в єго голові намір спарляментаризованя кабінету не істнує і істнувати не може.

Звідкиж взяли ся поголоски про такий намір Гавча, як пояснити собі говоренє Дїдушицкого, котрим він ніби відкрив пляни Гавча? Се нїчо инше, як лиш інтрига Поляків на убитє виборчої реформи. Рішучими противниками сеї реформи суть Поляки, чеські і нїмецкі феодали і Всенїмцї. Коло польске взяло на себе провід сего ядра опозициї против реформи і обовязок убитя реформи. Дїдушицкий зміркував, що коли виринула справа нових „конечностий державних", котрих перед заключенєм компромісу корони з Угорщиною не було, правительство, а властиво корона мусить знайти парляментарну більшість для ухваленя сих „конечностий", для корони десять раз важнїйших, нїж сто виборчих реформ. Дїдушицкий пізнав, що правительство в клопотї, бо як на першім плянї буде виборча реформа, то теперішний парлямент рішучо не буде мати часу на полагодженє державних конечностий. Хитрий полїтик польский піддає попросту Гавчеви пляи, котрий запевнить єму ухваленє державних конечностий, знаючи, що виконанє сего пляну убє справу виборчої реформи. Гавч, може бути, хотїв деяким опозицийним тепер сторонництвам заткати пельку міністерскими фотелями. Однак він певно не конферував з Дїдушицким о дїйсній парляментаризациї кабінету. Дїдушицкий лиш підсуває єму сю гадку. Може бути, що зробив се вже на конференциї з Гавчем, а можливе також, що робить се лише підшептаною редакторови віденьского органу Поляків інтерпретациєю своїх поглядів, висказаних о справі парляментаризациї, що апелює до корони, щоби ратувала „державні" конечности відступленєм від виборчої реформи. Щоби се знов не дуже компромітувало тих, що дали свою апробату на сю реформу, Дїдушицкий піддає хитрий плян:

„Теперішний кабінет не може відступити від виборчої реформи. Парляментарний знов кабінет не може позволити, щоби єму накинено програму урядничого кабінету. Парляментарний кабінет може взяти в свою програму виборчу реформу, але добровільно. Зробіть парляментарний кабінет, а сей також виступить з проєктом загального голосованя, а тілько, щоби здавало ся, що сей кабінет уложив свою програму самостійно, переміннть порядок: Насамперед переведе державні конечности, а відтак возьме ся до виборчої реформи. Нехай наївні гадають, що і на сю реформу прийде час. Теперішний парлямент буде мати час лиш на полагодженє державних конечностий і — умре природною смертию, бо в осени мусить бути розвязаний. Нові вибори відбудуть ся на підставі старої ординациї виборчої, а в сїм новім парлементї — може також не буде часу на виборчу реформу."

Не дати парлементови часу на ухваленє виборчої реформи, довести до нових виборів на підставі старої ординациї виборчої — отсе цїль посивілих і вилисїлих в гріхах інтриганів польских. Вони все ще надіють ся, що як корона буде мати запевнені державні конечности, то переконає ся, що стара ординация виборча буде могла служити Австриї єще яких 100 лїт.

Народні віча і маніфестациї.

В **бережаньскім** пов. уладжено д. 16. с. м. довірочні збори в **Куропатниках**, д. 22. с. м. в **Ценеві**, в **Олесини**, в **Рогачинї** селї, в **Рогачинї** місточку і в **Кривім**. В Олесини дуже гарно референували самі селяни. В Рогачинї були на зборах також латинники; референував місцевий парох о. Волод. Левицкий.

В **богородчаньскім** пов. відбуло ся д. 1. с. м. хлопске віче в селї **Хмелївці**. Народу зібрало ся около 4.000. Про виборчу реформу говорив Петро Когутяк, а про економічне положенє руского народу Василь Чубатиньский. — Дня 8. с. м. зійшло ся в **Зарічу** около 10.000 людий. Про виборчу реформу і економічне положенє говорив Петро Когутяк; промовляли також п. Богословець з Солотвини і п. Струтиньский з Маняви.

В **збараскім** пов. уладжено д. 16. с. м. довірочні збори в **Шельпаках** під проводом господаря Федька Хомика при участи 200 людий. Григорій Кухарук відчитав книжочку про виборче право (Цегельского), по чім ухвалено резолюциї, подані на кінци тої книжочки і телєграфічно повідомлено о тім бар. Гавча.

В **золочівскім** пов. на границї від брідского відбуло ся д. 22. с. м. віче в **Соколівці** при участи ок. 1000 людий. Про виборчу реформу говорив о. В. Кальба, парох з Соколівки.

В **Мостисках** д. 22. с. м. відбуло ся в домі д-ра Корнера (бо на віче під голим небом староство не дало дозволу) віче при участи понад 2500 людий, котрі виповнили дві салї, сїни і подвірє. Були там селяни і інтелїгенция, Русини, Поляки і Жиди. Проводили д-р Корнер і селянин Савицкий з Підлїсок. Справу вибор. реформи і порушеного Всенїмцями відокремленя Галичини пояснював п. З. Скварко. Опісля промовляли: селянин Мих. Савицкий, д-р Корнер, о. Шандровский, о. Гуменюк, п. Івашко і селянин Лутчин. Ухвалено резолюцию з протестом против нерівности виборчих округів, против пропорціональности, а тим більше плюральности виборів, против вилученя Галичини і розширеня автономії; за те заявило ся віче за загальним, безпосереднім і тайним правом виборчим, за автономією народів, евентуально за октройованєм виборчої реформи. Перед вічем відправлено богослуженє за убитих в Лядскім. — В мостиским повітї уладжено д. 22. с. м. довірочні збори в місточку **Крукеничах** в хатї п. Івана Барана. Зборам проводив п. Михайло Котович, а проєкт реформи виборчої і теперішну ситуацию полїтичну в Австриї обговорив докладно в двогодиннїй промові п. Степан Баран. Зібрані, між котрими була велика частина латинників, парохіян звісного в повітї паньского наганяча кс. Дзєдзїца, голосними окликами одобрювали промову референта. Не обійшло ся і без інтервенції війт Міхал Червіньскі, анальфабет і попихач польскої гакати, взявши собі за „сьвідків" двох темних духів в громадї Симьона Суханьского і Гринька Кучмака, прийшов на збори (жандарми весь час стояли на дворі) запитали ся п. Степана Барана, чи має він позволенє устне або письменне від пана старости; але почувши від референта, що се довірочні збори і що війт, не запрошений, довше на зборах оставати не може, вийс ся з хати враз зі своїми „сьвідками", проводжений сьміхом зібраних, між котрими був і рідний син війта. Вкінци зібрані на внесенє референта одноголосно приняли резолюцию з жаданєм зрівнаня округів виборчих східної і західної Галичини, знесеня пропорціональности виборів і заведеня округів виборчих з одним мандатом, евентуального октройованя реформи виборчої, з жаданєм автономії народностий, з протестом проти плюральної системи виборчої, проти складу комісий виборчих, проти „wyodrębnienia" і розширеня автономії Галичини. Резолюцию вислано телєграфічно до бар. Гавча, а листовно повідомлено про се члена парляментарної комісиї виборчої посла М. Василька. По ухваленю резолюций розійшли ся зібрані спокійно домів, не даючи нїякої „роботи" жандармам, що до пізної ночи з наїженими багнетами патролювали по улицях Крукенич. — Того самого дня о 5. год. по пол. відбули ся в **Острожци** довірочні збори в домі громадскім під проводом господаря п. Юзька Городечного. Реформу виборчу референував п. Степан Баран і виказав добрі і лихі сторони Гавчового проєкту і інтриги польскої шляхти в сїй справі. Заінтересованє громадян Острожця, серед котрих є богато сьвідомих і чесних одиниць, до яких треба зачислити і місцевого війта, було незвичайне і на внесенє референта ухвалено резолюцию таку, як в Крукеничах. Резолюцию рівнож вислано телєграфічно до бар. Гавча і повідомлено про се п. Василька.

В **підгаєцкім** пов. відбуло ся д. 17. с. м. віче під голим небом в **Іщкові**. О віче постарало ся кількох сьвідомійших селян, між ними М. Голин, на котрого подвірю також відбуло ся віче. Референував про виборчу реформу п. Тимотей Старух з Слободи Золотої. Він пояснив зібраним на примірах теперішні закони так краєві як і державні, кривдячі селян, а ухвалювані не хлопскими заступниками в соймі і парляментї, та виложив, о скільки би все змінило ся для хлопів на лїпше, коли би в соймі і парляментї засїли правдиві хлопскі заступники. Дальше виказав, о скілько правительственний проєкт реформи кривдить Русинів. Віче одноголосно ухвалило резолюциї, що годить ся на проєкт виборчої реформи що-до тайности, безпосередности і загальности голосованя, але протестує против нерівного подїлу округів виборчих і вимкового трактованя Галичини та проти вилученя Галичини. Що-до комісий виборчих, домагають ся зібрані, щоби до комісиї 4 членів вибирали виборці, а 2 комісар та щоби скрутинія виборів відбувала ся явно. Вже під конець реферату з'явив ся місцевий парох о. Сірко і не знати в якій цїли забрав голос та накинув ся на референта, що ніби той говорив против сьвящеників. А що єго мова очивидно стреміла до того, щоби заколотити спокійне віче (бо реферату о. Сірко взагалї не чув), то на домаганя зібраних предсїдатель відібрав єму голос. До слова зголосив ся п. Струхманчук з Росоховатця і говорив про однаково незавидну долю хлопа латинника чи Русина. Та п. комісареви не подобала ся та мова; а коли він кілька разів переривав бесїдникови і грозив розвязанєм віча, бесїдник зрік ся голосу. — Дня 22. с. м. відбуло ся в **Росоховатци** величаве народне віче при участи ок. 2.000 народу з усїх дооколичних сїл. Про виборчу реформу говорив п. Микола Стефанів. Відповідні резолюциї відіслано президентови міністрів бар. Гавчови.

В **равскім** пов. уладжено д. 18. с. м. довірочні збори в **Корчминї**. Виборчу реформу пояснював п. Богдан Манастирский; промавляли також селяни: Ст. Приступа, Онуфр. Осташевский і и. На боєвий фонд зложено 6·20 К.

З Росиї.

(Телєграми:)

Петербург. Комітет утворений в своїм часї з членів роснйскої шляхти в цїли несеня помочи населеню в сторонах навіщених неврожаєм на часї однак нинї потреба такої помочи вже устала.

Варшава. Рільний страйк в варшавскій і пьотрківскій губернії знов зміг ся. Польскі дневники доносять, що се є наслїдком соціялїстичної агітациї. На день 3. мая заповіджений генеральний страйк в 7 губерніях, між иншими також в подільскій і варшавскій губерній.

Петербург. Міністер внутрішних справ зателєграфував до всїх губернаторів, що не видить нїякої перешкоди до увільненя тих полїтичних вязнів, проти котрих до тепер нема обжалованя.

Вчера відбула ся під проводом царя кабінетова нарада, на котрій проти опінії Дурнова ухвалено в дни отворенія думи оголосити амнестию обіймаючу близько 6000 увязнених.

Київ. До державної думи вибрано в Житомирі Полякa гр. Яна Олїзара.

Варшава. Рільні страйки ширять ся. Тепер вибух страйк в сохачівскім повітї. На жаданє одного властителя дібр арештовано одного агітатора. Опогдї привезено до Сохачева кількадесять людий двірскої служби, арештованих по ріжних дворах. Перебіг страйків спокійний; нїгде не було нїяких заворень.

Сосновець. Тут приходить що дня з за границї цїлими партіями амуніция для артелерий. Супротив безнастанних страйків військовість, не маючи певности що-до достави на речинець амуніциї з краєвих фабрик, замовила її з за границї.

Петербург. Президент міністрів, Вітте заявив перед заступником петербурскої агенциї телєгр., що всї поголоски, що отворенє державної думи і державної ради не наступить 10. мая, є безосновні. Цар невідклично поручив, отворити сесию дня 10. мая. Вітте є переконаний, що сему нїчо не перешкодить. Рівнож безосновною є чутка про евентуальне розвязанє обох рад. Волею царя є, щоби супротив думи поводити ся зовсїм поправно.

Москва. З'їзд монархістів порішив узнати за припис не улягаючий змінї, що российский язик має бути обовязуючий для суду, для державних інституций та для низших, середних і висших шкіл.

Петербург. Мийска дума почала видалювати ватаги хуліганів, які прямо тероризували місто. — Бойкот французских товарів, що єго хотїли впровадити сторонництва лївиці у відповідь Франциї за її становище в справі росийскої позички, розбив ся.

Петербург. Знаменитий знаток Далекого Сходу, Башенев, предложив шефови гене-

РУСИНИ! Домагайте ся всюди туток ● паперців ● „ЗОРЯ" оподаткованих в 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись „Зоря" для відрізненя від злих наслїдовань. Ціна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

БРАТЯ ЕЛЬСТЕР
Львів, Охоронок ч. 9 305 10—12

рального штабу мемориял, в котрім виказує, що друга війна з Японом є не минуча. Башенев в р. 1897 заповів росийско-японьску війну і погром Росиї. Тепер каже, що друга війна між Росиєю а Японом вибухне найдальше до 6 років. Він доказує дальше, що Росия повинна полишити манджурску армію в Манджурії, забезпечити свої порти, сотворити сильну фльоту та вибудувати другий шлях сиберийскої зелїзниці. Башенев заповідає, що тепер Росия буде мати 2 противників: Япан і Англію. Кінчить словами: „Друга війна з Японом не лежить за горами, але на наших плечах. Треба з цїлою силою до неї приготовити ся, бо в противнім разї проженуть нас за Байкал".

ТЕЛЄҐРАМИ.

Парляментаризация кабінету.

Відень. Вчера посол Дершата був 2 години на авдиєнциї у бр. Гавча і конферував з ним о внутрішнім положеню. Вийшовши з конференциї посол Дершата заявив, що тепер не може бути мови о парляментаризациї кабінета, бо Німці не видять в тім ніякої користи, щоби вступати до теперішного правительства.

Виборча реформа.

Відень. Німецкі денники доносять, що компромісовий проєкт виборчої реформи, який хоче бар. Гавч предложити, дає Німцям єще 12 мандатів (4 для Відня, 4 для долїшноавстрийских міст, по 1 на Мораві, Шлеску і Країні і для міста Лїнцу). Поляки мають єще одержати 10 мандатів, чеські аґрарист 1—2, Італійиї 2. В той спосіб мало би бути поправлене відношенє між Німцями а Чехами на користь Німців. В посольских кругах є гадка, що сей компроміс не догодить усім сторонництвам. Передусім ті, що домагають ся помноженя мандатів, кажуть, що бр. Гавч за мало в сій справі зробив. Що-до Поляків, то всї думають, що вони не будуть „непримиримі" і що — коли-б навіть не дістали більше ніж 10 мандатів — не схотять виповідати війни теперішному кабінетови. — Ходить чутка, що бр. Гавч вже на вчерашнім засїданю комісиї для реформи виборчої предложив офіциально сей компромісовий проєкт.

Аш. Вчера пополудни відбули ся тут збори Всенїмців в справі виборчої реформи. Штайн заявив, що Всенїмці будуть поборювати виборчу реформу найострійшими обструкциїними средствами, яких уживали за часів Баденього. Принято резолюцию проти виборчої реформи.

Відень. „Alldeutsche Corr." доносить, що Рускі посли вже вчера розпічнуть борбу против струкцию через провокованє дискусиї о угорскім компромісї.

Прага. На засїданю виконуючого комітету ческих аґраристів здавав пос. Пражак справу о переговорах з бр. Гавчом в справі виборчої реформи. По переведеню дискусиї порішено, що задуманої бр. Гавчом реформи не можна принати.

Отворенє державної ради.

Відень. Зачувати, що президент кабінету бр. Гавч, нині особисто отворить державну раду довшою промовою, в котрій обговорить також ситуацию, витворену послїдними подіями на Угорщиї. — Ходять також вісти, що в справі угорскій буде зголошених кілька наглих внесень.

Проєкт нового закона.

Відень. Правительство має предложити на нинїшнім засїданю палати послів проєкт закона в справі охорони перед нечесною конкуренциєю.

Спільні делєгациї.

Будапешт. Доносять, що там ходить поголоска, немов гр. Голуховский не хоче скликувати спільних делєгациї перед осению.

Сербскі справи.

Білград. Скупщина приняла до відомости димісию кабінету і відрочила ся аж до часу утвореня нового правительства.

Відень. Сербский посол Вуїч, котрого король Петро візвав, щоб утворив новий кабінет, не приняв сеї місиї, заявляючи, що передтим мусить бути остаточно полагоджена справа убійників короля Александра.

Льондон. „Standard" пише, що англійске правительство в цїли полагодженя конфлїкту з Сербією готово порозуміти ся, але лиш на тій підставі, щоби бодай найвизначнїйших заговірників усунено з уряду. Годї всїх усунути, бо є їх за богато, в кождім однак случаю сербске правительство мусить дати докази доброї волї, що не хоче окружати ся заговірниками і зрадниками.

Пляни Болгариї.

Відень. Дневники доносять, що князь болгарский Фердинанд рішив уже в найблизшім часї оголосити цїлковиту полїтичну независимість Болгариї і коронувати ся болгарским королем. Більша часть держав вже здає ся згодила ся на се. Князь Фердинанд вислав презеса міністрів Петрова до Відня і Берлїна в цїли усуненя тих трудностий, які стоять на перешкоді сему проєктови.

Перско-турецкий конфлїкт.

Царгород. Надії Персиї що-до скорого полагодженя граничного конфлїкту з Туреччиною не здїйснили ся, а противно, здає ся, що сей конфлїкт заострив ся.

Забуреня у Франциї.

Лян. В Лян і Лєвіен виточено слїдство в цїли висліджена головних виновників послїдних забурень. Опогдї при помочи 90 жандармів, 2 баталїонів піхоти і 4 швадронів кінноти заряджено 30 арештовань. Увязнених сейчас окремим поїздом відвезено. Між арештованими є 2 цїлі родини. Всї увязнені брали участь в рабуиках і забуренях, однак головних виновників еще не зловлено. Депутований Баслї вніс до суду протест проти арештовань. — Вчера пополудни арештовано тут одного члена гірничого синдикату і одного делєґата до того-ж синдикату за революцийну агітацию.

НОВИНКИ.

— **Відозва до рускої суспільности.** Між арештованими дня 20. лютого с. р. в Тарновици лїсній була також селянка Марися Присяжнюк з Перероеля. Хотяй супротив події в Лядскім тарновецка справа померкла в памяти рускої суспільности — ц. к. прокуратория не хоче і на хвильку про неї забути. Недавно доручено Мариси Присяжнюк акт обжалованя, де вона обжалована аж о кілька „злочинів". Слїдство веде ся вже від довшого часу, а наслїдком того бідна зарібниця, матїр дрібних дїтий, наражена на великі кошти. Дня 19. цьвітня с. р. мусїла вона з браку гроший бігчи 4 милї піхотою до Станїславова. Отсею дорогою звертаємо ся до рускої суспільности з просьбою: Руска суспільність дала нераз доказ своєї жертволюбивости. Нехай одже і тепер прийде в поміч героїни в борбі за народню справу. Ласкаві датки прошу присилати на адресу: Марися Присяжнюк в Перероели, п. п. Тарновица лїсна. — *Дм. Кльофинський* кошовий з Перероеля, *Осип Охримович* кошовий з Грабівця. *Іван Синяк* кошовий з Гвозда.

— **До відомости ц. к. команди жандармерий** й адміністрацийних властий. Пишуть нам з Бучаччини: В Красієві (повіт Бучач) є страйк двірскої служби. Жандармерия, стаціонована в дворі, дає ся посесорам Вальови і Гросманови уживати до послуг погоничів і форналїв. Жандарі виганяють посесорску худобу до води, напоюють ї, виганяють з ріки і женуть назад до стаєн на позорище і дивогляд всему селу й околици. Цікаво знати, чи жандарі роблять ся наймитами з припорученя бучацкого ц. к. староства, чи з власної пильности. А знов секретар буч. староства Новотни страшить форналїв, що позасуджує їх на три місяці арешту (як відомо, по закону староство може найбільше засудити на 14 діб), а потому ще на шість лїт (!) служити посесорам, як не вернуть до служби зараз. Так поступає цїсарский урядник в мундурі підчас урядованя! Коли форналї минулого ро[illegible] „спустив" їм Новотчаси, як єще був фельдфеблем при войску, командував старшим людям по нїмецки, зібравши їх на обістю перед громадскою канцелярию, на що глядїла цїлїська громада. Треба знати, що Новотни не є правником, а свого становища дослужив ся за давних часів; чи староство нарочно висилає його, хоч має иншних комісарів? Описане тут поведенє жандармериї посьвідчать Іван Мосцїпан і Гриць Мосцїпан, котрі ї подадуть дальших сьвідків, а про ц. к. „комісаря" вся красієвска форналька. — *О. Н.*

— **Під крилами кр. ради шк.** Пишуть нам від Івонича: Довкола Івонича є богато руских сїл. Окружний інспектор в нашім повітї позамикав усї рускі школи, бо нїбито нема учителїв; але де викладова мова польска, там якось всюди є учителї, а навіть і по два, по три в одній школї. Лиш для руских шкіл нема учителїв! — Додамо від себе: се стара вже пісонька! Та сьпівають ї не лиш коло Івонича...

— **Драматичний конкурс краєзого видїлу** порішено вчера, дня 23. цьвітня. З членів комісиї явили ся: професори університету Дїстряньскийї, Колесса і Студиньский, професори гімназиї Кокорудз і Ілярий Огоновский і член краєвого видїлу радник Глиджук. Виправдав свою неприяву проф. Шухевич, а пос. Олесницкий не взяв участи в засїданях комісиї з причини подорожи по Італиї. Проводив комісиї член кр. видїлу, радник Верещиньский; протоколував секретар видїлу Януш Пшигодзкий. Комісия радила повних шість годин. По всесторонній дискусиї признано премії отсим творам: Першу премію в квоті 800 К драмі в 5 дїях п. з. „Лихолїтє"; другу в квоті 500 К трагедиї в 3 дїях п. з. „Сільземлї"; трету в квоті 350 К фантастичній штуці в 5 дїях а 6 відслонах п. з. „Спокуса", а четверту премію в квоті 350 К драмі в 3 дїях п. з. „Вона". По отвореню ковert виявилось, що автором першого твору є славний бандурист Гнат Хоткевич; творцем другого і третого Лев Лопатиньский, а четвертого п. Стефан Осипович з Станиславова. Про штуки преміовані і непреміовані поговоримо небавом ширше. — *К. С.*

— **Вчерашний концерт,** уладжений молодїжю рускої гімназиї в честь Тараса Шевченка, випав дуже удачно. Публика, що виповнила салю „Народного Дому" по береги, слухала з повним вдоволенєм кождої точки програми і нагороджувала продукциї молоденьких концертантів грімкими оплесками. В сали, прибраній відповідно до характеру концерту, витворив ся сердечний настрій неначе в однім великім домовім огнищи, в котрім родичі з нагоди незвичайного сьвята радїють з доказів талановитости і гарних успіхів молодого поколїня. І сольові продукциї, вокальні та інструментальні, і хори, мішані та мужескі, вибивались понад звичайну міру аматорства, а хвилями сягали до вершин артизму. Згадати лише про зовсім поправну гру на челло Б. Бережницкого, або басове сольо М. Бобанича, що розпоряджає гарним голосовим материялом. Добре зорганїзовані і вишколені хори здобули знов нове признанє для невтомного управителя проф. Вітошиньского, котрий із своїми учениками може перед найвибагливійшою публикою давати концерти. Орхестрова часть концерту дала також гарне сьвідоцтво виконавцям. Взагалї молодїж рускої гімназиї може бути горда на сегорічне опроведенє Шевченкового сьвята, а бідні ученики — є їх, як в кождій рускій школї, дуже богато — вдоволені також з материяльного успіху сего вечера, бо публика не щадила добровільних жертв на запомоговий фонд для них. На концертї явились численно визначнїйші представителї старшої рускої громади, особливож богато жіноцтва. Численно явились також оо. Василияне, а навіть заступив Преосьв. епископ із Станиславова, д-р Хомишин.

— **Нове кредитове товариство.** На підставі статута з дня 22. сїчня 1906., ухвалою ц. к. суду торговельного в Стрию з дня 25. марта 1906 Ч. 37/6 вписаного в реєстр товариств заробкових і господарских, основалось в Болехові товариство під назвою: „Товариство взаїмного кредиту „Сьвіча", стовариш[illegible] зареєстроване з обмеженою порукою. Вибрана на загальних зборах дня 22. сїчня 1906. Дирекция увела вже товариство в житє і розпочала свою дїяльність. Після постанов статута мають члени товариства ті користи, що можуть користно поміщати в товаристві свої ощадности, а в разї потреби можуть затягати позички під користними услівями; цїлий чистий зиск товариства припадає в користь самих членів. Товариство поміщене тепер в домі грек. кат. пароха в Болехові. Приступленя в члени товариства і зголошеня о позички, котрі товариство під приступними услівями удїляє, принимає ся в годинах урядових кождого дня від г. 9. до 12. перед полуднем і год. 4.—6. пополудни кромі недїль і руских сьвят. — Дирекция: *о. Теодот Ярема*, директор управляючий. *Осип Лисикевич*, директор касиєр. *Яків Назарович*, директор контрольор.

— **Віче польских демократів** в справі виборчої реформи відбуло ся вчера у Львові в сали педаґоґічного товариства. Прибули також краківскі демократи: п. Ротер, д-р Петеленц, Данеляк, а також пп. Ґрек і Стапіньский. Перший промовляв п. Ротер. Він зазначив на вступі, що демократичні посли явили ся на сім публичнім і явнім вічу наче у відповідь на виступ д-ра Ґломбіньского на приватнім, тайнім, полїцией стереженім конвентиклю краківскім. Опісля бесїдник коротко розказав виголошені в Кракові погляди д-ра Ґломбіньского та піддав їх основній критиці. А що д-р Ґломбіньский заявив в Кракові, що солїдаризує ся з резолюциєю [illegible] кола в справі виборчої реформи, указав, що презес польского кола у своїй промові в державній радї сам зломив солїдарність кола, бо не говорив по мисли ухваленої резолюциї. Дальше спинив ся бесїдник над гадками, висказаними Ґломбіньским в Кракові в справі рускій. Він зазначив, що Русинам на поли культурнім не діє ся кривда (?!), але на поли полїтичних прав справдї зазнають вони кривд. Самі вже „галицкі вибори" роблять усяке спільне пожитє неможливим. Впрочім висказував п. Ротер гадки, знані нам уже з єго відповіди, яку дав зараз на місци в Кракові п. Ґломбіньскому (гл. ч. 64. „Ґломбіньский в Кракові"). Промовляли ще пп. Петеленц, Рошковский, редактор N. Reform-и Конопіньский, Данеляк і Ашкенази; сей остатний подав отсї резолюциї: 1) обовязком польских демократів є всїми силами старати ся о переведенє виборчої реформи на засадах знаного проєкту, скоро край дістане більше число мандатів; 2) польскі демократи не згоджують ся, щоби справу виборчої реформи лучити тепер з трудними, хоч і бажаними реформами правно-державними, бо через те можна повалити або на довгий час відволїчи саму справу виб. реформи. Потім промовляли ще пп. Ґрек, Стапіньский, Маньківский і Діямант та ще раз п. Ротер. Сей заявив іменем своїм і своїх найблизших приятелїв, що в справі так важній, як виборча реформа, статут польского кола не буде їх обовязувати. Заяву сю приняли збори грімкими оплесками. Обі резолюциї ухвалено однодушно; при противній пробі піднесло ся против сих лише шість рук.

— **Справа реформи семинарий.** В недїлю відбула ся в мужескій учительскій семинарії нарада репрезентантів усїх учительских семинарий у Львові, в цїли обговореня справи зорганїзованя учителїв і учительок всїх учительских семинарий в Галичинї, щоби спільними силами заняти ся справою реформи тих заведень. По оживленій дискусиї більшостию голосів постановлено прилучити ся яко окремий кружок до товариства учителїв висших шкіл, однак остаточне рішенє має запасти на зборах всего учительства львівских семинарий дня 27. с. м.

— **Заморска еміґрация з Австриї.** Нїяка держава не може виказати ся так численною армією заморских еміґрантів як саме Австрия. Статистика остатних десятків лїт виказує просто непропорціональний її зріст. До самих Сполучених Держав виемігрувало в кількох остатних десятках лїт т. є. від р. 1871 до 1903 аж 1,576.912 осіб. З початку Чехи мали першенство під зглядом числа еміґрантів. Однак в послїдних лїтах ся роля зовсім припала Галичинї. На основі не зовсім певних обчислень американьских властий, що подають цифри низші від дїйсности, відношенє числа еміґрантів з Австриї після народности пр. в 1903 р. представляли ся ось-як: Поляків 37.499, Словаків 34.412, Хорватів і Словінців 32.892 Мадярів 27.113, Німців 23.597, Жидів 18.759, Русинів 9.819, Чехів і Моравян 9.577. В 1905 р. число виселенців зросло до суми 275.693, в чім було 50.785 Поляків, 14.250 Русинів, а 52.282 Словаків. Після обчисленя американьских властий було на 162.371 виселенців (тут разом взяті Німці, Словаки, Мадяри, Русини, Чехи і Дальматинці) анальфабетів 38.815. Найгірше з того огляду представляють ся Русини, бо на 14 тисяч було аж 8 і пів тисяча анальфабетів. Всї ті виселенцї привезли із собою 2,619.583 долярів. — Після звіту американьского бюра еміґрантів прибуло в часї від 1. липня 1904 до 30. червня 1905 р. до Америки загалом 1,026,499 виселенців. Із самої Европи приплило їх 974.273. По Австро-Угорщинї, котра доставила найбільше еміґрантів, перше місце займає Росия, відтак йде Італія, Англія. Мужчин прибуло 724.914, женщин 301,505. Дїтий понизше лїт 14 було 114.668. Загалом привезли із собою ті виселенцї 25.159.012 долярів.

— **Воля на Україні.** Отсе зразок волї, яка після царского манїфесту, що заповів конституцию, запанувала на Україні.

В Черкасах д. 3. с. м. мали відбути ся на повітовім з'їздї виборців городян вибори виборних до державної думи (по нашому-б то правибори). Кандидатом визначено між иншими Володимира Чеховского, учителя духовної школи в Черкасах. Єго і вибрано опісля виборцем. Але ще перед виборами арештовано єго на улици, а в хатї не зроблено навіть ревізиї. З черкаскої тюрми перевезено Чеховского в київску. Коли єго д. 6. с. м. мали з тюрми раненько перевозити на дворець зелїзниці, дожидали єго під тюрмою жінка і близькі знакомі, але мусїли уступити ся перед драгонами, що приїхали відвести „злочинця" на дворець. Рушив похід. Попереду з високо піднятою головою серед варти спокійно ішов виборець і кандидат на посла до державної думи; за ним їхали драгони, а за ними їхали приятелї і знакомі вязня. На двірци зразу зібрало ся небогато людий, бо розпущено вістку, що Чеховский уже в Київі; але згодом набрало ся що-раз більше людий. З двірця на зустріч вийшли селяни. Всадили вязня до арештантского вагону. Зібрані люди почали плакати. За кратами у ваґонї побачили свого любимця. Протиснув ся наперед старший селянин. „За що тебе, орле, посадили в клїтку"? питає він з слезами в очах. — „За правду, тілько за правду — відказав вязень: — Лиха я нїкому в сьвітї не зробив, а тілько щиру правду казав усім просто в очи". Людий усе прибувало. Задзвонено в друге.

Люди просять Чеховского, щоби сказав їм щось на прощанє. У відповідь чують великі слова з Шевченкового „Івана Гуса". Деклямация ще більше зворушує людий.

„Годї, годї! Нема сили слухати!" кричить хтось зпоміж людий.

Бе третий дзвінок. Чеховский говорить прощальне слово своїм ученикам з духовної школи та з городскої гімназиї. Поїзд рушає. Люди довго дивлять ся вслїд поїздови, що везе рідну людину з дорогої єго серцю України в далекі холодні краї.

Чеховского перевезено до Києва і посаджено там в лукіянівскій тюрмі. Там єго тримано кілька днїв, а опісля київский ґубернатор випустив єго з тюрми „на поруки під заставу в 500 карб." — так пише „Гром. Думка" в остатнім числї 80. з д. 9/22 с. м., але ми сих слів не розуміємо — з тим, щоби нечайно їхав у вологодску ґубернію на заслане. Аж 8/21 с. м. оповістила Чеховского полїция, що з наказу міністра внутрішних справ увільняють єго від висилки і що він може тепер уважати себе свобідним.

Чеховского ставлять також кандидатом до думи.

— **Трус в одескім університеті.** В ночи на 20. с. м. всї будинки, що належать до одеского університету, обступили салдати, козаки, кінні й піші жандарми та полїциянти. Ректорови показано наказ від начальника жандармского управленія, щоби зробити трус в університеті. Прийшли професори та секретарі і при них трусили скрізь, не минаючи нїякого закутка; ломили замки й двері; трусили столи ректора й професорів, переглянули редакцию „Университетскихъ Записокъ"; порозкидали університетскі папери; поломили й попсували богато дорогих апаратів і машин, бо шукали в них вибухових річий. Трушено і в клїнїках поступових професорів, особливож щиро трусили в кабінеті проф. Лисенкова. Зброї не знайдено крім двох стрілецких рушниць, що були власностию секретаря. Забрано списки коалїцийної студентскої ради. У професорів забрано закордонні видання, яких вони мали по одному примірнику. В анатомічнім інститутї забрано 40 вінків, що були зложені на домовини убитих підчас погрому в жовтни. В хемічнім інститутї і в лябораторії приватного доцента Казанецкого знайдено нелеґальну літературу і Казанецкого арештовано. В лябораторії Каменьского і в університетскій канцелярії знайдено кілька проклямаций. Трус скінчив ся о год. 11. перед полуднем. Зібрала ся рада професорів, щоб висловити протест проти трусу. Комісия оцінила, на скілько зроблено шкоди університетови тим, що побито й поломлено дорогі машини. Жандарми говорили, що з Петербурга прислано телеґраму, щоб зробити трус. Шукали зброї, що нїби то лежала схована в університеті, а потім мали її відослати на Кавказ. Одначе нїякої зброї не знайдено. Говорять, що трус заряджено по тій причині, що кандидатом на посла до державної думи мав виступити проф. Щепкин, а се декому не до вподоби.

— **Землетрясенє в Каліфорнії** повторило ся в суботу по полудни і знов спричинило велику катастрофу. Місто Санта Круц на по-

чудне від Сан Франціско розпало ся в звалища під котрими погибло поверх 200 осіб. В Сан Франціско лютить ся не лиш огонь, але й море. Онодї висока филя залила берег і захопила із собою 450 людий. Взагалї Сан Франціско в двох третинах знищене, однак знайшли ся сейчас підприємцї, що коштом соток мілїонів постановили вибудувати місто до двох лїт на ново і зробити его ще красшим і більшим. Зовсїм не зражує їх грунт підмінований підземними силами, що викликують від часу до часу землетрясенє. — На основі урядового звіту число жертв катастрофи в Сан Франціско має переходити 10.000 людий.

— **Бунт в португальскій воєнній маринарцї.** Росийскі моряки на Чорнім мори зробили, видно, добру школу, бо за їх приміром пішли тепер португальскі моряки на кружляку „Дон Карльос“ та панцирнику „Васко де Гама“ і збунтували ся. Ось-що доносять про сї події з Мадриду і Лїсбони: Причину до ворохобнї на корабли „Дон Карльос“ подала подібно як свого часу і на росийских кораблях та обставина, що офіцири зле поводили ся з моряками і кривдили їх на винї. В португальскій маринарцї є звичай, що кождий моряк дістає до свого стравунку ще й $^1/_2$ лїтри вина. Отже, чи якийсь моряк вийшов без призволеня на беріг, чи не ставив ся зараз в тій хвили до апелю, то его карали в той спосіб, що відбирали ему той додаток вина до его стравунку. Моряки уважали чомусь сю кару за найтяжшу для себе. Крім того жалувала ся залога ще й на загально люте поведенє офіцирів. Отже коли дня 8. с. м. покарано в повисший спосіб кількох моряків, прочі виступили в їх оборонї. Узброєні повязали кількох нелюбих собі офіцирів, а відтак збігли ся всї на покладї і там зажадали від першого офіцира Теінеіра Марінго, щоби їм дано зараз иншого командата, бо під теперішним, капітаном корвети Васко де Карвальго, они не хотять служити. Надармо старав ся Марінго вразумити збунтованих; они зловили і его та звязали і всадили на лодку та відвезли на беріг, де він розповів, що стало ся. Тимчасом бунтівники набили всї пушки на корабли — а треба знати, що „Дон Карльос“ є найбільшим кораблем в португальскій маринарцї — і дали сигналами знати, що будуть бомбардувати місто, колиби хтось хотїв силою здусити бунт. В слїд за тим не припустили до себе контрадмірала Мораес-де-Сузу, що пробував з одним офіциром дістати ся на корабель, і загрозили, що пробють багнетами кождого офіцира, котрий схоче до них приступити. Ніч минула спокійно. На другий день рано моряки, що були в містї, поплили без всякої перешкоди на свій корабель, щоби скріпити залогу, а рівночасно другі моряки з корабля приплили до міста, щоби звідси забрати провіянт для залоги. Можна собі подумати, який настав переполох в Лісбонї, коли нїхто не важив ся виступити в який небудь спосіб против бунтівників. О год. 10. прислали вони до міністра маринарки свої услівя, домагаючись: 1) повної безкарности для всїх; 2) усуненя кількох офіцирів, що збиткували ся над моряками, 3) загального полїпшеня долї моряків. Міністер маринарки не видїв иншої ради, як лиш згодити ся поки-що на ті услівя а відтак ухвалено поставити згаданий кружляк в позаслужбовий стан. Відтак удав ся контрадмірал на корабель а моряки сим разом приняли его дуже чемно і зробили ему таку параду як би самому королеви. Контрадмірал іменував для них иншого командата, на що моряки згодили ся; відтак вернув знов на беріг, забрав звідтам з собою нового командата, привіз его на корабель і тут лишив его в дружнім порозуминю з моряками. — Не так гладко закінчив ся бунт на другім корабли, на панцирнику „Васко де Гама“. Здає ся, що була якась змова межи всїма моряками воєнної фльоти, бо залога сего корабля виступила була в оборонї залоги на „Дон Карльосї“, а що то стало ся аж в кілька днїв по описанім повисше фактї, то можна здогадувати ся, що не все пішло так гладко, як там сказано. Згаданий панцирник стояв на рейдї під Лїсбоною, коли нараз дня 13. с. м. около пів до 9. год. вечером видно було на нїм якийсь незвичайний рух і понеслись з него крики та вистріли з карабінів. Иньші кораблї, що побачили той рух, хотїли підплисти до него, але не могли того зробити, бо залога зачала до них стріляти з карабінів. Що поправдї стало ся, й до нинї не знати. Кажуть, що один з офіцирів побачивши, що якийсь моряк приложив люнт до гармати вимірені просто на місто, застрілив его на місци; на то збігли ся другі моряки і убили того офіцира а прочих повязали. Що дальше стало ся, того вже не знати, бо португальскі власти забороняють пускати всякі вісти о сій події. Єсть однак, як каже газета „Мундо“, певна річ, що бунт прибрав великі розміри не лиш у фльотї, але й в сухопутнім війску.

— **Українські писанки.** Д. А. Погрузов у Петербурзї наробив к Великодню писинок на зразок українських; тілько его писанки деревляні і отвирають ся, а пописані зовсїм так, як пишуть писанки у нас по селах. Продають ся вони по карбованцю. Доси там на писанки брано зразки чужоземні, але Погрузов задумав показати людям ще й українські писанки і певно, що на тому не стратив, бо українські писанки, але ще й давнїйші чем були дуже гарні. [„Гром. Думка].

— **Де подїв ся о. Гапон?** Сею справою дуже занимає ся росийска преса. Вже дві недїлї минає, як о. Гапон вийшов з свого петербургского мешканя і більше не вернув. Его родина, що живе у Фінляндиї, також не має про него нїякої вісти. Его сторонники пошукують его, але доси надармо. Власти полїцийні і адміністрацийні заявили рішучо, що не видавали приказу увязненя о. Гапона і що взагалї не є їм відомий нїякий випадок, що міг би мати яку-небудь звязь з зникненем о. Гапона. Також годї припускати, що Гапон утїк, раз тому, що в такім разї завідомив би о місци свого пробуваня родину, а по друге й тому, що як-раз в тім часї занятий був дуже організацією робітників, зносив ся з многими особами а з декотрими з них умовив ся, що в середу дня 10. с. м. буде з ними видїти ся. Тимчасом уже ві второк зник. З Петербурга доносять, що дня 7. с. м. в неділю прийшла до о. Гапона якась панї. Серед розмови стала его перестерігати, що грозить ему велика небезпека, що на его житє настають якісь люди, та радила, щоби як найскорше утїкав з Петербурга. Дня 9. с. м. мав він видїти ся вечером з своїм приятелем, але вже не прийшов. Петербурска полїція розвинула дуже енергічну дїяльність, щоби сю справу розслїдити та всї єї заходи остались даремні.

— **Процес між котом, псом а коровою** се мабуть не аби яка невидальщина, а рішав ся він сими днями перед одним судом у горішній Швабії. Підклад розправи був такий: Кіт, завзято гонений розлюченим псом, ратував ся утечею до стайнї. Доля чи там лихо хотїло, що в стайни була корова, яку наймичка як раз доїла. Кіт у розпуцї вискочив на корову, а ся, налякана несподіваним его скоком, кинулась, вивернула дійницю з молоком та ще й покалїчила наймичку. Після закону відповідає кождий властитель за шкоду, яку заподіяло його звіря. Отже в розправі о відшкодованє наймички прийшлось судови рішати трудну квестию, хто тут найбільше винуватий: пес, кіт чи корова? Хоч виновники справи не затемнювали взаїмним спиханем вини, всеж таки судиї не могли сеї справи розчовпати і пішли по слїдах Соломона, рішаючи, що вина всїх трох обжалуваних є однакова, так що їх властителї мають вернути високість шкоди і нагороду служницї за біль в трех рівних частинах.

Віча і збори:

Жіноче віче. Д. 1. мая о год. 1. по пол. відбуде ся перше жіноче віче в Копичинцях під голим небом на площи коло громадского уряду з таким порядком: 1) Жіноцтво а суспільність. 2) Руске жіноцтво а виборча реформа. 3) Внески і інтерпеляції. — За повітову організацию: *Д-р Лука Сафіян. Евстахий Голубович*

Урядові вісти:

З львівскої архиепархії. Канонїчну інституцию одержали: Ом. Лопушаньский на Кунашів і Йосиф Коменда на Сливки. — Завідательство в Ілові одержав Олександер Гвоздецкий. — Сотрудництво в Дубравцї одержав Володимир Скоробогатий. — До канонїчної інституції візвані: Юл. Дикий на Гніздичів, Юст. Гаврисевич на Чагрів, Ом. Кордуба на Олексичі Григорий Грушка на Пеняки.

Бібліографія:

— **Записки Наук. Тов. ім. Шевченка** Т. LXX. Зміст: Пісня про Правду і Неправду, історично-літературна розвідка І в. Франка. — Коли сфабрикована грамота Любарта (дана) луцькій катедрі? Критична замітка Мих. Грушевського. — З виборчого руху в Східній Галичинї в 1848. р. (Вибір Ів. Капущака), подав І в. Кревецький. — Угорський король Мавтвій Корвін в славянській устній словесности, розбір мотивів звязаних з його іменем, написав Зенон Кузеля. (Конець.) — Село Мшанець старосамбірського повіта. Материяли до історії галицького села, подав Мих. Зубрицький. — Miscellanea: а) До питаня про свобідний перехід посполитих на Україні в 20-тих рр. 18-ого віку, подав І. Джиджора; б) Чи Шашкевичові вірші? под. І в. Крипякевич; в) З літературної спадщини Вагилевича, под. І в. Созаньский. — Наукова хроніка: Антропольогічні й археольогічні часописи з 1904. р., нап. З. Кузеля (конець). — Бібліографія (рецензії і справоздания).

— Українсько-руська бібліотека. Видає фільольогічна секция Наук. Тов. ім. Шевченка. Т. III. **Писаня Осипа Юрія Федьковича.** Перше повне і критичне виданє. Тому третого перша часть А. Драматичні твори О. Ю. Федьковича з передруків і автографів видав д-р Олександер Колесса. Львів, 1906. З друкарнї Наук. Тов. ім. Шевченка. З портретом Федьковича і з відбиткою автографу „Довбуша“. Зміст: Передмова д-ра Колесси стор. IX—XVII. — Так вам треба. Іграшка в одній дії. — Довбуш, дивоглядия в пятьох зводах. (Перша редакция). — Довбуш, (друга редакция), трагедия в пять дїлах. — Довбуш (трета редакция), трагедия в пять дїлах. — Як козам роги виправляють. Фрашка в 1. відслонї. Вільно за Шекспіровою драмою: Як пурявих уговтують.

— Александер Пушкин. **Казки.** І. Казка про царя Салтана, про його сина, славного і могучого богатиря князя Гвідона Салтановича і про прекрасну царівну Лебідь. ІІ. Казка про золотого півничка. Переклав Дмитро Іосифович. У Львові 1906. З друкарнї Ставропигійского Інститута. — Сторін 42 малої вісімки. Ціна 30 сот.

Померли:

— **Іван Бачиньский**, парох в Козлові, бережаньского деканату, син крилошанина митр. капітули о. Олександра Бачиньского, упокоїв ся дня 22. с. м. в 37 році житя і 15 сьвященьства. Тїло покійного буде перевезене до Львова і похоронене в середу 25. с. м. — В. є. п.!

З „Народної Торговлї“. Поодинокі замовленя на вино, одержувані нами вже по обох сегорічних весняних вагонових транспортах, спонукують нас до оголошеня сим третого вагонового транспорту, котрий надійде в другій половинї мая. Вино достарчимо то саме, що і в перших транспортах, бо маємо еще невеликий закуплений запас в пивницях наших на Угорщинї. Вино наше сьміло можемо припоручити, яко вино природне, літургічне, а висилка его відбуває ся під особистим наглядом товариства. Ціни як попереднo т. є. 80 кор., 100 кор., 120 кор. за гектолїтер. Додаємо, що за вино наше з весняного транспорту дістанесьмо вже кількканайцять признань, а дякуючи за ті на сім місци, запрошуємо до дальших скорих замовлень, впевняючи, що і дальше старати ся будемо вповнї вдоволити наших Вп. відбирателїв. — *Дирекция.*

— **З Руской Бурси ремісничої і промисловой у Львові.** Додатково до звіту з послїдних загальних зборів подаємо отсим до відома загалу виказ жертв, зложених для нашої бурси у висотї найменше 20 кор. в роцї 1905 і в 1906 по день 10 цьвітня. Виказ дрібнїйших датків разом з повним звітом за VII рік адміністрацийний бурси вийде з печати еще сего місяця і буде висланий всїм членам та жертводавцям. І т а к в р. 1905 з л о ж и л и: Преосьвященний Епископ Чехович в Перемишли 50, видїл повіт. в Жидачеві 100 за рік 1904 а 100 за р. 1905, видїл повіт. в Надвірні 20 за рік 1904 а 20 за р. 1905, фірма Сокаль і Лїлїен у Львові 20, видїл повіт. в Турцї 50 за рік 1904 а 50 за рік 1905, видїл повіт. в Косові 20. видїл краєвий 100, фірма Абрисовский і Стахевич у Львові 100, товариство обезпечень „Днїстер“ 25, другий раз 60, товар. кредит. урядників і сьвящеників 20, о. Куневич Михаїл в Перемишли 50, каса задаткова в Стрию 100, о. Глиньский Ізидор в Буцневі 20, о. Павлик Стефан в Сільци беньк. 20, д-р Федак Стефан у Львові 50, видїл повіт. в Старім Самборі 20, о. Стрийщин 20, повітове товар. кредит. в Тернополи 50, товариство Різниця в Самборі 40, Спілка ощадности і позичок в Камінцї 34·51, Союз кредитовий у Львові 100, видїл повіт. в Перемишлянах 40, каса задаткова в Куликові 30, о. Радецкий Іван в Мервичах (збірка) 27, товариство Віра в Перемишли 50, Народна Торговля у Львові 50, д-р Сельский Щасний у Львові 20, видїл повіт. в Збаражи 20, банк задатковий в Станиславові 100, видїл повіт. в Камінцї 25 і видїл повіт. в Стрию 100. — В р. 1906 п о д е н ь 10 ц ь в і т н я з л о ж и л и: п. Борковский Александер у Львові 100, п. Мишуга Александер 100, о. Іван Злот. Отто в Лїшни 24·61, п. В. А. Шмід в Демни 200, видїл повіт. в Дрогобичи 100, видїл повіт. в Жидачеві 100, товар. кредит. „Днїстер“ у Львові 200, тов. кредит. урядників і сьвящеників у Львові 20, д-р Литиньский Іван в Галичи 20, Спілка для господарства і торговлї в Перемишли 100 і д-р Кулачковский Ярослав у Львові жертвує стало що місяця по 12·50 від грудня 1905. — Іменем наших питомців складаємо всїм жертводавцям як найсердечнїйшу подяку та поручаємо нашу бурсу і дальшій ласкавій опиці. Видїл Руской Бурси ремісничої і промислової у Львові риноч ч. 10.

— **Рахунок краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників** стовариш. зареєстр. з обмеж. порукою у Львові, за I. чверть рік 1906.

I. Стан довжний:	Кор. с.
1. Удїли членьскі	39.017·08
2. Фонд резервовий	3.756·23
3. Вкладки щадничі.	—·—
а) стан на початку року К 148.469·09	
б) вложено в I. чверть році 31.579·47	
в) винято в „ „ „ 19 709·04	
позістав з кінцем марта с. р.	160.339·81
4. Кредит банковий	19.782·—
5. Позичка в гал. фонді пропинац.	25.000·—
6. Сальдо відсотків	4.883·02
7. Неподнята дивіденда	160·50
8. Зиск за рік 1905	—
Сума	254.387·64

II. Стан чинний:

1. Позички удїлені на скрипти і векселї:	
а) стан на початку року	К 227,203·—
б) удїлено в I. чверть році	46,320·—
в) сплачено в „ „ „	31.758·43
стан з кінцем марта с. р.	241.764·57
2. Кошти адміністрациї	1175·31
3. Кошти спору	271·77
4. Цінні папери фонду резервового	1.507·50
5. В щадници почтовій (оборотовий)	744·52
6. Движимости	685·90
7. Льокациї в Товариствах і банках	5.021·60
8. Готівка з днем 31/III 1906	1.816·01
9. З рах. рінних сторін	1.400·46
Сума	254.387·64

Членів прибуло 39, убуло 0, остав в кінцем марта 1906, всїх членів 741 з 935 деклярованими удїлами в сумі 46.750 К. Удїл членьский 50 К — може бути вплачуваний ратами; вписове 2 К. Товариство принимає вкладки щадничі на $4^1/_2$ %, позички удїляє на 7 %. Товариство посередничить в заключуваню обезпечень на житє всякого рода і удїляє дотичних інформацій безплатно.

Львів дня 31 марта 1906.

Календарь Пиї: Антипа (лат.: Бжего); завтра: Василия (лат.: Марка); повавтра: Артемона (лат.: Клета).

В Colosseum від 15 до 30. цьвітня. Нова сенсацийна програма. Сто образків з российскої революції. В недїлї і сьвята по 2 представленя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Цїдулницких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні вінч. за оголошенем від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні вінч. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудні від 3—5.

Надіслане.

НОВО ОТВОРЕНА
Fabryka krajowa wódek polskich rozlisów, likierów, rumu i c in
SKLAD SPIRYTUSU
Wolkenberg, Pordes i S-ka
Lwów-Zniesienie
поручає свої вироби. 426 1—3

Бюро будівляне
Теодора Мельничука
в Ярославі
приймає до виконаня **пляни і коштописи церков** каплиць, шпиталїв, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 20 6 8—15

Коперинський і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіжери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Торговля корінних товарів і комната до спідань Гр. Курдидика глядає спільника з готівкою 4 до 5.000 К без ризика. Фаховець має першенство. Зголошеня: 418 Курдидик — Заставна-Буковина. 1—4

Уряд парохіяльний в Сновичу пошукує дяка як натого в добрим голосом. 421 1—3

Іспитований дяк, розумїючрй нотний сьпів глядає посади. Зголошеня у Павла Мусій в Варяжи. 425 1—3

Перстеней, обручки, шпильки для букетів і всякі инші вироби з золота і срібла поручає **Франц Квасневский,** Львів, площа Галицка ч. 4 235 Приймає всякі репарациї. 12—20

Адвокат на провінциї пошукує рутинованого до оборон карних і контрактів депендента. Близша відомість в Ад-400 міністрациї „Діла“. 4—6

Особа середного віку, знаюча ся на господарстві, сїльскім і домовім, будучи вже 8 лїт ґазданею у сьвященика глядає місця у сьвященика-вдівця до заряду дому. Зголошеня: п. Зелїньска, Львів ул. Замкова II. поверх, 413 ч. 1, двері Нр. 2. 2—3

ОВОЧЕВІ ДЕРЕВЦЯ
в добірних родах добрих відмін, із шкілки дібр Дикїв
продає
Михайло Кубіца Тарнобжеґ
по дуже приступних цінах. При більших замовленях значний опуст.
Цінники оплатно і даром. 275 15—15

Незрівнане жерело доходу!
Найлїпші і найновійшої системи
машини до цементових виробів
всякого рода, іменно до дахівок, підлог, машини до виробу цементових цегол, так як форми до рур, кругів і т. п. поручає
Комісово-рільничий дім в Більску
Ближші пояснення даром і оплатно. — Незрівнане для шукаючих заробку! Неоцїнене для більших господарень. 401 2—10

ПРОСПЕКТ.

Цїсарско-росийске правительство.

5% росийска державна позичка 1906

в номінальній квоті:

Рублів: 843,750.000. — Франків: 2.250,000.000 — Фунтів шт.: 89,325.000. — Марок: 1.818,000.000. — Австр. корон: 2.133,000.000. — Гол. фл.. 1.075,500.000.

сплачувана в 40 літах, почавши від 1. мая 1917 н. ст.

До року 1916 непідлягаюча анї виповідженю анї конверсиї.

Указом Є. Ц. В. росийского царя з 9 22 цьвітня 1900 поручено міністрови фінансів в цїли покритя видатків в тімже указї, вичислених, видати 5% державну позичку номінальної вартости рублїв 843,750.000 — франків 2,250.000. — Фунт 89.325.000. — Марок 1,818.000.000. Австр. корон 2,133.000.000. — Гол. фл. 1.075,500.000.

Та позичка, емітована в облїґаціях по рублїв: 187.50 = франків: 500. — Фунт. шт.: 19 „17“ — марок: 404 — австр. кор. 474 — гол. фл. 239 — розпадає ся на 450 серий (1—450) по 10.000 облїґаций з числами 1—1.000 і є подїлена на відтинки по 1, 5 і 10 облїґаций.

Облїґациї є видані в росийскій, французскій, англїйскій і нїмецкій мові і гласять на оказателя; однак можуть бути згідно з істнуючими розпорядженями переписані на назвиско і знов на оказателя.

Облїґациї є опроцентованї по 5 проц. від ста per annum від номінальної вартости, а процента будуть виплачені 1 мая і 1 падолиста кождого року за доставленєм купону. Перший процентовий купон є платний 1 падолиста 1906 н. ст.

Уморенє тої позички наступить після номінальної вартости в часї 40 лїт, почавши від 1917 р.; в дорозї публичних льосовань, з котрих перше відбуде ся 1 лютого 1917 н. ст. На ту цїль буде ужита рік річно амортизаційна квота 0·82781612 проц. номінального капіталу, що є в обігу без виповідженя в дни 1 лютого 1917 н. ст. і квота та буде побільшати ся з року на рік через приріст заощаджених відсотків на вильосованих облїґаціях. Льосованя будуть відбувати ся 1 лютого н. ст. кождого року. Виплата наступає 3 місяцї по вильосованю, отже перший раз в дни 1 мая 1917 н. ст. за зворотом дотичних штук з тальоном і зі всїми купонами западаючими по речинци виплати. Квота бракуючих може купонів буде з капіталу стручена.

Правптельство застерігає собі кождого часу, однак не перед 1 мая 1916 н. тт., по попереднім 3-місячнім виповідженю викупити в цїлости або частинно, по вартости номінальній знаходячі ся тодї в обігу облїґациї тої позички.

Облїґациї підлягають передавненю в 30 лїт по реченци їх сплати, а купони в 10 лїтах по дни їх платности.

Виплата купонів процентових і капіталу облїґациї буде вільна все від якогонебудь теперішного або будучого росийского податку.

Петербург 9 22 цьвівня 1906.

Облїґациї ще не вильосовані, будуть приймати державні каси, яко кавциї при умовах з правительством о достави а також, яко поруку за цлові і акцизні належитости; як запавші купони, так і вильосовані облїґациї будуть принимати ся в номінальній вартости при плаченю цла.

Виплата процентових купонів а також вильосованих або виповідженых облїґаций буде відбувати ся в квотах, відповідаючих відношеню вартости, означеному в даних штуках після вибору їх властителя в Петербурзї в рублях, в Парижи, Бруксели і Женеві в франках, в Льондинї в фунтах штерлїнгах, в Відни в коронах, в Амстердамі в голєндерских гульденах, в Берлїнї в марках; специяльно же у Відни:

в Англьо-Австр. Банку,
в Віденьскім звязковім Банку,
в ц. к. упр. загаль. австр. земскім Заведеню кредитовім.
в ц. к. упр. австр. кредитовім Заведеню для гандлю і промислу.
в *Нижно-австр. есконтовім Товаристві*,
в ц. к. упр. австр. Банку для коронних країв.

Ті самі місця будуть в своїм часї видавати без контів нові купонові аркуші.

Вильосовані за кождим разом числа облїґаций будуть оголошувані в урядовій Wiener Zeitung“.

Аж до остаточного виготовленя облїґаций, що в кождім случаю наступить перед 1. падолиста 1907. н. ст. будуть видавати ся заосмотрені австрийским стемплем і на оказателя виставлені тимчасові квіти на 1, 5 і 10 облїґаций з двома купонами платними в днях 1. падолиста 1906. і 1. мая 1907. н. ст.

Згадані тимчасові квіти підписані факсимілем наслїдника цїс. росий. Міністерства фінансів і заосмотрені контрольною стампілєю емітуючого Банку будуть в своїм часї виміняні без коштів на остаточні штуки, осмотрені австрийским стемплем, однаковож без нїякого обовязку що до тотожности поодиноких відтинків і чисел. Перший купон остаточних штук буде платний дня 1. падолиста 1907. н. ст.

Цїсарско-росийский міністер фінансів.

ОГОЛОШЕНЄ.

Загальної номінальної квоти рублїв 843.750.000 = Фрс. 2,250.000.000 = фунт. шт. 80,325.000 = марок 1,818,000.000 = австр. кор. 2,133.000.000 = гол. фл. 1,075,500.000.

5% росийскої державної позички 1906

виданої до емісиї на основі повисшого проспекту, призначує ся отсим до субскрипциї частинну квоту

Ном. корон 156,420.000

складаючу ся з 330.000 облїґаций а ном. кор. 474

маючу обіймати в остаточних штуках серії 241—273.

Та частинна квота буде допущена до торговлї і до нотованя на віденьскій біржі.

По мисли формального приреченя французского міністра заграничних справ буде повисша частинна квота, призначена для Австро-Угорщини, в часї найвисше двох лїт допущена до офіциального нотованя на парискій біржі, однак з тим застереженєм, що допущенє може бути відрочене ще о оден рік, колиб з причини обставин політичної або фінансової натури позволенє нотованя в часї двох лїт показало ся неможливим.

Субскрипция відбуде ся в четвер 26. цьвітня 1906

в Відни:

„ в Англьо-австрийскім Банку,
„ Віденьскім звязковім Банку,
„ ц. к. упр. загальнім австрийскім Заведеню кредитовім заведеню для гандлю і промислу,
„ Нижно-австрийскім есконтовім товаристві,
„ ц. к. упр. австр. Банку для коронних країв;

дальше в філїях:

Англьо-австрийского Банку в Авсіг н. Е., в Боденбах, Бернї, Празї, Теплицях, Травтенав, Трієстї;
Віденьского звязкового Банку в Авсіг н. Е., Більску, Бялій, Бернї, Чернівцях, Ґрацу, Клягенфуртї, Львові, Празї, ц. к. упр. австр. кредитовім Заведеню для гандлю і промислу в Бозен, Бернї, Фельдкірх, Інсбруцї, Карльсбадї, Львові, Празї, Райхенберзї, Терстї, Опаві,
ц. к. управ. австр. Банку для коронних країв в Празї,

дальше: в ческім банку есконтовім в Празї і єго філїях, в ц. к. управив. Ческім Унїон-Банку в Празї і єго філїях,
в Жівностенска банка про Чехи а Мораву,

в Будапештї:

в Пештеньскім банку комерціяльнім,
в Угорскім банку есконтово-векслярскім,
в Угорскім загальнім банку кредитовім,
в Терстї в банку Комерсіяль Тріестіна.

в урядових годинах кождого згаданого банку під слїдуючими услівями:

1) ціна супскрипциї:
88 % іменної вартости в коронах = к. 417.12 за кожду облїґацию на к. 474 і біжучі проценти від 1мая 1906 до дня відірваня.

2) Супскрипцию доконує ся на підставі призначеного на сю цїль формуляра зголошеня виложеного в кождім з вилучених місць супскрипційних. Кожде супскрипційне місце має право після власного узнаня означити висоту кождого поодинокого пат.

3) При супскрипциї треба зложити кавцию в висотї 10% супскрибованої номінальної вартости, або в готівцї, або в таких вальорах, по дневнім курсї обчислених, які дане місце супскрипційне узнасть за можливі до принятя.

4) Вплату на придїлені облїґациї треба виконувати в слїдуючий спосіб:

в дни 15 мая	1906	22%	= К. 104.28	за облїґацию і	К. 0.230	біжучі відсотки	
„ 16 липня	1906	22 „	= К. 104.28	„ „	„ К. 1.234	„ „	
„ 15 вересня	1906	22 „	= К. 104.28	„ „	„ К. 2.205	„ „	
„ 15 жовтня	1906	22 „	= К. 104.28	„ „	„ К. 2.699	„ „	
Разом		22 „	= К. 417.12	за облїґацию ораз біжучі відсотки.			

Почавши від 15 мая 1906 має кождий субскрибент право виплатити цїлком за придїлені ему облїґациї, в котрім то случаю наступить реґуляция біжучих відсотків від дня повної виплати.

При цїлковитій виплатї вложена кавциа буде почислена, вгляднo звернена.

Зголошеня на поодинокі штуки можуть бути лише о тілько увзгляднені, о скілько субскрипційне місце після власного признаня узнасть се за згідне в інтересом инших субскрибуентів.

5) Придїленє наступить безпроволочно по закінченю субскрипциї, про що кождий субскрибент буде повідомленый. Як найменший, ніж зголошенє, надвижка кавциї буде звернена.

6) Виплати і відібранє доконують ся в тім самім місци субскрибційнім.

ВІДЕНЬ
БУДАПЕШТ в цьвітни 1906 р.

Англьо-Австрийский Банк.
Ц. к. уприв. австр. Заклад кредитов. земский.
Низшо-австрийске Товариство есконтове.

Віденьский банк союзний.
Ц. к. уприв. австр. Заведенє кредитове для торговлї і промислу.
Ц. к. уприв. австр. Банк для коронних країв.

Угорский Загальний Банк кредитовий.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковскій.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 71 Львів, середа 12. (25. цьвітня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годинї по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vegler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Просить ся о вчасне відновленє передплати за місяць май зглядно II. квартал, як також о вирівнанє позісталих ще залеглостий.

Нова росийска пожичка.

Стан росийских фінансів показали ми в ч. 64. в статї п. з. „Недалека судьба Росиї" за нїмецкою брошурою „Die Zukunft Russlands von Rudolf Martin". Що Росия давно вже крутила ся по цїлім сьвітї за пожичкою і нїгде її не могла роздобути, о тім знають наші читачі з подаваних нами политичних вістий. Тимчасом довідуємось нараз, що таки пожичка є, і то не мала! Заграница має пожичити Росиї 2.250 мілїонів франків чи то около 840 мілїонів карбованцїв. Пожичку сю заграничні банкери подїлили так: Франция дасть 1.200 міл. фр., Англія 330 міл. фр., Австро-Уторщина 165 міл. фр., Голяндия 55 міл. фр., а росийскі банкири мусять доложити 187,500.000 карб.

Як же воно стало ся так несподївано? Атже за кілька неділь має зійти ся дума; вона дала би дозвіл на пожичку, і тогдї певно не вагалась би заграница дати гроший. Чому-ж так пильно було росийскому урядови з пожичкою, хоч і не потребував єще так нагло гроший, щоби не міг підождати кілька неділь? Чому заграница таки вкінци дала пожичку, хоч до недавна ще не хотїла дати? Отсе питаня цїкаві.

Довго утримувала ся чутка, що заграница не хоче пожичити гроший самодержавній Росиї, але пожичить Росиї конституцийний. Тим то п. Віте упевнював раз-врас, що обітниця конституциї не є пусте слово,— що дума таки буде скликана. Він очивидно надїяв ся, що при репресиях, яких уживав під фірмою Дурнова, сам нїбито не згоджуючи ся з ними, дума вийде така, що лише клонити ся буде урядови. Тимчасом уже правибори мимо всяких репресий показали, що верх бере опозиция, а перші вибори послів показали се ще певнїйше. Заразом же почала опозиция і в своїх дневниках підносити голову, ба попросту навіть відгрожуватись урядови. Колиж урядовий дневник „Русское Государство" посмирнїв і заздалегідь почав запобігати ласки у опозициї, ся пригадала урядовцям, що в справах фінансових має сильний бич на бюрократию та й не залишить скористати з него. І залунали голоси як в росийскій так в заграничній печати, що повтаряли пересторогу Ґоркого: „Не дайте росийскому урядови анї феника!"

На те все відповів уряд хитрим указом з д. 28. марця (10. цьвітня) с. р. про державні пожички. Та щоби зрозуміти вагу того указу, треба сказати вперед кілька слів про права думи в справах державного буджету.

Отже закон з д. 20. лютого (5. марця) с. р. признав державній думі право розглядати і обмірковувати державний бюджет; але вже постанови з д. 8. 21. марця, установляючи порядок, яким державна дума має виконувати своє буджетове право, значно обмежили се право, бо вилучають з него видатки тайні, видатки на війну і т. и., котрих дума не має права розглядати. Тепер же згаданий висше указ з 10. с. м. ще більше обмежує буджетове право державної ради, установляючи права т. зв. фінансового комітету.

Фінансовий комітет институция не нова; він істнує ще з тих часів, коли державне господарство взагалї, а також державний буджет не були відомі навіть державній радї і коли уряд порядкував державними фінансами потайно. У фінансовім комітетї тогдї обговорювались усї справи фінансові, як пр. дефіцити, пожички і т. и. Тепер сей фінансовий комітет буде обмірковувати, коли треба робити державні пожички і на яких умовах, а державна дума і рада має давати тільки в засадї з г о д у а б о н е з г о д у на пропоновану фінансовим комітетом або міністерством пожичку; все инше, значить, час пожички, розмір, п р о ц е н т и, с п о с і б р е а л і з а ц и ї і в с ї и н ш і у м о в и п о ж и ч к и б у д у т ь у к л а д а т и с я ф і н а н с о в и м к о м і т е т о м.

Таким способом уряд розвязав собі руки, а заграничні банки зрозуміли се та дають грошї, але й солоно велять собі заплатити за свою услугу.

Услівя пожички оголошено у нас оповісткою на четвертій сторонї вчерашного числа „Дїла". Услівя тяжкі! Відсотки в сї часи небувалі, бо 5%; курс облїгаций 88 за 100. Таким чином Росия замість 843,750.000 карб., дістане готівкою о яких 100 міл. менше! А відсотки вийдуть властиво не 5 проц. а яких 7 проц. Се вже, як для держави просто лихварскі відсотки. До того грошї пожичено на 40 лїт, але Росия цїлих 10 лїт не має права сплатити довг анї в цїлости анї в части, анї конвертувати єго; значить, цїлих 10 лїт не має права нїяким способом визволити ся від лихви. Через 10 лїт мусить вона платити по 40 міл. відсотків з додатком, так що за 10 лїт виплатить самими відсотками вже половину довгу, а стовп все таки буде стояти неуменшений! Та ще й се додати, що Росия зобовязала ся після сеї пожички не пожичати за границею цїлих два роки. І ще одно: з цїлої пожички не богато й дістане ся Росиї готівкою, бо грошї зістануть ся таки за границею; ними сплатять ся попередні довги; вся частина, що дає Франция, лишить ся таки у франциї. Не богато більше, як 100 міл. карб. дістане Росия готівкою, та й то піде на видатки, пороблені вже на війну.

Але на всї сї тяжкі услівя пристав росийский уряд, щоби лиш роздобути гроший перед скликанєм думи і тим зискати спромогу сьмілїйше поводити ся з думою. Росийскій бюрократиї байдуже, що такий страшний тягар звалює на державу і її народи, а ходить їй лише о те, щоби як найдовше утримати ся при власти.

Та чи не заведе ся вона у своїх мірованях; покаже недалекий час.

З Росиї.

(Телєграми:)

Петербург. Основні державні закони, які мають бути оголошені в короткім часї, будуть обіймати слїдуючі точки: Росия є одна і неподїльна; Фінляндия є частию Росиї з окремим внутрішним правительством; язик росийский є загально обовязуючий; в специяльних случаях можуть бути допущені язики місцеві; цар є самодержець, іменує міністрів, визначує їм платнї і має право їх димісіонувати; кождий піддany має право вільного вибору місця замешканя; за всякі переступства може лише суд потягати до одвічальности; піддані мають свободу зборів і релїгії; чужинцї користають з краєвих законів з застереженєм, щоби їх не нарушували. Нїякий новий закон не може бути правосильний без згоди державної думи і державної ради та без царского затвердженя.

Петербург. Пять членів державної ради, вибраних університетами і академією, належить до конституцийно-демократичного сторонництва.

Тифлїс. На улици знайдено в страшний спосіб пораненого чоловіка, котрий зміг ще лиш се сказати, що називає ся Алексей, а опісля умер. На єго тїлї знайдено 36 ран. Був то кат, що виконав присуд смерти на делїквентї, котрого обжаловано о замах на ґенерала Грязнова.

Варшава. В варшавскій губернії випущено з вязниць до 15 с. м. 246 осіб, арештованих в адміністрацийній дорозї.

Петербург. Вісти, що о. Гапона тихцем повішено, є неправдиві. Правда лиш се, о. Гапон щез; імовірно піймали єго революционери.

Петербург. Гр. Вітте агітує за димісиєю міністра внутрішних справ Дурнова і заступленєм єго Володимиром Треповом, братом бувшого ґенерал-губернатора Петербурга. — Цар рішив ся отворити державну раду і державну думу особисто дня 10. мая в Петербурзї з великим торжеством.

Москва. З огляду на те, що на тутешнім університетї настав вже спокій, виклади зпов розпічнуть ся. В школї інжинїрскій наука вже розпочалась.

Варшава. Кількох мущин, убраних в полїцийні мундури і заосмотрених в фалшиві документи, пірвало з вязниці 10 политичних вязнїв.

Блонє. Дня 22. с. м. зібрала ся в Заборові під Болонєм кількатисячна товпа правовірних католиків і рушила до Лєшна, щоби відобрати від Мариявітів занятий ними костел. На передї їхала бандерия селян з 5 сьвященниками. Коли товпа зблизила ся до костела в Лєшнї, Мариявіти (т. з. манкетники) стали з вежі костела і з дзвініцї, а також з сумежних домів стріляти з револьверів, стрільб і моздїрів. Розпочала ся правильна битва. По укінченю її лишило ся на боєвищу 40 осіб ранених, між ними 4 сьвящеників. Рани є тяжкі. З ранених оден вже вмер, а оден конає. Під Блонєм лежить 6 трупів правовірних католиків. І зпоміж манкетників є кількох ранених, але сї укривають ся між своїми одновірцями. Мариявіт кс. Фурманїк відправив в костелї в Лєшнї службу Божу і надав всїм учасникам битви цїлковитий відпуст. Слїдство веде ся.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Президент міністрів висказав в імени палати спочутє з причини катастроф в Італії і Сан-Франціско і просив палату о уповажненє, переслати сю заяву правительству Сполучених Держав і італїйскому. По сім нововибрані посли Баталія і Бреза зложили посольске приреченє, а міністер торговлї предложив проєкт закона о поборюваню нечесної конкуренциї. З львівского суду надійшло жаданє виданя посла Брайтера з причини скарги о обиду. Мойса і Длужаньский в імени польского кола предложили нагляче внесенє о удїленє запомоги погорільцям в Снятинї. П. Егер ставляє нагляче внесенє в справі паленя мерців і внесенє з причини події в Аш, де відрочено судову розправу тому, що п. Бакса жадав переведеня її в язиці ческім. П. Пешка ставляє нагляче внесенє, взиваюче

Н. Лєсков. 1)

Кадетский манастир.*)

Всїм теперішним дорослим людям відомо, як виховувано у нас молодїж в пізнїйші, менше глухі часи; бачимо на власні очи, як тепер виховують. Всякій річи свій час під сонцем. Кому що подобає ся. Може бути гарне й се й те; а я коротенько розкажу, хто нас виховував і *як* виховував, та якими чертами свого характеру ті люди відбили ся в наших душах і відтиснули ся на наших серцях, бо, грішний чоловік, без живого прикладу, що піднимає серце, не розумію нїякого виховання. Та тепер годять ся на се й учені.

І так ось мої учителї, котрими я на старости лїт задумав хвалити ся. Іду по черзї.

Нр. 1. Директор ґенерал-майор Перский. Мене віддано до корпуса в р. 1822. разом з моїм старшим братом. Оба ми були ще маленькі. Привіз нас батько власними кіньми з херзоньскої губернії, де у него була маєтність.

Привівши нас перед ґенерала Перского, що в одній особі був директором і інспектором корпуса, батько був розжалоблений, бо лишав нас у столици, де у нас не було нї одної душі нї рідних нї знакомих. Він сказав се Перскому і просив для нас „ласки і опіки".

Перский вислухав батька терпеливо і спокійно, але не відповів нїчого — імовірно тому, що розмова ішла при нас; він звернув ся просто до нас і сказав:

— Заховуйте ся добре і робіть, що вам прикаже начальство. Головна річ: знайте лише самих себе і н і к о л и н е д о н о с і т ь н а ч а л ь с т в у о я к и х н е б у д ь п у с т о щ а х с в о ї х т о в а р и ш і в. В такім разї вас нїхто вже не вибавить з біди.

В кадетскім язицї того часу для таких, що занимали ся тим негарним дїлом і доносили щонебудь начальству та взагалї підлизувались єму, була орема назва „подъегозчикъ"**), і тої провини кадети нїколи не вибачали. Хто провинив ся в тім, з тим обходили ся згірдно, грубо і навіть люто, а начальство не спиняло. Такий самосуд може був і гарний, може й поганий; але він напевно виховував у дїтий розуміне чести, котрим кадети давних часів недармо славились і не проневірювались єму на всїх ступнях служби до гробової дошки.

Михайло Степанович Перский був собі замітна людина: він виглядав показно і одягав ся чепурно. Не знаю, чи се було в єго вдачі, чи може він уважав за свій обовязок давати нам з себе приклад охайности і войскової точности. Він так був безнастанно занятий нами і все, що робив, робив для нас, що ми були в сьому пиреконані і пильно старали ся наслїдувати єго. Він завсїгди був одягнений по приписам, але заразом і дуже стрійно: завсїгди носив тогдїшний тригранястий капелюх „по формі", тримав ся просто і по молодечому і мав поважний, величавий хід, в котрім наче відбивав ся настрій єго душі, перенятої службовим обовязком, але й вільної від службового страху.

Він був з нами в корпусї невідступно. Нїхто не памятав такого випадку, щоби Перский колинебудь виходив з будинку; а коли раз побачено єго разом з вістовим на тротуарі, то весь корпус заметушив ся і від одного кадета до другого переходила неімовірна вість: „Михайло Степанович перейшов по улици!"

Він врештї і не мав коли гуляти: будучи заразом директором і інспектором, він з сего другого обовязку чотири рази на день конечно обходив усї кляси. У нас було по чотири лєккиї, і Перский конечно мусїв бути на кождій. Прийде бувало, посидить або постоїть, послухає і іде до иншої кляси. Рішучо анї одна лєкция не обійшла ся без него. Свій обхід робив він з своїм вістовим, таким самим, як він, рослим підофіциром, музикантом Ананїєвим. Ананїєв всюди єго проводив і відчиняв перед ним двері.

Перский занимав ся *лише* науковою частию, а ухиляв ся від справ дисциплїнарних і кар, котрих не міг терпіти. Ми бачили від него лише одну кару: коли він лїнивого або недбалого торкне бувало кінчиком підмізиного пальця в чоло, наче відтрутить єго від себе, та скаже своїм чистим, виразним ґолосом:

— Ду-ур-рной кадетъ! [Негарний кадет!]

І се бувало гіркою і памятною наукою, від котрої той, що заслужив собі на таку догану, часто не пив і не їв і всїми способами старав ся поправитись та потїшити Михайла Степановича.

Треба сказати, що Перский був нежонатий і у нас було таке переконанє, що він і не женить ся також *для нас*. Говорили, що він боїть ся, щоби при обовязках для родини зменшити своєї дбалости о нас. І се мабуть так і справдї було. Ті бодай, що знали Михайла Степановича, казали, що він на жартобливі або й не жартобливі розмови про женитьбу відповідав бувало:

— Менї Божий промисл віддав так богато чужих дїтий, що нема коли думати о власних.

І се в єго щирих устах певно не було пустим словом.

Жив він цїлком по монашому. Більше строгого аскетичного житя на сьвітї й подумати собі не можна. Не казати, що сам Перский не їздив нї в гості нї до театру нї в товариства, він і у себе дома нїколи нїкого не принимав. Поговорити з ним в справах всякому було дуже легко і свобідно, але лише в гостинній комнатї, а не в єго хатї. Там не бував нїхто сторонний; тай, як була чутка, імовірно від Ананїєва, єго хата була нездатна, щоби там принимати кого; комнати Перского виглядали незвичайно просто.

Вся прислуга директора — се був згадуваний уже висше вістовий, музикант Ананїєв, і він не відступав свого ґенерала. Він, як сказано, проводив Перского при єго щоденних обходах кляс, спалень, столових і віддїлу малолїтних, де були дїти від чотирох лїт житя, що були вже під доглядом не офіцирів, а наставлених до того дам. Той Ананїєв і послугував Перскому, значить, старанно і досконало чистив єму чоботи і одїж, на котрій нїколи не було анї пилиночки, та хо-

*) Спомини про виховане в „Першим кадетскім корпусї" в Петербурзї в „глухі часи" 20-тих років мин. стол. Автор списує тут спомини не свої, бо він же родженый в р. 1881. Цікаві ті спомини може спонукають декого і з наших старших людий до порівнаня теперішної системи виховання з давними „глухими" часами або й до списаня своїх споминів. У сім перекладі помінено деякі дрібні уступи оригінału.

**) — підлизень. У нас звано их, а може й тепер так само звуть, „фага сами".

правительство, щоби не робило ніяких уступок в справі імпорту худоби з Сербії. Дальше зложили: П. Сильвестер внесенє о вибір регніколярної депутації для управильненя відносин з Угорщиною; пп. Пацак і тов., Странски і тов., Дершата і тов., і Гесман і тов., інтерпеляції домагаючі ся вияснення в справі умови межи угорским правительством а Короною і охорони інтересів Австрії; пп. Елєнбоґен і Офнер в справі допущеня російскої позички на австрийскі ринки. Опісля відкинено наглість внесеня п. Єґера о палению мерців, а принято наглість внесеня, щоб з Сербією не заключувати конвенцій що-до торговлї худобою. При кінци засїданя ухвалено, щоби справу посольскої ненарушимости поставити на перше місце порядку дневного найблизшого засїданя. Слїдуюче засїданє в пятницю.

Се, що Всенїмці поставили тільки наглячих внесень, поясняють собі загально так, що Всенїмці в сей спосіб хотять перешкодити правильному трактованю справ в палаті послів. — Президент міністрів не зложив заповідженої декларації про ситуацию на Угорщинї. Мабуть наступить се на слїдуючім засїданю в формі відповіди на інтерпеляцию.

Комісия виборчої реформи.

Відень. На засїданю комісиї був присутний бар. Ґавч. Пос. Штайн обговорюючи становище Всенїмців заявив, що они не є проти виборчої реформи, однак належить її в сей спосіб перевести, щоби половина послів виходила з загального голосованя а другу половину щоб вибирали заводові орґанізациї. Теперішного проєкту правительства нїяк *не можна приняти*, бо він творить славяньску більшість а тим є несправедливий. Ставляє внесенє, щоби комісия над предложенєм правительства перейшла до дневного порядку. Коли-б се не стало ся, взиває правительство, щоби в сім случаю взяло назад своє предложенє і щоби аж по оголошеню виборчої реформи на Угорщинї внесло новий проєкт, котрий не обіймав би Галичини, Буковини і Далматиї, признав би парлиментарним язиком язик нїмецкий, зносив би §. 14. і вводив виборчу ординацию на підставі не лиш загального голосованя але і *виборів заводовими* орґанізациями. По промові послів Толїнґера і Грубого забрав голос пос. Бик. Він підніс, що Галичина не одержала тілько мандатів, кілько їй належить ся. Правительство нїколи не уміло оцінити Поляків після їх заслуг. Ми думали, що в Австриї найдемо другу вітчину, тимчасом проєкт виборчої реформи здер нам полуду з очий. Правительство гейби копнуло нас ногою, нас, що 40 років вірно служили державі і династиї. Вкінци промовляв в інтересї міст та жидівскої людности. В мийских округах повинна бути заведена пропорціональна система так само, як і в сїльских округах, бо лиш в той спосіб буде можна охоронити інтереси населеня жидівского, яке є по містах в меншости і яке в тім напрямі є до тепер покривджене, бо має ледви 7 своїх послів. На сім засїданє перервано.

Спарляментаризованє кабінету.

Відень. „Die Zeit“ запевнює, що цїсар згодив ся на утвореня парляментарного кабінету, в наслїдок чого бар. Ґавч відбув вчера і передвчера численні конференциї з провідниками ріжних сторонництв. З кабінету мали би уступити всї члени крім бар. Ґавча, міністра рільництва і міністра оборони краєвої, натомість вступило би 4 Німців, 2 Поляків і 2 Чехів. — *Колиб Поляки згодили ся* увійти до парляментарного кабінету під проводом бар. Ґавча, то імовірно зажадають зелїзничої теки або теки міністра фінансів.

Відень. Розійшла ся чутка, що до 48 годин має бути утворене парляментарне правительство. Кажуть, що або буде компроміс під проводом бар. Ґавча, або

див для него з судинками по обід, — не кудинебудь до якої вибраної реставрациї, а таки до спільної кадетскої кухнї. Там кадетскі кухарі варили обід також для нежонатих офіцирів, котрих в нашому манастирі, наче за прикладом начальника, завелось богато; і Перский їв той сам обід та платив за него економови таку самісеньку скромну заплату, як і всї инші.

Легко зрозуміти, що находивши ся цїлий день по корпусї, особливо по клясах, де він бував не для ока, а, маючи у всїх науках добре знане, уважно слїдив викладів, Перский приходив до себе утомлений та їв свій офіцирский обід, що ріжнив ся від звичайного кадетского обіду лише одною ще стравою; але він не відпочивав, а зараз брав ся переглядати всї записки в клясових дневниках. Тим способом міг він знати всїх учеників повіреного єму великого заведеня і не допускати, щоби припадкове занедбане переходило в навичне лїнивство. Кождий, хто сегодня дістав недостаточну церзуру, мучив ся ждучи, що завтра Перский напевно єго викличе, торкне своїм білим пальцем в чоло і скаже:

— Дурной кадетъ!

І воно було так страшно, що здавалось страшнїйшим від хлости, котра у нас була у звичаю, але не за науку, а лише за фронт і дисциплїну, *від чого Перский, як сказано*, ухиляв ся, імовірно тому, що годі було по тогдїшному звичаю обходити ся без тїлесних кар, а вони були єму противні.

Сїкли ротні командири, між котрими великий охотник до того дїла був командир першої роти Ореус.

(Дальше буде).

наступить безпроволочне розвязане палати послів і розписанє нових виборів.

Ґрац. „Grazer Tageblatt“ доносить: Підчас конференциї дав бар. Ґавч рішучо до пізнаня, що виборча реформа мусить бути переведена тому, бо так бажає собі цїсар. Спарляментаризованє кабінету мало вже стати ся фактом. Польскими кандидатами на міністрів є: Біліньский, Дїдушицкий і Бобжиньский.

До ситуациї.

Відень. Президия польского кола скликала на нинї засїданє. Догадують ся, що президия хоче представити колу нові предложенія правительства в справі виборчої реформи, щоби поінформувати ся, чи сї предложеня коло прийме.

Краків. „Nowa Reforma“ доносить, що намісник і краєвий маршалок виїхали до Відня на виразне бажанє презеса польского кола. Переговори з бар. Ґавчом зближають ся вже до кінця. Справа мандатів має вже бути порішена. Ходить лиш о полагодженє справи розширеня краєвої автономиї і в сім має презесови кола помочи намісник і краєвий маршалок. Ходить також о те, хто з Поляків має ввійти до кабінету. Консервативні круги жадають, щоби д-р Пентак уступив місця одному з двох консерватистів, котрі опісля мали би здусити все, що не стоїть під прапором консервативної реакциї. Консерватисти хотять переконати президента міністрів, що він може нових польских міністрів взяти лише з посеред нечисленно і штучно при власти удержуючої ся консервативної партиї.

Рільні страйки.

Станиславів. В тутешнім повітї вибухли страйки фільварчної служби в 3 місцевостях. Від кількох днїв тревають страйки в Кінчиках Нових і Старих. Через якийсь час був там староста Прокопчиц, тепер прибув ще комісар з 7 жандармами. З причини страйку двірскої служби виїхав вчера до Медухи комісар староства.

Угорский сойм.

Будапешт. Цїсар прибуде тут 20. мая, щоби отворити угорский сойм престольною бесїдою.

Італїя супроти тридержавного союза.

Рим. З уваги, що в пресї підносили ся *голоси проти поведеня Італії на мароканьскій* конференциї, проте сенатор Мартіні виїс в сій справі інтерпеляцию. Він вказав на се, що Австрия в порозумінню з Нїмеччиною заключила з Роснєю договір в балканьскій справі, супроти чого годі обвинувачувати Італію за се, що вона заключила з Франциєю умову що-до Середземного Моря. Бесїдник зазначує, що тридержавний союз є корисний не лиш для Італії, але і для Нїмеччини (для Італії тому, що їй ходить о удержанє „status quo“ на Балкані). Бесїдник домагає ся пояснення, чи союз між середноевропейскими державами *буде і дальше становити* підставу заграничної політики Італії. Міністер заграничних справ відповів, що підчас мароканьскої конференциї одинокою цїлию італїйскої політики було посередництво і поєднанє спорячих сторін. Міжнародна політика Італії є така сама, яку край вже кілька разів похвалив. На Балканї буде удержаний „status quo“. Відносини до Австро-Угорщини є навіть дуже сердечні. Рівно-ж добрі відносини удержує Італія з Англією, приятелькою Франциї. Політика Італії тим, що числить ся з гармонією міжнародних відносин, — дає їй спроможність відгравати в концертї европейских держав визначну ролю, коли йде о удержанє згоди і спокою. В кождім разї правительство працює щиро і сьвідомо в інтересї прав і обовязків Італії. *Сенатор Мартіні заявив*, що відповідь ся єго вдоволила, і подякував за неї міністрови.

Французский клир супроти виборів.

Париж. Рішенє папи римского, що духовні без призволу епископів не можуть убігати ся о посольский мандат, поясняють собі тим, що Ватикан був невдоволений дотеперішним *поведенєм сьвящеників, що були* членами палати депутованих. Бувшому депутованому кс. Лємірови архиепископ не позволив кандидувати.

Страйкові заворушеня у Франциї.

Денен. Около 1500 робітників гут і 500 робітників фабрики шин вернуло вчера до роботи.

Лян. Вчерашне передполудне перейшло супокійно. У кількох осіб, підозрілих о співучасть в послїдних подіях, переведено ревізию, а кількох страйкуючих увязнено.

Париж. В наслїдок інтервенциї міністра Барту гірничі товариства розслїдять жадання страйкуючих. На разї заявляють, що зобовязують ся задержати теперішні платиї до р. 1908.

НОВИНКИ.

— **З американьскої Руси.** Як доносить американьска „Свобода“ (ч. 15. з 12 с. м.), на боєвий фонд в Галичині зложили американьскі Русини разом суму 666 долярів 75 центів. Жертви насїли з 20 місцевостий. В справі розділу сеї квоти вивязала ся на шпальтах „Свободи“ ожившена дискусия. Більшість промовляє за тим, щоби зібрані жертви передати до виключної розпорядимости Народного Комітету, яко начальної управи національно-демократичного сторонництва, котре веде провід в цїлій політичній і культурній роботі руского народу в Галичині. Однак редакция „Свободи“, орґану американьского Народного Комітету заняла становище посередне, головно з огляду на те, що деякі жертводавці симпатизують більше з партиєю радикальною або социяльно-демократичною, а навіть виразно застерегли собі, щоби жертви призначити на цїли сеї або тої партиї. Супротив того гроші, прислані без застережень, будуть *розділені по рівній части на боєві* фонди трех українъско-руских сторонництв в Галичині: національно-демократичного, радикального і социяльно-демократичного, а гроші, прислані із застереженєм, будуть передані тій партиї, на яку вказали жертводавці.

На многі запити з Галичини згадана часопись заявляє, що хто хоче стати учителем на одній з руских кольоній в Канадї, мусить *вміти руску та англїйску мову і одержати* дозвіл учити від шкільних властий. Платня від 35 до 50 долярів місячно. Близших інформаций може удїлити редакция часописи „Канадийский Фармер“ (Canadian Farmer), Box 82, Winnipeg, Man., Canada.

— **Великодне Евангелиє в українській мові в катедральнім соборі в Каменци подільскім.** В дневнику „Подолія“ (орґанї духовеньства подільскої епархії) читаємо в 77-ім числї ось-що: „Сего року в катедральнім соборі, так само як передущими роками, при архіерейскій відправі литургії в перший день св. Паски читали сьвященослужителї св. Евангелиє в ріжних мовах. Але особливість сего року була та, що кромі в старинних мовах — латиньскій, грецкій і церковно-славяньскій — читано Евангелиє ще і в мовах московскій („русской“) і українъскій („малорусской или украинской“). Евангелиє в українъскій мові відчитав сам Архипастирь Преосьв. Партеній. під котрого редакциєю друкує ся переклад Евангелия на українъску мову. Відчитанє Евангелия в рідній мові в такий високопразничний день сьвітлого Христового Воскресения і то самим Архипастирем зістанеть ся памятним для нас на завсїгди. Глубоко зворушуюче читанє св. Евангелия Владикою сильно тронуло серця Українців, що битком заповнили храм. Через цїлий день при стрічах з рідними і знакомими тілько й було бесїди, що про Евангелиє в рідній мові. По поздоровленю „Христос воскресе!“ — „Воістину воскресе!“ зараз починало ся: „Як в соборі дуже гарно читав Архіерей Евангелию на нашій мові! Сьвяті слова Божого письма так і доходили до самого серця, так було щиро, мило і легко на серці.“ [Послїдні стрічки (розмову) „Подолія“ надруковала таки українъскою мовою.] — Ми навели в цїлости повисшу статейку „Подолії“, бож се певно перший випадок на цїлій териториї Руси-України, що відчитано Евангелиє в українській мові, і то *в перший* день Великодня тай ще в додатку зміж Евангелий в пятьох мовах відчитанє Евангелия в українській мові взяв на себе сам Архіерей Партеній, *епископ подільский і брацлавский.*

— **Новість на почті.** З днем 1. мая с. р. буде в почтовім руху заведена тота новість, що в случаю, коли надаючому рекомандоване письмо залежить на тім, щоби мати урядове потвержденє, що адресат дістав єго, то одержить се потвержденє за зложенєм окремої оплати у висотї 25 сотиків. Вправдї вже тепер можна надавати письма за т. зв. зворотним рецепісом, але такій рецепіс приходить на руки надавшого письмо часто аж по кількох днях, а бувають випадки, що адресат не хоче підписати зворотного рецепісу, причім *почта не може присилувати* єго до того. На будуче надаючий письмо буде діставати від почтового уряду, котрий доручив адресатови письмо, офіцияльне повідомленє, що дотичне письмо було того а того дня доручене. В тій цїли треба побіч адреси помістити впадаючу в очи дописку R. E., а також крім звичайної почтової оплати і рекомендацийної належитости прилїпити ще окрему марку на 25 сотиків. Понадто має бути на відворотній сторонї куверти подана адреса надавшого письмо, під котрою має наспіти повідомленє про доручене посилки.

— **Страйк учеників** *вибух дня* 23. с. м. в краєвій низшій школї рільничій в Дублянах. Молодїж в числї 40 покинула заведене і удала ся до Львова, щоби перед референтом краєвого видїлу поскаржити ся на лихе поведенє з ними декотрих професорів. Ученики подають, що заєдно перетяжені працею, а биті по лици практикуєсь майже щодень. Радник Шишилович вислухав їх жалоби і прирік усунути надужитя, наслїдком чого молодїж вернула до заведеня.

— **Збори членів Ставропігійского інституту** у Львові відбули ся дня 23 с. м. Після звіту з дїяльности управляючої ради переведено вибір старшини, до котрої війшли: сенїором старший судовий радник Роман Яминьский, містосенїорами проф. Мик. Сивуляк і ст. інжинїр Вен. Мийский; до видїлу війшли: Ом. Гленицкий, Ленот. Добрянъский, Ів. Дуткевич, д-р Вол. Івасечко, Т. Коцовский, д-р Вас. Лагола, Вол. Луцик, Ів. Лїсковацкий, Ів. Менциньский, Ів. Пелех, Мик. Плешкевич і Фил. Свистун, до контрольної комісиї Ос. Волиньский і Ап. Ничай.

— **В Камянци Подільскім** вибраний до державної ради (до государственного совіта) *великий властитель гайсиньского повіту* Єловіцкий — Поляк. При сім простуємо подану вчера телєґраму про вибір Поляка гр. Яна Олїзара; вибраний він не до думи, а до держ. ради (совіта, висшої палати).

— **Полїтичний рух серед Якутів.** Не лише в західних сторонах Росиї кипить боротьба з гнетом. Показує ся тепер, що й в найдальших окраїнах Сибіри — над берегом Ледового океану — будить ся революційна думка і ширить ся між населенєм, що уходило за варварске, на пів дике. В якутскім краю, куди царске правительство зсилає найнебезпечнійших своїх ворогів, засуджуючи їх на повільну смерть, панує нинї революційний рух. Дрібний гурт Якутів, що перейшли школи і зрозуміли страшне положенє свого народа, станув на передї руху, який сильно занепокоїв *російскі власти*. Якутска інтелїґенция виходить із становища, що земля їх краю повинна належати неподїльно до тубильців і домагає ся аґрарних реформ в тім напрямі. Виступає вона против надмірного обтяженя Якутів податками, против здирства чиновників і т. п. Якутска інтелїґенция заявляє, що признанє цїлому якутскому краєви одного посла до думи кривдить Якутів. Творять вони народність зовсїм означеного типу, з виразними індивідуальними прикметами, тому й домагають ся для себе специяльно бодай одного голосу в думі, а для инших народностий *якутского краю* (Тунґузів, Лямутів, Юкагірів, Чукчів і т. п.) окремої репрезентациї. Агітация, ведена якутскою інтелїґенциєю, найшла послух в масах 300.000 населеня. Розпочали ся збори і з'їзди, висилано петициї і жалоби до центральних властий. Денеде дійшло до того, що якутске населенє перестало платити податки. Рух приняв такі поважні розміри, що адмінїстрация взяла ся до оружної *сили. Якутский губернатор* Булатов зажадав присланя війска до Киреньска. Коли войки надійшли до Якутска, почались арештованя між якутскою інтелїґенциєю. Запроторено до тюрми кількох адвокатів, лїкарів, інжинїрів і богато инших. Всїх їх обжалованно о злочинну політичну агітацию. Ще перед кількома роками нїхто не надїяв би ся чогось подібного.

— **Убийство.** Дня 23 с. м. рано найдено в мешканю властителя млина в Борках домінїканьских коло Львова, Германа, підчас єго неприсутности дома, служницю Анну Кльош, умираючу наслїдком страшних ран на цїлім тїлї. Сейчас спроваджено зі Львова самого Германа, що є також співвласителем Colosseum, разом з лїкарем, але служниця тимчасом померла. Повідомлена жандармерия в Бруховичах провірила, що сповнено тут убийство в цїли рабунку, як сьвідчили: розбитий куфер служниці і бюрко властителя дому. До трех годин удало ся командантови жандармерії, Шмідови, *віднайти виновника* в особі Михайла Химара з Борок, котрий признав ся до злочину убийства, а крім того заявив, що зграбована ним щаднича книжочка на 600 кор. та готівка 444 кор. находять ся в переховку у господаря Сосновского в Борках. Книжочку і готівку з виїмком 20 кор. відобрано. Винуватих жандармерия арештувала і відставила до Львова. Михайло Химар служив разом з Анною Кльош у Германа від 6 лїт.

— **Огнї.** В Глубічку борщівского повіта знищив огонь дня 19. с. м. 16 господарств, з того лиш шість обезпечених. Огонь повстав в ґоральні, що згоріла до тла. Шкода виносить около 100.000 К. З признанєм треба зазначити, що місцевий „Сокіл“ взяв ся до гашеня *огню дуже уміло та енергічно*, завдяки чому пожар мимо сильного вітру не розширив ся дальше. — В Бабині під Самбором згоріло першого дня Великодня 26 господарств. Шкода виносить около 40.000 К. Огонь викликали дїти, бавлячись сїрниками. — В Самборі на передмістю „Середна громада“ згоріло оноді 15 господарств, вартости 35.000 К. Причина огню неосторожність з огнем.

— **Спростованє.** В 67. ч. повторили ми в новинках за „Нивою“ вість про санаторию для немічних сьвящеників, котру СС. Василиянки наміряють заложити в Синевідску і збирають на ту цїль добровільні жертви. Отже в тій справі пишуть нам отсе: Вість ся полягає на якімсь непорозуміню; тому заявляю, що маю лише позволенє до збиранья добровільних датків на маючий ся основати монастир для немічних Сестер Ч. С. В. В. і виключно на ту цїль квестую вже третий рік. Справа санаторий для немічних сьвящеників, безперечно дуже потрібна, належить вже до самого Всч. духовеньства. Подаючи се до прилюдної відомости почуваю ся до милого обовязку зложити сердечну подяку Всеч. духовеньству і всїм П. Т. Добродіям за ласкаво удїлені жертви, а знов тих П. Т. Добродіїв і Добродійок, що зволили обіцяти прийти нам пізнійше з помочию, або що взяли в комік книжочки і образки, прошу горячо, щоби були ласкаві надіслати гроші на висше наведену цїль до тов. „Дністер“ у Львові (Ринок, 10), на книжочку щадничу ч. 3438. — Монах, *Зофія Станчак*, Ч. С. В. В.

— **Поясненє.** В. ч. 66. поміщена була новинка п. заг. „До чого доходить польска гаката в школах“. До факту, поданого нам нашим дописувателем, додала редакция від себе замітку: „От як деморалїзує ся і польщить ся руску дїтвору в народних школах“ і т. д., почім наступає криптонїмний підпис дописувателя. Отже замічаємо отсим, що той підпис лише через похибку дістав ся на сам конець, так що додана від редакциї замітка виходить наче зпід пера дописувателя, а се рішучо є незгідне з дїйсним станом річи.

— **Поясненє.** На запитанє одного з наших дописувателїв, звернене під адресою о. Вас. Скобельского, пароха в Прусах, самбірского повіта, в справі переміни руской викладової мови в селї *Новошицях* окружною радою шкільною на викладову мову польску відповів о. Скобельский в ч. 74 „Галичанина“, що справа єму добре знана і що громада Новошиць поробила вже заходи для збереженя руского характеру школи.

— **Новий розклад їзди,** входячий в житє з днем 1. мая с. р., улягне на шляхах, позістаючих в заряді ц. к. дирекциї зелїзниць держ. у Львові, слїдуючим змінам.

На шляху головнім з Ряшова до Підволочиск крім незначних мінутових змін в руху декотрих поїздів поспішних і особових улягнуть значнійшій змінї тілько поїзди особові ч. 15 і 13, з котрих перший приходити

буде до Львова як доси о год. 5 мін. 25 вечером, а відходити в напрямі до Підволочиск вже о год. 6 мін. 15 вечером а не як доси о 9-тій, однак з утратою полученя в Краснім до Бродів а в Підволочисках до Києва і Одеси.

Сі полученя буде удержувати від 1. мая поїзд особовий ч. 13, котрий приходить до Львова о год. 9 мін. 30, а відходить о год. 9 мін. 50 вечером (тепер доперва о 11-тій в ночи).

Сей послїдний поїзд буде провадити вози I. і II. кляси зі Львова впрост до Копичинець через Тернопіль.

Від 1. мая буде курсовати віз I. і II. кляси зі Львова через Переворск і Розвадів до Дембиці при поїздї ч. 18, відходячім зі Львова о 11. год. в ночи.

Поїзди поспішні приходячі до Львова в порі пополудневій з Кракова і Підволочиск позискають у Львові крім дотеперішнього полученя з поїздом поспішним також полученє з новим поїздом особовим ч. 315, відходячим зі Львова до Чернівців о год. 3 мін. 30 пополудни.

На шляху зі Стрия до Хирова зискав вечірний поїзд стрийский ч. 1220 продовженє з Дрогобича до Самбора в місце дотеперішнього поїзду мішаного, а дальше в Самборі полученє з нічним поїздом самбірским ч. 1212 відходячим через Хирів, Нове Загірє, Сянік до Кракова.

Курсуючий доси тілько зі Сянока до Самбора пополудни поїзд особовий ч. 1229, переходити буде від 1. мая вже з Ясла до Стрия, через що позискує ся так дуже пожадане полученє поїзду поспішного вечірного ч. 15 їдучого з Відня, Кракова, з Дрогобичом, Бориславом і Стриєм через Перемишль, Хирів.

Згадані повисше поїзди ч. 1220 зі Стрия і 1229 з Ясла одержать в Дрогобичи догідне нове полученє з Бориславом.

На шляху з Самбора до Сянок переходити буде трета пара поїздів особових в порі передполудневій, котра найде безпосереднє полученє в Самборі у всїх трох напрямах Стрий, Львів і Хирів зглядно Перемишль і навідворот.

Зелїзниця льокальна Борки великі-Грималів одержить трету пару мішаних поїздів, котра уможливить комунїкацию поміж Грималовом і Львовом як і Грималовом а Підволочисками в порі денній.

На зелїзници льокальній Львів-Яворів задержано дотеперішний розклад їзди з незначними змінами.

На зелїзници Львів-Белзець позістає дотеперішний розклад їзди з незначною зміною, тілько поїзд льокальний ч. 2215, переходячий в неділї зі Львова до Рави рускої, — відходити буде зі Львова о 20 мінут пізнїйше се є год. 11 мін. 35 в ночи.

Поміж Львовом а Бруховичами переходити будуть поїзди сезонові в той спосіб, що від 6. мая до 23. вересня відходити буде зі Львова, крім поїздів звичайних до Рави рускої щоденно єще 4 поїзди сезонові а то о год. 6·05 рано, 2·38 і 3·40 пополудне і 6·26 вечером, а вертати будуть до Львова о год. 7·07 рано, 3·25 і 5·30 пополудни і 8·20 вечером.

Крім сего переходити ще буде в неділї і рим. кат. сьвята ще 2 поїзди, з котрих оден буде відходити зі Львова о 9 год., а вертати о 10 передполуднем, а другий відходити о 12·40 а вертати о 1·46 пополудни.

Від 1. червня до 31. серпня відходити буде в неділї і рим. кат. сьвята зі Львова ще оден поїзд о год. 8·34 вечером, а вертати до Львова о год. 9·35 вечером.

Від 13. мая до 16. вересня відходити буде зі Львова до Любіня великого кождої неділї і рим. кат. сьвята поїзд льокальний о год. 2 мін. 1 пополудни а вертати буде до Львова о год. 11·50 в ночи.

Поміж Львовом а Щирцем переходити буде від 27. мая до 16. вересня кождої неділї і рим. кат. сьвято 2 поїзди, а то оден зі Львова о год. 10·45 перед полуднем а другий зі Щирця до Львова о годині 9·40 вечером.

На зелїзници льокальній Львів-Яворів курсувати будуть крім поїздів звичайних ще й поїзди сезонові поміж Львовом і Яновом а именно від 1. мая до 30. вересня щоденно одна пора поїздів з відіздом зі Львова о год. 9·15 перед полуднем а з поворотом до Львова о год. 1·15 пополудни; від 13. мая до 9. вересня щоденно, друга пара з відіздом зі Львова о год. 3·14 пополудни а з поворотом до Львова о год. 9·25 вечером.

Розклади їзди стїнні і в форматї книжок вийшли вже з друку і можна їх дістати по дотеперішній цїні у всїх касах особових, в бюрі інформацийнім ц. к. зелїзниць державних у Львові, — пасаж Гавсмана, в касї ц. к. дирекції і у портиєра в будинку дирекцийнім ул. Красїцких ч. 5.

— **Дрібні вісти.** Громадска рада м. Гусятина надала старості Дільцови почесне горожаньство за „заслуги" в повітї і містї.

— Цїсар надав адв. д-рови Адамови Горватови ордер зелїзної корони III. кл.

Віча і збори:

Велике народне віче в Будзанові теребовельского повіта відбуде ся дня 29. с. м. о год. 2. по пол. під голим небом на громадскій площи, на передмістю Фільварки, з отсим дневним порядком: 1) Справа виборчої реформи. 2) Економічний, просьвітний і культурний стан Галичини. 3) Организация. — *Комітет.*

Велике народне віче в Сокалї в справі виборчої реформи відбуде ся дня 29. с. м. (неділя) в сали Народного Дуку. Початок о год. 1. з полудня. — *Организация.*

Продовженє загальних зборів товариства гімнастичного „Сокіл" у Львові, відбуде ся в пятницю дня 4 мая 1906 в льокали „Сокола" при ул. Коперника ч. 9. о годинї 7. вечер. На порядку дневнім є: 1) відчитанє протоколу з першої части загальних зборів з 25. марта 1906, 2) вибір старшини, 3) вибір настоятелїв вправ, 4) вибір ревізийної комісиї, 5) внески і запити. За старшину: *А. Будзиновский,* голова, *В. Гериновіч,* справник.

Концерти і видовища:

Товариства „Оселя вакацийна" і „Руска Захоронка" пригадують ще раз і запрошують усїх на равт, котрий відбуде ся д. 12. мая в сали Народного Дому. Стрій для всїх безусловно візитовий. Програму подасть ся пізнїйше; покищо можемо запевнити публику, що в ї склад входять річи цїлком нові і дуже інтересні. Сподїємось, що Вп. Публика явить ся як найчисленнїйше, знаючи важну задачу наших обох товариств. — За комітет: *О. Лучаківска. О. Бачиньска.*

Концерт звісного українського бандуриста, д. Гната Хоткевича в Кракові, відбуде ся в суботу, дня 28. с. м., в салях читальнї „Просьвіти", Ринок ч. 17 II. поверх (там де Eleuterya). Концертант виголосить при звуках бандури кілька дум та відсьпіває деякі пісні козацькі і побутові. Сподїємо ся, що наші земляки з Кракова і околиць численно зберуть ся на той оригінальний концерт, щоб послухати дорогого нашому серцю відгуку лицарської, давної України. По концертї комерс і товариска забава. Початок о годинї 8.

Аматорске представленє в Кіцмани відбуде ся дня 27. с. м. на дохід „Бояна". Відограють штуку Гр. Цеглиньского на „Добродійні цїли". Початок о год. 8 вечером.

З товариств:

Позір! Пригадуєсь другам, що спільне сьвячене у львівскім „Соколї" в суботу 28. цьвітня о год. 8 вечер у власних комнатах при ул. Коперника ч. 9. Білєти по 1 кор. набувати можна в „Соколї" до 26. цьвітня включно між год. 5·30 а 9 вечір.

Видїл читальнї „Просьвіти" на жовківскім передмістю ул. Обїзд ч. 6., просить всїх Вп. Членів і Добродіїв читальнї на спільне сьвячене, що відбуде ся в найблизшу неділю (29. IV.) о г. 6. вечером в сали „Тигпуегеіп-у". Ласкаві зголошеня приймає п. Купчиньский в льокали читальнї від 6—8 вечер і п. Бурбела в тов. „Днїстер" Ринок 10 від 8—3 рано (до суботи 28. с. м. включно). Вступ 1 кор. По сьвяченім товариські забави при фортепянї.

З філії „Руского товариства педагогічного" в Калуши. Видїл філії рішив знов сего року завести у себе курс приготовляючий до вступних іспитів до гімназий і реальної школи від 1. мая до 15. липня с. р. Кількох учеників може найти приміщенє в бурсї „Народного Дому" в Калуши за доплатою 10—12 К місячно за удержанє. Наука буде удїляти ся безплатно. Одиноким услівєм принята є конечне, бодай слабе підготовленє ученика з німецкої мови і рахунків; зовсім непідготовлених не буде ся приймати на курс, бо в так короткім часї годї вже ученика добре приготовити. Видїл філії звертає ся з горячою просьбою до сьвящеників і учителїв калуского повіта, щоби почесили селянам користь такого курсу і щоби заохочували до міщеня дїтий на тім курсї. Зголошеня мають приходити на руки п-ні Цецилії Курівцевої, жени лїкара в Калуши, найдальше до перших днїв мая с. р. — Калуш, в цьвітни 1906. — *Видїл філії.*

Урядові вісти:

З львівскої архиепархії. Канонічну інституцию одержав о. Омелян Кордуба на Олексичі. — Завідательство в Лещівій одержав о. Волод. Федів. — Презенти одержали оо.: Діон. Майковский на Поручин, Петро Рудакевич на Полоничі. — Призволена дотация для приватного сотрудника в Чехах.

Померли:

— **Андрій Занько**, кандидат адвокатский помер дня 11. с. м. в Молошковичах к. Городка в 44. р. житя. Похорон відбув ся 13. с. м. Покійний брав участь в громадянськім житю. В. є. п.!

Бібліографія:

— **Літературно-науковий Вістник.** Річник IX. Том XXXIV. Книжка IV. за цьвітень 1906 містить: Марія Юльченко-Здановська: Під сю пору. — Ольга Кобилянська: Ідеї (новеля). — А. Кониленко-Журбенко: Одинайцять днїв на панцирнику „Князь Потемкинъ Таврическій" (конець). — Зенон Мисленич: В горячцї. — Віктор Забіла: Сьміви крізь сльози (конець). — Іван Франко: До біографії та характеристики В. Забіли. — Христя Алчевська: Далеко, далеко... — Таврийчанин: Рух (психольогічне оповіданє). — М. Лозинський: Становище польських і великоруських социяльстичних партий до українського питаня (д. буде). — Петро Тодоров: І знов зацвитуть цьвіти. (Із болг. пер. В. Гнатюк). — Наукові листки. Ів. Франко: V. Ісуса чи Варраву? — Густав Гаєрштам: Мрії Каріни Брандт, переклав В. (д. буде). — Козачка: До журнала. — Антін Лїхтенберг: Гайне і Сан Сімонїзм (кон. буде). — Генріх Гайне: Фльорентийські ночи. (Кон. буде.). Пер. Іван Франко. — М. Грушевський: З біжучої хвилї. Польско-українські мотиви. — Михайло Лозинський: З австрийської України. — Програма української демократично-радикальної партий. — Бібліографія. — Книжки надіслані до редакциї. — Оголошеня. Адрес ред. і адм. Л. Н. Вісника: Львів, Чарнецького 26.

Переписка Адміністрациї.

Вп. Е. Лу. в Дом. „Руска Хата" перестала виходити. — В. Кун. в Дро. Тепер є вплачено по конець III кварталу все і рахунки годять ся. — В. Хро. в Під. За II квартал прийде нам ще 3 К. — І. Бур. в Го. Тепер вплачено не за II піврік лиш до кінця марта. — І. Га. в Ви. Тепер заплачено до кінця II кварталу. — В. Ого. в Пе. Передплату можна місячно або квартально надсилати. — В. Па. в Неж. Тепер вплачено за март а не цьвітень. — Д-р. С. Че. в Тер. За II квартал прийде нам ще 1 К. — Г. За в Під к. Зо. Передплату одержано за I піврік 16 К. — Всч. Мон. оо. Вас. в Під к. Зол. Одержано 16 К.

Вп. А. Ми. у Льв. Тепер вплачено за март а не цьвітень. — Др. Р. Ков. в Ста. Тепер вплачено за II. квартал. — А. Ле. в Ска. ста. До кінця вересня прийде нам ще 3 К. — К. Бо. в Ща. Так. — І. Фі. в Ко. Тепер вплачено за лютий а не март. — О. За. в Ку. Тепер вплачено за сїчень а не цьвітень. — В. Ко. в Ям. Тепер вирівнано залеглість за 1905, а до кінця цьвітня прийде нам ще 6 К. — Е. Ду. в За. Тепер вплачено за лютий а не цьвітень. — К. Ма. в Мар. 10 К. одержано, котрими передплата покрита по конець червня а зличний нумер просимо звернути. — І. Ка. в Ви. До кінця цьвітня прийде нам ще 5 К, 68 с. — А. Тур. в Ориш. Тепер вплачено за I. а не II. квартал. О. Прип. в Рот. Тепер вплачено за лютий а не цьвітень. — Н. Мат. в Стр. До кінця червня прийде нам ще 11 К, 14 с. — М. Ни. в Кос. Тепер вплачено за лютий а не цьвітень.

Конкурс.

Видїл Товариства „Руска Бесїда" у Львові оголошує отсим конкурс на посаду директора Народного театру.

Подання належить вносити до 15. мая 1906 (включно). Всяких потрібних информаций удїляє Видїл Товариства в кожду пятницю в годинах від 6—8 вечером в своїм льокали, Ринок ч. 10, I. п.

Видїл тов. „Руска Бесїда."

Календарь. Цим: Василия (дат.: Марка); навтра: Артемона (дат.: Клета); новавтра: Мартина (дат.: Перегрина.)

В Соловецкім від 15 до 30. цьвітня. Нова сенсацийна програма. Сто образків в росийскої революциї. В неділї і сьвята по 2 представленя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. і суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигийского Института і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні звич. за згодженем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дни звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

З „ТРУДА" Повідомляю Вп. Пай. що в нашім сальоні мод можна дістати гарні готові капелюхи на всяку пору. Замовленя полагоджуєсь в як найкоротшім часї. — *Дирекция.* 3—3

П. Т. Сим повідомляєм, що нашого довголїтнього подорожуючого урядника, п. СТАНИСЛАВА МАКАРЕВИЧА, висїлаємо в повіти: Підгайці і Бучач і уповажнили тогож заключувати для нас житєві обезпеченя. — „ALLIANZ", генеральна агенция у Львові. 124 2—3

Надісляне.

Специялїст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.

ордин. від 3—5 год. ул. Гродзїцких ч. 4 I. п.
Щїпленє віспи щоденно. 837

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

П. Лїпиньский

емер. надрадник судовий в Сокалї приймє зараз рутинованого конципієнта. 169 6—6

Інгалятория д-ра Буллінґа
в Станиславові

уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенгаль, Зальцбрун і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїчення носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар д-р Мондшайн, специяліст від згаданих недуг. 2—3

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї руські дневники.
З поважанем
756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Копернициий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі омуляри, цвімери, люпи і всїкяні инші прибори оптичні. Всїкяні направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Климентий Федуньо

переплетник библїотеки ц. к. львівского университету поручає

своє переплетниче і ґаляитерийне заведенє

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

ОПОВІЩЕНЄ.

Краєвий Союз кредитовий у Львові
Ринок ч 10

пересилає найдешевше, найбезпечнїйше і найскорше гроші до Америки [до Сполучених Держав і до Канади] числячи 5 корон на 1 доляр.

96 24—30 *ДИРЕКЦИЯ.*

Передплата виносить: річно 8 К, піврічно 4 К, квартьрічно 2 К. Поодиноке число коштує 40 сотиків. — Адреса редакциї і адміністрациї: Львів, ул. Академічна ч. 8 313

СЕРПИ КОСИ ковальскі, незрівнаної доброти, легкі а острі по цїні 56 сотиків за штуку. в марксю „Народна Торговля" в найлїпшої стали по цїні:

довгість коси центиметр:	45	50	60	70
цїна	1·—,	1·10,	1·20,	1·40

поручає

Народна Торговля

у всїх своїх складах.

Для крамниць при відборі найменше 10 шт. опуст!

416 1—10

ДЯК іспитований, женатий і при тім також іспитований писар громадскій з довшою практикою глядає місця. Зголошеня під адресою: Уряд парохіяльний в Ясїнці масьовій. 401 5—6

Потрібний сейчас приватний учитель до приготовання 4 хлопців до гімн. а 4 до 4 класа нар. шкіл. Платня місячна 49 кор. Хлопці вже добре підготовані. Зголошувати ся можуть найрадше приватисти учит. семинарія на адресу: *Д-р Іван Махуд* в Болшівци. Місце сейчас до обнятя. 405 1—4

Помічника відповідно обрученого глядає торговля корінних товарів Івана Бараса в Перемишли. 470 1—3

Уряд парохіяльний в Сновичу пошукує дяка женатого з добрим голосом. 421 2—3

Іспитований дяк, розумїючий нотний сьпів глядає в сади. Зголошеня у Павла Мусій в Варяжи. 425 2—3

„Краєвий Союз кредитовий"

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк.	по	10	сот.
Замкненя місячні	„	„	5	„
Инвентар довжників	„	„	5	„
Инвентар вкладників	„	„	5	„
Инвентар удїлів	„	„	5	„
Книга головна	„	„	10	„
Книга ліквідацийна	„	„	10	„
Книга вкладок щадичних	„	„	10	„
Книга удїлів членьских	„	„	10	„
Реестр членів	„	„	10	„
Справоздане і замкненє рахунків	„	„	10	„
Згодошеня о довичку штука	„	„	2	„
Вказ уморених довичків	„	„	2	„
Адигнати касові штука	„	„	1	„

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзї кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10, I поверх

Театр ріжнородностий
DEPENDENCE BRISTOL

щодень представлене першорядних артистів, дві сенсаційні 70 комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 8—8

Оповіщене.

Науки на місяць май о. Пр. Д. Марії, уложені через *О. Д-ра И. Бартошевского*, можна набути по ціні **3 К** в книгарнях ім. Шевченка (Львів ул. Театральна ч 1) і в Ставропигійскій (Львів ул. Руска ч. 3), або як давнійше у автора (Львів ул. Домса 5). Тих наук есть 31, котрі всї надають ся також до проповідий на Богородичні Празники. — В згаданих книгарнях і у помянутого автора можна набути також его **Проповіди Недільні** (4 кор.), **Нові Проповіди Празничні** (2 кор. 50 с.), **Проповіди Похоронні** (4 кор.), котрих всїх есть 116, — **Проповіди Страстні** (1 кор. 40 с.). Всї ті книжки надають ся також дуже добре до приватного читання для вірних Христових. 354 7—10

ФЕЛОНИ
на великий піст багряні, фіолетові і чорні по ріжній ціні найдешевші поручає торговля

СЛОЖАРСКОГО & УСТЕНЬСКОГО

у Львові, ул. Руска ч. 1.

Цінники богато ілюстровані розсилає ся даром і оплатно. 179 24—25

Краєвий виділ ч. 15.485 6

КОНКУРС.

З початком шкільного року 1906/7 буде наданих сїм галичких фондацийних місць в ц. к. військових виховуючих і педаґоґічних заведеных. Условія принята оголошує ся рівночасно в Gazet-i lwowskiй а також у висших середних і висших заведеных наукових. — Речинець до вложена поданъ до краєвого виділу минає з днем 15 мая 1906 р.

У Львові дня 6 цьвітня 1906.

Пйотровский.

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, постріл (ішіас) і всякі нервові болї поручає ся усмиряючі натирання, від 5 літ незвичайно розповсюднене, многими лїкарями ординоване і знаменитостями признане

Linimenthum Gaultheriae compositum

в правно зареєстрованою охоронною маркою

„NERWOL"

хеміка д-ра Юлія Францоса, аптикаря в Тернополи. Цїна фляшки 80 сот., 10 фляшок 8 К, не числячи опаковання і оплатно. — Тисячі подяк можна переглянути. Почтова висилка двічи на день.

У Львові можна дістати в аптиках: Девецкого, Гая, Лазовского або в аптиці

1039 *Д-ра Юлія Францоса в Тернополи.* 10—48

ОСТОРОГА!

Так захвалювані аґентами пруского товариства **машини до шитя і гафту Зінґера** є старої системи, що вийшла в ужитя і вони то що-до викінчення, як також найновійших уліпшень не видержують конкуренції з машинами, які держу на складї. Веду торговлю від 33 літ без помочи вплівових аґентів. Остерігаю перед аґентами, котрі за своє посередництво дістають 20 до 30% провізиї, а купуючі лихо і дорого заплачену машину під назвою оригінальної.

Перший і найбільший в краю **Склад машин до шитя,** котрий не послугує ся аґентами.

Йосиф Іваницкий

механік і спеціяліст. 1050 2—52

у Львові, готель Жоржа.

Прошу домагати ся цінників.

НОВІСТЬ! ПОЗІР! НОВІСТЬ!

Найновійший винахід трибушонів до фляшок появив ся і є на *складі в „Сокільскім Базари" у Львові* **в ціні по 2 К 40 сот.** без пересилки.

Сї трибушони так вроблені, що при малім лише натисненю витягають корки. Корок повістає пїлий не попсований.

Сокільскі шапки з аґрасою і пером в ціні по 3 К 50 с. без пересилки.

Сїчова памятка в виді медалю величини одного рииьского, жовта, в ціні по 1 К. 10 с.

Козацкі шапки в ціні по 6 К для дїчат по 4 К.

Всї ті річи поки запас вистарчить продає „Сокільский Базар" у Львові, ул. Руска ч. 1 249

Цариця Мая, Мария.

31 наук на місяць Май

уложив о. Юлїян Дзеровичъ, катехит в Бродах

Ціна книжки 4 корони, пересилка почтова 30 сот.

Дістати можна лиш у автора в Бродах.

Проповіди ті пригідні на кождий празник Богородичні поділені на чотири части: 1. Хвала Марії; 2. Чесноти Марії; 3. Опіка і поміч Марії; 4. Способи почитана Марії. Подають они много примірів по більшій части з руской історії, руской літератури, руской легенди і трактують о предметах досить в руских проповідях не порушуваних, як: Марія, Мати руского краю; о амулетї до Марії; о іконах Марії і т. д. 367 5—15

ВЛАСНА РОБІТНЯ БРОНЗІВНИЧА

під фірмою

Спожарский і Устеньский

принимає в часї великого посту всї церковні річи до позолочення або сріблення, огневого і ґальванічного, як: **чаші, монстранциї, хрести, кадильниці, пауки, сьвічники і пр.** 206 10—10

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і співок з гербом Руси.

Великий вибір бімутерий. 149

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Щадїть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту
„ДНІСТЕР"

стоваришене зареєстроване в обмеженою порукою у Львові, ринок 10, II. п.

Складайте свої ощадности в руских товариствах!

платить 4% від вкладок приймає і виплачує вкладки кождого дня, крім недїль і сьвят; удїляє позички на 6% на гіпотеку або за порукою; дає більші позички парцелянтам на купно землї; сплату ґіпотечних позичок розкладає до 15 літ; при 30 ратах піврічних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 к рон.

На покрите давїв бланкю або черепом удїляє „Дністер" позички на 5%.

Позички можуть дістати тілько члени; яко член може приступити тілько член Товариства обезпечень „Дністер".

Дивіденда від удїлів членьских виносила все 6%.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносять	31/12 1905:	К	2,072 928
Позички удїлені	„ „ „		2,042 615
Удїли членьскі	„ „ „		162 127
Фонд резервовий	„ „ „		30 288
Цінні папери I льокациї . .	„ „ „		257 963

З чистих зисків удїлив „Дністер" на церкви, бурси і инші добродійні цїли вже над 40.000 корон. 4

Дописня до позичок удїляє Дирекция і агенти „Дністра"

Щадїть і купуйте землю!

Лише тоді правдивий, коли тригранна фляшина есть замкнена инаше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папери.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА

правдивий очищений

ТРАН З ПЕЧІНКИ

(в законно обезпеченім опаковану

жовтого фляшка К. 2·—

білого „ К. 3·—

в фабрики

ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА

у Відни.

Розсїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої страванности поручений також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лїкар хоче досягнути скріплена цїлого орґанїзму, іменно грудей і легких, збільшеня ваги тїла, поліпшеня соків, а також взагалї прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дрогерий австро-угорскої Монархії. 902 15—18

W. MAAGER,

WIEN, III./3., Heumarkt 3.

Против наслїдувань заряджує ся судове еліґсшво.

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведень промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний достависник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сїльских крамниць** свої знаменити вироби по умірковапих цінах.

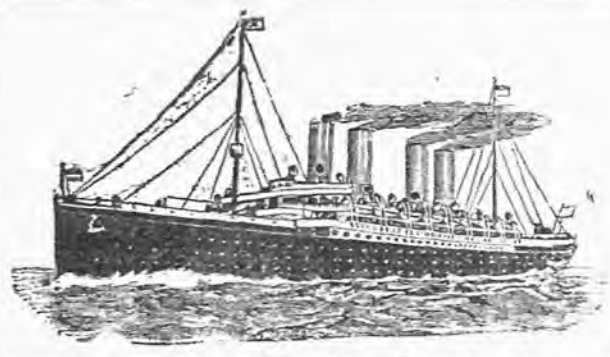
Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорові фабрично виладжених і солодженых та ц. к. інститутом до розсїду спожиткових средств розсїджених.

Цінники і информациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 1101 82—104

ДО АМЕРИКИ
з Галичини і Буковини

Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями треває лише **5 днїв.**

Що **суботи** двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двогрубні почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двогрубої почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Тексас) Аргентини, Бразілії і т. д.

На кождо запитане відповідає оборотно і безплатно одинока руско-чеська фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїджає з нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на прускій границї.

СВІЙ ДО СВОГО! 422 1—30

Оповіщене.

Стрибожий Дарунок (оповідання) *Л. Мартовича* 1 К. 30 с. **Душі кланяють ся** (оповідання) *М. Яцкова* 75 с. **Австрия чи Польща** (істория Руси під Австриею) *В. Будзиновского* 70 с. **З тисяча і одної ночи:** Том I. „Купець і Іфрит" 55 с., Т. II. „Алїбаба і 40 розбійників" 55 с. (В полотняній оправі за том 95 с.) **12 аґітацийних брошур** *Будзиновского і Мартовича* і „В Небі" *о. Бобикевича* 47 с. „Хрунь і Чорт" *В. Будзиновского* 23 с. **Козаки у Ст. Руданьского,** з посвященями *Будзиновского* 33 с. **Гайдамаччина** *М. Лозиньского* 43 с. (Цїна разом з посилкою). Всї ті книжки разом з посилкою 4·90 с. Замовляти у „Адмінїстрациї часописи „СВІТ" у Львові". На кредит не висилає ся.

ДО АМЕРИКИ
з Галичини і Буковини

Дивани, портиєри, фіранки, меблеві материяли

в кольосальнім виборі.

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.

Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 4·50 К за 1 м. □.

Ілюстровані цінники даром. Взірці висилаєсь оплатно.

В, Адамский, Львів, Готель Жоржа.

912 17—30

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 сїчня 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10*	
„ Кракова	2·31*, 6·—, 8·50, 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*.	
„ Підволочиск	7·20, 11·55, 2·30, 10·20, 5·30, 10.20*.	
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50*.	
„ Рави руской	7·50.	
„ Станіславова	8·05.	
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.	
„ Яворова	8·18, 4·32.	
„ Коломиї	10·05.	
„ Рятева	10·35.	
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9).	
„ Белзця	5·—.	

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·2*, 11·34.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12·45, 4·15, 8·25, 3·35, 2·50, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан	2·51, 3·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Рятева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руской	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Примітка. Їзди поспішні друковані **з черенками** товстими, поїзди нічні з зазначені звіздкою. **Пора нічна** числить ся від 6 год. вечір до 5 год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мїйскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 72 Львів, четвер 13. (26. цьвітня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vegler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею!
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову (петит) від місце, а в рубриці „Надісланє" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошенє виносить ся по 20 с. за стрічку.

Самостійна Угорщина.

Компроміс між короною а коаліцією опозиційних сторонництв мадярских виглядає формально на капітуляцию коаліциї, бо коаліция, як не зрезигнувала з свого жаданя, котре мало бути початком розділу австро-угорскої армії на дві самостійні армії, то бодай відложила єго на пізнійше. Фактично коаліция не зрезигнувала з своїх домагань, не зрезигнувала з переведеня сих домагань. Противно, правительство утворене з провідників опозиційних сторонництв бере ся до роботи, щоби відповідними змінами в суспільно-політичнім організмі Угорщини і економічним скріпленєм єго та деякими змінами в відносинах до Австриї, поволи, але певно і тревало віддїлити Угорщину від другої половини монархії. Угорский сойм єще не вибраний і правительство не мало змоги розвинути в нім своєї програми. Мимо того вже нині можемо утворити собі досить ясний образ сеї програми кабінету Векерлього, бо поодинокі міністри і прихильники нового кабінету вже мали нагоду висказати ся, яким способом, мимо формального відроченя домагань коаліциї, коаліцийне міністерство гадає фактично ввести в житє цїлу програму коаліциї. Ми вже мали нагоду подати програмову промову президента міністрів, виголошену до депутациї виборців з Темешвару, котрі предложили єму кандидатуру до сойму. В суботу минувшого тиждня виголосив перед виборцями Топольчи кандидацку промову міністер рільництва Даранїй, а в неділю міністер судівництва Польонїй перед виборцями Будапешту. Сей найясийше виложив програму нового правительства. З єго промови довідуємо ся, яким „загальним" голосованєм угорске правительство гадає ущасливити Угорщину, як воно гадає управильнити свої відносини до Австриї і як стоїть справа із змадярщенєм рекрутованих з Угорщини полків спільної армії. Про кожду з сих справ поговоримо окремо.

Виборча реформа.

Пишучи оногди про маніфест провідників словацкого народу, ми вгадували, що як нове правительство угорске дїйсно рішило ся дати Угорщинї загальне голосованє, то воно буде таке, щоби до сойму не могли прийти репрезентанти немадярских народів Угорщини. Се, що про виборчу реформу сказав Польонїй, відтак міністер Даранїй і оден з найвизначнїйших політиків угорских, Банфі, потверджує те, що ми про сю евентуальну реформу виборчу в Угорщинї оногди сказали. Про виборчу реформу Польонїй висказав ся так:

„Головною задачею нашого правительства є радикальна реформа виборчого права. Підставою виборчої реформи буде засада загального права виборчого. Правительство висказе ся в парляментї, чи воно хоче увести тайне і загальне голосованє і в якій мірі. В справі рівного голосованя залежить усе від того, що ми під сим розуміємо (!). Вже закони краю і границї віку виборця обмежають до певної міри рівність. Хоч ставлю жаданє як найбільшого розширеня виборчого права, жадаю заразом отверто, щоби той, хто в сім краю домагає ся прав і дістає їх, конечно був патріотом і Мадяром (!). Загальне і тайне право голосованя не може бути зелїзним листом для підкопуваня основ угорскої держави або родини або сьвятого права власности. Під сим зглядом сотворю на поли судівництва нову законну поруку".

Міністер Даранїй сказав в своїй кандидатскій промові про сю справу так: „Правительство зобовязало ся перевести виборчу реформу на підставі загального права голосованя. Очивидна річ, що ми нїколи не переведемо загального голосованя так, щоби воно загрожувало мадярскій державности національній, бо кожда цїль є оправдана, а найвисшою нашою цїлию є, щоби ми всї були і лишили ся Мадярами".

Банфі заявив своїм виборцям, що він не є противником загального виборчого права, але не знає, яким способом правительство може признати те право кождому, а заразом забезпечити ся, щоби при тім національна держава угорска не була наражена на небезпеку.

Якою штукою при загальнім голосованю можна буде не впустити до сойму двох третин населеня Угорщини, сего анї Польонїй анї инші гакатисти мадярскі не сказали. У всякім разї буде се оригінальна ординация виборча, якої не має нї одна держава у сьвітї, коли голосованє буде загальне, а мимо того допустить до сойму лише Мадяра-патріота, а Русинів, Словаків, Румунів і инших виключить від участи в державнім законодавстві.

Звязь з Австриєю.

З Австриєю Угорщина звязана нині о стілько, що має деякі „спільні справи". До сих спільних справ належить спільна армія, спільна загранична політика, репрезентована спільним міністерством заграничних справ, спільна австрийско-угорска територия цлова, а тим самим спільні торговельні договори з иншими державами. Наслїдком сих спільних справ є спільні видатки, репрезентовані спільним міністерством фінансів. Нове правительство угорске рішило ся розбити всї ті спільности — поки-що полишаючи лише одну спільну інституцию, именно спільну армію. Як правительство гадає відокремити Угорщину від Австриї під зглядом економічним і фінансовим, сказав досить ясно міністер Польонїй. В згаданій своїй кандидатскій промові він висказав ся про сю справу так:

„Кабінет Векерля, хоч переходовий, взяв на себе переведенє великої, глубоко сягаючої програми. На підставі економічної самостійности відокремленя цловой териториї, хоче правительство утворити підставу, на котрій буде можна утворити без жадного потрясеня повну і остаточну самостійну територию цлову, — як лише не буде вязати нас примус торговельних договорів (вже заключених спільно з Австриєю і Угорщиною з иншими державами). Однак і в теперішній переходовій стадиї будемо мати стан фактичної окремої цловой области, бо в тім, що правительство хоче управильнити торговельні договори і економічні відносини до Австриї на підставі цлового договора, а не на підставі цлового союза, замарковує ся фактичний стан національної самостійности і відокремленя нашої цловой области. Запевняю, що вже в найблизшій будучности буде заінартикулована угорска автономічна тарифа. Хоч на час заключених вже торговельних договорів її постанови будуть ідентичні з австрийскими, то економічна самостійність Угорщини буде управильнена договором. В тім буде материяльна певність, що в будучности Угорщина буде заключати торговельні договори окремо і самостійно. З сим звязана також конечність заснованя власного банку нотного".

Про сю саму справу говорив у своїй кандидатскій промові в Пресбургї державний секретар Полович. „Ми мусимо — сказав він — управильнити наші торговельно-політичні відносини до Австриї. В теперішнім примусовім положеню, коли торговельні договори з иншими державами вже заключені, мусимо злєгалїзувати автономічну тарифу цлову, а на її підставі вже заключені і розпорядженями уведені торговельні договори з заграницею." Банфі поклав навіть докладний реченець, коли Угорщина має остаточно взяти сепарацию від Австриї: „Мусимо працювати в сім напрямі, щоби по роцї 1917. вже вийти з теперішної цлово-торговельної спільности з Австриєю."

Із слів наведених бесїдників виходить таке: Як довго суть в силї торговельні договори чужих держав, заключені з одною одноцїлою австро-угорскою териториєю цловою, так довго не може бути бесїди о утвореню окремої і самостійної угорскої области цловой. Однак правительство знайшло спосіб, щоби в хвили, коли торговельні договори вигаснуть, Угорщина вже була під економічно-фінансовим зглядом цїлком самостійною. Сю цїль правительство осягне в той спосіб, що поки-що переведе лише формальне економічне відокремленє Угорщини. Зробить ся се так, що Угорщина вже не відновить з Австриєю цлового і торговельного союза, лише торговельний договор, хоч зразу з тими самими тарифами цловими.

Польонїй не сказав, що буде з спільним нині урядом заграничних справ і з спільними консулятами. Про се він не потребував говорити, бо як Угорщина буде дійсно самостійно заключати торговельні договори, хоч би спільного міністерства заграничних справ не знесено, то Угорщина таки буде мусїла мати свої консуляти і свій уряд заграничних справ.

Спільна армія.

Домаганя в справі націоналізациї угорских полків, а відтак відокремленя їх у власну угорску армію, міністерство Векерля, яко „переходове", згодило ся відрочити на пізнійше. Що сторонництва, репрезентовані в новім кабінетї, не закинули своєї програми і під сим зглядом, а рішили ся дальше вести акцию в цїли утвореня условій для зреалізованя своєї програми в найблизшій будучности, доказують слова Польонїя: „Правда, що ми (кабінет Векерлього) не принесли націй єї оправданих домагань в справі армії. Але ми не зрезигнували з осущеня сих домагань. Ми надіємо ся силою нашого конституційного впливу переконати монарха, що сповненє наших національних жадань навіть скріпить боєву силу армії". Сї слова доповняє Банфі: „Правительство зобовязало ся не займати ся якийсь час військовими справами. Але се не значить, що ми зрезигнували з наших прав, лише що єще не прийшов час остаточно змірити наші сили. Наперед мусимо край скріпити економічно, щоби може було змірити сили з більшим успіхом".

З сих заяв виходить, що коаліцийне міністерство рішучо не покинуло гадки відокремленя угорскої армії, лише буде ждати до хвилї, коли при помочи внутрішних реформ Угорщина скріпить ся економічно і політично так, що всякий упір корони против сеї точки програми правительства буде безпредметовий. Як через утворенє автономічної области цловой, Угорщина економічно і фінансово вже буде абсолютно независима від Австриї, то, маючи силу не дати контингенту рекрута ні грошей на армію, Угорщина буде мати також в своїх руках судьбу угорских полків.

Польонїй зреасумував програму правительства й запевнено, що вона оперта на „на непохитній вірі, що поведе ся збудувати независиму национальну державу угорску". Все те, що Польонїй сказав про плани правительства що до виборчої реформи, реформи економічних відносин до Австриї і про

Н. Лесков. 2)

Кадетский манастир.

(Дальше).

Вечери проводив Перский за інспекторскими роботами, укладаючи і прозірюючи списки та порівнуючи успіхи учеників з непереробленими ще частями програми. Опісля він богато читав, находячи в тім велику поміч в знаню язиків. Він основно знав язики французский, нїмецкий, англїйский і безнастанно вправляв ся в них читанєм. Потому він клав ся троха пізнїйше від нас, щоби завтра знов встати троха раньше від нас.

Так проводив той достойний чоловік довгі роки день поза день. Він і жив і умер чесним чоловіком без змази і догани. Та сего мало: се все йде ще під міру простої, хоч, що правда, дуже високої чесноти, якої не богато людий досягає; всеж таки воно лише чеснота. Та у Перского було й лицарство, котре ми, дїти, уважали за своє, значить, за наше, за кадетске, тим що Михайло Степанович Перский був вихованець нашого кадетского корпуса і своєю особою олицетворяв для нас духа і традициї кадетства.

Склало ся так, що ми, дїти, стали причастні до одної пригоди ворохобнї декабристів. Перед нашого корпуса виходив, як відомо, на Неву, просто против нинїшної Ісакіївской площі. Наша резервна рота виходила на фронт. Я був тодї як-раз в тій резервній ротї і нам з наших вікон було все видно.

Тогдї з острова просто на тую площу був міст, що так і називав ся Ісакіївским мостом. З передних вікон нам було видно на Ісакіївскій площі величезну товпу народу і ворохобного войска, що складало ся з баталїону московского полку і двох рот гвардиї. По шестій годинї вечером почали стрілляти з шести пушок, що стояли против адміралтейства і звернені були на сенат; між ворохобниками появили ся ранені. Тогдї дехто з них кинув ся утїкати по леду через Неву. Одні з них ішли, другі повзали по леду. Перебравши ся на наш берег, шіснацятеро людий війшло у ворота корпуса; тут попадали, хто під стїною, хто на сходах перед мешканями слуг.

Були то, оскілько тямить ся, мабуть жовнїрі з ворохобного московского полку.

Кадети, почувши о тім або побачивши раненых, без стриму, але й без змови, нїкого не слухаючи, кинулись до них, попіднимали їх на руки і покладали кождого, як могли найлїпше. Їм властиво хотїлось покладати їх на свої ліжка; але не тямлю, чому так не зробили, хоч другі кажуть, що нїбито так і було. Та я анї не перечу тому, анї не кажу, що так було. Бути може, що кадети розмістили ранених на жовнїрских ліжках в касарни прислуги і тут почали заходитись коло їх ран та услугувати їм. Вони не бачили в тім нїчого негожого і поганого, то й не скривали ся з своїм поступком, котрого в додатку й не можна було скрити. Зараз дали о тім знати директорови Перскому, а самі тимчасом зробили, як уміли, раненим перевязку. А що ворохобники цїлий день не їли, то кадети постановили також їх накормити і в тій цїли, коли уставились іти на вечерю, пустили так звану „передачу", значить, по цїлім фронтї передали шепотом слова:

„Пирогів не їсти, — раненим!" „Пирогів не їсти, — раненим!"

Така „передача" була завсїгди в звичаю, коли в корпусї були кадети, заперті в карцері і лишені „на хлїб і на воду".

Робилось воно так: коли ми уставляли ся цїлим корпусом перед обідом або перед вечерею, то від старших кадетів-гринадирів, котрі завсїгди більше знали домашні тайни корпуса і мали повагу у молодших, ішов приказ, передаваний шепотом одним сусїдом другому, і то завсїгди в коротенькій, ляконічній формі, напр.:

— Є арештанти — пирогів не їсти!

Коли того дня не було пирогів, то такий сам приказ видавано що-до котлєтів; і не зважаючи, що скрити і винести зза стола котлєти було далеко труднійше, чим пироги, ми уміли робити се дуже легко і незамітно. А втім і начальство знало наш звичай і непохитного в такім разї дитинячого духа, то й не чіпляло нас. „Не їдять, виносять, — ну, то нехай і виносять!" Не бачили в тім нїчого злого, та може й не було нїчого злого. Се маленьке нарушенє порядку вело до великої річи: воно виховувало товариского духа, духа взаїмної помочи і спочутя, котрий всякому товариству надає тепла і житя, без чого люди перестають бути людьми і стануть холодними егоїстами, неспосібними до жадного дїла, вимагаючого відваги і пожертвованя.

Так було й того дня, що для декотрих з нас мав спровадити важкі наслїдки, коли ми уложили і поперевязували своїми хустками ранених ворохобників. Гринадири пустили передачу:

„Пирогів не їсти, раненим!"

І всї сповнили той приказ так, як було в звичаю: пирогів нїхто не їв, і всї віднесено раненим, котрих зараз потім кудись упрятано.

День скінчив ся, як звичайно, і ми позасипляли, анї не думаючи о тім, яку ми зробили недозволену і для наших товаришів шкідливу річ.

Ми могли бути тим спокійнїйші, що Перский, котрий більше за всїх відповідав за наші поступки, не сказав нам ні словечка догани, а противно попращав ся з нами так, наче ми не зробили нїчого поганого. Він був навіть ласкавий і тим дав нам повід думати, наче він похваляв наше дитиняче спочутє.

Словом, ми уважали себе ні в чім не винуватими і не ждали найменшої прикрости; а тимчасом вона ждала нас і мала на нас спасти як би нароком на те, щоби показати нам Михайла Степановича в такій величи душі, розуму і характеру, якої ми не могли собі і уявити, а котрі жаден з нас не годен забути до самої смерти.

Пятнацятого грудня несподівано приїхав до нас цар Николай Павлович. Він був дуже гнївний.

Перскому дали знати, і він зараз таки явив ся з своєї хати та по звичаю відрапортував єго величеству о числі кадетів і о стані корпуса.

Цар вислухав єго суворо і мовчки та грімко сказав:

— Тут негарний дух!

— Воєнний, ваше величество! — відповів повним і спокійним голосом Перский.

— Відси Рилєєв і Бестужев! — сказав цар так само, як і вперед, з невдоволенєм.

— Відси Румянцев, Прозоровский, Каменский, Кульнєв, усї начальні командири, відси і Толь! — з тим самим незміненим спокоєм відповів Перский, дивлячись просто в лице царя.

— Вони ворохобників кормили! — сказав цар, показуючи на нас.

— Вони так вихованї, ваше величество: бити ся з неприятелем, але після побіди ходити коло ранених, як коло своїх.

Невдоволенє, що виявляло ся на лици царя, не змінило ся; але він нїчого більше не сказав і від'їхав.

Перский своїми отвертими і благородними вірнопідданчими відповідями ухилив від нас біду, і ми дальше жили і учили ся, як передтим. Поводили ся з нами все мягко, по людски, але вже недовго: наближав ся наглий і твердий перелім, що цїлком змінив увесь характер того прегарно уладженого заведеня.

(Дальше буде).

відроченє військових домагань коалїції, доказує, що коалїция фактично не зрезигнувала нї з одного з своїх домагань. Резигнация є лише формальна, а в дїйсности коалїция приступила до зреалїзованя своєї програми етапами, до утвореня материяльних услівій цїлковитого відокремленя Угорщини від Австриї. Автономічна територия цлова дасть Угорщинї окремий банк нотний, окрему репрезентацию за границею. Торговельна і фінансова независимість Угорщини дасть їй власну армію, а роздїл армії на дві части, хоч би під спільним шефом, буде послїдним ударом для дуалїзму. Питанє лише чи Австрия допоможе до розбитя сего дуалїзму, позволяючи на перший пролом, на заключенє торговельного договора з Угорщиною на місце дотеперішнього цлово-торговельного союза. Польонїй заявив, що договор запевнений, хоч кілька днїв перед тим півофіциальні дневники австрийскі донесли були, що австрийске правительство на такий договор абсолютно не згодить ся. Сумнїваємо ся, чи австрийске правительство видержить в сїй опозициї, бо доси все бувало так, що в наслїдок напору з гори, де Мадярів дуже респектують, наше правительство мусїло покорити ся ненаситнїй, а енергічній і неуступчивій Угорщинї.

Народні віча і маніфестациї.

В **бережаньскім** пов. відбуло ся д. 1. с. м. у **Вульцї** віче під голим небом при участи 700 селян і селянок з Вульки, Курян і Рогачина. Референ В. Гошовский. — На д. 22. с. м. заповіджено віче в **Шибалинї**, але староста заборонив віче в послїдній хвили. Длятого уладжено довірочні збори, та ледво десята часть зібраних селян могла взяти в них участь. Проводив о. Садовский. Референ В. Гошовский, промовляв о. Садовский. Резолюциї за виборчою реформою з домаганєм відповідних змін проєкту Гавча ухвалено і вислано до президента міністрів і послів. Люди з огірченєм приняли відомість про д р у г и й вже безпідставний заказ віча. — Д. 22. с. м. відбули ся в **Мечищові** довірочні збори; проводив о. Кваснюк, референ п. М. Качоровский. Зібрало ся над 200 селян. Ухвалено резолюциї Ширшого Народ. Комітету і відіслано їх бар. Гавчови та п. Василькови. Зложено 5 К 57 с. добровільних датків на боєвий фонд.

В **бобрецкім** пов. уладжено д. 22. с. м. довірочні збори в **Коцурові**. Людий зійшло ся около 200; виборчу реформу пояснював п. Ів. Сесак.

З **мостиского** пов. пишуть нам: П. староста Свобода дуже не любить віч і зборів і тому на початку свого старостованя в Мостисках заказував всї віча. Закази ті спонукали повіт. організацию донести п. старостї, що за кождє заборонене віче буде уладжених 5 зборів за запрошенями, що точно було роблене. Коли се побачив п. староста, хотїв тому запобічи карними донесенями і розправами в судї. Судия повітовий в Мостисках п. Киселєвский узнавав аргументи донесень староства і функціонаря прокураторії, котрим є секретар староства в Мостисках, і засуджував аранжерів довірочних зборів на кару по 20—30 К. Так засудив повіт. суд в Мостисках 6 аранжерів довірочних зборів на загальну суму 140 кор. Однак суд окружний в Перемишли (отже в осїдку дїйсної прокураторії) уважав за відповідне инакше інтерпретувати закон о зборах і всї вироки повітового суду в Мостисках зносив. А знов п. староста, видячи те все, таки був змушений узнати, що закон постановляє (доси п. староста жадних зборів за запрошенями не узнавав); а видячи дальше, що з такими зборами не дасть собі ради, зачав вже дозволяти на віча, щоби їх міг урядово контролювати. За те не хоче п. староста узнавати зборів під голим небом. Перед 2 тижнями вис п. З. Скварко до староства поданє о збори під голим небом, але п. староста не дозволив. За заборону тих одних зборів рішила повіт. организация уладити 20 віч і зборів за запрошенями, а в разї дальших заборон рішено виборотн свободу зборів с т р а й к а м и. І так відбули ся: дня 20. с. м. віче в **Мостисках**, а відтак з б о р и з а з а п р о ш е н я м и: 21. с. м. в **Чижевичах**; 22 в **Вишенцї**, в **Підлїсках**, в **Липниках**, в **Ляшках гостинцевих**, в **Годинях**, в **Радиничах**, в **Крукеничах**, в **Острожци**, в **Боляновичах**, в **Гусакові**, в **Мистичах**, в **Тамановичах** і в **Буховичах**, а д. 23. в **Черневі** (про инші рівночасно відбувші ся збори повіт. организация поки-що не має реляций). На всїх зборах ухвалено однозвучно такі самі резолюциї, як на вічу в Мостисках (гл. ч. 70. „Дїла“).

Про вічевий рух в **Надвірняньщинї** пишуть нам: Лучі осьвідомленя завдяки дїяльним одиницям та масовому рухови сгали доходити вже і до таких закутин нашого повіту, де, як то кажуть, „сьвіт дошками забитий а медвідь рогачку зачиняє“. Дня 17. с. м. було віче в **Зеленій** при участи около 1500 Гуцулів. Вічеви проводив п. М. Павлюк з Надвірної, а референ про полїтичне та економічне положенє руского народу і про реформу виборчу п. П. Когутяк з Княгинина. Дня 20. с. м. було віче у **Фіткові** при участи около 500 селян та кількох сьвящеників. Проводив о. А. Сумик в Волосова. Референ полїтичний вилолосив о. Г. Бариш з Угринова, а референ економічний академік п. Б. Бучиньский. По референах забрав голос селянин із Гвозда п. І. Синяк. Єго коротка, але дуже ядерна промова, в котрій здефінїював причини хлопских гараздів, вельми сподобалась так інтелїгентам як і селянам. — 21. с. м. відбуло ся віче в **Пнївю** при участи около 2.000 селян. Головою віча був п. М. Павлюк з Надвірної, а референували той сам п. М. Павлюк і академік п. Б. Бучиньский. Заінтересованє учасників було дуже сильне, либонь завдяки приступному тонови, в якім були ведені промови. Той сам Пнїв до недавна уважаний був в Надвірняньщинї за село найпослїднїйше з кождого огляду. Коршма, бійки і процеси цїховали єго. Але витревала праця місцевого пароха о. А. Мойсевича і деяких одиниць між самими таки селянами змінили село до непізнаня. Доказ того простий: порожна коршма — повна читальня. — Дня 22. с. м. було велике в і ч е п о в і т о в е в самій таки **Надвірній** — під голим небом в огородї міщанина п. Гаврилюка. Зійшла ся сила народу, бо яких 8.000. Віче розпочав п. М. Павлюк з Надвірної промовою, після котрої обняв провід о. Г. Бариш з Угринова. Перший забрав голос д-р Евген Левицкий зі Львова. Народ з напруженою увагою слухав кождого слова єго реферату, вельми вичерпуючого, а заразом і гарного. По нїм промовляв д-р Лагодиньский з Делятина. Третим з черги бесїдником був о. Г. Бариш. Звісна річ: о. Бариш — се наш Золотоустий; але тодїшня єго бесїда силою і красою перевисшала усї, які нам колинебудь від него доводилось чути. Народ плакав, бо почув те, що єго хлопске серце чує: „500 років у неволї, у кайданах!“ Наконець промовляв селянин з Заріча п. І. Гродзїцкий. Єго дуже гарна патріотична промова, в котрій доказував, що не час нам ждати з заложеними руками і звідкинебудь помочи, а крайна пора самим взятись до працї, зробила на всїх сильне вражінє. На дворі вже цїлком було стемнило ся, як серед пісень „Ще не вмерла“, „Не пора“, „Гей там на горі Сїч іде“, одушевлений народ розходив ся домів. — Того самого дня перед вічем в Надвірній було віче в **Назавізові** при участи около 1500 селян. Проводив п. І. Синяк із Гвозда, а референував п. М. Павлюк з Надвірної. Прибув також і на се віче д-р Евген Левицкий. По вічу цїлою юрбою народ потяг на віче в Надвірній.

З **Перемишля** пишуть нам: День 22. с. м. був одним з важнїйших в полїтичнім житю Перемищини. Того дня пополудни відбулись заходом повітової орґанїзациї публичні віча в 19 громадах і всї випали не гарно, а прямо величаво. Був се рід маніфестацийної відповіди на резолюциї, ухвалені попереднього дня в Перемишли на зборах польских дїдичів. Віча відбули ся (в скобках подані: число учасників, імена р. — референта і пр. = предсїдатель): в **Куньківцях** (200, пр. С. Малкош; р. о. Д. Михайлів); у **Запівцях** (500, пр. Ст. Яновский; р. Вас. Кіцула); в **Коритниках** (500, пр. о. І. Михальчук; р. Вас. Кіцула); в **Красичах** (300, пр. П. Коваль; р. Вас. Кіцула); в **Коровниках** (400, пр. Т. Микита; р. д-р Т. Кормош); в **Сїльци** (300, пр. М. Поух; р. Ів. Боцюрків); в **Лучичах** (400, пр. В. Даньчак; р. І. Боцюрків); в **Рожубовичах** (500, пр. Ст. Гнатик; р. Ст. Кравчук); в **Малковичах** (500, пр. В. Яремик; р. О. Берко); в **Дуньковичках** (400, пр. В. Гораль; р. О. Берко); в **Бушковичках** (300, пр. І. Генґало; р. І. Макар); в **Бушковичах** (400, пр. Ф. Шумелда; р. І. Макар); в **Негрибцї** (200, пр. П. Конюшик, р. П. Войтович); в **Пікуличах** (300, р. П. Войтович); в **Вітошинцях** (300, пр. І. Якубик; р. Т. Подлуский); в **Горохівцях** (400, пр. Г. Слабий; р. Т. Подлуский); в **Тисовій** (400, р. І. Ждан); в **Брилинцях** (300, р. І. Ждан)); в **Рокшичах** (500, р. І. Ждан). На усїх тих вічах повитали зібрані з радостию внесений бар. Гавчом проєкт виборчої реформи та з обуренєм слухали про підлі а хитрі заходи ворогів, стремлячі до поваленя бар. Гавча, проєкту виборчої реформи і всего, що зміряє до поправи долї робучих мас люду. Тому однодушно Русини й зібрані на вічах Поляки й Жиди ухвалювали резолюциї з домаганєм рівних виборчих округів, знесеня пропорціональної системи, зміни постанови про склад виборчої комісиї в користь виборців, прилюдности виборів і скрутиній, та рішучим протестом проти вилученя Галичини і розширеня автономії краю.

В **підгаєцкім** пов. відбуло ся д. 1. с. м. велике віче під голим небом в **Старім місті**. Зібрало ся 4—5 тисяч народу. Збори отворив короткою промовою о. Григорій Гусак, котрий найбільше заслужив ся коло скликаня і уладженя віча. Референував д-р В. Бачиньский з Бережан. Віче одноголосно ухвалило резолюциї згідні з ухвалами ширшого Народного Комітету. Референт звернув ся на закінченє до латинників, остерігаючи їх перед шляхотско-вшехпольскими мантїями і вказуючи на спільність інтересів та візвав селян до переведеня организациї. Відтак забрав голос Ян Пьотровский (латинник з Мужилова); в гарній промові виказував він хлопскі кривди. Але комісар не дав єму говорити, покликуючи ся на те, що то не стоїть у звязи з програмою віча; тож бесїдник закінчив візванєм до Русинів латинників і Поляків, щоби разом з Русинами грецкого обряду бороли ся о справедливе право виборче. Збори закінчив горячою промовою: Я. Яворский з Котузова, завзиваючи селян до єдности. — Д. 7. с. м. відбули ся в **Лисій** довірочні збори. Про виборчу реформу референував д-р В. Бачиньский з Бережан. На боєвий фонд зложено 7 К 47 с. — Д. 22. с. м. відбуло ся велике віче під голим небом в **Мужилові**; явило ся около 5000 селян обох обрядів з 22 громад. Референував д-р В. Бачиньский з Бережан. — Д. 21. с. м. уладжено довірочні збори в **Угринові** при участи 150 запрошених. Проводив Федь Шиш, а виб. реформу пояснював о. Гр. Гусак з Старого міста; промовляли ще Стеф. Рипецкий з Яблонівки, і Томко Яворский з Угринова.

В **станиславівскім** пов. відбуло ся в **Залукві** віче, скликане самими селянами. Зібрало ся около 500 людий місцевих і з сусїдних сїл. Богато було хлопів латинників. Проєкт виб. реформи обговорив студент прав Роман Домбчевский. Промовляв єще польский людовець п. Йосиф Герот, а єго промова зробила велике вражінє особливо на латинників, баламучених агітациєю вшехпольскою.

В **теребовельскім** пов. в селї **Кобиловолоках** відбуло ся дня 22. с. м. віче під голим небом (вже друге) на подвірю господаря Мих. Шкрибала при участи поверх 3000 народа місцевого і з сусїдних сїл. Проводив о. Петро Кіжик, місцевий сотрудник. Референував про реформу виборчу п. Василь Бараник, правник з Залїщик. Також промовляли селяни Стефан Медвідь з Будзанова, а Кобиловолоцкий поет, госп. Андрей Антонишин виголосив гарну поезию про виборчу реформу: Промовляв єще оден селянин з Зарваниці Ілько Лукавий. Належить зазначити, що перше і друге віче відбуло ся за старанєм бідного зарібника Ілька Лукавого, котрий має лише хатину; честь єму, а не вам, богачі, котрі дретесь за вийтівску палицю! Є 30 радних, а кождий хоче бути вийтом. Встид і ганьба, що піврік доходить по виборах, а рада громадска не година уконстатоватись через то, що кождий хоче бути вийтом. Опамятайтесь! Виберіть собі вже раз на вийта чоловіка чесного, тверезого і просьвіченого; не дивіть ся на маєток, на вуса тай на грубу кість і товстий живіт; то лиш худобу на спась таку добирає ся. Уважайте, щобисьте не вибрали такого, як маєте! — *Василь Ямний*, член вічевого комітету і агент „Днїстра“.

В **товмацкім** пов. відбули ся д. 22. с. м. довірочні збори: в **Хомяківцї**, заходами молодого і многообіцюючого патріота, Корнила Чемного. Зборам проводив, нововибраний війт, Василь Берчук, а заступав Блажко Ясиїковский, славний борець за право і правду св.; в **Чорнолізцях**, заходами молодих, а щирих патріотів Костя Мельника і Івана Петрового. Проводив місцевий війт Василь Дутчак, а заступав управитель дібр кн. Пузинїни Конрад Лаврук; в **Слобідцї** коло Одай заходами Николи Мельника і Савки Присяжнюка, котрі й проводили зборам. На всїх трех тих довірочних зборах референував о. Мих. Дурделла, парох Хомяківки. Сотки запрошених участників вислухали з напруженою увагою реферату, заявляючи ся одноголосно за проєктом виборчої реформи і ухвалюючи резолюциї по мисли постанов ширшого Нар. Комітету. На боєвий фонд зложено 16 кор.

З **Ярославщини** пишуть нам: І ярославщина зачинає ся поволи рухати. В недїлю відбуло ся віче під голим небом на ярославскім передмістю **„Ставки“**, де зібралось яких 300 передміщан. Се передмістє подабає більше на сїльце. Віддалене від Ярослава 6 клм., а тим самим забезпечене перед демораліцаєю мийскою. Тож дїйсно живуть там самі сьвідомі горожани і люди, як на передміщан, не малої інтелїгенциї. На жаль читальня, заложена давнїйше, майже цїлком заснула. Винна сему наша байдужність, наші „патріоти“, котрі зовсїм передмістєм не інтересують ся. Читальня на передмістю лежайскім рівнож засипляє, а навіть, що гірше, переміняє ся на шинок. Поки о. Лициняк був в Ярославі, то бодай від часу до часу уладжено якусь театральну виставу, якісь сходини; а теперішний голова якось зовсїм до читальні не заглядає. Може бути, що обовязки єму не позваляють; всеж таки повинен справою сею більше заінтересуватись і подбати, щоби з читальні усунути шинок, а членів заохотити до просьвіти. Віче, про котре сказано на початку, відбулось спокійно і непотрібно було насилати аж трех жандармів. Проєкт виборчої реформи пояснив п. Грех, студент зі Львова. Промовляли також проф. Янїв, котрого вибрано головою віча і Артур Зелїб. Ухвалено резолюциї такі, як і всюди, а до того ще одну, в котрій віче домагає ся прилученя ярославского повіту до повітів східної Галичини, а не як є в проєктї. Заповіджене було на той сам день віче в **Сурохові**, однак староство заборонило на основі §. 6. Дивна річ, що про сю заборону дізнались скликуючі віче аж тодї, як на площи зібрало ся більше як 1.000 народа! Жандарм не позволив розпочати віча, показуючи заборону, котрої однак нїкому не доручив. Нарід крайно огірчений, і лиш з трудом удало ся о. Годованьскому і референтови привести спокій і склонити людий, щоби спокійно розійшли ся.

З Росиї.

Коли збере ся державна дума?... А вжеж 10. мая. Так бодай упевнює п. Віте. Колиж бо росийска конституция взагалї, а упевненя п. Вітого принесли вже тілько несподїванок, що годї мати певність, які новини принесе завтрішний день. Ось недавно петербургский кореспондент берлиньскої Voss. Ztg. розвідував ся у росийского президента міністрів ґр. Вітого про відносини в Росиї і оголосив зміст своєї розмови в згаданій ґазетї. З тої розмови віє велика певність росийского правительства, а в тій певности пробиває ся велика охота господарити по давному і не ступати на нові дороги. Надія на конституцию і якусь самоуправу мали, видко, послужити лиш за той дур, котрий в першій хвили загального невдоволеня по нещасливій війні мав завернути людям голову на те, щоби в першім розгонї розпуки не знищено таки на правду царского самодержавія і чиновничої всемогучости. Нинї дїло стоїть вже инакше і навіть ґр. Віте може вже сьміло здоймити маску з лиця.

На питанє кореспондента, як випали вибори до Думи державної, сказав ґр. Віте: „Кадети“ (конституцийні демократи) то нїяка одноцїла партия. Є між ними й люди в штанах і безштаньки; є між ними яких 15 або 16, що держать ся зовсїм ясної програми, але прочі поки-що люди, о котрих не дасть ся нїчого сказати. Є між ними богато радикальних елєментів, котрі може й підуть з конституцийними демократами, а може й нї. С е л я н и в і д к и д а ю т ь г о л о в н і т о ч к и п р о г р а м и р а д и к а л і в. Возьміть пр. с п р а в у а в т о н о м і ї. Велика маса росийского народу буде завсїгди виступати против автономії країв на границях держави, а в наслїдок того не може бути й бесїди о якійсь небезпецї для держави. Впрочім правительство готово виступити против усего. Доки посли в рамах законів будуть поважно займати ся законодатною роботою, можуть ставити проєкти і радити над ними, доки хотять. А л е н а р у ш е н я о с н о в н и х з а к о н і в д е р ж а в н и х п р а в и т е л ь с т в о п і д н ї я к и м у с л і в є м н е с т е р п и т ь. Колиж би дума таки хотїла іти своєю власною дорогою, т о д ї п і ш л е м о ї ї д о м і в. Щоби з того могло прийти з н о в д о р е в о л ю ц и ї, т о у в а ж а ю з а в и к л ю ч е н е. До революциї на папери може! Може й до замахів на поодиноких мужів державних! Але повстанє народу зовсїм неможливе. В сїчни й лютім сего року була би нам ворохобня народу ще досить не на руку, але нинї не потребує правительство нїчого бояти ся! Я й не гадаю, щоби прийшло до якогось конфлїкту. От бачите, с е л я н и б у д у т ь з а с п о к о є н і п о л а г о д ж е н є м з е м е л ь н о ї с п р а в и, а як вони будуть противні автономії, так будуть також голосувати пр. п р о т и в о с в о б о д ж е н я Ж и д і в!“

О ж и д і в с к і й с п р а в і в Р о с и ї сказав ґр. Віте: „Я особисто дуже симпатизую з Жидами і хотїв би видїти їх зовсїм вільними, але Жиди самі тому винуваті, коли тепер не будуть освободжені. Вони стоять в революциї всюди на першім місци. Правительство не сьміє тепер н і ч о г о р о б и т и в ж и д і в с к і й с п р а в і п р о т и в в о л ї н а р о д у. С е г о п о г л я д у є і ц а р. Росияни сказали би: Жиди стали вільні, бо убивали міністрів і ґубернаторів; коли ми Росияни хочемо також щось осягнути, то мусимо також робити революцию та убивати міністрів і ґубернаторів.“

На питанє, чи ґр. Віте, коли збере ся державна дума, остане на своїм становищи, відповів він: „Ся справа зовсїм ще не доспіла, а її порішенє залежить від обставин, в котрих нинї ще не можна розглянути ся. Я впрочім здоров, а коли утомлений і спрацьований, то нехай сему нїхто не дивує ся.“

Тепер же знов петербургскі ґазети приносять вість, що в Царскім Селї знято питанє, чи не відложити би на якийсь час отворенє думи, бо уряд не вспіє приладити ся, щоби станути перед думою. Щоби якось виправдати відложенє отвореня думи, запропоновано між иншим почасти перегляд виборчого закону, щоби завести загальне голосованє. Воно й можливе, що такий є намір в кругах бюрократиї, — раз, що справдї на довгий час треба би відложити отворенє думи, бо поки уложено би новий виборчий закон, поки опісля переведено би вибори, за той час богато уплило би води, а бюрократия господарила би собі дальше по давному, або лїпше сказати, по теперішному; а подруге, з загального голосованя може уряд надїяти ся, що в думі переважати будуть мало або й зовсїм неосьвічені посли, з котрими можна робити, чого уряд захоче. Так готово й справдити ся те, чого в Росиї зараз почали побоюватись, скоро урядови пощастило ся дістати за границею пожичку. Та чи не занадто вже сьміла була би ся іграшка!

Після заверюх на Кавказї, в котрих деякі промисловцї-нафтярі потерпіли шкоду, росийский уряд дав тим кільком промисловцям 20 міл. карб. запомоги. А знов підчас селяньских розрухів потерпіли деякі поміщики, так уряд дав і тим 8 міл. карб. Тепер же доносять, що государственний совіт постановив давати що року 1·1 міл. карб. вдовам салдатів, що погибли в япаньскій війнї. Коли зважити, що таких осиротїлих родин числять на 45 тисяч, то випаде на кожду родину аж по 45·5 карб.! Нївроку, росийский уряд уміє бути щедрий для тих, що голови свої кладуть за єго примхи!

(Телєграми).

Петербург. Правительственний орган „Русское государство“ пише: „Росийскі самодержцї дому Романовів завсїгди були лїберальними, а нїколи реакцийними володїтелями. В їх поглядах на правлїнє народом нема нїчо спільного з поглядами приклонників фалшивого монархізму, після котрого удержанє необмеженої власти мало би бути обовязуюче для росийского царя“. Дальше заявляє сей орган, що теперішний цар держить ся засад маніфесту з дня 30. жовтня. В Петербурзї загально думають, що ся заява „Русского Государства“ характеризує дїйсний стан річий і опінїю дотичних кругів, в котрих наступив видний зворот в конституцийнім напрямі внутрішної полїтики.

Петербург. Американьских дневникарів, що прибули до саратівскої губернії, щоб запізнати ся з положенєм голодуючого населеня, місцеві власти увязнили.

Пеуербург. В Петербурзї і в околици має бути заведений стан воєнний в наслїдок того, що поведенє 40.000 робітників не маючих роботи прибирає непокоячий характер.

Берлїн. Тутешні дневники доносять, що в чернигівскій ґубернії вибухли рільні розрухи. Правительство вислало против хлопів козаків, котрі поступають з нечуваною строгостию.

Петербург. Рільні розрухи змагають ся. Чим раз частїйше приходить до кровавих стрїч між хлопами а козаками.

Тифлїс. Вчера кинено на улици бомбу на князїв Амілятоварі і Массабелї. Оба є поранені. Виновники утекли.

Береcть Литовский. В ночи зранено чотирма стрілами з револьвера помічника комісаря полїції. Виновника увязнено.

Лодзь. Урядник до окремих поручень при пйотрківскім губернаторі, радник Моревский, делеґований до розслїдженя науки секти Мариявитів в границях пйотрківскої ґубернії.

ТЕЛЄҐРАМИ.

До ситуації.

Відень. Віденьскі дневники доносять, що між бар. Гавчом а провідниками сторонництв відбувають ся безнастанно переговори в справі парляментаризації кабінету. Бр. Гавч бажав би задержати або міністра рільництва, або міністра внутрішних справ, гр. Біляндт-Райдта. Проти сего послїдного рішучо виступають Німці і польске коло. Бр. Гавч пропонує до кабінету 4 Німців, 2 Поляків і 2 Чехів. З Німців вказують на д-ра Дершату, д-ра Гроса, д-ра Праде і д-ра Ебенгоха; з Поляків на гр. Дїдушицкого, д-ра Гломбіньского, д-ра Мадейского і д-ра Бобжиньского; з Чехів на д-ра Пацака і д-ра Зачка. Д-р Дершата мав би обняти зелїзничу теку, д-р Грос теку фінансів, д-р Праде теку торговлї (або був би міністром без теки) а д-р Ебенгох теку рільництва. Д-р Пацак і гр. Дїдушицкий малиб бути міністрами без теки. „Neue fr. Presse“ доносить, що бр. Гавч призначує Полякам теку просьвіти або судівництва. „Słow-o polsk-e“ доносить, що Поляки не приймуть иншої теки, лиш або скарбу або зелїзничу. — Дальше доносять, що бр. Гавч жертвує уже польскому колу 98 мандатів для Галичини, а навіть готов дати 100 мандатів, але в тім разї Німці замість 12 нових мандатів дістали би 14. Будучий коалїційний кабінет має на кождий спосіб оперти ся на компромісї в справі виборчої реформи. Всї сї вісти треба принимати осторожно. „N. fr. Rresse“ доносить ще, що правительственний компромісовий проєкт викликав в польскім колї велике замішанє. Скрайні консерватисти під проводом Козловского, котрі безусловно противлять ся р і в н о м у виборчому праву, заявляють, що для них справа числа мандатів не має нїякої вартости і тим самим відкидають компроміс а l i m i n e. Натомість приклонники загального права голосованя приняли компромісовий проєкт прихильно. Презес кола гр. Дїдушицкий заняв посередне становиско і старає ся погодити обі сторони. Чехи годять ся на компромісовий проєкт, однак заявляють, що колиб німецкі мандати мали бути ще більше помножені, то вони перестануть підпирати правительство.

Прага. „Politik“ доносить, що судьба кабінету бр. Гавча залежить виключно від Поляків. Упадок єго є неминучий, коли Поляки не визначать до компромісового кабінету своїх мужів довіря.

З виборчої комісії.

Відень. В продовженю вчерашної загальної дискусиї забрав слово пос. К р а м а р ж і заперечив, будьтоби проєкт виборчої реформи приносив найбільшу користь Чехам. Він виказує, що Німці дістають 42 мандати понад пересїчне число, Чехи 7 мандатів низше, а Галичина 39 мандатів низше пересїчного числа! Що дотичить жалїв сторонництв, творячих „підпори держави“, що вони не вернуть до парляменту, то бесїдник не видить в тім нещастя, бо не хоче, щоби і дальше поношено жертви, які не є в інтересї народу. (Дотичить се Поляків. — Ред.) Пос. І р о заявляє, що Крамарж тому є за виборчою реформою, бо вона дасть Славянам спромогу завести в своїх краях самоуправу. Однак Всенїмці не зрадять нїмецкого народу і будуть невмолимо поборювати президента міністрів і цїлу виборчу реформу. — Пос. Г р о с каже, що нїмецке поступове сторонництво буде лиш тодї за виборчою реформою, коли Німцям буде признане відповідне число мандатів. К с. П а с т о р є за тайним і безпосередним голосованєм, однак жадає, шоби число мандатів з Галичини збільшено, щоби заведено систему плюрального голосованя, именно, щоби ще другий голос дістали ті, що платять бодай 8 кор. безпосереднього податку і щоби надвижка маючих признати ся мандатів признана була не лиш містам, але і селам, і то передусїм в західній Галичинї, де сїльскі виборчі округи є рішучо за великі (?! Ред.). П о с. Ж а ч е к заявив ся за плюральною системою і домагав ся помноженя числа мандатів з Чех і Моравии. — Пополудневе засїданє комісиї відкликано з огляду на численні клюбові засїданя. Слїдуюче засїданє відбуде ся нинї перед полуднем о год. 10.

Конґруа.

Відень. На вчерашнім засїданю буджетової комісиї розпочала ся дискусия в справі конґруи. По вислуханю референта пос. Ф у к с а і кореферента пос. Штайнвендера порішено кореферат видрукувати і роздати членам комісиї.

Тридержавний союз.

Кольонїя. „Köln. Ztg.“ вказує з вдоволенєм на бесїду італійского міністра справ заграничних і з своєї сторони заявляє, що тридержавний союз буде і на дальше основою відносин між Нїмеччиною а Італїєю.

Кріза в Сербії.

Білград. Король Петро поручив місию утвореня нового кабінету провідникови умірковапих радикалів Пасічови.

НОВИНКИ.

— **Похорон о. Данила Танячкевича** відбув ся в Закомари при участи численного духовеньства і великого здвигу народа з цїлої окрестности. Покійне тїло перенесено вже в понедїлок перед вечером до церкви, при чім двох проповідників виголосило слово до зібраного народа. Ві второк відправлено похоронний чин. Між численними гістьми прибуло два делеґати львівских народних товариств, д-р Кость Левицкий і о. Стефанович, та зложили на домовинї лавровий вінець. По богослуженю проголосив проповідь в церкві о. Ал. Левицкий з Олеська, малюючи в красних словах незвичайне серце і незрівнану любов Покійного до духовних собратів, для своєї громади і цїлого люду, та взагалї для всїх бідуючих і покривджених. Він осушив слези многим сьвященичим вдовицям і сиротам, виєднавши їм державну запомогу, — і в цїлій окрестности було се в народї загально приняте слово, коли находив ся хто в прикрій халепї: „піду ще за порадою і помочию до Татуньця в Закомари“, котрого двері і серце були завсїгди для всїх отвором.

В полудни винесено домовину на раменах духовеньства і при голоснім плачи народа із церкви. На цвинтари промовив характеристично о. Тома Дуткевич з Цїшок. Попередні бесїдники (казав він) як і всї зібрані славили незвичайні прикмети Покійного і підносили, кілько він доброго зробив; але я давний єго товариш і сусїд, що дивив ся з близька на цїле єго житє, кажу: що він зле робив. Всїм помагав, а о собі не тямив. Прийшовши в перших лїтах в се маленьке сїльце, що нїяк не могло вистати на удержанє єго і родини, не покинув він єго цїле житє, хоч не раз предкладано єму великі і богаті парохії. При своїх здібностях міг доступити високих достоїньств, на котрі єму давно і вказувано, але він не оглядав ся на нїкого і на нїщо, та волїв остати на скромнім становищи і служити правдї. Своєю працею піднїс він сю громаду, давно темну і бідну, морально і материяльно; сьвідомий жиє тут нинї нарід, гарні видніють хати і господарства, красна худібка і здорові лиця людий, — а сам жив в старій похиленій хатинї, покритій соломою-стріхою, якої ледво деинде побачити; не посїдав нїчого, та нераз спішив пішки до других сел з своєю помочию. Він піддав гадку в цїли піднесеня економічного буту окрестного народа до заснованя товариства „Сельского Господаря“ і „Народного Дому“ в Олеську, і потрудив ся в сїм напрямі богато словом і письмом в цїлім краю, а сам жив в найбільшім недостатку. Всїм пригнетеним спішив радо з своєю помочию, їздив і побивав ся в їх справах, — і не раз тулив в своїм домі сиріт, що не находили нїгде притулку. В трудах для церкви і народа був незмордований, спішив всюди на місиї і збори, де міг докинути своє добре зерно, а хоч став вже поважно упадати на силах, не відказував ще до послїдної хвилї помочи своїм собратям. Перевисшаючи других духом, був завсїгди смирний, та нїхто чужий не був би догадав ся, що в тім чоловіцї криє ся так великий дух; приймав все з сьвятим спокоєм, і певно нема нїкого, що сказав би, що Покійний був єму ворогом. У всяких злиднях був завсїгди кріпкого духа, і підносив духа своїх собратів. Справдї, дивний і незвичайний був се чоловік, що не шукав для себе нїчого, а давав всю свою душу для добра загалу. Тим стояв він високо в очах духовеньства і був нашим моральним провідником. Такого другого ми не маємо, і хто зна, чи і будсмо зараз мати.

Відтак промовив іменем народних руских товариств д-р К о с т ь Л е в и ц к и й підносячи визначні і незвичайні прикмети Покійника: живого духа та незломної віри в будучність українско-руского народу. З особою Покійного — говорив бесїдник — зійшла до могили стать борця, що усе своє житє посьвятив для рідного народу; що хоч битий недолею сьміло і завзято ішов у перед, та в борбі тяжкій не упав, але скінчив побідою духа і характеру народного. В роках шістьдесятих минулого століття як богослов, оживлений заповітом Шевченка, організує молоде поколїнє в шкільних „громадах“ до праці народної; в роках сїмдесятих як молодий духовник остерігає собратів перед відчуженєм від народу, занепадом і зневірою в житє народу рідного, та відвертаючись від тих, що не видержали кормиги верховодів і пішли за кордон шукати долї, накликає наше духовеньство до живої праці і пожертвованя для руского народу. В роках вісїмдесятих своєю „Закомарскою Правдою“ підносить потребу економічної організациї народної від долу. В роках девятьдесятих бере дїяльну участь в просьвітно-економічній роботї „Просьвіти“, та вибраний послом до ради державної стає сьмілим і неустрашимим речником національних інтересів народу руского, виєднує заосмотренє для вдів і сиріт по сьвящениках та проголошує справу викупленя довгів селяньских. Відтак робить заходи до полїпшена долї стану дяківского і тут стрічають єго незаслужені докори та пониженя. Але живого єго духа не зломила нїяка насила. Тому стає дальше до народної борби за реформою виборчою і тут узрів вкруг себе осьвідомлений нарід з духовеньством в одних рядах, — плоди своєї довголїтної праці народної під девізою: жити і терпіти з народом і за нарід! Терпінє скінчилось побідою, бо хоч громи-гармати били в єго серце, він не подавсь у бою та до послїдного скону додержав непорочний стяг народний передаючи дальшу роботу соткам нових борців за долю України-Руси!

Вкінци промовив еще о д е н с е л я н и н, заявляючи іменем руского селяньства сердечну подяку покійному за єго великі заслуги около осьвідомленя народного і економічного піднесеня руского селяньства,

На закінчедє виступив ще над могилою декан о. Винтоняк, а видячи сей глубоко відчуваний жаль за втратою покійника, промовив щирими словами: „Братя, ми всї відчуваємо, яку втрату понесло наше духовеньство і весь руский нарід через смерть сего чоловіка. Він жив весь для нас і тому нашим обовязком покласти громадою на єго могилї памятник, котрий би вказував далеким нашим потомкам, якого чоловіка і яке серце та могила криє“.

Відтак спущено домовину в гріб при звуку церковної пісні і серед роздираючого плачу народа та серед голошеня: „Татуньцю наш, Татуньцю, чому-ж ти нас лишив!“ Пісні церковні утихли, духовеньство стало поволи розходитись, та товпа народа стояла ще довго в округ гроба і голосила за своїм батьком. Аж по часї стала з плачем розходитись, лишаючи на могильнім крестї памятку від родимців, вінець з червоними лентами, на котрих лелїяли золочені слова: „Вельми заслуженому дїячеви — українско-рускі товариства у Львові“.

Духовеньство і приїзші гостї, вернувши на приходство, зложили першу жертву на памятник. Заразом постановлено оголосити дальшу складку по часописях і поручено збиранє її о. Левицкому, голові „Народного Дому“ і парохови в Олеську.

— **Слїдство в справі університетских подій** з 1. і 2. марця с. р. вже розпочало ся. Сенат ак. виделєґував до переведеня слїдства проф. д-ра Хлямтача, котрий 25. с. м. о год. 5. пополуд. переслухав поки-що лише кількох академиків Українців. Протоколу списуваного в „єнзику уржендовім“ укр. студенти не підписують, а зізнаня складають в мові укр.

— **Поминальне богослуженє** за селян, погибших в Лядскім, відправить ся д. 30. с. м. в церкві св. Трійцї в Дрогобичи о год. 10. зрана. Просить ся о численну участь.

— **В збараскім повіті** розвинув ся — як доносять до Naprzod-у — в послїднім тижни великий рух за виборчою реформою. Майже в кождім селї відбули ся довірочні збори, на котрих ухвалено резолюциї за загальним виборчим правом і против вилученя Галичини. Вибухли тут в кількох селах також рільні страйки на економічнім підкладї. Именно в Шельпаках і Сухівцях застрайкували всї селяне, але двір сейчас погодив ся з ними і поробив уступки в їх користь. Зате в Кошляках треває дуже солїдарно страйк селян. Властитель фільварку не хоче погодити ся з робітниками, противно виїхав зовсїм з Кошляк, а справу лишив в руках управителя, котрий зовсїм не зближає ся до селян. Станицю жандармериї в Кошляках значно скріплено. — В цїлім повіті панує дуже сильний рух, але спокій всюди. Всеж таки селяне в повітї живуть немов у виїмковім станї. Множество судових процесів, жандарми патролюють і шукають, чи де не відбуває ся яке віче. За кождим, хто прибув зпоза повіту, головно з Росиї, пускають ся в погоню. Випитують людий, з котрими ті пришелцї розмовляють. Жандарми посувають ся до такої ревности, що тягнуть до одвічальности навіть малолїтних дїтий. В Новім Селї вийшли хлопцї із школи і з жартів забавили ся в похід з червоним прапором, та віче. Два хлопцї виступили яко референти, а оден удавав навіть правительственного комісаря, хоч „віче“ відбуло ся в стодолї і то нїби за „запрошеними“. О тій хлопячій забаві дізнала ся жандармерия і незабаром потягнено перед суд пятьох хлопців, всїх у віцї від 10 до 14 лїт. „Референти“ вийшли цїло, бо 10-лїтні бесїдники не підлягають ще приписам карного кодексу. Обжаловані хлопцї ставали вже три рази на термінї, але судия все відкладає розправу, щоби зареквірувати нові доказові средства. Потягнено до одвічальности також господаря, що в єго стодолї відбула ся хлопяча забава. Справдї, щось подібне не дїє ся вже навіть в Росиї.

— **Осторога для емігруючих до Америки.** Перед кількома днями придержала експозитура львівскої полїциї на головнім двірци 17 еміґрантів із східної Галичини, що вибираючись до Америки на зарібки, не були заосмотрені у відповідні легітимацийні документи. Позаяк всї еміґранти находили ся у віцї обнятім обовязком войскової служби, тому задержано їх в полїцийних арештах аж до урядового провіреня, що не заходять законні перепони в їх еміґраций. В противнім разї будуть відшупасовані до громад приналежности. З тої нагоди дирекция львівскої полїциї для остороги подає до публичної відомости, що лежить в інтересї кождого еміґранта, виїзджаючого за границю чи то на хвилевий, чи на постійний побут, аби заосмотрив ся в пашпорт або пашпортову клявзулю на робітничій книжочцї, стверджуючу, що еміґрациї не стоїть нїчо на перепонї. Замічає ся при тім, що на основі американьских законів, кождий виселенець, який хоче осїсти там хвилево або стало, мусить з хвилею прибутя на берег виказати ся грішми в квотї 10 долярів на заспокоєнє перших житєвих потреб, крім того мусить бути признаний за фізично зовсїм здорового чоловіка, бо в разї некорисної лїкарской опінії не сьміє вступити на американьску землю і мусить вертати назад, звідки прибув.

— **Писанки за виб. реформою.** Пишуть нам від Снятина: Як наш нарід перенятий справою виборчої реформи, може посьвідчити факт, що в селї Тростянци (в снятиньскім) сего року на Великдень можна було видїти такі писанки: на червоному тлї в округ полїньовано і виписано білими буквами: „Ми жадаємо безпосереднього, загального, тайного і рівного права голосованя, а ви нарід небѣ всего даже молока, продаючи коровы, не-мудруйте — бо як не дасте, то собі самі ви боремо“. — *К.*

— **Виведенє з тюрми.** Вчера подали ми звістку з Варшави, що кількох мужчин, убраних в полїцийні уніформи і заосмотрених у фальшиві документи вивели з вязниці 10 політичних вязнїв і щезли з ними без слїду. Нинї часописи подають близший опис виведеня з вязниці політичних вязнїв. Оногди мала бути розбирана в окружнім судї справа Кулаковского, котрий брав участь в нападї на одну з контор. Коли введенє обжалованого на салю опізняло ся, післали до заряду вязниці з запитанєм о причину. Тодї довідали ся, що о 3 год. в ночи прибуло до вязниці 7 людий, з котрих 1 був перебраний за офіцира від полїциї, а иньші за полїцияитів і показали підроблені документи, уповажняючі їх до забраня 10 вязнїв в цїли відставленя їх до цитаделї. Вязнїв тих видано і всї поїхали арештантскою каритою. Каритку знайдено опісля в одним з городів; візник лежав звязаний а коло него 6 мундурів полїцийних. Вязні і їх конвой утїкли.

— **Дрібні вісти.** Презесом торговельної і промислової палати в Бродах вибрано п. Лазара Бльоха.

— В громадї Запитові, львівского повіта, стверджено урядово пошесть черевного тифу.

— По вояках росийскої армії, погибших в остатній війні, лишило ся 45.000 вдів. Кілько дїтий ті женщини мають виживати, урядовий виказ не подає. Міністерство скарбу виладжує проєкт пенсийного закона для них, а тимчасом нещасні можуть згинути з голоду.

Віча і збори:

В и д і л п о л і т и ч н о г о т о в а р и с т в а „ Д р о г о б и ц к а Н а р о д н а Р а д а“ скликує отсим публичні загальні збори до Дрогобича на день 30. цьвітня с. р. в слїдуючий понедїлок до Компат Руского Касина, порядок дневний дуже важний.

П р и г а д к а. Пригадуємо, що загальні збори В и д а в н и ч о ї С п і л к и будуть дня 29. цьвітня о год. 4·30 пополудни в канцелярії Наук. Тов. ім. Шевченка при ул. Чарнецкого, ч. 26. з таким порядком: 1) Відчитанє протоколу. 2) Справозданє секретаря, касиєра, контрольної комісиї. 3) Справозданє контрольора „Ревізийного Союза“. 4) Вибір дирекциї і контрольної комісиї. 5) Внесеня й інтерпеляциї. — *М. Грушевський*, голова. *В. Гнатюк*, секретар.

З товариств:

Ч и т а л ь н я „ П р о с ь в і т и“ на Л и ч а к і в с к і м передмістю у Львові (ул. Гавзнера ч. 10) уладжує сеї неділї 28. с. м. о 5-ій год. по пол. сьвячене для членів. Хто хотїв би взяти участь, зволить ласкаво зголосити ся до читальнї в сих днях у вечер від 7—9 год., де мож близше поінформуватись в сїй справі. Просить ся о як найчисленнїйшу участь. — *Видїл.*

З „ Л ь в і в с к о г о Б о я н а“. Видїл „Львівского Бояна“ запрошує Вп. членів на вправи хоральні, що відбудуть ся в пятницю 27. цьвітня о год. 7-ій вечером точно. З огляду на концерт, що відбуде ся в перших днях мая, на котрім будуть виконані труднїйші твори, просимо доконче явити ся на пробі в як найбільшім комплєтї. — *Видїл.*

В и д і л ф і л і ї Р у с к о г о т о в. п е д а г о ґ і ч н о г о і заряд селяньскої бурси в Станиславові складають щиру подяку Вп. паньству Гузарам з Печенїжина за дар 50 кор. і Вп. членам тов. „Бесїда“ і „Бояна“ в Станиславов за дар 78 кор. на річ бурси філії тов. педагогічного і селяньскої бурси, що їх зложили замість уладженя пращального бенкету з нагоди перенесеня ся Вп. паньства Гузарів із Сттниславова до Печенїжина.

Померли:

— **Іван Слюзар,** парох в Скалатї, вислужений декан, поч. радник митрополичої консисторий з крилошаньскими відзнаками, відзначений золотим хрестом ордеру Франца Йосифа, упокоїв ся дня 24. с. м. в 69. роцї житя а 46 сьвященьства. В. є. п.!

— **Антін Винницкий** урядник, „Народної Торговлї“, упокоїв ся дня 25. цьвітня 1906 в 32. роцї житя. В. є. п.!

Конкурс.

Видїл Товариства „Руска Бесїда“ у Львові оголошує отсим конкурс на посаду д и р е к т о р а Народного театру.

Поданя належить вносити до 15. мая 1906 (включно). Всяких потрібних інформациї удїляє Видїл Товариства в кожду пятницю в годинах від 6—8 вечером в своїм льокали, Ринок ч. 10. I. п.

Видїл тов. „Руска Бесїда.“

Геройчное жертволюбіе. Послѣдвыми днями розослалъ я одозвы о милостивыя пожертвованія на церковь въ Шляхтовой подъ адрессою Прч. Ур. парох. Перемышльской и Станиславовской Епархіи и межи Многихъ изъ Свѣтской Интелигенціи! Въ Львовскую же Епархію въ ближайшихъ дняхъ розошлю. Въ одозвѣ я выразно зазначилъ, что дѣло постройки Церкви въ Шляхтовой есть не лишь дѣломъ чести Шляхтовянъ але и „дѣломъ чести кождого русского Патріота“, такъ якъ Шляхтова лежитъ въ близи купедового заведенія Щавницы а до того окружена изъ всѣхъ сторонъ польскими селами, не маючи Церкви моглабы ся вынародовити! „Шляхтовяне“ какъ не льзя лучше „отстояли свою честь“! Они бо, хотай сами крайно бѣдни и лишь 700 душъ числящіи, безъ жадного примусу, доброохотно, отнимаючи Сообѣ всего даже молока, продаючи коровы, не-

Найліпші # ДВОФЕЛЬЦОВІ ДАХІВКИ **Генрик Есер**

407 4—14 доставляє низше фабричних цїн до кождої залізничної стації виключно *Львів, площа Смольки ч. 3.*

суть въ той способъ узыскани вдовичи свои лепты на будову церкви! Просто изумительне Ихъ жертволюбіе есть найлучшимъ доказомъ Ихъ привязанности къ Своей гр. кат. Церкви и вост. Обряду! Ихъ горячѣйшимъ желаніемъ есть, лишить дѣтямъ Своимъ въ наслѣдіе крѣпкую подпанину Церковь, которая бы Ихъ въ подобной Имъ любви къ Церкви и всему русскому воспитати могла! Въ цѣлой громадѣ ca 130 Нр. найшолъ ся заледво оденъ господарь-богачь-скупарь, который до сего часу ани „геллеръ“ на церковь не далъ! але за тое прочіи доказали Свое истинно „Геройчное жертволюбіе“, такъ якъ 45 господаровъ жертвовало кождый по 50 до 100 коронъ; 24 госп. по 100 до 150 коронъ; 13 господ. по 150 до 200 коронъ, а наконець 7 господ. отъ 200 до 500 коронъ!!! Чижь много громадъ найде ся такихъ, которыи бы выказали такое жертволюбіе? И чижь тіи люде не заслугують на тое, чтобы наша св. Русь прійшла Имъ въ помощь спасати тую загрожену позицію?! Мы въ проистевшомъ году вывели муры по кольна а теперъ безъ средствъ остали! „Воскресеніемъ Христовымъ“ Вы Всѣ повно радуетесь, а мы съ слезами въ очахъ и съ тоскою въ грудяхъ дивимся на недовершеный ще муры нашой кормилицы-Матери-Церкви! Браття Русины! Мы не убоялись не маючи достаточныхъ средствъ взятись за дѣло и приступили съ упованіемъ на помощь Божую до будовы церкви и нынѣ сильно вѣримъ, что „Воскресшій Христосъ прійдетъ намъ въ помощь и утѣшить насъ вѣло! Онъ съумѣе порушити серця людей если Ихъ въ тіи Свѣтли дни о милостиню попросимъ до жертволюбія и щедрого подаянія! а тогды и для насъ явится „Пасха Христова Избавленіемъ Скоби“ тогды „Печаль наша въ радость будетъ“ и благодарными Словесы и благодарнымъ серцемъ станемъ молить Всевышняго Бога о низпосланіе на Васъ и на Ваши Родины взбильнѣйшого благословенія Божого!

Отношенія здѣсь неимовѣрно трудни! Не маючи у Себе пѣску, змушени всьмо платити властителямъ Полякамъ по 7 до 8 коронъ за 1 метръ, варѣзно мулярѣ и теслѣ о много дорожше тутъ коштують чѣмъ въ мѣстѣ! Тому умильно прошу Всѣхъ безъ взгляду на тое чи получили одозву или нѣтъ! въ Имя Любви Братнєй и народной чести! Въ Имя ревности Патріотичной! и въ Имя святости намы поднятого дѣла! о щедри жертвы на Церковъ въ Шляхтовой! Памятаючи же на тое: „что всякое даннїе благо звыше есть“ при кождой св. Сл. Божой молити буду Бога во первыхъ: „чтобы Всякій вѣрующій Русинъ, перечитавши сію допись, не мавъ силы отмовити сему прошеню-воплю! а во вторыхъ: „щобы Всевышный хоронилъ всѣхъ пожертвовавшихъ на церковь Шляхтовскую отъ всякого душевного нещастя! — Всѣ жертвы прошу присылати подъ адресою: „Урядъ парох. въ Шляхтовой о. п. Щавница. — *О. Иванъ Зл. Дуркотъ*, самост. сотр. въ Шляхтовой. 405

Надіслане.

Володимир Лавровский,

заступає товариство взаімних обезпечень на житє „Ню-Йорк“, і посередничить в обезпеченях на житє у всїляких можливих комбінациях. Мешкає у Львові Ринок ч. 36 в каменицї Народної Торговлї. Інформацвї письменно і устно дома щодень від 4 до 5 пополудни. 286 3—12

Найлучшим і найтреваліїшим материялом на помости в церквах є безперечно

Плитки шамотові (черепкові)

уложені на бетоновім підкладї. — Я увійшов з одною з чеських фабрик сего материялу в умову в тим, що тая дає замовляючим в фабричних цїн 10 до 14% опусту. Висота опусту залежна від сильности і якости материялу. Взірцї плиток на жадане вишлю. — *В. Натірний*, у Львові, ул. Вроновска 8. 410 2—8

Бюро будівляне
Теодора Мельничука
в Ярославі

приймає до виконання **пляни і коштописи церков** каплиць, шпиталїв, домів мешкальних, **упряву і підприемства повисших будівель.** 20 б 9—15

Яко добру і певну льокацию

поручаємо:

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коровові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінацийні і всякі ренти державні.

Папери тї продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374
ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Всякі заграничні монети купують і продають найкористнїйше

Сокаль і Лїлїєн

банковий дім і контора виміни.

Замовленя з провінциї виконуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 e 16—?

Коперницкий і Сын

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пїхьні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі **омуляри**, цвїкери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Тижневе справозданє торговельної палати в Львові за час від 15/4 до 25/4 1906. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·15 до 8·30 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·70 до 5·90 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·75 до 7·20, а пастївний 6·20 до 6·50, *овес* оброчний 6·90 до 7·20, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·50 до 10·—, пастївний 6·75 до 7·—, *вика* 8·50 до 9·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·40 до 6·70, *ріпак* 13·— до 13·25, *льнянка* —·— до—·—, *насіне льняне* 10·80 до 11·—, *насіне конопляне* 9.25 до 9·50, *хміль* (за 50 кільо) 32·50 до 42·50, *нафта* звичайна 17·— до 18·—, сальонова 19·— до 20·50, *конюшина* червона 40·— до 50·—, біла 40·— до 55·—, шведска 75·— до 90·—, *тимотка* 22·— до 26·—, *Спірітус* loco за 10.000 лїтрів 33·— до 33·25.

Курс Львівский

з дня 26 н. ст. цьзітня 1906.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	569 —	573 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	195 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Земв. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Земв. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	582 —	588 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 60	101 30
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 50	99 20
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 30	102 —
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	98 40	99 6
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 70	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 60	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	98 90	99 60
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 50	100 20
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 60	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	— —	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 20	101 90
„ „ „ 4% (IV. см.)	99 —	99 70
Позички краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої в 1893 по 4% а. в.	99 10	99 80
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 70	98 40
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	100 6	101 30
Львов:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	91 —	97 —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	251 —	252 —
100 Рублїв паперових	251 25	252 75
100 марок нїмецких	117 30	117 80

Адвокат на провінциї пошукує рутинованого до оборон карних і контрактів депендента. Вивідка відомість в Ад-400 мінїстрациї „Дїла“. 5—6

Старший помічник з корінної торговлї глядає зараз місця. Згодошеня до п. Івана Бориса в Перемишли. 414 2 4

Вдова що знає ся дуже добре на домовім господарстві, глядає посади у вдівця-сьвященника. Адреса: Любина Мервартова, Львів, ул. 431 Жовківска ч. 127. 1—4

Учительки також Нїмки, музикальні, рутиновані господині, молоді і старші, поручає бюро Нїмчиновскої, Львів, Ринок 12 А. 109 1—1

ГЛЯДАЮ спосібного і совісного інструктора для ученика II. кл. гімназиальної. Згодошеня і услівя письменно. — *Василь Мисик* парох в Ваньковій, п. п. Ропенка. 428 1—3

Помічника відповідно образованого глядає торговля корінних товарів Івана Бориса в Перемишли. 430 2—3

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ
Цементово-бетонових
і головний склад
материялів будівляних

Мих. Микося

Ярослав, Ринок, пл. парохіяльна

поручає П. Т. Публицї, ВП. Інжинїрам і Високопреподобному Духовеньству:

Вапно біле гашене, скалисте і гідравлїчне. — — — — —
Гіпс краківский — — — — —
і львівский — — — — —
Цемент портланд всякого рода вагонами і на бочки —
Асфальт природний, штучний, — плити до фундаментів.
Посацки камінкові, цементові — шарі, мозайкові, гладкі, жолобковані — — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналїзациї
Керниці бетонові рїжних рамі рів, — мулові — — —
Миски під рури Ринви отверті
Сходи камінні, граничні — — —
бетонові — — — — —
Цегли шамотові, окладкові — —
до фасад — — — — —
Дахівки краєві, вагранічві, червені, шиляні — — —
Коминки камінкові Папа дахова і ізоляцийна.
Ольґеіна, Карболїнеум
Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цїнах фабричних.
42 1—15

БОТАНІКА

на низші класи шкіл середних. Написав Іван Верхратский. *З 355* образцями в тексті. У Львові, 1905. Цїна 3 кор. 20 г.

МІНЕРАЛЬОҐІЯ

на низші класи шкіл середних. А. М. Ломницкого. Переложив і подекуди доповнив Іван Верхратский. Видане друге. У Львові 1898. Цїна 1 кор. 40 г.

БОТАНІКА

на вищі класи середних. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского уладив Іван Верхратский. У Львові, 1895. Цїна 2 кор. 40 г.

НАЧЕРК СОМАТОЛЬОҐІЇ.

Написав Іван Верхратский. У Львові, 1897. Цїна 3 кор.

Списъ важнѣйшихъ выразовъ въ руской ботанічнои термінольогіи и номенклятури въ оглядомъ на науку въ висшихъ класахъ гімназиѣ. Уладив И. Верхратскій. У Львовѣ, 1892. Цїна 60 г.

Тоті книжки мож дістати в книгарнях імени Шевченка, Ставропигійскій і Сейфарта (в ринку), також у автора. При замовленю у автора що найменше двох примірників наименених виданій в якій небудь комбінациї (пр. два ексемплярі ботаніки або два мінеральогії або 1 примірник мінеральогії і Списъ і т. д.) порто оплачує сам автор. Адрес: Іван Верхратский, професор академічної гімназиї ві Львові, в Домі народнім.

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Побуджують апетит, скріпляють нерви усувають відбиваня, млївність, вагу, нервовий і горячковий стан, утому прочистні рабарбарові пігулки в марцю „Elsa-Pillen“. 6 пуделок коштують оплатно 4 К, 12 пуделок 7 К 60 с. Ростинні есенциї Фелдера флюїду в марцю „Elsa-Fluid“ можна дістати 12 малих або 6 подвійних фляшок за 5 К оплатно у продуцента Е. Ф. ФЕЛДЕРА в Стубіци (Stubica), Elsaplatz Nr. 129 (Хорватия). Остерігає ся перед наслїдуваням. 277 [35] 2—?

Сьвітло церковне і столове

найлїпшої марки

охоронене запротоколованою марком

✣ М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

Сьвітло се висилає ся в двох родах по пївї 172 кор. і по 156 кор. за 100 клґ. Для церков 10% опусту. Цїни розумїють ся лєоко фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак ✣ **М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло припоручає Народна Торговля. Сотни похвал і признань!!! 415 2—?

ВЛАСНА РОБІТНЯ БРОНЗІВНИЧА
під фірмою
Спожарский і Устеньский

принимає в часї великого посту всї церковні річи до позолоченя або срібленя, огневого і ґальвавічного, як: **чаші, монстранциї, хрести, кадильниці, пауки, сьвічники і пр.** 206 10—10

5 корон на будову руского театру у Львові.

Перше ческе загально ийне
ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЄ
В ПРАЗІ,

найдешевша і одинока асекурация в австро-угорскій монархії,

що виплачує своїм членам ґарантовані 3% відсотки від вплачених вкладок і увільняє їх на случай цїлковитої або частинної неспосібности до працї та зарібків, від дальшого плаченя асекурацийних премій,

дає 5 К на будову руского театру у Львові від кождого обезпеченя, заключеного на основі нинїшної оповістки.

Головна репрезентация для Галичини
у Львові ул. Коперника ч. 24.

Обезпеченя від 2000 К в гору.

318 21—30

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 сїчня 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

8 Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10*
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50, 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*.
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20, 5·30, 10.20*.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50*.
„ Рави руской 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Рящева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·2*, 11·34.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51, 3·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора 9·—, 1·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Рящева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руской 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черенками товстими; поїзди нічні з зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 год. 59 мінут рано.

* Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

Кождий хто хоче пити знамениту і дуже поживну каву, нехай уживає
КАВУ ЗДОРОВЛЯ
з фабрики в Подґужи,
що змішана з ¼ частию вернистої кави вдоволить навіть найвибагливійших смакунів.
Особам слабосильним, недокровним і дїтям треба подавати саму 1122 13—25
КАВУ ЗДОРОВЛЯ
не додаючи вернистої.
1 клґ. коштує вище 80 кр., або 1 К 60 сот.

НОВІСТЬ.
Вже вийшла III. Серия переписних листків
Букви.
Серия містить в собі 30 карт. На кождій картцї одна буква о красках червоно-чорних і цьвітмами синьо-жовтими. Берегом картки йде вишивка. Серия коштує 2·50 штука 10 с. Набувати можна в „Сокільскім Бавари“ у Львові, ул. Руска 1. 429 1—25

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцию Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 73. Львів, пятниця 14. (27. цьвітня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vegler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
У Австрії: за границею!
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсертову або за ет місце, а в рубрині „Надісланє" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Просить ся о вчасне відновленє передплати за місяць май зглядно II. квартал, як також о вирівнанє позісталих ще залеглостий.

З нагоди посьвяченя Преображеньскої церкви.

В сю неділю настає незвичайно важна хвиля для львівских Русинів: після довгого, занадто довгого вижиданя діждуть ся на конець посьвяченя Преображеньскої церкви і отвореня її для релігійних потреб загалу.

Потреба великої церкви в середмістю дуже давала ся відчувати від давна. При зростї руского населеня у Львові, при чим-раз ширшім і глибшім розвитку обрядової і національної сьвідомости навіть серед найнизших верств того-ж населеня, до чого незвичайно богато причинила ся ревна дїяльність оо. Василиян та сьвітского духовеньства при церквах св. Юра, св. Параскеви і св. Николая та св. Петра і Павла, а з другої стороги дїяльність читалень „Просьвіти" і руских Захоронок, — одна, і то маленька церковця Успенія Пресв. Богородиці вже давно оказувала ся занадто тїсною для духовних потреб Русинів середмістя. Що се не виходило на користь львівских Русинів ні з огляду релігійного ні національного, об сім нема що й говорити.

Річ певна, що отворенє великої Преображеньскої церкви дуже причинить ся до скріпленя львівскої Руси з огляду релігійного і обрядового, а заразом також і національного, о скілько у нас обряд все ще великий має вплив і на сьвідомість національну. Не треба й казати, що се мусить вийти також на велику користь руской справи взагалї.

Тим то ми й радіємо, що діждали ся вкінци тої важної хвилї, та не хочемо навіть уже й докоряти управі „Народного Дому", що так довго — бо над 50 лїт — протягла ся будова церкви, а ще й по скінченю будови так довго прийшло ся ждати на її посьвяченє і отворенє.

Тим то мий певні, що Русини всї возьмуть щиру участь в торжестві посьвяченя церкви (о скілько найде ся для них місце, бо, як відомо, вступ до церкви мусить бути обмежений).

Тілько-ж з тим торжеством сполучено ще й друге: Управа Народного Дому запрошує також на „скромное угощеніе", котре після церковного торжества відбуде ся у великій сали Народного Дому. З тим „угощеніем" має ся річ уже инакше, і ми мусимо спитати: хто є той, що нас запрошує, та з ким, в якім товаристві ми найшлись би на тім угощеню?

Управа Народного Дому! Народний Дім! Скількож сумних споминів і гадок мусять сї слова насунути кождому щирому Русинови!

На просьбу „Головної Руской Ради" подарував цїсар розвалини спаленого університету і університетскої церкви львівским Русинам і сам д. 18. жовтня 1851. положив угольний камінь під будову Нар. Дому. Ціль і задача тої будови і сполученої з нею институції була: розвивати руский язик, науку і штуку, ширити просьвіту і моральність і тим всім підносити руский народ.

І посипали ся з цілого краю дрібні але обильні жертви на тую будову; складали свої датки не тілько інтелїгентні і заможнїйші Русини, але й простий, темний, бідний народ скидав свої лепти в надії,що колись дїти і внуки користати будуть з добродїйств, які обіцювала институция, — що институция ся буде колись підпорою і славою галицкої Руси.

З того часу виріс і розжив ся Народний Дім справдї величаво — не з фондів же управляючих совітів, а з працї і фондів усего народу Коли і управляючі совіти причинились чим до здвигненя і розросту институції, то хиба лиш своєю інтелєктуальною працею та господаркою (котра в прочім навіть з чисто економічної сторони не все була розумна і бездоганна); але сю свою працю повинні були приносити в жертві народови, котрий давав гроші, і на єго-ж користь і пожиток.

І що-ж вийшло з тої, колись многонадїйної институції? Крім одної бібліотеки, не так давно отвореної, який пожиток для руского народу?

Кліка, котра відщурала ся своєї народности, котра за ціль свого житя поклала собі винародовити (пусті мрії!) той народ, що кровавицею своєю здвигнув Народний Дім і церков — тая кліка захопила у свої руки цілу институцию і все, що лише робить, робить на шкоду, на знищенє того народу, котрий є властивим властителем институції!

Де-ж ті заходи, що мають розвивати руску мову, літературу, руску науку і штуку? Де ті заходи, що мають просьвічати руский народ, виховувати єго дїтий?

Красше і не згадувати о тім!

Але буває, що товариство, институция чи то єго управа робить усе, що може і уміє, а з тої роботи нема познаки, бо люди, котрі її роблять, неспособні більше чи лїпше робити. Алеж в такім разї допускають до роботи способнїйших. Чи так поступає управа Нар. Дому?

Від яких 20 лїт, або й більше, не допускає вона нїкого до участи в тій роботї. Не хочемо запускати ся в докази, всім добре знані, а пригадаємо лише з остатних часів, що в члени Нар. Дому не принято таких людий, як декан о. Городецкий, о. Тит Войнаровский, або навіть д-р Евген Олесницкий! Ба навіть виключено з институції такого о. Алекс. Стефановича!

На запросини такої управи, угощати ся серед такої кліки народних відступників нїхто з щирих Русинів не піде, не сьміє піти!

Звісно, при угощенях не обходить ся без промов; і тут без них не обійде ся. Поминувши, що осоружного цвеньканя не знесе ухо щирого Русина, ми готові-б там почути неодну, хочби й недоконче обдумапу, провокацию; а й без того ми мусїли-б хиба вичитати як управі Нар. Дому так і клїщ, що за нею стоїть, всї їх гріхи. Та лїпше, щоби без такого торжества обійшло ся після торжества посьвяченя церкви.

Тим то до церкви піде кождий Русин, привязаний до руского обряду і народу; на пир і совіт нечестивих не ступить жаден щирий Русин!

До ситуациї.

Від кількох днїв веде ся в политичних кругах і в политичній прасї австрийскій дискусия майже виключно про заходи Гавча о доведенє між ріжними сторонництвами до компромісу в справі виборчої реформи і о позисканє парляментарної більшости так для сеї реформи, як і державних конечностий, дорогою парляментаризациї кабінету. В цілій сій акциї правительства польска делєгация парляментарна по майстерски визискує свою чисельну силу. Знаючи, що в теперішнім парляментї утворенє одної більшости для обох сих справ майже немисливе, Поляки маневрують між сторонництвами, інтригують так, щоби парляментарна більшість і парляментарне правительство стало ся для Австриї першою державною конечностию, але щоби без Поляків така парляментарна більшість була неможлива. Коли доведуть до сего, подиктують правительству свою цїну приступленя до парляментарної більшости так за виборчою реформою як і за державними конечностями. Сею цїною буде збільшенє числа польских мандатів з Галичини і розширенє і так вже широкої краєвої автономії Галичини. Все те може стати ся коштом Русинів, а не коштом Австриї, тож правительство, як не буде мати иншого виходу, без великого торгу згодить ся на домаганя Поляків. Що воно до сего іде, доказували би найновійші вісти про переговори Гавча з шефами польскої политики.

Вчера відбула ся конференция між Гавчем а президиєю кола польского. На конференциї, котра тревала більше нїж годину, були: Дїдушицкий, Д. Абрагамович і Дулємба. Учасники конференциї не зраджують, що було предметом дискусиї. Що президия кола польского мусїла ставити якісь рішучі домаганя, котрих сповненє убило би виборчу реформу, та що не згодила ся на предложений Гавчем компроміс в справі виборчої реформи, доказували би погрози Молодочехів під адресою кола польского. Півурядова W. Allg. Ztg. так пише про конференцию Гавча з президиєю кола польского: „Гавч на сїй конференциї зробив офіцияльно предложенє, що Галичина одержить сто мандатів і дістане розширенє краєвої автономії. Президия кола польского приняла сї предложеня до відомости і заявила, що предложить їх парляментарній комісиї, котра буде рішати. До сего додає згаданий дневник, що в колї польскім є певна фракция, котра взагалї відкидає всякі компромісові предложеня. Ся фракция домагала ся усуненя цілого кабінету з парляментарним президентом міністрів, та шоби

Н. Лєсков. 3)

Кадетский манастир.

(*Дальше*).

Рівно в рік після грудневої ворохобнї, д. 14. грудня 1826. р. головним директором всїх кадетских корпусів на місце генерал-ад'ютанта Павла Василевича Голенищева-Кутузова назначено генерал-ад'ютанта від піхоти Николая Івановича Демидова, чоловіка незвичайно набожного і без найменшого милосердя. Перед ним і без того дрожали у войсках, де імя єго вимавляли з острахом, а для нас він дістав єще і окремий приказ: „підтягнути!" чи то „взяти в крипи!"

Демидов велїв зібрати раду і приїхав до нас. До ради належав директор Перский, баталїонний командир полковник Шмід та ротні командири.

Демідов почав від того, що сказав:

— Хочу знати імена кадетів, котрі зле заховують ся. Прошу списати їх.

— У нас нема лихих кадетів — відповів Перский.

— А таки... доконче одні заховують ся лїпше, другі гірше.

— Так; воно-б то так. А таки, коли віддїлити тих, що гірші, то між останими знов будуть лїпші і гірші.

— Треба списати самих найгірших, і вони для прикладу иншим підуть до полків на підофіцирів.

Перский нїяк не сподївав ся чогось такого; він указав своє неудаване зчудованє, але запанував над собою, як завсїгди, і відповів спокійно:

— Як же не підофіцирів! За що?

— За лихе поведенє.

— Нам віддали їх батьки чотирилїтними хлопцями, як вам відомо. Отже, коли вони лихі, то ми сему винні, що вони зле виховані. Що-ж ми скажемо батькам? Те, що ми доховали ся їх дїтий до того, що мусїли їх віддати до полків на низші ранги? Не лїпше-ж повідомити батьків, щоби взяли їх собі, аніж висилати їх без їх вини на підофіцирів?

— Нам о тім не слїд міркувати, а лише виповнити.

— А! В такім разї не було чого й збирати раду, — відповів Перский: — Ви би зволили були відразу так сказати, тай що приказано, так має і бути.

Конець був такий, що на другий день, коли ми сидїли за наукою, ходив по клясах ад'ютант Демидова і, тримаючи в руках спис, викликував по імени тих кадетів, котрі мали найлихші ноти за поведенє.

Викликаним велїв ад'ютант іти до салї фехтованя. Саля так була уміщена, що ми могли з кляс видїти все, що там дїяло ся. І ми бачили, як жовнїрі внесли туди купу сїрих шинель і як наших товаришів одягли в ті шинелї. Потім вивели їх на двір, усадили з жандармами на приготовлені сані і виправили до полків.

Само собою розуміє ся, що переполох був страшний. Нам сказали, що, як найдуть ся між нами кадети, котрі будуть заховуватись невдоволяюче, то такі висилки будуть повтаряти ся. Та скінчилось на тім, що начальство стало нас милувати і оберігати, ласкаво відносячись до наших дитинячих грішків, за котрі висїла над нами така страшна кара. А ми так скоро з тим освоїли ся, що чуство хвилевого страху нараз перемінилось у нас в єще більшу відвагу. З жалю за виданими товаришами ми між собою не звали Демидова инакше, як варваром, і замість боятись і дрожати перед єго незрівнаною жорстокостою, ми постановили іти з ним в отвертий бій та показати єму, що погорджуємо і ним і всїми небезпеченьствами, хоч би прийшло ся й всім нам пропасти.

Нагода лучила ся таки незабаром; і дуже трудно сказати, до чого було би дійшло, коли би знов не прийшов нам на поміч меткий розум і великий такт Перского, що нїколи не шукав за словом в кишеній.

Рівно в тиждень після того, як від нас віддалено і вислано наших товаришів, приказано нам іти до тої самої салї фехтованя та стянути там в рядах. Ми зробили, як велено, та ждали, що з того буде; а на душі у всїх важко. Ми нагадали, що стоїмо на тих самих помостах, де стояли наші нещасні товариші перед купами приговлених для них жовнїрских шинель, і так ось окропом закипіло у нас в душі. Як то вони сердечні десь були зчудовані і поражені тою несподївапкою і де то і як вони стали очунювати і т. д. і т. д. Словом сказати: душевна мука. І стоїмо всї, сумно похиливши головочки, та згадуємо Демидова „варвара", але нї троха єго не боїмо ся. Пропадати, — так усім разом пропадати!

І втім нараз відчиняють ся двері і входить сам Демидов разом з Перским та говорить:

— Здравствуйте, дїточки!

Всї мовчать. Нї змови ні „передачі" при єго появі не було, а так просто з гніву нї оден не отвирає уст, щоби відповісти. Демидов повторив:

— Здравствуйте, дїточки!

Ми знов мовчимо. Воно очивидно переходило у сьвідомий упір, і наставала хвиля дуже остра. Тогдї Перский, видячи, що готова вийти з того велика неприємність, сказав до Демидова голосно, так що ми всї могли чути:

— Вони не відповідають тому, бо не привикли до вашого вислову *„дїточки"*. Поздоровіть ся з ними „здравствуйте, *кадети*", то вони певно вам відповідять.

Ми дуже поважали Перского і зрозуміли, що, говорячи ті слова так голосно і так певно до Демидова, він властиво звертає ся до нас, здаючи себе самого на нашу совість і наш розсудок. І знов без жадної умови всї відразу зрозуміли єго єдиними серцями і поперли єго єдиними устами. Коли Демидов сказав: „здравствуйте, кадети", ми в оден голос відповіли знаним окликом: „здравія желаєм!"

Та на тім справа не скінчила ся.

Потім, як ми крикнули своє „здравія желаєм", Демидов спустив з тої строгости, котру почав прибирати, коли ми не відповідали на єго осоружну ласку, але зробив щось єще більше для нас неприємного.

— Ось — сказав він голосом, котрий мав бути солодкий, а вийшов лиш нудкий — ось я хочу вам зараз показати, як ми вас любимо.

Він кивнув на вістового Ананїєва, а сей швидко вийшов за двері і зараз таки вернув ся разом з кількома жовнїрями, що несли великі коші з дорогими цукрами, позавиваними в гарні паперці.

Демидов зупинив жовнїрів і, звертаючись до нас, сказав:

— Тут маєте цілих пять пудів цукрів (мабуть, що пять, а може було й більше); се все для вас, беріть і їджте.

Ми не рушались.

— Беріть же! Се для вас.

А ми таки анї з місця. Але Перский, побачивши се, дав знак жовнїрям, що тримали демидівскі гостинці, і вони стали носити коші по рядам.

Ми знов зрозуміли, чого хоче наш ди-

сей кабінет предложив нову реформу виборчу.

Орган кола польского Polnische Corresp. доносить по конференції: Ситуация все незмінена і все поважна. Нині справи стоять так, що зміна зависима виключно від ухвали кола польского. Рішаючі в колї п. чинники доси не змінили свого становища. Переговори відбувають ся без перерви, а участь в них брали також гр. Потоцкий і маршалок Баденї. Наради будуть вести ся дальше. При кінци сего тиждня, або в перших днях слїдуючого надїють ся рішучого звороту".

В парляментарних кругах говорено вчера: корона рішучо домагає ся, щоби Гавч лишив ся на становищи президента кабінету, що в справі розділу мандатів в Чехії і на Моравї Чехи з Нїмцями вже погодили ся і що взагалї в справі розділу мандатів вже прийшло до згоди також між Нїмцями а правительством. На засїданю полудньово-славянського клюбу говорено, що коли компроміс в справі виборчої реформи розібє ся, то правительство в перших днях слїдуючого тижня розвяже парлямент. Між Поляками говорять, що сї поголоски розширює правительство, щоби палякати коло польске і зробити его податливійшим.

Поки що тяжко провірити, що наведені вісти суть правдиві. На всякий случай коло польске грає тепер дуже важну, а може навіть рішаючу ролю, бо воно Гавчеви потрібне до хвилевої парляментарної більшости, а Гавч анї хвилї не буде хитати ся між питаями: чи купити Поляків коштом Русинів, чи мати їх против себе. Поляки маневрують так, що справа парляментаризациї кабінету вийшла на перший плян, а коли вже розпочала ся серїозна акция в сїм напрямі, вони стараються сю парляментаризацию унеможливити, хиба що їм відладуть абсолютне панованє в Галичинї. Як безцеремонно поступають польскі політики, доказує факт, що коли вчера довідали ся, що цїсар докончє хоче удержати Гавча на становищи президента міністрів, Поляки сейчас розпочали закулїсову роботу в цїли повалення Гавча. Сим способом хочуть вимусити для себе єще більші уступки.

Народні віча і маніфестациї.

В **бережаньскім** пов. відбули ся д. 22. с. м. в **Конюхах** довірочні збори при участи 350 селян, а для браку місця мусїло поверх 400 пітн до дому або стоями на дворі. Проводив зборам господар Антін Ковалюк, референтом о. Сосенко. В дискусиї забрали голос Никола Сенькович і Никола Телебзда. Сей послїдний в краснорічивій і короткій промові заявив в імени селян; „що як шляхтичі не допустять до ухваленя жаданої народом реформи, то ми так будемо поступати, що ще вони самі будуть нас просити, щоби ми реформу приняли." Зібрані приняли з запалом резолюциї ухвалені „Народним Комітетом." — Того самого дня відбули ся довірочні збори в **Потуторах**.

В **богородчаньскім** пов. уладжено д. 22. с. м. хлопске віче в **Кричцї**; народу зібрало ся до 6.000. Про виб. реформу і економічне положенє говорив Петро Когутяк з Княгинина; промовляли також селяни Богуславець з Солотвини і Сорочиньский з Маняви та студент Яцків.

В **гусятиньскім** пов. відбуло ся д. 21. с. м. в **Перемилові** віче під голим небом при участи 1.000 селян. Референтом п. Бобяк, селянин з Говилова вел. — На томину недїлю заповіджено 10 віч під голим небом, однак староство заказало 9 віч, а дозволило лиш одно в Увислї. Заказ умотивовано рїжними видуманими причинами, пр: „що деякі селяни не бажають собі віча", „що в недїлю загалом віча не дуже безпечні для публичного супокою" і т. д. Закази наступили в послїдній хвили мимо того, що віча зголошено на тиждень наперед. Внесено відклик.

ректор, і не позволили собі против него нїчого недоладного; але демидівских гостиниїв ми таки не схотїли їсти і найшли для них инше призначенє. В ту саму мить, як перший крайний з наших старших гренадирів простягнув руку до коша і взяв жменю цукрів, він успів шепнути сусїдови:

— Конфектів не їсти, — в яму!"

І вмить „передача" пробігла через цїлий фронт швидко і незамітно, як електрична іскра, і анї одного цукорка нїхто не з'їв. Скоро лиш відійшло начальство і нас пустили погуляти, ми всї оден за другим пішли шнурком з цукорками в руках у відоме місце, та всї повкидали їх туди, де було вказано.

Так і скінчив ся той демидівский трактамент. Анї одно хлопя не злукавилось і не злакомило ся на цукорки: всї повикидали. Та инакше й не могло бути: дух дружби і товарискости був на причуд гарний, так що й найменший новичок переймав ся нїм живо і піддавав ся єму з якимсь сьвятим огнем. Нас не можна було підкупити і власкавити нїякими ласощами: ми так були віддані начальству, та не за ласки і дарунки, а за его справедливість і чесність, яку ми бачили в таких людях, як Михайло Степанович Перский, наш головний командир чи, лїпше сказати, ігумен нашого кадетского манастиря, де він собі під пару умів дібрати таких самих, як він, черців.

А в тім... чи то він їх умів добирати собі, чи вони самі підходили єму під пару, щоби жити в любій згоді, сего вже я не знаю, бо ми були за малі, щоби вникати в такі річи. Та, що знаю про співробітників Михайла Степановича, те й скажу також.

(Дальше буде).

Одиноке призволене віче в **Увислї** відбуло ся д. 22. с. м. на площи перед церквою при участи около 4000 місцевих та замісцевих селян. Референтом п. В. Теминицкий, про проект Гавча, его недостачі та інтриги кола польского п. М. Січиньский, про „вилученє Галичини" п. О. Теминицкий. Підчас реферату п. Січиньского нанятий посїпака двірский зовсїм пяний уставив ся коло столика комісарского та старав ся рїжними окликами перепинити наради, а комісар п. Совиньский усьміхав ся лиш, вижидаючи принагідної хвилї, щоби віче розвязати. Але впорядчики віча видалили пяницю з вічевої площі а громадский уряд придержав его зараз в громадских арештах за піянство.

В **дрогобицкім** пов. в селї **Грушові** відбуло ся дня 22. с. м. віче під голим небом; референтом о. Михайло Бачиньский з Рїпчиць при участи 2.000 народа з Грушова і околиці. Промовляли Олекса Кобільник і Стефан Дякович з Рїпчиць, а Іван Нижник з Добрівлян.

В **надвірняньскім** пов. уладжено д. 16. с. м. довірочні збори в **Переросли** (на віче староство не позволило). Про виб. реформу і економічне положенє говорив Петро Когутяк з Княгинина; промовляв також Мартин Королюк з Черієва.

В **рудецкім** пов. відбули ся віча в послїднім тижни: 18. с. м. перед полуднем в **Хлопчицях**, по полудни в **Острові**. Сї громади належать до найтемнїйших, що боять ся самого слова „віче"; тож як острівский війт, довголітний паньский махер-виборчий і церковний провізор Стубіньский сказав, що „я на віче не позваляю", люди думали, що віча таки не буде. На віча приїхали о. Онишкевич і студент прав М. Калимон. Людий в Хлопчицях було около 200, в Острові около 400. Були і дїдичі та старенький о. парох. Рефератів вислухав нарід дуже уважно, а опісля забирали слово про свою кривду чоловіки і жінки. — **Віче під голим небом в Комарні** 22 с. м. стягнуло до 15.000 народа з двацятькількох громад рудецкого, львівского і городецкого повіта. Президував адвокат д-р Т. Печерский, референтами п. Цапяк зі Львова і Гр. Тершаковець з Якимчиць. Промавляли о. Онишкевич, Ів. Бей, Ів. Савицкий, Мих. Калимон, Волод. Муцик, Олекса Пеленьский, Дм. Ольховий, п. Домбровский зі Львова і Ст. Патер, селянин з Хлопів (обоє по польски). До голосу було записаних богато ще бесїдників-селян, та пізна пора не дозволила віче продовжати. Крім звісних резолюций в справі проєкту виб. реформи ухвалено ще жаданя в справах повітових: 1) знесенє повіт. рогачок в Коринцї і гр. Лянцкороньского в Комарні і Чуловичах (гр. Лянцкороньский зарабляє на тім інтереси 1200 кор. річно!); 2) розписанє допов. виборів до повіт. ради на місце небіщ. Мігулки (що умер перед роком); 3) обсади секретарияту повітової ради (ц. к. інспектор податк. Суруфка зрік ся!) чоловіком чесним і безсторонним, а не креатурою верховодячої вшехпольскої кліки і 4) запротестовано против повітової щадниці з 75% повіт. гаранциї за вложені вкладки, бо такої щадниці повіт не потребує, хиба для креозаня нових синекур для вшехпольских агітаторів à la Суруфка. Нарід одушевлений розійшов ся вже пізно вечером з піснею „Не пора", „Ще не вмерла" і н. — Віче в **Шоломиничах** відбуло ся 23. при участи около 1000 людий. Треба чудувати ся, що люди схотїли їсти і стояли 3 години на дощи; алеж бо й референт п. Калимона варт був того. А були там люди навіть з Городецкого повіта, як з Добрян, Путятич і н.

В **чортківскім** пов. відбуло ся д. 22. с. м. заходом о. Мар. Крушельницкого віче під голим небом в **Ягольници старій** при участи 3.000 народу. Є се 25-е віче в чортківскім повіті. Проводив о. Маньовский, а головні реферати мали д-р Горбачевский з Чорткова і о. декан Гордієвский з Шманьковець. Крім них промавляли єще п. Юрко Сьмішний, селянин з Калинівщини і п. робітник Ванемахер, що в гарній своїй бесїдї взивав весь робучий нарід до солїдарної борби за виборчу реформу. Зібрані ухвалили резолюциї по мисли ухвал. Нар. Комітету.

В **ярославскім** пов. уладжено д. 22. с. м. довірочні збори в **Добчи**, а 23. в **Добрій**. В Добчи зложили селяни 10 кор. для потерпівших Лядчан. Заінтересованє селян чимраз більше; всюди самі селяни старають ся о віче. Жаль лише, що духовеньство не всюди попирає їх заходи.

З Росиї.

(Телєграми).

Петербург. Телєграми з провінциї доносять о сьвітлім вислїді субскрипциї на росийску позичку. — Успіх позички викликав у всїх міністрів дуже велику певність себе. Всї вони уважають се побідою істнуючого тепер порядку.

Петербург. В двірских кругах думають, що престольна промова буде виголошена в день скликаня думи не в Петергофі анї в Царскім Селї, але в самій думі.

Петербург. „Рѣчь" доносить: Міністерство війни зажадало від державної ради виасигнованя 7,500.000 рублїв на виеквіпованє війска, котре має бути вислане в цїли усмиреня рільних розрухів. Сї розрухи мають розпочати ся 1. мая.

Петербург. Депутация комітету робітників, котрі не мають роботи, домагала ся від управи міста Петербурга занятя. Управа прирекла дати занятє тим, що его дїйсно потребують мимо того, що в сїм році не були передвиджені мийскі роботи. Управа ухвалила 500.000 рублїв на робітничі орґанїзациї.

Кронштат. Воєнний суд засудив селянина Жукова, котрий кинув в Самарі бомбу на генерала Сергієва, на смерть через повішенє.

Саратов. Убійници ґенерала Сахарова замінено кару смерти на тяжкі роботи на неозначений час.

Тифлїс. Скарбовий уряд в Душетї, близько Тифлїсу, обрабовано. На 20 мінут перед звичайною зміною військової сторожи явило ся 6 людий в мундурах стоячого там полка, сказали гасло і ввійшовши до депозиту забрали 315.000 рублїв, поки прибула нова сторожа.

Петербург. Міністер внутрішних справ відступив варшавскому ґенерал-ґубернаторови Скаллонови до полагодженя просьбу, внесену до него о випущенє з вязниці Цехомского, котрого вибрали делєґатом на з'їзд властителїв більших посїлостий. Від себе міністер запримітив, що в подібних случаях вибір на делєґата не був уважаний яко причина до увільненя увязненого.

Пйотрків. Пйотрківский ґубернатор заборонив в границях ґубернії всякі релїґійні процесії поза мурами костелів. Причиною сего розпорядку стали ся послїдні кровавї стрічи між манкетниками а католиками. в Лєшнї.

Варшава. Вчера на головних дверях костела св. Івана прилїплено відозву архиепископа Попеля до сьвящеників мариявитів. Архиепископ взиває їх, щоби в протягу 15 днїв явили ся в консисторії в цїли вислуханя папского присуду. Коли в означенім речинци не являть ся, буде їх уважати яко треваючих в блудї і примінить до них кари приписані канонїчним правом.

Варшава. При правиборах до думи побідила народова демократия. З вибраних належить 60 до народової демократиї, а 20 до жидівского сторонництва.

Вильно. Остаточне обчисленє виказало, що на виборців вибрано 51 Жидів а 29 Поляків.

ТЕЛЄҐРАМИ.

З виборчої комісиї.

Відень. На вчерашнім засїданю відбувала ся дальше загальна дискусия в справі виборчої реформи. П. Ґесман заявив, що супротив населеня цїлої держави треба поступати отверто і сказати єму, що тепер відбувають ся переговори в справі виборчої реформи. Бесїдник звертає ся до предсїдателя комісиї з просьбою, щоби або замкнув загальну дискусию, або вздержав обради аж до часу, коли члени рїжних сторонництв будуть могли в сїй справі заняти ясне становище. Предсїдатель Марґет висказує переконанє, що поведенє комісиї відповідає еї достоїньству і не можна в нїм добачити тенденциї проти предложеня. Бесїдник просить о довірє і думає, що найлїпше буде нинїшне засїданє замкнути вчаснїйше, а слїдуюче засїданє скликати в пятницю вечером по закінченю засїдання палати послів. Пос. Ґрабмаєр заявляє між иншим, що після его переконаня, хоч би бр. Гавч упав, виборча реформа мусїла би бути переведена слїдуючим правительством. Більша посїлість є тепер збойкотована. Перед тим була вона підпорою держави, тепер приходять инші підпори. Однак чекаймо, що стане ся з бідною Австриєю. Д-р Адлєр полємізує з попередним бесїдником і називає его докази перестарілими і звітрілими. Социялїсти, борючись за виборчу реформу, борють ся за права робучого люду. Більша посїлість інтриґує проти виборчої реформи, бо хоче її переведенє відсунути як найдальше, а тимчасом кожда година, яку зискує егоїзм кліки, приносить людности і державі необчислені шкоди. Бесїдник просить, щоби з огляду на населенє, котре нетерпеливо слїдить хід обрад комісиї, замкнути ґенеральну дискусию. Опізненя і проволоки нїхто не винагородить. На сїм засїданє замкнено. О речинци слїдуючого засїданя будуть члени комісиї повідомлені письменно.

Поголоска.

Відень. В деяких тутешних часописях появила ся вість, що, коли би бр. Гавч уступив, то презесом кабінету був би іменований галицкий намісник, Андрій гр. Потоцкий.

Краків. „Now-a Reform-a" доносить, що гр. Дїдушицкий цїлком пішов під курателю Ст. Баденього і гр. А. Потоцкого, котрі ведуть властиві переговори. Міністром для Галичини може буде Ст. Баденї, а головою польского кола д-р Пєнтак.

Виборча реформа.

Відень. Вчера появив ся звіт сполучених секциї всїх австрийских торговельних палат в справі виборчої реформи. Торговельні палати годять ся на загальне право голосованя, однак домагають ся, аби промисл і торговля одержали відповідну репрезентацию в той спосіб, щоби торговельним палатам прислугувало право висилати до палати панів своїх репрезентантів з 6-лїтним мандатом.

Страйк в Чехії.

Прага. В Ґаблїцах вибух рільний страйк і сильно розширив ся. Коли робітники покинули державні доми, повстала нараз в двох місцях пожежа. Огонь з трудностию угашено. Кількох робітників підозрілих о підпал арештовано. Сей страйк має бути пробою загального рільного страйку в Чехії.

По успокоєню Угорщини.

Відень. Угорский президент міністрів Векерлє був вчера о 1. год. на довшій приватній авдиєнциї у цїсаря. Перед полуднем зложив візиту бр. Гавчови.

Будапешт. Не потверджує ся відомість, що мала запасти ухвала, щоби стягнути податки залеглі за час ех lex і признати до їх уплаченя 5-лїтний речинець.

Неспокої у Франциї.

Париж. В департаментї Норд робітники вертають поволи до працї, однак арештованя відбувають ся дальше. В Лян арештовано 17 робітників.

Париж. На кабінетовій радї міністер судівництва здавав справу з судових доходжень з причини забурень в департаментї Норд. В справі обходів, заповіджених на 1. мая, ухвалено заборонити походи і збори на публичних місцях.

Париж. Провідники страйкуючих робітників удали ся до міністра Клємменса з запитом, чи правда є, що він хоче їх перед 1. мая арештувати. Клємменсо відповів: Панове стоїте за барикадою, я перед барикадою. Ви хочете викликати нелад і забуреня, моїм обовязком є удержати лад і спокій. Против ваших змаганъ я мушу з конечности виступити. Від вас буде залежати те, що стане ся.

Посольскі днєти.

Берлїн. В нїмецкім парлямєнтї раджено вчера над предложенєм правительства о посольских днєтах. Против закона виступили социялїсти, вільнодумна партия і Поляки; инші сторонництва заявили ся за законом. Предложенє відослано до комісиї.

Виборче право женщин.

Льондон. На вечірнім засїданю палати послів, котре відбуло ся оногдї, виправили женщини на ґалєриї бурливу демонстрацию за виборчим правом женщин. Коли оден з бесїдників промовляв проти сего права, стали женщини на ґалєриї голосно кричати і кинули на салю прапор з написню: „Дайте женщинам право голосованя!"

Англїя в Єгиптї.

Льондон. Англїя має намір скріпити свою залогу в Єгиптї о 2000 людий так, щоби загалом виносила 5000 людий. На запит в сїй справі, відповів на засїданю палати послів державний секретар, що в р. 1894. залогу сю зменшено, тепер же з огляду на пануючі розрухи є вказане знов скріпити залогу. Близших пояснень секретар не може дати, бо ще переговори не скінчили ся.

Марокко.

Мелїля. Мароканьский пароход „Туркі" сконфіскував судно, котре везло торговельні артикули.

НОВИНКИ.

— **Віче львівских Русинів в справі виборчої реформи відбуде ся в сю недїлю дня 29. цьвітня о годинї 7. вечером в сали Данка при улици Шайнохи. Просить ся о як найчисленнїйшу участь!**

— **Запитанє і просьба до віцепрезидента кр. ради шк. п. Плажка.** На 18. лютого с. р. скликав я віче за правительственним проєктом виборчим до Хлопів, рудецкого повіта. Зійшло ся над 10.000 народа з повіта рудецкого, львівского і городецкого. Директор 6-клясової школи в Комарні п. Ян Лїсовский уважав за згідне з своїм станом прийти на те віче з остатною зволочию, котра під его управою криками, сьпівом і т. д. віче розбила. П. Лїсовский стояв на підвисшенім місци і дириґував цїлою авантурою, чим викликав велике згіршенє серед тисячів народа. Я сейчас вніс жалобу до вис. ц. к. радн шкільної краєвої у Львові. Чи доручено моє письмо п. віцепрезидентови? Я піддержую моє донесенє тепер прилюдно в часописи і прошу о виточенє слїдства п. Янови Лїсовскому з Комарна. Сьвідків подав я в моїм письмі. — *Стефан Онишкевич, парох в Хишевичах.*

— **Польска гаката в школї.** В шестиклясовій школї в Комарні є управителем п. Лїсовский. Він знаний читачам „Дїла" з того, що 18. лютого с. р. у спілцї з батярами (а навіть під его батутою) розбив віче в Хлопах, опісля розіслав школярів підчас науки по містї за цьвітами, диванами і т. д. на набоженьство за poległych powstańców z r. 1863. О тих фактах і о многих инших знає ц. к. кр. рада шкільна так з дневників, як і з жалоб приватних і Еп. Консисторії в Перемишли. На жаль польска едукацийна комісия навіть не насупила ся за те на п. директора, і розуміє ся, п. Лїсовский розбирає собі дальше, бо певний, що за тоє не тілько нїщо єму не стане ся, але ще зістане інспектором на kresach. От такий факт: Дня 6 с. м. на кляснфікацийній конференциї прийшло до оцїненя пильности і обичаїв Стефана Хлопецкого, уч. V. кл., селяньского сина з Поріча і елєва селяньской бурси в Комарні. П. Ян Лїсовский відозвав ся: „A to chłop, jemu do cepa, a nie do szkoły; na drugi rok żadnedo chłopa nie przyjmę." Сьвідки: оба катехити і пп. И. Фидрик, М. Мацевка, Мандзєлювна і М. Гаєвска. Катехит о. В. Петрик застеріг ся против подїлу учеників на міщан і хлопів, бо вони у своїх настоятелїв не повинні бути нїчим більше, тілько учениками, а кромі того уважає за образливе слово „хлоп", коли тепер кождий троха інтелїґентний чоловік говорить „селянин", włościanin. Рівночасно жадав вписати все до протоколу. Той сам п. Лїсовский не хотїв приняти з початком сего шкільного року до школи селяньских дїтий: Ан. Тершаківця з IV. кл., Вас. Черника з IV. кл., Мих. Тершаківця з III. кл., Петра Стасяка з

III. кл. і ин. Вони мали всї правні вимоги; тілько що селяньскі сини, то вже оказав ся „брак місця“. З тяжкою бідою удало ся якось віпхати хлопців до школи; а що буде на другий рік? За наші гроші виховують ся паньскі дїти, нам на шкоду а Полякам на пожиток; а для Русина, ще до того селянина, в школї, „brak miejsca.“

— **Посьвячене Преображеньскої церкви** (при „Нар. Домі“) у Львові відбуде ся в недїлю д. 29. с. м. Вступ до церкви того дня обмежений за білєтами для півтора тисячі осіб. Порядок богослужень є в скороченю отсей: В суботу в навечерє посьвяченя о 6. год. вечірня з литією, проповідь і утреня. В недїлю: о 7·30 год. рано: мале водосьвятє, прихід процесий з церкви Успеньскої, св. Юра, св. Параскевиї і св. Ап. Петра і Павла; о 8. год. приїзд Є. Екс. Митрополита Шептицкого і чин посьвяченя церкви. Процесийний похід докола церкви буде іти в отсїм порядку: Процесия Преображеньскої церкви, всї зібрані в церкві вірні, товариства з прапорами, хори бурси „Нар. Дому“ і Ставропигії, питомці духовної семинариї під проводом своїх настоятелїв, унїверзитетский сенат, сьвященики в епитрахилях, сьвященики в ризах, капітули, архієреї латиньский і вірменьский з асистою, рускі архієреї з асистою, асиста сьвятителя Є. Ексц. Митрополита з митрополичим хрестом, сьвятитель Є. Ексц. Митрополит несучий св. Мощі, а за тим намісник, краєвий маршалок, командант львівского корпуса, президенти державних і судових урядів, президент міста, члени совіта „Нар. Дома“ і Старопігії, инші заступники властий і руских товариств. По чинї посьвяченя церкви архієрейска служба Божа. В часї осьвяченя і св. Літургії буде творити асистенцию війско.

— **Сором!** Ми боремо ся з всїлякою вшехпольскою гакатою урядів, котрі не хотять до руских сторін писати і говорити з ними по руски, списувати з рускими сторонами протоколів по руски, принимати від руских сторін руских письм і т. д. Ми сердимо ся на рускі сторони і часто пятнуємо їх, оголошуючи їх імена прилюдно, коли вони — нераз може страха юдейска ради — не користають з свого права і не пишуть до урядів по руски. А тут, на сором нам, мусимо від часу до часу чути, що там адвокат-Русин, там нотар-Русин — отже люди, що менше потребують дбати о ласку урядів, ніж пр. якийсь селянин, обжалований хочби і неслушно о публичне насильство, то що — пишуть в справах руских сторін до урядів по польски або, що гірше, навіть до руских сторін пишуть по польски. Ми недавно дістали таку звістку, оперту на урядових документах, отже цїлком на віру заслугуючу і певну, про двох нотарів-Русинів; а тепер дістаємо знов оригінальний документ з датою 25. с. м., виданий одним позальвівским адвокатом. Адвокат сей Русин, і то неабиякий, що уходить — почасти і слушно — за доброго патріота, висилає до Русина, о котрім він не може не знати, що то Русин, письмо в справі знов таки Русина! Що-ж воно значить? До чого ми ідемо і дійдемо! Поки-що зазначуємо, що ми о таких річах знаємо і мовчати не хочемо; всеж таки з уваги на добре імя і тамтих двох нотарів і сего адвоката та ще з уваги на правило „audiatur et altera pars“ — хоч тут здавалось би, що й нема потреби слухати тої другої сторони, бо є документи їх вини — обмежаємо ся сим єще разом на тім, що оповіщаємо річ загально без указаня імен і окремо ще пишемо до тих обвинуваченых — щоби не сказати, винуватих. Але заразом заповідаємо, що не пожалуємо нїкого, коли би мало вдруге те саме повторитись.

— **В справі рускої дївочої гімназиї** надіслано нам отсю відозву: Кождий культурний нарід прикладає велику вагу до виховання своєї молодїжи, бо від неї залежить цїла народна будучність. Абиж вихованє давало як найкрасші висліди, стараєсь кождий нарід засновувати свою національну школу, бо лише в нїй мож мати повну ґваранцию, що єго змаганя й стремлїня не будуть зведені на манівці та що єго цьвіт і надія, єго молодіж, сповнить усї бажаня, ставлені кождим народом до своїх духових провідників, якими була і повинна все бути єго інтелїґенция. Правда, нам далеко ще до своєї національної школи, бо на величезній більшости нашої етноґрафічної териториї не допущена до неї навіть наша мова, але всеж засновки єї є і треба лиш дальше енергічно поступати, а будучність у наших руках. Притім треба зважити одначе не тільки на нашу потребу загальної осьвіти, але й на єї практичність та лучити dulce cum utili. І ось тут доводить ся сконстатувати, що о скільо наші сили мають вільний приступ до жерел знаня і можуть черпати з них у рідній мові, хоч ще не в такій мірі, як би нам бажало ся, о стілько для наших доньок був він до недавна майже зовсїм замкнений. Ледво остатними часами зайшли тут зміни на лїпше і то виключно завдяки приватній ініциятиві. Лише завдяки сьвідомим одиницям маємо нинї свою дївочу видїлову школу, свою дївочу учительску семинарию і свій дївочий лїцей. Та на тім нам не вільно спиняти ся. Ми мусимо довести наші доньки до найвисших наукових институций, до унїверситетів, в яких женщини здобули вже у великій части рівноправність з мужчинами, а до того веде тілько одна найпростїйша й найлекша дорога — дївоча ґімназия. З огляду на те зважили ся ми на рішучий крок і постановили вже з початком вересня с. р. за дозволом шкільної власти отворити у Львові приватну дївочу ґімназию з викладовою рускою мовою осьмоклясового типу. В ґімназиї будуть учити самі кваліфіковані сили для середних шкіл зі Львова, між ними так само уквалїфіковані женщини. Імена членів цїлого учительского збору будуть оголошені пізнїйше. Ґімназия буде відповідати всїм вимогам державних руских ґімназий, супроти чого можемо мати повну надію, що вона дістане вже по першім роцї право публичности з признанєм попередної кляси так само, як єго дістав перемиский лїцей. Попри науку обовязкових ґімназияльних предметів буде подавати ся на жаданє родичів та опікунів за окремим винагородженєм наука жіночих робіт, сьпіву, ґімнастики, музики та французкої мови. В першім роцї отворить ся приготовляюча і перша кляса. Вписи і вступний іспит до обох кляс відбудуть ся вже перед фериями в липни (день буде поданий пізнїйше), а також по фериях у вересни. При вписах треба буде зложити вступну таксу, як у всїх публичних школах середних. За науку буде платити ся в першій (і потім в дальших) клясї по 20 кор. місячно, так як в инших анальогічних приватних школах у Львові, в приготовляючій клясї оплата буде мінїмальна і буде оповіщена пізнїйше. Льокаль на школу і все потрібне урядженє дає монастир СС. Василиянок. Рівночасно СС. Василиянки розширяють дотеперішний свій інтернат так, щоби в нїм могли найти помішченє всї замісцеві ученицї за умовленою оплатою, котра також буде оголошена в найкоротшім часї. Тому що справа не терпить проволоки, бо на отворенє такої школи треба постаратись в час о дозвіл шкільної власти, просить ся всїх родичів, що хотять віддати свої дїти до сеї школи, прислати зголошеня про те найдальше до дня 31. н. ст. мая 1906 р. на адресу настоятельки монастиря СС. Василянок Преп. М. Володимири Філевич у Львові, ул. Зибликевича ч. 24. — У Львові, дня 25. цьвітня 1906. За комітет: С. *Володимира Філевич*, настоятелька монастира СС. Ч. С. В. В. — О. *Спиридон Кархут*, ц. к. професор академічної ґімназиї. — Д-р *Евстахій Макарушка*, ц. к. професор академічної ґімназиї.

— **З Кружка українських дївчат у Львові.** Послїдний загальний збір сего Товариства ухвалив змінити назву Товариства на „Кружок Українок“. Видїл, сповняючи ухвалу заг. збору, вніс згадану зміну до ц. к. намісництва і рескриптом з 13. с. м. до ч. 41.334. одержав згоду намісництва на жадану зміну назви. В наслїдок сего від тепер до „Кружка Українок“ у Львові мають право вписуватись не лиш дївчата, але загалом женщини Українки. Загальні Збори (надзвичайні) для вибору нового видїлу „Кружка Українок“ відбудуть ся в недїлю 6. мая с. р. о год. 2·30 по полудни в комнатї Товариства (Ринок ч. 10). Женщини Українки, котрі мають намір вступити до Кружка і взяти участь в заг. Зборі, зволять зголосити ся до видїлу „Кружка укр. дївчат“ у Львові, до 6. мая до 2·30 год. по полудни.

— **Підмоги для ремісничих товариств.** В краєвім буджетї на 1906 р. вставив сойм до розпорядимости краєвого видїлу квоту 3000 К на підмоги для ремісничих товариств в Галичинї. З тої квоти краєвий видїл удїлив одноразові підмоги для отсих руских товариств: рускої ремісничо-промислової бурси у Львові 100 К, „Зорі“ у Львові 250 К і „Зорі“ в Коломиї 50 К. Майже сїм разів більше гроший призначив краєвий видїл для польских товариств.

— **З Залїщик** пишуть нам: Страйк в Залїщиччинї розширяє ся. Застрайкували селяни з Печерної, Жежави, Лисичник і Бедриковець. Всюди взірцевий спокій. Найкрасше списались селяни з Іваня. Посесор в Дзвинячи спровадив 100 робітників з Іваня; одних вели, довідавшись о страйку, уформувались в чвірки і з піснею „Не пора“ всї вернули домів, тож честь тій громадї! Натомість ломлять страйк селяни з Кастеровець, а особливо з Серафинець (ті послїдні з городеньского повіту); видно що в тих громадах панує тьма. В Новосїлцї Костюковій страйк найгорячійший. Староство Залїщицке засудило 25 форналїв кождого на 14 днїв арешту; з тих 10 вже сидить в судових арештах, а 15 не було де помістити. Дня 25. с. м. візвало залїщицке староство найсьвідомійших і найчеснїйших селян з Новосїлки Кост. а то Федора Семяника і Качора до переслуханя. Коли вони явились в старостві, заведено їх до судових арештів і задержано, а тепер суд провадить против них слїдство о злочин публичного насильства. До староства донесли і набрехали хрунї, без чести і лиця люди, між котрими є оден богач обдарований від природи хрунївскою пикою, мов би то Семяник і Качор на довірочних зборах в Новосїлцї Костюк. казали; „хто піде на роботу, того ся убє“. На підставі сеї підлої брехнї держить суд залїщицкий обох селян у вязници. Наконець подаю до відомости ц. к. коменди жандармериї у Львові, що вахмайстер жандармериї З а л ї щ и к сповняє свою службу в Новосїлцї в той спосіб, що підбурює місцевих громадян против руского сьвященика словами: „не слухайте ксьондза, бо як будете ксьондза слухати, то буде вам біда!“ і т. д. Чи се належить до обему єго дїланя? — *З.г...ий.*

— **Рільний страйк.** Пишуть нам: В селї Стриганцях товмацкого повіта вибух страйк против дїдича Щуровского і єго посесора Закшевского. Щуровский, бувший староста в Стрию, від самого початку обнятя в посїданє двірского обшару в Стриганцях поводить ся супротив місцевого населеня арогантно і ревіндикує собі в короткій і самовільній дорозї всякі задавнені, а навіть зовсїм безосновні права, як пр. до рїжних кавалків землї та площ в селї, котрі громада посїдає з давендавна. Так забажав недавно відтяти громаду від потока, що пливе серединою села, а до котрого громада мала все доступ для себе й своєї худоби. В тій цїли загнав в саму велику суботу плуги, заорав берег потока і засадив лозиною. Громада представляла єму безправність такої роботи, але надармо. Супротив того дня 25. с. м. збігло ся раненько кількасот народа, повикидало лозину і однодушно проголосили страйк та бойкот против єго двора, млина, коршми, трафіки, всїх єму підчинених Жидів, против єго фабрики дахівок і поссесора Закшевского, котрий також обидив нераз громаду. Нарід поводить ся спокійно, не грозить і не допускає ся нїяких надужить. Вечером того дня прибув до села комісар староства Буржиньский з чотирма жандармами і грозять спроваджением війска. В якій цїли? — не знати, хиба для провокациї, бо нарід заховує ся взірцево і працює спокійно на своїх полях. — *С.*

— **Державні помічники канцелярийні** уладили в суботу, 21. с. м. у власнім льокали довірочні збори, на котрих застановлювано ся над справою законного управильненя їх службових і матеріяльних відносин а передовсїм в справі ухваленя закона, котрого проєкт спочиває майже від року в буджетовій комісиї. По довгій дискусиї ухвалено отсю резолюцию: Довірочні збори державних помічників канцелярийних просять всїх послів до державної ради без рїжницї полїтичних переконань, щоби ужили всякого впливу на міродайні чинники в цїли скорійшого полагодженя проєкту закона, котрий від року лежить в буджетовій комісиї парляментарній і в сей спосіб сповнили обітницю, дану свого часу делєгатам з цїлої Австриї.

— **Росийска позичка а Галичина.** Субскрипция на росийску позичку, розписана на вчера, дала у Львові ненадїйний вислїд. Із самого Львова субскрибовано у філії віденьского кредитового заведеня для торговлї й промислу 4,000.000 К, у філії Bankvereiп-у зі Львова і з провінциї около 3,000.000, отже разом у Львові сїм мілїонів корон. В Кракові субскрибовано також близько оден мілїон, З инших галицких міст не наспіли ще звіти. Позаяк і на провінциї заповіджено участь в субскрипциї, то можна числити, що Галичина взяла взагалї участи в росийскій позициї на яких десять мілїонів корон.

— **Огнї.** В громадї К о л о д р і б к а залїщицкого повіта вибух онодї грізний пожар, що знищив до тла 40 господарств із всїми засобами збіжа та паші а також фільварок. Шкоду обчисляють на 400.000 К.

— **Пригода на зелїзничім шляху.** Зелїзничий кондуктор зі Львова, Стефан Біликовский, погиб перед кількома днями в службі, коли їхав до Підволочиск. Найдено єго рано неживого на зелїзничім насипі коло Зборова. Обі ноги мав урвані. Імовірно заснув в будцї і упав під колеса. Слїди крови на насипі вказували, що він упав по насипі на дїл і вже без ніг вспів видрапати ся назад на насип, де спершись на руки, сконав, імовірно з причини упливу крови.

— **Новий вулькан.** З Ріо де Жанейро доносять, що в краю Мінас Жераіс (Geraes) в Бразилії повстав нагло зовсїм новий вулькан коло міста Pot-Poco d' Anta. Се місто лежить у стіп гори, порослої лїсом аж під сам вершок. Минувшого тижня в ночи меншканців того міста збудив страшенний гук. Хто жив, вибіг з мешканя і всї побачили з жахом, що вершок гори зірваний, а на єго місци утворив ся кратер, бухаючий огнем та димом. Ріку Conquita, що плила попід гору, маси землї та дерев з корінєм, скинені з гори, загатили і звернули її біг в иншім напрямі.

— **Дрібні вісти.** Перед трибуналом судїв присяжних у Львові відбула ся вчера розправа против Михайла Рабкевича з Рави рускої, котрий в мами с. р. по стрілив тяжко з револьвера в скритоубийчім намірі свою жінку, що була его покинула і проживала у своїх родичів в Утнові. Рабкевича увільнено від вини і кари.

Віча і збори:

Повітова организация в Перемишли скликує на день 29. цьвітня с. р. публичні віча в справі проєкту виборчої реформи в слїдуючих місцевостях: Вільча (2. год.), Перекопана (4. год.), Віронко (6. год.), Молодовичі (3. год.), Фредропіль (4 і пів год.), Корманичі (6. год.), Баків (2 і пів год.), Пшеничні (4. год.), Новосїлки (6. год.), Сєлиска (2. год.), Якеманичі (4 год.), Поповичі (6. год.), Медика (4 і пів год.), Шегині (6. год.), Лашки (2. год.).

В недїлю, дня 29. с. м. о годині 3. по полудни відбудуть ся в Малнові мостиского повіту в горах Василя Жука Казимира збори під отвертим небом з порядком днев. Проєкт виборчої реформи і задармлення Галичани.

Видїл „Кружка укр. дївчат“ у Львові, по затвердженю рескриптом ц. к. намісництва з 13/4 с. р. ч. 41.334 зміненого статута після котрого „Кружок укр. дївчат“ у Львові приняло назву „Кружок Українок“ у Львові — скликує на підставі §. 14. затвердженого статута надзвичайні загальні збори, котрі відбудуть ся в недїлю 6. мая с. р. о год. пів до 2. пополудни в льокалї Кружка (Ринок ч. 10.) з таким порядком дневним: 1) відчитанє затвердженого статута, 2) зміна уступаючого видїлу, 3) вибір голови і видїлу, 4) внесеня членів. Львів 27. цьвітня 1906. Марина Белей голова, Ольга Левкевич секретарка.

Концерти і видовища:

В недїлю дня 29. с. м. відбуде друга вечірка хору ім. Трійці в Дрогобичи. Почне ся о пів до 8. вечером.

З товариств:

Товариство руских ремісників „Зоря“ у Львові, уступає з помішченя від 29. с. м. о год. 12. в полудне по комнатах товариства при ул. Краковскій ч. 17., на котрі запрошує своїх членів і всіх прихильників. — Видїл.

Урядові вісти:

Іменовано К. Контролор скарбової управи в Мукачи у Львові. Ст. Тренд скарбовий управитель тютюнового заведеня, а дотеперішний управитель Станіслав Кох Пріват-контролором скарбової управи в Мукачи у Львові.

Перенесено: Іменовані скарбові старші контролори ветеринарні Винцент Бонк з Чернівців до Стрия, Мирослав Вайсбрут з Рогатина до Щирця, Казимир Рафа з Щирця до Коломиї і іменований скарбовий ветеринар Йосиф Новицкий з Стрия до Львова, Мечислав Дальсенинг з Жидачева до Рогатина, Станіслав Ґрабарз з Коломиї до Жидачева, Стан. Кришинский з Бобрки до Чесанова, і ветеринарийний асистент Вікт. Бінда з Борщева до Зборова.

Так, так, коли не хоче марець, принесе цьвітень жартуя показлюючи не один недужий в легкій годині. Але проминє й небезпечний цьвітень, а той жарт не здїйснює ся, хіба що недужий уживає завчасу певного та успішного средства. Таким средством є передовсїм лише бальсам антикара Thierry'я, що доказує брошура з тисячами оригінальних подяк, котру антикар A. Thierry в Прегради коло Рогіч висилає кождому даром і оплатно. Тому ні один недужий не занехає прочитати нинїшний інсерат про бальсам Thierry'я і дотичне средство собі замовити.

Надіслано.

Спеціяліст в дїточих недугах
Д-р В. Гукевич
довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 І. п.
Щіпленє віспи щоденно. 827

Торговля корінних товарів і комната до снїдань Гр. Курдидика глядає спільника з готівкою 4 до 5.000 К без ризика. Фаховець має першенство. Зголошеня: Курдидик — Заставна-Буковина. 3—4

ІВАН СТОРОЖАК
концесіонований ц. к. намісництвом каменярский майстер
у Львові, ул. Личаківска ч. 64.
виконує роботи з мармору і каменя, **а то фіґури, памятники, гробівці** в зелїзно-бетонованими підставами системи „Henebique“, всїлякі роботи при церквах, будовах, після планів своїх або других. **Роботи виконуєсь на означений час по найприступнійших цінах.**
141 7—20

НОВО ОТВОРЕНА
Fabryka krajowa wódek polskich rozlisów, likierów, ruiu i octu
SKŁAD SPIRYTUSU
Wolkenberg, Pordes i S-ka
Lwów-Zniesienie
poruczaє свої вироби. 426 2—3

Коперницкий і Сын
Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКА РОБІТНЯ
Михайла Стефанівского
у Львові, ул. Коперника ч. 16.
Виконує шлюсарскі роботи після найновійших взірців а то: на церковні вежі, хрести, золочені кулї, громоводи, желїзні вікна для церков, будівляні окута, желїзні сходи, ґалерії, надгробні огородженя придорожні, желїзні ліжка для інститутів і всїлякі роботи входячі в округ шлюсарства. 395 4—52

ФЕЛОНИ на великий піст багряні, фіолетові і чорні по рїжній цїнї найдешевші поручає торговля
СЛОЖАРСКОГО & УСТЕНЬСКОГО
у Львові, ул. Руска ч. 1.
Цїнники богато ілюстровані розсилає ся даром і оплатно. 179 25—25

Перстеиї, обручки, шпильки для букетів і всякі инші вироби з злота і срібла поручає **Франц Квасиевский,** Львів, площа Галицка ч. 4 255 Приймає всякі репарациї. 13—20

ДЯК іспитований, жонатий і при тім також іспитований писар громадский в довшою практикою глядає місця. Зголошеня під адресою: Уряд парохіяльний в Яєїнцї масьовій. 401 6—6

Особа середного віку, знаюча ся на господарстві, сїльскім і домовім, будучи вже 8 лїт ґаздинею у сьвященника глядає місця у сьвященника-вдівця до заряду дому. Зголошеня: п. Зелїньска, Львів ул. Замкова II. поверх, 412 ч. 1, двері Нр. 2. 3—3

СЕРПИ КОСИ ковальські, незрівнаної доброти, легкі а острі по ціні 56 сотиків за штуку. з маркою „Народна Торговля“ в найліпшій стали по ціні:

довгість коси центиметр:	45	50	60	70
ціна	1·—,	1·10,	1·20,	1·40

поручає

Народна Торговля

у всіх своїх складах.

Для крамниць при відборі найменше 10 шт. опуст!

416 2—10

Оповіщене.

Науки на місяць май о. Пр. Д. Марії, уложені через *О. Д-ра И. Бартошевского*, можна набути по ціні 3 К в книгарнях ім. Шевченка (Львів ул. Театральна ч 1) і в Ставропигійскій (Львів ул. Руска ч. 3), або як давнійше у автора (Львів ул. Домса 5). Тих наук есть 31, котрі всі надають ся також до проповідий на Богородичні Празники. — В згаданих книгарнях і у помянутого автора можна набути також его **Проповіди Недільні** (4 кор.), **Нові Проповіди Празничні** (2 кор. 50 с.), **Проповіди Похоронні** (4 кор.), котрих всіх есть 116, — **Проповіди Страстні** (1 кор. 40 с.). Всі ті книжки надають ся також дуже добре до приватного читання для вірних Христових. 354 8—10

Незрівнане жерело доходу!

Найліпші і найновійшої системи

машини до цементових виробів

всякого рода, іменно до дахівок, підлог, машини до виробу цементових цегол, також форми до рур, кругів і т. п. поручає

Комісово-рільничий дім в Більску

Ближші пояснення даром і оплатно. — Незрівнане для шукаючих заробку! Неоцінене для більших господарень. 403 3—10

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотижневик дневник педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преднумерата річна 8 кр. піврічна 1·60 кр. чвертьрічна 80 кр.

Заснована **1782** Ціс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

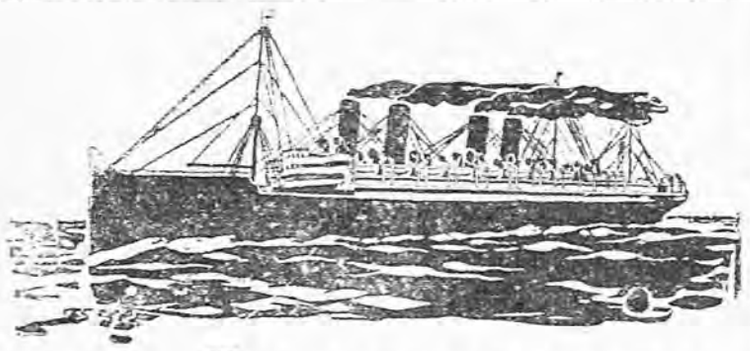
поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і иншіх спіритуалів у всіх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозі фабрично владжених і сполученых та ц. к. інститутом до розсліду споживних средств розслідженых.

Цінники і інформації висилає ся на домагане оплатно і даром. 1103 33—104

до Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японну, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 248 50—50

Царица Мая, Мария.

31 наук на місяць Май

уложив о. Юліян Дзеровичъ, катехит в Бродах

Ціна книжки 4 корони, пересилка почтова 30 сот.

Дістати можна лиш у автора в Бродах.

Проповіди ті придатні на кождий празник Богородичні поділені на чотири части: 1. Хвала Марії; 2. Чесноти Марії; 3. Опіва і поміч Марії; 4. Способи почитання Марії. Подають они много примірів по більшій части з руской історії, руской літературы, руской легенди і трактують о предметах доси в руских проповідях не порушуваних, як: Мария, Мати руского краю; о акафисті до Марії; о іконах Марії і т. д. 367 6—15

ОПОВІЩЕНЕ.

Краєвий Союз кредитовий у Львові

Ринок ч 10

пересилає найдешевше, найбезпечнійше і найскорше гроші до Америки [до Сполучених Держав і до Канади] числячи 5 корон на 1 доляр.

96 25—30 *ДИРЕКЦИЯ.*

НОВІСТЬ! ПОЗІР! НОВІСТЬ!

Найновійший винахід трибушонів до фляшок появив ся і в на

складі в „Сокільскім Базари“ у Львові

в ціні по 2 К 40 сот. без пересилки.

Ті трибушони так зроблені, що при малім лише натисненю витягають корки. Корок повістає цілий не попсований.

Сокільскі шапки з ґражкою і пером в ціні по 3 К 50 с. без пересилки.

Сїчова памятка в виді медалю величини одного рінського, жовта, в ціні по 1 К. 10 с.

Козацкі шапки в ціні по 6 К для дїчат по 4 К.

Всї ті річи поки запас вистарчить продає „Сокільский Базар“ у Львові, ул. Руска ч. 1. 249

ВЛАСНА РОБІТНЯ БРОНЗІВНИЧА

під фірмою

Спожарский і Устеньский

принимає в часї великого посту всї церковні річи до позолоченя або сріблення, огневого і ґальвавічного, як: **чаші, монстранції, хрести, кадильниці, пауки, сьвічники і пр.** 206 10—10

Основане в р. 1901.

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ

Урядників і Сьвящеників

стоваришене зареєстр. з обмеж. порукою у Львові.

I Удїляє позички скриптові і векслеві на 7%: а) яко личний кредит за відповідною порукою, б) на заставу ефектів і поліс житевих в) за кондиктом на поборах службових г) на гіпотеку реальностий. *Скора виплата. Догідна сплата.*

II. Членьский удїл 50 кор. Дотеперішна дивіденда виплачувана членам від удїлів 6%.

III. Принимає вкладки щадничі на 4½% в півричною капіталізацією і оплачує само податок рентовий від вкладок.

IV. Посередничить в заключуваню „ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ“ всякого рода в „Beamten Verein“ і товаристві Краківскім. Має заступство Першого загельного Товариства урядників австро-угорскої монархії *(Beamten-Verein)* у Відни, найбільшого австрийского товариства асекураційного в найнизшими преміями. *Всяких інформацій в справах житевих обезпечень і потрібних друків уділяє безплатно. Чистий зиск з сего посередництва дає на руські добродійні цїли кождий проте повинен обезпечатись на житє лише через Товариство урядникіе і сьвященикіе.*

V Купує і продає ефекти найкористнійше, виплачує купони, принимає векслї і ефекти до інкасса.

Льокаль: **ул. Руска ч. 3, I. пов. — Години урядові від 9 –I і 4—6½ по пол.** 219

Подяка.

При будові нової церкви в Мшанци віддано роботи з обсягу артистичного шлюсарства п. Михайлови Стефанівскому у Львові, ул. Коперника ч. 16, а різьбу двох каминних фіґур звичайної величини Іванови Сторожакови у Львові, ул. Личаківска ч. 64. Конкурсиций комітет почуває ся до милого обовязку зложити сбом Вповажненим панам майстрам подяку за незвичайно совісне і вповні артистичне виконане поручених робіт. Притім звертають ся до Всч. духовенства і П. Т. руской публики, щоб зволили пок ристувати ся своїми руськими сил ми ремісничими а не пільномагати чужих зайдів, так як усї робота коло церкви в Мшанци виконали виключно руські ремісники при повнім вдоволеню із нашої сторони.

Мшанець пов. гусятиньского в лютім 1906.

За конкурсиций комітет: *О. К. Лукасевич* парох і предсїдатель. 187 10—10

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбомів як також тоалєтового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір бімутерий. 149

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артистів, дві сензаційні комедиї. Родинна програма Початок о год 8½. 8—8 70

Законно охоронене: Кождо наслїдуване і передрук карані. Несьвідомість закона не оправдує.

Судия: Обжалований викинув майже весь свій послїдний гріш на зовсім безвартісні і безуспішні средства, хотяй і кождий инший мусїв був знати, що **лише** Thierry-я бальсам і центифолієва масть найсвітшій, найуспішнійші і неомильні лічничі средства у всїх случаях, як се доказано тисячними подяками.

Обжалований: На жаль, я дав собі перед вговорити і уживав перших ліпших лічничих средств, які мені рекламували, а які показали ся непридалї, уживав фальшованих бальсамів, і тепер дуже того жалую.

Судия: Незнане закона не є ніяким оправданем. Чому Ви не спровадили собі брошуру з тисячами свідоцтв від аптикаря в Преградї, котру висилає ся кождому на домагане безплатно і даром.

Обжалований: На жаль і сего я не знав.

Судия: Сим разом увільняю ся Вас від переступства обовязкового бережена свого здоровля і родини, однак від услівем, що поправите ся. Маєте також перестати спроваджувати та уживати всякі инші безвартісні й безуспішні сурогати та фальшівікати і маєте все уживати лише THIERRY-Я бальсаму і центифолієвої масти, одинокі певних і напрочуд дїлючих средств. Закони здоровля повинні ми всї точно виповнити і нехтованє їх на то наслїдком несьвідомости не заведбаня буде тяжко каране недугою або бодай ослабленем организму і конституції.

THIERRY-Я бальсам і центифолієва масть служать до помочи терпячій людскости і до усмирена болїв та недуг, і Ви не потрібуєте більше терпіти, коли ей дуже дешеві средства все маєте дома и при собі та вседно їх уживаєте.

THIERRY-Я БАЛЬСАМ є незрівнаним средством на кашель, катар, грудні недуги, туберкульозу, запалене горла, хрипку, бронхітіс, недуги легких, утроби, жолудкові корчі, водьки, жолудкові недомагання, головнож на інфлюенцу і т. п. і несе певну поміч та пільгу.

Ціна: 12 малих або 6 подвійних фляшок або одна спеціяльна не вкрашена в патентованою затичкою 5 К оплатно.

THIERRY-Я ЦЕНТИФОЛІЄВА МАСТЬ є non plus ultra при в яких застарілих ранах, запалених, рожі, чираках і спухненях, абсцесах, ранках у дітий і т. п., зявляє і витягає всяке чуже тіло, що дістало ся до тіла, як олово, скло, скалки, пісок і т. п. без болю, зараджує, завчасу ужита, мійже все заражену кровь і робить зайвими болїсні операції.

Ціна за 2 слоїки оплатно зр. 3.60.

Брошуру з тисячами оригінальних подяк дістане на домаганє кождий даром і оплатно.

Висилка лише за попередним надісланем гроший або за післянлатою від

аптикаря **A. THIERRY**

в Преґрадї коло Rohitsch-Sauerbrunn.

Дістати можна в більших і медичних дрогеріях. 1104 9—28

Число:	**МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА**	Ціна:
1.	Ярославенко: Любощі, вальц на фортепіян . . .	К. 1·50
2.	Ярославенко: Сьпівник для народ. шкіл, Часть I.	К. —·50
3.	Лопатинський: Не жартуй, мазурка на фортепіян	К. —·70
4.	Вербицький: Ще не вмерла Україна, гимн на форт.	К. 1·—
5.	Січинський: Пісні на один гол. з фор. 1) Стоїть гора	К. —·70
6.	Лопатинський: Українські танці I, на фортепіян .	К. 1·20
7.	Ярославенко: Сьпівник для народ. шкіл, Часть II.	К. —·50
8.	Филаровичі: З під Рокетв, коломийки на фортепіян	К. 1·—
9.	Ярославенко: Дика рожа, пісня в супр. фортепіяна	К. —·70
10.	Лопатинський: В неділеньку вранці пісень з ф.	К. —·60
11.	Ярославенко: Марш Соколів на муж. хор . . .	К. —·40
12.	Січинський: І золотої й дорогої, пісня в супр. форт.	К. 1·20
13.	Ярославенко: Вечір, пісня на муж. хор (партитура)	К. —·60
14.	Вижанковський: І молила ся я, пісня в супр. ф	К. 1·50
15.	Ярославенко: Весільне „Мистав літа!“ на муж. хор	К. —·50
16.	Ярославенко: Обудь мені як бовуш цьвіт, пісня в супр.ф.	К. 1·—

Дальші числа друкують ся і появляють ся незабаром.

На провінцію висилає ся попереднім надісланем належитости:

Українська Накладня

Львів, ул. Вроновська ч. 8. 201

Поодинокі числа дістати можна також в книгарнях.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 сїчня 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Ідкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10*	
„ Кракова	2·31*, 6·—, 8·50, 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*.	
„ Підволочиск	7·20, 11·55, 2·30, 10·20, 5·30, 10.20*,	
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50*.	
„ Рави рускої	7·50.	
„ Станиславова	8·05.	
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.	
„ Яворова	8·18, 4·32.	
„ Коломиї	10·05.	
„ Ряшева	10·35	
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9).	
„ Белзця	5·—.	

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·2*, 11·34.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*.
„ Ідкан	2·58, 8·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	3·55, 5·58
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані **з черенками** товстими; поїзди нічні з зазначені звіздкою. **Пора нічна** числить ся від 6 год. вечір до 5 год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна добувати через цілий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 74 Львів, субота 15. (28. цьвітня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vegler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ М. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
В Австрії: *за границею!*
на цілий р'к . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Просить ся о вчасне відновленє передплати за місяць май зглядно II. квартал, як також о вирівнанє позісталих ще залеглостий.

Ситуация в Австриї.

Викликані хвилевим полагодженєм угорскої кризи заходи Ґавча в цїли позисканя парляментарної більшости так для правительственного проєкту, як і для сих конечностий державних, котрі перед полагодженєм угорскої кризи цїлком не мали станути на дневнім порядку нашої палати послів, захитали так правительственним проєктом виборчої реформи, як і самим кабінетом. Ми вже згадували, що одна парляментарна більшість так для правительственного проєкту виборчої реформи, як і для державних конечностий, в теперішнім парляментї не дасть ся злїпити. Більшість знайшла би ся лише тогди, коли би відложено справу виборчої реформи, або коли би правительственний проєкт змінено після бажань засадничих противників загального і рівного голосованя.

Се прикре положенє правительства використала феодально-польска спілка парляментарна і закулїсовими інтригами видвигнула справу парляментаризациї кабінету, до котрої явною акциєю старають ся недопустити. Поляки скористали з обставини, що їх голоси потрібні до утвореня парляментарної більшости і просто тероризують Ґавча і корону, роблячи надїю, що парляментарна більшість з парляментарним кабінетом на чолї, так для державних конечностий як і для виборчої реформи злїпить ся, однак під услівєм, що виборча ординация для Галичини буде така, яку подиктує коло польске, а в додатку коли автономія Галичини буде розширена.

Вже відбула ся конференция між Ґавчем а президиєю кола польского, однак не знаємо, що Ґавч давав Полякам, а що вони від него зажадали. В колї польскім справа буде доперва нинї дискутована. Чи буде також порішена, сего не знаємо. За кулїсами представляють можливість компромісу між правительством а колом польским досить песимістично. Говорять, що між предложенями, з якими президия кола польского виступила на конференциї, а компромісовими предложенями правительства, є така пропасть, що тяжко буде виповнити ії. Переговорів доси формально не перервано. Вони потреваютъ еще кілька днїв і сего місяця певно не будуть покінчені. Zeit доносить, що в парляментарних кругах виринув новий компромісовий проєкт, именно, щоби у всїх краях утворити національний катастер. Дальше доносить Zeit, що Поляки домагають ся 77 чисто польских мандатів, без огляду на загальне число галицких мандатів. Поляки домагають ся також усуненя всїх теперішних міністрів, а передовсїм зненавидженого ними Билянд-Райта.

Що до близшої будучности, то гадки суть подїлені. Одні говорять, що Ґавч розпише нові вибори під гаслом загального рівного права виборчого, инші знов кажуть, що коли справа компромісу розібє ся, то Ґавч подасть ся до димісиї.

В кругах прихильників виборчої реформи запанувало велике огірченє против парляментарного центра, котре пішло під команду інтригантского кола польского і про око людске конферує з міністром, а тихцем разом з колом польским інтриґує против виборчої реформи і парляментаризациї кабінету.

В посольских кругах взагалї говорять, що Полякам пощастило ся ключ від ситуациї захопити в свої руки. Розвязанє ситуациї має залежати виключно від кола польского і що як воно не приступить до компромісу, то парлямент мусить бути розвязаний, або Ґавч з цїлим кабінетом буде мусїв уступити, а єго місце займе кабінет чисто парляментарний. Аби стало ся се послїдне, мусить насамперед прийти до коалїциї сторонництв, очивидно коштом виборчої реформи. Перша евентуальність (розвязанє кабінету) майже виключена, бо на початок червня порішено скликати делеґациї. Се погіршає положенє Ґавча, бо він не може тепер відпорних сторонництв тероризувати грозьбою розвязаня парляменту.

Цїкаве є поступованє демократичної групи послів в колї польскім. Як довго переважало переконанє, що нові вибори вже абсолютно не відбудуть ся на підставі теперішної ординациї виборчої, лише на підставі загального голосованя — ухваленого парляментом, або октройованого, то польскі демократи гороїжили ся і відгрожували ся, що в інтересї народних мас готові навіть зломити традицийну солїдарність польскої репрезентациї в державній радї. Тепер, коли справа загального і рівного голосованя взагалї захитана, а зачинає панувати майже певність, що нові вибори відбудуть ся бодай раз еще на підставі старої ординациї, а в Галичинї очивидно „по галицки", сї демократи спокірнїли і дементують всякі поголоски о можливости зірваня солїдарности кола. Сараки потерпають, що як нарушать сю солїдарність, то „дробне устерки" при виборах жадного з них не допустять до нової палати.

Справа виборчої реформи стоїть нинї на всякий случай зле, а найлїпшим сего доказом є скорочуванє нарад в комісиї для виборчої реформи і відкликуванє сих засїдань. Се зрозуміла річ, бо коли надіють ся, що в наслїдок евентуального компромісу з сторонництвами засадничо противними загальному і рівному голосованю, прийде до основної змини цїлого правительственного проєкту, або що в наслїдок парляментаризациї кабінету і уступленя цїлого теперішного кабінету — що також можливе — відпаде цїлий правительственний проєкт, то наради комісиї над сим проєктом суть безпредметові.

Державна Рада.

(*Дня 27. цьвітня 1905*)

ПП. Офнері тов. внесли інтерпеляцию з причини заборони оголошеня відозви, перестерігаючої населенє перед субскрипциєю на росийску позичку. П. Шенерері тов. зголосили нагляче внесенє взиваюче правительство, щоби про всї переговори з угорским правительством безпроволочно повідомляло парлямент і щоби пояснило, які ґваранциї дає теперішне угорске правительство, що угода (вправдї ще парляментом не ухвалена, але в дїйсности істнуюча) буде додержана. Рівнож поставив пос. Шенерері тов. нагляче внесенє, щоби правительство цофнуло предложенє в справі участи Австриї у спільних видатках на р. 1906, а натомість, щоби внесло нинїший закон, котрий був би так довго правосильним, доки істнує буджетова провізория. Дальше слїдували дві інтерпеляциї в справі арештованя старостою Ярошем нотаря Обміньского. Президент міністрів, бр. Ґавч у відповіди на інтерпеляцию в угорскій справі заявляє, що именованє нового угорского правительства є внутрішною справою Угорщини, на яку австрийске правительство не може мати впливу. Австрийске правительство стремить головно до того, щоби у спільних урядженях не наступила нїяка зміна. Страх перед такими змінами є неоправданий. Угорске правительство згодило ся на цїлковите відложенє квестиї язика службового і команди у спільній армиї і заручило, що трактати заключені з заграницею будуть ухвалені і в угорскім соймі. Що дотичить взаємин між обома половинами монархиї, то оба правительства аж до часу управильненя сеї квестиї мають вільні руки — під услівєм, що між обома правительствами настане порозуміне. Коли-б так не стало ся, то задержаний буде status quo аж до кінця речениця торговельних трактатів, заключених з заграницею. Що дотичить управильненя економічних відносин, то правительство обстає при договорах, заключених попередними правительствами, і що в сім напрямі не уступить. Однак правительство окаже свою зичливість, коли буде ходити о уложенє відносин в дусї, відповідаючім вимогам теперішного часу. Правительство має все на оцї інтерес держави. Сю бесїду Всеиїмцї часто переривали.

Пос. Ерер мотивував нагліть внесеня в справі події в судї в Аш і домагав ся, щоби відрочена судова розправа вже взагалї в сім судї не відбувала ся. Місто Аш і околиця є замешкане виключно Нїмцями, так що язикове розпорядженє Штремаєра не може бути тут примінене. Управитель міністерства судівництва д-р Кляйн заявив, що правительство стоїть на засадї язикових розпоряджень Штремаєра і тому думає, що поведенє судиї в Аш було зовсім поправне. Шенерері инші Всеиїмцї переривали єго бесїду голосними окликами. Прийшло навіть до бурливих сцен, коли п. Груби сказав, що внесенє Всеиїмців в справі події в Аш стремить до зломаня конституциї.

Нагліть сего внесеня відкинено. П. Штайн зачинає мотивувати нагліть внесеня в справі Угорщини і висказує радість, що на Угорщинї вернули конституційні відносини; однакож, що до заяви бар. Ґавча, каже, що так може говорити лише президент міністрів, котрого днї вже почислені. Вкінци бесїдник питає президента міністрів, чи стоїть на основах угоди з р. 1867., а коли так, то як погодить се з фактом, що на Угорщинї зістали міністрами люди, що опирають ся на угоді з р. 1848. Пос. Шенерер питає президента палати, що ему відомо о парляментаризациї кабінету і чи не вийде се на шкоду Нїмцям. Бесїдник заявляє, що без порозуміня з Нїмцями нема міністра земляка, без порозуміня Нїмців з Поляками в справі відокремленя Галичини нема виборчої реформи, без призволу парляменту нема зірваня з Угорщиною. Вкінци бесїдник питає, чи президент міністрів знає, що нїмецкі парляментаристи готові, яко міністри, ужити свого впливу в цїли переведеня шкідної для Нїмців виборчої реформи, завести в Чехії внутрішний урядовий язик ческий і заложити ческий університет на Моравї.

Проєкт закона о нечесній конкуренциї відіслано до комісиї, почім засіданє замкнено. Слїдуюче засіданє відбуде ся ві второк.

Н. Лєсков. 4)

Кадетский манастир.

(*Дальше*).

Друге місце по ігуменї в манастирях належить ся *економови*. Так було й у нас, в нашому манастирі. По Михайлї Степановичу Перским значінєм своїм ішов звеличаний Рилєєвим економ, бригадир Андрей Петрович *Бобров*.

Я кладу єго на друге місце лише задля єго низшої ранги тай тому, що годї всїх класти разом на першому місци; але по прикметам душі, серця і характеру сей Андрей Петрович був такий сам високо замітний чоловік, як і Перский, і нї в чому не уступав єму, хиба лише що не був такий меткий на відповіди. За те серцем Бобров був еще теплїйший.

Він, розуміє ся, був нежонатий, як і пристало по манастирскому уставу, і дїтий любив незвичайно. Тількож не так любив, як инші люблять, — теоретично, в балачках, що мов „се будучість Росиї" або „се наша надія" або щонебудь инше таке, вигадане й пусте, за чим часто нїчого нема крім єгоїзму і безсердечности. А у нашого бриґадира ся любов була проста і справдїшна, так що не треба було ії нам пояснювати і викладати. Ми всї знали, що він нас любить і клопоче ся про нас, і нїхто би нас не міг переконати инакше.

Бобров був низенького росту, товстий, ходив з кіскою і що-до опрятности являв ся різкою супротивностию до Перского, а подібний був до дїдуся Крилова. Скілько ми єго знали, він завсїгди носив оден і той сам мундур, заялозений-презаялозений, і иншого у него не було. Краски ковнїря на тім мундурі годї було означити, але Андрей Петрович нїчого собі з того не робив. В тім самім мундурі він ходив у будні і в тім самім, коли випало, ставав перед старшими військовими, перед великими князями і перед самим царем. Казали, що нїбито цар Николай Павлович знав, куди Бобров дїває свою платню, і з пошани для него не хотїв помічати єго нехарности.

У Боброва була Анна з брилянтами на шиї, і він носив ії по всяк час; а вже на якій лентї висїла та Анна, о се й не питайте. Краски на нїй так само не можна було розпізнати, як і на ковнїри мундура.

Він орудував усею економічною частию корпуса цїлком сам. Директор Перский, безнастанно занятий научною частию, зовсїм не мішав ся до господарства; тай сего й не треба було при такім економі, як бриґадир Бобров. До того ще вони оба були приятелї і оден другому вірив безмежно.

До Боброва належало і харчованє і одіж всїх кадетів і всеї послуги без виїмку. Сума розходів доходила річно до 600.000 карб., а за сорок лїт єго економскої служби минуло ся в єго руках до 24 мілїонів; але до єго рук нїчого не прилипло. Противно, навіть тих трех тисяч карб. своєї платнї він не побирав, а тілько кзитував ся з них; і коли той грошовитий чоловік умер в сороковім році свого економства, то у него не найшло ся нї гроша свого, і єго похоронили на кошт скарбу.

Я скажу на кінци, куди він дївав свою платню, на який то конечний для него наліг він протринькував ії, о чім, як висше зазначено, нїбито й знав покійний цар Николай Павлович.

Так само як Перский, мав і Бобров звичай сидїти дома. Сорок лїт з черги він буквально не виходив з корпуса; але зате безнастанно ходив по корпусї і все займав ся своїми справами, все дбав, щоби „мошенники були ситі, теплі і чисті." *Мошенники* — то були ми; так він називав кадетів, розуміє ся, уживаючи того слова з пестощів, в жартї. Ми се знали.

Що день він вставав о пятій годинї зрана і являв ся у нас о шестій, коли ми пили збитень *); опісля ми ішли до кляс, а він за господарством. Потому обід і всяку иншу поживу ми дістували все при нїм. Він любив „кормити" і кормив нас дуже гарно і сито. Наш теперішний цар **) хлопцем нераз їв з нами при спільнім кадетскім столї та імовірно тямить нашого „старого Бобра". Порций, як то буває у всїх заведенях, у нас за Боброва не було; всї їли, кілько хто хотїв. Одягав він нас завсїгди гарно; білє казав зміняти три рази на тиждень. Він дуже жалував нас, а навіть розпускав; і се по части було імовірно відомо Перскому і иншим, але таки не всьо. Бували і таки річи, котрих Андрей Петрович при своїм добрім серци не міг не зробити, хоч і знав, що вони противні приписам; і він, бриґадир, крив ся з ними, наче школяр. Бувало так особливо з кадетами, засудженими на кару. Тут він уже не тямив ся; він гамував ся, але страшно терпів; в нїм кипіло, наче в самоварі, і наконець таки бувало не витримає, щоби чимнебудь не „потїшити мошенника". Кождого покараного він якнебудь прикличе, насупить ся, нїбито хоче сказати єму якусь вимівку, та замість того щонебудь дасть і відопхне:

— Пішов, мошенник! Другий раз не роби сего!

Особливо побивав ся він за кадетами-арештантами, котрих запирано на хлїб і воду в карцери, так уладжені за Демидова, що товариші не могли туди доставляти їм своєї милостиней. Андрей Петрович по порожних столових накритях завсїгди знав, кілько є арештантів; але кадети ще й від себе не залишали повідомляти єго о тім. Бувало, коли біля него виходять із столової, під ритмічний тупіт кроків нїби так самі про себе проказують:

— Пять арештантів, пять арештантів, пять арештантів.

А він або стоїть, витрїщивши очи, нїбито нїчого не чує, або, коли нема близько офіцирів, передражнює ся, відповідаючи тим самим тоном:

— А менї що до того, а менї що до того, а менї що до того.

Але коли запертих на хлїб і воду виводили з карцерів на нічлїг в роту, Андрей Петрович підстерігав тую процесию, відбирав їх від жовнїрів, що їх проводили, забирав до себе до кухнї і тут їх кормив; а по коритарях на той час розставляв жовнїрів, щоби хто не надійшов.

Сам їм бувало кашу мастить і квапить ся тарелї підставляти і сам повторяє:

— Скорше, мошенник, скорше ковтай!

Всї при тім часто плакали, і арештанти і він, їх кормитель, і сторожі-жовнїрі, що помагали своєму доброму бриґадирови в єго справках.

Кадети єго любили аж до такої доку-

*) горячий напар (гербата), але не чай.

**) Александер II.

Обширну брошуру о ТРУСКАВЦИ висилає на домагане УПРАВА.

В першім сезові т. в. від 15 мая до 30 червня і в третім сезонї від 1 до останнього вересня о 30% дешевше.

в Трускавци

лїчить ся з надзвичайним успіхом.

Початок сезону 15 мая. Конець сезону 30 вересня.

Лїкарі заведеня: *Цїсарский радник. д-р Едвард Крижановский з Бучача і д-р Тадей Прашіль зі Львова (ул. Голубина 6.)*

ревматизм, подаґра, товстість, серцеві і нирокові педуги, недуги міхура, ісхіяс, астма, гемороїди, кила, жіночі і жолудкові недуги.

Про терор в Сокальщині.

[Допись].

Від часу побуту намісн. Потоцкого в Сокали репресия над всяким рухом в повіті зросла поза всї можливі границї. Поминаю безлїч судових процесів. До тепер з поміж самої мужицкої орґанізациї було поверх 100 обжалованих. З тих увільнено 56. Засуджено 33 разом на три місяцї арешту і на 430 кор. гривни; решта процесів непокінчених.

Однак найзамітнїйше, що староство гей другий суд сипле карами арешту на підставі „Prügelpatent-у“ якби в часах найкрайнїйшої передконституцийної реакциї. Місцева власть адмінїстрацийна в очах народа що-раз більше виростає на якусь ворожу, ненависну силу, яку лиш сильне, народолюбне центральне правительство знов в правий карби спровадити зможе. По селах розміщені жандарми. Скріплені сїльскі варти нераз до 18 люда в однім селї. У нас товпи обжалованих селян що днини перед староством. Рамя старостиньскої справедливости махає що хвилина...

Боротьба сеся адмінїстрациї з людовими масами переходить часом гомеричні епізоди. Ось оден з них:

Дня 21. с. м. візвало староство в Сокали студента прав Михайла Західного, обжалованого о переступ з § 11. і 12. букв. a, Prügelpatent-у, по раз другий, щоби особисто ставив ся. Вже о 9-їй рано жандарм в повнім риштунку дожидав обжалованого. З ударом год. 10-ої появляє ся в старостві п. Західний, а жандарм зараз скочив замельдувати о тім комісареви. Сим разом пп. комісарі ждали даремно з проголошенєм звичайної порциї 14-дневного арешту, бо студ. Західний через хвилю здименїв, а пп. референтам лишив від себе ось яку записку:

„До Високої президиї ц. к. намісництва у Львові. Внесок Михайла Західного студ. прав в Сокали на делеґацию староства зі староством в Сокали сусїдуючого. Висока Президие! В н е с о к: Вношу на вилученє ц. староства в Сокали від судженя моєї справи о переступ §§. 11. і 12. букв. a) цїс. патенту з 20/4. 1854. ч. 96. Взд., мнимо поповненнй дня 7. цьвітня 1906. в Лубові (§ 42. Bezirksamts-instruktion von 17/3 1855. Nr. 52. RGBl.) П р и ч и н и: Після арт. 14. основного закона з 21. грудня 1867. ч. 144. Взд. вимір справедливости у всїх інстанциях віддїлено від адмінїстраций. А що підписаного взиває ц. к. староство яко обжалованого о переступ. §§. 11. і 12. a) цїс. пат. з 20/4. 1854. ч. 96. Взд., отже о переступ закона вчасшйшого від цитованого основного закона, то на основі старинної засади: „lex posterior derogat priori“ мій евентуальний переступ не може судити власть адмінїстрацийна, але судити мусить власть судова. Сей мій погляд має також підставу в основнім законї з 24. жовтня 1862. ч. 87. Взд., в котрім §. 1. постановляє, що нїкому не можна відняти єго законного судиї. Вправдї уступ 1. § 11-го цїс. пат. з 21/4. 1854. ч. 96. Взд. постановляє, що переступи полїцийні має карати власть адмінїстрацийна, не преюдикуючи карію судового поступованя; однак той самий параґраф постановляє також, що замість арешту або для заосмотреня арешту має увійти кара тїлесна. Коли від заведеня грудневої конституциї з 1867. року загально уважає ся постанову цїс. пат. з 20/4. 1854. про тїлесну кару за ухилену, і ледви чи навіть ц. к. староство в Сокали, котре специяльно делєктує ся цїс. патентом з 20/4. 1854. ч. 96. Взд., мало би відвагу заплїкувати своїм деліквентам сесю кару, то з такою самою рацією треба уважати, що вище мною цитованими законами ухилено також першу постанову того патенту про виконуванє карного судівництва адмінїстрацийною властию. Специяльно в сїм випадку підписаний є обжалований перед цк. судом повітовим в Сокали до ч. спр. — И. 653 6. о поповненє ріжних полїтичних переступств з нагоди свого побуту дня 7. цьвітня 1906. в характері делєґата філії „Просьвіти“ в Сокали при отвореню читальнї „Просьвіти“ в Лубові; але що в нашій Австрії, а властиво в королївствах і краях, заступлених в державній радї нема властивої процедури адмінїстрацийної, хоч зачислюємо себе до правно уладжених держав (ein Rechtsstaat), то і для наших властий адмінїстрацийних не буде без значіня постанова — § 56-го карної процедури, що коли обжалований остає під закидом кількох переступів, то що-до всїх належить перепровадити одно поступованє і що-до всїх їх належить видати оден кінцевий вирок.

Однак найважнїйше в цїлій тій справі є те, що ц. к. староство в Сокали уважаю супротив моєї особи за сторонниче, а тим самим воно по мисли § 42. службової інструкциї повинно бути вилученє від судженя моєї справи і, коли вже цїла сеся справа конче мусить бути віддана до судженя власти адмінїстрацийній, а не судовій, то в кождім разї хиба власти адмінїстрацийній, сусїдуючій з цк. староством в Сокали.

„А іменно підписаний обжалував ц. к. старшого комісаря Кароля Мілєя перед ц. к. суд повітовий в Сокали о переступ § 6. зак. з 27 10. 1862. ч. 87. Взд. і § 7. 496. зак. карн. до ч. спр. II. 640 6.; в наслїдок того так сей, остаючий зі мною в процесї цк. урядник, як і єго молодший і підвладний єму референт, будуть супротив мене позбавлені строгої урядової обєктивности. Крім того теперішний управитель ц. к. староства в Сокали Вп. п. Юстин Шведзїцкий, чоловік незвичайно сангвінічної вдачі, звівши бучу з Миколою Вареницею, селянином з Нинович, таку, що сей мусїв єго за переступ з §. 496. зак. карн., поповнений через словну обиду чести, запізвати перед ц. к. суд повітовий в Сокали до ч. спр. II. 572 6., уважає підписаного за дорадника названого Миколи Вареницї і в наслїдок того при теперішнім карно-адмінїстрацийнім поступованю против підписаного міг би замість обєктивного доходженя правди на підписанім шукати особистої пімсти. До такого припущеня дає менї підставу мстиве поведенє п. Юстина Шведзїцкого супроти згаданого Миколи Вареницї. Громадска рада в Нинович вибрала була перед кількома лїтами Миколу Вареницю, одного з найінтелїґентнїйших селян, на заступника оглядача худоби; а коли тепер оглядач худоби в Нинович уступив, установила сьвідомого в своїм фаху Миколу Вареницю отлядачем. Однак ц. к. староство в Сокали, коли Вареница вніс скаргу против п. Юстина Шведзїцкого приказало громадскій радї Миколу Вареницю від служби оглядача худоби усунути, а иншого установити.

„Крім того п. Юстин Шведзїцкий цїлком безправно припоручає ріжним начальникам громади шикануваті немилих собі людий. З розмислу не наводжу тут фактів, гадаючи, що досить уже наведених. Однак коли би Висока ц. к. Президия зволила наказати п. Юстинови Шведзїцкому перед судом обжалувати мене о фалшиве посудженє о повисший факт, то я на всї свої твердженя готов судово перевести доказ правди.

„Підписаний, маючи доказ, що рекурс звернений до Високого ц. к. Намісництва і пересланий через ц. к. Староство в Сокали не був анї подаючому зверненнй анї після адреси ц. к. Намісництву предложенний, лиш застряг в ц. к. старостві в Сокали, — дальше маючи сьвіжий доказ, що п. Юстин Шведзїцкий, слуханий в ц. к. повітовім судї в Сокали дня 5. цьвітня 1906. р. до ч. спр. И. 572/6. зізнав неправду, — маю узасаднену підставу бояти ся супротив того етичного уровеня теперішного управителя адмінїстрацийної власти п. Юстина Шведзїцкого, що рівнож і сесе письмо не буде переслане після адреси, і длятого крім звичайної дороги інстанций пересилаю Високій ц. к. Президиї другий егземпляр почтою“.

Нинї сокальске староство на підставі згадуваного патенту засудило д-ра Мих. Новаковского на 10 днїв арешту без заміни на грошеву кару.

Хлоп.

В справі орґанізациї народного учительства.

По отворенню дискусиї на повисшу тему*) появило ся в „Дїлї“ кілька статій, з котрих найзамітнїйші є статї „Учителя“ та п. Івана. Перший з них заявляє рішучо, що цїлому учительству і рускому і польскому, орґанізувати ся лише в товаристві заложенім Краковянами. Він не боїть ся майоризациї, бо річию місцевих і повітових орґанізаций є недопустити до ґегемонії та майоризациї. В додатку товариші-учителї західної Галичини, далекі від національних антаґонїзмів, дають запоруку, що з ними скорше найде ся основи до орґанізациї, нїж з учителями Поляками східної Галичини. Що-до мене, то я противно годжу ся з виводами п. Івана**) а у відповідь товаришеви „Учителеви“ скажу отсе:

Для нас, учителїв-Русинів, орґанізация спільна з краківскими учителями не дає в нїякім напрямку нїякої запоруки. Поминаю віддаленє Кракова, але пригадую річи всїм дуже добре звісні, а іменно: 1) сю орґанізацию заінїціювали учителї міста Кракова аж тодї, коли їх петициї о підвисшенє платнї у ч и т е л я м в К р а к о в і сойм не узглянив; 2) в анкетї ними скликаній східна Галичина чисельно була далеко слабше заступлена, нїж західна Галичина, а вже що дотичить учителїв-Русинів, то сих було ледви кількanацять; 3) цїла акция орґанізацийна Краковян є властиво вимірена проти „Towarzystw-a pedagogiczn-ого“, а Русини мають бути лиш материялом, котрий перехилить побіду на одну або на другу сторону. П. „Учитель“ наводить між иншими, що анкета занялась начерком правно-полїтичної програми народного учительства. Такої програми не було і нема. Натомість приняла анкета „Заводову програму народного учительства в Галичинї“. І дивна ся „заводова“ програма. В нїй є все: як учитель має сповняти свої обовязки в школї, як поза школою; в нїй сказано, що свому покликаню треба віддавати ся з запалом, що маємо дбати о моральне, фізичне і економічне піднесенє людности, що маємо бути проповідниками правди, що маємо позбути ся пихи, облуди і т. д., що в і л ь н о н а м служити своїй народности і своєму віроісповіданю, лиш не посуватись до сектярства та шовінїзму (а де границї сего шовінїзму?), що в полїтицї маємо все іти з людом (і вшехполяки і станьчики і т. д. кажуть, що вони йдуть з людом), що маємо жити чисто, що н е вільно нам брати д а т к і в, що маємо оказувати властям пошановане і бути їм послушними і т. д. і т. д. Се все дуже легко може підписати президент краєвої ради шкільної і в формі обіжника розіслати учительству до scisłego przestrzegania. О становій програмі на 22 артикули заледви в 2 чи 3 находимо неясні і осторожні вказівки. І се називає ся програма! Анкета занималась окремо справою орґанізациї учительства. В рефератї, принятім бурею оплесків, є одна річ замітна. Ходить о те, як Краковяни задивляють ся на наші взаїмні відносини під зглядом національним? Ото погляд їх містить ся в сих двох реченях: „W i e k i n a s z ł ą c z y ł y n a w s p ó l n e j z i e m i, wspólna nam dola i niedola!“ Алеж як раз ся вшехпольска ідея о спільній „doli i niedoli“, о „wspólnej ziemi“ є і буде жерелом національних спорів між нами та національного антаґонїзму. Атжеж і „Towarzystwo pedagogiczne“ стояло від часу свого істнованя на сїй самій засадї, аж тепер, зібравши через кількадесять років тисячі від учителїв-Русинів, скинуло маску і недавно тому, як доносять польскі ґазети, порішило змінити назву на „Polskie Towarzystwo pedagogiczne“. Але ідїм ще дальше. Підставою всякого товариства є статут. Що-ж каже статут краківского товариства? Ото: Цїлию товариства є: а) з'єдиненє загалу учительства в цїлім краю в цїли охорони материяльних, інтелєктуальних і економічних інтересів стану; б) оборона прав членів; в) піднесенє народного шкільництва і загальної просьвіти люду. До сеї цїли мають служити: 1) Видаванє власної часописи. 2) Попиранє дальшого образованя учителїв.... і достарчуваня їм і ш к о л а м книжок і инших средств наукових. 3) Устроюванє спільних прогульок і подорожий. 4) Скликуванє учительских віч і просьвітних конґресів. 5) Оголошуванє конкурсів на наукові твори. 6) Удїлюванє нагород за наукові праці. 7) Удїлюванє членам запомог і стипендий для їх дїтий. 8) Основуванє кас взаїмної помочи і консумцийних спілок. — Все се дуже красне; але де тут статут узглядняє охорону прав учителїв, як полїтичних, так і станових? Сего між вичисленими средствами не видко. Найважнїйше се, що н а ш а „Взаїмна поміч“ має в своїм статутї не лиш ті всї висше наведені постанови, але і богато инших; а вже коли ходить о станові інтереси учительства, то статут „Взаїмної помочи“ каже виразно, що цїлию товариства є між иншим: а) заходи у властий і законодатних тїл о п о л ї п ш е н є у ч и т е л ь с к и х с л у ж б о в и х в і д н о с и н і б) удїлюванє своїм членам безплатної поради і о б о р о н и в с п р а в а х, щ о в и х о д я т ь і з с л у ж б о в и х в і д н о с и н. З огляду на те насуває ся мимохіть питанє: котре товариство для нас Русинів є лїпше: чи краківский „Краєвий союз народного учительства“, котрий не дає нам анї в своїй програмі анї в своїм статутї нїякої запоруки, що в справах національних ми, Русини, будемо с а м і о с о б і рішати, що накладає на нас пр. такі обовязки, як заосмотрюванє шкіл в книжки і приряди, а не говорить майже нїчого нї в програмі нї в статутї, як він думає заступати інтереси стану, — чи наше товариство „Взаїмна поміч“... котре в статутї ясно і недвозначно означило свою цїль і средства до тої цїли ведучі, та котре далеко більше узглядняє станові інтереси учительства нїж „Krajowy Związek...“

Правда, воно узглядняє лише інтереси учителїв-Русинів, але о сїм на другий раз.

Л-ий.

*) Гляди ч. 11. „Дїла“ з с. р.
**) Гляди ч. 67. „Дїла“ з с. р.

Народні вічаї маніфестациї.

В **бережаньскім** пов. уладжено д. 22. с. м. довірочні збори: в **Курянах,** референтував місцевий парох о. Тефіль Кордуба; в **Підвисокім,** референтував Гринько Комаряньский, господар з Курян; в **Демни,** референтував Гринько Семетен, господар з Курян; в **Гутиску,** референтував Стефан Комаряньский господар з Курян.

В **богородчаньскім** пов. відбуло ся д. 19. с. м. віче в **Порогах,** під проводом п. Йос. Гурика і Павла Фльока. Про виборчу реформу говорив п. Йос. Гурик, а про полїтичне положенє о. Бариш, промовляв також Ів. Богуславець з Солотвини.

В **гусятиньскім** пов. відбуло ся д. 22. с. м. віче в **Мишківцях** на громадскій площи посеред села коло хреста. Віче скликав старенький о. Сп. Ганкевич, парох в Целїєві. Народу зібрало ся поверх 2000. Виб. реформу пояснював вислужений народний учитель п. Зах. Садовский на підставі брошурки п. Цегельского.

В **залїщицкім** повітї відбуло ся дня 22. с. м. віче під голим небом в Торскім при участи поверх 2000 людий місцевих і з сусїдних сїл Іваня і Дзвиняча. Проводив місцевий парох о. Іван Рудницкий, референтували: адв. д-р Волод. Охримович з Залїщик про просьвітне, економічне і полїтичне положенє Русинів в Галичинї, а п. Ром. Стефанович, канд. адвок. з Залїщик, про виборчу реформу.

В **рогатиньскім** пов. в селї **Чагрові** відбуло ся 22. с. м. величаве віче в справі реформи виборчої. Учасників около 2000; між ними богато з Букачовець, Турова, Підмихайловець, Свободи, Посвержа. Віче розпочав місцевий завід. о. Лопушаньский. Референтував о. Пеленьский з Книгинич. Промовляли ще о. Раковский з Букачовець, селяни Іван

Плащі і ґумові пелєрини
в найновійших фасонах і взірцях *поручає:*
МАҐАЗИН
лінолєум і церат
Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3 476

Чайковский з Чагрова і Григорий Осецкий з Підмихайловець і другі.

По укінченю віча весь зібраний нарід ведений вдячностию для недавно помершого свого щирого провідника-батька бл. п. о. А. Раковского, удав ся з процесією під проводом сьвящеників на цвинтар. Тут на могилї горячо промовив до народу о. Пеленьский, взиваючи Чагровян, щоби, памятаючи на 30-лїтну дїяльність і провід покійного, недались нїкому збити з дороги, котрою їх ведено, а то тим більше, що всї ворожі їм сили під проводом посесора Ценьского, війта і писаря звязались, щоби село Чагрів звести нї нащо.

Згаданий а звістний противник Русинів Ценьский, дібравши собі еще двох підляків, голосить явно в селї: „Teraz ja wezmę was w opiekę, obsadzę wszystkie miejsca począwszy od księdza swymi ludzmi i tak muszą wszyscy tańczyć, jak ja grać będę". Здержись п. посесор в твоїх вшехпольских заходах, бо ми твоєї опіки зовсїм не потребуємо; так само сховай собі сам твою шмату „Руского Селянина"; а ми, мешканцї Чагрова, коли були би лишені проводу від тих, котрі повинни нам дати пораду дома, найдемо в кождий час певну підпору в доохрестнім патріотичнім духовеньстві. Держись Чагрове, а дух Твого покійного провідника з Тобою!

В **жидачівскім** пов. відбули ся д о в і р о ч н і з б о р и: дня 17. с. м. в **Березинї.** Проводив господав п. Раврук, референував господар п. Петро Шиманьский. Збори урядила місцева організация. Дня 22. с. м. відбули ся заходом місцевих організаций довірочні збори в отсих громадах: в **Жидачеві;** проводив п. Василь Дубик, референував п. Найда і п. В. Дубик; в **Тейсарові:** проводив начальник громади п. Мекитчак, референував п. Микола Левицкий; в **Надїтичах:** проводив п. Гр. Мельничин, референував п. В. Процїв. Дня 24. цьвітня урядила місцева організация довірочні збори в **Іванівцях.** Проводив місцевий парох о. Омелян Левицкий, референував п. Микола Левицкий. — Всюди принято з вдоволенєм засади проєкту Гавча що до загальности, безпосередности і тайности, а заразом запротестовано проти всїх нерівностий, як також проти всяких змагань в напрямі розширеня автономії і відокремленя Галичини.

В **бучацкім** повітї в **Яргорові** відбули ся 17. цьвітня великі довірочні збори в забудованях Йосифа Абрамця. Народу зійшло ся около 10.000 з 40 сїл чотирох повітів: бучацкого, товмацкого, підгаєцкого і станиславівского. Зборами проводив місцевий війт Н. Баран, єго заступник і асесор. Вправдї жандарі — а було їх лише 9 — взивали кілька разів війта, аби розвязав збори, однак він їх не послухав. „Я — казав він — не хочу довести до проливу крови, впрочім і сам бою ся, аби мене потім громада не обила". Через цїлий час зборів чекала в дворі компанїя війска 24. п. п. Референували про реформу виборчу Назарук, а про економічне положенє і визиск нашого селяньства д-р Мозлєр. Послїдний поучував також зібраних про те, як належить поводити ся в часї страйку, аби не дати найменшої причини до арештовань. Промовляли ще М. Пилатюк з Нагорянки і Спачиньский з Петрилова. По відьспіваню радикальних та сїчових пісень по зборах став нарід розходити ся домів. Лишили ся у господаря Абрамця референти з Бучача та ще кількох селян, котрі просили о адреси до ріжних редакций та книгарень по книжки. Однак не подобало ся се посткомандантови жандармерий з Устя Зеленого і він візвав всїх, аби сейчас винесли ся з села, грозячи, що в противнім разї покличе війско, яке в дворі на єго прикази чекає, і під ескортою відставить референтів до Монастириск. Не дав навіть людям, змученим довгою дорогою, покріпити ся і вони мусїли зараз з села виїхати. От яка конституция в Галичинї! — *К.*

Заграничні справи.

Росийска позичка.

На конференциї всїх представителїв фінансового синдикату, котра відбула ся в Велику Пятницю в Парижи, представителї Англії, Італії і Америки заявили, що не возьмуть участи в позичцї затягненій без участи державної думи. До сеї заяви прилучив ся французский міністер фінансів, кажучи, що цїлию затягненя позички в сїй хвили, є зробити росийске правитильство независимим від державної думи.

На се росийский міністер фінансів, Коковцов заявив, що позичка має покрити недобори буджетів з 1905. і 1906. р. і короткотермінові зобовязаня; взагалї видатки заряджені перед оголошенєм закона о думі. Хоч державна дума і рада будуть мати право домагати ся зміни засад державного кредиту, то се не відносить ся до заряджень минувшини і до теперішної позички, затягненої в цїли покритя сих заряджень, бо до удержаня поваги і кредиту Росиї попередні зобовязаня правительства мусять бути виконані. Хоч дума буде мати право висказувати свою гадку о висотї жаданих правительством кредитів і вказувати способи їх покритя, то реалїзация кредитових операций і саме затягнене позичок є рішучо виключене з компетенциї думи. Специяльні справи кождоразової позички мусять бути обговорені малим кружком компетентних людий і тому уложенє проєктів позичок винято з атрибуциї ради міністрів, а віддано специяльному комітетови фінансовому. Цїла отже фінансова политика не підпадаэ під компетенцию державної думи і державної ради, котрі впрочім будуть мати право висказувати свою гадку о нових кредитах доперва при обговорюваню слїдуючого буджету, т. є. буджету на рік 1907.

По довших нарадах синдикату, при співучасти представителя росийского правительства проф. Мартена і специяльно до сеї справи запрошених французских правників, синдикат узнав, що Росия еще має право затягнути сим разом позичку без участи державної думи.

В наслїдок повисшого рішеня списано в другий день Великодня услівя, на яких має бути позичка удїлена. Порішено іменно: 1) доповнити емісию д. 26. (13.) с. м.; 2) номінальну високість позички установити на 843,750.000 рублїв; 3) розділити її між Францию, Росию, Англію, Австрию і Голяндию; 4) заключити остаточну умову з міжнародним синдикатом а не з поодинокими групами; 5) в протягу перших двох лїт облїгациї мають право обігу лише в тій державі, в котрій були випущені; 6) позичка є 5-процентовою і має бути амортизована в протягу 50 лїт з тим, що в перших 10 роках не може бути амортизована анї сконвертована; 7) банки одержать 3 проц. комісового; 8) курс облїгациї при записї виносить 88·6 проц., а на случай заплаченя в цїлости 88 проц.; 9) сума зреалїзована у Франциї лишає ся в нїй на сплату купонів від позичок; 10) з доходів позички мають бути покриті зобовязаня державної каси затягнені за посередництвом Мендельсона і спілки; 11) в протягу 2 лїт росийске правительство не має права затягати заграничної позички.

Тридержавний союз.

Поступованє заступників Італії на конференциї в Альжешірасї зрадило сьвітску тайну, про котру впрочім вже „знав війт і цїла громада", що тридержавний союз істнує лиш формально, а фактично Італія є союзником Франциї, против котрої Нїмеччина заключила союз з Австриєю і Італїєю. Сей факт фактичного розпаду тридержавного союза цїсар Вільгельм ствердив своєю демонстративною телєграмою до Голуховского. Тепер показує ся, що для Італії еще не прийшов час — для яких причин, не знаємо — формального зірваня сего союза, бо італїйский міністер заграничних справ Деру і Кіярдінї, хоч пізно, але все таки здементував всї вісти про захитанє, чи розвязанє тридержавного союза. Міністер зробив се в парляментї, відповідаючи на інтерпеляцию посла Демартіна.

Мотивуючи свою інтерпеляцию, Демартіно вказав на атаки нїмецкої і австрийскої преси против поведеня Італії на конференциї в Альжезірасї, яке немов то мало бути незгідне з тридержавним союзом. Бесїдник вказує, що Австро-Угорщина в цїлковитім порозуминю з Нїмеччиною заключили в балканьскій справі умову з Росиєю; тож не можна Італії робити закиду з того, коли підпирає подібну умову з Франциєю в справі північно-африканьского побережя Середземного моря. Се право признали так кн. Більов як і гр. Голуховский. Бесїдник виводить дальше, що тридержавний союз є однако корисний для Італії як і для Нїмеччини. Нїмеччина не має жадних колїдуючих з Італїєю інтересів. Тридержавний союз є також корисний для Італії, бо помагає до держаня status quo на Балканї. Вкінци бесїдник взиває правительство, щоби дало пояснене, чи поведенє Італії на конференциї в Альжешірасї стоїть в суперечности з союзом з середно-европейскими державами і чи сей союз буде і дальше основою заграничної политики Італії?

Міністер Джуікіярдінї вказав на загально признане корисне закінченє нарад конференциї в Альжешірасї і обговорив широко становище Італії на сїй конференциї. Дальше зазначив, що в Альжешірасї цїлию італїйскої политики було виключно поєднанє і посередництво. В справі інтерпеляциї заявляє, що напрям міжнародної политики є той сам, який край похвалив кількакратно. Міністер пригадав свою давнїйшу вже заяву, яка дасть висловити ся ось як: „Вірні тридержавному союзови, будемо удержувати традицийні тїсні відносини з Англією і сердечну приязнь з францією та будемо вести политику, яка числячи ся з гармонією міжнародних відносин, позволяє нам в концертї держав відограти *ролю пособителїв згоди і мира.*" Дальше заявив міністер, що міжнародне положенє не дає причини для Італії до зміни сеї политики. Так само на Балканї буде державний status quo. Специяльно є тридержавний союз порукою італїйских інтересів на Балканї. Сумнївн що до сеї справи не мають нїякої основи. Наші відносини з Австриєю є дуже сердечні, а доказом сего довірє між Римом а Віднем. Обставина, що хочемо навязати добрі відносини з деякими державами, не означає погіршеня сих відносин з иншими державами. Міністер закінчив словами: „Будьте панове певні, що Італія в своїй политиці отверто і щиро працює сьвідомо над сповненєм своїх обовязків і удержанєм прав."

Кріза в Сербії.

Місию утвореня нового сербского кабінету одержав Никола Пасич, визначний член сторонництва старорадикалів. Сам факт, що керму держави обняв представитель сего сторонництва, уважають за доказ побіди корони і скріпленя авторитативного значіня короля Петра. Сей факт є також доказом побіди австрийских впливів в Сербії, а усуненя впливу Англії, котрим підлавали ся молодо-радикали. Австрийскі купцї і промисловцї надіють ся, що при помочи правительства Пасича будуть могли дальше обдирати і ссати Сербію до послїдної каплї крови, як се дїяло ся за Міляна. Одно лише, поки що, не позволяє Пасичови віддати Сербії цїлком в руки Австриї, именно се, що Пасич не має більшости в сербскім парляментї. Пасич порадить собі, розвяже скупщину і переведе вибори так, щоби вони дали єму більшість.

Говорено, що причиною уступленя кабінету Груїча було рішучє жаданє Англії, щоби правительство усунуло з армії всїх участників заговора против короля Александра. Уступивші міністри заперечили сю поголоску і заявили, що одинокою причиною їх резигнациї були неможливі до принятя домаганя Австриї. Використовуючи клопіт Сербії в справі заговірників, Австрия зажадала заключеня договора торговельного, так тяжкого для Сербії, що принявши єго, Сербія була би до кількох лїт економічно цїлком зруйнована.

З Росиї.

(Телєграми).

Петербург. Оголошенє газетою „Рѣчь" проєкту основних законів державних викликало тут велику сензацию, бо обради над сим проєктом, які відбували ся в Царскім Селї, держані були в глибокій тайнї. Власти порішили перевести слїдство, яким способом і через кого сей проєкт законів дістав ся до „Рѣч-и".

Петербург. Члени державної ради вибрані академією наук і 10 членів вибраних університетами вислали до гр. Віттого телєграфічно протест проти адміністрацийному засланю професора харківского університету Гредескула, вибраного в Харкові членом державної думи.

Петербург. Гр. Вітте зателєграфував дня 23. с. м. до команданта севастопільскої кріпости, що слїдує: „Вибраний членом державної думи, Александер Сіпягін, котрому заборонено перебувати в Севастополю, просить, щоб позволили єму відвідати се місто. Зі своєї сторони не маю нїчого проти сего". На се одержав відповідь: „З огляду на удержанє ладу і спокою, а також на основі арт. 73. о зарядї кріпостями не можу позволити Сіпягінови перебувати в Севастополю". Підписано: Ґенерал Неплюєв.

Петербург. Міністер внутрішних справ Дурново розіслав всїм губернаторам гроші на кошта подорожи членів державної думи, обчислені після віддаленя від Петербурга, і припоручив повідомити о сїм членів думи, а передусїм селян.

Варшава. Доносять з ріжних сторін королївства, що більшість вибраних виборців належить до сторонництва народової демократиї (вшехпольской).

ТЕЛЄГРАМИ.

Руский клюб.

Відень. На вчерашнім засїданю порішив *руский клюб при дискусиї над наглячими* внесенями Всенїмців висказати обуренє, що президент міністрів в справі виборчої реформи веде переговори виключно з Поляками, не питаючи ся зовсїм Русинів о їх гадку в тій справі. „Correspondenz Herzog" оголошує комунїкат руского клюбу о вчерашнім засїданю, на котрім займав ся клюб переговорами правительства з польским колом. Члени клюбу є дуже обурені тим, що правительство загадує додати 10 до 12 мандатів не для Галичини, але лише для Поляків; дальше тим, що правительство веде переговори в справі розширеня автономії Галичини без руского клюбу. Клюб порішив остерегти правительство перед евентуальними консеквенциями і небезпекою, колиб виборчу реформу убито або проволїчено з розширенєм автономії краю.

З комісий.

Відень. Комісия виборчої реформи відбуде своє найблизше засїданє ві второк о год. 5. пополудни.

Ситуация на Угорщинї.

Будапешт. Президент кабінету д-р Векерлє заявив, що вправдї речинець скликаня делєгаций ще не є означений і що рішаюча постанова в тім зглядї западе доперва на спільній нарадї міністрів, однак уже нинї може сказати, що тим речинцем буде червень. З огляду на те угорске правительство уже розпочало приготованя проєкту праць. Угорска палата ухвалить вперед буджет, потім контингент рекрута так, щоби вже в червни могла відбути ся бранка, в цїли увільненя від служби запасових резервістів. В часї парляментарних ферий, що будуть тревати від кінця липня через 10 тижнїв, буде ся стягати податкові залеглости, які дійшли вже до високости 200 мілїонів корон. Правительство числить ся з тим, що четверта часть сих залеглостий буде вже стрчена.

Церковні справи на Буковинї.

Чернівці. Православні москвофіли і Румуни устроїли вчера збори, на котрих ухвалили резолюцию проти Русинів, які зажадали поділу епархії на руску і румуньску. Рівночасно висказано архиепископови Ренті до-віре, почім учасники удали ся перед архиепископску палату, де уладжено овацию.

Англїйско-турецке напруженє.

Льондон. „Daily Mail" доносить, що має відбути ся демонстрация англїйскої фльоти проти Туреччини в формі обсадженя одного з островів на Егейскім мори. Той сам дневник доносить, що опір Туреччини треба приписати тайному попиранню Порти Нїмеччиною.

З'їзд монархів.

Берлїн. Заповідають, що у вересни наступить стріча короля Едварда з цїсарем Вільгельмом в Дармштадї. Є се на разї лише комбінация, однак місце з'їзду вказує, що імовірно і цар — залежно від внутрішних відносин — готов взяти участь в тім з'їздї.

Франция.

Париж. Полїция не страхає ся подій, заповіджених на день 1. мая і зарядила все в цїли удержаня порядку. Полїция думає, що в маєвім сьвятї возьме участь найбільше 100.000 робітників, з чого 60.000 не є революцийно настроєні. Полїция рішила ся здусити всякі розруси в тій цїли має до розпорядимости 40.000 війска і не допустить до торжественних походів анї до нїяких численнїйших зборів.

Париж. Вчера переведено ревізию в льокали „Робітничої конференциї", в редакциї дневика „La Croix" і у кількох осіб з роялїстичного сторонництва. Правительство має мати в руках докази, що сторонництва ворожі републїцї приготовляють ся від довшого часу, щоб визискати день 1. мая для своїх виборчих цїлий. — Переведено також ревізию в редакциї дневника „Le Pelerin". Начальний редактор дневника „La Croix" запротестував проти ревізиї і заявив, що повідомить про ню „Синдикат праси". Судовий комісар припоручив урядникам, щоби задержали в тайнї виславд ревізиї.

НОВИНКИ.

— **Пригадує ся,** що віче львівских Русинів в справі виборчої реформи відбуде ся завтра (неділя) дня 29. с. м. о год. 7. вечером в сали Данка при ул. Шайнохи (бічна Сикстуской). Комітет просить о як найчисленнїйшу участь.

— **До робіт в Прусах** треба зараз: 3000 людий до копалень та цеголень. Зголошувати ся треба до руского бюра в Найберуї (до п. Стефановича). Остерігає ся перед иншими бюрами, як в Мисловицях, Осьвенцїмі і т. п. та їх агентами.

— **Спинюванє вічевого руху.** Пишуть нам з Бучача: Як наші адміністрацийні власти не перебирають в средствах, щоби давити вічевий рух по селах, сьвідчать найлїпше найсьвіжші події в Порхові, селї бучацкого повіта. Наперед дав староста людям, що вислали поданє, певну надію на дозволенє віча, а в послїдній хвили заказав, подаючи причину, мов на глум, сотки раз повторювану, що мовляв в околици панують заворушеня. Довірочні збори знов заборонили жандарми і розігнали в провокуючий спосіб зібраний народ. Взагалї бута жандармска в селї не знає границь. Вони допускають ся найбільших безправств, чуючи за собою добрі плечі. Люди із слїзми в очах розходили ся в тім слушнім пересьвідченю, що для хлопа нема иншого права, як платити податки і робити на других. — *Очевидець.*

— **В карній справі против громадян з Лядского** став ся акт обжалованя з нинїшним днем правосильний; жаден з обжалованих не вносив супротиву, щоби справи не проволїкати. День розправи буде визначений сими днями. До оборони зголосило ся чотирох адвокатів, між ними і посол д-р Олесницкий зі Стрия, котрий мав уже нинї виїхати до Станиславова задля перечитання актів і поставленя внесень оборони.

— **Демонстрация буковиньских москвофілів против поділу православної буковиньской днєцезиї на руску й румуньску.** Як відомо, недавно була у цїсаря депутация буковиньских Русинів під проводом посла Миколи Василька з просьбою о роздїл буков. днєцезиї на румуньску і руску, бо румуньский шовінїзм церковної управи під проводом нинїшного митрополита Ренти рускому народови вже просто дихати не дає. Цїсар відповів, що накаже справу розглянути. Супротив сего онодги відбули ся в Чернівцях рівночасно два збори: Румунів і москвофілів (сих під проводом бувшого москвофільского посла Гакмана), а по зборах пішли одні й другі до митрополита Ренти і устроїли єму овацию, а відтак до президента краю д-ра Бляйлєбена, з заявою протесту против рускої депутациї до цїсаря, бо о справі мав би рішати церковний конгрес (на котрім, очивидно, Русини, були би змайоризовані Румунами). Д-р Бляйлєбен відповів дипльомагично, що згідну заяву Румунів і москвофілів перешле до Відня, але застеріг ся, що в сій справі рішають висші круги. Зрада справи руского народу москвофілами в сім випадку не перша (ось недавно они при виборі посла солїдарно голосували на Румуна Ончула, а не на Русина) і певно не послїдна.

— **Безличне нехтованє рускої народности.** В 67-ім ч. Gazet-и Iwowsk-ої оголосив видїл повітової ради в Добромилю конкурс на посаду окружного лїкаря в Новім селї. Між услівями поставлено на перше місце, що

РУСИНИ! Домагайте ся всюди туток паперців „ЗОРЯ" оподаткованих в 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись „Зоря" для відрізненя від инших наслідовань. Ціна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

БРАТЯ ЕЛЬСТЕР
Львів, Охоронок ч. 9
305 10—12

кандидат мусить мати право австрийского горожаньства і бути польскої народности. Се новий примір, до якого безправства супротив рускої народности посуваються деякі польскі „бецирки“ під патронатом шляхотско-вшехпольских верховодів. Ми вже не при одній подібній нагоді виказували, що ставленє таких условій в конкурсї на посаду для публичного функціонаря є не лише варварске, але й незгідне з законами, тому тепер звертаємо лише увагу краєвого виділу яко зверхної власти на сей шовінїстичний вибрик повітового виділу, тим більше куріозний, що добромильский повіт майже чисто руский. Попри тім сеї справи не повинні забути рускі посли і при відповідній нагоді запротестувати, де треба, щоби вже тепер примінювано до Русинів якісь вимкові закони. Богу дякувати ще не живемо у „wyodrębnionej Galicyi“. Вже то взагалї гарні відносини панують в тім добромильскім „бецирку“, до котрого маршалок, п. Тишковский (з роду Русин), зовсім не мішає ся, полишаючи повну свободу дїлания вицемаршалкови Корвінови, дїдичеви з Юречкови, загорілому вшехполякови і завзятому русиноїдови. Дивно лише, що до добромильскої ради повітової належать яко члени два съвященики Русини і вони не старають ся якось спинити п. Корвіна у его вшехпольскій господарщї.

— **З Тернопільщини** пишуть нам: Від півтора року осїв в селї Забойках, тернопільского повіта, експозит латиньскої парохії кс. Павло Сурмач, родовитий Мазур. Громаду замешкують в переважнім числї латинники; Русини становлять в нїй ледви третину і їх то кс. Сурмач не може стравити. В кілька місяців по его приїздї мали відбути ся вибори до ради громадскої. Під виливом агітаций кс. Сурмача і самого пароха кс. Шамоти з Кізлова, Поляки постановили недопустити Русинів зовсїм до громадскої ради. І справдї при виборах ужито всяких безправств (навіть небіщики голосували!), так що радними вийшли самі Поляки. Русини внесли протест, а при розслїді протесту доказали Полякам всякі надужитя, наслїдком чого заряджено нові вибори. Тепер Русини зорганїзувались против кліки кс. Сурмача; а що при виборах був комісар із староства, то в результатї вийшли знов до громадскої ради, навіть числом о 4 збільшеним, як в попередних лїтах. Се страшно розлютило кс. Сурмача. Підчас самого голосованя, коли „вєрні“ доносили єму про упадок его акций, кс. Сурмач бігав по хатах і наганяв своїх парохіян до ратованя ситуаций, але надармо. Відтак примірний сей „душпастир“ почав переслїдувати неслухняних, бо зараз першої неділї по виборах проповідь була посьвячена „здрайцом“, значить, тим латинникам, що відважились дати голос на Русина. Не менше могла-б сказать сповідальниця. Як можна було надїятись, підбунтовані кс. Сурмачем латинники внесли против вибору протест, а що задля своєї безпідставности той протест не мав успіху, кс. Сурмач їздив з депутациєю то до Тарнополя то до Львова, щоби вибори конче звалити. Та не досить на тім. Кс. Сурмач постарав ся о те, що на дотеперішного начальника громади [Русина] насїла жандармерия, аби его знеохотити і приневолити до зложеня вийтівства в руки одного з поплечників ксьондза. Начальник мусїв терпіти на кождім кроцї докори, зневаги та погрози. Загально звісний факт, як то вахмайстер жандармерий з Ходачкова великого, Левкович, своїм поведенєм так перестрашив в хатї начальника громади, его жінку та дїти, що одно з них до кількох днїв померло, а жінка ще доси чує ся нездорова. Вийт зніс все те терпеливо, не роблячи нїякого ужитку. Рівночасно не забули про него і поплечники кс. Сурмача, бо доносили на вийта раз-враз до староства, повітової ради та до суду, однак безуспішно. Ціль тої нагінки вигнав сам кс. Сурмач; сказавши раз до него: — „Dobrym jesteś wójtem, tylko masz jeden błąd — jesteś Rusinem. Chociaż wszystko prowadzisz dobrze, ale czekaj, czekaj, ja cię muszę złapać, a wtenczas bądź zdrów!“ Десь в половинї лютого с. р. вернув зі Львова неуздрадненний протест, внесений Поляками проти вибору Русинів, і нова громадска рада вибрала начальником того самого, що доси, чесного господаря Василя Марияща, Русина, котрий майже два роки вів провід у громадї по уступившім вийтї Поляку, котрого усунено задля непорядків в громадскій касї. Зараз по виборі приступив до нового вийта najzaufańszy z zaufanych ks. Surmacza і сказав: „Czekaj, wiszaliśmy psy na tobie, ale teraz będziemy w dwójnasób, dowójtujesz ty się czegoś!“ Нїчо дивного, повторив лише то, чого научив ся від кс. Сурмача. А тепер ще кілька слів більше, як то „sługa Chrystusowy“ заходить ся ревно около відбудованя Польщі на „kresach.“ За мало для него ширити безмежну ненависть до Русинів, він використовує найменшу нагоду, яка веде до спольщеня Русинів. Хрестить пр. дїти родичів мішаної народности і втягає їх до своїх метрик. Коли оден із селян, Павло Стойко, сказав „ревному“ душпастиреви, що без его відомости охрещено его литину в костелї [бо він їздив тодї до лїса] і просив кс. Сурмача, щоби відослав метрику охрещеної дитини до руского парохіяльного уряду в Ходачкові великім, одержав таку відповідь: „to już przepadło, teraz metryki już nie wydam.“ Крім того злаяв кс. Сурмач его послїдними словами. Тому самому Стойкови сказав кс. Сурмач перед вінчанєм: „Dam ci ślub, jeżeli przejdziesz na polskie.“ Завдяки роботї того польонїзатора богато Русинок, недавно повінчаних з Поляками, ходять тепер лише до костела, а церков чимраз більше зачинає сьвітити пусткою. Також і дїтий чимраз менше в церкві, а чимраз більше їх в костелї. За виливом кс. Сурмача вже кілька родин мішаного подружя перейшло формально на латиньский обряд, а кілька нових вже лагодить ся, бо внесли подания до староства. Ходячи з кропилом по хатах після Нового року, а придибавши кого з руской народности в хатї, де жили Поляки, мовляв: „Czemuż on (або ona) nie przeszedł na polskie, przecież jest was tutaj więcej Polaków, powinniście go (або ją) pociągnąć za sobą“ і т. п. Хорі жінки Русинки, що не мають своїх коний, щоби привезти собі свого съвященика з Ходачкова великого, сповідають ся у кс. Сурмача, котрий так вже використовує сю нагоду, що жінки подужавши, ходять лише до костела, омииаючи свою церкву. Раз стало ся таке, що Русин М. ідучи до церкви, казав своїй жінцї не йти до костела, але лишити ся дома, бо так вимагала потреба. Незабаром знає о тім вже кс. Сурмач, ба, вже й жандарм в селї є та інтерпелює вийта, що за бунти в селї і чому він не доносить о тім до властий, а одержавши відповідь заперечуючу, заявив, що має розслїдити справу з селянином М. Отсе лише деякі приміри з дїяльности кс. Сурмача за півтора року в селї, де Русини є в меншости. Мимохіть насуваєсь питанє, що стане ся з Русинами в Забойках за 5 або 10 лїт, коли вже тепер таке дїє ся, і коли підчас недавної польскої місиї більша половина Русинів передовсїм женщини, сповідали ся і причащали ся в костелї! Вправдї громадяне Русини вже від двох лїт заходять ся у властий, щоби мати свого съвященика на місци, зобовязуючись навіть уухвалою громадскої ради доплачувати річно 200 К на удержанє съвященика; та щож? Пишуть, їздять до Тернополя, то до Львова, наражають ся на кошти й труди, а всюди збувають їх коротко: „Будете мати съвященика, а впрочім там прийде до вас на письмі“. Годї, вже то польскі духовні власти лїпше дбають о свої душі, бо ті не їздили, анї не ходили, лише написали просьбу, польский парох кс. Шамота з Кізлова потвердив і за кілька місяців до Забойок прибув кс. Сурмач. Русинів тимчасом віддано спокійно на поталу польонїзаций. — *Члени читальнї „Просьвіти“ в Забойках.*

— **Друге віче учительске** відбуло ся в Копичинцях дня 8. с. м. при участи около 50 осіб з кругів учительских і кількох з селянства. По звітї з дїяльности организацийного комітету референувала п. А. Борковска на тему о єдности і солїдарности і поставила резолюцию на вибір полюбовного суду до справ приватних товариских непорозумінь. Відтак референував т. Павло Гуменюк о регуляції учительской платнї, о реформі службової прагматики, народного шкільництва і учительских семінарів, а на останку т. Стадник: о делєгатах учительских до окружних рад шкільних. Віче ухвалило між иншими отсї резолюції: а) Віче домагає ся основної регуляції учительской платнї до висоти трех найнизших ранг поборів урядників державних, відповідних до тих ранг додатків пятилїтних і відповідного тим рангам заосмотреня вдів і сиріт по учителях; б) заведеня явної кваліфікаций; в) вибору комісиї з поміж учительства до справ дисциплїнарних; г) вибору шкільних інспекторів з кругів учительства на шість лїт; д) знесеня институций шкільних рад місцевих, а прилученя фондів престацийних до фонду шкільного краєвого, з котрого управителї шкіл побирали би їх в квартальних ратах з гори в податковім урядї; е) знесеня §. 9. о переношеню зі зглядів службових; ж) зміни регуляміну о відвічальности управителя за иншї заняті при школї сили в тім дусї, щоби кождий учитель за себе відповідав. Віче домагає ся знесеня шкільних типів, а заведеня однакового статусу шкіл народних по селах і містах. Віче домагає ся знесеня науки доповняючої, а заведеня двох по 4 роки треваючих курсів науки щоденної. По укінченю чотирох лїт науки читаня і писаня кождому ученикови повинен бути вільний вступ до середних шкіл. Віче домагає ся знесеня приготовляючого курсу в учительских семінариях а полученя шкіл виділових з семінариєю, в значінню курсу низшого; на висшім курсї отворення 5-ого року і обовязковой науки язика французского, а надобовязковой язика англїйского. Віче заявило ся за безпосереднім, рівним, загальним і тайним правом виборчим. Віче высказало обуренє управителеви школи з Хоросткова п. Лєсковацкому за те, що в день віча, аби унеможливити учителям з Хоросткова взяти участь у вічу, запорядив на той час конференцию. Віче ухвалило вотум недовіря дотеперішному делєгатови до ради окружної п. А. Ференцому. Відтак вибрано комітет организацийний для веденя дальшої акциї организацийної. — За комітет *Павло Гуменюк.*

— **Страйк** рільних робітників в бучацкім повітї треває дальше. По великодних сьвятах, згадано по вічу в Яргорові застрайкували ще слїдуючі села: Тростянець, Яргорів, Межигірє, Баранів, Синьків та Товстобаби і Кінчики підгаєцкого повіта. Взагалї страйк ширить ся щораз більше на граници повітів бучацкого, товмацкого і підгаєцкого. Посесори і дїдичі хочуть вже підвисшити платню, але дуже мало — на що, розуміє ся, заробники анї фориалї пристати не можуть. Тож далї обходять худобу по дворах батярі з Монастириск або Чєгя, котрі самі окомани привозять. Ті батярі беруть денно 3—5 К наперед і вікт, але порядний. В Задарові примірром пили вони на снїданє каву, бо — кажуть — „ми так само хочемо їсти як жандарі“. Звичайно рідко котрий махабуда нибуде одень день в дворі: непризвичаєний до працї зараз по обіді пішки з села утїкає. Страйк потрохи зачали псувати (передовсїм Яргорівским) латинники з Хоросцятина, ну і жандарі, котрі, як в Задарові, самі худобу поять і т. д. До Яргорова спровадив вчера посесор хрунів з Деляви товмацкого повіта. Наразї прийшло до згоди лише в Задарові і Красієві (фільварок Задарів). Именно погодили ся фориалї. При їх згоді з повномочником посесорів Гросмана і Валя в канцелярії громадскій в присутности вийта інтервенїювали д-р Мозлєр і Назарук з Бучача. Фориалї рішили залишити страйк під слїдуючими условями: платня їх має виносити 40 злр. на рік, 11 кирців чільного збіжа ординарії на вагу (13 кирців на міру), 8 фір палива з приставом, кавалок городу (чверть морга) і 2 штуки худоби на випас на лїто. Повномочник пристав на ті услівя і в понедїлок рано 7 фориалів вернули до служби. Других 7 засуджених разом з тамтими на 14 днів арешту секретарем староства Новотним, сидять вже по приказу старости в Монастирисках. Думав староста, що коли лише одну половину фориалів замкне, то друга зараз напудить ся тай піде за будь що до роботи. Але ошукав ся. Фориалї котрі лишили ся на вольній стопі, вернули вправдї до служби, але аж коли посесори підвисшили їм платню разом на близько 45 зр. для кождого на рік! Згода наступила в неділю 22. с. м. Того самого дня мало відбути ся віче в Красієві, але що люди повідомлені заздалегідь про заказ старости не зійшли ся, тому не пробував нїхто навіть довірочних зборів уладити. Мимо того приїхав до села ще досьвіта того дня комісар староства Маковєцкі, аби розвязати евентуальні довірочні збори, прийшла надто одна компанія 24. п. піхоти з капітаном на чолї і 12 жандармів з ротмайстром. Цїлий день звивали ся жандарі по селї і розганяли людий, де лиш кількох зійшло ся. Мимо того, що кождої днини перетягає військо через страйкуючі села, дальше, що жандармерия заховує ся дуже провокуюче (впадає до хат сьвідомійших селян без причини, на улици не дають нїкому розмовляти і т. д.), мимо того всего, нарід тримає ся дуже супокійно і спокою зовсїм не нарушив. Також віча, скликані на 22. с. м. до Рїпинець, Коропця і Порхови, бучацкий староста заказав з причини „обави заключеня спокою публїчнего з поводу остатнїх розрухуф в Лядзкем“. В Порхові розігнали жандарі навіть довірочні збори через то, що одна баба котру 6 жандарів обступило, зі страху з помежи них утїкла, не знаючи, чого від неї хотять, та з обави (дурний бабский розум!), аби єї не арештували. Се вистарчило для жандарів твердити, що баба картки не мала — в дїйсности картку мала! — і на тій підставі вони збори розігнали. — *К.*

— **З Жовкви** пишуть нам: Наш любий Михальчук, не могучи діждати ся віча в Жовквї, щоби викликати там нову авантуру і накинутись з лайкою на ненависних єму „Українців“, урядив сам собі таки в своїм селї своє специяльне кацапске „віче“ у Великодний понелїлок, і то на цвинтари. Коли того дня по полудни зібрали ся люди на цвинтари на поминальнім богослуженю, прийшов там і Михальчук в московскій „шляпі“ на голові та з пакою „Галичанинъ-ів“ під пахою, сїв на гробі пок. свого вітця і почав остентативно читати „русскую“ газету, не зважаючи на те, що съвященик в ризах церковних відправляв коло него поминальне богослуженє, а зібрані люди молили ся. Було під той час на цвинтари також кількох учеників, що приїхали до родичів на сьвята. Один з них приступив до Михальчука і в чемний спосіб звернув его увагу, що се не місце і не час до читаня „Галичанинъ-а“. Сам вид ученика „українськоі“ школи викликав у Михальчука роз'яренє. Він накинув ся на дитину простаковатою лайкою, витикав ученикови, що він не знає „русскої“ істориї., що він, Михальчук, провчить его, ученика, розуму і подасть его в „газети“. Ей, господине Михальчук, дайте спокій з вашими „газетами“ і не страхайте ними нїкого, бо писанє до газет, то не ваш фах. В вашій громадї переховують ся на памятку ваші власноручні листи, а з них показує ся, що ви дуже слабі в пері. Не накидайте ся також ученикам-Русинам висших шкіл на учителя рускої істориї, бо ви о тій істориї і понятя не маєте. Ви, — як самі признаєте у вашій житєписи з калєндарі „Отчества“ — ходили до школи всего дві зимі. Подбайте лїпше про те, щоби тої істориї научили ся ваші рідні дїти, а ви — на сором — шлете їх до польских людових шкіл у Львові. Вкінци Михальчук, щоби упокорити бідного ученика, крикнув до него голосно на цвинтари: „Ти дїду, ти вигодований з жебрачої торби“. Ні, господине! Хлопчина вихований тяжкою працею свого батька-ремісника. А колиб навіть і так було, то тим більша честь рускій дитинї, що вийшовши з крайно бідної родини зарібничої, власними силами і власною працею добиває ся хлїба і буде колись пожиточним членом рускої суспільности, підчас коли ви були і зістанете їй завадою. — *Д. Р. К—ч.*

— **Шо коштувала росийска позичка.** Англїйский дневник Tribune доносить, що росийске правительство заплатило деяким заграничним газетам 7 мілїонів франків за те, щоб не агітували против позички і не перешкаджали правительству в переведеню сего дїла.

— **З дороги до Канади.** На головнім двірци у Львові арештовано в третє за кілька послїдних днїв селян, що еміґрували до Канади, хотяй не мали при собі відповідних документів. Арештовано самих молодих людий: Тимка Стасишина, Василя Марцишова, Івана Бачиньского, Андрія Скіру і Миколу Матковича, що походять з теребовельского та бучацкого повіта.

— **Напад на банк.** Варшавскі часописи ось-як описують напад на льокаль IV. товариства взаїмного кредиту у Варшаві, довершений дня 24. с. м. Двері институції замикають ся все на ланцух. Про се знали рабівники, бо зібравши ся на сходах, дожидали хвилї, коли отворено двері якомусь інтересантови і тодї силоміць вдерли ся до середини. Тут з добутими револьверами обставили всї виходи і розсипали ся по всїх комнатах: двох д стало ся до кабінету директора, двох до загальної бюрової салї, а трех до каси. Урядників бюра остережено, щоби під загрозою смерти не рухали ся з місць. Всеж таки трех урядників схопило ся з місця і вибігши на балькон, почало кликати о поміч. Все було без успіху; кільканайцятьох людий, що переходили улицею, напав такий страх, що кинули ся в розтїч. Тимчасом рабівники справили ся в одній хвили. Кинувши ся з револьверами на касу, забрали з неї всю готівку і втїкли. Рабівники, як обчислено, забрали 5200 рублїв. Котрийсь з утїкаючих прохожих заалярмував поліцию, котра вправдї не поспішила на поміч, але засїлась на рабівників на рогах улиць. Завдяки сему на розї улиць Мазовецкої та Ериваньскої зловлено одного напасника, але крім бровнїнга не найдено при нїм більше нїчого. Другого хотїв придержати огородник в Саскім огородї, однак рабівник загрозив вистрілом з револьвера. Зловлений пташок сказав на поліциї, що зове ся Юлїян Плоский і є сином сторожа з цвинтаря.

— **По катастрофі у Сан Франціско.** Як доносять з Америки, визначнїйші горожане збуреного землетрясенєм Сан-Франціска зібрали ся на нараду, на котрій ухвалили відбудовати місто так, щоби було одним з найкрасших міст на сьвітї. Грошї на те дають рїжні капіталїсти. Однак немов для остороги для завзятих людий зараз найблизшої ночи дало ся чути нове землетрясенє, що було досить сильне і тревало добру мінуту. Все, що не за першим землетрясенєм знищене, розсипало ся тепер. Але неустрашимі люди будуть ставити нове місто таки на тім самім місци.

— **Що сталось з Гапоном.** До англїйских дневників доносять з Петербурга, що потверджують ся вісти, що Гапона повішено дня 10. с. м. і то з рук революцийного робітничого комітету. Сей комітет, довідавши ся, що Гапон є правительственним шпіґуном і аґентом, запросив его до одної віллї за містом. Не прочуваючи, що его дожидає, Гапон прибув на означене місце, але тут комітет, зложений з 4 людий, поставив его сейчас перед суд. Позаяк Гапон не міг заперечити замітів, які підношено супротив него, комітет засудив его на смерть і brevi manu повісив. — Инша вість подає ту справу трохи инакше. Именно до Берлина телєграфують з Петербурга в формі чутки, що недалеко міста найдено в рові страшно покалїченого трупа Гапона. Найдено при нїм 100 рублїв, отже убийства не довершено для грабежи. — Після ще иншої чутки, Гапон має находити ся у Валдайскім монастири. — Рівночасно з тим ходить чутка, що на станції варшавско-петербурской зелїзниці Килпино найдено тїло Гапона. Здогадують ся, що Гапона убито підступом. — Супротив того всего англїйский Daily Mail доносить, що Гапон таки живе і укриває ся у Фінляндиї.

— **Справа генерала Штесля.** Петербурскі дневники доносять, що слїдство против ген. Штесля по причині капітуляциї Порт-Артура ствердило такі факти. Дня 19. грудня ст. ст. або 1. сїчня рано ген. Штесель віддає Японцям дуже важні позициї без борби, наслїдком чого цїле т. зв. старе місто дістало ся в руки ворогів. Вечером 1. сїчня оповіщено приказ ген. Штесля, щоби занехати пальбу з гармат супроти переговорів о капітуляцию Порт-Артура. Условій капітуляциї не оголошено і зміст тих условій подано до відомости командантам поодиноких віддїлів аж по відданю фортів і батерий в руки Японців. Дня 29. грудня ст. ст. підчас остатної наради 17 командантів поодиноких віддїлів армії заявило ся против капітуляциї, а лише 4 було за капітуляцией. Генерали покликували ся на факт, що мають ще на цїлий місяць провіянтів і що артилєрия має ще на цїлий місяць амуніциї. Ген. Штесель мовчав супроти таких информаций, а его помічник ген. Фок не давав нїяких пояснень, анї нїякої відповіди, лише уперто мовчав. Характеристичне також, що урядовий протокол з того засїдання з дня 29. грудня пропав без слїду і не можна его віднайти.

— **Дорогий злодїй.** Незвичайний випадок доплати з публичних фондів до злодїйскої справи счинив ся у Львові і скінчив ся сими днями аж по 6-лїтних короводах. Було се ось-як: В 1900. р. львівска поліция придержала злодія, що украв комусь коня з візком. Злодія відставлено до карного суду, а коня та візок переказано комісариятови в тимчасову опіку, поки не зголосить ся властитель. Комісарият віддав коня і візок під нагляд міському лупієви, п. Зіглеви. Однак на диво, властитель не зголосив ся по нинїшний день. По десятьох місяцях суд звелїв коня і візок продати, що й стало ся, але квота, осягнена з продажі, далеко відбігла від коштів удержаня, які поліцвідував собі лупій. Розпочав ся запутаний юридичний спір о се, хто має заплатити 305 кор. 40 с., які ще належали ся лупієви. Дотичний акт виріс в спорий том і кілька разів мандрував зі Львова до міністерства справедливости у Відни. Остаточно сими днями надійшло до львівского магістрату повідомленє, що претенсию міского лупія заспокоєно з фондів етату справедливости. Отже міністерство справедливости готівкою мусїло доплатити ще до того, що становило corpus delicti злодія.

Дрібні вісти. Черновецка міска рада ухвалила затягнути в буковинськім краєвім банку позичку в квоті сімох мілїонів корон на інвестиционні цїли.

— В Черешнї під Львовом коваль Василь Харків убив 25. с. м. парубка Івана Пощелятого.

— Дня 24. с. м. відбуло ся в церкві катедральній в Станиславові вінчанє п. Михайла Турневича, п. к. [illegible]

...ництва спарбу в Самборі, з п-ом Теодозієм Жилінським, ...ньким Пп. Брилінським і Гуравських і сс. пп. про Івана Яхна, п. п. професора і радника ...ського в Станиславові.

До буршацьких патріотів! Ві второк дня 1. мая о годині 11. рано відбуде ся в салі дому читальняного в Бурштині нарочне збіже в справі реформи виборчої.

Пожарні філії заложено „Сокіл“ засновано в Мрилцях (пов. Жидачів) і в Залесях (пов. Бібрка). Намісництво вже затвердило статут.

Конкурс.

Видїл Товариства „Руска Бесїда“ у Львові оголошує отсим конкурс на посаду директора Народного театру.

Поданя належить вносити до 15. мая 1906 (включно). Всяких потрібних інформацій уділяє Видїл Товариства в кожду пятницю в годинах від 6—8 вечером в своїм льокали, Ринок ч. 10. І. п.

Видїл тов. „Руска Бесїда.“

Календарі Нині: Трохима (лат.: Віталіса); **завтра:** Ірини (лат.: Петра); **позавтра:** Симеона (лат.: Катарини.

Репертуар рускоґо театру (тепер в Тернополи в салі Міщаньского Братства). — В неділю дня 29 цьвітня „Нещасне кохання“ образ драматичний в 5 дїях зі сьпівами і танцями. — Ві второк дня 1 мая с. р. „Чорномор'є“ комічна опера в 3 дїях, музика М. Лисенка. — В четвер дня 3 мая „Суєта“ найновійша комедия в 3 дїях Карпенка-Карого. — В суботу дня 5 мая „Жиди“ штука в 4 дїях Чірікова, переклад П. Стадника. Написана на тлї жидівских погромів в Росиї. — Білєти можна замовляти від тепер в Народній Торговли.

В Colosseum від 15 до 30. цьвітня. Нова сенсацийна програма. Сто образків з российскої революції. В неділї і сьвята по 2 представленя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти. Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 8—6. — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні звич. за згодошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

П. Т. Сим повідомляєм, що нашого досьвідченого подорожуючого урядника, п. СТАНИСЛАВА МАКАРЕВИЧА, вислалисьмо в повіти: Підгайці і Бучач і уповажнили тогож заключувати для нас житєві обезпеченя. — „ALLIANZ“, генеральна аґенция у Львові.
424 3—3

ПОДЯКА.

Впов. П. Д-рови Д. Стахурі, адвокатови в Самборі, за безінтересовну оборону на 3. термінї в самбірскім ц. к. Судї мсне і тов. обвинених ц. к. прокураторією за скликане довірочних вборів в Опаці по забороненім вічу складаю сею дорогою в імени моїм і моїх тов. приязнодну подяку і щиросрдне „Спасибіг“.

Опака дня 26 (4) 1906.

о. Ст. Книшк.

ПОДЯКА.

Підписані складають отсим Високоповажаному д-рови Данилови Стахурі, здв. в Самборі, найсердечнїйшу подяку за безінтересовну оборону при розправі, яву підписані мали на донесене жандармериї о ніби-то противаконне уряджене довірочних вборів в Опаці місто забороненого віча, а з якої вийшли вовсїм увільнені. — Сьвящ. *С. Книшк*, сьвящ. *В. Ардан* в Опаки, *Мих. Ворон* з Опаки, сьвящ. *Я. Яхно* з Заліття. 442 1-1

Надіслане.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

П. Лїнґньский

емер. надрадник судовий в Сокалї приймє зараз рутинованого конципієнта. 6—6
169

Бюро будівляне
Теодора Мельничука
в Ярославі

приймає до виконання **плянів і коштосписи церков** ваплиць, плебавій, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 20 6 10-15

Інгалятория д-ра Буллінґа
в Станиславові

уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенгаль, Зальцбрун і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїченя носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, спеціялїст від згаданих недуг. 293

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до перехованя цїнні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституцій так звані

ДЕПОЗИТА СХОВНОВІ
(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджена.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 374

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивариво і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Сын
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіверн, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Тижневе справозданє торговельної палати ві Львові за час від 15/4 до 29/4 1906. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·15 до 8·30 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·70 до 5·90 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·75 до 7·20, а пастівний 6·20 до 6·50, *овес* оброчний 6·90 до 7·20, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·50 до 10·—, пастівний 6·75 до 7·—, *вика* 8·50 до 9·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·40 до 6·70, *ріпак* 13·— до 13·25, *льнянка* —·— до —·—, *насінє льняне* 10·80 до 11·—, *насінє конопляне* 9.25 до 9·50, *хміль* (за 50 кільо) 32·50 до 42·50, *нафта* звичайна 17·— до 18·—, сальсонова 19·— до 20·50, *конюшина* червона 40·— до 50·—, біла 40·— до 55·—, шведска 75·— до 90·—, *тимотка* 22·— до 26·—, *Спірітус* loco за 10.000 лїтрів 33·— до 33·25.

Курс Львівский

з дня 28 н. ст. цьвітня 1906.

	Плат.	Жад.
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	569 —	578 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	195 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Земїв. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Земїв. Львів.-Чернов. Ясен по 200 зр.	582 —	588 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 60	101 30
» » » 4% 60 л. по 200 кор.	98 50	99 20
» краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 30	102 —
» 4% а. в. льос. в 57 л.	98 40	99 60
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 70	— —
» » 4% льос. в 41½ л.	99 60	— —
» » 4% льос. в 56 л.	98 90	99 60
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 50	100 20
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 60	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	— —	— —
» » » 4½% (III. см.)	101 20	101 90
» » » 4% (IV. ем.)	99 —	99 70
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 10	99 80
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 70	98 40
» » 4½% 4-ої емісиї.	100 60	101 30
Льосы:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	91 —	97 —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	50 —	252 —
100 Рублїв паперових	51 25	252 75
100 марок нїмецких	117 30	117 80

Не ждіть,

аж буде за пізно, але держіть все дома Флюїд Фелляра з ростинної есенциї в маркою „ElsaFluid“ яко средство на всякі недуги. Флюїд Фелляра дїлає швидко і певно при гостцевих і ревматичних болях, ломанню в членах, кольцї, корчах, болях рук, ніг і зубів, болях хребта, мязів і нервів, пострілї, звихненях, інфлюенциї, міґренї і т. п., усуває ослабленє, утому, запаленя, брак віддиху, бите серця, прогання горячку, нашель, хрипку, первозність, болї в шиї, ґтеґму, брак апетиту, млївість, наклін до блювоти. 12 малих або 6 подвійних фляшок коштує 5 К оплатно, 24 малих або 12 подвійних 8 К 60 с., 48 малих або 24 подвійних 16 К оплатно у фабриканта: Е. Ф. ФЕЛЛЄРА, аптикаря в Стубіци, площа Ельви, ч. 129 (Хорватия). — Треба вистерігати ся перед наслїдуваними. — Поручає ся замовити рівночасно розвільняючі рабарбарові пігулки Фелляра з маркою „Elsa Pillen“, 6 пуделок за 4 К, бо діляють 277 [10] знаменито при недомаганях жолудка, затканю, згазї, відбиваню і т. п. 1—?

Іспитований дяк, розумїючрй нотний сьпів гляда посади. Зголошеня у Павла Мусій в Варяжи.
425 3—3

Уряд парохіяльний в Сновичу пошукує дяка жонатого з добрим голосом. 421 3—3

ПІВЕЦЬ церковний іспитований з добрими свідоцтвами вміючий запровадити хор і управляти крамницею, глядає посади. Зголошеня: Павло Вучиньскей, Скнилів, п. Красне [дворець].
432 1—3

Піддячий з добрим і теноровим голосом і похвальними свідоцтвами, глядає посади. Близші відомости подає: Петро Шонєйда в Слободї волотій. 437 1—3

Дяк іспитований з середним голосом, може управляти невеличким хором, маючий практику в крамарстві, жонатий, шукає посади. Зголошеня: Стефан Ганицкий в Рудні п. Зимна вода.
438 1—3

Семинарист шукає лекциї на провінциї, на час від 1. липня до 1 вересня. Приготовить до ґімназиї, семинарії а також може розпочати приготовленя до семинарияльної матури. Зголошеня: „Семинарист“ ч. дев. 89 в дня 27/II. 1906 poste restante, Залїщики. 436 1—3

Адвокат на провінциї пошукує рутинованого до оборон карних і контрактів депендента. Близша відомість в Адміністрациї „Діла“. 400 6—6

Помічника відповідно обрахованого глядає торговля корінних товарів Івана Бориса в Перемишли.
430 3—3

Мешканє з харчем до винайму. Приймає ся столівників. Цїна після вимагань. Скарбківска, 35, І. п.
441 1—5

Потребую мужчину до ведена торговельних книг і кас. Запорука в готівці пожадана. Винагорода після умови. Ф. Оліярник, торговля річий церковних, Львів, ул. Театральна ч. 20. 433 1—3

Прийму двох хлопців до вишколеня в бронзівництві. Вік скінчених 15 лїт, народна школа з добрим успіхом, на час трох лїт. З виїмком убраня і належитости записної в магістратї (10 ґорон) не потреоує нїчо більше мати. Ф. Оліярник, торговля річий церковних у Львові, ул. Театральна ч. 20. 434 1—3

Фізикально-дієтична лїчниця
Д-ра ТАРНАВСКОГО
в Косові
(зел. станция Заболотів)

створена від 1. мая до вінця жовтня. Нова взірцева купіль і ґімнастичне заля. 1—5
441

Дешеве чеське
ПЇРЄ НА ПОСТІЛЬ

5 кґ.: сьвіжо дерте К 8·60, лїпше К 12 біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сьніг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або вворот за оплаченим порта допускають ся.

BENEDIKT SACHSEL Lobes 157
320 почта Шільно, Чехи. 5—8

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших паперїв як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Ґлядстонські поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

ЛОПУШНА н. С. БУКОВИНА

місцевість купелева в горах серед гарних смерекових лїсів. Купелї в ріці або в ванни, сонячні або в піску. Парк, Lawn tenis витїдні стежки до проходів по окольичних горах. Почта в місци; станция желїзница Межиброди 4 км. Підводи на жадане. Покої в обстановою і постелию. Ресторан християньский, сала до танців, більярд, часописи рускі і нїмецкі.

В сезони купелевім від 1/7 до 31/8 музика.

Проспекта розсилає напад дбр бар. Ю. Васильна в Бергометї н. С. або Зарядї купелевий в Лопушнї. 372 3—3

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) ренти вдовам, зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дітий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя,

Перший віддїл, *обезпеченє рент,* запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії,* які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих писем Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Під весняні посїви
есть
жужлева мучка Томаса
знак — зьвізда
найлїпшим і найдешевшим
ФОСФОРОВИМ НАВОЗОМ.

Примінена на весну під ростини:
колосові, окопові, пашні, ярини
і на вогкі луки приносить найбільші плоди. Позір на охоронний знак, пльомбу і означенє змісту. Перестерігає ся перед закупном безвартісного товару, означеного на мішках сею

фальшивою *наркою*

ФАБРИКА ФОСФАТІВ В БЕРЛИНІ.

Цїнники, книжочки і поученя дає даром і оплатно.

ЙОСИФ КАРРАХ
215 **у Львові, улиця Ягайлоньска число 22.** 11—13

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 сїчня 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10*.
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50, 1·30, 5·25, **8·40**, 9·50*.
„ Підволочиск 7·20, 11·55, **2·30**, 10·20, 5·30, **10.20***,
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, **2·15**, 5·15, 10·2*, 11·34.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, **2·50**, 6·35*, **11·—***.
„ Іцкан 2·51, 3·15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, **11·05***.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) **Хирова, Ясла.**
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, **11·15, 2·13**, 9·23*, **1·24***.

Примітка. Поїзди поспішні друковані **в черенками** товстими; поїзди нічні з зазначені звіздкою. **Пора нічна** числить ся від 6 год. вечір до 5 год. 59 мінут рано.

* Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна забувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних желїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9.

Найліпші французки папєрці циґаретові „LE GRIFFON“ Найліпші французкі тутки циґаретові
Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 346

Оголошенє.

Дня 4. мая 1906. р. о годинї 5. з полудня відбудуть ся

Загальні збори повітового тов. иредитового

в Старім Самборі

в льокали читальнї „Просьвіти“ з слїдуючим порядком дневним: 1) відчитанє протоколу з попередних загальних зборів; 2) звіт касовий дирекциї товариства за р. 1905; 3) звіт шконтруючої комісиї; 4) вибір двох уступивших членів надзираючої ради і одного заступника; 5) вибір шконтруючої комісиї; 6) внесенє надзираючої ради що-до роздїлу зисків; 7) внесеня членів. — Брати участь в загальних зборах можуть члени, що вплатили найменше оден удїл і за легітимацию служить удїлова книжочка товариства.

435 1-1 Начальний директор: *Дан. Лепкий.*

Нова ілюстрована **дїточа ґардероба**

з додатками

„Dla Młodzieży“, „Praktyczna gospodyni“, „Kącik dla dzieci“ і „Dodatek literacki dla dzieci“ виходить точно 1-го кождого місяця накладом

Р. Ляндау-а у Львові, ул. Чарнецкого 3.

Чвертьрічна передплата виносить 1·20 К, з пересилкою в Австриї 1·26 К — Передплату приймають всї книгарнї в краю і за границею.

Ч. с. А. II. 256(3)

Є д и к т.

Ц. к. Суд повітовий в Жовквї подає до відомости, що Яцко vel Юрко Ворона, уроджений в роцї 1807 в місцевости Кунин, в повітї крехівскім, обводї жовківскім, котрий дня 18. липня 1832 яко заступник рекрута Абрагама Браїндля за 14-лїтну капітуляцию був заасентерований до війска, брав участь у війнї против угорских повстанцїв, дня 3. серпня 1849. р. дістав ся під Прешбургом до угорскої неволї і від того дня всякий слїд по нїм загинув — є признаний ухвалою ц. к. краєвого суду цивільного у Львові з дня 16. грудня 1905 ч. справи T 55/1 за помершого і день 3. серпня 1879 р. принято яко день єго смерти.

Позаяк той суд не має відомости, чи і котрі особи мають право до єго спадщини, прото взиває всїх, котрі намірялиби з якого-будь правного титулу доходити права до спадщини, щоби в протягу одного року числячи від дня низше вираженого зголосили ся із своїми правами до того суду і виказуючи свої права наслїдства, внесли заяву принятя спадщини, бо в противнім случаю спадщина для котрої адвокат д-р Володимир Мацюльский з Жовкви є установлений куратором, переведена буде з тими і тим признана, котрі заявлять принятє той-же і титул свого права наслїдства викажуть, а непринята часть спадщини або коли-б нїхто не заявив ся до неї, цїла спадщина буде яко безнаслїдна стягнена правительством. Замічає ся, що в депозитї того-ж суду на річ того-ж Юрка vel Яцка Ворони зложених є около 5000 корон.

Ц. к. Суд повітовий, віддїл II.

Жовква, дня 30. марта 1906.

491—3 *Лїтиньский.*

На сьвіт. виставі в Ст. Люїс 1904 найвисше відзначенє! „GRAND PRIX“.
381 1—4

Домагайте ся лише: *екстракту до чищеня* **Globus**

в охоронною маркою **Globus** на червонім паску бо продають богато безвартістних наслїдувань.

Одинокий фабрикант: FRITZ SCHULZ, jun Akt.-Ges. Leipzg.
Заступник у Львові: Фльориян Кравзе, Третого мая ч. 10

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успїхом против **всякого рода шкірної висипки,** осо бливо против порлїв і хронїчних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і вовсїм відрїжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успїшного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дїтий, як також незрівнане косметичне мило **до шитя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напереґумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успїхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Цїна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикетї. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Дїля, Петра Міколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білевского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в Дрогеріях: Петра Міколяша і С-ка, Г. Гріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 288 9—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного двотиж. дневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 чер ня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Прениумера та річна 8 кр. піврічна 1·60 кр. чвертьрічна 80 кр

Чому наші пані люблять

огіркове молоко Баляси? Бо воно вже за двома-трема разами нищить прищі. веснівки, оступи і т. п., а шкірі надає білість, сьвіжість і нїжність молодости. Треба уважати, щоби на кождій фляшцї находило ся назвиско „Баляса“. Фляшка по 2 К; до того правдиво анґлїйске огіркове мило 1 К, огірковий пудер 1·20 К і огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптицї. Головний склад: Жигм. Рукер у Львові; Ф. Бґавр в Перемишли на брамі 4; Райм і Сп. в Кракові. 80 а 1—?

К & С 934 18—20 **ПОПОВА**

найлїпший чай на сьвіті.

Звертаєсь увагу на росийскі цлові бандароли ориґінального опакованя і охоронну марку К & С.

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артист'в, дві сензацийні 70 комедиї. Родинна програма Початок о год. 8½. 8—8

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче бїль средство та цїна 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При вакупнї того улюбленого домового средства треба уважати на ориґінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, в аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся ориґінальний вибір. 939 42—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, І. улицї Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

Цементово-бетонових

і головний склад

материялів будівляних

Мих. Микося

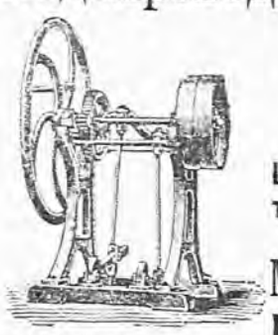
Ярослав, Ринок, пл. пароxіяльна

поручає П. Т. Публицї, ВП. Інжинїрам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно біле ґашене, скалисте і ґідравлїчне. — — — — —
Ґіпс краківский — — — — — —
і львівский — — — — —
Цемент портланд всякого рода вагонами і на бочки —
Асфальт природний, штучний, — плити до фунд ментів.
Посадки камінкові, цементові — шарі, мозаїкові, ґладкі, желобковані — — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналїзациї
Керниці бетонові ріжних розмірів, — мулові — — —
Миски під рури **Ринви** отверті
Сходи камінні, граничні — — —
бетонові — — — — —
Цеґли шамотові, окладкові — —
до фасад — — — — — —
Дахівки краєві, вагранічні, червені, шиляні — — —
Коминки камінкові **Папа** дахова і ізоляцийна
Ольґеіна, Карболінеум
Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

42) 2—15

Водопроводи, Каналїзация для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у Львові, ул. Коллонтая ч. 6.

Центральне топленє. Світло ґазове і елєктричне. — Всїлякі уряджења промислові. Млини, тартаки, горальні.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і елєктричні.

Громозводи на Божі доми, телефони і елєктричні дзвінка.

Адреса на телеґрами **„Кальоря“ Львів.**

741 35—52

Головна річ! Кождий кусник мила з іменем „Шіхт“ під ґарантією чистий і вільний від всяких шкідливих примішок.
Ґарантия! 25.000 К дає фірма Georg Schicht, Aussig кождому хто докаже, що її мило з іменем „Шіхт“ має шкідливі примішки.

МИЛО ШІХТА

(з оленем або ключом)

уживають

завдяки єго особлившим

знаменитим прикметам

успішно

до всего можливого особистого ужитку

до праня

і всего, що взаґалї дає ся прати.

6156 13—19

Дивани, портиєри, фіранки, меблеві материяли *в кольосальнім виборі.*

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.

Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 4·50 К за 1 м. □.

Ілюстровані цінники даром. Взірцї висилаєсь оплатно.

В, Адамский, Львів, Готель Жоржа.

512 18—30

Не треба вже мяса

коли достаточному відживлюваню мучними стравами нестравність не стоїть вже на перешкодї. Тепер зладжує ся їх просто на

товщу до страв Ceres

(з найлїпших кокосових оріхів),

чим вони стають незвичайно стравні, причім подрібну білковину осягне ся, додаючи молока до яєць.

1121 1—5

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцию Александер Борковский. З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 75. Львів, понеділок 17. (30. цьвітня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vegler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
В Австрії: на цілий рік . . 32 к. — *за границею:* на цілий рік . . 44 к.
на пів року . . 16 „ — на пів року . . 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямаций неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Письмо з Відня.

(*Ситуация парляментарна. Справа реформи виборчої і міністерства Ґавча. Рускі посли*).

Палата послів, зібравши ся на ново по довгих ферiях великодних, застала ситуацию значно відмінну. Ситуация погіршила ся і для справи реформи виборчої і для міністерства Ґавча з двох причин. Першою єсть несподіване закінчене угорскої кризи. Вправдї теперішне коалїцийне міністерство угорске взяло на себе обовязок перевести реформу виборчу в дусї загального і рівного права виборчого, але оно переведе її очивидно зовсім инакше, як би се було зробило міністерство Феєрвария, і то, що мало бути оружєм против Кошута-Апонїя, стане ся тепер, бодай на разї, оружєм в їх руках. При тім потреба скликаня делеґаций і полагодженя угорскої угоди звязала руки бар. Ґавчови. Але ситуация погіршила ся також через тактичні похибки п. Ґавча. Замісць провадити справу реформи виборчої скоро, рішучо і енергічно, не дати противникам опамятати ся, стояти при своїм твердо, він допустив до того, що перше читане єго проєкту в палатї послів протягнуло ся аж три тиждні, а потім вдав ся в безконечні переговори з всякими противниками, мовби заохочуючи всїх до ставленя як найбільших жадань. Таким способом стало ся, що противники набрали відваги і до противників явних, до кола польского і февдальної та нїмецкої шляхти, зачали прилучати ся і скриті противники, нїмецкі клєрикали, котрі особливо в Тироли загрожені суть християньскими социялами. Окрім них стоять против реформи виборчої ще Всенїмці, Італїянці, котрі мали би менше мандатів дістати, нїж тепер на шкоду Словінців мають, і може ще дехто, так що правительство не має потрібної більшости двох третин палати послів. Загально припускають отже, що бар. Ґавч буде мусїв уступити, бо розвязанєм палати тепер, коли делеґациї мають зібрати ся вже в початках червня, навіть грозити не може.

Хто наступив би по уступленю Ґавча, о сїм є тілько всїлякі дуже непевні комбінациї. Реформа виборча, розуміє ся, і в разї упадку єї творця таки не пропаде, але мабуть перетягне ся аж на осїнь, а до того може вийти в ще гіршій формі, анїж проєкт Ґавча-Біляндта, именно єсли не з плюральним голосованєм, за котрим побивають ся також нїмецкі клєрикали, то з яким иншим догодженєм польскому колу, котре буде мати час робити свої інтриги, а котрому і дїйстні приятелї реформи виборчої готові робити всякі, для инших країв і народів досить байдужні, уступки, щоби тілько позбути ся єго опору...

Супротив тої ситуациї Руский клюб в пятницю, 27. цьвітня, постановив зазначити зараз рішучо своє становище, і в тій цїли голова клюбу зголосив ся зараз до слова при внесенях Всенїмців в угорскій справі. Однакож засїдане палати закінчено зараз після промови внескодателя, і п. Романчук не міг вже прийти до слова. Длятого Руский клюб зазначив своє становище в комунїкатї, котрий зараз на другий день рано оголосили віденьскі дневники в цїлости, а в скороченю подало кореспонденцийне бюро і на провінцию. Колиб п. Романчук помимо того комунїкату мав ще таки промовляти, то очивидно міг би тілько дуже коротенько говорити о реформі виборчій з огляду, що промовляв би при цїлком иншій справі.

Руский клюб завізвав всїх своїх членів, щоби прибули до Відня і взагалї більше пильнували парляменту. Майже половини руских послів нема у Відни. (Руский клюб зробив би найлучше, як би подавав через руску прасу імена недбалих своїх членів. — *Прим. редакциї).*

Н.

Віче Русинів столиці краю,

Вчерашне віче львівских Русинів в справі виборчої реформи було гарною і поважною манїфестациєю столичної Руси за загальним, рівним, безпосередним і тайним правом голосованя. Вже а о год. 7. стали численно напливати учасники, а год. 7¼ саля Данка, де відбувало ся віче, була заповнена по береги. Хто прийшов пізнїйше мусїв вже відійти задля браку місця.

Віче розпочало ся точно о год. чверть на осьму. Предсїдателем віча вибрано п. Вас. Нагірного, єго заступником п. Онуфрия Пащака, друкаря, яко репрезентанта міщаньства, а на секретаря покликано п. Евст. Ігната. Яко комісар правительственний явив ся п. Урбанович.

Опісля др. Евген Левицкий виголосив реферат о проєктї виборчої реформи барона Ґавча. Задля браку місця відкладаємо зміст того реферату до найблизшого числа, а тут подаємо лише ще ухвалені вічем резолюциї.

I. Русини міста Львова узнають реформу виборчу бар. Ґавча, о скілько вона опирає ся на загальности, безкурияльности, безпосередности і тайности права голосованя та домагають ся як найшвидшого єї переведеня.

II. Русини міста Львова протестують проти нерівности округів виборчих як також і пропорціональної, та евентуально плюральної системи, які мають виключно на цїли змайоризованє Русинів на користь польского і шляхотского елємету, та домагають ся, щоб округи виборчі в цїлім краю були одномандатові та по можности рівні.

III. Русини міста Львова узнають, що теперішний парлямент і загалом парлямент, опертий на національних і клясових привілєґіях, не є спосібний до переведеня реформи в дусї національної і социяльної справедливости, і тому домагають ся розвязаня теперішного парляменту та розписаня нових виборів на основі октройованої реформи виборчої з заг., рів., безп. і тайним правом голосованя.

IV. Русини міста Львова протестують проти всяких змагань розширеня автономії краю та заявляють, що всяке розширенє компетенциї краєвих властий або соїму поборювати будуть всїми способами.

V. Русини міста Львова протестують проти поведеня правительства, котре вдаює ся в торги і пересправи з клїкою кола польского коштом руского народа і над опінією та бажанями репрезентантів руского населеня перейшло до дневного порядку. Русини міста Львова констатують, що нарід руский вичерпав вже всї леґальні средства в оборонї своїх репрезентацийних прав і коли тепер народні маси, заведені в своїх надіях і оправданих бажанях, видячи безуспішність дотеперішних средств борби, не дадуть ся здержати від масової самооборони, то вина за се спаде виключно на ті чинники, які леґально і супокійно висказані, а оправдані домаганя руского народа зігнорували.

Сї резолюциї принято одноголосно і не піднесла ся проти них ні одна рука. Залунала пісня „Ще не вмерла Україна", предсїдатель п. Нагірний подякував ще за участь і на тім збори скінчили ся.

Впоперек улиці Карла Людвіка ждали на вічевиків два сильні кордони піхотної поліциї і кілька розкинених патрулїв полїцийних на конях. Аранжери зборів візвали однак вічевиків до супокійного розходу і інтервенция власти безпеченьства показала ся злишною.

З закордонної України.

В пятницю відбували ся вибори послів до думи в губернїях чернигівскій, волиньскій, катеринославскій і херсоньскій (крім того в астраханьскій, віленьскій, вятскій, казаньскій, миньскій, нижнегородскій, пензеньскій, пермскій, рязаньскій, саратівскій, воронїжскій і в области доньского войска); сегодня вибирає посла Київ, а 3. мая назначені вибори 15 послів з київскої губернії (і з оренбурской). Як випали вибори в пятницю, в сїй хвили, коли се пишемо, ще не маємо вістий.

В остатних днях слїдно в „Громадській Думці" троха живійшу агітацию в справі виборів, бо передтим читало ся лише вісти про доконані в ріжних сторонах Украіни правибори, та й то лише з замітками, що той а той або тілько а тілько з вибраних виборців належить до сторонництва народної свободи (кадетів), або знов до иных яких сторонництв. В остатних днях, сказано, троха вже инакше. В ч. 82. з д. 25. с. м. читаємо статю п. заг. „Настав момент великої ваги" на гему, кого вибирати на послів; а в ч. 83. з д. 26. с. м., отже на самім передодню виборів з чотирох українських губернїй, аж дві статї на сю саму тему, одну п. заг. „Кого треба обирати до думи?", а другу: „Селяне й інтелїґенция на виборах". Та й в сих статях національний момент виявляє ся лише дуже незначно і дуже несьміло, а головний натиск покладено на те, щоби вибирати людий чесних і інтелїґентних, котрі би в думі схотїли і уміли боронити не інтереси свої, а всього народу, отже і українського; длятого треба лучити ся з сторонництвом народної свободи. Статї звернені головно до селян, бо як правибори взагалї так і переведені вже вибори послів в подільскій і полтавскій губернії показали, що селяни не вірять інтелїґентам та вибирають на виборців, а ті знов на послів, самих селян, і то будь-яких, коби лише селян а не „панів". На те саме заносить ся і в иных губернїях; тим то „Гром. Думка" остерігає перед тим. В статї „Настав момент великої ваги" каже, що серед виборних є й наші, українські люди, про котрих відомо, що вони обстоювали би в думі інтереси українського народу; на таких людий передовсїм треба подавати голоси. Але на жаль — каже ся там дальше — таких сьвідомих людий поки-що мало на Украіні, а ті, що є, не вийшли виборними. Через те Украінцї увійшли у згоду з сторонництвом народної свободи, та й голосувати треба на кандидатів, указаних сим сторонництвом. Більше-менше ті самі гадки, перестороги, ради і надії повтаряють ся і в других двох указаних вище статях. Статя „Селяне й інтелїґенция на виборах" кінчить ся висказом надії: „Ми сподіваємось, що український народ зрозуміє свою інтелїґенцию й помирить ся з нею в щирому братерському єднанні, щоб спільними силами почуття й розуму повалити старий спорохнявілий лад і на руїнах його збудувати нові порядки".

Не тілько можна сказати з теоретичного становиска, але ми й з довгого досьвіду знаємо, що такі статї, хоч би й заздалегідь написані, а не в остатній хвили, нїчого не могуть вдїяти. Кажемо з досьвіду, бож такі часи, які тепер переживає Україна, ми пережили в р. 1848. і 1860., то й знаємо, кілько треба було напрацювати ся над народом, по-

---

Н. Лєсков. 5)

Кадетский манастир.

(*Дальше*).

Тепер третий постійний чернець нашого манастиря — наш корпусний лїкар *Зеленьский*. Він теж був нежонатий і також домонтар. Сей навіть перейшов тамтих двох тим, що жив у лязаретї, в остатній комнатї. Нї фельчер нї слуги — нїхто нїколи не міг остерегчи ся перед єго несподіваною появою у хорих; він був тут днем і ночию. У него не було означеного числа візит; він все був при хорих. В день кілька разів обійде їх, єще й наверне ся инколи несподівано в ночи. Колиж лучить ся бувало тяжко недужий кадет, так Зеленьский і зовсїм єго не відступає; тут він і відпочиває біля недужого на сусїднім ліжку.

Сей лїкар що-до опрятности був противставленєм до Перского, а рідним братом економа Боброва. Він ходив у сурдутї, рідко вичищенім, часто дуже виношенім і завсїгди розіпнятім, а краска ковнїря була така сама, як і у Андрея Петровича, значить, що годї було її розпізнати.

Він був тїлом і душею наш, як і два перші. З корпуса він нїколи не виходив. Може воно видасть ся неімовірним, але так воно було. За жадні гроші не можна було єго наклонити, щоби виїхав з візитою поза хату. Був оден випадок, що він відступив від свого правила, коли приїхав до Петербурга великий князь Константин Павлович з Варшави. Єго височество навідав ся до одної двірскої дами і застав її в страшнім горю: у неї був хорий маленький син, і жаден з тогдїшних найлїпших лїкарів столиці не міг єму помочи. Вона посилала за Зеленьским, котрий мав славу знаменитого знатока дїточих недуг, бож і мав у них, розуміє ся, великий досьвід; але він дав звичайну свою відповідь:

— У мене на голові тисяч триста дїтий; я відповідаю за їх житє і здоровлє і не могу розкидатись на сторони.

Уражена тою відмовою, двірска дама сказала о тім великому князеви, а Константин Павлович, будучи шефом першого кадетского корпуса, зволив *приказати* Зеленьскому поїхати до тої дами і *вилїчити* її хлопця.

Лїкар послухав, поїхав і скоро вилїчив хору дитину, але заплати за свій труд не взяв.

Чи хто похваляє той єго поступок чи нї, а я кажу так, як було.

Зеленьский був лїкар знаменитий і, оскілько я могу тепер розуміти, належав імовірно до нової лїкарскої школи: він був гігієнїст і до лїкарств брав ся лише в дуже рідких випадках. Але тогдї був що-до лїків і инших потрібних лїкарских засобів дуже вибагливий і незвичайно упертий. Що він назначив і зажадав, то вже й мусїло бути; та врештї й не було кому противитись єму. За поживу то й нема що говорити: що він зажадав, того Бобров, розуміє ся, не відкаже. Він і здорових „мошенників" любив кормити до сита, а про недужих і не казати. Але я тямлю раз такий випадок, що доктор Зеленьскій для якогось там хорого зажадав вина і назначив єго на рецептї словами: „таке а таке число після цїнника англїйского складу".

Жовнїр понїс рецепту до економа, і за кілька хвиль приходить сам Андрей Петрович.

— Батечку! — каже: — Знаєте ви, кілько бутелька того вина коштує?... Вісїмнацять карбованців!

А Зеленьский єму на се:

— Я й знати — каже — не хочу: се вино для хлопця конечне.

— Ну, коли треба, то й нема що говорити — відповів Бобров і зараз виняв грошї та післав до англїйского складу за указаним вином. Я згадую об сїм між иншим на доказ, як вони всї були між собою згідні в тім, що треба було для нашої вигоди, і приписую се як-раз тій сильній вірі одного до другого, що у жадного з них нема нїчого цїннїйшого над *наше* добро.

Маючи на своїй голові між тисяч тристома хлопцями двістї пятьдесять малолїтних від чотирох до осьми лїт, Зеленьский як найстараннїйше пильнував, щоби не допустити до пошестних і заразливих недуг, і, коли хто занедужав на шкарлятину, зараз відлучав і лїчив у темних комнатах, куди не допускав анї дрібки сьвітла. З того способу лїченя сьміялись пізнїйше; але він уважав єго за річ поважну і завсїгди єго тримав ся. Чи від того чи не від того, але конець був чудовий і у нас не було випадку, щоби не подужав хлопець, що захорував на шкарлятину. В сїм Зеленьский може троха й занадто був певний себе. Він любив бувало говорити:

— Коли дитина умре на горячку, то лїкаря повісити би за шию, а коли на шкарлятину, то за ноги.

Низших урядників у нас в корпусї було дуже мало. Наприклад: вся канцелярия такого величезного заведеня складалась з одного бухгальтера Паутова, чоловіка з нечуваною памятию, та трех писарів. Тілько й всего; а завсїгди було все зроблене, що треба. Але у шпитали Зеленьский тримав велике число фельчерів, і єму не боронили. Коло кождого поважно хорого настановляло ся окремого фельчера, і він так і мусїв сидїти коло недужого, поправляти і накривати єго, коли той розкидав ся, та подавати лїкарство. Відійти, розуміє ся, він не сьмів і подумати, бо Зеленьский був зараз же за дверима і кождої хвилї міг увійти; а тогдї по старому звичаю, не говорячи богато, зараз таки коротка розправа: зуботичина — і назад сиди на місци.

Зеленьский вірив і все повтаряв, що головна річ не в лїченю, а в тім, щоби не допустити до хороби і запобігати їй. Тим то він був незвичайно строгий для служби, і зуботичини летїли у него за найменше занедбанє єго гігієнїчних розпорядків, котрі, як відомо, наші люди уважають за якісь неслушні забаганки. Знаючи се, Зеленьский тримав ся науки Крилівскої байки: „Кіт і кухар". Не виконано чи недокладно виконано єго приказ; він не буде розбирати, а зараз таки тиць в зуби і пішов далї.

Менї троха жаль розказувати про сю привичку скорого на руку доктора Зеленьского, щоби скорі до осуджуваня теперішні люди не сказали: „ось який забіяка чи галабурдник!"; але щоби спомини були вірні і повні, то з пісні слова не викидати. Скажу лише, що він не був галабурдник, а був навіть дуже добрий, справедливий і великодушний чоловік, але, розуміє ся, був чоловік *свого часу*, а часи були такі, що зуботичини не уважало ся за річ велику. Тогдї бу-

РУСИНИ! Домагайте ся всюди туток ● паперців ● „ЗОРЯ" оподаткованих в 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись „Зоря" для відріжненя від инших наслїдовань. Ціна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

БРАТЯ ЕЛЬСТЕР
Львів, Охоронок ч. 9
305 10—12

ки він сяк-так отряс ся з невіри до своєї-ж власної інтелїгенції; а все таки і сегодня не можна ще сказати, що отряс ся з неї цїлком. То як-же може бути инакше й за кордоном. Одно лиш можна сказати, що сьвідома українська інтелїгенция могла на нашім досьвідї давно-давно научити ся троха більше, ніж справдї научила ся; а тогдї при всяких добре знаних нам утисках таки може могла була троха більше зробити для осьвідомленя українського селяньства, для зближеня єго до себе, ніж справдї робила і зробила. Тим то й не диво, що в подільскій і полтавскій губернії вибрано на послів самих селян, та й то ще кількох неписьменних. Не диво, що пр. в Чернигові на повітових правиборах, де з'їхалось 100 уповажнених, між ними 85 селян, 15 годин вибирано, бо голосованє два рази повторяло ся, і вкінци таки не вибрано нїкого, бо голоси таки порозстрілювались. „Селяни панам не вірили й один другому не вірили, бо кожному снилась „земелька" та „десятка" [днєти посольскі]" — пишуть в „Гром. Думцї". „Навіть Шраг — читаємо в тій самій дописи — в рідному Седневі не міг стати на балатировку в уповажнені: чоловік родив ся і зріс тут, дрібний власник, сам господарки не веде, нїяких зачіпок з селянами не має, яко адвокат, земець [член земства] і щирий народолюбець, завше допомагав селянам, входив з ними в близькі відносини, а проте й йому така-ж шанса й честь, як і всякому иншому панові".

А таки скажемо те саме, що пише „Гром. Думцї" полтавский кореспондент: „Колиб так було узяли ся по иных городах українських, то українська справа дуже поширилась би за цей короткий час виборчої агітациї, як не поширить ся за цїлі роки в иншї часи. Шкода, що не скористувались сим зручним випадком!" О чім же то говорить ся тут? Ото в день виборів виборних (по нашому: виборців) з міста був у Полтаві незвичайний рух. На улицях вели ся дебати не то між інтелїгентами, а й між селянами. „Цїкаво — пише кореспондент — як два євреї оборонили автономію України, доводили, що як не буде Україна автономна, то порядку в нїй не можна завести. Чужоземець — додає до того — мабуть не повірив би, що опонентом тих євреїв був зроду Українець!" Виборчий комітет сполучених сторонництв народної свободи, української демократично-радикальної і союза повноправности євреїв 10 днїв перед виборами вів виборчу агітацию і викликав значний український рух між несьвідомим людом: на стїнах домів, на тиках, на вітриках червонїли і зеленїли великі плякати від українського сторонництва, надруковані по українськи і роздано кілька тисяч українських відозв, а в день виборів наче дощ відозв полив ся на площі. Все те зацїкавило народ, і почав ся гомін про Україну і становище її. Три днї перед виборами на передвиборчому зібраню кандидат Українців д. Сіяльский викладав про автономію України, а д. Дмитрієв підтримував сей виклад, і се теж запомогло українському рухови.

Оттак пише полтавский кореспондент; і ми згідні з ним, що теж треба було всюди робити, то — чи українські кандидати війшли би до думи чи нї, а все таки бодай було би ся розрухало народ. Але кілька хоч і троха живійших, та все таки досить мавих статей, і то ще на передодню самих виборів послів, то шкода й заходу.

Троха більше робить ся в Харкові. Там, як доносять „Гром. Думцї", проф. Багалїй, один з кандидатів конст.-демократичного сторонництва на посла до думи, на передвиборчих зборах д. 16. с. м. в досить широкій промові викладав погляди сторонництва на автономію підвладних Росиї країв. Він указував, як то Росия за час 18. і 19-того столїтя всїх сил докладала, щоби збудувати одноцїльну державу, та прагла зомосковщити всї народи держави; а всеж таки ті народи не втратили своєї народности й доси, а тепер допоминають ся своїх прав. Опісля бесїдник зійшов на Україну і указав на всї утиски, яких вона зазнавала і зазнає. Отже всїм народам треба дати рівне право рішати

ла инша міра: від чоловіка вимагали, щоби він „нїкого не зробив нещасливим"; і того тримали ся всї гарні люди, а між ними і доктор Зеленьский.

З уваги на правило, щоби не допускати до недуги, Зеленьский, поки кадетів уводили до кляс, ходив по всїх клясових комнатах, де в кождій був термометр. Він вимагав, щоби в клясах було не менше 13°, а не більше як 15°. Грубники і сторожі мали там находити ся, а коли температура не була така, як приказано, зараз лїкарска зубочистка. Коли ми сїдали до науки в клясах, він так само ходив по ротах, і там знов те само повторяло ся.

Наш харч він знав добре, бо й сам нишого не їв. Він завсїгди обідав або з недужими у шпиталї або із здоровими, але не при окремім, а при спільнім кадетскім столї, і при тім не позволяли ставити собі вибраного пачиня, а сїдав, де попало, і їв те саме, що й ми.

Оглядав він нас перед кождою купелею там, де роздягають ся, а крім того ще нераз і несподївано: зупинить бувало нераз кадета і велить роздягнись до нага; осмотрить усе тїло, все біле, навіть нитї на ногах огляне, чи пообтинані.

Рідка і дуже пожиточна уважливість!

А тепер, коли кінчу і з ним, скажу, яке сей третий знаний мені правдивий приятель дїтий мав уподобанє.

(Дальше буде).

про свої національні потреби. Зібрані повитали промову проф. Багалїя гучними оплесками.

У 83. ч. „Гром. Думки" читаємо розмову редактора з бар. Теодором Штейнгелем, кандидатом на посла до думи з міста Києва (вибори відбувають ся сегодня). Замітну сю розмову повторяємо в цїлости:

„Я вкраїньку мову знаю теоретично (змалку я вчив ся вкраїнської граматики) і вважаю себе за Українця — відповів д. Штейнгель. — Я щиро бажаю, щоб наша країна вийшла з того становища, в якому вона зараз (тепер) стоїть, і придбала змогу краще жити. Я розумію тут автономію України, — сьому я цїлком спочуваю. Я тільки думаю, що ставити домагання автономії зараз же було-б непрактично. Народні маси мало до сього приготовані полїтично і втратили сьвідомість своєї национальности. Через те треба ряд посередних заходів, щоб довести їх до сьвідомости. Ви питаєте, що я зробив би, як би справу автономії національностий уже порушено було в Думі? Зрозуміло — я стояв би за автономію України.

Ми запитали ся будущого члена Думи про те, як він дивить ся на націоналїзацию школи на Україні. На наш погляд — народні школи мусять бути зараз же націоналїзовані — наука в їх має бути по українському, а державної мови дїти мають учитись так, як і иньшим річам. Середні та вищі школи не можуть бути націоналїзовані так швидко і зараз ми хотїли-б тільки, щоб до середних шкіл заведено науку української мови, української літератури й істориї.

— Я з цим згожуюсь і за це стояти-му — відказав д. Штейнгель. — Тільки я розумію так, що справу націоналїзациї шкіл треба зробити не наказами з гори, з центру, а просто давши право тим місцевим інституціям, які завідувати-муть школами (земства, городи), давши їм право заводити українську мову в школах.

— Для нашого народу, — зауважили ми — вельми важною річию є також націоналїзация тих адміністративних інстанций, з якими народ має дїло, і суда. У нас люди терплють страшенні шкоди через те, що не розуміють мови офіцияльних документів, або йдуть на Сибір тільки через те, що нї вони суда, ні суд їх гаразд не розуміє. Для нас ся справа є дуже пекуча — не меньшої практичної ваги, як і українїзация школи.

— Згоджуюсь — відповів д. Штейнгель. — Тільки боюсь, що справа з дїловодством в судах стріне великі перешкоди: проти сього дуже повставати муть, щоб документи писати по українському. Взагалї в офіцияльних інституциях і в судї мусить бути мова державна, але в зносинах із сторонами треба вживати мов місцевих (української, польскої, єврейської).

— Але-ж — відповіли ми — тут можна було-б приложити той прінцип, який признано на пр. в Австриї: якою мовою чоловік вдаєть ся до институций, такою мусить йому институция відповідати.

— Певна річ... Але-ж у Росиї це така новина...

— Ви дозволите, бароне, опублікувати сю нашу розмову?

— Будьте ласкаві! Нїчого проти сього не маю і взагалї радий буду, коли-б ви схотїли ще розмовити ся про сю справу, яка для самого мене являєть ся дуже інтересною і важною".

Згадати ще, що й одинокий інтелїгентний посол-селянин з Поділя, Заболотний, котрому закидувано дуже кепску кондуїту, відпирає публично ті закиди і заявляє, що його програма є і буде така: „Загальне, рівне, пряме голосованє, і при його помочи земля, осьвіта для народу, воля, рівність, справедливість для народу, що живе з власної праці!"

Заграничні справи.

Англїйско-турецкий конфлїкт.

Перед тиждием телєграми донесли були, що з Мальти вислано до Єгипту один баталїон англїйской артилєриї кінної, що з Крети відійдуть туди три компанії англїйских стрільців і що англїйский гарнїзон в Єгипті буде взагалї скріплений о 2.000 вояків. Сї вісти були вже предметом інтерпеляциї в англїйскій палаті послів. Міністер війни зазначив, що зменшений в своїм часї англїйский гарнїзон в Єгипті мусить бути тепер скріплений, бо в наслїдок поступованя Туреччини в граничнім спорі, грозять заворушеня. Переговори в сій справі ще не закінчені. Правительство не знає, як довго буде потрібне се скріпленє єгипетского гарнїзону. Нинїшні вісти з Каїру доказують, що конфлїкт що раз більше заострює ся.

Конфлїкт єгипетско-турецкий, а властиво англїйско-турецкий є одним з уступів трагедиї отоманьскої держави. Теперішний конфлїкт з Англїєю є випливом акциї Нїмеччини в цїли розширеня нїмецких впливів на Сході. Вільгельм II. оголосив ся в Дамашку на гробі Салядина оборонцем ісляму і орієнтальним звичаєм збудував на сей знак марморну керницю перед одним з великих мечетів. Вільгельм викрутив ся також від участи в кооперациї держав на Кретї і в Македониї. За се турецкий султан надав Нїмцям великі концесиї економічні і хотїв отворити для Нїмеччини величезне поле для еміграциї до Мезопотамиї і уможливити їй приступ до перского заливу і т. и.

Все було би пішло гладко, як би не се, що Англїя, загрожена в своїх інтересах на Сході, розпочала акцию против сего надаваня Нїмеччиной всяких привілеїв. Англїя рішила недопустити до будови нїмецкої зелїзницї з Багдаду до Басори і під сим зглядом обезпечила ся, обсадивши Ковалїт. Англїя заявила також, що загорне цїлу Арабію під свої впливи, що хоругов англїйского протекторату буде в Мецї і Мединї, а тим самим турецкий султан перестане бути начальником цїлого ісляму (калїфом вірних) і Туреччина розлетить ся.

Наслїдком сеї ривалїзациї між Англїєю а Нїмеччиною на Сході є турецко-єгипетский конфлїкт. Тепер пішло о місто Абабаг, а властиво о посїданє сусїдної місцевости Таба, котру Єгипет уважає за свою посїлість, а котру обсадило турецке війско. Значінє сеї місцевости в тім, що там Нїмеччина хоче заложити для себе морску стацию, а султан хоче довести до Червоного моря галузь Геджанськой зелїзницї, котра має получити Дамаск з Мекою. Англїя не хоче допустити до заложеня нїмецкої стациї морскої і не хоче допустити, щоби Туреччина отворила собі там приступ до Червоного моря.

Сей спір веде ся від кількох місяцїв, але тепер ситуация так заострила ся, що навіть можна говорити о серіозних воєнних приготовленях. На всякий случай змобілїзовано англїйскі війска в Єгиптї, щоби були готові в кождій хвили вирушити на місце акциї. (Найновійші донесеня в телєграмах).

Австрийскі справи.

Коло польске єще не оголосило результату своїх нарад над компромісовим предложенєм правительства в справі виборчої реформи, але вісти про захитане становище кабінету Гавча, а навіть про зголошену вже димісию, кажуть здогадувати ся, що польска інтрига проти реформи увінчала ся успіхом. Як корона не змінить свого довголїтного становища супротив Поляків, як не зігнорує польского vet-a против виборчої реформи, то справа реформи в напрямі загального і рівного права голосованя в сїй каденциї парлямент арній вже рішучо убита. Коло польске мусїло поставити якісь неможливі до принятя домаганя, між ними жаданя 110 мандатів для Галичини (в тім 77 польских). Як би не се; що мусять бути вибрані делєгациї і що сї делєгациї мусять мати час до нарад, Гавч міг би розвязати парлямент, або самою грозьбою розвязаня стероризувати Поляків. Тепер Гавч навіть грозити не може розвязанєм і як не хоче кинути до коша цїлого свого проєкту виборчої реформи, мусить разом з сим проєктом уступити.

Празкий „Час" доносить, що Гавч вже зголосив димісию цїлого кабінету і що цїсар застеріг собі час до намислу. Говорять, що цїсар анї одним словом не старав ся вплинути на Гавча, щоби лишив ся на своїм становищу і пробував дальших способів уложеня ситуациї. Справа наслїдника Гавча буде порішена в найблизших днях.

Прихильники загального голосованя потїшають ся, що хоч Гавч уступить, то справа виборчої реформи не зійде з порядку дневного і мусить бути першою точкою програми слїдуючого кабінету.

З Росиї.

(Телєграми).

Петербург. Дневники подають непокоячі вісти з Манджуриї. Японцї не вицофали своїх війск з Манджуриї. Тепер є там 600.000 війска, а то війско, котре буцїм вернуло домів, відослано до Кореї. Японцї приготовляють ся і уоружають ся. Виглядає зовсїм так, якби Японцї приготовляли ся до нової війни з Росиєю.

Токіо. Супротив поголосок, ширених заграничною пресою, що Японцї уважають мировий договор, заключений в Портсмутї, лише хвилевим розємом та що стремлять до того, щоби запанувати над цїлим Сходом, заявляють Японцї, що сї поголоски є неправдиві. Япан бажає горячо скріплєня мира і хоче з усїма народами жити в приязни. Найкрасшим доказом мирового настрою Япану є се, що японьскі війска вже вицофано з Манджуриї і що Антунг від 1. мая, Мукден від 1. червня, а в найблизшім часї і Тієнлїн будуть отворені для заграниць.

Петербург. Доносять, що в Курляндиї знов вибухло повстанє. Мулярі рішили не допустити до будови нових вязниць.

Петербург. Після урядових запевнень мають бути до дня 14. мая увільнені всї особи арештовані лише на основі підозріня.

Київ. На припорученє з Петербурга випущено на волю 285 полїтичних вязнїв.

Петербург. Адвокат Марголїн дістав письмо писане женьскою рукою (але зміненим письмом), до котрого долучено 1.300 рублїв, пулярес о. Гапона і єго ключ до кассового депозиту, з просьбою о відповідне зараджене. В пулярес знайдено поквітованє, підписане особою, котрої назвище зачинає ся буквою М., датоване 18. с. м. Був се послїдний день, коли видїли о. Гапона.

Ченстохова. На Варшавскій улици кинено бомбу на поїзд полїцмайстра. Бомба зранила єго в голову, рамена і обі ноги, а поїзд розтріскала. Також ранений фірман і трох прохожих. Виновники утекли.

Одеса. В суботу застрілено офіцира полїциї Погребного. Виновник утїк. Рівночасно якась жінка кинула бомбу на офіцира Полтавченка, але не вцїлила. Козаки спіймали її і розсїкли шаблями. Коли вже лежала на земли, кинула ще другу бомбу, котра зранила 2 полїциянтів.

Люблин. В Холмі замордовано шефа жандармериї. Виновників не вислїджено.

Петербург. Прокуратор окружного петербургского суду припоручив головному зарядови вязниць зарядити слїдство проти адмінїстрациї петербургских вязниць за побитє полїтичних вязнїв.

Петербург. Позавчера відбули ся вибори послів до державної думи в 19 провінциях і 9 містах (між ними в Петербурзї в Москві). Вибрано 63 послів. З посеред них 9 належить до центрум, а 42 до лївиці. Полїтичний напрям прочих послів не є звісний. Вибори в Петербурзї і Москві випали в користь лївиці.

Київ. Переведено вже вибори в 8 литовско-руских губернїях. Польскі газети доносять, що всюди вибрано переважною більшостию голосів польских дїдичів. Ще не відбули ся вибори в київскій губернії.

Льондон. „Times" доносить, що тепер ведуть ся переговори в справі продажи Сахалїна Англії. Росия і Япан годять ся на пропозициї англїйского правительства.

ТЕЛЄГРАМИ.

Вибори на Угорщинї.

Будапешт. Дотепер є звісний вислід виборів 36 соймових послів. В сім числї є 31 послів з независимої партиї, 4 з конституцийної партиї а 1 демократ. Сторонництво независимости зискало 8 мандатів. Вибрані між иншими: Векерлє, Кошут і Апонїй,

Словіньский клюб.

Відень. В словіньскім клюбі проявило ся велике негодованє против бар. Гавча внаслїдок того, що при переговорах в справі парляментаризациї кабінету, поминено Словінців, а до того признано ще Нїмцям в Країні оден мандат.

Норвеска армія.

Християнїя. Відроджена Норвегія зачинає організувати свою армію. Найважнїйші проєктовані зміни суть слїдуючі: Піхота і краєва оборона будуть обнимати 12 кляс віку. Дотеперішне ополченє обнимаюче 4 кляси віку увійде до краєвої оборони. Нове ополченє не належаче до армії мають творити мужчини здібні до оружия від 15 до 50 року житя. В артилєриї одержить кожда батерия по 6 пушок замість по 4 як доси. Кавалєрия має творити 16 замість дотеперішних 15 шкадрон. Крім того має бути ще утворений окремий віддїл жандармериї.

Англїйско-турецкий конфлїкт.

Льондон. З Каїра доносять, що турецке війско усунуло насильно граничний стовп в. Єль Аріш поставлений на спомин побуту Кедива. Внаслїдок того льорд Грумер зажадав, щоби турецке правительство назад сей стовп поставило. Справа се дуже поважна, бо за Туреччиною стоїть Нїмеччина. „Tribune", англїйский правительственний орган доносить, що спір Єгипту з Туреччиною не є звичайний, граничний спір, бо дотикає англїйских інтересів в Єгиптї і безпеки суеского канала. Англія має зарядити всякі средства в цїли забезпеченя Єгипту. Ходить чутка про концентрацию турецких війск на полудне від Дамаска. — З Мальти доносять, що англїйска ескадра одержала приказ бути готовою вирушити на повне море по одержаню інструкциї. До „Daily Mail" доносять, що турецке війско обсадило Ель Аріш.

Неспокої у Франциї.

Тульон. Онодї вечером в наслїдок страйку робітників електричного заведеня було місто неосьвітлене. Адмінїстрация маринарки вислала до заведеня механїків і палячів. Кілька торпедових суден осьвітляє середину міста за помочию своїх рефлєкторів. Страйкуючі устроюють улицями походи.

Париж. За почином загальної робітничої конфедерациї відбули ся збори, котрі порішили візвати заграничних робітників без ріжниці народности, щоби жадали 8-годинного робочого дня.

Париж. Під міст в Аржантель підложено бомбу. Вибух спричинив малу шкоду. Три минути перед вибухом переїхали сим мостом два зелїзничі поїзди з переселенцями. В середу хотїли підложити бомбу під мостом в Анснєрі, але сему загодї перешкоджено. Кажуть, що замахи сї устроювали анархісти, щоб спинити транспорт війск до Парижа на день 1. мая.

Лян. Слїдчий судия, переглядаючи папери забрані при ревізиї у провідників розрухів, сконстатував, що сї провідники були в зносинах з анархістами і від давна приготовляли розрухи.

День 1. мая.

Цетте. Всї робітничі союзи порішили застановити роботу в дни 1. мая.

Париж. Літографічні і кравецкі помічники розпічнуть страйк з днем 1. мая.

Льондон. Независимий синдикат портових робітників взиває робітників, щоби в дни 1. мая не покидали роботи. Союз мийскої прислуги є за тим, щоб роботу застановити.

Москва. Тутешні робітники роблять великі приготованя до страйку. Социялїсти лагодять велику демонстрацию. Імовірно наступить великий страйк. Трамваєвий персонал уже застрайкував. З огляду на евентуальні розрухи уоружено полїцию в револьвери.

Петербург. Робітнича комісия порішила устроїти дня 1. мая страйк і похід по містї.

Париж. Доносять, що правительство впало на слїд монархічно-клєрикально-анархістичного заговору проти републики.

НОВИНКИ.

— **З причини робітничого сьвята 1. мая завтра „Дїло“ не вийде.**

— **Поминальне богослуженє** за жертви кровавих подій у Лядскім відбуде ся у Львові, в церкві Успеньскій (Волоскій) ві второк, дня 1. мая с. р., о год. 8. рано.

— **До робіт в Прусах** треба зараз: 3.000 людий до поля і 1.000 до копалень і цегольень. Пригадує ся, що до пільних робіт в кождій компанії мусить бути найменше половина жінок або дївчат. Зголошувати ся треба до руского бюра в Найберунї (до п. Стефановича). Остерігає ся перед иншими бюрами, як в Мисловицях, Осьвєнцімї і и. та перед їх агентами.

— **Поклик.** Всїх народолюбців, що з прихильностию цїкавлять ся зарібковою еміграциєю наших селян, а особливо наші народні організациї і мужів довіря просить ся, щоби Народному Комітетови доносили з найбільшою докладностию — значить, подаючи місце, час, імена осіб, евентуально сьвідків — про всякі заборони, перепони, надужитя, роблені чи то в селї війтом або ким иншим, чи прим. староством або иншими властями і їх органами, чи вкінци на зелїзницях зелїзничими урядниками, полїциєю або жандармериєю — в цїли неправного спинюваня зарібкової еміграциї.

— **З галицких лайдацтв.** *Пишуть нам:* В селї Баличах мостиского повіта відбули ся 20 серпня м. р. вибори до громадскої ради і випали завдяки ріжним неправильностям в користь старостиньскої клїки. Против тих виборів внесли громадяни протест, однак війт протесту не приняв. Тодї громадяне внесли жалобу до староства в Мостисках, а предкладаючи протест, подали сьвідків, що війт не хотїв протесту приняти. Всеж таки староство не переслухало нїкого із сьвідків, лиш війта, а намісництво відкинуло протест a limine, нїби тому, що поминено приписану дорогу (себ-то війта). І на ті лайдацтва нема ради, бо хоч громадяне вносять через адвоката жалобу до мінїстерства і найвисшого трибуналу, то се зовсїм не спинює вибору війта. Одним словом — живемо вже у „виодрембиньоней Галїциї“.

— **„Взглєнди службове“ в практиці.** Пишуть нам з Гусятинщини: В 29-ім ч. „Дїла“ було делїкатне запитанє до краєвої ради шкільної що до неправного переводженя дисциплїнарного слїдства з п. Миколою Левицким, учителем в Нижбірку старім. отже цїкаво, як краєва рада шкільна відповідати вміє. Ото 30. марця с. р. дістає п. Левицкий рекомендоване письмо, у котрім містить ся декрет шкільної ради, датований з 24. марця с. р., силою котрого переносить згадана власть на основі §. 9. зі взглядів службових до Павлокоми в березівскім повіті. Окружна рада шкільна в Гусятинї увільняє єго з повіту з днем 1. цьвітня і замикає побори в Копичинцях. І ти нужденний галицкий голодоморе маєш до 24. годин спакувати усе своє движиме майно і з днем 1. цьвітня о годинї 8. рано обняти нову посаду. Чи не furor polonicus? Так щось як на війну! Рада шкільна прислала єму навіть 100 К, зачету на подорож і 100 К, делїкатно назвавши — охлапів, ухвалених соймом, тілько: гони!, І хоч зараз таки виїхала депутация селян з Нижбірка до намісника, то намісник зволив вселаскавійше приобіцяти депутациї, що будуть старати ся дати їм доброго учителя. Так отже тепер не остає ся вже нїчо, тілько нарід нехай заговорить на ту тему своє слово по вічах, бо справа §. 9. безпосередно на нїм найбільше відбиває ся. — Х.

— **Шануймо свою мову.** Пишуть нам: На з'їздї руских купців, що відбув ся в лютім с. р. у Львові, ухвалено переписуватись з краєвими фірмами лише по руски, і я думав, що сьвідомі рускі фірми тої ухвали придержують ся. Однак деякі краєві фірми просять чемно, щоби писати до них по польски і покликують ся при тім на „Народну Торговлю“, мовлячи, „że prawie wszystkie N. Torhowle uskuteczniają swoją korespondencyę w polskim języku“. Супротив того позволю собі спитати начальну управу „Народної Торговлї“, чи се правда, а коли так, то чи так має бути? Атже як би така велика фірма, як „Народна Торговля“, що далеко більше потягає товарів, як пересїчний руский купець, полагоджувала свою кореспонденцию, лише в рускій мові, то дотичні нерускі фірми мусїли би вшанувати руску мову і держати у себе такий перзонал, що вміє по руски, коли вже не Русинів. А так через нашу уступчивість польскі фірми позволяють собі нас легковажити. — *Я. К.*

— **Посьвяченє Преображенськоі церкви у Львові** відбуло ся вчера дуже величаво. Богослуженя розпочали ся ще в суботу вечірнею з литією та проповідию, почім слїдувала утреня. Вчера рано, вже по 7. год. нова церква стала наповняти ся вірними та численним духовеньством. О пів до 8. наспіли процесиї з церкви Успеньскої, сьв. Юра, сьв. Василиян, сьв. Параскевії, сьв. Миколая і сьв. ап. Петра і Павла. Явила ся в комплєті цїла руска капітула і богато духовеньства з провінциї. Перемиску і станиславівску капітулу репрезентували епископи Чехович і Хомишин з асистою. По приїздї митрополита Шептицкого розпочав ся чин посьвяченя церкви. Незабаром двигнув ся процесийний обхід довкола церкви, що розпочав ся церковними процесиями, за котрими йшли тисячі вірних, рускі товариства з прапорами, хори бурс Народного Дому і Ставропігії, питомцї духовної семинариї під проводом своїх настоятелїв, університетский сенат, сьвященики, архієпископи польский і вірменьский з асистою, рускі архієреї з асистою і митрополит Шептицкий з асистою. За ними ступали представителї всяких властий, державних, автономічних і військових, представителї ріжних руских институций та товариств. По чинї посьвяченя церкви наступила архиєрейска служба Божа, підчас котрої о. Давидяк виголосив проповідь в серединї церкви, а о. д-р Бартошевский на дворі. Простора церква, одна з найбільших сьвятинь у Львові, була заповнена битком публикою, а рівночасно тисячі вірних стояли під церквою. Підчас осьвяченя і служби Божої творила асистенцию компанія 95 п. піхоти, що давала приписані сальви. Віддїл війска удержував шпалїр в серединї церкви. О годинї пів до 3. по полудни скінчило ся цїле церковне торжество, нарід почав розходити ся, стали й роз'їздити ся всякі сьвітскі достойники, запрошені на се торжество. Після заповідженої програми тепер мала відбути ся гостина в сали Народного Дому. Як звісно, українско-руска громада рішила не брати участи в сїй гостинї з причин, виложених в однім з попередних чисел нашого дневника. Се рішенє виконано вчера солїдарно. Як зачувати, навіть станиславівский епископ, д-р Хомишин хотїв спершу відтягнути ся від гостини у москвофілів і лише в послїдній хвили дав ся упросити з огляду на инших руских владик. Як дуже не по нутру був аранжерам з Народного Дому той бойкот їх „паради“ українско-рускою інтелїгенциєю, можна зміркувати з факту, що москвофільскі верховоди силоміць тягнули деяких наших людий з під церкви до Народного Дому, очивидно безуспішно. Характеристичне також, що й деякі представителї властий не конче були ласі на москвофільске „угощеніе“, бо от маршалка гр. Баденїя аж з карити удало ся аранжерам стягнути до Народного Дому. І відбула ся та гостина, обчислена на 500 людий, при участи кількадесятьох осіб, самих ранїйших“ москвофілів, між котрими найшло ся кільканайцять представителїв властий. Тоасти виголосили: митрополит Шептицкий [за цїсаря і папу], о. д-р Делькевич, д-р Дудикевич, що впевнював о любови руского народу до Поляків, проф. Костецкий, д-р Антоневич. Із запрошених чужих достойників говорили вірменьский архиепископ Теодорович (ломаною русчиною) на тему, що відносить ся з рівною любовю до обох народів, руского та польского, і маршалок гр. Баденї, котрий зазначив, що при акциї будови церков та костелів оба народи ступають в згоді. Підчас пиру відчитано також телєграму, наспівшу від цїсарскої канцелярии, котрою цїсар повідомляє, що приняв заяви вдячности і преданности до відомости. Була се відповідь на адресу, яку управа Народного Дому вислала на кілька днїв перед посьвяченєм церкви до цїсаря з подякою за площу і часть мурів, подаровані цїсарем свого часу галицким Русинам під будову теперішного Народного Дому і посьвяченої тепер церкви,

— **Підмоги на удержанє інтернатів.** В краєвім буджетї на 1906 р. визначив сойм суму 22.000 К до розпорядимости краєвого виділу в порозуминю з краєвою радою шкільною на субвенциї для єствуючих уже інтернатів. З тої суми краєвий виділ по вислуханю опінії краєвої ради шкільної призначив лише 1.400 К для Русинів, а то 500 К на інтернат св. Ольги для кандидаток женьскої учительскої семинариї у Львові і 900 К на інтернат сс. Василиянок для учениць женьскої учительскої семинариї в Перемишли. Решту 20.600 К загорнули Поляки на свої заведеня.

— **В справі руского нафтового товариства.** Супроти заінтересованя ширшого загалу справою руского нафтового товариства дирекция того-ж товариства подає до публичної відомости, що наслїдком непотвердженя статутів торговельним судом подано в приписанім речинци рекурс до висшого суду. Аж по тім формальнім порішеню справи товариство буде могло війти в житє і розпочати успішну дїяльність.

— **Нове кредитове товариство.** З днем 1. мая с. р. отвирають Русини золочівского повіта кредитове товариство, господарско-економічну спілку „Руский Народний Дім“ в Золочеві, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою. Всї, так селяни, як і сьвященики та сьвітскі інтелїгенти порозуміли добре, що гроші марно лежачі або уміщені у ворожих нам руках, не приносять найменшого хісна. Длятого цїлию нового товариства є: сполучити господарскі сили своїх членів для їх добробиту; а до переведеня сеї цїли буде стоваришенє давати можність поміщувати на процент гроші заощаджені та марно лежачі, буде удїляти своїм членам дешевих і приступних позичок, а крім того буде купувати і продавати недвижимости для своїх членів, уряджувати склади нарядів господарских, навозів, збіжа, насїня для своїх членів, провадити торговлю і доставу товарів для своїх членів, ширити між своїми членами фахові відомости про всякі области господарства, заохочувати своїх членів до мелїорацийних господарских робіт. Членом сего пожиточного товариства може стати кожда власновільна особа, і кожда правна особа (товариство, читальня і т. и.) за зложенєм вписового 2 кор., і удїлу членьского в сумі 20 кор., котрий можна складати також півречними ратами по 2 кор.

— **Іспити зрілости в учительских семинариях** мужеских відбудуть ся: у Львові для абітуриєнтів заведеня (устний) 21. червня, для екстернїстів 4. липня; в Сокалі 15. червня; в Самборі для публичних учеників 11. червня, екстернїстів і екстернїсток 25. червня; в Станиславові для публичних 14. мая, екстернїстів і екстернїсток 26. мая; в Тернополи для публичних 14. мая, екстернїстів і екстернїсток 25. мая; в Залїщиках для публичних 5. червня, екстернїстів і екстернїсток 15. червня; в Коросни 11. червня. — В женьских семинариях відбудуть ся іспити зрілости: у Львові в державній семинариї для учениць заведеня 30. червня, для екстернїсток 17. мая; у Львові в приватній семинариї Сташалковскої 13. червня, в Перемишли для учениць заведеня 12. червня, для екстернїсток, 28. червня.

— **Землетрясенє в Галичинї** дало ся чути — як нам доносять — дня 15. цьвітня с. р. о год. 5. по полудни в Цетїєві і Мишківцях гусятиньского повіта. Земля трясла ся филясто, причім дав ся чуги підземний гук. Замітив се нарід, зібраний в церкві, а дрожанє землї було таке значне, шо весь нарід звернув ся до дверий. По хатах бренькотїли шиби у вікнах. Замічено одно лише движенє, що тревало добру секунду.

— **Конець польского шляхтича.** Берлиньскі часописи доносять, що гр. Александер Домбский з нужди відобрав собі житє, кинувши ся до води. В Шільдгори над Гавелею виловлено онодї і розпізнано єго тїло. Гр. Домбский походив з польскої шляхотскої родини, що мала свої посїлости в Познаньщинї. Прогайнувавши майно легкодушно, найшов ся в бідї і вибрав ся до Берлина, щоби тут забезпечити собі єствованє. В послїдних часах був властителем торговлї цигар в Шарльотенбурзї, однак не мав щастя. Онодї відослав, що мав цїннїйшого, своїй матери в Берлинї а сам утопив ся.

— **Бючий кацап.** Пишуть нам: Звісний д-р Роман Алєксевич побив в канцеляриї д-ра Дудикевича селянина М. Дерпака з Чехови. Недавно відбула ся в тій справі розправа в повітовім судї в Коломиї, однак єї відрочено для переслуханя дальших сьвідків.

— **Хто є американьскі мілїонери.** Італїяньский учений Льомброзо подав в однім науковім місячнику, що виходить в Міляно, наукову студию, в котрій стараєсь схарактеризувати американьских мілїонерів. Є там портрети звісних американьских мілїонерів Рокефелєра, Шворба, Карнеджія, Моргана та инших. Чоло у американьских мілїонерів є високе та вузке, а кости на лици сильно розвинені. Мало хто з них має прикмети і вигляд, що виріжняли би їх з поміж звичайних людий, хиба що майже всї вони низького росту. Звичайно є вони кілька цалів низші від своїх жінок. Їх жінки звичайно дуже гарні з лиця. Дїти мілїонерів по найбільшій части слабосильні і духово не дуже розвинені, однак се не означає ще звиродненя характеру батька, се радше наслїдок відокремленя від сьвіта. З психольогічного становища годї зачислити американьских мілїонерів до типу незвичайних людий, генїїв. У них незвичайна скорість орієнтувати ся в кождій хвили і ситуациї, вони дуже скоро рішають ся на плян і є дуже ощадні, в чім майже доходять до скупости. Они майстри у веденю адмінїстрациї. Крім того кождої хвилї готові стрінутись з перепонами, коли того потреба. Уміють добрати собі людий, використати нагоди, знають коли що зачати а коли застановити. Словом знають як найскорше і найдешевше осягнути свою цїль. Незвичайно характеристичним для американьских мілїонерів є їх простий початок. Мілїонер Дурард, маючи десять лїт, служив в склепі. Гульд в дванайцятім роцї житя заробляв тижнево пів доляра, а три роки пізнїйше мав вже доходи з фабрики. Найт в осьмім роцї продавав часописи на улици, а Карнеджі в дванайцятім роцї житя заробляв аж $ 1·25 тижнево, через що, як сам тепер каже, мав лїпшу нагоду, як другі будучі мілїонери, студиовати технічні науки. — Американьскі мілїонери, загально беручи, не мають великого образованя, та хто знає, чи як раз та обставина не зробила їх мілїонерами, бо коли другі дїти учили ся по школах та присвоювали собі науку та ріжнородне знанє, американьскі мілїонери в той час звертали всю свою увагу та здібности лиш в однім напрямі, а то в бізнесї, котрий відтак зробив їх мілїонерами. — Свою карієру починали як бідні робітники. Едисон був робітником при телєграфі, Корлєс, Чені, Реблїнг, Спрекельс були також бідні хлопці. Гульд, Рокефелєр, Сейдж і Фільд були склеповими помічниками. — З тих фактів виновує Льомброзо, що головна причина успіхів американьских мілїонерів лежить в здібности використати догідні обставини, котрі більшість з них завели на дорогу величезних американьских тростів, які принесли їм мілїони долярів. До того всього однак треба додати, що їх робота не много ріжнить ся від газардової гри. Мілїонер Рокефелєр мав виразити ся, що єго наслїдник буде мусїв бути чоловіком того рода, що зовсїм не буде чув докорів совісти, коли приведе до руїни десять або дванайцять родин. Бо совість американьских мілїонерів є собі свобідна та легка. Мілїонер Гефемаєр позичив від свого приятеля банкира 140 тис. долярів і ті гроші ужив на те, щоби єго довести до руїни. Мілїонер Джірард був так скупий та жорстокий для своєї жінки, що довів її до смерти. Виправді мілїонери Астор, Рокефелєр та Карнеджі говорять, що особиста чеснота є конечно потрібна, щоб мати успіх в підприємствах, але та чеснота є відмінною від загальпо признаної. У них найбільшу ролю грає лиш їх особа, всьо проче є лиш для них. — Коли Американець придбав собі вже мілїоновий маєток, зачинає окружати себе иншою атмосферою, котра зовсїм відмінна від американьской. Перша річ є вивести свій рід від якнайстарших та найславнїйших предків. Астор твердить, що єго родина виводить ся від короля Генрика IV. Маючи такі пусті ідеї, житє їх стає збитковне. Будують палати, котрі є далеко красші та дорожші, чим европейских пануючих володарів. Одна пані з родини Вандербільта має нашийник вартости 300 тис. долярів, а на капелюсї має перо струса, котрого не могла дістати наслїдниця англїйского престола. Дїти свої відгородили від сьвіта, щоби не стикали ся з писшою клясою. Гвітні для своєї дитини тримає три няньки та чотирох лїкарів. Астор для своєї дитини тримає двох кухарів, шість слуг і гувернанток. Дитина може відвідати батька лише раз на місяць.

— Оповіщенє. Кандидати стану двірского, желаючі здати єї іспитови кваліфікаційному, мають подати ся дня 8. мая с. р. (в второк по празнику св. В. М. Георгія) в канцелярии уряду парохіяльного св. Юра о год. 4 по полудни. — Кандидата з котрі досї еще не здавали єї до того іспиту, повинні вписти в час подане до Вир. Митроп. Консисторії з документами: свідоцтва хрещеня і законности і записати ся на належитими відомостями з науки релїгії, бібліиної історії, єпископії і уставу церк., в книзі з древнословя. До іспиту будуть допущені лиш тоті, котрі маючи в обруді львівскої архідіецезії.

Віча і збори:

Гвіздарске віче в Золочеві устроює відділ товариства „Руский Господар“ ві второк 8. мая с. р. від год. 2-ої по полудни в сали „Руської Бесїди“ (стара почта). Реферувати будуть: о. Тома Дутькевич о цїлях товариства, п. інспектор Господарский о задачах і п. інструктор Гарасевич о молочарстві, демонструючи. Вступ безплатний для всїх господарїв, господинь і приязних товариства.

Загальні збори „Академічної Громади“ у Львові відбудуть ся дня 6. мая с. р. (в неділю) від год. 3. по пол. в III. сали университету. Дневний порядок: 1) Відчитанє протоколу з послїдних зборів. 2) Вибір головы. 3) Зміна статута. 4) Внесенє і інтерпеляциї.

Загальні збори „Соборської Ради“ в Бережанах відбудуть ся дня 7. мая с. р. в сали „Надїя“ від год. 11 рано з отсим порядком дневним: 1) Звіт уступаючого виділу, 2) вибір нового виділу і 3) внесенє та інтерпеляциї.

Концерти і видовища:

В четвер дня 3. мая б. р. відбуде ся у Львові у великій сали Народного Дому, концерт нашого славного українского бандуриста п. Гната Хоткевича, при співучасти академічного хору „Бандурист“ з отсевою програмою: I. а) Дума: про Хведора Безрідного б) Дума: про смерть козака бандуриста — відспівує п. Гнат Хоткевич. II. О. Нижанковский: „Нова Січ“, виконує акад. хор „Бандуриста“. III. а) Де чумак у дорогу, б) Од ходив чумак сім год по Дону, відсп. п. Г. Х. IV. а) Мирберг: „Серенада“, б) Б. Вахнянин: „Хор бурлаків“ відсп. акад. хор Б. V. а) Он де повіт буйний шайт, б) Без тебе Одесу сонце не сьвітить, в) Об та дівчина гордая та инша, відсп. п. Г. Х. VI. С. Людкевич: „Козак“, відсп. акад. хор Б. VII. а) Сопілка, б) Чигиринка, відсп. п. Г. Х. VIII. М. Лисенко: Приборкана Дума, відсп. акад. хор Б. — Ціни місць: Крісла перворядні по 2 кор., другорядні 1 кор., вступ на салю 60 сот., на галерию 30 сот. Ученики платять половину ціни. З уваги що буде се концерт, на котрім не один, може бог в послїдне, буде мїг наобоґатитись нашими славними українськими бандурами, сподїваємось, що сала „Народного Дому“ заповнить ся по беретя нашою співолюбивою публикою.

З товариств:

З „Львівского Бояна“. Вилїд повторюю всїх членів, що концерт в честь Т. Шевченка відбуде ся дня 8. мая с. р. Звертаємо ся проте до всїх членів, а именно до тих, котрі звикли ся громадно на пробі, що відбуде ся ві второк дня 1. мая від год. 7. вечером, [illegible].

Урядові вісти:

Сим повідомляємо, що почав повторний т. зв. відходячий конкурсовий в напрями до Чернівець, котрий скінчить ся буде від 1. мая с. р. Уволок в Кіцмань.

Відділ в Кіцмані остає без [illegible] конкурсу.

Почав ся відходячий, що повторний в напрями 1905 зарядженє до всїх адунктів [illegible] станиць у Львові, а зачасом в [illegible] і відбувати ся буде від 1. мая с. р. Уволок в Кіцмань.

„Газета Львовска“ з дня 1. мая с. р. оголошує розписанє зіпитованої прикази старих матеріалів в порубі п. з. Дирекциї державних будинків у Львові.

Оферти належить вносити найпізнїйше до 15. мая с. р. 12. годині в полудне до вказаної надзірателя п. с. Дирекциї державних будинків у Львові.

Усовіє продажи подані суть в „Газеті Львовскій“, а можна їх переглянути також в війті для справ вартатових підписаної п. с. Дирекциї.

— **Подяка.** Вечерковий комітет руской гімназиї у Львові, складає отсим щиру подяку совітови „Народного Дому“ за ласкаве відступленє салї, товариству „Львівский Боян“, за випожиченє фортепяну і товариствам „Руска Бесїда і „Труд“ за випожиченє декораций до салї. Рівнож складає найщирійшу дяку Вп. П. жертводавцям за зложені при вступі і надіслані датки на убогу молодїж.

З Краєвого товариства кредитового урядників і сьвящеників. З чистого зиску за р. 1905. рішили загальні збори, відбувші ся дня 26. н. ст. марта с. р., виплатити за рік 1905 6 проц. дивіденду від удїлів членьских, причім примічає ся, що по мисли статута мають право: 1) до цїлої дивіденди удїли, вплачені в цїлости або доповнені перед 1. сїчня 1905., 2) до 3/4 дивіденди удїли, вплачені в цїлости або доповнені в I-ім кварталї 1905., 3) до 1/2 дивіденди удїли, вплачені в цїлости або доповнені в II-ім кварталї 1905., 4) до 1/4 дивіденди удїли, вплачені в цїлости або доповнені в III-ім кварталї 1905. р. Удїли вплачені в цїлости або доповнені доперва в IV. кварталї 1905. р. не мають права до дивіденди за рік 1905. так само як і удїли недоповні, то є не вплачені до повної квоти 50 корон. — Дивіденду виплачує каса товариства (ул. Руска ч. 3. I. пов.) щоденно в годинах урядових за предложенєм книжочки удїлової. — По мисли § 17. статута дивіденда непіднята пропадає по 3. роках в користь фонду резервового. На тій підставі пропали на річ фонду резервового признані по конець року 1902. дивіденди, непідняті доси через дотичних членів. — *Дирекция.*

Найліпші ДВОФЕЛЬЦОВІ ДАХІВКИ **Генрик Ебер**

407 5—14 доставляє низше фабричних цін до кождої земізничної станції виключно *Львів, площа Смольки ч. 3.*

Надіслане.

Спеціяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювілейного шпиталю дїточого у Відни.

ординує від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 І. п. Щіпленє віспи щоденно. 837

Інгалятория д-ра Буллінґа

в Станиславові

уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенгаль, Зальцбрун і т. п. найліпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїченя носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, спеціяліст від згаданих недуг. 293

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

П. Лїнаньский

емер. надрадник судовий в Сокалї приїме 169 зараз рутинованого конципієнта. 6-6

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри авероїди по 7, 8 і 10 К найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пізьні по 12 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвіжери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи вполагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4155

ФЕЛОНИ на великий пість багряні, фіолетові і чорні по ріжній цїнї найдешевші поручає торговля

СПОЖАРСКОГО & УСТЕНЬСКОГО

у Львові, ул. Руска ч. 1.

Цїнники богато ілюстровані розсилає ся даром і оплатно. 179 25—25

ПОТРЕБУЮ сейчас підячого до виручуваня мене в дни (седмичні в дяківстві під досить великими услівями щодо науки дяківскої і писарні громадскої або відно ідного винагородженя *Іван Кашій* дяк і писар громадский, Підгайчики почта Зборів. 44 1 3

Потребую інструктора до ученика IV кл. котрий би зобовязав ся его приготовити до вступного іспиту до I-ої кляси гімназ. *М. Стрецина* парох в Пазагачах п. Товмач. 445 1—3

Найбільша подільска пасїка, найдеше шин і найчистїйший мід пасїчка десеровий, вурацийний, 5 кґ. 6 К 20 сот. оплачено. Чотирома медалями відзначені пятні і овочні меди по 70, 80, 1·20 і 1·30 К ¾-літрова бутелька, в 5-кільових посилках о 10 сот. вище. Евген Білиньский в Збаражи. 213 7—8

EPILEPSI

Хто занепокоєний падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. 163 50 52

Старший помічник з корінної торговлї глядає зараз місця. Звголошеня до п. Івана Борися в Перемишлї. 414 3-4

ГЛЯДАЮ способного і совісного інструктора для ученика II. кл. ґімназияльної. Згодженя і услівя письменно. — *Василь Мисик* парох в Ваньковій, п. п. Ропенка. 428 2-3

Вдова що знає ся дуже добре на домовім господарстві, глядає посади у вдівця-сьвященика. Адреса: Любина Мервартова, Львів, ул. Жовківска ч. 127. 421 2—4

Оповіщенє.

Стрибожий Дарунок (оповіданя) *Л. Мартовича* 1 К. 30 с. Душі кланяють ся (повіданя) *М. Яцкова* 75 с. Австрия чи Польща (історія Руси під Австриєю) *В. Будзиновского* 70 с. 3 тисяч і одної ночи: Том I. „Купець і Іфрит" 55 с., Т. II. „Алїбаба і 40 розбійників" 55 с. (В полотняній оправі за том 95 с.) 12 аґітацийних брошур *Будзиновского і Мартовича* і „В Небі" *о. Бобикевича* 47 с. „Хрунь і Чорт" *В. Будзиновского* 23 с. Козаки у Ст. Руданьского, з поясненями *Будзиновского* 33 с. Гайдамаччина *М. Лозиньского* 43 с. (Цїна разом з посилкою). Всї ті книжки разом з посилкою 4·90 с. Замовляти у „Адміністрация часописи „СЬВІТ" у Львові". На предит не висилає ся.

„Дзвінок"

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним.

Передплата на цїлий рік тілько 6 К. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

5 корон на будову руского театру у Львові.

Перше чеське загальне взаїмне

ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЄ

В ПРАЗІ,

найдешевша і одинока асекураторія в австро-угорскій монархії,

що виплачує своїм членам гарантовані 3% відсотки від вплачених вкладок і увільняє їх на случай цїлковитої або частинної неспособности до працї та зарібків, від дальшого плаченя асекураційних премій,

дає 5 К на будову руского театру у Львові від кождого обезпеченя, заключеного на основі нинїшної оповістки

Головна репрезентация для Галичини

у Львові ул. Коперника ч. 24.

Обезпеченя від 2000 К в гору.

318 21—31

Оповіщенє.

Науки на місяць май о. Пр. Д. Марії, уложені через *О. Д-ра И. Бартошевского,* можна набути по цїнї 3 К в книгарнях ім. Шевченка (Львів ул. Театральна ч. 1) і в Ставропигийскій (Львів ул. Руска ч. 3), або як давнїйше у автора (Львів ул. Домса 5). Тих наук есть 31, котрі всї надають ся також до проповідий на Богородичні Празники. — В згаданих книгарнях і у помянутого автора можна набути також его Проповіди Недїльні (4 кор.), Нові Проповіди Празничні (2 кор. 50 с.), Проповіди Похоронні (4 кор.), котрих всїх есть 116, — Проповіди Страстні (1 кор. 40 с.). Всї ті книжки надають ся також дуже добре до приватного читаня для вірних Христових. 354 9—10

ЛЇЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** ріжної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони ріжної ваги.

Дякуючи всїм Вп. парохам і фондаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґруни. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і діятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї

З глубоким поважанем

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

87 Аґентів не висилаю.

Сьвітло церковне і столове

найлїпшої марки

охоронене запротоколованою маркою

+ М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"

Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїнї 172 кор. і по 156 кор. за 100 кґ. Для церков 10% опусту. Цїни розумїють ся лєко фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак +. **М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло припоручає Народна Торговля. Сотни похвал і признань!!! 415 3—?

ФАБРИКА ЦЕМЕНТОВИХ ВИРОБІВ

Генрика ґр. Старженьского

в Гнїздичеві

виробляє патентовані дахївки цементові, ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних формах. Цементові помости і хідники в ріжних барвах і десенях. Перепусти і рури у всїх розмірах. Жолоби і корита в довільній довготї. Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи, а також всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: **Фабрика Гнїздичів, Кохавина.**

Почта і зелїзниця на місци. 337 6—0

Знаменито прасоване білє

осягає ся легко і певно при помочи

СРІБЛИСТОГО КРОХМАЛЮ

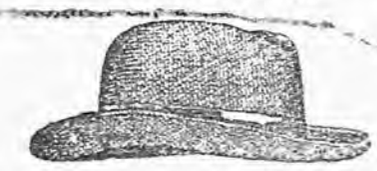
Fritz Schulz jun. Akt.-Ges., Eg. r. i B. u. Leipzig.

Правдивий лише з охоронною маркою „ҐЛЬОБ" і „ЗЕЛЇЗКО".

Дістати можна всюди в картонах.

Заступник у Львові: **Фльоріян Кравзе** ул. Третого мая 10. 388 2—14

СЕЗОН 1906 р.

Фабрика і склад капелюхів

під фірмою

Антін Кафка

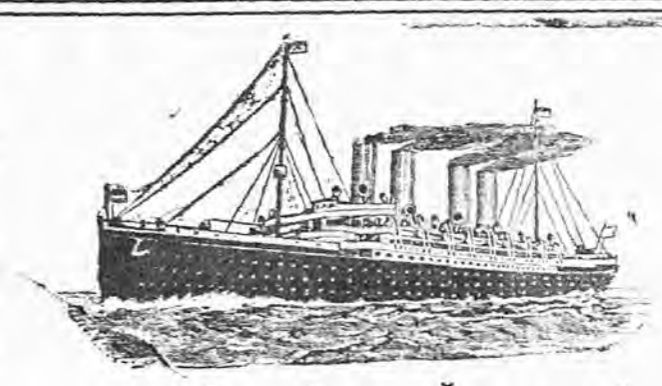
(передтим А. КОЖЕЛЮЖЕК)

Львів, улиця Галицка число 4.

(коло польскої катедри)

поручає на весняний і лїтний сезон КАПЕЛЮХИ і ЦИЛІНДРИ власного виробу, а також фірми П. і Ц. Габ'та, ц. к. надворних доставників у Відни та инших найлїпших фабрик в найновійших фасонах і барвах по найдешевших цінах. Великий вибір капелюхів для дітий. Цїнники даром і оплатно. 290 7—8

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівторка** відходять з Бреме до **Нового-Йорку** славні поспішні пїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями тревае лише 7 днїв.

Що **суботи** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Тексас) Аргентини, Бразилиї і т. д.

На кождє запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока русько-ческа фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїджає в нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на пруській границї.

свій до свого! 422 2-30

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10*.
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50, 1·30, 5·25, 8·40, 10·50*.
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20, 5·30, 10·20*.
„ Лавочного 7·20, 11·45, 10·50*.
„ Рави руской 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Рашева 10·35.
„ Тухлї 3·45 від 15/6 до 30/9.
„ Белзця 5·—.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·2*, 11·34.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від 14/5 до 10/9 вкл. 6·50, 7·50 рано, 9·55 перед полуднем (лиш в недїлї і лат. сьвята) 1·46 по полудни (лиш в недїлї і лат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·00 по полудни; 7·41 і 8·55 вечер.

з Янова 8·18 рано, 1·15 по полудни (від 15 до 30/9 вкл.) 4·32 пополудни, 8·45 вечер. (від 14/5 до 10/9 вкл.) 9·25 вечер. (від 14/5 до 10/9 вкл. що недїлї і лат. сьвята).

з Щирця від 1/6 до 10/9 вкл. (що недїлї і лат. сьвята) о 10·10 вечер.

з Любіня вел. від 14/5 до 10/9 вкл. (що недїлї і лат. сьвята) о 11·52 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·25*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—, 5·10*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Рашева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руской 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 15 до 30/9 Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович від 14/5 до 10/9 вкл. 5·50 рано, 8·30 рано (лиш що недїлї і лат. сьвята) 12·30 по полудни (лиш в недїлї і лат. сьвята) 2·10, 3·20 по полудни; 6·10, 7·30, 7·55 вечер.

до Рави руской 11·15 в ночи (що недїля).

до Янова 6·55 рано, 9·15 перед полуднем (від 15 до 30/9 вкл.), 1·35 по полудни (від 14/5 до 10/9 вкл. в недїлї і латинскі сьвята) 3·08 по полудни (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 5·58 по полудни.

до Щирця 1·55 по полудни (від 1/6 до 10/9 вкл.) в недїлї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·15 по полудни (від 14/5 до 10/9 в недїлї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черешками товстими; поїзди нічні означені звіздою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мїсцевім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kauzow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабека	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом **оплатно,** або 2 кґр. чаю і в 5 кгр. кави особно оплатно ва післяплатою. 913

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 76. Львів, середа 19. цьвітня (2. мая) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vegler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати оплатні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границьми:*
на цілий рік . . **32** к. **44** к.
на пів року . . **16** „ **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** н.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., *на провінції* 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце; в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поклики і附ні приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Мобілїзация против Поляків.

Польска делєгация парляментарна рішила ся всякими можливими средствами недопустити до ухваленя запроєктованої правительством реформи виборчої. Довідавши ся, що Гавч дає Галичинї лише о 10 мандатів більше ніж первістне правительственне предложенє, а і ся надвижка не ціла була призначена для Поляків (1 чи 2 мандати мали дістати Русини), коло польске рішило зірвати з Гавчем всякі переговори і убити єго. Коло рішило не брати участи в парляментаризациї кабінету і обставати при 110. мандатах для Галичини (в тім 80 для Поляків) і рівночасно рішучо домагати ся розширеня автономії Галичини.

Сї майстри в інтриганстві знайшли спосіб, щоби звалити правительство, котре важило ся виступити з проєктом загального і рівного голосованя, але щоби при тім не стягнути на себе закиду, що польска делєгация *є противником розширеня політичних* прав на народні маси, що хоче консервувати неоправдані і кривдячі загал привілєї шляхти. В гакатистичних дневниках польских ріжні „вибітні парляментажисції польски" пояснюють, що коло не є противником анї загального і рівного голосованя, анї правительства, котре виступило з проєктом виборчої реформи. Коло мусїло тілько дати Гавчеви научку, щоби слїдуючі правительства не сьміли більше ігнорувати Галичини анї обиджати польскої нациї так тяжко, як се зробив Гавч. Вина Гавча не в тім, що він виїс проєкт загального голосованя, але в тім, що він зробив се не порадивши ся вперед з репрезентантами Галичини в колї польскім: він з'ігнорував представителїв Галичини! Другим непростимим гріхом Гавча є покривдженє „Галичини" самим проєктом, бо проєкт дає Полякам за мало мандатів. Найбільшим гріхом Гавча, котрого Поляки несьміють єму простити і за котрий Гавч мусїв бути покараний димісією, була обида цілого народу польского. Відповідаючи на закиди польских послів против проєкту виборчої реформи, при чім вони чванили ся, що польска делегация все помагала правительству, бо все була за державними *конечностями*, Гавч замітив, що Поляки за свою згоду на всякі державні конечности казали собі солоно платити. Отсе претекст під яким сї „прихильники" загального і рівного права голосованя *старають ся убити* справу загального і рівного права голосованя.

Всї попередні правительства, які вони лиш були: федералїстичні чи централїстичні, консервативні чи лїберальні; всї сторонництва нїмецкі довго вигрівали гадину за своєю пазухою. Вони сотворили ординацию виборчу, котра Русинів усунула з палати послів, а ввела до неї надмірне число Поляків. Всї правительства і Нїмці, віддавши Русинів на поталу Полякам, недопустили до парляменту евентуального свого союзника, недопустили такої руской репрезентациї, котра на всякий случай в хвилях надмірного розпаношеня Поляків, ослаблювала би їх значенє в парляментї і паралїжувала наслїдки їх інтриг.

Доперва тепер зачинають Нїмці пізнавати, що вони, купуючи Поляків для кождого правительства коштом Русинів, самі виховали против себе таку силу, з котрою не можуть дати собі ради. Найлїпше показало ся се тепер, при справі виборчої реформи. Одні Поляки звалили кабінет, справу реформи майже убили і наробили більше заколоту, нїж би се могли зробити всї сторонництва в купі. Доперва тепер Нїмці зачинають приходити до переконаня, що не можна позволити, аби одно, штучно ними самими вигодоване сторонництво розказувало цілій державі, та щоби одна нация крутила як швець скірою вісьмома австрийскими націями. Замітні суть голоси в сїй справі нїмецких дневників. Наводимо тут зміст статей: Extrablatt-у „Die Ministerstürzler" і „N. W. Journal-у" „Das polnische Veto".

Extrablatt пише: Бувають посли, у котрих першою і найважнїйшою точкою програми є валенє мінїстрів. Майстрами в сїм фаху суть галицкі пани. Як їм який плян правительства не подобає ся, то вони не кричать, не грозять, лише розпочинають снувати нитки, намотувати сїть інтриги. Доперва, коли ситуацию замотають і затягнуть мінїстра в безвихідний лябіринт своєї сїти, провокують нагле виладованє назбираної енергії і мінїстерство, разом з своїм пляном удушене.

Розвій галицкої политики, се богатий змістом специяльняй том історий австрийской держави і австрийского права. Минуло доперва 26 лїт, від коли Поляки також офіцияльно чують ся в Австриї добре. Від 1869. року, коли то Смолька все єще маркував, що Галичина дістала ся Австриї без нїякого договора, аж до великої подорожи цїсаря до Галичини (1880) сягає период польской нервозности. Єї цїхою є брак всякого заінтересованя державою. На Австрию дивлять ся виключно зі Львова. Державу вічно мучать справою відокремленя Галичини. На чолї федералїстів вимашировують з державної ради Поляки, щоби повалити мінїстерство Гаснера. Під Гогенвартом риють Поляки лише за тим, щоби галицкий сойм висилав послів до державної ради. Грохольский з мінїстерского фотелю агітує лише за автономією.

В великих борбах о відлученє державної ради від соймів, Поляки суть провідниками всякої акциї против виборчої реформи. І коли Відень не має спокою від Львова, вони *тимчасом поволи*, але *певним* темпом заводять лад у себе: Останкам нїмецкости виривають корінь, а Русинам, крок за кроком, скручують голову. Ета блюють пановане шляхти в повнім блеску. Від 1880 року Поляки в Галичинї чують ся цїлком добре, навіть без автономії. Поляки роблять там, що хочуть, а гарний малий дарунок розложеня грунтового податку розвеселяє їх. За Таффого здобули рекорд: Фінанси в руках Дунаєвского, єго товариш Зємялковский сидить в мінїстерстві, Смолька президує в палатї послів. Тодї, в часах афери Камінського гомонїло по цілій Австриї: Galizia for ever! Се були часи! Заробляло ся і жило ся щасливо. Виплила на верх нова правда, именно мале перевернене смольківского висказу: Австрия дістала ся Галичинї без нїякого договора. І при тім стоїмо єще нинї. Без Поляків не можемо нїчо зробити; не сьміємо нї кроком ступити наперед, як Львів не хоче. Galizia for ever!

Гарна нитка консеквенциї тягне ся через сих 26 лїт польской политики. Аж до другого рекорду, до системи Баденього почутє повного вдоволеня, люкративної певности. За Яворского принято за фундамент вірність для правительства. Перстень правиці зміняє троха свій материял, але головні складові части лишили ся ті самі. Братерство вяже польске коло з ческими феодалами. У себе мають *лише одно найдорожше добро*: пановане шляхти. Дїдушицкий і товариші вотують собі самі подяку нациї. Святе почутє їх власної важности і конечности руководить всїми їх кроками. Їх істнованє є услівєм істнованя краю, а нема більшої заслуги, як математична конструкция польской більшости в галицкім соймі, де Русини все єще не вийшли поза стадию опозициїной штафажи. Смок лежить перед печерою, в котрій сидить увязнена красавиця. Струями огню і затроєного віддиху відігнав сей смок Таффого, коли сей в 1893. роцї прийшов узброєний в загальне голосованє, осмолене тілько цензом образованя і курією великої посілости. Дня 10. жовтня виїс Таффе своє предложенє, а 16. жовтня вже появила ся резолюция кола польского, в котрій коло „не годить ся на правительственне предложенє" і то „з огляду на державні і политичні інтереси і автономічні засади".

Дїдушицкий потребував лиш змінити дату. Польске коло „не годило ся в 1893 роцї, воно не годить ся також в 1906 р. бо має сьмілість удержати упривілєйоване пановане у себе дома. Коло валить мінїстрів, пробує тим послїдного повстаня против виборчої реформи і чує ся нервозним як колись.

N. W. J. навязує до старопольского vet-а і виказує, що як колись Польща терпіла від него, так тепер воно нищить Австрию. Польске коло зголосило своє veto против загального, рівного і безпосереднього голосованя, а скритоубійчий штилєт польский ударив в серце кабінету, котрий важив ся на такий експеримент без попередного дозволу польской шляхти. Поляки вже бачать тріюмф свого veta. Поляки не хочуть Гавча, отже цїсар приймає єго димісию!

Галицкі Поляки знайшли в Австриї прибіжище і урядили ся у нас цїлком вигідно. Польска шляхта зруйнувала свою национальну державу, а тепер свою нещасну политику vet-а вводить в своїй адоптованій вітчині. Шляхта скаже своє „нї!" і цїла Австрия мусить на сю брутальну команду станути. Нема виборчої реформи, нема парляментаризациї. Польска шляхта крикне „кінець!" і сейчас мусить бути всьому кінець!

Коло польске, котре так довго було язичком у ваги, гадає, що воно вже засидїло право рішати о судьбі Австриї. Польский мінїстер сказав, що Австриєю можна рядити без Нїмців. Сей фальшивий аксіом завів нашу внутрішну политику на найфальшивійші стежки. Тепер прийшла для нас пора зреванжувати ся; покажім, що також без Поляків можна рядити. Правительство повинно раз вже побороти дотеперішну уступчивість супротив Поляків. Нехай здобуде ся на відвагу і раз вже вирве польскій делєгациї єї право vet-а в нашім парляментї. Се було би дуже дивне, коли би правительство, котре хоче здемолювати парлямент привілєїв, бояло ся коннути ногою найсильнїйший філяр, сеї, на зруйноване призначеної будівлї. Не против польского народу, не против Галичини має бути звернена ся рішуча политика. Вона має звернути ся против манії великости кліки, котра з фанатизмом розпуки боронить свою ідею гегемонії шляхти. Не можемо зрозуміти передвчасного залишеня офензиви против сего польского атаку. Треба зробити пробу, чи прихильні реформі сторонництва мають тілько сили, щоби сю реформу перепертн против vet-а польской шляхти. Як би і се не повело ся, то правительство повинно відкликати ся до виборців, що і на Галичину подїлало би корисно. Хоч Гавч, котрий з Саула, перемінив ся в Павла, упав в борбі о нову віру, то побідного походу сеї віри не зможе здержати нїяке veto.

Пізнали Нїмці, пізнала Австрия, що вигріла за власною пазухою гадину. Самі дали силу польскій шляхтї і сим звязали собі руки і ноги. Тепер є нагода скрутити гадий вязи на вічні часи. Загальне і рівне право голосованя з справедливим подїлом на виборчі округи парлямент годен завести навіть против волї Поляків, а се відразу увільнило би Австрию від польского veta. Але чи Нїмці рішать ся на се, чи позволить на се корона? Нїмці гороїжать ся, відгрожують ся Полякам, але сї погрози скінчать ся здаєсь новим скріпленєм сили Поляків. Именно лекше буде заткати пельку Полякам коштом Русинів, нїж — з огляду на протекцию в горі — знищити теперішне значінє Поляків в Австриї. Реформа виборча дасть мандати в східній Галичинї Полякам, розширять автономію Галичини, віддаючи в руки Поляків все галицке шкільництво і іменованє всїх галицких урядників і Поляки утихомирять ся. Будуть голосувати навіть за загальним голосованєм і згодять ся на парляментаризацию кабінету. На разї Нїмці збудуть ся клопоту, але колись, як прийде для Австриї хвиля єще важнїйша, нїж теперішна, польске veto буде *єще сильнїйше*. Що тогди кинуть Нїмці на поталу Полякам? Хиба згодять ся на подїл Австриї і на коронацию польского короля!

Реферат д-ра Евг. Левицкого,

виголошений дня 29. цьвітня с. р. на вічу львівских Русинів.

В попереднім числї подали ми лише коротку згадку про віче львівских Русинів і навели дословно ухвалені вічем резолюциї. Нинї подаємо зміст реферату д-ра Ев. Левицкого.

Бесїдник пояснив передовсїм основні постанови проєкту бар. Гавча і зазначив ті зміни у внутрішній политиці держави, які мусїли-б наступити, колиб виборча реформа після того проєкту увійшла в житє. Для нас Русинів ся реформа не була вповнї справедлива, бо бр. Гавч числив ся вже заздалегідь з колом польским і дав нам за порадою галицкого намісника менше мандатів, нїж нам належить ся. Для змайоризованя нас в користь польского елєменту потворено нерівні округи виборчі, а для змайоризованя нас зокрема в користь польской шляхти уведено так зв. пропорціональну, чи, лїпше кажучи, непропорціональну систему. Всеж таки ся реформа бар. Гавча була для нас о стілько корисна, що хоч не давала нам повного числа мандатів, то ті мандати були для нас п е в н і й ш і і нарід руский був би одержав вперве в австрийскім парляментї справдї независиму репрезентацию. Наші мандати були-б певнійші, бо опирались би на волї народу, волї тисячів, яку зломити трудно, між тим коли нинї при куриальности і посередности виборців наші мандати суть в значній части зависимі від волї краєвого правительства.

Відтак перейшов бесїдник до теперішного положеня і замітив, що реформу виборчу бар. Гавча можна вже уважати за потребану. Бар. Гавч буде мусїв уступити, а з ним піде до коша і єго предложенє. Перший удар виборчій реформі бр. Гавча принесло наладнане кризи на Угорщинї, бо мало воно той наслїдок, що на перший плян в очах рішаючих кругів виступила угода з Угорщиною і так назв. конечности державні. Право люду мусїло уступити перед канонами. Виправдї рішаючим кругам залежить і дальше на ухваленю виборчої реформи, але єще більше залежить їм на позиканю голосних партий теперішного парляменту для конечностий державних; і звідси вирипула думка покликаня репрезентантів поодиноких сторонництв до керми правительственної. А як ті партиї с а м і полагодять сю реформу виборчу, в тій чи иншій формі, се вже їх рія.

Чинником, котрий серед тої ситуациї відіграв ролю грабаря проєкту бр. Гавча, було коло польске. Ся шляхотско-польска котерия була відразу ворогом виборчої реформи, але була-б не віднесла успіху, колиб не зміна положеня в горі. Аби замилити очи виборців, ухвалило коло польске дня 5. марця, що воно нїбито є за розширенєм виборчого права „в н а п р я м і" загального (не рівного!), безпосереднього і тайного права голосованя, але заразом додало услия збільшеня числа мандатів і розширеня автономії краю, — на те, аби під сим гарно виглядаючим для польской суспільности претекстом зискати оруже до повалення цілої реформи, коли ситуация буде надавати ся. І тепер як-раз прийшла хвиля, коли ті вороги народу виконали свій хитро обдуманий плян: бр. Гавч сипле їм мандати за мандатами, годить ся вже навіть на віддане середного шкільництва в руки польской комісії едукациїной, а таки нїчого не помагає; запало рішенє кола, що Поляки не годять ся на компроміс на основі теперішного проєкту виборчої реформи, і бр. Гавч буде мусїв зараз по 1. мая уступити з заниманого ним становиска.

На що числять Поляки? Числять на те, що по упадку бр. Гавча вони самі разом з ческими февдалами і нїмецкою вірноконституциїной шляхтою будуть покликані до керми правительства, а тодї уложать самі реформу виборчу, оперту на нових, корисних для них основах. Шляхта польска має і на дальше остати ся паном в краю, а Русини віддані знов на поталу безоглядної майоризациї. Вправдї давні курії не воскреснуть, але польско-шляхотско-февдальна коалиция буде старати ся перешварцувати їх під новою фірмою цензу податкового і інтелектуального. Якусь часть послів будуть вибирати найвище оподатковані, якусь часть середньо оподатковані, а решту, дрібні охлапи, забере misera contribuens plebs — робітники і селяни. Отсе є закулїсова чи задушевна думка польско-шляхотских политиків, а хоч сеї думки вони з легко зрозумілих причин не хочуть висказувати явно, то однак нема сумніву, що до зреалїзованя сего, або подібного пляну вони будуть іти консеквентно аж до самісїнького кінця — навіть колиб і прийшло правительство тимчасове, урядниче, оперте на засадах реформи бр. Гавча, але з тим, щоб вести нові переправи для осягненя компромісу.

Отяке як бачимо, має тут повторити ся точнісенько те саме, що вже було раз в Австриї за послідної реформи гр. Таффого. Консервативна коалиция звалила єго проєкт на те, щоби дати чудовище V. курії; подібна доля сфальшованя і звихненя цілої реформи стріне також проєкт бр. Гавча.

Хитрі замисли верховодячого в краю сторонництва були-б не удали ся, колиб польскі демократи були заздалегідь виступили з кола польского і зломили єго інтригу. Але польскі демократи є такими лише з імени, в дійсности се креатури, котрі в переважній части вийшли по містах з ласки верховодячої кліки і котрі тому не зважили ся зломити ославленої народової солїдарности та виповісти службу шляхтичам. Та був єще один мотив, котрий польску демократию притвердив до шляхотского тріумфального воза, — се спільна всїм польским политикам ненависть до Русинів. При справдї демократичній реформі виборчій народ руский міг би хоч в части визволити ся з під польской опіки, висвободити хоч одну руку з польских кайдан

Нагода яких мало! Відкупивши з конкурсової маси цїний засіб товарів, продаємо як довго вистане: стїнні дивани з шинілї, майже 100 цм. шир., а 200 цм. довг. по 1·90 вр., сальонові дивани з шинілї майже 200 цм. шир. а 300 цм. довг. по 9·95 вр., капи на стіл по 1·35 вр., капи на ліжка по 1·65 вр., коронкові фіранки метр по 22 кр., портиери пара 1 вр. 25 кр., дивашики перед ліжка по 35 кр., фланелеві коцики по 1 вр. 20 кр., мужеські білі сорочки в найлїпших родах по 1 вр. 30 кр. і 1 вр. 50 кр., найкрасшії колорові сорочки по 1 вр. 65 кр., мужеські убрання з англійской материї на кожду міру по 8 вр. 75 кр., пікові камізельки по 1 вр. 80 кр., дамскі кимоногові гальки по 1 вр. 35 кр. і 1 вр. 80 кр. — Висилка тих товарів на провінцию лише за післяплатою, а за невідповідні товари звертаємо гроші назад. — Управа першого краєвого експортового Дому у Львові, ул. Третього мая ч. 15.

454 1—5

а на се польска гаката ніяк згодити ся не може. Там в Росиї, де навіть абсолютне правительство дає їм уступки, а найвпливовійша партия росийска „кадетів“ (конституційно-демократична) несе їм в дарунку автономію Царства Польского, там польскі політики вміють горлати про славяньске братерство і справедливість; але тут в Галичині, де вони суть самі господарями і де розходить ся о braci Rusinów, вони вміють бути лише катами.

Вкінци перейшов бесідник до нашого власного становиска в справі проєкту бр. Гавча і замітив, що правительство поступило з нами не зовсім коректно. Коли йшло о страшенє Поляків руским народом, аби приневолити польске коло до виборчої реформи, тоді ми були добрі, і правлячі круги давали нам всілякі гарні запевненя; але коли прийшло до „інтересу“, то правительство на Русинів призабуло і звернуло ся єдино до Дзєдушицких, Абрагамовичів і Гломбіньских, — тих, котрих навіть польский люд не узнає за репрезентантів краю. А коли пійшло о приєднанє сих шляхотско-польских паяців, котрих лише виборчі обманьства і всякі надужитя держать на верхи, то бр. Гавч став їм сипати з нашого таки національного капіталу одеи дарунок за другим, бо не тілько нові мандати, але і середне шкільництво, засуджуючи нарід руский з гори на національну смерть. Отже повторило ся тут те саме, що вже було з нами в Австрії від самого настання т. зв. конституційної ери: нас знають тоді, коли руські кости мають бути виставлені на гарматні кулі; знають Русинів, коли ті Русини мають розливати свою кров за державу; знають нашого бідного руского мужика, коли треба єму післати екзекутника для стягненя податку; але не знають нас тоді, коли руский нарід домагає ся, щоби надати єму вже раз належні єму національні і репрезентациині права.

Зміна ситуаций опинила нас в дуже прикрім положеню. Руский нарід вичерпав вже всі лєґальні средства в оборонї свого виборчого права, а таки всї ті заходи скінчили ся безуспішно. Ми слали депутацию до Корони, пересправляли з правительством, урядили сотки і тисячі віч, на яких наш нарід помимо провокаций поважно і достойно зисказав свою волю; а скінчило ся на тім, що реформу виборчу мають укладати Дзєдушицкі і Абрагамовичі, ся кліка, що записала ся кровавими красками в судьбі руского народа. Ми питаємо ся з сего місця правительство і навіть рішаючі круги: що має руский нарід зробити єще в сій державі, щоби добити ся свого слушного права? Але помиляють ся австрийскі державні керманичі, коли думають, що над Русинами можна — як бувало доси — переходити і тепер до дневного порядку. Руский нарід заризикує все, щоби виборотн собі тут в Австрії право горожаньства, а одвічальність за дальші події спаде на тих, котрі Русинів ігнорують. Реформа виборча, оперта на загальнім, рівнім, безпосереднім і тайнім, а несфальшованім праві виборчім мусить прийти, а нарід руский найде в борбі о се право союзника в міліонах працюючого населеня цілої держави та в инших угнетених нині народах, котрих жадна, навіть оружна сила легковажити не може. З тими союзниками, оперті о солідарність і рішучість народних мас, ми побідимо!

На сім скінчив ся реферат, одобрюваний у важнійших місцях будьто відповідними окликами, будьто оплесками.

З уваги що пора була спізнена, забирали в дискусий голос лише два бесідники, п. Мих. Петрицкий і студент п. С. Рубинович. В довшій промові дав першій з бесідників історичний огляд борби о політичні права угнетених і видідичених мас, а переходячи до теперішної ситуаций в Австрії, зазначив, що переведенє справді демократичної реформи виборчої є взагалі неможливе. Тому мусимо домагати ся, аби нову реформу виборчу заведено в дорозі октройованя. Могли австрийскі політики уживати §. 14. для накладаня на населенє тягарів, то можуть ужити раз своєї абсолютної власти там, де розходить ся о права, які підіпруть відтак міліони населеня. П. Рубинович протестував знов в рішучих і гарних словах проти поведеня правительства, котре Русинів вкінци зігнорувало, як і проти того, щоби коло польске уважано за репрезентанта краю, та домагав ся, щоби всякі надвишки мандатів признано нам Русинам.

На сім дискусию перервано, а що було вже добре по десятій, то референт поставив резолюции, котрі ухвалено одноголосно.

Ті резолюции подали ми вже в попереднім числі.

Австрийскі справи.

Кабінетова кріза.

Поляки тріюмфують, бо їх інтриги бодай на якийсь час відложили справу виборчої реформи, бодай до хвилї, коли уконституує ся новий кабінет. Димісия Гавча офіціяльно єще не оголошена. Зразу говорено, що можливе є навязанє нових переговорів з Поляками, котрі за певні уступки, т. є. за признанє їм більшого числа мандатів і розширенє автономії Галичини (за сим горячо промовляла Zeit) готові згодити ся на правительственний проєкт виборчої реформи — о скілько він відносить ся до инших країв Австрії — а навіть на полишенє кабінету Гавча при житю. Мимо всего того нині уважають за певну річ, що кабінет Гавча вже належить до історії, та що на єго місце прийде бувший президент Буковини, а тепер намісник Терсту, кн. Гогенльоге.

Вже в понеділок вечером розійшли ся були вісти: бар. Гавч на авдиєнциї у цїсаря о 2. год. по полудни подав ся до димісиї і цїсар єї приймив, а на єго місце покликав кн. Гогенлього, котрий має заняти ся утворенєм нового кабінету. Вість сю потвердила вчерашна телєграма з Відня, яку одержало львівске бюро кореспонденційне: Fremdenblatt пише: Є. В. цїсар приняв вчера на авдиєнциї бар. Гавча і намісника Терсту, кн. Гогенлього, котрий онодги вечером прибув тут на окреме завізванє. В парляментарних кругах появила ся рішуча вість, що бар. Гавч просив о димісию, а кн. Гогенльоге має заняти ся утворенєм нового кабінету. По авдиєнциї у монарха зложив кн. Гогенльоге візиту бар. Гавчови і вернув вчера вечером до Терсту. Сподївають ся, що кн. Гогенльоге прийде тут завтра знову, а тодї займе ся переговорами в цїли утворенія кабінету і доведенія до компромісу". (Се послїдне слово може хиба значити компроміс в справі реформи виборчої).

Дальше наспіла вчера з Відня телєграма, характеризуюча ситуацию сего дня в парляментї: „Председатель відкрив нинїшне засїданє палати о год. 11·15. Управитель міністерства зелїзниць предложив проєкт закона в справі удержавненя Північної зелїзницї. Опісля відчитано інтерпеляций і внесеня, а відтак президент Фетер заявив, що в виду висказаних з кількох сторін бажань закриває засїданє, а о речинци слїдуючого повідомить послів письменно. Бар. Гавча і гр. Біляндт-Райдта не було в палатї на засїданю. Скликанє на вчера по полудни засїданє комісиї виборчої відкликано також.

Нинї панує у Відни загальне переконанє, що зміна кабінету не буде зміною правительственної програми. Кажуть, що Гогенльоге, котрого називають навіть червоним князем, не внесе нового проєкту виборчої реформи, (чи також для Галичини? *Ред.*) але буде пробувати дійти до порозуміня на тлї проєкту внесеного Гавчем. Він буде переговорювати з сторонництвами, котрі сей проєкт відкидають і буде старати ся довести до компромісу. Коли компроміс буде заключений, уступлять з кабінету урядники, а вступлять до него парляментаристи.

Кн. Гогенлього уважають в політичнім сьвітї за централїста з лїберальною закраскою, і тому віденьске антісемітске сторонництво і католицкі людовці не дуже суть вдоволені з заповідженої номінациї Гогенлього на управителя правительства. Гогенльоге має стануги на чолї тимчасового кабінету, в котрім лишать ся всї дотеперішні міністри і управителї міністерств, однак новий президент міністрів має безпроволочно розпочати переговори о утворенє парляментарного кабінету. В парляментарних кульоарах говорять, що палата послів буде могла зібрати ся вже дня 8 с. м., бо до сеї пори вже буде іменований новий президент міністрів.

Вибори до думи на Україні.

О скілько ми доси могли до купи зібрати з газет росийских, з польского „Dziennik-a kijowsk-ого“ і „Гром. Думки“ (ся має з усїх найменше вістий!), вибрано в суботу і в понеділок з губерний: волиньскої, катеринославскої, полтавскої, херсоньскої і черниговскої та з міст Києва і Одеси отсих послів до думи:

З волиньскої вибрані три Поляки-магнати: Щасний Понятовский, гр. Володимир Грохольский (редактор „Dziennik. kijow.“) і гр. Иосиф Потоцкий (син бувшого намісника галицкого Альфреда Потоцкого; три „русскіе“ (?): Д. Ф. Андро, М. Є. Журавский (оба предводителї дворяньства) і сьвященик А. В. Концевич; вкінци сїм селян, між ними два мало письменні, а осталі зовсім неписьменні: Фурман, Погребняк, Бобровник, Вознюк, Лопачук, Парчук і Гринюк. Перші пять умірені поступовцї, о. Концевич „октябрист“, а селяни — безпартийні. Про Гринюка замічає „Гр. Думка“, що то колишний унтер-офіцер, виставлений на кандидата панами. „Рѣчь“ доносить, що против сих виборів внесено протест.

В катеринославскій губерний вибрані: проф. Новогродцов, председатель управи (земской?) Родаков, учитель Рижов, адвокат Шефтель, податковий інспектор Земцев, громадский писар селянин Возовин, — всї кадети; селяни Бабенко, робітник слюсар Митрофан Михайличенко, — оба лїві; вкінци селянин Лисенко, що укінчив 4 гімназ. кляси, умірений безпартийний.

В полтавскій губерний: Козак Онецкий, укр. демократ, і робочий з зелїзничих варстатів Жігель, демократ. Про инших нема вістий, бо вибір сімох еще послів не скінчений. „Рѣчь“ доносить з Полтави, що виборці дали послам приказ, щоби у свій час старали ся доконечно установити повну свободу віри, слова, зборів, печати, переселеня, товариств, національну автономію, зниссенє кари смерти, виїмкових законів, воєнного стану, надзвичайної охрани, а передовсїм старати ся о повну політичну амнестию.

В херзоньскій губерний вибрані: Алекс. Парамонов, председатель земской управи; Димитрій Горшков, земский радний і редактор „Голоса Юга“, — оба кадети; председатель єлисаветской уїздної земской управи Сергій Варун, правий; Ник. Байдак, земский начальник александрийского уїзда, правий; Борисов, кадет; селянин Мих. Федченко і Василь Леонов, оба безпартийні; Волод. Ільїн, робочий з зелїзничих варстатів, безпартийний, але остріший від кадетів; селянин Яковкич (?), кадет. Одного посла ще не вибрано.

В черниговскій губерний: селянин Куриленко, дворянин Муханов, председатель губерн. земской управи Свічин, адвокат Шраг, проф. Локоть, козак і земский агент асекураций Гужовский (сидить в нїжиньскій тюрмі!), селянин Бабич, селянин робочий Остронос і дворянин Миклашевский.

З міста Києва вийшов послом бар. Штейнґель, а з Одеси проф. Щепкин, внук Шевченкового приятеля, драматичного артиста Щепкина.

З Росиї.

Телєграми).

Петербург. „Наша Жизнь“ доносить, що міністер Дурново припоручив всїм губернаторам, щоби в часї заповідженого на май з'їзду росийских соціялістів недопустили до ніяких зборів. Участники сих з'їздів мають бути увязнені. Міністер зарядив, щоби о сих увязненях єго повідомлено.

Москва. Зі страху перед демонстрациями полїция перевела вчера домові ревізиї і впала на слїд революційних заходів. В дїльници Брезна відбували революціонїсти свої збори. Коли заскочила їх полїция, одна жінка стрілила з револьверу до капітана, а друга кинула бомбу, котра однак не експльодувала.

Петербург. Дневни доносять, що Вітте має вже рішучо уступити. Орган кадетів (партиї конституційно-демократичної) висказує думку, що уступленє Віттого означає утрату послїдного средства порозумінь правительства з народом.

Москва. Соціяльно-демократична партия заявляє, що Аврамов, кат Спіридонівної, згинув з присуду партиї. Цїкаве се, що корпус офіцирів в Борисоглїбску відказав ся від співучасти в похороні Аврамова.

Петербург. Рада державна признала кредит 7·5 міліона рублїв на розміщенє войска в цїли недопушеня розрухів селяньских. Має бути розміщених 139 баталїонів, 32 шкадрони і 32 батериї. В Петербурзї, Москві і иншіх більших містах та осередках фабричних постановлено збільшити залоги войскові. Масові арештования і ревізиї відбувають ся знову. Характеристичне також, що зухвалі напади і розбої все ще не устають. Так доносять з Риги, що громада революціонїстів узброєна в револьвери і карабіни напала на уряд окружний в місцевости Ульброк коло Риги, ограбила єго і підпалила. В суботу вечером ватага розбишаків напала на дім лїсничого в лїсах коло Лагевнїка в Польщи і загрозивши всїм, що були дома, смертию, почала трусити, а знайшовши 295 рублїв готівкою, забрала їх і втекла. То само стало ся в селї Горжковіцах, коло Петрикова, де зі склепу зграбовано 300 рублїв.

Петербург. Державна рада застановила вчера свої чинности. Дня 10. с. м. враз з вибраними послами по мисли наданої конституциї уконституує ся яко висша палата. — Міністер внутрішних справ зізволив на утвореня політичного, конституційно-демократичного клюбу. — Міністер комунїкациї приняв назад до служби тих урядників, котрих усунено в своїм часї з причини участи в страйках. — Царский указ заявляє, що ревізия контролї державної буде підлягати компетенциї ради міністрів.

Москва. На основі присуду присяглих суднів засудив трибунал комісаря полїциї Єрмолова на 4 роки примусової войскової служби за те, що в часї розрухів в Москві убив приватного доцента Воробєва.

Київ. За войсковий бунт сказано двох фельдфеблїв і одного підофіцира на кару смерти, а 82 жовнїрів на тяжкі роботи і до карних баталїонів.

Тифлїс. В одній керници відкрито на споді підземний хід полученій з другим домом, в котрім знайдено тайну друкарню і вибухові материяли. В подвірю найшли 3 бомби. Арештували 24 осіб.

Петербург. Мнима коханка о. Гапона заявила перед адвокатом Марголіном, що після єї гадки Гапон уже не жиє. Коли ї питали про фінансові відносини о. Гапона, сказала, що він привіз з заграниці 14000 франків і здепонував їх в „Credit Lyonnais“. В тій самій институциї мав він також зложити 20.000 рублїв повірених єму робітниками, котрі тепер боять ся, щоби сих грошей не стратили, коли б о. Гапон дїйсно вже не жив. — Сей самий Марголїн дістав другий лист з переказом на 1300 рублїв, однак без поясненя, що дїє ся з Гапоном. Він є тої гадки, що єго замордували революционери в Фінляндиї.

Петербург. Порішено побільшити число войска в Петербурзї, Москві і инших фабричних осередках. Масові арештованя відбувають ся безупинно.

Прага. З Петербурга доносять, що виждана загальна амнестия в Росиї не здійснить ся, а то головно через міністра внутрішни справ Дурнова. В меморияли до царя мав він подати між иншим таке: „Амнестия додала-б тілько відваги революціонерам і помогла-б їх пропаганді тому, що по части забезпечила-б їм безкарність. Навіть партия кадетів, котра буцїм то є противна терористам, не здужала-б спаралїжувати їх акциї“...

ТЕЛЄГРАМИ.

Відроченє державної ради.

Відень. Оголошено слїдуючий урядовий комунїкат: Державна рада відрочена на неозначений час і буде здаєсь скликана на 10. с. м. Причина: Гавч зголосив димісию, а десигнований наслїдник хоче мати час на конечні на случай зміни президиї, заряджења.

Росийско-англїйске зближенє.

Париж. Бувший росийский міністер фінансів Коковцев заявив, що економічно-політичне зближенє між Росиєю а Англїєю є дуже можливе. Найблизшим предметом порозуміня буде передусїм Персия. Що-до Хін і Тибету будуть деякі трудности, однак на кождий случай порозуміне є можливе.

Неспокоя у Франциї.

Париж. В Ніцеї арештовано бонапартиста Боргарда на підставі доконаної у него ревізиї. В Валянсієнї арештовано д-ра Танша за революційну агітацию і участь в розрухах. — По перегляненю забраних паперів, арештовано директора „Патріотичного Бльока“, секретаря „Робітничої Конференциї“ і роялїстичного товариства. Видано також приказ арештованя секретаря „Робітничого Союза“, але він утік.

НОВИНКИ.

— **Руске Бюро в Найберунї** оповіщує, що потрібно до Прус робітників 5.000 до поля 1000 до копалень, 600 до инших промислових заводів. Приїздити зараз, а стеречись агентів. Хто з робітників, що хочуть їхати на роботу до поля, потребував би грошей на дорогу, нехай напише до Найберуну до бюра на адресу п. Стефановича, а дістане задаток на роботу на руки сьвященика або иншого знаного чоловіка за єго порукою.

— **В похмілю.** В пятницю ми на першім місци в нашім дневнику указали на незвичайно важну хвилю, яка для львівских Русинів, а навіть для руской справи взагалї, як з релїгійного так і з національного огляду має настати в недїлю з посьвяченєм і отворенєм Преображеньскої церкви. Ми висказали при тім певність, що в так важній події возьмуть щиру участь всї Русини — без уваги на те, хто є господарем церкви і хто запрошує на торжество посьвяченя. Але на „угощеніе“, котре має відбути ся після посьвященя, не піде з щирих Русинів, нїхто і тояк з уваги на запрошуючого господаря, так і з уваги на кліку народних відступників, з котрими випало би разом засїдати до стола. Ми дуже оглядно і чемно умотивували одно і друге як пристало на таку хвилю. І минула субота, а орган тої кліки не відозвав ся нї словом, бо й не було слушної рациї відзивати ся. Аж в понеділок, коли ще не вишумло з голови похмілє після „угощенія“, пірвала редакторів „Галїчанїна“ шевска чи то, лїпше сказати московска пасия, що на пирушцї справдї з Русинів не було нїкого крім тих, що не могли від неї нїяк ухилитись (як архієреї), та нумож лаяти нас за нашу „ дерзость и цинизмъ“! Розуміє ся, що ми й „замасковані соціялїсти“ і „радикали“ і „сепаратисти“; наш орган — нїбито „Дїло“ — „виріс при польскім жолобі“ і т. д. і т. д. І чого-ж то так чіпають ся розбішені в похмілю стовпи тутешнього кацанства?... Ось того, що ми мимоходом згадали, що звалища унїверзитету і бібліотеки дарував цїсар „львівским“ Русинам! З того наші москалята, мов ті злодії, на котрих, як кажуть, „шапка горить“, снують, мов то ми хочемо Народний Дім віддаги в управу львівского магістрату! Бог з вами! Протверезїть ся! Чи „львівским“ Русинам чи Русинам взагалї, — нам воно однаковісенько; досить що Русинам, а не Москалям. І лише о се нам ходило завсїгди, о се ходить нам тепер, і се цїлком ясно було в нашій статї. Ми сказали, що „у нас обряд все ще має великий вплив і на національну сьвідомість“. Ну, справдї ми надїємось, що воно не буде так до суду-віку; надїємось, що прийде час — він потроха вже й тепер настає, — коли й латинники-Русини будуть так само добре почувати себе Русинами. Але, розуміє ся, такий погляд у підхмелених москалят є доказом радикалїзму! Указуючи на заходи нашого львівского духовеньства, ми на першім місци поклали оо. Василиян, а поминули церков Успеньску. Алеж бо нам поправдї найбільше доводить ся чувати про вплив оо. Василиян на найнизші верстви львівского руского населеня, а найменше про такий же вплив Успеньскої церкви; се поясняємо собі тим, що в середмістю певно не богато живе Русинів з тих верств; а вже анї в гадцї було нам ухибляти духовникам тої церкви. Але й се для підхмелених редакторів ключка до напасти. А вже найсьмілїйша, а заразом найзухвалїйша зухвалість, яку справдї вже лише похмілєм можна витолкувати, то: указуванє „польского жолоба“ нашому дневникови, котрий з самого почину аж доси одного фенika не мав від нїкого иншого, як від свого рідного народу. І хто то тиче нам чужим жолобом?... Той, що завтра мусїв би „замнути буду“, коли би нинї урвали ся „посо-

бія"! Неімовірна безличність! Але похміле буває лагодячою обставиною навіть в судї і навіть душегубів... Треба вибачити і душегубам власного народу... Та добре то кажуть, що in vino veritas; в похмілю і душегуби висьпівують власну вину. Оттак і „Галїчанїн" висьпівав сим разом одну правду, хоч і давно вже загально знану: що „русская історическая" партия нїколи не виступала против Поляків. Ну, се щира правда! Атже „русская історическая" чи то „русско-народная" партия вязала ся все і вяже ся з усїми ворогами руского народу, щоби єго лише знущати і завести під одну кришу з Москалями, не уважаючи на те, що таким чином завела би єго скорійшу під одну кришу з Поляками так, як холмских Русинів заведено вже в більшій части до Польщі, а угорских до Мадярів.

— **Полїтичний процес.** Перед трибуналом присяжних суднів у Львові відбула ся вчера розправа против п. Льонгина Цегельского о злочин публичного насильства з § 98, бук. б) і проступку з § 302 к. з. Тих провин мав обжалований допустити ся в своїй промові, виголошеній в Бібрцї в грудни м. р. на вічу в справі виборчої реформи. Обжалований заперечив свою винуватість і в довшім виводї пояснив, що критикував лише полїтичну дїяльність „кола" польского та виказував фактичні кривди руского народа, не виступаючи зовсїм против народа польского. Єго промова була спокійна й уміркована, так що присутний на вічу правительственний комісар зовсїм не інтервенїював, а се найлїпший доказ, що не було в ній нїчого противзаконного. Зізнаня сьвідків: комісаря староства Мошиньского та канцелїста староства Перуцкого поперли заміти акту обжалованя, за те сьвідок о. Сїнгалевич з Романова заявив, що хоч проводив згаданому вічеви, не чув нїяких драстичних слів з уст обжалованого, а так само нарід поводив ся спокійно. По промовах прокуратора Лежаньского і оборонця д-ра К. Левицкого, поставлено судиям питання. На перше питанє в напрямі злочину публичного насильства відповіли судиї вісьмома голосами „так" на друге питанє що-до проступку публичного забуреня сїмома голосами „так", пятьма „нї". Хотяй перше питанє випало засуджуючо, трибунал, зложений з радників Стефановича, Йонаша і Ясиньского, яко предсїдателя, ухвалив засистувати вердикт суднів присяжних що-де першого питаня, а то на основі § 322 к. п., т. є, що присяжні судиї помилили ся! Наслїдком того цїла справа буде переказана иншій лаві присяжних в слїдуючій каденції. Тота ухвала викликала в правничих кругах сензацию. За те оголошено увільняючий вирок що-до відповіди судиїв на друге питанє.

— **Галицко-польскі католики гакатисти.** Тамтого тижня відбули ся у Львові в сали „Чительнї католїцкей" річні загальні збори „Стоваржишеня католїцко-народового". На порядок дневний зборів поставлена була між иншими на перше місце „справа парцеляцій ґрунтів у східній Галичинї". Референував єї д-р Ридигер, звісний професор львівского університету (хірург), а по дискусиї в якій забирали слово професор полїтехнїки д-р Тулї, д-р Моравецкий, Мадурович, радник Служевский і напослїдок ще й референт Ридигер, збори ухвалили резолюцию: „Загальні збори Стоваржишеня католїцко-народового, узнаючи велике значінє істнованя польских дворів у східній Галичинї для „справи народовей", висловляють пересьвідченє, що польску [sic!] землю, о скілько заходить потреба, вільно парцелювати лише між Поляків, а також уважає найблизшим завданєм оснувати польский Банк парцеляцийний." — (Гляди: Słowo polskie ч. 182. з 26. цьвітня 1906.) — Річ ясна, що ся ухвала вимірена против руских селян, котрі столїтями кровавим потом зливали сю землю на тяжкій панщинї під гарапами двірских посїпаків. Польскі католики, ксьондзи і миряни (бо до видїлу „Стоваржишеня католїцко-народового" належать одні й другі) пішли слїдом пруского правительства (Бісмарка); ріжниця хіба така, що в Прусах нїмецка кольонїзация Польщі ведесь під окликом інтересів прускої держави і нїмецкого протестантизму проти польского католицизму, а польскі католики на галицкій Руси ведуть єї під окликом католицкої віри против Русинів рівнож католиків.... Як відомо, таку саму резолюцию ухвалило торік цїле соймове коло польске (в часї соймової сесиї), отже польскі католїки зі „Стоваржишеня католїцко-народового" тепер немов поблагословили ухвалу польского кола „в імє Ойца і Сина і Духа сьвентего"...

— **Зазив до читалень „Просьвіти".** Незадовго, бо вже 29. червня с. р. відбудуть ся Загальні Збори товариства „Просьвіта" у Львові. До звіту з дїяльности Видїлу суть конечно потрібні справозданя Читалень. До кождої читальнї „Просьвіти" вислано відповідний блянкет, але дотепер заледви третя часть зволила надіслати свої справозданя. Просимо поспішити ся! Видїли Читалень, а особливо їх Голови мають сповнити сей обовязок — наложений на них статутом — під особистою відвічальностию. — З Канцеляриї Товариства „Просьвіта" у Львові.

— **Щось як в Росиї.** Пишуть нам: В селї Саджавцї, надвірняньского повіта, арештовано двох господарів, Івана Данилюка і Василя Кухтаря, на саме Благовіщенє, коли раненько вибирали ся до церкви. Цїле ссло занепокоїло ся, не знаючи, за що жандарми забрали двох примірних громадян і удало ся зараз по богослуженю до сьвященика, просячи, щоби поїхав з ними до суду в Делятинї розвідати ся про причину арештованя. Що-до Кухтаря доміркували ся, що він провинив ся тим, що не позволив жидівцї вилускувати праником підчас богослуженя але на Данилюка нїхто не знав вини. В Делятинї сьвященик ходив з людьми до жандармериї та до суду і довідав ся, що Данилюк сидить наслїдком доносу, немов то він бунтує людий против Жидів. Всякі заходи старого батька Данилюка, щоби випустили сина бодай на Великдень (хотїв зложити кавцию 2000 кор.), остали без успіху. Аж тепер справа арештованя стала ся ясна. Донос пішов по всякій імовірности від саджавецкого писаря і єго жидівских спільників, котрим дуже не по нутру громадяньска дїяльність Данилюка. Він то скликував віча, заложив в селї пожарне товариство „Сїч", громадский шпихлїр, намовляв громаду до заснованя власної крамницї і взагалї старав ся громаду зорганїзувати та унеможливити в нїй жидівску лихву. Се страшно наполохало Жидів, що 40 коршем в селї не удержить ся, і се зложилось на провину, за котру до нинї сидять в арештї два господарі. — *М. Г.*

— **Робітниче сьвято** „першого мая" випало вчера у Львові дуже поважно. На просторій площи при ул. Госєвского зібрали ся о год. 10 рано тисячі народа. По відсьпіваню робітничого гимну і марсилїянки отворив віче п. Гудец, а відтак промовляли: п. Нахер про 8-годинний день працї, п. Шалїт про міжнародне братерство народів, п. Балицка іменем робітниць женщин і п. Вітик (по русски) про виборчу реформу. Сей бесїдник віддав пошану жертвам кровавих подій в Лядскім. Вкінци п. Гудец відчитав відповідні резолюциї і тисячі народа рушили походом через головні улицї міста. В походї несено червону хоругов і многі таблицї з польскими і рускими написами. Під будинком міского театру манїфестанти зупинили ся, щоби вислухати промов пп. Гартлєба, Ганкевича (по руски) і Нахера, почім около год. 1 нарід розійшов ся. Подібну манїфестацию устроїла в тім самім часї жидівска социяльна демократия, що окремо відбула віче на пл. Місіонарскій, а звідси рушила походом з жидівскими таблицями під будинок промислового музея. По полудни відбула ся забава на поляні коло кіпця і в городї при ул. Жовківскій, де бавили ся Жиди. На закінченє робітничого сьвята відограно в сали „Гвязди" драму Гавптмана „Ткачі". В містї панував цїлий день спокій. — Подібні робітничі манїфестациї відбули ся по всїх більших містах Галичини та инших австрийских країв. В Кракові пос. Дашиньский виголосив бесїду, в котрій зазначив, що робітники змагають на легальній і конституцийній дорозї до здобутя загального права голосованя. Коли-б однак ся дорога завела, то робітники возьмуть ся до иншого способу борби, практикованого в Росиї. — Замітна річ, що жидівскі робітники, котрі до недавна виступали спільно з польскою орґанїзациею, зазначили свій сепаратизм не лише у Львові, але й в Кракові, Подґужи, Перемишли, Тарнові, Золочеві і Тернополи.

— **Наслїдки війни в грошах.** Росийска „Правда Божія" ось-як показує своїм читачам, яку силу гроший витрачено на війну з Японцями: „Коли зважити все щире золото, що витрачено на росийско-японьску війну, то буде щось страшне, незвичайне: 2,082 мілїонів рублїв, що коштує ся війна, важать ні більше ні менше, лише сто тисяч пудів (пуд = 16·38 клг.). То саме тілько золото без лїгатури. Колиж додати до тої ваги ще й лїгатуру, яка примішує ся в золоті гроші, так два мілїярди рублїв будуть важити поверх півтораста тисяч пудів. Ось яка втрата впала на плечі Росиянам і придавила їх до землї. Треба дуже сильного чоловіка, який міг би скинути з їх плечий той тягар... І все те доводить ся нести росийскому мужикови. „Крекчи й неси!" Колиб скласти до купи всї золоті пятирублеві, що пішли на виплату таких видатків і витягнути їх в один ряд, то будемо мати довгу нитку на яких 4.000 верстов. Колиб покласти ті золоті нарельси здовж сибірской дороги, то починаючи від Самари можнаб дійти до самого Іркутска, або від Петербурга до самого Батума, через Ростов, Владикавказ, Баку, Тифлїс!..." — Колиж забудемо про втрати на війну, а вернемо ся до сучасної дійсности, то зістрінемо ся також із золотом, страшним золотим дощем, що має поплисти з усїх кінцїв Европи на росийску засохлу, неродючу землю. Правительство дістало за високі проценти за границею 840 мілїонів рублїв золотом. Згадана часопись пише про се ось-як: „840 мілїонів рублїв! Колиб перевозити то золото ваґонами, то довелоб ся нагрузити предовгий поїзд аж на 64 ваґонів. Кождий же ваґон везе не менше як 700 пудів. То значить, що скорше чи пізнійше нам доведе ся відвезти за границю за ту саму лише позичку 64 ваґонів золота. А щоби вивезти за границю все золото, що треба, аби поплатити позички, які наробила бюрократия, розпоряджаючись на власну руку, то на се й ваґонів не вистало-б. І куди всї ті позички спливали й спливають? У людий ми позичаємо, а самі старчіємо. І брудні ми, темні, голодні та неосьвічені. Зза кордону ми грошї беремо, все не на користь народови, а платити мусить хто? — нарід. Платити і не мати навіть права знати, на що ті грошї обертають".

Віча і збори:

Віче під голим небом відбуде ся д. 5. с. м. в суботу) о год. 11 перед пол. в Камінцї струмиловій, а о 2. год. по пол. в сали „Сокола" загальні збори повітового товариства позичкового „Сельской Рады".

Довірочні наради дій Руского тов. педагогічного і тов. „Взаимна помічь" в Калуши відбудуть ся дня 6. с. м. в комнатах Руского касина о 7. год. 2. по полудни.

Оповіщенє. Рада товариства „Красвий Союз ревізийний" у Львові скликує на підставі § 27. статута трет і загальні збори членів товариства, що відбудуть ся дня 10. м. ст. вер. 1906. р. о годині пів по 6. вечером в сали „Руской Бесїди" у Львові (вулиця ч. 10). З сього приводу маран: 1. Відчитанє протоколу з других загальних зборів товариства. 2. Звіт з дїяльности за другий рік адміністрациї (1905). 3. Звіт касовий. 4. Означенє висоти членських вкладок совіта товариства і товариств на 1906. рік. 5. Вибір членів товариства і двайцяти членів ради товариства. 6. Внесенє учасників. — Право участи і голосованя мають відпоручники самих товариств і товариств. — Всі члени відпоручники мусять виказати ся повновластю на писемі і положити її до рук президента загальних зборів. — За Раду товариства „Красвий Союз ревізийний" у Львові, дня 29. м. ст. цьвітня 1906. р. — Др Бой, Левицкий, голова. Ал. Серебрянковский, секретар.

Загальні збори товариства „Родина" в Шляхтовій відбудуть ся дня 6. мая 1906. о годині 2. по полудни. Просить ся всїх членів о численну участь. — За видїл: Кицюра Максим.

Концерти і видовища:

Аматорске представленє в Тисменици відбуде ся дня в. с. м. Аматори тов. „Руска Родина" відограють в громадскій ремізї „Наталку Полтавку" Котляревского. Початок о год. 7. вечером.

Аматорске представленє в Калуши відбуде ся дня в. с. м. в сали п. Ланцанова. Аматори відограють комедиї „Хто виграв" і „У пазурї".

З товариств:

Пожарні фіяти на статуях пільского „Огнива" засновані в Сашовій і в Бурдяцях, сформовано повіть. Намісництво вже затвердило статути.

Урядові вісти:

Отворене зі. уряду почтового в Кременицях, 3 днем 1. мая 1906. увіде в зміст ц. к. уряд почтовий на станції земницкій в Кременицях, перебираючи повіти, ві значайна округ дотепер до почтового „Кременичі" (Krzeczowice).

Місцевий округ доручений новому урядови почтовому буде становити громада і двірский обшар Кременичі.

Бібліографія:

Економіст ч. 4. Змість: В. Домашлинський Нерухоме питанє про землю у Росиї. За А. Кокрманом. — Денцо о нашім нафтовім промислї. — Відродженє рільництва. — Селянский промисел в деревні в Якорові. — Віче укр. галицких і буковинських купців та їх уходзтва. — Устава о забезпеченю приватних урядників. — Вказна плата для економічної организациї. — Головний Союз фабричний у Львові. — І. П. Економіст потвердив. — Як солити масло. — Новинки. — Нові стоваришенє. — Цїкавї оголошенїя.

Видавництво тов. пом. „Сокіл" у Львові. Рік VI. в праці (вулиця) [illegible] соціальних товариств (в скороченю) „Сокіл" в Сі і в. Львів 1906. — Стор. 7 вели кого формату. Ціна 10 сот.

Померли:

— **О. Филип Байко,** упокоїв ся дня 30. цьвітня в Хмели затварницкого деканата перемискої епархії в 28 році житя а в 3-ім сьвященослуженя. В. є. п.!

— **Володимир Варениця,** міщанин з Комарна, член тов. „Просьвіти", член основатель Селяньскої бурси і добродійного братства св. о. Николая, дїяльний член видїлу комарняньскої читальнї, сьвідомий і щирий руский патріот, помер в Комарнї дня 26. цьвітня с. р. В. є. п.!

— **Ядвига Іжицка,** ученица учительского семинаря панї Філїппі у Львові, упокоїла ся дня 30. цьвітня в Николаєві над Дністром в 18-ім році житя. В. ї. п.!

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Олекса Коваленко.

Смієш ся ти?

Смієш ся ти з людських сьвятих замірів
І все тобі дурниця без вагання?!
Тобі миліїш кривляння лицемірів,
А нїж мої слова палкі й благання.

Ти знеш пустим — лекшим чесноти
Всесьвітньої братерської любови,
І ти тремтиш за власне тіло,
Де й краплиньки нема живої крови!

Тобі не брат убогий людинь
І не торка тебе тяжка годинь,
Яку терпить вона із покоління в'

Рабиня ти лукавства і облуди
І не тобі збагнуть, живуть чим груди,
І на що я, мої брат, люблю кайдану!

Чи скоро?

Народ кона в ярмі, пітьмі й нуждї
І мовчки гнїт терпить страшних катиг.
Без просьвіту, без щастя і без волї,
І брат своїх цурається як братів.

Повсюди зойк і голос без упину
І дикий ляск страшного батога —
То бють слїпу безсильную людину,
Що правди в їх і просьвіту блиска.

Де слїпий той, що вільно дїйме мову
І покладе добра нову будову,
Розвіє геть кайдани й муки ті?

Чи скоро час настане воскресенія
І рабства геть катованого знесенія?
Чи скоро рай настане на землї?

Від Адміністрациї.

Просить ся о вчасне відновленє передплати за місиць май зглядно II. квартал, як також о вирівнанє позістałих ще залеглостий.

Надіслане.

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокалї всї рускі дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

НОВО ОТВОРЕНА

Fabryka krajowa wódek polskich rozolisów, likierów, ruhu i octu

SKLAD SPIRYTUSU

Wolkenberg, Pordes i S-ka

Lwów-Zniesienie

поручає свої вироби. 426 2—3

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пізьні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвінери, люпи і всїякі инші прибори оптичні. Всїякі направи пожагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Для сїльскіх крамниць і рільничих кружків поручаю дуже грубу солонину 1 клг. по 85 кр., грубу по 80 кр., грубу сїчену ковбасу по 90 кр., тонку солонинку по 70 кр., оригінальні праскі шинки, сиру вудженину по 1·40 кр., варену по 1·70 кр. При висилцї опаковання не числю

Янечек

Львів, ул. Сербска ч. 14.

449 1—6

Задля недуги жени потребую женщини, котра заняла би ся кухнею. О. Стисновский, парох в Девятниках почта і стация зел. Вибранівка. 448 1—2

Старший помічник з коріннної торговлї гладає зараз місця. Зголошенья до п. Івана Борися в Перемишли. 414 3 4

Адвокатский дипендент з укінченою торговельною академією, обзнакомлений з бухгальтерийним дїловодством шукає місця у адвоката або в банку. Зголошенья до адміністрациї „Дїла". 451 1—3

Цибулю до саджена 1600 штук за 1 клг. висилає в 5-кілевих пачках по 3 К 50 с. торговля насїня Якова Кофлера в Залїщиках. 366 1—3

Фізикально-дієтична лїчниця Д-ра ТАРНАВСКОГО в Косові (зел. стация Заболоті) створена від 1. мая до кінця жовтня. Нова взірцева купіль і ґімнастична сала. 441 2—5

Потребую інструктора до ученика IV кл. котрий би вобовязав ся его приготовити до вступного іспиту до I-ої кляси ґімназ. *М. Стрецкий* парох в Пилатичах п. Товмач. 445 2—3

ПОТРЕБУЮ сейчас піддячого до виручуваня мене в дни седмичні в дяківстві під досить корисними условіями що-до науки дяківскої і писарні громадскої або відповідного винагородженя *Іван Кашій* дяк і писар громадскій, Підгайчики почта Зборів. 447 2—3

ТУТКИ цигаретові в найзнамепитших папериців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Фешетські поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів ул. Скарбкова ч. 7.

ФАБРИКА ЦЕМЕНТОВИХ ВИРОБІВ

Генрика ґр. Старженьского в Гнїздичеві

виробляє патентовані дахівки цементові, ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних формах. Цементові помости і хідники в ріжних барвах і десенях. Перепусти і рури у всїх розмірах. Жолоби і корита в довільній довготї. Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи, а також всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: **Фабрика Гнїздичів, Нохавина.**

Почта і зелїзниця на місци. 331 7—0

Уживайте до чищеня **лише**

Гльобус

Екстракт до чищеня

і найлїпше средство до чищеня на сьвітї.

Сьвітова ви тина Ст. Люе 1904. „GRAND PRIX".

Чистить лише за кожні цинк. фляшки до чищеня мельо. 381 (5)

Дивани, портиери, фіранки, меблеві материяли
в колосальнім виборі.

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.
Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 4·50 К за 1 м. □.

Ілюстровані цінники даром. Взірці висилаєсь оплатно.

В. Адамский, Львів, Готель Жоржа.
19 19 30

Оголошенє.

Симъ маємо честь повѣдомити интересованыхъ, що

V. Обще Собраніе

членѣвъ Общества взаимного кредита „Бескидъ“ въ Сяноцѣ товариштва зарегистрованого съ обмеженымъ ручательствомъ вѣдбуде ся въ четверъ дня 10-го м. ст. мая 1906 р. о 3-ой годинѣ по полудни въ великой салѣ Института „Рускій Народный Дѣмъ въ Сяноцѣ“ съ слѣдующимъ порядкомъ дневнымъ:

1. Вѣдчитане протоколу съ послѣдного Общого Собранія.
2. Справозданє Дирекціи въ дѣяльности и рахункѣвъ за рѣкъ 1905.
3. Справозданє комисіи ревизійной и удѣленє Дирекціи абсолюторіюмъ за рѣкъ 1905.
4. Роздѣлъ чистого зыску зъ 1905 року.
5. Внесенія Дирекціи.
6. Внесенія членѣвъ.

Вѣдъ Управляючого Совѣта Общества взаимного кредита „Бескидъ“ въ Сяноцѣ товариштва зарегистрованного съ обмеженымъ ручательствомъ.

Сяноцъ дня 26-го цвѣтня 1906 р.

О. Йосифъ Мосцалик предсѣдатель. — *Александеръ Мохнацкій* секретарь. 452 1—1

СЕРПИ КОСИ ковальскі, незрівнаної доброти, легкі а острі по цїні 56 сотиків за штуку. з маркою „Народна Торговля“ з найлїпшої стали по цїні:

довгість коси центиметр:	45	50	60	70
цїна	1·—,	1·10,	1·20,	1·40

поручає
Народна Торговля
у всіх своїх складах.
Для крамниць при відборі найменше 10 шт. опуст!
416 3—10

ОПОВІЩЕНЄ.

Краєвий Союз кредитовий у Львові
Ринок ч. 10

пересилає найдешевше, найбезпечнїйше і найскорше гроші до Америки [до Сполучених Держав і до Канади] числячи 5 корон на 1 доляр.

96 26—30 *ДИРЕКЦИЯ.*

Незрівнане жерело доходу!
Найлїпші і найновійшої системи
машини до цементових виробів
всякого рода, іменно до дахівок, підмог, машини до виробу цементових цегол, також форми до рур, кругів і т. п. поручає
Комісово-рільничий дім в Більску
Бливші пояснення даром і оплатно. — Незрівнане для шукаючих заробку! Неоцїнене для більших господарень. 403 4—10

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10*.
„ Кракова **2·31***, 6·—, 8·50, **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*.
„ Підволочиск 7·20, 11·55, **2·30**, 10·20, 5·30, 10·20*.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, **2·15**, 5·15, 10·2*, 11·34.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан **2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
„ Підволочиск 6·30, 10·55, **2·**—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*, 1·24*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

Цариця Мая, Мария.
31 наук на місяць Май
уложив о. Юлїян Дзеровичъ, катехит в Бродах
Цїна книжки 4 корони, пересилка почтова 30 сот.
Дістати можна лиш у автора в Бродах.
Проповіди ті пригідні на кождий празник Богородичні подїлені на чотири части: 1. Хвала Марії; 2. Чесноти Марії; 3. Опіка і поміч Марії; 4. Способи почитання Марії. Подають они много примірів по більшій части в рускої історії, рускої література, рускої легенди і трактують о предметах доси в рускіх проповідях не порушуваних, як: Мария, Мати руского краю; о акафістї до Марії; о іконах Марії і т. д. 367 7—15

НОВІСТЬ! ПОЗІР! НОВІСТЬ!
Найновійший винахід трибушонів до фляшок появив ся і є на *складі в „Сокільскім Базари“ у Львові* **в цїні по 2 К 40 сот.** без пересилки.
Сї трибушони так зроблені, що при малім лише натисненю витягають корки. Корок позістає цїлий не пописований.
Сокільскі шапки з ґраєкою і пером в цїні по 3 К 50 с. без пересилки.
Сїчова памятка в видї медалю величини одного рінського, жонта, в цїні по 1 К. 10 с.
Козацкі шапки в цїні по 6 К для дівчат по 4 К.
Всї ті річи поки запас вистарчить продає „Сокільский Базар“ у Львові, ул. Руска ч. I. 249

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
По найдешевших цінах.
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАППА
Без конкуренції.
у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краватох, рукавичок, парасолів, лїсок, шкірямих виробів, росийских кальошів, альбомів як також тоалетового мила і переумерії.
Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, гроші і сціком з гербом Руси.
Великий вибір бїжутерії. 149

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, постріл (ішіас) і всякі нервові болї поручає ся усмиряючі натирання, від 5 лїт незвичайно розповсюднене, многими лїкарями ординоване і знаменитостями признане
Linimenthum Gaultheriae compositum
в правно зареєстрованою охоронною маркою
„NERWOL“
хеміка д-ра Юлія Франциса, аптикаря в Тернополи. Цїна фляшки 80 сот., 10 фляшок 8 К, не числячи опаковання і оплатно. — Тисячі подяк можна переглянути. Почтова висилка двічи на день.
У Львові можна дістати в аптиках: Девецкого, Гая, Лазовского або в аптеці
1039 *Д-ра Юлія Франциса в Тернополи.* 11—48

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двічи на тиждень педагогічно науковий виходить від 1 червня 1883 у Львові ул. Коперниковского ч. 15. Преднумерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Заснована **1782** Ціс. кор. привіл. Заснована **1782**
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстаршихъ в монархії.
Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів
І. А. Бачевский у Львові
ц. і к. надворний доставник
поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.
Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і иншихъ спіритуалїв у всїх смаках і якостях,
ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА
на теплій, хемічній дорові фабрично владженихъ і сходженихъ та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.
Цїнники і інформації висилає ся на домагане оплатно і даром. 1103 34—104

Перстені, обручки, шпильки для букетів і всякі инші вироби в золота і срібла поручає **Франц Квасневский,** Львів, площа Галицка ч. 4
255 Приймає всякі репарації. 14—20

Потрібний сейчас приватний учитель до приготованя 4 хлопців до ґімн. а 4 до 4 кляси нар. шкіл. Платня місячна 49 кор. Хлопці вже добре підготовані. Зголошувати ся можуть найрадше привитати учит. семинарін на адресу: *Д-р Іван Макух* в Болшівци. Місце сейчас до обняття.
407 2—4

Важне для будуючих!
ФАБРИКА ВИРОБІВ
Цементово-бетонових
і головний склад
материялів будівляних
Мих. Микося
Ярослав, Рикок, пл. парохіяльна
поручає П. Т. Публицї, ВП. Інжинірам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно	біле гашене, скалисте і гідравлічне. — — — — —
Гіпс	краківский — — — — — —
	і львівский — — — — —
Цемент	портланд всякого рода вагонами і на бочки —
Асфальт	природний, штучний, — плити до фундаментів.
Посадки	камінкові, цементові — шарі, мозайкові, гладкі, жолобковані — — — — —
Рури	камінкові, цементові, округлі, овальні до каналізациї
Керниці	бетонові рїжних розмірів, — мулові — — —
Миски	під рури Ринви отверті
Сходи	камінні, граничні — — —
	бетонові — — — — — —
Цегли	шамотові, окладкові — —
	до фасад — — — — — —
Дахівки	краєві, вагранічні, червені, шкляниі — — —
Коминки	камінкові Папа дахова і волицийна.
Ольґеіна, Карболїнеум	
Каналізация	і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

42) 3—15

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

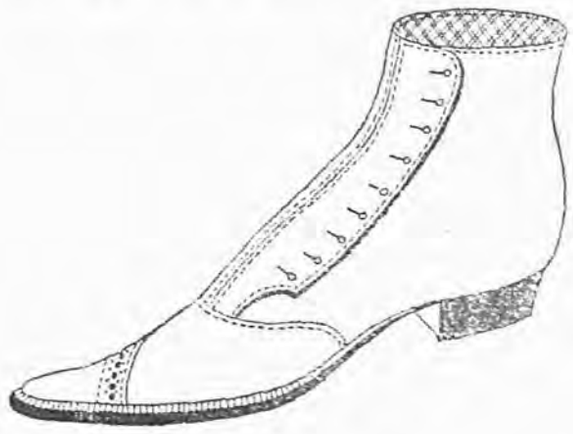
Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·90.**

Знамениті **мужескі черевики** до шнурованя пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **мужескі черевики** із шкіри Boks з ґумою пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовенства пара **зр. 8—9.**

Дамскі елеґантні **Chevreau** до шнурованя пара **зр. 4·25.**

Одинока філія у Львові лише улица Гетьманьска ч. 6.

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·60.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·90.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинання пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·90.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара від **зр. 1·20.**

Вироби найбільшої фабрики обуви в цілій монархії продає
Альфред Френкель Тов. ком.
370 3—4

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 77. Львів, четвер 20. цьвітня (3. мая) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДЇЛО

Передплата на „ДЇЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 32 к. . . . 44 к.
на пів року . . . 16 „ . . . 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. . . . на пів року . . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ . . . на місяць . . 2 „ 50 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи оригінальні та інше за попереднім застереженєм. — Рукописи неоплатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають по 16 і 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. — Оголошеня більші приймають по ціні 20 с. за стрічку.

Новий президент міністрів.

Вчера оголошено димісию президента міністрів Гавча і міністра внутрішних справ Білянд - Райта і номінацию нового шефа кабінету і міністерства внутрішних справ. Чоловіком, котрий має направити се, що попсували інтриги кола польского і незручність Гавча, є дотеперішний намісник в Терстї, кн. Конрад Гогенльоге-Шілїнгсфірст. Гогенльоге родив ся у Відни в 1863 р. і має тепер 43 лїт. Єго отець був цїсарским оберштгофмайстром. Науки кінчив у Відни і вступив 1. сїчня 1888 р. яко практикант концептовий до державної служби при краєвім правительстві в Зальцбурзї. Звідтам перейшов до намісництва в Празї а там придїлили єго до староства в Сміховї. В 1894. р. повірено єму ведене староства в Теплицях, де він в трудних часах страйків умів позискати собі прихильність всїх кругів в повітї. Єму повело ся зручно веденими переговорами межи робітниками а фабрикантами завести на ново тяжко загрожений порядок в сїм окрузї промисловім. В 1899. р. покликано єго до міністерства внутрішних справ. Він станув там на чолї промислового департаменту і був заступником правительства в радї для робіт. В 1900. р. віддано єму ведене краєвого департаменту для Стирії і Тироля. Дня 4. цьвітня 1903. р. став був кн. Гогенльоге президентом Буковини і тут своєю безпартийностию супротив всїх народностий в сїм краю при виборах до сойму в 1904. р. і строго законним поступованєм в адмінїстрациї краю позискав був собі симпатию всїх. Та й у буковиньских Русинів лишив добру згадку по собі. У вересни 1904. р. по уступленю гр. Гоеса став він намістником в Терстї і се становище займав аж доси. При послїдних виборах до терстеньскої ради громадскої старав ся він так впливати на партиї і так їх годити з собою, що вибори відбули ся в як найбільшім порядку. Ся єго зручність чи щаслива доси рука в годженю всїляких партий звернула на него увагу найвисших кругів і він призначений тепер взяти в свої руки керму держави і судьбу реформи виборчої. За характеристичне треба то уважати, що віденьскі газети вже тепер кличуть до противників реформи виборчої: „Будьте певні, що реформа виборча не зійде з порядку дневного і не усунете єї, скоро кн. Гогенльоге стане шефом кабінету".

В відносинах до парляменту Гогенльоге є цїлком homo novus. Про него знають лише, що був взірцевим, трудящим і тактовним урядником, що узнає конечність новочасних і демократичних институций державних. Лично знають єго лише буковиньскі посли, Русини і Нїмцї, котрі висказують ся про него з найбільшим признанєм.

N. Fr. Presse подає таку характеристику кн. Гогенльогого: „Кн. Гогенльоге єсть одною із найсимпатичнїйших личностий в австрийскій бюрократиї, з котрої вийшов. Походячи з одного із найзнатнїйших родів, не лиш що видобув ся на верх по бюрократичній драбинї із самої долини, але й не має в собі анї слїду гордости або аристократичних упереджень а відзначив ся як раз тим, що на всїх своїх становищах, які займав доси, держав ся новочасних, демократичних поглядів". В тій самій газетї буковиньский маршалок краєвий барон Юрий Василько пише: Кн. Гогенльоге так любий чоловік, так повен ідеалів і так цїнить чоловіка, що готов би розплакати ся, коли би якомусь бідному чоловікови стала ся кривда. Аж він вернув Буковинї свободу, хоч вона була їй запоручена законами, бо заказав полїтичним урядникам активно мішати ся до виборів. Кн. Гогенльоге єсть чоловіком, котрий має так велике пошанованє для законів, що нїякі взгляди не могли би єго спонукати нарушити їх або після своєї волї їх пояснювати.

Insbruk Nachr. доносять, що мужем довіря кн. Гогенльогого єсть — ще з часів єго побуту на Буковинї — пос. Николай Василько, а польскі газети додають, що загальну увагу звернуло, що пос. Василько конферував оногди з гр. Дїдушицким і д-р Бернрайтером, — кажуть, що з порученя нового премієра, яко єго муж довіря.

Всї, що знають нового шефа кабінету, представляють єго яко здекларованого прихильника загального права голосованя. Запевняють, що Гогенльоге не предложить нового проєкту виборчої реформи і не згодить ся на обмеженє засад загального, рівного, безпосереднього і тайного права голосованя і що тілько назад навяже перервані Гавчем компромісові переговори. Провідники партий взагалї симпатично повитали покликанє кн. Гогенльоге. Вони надїють ся, що тепер притихнуть інтриги против реформи виборчої (лише не польскі). Кн. Гогенльоге в лїпшім положеню від свого попередника і зможе перевести реформу виборчу. В однім лиш случаю виступлять против реформи виборчої, а іменно коли би єї сполучено зі справою розширеня автономії в краях коронних.

Буковиньскі і італїйскі посли, що знають Гогенльогого з єго дїяльности на Буковинї і в Терстї, вельми урадовані такою зміною і ворожать єму добрі успіхи. Проф. Скедль з Черновець розповідає з одушевленєм про єго дїяльність на Буковинї, про реформи адмінїстрацийні, які він там завів, про справедливість виборів, які він там переводив, та про єго льояльність супротив всїх. Італїйскі посли кажуть так само, та що єму удасть ся перевести виборчу реформу. В Терстї зумів він погодити з собою всї народности і зискав їх довірє.

Не радо привитали іменованє Гогенльогого одні Поляки. Їх гризе ся обставина, що Гогенльоге не був доси полїтиком, лише справедливим і безсторонним аж „до пересади" урядником. Вони потерпають, що Гогенльоге схоче бути вірним своїм дотеперішним засадам також на становищи шефа кабінету і керманича держави. Русини можуть лише одного бажати собі, именно, щоби Гогенльоге був на становищи президента міністрів таким самим урядником і такою самою людиною, якою дав себе пізнати на мізернім становищи президента Буковини. Коби лише на нїм не справдила ся пословиця: honores mutant mores!

Народні віча і маніфестациї.

В **бережаньскім** пов. уладжено д. 22. м. м. вже другий раз довірочні збори в П л о т и ч и. Референтували о. Ротко і о. Кончевич. — Д. 29. м. м. уладжено довірочні збори в **Саранчуках**. Про виб. реформу говорив о. Король, а промовляли також селяни: Гринько Дубчик против хрунїйства; Павло Гавдида дуже гарно про солїдарність і громадяньску організацию.

В **борщівскім** пов. д. 1. м. м. відбули ся довірочні збори в **Сапогові**. Місцевий парох о. Ів. Анастазиєвский відчитав маніфест Нар. Комітету, опісля пояснив добрі і злі сторони проєкту виб. реформи і піддав під голосованє резолюциї, ухвалені Нар. Комітетом. Резолюциї принято одноголосно.

В **каменецкім** пов. відбули ся д. 22. м. м. довірочні збори в отсих громадах: в **Милятинї старім**, в **Лїску**, в **Ріпневі**, (реф. о. С. Зельский), в **Чанижу**, на присілку **Собашках** (реф. П. Жолтанецкий), в **Таданю** (д-р Левицкий), в **Дернові** (Г. Мулькевич), в **Горпинї** (о. Лозиньский), в **Кізлові** (о. В. Левицкий), в **Гумниских** (о. В. Єзерский), в **Яблонівцї** (о. В. Терлецкий), в **Дмитрові** (о. Боднар), в **Середпільцях** (о. Іосифович) в **Половім** (о. Діяковский), в **Ланах** (о. Бардин), в **Нестаничах** (о. Данилович). Дня 29. м. м. уладжено дальші довірочні збори: в **Убиню** (о. Ю. Зельский), в **Соколові** (о. Лозиньский), в **Лянерівцї**, в **Купчу** (п. Жолтанецкий), в **Ракоболтах** (о. С. Зельский), в **Деревлянах** (о. Кінаш), в **Грабовій** (о. Терлецкий), в **Полоничній** (о. Боднар), в **Павлові** (о. Данилович), в **Муканю** (о. Іосифович), в **Верблянах** (о. Єзерский). На всїх зборах ухвалено рівнозвучно загально знані резолюциї.

В **самбірскім** повітї відбули ся віча: Д. 20. м. м. в **Бабинї**; 500 люда; референтували Іван Микита і Всеволод Ріпецкий. — Дня 1. м. м. віче під отвертим небом в **Блажові** при участи понад 1000 людий. Реферт. В. Ріпецкий і І. Микита. — Д. 19. м. м. віче під отвертим небом у **Волощи**; людий було до 3000; референтував Ф. Сілецкий. — Д. 28. м. м. в **Садковичах**; було людий 600, референтував д-р Стахура; дуже добре промовляв також дяк Пелехатий з Райтаревич. — Д. 22. м. м. віче під отвертим небом в **Морозовичах** на села: Ваньовичі, Морозовичі, Торгановичі, Торчиновичі, Березинина і польска громада Стрілковичі. Народа знаж 3.000 люда. Предсїдатель о. Боберский, парох з Ваньович. Референтував Всеволод Ріпецкий. В дискусиї забирали голос: студент О. Сидорик та М. Микита, і селяни Михайло Дорош і Млєчко (по польски). Особливо бесіда сего Полька з Стрілкович вражала дуже мило. Показалось, що робота вшехполякій не має попертя у польских селян, що ті селяни не дадуть собе захопити дурницям всїляких Попелів, Комарнїцких та їх прихвостнїв.

В **Косові** зійшло ся д. 22. м. м. над 4.000 людий на віче під отвертим небом під проводом Ів. Джуранюка з Монастирека. Про виб. реформу говорив д-р Трильовский; промовляли також д-р Гіковский, Петро Будз, Близнюк з Кут і Ник. Петрук з Іспаса. Промовам прислухувало ся також богато Жидів, котрі з признанєм висказували ся так о нарадах як і о ухвалах віча.

В **мостискім** пов. відбуло ся д. 29. м. м. величаве віче під отвертим небом в **Малнові** (мостиске староство перестало вже заборонювати віча навіть під голим небом). Народу зібрало ся понад 5.000 з мостиского, яворівского, а навіть ярославского повіту. Явив ся комісар п. Нейман з 6 жандармами. Справу виб. реформи і відокремленя Галичини обговорював п. Зах. Скварко по руски і д-р Корнер по польски; промовляли також селяни Мих. Лутчин, Мих. Бонк і Данько Гузіль. Ухвалено відомі резолюциї. По вічу відбуло ся отвореє читальні „Просьвіти" в Малиївскій Волї. — Того самого дня відбули ся довірочні збори в **Хлиплях** під проводом о. Бориса; справу виб. реформи пояснив п. Степан Баран. — Д. 22. м. м. відбули ся ще дов. збори в **Чишках**.

В **підгаєцкім** пов. в селї **Телячім** д. 29. м. м. обговорював на дов. зборах справу виб. реформи о. Петро Литиньский. — Д. 22. м. м. відбуло ся віче в **Голгочах**. Людий зібрало ся понад 2.000 з усїх довколичних сїл. Про виб. реформу говорив місцевий парох о. Навроцкий; промовляло ще кількох селян, почім ухвалено одноголосно знані резолюциї, подані Нар. Комітетом. На вічу було богато селян-латинників мимо контрагітацій лат. пароха.

В **снятиньскім** пов. відбули ся д. 22. м. м. три віча під голим небом і 29 (після иншої дописи 11) збориа довірочних. Віча

Н. Лєсков. 6)

Кадетский манастир.

(Дальше).

Уподобанє доктора Зеленьского було, ось в чім: коли кадети, назначені на офіцирів, мали виходити з корпуса і ждали лише царского затвердженя, він вибирав з них пятьох-шістьох, котрих знав і за їх спосібности визначав і любив, записував їх хорими і уміщав в лязаретї обіч своєї комнати, давав їм читати гарні книжки та вів з ними довгі розмови про найрозмаїтші річи.

Се було, розуміє ся потроха надужитє; але коли лїпше вглянути в річ, то й надужитє те можна вибачити.

Треба лише згадати, чого то не нароблено з корпусами з того часу, як вони попали в руки Демидова, котрий, як уже сказано, дістав приказ „підтягнути" і мабуть занадто вже щиро сповняв той приказ. Слово „підтягнути" зрозумів Демидов так, що треба зупинити просьвіту. Тепер уже, розуміє ся, не було й гадки о тім, щоби корпус міг випускати таких ученых людий, з яких за давних порядків вибирано людий, спосібних до всякої урядової кариєри, не винимаючи і дипльоматичної. Противно, всьо йшло до того, щоби звузити наш сьвітогляд і всяким способом обнизити значінє науки. В корпусї була богата бібліотека і музей. Бібліотеку звелїли заперти, в музей не пускати і пильнувати, щоби нїхто не сьмів приносити з собою жадної книжки зо сьвіта. Колиж бувало викриє ся, що хто, не зважаючи на заборону, принїс з відпустки книжку, хочби і найневиннїйшу, або, ще гірше, сам написав щонебудь, то за те назначена була остра тїлесна кара. При тім установлена була за писанє оригінальна міра кари: коли виявило ся, що кадет написав щось прозою, то єму давали двацять пять різок, а коли він согрішив стихом, то вдвоє тілько. Так було за те, що Рилєєв, котрий писав стихи, вийшов з нашого корпуса. Книжочка всесьвітної істориї, не знаю ким написана, була у нас ледво на двацять сторін, а на окладинцї було виписано: „для воиновъ и для жителей". Спершу мала вона напись: „для воиновъ и *для гражданъ*" — так виписав на нїй мистець-автор; але се признав хтось недоладним і замість „*для граждан*" виписано „для жителей". Навіть географічні глобуси велено повиносити, щоби не наводили на які мисли; а стїну, де давнїйше були великими буквами повиписувані важні історичні дати, велено замалювати. Принято за правило, котре пізнїйше вираженo таки в інструкциї, що „жадні учебні заведеня в Европі не могуть для наших заведень служити взірцем."

Можна собі уявити, які ми при такій науцї виходили учені. А перед нами стояло цїле житє! Добрий і просьвічений чоловік, яким — річ певна — був наш доктор Зеленьский, не міг не відчувати, як то страшно, і не міг не подбати, щоби, коли вже не поповнити страшні недостатки в нашім знаню (бо се було неможливо), то бодай розбудити в нас якусь цїкавість, дати бодай якийсь напрям нашим мислям.

Правда, що се не належить до лїкаря державного заведеня; алеж він чоловіком, він *любив* нас, він бажав нам щастя і добра. А яке-ж щастє може бути при повнім неуцтві? В корпусї ми були до чогось здатні; але в житє ми виходили дїтьми в повнім значінню сего слова, — правда, з задатками чести і гарних засад, але зовсїм нїчого не розуміючи. Перший лїпший припадок, перший лїпший хитрець серед нових обставин міг нас збити з путя і повести на злу дорогу, котрої ми не уміли би нї зрозуміти нї оцїнити. Як же бути на те рівнодушним!

І от Зеленьский брав нас до себе до шпиталю і обрабляв нас то читанєм, то розмовами.

Не знати, чи знав о тім Перский; може й знав, тілько він не любив знатя о тім, о чім не уважав за потрібне знати. Тогдї було остро, але формалїстики менше.

Читали ми у Зеленьского, повтаряю, самі дозволені книжки, а з розмов тямлю лише одну, і то тому, бо вона мала анекдотичну основу і через те особливо тривко засїла в голову. А кажуть, що чоловіка нї по чому так легко не пізнати, як по єго улюбленім анекдотї; тим то я єго тут і повторю.

Зеленьский говорив, що в житє треба з собою внести як найбільше гарних почувань, спосібних витворювати гарний настрій душі, з котрого знов у свою чергу мусить виходити гарне поведенє. Таким чином і всї поступки в кождій пригодї і у всїх випадках будуть лїпше відповідати цїли. Всего вгадати і наперед обдумати, де як поступити, не можна; але треба все робити з добрим настроєм і з розвагою та без упору; спробувати одно, а коли не помагає, звернути ся розсудно до другого. Він усе брав з медицини і до неї прирівнував та говорив, що у него за молодих єго лїт був упертий старший лїкар.

Підходить, каже, до хорого і питає:

— Що у него?

— Так і так — відповідає Зеленьский: — весь апарат у него станув; щось нїби miserere.

— Oleum ricini давали?

— Давали.

І ще щось там спитав: давали?

— Давали.

— А oleum crotoni?

— Давали.

— Кілько?

— Дві каплї.

— Дати двацять!

Зеленьский було лише рот роззиває щоби спротивитись, а той свинює і повтаряє:

— Дати двацять!

— Слухаю.

На другий день питає:

— А що хорий на miserere: дали єму двацять капель?

— Дали.

— Ну, і що-ж він?

— Умер.

— Але рушило?

— Так, рушило.

— То-ж то й є!

І вдоволений, що по єго зроблено, старший лїкар став спокійнїсенько підписувати папери. А що хорий умер, те єго мало обходить; добре, що р у ш и л о.

О скілько можна було той лїкарский анекдот приложити до чого, досить що він нам подобав ся і видавав ся зрозумілим; а вже о скілько він стримував кого з нас від шкідливого упору у виборі сильних, але шкідливо дїлаючих средств, сего не знаю.

Зеленьский служив в корпусї тридять лїт і лишив по своїй смерти всего свого богатства пятьдесять карбованців.

Такі були ті три коренні черці нашого кадетского скита. Та годить ся згадати ще четвертого, що прийшов до нашого манастиря з своїм уставом, але також попав під пару нашому духови і лишив по собі як найгарнїйшу память.

Тогдї був такий звичай, що для науки релїгії у висших клясах корпуса присилано архімандрита, назначеного на архієрейство. Розуміє ся, були то по більшій части люди дуже розумні і гарні; але особливо був дорогий і запамятав ся нам остатний, що був у нас на тім становищи, і з ним воно скінчило ся. Ніяк не могу вигадати собі єго імени, бо ми звали їх попросту „отець архімандрит", а довідатись тепер єго імени тяжко. Нехай же він буде так без імени. Він був

відбули ся в **Снятині**, у **Волчківцях** і в **Джурові**, а дов. збори: в **Микулинцях**, в **Бенелуї**, в **Красноставцях**, в **Устю**, в **Орельци**, в **Тулові**, **Відинові**, **Завалю**, **Залучу** і в **Підвисокім**.

В **товмацкім** пов. відбули ся д. 22. м. м. в **Марківцях** довірочні збори (віче старостаство заборонило). Реферат про теперішний стан виборчої реформи виголосив п. Ф. І. Олесницкий зі Станиславова. Крім референта промовляв ще місцевий парох о. В. Каргут.

В **ярославскім** пов. відбули ся д. 29. м. м. віча: в **Маковиску**, **Рижковій Волі** і **Цитули**. В Маковиску зібралось около 500 селян; проводив о. Годованьский, а реферат виголосив студент Б. Яців. На фонд боєвий зложили селяни 2·90 К. В Рижковій Волі заповнили селяни читальню „Просьвіти", а инші прислухували ся задля браку місця з надвору. Промовляли о. Калимон і проф. Яців. В Цитули зібрало ся яких 500 учасників, проводив о. Калимон, реформу виборчу пояснив проф. Яців.

З Росії.

(Телєграми).

Петербург. Ниї має появити ся указ звільняючий президента міністрів Віттого. Єго наслідником має бути Горемикін. В поінформованих кругах говорять, що Горемикін буде дальше вести політику Віттого, котрий має повне довіре царя і лише з огляду на своє здоровле уступає.

Берлїн. „Lok. Anz." доносить, що гр. Вітте тому подав ся до димісиї, що рішучо противить ся політиці міністра внутрішних справ Дурнова, котрий хоче управляти державою при помочи поліции і жандармів. Вітте не годить ся також на редакцию нових основних законів державних. Цар рішив ся задержати Дурнова. Вість о димісиї Віттого вплинула на біржу и спосіб для російских паперів шкідний.

Москва. Тутешні газети доносять, що Дурново поручив письменно усім губернаторам, щоби ужили цілого свого впливу в цїли утвореня з хлопских депутованих правительственного сторонництва. Правительству помагає в сій справі димісионований полковник Єрогін, вибраний послом до думи. Єму дало правительство високу платню і богато уряджене мешканє в Петербурзі, де Єрогін приймає і угощує хлопів вибраних послами.

Петербург. Прокуратор петербурской судової палати заявив, що всї арештовані дня 3. грудня члени робітничих делєгаций будуть увільнені перед скликанєм державної думи.

Петербург. Все ще не знати, що діє ся з о. Гапоном. Тепер пр. розійшла ся чутка, що о. Гапон жиє і веде в Финляндиї аґітацию. Тої гадки є також полїция, хоч не знає місця замешканя о. Гапона.

Київ. В часї ревізиї у маломіщанина Рясова знайдено в єго мешканю готові бомби і значний запас вибухових материялів. Один з льокаторів кинув бомбу, котра зранила офіцира.

Москва. Відси доносять, що в преображенськім полку піхоти знов арештовано богато жовнірів за аґітацию против правительства.

Петербург. В сих днях відбувають ся горячкові наради над розвязанєм аґрарної квестиї, котра по отвореню думи прийде на перший огонь.

в середних літах, невеликого росту, худощавий і з чорним волосєм, енергічний, живий, мав звучний голос і дуже приємні манєри, любив цьвіти і з замилуваня занимав ся астрономією. З вікна єго комнати, що виходила в сад, сторчала мідяна труба телєскопа, в котрій він вечерами оглядав зоряне небо. Єго дуже поважав Перский і всі офіцири, а кадети незвичайно єго любили. Я тепер думаю та й давнійше в житю, коли доводило ся чувати легкодушні голоси про релїгію, що мовто вона скучна і непожиточна, я завсїгди думав: „дурниці мелете, мої любі; а говорите так лише тому, бо не попали на мистця, котрий би вас зацікавив і відкрив вам тую поезию вічної правди і невмирущого житя". А сам зараз думаю собі о тім остатнім архімандритї нашого корпуса, котрий став моїм добродієм до віку, розвинувши моє релїгійне чувство. Та й богато инщим був він таким добродієм. Він учив в клясї і проповідував у церкві; але ми ніколи не могли до волї єго наслухати ся, і він бачив се. Кождої днини, коли нас пускали в сад, він також приходив там, щоби з нами порозмовляти. Всї забави і сьміхи зараз уривали ся; а він ходив, окруженний цілою юрбою кадетів, що так і тиснули ся довкола него з усїх сторін, аж і рушатись єму було трудно. Кожде єго слово ловили. Мені воно нагадує попросту щось даше, апостольске. Ми перед ним усї були отверті; ми розкривали перед ним усе наше горе, що головно походило з докучливих переслїдувань Демидова, а особливо від того, що він не позволяв нам нїчого читати.

Архімандрит вислухував нас терпеливо і успокоював, що на читанє буде ще досить часу і пізнїйше в житю; але він так само, як і Зеленьский, звертав нашу увагу на те, що наша наука в корпусї дуже недостаточна і що ми повинні памятати, щоби, вийшовши з корпуса, старати ся здобути знанє. Про Демидова він сам нїчого не говорив; але ми по ледво замітнім руху єго губ пізнавали, що він погорджає ним. Се опісля скоро й виявило ся при одній оригінальній і дуже памятній наголї.

(Конець буде).

Петербург. Духовенство Грузиї оголосило независимість грузинськой церкви від православного синоду. Цїлий клир враз з народом порішив просити всїх патриярхів східної церкви, щоби повідомили о сім синод і заявили єму, щоби більше не мішав ся до церковних справ в Грузиї. Грузийский нарід є огірчений поведенєм росийских епископів, а головно поведенєм сьвященика Восторгова супроти Грузиї на зїздї „правдивих" росиян в Москві.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Кабінетова кріза.

Відень. „Wiener Zeitung" оголосило цїсарскі письма, котрими звільнено з уряду президента міністрів бар. Ґавча і міністра внутрішних справ Біляндта-Райдта а заіменовано князя Конрада Гогенльоге презесом кабінету і управителем міністерства внутрішних справ. Новий президент зложить присягу дня 4. с. м.

До ситуациї.

Відень. В палаті послів почала кристалїзувати ся коалиция, котра виправдї ще не є більшостию, а з часом може такою стати ся. Ся коалиция складає ся на разї з польского кола, з клюбу консервативної більшої посілости, клюбу либеральної більшої посілости і з католицкого народного сторонництва. Колиб ся коалиция зискала дїйсно більшість і колиб залежало від неї ухвалене в парляментї військового предложения, а в делєгациях ухвала що-до спільних справ, то в сім случаю князь Гогенльоге мусїв би з нею числити ся.

Демонстрация проти Дїдушицкого.

Відень. Вчера робітники вертаючі з Пратеру устроїли перед мешканєм презеса кола гр. Дїдушицкого демонстрацию, в часї котрої кричали: „Проч з шляхтою і з польским колом!"

Вибори на Угорщинї.

Буданешт. До тепер вибрано 198 кошутівців, 58 з конституциїної партиї, 21 з людової, 1 з партиї Башфія, 1 социялїста, 5 Сасів, 4 Сербів, 11 Румунів, 6 Словаків і 5 диких.

Вибори в Хорватиї.

Новімаров. Усї приклонники народного сторонництва дістали листи з погрозами, колиб в день виборів голосували на народного кандидата. Супроти того імовірно нїхто не стане до виборчої урни.

Неспокої у Франциї.

Париж. Тутешні дневники констатують, що день 2. мая минув без поважнїйших подій. Опозициїні дневники вміняють се в заслугу префектови полїциї Лєпінови. — На припорученє префекта Лєпіна задержано в вязници лише 150 осіб, між котрими є 66 чужостороних, переважно Росиян. Рани відніесло лише 12 осіб. — Полїция засудила 60 осіб на кари від 2 днїв до 6 місяців арешту за переступства в дни 1. мая.

Замах на короля Едварда.

Неаполь. На короля Едварда пробували анархісти виконати замах. В сїй справі арештовано 7 осіб. В судні, котре підплило до яхту короля Едварда, викрито двох анархістів.

Отворенє манджурских портів.

Льондон. „Times" доносить, що Хіни противлять ся отворенію манджурских портів тому, що ще не є упрагильнені відносини.

НОВИНКИ.

— **Руске Бюро в Найберунї** оповіщує, що потрібно до Прус робітників: 5.000 до поля, 1000 до копалень, 600 до инших промислових заводів. Приїздити зараз, а стеречись агентів. Хто з робітників, що хочуть їхати на роботу до поля, потребував би грошей на дорогу, нехай напише до Найберуну до бюра на адресу п. Стефановича, а дістане задаток на роботу на руки сьвященика або иншого знаного чоловіка за єго порукою.

— **З репресалїй вічевих.** Пишуть нам з Самбора: Д. 23. марця відбула ся карна розправа судова против о. Погорецкого, пароха з Білини великої, повіта самбірского, і селян Петра Дмитрика, Федя Дмитрика і Михайла Заяця о злочин з §. 5. і 81. у. к. 312, і §. 2. зак. з дня 15. вересня 1867. Значить ся, в селї був бунт. А справа була така. В сїчни сего року мало відбути ся віче в Білинї вел. в справі реформи виборчої. А що жандарм заявив, що віче заказано, тож рішено уладити довірочну нараду. Та префект Ян Ґроць Білиньский заявив, що до наради не допустить, і користаючи з свого урядового характеру почав ганьбити та ображати зібраних селян та пароха. Поважна постава о. П-ого і заява з єго сторони, що незапрошені на нараду мусять з хати винестись, довела пана префекта до лютости. При помочи жандарма скомпонували донесенє на о. Погорецкого, буцїм то він казав префекта винести, що зібрані єго зазиву послухали і вкінци, що він образив урядника в урядованю. Розправа виказала, що в донесенню не було й слова правди, та всїх обжалованих увільнено; тілько о. П. дістав 20 К. кари за неформальности при уладженю довірочної наради. Обжалованих боронив д-р Стахура. Справдї встид, що префект села так просьвіченого, як Білина, є такий лизун старостиньский. Та, здаєть ся, своїм поведенєм на згаданім вічу, закінчив уже своє префектівство, що для всїх громадян було би дуже пожадане. — Дня 24. м. м. відбула ся перед трибуналом в Самборі розправа против о. Горницкого, пароха з Улична, о злочин з §. 305. у. к. Донесенє зробив жандарм на тій підставі, що чув через отверте вікно, як о. Г. вимовив на вічу слово „Росия". Те слово позволило жандармови викомбінувати, що о. Г. намавляв людий до різнї, до бунтів і т. д. очивидно розправа виказала цїлу безосновність донесеня. О. Горницкого увільнено. Боронив обжалованого д-р Стахура. — Того самого дня відбула ся ще одна розправа в Самборі против селянина Івана Савицкого з Хишевич за злочин з §. 98. у. к. Розходилось о те, що він на вічу в Рудках мав сказати, що як пани не дадуть реформи виборчої, то хлопи зроблять з паньскик зборів „червоне море". Розправа виказала, що Савицкий так не говорив, та що єго розправа се одна з тої маси секатур та переслїдувань, які Русини під нинїшну добу терплять. Савицкий вийс о вилученє з трибуналу 4 радників, та президия суду до єго жаданя не прихилила ся. Однак хотяй склад трибуналу був ненайлїпший, все таки обжалованого увільнено зовсїм.

— **Про рільничий страйк в Стриганцях** пишуть нам: В суботу розвязав комісар Буржиньский пашу читальню „Просьвіти" на поручене староства з тої нїби причини, що в льокали читальнї відбувають ся збори страйкарів з підбурюючими промовами. Хотяй голова читальнї застеріг ся, що нїяких зборів в читальни не було, а відбували ся звичайні сходини членів, хоть що правда, живійші і численнїйші, бо в селї задля страйку мусїло повстати більше оживленє, приватні розмови про сю справу мусїли очивидно вести ся і в читальни, але се нїчо не помогло і читальню завішено, чи повішено, книги і касу сконфісковано, думаючи що тим способом положить ся конець страйкови. Однак страйк треває дальше, нарід держить ся солїдарно, з сусїдних сїл люде не ломлять страйку, а на фільварках, в млинї, коршмі та инших осередках двірского обшару устав всякий рух. Дїдич і посесори бавлять ся в свого рода обструкцию, але при нинїшній весняній порі всяке кунктаторство є убійчим для рільного господарства. Поведенє селян спокійне і повне почутя своєї гідности.

— **Ґавч-Гогенльоге.** Від д-ра Евгена Левицкого, референта віча львівского, одержали ми слїдуюче письмо: Мій реферат виголосив я в неділю, отже ще тоді, коли обставини димісиї бр. Ґавча не були звісні. Тепер показує ся, що бр. Ґавч не йшов так далеко в уступках Полякам, як се реляціонували деякі дневники віденські, бо давав Галичинї лише десять нових мандатів то є разом 98 (з того дві третини Полякам, одна третина Русинам), а концесиї на поли середного шкільництва в напрямі розширеня автономії краєвої приобіцював у с л і в н о, застерігаючи їх переведенє доперва в будучім парляментї, вибранім на основі нового виборчого права. Натомість потверджує ся вість, що коло польске змагає до реформи виборчої з узглядненєм податкового і інтелєктуального цензу, як і те, що коло польске дїлало в порозуминю з февдальною ческою шляхтою, нїмецкими клєрикалами і нїмецкою більшою посілостию, бо вже вчера заповів один з польских полїтиків, що новий президент міністрів буде мати проти себе готову коалїцию всїх названих клюбів навіть при так названих конечностях державних (то є при ухваленю нових кредитів військових і пертрактациях з Угорщиною). При тім Поляки будуть настоювати на повне згнобленє Русинів, бо навіть „Kurjer Iwowski" пише, що Галичина повинна дістати 108 мандатів, з того 84 (!!) Поляки, а лише 24 (!!) Русини. Покликанє на президента міністрів кн. Гогенльогого, полїтика звісного з либералїзму і високо розвитого почутя національної справедливости, може подїлати дещо успокоюючо, і тому для всїх партий, щиро прихильних виборчій реформі, вказане є на разї становиско вижидаюче, поки найблизші днї не принесуть конкретних даних для выясненя ситуациї.

— **Відповідь московским дворянам.** В 75. ч. описано у нас торжество посьвяченя Преображенської церкви звичайним хроніхарским способом на підставі наочних помічень мирян, що були на тім торжестві. „Угощенія", котре наступило після посьвяченя церкви, не могли ми так само описати, бо нїхто з наших людий не був на нїм; длятого повторили ми лише те, що вичитали в польских дневниках, і додали з повним спокоєм те, що чули від людий, заслугуючих на віру. Що Преосв. Хомишин хотїв ухилити ся від „угощенія", — зазначили ми на підставі заслугуючої на віру поголоски, додаючи виразно: „як зачувати". Що гр. Стан. Баденї, вийшовши з церкви, всїдав уже до своєї карити та, аж обскочений уфракованими „дворянами", відправив конї і пішов на „угощеніе", — се можемо доказати наочними сьвідками. Що декотрих наших високо поставлених людий теж по виходї з церкви даремно тягнули „дворяни" на „угощеніе", — можемо також доказати наочними сьвідками. Впрочім цїлий наш опис був написаний в поважнім і приличнім тонї. Одна лиш зайшла помилка коректорска, котру отсим простуємо: сказано, шо „угощеніе" приладжене було на 500 осіб, а взяло в нїм участь лише кількадесять; отже мало бути двісти кількадесять. Але якраз не тої похибки чіпають ся, не витверезені ще з похміля московскі дворяни з „Галїчанїна", а своїм московским звичаєм лають ся за нашу вістку про преосв. Хомишина, гр. Баденїя і про тих, що не дали ся втягнути на пирушку. Ми по московски лаятись і не звиклі і не уміємо, то й не будемо лайкою відповідати; тілько спитаємо: від якого то часу „хахлы-крестьяне" з „Галїчанїна" стали нараз дворянами"? чи лакейска служба у московских дворян дає їм право уважати себе за „благородних" та лаяти тих, що не хотять іти в лакеї?... На сім могли би ми скінчити нашу відповідь. Колиж бо „благородний" з „Галїчанїна" сам тягне нас за язик, замічаючи, що наш „писач" сматрел на ґастіну как на „х а п а т н ю". Ну, „хапатнею" властиво н е п о в и н н а була бути тая гостина; але нехай же „благородні" зважають ся сказати, що то не була справдї хапатня! Нехай зважають ся заперечити, що після виходу достойних гостий „благородні" дали собі духа так, що навіть поважні старики писали опісля по улицях „мисліте". Спробуйте заперечити: а ми тогдї скажемо вам троха більше . . .

— **Перед трибуналом суду присяжних у Львові** відбула ся нинї карна розправа против п. І в а н а П р и б и л и, начальника громади Романова в бобрецкім повіті обжалованого (на донесенє бобрецкого ц. к. староства) державною прокураториєю 1) за злочин публичного насильства з § 98. з. к. нїби сповненого грозьбою стрейком і бойкотом панам, коли не згодять ся на виборчу реформу і 2) за провину з § 302., нїби сповнену тим, що взивав і побуджував вічевиків до неприязних кроків против польскої шляхти і посїдаючої кляси суспільної через вискази, що в Галичинї при виборах видирають хлопам картки, що польскі пани винні еміґрациї народу до Прус і Бразилїї та що в руских школах учать таких дурниць, як вірші про Ванду й Казїміржа. — До трибуналу входили сов. Ясїньский (як провідник), Герасимович і Лукавецкий, обжаловував заступник прокуратора Лєжаньский, а боронив обжалованого д-р Кость Левицкий. Сьвідками були комісарі на вічу, концептовий практикант Тадеуш Малїновский і канцелїст Казимир Перуцкий. По переведеній розправі і по знаменитій промові д-ра К. Левицкого трибунал присяжних заперечив оба питаня: перше (що-до злочину) 8 голосами против 4, а друге (що-до провини) 8 голосами против 5. На основі сего вердикту трибунал увільнив п. Прибилу. Увільненому патріотови складали зібрані на розправу Русини сердечні желаня.

— **Москвофільска пропаганда в бучацкій ґімназиї.** Пишуть нам з Бучача: Ненависть кацапів до всього, що руске, цвите чим-раз більше. Наші ренеґати радї би згладити з овиду всьо, що лише пахне — як вони говорять — Україною. Перед старшою суспільностию нашою не такі вони вже відважні, як супротив ґімназияльної молодїжи. Зразок сего плюгавства бачимо в нашій бучацкій ґімназиї. Є тут професором п. Геців, той сам, котрого свого часу гарними та приличними словами почастували міщани, члени читальнї „Качковского", котрої він головою. Сему панкови не веде ся єго ренеґатска робота поза школою, тому й завзяв ся працювати в „обєдинительнім" напрямі в ґімназиї між молодїжию. На годинах нїмецкої мови (у висших клясах) провадить з учениками розмову на тему Українц-овъ, украінскої мови та фонетики. Перед цїлою клясою кпить собі мастистий педаґог з учеників-Русинів та висьміває їх мову. Говорить в клясї, що Русинів (Ruthenen) винайшов ґраф Стадіон 1848 р., що Українці не є народностию, а їх мова — се тільки диялект росийскої мови. Діставши програму вечерка, котрий тутешна молодїж ґімназияльна уладжувала в память Шевченка і вичитавши в нїй „Українська молодїж устроює..." питав зараз по вечерку учеників в школї: „Ist da jemand aus der Ukraina?" Відозвались голоси, що нї. „Длячого-ж ви написали на запрошенях: „Українька молодїж?" Ученики відповіли професорови, що вони суть одно з Україною і тому звуть ся Українцями. П. Геців сказали іронїчно: „Ich höre das zum ersten Male". Коли ученик скаже в оповіданю „Ruthenen", п. Геців поправляє на „Russen" „russisch". І так водить ся майже на кождій годинї. Иншим разом розбалакує ся п. Геців на тему украінскої фонетики. Мастистий педаґог говорить в клясї з іронїєю і кпинами, що лише найкультурнїйші Нїмці, Росияни та Англїйці єще не знають її. Нїмці, каже, говорять у Відни замість „Wir sind gewesen„, „Wa san kewest" і то уважають за одну мову; а ви Українчики робите зараз иншу мову, коли одні кажуть „человєк", а другі „чоловік". По такім балаканю зачинає п. Геців випроваджувати на таблици етимольоґию слів московских, переплїтуючи кпинами на кошт рускої фонетики. І так минають години без пожитку для учеників. Та на сім не конець. П. Геців робив вже проби втягнути учеників до участи в манїфестациї своїх адґерентів. Перед двома місяцями обходила бучацка читальня Качковского поминальне богослуженє за бл. п. Колянковского, котре кілька день наперед було оголошене плякатами, друкованими в росийскій мові. Пан професор позабирав з науки учеників-сьпіваків з цїлої ґімназиї (а учеників VШ. кл. мабуть таки всїх, бо в тій клясї мав тодї годину) та попровадив їх на богослуженє. Молодїж пішла, бо знала, що в противнім разї не жалував би п. Геців опісля двійок. При клясифікациях п. Геців особливо опікує ся учениками „Українцями", мабуть тому, що ті ученики не одушевляють ся московскими ідеалами п. професора. Признати треба, що п. Геців таки виховав собі в бучацкій ґімназиї кількох кацапиків, але-ж і здеморалїзував їх, зробивши з них шпіґунів та доношників. Оттак поступає педаґог, що має учити молодїж чесноти і любови свого рідного.

— **Народова урочистосць".** До многих патріотичних роковин в родї „стичньових", „паздзєрнїкових" і „лїстопадових" повстань, які війшли до постійного репертуару „народових урочистосцї", обходжених не лише старшим польским загалом, але й польскими школами, належить тепер також обхід кон-

ституції третього мая. Доси сї роковини обходжено приватно, аранжуючи по костелах богослуженя. — В сім році надано тій „урочистості“ характер півофіцияльний, бо от ц. к. краєва рада шкільна звільнила нині молодіж у всіх польских школах у Львові, народних і середних, мужеских і женьских, від науки, щоби уможливити їй участь в „мши польней“, яка відбувала ся рано від год. 11. на сокільскій аренї під личаківскою рогачкою Дозвіл на ту полїтичну манїфестацию шкільної молодїжи дав сам ц. к. намісник Потоцкий. Разом з молодїжю народних і середних шкіл, що рядами в чвірках вимаширувала із шкільних будинків під проводом професорів на сокільску арену за місто, найшла ся очевидно польска молодїж висших заведень наукових, а також члени мийскої ради і репрезентанти ріжних властий та інституций. Сьпівало тов. „Лютня“ а приграваля „капеля народова“. Цїлою акциєю управляв окремий „обивательский“ комітет, котрий понадто зааранжував в тім дни загальне збиранє лепт на цїли „товариства школи людовей“. Цїкава річ, що збиранєм заняли ся головно гімназияльні ученики, що з кокардками на грудех ходили з пушками по місті та публичних льокалях або продавали ріжні дрібнички, з чого дохід призначений на T. S. L.

— **Подяка і поклик до своїх.** В ч. 74. „Дїла“ складали подяку п. д-рови Стахурі, адвокатови в Самборі, оо. Ст. Кишик, В. Ардан і Я. Яхно та п. М. Ворон, що боронив їх безінтересовно в самбірскім судї перед напастию жандармериї і прокураториї задля скликаних якихсь там зборів. Рівнож успішно боронив д-р Стахура о. П. Погорецкого з Білини вел. за таку саму напасть. Ще кільканайцять инших таких самих випадків знаю, де д-р Стахура яко патриот боронив безінтересовно наших патриотів. І я в імени повітової рудецкої орґанїзациї складаю сердечну подяку п. Меценасови за безінтересовну оборону Гр. Терщаківця з Якимчиць і Волод. Муцина з Конюшок кор. за мниме переступство з § 23. з. к., а специяльно за оборону Івана Савіцкого за мнимий злочин з § 98. б. з. к. В сім послїднім випадку польска гаката була цїлком певна, що Савіцкого запроторять бодай на 6 місяцїв до вязниці. Своєю працею, розумом і вимовою д-р Стахура висвободив з біди знаного, типового, людового бесїдника. Але голословна подяка та величанє патриотом д-ра Стахури ще єму хлїба не дасть. На жаль є богато наших таких людий, що за дармо іде до Русина патриота адвоката, а за гроші до Жида. То треба сказати і за Русинів з самбірского округа судового. Хотяй д-р Стахура одинокий Русин адвокат в Самборі і справи собі віддані дуже совісно провадить, єго канцелярия не належить до зисковних; наші селяне дають водити ся факторам до адвокатів Поляків і Жидів, а свого чоловіка минають. Тож обовязком тих, що їх д-р Стахура боронив безкорисно і взагалї кождого сьвідомого Русина, щоби висказував свою вдячність п. Меценасови не лишень голословними словами, але спроваджуванєм інтересованих до канцелярияї адвоката д-ра Стахури в Самборі. — *Стефан Онишкевич*, парох в Хишевичах.

— **Оголошенє.** У виконаню рішеня II. загальних зборів членів філії руского Товариства педаґоґічного з дня 7/4 1906 — постановив видїл ф. рус. Тов. педаг. отворити в Ярославі для учителїв і учительок пов. ярославского, цїшанівского, переворского, ланьцуцкого і ряшівского приготовляючий курс до шкіл видїлових з I. або II. групи (ґрупа залежати буде від сего — до котрої більше зголосить ся кандидатів (ок). Курс тревати буде від 15. липня 1906. до 15. серпня 1906. включно. Кошта удержаня враз з наукою будуть виносити около 70 К. Поданя без стемпля має ся внести найдальше до 1. червня 1906. під адресою підписаної філії, а на відповідь долучити марку за 10 сотиків. — *З філії руского Товар. педаґоґічного.*

— **Шевченкові роковини на селї.** В Максимовичах самбірского повіта відбули ся дня 29. цьвітня с. р. вечерниці в честь Тараса Шевченка заходом місцевої читальнї „Просьвіти“. Велика стодола була заповнена битком селянами. На програму зложилась вступна промова акад. Рїпецкого про значінє Шевченка, кілька пісень відсьпіваних хором читальнї в Самборі а з'орґанїзованим через акад. Форостину, та чотири деклямациї, з тих дві виголошені через місцевих селян. Відсьпіваним народних гимнів закінчив ся сей народний празник на селї. Справдї з признанєм треба піднести роботу місцевих селян, а передовсїм д. Миськова за те, що дбають щиро про розвій своєї читальнї.

— **Селяньский театр на Буковинї.** Пишуть нам з Чернівцїв: Як відомо, заснував ся тамтого року під управою п. Захарка „Селяньский Театр“, який бодай в малій мірі заступає тепер потребу драматичної штуки на Буковинї. Сю потребу відчуваємо ми дуже, отже не диво, що „Селяньский Театр“ знайшов між руским населенєм велику прихильність. Особливо між селяньством тїшить ся институция великою симпатиєю. При добрих обставинах міг би „Селяньский Театр“ відограти справдї важну ролю в культурнім відродженю нашого народа, а тим мусить заінтересувати ся сама управа краю і наділити сю институцию бодай відповідною запомогою. Сегорічний сезон почав „Селяньский Театр“ відіграєм „Наталки Полтавки“, що під кождим зглядом випало вдоволяюче, а відтак дав ще одно представленє в Чернівцях, іменно „Сто тисяч“ Карпенка Карого. Міщани, для яких головно дано штуку, були цїлком задоволені як з гри поодиноких аматорів, так і з самої штуки. Та - бо добре і відіграла дружина сю штуку! На перше місце видобув ся п. Созаньский в ролї Калитки, а також п. Захарко в ролї кума. Уманьский в роли певідомого жида і п. Щирецкий в ролї Копача віддали свої ролї досить добре. Не згірше грали і другі панове, а іменно п-нї Кордасевич (Параска), п. Копчиньский (Мортко), п. Руцкий (Клим), п. Робачек (Роман) і панна Остроґовска (Мотря). Взагалї штука випала добре і присутні міщани а також мала частина нашої інтелїґенциї винесли з салї гри як найлїпше вражінє. Тепер „Селяньский Театр“ заповів цїлий ряд представленя на провінциї і сподївати ся треба, що наше учительство, як також селяньство підопре культурні змаганя сеї одинокої на Буковинї институциї, а противно додасть охоти до дальшої працї. — *Свій.*

— **Із сокільскої орґанїзациї.** Пишуть нам з Борщівщини: Дня 8. цьвітня с. р. відбули ся в Сапогові загальні збори ново основаної пожарничої філії тов. „Сокіл“. По отворенню зборів і виясненю статута вписало ся до нового товариства 40 членів. Зараз вибрано старшину, до котрої увійшов о. Н. Анастазиєвский яко голова, Гриць Фещук, господар, яко начальник стяґу, а Дмитро Паньків яко місточальник. Місцевий начальник громади Осип Дикун вибраний господарем товариства а секретар громади Стефан Томенчук касиєром. Завдяки живому заінтересованю придбано уже більшу часть пожарних приладів, так, що дня 17. цьвітня висланий головним товариством „Сокіл“ у Львові інструктор п. Спиридион Матренчук перевів пожарний курс. Муштра і вправи з сикавкою відбули ся на широкій площи перед читальняним шпихлїрем а відтак вечером того дня теоретична інформация в читальняній комнатї. Молодїж і молоді господарі скоро переняли удїлену їм інструкцию і виконали вправи рухові як і пробу гашеня при помочи сикавки і других приладів досить добре. По скінчених вправах вечером довгий дворяд соколів, при сьпіві сокільского маршу рушив з площі до дому читальняного на науку теориї. Сей успіх завдячує товариство передовсїм головному товариству „Сокіл“ у Львові, котре вислало на курс свого інструктора, заощаджуючи інтересованим всяких коштів, за що зволить приняти прилюдне признанє і подяку. В справі основаня і угрунтованя пожарної філії в Сапогові також много потрудив ся чесний начальник Осип Дикун, котрий відступив товариству громадску сикавку а також постарав ся при помочи других членів о прочі пожарничі прилади. — *о. Н. А.*

— **Хто є *Заболотний*?** В одній росийскій газетї находимо близші вісти про єдиного інтелїґентного посла до державної думи з подільскої губернії Івана Кириловича Заболотного, котрий, як відомо, повів у Каменци подільскім вибори так, що селяни провалили польских панів і Жидів, а вийшло усїх тринацять „крестян“ (мужиків) послами (бо хоч Заболотний скінчив університет, але походячи з мужицкої родини все таки урядово називає ся „крестянин“ і з того титулу він вийшов на посла з вибору самих „крестян“). Іван К. Заболотний (пише згадана газета) скінчив ґімназию і правничий видїл в київскім університеті. Бувши ще студентом університету він, як вибухла війна Анґлїйцїв з Бурами, виїхав до Африки в поміч Бурам і яко охотник взяв участь у війні. Повернувши з Африки, жив з лєкций та инших занять і приготовляв ся до державного іспиту, а здавши єго став „помічником присяжного повіреного“ (кандидатом адвокатским) в Житомирі, де остаєсь і доси, не зриваючи зносин із селом. Іван Заболотний ріжносторонно осьвічений чоловік. Між иншим має він нахил до техніки. Винайшов підводне човно і на сей свій винахід дістав патент. Рідний єго брат є професором медицини в Петербурзї. По виборі Івана Забототного до державної думи говорено й писано всяко, взагалїж представлювано єго коли не реакцийником, то що-найменше непевною людиною. Вкінци Заболотний (як відомо вже з 75. ч. „Дїла“) оголосив в дневниках, що єго програмою є і буде в думі „загальне, рівне, пряме голосованє і при помочи сего голосованя земля й просьвіта для народу, воля, рівність, справедливість для народу, що живе з власної працї“.

— **Огнї.** В Тарнавицї пільній товмацкого повіта згоріли минувшого тижня 22 господарства. В огни погибла 4-місячна дитина. Страти виносять около 27.000 К. — В Контах коло Олеська згоріло дня 30. м. м. 7 господарств, між ними лише 2 необезпечені.

— **Ювилейна вистава у Відни.** За почином долїшно-австрийского промислового союза почались у Відни приготованя до уладженя великої вистави в Пратері для звеличаня торжества 60-лїтних роковин панованя цїсаря Франца Йосифа в 1908. р. На зборах членів згаданого союза рішено 50.000 К підмоги на вступні видатки. До місяця має у конституовати ся комітет вистави, що займе ся збиранєм фондів на переведенє сего дїла. Ґарантийний фонд означено на 3,500.000 К.

Дрібні вісти. П. Л. Хирак, адвокатавий кандидат, родом з Радехова, одержав у львівскім університеті степень доктора прав.

При сегорічних військових маневрах на Шлеску будуть вперве заведені для двох полків зимні мундури з легкої материї сірої краски, наталені се до прави.

В університеті в Парижи було в минувшим зимовім півроці 14.402 студентів, між ними 968 женщин.

Віча і збори:

Звичайні загальні збори тов. „Клюб Русинок“ відбудуть ся в суботу дня 5-ого мая 1906. р. о год. 5-ій по полудни. Порядок дневний слідуючий: 1) Відкритє зборів предсїдателькою товариства. 2) Відчитанє протокола з попередних загальних зборів. 3) Звіт секретарский. 4) Звіт касиерский. 5) Звіт комісиї контрольної. 6) Вибір Виділу. 7) Внесеня і інтерпеляциї членів. — Просить ся членів явитись точно і в комплєті.

В суботу дня 5. мая 1906. відбуде ся в салї „Народного Дому“ в Перемишлї концерт славнозвісного баритониста Ґвида Хоґенауера о 8. год. вечер. В богату програму входять: Думи, пісні гайдамацькі, козацькі і жартобливі в супроводї ґонґерти. В недїлю 6. мая буде концертант сьпівати другий концерт в „Дівочім Інституті“.

Продовженє загальних зборів товариства ґімнастичного „Сокіл“ у Львові відбуде ся в п'ятницю дня 4. мая 1906 в льокали „Сокола“ при ул. Коперника ч. 9. о годині 7-ій вечер. На порядку дневним: 1. Відчитанє протоколу з першої части загальних зборів з 25. марта 1906. 2. Вибір старшини. 3. Вибір настоятеля вправ. 4. Вибір ревізийної комісиї. 5. Внесеня і запити.

Дня 10. м. ст. мая 1906. відбудуть ся І. загальні збори філії „Просьвіти“ в Жовквї в салї жовквівскої Руской Ради на Виниках о год. 3. по полудни. О год. 7. вечером в салї тов. „Gwiazda“ вечерок декл.-музикальний Шевченківский, при участи тов. „Бандуристи“ зі Львова, а по вечерку вомерс. — За комітет: — о. Юлїян Гуменкий, Данило Мелеліта.

Концерти і видовища:

В 45. роковини смерти Тараса Шевченка відбуде ся у Львові дня 17. мая н. ст. в салї „Народного Дому“ музикально-деклямацийний концерт заходом товариств: „Просьвіта“, „Львівский Боян“ і „Акад. хор Бандурист“. В добірну програму концерту входять твори, які не були ше виконувані, а то: С. Людкевич: „Кавказ“, драматична кантата на мішані і мужескі хори в супроводї орхестри. — А. Вахнянин: „Пращанє Степана“ з опери „Купало“, сольо-сьпів в супроводї орхестри. — Даргомижский: „Хори і хороводи“ з опери „Русалка“ на мужескі і мішані хори з супроводом орхестри. — С. Людкевич: „Під мурами Єрихону“ на орхестру. — В програму входять ще: вступне слово, деклямация і хори мужескі.

Тарасове сьвято у Львові. Читальня „Просьвіти“ на жовквівскім передмістю у Львові уладжує в недїлю дня 6. с. м. сьвяточний вечер в честь Тараса Шевченка, о 6. год. вечером в салї „Turnverein-у“ ул. Обїзд ч. 6. Програма: 1) Вступне слово. 2) Стрипский: „Дніпро реве“ мїш. хор з баритоновим сольом. 3) Шевченко: „Лебедин“, декл. 4) Нижанковский: а) „Верніть ся сни мої прекрасні“, б) „О не забудь“ баріт. сольо. 5) Лавровский: „Чом річенько домашняя“ мїш. хор. 6) Лисенко: з „Різдвяної ночи“, „О ні я хороша“ дует на сопран і тенор. 7) Стрипский: „Вязанка народних пісень“ мїш. хор. 8) Сольо фортепян. 9) Шевченко: „Посланіє“, декл. 10) Вахнянин: з опери „Купало“ мїш. хор. — Ціни місць: Крісло 1·00 К, місце до сидженя 1 К, вступ на салю 50 с. По концерті вечерниї з танцями (вступ 60 с.).

З товариств:

З „Львівского Бояна“. — Видїл „Львівского Бояна“ повідомляє всїх членів, що передконцертові проби відбувають ся правильно кождого вівторка і пятниці; тому взиває всїх членів, щоби являлись на пробах в якнайбільшим комплєті. Найближча проба відбуде ся в пятницю 4. м. ст. мая о год. 7-ій вечером точно. Хто з членів не явить ся на передконцертових пробах, безусловно не буде допущений до уділу в концертї. — Видїл.

З кружка математ.-фізичного тов. „Академічна Громада“. В пятницю дня 4. мая н. ст. о год. 9. рано відбуде ся в малій салї „фізичного інституту“ (Дуґтоша ч. 8. партер) відчит тов. Никифора Садовского п. з. „Начерк теориї алґебрайчних функций. — І. Тиховский.

Ризницї в Самборі має до роздана 20 запомог для вдів сьвященичих по 40 К і 20 для сиріт по 30 К. Прошена о запомоги треба виносити через Уряд деканальний найдальше до 20. мая н. ст. 1906.

Пожарні „Сокола“ в Лаґодові і Погориличах, перемишлянского повіта, засновано на статутах львівского „Сокола“. Намісництво вже затвердило статути. По нинїшний день заложено 274 пожарні філії львівского „Сокола“, а з того в 1906 р. 32.

Урядові вісти:

Іменованє. Управитель министерства просьвіти і сповіди іменував в бібліотеці університетській у Львові скриптора і приватного доцента д-ра Болеслава Маньковского ґустосом, а аскультента д-ра Евґена Барвіньского скриптором. — Львівский висший суд краєвий іменував канцелїстами в повітових судах: підоф. рах. Ярослав Моздир для Кутів, Пос. Галецька для Чеснова, Бр. Шебек Лиднера для Радехова, Дм. Юрица для Товмача, Пос. Салдинского для Рогатина, Мат. Грабовского для Глинян, Нат. Гельварта для Городенки, Лар. Голда для Підгаєць, М. Земля для Зборова, Ол. Мелера для Бучанова, Йос. Зітвертса для Галича, Мих. Виретка для Рожнітова, Пос. Миляна для Косова, Март. Крука для Куликова, Як. Щербиньского для Тлустого, Мих. Ясиньского для Заболотова, Йос. Байрачиньского для Ходорова, Вяч. Шварца для Краківця, Альф. Грузика для Перемишлян і Альф. Ковалевского для Бозновець.

Переселєня. Львівский висший кр. суд перенїс канцелярийних офіціялів: Пос. Якубовского з Дрогобича до Львова, Ант. Малиса з Болехова до Коломиї, Кар. Р. Шебесту з Рогатина до Бучача і Пос. Підгаєцкого з Глинян до Дрогобича; канцелїстів: Ів. Древницкого з Болшовець до Кутів, Ник. М. Литовченка з Делятина до Товмача, Вол. Олимкевича з Буданова до Винник, Кар. Городенского з Кравців до Долини, Ел. Марковского з Козови до Галича, Дм. Козульевича з Снятина до Дрогобича, Фил. М. Еленбоґенского з Кутів до Болехова, Мар. Гнатковского з Перемишлян до Снятина, Ем. Бучацкого з Косова до Чорткова, Йос. Монґрацкого з Підгаєць до Козови, Фел. Яворского з Радехова до Делятина, Вас. Снятин з Лопатина до Зборова, Ів. Розенбаума з Кут до Надвірної, Мар. Миличиньского з Заболотова до Лопатина і Ів. Томиса зі Зборова до Бертина.

За дозволом ц. к. міністерства залїзниць отвиває ся з днем 1. мая 1906. нашу станцию ц. к. залїзниць держ. у Львові, пасаж Ґавсмана через літний сезон с. р. від 1. мая до 15. вересня зниженї білєти поворотні зі Львова до Япова, важні так на недїлї і свята, як і на будні дни.

За такими білєтами поворотними можна їхати до Япова кождим поїздом особовим вертати з Япова можна одним лиш поїздами прогульковими ч. 3256, 3258 і 3260.

Вертати з Япова до Львова поїздами особовими ч. 3252 (відходить з Япова о 7·07 рано) і ч. 3254 (відходить з Япова о 3·25 пополудни) на пістави вільно лише згаданих офіціяльних поворотних не більно.

Бібліоґрафія:

Бідний, оповіданє з 12[illegible] О. Білоусенка. Нью Йорк. Видавництво літературного товариства імени Шевченка при [illegible] Петербурґ. [illegible] для читальнь [illegible] Думи“, де находить ся творів, а дуже цікавила сей оповідь вся [illegible]

Оповіданя з українського [illegible] „Гроза Дунаю“ Б. Грінченка. [illegible] автор [illegible] Україні в XI., XII. та XIII. вівк.

Оповіданя з історії українського народу [illegible] 15. ч. „Рускої Краси“.

Сьвіт, літературно-науковий [illegible] ч. 5. Зміст ч. 24. цьвітня помістив ся остаток [illegible] при котрім зкортували ся знавці [illegible] нашого молодого, літературного покоління. Треба признати, що редакция вже отсе вибирає дуже старанно і дуже інтересне. В 5. ч. примірок [illegible] ть. Левицкого варіят: Шашенкова. П. Карманського: Шість [illegible] з (вірш), Кміта: Лис (опов.), В. Коростенского: [illegible] мутови (вірш), О. Кобилянської: Шість [illegible] вість). Едґара А. По: Ельонора (новіст). Кілька мисльий Сенеки, М. Материнська [illegible] боке життя, а відділ рецензий, оцінку [illegible] Зь потоку життя, рецензию І. і 2. числа [illegible] „Зоря“ та оповідань Ів. Франчука, [illegible] український театр у Львові, вірш О. Кобилянської. В душі на [illegible] чесности, уваг поших уложок, переписка редакції і новинки. Так гарно [illegible] і зложене число заслугує на признанє. Годило б [illegible] щоби широкі круги нашої суспільности [illegible] отсим новим виданнищем, цїкавим [illegible] молодих літературних сил. Бо лише в [illegible] плюють ся духове майно народне. „Сьвіт“ виходить [illegible] рази на місяць і коштує від 1-ого цьвіта [illegible] 8 кор. Адрес Администрациї часопися „Сьвіт“ Львів.

Я ніщата Руси. Руси [illegible] „Різного Краю“ уклав М. Д. [illegible] може пригадати історичну [illegible] Руси. До тих [illegible] значнійші автор перелічив [illegible] задатків потрібних до пізнаня [illegible] (С. Петербурґ 1894., ціна 40 сот.). [illegible] ту „Очерк історіи украинской [illegible] (С. Петербурґ 1904., ціна 2 карбованці), а також А. Ф. [illegible] Руси“ (на нїм. К. Нечуй-Л. з 3 карт.).

Померли:

— **Михайло Голейко,** архитект і власитель реальности у Львові, упокоїв ся дня 1. с. м. в 51. році житя. В. є. п.!

Подяка. Товариство вакаційних осель уділило широку подяку за щедрі дари: Вп. п. Титові Войцеховскому за 500 К, Хв. Тов. „Дністер“ за 200 К, Д-р Денисови Билинському і Відня за 50 К, Тов. „Вірлан“ з Перемишля за 50 К. і „Кружкови Українських Панїй“ зі Львова за 30 К. зложених замість весільного дарунку для Товаришки Шухевичівни. — Ольга з Барвінських Бачинська.

Календарь: Нинї: Теодора (зат.: Св. Хреста); завтра: Януарія (зат.: Фльоріяна); позавтра: Теодора (зат.: Ніл пани).

Репертуар руского театру (тепер в Тернополи в салї Міщаньского Братства). — В четвер дня 3 мая „Суєта“ найновійша комедия в 3 дїях Карпенка-Карого. — В суботу дня 5 мая „Жиди“ штука в 4 дїях Чірікова, переклад Н. Стадника. Написана на тлї жидівских погромів в Росиї. — Білєти можна замовляти від тепер в Народній Торговли.

В Соловцеум від 1 до 15 мая. Нова сенсацийна програма. В недїлї і сьвята по 2 представленя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ від второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґийского Института і Тов. ім. Шевченка в год. попołудневих від 3—6. — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні вівч. за згодженєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні вівч. від 9—1, а від второк і пятницю також по полудни 3—5.

Надіслано.

Спеціяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.

ординує від 3—5 год. ул. Ґродзіцких ч. 4 І. п.
Щіпленє віспи щоденно. 837

Бюро будівляне

Теодора Мельничука

в Ярославі

приймає до виконаня **пляни і коштосписи церков** каплиць, шпиталїв, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 10 6 11-15

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потручена провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. управ. Галицкого акцийного 374

Банку Ґіпотечного.

Перекази на Відень, Берлин, Париж і инші заграничні місцевости

видають

Сокаль і Лілієн

банковий дім і контора вимінна.

Поручення з провінциї вконечують відворотною почтою без дотичення окремої провізиї. 207

Найліпші ДВОФЕЛЬЦОВІ ДАХІВКИ **Генрик Есср**

407 6—14 доставляє низше фабричних цін до кождої земізничої стациї виключно *Львів, площа Смольки ч. 3.*

Найлучшим і найтреваліїшим материялом на помости в церквах є безперечно

Плитки шамотові (черепкові)

уложені на бетоновім підкладї. — Я узяйшов з одною з чеських фабрик сего материялу в умову в тим, що тая дає замовляючим в фабричних цін 10 до 14% опусту. Висота опусту залежна від скількости і якости материялу. Взірці плиток на жадане вишлю. — *В. Нагірний*, у Львові, ул. Вроновска 8.

410 3—3

Коперницкий і Син

Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на цивнтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пізьні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі **окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше.** 4185

ПІВЕЦЬ церковний, іспитований з добрими свідоцтвами, в красним теноровим голосом, вміючий запровадити хор і управляти крамницею, глядає посади. Зголошення: Павло Бучиньскей, Скнилів, п. Красне [дворець].

482 1 3

Рутинований дієтар з гарним і скорим письмом, обзнакомлений з судовою, табулярною, екзекуційною і мірною практикою, занятий довший час в адвокатскій канцелярії, шукає пополудневого занятя. Зголошення на руки п. З. Сушка, Львів, Ринок 10, II. пов.

Глядаю зараз дяка до філіяльної церкви в Грабівци. Умівчі завести нотний хор і безженні мають першенство. Омелян Дольницкій, парох в Баварові коло Тернополя. 453 1—3

Прийму двох хлопців до вишколення в бронзівництві. Вік скінчених 15 літ, народна школа з добрим успіхом, на час трох літ. З виїмком убрання і належитости записної в магістраті (10 горон) не потреоую вічо більше мати. Ф. Оліярник, торговля річий церковних у Львові, ул. Театральна ч. 20. 434 2—3

Піддячий з добрим і теноровим голосом і похвальними свідоцтвами, глядає посади. Близші відомости подає: Петро Шонайда в Слободі золотій. 437 2—3

Дяк іспитований з середним голосом, може управляти невеликим хором, маючий практику в крамарстві, жонатий, шукає посади. Зголошення: Стефан Ганицкий в Рудні п. Зимна вода.

438 2—3

Feller' Elsa-Fluid

Забезпечена тою маркою ростлинна есенція Феллера Флюід лічить ревматичні і нервові болї, кольку ломання, біль голови, інфлюенцу і инші недуги, що повстають з перестуда. 12 малих або 6 подвійних фляшок оплатно 5 К.

Замовлення адресувати до: F. V. FELLER, Stubica Elsa-p'atz Nr. 129 (Kroatien.) 277 (28) 2—?

Краєвий видїл ч. 15.485/6

КОНКУРС.

З початком шкільного року 1906/7 буде наданих сім галицких фондацийних місць в ц. к. військових виховуючих і педагогічних заведених. Условія принятя оголошує ся рівночасно в Gazet-i lwowsk-ій а також у висших середних і висших заведених наукових. — Речинець до вложення подань до краєвого видїлу минає з днем 15 мая 1906 р.

У Львові дня 6 цьвітня 1906.

Пйотровский.

Кождий хто хоче пити знаменну і дуже поживну каву, нехай уживає

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

з фабрики в Подґужи,

що змішана з ¼ частию вершистої кави вдоволить навіть найвибагливійших смакунів.

Особам слабосильним, недокровним і дітям треба подавати саму

1122 14—25

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

не додаючи вершистої.

1 кґ. коштує лише 80 кр., або 1 К 60 сот.

Оповіщене.

Науки на місяць май о. Пр. Д. Марії, уложені через *О. Д-ра И. Бартошевского*, можна набути по цїні 3 К в книгарнях ім. Шевченка (Львів ул. Театральна ч. 1) і в Ставропигійскій (Львів ул. Руска ч. 3), або як давнійше у автора (Львів ул. Домса 5). Тих наук есть 31, котрі всї надають ся також до проповідий на Богородичні Празники. — В згаданих книгарнях і у помянутого автора можна набути також его **Проповіди Недїльні** (4 кор.), **Нові Проповіди Празничні** (2 кор. 50 с.), **Проповіди Похоронні** (4 кор.), котрих всїх есть 116, — **Проповіди Страстні** (1 кор. 40 с.). Всї ті книжки надають ся також дуже добре до приватного читаня для вірних Христових. 351 10—10

ЛЮБІНЬ

жерельно-купілеве і гідропатичне заведене.

Найсильнійші сірчані води на континенті. Купелї сірчові, боровинові, сірково газові. Купелї газові з углевим квасом а la Наргайм. В Любіни лічать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, суставового і мязового, ішіяс, артретизм, нервові болї, спухнена по зломанях і звихненях, запалена окістної, шкірні і жіночі недуги, металїчні затроєна і сліпневі фази сифілісу.

Лїчене електрикою, масажем, гімнастикою. Купільні центрально огрівані, мешкана вигідні і сухі, в I. і III. сезоні 1 К 40 денно. Більша частина комнат опалена. Реставрация добра і не дорога. Почта, телеграф і аптика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 с. від особи.

Купілевий сезон від 20. мая до кінця вересня. Всякі пояснена удїлює відворотною почтою **Купілева управа.**

Лїкарі заведеня: Д-р Кеавер Обмінський і Д-р Антін Миколяшек. 446 1—10

ТЕАТР ЕЗЕРА у Львові **Янівска ч. 2.**

Щодень о год. 8. вечером представлене.

423 1—1

Сьвітло церковне і столове

найліпшої марки

охоронене запротоколованою маркою

+ М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор. за 100 кґ. Для церков 10% опусту. Цїни розуміють ся льоко фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак +. **М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло припоручає Народна Торговля. Сотки похвал і признань!!! 415 4—?

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585

викликану іменно страшними наслїдками тайних гріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Німецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в ній пояснена своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжці способу лїченя. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в кувертї магазином видавців P. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Потребую мужчину до ведена торговельних книг і каси. Запорука в готівці пожадана. Винагорода після умови. Ф. Оліярник, торговля річий церковних, Львів, ул. Театральна ч. 20. 433 2—3

Семинарист шукає лекциї на провінциї, на час від 1. липня до 1 вересня. Приготовить до ґімназиї, семинарії а також може розпочати приготовленя до семинариальної матури. Зголошення: „Семинарист“ ч. деп. 89 в дня 27/II. 1906 poste restante, Заліщики. 436 2—3

Мешкане з харчем до винайму. Приймає ся столівників. Цїна після вимагань Скарбківска, 35, I. п. 441 2—5

НОВІСТЬ.

Вже вийшла III. Серия переписних листків

Букви

Серия містить в собі 30 карт. На кождій картцї одна буква о красках червоно-чорних і цьвітнями синьо-жовтими. Берегом картки йде вишивка. Серия коштує 2·50 штука 10 с. Набувати можна в „Соколїньскім Базари“ у Львові, ул. Руска 1. 429 2—25

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представлене першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 70 8—8

ОСТОРОГА!

Так захвалювані аґентами пруского товариства **машини до шитя і гафту Зінґера** є старої системи, що вийшла в ужитя і вони то що-до викінченя, як також найновійших уліпшень не видержують конкуренциї з машинами, які держу на складї. Веду торговлю від 33 літ без помочи вїзливих аґентів. Остерігаю перед аґентами, котрі за своє посередництво дістають 20 до 30% провізиї, а купуючі лиху і дорого заплачену машину під назвою ориґінальної.

Перший і найбільший в краю **Склад машин до шитя,** котрий не послугує ся аґентами.

Йосиф Іваницкий

механік і спеціяліст. 1050 3—52

у Львові, готель Жоржа.

Прошу домагати ся цїнників.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від 14·5 до 10·9 вкл., 6·50, 7·50 рано, 9·55 перед полуднем (лиш в неділї і лат. сьвята) 1·46 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·00 по полудни; 7·41 і 8·55 вечер.

з Янова 8·18 рано, 1·15 по полудни (від 1·5 до 30·9 вкл.) 4·32 пополудни, 8·45 вечер. (від 14·5 до 10·9 вкл.) і 9·25 вечер. (від 14·5 до 10·9 вкл. що неділї і лат. сьвята).

з Щирця від 1·6 до 10·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 10·10 вечер.

з Любіня вел. від 14·5 до 10·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·52 вечер.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович від 14·5 до 10·9 вкл. 5·50 рано, 8·30 рано (лиш що неділї і лат. сьвята) 12·30 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята) 2·10, 3·20 по полудни; 6·10, 7·30, 7·55 вечер.

до Рави руской 11·15 в ночи (що неділї).

до Янова 6·55 рано, 9·15 перед полуднем (від 1·5 до 30·9 вкл.), 1·35 по полудни (від 14·5 до 10·9 вкл. в неділї і латиньскі сьвята) 3·08 по полудни (від 14·5 до 10·9 вкл.) і 5·58 по полудни.

до Щирця 1·55 по полудни (від 1/6 до 10·9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·15 по полудни (від 14·5 до 10·9 в неділї і лат. сьвята).

Ч. с. А. II. 25·6(3)

Едикт.

Ц. к. Суд повітовий в Жовкві подає до відомости, що Яцко vel Юрко Ворона, уроджений в році 1807 в місцевости Кунин, в повіті крехівскім, обводї жовківскім, котрий дня 18. липня 1832 яко заступник рекрута Абрагама Браїндля за 14-літну капітуляцию був заасентерований до війска, брав участь у війні против угорских повстанців, дня 3. серпня 1849. р. дістав ся під Прешбургом до угорскої неволї і від того дня всякий слїд по нїм загинув — є признаний ухвалою ц. к. краєвого суду цивільного у Львові з дня 16. грудня 1905 ч. справи T 55/1 за помершого і день 3. серпня 1879 р. принято яко день его смерти.

Позаяк той суд не має відомости, чи і котрі особи мають право до его спадщини, прото взиває всїх, котрі намірялиби з якого-будь правного титулу доходити права до спадщини, щоби в протягу одного року числячи від дня низше вираженого зголосили ся із своїми правами до того суду і виказуючи свої права наслїдства, внесли заяву принятя спадщини, бо в противнім случаю спадщина для котрої адвокат д-р Володимир Мацюльский з Жовкви є установлений куратором, переведена буде з тими і тим признана, котрі заявлять принятє тої-же і титул свого права наслїдства викажуть, а непринята часть спадщини або коли-б нїхто не заявив ся до неї, цїла спадщина буде яко безнаслїдна стягнена правительством. Замічає ся, що в депозитї того-ж суду на річ того-ж Юрка vel Яцка Ворони зложених є около 5000 корон.

Ц. к. Суд повітовий, віддїл II.

Жовква, дня 30. марта 1906.

Літиньский.

439 2—3

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

скінчило 31/12 1905 р. XIII. рік адмінїстрацийний, по тім році було премій 1 837.998 корон (за 190.632 Вілн 185,522.611 кор. обезп. вартости); прибуло в порівнаню в роком попереднім 256.126 корон премій більше (22.127 полїс і 20,123.632 кор, обезп. вартости більше). Виплачені шкоди виносили 1,134.237 корон (попер. р. 1,178.629 кор.); — провізия аґентів 144.950 корон; платнї, канцелярия, податки і инші видатки 235 766 корон; — резерву премій побільшено о 62.528 кор. (до висоти 44% власної премії). 36 погорільцям уділила Рада відшкодованє в дорозї ласки в сумі 13,331 кор. хотяй не мало Товариство правного обовязку.

Фонд резервовий, резерви премій і прочі фонди Товариства виносять разом 1,372.538 корон.

Сума активів Товариства виносить 1,757.273 К, в того 1,035.866 в цїнних паперах і вкладках, і 447.104 кор. власна реальність; Товариство закупило реальність (ч. конскр. 199, 200 і 201 a b с. в місті) коштом 254.244 кор. і на місци старих домів будує 2 нові доми 3 поверхові (оден на власні бюра, другий чиншовий для винайму), котрі коштують дотепер 192.860 кор.; будова еще не укінчена.

Урядникам Товариства, всїм практикантам і диєтарам уділило Товариство в грудни з причини дорожнї у Львові одноразовий додаток, і піднесло урядникам додаток кватеровий; сталі побори урядників суть: 6 по 2000 кор., 6 по 2120 кор., 4 по 2.280 кор., 2 по 2.400 кор., 1 по 2 580 кор., 4 по 2666 кор., 3 по 3.200 кор., 1 по 3.466 кор., 1 по 3.586 кор., 1 ур. 4000 кор., 2 канцелїсти по 1 600 кор. річно; побори практикантів 7 по 120 кор. місячно, 7 по 100 кор. 1 по 80 кор.; побори диєтарів: 1 а 150 кор., 2 по 120 кор., 2 по 100 кор., 1 а 90 кор. 4 по 80 кор., 3 по 70 кор., 20 по 60 кор., 1 за 50 кор. місячно.

Фонд емеритальний для урядників Товариства виносить 148.483 кор., до котрого Товариство в протягу 8 літ вплатило 101.390 кор. урядники 23.641 кор. решта з власних процентів.

З надвижки за р. 1905 отримали обезпечені члени зворот премії в висоті 5%. 84 a 5—52

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцию Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 78 Львів, пятниця 21. цьвітня (4. мая) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte: F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11: Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **31** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ев місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрації.

Просить ся о вчасне відновленє передплати за місяць май зглядно II. квартал, як також о вирівнанє позісталих ще залеглостий.

Що буде з виборчою реформою?

Ґавч і Билянд-Райт упали повалені противниками проєкту виборчої реформи опертої на загальнім і рівнім праві голосованя. Льоґіка казала би, заключати, що наслїдник Ґавча, кн. Гогенльоге кине предложенє свого попередника до коша, а як виступить з новим проєктом виборчої реформи, то без загального і рівного права голосованя. Так ні! Так найвисші круги в державі, як і дневники всїх сторонництв, прихильних і ворожих загальному і рівному голосованю запевняють, що виборча реформа, оперта на основних засадах Ґавчівского предложеня не зійде з порядку дневного, що вона мусить бути і буде переведена, та що навіть її вигляди суть тепер лїпші. Зазначив се недвозначно сам цїсар в письмі, звільняючім Ґавча з уряду президента міністрів. Се письмо звучить: „Любий бар. Гавчу! Многократно посеред тяжких условин Ви послухали Мого візвання з власним запертєм і патріотичною посьвятою. Особливо підчас послїдного періоду своєї дїяльности Ви віддали великі прислуги своїми визначними змаганями задля приверненя животности державної ради. Ваше імя буде на завсїгди злучене з великою реформою основ держави. Висказуючи Вам Мою найгорячійшу подяку за Вашу неутомну і повну посьвяти дїяльність і запевняючи Вас про мою незмінну ласкавість, приймаю Ваше прошенє о увільненє з уряду президента міністрів і застерігаю собі на будуче Ваші дальші послуги".

Цїсар виразно зазначує тут, що змаганє до заведеня загального і рівного права голосованя є змаганєм задля „приверненя животности державної ради" і що ся реформа буде „великою реформою основ держави". Дальше доносять дневники, що цїсар, приймаючи Дїдушицкого послїдний раз на авдиєнциї, висказав ся так рішучо за виборчою реформою, опертою на загальнім і рівнім праві голосованя, що єго слова не могли прогомонїти без сильного вражіня і впливу на коло польске. Що правительство не відступить від виборчої реформи, перестерігає противників реформи півурядова праса.

Півурядовий дневник Fremdenblatt заявляє у вступній статї, що з уступленєм Ґавча не упала виборча реформа, котра мусить бути ухвалена.

Посол кн. Ліхтенштайн, котрий має тїсні зносини з двірскими кругами, так схарактеризував ситуацию: Так чи сяк буде зложений кабінет, то вже з загально державних зглядів буде мусїв держати ся основних засад теперішного предложеня. Противники загального голосованя не мають найменшої причини тріюмфувати. Прихильники сеї реформи можуть узброїти ся в терпеливість. Від єї здїсненя дїлить нас лише одна з сих штучних павз, які в ході новітної цивілїзациї скоро проходять а єще скорше забувають ся.

Ту саму гадку висказує і чужа преса. Всї угорскі дневники виказують конечність введеня в Австриї загального голосованя і висказують переконанє, що ся реформа буде переведена. P. Lloyd вказує на конечність виборчої реформи в Австриї і гадає, що правдиво парляментарну управу Австрия може мати доперва по переведеню сеї реформи. N. P. Journal хвалить Гогенльогого яко чоловіка дуже вільнодумного і висказує переконанє, що він не зробить блудів свого попередника, але переведе парляментаризацию кабінету доперва тогди, коли запевнить собі парляментарну більшість. Виборча реформа в Австриї буде без сумнїву переведена. P. Naplo пише, що розвязанє кризи є лише справою осіб, а не зміною програми. Значінє кризи в тім, що щезла часть перешкод, з якими стрілo ся правительство в стремлїню до переведеня виборчої реформи. Социялїстичний дневник Nepszawa пише, що робітники Австриї можуть з надїєю глядїти в будучність, бо є певною річию, що в рішаючім місци є тверда постанова переведеня виборчої реформи.

Навіть сторонництва ворожі загальному голосованю вже „не противлять ся" сїй реформі і висказують переконанє, що від загального голосованя вже не спасе Австриї нїяка сила. Так само сьпівають нині польскі дневники. Консервативний дневник польский Przegląd пише: „З уступленєм Ґавча і Билянд-Райта справа виборчої реформи цїлком не щезла з арени. Нїхто не хоче, хоч би тому, що вже нїхто не може здержати історичної еволюциї, на котру і в Австриї прийшла черга."

Що в міродатних кругах не гадають відступати від головних засад правительственного проєкту виборчої реформи, має доказувати факт іменованя „червоного князя" президентом міністрів і управителєм міністерства внутрішних справ. „Се дає поруку — пишуть прихильні реформі дневники — що на случай дальшого опору реакционерів — населенє Австриї може надїяти ся так дуже пожаданої реформи в дорозї октройованя".

Отже реформа виборча буде; Австрия дістане загальне і рівне право голосованя — запевняють нас так прихильники як і противники сеї реформи... Може бути. Може бути, що сповнять ся найгорячійші бажаня народів Австриї. Але чи руский народ дістане се, що дістануть инші? Щоби відповісти на се питанє, мусимо спитати, чому Ґавч упав. Ґавч упав тому, бо не хотїв сповнити головного і категоричного жаданя Поляків, щоби виборча ординация запевнила Полякам 75% галицких мандатів, та щоби руска репрезентация нїколи не могла бути більша, нїж третина репрезентациї польскої. Як би чинники, котрі стоять понад правительством абсолютно не гадали уступити одним Полякам в сїй справі, то, не резигнуючи взагалї з правительственного проєкту, о скілько він відносить ся до инших країв Австриї, були би не казали Ґавчеви подавати ся до димісиї.

Поляки заявили, що вони не вели особистої кампанії против Ґавча, лише хотїли, аби правительство згодило ся на зміну тої части проєкту реформи виборчої, котра відносить ся до Галичини. Се значить, що як наслїдник Ґавча не згодить ся на ті їх домаганя, котрі відкинув був Ґавч, то вони таксамо повалять нового шефа кабінету. Що Поляки не гадають відступати від своїх домагань, доказувала би статя Dziennik-a Polsk-ого, котрий пише: „Великою більшостию ухвалена (в колї польскім) резолюция була дуже ясна, а Ґавч льояльно витягнув з неї консеквенцию. Єго наслїдник вже добре знає, якої поруки жадає „коло" для національної области польского посїданя, а коли, маючи сю сьвідомість, стануть на чолї кабінету сих домагань... Як Гогенльоге хоче і може дати колу польскому поруку що до дальших національних інтересів, то виборча реформа безусловно єще в сій каденциї стане ся законом і стане ся ним при помочи польских голосів." Сю недвозначну заяву польского дневника доповняють вісти, поки що не справджені, з Відня. N. Fr. Presse доносить, що Гогенльоге наміряє розпочати з Поляками переговори на тій підставі, що Галичина дістане 100 мандатів з порукою, що 72 послів будуть мати Поляки, а 28 Русини. Можливе також, що Гогенльоге згодить ся на плюральну систему в Галичині. Ґавч жертвував Гогенльогому свою поміч в дальших переговорах зі сторонництвами.

Питанє, кілько правди є в сій дневниковій вісти. На всякий случай, знаючи лякий спосіб Австрия все діставала польских послів для „державних конечностий", можемо надїяти ся, що коли, як всї запевняють, і загальне рівне голосованє стало ся в Австриї державною конечностию, також для сеї державної конечности правительство позискає Поляків коштом руского народу. Бо чому-ж цїсар відправив міністрів, котрі так завзагажували ся в опозициї против домагань кола польского, що лишала ся їм або компромітация, або димісия?!

Руські посли і руский народ мусять на всякий случай приготовити ся на протест сильнїйший, нїж вічеві резолюциї!

Вибори до думи на Україні.

Вісти, подані під сам заголовком в ч. 76., доповняємо отсим дальшими донесеннями про вислід виборів в українських губерніях.

В полтавскій губерній крім Онацкого („Гр. Думка" звала єго спершу Онецким, а Dziennik kijowski зве єго постійно Опацким), вибрано дальше: Шемета (бувшого редактора „Хлїбороба"). Дяченка, Чижевского і Теслю, — всїх Українців демократів; українського автономіста Присецкого, кадетів Яснопольского і Імшенецкого, безпартийних Кириленка і Дубовика, вкінци поступового Жида Полоса.

Козак Онацкий Микола має 28 лїт і належить до передових селян. Думками своїми він найбільше підходить до української демократично-радикальної партиї; він щирий український патріот і стоїть за автономію України. Вчив ся в сїльскій школї; у війску був військовим писарем. Вийшовши з войска, господарував на своїх пяти десятинах. Богато читав, а найбільше цікавила єго істория

П. Жигель, столяр, селянин з села Луцинівки лебединьского повіту в Харківщинї, скінчив двоклясову школу і курси в Миколаєві. Довгий час столярював в Миколаєві, а тепер працює в залїзничій столярнї в Крюкові. Має 38 лїт.

В Катеринославі вибрано ще адвоката Способного, що належить до „октябристів".

В Києві після вибору посла, котрим вийшов, як уже відомо, бар. Штейнгель, 70 вибраних міста Києва відправили на імя ради міністрів таку телєграму: „Зібравшись д. 17. (30.) цьвітня для вибору посла до державної думи, 70 вибраних одноду шно вимагають скасованя кари смерти в Росиї, бо почало розвидняти ся на новий політичний лад. Разом з тим вони жадають, щоби видано політичну амнестию за всї злочини полї-

---

Н. Лєсков. 7)

Кадетский манастир.

(*Конець*)

Я вже сказав, що Демидов був великий сьвятець; він раз-враз хрестив ся, ставив сьвічки, цїлував усї образи, але в релїгії був темний і забобонний. Він уважав за проступок розправляти про релїгію, — може бути тому, що сам не міг о нїй розправляти. Нам він страшно надоїдав, до річи й не до річи упоминаючи: „молїть ся, дїточки, молїть ся; ви ангели, ваші молитви Бог вислухає", — нїби єму сказав хто, чиї молитви доходять до Бога, а чиї не доходять. А потому тих самих „ангелів" розтягали і лупили, як сидорових кіз. Себе-ж уважав він, як по більшій части всї сьвятці, за найлїпшого християнина і найширійшого заступника віри. А знов архімандрит був цїлком инакшим християнином і при тім, як я сказав, був розумний і вчений. Єго проповіди були не приготовлені, дуже прості, теплі, завсїгди загрівали наші серця в християньскім дусї, і він виголошував їх гарним, звучним голосом, що долїтав у всї кути церкви. Єго лекциї визначали ся незвичайною простотою і тим, що ми могли єго запитувати о всїм і просто, нїчого не боячись, висказувати єму всї наші сумнїви і розмовляти з ним. Ті лєкциї то був наш празник. На приклад наведу одну лєкцию, котру дуже добре тямлю.

— Подумаймо собі — говорив архімандрит: — чи не лїпше було би, коли би для ухиленя всяких непевностий і сумнївів, які тягнуть ся вже так довгі часи, Ісус Кристос прийшов був не скромно у видї чоловіка, а колиб зійшов був з неба торжественно і велично, як божество, окружене силою сьвітлих, услугуючих єму духів? Тогдї, розуміє ся, не було би нїякого сумнїву, що се справдї божество; а тепер богато людий сумнївається о тім. Як же ви о тім думаєте?

Кадети, розуміє ся, мовчали. Що тут міг сказати котрий з нас? Та ми були би й розсердились на такого, щоби не лїз в не свою річ. Ми ждали на єго поясненє і ждали палко, жадібно, заперши в собі дух. А він перейшов ся попереду нас і, станувши, так говорив дальше:

— Коли я, ситий, як се видно по моїм лици, і одїтий в шовках, говорю в церкви проповідь та пояснюю, що треба терпеливо зносити холод і голод, то я в ту хвилю читаю в лицях слухачів: „Добре тобі, черче, говорити, коли ти в шовках і ситий. А побачили-б ми, як то би ти сьпівав про терпіня, коли би тобі з голоду черево прирастало до хребта, а від стужі все тїло посинїло би". Оттак і я думаю, що, коли би Господь наш прийшов був у славі, то і Єму відповіли би щось подібного. Сказали би напр.: „Добре Тобі там на небі, то й прийшов до нас на хвилю та учиш. Не так то було би, коли би Ти родив ся поміж нами та від роду до смерти так терпів, як нам доводить ся терпіти!" І се річ дуже важна, і длятого Він і зійшов босий та й тиняв ся по земли без пристановища.

Демидов, кажу, нїчого не розумів, але вгадував, що то чоловік не єму пара, вгадував, що то справдїшний християнин; а такі люди сьвятцям гірші і противнїйші від найгіршого недовірка. Але він нїчого не міг з ним вдїяти, бо не сьмів отверто гудити добре знанє і науку архімандрита, поки той не дав на себе иншого оружя. Архімандрит вийшов з терпцю та знов не за себе, а за нас, бо Демидов своїм пустосьвятством нївечив єго роботу, псував наш релїгійний настрій і доводив нас до збитків, в котрих проявляла ся звичайна противність пустосьвятства, — легкодушність у сьвятих річах.

Демидов був незвичайно забобонний: у него були щасливі і нещасливі днї; він бояв ся трех сьвічок, хреста, стрічи з духовними і мав богато иншых глупих забобонів. Ми, як звичайно буває у дїтий, дуже скоро підглянули ті дивацтва головного директора і повернули їх на свою користь. Ми досконало знали, що Демидов нї за що в сьвітї не прийде до нас нї в понедїлок нї в пятницю нї в инший тяжкий день або тринацятого в місяци; але найбільше ратували нас хрести. Раз побачивши, що Демидов, де лиш увидить хрест, зараз хрестить ся і обходить, ми почали єму всюди підставляти ті несподїванки. В ті днї, коли можна було надїятись єго приїзду, були у нас уже налагоджені хрести з патичків, з кольорової шерсти або навіть із стебелинок. Роблено їх в ріжній величині і в ріжних формах, але особливо добре дїлали хрести на лад надмогильних — з накришками. Їх особливо бояв ся Демидов, котрий імовірно мав якусь укриту надїю на безсмертність. Ті хрести ми розкидали по підлозї, а найбільше клали їх на ступнях сходів. Досить начальство бувало пильнує, щоби того не було, а ми таки вже виштудируємо і підкинемо хрестик. Бувало всї йдуть і нїхто не спостереже, а Демидов певно побачить і зараз відскочить, перехрестить ся і верне назад. Нї за що в сьвітї він не ступив би був на ступінь, де кинено хрестик. Так самo було, коли найшов ся хрестик на підлозї в комнатї, через котру єму випадало переходити. Він зараз відскочить, перехрестить ся і піде геть. Нам на-разї лекше стане; але опісля почне ся слїдство і скінчить ся карцером або й тїлесною карою.

Архімандрита се гнівало, і хоч він нам нїчого не говорив на Демидова, то таки раз, коли ті пустощі скінчили ся гуртовою роздачею різок, він поблїд і сказав:

— Я заборонюю вам се робити, і хто мене хоч троха любить, той послухає.

І ми дали слово не кидати більше хрестиків, і не кидали. А наступуючої недїлї архімандрит після служби Божої сказав при Демидові проповідь о забобонах і пустосьвятстві; він тілько що не назвав Демидова по імени, але вичислив усї єго набожні глупощі і навіть згадав про хрестики.

Демидов стояв блідий як стіна, весь тряс ся і вийшов, не підійшовши до хреста; але архімандрит не звертав на те жадної уваги. Треба-ж було, що між ними прийшло до особливого духовно-воєнного поєдинку, в котрім не знаю, кому приписати побіду.

В тиждень по тій знаменитій проповіди „о забобонах", знов таки в недїлю, Демидов також приїхав до церкви, але спізнив ся. Він вийшов до церкви в половинї служби Божої, вистояв до кінця, був і на проповіди, котра сим разом доторкала річий звичайних, так що не було в нїй нїчого острого против него; та на конець утяв він чудну штуку, на котру архімандрит відповів єще чуднїйшою.

Коли архімандрит після „благословенїє Господне на вас" запер царскі двері, Демидов нараз таки в церкві голосно привитав ся з нами. Ми, розуміє ся, як звичайно, в го-

Нагода яких мало! Відкупивши з конкурсової маси цїний засіб товарів, продаємо, як довго вистане: стінні дивани з шинілї, майже 100 цм. шир., а 200 цм. довг по 1·90 вр., сальонові дивани з шинілї майже 200 цм. шир. а 300 цм. довг. по 9·95 вр., кани на стіл по 1·35 вр., кани на ліжка по 1·65 вр., коронкові фіранки метр по 22 кр., портиєри пара 1 вр. 25 кр., диваники перед ліжка по 35 кр., фланелеві кошки по 1 вр. 20 кр., мужескі білі сорочки в найлїпших родах по 1 вр. 30 кр. і 1 вр. 50 кр., найгарнїйші кольорові сорочки по 1 вр. 65 кр., мужескі убрання з анґлїйскої материї на кожду міру по 8 вр. 75 кр., пікові камізельки по 1 вр. 80 кр., дамскі кавотові гальки по 1 вр. 35 кр. і 1 вр. 80 кр. — Висилка тих товарів на провінцию лише за післяпатою, а за невідповідні товари звертаємо гроші назад. — Управа портового краєвого експортового Дому у Львові, ул. Третього мая ч. 15. 454 2–5

тичні, аграрні, й страйки і хлопоти й печати та щоби скасовано всі закони, що служать до утиску." Телеграму підписав посол бар. Штейнгель, уповажнений до сего всіми виборними.

Про вибрання вибори послів до думи з київської губернії не маємо ще вістий. У виборах зайде взяти участь 225 виборних, а то: 78 від поселян, 58 власителів земель і 7 від робочих. Вибрати мали 14 послів.

Про посла Штейнгеля київска „Свобода и Мысль", орган конституційно-демократичної партії, подавши його життєпись, так на кінці пише: „Всею своєю діяльностию на ниві Федір Штейнгель прямував до того, щоби обстоювати інтереси місцевого українського життя; і тому український нарід в особі Штейнгеля певно буде мати палкого оборонця своїх інтересів. Шкоди і хибності сего погляду на деякі місцеві питання російського життя також завершить, що він буде палко боронити народну волю; і ми твердо віримо, що в боротьбі за певний заступник від Києва, як він сам казав, „піде до кінця".

Віримо й ми — додає до сего „Громадська Думка" — що Федір Рудольфович буде вірним оборонцем народньої волі і радо піде за него „до кінця", а як житель України і безперечно чесний громадянський діяч, обібраний за довіреного свідомих Українців, членів демократично-радикальної партії, п. Штейнгель і в обороні України, й автономії її взагалі й потреб стоїть-ме так само твердо і завзято скрізь де буде того треба".

Згадавши визначного українського діяча Ілл. Шрага, вибраного послом до державної думи з чернігівської губерії, подає „Громад. Думка" у 87. ч. з д. 2. с. м. Життєпись тую повторяємо тут в цілости.

Чернігівщина посилає до державної думи д. Ілію Шрага, одного з видатнійших українських діячів.

Він народив ся 23. серпня 1847 року в містечку Седневі (вертиїв пов.). Батько його, доктор медицини лицького університету, німець з Саксонії, оселив ся на Вкраїні в Седневі в 20-х роках минулого віку і одружив ся там з панною Колодкевичівною, українкою. Він був лікарем у семї богатих панів Лизогубів, — се та сама семя, про яку ми знаємо з біографії Шевченка. Через те малий Ілля Шраг ще змалку чув про Шевченка, як він гостював у Лизогубів, чув про відомого маляра й українського етнографа Лева Жемчужникова, що також там бував. Взагалі семя Лизогубів, серед якої раз-у-раз бував хлопець, була одною з вельми осьвічених, як на ті часи, панських семей.

Учив ся хлопець спершу дома, потім в чернігівській гімназії. Там одним з його учителїв був відомий байкар Леонид Глібів. Український рух у Чернігові займав тоді і гімназіяльну молодіж, та згодом, після заборони української мови 1863-го року, після тої „Листової", а його самого „вислано" до Седнева, український рух у Чернігові притих. Молодіж захопив загальноросийский напрямок, і вона зачитувалась писаннями Чернишевского, Добролюбова, Писарева.

Р. 1865-го д. І. Шраг вступив до петербургської медично-хірургічної академії, та через півтора року покинув її задля юридичного факультету на петербургскому університеті. Підчас студентских розрухів 1869-го року його арештовано, як був уже на третім курсі, заборонено вчити ся і вислано під поліційний догляд у Чернігів.

Він знайшов собі роботу в земстві і був там деякий час секретарем (по суді — редактором) „Земскаго Сборник". Тільки 1874-го року йому дозволено здати екзамін на кандидата прав при київскому університеті, і він став адвокатом у Чернігові.

Як адвокат, він у Чернігівщині вельми популярний, мабуть найпопулярнийший за всіх. Рідко якийсь визначний процес обходить ся без него. Дуже відомий він також серед се-

лос відповіли ему: „Здравія желаем, ваше высокопревосходительство!" і хотіли вже повернутись і виходити, коли нараз завіса забрязчала кільцями по дроті і несподівано розкрила ся, а у відчинених царских дверях появив ся архімандрит, не вспівши ще роздягнути ся.

— Діти, я *вам* говорю — відозвав ся він скоро, але спокійно; — у храмі Божім є на місці лише одні оклики, оклики в честь і славу Живого Бога, а жадні инші. Тут я маю право і обовязок забороняти і приказувати, і я вам *заборонно* знимати оклики начальству. Амінь.

Він обернув ся і зачинив двері. Демидов пойхав залунетись, а архімандрит забрав ся від нас. Зарядом розпоряджено на будуче зовсім не пастановляти архімандритів. Той був останний.

Я скінчив. Більше не маю нічого сказати про тих людий, та мабуть і не треба нічого. Їх час минув, нині настали инші люди і инші вимоги, особливо у вихованю. Може ті, про яких я розказував, були би нині за мало вчені і не можна би їм уже віддати вихованя, але забути їх не годить ся. В ті часи, коли все тиснулось і трясло ся, ми, цілі тисячі дітий, наче рибки бризкали у воді, по котрій наче олива, що захищує від всякої бурі, влила їх тиха ласкавість. Такі люди, хоч стоять осторонь головного історичного руху, сильнійше від инших роблять історию. І хоч би їх „педагогічність" мала навіть не остоятись перед критикою, все таки їх память заслугує на честь, а їх душі поселять ся між блаженними.

З російского журналу.

О. Б.

ло дві женщини; одна з них є донька поручника Шміда страченого в Очакові.

Петербург. Кажуть, що російска поліция має незбиті докази, що о. Гапона революціоністи повісили.

Берлїн. В надбалтийских провінциях знов віджила революция. Німці в великім переполосї утїкають.

ТЕЛЄГРАМИ.

По димісиї.

Прага. „Politik" доносить, що крім Гавча і Біляндта-Райдта ніякий член кабінету не дістане димісиї. Се відносить ся також до Пацака і Пентака, котрі полишать ся в кабінеті Гогенльогого. Новий президент міністрів порозсилав уже до сторонництв запросини на конференцій.

Відень. Бар. Гавч попращав учера своїх урядників.

Нові вибори.

Відень. Ходить чутка, що кн. Гогенльоге має намір зараз по першій делєгаційній сесиї розвязати палату послів. В такім разї нові вибори відбули би ся єще на підставі дотеперішної виборчої ординаций.

Архикнязь Райнер уступив.

Відень. Дневник розпорядків краєвої оборони оголошує відручне письмо цісаря до архикнязя Райнера, котрим на власну єго просьбу звільняє ся єго від начальної команди австрийскої краєвої оборони по 34-літній діяльности. Провізоричну управу справами начальної команди краєвої оборони поручив цісар дотеперішному заступникови начального коменданта, генерал-поручникови Оскарови Парманови.

Вибори на Угорщинї.

Будапешт. З кождою годиною показує ся, що сторонництво независимости віднесло при виборах сьвітлу побіду. До тепер вибрано 233. кошутівців, 68. членів конституційного сторонництва, 30. людовців, 1 з сторонництва Банфія, 1 соціяліста, 6 Сасів, 4 Сербів, 14 Румунів, 3 демократів, 5 диких. — З ріжних виборчих округів доносять про поважні забуреня. Загалом є дотепер 12 осіб убитих, а значне число ранених. В округї Вербо, де проти кошутівця ставав словацкий кандидат, прийшло між приклонниками обох партий до завзятої борби. Словаки вдерли ся до виборчого льокалю і знищили всї виборчі акти. Предсїдатель комісиї уневажнив вибори. Демонстрантів розігнало військо.

Загреб. Велике вражінє викликала тут конфіската оголошеного в дневниках розпорядку Векерля, щоби урядники безусловно не мішали ся до виборів. Конфіскату зарядив прокуратор в порозуміню з правительством. наслїдків.

Свобода релїгійних переконань в Німеччинї.

Берлїн. Німецкий парлямент радив в другім читаню над внесенєм в справі свободи релїгійних переконань. §. 1. закона забезпечує всім горожанам цілковиту віроісповідну свободу і користанє вповнї з горожаньских прав незалежно від того, якої хто віри. §. 2. містить постанову, котра забороняє змушувати дїти проти волї їх родичів до співучасти в науцї релїгії або в богослуженю.

Кріза в Сербії.

Білград. В скупштинї відчитано королївский указ в справі іменованя нового кабінету. Презесом сего кабінету зістав Пасіч. Рівнож відчитано указ, котрим розвязує ся скупштину, а нові вибори назначує ся на день 24. червня с. р. Посли вислухали сего указу стоячи — крім молодорадикалів і соціялїстів, котрі з своїх місць не повставали.

Капіталїсти супроти робітників.

Берлїн. „Local Anzeiger" доносить, що металеві та будівляні промисловцї відправили 50.000 робітників за те, що взяли участь в сьвятковану дня 1. мая.

Страйки у Франції.

Париж. З многих місцевостий доносять, що робітники ставляють рішуче жаданє 8-годинного робучого дня. В одних з сих місцевостий робітники розпочали страйк, в других працюють, але лиш 8 годин денно, по чім роботу застановляють. Деякі фабриканти відправляють тих робітників, що не хотять довше робити, як 8 годин. В Лян страйкуючі робітники побили тих, що працювали. Військо мусїло робити порядок.

Париж. Страйковий рух ширшає. Дневники сумнївають ся, чи можна буде спустити ся на військо. Оден жовнїр 90. полку піхоти відказав вчера послуху. Він кинувши оружє закликав: „Я є соціялїста і не буду до люду стріляти".

Росийскі анархісти у Франції.

Париж. Два молоді люди, Стріга і Соколов, несли при собі 3 бомби. Одна з них вибухла і тяжко обох поранила. Соколів подав, що є слухачем гірничої школи і що оба є Росиянами. Стріга уже помер, Соколов конає.

Конфлїкт турецко-перский.

Льондон. В наслїдок англїйскої інтервенциї граничний турецко-перский спір уже полагоджений.

З Росиї.

(Телєграми).

Петербург. Говорять, що наслїдником Віттого буде Муравєв або Коковцев, коли двірскі круги не висунуть свого кандидата. Горемикин, Дурново і Акимов не хотять приняти сего уряду.

Льондон. Тутешні дневники обговорюючи справу уступленя Віттого кажуть, що було воно викликане інтригами двірскої камарилї. Цар чекав з сим лише до закінченя справи позички. Дурново має бути також усуненний. Трепов має знов прийти до значіня.

Петербург. Деякі дневники доносять, що Дурново подав ся до димісиї.

Петербург. Партия кадетів визначила на президента державної думи Муромцева-Долгорукова, а на секретарів Кокошкина і кн. Шаховского. — Ходить тут поголоска, що правительство хоче в найблизшім часї викликати в Петербурзї розрухи, щоби потім, користаючи з сего, розвязати державну думу і оголосити в столици военний стан.

Петербург. Амнестия уже готова і буде оголошена в дни отворена думи. Відносить ся вона до осіб арештованих або засуджених адмінїстрацийним порядком, а також і таких, що були засуджені навіть і за тяжкі політичні переступства, але до часу виданя маніфесту з 30. жовтня.

Москва. В самарскій і саратівскій губерніï вибухли рільні розрухи. Часть дворів спалено і зграбовано, самих же властителїв нїхто і не доторкнув ся. Губернатор Самари телєграфував до Віттого, що не бере на себе одвічальности за удержанє спокою в губерній, коли державну думу розженуть або її проти волї послів розвяжуть.

Петербург. Робітники правительственної фабрики оружя в Тулї розпочали страйк. Рівнож змагає ся безробітє в фабриках Білостоку і околиць.

Рига. В 33 великих фабриках робітники застрайкували. Боять ся тут загального політичного страйку.

Київ. В двох київских фабриках вибух страйк.

Петербург. З виборскої вязниці випущено до дня 1. мая 130 політичних вязнів. Сими днями мають випустити єще 100.

Київ. В часї ревізиї у Рясова арештова-

НОВИНКИ.

— **Руске Бюро в Найберунї** оповіщує, що потрібно до Прус робітників: 5.000 до поля, 1000 до копалень, 600 до инших промислових заводів. Приїздити зараз, а стеречись агентів. Хто з робітників, що хочуть їхати на роботу до поля, потребував би грошей на дорогу, нехай напише до Найберуну до бюра на адресу п. Стефановича, а дістане задаток на роботу на руки сьвященика або иншого знаного чоловіка за єго порукою.

— **Лядчани на воли.** В четвер о годинї 5-ій по полудни випустив станиславівский суд з слїдчої вязниці 8-ох увязнених, а то: Гриня Безтїльного, Василя Деркача, Уляну Деркачеву, Петра Смучка, Стефана Шумегу, Доміна Грабовского, Матія Заяця і Юліяна Німентовского — за кавцією 3.000 К. Кавцію зложили станиславівскі Русини на руки п. М. Губчака котрий з адвокатом д-р Зайнфельдом передав ті гроші судови. Випущених на волю, марних фізично, однак сильних духом, угостила місцева Народна Торговля, та відтак від'їхали вони домів по 2-мїсячній вязници. У вязници остали єще: Михайло Деркач, Панько Безтїльний, Настя Бабієва, Никола Муцик і Праць Бойко; мають вони вийти з вязниці в сей понеділок. Головна розправа розпічне ся д. 16. с. м.

— **Запитанє до кр. ради шкільної.** У львівских польских середних школах веде ся наука рускої мови крайно недбало, попросту як за напасть, і нікому не в голові вглянути в сю справу та завести якийсь лад, хоч є якісь і директори і інспектори. Але вже найлїпша річ, що в II. реальній школї сего року **зовсїм не учать рускоro язика** — нїбито длятого, що проф. д-р Пачовский, котрий там уділив тої науки торік, сего року є на відпустцї. Чи висока кр. рада шкільна знає о тім і чим вона се пояснить? Чи вже у Львові нема нїкого між учителями, хто міг би заступити д-ра Пачовского? Чи може висока кр. рада шкільна за надто високо сидить, щоби доглянути таку дрібничку?...

— **Похід проти „Сїчий".** Пишуть нам: Орґанізацийний рух між руским населенєм наполохав і староство в Богородчанах, бо от до всїх громадских урядів сего повіта розіслало „окульнїк", в котрім взиває, щоби доносили пильно „o каждем якемкольвек зебраню Сїчовнїкуф". Чи ся старостиньска контроля осягне бажані польскими заводами успіхи, сумнїваємо ся, бо що-до „Сїчий" то вони держать ся точно приписів своїх статутів, затверджених ц. к. намісництвом, а й взагалі нарід вже надто сьвідомий своїх прав і тому нїякі старостиньскі репресиї не спинять єго в орґанізацийній роботї. — *Х.*

— **Старостиньскі репресиї в Товмаччинї.** Пишуть нам: Є в повітї товмацкім село Долина. Сїльце не велике а положене в нещаснім кутку, далеко від якого будь культурнїйшого огнища, віддане було на поталу тьмі кромішній і хрунївскій. Могучий війт Никола Коропецкий, темний вправдї хлоп, але здібний деморалїзатор, вправний махер виборчий, слїпе орудиє в руках верховодів, володїв довгий час над селом наче королик, газдуючи в нім по свому і на свою користь. Та настали лїпші часи. Пережилось старе поколїнє, настало молодше і новим житєм повіяло в селї. Почалась просьвітно-орґанїзацийна робота. Прозрівші стали гуртуватись коло читальнї і пожарного товариства „Сокіл". Оба сї товариства, спільними силами, підмагаючись взаїмно, вводять нове житє в кождім напрямі. Хоральний сьпів, заведений при „Соколї", дав спромогу обом товариствам почтити память Тараса Шевченка публичними вечерницями, які відбулись дня 17. м. м. Зросло при тім і заінтересованє для справ загально-народних і політики. Долина була перша в своїй околици, що уладила віче за виборчою реформою, побуджуючи своїм прикладом другі околичні села. Долиняне зложили свою жертву на боєвий фонд а й на Лядчан, жертвували 20 К. Однак весь той рух має ще одну колоду, що спиняє єго празильний розвиток. Се борба з хрунївством, що хоч не має давної сили, все ще тихцем риє і підкопує чесні змаганя читальників і Соколів. Ось літом уладило тов. „Сокіл" для своїх членів кілька прогульок з забавами. На се позволяє §. 5. статута. Однак начальник громади Никольцьо Коропецкий, відстрашував людий палицею та лайкою від участи в тих забавах, а коли се не помогло, постарав ся о „polecenie" староства укарати виділових „Сокола" за переступство губернїяльного розпорядженя з 28. мая 1827. Ч. 34.470. І зверхність громадска в своїй строгости засудила начальника „Сокола" на 20 К, а двох виділових, „zuchwale i niebezpiecznie tańczących", і „zuchwale grającego" музику на 10 К, кари. Відклику против ореченя сего староство в Товмачи по 2½ місячнім думаню не увзглянило, „ponieważ przeprowadzone dochodzenia wykazały", що забави уряджувано; а §. 5. статута збуло староство дуже глубоко обдуманим а ще глубше мудрим „nie ma znaczenia", бо не звільняє від обовязку вистарати ся о дозвіл від громадского уряду... Що-до „zuchwale grającego muzyki" то староство знесло наложену гривну, але наказало укарати арештом. Ось і маєш! Ц. к. намісництво затверджуючи статут, позволило користуватись ним, а тут друга низша власть каже инакше! По що-ж тільки короводів, тай стемплїв, коли товариство не дає нїяких привілеїв, а виконуванє статутових прав має бути зависиме від першого лїпшого в селї. Або кажесь в указї: „przeprowadzone dochodzenia wykazały". Хто і з ким переводив доходженя? Чому друга сторона не була переслухована; чи боялось староство здемаскованя і компромітациї долиньского війта? І се дїєсь в niewyodrębnionej Galicyi! Видко, староста Попель, не зражений сумним початком свого

урядования звісними подіями в Лядскім, гадає дальше вести в повіті роботу свого попередника. — *С. С.*

— **Страйк в добрах Потоцкого.** Пишуть нам з Бережанщини: В Саранчуках зібрали ся люде дня 29. цьвітня на нараду, на котрій рішено, щоби всї громадяне при саджению бураків і капусти на скарбовім стависку домагали ся корисніїших для себе условій, як дотепер. Именно доси люде обробляли бураки під такими услівями, що в осени при копаню діставали що третий бурак, але рівночасно з'обовязували ся робити оден день на ланї в жнива за дармо а два дни за гроші, підписуючи з гори дотичну умову. Так щедро вміє гр. Потоцкий оплачувати робітника. А згадати треба, що він хлопови за нїяку нїну не продасть дров, навіть хворосту. Тепер нарід, пересумівши свою кривду, рішив однодушно або вирвати ся того третого бурака, або коли гр. Потоцкий, „добродій" тутешного повіта конче хоче оплачувати роботу бураками, то люде готові їх садити на половину, за кождий другий бурак, але без додатку своєї праці в жнива. До нині нїхто з людий не спішить ся орати на паньскім ланї під бураки і тому згадані збори народили в Раю богато квасу. Управитель тутешного двора побіг сейчас до старосства в Бережанах на скаргу, що хлопи в Саранчуках зробили вічє! — risum teneatis! — не хотять третього бурака від пана „грабіного" та задармо в жниво і сїнокоси робити. Але нарід держить ся солїдарно і не відступить від свого. Побачимо, що з того буде! — *О. С.*

— **Роснїскі відносини в Галичині.** Львівский староста Франц розіслав до всїх роснїских емігрантів, замешкалих у львівскім повіті, головно Жидів, що втікли перед хулїганьскими погромами урядовий приказ, щоби до 30 днів повернули назад до Росиї, а то під загрозою примусового відставленя до найблизшої граничної місцевости т. є. до Бродів. Коли зважити, що в Австриї нема закона, який давав би старости право до такого заряджения, то виходить явно, що австрийскі старости мабуть починають бути роснїскими урядниками. В кождім разї заряджене старости Франца після австрийских законів є чистим безправством і так він, як і его безпосередний зверхник, намісник Потоцкий повинні бути за те потягнені до одвічальности.

— **Ще про „народову урочистость".** В доповненю до вчерашної нотатки про обхід 115-их роковин проголошеня т. зв. конституциї третього мая годить ся додати, що цїла та шопка у Львові робила вражінє штучности і неприродности. Польский загал зовсїм не відчував того, що роздували до фантастичних розмірів польскі, головно русиноїдні і консервативні часописи, або що аранжували для зверхного ефекту всякі полїтичні тромтадратати. Пострижовий польский загал, що глядить на свої критично та тверезо, а не крізь романтично-старопольскі окуляри, бачить добре фізіу гіпохризию тої патріотичної шопки, бо знає, що ті газети і круги, котрі найкрикливійше сьпівають гимни в честь згаданої польскої конституциї, проголосившої: wolność, równość i braterstwo, ті круги є рівночасно завзятими ворогами загального і р і в н о г о права голосованя, ті круги проповідують нинї засади упривілейованих і неупривілейованих, менше вартних народів, ті людцї працюють всїми силами над зниченєм і поневоленєм руского народу. Ось яка вартість сьвяткованя роковин „конституциї третього мая" і облудного проповідуваня ідеї: „wolność, równość i braterstwo"! Як ми вже вчера зазначили, є се нїчо иншого, лише одна з тих патріотичних шопок, які польскі верховоди повидумували собі в так великім числї в цїли безнастанного піддержуваня в польскім загалї пустого, патріотичного розворушеня або т. зв. тромтадратизму. Якби аранжери сьвяткованя „конституциї третього мая" були справдї такими горячими прихильниками гасла: „wolność, równość i braterstwo", то передовсїм станули-б в ради борцїв за загальне, р і в н е, тайне і безпосереднє право голосованя, бо лише на єго основі можуть нинї здїйснити провідну ідею „конституциї третього мая". Ну, але — як звичайно — to co innego...

— **В справі драматичного конкурсу** краєвого видїлу, про котрого вислід була вже в нашій часописи звістка, доносять нам ще офіцияльно ось-що: П. Т. автори штук, невідзначених нагородою, котрі не вказали краєвому видїлови окремо адреси, під котрою твори їх мають бути звернені, зволять се тепер вчинити найдальше до кінця червня 1906, бо в противнім случаю зарядить краєвий видїл отворенє дотичної коперти і відісланє твору під вказаною в нїй адресою автора. Ненагороджені твори можуть бути до сего часу підняті також з архіва краєвого видїлу за вилєґітимованєм автора, зглядно особи ним уповаженої до відобраня надісланого на конкурс твору.

— **Просьвіта на Украіні.** „Громадська Думка" подає цїкаві дати про просьвіту в Росиї, а передусім на Украіні. Із перепису усеї людности в Росиї, зробленого 1897 р. видно, що на 125 і пів мілїонів всего населеня лише 26 і пів мілїона є грамотних, отже ледви 21% ! Коли взяти окремо жінки, то вийде що між ними є ледви 8 грамотних! Після поодиноких країн, то просьвіта так представляє ся в цифрах: Найбільше грамотних є між Нїмцями в надбалтийскім краю, бо 75 прц., потім ідуть польскі губернії з 30 прц. грамотних; московскі з украінськими губерніями мають вже лиш 23 прц. грамотних. Найгірше є на Кавказі і Сибіри, де є 12 прц., та в середній Азиї, де є лише 5 прц. грамотних. В висше наведенім обчисленю украінські губернії злучено з московскими. Колиж приглянути ся станови грамотности на самій тілько Украіні, то доходимо до дуже сумних вислідів. Так видимо на Волини лише 17 прц. грамотних, в Київщині 18 прц., в Полтавщині 17 прц. а на Поділю ледви 16 прц. грамотних! В дійсности по містах сей процент буде трохи висший, за те по селах є він о много менший. „Громадська Думка" каже, що супроти сего ми повинні домагати ся між иншими, щоби на Украіні заведено обовязкову, вселюдну і безплатну науку для хлопцїв і дівчат в початкових школах, щоби наукою сею кождий нарід сам собі управляв через місцеву самоуправу (під державною контролею), щоби науки удїлювано в рідній мові, щоби в основи народної школи увійшла справжня свобода совісти і віроісповідания та щоби учителї були з більшою освітою і щоб їх становище було красше, чим до тепер.

— **Редакция „Слобожанщини"** оповіщає, що через незалежні обставини Редакция уважає необхідним часово припинити видавництво часописи, аж поки не почне функціонувати виключно Украіньска друкарня, котру орґанізує товариство украіньских друкарів „Тур".

— **Жіночий унїверзитет.** В Москві буде заложений жіночий унїверзитет. Комісия, що старає ся о сю заложенє, дістала відомість, що начальство уже затвердило статут унїверзитету.

— **Фальшивий архикн. Рудольф.** Із Самбора доносять, що перед тамошним трибуналом присяжних суддів стане нинї Ян Груца, б. податковий екзекутор, родом з Белза, пізнїйше рільник в Тарнаві низшій, обжалований о злочин обманьства. Після акту обжалованя Груца явив ся в маю м. р. в селї Сянках і виманив від селянина Дмитра Трийцятника квоту 300 К. Трийцятникови представив ся за „архикнязя Рудольфа" і просячи о збереженє тайни, повідомив єго дискретно, що їздить incognito по краю, щоби пересьвідчити ся, чи народови не дїє ся кривда від властий і чи вже справедливість настала на сьвітї. Трийцятник узірив і дав достойному гостеви 300 К, тим більше, що числив на зворот і вдячність. Тимчасом „достойний" гість як таємничо явив ся, так само таємничо щез із Сянок і аж по якімсь часї Трийцятник, спостерігшись, що став жертвою обманьства, пізнав мантія в поблизькім місточку, де єго й арештовано. Груца заперечує тепер всему. Впевнює, що Трийцятника не знає і виказує при помочи підробленої робітничої книжки, що в інкримінованім часї був поза Галичиною, именно на Угорщинї при земних роботах.

— **Страшна пригода на зелїзници** лучила ся в пятницю вечером на зелїзничім шляху за Клепаровом. Їдучий поїздом Станислав Гавер, бувший вахмайстер жандармериї, чоловік 40-лїтний, випав з ваґону і дістав ся під колеса воза, котрі відтяли ємy одну ногу цїлком, другу покалїчили і поломили ребра. Нещасний чоловік лежав побіч шин цїлу нїч, не маючи сили рушити ся нї кликати ратунку. Два поїзди переїхали коло него. Аж в суботу рано найшов єго будник. На місце пригоди вислано льокомотиву з ваґоном і перевезено нещасного на зелїзничий дворець, звідки віз ратункової стациї перевіз єго до загального шпиталя.

— **Убийство.** До села Туря, повіта брідского, ішла з Бродів дівчина, що мала при собі 150 К. В дорозї стрітив ї жандарм, що ішов також в тім напрямі — розмавляв з нею якийсь час, а імовірно була бесїда також і о грошах. Дівчина ідучи якийсь час за ним, зникла ємy відтак з очий. То єго здивувало, пішов ї глядати і найшов ї в лїсї вже трупом з ножиком в грудях. Витягнув ножик і пійшов просто до побережника, а виймивши ножик стругав собі ним якийсь патик при дітях, котрі зараз пізнали ножик вітця і заявили жандармови без питаня, що то отець купив недавно той ножик, а коли надійшла мати, дїти оповіли то матери, котра також то потвердила. Вскорі надійшов побережник, котрий побачивши ножик в руцї жандарма, дуже поблїд і був би упав, коли би єго жандарм був не піддержав, відтак признав ся до злочину, а жандарм відставив єго до найблизшого суду.

— **Арештованє дефравданта.** На головнім двірци зелїзничім в Кракові арештовано онодї вечером якогось Вольфа Вайнтравба з Ярмолинець на Поділю російскім за спроневіренє звиж 5000 рублїв на шкоду тамошних купців. Вайнтравб взяв гроші на доставу цегли, але не зробив замовленя, лише виїхав з цїлою родиною до Кракова, звідки мав намір удати ся до Америки.

— **Дрібні вісти.** Вчера на сїм місци донесено, що п. Л. Харак здобув степень доктора прав. Була се другарська похибка, а мало бути: п. Л. Харав.

— З Відня доносять, що 18 літний студент медицини Михован Пеїч застрілив з мести 23-літного студента медицини Марка Ісаковича, а потім зранив себе небезпечно. Оба були Сербами.

Віча і збори:

Надзвичайні загальні збори Товариства Руских женщин в Станиславові відбудуть ся 15. мая н. ст. 1906. о год. 3. по полудни в салї Інститута дівочого улиці Казимірівска ч. 54 з слїдуючим порядком дневним: 1) зміна статута; 2) внесеня видїлу в справі заложеня буреи для дівчат; 3) внесеня видїлу в справі заснованя краєвецкої робітні; 4) внесеня членів. Колиба о год. 3-тій не явило ся приписане статутом число членів, збори відбудуть ся о год. 3·30 по полудни без огляду на число членів. — Видїл.

Видїл політичного товариства „Селянська Рада в Перемишлянах" скликує загальні збори членів на день 10. н. ст. мая т. є. в четвер по св. Юрію до читальни „Просьвіти" в Перемишлянах на год. 2. пополудни. Дневний порядок: 1. дїяльність видїлу за 1906 р.; 2. відчит касовий; 3. реформа виборча; 4. Рентові посьлости; 5. инші важні політичні справи. Просить ся о численну участь. — Свящ. Александер Танчаковский, голова, свящ. Максим Панасюк, секретар.

Пригадує ся що надзвичайні загальні збори „Крушка убр. ... на ч. 7. відбудуть ся в неділю 6. мая о 2·30 годині по полудни. — Видїл.

Концерти і видовища:

Видїл читальні „Просьвіти ім. Шевченка в Жовкіївці перезмістю у Львові порішив зложити ціну вступу на концерт в честь Т. Шевченка що відбудеть ся в неділю 6. мая о г. 7. вечер в салї Обіду ч. 6. слїдуюче: Крісло I. ряди 1 К 20 с. II. ряди 80 с., вступ на салю 40 с. До програма долучено ще 1) Gounod: фантазия з опери „Фавст" кольо скрипкове і супр. форт. 2) Лисенко: „Ой не гоїла Запорожця" подвійний терцет мужескій.

Заходом товариства Стрийська Бесїда при участи шкільного хорового кружка Вл. Хомишина відбуде ся в салї „Народного Дому" в Стрию дня 6). мая (четвер) с. р. концерт з слїдуючого програма: I. часть: 1) „Заспів", хор мужескій стрийского Бесїди; 2) Думи „на горному морю". 3) Думи „про смерть трох б атїв (на ріки Самарі" — о. Хомишин; 4) Три пісні гайдамацкі: а) „Про Швачку", б) „Про Хведька", в) Хомишин. — II. часть: 1) Хор мішаний — „Стрийского Бесїдника"; 2) Три пісні козацкі: а) „Ой під лїсом та під Лебедином"; б) „Ой на горі женці жнуть", в) „Ой та спини ся, коню, спини ся" в Хомишин; 3) Хор мішаний „Стрийского Бесїдника". 4) Три пісні гумористичні а „Дворяньи" (сатира), б) „Кіевляне", в) „Мотуз" — Хомишин.

Фестин в Самборі, сполучений з фантазовою лотерією, в користь будови бурси св. Володимира В., уладжує вилля місцевої „Шкільної Палати". Ласкаві грошеві дари и на сю ціль приймає скарб. пр. проф. Біленький, а лотерийні фанти ксьондз о. Ортинський.

З товариств:

Філія Просьвіти в Стрию має на складі дахівки пементові власного виробу і продає їх по Стрий по слїдуючих цінах: 1000 штук дахівок нефарбованих т. є. сивої барви 100 кор., 1000 штук дахівок фарбованих на червоно 110 кор. Гусаки до покриваня нарожників по 70 сотиків від штуки. 1000 штук дахівок покриває 71 квадратових метрів даху. 3 штуки гусаків іде на один метр біжучий. Во виду сего покрите даху перестічної величини на селянський хат не виносе після сих цін більше як 150 корон. — Хто би хотів мати дахівки иншої барви як сива або червона, зволить замовити два місиці на перед, — а будуть дахівки в жаданій барві виготовлені. — Філія Просьвіти в Стрию обняла заступство фірми Е. Тіле в Губен [Guben на Шлезку] що-до продажи верстатів до виробу дахівок пементових і доставляє на замовленє так цїлі верстати, як поодинокі части складові тиже. Ціна комплетного верстату т. є. одної машини з 500 зелїзними формами і всїми приборами виносить около Стрий 1157 корон 17 сот. — Поодинокі части після подрібного цїнника, який достарчений буде кождому на жаданє. — Адрес: Філія Просьвіти, Стрий.

Урядові вісти:

— З почти. З днем 1. мая с. р. вийшло в житє нове розпорядженє міністерства торговли дальекосягаючого значіня для надавців листів поручених. Полягає воно на тім і має тую вигідність над зворотними реверсами, котрі і дальше істнувати будуть, що надавець може за зложенєм окремої належитости в квоті 25 с. зажадати урядового повідомленя о прибутю листу на місце призначеня. Коли проте надавець поручоного листу зложить зараз при наданю згаданої належитість, одержить зараз по его прибутю на місце призначеня відомість про се, незалежно від проволоки, яка заходить часто тогди, коли лист не може бути з якої небудь причини зараз доручений адресатови. Листи в той спосіб надані будуть через цілий час свого транспорту удержувані в особливий сьвіжій урядовій і будуть підавані з рук до рук з як найбільшою осторожностию, що ріжно для листів, містячих через недекларовані вальори обезпечені в товаристві асекураційнім, есть річною великої ваги.

Бібліографія:

Псалтирь розширена на дусї християньскої молитвы и церковного богослуженя. На основі выкладовъ д-ра М. Вольтера, Р. Бляхмана и д-ра В. Райнля уложивъ Алексій Слюсарчукъ, русько кат. парохъ в Рунгорахъ. Жовква. Печатня оо. Василіянъ, 1906. — Сторін 526 великої вісімки; ціна для церков 6 К, для приватних осіб 4 К. Дістати можна у автора. Книжка не нова, але дуже придатна особливо для церковних півців, котрі найдуть в ній переклади всіх псальмів на народну мову і всякі повсченя. Користати з неї можуть і сьвітскі люди, що любують ся в гарних і повних глубоких гадок псальмах.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Олекса Коваленко.

СТРАЙК.

Переповнилась чаша терпіння
Полилась людська кров через край,
І напало на всїх озьвіріння,
Чути крики скажені: „стріляй!"

А кого то хочуть убити?
І за віщо та кара тяжка?
Що навіки бажають згубити —
Злочиньство й провина яка?

Робоча забита громада
Не хоче більши служить панів:
Сьогодні у неї нарада,
Як ратувати від гори синів.

Повсюди ворушать ся люде,
Розмова стоуста гуде,
Завзяття запалює груди
І перед отаман веде.„

Заревли ненажерні гармати
І богато упало людей,
Що йшли люд із тьми ратувати
І бились за сонце ідей...

Переписка Адміністациї.

Вп. С. До. в Ко. За II. квартал прийшло нам ще 1·55 К. — В. Гн. в Ме. За II. квартал прийде нам ще + К. — І. Ра. в Ко. За II. квартал належить ся нам ще 1·50 К. — І. Бі. в Минав. Годить ся. — О. Сь. в Бол. Тепер виплачено за март а не цьвітень. — Ів. Бі. в Кри. Тепер виплачено за цьвітень а не май. — Хв. Рус. Бесіда в Морт. Тепер виплачено за I. а не II. квартал. — Ст. Сь. в Кри. До кінця року прийде нам ще 2·40 К. — А. Ан. в Дро. До кінця II. кварт. прийде нам ще 6·10 К. — І. Це. в Жов. Тепер виплачено за цьвітень не май. — П. Ко. в Бол. До кінця цьвітня належить ся нам ще 2·30 К. — В. При в Не. Тепер виплачено за цьвітень а не май. — Ст. Чу. в На. Так.

Календарь Нині: Января (дат.: Февронии. Завтра: Теодора (дат.: Ия пан); позавтра: Георгій (дат.: Іоана в Олію.)

Репертуар рускаго театру (тепер в Тернополи в салї Міщанського Братства). — В суботу дня 5 мая „Жизнь" штука в 4 діях Чірікова, переклад П. Стадника. Дїяється на тлї жидівских погромів в Росиї. — Білєти можна замовляти від тепер в Народній Торговли.

В Colosseum від 1 до 15 мая. Нова сензаційна програма. В неділї і сьвята по 2 представленя.

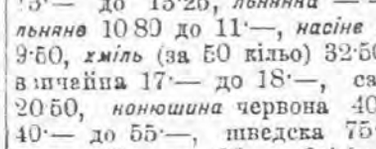
Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 36.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому" в второк, середу і пятницю і суботу від 9—1 і від 3—8. — Бібліотека університетська від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигийского Інстатута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні явич. за ввголошеним від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні явич. від 9—1, а в второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Надіслане.

Копернициий і Син

... Магазин у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пізьні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїкими иншї прибори оптичні. Всякі направи полагоджує ся як найскорше і найлїпшевше. 4185

Торговля коріннних товарів і комната до снідань Гр. Курдиника кладе спільника з готівкою 4 до 5.000 К без ризика. Фаховець має перщенство. Зголошеня: Курдиник — Заставна-Буковина. 3-4

Тижневе справозданє торговельної палати в Львові за час від 29/4 до 4/5 1906. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·15 до 8·30 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·70 до 5·90 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·75 до 7·20, а пастівний 6·20 до 6·50, *овес* оброчний 6·90 до 7·20, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·50 до 10·—, пастівний 6·75 до 7·—, *вика* 8·50 до 9·—, *біб* —·— до —·—, *бобин* 6·40 до 6·70, *ріпак* 13·— до 13·25, *льнянка* —·— до—·—, *насінє льняне* 10·80 до 11·—, *насінє конопляне* 9.25 до 9·50, *хміль* (за 50 кільо) 32·50 до 42·50, *нафта* в цистернах 17·— до 18·—, *сальонова* 19·— до 20·50, *конюшина* червона 40·— до 50·—, біла 40·— до 55·—, шведска 75·— до 90·—, *тимотка* 22·— до 26·—, *Спірітус* loco за 10.000 літрів 33·— до 33·25.

Курс Львівский

з дня 4 н. ст. мая 1906.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 вр. а. в.	569 —	578 —
Банку для торговлї і промислу 200 вр.	— —	195 —
Банку кредит. гал. по 200 вр. а. в.	— —	— —
Земв. гал. Кар.-Людв. по 200 вр. м. н.	— —	— —
Земв. Львів.-Чернов. Іосиф по 200 вр.	582 —	588 —
Листи заставні за 100 вр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 60	101 30
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 50	99 20
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 30	102 —
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	98 40	99 60
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 70	— —
„ „ 4½% льос. в 41½ л.	99 60	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	98 90	99 60
Облїґи за 100 вр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	99 50	100 20
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 60	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	— —	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 20	101 90
„ „ „ 4% (IV. ем.)	99 —	99 70
Новички краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Новички краєвої в 1893 по 4% а. в.	99 10	99 80
Новичка м. Львова 4% по 200 корон	97 70	98 40
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	100 60	101 30
Акції:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 вр. (40 л.)	91 —	97 —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	252 —
100 Рублїв паперових	251 25	252 75
100 марок нїмецких	117 30	117 80

Глядаю зараз дяка до філіяльної церкви в Грабівці. Умію вести нотний хор і безженні мають перше́ньство. Омелян Дольницкій, парох в Ваварові коло Терно поля. 453 2—3

ГЛЯДАЮ спосібного і совісного інструктора для ученика II. кл. гімназиальної. Зголошення і услівя письменно. — *Василь Мисик* парох в Ваньковій, п. п. Ропенка. 428 3—3

Вдова що знає ся дуже добре на домовім господарстві, глядає посади у вдівця-сьвященика. Адреса: Любина Мервартова, Львів, ул. 431 Жоввівска ч. 127. 3—4

Адвокатский депендент з укінченою торговельною академією, обзнакомлений в бухгальтерийним діловодством шукає місця у адвоката або в банку. Зголошеня до адміністрації „Діла". 451 2—3

Перстені, обручки, шпильки для букетів і всякі инші вироби з золота і срібла поручає **Франц Квасневский,** *Львів, площа Галицка ч. 4* 255 Приймає всякі репарації. 15—20

Прийму на практику до моєї торговлі хлопця з укінченою школою виділовою або першою шкіл середних. Перше́ньство мають практиканти, котрі були вже на практиці. Зголошеня і умови листовно. *Я. Корытовский,* купець в Калуши. 458 1—3

Інтеліґентна особа в середнім віці, з добрими свідоцтвами, що розуміє ся на господарстві і кухни. прийме посаду у старшого пана або на парохії. Є. Я. Львів, 456 ул. Кржижова ч. 38. 1—3

Фізикально-дієтична лічниця
Д-ра ТАРНАВСКОГО
в Косові
(вел. стация Заболотів)
створена від 1. мая до кінця жовтня. Нова взірцева купіль і ґімнастичний салон. 441 3—5

Ґустовні французскі батисти, анґлійскі полотна, великий вибір материялів на дамскі сукні поручає по незвичайно низьких цінах
Антін Увєра
Львів, ул. Галицка ч. 12.
455 1—8

ПОТРЕБУЮ сейчас піддячого до виручуваня мене в дни седмичні в дяківстві під досить корисними услівями що-до науки дяківскої і писарні громадскої або відповідного винагородженя *Іван Кашій* дяк і писар громадскій, Підгайчики почта Зборів. 44 3—3

Для сільскіх крамниць і рільничих кружків поручаю дуже грубу солонину 1 клґ. по 85 кр.. грубу по 80 кр., грубу січену ковбасу по 90 кр., тонку ковбасу по 70 кр., оригінальні вуджені праскі шинки по 1·40 зр., варену по 1·70 зр. При висилці опакованя не числю.
Янечек
Львів, ул. Сербска ч 14.
449 1—6

Важне для будуючих!
ФАБРИКА ВИРОБІВ
Цементово-бетонових
і головний склад
материялів будівляних
Мих. Микося
Ярослав, Ринок, пл. пароxіяльна
поручає П. Т. Публиці, ВП. Інжинірам і Високопреподобному Духовеньству:
Вапно біле ґашене, скалисте і гідравлічне. — — — — —
Ґіпс краківский — — — — —
і львівскай — — — — —
Цемент портланд всякого рода вагонами і на бочки —
Асфальт природний, штучний, плити до фундаментів. —
Посадки камінкові, цементові шарі, мозайкові, гладкі, жолобковані — — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналїзациї
Керниці бетонові ріжних рэмірів, — мулові — — —
Миски під рури Ринви отверті
Сходи камінні, граничні — — —
бетонові — — — — — —
Цегли шамотові, окладкові — —
до фасад — — — — — —
Дахівки краєві, вагранічні, червеві, шклянні — — —
Коминки камінкові Папа дахова і ізоляційна
Ольґеіна, Карболінеум
Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.
420 4—15

Оголошенє.

Загальні збори повітового товариства кредитового „Самопоміч" в Бродах відбудуть ся дня 14 мая 1906 о годині 1 по полудни в льокали товариства з отсим дневним порядком: 1. Відкритє зборів. 2. Відчитанє протоколу з послідних загальних зборів. 3. Відчитанє взіту люстратора краєвого Союза ревізийного. 4. Звіт Дирекциї з діяльности за р. 1905. 5. Звіт комісиї ревізийної і уділенє дирекциї абсолюторії. 6. Розділ чистого зиску в р. 1905. 7. Вибір 3 членів совіта управляючого і 3 заступників на 3 роки. 8. Вибір ревізийної комісиї на 1 рік. 9. Затвердженє вибору 1 члена дирекциї і 1 заступника на 3 роки. 10. Зміна статута: §. 12 б; § 13 уст. 4; §. 31 д. і § 16. 11. Внесеня членів.

Наколи би комплет 40 членів потрібний до ухвал на зміну статута не зібрав ся, то скликує ся отсим в тій самій ціли другі загальні збори на день 14 мая с. р. о годині 2 по полудни, які рішать зміну статута без огляду на число присутних членів.

о. Юліян Туркевич председатель. *о. Софрон Глібовицкий* секретар. 457 1—1

СЕРПИ КОСИ ковальскі, незрівнаної доброти, легкі а острі по цінї 56 сотиків за штуку. в маркою „Народна Торговля" в найлїпшої стали по цінї:

довгість коси центиметр:	45	50	60	70
ціна	1·—	1·10,	1·20,	1·40

поручає
Народна Торговля
у всіх своїх складах.
Для крамниць при відборі найменше 10 шт. опуст!
416 4—10

Брак штучних навозів.

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли оголошує, що має певні відомости, о браку і підношеню ся цїни суперфосфатів на осінь. Фабрики вже тепер шукають способів покритя своїх браків і тому ми по вчерашнім нашім оголошеню годаємо нині друге з горячим зазивом до наших П. Т. Хлїборобів, щоби надсилали нам замовленя на осінь на суперфосфати вже тепер, а найдальше до 15 червня с. р. котрих цїна від 1 липня 1906 піднесе ся задля браку значно в гору. *Тим, котрі замовлять у нас суперфосфати до 15 червня продовжимо безпроцентовий кредит аж до 1 лютого 1907 року.* Передовсім відносимо ся в тою справою до наших Читалень, до котрих рівночасно висилаємо до дневників осїбну відозву. Всякі ближші пояснення в тій справі подамо кождому одворотно, а яких потрібно навозів чи томасину чи суперфосфатів, подає наша книжочка „Где що про грунта і навози" котру вишлемо кождому за надісланем нам готівкою, або в марках почтових 30 сотиків.

450 6 1 6 **ДИРЕКЦИЯ.**

Основане в р. 1901.
КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ
Урядників і Сьвящеників
стоваришене зарєестр. з обмеж. порукою у Львові.

I. Удїляє позички скриптові і векслеві на 7%: а) яко личний кредит за відповідною порукою, б) на заставу ефектів і поліс житевих в) за кондиктом на поборах службових г) на гіпотеку реальностий. *Сюра виплата Догідна сплата.*

II. Членьский удїл 50 кор. Дотеперішна дивіденда виплачувана членам від удїлів 6%.

III. Принимає вкладки щадничі на 4½% в піврічною напітализацию і оплачує само податок рентовий від вкладок.

IV. Посередничить в заключуваню „ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ" всякого рода в „Beamten Verein" і товаристві Краківским. Має заступство Першого загального Товариства урядників австро-угорскої монархії *(Beamten-Verein)* у Відни, найбільшого австрийского товариства асекураційного в найвищими преміями. *Всяких інформацийв справах житевих обезпечень і потрібних друків уділяє безплатно. Чистий зиск з сего посередництва дає на рускі добродійні цїли кождий проте повинен обезпечатись на житє лишє через Товариство урядників і сьвящеників.*

V. Купує і продає ефекти найкористнїйше, виплачує купони, принимає векслї і ефекти до інкасса.

Льокаль: **ул. Руска ч. 3, I. пов. — Години урядові від 9 –1 і 4—6½ по пол.** 219

5 корон на будову руского театру у Львові.

Перше ческе загально ійне
ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЄ
В ПРАЗІ,
найдешевша і одинока асекурация в австро-угорскій монархії,
що виплачує своїм членам ґарантовані 3% відсотки від виплачених вкладок і увільняє їх на случай цїлковитої або частинної неспосібности до працї та заробків, від дальшого плаченя асекураційних премій,
дає 5 К на будову руского театру у Львові від кождого обезпеченя, заключеного на основі нинїшньої оповістки.

Головна репрезентация для Галичини
у Львові ул. Коперника ч. 24.
Обезпеченя від 2000 К в гору.
818 22—30

Царица Мая, Мария.
31 наук на місяць Май
уложив о. Юліян Дзеровіч, катехит в Бродах
Ціна книжки 4 корони, пересилка почтова 30 сот.
Дістати можна лиш у автора в Бродах.
Проповіди ті пригідні на кождий празник Богородичні поділені на чотири части: 1. Хвала Марії; 2. Чесноти Марії; 3. Опіка і поміч Марії; 4. Способи почитаня Марії. Подають они много *примірів по більшій части з рускої істориї, рускої літератури,* рускої легенди і трактують о предметах дуже з руских проповідях не порушуваних, як: Марія, Мати руского краю; о акафисті до Марії; *о іконах Марії* і т. д. 367 8—15

НОВІСТЬ! ПОЗІР! НОВІСТЬ!
Найновійший винахід трибушонів до ялинок появив ся і є на
складі в „Сокільскім Базари" у Львові
в цїні по 2 К 40 сот. без пересилки.
Сі трибушони так зроблені, що при малім лише натисненю витягають корни. Корок позістає гілий не попсований.
Сокільскі шапки з ґражкою і пером в цїні по 3 К 50 с. без пересилки.
Січова памятка в виді медалю величини одного з виського, жовта, в цїні по 1 К. 10 с.
Козацкі шапки в цїні по 6 К для дїчат по 4 К
Всї ті річи поки запас виґарчить продає „Сокільский Базар" у Львові, ул. Руска ч. I 249

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАППА
у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіта.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерий.
Великий вибір пушок на цїґарети, тютюн, ґроші і спінок з ґербом Руси.
Великий вибір бімутерії. 149
Без конкуренції.
По найдешевших цінах.

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.
Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів
І. А. Бачевский у Львові
ц. і к. надворний доставник
поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапних цінах.
Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїв у всіх смаках і якостях,
ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА
на теплій, хемічній дорозї фабрично владжених і солодженых та п. п. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.
Цїнники і інформації висилає ся кождому оплатно і даром. 1103 35—104

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1. мая 1906 після середньо-европейского часу.
До Львова на дворець головний приходять:
З Іцкан 12·20*, 6·40, 1·40, 5·45, 9·10*.
„ Кракова 2·1*, 6·—, 8·50, 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*.
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20, 5·30, 10·20*.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50*.
„ Рави руской 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Рашова 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 5·—.

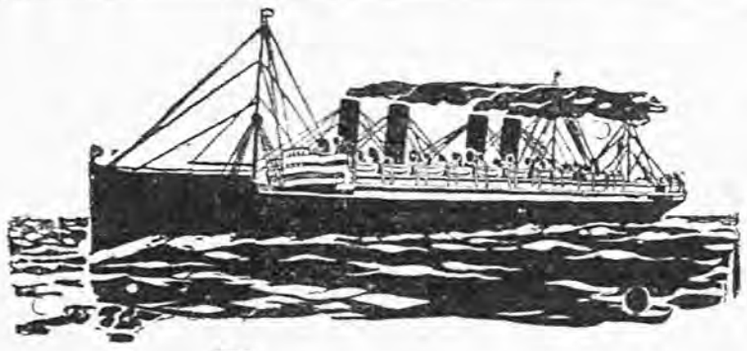
На Підзамче.
„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·2*, 11·34.

Зі Львова з головного двірця відходять:
До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Рашова 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руской 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча:
„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, насаж Гавсмана ч. 9. 53

до Америки
Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японії, Хін і т. д.
з Галичини і Буковини
найдешевше перевозить
Перевозове товариство пароходів
NORDDEUTSCHER LLOYD
В БРЕМІ.
В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.
Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:
Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 51—50

Незрівнане жерело доходу!
Найлїпші і найновійшої системи
машини до цементових виробів
всякого рода, іменно до дахівок, підлог, машини до виробу цементових цеґол, також форми до рур, кругів і т. п. поручає
Комісово-рільничий дім в Більску
Ближші пояснення даром і оплатно. — Незрівнане для шукаючих заробку! Неоцїнене для більших господарень. 403 5—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 79 Львів, субота 22. цьвітня (5. мая) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 31 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямации неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрики „Надіслане" по 50 с. — Поминки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрації.

Просить ся о вчасне відновленє передплати за місяць май згідно II. квартал, як також о вирівнанє позісталих ще залеглостий.

Уступленє Віттого.

Росия стоїть перед новою загадкою: „Чому Вітте уступає?" Димісия Віттого урядово єще не оголошена, але загально говорять, що ся димісия порішена, що цар вже приняв єї, а урядово сеї вісти не заперечують. Чи Вітте сам зголосив димісию, чи єму казали се зробити? З яких причин єго особа на становищи шефа росийского правительства стала ся неможливою? Чи єго уступленє є доказом що найвисші круги в Росиї узнали конечність зміни політики правительственної в напрямі лібералнім, чи на відворот, заносить ся на реакцию? Отсе питаня, котрі мучать росийских політиків і на котрі знайде ся відповідь здаєть ся не скорше, як по перших засіданях державної думи.

Про причини уступленя Віттого ріжно говорять. Зразу говорено, що Вітте перемучений, так що став ся вже неспосібний до тяжкої праці в так важній для Росиї хвилї. Говорено також, що він смертельно недужий. Тепер знов кажуть, що Вітте здоровий як риба, а уступає яко жертва інтриг реакційної камарилї двірскої, котру опанував єго ворог Дурново. Ся вість колїдує знов з закидом росийских демократів, що Дурново, хоч в дечім поборював Віттого, був єго філяром в нищеню здобутих росийскою революцією свобід. В одних кругах говорять, що безпосередною причиною упадку Віттого був єго виступ против двірскої камарилї. Вітте перестерігав царя, що теперішне поступованє двора і камарилї може довести до нової революциї, грізнїйшої від попередної. Ся замітка так вразила царя, що він сам візвав Віттого до себе і казав єму подати ся до димисиї. Наслїдком уступленя Віттого мають бути великі репресалії і зачне ся обкроєнє конституційного маніфесту царского. Після инших вістий, не цар і реакция, але противно, побіда демократичних елєментів при виборах до державної думи показала, що реакційна політика Віттого мусить разом з ним уступити. Коли Вітте обняв керму держави, демократичні сторонництва надіяли ся, що він сотворить нову, демократичну Росию, що енергічно і сьміло буде поборювати всякі реакційні забаганки двірскої камарилї і утворить непохитні підвалини для демократичної конституциї. Тимчасом ся надія демократиї стала ся в руках реакциї бичем на борців о волю, стала вкорочувати здобуті вже права. Поступованє Віттого було з самого початку хитке, нещире і дволичне. Він лише обіцював богато, але сих обіцянок не сповнював. Противно, в своїх зарядженях послугував ся чорним реакционером, міністром внутрішних справ Дурновом. Тепер, коли до думи увійшла більшість поборюваних ним демократів, сей вождь реакциї не має сьмілости станути перед думою і уступає перед єї скликанєм.

Коли би уступленє Віттого дійсно було наслїдком — *не побіди к. демократів* — а наслїдком скріпленя впливів Дурнова і єму подібних в дворі, то, як кажуть демократи, Росия на тім лїпше вийде (?) бо найгірша реакция буде лїпша, ніж теперішна дволичність політики Віттого, гамуюча всякий нормальний розвій суспільний. З реакцією буде тепер легко бороти ся. Безглядна реакция упаде під напором опозиций; але хитра реакция Віттого під покришкою лібералних реформ вичерпувала би Росию дальше в небезпечний спосіб.

Коли Вітте вертав з Портсмуту, ціла Росия витала єго з ентузиязмом, витала єго як Месию. Так двір, як і противний війні народ був єму вдячний. Двірска партия тому, що рішучо програну війну закінчив без великого упокореня Росиї, а опозиция дому, що взагалї закінчив непопулярну війну. Коли Вітте обняв уряд президента міністрів, всї говорили: „Отсе чоловік, що спасе Росию!" Сторонництва демократичних реформ вірили в него, бо були переконані, що він потрафить повороти реакційні виливи в дворі і зреформує Росию на европейский лад. Двір знов надіяв ся, що при помочи популярности Віттого поведе ся дрібними концесиями утихомирити на якийсь час революційний рух, а відтак здавити єго. Покликуючи Віттого, двір дійсно не гадав давати Росиї ширших свобід, навіть сих, які опісля був примушений дати. Се, що росийскі народи тепер мають, завдячують революциї, а поза сим рішучо Віттому. Не поступав він як щирий демократ, але все таки він був розумнїйший, ніж слїпа камариля двірска і знав, що для ратованя самого самодержавія, народови таки треба щось дати. Щоби виторгувати со свободу праси і бодай таку думу державну, яку Росия дістала, він мусів тероризувати царя. Відома річ, що маніфест о думі Вітте просто видер цареви, наликавши єго, що як не згодить ся на вибирану народом думу з законодатною властию, то революция возьме рішучо верх і проголосить републику. Допера тогди, коли здавленє революциї в Москві показало, що правительство ще має силу побороти фізичну революцию, а головно, що може вірити війску, вся двірска камариля звернула ся против Віттого і рішила пімстити ся на нім за видертий „передвчасно" конституційний маніфест. Дурново пішов в гору і рядив на власну руку, видаючи заряджєня без відомости, а навіть против волї шефа кабінету. Димісия Віттого вже тодї була здаєть ся порішена і лише довірє заграничних капіталістів до особи Віттого удержало єго на становищи. Тепер, коли довірє заграниці до Віттого вже дало Росиї позичку, Вітте зробив ся для двірских кругів непотрібний і стало ся се, що мало стати ся єще по здавленю московскої револьти. Демократи не жалують за ним, а опозиційні дневники з вдоволенєм приняли до відомости факт уступленя Віттого, бо він лявірував між домаганями демократиї, а інтересами самодержавія. Двірска і військова партия працює Віттого з вдоволенєм єще більшим, бо уважає єго за інтруза, котрий підкопав повагу престола, а Росиї не утихомирив.

Хто обійме спадщину по Віттем, поки що нема певних вістий. Між найповажнїйшими кандидатами згадують ся реакціонери, Дурново і Горемикін. Говорять також про Коковцева, а навіть про Акімова.

З закордонної Руси.

Ми вчера згадали, що київска „Свободная Мысль" подала житєпись київского посла до думи бар. Фед. Шейнгля. З уваги, що такий Штейнгель був би і в Галичині білим круком, якого мабуть у нас нема в цілім краю, повторимо нині єго житєпись з усїми подробицями.

Федір Рудольфович Штейнгель родив ся в р. 1870. в Петербургї, а в 5. році житя перевезено єго до Києва. Тут скінчив він гімназию в р. 1890. і вступив спершу до київского, а опісля перейшов до варшавского университету. Але хороба не дала єму докінчити наук. Всеж таки аж до свого виїзду з Варшави працював він там в зоольогічній лабораторії проф. Насонова. Видно, що ся наука, особливо цїкавила єго, бо і пізнїйше написав кілька праць про анатомію комах. В році 1893. оселив ся у своїй маєтности на Волині в Городку. Тамошні селяни, скрізь неписьменні, жили у великих злиднях. Штейнгель признав першою потребою спровадити лїкаря зараз же в р. 1893. Лїкар спершу приймав лише доходячих недужих і обслугував річно 15—18 тисяч хорих. Та вже в р. 1895. заложено шпиталь на 20 осіб. Колиж прийшла холєра, то з усїх сторін привожено там хорих, так що роботи було і в день і в ніч. Усї кошти покривав Штейнгель. Богато заходу було також з трахомою. Згодом заведено в шпитали операційний відділ. Задля трахоми збудував Штейнгель в селї баню і кілька помешкань для хорих. В 1898. поставив величезну школу, де учить ся 215 хлопців; учителїв в нїй три і одна учителька та катехит. Учать там крім письма ще й садівництва, пчільництва і геометричних рисунків (задля землемірства). Сам Штейнгель учить природознавства, а єго жінка учить у вечірній школї дорослих та видає книжки з бібліотеки, то що. До школи ходять дїти також з подальших сіл, і для них заложено бурсу. Заведено також розсадники для садівництва і огородництва, відки люди теть воколо беруть ті зразки і розсади; так само й пасїку. Крім того уладжує Штейнгель театральні вистави для народу і концерти московскі і українські. Також і в сусїднім місті в Рівнім служить Шт. від яких 10 лит почетним мировим судією, членом задаткової каси, почесним смотрителем школи, то що. Для хоробливих дїтий ровеньскої мийскої школи заложив у себе на лїто санаторию в лісї. В Рівнім заложено за єго помочию велику бібліотеку і педагогічний музей, що містить ся в кількох великих салях; в нім зібрано богато рукописий, історичних памятників, етнографічних материялів і всїляких річий, позна-ходжених при розкопах, які робив сам Шт. На всю ту роботу ложить він богато працї часу і гроший; а хоч, як часто доводить ся таким людям, замість вдяки нераз почуте і глум над собою, він таки не зневірює ся, а робить своє. В політичнім житю став Шт. аж від кількох місяців брати участь і з того часу являє ся одним з визначнїйших дїячів київского комітету партиї народної свободи. Він принимає всї основи програми партиї і щиро стоїть за повною свободою народностий, віри і автономії. Він вихован ся на Україні, мати навчила єго української граматики і історії української літератури, і він усею душею любить український народ та щиро бажає добити ся для України такого ладу, що полїпшив би добробут народу.

„Своб. Мысль" кінчить замітку, котру ми подали вже вчера, що в борбі Штейнглю український народ буде певно мати палкого оборонця своїх інтересів.

Д. 1. с. м. о півночи виїхав п. Шт. з жінкою з Києва до Петербурга. Перед їх виїздом уладжено в готелю „Континенталь" бенкет, на котрім виголошено богато промов та висказувано повну надію, що вибраний посол вивяже ся вірно з своїх задач. На тім-

---

Іван Остап.

Рецепта.

Стара Марунька зложилась.

— І забий ми і заріж ми — сказала до чоловіка — а таки не встану більше. Так ми коло серця взяло, мабуть і капут прийде менї.

Докіль „глебала" ногами, то „глебала"; а тепер не можу. І не кажи ми навіть нїчого Федьку — докінчила вона — вже силоньки не стає... а якже, таки так... Судилось мабуть.

Що мав робити з бабою? Сплюнув, насунув кучму і пійшов на гумно. „А хай си дуріє! — погадав. — Їй витребеньки в голові тай вилїгования." Може подуріє-подуріє і встане. Це вже нераз таке бувало.

Вже від давненька була собі Марунька хрохи немічна. Дихавиця дусила. І нераз чув він подібну мову. Бувало йойкне, затне ся, виліже на пїч, подусить ся, покахикає троха, а наконець таки відійде.

„І знала коли лїгчи си — гадав дальше — в такий горячий час." Надходить весна, а з нею ціла копиця роботи. Люди вже бульбу садять. І їм здало би ся посадити; і так припізнились троха. А ту знов клопіт з дурною бабою!

Притаїлась мабуть не на жарти. І він притаїв би ся. Гей-гей, відпочав би си, коли нема як...

Не знав, що робити. „Хиба гній повезу!" сказав про себе і почав витягати віз.

Витяг, приніс мазницю, посмарував оси, заложив ярмо і як накидати гній.

Якось воно буде. Навозить гною, стара підведе ся, і якось посадять вже ту бульбу. Коби лиш не йойкала довго.

Заложив бички і заїхав під хату. Пішов ще закурити люльку.

— Що ти там робиш Федьку? — простогнала Марунька.

— Гній вожу. На копанцї, а якже. А відтак посадимо бульбу.

— Не садити вже менї ї!...

— Та не дурій бо стара! — сказав уже злий: — Знала, коли положитись! Вставай ми зараз тай страву вари.

— Ой Боже, Боже! — пройойкала: — Як ти ми тепер не віриш, то й рідному батькови не повіриш. Тобі добре казати, як не болить. Не можу і бігме не можу. Так ми стрикає в крижах, та й печінки пашать... ой-ой-ой. А на грудех налягло ми немов жорновий камінь. І ні сапнути ні диху не дістати навіть... Тяжко ми, тяжко, старий... а якже! Не робити вже менї більше тобі.

— Що-ж я пораджу? Не бій ся, не вмреш! Твоя слабість не з таких, щоби вмирати. Чи ти вже раз передихала ту дихавицю? Скрипливе колесо перескрипить й здорове. Це вже не першина тобі; якось воно буде!

— Ой не буде, не буде... Матінко Божа! Я й не діжду вже навіть великодня. Я це чую. Моровиця надходить...

— Ет, не плети дурниць! Може тобі горілочки? Я принесу. Випєш си з перцем, то перепече.

„Як то не поможе — погадав собі — то таки на правду слаба."

— Не пити вже менї горілоньки, не пити!...

„Слаба!" подумав, уже переконаний, і вибіг на двір.

Повіз гній в поле.

Марунька стогнала ще якийсь час. Потім закликала Ірену. Була се маленька, може шестилїтна дитина.

— Пійди ми, Іренцю, до старої Пазини. Скажи так і так: „Мама слабенькі просили, щоби-сьте зараз прийшли." А поцілуй наперед у руку; не забудь! Не забудеш?

— Нї.

— Добре, дитинко! А де Грицько?

— Бавить ся на улици.

— Гунцвот. Заклич ми його сюди. Або нї! Пішли по Явдошку; хай прийде ми зараз з чоловіком.

Іренка вибіга.

„Біда! — подумала Марунька: — Мабуть уже „капут" менї. О-йой-ой, як пече... Як пече... Не витримаю, і бігме не витримаю. Шкода дїточок! Явдошка вже дасть собі раду; відвінувала єї. І чоловіка має доброго. А те мацинство як хробачки, тай тілько. Не вінувати вже менї їх!...

Прийшла Пазина.

— Що вам, кумцю? здорові, моцні? — спитала скоро.

— Та де там здорова! Вже мабуть кінець менї, кумцю...

— Не кажіть цього, та й не гнївіть Бога! Ге-ге-ге, не таких я видїла ще! Вже туйтуй конали; а тепер? І довбнею не дібеш; віг не чують за собою. Це вам пристріт либонь. Від паскудних очий, а якже... Цур і пек їм. А маєте де яєчко?

— Пошукайте на полици. Мусить бути.

— Є, є, бігме, що є! Зараз виллю. І води відмовлю.

Налила в миску води. Перехрестила ножем і накидала вугля. Взяла келишок з полиці і зачерла води.

Розбила яйце і вилила в келишок.

— А що, кумцю?

Пазина кивала головою.

— Правда, смертельне? — спитала тривожно Марунька.

— О-йой-йой, кумцю! — заламентувала Пазина: — Не жити вам довго! І бігме не жити, коби-м не кляла ся. Таки по-по: дзвінниця вилляла ся. І церква пімпла ся та кож... Я якже! А возьдечки кеновіз коло неї... з хрестом і в опаратах. А там дальше, ціла процесия. Вам похорон вилли ся! — і покивала головою.

— Боже мій, Боже! — простогнала Марунька: — Шож я вчинив бідна! Дїтоньки, дїтоньки мої... Не тішити ся менї вами, бідними сирітками... Що-ж робити менї, кумонько-голубонько? Нема вже нїякого ратунку ні „оналюнку"?

— Є ще. Що то завтра маємо? Ага, сьвятa неділенька. От добре, що пригадала собі. Є ратунок ще, кумцю...

— Кажіть, який?...

— Вам би ще зимись дзвоновою водою, а якже... В неділеньку рано до схід сонця — казала сьпівучим голосом. Хай ніде ваш і обмие дзвін. Три рази хай обмие. Потім вмийтесь тою водою і випийте. То може поможе.

— Золоті-б ви були, кумонько! Шкода вмирати, дїточок покидати... і онучат також.

Наконець прийшла Явдошка з чоловіком. Приїхав також і Федько з поля.

Счинив ся крик, лямент і плач в хаті. Заводили немов вже по мерцеви.

Нагода яких мало! Відкупивши з конкурсової маси цілий засіб товарів, продаємо, як довго вистане: стінні дивани з шинїлї, майже 100 цм. шир., а 200 цм. довг по 1·90 зр., сальонові дивани з шинїлї майже 200 цм. шир. а 300 цм. довг. по 9·95 зр., капи на стіл по 1·35 зр., капи на ліжка по 1·65 зр., кореннові фіранки метр по 22 кр., портиери пара 1 зр. 25 кр., диванники перед ліжка по 35 кр., фланелезі коцики по 1 зр. 20 кр., мужескі білі сорочки в найлїпших родах по 1 зр. 30 кр. і 1 зр. 50 кр., найгарнїйші кольорові сорочки по 1 зр. 65 кр., мужескі убрання в анґлійскої материї на кождy міру по 8 зр. 75 кр., пікові камізельки по 1 зр. 80 кр., дамскі кивотові гальки по 1 зр. 35 кр. і 1 зр. 80 кр. — Висилка тих товарів на провінцию лише за післяплатою, а за незідповідні товари звертаємо гроші назад. — Управа першого краєвого експортового Дому у Львові, ул. Третього мая ч. 15.

454 3—5

ший оваційно прощано відїзджаючого посла і его жінку.

Вибраний з чернігівскої губерії на посла знаний в Німеччині і дуже поважний діяч Якім Гуковскій сидить уже четвертий місяць в пїженьскій тюрмі — не знати за що; навіть жандармерия не знає, за що-б его обвинуватити. Засаджено его в тюрму адміністративним порядком. Ще перед вибором после, коли Гуковского вибрано ще лише виборним від волостий, збори виборних з чернігівскої губерії вислали до Вітого телеграму, щоби Гуковского, приарештованого не знати за що ще з початком сїчня, випущено на волю. Тепер же шість виборів повинні би про навіть по мисли „куцої" российскої конституции пустити на волю; але доси нема о тім жадної вістки.

Хто не читає российских газет, той ані уявити собі не годен теперішної „конституцийної" самовлади российскої адміністрации. „Слово. Мысль" пише: „Не минає день, щоби газети не приносили вістий про насильства і побоїща, які діють ся в наших тюрмах, або голодовање арештованих, — про той єдиний жирний спосіб протесту против заведеного в тюрмах режиму. Тюрми переповнені; арештанти лежать покотом на земли; попросту дихати нема чим. Навіть у сю теплійшу пору нікого не дозволює ся в тюрмах відчиняти. Хорують тюрмами і сотнями, а тюремні лїкарі пильнують за тим, щоби хорі не виходили. 90 прц. сидить місяцями без переслухання" і т. д. і т. д.

А про тім усім, як донесли телеграми д. 1. с. м., міністер внутрішних справ повідомив власти, що „не вважаючи на несподівані результати виборів, теперішний курс правительственної политики остає си і остане ся без жадної зміни."

Що когось там порвають в ночи з ліжка або й просто на улици та не кажучи навіть за що, запроторюють до тюрми, а опісля раніше чи пізнійше без суду висилають десь у вологодску губернію, — се річи звісні.

Недавно була вість з Єйска з Кубаньщини, що перед виборами з наказу начальника краю вислано поза межі Кубаньщини всіх 19 проводирів партий народної свободи.

До „Гром. Думки" писано недавно з катеринославскої губерії: „Низше острова Хортиці, у вершині Великого Лугу, саме коло Дніпра-Славути, стоїть маленький городок Александровск. Більш десяти років була у нас і українська громадка з д. Павлом Чижевским на чолі. Мало виявляла діяльности наша громадка, але всеж і вона дещо робила. Що року ми сьвяткували роковини Шевченка, де далі приєднуючи до свого сьвяткування все більше та більше народу. Остатними роками навіть чимало селян сходило ся на сьвяткуване памяти того, що так багато причинив ся до скасуваня кріпацтва. У нас був досить гарний хор з робітників. Сей хор не тільки сьпівав підчас наших сьвят, але й робив великий вплив на селян, поширюючи наші старинні пісні та виганяючи з села різні „милушки" та „розови цвіты". Але ось Чижевского не стало; його без вісти загнали кудись наші „патріоти" хулігани. Без нього і весь наш гурток притих, замовк, мов набрав води в рот. Сього року ми навіть побоялись одсьвяткувати Шевченкой роковини. Не кажу вже про те, що ніхто не передплачує ні одної украінськой часописи: боять ся, щоб не накликати підозріня з боку начальства; полякались, мов ті ворони куща".

Або що пишуть з Таращі до „Отголосков Жизни": І знов прийшло ся д. 27. цьвітня дивитись на прикру картину: знов тинялось довкола тюрми 18 хлопців школярів одноклясової міністерскої школи села Жилівскої Греблі, що босо прийшли з паличками в руках просити справника о дозвіл бачити ся з любим учителем своїм Пашутиньским, що від 24. цьвітня сидить в тюрмі. Хлопців зо сьміхом прогнали, що мов справника нема дома. Дітям слези текуть з очий, устромлених у вікна тюрми. Потому діти зложили між собою кілька копійок і купили щось з'їсти для „рідного батька". В тюрмі приняли. Заспокоєні тим, діти вернули до дому. Оттак що днини приходять діти до міста.

А увязнили Пашутиньского лише через підлі інтриги полїцийного урядника, котрому став до помочи волосний писар. Дівчина, що служила у Пашутиньского, внесла жалобу на урядника і писаря за проступок против обичайности. Ті, підозріваючи, що то учитель написав жалобу, навели на него ревізию, при чім глядано навіть за бомбами; а хоч нїчого не найдено, учителя все таки увязнено.

В справі орґанїзациї народного учительства.

Як се вже в попередній статї *) сказано, маємо тепер властиво дві орґанїзациї: „Взаїмну поміч..." і „Krajowy Związek..." До котрого-ж нам, учителям-Русинам горнути ся?

Хто уважно перечитав „Program zawodowy nauczycielstwa ludowego w Galicyi", привятий краківскою анкетою, той мусить собі сказати, що „Krajowy Związek..." не для нас. Згадана програма узнає всюди лише „горожан краю", а не Русинів або Поляків. Як горожанам краю поручає ся програма учителям брати участь у всякій горожаньскій роботї, бути готовими до всякої горожаньскої служби, належати до політичних сторонництв, а навіть позваляє їм служити своїй народности після власної вподоби, лиш без шовінїзму. Але та сама програма, що після нашої думки радше повинна бути програмою діяльности товариства, нїж учительства, не каже докладно, як се товариство розуміє горожаньску діяльність учителїв-Русинів, а як учителїв-Поляків; як задивляє ся пр. на польонїзацию руских шкіл у східній Галичинї, в чім чималу співучасть беруть товариші та товаришки польскої народности; чи і як думає воно боронити учителїв-Русинів перед адмінїстрацийними переслїдуваннями з причини чисто політичної натури і т. и. Скаже хто: се буде річию повітових орґанїзаций, котрі мають бути складовою частию „Związk-y". На се відповім, що се все повинно бути в програмі товариства, та в статутї. Як сего там нема, то дотеперішний досьвід не каже нам здавати ся на ласку повітових орґанїзаций, в котрих — іменно у нас у східній Галичинї — будуть занимати сильне становище товариші-Поляки, що сьвідомо або й несьвідомо є знаменитим оружєм в руках усяких вшехпольских козловщиків-гакатистів. Зважмо дальше і се, що сей „Związek..." коли є орґанїзациєю становою, то хиба лише тому, що по мисли статутів можуть до него належати лише учителї. Впрочім статут нїгде не виявляє рішучо, що „Związek..." є становою орґанїзациєю. Вправдї в §. 3. сказано між иншими, що цїлию товариства є оборона прав членів в границях обовязуючих законів; але раз, се є дуже загальне і неуловиме, а друге, між средствами, які статут дає товариству до розпорядимости, щоб воно осягнуло свою цїль, нема нїодного, котре-б мало на цїли оборону учительского стану під правнополїтичним зглядом. Статут богато каже, але не каже, чи вільно буде товариству забирати голос в справах дотикаючих учительства, отже і національних і суспільних, і станових та службових і т. и.; чи вільно буде товариству предкладати властям проєкти та мемориали, чи вільно буде відноситись до законодатних тїл в імени учительства і т. д. і т. д. Сего всего сей статут не каже, хоч не забув зачислити до обовязків становоїорґанїзацийтаких річий, як достарчуваня школам книжок і наукових приладів, скликуване просьвітних конгресів, удїлюване нагород за наукові твори і т. и.

А вже анї статут, анї „заводова програма" нїяк нас не забезпечують, що ми, Русини в наших народних справах будемо самі рішати. А се є важна річ. Мабуть нема між учителями і одного, котрий не бажав би собі сильної, станової орґанїзациї учительства. Однак час нам порозуміти, що ся станова орґанїзация не може, не сьміє бути не то що ненародною, але і хочби лише в справах народних індеферентною. Нам не вільно інтереси станові віддїловати від народних інтересів, або сї послїдні класти на другім місци. Наша дїяльність, наші стремлїня мають лиш бути одним огнивом з дїяльности і стремлїнь цїлого народу. Сего-ж — щоби не далеко шукати — учать нас самі Поляки, котрі тепер цїлою силою пари стремлять до „unarodowienia" школи. І слушно. Конар, відтятий від своєго пня, мусить завмерти. Над станом, котрого цїли не збігали би ся з цїлями загально-народними, мусїв би нарід перейти до порядку дневного. От тим-то я рішучо є гадки, що „Krajowy Związek..." не є орґанїзациєю, яка могла би заспокоїти потреби учителїв-Русинів.

Вже чую в душі, як не один з читачів з обуренєм закличе: „Алеж се є брак солїдарности, нам учителям так доконче потрібної. Се розріз в наших стремлїннях, се розтїч наших сил!" Що-до сего мусимо себе взаїмно порозуміти. І я цїлою душею є за солїдарностию в наших змаганях, і я є за з'єдиненєм всїх наших сил в борбі о поліпшенє нашої долї. Але я сю солїдарність розумію як спілку рівного з рівним, незалежного з незалежним, яко виплив власної, непримушеної волї обох сторін. Колиж слабший, чи то чисельно чи культурно, улягає сильнїйшому тому, бо мусить, бо инакше не годен, то се не є нїяка солїдарність. Се є зі сторони сильнїйшого гегемонїя, майоризация, а для слабшого се є прямо неволя. Отже будьмо у всїх станових справах солїдарні з учителями другої народности, але як рівні з рівними. Коли польска учительска орґанїзация піднесе голос і акцию за підвисшенєм нашої платнї, ідїм і ми в своїм товаристві солїдарно разом з нею; коли вона виступить проти всяких адмінїстрацийних надужить, то і наше товариство най сю акцию підпирає. Се буде солїдарність правдива, се буде злука вільного з вільним, рівного з рівним. Але підпирати орґанїзацию, що нам сеї вільности і рівности в справах національних нїяк не забезпечує, се був би обяв солїдарности фалшиво понятої, се був би обяв не солїдарности, а рабства та короткозорости.

Лишає ся ще менї обговорити справу, чи і о скілько наше товариство „Взаїмна Поміч..." може вважати ся учительскою становою орґанїзациєю, чи нам гуртувати ся в сїм товаристві, чи шукати инших доріг. Та об сїм на слїдуючий раз.

Л-й.

*) Гляди ч. 74. „Дїла" з с. р.

Народні віча і маніфестациї.

В коломийскім пов. д. 29. м. м. уладжено в **Сороках** заходом самих громадян другі вже з черги довірочні збори. Виборчу реформу пояснив п. Богдан Стефанович; промовляв також селянин з сусїдного Вербівця Лесь Гайдечук.

В перемискім пов. відбулись заходом повітової орґанїзациї дня 29. цьвітня с. р. віча в отсих місцевостях: (в скобках число учасників; пр. = предсїдатель; р. = референт); **Медика** (500 — пр. о. В. Головацкий; р. д-р Т. Кормош); **Шегині** (400 — пр. Іван Козак; р. д-р Т. Кормош); **Биків** (500 — пр. Томко Галик; р. Ос. Берко); **Плешевичі** (300 — пр. Сенько Дзюбан; р. Ос. Берко); **Новосїлки** (400 — пр. Олекса Яріш; р. Ос. Берко); **Більча** (200 — пр. Гр. Сальвіцкий; р. Мик. Котович); **Перекопана** (200 — пр. Ів. Іванюк; р. Мик. Котович); **Вірочко** (300 — пр. О. Гн. Малик; р. Мик. Котович); **Молодовичі** (300 — пр. Мих. Гринишин; р. Степ. Кравчук); **Корманичі** (500 — пр. Мих. Глембоцкий; р. Степ. Кравчук); **Селиска** (400 — пр. Стеф. Куропась; р. Тимко Микита); **Яксманичі** (400 — пр. Петро Патусько; р. Тимко Микита); **Поповичі** (400 — пр. О. Бачиньский; р. Тимко Микита); **Ляшки** (в ярославскім повітї 300; пр. Миколай Марушечко, господар з Мякіша нового; р. Василь Кіцула). В Ляшках мало відбутись віче під голим небом, однак ярославский староста Гродзїцкий заказав, і віче відбулось в хатї господаря Дмитра Сухого. В трех обширних комнатах помістилось до 1000 людий, прочі мусїли задля браку місця розміститись під вікнами і на подвірю.

В **стрийскім** пов. відбуло ся д. 29. м. м. віче в **Славску**. Про виборчу реформу говорив д-р Петрушевич, адвокат з Сколього.

З **Гусятинщини** пишуть нам: З початку було заповіджене на 1. мая в **Копичинцях** лише віче жіноче. Та рухливі оба Темницкі, Голубович і Сїчиньский скликали на той день віче робучого народа. Славнозвісний кс. Лїбревский 30. цьвітня на 1. маєвім богослуженю відраджував людям, щоби на віче не йшли, та виговорював, що все лихо виходить з того дому, що коло пропінациї — себ то з „Народного Дому". А і чистої крови Поляк, що все ще пише ся Hückel, начальник суду, докинув свій гріш. Віче займило необгороджену площу, котру закуплено від громади під суд. Отже п. Hückel вислав до комітету вічевого зазив, щоби вічевики уступили ся з площі, бо то „приватна власність". Бояв ся бідака, щоби котрий хлоп не сховав за пазуху жменю землї, закупленої за єго кервавицю. А не боїть ся він при всяких нагодах, як на фестини, на „сьвєнцоне" і т. и., віддавати до диспозициї польского Сокола судові крісла, столи і лавки, — бо то „co innego"! Але хоч яка була ворожа агітация, то таки на той день дочекались Копичинці народного сьвята, як нїколи. Служба двірска в більшій части фільварків на той день застрайкувала. Віче було заповіджене на 2. годину, а вже о 10. год. почали напливати люди з найдальших кутків повіту. Ішли поодинокі громади, з декотрих сїл навіть по кілька сот, як з Чабарівки, Чорноконець і т. д. Наперед ішли уформовані Соколи або Сїчи, хлопці і дївчата з патріотичними піснями на устах. Особливо гарно презентувало ся Соколи з Цетієва.

До 2-гої години цїла площа коло громадского уряду заповнила ся людьми, а було їх до 30.000. На вічу референували оба Темницкі, Голубович і Сїчиньский; а промовляли також селяни: Полотнянка, Лаврушко і Іван Ворончак з Хороскова. Ухвалено резолюциї за 4-іменним правом голосованя з протестом против покривдженя нас, вилученя Галичини і розширеня автономії. По вічу відбув ся величавий похід через місто. Віче відбуло ся від початку до кінця дуже поважно, як то признають навіть найбільші наші противники. По вічу вислано депеші до Гавча і до газет. Не знали еще вічевики, що шляхта і галицка мафія вже єго повалила.— Д. 29. м. м. уладжено в Чорнокінцях малих на присїлку **Новоставцях** (гусят. пов.) довірочні збори, бо віче заборонено. Про виб. реформу говорив п. Ом. Темницкий, промовляв також господар з Чорноконець вел. Бохонка.

— Деж ви йдете, мамунцю рідні-рідненькі, тай мене сиротку покидаєте! — лементувала сивучим голосом Явдошка: — Що я вчиню, бідненька!...

— Не плач, дочо, не жури ся. Якось воно буде... Не загинеш у сьвіті. Я тебе викохала тай вивінувала, а якже... зі своєї материзни.

О-йой-йой, горенько-ж моє! — заводила далше Явдошка.

Принесли горівки і зачали пити. Навіть до уст не взяла Марунька.

„Бідна стара таки слаба — погадав Федько — і то добре слаба! А прихватна була колись до тої горілоньки. А тепер напевно не скорить.

Налив и кєлишок і подав Пазині.

— Пийте, панюй.

— На здоровє, кумцю! І кума щоби були здорові!...

— Мамо! — сказала Явдошка: — А як буде з підвиником? — і почала щось шептати до уха.

Не журись, дочо! Він же ваш — відказала панїв шепотом мати.

— Я боюсь ся таки... Ви вирете; тато знов ожінить ся... Підвивок відберуть. А шкода, бо там все гарна трава. Вам би тастамент, мамо...

— Ні, ні, не возьме — і погладила по голові.

Минуло кілька днїв. Марунцї не було лучше.

Федько обмив дзвін. Вона випилась і пила ту воду. Але не дуже помагало. Що тілько хто порадив, все робили. Барвінком підкурювали, варили свячені васильки, а все було чим-раз гірше.

— Стара! — сказав одного дня Федько.

— Ге?

— А як би ще дохтора спробувати, ге? Він также шось знає. Позаторік заслабла Жидівка. Схудла як відьма, і волосє вилїзло цїлком. Привезли дохтора; ну, і вилїчив таки.

— Дай ми спокій з тими дохторами! О-йой-йой... пече, болить мене... — простогнала: Вони, кажуть, ріжуть людий, а якже... Живцем сховаєш мене в яму... Чи я тобі вже хлїба напереїла ся? Чи мало вже маєш тих дохторів? Скілько то не набрала ся від нас та Пазина? І деж набрати ту для них? От лучше лиши вже так мене, хай сконаю.

— Не пащикуй ми Марунько! Бо хоч ми як слаба, я таки порахую ребра. Пфу! — і силюнув — Жиди мудрійші від нас. Що, будеш здихати як товарина? Збирай ся! Повезу ще до міста. Поможе, не поможе; а то деревій ми вже так! —Лопнув дверима і вибіг на двір.

— Душу ми вибрати хоче, живцем закопати — йойкала: — Не побачити вже ми вас, дїточки мої! — ляментувала: — Завезе, тай вже „капут" менї, ой-йой-йой... Зроблять як тій Химі. Завезли також до дохторів, віддали до шпиталя: і нїхто не видів вже більше.

— Готова? — спитав ся Федько, увійшовши до хати.

— Ой, мой-мой, Федунцю! — просила ся: — Не вези мене до тих дохторів! Вони заріжуть мене — і почала плакати: — Я боюсь ся! До шпиталю віддадуть. Буде, як Химі.

— Дурна баба! Не бій ся; Я різати не дам. І до шпиталю не дам — як ми Бог милий. Поможе, то добре; не поможе, то назад привезу. Не бій ся: згинеш на своїм сьмітю. Я буду при тобі.

— О-йой-йой! — і сіла на ліжку.

Вбрав її в кожух, натяг чоботи і випровадив на віз. Положилась і тілько стогнала.

Він взяв бики в руки і веде.

Не дуже то й вірив він в цього дохтора. Але, що хоч, хай буде! — і махнув рукою: — Де злїпити вже таку стару! Поріже, поріже, а таки не злїпить. От досточенько: старе порохно тай тілько.

Гей-гей, кобито так з трицятка взад! Не дбав би так дуже. Вмерла би одна: була би друга. І ще гарна, молода може. А тепер? Нїхто не схоче старого гриба.

— Старий!

— Ге?

— Ходи сюди! Менї буде відраднїйше.

— Соб, сїрий! — заложив мотузок за роги і підійшов до воза: — Що скажеш:

— Сїдай. Я вмру...

— Дурне верзеш...

— І бігме, що вмру... А ти уважай ми, старий! Не жени ся зараз. Старай ся бути при дїточках... при Явдошцї. Хоч вони й не такі, як инші... троха пажерливі собі; але таки не відмовлять тобі ложки страви. Зять лучший, чим Явдошка; але вона наша дитина. І піднивка не відбирай! Затям собі добре! — і закашляла.

— Ти ще не вмерла, Марунько; я ще не вженив ся. Не бій ся; Не знати, що ще скаже дохтір.

— Не дуже то я вірю в нього. Тепер либонь задусить мене вже та проклята ядуха, а якже — і знов закашляла. Відкашельнула.

— А якби зле тобі було при Явдошцї— говорила дальше, — то покинь і вжени ся. Тілько не бери молодої: не дасть пошанівку нї тобі нї дїтям. Бідне твоє буде житя, старенький, а якже, бідне...

Вїздили до міста. Федько злїз з воза, взяв бики і повів улицями. Ледви допитались до лїкаря.

Станув перед великим, паньским будинком. Положив сїна сивастим і пішов до середини. Увійшов до покою. Ждало там вже богато людий.

Прийшла черга на нього.

— Чого вам треба, батьку? — спитав лїкар.

— Та менї нїчого, прошу божої та панцької ласки. Але ми баба заболїла. Рознеможлась, гейби те старе порохно.

— А деж вона?

— На возї, прошу божої та панцької ласки. Я таки з бичками. І її привіз.

— То уведїть.

Увів. Марунька тряслась-тряслась, немов в лихорадцї. Зі страху навіть забула на слабість.

— Що вам бабусю? — спитав лагідно лїкар.

„Е, не такий він страшний, як гадала" стрибнуло Марунцї по голові: „Якийсь грешний та делїкатний цанич" — гадала дальше.

— Колька ми коле, в крижах стрикає— рецитувала голосно — тай ядуха дусить... О-йой-йой, паниченьку грешний... Вмирати пора... а якже...

— Не так ще зле з вами! — і засьміяв ся: — Пождїть еще троха зі смертию; хай перше вас огляну.

Казав розбиратись.

„Різати буде!" погадав Федько: „Цїкавий я, з відкиль зачне..."

РУСИНИ! Домагайте ся всюди туток паперців „ЗОРЯ" оподаткованих в 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись „Зоря" для відрізненя від иних наслїдовань. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

БРАТЯ ЕЛЬСТЕР Львів, Охоронок ч. 9 20-11—12

Заграничні справи.

З Франції.

Мінїстер Клємєнс виголосив на банкетї в Лїонї бесїду, в котрій вказав на трудности, з якими мусить бороти ся теперішний кабінет. Крім мароканьскої квестиї були заходи о викликанє домової війни. Офіцири не підпирали правительства при інвентаризациї костелів, а суди увільнювали їх. До того прилучив ся величезний страйк, підпираний реакцийними партиями, що надїяля ся при помочи страйку і повстаня звалити републику. Була се майже домова війна. Мінїстер вказує, що помочи війска ужив аж тодї, коли инші средства не помагали. Впрочім не прийшло до проливу крови, що треба завдячити незвичайній терпеливости і зимній крови війска. Вкінци мінїстер висказав надїю, що виборцї з'уміють оцїнити махінациї противників републики і при виборах відповідять так, як се їм належить ся.

З Росиї.

(Телєграми).

Петербург. На послїднім засїданю державної ради знесено заслане на Сахалїн, зредуковано час служби в війску і фльотї і означено контингент рекрутів в сїм роцї на 469.418 людий.

Петербург. Виготовлений проєкт основних законів державних відкинено.

Рига. Проклямований на вчера генеральний страйк не удав ся. На 244 фабрик лиш 81 фабрик бере участь в страйку.

Берлїн. Звідси доносять, що робітники в Петербурзї рішили в дни отвореня думи устроїти масову демонстрацию.

Петербург. Царским указом скликано державну раду на день 10 с. м.

Одеса. Офіцир Тарасов казав без суду розстріляти арештанта Бекера за те, що закликав: „Проч з самодержавієм!“ Полїтичні вязнї зажадали переведеня судового слїдства в присутности їх делєґатів, виданя трупа родичам і арештованя Тарасова. Перші два жаданя сповнено, другому відказано.

Петербург. Від дня 2. с. м. відбувають ся наради хлопских послів в мешканю хлопского посла Алядина, котрий є звісний з дуже радикальних переконань.

Варшава. Вчера в ночи виконано замах на начальника надвисляньских зелїзниць, Проскурякова. Бомба лише єго зранила, натомість убила одного урядника і одного возьного.

Петербург. На головній почтї украв хтось мішок з 200.000 рублїв, призначених для росийского державного банку.

Льондон. Тутешний росийский революцийний комітет заявляє, що о. Гапона повісили не революционери, котрим він не був небезпечним, але сама росийска тайна полїция, котрій він тим заваджав, що за богато знав.

ТЕЛЄҐРАМИ.

До ситуациї.

Відень. Дневники доносять, що президент мінїстрів поручив телєґрафічно президияльній канцелярії, щоби запросила визначнїйших парляментарних полїтиків на конференцию. Між запрошеними є ґр. Дїдушицкий, Абрагамович, Дершата, Пацак, Странски, Крамарж і намісник Потоцкий. Взагалї запрошені є посли усїх фракций з виємком Всенїмцїв і социялїстів.

Прага. „Prager Tageblatt“ доносить, що кн. Гогенльоге приступить безпроволочно до спарляментаризованя кабінету. Має він два пляни. Після одного пляну парляментаризация обняла би цїлий кабінет, супроти чого усї теперішні мінїстри уступили би. Другий проєкт обіймає т. зв. меньший обсяг, а полягав би на тім, що з кабінету уступили би лише д-р Пєнтак і д-р Ранда, а на їх місце ввійшли би ґр. Дїдушицкий і д-р Пацак. Крім того дістали би Німці мінїстра-краяна в особі д-ра Дершати.

Відень. Конференциї нового презеса мінїстрів з сторонництвами розпічнуть ся нинї. „Die Zeit“ доносить, що сї конференциї не будуть мати обовязуючого характеру. Презес кабінету хоче лиш почути гадку послів. Питанє, чи конференциї скінчать ся 10. с. м.; тому імовірно палата послів збере ся доперва 15. с. м. До сего часу має вже бути заключений компроміс в справі виборчої реформи. Також не знати ще, чи кн. Гогенльоге буде держати ся предложеня бар. Ґавча, чи виготовить зі своєї сторони инше предложенє.

Вибори на Угорщинї.

Будапешт. Дотепер вибрано 237 кошутовців (независимих), 70 конституцийних, 30 людовців, 1 з партиї Банфія, 1 социялїста, 6 Сасів, 4 Сербів, 14 Румунів, 8 Словаків, 3 демократів, 6 диких. В 13 округах зарядженo тїснїйші вибори, а в 5 округах нові вибори. Инші телєґрами доносять, що партия независимих зискала вже 239 мандатів. Нинї в ночи побідила вона блискучо в Будапештї, де вибрано віцепрезеса сторонництва независимих Белю Барабаша більшостию 842 голосів проти кандидата конституцийного сторонництва, Маркуса, бувшого старшого посадника міста Будапешту.

Вибори в Хорватиї.

Загреб. При вчерашних виборах до сойму вибрано 25 послів з народної партиї, 14 зі скоалїзованої опозициї, 12 з партиї права а 2 диких.

Будапешт. Тутешна преса обговорює вислїд виборів в Хорватиї, котрі скінчили ся погромом иародного сторонництва, і доходить до переконаня, що в наслїдок сего витворять ся в Хорватиї нові відносини. Зачувати, що теперішний бан Хорватів Пеяцевич хоче подати ся до димисиї.

Реформа виборча на Уграх.

Берлїн. Одному кореспондентови берлїньских ґазет заявив угорский мінїстер судівництва, Польонїй, що виборча реформа на Угорщинї мусить бути переведена і не викличе таких наслїдків, як в Австриї. Є се обовязком теперішного кабінету, котрий однак зобовязав ся лиш тодї перевести виборчу реформу, коли вона буде обнимати деякі застереженя в цїли забезпеки державної угорскої ідеї. Отже хто проти сеї ідеї виступає, хто узнає міжнародні стремлїня, хто є противником приватної власности і релїгії, сей не дістане виборчого права. Має се бути система безпосередних і тайних виборів, але не цїлком рівних, хоч система плюральна або пропорциональна буде зовсїм виключена. О якійнебудь обструкциї зі сторони неугорскої і мови не може бути.

Векерлє у Відни.

Відень. Президент угорского кабінету д-р Векерлє прибуде сими днями до Відня, щоби порозуміти ся з кн. Гогенльоге що-до договорів, заключених з єго попередником. Чути, що угорске правительство обстає при тім, щоби спільні делєґациї зібрали ся дня 5. червня с. р. Супроти того вибір делєґаций мусїв би відбути ся з кінцем сего місяця. Делєґациї будуть сего року радити у Відни рівночасно з палатою послів.

Кровавий страйк в Сараєві.

Сараєво. Серед тутешних робітників проявив ся рух за підвисшенєм платнї. Застрайкували наперед робітниці в фабрицї тютюну, опісля прилучили ся до них робітники в цегольнях. Оногдї заарештовано 3 робітниці. Тодї около 800 робітниць зібрало ся перед магістратом і жадало випущеня увязнених. Жандарми розігнали товпу кольбами, а коли хтось з товпи стрілив з револьвера, жандарми дали огня і положили 2 особи трупом а 6 тяжко ранили. До страйку прилучили ся друкарі, кравцї і шевцї. Ніч минула спокійно. По містї кружать сильні патролї. Страйкуючі заповідають ґенеральний страйк.

Англїйско-турецкий конфлїкт.

Льондон. Англїйске правительство вислало вчера Портї ultimatum в справі надужить на півострові Синай і з жаданєм, щоби Туреччина вицофала свої війска з єгипетскої териториї.

Льондон. „Standard“ доносить, що англїйско-турецкий конфлїкт має бути полагоджений. На мінїстерияльній радї турецкі мінїстри дорадживали вправдї, щоб англїйским жаданям оперти ся, однак в послїдних днях надійшла з Німеччини відомість, що вона не буде Туреччини в сїм конфлїктї попирати, і тому, здає ся, султан пристав на жаданя Англиї.

Магометанїзм в Японї.

Льондон. З Царгороду доносять, що султан припоручив свому послови в Токіо, щоби як найенергічнїйше попирав магометанина Абдурамана, який удав ся до Япону в цїли пропаґанди ісляму. Абдураман возьме також участь в конґресї, котрий має порішити, яка релїґія є для Японців найвідповіднїйша.

НОВИНКИ.

— **Руске Бюро в Найберунї** оповіщує, що потрібно до Прус робітників: 5.000 до поля, 1000 до копалень, 600 до инших промислових заводів. Приїздити зараз, а стеречись агентів. Хто з робітників, що хоче їхати на роботу до поля, потребував би гроший на дорогу, нехай напише до Найберуну до бюра на адресу п. Стефановича, а дістане задаток на роботу на руки сьвященика або иншого знаного чоловіка за єго порукою.

— **З Народної Канцеляриї.** В справі дуже важній і пильній упрашає ся всїх П. Т. Орґанїзаторів народних, всїх прихильників народної справи, щоби зараз, а по можности як найскорше надіслали до Народної Канцеляриї (Львів, Ринок 10) всї материяли в справі зарібкової еміґрациї до Прус, а передовсїм материяли що-до перепон, ставлених урядами громадскими і властями полїтичними (на видаванє книжок робітничих, арештованє робітників, невидаванє білєтів зелїзничих, відмови знижок робітничих, кари за заохочуванє людий до еміґрациї зарібкової і т. д.) нашим людям, щоби спинити еміґрацию зарібкову.

— **Спростованє на спростованє.** В ч. 50. „Дїла“ поміщено допись п. з. „кат руских дїдий“. Винуватий учитель А. Домін простує се донесенє о стілько, що він перечить, мов би побив хлопця, котрий до шістьох днїв помер. Та що в тім єго спростованю нема властивого спростованя анї запереченя титулу „кат“ анї навіть самих фактів побитя і смерти хлопця, а лиш приписує ся її иншій причинї: тому ще раз потверджую мою допись з 30. марця ч. 50. і вповнї її підтримую, бо помимо спростованя, „фактом є, що п. Домін, учитель з Миловець, побив хлопця Йосифа Пуляка в школї дня 13. марця с. р., ударивши єго три рази в голову. Се потвердили шкільні дїти на судовій розправі в Тлустім д. 13. марта; 2) фактом є, що хлопець того самого дня, коли був побитий, дістав помішаня розуму і до шістьох днїв помер. 3) фактом є, що п. Домін давав волося, щоби ним підкадити хлопця, але се не помогло. В спростованю своїм каже п. Домін, що те волося не було єго, а чуже. (Гарні учителї що підтримують забобони! Але се Поляк...). 4) Фактом є, що п. Домін писав лист до лїкаря, і сей лист буде в Тернополи сьвідчити о єго невинности. 5) Фактом є, що п. Домін хотїв звернути батькови померщого хлопця кошти лїченя, і уживав до сего посередника Івана Пясецкого. 6) Фактом є, що титул „кат“ єму слушно належить ся, бо то не перший раз в своїм заводї учителяскім побиває він дїтий. В Лисівцях побив він дївчину Варвару Воробцеву, доньку Савка, так що лїкар узнав її за неспосібну на довший час до школи за що п. Домін був в Тлустім судово арештом укараний. Пане Домін! Коли в дописи в „Дїлї“ ч. 50 п. з. „кат руских дїтий“ написана на Вас клевета, чекаємо судової скарги за очерненє, і то так батько дитини, як дописуватель „Дїла“, як рівнож і инші. Ми знаємо, що Ваше поступованє послужить Вам до авансу, бо Ви виборчий махер і вічевий хулїган. За подібне поступованє Русин був би засуспендований, бо ми ще памятаємо, як недавно тому перенесено учителя з Головчинець Грицину за те, що був на отвореню читальнї в Головчинцях. — *Той сам.*

— **Кацапня з „Галїчанїна“** розбісила ся на добре і дає справдїшний концерт „широкої“ московскої вдачі, знаної Німцям під назвою Galgenhumor. Нас бавить шалена лють тих улїврованих „благородних“, але з рівноваги вона нас не виведе і ми не підемо їх слїдом. Одно лиш зазначимо: на наше питанє таки зважились заперечити нам, що „угощенїе“ в сали „Нар. Дому“ перемінило ся в безобразну хапатню. Ну, ми надїємо ся, що, хоч як обильна була тая хапатня, а таки колись скінчать ся розхоплені припаси, і тогдї витверезить ся хоч як „широка“ вдача та нагадає собі — драку, побиту посуду, полїцию і... замовкне з соромом. [Колиб тї людцї мали сором! — *Прим. складача*].

— **Терор в Залїщицкім.** Староство в Залїщиках, замість, щоби стояти на сторожи права та доглядати ладу і порядку для добра населеня в повітї, уживає своєї енергиї для замішаня. На вічах увихають ся комісарі з жандарами, аж пріють; грозять селянам всїлякими карами, коли відступають свою стодолу на вічe; грозять хлопам, що не увзглядняють реклямациї войскової, — як се учинив концепіст Сїкірский, Михайлови Пулякови з Миловець і Василеви Винничукови. Те саме староство тримає на учительских посадах людцїв, що в кількох селах катували дїтий, аж умирали, як Доміна в Милівцях; позволяє учителям бути платними писарами громадскими, як до нинї в Лисівцях писарем учитель Храпливий. Протестів, внесених в справі громадских виборів, не полагоджує в користь громад, хоч намісництво давно вже протести повідсилало до Залїщик, — як пр. Тлусте, Милівцї. Жандарі урядують по ночах, нападаючи на сплячих людий і тягаючи з них протоколи, — як було в Милівцях, де жандарм о год. 12. в ночи списував протокол з селянами дня 19. марця с. р. Тепер староство вислало знов (д. 2. с. м.) жандарма з Тлустого і поручило єму списувати людий, що належать до Сокола в Милівцях. Питаємо ся: чи староство є на те, щоби дражнити людий, тих людий, що платять свою кервавицю на старосту, комісарів, концепіста і жандарів? Чи на те ми удержуємо тих панів, щоби вони за нашу працю нас кривдили? Чи ніс для табаки, чи табака для носа? — *Сокіл.*

— **Подяка.** Отсим складаю прилюдно горячу подяку Вп. д-рови Костеви Левицкому, адвокатови у Львові, за се, що зволив боронити мене перед судом присяглих у Львові дня 1. мая с. р. як обжалуваного о злочин з § 98 б. і провину з §. 302 з, к., незважаючи на свій труд і на страту часу цїлком безкористовно, та що Вп. д-р Кость Левицкий моєю справою дуже щиро заняв ся. За се єму ще раз горячо дякую. — *Льонгин Дегельский.*

— **Американьскі Русини**, що дали такий гарний доказ щироруского патріотизму, складаючи жертви на боєвий фонд для покинених земляків в Галичинї, інтересують ся чим раз живійше нашими справами. От у сьвіжо наспівшім числї американьскої „Свободи“ читаємо, що в справі послїдних подій в Галичинї наші американьскі брати скликують віча. На день 28. і 29. цьвітня заповіджено віча в Ню-Йорку, Брукліні і Джерзі-Сіті. За ними підуть віча в инших місцевостях, де живуть численнїйше Русини. У відозві, якою комітет скликує сї віча, читаємо: „В старім краю, в нашій нещасній вітчинї, дїють ся такі річи, що годї нам бути байдужними. Там наші братя будять ся до житя, домагають ся своїх прав, ломлять кайдани і раді-б скинути з себе тяжке ярмо неволї, а наші вороги нищать їх безпощадно, переслїдують, мучать по тюрмах і проливають невинну кров. Тож годї нам бути байдужними супротив сего! Нам треба сходитись на віча, обговорювати ті справи, протестувати, порадитись, як помочи нашим братям та показати їм, що ми ще не забули на них, що ми духом з ними, що їх недоля є нашою недолею, а їх ідея нашою ідеєю“... — Жертви на боєвий фонд в Гали-

---

А лїкар оглядав Маруньку, надслухував і пукав.

„Е, пукай собі і сто разів на здоровле!“ думав він дальше: „До чого те пуканє? Не злїпити вже старого порохна; само розсипаєсь. Як би різав, то може би порадив що; а то гримає тай гримає. Ще ми бабу розсипле...

— Не бійтесь, бабусю — сказав лїкар — не вмрете ще так скоро. Тілько шануйте себе. Ви вже старенькі...

— А Господь би говорив з ваших уст, золотенький паничику! — сказала Марунька: — Аякже я вже стара, онучат маю...

— Добре, добре! Мусите гарно і смачно їсти; так хоч курочку одну-дві заріжте собі. Чейже маєте кури?

— Є, є панунцю. Пять курочок і оден когутик. Але шкода їх; добре несуть ся.

— То нїчого. Віджалуйте собі; і яєчок їджте.

— Коли піст, прошу панича.

— Для слабих нема посту. А тепер дам вам рецепту. То буде така писана карточка. Підете з нею до аптики; там вам дадуть лїкарства. Пийте їх з водою. А тілько шануйтесь і ходїть богато по сонци. Ну, будьте здорові!

— Славайсу! Дай Боже вам щастя і здоровля, золотенький паничику! як ви виратували мене, аякже — і поцїлувала в руку.

„Добрий панок!“ погадала собі: „Відразу сказав ми, що буду жити. А Пазина здуріла мабуть. Він же лїпше знає; і в школах був, аякже... Як скоро писав ту карточку...

Федько заплатив корону. „Хоч й богацько бере — погадав собі — а таки вратував ми стару. І повеселїйшала навіть чогось. І хто би то повірив, що щось вийде з того пуканя? А то спукав, збив кости до купи. досточенько так, як збиваєсь клепки в розсохлій бочцї. Мудрий панок! Е, він щось таки знає. І бігме знає, аякже...“ і покивав головою.

Заїхали до Шмуля.

— Стара!

— Ге?

— А що робити з тою карточкою? Хиба побіжу до ґаптики.

— То йди!

Пішов.

Марунька стала мов не та. Вже й не пашить так під печінками, і в крижах не так то дуже стрикає.

„Файний пан!“ погадала собі: „Добре знає. Але, що пан, то таки пан; і паньскі витребеньки йому в голові. Казав їсти кури; гадає, що так можна як йому.“

Не дурна вона! Тепер кожда курка по вісїм шісток. Хай він здоровий говорить своє, а вона знає своє. На то й він пан, щоби так говорив. Таки не заріже анї одної курки.

Прибіг Федько.

— За лїкарство хочуть аж дванацять шісток! — сказав він: — що робити?

— То не купуй! Дванацять шісток великі гроші. Сьвята йдуть, а Іринка не має спідничини, За ті гроші була би й для мене спідниця, а не то для неї.

— А як же буде?

— Так буде: От купи дїтям по колачикови тай їдьмо до дому.

— Я й сам міркую вже, шо та карточка таки за дорога для нас.

— А що є в нїй?

— Стоять там усї лїкарства, які записав тобі пан.

— Що кажеш? Лїкарства? Давай сюди карточку! — „А то здурити хотїв нас панок!“ погадала собі: „Гадав: заробив я, хай ще заробить й ґаптика.“

— Давай сюди! — повторила голосно. Подав. Схопила і зачала їсти.

— Що робиш? Здуріла баба!

— Картку їм.

— Та по якому?

— Таж ти казав, що там є лїкарства. Не змудрує мене дохтір. Я картку з'їм і тії лїкарства з нею.

— Пфі-пфі, а то раз дурна баба! Марунько, я не знав ще, що ти така дурна! — Сплюнув і почав навертати бики.

На другий день ходила уже Марунька по хатї; була цїлком здорова, допивала могоричу з кумою.

— А я вам кажу, кумцю — оповідала вже може десятий раз — таки ґрешний той панок. Як тілько подивив ся на мене, вже менї лекше стало. А як з'їлам ту карточку з лїкарствами, то відійняло таки немов рукою. Аякже, і бігме не брешу...

— Пийте, вашещ!

Обемисту брошуру о ТРУСКАВЦИ висилає на домаганє УПРАВА.

В першім сезоні т. є. від 15 мая до 30 червня і в третім сезоні від 1 до останнього вересня о 30% дешевше.

в Трускавци

лїчить ся з надзвичайним успіхом.

Початок сезону 15 мая. Конець сезону 30 вересня.

Лїкарі заведеня: *Цїсарский радник. д-р Едвард Крижановский з Бучача і д-р Тадей Прашіль зі Львова (ул. Голубина 6.)*

ревматизм, подаґра, товстість, серцеві і ниркові педуги, недуги міхура, ісхіяс, астма, гемороїди, кила, жіночі і жолудкові недуги.

чий, як показують звіти в „Свободі“, пливуть дальше. — Інтересні і для Галичан також відрадні вістки про товариске житє американських Русинів. В однім послїднім числї „Свободи“ читаємо аж одинайцять оповісток про т. зв. балї і мітінги, устроювані рускими товариствами в рїжних американських містах. На „балї“, устроєнім товариством „Боян“ в Понкерс, п. Я. Крет має говорити про політичне положенє руского народу в Галичині. Подібні забави заповіли братство сьв. Ольги в Ню-Йорку, тов. „Любов“ у Філядельфії, тов. „Зоря“ в Ню-Йорку, братство Пресьв. Тройцї в Бруклин, тов. „Боян“ в Ню-Йорку, братство сьв. Михаїла в Алєгені і в иних місцевостях.

Наш славний бандурист і любий гість Гнат Хоткевич вибирає ся в подорож і буде концертувати: сегодня і завтра в Перемишли, д. 8. с. м. в Ярославі, 9-го в Самборі, 10-го в Стрию, 11-го в Рогатині, 12-го в Бережанах, 14-го в Золочеві, а 15-го в Бродах. Надіємось, що всюди стріне ся з таким самим щирим привітом, як доси у Львові та Кракові.

— **Курс приготовляючий** до вступних іспитів до 1. кл. гімн. уладжує залїщицка філія руского тов. педаг. в часї від 15-го червня до 15. липня 1906. в Залїщиках. Намірючі користати з сего курсу мають зголосити ся найдальше до 1. червня до от. Пос. Раковского, ц. к. проф. сем. в Залїщиках, з поданєм дотеперішнього перебігу науки і з долученєм переписного листка на відповідь. Условини приняти подадуть ся опісля.

— **Розбищацтво в Росиї**, викликане самими властями, що організували недавно чорні сотни против поступових елєментів з нагоди теперішнього безладя цвите в найлїпше. Ось що пр. оповідають варшавскі дневники: Минувшого понедїлка о год. 6 по полудни до місточка Тарчина, в гровцкім повіті, трома бричками від сторони Варшави приїхало сїмох молодих людий, прилично одїтих, з револьверами в кишенях. На ринку було повно людий, бо в понедїлки відбувають ся в Тарчині тижневі ярмарки. Молодий висїли з бричок, котрі сейчас відїхали в напрямі Варшави, пішли на ринок і тут оден з них положив вистрілом з револьвера стражника, що прибув з околиці на ярмарок, трупом на місци. Другий стрілив в голову місцевого стражника. Відтак пришельці, держачи револьвери в руках, давши вистріли у воздух, удали ся до монополевого склепу, де подерли рахункові книжки і забрали готівкою около 600 рублїв, не заподївaючи купчисї нїякої кривди. Нарід із страху втїкав на всї сторони, почали замикати склепи та віконниці в мешканях. А тимчасом рабівники покинули Тарчин, змагаючи на Мщонів. На дорозї за Тарчином задержали віз, наладований мішками з вівсом. Молодцї скинули візника з воза, овес розсипали на дорогу і поїхали дальше. Кілька годин пізнїйше віз і коні доставив до Тарчина оден селянин, що дістав від тих людий навіть рубля. На другий день земский старшина зорганізував кінну погоню за утїкачами, але безуспішно.

— **Ростріляне в тюрмі**. З Одеси доносять: Підчас змини варти в одній з тутешних тюрем під проводом офіцира Тарасова з одної келії роздав ся оклик: „Проч з самодержавієм!“ Тарасов задержав свій віддїл і крикнув: „Коли ти чесний, то відозви ся!“ Оден з вязнїв, Бекер, що стояв при вікнї, відозвав ся: „Кождий з нас може се повторити“. „Як так — крикнув Тарасов — то стїй!“ Роздала ся команда: „стріляй!“ і Бекер упав трупом, прошитий шістьма кулями, а иншій вязень, що стояв коло него, одержав смертельні рани. Тодї всї політичні вязнї вийшли з келий і зажадали покликаня судових властий, виданя трупа родичам і арештования Тарасова. Перше домаганя сповнено, послїдному відмовлено. Убитий Бекер був учеником торговельної школи і мав 17 лїт.

— **Здичіне**. До якого степеня здичіня доходять одиниці серед теперішних хаотичних відносин в Росиї, свідчить отсе донесенє петербурской агенциї з Харкова: „Товаровим поїздом з Харкова їхала партия фабричних робітниць і 19-лїтний семинарист в підхмелєнім станї. Семинарист почав зачіпати одну дівчину, а стрінувшись з ї опором, скинув дівчину з вагона і сам вискочив за нею. Колеса вагону відтяли дівчині ногу висше колїна. Семинарист затягнув дівчину, стїкаючу кровю, в рів і знасилував ї. Жертва насильства почала кричати о поміч. Тодї надбіг зелїзничий стражник і найшов злочинця з жертвою, обоїх облитих кровю. Дівчину і злочинця перевезено дрезиною до Харкова. Ранену уміщено в шпитали а семинариста арештовано.

— **Романтична утеча**. З Болехова доносять, що з села Должки втїкла молода жидівочка Файга, дочка місцевого господаря Соломона Цімермана, а разом з нею пропало з дому родичів кілька тисяч готівки, постіль, біле і всякі дорогоцінности матери. Темної ночи мав заїхати перед дім Цімерманів фінкер і відїхав з Файгою в незвіснім напрямі. Кружить чутка, що дівчину вивезено до одного з жеиських монастирів у східній Галичині, де має вона вихреститн ся, щоби відтак віддати свою руку і забране віно свому любкови. Жиди наробили очевидно великого рейваху, а ходить їм не так о саму Файгу, що хоче вихреститн ся, як о забране майно. Арештовано під замітом уведеня, зглядно допоможеня дівчині в утечи робітника з тартаку Прайса, Михайла Кобранця, котрий удержував з Файгою любовні зносини, однак по переслуханю судом в Стрию пущено єго на волю.

— **Праця жінок в Америцї**. Для нас, Европейців, є Америка краєм дивних суперечностий і позірних неконсеквенций, які аж тодї видають ся нам природними, хоч все таки дивними, коли зрозуміємо характер американських институций і духа американського житя. Здавалоби ся, що в краю, де розвід є так легкою річию, як у нас супруже, нарід на відносини мущини до жінки дивить ся легко. А однак Горкого нїякий готель не хотїв принятн на мешканє, а всї в єго честь заповіджені торжества відкликано, коли виказало ся, що подорожуюча з ним п. Андреєва не є єго жінкою, хоч він ї так називав. Так само думав би хто, що край, котрий позбув ся всяких пересудів, є для жінок правдивим раєм. А таки так не є. Правда лише, що жіночий рух розвиває ся в Америцї нестримно. В Сполучених Державах є нині 333.107 працюючих женщин, а то: 193 ковалїв, 190 властительок кінних підвод, 126 бляхарок, 186 млинарок, 167 каменярок, 1.759 малярок, 5,374 голярок, 241 таніцерок, 3.000 трагарок, 545 теслїв, 150.000 склепових панночок, 85.246 писарок звичайних, а 86.118 писарок на машинї, 74.153 бухгальтерок і т. д. Но при тім є 8.119 лїкарок, 11.031 артисток, 2.192 журналїсток і богато урядничок та официялїсток. Та не треба думати, що американським працюючим жінкам є лїпше, нїж европейским, що вони є щасливійші. Жіночу працю визискують в Америцї капіталїсти не менше, як в Европі, а иноді навіть далеко більше. І так пр. в торговельнім заводі жінка працює так само довго і так само добре, як і мущина, а дістає платню два рази меншу. Тому, коли мущина може з свого зарібку удержати ся і бодай раз на день їсти мясо, то зарібок склепової панни вистарчає ледви на каву та булку. В конторах працюють жінки иноді по 10 годин денно, аж руки омлївають від писаня на машинї. А треба знати, що то значить сидїти 8 до 10 годин при машинї до писаня. По 5 годинах пальцї домагають ся відпочинку, по 6 годинах рука омлїває, а по 7 годинах уже навіть сильно болить. Однак долю тих женщин можна ще уважати щасливою в пріврівнаню до долї жінок працюючих у фабриках, прачкарнях і т. п., де працюють разом з муринами. Тут визискують страшенно працю жінок, а відносини там такі, яких нема в нїякім цивілїзованім краю. Цїкаво приглядати ся, як зрана спішить жіноча робітнича армія до праці в Ню-Йорку. На зелїзничі стациї спихає ся така маса робітниць, що щоденно 50 поліцияитів мусить удержувати порядок. Коли вкінци удасть ся такій робітници видістати ся з товпи і всїсти до поїзду, то вважає себе щасливою, як може вхопити ся висячого у воздусї ременя і єго придержувати ся: нїякий мущина не встане, щоб їй зробити місце, хиба що зблїдне та зімлїє з умучення або від задухи. Ось як дїє ся в державі під управою „вільнолюбної“ американської буржуазиї, що виявила такі застарілі погляди в часї приїзду до Ню-Йорку російского письменника Максима Горкого.

— **Населенє Ню-Йорка**. Після обчислень „Herold-a“ се майже найбільше місто числить тепер 8,200.000 мешканців, отже лиш о оден мілїон більше, нїж цїла Галичина. Промінь міста від головного ратуша виносить 19 англійских миль. Населенє збільшає ся що години о 18 осіб. Тепер є чим-раз більше приклонників осель на передмістях. Деякі передмістя вже прямо перелюднені. Незадовго має зникнути одна з найцїкавійших, а при тім найбрудиійших дїльниць, іменно хіньска.

— **Знесенє матури**. Дневник „Berliner Neuesten Nachrichten зарядив в кругах своїх читачів анкету в справі іспиту зрілости і виславї був такий, що богато визначних нїмецких учених заявило ся за знесенєм матури. Всї їх виказки зводять ся до того, що іспит зрілости має лише виказати, чи ученик навчив ся самостійно спостерігати, понимати і повяте словами висказувати, при чім при іспитї, який мусить бути вільний від всякої подрібности і механїчности, треба класти вагу не на засіб здобутих учеником відомостий, але на загальний погляд учителїв, який вони собі виробили на основі довголїтної обсерваций ученика. Тайний радник проф. д-р Дільс і деякі учені уважають іспит зрілости зовсїм злишним. Визначний представник нового напряму в клясичній фільольогії, Вілямовіц-Мелєндорф каже між иншим: „Вибубнювати щось, що ний знає ся а завтра забудесь, се глупо і неморально... Лише не треба за нїяку цїну іспиту відразу усувати; радикальне касованє шкодить найбільше“. Він радить знести на пробу лише в якімсь числї шкіл на довший час іспит зрілости і відповідно зреформувати систему навчаня. Ходить о те, щоби молодіж учила ся добровільно і полюбила науку. А се вже річ учителїв.

— **Підприємчивий офіцир**. Цїкаву історию розказують російскі часописи про одного, дуже помислового героя манджурской армії. Підчас вийни з Япанцями оден козацкий офіцир Е. посварив ся в зелїзничім вагонї із своїм товаришем подорожи і убив кинжалом свого противника. Заряджено слїдство, але офіцир Е. виробив собі дозвіл удати ся на поле вийни і відкупувати власною кровю свою вину. За хоробрість у битвах дістав два хрести, а в додатку в нагороду доставу коний для армії. Нараз всїх здивувало, звідки офіцир Е. бере такі гарні коні за так низьку цїну. Тота достава тревала кілька місяців, офіцир Е. предложив дуже докладний рахунок і за знамените виконанє порученої єму задачі знов дістав Володимира на шию. Тимчасом справа дешевости доставлених коний виявнила ся аж тепер. Именно офіцир Е. нападав разом з Хунхузами на віддїли російской граничної сторожі в Манджурії і убивши їздців, зграбовані в сей спосіб коні продавав на ново російскій армії.

— **Огнї**. В Пнятинї, пов. Перемишляни, знищив огонь дві селяньскі загороди вартости 5380 К, причім погиб 5-лїтний син селянина Казимира Блюмского.

— Дрібні вісти. Намісник Потоцкий виїхав вчера до Відня в урядових справах.

— Баварске міністерство зарядило, щоби свідоцтва зрілости реальних шкіл управнювали так само до вступу на университети в Баварії.

— У Львові помер вчера скоропостижно д-р Антін Калїна, звичайний професор порівнуючої фільольогії славянских мов львівского университету, родом з Познаньщини, в 60 році житя.

— Міністер рільництва гр. Бікоа прибуде в недїлю до Львова, щоби взяти участь в отвореню годівельно-торговой виставки, уладженої комітетом галицкого тов. господарского на новій міскій торговищи худоби.

— Науково-педагогічне заведенє сс. Назаретанок у Львові, що мав праву публичности, має бути у вересни перемінене на женьский лїцей.

— Вінчанє Василя Павлюка інстр. молоч. з Долею Шкільняк відбуде ся 6. мая с. р. в Новімєлї почта і телеграф в місци біля Підволочиск.

Віча і збори:

Віче у Львові, скликане заходом робітничої организаций, відбуде ся завтра, в недїлю, від год. 10 рано в палїльні на повставовій площи, в справі виборчої реформи. Реферувати буде пос. Дашиньский з Кракова.

В середу дня 16. мая о год. 2. по полудни відбуде ся в сали театральній в Золочеві віче в справі виборчої реформи. День сей, яко день внесеня панциями, повинен зібрати усїх для обговореня так важної справи. За комітет: Іван Віхавский, емер. сов. суд. в Золочеві, о. Антін Янович, парох з Струтина, Теодор Яників, господар з Струтина, о. Теофан Бородайкевич, парох з Тростяниця, Данило Безналько, господар з Городилова.

Дня 6. мая о 3. год. по пол. відбудуть ся в III. сали университету Загальні Збори Товариства „Академічна Громада“. Дневний порядок: 1) відчитанє протоколу, 2) вибір голови, 3) змінa статута, 4) внесеня та інтерпеляций. — М. Щуровський, за голову, Лев Смулка, секретар.

Загальні збори читальні „Просьвіти“ в середмістю у Львові відбудуть ся дня 6. мая 1906. о 5. годині вечером. Просить ся членів о численну участь.

Концерти і видовища:

Великий равт у Львові на дохід тов. „Руска захоронка“ і „Товариства вакацийних осель“ відбуде ся в суботу 12. с. м. в сали „Народного Дому“. Програма равту дуже рїжнородна, а співучасть в ньому возьмуть Вп. шп. Ольга Будзиновска, Оля Вахнянинівна, Мих. Волошин, Яр. Вінцковский і Ів. Бощурків. Сьпівати буде хор академічного тов-а „Бандурист“. Новостию буде виступ 7-лїтної нянїстки Натальї Кишикевичівної. По концертовій части наступлять танцї. Стрій візитовий. Музика військова. Початок равту о год. 8 вечером. Вступ на салю від особи 3 К, на гал рию 1 К. Білет для академиків 1 К. Фанти на равт можна складати в днях 8. і 9. с. м. (второк і середа) від 6—8 вечером в комнатах „Клюбу Русинок“, Ринок ч. 10. — З огляду на добродійну ціль равту Комітет надіє ся, що руска публика поспішить радо дня 12 с. м. до сали „Народного Дому“.

В второк дня 8. мая концертує в Ярославі в льокали Беседи наш славний український бандурист Гнат Хоткевич. Вся ярославска так місцева, так і околична Русь повинна зібратись того дня на Беседі, щоби почути чарівні звуки любого нам інструменту та згадати про нашу минувшину. По концерті відбуде ся забава з танцями.

З товариств:

На Осередок вакаційну вложили дальше отсї Добродії свої жертви (в коронах): зі Львова тов. Труд 15, Крітоманнин І. Чапельский 10, В. і М. Манастирскі 10, д-р Конюба О. М. Мороз 4, з Угнова Р. Алексієвич 10, з Чорткова М. Чайковский 10, о. Кулїк 10, з Милованя: читальня Просьвіти 5, тов. Поміч 5, Братство церк. 2, з Домажира о. Рабчак, замість телеграми весїльної, з Яйковець о. Бурачок, з Бичковець Олена Шевчук, з Янова Т. Дмоховский по 4, з Сунина о. Кордуба замість телег. вес. 3, з Дичкова о. Карпінський, з Тисьменицї о. Конюба, з Тимировець о. В. Левицкий, з Дверника М. і П. Буліани, з Гумниск о. В. Семїн, замість вельми сьвяточних по 2, Ст. Маслак 1·50, з Вовчка А. Фолюшевич і Н. Н. по 1. За всї щедрі дари складає Виділ Товариства щиру подяку. — Ольга з Барвінських Вачиньска, ул. Куркова 4.

Послїдні вісти.

Петербург. Урядово оголошено димісию президента кабінету Віттого і міністра внутрішних справ Дурнова. Президентом міністрів іменований Горемикін.

Календарь: Нинї: Теодора (лат.: П'я папа); завтра: Георгія (лат.: Іоана в Олію); новавтра: Савви (лат.: Доміцелї).

Репертуар руского театру (тепер в Тернополи в сали Мішаньского Брацтва). — В суботу дня 5 мая „Жили“ штука в 4 дїях Чірікова, переклад П. Стадника. Написана на тлї жидівских погромів в Росиї. — Білєти можна замовляти від тепер в Народній Торговли.

В Colosseum від 1 до 15 мая. Нова сенсацийна програма. В недїлї і сьвята по 2 представленя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. Ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—8. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. полудневих від 8—6. — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні вінч. за вгохотенєм в 4 год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні вінч. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Надіславо.

ВСЇХ ЛЇКАРСКИХ НАУК

Д-р Зенон Пельчар

7. довголїтний лїкар заведеня, ординує дальше від 15 мая в **Трускавци**, вілля „Зофія“.

1—10

Специялїст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 І. п. Щіпленє віспи щоденно. 837

Інгалятория д-ра Буллінґа

в Станиславові

уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенгаль, Зальцбрун і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїченя носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, специялїст від згаданих недуг. 293

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. уприв. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи нїякої провізиї. 374

ІВАН СТОРОЖАК

концесіонований ц. к. намісництвом каменярский майстер

у Львові, ул. Личаківска ч. 64.

виконує роботи з мармору і каменя, а то фіґури, памятники, гробівці в зелїзно-бетонованими підставами системи „Henebique“, всїлякі роботи при церквах, будовах, після пляців своїх або других. Роботи виконуєсь на означений час по найприступнїйших цінах.

141 8—20

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивярню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Сын

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіжери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найпевнїше. 4185

Ціна безрог. *Відень* 4 мая. На нинїшний торг пригнано 9·090 штук. З того було галицких безрог 3·077. Плачено за тучені по 100 до 104 сот., а за молоді по — до — сот. за кільоґрам живої ваги.

Плащі і ґумові пелєрини

в найновійших фасонах і взірцях *поручає:*

МАҐАЗИН

лінолєУМ і ЦЕРАТ

Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3 476

Глядаю панни до шитя білля і убрань дїточих. Крій не вимагає ся. Рішаючі ся звопять зголоситись і подати свої услівя П. Зофії Пелеховичевій жені пароха в Краминій коло Ясла. 459 1—3

Ученик VI. кл. рус. гімназ. глядає девщї на селї. За добрий іспит ручить. Зголошеня під адресою: М. Д. 10 poste restante Рожнів loco. 462 1—4

Учителька з довголїтною практикою в французскою і вїмецкою конверзацією, музикальна приїме обовязок лиш за само мешкане в чеснім домі в гірскій околиці. Відомість в адміністрації „Дїла". 1—1

Уряд парох. в Городенцї пошукує сейчас дяка з добрим голосом що потрафив-би управляти також хором. 463 —3

Прийму на практику до моєї торговлї хлопця з укінченою школою видїловою або першою шкіл середних. Перше́ньство мають практиканти, котрі були вже на практиці. Зголошеня і умови листовно. *Я. Корытоєский*, купець в Калуши. 458 2—3

Рутинований дістар з гарним і скорим письмом, обзнакомлений з судовою, табулярною, екзекуційною і мірною практикою, занятий довший час в адвокатскій канцелярвї, шукає пополудневого занятя. Зголошеня на руки п. З. Сушка, Львів, Ринок 10, II. пов.

Альбом

найкрасших і найбільше улюблених пісень на цитру з підложеним текстом: а) 85 славяньских 4 К, б) 100 нїмецких 3·50 К, порто 50 с., в) найлїпша цитрова школа до самонауки, комплетна, лише 5 К. За успіх ручать ся. Рефлектанти дістають свідоцтва по укінченій наукї. Проспекти висилає проф. **Йосиф Зорґ** у Відни III/4, Hauptstrasse 144. 307 1—1

„Allianz"

акційне товариство обезпечень на житє і реатя в Відни пошукує для аквізиції фахово образованих осіб під незвичайно користними услівями. Новиків поучить ся. Зголошеня письменні або устні приймає Ґенеральна репрезентация, Львів, площа Бернардиньска ч. 2а. 461 1—3

Адвокат Варивода
в Стрию

пошукує рутинованого депендента і доброго оборонця в справах карних перед Трибуналом. 400 1—6

Дяк іспитований з середним голосом, може управляти невеликим хором, маючий практику в крамарстві, жонатий, шукає посади. Зголошена: Стефан Ганицкий в Рудні п. Зимна вода. 438 3—3

Продаю

найлїпший твердий, сірий і синій

камінь

до виробу цоколів і камінних сходів дуже добрий

Ютка Купферберґ

Бенева п. Сянки.

470 1—4

СЕЗОН 1906 р.

Фабрика і склад капелюхів

під фірмою

Антін Кафка

(передтим А. КОЖЕЛЮЖЕК)

Львів, улиця Галицка число 4.

(коло польскої катедри)

поручає на весняний і лїтний сезон КАПЕЛЮХИ і ЦИЛІНДРИ власного виробу, а також фірми П. і Ц. Габіґа, ц. к. надворних доставників у Відни та инших найлїпших фабрик в найновійших фасонах і барвах по найдешевших цінах. Великий вибір капелюхів для дітий. Цінники даром і оплатно. 290 8—8

Оповіщенє.

Стрибожий Дарунок (повідання) *Л. Мартовича* 1 К. 30 с. **Душі кланяють ся** (оповіданя, *М. Яцкова* 75 с. **Австрия чи Польща** (істория Руси під Австриєю) *В. Будзиновского* 70 с. **3 тисяч і одної ночи**: Том I. „Купець і Іфрит" 55 с., Т. II. „Алїбаба і 40 розбійників" 55 с. (В полотняній оправі за том 95 с.) 12 аґітацийних брошур *Будзиновского і Мартовича* і „В Небі" *о. Бобикевича* 47 с. „Хрунь і Чорт" *В. Будзиновского* 23 с. **Козаки у Ст. Руданьского**, з поясненями *Будзиновского* 33 с. **Гайдамаччина** *М. Лозиньского* 43 с. (Ціна разом з посилкою). Всї ті книжки разом з посилкою 4·90 с. Замовляти у „Адміністрация часописи „СЬВІТ" у Львові". На кредит не висилає ся.

КОНКУРС.

Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові (ул. Чарнецького, ч. 26) оголошує отсим конкурс на посаду **бухгальтера** з реченцем вношеня подань до 15 червня с. р. До поданя належить залучити: а) Метрику. б) Кваліфікацийне сьвідоцтво в) Евентуальні сьвідоцтва давнійшого занятя.) Умови на яких кандидат годить ся обняти посаду. Докладнійших устних інформаций уділить на бажане член Видїлу д-р Д. Лукіянович у канцелярії товариства.

Львів, дня 5 мая 1906.

М. Грушевський голова. 1—3 *В. Гнатюк* секретар.

ПЕРША МОРАВСКА ФАБРИКА ВЕЖОВИХ ГОДИННИКІВ

ФР. МОРАВУС, Берно Grosser-Platz 6.

виробляє і доставляє

вежові годинники

до церков, замків, шкіл, фабрик, ратушів, вілл, лише в солїднім виконаню і дуже дешево.

Контрольні годинники для стражників.

Цінники даром. 46 1—?

Найвисші відзначеня за доставу знаменитих виробів.

Оповіщенє.

Общое собраніе членовъ товарищества заштатковаго „Добробытъ" общества зарег. съ обмеж. порукою въ Самборѣ отбудетъ ся дня 21 н. ст. мая 1906 о 10 годинѣ передъ полуднемъ въ готелю Льва Букетинского, а въ случаю не явленія ся отьѣтного числа членовъ, состоитъ ся общое собраніе того самого дня по полудни о 3 годинѣ съ слѣдующимъ порядкомъ дневнымъ: 1) Справоздане Дирекціи; 2) Справоздане совѣта надзирающого; 3) Справоздане комисіи ревизійной; 4) Затвержене билянсу; 5) Удѣленє Дирекціи абсолюторіи; 6) Розділъ зыскокъ и установленіе дивиденди на внесенє надзирающого Совѣта; 7) Выборъ 3 членовъ Дирекціи и заступниковъ; 8) Выборъ 3 членовъ Совѣта надзирающого и заступниковъ; 9) Выборы комисіи ревизійной; 10) Змѣна и дополненє статута; 11) Внесенє членовъ.

о. Илія Киричинский в. р. секретарь. *о. Левъ Щавинъ кий* р. р. председатель. 464 1—1

ЛЮБІНЬ

жерельно-купілеве і гідропатичне заведенє.

Найсильнїйші сїрчані води на континентї. Купелї сїркові, боровинові, сїрково ґазові. Купелї ґазові з углевим квасом а la Наргайм. В Любіни лїчать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, суставового і мязового, ішіяс, артретизм, нервові болї, спухненя по зломаних і звихненях, запалене окістної, шкірні і жіночі недуги, металїчні затроєня і спізнені фази сифілїсу.

Лїченє електрикою, масажем, ґімнастикою. Купільні центрально огрівані, мешканя вигідні і сухі, в I. і III. сезоні 1 К 40 денно. Більша частина комнат опалена. Реставрація добра і не дорога. Почта, телеґраф і антика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 с. від особи.

Купілевий сезон від 20. мая до кінця вересня. Всякі пояснена уділяє відворотною почтою **Купілева управа.**

Лїкарі заведеня: Д-р Кеавер Обмінський і Д-р Антін Миколяшек. 446 2—10

ВІДОЗВА

Спілки для господарства і торговлї в Перемишли до П. Т. Читалень Просьвіти.

Що раз більше запотребованє штучних навозів, без котрих розумна, поступова господарка не може ся обійти пхає наш несьвідомий нарід в лихварскі руки спекулянтів, котрими руководить не добро народа, не піднесенє єго биту матеряльного, лиш визиск і то страшний визиск бідного хлїбороба. Що раз більше запотребованє штучних навозів отворило тим пявкам нове жерело страшної лихви, на котрій до 200 від ста заробляють, проти чого нема ще у нас специяльного закона карного.

Щоби охоронити наш нарід від того страшного визиску в одної сторони, а з другої дати можність нашим Читальням побільшити свої фонди чесним зарібком, котрі всегда терплять на брак гроша, постановили ми виповісти війну ворогам нашого народа і звернути ся до просьвітної орґанїзациї нашого народа, якою суть Читальні. Щира воля і охота поборе наших ворогів. Без помочи просьвітної орґанїзациї не вдїємо нїчого, тож візиваємо ся до видїлів Читалень в щирим руским словом — поможіть нам охоронити нарід на полї економічним від визиску, розвинїть аґітацию по селах за збірним замовленем штучних навозів у нас, спроваджайте ваґонами навози і продавайте хлїборобам по цїні нашого цїнника, а користь з сего буде така, що селянин получить добрий навіз по цїні нашого цїнника вже без оплати фрахтової, а Читальня буде мати з того красний дохід, котрим не тілько що покриє свої потреби просьвітні, но ще лишить ся значна надвижка, котрою довільно розпорядить. Всякі інформациї подамо безпроволочно, а рівночасно звертаємо увагу на наші теперішні оголошеня по дневниках о браку і дороженю штучних навозів. Надіємо ся, що наш поклик для добра нашого народа не лишить ся без відгомону.

460 1—3 **ДИРЕКЦИЯ.**

Жолудкові болї, нудь, перепони в травленю, недостача апетиту, нахилїн до блювоти, запір в стільци і всякі корчі не треба ніколи занедбувати. На ті недомагання вихваляють тисячі подяк прочищуючі ребарбарові пігулки Феллера в маркою „Ельза Флюід". 6 пуделок стоїть оплатно 4 К. 12 пуделок 7 К 60 с., а пахучий Флюїд Феллера з ростинних есенций в маркою „Ельза Флюїд" 12 малих або 6 подвійних фляшок 5 К у антикаря Е. Ф. Феллера в Стубици (Stubica) Elsaplatz N. 129. (Хорватия). 277 [31] 2—?

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКА РОБІТНЯ

Михайла Стефанівского

у Львові, ул. Коперника ч 16

Виконує шлюсарскі роботи після найновійших взірців а то: на церковні вежі, хрести, золочені кулї, громовводи, желїзні вікна для церков, будівляні окутя, желїзні сходи, галериї, нагробні огороджена придорожні, желїзні ліжка для інститутів і нелякі роботи входячі в округ шлюсарства. 395 5—12

На сьвітовій виставі в Ст.-Люїс найвисше відзн. „Grand Prix"

Екстракт до чищеня

Globus

чистить ліпше як всякі инші металеві средства до чищеня.

382 (18) 2 6

Під весняні посїви

есть

жужлева мучка Томаса

знак найлїпшим і найдешевшим зьвізда

фосфоровим навозом.

Примінена на весну під ростини:

колосові, окопові, пашні, ярини

і на вогкі луки приносить найбільші плоди. Позір на охоронний знак, пльомбу і означенє змісту. Перестерігає ся перед закупном безвартісного товару, означеного на мішках сею

фальшивою *маркою*

ФАБРИКА ФОСФАТІВ В БЕРЛИНІ.

Цінники, книжочки і поученя даром і оплатно.

ЙОСИФ КАРРАХ

218 **у Львові, улиця Ягайлоньска число 22.** 11—13

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·2*, 6·10, 7·40, 5·45, 9·10*.
„ Кракова 2·1*, 6·—, 8·50, 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*.
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20, 5·30, 10·20*.
„ Лавочного 7·29, 11·45 10·50*.
„ Рави руской 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Рашева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзца 5·—.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·2*, 11·34.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від 14/5 до 10/9 вкл., 6·50, 7·50 рано, 9·55 перед полуднем (лиш в неділї і лат. сьвята) 1·46 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·00 по полудни; 7·41 і 8·55 вечер.

з Янова 8·18 рано, 1·15 по полудни (від 1/5 до 30/9 вкл.) 4·32 пополудни, 8·45 вечер. (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9·25 вечер. (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділї і лат. сьвята).

з Щирця від 1/6 до 10/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 10·10 вечер.

з Любіня вел. від 14/5 до 10/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·52 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзца 11·10.
„ Рашева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руской 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Тухлї 11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович від 14/5 до 10/9 вкл. 5·50 рано, 8·30 рано (лиш що неділї і лат. сьвята) 12·30 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята) 2·10, 3·20 по полудни; 6·10, 7·30, 7·55 вечер.

до Рави руской 11·15 в ночи (що неділї).

до Янова 6·55 рано, 9·15 перед полуднем (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1·35 по полудни (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділї і латиньскі сьвята) 3·08 по полудни (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 5·58 по полудни.

до Щирця 1·55 по полудни від 1/6 до 10/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·15 по полудни (від 14/5 до 10/9 в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міськім бюрі п. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

Нова ілюстрована **дїточа ґардероба**

з додатками

„Dla Młodzieży", „Praktyczna gospodyni", „Kącik dla dzieci" і „Dodatek literacki dla dzieci" виходить точно 1-го кождого місяця накладом

Р. Ляндау-а у Львові, ул. Чарнецкого 3.

Чвертьрічна передплата виносить 1·20 К, з пересилкою в Австриї 1·26 К — Передплату приймають всї книґарні в краю і за границею.

Оповіщенє.

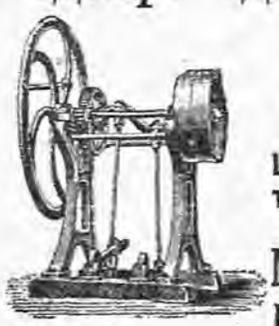
Науки на місяць май о. Пр. Д. Мариї, уложені через *О. Д-ра И. Бартошевского*, можна набути по цїні 3 К в книгарнях ім. Шевченка (Львів ул. Театральна ч 1) і в Ставропигійскій (Львів ул. Руска ч. 3), або як давнійше у автора (Львів ул. Домса 5). Тих наук есть 31, котрі всї надають ся також до проповідий на Богородичні Празники. — В згаданих книгарнях і у помянутого автора можна набути також єго **Проповіди Недїльні** (4 кор.), **Нові Проповіди Празничні** (2 кор. 50 с.), **Проповіди Похоронні** (4 кор.), котрих всїх есть 116, — **Проповіди Страстні** (1 кор. 40 с.). Всї ті книжки надають ся також дуже добре до приватного читаня для вірних Христових. 354 10—10

Водопроводи, Каналїзация для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у Львові, ул. Коллонтая ч. 6.

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі уряджена промисласві.

Млини, тартаки, горальні.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і електричні.

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Адреса на телеграми **„Кальоря" Львів.**

741 36—52

Дешеве чеське

пір'є на постіль

5 ат.: свіжо дерте К. 9·60, лише К 12 біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сьніг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або зворот за оплаченєм порта допускають ся.

BENEDIKT SACHSEL Lobes 157

330 почта Шльвно, Чехи. 6—8

ТУТКИ цїґаретові в найзнаменитших папердів як: Le Houblon, Abadie (білї і жовті) Cigaret exi поручає найдешевше А. Мазурке вич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

„LE DELICE“ Циґаретові тутки Циґаретові паперці

Дістанесь у всіх трафіках. — Головний склад: Wien, I Predigergasse 3. 846

Zacherlin

помагає знаменито як незрівнане средство на насїкомі:

Правдивий лише в фляшочках.

371 9—8

Набути можна всюда де висять плякати.

Основна зам.: Кождий кусник мила з маркою „Шіхт“ є ґарантовано чистий і вільний від всяких шкідливих складників.

Запорука: **25.000 корон** платить Фірма **Ґеорґ Шіхт, Аусіґ** кождому, хто докаже, що се мило з маркою „Шіхт“ заключає в собі які небудь шкідливі домішки.

МИЛО ШІХТА

(з оленем або ключем)

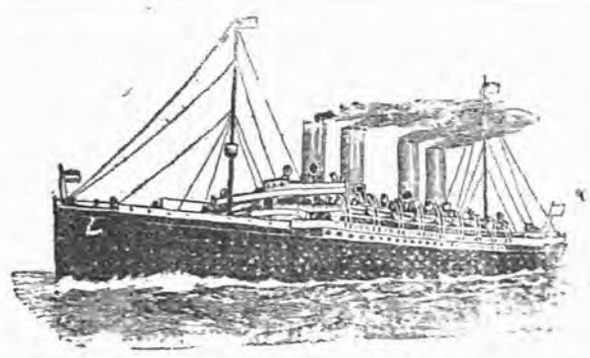
615а 13—20

є найлїпше і найдешевше до уживаня!

Чудесна, інтензивна сила чищеня і велика видатність мила Шіхта, его лагідність і безуслівна чистість основують ся на специяльнім способі виробу і на дуже стараннім доборі потрібних до виробу сирих материялів, котрі по найбільшій части вироблюють ся в власних закладах з специяльним узглядненем їх призначеня. Мілїони разів випробоване і досьвідчене.

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарські кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями треває лише **5 днїв.**

Що **суботи** двошрубові почтові кораблї в Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Техас) Арґентини, Бразілії і т. д.

На кождо запитане відповідає оборотно і безплатно одинока руско-ческа фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїжджає в нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на прускій границї.

свій до свого! 432 33—30

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порпів і хронїчних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відморожена і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба *спробувати* дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усунена **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до миття, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напереґумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливо на веснянки, остуди, опалене від сонца, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнїчні мила марки Берґера вичислені в інструкції уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Дія, Петра Міколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Бізєвского, Едварда Бріхнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дрогеріях: Петра Міколяша і С-ки, Ґ. Ґріншпана, Ф. Травнґельнера, Ізидора Фрухтмана. — У **Башківцях** н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 288 10—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по ціні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні склянночки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, в аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 939 43—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, І. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

ЛІПІК

в СЛАВОНІЇ

зелїзнича, почтова і телеґрафічна стация в місци.

Першорядне купелеве місце. — Найбільший комфорт. — Одинокі в Европі алькалічні теплицї (64° Ц.) з йодом.

Незрівнані лїчничі успіхи при всяких катаральних недугах жолудкових і мочевих проводів, *diatesis uratica*, гостци, реематизмі і іскіяс, скрофулах, рахітіс та всяких недугах крови. — Тинктура, термальні купелї, водолїчниче заведене, інгалятория. — Десять визначних лїкарів. — Проспекти і інформациї уділяє **Управа заведеня.** 398 3—5

19—30

ПОПОВА

найлїпший чай на сьвіті.

Звертаєсь увагу на росийскі цлові бандароль ориґінального опаковання і охоронну марку К & С.

984

ОПОВІЩЕНЄ.

Краєвий Союз кредитовий у Львові

Ринок ч. 10

пересилає найдешевше, найбезпечнїйше і найскорше ґроші до Амевики [до Сполучених Держав і до Канади] числячи 5 корон на 1 доляр.

96 27—30 *ДИРЕКЦИЯ.*

Дивани, портиери, фіранки, меблеві материяли *в кольосальнім виборі.*

ТАПЕТИ

НОВИКИ СЕЗОНУ.

Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 4·50 К за 1 м. □.

Ілюстровані цінники даром. Взірці висилаєсь оплатно.

В, Адамский, Львів, Готель Жоржа.

212 20—30

Не треба вже мяса

коли достаточному відживлюваню мучними стравами нестравність не стоїть вже на перешкодї. Тепер зладжує ся їх просто на

товщу до страв Ceres

(з найлїпших кокосових оріхів),

чим вони стають незвичайно стравні, причім подрібну білковину осягне ся, додаючи молока до яєць.

1121 2—5

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 80 Львів, понеділок 24. цьвітня (7. мая) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границю:*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямации неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Москвофільска затія
або
СКРОМНЕ УГОЩЕНЄ.

При нагоді посьвяченя Преображеньскої церкви у Львові, що відбулось попередної неділї, заговорив москвофільский штаб. Того ми догадувались, коли перед самим актом посьвяченя Преображеньскої церкви писали, що всї Русини возьмуть щиру участь в торжестві посьвяченя церкви, але на „скромное угощеніе" не піде жаден щирий Русин...

До такої заяви, що на пир і совіт нечестивих не ступимо, мали ми важні причини, так як на се заслужила собі управа руского народного (!) института „Народний Дом" у Львові, що свого часу викинула звідси народний руский театр, відтак зачала відмавляти салї на вечерниці в честь Шевченка та вкінци замкнула свої гостинні хороми для наших народних віч і маніфестаций політичних, а найдіяльнійших Русинів не допускає в члени або просто виключає за оборону народного руского характеру самої институції, не зважаючи на се, що покровителем народного руского института „Народний Дом" у Львові є львівский митрополит...

„Народний Дім", що до нині як би на глум називаєсь народним руским институтом, перестав бути заборолом рускости; воля монарха: причинити ся до розвою народу руского скріпленєм львівских Русинів, пішла в забутє, а лепти народу руского, видані на здвигненє дому і церкви, пішли в руки відступників того народу...

Задля сего „Народний Дім" у Львові мусить викликувати у кождого щирого Русина лиш сумні спомини і гадки, але не менше сумні гадки мусять насунути ся цїлій нашій суспільности рускій, коли она розважить сам спосіб обходу посьвяченя церкви „Народного Дому" та надужитя сего торжества до політичних цїлий москвофільскої кліки, в самій церкві і поза церквою: на „скромнім утощенію".

З'осібна, виправивши знаменитого проповідника о. проф. д-ра Бартошевского з проповідию на двір, в „садок" інститутский, до головної проповіди в церкві висунула управа „Народного Дому" нового пароха Успеньскої церкви о. Василия Давидяка. Зміст єго проповіди, відчитуваної і доволї незрозумілої для зібраного народа, визначив ся неумісним поклоном польским добродіям, що своїми жертвами мали причинитись до відбудови Преображеньскої церкви. Замісць піднести одиноку жертволюбність народа руского, якій „Народний Дім" завдячує здвигненє сеї сьвятині; замісць вказати на тяжку борбу того народа за єго відродженє національне та замісць розвинути ширше значінє рускої церкви в житю суспільнім народу руского, з'окрема для львівскої Руси, недавний стрийский боритель верховодів польских — представляє ся поклонником добродійств польских для народа руского.

За сим непатріотичним проповідником пішов тоаст коломийского амбасадора д-ра Владиміра Дудикевича, виголошений ломаною московщиною на угощеню в салї „Народного Дому". Отсей господин не завагав ся прилюдно виречи ся рідної мови того народу, що своїми жертвами виставив „Народний Дім", та не завстидав ся в імя братерства польского і мнимої згоди польско-руской піднести тоасти в честь представителїв властий державних і автономічних, з котрими нарід руский переходить під теперішну хвилю тяжку кроваву борбу за своє єствованє!

Згоду москвофільско-польску поблагословив архієпископ вірменьский Теодорович, добачуючи в ній рай, серед котрого лиш умирати, а маршалок краєвий Станислав гр. Баденї додав єще благословенъство польских косцюлків на Руси...

І так виконано обдуману затію, явну провокацию народа руского. На „скромнім угощенію" поскоромились причасні. Паломники Пітєрскі, вернувши з порожними торбами від розбитої матушки, наставились до політичної дружби з польскими верховодами. Честь народна, добро поневоленого рідного народа руского, се їм байдуже, бо они єго уже давно вирекли ся.

Мерщі політичні єще раз встали, аби поживитись кровію...

Отсї залицяня політичні збанкротованої кліки москвофільскої до польских верховодів се — торг політичний цїною долї народної, а такої зради народної не знесе нарід руский і не може простити!

З нашого обовязку народного підносимо ті сумні події з нагоди посьвяченя Преображеньскої церкви у Львові дня 29. цьвітня 1906. р., аби на вічну память зареєструвати акт затії політичної на житє руского народа, та аби звернути увагу нашої рускої суспільности на те, що стало ся і що дїєсь у нас. Щануймо як найбільше партийні переконаня, але завсе памятаймо, що зрада се не переконанє!

Дальше сим подвигом москвофільскої кліки не гадаємо займати ся, так як маємо під теперішну хвилю народної дїяльности нашої богато важнійших справ до обговореня. Відкриті карти гри москвофільскої прояснять незрячим і добродушним, чому москвофіли виступали против аґрарних страйків руского робітника на паньских ланах і чому москвофільска преса всякими баламутствами перепинює зарібкову еміґрацию наших робітників, та чому в справі акциї за реформою виборчою москвофіли не проявили нїякої дїяльности, удаючи лиш з конечности, під напором порушених мас народних, що они також обстоюють за реформою виборчою. Відкрита затія прояснить нам в будучности недалекій не одну несподївану подію з нагоди зближаючих ся виборів.

Ще раз про wyobrębnienie Rusinów.

[Допись з Бродів.]

У відповідь на новинку „Дїла" ч. 66. [Wyodrębnienie Rusinów — в справі християньскої бурси в Бродах] помістило „Słowo polskie" вступний артикул в Н-рі 189, в котрім безіменний автор хоче, як каже, ясно поставити справу християньскої бурси в Бродах. Після „Słowa polsk-ого" Бурса християньска в Бродах заложена була за гроші виключно польскі, а Русини нею не інтересувались і датків не давали, так що навіть в цїли викликаня емуляциї змінено статут в тім напрямі, що лише стілько учеників гр. кат. обряду може знайти поміщенє в бурсї, скільки гроша гр. католики зложать, та що в 1904/5 році вплинуло від Русинів всего 194 К, а удержанє трьох учеників Русинів коштувало 600 К. На тій підставі приходить автор до висновку, що видїл годує Русинів польским хлїбом, і робить з сього закид видїлови. Притім всїм автор забув прочитати §. 12. тепер обовязуючого статута, а жертводателїв Жидів упхав під вшехпольску конфедератку, бо якось нїяково єму було причислити їх до римо-католиків.

Істория християньскої бурси така: В 1874. р. заложено в Бродах в память 25-літного ювілею панованя цїсаря Франца Йосифа товариство під назвою „християньска бурса", до чого дав товчок тогдїшний брідский староста Мандичевский (гр. кат. обр.) і гр. кат. декан Лотоцкий. Оба сї гр.-католики збирали фонди на бурсу так, що Мандичевский припоручав війтам на сесиях, а Лотоцкий духовеньству на соборчиках збирати датки по громадах і церквах. Таким способом зібрано понад 20 тисяч К. Не дасть ся заперечити, що датки давали і латинники-Русини і латинники-Поляки; але не були то великі суми. Статут видруковано по руски і по польски, гроші зложено в облїгациях і для забезпеки завінкульовано в Намістництві.

Хотяй гр. католики нераз мали більшість у видїлї, не приходило їм на гадку переробляти бурсу на руску, бо вони уважали, що не випадає мішати політики до християньского товариства, заложеного в честь цїсаря, та зміняти волю основателїв. Воля ся є найдокладнїйше висказана в §§. 1. 7. і 14. первістного статута. Після §. 1. цїлию товариства є підпомагати християньску молодіж шкільну; після §. 7. до видїлу завсїгди вибирати одного гр. кат., а одного римо-кат. сьвященика; після §. 12. принимати гр. кат., і римо-кат. учеників до бурси по половиниї; вкінци після §. 14. в разї розвязаня товариства фонди товариства мають бути обернені на стипендиї в рівній части для учеників обох обрядів, а право надаваня прислугує архієпископам обох обрядів, кождому окремо по половинї.

Та брідскі вшехполяки се не смиренні гр.-католики; вони в короткім часї перевернули в статутї і в практицї все, щоби бурса стала не наша. Почин дав звісний русиноїд Лїбревский. До бурси спроваджено матечки, надзирателем був якийсь час суплєнт під пару Лїбревскому; не принимано в члени гр. кат. сьвящеників, а польский дух став з християньским конкурувати і через те против інтенциї основателїв відтягати гр. католиків від участи. Поляки використали смирність гр. католиків для переміни християньскої бурси в польску і змінили в 1903 р. §. 12. статута так, що гр. католиків учеників може бути в бурсї лиш стілько, скілько гроша гр. католики зложать. Лише завдяки рішучому жаданю членів-Русинів додано устуи, що відсотки від кореннього майна мають бути обернені по половинї на учеників обох обрядів, а так само датки і дари осіб иншої віри і осіб правних, оскілько нема якої вказівки, котрому обрядови даток удїлено

Хто перечить, нехай наведе імена тих Поляків, що на корінний фонд зложили понад 20 тисяч К; а поки се не буде виказане, належить ся правно гр. кат. ученикам після статута дохід з половини кореннього фонду, з облїгаций і недвижимостий складаючого ся. А що 5% від 10 тисяч виносить 500 К, до того в р. 1904/5 після рахунку кореспондента вплинуло 194 К з додатків гр. католиків, не вчисляючи датків від сойму, від брідскої повітової ради і від Жидів, котрі то датки також чейже на дві половини поділити належало би: то все таки випаде на удержанє трьох гр. католиків, які є в бурсї, 694 К, себто, що 94 К ще пішло, замість на нашу, на римо-кат. молодіж і що наша молодіж не кормить ся в бурсї з материяльною шкодою римо-кат. модіжи, як по вшехпольски вирахував кореспондент. Рахунковість кореспондента була би точна, коли би 20 тисяч кореннього фонду, поданого в справозданю з 1902/3, тепер уже не було. На се нехай дасть вияснєнє голова товариства Е. Шірмер, директер гімн., котрий є заразом морально обовязаний стати в обороні трьох гр. кат. учеників, що вони не кормлять ся коштом своїх товаришів, як вирахував кореспондент (бож вони самі боронитись в газетах не можуть) та вияснити, чи сойм і повітова рада дають запомоги що-річно лише для римокатоликів, чи може тілько сам видїл так призначує. Обовязком голови є також публично вияснити, чи правда чи ні: 1) що загальні збори змінили §. 7. статута в тім напрямі, щоби викинути постанову про вибір до видїлу одного гр. кат. сьвященика; 2) змінили §. 14. статута так, що в разї розвязаня товариства майно має перейти на громаду міста Броди; 3) що видїл вже тепер офірує на продаж площу, даровану бурсї; 4) в якій цїли має бути корінний фонд в разї розвязаня товариства переданий брідскому магістратови, а не митрополитам, як не для передачі потім бурсї Корженьовского або иншій польскій бурсї? Коли видїл сего не заперечить, то руска суспільність мусить повірити, що вшехполяки хотять по затвердженю згаданих змін статута перевести институцию, заложену „pod wspólnym dachem" під дах чисто польский з wyodrębnieniem Rusinów. Се нехай буде відповідию вшехполякам великого і малого калібру. Г. кат. духовеньство повинно стануги в оборонї интенциї основателїв прав своїх та прав здавна своїх як і гр. кат. населеня. Щоби не допустити до затвердженя зміненого на шкоду гр. кат. населеня і духовеньства статута, належало би скликати віче; повинно би воно запротестувати також і против такого факту, який став ся в сім році шкільнім, що на афішах, повідомляючих про річницю якогось там польского повстаня, було підписане і тов. „християньскої бурси", бо се, здаєть ся, не личить товариству, заложеному в память ювілею цїсаря.

З закордонної Руси.

Дня 3. с. м. почали ся в Києві вибори послів до думи з київскої губерній; вони ще й другого дня не скінчились. Доси маємо вість про вибір отсих послів: 1) Селянин з черниговского пов. Пилип Смиченко, грамотний, малоземельний; селяни вдоволені єго вибором і кажуть, що „він за нас зуміє постояти"; 2) Є. Шольц, член окружного суду з Уманя; 3) проф. В. Тимофєєв; 4) мировий судия А. Вязлов; 5) Г. Здановский, Поляк; 6) Л. Литвин, дворянин з черкаского повіту; 7) лїкар М. Червоненкіс (так пишуть „Отголоски Жизни", а „Dzien. kij." зве єго Червонецким); 8) селянин А. Грабовецкий; 9) директор муз. институту Н. Бецшевский (Dzien. kij." зве єго Бестшевским); 10) селянин С. Таран з канівского повіту. Остало ся ще на третий день вибрати 5 послів. Доси вибрані посли належать або до партий народної свободи, або близько підходять до неї.

З виборів в херсоньскій губерній крім послів, названих уже в ч. 76., вийшли ще Є. Я. Скрипник (певно той, що єго в ч. 76. названо за Dziennik-ом kijowsk-им Яковкичем) та Нїмець Мінх, прогресист, що „взагалї — як пише „Гр. Думка" — поділяє принципи партий народної свободи, виключаючи земельне питанє".

Про вибраних послів подає „Гром. Думка" такі дальші вісти:

Полтавский посол Володимир Шемет, енергічний і щирий оборонець української автономії, родив ся 13. липня 1873. р. в хуторі Александрівці коло Лубень в заможній родині дїдичів. Перше єго вихованє було, як по всїх паньских родинах України, московске, але скрізь українське окруженє не могло не остати без вплину на него. До гімназий пішов хлопець до Лубень, міста наскрізь українського; там і шкільна молодіж не говорить инакше як по українськи, бо иншої мови не вміє. Опісля Шемет кінчив гімназию і розпочав університетскі науки в Петербурзї та аж тут на чужині затужив за своїм рідним, за українською піснею, українським словом. Він дуже щиро ходив на українські вечерки, концерти і т. и. Тут попалась єму раз одна книжка „Записок Наук Тов. ім. Шевченка" та аж з неї довідав ся про Галичину і галицкий науковий рух. Дальше познакомив ся з деякими Українцями та довідав ся дещо про рух український. Після Різдва 1892. р. він перейшов уже на університет до Києва і тут попав відразу в українське коло. Тут і склали ся єго переконаня. Він став щирим демократом і прихильником Драгоманова. Незабаром виступив сам з пропагандою своїх ідей в Лубнях, де єму і удало ся витворити гурток, перенятий щирими українськими демократичними ідеями. Він почав тут скрізь говорити по українськи, чим викликував лише здивованє і насьмішки. Єго гурток ріс, утримував звязь з київскою громадою та навязував зносини з сільскою інтеліґенциєю. Тим звернув Шемет на себе увагу поліциї, і почали ся у него ревізиї одна за другою. Після університету поселив ся він зразу у себе на хуто-

Нагода яких мало! Відкупивши з конкурсової маси цїчий засіб товарів, продаємо, як довго вистане: стїнні дивани з шинїлї, майже 100 цм. шир., а 200 цм. довг по 1·90 зр., сальонові дивани з шинїлї майже 200 цм. шир. а 300 цм. довг. по 9·95 зр., капи на стіл по 1·35 зр., капи на ліжка по 165 зр, коронкові фіранки метр по 22 кр, портиєри пара 1 зр. 25 кр., дивашики перед ліжка по 35 кр., фланелеві коцики по 1 зр. 20 кр., мужескі білі сорочки в найлїпших родах по 1 зр. 30 кр. і 1 зр. 50 кр., найгарнїйші кольорові сорочки по 1 зр. 65 кр., мужескі убрання з англїйскої материї на кождy міру по 8 зр. 75 кр., пікові камізельки по 1 зр. 80 кр., дамскі кнотові галькн по 1 зр. 35 кр. і 1 зр. 80 кр. — Висилка тих товарів на провінцию лише за післяплатою, а за невідповідні товари звертаємо гроші назад. — Управа першого краєвого експортового Дому у Львові, ул. Третього мая ч. 15.

454 4—5

рі і почав господарувати. Потому вступив до урядової служби, але тут єго до року увільнили, і він назад вернув до Лубень, де зістав членом мійської ради. Тут була єго дїяльність дуже широка і енергічна. Коли настала „свобода", почав він видавати „Хлібороба", знану і у нас першу українську часопись, котрою ми так несказано зрадїли, хоч і не довго судилось їй виходити.

Черніговский посол Яків Гужовскій родив ся в р. 1861. в небогатій козачій родині в місті Ічні в Борзенщині і з самого малечку зазнав селяньских злиднів. Хоч достатки не дозволяли, так він пер ся до науки і скінчив учительску семинарию у 80-тих роках мин. століття. Опісля був земским учителем у Хвастівці в Борзенщині; звідти пішов на завідуючого двокляcовою школою до міста Вертїївки в Ніжинщині. Будучи учителем, дбав він про те, щоби не тілько школярів, а й людий доводити до національної сьвідомости, та радо відкривав і шкільну бібліотеку і свою. Єго заходом заложено й окрему бібліотеку при церкві. У него був і хор і розсадник і пасіка. За 12 років єго учительства богато єго учеників вийшло на учителїв, фельчерів, а то й просто на сьвідомих громадян. Підірвавши здоровлє, покинув учительство і став земским асекураційним агентом. Тут єго дїяльність ще більше поширилась. Єго вибрано незабаром членом ніжиньского земства. На засіданях земства вони сидїли за столом, а девять селяньских членів окремо під стїною коло дверий. Тут він зараз на першім засіданю сів поміж селян, хоч єго запрошувано за стіл. В земстві вибрано єго до ревізийної комісиї, і тут він викрив за самих лише остатних 10 літ шахрайства на 22 тисяч карб. Дальше взад уже й не провірювано рахунків, а тих 22 тисяч мусїли винуваті звернути. Минулого літа вибрано Гужовского до комісиї, що мала якось полатати крестиньскі закони. Тут він дуже твердо стояв за тим, що всї громадяни повинні бути рівні і рівні мати закони; дійшло до того, що він вийшов з комісиї, а не покинув свого становища. Колиж після царского манїфесту з д. 30. жовтня м. р. селяни відразу вказували на Гужовского як на свого посла, адміністрация без жадної вищої раций арештувала єго д. 22. сїчня с. р. і витримала в ніжиньскій тюрмі та аж д. 29. цьвітня, в два дні після того, як єго вибрано послом, випущено єго на волю.

Полтавский посол Федосій Дубовик, хлібороб, родив ся в р. 1869. в місточку Омельнику кременьчуцького повіту. Має одну десятину землї. Служив десять літ у войску, там научив ся читати і писати. Два роки вибув на остатній війні і що-йно перед двома місяцями вернув до дому. Він безпартийний. На обіді після виборів сказав у своїй промові, що посли селяньскі дружно піддержувати-муть своїх товаришів у важній посольскій праці.

Полтавский посол Яків Імшенецкий родив ся 1858. р. Вчив ся в московскім і одескім університеті. Від р. 1893—1902. був податковим інспектором в миргородскім і полтавскім повіті. Від р. 1902. служить начальником відділу в полтавскій скарбовій палаті. Він писав також богато в „Русских Відомостях", в „Хуторянині", в „Київских Откликах", в „Южных Записках", в „Полтавщині", і у „Вѣст. Знанія" (в „Полтавщині" і в „Хуторянині" був і членом редакций). Найбільше писав в економічних справах. Він зібрав також і надрукував думки читачів „Хуторянина" про те, яка повинна бути газета для народу. Богато працював в місцевім хліборобскім товаристві, до котрого належав кілька років. Був також членом полтавской громадской бібліотеки. Добре знає ся на економічній і земельній справі. Організував групу конст.-демократичної партиї в Полтаві і був її головою.

Полтавский посол Максим Дяченко родив ся 1871. р. в Іванівці роменського повіту, має тілько ½ десятини землї (по нашому халупник), був 5 літ у войску, навчив ся там читати і писати і дослужив ся до старого підофицира. Від р. 1899—1901. служив десятником на гірничих роботах в Манджурії; вернувши до дому, став хліборобом, то наймаючись на роботу, то арендуючи чужу землю. Він безпартийний, але поглядами своїми має підходити до програми української демократично-радикальної партиї.

Полтавский посол Андрій Теселя родив ся 1880 р. в Степанівці полтавского повіту в селяньскій родині. Скінчив народну школу, а потому полтавску школу садівництва і огородництва та хліборобску школу в Умани. Від 1899. був учителем в полтавскій школі садівництва, а по році перейшов до такої-ж школи до Костянтинограду, де був учителем і старшим помічником управителя школи. Там пробував три роки, а остатні два роки був управителем маєтку і саду на Закавказю. Чи належить до якої партиї, не знати; але є чутка, що так само, як Дяченко, держить ся української демокр.-радикальної програми.

Волинський посол Оксентій Гречюк, селянин з Махнівки старокостянтинського повіту, має 35 літ; сім літ служив в кінній артилерийскій батерії, що держала варту на кордоні. В остатних роках був вахмистром. На війні з Китаєм і Япаном був у 18-ти боях і має георгієвскі хрести. З війни вернув ся 7. марця с. р. Він безпартийний; „Волинь" пише, що в селі єго любять і поважають.

В Чернігові після виборів послів усі виборці відфотографували ся. В першім ряді сидїли посли; серед них одно крісло стояло порожне; було воно призначене для п. Гужовского, котрий тогдї сидїв еще в тюрмі. Потім був товариский обід, на котрім перший промовляв гарно і палко по українськи посол Шраг. Велике вражінє зробила єго промова особливо на селян, бо вони може вперве з роду чули українське слово на прилюдних зборах та ще й між „панами". Посол Локоть говорив про те, що посли повинні бути в тїсних зносинах з людностию, з котрої їх вибрано, та в тій цїли як найчастїйше скликувати збори і довідувати ся про бажаня і потреби народу.

Навязуючи до перерванних в остатнім числї вістий про арештованя і тюрми, подаємо тут звістку лише про дві особи, добре знані в деяких тутешних кругах. Дочку відомого нашого письменника і дїяча Бориса Грінченка, Настю, що мабуть два роки пробувала у Львові, увязнено ще в грудни м. р. адміністративним порядком і випущено з Лукіянівскої тюрми в Києві що-йно 3. с. м. Азнов Якова Гулака-Артемовского, добре знаного тим, що були в Києві на ювилею Нечуя-Левицкого, увязнено ще 10. сїчня с. р. і заперти в полїцейску тюрму старокиївского участку, а недавно переведено до Лукіянівскої тюрми. Яків Артемовский був конторщиком (щотоводом) материальної служби південно-західної зелїзниці, та начальство увільнило єго від служби, коли єго переведено в Лук. тюрму. Остатну вість про него маємо з д. 25. м. м., що дїє ся з ним тепер, не знаємо. Яков Артемовский був душею згаданого ювилейного обходу, а єго заходами в остатних роках заведено красший лад на Тарасовій могилї.

Австрийскі справи.

Полїтичний огляд.

Коли відрочувано палату послів, говорено, що засїдання зачнуть ся на ново дня 10. с. м. Нині кажуть, що засїдання зачнуть ся не скорше, як 15-ого, бо новий президент міністрів мусить насамперед порозуміти ся з провідниками більших сторонництв парляментарних. Конференциї між президентом міністрів а визначнійшими полїтиками вже дїйсно розпочали ся. Гогенльоге вже конферував з Сильва-Таруком, д-ром Ебенгохом, д-ром Шустерщицом, Мархетом, кн. Лїхтенштайном, Дершатою, Гросом і президією кола польского.

В конференциї з Дершатою Гогенльоге заявив, що правительство обстає при основах реформи Гавча і здає собі справу з конечности переведеня сеї реформи. Правительство абсолютно не гадає проволїкати виборчої реформи і з сеї причини мусить жалувати, що наради парляменту не можуть розпочати в наміренім зразу реченци. Перед тим конечні суть переговори з заступниками сторонництв, що забере більше часу. Засїдання палати послів можуть зачати ся не скорше, як 15. с. м. Як ся 5-дневна проволока буде добре використана до осягненя компромісу, то се виборчій реформі принесе більшу користь, ніж передвчасне скликанє парляменту. Що-до парляментаризациї кабінету Гогенльоге ще ніяк не рішив ся, але засадничо не є противником утворення парляментарного міністерства.

Так само на конференциї з п. Гросом Гогенльоге зазначив конечність переведеня виборчої реформи і заявив, що він є рішучим прихильником загального і рівного права голосованя. Виборча реформа мусить бути переведена і правительство надіє ся, що в сій справі між Німцями а Чехами прийде до порозуміня.

Для доповненя вістий про надії, які в ріжних кругах населення Австриї викликало іменованє нового президента міністрів, подаємо голос буковиньских Русинів, котрі мали нагоду пізнати Гогенлього особисто і придивити ся єго роботї. Номінация Гогенлього викликала між буковиньскими Русинами взагалї оптимістичний настрій і розбудила великі надії, що спроявило ся в слїдуючій замітці „Баковини": Знаючи, яким добром станула для Буковини управа краєвого през. Гогенльоге, можемо надїятись, що і за його президентури перемінить ся і Австрия. Із — країни боярско-дїдичівскої самоволї і старостиньскої всевлади стала Буковина конституційною країною. Ох, колиб так гладко пішла переміна давної Австриї! Орудієм до тої справи — се виборча реформа, якої горячим прихильником є кн. Гогенльоге від довгих літ. В введеню єї в житє стоять на перепонї тільки польскі шлягуни, які все ще хотять, щоб довкола їх „загроди" крутив ся сьвіт. Та віденьскі круги хиба вже могли доволї переконати ся, що галицка шляхта веде державу до руїни. Колиж бій за виборчу реформу розіграєть ся в Галичинї, то слїд безцеремонно зоперувати галицкий боляк, який несе гангрину в організм державний! Анархії галицких шлягунів мусить вже настати раз конець! Виборча реформа дістає найкращого защитника — то-ж Русини, які в єї справедливім полагодженю бачуть єдину свою будучність, витають із найщирійшими бажаними нового премієра, якому судило ся перевести дїло велике й важке, але в нїм — ми про се певні — пособляє йому власна віра і переконанє про доброту справи, коли у шляхетскої кліки проявляєсь тільки сила передсконних судорогів".

Народні віча і манїфестациї.

Про довірочні збори в **Бережанах** пишуть нам. Бережаньский староста позаказував всї віча: в Городищи, Рибниках, Нараєві, Лапшинї, Шибалинї, Мечищові, Ценеві, Олесинї, а вкінци і окружне віче, скликане на день 25. цьвітня до Бережан, бо „на сей день припадає торг, а надсе заходить обава заволоченя недуг заразливих в громадах тутешного повіта епідемічно грасуючих". А повідомленє з відмовою дістав організацийний комітет ледви добу наперед так, що годї було о заказї віча повідомити всї громади. Вже від рана плив нарід юрбами до міста, де майже з плачем довідував ся, що віче заказане. Ледви десята часть могла дістати картки на довірочні збори, які з тим самим порядком дневним відбутись мали о годинї 1-шій пополудни. Коли в льокалю „Надії", серед страшенної метушнї і натовпу попросту силоміць і жебраниною видирали люди запрошеня на збори, то в церкві дїялись річи, до сліз зворушаючі. Перед головним вівтарем могила, вкрита мхом. Позаду корч розцьвілого терня, символ мук і терпінь руского народа. З терня наче виростає в гору високий, березовий хрест, а на ньому терневий вінець, кайдани і червоний стяг з написию: „Мученикам за волю народа — народ". Якимсь дивним чутєм займалось серце на вид тої могили, сумної, як сумне хлопске житє, сповите в тернє і кайдани. Не одна мати заплакала, не оден батько застогнав, а в товпі зібраного народа відзивались півголосом слова: „За що пролилась кров невинна?" Церков битком заповнена народом. Коло могили почесна сторожа дібраних хлопців-юнаків гиновицкої Січи в чорних сїраках з барвними лентами. Службу Божу правив о. Концевич з двома сьвящениками. Опісля до парастасу стануло 14-ох сьвящеників. Глубоко патріотичну проповідь мав о. Садовский з Шибалина. „Не убий" — говорить пята заповідь Божа — а однак убили! Вбили невинних людий, що боролись за свої людскі права, за здїйсненє Христового закону; убили ті, що прославляють ся християнами — і нашими братами. Сирою могилою мали в нас убити віру в побіду, силу до борби. Та не так стало ся. З тої могили, як з жерела, наберемо ся сил і віри; з пролитої крови вийде посїв благословленний, і народ наш буде боротись дальше в імя рівности і братерства — певний побіди. — Народ так був зворушений відправою, що після неї вмить розібрав могилу, забираючи, хто тернє, хто мох і землю, як найдорожшу памятку для себе. Се перша половина народного сьвята Бережаньщини. У великій салї „Надії" стиск. З найдальших, навіть глухих закутин повітів перемишляньского, підгаєцкого і бережаньского посходились люди. О місце попросту треба було боротись. По вибраню президиї забрав голос референт д-р Евген Левицкий. Він розібрав злі і добрі сторони проєкту Гавча, заходи зі сторони наших верховодів против виборчої реформи, а опісля пояснив теперішну ситуацию в парляментї та поставив резолюциї, котрі ухвалено грімкими оплесками і окликами. В дискусиї забирали голос: д-р В. Бачиньский, Назар Скорик з Сюлка коло Божикова, о. Концевич і п. Гн. Янчиньский з Порушина. Сензацию викликала бесїда селянина Миколи Телебди з Конюх, котрий популярно питомим собі способом, на який здобутись може лише селянин, пояснив, длячого нам належить ся рівне право, єго мову що хвиля переривано грімкими оплесками та окликами. Подібними бесїдниками були селянин Поляк Лука Дичковский з Саранчук і Яків Яворский з Котузова; сей в пориваючих словах пригадав зібраним, за що пролилась кров невинних Лядчан, та заохотив до організациї. На закінченє завізвав д-р В. Бачиньский до організациї, пояснив спосіб, як належало-би її перевести, вказав на евентуальність масового страйку і ще раз пояснив резолюциї. Майже з жалем опускав народ салю при сьпіві патріотичних пісень. На бойовий фонд зложено 29 кор. 8 сот.

Про віче в **Бучачи** пишуть нам: З нагоди робітничого сьвята в день 1. мая скликав д-р Мозлєр повітове віче до Бучача в справі реформи виборчої. Хотяй день був погідний, отже всї люди по селах були заняті роботами в поли, то таки прибуло около 5000 селян, по кілька і кількацять майже з кождого села в повіті. Староство стягнуло на той день велике множество жандарів і одну компанію 24. п. піхоти, котрі цїлий день стояли „in Bereitschaft". Віче розпочало ся о год. 12. в полудне на підсїню у Еберки. Проводив д-р Мозлєр, єго заступником був Микита Василик з Коропця і Федь Недїльский з Лядского. Промовляли: Л. Хлєбек, М. Гутвальд, О. Назарук і д-р А. Мозлєр. Перші два говорили про значінє сьвята 1. мая, послїдні про реформу виборчу. Зазначити треба що перший раз явило ся на тім вічу бучацке міщаньство (але то лише молодше поколїнє), стримавши ся того дня від роботи; прибув також проф. гімн. Нєбєщаньскі, але хотяй він слова не забирав, бо прийшов наглядати, чи нема на вічу яких учеників, то на всякий випадок сподївати ся належить, що кр. рада шк. поступить з ним так, як поступує в таких разах з учителями Русинами. По вічу відбув ся похід по всїх головних улицях міста. В часї. походу сьпівали наші селяни патріотичні та сїчові пісни та несли таблиці з написями: „домагаємо ся загального і т. д. права голосованя! Нехай жие 8-год. день робучий!" Два рази кинули ся були бучацкі полїцаї відбирати ті таблиці. Інспектор полїциї Стефанус, що то займає ся більше полїтикою і недавно був караний за кольпортажу брошур проти загального голосования, хотїв очивидно справити в Бучачи друге Лядске і, не зважаючи на то, що староство заборонило в часї походу червону хоругов а не таблиці нести, казав полїцаям таблиці ті відбирати, аби тим способом нарід роз'ярити. Перший раз полїцаї відобрали одну таблицю і арештували також того, що її нїс, однак зараз на інтервенцию бурмистра єго випустили. Коли знов другий раз полїция на чолї з своїм вахмайстром Пфайфенмахеромшаблями кинулась на таблиці, то не удалось їй таблиць відобрати. Даремну страту понесли того дня тутешні гр. Потоцкі. Зі Львова прислали вони денешу, аби замкнути головну браму на випадок „нападу" на двір. А що брами від кільканацяти лїт нїхто не замикав і вона вже в землю западає ся, тож завідатель і локаї мусїли накупити ланцухів і ними вхід до двора загородити. Та шкода було їх коштів і заходу, бо другий раз того самого року до двора іти нїхто й гадки не мав. — *К.*

В **Каменецкім** пов. відбули ся д. 29. м. м. ще довірочні збори в **Побужанах** (реф. п. Білевич) і в **Невицях** (о. Жегалович). Взагалї в двох днях відбуло ся 31 зборів.

В **підгаєцкім** пов., в **Литвинові,** в осїдку повітового маршалка і соймового посла п. Літиньского, відбуло ся велике віче в неділю 29. м. м. Зібрало ся 7—8 тисяч селян з Литвинова, Рудник, Завалова, Заставча, Носова, Лисої, Бокова, Шумлян, Сюлка, Божикова, Волощини, Тростянця, Сараньчук, Мужилова, Рибник і ин. Справу виборчої реформи і вилученя Галичини референтував д-р В. Бачиньский з Бережан. В дискусиї забирали голос Н. Скорик з Сюлка і Ян Пйотровский (латинник) з Мужилова; сей завзивав селян обох обрядів до солїдарности. Коли люди вже розходились, поставив хтось на камени при брамі миску, а люди при виході вкидали по 2 сот. на боєвий фонд. В кількох хвилях призбирало ся 3 К 59 сот.; та коли побачив се правительственний комісар Витовт Виськовский, концепіст ц. к. староства в Підгайцях, сконфіскував ті гроші і не дав собі нїяк витолкувати, що не має до сього права. Так само сконфіскував 10 сот., котрі Іван Вітрак з Божикова зложив на боєвий фонд до рук д-ра В. Бачиньского.

З Росиї.

(Телєграми).

Петербург. Онодї відбув ся тут конгрес конституційно-демократичного сторонництва, т. зв. кадетів. Ухвалено резолюцию, котра постановляє, що посли мають стреміти до здїйсненя задач, входячих в програму партиї, на дорозї законній. Передусїм буде сторонництво старатись забезпечити особисту незайманість і рівність усїх горожан супроти права, дальше буде стреміти до заведеня загального голосованя як для мущин, так і для жінок, та уведеня народної репрезентациї і самоуправи. Одним з головних своїх обовязків уважає сторонництво переведенє аґрарних законів, безпроволочне приступленє до розвязаня робітничої квестиї та заспокоєнє всїх слушних національних потреб. Вкінци заповідає резолюция, що сторонництво буде старати ся здїйснити свою програму у злуцї з правительством, і заявляє, що коли би мимо того прийшло до конфлїкту, то цїла одвічальність спаде на правительство.

Рига. Серед населеня панує роз'ярене. Тероризм і рабунки революційної партиї на дневнім порядку. Обрабовано і спалено 5 мийских будинків і значне число приватних мешкальних домів. Страйкуючих є вже тепер 35.000.

Петербург. Змаганя правительства здобути собі вплив серед членами думи селянами, лишили ся безуспішними. Вже на перших зборах селяньских послів показало ся, що Грогін і єго товариші, котрі мали сим дїлом повести, взяли ся до сего незручно. Вони грозили послам-селянам на випадок непослуху видаленєм з Петербурга до 24 годин, чим селяньскі посли так обурили ся, що зараз вийшли з льокалю, де відбували ся наради.

Льондон. „Daily Telegraph" доносить, що шефа цивільної канцелярії, кн. Оболенского, вислано у важній, тайній місиї до Берлїна. Має він вручити цїсареви Вільгельмови лист царя.

Москва. На генерал-губернатора Зубатова виконано замах бомбою, коли о год. 1. пополудни вертав з Успеньского собору до своєї палати. Генерал-губернатор є ранний в ногу, а ад'ютант, шильдвах та кілька осіб з публичности убиті. Виновник, убраний в офіцирский мундур, погиб на місци. Доступ до палати генерал-губернатора полїция замкнула.

Берлїн. „Vorwärts" доносить, що губернатор Фінляндиї одержав тайний приказ починити приготовленя, щоби в дни отворенї державної думи випущено 85 процент полїтичних вязнів. Імовірно така амнестия наступить і в инших губерніях.

Петербург. „Нововое Время" доносить, що Горемикін предложив цареви лїсту міністрів і свою програму. Мав він собі застерегчи цїлковиту свободу акциї. Новий кабінет розпічне свою дїяльність ще перед отворенєм думи. Як першу точку своєї задачі поставить кабінет ревізию проєкту основних законів і аграрну реформу. Коковцев не хоче приняти теки скарбу. Ізвольский має бути міністром внутрішних справ. Сподївають ся також іменованя Шваненбаха міністром.

ТЕЛЄГРАМИ.

Страйк в Сараєві.

Сараєво. Депутация страйкуючих робітників предложила в суботу шефови секциї Германови свої жаданя. Герман приобіцяв взяти сї жаданя під розвагу і перевествв переговори з дотичними ерариальними і приватними фабриками. Робітники заявили, що в разї узглядненя їх бажань готові в понедїлок вернути до роботи. Похорон осіб, що згинули в часї послїдних подій, відбув ся спокійно.

Страйки у Франції.

Лян. Ситуация погіршила ся. Число страйкуючих зростає.

Париж. Слїдчий судия сконстатував, що гр. Борґар набув за цїну 10.000 франків ріжні документи в справі орґанїзациї страйків, походячі від загального робітничого союза. Крім того має судия деякі дані, що ініциятор страйку кельнерів в Тульонї дістав 5000 франків і що одна робітнича орґанїзация була попирана церковною конґреґациєю.

Росийскі анархісти у Франції.

Париж. Слїдство в справі вибуху бомби при двох анархістах (о чім ми вже доносили) викрило широко розгалужену анархістичну орґанїзацию. Арештована з причини сеї справи женьщина називає ся Софія Теодорівна Стераньская і є донькою росийского радника. Анархіст Стріґа має властиво називати ся Лєпідус і походить з польского королївства.

Англїйско-турецкий конфлїкт.

Льондон. Надїї, що султан піддасть ся напорови Англії, не здїйснили ся. Абдуль Гамід поводить ся прямо провокуючо так, що Англія була приневолена переслати єму своє ultimatum, в котрім жадає рішучої відповіди найдальше до 12. с. м. Ultimatum жадає передусїм уступленя Туреччини з занятого нею сумежного села Табачу, по чім доперва буде могла Англія вести дальші переговори. Англїйска фльота Середземного моря одержала приказ відплинути до Пірею. „Daily Telegr." грозить навіть детронїзациєю султана. Всї англїйскі дневники констатують, що поведенє Франциї, Росиї і Нїмеччини в сїй справі є зовсїм льояльне.

НОВИНКИ.

— **Руске бюро в Найберунї** доносить нам, що д. 4. с. м. явили ся в бюрі Гавришко Бідюк з Новик і Стефан Савка з Оприловець, оба з збараского повіту, і розповіли таке: „Ми робили в Прусах, а заробивши гарний гріш, поїхали домів на відпустку; там оповідали ми людям про зарібки в Прусах. Коли ми мали вертати, хотїло з нами їхати досить людий, але війти з Сеняги, Сенягівки, Нового села, Токів, Кошляк, Івашковець, Оприловець, Добровод, Зарубинців, Іванчан, Курник і з Кобилї збараского повіту та з Дубовець і Стегниковець тернопільского повіту не хотять видавати робітничих книжок. Мене, Гаврила Бідюка, арештував жандарм та відставив до ц. к. суду в Збаражи, де мене засуджено на 48 годин арешту за те, що нїбито я агент, хоч на се не було й нема жадного доказу." В бюрі списано се оповіданє, а оба робітники підписали свої зізнаня. — Видко з сего, що всюди мусїло повіяти таким вітром, щоби не видавати робітничих книжок. Длятого зазив Народної Канцелярії, щоби зараз доношено про всякі перешкоди, роблені людям, вибираючим ся на заробітки, набирає тим більшої підстави. — Найберуньске бюро прислало нам також власноручний лист Михайла Андрусяка з Устя над Прутом (коло Снятина), в котрім Андрусяк між иншим доносить, що там увихає ся агент і всякими обітницями, яких певно й не гадає дотримати, заманює людий до Прус. Вже й Андрусяк мало що не дав ся заманити, але порадив єму розумнїйший селянин, котрий читає „Свободу", написати до руского бюра до Найберуну, і він так зробив. Се знов перестерога для людий, щоби не вірили жадним агентам, а щоби відразу зголошували ся просто до руского бюра в Найберунї, до п. Стефановича.

— **Про страйк в Коцурові** (в бобрецкім повітї) пишуть нам: У нас д. 2. мая застрайкували люди на паньскім ланї коло садженя картофлї у гр. Романа Потоцкого. Повід до страйку був такий: Дня 1. мая поїхав Юрко Дацко до лїса по ломаче на паливо, а дозорець Романишин, отаксував бідакови на 4 К те ломаче, що варта було корону. Так зараз на другий день люди застрайкували, бо мала платня: дївкам дають по 18 кр., а хлопам по 25 кр. за роботу від годинн 6. зрана до самого смерку. Люди покинули худобу на поли і так само картофлї, розвезені по ланї. Цїлий день форналї не могли позводити худоби до двора. З того зробив ся великий алярм. Рано дня 3. мая прийшли 3 жандарми з командантом і тягали людий, а дня 4. мая покликано до ц. к. староства 4 людий: Івана Сисака, Гринька Кецеру, Дениса Лесьова і Данила Олексова на термін. П. Гродзїцкий на терминї то просив, то грозив, аби люди пішли на роботу, бо як ні, то віддасть тих чотирох до кримінального суду до Львова. П. Гродзїцкий закинув Іванови Сисакови, що робить у себе вечерами збори і поучує до страйку, та каже, що на поли не вільно страйкувати, бо настане голод; каже, що у фабриках то со innego.

— **Страйк рільних робітників** в бучацкім повітї — пишуть нам — треває дальше. Дїдичі і посесори хочуть підвисшити платню, але дуже мало (накидають до теперішної цїни 5—10 кр. денно); через те робітники до праці вернути не можуть. Деякі посесори, як Фіщель Гольденберґ з Лядского і инші, спровадили собі по кількадцять робітників з Деляви товмацкого повіту, і ті делявскі працюють на ланах під дозором жандармерії. Дивно також, що селяни з Тростянця, котрі у себе страйкують, псують страйк зарібникам в Луцї. Петрилівскому дїдичови Богдановичови, що то мало не став героєм в нижнївских „розрухах", обіцяли селяни тодї доперва вернути до праці, коли лядчаньскі селяни вийдуть з арешту, а до того підвисшить їм платню відповідно до їх жадань. По всїх дворах є повно жандарів, котрі лише переві́дують, хто веде страйком, чи нема де на неділю заповіджених зборів, — взагалї слїдять тілько рух нашого селяньства, що стремить до визволеня з паньскої неволї та поліпшеня своєї долї, а тимчасом для злодіїв отворив ся правдивий рай. Минувшої неділї (29. цьвітня) коли то жандарів аж сїмнайцять цїлий день в Луцї пильнувало, аби не відбули ся збори, украв хтось на Комарівцї різникови мяса за 100 К. В Лядскім у дворі закрали злодії индиків і т. д. Майже щоденно надходять з тих сторін вісти про нові крадежі, які дїють ся під боком жандармерії. Та трудно, аби вона їх вислїдила, коли тепер стоїть на услугах визискувачів дїдичів і посесорів проти визискуваного селяньства та всякими силами старає ся страйк зломити. Двом богам нараз нїхто не може служити. Зі страху перед страйком посесор в Бучачи, дїдич в Коросцятинї, також і властителї инших дворів добровільно підвисшили платню своїм форналям. — *К.*

— **Про страйк в Стриганцях** (в товмацкім пов.) пишуть нам: В понедїлок завізвало ц. к. староство двох місячників Олексу і Андрія Кабанів, що заняті були при моторовій машинї у млинї дїдича Щуровского, до Товмача і там притримано їх в арештї по 8 діб без причини, бо опустивші службу звиняли ся, що дїдич їм за минувший місяць не заплатив, а в додатку оден з них мусїв піти до дому, бо єго мати умирає, а другий мусїв поробити весняні роботи в своїм господарстві. Однак сего не узнано за важну причину до полишеня служби і за кару заперто їх до арешту, де, як зачуваємо, старають ся арештованим єще доскулити голодом. Таке поступованє староства в прислугу дїдича викликує велике огірченє в селї. Нарід уважає арештованих жертвами солїдарности в борбі о поліпшенє хлопской долї, і такі репресалії певно не причинять ся до уладженя пожитя і згідних відносин між двором а селяньскою стріхою, а нарід почислить се на карб любови дїдича до селян та відповість на таке знущанє тим більшим завзятєм і солїдарностю. Перебіг страйку до тепер лагідний, а селяни мимо розвязаня читальнї, котре своєю самовільностию вразило їх дуже болюче, заховують ся з стоїчним супокоєм, так що у жандармів, стаціонованих в Стриганцях на час страйку, можуть числити свій побут у нас до милих вакацій. Робітників, котрих час від часу привозять під охороною жандармів з сусїдного Побережа і Рожнева, нїхто не зганяє; але ті заманені, здає ся, якимись штучками до двора, самі утїкають, бо нарід з сусїдних сїл, сьвідомий своєї солїдарности, симпатизує з Стриганецким страйком. Честь їм за се і вдяка від Стриганецких людий! Видно, що все селяньство уже, бідне чи богатше, зрозуміло, страйковий рух се не жаден вибрик ні іграшка поодиноких людий чи села, а спільна борба, повна прикростий і болючих жертв і ті люди, що до неї зривають ся, заслугують на честь і пошанівок і любов, і їм треба помагати, а не шкодити, — так як у війнї шанує ся навіть противника, а не тілько свого сторонника, якими всї сусїднї селяни безперечно Стриганецких уважають.

— **Про страйк в селї Котівцї** в збараскім повітї пишуть нам: Дворска служба в Котівцї плачена по 60 кр. і 12 кірців посїду річно, забажала поліпшити свою долю. Директор дібр гр. Рудольфа Баворовского Смалявский відай таки без відома графа бо єго в Копичинцях нема — запалав огнем обуреня, що форналї не хотять дальше з голоду примирати, і нуж до ojca powiatu до Дільца. Сей, замість післати якогось чоловіка, щоби справу мирово старав ся полагодити та слушні жаданя нуждарів поперв, вислав якогось полїцийного урядника а сей від разу подиктував по 7 день арешту і забрав форналів до суду воду возити через 7 день. Ми відзиваємось до графа Баворовского, коли сей голос до него дійде, щоби перестав слухати Смалявского, котрий лише єго вічними процесами, шиканою служби і людий компромітує.

— **Про страйк в Новосїльцї костюковій** в залїщицкім повітї доносять нам: Зараз по сьвятах в Новосілцї вся дворска служба, річні і місячні, застановили роботу. Анї місцеві селяни анї з сусїдних сїл нїхто не важив ся прийти на роботу до Новосїлки. Перша днина минула тихо, без гомону, хиба лиш економи паньскі, Жиди, вештали ся фірами то тут то там за своїми слугами по селї і розбивали сїльску тишину. Аж другий день ауи видовищем страшного алярму і метушнї, але не зі сторони страйкарів то походило, лиш зі сторони дїдича Жида і правительственних орґанів. Прибув цїлий віддїл жандармів з оберляйтнантом на чолї; зїхав і комісар з ц. к. староства з Залїщик. Почала ся індагация тяганина людий, замикане до арешту. Правительственні орґани, замість признати, що страйк зовсїм оправданий, бо викликала єго біда, неможливо низька плата в дворі і грубе поведенє дворских посїпак з людьми, звернули цїлу свою увагу за бунтівниками та виглядїли їх в двох найсьвідомійших селянах: крамарю Федорі Семенику і в дяку Іосифі Качорі. Тих двох відставлено до суду, де вони пересидїли 4 днї, поки суд, не видячи на них вини, пустив їх на волю. Тимчасом жандармерия замінила свою цїсарску, загально публичну службу на службу приватну в користь дїдича Жида. Жандарми стояли при робітниках в поли, носили їсти Гуцулам з Саджавки, звербованим сюди, ходили по селу за робітниками, терроризмом спроваджували слабодушних під ескортою на поле. На руку панови іде і місцевий війт, звістний в повітї „Bloński" враз з своїм писарем, що не хоче цїкому з селян видати службову книжочку до Прус, збуваючи їх вимаганими причинами і грозячи, що мають тут всї виздихати, як не хочуть їти до пана робити.

— **Читальня „Просьвіти" на жовківскім передмістю у Львові** дала знов новий доказ своєї живучости, устроївши вчера вечерницї в честь Тараса Шевченка. Богата програма концерту, зложена з композиций Лисенка, Січиньского, Нижанковского і инших, не представляла нїяких трудностий виконавцям, так сольовим як і гуртовим, що вивязали ся із своєї задачі вповнї вдоволяюче. Зазначити треба окремо продукцию мішаного хору Січиньского „Дніпро реве" з баритоновим сольом п. Юхновича. Хор під управою п. Купчиньского розпоряджає взагалї не злими голосами. Фантазия з опери „Фавст" на скрипку (п. Клим) вийшла зовсїм попрано, причім фортепяновий супровід спочивав в досьвідчених руках п. Б. Вахнянина. Добре випала деклямация п-ни Стахівної, що виголосила сьміло і із зрозумінєм „Лебедин" Шевченка. Концерт попередила гарна промова п. Бурбели.

— **Кровавe вічe у Львові.** Вчера перед полуднем відбуло ся у Львові в т. зв. палаті штуки на повиставовій площи робітниче вічe в справі виборчої реформи. Промовляв пос. Дашиньский і представивши положенє, в якім опинила ся тепер справа виборчої реформи в Австриї, різкими словами напятнував польске „коло", що своїм опором ударемнює здїйсненє постуляту всїх австрийских народів, причім заявив, що коли шляхотска клїка буде дальше опиратись волї правительства і народа, то народні маси, в містах і по селах, генеральним страйком зломлять ворожу силу і силоміць здобудуть собі те, що їм справедливо належить ся. По вічу о год. пів до 1-ої зібрані рушили походом до міста. На пл. Марийскій під памятником Міцкевича почав промовляти д-р Дияманд. Нараз полїция, що у великім числї не відступала цїлий час вічевиків, кинула ся між товпу і видерши червоний прапор, почала утїкати в сторону ул. Гетманьскої. Нарід з окликами обуреня, з піднесеними кулаками і палицями окружив полїциянтів і почав відбирати хоругов. Серед страшенної метушнї прийшло рівночасно в кількох місцях до бійки. Найстрашнїйші сцени відбували ся під фігурою Матери Божої, де полїциянтв, піші і кінні, рубали шаблями довкола, гонили за утїкаючими, калїчили і перевертали безборонних людий. Остаточно нарід розсипав ся на всї сторони, а на побоєвищи остали калюжі крови і поломані кльомби. Всеж таки робітникам удало ся відобрати червоний прапор і під памятником Міцкевича д-р Дияманд докінчив до зібраного на ново народу свою промову, пятнуючи поведенє полїциї. Тепер рушила товпа на ул. Коперника на нараду в пасажи Миколяша; але від улиць Лїндого і Шайнохи заступив їй дорогу кордон кінної полїциї. Вузка улиця Коперника стала заповнятись чимраз більше напливаючим народом, аж нагло з пл. Марийскої надбіг віддїл пішних полїциянтів і замкнув нарід кордоном від рога ул. Короля Людвіка. Бечисленна товпа народу найшла ся в справдїшній засїдї, бо і входи до пасажу Миколяша обсадила полїция, не пускаючи там нїкого. Настали тепер знов страшні сцени. Улицею Коперника від росийского конзуляту надїгнало кількадцять кінних полїциянтів з добутими шаблями і почали масакрувати безоружну товпу, випираючи її на Марийску площу, а рівночасно від Марийскої площі сїкли шаблями піші полїциянти. Під антикою Миколяша відбували ся найстрашнїйші сцени. Люди, биті і перті зі всїх сторін, падали на камінє, по них допали утїкаючі або полїцийні коні, а понад все роздирав уши страшний переск. І знов все розсипало ся на всї сторона і лише недобитки потягли за послом Дашиньским, що вернув тимчасом з дирекциї полїциї, ще раз під памятник Міцкевича. Тут пос. Дашиньский заявив народови, тремтячому від зворушеня та обуреня, що сказав в дирекциї полїциї. Бесїдник заявив, що в справі отсих кровавих подій забере голос в парлямеитї, та остро напятнував поведенє львівскої полїциї. Наконець промовив ще коротко п. Вітик і заявивши, що тепер розпочинає ся новий період в історії борби галицкого пролєтариняту о людскі права, візвав товпу розійти ся до дому. На тім скінчило ся се кровавe вічe. Єго вислїд справдї кровавий, бо поверх двацять осіб потерпіло тяжкі і лекші рани від полїцийних шабель та коний. Дістало ся при тім і самій полїциї чимало, а одного полїцияита, раненого в голову, відставлено до військового шпиталю. Арештованих кілька осіб випущено за інтервенциєю посла Дашиньского на волю. Вкінци замітити годить ся, що цїлою кампанією з боку полїциї управляли комісарі Карабановский і Лукомский, котрим цїлий час асистував звісний полїцийний повірник Демянчук, редактор „Руского Селянина". І се добре знати.

— **Пишуть нам від Радехова:** Дня 4. мая 1906. р. вертав пастух Микола Шарко з Манастирка з громадского пасовиска і нїс чотири сухі патики. Коли переходив гостинцем коло паньского лїса з Оглядова, вийшов паньский гаєвий і почав тягнути пастуха на лїсничівку, що нїби то він нїс паньскі дрова. Пастух не хотїв ити, а той змірив до него стрільбою. Пастух хватив за стрільбу, а той вийняв револьвер 9 m. і впакував в пастуха чотири кулї. Тодї оба звалили ся до рова і посїпака був би ще єго втопив, але надбіг чоловік, що гнав худобу гостинцем і віддер злїлого посїпаку. Війт зателєграфував до Радехова по комісию, але двір випередив, і комісия поїхала наперед до посїпаки та узнала, що є побитий. А він імовірно, як падав з постріленим до рова, вдарив ся о стрільбу. Відтак комісия прийхала до постріленого до хати. На жаданє війта, щоби комісия удала ся на місце, де стало ся нещасте, судия розлютив ся і сказав, що війт не має єму до роказу; тай не поїхав на то місце. А то дуже важна річ, бо посїпака зложив до протоколу, що то в лїсї напало на него трох людий і він мусїв боронити ся. В тій справі війт відносить ся до окружного суду в Золочеві, щоби суд виделєґував иншу комісию. На другий день, т. є. 5. с. м., прийшов жандарм з паньским посїпакою (иншим) на громадске пасовиско і почали тягнути пастуха Стефана Мончука на лїсничівку. А той пастух був сьвідком вчерашної події і злодав протокол вчера в громадскій канцелярії. Імонрио хотїли вони на лїсничівці змусити того пастуха до фальшивого зізнаня, — такого, яке їм потрібне, а то, щоби той сьвідчив, що посїпаку бив ще Василь Доманьчук, той, що оборонив нещасливого від немилучої смерти. Посїпака бив Ст. Мончука, конав єго ногами, а жандарм на то дивив ся; аж вкінци надїхали половік Ілько Колїсник, і ті пустили Мончука, а самі скоро вийшли на гостинець. Тимчасом худоба пішла на зруб иншого пана і певно буде знов драчка, бо нани зарам доносять до староства, а се накладає кари.

— **Росийскі революціонери у Франції.** Як вже оподї ми донесли в телєґрамі з Парижа, в бульоньскім лїску експльодувала бомба, котру несло двоє людий. Одного з них убило, а другий потерпів рани. Показало ся, що се були Росиянин і оден званий Стрига а другий Суваров. Мали при собі три малі круглі бомби. Одна з них вибухла і роздерла Стрижї черево, так що вийшли на верх тенеса і він незабаром помер. Єго товаришеви, Суварову, вибух відорвав ногу. Перевезений до шпиталю подав при переслуханю слїдчим судиею, що має 26 лїт і є студентом гірничої школи. Дві бомби, що не вибухли, віднесено з великою осторожностию до міської лябораторий, де їх при страшнім гуку розсаджено. Стан Суварова дуже небезпечний. Наслїдком єго зізнань переведено ревізию в мешканю Софії Стераньскої, де мешкав Соколов, і найдено богато документів, адрес і ріжні хемикалії. Стераньска є також Росиянка і має 21. лїт. Крім того полїция зробила домову ревізию у своїяків та знакомих Суварова. В мешканю д-ра Рабиновича найдено між иншим списану бесїду адвоката Тамбова в оборонї двох страчених российских революціонерів. Посліднї вісти доносять, що в тім самім лїску найдено тіло незвісного чужинця, котрий відобрав собі житє вистрілом з револьвера. Здогадують ся, що се був спільник Стриги. Стераньска є донькою российского совітника.

— **Запитанє до кр. ради шк.,** умішене в новинках ч. 78. в справі науки руского язика в тутешній реальній школї, доторкає, як нас лїпше поінформовано, не II-ої, а I-ої реальної школи у Львові.

— **Заява.** На часті листи і запити, писані до мене в справі видавництва „Свободи", заявляю, що я не є редактором „Свободи", а лише видавцем; длятого прошу всїх удавати ся в справах редакційних лише до редакциї „Свободи", а не до мене. — *А. Вороковский.*

— **З нинїшним числом „Дїла"** розсилаємо виказ жертв на цїли Руского товариства педагоґічного у Львові за час від 1 падолиста 1905. до дня 22. цьвітня 1906.

Урядові вісти:

Каплицьку [illegible] Мокрої Копаня на парохію Ґрушатин, Іосиф Ворвульонов на Бенкіш; [illegible] на парохію [illegible] Володимир Рихлевский у Рогатин вправі. Юрій Кмі у Гвіздець. Сотрудництво [illegible] Теодор Данів. Управительского сотрудника в Тирах в [illegible] Ґотфрид Мильнеус. Ординаріятом одиноким [illegible] Іосиф Шашкевич, парох в Поляні Самбірскім [illegible] Іван Пархомович, парох в Здорівці на місце [illegible] Іосифа Мохнацкого, парохa в Дрогобичи. Іосиф Мохнацкий, парох в Дрогобичи від істнику конкурсового листа Корнилія Кудлю, парох в Бисках. Відпустку [illegible] Теодор Карпінь на 2 місяці. Ант. Шашкевич на 2 місяці. Мих. Фодор на 3 недїлї. Александер Сапонький на 6 місяць. Правительство [illegible] Іосифа Ґлинку на пальний ціст рік [illegible] Ґлинках, Речицкій, Поляк [illegible] Климкович, Пастернак, Прокопів і Завгіни в [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Найлїпші ДВОФЕЛЬЦОВІ ДАХІВКИ **Генрик Е5ер**

407 6—14 доставляє низше фабричних цїн до кождої зелїзничної стациї виключно *Львів, площа Смольки ч. 3.*

Календарі Нині: Савви (лат.: Доміцелі); завтра: Марка (лат.: Станислава); позавтра: Василия (лат: Григория).

Репертуар рускоґо театру (тепер в Тернополи в сали Міщаньского Брацтва). — Ві второк дня 8 мая „Продана Наречена“ опера в 3 дїях Сметани. Музика військова. — В четвер дня 10 мая „Наймичка“, народна драма зі сьвівами і танцями в 5 дїях Карпенка-Карого. — В суботу дня 12 мая „Жидівка вихрестка“, образ драматичний зі сьпівами в 5 дїях Тогобочнього, (виступ Т. Гембіцкого). — В недїлю дня 13 мая (другий раз) „Суета“, найновійша комедия в 4 дїях Карпенка-Карого (другий і послїдний виступ Т. Гембіцкого.) — Готовить ся славнозвісна комедия Островского „Користна посада“ і „На сіножати“, народна оперетка Яновскої. — Білєти можна замовляти від тепер в Народній Торговли.

В Соломєнци від 1 до 15 мая. Нова сенсацийна програмаї. В недїлї і сьвята по 2 представленя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: **Бібліотека тов. ім. Шевченка** (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — **Бібліотека „Нар. Дому“** ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — **Бібліотека університетска** від 8—1 рано і від 4—7 по пол в суботу лише рано. — **Бібліотека Оссолїньских** від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. — **Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка** в год. полудневих від 3—6. — **Музей Дїдушицких** (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні звич. за оголошенем від год. 10—1. — **Музей Оссолїньских** в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол від 3—5.

Надіслане.

Інгалятория д-ра Буллінґа
в Станиславові

уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенгаль, Зальцбрун і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїченя носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, спеціялїст від згаданих недуг. 293

Бюро будівляне
Теодора Мельничука
в Ярославі

приймає до виконання **пляни і коштосписи церков** наплиць, пшбаній, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 30 6 12-15

Коперницкий і Сын
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пїжні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвінери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи помагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ukrainische Rundschau

виходить у Відни 15-ого кождого місяця в обемі 40 стр. ріг. вісїмки і коштує річно 6 кор. Кождий сьвідомий і інтелїґентний Русин повинен передплачувати сю часопись, а предплату треба слати на адресу адміністрациї: Wien XVIII Antonigasse 15. Адреса редакциї: Wien, XVIII Salierigasse 34.

Світло церковне і столове
найлїпшої марки
охоронене запротоколованою маркою
+ М. Ц. Н. Т.
поручає
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор. за 100 кґ. Для церков 10% опусту. Цїни розуміють ся льоко фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак **+. М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітко припоручає Народна Торговля. Сотки похвал і признань!!! 415 5—?

Брак штучних навозів.

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли оголошує, що має певні відомости, о браку і підношеню ся цїни суперфосфатів на осінь. Фабрики вже тепер шукають способів покритя своїх браків і тому ми по вчерашнім нашім оголошеню подаємо ниї друге з горячим зазивом до наших П. Т. Хліборобів, щоби надсилали нам замовленя на осінь на суперфосфати вже тепер, а найдальше до 15 червня с. р. котрих цїна від 1 липня 1906 піднесе ся задля браку значно в гору. *Тим, котрі замовлять у нас суперфосфати до 15 червня продовжимо безпроцентовий кредит аж до 1 лютого 1907 року.* Передовсїм відносимо ся в тою справою до наших Читалень, до котрих рівночасно висилаємо до дневників осїбну відозву. Всякі близші пояснення в тій справі подамо кождому одворотно, а яких потрібно навозів чи томасину чи суперфосфатів, подає наша книжочка „Где що про грунта і навози“ котру вишлемо кождому за надісланем нам готівкою, або в марках почтових 30 сотиків.

450 6 2 6 **ДИРЕКЦИЯ.**

ФАБРИКА ЦЕМЕНТОВИХ ВИРОБІВ
Генрика ґр. Старженьского
в Гнїздичеві

виробляє патентовані дахівки цементові, рїжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в рїжних формах. Цементові помости і хідники в рїжних барвах і десенях. Перепусти і рури у всїх розмірах. Жолоби і корита в довільній довготї. Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи, а також всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: **Фабрика Гнїздичів, Кохавина.**

Почта і зелїзниця на місци. 331 8—10

Без конкуренції.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад
Чаю і Кави
під фірмою
АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1
поручає спроваджувати

КАВИ				ЧАЮ			
Santos добра	55 кр.	½ кг.		Congo добра	1·40 кр.	½ кг.	
Portorico prima	65	„	„	Moning родинна	1·60	„	„
Ceylon знаменита	76	„	„	Kaysow добірна	1·80	„	„
„ плянтац.	90	„	„	Souchong знак.	2·—	„	„
„ перлівка	90	„	„	„ найл.	2·50	„	„
Мокка арабска	80	„	„	Kintuk аромат.	3·—	„	„

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і 5 кгр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

Парохія Вишнівчик
коло Заґваниці потребує зараз рутинованого дяка з добрим голосом, умїючого заложити хор. Рефлектанти зголосять ся до парохіяльного уряда. 470 1—3

Яйця вилягові курячі: Лянґшани, Віандоти-Брамапутра, по 30 с. Качачі „Peking“ по 40 с. дістати можна у упр. школи в Лагодові о. п. Підгайчики м. Львова 474 1—6

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.** 163 51 52

Фізикально-дієтична лїчниця
Д-ра ТАРНАВСКОГО
в Косові
(зел. стация Заболотів)

створена від 1. мая до кінця жовтня. Нова взірцева купіль і ґімнастична сала. 441 4—5

Liniment Capsici Comp.
замість
PAIN-EXPELLER

при закупні того знаменитого, успокоюючого біль средства до натирання, яке можна дістати у всїх аптиках, треба все уважати на марку: ЯКОР.

Аптика Ріхтера, Прага.

Семінарист
шукає лекциї на провінциї, на час від 1. липня до 1 вересня. Приготовить до ґімназиї, семінариї а також може розпочати приготовленя до семінарияльної матури. Зголошеня: „Семінарист“ ч. леґ. 89 в дня 27/II. 1906 poste restante, Заліщики. 436 3—3

Піддячий
з добрим і теноровим голосом і похвальними сьвідоцтвами, глядає посади. Ближші відомости подає: Петро Шонайда в Слободї золотій. 437 3—3

Мешканє
з харчем до винайму. Приймає ся столівників. Цїна після вимаганя Скарбківска, 35, I. п. 441 3—5

Потребую
інструктора до ученика V кл. котрий би зобовязав ся его приготовити до вступного іспиту до I-ої кляси ґімназ. *М Сірецкий* парох в Пацаничах п. Товмач. 445 3—3

„Дзвінок“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним.

Передплата на цїлий рік тілько 6 К. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

Важне для будуючих!
ФАБРИКА ВИРОБІВ
Цементово-бетонових
і головний склад
материялів будівляних
Мих. Микося
Ярослав, Ринок, пл. парохіяльна

поручає П. Т. Публицї, ВП. Інжинїрам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно біле гашене, скалисте і гідравлічне. — — — — —
Гіпс краківский — — — — —
і львівский — — — — —
Цемент портланд всякого рода вагонами і на бочки —
Асфальт природний, штучний, плити до фундаментів. —
Посадки камінкові, цементові — шарі, мозайкові, гладкі, жолобковзні — — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналїзациї
Керниці бетонові рїжних розмірів, — мулові — — —
Миски під рури **Ринви** отверті
Сходи камінні, граничні — — —
бетонові — — — — —
Цегли шамотові, окладкові — —
до фасад — — — — —
Дахівки краєві, вагранічні, червені, шклянні — — —
Коминки камінкові **Папа** дахова і ізоляцийна
Ольґеїна, Карболїнеум
Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цїнах фабричних.

423 5—15

Ч. с. А. II. 256(3)

Едикт.

Ц. к. Суд повітовий в Жовкві подає до відомости, що Яцко vel Юрко Ворона, уроджений в році 1807 в місцевости Кунин, в повіті крехівскім, обводї жовківскім, котрий дня 18. липня 1832 яко заступник рекрута Абрагама Браїндля за 14-лїтну капітуляцию був заасентерований до війска, брав участь у війні против угорских повстанців, дня 3. серпня 1849. р. дістав ся під Прешбургом до угорскої неволї і від того дня всякий слїд по нїм загинув — є признаний ухвалою ц. к. краєвого суду цивільного у Львові з дня 16. грудня 1905 ч. справи T 55/1 за помершого і день 3. серпня 1879 р. принято яко день его смерти.

Позаяк той суд не має відомости, чи і котрі особи мають право до его спадщини, прото взиває всїх, котрі наміряли би з якого-будь правного титулу доходити права до спадщини, щоби в протягу одного року числячи від дня низше вираженого зголосили ся із своїми правами до того суду і виказуючи свої права наслїдства, внесли заяву принятя спадщини, бо в противнім случаю спадщина для котрої адвокат д-р Володимир Мацюльский з Жовкви є установлений куратором, переведена буде з тими і тим признана, котрі заявлять принятє тої-же і титул свого права наслїдства викажуть, а непринята часть спадщини або коли-б нїхто не заявив ся до неї, цїла спадщина буде яко безнаслїдна стягнена правительством. Замічає ся, що в депозитї того-ж суду на річ того-ж Юрка vel Яцка Ворони зложених є около 5000 корон.

Ц. к. Суд повітовий, віддїл II.

Жовква, дня 30. марта 1906.

493—3 *Лїтиньский.*

Оголошенє.

Другі загальні збори „Робітницкої спілки ощадности і позичок в Станиславові“, товариства заревестрованого в обмеженою порукою відбудуть ся дня 14 мая 1906.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1) Відчитанє протоколу з попередних зборів.
2) Звіт дирекциї в дїяльности за р. 1905.
3) Звіт контрольної комісиї в ради упр.
4) Вибір трех членів дирекциї і двох заступників.
5) Внесеня членів. 1—1

Театр ріжнородностий
DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артистів, дві сенсацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 70 8—8

КОНКУРС.

В цїли виданя робіт при будові „Народного Дому“ в Калуши розписує ся сфертову лїцитацию. Плянн будови і ближші условія можна переглянути в комітеті будови в Калуши і у архітекта Фалєзона Левицкого у Львові, Куркова 10 I. пов. Речинець до вложеня оферт до 20 мая на руки предсїдателя комітету Д-ра Івана Куровця в Калуши. 472 1—3

Лише тоді правдивий, коли тригранна фляшина есть замкнена навше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папери.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА
правдивий очищений
ТРАН З ПЕЧІНКИ

(*з важною обезпеченім опаковану*
жовтого фляшка К. **2**·—
білого „ К. **3**·—
з фабрики
ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА
у Відни.

Розсїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности поручений також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лїкар хоче досягнути скріпленя цілого організму, именно грудей і легких, збільшеня ваги тіла, поліпшеня соків, а також взагалї прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дрогерий австро-угорскої Монархії. 902 16—18

W. MAAGER,
WIEN, III./3., Heumarkt 3.

Прошив наслїдувань заряджує ся судове елїдство.

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотижневик дневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Прінумерата річна 8 зр. півлїчна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10*.
„ Кракова 2·—*, 6·—, 8·50, **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*.
„ Підволочиск 7·20, 11·55, **2·30**, 10·20, 5·30, 10·20*.
„ Давочного 7·20, 11·45, 10·50*.
„ Рави руской 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Рашева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзца 5·—.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, **2·15**, 5·15, 10·2*, 11·34.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан **2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
„ Підволочиск 6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Давочного 7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзца 11·10.
„ Рашева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руской 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*, 1·24*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцию Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 81 **Львів, второк 25. цьвітня (8. мая) 1906.** **Р. XXVII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії *за границею*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **31** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямации неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за „місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поклики і инші принятні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Побіда Кошутівців.

Вибори до угорского сойму скінчили ся величезною побідою партиї независимости. Відбудуть ся єще тїснїйші вибори в 14 округах, а в 5 округах вибір відбуде ся наново, але результат виборів в сих 19 округах в нїчім не змінить фізіогномії сойму, яку єму дають доконані вже вибори. Між дефінітивно вибраними послами є: 240 членів партиї независимости (зискали 57 мандатів), 74 членів конституційного сторонництва (зискали 23), людовців 30 (зискали 4), Банфі 1, Сасів 12, Сербів 4, Румунів 14, Словаків 8 (всї ті немадярські народности зискали 15 мандатів), демократи 3, хлопске сторонництво 1, диких 7. Вже між вибраними послами сторонництво независимости має о 86 послів більше, нїж всї инші сторонництва разом.

Угорский сойм має 413 членів. До абсолютної більшости треба мати 207 голосів. Партия независимости вже нинї має 33 голосів понад абсолютну більшість. В спільних хорватско-угорских справах голосує також 40 хорватских делєґатів. В сих справах до абсолютної більшости треба мати 227 голосів. Але і в такім разї, коли би вибори в 19 округах не дали Кошутівцям анї одного мандату, і коли би хорватска делєґация голосувала з противниками Кошутівців, то і тодї партия независимости буде мати 33 голосів понад абсолютну більшість. Одним словом, Кушутівцї будуть в соймі абсолютними панами без заключуваня компромісів з иншими сторонництвами.

Від заключеня угоди в 1867. роцї угорский сойм дістав перший раз більшість, що стоїть на противнім становищи, більшість негуючу сю угоду. Мимохіть насуває ся тепер питанє, який вплив буде мати побіда ворогів дуалїзму на розвій відносин Австриї до Угорщини і на судьбу угоди з 1867. р. Партия независимости має в своїх руках законодатне тїло Угорщини; угорске правительство мусить бути її невільником, а як партия зажадає, то і більшість кабінету мусить бути утворена з її членів. Питанє, чи сойм зачне вводити в житє програму партиї, чи відразу зачне переводити цїлковите відокремленє Угорщини від Австриї. Вже в найблизших днях покаже ся, чи сторонництво независимости відступає від своєї тактики, випливаючої льогічно з програми сторонництва і чи возьме участь у виборі членів до спільної делєґациї. Доси члени сторонництва теперішної більшости соймової не приймали мандатів до спільних делєґаций, бо сю институцию уважали за супереčну з їх правно-державними засадами.

Відповідь на питанє, як буде тепер поступати сторонництво независимости, дістанемо, коли глянемо на історию розвою инших опозицийних і революцийних сторонництв, коли пригадаємо собі, як вони змінювали і зміняють свою тактику в хвили, коли з опозицийної меншости переміняють ся в більшість, котра передовсїм мусить числити ся з сим, чи і о скілько суть вже реальні услівя введеня в житє реформ, жаданих партиєю, тогди, коли її жаданє мало лише теоретичну вартість, коли сторонництво не відповідало за будучність евентуально переведених змін і, на случай переведеня реформи, за евентуальні лихі наслїдки в инших областях національного житя. Опозицийна партия, котрій судьба віддасть в руки керму, числить ся з усїм тим, і свою власть старає ся передовсїм використати на се, щоби насамперед при істнуючім порядку витворити реальні услівя здїйсненя своєї позитивної програми з часів, коли сторонництво було в меншости і в опозициї. Окрім того вже сама натура людска така, що коли здобудеш власть, то стараєш ся удержати її як найдовше. І партия независимости не буде ризикувати утрати сеї власти, ставлячи неможливі в сю пору до здїйсненя жаданя. Вже в хвили, коли Кошутови і єго товаришам усьміхала ся надія, що обіймуть спадщину по лїбералах, провідники сторонництва независимости „відложили на якийсь час" головні домаганя сторонництва. За цїну захопленя власти в свої руки згодили ся на те, чого не хотїли дати попереднім кабінетам.

Тепер, коли покаже ся, що сповненє деяких домагань сторонництва з огляду на рішучу опозицию корони і з огляду на брак реальних условій наглого переведеня сих домагань, є поки-що неможливе сторонництво независимости перемінить ся в крайнїйшу едицию поваленого лїберального сторонництва. Провідники сторонництва будуть мотивувати зміну своєї тактики аргументом, що свою власть використають на те, аби етапами утворити материяльні услівя до переведеня основних, на якийсь час „відрочених" точок.

Сим потїшають ся австрийскі полїтики і гадають, що якраз через те, що до керми прийшло в Угорщинї опозицийне доси сторонництво независимости, будуть мати з Угорщиною на якийсь час спокій. Аби лише за сей спокій Австрия не заплатила готівкою грубшою, нїж та, яку доси платила на „спільні справи"!

Австрийскі справи.

Парляментарна ситуация.

Виборча реформа мусить бути переведена. Так бодай — як доносять з Трієсту — заявив кн. Гогенльоге депутациї Словінців, що прийшла єго попрацати. Загальне право голосованя, мав сказати кн. Гогенльоге, буде переведене, бо се є не лиш бажанєм корони, але також постулятом широких мас людности. Опір проти загального і рівного права голосованя порівнав кн. Гегенльоге до наміру повздержати поспішний поїзд, що йде в повнім розгонї. „Коли не я переведу виборчу реформу, то зробить се хто иншиї". Рівнож і посол Шустершіц по конференциї з кн. Гогенльоге заявив, що виборча реформа буде переведена. Конференциї з провідниками сторонництв, які розпочали ся в суботу, тревають дальше. Висліди всїх сих переговорів держать ся однак в тайнї. Тілько знати, що в парляментарних кругах наступив зворот за виборчою реформою. Навіть ті круги, що дотепер були противні реформі, є вже далеко прихильнїйше для правительственного проєкту успособлені. Се дотичить і польского кола, котрого президиї заявив кн. Гогенльоге, що виборча реформа мусить бути переведена; однако додав він, що готов є приняти пропозициї, можливі до сповненя, не нарушаючі засад загального і рівного права голосованя. Посол Ебенгох по конференциї з кн. Гогенльоге висказав також переконанє, що реформа буде переведена і що імовірно буде заключений компроміс. Вправдї кн. Гогенльоге є за загальним, рівним, безпосередним і тайним правом голосованя, однак готов узгляднити можливі до принятя жаданя головних клюбів палати. Парляментаризация парляменту прийде на порядок дневний по переведеню виборчої реформи. Відомість, що кн. Гогенльоге носить ся з думкою розвязаня парляменту, уважає пос. Ебенгох за безосновну.

Про конференцию чеських провідників з кн. Гогенльоге появив ся в „Slavische Corresp." комунікат. Шеф кабінету висказав ческому народови свої симпатиї. Він думає, що Чехи не мають причини не довіряти правительству. Чехи зазначили, що їх становище супроти правительства буде залежати від того, чи воно сповнить приреченя попереднього правительства. Нарід ческий рішучо не допустить до такої реформи, яка була би для Чехів несправедливою.

Кн. Гогенльоге запросив також на конференцию пос. Романчука. Наш посол передусїм рішучо застеріг ся проти евентуального помноженя в Галичинї числа польских мандатів без рівночасного узгляднення руских мандатів. Дальше домагає ся, щоби засада загального і рівного права голосованя не була змінена на користь Поляків, бо в такім разї Русини виступили би з цїлою енергією проти правительства Вкінци запротестував пос. Романчук проти розширеня автономії Галичини.

Ческі Німцї поставили кн. Гогенльоге жаданє, щоби число нїмецко-ческих мандатів збільшити і щоби розділ виборчих округів був залежний від кваліфіковащої більшости. Словінцї жадають креованя 2 словінських мандатів в Каринтиї.

Вкінци годить ся тут зазначити голос „Fremdenblatt-y", котрий передусїм констатує, що вісти о напруженю між кн. Гогенльоге а гр. Потоцким є неправдиві, а опісля висказує погляд, що, судячи з дотеперішних переговорів, виглядн на переведенє виборчої реформи показують ся корисно.

О загальне голосованє.

Супротив упадку Гавча треба було бути на всякий случай приготованим, що виборча реформа в напрямі загального і рівного права голосованя поважно загрожена. На евентуальність соціяльна демократия старає ся бути приготованою, щоби на случай, коли покаже ся, що загальне голосованє дїйсно загроженє, відповісти ворогам реформи так, щоби в своїм власнім інтересї не важили ся дальше керинти.

В середу 2. мая відбуло ся у Відни засіданє загального заряду австрийскої соціяльної демократиї при участи всїх послів сторонництва, членів заводової комісиї і представителїв центральних заводових організаций.

Одноголосно поручено послам сторонництва, щоби енергічно опирали ся евентуальному відрочению виборчої реформи для ухваленя „державних конечностий". Виконуючому комітетови сторонництва дано повновласть, щоби на першу познаку, що виборча реформа поважно загрожена, або що єї старають ся проволїчи поза теперішну каденцию, скликав безпроволочно мужів довіря політичних і заводових організаций всїх народів і країв на конференцию в справі зарядженя і переведенн масового страйку. До мужів довіря всїх організаций вже тепер розіслано візване, щоби з огляду на се, що може стати ся конечною рішаюча борба політична, робітнича кляса старала ся щадити свої сили і поодинокі борби економічні (страйки) відкладала на пізнийше. Робітники всїх заводів мають бути повідомлені, що в найкоротшім часї можуть бути покликані до найповажнїйшої борби, отже конечною річию є поробити безпроволочно приготовленя до сеї борби.

Се значить, що против відступленя від виборчої реформи, а навіть против єї відроченя, весь робучий народ Австриї має запротестувати генеральним страйком.

Великдень за селом. *)

(Нарис).

По густій стернї очерету на верховинї ставу, що віддїляв село від піль, кинулась прозелень, а горби-береги то й зовсїм зазеленїли. Молодий зелений цьвіт ярчів на відсоню. Здавалось, тим розкішним цьвітом, подекуди уквітчаним золото-жовтим горицьвітом та фіялками й брендушами, горби виславлялись перед вербовозом, що давненько вже чванив ся своїми пухкими бруньками. Вони неначе хотїли сказати: а ну, хто лучше прибрав ся на сьвято?

Бо так, — було таки сьвято, Великдень. Після похвапних робіт на полї й дома люди віддихали. Повбирані в найкрасшу одїж, вони сидїли в селї, похожали по вулицях, купили ся коло церкви, і до піль, що виглядали своїх хозяїв-працївників, доносились лиш веселі згуки дзвонів. Вже другий день ті згуки радощами сповняли повітря над помолоділою в полї землею. Здавалось, природа була в якімсь невимовно щасливім настрою й пильно прислухувалась, чи не уявить ся де чоловік, найрозумнїйший син її, щоб йому з охочої душі усе вилити, розказати у тих, чарівних згуках... Та навкруги тих, нїкогісенько! Лиш десь шумить, чути, вода, та з вітром часом доносить ся: „бам-день-лень, бам-день-лень".

Але от, за горбом недалеко хтось вигукнув: „арр... арья". І разом з тим вигуком забрикали на горбочку ягнята й показались вівцї, а за ними виступив хлопчина років може з тринацять; біла на ньому сорочка сьміється ся до сонця, та обличча чогось не так спокійне й веселе... Він став на самім горбі, приклав долоню до лоба козирком і став пильно вдивляти ся у той бік, відки чути було дзвони.

„Там коло дзвініцї тепер десь зібрались усї наші хлопцї", подумав собі пастушок.

Він виняв з кишенї крашанку, поцокав нею в зуби і усьміхнув ся, — десь-то крашанка була дуже міцна, коли він немало писанок нею виковтав вчора коло дзвініцї. Але сей спомин не дуже довго тїшив Юрася, — так звав ся хлопець. З гнївним гуком: „а брр." він кинув ся у праворуч завернути кількоро овець, що почали віддаляти ся від гурту: завернув, та й знов прийшов на найвисше місце, скинув з плечий свитину й торбу, і сїв розмахаючи карлюгою.

„Чого се" сказав він сам до себе, „усї празникують, радїють до схочу, а я нуджу ся отут?... Чиж я не такий, як другі?"

І хтось — не з повітря, що дихало радощами, а знід містка, що аж недалеко села, де бурчала весняна вода, — йому нїби відповідав: „Ти сирота!"

„Та щож, що я сирота! Алеж у мене є й поле й хата; лишень, правда, дядина, що віддала мене у службу, каже, що на них якїсь там векслї пороблено... Певне, щоб на очі менше попадав ся, щоб вільнїйше було їй бенькетувати, бо вона-ж, — казали вчора хлопцї, — хоче ще віддавати ся"...

І він схилив свою голову та почав карлюгою пороти по землї. А з кручі, знід того-ж таки містка, щось нїби шипіло: „А хиба їй заборонив!"...

„Заборону — не заборону; але я добре запримітив, що їй часами стає нїяково, як на мене погляне... От, хочень би й сьогодня: як зчервонїла, коли я вранцї натягав торбу!... Хто знає, може совість... Бо та земля, що вона з неї багатїє, тож моя земля, мого батька... А векслї?.., — Се видуми... Мене до якогось часу буде обманювати, а Бога не обманеш, нї!... І знов же, є совість у кождого чоловіка"...

„Совість!"... шипіла, нїби з кого кривила ся, вода.

„Щож то за річ така-ота совість?" сказав було Юрко, та раптом схопив ся на ноги. Сїра ярка знов відбилась від стари. Він злїсно блиснув очима, схопив гарапник і з проклонами бігом кинув ся до вівцї. А тут дмухнув вітрець і так виразно дочулось: бам-день-лень, бам-день-лень" — так радісно... І Юрко опустив гарапника, не вдарив вівцї, а терпляче завернув її та думав: „А чи у вівцї є совість?... Нї десь... Але Бог за нею памятає, і вона нїби Господа почуває... Гріх скотину бити, — вона теж Боже створіння. Хто знає, може Господь навмисне післав вітрець, щоб я згадав собі Великдень і хоч ради сьвята згамував свою злість!"... І він якось ласкаво, любовно вигукнув: „а брр!" Вівцї рушили вперед, і Юрко не знав, чи їх завертати, чи ще посунутись з ними на оден горбок. „Так і буде! Ще перейду на оден горбок, там не далеко ялик, може кого побачу; все буде веселїйше"...

Він накинув на себе чуприну, напнув торбу з паскою, підняв карлюгу та нїгнав свою турму... Одно ягня, що лиш не давно народилось, не могло поспівати за старою... Юрась взяв його легенько на руки. Воно було таке нїжне, покірне... Хлопець щось почув у собі якийсь голос: „Ти жалуєш, що нема кого тебе людий. А хибаж твої овечата гірші від людий? Вони не обмовлять, ні над ким не збиткують ся, не видумують пекелиз, не приневолюють одно другого". І йому могось пригадалось, як упора на клірос лисий Мирон басом вигукував: „Агнец нарече ся непорочен і нескусен сквернї"...

Він уже думав перейти на инші співи, коли бачить: не далеко від дороги нїби хтось сїв відпочити. То був старий Габро. Ще вторік він міг косити, а тепер от ледве-ледве тримав ся навсидячки, підпираючись дрїжачою рукою... Голова його нахилила ся, неначе від шапки, що була на ньому. Очі налялись кровію і були мутні, і несь він скулив ся і дрїжав нїби від холоду, хочень на ньому була якась кужушинка.

Юрко підняв бриль і привитав: „Христос воскрес!"

— „Во істину воскрес!" помаленьку, але з ласкавостию в голосї відказав, оглядаючись, Габро. „Юр-ко! О, а я й не пізнав. Ох"... переводячи дух, промовив дїдусь. І знов спустив свої добрі, але мутні очі на верболіз та на леваду, де жовтїли рясно кульба-баби та похожали чорногузи...

*) В Камянци Подільскім виходить, як відомо, дневник „Подолія", орган духовеньства. Хоч видають его росийскою мовою, то часом появляють ся там статї і по українськи. Ось і сей фейлтон беремо з „Подолії".

Нагода яких мало! Відкупивши з конкурсової маси цїлий засїб товарів, продаємо, як довго вистане: стїнні дивани з шинїлї, майже 100 цм. шир., а 200 цм. довг по 1·90 зр., сальонові дивани в шинїлї майже 200 цм. шир. а 300 цм. довг. по 9·95 зр., капи на стіл по 1·35 зр., капи на ліжка по 165 зр., коронкові фіранки метр по 22 кр., портиєри пара 1 зр. 25 кр., диванники перед ліжка по 35 кр., фланелеві кошини по 1 зр. 20 кр., мужеські білі сорочки в найлїпших родах по 1 зр. 30 кр. і 1 зр. 50 кр., найгарнїйші мольорові сорочки по 1 зр. 65 кр., мужеські убрання в анґлїйскої материї на кождy міру по 8 зр. 75 кр., пікові камізельки по 1 зр. 80 кр., дамскі кивотові гальки по 1 зр. 35 кр. і 1 зр. 80 кр. — Висилка тих товарів на провінцию лише за післяплатою, а за невідповідні товари звертаємо гроші назад. — Управа першого краєвого експортового Дому у Львові, ул. Третього мая ч. 15.

454 5—5

З закордонної Руси.

Вибори послів до думи з київської губернії вже покінчили ся. І знаємо вже імена всіх вибраних послів: 1) селянин Пилип Сиченко, 2) Є. Шолом, 3) проф. політехнічного інституту В. Тимофієв, 4) мировий судия з Звенигородки А. Вязлов, 5) дворянин Г. Здановский, 6) селянин Л. Литвин, 7) лікар Майлех Червоненкис, 8) селянин Аркадій Грабовецкий, 9) директор київского городского музея Мик. Біляшівский (отже не Бецшевский ани Бестшевский, і не директор муз. інституту), 10) селянин Семен Таран, 11) волосний старшина з Ковалівки Гаврило Зубченко, 12) робочий Захар Вировий, 13) поміщик дворянин Станислав Горвай, 14) робочий Трохим Несторенко, 15) лікар Соломен Френкель і 16) селянин Олександер Филоненко. Виходить з сего, що київска губернія вибирала не 14 і не 15 послів, а 16.

Більше про вибраних послів напишемо завтра, бо сегодня брак нам уже місця.

Заграничні справи.

Уступленє Віттого.

Причина уступленя Віттого до нині не вияснена. Коли побіда опозиций при виборах спонукала царя зминити персональ ради міністрів, то вистарчило би прогнати Дурнова, котрий, як загально говорено, своїми самовільними заряджень*ями* зводив найгірше ліберальні заряджења Віттого. Коли-ж в окруженю царя побідила реакция і Витте упав єї жертвою, то треба було надіяти ся, що Дурново, як не стане президентом міністрів на місце Віттого, то бодай лишить ся дальше в кабінеті, яко міністер внутрішних справ. Тимчасом разом з Віттем відправлено також єго противника. Сю загадку старає ся розвязати льондоньский дневник Daily Telegr. Дописуватель з Петербурга доносить, що упадок Віттого є наслідком двірских інтриг, які вже від давна вели ся, а одиноково їх причиною є се, що Витте рішучо побороював реакційну політику міністра Дурнова. Бачучи свою безсильність, Витте вже подав ся був до димісиї. Цар не приняв димісиї, бо Витте був потрібний яко солідна фірма для заграниці. Доперва тогди, коли Росия дістала позичку, Вітте став ся непотрібний і єго відправлено. Рівночасну димісию Дурнова Д. Т. пояснює тим, що ся димісия не є відступленєм від политики димісионованого міністра, бо сам Дурново не вів ніякої політики. Дурново був лише виконуючою рукою пляній, які виготовляв Трепов. Трепов є всесильним паном і рішає у всіх державних справах. Всякі проєкти законів, які Вітте предкладав цареви, переходили через цензуру Трепова, а против єго рішеня не було ніякого відклику. Дурново був лише параваном, за котрим сидів Трепов і кермував державними справами. Димісия Дурнова в нічім не зміняє положеня, в котрім діляють виливи, що ведуть Росию на край руїни. Дурново дістав димісию здаєсь лише на се, аби наївні гадали, що найвисші круги відступили від політики уневажнювання поодинокими заряджень*ями* сего, що народам Росии в части вже дав, а в части прирік конституційний маніфест. Реакційний міністер внутрішних справ уступив, а за те прийшов не лінший, Треповом видвигнений, президент міністрів, Горемикін.

З Росиї.

(Телєграми).

Петербург. Царский указ зносить інституцию комітету министрів, а агенди ї передає в части раді міністрів, в части державній раді. Другим указом припоручено державному секретареви Фрішови доконати отворення першого засіданя державної думи.

— Тепер усі в селі, там так весело, а ви з села?!

— Не чую, сказав дідусь.

Куди ідете, дідуню? голосніше запитав Юрко.

Скрізь свято, скрізь свято! Відказав нескоро Габро.

Юрко скинув торбу й свитину і сів коло діда, але з запитанєм до нього не приставав.

Та сам Габро незабаром повернув ся лицем до хлопця, поглянув на нього і промовив: „А Авксентий де?"

Авксентий то був чабан; він лишив турму на підпаска, а сам гевер бенькетував у селі... Юрко відовів, що Авксентий у полудень має прийти помогти йому панувати; та старий на се лиш похитав головою...

Хлопцеви здалось, що добрий Габро, що й сам чимало зазмолоду чабанував, спочуває йому... Йому забаглось ще більшого співчутя, і він почав жалувати ся:

— Оттак, діду, всім хлопцям свято, як свято, а я тут мелю вівцями...

Але Юрась помилив ся... Габро махнув рукою, помовчав з хвилину тай заговорив:

Гріх, синку! Не цурай ся овечок; бо як би не ти, то яке-б їм було свято взаперті на оборі... Свято для всього, що дихає та може хвалити Бога... Скрізь свято... Ге! Не то свято, коли бенкетують та справляють іграшки, а то свято, коли дух веселить ся з добра, і серце, забуваючи людські кривди, шукає Бога, щоб йому дякувати й молити ся...

(Конець буде).

Петербург. „Бирж. Вѣдом." одержали від Віттого автентичні документи в справі єго уступленя. Виходить з них, що Вітте уступив в наслідок безнастанних спорів з міністром внутрішних справ, Дурновом і цілою двірскою кліков. Як Дурново так і ся кліка розбивали єго найліпші наміри і безупинно проти него інтригували. Вітте не міг управляти в конституційнім дусї, а мусів брати на себе одвічальність за вчинки, яких він не був ні автором ні ініциятором, та яким рішучо противив ся. Се і спричинило розріз між ним а росийскою суспільностию, в наслідок чого гр. Вітте, видячи, що не може мати ніякого впливу на дїяльність міністра внутрішних справ, зажадав від царя рішучо димісиї.

Відень. „Wr. Allg. Ztg." довідує ся з дипльоматичних кругів з всякою певностию, що уступленє росийского міністра заграничних справ, гр. Лямбсдорфа, є річию невідклично порішеною. Так само є невідклично порішене іменованє на се становище росийского посла в Копенгазї, Ізвольского.

Петербург. Про замах доконаний на московского генерал-губернатора Дубасова доносять ще, що слїдує: Замах сей виконано на припорученє революційного комітету, котрий вже давно умістив Дубасова на проскрипційній лїсті, як виновника кровавого усмиреня бунту в Москві, який був вибух в грудни м. р. Вертаючи з церкви здибав Дубасов на Тверскій улици молодого чоловіка в мундурі официра маринарки, що держав в руці китицю фіялків. В ній була укрита бомба. Як раз, коли Дубасов переїзджав, кинув сей чоловік китицю з бомбою, котра сейчас експльодувала. Наслідки звісні.

Катеринослав. На генерал-губернатора Желтановского в хвили, коли їхав з двірця, напало кількох людий і убило єго вистрілами з револьверів. Виновники утікли.

Рига. Около 50 уоруженых людий напало в ночи недалеко Риги на табор військово-телєграфічної компанії, убило шильвахів і забравши 31 карабінів утекло.

Париж. До тутешних газет доносять, що петербурска полїция має незбиті докази, що революционери мають намір виконати на царя замах в дни отворення державної думи.

Берлїн. „Local Anzeiger" доносить, що берлїньский департамент полїциї одержав відомість про нові бунти в чорноморскій фльотї. Між моряками розширено велике число социялїстичних і анархістичних брошур.

ТЕЛЄГРАМИ.

Переговори з угорским правительством.

Відень. Кн. Гогенльоге їде завтра до Будапешту, щоб пізнати ся з угорским президом міністрів, д-ром Векерлєм. В політичних кругах говорять, що правдивою цілию подорожи кн. Гогенльогого до Будапешту є се, щоби виєднати у президса угорских міністрів згоду на відложенє речиниця делєгацийної сесиї до осени. Скликанє делєгаций на початок червня спричинило би кн. Гогенльогому великі трудности в заключеню компромісу в справі виборчої реформи, а також не далоби єму спроможности утворити більшість, яка би в делєгациях голосувала за державними конечностями.

Вибори на Угорщинї.

Шатмар. В місцевости Амаш приклонники народного румунського кандидата напали на виборців, що голосували на кандидата независимої партиї. В бійцї згинуло 3 особи, а богато осіб є покалїчених, з сих 6 тяжко. Заряджено численні арештованя. (Виспд виборів на Угорщинї подаємо на иншім місци).

Вибори у Франциї.

Париж. До вчера пополудни знаний був вислід 578 виборів. Вибрано: консерватистів 74 (більше о 21), націоналістів 22 (менше о 10), прогресистів 70 (—10), з републиканьскої лївиці 53 (+8), радикалів 74 (—6), социялїстичних радикалів 85 (+14), сполучених социялістів 33 (+3), независимих социялістів 10 (—1). Отже доси побідила парляментарна більшість. Має ще бути доконаних 154 тїснїйших виборів. В деяких місцевостях в часї виборів прийшло до бійки, причім ранено 2 жандармів і кількох виборців.

Росийскі анархісти у Франциї.

Париж. Росийский революційний соціяліст д-р Анчиков, заявив, що він знає убитого бомбою Стригу і що властиве єго назвище є Іванов. Не був се анархіст, лиш революційний соціяліст і мав намір перевезти бомби до Росиї.

Париж. Дневники доносять, що росийскі анархісти перебуваючі у Франциї мали намір виконати замах на росийских великих князїв, а передусім на вел. кн. Алексея, брата царя Александра III.

Англїйско-турецкий конфлїкт.

Атени. Прибуло тут 14 англїйских воєнних кораблїв.

Гібральтар. Два англїйскі кружляки одержали вчера наглі прикази і відплили в незвісним напрямі; догадують ся, що до Леванту.

Анархістичний заговір.

Барцельона. Тут викрито анархістичний заговір. Сконфісковано 8 бомб і арештовано 16 анархістів.

Розруxи в Лїзбонї.

Мадрит. З Лїзбони доносять, що коли прибув там провідник републиканів Бернард Махадо а публичність на двірци привитала єго овацийно, полїция заатакувала товпу шаблями, причім богато осіб є так тажко ранених, що мусїли їх відвести до шпиталю.

Битва в Суданї.

Занген. В місцевости Гадейля (в центральнім Суданї) звело англїйске військо 5-годинну битву з туземцями. Короля Гадейля взято до неволї.

Де поділи ся патріоти?

[Допись від Мостиск.]

Небувале доси політичне оживленє серед мас нашого народа в Галичинї в напрямі політичної еманципациї з під вікового ярма єзуїтско-шляхотскої олїгархії попри всякі другі наслідки має і то велике значінє, що виказало ad oculos, хто з поневоленим народом, а хто його ворог. Вся галицко-руска інтелїгенция стануда симпатиями по сторонї борців за красшу народну будучність, хоч дїлами далеко, далеко не всї маркують тую „симпатию". По моїй особистій обсервациї загал наших інтелїгентів поділив ся під сю пору на два виразні табори: на тих, що по своїм силам беруть активну участь в народній організациїній працї, і на тих, що лиш „духом" тій працї причасні. Звісно, що тихих і смирних в сьвітї все найбільше, тому й не диво, що ся друга категория (у віддїлї некрольогічнім нашої преси звісна під назвою „тихих але ревних патріотів") числом найсильнїйша. Демократичні ідеї здобули собі серед нашого суспільства право горожанства; тим ідеям покорили ся (на словах!) „тихі та ревні патріоти" — розуміючи, що инакше розвій подій готов перейти по їх головах — але на дїлї остали чим були, байдужними до долї і недолї народа серед котрого жиють. Тую непростиму байдужність до найживотнїйших інтересів народних бачимо і в нинїшній агітациї за виборчою реформою; все, що живе, що справдї демократичне, поплило з народною струєю, лишаючи далеко поза собою братів о „щирій симпатий".

Що сказане не пустомельство, знають сї, що близше стоять до народного руху і знають оповісти неодно про „патріотичність" декого з наших інтелїгентів. На сю як-раз тему і я нинї забираю голос.

Походячи з Мостищини, інтересую ся народним рухом селяньским в моїм рідним повітї. Осьвідомленє політичне мостиских селян датує ся ще від початку 90-их років, коли то зорганізували ся доволї сильні селяньскі кадри і по раз перший появили ся селяньскі організатори та вічеві бесїдники (п. Бонк, п. Кізлик і ще дехто). Інтелїгенция (головно духовеньство, бо сьвітскої так, як би і не було в нашім повітї) руска в селяньскій політичній акциї не брала участи, а мимо того підчас памятних баденївских виборів 1897. р. мостиский повіт списав ся найлїпше зі всїх повітів східної Галичини, бо ту найбільше пало голосів на селяньского кандидата д-ра Ів. Франка мимо нечуваних репресий (в Стоянцях пр. жандарми одного правиборця прокололи багнетами, а кількох тяжко покалїчили; в Баличах арештували около 80 правиборців і скованих відставили до Перемишля і т. д.) і мимо браку помочи зі сторони нашого сїльского духовеньства.

Що згаданий рух селяньский не упав зовсїм (як се лучило ся деинде), а противно розширив ся і став сьвідомійший, дякувати треба передовсїм тій обставинї, що до Мостиск спровадив ся перед кількома роками п. Захар Скварко, котрий з жаром і енергією кинув ся в маси народні і не тілько що піддержав давнїйший рух, але його розширив і поглубив. Поступаючи оглядно і тактовно, старав ся втягнути і сїльску інтелїгенцию до якої-такої народної працї; та сї заходи не вінчали ся такими успіхами, як бажати собі треба. І нинї кромі кількох щирійших одиниць з інтелїгенциї більшість відносить ся до людової еманципациї що найбільше байдужно.

Тую непростиму байдужність бачимо найнагляднїйше в теперішнім вічевім руху; бо оскілько менї звісно, всего чоторох сьвящеників з мостиского деканату взяло участь в організациї зборів у своїх громадах (о. Попель в Арламівскій Воли, о. Теля в Крукеничах, о. Гуменюк в Боленовичах і о. Борис в Хлиплях), а з судововишеньского деканату — оскілько я розвідав — анї один. Взагалї судововишеньский повіт треба зачислити до тих, де все „благоденствує", де майже всї інтелїгентні „патріоти" держать ся кріпко засади: моя хата з краю, я нїчого не знаю".

На сїм місци не вадить згадати, що більшість духовеньства є таки народовецкого покрою і що читальнї Судовишенщини цїлком заснїтили ся та сплять мертвецким сном — з виїмком самої Судової Вишнї головно завдяки студ. п. Івашкови.

Та не треба думати, щоби найчисленнїйша нинї у нас партия нац. дем. не робила заходів для організациї Судововишенщини; противно, іменовано навіть головного організатора для сего повіта (д-ра Т. Г. в Судовій Вишни). Але оскілько мене інформували, на самій номінациї і скінчило ся, бо анї д-р Г., анї нїхто другий з інтелїгенциї в нїяких нарадах анї з'їздах політичних участи не брали, з повітовою організациєю нац. дем. партиї в Мостисках в нїякім контактї не стояли і не стоять. Така безмежна апатия і каригідна зискорузлість не лишила ся без впливу, бо поминувши села судововишеньского повіта, що лежать близше Мостиск (як Підлїски, Мистичі) і стоять під безпосередним впливом п. З. Скварка, нїяких там віч, нїяких зборів не було. Певна річ, що завдяки безчинности вишеньских патріотів від паради терпить і судовий мостиский повіт, де організацию політичну переведено майже в кождім селї і оперто на самих селянах, і при недалеких виборах до парляменту, що готові відбути ся antiquo modo, Судововишенщина готова достарчити спорий контингент хрунів.

На закінченє запитую головного організатора нац. дем. партиї мостиского повіту п. З. Скварка, щоби прилюдно вияснив причину повної політичної анемії судововишеньских патріотів.

Нинї треба нам держати ся засади, що хто не з народом, тай проти него і що інтелїгентних неробів треба нам більше пятнувати, як хрунів в сїраках і полотнянках.

Степан Баран.

НОВИНКИ.

— **До відомости ц. к. Команди жандармериї.** Нераз лучає ся читати про провокуюче поведенє ц. к. жандармів. Знаємо богато випадків надужить, яких сї пани допускають ся; та се все уходить їм, бо покривджені, особливо селяни, мовчать, щоби не попасти в неласку такого пана, котрий би при найблизшій нагоді солоно єму за скаргу заплатив. Примір такого надужитя бачили дня 4. с. м. мешканцї Добротвора. В ночи з дня 3. на 4. злодії обікрали в Добротворі касу громадского уряду, виломивши дошку від куфра, де находили ся гроші. Підозрінє упало на нічних вартівників. Оден з них старець 57-лїтний. Підозрілих арештовано, і се дало нагоду бачити річи, які хиба в Росиї можливі. Постерунок тутешної жандармериї взяв ся „енергічно" до роботи. Взяли на питки обох вартівників, а підчас переслухованя п. постенфірер Скула позволяв собі до сивоволосого старця говорити через цілий час „ти". Незнати, чи регулямін таке позваляє. Перепитуванє тревало від 8. зрана десь до 8. вечером. Арештовані через цілий час були в канцелярії громадскій і нїчого не їли. Вечером п. жандарм Старжик мав відпровадити їх до Камінки струм., віддаленої від Добротвора 14 км. Коли старець просив, щоби єму позволено піти до дому попоїсти, пан Старжик відповів: „Był czas, można się było najeść!" А коли арештовані закуті ішли коло дому старця, єго жінка хотїла єму дати хлїба; та п. Старжик нагнав її, крикнувши: „Zabieraj się, jemu nie trza jedzenia; a jak chcesz, to mu jutro zaniesiesz". І 57-лїтний чоловік, неївши нїчого цілий день, мусїв іти піхотою 14 клм. та ще й цілком невинно, бо зараз на другий день суд в Камінцї по переслуханю увільнив єго. Старець вернув зі слезами в очах, бо перший раз в житю прийшов невинно на таку ганьбу і муку. Бажати би треба, щоби ц. к. власти вглянули в сю справу і не позволили жандармам над людьми знущати ся. Чейже жандарми повинні знати, доки сягає границя того, що вільно, а що нї. На се, що тут розказано, можу в разї потреби поставити сьвідків.

— **Галицко-польский гакатизм** проявив ся знов скаженим русиноїдством. Вчера з'їзд делєгатів „Звйонзкових кас Галїциї" ухвалив внести протест против затвердженя статута руской каси щадничої в Перемишли. Знов новий доказ, що галицко-польска гаката гетьгеть перевисшила гакату пруску.

— **Чим вже нас не побивають.** З Гусятинщини пишуть нам: В Товстенькім сталась така подія. Двох парубків посварили ся за дівчину — оден Русин, другий Поляк. Поляк мав брата і з ним змовивсь пімстити ся на своїм сопернику. Третього дня Великодних сьвят напали з ножами на Русина і почали єго бити та калїчити ножем. Русин ратуючись, видер одному ніж з руки і пробив єго так, що той по трех годинах помер. Подія; що не має нїякого політичного підкладу, викликала велику тревогу між Поляками в цілім повіті. Понеслись оклики: „Rusini rzną Polaków!" З тої причини заборонило старосство в Товстенькім віче, заповіджене на день 22. цьвітня с. р. Та найбільше перепудив ся тої різні, ревний Поляк „tylko mojżeszowego wyznania" д-р Герман Брандман з Пробіжної. Той панок, що тїшить ся лише опінією хлопского доктора, повинен би знати, що на того, з котрого живе ся, не повинен кричати: гуджа! Се нехай собі затямлять селяни гусятиньского повіта і коли вміли довгі лїта обійти ся без того жидка, нехай обходять ся і на дальше. Не піддержуймо своєю кервавицею тих, що не хотять нас шанувати. — *Свій.*

— **З містерий Ставропігиї.** З достовірних кругів пишуть нам: Для ілюстрациї господарки в Ставропігийскім інституті, котра задля різких надужить була вже свого часу предметом публичної критики, подаємо факт, вказуючий на повне недбальство чи бездарність стоячих при управі чинників та йдучу за сим деморалїзацию серед перзоналю занятого в удержуваних інститутом заведеняx. На однім з послїдних засїдань інститута заінтерпелював управу член д-р Ясеницкий, чи відомо їй, що префект печатнї, урядник Д. видрукував на власну руку 5000 примірників молитвенника без покритя коштів друку в квоті 950 кор., що наклад сей віддав до книгарнї, де він продає сю касиєркою — не на користь інститута, але очевидно достойних учасників експльоатациїної спілки — і що думає управа зробити для провіреня сего надужитя та укараня виновників. Для удостовіреня факту, котрому присутний п. Д. брав ся горячо перечити, предложив примірник купленого в книгарни молитвенника. Вибрана в цїли розслїдженя справи комісия ствердила вірність приведених в інтерпеляциї, фактів; але потреба було аж другої інтерпеляциї, щоби управа рішила потягнути виновних до відвічальности. Справдї, господарка Ставропігийских братчиків готова війти в пословицю як — polnische Wirtschaft!

— **До Русинів Бучаччини.** Позаяк бучацкий староста Бернацкий постановив за всяку ціну недопустити до віч по селах, ба, що більше, велить жандармам розганяти довірочні збори, призначені на день, коли мало відбути ся віче, як то стало ся в Порхові, Коропци, а дня 29 цьвітня с. р. в Губині, де для пострашку навіть арештовано невинно одного чоловіка, тому треба уладжувати всюди, село від села, лише довірочні збори, щоби увільнитись від тих опікунів. — *Оден з органїзаторів.*

— **Жіноча органїзация по селах.** З Гусятинщини пишуть нам: Новий дух вступив в наше жіноцтво по жіночім вічу в Копичиньцях дня 1. мая. І так в Коцюбинцях за ініциативою п-ни Славцї Білїньскої засновуєсь перша в повітї жіноча читальня „Просьвіти". Надіємся, що слїдами ревної робітниці на народній ниві пійде і решта інтелїгентного жіноцтва. — *Знаний.*

— **В оборонї рускої мови.** Пишуть нам: Начальництво суду в Золотім Потоцї надіслало менї недавно урядове письмо з просьбою взяти участь в заведеню громадских кас в громадї. Позаяк лиш адреса і письмо до парохіяльного уряду були рускі, а статут і все проче в язицї польскім, я польскі письма звернув з домаганєм, щоби все те надіслано в рускій мові. Подібні письма надіслано певно до всїх парохіяльних урядів згаданого судового округа, тому нехай всї духовні отцї запротестують против того пачкованя польскої мови під „jednym dachem", звертаючи польскі письма а домагаючись руских. Учім шанувати других нашу мову.

— **Звістки про наших галицко-украïньских артистів.** П. Олександер Мишуга (професор школи Лисенка в Києві) співав недавно на концертї у Варшаві, а тепер у веснянім сезонї „Русской опери" в Києві виступає (на запрошенє дирекциї) в двох операх, а то в „Лючії" і в „Гальцї". П. Мишуга яко співак тїшить ся великою симпатиєю київскої публики. — Про другого нашого тенорового співака п. Модеста Менциньского пише праский „Slovanský Přehled (в 7 н-рі): Украïньский тенор Модест Менциньский виступив з великим успіхом в Льотенгрінї, Трубадурі, Аїдї і Фіделїю в Штокгольмі. А що, як би єго запросило на виступи наше Народне дївадльо?"

— **Дивна історія.** З Золотопотіччини пишуть нам: Дня 19. цьвітня 1906. одержав я від п. Володимира Гнєвоша, ц. к. шамбеляна, властителя ордеру Франца Йосифа, посла до ради державної і т. д., оригінальний лист з оригінальною кувертою слїдуючого змісту: „Ч. 6. До Високоповажаного п. Володимира Гнєвоша, властителя дібр в Золотім Потоцї. Член нашого Товариства п. Стефан Танчаковский передав нам нинї суму 20 корон, даровану Вами на цїли нашої Читальнї. Виділ Товариства на нинїшнім засїданю по вислуханю опінії членів Товариства постановив не приймити сего подарунку і звернути Вам даровану суму 20 кор. Безпосередною причиною сеї нашої постанови є сьвіже обуренє тутешного руського населеня на подану безсумнївно зі сторони Вашої Родини та їх приверженців в нинїшнім „Слові польскім" допись, будьто би на аранжованих Вашою Родиною дня 1. цьвітня 1906. тут в Потоцї відбутих довірочних зборах тутешнї Русини-Украïнцї під проводом п. Танчаковского згідно з тутешними Поляками ухвалили резолюцию против виборчої реформи, а за розширенєм автономії Галичини. Бож звісно загально тут в Потоцї, що за згаданою резолюцією голосувала лиш тутешна польска інтелїгенция, около 15 тутешних її приверженців, та около 25 привезених Вашим кревняком ц. к. секретарем бучацького Суду п. Орским хлопів з Бучача і околицї, — а загал зібраних на тих зборах польских і руських міщан та хлопів, повижше 300 осіб, заявив ся против розширеня автономії Галичини, а за рівностию виборчого права, чого однак дїлаючий спільно з Вашою Родиною предсїдатель зборів пшеор тут. Домінїканів о. Кондзелєвич не увзгляднив і під голосованє не піддав. При тім пригадали ми собі Ваш ложний і руський нарід крайно обиджаючий висказ перед Найяснїйшим Монархом, будьто би ми прямували до розділу Ваших ґрунтів помежи себе в спосіб нелєґальний, — та Ваше становиско, заявлене в парляментї при дебатї о лядчанськім мордї. А вкінци пригадали ми собі позамиканє Вами лїсових доріг в Золотім Потоцї, переорюванє наших пільних меж, Ваші узурпи на полях ерекціональних та на громадских дорогах і полях, побої та всїлякі знущаня Ваші і Ваших офіциялїстів і посесорів над робучим народом, вкінци переводжені через Ваших офіциялїстів та спільників-пропінаторів до тепер всякі вибори: і наше серце при нинїшній борбі о людскі права огорнуло недовірє до Вашої Особи і до Ваших цїлий того подарунку. А признасьте самі, що всякі подарунки борше чи пізнїйше обнижать рівень моральности обдарованих; тож і наше людске достоїньство і достоїньство наше яко Товариства не позволяє нам приймити Вашої жертви, З належним поважанєм: Виділ Читальнї „Посьвіти" в Золотім Потоцї, дня 7. цьвітня 1906. *Іван Головацкий*, голова в. р. *Іван Вандяк*, секретар в. р. Печать". Куверта виказує, що лист той надано в ц. к. Урядї почтовім в Золотім Потоцї дня 10. цьвітня 1906. до ч. посьвідки 7. — До того листу долучив п. Ґнєвош і свій лист з 18. цьвітня 1906. в котрім жалує ся, що при отвореню того листу „tych 20 koron nie było tam, co i listonosz potwierdzi". Підписані на згаданім листї особи і инші хотять яко сьвідки присягою ствердити, що до згаданого листу долучили тих 20 корон і віддали Урядови почтовому. — В „Дїлї" ч. 225. з р. 1905. була вже публична жалоба, що з замкненого листу в дорозї від ц. к. Уряду почтового в Золотім Потоцї до ц. к. Дирекциї державних зелїзниць в Станиславові згинула одна корона. — *Стефан Танчаковский*, ц. к. нотар в Золотім Потоцї.

— **Запитанє.** Пишуть нам з Бучаччини: В одній сторонї Бучаччини, в Устю Зеленім був адмінїстратором руської парохії о. Проць, займаючий ся щиро справами народними. По відомих з „Дїла" авантурах на тлї полїтичнім перенесено того народного дїяча з єго становиска. В другій сторонї Бучаччини, в Коропци, був сотрудником при рускій парохії о. Крохмалюк, займаючий ся щиро справами народними. По відомих з „Дїла" авантурах на тлї полїтичнім перенесено того народного дїяча з єго становиска (перенесенє се єще не виконане). — А знов инший образок: В одній сторонї Бучаччини, в Ромашівцї, молодий руський парох о. Калитчук уважав за свій перший урядовий обовязок передати около стокількадесять душ греко-католиків до римо-католицизму, бо, каже, єго попередник украв ті души з римо-католицизму. В другій сторонї Бучаччини, у Вістрій, молодий руский парох уважав за свій перший урядовий обовязок передати около стокількадесять душ греко-католиків до римо-католицизму, бо, каже, єго попередник украв ті души з римо-католицизму. При тім чванить ся сей молодий о. парох, що вношені зі стороны єго парохіян до руського ординарияту в Станиславові против него жалоби єму не пошкодять, бо за ним промовляє там єго приятель молодий о. Жук, ректор львівскої руської духовної семинарії. Що се значить? — *Стефан Танчаковский*, цк. нотар в Золотім Потоцї.

— **Замкненє краєвої лїсової школи у Львові.** Ученики краєвої лїсової шк. у Львові заявили гремїяльно дирекциї, що на будуче хотять бути трактовані як академіки і не будуть примінювати ся до обовязуючих шкільних приписів, особливож не будуть професорам зовсїм відповідати при перепитуваню їх підчас курсу з поодиноких предметів. Коли всякі намови, щоби ученики піддали ся єствуючим приписам в школї, не довели до успіху, краєвий видїл замкнув з днем 6. с. м. школу і зарядив на днї 7., 8, і 9. нові вписи, а від 10. с. м. має розпочати ся наука на ново. При нових вписах ученики мають зложити заяву, що обовязують ся слухати дотеперішних приписів у школї.

— **З Теребовельщини пишуть нам:** Голова читальнї „Просьвіти" в Будзанові сповняє свої обовязки в той спосіб, що раз на рік приходить до читальнї по те, щоби єго вибрати головою, а по за тим єще бавить ся в ц. к. прокуратора тої читальнї. І так всяка книжка чи закуплена чи яким добродїєм подарована читальни, „Свобода", котру читальня пренумерує, і „Дїло", котре дістає даром від добродія С., периходять найперше цензуру голови і дістають ся на стіл читальнї вже пошматовані і повикроювані прокураторскими ножицями голови. Чи се личить голові читальнї „Просьвіти", кождий легко осудить; чи приносить хосен знають ті, котрі з жалем про се оповідають.

— **Вихованє в польских гімназиях.** Пишуть нам з міста: В недїлю, 6. с. м. около год 9 вечером ішов я площою Бернардиньскою в товаристві моєї жени і паньства С. Обі женщини йшли кілька кроків перед нами; а що моя жена є Нїмкою і ще не мала часу вивчити ся по руски, розмовляли по нїмецки. Ми, оба мужчини, ішли позаду. Нараз стрінули нас два гімназиясти VII кл. і оден з них, почувши нїмецку мову, коли минав обі женщини, плюнув моїй женї в лице, причім панї С., котра розуміє по польски, чула, як герой в студентскім мундурку сказав до свого товариша: „Dobrze Niemka poramięta!" По тім геройстві оба пішли дальше, сьміючи ся та оглядаючи ся. Вскорі дізнали ся ми про пригоду і пустили ся сейчас в погоню за одичілими студентами, але той, що плюнув женщинї в лице, утїк, а другий не хотїв зрадити ні єго ні свого назвища. Описаний дикий вчинок тих двох студентів не дасть ся пояснити недостачею елєментарного, домового вихованя. Тут завинили не дім, не родина, але школа і той шовінїстичний дух, який в послїдних часах пропагує ся офіциально всїми можливими способами в польскій школї. І погадати тепер, що то за відносини настали би, колиб так справдї переведено „unarodowienie szkoły", за котрим в послїдних часах розведено таку широку агітацию! — *М. П.*

— **Нова польска гімназия.** З початком шкільного року 1906/7 буде отворена в Кракові пята польска гімназия, утворена на початок лише з чотирох низших кляс. Щасливі ті Поляки, що що року закладають собі в Галичинї по кілька нових середних шкіл. Русини о одну гімназию мусять вести кампанію цїлі роки.

— **Курс приготовляючий** до вступних іспитів до І. кл. гімн. уладжує філія руского товариства педагогічного в Мостисках в часї від 15. мая до 14. липня і від 15. липня до кінця серпня с. р. в Мостисках. Намірюючі користати з сего курсу мають зголосити ся до п. Лопушаньского директора мужескої школи в Мостисках з поданєм дотеперішнього перебігу науки і віку. Наука буде удїлятись безплатно.

— **Мінїстер рільництва у Львові.** В недїлю, 6. с. м. о год. пів до 2 пополудни прибув до Львова мінїстер рільництва гр. Бікоа, щоби оглянути виставу худоби в новій міскій різници. На двірци повитали єго представителї ріжних правительственних і автономічних властий, почім мінїстер удав ся просто на виставу. Тут дожидали єго численно зібрані експоненти і президент міста. Мінїстер оглянув дуже докладно виставу, інформуючись подрібно про положенє і услівя розвитку рільництва і хову худоби вкраю. Із різниці прибув намісник до будинку намісництва, де приймав на авдиєнциї представителїв властий. Відтак зложив візити краєвому маршалкови гр. Баденїеви, митрополитови Шептицкому і иншим начальникам властий. О год. 8. вечером відбув ся у краєвого маршалка в честь мінїстра обід, а о год. 1. в ночи виїхав поспішним поїздом назад до Відня.

— **Польска адмінїстрация перед „виодрембнєнєм".** Пишуть нам з Залїщик: Залїщицке ц. к. староство давить в послїдних часах безправно всякий вічевий рух, переслїдує одиниці мужицкі, котрі ведуть перед у тім руху, а натомість бере в опіку і хоронить найбільше здеморалізованих вийтів, котрим публично (н. пр. на сеймику реляційнім п. Цєньского) закинено крадїж громадского гроша, обманьства і инші злочини, а они не очистившись з таких тяжких закидів, „урядують" спокійно і безпечно і доси. А щоби по селах, де урядують такі перли старостиньскі, громадяни нїчого не знали і не навчили ся, то залїщицке староство заборонює там віча. І так заборонило віче в Дуплисках за старанєм тамошного вийта Проця Білоуса, котрий перед кождим повітовцем гне ся в три погибели і витає лизуньским „цалує ручки". Пан „вуйцє" на відомість, що єго громадяни внесли повідомленє про віче, наперед вихвалював ся, що не допустить до віча в „своїм" селї. І дїпняв свого. Так само заборонило залїщицке староство віче в Винятинцях на Вигодї. Резолюциї ц. к. староства (пр. з 4/5 1906 ч. 10.574) позбавлені всяких мотивів, віча заборонено — як виражають ся сї резолюциї ляпідарно мов на кпини із закона — „зе взгляду на публичне добро і безпеченьство"; та в чім лежить небезпека для публичного добра і в якій спосіб віче загрожує публичному безпеченьству, про се в резолюциї ані слівця. — *Скр.*

— **Вистава худоби у Львові.** В недїлю перед полуднем отворено на торговій площи коло міскої різниці у Львові виставу рогатої худоби і безрог, устроєну заходом ц. к. галицкого товариства господарского. Вистава тревала три дни, т. є до нинї, а обіймала 772 штук худоби, між тим 189 безрог. Находилось там богато штук худоби, що були власностию також селян. Між иншими виставили дуже гарні окази рогатої худоби селяне з Тарнавиці, Велеснева, Залуча, Острова, Старих Микулич, Гачева, Боська, Братковець, Лядского, Камінної, Нижнева, Пядик, Кобак, Томашовець і ин. Слабше були заступлені окази селян у відділї безрог. Найлїпші безроги виставили центральні зародові хлїви галицкого господарского товариства. Були там окази величини коров. Шкода, що виставу устроєно без визначнїйшої попередної агітациї між селяньством нашого краю, бо крім кількадесять селян, спроваджених предсїдателем перемиской повітової ради, п. Чайковским, з Перемисчини, наші сїльскі господарі проявили слабу фреквенцию на тій виставі.

— **Дискретне запитанє** до аранжерів товариского з'їзду в Бережанах, заповідженого на 7. червня с. р. Чи хто з Русинів займаєсь органїзациєю сего-ж з'їзду, щоби він достойно при здвизї „наших" відбував ся? Обізвіть ся аранжери, обізвіть ся в наших часописях; обізвіть ся і ви, колишні ученики тоїж гімназиї, котрі ще дихаєте і не повмиралисьте, а також хочете брати участь в згаданім торжестві на нашій споконвічній рускій землї. Єсли достойне число учасників явитись схоче, то і радше кождому схоче ся їхати; инакше закиснемо на пни і будемо каятись опісля, що можлива склалась герега якраз ізза нашої байдужности і невмілости в органїзациї ad hoc. Чейже „Дїло" не відкаже місця нам у себе, для нашого порозуміня. Поки час — а час вже куций! — сьміло і жваво, щоб наше не пропало! Обзивайтесь! — Сьвящ. *Бобикевич.*

— **Наука украïньскої мови й літератури в Каменци подільскім.** Як доносять тамошні дневники, на засїданю педагогічної ради жіночої гімназиї С. А. Славутиньскої ухвалено завести від осени виклад украïньскої мови й літератури (розуміє ся в характері необовязуючого предмету, бо до сеї гімназиї ходять дївчата і инших народностий).

— **Краєвий з'їзд украïньскої демократичної партиї** відбув ся дня 1. н. ст. мая в Полтаві. На з'їзд прибули делєгати з губерній черниговскої, київскої, херсоньскої, харківскої і з инших. З'їзд — як пишуть росийскі дневники — ухвалив програму і тактику для своїх представників в державній думі, а також начеркнув проєкт статута у украïньскої автономії. Для подрібного виробленя сего проєкту вибрав центральне бюро. З'їзд рішив також приступити до т. зв. лєгалїзациї партиї (то значить поробити потрібні заходи, щоби правительство узнало организацию партиї за лєгально істнуючу і явно дїлаючу, обезпечену від переслїдувань властий адмінїстративних).

— **Добре обловили ся** львівскі злодії підчас онодїшного празнику сьв. Юра. Кишені численно наспівшого з околиці народу перемінили ся для них в правдиві копальні золота, бо сам полїційний протокол виказує отсе споре число крадежий, довершених в церкві сьв. Юра. І так украдено: Михайлови Червиньскому з Гумниск (пов. Буск) 20 К, Ів. Пелехови з Мачошина (пов. Жовква) 20 К, Мартї Бороньскій з Білого Каменя (пов. Золочів) 160 К. Маріяннї Клюпас з Новосїлок (пов. Рудки) 7 К. Василеви Андриєвскому з Вороблева (пов. Дрогобич) 6 К, Вас. Кілови з Буковини (пов. Бібрка) 8 К. Макс. Бедриєви з Вербян (пов. Камінка стр.) 8 К, Йос. Кавчакови з Букачовець 6 К, І. Іванови з Олиповець (пов. Бібрка) 8 К і робітникови Гринчишинови зі Львова 24 К, разом 290 К. А кілько було ще крадежей, про котрі не звісно!

Дрібні вісти. В Кричи над Сяном перемиского повіта, помер дня 6. с. м. в 85 рок життя заслужений польскій повістеписатель Іван Захарясевич (походив з руской родини) автор численних повістий, що поперт Крощевскім заживав свого часу найбільшої популярности.

— Два гімназиальні ученики, що великали разом при Микулинецькій улиці в Тернополи, бавили ся своїми двома револьвером. Револьвер шистрілив і куля подерала в голову ученика IV. класи Яковского, селянского сина, хлопця дуже пильного і своєбічного. Нещасливий помер до кількох годин.

Віча і збори:

Загальні збори тов. „Взаємної каси ощадности" у Львові відбудуть ся дня 10. с. м. о год. 10 перед пол. в салї власній дирекциї тов. ж. товариства. На дневнім порядку: 1) Справозданє з рахунків за 1905. р.

Надзвичайні загальні збори Товариства „Народний Дім в Підгайцях" відбудуть ся дня 22-го мая 1906. о годині 2. по полудни в комнатї „Родини". Коли би о ню години не явилось замагане статутом число членів, збори відбудуть ся о 3. годині того самого дня безвідносно на число явившихся членів. Підгайці д. 6. мая 1906. О. Гр. Гаєвський.

З товариств:

Приглашаєсь що найбільшим проходхорунок. „Банаурист" відбуває ся в середу дня 9. о год. 7-ій вечір в львівскім Гавіс Іван Тиховский, голова. Остап Лівицкий, секретар.

Бібліографія:

Зеркало ч. 9 представило ся новим гарно. На різнородний зміст складили ся численні самісінькі придибашки, деякі справдешні перлини гумору, на тему всякої злоби дня. Барвні і пострашні ілюстрациї вповнюють удало текст і скрашають корисне приложіня. Чекаємо на дальші числа сего випуску гумористичної часописи в Галичині.

Урядові вісти:

Дня 1. цьвітня с. р. переміщено в округу ц. к. Дирекциї в Ольмуци лежачу далївніе Гінценгайберсдорфа на перестанок особовий.

Білєти продає кондуктор в поїзді, а належитість за пакунки оплачує ся при відборі.

Померли:

— **О. Амврозий Шанковский**, бувший професор і тимчасовий директор гімназиї в Коломиї, відтак професор академічної гімн. у Львові, а вкінци німецкої в Чернівцях, над 10 лїт на емеритурі, упокоїв ся вчера в Чернівцях в 74. роцї житя. В. є. п.!

— **О. Теодор Лїсевич**, парох в Кутах, почесний крилошанин львівскої епархії, настоятель косівского деканата, віцемаршалок косівскої ради повітової, б. соймовий посол, упокоїв ся вчера скоропостижно в 77. роцї житя а 50. сьвященьства. В. є. п.!

Подяка.

В минулім роцї основано заходом товариства Пань під Покровом Пречистої Діви Марії, Товариство руских вакацийних осель, що поставило собі задачею дати можність найбіднїйшим дїтям львівским перевести на селї кілька недїль в часї вакацийних ферий. Хоть як гуманною є цїль Товариства, то все таки з правдивим страхом глядїв видїл в будучність, знаючи дуже добре, що має перед собою трудности, о які могуть розбити ся і найлїпші єго заміри.

Та знайшли ся правдиві Добродії, що зрозуміли велику вагу вакацийних осель, і підперли молоденьке Товариство так щедрими дарами, що вже в часї минулих ферий перша руска вакацийна оселя, зложена з 30. осіб, могла перевести кілька недель серед чудової природи в Миловано. Тому то видїл Товариства в імени своїм, молоденьких оселянок і їх родичів осьмілює ся зложити прилюдно подяку в першій мірї Їх Ексцеленції Високопреосьвященному Митрополитї, Покровителеви Товариства, котрий відступив до ужитку оселї цїлий двір в Миловано, разом з кількаморговим парком. Сли-б не се, то всї змагания Товариства мусїли би остати ся тїлько гарними мріями. Ми не маємо иншого способу подяки за сей, справдї княжеский дар, як хиба сей, що скажемо щиро, що доки єствувати ме Товариство осель, доти уважати ме Їх Ексцеленцию своїм першим і найбільшим Добродієм, а молоденькі оселини в своїх сердечних молитвах не залинають ніколи просити у Всевишнього ласк для Того, що дав їм можність скріпити своє немічне тїло здоровим підгірским воздухом. Ся щедра жертва загріла і других Добродіїв.

Рускі народні Товариства львівскі причинили ся грошевими даткати, а Товариство Пань, котре дало почин до заснованя Товариства осель, зложило на сю цїль 2000 корон, яко зелїзний фонд. Високопреподобні Отцї парохи львівских парохій зарядили складки в церквах на цїли Товариства. Впр. Отець Тит Войнаровский парох Балинець поспішив зі щедрим даром 500 корон на цїли Товариства, а 100 корон для самої дїтвори. Сей Добродій жертвував також дерево на паливо, та відступив дві корові і кількайцять овець на час побуту оселянок. Найбільша однакож подяка належить ся єму за се, що завсїгди щирою радою приходив в поміч зарядови оселї.

Заряд оселї приняли ласкаво Вел. Сестри Служебниці, а любов дїтвори, яку виказали собі за сей короткий час, най буде сьвідоцтвом з яким пожертвованєм і материньскою опікою трудили ся они для оселї. Щира подяка належить ся учительці п-ні Софії Демчишин, котра не пожаліла часу, призначеного на віддих для себе, і обняла педагогічний провід в оселї.

Впр. О. Вергановскому і п. Гаммерови з Гамерівки складаємо сердечну дяку за пїдводи для дїтвори. Рівнож дякуємо купцеви п. Хлядкови за опуст при закупні інвентаря і за жертву 25 корон на цїли Товариства, а чесному господареви Мик. Греськови з Милованя за дар 70 курят. Вкінци складаємо

найсердечнійшу подяку правдивому „Батькови“ оселї, як єго заєдно називали оселянки, Вкр. о. Миколї Бачиньскому. Годї нам вичисляти подрібно всьо, чим прийшли в поміч Вп. Паньство Бачиньскі оселї. Згадаємо тілько, що, що найменше 20. разів посилали свої конї, будьто привозячи і відвозячи оселянки до зелїзничої стациї, будьто за конечними орудками до Станиславова. Цїну тих підвод зрозуміє тілько той, хто знає, що значить підвода на селї серед найгорячійшої працї в жнива. Та з нїчим не дасть ся порівнати батьківска опіка, якою огорнув о. парох оселю. Тож і з'єднав собі любов дїтвори, котра зі слезами в очах пращала свого „Батька“ Добродія. Нїм розпращали ся оселянки з Милованєм, вчинили своїм Добродіям милу несподіванку, уряджуючи в їх честь конкерт, получений з аматорским представленєм.

Всїм прочим Добродіям, що своїми жертвами підперли молоденьке товариство, складає Видїл рівнож сердечне „Спаси Біг“.

У Львові 3. мая 1906.

Ольга з Барвіньских Бачиньска.

Календарь Нинї: Марка (зат.: Станислава); завтра: Василия (зат.: Григория); позавтра: Симеона (зат.: Ізидора).

Репертуар руского театру (тепер в Тернополи в сали Міщаньского Брацтва). — Ві второк дня 8 мая „Продана Наречена“ опера в 3 дїях Сметани. Музика військова. — В четвер дня 10 мая „Наймичка“, народна драма зі сьпівами і танцами в 5 дїях Карпенка-Карого. — В суботу дня 12 мая „Жидівка вихрестка“, образ драматичний зі сьпівами в 5 дїях Тогобочнього, (виступ Т. Гембіцкого). — В недїлю дня 13 мая (другий раз) „Суета“, найновійша комедия в 4 дїях Карпенка-Карого (другий і посліднй виступ Т. Гембіцкого.) — Готовить ся славновісна комедия Островского „Користна посада“ і „На сіножати“, народна оперетка Яновской. — Білети можна замовляти від тепер в Народній Торговли.

В Colosseum від 1 до 15 мая. Нова сенсацийна програма. В недїлї і сьвята по 2 представленя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигийского Института і Тов. ім. Шевченка в год. полудневих від 8—6. — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні вичн. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні вичн. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудні 3—5.

Надіслане.

Спеціялїст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.

ординує від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 І. п.

Щіпленє віспи щоденно. 837

Володимир Лавровский,

заступає товариство взаїмних обезпечень на житє „Ню-Йорк“, і посередничить в обезпеченях на житє у всїлявих можливих комбінациях. Мешкає у Львові Ринок ч. 36 в каменици Народної Торговлї. Інформациї письменно і устно дома щодень від 4 до 5 пополудни. 286 4—12

СЕРПИ КОСИ ковальскі, незрівнаної доброти, легкі а острі по цїні 56 сотиків за штуку. з маркою „Народна Торговля“ в найлїпшої стали по цїні:

довгість коси центиметр:	45	50	60	70
цїна	1·—,	1·10,	1·20,	1·40

поручає

Народна Торговля

у всїх своїх складах.

Для крамниць при відборі найменше 10 шт. опуст!

416 5—10

Оповіщенє.

Повітове Товариство кредитове в Городенцї запрошує всїх своїх членів на звичайні загальні збори, котрі відбудуть ся дня 27. мая 1906 в недїлю о 4. годинї з полудня в великій сали Народного Дому в Городенцї.

Програма слїдуюча:

1) Вибір двох членів Ради Надзираючої.
2) Принятє до відомости маєткового білянсу.
3) Подїл зисків.
4) Полагодженє внесків поставлених в предметї нарад.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

Д. Олесницкий. Михайло Барабаш. Іван Марцинюк.

477 1—3

НОВІСТЬ! ПОЗІР! НОВІСТЬ!

Найновійший винахід трибушонів до фляшок появив ся і в на

складі в „Сокільскім Базари“ у Львові

в цїнї по 2 К 40 сот. без пересилки.

Сї трибушони так зроблені, що при малім лише натисненю витягають корки. Корок повістає цїлий не попсований.

Сокільскі шапки з ґражкою і пером в цїнї по 3 К 50 с. без пересилки.

Сїчова памятка в виді медалю величини одного рінськ. жовта, в цїнї по 1 К. 10 с.

Ковацкі шапки в цїнї по 6 К для дївчат по 4 К.

Всї ті річи поки запас вистарчить продає „Сокільский Базар“ у Львові, ул. Руска ч. 1. 249

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Тижневе справоздане торговельної палати ві Львові за час від 2/5 до 8/5 1906. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·50 до 8·70 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·80 до 6·— а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 7·— до 7·50, а пастївний 6·50 до 6·70, *овес* оброчний 7·— до 7·25, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·50 до 9·50, пастївний 6·60 до 7·—, *вика* 8·— до 8·50, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·40 до 6·70, *рїпак* 13·— до 13·25, *льнянка* —·— до —·—, *насінє льняне* 10·80 до 11·—, *насінє конопляне* 9.25 до 9·50, *хміль* (за 50 кільо) 32·50 до 42·50, *нафта* звичайна 16·75 до 17·75, сальонова 18·75 до 20·50, *конюшина* червона 45·— до 55·—, біла 45·— до 55·—, шведска 75·— до 90·—, *тимотка* 20·— до 26·—, *Спірітус* loco за 10.000 лїтрів 36·— до 36·25.

Курс Львівский

з дня 8 н. ст. мая 1906.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в. . .	569 —	578 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	195 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. . .	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н. .	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр. .	582 —	588 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 60	101 30
» » » 4% 60 л. по 200 кор.	98 50	99 20
» краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 30	102 —
» » 4% а. в. льос. в 57 л. .	98 40	99 60
Товариства кредит. 4% (І. емісиї) . .	99 70	— —
» » 4% льос. в 41½ л.	99 60	— —
» » 4% льос. в 56 н. .	98 90	99 60
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 50	100 20
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 60	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	— —	— —
» » » 4½% (III. см.)	101 20	101 90
» » » 4% (IV. см.)	99 —	99 70
Позички краєвої в 1873 по 6% а. в. . .	— —	— —
Позички краєвої в 1893 по 4% а. в. . .	99 10	99 80
Позичка м. Львова 4% по 200 корон . .	97 70	98 40
» » 4½% 4-ої емісиї. .	100 60	101 30
Льосн:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.) . . .	91 —	97 —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	25[illegible] —	252 —
100 Рублїв паперових	251 25	252 75
100 марок нїмецких	117 30	117 80

Парохія Вишнівчик коло Заставниці потребує зараз рутинованого дяка в добрим голосом, умїючого заложити хор. Рефлєктанти зголосять ся до парохіяльного уряда. 470 2—3

Прийму двох хлопців до вишколеня в бронзівництві. Вік скінчених 15 лїт, народна школа з добрим успіхом, на час трох лїт. З виїмком убрання і належитости записної в магістратї (10 корон) не потреоує нїчо більше мати. Ф. Оліярник, торговля річий церковних у Львові, ул. Театральна ч. 20. 434 3—3

Перстені, обручки, шпильки для букетів і всякі инші вироби з золота і срібла поручає **Франц Квасневский,** Львів, площа Галицка ч. 4 255 Приймає всякі репарациї. 16—20

Густовні французскі батисти, англїйскі полотна, великий вибір материялів на дамскі сукні поручає по незвичайно низьких цїнах

Антін Увєра

Львів, ул. Галицка ч. 12.

455 2—8

Для сїльскіх крамниць і рільничих кружків поручаю дуже грубу солонину 1 клґ. по 85 кр., грубу по 80 кр., грубу сїчеву ковбасу по 90 кр., тонку ковбасу по 70 кр., оригінальні вуджені праскі шинки по 1·40 зр., варену по 1·70 зр. При висилцї опакованя не числю.

Янечек

Львів, ул. Сербска ч. 14.

449 2—6

ПОТРЕБУЮ карбового письменного, женатого. Зголошеня Адміністрация „Дїла“. 478 1—3

Вдова що знає ся дуже добре на домовім господарстві, глядає посади у вдівця-сьвященника. Адреса: Любина Мервартова, Львів, ул. Жовківска ч. 127. 431 1—4

ПІВЕЦЬ церковний, іспитований з добрими сьвідоцтвами, в красним теноровим голосом, вміючий запровадити хор і управляти крамницею, глядає посади. Зголошеня: Павло Бучиньский, Скнилів, п. Красне [дворець]. 432 2—3

Потребую мужчину до ведення торговельних книг і кас. Запорука в готівці пожадана. Винагорода після умови. Ф. Оліярник, торговля річий церковних, Львів, ул. Театральна ч. 20. 433 3—3

Задля недуги жени потребую женщини, котра заняла би ся кухнею. О. Стисповский, парох в Девятниках почта і стация зел. Вибранівка. 448 2—3

Адвокатский депендент з укінченою торговельною академією, обзнакомлений з бухгальтерийним дїловодством шукає місця у адвоката або в банку. Зголошеня до адміністрациї „Дїла“. 451 3—3

Глядаю зараз дяка до філїяльнои церкви в Грабівци. Умїючі завести нотний хор і безженні мають перщеньство. Омелян Дольницкій, парох в Баварові коло Тернополя. 453 3—3

Інтелїґентна особа в середнім віці, з добрими сьвідоцтвами, що розуміє ся на господарстві і кухни, прийме посаду у старшого пана або на парохії. Ґ. Я. Львів, ул. Кривова ч. 38. 456 2—3

Ученик VI. кл. рус. ґімназ. глядає певциї на селї. За добрий іспит ручить. Зголошеня під адресою: М. Д. 10 poste restante Рожнів loco. 462 2—4

БОТАНІКА

на низші кляси шкіл середних. Написав Іван Верхратский. З 355 образцами в тексті. У Львові, 1905. Цїна 3 кор. 20 г.

МІНЕРАЛЬОҐІЯ

на низші кляси шкіл середних. А. М. Ломницкого. Переложив і подекуди доповнив Іван Верхратский. Видане друге. У Львові 1898. Цїна 1 кор. 40 г.

БОТАНІКА

на вищі кляси шкіл середних. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского уладив Іван Верхратский. У Львові, 1896. Цїна 2 кор. 40 г.

НАЧЕРК СОМАТОЛЬОҐІЇ.

Написав Іван Верхратский. У Львові, 1897. Цїна 3 кор.

Списъ важнѣйшихъ выразовъ въ рускои ботанічнои термінольогіи и номенклятури въ оглядомъ на науку въ висшихъ класахъ ґімназій. Зладив И. Верхратькій. У Львовѣ, 1892. Цїна 60 г.

Тоті книжки можуть дістати в книгарнях імени Шевченка, Ставропигийскій і Сейфарта (в рынку), також у автора. При замовленю у автора що найменше двох примірників намічених виданій в якій небудь комбінациї (пр. два ексемпляри ботанїки або два мінеральогії або І примірник мінеральогії і Списъ і т. д.) порто оплачує сам автор. Адрес: Іван Верхратский, професор академічної ґімназиї ві Львові, в Домі народнім.

Оповіщенє.

Стрибожий Дарунок (оповідання) *Л. Мартовича* 1 К. 30 с. **Душі кланяють ся** (оповідання) *М. Яцкова* 75 с. **Австрия чи Польща** (істория Руси під Австриєю) *В. Будзиновского* 70 с. **З тисяч і одної ночи:** Том І. „Купець і Іфрит“ 55 с., Т. ІІ. „Алїбаба і 40 розбійників“ 55 с. (В полотняній оправі ва том 95 с.) **12 аґітацийних брошур** *Будзиновского і Мартовича* і „В Небі“ о. *Бобикевича* 47 с. „Хрунь і Чорт“ *В. Будзиновского* 23 с. **Козаки у Ст. Руданьского**, в повсенями *Будзиновского* 33 с. **Гайдамаччина** *М. Довиньского* 43 с. (Цїна разом з посилкою). Всї ті книжки разом в посилкою 4·90 с. Замовляти у „Адміністрация часописи „СЬВІТ“ у Львові“. На кредит не висилає ся.

Оголошенє.

Надзвичайні загальні збори Товариства кредитового „Міщаньска каса в Скалї“ Товариства зареєстрованого з обмеженою порукою в Скалї відбудуть ся дня 19. мая 1906 о 4. годинї пополудни в сали читальні Просьвіти в Скалї.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1) Зміна статута.
4) Вибір Дирекциї.
3) Внески членів.

Збори відбудуть ся без огляду на число членів.

ДИРЕКЦИЯ.

Лука Баран. Іван Шостаковский. Михаїл Гелета.

476 1—3

Незрівнане жерело доходу!

Найлїпші і найновійшої системи

машини до цементових виробів

всякого рода, іменно до дахівок, підвал, машина до виробу цементових цегол, також форми до рур, кругів і т. п. поручає

Комісово-рільничий дім в Більску

Ближші пояснення даром і охотно. — Незрівнане для шукаючих варібку! Неоцїнене для більших господарень. 401 6—10

ОСТОРОГА!

Так захвалювані аґентами руского товариства **машини до шитя і гафту Зінґера** в старої системи, що вийшла в ужитку і вони то що-до викінченя, як також найновійших уліпшень не видержують конкуренциї з машинами, які держу на складї. Веду торговлю від 33 лїт без помочи вліявних аґентів. Остерігаю перед аґентами, котрі за своє посередництво дістають 20 до 30% провізиї, а купуючі лиху і дорого заплачену машину під назвою оригінальної.

Перший і найбільший в краю **Склад машин до шитя,** котрий не послугує ся аґентами.

Йосиф Іваницкий

механік і спеціяліст. 1050 4—52

у Львові, готель Жоржа.

Прошу домагати ся цїнників.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

По найдешевших цінах.

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіта.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальонів, альбомів як також товлетового мила і перфумерії.

Великий вибір пупок на цигарети, тютюн, гроші і сьпінок з гербом Руси.

Без конкуренциї.

Великий вибір бімутерії. 149

5 корон на будову руского театру у Львові.

Перше ческе загально акцийне

ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЄ

В ПРАЗІ,

найдешевша і одинока асекурация в австро-угорскій монархії,

що виплачує своїм членам ґарантовані 3% відсотки від вилачених вкладок і увільняє їх на случай цїлковитої або частинної неспосібности до працї та зарібків, від дальшого плаченя асекурацийних премій,

дає 5 К на будову руского театру у Львові від кождого обезпеченя, заключеного на основі нинїшної оповістки.

Головна репрезентация для Галичини

у Львові ул. Коперника ч. 24.

Обезпеченя від 2000 К в гору.

818 23—30

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від 14/5 до 10/9 вкл., 6·50, 7·50 рано, 9·55 перед полуднем (лиш в недїлї і лат. сьвята) 1·46 по полудни (лиш в недїлї і лат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·00 по полудни; 7·41 і 8·55 вечер.

з Янова 8·18 рано, 1·15 по полудни (від 1/5 до 30/9 вкл.) 4·32 пополудни, 8·45 вечер. (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9·25 вечер. (від 14/5 до 10/9 вкл. що недїлї і лат. сьвята).

з Ширця від 1/6 до 10/9 вкл. (що недїлї і лат. сьвята), о 10·10 вечер.

з Любіня вел. від 14/5 до 10/9 вкл. (що недїлї і лат. сьвята) о 11·52 вечер.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович від 14/5 до 10/9 вкл. 5·50 рано, 8·30 рано (лиш що недїлї і лат. сьвята) 12·30 по полудни (лиш в недїлї і лат. сьвята) 2·10, 3·20 по полудни; 6·10, 7·30, 7·55 вечер.

до Рави рускої 11·15 в ночи (що недїлї).

до Янова 6·55 рано, 9·15 перед полуднем (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1·35 по полудни (від 14/5 до 10/9 вкл. в недїлї і латиньскі сьвята) 3·08 по полудни (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 5·58 по полудни.

до Ширця 1·55 по полудни (від 1/6 до 10/9 вкл.) в недїлї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·15 по полудни (від 14/5 до 10/9 в недїлї і лат. сьвята).

При закупні товарів просимо поклікувати на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 82 Львів, середа 26. цьвітня (9. мая) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії *за границею*
на цілий рік . . **32** к. **44** к.
на пів року . . **16** „ **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
надіслий рік . . **28** к. на пів року . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсертиву або за її місце в рубрики „Надіслане" по 50 с. — Поклики і оголошення приймають ся по 20 с. за стрічку.

Вибори у Франції.

Дня 6. с. м. розпочали ся у Франції вибори до парляменту. Сї вибори суть важнїйші, ніж всякі попередні, бо вони мали рішити, чи вся внутрішна, а в части і заграничка політика Франції має з ґрунту змінити ся, чи має дальше ступати по сій дорозї, на котру спровадив ї кабінет Вальдека-Русо, котру вів дальше кабінет Комба, а котра дістала ся в спадщині теперішному кабінетови Сарєна. Вальдек-Русо злучив був під своїм прапором всї радикальні і републїканьскі сторонництва в „републїканьский блок". Сим блоком розпочав він переводити ряд звязаних з собою реформ, котрих головною цїлию було відобрати цїлковито ґрунт зпід ніг монархістичним сторонництвам і на віки обезпечити републїку перед евентуальними атентатами монархістів. В звязи з сею акциєю переводив Вальдек-Русо цїлковите відокремленє держави від церкви. Ся безоглядно ведена акция сполучила против правительства і парляментарної більшости всї монархістично-націоналїстичні і клєрикальні сторонництва, але антірепубликаньский блок, хоч Вальдек-Русо упав, не міг здобути більшости в парляментї. Політика кабінету Комба була продовженєм упавшого кабінету, з тою лиш ріжницею, що Комб уводив реформи в житє єще безогляднійше, ніж єго попередник. За Комба борба між державою а церквою вела ся вже на житє і смерть. Особливо інвентаризация церков робила в ріжних сторонах держави вражінє домашної війни. Населенє силою боронило приступу до церков, а військо здобувало церкви, мов кріпости, штурмом. Роз'ярене в кругах клєрикального населення против правительства росло що-раз більше; навіть в офіцирскім корпусї проявляли ся грізні для правительства симптоми, бо мимо кар, які грозять жовнїрови за несубординацию, богато офіцирів складало шаржу або не виконувало наказів, коли їх вислано брати яку церков силою. Обуренє, яке між клєрикальним населенєм викликала насильна інвентаризация церквей, старали ся використати всї антірепубликаньскі сторонництва не лиш против правительства, але і против репулїканьскої більшости в парляментї. Супротив того, що каденция парляменту кінчила ся і мало прийти до нових виборів, кабінет Комба уступив, щоби при виборах противники републїканьского блока гріхів Комба не використували в агітациї против членів дотеперішної парляментарної більшости. Кабінет Сарєна здержав зараз насильну інвентаризацию церквей, але впрочім задержав програму обох попередних кабінетів.

Зразу здавало ся, що зміна кабінету не уратує републиканьского „блока" від розбитя і погрому. Монархісти, націонали і клєрикали могли числити на те, що „блок" зложений з сторонництв, котрі мають спільну програму лише остілько, оскілько розходить ся о церковні справи. Тепер, коли вже всї церковні справи полагоджені в їх дусї, „блок" стратив кіт, який лучив партиї блоку в одну збиту парляментарну більшість. На дневнім порядку мають станути справи, в котрих розходять ся інтереси сторонництв блока. Ахілевою пятою републїканьского блока мають бути ріжні економічні реформи, як приміром справа обезпеченя робітників на старість і на випадок неспособности до працї. Предложенє в сій справі мусить розбити републїканців, бо заступники робітничої кляси схочуть звалити кошти обезпеченя на державу, а заступники посїдаючих кляс не згодять ся на таке полагодженє справи, бо се дало би ся осягнути лише при помочи реформи особисто-доходового податку, обтяжаючого посїдаючі кляси. Ситуация републїканьского блока погіршила ся тим більше, що перед самими виборами вибухли величезні страйки з грізними для публичного спокою заворушеняими, котрі правительство мусїло давити силою. Щоби правительство мусїло ужити насильних средств против страйкарів, противники правительства вмішали ся в робітничі організаций і підпольною роботою викликували заворушеня. Заряджені правительством ревізиї викрили винуватців заворушень і робітники пізнали, для яких цїлий використувано їх. Противники правительства осягли лиш тілько, що соціялїстичне сторонництво відступило від „блока".

Прийшов перший день виборів, а вся Франция ждала на їх результат. Одні надїяли ся, а другі потерпали, що републїканьский блок вийде з урни виборчої сильно здесяткований. Тимчасом вибори дали велику несподїванку. Перший день виборів дав републїканцям велику побіду. Вони будуть в новій палаті заступлені єще сильнїйше, ніж в старій. Після урядової статистики вибрано доси: 83 радикалів, 64 републїканців лївиці, 54 радикальних соціялїстів, 32 сполучених соціялїстів, 10 независимих соціялїстів, 56 прогресистів, 26 націоналїстів, 77 консерватистів і лїбералів. Партиї більшости зискали доси 24 мандатів. Відбуде ся єще 154 тїснїйших виборів, котрі вже не змінять результату першого дня виборів. Ситуация правительственної більшости поправила ся єще о стілько, що для удержаня більшости вже не потребує старати ся о компроміс з соціялїстами, котрі в попереднім парляментї були конечні. Дальша політика кабінету Сарєна буде така сама, як єго попередників. Ріжниця буде лиш та, що тепер буде оперта на сильнїйшій і однороднїйшій більшости парляментарній.

З закордонної України.

Про вибраних тамтого тижня з київскої губерній послів пише „Гр. Думка":

Микола Біляшівский родив ся в р. 1867. в Київщинї; науки покінчив в Києві і в Москві. Ще в київскім університеті слухав викладів проф. В. Антоновича про руску старовину і разом з ним розкопував могили; тодїж і написав першу свою працю „Монетные клады кіевской губерніи". З того часу всю свою працю присьвятив дослїдуванню української старовини і етнографії. Він робив розкопи в Київщинї, Чернигівщинї, Полтавщинї і на Волини та зібрав богато цїнних для науки річий. Опісля був співробітником „Київской Старини", а в р. 1902. став директором київского мійского музею і з того часу почав видавати науковий журнал „Археологическая лѣтопись Южной Россіи". Він обїздив усї сусїдні губерній, збирав етнографічний материял і уладив в Київі етнографічну виставу. Біляшівский родовитий і сьвідомий Українець та в думі буде стояти за автономію України.

Аркадій Грабовецкий родив ся в р. 1865. в с. Турівці, учив ся у дяка, опісля пішов до Києва на науку до шевця, але відти втік до дому і працював при господарстві. Парубкомдістав ся знов до Києва на службу до панів, опісля перейшов на службу старшого кондуктора при зелїзниці, був в Самаркандї (1897—1899), а опісля в Манджурії. Буваючи по сьвітї, пізнав вагу осьвіти, став богато читати, а Шевченко, Кулїш стали єго улюбленими письменниками. Він почуває себе цїлком сьвідомим Українцем і стояти буде в думі за широкою автономією України. Землю на єго думку треба зараз віддати хлїборобам; Жидам треба дати рівні права, а тогдї вони й позбудуть ся своїх поганих привичок, яких набрали ся наслїдком свого безправного житя. Грабовецкий не дає віри чуткам, що мовто думу розженуть; він уважає се за неможливе.

Семен Таран родив ся в бідній селяньскій родині в р. 1872. в селї каніверского повіту. Скінчив одноклясову мінїстерску школу. У войску був за писаря, а потому служив щотчиком в головній бухгальтериї харківсько-миколаївской зализниці. Тут приготовляв ся навіть до іспиту зрілости, та занедужав і вернув до дому до господарства. В земельній справі він стоїть за націоналїзацию землї. На „власність" він так задивляє ся: коли властитель пізнає свого украденого коня у когонебудь, то забирає єго собі, а той, хто купив у злодія, нехай правує ся з тим; оттак повинно бути і з землею. Поляк, каже, повинні бути лише доходові процесиші, судди і всї уряди виборні, бо земля інституция для народу, а не народ для них. Хто в всїх інституциях на Україні повинна бути українська мова.

Пилип Сапиженко — пишуть „Отголоски Жизни" — має 33 лїта. Він родив ся в селї Тишківці чигиринського повіту, скінчив одноклясову церковну школу, потому робив дома при господарстві, у войску дослужив ся до фельдфебля; з полеглої шинкарки і господарує на трех десятинах. До партиї до жадної він не належить і не має жадної програми, але своїми поглядами підходить до кадетів. Він каже, що селяне передовсім ждуть земли; але на що їхню самої землї за мало, а треба обезпечити народови просьвіту і волю. На справу життя так задивляє ся: „Я сам не знаю, чи то буде добре чи зле, але гадаю, що жидам треба дати таке право, як і другим, бож вони такі люди, як і другі". Він стоїть за уведенєм чотироіменного виборчого права, за загальною шкільною наукою і т. д. Цікава річ, як він зрозумів поведенє панів під час виборів. „Тепер — каже — ходять вони за ним-брат з хлопом, ладно з ним розмовляють, частують папіросками; але то так лише, щоби від хлопа дістати голос, а там на селї пан на дві версти буде кричати на хлопа, щоби уступив ся з дороги і зняв перед ним шапку!"

Полтавский „Рідний Край" подає більше або менше короткі життєписи всїх 12 полтавских послів. Про Дубовика, Дяченка, Жигли, Імшенецкого, Онацкого, Теслю і Шемета писали вже й ми за „Гром. Думкою"; тепер скажемо ще дещо про инших за „Рідним Краєм".

Та насамперед додамо ще дещо про Шемета. Ще будучи студентом в київскім університеті, писав до „Буковини" про автономію України і вже тогдї став „небагонадежним" та з того часу не мав спокою від полїциї. Коли в Лубнях був членом мійскої ради, стало ся, що комітет для будови памятника Гоголеви в Сорочинцях звернув ся до лубеньскої ради з просьбою о поміч. Тогдї Шемет сказав в радї більше-менше так: „Не досить оцінювати письменнику дїяльність Гоголя: треба глядїти також на єго дїяльність громадяньску. Отже він ні з того ні з сего огляду не виконав свого обовязку перед українським народом, хоч все взив від українського народу. Я мало обминуваючую Гоголя, бо він був жертвою сусильства, він був хорий. Та коли допомагати справі будованя памятника, то я стою за те, щоби на тім памятнику було написано: „жертвѣ психической раздвоенности, которая глубоко коренилась въ раздвоенности національной". Тогдї полїция загрозила Шеметови, що, ко-

Великдень за селом.

(Нарис).

(*Конець*)

Дїд замовк і замислив ся. На той час по дорозї затарахкотїв візок. Підпилий хазяїн сперіщив батогом по разу конята; конята забрикали, а він здержуючи їх за віжки одною рукою, обернув ся лицем до жіноцтва, що сидїло позадї васажка, і чогось сьміяв ся... Десь їхали в гості або з гостин.

Як проїхали, що вже й воза не чути було, дїд почав знов говорити ніби сам до себе.

— Чим далї від людий, тим далї від гріха... Як ти їм потрібний, то або нароблять ся тобою, або розпаскудять тебе залицянєм та заздростию, зроблять з тебе чваньку, пяницю та живодера... А як ти їм вже так непотрібний, то обсядуть тебе зо всїх боків вороги, стануть посьмішкувати ся, а далї наженуть як собаку...

Кехе — кехе — кехе, — тяжко закашляв Габро...

— Синку, води, хоч крапочку! — попросив він пити.

Юрась схопив ся на ноги.

— Зараз принесу сьвіжої, лиш заверну до гурту от скількоро овечок.

І він захопивши з собою баньку, притьмом кинув ся завертати вівцї, а потім побіг що сили по воду до кринички. За кілька хвилин він, зачервонїлий, вже був коло дїда з банькою, повною води. Дїд поблагословив ся і почав пити, а як напив ся, налапав в кишені крашанку і подав Юрасеви.

— На тобі!... Та спасибі, що-сь напоїв мене недужого.

— На що!... Хиба за таке дякують!... Я так... я вас люблю, — відговорював ся Юрась.

— Нехай Бог тебе любить, а гостинця дїдового не пурай ся...

Хлопець поцїлував дїда в руку і взяв крашанку.

— Ну, козаче, тепер тобі з вівцями до води! Як би років зо два скинути, то я поміг би ще тобі, а так вибачай... Я ляжу та та відпочину... щоб сили набрати ся та до дому завчасу повернути ся...

Юрко пігнав овець до води... Лиш чути калатала, що причіпляні були до шиї декотрим баранам, та чув ся журкіт води, та часом ще вітрець на своїх крилах принесе радісні згуки: „бам-день-лень — бам..." Лиш ті згуки чи доходили до стярого, трохи глухенькою Габра, котрий помолившись голосно Богу, завернув ся у кожушок і мабуть задрімав!...

* * *

Третий день великодних сьвят. Юрко знов з вівцями на полї. Вже є на полї і чабан.

— Слава Тобі, Господи! — сказав трохи заїкуватий Авксентий, випорожнюючи в жолуб остатню бадю... Бадя загойдалась, журавель заскрипів, а овечата почали збивати ся в купу, хочень не було дуже горяче.

— Гайда полуднати! — звернув ся він до Юрася, що тим часом порав ся коло другої низшої кирниці...

Незабаром чабан і підпасок сидїли недалеко кирниці й добували з торби полуденок. Хвалити Бога, було чим полуднати: була й паска і кусок сала і ковбаси шмат і кілька потовканих крашанок... Обидва поскидали шапки і перехрестились...

Смачний той кусок хлїба, що достаєть ся за власну, честну працю... Бо той хлїб додає сили не лишень тілу, але і душі, покріпляючи в ній зрозуміне своєї незалежности. Авксентий їв не дуже смачно, бо в селї він десь поснїдав добре. Але для Юрася хлїб був занадто смачний. Смакував він полуденок та думав: сьогодня третий день сьвят; Авксентий вже не піде в село, а лишить ся з ним до вечера і буде розказувати, що він чував на селї. Сьогодня обіцяли вийти після полудня Павло, Дмитро, та ще кілька хлопців в поле за брендушами аж до мене; будемо ковтати ся, а Іванко Ковалїв може принесе книжочку з малюнками.

— Чого ти квапиш ся? — насьмішковато, але без заміру образити, спинив Авксентий Юрася, бо той і справдї почав якось нервово, поквапно лупати крашанки. І з тим словом тикнув йому в руки пляшку з горівкою... Але Юрась не був окочий до неї, а щоб пити прямо з пляшки, то й не вмів, хочень можно би було навчити ся від Авксентия.

— Спасибі, дядьку; я не можу!

— Попробуй, призвичаюй ся; на старість як знайдеш!

Юрась проконтнув кілька крапельок мопополькн, скривив ся і подав Авксентию пляшку. Той покрутив головою і махнув рукою:

— З тобою нічого не поробиш! — Потім він трохи подумав і промовив:

— Перше я пив за свою та твоє здоровє, а тепер любонь треба пити за Габра...

— Або що? — запитав Юрась.

— А хиба ти не чув?! Хвора параліж розбив.

— Який?!

— А така слабість. Ліг десь на полї, заснув, та від вільгости — бо земля ще зимна, сказано, весною — і підбивало йому руку ліву, ногу й мову... Вже й не говорить!...

Юрась не міг вже проконтнути ані. Жаль стиснув йому горло. На очах блиснули сльози. Він перехрестив ся...

— Чого плачеш? — здивував ся Авксентий: — Одно, він ще не вмер, друге... Ну, а як і вмер? Хибаж се житє було?... На другий день Великодних сьвят Пилипко йому й каже: „Ви-б татку, вийшли трохи з хати, а то теть нам хату засмерділи"... Чути таке від рідного сина?! Се-ж жить?

— Безсовістний!

— Ба ні! — сказав чабан. Совість то в нього є, та лиш дуже жорстока, не чиста, не така, як у Габра!... Добрий був чоловік!...

Юрась поквапно встав, тричи перехрестив ся і побіг, сам не знаючи чого, до овець...

Жаль за дїдуся, котрого передсмертні слова тепер він лиш доконечно зрозумів, мішав ся у нього з пімстою до невдячного, безсовістного Пилипа. У нього з'явилась ви-

Нагода яких мало! Відкупивши в конкурсовой маси цїнний засіб товарів, продаємо, як довго вистане: стінні дивани з шинїлї, майже 100 цм. шир., а 200 цм. довг по 1·90 зр., сальонові дивани з шинїлї майже 200 цм. шир. а 300 цм. довг. по 9·95 зр., капи на стіл по 1·35 зр., капи на ліжка по 165 зр., полотняні фіранки метр по 22 кр., портиєри пара 1 зр. 25 кр., диванки перед ліжка по 35 кр., фланелезі коцики по 1 зр. 20 кр., мужескі білі сорочки в найлїпших родах по 1 зр. 30 кр. і 1 зр. 50 кр., найгарнїйші мольорові сорочки по 1 зр. 65 кр., мужескі убрання з анґлїйскої материї на кождy міру по 8 зр. 75 кр., пікові камізельки по 1 зр. 80 кр., дамскі кишотові гальки по 1 зр. 35 кр. і 1 зр. 80 кр. — Висилка тих товарів на провінцию лише за післяплатою, а за невідповідні товари звертаємо ґроші назад. — Управа першого краєвого експортового Дому у Львові, ул. Третього мая ч. 15.

454 5—6

ли він буде ширити „сепаратная" тенденції, то его ждє „печальная участь", що его пишуть і т. д.

Про посла Павла Чижевского була у нас згадка в 79. ч., де повторено допись з Александровска до „Гр. Думки". Отже того самого Чижевского вибрано послом з полтавской губерній. Він родив ся в селї Цйпкові гадяцкого повіту в р. 1860. Учив ся зразу в полтавскім кадетскім корпусї, а далї в николаївскій инжинерній школї. Коли служив у Київї офіцером при саперах, слухав також викладів в университеті. Опісля вийхав до Швайцарій і там в р. 1884. здав іспит на доктора фізичних наук. Вернувши до краю, здав іспит на магістра в київскім университеті. Незадовго опісля арештовано его, і він мало що не рік просидів у київскій тюрмі, а потому пішов на заслане до тобольскої губерній, де прожив до р. 1889. В р. 1903. став секретарем александрівскої повітової земскої управи. Тут почала ся его широка громадска дїяльність. В р. 1904. став членом губернїяльного земства в Полтаві. Чеховский є щирий український демократ і в думі буде певно одним з найщирійших оборонців загально-людских прав усїх недержавних народів і, розуміє ся, України.

Іван Прісецкий родив ся в 1858. р. в місті Ковалівці зїньківского повіту. Учив ся в кадетскім корпусї і в инжинерній школї, а опісля в київскім университеті. У 80-тих роках арештований, пробув два роки в київскій тюрмі, а потому 5 лїт у східній Сибірі. Вернувши, господарував на своїй посїлости. Був членом повітового земства, стояв там на сторожі поступовця і щиро боронив інтересів народу. Найбільше віддавав ся праці в справі народної осьвіти. Кілька років був також членом губернїяльного земства. Він, Українець з роду, є щирий прихильник широкої політичної автономії України.

Іван Кириленко родив ся р. 1853. в Горошиній хорольского повіту. Має 5 десятин землї і велику родину. Служив у війску і там научив ся читати і писати; був у турецкій війні і брав участь в оборонї Шипки. Не належить до жадної партії.

Леонід Яновольскій родив ся в р. 1875. в Києві, скінчив права в петербурскім университеті і обняв там катедру політичної економії і статистики. В лютім 1904. р. заборонено ему читати лекції за те, що на одній лекції обвинуватчував уряд за війну з Японом. В остатнім часї був членом повітового і губернїяльного земства. Він належить до конст. демократичної партії.

Григорій Подлос родив ся в р. 1859. в Кременчуці, скінчив гімназию в Одесі, був рік в київскім университеті, але мусїв опісля вийхати за границю. В р. 1886. приїхав до Москви і там здобув степень магістра політичної економії. Був запропонований на професора, але уряд не затвердив его через те, що він Жид. Тогдї поїхав за границю і почав писати по часописях. Він знає добре робоче питане. Від 1. сїчня 1905. р. став одним з редакторів „Русскихъ Вѣдомостей".

Про харківского посла селянина Д. Наперенка доносить з Петербурга, що він на зборах партії демократичних реформ сказав: „Як Жиди ожидають месії, так ми дожидаємо думи. Виборці нам наказували: нам треба землї, осьвіти, рівноправности і свободи. Земля без прав не надовго: сегодня дадуть, завтра відберуть. Розігнати думу не можна: селяни втратять надію, а тогдї скоять ся такі події, яких історія ще не знає".

До „Полтавщини" пишуть, як д. 3. с. м. в селї Степанівці виправляли люди посла Теслю в державну думу. На майданї — пишуть — відправлено молебнї, а тогдї селяни та учителї говорили промови. Говорено про тяжке селянське житє, виявляли надію, що народні заступники сьміливо і непохитно оборонять-муть народні інтереси. Витаючи свого першого посла, селяни висловлювали надію, що він щиро обстоювати-ме за селян, бо сам зрїс у селянській родинї, то знає селянське лихо. Дати піднесли послови китицю цьвітів і просили, щоби він памятав про їх змучених, голодних і скривджених батьків-материй. Пое. Теля відповів, що ніколи не забуде сей дитячої просьби, що вона завсїгди нагадувати-ме ему про стогін змученого, пригнїченого та голодного народа. Богато людий плакало. Потім усї люди, скілько їх тут було, з піснями, з музикою і з червоним прапором пішли пішки на стацию Божків. По дорозї приставали до них люди, що робили на полю, так що до стациї прийшла сила народу. Біля самої стациї два жандарми відняли були червоний прапор, та люди розгнївали ся і відобрали прапор назад. Говорили, що берегти-муть его на памятку про народне визволене. До селян приєднали ся ще робітники з зелїзниці і з млина та почали витати посла. А тимчасом прийшов поїзд; з него також повиходили люди і, довідавши ся, що се виряжають посла, почали питати, чи гарного вибрали посла. Їм відповідали: „Такого вибрали, що міцно стояти-ме за народ та за его інтереси". Теля щиро подякував за проводи і вказав, що, коли довелось би вмирати за народне дїло, то згадка про сей день буде ему розрагою перед смертию. Поїзд рушив і повіз Теслю, а народ ще довго дивив ся вслїд ему та гомонїв про своє горе та про надії на красще.

З усїх сторін Росії доносять, що селяни своїм послам передовсїм наказують дбати в думі про „землю"; але місцями виявляють і таку гадку, що „земля без волї те саме, що будівля на піску". Длятого вимагають: негайного знесеня кари смерти, амнестиї за політичні провини і за земельні розрухи, а згодом і инших конституційних прав. Полтавскі виборці на своїх зборах уложили для своїх послів інструкцию, з котрої винимаємо коротко кілька точок. Вони вимагають, щоби посли дбали в думі за добро всїх народів Росії і здавали народови справу з своєї дїяльности; щоби добивали ся загального права виборчого, свободи віри, слова, зборів, друку, товариств і народностий, недоторканости особи, розширеня дїяльности земств; щоби уряд не мав права накладати податків, брати позички і видавати гроші без дозволу думи; щоби осьвіта була загальна; щоби всякий, хто хоче працювати на землї, міг мати землю; щоби робітники мали охорону своєї праці; щоби податки заведено доходові прогресивні; щоби уряд не мав перед думою жадних таїн та щоби відповідав на всї інтерпеляції; щоби засїданя думи були прилюдні; щоби суддїв можна зміняти лише по суду, а компетенцию судів присяжних щоби розширено; щоби без суду нїкого не можна було вязнити; щоби знесено всякі надзвичайні закони, охрани, воєнний стан і щоби знесено кару смерти; а передовсїм щоби видано повну амнестию для тих, що бороли ся за волю і добробут народа; щоби видано полекші військової служби. До того часть виборців додала ще, щоби посли домагали ся автономії України, заведеня української мови в школах, судах і урядах та заспокоєня инших національних потреб України.

Доносять з Петербурга, що всї подільскі посли-селяни під проводом посла Заболотного ходили чогось до державної канцелярії і до товариша міністра внутрішних справ Крижановского. З уваги, що про Заболотного ходили якісь неясні чутки, ся вість про его похід до міністерства викликала деякі підозріня. Отже показало ся, що Заболотний звертав ся до Крижановского лише з тим, щоби довідатись, хто послам, візваним до Петербурга на день 3. с. м., заплатить кошти утриманя за час до відкритя думи, отже за цїлий тиждень. Але Крижановский відповів лише: „не знаю". Бути може, що ті посли-селяни удадуть ся з позвом до суду.

Народні віча і манїфестациї.

Дня 6-го с. м. відбуло ся в місті **Богородчанах** під голим небом на торговици велике віче. Мимо того, що якісь лихі духи розіслали по селах запрошеня, де сказано, що віче не відбуде ся в Богородчанах, а в Росївні, зійшло ся на віче кільканацять тисяч народу. Головним референтом був великий любимець народу нашого повіта п. Когутяк, селянин з Княгинина. Промовляли також социяльсти і місцеві дїячі. Ухвалено поперти страйки робітників по містах і за жадну цїну не піти на жнива в разї страйку селян-Подоляків. Ц. к. староста заборонив порушати справи економічного положеня і господарки повітового виділу. — Сьвящеників ходить в нашім повітї на віча дуже мало. Троха більше житя повинно також заявляти в се „люте время" полїтичне товариство „Манявский Скит". — *Бисярицкий.*

В дротобицкім повітї рух полїтичний з кождим днем росте мимо браку сил. Доказом того могуть бути ось які факти: 6. мая відбулось 43-те з черги в Дрогобиччинї публичне віче під голим небом в **Доброгостові** при участи 1.500 людий. Предсїдателем був місцевий війт, Михайло Котурмус, секретарем Іван Зїнко. Полїтичне й економічне положенє Русинів пояснив п. Мирон Кондрат, реформу виборчу п. Юлїян Михаць. На боєвий фонд зложено 5·20 К. Підписано петицию о зміну предложеної правительством ординациї виборчої і вислано відвітну телєграму до кн. Гогенльогого. — Віче під голим небом 6. с. м. в **Болехівцях** під проводом о. А. Лавровского відбулось при числї учасників 350. Референтом о. Чехович з Михайлевич; промавляв о скасованю рад повітових господар п. Микола Ковальчин. Підписано петицию о зміну ординациї виборчої. — Віче під голим небом 6. с. м. в **Трускавци** розпочав вступною бесїдою о. Тадей Скородиньский. Референтами були д-р Я. Олесницкий і п. Василь Коцко. На всїх 3 вічах ухвалено резолюциї послїдних зборів Народного Комітету. Віча ті уладив вічевий комітет, вибраний зборами дрог. „Народної Ради" 30. м. м. На день 13. мая приготовлюють ся віча в Гаях нижних, в Унятичах і по дрогобицких передмістях. Староста Бобжиньский і секретар староства Криса, як звісно, перенесені від їжджають 10. мая на нові посади. Щасливої дороги! Коби так ще вирвало Старомейского, котрий починає знов переслїдувати й тероризувати руских гімназиястів.

В Камінцї струм. відбуло ся д. 5. с. м. врана богослуженє за погибших Лядчан. Гарно цьвітами прикрашений тетрапод, в середині великий вінець з написею „Полягшим за волю", величаве богослуженє, коротко але палко і з чувством виголошена промова о. совітника Цегельского, зробила на зібраних незвичайно сильне вражінє. В полудне відбуло ся в салї руского Сокола віче, на котрім про реформу виборчу реферував д-р Дмитро Левицкий, про відлученє Галичини п. Гаврило Мулькевич, а промовляли селяни Кошицкий з Соколова і Семенюк з Оглядова. По полудни відбули ся загальні збори „Селянської Ради"; до видїлу вибрано: о. Сидора Зельского головою, о. Івана Лозиньского, о. Даниловича, д-ра Михайла Олїйника, д-ра Дмитра Левицкого пп. Гаврила Мулькевича і Кошицкого.

В Перемискім пов. відбулись дня 6. с. м. заходом повітової орґанїзациї віча в слїдуючих місцевостях: (в скобках число учасників; пр. = предсїдатель; р. = референт): **Дусівцї** (400 — Іван Стась — р. Ос. Берко); **Барич** (600 — пр. о. Мих. Косоноцкий — р. Ос. Берко); **Стібенце** (500 — пр. Микола Мурдза — р. Ос. Берко); **Стібно** (700 — пр. Петро Малецкий — р. Ос. Берко); **Накло** (500 — пр. Максим Салук — р. Вас. Кіцула); **Поздяч** (600 — пр. о. Йос. Горчицкий — р. Вас. Кіцула); **Буців** (400 — пр. о. Йос. Преторіюс — р. Вас. Кіцула); **Вільшани** (500 — пр. Петро Сеньковский — р. Іван Ждан); **Кречкова** (300 — пр. о. Вол. Гинилевич — р. Ів. Ждан); **Холовичі** (500 — пр. Андрій Ях — реф. Ів. Ждан); **Купятичі** (200 — р. Степ. Кравчук); **Даровичі** (200 — р. Степ. Кравчук); **Германовичі** (300 — р. Степ. Кравчук). На всїх вічах ухвалено одноголосно резолюциї Народного Комітету. В дискусиї забирало голос багато селян.

В підгаєцкім пов. відбуло ся д. 29, м. м. хлопске віче під голим небом в **Новосїлцї**; народу зібрало ся до 4000, зборам проводили о. Винницкий і о. Содомора; про виборчу реформу говорив Тимотей Старух. Ухвалені резолюциї вислано до президента міністрів і на руки посла Василька.

В снятиньскім пов. відбуло ся віче дня 6. с. м. в селї **Рожнові** під голим небом. Народу прибуло з околичних сїл понад 3000. Референтом д-р Трильовский.

З **Теребовельщини** пишуть нам: В справі реформи виборчої відбуло ся віче дня 22. м. м. в **Варваринцях**; проводив о. Т. Цегельский, референтом п. Брикович з Тернополя; промовляв Йосиф Ситник з Струсова. Народу зібрало ся ок. 1000. — Дня 19. м. м. відбуло ся віче в **Струсові.** Проводив о. Іван Воляньский з Острівця; референтом п. Застирець, а другий економічний реферат мав Йосиф Ситник з Струсова. Народу зібрало ся ок. 1000. Промавляв також п. Колїнек зі Львова, вказуючи на штуки верховодів, якими скручують вязи виборчій реформі. Комісар правительственний п. Балько так часто жадав спростованя, от хоть би під тим позором, „що він того не читав в газетах", або що „здає ся ему, що то так не є", що бесїдник зрік ся слова. Замітне притім, що заки ще п. Колїнек зголосив ся до слова, комісар зажадав від него, щоби подав своє імя і становиско. — Дня 6. с. м. відбуло ся віче в **Заздрости** на обійстю Тимка Слїпого. Народу було ок. 2000 з Заздрости, Ладичина, Боневи, Дарахова і и. громад. Референтом Тимотей Старух. Комісар Майкснер не позволив говорити о законї ловецкім, мовлячи, що того нема поставлено в порядку дневнім. Проводив о. Т. Цегельский з Струсова; промовляв Йосиф Ситник з Струсова і п. Куриєвский з Ладичина. По вічах вислано петициї на руки посла Василька і міністра Гогенльогого. В Теребовельщинї накладають на тих, що уладжують віча, стемплеві кари по 2 К за неостемпльовані повідомленя.

З Росиї.

Оголошено вже церемонїял принятя в Зимовій палатї з нагоди скликаня державної ради і державної думи. В дни принятя від 10. рано у всїх церквах обох столиць відправлять ся торжественні богослуженя. Члени державної ради і державної думи, а також міністри і високі достойники прибудуть о год. 1. по полудни до Зимової палати, де їх прийме цар. Цар, обі царицї і цїла царска родина удасть ся до престольної салї сьв. Юрия, попереджені міністром церемонії, високими достойниками і охмістром, котрий завідомить царя, коли члени ради і думи прибудуть до салї. Перед царем будуть нести царскі інсигнії: печать, прапор, меч, берло і корону. В салї сьв. Юрия прийме царя і царицю петербурский митрополит хрестом і сьвяченою водою і відправить „Тебе Бога хвалим..." По сїм члени царской родини уставлять ся по правій сторонї престола а охмістр, генеральний ад'ютант і царска дружина стане о два степенї низше по лївім боцї. Цар вступить на престол, усяде і відчитає престольну бесїду по чім враз з царицями і членами царского дому опустить престольну салю.

Дневник „Русское Государство" оголошує регулямін для державної думи і ради, а властиво „приписи о забезпеченю належитого порядку". Наводимо головнїйші постанови:

Дозір над порядком в льокалях держ а в н о ї р а д и належить до презеса ради, котрий має під своєю властию комісаря з помічниками. Вони мають уважати, щоби всякі справоздавцї, гостї, слухачі і т. и. піддавали ся приписам регуляміну, в противнім разї мають їх усунути з салї, а навіть можуть ужити і сили.

Що-до державної думи, то удержанє порядку і безпеченьства у всїх частях палати таврийской, що є власностию царя, належить начальника „охорони". Его іменує міністр внутрішних справ. Він має до розпорядстер внутрішних справ. Він має до розпорядимости віддїл полїциї і війска, і дістає прикази і вказівки від міністра. Лише в льокалях, призначених виключно для думи, удержує порядок презес думи. Сам він однак не має нїякої служби до сего, і коли-б порядок нарушено, то він мусить звертати ся о поміч до начальника охорони.

І дальші приписи накопичено всїлякими утрудненями. Досить згадати, що коли хто схоче прийти на засїданє, хочби сенатор або член державної ради, мусить 3 днї наперед повідомити о тім канцелярию і дістати білєт вступу після черги, котра може випасти якраз в часї для гостя вже не інтереснім. При входї до льокалю треба зняти верхню одїж і тодї дістає ся значок, котрий треба держати при собі і на кожде жаданє показати. Безусловно не вільно мати при собі капелюха, льорнети, палиці, оружя і всяких тим подібних предметів. Особи допущені на засїданє мають мовчати, поводити ся прилично, порядно та спокійно; не вільно їм в який небудь спосіб виявляти свого вдоволеня або невдоволеня.

Супроти таких заходів про безпеченьство і добро думи годї дивуватись, що річні видатки на саму „охорону" виносять 43.000 рублїв!

Губернатори губернїй подїльскої, могилівскої, гродненьскої, самарскої, тульскої і симбірскої повисилали селяньских послів щось тиждень наперед до Петербурга. Там для них призначено паньскі покої та дають їсти і пити. З'явив ся між ними також посол з гродненьскої губернії, колишний земский начальник Єрогін, та ще якісь невідомі панки. Колиж управитель тої паньскої хати, призначеної для селян-послів, якийсь Євсеєв образив одного посла, а другий посол обстав за ображеним: Євсеєв сказав, що він має доглядати послів, а як вони не будуть слухати, то начальство до 24 годин вижене їх з Петербурга. Тогдї посли зібрали ся на раду і постановили чим-скорше покинути хату та забрати ся на приватні мешканя, але не відразу всїм, а помалу, щоби й ті посли, що будуть еще приїздити до того будинку, знали, що мають робити. Постановлено також що дня сходити ся на нараду. Оттак не удала ся хитра штука, щоби послів-селян відразу захопити в сїти бюрократиї.

Правительство призначило 7·5 мілїонів карб. на перевіз войска „соотвѣтственно внутреннимъ нуждамъ имперіи"; розуміти треба ті „внутреннія нужды" страхом перед бунтами селян.

В росийскім міністерстві настали великі зміни. Нині доносять, що товариш управителя комітету міністрів В у і ч іменований сенатором; кн. О б о л е н ь с к и й увільнений зі становища оберпрокуратора сьв. синода; міністер комунїкаций Н є м є щ а є в і шеф адміністрациї рільництва Н і к о л ь с к и й увільнені також зі свого становища; на місце сего послїдного іменований С т и ш і н ь с к и й. Міністер фінансів Ш і п о в і міністер просьвіти гр. Т о л с т о й увільнені також; на місце послїдного іменований сенатор К а в ф м а н. На місце дотеперішного міністра справедливости А к і м о в а іменований его товариш Щ е г л о в і т о в. Контрольор державний Ф і л ь о с о ф о в іменований членом Ради державної а на его місце іменований Ш в а н е б а х.

(Телєграми).

Петербург. Дурново, бувший міністер внутрішних справ, одержав яко відшкодованє за уступленє 200.000 рублїв.

Льондон. „Standard" доносить, що Вітте буде іменований амбасадором в Римі, щоб в той спосіб учинити его нешкідливим, зглядно усунути від впливу на хід внутрішних державних справ.

Льондон. До тутешних газет доносять з Києва, що гр. Ігнатієв замордований. Подробиці не звісні.

ТЕЛЄГРАМИ.

До ситуациї.

Відень. Польскі дневники доносять: В добре поінформованих кругах відомо, що верховодячі польскі полїтики в часї переговорів з кн. Гогенльоге, які тягли ся від неділї до нинїшного дня, заняли становище засадничої згоди на демократичну виборчу реформу. Компроміс між правительством а польским колом в справі сеї реформи має опирати ся: 1) на признаню Галичинї (читай: Полякам) більшого числа мандатів, ніж признавав проєкт бр. Гавча, а іменно такого числа мандатів, котре відповідало би процентовому відношеню населеня Галичини до инших народів в Австриї (17 процент); 2) на відповіднім подїлї виборчих округів (се треба так розуміти: щоби і зі східної Галичини виходили самі Поляки); 3) на узглядненю деяких автономічних жадань польского кола. Після сих дневників є певні дані, котрі позволяють надіяти ся, що буде заключений компроміс на основі згаданих трох точок.

Відень. „W. Allg. Ztg" приносить довшу статю о полїпшеню відносин між кн. Гогенльоге а польским колом. Вона каже, що ситуация вияснила ся і що конференциї кн. Гогенльогого з польскими проводирями не виключають компромісу ані що-до числа

галка вбити, а ні, то прибити або хоть трохи поцвічити його овечат, і він, запримітивши недалеко Пилипову сіру ярку, хотїв збурщути у нею карлюгою. Та вмить ніби сам Габро шепнув йому на вухо: „Тож Боже створінє, воно нікому нічого не винне. І чом — як-ж се для неї буде сьвято?..." І серце хлопчика, що запалилось обуренєм до людий, почуло любов до смирної скотинки. Юрко підійшов до Пилипової овечки, погладив її по голові і обняв за шию...

Чи-раз у ту мить, чуть не під самим вухом, почув голосованє: „А диви, диви! Щуть ся з вівцями! Сьмію ся!..." То насьміхали ся найлюбійші його товариші... Йому зробилось гірко, він хотїв вилаятись, а вони ніби над самим вухом хтось йому шепнув: „А гріх! А сьогодня сьвято!... Прости їм, що-ж-як їх все таки любиш..." І в йому не стало злости на тих, що з нього нещадно дотепно кепкували.

— Христос воскрес! — спокійно і щиро привітав він їх.

— Воістину воскрес! — відказали вони. І один з них, що недавно кинув йому байку, підійшов до яруги, хотїв було сїсти верхом на вівцю, а нарешті погладив її і обняв за шию...

— А що хлопці! Чи не чули чого за Габра? — запитав Юрась...

Але хлопцям се було байдуже...

А. Г.

мандатів, анї що-до розширеня галицкої автономії.

Приїзд цїсаря Вільгельма.

Відень. „Fremdenblatt“ доносить, що дня 6. червня рано прибуде цїсар Вільгельм до Відня і забавить в Шенбрунї 2 дни в гостях у нашого цїсаря, а дня 7. червня вечером від'їде. Приїзд цїсаря Вільгельма попередить приїзд нїмецкого шефа генерального штабу, гр. Мольткого, котрий возьме участь в цїсарских маневрах в Бруку над Литавою. „W. Allg. Ztg.“ доносить з полїтичних кругів, що візита цїсаря Вільгельма II. у Відни має високе полїтичне значінє. Нїмцям грозить коалїция француско-анґлїйско-росийска, котра починила великі поступи в часї послїдного побуту короля Едварда VII. в Парижи. Супроти того, що Італїя симпатизує з Анґлїєю і Францією, Нїмеччинї і Австро-Угорщинї грозить коли не відокремленє, то на кождий случай велика небезпека. Тому цїсар Вільгельм в часї свого побуту у Відни хоче устно порозуміти ся з нашим цїсарем і австро-угорскими полїтичними провідниками, щоби ствердити, що дотеперішні звязи, які лучать обі держави, є вистарчаючі.

Скликанє делеґаций.

Відень. „W. Allg. Ztg.“ доносить, що правдоподібно речинець сесиї спільних делеґаций буде відложений на день 15. червня. (Первісно мали бути назначені на день 6. червня). Причини сего відложеня не є полїтичні. Стане ся так в наслїдок приїзду цїсаря Вільгельма до Відня. Полученє обовязків монарха супроти гостя, цїсаря Вільгельма, з обовязками монарха супроти обох делеґаций було би неможливе.

Конференциї кн. Ґоґенльогого.

Відень. Вчера конферував кн. Ґоґенльоге з послами: Васильком, котрий предложив єму бажаня буковиньских Русинів, Ончулом, котрий предложив єму бажаня Румунів, та з членом палати панів, ґр. Туном.

Скликанє державної ради.

Відень. „Wiener Zeitung“ оголосила відручне цїсарске письмо, котрим державну раду скликує ся на день 15. с. м.

Іменованє бар. Ґавча.

Відень. „Wiener Zeitung“ оголосила рівнож цїсарске письмо, усуваюче з висказом признаня бар. Ґавеншільд-Бавера від управи найвисшою обрахунковою палатою, а іменуюче президентом сеї палати бар. Ґавча.

Розлом в партиї независимих.

Будапешт. Партия Кошутівців в найблизшім часї може розпасти ся. Крайні живла перейдуть до опозициї. Се наступить без формальної обструкциї зараз по отвореню парляменту. Цїсар прибуде тут д. 20. мая с. р.

Страйки в Італиї.

Турин. Делеґати робітничих товариств ухвалили оголосити в Турині ґенеральний страйк. Страйком не мають бути обняті лише достави для шпиталїв і роботи потрібні в цїли видаваня дневників.

Турин. Застрайкувало 20.000 ткацких робітників. Між страйкуючими а військом і полїциєю пришло до бійки, в котрій одного офіцира та кількох жовнїрів і полїцияитів зранено камінєм. Полїция стріляла з револьверів та зранила 2 демонстрантів легко а одного тяжко.

Турин. Ткацкі фабриканти признали робітникам 10 годин працї, з огляду на що страйк не скінчить ся. Робітники ще не зголосили ся до працї.

З причини страйків у Франциї.

Лян. Копальняні товариства не приняли до роботи проводирів і тих всїх робітників, що брали участь в послїдних виборах.

Анархісти у Франциї.

Париж. Онодї в мешканю страйкуючого робітника Габерта, наступила експльозия пекольної машини. Ґаберт ранений в руку. Експльозия не спричинила великої шкоди. В мешканю Ґаберта знайдено ще одну пекольну машину. Єго і двох єго помічників арештовано. Ґаберт заявив, що він не є анархіст і що лише робив досьвіди з вибуховими материями.

Анґлїйско-турецкий конфлїкт.

Льондон. Атлянтицка фльота одержала розказ до повороту.

НОВИНКИ.

— **Руске Бюро в Найберунї** оповіщує, що потрібно до Прус робітників: 5.000 до поля, 1000 до копалень, 600 до инших промислових заводів. Приїздити зараз, а стеречись агентів. Хто з робітників, що хоче їхати на роботу до поля, потребував би гроший на дорогу, нехай напише до Найберуну до бюра на адресу п. Стефановича, а дістане задаток на роботу на руки сьвященика або иншого знаного чоловіка за єго порукою.

— **Страйк в Гусятиньщинї**, як нам відтам доносять, обняв 46 місцевостий, не виминаючи форналїв і двірскої служби.

— **Перешкоди в зарібковій еміґрациї.** З Теребовельщини доносять нам, що громадскі уряди в Струсові, Різдвянах, Варваринцях і инших місцевостях сего повіта відмовляють робітничих книжок людям, що вибирають ся на роботу до Прус. Так мало зарядити старосство. Річ ясна, що деякі круги ратують ся в той спосіб заздалегідь перед рільними страйками, дарма що поведенє громадских урядів є противзаконне. Покривджені нехай сейчас віднесуть ся телеґрафічно до намісництва, а як се не поможе, до міністерства внутрішних справ. Нема права, котре заборонило би видавати робітничі книжки.

— **Про страйк в Богородчанщинї** пишуть нам: Дня 24. цьвітня вибух в Грабівци аґрарний страйк против місцевих посесорів і скінчив ся виграною селян. Війт Олександер Шваюк Голиньский посилав громадских полїциянтів посесорам пасти худобу і всякими способами старав ся зломити страйк. Се єму не удало ся, а хлопи з Грабівця мають научку і більше не будуть єго вибирати на війта.

— **Чи так повинно бути?** Пишуть нам: Скілько то у нас пише ся по часописях, щоби наша інтелїґенция, сьвітска і духовна, старала ся піднести наше селяньство не тілько материяльно але й морально і щоби той селянин при її помочи вмів цїнити своє людске достоїньство чув ся чоловіком, котрого так само належить шанувати як вельможу чи якого там „пана“. В тім напрямі поповинні бути приміром передовсїм наші отці духовні, котрі щоденно стикають ся з сїльским народом. Доля руского селяньства, єго суспільне положенє повинно їм найбільше лежати на серци, бо з него жиють. Та що з того. Хотяй над панщиною уже давно відсьпівали панахиду, а наш нарід став горожанином на рівні з усїма, то все таки останки панщини остали ще по паньских дворах а на жаль і по домах деяких руских сьвящеників. Давнїйше наш хлоп стояв нераз цїлими днями перед паньским двором, а нинї по тільки лїтах свободи, ще не всї наші сьвященики хотять розуміти, що селянина не годить ся вже принимати в кухнях, або позволити єму стояти з відкритою головою в сїнях. Той звичай треба вже раз всюди закинути! — *Правдолюб.*

— **Poradny s. tanník.** Пишуть нам з Самбірщини: Недавно подавали ми, що самбірский декан лає своїх парафіян за те, що уладили віче в справі виборчої реформи; нинї подаємо сьвіжий документ, який ми стрінули на пенсийнім квитї: „P. E... S... jest nauczycielem w Kowenicach, niniejszem stwierdzam. Mistkowice dnia 1. maja 1906. Leon Kozaniewicz“. Цїкаві ми, що на се скажуть братя кондеканальні. Мабуть нїщо... — *Днїстровий.*

— **В XLV роковини смерти Т. Шевченка**, відбуде ся в четвер дня 17. н. ст. мая о год. 7½ вечером в сали „Народного Дому“ заходом товариств: „Львівский Боян“, „Просьвіта“ і „Академічний хор Бандурист“ великий Концерт. Програма: 1) С. Людкевич: „Під мурами Єрихону“, воєнний жидівский марш, виконає орхестра 15. п. п. під управою свого капельмайстра п. Конопаска. 2) Вступне слово. 3) А. Даргомижский: „Хори і хороводи“ з опери „Русалка“, на мужескі і мішані хори в супроводї орхестри, виконає „Львівский Боян“. 4) Т. Шевченко: „Чигирин“, деклямация, виголосить п-на У. Л. 5) Фр. Шуберт: „Боєва пісня“, подвійний мужеский хор a capella, виконає „Акад. хор Бандурист“. 6) Нат. Вахнянин: „Пращанє Степана“ з опери „Купало“, сольо спів з орхестрою, відспіває п. М. Волошин. 7) С. Людкевич: „Кавказ“, драматична кантата на мужескі і мішані хори в супроводї орхестри виконає „Львівский Боян“. Початок о год. 7·30 вечером. В часї продукциї вступ на салю взборонений. Цїни місць: Крісло першорядне 3 кор., другорядне 2 кор., треторядне 1·50. Вступ на салю 80 сот, ґалєрия 40 сот. Білєти можна набувати від суботи 12. мая в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, ул. Театральна ч. 1 а перед концертом вечером при касї.

— **Читальняний рух в Бережанщинї.** Дня 6. с. м. відбуло ся заходом читальнї „Просьвіти“ в Рогачинї аматорске представленє комедиї: „Семе не кради“. Актори, самі селяни, вивязали ся із своєї задачі дуже добре, а найгарнїйше віддав ролю жида тамошний парібок Миханько Чорний. По представленю відсьпівав зовсїм удачно парібок Миханько Мазурик дві пісні: „Мово рідна“ і „Взявби я бандуру“ (слова Віри Лебедової). На останку відсьпівали актори народні патріотичні пісні.

— **Продаж маєтности Василиянок.** Під Станиславовом за селом Загвіздєм, в лїсах, є маєтність СС. Василиянок звана „Манастир“, що складає ся з 26 моргів поля. Давно, ще за часів панщини була то далеко більша маєтність, але тодїшні властителї Загвіздя забрали собі ґрунти Василиянок, лиш останки лишили. Теперішний ігумен дрогобицких Василиян хоче продати тоту посїлість за 4.000 злр., хотяй там самий лїс варт тоту квоту, а поле остало би ся задармо. Потребу продажи мотивує тим, що Василиянки не мають з тої посїлости доходів. Сему винен заряд. Там був давнїйше монастир жіночий. На тій посїлости тяжить сервітут такий, що винаймати в аренду се поле мають лиш свояки послїдної ігуменї Ільницкої, поки не вимруть. З причини, що давна церков і монастир були деревляні, тому до тепер нема з них нїякого слїду, лиш місце люди вказують. — *O. I.*

— **Населенє галицких міст.** Після обчисленя центрального статистичного бюра у Відни з кінцем марця с. р. Львів числив 176.486 мешканців, Краків 100.207, Перемишль 51.665. Коломия 35.824, Станиславів 34.077 (з обома Княгининами около 54.000), Тарнів 33.676, Тернопіль 31.989, Стрий 26.776, Ярослав 24.906, Новий Санч 21.341, Подгуже 20.984, Ряшів 20.906, Дрогобич 20.261, Самбір 18.578 а Броди 17.361 мешканців.

— **Манїфест до хлопів“.** З кількох сторін краю поприсилано нам „манїфест до хлопів“ і „manifest do chłopów“, друкований у Львові в друкарни Щасного Беднарского накладом Івана Біляка, отже цїлком виразно походячий від Демянчукового „Руского Селянина“. „Манїфест“ той на чотирох сторонах великого аркуша городить нїсенїтниці против віч і против „мантіїв і полїтичних аґітаторів“, що на тих вічах „брешуть“ хлопам несотворені річи. Та автор манїфесту вибрав собі головно п. Мих. Петрицкого за мету своїх дурних виводів, якими хоче переконати хлопів, щоби не вірили „мантіям і полїтичним аґітаторам“. Натеревенив там автор і про „Фоциюша“ і про Лютра і Хмельницкого і про „борбу Мадярів з Короною“ і про „Loos (sic!) von Rom“, а на Петрицкім не лишив сухої нитки. Всї теревеці кінчить словами: „О Ісусе, Сине Божій! вислухай нас і сохрани од лукавого амінь!“ Не розказав лише нїчого про житє і подвиги Демянчука. „Манїфест“ розсилають по селах з повітових видїлів, а люди мають з чого сьміяти ся.

— **Філія Руского товариства педаґоґічного в Бережанах** подає до відомости інтересованих, що з днем 15 с. м. отвирає при Селяньскій бурсї двомісячний курс підготовляючий до вступного іспиту до I. кл. ґімн. Відповідно приготовані ученики одержать в Селяньскій бурсї на час курсу мешканє і харч, а також провід і поміч в науці. Близші услівя, подібні впрочім до условій принятя питомців Селяньскої Бурси, установлять ся з інтересованими устно. Зголошеня до 13 с. м. приймає голова товариства проф. Никола Бачиньский, Рівночасно просить видїл товариства тих інтелїґентів бережаньского повіта, до котрих свого часу вислано відозви в справі заведеня курсів анальфабетів, щоби зволили ласкаво подати видїлови до відома, чи де такі курси повстали та який їх дотеперішний стан. Просить ся о скорість і докладність інформаций, пересиланих до рук голови товариства. (Иньші часописи просимо се оголошенє повторити). — *Видїл.*

— **Вісти з Америки.** На боєвий фонд в Галичинї зложили американські Русини з 28 місцевостий до дня 26. м. м. разом 741 долярів 35 центів. — Бувший василияньский вихованок з Галичини а опісля дякоучитель в Йонкерс, Яков Крет, висьвятив ся — як доносить американська „Свобода“ — на независимого сьвященика в Канадї. — В згаданій часописи читаємо: „В минувшім тижни [т. є. по Великодни] прибуло до Ню-Йорку 45 тисяч еміґрантів. Є се найбільше число в часї одного тижня, яке коли-небудь записано в еміґрацийнім бюрі в Ню-Йорку. Урядники на Елїс Айлянд ухадають від змученя, перепускаючи денно до Ню-Йорку 5 тисяч еміґрантів. При такім великім напливі народа кораблї, що приїзджають з Европи, мусять по три і чотири дни вичікувати в ню-йоркій пристани, поки не прийде на них черга пересадити своїх пасажирів на Елїс-Айлянд. Се дуже компаніям не на руку, бо через те мусять ще дальше удержувати своїх пасажирів, давати їм їсти і тримати всю корабельну прислугу на иготівлю, що все разом потягає за собою великі кошти. Судячи по дотеперішнім напливі еміґрантів до Ню-Йорку, надіють ся, що загальне число еміґрантів, які приїдуть з Европи за цїлий сей рік, дійде до півтора мілїона. Найбільше еміґрантів напливає тепер з північно-східної Европи. Богато прибуває Жидів з Росиї. Прибула також одна сотня доньских козаків, що удають ся на Вести на фарми. Італїяньскі кораблї привозять самих Італіянців, а анґлїйскі Айришів і Шкотів. Нїмців прибуло мало. Прочі, що приїхали, були Русини, Словаки і Поляки“. — По цїлій Канадї розпочали ся тепер будови зелїзниць, котрі, як будуть укінчені, обведуть цїлу ту величезну територию такою густою сїтию, що буде виглядати як тканина павука. Зелїзниці ведуть і до тих провінций, що ще не заселені, і там будуть тепер привозити нових еміґрантів для скольонїзованя їх. Много новоприбувших еміґрантів, що приїхали без цента, найшли при будові тих зелїзниць добрий заробок.

— **Французкий професор славіст Люі Леже** (Leger) викладав в минулім зимовім курсї в Сорбонї про нашого українського поета Тараса Шевченка. Сї виклади почав тепер друкувати французкий журнал в Женеві „Bibliothèque Universelle et Revue Suisse“.

— **Салдатска інквізиция.** Як доносить петербурска „Рєч“ в місточку Клинцях, черниґівскої губернії, зібрало ся на вигонї кількасот людий із социяльно-демократичної партиї на якусь нараду. Дізнав ся про се місцевий пристав і сейчас вислав на місце зборів пів сотнї козаків. Ті окружили людий зі всїх сторін, почали їх доптати кіньми, бити нагайками, а около сорок осіб зловили, привязали до кіньских хвостів і поволїкли по земли до полїцийної управи. Там чотирох людий арештовано, а инших пущено на волю. Лиця у деяких з них так страшно були поранені, що годї було їх пізнати.

— **Секту штундистів**, як відомо, признало росийске правительство (по царскому указї о віротерпимости) віроісповіданєм дозволеним в державі. Замітна річ, що оден штундист вийшов навіть послом до державної думи, а то селянин Е. Л. Соломко, вибраний в курскій ґуберниї, селянин, член партиї Народної свободи (конституційно-демократичної). До сеї партиї потягло єго бажанє „волї і землї“ крестяньскому (селяньскому) станови, яке поставили кадети. На передвиборчім зборі Соломко говорив до виборців: „Я тому рад пїти до думи, бо не можу дивитись на неволю й нужду. Ми без прав, ми голодні, ми голі! А наші копійки так марнують, так розкидають без хісна, що добрий ґосподар не марнував би так гною...“ По виборі Соломка на посла селяни, поздоровляючи єго, говорили: „А памятай, Соломка, аби ти нам у думі придбав сїнця!“ (то значить землї).

— **Про убитє Проскурякова**, директора надвисляньских зелїзниць у Варшаві, подають такі подробиці: В хвили, коли Проскуряков в'їзджав парокінною дорожкою до брами в супроводї директора віддїлу Ґутнера і возьного Морозова, якийсь чоловік в робітничім одїню кинув бомбу до дорожки. Бомба вдарила об праве крило дорожки і вибухнувши, убила на місци Морозова та запалила на нїм одїж, а Ґутнера тяжко зранила, відорвавши єму руку і праву ногу. Проскуряков міг ще в першій хвили вискочити з дорожки, але ранений також тяжко. Стан єго єсть дуже грізний. Крім того було зранених 10 осіб, що случайно туди переходили. Вибух був так сильний, що розірвало цїлий ріг пасажу Сімона і всї шиби в нїм вилетїли. Крім того вилетїли всї шиби в 9 сусїдних домах по обох боках улиці Беляньскої.

— **Загадочний вибух.** В Москві счинила ся загадочна подія, що викликує ріжні здогади. В пустім мешканю подружя Ординьских, проживаючих на Малій Ординці, найдено кусники людского мяса незвісного походженя. Стїни комнати були обризкані кровю. Найдено також кусники якогось розірваного предмету. Нема сумнїву, що в комнатї скоїв ся вибух, від котрого погиб якийсь чоловік, а може й більше осіб. Але хто ті жертви і коли наступив вибух, не знати, бо із сусїдів нїхто єго не чув. Так само не знати, де подїли ся обоє Ординьскі. Чи вони куди скрили ся, чи погибли в своїм мешканю, поки-що годї розслїдити.

— Дрібні вісти. Перед карним трибуналом у Львові розпочала ся розправа против 22 осіб з Винник коло Львова, обжалованих о крадїж тютюну і туток з винницкої фабрики, зглядно о набуванє того тютюну, роблена з него фальшивих папіросів і посередниченє в їх продажи. До розправи, що потревав шість днїв, покликано 60 сьвідків.

— Краєва рада шкільна признала безпроцентові позички на будову шкіл громадї Швейків підгаєцкого повіта в сумі 10.000 К, громадї Буцнів тернопільского повіта в сумі 400 К і громадї Кроводра Краківского повіта в сумі 12.000 К.

— Коло Хирова переїхав зелїзничний поїзд 27-лїтнього ґірничого інжинїра Віктора Забавского. Здогадують ся, що нещасний сповнив самоубійство.

— Директором ново креованої ґімназиї V. в Кракові іменований Йосиф Вінковский, дотеперішний директор ґімназиї в Тїшинї.

— Против полїциянтів, що відзначили ся найбільше при онодїшній масакрі у Львові, зарядила дирекция полїциї слїдство.

Віча і збори:

Народні віча в справі виборчої реформи відбудуть ся: в Шумлянах бережаньского повіта в неділю дня 13. с. м. о год. 3 по пол. на подвірю Гр. Волощука; в Сюлку коло Підгаєць в неділю 13. с. м. о год. 1. в пол.; в Будзанові теребовельского повіта в неділю 13. с. м. о год. 3. по пол. на громадскій площи, на передмістю Фільварки [віче заповіджене на 29. цьвітня с. р. не відбуло ся з причини слоти]. — Велике окружне віче відбуде ся в понеділок 14. с. м. в Чорткові на Вигнанцї, на площи коло замку, о год. 12. в пол. Перед вічем відправить ся в церкві на Вигнанцї о год. 10·30 поминальне богослуженє за погибших в Лядекім. — Перемиска повітова организация скликує на неділю 20. с. м. велике повітове віче в Перемишли до салї „Народного Дому“. Початок о год. 2. по пол. Про виборчу реформу буде референувати посол д-р Олесницкий.

Загальні збори товариства взаїмних обезпечень „Днїстер“ відбудуть ся дня 15. с. м. (ві второк) о годині 10. рано в сали „Народного Дому“. Брати участь в зборах мають право всї члени товариства; право голосу і вибору мають ті члени, що в минувшім роцї обезпечили в товаристві тревало на 2000 корон або висше, як також повновласники, вибрані в таких громадах, котрі разом обезпечають над 30.000 корон. Товариство зарядило ще в цьвітни через делеґатів або агентів вибори повновласників в таких громадах і вибраним повновласникам розіслало легітимациї на збори разом з дневним порядком зборів і звітом та білянсом за рік 1905. Де ще не переведено виборів повновласників, просить дирекция перевести сей вибір чимскорше і прислати протокол вибору, аби можна вибраному повновласникови вислати на час легітимацию. Звіт товариства і замкненє рахунків за рік 1905 вишле канцелярия товариства на жаданє кождому членови; досить з жаданєм переслати листівку. Тіло господне о годині 8. відправить ся в церкві Успенія Пр. Богородиці соборна служба Божа. По полудни того дня о год. 4. відбудуть ся загальні збори товариства взаїмного кредиту „Днїстер“ в сали „Народного Дому“. Присутний на зборах може бути кождий член, а право голосу і вибору мають ті члени, що в роцї 1905. мали вплачений цїлий удїл. — Дирекция товариства просить членів о численну участь.

Концерти і видовища:

Аматорске представленє в Перемишли відбуде ся в неділю 13. с. м. в сали „Народного Дому“ заходом тов. „Січ“. Відограна буде комедия Гр. Цеглиньского „Соколики“. Початок о год. 7·30 вечером. Білєтів можна дістати в „Народній Торговли“ а в день представленя від год. 4. при касї. Часть чистого доходу призначена на руску приватну народну школу в Перемишли.

Концерт бандуриста п. Хоткевича в Бережанах відбуде ся в неділю 13. с. м. о год. 8. вечером, а не в суботу 12. с. м., як первісно було заповіджене.

Бібліографія:

В 87. р. „Reichenberger Zeitung“, органу нїмецкої національної партиї в Чехах появила ся на вступнім місци статя Вол. Кушнїря п. заг. Die Sonderstellung Galiziens“ передрукована з 3-го числа „Ukrainische Rundschau“. Сю таки статю передруковала також прагска „Bohemia“ в 102 ч. — В 17. ч. віденьского тижневника „Die Wage“ появила ся статя посла Яворского п. заг. „Die Teilung Galiziens“, передруковане з 4-го числа „Ukrainische Rundschau“.

— **З нинїшним числом „Дїла“** розсилаємо додаток „Жертви на будову руского народного театру у Львові“ за місяць цьвітень.

ЖЕРТВИ

НА БУДОВУ РУСКОГО-НАРОДНОГО ТЕАТРУ у ЛЬВОВІ

зложені в цьвітни 1906 року.

На книжочку вкладк. ч. 800 Краєвого Союза кредитового у Львові прислали слїдуючі Добродії і Добродійки в коронах:

Паньківский Кость директор Союза кредитового за цьвітень 50, Шухевич Володимир професор шкіл реальних у Львові за цьвітень 10, Кошулиньский Іван емерит у Львові 2, Застирець Йосиф емер. офіциял намісництва за цьвітень 10, Сосновска Софія і Сушкевичева Северина за цьвітень по 2, Потелицкий Василь за цьвітень 8, Ломей Лев 2, Рачиньский Роман і Ганаковский Кароль по 1 всї з Кут і за місяць март. Березовский Матей з Явсинча за цьвітень 10, Чехович Іван нотар в Миколаєві за цьвітень 10, Сохацкий і товариші з Буківска 3, Мицко Григорій з Капустинець за цьвітень 0·50, Федорович А. з Краківця за цьвітень 6, о. Кучиньский Йосиф з Паричча за март 3, Мицавка Григорій з Обертина за цьвітень 2, о. Кархут Володимир 2, Макарушка Володимир абіаурієнт 1 і члени Читальні Просьвіти в Марківцах 5, Петрунякова Йосифа з Незвиск 2, Головка Петро господар з Колоденця 1, Скобельский Атанас радних судов. в Золочеві за цьвітень 14, Корольчук Петро з Белєєва з гри преферанса 12·41 а іменно: Іван Майковский, Захариясевич О., Фуртак Д., Бровка Т., Береський Б. і Петро Корольчук. — Через „Дїло“ прислали: Кузмак Мария 1. Н. Н. 1·05 і Падох Василь 0·50 всї з Бонаровець, Вертилорох Ів. з Ляшок королївских, Зарицкий Ів. з Львова Грицак М. з Львова по 2, о. Метеля С. з Чесанова 5·75, Гординьский З. з Рафайлова, Тилявский А. з Улянова по 6, Заремба М. з Добруши і Н. М. з Львова по 1, Ружицкий І. з Сянока 0·60. — о. Оговновский Филемон з Снатина через „Дністер“ 6, о. Озишкевич Стефан з Хишевич через Льойда за три місяці 12, о. Темицкий Александер за цьвітень 15. — Комітет в Ставїславові за перший квартал 1906 р. 246 К, котрі суть уміщені в книж. вклад. ч. 677 Банку звязкового в Ставіславові а іменно: Др. Демянчук І., Рибчук Прокіп, Гусак, Лушпіньский, о. Богонос, о. Щепкович, радник Лазорик, прокур. Кольчицкий, Др. Ковшевич, Мазурик, Соханевич всї по 6; о. Порайко, радник Прокопчиця, радник Гузар, надрадник Мандичевский і Др. Мандичевский Ів. адвокат краєвий по 15; Др. Яновичлїкар 30, Яхнова, Др. Жуковский, Стеблецкий по 12; Іванїцкий, Смеречиньский, Габло, о. Марчак, Райнерович, Гринюк по 3, Шанковский і Дрогомирецкий по 4; Др. Перфецкий, Константинович, о. Бородайкевич по 2 всї за сїчень, лютий і март, а Др. Партицкий за сїчень 5 і Гілетович за лютий і март 2. — Комітет в Тернополи за март 202 а іменно: Терелецкий Ом. 40, о. Глиньский Ізидор 50, о. Дольницкий Ан. з Баворова 10, о. Дурбак С. 6, Гриневецкий Ал., Др. Калитовский Ом., о. Лопатиньский Дамїян, Мидловский Із, Партицкий Д і Сосновский Роман по 5; Др. Вітошиньский В., Др. Грабовский А., Дроздовский Ю. і Юськевич В. по 4; Др. Голубович Із. і пані Кравичева по 3; Вітошикська, Гуль Т. Геців Юр. Дмитерко Дм., Др. Зарицкий В., Лопатиньска Ю. Мандичевский Евг., о. Патрило, Сатурский С., Стахевичева Т., Топольницкий Г., Цурковский І., Цурковска О., Чубатий П. і Бриквич І. по 2; Демчук Гр., Калитовска А., о. Конрад Н., Коцюба М., Лежогубский М. Левицкий І., Лисяк М. Матусїв І. Навроцка К. Онуферко Гр., Солтис О., Солтисова М., Щраєрова, Юськевич В., Юськевичева. Юськевичівна Л. і Вишиньский В. по 1; Поховска Ю. і Др. Борис по 0·50. — Комітет в Перемишли за час від мая 1905 по конець марта 1906, зложені на книж. вклад. ч. 911 Краєвого Союза кредитового а іменно: принагідно зложили: пані совітникова Петричкевичева від п. Рихтмана інжинєра 10, о. Левицкий Василь з Сколя 10, Ярема Володимир 7, радник Ганцин 4, з пушки у Др. Долиньского 15, з пушки в товаристві „Віра“ 4, о. Несторович Лев 3, Пасецкий 2, з пушки в Інститутї дівчат 8·60, Коритко 5, о. Кархут 2, Максимович 3, Грицак 5, Строконь 1, дописаний процент в Союзї 179·32, о. Мартинович 4, Примівна 8, Доливська 4. Залеска 1, Антонович 2, Войтович 10, Зарицкий 2, Ципановска О. 10, — датки місячні о. Борисевич Андрій за час від червня 1905 р. по конець червня 1906 р. 36, о. крилошанин Зубрицкий Александер трету рату за 1906 р. 100, Авдикович, Ганчикевич Роман, Дикий, о. Комарницький, Др. Людкевич, Малиновский, Пацановский, Пацлавский, о. Погорецкий, Стебельский, Правецкий, Фединкевич, о. Чабан, Др. Чайковський всї по 2; Др. Кос 10, Петричкевич, радник Цегиньский, радник Шведицкий, надсовітник Шехович і Ярема Алексій всї по 5, о. Кормощ 3, Гавчикевич З., Комарницка, Петровский Гр. і Чичкевич по 1, о. крилошанин Стрийский 20; сума всїх датків Комітету перемиского по конець марта 1906 р. виносить 7.272·50. — Комітет в Ярославі за перший квартал 25 а іменно: Турин і Янів О. по 2, Турчиньский, Кульчицкий, Біляньский, Шокула і Шумскин по 1, Др. Кочиркевич 4, збірка від учительства 12. — Комітет в Самборі за цьвітень 56·20 а іменно: Маланій Павло, Явковский Денис по 0·10; Блозецкий Григорій, Горняткевич Іван, о. Юзьвяк Михайло по 0·20; Бауметерова Альбина, Гродицка Ольга, Сїлецкий Франц, Труш Евген, Филипчак Іван по 0·40; Жевко Андрій, Капко Михайло, Мацюрак Іван, Німцева Олена, Ремеза Лука, Сїлецкий Іван, Юркевич Анонічарій, Юркевич Садорій по 0·50; Біленький Теодор, Будзиновский Здїслав по 0·60; Др. Бохеньский Стефан, Бохеньска Стефанія, Дзекцяр Василь, Духович Александер, Келяновс ий Василь, Кобилецкий Михайло, Колесса Філярет, Конистяньский Іполит, Др. Конюшецкий Михайло, Німців Володимир, о. Ортиньский Михайло, Пшик Николай, Саварин Николай, Саварин Мирнян, Туркевич Іван по 1; Гохляйтнерова Павлина, за другий квартал 1·20; Волянський Антін (за час від мая по конець серпня), Добрянський Альойзий, Др. Стахура Данило, Туркавский Йосиф, Шехович Роман, Голойда Андрій (за март і цьвітень) по 2; Огоновский Іван, о. Погорецкий Петро з Блинн Великої по 4; Кульчицкий Йосиф і Яновский Амброзій по 5. — Комітет в Козові за март і цьвітень 28 а іменно: о. Свистун Павло і Паняк Константин надкомісар скарбовий по 8; Лущецкий Лев радник судов. 4, Левицкий Стефан дендент нотариальний, Дидицас Іван учртель народний, Гуменюк Йосиф і Брикович Йосиф адюнкти податкові по 2. — Комітет в Жовкві за цьвітень 41·20, котрі суть уміщені на книж. вклад. ч. 37 кредитового товариства „Народний Дім“ в Жовкві, а іменно: 0·0. Василияни і Літиньский Б. по 3; Данилович Наталія. Др. Дрималик, судия Будний Ів., Фецяк, Баландюк (за март і цьвітень) по 2; Малиновский К., Малиновский Ів., Целевич, Петрасевич, Джус, Туркевич (за март і цьвітень), Онисько (за март і цьвітень), Журковский (за март і цьвітень) по 1; Гарбіль і Козак по 0·50, Мостинець 0·40, Чистогорский 0·20; Михалишин (за цьвітень), Дутковский і Лущик за март і цьвітень) по 0·60; Бекер (за сїчень, лютий і март) 0·30; Рутковский (за лютий) 1; Пеленьский 6, Павлюк нотар 5. — Комітет в Сгрию за цьвітень 72·10 а іменно: Баранецкий Стефан, Вітковицка Іванна, Др. Кмита Юлїян, Козло Іван, Лев Володимир, Левицкий Йосиф, Левицка Ольга, Олесницкий Юлій, о. Сельский Володислав, Свіжиньска Володимира, Тишиньска Ольга, Устиновичі Володимир і Мария, о. Федусевич Юлїян по 2; Білецкий Василь учитель, Геців Василь, Кисїлевский Ярослав, Мійска Сидонія, Нижачковска Михалина, Федусевичева Павлина і Ревакович Мария по 1; Левицка Іванна 1·50; Мойсакова Мария 0·60; Кмитх Стефан, Коринець Василь, Красїцка Евгенія, Кучика Йосиф, Лукашевич Єроним, Мушкевичева Феліція по 0·50; Гарасимів Антін і Покиньский Юлїян по 4; Ревакович Іван і Дригинич Іван по 3; Др. Навроцкий Іван 5; Погорецка Стефанія 11. — Лазорко Михайло збірку з Золочева 45·84.

Комітет міста Львова зібрав 605 кор. 8 сот. Именно зложили урядники ц. к. намістництва і ради шкільної кр.: Охримович Кленофонт 20, Пізар Владислав і Гофрик Іван по 5, Матїєв Іван 4, Барвіньский Александер, Пежаньский Григорий і Голюка Іван по 2, Олинець Данило 1·20, Іваницкий Григорий, Дзерович Віктор і Колпачкевич Михайло по 1, Стецкевич, Аліськевич, Гошовский і Бандрівский по 0·50, Андрохович, Кмицикевич, Кашубский, Хромовский і Сначиньский по 0·40. — З ц. к. судів: Кузьма Григорий і Стефанович Лев по 5, Менцїньский Александер 4, Сельский Юлїян, Ільницкий Ярослав, Кмицикевич Александер, др. Рондяк Петро, Витвицкий Порпирий і Іжицкий Іван по 2, Яминьский Роман, Козакевич Михайло, др. Вергановский Володимир, Макаревич Леопольд, Денис Михайло, Теодорович Петро, Гулик Андрій, Герасимович Вячеслав, Кульчицкий Володимир і Бережницкий Александер по 1, Лєшків, Ігнат І. і Слободян по 0·60, Кришталович, Козак, Дацицкий і Козлєвский по 0·50, Мельник, Паньчишин, Митко і Вембецкий по 0·40, Голубович 0·30, Залєвий, Ігнат Й., Матковский і Купчак по 0·20, Єдинак 0·10. — З ц. к. скарбових урядів: Кульчицкий Семеон 8, Гриців Николай 6, Занчківский Атаназий 4, Булик Богдан 3, Носкевич Іван, Лонцкий Йосиф, Русин Михайло, Демановский Олелян, Маркевич Іван, Тот Лонгин, Гофрик Володимир, Горбовий Йосиф і Лукашевский Йосиф по 2, Менцїньский Іван, Гирус Іван,

Купчиньский Тадей, Барусевич Теофиль, Галай Михайло, Кочоровский Іван, Барилюк Михайло, Мацьків Андрій, Рубинович Сафат, Яцик Виктор, Клодницкий Август, Давидович Александер, Домразик Казимир, Менціїньский Атаназий, Ковбляньский Володимир, Кордасевич Омелян, Зацерковний Григорий, Дурбак Гліб, Куницкий Омелян, Левицкий Ярослав, Медвідь Ілярий, Поколиньский Ярослав, Кульчицкий Николай, Саевич Симеон і Турчманович Палядий по 1, Мриглоцкий і Блоснаровичъ по 0·60, Мокрицкий, Івасечко Е. і Халупницкий по 0·50, Керекярто, Вержбяньский і Зарицкий по 0·40, Шевчук 0·30, Цьонка, Кузьма і Мединьский по 0·20. — З п. к. державних желїзниць: Гавїнчак Осип 16, Сенишин Іван 4, Крупка Володимир і Карачевский Юліян по 3, Касараба Антін, Корончевский Іван, Лопатиньский Володимир, Лукашевич Антін, Парфанович Микола і Гамота Михайло по 2, Одіжиньский Антін, Федорович Іван, Ганкевич Осип, Гавриш Евген, Потапник Петро, Романишин Іван, Вівцковский Ярослав, Терлецкий Іван, Геринович Казимир, Мойсеович Михайло, Дорош Андрій, Артемовский Іван і Вудкевич Андрій по 1, Сопотницкий 0·50, Комарницкий і Коваль В. по 0·30. — З п. к. домен: Туряньский Зиґфрид, Левицкий Мирослав, Сірко Евген, Лельо Володислав, Ґлібовицкий Єронім і Левицкий Омелян по 2, Гофман Яків, Мельник Николай, Тиховский Казимир, Маєр Володимир і Мелень Павло по 1, Костюк і Шкільник по 0·40, Юркевич 0·30, Самосій і Кузьмяк по 0·20. — З п. к. почт: Гнатишак Володимир 6, Костишин Антін, Вербяни Іван і Залуский Евген по 4, Кукура Іван, Алексевич Василь і Телїшевский Тома по 2, Гучковский Володимир, Левків Теодор, Курманович Петро, Максимович Александер, Паньків Станіслав, Строконь Антін, Сінгалевич, Ловкевич Антін, Кульчицкий Іван, Федусевич Роман, Янович Іван (ст.), Алексевич Олена, Козиньский Киприян, Корлуба Микола і Винницкий Петро по 1, Пісецкий і Насальска по 0·60, Мойсеович, Гнатик, Петрушевич, Сало, Волошинович і Паар по 0·50, Головацкий, Гриневецкий і Войновский по 0·40, Мехович 0·30, Куровецкий 0·20. — З п. к. прокураторії скарбу: Івасечко Володимир 8, Давидовский Петро і др. Левицкий Максиміліян по 2, Явецкий Освальд 1, Кобльовский і Галагала по 0·50, Чорний 0·40. — З п. к. полїції: Коцаба Йосиф і Данчевский Григорий по 1. — З клиру: оо. Мохнацкий Стефан 3, Яримович Константин, др. Жук Йосиф, Боцян Йосиф і Левицкий Ярослав по 2, др. Мільницкий Иосиф 1·50, Давидович Іван і Лиско Василь по 1, Алексевич Іван 0·50. — З університету і політехніки: др. Колесса Александер і Заловецкий Роман по 10, др. Студиньский Кирило 2. — З рускої гімназії: Громницкий Ісидор і Огоновский Ілярий по 5, Огоновский Петро 3, Витошиньский Ярослав, о. Кархут Спиридон, Левицкий Юліян, Макарушка Остап, Пачовский Михайло, о. Рудович Іван і Сальо Людвик по 2, Адріянович Володимир, Андрохович Амвросий, Баран Омелян, Брик Івзн, Гаваньский Лев, Ластовецкий Николай, о. Лужницкий Леонид, Мартинюк Григорий, Наливайко Григорий, о. Павлик Александер, Павлюк Гнат, Процїв Василь, Федїв Стефан, Цеглиньский Роман, Чайківский Осип по 1, Боберский 0·30. — З других середних шкіл: о. Стефанович Александер 10, др. Юрик Стефан 4, Литиньска Варвара 3, др. Левицкий Володимир, Аліськевич Андрій, др. Лучаківский Кость. др. Дорожиньский Діонизий, Рудницкий Стефан і Бачиньска Ольга по 2, оо. Гузар Евгений і Копитчак по 1. — З людових і видїлових шкіл: Гамота Іван і Черник Володимир по 2, Прокеш Олена і Герусїньский Спиридон по 1, Сабатівна 0·40. — Лїкарі: др. Кобриньский Володимир 3, др. Гукевич Василь і др. Бурачиньский Андрій по 2, др. Чайковский Иосиф і др. Вахнянин Мирон по 1. — Адвокати і нотарі: др. Іван Літиньский з Галича 6, др. Шафраньский Володимир 4, Занчківский Роман 2, др. Заяць Теодозий, Селецкий Адам і др. Левицкий Омелян по 1. — З видїлу і банку краєвого: др. Лятошиньский Николай, Король Василь, Чапельский Ілярий і др. Савчак по 2, Рожейовский і Савчиньский Володимир по 1, Пелехатий і Волошиньский по 0·50, Гриневецкий і Ганкевич по 0·40, Биличка і Бюньский по 0·20. — З магістрату: Бачьковский Спиридон 10, Василь Н. 2. — З повіт. ради: Кучабский Василь 2. — Емериги: р. Ковальский Лев 6, Гомик Йосиф 4, р. Струміньский Іван, р. Вахнянин Анатоль, Вахнянин Іван, др. Величко Григорий і Семенюк Григорий по 2, р. Чачковский Іван, др. Людкевич Данил і Головацкий Василь по 1. — Рускі пані: Дудикевич Теофіля і Ольшаньска по 10, Кучабиньска Павлина 6, Гемонова Марія 5, Баревичева Леопольдина 2, Бухельт Александра, Піщалова, Пачовска Иосифа, Стефановичева Марія і Старжиньска Марія по 1, Ільчицка Марія 0·80. — Публіцисти: Кахнікевич Кирило і Лопатиньский Лев по 2, Кузьма, Мончаловский Осип, Пелех Іван і Янчак Василь по 1. — Купці і промисловці: Хойнацкий Антін 5, Лещиньский Антоний 4, Яримович Іван 2·40, Присадна Анастазия, Балас Михайло і Рагашин В. по 2, Щерба Володимир 1·20, Ференцевич Софрон, Олїярник Федор, Карпіньский Володимир, Петрицка Текля, Гілета Теодор, Братковский Иосиф, Каламарик Іван, Головка Іван, Пацак Онуфрий, Кришталович Ґустав, Шостак Андрій і Опрись Антін по 1, Михайлів Т. 0·60, Филиповичева М. 0·50, Хлібкевич, Іванїшин і Пендюк по 0·40. — З фінансових інституцій: З „Дністра“: Кляк Андрій 5, Воляньский Клим 4, Іванець Михайло 2, Алексевич Іван, Величковский Е., Лотоцкий Стефан, Паньків Лазар і Федор Андрій по 1, Ґулевич Бр. 0·70, Покотило 0·60, Гарух, Котович, Крижановский, Кучика, Максимович, Посацкий і Сінгалевич по 0·50, Волошин, Касиян і Новицкий по 40, Заяць 0·31, Косик і Кушніренко М. по 0·30, Мечник, Малецкий і Пньовский по 0·20, Чорній і Рогошевский 0·17. З „Народної Торговлї“: Ничай Аполон 1, Петрушевич і Тютько по 0·50, Цар 0·40, Кладек і Скрипка по 0·20. З „Труду“: Винницкий 0·40, Огороднік 0·20. З гал. щадниці: Кокуревич Іван 1. З братство уг. банку: Сероїчковский Александер 1, Словарчук 0·50. Зі „Слави“: Назар 0·50. — З руских товариств: З товариства ім. Шевченка: Беднарский Кароль, Возьняк Іван і Дермаль Август по 1. З „Просьвіти“: Скородиньский Андрій 1. З „Ставропігії“: Шкірпан Роман 1, Н. 0·30, Жарковский 0·20. — З ріжних станів: Підгородецкий Володимир (архітект) 2. З фабрики Левиньского Лукіяновичъ 0·50 і Білоскурский 0·40. Горний В., Ігнатівна П. і Процъ по 0·50, Коваль І., Калимович і Н. по 0·40, Нидзівна 0·20.

Разом вплинуло в місяци цьвітни 2.044·98 корон. — Загальна сума виносить 177.416·61 корон.

Накладом Редакциї „Дїла“. З друкарні Народової (Манецкіх) у Львові.

Календарь Нині: Василия (хат.: Григория); завтра: Симеона (лат.: Ізидора); позавтра: Максима, Язона (лат.: Мамерта).

Репертуар рускоге театру (тепер в Тернополи в сали Міщаньского Брацтва). В четвер „Наймичка", нар. драма зі сьпівами і танцями в 5 дїях Карпенка-Карого. — В суботу дня 12 мая „Жидівка вихрестка", образ драматичний зі сьпівами в 5 дїях Тогобочного, (виступ Т. Гембіцкого). — В неділю дня 13 мая (другий раз) „Суета", найновійша комедия в 4 дїях Карпенка-Карого (другий і послїдний виступ Т. Гембіцкого.) — Готовить ся славнозвісна комедия Островского „Користна посада" і „На сїножати", народна оперетка Яновскої. — Білєти можна замовляти від тепер в Народній Торговли.

Репертуар міскоге театру у Львові: Нині „Красна Галя" оперетка в 3 дїях.

В Colosseum від 1 до 15 мая. Нова сенсаційна програмa. В неділї і сьвята по 2 представленя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому" в второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—3 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигійского Института і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а в второк і пятницю також по пол вїх 3—5.

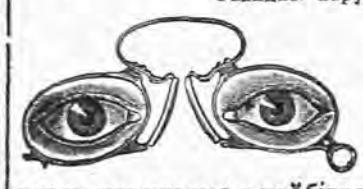
Надіслане.

Інгалятория д-ра Буллінґа
в Станиславові

уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенгаль, Зальцбруи і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїченя носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, спеціялїст від згаданих недуг. 293

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пізьні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, двізери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

ОПОВІЩЕНЄ.
Краєвий Союз кредитовий у Львові
Ринок ч. 10

пересилає найдешевше, найбезпечнїйше і найскорше гроші до Америки (до Сполучених Держав і до Канади) числячи 5 корон на 1 доляр.

96 28—30 *ДИРЕКЦИЯ.*

Климентий Федуньо
переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету
поручає
свое переплетниче і ґалянтерийне заведене
у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цїнах.

КОНКУРС.

В цїли віддання робіт при будові „Народного Дому" в Калуши розписує ся офертову лїцитацию. Пляни будови і ближші условія можна переглянути в комітеті будови в Калуши і у архітекта Филемона Левицкого у Львові, Курковa 10 І. пов. Речинець до вношеня оферт до 20 мая на руки предсїдателя комітету Д-ра Івана Куровця в Калуши.
472 2—3

Театр ріжнородностий
DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артистів, дві сенсаційні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 8—8
70

Оголошенє

Надзвичайні загальні збори Товариства кредитового „Міщаньска каса в Скалї" Товариства зареєстрованого з обмеженою порукою в Скалї відбудуть ся дня 19. мая 1906 о 4. годинї пополудни в сали читальнї Просьвіти в Скалї.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1) Зміна статута.
2) Вибір Дирекциї.
3) Внески членів.

Збори відбудуть ся без взгляду на число членів.

ДИРЕКЦИЯ.

Лука Баран. Іван Шостаковский. Михаїл Гелета.

476 2—3

Старший кандидат адвокатский Онуфрій Гудеюк в Коломиї (Народний Дім) пошукує посади конциписта в адвокатскій канцеляриї, нотариальній, або яко помічник при парцеляциї. 479 1—3

Фортепяни нові, з першорядних і славних фабрик, а також **пяніна** нові або переграні, продаю і позичаю. **Інструменти** висилаю в ріжні сторони краю, навіть на Кавказ. **Репарациї і строєня** приймаю і виконую в правдивою умілостию штуки. На жаданє виїджаю на провінцию. Поручаючи Вповажненим свій добірний і солїдний склад інструментів, на котрі можу виказатись численними похвалами, прошу о ласкаву память і остаю з поважанєм **Михайло Войнарович, Львів, Ринок 8.**
71 1—1

Оповістка.
Важне для катехитів і народних учителів.

Сими днями вийшла книжка під заголовком: **Нарис катехитики і методики"** враз з важнїйшими розпорядками і планами для науки религиї в народних і видїловых школах. — Уложив о. Евген Гузар катехит мужеской учительской семінариї. Цина 1 корона без пер. почт. — Дістати можна лиш в книгарнї наукового товариства ім. Шевченка у Львові.

НОВІСТЬ.
Вже вийшла III. Серия перепесних листків

Букви

Серия містить в собі 30 карт. На кождій картцї одна буква о красках червоно-чорних і цьвітками синьо-жовтими. Берегом картки йде вишивка. Серия коштує 2·50 штука 10 с. Набувати можна в „Сокільскім Бавари" у Львові, ул. Руска 1.
429 3—25

Уряд парох. в Городенцї пошукує сейчас дяка з добрим гласом що потрафив-би управляти також хором.
463 2—3

Парохія Вишавичик коло Заставницї потребує зараз рутинованого дяка в добрим голосом, умїючого заложати хор. Рефлектанти зголосять ся до парохіяльного уряда. 470 3—3

Глядаю панни до шитя білля і убрань дїточих. Крій не вимагає ся. Рішаючі ся вволять зголоситись і подати свої условія П. Зофії Пелеховичевій жені пароха в Краминій коло Ясла. 459 2—3

Мешканє з харчем до винайму. Приймає ся столівників. Цїна після вимаганя Скарбківска, 35, І. п.
441 4—5

Прийму на практику до моєї торговлї хлопця в укінченою школою видїловою або першою клїс середних. Перше-ньство мають практиканти, котрі були вже на практицї. Зголошенья і умови листовно. *Я. Коритовский*, купець в Калуши. 458 3—3

Яйця вилягозі курячі: Ланґшани, Віандоти-Брамапутра, по 30 с. Качачі „Peking" по 40 с. дістати можна у упр. школи в Лагодові о. п. Підгайчики к. Львова
474 2—6

Фізикально-дієтична лїчниця
Д-ра ТАРНАВСКОГО
в Косові
(вел. стация Заболотів)

створена від 1. мая до кінця жовтня. Нова взірцева купіль і ґімнастичне ґаня. 5—5
441

„Allianz"

акційне товариство обезпечень на жите і ренти в Відни пошукує для аввізиції фахово образованих осіб під невзвичайно користними условіями. Новиків поучить ся. Зголошенья письменні або устні приймає Ґенеральна репрезентация, Львів, площа Бернардиньска ч. 2а. 461 2—3

Важне для будуючих!
ФАБРИКА ВИРОБІВ
Цементово-бетонових
і головний склад
материялів будівляних
Мих. Микося
Ярослав, Ринок, пл. паровіяльна

поручає П. Т. Публицї, ВП. Інжинїрам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно біле гашене, скалисте і гідравлічне. — — — — —
Гіпс краківский — — — — — —
і львівский — — — — — —
Цемент портланд всякого рода вагонами і на бочки —
Асфальт природний, штучний, — плити до фундаментів.
Посадки камінкові, цементові — шарі, мозайкові, гладкі, жолобковані — — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналізациї
Керниці бетонові ріжних рамів, — мулові — — —
Миски під рури Ринви отверті
Сходи камінні, граничні — — —
бетонові — — — — — —
Цегли шамотові, окладзові — —
до фасад — — — — — —
Дахівки краєві, вагранічні, червені, шкляні — — —
Коминки камінкові Папа дахова і ізолиційна
Ольґеїна, Карболїнеум
Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.
420 6—15

Щадїть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту
„ДНІСТЕР"

Складайте свої ощадности в руских товариствах!

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою у Львові, ринок 10, II. п.

платить 4% від вкладок приймає і виплачує вкладки кождого дня, крім неділь і сьвят; удїляє позички на 6% на гіпотеку або за порукою; дає більші позички парцелянтам на купно земли; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 лїт; при 30 ратах півречних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покритє дахів бляхою або черепом удїляє „Дністер" позички на 5%.

Позички можуть дістати тілько члени; яко член може приступити тільно член Товариства обезпечень „Дністер".

Дивіденда від удїлів членьских виносила все 6%.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносять	31/12 1905:	К 2,072·928
Позички удїлені	„ „ „	2,042·615
Удїли членьскі	„ „ „	162·127
Фонд резервовий	„ „ „	30·288
Цїнні папери і льокациї . .	„ „ „	257·963

З чистих зисків удїлив „Дністер" на церкви, бурси і инші добродійні цїли вже над 40.000 корон. 4

Щадїть і купуйте землю!

Пояснєня до позичок уділить Дирекция і агенти „Дністра"

Брак штучних навозів.

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли оголошує, що має певні відомости, о браку і підношеню ся цїни суперфосфатів на осінь. Фабрики вже тепер шукають способів покритя своїх браків і тому ми по вчерашнім нашім оголошеню годаємо нині друге з горячим зазивом до наших П. Т. Хліборобів, щоби надсилали нам замовленя на осінь на суперфосфати вже тепер, а найдальше до 15 червня с. р. котрих цїна від 1 липня 1906 піднесе ся задля браку значно в гору. *Тим, котрі замовлять у нас суперфосфати до 15 червня продовжимо безпроцентовий кредит аж до 1 лютого 1907 року.* Передовсім відносимо ся в тою справою до наших Читачень, до котрих рівночасно висилаємо до дневників осїбну відозву. Всякі ближші пояснення в тій справі подамо кождому одворотно, а яких потрібно навозів чи томасину чи суперфосфатів, подає наша книжочка „Где що про грунта і навози" котру вишлемо кождому за надісланем нам готівкою, або в марках почтових 30 сотиків.

450 6 8 6 **ДИРЕКЦИЯ.**

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, постріл (ішіяс) і всякі нервові болї поручає ся усмиряючі натирання, від 6 лїт незвичайно розповсюднене, многими лїкарями ординованє і знаменитостями признане

Linimenthum Gaultheriae compositum

з правно зареєстрованою охоронною маркою

„NERWOL"

хеміка д-ра Юлія Францоса, антикаря в Тернополи. Цїна фляшки 80 сот., 10 фляшок 8 К, не числячи опаковання і оплатно. — Тисячі подяк можна переглянути. Почтова висилка двічи на день.

У Львові можна дістати в антиках: Девецкого, Гая, Лазовского або в антиці

1039 *Д-ра Юлія Францоса в Тернополи.* 12—48

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями тревае лише **5 днїв.**

Що **суботи** двогрубові почтові кораблї в Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двогрубозі почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Тексас) Арґентини, Бразилиї і т. д.

На кождє запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-чеська фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїджає з нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на прускій границї.

свій до свого! 422 4—30

Дивани, портиєри, фіранки, меблеві материяли
в кольосальнім виборі.

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.

Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотнянні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 4·50 К за 1 м. □.

Ілюстровані цінники даром. Взірцї висилаєсь оплатно.

В. Адамский, Львів, Готель Жоржа.

912 20—30

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·27*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10*.
„ Кракова 2·21*, 6·—, 8·50, 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*.
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20, 5·30, 10·20*.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50*.
„ Рави руской 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Рашева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзца 5·—.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·2*, 11·34.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзца 11·10.
„ Рашева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руской 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черенками товстими; поїзди нічні з закапчені заїздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мїсцевім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

УЧИТЕЛЬ орган рускоге товариства педагогічного двотижневик педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преднумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чверть річна 80 кр

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 83 Львів, четвер 27. цьвітня (10. мая) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: м. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею!
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 31 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім листовним замовленєм. — Реклямації неопечатані вільні від оплати.
Оголошенія звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку дрібного друку за один раз, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. — Поклики і виміни приватні оголошенія числять ся по 20 с. за стрічку.

Чи в інтересї Австриї лежить розвиток руского народу.

Під сим заголовком (Hat Oestereich ein Interesse an der Entwicklung der ruthenischen Nation?) появила ся у віденьскім дневнику Neue freie Presse довга статя посла Алекс. Барвіньского. Перекажемо оттут коротко але докладно її зміст:

Самодержавна Росия перетворює ся в новітну конституційну державу, а з упадком самодержавія, котрого тепер уже не в силї спинити жадні заходи росийской бюрократиї, здобудуть в Росий також поодинокі народи свої права. До них належить також около 26 мілїонів руского народу, що живе в росийскій Украйні. Хоч як гнобленый росийским урядом, не стратив він сьвідомости своєї народности. Хоч руску мову виперто в Росиї з церкви, школи, уряду і з публичного житя, українські письменники видали твори, з котрих неоден міг би бути красою котроїнебудь европейской літератури. А тепер, скоро лише засвитало в Росиї на волю, повстали і на Украйні літературні і просьвітні товариства, політичні і літературно-наукові часописи, що сьвідчать о непереможній житєвій силї руского народу. Річ певна, що уведенє конституциї в Росиї причинить ся також і до національного, політичного та культурного відродженя руского народу.

Нема що й казати, що конституційний перестрій Росиї не може остати без впливу також і на внутрішні національні і політичні відносини в австрийско-угорскій монархії. Русини і Поляки живуть і в Росиї і в Австриї, і вже для сих двох народів не може бути рівнодушно, як їм живе ся тут або там. З сего виходить, що одна і друга держава повинна так уладити ся, щоби кождий народ був в нїй вдоволений, бо инакше симпатиї тих народів будуть хилити ся в тую сторону, де бачать свобідніїше житє. На се звертав я вже нераз увагу нашого правительства в моїх промовах в делеґациях.

Передовсїм повинно австрийско-угорске правительство змінити свою політику що-до Русинів; сего вимагає вже й рівноправність всїх народів, а крім того ще й увага, що инакше Австрия стратить симпатию руского народу. Треба лиш пригадати собі, що Росия аж через злуку з Украйною прийшла до значіня европейской держави. Треба зважити значінє географічного положеня країв, заселених Русинами, щоби зрозуміти, що Украйна є не лиш ключем до володїня над країною від Балтийского до Чорного моря і від Ураля по Вислу, але також ключем до поладнаня справи славяньского полудневого сходу. Поки не уложать ся відносини австрийских і балканьских Славян, поки славяньскі народи не згуртують ся оконечно около сусїдних держав австрийско-угорскої і росийкої: поти заселені Русинами землї від Сяну і горішної Тиси по Дон будуть мати велике значінє в справі міжнародного перестрою східної Европи, а велику силу буде мати в руках той державний політик, що зрозуміє те значінє і буде умів ним покористуватись.

Отже австрийскі державні керманичі того значіня доси не розуміли. Правда, що після прилученя руских князївств галицкого і володимирского до Австриї настали для Русинів тих країн лїпші часи; особливо Мария Тереса і Йосиф II. заходили ся двигнути руский народ. Руску мову признано краєвою і національною, заведено її у викладах в народних школах і в університеті. Та недовго се тревало, бо вже в р. 1817. признано „з політичних оглядів" за річ небажану попирати руску мову, котра нїбито має бути лише відміною росийскої, та у всїх народних школах в краю заведено мову польску. Оскілько руска мова справдї є лише відміною росийскої, показало ся незабаром, коли під впливом українських письменників почала ся і в Галичинї від Маркіяна Шашкевича розвивати руска письменність. Всеж таки навіть і після 1848-ого року, коли Русини показали ся такою підпорою габсбурскої династиї, коротказорі австрийскі керманичі державні обмежали або й спиняли національний, політичний і культурний розвиток руского народу, не розуміючи того, що Русини так само, як не хотять бути Москалями, не дадуть ся і спольщити.

Та при всїх тих перешкодах самостійний розвиток руского народу пішов і в Росиї і в Австриї своєю дорогою, а рускі літературні твори здобули собі в перекладах вступ навіть до сьвітової літератури. Тим то в дальшім розвитку австрийско-угорскої монархії не годить ся легковажити такого народу, як рускій, що при всїх вікових невзгодинах і злиднях виявив таку силу житя. Руска справа, тілько разів видвигана і назад усувана, мусить ліжлати ся поладнаня при оконечнім перестрою австрийско-угорскої монархії. Вона для сеї монархії є не лише внутрішною справою, котру треба поладнати справедливим помиренєм Русинів і Поляків в Галичинї, Русинів і Волохів на Буковинї, Русинів і Мадярів на Угорщинї; вона має велику вагу також для заграничної політики Австро-Угорщини. І я хочу надіяти ся, що геній нашої держави просьвітить державних керманичів, щоби імили в руки те руске весло, котрим могуть надати монархії нової сили у східних краях, а у відносинах до росийскої держави і для поладнаня східної справи здобути могутну силу.

Длятого австрийске і угорске правительство повинно всего уникати, що виходило би на упослїдженє руского народу і закаламутило би спокій. Коли правительство схоче заспокоїти справедливе жаданє рівноправности і помиреня народів нашої держави, тогдї буде завсїгди мати за собою всїх Русинів, а австрийско-угорска монархія найде в них кріпку підпору.

Дай то Боже!

Як бачимо, статя п. Барвіньского не висказує нїчого анї для нас нового анї для тих, до кого вона властиво звернена. Все те, що читаємо в нїй, говорив п. Барвіньский, як і сам зазначує в сїй статї, нераз уже в делеґациях; а й п. Романчук нераз звертав увагу правительства і державної ради на вагу руской справи в тім самім дусї в палаті послів. Длятого ми й не повторяли тут цілої статї п. Барвіньского до слова, а обмежились тілько на докладнім її змістї.

Не велику маємо надію, щоби й сим разом австрийске правительство схотїло взяти собі науку до серця, бож легковаженє руского народу в Австриї вийшло давно вже в традициину систему, хоч рация її для нас цілком незрозуміла. Всеж таки признати треба, що статя п. Барвіньского появилась дуже в пору, а річ тим замітнійша, що появила ся в такім дневнику, як N. fr. Presse, котрий слїдом австрийских правительств також звик не добачувати Русинів і руской справи. Кажуть здавна, що gutta cavat lapidem; дай Боже, щоби ся капля була остатною, потрібною до продовбаня каменя!

Австрийскі справи.

Торговельний договор з Росиєю.

Новий договор торговельний з Росиєю, обовязуючий до кінця 1917 р., увійшов в житє дня 1. марта с. р. При сформулованю сего договора Австриї розходило ся о охорону власної продукциї рільничої і о запевненє австрийскому промислови збуту на росийских торгах. Росия, на відворот, старала ся улекшити експорт своїх сирих продуктів, а обезпечити розвій власного промислу. Аграристи признають, що для них новий договор торговельний є корисніїший, нїж давний. Цло на пшеницю піднесено о 2·73 к. (6·30 к.), на жито о 2·23 к. (5·80), овес о 3·01 к. (4·80), ячмінь і кукурудзу о 1·01 к. (2·80). Се піднесенє цла на збіже піднесе також цїну хліба у нас.

Цло на дерево піднесла Росия з 11·7 коп. на 15 коп. За се знижено цло на гонти з 50 коп. на 18 коп. Новий договор задержує заборону привозу худоби з Росиї, а улекшує лише імпорт „приправленого" мяса, не означуючи близше, що закон розуміє під приправою. Договор має одну користну постанову для австрийских Поляків, що мають посїлости в Росиї. Указ з 17. марта 1887 накладав на властителїв землї в Росиї, котрі не суть підданими Росиї, обовязок примусової продажи сеї землї до 3-ех лїт. Новий договор продовжує сей речинець на 10 лїт.

Нїмецкий цїсар у Відни.

На 6-го червня цїсар Вільгельм II. заповів свою візиту у Відни. З огляду на се, що як-раз тепер в Европі кристалїзують ся нові союзи, а розпадають ся старі, заповіджений візитї нїмецкого цїсаря приписують велике міжнародне значінє. Конференция в Альжесірасї показала, що під проводом Англиї веде ся акция, котрої остаточним результатом буде ізольованє Нїмеччини, бо заносить ся на союз Франциї, Англиї, Італиї і Росиї. Сей союз був би очивидно сильнїйший нїж союз Нїмеччини з Австро-Угорщиною. Найбільше заболїло нїмецкого цїсаря се, що на згаданій конференциї по сторонї Франциї станув „союзник" Нїмеччини. Вираз свому обуреню Вільгельм II. дав своєю телеґрамою до Голуховского. Сю демонстрацию против Італиї нїмецкий цїсар рішив ся скріпити своїм приїздом до Відня і тому заповів свою візиту у цїсаря Франц Йосифа. Ся візита має також показати сьвітови, що Нїмеччина таки не є ізольована, бо в Австриї має сильного і вірного союзника.

Увагу дипльоматів звернула на себе також ся обставина, що Вільгельм заповідає свій приїзд в хвили, для Австриї подібній до хвилї, коли був послїдним разом у Відни. Тактим разом Вільгельм приїхав до Відня по оголошеню цїсарского розказу в Хлопах, в котрім то розказі цїсар рішучо заявив, що не позволить розірвати австро-угорской армії на дві. В два дни пізнійше віденьский гарнізон дефілював перед нїмецким цїсарем, котрий відтак при дворскім обіді сказав: „Союз наших країн удержують і скріпляють наші обі армії для добра мира в Европі." Сими словами Вільгельм II. хотїв сказати сьвітови, що австро-угорска армія не стратила на силї і є добрим союзником Нїмеччини. Теперішна візита цїсаря, заповіджена безпосередно по відроченю домагань Мадярів в військовій области, має знов показати сьвітови, що союзник Нїмеччини не слабший від союзника Франциї, що зраджує тридержавний союз, зглядно одного лише, нїмецкого члена сего союза.

Що візита Вільгельма може мати звязь зі справою удержаня єдности австро-угорскої армії, доказував би тон, в якім мадярскі дневники обговорюють сю візиту. Bud. Hirlap пише, що візита Вільгельма є демонстрациєю і актом пімсти супротив Італиї. Дальше пише сей дневник: „Тридержавний союз треває дальше, але для Угорщини він стратив всякий політичний зміст. Ми переконали ся, що гарних тоастів не треба брати поважно, а при оборонї національних прав не треба озирати ся нї в право, нї в лїво". Се значить, що коли розходить ся о націоналїзацию армії, то не треба журити ся тим, що на розірвану єдности австро-угорскої армії стратить тридержавний союз, бо він для Угорщини вже непотрібний. Дневники партиї независимости закидають Вільгельмови, що опір короля угорского против військових домагань мадярскої коалїциї є наслїдком підшептів цїсаря Вільгельма, котрий одноцїлою армією Австро-Угорщини хоче ратувати ізольовану Нїмеччину. Супротив того угорский народ буде стреміти, щоби, так як Італія, зірвати зненавиджений союз з Нїмеччиною.

Вислїд виборів до державної думи.

Сегодня збирає ся росийска державна дума. Для нас дуже цїкавий і важний склад думи, бож від него у великій части залежати буде також доля Украйни. Тим то й подаємо в цїлости статю, що в найновійшім числї „Гром. Думки" читаємо в сій справі. Під заг. „Що дали вибори" пишуть там ось що:

Остатні відомости про хід виборів до державної думи маємо оттакі (по 23. цьвітня чи то 6. мая): всього обібрано в 48 губерніях та 19 городах 396 послів. З того числа припадає: „правих", тоб-то таких послів, що будуть стояти за старі порядки—20, „центровиків", се такі, що домагати-муть ся невеликої зміни в державному ладї та що будуть тягти руку за урядом—35, „лївих", тоб-то таких, що домагати-муть ся ґрунтовної зміни державного ладу на користь народови—215, і нарештї таких, що невідомо до якої вони партий належать, та безпартийних 126. До сеї остатної групи входить найбільше селян, що не встигли ще довідатись, які саме є в Росиї партиї та котрі з них справдї боронити-муть в думі народні інтереси. Начальство увесь час забороняло інтелїґенциї їти до селян, щоб знайомити їх з партиями, і через те тепер виявилось богато так званих „диких" послів, тоб-то таких, що не пристали нї до якої партиї; алеж вони в думі одразу побачуть, хто приятель, а хто ворог народови, і вже до ворогів не пристануть. Розглядаючи обібраних послів по станам, довідуємось, що найбільше буде в думі селян — обібрано вже 196 чоловіка, тоб-то як-раз половина усїх послів (49·5 прц.), далї дворян 101 чолов. (25·5 прц.), городян 39 (9·8 прц.), з духовенства тільки 9 (2·3 прц.), решта 51 чоловіка невідомо, до якого стану належать.

Для нас, Українців, особливий інтерес має, скільки від якої партиї піде до думи од нашого краю — Украйни. Тут ми маємо ось які відомости: у волиньскій губернії обібрано 13 послів, в катеринославскій 10, подільскій 13, полтавскій 12, в Таврії — 6, в Харківщині 10, в Херсонщині 10, в Чернигівщині 10, в Київщині 15, і по одному обібрано від городів: Києва, Харкова та Одеси, а всього разом Україна дає (без Вороніжчини, Бесарабії, Донщини, Кубанї та Холмщини, де живе богато нашого народу) 102 посли.

По партиям вони розпадають ся ось як: що належать до „правих", тільки 4 (від Харьківщини та Херсонщини по двох), до „центра" — (з Харьківщини 1, з Київщини 2 і з Катеринослава 1), „лївих" — 60; найбільше лївих дали: Київщина (13), Чернигівщина (10), Полтавщина та Катеринославщина (по 8); таких, що певного, до якої вони партиї приступлять в думі, налічують ся аж 34 (на Волини усї 13 послів, а на Поділю — 12). Коли будемо рахувати, що з сих 34 певно половина пристане до „лївих", а й певно більше пристане, особливо з нами, що українських послів пристане немало до нашої демократично-радикальної партиї, то тоді ми матимемо заступників інтересів українського народу в думі 70 чоловік, тоб то звиш 75% або мало 3/4.

Що до стану українські посли розкладають ся ось як: селян 51 (більш половини), дворян 21 (1/5 частина), з духовенства тільки один, решта городян, то значить.

Що до освіти, то більше одної третини загального числа послів од Украйни люди з вищою освітою, найбільше-ж з осьвітою низшою; непрактичних тільки двох з подільскої губерний.

Під час виборів на Украйні демократично-радикальна партия вступила, як уже відомо, у спілку з лївими партиями і вибори провадила разом з партиею народної свободи (к.-д.), польскими конституційними демократами та спілкою рівноправности евреїв. На жаль, ми не маємо ще певних джерел, які наслїдки сього „блоку" по деяких губерніях для нашої української справи; але можна з певностию сказати, як про се сьвідчать газетні звістки, що дякуючи сьому єднанию, Україна придбала не мени десятка послів у державній думі, котрі обстоювати муть там також національні інтереси нашого народу до автономічного урядуваня нашого краю включно, колиб у думі повстало питанє про автономію країв, що входять в склад Росийскої держави. Що до инших українських партий, то українська-соціял-демократична партия (бувша Р. У. П.) не брала участи у виборах, а яке становище займала що-до виборів українська народна партия, — про се нїчого не відомо.

Взагалї вибори кінчать ся блискучою побідою сьвітла над темрявою і немає нїчого дивного в тому, що уряд з Вітте-Дурново на чолї, боючись кари за всї ті злочинства, яких уряд допустив ся проти народу, кидає свої теплі посади та йде у безвість.

Проф. М. І. Карєєв про автономію України.

В ч. 92. „Гром. Думки" з д. 6. с. м. читаємо розмову петербурского кореспондента з членом державної думи проф. М. І. Карєєвим про автономію країв взагалї і України зокрема. Замітну сю розмову передаємо ось тут в цілости:

Самою сильною політичною партиєю — пише кореспондент „Гр. Думки" — від котрої залежить весь характер і напрямок роботи першого народного представництва в Росиї, є партия конст.-демократична. Тим то і нам треба насамперед рахувати ся з поглядами сеї партиї на національне питанє, бо й вилив на те, як порішене буде се питанє про автономії, буде дуже великий.

Для характеристики й відносин до автономії України ми подаємо уривок з нашої розмови взагалї про краєву автономію, що мали ми з головою петербурского комітету конст.-демократичної партиї проф. М. І. Карєєвим.

Професор М. І. Карєєв — відомий історик і письменник. Як і більшість найкращих теперішних народних заступників, він перетерпів у свій час тюрму і перешкід в своїй науковій дїяльности од самодержавного уряду. Року 1899. йому було заборонено професорувати в університеті і жіночому інституті, читати публичні лекциї і видавати науковий журнал. А за те, що 8. сїчня 1905. р. разом з иншими письменниками він ходив до міністрів і прохав не стріляти в робітників, котрих другого дня постріляно, як вони пішли до царя, М. І. Карєєва посаджено в петропавловску фортецу. Тепер професорови без малого 60 лїт, але він дужий на силї і моложавий.

З питанєм національним проф. знайомий дуже гарно не тілько теоретично але й практично. Перебуваючи в Польщі та Галичинї, він читав там лекциї про автономію. В Галичинї він познайомивсь і з українськими дїячами — Грушівским, Франком, Павликом і т. д., а через них і з українським питанєм.

— Як думаєте, п. професоре, чи буде знято питанє про автономію країв на 3-ім з'їздї партиї народної свободи і на першій сесиї думи, чи ні?

— Напевне сказати вам не можу, бо програму з'їзду має виробити наш московский комітет. Мабуть, що ні. Що-ж до думи, то на мою думку перша сесия дбати-ме насамперед, щоби встановити громадяньскі пра-

ва та завести справедливий конституційний лад для всеї Росиї та розвязати земельне питанє.

— Але чи можна-ж провести широку земельну реформу по всій Росиї перш, ніж буде розвязане питанє про краєві автономії? Чи можна-ж підвести під одні земельні закони Польщу або промисловї московські губернії, де хліборобів 30—40 прц., і Україну, в котрій коло земли працюють 80—85 прц.?

— Безперечно ні. Дума розвяже його тілько принципіяльно, себ-то встановить, чию землю та як передати народови. А як вам з нею далї улаштувати ся, по скільки, чи на душу наділяти, чи як там, се вже дїло органів місцевої самоуправи.

— Як ви дивитесь, п. професоре, на автономію країв взагалї і на польську та українську окремо? В програмі вашої партиї сказано, що зараз же пїсля того, як буде установлено громадянськї права і упорядковано конституційний лад всеї держави, закон повинен показати способи, якими будуть заводити ся краєві автономії і краєві ради з законодавчими правами; зараз же буде заведено і автономію в Польщі. Од мїсяця жовтня 1905. року, коли зроблено було сю постанову, втїкло чимало не тілько води, а й крови. Вибори розбурхали і значно підняли національну сьвідомість пригноблених російским централізмом народів і навіть в такій глушї, як південно-західний край, розбудженє національне почуте, яке, переплївшись клясовими інтересами, приняло дуже погані форми націоналістичної ворожнечи. Поки буде заведено конституційний лад, принципіяльно розвязано земельне питанє, національна і політична сьвідомість народу розвинеть ся ще буйнїйше, а пропорціонально побільшувати меть ся і вороговане націй. Ви чули мабуть, що тепер творить ся в пограничній з Польщею українській Холмщині? Там до клясових і національних інтересів приплутались ще й релігійні. Ми боїмось, що коли буде дано автономію иншим національностям, а нас обійдуть, то красші сили народні підуть на дальшу боротьбу за права культурного і економічного розвою, і може навіть і на націоналістичну ворожнечу; і від сього самий розвій України піде не так швидко навіть при самоуправі, як би міг він піти при національній автономії, а тим часом се питанє виставлено на прапорах усіх наших партій і має дуже багато прихильників серед робітників, мїщан та селян, що, як може читали, зазначило на сих днях навіть „Новое Время".

— Принціпіяльно я завсїгди стою за автономію кождої країни, як що тілько народ тої країни почуває потребун ній. Про Польщу я почав писати ще з 1881. р., коли нїхто й не думав про наділенє її автономією. Що-ж до України, то, признати ся, я дуже мало знаю, як ся справа стоїть теоретично. Та оскільки відомо мені, теоритичне се питанє дуже й мало розроблене. Було-б бажано, щоб українські політичні дїячі і письменники не тілько детально його розробили, але й нас, Росияп, знайомили з ним і з сею справою взагалї. Дехто з них і приватно і в пресї закидали мені, що я ніби вороже відношусь до українського питаня і жертвую інтересами українського народу на користь Польщі, що я єднаю Царство Польське з етнографічною Польщею і вимагаю, щоб такі губернії з українським людом, як люблинська, сєдлецька і деякі повіти ломжинської та сувалкської губ. прилучено до автономної Польщі. Отакі думки мені накидають. А я як раз проти сього і думаю, що установити границї автономних країн повинні самі пограничні мешканцї, — до кого вони схотятъ, до того й прилучать ся...

— Як ви міркуєте, п. професоре, про мову українську? Чи скоро можна буде завести її по школах, і по яких саме, адміністраційних інституциях?...

— Мова була завжди самим болючим місцем кождої нації, улюбленою точкою і для польонізаторських і для обрусительних спроб. І мене завжди страшенно обурювали польонізаторські заходи над галицькими Українцями, так і русифікаторські начинки російського уряду, проти кого вони-б не були, чи проти тих же Поляків, чи проти Українців, чи проти кого иншого. Свобода національної мови в місцевих судах, в школах, в адміністраційних інституциях — особливо в низших — мусить бути перш усього заведена. Безперечно, що коли заводити-меть ся українська мова, то зустріне вона чимало практичних перешкід; але я певен, що їх удасть ся скоро обійти. Що до вищої школи, то ще в Галичині я чув бажанє, щоби по таких університетах, як харьківський, київський і одеський, заведено катедри на українській мові. Таке бажанє дуже справедливе. Про школи низші і суди нічого й балакати; тут повинна бути зараз українська мова.

На сьому скінчилась наша розмова з проф. М. І. Карєєвим. По щирости, з якою він увесь час розмовляв з нами про сю справу, було видно, що Україна і українська автономія в сьому видатнійшому з ватажків партиї народної свободи знайдуть в думі не ворога, а щирого прихильника.

Програма кадетів.

Отсим доповняємо коротенькі вісти, міщені нами між телєграмами, про дїяльність конституційно-демократичної партиї в Росиї, котрої з'їзд відбув ся недавно в Петербурзї.

З'їзд сей покінчив уже свої наради в справі тактики партиї в часї найблизшої сесиї державної думи і програми партиї. Більше як 30 бесідників (як делегатів, так і послів) одноголосно зазначували цїлу вагу сучасного політичного положеня і жадали безпроволочного переведеня реформи. Замітки в сій справі мали редакційний характер, або заострювали сформулованє квестий, установлене комітетом. Одноголосно ухвалено, що слїдує: 1) На першій сесиї думи з'їзд заждає полагодженя засадничих квестий, обнятих програмою партиї, а іменно: забезпеченя законними нормами особистої ненарушимости; рівности усїх горожан без ріжниці віроісповіданя, народности, стану і пола; горожаньских свобід; заведеня рівного, загального, безносередного і тайного права виборчого (для обох полів) як в народній репрезентації, так і в місцевій самоуправі; законного управильненя аграрної квестиї та вкінци заряджень в справі жадань робітників. 2) Партия буде стреміти до осягненя вказаних цїлий в легальній дорозї, однак в разї потреби не заверне ся навіть перед отвертим зірваним з правительством. В такім разї має партия стреміти до того, щоби цїлий тягар вини і одвічальности спочив на правительствї.

Звязь фракциї парляментарної з делегатами місцевих груп, сконстатована в часї голосованя, дає запоруку, що партия буде мати визначний політичний вплив.

Що-до відносин партиї до її парляментарних представителїв (парляментарної фракциї) порішено, що з'їзд партиї має мати вищість над парляментарною фракцією, однак ся по слїдна новинна мати подекуди автономію.

Що-до тактики в державній думі порішив з'їзд, що треба передусім внести проекти законів, стремлячих до переведеня програми партиї (котру ми повище навели). Крім того порішив з'їзд в імя засад справедливости і в цїли успокоєня суспільної совісти внести перед думу проект закона о цїлковитій політичній амнестиї і о знесеню кари смерти та зажадати парляментарного слїдства в справі безправного поступованя адміністраційних властий в часї до 17. жовтня м. р. в борбі з суспільним рухом.

Вкінци годить ся тут запримітити ще і се, що предсїдатель з'їзду, кн. Долгоруков, вислав до презеса ради міністрів слїдуючу депешу: „Всеросийский з'їзд конституційно-демократичної партиї на засїданю дня 21. цьвітня (4. мая) порішив одноголосно жадати повороту професора Гредескула, засланого в адміністраційній дорозї до архангельской губериї, уважаючи сей вчинок обурюючим надужитєм".

З Росиї.

(Телєграми).

Петербург. Нові основні закони мало ріжнять ся від проєкту, котрий недавно був оголошений. Цар зрікає ся лише права надаваня пенсий, емеритур і дотаций, а також права димісіонувати урядників. Натомість задержує собі право заводити стан облоги, розпоряджати виключно державними і двірскими добрами, видавати тимчасові закони в часї ферий, коли дума не буде радити, та визначати військові кредити і кредити на военні узброєня.

Берлїн. До „Tageblatt-у" доносять: Цар до послїдної хвилї надумував ся, чи підписати нові основні закони, однак Трепов і Горемикін усунули всякі его побоювання. Нині основні закони вже підписані. Се викликало як найгірше враженє. В сторонництві кадетів і серед хлопских послів панує велике обуренє. Вказують на те, що сї закони прямо противлять ся царскому маніфестови з дня 30. жовтня. Здає ся, що вже на першім засїданю думи буде зголошений протест проти основних законів. В правительственних кругах думають, що між бюрократиєю а думою прийде до конфлїкту, а в такім разї буде заведений стан военний на 3 роки, котрий спаралїжує всяку дїяльність думи. Замітне, що в таврийскій палатї, де містить ся дума, закватеровано два баталіони піхоти, а одну салю переміняно на лязарет.

Петербург. На царскім дворі дуже боять ся, що революційні сторонництва скористають з присутности царя підчас отвореня думи, щоби викопати замах. Длятого до нині нїкому не звісно, котрими дорогами поїде цар з Царского Села на отвореня думи і де замешкає в зимовій палатї. Також не знати ще, чи престольну бесїду відчитає цар, чи его в сім заступить великий князь Михаїл.

Петербург. Перед замкненем конгресу конституційно-демократичної партиї голосовано ще раз над резолюциєю в аграрній справі. Принято за засаду переносенє власности землї на тих, що її обробляють, с. є. на селян. Ухвалено загальний начерк проекту і припоручено комісиї предложити весь материял враз з внесеними парляментарній фракциї сторонництва.

Петербург. Посли конституційно-демократичного сторонництва зажадають в думі підчас першої сесиї певної амнестиї.

Петербург. Вибрано комісию дневникарїв в цїли розділу місць в думі поміж дневники. Провінціональній пресі полишено 13 місць.

Петербург. В пятницю буде предложений думі амнестийний закон. Думають, що дума ухвалить его через аклямацию. Опісля предложить правительство проект закона о національних правах, а вкінци аграрний закон.

Петербург. Вість про замордованє гр. Ігнатієва в Києві оказала ся неправдивою.

Москва. Стан здоровля генерал-губернатора Дубасова значно полїпшив ся.

Петербург. В Петербурзї випущено на волю 600 політичних вязнїв.

Ростов над Доном. Увязнено тут в часї приїзду на дворець незвісного мущину, котрий віз в куфрї 20 наповнених бомб.

Льондон. „Daily Telegr." доносить, що генерал Лїневич на приказ царя стане перед военним судом за его поведенє в часї повстаня на Сибіри. Лїневич в меморияли предложенім цареви, виправдував ся тим, що ему телєграфічно доносили з Петербурга, будто царске правительство упало, а настало революційне. Однак цар не приняв сего оправдания. — Слїдство в справі Штесля вже укінчене і небавом розпічне ся процес.

Петербург. Департамент полїциї одержав непокоячі вісти з Фінляндиї. Серед населеня панує велике роздразненє. Ходять поголаски о оружнім повстаню робітничої кляси.

Рига. Ватага 15 ооружених людий напала на зелїзничу стацию Шльок, коло міста Туккум в Курляндиї і убила 1 жандарма, 1 полїцияпта, начальника почтового бюра, писаря і одного офіцира, що случайно там находив ся. Опісля зрабувала зелїзничу та почтову касу і утекла. На здогін за нею пустили ся з Риги дві компанії піхоти.

Петербург. Рескрипт царя до міністра маринарки вказує на конечність скорого відбудованя военної фльоти і приказує з'організованє генерального штабу маринарки.

ТЕЛЄГРАМИ.

Димісия гр. Голуховского?

Відень. Уперто удержує ся поголоска про димісию гр. Голуховского. Наслїдником его має бути або гр. Менсдорф, амбасадор в Льондиї, або кн. Кароль Кінски. „Die Zeit" нотує чутку, що наслїдником гр. Голуховского має бути гр. Еренталь, австро-угорский амбасадор в Петербурзї, однак уважає її за неправдоподібну.

Скликанє делєгаций.

Відень. Делєгациї будуть скликані до Відня імовірно на день 12. червня. В наслїдок сего дня 19. мая війде до палати послів письмо міністра заграничних справ з просьбою о переведенє делєгацийних виборів. Президент палати послів визначить на делєгацийні вибори вечірне засіданє, як се вже від кількох років вийшло в звичай. Делєгацийна сесия буде здає ся тревати лише два тиждні. В осени зберуть ся делєгациї другий раз і то в Будапештї, щоб ухвалити спільні видатки на р. 1907.

Причини упадку бар. Гавча.

Прага. „Prager Tageblatt" доносить, що причиною упадку бар. Гавча не була виборча реформа, але з'обовязаня, які він мав супроти Чехів. Именно прирік він їм дати другий ческий університет і язык ческий у внутрішнім урядованю. Побачивши з початком сего року, що сих приречень не буде міг додержати, ужив виборчої реформи лише за покривку, щоб упасти задля так дуже популярного клича.

Державна рада.

Відень. Програма засїдания державної ради скликаної на день 15. с. м. є слїдуюча: 1. Доповняючий вибір до комісиї виборчої реформи. 2. Звіт комісиї посольской ненарушимости. 3. Закон о військових таксах. 4. Промисловий закон. 5. Закон уповажняючий правительство в спільних справах. 6. Закон проти пияньства.

Побіда соціялїстів.

Відень. В часї вчерашних виборів до мійской ради з IV. (загальної) курії вибрано з 21 дільниць 14 христиньско-соціяльних а 7 соціялїстів. Сї послїдні зискали отже 4 мандати.

Отвореніе угорского сойму.

Будапешт. Торжественне отвореніе угорского сойму відбуде ся дня 22. мая в королївскім замку. — „Budapesti Hirlap" доносить, що правительство предложить соймови проєкт закона, уповажняючого єго до признания правосильности торговельних трактатів, заключених нелєгально попередним кабінетом з Німеччиною, Росиєю і Бельгіею та до заключеня иших трактатів аж до р. 1917.

Отвореніе хорватского сойму.

Загреб. Вчера відбуло ся отвореніе хорватского сойму. Президент по старшині, Бартіч, зі сполученої опозиций, зазначив в своїй бесїдї, що нарід вижидає від сойму реінкорпораций Дальматиї. По відчитаню відручного королївского письма, депутация, після звичаю, впровадила бана, яко королївского комісаря. Члени народного сторонництва повитали его окликами: „Най жиє!", зпов-же опозиційні посли окликами: „Най жиє король Хорватиї!" По сім удали ся посли до костела. Коли вертали до палати, публичність згромаджена на галериях повитала опозицийних послів цьвітами та грімкими оплесками. Коли при віддаваню посольских легітимаций викликувано назвиска опозицийних послів, з галериї розносили ся грімкі оплески, а при відчитуваню назвищ членів народного сторонництва дали ся чути іронічні оклики. При назвищи посла гр. Гедервария повстав нечуваний заколот. Публичність на галериї та опозицийні посли свистали та тупали ногами, аж предсїдатель мусів загрозити, що прикаже опорожнити галерию. По виборі верифікацийної комісиї відрочено засіданє до пятниці.

Страйки.

Інсбрук. Будовляні робітники страйкують. Переговори між ними а майстрами розбили ся.

Боцен. (Тироль). Столярі, котрі тут страйкували, вернули до праці. Майстри приняли їх жаданя, між иншими узнали день 1. мая робітничим сьвятом.

Турин. Страйк уже закінчив ся.

Больонїя. Робітники страйкують. Всї склепи позамикані. Трамваї курсують під осло ною полїциї. — Страйкуючі робітники хотїли вдерти ся до військового піротехнічного заведеня, щоби приневолити занятих там робітників до залишеня роботи. Прибувший швадрон кінноти обкидано камінєм, при чім одного офіцира ранено тяжко, а одного і 5 жовнїрів легко.

Анархісти у Франциї.

Париж. Викритє бомб в Парижи стоїть в звязи з намїреним замахом на великого князя Алексея.

Париж. Габерт, арештований з причини вибуху бомби в Монтруж заявив, що він не є анархіст а приклонник „Синдикату революційного страйкового руху" і що рішив ся ужити в борбі бомб і терору. — В часї домової ревізиї у Бухарда, котрий був в мешканю Габерта підчас вибуху бомби, найдено противійскові і анархістичні письма і портрет убийника короля Гумберта.

Англїйско-турецкий конфлїкт.

Льондон. До „Daily Mail" доносять з Каїра, що там вже нанято верблюди, щоби ужити їх на синайскім півострові в службі єгипетскої артилєриї.

Льондон. Конфлїкт Англиї з Туреччиною заострив ся. На послїднім засїданю ради міністрів султан був під впливом депеши турецкого резидента в Каіро, котрий заохочував до опору, покликуючись на поміч Кедева. Тимчасом Англія змобілїзувала в Пірею 25 кораблїв, котрі є приготовані кождої хвилї відплинути.

Замордованє міністра.

Вашингтон. Нїкараґвайский посол дістав депешу з повідомленєм, що міністра заграничних справ Нїкарагуна замордовано.

Зарібки в Прусах.

[Допись].

Маючи до 200 моїх парохіян на роботї в Прусах, використав я у Великодні сьвята приїзд 40 з них до рідні і засягнув від них відомостий, котрими дїлю ся з родимцями у формі поіменного виказу тих людий, в котрім подаю: де хто з них працював, як довго, кілько брав платні і кілько заощадив гроша. Зізнаня їх списав я в Читальни при сьвідках. І так:

1) Луць Носан працював 3 місяцї в Zaborz-у за 2 марки денно, а 4 міс. в Königshütte за 3 м. денно і заощадив за той час 160 К. 2) Микола Папірник 2 міс. в Zab. за 2 м. денно, а 7½ міс. в Кön. за 2·85 м. денно і заощадив 300 К. 3) Максим Мохній 3 міс. в Zab. за 2 м. денно, а 2½ міс. в Emmagrube за 2·30 м. денно і заощадив 170 К.

4)	Дмитро Біда (Zaborz)	2	денно	2		60
5)	Федь Сірий	„	2	„	2	60
6)	Василь Гнат	„	2	„	2	60
7)	Панько Гайвас	„	2	„	8½	350
8)	Микола Паламар	„	2	„	10	250
9)	Василь Ладига	„	2	„	6	200
10)	Іван Кузик	„	2	„	1½	60
11)	Панько Паламар	„	2	„	5	84
12)	Петро Приструга	„	2	„	7	240
13)	Семьо Приструга	„	2	„	7	180
14)	Олекса Рева	„	2	„	5	210
15)	Луць Зробок	„	2	„	10	300
16)	Вас. Кісь (Königshütte)	2·40		„	9	260
17)	І. Гарбуз	„	2·80	„	12	400
18)	В. Зробок	„	2·15	„	2	74
19)	І. Левко	„	на акорд		2½	100
20)	Ілько Колодка	„	2·45	денно	2½	34
21)	Мих. Левко	„	на акорд		10	400
22)	Л. Малицкий	„	2·75	денно	3½	100
23)	Федь Співак	„	2·75	„	3½	100
24)	Д. Колосовский	„	2	„	3	70
25)	А. Сасовский	„	2·30	„	5	180
26)	М. Якимець	„	на акорд		10½	360
27)	Андрій Зробок (Lauragr.)		2·75	денно	5½	180
28)	М. Скорик	„	2·85	„	6	250
29)	Мик. Зробок	„	2·50	„	6	220
30)	Грець Паламар	„	2·75	„	4½	156
31)	Юрко Збанок	„	на акорд		9	360
32)	Михаїл Шах (Radzionka)		2·10	денно	5½	150
33)	Федь Зробок	„	56	місячно	11	370
34)	Ів. Коваль	„	56	„	6	220
35)	Федь Носан	„	на акорд		10½	260
36)	Іван Левко (Ghropaczow)	2	денно		2	50
37)	Г. Залужний	„	2	„	3	72
38)	К. Тиховецкий	„	2·20	„	2½	21
39)	М. Козел (Emmagr.)	2·30		„	2	74
40)	Ів. Мохній (на фільв. під Берлїном)				6	180

Всї вони були цїлком вдоволені, лише 36-ий жалував ся на нечистість в спальни, а 38-ий на дорогий харч.

З виказу сего виходить, що мій парохіяни за 233 місяцїв роботи в Прусах заощадив 7271 корон чи то місячно 31·20 к., або на рік 375 к.; крім того він працюючи в Прусах, цивілізує ся, відживляє ся добре і є з себе вдоволений. А кілько то літ працював сей робітник на галицкій шляхотскій земли і чого допрацював ся? Кілько зміг заощадити? Всьо его здоровле, вся сила, всьо житє его полягло під скибоньки широких ланів; остали по нїм голодні, нагі, блїді і вихудлі дїти, що на силу відривають ся від рідні;

щоби зажити лучшої долі, як була доля їх батьків, щоби прокормити ся та зібрати гріш на податок за хату, до котрої входячи в двоє згинає ся. І за се ще карають єго! По сьвятах зголосило ся в Золочівскім старостві кількох молодців з Соколівки, котрі, будучи на роботї в Прусах, не могли в термінї ставити ся до військової бранки, та просили приймати їх яко Nachsteller-ів. Сеж зовсїм справедливе! Але їх передержують вже два тиждні в арештах. Та се їх не спинить шукати зарібку там, де працю гідно винагороджують і здоровлє шанують. А мають сего красні доводи на двох своїх товаришах, котрих пруські фабрики, коли вони там, хоч і легко, були на здоровлю ушкоджені, і вилїчили своїм коштом і ренту по 11 кор. місячної доживотної ренти признали.

Видячи вдоволенє моїх парохіян з заробітків в Прусах, пишу ті слова з вдячности для тих, що поставили перед народом дорогосказ, вказуючий єму незнаний до тепер сьвіт, в котрім находить він полекшу для своєї долї. З такою самою вдячностю відношу ся і до нашого найберуньского бюра, котре щиро моїми парохіянами — а певно і всїми нашими робітниками — опікує ся.

Щире Спасибіг Вам від моєї парохії! — *Володимир Кальба*, парох Соколівки золочівского повіту.

НОВИНКИ.

— TO CO INNEGO! Пишуть нам з Гусятинщини: Польща обходить десь що тиждня якісь патріотичні сьвята: річниці всїляких повстань і инших історичних подій, уродин і смерти великих людий і т. и., а шкільну молодїж увільняє ся тогдї від науки або з приказу шкільних властий або й так собі тихцем. По селах буває навіть часто, що учитель-Поляк виїздить кудись на якусь политичну демонстрацию або попросту агітацию та замикає без нїчиєго дозволу школу навіть на кілька днїв; але нїхто ще не чув, щоби такому учителеви спав волос з голови, а противно; записуєсь єму те в заслуги. Як же то цїлком инакше поводять ся власти з Русинами! Ось новий причинок до сеї вічно нової істориї: На день 1. с. м. заповіджено віче всего робучого народу до Копичинець. І цїла Гусятинщина засьвяткувала того дня; все, що жиє, потягло до Копичинець, навіть двірскі форналї в більшій части покинули роботу і пішли на віче. Дома полишили ся тілько дїти; длятого і по деяких школах було більше або менше пусто. В селї Мишківцях зовсїм нїхто не прийшов до школи, то й не було науки; було так само певно і в одній-другій школї по инших селах. Отже на ті „вибрики" видала окружна рада шк. такий обіжник: „L. 1905 06 R. s. o. Husiatyn 4. maja 1906. Do Zarządu szkoły ludowej w (do wszystkich). Doszło do wiadomości c. k. Rady szkolnej okręgowej, że dnia 1. maja br. w wielu szkołach tutejszego okręgu nie odbywała się nauka z powodu, że dziatwa dnia tego do szkoły nie przybyła. Ponieważ postępowanie takie sprzeciwia się ustępowi czwartemu Art. 34. ustawy z dnia 23. maja 1895. Dz. u. kr. Nr. 57 przeto polecam Zarządowi szkoły, ażeby bezzwłocznie przedłożył ck. Radzie szkolnej okręgowej wykaz tych dzieci, które bez usprawiedliwienia w dniu 1. maja br. naukę opuściły, celem odpowiedniego ukarania rodziców i zapobieżenia tego rodzaju wybykom na przyszłość. Przewodniczący: Ck. Starosta Dülz". Тепер готово прийти до того, що ті, хто правильно посилає дїти до школи, а лиш того одного дня не післав, будуть покутувати, а хто зовсїм не посилає дїтий на науку, той сьміятись буде в кулак. Може ще й жандармів нашле староство до сїл, де богато дїтий опустило школу?... І се можливе! W Polsce, jak kto chce...

— **Надвірняньский староста Марек заводить нові закони.** Письмом з 30. цьвітня 1906. ч. 9894 візвав староста Марек старшину „Січи" в Саджавцї, аби „до 8 днїв предложили виказ здолженых вкладок членів з поданєм імєни і назвища члена, висоти квоти, як також місяця в котрім вкладку заложено". На якій основі жадає сего п. староста, не знати, бо навіть политичні товариства обовязані подавати лиш імена своїх членів. А „Січ" не политичне товариство. Що на се Намісництво?

— **Замаскованє польскої шлягунериї на українських землях.** Недавно ми вказували на бундючний голос „Dziennik-a Kijowsk-ого, видаваного гр. Грохольским, немов то польска шляхта, подібно як в Галичинї, є так само й на українських землях (разом з Подїлєм і Волинию) єдино покликана до репрезентованя місцевого населеня в радї державній (государственный сьвѣтъ) і в думі державній. Свої претенсиї опирає польска шлягунериї очивидно на инших традициїних привілеях, а також і на... висшім степени інтеліґенциї, якою вона має відзначати ся. Тоту „висшу інтеліґенцию" польскої шляхти в Галичинї знаємо ми добре, а от з дневника „Подолія" довідуємось, що и подільска та волиньска польска шляхта нїчим не ріжнить ся від нашої. Нїкий Константин Ніженцов так пише в згаданій часописи: „Як звісно, ценз інтеліґенциї поділено на три степеня: низше, середне і висше образованє. Після тої схеми збирано дати при укладаню списів виборців до державної думи і ради, причім в першім случаю дати збирано менше точно, а в другім случаю вимагано докладнїйших информацій, бо люде з низшим образованєм по закону не мають права бути вибраними до „государственного сьвіта". Переглядаючи одні та другі викази дотично польских властителїв більших посїлостий, ми замітимо цїкаві подробиці так що-до умового рівня сеї кляси, як і що-до способів укритя убожества й інтеліґенциї. Показує ся, що у виказах дотично думи польскі дїдичі, не маючи нїякого образованя, або одержавши лише т. зв. польске домове образованє, називали свій інтеліґенциїний ценз середним образованєм, а ті, що скінчили ґімназию, заявили, буцїм то мають висше образованє. Колиж для уложеня виказів виборців, до „государственного сьвіта" вимагано точних дат, де хто кінчив студиї, то викрило ся цїле шахрайство і сей маневр дасть ся пояснити хиба тим, що польскі шлягуни утворили для себе нову класифікацию, після котрої низше образованє уходить за середне, середне за висше, а висше може за — височайше. Дальше студиюванє виказів, що підчас коли „майже всї „русскіе" властителї більших посїлостий на Поділю мають університетске образованє, між їх польскими товаришами, що становлять велику більшість, рішучо переважає низше образованє, а висше образованє між польскими дїдичами таке рідке, що кандидатами до „государственного сьвіта" та кляса на цїлу ґубернию могла виставити — horribile dictu — всего лише шіснайцять осіб, причім в цїлій третинї ґубернії, в чотирох уїздах — брацлавскім, могилівскім, летицівскім і литиньскім у Поляків не знайшло ся ні одної такої людини. Ясно — кінчить автор статї — що низький рівень інтеліґенциїного ценза між численною на Поділю клясою польских дїдичів сильно обнижує рівень ї политичної зрілости і на будуче завдяки своїй ексклюзивности та ворожнечі до всего, що не польске, послужить для Поділя лиш чинником обскурантизму, а не поступу і розвитку краю".

— **Про хлїборобский страйк** пишуть з Підгаєччини: Велику полосу підгаєцкого повіта захопив в послїдних часах страйк. Між иншими страйкують Литвинів, Рудники, Теляче, Мужилів, Новосїлка, Загайцї, Голєндри, Сюлко ad Підгайцї, Кальне і инші. Страйки вибухають без всякої агітации з причин економічних. Платня теперішна для мужчин вагає ся між 50 сот. — 70 сот., для жінок від 40—60 сот., для хлопців і дівчат від 14—30 сот. До того двори не додержують умовленої платнї, а обнижують ї при виплатї і шиканують ріжними способами селян. Перебіг страйків переважно спокійний; провід держать в руках страйкові комітети. Найбільше поважний характер прибрав страйк в Мужилові, де двір ложив поінформований вийтом, що має вибухнути страйк ухвалений селянами, котрі на дїлї лише вибрали собі організаційний комітет, а провадив собі чужих робітників, жандармів і комісаря? Мужилівскі селяни, що рано в понедїлок стали на роботу, на лані застали о 6-тій зрана чужих робітників, комісаря і 6 жандармів (sic!). Їх відправлено з кпинами. Огірчепє звертає ся передусїм против вийта Семка Шумного, котрий запродав ся дворови і денунциює селян. Рада громадска (21 членів), що стоїть за страйкуючими, а не солїдаризуючи ся з вийтом, внесла письменну резигнацию до рук комісаря. Відрадним фактом є запал серед людий і єдність селянскої маси. Богаті селяни солїдаризують ся з біднотою. По селах увивають ся комісарі і жандарми; в повіті бавить також гофрат Півоцкі. Ті органи заховують ся зглядно прилично. Староство зареквірувало кінноту і піхоту з Бережан, Теребовлї і Чорткова; войско появилось на теренї страйку ві второк вечер. Війско, в проччім зовсїм заднше, розміщене по всїх селах, заховує ся тактовно; не дразнить людий і не показує ся на сїл. Мимо сего розпускають ся всїлякі алярмуючі вісти. До угоди поки-що нїгде не прийшло. Положенийй стан справи розслїдив я кількно, пробувши нинїшний день, с. є. середу 9. с. м., на теренї страйковім. — *Д-р Володимир Бачинский*.

— **Поклик до патріотів.** Пятьсот наших товаришів-учителїв на Украйні стогне в поганих норах тюрми за те, що служили народови, що вірні були ідеї та боролись за народну волю, за мілїони темних братів своїх. Дві третинї тих мучеників є батьками родин, а коли їх арештовано, лишили свої жінки та дїти без всяких средств до житя. Вони всї сьвідомі Українцї і як-раз тому постигла їх така страшна судьба. Щоби принести яку-таку поміч материяльну безпомічним учительским родинам та запевнити їм екзистенцию бодай на якийсь час, завязав ся в Києві комітет, що збирає на ту цїль гроші та веде точний перегляд родин по арештованих учителях. А що в тім комітетї є знакомі мені люди, то поручено менї збирати на ту цїль датки. Дістала я письмо з комітету і листу, осмотрену печатками, а на нїй будуть списані всї добродії. Присилайте, дорогі земляки, свої лепти, хотя би й дрібні, щоби й ми, австрийскі Русини могли помогти тим бідним, нещасливим жінкам і дїтям. Виказ жертв буде оголошений в часописях. — З припорученя „комітету для збиранє датків родинам арештованих учителїв на Украйні *Ольга Жураківска*, учителька в Раранчу на Буковині.

— **На Тарасовій могилї** від Каневом відбуло ся дня 17. м. м. — як доносить „Рідний Край" — сьвятковане 45-их роковин смерти Т. Шевченка. Людий зібрало ся поверх двіста. Говорено промови, деклямовано вірші Шевченка і співано пісні. Вечером на човнах розїхалй ся домів. Найбільше було селян з околичних громад: Прохорівки, Келеберди, Липлявого, Кодолова та инших.

— **Українське товариство „Просьвіта" в Камянци подільскім.** Дня 23. н. ст. цьвітня подано камянецкому ґубернаторови заяву, що в Камянци на основі нового закона про спілки й товариства засновуєсь українське тов. „Просьвіта". В новім законї про товариства, виданім 4. марця с. р., сказано, що коли місцева адмінїстрация до двох тиждня від внесеня заяви, не заборонить товариства, то воно може розпочати свою дїяльність. Колиж адмінїстрация схоче заборонити товариство, то мусить подати причини, і тодї справа опре ся о сенат.

— **Замкненє лїсової школи у Львові.** Вчера минув останнїй речинець вписів до краєвої лїсової школи у Львові. Всї студенти відобрали документи з канцелярії дирекциї школи і зложили збірну заяву, що до школи під дотеперішними услівями не вернуть.

— **Нові школи.** Краєва рада шкільна з'організувала нові одноклясові школи народні: в Розношинцях, збаражского повіта, в присілку Луги під Коропцем, бучацкого повіта, в присілку Воля Цівкова, чесанівского повіта. Краєва рада шкільна постановила побудувати: 1-кл. школу в Марківцї, печеніжинского повіта, при помочи запомоги з краєвого фонду.

— **Трівожний день в Одесї.** День 28. цьвітня с. р. зазначив ся в Одесї цїлим рядом подій: убитий пристав (полїцийний комісар) Погребной, раненний в ногу полїциянт Кайцер і пострілена в плечі молода дівчина, що кинула бомбу на околоточного надзирателя Полтавченка. *Убийство* виконано в центрі Молдаванки, на розі улиць Прохорівскої і Запороской. Коли дорожка з Погребним опинила ся на розї згаданих улиць, двох людий перебігло на противну сторону хіднка і, діставшись на праву сторону дорожки, на очах пристава швидко добули з кишень револьвери і вистрілили один за другим три рази. Дві кульки попали Погребному в черево. Раненний, обливаючись кровю, велїв спинити коня, але наполохане вистрілами звірп гнало ще з 30 сяжень дальше. Не тратячи духа, Погребний добув собі з кишеї револьвер і почав стріляти в напрямі за втікаючими. Відтак ослаблений упливом крови велїв себе чим скорше відвезти до дому. Тут наслїдком смертельних ран стратив сьвідомість і мимо лїкарских заходів помер до 24 годин. За убийниками, двома молодими людьми, пустили ся в погоню прохожі, однак нїхто не мав відваги їх задержати, бо держали в руках револьвери. Якийсь полїциянт Канцер, хотїв заступити одному з них дорогу, але той добув з кишеї якийсь предмет і кинув полїциянтови під ноги. Роздав ся гук експльозиї. Невелика бомба розірвала ся лише на дві части і не зробила нїкому шкоди. Тодї полїциянт, переконавшись о своїй безпечности від киненої бомби, пустив ся за утїкаючим і стріляв безпастанно. Нараз один з утїкаючих обернув ся і вистрілив в полїциянта, раняючи єго в ногу. Полїциянт упав на землю, а утїкаючі нїгнали дальше, стріляючи до кождого, хто хотїв їх задержати, та наводячи страх на сьвідків тої події. На ул. Болгарскій обд пропали кудись без слїду. Ще не вспіла полїция отямитись з жаху по тім замаху, як може пів години пізнїйше виконано новий замах. На ул. Госпітальній кинено бомбу на околоточного надзирателя (щось в роді інспектора полїції) Полтавченка, коли той їхав дорожкою до Толкучого ринку. Ієчно в хвилї, коли дорожка зрівнала ся з жидівским шпиталем, молода дівчина, що ходила між товпою по тротоарі, скочила кільки кроків на бруд і добувши з під поли якийсь невинний предмет, кинула его під дорожку. Страшний гук заглушив всїх, що находили ся поблизько, однак надзирателєви Полтавченкови нїчо не стало ся, бо бомба упала коло дорожка вже віддалила ся трохи. Лише шибби в сусїдних вікнах потрїскали. Сама дівчина упала сперцу на землю, відтак схопилась і почала кїкати, її придержано і відставлено до вияснаню, де заосмотрено ій легкі рани, які потерпіла від вибуху бомби, а відтак перевезено до тюремного замку. Убийників Погребного не спіймано доси, хоч полїция вибначила за се нагороду 1000 рублів.

— **Замах на московского генерал-ґубернатора Дубасова** описують ос-як російскі часописи: Генерал-ґубернатор вертав о год. пів до 1 в полудне з торжественного богослуженя з Кремля в товаристві начальника охрани гр. Коновницина. На улицях було мало людий. Коли карета наблизила ся улицею Тверскою до головного підїзду генерал-ґубернаторского дому, зрівнав ся з ними офіцир в морїцкім мундурі. Віддаючи честь, офіцир бистро замахнув ся і кинув бомбу, котра вибухла на кілька кроків від карити. Улицю заповнив дим. По кількох секундах, коли дим розійшов ся, на улици лежав гр. Коновницин із сильно покаліченою головою і ногами, а недалеко виновник з розбитим черепом. Візник старав ся піднятись із землї. Коні помчались улицею, перевернувши полїциянта. Адмірала Дубасова, силою експльозиї викинуло з скіпажа за кілька аршин. Він підняв ся, перехрестив ся і пійшов до карити, котру тимчасом задержано. Бомба вибухла а таким гуком, що потрїскали шибби у всїх вікнах на 500 кроків довкола. Генерал Дубасов потерпів лише рани на ногї та руках, зате начальнїк охрани (а не ад'ютант, як спершу доношено) гр. Коновницин і два войни убиті. Погиб також на місци чоловік, що кинув бомбу. Візник і один полїциянт ранені. З прохожих також ранило кілька осіб. Карета, якою їхав Дубасов, знищена: переднє колесо відорване, подушки спалені. Коні також покалічені. Найбільше потерпів сам виновник замаху, бо єму розірвало цїлий череп. Був се імовірно робітник (на руках мав мозолї), перебраний за офіцира від маринарки. На грудях мав георгіевский хрест, а в кишени найдено 200 рублів. Бомба була завбільшки помаранчі. Щоби її укрити, революціонер держав її в китици фіялок. Здогадують ся також, що се був студент, в мешканю котрого скоїв ся кілька днїв передше тойсамий вибух.

Віча і збори:

Загальні збори ... року ... в ... [illegible]

Концерти і видовища:

Концерт ... [illegible]

З товариств:

З товариства ... [illegible]

Урядові вісти:

Ради Львівска з 19. мая с. р. оголошує розписаний офіри на достачу ... [illegible]

Бібліографія:

Як ми боронили ся від холери. Одбитка з Руслана Коваленка. Стрий. Накладом Ради Повітової. 1906. Сторін 31 малої вісмки. Повищу книжечку написав Гр. Ковалєнко новий цїлий ... [illegible]

Тижневе справозданє торговельної палати ві Львові за час від 2/5 до 8/5 1906. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·50 до 8·70 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·80 до 6·— а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 7 — до 7·50, а настівний 6·50 до 6·70, *овес* оброчний 7·— до 7·25, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·50 до 9·50, настівний 6·60 до 7·—, *вика* 8·— до 8·50, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·40 до 6·70, *ріпак* 13·— до 13·25, *льнянка* —·— до —·—, *насінє льняне* 10·80 до 11·—, *насінє конопляне* 9.25 до 9·50, *хміль* (за 50 кіло) 32·50 до 42·50, *нафта* звичайна 16·75 до 17·75, сальонова 18·75 до 20·50, *конюшина* червона 45·— до 55·—, біла 45·— до 55·—, шведека 75·— до 90·—, *тимотка* 20·— до 26·—, *Спірітус* loco за 10.000 літрів 36·— до 36·25.

Ціна безрог. *Відень* 4 мая. На нинїшний торг пригнано 9·090 штук. З того було галицких безрог 3·077. Плачено за тучні по 100 до 104 сот., а за молоді по — до — сот. за кільограм живої ваги.

Календарь. Нині: Симеона (зат.: Ізидора); завтра: Максима, Іоанн (зат.: Мамерта); позавтра: Мелитіи, 9 Муч. в К. (зат.: Панкратия).

Репертуар рускаго театру (тепер в Тернополи с сали Міщаньского Братства). В четвер „Наймичка", драма зі сьпівами і танцями в 5 дїях Карпенка Карого. — В суботу дня 12 мая „Жидівка вахтерка", образ драматичний зі сьпівами в 5 дїях Гоголєвского, (вигуте Т. Гембіцкого). — В недїлю дня 13 мая (другий раз) „Сусїда", найновійша комедия в 4 дїях Карпенка-Карого (другий і послїдний виступ Т. Гембіцкого.) — Готовить ся славновісна комедия Островского „Користна посада" і „На спокоятя", народна оперетка Яворской. — Білєти можна замовляти від тепер в Народнїй Торговли.

Репертуар міського театру у Львові: Нині: „Романтичні" комедия в 3 дїях і „Варшавянка".

В Colosseum від 1 до 15 мая. Нова гемілійна програма. В недїлї і сьвята по 2 представленя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 36) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят) — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньскіх від 9—2 що день окрім недїль і польскіх сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигийского Інстітута і Тов. ім. Шевченка в год. полудневих від 3—6. — Музей Дідушицкіх (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні звич. за згодженем від год. 10—1. — Музей Осолїньскіх в дни звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Сим маю честь повідомити, що обняв я у власний заряд бюро техничне по бл. п. спільнику моїм архітекті Голєйку і виготовляю плянн на церкви, доми приходскі і будинки господарскі, доми народні, читальні і пр.; як також проваджу доглядї техничні згадливих будівель.

Яків Рудницкий, архітект Львів, улиця Куркова ч. 4. 483 1 2

Надіслане.

Спеціяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.

ординує від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 І. п.

Щіпленє вісни щоденно. 837

Яко добру і певну льокацию

поручаємо:

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінаційні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Для певної льокациї капіталів

припоручаємо:

4 і 4½ листи заставні Тов. кред. земского
4 і 4½% „ „ Банку краєвого
4 і 4½ „ „ „ Банку гіпотечного
4 і 4½ „ позичка м. Львова.

Ті папери купуємо і продаємо найкориснїйше

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора виміни.

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицкая ч. І.

против Банку Гіпотечного на пляцтацких площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і вище. Заравом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи пожагодимо ся як найскорше і найдешевше. 4185

Важне для лїтників!

В Дорі околиці гарній, гористій, куди пливе Прут, суть до винайму в давній вілї Вп. Каллея комнати мешкальні. Вілля есть положена коло желїзничого перестанку. На сезон завкладає ся здорову домову кухню. Зголошеня устні і письменні до п. Калатчукової Львів Скарбівска 35.

484 1—8

НОВІСТЬ.

Вже вийшла III. Серия переписних листків

Букви

Серия містить в собі 30 карт. На кождій картці одна буква о красивих червоно-чорних і цьвітами синьо-жовтими. Без его картки йде вишивка. Серия коштує 2·50 штука 10 с. Набувати можна в „Соколївскім Базари“ у Львові, ул. Руска 1.

429 4—25

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585

викликану іменно страшними наслїдками тайних гріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Росийске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Нїмецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в ній пояснена своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжці способу лїченя. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті магазином видавців Р. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Особа самітна, середнього віку знаюча ся на господарстві взагалї, пошукує посади до заряду дому у священника. Ласкаві заголошеня листовні Львів, ул. Ягайонська ч. 17. Запеска партер.

482 1—2

Ученик VII кляси ґімн. глядає певцї на час до кінця ферій poste restante „DILIGENS“ Скалат.

481 1—3

Оповістка.

Важне для катехитів і народних учителїв.

Сими днями вийшла книжка під заголовком: Нарис катехитики і методики“ враз в важнїйшими розпорядками і планами для науки релїгії в народних і виділових школах. — Уложив о. Евген Гузар катехит мужеской учительской семінариї. Ціна 1 корона без пер. почт. — Дістати можна лиш в книгарві науковго товариства ім. Шевченка у Л в ві.

„Краєвий Союз кредитовий“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкненя місячні	„ „	5	„
Інвентар довжників	„ „	5	„
Інвентар вкладників	„ „	5	„
Інвентар удїлів	„ „	5	„
Книга головна	„ „	10	„
Книга ліквідаційна	„ „	10	„
Книга вкладок щадніч.	„ „	10	„
Книга удїлів членьских	„ „	10	„
Реестр членів	„ „	10	„
Справоздане і замкненє рахунків	„ „	10	„
Зголошеня о позичку штука	„	2	„
Виказ умореня позички	„	2	„
Асигнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в

„Краєвім Союзі кредитовім“

у Львові, Ринок ч. 10, І поверх.

Оповіщенє.

Стрибожий Дарунок (оповідання) *Л. Мартовича* 1 К. 30 с. Душі кланяють ся (оповіданя) *М. Яцкова* 75 с. Австрия чи Польща (істория Руси під Австриєю) *В. Будзиновского* 70 с. 3 тисяч і одної ночи: Том І. „Купець і Іфрит“ 55 с., Т. ІІ. „Алїбаба і 40 розбійників“ 55 с. (В полотняній оправі за том 95 с.) 12 аґітацийних брошур *Будзиновского і Мартовича* і „В Небі“ *о. Бобикевича* 47 с. „Хрунь і Чорт“ *В. Будзиновского* 23 с. Козаки у Ст. Руданьского, в поясненями *Будзиновского* 33 с. Гайдамаччина *М. Лозинського* 43 с. (Ціна разом з посилкою). Всї ті книжки разом в посилкою 4·90 с. Замовлятн у „Адмінїстрация часописи „СЬВІТ“ у Львові“. На кредит не висилає ся.

Feller' Elsa-Fluid

Elsa-Fluid Феллера. Охоронний під сею маркою Флюід Феллера усуває болї жолудка, корчі, нудь, нахил до блювоти, недостачу апетиту, горячкові стани, флеґму і т. п. — 12 малих або 6 подвійних фляшок оплатно 5 К.

Замовленя адресувати: E. Y. Feller, Subica, Elsaplatz Nr. 129 (Kroatien). 277 (2) 1—?

Оповіщенє.

Повітове Товариство кредитове в Городенцї запрошує всїх своїх членів на звичайні загальні збори, котрі відбудуть ся дня 27. мая 1906 в неділю о 4. годинї в полудня в великій сали Народного Дому в Городенцї.

Програма слїдуюча:

1) Вибір двох членів Ради Надзираючої.
2) Принятє до відомости маєткового білянсу.
3) Подїя зисків.
4) Подяковане внесів поставленних в предметї нарад.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

Д. Олесницкий. Михайло Бараба ш. Іван Марцинюк.

477 2—3

ПЕРША ЛІТОМИРЕЦКА ФАБРИКА

ВОСКОВИХ ВИТВОРІВ ТА СЬВІЧОК І БЛІХАРНЯ ВОСКУ

І. Владик і Син

в Літомерицях над Лабою в Чехах

(власник: Генрих Владик)

припоручає Вел. Духовенству свої за найвищі признані вироби а то:

1. Напрестольні і воскові сьвічки з добірного ческого воску т. зв. сьвічки сьв. Боніфатія за 1 клг. 4 К 80 с.
2. Напрестольні воскові сьвічки „сьв. Франца“ з угорского і хорватского пчільного воску за 1 клг. 4 К 40 с.
3. Церковні воскові сьвічки. Пр. Д. Марії горять до кінця і не капають за 1 клг. 4 К.
4. Воскові сьвічки з примішкою немного з сиру за 1 кг. 3 К 60 с. 3 0, 2·80 після скількости примішки пчільного воску.
5. Керосинові сьвічки зі штучного воску однокілові по 2 К 20 с.
6. Стеаринові церковні сьвічки в величині по ½, ¼, ⅛, ⅛, клг. за 1 клг. 1 К 44 с.
7. Новість! Кнотики Габерморна до ламп перед Сьв. Тайнами Ч. 0, 1, 2 і 3 (58 штук в коробці) 2·40 сот.

Патентовані буґінки Віденна до кадильниць (виключний склад на Чехи, Мораву, Шлеск і Галичину) в пачках по 150 до 200 кусків 3·60 К, за 1 0 кусників.

Далї: Трійці вепікої ваги, капило, офірки, сьвічки прикрашені образками, золоченим і цьвітами, сточки глядзі і прикрашені, сьвічки похоронні, до хрещеня, з написами або стижками від найпростійших до найвибагливійших, все по найприступнійших цінах. Ціни розуміють ся або платні по році або з опустом 6%, наколи до 30 днїв платить ся по одержаню рахунку.

Посилки від 10 клг. в гору оплатно до кождої степиї. Опаковане не числить ся, Цинники даром і оплатно. Множество подяк і писем признания.

Найстарша і найбільша фабрика воскових виробів на цілу Австро-Угорщину. 1004 10-12

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10*.	
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50, **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*.	
„ Відволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20, 5·30, 10·20*.	
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50*.	
„ Рави руской	7·50.	
„ Станиславова	8·05.	
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.	
„ Яворова	8·18, 4·32.	
„ Коломиї	10·05.	
„ Рашева	10·35.	
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9).	
„ Белзця	5·—.	

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, **2·15**, 5·15, 10·2*, 11·34.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від 14/5 до 10/9 вкл., 6·50, 7·50 рано, 9·55 перед полуднем (лиш в неділї і лат. сьвята) 1·46 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·00 по полудни; 7·41 і 8·55 вечер.

з Янова 8·18 рано, 1·15 по полудни (від 1/5 до 30/9 вкл.) 4·32 пополудни, 8·45 вечер. (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9·25 вечер. (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділї і лат. сьвята).

з Ширця від 1/6 до 10/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 10·10 вечер.

з Любіня вел. від 14/5 до 10/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·52 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
„ Підволочиск	6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Рашева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руской	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*, 1·24*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович від 14/5 до 10/9 вкл. 5·50 рано, 8·30 рано (лиш що неділї і лат. сьвята) 12·30 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята) 2·10, 3·20 по полудни; 6·10, 7·30, 7·55 вечер.

до Рави руской 11·15 в ночи (що неділї).

до Янова 6·55 рано, 9·15 перед полуднем (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1·35 по полудни (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділї і латиньскі сьвята) 3·08 по полудни (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 5·58 по полудни.

до Ширця 1·55 по полудни (від 1/6 до 10/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·15 по полудни (від 14/5 до 10/9 в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, насаж Гавсмана ч. 9. 53

артистична часопись для ГУМОРУ і САТИРИ виходить у Львові дня 1 і 15 кождого місяця.

Передплата виносить: річно 8 К, піврічно 4 К, чвертьрічно 2 К. Поодиноке число коштує 40 сотиків. — Адреса редакциї і адмінїстрациї: Львів, ул. Академічна ч. 8. 313

ПЕРША МОРАВСКА ФАБРИКА ВЕЖОВИХ ГОДИННИКІВ

ФР. МОРАВУС, Берно Grosser-Platz 6.

виробляє і доставляє

вежові годинники

до церков, замків, шкіл, фабрик, ратушів, віл, лаше в солїднім виконаню і дуже дешево.

Контрольні годинники для стражників.

Цїники даром. 463 2—?

Найвисші відзначеня за доставу знаменитих виробів.

Кождий хто хоче пити знамениту і дуже поживну каву, нехай уживає

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

з фабрики в Подґужи,

що змішана з ¼ частию вернистої кави вдоволить навіть найвибагливійших смакунів.

Особам слабосильним, недокровним і дїтям треба подавати саму 1122 15—25

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

не додаючи вернистої.

1 клґ. коштує лише 80 кр., або 1 К 60 сот.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** ріжної ваги і приймає ушкоджен. дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони ріжної ваги.

Дякуючи всїм Вп. парохам і фондаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґруни. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьмілюю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї

З глубоким поважанєм

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

87

Аґентів не висилаю.

Сьвітло церковне і столове

найлїпшої марки

охоронене запротоколованою маркою

+ М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор. за 100 клґ. Для церков 10% опусту.

Ціни розуміють ся льоко фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак **+. М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітко припоручає Народна Торговля. Сотни похвал і признань!!!

415 6—?

Globin

Сьвітова виставa в Ст.-Люїс 1904. Найвисше відзначенє „GRAND PRIX“.

є найлїпшим і найгарнїйшим средством до чищеня черевиків.

885 1—4

Єдина фабрика **фірми Шульчик іун.** Акц. тов. в Липску.

ЛЮБІНЬ

жерельно-купілеве і гідропатичне заведенє.

Найсильнїйші сїрчані води на континенті. Купелї сїркові, боровинові, сїрково газові. Купелї газові з углевим квасом а la Наргайм. В Любіни лічать ся із знаменитим успіхом найбільше вастарілі форми ревматизму, суставового і мязового, ішіяс, артретизм, нервові болї, спухненя по зломаних і звихненях, запаленє окістної, шкірні і жіночі недуги, металїчні затроєня і сїзнені фази сифілісу.

Лїченє електрикою, масажем, ґімнастикою. Купіальні центрально огрівані, мешкана вигідні і сухі, в І. і ІІІ. сезонї 1 К 40 денно. Більша частина комнат опалена. Реставрация добра і не дорога. Почта, телеґраф і антика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 с. від особи.

Купілевий сезон від 20. мая до кінця вересня. Всякі пояснена уділяє відворотною почтою **Купілева управа.**

Лїкарі заведени: Д-р Кеавер Обмінський і Д-р Антін Миколяшек. 446 3—10

Прі закупні товарів просимо поклихувати ся на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковскій.

З друкарні Народової [Манєцких] Коперника ч. 9

Ч. 84 Львів, пятниця 28. цьвітня (11. мая) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11: Haasenstein & Vogler. Wallischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границю!
на цілий рік 32 к. 44 к.
на пів року 16 „ 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік 28 к. на пів року 14 к.
на чверть року 7 „ на місяць 2 „ 50 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Батория. Рукописи вертають ся лише за попередньою застережкою. Оголошення вміщені друкарські вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за їх місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Похвали і інші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

День 10. мая.

Парлямент в Росиї! Хоч як неімовірно се звучить, а воно таки правда! Вчера відбуло ся перше засіданє законодатного тїла Росиї, зложеного з мужів вибраних народами Росиї. Руский народ, котрий вже перестав був уважати ся за одиницю в родинї европейских народів, сей великий народ, знищений Петром і Катериною, станув на порозї великої історичної епохи. Представителї нашого народу в Росиї станули вчера око в око з представителем тої сили, котра Україну систематично давила, експльоатувала її і нищила, щоби, втягнувши соки України в московский організм, зробити з него потугу, котрій мусїв би корити ся весь сьвіт. Наша інтелїгенция, наша наука і література пішла під фундаменти росийской культури; наше козацтво, сего двигача і сторожа українськоі національної думки винишено для розширеня границь Росиї і скріпленя державної сили царства; нашою землею, робучою силою і волею нашого народу витворено богату клясу ворожої нам аристократиї росийской. Винищивши на Україні все те, що могло упімнути ся о національне право нашої землї і о горожаньскі права нашого народу, заперто в тюрму і мову нашу, аби навіть вона не пригадувала народови, що він є окремою нациєю, щоби в нїм не розбудила ся колись національна сьвідомість. Цїла Росия терпіла від горожаньского гнету: наш народ стогнав в подвійнім ярмі, бо в горожаньскім і національнім.

По довголїтній а лютій борбі, в котрій сини України найвизначнїйшу брали участь і найбільше голов поклали за свободу всїх народів Росиї, царат, не довівши дїла знищеня, зігнув горду спину і поклонив ся своїм народам. Щобч уратувати саму институцию царату, цар заявив вчера зібраним у себе членам думи державної, що покликав їх до спільної працї в законодавстві, і заявив, що утворену ним институцию непохитно стерегти буде. Руский народ станув вчера в рядї вільних народів, дістав вчера змогу відбудувати все те, що царат знищив по погромі під Полтавою і по зруйнованю Запорожа.

Правда, теперішна росийска конституция, сей великодушний „дарунок" царя не дуже обезпечений і народи Росиї мусять бути приготовані на прикрі несподіванки. Непевний є сей „дарунок" з двох причин: Цар не дав конституциї добровільно, не в переконаню, що абсолютизм вже пережив ся і що конституция стала ся внутрішною конечностию Росиї. Революция видерла цареви сей „добровільний дарунок" при помочи зверхних ударів, а найболючійшим для царату був удар завданий Японцем. Обезпеченє Росиї на зверх може скріпити впливи реакцийних елементів і цар зігнорує вибране народом законодатне тїло. Другою причиною, котра сторонництвам, здобувшим теперішну конституцию, каже „держати оружіє при нозї", суть обмеженя, якими цар звязав компетенцию думи і основні закони державні, котрими цар, на всяку евентуальність обезпечив свою абсолютну власть. Дума може бути в кождій хвили завішена, а все те, що цар признав народам, відкликане. Однак тепер, коли сам факт виборів і скликаня думи заінтересував росийску суспільність „аж до дна", реакция може бути лише хвилева. Росия може пережити лиш те, що пережили всї инші держави, заки в них абсолютизм остаточно повалено і заки законодатне право народу стало ся основою і першим услівєм житя держави. Росийску думу державну може стрінути лише те, що стрінуло австрийский райхстаг в Кромерижи, котрий розвязано, або пруский сойм в Бранденбурзї, котрий розігнали баґнети Врангля. Прогалина, яку в абсолютизмі зробило перше признанє народови прав до участи в законодавстві, вже не дасть ся нїчим стало виповнити. Як в Австриї, так в Прусах, як і в инших державах, так і в Росиї абсолютизм буде використувати кожду нагоду, кождий спосіб, аби не лиш не позволити на дальше обмеженє самодержавя, але щоби обмежити вже „даровані" народови права. Як у всїх державах, де конституційні институциї вже усталені і утревалені, росийский народ буде мусїв здобувати свої права, творити що-раз нові институциї правні і перетворювати їх так довго, аж вони стратять характер „дарунку" царского, а витворять ся і усталять ся яко дїйсний і очивидний виплив потреб суспільности.

Вже тепер, в наслїдок оголошеня обмежаючих права думи основних законів держ-

Днїстер в р. 1905.

За кілька днїв, д. 15 с. м., відбудуть ся 14-ті загальні збори нашого товариства взаїмних обезпечень „Днїстер" (також і того самого імени товариства взаїмного кредиту). Члени товариства дістали докладне справоздане друковане з дїяльности товариства за р. 1905., а для ширшого загалу подамо отут що важнїйші подробиці з того справозданя.

„Днїстер" обезпечає против огневих шкід будинки, домашне уладженє, господарскі знаряди, збіже в зерні і пашу; премії бере умірковані, шкоди ліквідує безпроволочно.

В р. 1905. видало товариство 190.632 важних полїс, обезпечаючих предмети вартости 185,522.611 К.; премії від тої обезпеки виносили 1,827.998·57 К. В прирівнаню до попереднього року було о 22.127 полїс більше; обезпечена вартість була більша о 20,123.632 К, а премії виносили о 256.126·91 К. більше.

Обезпечених будинків було 163.909 мешкальних і 278.339 економічних; найбільше в тім було будинків селяньских і міщаньских. Обезпечених церков було 2.573, а приходств 1.574. Обезпеченя находили ся в 3.700 громадах, положених в 68 повітах Галичини і 8 повітах Буковини, а то в 222 містах і місточках і в 3.478 сїльских громадах. Необезпечених еще в „Днїстрі" церков є 720 (256 у львівскій архієпархії, 346 в перемискій епархії і 119 в станиславовскій), а необезпечених приходств 318 (у львівскій архіеп. 109, в перемискій єп. 142, в станисл. 72).

За реасекурацию заплатив „Днїстер" 883.537·71 К, з того переднюю реасекурацийне товариство 693.049·12 К за школи, а 76.358·18 К. в реасекурацийного премій.

Шкід було 2.065 по 902 пожарах в 662 громадах 52 повітів. За ті шкоди виплатило товариство по відтручню реасекурацийного звороту, а разом уже з коштами ліквідациї і ратунку 541.197·61 К. Лише в одним випадку мировий суд відкинув пошкодованого з его претенсиями до товариства; але й в сім випадку товариство виплатило пошкодованому з ласки половину шкоди. В 6 випадках виплатило товариство з ласки 1.437·01 К пошкодованя, хоч мало право відмовити его.

Фонди товариства побільшили ся в тім роцї о 187.838 К. і виносили з кінцем 1905 року 1,360.712·67 К. На сю суму складають ся: резервовий фонд 740.322·39 К, фонд на ріжницю курсу 37.104·85 К, фонд для зворотів премій 18.215 К, резерва премій 415.563 К, резерва на невиплачені шкоди з 1905 р. 5.171·54 К, резерва специяльна 4.552·19 К і емеритальний фонд урядників і слуг 148.483·70 К.

Фонда товариства лежать в цінних паперах номінальної вартости 1,012.100 К, а вартости по курсі 1,008.104·24 К. Крім того товариство закупило за 254.214·75 К чотири старі доми, а на їх місце поставило два (в середині ще не викінчені) доми; кошти будови виносять по конець 1905 р. 192.859·75 К.

Кошти адміністрациї товариства разом з провізією агентів виносили в 1905. р. 358.100·33 К, а відчисливши провізию, узискану з реасекурациї, 285.509·00 К; видатки амортизациині і инші виносили 22.616·07 К.

Огневим сторожам удалено 1.773 К, а за ратунок при пожежах виплачено 4.238 К, — разом 6.011 К; з того 74 „Соколам" 1.848 К, 23 „Січам" 425 К, а иншим сторожам 2.454 К, решту громадам і приватним.

Біляндова надвижка виносить в 1905 р. 99.796·90 К. З той суми призначує надзираюча рада 20 „ 19.959·40 К до фонду резервого, а ренту 79.837·50 К, на звороти для членів. Ті звороти виносили би 4·4 „ всїх премій; а щоби їх піднести до висоти 5% премій, радить рада доложити ще 11.562·42 К з специяльного фонду для зворотів.

Для зрозуміня розвитку товариства за час 13-літнього его істнованя варто порівнати стан обезпеченя і фондів товариства з першого року і з остатнього.

В адміністрациїнім роцї 1893 видало товариство важних полїс 14.347 а 1.532 грома-

---

1)

Через кордон.

(З дневника еміґранта).

„Поки доїдеш до стациї Тарахкалки, буде стояти на чистім поли купка жидівських хлопців; там треба на ходу скочити з поїзду і питатись межи тими людьми за агентом N..., котрому треба виявити своє число, в сьому разї трицять перше. Він поведе в місточко, а з місточка..." і т. д.

Так говорилось в даній менї інструкциї, як найлїпше „красти" кордон Інструкция була від мого товариша, котрий вкрав кордон трома місяцями ранїйше і вже спокійненько мешкав собі за кордоном.

Всенький час моєї подорожі поїздом я не випускав з думки товаришової інструкциї і нераз надавав собі марно трему, вигадуючи ріжні прикрі випадки, можливі трапитись менї на дорозї. Проходив через ваґон кондуктор і звичайно не звертав на мене анї найменшої уваги, а менї здавалось, що він дивить ся і слїдкує за мною. На одній стациї у ваґон вийшов жандарм і почав зорити по ваґонї, нїби когось розшукуючи. Я вже був цїлком певен в тім, що жандарм шукає не кого иншого, лиш тільки мене, і вже був наладнував пяти до втїкача (нїби міг би втїкти!); та жандарм вийшов, а поїзд зараз рушив далї, і я зістав ся на свому місци. Часами я хапав ся за кишеню, де в мене був паспорт, та ще й не оден, а цїлих три. Менї здавалось, що я загубив паспорти, а зараз ось війдуть і потребують документів; я наладнував сьвяті документи і заспокоїв ся.

Сонце заходило, день кінчав ся, а поїзд рівно і безустанно котив ся назустріч вечірним сутїнкам. „Колиб не проминути своєї стациї!" подумав я, і вийшов на помісток. Поїзд підійшов до перестанку, застановив ся, приняв одного пасажира і зараз же рушив далї. По моєму рахункови скоро повинна бути Тарахкалка. Чим близше підходив рішучий момент, тим спокійнїйший ставав я. Вся нерішучість пропала раптом, а її місце заступила якась цїлковита самопевність... Сонце вже зайшло. Я почав пильно дивитись вперед, бажаючи запримітити ту купку людий, про котру згадувала інструкция і котрі менї були так потрібні. На полотнї дороги не було видно анї душі. Я подивив ся на годинник: за десять хвилин мала бути стация, а по інструкциї агенти повинні ждати за пять хвилин до Тарахкалки. Поїзд летїв, стация видимо наближала ся, нїби насовувала ся із сутїнків великим, сїрим пятном, вираваючи огнями; спереду вся колїя як на долоні, а людий не видко. „Що-ж се таке; невже проглядїв? Алеж не може бути!" Знов тревога повзе звідкись з низу під груди і нервово лоскоче за серце. „Так і є!" рішив я собі, „агенти зістали ся ззаду". Спереду вже ясно вималювались силвети стацийних будинків; за три хвилї стация; „пора! пора!" Я став на крайний східчик і, зважившись, цибнув вперед, трохи влїворуч. Воздух засвистїв в мене в ухах, я доторкнув ся ногами до землї і, пробігши по інерциї ще кілька кроків за поїздом, упав рачки і сїв на снїгу. Поїзд вже був далеко від мене. Я встав, обтрусив снїг з одежі і пішов назад по колії, бажаючи знайти потрібних менї людий. Пройшов одну будку, нема; другу, третю, нема. „Що за бісів батько! Як же се так?!" Наступила вже ніч і зворушив ся холодний північний вітер. Менї стало холодно. „Хиба зайти в будку та попроситись на ніч?" Гайда! Я підійшов під вікно і постукав. Темна жіноча постать вималювала ся у вікнї і знов сховала ся. Я постукав вдруге. Жіноча постать знов з'явила ся. „Пустїть переночувати!" голосно промовив я, притулюючи до шибки рота. — Йди, йди собі! Нам не вільно на ніч приймати — відказала постать і заслонила чимось темним вікно. Я ще трохи постояв під вікном, — вікно не відслонювало ся, і я пішов назад, закуривши з досади цигарку. Я йшов по колії, курив цигарку і тиснув ся від холоду. На зустріч менї з нічного сутїнку висунулась якась постать. Порівнявши ся зі мною, постать поздоровкала ся; я приглянув ся: якийсь „дядько".

— Дозвольте прикурити, господин, — попросив він і прикуривши свою цигарку, запитав: — А куди господин ідуть?

„До стациї Тарахкалки", відповів я: „Чи ще далеко?"

— До Тарахкалки?... А ще верст девять буде...

— Як? Аже ондечки вже огнї блимають, то вжеж не може бути, щоб так далеко...

— То вогнї на стациї Перекидайлівці, туди тільки три версти, а до Тарахкалки девять верст.

— То се не Тарахкалка?

— А нї, нї... Тарахкалка далї. Отак будете помаленьку йти, то за години три дійдете...

Дядько пішов, а я зістав ся, як довбнею прибитий. „От значить воно що! То се я помилив ся і скочив з поїзду не під Тарахкалкою, а на девять верст близше... Що-ж його тепер робити у сьвітї Божому! Треба йти аж до Тарахкалки, а звідтіль просто до місточка, там десь переночувати і ранком шукати в місточку свого агента". Я йшов швидко, мороз підганяв...

Пройшло дві години. Мороз дужшав, робилось нестерпляче холодно, а до Тарахкалки і до місточка ще по мому рахунку зіставалось верстн три. Віддалеки загавкали собаки і потягнуло димом. Пройшло ще хвилин десять і збоку при самій колії показало ся село. Ні в однїй хатї вже не сьвітило ся і тільки у млинї, що стояв при невеликім ставку, ще сьвітило ся і гуркотїло. „Зайду у млин, бодай нагрію ся" подумав я, „все-таки там затишно — хоч вітру нема" і рішуче звернув на млин.

— Добрий вечір!

— Добрий вечір! — У млинї було кількоро людий.

— Позвольте трошки погрітись у вас.

— А що-ж, можна, можна. Ідіть туди у дверцї — показав один полонік, — там є піч, погрієте ся.

Я вийшов в невеличку комірчину, прирубану до млина. Серед комірчини стояла желїзна піч, червона, як жар, і в комірчині було горяче, як у бані. Я роздяв ся і почав біля печи гріти ноги. Війшло кількох чоловіків і почали розпитувати, куди я йду. Я почав брехати, що їду до Почаєва та втеряв поїзд і мушу пішки йти до місточка.

— Ну, тепер нема вже вам чого йти далї, — заговорив один з чоловіків: — Переночуєте вже в нас, а завтра раненько підете собі.

— Та всьо одно, тепер і не достукаєте ся нї до кого в містечку, — заговорив другий чоловік: — А ще, як зобачать стражники, то до арешту візьмуть, бо тепер не вільно в ночи ходити.

Я зістав ся ночувати. Саме були заговіни перед масницею; людям принесли з дому вечеряти і вони припросили мене до вечері. Я післав по горівку і скоро в нас пішла весела бесїда, мало аж не до півночи. І тут, в крайному, глухому кутку, говорилось про те-ж саме, що і в центрі краю; але балачка не мала в собі міцї і запевненя; видно було що хвилї народного руху, котрі в серединї краю зривались бурними валами, докочувались сюди вже зовсїм ослабші і дрібнїйші. Не видно було нїякої організациї в загально-політичних поглядах. Бажали самодержавія і бажали, щоб цар не мав права оголошувати війну; бажали землї, бажали просьвіти і разом з тим обвинувачували у всьо-

дах на обезпечену вартість 20,264.156; премій виносили тогді 134.517 К; шкід було 89, а виплачено за них 54.819 К; бізнисова надвишка виносила 13.045, резерва премій 16.977, а резервовий фонд 15.543.

В р. 1905 виплатило товариство 190.632 важних поліс в 3.700 громадах на обезпечену вартість 185,522.611 К; премій виносили 1,827.998 К; — шкід було 2.049, а виплачено за них 1,334.253 К; бізнисова надвишка виносила 99.797 К, резерва премій 415.568 К, а резервовий фонд 740.322 К.

Шкоди, виплачені за тих 13 лат обулі їх 11.850, виносили 6,471.585 К.

З річних надвишок умарено кошти заложені організации, складено основний фонд 1.000.000 К, заложений при заложенію товариства, удалено в рр. 1900—1902 звороти обезпечуючим членам по 8% від премій, а в рр. 1903—1905, по 5%. Звороти членам виносили в 1900 р. 64.573 К, в 1901 р. 71.216 К, в 1902 р. 87.182 К, в 1903 р. 65.525 К, а в 1905 р. 91.080 К, разом 379.257 К.

Дотепер виплатили за тих 13 лат 807.742 К провізии.

На пожежні добродійні цілі удалено 10.611 К. Огневі сторожі і громади дістали 27.080 К нагород і запомог на пожарні прибори.

Бажали заявити треба, що поліси „Дністра" приймає гал. Банк краєвий у Львові, буков. Банк краєвий в Чернівцях, гал. Каса ощадності і инші більші каси ощадности в краю при іпотечних позичках.

Отворенє думи.

В Петербурзі вчера велике сьвято. Від самого рання чудова погода. На улицях незвичайний рух. Всяку роботу здержано: урядники, купці, робітники, всі сьвяткують. Дневники у вступних статях повитали сю велику дню хвилю і бажали думі, щоб розпочала свою дїяльність і виповіла Росию з нещасть, в які попала. Вже о 6. рано озвали ся дзвона при всіх церквах, а о 10. у всіх церквах відправлено торжественні молебни. В робітничих кругах порішено в сім дни удержати цілковитий супокій. Мимо того салдати, патрольовані по місті, дістали кождий по 180 острих набоїв. Товпи народу плинуть до Зимової палати, щоби бодай здалека щось побачити. Збилька годі що вийти. Зимова палата на велику просторонь окружена великим числом війська, головно гвардійців. Перед самою палатою повинні службу дві компанії війська; їм має право укати перше думи в разі потреби до удержаня порядку в палаті. В касариях стоять змобілізовані полки: преображенський і новочеркаский. Точно о год. 1. прибув цар з царицями на яхті „Александер" до Петербурга. Від пристани до Зимової палати пішла царська пара пішки. Вже о год. 12. сало св. Юрия заповнили сенатори, генерали, високі дворскі достойники та депутовані до думи з усіх сторін державы, з усяких станів та в найріжнороднійших строях. Коли члени думи їхали до Зимового двірця (з вільритими головами), публичність, котра уставила ся по обох боках дороги, витала їх окликами: „Гура!" Кілька минут перед год. 2. музика заграла російский гимн і ввійшов до салї цар з царицею, а за ними цариця вдова і великі князї. Митрополити: петербурский, московский і киівский, відправили молебень. Цар усів на престолї а обі царицї і великі князї по обох боках престола. По укінченю молебня цар відчитав слїдуючу бесїду:

„Божим провидінєм поручене менї стараня о добро вітчини приневолило мене покликати представителїв народу до співучасти в законодатних працях. З горячою вірою в ясну будучність Росиї витаю в вас найлїпших мужів, яких велїв я моїм дорогим підданим вибрати. Чекає вас тяжка праця. Думаю, що оживить і получить вас любов; Я-ж утвореної мною інституції буду непохитно стерегти в тім глубокім переконаню, що ви ужиєте всіх ваших сил в жертвенній службі для добра вітчини, в цїли вияснення потреб так близького моєму серцю селяньства, просьвіти народа і розвитку єго добробуту, памятаючи, що для великости і добра держави потрібна є не лиш свобода, але і лад опертий на законних основах. Дай Боже, щоб мої бажаня здійснили ся, щоби я свій нарід побачив щасливим і віддав моєму сынови в спадщині крїпку, добре упорядковану та просьвічену державу. Нехай Бог благословить праци, яка жде мене спільно з державною радою і думою і най день сей становить відмолодженє Росиї під моральним зглядом і відродженє її найлїпших сил. Приступайте панове до праці, до якої я вас покликав і достойно оправдайте довірє царя і народу. Нехай Бог допоможе менї і вам!"

Коли цар скінчив, озвали ся грімкі окліки: „Гура!" Опісля при звуках російского гимну, котрий грала військова музика, цар з царицями і великими князями опустив салю, а члени думи удали ся поїздами до таврийской палати. Тут, в сали засїдань заняли кадети місця по лївій стороні, а в середині засїли Поляки. Селянам визначено висші місця.

му Жидів. Видно було, що агітация ще мало захопила сей край, і що сюди долітали тільки відголоски тої великої агітации, що творилась в центрі краю.

Я засну...

— Господин, господин, пора вставати: вже сонце зійшло! — будив мене рано мельник, шарпаючи за руку. Я прокинув ся, але не міг зразу прийти до памяти. Кругом мене стукіт, гуркіт; лавка, на котрій сплю, трясеть ся; менї здавалось, що й доси їду поїздом.

— Ахож ви й спите, не дай Бог! То ж-ж уже третий раз вас буджу і нїяк не можу розбуркати.

Я прочунив ся і почав одягатись. Подивив ся на годинник: сьома година. До місточка, як я розпитав ся, всього лиї версти, через пів години — там. Сонце вже гетьтеть викотилось і всюдо грало промінєм на снігу. Попращавшись з мельником, я вийшов на шлях і рушив до місточка. Через пів години я вже був там.

Невеличке жидівське місточко. Деж живе мій агент?

— До живе Шмуль Цвайріг? — запитав ся я, зайшовши до крамнички.

— Навіщо вам Шмуль? — запитала мене в свою чергу крамарка, стара Жидівка.

— Та треба менї; покажіть, будь ласка, де він живе.

— Скажіть, на що вам треба Шмуля, то я покажу.

— Та треба; ну, діло є в мене до нього.

Жидівка потерготала щось до свого хлопця, а далї сказала:

— Ідіть от з моїм хлопцем, він вам покаже; але за се дасте йому на гостинець.

(Дальше буде).

З Росиї.

(Телєграми).

Петербург. Перед замкненєм з'їзду кадетів посол Мілюков з приводу оголошеня основних законів сказав: „Стала ся подія незвичайної ваги: День перед отворенєм перших зборів російского народа правительство не лише полишило собі цїлковиту власть, але ще й в додатку віддає її під опіку надзвичайних законів, для думи недоступних. На се треба безпроволочно відповісти". В наслїдок того з'їзд ухвалив слїдуючу резолюцию: „Безпосередно перед отворенєм державної думи правительство рішило ся кинути російскому народови новий визов: в и д а н о н о в і о с н о в н і з а к о н и, а н а р о д о в и в і д о б р а н о п р а в о р а д и т и н а д т и м и з а к о н а м и. Управляючій бюрократиї звернено її повну власть, а державну думу, сей осередок всїх надій зболїлого краю, хотять звести до ролї слуги бюрократичного правительства. Народови хотять відобрати власть, яку єму вже раз торжественно признано і яку він має право виконувати. Сторонництво народної свободи і єго парляментарні представителї, зібрані на третім засїданю третого з'їзду делєгатів, заявляють, що в сім новім вчинку правительства видять явне та остре знасилуванє прав народу, признаних єму манїфестом з 30. жовтня, і що нїякі перешкоди, роблені правительством, не здержать представителїв народу від сповненя задач, які їм нарід поручив".

Петербург. Конституційно-демократичне сторонництво ухвалило, що зложенє і підписанє присяги не противить ся в нїчім переконаням партиї, бо ужите в нїй слово „самодержець" не означає еще необмеженого монарха. З сею інтерпретациєю згодило ся 101 членів инших сторонництв лївиці (між ними 9 Поляків).

Петербург. „Русское Слово" доносить, що кабінет Горемикіна буде переходовий, по чім має бути утворене конституційне міністерство, до котрого увійдуть: Шипов, Тимірязев, Урусов і Мілюков.

Петербург. Оголошено лїсту заіменованих царем членів державної ради, котрі є обовязані брати участь в кождім засїданю. Містить вона всїх членів ради з виїмком старців та хорих і з виїмком гр. Віттого. Почесним президентом державної ради буде вел. кн. Михаїл Миколаєвич, дїяльним президентом гр. Сольский, а віцепрезидентом державний секретар Фріш. — Доносять також, що міністром внутрішних справ іменований Столипін, міністром фінансів Коковцев, надпрокуратором синоду кн. Шириньский-Шахматов.

Вильно. Від якогось часу жандарми і військо дуже строго ревідують всї особи, переїжджаючі зелїзничними поїздами.

Варшава. Архієпископ Попель поїхав до Риму, щоб учути з уст папи остаточний присуд на манкетників (мариявитів)-

Берлїн. До „Berl. Tagebl." доносять, що положенє в надбалтийских провінциях стає грізним. Всї села і місточка підбурені і підлягають власти революціонерів.

Москва. З'їзд шляхти ухвалив звернути ся до царя з просьбою о заведенє військової диктатури, щоб запобігчи дальшим терористичним замахам і успокоїти край.

Петербург. В наслїдок одержаних міністерством внутрішних справ доказів, що о. Гапона убито, виделєговано до петербурского повіта полїцийних агентів в цїли вишуканя тїла о. Гапона.

Москва. Лїкарске консилїум розслїдивши стан здоровля Спіридонівної узнало, що депортация її до тяжких робіт є рішучо неможлива, і припоручило вислати її безпроволочно десь на полудне в цїли переведеня систематичного лїченя.

ТЕЛЄГРАМИ.

Скликанє делєгаций.

Відень. На вчерашній конференциї між кн. Гогенльоге а д-ром Векерлє в Будапештї порішено скликати спільні делєгациї на день 6. або 7. червня і то до Відня, і як найскорше перевести в обох парляментах квотові депутациї.

Кн. Гогенльоге в Будапештї.

Будапешт. Князь Гогенльоге відбув вчера двогодинну конференцию з д-ром Векерлєм. Мала вона лише інформаційний характер. Ухвалено, що делєгациї зберуть ся в перших днях червня. Рівнож в червни зберуть ся квотові депутациї. Опісля зложив кн. Гогенльоге візиту міністрови внутрішних справ, почім удав ся на обід, даний в єго честь д-ром Векерлєм. На обіді були всї міністри з виємком хорого Кошута. Пополудни від'їхав кн. Гогенльоге до Відня.

Польске коло „працює".

Відень. Вчера пополудни відбуло ся засіданє парляментарної комісиї польского кола в політично-тактичних справах, маючих звязь зі зближаючою ся сесиєю державної ради. — „Poln. Corresp." довідує ся, що субкомітет парляментарної комісиї, до котрого входять Абрагамович, Бобжинський і Гломбіньский, виготовив вже проєкт подїлу виборчих округів в Галичині.

Димісия гр. Голуховского.

Берлїн. Тутешні дневники знов нотують поголоски, що міністер заграничних справ, гр. Голуховский, уступає, а на єго місце приходить бар. Еренталь, австро-угорский амбасадор в Петербурзї. Гр. Голуховский мав би бути іменований амбасадором в Парижи.

Англїйско-турецкий конфлїкт.

Льондон. „Standard" доносить, що англїйска ескадра під командою контрадмірала кн. Людвика Батенберга відплила з Пірею до Фалєрону в цїли скріпленя ескадри Середземного моря.

Царгород. Росийский амбасадор Зиновєв вчера пополудни підпер у Порти протест Англії в єгипетскій справі і дорадживав, щоби конфлїкт чим скорше закінчити.

Страйки.

Париж. У фабриках самоходів в департаментї Секвани страйкує 25.000 робітників. Властителї фабрик відкинули всї жаданя страйкуючих. Вчера перед одною з фабрик самоходів виправили страйкуючі велику демонстрацию.

Рим. Робітнича палата ухвалила вчера в ночи проклямувати генеральний страйк, котрий має розпочати ся нинї пополудни. В наслїдок сего всї дневники вийшли в надзвичайних виданях, в котрих заповіджено, що в часї страйку не будуть виходити. Рух трамваїв і фіякрів устав.

Міляно. Настав загальний страйк. Трамваї і фіякри не курсують, склепи позамикані. Вчера відбули ся збори страйкуючих при участи 5000 робітників.

Будріо (коло Больонії). Прибуло тут 700 страйкуючих, щоби зневолити купців до позамиканя склепів. Прийшло до бійки між ними а полїцією і карабінєрами. На місце вислано компанїю війска.

Больонїя. Купцї зробили вчера пополудни віче в справі становиска, яке мають заняти супроти страйку. Всї хвалять дуже поведенє війска і властий.

Рим. Доносять, що в Пармі, Анконї і Больонії страйк імовірно закінчений.

Анархісти у Франциї.

Париж. Слїдство ведене в справі Габерта і Бухарда виказало, що Бухард був довший час співробітником анархістичного дневника „Lieberte", а перед двома роками заложив анархістичне товариство „Harmonie", котре пізнїйше розвязано.

Державна зрада.

Липск. За державну зраду засудив трибунал державного секретаря Зенфтлєбена на 4 роки, а монтера Конрада на 3 роки вязниці. Зрадили вони Америцї, Росиї і Франциї конструкцию морских мін.

НОВИНКИ.

— **Про страйк в Підгаєччинї** пишуть нам: І в Підгаєччинї почались страйки; страйковано в Котузові і Мозолівці, по кількох днях погодились і стали до роботи; так само погодились на Сільци, але вчера знов застрайкували. В суботу 5. с. м. почав ся страйк в Голгочах, а викликав єго сам двір. Того дня приїхали фіри з Кропивок за робітниками і офірували дївкам і жінкам по 40 кр., хлопам по коронї, і люди вже садовились на фіри; втім надбіг економ посесорский, почав переспрaвляти і намовив, що злїзли з фір, обіцявши жінкам по 35 кр., а хлопам по 40; тож фіри кропивецкі від'їхали домів, а всї робітники звернулись до двора. Та перед двором осьвідчив їм той сам економ, що таки инакше не дасть, як платив дотепер, а то: по 20 кр.! дївкам і жінкам, а хлопам по 25 кр.! То викликало розиренє і в понеділок вже нїхто не пішов на лан. Тимчасом двір встиг спровадити 20 людий аж з Вербівця, котрим дає вікт (3 рази на тиждень мясо, а 3 рази з набілом) і по 12 злр. місячно. Розуміє ся, що появились жандарми, комісар; вели ся пересправи, але не довели до результату, бо робітники жадають по 60 кр. для жінок, а 80 кр. для хлопів. Посесори дають лише по 30 і 40 кр. — Вчера мав прийхати в Підгаєччину радник намісництва п. Півоцкий; почав від Мужилова, де є також страйк, а до Голгіч прийшла компанія піхоти; сеї ночи закватерувалась у господарів в поблизу двора.

— **Вшехпольска робота на селї.** Пишуть нам з Мостисчини: Рускі селяни громади Липник заложили собі перед трема лїтами читальню „Просьвіти". На перекір Русинам селяни латинники сеї-ж громади, підбунтовані вшехполяками з Мостиск, заложили собі читальню „Tow. szkoły ludowej". Незабаром між обома читальнями та їх членами розпочав ся антаґонїзм, побільшений ще тим, що громадска рада прогнала читальню „Просьвіти" з громадского дому. Щоби скріпити становище читальні „Просьвіти", купило чотирох селян з Липник торік за позичені в касї 600 К дім для сеї-ж читальнї, положений в найгарнїйшім місци в селї. Позичку сплачували члени читальнї. Однак читальники „Tow. szkoły ludowej" постановили сей дім відкупити і в тій цїли почали відтягати Русинів від читальнї „Просьвіти", знеохочувати їх до неї і довели нинї до того, що читальни „Просьвіти" грозить дїйсно розвязанє. Найважнїйша річ, що читальняний дім, за котрий доси сплачено 200 К, готов дістати ся в руки Поляків. Ратувати руску читальню від упадку можна би лише тоді, колиб сплачено від разу остальних 400 К до каси. Громада, впрочім бідна, сего не може, тому філія тов. „Просьвіти" в Мостисках збирає жертви на повисшу цїль і надіємось, що рускі патріоти з Мостисчини своєю жертвенностию не допустять до побіди вшехпольской роботи. — *C. T.*

— **В справі християньской бурси в Бродах**, з котрої, як звісно із наших попередних статей, Поляки зовсїм усувають рускі дїти, надіслав нам оден з її основателїв, о. І. Леонтович, парох з Шнирева, отсї доповняючі інформациї що-до початків сего заведеня: Яко оден з комітету основателїв християньской бурси для гімназияльної молодежи в Бродах і не пригадуючи собі, чи хто з тодїшних видїлових ще живе, а яко 71-лїтний старець позволяю собі вісти, подані в „Дїлї", доповнити ще тими подробицями. Основателями тої бурси були о. Михайло Лотоцкий, б. парох і декан брідский, та тодїшний брідский староста, а пізнїйше радник намісництва у Львові, п. Мандичевский. Бурсу заложено для Поляків в той спосіб, що куплено мурований дім, а селяньских хлопців мали удержувати батьки, довозячи з дому віктуали. Коли п. Мандичевский хотїв віднести ся по поміч до дворів, о. Лотоцкий заявив, що кождий господар дасть радо то збіже, яке остає ся при звоженю снопів до стодоли на поденій дощі, а се на 120 громад по 100 господарів, числячи, що господар оберне фірою 6 разів на день і на дощі все лишить ся 1 кільо збіжа, дасть разом 72.000 кільо збіжа або, числячи 1 кільо по коронї — 72.000 к. Комітет на такий проєкт очивидно згодив ся і за 30 лїт єствованя сеї бурси рускі селяни могли дати на неї 216.000 к. Показує ся тепер, як несправедливо Поляки відправляють половину хлопців з тої бурси, а тим самим усувають нагляд, зложений з одного сьвященика руского і одного польского, та одного професора Русина і одного Поляка.

— **Інститут для учеників гімназияльних** отвирає з новим роком шк. філія руского тов. педагогічного в Тернополи. Від ряду лїт чим-раз численнїйше напливаюча молодїж не може в місті найти поміщеня; особливо відчувають брак т. з. „станций" дїти родичів заможнїйших. Тому надіємось, що заходи філії руского тов. педагогічного повитають всї батьки-Русини Поділя радістно і замовлять для своїх синів місця як найскорше, щбои заряд института міг вже заздалегідь поробити потрібні підготовленя. Інститут найде поміщенє в одній з найбільших камяниць серед міста, уладженій після найновійших вимог та з як найвибагливійшим комфортом. Заряд домашний обійме досьвідчена господиня, а нагляд і провід педагогічний вести-ме оден з місцевих старших пп. учителїв гімназ. Услівя, на яких мож помістити дїти в інститутї, будуть протягом чотирох недїль оголошені. Однак інформациї мож уже тепер засягати у голови філії руск. тов. педаг., о. Д. Лопатиньского, катех. гімн. в Тернополи. Рівночасно отвирає кружок пань філії того-ж товариства бурсу для дівчат, в котрій найде поміщенє около 20 учениць видїловой школи. Пожадано було-б, аби родичі уже тепер зголошувались, бо від числа дівчат буде залежати винайм відповідного льокалю. По всякі інформациї удаватись до п. М. Солтисової в Тернополи.

— **Великий равт,** що відбуде ся завтра, в суботу 12 с. м. в салях „Народного Дому" на дохід товариств „Руска захоронка" й „Вакацийних осель" у Львові, заповідає ся незвичайно удачно. Вельми добірна і ріжнородна програма, в котру входять продукциї хору акад. товариства „Бандурист", сольові сьпіви, деклямация, гра на фортепянї, гумористичні монольоґи, товарискі забави й танцї при військовій музиці та під проводом славнозвісних аранжерів, будить загальне заінтересованє. — Додати належить, що буфет у власному зарядї пань. Вступ на салю від особи лиш 3 кор., на галєрию 1 К. — Початок равту о 8 год. вечером.

— **З Станиславова пишуть нам:** Адвокат д-р Никола Желеховский переніс з днем 1. мая свою канцелярию до Солотвини, натомість адвокат д-р Йосиф Партицкий перепровадив ся з ул. Сапіжиньскої (Тисьменицкої) до значно більшого льокалю при ул. Собіского ч. 20, коло почтового уряду (дім з чотирома стовпами). Так само змінили льокаль рускі народні товариства: „Руска Бесїда", „Станиславівский Боян", „Руска Хата" і „Руска Каса міщаньска", обнимаючи давне поміщенє філії „Банку гіпотечного" при ул. Собіского ч. 24, ріг ул. Голуховского, а побіч кавярнї Габсбург. Урочистість отвореня нового льокалю заповіла „Руска Бесїда" на день 13. мая.

— **Похорон бл. п. Івана Захарясевича,** що відбув ся 10. с. м. в Кривчи, перемиского повіта, замітний тим, що голосного в своїм

часї польского письменника ховало руске дуженьство при сьпіві питомців рускої духовної семинарії. Так бажав перед смертию сам небіжчик, що бодай під конець житя пригадав собі на свій руский обряд та рід, хоч цілу свою літературну дїяльність присьвятив для Поляків.

— **Память Шевченка** обходжено д. 25. цьвітня в Баку! Виставляли 4. і 5. акт „Невольника“, потім були сьпіви і деклямації. Коли сьпівано Шевченків „Заповіт“, то всї повстали. Людий було дуже богато. В газеті „Каспій“ д. М. Б. надрукував свій реферат: „Общественные молитвы въ поэзіи Шевченка“. [„Гр. Думка“.]

— **Дрібні вісти з України.** Д. 5. с. м. випущено з Лукіянівскої тюрми в Києві знаного українського письменника і публїциста Сергія Єфремова, що був арештований ще в грудни мин. р. — Посол з київскої губернії, професор політехніки К. Тимофеєв, зрік ся посольского мандату. — Театр Саксаганьского грає від 26. цьвітня в Донщині в Таганрозї. Грають твори Карпенка Карого: Сучу, Мартина Бурулю, Хазяїна, Житейське море і и., а бере в них участь і сам автор. В Таганрозї укр. театрови веде ся дуже добре, хоч там і мало є родовитих Українців; чудова гра артистів знаджує до театру і тих, що не розуміють української мови. [„Гр. Думка“.]

— **Угорскі вибори.** Дописуватель Frankf. Ztg. подає характеристичні подробиці про виборчу техніку на Угорщині. Властива Угорщина поділена на 413 виборчих округів. До кождого належить 15 до 30 громад, а в кождій є 50 до 400 людий, що мають активне виборче право. „Робота розпочинає ся з хвилею, коли округ поставить свого кандидата. Приятелї і свояки кандидата переміняють ся в генеральних збирачів голосів (fökertes). Кождий з них вибирає собі за поле дїланя одно село свого округа, наймає господу, застромлює прапор свого сторонництва і входить в близші зносини із звичайними kortes т. є. збирачами голосів. Від сеї хвилї настає з селї заворушенє. Кождий мешканець домагає ся прапора і відзнак кандидата, так що по кількох годинах здає ся, немов цїле село належить до одної партиї. На приготовлений в сей спосіб терен приїзджає кандидат, супроводжений бандериєю молодих парібків. Кандидат виголошує програмову бесїду, причім kortes-и кричать від часу до часу: Eljen або Helyes (добре). Прочі вторують голосним ревом, не знаючи або не клопочучись звичайно тим, що кандидат говорить. По бесїдї розпочинає ся на кошт кандидата піятика, а відтак кандидат їде до другого села. Минає кілька днїв, а до села являє ся противний кандидат. Повтаряють ся ті самі істориї, як перед тим. Прапори першого кандидата ховає ся, і цїле село стоїть від тепер під знаком єго противника. Аж коли й другий кандидат відійде, творять ся в селї дві противні партиї. Надходить передпослїдний день. Fökertes видає відповідні зарядженя; виборців, котрих голоси можна купити, запрошує ся на другу піятику. Так минає ніч, а відтак виборцї удають ся — очивидно на кошт кандидата — до місця виборів. Тут розділяє ся виборців після сїл по господах, удержуючи їх заєдно під строгою контролею, аж до впровадженя на салю виборів. По виборі кандидат, що побідив, видає т. зв. aldomas, т. є. платить вино і пиво, почім виборцї вертають до свого села, а вибраного посла оглядають вдруге... аж при слїдуючих виборах. Річ природна, є округи, де вибори відбувають ся поважнїйше, однак можна твердити, що 80 проц. виборців вибирає в повисший спосіб. Пересїчно коштує оден вибір 20 до 25 тисяч корон, коли нема контркандидата; в противнім разї 30 до 60 тисяч. Оден голос коштує кандидата пересїчно 25 до 30 корон.

— **В сали держ. думи в Петербурзї** вже на три днї перед отворенєм думи почали посли займати місця. В першім рядї розмістили ся: Кузьмин-Караваєв, Ледницкий, бар. Роп, Сиртланів, Петражицкий, Василїв і Кедрин. В другім рядї з лївої сторони сїли: Петрункевич, Набоков, Ломшаков-Бистров і Колпаков. В третім рядї Новгородцев і Шершеневич; в четвертім Карєєв, Родичев і Іван Петрункевич. Поляки сїли по серединї. З правої сторони від президента ще незаняті місця. Селяни сїдають позаду.

— **Дивний чоловік** появив ся від якогось часу в Києві і на улицях звертає на себе увагу цїкавих товп. Є то 18-лїтний Гнат Байгішев з Іркутска, син бувшого полїцмайстра того-ж міста. Лице у него симпатичне, на голові велика чорна „папаха“ (смушкова шапка); одягнений в легкім черкескім сердацї, має в руцї тонку паличку, а до неї привязана візитова карточка з просьбою, щоби в разї, коли він паде на улици, хтонебудь стиснув єму кріпко мізинний палець лївої руки, бо від того він приходить до притомности. Хід єго дивний: пять кроків поступає швидко наперед, наче йде з багнетом до атаку; опісля спинить ся, постоїть хвилину і поволи вертає три кроки взад; і знов стане на хвилину, поки кине ся знов наперед. Між людьми пішли всїлякі здогади, а дальше й вісти. Розказують, що він, маючи 17 лїт, був на війні і найшов ся на становиску, де простояв 36 годин; єго віддїл то посував ся наперед, то завертав взад; і наслїдком того лишилась у него манїя то поступати то завертати ся. Тим часом по правдї річ так має ся: Байгішев, хоч і служив короткий час у війску, то на війні зовсїм не був. Він також не пустує, щоби числив на милосердє людске, бо він нїчого не потребує. А річ в тім, що при випадках д. 31. жовтня мин. р. напали на него опришки і тяжко побили, так що він опісля перележав кілька недїль в шпитали. З того часу став западати на падачку і на сильний наплив крови до голови. Коли йде наперед, цїлком єму стає темно в очах; аж коли відпочине і заверне ся поволи взад, зачинає свобіднїйше дихати і лїпше видїти. Тепер їде він за границю, щоби піддати ся операції. [Dziennik kijow.].

— **Сумний вплив новочасних повістий.** В Росиї в сих днях відобрав собі житє вистрілом з револьвера 14-лїтний хлопець, надзвичайно спосібний і талановитий, син лїсного інспектора в мінїстервстві рільництва. В кишени нещасного найдено лист, з котрого показало ся, що молодця спонукали до самоубийства новочасні повісти, повні скептицизму та песимізму, а також зневіра до житя і єго цїли.

— **Месть студента.** Як ми вже доносили, недавно застрілив у Відни студент медицини Мирослав Пеїч свого товариша Марка Ісаковича, а відтак сам тяжко пострілив ся в самоубийчім намірі. Причина самоубийства після віденьских дневників була така: До медичного деканату у Відни надійшло анонїмове донесенє, що Пеїч записав ся на унїверзитет на основі сфалшованого сьвідоцтва зрілости. Передтим вже батько Пеїча в Сербії одержав подібну вість, наслїдком чого покликав сина до себе. Вернувши до Відня, Пеїч почав підозрівати товариша і свояка, Ісаковича, що то він писав ті анонїмові листи, і відгрожував ся голосно, що єму за се відплатить ся. Крім сфальшованя документу тяжить на нїм заміт кількох крадежий. Лишений средств до житя і страхаючись відвічальности за фальшованє, пімстив ся на Ісаковичу, убиваючи єго вистрілом з револьвера.

— **Романтична подорож.** Краківскі часописи доносять: В суботу на дворець зелїзниці в Кракові заїхала поїздом зі Львова особлива пара. Він — молодий, гарний молодець, вбраний по найновійшій моді, в подорожнім плащи на раменах, з торбиною в руках, она — молода, найвисше 17-лїтна, гарна дївчина в народнім рускім строю. Їхали І. клясою. З огляду, що молодець по виході з поїзду був дуже неспокійний, а дївчина гірко плакала, приступив до них комісар полїциї і попросив о легітимацию, чого обоє не відказали. Він був п. Х. властителем дібр зза Львова, она Тацияна Бар., донька селянина з місцевости, де панич був дїдичом. Їхали в подорож по Европі, на що родичі дївчини мали згодити ся. Але в дорозї дївчина розгадала ся і перелякана видом міст, стациї, вигодами І. кляси і самотою, бажала вернути до дому з кождої стациї. Вдало ся се їй аж в Кракові. На дармо панич силував ся вихвалювати Відень, Венецию, Рим, Везувій — дївчина оперла ся і на кошт свого „опікуна“ вернула на інтервенцию полїциї до рідного села. А панич, настроєний романсово і романтично, поїхав в дальшу подорож по Европі.

— **Шкільні ферії в школах народних і виділових.** Мінїстерство просьвіти і віроісповіданя видало розпорядок, щоб шкільні ферії у всїх школах народних і виділових, де вони тревали після обовязуючих приписів 6 тижднїв, розширити сего року на два місяцї. Після сего розпічнуть ся отже шкільні ферії 1. липня а скінчать ся 1. вересня. Однак в тих народних школах — а таких є більшість — де сьвяткує ся сьвята після старого і нового календаря, треває шкільний рік 10 і пів місяця, а на ферії припаде так як до тепер тільки півтора місяця від 16. липня до кінця серпня.

— **З нинїшним числом розсилаємо Виказ жертв** на приватну мужеску учительску семинарию з рускою мовою викладовою в Коломиї. Замічаємо при тім на просьбу Виділу філії Руского тов-а педагогічного в Коломиї, що виказ сей обнимає жертви по день 17. марця с. р. і що сума, подана під іменем Грушівского, обіймає кромі датку самого проф. Грушівского ще й жертви инших людий, що прислали гроші на єго руки.

Концерти і видовища:

Людовий концерт в Залїщиках в XLV. роковини смерти Тараса Шевченка і в пямять LVIII. роковин знесеня панщини устроюють в середу 16. мая 1906. в сали „Сокола“ тамошні товариства „Філія Просьвіти“ і „Руска Бесїда“. — Програма; 1) Вступне слово, 2) Воробкевич: „Гомонїла Україна“ хор семинар., 3) Лисенко а) „Я не кляв тебе, о Зоре“ б) з мого тяжкого суму“ п. Е. С., 4) Колесса: а) „Гей Ти Тату“ б) „Зеленая рута“ в) „Очерет лугом“ хор селян з Добровлян, 5) Шевченко: „До Основяненка“ виголосить Д. Угринюк, 6) Матюка а) „Прийди весно“ б) „Не плакати нам“ хор пит. „Рускої Бурси“ 7) Гумпердінк: „Сцена в лїсї“ фортепян сольо п. З. Т., 8) Вербицкий „Завіщане“ сполуч. хор., 9] Лепкий: На Тарасовій могилї. Закінчить 10] „Урльопники“ комедия в І дії відграна через селян з Дзвиняча. Початок о год. 4. по полудни. — Крісло 1 К, стоячі місця 20 сот. Примітка: Впр. оо. сьвящеників з доохрестних сїл упрашає ся о заповіджене сего торжества по своїх церквах.

З товариств:

З Товариства „Академічна Громада“. На загальних зборах дня 6. мая на місце виділових, що зголосили свою резигнацию, вибрано: головою Василя Панейка, студ. прав.; касиєром запом. фонду Гриця Паламара, студ. фільоз., касиєром оборот. фонду Ярослава Горалевича, студ. прав; магазинером Евгена Грушкевича, студ. фільоз.; виділовим Олексу Стесловича, студ. фільоз., заступниками виділових: Остапа Прийму студ. мед., Сильвестра Залїпского, студ. прав. — Василь Панейко, Лев Смулка.

Пожарні „Соколи“ засновано на статутах львівского „Сокола“: в Кошляках (пов. Збараж), в Воронові (пов. Городок), в Целїневі (пов. Гусятин) і в Незвисках (пов. Городенка). Намісництво вже затвердило статути.

Урядові вісти:

Управитель міністерства справедливости перенїс судового радника і начальника повітового суду в Журавні, д-ра Адама Пілецкого до Дрогобича і іменував повітовими судиями: заступника прокуратора д-ра Йосифа Ганчаковского зі Львова до Отинї і секретаря суду Станислава Кірхнера в Журавні.

Померли:

— **Розалія з Шимоновичів Лотоцка,** жена народного учителя Льва Лотоцкого в Шумлянах малих коло Бережан, померла дня 9. с. м. — В. ї. п.!

Послїдні вісти.

Підгайці. Тут переслухано і арештовано 15 хлопів з Мужилова. Близших вістий редакция ще не має. Польскі дневники „на команду“ мовчать.

Подяка. Читальня „Просьвіти“ в Юнашкові складає сердечну подяку Сьвітлому Виділови Товариства „Просьвіта“ у Львові за ласкаво і даром прислані книжочки вартости 25 К. — За видїл: О. Йосиф Романюк, голова. Яков Гунчак, секретар.

— **Кандидати стану дяківского,** желаючі бути принятими до дяківскої бурси ім. Впреосвящ. Митрополита Шептицкого у Львові, мають явити ся в Канцелярії уряду парох. св. ВМ. Георгія у Львові дня 15. мая 1906, в середу о год. 4 по полудни. Услівя принятя: укінчений 18. рік житя, сьвідоцтво крещеня, шкільне, убожества, моральности, чистий голос і музикальний слух. Право принятя до бурси, прислугує тілько належаличим до львівскої А. Епархії. — Львів, дня 9. мая 1906.

— **В користь Тов-а св. Ап. Петра** в місяцю цьвітни зложили в коронах: о. Чарторииський з Гніздичева від чл. 28; о. Білиньский з Зарваниці 25; ур. пар. в Рудні 10; о. К. Кузик з Беска 1; В. Кульчицкий з Відня 6; о. Гр. Рибчак з Домажира 7; о. І. Клиш з Соколова 4; ур. пар. в Поручині 4; Дякович і Юлїя Твердохліб по 1; о. Березовский з Журавеньска 32·20; о. Білиньский з Зарваниці 50·40; о. А. Лотоцкий дек. підгаєцкий 135·67; о. В. Кушнір з Лїсник 10; о. А. Глїбовицкий з Наквaши 6; оо. крилошане: Білецкий, Туркевич, Петрушевич, Білиньский, Пюрко, Бачиньский по 10, о. Кобиляньский 5, оо. Пакіж і Крижановский по 1; Яворский уч. з Лисениць 2; о. В. Подсоньский з Белзця 2; о. Кинасевич з Підгородя 62·85; ур. пар. в Рокитні 5·20; члени з Лисениць 2·60; Єлена і Юлїя Твердохліб з Калуша 2·80; о. Кмицикевич дек. ходор. 70·50; о. І. Воєвудка з Бачева 17·40; о. Н. Пясецкий з Чижикова 4·20; о. Рейтаровский і Кмицикевич 3; о. Туркевич з Поникви 19·60; о. Онуферко зі Скалата 45; о. Коменда з Плїснян 7; о. І. Клїш з Соколова 10; о. І. Герасимович дек. скалатский 258·60; о. крил. д-р Комарницкий і о. Мизь з Зборова 2·40; Николай Гавяк 2; о. Карпіньский з Дичкова 2; ц. к. совітн. В. Грабовельский 4; о. Пясецкий 6. — За жертви складає подяку і о дальші просить — *Видїл.*

— **Рахунок „Краєвого Союза кредитового“** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць цьвітень 1906.

		Кор. с.
Стан довжний:		
1. Удїли	67.527 62	
Фонд резервовий	6.453·18	73.980·80
2. Вкладки: Стан з початком місяця цьвітня с. р.	1,215 369·35	
вложено	65 157·39	
винято	69.131·95	
Стан з кінцем місяця цьвітня		1,211.394 79
3. Позички затягнені: Стан з початком м. цьвітня	146.500 —	
затягнено	—·—	
сплачено	22 0·0 —	
Стан з кінцем міс. цьвітня		124.500·—
4. Сальдо відсотків		33 050·70
5. На рахунку біжучім. Ріжні		387·30
Решта зиску з р. 1905		240·925
6. Инші позициї стану довжного.		—·—
7. На рахунку коштів спору		—·—
8. Кредитори		—·—
Сума		1,445·722·84
Стан чинний:		
9. Позички удїлені: Стан з початком цьвітня	923 884 83	
сплачено	67.280 58	
удїлено	113 300·—	
Стан з кінцем міс. цьвітня		974.904 25
10. Недвижимости		290.928·75
11. Льокациї фонду резерв і специяльна резерва 5000 К		167.507·19
12. Кошти спору		—·—
13. Кошти адмінїстрацийні		5.246 09
14. Готівка		4 998·63
15. Инші позициї стану чинного „Ріжні“		—·—
16 Друки для товариств		1.437 93
17. Інвентар		700
Сума		1,445.722 84
Кредит скриптовий		96.271·02 К
„ парцеляцийний		208.403 00 „
„ товариств		652.6 6·27 „
„ приват.		1 .551 25 „
Сума		974.904·53 „

Членів прибуло 2 убуло 2, остало з кінцем цьвітня 1906 516 з 1.627 декларованими удїлами в сумі 81.350 К. Стопа процентова від вкладок 4½. — Стопа процентова від позичок 5½—6%. Затягнено позичку в банку краєвім (—.— К) на процент 4%.

Львів дня 30 цьвітня 1906.

— **Руске Бюро в Найберунї** оповіщує, що потрібно до Прус робітників: 5.000 до поля, 1000 до копалень, 600 до инших промислових заводів. Приїздити зараз, а стеречись агентів. Хто з робітників, що хоче їхати на роботу до поля, потребував би грошей на дорогу, нехай напише до Найберуну до бюра на адресу п. Стефановича, а дістане задаток на роботу на руки сьвященика або иншого знаного чоловіка за єго порукою.

Надіслане.

ІВАН СТОРОЖАК

концесіонований ц. к. намісництвом каменярский майстер

у Львові, ул. Личаківска ч. 64.

виконує роботи з мармору і каменя, а то фіґури, памятники, гробівці в зелїзно-бетоновими підставами системи „Henebique“, всїлякі роботи при церквах, будовах, після планів своїх або других. Роботи виконувесь на означений час по найприступнійших цінах.

141 9—20

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивярню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Сын

Зятики і Механіки у Львові площе Галицке ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пізьні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіжери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

У ряд парох. в Городенці пошукує сейчас дяка з добрим голосом що потрафив би управляти також хором.

463 3—3

Інтеліґентна особа в середнім віці, з добрими сьвідоцтвами, що розуміє ся на господарстві і кухни, приймe посаду у старшого пана або на парохії. Є. Я. Львів, ул. Крижова ч. 38. 456 3—3

ПОТРЕБУЮ карбового письменного, жонатого. Зголошенія Адміністрация „Дїла“. 478 2—3

Мешкане з харчем до винайму. Приймає ся столівників. Ціна після виманань. Скарбківска, 35, І. п. 41 5—5

Яйця вилягові курячі: Лянґшани, Віандоти-Брамапутра, по 30 с. Качачі „Peking“ по 40 с. дістати можна у упр. школи в Лагодові с. п. Підзайчики к. Львова 474 3—6

Густовні французскі батисти, анґлійскі полотна великий вибір материялів на дамскі суквї поручає по незвичайно низьких цінах

Антін Увєра

Львів, ул. Галицка ч. 12.

455 3—8

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

Цементово-бетонових

і головний склад

материялів будівляних

Мих. Микося

Ярослав, Ринок, пл. пароxіяльна

поручає П. Т. Публиці, ВП. Інжинірам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно біле і сіре, скалисте і гідравлїчне. — — — — —
Ґіпс краківский — — — — —
і львівский — — — — —
Цемент портлянд всякого рода вагонами і на бочки —
Асфальт природний, штучний, — влати до фундаментів.
Посадки камінкові, цементові — шарі, мозайкові, гладкі, жолобковані — — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналїзациї
Керниці бетонові ріжних розмірів, — мулові — — —
Миски під рури **Ринви** отверті
Сходи камінні, граничні — — —
бетонові — — — — —
Цегли шамотові, окладкові — —
до фасад — — — — —
Дахівки краєві, вагранічні, черневі, шклянні — — —
Коминки камінкові **Папа** дахова і ізоляційна.
Ольґеіна, Карболїнеум
Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

420 7—15

За 2 зр. переробляє старі матераци (3 подушки) на вовсїм як нові. Дреліхи на покритє від 50 кр за метер. Нові волосінні матераци, обложені ватою д-ра Віттофа против молїв від 15 зр., матераци з морскої трави від 6·50, обложені ватою д-ра Віттофа від 10 зр. Колдри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше специяльна робітня колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5.

486 1—10

Спілка львівских таніцерів

в ліквідациї, по причині звиненя торговлї, продає по можливо найнижших цінах: фіранки, коронкові тюлеві, стори, мосяжні і звичайні карнїші, капи на ліжка, серветки і церати на столи, великий вибір в портиерах.

487 1—6

Адвокат Варивода

в Стрию

пошукує рутинованого депендента і доброго оборонця в справах карних перед Трибуналом. 400 2—6

Для сїльских крамниць і рільничих кружків поручаю дуже грубу солонину 1 клґ. по 85 кр., грубу по 80 кр., грубу сїчеву ковбасу по 90 кр., тонку ковбасу по 70 кр., оригінальні вуджені праскі шинки по 1·40 зр., вареву по 1·70 зр. При висилцї опаковання не числю.

Янечек

Львів, ул. Сербска ч. 14

449 3—6

Найлїпші # ДВОФЕЛЬЦОВІ ДАХІВКИ **Генрик Езер**

407 7—14 доставляє низше фабричних цїн до кождої зелїзничної стациї виключно *Львів, площа Смольки ч. 3.*

Перстені, обручки, шпильки для букетів і всякі инші вироби в золота і срібла поручає **Франц Квасневский,** Львів, площа Галицка ч. 4 295 Приймає всякі репарациї. 17—20

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно в 3 річною порукою, полична LATERNA MAGICA в 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колія з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний портфель і еленгацка цигарничка з буританом, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манжетів, 1 сцисорик, 1 прегарне тоалетове верказьце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук в годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазині 57

С. КОГАНЕ

Кракїв Pf. 882.

За недогідне гроші звертають ся.

ОГОЛОШЕНЄ.

Кредитове товариство (Towarzystwo zaliczkowe) в Коломиї,

стовариш ене зареєстроване з необмеженою порукою, скликує

31-ші Звичайні Загальні збори

своїх членів на неділю 20 с. м. о год. 4 по пол. в салї каси ощадности.

Дневний порядок:

1) Замкненє рахунків за 1905 р. і звіт дирекциї за 1905 р.
2) Звіт ревізийної комісиї.
3) Удїленє абсолюториї дирекциї.
4) Розділ зисків.
5) Вибір 5 членів надзираючої ради на 3 р.
6) Вибір ревізийної комісиї на 1906 р.
7) Внесеня надзираючої ради і членів.

Удїлова книжочка служить до вступу на салю.

Нечленам вступ заборонений.

До комплету потрібна 1/10 часть всїх до голосованя управнених членів. — Рахунки і баланс товариства за 1905 р. можна переглядати в бюрі дирекциї підчас урядових годин. — Коли б згаданого дня не явило ся достаточне число членів, тоді відбудуть ся дня 27. с. м. о тій самій годинї в тімже льокалю другі загальні збори з повисшим дневним порядком і будуть рішати без огляду на число присутних більшостию 2/3 голосів.

Коломия дня 10. мая 1906 р.

НАДЗИРАЮЧА РАДА:

Іван Сидлячицкий секретар. *Іван Стадничченко* голова.

485 1—1

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКА РОБІТНЯ

Михайла Стефанівского

у Львові ул. Коперника ч. 16

Виконує шлюсарскі роботи після найновійших взірців а то: на церковні вежі, хрести, золочені кулї, громоводи, желїзні бікна для церков, будівлищ окути, желїзні сходи, галереї, надгробні огородженя придорожні, желїзні ліжка для інститутів і всілякі роботи входячі в округ шлюсарства. 395 6—12

Законно охороненє: Кожде наслїдуване і перепруг карані.

Несьвідомість закона не оправдує

Судия: Обжалований викинув майже весь свій посліпний гріш на зовсїм безвартісні і безуспішні средства, хотяйби і кождий инший мусїли були знати, що **лише** Thierry-я бальсам і центифолієва маєть найпевнійші, найуспішнійші і неомильні лїчничі средства у всїх случаях, як се доказано тисячними подяками.

Обжалований: На жаль, я дав собі нераз наговорити і ужівав перших лїпших лїчничих средств, які мені рани, а які показали ся незадалї, ужівав фальшованих бальсамів, і тепер дуже того жалую.

Судия: Незнанє закона не є лїпким оправданем. Чому Ви не спровадили собі брошуру з тисячами сьвідоцтв від антикаря з Прегради, котру висилає ся кождому на домагане безплатно і даром.

Обжалований: На жаль і сего я не знав.

Судия: Сим разом утїшаю ся Вас від преступства обовязкового береженя свого здоровля і родини, однак під услівем, що поправите ся. Маєте також перестати спроваджувати та ужівати всякі инші безвартісні й безуспішні сурогати та фальшифікати і маєте все ужівати лише THIERRY-я бальсаму і центифолієвої масти, одиноко певних і напрямо дїлючих средств. Законни здоровля повинні ми всї точно виповнати і нехтованє їх чи то наслїдком несьвідомости чи занедбаня буде тяжко каране недугою або бодай ослабленем організму і конституциї.

THIERRY-я бальсам і центифолієва маєть служать до помочи терпячій людскости і до усмиреня болїв та недуг, і Ви не потрібуєте більше терпіти, коли сї дуже дешеві средства все маєте дома й при собі та завсїдно їх ужівате.

THIERRY-я БАЛЬСАМ є незрівнаним средством на кашель, катар, грудні недуги, туберкульозу, запаленє горла, хрипку, бронхітіс, недуги легких, утробы, жолудкові корчі, кольки, жолудкові недомагання, головнюк на інфлюенцу і т. п. і все певну поміч та вільгу.

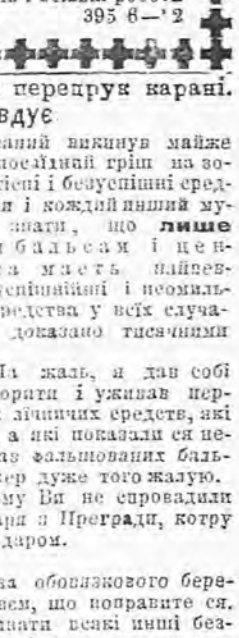
Ціна: 12 малих або 6 подвійних фляшок або одна специяльна велика фляшка з патентованою затичкою 5 К оплатно.

THIERRY-я ЦЕНТИФОЛІЄВА МАСТЬ є non plus ultra при в яких застарілих ранах, запаленях, рожі, чирках і спухненях, абцесах, ранках у лїтий і т. п., змякшує і витягає всяке чуже тіло, що дістало ся до тіла, як олово, скло, свадки, пісок і т. п. без болю, заразжує, завчасу ужита, майже все заражену кровь і робить злишними болїсні операциї.

Ціна за 2 слоїки оплатно зр. 3.60.

Брошуру з тисячами оригінальних подяк дістане на домагане кождий даром і оплатно.

Висилка лише за попереднім надісланем грошей або за післяплатою від

антикаря A. THIERRY

в Преградї коло Rohitsch-Sauerbrunn.

Дістати можна в більших і медичних дрогеріях. 1104 10—26

КОНКУРС.

В цїли віддання робіт при будові „Народного Дому" в Калуши розписує ся сфертову лїцитацию. Плянї будови і ближші услівя можна переглянути в комітеті будови в Калуши і у архітекта Филемона Левицкого у Львові, Курковa 10 І. пов. Речинець до вношеня сферт до 20 мая на руки председателя комітету Д-ра Івана Куровця в Калуши.

472 3—3

НОВІСТЬ! ПОЗІР! НОВІСТЬ!

Найновійший винахід трибунолїв до фляшок появив ся і в на

складі в „Сокільскім Базари" у Львові

в цїнї по 2 К 40 сот. без пересилки.

Ті трибунолї так зроблені, що при малім лише натисненю витягають корки. Корок позістає цїлий не пошкований.

Сокільскі шапки з ґражкою і пером в цїнї по 3 К 50 с. без пересилки.

Сїчова памятка в видї медалю величини одного рииьского, жовта, в цїнї по 1 К. 10 с.

Козацкі шапки в цїнї по 6 К для дївчат по 4 К.

Всї ті річи поки запас вистарчить продає „Сокільский Базар" у Львові, ул. Руска ч. 1. 249

Томасина на осїнь.

Склепка для господарства і торговлї в Перемишлї подає П. Т. Хліборобам до відомости, що при цїлковитовых замовленях томасинни дає надзвичайні опусти до 15 мая с. р. по 25 кор. на ваґонї, а до 15 червня по 23 К. Від перв го липня с. р. дорожіє томасина і тому радимо користати з нинїшої тепер цїни томасинни, та надзвичайних опустів, які тепер даємо і замовляти томасинну на осїнь. Почавши від 15 червня даємо опуст 20 корон на ваґонї від цїн фабричних.

450 a 1—5 **ДИРЕКЦИЯ**

Незрівнане жерело доходу!

Найлїпші і найновійшої системи

машини до цементових виробів

всякого рода, іменно до дахівок, підлог, машини до виробу цементових цегол, також форми до руг, кругів і т. п. поручає

Комісово-рільничий дім в Більску

Ближші пояснення даром і оплатно. — Незрівнане для шукаючих заробку! Неоцїнене для більших господарень. 409 7—10

КОНКУРС.

Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові (ул. Чарнецького, ч. 26) оголошує отсим конкурс на посаду **бухгальтера** з реченцем вношеня подань до 15 червня с. р. До подання належить залучити: а) Метрику. б) Кваліфікацийне сьвідоцтво. в) Евентуальні сьвідоцтва давнїйшого вжитя. г) Умови на яких кандидат годить ся обняти посаду. Докладнїйших устних інформацій удїлить на бажане член Видїлу д-р Д. Лукіянович у канцелярії товариства.

Львів, дня 5 мая 1906.

М. Грушевський голова. 2—3 *В. Гнатюк* секретар.

ОПОВІЩЕНЄ.

Краєвий Союз кредитовий у Львові

Ринок ч 10

пересилає найдешевше, найбезпечнїйше і найскорше гроші до Америки [до Сполучених Держав і до Канади] числячи 5 корон на 1 доляр.

96 29—30 *ДИРЕКЦИЯ.*

СЕРПИ КОСИ ковальскі, незрівнаної доброти, цегові в острі по цїні 56 сотиків за штуку. в марку „Народна Торговля" в найлїпшої стали по цїні:

довгість коси центиметр:	45	50	60	70
цїна	1·—	1·10	1·20	1·40

поручає

Народна Торговля

у всїх своїх складах.

Для крамниць при відборі найменше 10 шт. опуст!

416 6—10

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставець

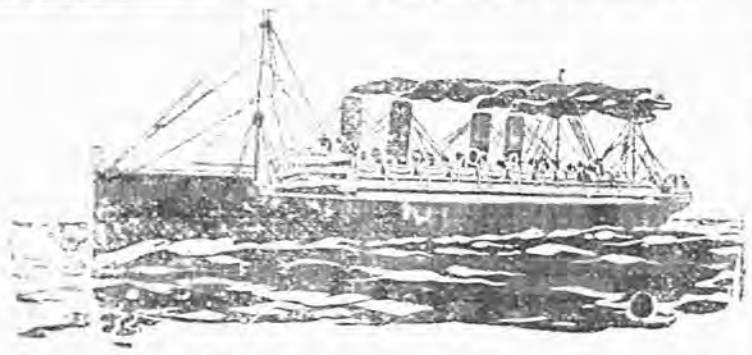
поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сїльских крамниць** свої знамениті виробы по умірковапих цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалій у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично владжених і солодженых та ц. к. інститутом до розсїдку споживних средств розсїджених.

Цїнники і информациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 1103 36—104

до Америки

Канади, Тексасу, Аргентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японії, Хіни і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМЕ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященника, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 51—50

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, російских кальошів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, гроші і сшіком з гербом Русь.

Великий вибір біжутерії. 149

5 корон на будову руского театру у Львові.

Перше ческе загально акцийне

ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЄ

В ПРАЗІ,

найдешевша і одинока асекурация в австро-угорскій монархії,

що виплачує своїм членам ґарантовані 3% відсотки від вплачених вкладок і увільняє їх на случай цїлковитої або частинної неспосібности до праці та заробків, від дальшого плаченя асекурацийних премій,

дає 5 К на будову руского театру у Львові від кождого обезпеченя, заключеного на основі нинїшнїй оповістки.

Головна репрезентация для Галичини

у Львові ул. Коперника ч. 24.

Обезпеченя від 2000 К в гору.

318 24—30

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від 14/5 до 10/9 вкл., 6·50, 7·50 рано, 9·55 перед полуднем (лиш в неділї і лат. сьвята) 1·46 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·00 по полудни; 7·41 і 8·55 вечер.

з Янова 8·18 рано, 1·15 по полудни (від 1/5 до 30/9 вкл.) 4·32 пополудни, 8·45 вечер. (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9·25 вечер. (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділї і лат. сьвята).

з Щирця від 1/6 до 10/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 10·10 вечер.

з Любіня вел. від 14/5 до 10/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·52 вечер.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович від 14/5 до 10/9 вкл. 5·50 рано, 8·30 рано (лиш що неділї і лат. сьвята) 12·30 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята) 2·10, 3·20 по полудни; 6·10, 7·30, 7·55 вечер.

до Рави руской 11·15 в ночи (що неділї).

до Янова 6·55 рано, 9·15 перед полуднем (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1·35 по полудни (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділї і латиньскі сьвята) 3·08 по полудни (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 5·58 по полудни.

до Щирця 1·55 по полудни від 1/6 до 10/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·15 по полудни (від 14/5 до 10/9 в неділї і лат. сьвята).

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 85. Львів, субота 29. цьвітня (12. мая) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границю!
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 31 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция міститься ул. ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Спір о пановане в Арабії.

На дневнім порядку міжнародної політики є тепер острий спір між Англією а Туреччиною о посіданє клаптика землї, котрим доси не дорожила, анї ним не журила ся нї одна, нї друга держава. Розходить ся о Сінайский півостров, що є мостом між Африкою а Азиєю і клином вбиває ся в Червоне море. Сей клин обнятий мов вилами двома подовгастими закінченями Червоного моря. Одно рамя вливає ся в Суезкий канал а друге, Акабский залив врізує ся між Сінайский півостров а Арабію. Нинї стало ся актуальним питанє, котрим доси не займала ся нї Англія, нї Туреччина. Розходить ся о се, чи граница між дїйсними посїлостями турецкого султана тягне ся від Ель Аріш на північнім (Середземнім) березї Сінайского півострова до Акабату на північнім кінци східного рамени Червоного моря, — як каже Англія, і як зазначено на всїх нових мапах, чи від Ель-Аріш до Суезу, як каже Туреччина. Від відповіди на се питанє зависить відповідь на питанє, до кого належить Сінайский півостров, а тим самим Акабатский залив, о котрий властиво розходить ся.

Нї Англії, нї Туреччинї не розходить ся о сам Сінай, лише виключно о пановане над Акабатским заливом, бо від сего зависить будучність Арабії і до певної міри також суезкого каналу. Англія вже від давна спозирає ласим оком на Арабію, бо єї посїданє скріпило би повагу Англії в магомеданьскім сьвітї і охоронило би суезкий канал від конкуренційного підприємства. (Хто має в руках Акабский залив, той може знищити вартість суезкого каналу вибудованем другого каналу від Ель-Арішу до Акаби). Обі західно-арабскі провінциї Геднеас (з Мекою і Мединою), а еще більше Емен належали доси лише номінально до Туреччини. Англія могла числити на се, що сї найважнїйші части Арабії скоро відпадуть від османьскої держави. Англія плянувала навіть будову двох зелїзниць, котрі получили би Суез з Басрою над Перским заливом і, через Акабу, Медіну і Меку, з Аденом на полудневім березї Червоного моря. Часть лїнії з Адену до Сани вже вибудовано. Як би сї зелїзниці побудовано, то Англія панувала би над Арабією фактично, хоч би сей край номінально належав до Туреччини.

В Емені вибухло повстанє против Туреччини. Повстанцї здобули головні міста: 20. цьвітня 1905. оголосили независимість провінциї. Над всяке сподїване Туреччина взяла ся до енергічної оборони свого панованя в Арабії. Турецкі війска побили повстанців і назад опанували провінцию. Здавленє єменьского повстаня попсувало троха пляни Англії. Щоби в арабских провінциях унеможливити дальші проби скиненя турецкої зверхности, та щоби убігчи Англїйців, турецке правительство порішило прискорити будову великої желїзниці з Дамаску до сьвятих місць Арабії, розпочату вже в 1901. роцї. Ся желїзниця буде мати для Туреччини велике мілїтарне значінє, коли би треба було бороти ся о удержанє панованя над Арабією. Але і під економічним зглядом желїзниця відограла би велику ролю, передовсїм яко суперниця суезкого каналу.

До 1. вересня 1904 вибудовано і віддано до руху більше нїж третину цїлої лїнії, именно від Дамаску до Маяну. Французка желїзниця від Дамаску до Бейруту вяже сю лїнію з Середземним морем. Лїнія, яка з Дамаску будує ся на північ, получить Арабію з Царгородом. В той спосіб утворить ся желїзниче полученє Европи з Арабією, а суезкому каналови грозить небезпека, що в короткім часї буде утворена зелїзнича комунїкация між Европою а перским заливом, котра буде дешевша нїж комунїкация через Суез.

Небезпека, яку все те принесло для Англїйців і їх каналу лежить в можливости утворення нової дороги з Европи до Червоного моря з поминенєм Суеского каналу, бо желїзницю до Мекки можна буде дуже легко сполучити з Червоним морем малою бічною лїнією. З сеї причини Англія запротестувала против будови желїзниці від Ваяну до Абади і будова сеї лїнії доси дїйсно не зачала ся.

Унеможливленє будови сеї лїнії виратувало суезкий канал від небезпечної ривальки лише на якийсь час, бо по вибудованю цїлої желїзниці аж до Мекки, Туреччина буде могла повести бічну лїнію до Дасїди, головного міста портового над Червоним морем. Щоби панувати над турецкою желїзницею до Мекки, а тим самим і над Арабією, Англія рішила ся обсадити домінуючу над згаданою желїзницею позицию, именно Акабу і коло неї положену місцевість Таба. Англію випередила Туреччина і обсадила сї місцевости сильними ґаріїзонами. Туреччина мала право зробити се, бо хоч би цїлий Сінай признано Англії, то Акада і Тада, що лежать по східнім боці Акабского заливу, рішучо належать до Туреччини. Англія візвала Туреччину, щоби уступила з Акаби і Таби. Мимо грозьб Англії султан не відкликує своїх війск з сих місцевостий, бо знає дуже добре, що уступаючи з Таби, жертвуваби не лиш найцїннїйшу часть желїзниці до Мекки, але також зверхничу власть над Арабією. Відступити Англії Табу значить тілько, що дарувати їй Арабію. З огляду на інтересні пляни Англії в Азиї, сей клаптик землї для Англії за важний, абы числити ся з неоспоримим фактом, що околиця Акаби є власностию турецкого султана. Користаючи з безсильности Туреччини і користної для Англії міжнародної констеляциї, Англія вислала до Царгороду ультіматум з візванем, щоби найдальше до 13. с. м. турецкі війска уступили з спірних місцевостий. За Туреччиною не обстала нї одна держава европейска. Навіть Німеччина, котра в західній Азиї ривалізує з Англією, котра є союзником туреччини і сама намірє будувати баґдаску желїзницю, заявила, що до англїйско-турецкого спору не буде мішати ся. Англїйска фльоти змобілізована і на случай, коли ультіматум лишить ся без наслїдків, Англія осягне свою цїль силою.

Днїстер в р. 1905.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер" удїляє своїм членам, котрі обовязані зложити найменше оден членьский удїл (50 К), дешевого кредиту чи то пожичок (звичайно на 6) і принимає від членів і нечленів вкладки до опроцентованя, платячи по 4 від ста.

В р. 1905. мало товариство 3.844 членів з деклярованими 4228 удїлами в сумі 211.400 К. Число членів збільшило ся в тім роцї о 493, а число удїлів о 636.

Між членами найбільше було господарів-селян, бо 3.464 чи то 90%; купців, ремісників і промисловців було 128, сьвящеників 94, урядників і учителів 125, церковних братств 7, институций і товариств 25 та оден властитель більшої посїлости.

Сума зложених удїлів виносить 162.127·34 К чи то 76% деклярованої суми, а о 29.009·94 К більше, нїж попереднього року.

Сума вкладок збільшила ся о 289.254·68 К і виносить з кінцем 1905. р. 2,072.928·02 К на 1.957 книжочках.

Пожичок удїлено в 1905. р. 854 сторонам в сумі 1,011.460 К, відобрано 585.247 К, так що лишило ся на пожичках (разом з давними) 2,042.615 К.

Пожичок удїляє товариство на землю до половини її вартости після катастрального доходу, виказаного в ґрунтовім аркуши, або на векслї. Пожички на ґіпотеку, інтабульовані на першім місци, виносили 1,796.599·16 К; неінтабульовані, але доброю порукою скріплені, виносили 43.344·67 К, а векслеві 202.671·88 К.

Сплата пожичок відбувала ся дуже правильно. Залеглости в сплатї виносили з кінцем року у 198 довжників 14.006·50 К, і то переважно залягали рати з остатних місяців: з того вже в перших двох місяцях 1906. р. сплачено 8,552·02 К.

Приходу з відсотків було 130.728·04 К, а виплачено відсотків 81.796·02 К.

Кошти адміністрациї виносили 36.457·75 К, в чім містить ся вже й 4.525 К, виплачених товариством на публичні добродійні цїли (всїляким народним товариствам).

Чистий зиск виносив 17.644·67 К, з чого дирекция товариства призначує 20% чи то кругло 3.530 К до резервового фонду, на дивіденди від удїлів по 6 процент 8·262 К, на добродійні цїли 4.000 К, а решту 1.852·67 К до перенесеня на слїдуючий рік.

Порівнуючи стан товариства з першого року его істнованя (1896.) з остатнього (1905.), маємо такі дати:

В р. 1896. було членів 189, зложені удїли виносили 18.398 К; в р. 1905. членів 3.844, з удїлів було 162.127 К.

Вложених вкладок було в 1896 р. 155.405 К, вийнято 31.212 К, остало ся з кінцем року 124.193 К; в р. 1905. виносили ті самі позиції: 933.939, 644.684 і 2,072.928 К.

Пожичок удїлено в р. 1896. на 169.405 К, звернено 37.569 К, лишило ся з кінцем року 132.836 К; ті самі позиції виносили в р. 1905.: 1,011.460, 585.247, 2,042.615 К.

Резервовий фонд і специяльна резерва страт виносили з кінцем 1896 р. 978 К, а з кінцем 1905. р. 27.036 К.

Касовий оборот виносив в 1896 р. 747.583 К, а в 1905. р. 5,866.238 К.

Чистого зиску було в 1896. р. 989 К, а в 1905. р. 17.644 К.

За всї 10 років вложено на книжочки 5,554.081 К, а вийнято 3,481.153 К. Пожичок удїлено за всї ті роки 6.507 сторонам в сумі 4,592.828 К; звернено 3.231 пожичок в сумі 2,550.213 К, остає 3.273 пожичок в сумі 2,042.615 К.

Дивіденда від удїлів виносила все 6 процент, разом за всї лїта 41.971 К.

На добродійні цїли виплачено разом 28.130 К. Загальний оборот за всї лїта виносив 31,922.238 К.

Палата державної думи.

Перед 200 роками вибудувала Катерина II. своему любимцеви Потемкинови, „князеви Таврийскому", величну палату, котру і названо таврийскою палатою. По смерти Потемкина ся палата перейшла на власність царскої родини і в нїй тепер відбувають ся наради думи.

Не богато людий дотепер могло оглядати таврийску палату. До сего треба було

---

2)

Через кордон.

(З дневника еміґранта).

(Дальше).

Жидок привів мене до невеличкої хати, старої, облупаної, з проваленим дахом; мене зіставив на дворі, а сам війшов до хати. Пройшло зо дві хвилинї; двері відхилились і звідтіля виглянула голова старої Жидівки і хутко сховалась назад. Через пів хвилини двері знов відхилились, і вже виглянула голова старого Жида. Зараз же вийшов хлопець і покликав мене до хати. В хатї були тільки двоє старі, Жид і Жидівка.

— Кого вам треба? — запитав Жид.

Я сказав.

— На віщо?

— Замість відповіди я запитав його, чи він знає щонебудь про трицять перше число.

— А від кого надане число?

— Від числа двацять пятого.

— Ага! Ну, то так, се я; роздягайте ся.

— Колиж ви мене за кордон доставите?

— Як що все обійдеть ся без мороки, то сьогодня в ночи будете в Австрії; а як що перешкодить, то може ще день пересидите на сьому боцї, а більше то нї.

— Скільки-ж то буде коштувати?

— То буде коштувати десять рублїв, і більше анї копійки нїгде не стратите.

Я з радостию згодив ся на єю цїну, бо поправдї кажучи, нїколи не надїяв ся так за дешево прокрасти границю. Я сказав дати собі чаю і почав снїдати, а по снїданку лїг трохи на ліжку біля груди і задрімав. Через пів години, може через годину, я прокинув ся. В кімнатї гомонїло кількох чоловіків. Крім старих Жида і Жидівки в кімнатї було ще троє нових: двох селян і парубчак в пальтї і капелюсї.

— Отсе вам кумпан, подорожник, буде, — показав старий Жид на парубчака. Він также за границю. А сї люди — ваші провідники. Отсе Микита — він відвезе вас до хутора; се Федько — відвезе вас з хутора під границю і або сам переведе або другому допоручить. А ви, як дістанетесь на той бік, аж до австрийского села, то передасте тим чоловіком, котрий вас переводити-ме, знака.

— Якого знака?

— Якогонебудь; то вже ви змовитесь зо мною.

— Для чого-ж сей знак потрібний.

— А для того, що як Федько діставить менї від вас знака, то я вже буду пересьвідчений, що ви благополучно перебрались на той бік; а як він менї знака не принесе, то в нього пропаде сто рублїв: в мене є сто рублїв залогу від Федька.

Я привитав ся до моїх провідників. Микита був мужик років трицяти, середного росту і сухорлявий. Він був трохи випивши і його пикате лице складалось в добродушний усьміх. Від всеї його постатї віяло страшенною силою, як від машини.

— Ну, шо-ж, поїдемо, землячок? — запитав він мене і потім, усьміхнувшись, промовив: — Не страшно, га?

Я засьміяв ся; Федько і собі засьміяв ся:

— Не бій ся, землячок! Доставимо благополучно аж в самý, що називаєть ся, Австрию Хиба нам перший раз чи що? Еге-е! Ми вже сього року кілька сотень перевели через границю; а вторік, а позаторік скільки!

Я розбалакав ся з Федьком і Микитою, коли се раптом вбігла стара Жидівка і заговорила зляканим голосом:

— Ай вей-мір, ай вей-мір, що се буде: жандарм іде сюди!

— Ідїть обоє сюди! — крикнув старий Жид до мене і до парубчака, мого кумпана.

— Ми притаїлись в якійсь комірчинї, залїзши під стару перину.

— Ну, тепер можна до кімнати! — покликав нас через дві хвилинї Жид.

— А жандарм?

— Взяв грошї тай пішов далї ревідувати.

— Завше так?

— Раз-ураз.

— По скільки ви йому даєте?

— По пів рубля від душі.

— Як так, то на що-ж ви ховали нас від жандарма?

— Та знаєте, чим далї від чужих очий, тим лучше.

— Про те ви можете хитрувати: жандарм же не знає, скільки у вас в хатї людий; можна сказати менше, нїж є...

— Ет, що там хитрувати... лучше дорожше, та абы спокійнійше. Тепер я знаю, що вас аж до самої границї нїхто не зачепить; хиба по дорозї кінний пограничний патруль здибає, але то дуже рідко випада.

— Ну, а як патруль зловить, то що буде?

— Як патруль? То доставлять до пристава, а пристав заарештує.

— І вже не можна викрутити ся?

— Чому не можна?... По двацять пять рублїв від душі, тай випустить...

— На тім тижни біля Сорочинець — перебив Федір — патруль здибав аж дві фурі „американців" (еміґрантів по обидва боки кордону кличуть „американцями" — за для того, що більша часть з них Жиди, переправляють ся до Америки); зараз доставив їх до пристава, то всї викупили ся. По двацять рублїв від душі заплатили: от не памятаю добре, скільки всїх було; щось так здаєть ся, що ніби чи двацятеро восмеро, чи трицять пять.

На стінному годиннику пробило двацяту годину.

— Ну, Микита, опорядкай коний! — розпорядив ся старий Жид: Пора вже їхати.

Через пять хвилин ми вже трясли ся уздовж бурку на драбинякови. Мій кумпан, непривичний до морозу (приїхав з Одеси), тиснув ся з головою в комір свого пальта, розтирав руками вуха і енергічно совав ногами, щоби загрітись. Я розбалакав ся з ним. Він був досить розвитий, але дуже не практичний в житю і наївний. Все житє своє він пробув у великому містї і не мав жадного розуміня про село, про мужика, котрих він знав тільки з книжок та розмов. Наївність його доходила просто до курьозности.

Через дві годинї ми дотарабанились до хутора, де жив Федір і звідкіль він мав діставити нас в підкордонне село. Зайшли до хати, загадали хазяйцї насмажити смаженї, поставити самовара. Тимчасом до хати війшло кілька душ хуторянів поцїкавитись на нас. Почалась балачка. Мій кумпан з великою цїкавостию розглядав обставу хати і розпитував ся то про се, то про те з сїльского житя. Побачивши на столї чорний, житний хліб, він відрізав чималу скибу і по-

Обемисту брошуру **о ТРУСКАВЦИ** висилає на домагане УПРАВА.

В першім сезові т. є. від 15 мая до 30 червня і в третім сезоні від 1 до останнього вересня **о 30% дешевше.**

в Трускавци

лїчить ся з надзвичайним успіхом.

Початок сезону 15 мая. Конець сезону 30 вересня.

ревматизм, подагра, товстість, серцеві і ниркові педуги, недуги міхура, іехіяс, астма, гемороїди, кила, жіночі і жолудкові недуги.

Лїкарі заведеня: *Цїсарский радник. д-р Едвард Крижановский в Бучача і д-р Тадей Прашіль зі Львова (ул. Голубина 6.)*

перелусім письменного помолення градоначальника, описи при вході до палати треба було підписати ся на окремім протоколї, віддати верхнє одіже, капелюх, палицю чи парасоль, а по сім всім віддавали вас в опіку поліційному агентови, котрий будьто мав вас „обводити" по салях, а в дійсности добре вилущувати.

В остатнім часї таврийска палата і її огороди заповнені були легіоном робітників: теслів, столярів, малярів, огородників і т. и. Ходило о те, щоби палату пристособити до ужитку державній думі. Таврийска палата є положена за містом (дорожкою 20 мінут їзди). Вид до палати дуже гарний. Входить ся наперед до величезного вестибулю, переміненого тепер на роздягальню, а відси ведуть двері до „салї бюстів", украшеної чудовими фресками, потім до величезного „конверзационного сальону". Тут з одного боку є два обширні апартаменти з видом на парк, призначені тепер на комісійні засїдання думи, а з другого боку вхід до салї нарад думи. Ся є 28 метрів широка, 32 довга, а 11 висока. По середині підіймають ся сидженя президента і двох віцепрезидентів думи. Над ними сидженями умїщений величезний портрет царя Миколая II. По обох боках умїщено 12 місць для міністрів так, що місце президента висуває трохи наперед тої цілої трибуни, прикрашеної гіпсовим російским орлом, різьбленим в дубовім деревї. У підніжа президіальної трибуни умїщено стіл стенографів, а в тій самій лінії, що фотелї міністрів, дві ложі для преси, кожда по 17 місць. Сиджень для послів, в числї 560, є розложені амфітеатрально. Є то дубові фотелї, покриті темно-синього шкірою, з рухомим сиджеием і опорами та з пюпітрами. Ціла сала має на вечір електричне освітлене. Понад амфітеатром находить ся 9 лож, з котрих 4 є зарезервовані для дипльоматів, сенаторів і членів державної ради, а 5 для публичности, котра буде допущена бодати ветхую на письменний позвів, виданий до градоначальника. До тих лож веде двоє стрімких сходів, а так вузких, що двоє людий ледви може обминути ся. Можна собі уявити, які страшні річи діяли-б ся тут в разї пайки.

Крім того палата буде містити велику бібліотеку, пишно умебльовані апартаменти для президента думи і кабінети до праці для міністрів. Канцелярію думи умїщено у величавих апартаментах Катерини II., котрих декорациї є неначе люксусові. Той кутик палати хотїли первісно полишити в його історичній формі і не рушати його; однак не стало місця в палаті, а тому і сю часть мусїли перероблять. Спалия цариці буде тепер прилаштована . . . . . на машини до писаня! Що за іронія судьби! В палаті нема буфету, за те є пречудна реставрация знаменито заосмотрена, з російскою, польскою і французскою кухнею, з винами всїляких країв, а передусім з французскими. Так в приближеню виглядає таврийска палата і її уряджеия.

Державна дума.

Петербург. 9 мая. По торжественнім богослуженю всї посли удали ся у великім порядку до білозолотої салї засїдань, де мали місце після сторонництв, яких є пред-

[illegible] з великим смаком, вечаче якийсь знаменитий напій.

— Мужицький хліб!.. Оттак хліб!... — викликували вони, споживаючи одну скибу і кращий другу. — Якби мені такого хліба щодня, то я нічого не хтів би!

— Ну, то — запитав один із чоловіків: — Хіба ви ніколи не їсте такого хліба?

— Ніколи! У нас все білий; раз найменша була привезла з дому буханець, то ми, як щось незвичайне...

— Цьомайди здоймай ся! — То все з розкоші так!...

— А ві мою душку, — говорив другий чоловік, — то білий хліб куда смачнійший від житнього; от тільки, що до праці він трохи лежкий...

Поки я розбалакував з людьми, мій порожанець встиг оглянути всю хату. Він заглянув і під лавку і в піч і на піч і навіть в комин встромляв голову і щось там розглядав. Все його дражало своєю новиною і оригінальністю. В печи топило ся, і господиня щось там порала.

— Товаришу, ходіть по сюди на часинку! — покликав мене кудись до печі.

І підійшов.

— Дивіть ся, що-то воно таке онде на сковороді смажить ся? Хлєк то мармур, прямо! На що то?

— Ї, заспишу у печі: на сковороді приготовали ся „кєшки" — варенички з сиром, із гречаної лемішки...

— То вареники!

— Та що ви?.. Ну, слово чести, я думав що то мармур. Ї вже кілька хвилин стою, дивлю ся тай думаю собі: і навіщо се смажать мармур та ще й на маслі?...

Господиня взяла ся коло печі, поставила на стіл сковорідка з смаженню, тарілку з печеним „мрамуром", і ми почали кушати. Печений „мармур" дуже вподобав ся моєму товаришеви і він спожив його мало не шестеро...

(Дальше буде).

ставителями. Напроти президиї засїли в льожах пані, дипльомати, дневникарі і и. Поміж дипльоматами був також член австроугорскої амбасади, кн. Фірстенберг. Наради отворив державний секретар, Ф р і ш, промовою, в котрій зазначив, що вибрані представителї народу одержали на підставі основних законів повну можність працювати над усталенем легальних порядків і непохитної правної управи. Посли можуть працювати цїлком явно і з повною свободою слова. Кожде їх слово розносе преса по цїлїм краю, котрий з увагою слїдить дїяльність послів. Вкінци візвав секретар послів до підписаня відчитаної формули присяги і до вибору президента. На єго-ж внесенє вибрано президентом московского професора М у р о м ц е в а, що повитано оплесками. Президент візвав насамперед всїх, що не є послами, щоби з салї нарад вийшли. Коли двох низших функционарів не хотїло сего учинити, Муромцев повторив свій зазив і упімнув їх, щоби шанували домові права палати. Доперва тоді оба функционарі вийшли. Опісля президент удїлив голосу послови П е т р у н к е в и ч е в и. Сей, сказав, що є обовязком чести і достойньства, щоби перше вольне слово присьвачене було тим, що за волю вітчини жертвували свою власну волю. (Грімкі оплески). Всї тюрми є переповнені. Тисячі рук підносять ся до думи благаючи о вольність. Обовязком думи є учинити все, щоби воля, так дорого окуплена Росиєю, не пожерла ще більше жертв. (Оплески). Жадаємо миру і згоди. І хоч справа ся буде обговорювана при адресовій дискусиї, однак годї придусити голосний крик серця, домагаючий ся, щоби вже тепер над сим радити: Вольна Росия жадає увільненя арештованих! (Грімкі оплески). Президент М у р о в ц е в дякує за вибір і зазначує, що праці думи будуть відбувати ся на основі пошанованя прерогатив конституційного монарха і цїлковитого здїсненя репрезентациї народів. На сїм засіданє замкнено. З причини, що президент мусить представити ся цареви, слїдуюче засіданє відбуде ся в суботу.

Росийска державна рада.

Петербург. Вчера по богослуженю, відправленім митрополитом, відбуло ся отвореное зреорганїзованої державної ради. Президент гр. С о л ь с к и й виголосив бесіду, в котрій вказав, що задачею кождого горожанина є співучасть в праци до уздоровленя тяжко болїючої вітчини. Задача ся спадає також на зреорганїзовану державну раду, котра до тепер була найблизшим дорадником російских володїтелїв і виконавцем їх ідей. Через доданє вибираних членів входить державна рада в тїснїйшу звязь з населенем, що додає їй нової сили. Хоч утворенє думи зміняє компетенцию державної ради, однакож лишає ся їй значна участь в роботї. Державна рада має старати ся довести до гармонії нових основ Росиї зі старими і з условями здорового розвитку.

З Росиї.

(Телєграми).

Петербург. Дума буде радити до дня 14. липня с. р. почім слїдувати будуть ферії аж до 14. жовтня. — Набоков виготовив уже амнестийний закон, а виконанє єго буде підлягати парляментарній контроли. — Хлопскі посли в думі утворили окрему групу, зложену з 122 членів, котра в парляментарній акциї піде разом з кадетами. — Вибір Муромцева президентом думи принято загально з великим вдоволенєм. Єго вважають розумним і енергічним дїячем і великим организаторским талантом. Вчера був він на авдиєнциї в Петергофі у царя. Парляментарна фракция кадетів відбула засіданє в цїли выслухання звіту Муромцева з авдиєнциї у царя. — Тимчасом міністер торговлї і промислу, Федоров, подав ся до димісиї.

Петербург. „Наша Жизнь" доносить, що проєкт адреси до трону, над якою радить тепер комісия сторонництва кадетів, домагає ся амнестиї, горожаньских гваранций, політичних свобід для всїх горожан та розваленя муру, що відділює нині монархію від думи. Згаданий дневник звертає увагу, що престольна бесіда не згадує нїчо о правительстві і слушно, бож тепер нема правительства, лиш є особи на посадах, котрі чекають, аж появить ся правительство з рамени репрезентациї.

Петербург. „Русское Слово" довідує ся, що в Царскім Селї высказували ся проти реформи основних законів, а за обмеженєм компетенциї думи. За сим мав бути і Вітте. Однакож є фактом, що в правительственних кругах шукають тепер способу до заключеня компромісу з думою.

Петербург. Коли посли до думи переїзджали коло вязниці на т. зв. Виборскій Сторонї, спостерегли у вікнах тюрми дуже богато політичних вязнів, котрі вимахували хустками. Посли віддали їм глубокий поклін.

Петербург. Многі провінциональні міста були в четвер удекоровані. Всюди відбували ся торжественні богослуженя. Серед населеня панує радісний настрій. Банкові доми, школи та склепи були позамикані.

Петербург. Книгарска фірма „Ситін і Спілка" обжалувала тепер правительство о зворот коштів за підпаленє шестиповерхового дому, де містила ся друкарня і бюра видавництва. Ситін має докази, котрі предложив судови, що єго дім м. р. підпалили козаки і драгони і що пожарна сторожа в Москві одержала приказ від начальника поліциї не гасити огня в домі Ситіна.

Ростов над Доном. В конторі і двох складах при ул. Нїкольскій викрито понад 500 бомб. З найдених записків виказало ся, що до ріжних міст вислано більше, чим 1.000 бомб. Коли полїция війшла до контори, присутні стріляли до неї з револьверів і кинули 2 бомби, котрі однак нїкого не зранили. Арештовано 4 особи.

Петербург. Потверджає ся вість, що генерали Більдерлїнг і Мелєр, вислані до східної Сибіри в цїли усмиреня військових бунтів, предложили правительству звіт, компромітуючий Лїневича. Звіт сей виказує, що Лїневич вдав ся в пертрактациї з бунтівниками і тим причинив ся до розширеня бунту.

ТЕЛЄГРАМИ.

До ситуациї.

Відень. По однодневній перерві розпочав кн. Гогенльоге знов переговори з провідниками сторонництв. Именно конферував з італїйскими послами, потім з Дершатою і Матушем, а вкінци з Пацаком, Странским, Жачеком і Крамаржом.

Градець. „Grazer Volksblatt" довідує ся, що місия кн. Гогенльогого обмежує ся лише до переведеня виборчої реформи. По сім мало би наступити спарляментаризованє кабінету в цїли полагодженя угорскої справи, а до сего має вже бути усмотрений оден з членів палати панів.

Відень. Гр. Казимір Баденї, був тут в переїздї і заявив ся против спарляментаризованя парляменту. Рівнож заявив, що Гогенльоге буде стреміти до заключеня компромісу з польским колом. — І до польских деяких часописий доносять, що поголоски о спарляментаризованю кабінету не мають позитиеної підстави.

Відень. Нині має кн. Гогенльоге принята президію польского кола, котра предложить єму проєкт поділу виборчих округів, виготовлений Абрагамовичем, Бобжиньским і Гломбіньским.

Жидівскі мандати.

Відень. „Poln. Corresp." доносить, що пос. Бик домагав ся в парляментарній комісиї польского кола помноженя виборчих округів з жидівскою більшостию. Правительственне предложенє обіймало таких 5 виборчих округів. Вже тоді домагав ся д-р Бик 6 таких округів. На випадок помноженя галицких мандатів до 100, домагає ся д-р Бик 7 до 8 виборчих округів з жидівскою більшостию. Парляментарна комісия згодила ся в засадї на се внесенє, а субкомітет узгляднив єго в своїм проєктї поділу виборчих округів.

По выборах в Хорватиї.

Загреб. Соймова верифікацийна комісия уневажнила 12 мандатів. Народна партия запротестувала проти сего, бо ухвала верифікацийної комісиї є вимірена як-раз проти народної партиї. Опозицийна коалїция заявила, що не може працювати спільно з народною партиєю, і тому порозуміла ся з партиєю Старцевича що-до уконституованя сойму і що-до верифікациї мандатів.

Векерлє у Відни.

Буданешт. Презес міністрів, д-р Векерлє, виїхав вчера до Відня. Підчас побуту свого у Відни буде він на авдиєнциї у цїсаря, а опісля буде конферувати з міністром кн. Гогенльогем, Пітрайхом і графом Голуховским.

Візита цїсаря Вільгельма.

Берлїн. Цісареви Вільгельмови в подорожи до Відня буде товаришити державний секретар заграничних справ, бо хоче при сій нагодї вияснити своє становище в справах відносин до Італиї і до балканьских держав.

Страйки в Італиї.

Рим. В Римі, Неаполи, Міляні і Ліворнї страйк уже покінчений.

Рим. На кінци вчерашного засїданя палати послів відчитав президент палати донесенє 12 социялїстичних послів, що складають свої мандати. Головною причиною є се, що социялїстичні посли высказали ся проти генерального страйку, коли тимчасом поведенє пролєтарияту виказало, що сей послїдний з поглядами социялїстичних послів не згоджує ся. Супроти того оказує ся конечний відклик до виборців. Палата одноголосно порішила не приняти зложеня мандатів. Говорять, що социялїстичні посли будуть стояти при своїм рішеню.

Англїйско-турецкий конфлїкт.

Льондон. До Порт-Саіду прибула англїйска ескадра. По реченци, який Англія визначила в своїм ultimatum, вплине 13 кораблїв до Суеского каналу, щоби виконувати патрольну службу. Реченець сей минає в неділю в ночи. Колиб султан обставав при своїх жаданях і коли би в наслїдок того показала ся конечна потреба репресалій, то фльота розпічне безпроволочно акцию. — *Фаіз-паша в Ємені зажадав 30.000 військової помочи.*

Царгород. Онодї прибули до англїйского амбасадора турецкий міністер заграничних справ і великий везир і починили єму пропозициї в справі полагодженя конфлїкту. Амбасадор заявив, що турецкі пропозициї не є можливі до принятя.

Льондон. Бюро Райтера довідує ся, що можна надіяти ся, що між Англією а Туреччиною прийде в короткім часї до порозуменя.

Росийскі революционери у Франциї.

Париж. Тутешна полїция зібрала докази, що заговір російских революционерів в Парижи, котрого деяких учасників вже викрито, мав на цїли висадити у воздух передусім палати росийскої амбасади, опісля палати вел. кн. Володимира і вел. кн. Бориса, а вкінци палати і доми цїлого ряду російских аристократів, котрі мешкають стало в Парижи і є звісні зі своїх реакцийних поглядів.

Хінцї студиюють конституцию.

Відень. Члени хіньскої комісиї висланої в цїли студиюваня конституциї були вчера у цїсаря на авдиєнциї.

НОВИНКИ.

— **Руске Бюро в Найберунї** оповіщує, що потрібно до Прус робітників: 5.000 до поля, 1000 до копалень, 600 до инших промислових заводів. Приїздити зараз, а стеречись агентів. Хто з робітників, що хоче їхати на роботу до поля, потребував би гроший на дорогу, нехай пише до Найберуну до бюра на адресу п. Стефановича, а дістане задаток на роботу на руки сьвященика або иншого знаного чоловіка за єго порукою.

— **Віча і довірочні збори.** В Б р а т к і в ц я х станиславского повіту відбуло ся д. 6. с. м. вже друге віче (перше було д. 12. лютого с. р.) при участи около 1000 людий. Справу виборчої реформи пояснював о. Бариш з Угринова. Того самого дня відбули ся віча в підгаєцкім повіті в Б о г а т к і в ц я х і в теребовельскім повіті в Заздрости. — В бережаньскім повіті з уваги, що староста Дїдушицкий забороняє всї віча, уладжено д. 16. м. м. довірочні збори в С л о б о д ї з о л о т і й, д. 22. м. м. в Л а п ш и н ї, д. 23-ого в Н а р а є в і м і с т і, а д. 24-ого в Н а р а є в і с е л і. На всїх тих зборах виборчу реформу пояснював п. Тим. Старух з Слободи золотої.

— **З Богородчаньского Погіря.** Дня 16. с. м. в день внесеня панцини відбуде ся в Богородчанах місті, о год. 1-ій з полудня, під голим небом на толоці за містом велике маніфестацийне повітове „Віче". Рано того дня о год. 9·30 відправить ся в мийскій церкві, за народних борців і мучеників зросивших кровію руску землю за свободу народа, за наших славних героїв братів-селян в Лядскім, в Черневі і т. д. — заупокойна Служба Божа з парастасом. Дві ті преважні справи, скликують весь нарід і Всч. Духовеньство з Підгіря до Богородчан. — *Від товариства політичного „Скит-Манявский."*

— **На похороні покійного п. Гневоша** сьпівав хор питомців руского семинаря. Покійний Гневош записав 10.000 корон на руску церков в Тростянци під услівем, що хор питомців буде сьпівати на похороні.

— **З Чорткова** доносять, що віче заповіджене на 14. с. м. з причини заборони старостваневідбудеся.

— **З „Народної Гостинниці".** Впв. членів товариства „Народна Гостинниця" повідомляємо, що величавий дім наш у Львові вже на вихінченю, отже приступилисьмо до замовлень внутрішнього уряджения готелю, казарій і ресторациї. З уваги на се просимо Впв. членів, щоби доложили свого старания в цїли позисканя для нашого товариства більшого числа членів і вкладників на наші книжочки щадничі. Наколиж кождий із дотепершних членів придбав-би еще бодай одного нового, стоваришене наше що до числа членів зрівнало би ся з найповажнїйшими нашими економічними товариствами, а тогдї і повага єго на вні зрослаби. Просимо конечно в тім дїлї потрудити ся для нашого народного підприємства, щобысьмо були в можности з місяцем вереснем сего року, віддати єго до публичного ужитку. — *Дирекция.*

— **Про похорон польского письменника** Захарясевича пишуть нам з Кривчі: Похорон відбув ся несподївано сумно. На єго власне жаданє ховав єго місцевий руский парох, котрий запросив також кількох сусїдних сьвящеників. Понадто явило ся латиньске духовеньство, але воно, хоч в першій хвили ладило ся до виставного похорону, хотїло спровадити інфулата і окремого проповідника, дуже було похнюплене і проповіди нїхто не виголосив. Так їх болїло те, що покійний до смерти лишив ся при рускім обрядї, хоч вирік ся на цїле житє руской народности. Лише проповідник радимняньских міщан сказав кілька слів на гробі. Взагалї крім кількох особистих приятелїв покійного, родини Йочів, що в їх домі покійний в послїднім часї перемешкував та помер, не було більше нїяких депутаций. Навіть товариші по пері з'ігнорували старого. Сьпівав хор дяківских питомців з Перемишля. Се все так пригнобило перемиского маршалка п. Чайковского, що зре-

Плащі і гумові пелєрини
в найновійших фасонах і взірцях поручає:
МАГАЗИН
лінолєум і церат
Львів, ул. Кароля Людвика ч. 3

зиґнував із своєї промови, до якої приладив ся. Так то відвдячила ся Польща чоловікови, що вийшовши з руского роду, пристав до Поляків і посьвятив свій безперечний талан польскій літературі. Сподівали ся тут великого зїзду зі Львова, з Кракова, а тимчасом все відбуло ся скромно і сумно. Русини за его працю для руского народу, якого на жаль вирік ся, були-б его по смерти красше пошанували. — *Н.*

— **Фреквенция на лїкарских виділах в Австрії.** Після урядової статистики в зимовім півроцї 1905/6 записало ся на всї лїкарскі виділи 3.133 осіб, а то 2.474 звичайних студентів і 94 звичайних студенток, 549 студентів надзвичайних, між ними 13 женщин, і 16 госпітанток. Число студентів звичайних зросло о 358 (між ними 17 студенток). Показує ся, що не дуже помогли публичні остороги, щоби молодїж не йшла на медицину з огляду на невідрадні відносини в лїкарскім званю. У Львові студиювало медицину в минулім півроцї 113 студенвів звичайних, 17 студенток звичайних, а 14 студентів надзвичайних. В краківскім університеті було записаних 227 студентів звичайних, 28 студенток надзвичайних, 29 студентів надзвичайних, 1 студентка надзвичайна і 1 госпітантка.

— **Підвисшенє почтового порта.** Урядові часописи потверджують вість, що правительство наміряє відвисшити порто від писем в Австро-Угорщинї з 10 на 12 сотиків. То підвисшенє наступить в серпни або вересни с. р., заки не переведуть ся переговори з правительствами Німеччини і Угорщини. В той спосіб австрийске правительство осягнуло би около 8 мілїонів корон надвишки в доходах. Дивна річ, що в Австрії хотять підвисшити почтове порто тодї, коли правительства иншіх держав старають ся знизити нинїшне порто від писем, обмірковуючи дуже поважно проєкт заведеня міжнародного реппу *porto*, т. є. всесьвітної почтової марки, котра не перевисшала би одного крейцара.

— ***Порука за пакунки на зелїзничих двірцях.*** На підставі дотеперішних регулямінових приписів відкидали австрийскі державні зелїзниці всяку поруку за пакунки, складані подорожними в ґардеробах на зелїзничих двірцях. З тої причини в случаях знищеня або ушкодженя тих пакунків могли подорожні звертати ся з претенсиями лиш до служби, призначеної зелїзничою управою до обслуги по ґардеробах. Ті приписи становили в послїднім часї предмет горячих нападів зі сторони подорожуючої публики, при чім висловлювано нераз зі сторони публики бажанє, щоби управа зелїзниці переняла на себе поруку за ті пакунки. З тої причини міністерство зелїзниць, застерігаючи собі загальну регуляцию тої справи на пізнїйше, ухвалило тимчасом, що від 1 липня с. р. за стрчені або знищені пакунки, зложені на зелїзничих двірцях, буде платити управа зелїзниць відшкодованє до 100 К.

— **Від'їзд київских послів.** Дня 7. мая с. р. о год. 11. мін. 50. в ночи виїхало до Петербурга 6. послів до державної думи з Київщини: д. д. Біляшівський, Вировий, Здановський, Грабовецький, Таран і Зубченко. Зібралось на двірци чимало народу. Проф. Іванов мав до послів промову і просив їх присьвятити всї свої сили на добро України і всїєї Росиї, а головно на користь простого хлїбороба і робітника. Посол Біляшівський попращав присутних і сказав, що „посли покладуть всї сили й душу за народ. До побаченя, а може і прощайте, бо як буде треба, то і помремо за народну волю!“ (*З „Громадської Думки“*).

— **Про страйк в Підгаєччинї** доносять нам: Застрайковано дальше: в Білокерници, Щепанові, Мозолївці і Лисій. З Бережан виїхала цїла тут стаціонована шкадрона уланів і три компанії піхоти на страйковий терен. Дня 10. с. м. виїхав до Підгаєць сам командуючий обершт Матанович (Mattanovich). Для веденя слїдства в справі страйкових нїбито заворушень в Мужилові виїхав до Підгаєць секретар окружного суду в Бережанах Шнель. До угоди нїгде не дійшло. Пани вимагають від людий забезпеченя, що в часї жнив не будуть страйкували. Спокою нїгде не порушено.

— **Співробітники ґазет в думі.** В Петербурзї відбула ся рада заступників рїжних ґазет про те, котрі ґазети можуть посилати своїх співробітників у думу. Було чимало суперечок, бо місця для співробітників у думі занадто мало, а кожда ґазета хотїла-б мати право посилати свого кореспондента. Нарештї постановлено, що петербурскі ґазети мають право посилати 13 співробітників, московскі 4, харківскі 2, київскі 1, решту місць поділено між другими провінциональними ґазетами. Для чужоземних співробітників призетами. Для чужоземних співробітників призначено 22 місця. Входити в кульоари (окремі кабінети) думи без білєтів, співробітникам недозволено. (*З „Громадської Думки“*).

— **Нова партия в думі.** До тепер думали всї, що найбільшою опозиційною партією в росийскій державній думі буде партия конституційно-демократична (народної свободи). До фракциї, яка була ще більш опозиційна, чим партия народної свободи, зачислювано ледви 30 послів. Тимчасом — як доносить „Громадська думка“ — таких послів, що є більш опозиційні від кадетів є вже тепер 130, бо тілько зїйшло ся на їхні перші збори, а можна надїятись, що згодом число се збільшить ся. Рівнож можна надїятись, що вони складуть із себе партию, що стане значно лївійше од кадетів і пристане до социялістів. Аграрне питанє партия ся розвязує дуже радикально, бо жадає націоналїзациї землї, себто віддаючи єї державі до розділу між працюючих. Що до найблизших політичних потреб, то партия вимагати ме, щоб на місце теперішного кабінету міністрів був скликаний справжнїй, конституційний, виборний кабінет а також, щоб потягнути уряд до одвічальности за позичку грошей на таких важких для держави умовах.

— **Віче в Золочеві** заборонило староство з причини нїбито появившихся ся в повітї пошестий. Внесено рекурс до намісництва. На випадок, коли би рекурс полагоджено відмовно, пороблено заходи, щоби д. 16. с. м. в річницю знесеня паньщини уладжено у всїх селах довірочні збори в справі виборчої реформи.

— **Пригадка** для Бережаньщини, Підгаєччини, Козівщини і Перемишлянщини: В недїлю д. 13. с. м. о год. 8. веч. в Бережанах концерт т. Гната Хоткевича, бандуриста з України!

— **Ювилей проф. Вол. Антоновича.** Сего року минає 35 лїт професорскої і 45 лїт літературної дїяльности знаменитого професора київского університету і славного ученого Володимира Антоновича. Товариші-професори і ученики ювилята уладжують з тої нагоди д. 7./20. с. м. ювилейний обхід та запрошують до участи всїх прихильників і почитателїв ювилята. Сими днями мали професори в університеті нараду в справі програми обходу. Надїємо ся, що програма буде оголошена в „Гром. Думцї“, а тогдї і ми її оповістимо.

— **Одеский проф. Щепкин** в найтруднїйших хвилях остатної реакциї росийского правительства поводив ся так сьміло і явно, що лише завдяки свому незвичайному тактови минув тюрму, хоч був солию в очах можновладних в Одесї ґенералів. Отже, коли вибрано его послом до думи, ґенерали дипльоматично через мийского голову переказали ему, що, коли він зробить їм візити, то й вони „немедленно отвѣтять тѣмъ же“, а поки-що звелїли полїцаям шапкувати послови. Та посол не схотїв здогадати ся і не пішов до ґенералів. Колиж відїздив до думи, зібрало ся на одескім перонї кілька тисяч народу, пані поприносили китиці цьвітів; виголошено 18 промов. Посол у відповідь заявив, що не пожалує навіть житя і вірно буде служити справі волї, та просив, щоби й населенє поперло его своїм спочутєм та протестом против насильств; він пригадав страшні хвилї розрухів і ще раз зазначив, що лїпше умерти, чим жити малодушно. З окликом „нехай жиє вольний народ!“ зник з очий народу серед туману льокомотиви.

— **Женщини в росийскій революциї.** Оден французский полїтик сказав недавно, що характеристикою сучасного революційного руху в Росиї є визначна участь в нїм женщин. Мало котрий замах в Росиї відбув ся без їх участи, а Спиридонівна буде записана істориєю до найвизначнїйших типів росийских революционерок. Показує ся, що й недавний замах на московского ґенерал-ґубернатора має свої геройки. Як доносять „Русскія Вѣдомости“. на другий день по замаху явила ся в дирекциї полїциї Тверской дїльницї елеґантно убрана, може 18-лїтна брунеточка і просила, щоби її впустили до комнати, де находить ся труп убитого при експльозиї бомби молодого чоловіка, перебраного за офіцира від маринарки. Хотїла переконати ся, чи се случайно не її брат. Побачивши трупа, дївчина відвернула ся і заридала. Її сейчас арештовано, а при особистій ревізиї, під корсетом найдено два листи, призначені для родичів, однак без поданих назвищ на адресї. В тих письмах вона прощає ся з родичамя в послїдне і заявляє, що її чекає або повішенє або розстріляне. Арештована не хоче подати свого назвища. Всеж таки полїция надїє ся, що ся таємна женщина допоможе до розвязки справи замаху на Дубасова. Поведенє арештованої дївчини тим дивнїйше, що в послїдних днях арештовано в Москві молодого, може 25-лїтного селянина під замітом участи в заговорі на московского ґенерал-ґубернатора.

— ***Убите ґенерал-ґубернатора в Катеринославі.*** Дневник „Приднѣпровскій Край“ подає такі подробицї убитя катеринославского ґенерал-ґубернатора Жолтановского, що був також тимчасовим ґенерал-ґубернатором єлисаветґрадским і александровским. Дня 6. с. м. Жолтановский вибирав ся о год. 8. вечером з Катеринослава на дворець, щоби удати ся до Єлисаветґраду. Коли фаетон, котрим їхав ґенерал-ґубернатор, зрівнав ся з зелїзничим шпиталем і почав звертати ся з Проспекту до двірця, зпоза дерев, що находили ся по обох боках улиці, вийшло кілька людий і вистрілили кілька разів з револьверів до него. Візник почувши вистріли, кинув важки і сховавшись під козел, почав кричати. Коні, напудившись вистрілів та крику і ніким не ведені, понесли екіпаж просто до двірця. Вслїд за екіпажем посипались кулї. Як оповідають очевидцї, дано 4—5 сальв. В ту пору, як то все дїяло ся, коло місця пригоди стояли два трамваєві вози з пасажирами. Між людьми вибухла паніка. Многі вискочили з трамваїв і стали втїкати здовж Проспекту. Постороння публика, що находила ся тодї коло двірця і зелїзничого шпиталю, стала розбігати ся в рїжні сторони, причім дехто, під впливом переляку, вскакував до трамваю. Тимчасом коні фаетона, в котрім сидїв Жолтановский, прибігли до підїзду двірця і там станули як вкопані. Візник, що сховав ся під козел, в страшнім переполоху не переставав кричати „Караул“ (полїция!). На его крики вибігли з будинку двірця комендант і начальник стяциї. На подушках екіпажа, повних крови, сидїв опершись о задні подушки, без шапки Жолтановский. Він ще дихав, але нїчого не говорив. Вскорі положили его на ноші і перенесли до зелїзничого шпиталю, де дижурний лїкар ствердив его смерть. Жолтановский мав кілька ран в потилици, під пахою і в бедрі. Найстрашнїйша рана була на потилици, де куля перейшла наскрізь, зараз за ухом. Фаетон був також подіравлений кулями, а кілька з них найдено на сїдалї. Виновники користаючи із загального переполоху, скрили ся в городі коло двірця і пропали без слїду. До нинї їх не зловлено, хоч полїция арештувала кільканайцять осіб, підозрілих о співучасть в замаху. Вправдї пущено чутку, що один з арештованих, 16-лїтний Рапапорт признав ся до убийства, але се показало ся неправдою.

— ***Викритє зелїзничого злодїя.*** На зелїзничій стациї в Тлустім зловлено на горячім учинку Миколу Пїндуса, зелїзничого машиніста із Залїщик, коли закрав ся до стацийної каси, отворив її підробленим ключем і почав красти з неї гроші. Пїндус признав ся, що в той спосіб окрадав від пів року стацийну касу в Тлустім, а від кількох лїт стацийну касу в Залїщиках і украв разом до 6.000 К. Очевидно, в обох тих касах лучали ся в послїдних часах часті і великі дефіцити, а покривати їх мусїли касиєри з власних кишень. З тої причини двох урядників навіть віддалено, двом заряджено дисциплїнарку, а начальника стациї в Тлустім перенесено на инше місце.

— Дрібні вісти. Епископ Перемиский Константин Чехович виїхав на канонічну візитацию деканатів белзького і угнівского і верне аж в половинї червня.

— В середу дня 16. мая с. р. відбуде ся в Золочові о годинї 10. рано номинальне богослуженє за погибших в Лядскім. По полудни того дня відчит про паньщину в театральній сали в Золочеві. Початок о год. 2. по полудни — Комітет.

— Рада міста Жовкви надала послови д-рови Станиславови Старжиньскому почесне горожаньство за его многі заслуги в попираню інтересів сего міста.

— В Любачеві утопила ся в ріці Солотвинї вдова по тамошнім секретари, Козеровска, з причини нужди.

— Вінчане п. Антона Дрогомирецкого з панною Антониною Нагорецкою відбуде ся д. 20. с. м. в Трійци (почта і телегр. стация в Заболотові).

Віча і збори:

Окружне віче в Тернополи відбуде ся д. 16. с. м. в память знесеня паньщини на площи коло мийских бараків при ул. Смиковецкій о год. 11. перед полудн м. На порядку дневнім також справа виборчої реформи.

В день знесеня паньщини 16. мая відбуде ся в Ярославі велике віче в городі мийскім „Сокола“ о год. 2. по полудни.

Дня 16. с. м. відбуде ся в Ходорові о год. 3. велике повітове віче в справі реформи виборчої.

З товариств:

Звичайне засїданє виділу драм. товариства ім. Котляревского відбуде ся в понеділок дня 14. мая с. р. о 6. год. по пол. в комнатї тов. „Руска Бесїда“. Точки порядку дневного в великої ваги, тому просить ся п. виділових о конечну участь.

„Взаїмна поміч галицких і буковинских учителїв і учительок“ за місяцї март і цьвітень 1906. В марті і цьвітни 1906. р., се є в 7. і 8. місяци істнованя товариства, прибуло 59 членів звичайних, 37 спомагаючих і 1 добродія; разом з попередними в 930 членів звичайних, 207 спомагаючих і 7 добродіїв, — загалом 1144 членів. Найбільше членів прибуло з шкільних округів: Заставна [8], Коломия [8], Товмач [8], Снятин [6], Богородчани [5], Борщів [5], Рава руска [4], Городенка [4], Жовква [3], Золочів [3], Перемишль [3], Самбір [3]. В тім часї ввійшли в житє 4 нові віддїли окружні: в Заставній, в Вижницї, в Скалатї, в Белзї, в крім того внесено подания в справі заснованя 3 нових віддїлів окружних: в Рожнятові, в Борщеві, в Краківцї: всїх віддїлів окружних [внесених в житє і запроєктованих] в доси 48. Приходу в тих двох місяцях було 1900·26 кор. а розходів 902·52 кор., отже майно товариства зросло о 997·74 кор.; загалом становить доси майно „Взаїмної помочи“ суму 4701·77 кор.

Померли:

Дня 10 с. м. помер **Д-р Бронислав Евстахій Мигович,** лїкар в Роздолї по короткій тяжкій недузї, заразивши ся тифусом в 40 році житя, полишивши жену і троє дїтий. Був то лїкар, чоловік і громадянин незвичайної чесноти. В. є. п.!

Календар: Мелитини, 9 Муч. [лат.: Панкратия]; завтра: Якова [лат.: Сервация]; позавтра: Єремія [лат.: Бонифатия].

Репертуар руского театру [тепер в Тернополи в сали Мїщаньского Братства]. В недїлю дня 13 мая „Сумта“ найновійша комедия в 4 дiях Тогобочного. (виступ Т. Гембіцкого). ві второк дня 15 мая с. р. „На спокаяни“ народна оперетка Яцковской з танцями і „Як конбаса та чарка то мишть ся сварка“, водевіль зі сьпівами Старицкого. — В четвер дня 17 мая Премієра „Коварства посада“ (*Хабаринки, славнозвіска комедия в 5. дiях* Островского в перекладї П. Сталинка. — В суботу дня 19. мая другий раз: „Жиди“, штука в 4. дiях Чірікова, в перекладї П. Сталинка. — В недїлю дня 20 мая „Новобранцї“ Кочорнициких. Бажаючих ролї просимо заявити замовлени від тепер в Народнім Театрови.

Бібліотека, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка [...]

Надіслане.

ВСЇХ ЛІКАРСКИХ НАУК
Д-р Зенон Пельчар
б. довголітний ніґар заведеня, ординує далїше від 15 мая в **Трускавци,** вілля „Зофія“.
47 2—10

Спеціяліст в дїточих недугах
Д-р В. Гукевич
довголітний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 41 п.
Щеплює віспи щоденно. 837

Яко добру і певну льокацию
поручаємо
4½% листи ґіпотечні,
4 „ листи ґіпотечні коронові,
5 „ листи ґіпотечні преміовані,
4 „ листи Тов. кред. земского,
4% листи Банку краєвого,
5 „ облїґациї Банку краєвого,
4 „ позичку краєву,
4 „ облїґациї пропінаційні і всякі ренти державні.
Папери ті продаємо і купуємо по найточнійшім курсї деннім
КОНТОРА ВИМІНИ 374
ц. к. упр. акц. Банку галиц. ґіпотечного.

Когерницкий і Син
механіки у Львові! площа Галицка ч. 1.
против Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Ґалицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пїхні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіперы, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи вимагоджує ся як найскорше і найдешевше. 416

Гостцеві і ревматичні бої, кольку в боцї, ломанє в суставах, бїль голєви, зубів і т. п. лїчить, як сьвідчать тисячі подяк, пахуча рослинна есенция Феллера в маркою „Elsa Fluid“. 12 малих або 6 подвійних фляшок стоять оплатно 5 К, 24 малих або 12 подвійних оплатно 8 К 40 с. Рабарбарові пігулки Феллера в маркою „Elsa-Pillen“ в пудерок оплатно 4 К у аптикаря Е. Ф. Феллєра в Стубіци (Хорватия) Elsaplatz Nr. 129 277 [32] 2—7

Глядаю панни до шитя бїля і убрань дїточих. Крій не вимагаю. Рішаю ся звонити этой святыни і подати свою у пїсни П. Зофії Пелеховичевій жені пароха в Ковминій коло Ясла. 3—3

Продаю
найлїпший тверди, сірий і синій
камінь
до виробу цоколів і каменних сходів дуже добрий
Ютка Купферберґ
Бенева п. Сянки.
470 2—4

По причині зимнена торговлї продаю по можливо найнижших цінах: коцдри, волнянї коци, лежанкові подушки, матеранци волочкові і з мореской травы, дрелихи, пружинові сїнники, желївні ліжка а також приймаю материял до переробленя і покрыты [illegible] СИЛКА ЛЬВІВСКИЙ ТАПЦЕРЧ. 487 1—6

МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА

Число:		Ціна:
1.	Ярославенко: Любощі, вальці на фортепіан	К. 1·50
2.	Ярославенко: Сьпівник для народ. шкіл, Часть I	К. —·50
3.	Лопатинський: Не жартуй, мазурка на фортепіан	К. —·70
4.	Вербицький: Ще не вмерла Україна, гимн на форт.	К. 1·—
5.	Січинський: Стоїть гора високая, пісня в супр. форт.	К. —·70
6.	Лопатинський: Українські танці I, на фортепіан	К. 1·20
7.	Ярославенко: Сьпівник для народ. шкіл, Часть II	К. —·50
8.	Фицалович: З під Рокети, коломийка на фортепіан	К. 1·—
9.	Ярославенко: Дика роже, пісня в супр. фортепіана	К. —·70
10.	Лопатинський: В неділеньку вранці, пісня в супр.	К. —·70
11.	Ярославенко: Марш Соколів на муж. хор (партит.)	К. —·40
12.	Січинський: І золотої й дорогої, пісня в супр. форт.	К. 1·20
13.	Ярославенко: Вечір, пісня на муж. хор (партитура)	К. —·70
14.	Нижанковський: І молила ся я, пісня в супр. ф	К. 1·50
15.	Ярославенко: Весільне „Мягкая літа!“ на муж. хор	К. —·30
16.	Ярославенко: Обудь мені як бозу цьвіт, пісня в супр. ф	К. 1·—

Дальші числа друкують ся і появлять ся незабаром
На провінцію висилає ся по попереднім надісланю належитости:
Українська Накладня
Львів, ул. Вроновська ч. 8. 201
Продавкі числа дістати можна також в книгарнях.

Найліпші французски паперці циґаретові „LE GRIFFON“ Найліпші французскі тутки циґаретові
Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 346

Одиноке, дійсно англійске
средство краси
в Балясси правдиве англійске
ОГІРКОВЕ МОЛОКО
що усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю свіжий та молодечий вигляд.
Фляшка 2 К, до того огірковe мило 1 К, Крем огірковий 2 К, пудер 2 К і 1·20 К.
Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetfalva.
Головні склади в Галичині: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайєра, Перемишль, площа „на Брамі“ ч. 4 і у всіх аптиках і дрогеріях. 79 5-15

Основане в р. 1901.
КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ
Урядників і Сьвящеників
стоваришене зареєстр. з обмеж. порукою у Львові.
I. Уділяє позички скриткові і векслеві на 7%: а) яко личний кредит за відповідною порукою, б) на заставу ефектів і вкладок житевих в) за кондиктом на поборах службових г) на гіпотеку реальностий. *Скора виплата. Дешева оплата.*
II. Членьский уділ 50 кор. Дотеперішна дивіденда виплачувана членам від уділів 6%.
III. Принимає вкладки щадничі на 4½% в піврічною капіталізацією і сплачує само податок рентовий від вкладок.
IV. Посередничить в заключуваню „ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ“ всякого рода в „Beamten Verein“ і товаристві Краківскім. Має заступство Першого загального Товариства урядників австро-угорскої монархії *(Beamten-Verein)* у Відни, найбільшого австрийского товариства всекураційного в найнизшими преміями. *Всяких інформацій в справах житевих обезпечень і потрібних друків уділяє безплатно. Чистий зиск з сего посередництва дає на руські добродійні цїли кождий проте повинен обезпечатись на житє лише через Товариство урядників і сьвящеників.*
V. Купує і продає ефекти найкорисніїйше, виплачує купони, принимає векслї і ефекти до інкасса.
Льокаль: **ул. Руска ч. 3, I. пов. — Години урядові від 9—1 і 4—6½ по пол.** 219

Під весняні посїви
есть
жужлева мучка Томаса
знак — зьвізда
найліпшим і найдешевшим
ФОСФОРОВИМ НАВОЗОМ.
Приміне за на весну під ростини:
колосові, окопові, пашні, ярини
і на вогкі луки приносить найбільші плоди.
Позір на охоронний знак, пльомбу і означенє змісту.
Перестерігає ся перед закупном безвартісного товару, означеного на мішках сею
фальшивою *маркою*
ФАБРИКА ФОСФАТІВ В БЕРЛІНІ.
Цінники, книжочки і поученя дає даром і оплатно.
ЙОСИФ КАРРАХ
215 **у Львові, улиця Ягайлоньска число 22.** 12—13

Від 1868 р. уживане
Берґера медичне смоляне мило
поручене визначними лікарями, уживане в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против поранів і хронічних недуг шкіра та паразитів, прищів, також против червоности носа, відморожена і почервонїня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і вповні відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного
Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усунїня **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівняне косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить
Берґера ґлїцериново-смоляне мило
що містить в собі 35% ґлїцерини і чудово напарфумоване.
Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:
Берґера бораксове мило
особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.
Ціна штуки кождої повищої сорти 70 с.
разом з поученем, як уживати.
Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на умїщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.
Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкції уживання, додані до кождої штуки мила.
Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Миколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білєвского. Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дрогеріях: Петра Миколяша і С-ки, Ґ. Ґріншпана, Ф. Травнфельднера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера, а також у всїх галицких аптиках. 288 11—36
Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Театр ріжнородностий
DEPENDENCE BRISTOL
щодень представленє першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 70 8—8

ЛЮБІНЬ
жерельно-купілеве і гідропатичне заведенє.
Найсильнійші сїрчані води на континентї. Купелї сїркові, боровинові, сїркого ґазові. Купелї ґазові з углевим квасом а la Пергайм. В Любіни лїчать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, суставового і мязового, ішіяс, артретизм, нервові болї, спухненя по зломаних і звихненях, запаленє окістної, шкірні і жіночі недуги, металїчні затроєня і спізнені фази сифілісу.
Лїченє електрикою, масажем, ґімнастикою.
Купільні центрально огрівані, мешканя гарячі і сухі, в I. і III. сезоні 1 К 40 денно. Більша частина комнат опалена. Реставрація добра і не дорога. Почта, телеґраф і аптика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 с. від особи.
Купілевий сезон від 20. мая до кінця вересня. Всякі пояснення уділяє відворотною почтою **Купілева управа.**
Лїкарі заведенї: Д-р Кеавер Обмінський і Д-р Антін Миколяшек. 446 4—10

Нова ілюстрована **дїточа ґардероба**
з додатками
„Dla Młodzieży“, „Praktyczna gospodyni“, „Kącik dla dzieci“ і „Oodatek literacki dla dzieci“ виходить точно 1 го кождого місяця накладом
Р. Ляндау-а у Львові, ул. Чарнецкого 3.
Чвертьрічна передплата виносить 1·20 К, з пересилкою в Австрії 1·26 К — Передплату приймають всї книгарнї в краю і за границею.

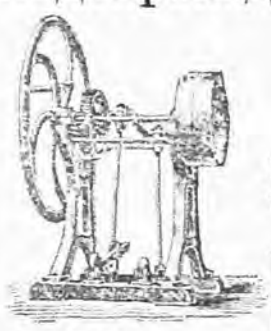
Охоронна марка: ЯКОР.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
замість
PAIN-EXPELLER
признане загально як найзнаменитше, усмирююче біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.
При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочка в пуделках з охоронною маркою „Якор“, в аптиках Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 939 44—20
АПТИКА РІХТЕРА
„під золотим львом“ в Празї, I. улиця Єлисаветин 5. Висилка щоденна.

„Allianz“
акційне товариство обезпечень на жите і ренти в Відни пошукує для аввізиції фахово образованих осіб під незвичайно користними услівями. Новаків поучить ся. Зголошеня письменні або устні приймає Ґенеральна репрезентация, Львів, площа Бернардиньска ч. 2а. 461 3—3

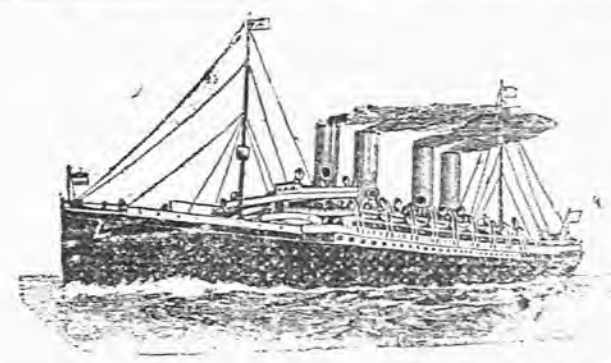
Важне для лїтників!
В Дорі околиці гарній, гористій, куди плине Прут, суть до винайму в давній вілаї Вп. Каллян комнати мешкальні. Вілля есть положена коло зелїзничого перестанку. На сезон заживає ся здорову домову кухню. Зголошеня устні і письменні до п. Калатчукової Львів Скарбківска 35.
484 2—8

Автоматичні масові лапки
на щурі за 2 зр. на миши за 1·20 зр. ловлять без нагляду до 40 штук одної ночи і уставляють ся самі від себе. Лапка на шваби „Eclipse“ лозиль тисячі швабів і стоног одної ночи за 1·20 зр. Всюди найліпші успіхи.
Висилає за післяплатою.
J. SCHÜLER. Відень II/2.
Kurzbauergasse. 795
Численні подяки і признання.

ТУТКИ циґаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (біві і жовті) Ґенієвскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Водопроводи, Каналїзация для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів
проєктує і уряджує
АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка
у Львові, ул. Коллонтая ч. 6.
Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі уряджења промисловї.
Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіратусові і електричні.
Громозводи на Божі домы, телефони і електричні дзвінки.

Адреса на телеґрами **„Кальоря“ Львів.**
741 37—52

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини
Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями тревав лише **5 днїв.**
Що **суботи** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Нового-Йорку.**
Що **четверга** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**
2 рази на місяць двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Техсас) Аґентини, Бразилїи і т. д.
На кожде запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-ческа фірма
Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.
Хто переїжджає з нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на прускій границї.
свій до свого! 422 5—30

Не треба вже мяса
коли достаточному відживлюваню мучними стравами нестравність не стоїть вже на перешкоді. Тепер зладжує ся їх просто на
товщу до страв Ceres
(з найліпших кокосових оріхів),
чим вони стають незвичайно стравні, причім подрібну білковину осягне ся, додаючи молока до яєць.
1121 3—5

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.
З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 86 **Львів, понеділок І. (14.) мая 1906.** **Р. XXVII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії *за границею*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Батория. Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. Реклямациї пропечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову дрібним письмом, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. Більші ілости приймають оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

На віча!

Справа реформи виборчої стоїть для нас як найгірше! Се, що ми предвиджували безпосередно по упадку Ґавча, справджує ся. Факт, що польска преса вже не зраджує того зденервованя, яке трясло нею від хвилї внесеня проєкту виборчої реформи, казавби нам здогадувати ся, що заслонені строгою тайною переговори між новим президентом міністрів а президиєю польского кола суть властиво торгом о руску шкіру, а торгом, при котрім правительство „попускає" дуже скоро. Завтра має зійти ся парлямент, отже торг вже мусить бути добитий, компроміс між правительством а Поляками вже мусить бути заключений. Польска преса не дзвонить на алярм, так як дзвонила против Ґавча, отже — компроміс заключений на основі домагань Поляків.

Коли мимо упадку Ґавча найвисші чинники в Австриї недвозначно дали до пізнаня, шо виборча реформа в напрямі загального і рівного права голосованя мусить бути переведена, ми сю справу назвали новою державною конечностию. Знаючи, що Поляки мають у Відни протектора сильнїйшого, ніж правительство; знаючи, що там, де прийде до конфлїкту між інтересами обох галицких народів, всяке правительство, навіть вороже Полякам, мусить в наслїдок напору з гори рішити в користь Поляків; знаючи нарештї, що для всяких „державних конечностий" правительство купує польскі голоси коштом руского народу, — ми відразу предвидїли, що як виборча реформа стала ся для Австриї державною конечностию, то правительство позискає Поляків для сеї реформи коштом Русинів, даючи Полякам три четвертини галицких мандатів. „Бо чому-ж цїсар відправив міністрів, котрі в опозициї против домагань кола польского заангажували ся так, що їм лишала ся або особиста компромітация, або димісия?"*) Видко, що корона рішила ся вволити волю Полякам і Ґавч з Билянд-Райтом, щоби, уступаючи Полякам, не потребували компромітувати ся особисто, дістали димісию. Уступити Полякам міг лише новий президент міністрів, і він мусїв одержати наказ позисканя Поляків для правительственного проєкту виборчої реформи, очивидно за цїну збільшеня числа польских мандатів з Галичини. Зміна шефа кабінету з рівночасним задержанєм основ правительственного проєкту не могла мати иншої цїли, як лиш заспокоєнє польских домагань.

Се, що ми писали безпосередно по іменованю Гогенльогого президентом міністрів, справдило ся. Переговори з Поляками розпочав Гогенльоге на підставі свого власного предложеня*), котрим давав Галичиї 100 мандатів з порукою, що Поляки будуть мати 72 послів, а Русини 28. Гогенльоге хотїв дати Полякам о 11 мандатів більше, ніж давав проєкт Ґавча (61), а Русинам о оден більше. Поляки мали би дістати 72 мандатів, а Русини 28. Ні правительственні органи, ні відпоручники Поляків до торгу з правительством не зраджують результату торгу. Однак для нас вистарчаючий є тон польских дневників і такі вісти, як приміром донесенє віденьского кореспондента N. Reform-и, котрий телєфонує: „Найкористнїйший є стан переговорів з колом польским. Гогенльоге годить ся на збільшенє числа галицких мандатів, на новий поділ виборчих округів, на обезпеченє польского стану посїдання, нарештї і на розширенє автономії, котре дало би ся перевести без нарушеня основних законів державних. Провідники кола польского голосять, що виборчій реформі вже не будуть робити трудностий".

Отже вже не будуть кирпити! Очивидно, бо Гогенльоге згодив ся на польскі домаганя. Дає Полякам вже не 72 мандатів, а 73, а число руских мандатів лишає таким, яким воно є в проєктї Ґавча (27). Вже предложенє Ґавча було нечуваною кривдою руского народу; тим більшою провокациєю був би найновійший компроміс правительства з Поляками, коли би він справдив ся. Ґавч запевняв Полякам 69·3 процент галицких мандатів, Гогенльоге дає їм 73 процент. На підставі Ґавчівского проєкту Русини могли здобути (теоретично) 30·7 проц. галицких мандатів, а на підставі проєкту наслїдника Ґавча можуть здобути найбільше 27 процент.

Новий проєкт, з котрим імовірно виступить при всїй своїй прихильности кн. Гогенльоге, змушений обставинами, є для Русинів рішучо гірший, ніж проєкт Ґавча. Замість піднести число руских мандатів о 16 прц. загального числа мандатів з Галичини, правительство зменшає се число майже о 4 прц.! В додатку нема бесїди о змінї правительственного проєкту, о скілько він в кождім рускім округї уможливляє вибір одного польского кандидата, так що число руских послів може зійти на 19.

Вже в статї „Що буде з виборчою реформою" ми заповіли, що „рускі посли і руский народ мусять приготовити ся на протест сильнїйший, ніж вічеві резолюциї!" На сей протест вже прийшла пора! Рускі посли зроблять свій обовязок. Нехай їх акцию попре енергічний протест руского народу. Заряди окружних організаций нашого сторонництва нехай безпроволочно займуть ся скликанєм масових окружних віч. Тепер вже не на дрібних довірочних громадских зборах, але на масових окружних вічах треба як найскорше пояснити народови, яка небезпека грозить нам через правительственний компроміс з Поляками. Протести віч против покривдженя Русинів через несправедливий розділ галицких мандатів між обі народности і протести против евентуального розширеня автономії Галичини, як також домаганя руского народу в справі виборчої реформи треба безпроволочно висилати під адресою міністерства внутрішних справ, щоби голос наших послів був підпертий однодушним голосом всего руского народу, та щоби на случай, коли ми перейдемо до акций сильнїйшої, ніж вічеві резолюциї, керманичі нашої держави не могли сказати, що не знали, які суть оправдані домаганя наші.

*) Стаття „Що буде з виборчою реформою?" ч. 78. „Діла".

*) „Діло" ч. 78.

Що дали вибори до думи?

Під сим заголовком звела „Гром. Думка" в ч. 93. з д. 8. с. м. вислід виборів до державної думи взагалї і з Украіни зокрема. Ми тую статю повторили в цїлости в нашім ч. 83., здержуючи ся від всяких замітюк.

Читаючи закордонні росийскі, українскі і польскі газети, знаємо, в як трудних обставинах відбували ся вибори до думи скрізь в росийскій имперії, а особливо на Украіні. Знаємо, як часто досить було того одного, щоби указано на когось як на кандидата на виборця, а вже єго без жадної слушної рациї запроторювано до тюрми. Тому ми й не дивували ся, що на Украіні не добачували слїду якоїсь виборчої организаций з кличем національним, а лише злуку Украінців з партиями поступовими, як: з партиею народної свободи, з польскими кадетами та Жидами. Всеж таки думали ми, що у виборчій акциї українскі провідники будуть заздалегідь, так сказати би, мовчки називувати українских кандидатів на послів та дбати о те, щоби по змозі перепертн їх вибір. Так гадаючи, надіялись ми, що зараз після виборів довідаємось, кілько і яких именно свідомих українских послів шиклає Украіна до Думи.

Тимчасом і доси мало що більше знаємо поза те, що з Украіни — без Воронїжчини, Бесарабії, Донщини, Кубані та Холмщини, де живе богато нашого народу" — вийшли 102 посли, а між ними 60 „наших", до котрих імовірно приступить ще около 16 з поміж безпартийних, так що разом буде около 76 заступників, котрі стоятимуть за інтереси українского народу. Але кілько між тими послами є родовитих Украінців, кілько щирих свідомих Украінців, сего ми в приближено не знаємо. Ба, що більше: навіть з імени не знаємо всіх послів. Помишаючи вже „Воронїжчину, Бесарабію, Донщину, Кубань та Холмщину, де теж живе богато нашого народу" і де теж повинно було вийти дещо наших послів, ми, хоч як пильно слїдили за тим в газетах, не знаємо, кого вибрано в Таврії, не знаємо послів з Харківщини крім Гредескула і Назаренка і бракує нам одного посла з Чернигівщини. Імовірно не знають сего всего ні „Гром. Думка" ні „Рідний Край" ні взагалї українскі провідники. А таки польскі газети знають про всіх своїх послів, вибраних денебудь на цілім просторі российской імперії.

Признає ся до сего і „Гром. Думка", коли зараз в ч. 94. пише отсі пригноблюючі нас стрічки:

„Даваймо про себе знати! Читаючи росийскі прогресивні газети, як вони сповіщають про вибори до державної думи, раз-ураз стріваєш рахунки, скілько послів якої національности вибрано до думи: „Поляків 5, Татарин 1, євреїв 2" і т. д. І завсїгди і скрізь добре перелічують ся всі національности. Всї — опріче одної. І той народ, котрого не лічуть, той народ, котрого у своїх рахунках не згадують прогресивні росийскі газети, се ми, український народ. Нас завсїгди лічуть там, де написано: „русскіе".

„Коли се роблять ті газети, що стоять за всяку неволю й гнїт, ми з того не дивуємо ся. Але прогресивним газетам час уже одвикнути від сеї недоброї навички, час уже покинути підгортати під слово „русскій" той народ, котрий має і хоче мати своє національне обличе.

„Та коли є за що докорити росийскі газети, то ще більше треба докорити нас самих. Не рахують того народу, не помічають того народу, котрий дуже мало для про себе знати. І коли тепер нас не помічають, то, значить, і ми, як нация, дуже мало про себе давали і даємо знати. І мабаж тому не правда?

3)

Через кордон.

(З дневника еміґранта).

(*Дальше*).

Микита попращав ся з нами і поїхав назад, а ми закусивши і напившись чаю, лягли відпочинути, бо в ночи мало ся красти кордона. Я заліз на піч в жито, а товариш пристроїв ся на полу.

Вже була восьма година вечера, як я, прокинувшись, злїз з печі. Федько вже був дома і вечеряв з сїмєю.

— Ну що, виспались? — запитав ся він мене: — А ваш товариш щось занедужав.

Я зиркнув на піл. Там лежало пальто і клуночок, а мого товариша не було.

— Деж він?

— Вийшов десь на двір; нудить чогось його... Прошу, сїдайте вечеряти! — запросила господиня.

Я сїв до кулїшу, а через дві хвилї вийшов і товариш. — Він був блїдий і зімнятий, видно, що не здужав.

— Що вам таке?

— А хто його зна! — відповів він слабим голосом: — В животї щось творить ся неладне. Просто неначе менї землї туди хто насипав, така тяжкість... і ріже дуже... мабуть від „мармуру"... другий раз і в рот не візьму...

— Він лїг на піл.

— Їжте, їжте! — припрошували мене хазяї; — Аже прийдеть ся їхати і пішки прийдеть ся іти, то виголоднїєте.

— В мене до вас проханє є — заговорив Федько до мене по вечері: — Ви кажете, що у вас є ще багато товаришів, котрі мають красти границю. Я дам вам свою адресу, а ви, як дістанетесь благополучно на той бік, то нарайте ваших товаришів, щоб вони звертались прямо до мене. Їх буде куди менше коштувати, і я дещо зароблю. Всьо-ж одно, як вони звернуть ся до Жида, то Жид менї їх передасть, бо агенти самі за кордон нїгде не провадять, а поручають нам. Тепер, приміром сказати, ви дали агентови десять рублїв. З сих гроший рубель пішов Микитї за те, що привіз вас сюди; рубель чоловікови, котрий буде красти з вами границю, і рубель москалеви, котрий буде стояти на посту, а два менї за те, що відвезу вас під границю, здам вас провідникови; і я-ж, як що трапить ся, відповідаю за вас перед агентом. Тепер, скажіть самі, за що агнт бере пять рублїв собі в кишеню, як же він анї крихти нїчого не робить і нї перед ким не відповідає за вас. Він даремно грошї загреба! А я за пять рублїв діставлю на той бік і ще мати-му зарібок, а вам мороки менше. Прошу вас дуже, не забудьте, що я вас прошу.

Я пообіцяв ся, але обіцянка та на далї так і зістала ся обіцянкою. Звязаний грошевим закладом агента провідник, пильнує свого інтересу і провадить свій обовязок честно, а часто і героїчно, самовідвержено. Бували випадки, що провідника з „американцями" замічав патруль і починав стріляти; і провідник не кидав припоручених йому людий, а сьміливо провадив їх під кулями, підбадьорюючи несьміливих, несучи на руках женщин і дїтий. І хоч лучалось, що провідник гинув від кулї, другі провідники не вважали на се і провадили своє дїло, як і перше. Провідник же незалежний від агента, не звязаний грошевим закладом у агента, не завше, але часто обдирає свого „пасажира" до остатної копійки. Отже, зазнавши се все від досьвідчених людий, я побояв ся раїти своїм товаришам таку комбінацию.

Вийшов до хати хлопець.

— Коні готові.

— Ну, ладнуйте ся! — промовив Федько і почав одягати ся в кожух.

Я почав одягати ся... Слабий товариш підняв ся з полу і теж почав одягати ся, охаючи і хапаючись руками за живіт. Вийшли на двір. Ніч була темна без жадної зірочки на небі; хоть очи заплющ. Ми помостили ся на возї: спереду Федько, а ззаду я з товаришем подорожником.

— Щасливої дороги! Дай вам, Боже, благополучно дістати ся; нехай вас захистить Цариця небесна! — випроводжували нас Федькова жінка і стара мати.

Коні рушили і віз, загуркотївши по грудках, заскрипівши по снїгу, викотив ся з подвіря і впірнув у густу тьму. Я бачив тільки Федькову спину та полудрабки. Коний не було видко і тільки чув ся дрібний тупіт їх ніг. Ми їхали лїсом. Від часу до часу Федір спиняв коний і прислухував ся. Навколо було тихо. Десь далеко гавкали собаки. „Ба-бах!" — стрельнуло, як з пушки і розкотилось по лїсї. Я здрігнув; подорожник, котрий вже був задрімав, кинув ся зо сну і мало що не полетїв з воза.

— Що се?

— Чого ви лякаєтесь? То дерево лупає від морозу — промовив Федько, стримуючи наляканих коний.

— А я думав, що москалї стріляють — з тревогою в голосї промовив мій подорожник: — З переляку аж живіт перестав болїти..

Нїби у відповідь на нашу мову з двох кінцїв разом лупнуло і дрібно наче горохом розкотило ся по лїсї. Коні знов зжахнули ся, а я мимовільно здрігнув.

— Скоро приїдемо?

— А, вже скоро. Воно можна-б давно вже бути в селї, як би їхати шляхом; але тудою небезпечно, може патруль спіткати.

Федько змовк і став прислухати ся.

— О, чуєте, чуєте?

Я прислухав ся, але нічого не почув.

— Що там? Нічого не чую.

— Їдуть... „американцї, пасажири" їдуть... То з Калинівки везуть... я знаю; то вони поповою балкою їдуть; на простець...

Я знов прислухав ся... Тепер я вже почув: десь здалеку, неможливо навіть зміркувати, з якого боку, доносилось ледве чутне тарахкотїнє. Воно то завмирало, то знов дужшало і нарештї змовкло геть.

— Звернули на дзеленьківські поля — рішив Федько і погнав коний далї. Я задрімав.

— Вставайте, вставайте, вже приїхали — шарпав мене, Федько: — Злазьте з воза, підемо до хати.

Мій товариш вже стояв біля воза. Я злїз. Ми під'їхали до села поза токами і тепер стояли просто на полї під чиїмось током. Федько підкинув коням паші і повів нас через тік до хати. Він кілька разів постукав в сїнешні двері, потім у вікно. Скрипнули хатні двері і в сінях почув ся жіночий голос: „Хто там?"

— Се я... Федько...

Сїнешні двері відчинились і ми всї троє вийшли до сїний, а потім до хати.

— Багато? — запитала молодиця, засьвічуючи лямпочку.

— Двоє... Василь дома?

— Нї, нема, пішов на пости. Зараз по вечері пішов, скоро повинен прийти...

Засьвітивши лямпочку, жінка заслонила хусткою вікна і почала колисати дитину, а ми посїдали грітись на лежанці. Федько закурив і почав балакати з жінкою... Пройшла з година. Знадвору хтось постукав у вікно,

„Та наступають инші часи. Оборону своїх національних прав переносимо ми устами наших послів на поле парляментської боротьби. Перше, що мусять зробити наші депутати, — се очивидно згуртувати ся в клюб *українських послів*. Ми певні, що вони се зроблять і заставлять з собою рахувати ся, заставлять усіх признати, що український нарід жиє і хоче жити — як український нарід."

Отже ми з тяжким жалем мусимо сказати, що зовсім таки нічим докоряти російским газетам, хочби і як прогресивним, а єдино докоряти треба „нам самим". Відкиж російскі газети мають знати, кілько де вибрано українських послів, коли таки наші власні газети сего не знають? „Діло" — се не російска газета; ми аж-аж пищимо з нетерплячки, коли то раз будемо могли оповістити нашим так само *нетерплячим читачам*, кілько і котрих іменно українських послів вибрала Україна; і з жалем та соромом мусимо признати ся, що не знаємо сего, бо — не знає сего ні „Громадска Думка" ні „Рідний Край" ні... ніхто.

Хочемо-ж і ми надіяти ся, що чим скорійше довідаємось про клюб українських послів та бодай тогді будемо знати, яку то силу вислала Україна до „парляментської боротьби" за свої національні права.

В паризкій „Отечественной Оборонѣ" в статі „Польско-украинскій вопросъ" д. М. Орлик каже, що українські посли повинні в думі конечно утворити одну групу з польскими послами, бо: 1) в політичній парляментарній боротьбі численність політичної парляментарної групи є великою силою; 2) Польща і Україна мають одну спільну ціль: оборону своїх національних окремішностий; 3) Польща і Україна довгими віками були звязані спільним політичним життем; 4) оба ті народи географічним положенем своїх земель, своєю етнографією і історією призначені до спілки.

Отже ми хочемо надіяти ся, що український клюб справді вийде в думі в спілку з польскими послами, бо у одного і другого народу в Росиї є богато спільних цілий, а нема доси нічого, що їх роз'єднувало би (крім одної Холмщини, де до помиреня також могло би легко прийти); а крім того згода між росийскими Поляками і Українцями повинна би корисно вплинути також і на *успокоєнє антагонізму між галицкими* Поляками і Русинами та згодом може і отворила би тутешним Полякам очи і довела би їх до справедливости і до помиреня з Русинами.

Ми надіємо ся вкінци, що український клюб остане й в думі у злуці з усіми тими поступовими сторонництвами, з котрими Україні спільно вели акцию виборчу.

Найблизші дні повинні би принести нам якісь звістки о сім усім, і ми з тревожною нетерплячкою ждемо тих вістий.

З Росиї.

Державна дума.

(Дня 12. с. м.)

Петербург. Друге засіданє думи, котре відбуло ся в суботу, розпочало ся знаменним епізодом. Ото президент думи, Муромцев, отвираючи наради, повідомив, що серед 240 *привітних писем і телєграмів, пересланих* думі містами, університетами, корпорациями успішими і т. и. (серед них финляндским соймом, радою міста і народною радою в Празі) є також телєграми від політичних вязнів з ріжних вязниць. Відчитуване сих телєграм супроводжувала ціла буря оплесків. По сім ціла палата, з виїмком кількох послів з правиці, повстала з місць, викликуючи: „Амнестиї! Амнестиї!" Ся велична а енергічна манїфестация палати за амнестию викликала в Петербурзї велике вражінє. Ся однодушна манїфестация, в якій взяли участь також хлопскі посли, зробила велике вражінє також і на правительственні круги, котрі до тепер противили ся оголошеню амнестиї. Вони видять тепер, що будуть мусїли вволити сему загальному жаданю, як не хотять допровадити між правительством а думою коли вже не до конфлїкту, то бодай до дуже сильного напруженя відносин. Крім сеї манїфестациї, дума ще в другий спосіб висказала ся за удїленєм амнестиї полїтичним вязням. Ото мийска рада в Петербурзї наміряла устроїти в честь членів думи пир і переслала думі запросини на сей пир. Однак члени думи заявили, що доки не буде оголошена амнестия, доки сидять по тюрмах *люди, що жертвували себе за волю вітчини*, доти не вважають вказаним устроювати якінебудь равти та торжества. По манїфестациї думи за амнестиєю двох членїв лївиці поставило внесенє, щоби вязням подякувати телєграфічно за їх привіт. Се внесенє *принято* довго не умовкаючими оплесками. Дальше порішено подякувати за привітну телєграму фінляндскому соймови, а опісля принято оплесками до відомости всї инші привітні телєграми, між ними і телєграму від кн. Миколая Чорногорского. Потім вибрала дума першим віцепрезидентом кн. Петра Долгорукова, а другим професора Гредескула з Харкова, а секретаром кн. Шаховского. Крім того вибрано 5 помічників. При кінци засіданя президент думи піддав під наради внесенє Родічева, щоби у відповіди на престольну бесіду вручити цареви адрес, котрий містив би заяву, що повна амнестия єсть неминучо потрібна. Дума ухвалила наглість трактованя внесеня Родічева. Мотивуючи своє внесенє сказав Родічев, що *воно не походить від сторонництв, але є справою* загально-народною. Внесенє бесїдника не є проєктом закону, бож удїленє амнестиї належить до прерогатив монарха. Ми звертаємо ся до монарха і висказуємо бажаня цїлого населеня. Не хотїли-б ми, щоби се бажанє стало ся жаданєм. Всюди, по цілій державі, чуємо одно-одиноке слово: „Амнестия." *Росия є державою*, котрої учені правники доказують, що в нїй не істнує кара смерти. А прецї в самім місяци цьвітни виконано 99 присудів смерти. Кровавї мари сих страчених втискають ся до сеї салї. Треба їх виполошити, коли хочемо дальше працювати. Амнестия не відносить ся до осіб, але до злочинів. В хвилї, коли край прямує до переображеня, амнестия є необхідна і мусить бути загальна. Часткової амнестиї не потребуємо. Не викликуймо нїяких ріжниць гадок. Людям, що поповнили злочини, належить з любовію простити. Загальна амнестия буде печатию поєднаня між царем а народом! (Грімкі оплески). Опісля домагали ся горячо амнестиї хлопскі посли Онїкін, Аляднин і ин. Дума ухвалила *вибрати комісию до виготовленя* адреси. Вибір її має бути доконаний на засїданю в неділю. Суботнє засіданє закінчено о год. 9. вечером.

(Дня 13. с. м.).

На початку неділного полудневого засїданя думи президент палати повідомив, що ввійшли два внесеня з жаданєм, щоби дума безпроволочно віднесла ся телєграфічно до царя з просьбою о амнестию, бо перед видан*єм амнестиї дума не може розпочати* праці. Також висказано бажаня, щоби оба внесеня трактувати, як наглячі. Проти сего виступив Гредескул і инші бесїдники вказуючи, що через се заострила би ся ситуация. Московский робітник, посол Савелєв виступив за наглостию і заявив, що згори передвиджує кровавий конфлїкт, що може розпочатись і завтра. Однак дума відкинула наглість внесень і по мисли суботнїшої ухвали вибрала комісию зложену з 33 членів в цїли *уложеня адреси в відповіди на престольну* бесїду.

(Телєграми).

Петербург. В пятницю був президент думи на авдиєнциї у царя. Авдиєнция тревала пів години. Муромцев мав набрати на тій авдиєнциї переконаня, що в правительственних кругах є звісний настрій росийскої суспільности і членів думи і що круги сї готові є вволити їх бажаням.

Петербург. Після гадки тутешних дневників теперішний кабінет утворила двірска камариля, на котрої чолї стоїть Трепов. Задачею сего кабінету буде знївечити цїлу роботу думи.

Петербург. В нарадах хлопских послів взяло участь 130 послів. На нарадах обговорювано становище *хлопских послів супроти* инших сторонництв. Ухвалено утворити окрему парляментарну ґрупу, зложену з послів-селян і тих з інтелїґенциї, що їх селяни в своїм імени вибрали. На першім місци стануло рільне питанє. Між иншими ухвалено: Російский рух за свободою викликаний столїтями політичного і економічного гнету висунув тепер працюючі кляси на дїєву арену, яко представителїв сего руху і борців, що мають докінчити дїла. Робучий народ не жадає нї любови, нї співчутя, нї милостинї, лише права рішати о своїх потребах і в тій цїли лучать ся в окрему парляментарну ґрупу. Передусїм жадає вона, щоби ґрунти скарбові, апанажеві, кабінетові, монастирскі і більша посілість були віддані до ужитку працюючої верстви. Деякі бесїдники жадали навіть, щоби земскі посілости, надані їх властителям в своїм часї „за якісь там заслуги", відобрати без нїякої індеминїзациї. Крім того ухвалила селяньска ґрупа цілий ряд економічних постулятів.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Папа римский а Франция.

Париж. *Опозиційний* дневник „L'Echo de Paris" доносить з Риму, що в наслїдок виборів до французского парляменту зростає імовірність, що папа прихилить ся до приняття сепараційних законів. Однакож сего ще не можна уважати певним, бо в Ватиканї є ще богато прихильників опозициї, а належать до них оба кардинали, що мають найбільший вплив на папу: Орегліа і Вівес.

Англїйско-турецкий конфлїкт.

Царгород. Порта приняла условно жаданя Англії. В пятницю вечером переслала вона до англїйского амбасадора ноту з заявою, що нїколи не наміряла зміняти status quo на синайскім півострові, лиш ходило їй о *забезпеченє власних прав*. Колиж англїйске правительство запевнює, що не думає обсаджувати спірних місць, рішила Порта стягнути свої війска і повідомила о тім кедива. Як в послїдній хвилї доносять, внаслїдок приказу султана усунено вже турецку залогу з Таба.

НОВИНКИ.

— **Знесенє конституциї в Галичинї.** З Рогатина телєграфують нам: Скликане на 16. с. м. віче під голим небом до Рогатина заборонило староство по причинї „тифу". Внесено телєграфічно жалобу до президента міністрів, князя Гогенльогого, але відповіди нема.

— **Загальні збори Краєвого Союза ревізийного** відбудуть ся д. 16. с. м. (в сю середу) в сали Руской Бесіди у Львові о год. 5. попол.

— **Пригадуємо, що концерт в память смерти Т. Шевченка** відбуде ся у Львові д. 17. с. м. (в сей четвер) в сали Народного Дому. Початок точно о год. 7·30 вечером. Докладну програму подали ми в середу у 82. числї.

— **Концерт бандуриста п. Хоткевича в Самборі** відбуде ся д. 17. с. м. (в сей четвер) в сали музичного товариства.

— **Під крилами кр. ради шкільної.** Пишуть нам з Яворова: В нашій школї на Наконечнім є учителька Лінднерівна, але вона бере відпустку *нїбито задля недуги*, а тимчасом учить ся у Львові сьпіву до театру. Оттак за наші грошї учителька, замість учити дїтий, учить ся сьпівати! Чи знає о тім кр. рада шкільна?...

— **Рільні страйки.** Пишуть нам: Страйк в підгаєцкім повітї розширюєсь що раз лальше і захоплює все нові села. Причина: низька платня та недодержанє приречень посесорами. Зазначити годить ся, що як довгий та широкий підгаєцкий повіт, всї двори, з виїмком 4 чи 5, обсїли Жиди. Страйк розпочав ся на Сїльци, відтак в Загайцях, де до тепер не погодились, при чім дїдич Цайтлєбен, Поляк, „чистей крві", каже, що всьо продасть, а поле лишить толокою, щоби тільки не дати людям заробити. В цїлім повітї кружать неімовірні алярмуючі вісти, розпущені очивидно дїдичами та польскими верховодами, щоби мати притоку до давленя оружною силою страйкового руху, опертого на законних основах. Наслїдком того повіт просто засипаний жандармериєю, котру спроваджено з Ярославщини, Ланьцутщини а навіть аж з під Кракова. Рівночасно по селах розквартировують війско, піхоту й кінницю. Військові гарнїзони в поблизьких містах показали ся за слабі, тому зареквіровано війско з Черновець. Забезпечивши в той спосіб „загрожений порядок", власти заряджують масові арештованя. Арештують в Мужилові, Новосїлцї та в инших громадах і спроваджують людий до арештів в Бережанах. — Повисше донесенє нашого кореспондента доповняється телєграма нинїшного „Kurjer-a lwowsk-ого", одержана з Тернополя: „По причинї вибуху рільних страйків зареквіровано звідси вчера по полудни баталїон 55. п. піхоти до Козови і Підгаєць а другий баталїон того полку готовить ся до вимаршу до Гусятина".

Положенє в Підгаєччинї характеризує наш инший дописуватель ось як: Загальне обуренє панує між селяньством по причинї варварского поведеня жандармериї. Онодї їхав я з Підгаєць до Соснова і стрічаю на гостинци богато людий, покалїчених та заводячих. „Чого ви плачете?" — питаю їх. — — „А от йшли ми — відповідають з великим жалем — на своє поле робити, тай здибав нас шандар і *побив, не знати, за що*"... — „Може ви кого зачіпали?" — „Деж там, нї". — Побиті люди є з Новосїлки і зовуть ся: Яцко Скульский, Данило Богдан і Іван Кубовский. Їду дальше і знов стрічаю людий. Зачіпили мене і кажуть із слезами в очах: „Зле, пане, з бідними хлопами, бють шандарі і Жиди". — „Кого побили?" — питаю. — „Стефана Кока з Новосїлки". Жид бив дручком, а шандар кольбою, аж хлоп впав на землю. Лежить нещасний, а ті знущають ся над ним гірш як над худобою, аж кров лила ся як з пацюка". Дїяло ся се дня 10. с. м. о год. 9. рано, а сьвідками були: Гаврило Кошляк і Стефан Капітан з Новосїлки. Справді, треба чудувати ся тому смирному рускому народови, що годен тілько терпіти, хоч цїлою єго провинною є лише оборона против нелюдского визиску єго працї, платної рішучо найлихше в цїлім сьвітї. — *Н.*

— **Страйк в Соловій** перемишляньского повіта вибух був при садженю бульби на ланах гр. Романа Потоцкого з причини дуже низької платнї. Адмінїстратор сих дібр, Каміньский, платив за цїлодневну роботу дівкам по 30 сотиків, а хлопам по 40 сотиків! Завдяки солїдарному *поведенію* страйкуючих, котрих пособляли навіть двірскі форналї, та інтервенциї страйкового комітету, страйк скінчив ся *побідою* селян, бо Каміньский згодив ся платити за ту саму роботу по 60 сотиків дівкам, а по 80 сотиків хлопам.

— **Др. Бронислав Мигович,** лїкар в Роздолї помер дн. 10. с м. в 40 р. житя. Похорон відбув ся дн. 12. с. м. — В Покійнім понесла людність жидачівского повіта невиджаловану страту. Неумолима смерть забрала нам одного із тих лїкарів, що справді ідеально понимав своє гуманне і сьвяте покликанє. З подиву гідним пожертвованєм сил і здоровля спішив покійник на кождий зазив до хорого. В день чи в ночи і в найгіршу негоду готов був на услуги для своїх пацієнтів; він знав лише хорих: Русин, Поляк чи Жид, богач чи найбіднїйший халупник — се не робило у нього нїякої ріжниці. Він так був взятий у народа, що перед його домом цїлими валками стояли фіри, а він вернувши від одного хорого, пересїдав сейчас на иншу фіру і не відпочавши їхав до иншого. А як приїхав до якого села, то де хто лише хорий був, удавав ся до нього, а небіщик, хотя би як був змучений, нїкому не відмовив поради і помочи. Як пішла вістка по селу, що др. Мигович переїхав, то люди цїлими годинами вичікували, щоби його *порадити ся*, а часто лучало ся так, що заки єще вернув від одного хорого до Роздому, то вже по дорозї його переловлювала в противний бік яка фіра. При тім всїм був се муж глубокої науки, що совісно слїдив за поступом медичних наук і приміновав завсїгди найновійші здобутки медичної дисципліни. Його совісність і щирість в обходженю з пацієнтами з'єднали йому загальну симпатию і необмежене довіре. Була се людина тиха, щира, безпретенсиональна, о характері чистім як хрусталь, з золотим серцем. Не тілько, що удїлив поради, але і заплати майже нїякої не брав, а дуже часто сам платив за лїки; а були випадки, що бідним пацієнтам всував потаємно грошї *під подушку. Помер на постерунку*, як жертва свого покликаня; будучи делєґований правительством до давленя тифу, заразив ся і до десять днїв не стало його поміж нами. Вістка про його смерть рознесла ся блискавкою по дооколичних селах і треба було бачити, як за ним плакали чоловіки і жінки і ті дїти, котрих він видер англії або дифтериї; — всї плакали за ним як за рідним татом, бо всї його знали, всї його любили. Се умер чоловік, що дїйсно себе цїлого жертвував людству, а для себе не бажав нїчого. Його похорон стягнув безчисленні маси людий, що по найбільшій части йому завдячують своє житє або здоровлє. Помер Бронислав, не встигнувши навіть забезпечити належито вдовицю і троє дрібненьких дїточок. Чотирнацять сьвящеників віддало йому послїдну прислугу, а при „послїднім цїлованю" мури церкви трясли ся від плачу. Земля Тобі пером, великий чоловіче, а Твоя память не загине, Ти собі сам за житя у серцях тих, що Тебе знали, збудував monumentum aere perennius. Рідна земля, котру Ти, Земляче, так щиро любив, певне Тобі не затяжить! — *М. Л.*

— **Курс грамотности в Теребовли**, уладжений тов. „Читальня", закінчено дня 29. м. м. Минулого року розпочато курс в половинї марта, а закінчено в пол. червня. Із 17 зголошених скінчило науку шістьох. Сего року наука розпочала ся з початком грудня, а зголосилось разом 40 осіб обох полів у віці 15—43 лїт. З огляду на таке значне число *зголошених наука відбувала ся* в 3 віддїлах по 2 годинї тижнево, а пізнїйше в 2 віддїлах по 2 годинї. Наука, хоч провадив її лиш оден учитель, відбувала ся правильно, однак богато зголошених покинуло науку і при кінци зісгало ся на обох віддїлах 16. На торжественнім закінчено курсу роздано фреквентантам сьвідоцтва, 6 книжочок щадничих з вкладками по 5 корон і кілканацять книжочок до читаня. — *М. Б.*

— **Замкненє лїсової школи.** Як звісно, тамтого тижня минув реченець, визначений краєвим видїлом до нових вписів для студентів краєвої лїсової школи у Львові, однак нї оден студент не зголосив ся до впису. Тепер були би можливі лише вписи за спеціяльним дозволом краєвого видїлу. Однак се не стане ся, бо всї студенти *постановили опустити* солїдарно школу і в слїдуючім роцї, оскільки краєвий видїл не прихилить ся до їх домагань, вписати ся до инших заведень того рода в Австриї. Значна частина студентів виїхала вже зі Львова, а прочі вибирають ся в найблизшім часї. Що-до дальшої судьби лїсової школи, то буде вона замкнена до кінця шкільного року, а отворена аж по ферииях. Страйкуючі студенти, о скілько котрий з них схотів би вписати ся до школи у Львові, тратять рік і можуть бути приняті лише на той курс, котрий тепер покинули.

— **Вістки з Америки.** На руский боєвий фонд в Галичинї зложили американськї Русини до 3. с. м. 873 долярів 75 сотиків. Честь і слава за се нашим патріотам в Америцї! — До Вінїпегу в Канадї заїхала українська театральна трупа зложена з Жидів з Украіни і дає там українськї представленя. Відограли драматичну штуку „Бувальщина", і то зовсім добре. Чи між самими Русинами — пише з тої нагоди американьска „Свобода" — не могларби скласти ся така трупа і давати по рускихъ кольонїях представленя? Чиж у всїм мусять нас другі виручати і робити з нас бізнес?

— **Про школу в селї Опенівцї** васильківского повіту в київскій ґубернії пишуть до „Гром. Думки": Два роки вже, як д. Ханенко відкрив в Опенівцї школу для дорослої селяньскої молодїжи. Загально-просьвітний курс сеї школи непідведений нї до якої програми сїльских шкіл, а є ширший від шкіл дв

Молодиця вийшла в сни і трохи згодом в хату вийшов чоловік.

— Добрий вечір! Се ви, Федьку?

— Еге... — відповів Федько: — З „пасажирами"... Ну, як там, Василю?

— Кепсько! На постах стоять новобранці; нічого не можна зробити.

— Так що-ж буде?

— А *иначе не буде, як прийдеть* ся ждати до завтрого; може заступлять на пости старі москалї.

— То *лягайте, хлопці, спати!* — обернув ся до нас Федір: — Вже сьогодня нїчого не буде; завтра...

— Лізьте на піч! — запросила молодиця: — Я постелю зараз рядно; там вам буде добре, тепло.

Ми покарабкали ся на піч. На печи сушила ся гречка і від неї несло гарячою вохкостию. Ми *пороздягали ся і з великою охо*тою попростягались уздовж печі...

Допіро-що почало світати, як мене збудив мій подорожник. Він був весь розпарений і мокрий, неначе з окропу вискочив.

— Слухайте, слухайте! — забубонів він до мене, ледве я встиг розплющити очи: — Ради Бога, злазьмо скорійше звідсїля, бо я задушу ся від духоти.

— Я теж був увесь мокрий; саме топила ся піч і гречка парувала, як болото на сонци. Ми позлазили з печи. Молодиця варила обідати, Василь сидів за столом і сидав.

— А, добрий день! Повставали вже? — поздоровкав ся він, забачивши нас: — Вмивайте ся та будете сидати; там жінка вам дещо зготує в печи гарненького.

(Конець буде).

клясових. Крім того заведена там і наука ремесла. Дівчата на дворічнім курсї учуть і вчать ся, а хлопці на трирічнім курсї столярують. Всї школярі живуть на всьому готовому; навіть і одежа шкільна, а вся до чиста українська. Тепер у школї є 12 дівчат і 12 хлопців. Хлопці і дівчата учать ся разом і учительки не можуть нахвалити ся товариских відносин між ними і не примічають нїчого поганого, хоч всї вони дорослі. Дня 19. цьвітня вся ся школа прибула до Киева з одною учителькою на екскурзию. Найбільше приваблювала школярів українська вистава домашних виробів; вони були і в театрі і в музеях. Добрий напрям школи видно з усего, найбільше-ж помітно усе щиро українське. Екскурзанти цїлу дорогу по залїзниці до Киева сьпівали все українські пісні, досить добре виконуючи не то що народні, а й штучно уложені Лисенківскі. Видно, що коло сего хору походила дотепна рука. У вагон, де їхали екскурзанти, публїки набило ся недотовпу, всяке слухало з задоволенем, були й оплески.

— **Терпцю не стало.** Читаємо в „Громадскій Думці“: У глухівскому повітї (в Черниговщинї) край села Теткина є Терещенківскі заводи та економія. Було там тихо, але заводске начальство бояло ся погрому і попрохало прислати козаків. Козаків прислано і тодї в селї стало дуже не тихо, бо козаки заходили ся хазяйнувати в селї. Терпіли люди, терпіли, а тодї стали прохати, щоб забрано від нїх козаків. Отже не забирають, а козаки розбирають собі все дужче. Врешті не стало людям терпцю і вони придумали собі спосіб, як позбути ся козаків. Порозкидали в ночи по улици борони до гори зубами і якось там подали козакам звістку, нїби сеї ночи підуть громити Терещенка. В ночи вдарено на дзвінници на гвавт. Козаки гадали, що то селяни йдуть громити, та мерщій на конї і до економії. Наскочивши на борони, покалїчили коний і самі покалїчили ся. Другого дня довело ся селянам відповідати за свою вигадку, але козаків від них тодї вже забрали.

— **Якова Гулака-Артемовского,** про котрого ми згадували в ч. 80. у вістях „З закордонної України“, випущено з Лукіянівскої тюрми на волю д. 7. с. м. Доносить о тім Dziennik kijowski в ч. 70. з д. 10. с. м., перекрутивши назвиско на „Hułon-Artiemnoskij“.

— **Харківский пос. проф. Гредескул.** Цїкаво знати, як професора харківского унївэрзитету Гредескула вибрано послом до думи від міста Харкова. Дня 19. цьвітня вибирано в Харкові виборцїв і вибрано всїх 80 виборцїв з партиї народної свободи, між ними також проф. Гредескула. Зараз же д. 21. цьвітня зрана по телеґрафічному приказу міністра внутрішних справ (Дурнова) вислано проф. Гредескула до Архангельска, а губернска комісия виборча вичеркнула его з числа виборцїв, щоби ему перепинити дорогу до державної думи. Не зважаючи на те, коли прийшло до вибору посла, предсїдатель виборів О. Погорілко на свою одвічальність допустив проф. Гредескула до бальотованя, і его вибрано послом. Харківске громадянство дуже вдячне за се свому голові і до него раз-враз ішли люди з подякою, а товариство лїкарів піднесло ему за се адресу. Тепер проф. Гредескул засїдає вже в думі і вибрано его другим віцепрезидентом думи.

— **„Скандальна комісия“.** На нарадах селянських послів до державної думи зажадав посол Заболотний, щоби потягнути Єрогіна до одвічальности за те, що за его почином губернатори взивали селянських послів на день 1. мая до Петербурга, і що тут уладжено для них кватиру на кошт державного скарбу. Член думи Бабич подав послам до відомости, що при нїм проти его волї переведено на двірци варшавскої желїзниці ревізию. Оден посол заявив, що таку саму ревізию переведено у одного посла-священика, прибувшого до Петербурга. Всї сї заяви викликали загальне обуренє, внаслїдок чого порішено внести проти сего безпроволочно протест. Крім того установлено комісию, котрої цїлию буде збирати відомости про всякі обиди, ревізиї та насильства, яких допускають ся рїжні „чини“ на представителях народа. Комісию сю селянські посли назвали „скандальною комісиею“.

— **Товариство „Просьвіта“ на Поділю.** Члени-основателї подільского тов. „Просьвіти“ дістали вже від губернатора повідомленє що статут товариства записано в реєстр і воно тепер може почати свою дїяльність. Товариство має право заводити по всьому Поділю автономічні філії.

— **Трус думских послів.** „В Петербурзї на варшавському вокзалї полїция трусила д. Бабича, посла в державну думу од Черниговщини. Таке знущанє над законом полїция вчинила цїлком сьвідомо, бо й сам д. Бабич і всї присутні заявили полїциї, на кого вона піднимає руку.“ — Оттаке читали ми в ч. 93. „Гром. Думки“ у вступній статї. Про те саме писала „Гр. Думка“ ще раз в ч. 94. в статї п. заг. „Схаменїть ся!“, бо надійшла вість, що так само зроблено і з другим послом, з священиком Ярулайтасом (від ковеньскої губернії). І справдї можна би і треба би обурювятись на те разом з „Гр. Думкою“, коли би так і було, що полїция трусила послів. Колиж бо таки в 93. ч. „Гр. Думки“ читаємо на иншім місци, що „на петербурському вокзалї варшавської залїзниці якийсь чиновник з таможнї дозволив собі відчинити чемодан посла Бабича і обшукати його (розумій: чемодан!), хоч і він сам і люди, що їхали з ним, заявляли, що він депутат, а, значить, особа, його незаймана“. — Ну, так то цїлком що иншого! Особа, розуміє ся, „незаймана“, алеж не чемодан. А колиб у тім чемоданї везено пр. бомби або хочби які там річи, від котрих таможнї треба заплатити мито (пошлину)? Се-ж роблять всюди з кождим, не зважаючи, чи він посол чи нї. „Незайманість“ посла значить, що посла не можна карати за его поглядн, висказувані в парлямантї, анї за щонебудь арештувати або ставити перед суд без дозволу парлямента.

— **Справа бомб в Парижи.** Слїдство в тій справі, як доносять французкі часописи, поступає швидко. Акександер Соколов (спершу називали его Суваров) зізнав, що познакомив ся із Стригою у Віктора Соколова і Софії Сперанської, де стрінув ся із Стригою в послїдне див 2 с. м. Тодї Стрига мав при собі бомби, з котрими оба удали ся до Шаранхон. Віктор Соколов і Сперанська перечать тому і кажуть, що Стрига прийшов до них одного разу на поручене якоїсь Росиянки, звіснї між росийскою кольонїею в Парижи під назвою „Катя — бомба“. Тодї Катя, що мала агенцию росийских дневників і по причинї анархістичної пропаганди була видалена дня 2. с. м. із Франциї, прислала Стригу, попавшого в нужду, до Віктора Соколова з просьбою, щоби написав ему поданє о запомогу до жидівского добродїйного комітету, бо Стрига не умів по французки. Полїция викрила, що послїдне мешканє винаймав Стрига в Парижи під назвищем Павло Берг. В тім мешканю мала полїция попасти на слїди, які уможливлять їй викрити варстат бомб. Також мала полїция попасти на слїди спільників Стриги.

— **Спростованє.** В 81. ч. „Дїла“ помістив п. Танчаковский, ц. к. нотар в Золотім Потоцї, новинку п. з. „Запитанє“, в котрім між иншим подає, що „я уважав першим своїм обовязком звернути латиньскому парохови сто кількадесять душ, „вкрадених“ моїм попередникам“. Заявляю отсим, що доси не звертав я нї одної „душі“ латиньскому парохови, але противно роблю старанє, щоби двом моїм парохіянкам лат. обряду, котрі доси не лишень все учащали до руской церкви, але навіть належали до наших братств церковних, позволено з нагоди їх вінчаня перейти на наш обряд. — *о. Евстахій Сливиньский*, парох Вістри.

— **Відповідь.** На запитанє Вп. п. Стефана Танчаковского, нотаря в Золотім Потоцї, поміщене в „Дїлї“ з д. 8. с. м. ч. 81. прошу уклінно помістити сю мою відповідь: Ще в листопадї 1905. р. отримав парохию Устє зелене, де я був завідателем, Всч. о. Николай Темницкий, знаний народний дїяч в Гусятиньщинї. З уваги на те я, що не маю ще кваліфікациї старатись о парохию, просив, яко вдовець, о посаду в Станиславові і сю посаду Преосьвященні, узнаючи мою працю в Устю зеленім, дали менї мимо того, що компетувало богато иных кандидатів. — *О. Йосиф Проць*, сотрудник в Станиславові.

— **Наслїдки удареня грому.** В Порохнику ярославского повіта скоїла ся онодї сумна історія. На двірскім ланї пололи наняті дїти коношину під наглядом полевого. Наразявила ся мала хмарка з неї ударив нагло грім і убив полевого на місци, а двоє дїтий поразив. Збігло ся зараз богато людий на ратунок, а між ними прийшов господар Ванькович, на котрім той випадок зробив таке сильне вражінє, що відійшов від того місця кільканайцять кроків і упав поражений апоплєксиєю. Спроваджено сейчас лїкаря, але о ратунку одного або другого не було вже мови. Лише дїти, поражені громом, лїкар привів до житя.

— **Нові гроші в Чорногорі** будуть тепер заведені на основі указу пануючого князя. Доси Чорногора не мала власної монети, лише послугувала ся австрийскою, що мала у неї значінє монети державної. Тепер постановлено завести власну монету, покищо лише дрібну з нїклю і бронзу, що відповідає австрийским 20, 10 і 1 сотикам. Ті гроші подібні зовсїм до австрийских, лише державний герб і напись иншї. Позаяк Чорногора не має власної монетарнї, тому вибиваннє нових гроший мусїла поручити заграници, іменно головному монетарному урядови у Відни, що в останніх часах займає ся крім заспокоюваня власних потреб виконуваннєм замовлень для чужих держав, а то для Бразилії, Єгипту, Лїхтенштайну і Сербії.

Віча і збори:

Великі повітові віча в справі виборчої реформи відбудуть ся в середу, дня 16. с. м. в Глиняних перемишлянського повіта о год. 2. по полудни і в Снятині на площи під отвертим небом,

Загальні збори тов. руских ремісників „Зоря“ у Львові з причини від видалу незалежної, не відбудуть ся завтра, а в середу дня 16. с. м. о год. 7·30 вечером. — Видїл.

Концерти і видовища:

Інавгураційний вечер, сполучений з танцями, уладжує тов-о „Руска Бесїда“ в Станиславові в недїлю д. 20. с. м. в нових комнатах при ул. Голуховского ч. 9. при співучасти „Станиславівского Бояна“. Вступ по 1·50 К. від особи; стрій візитовий; початок о год. 8. вечером

Урядові вісти:

Крайова рада шкільна признала громадї Честинї жовківского округа безпроцентову позичку в квоті 2.000 кор. на будову школи.

З нотаріяту. Нотар Іван Малешкевич перенесений з Нижанкович до Микулинець.

Дирекция желїзниць державних у Львові розписала лїцитацию на доставу коксу, вугля ковальского і вугля до опалювання помешкань на рік 1907.

Близші условия і формуляр оферт можна одержати в IV бюрі Дирекциї. Решенець до вношення оферт кінчить ся дня 15 червня о 12 годині в полудне.

З днем 13. мая с. р. зминяє ся розклад їзди поїздів сезонових ч. 3258 і 3260 на шляху Львів-Янів в той спосіб, що замість поїзду ч. 3258 (відїзд до Янова о годині 7·35 вечером) курсувати буде від 13. мая до 9. вересня щоденно поїзд ч. 3260 (відїзд з Янова о 8·15 а приїзд до Львова о 9·25 вечером), а замість теперішнього поїзду ч. 3260 курсувати буде від 13 мая до 9. вересня в недїлї і рим. кат. святи поїзд ч. 3262 відїзд з Янова о 9·00 а приїзд до Львова о 10·11 вечером.

Бібліографія:

Світ, літературно-наукова часопись, ч. 6. Тепер дня 9. мая появив ся новий зошит названого висше нового видавництва, при якім друкували ся всї майже визначнїйші члени нашого молодшого літературного гуртка. В останнім числї побидумо таті твори: М. Янківа: Кедрина буде рости, земля осяде широко, лиш чоловік загине (оповідан.; конець буде); — Сидїр Мовчан: Із дисонансів мойого тетрахорда (вірші), — Ольга Кобилянська: Ніоба (повість гл. III.—IV.) — О. Маріїчак: Пісня (перші проби, вірші). — М. Коцюбинськый: З глибин (I.—III. посмт в прозі. — Гуго Фоскольо: Останні листи Якова Ортіса (давна часть повісти, переклад з італійського). — П. Карманьскый: Доменіко Чимполі (літер. силуетки італійського письменника), — М. Янківа: велика рецензия на збірку А. Володиславича: Із книги житя. Про твори М. Коцюбинського, М. Янківа та О. Кобилянської можна не розписувати ся, бо се автори знані і загально признані та поважані. З незнаних згадати годить ся Сидора Мовчана, який тепер вперше виступив як справдї талановитий та інтересний поет. Адреса: адм. час.: „Світ“, Львів. Передплата до кінця року 8 корон.

Померли:

— **Дмитро Прибила,** народний учитель, упокоїв ся дня 10. с. м. в Романові, бобрецкого повіта, в 25 році житя. Покійний скінчивши учительский семинар у Львові, дістав посаду в Стрілисках нових, де відлав ся з цїлою ревностию просьвітній роботї, не лише в школї, і манїфестував ся яко горячий руский патріот. Се стягнуло на него з боку звісного управителя бобрецкого староства, Гродзїцкого, такі переслїдуваня, що нещасний збожеволїв (о тім писано свого часу в „Дїлї“). Перебувши в кульпарківскім шпитали через півтора року страшні муки, упокоїв ся в домі батька, звісного народного патріота і організатора, яко жертва русиноїдної системи в галицкім шкільництві. Земля ему пером!

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Олекса Коваленко.

Не вмруть дїла.

Не вмруть дїла великої людини,
А будуть жить до віку на землї.
Не згине сьвіт од злої хуртовини —
Сіяти ме і в непроглядній млї.

Раз вдїяне добро не вмре між людьми,
А навіть дасть стократний, чистий плід —
І стане всїм вільнїйше дихать грудьми:
Ростане геть в серцях холодний лїд.

Премудрії слова — окраса миру,
Не ошука нїхто людину щиру,
Що сьвіт несе туди, де чорна тьма.

Любов сьвята — джерело правди й волї.
Для тих, що мруть, убогії, без долї,
І просьвітку нїколи їм нема...

14. серпня 1904.

За мною!

За мною всї, хто має в грудях сили
І в кого дух нескутий кайданами!
Розвієм тьму одвічную могили
І правди всї поробимось синами!

Вже годї нам сидїть в страшній темнотї
Та серцем скнїть у рабстві і неволї,
А відламо ми всю снагу бідноти
І вкажем шлях братам до щастя й долї...

Нехай по вік нам сьвітять ідеали,
Що голови борцї за їх складали
І кров лили свою юнацьку щиру...

Забудьмо всї пекельні давні муки
І подамо оден одному руки,
І згода хай панує серед миру!

11. серпня 1904.

— **Рахунок краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників** стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою у Львові, за місяць ц. р. в 1906.

I. Стан довжний:

		Кор. с.
1.	Уділи членьскі	46.490·15
2.	Фонд резервовий	3.812·83
3.	Вкладки щадничі	—
	а) стан на початку року К 148.469·09	
	б) вложено в кінцю с. м. 58.910·2	
	в) винято „ „ 25.6·5·42	
	позістає з кінцем м-ця	181.753·79
4	Кредит банковий	24.785·—
5	Позичка в гат. фонді пропінац.	25.000·—
6.	Сальдо відсотків	6.269·39
7	Неподнята дивіденда	1454·25
8.	Знек за р. 190.	—
	Сума	289.555·81

II. Стан чинний:

1.	Членики уділені на сьвятки і вонці за ґеси на початку	
	року К 227·2·3·—	
	б) уділено вонець с. м. 79·80·—	
	вилачено „ „ „ 30·6·8·80	
	стан з кінцем м-ця	267.221·11
2	Кошти адм-ністрациї	12·3·11
3.	Кошти спору	2·2·5
4	Цінні папєре фонду резервового	1·7·7·50
5	В цїлинни почтовій (оборотні чекови)	7·1·7·0
6.	Движимости	68·5·0
7.	Лєнзациї в Товариствах і банках	11.7·3·8·1
8.	Готівка з днем 3. IV 1906	6.13·4·8·0
9.	З рах-ївки з сторо	1·1·—·0
	Сума	289.555·81

Членів прибуло 67 убуло 1, остає кінцем м-ця 1906, всїх членів 766 з 1906 доказаними удїлами в сумі 58·6·0 К. Уділ членьский 50 К — може бути виключений ратами; вписове 2 К. Товариство приймає вкладки щадничі по 4½ %, по яких уділяє на 7 %. Товариство посередничить в купні-продажи обезпечень на жите повного розбору і уділяє дотичних інформацій безплатно.

Львів дня 30. IV. 1906.

— **Руске Бюро в Найберуні** оповіщує, що потрібно до Прус робітників: 5.000 до поля, 1000 до копалень, 600 до инших промислових заводів. Приїздити зараз, а стерегчись агентів. Хто з робітників, що хоче їхати на роботу до поля, потребував би гроший на дорогу, нехай напише до Найберуну до бюра на адресу п. Стефановича, а дістане задаток на роботу на руки сьвященика або иншого знаного чоловіка за его порукою.

Календар: Нині: Кирил (Кир) і Мефодий (Мефодій) сповідник. Завтра: Боґдан і Гліб. Пят.: Сергій і Вакх. Сот.: Теофіль печерськ. (зах.). Нед. Пасхи.

Репертуар руского театру [illegible] ди Міщанського Братства. Завтра: „Наймичка“ народна оперетка. [illegible] карет то минеть ся скарга, вложена [illegible] рицького. — В четвер дня 17. цьв. Премєра. Коротка посада“ (Хабарник, комедия в [illegible] стровского и переклад И. Стешина. [illegible] мая другий раз „Жидівка“ оперетка [illegible] ревклад И. Стешика. — В недїлю дня 20. цьв. Новинка! історична картина в [illegible] Кропивницкого. — Бажаючі [illegible] замовляти від театр в Народнім Городї.

Бібліотека, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка [illegible]

Надіслане.

Адвокат д-р Іосиф Партицкий
в Станиславові
перепровадив ся на ул. Собіского ч. 20, коло 95 почти, дім з чотирома стовпами. 1—4

ВСЇХ ЛЇКАРСКИХ НАУК
Д-р Зенон Пельчар
б. довголїтний лїкар заведеня, ординує дальше від 15 мая в **Трускавци,** вілля „Зофія“. 472 2—10

Інгалятория д-ра Буллінґа
в Станиславові
уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенгаль, Зальцбрун і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїченя носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, спеціяліст від згаданих недуг. 293

Коперникийй і Сын
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найдїшні по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіжери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи виконуємо як найскорше і найдешевше. 418 5

Учительки, музикальні, з німецкою і французкою конверзациєю, музикальну Нїмку, рутиновані господинї і всяку службу поручає бюро Нїмчиновской, Львів, Ринок 12 А. 109

Ученик VI. кл. рус. гімназ. гляде в пекарї на селї. За добрий іспит ручить. Зголошеня під адресою: M. D. 10 poste restante Рожнів loco. 462 1—4

Прийму чоловіка до розвезеня листів від 16 до 40 літ. Платня 500 К і мундур. Зголошеня тілько письменно. Шухевич, почмайстер, Команьча. 494 1—3

Учителька з довголїтною практикою як також з французкою і нїмецкою конверзациєю, музикальна приїме обовязок лиш за само мешканє в чеснім домі в гірскій околици. Відомість в адм. „Дїла“. 846 1—2

Потрібно парубчака 18-лїтнього, щоб розумів ся на пасїці і помагав в господарстві. Платня 15 К і удержаня. Зголоситись варав з порученем від свого парохіяльного уряду до ур. парох. в Рудні, п.п. Замнагорода-Рудно. 4 3 1—

Фортепян коротший, дуже добрий, в комісї, можна дешево купити, Коперника 17 І. п. офіциян, другі сходи.

ПОТРЕБУЮ вар'бового і письменного, жонатого. Зголошеня Адміністрация „Дїла“. 478 3—3

Молодець Русин, маючий літ 24, з доброї родини, з капіталом 1200 К, в характері купецкім, бажає отворити торговлю мішаних товарів і тому глядає до помочи товаришки життя, або фахового спільника до того інтересу, або приміщеня в істнуючій торговли, чи деребудь при добрім Русині. Адреса: В. К. Т. Українець poste restante Тисьменица в. Станиславова.

492 1—2

ТАПЕТИ о 49% нижше ціни поручає Спілка львівских та піцерів в ліквідації по причині взиманя торговлі, також великий вибір найгарнійших меблевих материй і приймає тапетоване в місци і на провінції та взагалі всякі тапіцерскі роботи. 491—6

Поїзди всякого рода, нові і переїжджені, поручаю у великім виборі по дуже приступних цінах, приймаю до заміни, в коміс на продаж або купую за готівку. Приймаю замовленя до вінчань на елеґантні повози в білими кіньми, що походять з цісарскої стаднини. Дрібна продаж всяких повозових додатків.

М. НАС

Львів, ул. Шпитальна ч. 28.

72 1—?

Фортепяни нові, з першорядних і славних фабрик, а також **піяніна** нові або переграні, продаю і позичаю. **Інструменти** висилаю в ріжні сторони краю, навіть на Кавказ. **Репарації і стройня** приймаю і виконую в правдивою умілостию штуки. На жадане виїжджаю на провінцию. Поручаючи Впов. Публиці свій добірний і солідний склад інструментів, на котрі можу вказатись численними похвалами, прошу о ласкаву память і остаю з повагою **Михайло Войнарович, Львів, Ринок 8.**

71 1—1

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.**

168 52 52

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

Цементово-бетонових

і головний склад

матеріялів будівляних

Мих. Микося

Ярослав, Ринок, пл. парохіяльна

поручає П. Т. Публиці, ВП. Інженірам і Високопреподобному Духовеньству:

Вапно біле гашене, скалисте і гідравічне. — — — — —
Ціпс краківский — — — — — —
і львівский — — — — —
Цемент портланд всякого рода вагонами і на бочки —
Асфальт природний, штучний, — плити до фундаментів.
Посадки камінкові, цементові — шарі, мозайкові, гладкі, жолобковані — — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналізацій
Керниці бетонові ріжних рівмірів, — мулові — — —
Миски під рури **Ринви** отверті
Сходи камінні, граничні — — —
бетонові — — — — — —
Цегли шамотові, окладкові — —
до фасад — — — — — —
Дахівки краеві, вагранічні, червені, шиляні — — —
Коминки камінкові **Папа** дахова і і золицийна
Ольґеіна, Карболінеум
Каналізация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

427 8—15

Оріґінальні фоноґрафи Едізона

з лабораторії Тома А. Едізона в Оранже (Америка) и рішучо найліпші із звісних у нас подібних апаратів, бо мають незрівнану доск, невнищиму мембрану, без шгифтів, заосмотрену смарованим павучком, віддають сьпів і музику дуже природно, без всякого шуму і шелесту, а що найважнійше, кождий може утревалювати власний сьпів і музику на чистих вальцях. Апарати і великій вибір вальців все на складі. Катальоґи даром і оплатно.

Аґенти глядані.

Заступництво; Edison Laboratory-Orange N. J. U. S. A.

Львів, ул. Зелена ч. 6. 501 1—3

Оповіщенє.

Річні загальні збори „Руского Народного Дому“, повітового стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою **в Збаражи** відбудуть ся дня 31 мая с. в в четвер о 11 год. перед полуднем в льокали читальні „Просьвіти“ в Збаражи з отсим порядком дневним: 1) Вступне слово і відчитанє протоколу з послідних загальних зборів. 2) Звіт контрольної комісиї і звіт управи стоваришеня в річного замкненя рахунків і бількнсу. 3) Вибір одного члена ради надзираючої і затвержденє управи стоваришеня, вибраної через раду надзираючу. 4) Внесеня членів.

Білянс за рік 1905 представляє ся так:

ПАСИВА.

1. Уділи	3270	К 13	сот.
2. Фонд резервовий	599	„ —	„
3. Вкладки до обороту	5691	„ 51	„
4. Відсотки надібрані	517	„ 03	„
5. Позички затягнені	9000	„ —	„
Разом	19077	К 67	сот.

АКТИВА.

1. Відсотки надплачені	131	К 71	сот
2. Рахунок зисків і страт	21	„ 04	„
3. На скриптах	3000	„ —	„
4. На векслях	14036	„ 67	„
5. На льокацеях	220	„ —	„
6. Інвентар	149	„ 20	„
7. Готівка	297	„ 68	„
8. Вартість друків	321	„ 37	„
Разом	19077	К 67	сот.

Збараж, дня 7 мая 1906.

УПРАВА:

Теодор Стрільбицкий. *Андрій Шмігельский.*

Комісия контрольна ради надзираючої:

Др Володимир Біляньский. *Олекса Данилевич.*

496 1—1

Оголошенє.

Надзвичайні загальні збори Товариства кредитового „Міщаньска каса в Скалі“ Товариства зареєстрованого з обмеженою порукою в Скалі відбудуть ся дня 19. мая 1906 о 4. годині пополудни в сали читальні Просьвіти в Скалі.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1) Зміна статута.
4) Вибір Дирекциї.
3) Внески членів.

Збори відбудуть ся без взгляду на число членів.

ДИРЕКЦИЯ.

Лука Баран. *Іван Шостаковский.* *Михаїл Гелета.*

476 3—3

ФАБРИКА ЦЕМЕНТОВИХ ВИРОБІВ

Генрика ґр. Старженьского

в Гнїздичеві

виробляє патентовані дахівки цементові, ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних формах. Цементові помости і хідники в ріжних барвах і десенях. Перепусти і рури у всіх розмірах. Жолоби і корита в довільній довготї. Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи, а також всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: **Фабрика Гнїздичів, Кохавина.**

Почта і зелїзниця на місци. 331 9—10

Оповіщенє.

Повітове Товариство кредитове в Городенці запрошує всіх своїх членів на звичайні загальні збори, котрі відбудуть ся дня 27. мая 1906 в неділю о 4. годині в полудня в великій сали Народного Дому в Городенці.

Програма слїдуюча:

1) Вибір двох членів Ради Надзираючої.
2) Принятє до відом ости маєткового бількнсу.
3) Подїл зисків.
4) Полагодженє внесків поставлених в предметї нарад.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

Д. Олесницкий. *Михайло Барабаш.* *Іван Марцинюк.*

477 3—3

Без конкуренції.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом оплатно, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

Томасина на осїнь.

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли подає П. Т. Хліборобам до відомостя, що при цїловаґонових замовленях томасинн дає надзвичайні опусти до 15 мая с. р. по 25 кор. на ваґонї, а до 15 червня по 23 К. Від первого липня с. р. дорожіє томасина і тому радимо користати з нинїшої тепер цїни томасинн, та надзвичайних опустів, які тепер даємо і замовляти томасину на осїнь. Почавши від 15 червня даємо опуст 20 корон на ваґонї від цїн фабричних.

450 a 2—5 **ДИРЕКЦИЯ.**

„ЯНУС“

товариство взаїмних обезпечень на житє у Відни

полагодило в першім кварталї 1906 р. 4304 внесень на загальну суму до обезпеченя в квоті 5,888.000 К з чого виставило 3979 поліс на обезпечену суму 4,741.000 К. Вимачені в першім кварталї 1906 р. премії і належитости, а також відсотки від капіталів виносили круглo 1,417.000 К, а згодошені виплати 624.000 К. Від часу часу єствованя заведеня виплачено капітал у висотї 59,177.000 К. Поліси „Януса“ не тратять вартости по трех роках плаченя, а по пятьох роках є неоспоримі. — Заведенє виплачує по пятилїтнім плаченю премій також в разї смерти наслїдком самоубийства, поєдинку або пїянъства. — Обезпечує без коштів на случай війни і виплачує запавші обезпечені суми сейчас, отже без проволоки і потрученя провізиї.

Всяких пояснень удїлає: **Філія для Галичини, Львів, ул. Театральна 1, і в агітациї по провінциї.** 417 1—4

ВІДОЗВА

Спілки для господарства і торговлі в Перемишли до П. Т. Читалень Просьвіти.

Що раз більше запотребованє штучних навозів, без котрих розумна, поступова господарка не може ся обійти нхає наш несьвідомий нарід в лихварскі руки спекулянтів, котрими руководить не добро народа, не піднесенє его биту матеріяльного, лиш визиск і то страшний визиск бідного хліборобa. Що раз більше запотребованє штучних навозів отворило тим піявкам нове жерело страшної лихви, на котрій до 200 від ста заробляють, проти чого нема ще у нас специяльного закона карного.

Щоби охоронити наш нарід від того страшного визиску в одної сторони, а з другої дати можність нашим Читальням збільшити свої фонди чесним заробком, котрі всегда терпять на брак гроша, постановили ми виповісти війну ворогам нашого народа і звернути ся до просьвітної орґанізациї нашого народа, якою суть Читальні. Щира воля і охота побороти наших ворогів. Без помочи просьвітної орґанізациї не вдіємо нічого, тож вівзиваємо ся до видїлів Читалень з щирим руским словом — поможіть нам охоронити нарід на поли економічним від визиску, розвивіть агітацию по селах за збірним замовленем штучних навозів у нас, спроваджайте ваґонами навози і продавайте хліборобам по цїні нашого цїнника, а користь з сего буде така, що селянин получить добрий навіз по цїні нашого цїнника вже без оплати фрахтової, а Читальня буде мати з того красний дохід, котрим не тілько що покриє свої потреби просьвітні, но ще лишить ся значна надвижка, котрою довільно розпорядить. Всякі інформациї подамо безпроволочне, а рівночасно звертаємо увагу на наші теперішні оголошеня по дневниках о браку і дороженю штучних навозів. Надіємо ся, що наш поклик для добра нашого народа не лишить ся без відгомону.

460 2—3 **ДИРЕКЦИЯ.**

Сьвітло церковне і столове

найлїпшої марки

охоронене запротоколованою маркою

✝ М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор. за 100 кґ. Для церков 10% опусту. Цїни ровуміють ся лише фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак ✝. **М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло присоручає Народна Торговля. Сотки похвал і признань!!! 415 7—?

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Ідкан 12 27*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10*.
„ Кракова 2 31*, 6·—, 8·50, 1 30, 5·25, 8 40, 9·50*.
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20, 5·30, 10·20*.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50*.
„ Рави руской 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, 2 15, 5·15, 10·2*, 11·34.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від 14 5 до 10/9 вкл., 6·50, 7·50 рано, 9·55 перед полуднем (лиш в неділї і лат. сьвята) 1·46 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·00 по полудни; 7·41 і 8·55 вечер.
з Янова 8·18 рано, 1·15 по полудни (від 1 5 до 30/9 вкл.) 4·32 пополудни, 8·45 вечер. (від 14/5 до 10 9 вкл.) і 9·25 вечер. (від 14 5 до 10 9 вкл. що неділї і лат. сьвята).
з Щирця від 1 6 до 10 9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 10·10 вечер.
з Любіня вел. від 14 5 до 10 9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·52 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*.
„ Ідкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руской 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович від 14 5 до 10 9 вкл. 5·50 рано, 8·30 рано (лиш що неділї і лат. сьвята) 12·30 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята) 2·10, 3·20 по полудни; 6·10, 7·30, 7·55 вечер.
до Рави руской 11·15 в ночи (що неділї).
до Янова 6·55 рано, 9·15 перед полуднем (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1·35 по полудни (від 14 5 до 10/9 вкл. в неділї і латиньскі сьвята) 3·08 по полудни (від 14 5 до 10/9 вкл.) і 5·58 по полудни.
до Щирця 1·55 по полудни (від 1/6 до 10/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·15 по полудни (від 14/5 до 10/9 в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Дивани, портиери, фіранки, меблеві материяли

в кольосальнім виборі.

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.

Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 4·50 К за 1 м. □.

Ілюстровані цінники даром. Взірці висилаєсь оплатно.

В, Адамский, Львів, Готель Жоржа.

912 21—30

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 87 Львів, второк 2. (15.) мая 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею!
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 31 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямации неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і вині, привітні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Народний Комітет рішив оголосити отсей

комунїкат:

Польска преса, інформована послами з кола польского у Відни, рознесла в послїдних днях вісти, мов би польска репрезентация парляментарна поставила остаточне жаданє до правительства кн. Гогенлього, що між иншим за признанє 100 мандатів посольских для Галичини, з котрих лиш мнимих 28 мало би припасти Русинам, готова є голосувати за реформою виборчою, та мов би президент міністрів кн. Гогенльоге на се згодив ся.

Отсї вісти мусїли затревожити руский нарід в Галичині, так як відношенє мнимих 28 руских мандатів посольских до 72 польских мандатів посольских є для Русинів значно гірше від несправедливого предложеня бар. Гавча з 27 рускими мандатами посольскими супротив 61 польских мандатів посольских, а навіть від дотеперішного законного відношеня 22 мандатів посольских руских до 56 польских мандатів посольских. Така реформа виборча замісць перенести політичні права з упривілеєних народів і кляс на загал усїх народів задля піднесеня їх сили та замісць рівномірно і справедливо розложити їх поміж усї народи держави, довести може лише до скріпленя панованя польских верховодів в краю і держави та до політичного поневоленя і несправедливого пониженя народу руского на довгий час, бо коли усї народи Австрії дістали би при новій реформі виборчій: оден мандат посольский на 40 до 68 тисяч населеня, лиш Русини мали би дістати оден мандат посольский на 110 тисяч населяня руского.

Задля того отсї вісти уважати мусимо за провокацию народу руского, якій з всею силою мусів би виступити против такої реформи виборчої, і то тим певнїйше, що без побільшеня числа округів виборчих сїльских у всхідній Галичині, Русинам з 28 мнимих мандатів посольских припало би в дійсности лише 18 мандатів, то є, оден мандат посольский на 170 тисяч руского населеня.

Супротив того Народний Комітет взиває руских послів в ради державній, аби безпроволочно всї явились у Відни і рішучо запротестували против правительства і польскої репрезентациї задля несправедливого змаганя до нечуваного укороченя прав політичних руского народу в Галичині! Відтак взиваємо цїлу суспільність руску в краю, аби прилюдно заявила своє слово усїй преважній хвилї перелому політичного, щоби голос грядучих поколїнь не осудив нас за легкодушне занедбанє оборони загроженого народу! Вкінци остерігаємо центральне правительство, що оно обовязане станути на сторожі рівного права політичного, запорученого австрийскою конституциєю усїм народам Австрії; пригадуємо єму слова Монарха, висказані до рускої депутациї у Відни дня 22. сїчня 1906 р., та заявляємо, що оно буде одвічальне за всякі наслїди покривдженя політичних прав народу руского!

За Народний Комітет, як начальну управу народного (національно-демократичного) сторонництва, у Львові, дня 14. н. ст. мая 1906. р.

Д р Косьть Левицкий,
голова Народного Комітету.

Д-р Евген Олесницкий,
посол на сойм краєвий.

Льон.-н Цегельский,
секретар Народного Комітету.

В справі страйків.

Від початку сеї весни проявляють ся у нас в ріжних сторонах краю хлїборобскі страйки. За страйками форналїв в Сокальщинї пішли по черзї хлїборобскі страйки в Перемишляньщинї, Бережаньщинї, Залїщиччинї, Збаращинї, Товмаччинї, Бучаччинї, Бобреччинї, Богородчанщинї, Гусятиньщинї, Підгаєччинї.

Записуючи надсилані нам вісти, уважно слїдимо ті прояви і можемо сьміло сказати, що головною причиною всїх тих страйків є нелюдский визиск людскої працї із сторони дворів. Клясичним прикладом того визиску є двори гр. Потоцкого в Бережаньщинї, де за всю роботу коло бураків дають третий бурак та ще й жадають, щоби робітник зобовязав ся працювати на дворскім лані в жнива одну днину за дармо, а два дні за песїй гріш.

Та не дасть ся заперечити, що дальшими причинами заострення відносин між хлїборобами а дворами є також всїлякі репресиї, яких народ зазнає від староств і спільно та згідно з ними поступаючих дворів так в справі зарібкової еміграциї, як і при загальнім вічевім руху за виборчою реформою. За спонукою дворів або в їх інтересї заборонюють староства війтам видавати людям робітничі книжки, як се дїє ся між иншим пр. в залїщицкім повітї, — а дїє ся воно майже скрізь по краю. В товмацкім повітї в Петрилові обіцяли люди дїдичови іти на роботу аж тогдї, коли підвисшить платню та крім того постарає ся, щоби увязнених Лядчан пущено на волю. Спинюванє віч в справі виборчій також не мало дражнить людий.

Коли до всего додати ще ті непокоячі вісти, що від місяця доходять також і між сїльский народ про грізний стан, в якім опинила ся справа виборчої реформи, котрою нарід цїлком зрозуміло так дуже заінтересував ся: то легко зрозуміємо безвихідне положенє, в якім найшов ся в сю хвилю наш хлїборооб. Весна, а з нею й до новинки; заробків нігде, бо двори платять неможливо мало; до того ще й не пускають на заробітки туди, де можна би і проживити ся і ладний гріш заощадити; в додатку гнет і переслїдованя із сторони адміністрациї, а на добиток на марно ідуть усї надії, щоби через справедливу виборчу реформу могло бути колинебудь лїпше.

Чи треба-ж тут єще глядати агітациї? Чи все се не є вже само про себе достаточною агітациєю? Хоч як не збувало на охотї приарештувати д-ра Вол. Бачиньского з Бережан, котрого підозрівано о агітацию в Підгаєччинї, а таки не найдено слушної причини, бо хоч в Підгаєччинї чотирох слїдчих судиїв веде слїдство, то нїчого не виявило ся на д-ра Бачиньского. Ми певні, що те саме покаже ся й всюди.

Не ми викликали страйки, не були вони навіть в інтенциї нашого сторонництва; але скоро вони проявились і без наших заходів, то й не в нашій силї їх спинити. Хто їх викликав, той нехай одвічає за них: хто завдав і розятрив ті рани, той нехай їх гоїть.

А чи таке гоєнє, до якого взяла ся наша адміністрация, доведе до путя, се инша річ. До Підгаєччини спроваджено тьму войска (доси заховує ся воно спокійно, не провокуючо і цїлком людяно, і се з признанєм треба зазначити, хоч воно мабуть не є заслугою адміністрациї, а лише команданта); спроваджено жандармів з цїлої Мазурщини, і ті поступають незвичайно брутально, зїхало чотирох слїдчих судиів і з рамени намісництва радник двору Півоцкі. Людий арештують без розбору, чи хто винен чи ні (щось так, як було в Лядскім); поарештовано навіть як-раз таких, що дбали о спокій в селї. Чи те все не мусить причинити ся до ще більшого розширеня народу? Чи в дальших наслїдках не стане воно поводом до страйків по иншних громадах і повітах? Над тим повинен застановити ся той, до кого се належить.

Не помогуть також нїчого заходи, що адміністрация очивидно рада би в сю хвилю здавити страйки чим скорше і без розголосу. Вказує на се мовчанка польских газет, котрі звичайно так дуже любують ся в тім, щоби найдрібнїйшу справу роздути до небувалих розмірів, а часто навіть попросту з нїчого роблять щось великого, страшного, бунт, різню... А тепер всьо мовчить, як на команду; мовчать про висилку войска, жандармерий, суду.

Маємо ще і иншї цїлком певні ознаки, що краєвій адміністрациї залежить на тім, щоби голос робучого народу не дійшов у сю хвилю до Відня, щоби там не довідано ся про польску господарку в Галичині, про неволенє руского народу. Мало-ж би воно оставати у звязи з торгами польского кола о виборчу реформу? Мало би воно бути не на руку в сю хвилю польским верховодам?...

Так чи сяк, заремнї заходи. Силою страйків не зломити анї спинити, а щоби довідано ся о них і у Відни, о се постарають ся вже наші посли.

Але сьвятим обовязком нашої інтелїгенциї, особливо сїльскої, є: поучати народ, що страйки є законом дозволені, а заразом, що страйкуючі повинні поводити ся цїлком спокійно, не позваляти собі нїяких насильств анї навіть погроз; а тогдї нїяка сила не має права нїкого змусити до роботи.

При тім просимо і взиваємо всїх, хто дбає про добро народу, щоби нам зараз доносили вірно і як найдокладнїйше не тілько про перебіг страйків і їх причини, але й про поведенє дворів і властий та про всякі надужитя при полагоджуваню і давленю страйків.

---

4)

Через кордон.

(З дневника емігранта).

(Конець)

Я поснїдав „мармуром", а подорожник, наляканий вчерашним випадком, вдовольнив ся хлїбцем з цибулькою.

— Ну, хлопцї, — обернув ся до нас чоловік по снїданку, — лїзьте знов на піч, там мусите бути аж до вечера, щоби бува хто не зайшов часом та не побачив вас... бо є всякі люди... можуть наскаржити полїциї...

Прийшло ся цїлий день душити ся на печи; від скуки день видавав ся роком. Як сонце зайшло і на землю спустились нічні сутїнки, на душі у нас аж прояснїшало. О сьомій годинї повечеряли, а об осьмій Василь, наш провідник, почав збирати ся... Він старанно обмотав свої чоботи сукниною, щоб не скрипіли по снїгу; теж саме зробив і нам. Потім надягнув короткого кожушка, і все готово. Попращавши ся з господинею, ми вийшли з хати, обійшли кругом клунї і вийшли просто на поле...

Було также темно, як і вчора, але теплїйше. Ми обійшли поза гумна село і вийшли на луг. Просто перед нами, не більше, як кроків на два ста, темною смугою манячів вал, поросший кущами верб і тонкими берізками; то кордон. Василь, нагнувшись всїм тїлом вперед і розкрачивши ноги, швидко і легко підстребцї йшов просто на вал, а ми слїдом за ним. Часами я або мій подорожник знебачка попадали ногами на тонкий лїд, кокрим позатягались калюжі колишноїсь відлиги; лїд тріщав, а Василь злякано присїдав до долу, оглядав ся на нас і махав нам руками, щоб ми поприсїдали і не ворушились. *Він довго прислухував ся,* рачкував кілька кроків далї і знов подавав нам знака йти далї. Вже до валу лишило ся не більше, як кроків пятьдесять, коли ми дійшли до річки, що перетинала луг. Василь лїг животом на лїд і поповз на другий бік. Опинивши ся на другому боцї річки, він махнув рукою, щоб ми лїзли. Я припав до леду і поповз.

„Стій, хто йде?" зачув ся десь недалеко збоку поривний, тревожний голос і рівночасно „Трах! Трах!" торохнуло два вистріли.

„Тах — тах — тах —; тах — тах —! підхопила вибухи луна і дрібним реготом рознесла по лузї. Я прилип до леду і не ворушив ся. Товариш схопив ся на ноги і хтїв бігти.

— Куди? Нї з місця! — шепнув суровo Василь: — Се не на нас стріляли, се на другім посту; переждемо тревогу і вернемось до дому, бо тут вже нїчого не вийде.

З лївого боку поза валом проскакав кінний патруль зі смолоскипами. Червоне полумє смолоскипів осьвітило нас на мить і майнуло далї.

— Слава Богу! — перехрестив ся Василь: — Не примітили; гайда!

Він переповз назад через лїд і повів нас до дому.

— Ох, смутку мій, як же я злякала ся! — тревожним, але радісним голосом промовила молодиця, коли ми вийшли до хати: — Як зачула ту стрельбу, то мало не вмерла від страху; я вже була певна, що вас підстреляно.

— От белькоче чорт знати що! — засьміяв ся Василь: — Хиба ми ворони, чи що, щоб нас підстрелили!

— Добре тобі сьміяти ся, а в мене ще й досї трусять ся від страху ноги.

По вечері Василь сказав нам лягти спати, а сам пішов на розвідки до других постів. Мала бути вже третя година по півночи, як він вернув ся і, побудивши нас, велїв збирати ся... Вийшли поза токи і пішли вже не вчорашною дорогою, а просто через поле на лїс, що чорною стїною манячів не так далеко від села.

— Далеко йти? — запитав товариш.

— Не далечко. Тут у лїсї є хата, чоловік наш живе. Туди зайдем, там і Федько вже є: привіз ще трох „пасажирів", то разом з ними і підемо.

Пройшли з півтори версти лїсом; недалеко загавкали собаки. Василь потихенько свиснув; у відповідь теж почув ся такий посвист. Прийшли кілька кроків і крізь сосни те берези зачорнїло купою обійстя. На зустріч нам вискочило кілька здоровенних собак і з сердитим гавканєм кинулись на нас. На воротях стояв чоловік; він відігнав собак і провів нас до хати. Там горіло сьвітло; молодиця і двоє дївчат пряли кужелї. На простеленому долї околотї лежав Федько.

— Чого-ж так пізно? — кинув Федько на зустріч нашому провідникови: — Вже з пів години, як „пасажири" пішли. Ждали, ждали, тай пішли; думали, що ви не прийдете зовсїм.

— Поки до дому дійшов, та заким з дому сюди дійшли, тож не два кроки... — оправдував ся Василь.

— То біжи-ж скорійше, повідоми постового москаля, щоби знав, що будуть ще „пасажири".

Василь вийшов.

— Що, добре налякали ся, як вчора стреляли? — промовив усьміхаючи ся Федько: — То на четвертім посту стреляли. На посту стояв новобранець; запримітив, що „американцї" перекрадають границю і зачав стреляти. Провідник і двох пасажирів повтікали, а одного ранено кулею в спину; зістав ся, забрали.

— А, нї... тут сьогодня старі москалї, не дурні... Ми вже умовились; вас сам москаль і переведе через границю...

Вернув ся Василь.

— Ну, гайда; все буде гаразд...

На дворі вже мрїло ранком. Крізь верхи сосен та берез, мов крізь величезні вікна, сяяло небо. Була відлига і тяжкий снїг разпо-за-раз осипав ся з лапатих соснових гиляк. Стояв густий запах сосни і талого снїгу.

— Не забудьте-ж, про що я вас просив... — нагадував Федько, прощаючись з нами: — Буду дуже вдячний...

Пройшли з чверть години лїсом.

— Зараз пост — сказав Василь: — Заждїть тут, а я скочу за москалем.

Через дві хвилинї він вернув ся з москалем.

— Ну, скоро, скоро, ребята! — заторопив москаль: — Зараз почне розвиднятн ся... Та тихо, не шелепайте ногами...

Москаль пішов попереду. Завернули на право і опинили ся біля самісїнького „посту". Невеличка хата казьонного зразка і стайня, — будка для вартового. В хатї сьвітило ся. Я позирнув крізь вікно до хати: там, схиливши голову на стіл, дрімав, а може й спав офіцер в шапцї і шинелї... Москаль провів нас мимо хати за кущі і застановив ся.

— Ну, панове американцї! — заговорив

ків, а також про спинення заробкової еміграції. Те все має для нас велику вагу.

Зойк розпуки.

(Голос народного учителя).

Рескриптом з дня 24. марця 1906. Ч. 12321. перенесено мене „ze względów służbowych" з гусятинського повіту в березівский. Декрет перенесено дістав я 30. марця, а вже 1. цьвітня мав обняти урядованє в новій школі. Що здобув я 8-літньою тяжкою працею при сільскім господарстві (у вільнім поза службовім часі віддавав ся я господарці, бо з цуденної платні учительської не міг я ніяк утримати жінки, дитини, стареньких родичів та оплачувати харч братови, що ходив до учительской семинарії в Тернополи), мав я все лишити, значить обсіяне поле, пасіку, худобу і прочий інвентар господарский, а сам іти на Мазури, бо так власть велить. На нещастє і жінка мені тяжко хора вже третий рік. Поїхав я зараз до Львова, предстанив радникови Дембовскому, що так наглим перенесенем краєва рада приложила мені ніж до горла, та просив, щоби мене хоч до кінця сего року шкільного затримано на дотеперішний посаді в Гусятинщині, а за той час вспію можє жену вилічити та інвентар, овочі тяжкої 8-літної праці, помалу збути. Радник Дембовский казав подати те все на письмі. Я так зробив та получив по просьби свідоцтво двох лікарів, ординуючого і повітового, котре стверджувало хоробу моєї жени. Я був певний, що краєва рада так умотивовану просьбу узгляднить. Та сталось инакше. При кінци цьвітня с. р. дістав я письмо з краєвої ради з порученєм обняти посаду від 1. мая с. р. під загрозою стримания поборів і вито-чення дисциплінарного слідства. Що-ж було робити? Лишив я хору жінку та все проче на волю божу, а сам поїхав на Мазури. Теперішного управителя на попередній мої посаді просив я, щоби позволив моїй жени мешкати в шкільним помешканю найдальше до кінця сего року шкільного, на що він радо згодив ся, видячи безусловну неможливість забрания хорої. Але не така то милосерна краєва рада, що повинна опікуватись своїми підвладними.

Рада шкільна окружна в Гусятині поручила місцевій раді шк. в Нижбірку старім мою хору жену з дитиною і стареньками родичами викинути з будинку шкільного, підчас коли я працюю на Мазурщині і не можу стати в оборони безборонної хорої жінки, дитини і двоїх немічних старців. Ось дословний відпис сего документу: „Polecam Radzie szkolnej miejscowej w myśl reskr. c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 13. lipca 1900. L. 745, ażeby bezwłocznie wezwała Mikołaja Lewickiego, byłego nauczyciela w Nizborgu starym do opróżnienia zajmowanego mieszkania w budynku szkolnym, a mieszkanie to bezzwłocznie oddała nauczycielowi Ostapczukowi, który w myśl na wstępie powołanego okólnika zamieszkać je musi. O wyniku wezwania należy tu odwrotnie donieść. Przewodniczący c. k. starosta Dültz".

— За що-ж так страшно карають нужденного галицкого злидаря з его родиною? Погадав би хто, що се певно який революціонер або анархіст. Тимчасом се учитель з котрого праці через 8 літ були зовсім вдоволені его власти, як се можуть посьвідчити шкільні інспектори. Найбільша его провина, що вродив ся Русином та мав відвагу признавати ся до своєї народности. Се его одинокий гріх смертельний в очах гакати, а вона знає за такі гріхи карати. Може би наші посли ласкаво зволили упімнутись о мою кривду; а ні, то хиба руку на себе наложити.

Павлокома 12. мая 1906. *Николи Левицкий*, народний учитель.

ник: — Дай підете вже без мене; там вже ніхто вас не спинить... Жалуйте на чай...

Ми дали по кілька копійок. Москаль забажав нам щасливої подорожи і вернув ся на пост, а ми з Василем рушили далі. Розвиднило ся. Ми вийшли з ліса і стрімко йшли поперек лану. По той бік лану чорною стіною стояв ліс, але вже австрийський.

— Границя! — показав Василь на низький вал, що кривою ниткою тягнув ся межи нашим і австрийським лісом. На валу стояв деревляний стовп з росийським орлом, а за валом чавунний з австрийським орлом.

— Так така то границя?! — розчаровано промовив мій товариш: — Я думав, що...— але, що думав, то й не сказав.

Ми перейшли вал і опинились в Австрії. Пройшли кільком ліса і вийшли на поле. Я оглянув ся назад. Сонце вже зійшло, але його ще не видко було із-за ліса, і тільки потоки червоного, до сліпоти ясного проминя знялись в гору і на всі боки. Здавалось, ніби за лісом зійшло ся якесь чудесне, колосальне дерево і з цього хлеще полумє. Верники сосен здавали ся обгорнуті полумєм, горіли і не згорали...

— Що се ві так задивили ся? — спитав мене Василь. — Жалко? Нічого, дасть Бог, скоро назад повернете ся.

Кінчило ся поле, перейшли засаджений лісок і вийшли знов на поле.

— Австрийське село! — промовив Василь...

Недалеко від нас, тіи через двоє, на червонястому тлі ранішнього промінь різко вирисовували ся невеличкі білі хатки...

Ольжин Релес.

Австрийскі справи.

Виборча реформа.

Як доносять польскі дневники, перебуваючі в часі парляментарних ферій у Львові польскі посли, потвердили вісти, що в справі виборчої реформи компроміс між колом польским а правительством вже заключений і то на слідуючій основі: 1) Число галицких мандатів буде збільшене з 88 на 100; — 2) поділ на округи виборчі має бути на основі проєкту, котрий предложить Коло польске, так змінений, щоби польско-национальний стан посіданя був обезпечений. Місто Львів одержить не чотири, але шість мандатів; — 3) Гогенльоге заявив в своїй програмовій бесіді, що жадане розширенє краєвої автономії уважає за справу, о котрій можна поговорити, і що правительство не від того, щоби деякі жаданя що до сего увзгляднити. Точки компромісу, які відносять ся до розширеня автономій, представляють ся яко дрібнійша концесия, ніж та, яку Гавч готов був Полякам зробити. Гавч обіцював польским проводирям, що найблизша престольна бесіда буде містити в собі уступ, який відносив би ся до розширеня автономії Галичини, що на всякий случай обовязувало би більше, ніж якась заява правительства.

Сю вість ми доповнимо вістию, яку використали вчера у вступній статї, именно, що правительство згодило ся дати Полякам 73 певних, а Русинам полишає неневних 27 мандатів, які нам давало предложенє Гавча. Видко, що якийсь довгий язик заскоро зрадив сей заговор Поляків против Русинів, бо Pol. Corresp. „упрошено" ствердити, що „всї подробиці компромісу між правительством а колом, про які говорить праса, суть від початку до кінця видумані. Компроміс буде можна уважати доперва тогди за заключений, коли буде ратифікований парляментарною комісиєю кола польского". Ми можемо запевнити читачів, що компроміс між нашими противниками а правительством дїйсно заключений із сказаного нам вчера, не можемо відкликати анї слова.

Спокій, який запанував серед нїмецких партий, казав би заключати, що компроміс з Нїмцями також готовий. Молодочехи видали комунікат, що вони анї передтим не лучили, анї тепер не лучать справи виборчої реформи з нїякими национальними (?) культурними, або економічними жаданями. Справу виборчої реформи осуджують лише зі становища справедливости і наміряють на дальше задержати се становище.

Нїмецкі дневники нотують чутку, що по вияснению програми президента міністрів готово прийти до справдїшного компромісу і до „малої" парляментаризации кабінету. На початок мають увійти до кабінету міністри краяни: для Нїмців п. Дершата, для Чехів др. Пацак, або др. Жачек, для Поляків прийшов би по якімсь часї Дїдушицкий на місце Пентака.

Хорватский сойм, котрий для спільних хорватско-угорских справ вибирає до угорского сойму 40 делегатів, мав доси мадярску більшість, вибирану „галицкими" способами. Посли в Хорватиї були доси іменовані угорским правительством так, як в Галичинї „центральним комітетом" і тому Хорватия була доси дійною коровою Угорщини. При сих виборах побідив блок опозиційних сторонництв. Наколи в попереднім соймі на 88 виборчих округів, аж 75 округів заступала хрунївска партия „националістів", то тепер ся партия заступає лише 34 округів Зате опозиция зросла із 13 мандатів на 54. Опозиция складає ся з 31 послів вибраних на підставі рекской резолюції, з 19 членів партиї права (Старчевича) і 4 диких. Хоч сї партиї своїми програмами сильно відбігають одна від другої, то в справі заведеня свободи праси, судів присяглих для політичних провин і загального голосованя будуть виступати солїдарно. По введеню загального голосованя опозиційний блок надіє ся здобути 65 мандатів, достаточне число, щоби обняти правлінє.

Партиї теперішної більшости хорватского сойму підпирали акцию мадярской коалїции, котра акцентувала хорватскі жаданя. Се розбудило між Хорватами надію, що угорска коалїция, маючи в своїх руках керму держави додержить слова і увільнить Хорватию з ярма, в котрім вона доси стогнала. Ми не поділяємо оптимізму Хорватів. Коалїция обіцювала Хорватам все можливе так довго, як довго їй потрібна була поміч Хорватів в борбі коалїциї против всемогучої камарилї. Тепер коалїция вже потребує союзників, а дійна корова хорватска таки придасть ся єще Угорщиній. Австрия також обіцювала Хорватам дуже богато, коли їй була потрібна поміч хорватска против мадярской революції. По здавленю сеї революції, Австрия забула, що Хорватам завдячує і що їм прирікала і, замість взяти Хорватию під свою опіку, кинула еї на поталу Мадярам.

Хорватский сойм вибрав президентом д-ра Медаковича, першим віцепрезидентом д-ра Старчевича, другим д-ра Граховача. П. Франк поставив нагле внесенє о убитє всїх політичних процессів і о амнестию для засуджених за політичні справи.

Народні віча і маніфестації.

В городецкім пов. відбуло ся д. 13. с. м. в **Залїсю** коло Янова віче під проводом п. Мих. Червиньского з Янова. Реформу виборчу і що з нею тепер чувати, як і економічне положенє Русинів пояснював п. П. Жолтанецкий зі Львова; — промовляла також, именно в дуже гарних словах до женщин, п. Лина Тузяківна з Рісної руской. На „боєвий фонд" комітет вічевий зложив 4 К.

В мостискім пов. зібрало ся д. 13. с. м. в **Старяві** около 10.000 народу на віче під голим небом. Справу виборчої реформи пояснював п. З. Скварко. Резолюциї переслано телєграфічно президентови міністрів.

В рогатиньскім пов. відбуло ся д. 22. м. м. віче в **Залужу** під голим небом; проводив о. Городецкий, а референував д-р А. Чайковский. Підчас промови одного селянина без важної причини розвязав комісар віче і викликав лише огірченє вічевиків. — Д. 25. м. м. мало відбути ся віче повітове в **Рогатинї**, але без важної причини староство заказало, тому відбули ся довірочні збори при участи над 500 народа, а богато задля малої салї мусїло вертати домів. Референував д-р А. Чайківский, проводив о. Боднар з Свистільник. — Д. 1. с. м. відбуло ся віче в **Бурштинї** при участи над 400 людий; проводив о. Петрицкий, а референував д-р А. Чайківский. Голос забирали селяни, звісні бесїдники, як: Іван Семчій, Василь Калина, та й тут п. комісар перебивав бесїди селян цїлком без причини. Резолюциї в справі виборчої реформи нарід всюда ухвалював одноушно.

В теребовельскім пов. відбуло ся д. 13. с. м. віче під голим небом в **Будзанові** на **Фільварках.** Виборчу реформу пояснювали о. Н. Галущиньский із Звиняча і о. Саврій з Вербівців. Народу зібрало ся ок. 3.000. Латинників було лише кількох, бо польский ксьондз уладив на той час процесию до близького села Скоморох.

В чортківскім пов. зібрало ся д. 6. с. м. ок. 1500 людий на віче під голим небом в **Мухавцї**. Про виборчу реформу говорив д-р Ант. Горбачевский з Чорткова.

З Росиї.

„Громадска Думка" доносить з Петербурга, що **в державній думі вже уконституовав ся український клюб, зложений з 36 послів.**

Про сей клюб телєграфують до Г. Д.: За приводом Максима Ковалевского, Шемета, Шрага, Чижевского і 32-ох селян заснував ся парляментарний український відділ. Вислано відпоручників в комісию, котра відповість на тронову промову і до парляментарної комісиї недержавних наций, щоб завести з ними зносини. Читали привітні телєграми. Найбучнїйше витали телєграми одеского університету, політичних арештантів і московских гласних, котрі домагають ся демократичної конституциї і амнестиї. Порішено одноголосно вислати телєграми політичним вязням. Українські посли одержали силу привітів від Українців з усїх городів. Бажають їм добитись визволеня від национального гнету і автономних вольностий. Українцї обсадили місця по лївій сторонї палати.

Послів вибраних з України Гр. Д. дїлить на три групи. Перша — се члени української демократично-радикальної партиї. Всї вони мають одну програму: всеросийский парлямент на основі загального права голосованя; федеративний лад в державі; национально-територияльна автономія України; земля переходить до хлїборобів; охорона працї. Друга група — ті, що до радикальної партиї не належать, але вже виявили, що їх програма така сама, або дуже близька до неї. Програма третої частини українських послів незнана. Що першим двом частинам легко злучити ся в оден гурт, про се нема довго що й говорити. Лишає ся тільки третя частка.

Гр. Д. висказує здогад, що більшість думи, менше радикальна ніж український клюб, обстане тільки за частиною домагань української репрезентациї. Найменше поможуть кадети в справі нашої національно-територияльної автономії. „Та ми певні — кінчить Г. Д. свої замітки — що українські посли саме там і виявлять найбільше енергії, де стрінуть найменше піддержки. Довгі віки зазнав наш, замучений бідами, край тяжкої недолї. І велике дїло стоїть тепер перед нашими послами — здобути йому щастя. Невсипущої працї, геройскої мужности треба буде нашим вибранцям у боротьбі за се. Щирим серцем, усею своєю намученою душею бажає їм рідний народ сили й щастя в сій славній боротьбі".

На недїльнім засіданю думи п. Щепкин (проф. університету в Одесі) виголосив промову, котра зробила в палаті глубоке вражінє. Він сказав: „Мусимо старати ся привернути цїлком ясні і щирі відносини між нами а найвисшою властию. Домагаємо ся амнестиї не в цїли торжественного обходу отворення думи, анї на се, щоби здобути помилуванє злочинців, але з засадничого становища, бо засуджених не можемо уважати довше за злочинців; именно ся керма державна, против котрої революционери звертали ся, вже не істнує. В сих людях, котрі поборювали усунений ряд, вже не можемо добачувати злочинців. Як не жадати нам амнестиї для людей, за котрих поступки відвічальність і на нас спадає, бо і ми брали участь в сій борбі. Лише случаєви завдячуємо, що наші прихильники дістали ся до вязниць, наколи ми увійшли до думи. Хоч не годимо ся на революційну програму, але ідемо власною дорогою, то все таки чуємо ся солїдарними з ними і їх ідеї не уважаємо за злочинні.

Особа монарха є для нас невідвічальна, але престольну промову можна підтягнути під відвічальність міністрів, бо як би вони на неї були не згодили ся, мусїли би подати ся до димісиї. Наша відповідь не буде звернена до серця монарха, лише буде програмою для міністрів. Ми є тим дротом електричним, що найвисшу власть лучить з народом. Дума зложена виключно з консерватистів і реакционерів, так само могла би домагати ся амнестиї. Через наші погляди стоїмо близше жертв гнету, ніж ті, котрі їх заперли. Як би наші цїли мали стрітити ся з перепонами, то на що нам увільняти наших прихильників з вязниць; чи на се, аби робити місце для нових вязнів, або для нас самих? Не будемо впроваджувати в блуд найвисшої власти, критикуючи усьміхненим лицем цїлу вагу наших цїлий, тогди, коли наші серця давить біль".

Говорять, що в царскім дворі панує супротив думи приязний настрій, бо отвореє відбуло ся спокійно. Президент думи Муромцев зробив на царі добре вражінє. Кажуть, що в короткім часї буде оголошена амнестия. Горемикін і міністер внутрішних справ представили цареви конечність безпроволочної амнестиї.

Члени державної ради відбули приватну нараду над адресою до царя. Справа амнестиї викликала ріжницю гадок. Вітте заявив ся за амнестиєю, яко одиноким средством на успокоєнє умів. Амнестия не може, як дехто гадає, дати причини до революциї. Час перевести ліквідацию самоволї адміністрациї. Як державна рада зажадає амнестиї, то цар певно не відмовить. Шіпов поставив внесенє о ревізию основних законів.

(Телєграми).

Петербург. Б. міністер Толстой оголошує в „Бирж. Вѣд.", що кабінет Горемикіна не буде міг рядити при помочи думи. Міністерство і дума будуть оден одного поборювати.

Льондон. „Таймс" доносить з Петербурга, що цар при помочи мікрофону в сали засідань думи, полученого дротами з кабінетом царя, може чути всї промови виголошувані в думі.

Петербург. Убито командата петербургского порту Кузьмича, котрий дуже строго трактував робітників і вчера старав ся унеможливити робітникам сьвятковане 1 мая.

Петербург. Міністра заграничних справ Ламздорфа усунено і покликано до державної ради. Міністром заграничних справ іменований амбасадор в Копенгазї, Ізвольский.

Петербург. Оголошено царский указ санкціонуючий основні закони державні. В указї тім сказано, що цар розпорядив, щоби постанови, з яких складають ся основні закони, а котрі можуть бути змінені лиш з почину царя, були обмежені в цїлість і доповнені нормами, котрі творять докладну границю межи неподїльною властию царя а законодатними тїлами. Селяньска партия в Думі оголосила резолюцию протестуючу против нових законів основних.

ТЕЛЄГРАМИ.

Англїйско-турецкий конфлїкт.

Царгород. Вчера вечером англїйский амбасадор дав турецкому правительству новий 24-годинний речинець до сповненя жадань Англії. В сїй новій ноті англїйске правительство заявляє, що не вдоволить ся привернением стану status quo, але домагає ся докладного управильненя границї. Порта дала вчера відповідь, але невдоволяючу і неофіцияльну. Новий речинець кінчить ся пиш.

Манджурия.

Льондон. В Манджурії предвиджують скорий вибух повстаня місцевого населеня. Рабунки і напади щораз частїйші. Японцї вислали до Мукдену 15.000 війска.

Візита цїсаря Вільгельма.

Відень. Дневники довідують ся з дипльоматичних кругів, що візита Вільгельма II. у Відни буде мати таке саме всесьвітне значінє і такі самі всесьвітні наслїдки, які мала торічна візита Вільгельма II. в Тангері. Візита Вільгельма у Відни є випливом его власної ініциятиви і є частиною сеї кампанії, яку він веде против Едварда VII.

Тридержавний союз.

Будапешт. Міністер Кошут в розмові з одним берлїньским дневникарем висказав гадку, що голоси мадярскої преси против Нїмеччини не представляють опінії цїлої суспільности угорскої. В обопільнім інтересї є удержанє приязних відносин між обома державами. По Австриї Нїмеччина є найбільшим торгом для угорских продуктів. Міністер Векерлє заявив на зборах виборців в Темешварі, що тридержавний союз є так в інтересї Нїмеччини як і Австро-Угорщини, а всї погологоски, мов би цїсар Вільгельм мішав ся у внутрішні справи угорскі, суть рішучо неправдиві.

Атентат на Вільгельма II.

Льондон. Дневники доносять, що на Вільгельма був зорганізований атентат. В наслїдок відкрить заговора, цїсар залишив намірену подорож по Середземнім мори.

НОВИНКИ.

— **Руске Бюро в Найберунї** оповіщує, що потрібно до Прус робітників: 5.000 до поля, 1000 до копалень, 600 до инших промислових заводів. Приїздити зараз, а стеречись агентів. Хто з робітників, що хоче їхати на роботу до поля, потребував би грошей на дорогу, нехай напише до Найберуну до бюра на адресу п. Стефановича, а дістане задаток на роботу на руки сьвященика або иншого знаного чоловіка за его порукою.

— **Про рільничий страйк в Підгаєччинї** доносять нам: Страйк обхопив 13 громад,

Селяне домагають ся підвисшеня платні за роботу і загального права голосованя. В Голендрах, Новосілках і Лучицях за інтервенцією п. Вітика зі Львова прийшло до угоди. Двори підвисшили платню мужчинам на 1 К 20 сот., женщинам на 90 сотиків. Весь народ домагаєсь однодушно загального права голосованя, инакше готов розпочати генеральний, масовий страйк. До страйкуючих громад напливають маси війска. Жандарми, від котрих аж кишить в повіті, поводять ся з народом провокуючо і бють невинних людий. Рівночасно власти тероризують населенє і арештують масами. Доси виготовлено 600 судових скарг о публичне насильство. Дідичі постановили в неділю зажадати від властий, щоби дали їм арештантів і військових резервістів до робіт в поли. Виїхала також депутация до намісника Потоцкого. В середу відбуде ся нова нарада дідичів, що рішились ужити всяких можливих способів, аби зломати страйк. Найгіршим противником робучого народу показав ся дідич проф. Чижевич.

— **Про страйк в Підгаєччині** доносять нам дальше, що д. 13. с. м. прийшла до Увся компанія піхоти; три „цуги“ закватировано в дворі, а оден в школі. Доси люди заховували ся спокійно, але занятє школи жовнірами викликало між народом обуренє.

— **Енергічна оборона паньскої власности.** Доносять нам з Залїщик: Ілько Ванджура, господар з Ниркова, відбував в часі від 15. сїчня с. р. до 15. лютого в арештї повітового суду в Тлустім кару за якийсь переступ. Тимчасом 30. сїчня 1906. р. вплинуло до повітового суду в Тлустім карне донесенє „urzędu lasowego dóbr czerwonogrodzkich“ в Ниркові того змісту, що ад'юнкт лїсовий Макс Зоубек і лїсовий стражник Василь Фрашко прихопили дня 25. сїчня 1906. р. Ілька Ванджуру на горячім учинку, як в лїсї „Гумниска“ стяв і присвоїв собі неправно оберемок грабини і дубини вартости 1 К 50 сот.; по переведеній ревізиї (!) найдено у него ті патики. В наслїдок того донесеня визначив повітовий суд в Тлустім розправу на день 9. лютого с. р. і післав Ількови Ванджурі візванє до Ниркова, відки вернуло — потвердженє дорученя (!), хоч Ванджура сидїв в арештї в Тлустім. Дня 9. лютого с. р. переведено проти Ілька Ванджури, обжалованого о переступ крадїжи, в заочности карну розправу. Сьвідки Макс Зоубек і Василь Фрашко зізнали на нїй згідно, що „25. сїчня с. р. при ревізиї у обжалованого знайдено дерево, відповідаюче своєю грубостию пиякам, які стято перед двома днями в лїсї „Гумниска“, що обжалований мешкає під лїсом, а слїди провадили з лїса до него“. Та не вияснили чомусь ті сьвідки, як то вони 25. сїчня с. р. прихопили Ілька Ванджуру на горячім учинку, хоч о тім пише донесенє, та чи при ревізиї у Ілька Ванджури застали єго дома чи може не застали, а як не застали, чи питали єго рідню, де він обертає ся. На основі переведених зізнань сьвідків суд повітовий в Тлустім узнав Ілька Ванджуру винним переступу крадїжи і засудив єго в заочности вироком з д. 9. лютого с. р. ч. спр. U 169/6 на 5 днїв арешту. Тимчасом Ванджура 3 скінчив 15. лютого с. р. кару одномісячного арешту і вернув до дому. Та от 25. лютого с. р. доручено ёму вирок, з котрого довідав ся, що він 25. сїчня с. р., саме тоді, коли сидїв в арештї, украв якісь грабки з паньского лїса і дістав за те підчас свого побуту в арештї в тім самім судї нових 5 днїв арешту. — Ілько не приймив ся тої кари і подав рекурс. В наслїдок супротивленя, внесеного адв. д-ром Вол. Охримовичем в Залїщиках, відбула ся 14. марця розправа в повітовім судї в Тлустім, на котрій знесено заочний вирок, хоч сьвідки, Макс Зоубек і Василь Фрашко, зізнали — як сьвідчить протокол розправи, так само „як попереднo“ (!), а Ілька Ванджуру увільнено від вини і кари. Чи не гарний причинок до історії відносин шляхетского двора до нашого селяньства?

— **Тарасове сьвято в Сокали.** Молодїж учительского семинара в Сокали обходила 12. с. м. 45-і роковини смерти Тараса Шевченка. Добірна і знаменито виконана програма дала численно зібраній публицї правдивий духовий пир. Передовсїм одна з 12 точок програми, Білїковского „Гамалія“ хор мужеский з акомпаніяментом орхестри і деклямациєю вправила гостий в одушевленє. Уладженєм вечерка щиро заняв ся проф. С. Вітошиньский, котрий в додатку гарним вступним словом причинив ся значно до звеличеня торжества. Хором і орхестрою управляв уміло п. Зегарковский, учитель музики. На закінченє промовив до молодїжи директок Вагилевич, котрий звертаючись до будучих ширителїв просьвіти, візвав їх теплим словом, щоби по завіту незабутого Тараса, жертвували свої духові сили для свого безталанного народа. — *І. Ч.*

— **„Народна Гостинниця“** у Львові приймe на науку шість хлопців, а то по двох до реставрациї, кавариї і готелю. Услівя: укінчений щонайменче тринайцятий рік житя і укінчена щонайменче четверта кляса чотироклясових народних шкіл. (З висшими школами мають першенство). Ученик одержить харч і мешканє, а о приписану одїж мають старати ся родичі. Наука треває три роки. До неостемпльованого поданя треба долучити: метрику, сьвідоцтво з послїдного півроку шкільного і заяву отця, що дасть ёму приписану одїж, білє і постїль, та що позволяє малолїтному вступити на висше згадану науку. Заяву тую має отець взгл. опікун підписати при двох сьвідках. Вступленє на науку послїдує імовірно в половинї серпня. — *Дирекция.*

— **Селяньскі посли в Петербурзї.** Співробітник петербурского „Вѣка XX“ розмовляв з одним послом селянином, котрий жалувався на велику „опіку“, якою окружають в Петербурзї селян вибраних до думи. — Не дай Боже вам стати послом — сказав посол до дневникаря. — Нема ні одної хвилї свобідної, щоби відотхнути, зібрати гадки. З'їзди, комісиї, наради... Що день приходить по кілька кореспондентів і питають: „А ви до якої партиї належите?“ Відповідаємо: Чорт знає... будемо в селяньскій партиї. По кореспондентах ідуть „приватні“ особи з найріжнійшими предложеніями і запитанями. Одні предкладають вигідні мешканя недалеко таврийскої палати, другі хотять лише познакомити ся, инші просять, щоби позволити відфотографувати ся, а деякі просто без ніяких пояснень приходять, мовчать і дивлять ся на себе... сїдають і дивлять ся. Приходить якийсь пан і просить о розглянєнє в думі єго розвідки на тему „як найлїпше ницити сусли“. Селяне дякували і обіцяли заняти ся тою справою. Другого дня явив ся знов той добродій і приніс иншу свою брошуру про борбу з мишами чи щурами. А такої літератури надсилають нам цілі гори, особливож видавництва „чорних сотень“. В сих днях пр. явив ся редактор часописи „Народний Голос“, Башмаков, і лишив богато видавництв, а нас запрошував відвідати клюб єго партиї „правдивих Росиян“. Інтересують ся нами не того рода партиї, але може ще більше... видїл охорони. Всїлякі людцї крутять ся коло нас і втикають нам до рук якісь відозви, запрошеня на збори то що. Оден селянин дістав навіть адресу якоїсь дами, що уладжує приватні балаканки з... обідами. Взагалї всї посли селяни нарікають, що незабаром будуть мусїли перед непрошеними гостями замикати двері та вікна. — Та хотяй з одної сторони посли селяни жалують ся на неприємности по причинї надто великого заінтересованя ними, з другої сторони мають чимало немилих пригод з полїциєю. Оден селянин, приміром, хотїв побачити той „Невский проспект“, про котрий так богато чув дома. Іде він тою розкішною улицею, роздивляє ся, аж тут поліциянт гукнув до него: „Куда прйош? Здєсь мужікам хадїть не пазволяєтся!“ І посол селянин пізнав, що в Петербурзї нинї за мало бути послом, щоби ходити свобідно по всїх улицях...

— **Горкий і Амфітеатров.** До спису осіб, котрим грозить арештованє при поворотї з заграниці, втягнено в остатнім часї імена Амфітеатрова і Горкого. Пограничні власти мають обовязок арештувати обох письменників на граници, зревідувати їх, зателєграфувати до Петербурга і дожидати дальших приказів. Горкому видано процес і коли він не приїде сейчас до Росиї, то буде записаний до осіб, котрі самовільно опустили Росию. Тоті особи, на основі єствуючих прав, підлягають засланю на Сибір. Як доносить „Путь“, Горкому доручено в Америцї через тамошного российского посла судовий позов, що обжаловує єго о революцийну агітацию в Росиї. Многі сьвідки зізнали, що Горкий давав гроші на уоруженє до грудневої революциї в Москві і сам брав дїяльну участь в приготовленях до неї.

— **Розбищацтво в Росиї.** На стацию Скерневичі, в калїскій губерні, приїхала 24-лїтна жінка властителя дібр Пуласки. Тут ждав на неї 62-лїтний вуйко, Бронислав Окенцкий, котрий забрав її до брички і обоє поїхали гостинцем до дому. Під вечір напало на них чотирох розбишаків, уоруженних в револьвери, і обступивши зі всїх боків, застрілили Пуласку на місци, а Окенцкого ранили двома кулями. Відтак забрали від него мошонку з грішми і втїкли, лишивши свої жертви на гостинци. Окенцкий мав ще на стілько сили заволїк ся до найблизшої селяньскої хати, де повідомив про напад і зарядив погоню за опришками. Тимчасом вони напали на їдучого тим самим гостинцем лїкаря, д-ра Рубіцкого, 65-лїтного старця. На щастє лїкар мав револьвер і раниви одного напасника, прогнав розбишаків, котрі забрали раненого з собою і втїкли, Однак заряджена завчасу погоня зловила трех злочинців, лише ранений пропав кудись без слїду.

— **Гімназияти розбишаками.** Kurjer litewski доносить: В місточку Мешкуцях явило ся в тамошнім монополевім склепі трех молодих людий в сукманах і з револьверами в руках і зажадало виданя всїх гроший з каси. Забравши сїм рублів, молодцї втїкли. Подібний випадок зайшов там перед кількома місяцями, коли то зграбовано 300 рублів, тому тепер зроблено в місті алярм і незабаром розпочала ся погонь за рабівниками, що змагали гостинцем крізь поля. Люде, що робили на ланах, відпрягали від борон та сох коні і пускались в погоню. Незадовго молодих рабівників зловлено, а що вони поставили опір і стріляли, то двох з них убито на місци, а одного тяжко ранено. З товпи ніхто не мав оружя, отже било камінєм, вилами і т. и. Найдивнійше однак в тій пригодї показало ся на кінци: убиті молодики були ученниками VI. гімназияльної кляси, Гутовский і Монтвіл, а ранений учеником IV. кл., Петрунайтіс. Всї три ходили до гімназий в сусїднім місті Шавлях.

— **Ще про Гапона.** З Петербурга доносять, що в місцевости Озерки під містом найдено в двірку, доси замкненім, тїло чоловіка, в котрім пізнано Гапона. Про сей факт доносять до берлиньского Local-Anzeiger-a такі подробиці: Якийсь Іван Путилин винаймив дня 6. цьвітня за 190 рублів сїльский двірок від властительки Звєжиньской. Путилин мешкав ніби в Петербурзї, а кілька днїв приходив до Озерок в товаристві одного або двох молодих людий, щоби доглядати репарацийні роботи у винаймленім двірку. Дня 11. цьвітня явив ся знов з иншим молодцем, а сторожа вислав по хліб і пиво. Коли той повернув із закупленими материялами, застав двері замкнені, а оба товариші пропали. Сей недїлї Звєжиньска спровадила полїцию, котра отворила дім і найшла всї комнати в порядку, лише одна комната на горі була зачинена. Коли ї отворено, в однім кутї лежало щось на підлозї, прикрите кожухом, звідки розходила ся нестерпна вонь. Під кожухом лежало тїло мужчини, скулене, в повнім одію, із стричком на шиї. Полїция сейчас пізнала трупі Гапона. Ціле лице було чорне, ніс скалїчений, одно око вилило, а рот затканий ковнїрцем від сорочки. Полїция здогадуєсь, що Гапона насамперед убито, а потім єго трупа привезено до того двірка. — Рівночасно з тим доносять з Петербурга, що прокуратор петербурского окружного суду і слїдчий судия прибули в суботу до Crédit Lyonnais, щоби отворити скритку, в котрій мали находити ся папери Гапона. Секретар банку протестував, але головний директор банку признав, що судова власть має право робити ревізию. По отворенню скринки показало ся, що було в нїй 14.500 рублів в цінних паперах і 14.500 франків французскими банкнотами. При списуваню протоколу був присутний адвокат Гапона, Марголін.

— **Смерть від грому.** Дня 9. с. м. в Волощи, самбірского повіта, в часі зливи були на сїножати молодий барон Брікман, Жид Бадіян і селянин Івахів. Бар. Брікман і Бадіян закрили ся парасолями, а Івахів сховав ся під стирту сїна. Нараз ударив грім і убив всїх трех на місци. — Рівночасно в сусїднїй Луцї, убив грім коня на пасовиску і розколов величезну осику від вершка до кореня.

Віча і збори:

Народне вічє в справі виборчої реформи відбуде ся в Дяткових бобрецкого повіта дня 19. с. м. о годині 1 з полудня від голим небом коло парохіяльного дому.

Приглядуємо, що загальні збори товариства Руский Союз ревізіонїстів у Львові відбудуть ся в середу 16. мая 1906. р. о годині шостій по полудни в сали Руской Бесїди у Львові. Просить ся о численну участь.

Загальні збори фіяї „Просьвіти“ в Комарні відбудуть ся д. 21. с. м. в сали Каси ощадности о год. 12 в пол. На дневнім порядку: 1. Справоздане з дїяльности видїлу і касове за р. 1905., 2) вибір нового видїлу і 3) реферат п. Гарасевича, зеленого тижневого видїлу, про молочарство. — Вечером концерт в память Т. Шевченка.

Концерти і видовища:

Заходом читальни „Просьвіти“ в Комарні відбудуть ся д. 21. с. м. вечеринки в память 45. роковин смерти Т. Шевченка в сали Каси ощадности при участи акад. хору „Бандуристи“ зі Львова і аматорскої музики з Комарна. Початок о год. 7:30 веч. По концерті забава. Чистий дохід призначений на Захоронку в Комарні.

Урядові вісти:

— З львівскої архиепархії. Канонічну інституцию одержали: оо. Григорий Грушка на Ценжах, Василь Давидяк на Успеньску церков у Львові, Діонисий Майковский на Поручині, Омелян Лопушинськнй на Кунашів, Йосиф Комендя на Сливки, Омелян Корчуба на Одеський, Юлиян Дикий на Гвіздичів, Юстин Гаврисевич на Чатрів і Теодор Богачевский на Гозиц. — З-відательства одержали: оо. Константин Гушо в Плисняках, Олександер Гвоздецкий в Нагірнах, Антін Онуферко в Скалатї, Богдан Охримович в Тухлї і Володимир Федір в Лашки. — Прих. сотрудницкі назначені: оо. Іван Чарторицкий в Розлоці, Володимир Скоробогатий в Дубравиці, Стефан Процисе в Конюхах, Мелетий Бурчак в Буську, Волод. Гургула третим сотрудником при львівскій Успеньскій церкві в характері експозита при Преображенскій церкві у Львові і Іван Давидович при Успеньскій церкві. — На конкурс вислані парохії: 1) Тухля, 2) Кабарівці, 3) Фаринів, 4) Скалат, 5) Сморже, 6) Межиріче, 7) Оньховець і 8) Жукля з речинцем до 30. червня, 9) Злокомарє і Коцюбинчики з речинцем до 16. червня. — Кролевицькі вітчими д-стали: оо. Стеф. Домарович з Боршич і Ант. Целевич з Лозини.

З днем 20. мая с. р. отворить ся в місцевости „Венгерска Гурка“ (жидівського поїзду) при 8-ій клясовій тамошній ц. к. уряді почтовім станиця телєграфу з обмеженою службою денною.

Померли:

— **Філярет Соневицкий,** ц. к. судовий офіциял в Тернополи, упокоїв ся в 50. році житя. Похорон відбуде ся 16. с. м. в Бережанах. В. є. п.!

Послїдні вісти.

Державна рада.

Відень. На нинїшнім засіданю палати послів перший промовляв Гогенльоге і заявив, що на першім місци програми нового правительства є виборча реформа, оперта на загальнім і рівнім праві голосованя, щоби супротив рівних обовязків перевести рівні права. Австрийска сьвідомість державна і австрийский парлямент мають через те дістати нові сили животні, бо як найширші круги населеня будуть тїсийше звязані з державними інтересами, то держава може лише зачерпнути нових сил з сего жерела. Політичним зрівнанєм всїх австрийских горожан австрийска ідея лучности може лише скріпити ся, бо через рівність всїх супротив держави, всї елєменти перемінять ся в удержуючі державу. Дискусия над так важною реформою мусить бути основна, о ній мусимо мати перетолковане, що виборча реформа вже на цесарю і покрою нового порядку, бо тім, що конечності зрештою і публична сьвідомість права суть разом кучей для осягненя спільної цели, там великий опір є даремний. Хоч правительство буде старати ся полагодити инші важні справи, то перепи виборча реформа буде стояти на першім плани. Отже не вдихайте моєї рукы, котру вам подаю. Правительство зробить все, щоби палата укінчити розвязане сеї важкої задачі. Правительство вже по противности вже радника найвисшої управительної справи, але зкраю не буде старати ся помагати яко неспособної до сеї праці посторонніх. При сій нагоді хочу ще заявити, що по цілую всякі цуцства панькавки. Фестиніх говорить Залїпські.

Календар:

Репертуар вчерашнього театру.

Бібліотека, театри і музеї у Львові:

Бібліотека тов. ім. Шевченка

Тижневе справоздане торговельної палати ві Львові за час від 7.5 до 15.5 1906. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·45 до 8·60 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·70 до 5·90 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 7·— до 7·50, а пастівний 6·50 до 6·70, *овес* оброчний 7·— до 7·25, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·75 до 9·60, пастівний 6·60 до 7·—, *вика* 8·— до 8·50, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·20 до 6·40, *ріпак* 13·— до 13·25, *льнянка* —·— до —·—, *насінє льняне* —·— до —·—, *насінє конопляне* 11.— до 11·25, *хміль* (за 50 кільо) 35·— до 47·50, *нафта* звичайна 16·75 до 17·75, сальонова 18·75 до 20·50, *конюшина* червона 45·— до 55·—, біла 45·— до 55·—, шведска 75·— до 90·—, *тимотка* 20·— до 26·—, *Спірітус* loco за 10.000 літрів 36·80 до 37·15.

Надіслане.

Спеціяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголітний асистент п. ц. к. повітового шпиталю дїточого у Відни.

ординує від 3 5 год. ул Городзіцких ч. 4 I. п.

Щіпленє вісни щоденно. 387

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, кавіярню і торговлю пив МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, доповне як всюди. В двохали всї руські дрожжаки.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Равов ч. 7.

Коперницкий і Сми

Фатики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найдїшні по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, двівери, люпи і всїякі инші прибори оптичні. Всїякі направи помагоджує ся як найскорше і найдешевше. 418

Ukrainische Rundschau

виходить у Відни 15-ого кождого місяця в обемі 40 ст рук вел. вісімки і коштує річно 6 кор. Кождий сьвідомий і інтелїґентний Русин повинен передплачувати со часопись, а предплату треба слати на адресу адміністрациї: Wien XVIII Antongasse 15. Адреса редакциї: Wien, XVIII Salierigasse 31.

Ученик VII класи гімн. глядає девиції на час до кінця ферій poste restante „DILIGENS“ Скалат. 481 1—3

Задля недуги жени потребую женщини, котра заняла би ся кухнею. О. Стисловский, парох в „Десятниках“ почта і стация зел. Вибранівка. 448 2—2

Яйця вилягові курячі: Легггорни, Віандоти-Брамапутра, по 30 с. Качачі „Peking“ по 40 с. дістати можна у упр. школи в Лагодові о. п. Підгайчика в. Львова 471 4—6

Потрібний зараз дяк з добрими сьвідоцтвами, котрий відкупив би або виарендував рентозну церковну крамницю. Мешкане при крамници. Зголошеня до парохіяльного уряду в Беньовій, п. п. і стация Сянки. 504 1—5

Мід курацийний **липовий** в 5-кізових блашанках, оптатно по 6 К вг. сила Евстахій Юзичиньский, Бережани. 268 1—10

ТАПЕТИ [illegible] найкращих жовтих матерял і прийме таповане в мога і на провінциї та платаї всякі тапіцерскі роботи. 1 9 1—6

ПОТРЕБУЮ зарбівого письменного, жонатого. Зголошення Адміністрация „Дїла“. 478 3—3

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за пісяплатою управа дібр Жана Laise ого у Волвисовій п. п. Жовква.
502 1—55

ОГОЛОШЕНЄ.

З причини виставленя мурованої церкви в Вібрці, є на продаж деревяна церков в добрі стані за тані гроші. Зголошуватись в уряді парохіяльнім Вібрка коло Львова.
498 1—3

ОПОВІСТКА.

Потребую в новій церкві оскляти 32 вікон з желїзними рамами, хтоби з Вп. ОО. мав в такій справі досьвід прошу дуже о братню присугу вгляднo о подане або фабрика а ще лучше майстра. *К. Вінтонях* Утішків п. Красне дворець.
507 1—3

Микуличин. Вілля в найкрасшім місци і найдогіднїйшім, близько желїзници, м'яса і Прута, з покоями і кухнями до винаймлени. Тенїс при вілли. Бливша відомість приходство.
499 1—4

Парцеляция. В Пнятинї с. п. Перемишляни а стация желїзниці Вібрка-Хлїбовичі маю на продаж в пїлости або до розпарцельованя 53 морґів сгородів, в тім 5 морґів сїножатий. Цїни умірковані. В віддаленю 2 км будують желїзницю. Поле без довсїв. Сгородячий заченая полсвиву грошей до року. Зголосити ся *Лев Блюмскій* в Пнятинї с. п. Перемишляни.
503 1—6

Густовні французскі батисти, анґлійскі полотна, великий вибір материялів на дамскі сукні поручає по незвичайно низьких цінах

Антін Увєра

Львів, ул. Галицка ч 12.
455 4—8

Для сїльскіх крамниць і рільничих кружків поручаю дуже грубу солонину 1 клґ. по 85 кр., грубу по 80 кр., грубу сїчеву ковбасу по 90 кр., тонку ковбасу по 70 кр., оригінальні вуджені праскі шинки по 1·40 зр., варену по 1·70 зр. При висилці опакованя не числю

Янечек

Львів, ул. Сербска ч 14.
449 4—6

Подяка.

Лїота і неумолима та неперебераюча в жертвах смерть забрала мужеви дорогу сопругу, дїтям любезнїйшу і печаливу матер а цілій родині потішительку і підпору в бідї і горю, Савину з Лидиковских Залуцку. Неописаний біль і розпука огорнули щиролюблячі серця по стратї найлюбезнїйшої людини. Дякуємо протє добродїям і сусїдам, котрі не лишили нас в тім горю а поспішили з розрадою помочию і потїхою. Приймїт від нас В. ОО. І. Бачиньский і Волошин щире спасибіг за відправу парастасу над мощами покійної в день смерти. Най Вас Всевишний вынадгородить О. О. Бачиньский і Сохоре за Ваші краснорічні проповіди і пращаня в часі походу похоронного і над гробом покійної. Приймїть від нас щироруске спасибіг О. О. Гоцкий, Лотоцкий, Маланюк, і Лещиньский за звеличанє сего сумного обряду своїм священодїйствієм і послїдну прислугу нашій незабутній сродници. Не менше і Вам дякуємо хвальні брацтва церковні і поважані жителї Слобідки і Бураківки за численну участь в похоронним походї і за щирі сльози жалю над гробом тої котра неодну хвилю горя і потїхи дїлила з вами через цілий, час житя свого. — О. Олескій Залуцкий муж, Ольга Антонія, Іванна, Марія і Олена, доньки, Володимир і Омелян сини, О. Володислав Добріяньский, Юрко Мартинюк і Лука Данів зять.
497 1—1

Оголошенє

Дня 22 мая с. р. відбуде ся лїцитация на найму трави і дерев овочевих в великім садї (огородї) на Стрільници войскогій.

Особи, котрі хотять взяти удїл в тій лїцитациї, управнює ся в вище означенім днї, о годинї 5 по полудни, зголосити ся в канцелярії Стрільниці войскової при ул. Клепаровскій.
503 1—2

Квота виняйму мусять бути в готівці заплачена.

Ц. і к. Стрільниця войскова у Львові.

Оповіщенє.

„САМОПОМІЧ“, зареестр. тов. з обм. поручою в Солотвинї відбуде дня 22 мая 1906 о год. 2. пополудни звичайні загальні збори, на котрі всїх Вп. Членів запрашаєсь.

Порядок справ:

1) Справоздане Дирекциї і Надзираючої Ради, як також контрольної комісиї з дїяльности за рік 1905.
2) Удїленє абсолюторія уступаючій Дирекциї і Надзираючій Радї.
3) Внесеня Надзираючої Ради що-до розділу зиску і повязане дотичного рішеня.
4) Вибір нової Дирекциї і Надзираючої Ради.
5) Зміна статутів.

Наколиб о год. 2 по полудни не зібралось достаточне число членів, відбудуть ся загальні збори в тим самим порядком справ того самого дня о год. 3 пополудни без огляду на число присутних членів.

НАДЗИРАЮЧА РАДА.
505 1—1

К. Ґайковский і С. Рудавский

властителї робітні убрань мужеских і складу сукна фірм краевих і заграничних мають честь повідомити, що виконують всякі роботи для П. Т. Духовенства складно і точно по дуже умірених цінах. — Довга практика у п. Кобільника і иньших первородних фірм дає поруку, що ласкаві обставленки потраплю по волї П.Т. Клієнтів виконати. — З високим поважанєм

К. ҐАЙКОВСКИЙ і С. РУДАВСКИЙ

575 1—3 **Станиславів, ул. Сапєжиньска ч. II.**

НОВІСТЬ! ПОЗІР! НОВІСТЬ!

Найновійший винахід трибушонів до фляшок появив ся і є на *складі в „Сокільскім Базари“ у Львові*

в цїні по 2 К 40 сот. без пересилки.

Сї трибушони так зроблені, що при малім лише натисненю витягають корки. Корок позістає цілий не попсований.

Сокільскі шапки з ґражкою і пером в цїні по 3 К 50 с. без пересилки.

Сїчова памятка в видї медалю величини одного рииьского, жовта, в цїні по 1 К. 10 с.

Козацкі шапки в цїні по 6 К для дївчат по 4 К.

Всї ті річи поки запас вистарчить продає „Сокільский Базар“ у Львові, ул. Руска ч. I. 249

СЕРПИ КОСИ ковальскі, незрівнаної доброти, легкі а острі по цїні 56 сотявів за штуку. в марков „Народна Торговля“ в найлїпшої стали по цїні:

довгість коси центиметр:	45	50	60	70
цїна	1·—,	1·10,	1·20,	1·40

поручає

Народна Торговля

у всїх своїх складах.

Для крамниць при відборі найменше 10 шт. опуст!
416 7—10

ІВОНИЧ *жерельно-купілеве і клїматичне заведенє*

(Зелїзнича стация в місци.)

Найсильнїйша солоно-йодово-бромова щава, котрої успішність є ствердженa у всїх видах золізів (скрофульози), в недугах костий носову яму, уше, шкіри і взагалї у всїх недугах, що вимагають приспішеня віднови материї. Лїченє ортопедичне і масажове. Інгалятория систему „Вальденбурґа“ і систему „Клара“. Купелї в горячім воздусї систему „Полява“, також штучні ґазові купелї.

Лїкарі заведеня: доцент д-р Антін Ґабришевский зі Львова і д-р Юлїян Станишевский з Кракова, а також 6 вільнопрактикуючих лїкарів.

В першім сезонї до 20 червня і в третім до 20 серпня мешканя значно дешевші. — Увільненє від такси на основі сьвідоцтв убожества удїлає ся лише в I. і III. сезонї.

Замовленя на мешканя, мінеральну воду, сіль, луг і мул приймає і всяких пояснень удїлає
500 1—7

Дирекция жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальонів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерії.

Великий вибір пупок на цїґарети, ґудзик, ґроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір бімутерії. 149

Знаменито прасоване біле

осягає ся легко і певно при помочи

СРІБЛИСТОГО **КРОХМАЛЮ**

Fr tz Schulz jun. Akt.-Ges., Eger i B n. Leipzig.

Правдивий лише з охоронною маркою „ҐЛЬОБ“ і „ЗЕЛЇЗКО“.

Дістати можна всюди в картонах.

Заступник у Львові: **Фльориян Кравзе** ул. Третого мая 10.

388 3—14

ОСТОРОГА!

Так захвалювані аґентами пруского товариства **машини до шитя і ґафту Зінґера** є старої системи, що вийшла в ужитя і вони то що-до викінченя, як також найновійших уліпшень не видержують конкуренциї з машинами, які держу на складї. Веду торговлю від 33 лїт без помочи вілїзливих аґентів. Остерігаю перед аґентами, котрі за своє посередництво дістають 20 до 30% провізиї, а купуючі ціну і дорого заплачену машину під назвою оригінальної.

Перший і найбільший в краю **Склад машин до шитя,** котрий не послугує ся аґентами.

Йосиф Іваницкий

механік і специяліст. 1050 5—52

у Львові, готель Жоржа.

Прошу домагати ся цінників.

Незрівнане жерело доходу!

Найлїпші і найновійшої системи

машини до цементових виробів

всякого рода, именно до дахівок, підлог, машини до виробу цементових цеґол, також форми до рур, кругів і т. п. поручає

Комісово-рільничий дім в Більску

Бливші пояснена даром і оплатно. — Незрівнане для шукаючих заробку! Незрівнане для більших господарень. 401 8—10

5 корон на будову руского театру у Львові.

Перше ческе загально акцийне

ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЄ

В ПРАЗІ,

найдешевша і одинока асекурация в австро-угорскій монархії,

що виплачує своїм членам ґарантовані 3% відсотки від виплачених вкладок і увільняє їх на случай цїлковитої або частинної неспосібности до працї та зарібків, від дальшого плаченя асекураційних премій,

дає 5 К на будову руского театру у Львові від кождого обезпеченя, заключеного на основі нинїшної оповістки.

Головна репрезентация для Галичини

у Львові ул. Коперника ч. 24.

Обезпеченя від 2000 К в гору.

818 25—30

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12 27*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10*.
„ Кракова 2 1*, 6·—, 8·50, 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*.
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20, 5·30, 10·20*.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Рашева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15·6 до 30·9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·2*, 11·34.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від 14·5 до 10·9 вкл., 6·50, 7·50 рано, 9·55 перед полуднем (лиш в неділї і лат. сьвята) 1·46 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·00 по полудни; 7·41 і 8·55 вечер.
з Янова 8·18 рано, 1·15 по полудни (від 1·5 до 30·9 вкл.) 4·32 пополудни, 8·45 вечер. (від 14·5 до 10·9 вкл.) і 9·25 вечер. (від 14·5 до 10·9 вкл. що неділї і лат. сьвята).
з Щирця від 1·6 до 10·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 10·10 вечер.
з Любіня вел. від 14·5 до 10·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·52 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 2·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 7·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Рашева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1·5 до 30·9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович від 14·5 до 10·9 вкл. 5·50 рано, 8·30 рано (лиш що неділї і лат. сьвята) 12·30 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята) 2·10, 3·20 по полудни; 6·10, 7·30, 7·55 вечер.
до Рави рускої 11·15 в ночи (що неділї).
до Янова 6·55 рано, 9·15 перед полуднем (від 1·5 до 30·9 вкл.), 1·35 по полудни (від 14·5 до 10·9 вкл. в неділї і латиньскі сьвята) 3·08 по полудни (від 14·5 до 10·9 вкл.) і 5·58 по полудни.
до Щирця 1·55 по полудни (від 1·6 до 10·9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·15 по полудни (від 14·5 до 10·9 в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черепками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавемана ч. 9. 58

Заснована 1782 Цїс. кор. привіл. **Заснована 1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших є монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

I. A. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний достачник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сїльских крамниць** свої знаменити вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і иншим спіритуалїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично виладжених і сходжених та ц. к. інститутом до розсліду спожившних средств розслїджених.

Цїнники і информациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 1103 37—101

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 88. Львів, середа 3. (16.) мая 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею!*
На цілий рік . .	**32** к.	— **44** к.
На пів року . .	**16** „	— **22** „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адмінїстрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекляматиї несопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Промова нового презид. міністрів.

Прихильники виборчої реформи на засаді „рівні права супроти рівних обовязків", нетерпливо ждали на ту хвилю, коли новий президент міністрів виступить з своєю програмою. Що задачию нового премієра є за всяку ціну перевести виборчу реформу, оперту на засаді загального і рівного права голосованя, знали ми вже тогди, коли появили ся цісарскі письма, звільняючі Ґавча з становища президента і іменуючі нового шефа кабінету. Що Гогенльоге в першій промові зачислить загальне голосованє до державних конечностий і заявить, що головною і першою задачию правительства є переведенє сеї реформи, се ми вже з гори вгадували. Супротив того не є для нас анї цікавою річию вчерашна заява нового президента міністрів, що „на першім місци єго програми стоїть виборча реформа, оперта на загальнім і рівнім праві голосованя, щоби і на сім поли перевести засаду рівних прав супротив рівних обовязків". Не імпонує нам також дуже рішучо висказане запевненє, що правительство на всякий случай переведе сю реформу, та перестерога, висказана під адресою противників реформи, аби дармо не тратити сил в борбі против реформи, бо їм се нїнащо не придасть ся, „бо де в лїли осягненя спільної сили злучили ся державна конечність і публична сьвідомість права, в там всякий опір даремний".

Все се, що вчера сказав в палаті послів Гогенльоге, ми вже чули, хоч иншими словами, від єго попередника. Ми надіяли ся, що від нового премієра почуємо, як він гагадає усунути ті перешкоди, котрі єго попередникови не дали довершити діла. Ґавча повалили Поляки через те, що єго проєкт виборчої реформи давав Русинам „за богато, аби вмерти". Проєкт Ґавча давав Русинам замало аби жити, а все таки давав половину мінїмум екзистенциї; не добивав Русинів, але позволяв їм вегетувати і ждати часу, аж „роса очи виїсть". Як раз о се пошпортнув ся Ґавч. Польскі інтриги усунули Ґавча, а прийшов Гогенльоге, на котрого вложено обовязок усуненя сеї колоди, яку під ноги виборчої реформи кинуло коло польске. Кождий надіяв ся, що Гогенльоге у самім вступі своєї промови скаже, як він гадає усунути ті трудности, котрі не позволили Ґавчеви дати Австриї загального і рівного голованя. Ми надіяли ся, що Гогенльоге скаже нам, що він запевнив правительственному проєктови більшість без Поляків, або що він розумним словом, чи якимись концесиями на иншім поли, позискав їх для більшости за проєктом. Про все те не згадав Гогенльоге нї одним словом, Сего, що могло бути для нас цїкаве; сего як він гадає перефорсувати в палаті проєкт виборчої реформи, і чи для позисканя противників Ґавчівского проєкту. не поробив він в сім проєктї змін на шкоду прихильників реформи, але в нинїшним парляментї слабших нїж польска делеґация, — Гогенльоге не сказав нам.

Через десять днїв конферував Гогенльоге дуже пильно з провідниками ріжних сторонництв парляментарних в цїли позисканя їх для виборчої реформи. Найбільше-ж конферував він з Поляками, а результатом сих переговорів є факт, що польска преса і польскі посли вже не поборюють правительственного проєкту. Се значить, що компроміс з Поляками вже заключений, що правительство позискало їх кривдою Русинів. І про сей компроміс кн. Гогенльоге не згадав нїчого. Одним словом, запевняючи, що Австрия мусить дістати і дістане загальне і рівне право голосованя, Гогенльоге не предложив жадної програми переведеня сеї реформи, анї навіть не заповів, коли внесе доповненє Ґавчівского проєкту.

Мовчанка є часом вимовнїйша, нїж говоренє. Як-раз ся рішучість, з якою кн. Гогенльоге говорив про конечність загального і рівного права голосованя, і ся певність, з якою говорив про будучність правительственного проєкту, каже заключати, що він вже має в кишени більшість для реформи і що з Поляками вже заключив в сїй справі якийсь компроміс. Не подаючи знов способів, якими Гогенльоге надіє ся побороти сї трудности, котрі для Ґавча були непоборимі, доказують нам, що Гогенльоге анї гадає поборювати сих трудностий, лише попросту взяв їх в свою програму, згодивши ся на ті жаданя Поляків, на котрі Ґавч не хотїв згодити ся. Гогенльоге навіть зраджує в своїй промові, кажучи, що „виборчою реформою правительство не гадає ослаблювати народів, лише що не ослабить „національних сторонництв." Під силою „національних сторонництв" розуміє Гогенльоге теперішну силу національних сторонництв в парляментї, так зв. „стан посїданя." Сей висказ явно показує, що єго проєкт виборчої реформи не ослабить теперішної репрезентациї польскої в парляментї супротив репрезентациї рускої; Русини будуть могли мати найбільше 27 проц. (теоретично) галицких мандатів, а Поляки найменше 73 процент!

Гогенльоге не згадав нїчого перед парляментом про компроміс, який заключив з Поляками. Сей австрийско-польский компроміс, котрий має закріпити пановане Польщі на Руси і над руским народом, виявить ся аж в послїдній хвили.

Супротив сего, промовчаного президентом міністрів компромісу з Поляками, всї надії, які правительство вяже з виборчою реформою, лишать ся лише гарними, але пустими фразами, котрі перемінять ся в цїлком противну, болючу і для держави небезпечну дійсність.

„Виборча реформа стане ся фундаментом національного спокою в Австриї, або значно до него причинить ся" — сказав Гогенльоге... А ми кажемо, що ся виборча реформа, яку Галичина дістане, Галичинї національного спокою не дасть, але перемінить її у вічно чинний, а все руйнуючий вулькан!

Гогенльоге надіє ся, що виборча реформа доведе до порозуміня між нациями і тогди „до спільної працї приступлять дуже радо також ті, котрих доси до сего не можно було позискати." Нехай Австрия вибє собі з голови всяку надію зведеня до спільної працї невільника з гнобителем. Нехай Гогенльоге вибє собі з голови надію, щоби три мілїони галицких Русинів, що як-раз тепер одержали сильне опертє в увільнених з ярма 27 мілїонах закордонних братів, такою виборчою реформою, яку подиктувало коло польске, одушевило ся для „австрийской сьвідомости державної" і додало державі „нових сил животних." Слушно сказав Гогенльоге, що „як найширші круги населеня будуть тїснїйше злучені з державними інтересами, то держава може з сего жерела лише нових сил зачерпнути. Полїтичним зрівнанєм всїх австрийских горожан може лише скріпити ся австрийска ідея спільности. Через рівність всїх супротив держави всї елєменти перемінять ся в удержуючі державу."

Чому-ж правительство, чому сей чинник, котрий казав правительству перевести велике діло відмолодженя Австриї, не поступають так, щоби сповнили ся їх бажаня? Нехай Гогенльоге сам, нехай ті, що дали єму такий важний мандат, самі скажуть, чи роздїл галицких мандатів так, аби 27 проц. дістали Русини, а 73 проц. Поляки, мож назвати „полїтичним зрівнанєм всїх австрийских горожан", чи се будуть „рівні права супротив рівних обовязків"?!

Нехай сам Гогенльоге відповість на питанє, чи „австрийску сьвідомість державну" може між Русинами скріпити сьвідомість, що австрийска держава віддала Полякам сю участь в державнім житю, яка належить ся Русинам!

Чи буде руский народ „з державними інтересами тїснїйше звязаний", чи Австрия „буде могла з сего жерела черпати для себе нові сили", та чи „австрийска ідея спільности скріпить ся" в рускім народї, коли руский народ виключать від впливу на хід державних справ, та коли руский народ буде сьвідомий того, що єго соками будують Польщу?!

Ми не є такими оптимістичними ворожбитами, як Гогенльоге. Не віримо, аби виборча реформа, як вона дасть Русинам лише четвертину галицких мандатів, „перемінила всї елєменти в удержуючі державу". Руский народ ледво чи буде таким елєментом! Ми не віримо, аби така реформа, якою правительство гадає ущасливити Русинів, довела до бажаного правительством і нами порозуміня між посвареними нинї народами. В Галичинї пропорция мандатів руских до польских має ся, як 27 до 73; вона-ж „фундаментом національного мира" не буде. Аж тогдї, як — борони Боже — ся реформа буде уведена в житє, Австрия побачить, що значить національна борба на житє і смерть і які будуть єї наслїдки!

„Сильна сьвідомість національна — сказав Гогенльоге — дасть ся получити з сьвідомостию і вірностию державною". Се правда; але нехай же керманичі держави не поневіряють сеї національної сьвідомости, нехай числять ся з сим, що і руский народ є нинї національно сьвідомий і безкарно не дасть перейти над собою до дневного порядку!

З закордонної України.

„Рідний Край" пише про з'їзд відпоручників українських демократичних орґанїзацій, що відбув ся д. 30. цьвітня і 1. мая с. р. Де відбув ся той з'їзд, не сказано, — очивидно для того, бо з'їзд був нелеґальний, тайний.

З'їзд скликано для поради в справі дїяльности партиї перед відкритєм державної думи, а також для розгляду деяких полїтичних і культурних справ. З'їзд ухвалив звернути ся до петербурской громади, щоби подбала про добру стрічу послів Українців та помогла їм зорганїзувати ся. Вироблено і ухвалено інструкцию для послів Українців. До інструкциї передовсїм війшла коротка програма укр. демократично-радикальної партиї, а дальше: що посли Українці мають заложити свій клюб, погодити ся з иншими демократичними, особливо національними ґрупами і вести боротьбу в інтересах українского народу; мають домагати ся автономії України і здавати справу з своєї дїяльности перед виборцями і суспільностию. Посли мають право вимагати в справах і інтересах укр. народу від українських орґанїзаций помочи не тілько моральної, а й материяльної.

Дальше поставлено на чергу справу виготовленя статуту української автономії і постановлено видрукувати і поширити старі проєкти укр. автономії та звернути ся до учених як на Україні так і особливо в Галичинї, щоби взяли ся до працї для виготовленя нового проєкту. Всї материяли в сій справі мають засилати ся одескій громаді.

Опісля обговорювано питанє про лїпшу орґанїзацию і про леґалїзацию української демократично-радикальної партиї та ухвалено такі постанови: 1) попередна орґанїзация укр. громад не відповідає тепер потребам часу і спиняє розвій і дїяльність партиї; 2) треба постарати ся, щоби партия всюди, де є її члени, орґанїзувала ся прилюдно і леґально на підставі статутів та могли мати збори, з'їзди, постійне бюро (по нашому: видїл) і т. и.

Обговоривши питанє про культурну працю, зазначено, що для неї також потрібна добра і широка орґанїзация. Напр. всякі видавництва, особливо часописий, тогдї тілько стояти-муть кріпко, коли будуть засновані на точних, добрих статутах з ясно визначеними обовязками і правами, з виборним урядом і т. д. З'їзд ухвалив такі постанови: 1) Треба найшвидше подбати, щоби були засновані товариства просьвітно-культурні окремо від товариств полїтичних, бо до культурних товариств можуть належати люди і не партийні або з ріжних партий. 2) Треба подбати, щоб у всїх бібліотеках народних на Україні були заведені українські книжки і часописи. 3) Треба впорядкувати курси з української істориї, літератури і мови, особливо для учителїв і молодїжи. Окрім того постановлено звернути ся від імени з'їзду до унїверситетів на Україні в справі відкритя катедр української мови, істориї, етнографиї і права.

В справі перегляду програми партиї зазначено, що добра і практична програма буде вироблена тогдї, коли заведена буде нова, ширша орґанїзация партиї, коли проєкти програми будуть розглянені попереду на зборах місцевих орґанїзаций по всїй Україні, а опісля на з'їздї відпоручників від усїх орґанїзаций.

Вичерпавши програму з'їзду, постановлено ще в додатку: висловити бажанє, щоб українське жіноцтво орґанїзувало ся в національні спілки для культурної і полїтичної працї, та просити унїверситети, щоби приймали жінок на рівному праві з мужчинами.

„Гром. Думка" з понеділка доносить, що по найновійшим звісткам склала ся в державній думі українська парляментарна ґрупа. На чолї її стоїть п. Ів. Шраг з Чернигова, а записало ся до неї поки-що 38 послів (Максим Ковалевский, Линтварьов, Чижевский, Шемет, бар. Штейнґель і 32 селян). Склала ся також спілка з послів усїх недержавних народів, щоби виробити однакову тактику в думі й спільно добувати національної волї для поневолених народів. „Гр. Думка" замічає, що українська ґрупа в думі не може бути з партийного погляду цїлком одностайна; всеж таки найбільше буде в нїй людий, що або цїлком приймають програму української демократично-радикальної партиї, або нахиляють ся до неї. Та в першій порі і тій більшости треба буде зважати на погляди осталих членів, безпартийних або належних до иншим партий, так що українська ґрупа в думі буде спершу безпартийна. Се значить, що в питанях національних вона буде виступати одностайно, в инших же можливі будуть деякі відміни в думках і поглядах, хоч безперечно всї на поступово-демократичній основі. Але на дальше треба подбати, щоби витворити гурт однаковий також і з партийного погляду, обєднаний одною полїтичною програмою. Час уже нам виступати під власним іменем, нї до кого не пристаючи в сусїди, бо таким тілько шляхом зможе народ наш добути свої національні права.

Народні віча і маніфестациї.

В бережаньскім пов. відбули ся д. 21. м. м. довірочні збори в **Баранівці**, а д. 6. с. м. в **Дібщу**. На обох зборах референував о. Садовский.

В підгаєцкім пов. відбули ся д. 3. с. м. всенародні віча в **Золотниках** і в **Бурканові**; на обох референував п. Тим. Старух.

В старосамбірскім пов. скликане на д. 6. с. м. віче в **Стрілках** староство заборонило.

Заборона віча. Пишуть нам: Ц. к. Староство богородчаньске не позволило уладити на д. 16. с. м. в Богородчанах повітове „віче" під голим небом і похід, бо не мало „поруки, що спокій і порядок публичний не зістане загрожений."

З ярославского пов. пишуть нам: Дня 13. с. м. відбуло ся віче на передмістю **ярославскім** „долїшно-лежайскім" при участи около 300 міщан руских, Поляки усунулись майже всї, а навіть старали ся впровадити Русинів в блуд, що віче відбуде ся о год. 4. а було заповіджене на год. 2. Референував про реформу виборчу студ. Янїв, а промовляли також студ. Іванович, п. Шавариньский Мих. і проф. Янїв, котрий був головою віча. Резолюциї ухвалено, як всюди, з узглядненєм пов. ярославского.

Наш пан староста Ґродзїцкий не абиякий полїтик. Запевняв, що він не має нїчого проти віч, лише одно клав усліве, щоби відбували ся не під голим небом. І ми до того примінялись, бо ходило нам о те, щоби нарід трохи розрухати, трохи поучити. Тиснулись ми на вічах в малесеньких комнатах, а в двоє і троє тілько народа стояло на дворі і майже не відносили жадної користи, бо голос, аби і сильний, губив ся в такім дуплї. Віча відбували ся строго леґально, так що комісарі з признанєм висказувались. І всьо йшло спокійно і не було жадної небезпеки, щоби, борони Боже, нарід не збунтував ся, щоби „добро і безпеченьство публичне" було загрожене. На день 16. мая задумали ми скликати велике віче повітове; а що не маємо відповідної салї, де би могло поміститись кілька тисяч народа, подали ми просьбу о дозвіл уладити віче під голим небом, числячи на те, що п. староста, пересьвідчившись уже, що нам не ходить о бунтованє народу, лиш о осьвідомленє, та беручи в рахубу, що социялїсти мали позволенє на віче під голим небом на день 1. мая, позволить і нам зійтись на поважну нараду в день знесеня паньщини. Та на жаль ми помилились. „Зі згляду на добро і безпеченьство публичне" віче заборонено. Та певно, якжеж п. староста міг би позволити, щоби зібралось кілька тисяч народу і грімким голосом запротестувало проти інтриг верховодячої кліки і проти переведеня виборчої реформи коштом прав руского народу. Але п. староста в блудї, коли думає, що сим способом осягне свою цїль; наш голос таки дійде до Відня, а народ довідає ся, хто єму ворог і перед ким має ся боронити.

В дрогобицкім пов. відбули ся д. 13. с. м. публичні віча під голим небом: в **Гаях нижних** при участи 1.500 людий, хотяй місцевий парох о. А. Рудавский розганяв хлопів і не казав їм іти на віче; референував п. Ю. Михаць; в **Унятичах** під проводом о. Г. Ільницкого; референт: п. М. Кондрат; промовляли о. І. Отто з Лїшнї і пп. Дамян Захаряк і Николай Івах; учасників було 800; в **Дрогобичи** на зварицькім передмістю; референував д-р Я. Олесницкий, проводив п. М. Михайлович; промовляли пп. А. Візенберґ (по польски) і Ф. Гонткевич; в **Колпци** при участи 1000 людий; референував п. І. Кобилецкий, канд. адв.

Державна рада.

(*Дня 15. с. м.*)

Відень. Кн. Гогенльоге говорить дальше (початок бесїди подали ми вчера): Сильна народна сьвідомість після моєї гадки дасть ся получити з державною сьвідомостию і вірностию. Тому правительство не думає виборчою реформою ослаблювати народні сторонництва, радше, хоче всякі бажаня і побоюваня розслїдити без упередженя. Правительство буде старати ся приєднати всї сторонництва до великого діла і позискати їх співробітництво. Воно піде так далеко, як лиш се буде можливе з огляду на цїлість виборчої реформи. Однакож там, де зачне ся небезпека для реформи, пічне ся також обовязок правительства, щоби передусїм перевести реформу, і в сім числить правительство на поміч сторонництв. Инакше не може бути. Мілїони горожан дістають тепер повні полїтич-

ці права; якжеж сторонництва не мають оказати готовости до жертв, які врочім зовсім не зашкодять їх народним інтересам? Виборча реформа є не лише жаданєм справедливости супротив низших верств населення, не лише потребою парляменту, але вона стане ся також підвалиною національного мира в Австрії або в великій мірі причинить ся до него. Як раз удасть ся на основі виборчої реформи прийти до порозуміня між народними сторонництвами, то порозуміне се буде можливе і в инших точках народних жадань. Тоді приступлять до спільної праці також і ті, що до тепер до сего не дали ся наклонити. І длятого правительство буде старати ся, щоби в справі загального і рівного голосованя допровадити до побіди. Дальше повитав ки, Гогенльоге з вдоволеном привернене парляментарних відносин на Угорщині і замічив, що в обох половинах держави було би добре, коли би врешті зникла непевність взаїмних відносин і настало їх тревале управильнене. Оба правительства в сім годять ся, а наше готово розпочати переговори в справі цілого комплєту справ, щоби лише дійти до порозуміня. Президент міністрів є переконаний, що коли обі сторони приступлять до переговорів, то прийде до порозуміня. Але мусить воно бути переведене на цілій лині, без односторонних уступок на нашу некористь. Правительство у всіх справах буде порозумівати ся з державною радою і без неї не буде нічого рішати. На поли внутрішної адміністрациї буде правительство опирати ся на непохитних законних основах і буде вичлїно трактувати всї слушні жадання. Однакож з сего становища виникає для правительства право домагати ся від горожан, щоби держали ся законних приписів. Правительство буде зносити ся з покликаними автономічними чинниками, буде також з власного переконаня пізнавати культурні і економічні потреби народів; а там, де побачить дійсну потребу, нічого не занехає, щоби й заспокоїти. Я представив коротко цїли, котрим правительство хоче посьвятити всї свої сили. Я не сказав нїчо нового, бож більша часть сторонництв є тої гадки, що для правительства нема иншої дороги, як лише ся, щоби розпочате дїло виборчої реформи довести до кінця. Я є того сьвідомий, що палата без огляду на ріжниці поглядів поміж поодинокими сторонництвами звернула би ся проти кождого правительства, котре хотїло би виборчу реформу понехати; бож всї то добре розуміємо, що за виборчою реформою прийде не лиш розширене політичної рівноправности, але також ера внутрішно скріпленого парляментаризму, котрий піднесе також силу держави. Маючи осягнене сеї цїли на оцї, не залишу ужити всяких средств, бо видите, панове, перед собою правительство, котре не знає вишої цїли, як суспільну і народну силу з'єдиненої Австрии (Онлески і брава). По сім ухвалила палата отворити над бесїдою президента міністрів дискусию, дальше відкинено наглість внесени пос. Шенерера і тов., полагоджено ряд справ що-до посольскої непарушимости і на сім засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє в пятницю.

З буджетової комісиї.

Відень. Буджетова комісия радила над звітом пос. Штайнвендера о внесених Поммера, Пантучка і Брайтера в справі полїпшеня долї канцелярийних помічників. Міністер фінансів Косель вказав на розпорядженє з р. 1902. дотикаюче сеї справи, і завважив, що з огляду на закон о вислужених відсотках (цертифікатистах) зміна відносин канцелярийних помічників є можлива лише в дорозї розпорядку. Правительство готово починити значні пільги. Вслїдок сего видатки (вищі ніж мілїона корон) покриє міністер з біжучих доходів. Одиак збільшене сего видатку є з огляду на фінанси держави неможливе.

З Росиї.

Державна дума.

(Дня 15. с. м.)

Петербург. Вчера о год. 3. по полудни отворено засїданє думи. Насамперед принято з деякими змінами регуляміи. О год. 7:30 розпочала ся дискусия над проєктом адреси. Референт адресової комісиї Набоков відчитав серед неумовкаючих оплесків проєкт адреси, почім засїданє на годину перервано. Ось сей проєкт: „Ваше царске величество зволили в бесїді виголошеній до заступників народу рішучо заявити, що стоити будете непохитно при інституциях, покликуючих народ до виконуваня законодатної власти разом з своїм монархом. Державна дума видить в сім торжественнім запевненю монарха, висказаним до заступників народів, запоруку скріпленя і дальшого розвитку порядку і законодавства, які відповідають конституційним основам. Державна дума учинить зі своєї сторони все, щоби доповнити засади заступництва народа і предложити вашому царскому величеству о затвердженя закон, дотикаючий заступництва народа, а опираючий ся по мисли одноголосно обявленої волї народу на загальнім виборчім праві. Зазив вашого царского величества до спільної праці для добра вітчини знайшов живий відомін в серцях послів. Дума, котра складаючись з заступників всіх верств і народностий, відновить Росию і сотворить державний порядок на основі мирного пожитя всіх і на основах горожанської свободи — уважає за свій обовязок вказати, що услівя, в яких край дійсно жиє, чинять успішну працю в цїли відрожденя найлучших сил в краю неможливою.

Край пізнав, що найболеснійшою точкою нашого державного житя є самоволя урядників, котрі дїлять царя від народів, і край одноду шно заявив, що відроджене державного житя є можливе тілько на основах свободи при самостійній співучасти народу у законодатній власти і в контролї виконуючої власти. Перші дні вольности наче хмарою покрились досьвідами, які спровадили на край ті, котрі все єще заступають народови дорогу до царя, допчуть усякі основи маніфесту з 30. жовтня і окривають край ганьбою, сказуючи на смерть без судейского присуду, стріляючи людий і запроторюючи їх по тюрмах. Слїди сего поступованя так глубоко врили ся в душі народу, що успокоєне є неможливе, доки народови не стане ясно, що власти уживаючі імени вашого цар. величества за покривку, не будуть більше допускати ся насильств, доки міністри не будуть перед народом одвічальні і доки ціла адміністрация не буде відновлена. Тільки міністерство одвічальне перед думою і маюче довірє більшости думи може скріпити довірє до правительства, конечне до дальшої спокійної праці. Передусїм треба усунути виїмкові закони о скріпленій охороні і о военнім станї, а рівночасно установити основи одвічальности адміністрациї перед заступниками народа. Для успішної дїяльности думи потрібне є переведене засади правдивої репрезентациї народів, полягаючої на тім, що тілько єдність монарха з народом є жерелом законодатної власти. Дума уважає за свій обовязок заявити, що цїлий народ повний сили і одушевленя і з вірою в недалекий розцьвіт вітчини переведе дїло відрожденя житя, коли між ним а престолом не буде стояти державна рада, утворена з іменованих достойників і виборних з найвищих верств людности, і коли спеціяльні закони не будуть обмежувати законодатну компетенцию заступництва народів. Дума вважає конечним забезпечити окремим докладним законом ненарушимість особи, свободу совісти, слова, преси, товариств, зборів і страйків. Без сих основ, котрі вже і в манїфестї з 30. жовтня є зазначені, є неможлива яканебудь реформа в соціяльнім напрямі. Дума виходить з непохитного переконаня, що анї свобода анї порядок не можуть бути скріплені без здїйсненя рівности всїх горожан перед законами, проте виготовить закон в справі рівноправности всїх горожан і знесеня всїх станових, народних і релїгійних привілеїв та постарає ся о висвобожденє краю з під адмінїстрацийної опіки і полишене виключно судам обмежуваня горожаньских прав. Дума уважає кару смерти, хочби на підставі правного присуду, недопускаємою і заявляє, що, зносячи кару смерти, сповнить дума лише однодушну волю народу. Дальше вважає дума своїм обовязком представляти потреби сїльского населеня, видати закон рівноуправляючий селян і освободжуючий їх від гнету самоволї. Рівнож без проволоки треба заспокоїти потреби робітничої кляси, передусїм забезпечити свободу орґанїзациї усїх робітників. Дума хоче бути дальше самостійною в справах піднесеня материального і духового добробуту і піднесеня просьвіти. Конечно треба заспокоїти від давна вже дозрілі постуляти поодиноких народностий. Росия є державою заселеною многими племенами і народностями, яких духове з'єдиненє є можливе тілько тоді, коли будуть заспокоєні їх потреби — і о се дума буде дбати. Ваше царске величество! На порозї всякої нашої праці стоїть справа, яка і нас ворушить і не дає нам учинити першого кроку в нашій законодатній дїяльности. Перше слово, котре рознесло ся в думі і було принято окликами симпатиї цїлими зборами є слово: Амнестия! Край бажає повної політичної амнестиї, котра є постулятом совісти народу. Її не можна відложити. Ваше царске величество! Дума вижидає повної політичної амнестиї, яко першого задатку взаїмного порозуміня і гармониї між царем а народом!"

(Телєграми.)

Петербург. „Новое Время" доносить, що рада міністрів заявила ся за можливостию удїленя амнестиї, але справу її розмірів полишила ще не рішеною. Тосамо письмо доносить, що на раді міністрів прийшла під обради справа розвязаня державної думи з причини її опозициийного характеру. Остаточно заявили міністри, що розвязане не є пожадане, противно, булоби прямо небезпечне.

Київ. День 1. мая ст. ст. робітники обходили торжественно. В церкві відбуло ся богослуженє, опісля був похід. Фабрики і склепи позамикані. Полїция нїчого не перешкаджала, робітники спокійно розійшли ся.

Царицин. Товпа числом 4000 голов переходячи вечером улицями домагала ся усуненя козаків і обіцяла розійти ся спокійно. Полїцмайстер казав дати огня; 8 осіб раненых, з тих одна смертельно.

Варшава. Вчера вечером вибухла бомба на ул. Маршалківскій. Комісар полїциї і 3 инші особи убиті. Військо стріляло, в наслїдок чого 8 осіб раненых.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Виборча реформа.

Відень. Zeit доносить, що Галичина дістане 100 мандатів, з котрих Поляки при помочи відповідно сконструованих округів виборчих запевнять собі 75. Нїмцї дістануть в наслїдок нового компромісу о 12 мандатів більше (разом 217). Чехи о 2 (разом 101). З иншого жерела доносять, що в Галичинї міста дістануть 28 мандатів: Львів, Краків 4, а по одному: Тернопіль, Броди з Золочевом, Коломия, Бережани, Бучач, Перемишль, Рявшів з сусїдними місточками, Ярослав з місточками, Станиславів, Бяла з Живцем і Освєнцїмом, Подґуж з Бохнею і Вєлїчкою, Новий Санч з Старим, Грибів з Яслом, Горлиці з Коросном, Стрий з місточками, Дрогобич з місточками і Самбір з місточками. В 7-ох міских округах є жидівска більшість.

Відень. Доносять, що між польским колом а правительством не прийшло ще до компромісу, але кождої хвилї можна єго надїятись.

Телєґрама руского клюбу.

Відень. На вчерашнім засїданю руский клюб порішив вислати привітну депешу до росийскої думи.

З Угорщини.

Будапешт. Серед инших народностий в парляментї прийшло до злуки, іменно Румуни з Сербами і Словаками утворять оден політичний клюб.

Замах на Вільгельма II.

Льондон. „Daily Mail" доносить, що на цїсаря Вільгельма в часї єго подорожи по Середземнім мори проєктовано замах. О сім анархістичнім замаху повідомив шефа берлїньскої полїциї ще перед 6. тижнями якийсь Делєр. В наслїдок сего подорож занехано. В кілька днїв опісля на гамбурскім кораблї призначенім до перевозу цїсаря наступив невиясненый доси вибух динаміту.

Англїйско-турецкий конфлїкт.

Царгород. Англїйско-турецкий конфлїкт вже полагоджений. Турецке військо опустило Таба, однакож при реґуляциї границї можуть ще показати ся деякі ріжниці.

Страйки.

Сераєво. В копалнях вугля і зелїза в Зеници вибух страйк. Страйкарі обкидали жандармів камінями і стріляли з револьверів. Жандарми дали огня. Трох робітників упало трупом, пятьох є ранених. Також ранений оден жандарм. До Зениці вислано 2 компанії війска. Фабрики і склепи позамикані. В місті панує великий неспокій.

Тульон. Між страйкуючими а працюючими мулярами прийшло до бійки. Страйкуючі збурили мури кількох шкіл, котрі як раз розпочато будувати, і сьпіваючи революційні пісні переходили з червоними прапорами по улицях міста. Жандармерия арештувала 15 демонстрантів і відобрала 4 прапори, котрі опісля префект звернув синдикатови.

Загальні вибори.

Штокгольм. Перша палата парляменту відкинула 126 голосами проти 18 правительственний проєкт закона о виборчім праві, а приняла 118 голосами проти 26 внесене о заведене загального голосованя з пропорціональними виборами для обох палат і скороченє виборчого періоду з 9 на 6 лїт.

НОВИНКИ.

— **Рільні страйки.** Пишуть нам: Дня 14. с. м. застрайкували в Бурканові підгаєцкого повіта. З Підгаєць прибуло на місце військо, хоч нарід поводить ся незвичайно спокійно. Страйк розширив ся з Підгаєччини на повіт бережаньский. Дня 14. с. м. застрайкувала двірска служба і робітники з села в Кривім. Спокою не заколочено. До села прибули очевидно жандарми і військо. Комітет ухвалив також бойкот коршми і бойкот нив, котрі Жиди купили або витуманили від хлопів. Хотять, аби Жиди, немаючи з поля пожитку, назад відпродали хлопам. Коби тілько сусїдні села, особливо Дибще і Козова, в тім неперешкодили.

— **Перешкоди еміґрациї.** Пишуть нам від Заліщик: Вичитавши в „Свободі" і в „Ділї" зазив, щоби доносити про всякі перешкоди, роблені людям урядами і їх органами при зарібковій еміґрациї, доношу: В селї Лисівцях в заліщицкім повіті є громадским писарем місцевий учитель Василь Храпливий (тепер він лише ся вже „Храпліви". Коли хто з людий вибирає ся чи на роботу до Прус чи до Канади або хочби тілько на инше село, то п. Храпліви каже собі платити за робітничу книжку по 60 кр., а за сьвідоцтво моральности по 2 К, а як кому, то й зовсім не хоче видати, хочби і без слушної причини. Ба, вкінци вже сказав, що нїкому не буде видавати книжок ні сьвідоцтв, потрібних до еміґрациї (кажуть, що такий дістав наказ від староства). Додати ще до того, що п. староста і окружна рада шк. знають о тім, що п. Храпліви є рівночасно учителем і без окремого дозволу власти писарем громадским, але дивлять ся на се крізь пальці, бо п. Храпліви йде їм на руку. Цїкава річ, чи знає о тім кр. рада шк. Відомо, що війт має видавати книжки, а не писар; писар має їх тілько на приказ війта виповняти, отже й не належить ся єму за те жадна заплата, скоро він має річну платню від громади. Але п. Храпліви велить собі платити окремо навіть за те, коли іменем громади доносить податковому урядови про неурожай, то що, в цїли відписаня податку. Та не тілько, що за те бере 20 К, але ще від кождої парцелї, виказаної до опусту податку, велить собі господарям платити окремо. Як зачувати, має п. Храпліви після лїтних ферий дістати місце в р у с к і м банку в Тернополи, де має якихсь крівняків, котрі єго попруть, хоч тут в заліщицкім повіті всї знають єго польским підніжком.

— **З поза кулїс „Народного Дому" у Львові.** З приводу недавного посьвяченя Преображенської церкви у Львові краківский „Naprzód" помістив під повисшим заголовком замітну допись зі Львова, котру повторюємо в скороченю. Автор подає коротку історию повстаня сеї институциї і констатує, що завдяки жертвенности руского народу Народний Дім у Львові представляє нині мілїоновий маєток, бо із складок і доходів закуплено цїлий квадрат каменищ, а надто належать до Народного Дому два села. Дальше зазначує автор, що хоч Народний Дім був фондациєю, дарованою цїсарем рускому народови в Галичинї, москвофільска клїка загорнула єго на свою приватну власність і признаючи себе за Москалїв, виключила зовсім від управи галицких Русинів, щоби тим безпечнїйше обертати се майно на шкоду руского народа. Тота клїка уконституовала ся яко приватне товариство на основі статутів, затверджених рескриптом намісництва з 21. сїчня 1869. ч. 72.440. Се товариство може виступати лише яко тимчасовий адмінїстратор фондациї, а нїяк яко виключний її властитель. Заінтабульована тота фондация нині на імя ц. к. наукового фонду. По 40 лїтах, т. є. в 1908 р., коли наступить засиджене, москвофіли видадуть процес науковому фондови і заінтабулюють ся яко виключні властителї мілїонового майна. Аж тодї зачне ся на добре москвофільска аґітация в Галичинї за правительственні грошї! Колиб галицкі власти були безстороннї, новинні би сейчас усунути теперішну провізорию і згідно з інтенциєю цїсаря утворити дві фондациї: 1) фондацию другої церкви у Львові в середмістю, 2) фондацию Народного Дому для розвитку українъско-руской мови, лїтератури, науки і штуки. Тимчасом галицкі власти йдуть зовсім на руку москвофілам. Вправдї суд натискає від 1884 р. на управильнене табулярного стану, однак ціла справа, наслїдком високої політики, загрязла в 1889. р. і до нині не поступила на крок. Б. намісник гр. Баденї уповажнив рескриптом з 20. серпня 1889. прокураторию скарбу у Львові, щоби іменем ц. к. наукового фонду позволила, що право власности недвижимости Народний Дім має бути заінтабульоване на річ фондациї Народний Дім у Львові, зглядно на річ другої церкви у Львові в середмістю. Той дозвіл удїлила прокуратория скарбу в краєвім судї у Львові в протоколї з 4. вересня 1889. Товариство Народний Дім внесло против рескрипту намісництва з 20. вересня рекурс до міністерства. Сей рекурс не полагоджено мериторично до нині! В 1905 р. надіслало остаточно міністерство внутрішних справ рекурс Народного Дому намісникови Потоцкому до заопініованя, як має бути полагодженим. Намісник Потоцкий здержує ся з виданєм своєї опінії. Маючи просторі добра в Росиї і кокетуючи з клїкою москвофілів, котрі мають між собою таких хитрих представителїв, як б. сенїори Ставропігії (другого москвофільского гнїзда в Галичинї), іменно Миколу Гарасимовича, гофрата при найвищім трибуналї у Відни, і Василя Ковальского, емер. президента сенату при найвищім трибуналї у Відни, зволїкає намісник з рішенєм, аж наступить автоматичне полагодженє справи в р. 1908 через засиджене... Польска шляхта в Галичинї попирає від многих лїт руских москвофілів, бо тоті не мають нїяких національних домагань, а із суспільного огляду є консерватистами. І в справі Народного Дому польска шляхта є вірною союзницею москвофілів. Коли дня 21. цьвітня с. р. посьвячувано Преображенську церкву, явили ся на бенкетї, уладженім з тої нагоди москвофілами в Народнім Домі, гр. Лось яко офіциальний заступник неприсутного тоді у Львові намісника, краєвий маршалок гр. Ст. Баденї, президент апеляциї д-р Тхоржницкий, віцепрезидент скарбової дирекциї д-р Коритовский, директор пол. Сеферович, прокуратор скарбу д-р Енґель і много иншых урядових достойників. Всї вони братали ся з москвофілами і вислухали побожно росийскої промови ославленого адвоката з Коломиї Дудикевича, росийского амбасадора. Чи на такім бенкетї найде намісник Потоцкий відвагу до відкиненя рекурсу Народного Дому? Чи не відложить полагодженя рекурсу до 1908 р., коли вже буде за пізно? З конфідентами росийского правительства треба добре жити, коли має ся добра в Росиї і находить ся від того правительства в зависимости...

— **Від комітету для заложеня прив. дївочої ґімназиї у Львові** з рускою викладовою мовою. Комітет для заложеня прив. дївочої ґімназиї подає отсим до відомости земляків, що вже вийс до шкільної власти поданє о дозвіл на отворене ґімназиї з початком вересня 1906. р. і надіє ся, що воно буде небавом полагоджене корисно. Коли лиш комітет дістане дозвіл, оголосить зараз склад учительского збору і день вписів та вступних іспитів, а заразом висоту оплати в приготовляючій клясї. Рівночасно оголосить інтернат СС. Василиянок цїну за удержанє у себе замісцевих учениць. Тепер пригадує комітет, що приймає зголошеня кандидаток до ґімназиї до кінця мая с. р. Зголошеня могуть присилати родичі і опікуни або впрост до настоятельства монастиря СС. Василиянок (ул. Зибликевича ч. 24.) або до о. С. Кархута, ц. к. професора академ. ґімназиї, (ул. Супіньского ч. 2., евентуально академічна ґімназия, Народний Дім). На бажанє декого заявляє комітет, що польска мова буде в ґімназиї зглядно-обовязковим предметом (як в академічній ґімназиї) і що її будуть учити без окремої доплати. Окремі доплати треба буде складати тілько за надобовязкові предмети, пр. жіночі роботи, спів, ґімнастику і т. п. Комітет приймає зголошеня до ґімназиї не тілько тих дївчат, що покінчили народну школу (публично чи приватно), але й учениць инших дівочих шкіл. Зазначує ся при тім, що учениця I. кляси ґімназияльної мусить скінчити до 31. грудня 1906. лїт 10, бо мо-

лодших до гімназиї приймати не вільно; поза тим ніхто не потребує вязати ся віком дїтий. — *о. Спиридон Кархут.*

— **З „Народної Гостинниці“.** На численні запитаня подаємо слїдуюче пояснене: Предметом підприємства нашого товариства є: в містах, місточках, селах, місцях відпустових, купелевих і взагалї там, де того окаже ся потреба: а) на власний рахунок набувати або винаймати і у власнім зарядї вести готелї, заїздні доми, курацийні доми, гостинниці і т. и. заклади; — б) уряджувати і на власний рахунок вести: реставрациї, каварнї, пиварнї, винярнї і шинки; — в) винаймати і виконувати право пропінациї; — 2) винаймати право побору податку і оплат консумцийних враз з додатками від всяких напитків і споживчих артикулів; — д) приймати до корисного обороту від членів капітали за умовленим опроцентованєм (т. є. на книжочки вкладкові). — Удїл членьский виносить 20 К а 2 К вписове. Кождий член може мати необмежене число удїлів. Порука обмежена, подвійна. Від вкладок на книжочки платить товариство 5%. Удїли і вкладки обертає ся наразї на будову дому і уряджене готелю, каварнї і реставрациї. Відкритє готелю, каварнї і реставрациї послїдує в місяци серпни 1906 р. — *Дирекция.*

— **Перемищино! Позір!** Пригадуємо, що **Велике повітове віче** відбуде ся в Перемишли в неділю, дня 20. мая с. р. о год. 2. по полудни під голим небом в „Центральнім городї“ при Побережу Франц Йосифа (над Сяном). В разї непогоди відбуде ся віче в сали „Народного Дому“. — Видїл товариства „Селяньска Рада“.

— **Курс приготовляючий** для хлопців, що мають іти до гімназиї, уладжує філія товариства педагогічного в Перемишли від 10. червня до 10. липня с. р. Зголошувати ся треба з а в ч а с у до професора О л е к с и Я р е м и в Перемишли, ул. Владича ч. 18., при чім треба подати: 1) коли хлопець роджений, 2) яку скінчив клясу і 3) чи хоче йти до I-ої гімназияльної, чи може до приготовляючої. О удержанє і приміщенє хлопця мусять родичі подбати самі. Наука на курсї безплатна. — *Видїл.*

— **Чи се добре?** Довідуємо ся, що в товаристві для розвою рускої штуки зайшли на послїднім загальнім зборі поважні зміни в управі сего товариства, а именно, що з ради товариства уступили: оо. Гузар і Галянт, та пп. Нагірний, сов. Ревакович, Ладижиньский і Ів. Бачиньский. З дирекциї уступили: пп. Крижановский і Скруток. Теперішна рада складає ся з пяти малярів, каменяря, кравця, муляра і урядника тов. „Днїстер“. Вправдї вибрано між иншими також пп. Нагірного (поновно) і Спожарского, однако ті, видячи, яка ситуация в товаристві витворила ся, вибору не приймили. Чи таке помітуванє людьми з університетским образованєм, котрі безінтересовно посьвячали сему молодому єще товариству свій час і працю, вийде для него з хісном, — покаже будучність.

— **Товариство „Жіноча Громада“ в Чернівцях.** Пишуть нам: Дня 13. с. м. відбули ся в Чернівцях перші загальні збори нового товариства „Жіноча Громада“ на Буковинї. Зібрало ся поверх 30 жінок, були також і селянки, а одна з них війшла до центрального видїлу „Жіночої Громади“. Провінция була досить сильно заступлена, за те місцевих жінок було досить мало; причиною був здаєть ся гарний день. До видїлу вибрані Вп. п. Емілїя Кумановска головою, Ем. Стоцка заступницею голови, Конст. Малицка писаркою, Олена Пігулякова касиєркою, Ольга Шкурганівна бібліотекаркою, Катря Костецка контрольоркою, Викт. Поповичева господинею, а Мария Орелецка (сел.) і Ольга Жураківска заступницями видїлових. Можна надїяти ся, що нове товариство згуртує коло себе все буковиньске жіноцтво без ріжниці станів. На початок має товариство готівки до 150 К, котрі по розвязаню „Кружка дївчат“ і злуцї „Кружка“ з „Жіночою Громадою“ передано новому видїлови. Коли новий видїл возьме ся горячо до роботи, то можна надїяти ся гарних успіхів. Щасть Боже!

— **Реформа учительских семинарий.** В суботу відбув ся у Львові з'їзд делєгатів учительских семинарий в справі реформи тих шкіл. По довгій дискусиї ухвалено на внесенє кс. Волча принципіяльно заявити ся за реформою. Дальше ухвалено приступити ґремияльно до товариства учителїв висших шкіл і разом з ними перевести приготовну акцию. Д-р Нітман поставив внесенє, що треба приступити до реформи семинарий під кличем піднесеня рівня загального і фахового образованя учительских кандидатів, а відтак домагати ся уладженя такого числа мужеских і женьских семинарий, яке потрібне для 8-мілїонового населеня. В той спосіб буде можна на будуче обмежити переповненє в тих школах і знести приватні іспити зрілости, котрі у фаховій школї є льогічним абсурдом, бо або фахова школа того рода, як семинария, є дїйсно потрібна для виобразованя учительских кандидатів, або треба їх знести, коли більшість учительства може сповняти свою задачу без фахових студий в такій школї. Вкінци постановлено скликати в осени с. р. з'їзд всїх учителїв семинарий в Галичинї в цїли поведеня дальшої спільної акциї. На з'їзд мають бути запрошені члени краєвої ради шкільної, посли до сойму і парляменту, представники учительских товариств і т. п. Вибрано комітет, злożений з пп.: д-ра Коцюби, д-ра Нітмана, проф. Павловского, дир. кс. Волча, дир. Войцеховского, проф. Щуркевича, Новіцкої, Стшалковскої, Рихновскої і Векслєрової. Комітет займе ся приготовними роботами галицкого з'їзду, приладить реферати та всї домагання, що мають довести до реорганїзациї семинарий.

— **П. Вас. Храпліви,** громадский писар і заразом народний учитель в Лисівцях в повітї залїщицкім, о котрім бесїда ще й на иншім місци, не хоче, як нам доносять, скликувати дїтвору до школи дзвінком, хоч дзвінок є на школї і хоч батьки того домагають ся. Але п. Храпліви тримає на події голуби, то певно боїть ся полохати їх дзвінком. З того виходить, що дїти, боячи ся припізнитись до школи, бо за те п. Храпліви остро карає, приходять за скоро; а тогдї п. Храпліви уживає їх до всїляких господарских робіт: велить їм сїчку різати, молотити, кукурузу, фасолю перебирати, камінє збирати на зарінку (хочби на кирницю для свого приятеля, знаного Кубця Скульского). І що-ж на се кр. рада шкільна?

— **Самоубийство ученика.** З Нового Санча доносять, що дня 14 с. м. кинув ся там під колеса поїзду ученик VII. тамошної гімназиї, Годованьский, син руского сьвященика з Ярославщини. Причина самоубийства не звісна. Годованьский був добрим учеником; рано того дня був три години в школї і був питаний з двох предметів. На послїдні години видалив ся зі школи.

— **Чоловік з XVIII-ого столїтя.** Минувшого тижня помер в Раранчу на Буковинї селянин, що скінчив в зимі 114 років. Був він родом з Галичини і звав ся Іван Білик. Хотя не був богачем та все працював важко, то таки був здоров і жвавий й майже до послїдної хвилї говорив. Був се найстарший селянин в Раранчу, а може й на всю околицю.

— **Лїневич перед судом.** Daily Telegraph доносить з Петербурга, що на приказ царя Лїневич стане перед воєнним судом за своє поведенє підчас повстаня на Сибіри. В мемориялї до царя Лїневич оправдував ся тим, що телєґрами, які одержав з Петербурга, інформували єго, немов правительство царя упало і в Петербурзї утворено революцийне правительство. Цар не признав такого оправданя. Так само ґенерал Штесель стане перед воєнним судом.

— **Міжнародні олїмпійскі ігрища в Атенах,** що тревали від 25. цьвітня до 2. мая с. р., принесли найбільше триумфів Американцям. В киданю диском (2 кґ.) побідив Американець Sheridan, кидаючи єго на 41·46 м. Той сам побідив в метї кулею $7^1/_4$-кільоґрамовою, кидаючи її на 12·33 м. В скоцї на віддаль був перший Американець Prinstein, бо скочив 7·20 м. в даль. Просторонь 400 метрів перебіг перший Hillmann з Америки в 46 секундах. В ході через 150 метрів побідив Американець Bonhag, а ішов 7 мінут і $12^3/_4$ секунд а також в бізї маратоньскім на 42 кільометрів побідив 53 соперників Канадиєць Shering, беручи сю віддаль в 2 годинах 56 мінутах і $33^3/_5$ секундах. Американцї отже добре ходять, скачуть і бігають. По Американцях відзначили ся в бігу Англїйцї, бо їх краян Lyghbody перебіг 1500 метрів в 4 мінутах $19^2/_5$ секундах. Французи здобули вінець побіди в борбництві на фльорети і шаблї. Швайцарский віддїл побідив в стріляню на віддаль 300 м. Греки мусїли вдоволити ся побідами в ґрі в мяча і в метї каменем ваги 6·4 кґ., що єго Грек Jorgandes кинув на віддаль 19·92 метрів. Австрия здобула собі два перші місця: Отто Шеф переплив перший 400 метрів в 6 мінутах і $23^4/_5$ секундах, випереджаючи своїх соперників з Англії, Йосиф Штайнбах двигнув 153 фунтів одною рукою в гору. В плаві через 1000 метрів побідив віддїл угорский. Австрия була би віднесла побіду і в ході через 1500 м., бо Віденьчик Евген Шпіґлєр випередив своїх соперників о яких 50 метрів, але князь грецкий Юрий яко судия при тім змаганю вилучив єго з причици „неправильного ходу“. Видїл, уладжуючий ігрища мав нераз полїтичні пригоди із зголошуючими ся змагачами: Чехи заявили, що при їх побідах має ся вивішувати ческу хоругов, не австрийску. Комітет відповів коротко: „Ми не знаємо жадної ческої держави лише австрийску. Na zdar!“ Прийшли Мадяре „Жадаємо угорскої хоругви“. Відповідь: „Не чулисьмо цич про самостійну державу мадярску, знаємо лише державу Австрию. Eljen!“ В царинї руханки (ґімнастики) поставили Греки віддїл з 24 руховиків, Данцї віддїл з 14 руховичок і 18 руховиків, Нїмцї 12 руховиків, Шведи 36 руховиків, Греки, Данцї і Шведи вправляли після систему шведского, відбували вправи свобідні і вправи на приладах шведских: щеблївцї, кратівцї, лавочцї і латї. Даньскі руховички були одинокими представительками жіночого пола, що брали удїл в змаганях олїмпійских. Нїмецкі руховики не зробили в Атенах попередної проби, лише з'їхали ся до вправ з ріжних сторін Нїмеччини і станули відразу до публичних вправ. Через те їх вправи випали нескладно і робили прикре вражінє. Руканка в Европі розвинула ся найбільше в Нїмеччинї, тому свою неудачу на всесьвітних пописах в Атенах Нїмцї відчують болїсно. Шведский систем руханки заступлений був чотирма віддїлами (Греки, Данцї, Данки, Шведи), нїмецкий систем лише одним. На сегорічних олїмпійских змаганях вибили ся отже Шведи зі своєю системою на верх, що стало ся тим лекше, що Нїмцям вправи не повели ся. Борба між нїмецкою а шведскою руханкою розгоріла скрізь в Европі в рухових товариствах і скінчить ся, здає ся, побідою Шведів.

— **Аристократичні злодії.** Велику сензацию викликало в Нїмеччинї викрите краденої срібної посуди в меклємбурскім замку Баседов, тепер резиденциї князя Вреде. На донесенє видаленого із служби льокая судові власти перевели в замку ревізию і знайшли богато срібних річий із столової застави, що є — як показують монограми — власностию париских і берлиньских готелїв. Князь Вреде находив ся в тім часї разом з жінкою в подорожи і тому єпершу не можна було їх переслухати. Всеж таки зажадано від них телєґрафічно виясненя і князь відповів, що се якась інтрига з боку віддаленого льокая, котрий і так хотїв був вимусити від них 50.000 франків, грозячи виявленєм мнимої крадежи. Прокуратория увязнила льокая, але той зізнав при слїдстві рішучо, що княгиня Вреде крала по готелях столову заставу і вивозила у своїх куфрах. Сам раз бачив, як в однім парискім готели забрала дорогу сосєрку і запакувала її до куфра. Зізнаня льокая були правдиві, бо крім викритих в городї замку скринок з многими краденими річами найдено в палатї дві скринки з приладами до лютованя, при помочи котрих мали заливати готелеві монограми. Наслїдком того до Мадриту, де перебувала княжа пара, приїхав із Шверину судовий урядник, щоби переслухати обоїх виновників. Княжна Вреде признала ся до крадежий, але пояснила, що мусїла то робити, „бо її щось тягнуло, щось прямо приневолювало красти“. Виявило ся, що княгиня, котрій тепер 50 лїт, терпить від давна на клєптоманїю. Князь Вреде хоче тепер зробити з неї божевільну і віддати до заведеня для нервових та божевільних. Рівночасно оправдує ся, що в останніх часах видав ся з нею рідко, хоч подорожував в її товаристві. Родина кн. Вреде не дуже вірить в ту нервовість, бо оповіщує в монахійских часописах, що не хоче мати нїчо спільного з ним та з єго жінкою. Публичнїа опіня в Нїмеччинї дивує ся, що аристократичної злодїйки доси не арештовано.

— Дрібні вісти. Цїсар потвердив вибір Тадея Старжиньского, властителя дібр в Деревни, на презеса, а о. Йосифа Долощицкого, руско-кат. пароха в Добросинї, на заступника презеса повітової ради в Жовкві.

На зелїзничім шляху коло стациї Судова Вишня найдено тїло незвісного мужчини з відтятими поїздом ногами.

З Берлина доносять, що звісний социялїстичний посол Бернштайн отроїв ся газом наслїдком неосторожности, однак скора лїкарска поміч уратувала єму жит.

Віча і збори:

Пригадуємо, що загальні збори тов. руских ремісників „Зоря“ у Львові відбудуть ся нинї в власних комнатах при ул. Краківскій ч. 17. о год. 7·30 вечером. — Видїл.

Концерти і видовища:

Коломийский окружний віддїл Тов. „Взаїмної помочи гал. і бук. учителїв і учительок“ уладжує в ч.твер 24. с. м. [на Вознесенїе] величаву прогульку до Коршова під протекторатом о. радника Т. Войнаровского з ріжнородною і оригінальною програмою. Два прогулькові комітети в Коломиї і Коршові прилагоджують ріжні несподївани. На случай непогоди відбуде ся в дворі равт з музикою. Докладнїйші відомости оголосить ся пізнїйше. Всяких информаций удїляють комітети в Коломиї і Коршові.

З товариств:

З Товариства „Кружок Українок“. Дня 6. мая 1906 р. відбули ся перші загальні збори тов. „Кружок Украінок“, що стануло на місци товариства „Кружок українських дївчат“. Головою вибрано: тов. Марину Белеївну; заступницею тов. Северину Кабаровску; видїловими тов. Гудиківну, Левкевичівну, Лучаківску, Крушельницку і Слизюківну; заступницями видїлових: тов. Пачовску, Демчишинівну і Загаєвичівну; до контрольної комісиї Хараківну і Бандрівску. — Дня 10. мая відбуло ся перше засїданє видїлу. А що тов. Кабаровска зголосила свою резигнацию, вибрано містоголовою тов. Слизюківну; секретаркою тов. Левкевичівну касиєркою тов. Гудиківну; бібліотекаркою тов. Крушельницку. — Видїл.

Померли:

— **Йосиф Мохнацкий,** парох в Лабовій, мушиньского деканату, орд. шк. комісар і член окружної ради шкільної в Н. Санчи, помер 14. с. м. в 64. році житя і 41. сьвященьства. В. є. п.!

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Wyodrębniona Galicya.

I.

EPITAPHIA

sive genuina descriptio status rei publicae polonae per Stanislaum Odrowąż anno Domini 1735. conscripta.

Sta viator parum, qui cito permeas Poloniam.
Et quid moraris diu? Non tuta in hac patria [statio,
Quam neque rex, neque lex, neque regit ratio.
Paululum moraris, diu miraris
Regnum sine rege, rempublicam sine lege.
Imo ne sis otiosus, vide curiosus
Multos reges, nullum regem,
Multas leges, nullam legem;

ETENIM:

Multi volunt, sed non possunt regnare,
Omnes leges possunt cudere, sed non ob- [servare;
Et cum omnibus omnia licent,
Omnes in omnibus peccant.
Pro libertate habent licentiam,
Pro legibus suum velle,
Pro prudentia pertinentiam,
Pro fortitudine temeritatem,
Pro temperantia rapinam.

ET SIC:

Ambitio dominandi, constantia non parendi
In suumque omnia vertunt.
Vide; reges. exreges; leges, exleges;
Curia iniuria, camera chimera,
Comitia — convitia; sessiones — scissiones;
Senatores proditores, nobiles mobiles,
Tribunalia venalia, civitates egestates,
Municipia mancipia, pagi vagi, rura obscura,
Belliductores raptores, praefecti imperfecti,
Officiales illis aequales;
Equitator praedator, peditatus nudatus,
Infanteria miseria, militia malitia,
Bellum imbellum, pugna fuga.
His visis et auditis, viator abi care
Nobis melora praecare!

В парохіяльних актах одної церкви найшов і подав

Мірослав.

[Можливо вірний переклад тої польскої латини: Надмогильна напись чи то вірний опис стану польскої річи посполитої, написаний Станиславом Одровонжом в р. 1735.

Стань троха, путниче, що швидко ідеш через Польщу. І чого вагаєш ся довго? Небезпечно пробувати в сій вітчинї, де нема нї короля нї закону нї ладу. Хвильку спиняєш ся, довго дивуєш ся над королївством без короля, річию посполитою без закона. Ба, щоби не дармувати, диви уважно, що королїв богато, а нема короля, законів богато, а нема закону. Бо: богато таких, що хотять панувати, а не могуть, всї закони могуть установляти, але не заховувати; а коли всїм всьо вільно, всї у всїм блудять. Сваволю мають за свободу, власну волю за закон, упертість за розум, зухвалість за відвагу, розбишацтво за пановане над собою. І так: Жадоба панованя, витреваліть в непослуху, і всьо повертають на своє. Диви: королї — не королї; закони — не закони; сенат несправедливий; скарб — хімера; сойм — лайка; засїданя — сварки; сенатори зрадники, шляхта нестаточна, суди продажні, громади в нуждї, міста в неволї, народ без осїдку, села в темряві, воєводи розбишаки, начальники нездалі, слуги їм подібні; комонник харциз, піхотинець голий, піхота нездала, войско ледаче, війна труслива, битва — утеча.

Побачивши і почувши те, іди дорогий путниче, та молись для нас о лїпший стан!]

II.

Im heiligen Lande Galizien
Gibt es zweierlei Arten Iustizien:
Die eine ist streng und unerbittlich,
Findet das zehte verpönnt und unsittlich
Und erfüllt ihre Opfer mit Schauern.
— Dies gilt für Bauern.

Die andere jedoch ist ein Engelgesicht,
Sieht nirgends nichts Unerlaubtes nicht
Und gebraucht fast nie ihre Waffen.
— Das gilt für Schlachzizen und Pfaffen*).

Kurzum — man merkt in der Urtheilsfällung:
Hat Galizien bereits eine Sonderstellung.

„Muskete“ N-r 31. 1906.

*) Розуміє ся, що тут не говорить ся про руских Pfaffen, бо тих, як відомо, часом навіть жандарми тягають по судах. — *Ред.*

ОДЯКА.

Дня 12. с. м. відбув ся похорон мого сина, Дмитра, народного учителя, що в розцьвітї молодечого віку, в 22-ім році житя, зійшов до гробу, упавши жертвою переслїдувань з боку управителя бобрецкого староства. В тій сумній годинї одинокою розрадою було для мене співчутє, яке проявила для мене цїла околиця, взявши в числї понад 3000 осіб участь в похороннім обрядї. За ту незвичайну прихильність складаю всїм найсердечнїйшу подяку. Передовсїм щиро дякую о. совітникови Сінгалевичеви з Романова за провід в похороні. о. Барткови з Селиск за промову на подвірю, о. Фацієвичеви із Стрілиск нових за надгробне слово, о. Марчакови із Звенигорода, о. Зацерковному з Водник і о. Скрипчукови з Під'яркова, дальше директорови п. Вітошиньскому за пращальне слово, численному учительству і товаришам покійного, церковному брацтву з Підгородищ, тов-у „Сокіл“ з Романова, романівскому хорови і всїм громадянам з Романова та сусїдних сїл, що поспішили віддати останню прислугу мому невиджалованому синови-одинакови. Нехай Всевишний нагородить Вашу щирість для мене і пошанованє памяти мученика за народну справу!

Романів 13. мая 1906.

Іван Прибила.

Календар: Нинї: Теодозия печерск. [лат.: Йоана Неиомук.]; завтра: Пелагії [лат.: Пасхалїса]; позавтра: Ірини [лат.: Фелїкса].

Репертуар руского театру [тепер в Тернополи в сали Міщаньского Брацтва]. В четвер дня 17 мая „Користна посада“ (Хабарники), славнозвісна комедия в 5. дїях Островского в перекладї Й. Стадника. — В суботу дня 19. мая другий раз: „Жиди“, штука в 4. дїях Чірікова, в перекладї Й. Стадника. — В неділю дня 20 мая „Невольник“ історичні картини в 5. дїях зі сьпівами і танцями Кропивницкого. — Біл ти на тоті представленя можна замовляти від тепер в Народній Торговлї.

Бібліотека, театри і музеї у Львові: Бібліотека т-ва ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім руских сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигийского Інституту і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18) від 10—1, в дні звич. за зголошенєм від год. 10—1, — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Цїна безрог. *Відень* 4 мая. **На нинїшний торг пригнано 9·090 штук. З того було галицких безрог 3·077. Плачено за тучеві по 100 до 104 сот., а за молоді по — до — сот. за кільоґрам живої ваги.**

Найліпші # ДВОФЕЛЬШОВІ ДАХІВКИ **Генрик Ебер**

407 8—14 доставляє низше фабричних цін до кождої зелізничої стації виключно *Львів, площа Смольки ч. 3.*

Надіслане.

Інгалятория д-ра Буллінґа
в Станиславові

уладжена на взірець славнозвісних заведень в Ішлі, Райхенгаль, Зальцбрун і т. п. найліпша, найдешевша і найпевнійша метода лічення носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лікар: д-р Мондшайн, спеціяліст від згаданих недуг. 294

Коперницкий і Сын
Оптики і Механіки у Львові! площа Гіскіцан ч. 1.

против Банку Гіпотечного на підтатарській площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, лупи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагодимує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Важне для літників!

В Дорі околиці гарній, гористій, куди пливе Прут, суть до винайму в давній вілі Вп. Каллая комнати мешкальні. Вілля есть положена коло зелізничого перестанку. На сезон занимає ся здорову домову кухню. Зголошеня устні і письменні до п. Келятчукової Львів Скарбківска 35. 484 3—8

Климентий Федуньо
переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету
поручає
своє переплетниче і ґалянтерийне заведене
у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

Шість і пів міліонів корон відшкодованя!

Будинки, движимости, збіже і пашу обезпечає від огневих ткд одиноке руске асекураційне товариство

„ДНІСТЕР“
ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львові Ринок ч. 10.

Шкоди оцінює „Дністер“ в місцевими членами і виплачує вараз признані відшкодованя.

За 13 літ виплатило 6,474.534 корон відшкодовань.

Обезпеченя приймають аґенції по всіх містах і більших селах; „Дністер“ дає аґенції письменним господарям, де еще не робять инші аґенти „Дністра“. Аґенти „Дністра“ заробляють вже *провізій 807.742 корон.* „Дністер“ уділяє громадам позички на 4% на закупно сикавок.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса ощадности, повітові каси ощадности і сиротиньскі каси при судах.

Чистий зиск річний звертає ся обезпеченим членам, за рік 1905 припадає кождому членови 5% премії до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краківскім Товаристві тілько через „Дністер“; провізию від таких обезпечень дає „Дністер“ *на руські добродійні цїли.*

Фонди „Дністра“ виносять в кінцем року 1905 суму 1,372.538 корон. 34а 4—52

„Дністер“ приторучає Просим. Єпископ. Ординаріяти. *Покрийте лапу червоном (лакіровою)!*

Стережіть ся оцих!

Ученик
VII. кл. рус. ґімназ. глядає лекції на селї. За добрий іспит ручати. Зголошеня під адресою: М. Д. 10 poste restante Рожнів loco. 462 2—4

Ученик
VII кляси ґімн. глядає лекції на час до кінца ферій poste restante „DILIGENS“ Скалат. 481 2—3

Особа семітна,
середнього віку знаюча ся на господарстві взагалї, пошукує посади до заряду дому у сьвященника. Ласкаві зголошеня листовні Львів, ул. Ягайлоньска ч. 17. Заїзска партер. 482 2—2

Матурист
рус. ґімн. пошукує лекцій на провінції від 1. липня. Зголошеня на руки п. Пиьовского ур. „Дністра“ Львів, Ринок ч. 10. 512 1—3

Дяк
іспитований а притім також іспитований громадскій писар з довшою практикою, женатий, глядає місця. Зголошеня: Уряд парохіяльний Ясінка масьова коло Турки над Стрием п. loco. 511 1—6

Чоловік інтеліґентний
маючий бюрову практику, просить о посаду при нашої задатковій або иншій руській інституції. Зазначує ся, що він переїдпаний за чину участь в руху вічевім і один в найбільше потерпівших підчас недавних кровавих подій. Зголошеня: Редакция Діла“.

Старший кандидат адвокатский Онуфрій Гудевок в Коломиї (Народний Дім) пошукує посади кондиціента в адвокатскій канцелярії, нотариальній, або яко помічник при парцеляції. 479 2—3

КАВАЛЕР
28 літ (помічник канцеляриїний) з іспитом державним оженить ся з інтеліґентною чесною дівчиною з посагом по можности. Відомість: *Ясно Русин*, Львів, ул. Жулїньского ч. 8. Рекомендоване. 509 1—3

ОПОВІЩЕНЄ.
Сим маю честь повідомити, що Заведене купецеве в Буркутї отворене від 1. липня 1906 р. Зголошеня посилати до П. Т. Лакустової в Жабю 472 1—4

Дуже окрашуючі плюшеві намітки (лявфри) на стоки і дїточі візки, дазвїйше по К 2, 3·50, 6·50, 7 і 7·50, тепер по К 1·30, 2·50, 4·80, 5 і 5·30 по причинї ліквідациї поручає Спілка тапіперів Львівских ул. 510 Ягайлоньска ч. 3. 1—5

Шпараґи
першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise ого у Волї високій п. п. Жовква. 502 2—55

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ
ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже
поручає знамениті:

Готове тісто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, коріне, анґлїйске, здоровля, пачка 75 с.

ЛЄҐУМІНИ PUDDING
(легумінa для 6 осіб)

ріжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

Ванілевий цукор по 14 сот.

Ванілевий порошок до сос в по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всіх споживочних склепах, а ще де не ма, просимо відносити ся просто до фабрики. 513 1—39

Томасина на осїнь.

Спілка для господарства і торговлї в Перемишлї подає П. Т. Хлїборобам до відомости, що при цїловаґонових замовленях томасинки дає надзвичайні опусти до 15 мая с. р. по 25 кор. на ваґонї, а до 15 червня по 23 К. Від первого липня с. р. дорожіє томасина і тому радимо користати з нинїшої тепер цїни томасини, та надзвичайних опустів, які тепер даємо і замовлятн томасинку на осїнь. Почавши від 15 червня даємо опуст 20 корон на ваґонї від цїн фабричних. 450 а 3—5 **ДИРЕНЦИЯ**

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, пострїл (ішіяс) і всякі нервові болї поручає ся усмиряючі натирання, від 5 літ незвичайно розповсюднене, многими лїкарями ординоване і знаменитостями признане

Linimenthum Gaultheriae compositum

в призвано заревестрованою охоронною маркою

„NERWOL“

хеміка д-ра Юлія Францоса, аптикаря в Тернополи. Ціна фляшку 80 сот., 10 фляшок 8 К, не числячи опаковання і оплатно. — Тисячі подак можна переглянути. Почтова висилка двічи на день.

У Львові можна дістати в аптиках: Девецкого, Гая, Лявовского або в аптиці

1039 *Д-ра Юлія Францоса в Тернополи.* 13—48

На сьвітовій виставі в Ст.-Люїс найвисше відзн. „Grand Prix“

Екстракт до чищеня

Globus

чистить ліпше як всякі инші металеві средства до чищеня.

382 (18) 3 6

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

пізнане загально як найзаменитше, усмиряюче біль средство і инші 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всіх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пудełках з охоронною маркою „Якор“, в аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 939 45—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, I. улица Єлисавети, 5. Висилка щоденна.

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотижневих педаґоґічно-науковий виходить від 1 черв. 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Прекумерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чверть річна 80 н.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·2*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10*.
„ Кракова 2·34*, 6·—, 8·50, 1·30, 5·25, 8·40, 10·50*.
„ Відволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20, 5·30, 10·20*.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50*.
„ Рави руской 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Рашева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзца 5·—.

На Підзамче.

„ Відволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·2*, 11·34.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від 14/5 до 10/9 вкл., 6·50, 7·50 рано, 9·55 перед полуднем (лиш в неділї і лат. сьвята) 1·46 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·00 по полудни; 7·41 і 8·55 вечер.

з Янова 8·18 рано, 1·15 по полудни (від 1/5 до 30/9 вкл.) 4·32 пополудни, 8·45 вечер. (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9·25 вечер. (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділї і лат. сьвята).

з Щирця від 1/6 до 10/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 10·10 вечер.

з Любіня вел. від 14/5 до 10/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·52 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 7·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Відволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзца 11·10.
„ Рашева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руской 7·30*.
„ Перемишлян 10·05* (від 1/5 до 30/9 Хирова, Ярела.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча:

„ Відволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович від 14/5 до 10/9 вкл. 5·50 рано, 8·30 рано (лиш що неділї і лат. сьвята) 12·30 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята) 2·10, 3·20 по полудни; 6·10, 7·30, 7·55 вечер.

до Рави руской 11·15 в ночи (що неділї).

до Янова 6·55 рано, 9·15 перед полуднем (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1·35 по полудни (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділї і латиньскі сьвята) 3·08 по полудни (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 5·58 по полудни.

до Щирця 1·55 по полудни (від 1/6 до 10/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·15 по полудни (від 14/5 до 10/9 в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ
Цементово-бетонових
і головний склад
матеріялів будівляних

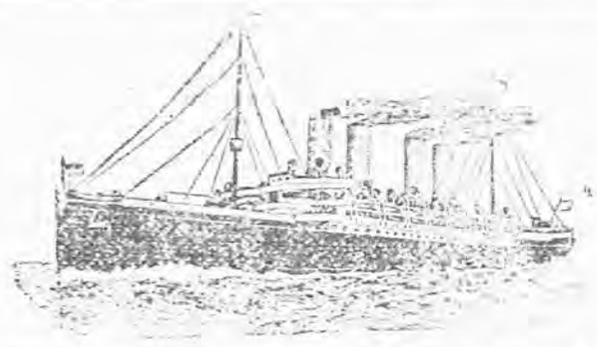
Мих. Микося
Ярослав, Рынок, пл. парохіяльна

поручає П. Т. Публиці, ВВ. Інжинірам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно біле гашене, свіже і гідравличне.
Ґіпс краківский і львівский
Цемент портланд всякого рода вагонами і на бочки
Асфальт природний, штучний, пасти до фундаментів.
Посадки камінкові, цементові — шарі, мозаїкові, гладкі, жолобковані
Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналізациї
Керниці бетонові різних рідзї рів, — мулові
Миски під рури Рынви отверті
Сходи камінні, граничні бетонові
Цеглї шамотові, окладжові до фасад
Дахівки краєві, ваграничні, черепні, шиляні
Комынки камінкові Папа дахова і ізоляційна.
Ольґеїна, Карболїнеум
Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

42 9—15

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цісарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями треває лише **5 днів.**
Що **суботи** двошрубові почтові кораблї в Бремен до **Нового-Йорку.**
Що **четверга** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**
2 рази на місяць двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Техас) Аргентина, Бразілія і т. д.

На кождо запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-чеська фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїджає в нашому шіфкартою через границю, не підлягає контролї на прускій границї.

СВІЙ ДО СВОГО! 422 6—30

Дивани, портиери, фіранки, меблеві матеріяли
в колосальнім виборі.

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.
Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 4·50 К за 1 м. □.

Ілюстровані цінники даром. Взірці висилаєсь оплатно.

В. Адамский, Львів, Готель Жоржа.
212 21—30

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 89 Львів, четвер 4. (17.) мая 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії *за границею!*
на цілий рік . . 32 к. 44 к.
на пів року . . 16 „ 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць 2 к. 31 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошенія звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову дрібним письмом, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. — Вістки з Краю приватні оголошенія числять ся по 20 с. за стрічку.

Ще про страйки.

Страйковий рух по наших селах зачинає розростати ся до розмірів переступаючих границю звичайної в капіталїстично-робітничих суспільностях борби поодиноких груп робітничих з своїм паном о поправу услівій праці, а зачинає діставати характер борби всеї кляси хлопскої з усїм панством галицким яко суспільно-полїтичною одиницею. Ми вже вказували на се, що товчком, котрий сего року пхнув перші громади до страйків, є визиск людскої праці. Прискорили вибух страйків і дали єму агітацийну силу, перекидаючу сї страйки на громади, у котрих сам економічний визиск був би може страйку не викликав, невиносиме національно-полїтичне положенє *нашого народу і грізні вісти з Відня*, відбираючі народови надїю, що справедлива реформа виборча дасть народови змогу поправити колись свою долю.

Як не нинї, то завтра сї поодинокі, одними причинами з собою звязані страйки, можуть стати ся одним страйком цїлої рускої кляси хлопскої, підпертим всїми национально сьвідомими Русинами, социяльно стоячими поза хлопскою клясою. В такім случаю сей страйк дістане характер национальний, буде борбою цїлої рускої нациї о поправу свого економічного і национально-полїтичного положеня і через те мусимо вже нинїшними поодинокими страйками, котрі може суть початком великого національного страйку сериознїйше заняти ся.

Про се, що сї страйки мусять бути строго легальні, ми вже згадували. Нашому противникови не сьміємо дати найменшої причини, котрою він міг би мотивувати насильне давленє страйків і котра потягла би за собою такі жертви, які дав страйк в 1902 роцї. Не лиш там, де страйки вже вибухли, або де вони доперва підготовляють ся, але навіть в сих громадах, в котрих народ навіть не знає єще, що се таке той страйк, інтелїгенция повинна поучувати народ, що против пана, єго офіциялїстів, анї против страйколомів не вільно виступати чинно, не вільно грозити їм нї словом, нї навіть рухом пальця. Щоби страйку не зломано силою, щоби жертви страйку не були більші нїж єго зиски, страйк мусить бути як найпасивнїйший.

Неменшими ворогами страйку, нїж насильства *противників страйку, мотивовані* насильствами, чи позорами насильств страйкарів, суть страйколоми. На жаль, з ріжних сторін доносять нам, що страйки псують страйколоми. Наша інтелїгенция по селах повинна ужити усего свого впливу, щоби сих страйколомів „образумити", або їх усунути. Найлїпшим способом усуненя страйколомів, особливо дїлаючих не з хруївства, але під впливом нужди і терору противників страйку, буде висланє їх на роботу до Прус. Висилкою до Прус більшого числа людий з такого села, в котрім люди застрайкували, або доперва наміряють страйкувати, відразу запевняє ся страйкови побіду. Село, котре через еміґрацию до Прус стратило більше число робітників, увільняє ся передовсїм від страйколомів. Се усуне всякі словні і чинні конфлїкти з страйколомами, а іменно сї конфлїкти *заповнили в 1902 р. вязниці* страйкарями. В додатку брак робітників є так само добрим средством на полїпшенє платнї, як найлїпше зорґанїзований страйк і еміґрация частини зарібників села до Прус піднесе прочим робітникам на паньскім лані платню без страйку.

Еміґрация до Прус може усунути друге, непожадане так для нашої народної справи, як і для самих селян з'явище. В послїдних часах знов розпочав ся в деяких сторонах нашого краю еміґрацийний рух до Канади. Се, що така еміґрация підкошує нашу позицию в краю, а самим еміґрантам не запевняє лїпшої долї, вже нераз було доказане нами і з'ілюстроване численними фактами. Як довго наш народ не мав отвореної дороги до Прус, тяжко було поборювати сю еміґрацию за море, бо наше селяньство їшло туди перте *непоборимою силою нужди*. Тепер, коли кождий, хто лиш хоче працювати, не потребує аж за море еміґрувати, щоби спасти ся від голодового тифа, а навіть щоби по короткім часї стати заможним господарем, маємо дуже добре оружиє до поборюваня еміґрациї, убійчої для тих, що лишають ся в краю, а дуже неневної для тих, що шукають щастя-долї за морем. Треба лише з серцем взяти ся до справи, тогди навіть той селянин, котрий в крайній розпуцї лише за морем бачить свій ратунок, угне ся перед щирим а розумним арґументом.

За море *їдуть люди для хлїба, для хлїба* страйкують. Чомуж пускати ся на таке ризико, коли можна доробили ся сего хлїба не ризикуючи нїчого: нї кольбованя, нї вязниці; нї вічної розлуки з рідною землею, нї непевної долї за морем.

Документ оголошений в 83. ч. „Дїла" доказує, як добре поводить ся нашим заробітчанам в Прусах. Перешкоди властий, головно невилаване вийтами службових книжочок, можна буде легко побороти. Як не може телєґрама до міністерства внутрішних справ, то вистане посьвідченє ідентичности особи виставлене пароxом. Сего року потребують Пруси тисячі нашого робітника, тож треба користати з сего, особливо тепер, коли треба поборювати згубну для нас заморску еміґрацию і перешкоди, які страйколоми і евентуальні конфлїкти між страйкарями а страйколомами роблять вибухаючим щораз численнїйше страйкам.

Народні віча і маніфєстациї.

В **Золочеві** відбули ся вчера дня 16 с. м. довірочні збори мужів довіря золочівского повіту за поіменними запрошеняими. В пляні було скликанє віча, але староство заборонило *віче, так само як заборонило навіть* відчит про знесенє панщини, який мав бути уряджений з рамени тов-а „Просьвіти". (Відчит мав мати п. проф. М. Галущиньский, котрий *прецїнь яко ц. к. професор гімназияльний* не міг говорити нїчого небезпечного, так що заборона староства була тим меньше оправдана!) За причину подає староство тиф, хоч про тиф в повітї нїхто нїчого не знає, а як-раз вчера відбув ся в Золочеві без всяких перешкод зі сторони властий ярмарок, на котрім явили ся тисячі народа. В своїй нагінцї на Русинів комісар п. Станїславский, що управляє тепер староством, посунув ся так далеко, що казав навіть полїциянтам поздирати оповістки про богослуженє за померших Лядчан, до чого очивидно немав вже нїякого, навіть формального права, бо такі оповістки вилучені суть з під компетенциї полїтичних властий і нїякого дозволу не потребують.

Рано о год. 10-ій відбуло ся в місцевій церкві поминальне богослуженє за Лядчан. Народу була повна церков. Явило ся також кількацятъ сьвящеників і місцева сьвітска інтелїгенция. Гарну проповідь виголосив о. Бартош з Підлипець. На серединї церкви виднїв чудово уложений транспарент-катафальк з терневими вінцями і кайданами. Так само богослуженє як і проповідь о. Бартоша зробили на зібраних величезне вражінє.

По полудни о год. 3·30 відбули ся довірочні збори за поіменними запросинами в справі виборчої реформи і організаций. Предсїдателем вибрано о. Вол. Кальбуз Соколівки, а єго заступником п. Якимовича з Сасова. Реферат виголосив др Евген Левицкий. На єго-ж внесенє прияли збори одноголосно слїдуючі резолюциї:

I. Довірочні збори золочівского повіта, зібрані дня 16. мая в Золочеві протестують проти покривдженя Русинів в евентуальній реформі виборчій і заявляють, що признанє Русинам на 100 лиць 28 мандатів зависть належних їм 43 в відношенї цілого руского населеня.

II. Збори просять руских послів ради державної, щоби старали ся о зміну сих кривдячих предложень польского кола, а коли б їх заходи не віднесли успіху, щоби **звернули ся проти цїлого предложеня.**

III. Збори протестують проти всяких змагань до розширеня автономії краю.

Отсї резолюциї переслано сейчас телєґрафічно президентови кн. Гогенльогому разом із жалобою на золочівске староство за систематичне заборонюваня руских віч взагалї, а в справі виборчої реформи з окрема.

Віче в **Чорткові**, скликане на день 14. мая староство заборонило, тому відбули ся чотири довірочні збори. Референтами були др Горбачевский, о. Гордієвский, Михайло Петрицкий і Мстислав Січиньский. Ухвалено серед загального одушевленя отсї резолюциї: домагати ся 4-іменного права виборчого та запротестувати против несправедливого розділу мандатів в Галичині, після котрого мало би припасти Русинам місто 45 лиць на глум 28 проц. мандатів, та против якого-небудь розширеня автономії Галичини. Що-до страйків ствердили збори, що хоч вони суть з огляду на сільских робітників оправдані, всеж таки товчком до їх вибуху була грізна вість о захитаню виборчої реформи, та о яркім покривдженю Русинів. Зібрані одноду шно заявили, що коли би реформа виборча перепала або, що гірше, була переведена з кривдою робучого люду, стануть всї до генерального страйку.

Не маючи надії, щоби справедливу реформу виборчу міг ухвалити теперішний парлямент, жадають, щоби в дорозї октройованя установлено справедливу реформу.

Мимо наперед оголошеної заборони віча зійшло ся з пятьох повітів: борщівского, гусятиньского, залїщицкого, теребовельского і чортківского 20 тисяч людий, котрих не можна було на жаль на чотирох довірочних зборах примістити.

Перед зборами відправлено соборні богослуженя за погибших Лядчан при участи 15 сьвящеників.

В **підгаєцкім** пов. віча в Золотниках і в Бурканові, про котрі писано в остатнім числї „Дїла" відбули ся не 11., а 13. с. м. Вчерашню коротку згадку про ті віча доповняємо ще тим, що в Золотниках зібрало ся около 10.000 народу, а в Бурканові около 6.000. — Того самого дня зібрало ся в **Котузові** ок. 3000 людий, а справу виборчої реформи пояснювали пп. Яців Струхманчук

Н. Лєсков.

Нехрещений піп.

Неімовірна пригода.

В нашім дружнім кружку ми спинили ся над такою газетною звісткою:

„В однім селї сьвященик видавав замуж дочку. Розуміє ся, весїле було славне; всї підпили доволї і веселили ся по сїльски, по домашному. Між иншим місцевий диякон оказав ся охочим до танцю і, обходячи весїле, „веселими ногами" в одушевленю утяв перед гостями тропака, чим усїх немало урадував. На біду на тім весїлю був благочинний, і єму таке поведенє диякона оказало ся дуже образливим і заслугуючим на кару, так що він у своїй ревности списав до архієрея донос о тім, як диякон на весїлю у сьвященика „ударив тропака". Архієпископ Ігнатій, діставши донос, написав таку резолюцию:

„Диякон Н. „ударив тропака"...
Та тропак не просить;
Чого-ж то благочинний доносить?
Призвать благочинного в консисторию
[і допросить."

„Скінчило ся на тім, що доносчик проїхав ся півтораста верст, видав немало гроший на дорогу і вернув домів з упімненєм, що благочинному треба було на місци устно упімнути диякона, а не зводити бучу задля *одного*, і то виїмкового випадку."

Коли се прочитано, всї одноголосно висказали повне вдоволенє з такої оригінальної резолюциї преосв. Ігнатія. Та оден з нас, що добре знав житє сьвящеників і завсїгди мав в памяти богатий запас анекдот з тих особливих кругів, замітив:

— Гарно воно, панове, що гарно: благочинний поправдї не повинен був зводити бучу задля одного, і то виїмкового випадку; але випадок випадкови не рівний, і се, що ми ось-що прочитали, наводить менї на память иншій випадок. Там також благочинний зробив донос до архієрея та вігнав єго тим в далеко більший клопіт; але воно теж пішло якось гладко.

Ми, розуміє ся, попросили нашого товариша, щоби нам розказав той прикрий випадок, та почули від него таку історию:

Справа, котру маю вам на вашу просьбу розказати, почала ся в перші роки панованя царя *Миколи Павловича, а поладналась* уже при кінци єго панованя, в часї самого заколоту наших кримских неудач. Серед тогдїшних так важних подій, що цїлком зрозуміло заняли всю увагу росийского загалу, дивна пригода з „нехрещеним попом" потонула в тім заколотї і заховала ся тепер лише в памяти й доси ще живих осіб, котрі мали в нїй участь; вона-ж сама прибрала вже характер цїкавої казки новійшого походженя. А що вона відома там, де воно дїялось, і головна особа події доси щасливо проживає, то вибачите менї, що я не вкажу докладно анї місця, де воно стало ся, анї осіб не назву їх правдивими іменами. Скажу лише, що воно стало ся на полудни Росиї серед українського населеня, а той „нехрещений піп" то отець Сава, дуже гарний і побожний чоловік; він і доси щасливо живе і є сьвящеником, тай дуже єго любить і начальство і єго спокійні сїльскі парафіяни. Крім отця Сави, котрому не виджу потреби давати инше імя, всї инші особи і місця буду називати не правдивими, а придуманими іменами.

І так в однім українськім козачім селї, нехай буде, в Парипсах, жив богатий козак Петро Захарович, на прізвище Дукач. Був він уже в лїтах, дуже богатий, бездїтний і грізний прегрізний. Не був він глитаєм у великорускім значінню сего слова, бо в українських селах глитайство на великоруский лад не знане, а був то, що називає ся, *дукач*, чоловік прикрий, сварливий і напасливий. Всї єго боялись і при стрічи з ним відхрещувались, хутко переходили на другу сторону, щоби Дукач не вилаяв або й не побив. Єго рідного назвища, як се часто буває по селах, нїхто не тямив, а всї кликали єго Дукачем, в чім містили ся єго прикрі прикмети. Та се прізвище не причиняло ся до того, щоби змягчити єго вдачу, а противно ще більше дражнило єго і доводило до того, що він, хоч з роду дуже розумний, тратив притомність і кидав ся на людий як біснуватий.

Досить було, щоби дїти серед забави з переляку кинули ся в розтїч з криком: „ой, лишенько, старий Дукач іде!"; а вже той переляк оказував ся не даремним. Старий Дукач пускав ся за утїкаючою дїтворою в погоню з своєю довгою палицею, яку правдивий статочний український козак повинен мати в руцї, або з відломаною з дерева хворостиною.

Та Дукача бояли ся не лише дїти; єго, сказано, старались обходити і старші, — „аби до чого не причепив ся". Такий був з него чоловік. Дукача нїхто не любив, нїхто нї в очи нї поза очи не побажав єму нїчого доброго; противно, всї думали, що Небо лише якимсь незрозумілим способом загаялось давно розторощити сварливого козака так, щоби й тельбухів з него не лишило ся. І всякий, колиб тілько міг, радо постарав би ся був направити той пропуск Божого Промислу; колиж бо Дукачеви, як на лихо, звідусїль незримо „перло щастя". У всїм єму таланило, все наче само йшло в єго желїзні руки. Величезні отари овець плодились єму як отари Лавана під доглядом Якова; для них уже поблизу й степів не доставало. Полові, круторогі воли Дукача сильні, рослі і також мало що не сотнями пар ходили в нових возах то до Москви, то в Крим, то до Нїжина; а пасїка в липовім гаю, в теплім стебнику була така, що нї можна було числити сотнями. Словом, богатство, як на козака, без міри. І за що Бог дав те все Дукачеви? Люди тілько дивувались та успокоювали себе тим, що все те не йде до добра, що Бог певно лише так манить Дукача, щоби він більше вивисшав ся, а потому так єго і „стукне", та вже так стукне, що на всю околицю буде чути.

Ждали добрі люди тої розправи над лихим козаком нетерпляче, та лїта йшли за лїтами, а Бог Дукача не „стукав". Козак все богатїв і пишав ся, і зовсїдки нїщо не грозило єму таке, щоби по заслузї покарати єго лють. Се дуже тревожило людску совість, — тим більше що про Дукача не можна було сказати, що *єму відплатить ся на дїтях, бо* дїтий у него не було.

Аж ось нараз стара Дукачиха стала чогось сторонити від людий; вона соромилась, не виходила на улицю, а вслїд за тим пронеслась по околици новина, що Дукачиха „не порожна". Люди заметушились, язики заговорили, давно утомлена людска совість ждала собі близького *заспокоєня*.

— Що то буде за дитина! Що то буде за дитина антихристова! І чи воно вродить ся, чи так і пропаде в животї, щоби єму не бачити білого сьвіту!

Ждали того всї з нетерплячкою і наконець діждали ся: одної морозної грудневої ночи в просторій хатї Дукача явила ся дитина. Прийшов на сьвіт хлопчик, а до того зовсїм не який там виродок, до зьвірюки подібний, як то бажало ся добрим людям;

і Волод. Гіжовский. — На довірочних зборах в **Іщкові** зібрало ся того самого дня 570 людий, а виборчу реформу пояснювали самі селяни.

Дня 16. мая заповіджене Подільскою Радою віче в **Тернополи** в мищанськім братстві відбуло ся величаво. Народу було найменче 3.000. Проводив о. Цурковский, Абрагамовский і Демчук, секретарювали Багрій і Постригач. Референував знаменито адв. д-р Із. Голубович; резолюцій Нар. Комітету ухвалено одноду шно. Промовляв також п. Мих. Петрицкий і ярко змалював давнину руской культури і силу економічну та причини теперішного занепаду; указав на вагу *хвилі* і домагав ся, щоби адміністраційна власть дала знати рішаючим кругам, що натягане струн народної терпеливости спричинить прикрі наслїдки. Промовляв ще горячо п. Шмигельский, навязуючи до відносин за кордоном, і заявив, що працюючий люд польский не хоче покривдженя Русинів. Забрав ще слово о. д-р Кондрат в імени духовенства, що воно стояло і стояти буде за виборчою реформою. Вкінци привитав зібраних проф. Радецкий з Одеси в імени Українців з закордону, а Павло Демчук закрив віче й нарід одушевлений вийшов з піснею „Не пора" на устах. — *Учасник.*

В **снятиньскім** пов. в селї **Тулові** відбули ся дня 16. с. м. довірочні збори при участи понад 200 людий.

Із старосамбірского.

Послїдними роками правительство звернуло більшу увагу на санітарні відносини в нашім краю дотично як людий так домашних звірят. В кождім повітї побіч правительственних лїкарів-фізиків настановлено в ріжних місцях лїкарів повітових, а для худоби при кождім старостві ветеринарів. Приписи санітарні навіть дуже острі. Коли пр. схоче який староста мстити ся на нелюбім ему господарю, то досить, як у того господаря гноївня не уладжена після приписів закона, і вже сипле кари на нього до безміри. О ріжних шиканах за мочене конопель не то в рїчї, але навіть в потоках вже і не згадую.

І все те красно, дуже красно, коби лише приписів закона уживано для добра народа, а не для шикан его. Нарід не жалує навіть гроший, видаваних на плату правительственних і повітових лїкарів, тількож з другої сторони домагає ся, щоби з того була якась користь. Тимчасом що дїе ся? Лїкарі здорові собі живуть, всїлякі епідемії в повітах цїлими роками констатують, а правительство против усуненя тих епідемій не робить нїчого і просто еще їх культивує. Тут лїкарі вже нїчого невинні, тут винно само краєве правительство а ще більше его повітові органи, т. є. староства, що маючи лїкарські реляції в своїх руках, не роблять нїчого против усуненя епідемій і тим самі еще розширяють грасуючі епідемії.

Таким заповітреним і крайно занедбаним повітом між иншими є старосамбірский. В руках маємо два урядові письма ц. к. староства в Старім Самборі, котре само виказує, що епідемії, місто упадати, щораз більше місцевостий захоплюють. І так в письмі своїм з дня 27. сїчня 1906 р. ч. 1272, котрим заборонено віче в Старім Самборі, ц. к. староство за причину заборони подало, що в Старім Самборі панує епідемія кіру і шкарлятинки, а в сусїдних громадах як: в Стрільбичах, Линиї великій, Старій Ропі і в Лужку горішнім панують тифус, плоница, душний кашель, дифтерия і круп" — нараз по 5 епідемій! А знов в письмі з дня 4. мая 1906 р. ч. 8032, котрим заборонено віче в Стрілках, ц. к. староство подає за причину заборони теж епідемії, а то: „що в Линиї великій панує тиф, в Тоцільници і Турю дифтерия і круп, в Потоцї великім шкарлятина, а в Тисовици кір". І се тілько в одним і то найздоровійшим, гірским кутї повіту. А що-ж доперва дїе ся в селах, низше положених, як: Ляшки, Фельштин, Городовичі і другі? Там тифус, плоница і душні кашлї, заєдно панують, а ц. к. староста п. Рїччі, з фаху епідеміст, плекає їх з як найбільшою старанностию, аби їх мати завсїгди під рукою на випадок якогось віча.

І епідемії ті бушують по повітї еще від жовтня 1905. р., значить ся: більше анїж пів року. А тепер питаємо дотичну власть краєпу і державну: чи знають вони о так страшнім станї санїтарнім повіту старосамбірского? Що зробило ц. к. староство в Старім Самборі для зльокалїзованя і усуненя пошестий? Ми живемо вже осьмий місяць під грозою смерти; епідемії десяткують людий, а за цїлих тих вісїм місяців не зроблено, що ся зове, словно нїчого для розслїдженя причин пануючих пошестий. А преціньже житє людске хотьби навіть і руского хлопа повинно найти хоть яку-таку опіку у властий краєвих і державних бодай за того рекрута, що дає его аж 45 прц.!

І ще одно. Від двох лїт приходить на весні військо на вправи до Старого Самбора, і то що 14 днїв инший полк. І сего року прийшов уже один полк, а має їх еще прийти кілька на переміну. Ц. к. староство в Старім Самборі письмом своїм з дня 4. мая 1906. р. заявило, — і чейже не бреше — отже ствердило урядово, що в повітї панують великі епідемії. Питаємо-ж ся тепер: чи донїс о тім ц. к. староста Рїччі властям військовим? А ходить чутка, що він сам старав ся о спровадженє війска до Старого Самбора на вправи, бо сего року цїлком не мало приходити. Як же міг він о те старати ся, коли в повітї панують епідемії? Чи держава на те видає мілїони на свою армію, аби відтак цїлі полки висилати в заражені повіти на вправи? Нинї, коли в якімсь повітї панує зараза на худобу, то через той повіт не вільно переганяти нїякої худоби; а чиж військо австрийске менше вартне?...

Розправа о розрухи в Лядскім.

Вчера, в середу, розпочала ся перед станиславівским звичайним трибуналом карна розправа о голосні розрухи в Лядскім. На лаві обжалованих засїло 19 осіб, а іменно: Михайло Деркач, 20 років, Проць Бойко, 30 р., Василь Василик, 40 р., Стефан Щерба, 34 р., Михайло Мазурик, 28 р., Юлїян Німентовский, false Богданович, 29 р., Гриньо Безтїльний, 26 р., Люська Деркачева 53 р., Матїй Заяць, 43 р., Василь Деркач 28 р., Стефан Шумега, 27 р., Домінїк Грабовский, 43 р., Настя Бабієва, 28 р., Панько Безтїльний, 47 р., Николай Муцик, 46 р., Петро Смучок, 30 р., о. Леонтій Коростїль, 31 р., Стефан Палюга, 19 р., Яків Гурій, 35 р. Більшість обжалована о злочин публичного насильства з §§. 81. і 87. к. з. і о переступ з §. 283. к. з., а о. Коростїль, Палюга і Гурій лише з §. 87. к. з. До головної розправи буде візваних 47 сьвідків, серед котрих находить ся поручник Рада. Предсїдателем розправи є радник Лехіцкий. Обжалованих боронять д-р Зайнфельд з Станїславова, д-р Олесницкий зі Стрия і д-р Кость Левицкий зі Львова.

Акт обжалованя такий:

Дня 26. лютого с. р. відбувало ся в Нижневі в стодолї Теодора Гридзини дозволене властями народне віче в справі виборчої реформи. Розпочало ся воно около год. 11. перед полуднем. Яко правительственний комісар *висланий був концептовий практикант* намісництва, д-р Юлій Дунїковский. Вічеви проводив о. Антін Левицкий, гр. к. парох Нижнева, а его заступником був о. Леонтій Коростїль, гр. к. сотрудник в Нижневі. Про виборчу реформу промовив перший Федор Іван Олесницкий, правник зі Львова. Бесіда его була держана в тонї так палкім і указувала в так зїдливий і разячий спосіб на дотеперішні політичні відносини в Галичинї та упослїдженє руской народности, що комісар мусїв на се кілька разів звертати увагу предсїдателя і грозив розвязанєм зборів. Під впливом сеї мови огорнуло товпу розярене, що обявляло ся окликами: „Проч з Ляхами! Проч з польскою шляхтою! На гак з панами, різати панів! і т. д." Коли Олесницкий свою бесїду закінчив, удїлив предсїдатель голосу Вандалїнови Валєвскому, секретареви повітового виділу в Товмачи. Тодї звернув ся о. Коростїль до Валєвского і представляв, що не радить ему говорити. Колиж его Валєвский не услухав, відозвав ся о. Коростїль до зібраних: „От се є великий пан Поляк, секретар Валєвский з Товмача, найбільший ворог руского народа! Взиваю вас, щоби не позволили ему говорити!" На се кинула ся товпа до підвисшеня, на котрім був Валєвский, хотячи его очивидно звідти стягнути. Відозвали ся окліки: „Проч з Ляхами!" і т. и., внаслїдок чого комісар збори розвязав і візвав зібраних, щоби розійшли ся. Боячись, щоби на Валєвского не кинули ся, відвів его в товаристві жандарма аж до его повозу. Тодї дали ся чути з товпи також оклики: „Проч з комісаром! На гак з ним!" По відїздї Валєвского спостеріг комісар, що до місця, де відбувало ся віче, іде похід членів товариства „Січ" з Лядского з синьою хоругвою на передї. Отже він задержав похід і заявив, що віче розвязане, а похід властями не дозволений. Ідучи із ринкови, побачив комісар другий похід товариства „Січ", супроти чого вернув на місце, де відбувало ся віче, і там візвав товпу, щоби розійшла ся. Товпа почала розходити ся, але небавом спостеріг комісар, що січовики устроїли наново похід і з хоругвою на передї ішли до місточка, в котрім як-раз відбував ся торг. Отже заступив враз з жандармом Броговским походови дорогу і оба візвали товпу, щоби розійшла ся. Комісар уняв хорунжого Михайла Деркача за рамя, щоби ему відобрати хоругов; але не міг его зробити, почім похід почав спішно віддаляти ся. Хотячи получити ся з жандармами в місті, щоби з більшою силою заступити походови дорогу, відобрати хоругов і сконстатувати назвища участників, удав ся комісар коротшою дорогою до міста. Похід замість іти до місточка, пустив ся за комісарем і з товпи почали озивати ся грізні окліки на него, а навіть стали кидати камінями, з котрих три его поцїлили, хотяй нешкідливо. Тодї комісар з жандармом Броговским і надійшовшим тимчасом жандармом Кретом схоронили ся до кошикарской школи і двері за собою забарикадували. Товпа облягла школу. Почали кидати камінєм і кричати: „Дайте нам его тут! Мусимо его убити!" Комісареви удало ся зі школи вислати телєграму до староства в Товмачи о сих подїях, однак сам не міг вийти, бо товпа облягала школу до год. 4. по полудни і розійшла ся аж тодї, коли приїхав з Товмача комісар Буржиньский з жандармами. Комісар Буржиньский лишив ся в Нижневі; а що заходило підозрінє, що виновниками нападу на Дунїковского були члени „Січи" з Лядского, а виновниками нападу на дїдича Богдановича, сповненого в тім же часї, мешканцї Лядского, проте вислав дня 27. лютого двох жандармів, Броговского і Дякова до Лядского і Петрилова і поручив їм вислїдити і арештувати найбільше підозрілих. Однак з огляду на розбурені уми мешканців Лядского і їх грізну поставу, жандарми не могли доконати арештованя. Тодї комісар Буржиньский звернув ся до команданта війска, присланого в тім часї з Станїславова, о удїленє військової асистенції та припоручив вахмістрови жандармерії Палисови і жандармови Броговскому, щоби з військом удали ся до Лядского, вислїдили винних і приарештували. Оба жандарми удали ся з асистенцією військовою 18 жовнїрів 58. п. п. під проводом поручника Раймунда Рада до Лядского і ще тої самої ночи арештували Проця Бойка та віддали его військовому командантови, котрий закватерував ся в корчмі. Близько корчми дігнала їх жінка Бойка, подала мужеви якийсь вузлик, а тодї озвав ся Проць Бойко до неї: „Завтра скоро день, підеш до церкви і будеш дзвонити, а потім будемо уже знати". Рано дня 28. лютого почали жандарми дальші арештованя. Заарештували загалом 14 мущин, котрих віддали військовому конвоєви. Військо стояло тогдї подальше від корчми, на громадскій толоцї. На вість, що прийшли жандарми з військом, зібрало ся тут около 500 осіб ріжного пола і віку, а часть зібраних мала при собі коли, сокири, а навіть коси і пили. Зразу товпа поводила ся спокійно. Але коли около год. 8. рано вирушила військова ескорта з жандармами і арештованими в похід до Нижнева, тодї стали з товпи кричати: „Будемо мордувати! Давайте сокири і револьвери!" Товпа окружила військо, вмішала ся між арештованих і жовнїрів, випихала арештованих і хапала за оружє. Поручник Рада в кількома жовнїрями, уживши багнетів, відпер на хвилю товпу, однак товпа знов напирала на жовнїрів і коли небезпека ставала ся грізною, поручник Рада на зазив вахмістря Палиса, закомендерував огня. Коли по першім вистрілї товпа не уступила, закомендерував другий раз і тодї доперва товпа розбігла ся, але разом з арештованими, котрі змішали ся з товпою. Деякі жовнїри зі страху та не дочувши слів команди стрілили 3 рази, инші лише раз або два, а инші анї разу тому, що товпа хапаючи за карабіни, не дала їм стріляти. Коли товпа розбігла ся, військо і жандарми відійшли до Нижнева, бо за мало їх було, щоби доконати арештованя.

Внаслїдок карабінових стрілів дізнали тїлесних ушкоджень: Проць Шумега, Михайло Безтїльний, Анна Смучкова, Стефан Щербан, Домінїк Павловский і Федь Недїльский. Всї вони опісля померли. З причини наведених подій виточено безпроволочно судово-карне слїдство.

На розправі, котра веде ся по руски, переслухано вчера всїх обжалованих і першого сьвідка, пароха Нижнева, о. Левицкого. Докладнійші о тім вісти подамо завтра на основі звіту нашого специяльного кореспондента.

Державна рада.

(*Засїданє палати панів дня 16. с. м.*)

Вчера відбуло ся засїданє палати панів. К н. Гогенльоге, розвиваючи правительственну програму, заявив, що першим обовязком правительства є переведенє виборчої реформи. Він надїє ся, що закиди, які палата панів при першім заповіджено сего предложеня починила, будуть тепер змодифіковані і палата признасть, що розширене публичних прав є неминучо потрібне. Опісля висказав бесїдник надію, що побоюваня, які тут нераз відзивали ся, не здїйснять ся. Бесїдник уважає безосновним закид, що через виборчу реформу намірювано усунути велику посілість від співучасти в публичнім житю. Він підносить в горячих словах заслуги великої посілости і висказує гадку, що тілько від неї самої залежить дальша участь в публичнім житю. Правительство не лиш є обовязане дбати про новочасні течії, але також є супроти них одвічальне. Виборча реформа відповідає заповідям соціяльної і політичної справедливости. Вкінци порушив ще бесїдник справу відносин до Угорщини і просив палату о поперте. (Грімкі оплески). По сім полагоджено ряд справ ухвалених вже палатою послів, між ними закон о галицких рентових оселях, закон о зрівнаню вдів по державних урядниках цивільних т. зв. старого типу і закон о підвисшеню еме ритальних додатків учителїв і цивільних урядників. Вкінци ухвалено отворити на слїдуючім засїданю дискусию над заявою правительства.

З Росиї.

Державна дума.

(*Засїданє дня 16. с. м.*)

Петербург. По поновнім отвореню думи розпочали ся в середу наради над проєктом адреси. Пос. Миклашевский думає, що коли жадає ся амнестиї для жертв руху за свободою, то треба домагати ся також укараня тих людий, що над'уживали урядової власти, заповняючи тюрми та висилаючи експедициї з приказом траченя людий без суду. Бесїдник жадає вставленя до адреси уступу, в котрім була би зазначена потреба одвічальности правительства. Пос. Родичев вказує на то, що институция державної ради буде муром віддїляючим нарід від царя. Вона складає ся з заступників кляс упривілєйованих, які тепер находять ся в станї розкладу. Успокоєне умів, усталене законного порядку та витворене довіря між царем а народом є можливе лиш тодї, коли мінїстерство буде мати довірє думи. (Грімкі оплески). Дальше говорили: пос. гр. Йосиф Потоцкий і пос. Румянцев в справі викупна більшої посілости, пос. гр. Гайден в справі державної ради і посли: Рижков, Жилкін та Масонїюс в справі самої адреси. Пос. Аладин піднїс, що нарід потребує *свободи, але такої, котра нїчим не* була би обмежувана, лише законами. Пос. Способний признав, що жаданя хлопів заслугують на узгляднене, однак жаданя робітників ідуть за далеко. Страйки назвав бесїдник самовбийством. Адресу уважає бесїдник за невідповідну і противить ся деяким надто сильним висказам. Его бесїда викликала богато бурливих протестів. — На другім засїданю раджено дальше над адресою. Оден бесїдник жадав, щоби і церковні добра розділити між селян і жінкам надати виборче право. Другий бесїдник завважав, що адреса містить в собі погляди думи, а не цїлого народа. Дальших двох бесїдників жадало розширеня амнестиї і на аграрних та релїгійних переступників. Оден з представителїв робітників заявив, що треба в адресї порушити робітниче питане, впрочім робітники будуть самі заступати свої інтереси. Проф. Ковалевский в довшій бесїдї представив недостачі проєкту адреси, котра мовчить о законодатних і петиційних правах думи і не стверджує, що рада державна є лише найвисшою институциєю адміністрацийною, але не законодатною. Також нїчого не говорить ся о недостаточній контроли над мінїстрами. Вкінци бесїдник ставить внесенє, щоби згадати в адресї, що дума має старати ся о міжнародне мирове з'єдиненє усїх Славян. (Довготревалі оплески). По одногодиннім перерві розпочато знов наради. Бесїдників зголосило ся тілько, що ухвалено не позволити нїкому довше промовляти, як 5 мінут. О год. 7. вечером наради поновно перервано на півтора години. Богато послів уже перед тим опустило салю.

Державна рада.

(*Засїданє дня 16. с. м.*)

На вчерашнім засїданю державної ради ухвалено вибрати комісию зложену з 18 членів, в цїли уложеня адреси в відповіди на престольну бесїду, не даючи нїяких вказівок що-до її змісту.

(Телєграми).

Петербург. Дневники доносять, що цар в засадї згодив ся на амнестию для політичних переступників і вже 19. с. м. (т. є. позавтру), в день царских уродин, має бути оголошена для них повна амнестия. Від амнестиї виключені будуть лише терористи; котрі допустили ся замаху бомбами або з оружєм в руцї. — Начерк адреси думи зробив на окружене царя неприємне вражінє, а то з причини своєї радикальної провідної гадки. В високих бюрократичних кругах запевнюють, що небавком мусить пройти до конфлїкту між короною а думою. Відповідию корони буде імовірно розвязане думи.

Петербург. Нагле іменоване Віттого членом державної ради пояснюють тим, що двір бажає в особі Віттого сотворити міст між думою а державною радою. І дїйсно Вітте імовірно хоче зістати президентом державної ради.

Берлїн. До „Vorwärts-у" доносять з Петербурга, що 12. уральский полк піхоти заснував організацию „Кальварию", котра ухвалила: „Ми з'організовані вояки 12. уральского полку піхоти ухвалюємо заснувати військову революцийну організацию з огляду на важну ролю, яку відграває армія в руху за свободою, ухвалюємо прилучити ся до революцийної борби і йти рука в руку з пролетариятом". Резолюция підписана так: Ново основана революцийна организация „Кальвария" 12. ур. п. п.

Ковно. В людових школах почали вводити виклади язика литовского. В школах 1-клясових позволено уживати литовского язика при науцї аритметики і релїгії. Для Поляків виклади відбувають ся по польски.

Вбийство о. Гапона.

Петербург. В Озерках під Петербургом найдено тїло Гапона. На другий день по сім відкритю прийшла приятелька о. Гапона, 20 лїтна панна Усдалов і хотїла видїти тїло, але прокуратор на се не позволив. Думають, що в убийстві Гапона взяла участь якась особистість з Фінляндиї і що Гапона убито в Фінляндиї 11. цьвітня с. р., а опісля перевезено его тїло до Озерок.

противно, незвичайно чистенький і гарненький, з чорною головкою і з великими голубими оченятами.

Бабу Керасиху, котра перша винесла сю новину на улицю і кляла ся, що у дитини нема ні ріжків ні хвостика, обплювали і хотїли бити; але дитина все таки лишила ся гарна прегарна і до того ще на диво спокійна: дихає собі потихоньки, а кричати наче стидає ся.

Коли Бог дав того хлопчика, Дукачеви, сказано, йшло вже до долу: ему в ту пору було може над пятьдесять лїт. Відома річ, що постарші батьки дуже радіють такою новиною, як уродини першої дитини, та ще й сина, наслїдника імени і богатства. Так і Дукач дуже зрадів тою подією, але свою радість виявляв так, як позваляла ему его сувора вдача.

Передовсїм він прикликав свого бездомного небожа Агана, що жив у него, і сказав ему, щоби він тепер уже не копилив губи на дядькову спадщину, бо тепер уже Бог післав его „худобї" справдішного наслїдника; потому приказав Агапови, щоби він зараз надягнув новий жупан і шапку і лагодив ся, скоро засвитає, іти до заїзжого судового панича і до молодої попадянки просити в куми.

Агапови також було уже під сорок; але він був загуляканий і виглядав наче курятко. На головї була у него сьмішна лисина,— також дїло руки Дукача.

ТЕЛЄҐРАМИ.

До ситуації.

Відень. „N. W. Tagblatt“ доносить з парляментарних кругів, що компроміс правительства з польским колом треба вже уважати полагодженим. Деякі трудности заходять лише що-до компромісу з Чехами і Нїмцями. Гогенльоге буде в найблизших днях дальше вести переговори. Колиб вони не довели до слїдуючого тижня до нїякого результату, то кн. Гогенльоге виступить з власними пропозициями і остаточне рішенє полишить комісиї для виборчої реформи.

Прага. „Politik“ закидує кн. Гогенльогому, що він не має до теперішної палати тілько довіря, щоби крім виборчої реформи підняв і инші питаня. Се доказує, що одержав він від цїсаря витичену маршруту, котрої безусловно мусить тримати ся. Кн. Гогенльоге має перевести виборчу реформу до кінця червня с. р.

Польский мандат на Буковинї!

Відень. Кореспондент „Polsk-ого Słow-a“ довідує ся, що буковиньскі посли д-р Штравхер з Черновець і Богосевич, член польского кола, інтервенїювали у президента міністрів в справі задержаня польского мандату на Буковинї. Оба сї посли дїлають в сїй справі в порозуминю з польским колом і з польскими сферами на Буковинї.

Виборча реформа в Швециї.

Штокгольм. Друга палата приняла 134 голосами проти 94 правительственний проєкт виборчої реформи, однак мимо того проєкт упав, бо не приняла єго перша палата.

Кровавї демонстрациї.

Калїярі (Сардинїя). З причини ріжниці думок що-до заплати за місця, заняті перекупками, прийшло до бійки з жовнїрами. 28 жовнїрів і 18 демонстрантів ранених, двох демонстрантів умерло. Настав страйк. Мимо димісиї посадника і єго заступника страйкарі рішили видержати, доки не зрезигнують всї радні. Однак вчера оголошено закінченє страйку.

НОВИНКИ.

— **Рільні страйки.** Пишуть нам з Бобреччини: Страйк в Куцурові треває дальше. Місцеве населенє держить ся добре, та на жаль, псують їм справу люде з сусїдних сїл. Так пр. з Городиславич прийшло дня 11. с. м. около 30 людий до садженя бульби, а другого дня прибули люди з Підгородища і Романова, котрих просто обдурено, бо обіцяли їм за день по 1 коронї, а виплатили по 50 сотиків. Людий спроваджено в асистенциї трех жандармів і паньских посїпаків. Жандарми розкватирували ся по хатах і шпіцлюють нарід на кождім кроцї. Навіть батогом на коня не можна махнути, бо зараз кажуть, що то грозить ся людям, котрі йдуть на роботу. Спроваджено також 22 людий аж з богородчаньского повіту, именно з Гриньвки і Лесївки, і законтрактовано їх на 6 неділь. Рівночасно управитель дібр Гаєвский денунціює місцевих людий до староства і старає ся спровадити до села військо, хоч громадяни поводять ся аж надто спокійно.

— **Кацапский замах.** В товаристві „Зоря“ у Львові відбували ся вчера вечером під проводом голови п. Нагірного загальні збори членів, на котрі прибув також Є. Е. митрополит Шептицкий, що інтересує ся житєм сего товариства. Підчас складаня справозданя одного з видїлових скоїв ся факт прямо нечуваний, а в нинїшну пору незвичайно характеристичний, котрий як нагла блискавка осьвітив ярко таємну атмосферу серед москвофільских кругів у Львові. Именно крізь отворене вікно партерової комнати від подвіря влетїв великий камінь і упавши з гуком на фортепян, покотив ся під ноги сидячому митрополитови. Між зібраними в товаристві членами настала незвичайна консернация, тим більше, що камінь важив зо три кільограми і попавши в голову, міг був убити чоловіка на місци. Серед загальної метушнї кілька осіб вибігло сейчас на подвіре, де побачили гурт гімназиястів, а між ними пізнали Короля (сина посла), Бачиньского (сина пок. нотаря з Калуша), Телесницкого (сина нотаря зі Львова), Мончаловского (сина співробітника „Галїчанїна“), Копистяньского (сина маляра), Германовского (поки-що незвісного роду) і ще одного студента, незвісного з назвища. Всї ті „герої“ по кацапскій традициї ходять до нїмецкої або польскої гімназиї, оден до реальної школи, а оден до школи торговельної чи промислової. Двох з них, Бачиньского і Германовского, зловлено на місци і відставлено на полїцию, де Бачиньский признав ся, що то він кинув камінь крізь вікно, але в якій цїли, того не хотїв сказати. Та й без того зізнаня цїль замаху виказало зараз доходженє. Именно показало ся, що недовго по тім, як під каменицею при ул. Краківскій ч. 17, де містить ся локаль товариства „Зорі“ [ся каменица належить до Народного Дому] станула митрополича карита, згадані повисше, молодцї питали ся каменичного сторожа, чи митрополит є в „Зорі“. Коли сторож відповів їм, що мабуть є, пішли на подвірє. По списаню в полїциї протоколу виновників замаху випущено і не сумнїваємо ся, що особами всїх тих героїв займуть ся тепер компетентні власти. Та передовсїм повинні-б заняти ся ними їх родичі чи опікуни, що таке гарне дали їм вихованє. І тут власне лежить головна трудність, бо якраз родинний дім являє ся в першій мірі виновником вчерашної події. Атмосфера, яка плекаєсь в домах наших кацапских матадорів, вправдї загально звісна, але не непокоїла дивним дивом нїкого. Вчерашна подія розкрила в цїлій наготї духа, яким дишуть тоті вихвалювані „porządni Rusini“, а здемаскувала їх в дуже невигідній хвили, бо саме тодї, коли кацапскі матадори, мимо своїх цареславних і православних „убїжденій“, працюють всїми силами над придбанєм собі ласки сьвітских і церковних єрархів.

— **Осторога для галицких старостів.** В Аш (Чехія) урядує староста Індра, котрий хотїв завести там галицкі звичаї. Заборонював віча в справі виборчої реформи, переслїдував страйкуючих робітників — словом, зніс у своїм повіті закон про свободу зборів і коалїциї. На жалобу робітників удали ся посли д-р Адлєр і Пернерсторфер до президента міністрів кн. Гогенльоге і той приріk розслїдити урядованє Індри. Наслїдком того слїдства була енергічна телєграма намісництва в Празї до Індри, щоби шанував свободу зборів та коалїциї і щоби замінив своє поведенє супротив робітників. Для забезпеченя виконаня того приказу виделєговало намісництво до Ашу урядника із староства в Хебі, котрому з поминененєм Індри звелено пильнувати спокою в повіті, а вкінци відобрано старосту в Аш інгеренцию в страйкових справах і повірено її старосту в Хебі. Розуміє ся, що тамошні фабриканти страшно обурені на князя Гогенльоге за таке трактованє їх сторонника; буде се однак научкою для инших старостів, щоби не переступали границь своєї власти. А вже для галицких старостів нехай се буде також осторогою, бо за надуживанє власти і ломанє законів в користь польско-шляхотскої клїки майже кождий з них повинен би по справедливости піти там, де козам роги виправляють.

— **Проф. Радецкий з Одеси** приїхав до Галичини і був вчера на вічу в Тернополи. Листом до нашої редакциї повідомив нас Шан. Гість, що має намір відчитати три публичні лєкциї на тему занепаду молодших поколїнь та стану публичного вихованя в північній і західній Европі. Лєкциї свої буде ілюструвати фотографіями і плянами шкіл скандинавских, швайцарских, французских, садів для дїтий, притулків для злодіїв, атляси анатомії, системи нервів, таблицями смертельности дїтий і т. и. П. Радецкий від давних лїт трудить ся на поли публичного вихованя і заложив уже в Росиї 98 товариств для помочи у вихованю і для охорони дїтий. Щоби пізнати вихованє і охорону підростаючих поколїнь, обїхав він всю Скандинавію і західну Европу. Надїємо ся, що такий гість стріне ся і у нас з щирим привітом.

— **З заг. зборів „Днїстра“.** На місце уступивших (§ 32 стат.) 5 членів надзираючої ради вибрано: д-ра Михайла Короля з Жовкви, о. Мирона Подоляньского з Перемишля, о. Льва Туркевича зі Львова, д-ра Володимира Охримовича з Залїщик і о. Стефана Онишкевича з Хишевич. Послїдні два члени війшли на місце перепавших при виборах проф. Шухевича і о. Ів. Негребецкого, а прочі три члени входили передше до надзир. ради.

— **Рада надзираюча** товариства взаїмних обезпечень і взаїмного кредиту **„Днїстер“** відбула по загальних зборах 15. с. м. звичайне засїданє під проводом президента радника Кузьми, в присутности 12 членів ради і комісаря правительственного, гофрата Гута. Рада приняла протокол з попереднього засїданя, выслухала справоздань дирекциї о станї і рахунках товариства обезпечень і кредиту за час від 1 1 до 30 4 с. р. і полагодила просьби погорівших членів, котрі утратили право до відшкодованя, та признала 4 членам датки в дорозї ласки, разом в сумі 1125 корон. З суми 4000 корон, котру загальні збори тов. кредитового „Днїстер“ призначили з зисків на публичні цїли, ухвалила рада: для товариства сьв. ап. Петра у Львові, Перемишли і Станиславові на запомоги для потребуючих церквей К 1000; для товариства „Сїльский Господар“ у Львові К 1000; для „Союза молочарских спілок в Стрию“ К 500; для руского „Товариства педагогічного“ на приватну семинарию жіночу К 500, і для фонду будови руского театру К 1000. На внесенє дирекциї заіменувала рада практиканта п. Зенона Рутковского урядником в ранзї асистента III кляси з поборами К 2000. Наконець постановила рада відложити уконституованє ради і дирекциї до слїдуючого засїданя і поручила дирекциї, котру складають пп. д-р Федак, В. Шухевич і д-р Кулачковский, дальше вести дїла товариства.

— **З Самбора** пишуть нам: Дня 21. с. м. о годинї 3. пополудни відбудуть ся в Самборі загальні збори товариства задаткового „Добробут“, котре по смерти адвоката Гумецкого при індоленциї самих такій народовців загорнув у свої руки д-р Цюк, у вільних від занятя касового хвилях лїкар. Против совісної і чесної працї якоїсь людини не можна нїчого закинути. Однак поведенє д-ра Цюка яко начального директора є від кількох вже лїт таке, що каже поважно над тим застановити ся, чи можна на дальше лишити спокійно судьбу рускої гроша в руках самого лише д-ра Цюка. Впадає бо тут передовсїм в очи, що д-р Цюк з часом поусував з совіта що найповажнїйших людий, а „попринимав“ на їх місце людий у него по уха позадовжуваних, не грамотних, а на операциях фінансових нїчого не розуміючих ся, котрі ідуть за ним слїпо і вотують кожду хочби і як дурну ухвалу. Який порядок в тій касї, вистане згадати хочби се, що цїлу бухгальтерию і цїлу касу вів до недавна ще сам д-р Цюк. Аж на домаганє члена совіту д-ра Стахури рішено в послїдних часах, що касу має вести другий директор і рівночасно має також дістати оден ключ від тої каси. Прочі домаганя д-ра Стахури, щоби касу перенести з помешканя д-ра Цюка десь в инше місце, щоби приняти сталого бухгальтера, котрий би цїлий день в бюрі урядував, щоби члени дирекциї сходили ся що дня для замкненя рахунків, щоби „Добробит“ постарав ся о рускі друки і вносив рускі поданя табулярні, — зістали доси не здїйснені, а д-р Цюк постарав ся, що на послїдних загальних зборах вже д-ра Стахури до совіту не вибрано, і тим способом позбув ся якоїтакої контролї. Однак гадка раз кинена найшла одобренє між позажиїйшими членами совіту і між прочими членами дирекциї, і вони то бажали перевести реформу в „касї Цюка“. Та їх постигла судьба д-ра Стахури. Радник Добряньский не міг довше такої господарки стерпіти і виступив з дирекциї ще перед кількома місяцями. О. Гмитрикови і Шемердякови засїданя совіту формально обриджене справляють. Пралат Щавиньский, яко предсїдатель совіта, приневолений був арогантному Цюкови кілька разів втерти носа, а вже і професорови Лашкевичеви надоїло се покриванє сдєлок господина директора. Для ілюстрациї треба додати ще, що від смерти д-ра Гумецкого жаден член дирекциї не був зареєстрований; що через недбалий статут товариство заплатило пару тисяч корон податку, котрого можна було ще перед лїтами уникнути. Длятого то загальні збори 21. мая будуть дуже інтересні і годилось би, щоби всї щирі люди на них явили ся. І тут хоче д-р Цюк втяти нам таку штуку, що проти руских хлопів стягає польских хлопів з Сусїдович і Біскович, котрим видко більше довіряє ніж руским. Побачимо, чи Цюківска штука поведе ся. — *Член „Добробиту“.*

— **Знесенє конституциї чи** „wyodrębniona Galicya?“ Численні наші донесеня про самоволю адмінїстрацийних властий у східній Галичинї доповняє краківский Naprzód, оповіщуючи в окремій рубрицї документи „wyodrębnionej Galicyi“. Читаємо там між иншим: Східно-галицкі старости на домаганє шляхти позбавляють права зборів тисячі горожан. Станиславівский староста, навчений розуму робітничою організациєю, боїть ся заборонювати збори в справі виборчої реформи в Станиславові, зате заборонює їх в повіті. Староста Попель з Товмача зніс у своїй губернії право зборів. Старости надвірняньский і богородчаньский також заказують віча за виборчою реформою. Під тим зглядом Галичина є вже нинї цїлковито „wyodrębniona“. Галицкі старости мають видко цїлковиту автономію і роблять политику не правительства, але польскої шляхти.

— **Бурса св. Іоана Крестителя в Дрогобичи** оголосила конкурс на 24 місць. Приняті будуть ученики рускої народности, гр.-кат. обряда, за доплатою 15—30 К з гори місячно. Отримують: помішенє, удержанє і надзір. Кождий питомець має мати: постіль, білє, одежу, обувє, книжки шкільні. Поданя заосмотрені в послїдне сьвідоцтво щкільне і декларацию що-до висоти доплати місячної належить вносити до Видилу Бурси св. Іоана Крестителя в Дрогобичи на руки Вєч. о. Антонія Рудницкого, катихита в Дрогобичи. Речинець до 15. серпня н. ст. с. р. — Загальні збори товариства Бурса св. Іоана Крестителя в Дрогобичи відбудуть ся в понеділок дня 2. липня (н. ст.) с. р. о год. 4·30 по полудню в комнатах руского касина в Дрогобичи з порядком по §. 4. устава.

— **Напад на сьвящеників.** З Дуклї доносять, що онодїшної ночи невисліджені опришки напали на дім нового пароха, кс. Вольского в Климківцї. Кс. Вольский, страшно покалїчений, боре ся із смертию. Тої самої ночи напали на кс. Хілю в Рогах. Напад не удав ся, бо вартівники ударили в дзвони і заалярмували село.

— **Вістки з України.** В Києві помер в 58. роцї житя богатий купець П. Т. Рябошапка, звісний український патриот, що записав одну десятину на українську школу і 1000 рублїв на памятник Шевченка в Києві. Небіжчик мав великий нахил до письменьства і писав вірші. Заходив ся також около заснованя в Києві українського клюбу і хотїв відступити на сю цїль власний будинок. В останнїх часах закоштував також тюрми, до котрої запротоґено єго за мнимє політичне злочиньство. — Міністер народної просьвіти позволив відкрити в Києві з початком нового року шкільного вищі жіночі курси, для загального і фахового образованя, по програмі вищих шкіл. — Як доносять „Подолія“, дня 10. с. м. відбули ся в Камянци подільскім загальні збори членів основателїв подільского українського товариства „Просьвіта“. Предметом нарад була найблизша дїяльність товариства.

— **Видалюваня із Франциї.** Бомба, що убила в Парижи Стригу, котрий забрав із собою до гробу тайну, всїляко тепер французскими властями і часописями поясновану, кинула переполох на тамошні власти і навіть поступовий міністер Клємансо позволяє полїциї казити ся в гляданю за анархістами. Видалено з Франциї богато людий, що мешкали в нїй і працювали від многих лїт, і то з безвзглядностию, питомою полїциї всїх країв. Рано повідомляє ся інтересованого, що має покинути місто, в день при асистї двох агентів дозволено єму управильнити свої інтереси, а вечером мусить безусловно забрати ся з міста. Є се жерелом численних кривд і нещасть і „лїга прав чоловіка“ щодень інтерпелює міністра в поодиноких случаях, а обурене чесної публичної опінії зростає.

— **З'їзд генерал-губернаторів** відбуває ся сими днями в Петербурзї. З'їзд має на метї виясннти настрій народу і придумати способи, якими найлїпше знищити революцию. Всї генерали-губернатори заявилились за найбільше рішучими средствами.

— **Крадіж на почті.** З Буська доносить. В тутешнім почтовім уряді відкрив почтовий комісар, що приїхав зі Львова на шпекцию, значну дефравдацию в квоті около 6.000 корон. Тутешний почтмайстер Ант. Петишковский утік. Есть підозріне, що спроневірена сума покаже ся значно вищою. Дирекция почт розіслала за дефравлантом стежи листи.

Віча і збори:

Загальні збори [illegible] Ради“ в Городку відбудуть ся дня 30. с. м. (в понеділок) о год. 11. перед полуднем в салї товариства „Просьвіта“. На порядку дня: 1. Справоздане виділу і касиєра. 2. Вибір 1 К. [illegible] о. Теодор Богачук[illegible] представителя.

Концерти і видовища:

В неділю [illegible] в музиков. фразами, гімнастичними вправами і танцями устроює товариство „Сокіл“ з Винників. Почнеть ся о 3. год. по полудни. Вступне по 40 сот. від особи. Діти і ученики в вільних 20 сот. від особи. У Винниках о год. 12. полудне.

Урядові вісти:

[illegible] „Wiener Zeitung“ розділяє ся в дорогі оферовані роботи (будівничі шкільні, роботи малярскі, скульптурні і кузнярскі — загальні здолячих для нашого земского „Обзорника“ — [illegible] над Дрвою).

Оферти можна вносити найдальше до 12. години в полудне дня 26. мая 1906 до [illegible] краєвий будинок земляний у Відни VI. Gumpendorferstrasse 30.

Условя і плян можна переглянути в деланій о. к. дирекциї або в уряді будівничім в Сайсенштетен Драйсен.

Бібліографія:

Літературно-наукова Бібліотека Книжка V., за мая 1906, містить в собі: Поезиї М. Старицкого, Ірви Остапівну, Кобилянскої, Хлібовского. Пісни вуйка поетиї. С. Фруґа, М. Грінченка, О. Пчілки, Юрія Клена, Олександра [illegible] — Мих. Чайковского. Спомини з російсько-турецької війни 1877—1878 — Дениска Таверенка. — Школа і громада. — М. Левицького. Становище польських і полабарускіх земель в політичних партіях до українського питання. — І. В. — Українське [illegible] Ант. Крушельницького. Новини з [illegible] літератури Гуса, Гавптмана, Мрч. Кюрпі, Бронте. — Науковий огляд: Обновлєнє виборчих, М. Грушевського. — І. Сонячна Флоренциївські вони. — А. Потебенї. Слово і [illegible] сімонізм. — Дрогомир Підгірянка. Автор і критик. — П. Грабовского: Відгомін [illegible] Гетьті. — П. Стебницкий. Антовский національно-політичний рух з 1901—1905 р. — Мих. Грушевського: З [illegible] України. — М. Левицького: З австрийської України. — Літературні новини, І — IV. — Бібліографія. — Книжки надіслані до редакциї.

Володимир Антонович. Його життє і діяльність на полї історичної науки. З нагоди сорокліття наукової праці. — Львів, 1906. З друкарні Наук. Тов-а ім. Шевченка. — Стор. 67 вел. вісьмки; ціна 1 К.

На руску захоронку в Станиславові зволили жертвувати (в коронах): Іх Преосьв. д-р Хомишин 50; Видїл краєвий 200; Банк Звязковий в Станиславові 100; Днїстер 100; Тов. взаїм. кред. „Днїстер“ 100; Рада громадска в Княгинині 75; Рада тов. в Надвірній 40; Каса Щадниця 50; Пані зібрані на реколєкциях I. сер. 38·60; в II. сер. 29·70; Каса міщаньска 30; Банк міщаньский 20; Банк залїчковий 30; д-р Яновіч 10; др Мандичевский 10; пп. Кульчицка 4, Зілїньска 1, Яринова 1, Січиньска 1, Сабатова 3, Іванїцка 2, Волянська 3, Косевич 1, Дрогомирецка 3, Лїщиньска 2, оо. крил. Редкевич 12, крил. Литвинович 5, Озімкевич 1, крил. Щепкович, 2, Проць 1, Гіссовский 2, Порайко 2, Кульчицкий 2, пп. д-р Партицкий 5, Гузар 5, д-р Алексевич 2, Стахевич 1, Шайковский 2, Константинович 2, Мирон 2, Стеткевич 1, Соболь 0·50, Гайдима 1, Мороз 0·50, Гаврилів 2, д-р Ковшевич 2, Стеблецкий 2, Зубдовский 1, Губчак 2, Левицкий 4, Лїщиньский 2 Келебай 1, Яцикевич 0·40, Кринпка 2, Бородайкевич 4, Зілїньский 0·40, о. Матейко 1, Дуткевич 2. Всїм жертводавцям складає видїл от-сьм сердечну подяку. Хотяй і як значні се жертви, ледви вистарчають на удержанє двох захоронок, котрих провадженє видїл віддав С. Служебницям Пр. Дїви Марії. Особливо дуже дає ся відчути брак власної хати, бо за винайм двох відповідних локалїв треба платити доволї високий чинш. Тому видїл рішив приступити ще сего року до будови власної хати, на закуплений вже на тую цїль, маленкий правда, але власний площи. Але до сего треба богато, дуже богато гроший. Та в Бозї і в добрих людях наша надія. Кому мила хосенність руских захоронок, кому тежить на серци наш обрят і наша народність, той поспішить нам з помочию. — Від видїлу тов. „Руска Захоронка“ в Станиславові.

Календар: [illegible] завтра: Брати сьв. Феофіла і Теофіла. Н. Христа Бл. Бернарда.

Репертоар руского театру [illegible] Мишковского Братиславі. В суботу [illegible] мая другий раз „Жакерія“, опера в 4. актах Чіріковского, переклад П. Сластіона. — В неділю дня 20. мая „Невольник“ історичний карткин в 5. актах з [illegible] Кропивницкого. Вісти на инші представленя звісні замовляти від тепер в Народнім Торговли.

Бібліотека, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка [illegible] Музей Пржемиславів [illegible] Музей [illegible] в [illegible] і [illegible] ім. Шевченка [illegible] Музей [illegible]

Надіслане.

Сим маю честь повідомити, що обняв я у власний заряд бюро техничне по бл. п. спільнику моїм архитекті Голейку і виготовляю пляни на церкви, доми приходскі і будинки господарскі, доми народні, читальні і пр.; як також проваджу догляд технічний згаданих будівель.

Яков Рудницкий, архітект Львів, улиця Куркова ч. 4. 483 2 2

Спеціяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.

ординує від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 І. п.
Щіпленє віспи щоденно. 837

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до перехованя цінні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ
(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар *одержує в сталевій панцирній касі* сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджена.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 874

Промеси до всіх тягнень
австрийских льосів.

Безплатна ревізия льосів для всіх тягнень.

Обезпеченє льосів від страт

при вильосованю найменшої виграної.

Сокаль і Лїлієн 207b

дім банковий і контора виміни у Львові.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри пінсера, лупи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи конаголиує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Курс Львівский

з дня 18 н. ст. мая 1906.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	569 —	578 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	195 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Земл. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Земл. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	582 —	588 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. з 10% прем.	111 50	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 60	101 30
» » » 4% 60 л. по 200 кор.	98 50	99 20
» краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 30	102 —
» » 4% а. в. льос. в 57 л.	98 40	99 60
Товариства кредит. 4% (І. емісії)	99 70	— —
» » 4% льос. в 41½ л.	99 60	— —
» » 4% льос. в 56 л.	98 90	99 6
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	99 50	100 20
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	103 60	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	— —	— —
» » » 4½% (III. см.)	101 20	101 90
» » » 4% (IV. см.)	99 —	99 70
Позички краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої в 1893 по 4% а. в.	99 10	99 80
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 70	98 40
» » 4½% 4-ої емісії.	100 60	101 30
Льосы:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	91 —	97 —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	252 —
100 Рублїв паперових	251 25	252 75
100 марок нїмецких	117 30	117 80

Ukrainische Rundschau

виходить у Відни 15-ого кождого місяця в обемі 40 сторін вел. вісїмки і коштує річно 6 кор. Кождий сьвідомий і інтелїґентний Русин повинен передплачувати сю часопись, а предплату треба слати на адресу адмінїстрациї: Wien XVIII Antonigasse 15. Адреса редакциї: Wien, XVIII Salierigasse 31.

Потрібно парубчака 18 лїтного, щоб розумів ся на пасїцї і помагав в господарстві. Платня 15 К і удержанє. Зголосатись зараз з порученем від свого парохіяльного уряду до ур. парох. в Рудні, п.п. Зимнавода-Рудно. 493 2—3

Прийму чоловіка до роботи листів від 16 до 40 лїт. Платня 500 К і мундур. Зголошенє тілько письменно. Шухевич, почмайстер, Комарно. 494 2—3

Потрібний зараз дяк з добрими свідоцтвами, котрий відбував би або виарендував рентовну церковну крамницю. Мешкане при крамници. Зголошенє до парохіяльного уряду в Беньовій, п. п. і стацыя Санок. 504 2—5

Пенсионат для учеників

І. кл. руской гімназиї в інтелїґентних родинах отвирає ся дня 28. серпня 1906/7. По інформацию реґуламінового нагляду педаґоґічного, оплати за удержанє і вступних іспитів треба зголосити ся перед 1 червня с. р. до п. Павла Лавровского ул. Охоронок ч. І. у Львові 516 1—3

Молодець Русин, маючий л.т 24, з доброї родини, з капіталом 1200 К, в характері купецкім, бажає отворити торговлю мішаних товарів і тому глядає до помочи тозариша життя, або фахового спільника до того інтересу, або приміщена в істнуючій торговли, чи деребудь при добрім Русині. Адреса: В. К. Т. Українець poste restante Тисьменица к. Станиславова. 492 2—2

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Гайзе ого у Волисовій п. п. Жовква. 502 3—5

Парцеляция. В Пнятині с. п. Перемишляна а стация зелїзниці Бібрка-Хлїбовичі маю на продаж в цілости або до розпарцельованя 53 морґів огородів, в тім 5 морґів сїножатий. Цїни умірковані. В відданею 2 км будують зелїзницю. Поле без довгів. Спродаючий зачекав половину грошей до року. Зголосити ся *Лев Блюмскій* в Пнятині с. п. Перемишляни. 503 2—6

НОВІСТЬ.

Вже вийшла III. Серия переписних листків

Букви

Серия містить в собі 30 карт. На кождій картці одна буква о красках червоно-чорних і цьвітмами синьо-жовтими. Берегом картки йде вишивка. Серия коштує 2·50 штука 10 с. Набувати можна в „Соколїньскім Базарі“ у Львові, ул. Руска 1. 429 5—25

Є на продаж церков, цїла з упадженем або також частям, зруб іконостас, бічні престоли. Цїна дуже низька. Близші відомости подасть руско-кат. уряд парохіяльний в Ясениці сільній п. Дрогобич. 514 1—2

Поїзди всякого рода, нові і переїзджені, поручаю у великім виборі по дуже приступних цінах, приймаю до заміни, в коміс на продаж або купую за готівку. Приймаю замовленя до вівчань на елеґантні повози в білими кінми, що походять з цїсарскої стаднини. Дрібна продаж всяких повозових додатків.

М. НАС

Львів, ул. Шпитальна ч. 28. 72 2—?

ПЕРША МОРАВСКА ФАБРИКА ВЕЖОВИХ ГОДИННИКІВ

ФР. МОРАВУС, Берно Grosser-Platz 6.

виробляє і доставляє

вежові годинники

до церков, замків, шкіл, фабрик, ратушів, віл, лише в солїднім виконаню і дуже дешево.

Контрольні годинники для стражників.

Цїнники даром. 46 3—2

Найвищі відзначенія за доставу знаменитих виробів.

ОГОЛОШЕНЄ.

Звичайні загальні збори „Народного Дому“ в Стрию відбудуть ся дня 31. мая 1906 о годині 2-гій по полудни в салї Народного Дому.

Порядок дневний:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Справоздане Дирекциї в дїяльности і рахунків за рік 1905.
3. Справоздане комісиї контрольної.
4. Означенє висоти дивіденди.
5. Предложенє до затвердженя вибору Дирекциї на рік 1906.
6. Вибір 3 ех членів Совіта управляючого.
7. Вибір комісиї контрольної.
8. Внесеня членів.

Іванна Вітковицка секретар. *Д-р Володимир Антонович* председатель. 517 1—1

Сьвітло церковне і столове

найлїпшої марки

охоронене запротоколованою маркою

-:- М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

Сьвітло се виписане ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор. за 100 кґ. Для церков 10% опусту.

Цїни розуміють ся льоко фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак +. **М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітко припоручає Народна Торговля. Сотки похвал і признань!!! 415 8—?

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12 27*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10*.
„ Кракова	2·31*, 6·—, 8·50, 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*.
„ Підволочиск	7·20, 11·55, 2·30, 10·20, 5·30, 10·20*.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50*.
„ Рави руской	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Рашева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·2*, 11·34.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від 14/5 до 10/9 вкл., 6·50, 7·50 рано, 9·55 перед полуднем (лиш в неділї і лат. сьвята) 1·46 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·00 по полудни; 7·41 і 8·55 вечер.

з Янова 8·18 рано, 1·15 по полудни (від 1/5 до 30/9 вкл.) 4·32 пополудни, 8·45 вечер. (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9·25 вечер. (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділї і лат. сьвята).

з Щирця від 1/6 до 10/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 10·10 вечер.

з Любіня вел. від 14/5 до 10/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·52 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан	2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*.
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Рашева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руской	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*, 1·24*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович від 14/5 до 10/9 вкл. 5·50 рано, 8·30 рано (лиш що неділї і лат. сьвята) 12·30 по полудни (лиш в неділї і лат. сьвята) 2·10, 3·20 по полудни; 6·10, 7·30, 7·55 вечер.

до Рави руской 11·15 в ночи (що неділї).

до Янова 6·55 рано, 9·15 перед полуднем (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1·35 по полудни (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділї і латиньскі сьвята) 3·08 по полудни (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 5·58 по полудни.

до Щирця 1·55 по полудни (від 1/6 до 10/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·15 по полудни (від 14/5 до 10/9 в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черепками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, насаж Гавсмана ч. 9. 53

ЛЮБІНЬ

жерельно-купілеве і ґідропатичне заведенє.

Найсильнїйші сїрчані води на континентї. Купелї сїркові, боровинові, сїрково ґазові. Купелї ґазові з углевим квасом а la Нарґайм. В *Любіни* лїчать ся із знаменитим успіхом найбільше вистарілі форми ревматизму, суставового і мязового, ішіяс, артретизм, нервові болї, спухненя по зломанях і звихненях, запалене овістної, шкірні і жіночі недуги, металїчні затроєня і сівілєні фави сифілїсу.

Лїченє електрикою, масажем, ґімнастикою.

Купільні центрально огрівані, мешканя вигідні і сухі, в І. і ІІІ. сезонї 1 К 40 денно. Більша частина комнат опалена. Реставрация добра і не дорога. Почта, телеґраф і антика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 с. від особи.

Купілевий сезон від 20. мая до кінця вересня. Всякі пояснення уділяє відворотною почтою **Купілева управа.**

Лїкарі заведеня: Д-р Ксавер Обмінъский і Д-р Антін Міколяшек. 446 5—10

Оповіщенє.

Рада надзираюча повітового товариства кредитового, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Тернополи, повідомляє по мисли §. 47 статута, що

VII. Загальні звичайні збори

того товариства відбудуть ся дня 5. червня 1906 о годинї 2 гій по полудни в Тернополи в комнатах „Руской Бесїди“ з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протокола з послїдних загальних зборів.
2. Звіт ради надзираючої і дирекциї з дїяльности за рік 1905.
3. Звіт комісиї ревізийної і принятє до відомости білянсу за рік 1905, котрий члени товариства переглянути можуть вже тепер в канцелярії товариства в год. урядових.
4. Рішенє що-до подїлу зисків з року 1905.
5. Вибір 2 членів ради надзираючої на 3 роки і одного на оден рік.
6. Вибір комісиї ревізийної на рік 1906.
7. Внесеня ради надзираючої, дирекциї і членів.

Тернопіль дня 15. мая 1906.

Роман Сосновский председатель. *о. Дамян Лопатиньский* секретар. 515 1—3

Лише тоді правдивий, коли тригранна фляшина есть замкнена инше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папери.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА

правдивий очищений

ТРАН З ПЕЧІНКИ

(в законно обезпеченім опакованю
жовтого фляшка К. 2·—
білого „ К. 3·—
в фабрики
ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА
у Відни.

Розсїдженый першорядними новатами медичними і вадля своєї легкої стравности поручений також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лїкар хоче досягнути скріпленя цїлого орґанївму, іменно ґрудей і легких, збільшеня ваги тїла, поліпшеня соків, а також взаґалї прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархіи. 902 17—18

W. MAAGER,
WIEN, III./3., Neumarkt 3.

Против наслїдувань заряджує ся судове еліґсиво.

Кождий хто хоче пити знамениту і дуже поживну каву, нехай уживає

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

з фабрики в Подґужи,
що змішана з ¼ частию зернистої кави вдоволить навіть найвибагливійших смакунів.
Особам слабосильним, недокровним і дїтям треба подавати саму 1122 16—25

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

не додаючи зернистої.
1 кґ. коштує лише 80 кр., або 1 К 60 сот.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 90 Львів, пятниця 5. (18.) мая 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДЇЛО

Передплата на „ДЇЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею!
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция міс. ч. 24 ул. Батория. — Рукописи присилають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку шпаторову або за їх місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поклики і иншї приватні оголошенє числять ся по 20 с. за стрічку.

Заборони віч.

Руский народ вже привик до того, що єму не вільно користати з ріжних горожанських прав, хоч би навіть забезпечених основними законами державними, коли суспендованє сих законів супротив Русинів є в інтересї гакатистичної полїтики польскої. Конституцию заведено в Австриї, але не для всїх народів, не для Русинів. У нас вічний виїмковий стан, що після вподоби польских верховодів і на їх команду суспендує всякі закони, навіть такі, яких предвиджене в нашій конституциї заведенє виїмкового стану засуспендувати не сьміє, як приміром право голосу при виборах до законодатних тїл.

До забезпечених конституциєю прав, яких без заведеня виїмкового стану засуспендувати не вільно, а котрі у нас вічно в завішеню, належать закони о свободї праси, о товариствах і зборах. Як против Русинів приготовляє ся якась польска акция, чи то в краю, чи у Відни, а сїй акциї може пошкодити голос рускої праси, то рускі часописи полїтичні можуть розпустити свій персонал редакцийний і застановити видавництво аж до хвилї, коли Поляки осягнуть свою цїль. Як польский атентат на права руского народу могли би відперти народні віча, то у східній Галичинї вибухають ріжні страшні пошести, так що староства мимохіть, в інтересї здоровля і житя тих, що люблять волочити ся по вічах, забороняють сї віча. Наші старости забороняють навіть такі віча, про котрі не сьміють нїчого офіцияльно знати, именно віча в часї розписаних виборів до сойму чи державної ради.

Такі антівічеві пошести зачали у східній Галичинї лютувати на велику скалю в хвили, коли руский народ мусїв запротестувати против кривдячого нас проєкту виборчої реформи. Факт, що на численні заборони руских віч галицкі власти позволили собі як раз тогди, коли само правительство агїтувало в цїлій Австриї за демократичними вічами і демонстрациями, є для нас доказом, що предложенє Ґавча є для нас дїйсно некористне, і що правительство, разом з протеґованими ним Поляками бояли ся, щоби народ, пізнавши на вічах небезпеку, яка єму грозить від правительственного проєкту, від словного опору против реформи, не перейшов до чинного протесту. По перших заборонах прийшла фаза релятивної вічевої свободи. Се був для нас знов доказ, що для справи правительственного проєкту виборчої реформи сї віча вже не були такі небезпечні, бо — менша о се, чи управнені до сего, чи нї — чинники, запевнили Ґавча, що єго проєкт Русини приймуть яко значну поправу свого положеня полїтичного. Відбуло ся богато віч без перешкод, лише тут і там, виховані в самоволи органи адмінїстративні, позволяли собі на ріжні секатури, случали ся „дробне устеркі".

Упав Ґавч, а з ним єго проєкт виборчої реформи, о скілько він відносить ся до Ґаличини, і в Галичинї знов запанував виїмковий стан, на Руси знов засуспендовано закон о зборах. Факт, що правительство, котрого задачию є переформованє за всяку цїну демократичної реформи, боїть ся голосу демосу в справі сеї реформи, є найлїпшим доказом, що ся реформа, як не погіршить положеня нашого народу, то на всякий случай не поправить єго. Забороняють лише рускі віча, отже се є потвердженєм наших здогадів, що поправки, які Гогенльоге рішив ся поробити в предложеню Ґавча, змінили сю часть предложеня, котра відносить ся до Галичини, в нашу некористь.

За се завішенє нашого конституцийного права, за знесенє закона о зборах наші посли повинні зробити відвічальним самого президента міністрів, бо нас нїчого не обходить факт, що Потоцкий обняв уряд намістника під услівєм, що він буде в Галичинї абсолютним паном і що мінїстерство безпосередно не буде мішати ся до господарки державної адмінїстрациї в Галичинї. Для нас і для Австриї пан Потоцкий не є коронним гетьманом польским; він і єго старости суть лише австрийскими урядниками, за котрих вчера відвічав Ґавч і Билянд-Райт, а нинї відвічає Гогенльоге. Гогенльоге тим більше відвічає за поступованє галицкої адмінїстрациї, бо воно є випливом єго плянів, специяльно єго пляном віддано Русинів у вічну неволю польскої нациї, не пануючої в Галичинї, але так само підбитої, як Русини, а відтак конституциєю теоретично зрівнаних з прочими народами Австриї. Як за виборчу реформу потягнемо до відвічальности не польске коло, з котрим правительство „не може дати собі ради" (бо не хоче!), лише саму Австрию, так і за заборони віч має відповідати не богородчаньский, чи якийсь там староста, анї навіть намістник, лише австрийске правительство.

Акцию в справі відкликаня тихцем заведеного в Галичинї виїмкового стану, унеможливляючого народови грімкий протест против уложеного між правительством а Поляками атентату на права руского народу, полишаємо руским послам. Ми самі мусимо тимчасом постарати ся о се, щоби наш протест залунав громовим голосом мимо заборони віч. Заборонами віч не треба знеохочувати ся, лише зголошувати одно віче по другім, а против заборон робити скорі кроки до висших инстанций, хоч би се мало не позогчи. Статистика заборонених віч є також оружием в наших руках. Коли віча забороняють, маємо до розпорядимости всякі инші сходини більшого числа людий при ріжних нагодах. Всї ті сходини треба (в рамах закона) використувати для протесту против уложеного против наших прав атентату. Дальше, маємо довірочні збори, котрі в часах не проголошеного, лише надужитєм урядової власти введеного виїмкового стану, нераз вже віддали нам добру прислугу.

На всїх зборах, чи публичних, чи на случай їх заборони, довірочних, треба не лиш пояснити, як стоїть справа виборчої реформи, але також підготовляти организацию до евентуального генерального страйку, та организувати масову еміграцию наших зарібників до Прус. Щоби наш народ почув ся великою нациєю, та щоби мимо фатальної для нас ситуациї в Австриї не стратив духа і охоти до дальшої борби о свої права, але боров ся дальше з вірою в кращу будучність, треба пояснити наше положенє і наші стремлїня національні на тлї подій в Росиї, представляючи як і о скілько поправила ся ситуация девяти десятих нашої нациї за границями австрийскої держави.

Народні віча і маніфестациї.

Пишуть нам з Богородчан: Дня 3. (16.) с. м., в памятний день знесеня панщини уладило полїтичне тов. „Скит Манявский" в **Богородчанах містї** торжественне сьвятковане памяти великого дня: На тиждень перед тим внесено до староства поданє о дозволенє на той день віча під голим небом. Та на два днї передтим видає староство, а властиво комісар Луцкі (на заборонї підписав ся „Лицкі") до тов. „Скит Манявский" на руки о. В. Паука з Саджави ось яке „посланіє": Нє прихіляю ся до пріаби (!) внесеної о уряджене в дню 16. V. т. р. в Богородчанах вічи, а дальше походу, понеже не маю поруки що спокуй і порядок публичний не зістане загрожени. Претів той резолюції прислугує рекурс до п. к. Намістництво за посьредництвем тутейшого п. к. Староства в дн. 8 по дню доручена числучи (!) Лицкі". Правда, що коротко і ясно в „wyodrębionym urzędowym języku..." Так отже віче під голим небом не могло відбутись. Та заповідженого дня почали стягатись несчислений громади селян з довколичних і подальших сл. В церкві відбулась відправа за упокій хлопских героїв з 1897. і 1906., а відтак промовив в церкві о. Паук. По відправі удалось сила народу до читальнї, де видавано запрошеня на довірочні збори, що відбувались у великій стодолї місцевого сьвященика о. А. Рудницкого. Годить ся подати, що подібно, як на остатне тутешне віче, так і тепер якісь темні духи порозсилали по селах картки з повідомленєм, що віче денинде відбудесь (в 4 милї віддаленій Росільній). Звиж 800 люда заняло велику стодолу, а прочі, немогучи поміститись, мусїли відійти домів.

Коли п. Когутяк з Кнїгинина почав говорити про виборчу реформу, явив ся в повнім унїформі і в асистенциї жандарма комісар Бон, приступив до предсїдателя п. Крицона і, обводячи єго від одного селянина до другого, жадав, щоби сказав імя і назвиско кождого. Та п. Крицон видержав сей цїкавий іспит з відзначенєм: всїх селян, о котрих назвисько питав п. Бон, умів п. Крицон назвати по імени і назвиску. Видячи, що нїчого не вдїє, опустив пан Бон збори. Тодї п. Когутяк говорив дальше зі знаною в цїлій Богородчанщинї краснорічивостию. Відтак промовляв ще п. Добрий з Яремча, розказуючи про давні панщизняні часи, та про скасованє панщини; крім сего говорив п. Добрий про смерть мучеників-героїв хлопских з 1897 і 1906. року та закінчив словами: І ми повинні бажати для себе такої смерти, якою згинули ті герої, щоби колись по довгих літах наші потомки не кинули камінєм на нашу память, але щоби казали про нас, що ми не жаліли понести й люту смерть, щоби здобути свободу і волю народу. Потому говорив п. Когутяк ще про економічне положенє селян, п. Яцків з Солотвини про страйки, а вкінци на внесенє Когутяка ухвалено резолюциї і зараз вислано їх кн. Гогенльогому і до редакциї Arbeiterzeitung. Збори закінчились відспіванєм гимнів.

Віче в **Городенї** три рази раз-по-раз заказано. Тому д. 16. с. м. відбули ся довірочні збори, на котрих явилось 1500 осіб. Одноду шно запротестовано против всяких махерств польского кола, змірюючих до скривдженя Русинів, против нерівномірного трактованя західної і східної Галичини, та жадано рівного несфалшованого права ви-

---

Н. Лєсков. 2)

Нехрещений піп.

Коли Агап за молоду осиротїв і дістав ся в хату Дукача, був тогдї жвавим і навіть метким хлопцем, а що був письменний, то дядько мав з него навіть користь. Щоби не кормити єго даром, Дукач зараз від першого року став єго посилати з своїми чумаками до Одеси. Коли-ж раз Агап вернув ся домів і здав дядькови рахунок та виказав видаток на нову шапку, Дукач розсердив ся, що він посьмів самовільно зробити таке купно і так тяжко побив хлопця по шиї, що вона довго болїла, а потому на все троха скогобочилась; а шапку Дукач відобрав і повісив на кілок, поки її не з'їли молї. Кривовязий Агап ходив рік без шапки та був у всїх добрих людий посьміхачем. Тогдї він довго і гірко плакав і мав час надумати ся, як помочи своїй бідї. Він сам уже давно отупів від утисків; але люди наговорили єму, що він мігби справити ся з своїм дядьком, тілько не так просто і щиро, а „полїтикою", — такою тонкою полїтикою, щоби шапку купити, але видатку не виказувати, а так розложити ті гроші потроха під иншими позициями та ще на всякий випадок, ідучи до дядька, взяти довгий ручник і кілька разів обмотати ним шию, щоби не було дуже болюче, коли Дукач зачне бити. Агап взяв собі сю науку до голови і по роцї, коли дядько післав єго знов до Нїжина, він поїхав без шапки, а вернув ся з рахунком і з шапкою, тілько її не видко було в нїяких видатках. Дукач зразу й не примітив сего та навіть і похвалив небожа: „Треба би тебе побити — каже — та нї за що". Та тут і скортїло Агапа показати дядькови, як несправедлива на сьвітї людска правда! Він обдивив, чи добре у него намотаний на шиї ручник, що мав служити до єго полїтичних плянів, а найшовши єго в порядку, каже:

— Еге, дядьку, добре! Нї за що бити! Ось така то правда на сьвітї!

— А яка-ж правда?

— А ось яка правда: вибачайте, дядьку, — І Агап ляснув пальцем о папір та каже: — Нема тут шапки?

— Ну, нема — каже Дукач.

— А отже і є шапка! — похвалив ся Агап і всадив собі на бакир нову чепурну шапку з решетилівских смушків.

Дукач глянув І каже:

— Добра шапка! А ну, дай і менї поміряти!

Він надїв шапку, підійшов до зеркальця, вправленого в дощілку, обклеєну ярким пестрим папером, потряс сивою головою і знов каже:

— А до лиха! Бач і справдї така добра шапка, що хочби й менї, то було би добре в нїй ходити.

— А нїчого собі, добре би було.

— А де ти її, вражий сину, украв?

— Що ви, дядьку?... На що я буду красти! — відповів Агап: — Нехай від сего Бог боронить! Я з роду не крав.

— А деж ти її ухопив?

Та Агап відповів, що він зовсїм не хапав шапки, а так собі попросту дістав її полїтикою.

Дукачеви воно видалось так сьмішно і неімовірно, що він розсьміяв ся і сказав:

— Та ну, годї вже тобі, дурню! Де таки тобі робити полїтику?

— А отже й зробив!

— Ну, мовчи!

— Єй Богу, зробив!

Дукач лише мовчки погрозив єму пальцем; але той стоїть на своїм, що він „зробив полїтику".

— І де в чорта тая пиха у тебе взяла ся в голові? — сказав Дукач: — Деж сему й бути, щоби ти, такий сїльский квач, та в Нїжинї міг полїтику робити?

Але Агап стояв при своїм, що він справдї зробив полїтику.

Дукач казав Агапови сїсти і все до чиста розказати про тую полїтику, а сам налив собі сливяної наливки, закурив люльку і приготовив ся довго слухати. Але не було що довго слухати; Агап повторив дядькови весь свій рахунок і питає:

— Нема тут шапки?

— Ну, нема! — відповів Дукач.

— А отже тут і є шапка!

І він показав, по кілько копійок до якого видатку він пододавав; і говорив він все те весело, з щирої душі і з певною надїєю на добре намотаний на шиї ручник. Аж тут і скоїлась цїлком несподївана штука: Дукач, замість побити небожа по шиї, сказав:

— Іш ти й справдї який полїтик! Украв та й шию закрутив, щоби не було боляче. Ну, так я же тобі дам другу полїтику! — і з тим словом видер єму жмут волося, що так і лишилось у него в руцї.

Так скінчилась тая полїтична ігра дядька з небожем, а коли рознеслась по селї, утвердила ще більше гадку, що Дукач чоловік „як камінь": нїчим єго не возьмеш, ні щиростию ні полїтикою.

Дукач все жив самітно: ні він ні до кого не ходив, ні з ним нїхто не хотїв близько знати ся. Та Дукачеви було се очивидно цїлком байдуже, а може бути, що він і рад був сему. Так він бодай не без вдоволеня говорив бувало, що нїкому в житю не кланяв ся і не буде кланяти ся. А такого випадку і не ждав, щоби єго щось могло спонукати такижав навіть поклонити ся. Та й справдї чого й міг би він коли потребувати від кого? Волів і всякої худоби було у него подостатком; а коли би єго Бог покарав, що погинули би або погоріли би, так у него доволї і землї і лугів, все в порядку, все знов уродить ся, і він знов розбогатіє. А хоч би й не так, то він добре знав в далекім лїсї назначеного дуба, під котрим закопаний добрий банячок старих карбованців. Досить єго добути відтам, так і без всякого клопоту можна цїлий вік жити та ще й не прожити. Що-ж єму значили люди? Чи дітий єму з ними хрестити? Коли-ж у него не було дітий. Чи може для того, щоби вгодити своїй Дукачисї? Вона-б то й справдї з бабских вигадок приставала до него:

— Що нас всї боять ся і нам завидують? Лїпше би робити, щоби нас хтонебудь любив.

Та чи й варто-ж козакови зважати на бабске житє?

І от ішли літа за літами, і над головою Дукача без шкоди минали всїлякі пригоди житя, а випадок, що міг єго спонукати поклонитись людям, таки не минув єго: тепер придались би єму люди, щоби охрестити дитину.

Кождому иншому, не такому гордому, як Дукач, се розуміє ся, нїчого не значило би; але Дукачеви ходити та просити було не до ладу. Та ще й кого просити? Вже розуміє ся, що не когонебудь, а самих передових людий: молоду попадянку чепуруню, що ходила по селу в полтавских капелюхах, та судового панича, що в ту пору гостив у отця диякона. Припустїм, що то гарна компанія; але якось страшно: зну, як вони відкажуть ся? Дукач згадав, що він же не звертав уваги не лиш на простих людий, а не зважав навіть на отця Якова, а з дияконом

борчого, а на покривдженє Русинів рішено у свій час відповісти генеральним страйком.

В **каменецкім** повіті відбули ся дня 13. с. м. довірочні збори в **Хреневі** референтував о. С. Зельский а промовляв також п. Ст. Лабенский з Підлісок. — Дня 16. с. м. відбуло ся при участи до 2000 народу в і ч е п і д о т в е р т и м н е б о м в **Желехові великім** (реф. о. Зельский), а д. 20. с. м. відбуде ся віче під отвертим небом в *Убиню* на пасовиску о годині 4:30 по пол.

Розправа о кроваві події в Лядскім.

Станиславів, 16 мая.

(*Передполудньова розправа.*)

По відчитаню акту обжалованя починає трибунал **переслуханє обжалованих**. Перший зізнає М и х а й л о Д е р к а ч, хорунжий походу в дни 26. лютого в Нижневі. Акт обжалованя закидує ємy, що не услухав д-ра Дуńковского, а навіть мав єго трутити. Хоругви не хотів віддати, викрикуючи: „то паша фана; не даймо!" Деркач, високий плечистий хлоп боронить ся дуже зручно, чим доводить прокуратора до пасиї. Серед загальної веселости описує він маніпуляцию при робленю „фани". От купив за крайцар аркуш червеного паперу, наліпив на дручок та й ніс перед походом.

П р е з.: Що там властиво було 26. лютого в Нижневі?

О б ж а л о в а н и й: Нїчо.

П р е з.: Якто „нїчо". Якби не було нїчо, то чому сидїв ти, чоловіче, в криміналї? О б ж.: Сего я також не знаю. (Веселість).

Обжалований П р о ц ь Б о й к э, арештований на підставі донесеня жандармерии за участь в демонстрациї. Прокуратор припускає, що він-казав своїй жінцї д з в о н и т и н а а л я р м, з чого могла вийти „небезпека для людского здоровля і житя", проте Бойко є обжалований також о злочин з §§. 9. і 87. з. к. (наклонюванє до злочину *публичного насильства*). Слова сї мав чути жандарм Палис (котрий взагалї все видів і чув) і поручник Рада. В додатку — як сказав предсїдатель — 28. лютого прийшов на пляц перед корчму, був підчас „баталії", ошпула єго кулька пана Ради, однак дістав ся до криміналу. На жаданє д-ра О л е с н и ц к о г о оповідає Б о й к о про своє арештованє: В ночи викликав мене жандарм з хати і спитав: Ти був на демонстрациї? — Нї. — А видів ти, хто там демонстрував? — Скоро не був я на демонстрациї, то й не міг видїти демонстрантів. (Веселість). — По сих словах жандарм мене заарештував.

Обж. В а с и л ь В а с и л и к допустив ся тяжкого злочину, бо, після твердженя прокуратора, демонстрував. Сам же обжалований заявляє, що пішов до міста купити собі шкіри на чоботи, тому в демонстрациї не брав участи.

Обж. С т е ф а н Щ е р б а н, тяжко ранений, має в обох ногах кулї, постріленій з заду, з віддаленя 100 кроків від війска. Перележав в шпитали 6 тиждїв. Відповідає опираючи ся на палици. Після акту обжалованя мав з Деркачем стояти на передї походу і помагати „шарпати ся" з Дуńковским. Сему обжалований рішучо перечить.

Обж. Ю л і й Н і м е н т о в с к и й, рим. кат., приватний учитель, а після слів прокуратора „рухливий агітатор за виборчою реформою". Одного разу, як оповідає акт обжалованя, відважив ся він станиславівско-

...то попросту раз бив ся на греблї за те, що той їдучи на зустріч, не хотів завернути з дороги в болото. Ануж, вони не забули того і тепер, коли вони потрібні гордому козакови, пригадають ємy те? Та не було що дїяти. Дукач взяв ся на хитрощі: щоби особисто не дістати відмови, він послав Агапа просити кумів. А щоби й сему було якось звичайнїйше, знарядив єго гостинцями з сїльских запасів, винявши із скринї: панночцї високий черепаховий гребінь „з огородом", а паничеви золочену склянку з півником з нїмецким підписом. Та все те оказало ся даремним: куми відказали ся і дарів не приняли та ще по словам Агапа і в очи ємy насьміялись, що мовляв: чого Дукач так і заходить ся, хибаж можна дїтий таких злодїїв, як він, хрестити? А коли Агап замітив, що певжеж то дитина цїлий тиждень лишить ся без хресту, то нїби то сам отець Яків попросту проворожив, що не тиждень, а весь вік остатись їй нехрещеною.

Почувши се, Дукач зложив правою рукою дулю, підсунув її небожеви під ніс і велїв занести її отцю Яковови за тую ворожбу. А щоби Агапови веселїйше було їти, повернув єго другою рукою і випровадив за потилицю.

Агап, розуміє ся, не уважав сего за найгірший конець, якого міг надіяти ся за своє невдале посольство; а повернувшись з очий дядька, пішов до корчми та розказав там усе так гарно, що за пів години цїле село знало о тім і всї, від малого до великого, тїшили ся, що отець Яків „в книгах вичитав, як Дукаченкови на роду написано остатись нехрещеним". І колиб тепер старий Дукач забув усю свою повагу і став просити послїдного з послїдних на селї, то певно нїкого не допросив би ся. Але Дукач знав се; він знав, що найшов ся в положеню того вовка, котрий всїм надоїв і тому нїгде ємy дїти ся і нї від кого надіяти ся оборони. Він пішов на пробій: всунувши Агапови під ніс дулю для отця Якова, він постановив обійти ся не тілько без помочи всїх своїх односїльчан, але й без услуг самого отця Якова.

му полїциянтови піднести ковнїр від плаща, щоби відчитати нумер, чим осьмішив єго в очах публичности, а навіть чинно зневажив. Другим разом на вічу в Майданї радив зібраним хлопам, аби на учительку, що бє хлопскі дїти, внесли жалобу (страшне!) до ради окружної. Такий „бунтівник" мусїв і в часї подій в Лядскім відограти визначну ролю. І так мав інтервенїювати у поручника Ради (знаючи нїмецкий язик), а дальше мав навіть успокоювати зібраних, що сам поручник Рада потверджає. На питаня предсїдателя заявляє, що був при „бунтациї" і що після єго гадки не було найменшої причини до стріляня.

П р е д.: Як то не було? Прецї без причини війско би не стріляло. Хлопи прецї не є „Schiesscheib-ою".

О б.: Рішучо заявляю, що причини до стріляня не було, тим більше, що хлопи по моїй промові стали розходити ся.

П р о к у р а т о р: Кажете, що війско стрілало без причини; з другої сторони твердите, що чули ви зойки і крики і, боячи ся е к с ц е с і в, пішли ви на місце. Як се погодите?

О б.: З досьвіду знаю, як правительственні органи обходять ся з рускими хлопами.

П р о к.: Кому закидаєте невластиве поступованє?

О б.: В першім рядї жандармериї. Передусїм прийшли жандарми з Нижнева в ночи, сьвітили лїхтарнями у вікна, а прецї в хатах є дїти; поведенє з арештованими було брутальне.

П р о к.: Чи зауважали ви, що може війско або жандарми х о т ї л и п р о в о к у в а т и?

О б.: Менї виглядало се на провокацию. (Порушенє в сали).

Д-р О л е с н и ц к и й: Чи перед стрілянєм пробували жандарми відогнати товпу багнетами?

О б.: Нї!

Д-р О л е с н и ц к и й: Чи взивано перед стрілянєм людий, щоби розійшли ся?

Об.: Зовсїм не взивано. Поручник Рада кепскою польщиною і **досить тихо** сказав: „беде челяч", **однак сего нїхто не міг чути.**

Обж. Г р и н ь Б е з т ї л ь н и й заперечує рішучо, мов би „революционїзував" товпу окликами: „Жандарми мусять мати чорне на білім; не ідїть без форлядунку". Візваня „розійти ся!" не чув.

Обж. Л ю с ь к а Д е р к а ч також мала бунтувати товпу; до сина Михайла мала кричати: „не іди, верни ся!"; мала також кинути ся між війско і видирати сина. На замітку пред.: „мамуню, то ви там воювали файно", відповідає: „та де, я хотїла тілько дати синови хлїб." На питанє, чи передтим було коли в Лядскім війско, відповідає, що нї. Пред.: „Отже в Лядскім мусїла бути парада, дївки вийшли дивити ся на вояків. Чи се правда, що ви жандармови зірвали се, що має коло багнета?" Обж.: „Та де! Навіть не знаю, що жандарм має коло багнета".

Обж. М а т в і й З а я ц ь мав кричати до арештованих: „Не дайте ся! Не дамо вас взяти! Від пана цїсаря не має написане!" Війско мав називати „гайдамаками". Заявляє: „Богом сьвідчу ся, що я сего не говорив. Поставлю сьвідків, що я був духом і серцем чистий. Війско стріляло, бо баби плакали". Пред.: „Се прецїнь не може бути. Як би вистріляли всї баби, що плачуть, то вигибло би пів сьвіта. Отже чому стріляли?" Обж.: „Бо їм так сподобало ся. Коли жандармів питали, чи прийшли арештувати, відповідали: „нї, як люди хочуть, нехай ідуть"".

Обж. В а с и л ь Д е р к а ч, брат сего, що нїс хоругов заперечує, мов би помагав матери вирівати брата.

Обж. С т е ф а н Ш у м е ґ а вмішав ся між війско і старав ся відбити арештованих. При тій нагоді жандарм пхнув багнетом Броговского, але грубий кожух виратував єго від смерти.

Обж. Д о м і н і к Г р а б о в с к и й мав кричати до арештованих: „Не бійте ся війска! Се-ж наші брати і дїти, вони хлопів стріляти не будуть. Війско не є на се, аби пани посилали єго на народ".

Обж. Н а с т я Б а б і й каже, шо єї слова: „Верни ся, не іди!" не були звернені до арештованого мужа, але до єї 13-лїтної дитини, що бігла за арештованим батьком. За се ся невинна жінка сидїла 9 тиждїв в слїдчій вязници.

Обж. П а н ь к о Б е з т ї л ь н и й відповідає на питанє, що до нинї не знає, за що єго арештовано.

Обж. Н и к о л а Л у ц и к був в товпі перед корчмою, чув команду fertig, але команди laden і feuer не чув. Стріляли без причини, бо народ розходив ся спокійно.

Обж. П е т р о С м у ч о к сидить за се, що перша сальва убила єго жінку і осиротила ємy троє дїтий. На іронічне запитанє судиї Лехицкого: „Но, пане добродзею, чи ма пан цось тему оскажонему до зажуценя?" — прокуратор не пустив пари з рота.

Обж. о. К о р о с т ї л ь називає Валєвского моральним виновником цїлого нещастя. Він є провокацийним агентом, котрий прийшов на віче в тій цїли, аби віче розбити і викликати заворушенє. Обжалований против Валєвского людий не підбурював. Противно, в інтересї спокою не хотїв, аби зненавидженій хлопами чоловік дратував зібраних, а то тим більше, що хлопи саму появу Валєвского привитали словами: „іде дїдько зубатий". Д-р Олесницкий: „Я на сїм місци прошу прокуратора о заяву, о що властиво о. Коростїль обжалований?" Прокуратор: „О се, що підбурював против Валєвского, що могло викликати небезпеку для здоровля і житя Валєвского". Д-р Олесницкий зажадав покликаня сьвідків, котрі доказали би, що о. Коростїль успокоював хлопів на зборах і перед кошикарскою школою. Трибунал ухвалив покликати сих сьвідків телєґрафічно.

Обж. С т е ф а н П а л ю г а, 19-лїтний мізерний хлопець мав бути ватажком при облозї кошикарской школи, до котрої утїк д-р Дуńковский. При тім Палюга мав кричати: „люде, ходїм через дах, а не лишать ся з него анї кусники!" Обж. заперечує се. Чув слова „ на гак, на бзину, на вербу", але не знає, що се значить. Предс.: „Бо ти доперва початкуючий на вічах і єще не знаєш, що се Zwischenruf.

Обж. Я к і в Г у р и й перечить, мов би кинув каменем на кошикарску школу. Предс. „Бачив се сьвідок; той ковбасник, що має свиньске ремесло".

На сїм переслуханє обжалованих закінчило ся і трибунал приступив до переслуханя сьвідків.

Сьвідок о. Л е в и ц к и й, парох Нижнева, котрий президував на вічу 26. лютого, не добачив в поступованю о. Коростїля нїчого каригідного. Валєвскому не грозила нїяка небезпека.

Розправа полудньова.

На салю входить сьвідок д-р Д у н ї к о в с к и й, концептовий практикант товмацкого староства, чоловік молодий. Зізнаня свої обмежує словами: „оскільки памятаю", „здає ся менї", „коли не помиляю ся" і т. и. Про нижнївскі події розказує згідно з актом обжалованя і каже рішучо, що о. Коростїль п і д б у р ю в а в против Валєвского.

Президент трибуналу взиває сьвідка о. Левицкого до ока п. Дуńковскому. О. Левицкий обстає при своїх первісних зізнанях, а се так денервує п. Дуńковского, що просить о шклянку води.

П р е з.: Пане доктор, ви говорите про п о х і д. Понятє походу є досить елястичне; поправдї трудно оцїнити, що то є „похід", а що „спацер", „маївка". Признака походу в правничім значіню буде мабуть охота манїфестованя. Отже чи був похід?

Сьвід. Д у н ї к о в с к и й: Коли-ж бо я пана радника не розумію. *[Веселість].*

П р е з.: А я вас не розумію; а що оба не розуміємо оден другого, то лишім сю справу. [*Веселість*].

В дальших зізнанях сьвідок мотає ся чим-раз більше, застерігаючи ся що хвиля словами: „се моя субєктивна гадка", я так думаю" і т. и.

П р е з. Ви приїхали разом з Валєвским до Нижнева?

С в і д.: Так, але Валєвский висїв перед містом.

П р е з. Питаю вас о се, бо Валєвского дуже не люблять, то могло би бути дуже підозріле, коли би він хотїв користати з поваги полїтичного урядника.

С ь в і д. пояснює, що Валєвский присїв ся з ним з ощадности.

П р.: А по що Валєвский їздить на збори?

С ь в.: Щоби промовляти.

П р.: В якій цїли?

С ь в.: Не знаю.

П р.: Бо говорено, що єго пароком привезено на те, щоби вам улекшити розвязанє зборів.

С ь в. мовчить.

Д-р О л е с н и ц к и й: Валєвский не був же на вічу в урядовім характері; то чому-ж сидїв при президияльнім столї обіч вас?

С ь в. пояснює се припадком.

Д-р О л е с н.: Ви мали навіть порозумівати ся з ним.

С ь в. перечить.

Д-р О л е с н. виказує сьвідкови, що він говорить про річи, о котрих нїчого не згадував в слїдстві, та подає подробицї про грозяче Валєвскому небезпеченьство, о чім і сам Валєвский нїчо не знає. Дальше питає д-р О л е с н.: Кажете, що школу сильно окружено, що кидано камінєм. Чому-ж не вибито анї одної шиби?

С ь в.: Бо напирано лише на двері.

Д-р О л е с н.: Ви вислали жандармів, щоби вони здавали реляциї. Оден жандарм мав всьо навіть успокоїти.

С ь в. То був „Probengendarm". [*Гучний сьміх*].

Д-р О л е с н. То ви вислали телєґраму до Товмача до староства?

С ь в.: Нї. Телєґраму уложив і вислав Валєвский.

Д-р Л е в и ц к и й: Як зам видавало ся: чи ви чули удари від колів чи від каміня?

С ь в.: То не було ясно. [*Сьміх*].

С ь в і д о к п-ї К о р о с т ї л е в а: Після розвязаня віча люди заховували ся цїлком спокійно.

В о т а н т Б е р т о н ї: Чи ви бачили, що люди кинули ся на Валєвского після промови о. Коростїля.

С ь в. Нї.

С ь в. В а н д а л ї н В а л є в с к и й, секретар повітової ради в Товмачи, що свого часу мав карне доходженє з причини, що ємy закинено обікраду повітового фонду для убогих. З того часу став Валєвский горячим „патріотом", брав участь у всїх шопках, став *вшехполяком*. З Дуńковским тикають собі. Він зізнає, що, коли попросив о. Левицкого, котрий проводив на вічу, о голос, випередив єго о. Коростїль і сказав: „Приїхав великий пан з Товмача, великий ворог руского народу; чи хочете єго слухати?" Тим хотїв о. Коростїль обурити народ против него. Коли люди голосно заявили, що не хотять єго слухати, комісар розвязав віче. Тогдї Дуńковский відослав єго під охороною жандармів, дав ємy револьвер на дорогу і просив, щоби в єго імени доніс телєґрафічно товмацкому старостї о тім, що стало ся.

П р е д с. Яка се була депеша?

С ь в і д. „Віче розвязане, Дуńковский просить о жандармів". *Впрочім не пригадую* собі докладно.

П р е д с. Не розумію, в якій цїли ви їхали на віче, бо чую, що ви в деяких кругах не маєте симпатиї.

С ь в і д. Нїчого о тім не знаю, мовби я був несимпатичний. (Гучна веселість).

П р е д с. А все таки се була *неабияка* відвага пускатись вам само-одному на місию навертати хлопів.

С ь в і д. Я мав „міг" (симпатию) в повітї.

П р е д с. Не розумію, звідки взяв ся той „міг". Єго дає або становище, або талант бесїди, а я нї одного, нї другого не бачу у вас. (Веселість).

Оборонець д-р К. Л е в и ц к и й звертаєсь до сьвідка Валєвского з питанєм по руски.

С ь в і д. (до трибуналу): Прошу припоручити п. оборонцеви питати мене по польски.

П р е д с. Ви, член ради повітової, не розумієте по руски?

С ь в і д. Перед десятьма роками був би я ще розумів, але нинї не розумію.

П р е д с. То прошу пп. оборонцїв завдавати сьвідкови питаня через мене. Я думаю, що се буде навіть приємнїйше.

Обор. д-р О л е с н и ц к и й: І більше гонорово! (Браво: з авдиториї.)

На питаня обор. д-ра Левицкого Валєвский між иншим зізнав, що він дістав від маршалка ради повітової відпустку, щоби міг їздити по вічах (розуміюсь на те, щоби розбивати віча за реформою *виборчою*). Се признанє Валєвского, характеризуюче польску автономію, викликало загальне *обуренє*.

По Валєвскім зізнавав сьві ок Б у р ж и н ь с к и й, урядник товмацкого староства, що то поспішив з Товмача до Нижнева „ратувати" Дуńковского. *Буржиньский каже*, що прибувши до Нижнева діста: телєґраму такого змісту: „На п р и п о р у ч е н є в и с ш о ї в л а с т и прошу сейчас арештувати виновників вчерашного насильства, а бодай провідників". Із сеї телєґрами ясно, що звісна подія в Лядскім, *счинила ся на припоручене намісника гр. Потоцкого*. Потім, як сьвідок Буржиньский описав свою „усмирительну" акцию, оборонцї д-ри Олесницкий і *Левицкий взяли єго питанями в перехресний* огонь, представляючи ємy, що він дїлав протизаконно. Буржиньский „сторцував ся", кажучи, що він знає закони, бо пять лїт служив *при львівскій полїциї*. Мимо того програв справу, сильно скомпромітувавши поступованє властий.

По переслуханю Буржиньского предсїдатель відложив розправу на четвер рано.

З Росиї.

Державна дума.

(*Продовженє засїданя з 16. с. м.*)

Петербург. По отвореню нарад вела ся дальша дискусия над адресою, котру вкінци в першім читаню принято. В дискусиї забирало голос богато послів. Між иншими пос. З а б о л о т н и й жадав, щоби по словах „на основі загального права голосованя" додати слова: „без ріжниці і тайно". Супроти сего комісия внесла, щоби в разї принятя сеї поправки ухвалити таку стилїзацию: „на основі загального, рівного і тайного голосованя без ріжниці народности і віроісповіданя". Пос. З а б о л о т н и й заявив, що коли предкладав своє внесенє, навіть не припускав, що нарід находить ся в такій небезпеці, яка тепер ємy указує ся супроти факту, що дума, котра сама не вийшла з безпосередного голосованя, є противна загальному і необмеженому праву голосованя. Бесїдник говорить в імени мілїонів хлопів, котрі домагають ся сего права. Що дотикає жінок, котрих число виносить 70 мілїонів, то всї вони є безперечно за наданєм їм полїтичних прав. Додаймо до сего значне число мужчин, що рівнож є за сим, то одержимо величезну більшість за знесенєм підданьства жінок. По промовах ще кількох послів відкинено обі поправки і принято першу часть адреси майже одноголосно в редакциї комісиї. При кінци засїданя вивязала ся дискусия при точцї 6., дотикаючій самоволї адміністрациї. Пос. С т а х о в и ч думає, що бодай на разї треба полишити одвічальність міністрів тілько перед царем, а не перед думою, котра не має ще сильної підстави. Цареви не буде вигідно примінювати ся до ухвал думи. На се дали ся чути в сали сиканя, а президент пригадує, що треба шанувати вільність слова. П о с. В і н а в е р атакував Стаховича. Ви сьпіваєте стару пісоньку, що власть належить ся виключно цареви. З сим треба зробити конець. Посли К а р е є в і К о в а л е в с к и й порівнують теперішні події в Росиї з подіями у Франциї в р. 1789., а п. Ковалевский указав на конечність іменованя міністрів з посеред парляментарної більшости. По сїм замкнено засїданє, бо посли були помучені і богато з них опустило салю. — Здаєть ся, що палата прийме проєкт після пропозициї комісиї. — На вчерашнім засїданю роздавано між послів проєкт виборчого закону, внесеного членами конституційно-демократичної партиї (кадетами).

(Телєґрами.)

Петербург. Завтра (с. є. в суботу) в день уродин царя має бути оголошена амнестия, однак буде дотикати лише тих, котрі не брали нїякої чинної участи в революційнім руху. Прочі будуть передані звичайним судам. Рабівники і полїтичні убийники також не будуть підлягати амнестиї.

Петербург. Комісия, редагуюча проект відповіди думи на престольну бесїду, не умістила в нїм згадки про автономію польского королївства. За сим уміщенєм заявило ся трох послів, проти 30.

Москва. Доносять з Петербурга, що двірскі сфери є обурені з причини нарад думи. Екс-мінїстер Дурново, доглядївшись в жаданю безпроволочної і загальної амнестиї ultimatum, себ-то явний визов, настає, щоби думу розвязати.

Берлїн. Тут знов доносять, що відомість о розвязаню думи є неправдива. В правительственних кругах є тої гадки, що дума може доволї виговорити ся, може говорити навіть гірші річи, нїж до тепер, мимо того ні корона, ні правительство не думають її розвязувати. Виравдї і коронї і правительству не є приємно слухати таких бесїд, однак і не в гадцї їм з сеї причини убирати послів в мученичий вінець. Правительство імовірно хоче, щоби дума сама осьмішила ся (?!).

Петербург, Дня 15. с. м. виплачено послам посольскі дієти за час від 10. с. м. Від тепер будуть дієти виплачувані що тиждня (кождого понеділка).

Льондон. З Петербурга доносять, що Ґоремикін зажадав безпроволочного звільнення зі служби Трепова, *бо в противнім разї* сам уступить.

Берлїн. „Tagblatt" доносить, що Ґоремикін рішив ся уникати всякого конфлїкту. Думають, що теперішний кабінет незадовго уступить, а місце єго займе парляментарний кабінет під Муромцевим. Вітте має стати президентом державної ради.

Петербург. З яким поспіхом росийске правительство укладало перед скликанєм думи основні закони, сьвідчить се, що в тих законах цїлком не згадано про віроісповіданє царя, що викликало велике обуренє серед духовеньства. Давні основні закони порішували, що цар, котрий є рівночасно головою православної церкви, мусить ісповідувати пануючу православну релїгію. З теперішних же основних законів виходить, що головою православної церкви може бути й католик, музулманин і т. д. Супротив того основні закони, котрі мають бути для думи ненарушимі, сама бюрократия буде мусїла доповнити хоч би параґрафом о віроісповіданю царя.

Берлїн. „National-Ztg." доносить, що Ізвольского длятого покликано на мінїстра заграничних справ, щоби міг довести до заключеня англїйско-росийского союза. Ґр. Вітте має зістати амбасадором в Римі на місце Муравєва, котрий переносить ся до Льондону. Дотеперішний амбасадор росийский в Льондонї, ґр. Бекендорф, буде іменований амбасадором в Берлїнї.

Петербург. На Василевскім Острові знайшла полїция 5 самоходів, в котрих була схована велика скількість динаміту.

Петербург. Мінїстер торговлї Федоров уступив. На єго місце іменований дотеперішний товариш мінїстра, Штоф.

Одеса. Воєнний суд засудив на шибеницю жінку, котра стріляла до полїцийного урядника в хвили, коли переводив у неї ревізию (однак єго не поцїлила).

Тамбов. Вчера застрілено на улици урядника полїциї Шадова, котрий знущав ся над вязненою Спіридонівною. (Отже оба кати Спіридонівної уже убиті). Убийника арештовано.

Лодзь. Серед приклонників Мариявитів появилась нова „Матечка" Йосифа Ґ., жінка тутешного маляра. Свою ревність посуває вона до того, що на улици зачіпає прохожих і намавляє їх, щоби записали ся до Мариявитів. Найрадше вербує молоді а пристійні дївчата, а дві її доньки є стало на услуги манкетників. „Матечка" провадить лїсту звербованих, котра обіймає уже 7.000 назвиск.

ТЕЛЄҐРАМИ.

До ситуациї.

Відень. До польских газет доносять, що польске коло під певними условіями булоби вже готове голосувати за поставленим Нїмцями забезпеченєм подїлу виборчих округів за помочию більшости двох третин. Поголоска, що польске коло згаджує ся на наданє для Галичини 100 мандатів є неправдивою; противно, мусить наступити побільшенє числа мандатів, щоби забезпечити процентовий стан посїданя. Компромісу з правительством ще не заключено.

Відень. Італїйский клюб ухвалив повідомити кн. Гогенльогого, що не буде голосувати за виборчою реформою доти, доки число італїйских мандатів не буде о 2 побільшене і доки не буде змінений подїл виборчих округів в Істриї на користь Італїянцїв.

Сесия делеґаций.

Відень. Тутешні дневники доносять, що сесия делеґацийна буде скликана на день 12. червня.

З Угорщини.

Будапешт. Перше засїданє нового сойму відбуде ся в понеділок (21. с. м.) на котрім будуть провірені мандати послів. Престольна бесїда буде виголошена дня 22. с. м. а дня 23. с. м. відбуде ся вибір президента, віцепрезидентів і секретарів. По уконституованю ся президиї виголосить д-р Векерлє програмову бесїду. — В часї сеї сесиї мають бути полагоджені торговельно-цлові відносини між Австриєю а Угорщиною, цлово-автономічна тарифа а крім того зажадає правительство від парляменту ухваленя буджетів за минулі роки, контингенту рекрутів, торговельних трактатів і фінансової угоди з Австриєю. Вкінци вибере парлямент квотову депутацию і членів делеґаций.

Економічний підбій Балкану.

Рим. Утворило ся тут товариство до попираня італїйскої торговлї і промислу в балканьских державах з особливим узглядненєм будови зелїзниць в Чорногорі і Альбанії.

Посольскі дієти в Нїмеччинї.

Берлїн. Звязкова рада приняла ухвалений парляментом закон о впровадженю посольских дієт.

Віддача Вейгайвею Хінам.

Льондон. До „Daily Telegraph" доносять з Токіо, що там кружить поголоска о заключеню між Англїєю і Хінами договору в справі віддачи Вейгайвею Хінам. Після сего договору Хіни устроять в Вейгайвею велику фльотову стацию і що не вільно їм буде порту сего жадній иншій державі відступити анї виарендувати. Хіни мають звернути Англії гроші, видані на Вейгайвей.

НОВИНКИ.

— **Рільні страйки.** В Сернках долїшних і в Сернках середних рогатиньского повіта застрайкували — як нам доносять — сїльскі робітники на ланах жидівского посесора Бергштайна, власности гр. Мицельскої. Люде домагають ся для мужчин по 1 К а для женщин по 80 сотиків денної платнї. В обох селах урядує жандармерия і комісар староства. Люде поводять ся спокійно, тому не знати, чому арештовано війта в Сернках середних.

З Підгаєць пишуть нам: Нема села в нашім повітї, деб народ не страйкував. Одні дїйсно для малої платнї, инші знов, як самі кажуть, на те тілько, щоб почули у Відни, що ми тут не задоволені, та що нам зле дїєсь. Чудоватись треба тому спокоєви, та тактови селян, що то самі без жадного проводу майже взірцево всюди заховують ся. Мимо страшної провокациї народ не даєсь вивести з рівноваги. З початку говорено навіть, що війско за мало енергічно береся до давленя страйку. А що наші сердечні хотїли би заворушень, сьвідчать поголоски, які кружать тут в Підгайцях. Пр. Айльмер Ротенберґ їдучи раз візком до Підгаєць, мусїв рад не рад сам поводити кіньми, бо страйкарі стягнули фірмана з візка. В Щепанові знов мали хлопи напасти на двір, а дїдич утїк вікном. Чи сї факти правдиві, не знаю. Правдиве однак се, що мимо спокою арештованя не устають. В аресті в Підгайцях є вже більш як 100 селян. Недавно довелось менї бачити конвій арештованих з Щепанова. 20 людий на возах в асистенциї 12 жовнїрів з набитими багнетами перетягло улицею міста на превелику втїху Жидів. Взагалї нема дня, щоб кого не арештовано. Вчера пр. мали арештувати якогось жовнїра, котрий відважив ся сказати, що на своїх братів нїколи не стріляв би. Взагалї положенє як підчас війни. По улицях снуєсь маса жовнїрів, а брязкіт оружя та стукіт кінських копит не устає ані на хвильку. З головної кватири в Підгайцях мають жовнїри телєфонічне полученє зі всїми селами, а що там дїє ся, сего докладно описати не дасть ся. Дивна се річ, що з жадного села не дають вістки який є хід страйків, а чейже кождий сьвященик та учитель умїє писати. — *К. М.*

В Божикові підгаєцкого повіта вибух — як нам доносять — онодї страйк. Дїдич Сломнїцкий сировадив війско (кажуть, що 52 вояків) і вісїм жандармів. Селяне зовсїм спокійні.

До краківского Naprzod-у доносять з Підгаєччини, що в Новосілках і в Лучицях страйкарі погодили ся з дворами, одержавши значне підвисшенє за роботу. До згоди приступили самі посесори. Дїдичі держать ся взято. В неділю була нарада дїдичів. Найзавзятїйше промовляв против всяких угод професор д-р Чижевич, що має в Підгаєччинї кілька сїл. Він в нечуваний спосіб визискує селян і тепер каже, що волить, аби в поли все радше зігнило, а не підвисшить платнї селянам. Дїдичі ухвалили вислати депутацию до намісника Потоцкого по більше число війска та щоби на жнива вислано до праці на їх ланах війско і арештантів. Жандарми страшно знущають ся над селянами. Побили пр. в Мужилові: Юстину Смук, Марию Красновску, Фейбу Білик, Теодору Бачиньску, Юстину Гору, Стефана Ампутовича, Павла Вілгуша, а в Новосілцї: Данила Богдана, Петра Яворского і Івана Якубовского. — Дальше доносить Naprzód, що в Щепанові спровадив собі посесор, у котрого вибух страйк, на жнива селян з дальших околиць. Селяне із Щепанова придивляли ся, як ті приїжжали. Нараз впала на них кавалєрия і почала розганяти. Декотрих покалїчила. Селянку Юстину Крушельницку улан вхопив за хустку і кинув до рова. Потім обступили селян і кінні вояки почали їх ловити, а жандарми скували і арештованих 21 людий відставили під ескортою до Підгаєць.

— **Руский клюб в державній радї** на засїданю дня 15. с. м. ухвалив скликати до Львова на день 25. с. м. від год. 10. рано збори мужів довіря всїх руских сторонниць з Галичини і Буковини.

— **Признанє для пос. Василька.** Дня 13. с. м. депутация, зложена з представителїв сьвященьства, учительства і громадских начальників повіта Заставна на Буковинї, вручила послови Н. Василькови адресу довіря, підписану всїми репрезентациями громад повіта за єго успішну посольску дїяльність у віденьскім парляментї.

— **Двірске розбишацтво.** Пишуть нам з Рудеччини: В селї Клїщу застрілив дня 16. с. м. двірский лїсний Юза Андрейко селянина Павла Джугая за те, що той, не маючи чим затопити в печи, назбирав в паньскім лїсї зігнилих пеньків вартости 2 крейцари. Небіжчик полишив вдову і троє дїтий без куска хлїба, бо був крайний бідак і заробляв на житє латанєм чобіт. Убийник і убитий оба Поляки. Той сам лїсний пострілив вже кількох людий, а один з них, Франко Патер лежав наслїдком того два місяцї в шпитали. Окружний суд в Самборі засудив єго за те аж на три доби арешту! Отже за людий сидить ся в Галичинї менше, як за паньских заяцїв або диків... Не від річи буде зазначити, що в комариянськім судовім окрузї ні одна громада не має свого лїса — всї лїси довкола, в обширї 6.000 моргів, належать до гр. Лянскороньского, тому селяне дуже бідують з дровами. — І. Б.

— **П. О. Мончаловский** увевняє нашу редакцию, що єго син не тілько не брав участи в описаній нами вчера п. заг. „Кацапский замах" напасти на льокаль товариства „Зорі", але довідав ся о тій напасти аж з вчерашного „Дїла".

— **Вчерашний концерт** в честь Тараса Шевченка у Львові відбув ся при щільно заповненій сали Народного Дому. Виконанє програми вийшло з кождого огляду удачно, а особливо замітна була промова професора д-ра Ол. Колесн.

Віча і збори:

Окружне віче в Самборі скликує на середу 23. с. м. від год. 12 в полудне під голим небом в справі виборчої реформи.

Віча в справі виборчої реформи відбудуть ся в Старосамбірщинї: дня 20. с. м. в Лящках, дня 22. с. м. в Старім Самборі під отвертим небом і дня 27. с. м. на Посадї хирівскій також під отвертим небом.

Бібліографія:

Зеркало, ч. 10. З переду рисунок Е. Турбацкого в память знесеня паньщини.

Календар: Нині Іринеї м. Реєнта. Завтра Іоана мироносиці. Дня Петра Кіліяка, пустинника. Ч. Хреста (зам. Вереза).

Репертуар руского театру (тепер в Тернополи в салї Міщанського Братства). В суботу дня 19 мая другий раз „Жидак", штука в 4 дїях Чірікова, в перекладї П. Стадника. — В неділю дня 20 мая „Невольник" історичний картина в 5 дїях зі співами і танцями Кропивницького. — Вістки на тиї представленя можна замовляти від тепер в Народній Торговлї.

Володимир Лавровский,

заступає товариство взаємних обезпечень на житє „Ню-Й рк", і посередничить в обезпеченях на житє у всїляких можливих комбінацеях. Мешкає у Львові Ринок ч. 38 в каменици Нар. дної Торговлї. Інформациї письменно і устно дома щодень від 4 до 5 пополудни. 286 4—12

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокалю всї руские дневники.

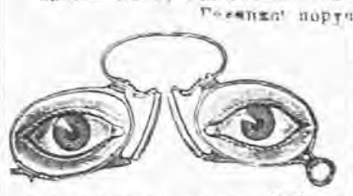
З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Конторський і Рах

[illegible] Маркетова ч. [illegible] Ринок ч. 1.

против Банку Ґіпотечного на плантациях нової Ґвардиї поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цаїзера, лупи і всякі инші прибори оптичні. Всякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 41а5

Старший кандидат адвокатский Онуфрій Гудеюк в Коломиї (Народний Дім) пошукує посади конци іента в адвокатскій канцелярії, нотарияльній, або яко помічник при парцеляциї. 479 3—3

Дяк іспитований а притім також іспитований громадский писар з довшою практикою, жонатий, глядає місця. Зголошеня: Уряд парохіяльний Ясїнка мальова коло Турки над Стрием п. loco. 511 2—6

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Гайзе ого у Волі висовій п. п. Жовква. F02 4—55

ОПОВІСТКА.

Потрібую в новій церкві сшклити 32 вікон в желїзними рамами, хтоби з Вп. ОО. мав в такій справі досьвід прошу дуже о братню прислугу вгля[illegible] о подане або фабрика [illegible] ще лучше майстра. *К. Вінтоняк* Утїшків п. Красне д'орець F07 2—5

ОГОЛОШЕНЄ.

З причин: виставленя мурованої церкви в Вібрці, в на продаж деревяна церков в добрі стані за тані гроші. Зголошувати ся в урядї парохіяльнім Вібрка коло Льчова. 498 2—3

Важне для лїтників!

В Дорі окольиці горяй, горнетій, куди пливе Прут, суть до винайму в давній вілї Вп. Каллая комна и мешкальні. Вілля есть положена коло величавчого перестанку. На сезон завдбачена здорову д моцу кухню. Зголошеня устні і письменні до п. Калитчукової Львів Скарбківска 35. 484 4—8

За 2 зр переробляє старі матеряци (3 подушки) на новім як нові. Деліхи на покритя від 50 кр на метер. Нові волосяні матеряци, обложені патою д-ра Віщофа против молїв від 15 зр., матеряци з морскої трави від 3·50, обложені патою д-ра Віщофа від 10 зр. К ждри від 8·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5.

486 2—30

Яйця вилягові куряч Ланґшани, Віяндоти-Брамапутра, по 30 с. Каччі „Peking" по 40 с. дістати можна у упр. школи в Лагодові о. п. Підгайчики н. Львова 474 5—6

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже

поручає знамениті:

Готове тісто до печеня (дві печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, англїйске, з горохови і струцлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING

(легуміна для 6 осіб)

ріжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

Ванїлевий цукор по 14 сот.

Ванїлевий порошок до сосів по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах спожівчих і делікатесів, а як де нема, просимо відносити ся просто до фабрики. 513 1—39

Густовні французскі батисти, англїйскі полотна, великий вибір матеріялів на давскі сукні поручає по незвичайно низьких цїнах

Антін Увєра

Львів, ул. Галицка ч. 12

155 5

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ Цементово-бетонових

і головний склад

матеріялів будівляних

Мих. Микося

Ярослав, Ринок, пл. пароxіяльна

поручає П. Т. Публицї, ВП. Ієрархам і Високопреподобному Духовеньству:

Вапно біле гашене, скалисте і гідравлічне

Гіпс краківский — — — — —

Гіпс і львівскай — — — — —

Цемент портланд всякого рода в бочками і на бочки —

Асфальт природний, штучний, — плити до фунд ментів,

Косацкий камінкові, цементові — шарі мозаїкові, гладкі, желобковані — — — — —

Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналїзациї

Керниці бетонові рівних рамі рів, — мулові — — —

Миски від рури **Ринви** отверті

Сходи камінні, граничні — — —

Сходи бетонові — — — — — —

Цегли шамотові окладкові — — до фасад — — — — — —

Дахівки краєві, награнічні, черепові, шиндлї — — —

Коминки камінкові **Папа** дахова і ізолиційна

Ольґеїна, Карболїнеум

Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

42 0—15

СЕРПИ КОСИ ковальскі, незрівнаної доброти, легкі а острі по цїні 56 сотиків за штуку. з маркою „Народна Торговля" в найлїпшої стали по цїні:

довгість коси центиметр:	45	50	60	70
цїна	1·—,	1·10,	1·20,	1·40

поручає

Народна Торговля

у всїх своїх складах.

Для крамниць при відборі найменше 10 шт. опуст!

416 8—10

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКА РОБІТНЯ

Михайла Стефанівского

у Львові, ул. Коперника ч 16

Виконує шлюсарскі роботи після найновійших взірців а то: на церковні вежі, хрести, зелочені кулї, громовводи, желїзні вікна для церков, будівлян окутя, желїзні сходи, галерії, нагробні огородженя придорожні, желїзні ліжка для інститутів і всїлякі роботи входячі в округ шлюсарства. 395 7—12

Брак штучних навозів

Спілка для господарства і торговлї в Перемишлї оголошує, що має певні відомости, о браку і підношеню ся цїни суперфосфатів на осінь. Фабрики вже тепер шукають способів покритя своїх браків і тому ми по вчерашнім нашім оголошеню подаємо нині друге з горячим зазивом до наших П. Т. Хлїбор бів, щоби надсилали нам замовленя на осінь на суперфосфати вже тепер, а найдальше до 15 червня с. р. котрих цїна від 1 липня 1906 підносе ся задля браку значно в гору. *Тим, котрі замовлять у нас суперфосфати до 15 червня продовжимо безпроцентовий кредит аж до 1 лютого 1907 року.* Передовсім відносимо ся в тою справою до наших Читалень, до котрих рівночасно висилаємо до дневників особну відозву. Всякі ближші пояснена в тій справі подаємо кождому одворотно, а них потрібно навозів чи томасину чи суперфосфатів, подая наша книжочка „Где що про грунта і навози" котру вишлемо кождому за надісланем нам готівков, або в марках почтових 30 сотиків.

540 6 4—6 **ДИРЕКЦИЯ.**

Найліпші ДВОФЕЛЬПОВІ ДАХІВКИ **Генрик Ебер**

407 9–14 доставляє низше фабричних цін до кождої зелізничої стациї виключно *Львів, площа Смольки ч. 3*

Оповіщене.

Рада надзираюча повітового товариства кредитового, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Тернополи, повідомляє по мисли §. 47 статута, що

VII. Загальні звичайні збори

того товариства відбудуть ся дня 5. червня 1906 о годині 2 гій по полудни в Тернополи в комнатах „Руска Бесіда" з слідуючим порядком денним:

1. Відчиташе протоколу з послідних загальних зборів.
2. Звіт ради надзираючої і дирекциї з діяльности за рік 1905.
3. Звіт комісиї ревізийної і принятє до відомости білянсу за рік 1905 которий члени товариства переглянути можуть уже тепер в канцелярії товариства в год. урядових.
4. Рішеня що до подїлу зисків з року 1905.
5. Вибір 2 членів ради надзираючої на 3 роки і одного на один рік.
6. Вибір комісиї ревізийної на рік 1906.
7. Внесеня ради надзираючої, дирекциї і членів.

Тернопіль дня 15. мая 1906

Роман Сосновский председатель — *о. Дамян Лопатиньский* секретар. 515 2—3

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма Початок о год. 8½. 8–8

КОНКУРС.

Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові (ул. Чарнецького, ч. 26) оголошує отсим конкурс на посаду **бухгальтера** з реченцем вношеня подань до 15 червня с. р. До подання належить залучити: а) Метрику. б) Кваліфікацийне свідоцтво. в) Евентуальні свідоцтва давнійшого вжитя. г) Умови на яких кандидат годить ся обняти посаду. Докладнійших устних інформаций удїлить на бажане член Видїлу д-р Д. Лукіянович у канцелярії товариства.

Львів, дня 5 мая 1906.

М. Грушевський голова. — *В. Гнатюк* секретар. 1—3

НОВІСТЬ! ПОЗІР! НОВІСТЬ!

Найновійший винахід трибушонів до фляшок появив ся і є на *складі в „Сокільскім Базарі" у Львові* **в цїні по 2 К 40 сот.** без пересилки.

Сі трибушони так зроблені що при малім лише натисненю витягають корки. Корок повістає цїлий не пошкоджений.

Сокільскі шапки в эмблемою і пером в цїні по 3 К 50 с. без пересилки.

Січова памятка в виді медалю величини одного рииського, жовта, в цїні по 1 К. 10 с.

Ковацкі шапки в цїні по 6 К для дівчат по 4 К

Всї ті річи поки запас вистарчить продає „Сокільский Базар" у Львові, ул. Руска ч. 1 249

К. Ґайковский і С. Рудавский

властителї робітні убрань мужеских і складу сукна фірм краєвих і заграничних мають честь повідомити, що виконують всякі роботи для П. Т. Духовеньства складно і точно по дуже умірених цінах. — Довга практика у п. Кобильчика і инших первостепенних фірм дає поруку, що ласкаві обстолюнки потрафимо по волї П.Т. Клієнтів виконати. — З високим поважанем

К. ҐАЙКОВСКИЙ і С. РУДАВСКИЙ

5 5 9—3 **Станиславів, ул. Сапєжинська ч. II.**

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. — Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів — Без конкуренции.

АДОЛЬФА РАПІ

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіта.) Поручає великий вибір мужеского біля, кравяток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальонів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерії

Великий вибір пушок на цигарети, ґутюн, ґроші і спімок з ґербом Руси.

Великий вибір біжутерії. 149

Основане в р. 1901.

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ

Урядників і Сьвящеників

стоваришене зареєстр. з обмеж. порукою у Львові.

I. **Удїляє позички** скриптові і векслеві на 7%: а) яко личний кредит за відповідною порукою б) на заставу ефектів і поліс житевих в) за кондуктом на поборах службовних г) на гіпотеку реальностий. *Скора виплата Дотична сплата.*

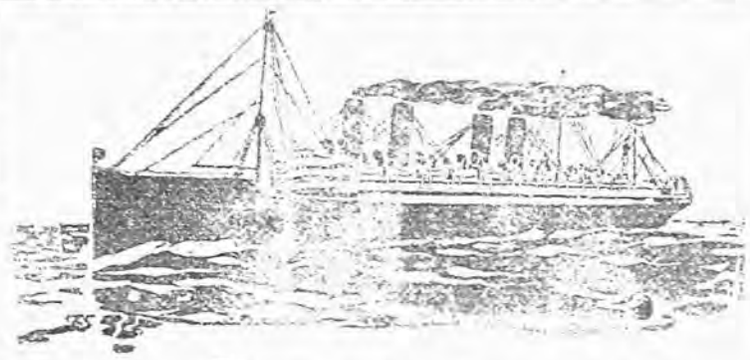
II. **Членьский удїл 50 кор.** Дотеперішна дивіденда виплачувана членам від удїлів 6%.

III. **Принимає вкладки щадничі на 4½%** з піврічною капіталізациєю і оплачує само податок рентовий від вкладок.

IV. Посередничить в заключуваню **„ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ"** всякого рода в „Beamten Verein" і товаристві Краківскім. Має заступство Першого загального Товариства урядників австро-угорскої монархії *(Beamten-Verein)* у Відни, найбільшого австрийского товариства асекураційного з найвищими преміями. *Всяких информаций в справах житевих обезпечень і потрібних друків удїляє безплатно. Чистий зиск з сего посередництва дає на руські добродійні цїли, кождий проте повинен обезпечатись на житє лише через Товариство урядникіе і сьвящеників.*

V. **Купує і продає ефекти** найкористнїйше, виплачує **купони**, принимає **векслї** і **ефекти до інкасса.**

Львовь: **ул. Руска ч. 3, I. пов. — Години урядові від 9 –1 і 4—6½ по пол** 219

до Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японії, Хіни і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфнарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 52–50

5 корон на будову руского театру у Львові.

Перше ческе загально акционе

ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЄ

В ПРАЗІ,

найдешевша і одинока асекурація в австро-угорскій монархії,

що виплачує своїм членам ґарантовані 3% відсотки від вплачених вкладок і увільняє їх на случай пїзковитої або частинної неспосібности до працї та зарібків, від дальшого плаченя асекурацийних премій,

дає 5 К на будову руского театру у Львові від кождого обезпеченя, заключеного на основі вишшої оповістки.

Головна репрезентация для Галичини

у Львові ул. Коперника ч. 24.

Обезпеченя від 2000 К в гору.

818 26 32

Чудний успіх осягають женщини, уживаючи анґлїйского огіркового молока. Усуває з лиця по кількох днях веснянки, виприски та инші шкіряні недуги, вигладжує морщини і надає лицю, без ушкодженя шкіри, білий, сьвіжий і ніжний вигляд. То средство, нагороджене на паризкій і віденьскій виставі, виперло в Анґлії та у нас швидко всякі инші средства краси. Фляшка 2 К, до того правдиве анґлїйске мило 1 К і пудер 1·20 К, огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптиці. Головний склад: Жигмонт Рукер, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брамі ч. 4; М. Шварц, аптикар, Перемишль; Райм і С-ка, Краків. 80 6 2—4

Оголошене

Дня 22 мая с. р. відбуде ся лїцитация винайму трави і дерев овочевих в великім саді (огороді) на Стрільнини войсковій.

Особи, котрі хотять взяти удїл в тій лїцитациї, управнені ся в вище означенім дни, о годині 5 по полудни, зголосити ся в канцелярії Стрільниці войскової при ул. Клепаровскій. 503 2—2

Квота винайму мусить бути в готівці заплачена.

Ц. і к. Стрільниця войскова у Львові.

Законно охоронене: Кождо наслїдуване і передрук карані.
Несьвідомість закона не оправдує

Судия: Обжалований викинув майже весь свій посліднїй гріш на донесїм безвартісні і безуспішні средства, хотяйбя і кождий инший мусїли були знати, що **лише** Thierry-я бальсам і центифолієва маєть найпевнїйші, найуспішнїйші і неомильні лїчничі средства у всїх случаях, як се доказано тисячними подяками.

Обжалований: На жаль, я дав собі нераз вговорити і уживав перших лїпших лїчничих средств, які мені радили, а які показали ся непадали, уживав фальшованих бальсамів, і тепер дуже того жалую.

Судия: Незнане закона не є ніяким оправданем. Чому Ви не спровадили собі брошуру з тисячами сьвідоцтв від аптикаря з Прегради, котру висилає ся кождому на домагане безплатно і даром.

Обжалований: На жаль і сего я не знав.

Судия: Сим разом уґільняє ся Вас від переступства обовязкового бережения свого здоровля і родини, однак від услівем, що поправите ся. Маєте також перестати спроваджувати та уживати всякі инші безвартісні й безуспішні сурогати та фальшифікати і маєте все уживати лише THIERRY Я бальсаму і центифолієвої маєти, одиноко певних і напричуд дїлючих средств. Закони здоровля повинні ми всї точно виповнити і нехтованє їх чи то наслїдком несьвідомости чи занедбаня буде тяжко каране недугою або бодай ослабленем органїзму і конституциї.

THIERRY Я бальсам і центифолієва маєть служать до помочи терпячій людскости і до усмиреня болїв та недуг, і Ви не потрібуєте більше терпіти, коли сї дуже дешеві средства все маєте дома й при собі та завсїдно їх уживаєте.

THIERRY-Я БАЛЬСАМ є незрівняним средством на кашель, катар, грудні недуги, туберкульозу, запаленє горла, хрипку, бронхітіс, недуги легких, утробы, жолудкові корчі, кольки, жолудкові недомагання, головнюк на інфлюенцу і т. п. і несе певну поміч та пільгу.

Ціна: 19 малих або 6 годівійних фляшок або одна специяльна ве икій фляшка в патентованою ватичкою 5 К оплатно.

THIERRY-Я ЦЕНТИФОЛІЄВА МАСТЬ є non plus ultra при всяких застарілих ранах, запаленях, рожі, чиряках і спухненях, абцесах, ранках у ротї і т. п., змякшує і витягає всяке чуже тіло, що дістало ся до тіла, як олово, скло, скалки, цісок і т. п. без болю, заряджує завчасу ужита, майже все паражено крови і робить зайвими болїсні операції.

Ціна за 2 слоїки оплатно зр. 3.60.

Брошуру з тисячами оригінальних подяк дістане на домагане кождий даром і оплатно.

Висилка лише за попереднім надісланем гроший або за післяплатою від

аптикаря **A. THIERRY**

в Преграді коло Rohitsch-Sauerbrunn.

Дістати можна в більших і медичних дрогеріях. 1104 11—26

Незрівнане жерело доходу!

Найліпші і найновійшої системи

машини до цементових виробів

всякого рода, іменно до дахівок, підлог, машини до виробу цементових цегол, також фірми до рур, кругів і т. п. поручає

Комісово-рільничий дім в Більску

Ближші пояснення даром і оплатно. — Незрівняне для шукаючих заробку! Неоцїнене для більших господарень. 409 9—10

Для сільских крамниць і рільничих кружків поручаю дуже грубу ковбасу по 85 кр., грубу по 80 кр., грубу сїчену ковбасу по 90 кр., тонку ковбасу по 70 кр., оригінальні вуджені праскі шинки по 1·40 кр., варену по 1·70 кр. При висилці опаковання не числю

Янечек

Львів, ул. Сербска ч. 14.

449 5—6

Водопроводи, Каналїзация для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проектує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

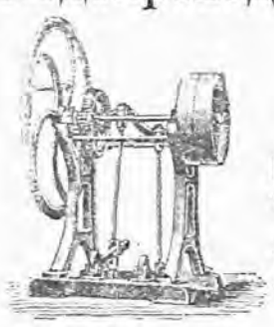
у Львові, ул. Коллонтая ч. 6.

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі уряджена промислові. Млини, тартаки, горальні.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, огіркутусові і електричні.

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

741 38—52

Адреса на телеграми **„Кальоря" Львів.**

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись

Видає і відповідає за редакцию Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 91 Львів, субота 6. (19.) мая 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция ул. ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані платні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсертову або за ее місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поклики і инші привітні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Przyszła koza do woza!

Вже близько 60 літ, бо від панованя Голуховского в Галичині, австрийскі Поляки працюють усіми, по найбільшій части етикою *погорджуваними средствами над спольонїзованєм* руской части Галичини, щоби скувати ії з західною Галичиною в одну нерозривну цїлість та перемінити ії в польский Пємонт. Нині точка тяжести національної политики польской мусить перенести ся до Варшави, а супротив „крулєвства" Галичина буде грати в польскій политиці підрядну, дуже мізерну ролю. Сонцем, коло котрого концентрують ся тепер надії Поляків з під усїх трех заборів, — осию, коло котрої зачне обертати ся вся національна политика польска, є Варшава. Краків став ся яко предвиджена столиця Польщі безпредметовий і Поляки зачнуть незадовго жалувати тих сум, які викинули та єще мають викинути на купно і реставрацию Вавелю!

Щоби з Галичини зробити Пємонт та щоби позискати чинники, котрі при евентуальній якій, для Поляків корисній міжнародній констеляциї допомогли би до відбудованя Польщі, польскі верховоди в Галичині старали ся — а старали ся о се не без успіху — позискати для своєї справи Відень. Тепер, *коли справа Польщі може рішити ся лише в границях Росиї*, Поляки, так росийскі як і австрийскі мусять в Росиї знайти і для своєї справи позискати якийсь чинник политичний, котрий, як не тепер, то в найблизшій будучности буде мати силу рішати о судьбі народів Росиї.

Чинником, котрий як схоче, то в найблизшій будучности буде міг рішати о судьбі росийскої Польщі, а тим самим і о судьбі *цїлої Польщі*, є *руский народ*, репрезентований своїми послами в державній думі.

Польскі политики в Росиї зрозуміли се добре єще перед пятнацяти роками. Вони знали, що як для польскої справи не позискають України, то акти сеї справи відразу можна відіслати до регістратури і польскій справі сказати: „пером тобі земля!" Якраз се переконанє казало їм впливати на польских политиків в Австриї, щоби не дратували Українців нищенєм галицких Русинів. Галицкі верховоди признали рацию сим виводам своїх закордонних братів, але їх короткозорість, замість порозуміня і компромісу з руским народом, сплодила сумної памяти „нову еру".

Польскі политики в Росиї, що видїли дальше ніж кінець свого носа, старали ся позискати Українців єще тогди, коли сей народ не був в Росиї ніяким чинником политичним, а була тілько надія, що колись і Україна прийде до голосу. Перші засїданя росийскої думи показали, що Польша без помочи України не дібє ся нїчого. Справа була така: В основних законах росийских був уступ: „З царским престолом всеросийским сполучені суть нерозривно престоли: Королївства Польского і в. кн. Фінляндского". Се було признанєм, що королївство польске є окремою від Росиї державою, сполученою з Росиєю лише особою царя. На підставі сего уступу основних законів, *Поляки мали право домагати ся* приверненя „хвилево засистованої" политичної автономії свого королївства. Перед отворенєм думи оголошено нові основні закони, в котрих єще сильнїйше заакцентовано автономічні права Фінляндиї, але пропущено уступ про польский трон. Росийску Польщу здеґрадовано. Вона навіть теоретично перестала бути окремим тїлом политичним, а зійшла до ряду звичайної губернії росийскої. Цар Николай II. перестав бути польским королем і лишив ся лише в Фінляндиї великим князем, а в Росиї і в Польщі росийским царем. Поляки з „крулєства" (27 послів) відчитали в думі протест против сего спрятаня „трону польскєго" та зажадали, щоби сей протест і жаданє наданя „крулєству" политичної автономії втягнено в адресу думи до царя. Адресова комісия, зложена з 33 послів перейшла над жаданєм Поляків одноголосно, лише против трех голосів польских, до — порядку дневного. В повній палатї також не обстав нїхто за польскою справою. Українці, на котрих Поляки так числили, також мовчали.

Не входимо в мотиви, для яких дума і українські єї члени з'ігнорували постулят польских послів. Для нас вистарчаючим мотивом до відкиненя жаданя автономії „крулєства" було би хоч би се, що „крулєство" не є польскою териториєю. До крулєства належать західні окраїни наших земель, і давати „крулєству" автономію без відірваня від него сих руских земель значило би тілько що видати Полякам на знївечанє до пів мілїона Русинів.

Вже при сїй справі відчули Поляки, що вони власними силами не дібють ся нїчого, що в думі потрібні їм союзники. Як Поляки зрезигнують з усїх своїх претенсий на рускі землї, як жаданє автономії обмежать виключно на етнографічну територию польску, то можуть мати союзника в репрезентациї українських земель. Вже нині український клюб має 40 членів, а поза клюбом стоїть ще 20 українських послів. Сих 60 представителїв ми дістали відразу, хоч обставини, які панували до виборів, не позволили національної думки розбудити в масах украиньского народу. В слїдуючій думі се число збільшить ся найменше до сотки, бо українські губериї висилають до думи 103 послів*). Польских послів, *котрих польскі дневники, не знати яким способом* начислили аж 62, буде в слїдуючій думі лише тілько, кілько вибирає „крулєство", т. є. 32. Не треба доказувати, що Поляки будуть могли в думі виграти справу лише при помочи представителїв „недержавних" народів, між котрими наша репрезентация вже нині є найсильнїйшою ґрупою.

Судьба Польщи в наших руках, в руках репрезентантів нашого народу і сю обставину наші депутати в державній думі повинні використати для добра цїлої нашої нациї, а не лиш для добра тих округів, котрі їх вислали до думи. Национальний посол не є заступником інтересів одного округа. В національних справах є він заступником цїлої нациї і відвічає за се, як єго поступованє *відбиває ся на національнім положеню*, на національній будучности кождої частини народу. Маючи в своїх руках справу і будучність Польщи, українські посли порішать о будучности тої части своєї нациї, котрої судьба опинила ся в руках Поляків. Українські посли порішать, чи Австрийска Русь лишить ся Русию, чи перемінить ся в польску землю так, як се вже стало ся з руською колись териториєю між Вислою а Сяном.

Коли нині справа станула так, що будучність Польщи зависить від того, що стане ся з „крулєством", а рішаючий голос в сїй справі будуть мати Українці, обовязком їх є поставити Полякам ультімату м: „автономія „крулєства" за автономію галицкої Руси!"

Українська делеґация повинна сказати Полякам: без відданя народного шкільництва в Галицкій Руси в руки руского народу, не буде польских шкіл народних в росийскій Польщи; без утвореня такого числа середних шкіл руских, якого домагають ся галицкі Русини і в місцевостях, де вони домагають ся, не буде польских середних шкіл в Польщи; варшавский університет не буде університетом польским так довго, як довго Русини не дістануть свого університету у Львові; як довго не буде в Галичині загального і рівного голосованя до державної ради і сойму *з числом руских мандатів відповідаючим* числу руского населеня, так довго, на случай введеня в Росиї демократичної і національно справедливої ординациї виборчоїдо думи, Польща буде під сим зглядом „виодрембйона" і дістане тілько мандатів до думи, кілько мають галицкі Русини до державної ради; автономії „крулєства" не буде так довго, як довго Галичина не буде подїлена на руску і польску, і як довго руска часть не дістане свого власного руского сойму!"

Своє поступованє в польских справах Українцї *повинні взорувати* на поступованю Поляків супротив галицких Русинів. Се наказує їм їх національзм. В національних справах посли України в росийскій думі не лиш суть заступниками національних інтересів Українців-Галичан, але вони мають силу оборонити сї інтереси. Политика супротив росийских Поляків, оперта на засаді „хліб за хліб, камінь за камінь", є обовязком українських членів думи, бо в противнім случаю на них упаде відвічальність за запропащенє 54 тисячів квадратових кільометрів української землї, за здеґрадованє трех мілїонів австрийских Русинів до значіня етнографічної меншости в національній більшости польскій.

*) Волинь 13, Катеринославщина 10, Київщина 16, Поділе 13. Полтавщина 13, Таврия 6, Харківщина 11, Херсонщина 11, Чернигівщина 10. Окрім того наші посли можуть вийти еще в слїдуючих провінциях: Воронїж, Бесарабія, Кубань, Донщина і Холмщина.

Про страйки.

[Допись.]

Для характеристики сумних соціяльних відносин у східній Галичині подаю до загальної відомости отсей факт:

Як уже писано в „Ділї" удало ся тов. С. Вітикови довести до угоди в трех громадах, між иншими і в Новосїлці-Ленч, де посесором є Жид а то на такій умові: плату для поденних робітників підвисшено для хлопів на 1 кор. 20 с., для жінок на 1 кор., а для форналїв з 60 кор. річної платы на 75 К, і о 3/4 кірця ординарий. Форналї, що д. 7. с. м. покинули роботу вернули по угоді до роботи; заразом випущено на волю тих пятьох, що їх д. 14. с. м. жандарми замкнули до такої нори, де давнїйший властитель Якубовский тримав пси. Та ледво Вітик відїхав, почали посїпаки мстити ся на форналях. І так: того самого для побив економ Якима Кушнїря, а на другий день відправив посесор зі служби Людвика Бочара, подаючи за причину, що єго жінка виговорювала на двір в тім часі, коли муж сидїв в арештї. Не помогли виправдуваня бідного зарібника, що годі ему відповідати за жінку та деж він тепер подіє ся з жінкою і 3 дрібними діточками, коли вже двори по принимали форналїв і породїлювали городи. Посесор єще вичислив, що він надібрав 18 кор. наперед, і зажадав безпроволочного звороту, бо инакше не видасть ему річий і коровини. Чоловік сей найшов ся над берегом пропасти і о куснику чорного хліба примандрував до мене нині під вечір з просьбою о раду.

Страйк розширює ся дальше. Застрайкували села: Божиків, Волощина, Сюлко підгаєцкого повіту, Шибалин бережаньского пов. На фільварку „Замостовім" коло Бережан застрайкували селяни з Шибалина, а посесор Штерингельм удав ся до бережаньского суду і дістав 100 арештантів до роботи. Люди висилали депутацию до президента суду д. 16. с. м. та не дістали жадної відповіди, а арештанти дальше працюють в поли під доглядом жандармів.

Безличною ложию є вісти польских часописий, мов то страйкуючі самі не знають, *чого хочуть. Запереченєм сего є хочби* угоди, заключені С. Вітиком, та резолюції, ухвалені страйковими комітетами, між иншими у Волощині, Сюлку ад Божиків і инших. Ті резолюції виразно кажуть, чого страйкарі хочуть:

1) Страйк наш є оправданий, бо платня, яку *дістає робітник-хлібороб* в рускій части краю (хлоп 70 до 80 с., баба 40—60 с., молодїж від 12 до 30 с.:), є безприкладним визиском людскої працї. За те страйковий комітет домагає ся на час весняних робіт 1 К 60 с. для хлопа, 1 К 20 с. для баби, 80 с. для дївчат і хлопців.

2) *Страйковий комітет заявляє*, що руске селянство і на будуче не дасть ся спинити від дальших страйків аграрних, а хочби і генерального страйку в часї жнив, коли би виборча реформа була захитана, або коли би завдяки шляхотско-польским верховодам і уступчивости правительства руский нарід мав бути в тій реформі скривджений що-до числа мандатів, або через плюральне голосованє або через побільшенє власти шляхотско-ляцкого сойму у Львові.

3) Страйковий комітет заявляє, що одвічальність за дальші події і перебіг страйків спаде виключно на правительство і шляхоцко-польских верховодів, котрі цїлковитим ігнорованєм прав руского народа змушують хлопску масу до самооборони.

На страйковий терен приходить чим-раз більше війска, і так до Бережан приїхали 15. с. м. вечер дві компанії з Тернополя. Ц. к. власти старають ся згнобити селян нелюдскими *репресаліями*, замість *безсторонно* посередничити між обома сторонами. Радник Півоцкий крутить ся по Підгаєччині і Бережанщині, а властиво не знати по що. Прийхавши 15. с. м. до Бережан на 2 годині, мав нараду в старостві, похвалив ся, що довів в трех місцях до угоди, і відїхав. Хвальба ся *незгідна з правдою*, бо угоду зробив д. С. Вітик без всякої участи радника Півоцкого, котрий ще в жаднім селї не говорив з селянами.

В Підгайцях урядує чотирох судиів слїдчих: місцевий ад'юнкт Ленчовский і з Бережан сов. Германович та секретар Шнель, а в Кальнім (бережаньского пов.) секретар з Бережан Віллявме. Суд пішов цїлковито на руку обшарникам: перекроченя закона коаліційного роздуває ся до розмірів публичного насильства і арештує ся маси селян, часто саме тих, котрі успокоювали нарід і стримували людий, щоби не зганяли чужих робітників з поля. пр. латинника Яна Пьотровского з Мужилова, котрий в день заворушень д. 7. с. м. зовсім навіть не був в селї. І так з Мужилова арештовано понад 20 людий, ві второк 15. с. м. привезено в асистенциї войска скованих 24 селян зі Щепанова; число арештованих доходить вже близько 100. Судиї слїдчі, приїзджаючи до Бережан для здаваня справоздань перед палатою радною, котра всї їх заряженя потверджує, хвалять ся, що мусять арештувати найменше 200 людий. Арештованих тримають поки-що в Підгайцях.

Ві второк вечір привело войско до Бережан 4 арештованих з Кального. Злочин їх, як оповідають власні сьвідки, в тім: д. 11. с. м. вибух в Кальнім страйк і в селї повстало збіговиско. Жандарі почали урядованє криком: „Уступиш ся, хлопе оден з другим?" Заки хлопи могли виконати той чемно висказаний приказ, трутив жандарм в груди Івана Бодварчука так сильно, що той повалив ся на землю. На те відозвали ся Стефан Качарай, Максим Чижевский і Максим Кавяк: „За що пан тручають спокійних людий?". Так виглядав цїлий злочин тих 4 селян.

В неділю переслухав їх комісар староства в дворі (чому в дворі, а не в урядї громадскім?!), а ві второк під вечер, по переслуханю слїдчим суднею, відставлено їх до арешту до Бережан. І ті „злочинці" можуть східно-галицким звичаєм посидїти і пару місяців в слїдчій вязниці. Тож конечна заходить потреба інтервенциї у міністра Кляйна, щоби поучив окружний суд в Бережанах, що суд обовязаний є справедливо примінювати закон навіть до руских хлопів і що ми ще *не живемо у відокремленій Галичині*.

Обшарники і посесори завзяли ся і не хочуть входити з людьми в переговори. Найбільше боять ся страйку форналїв; пр. проф. Чижевич, що на нарадї шляхтичів в Підгайцях в неділю найзавзятїйше промовляв против угоди з хлопами, хоч би поля мали лишити ся необроблені, *у всїх своїх фільварках* підвисшив форналям платню о 11 кор. річно.

Дрібні вісти з України.

Заповіджений на 20. с. м. ювилей проф. Волод. Антоновича відложено до осени, але привіти для високоповажаного ювилята можна посилати тепер на імя І. Каманіна до центрального архіву при університеті св. Володимира в Києві. [Гр. Д.].

Петербурска цензура дозволила друкувати першу частину української граматики (фонетику і морфольоґію) д. Е. Тимченка. Граматика незабаром почне друкувати ся по українськи. [Гр. Д.].

Посол Шраґ дістав таку телеґраму з Киева: „Ґурток студентів-Українців київської духовної академії, витаючи українських послів, висловлює певну надію, що вони будуть бороти ся не тілько за народ взагалї, але зуміють постояти і за законне право українського народу та культурне і політичне самопізнанє". [Гр. Д.].

До „Гром. Думки" пишуть, що в Черкасах все більше і більше український рух ширшає не тілько серед інтелїґенциї, але й серед міщанства. Особливо ширить ся українська ідея серед молодї. Українську мову чути і на улиці і в мійскому садї і навіть по клюбах. Є думка заложити українське товариство просьвіти на лад подільского.

В Таганрозї 6. с. м. около десять тисяч народу проводило посла до державної думи М. Араканцева (кадета). На двірци залїзниці виправлювано посла промовами. Від таганрогских Українців витав посла д. К. по українськи. Бесідник сказав, що край заспокоїть ся тілько тогдї, коли не буде в нім „ні Єлина ні Юдея", а всї будуть рівноправні, коли

Обширну брошуру о ТРУСКАВЦИ висилає на домаганє УПРАВА.

В першім сезонї т. в. від 15 мая до 30 червня і в третім сезонї від 1 до останнього вересня о 30% дешевше.

В Трускавци
лїчить ся з надзвичайним успіхом.
Початок сезону 15 мая. Конець сезону 30 вересня.
Лїкарі заведеня: *Цїсарский радник. д-р Едвард Кріжановский з Бучача і д-р Тадей Прашіль зі Львова (ул. Голубова 6.)*
ревматизм, подаґра, товстість, серцеві і шлункові педуги, недуги міхура, ісхіяс, астма, гемороїди, кила, жіночі і желудкові недуги.

права кождого окремого народу будуть забезпечені широкою політичною автономією. Бесїдника закидано цьвітами, а далї почали сьпівати гуртом марселєзу. [Гр. Д.].

Цїкаво буде Галичанам знати, що про галицкі часописи і взагалї про галицку літературу пишуть до „Гр. Думки“ з Харкова. Дня 4. с. м. відбули ся в Харкові загальні збори комісиї громадскої бібліотеки для упорядкованя українських книжок. На першім місци раджено над тим, які часописи виписати би з Галичини. Оден з гостий, д. Мартос, почав „знаменито“ характеризувати всї галицкі часописи. „Всї сї часописи — говорив — партийні: — „Громадский Голос“ радикальний; „Дїло“ національно-демократичне, „Учитель“ клєрикальний, і т. д. Взагалї всї вони мають місцевий характер, нїчого не варті, зовсїм не цїкаві й не потрібні“. На уваги, що Українцям не тілько цїкаво, а навіть потрібно зазнакомитись з житєм галицких братів, котрі завдяки свободї пішли житєм далї від Українців, д. Мартос сказав, що кому цїкаво їх читати, хай іде жити до Галичини. Не зважаючи на такі „знамениті аргументи, варті великої уваги“, всеж таки часописи ухвалено виписати. Потім перейшли до книжок. „Тут д. Мартос — пише дописувательь — виявив велике знанє в галицкій літературі — — і він що хвиля просив комісию критично дивитись на вибір, бо майже всї галицкі письменники, крім трьох, чотирьох і д. Ганкевича, нїчого не варті. — — Коли якунебудь ухвалювали за порукою одного або кількох членів, то він ставав як перед муром і радив запитати д. Ганкевича, бо Наук. Товариство ім. Шевченка на запит, які гарні є в Галичинї письменники, дасть розглянути прикащикови своєї книгарнї або секретареви Гнатюкови, а проф. Грушевський — то людина, що йому все подобаєть ся, все гарне, і він не може критично відноситись до творів галицких письменників. Такі прізвища поетів і письменників, як Павлик, Лозиньский, Барвінський, Студинський, Б. Лепкий, Крушельницький, Левицький, Копач, Пачовский, Устиянович, Целевич і и., визивали на його виду іронїю“.

Розправа о кроваві події в Лядскім.

Станиславів, 17. мая 1906.

Вчерашне справозданє мушу доповнити. Як відомо, д-р Дунїковский казав, що Валєвскому грозила велика небезпека, бо о. Коростїль підбурив против него народ на вічу. Отже „перехресні“ питаня оборони, звернені до Вал-го при єго переслуханю, мали на цїли близше схарактеризувати сю небезпеку. На питаня д-ра Олесницкого і д-ра Окуневского відповів однак Вал., що коли Дун. давав єму жандарма до охорони, він тої помочи не приняв і відповів: „tobie samemu będzie żandarm potrzebny“. Коли сердечний приятель давав єму револьвер, п. Вал. знов сказав: „tobie rewolwer będzie potrzebny“. Зізнав також, що від'їхав з віча „wolnym krokiem“, а не втїкав, навіть стояв на повозї, бо казав фірманови їхати „noga za nogą“.

З того видно, що о. Коростїль не дуже підбурив вічевиків против того пана, котрий мав „мір“ в повітї.

До зізнань Бужиньского мушу ще додати: Він признав, що коли приїхав до Нижнева, то під кошикарскою школою, котру мужики хотїли штурмом взяти, н е з а с т а в и ї к о г о. Діставши відому депешу з „вищими“ наказами, видав поручєнє жандармови Броговскому піти разом з жанд. Дяковим до Лядского, але по дорозї поступити до Комарівки і взяти з собою відтам якого жандарма, бо Лядске належить до постерунку в Комарівцї. В трійку мали ті жандарми вислїдити виновників, іменно сїчового хорунжого, того, що петрилівского дїдича (Богдановича) вдарив, і ще третого ексцедента, котрий заохочував штурмувати школу кошикарску. Рівночасно подав сам комісар Бужиньский донесенє до суду в Товмачи. Другого дня т. є. 27. лютого рапортував єму Броговский, що до Комарівки поступав, але на постерунку н е з а с т а в и ї к о г о і що в Лядскім не міг доходженє перевести, бо там є „groźna sytuacya“ і потреба військової асистенциї. А власне прислано вже до Нижнева військо з Товмача.

Д-р З а й н ф е л ь д: Ваше урядованє було безправне, бо справа була вже віддана судиї слїдчому, отже до него належало рішати, чи і кого арештувати.

Б у ж и н ь с к и й: Я сидїв у Нижневі і не знав, що дїє ся в Товмачи, чи там уже урядує слїдчий судия.

(Се зізнанє треба порівнати з зізнанями жандармів).

Другий день розправи (17. мая).

Через цїлий другий день розправи тревали переслуханя сьвідків, котрих покликав прокуратор, а котрі мали би виказати вину обжалованих. Для докладного зрозуміня справи позволю собі тут пригадати ще, за що кождий з обжалованих має після акту обжалованя відповідати. Пять обжалованих: Михайло Деркач, Проць Бойко, Василь Василик, Стефан Щербан і Мих. Мазурик — відповідають за переступство о збіговиску (§. 283) за те, що в Нижневі мимо візваня власти не розходили ся, але стояли в товпі. Всї прочі обжаловані з виїмком о. Коростїля за те саме переступство, тілько сповнене в Лядскім. Далї Мих. Деркач не дав собі видерти фани, а навіть мав відтрутити комісаря, отже чином своїм перешкодив урядовій особі в урядованю (§. 81). За той сам § мають відповідати Нїментовский, Безтїльний, Люська Деркачева, Матій Заяць, Вас. Деркач, Стеф. Шумега, Домінїк Грабовский, Настя Бабієва, Панько Безтїльний, Мик. Муцик і Петро Смучок, бо відбили увязнених жандармами, а конвойованих войском Лядчан. От. Коростїль відповідає за §. 87, бо злобно щось такого зробив, з чого могло вийти небезпеченьство для житя або здоровля людий (не одного чоловіка!), а власне підбурив против Валєвского вічевиків. Стефан Палюга і Яков Гурій сповнили той сам злочин, бо перший заохочував, щоби люди ломили дах на школї і били комісаря, а другий кидав камінєм на школу. Вкінци повисше вичислені обжаловані, почавши від Нїментовского аж до Петра Смучика (а є їх 11), відповідають також за §. 87. бо з і з л о б и намовляли арештованих до непослуху, в наслїдок чого войско ужило збруї і зробило шкоду житю й здоровлю людий. Окрім тих злочинів є вони ще обжаловані о переступства за недозволений похід, словну обиду войска і т. д.

А се зізнаня сьвідків:

С ь в і д о к А н т і н Р у б а щ у к, столяр з Нижнева, латинник. Він не чув, щоби о. Коростїль підбурював, лише питав людий: чи хочете, щоби ваш ворог Валєвский говорив? Люди казали, що не хочуть.

П р е д с.: Чи тиснули ся до Валєвского і хотїли єго бити?

С ь в.: Люди метушили ся, але чи брали ся до бійки, не знаю.

П р е д с.: Як було коло школи?

С ь в.: Я бачив, як надійшла „Сїч“ з Лядского; але межи сими тут обжалованими не пізнаю нїкого, що ішов у сїчовім походї. Також не знаю, хто кидав камінєм на школу, межи обжалованими таких не бачу. Впрочім вони були в синих шапках.

Д-р Л е в и ц к и й: Чи Сїчовики кидали камінєм, чи хто?

С ь в.: Дїти махали патиками та кидали. Або я знаю?

Д-р Л е в.: З котрої сторони надійшла Сїч?

С ь в. Від потока Товмачика.

Д-р К. Л е в: А мої клїенти стояли на гостинци з противної сторони, а не над потоком.

С ь в і д о к П е т р о Г р и д ж и н війт нижнївский. Він був хорий і на вічє не квапив ся; аж як скінчив урядованє в канцелярії громадскій, пішов там. Тодї о. Коростїль спитав людий, чи хочуть, щоби товмацкий пан говорив. Люди закликали: нї! От. Коростїль знов питає: Але комісар каже, що розвяже вічє, як Валєвский не буде промовляти. Люди кликали: Най розвязує.

П р е д с.: А чи грозили як Валєвскому?

С ь в і д. Якісь крики були, але от, як на вічу, всяке кричить, що хоче.

П р е д с.: А що говорив о. Коростїль?

С ь в. От. Коростїль зробив собі місце до переходу. Керкош і Грижак також робили єму дорогу, а я йшов за о. Коростїлем, бо я був хорий і хотїв провітритись. О. Коростїль говорив людям, щоби розходили ся, бо вічє розвязане.

П р е д с.: А більше нїчо?

С ь в і д.: Нї.

П р е д с.: Але ви може не чули?

С ь в і д.: Я був би чув, бо межи мною а о. Коростїлем був лише Дмитро Грижак і Керкош. Сьвідок не чув окликів „під ноги з ним“. Що дїялось під школою, не бачив, бо зістав на місци, а школу заслоняють хати і читальня.

П р о к у р а т о р.: В слїдстві ви зізнали, що о. Коростїль говорив на Валєвского: „п о л ь с к и й пан з Товмача“.

С ь в.: Нї, я казав „товмацкий“, хиба я помилив ся, або судия инакше написав.

П р о к.: Чи вважаєте Валєвского ворогом Руси?

С ь в.: Менї не зробив він нїчого, ані доброго ані злого.

П р о к.: Чому-ж о. Корост. назвав єго ворогом?

С ь в.: Того я не знаю.

Д-р О л е с н и ц к и й: Чи „Сїч“ ішла походом?

С ь в.: Ішли парами, але межи ними в суміш ішли инші люди.

Д-р О л е с н.: Ви не чули „під ноги з Валєвским!“?

С ь в.: Я того не чув ані сам ані від людий, тілько від Кравнера, а єму знов говорив Шупачиньский. А другий казав менї, що чув се від органїсти.

Д-р О л е с н. Чи у вас ходять люди з якими відзнаками, як ходять купами?

С ь в і д.: Як ідуть на відпуст, або до бранки, то носять в руках знак, хустку на прутї, або що.

С ь в і д о к М и к о л а Г р и ж а к, заступник війта в Нижневі, про вічє і о. Коростїля розказує так само, як попередний. Під школою не був і не бачив, чи хто кидав камінєм, а галасувала бахорня. І він у слїдстві не зізнав, що о. Коростїль казав: „польский пан“, а чому так є в актах судових, того не знає.

П р о к у р а т о р: А читали вам протокол?

С ь в. Читали, але не знаю, що читали.

С ь в і д о к М и х а й л о Щ у п а ч и н ь с к и й, коваль з Нижнева, латинник. Сей сьвідок обтяжає о. Коростїля; зізнає, що о. К., як виходив з віча, казав до людий: „вічє розвязали через Валєвского, що пише в старостві; не пустїть єго!“ Тодї сьвідок стояв на 6—7 кроків від о. Коростїля.

П р е д с і д а т е л ь: В слїдстві зізнали ви ви, що на 8—10 кроків.

С ь в і д о к мовчить.

П р е д с.: В слїдстві ви зізнали, що не дочуваєте.

С ь в і д.: Але сї слова я чув.

Д-р О л е с н.: В котрім се місци говорив о. Коростїль?

С ь в.: На дорозї до свого дому; зійшов на бічну уличку і ті слова сказав до одного чоловіка.

Д-р О л.: До якого?

С ь в.: Не знаю?

Д-р О л.: До одного? Чи було більше людий? Чи говорив голосно?

С ь в. До одного і звичайним голосом.

Д-р О л.; Хто-ж окрім вас чув се?

С ь в.: Нїхто, бо був крик.

Д-р О л.: А як же ви чули на 8—10 кроків.

С ь в.: Я чув.

Д-р О л.: Чи ви про се говорили кому?

С ь в.: Говорив кревнякови і орґанїсті.

Д-р О л.: Що-ж вони на се, чи також чули?

С ь в.: Не відповіли нїчого і не казали, що чули.

Д-р О л.: Чи знаєте Валєвского і чим він займав ся?

С ь в.: На вічу бачив єго перший раз.

Д-р О л.: А як ви від от. Кор. чули ті слова: „не пустїть Вал—го“, де тодї був Валєвский?

С ь в.: Вже від'їхав фіякром на місто.

К о н ф р о н т а ц и я о. К о р о с. з і с ь в і д к о м. Сьвідок повтаряє критичні слова, от. Кор. перечить.

Д р. О л.: Чи ви самі йшли?

О. К о р.: Нї, з Керкошем і Дм. Грижаком.

Д-р О л.: Може ви казали „пустїть мою жінку“ і просили, щоби зробили для неї дорогу?

О. К о р.: Може, але не казав я „не пустїть Валєвского“.

На тім закінчено переслуханє п. Щупачиньского, котрий не дочуває, а таки на 8 до 10 кроків серед крику добре чув неголосно вимовлені слова.

Додати треба, що на внесенє д-ра Олесницкого трибунал ухвалив допустити сьвідків Дм. Грижака і Керковского та телєграфічно візвав їх до розправи, а завтра їх переслухають. Що-до нижнівских подій наступить єще переслуханє трех сьвідків, а зізнаня клясичного сьвідка жанд. Броговского відносять ся вже і до сих подій і до лядчаньских.

С ь в і д о к В о й ц є х К о н к о в и ч, управитель кошикарскої школи в Нижневі, Поляк. Єго зізнаня про розвязанє вічa нїчим не цїкаві і не подають нїчого нового; але міг він сказати дещо важного про облогу школи. Вийшовши з віча поступив до сиґданкового льокалю; а як відтам пішов до школи, вже там застав комісаря. Облога виглядала так, що незнані єму люди ходили гусаком наоколо будинку, а було їх богато. Що кидали камінєм, се сьвідок знає з того, що на дверях бачив два слїди, а на городї знайшли дїти ручку від рискаля.

П р е д с і д а т е л ь: Зі школи можна було вийти?

С ь в.: Нї.

П р е д с. А як же післанцї ходили?

С ь в і д. Я з депешою вислав незамітно хлопця. [Була се друга депеша від комісаря до старости, бо першу надав і стилїзував Валєвский].

П р е д с. І всї стояли під школою, чи розходились?

С ь в і д. Богато розходилось, а инші уступили аж о 4½ год., як над'їхав комісар Бужиньский.

П р е д с. Не питали ви людий, чого вони хотять? Чи ви виходили зі школи?

С ь в і д. Виходив, але не питав.

Д-р О л. А люди зачіпали вас?

С ь в і д. Нї.

Д-р О л. А як ви протискали ся, перший раз ідучи зі склепу?

С ь в і д. Я не протискав ся, бо люди стояли рідко.

Д-р О л. А де стояли?

С ь в і д. Троха на городї, а решта на гостинци.

Д-р О л. А була ситуация грізна? Чули ви, що хтось добував ся, кидав камінє? Які оклики ви чули?

С ь в і д. Ситуацию я уважав грізною, инших окликів не чув, лише „гі, гі“; а сам я бачив, як одна баба „вальнула“ в двері ногою.

Д-р О л. А була така хвиля, щоби люди окружили школу шнуром?

С ь в і д. Нї.

Д-р Л е в и ц к и й. Як ви вийшли зі школи, що вам люди говорили?

С ь в і д. „Скрилисьте єго під багнетами, дайте єго тут, то чобітьми єго забємо“.

Д-р Л е в. А хто се говорив?

С ь в і д. Нижнївскі були там, але хто, — не знаю.

Д-р Л е в. Чи бачили ви, як камінє летїло, або хто кидав?

Д-р Л е в и ц к и й. З чого збудована школа?

С ь в і д. Мурована.

Д-р Л е в. Кілько шиб вибито камінєм?

С ь в і д. Жадної.

Д-р Л е в. А на даху є слїди від камінє? Який там дах?

С ь в і д. Дах черепяний, слїдів нема.

Д-р Л е в и ц к и й. Сильна була бомбардация!

(Дальше буде).

Телєграфують нам сегодня з Станиславова, що Юлїяна Нїментовского засуджено на шість тижнїв вязниці, Матія Заяця на три місяці вязниці з *постом*, Проця Бойка на 10 днїв, Люську Деркачеву на 14 днїв, Стефана Шумегу на 7 днїв; всїх прочих увільнено. Всї засуджені висидїли вже по 9 тижнїв у слїдчій вязниці.

Державна рада.

(Засїданє дня 18. с. м.).

На початку вчерашного засїданя президент к н. Г о г е н л ь о г е відповів на кілька інтерпеляций в справі бойкотованя австрийских товарів на Угорщинї і заявив, що звернув на се увагу угорского правительства і просив єго о заявленє свого становиска в сїй справі. Від сего буде залежати дальше поступованє австрийского правительства, о чім президент в своїм часї повідомить палату. По сім принято наглість внесеня пос. Краржа в справі відносин на гінекольогічній клїнїці ческого університету в Празї і приступлено до дискусиї над декларациєю президента мінїстрів.

П. П л а ч е к є гадки, що президент мінїстрів, коли хоче завести загальне і рівне виборче право, то не потребує роздавати політичних дарунків, бож сторонництва і так за тим будуть голосувати.

П. Г е р ц о г мотивує неприхильне становище Всенїмців *супроти проєкту* Гавча та згадує про ухвалу польского кола, котрою до нарад кола допускає ся членів росийскої думи, Поляків. Коли би так Нїмці запросили своїх товаришів з Нїмеччини на свої засїданя, то зараз закинено би їм державну зраду.

П. Р о м а н ч у к заявив, що Русини мимо того, що в наслїдок довголїтних сумних досьвідів є песимістами, з гори мають довірє до президента мінїстрів, а то з огляду на се, що він справедливо поводив ся супроти народностий на Буковинї. Русини мусять надїяти ся, що кн. Гогенльоге на своїм теперішнім становищи буде держати ся тих самих засад і метод і примінить їх також до тяжко в Галичинї угнетених Русинів. Русини мусять рішучо домагати ся трактованя їх на рівнї з иншими народами. Бесїдник обговорює гнет Русинів і їх покривдженє при розділї мандатів і виступає енергічно проти помноженя галицких мандатів з цїлковитим поминенєм Русинів. Виборча реформа мусить бути получена з реформою адмінїстрациї; однак бесїдник застерігає ся горячо проти розширеня галицкої краєвої адмінїстрациї і взагалї проти розширеня всякої краєвої автономії під теперішну пору. Дальше обговорює відносини до Угорщини і кінчить бажанєм, щоби президент мінїстрів придбав собі у всїх народів Австриї таку саму симпатию, яку мав у буковиньских народностий. А може се осягнути за помочию рівного і справедливого поступованя супроти всїх.

Пос. Х о ц обговорював хиби проєкту Гавча і полємізував з заявою президента мінїстрів. Порушивши справу візити цїсаря Вільгельма, бесїдник заявив, що Славяни мусять мати ся дуже на осторозї, щоби шкода, яка би вийшла для них з сеї візити, не перевисшала користий приїзду австрийского цїсаря до Праги. На сім засїданє перервано. Слїдуюче засїданє ві второк.

Комісия для виборчої реформи.

На вчерашнім засїданю комісиї для виборчої реформи, що зачалось о год. 5. по полудни, забрав голос президент мінїстрів, к н. Г о г е н л ь о г е і заявив, що думку свою о виборчій реформі вже висказав. Однак тепер ходить не о теорию, а о практику, о вибір дороги, на котрій виборча реформа могла би стати ся законом. Бесїдник в переговорах зі сторонництвами щиро старав ся поєднати всї суперечні стремлїня. Є отже надія компромісу, бо-ж тепер рїжниці ті не є так великі, аби супроти них брати на себе величезну одвічальність за знївечене цїлої реформи. Заключенє компромісу уважаю першим моїм обовязком. Однак, коли-б се оказало ся неможливе, то тодї сам з власними пропозициями стану перед комісиєю.

Бар. М а л ь ф а т т і заявив, що єго сторонництво є за основною демократичною виборчою реформою. Зазначує дальше жаданя Італїйців і каже, що хоч в проєктї є недостачі, Італїйці будуть за переходом до спеціяльної дискусиї, колиб однак їх поправок не принято, будуть голосувати проти реформи.

П. Г е р о л ь д заявляє ся проти реформи, а за відокремленєм Галичини.

П. Ш у с т е р ш і ч противить ся вилученю Галичини.

П. В а с и л ь к о заявив, що нарід руський від давна є за загальним голосованєм, однак теперішний проєкт без змін є невідповідний, бо є *прямо рабунком*, поповненим на рускім народї.

Пос. Ш т а й н питає ся президента мінїстрів, чи з приводу виборчої реформи починив ческим послам які приреченя, особливо що-до ческого внутрішнього язика урядового і що-до ческого університету на Моравї.

Плащі і гумові пелєрини в найновійших фасонах і взірцях *поручає:*

МАҐАЗИН **лінолєУМ і ЦЕРАТ**

Львів, ул. НАРОЛЯ ЯДВИГА ч. 3 478

Кн. Гогенльоге відповідає: Маю честь заявити, що я з чеськими послами не заключив ніякої умови. Впрочім в справі переговорів покликуюсь на свою заяву, що цїлию їх було доведенє до компромісу і що в сих переговорах бажаю дїлати як щирий посередник. Коли би мало прийти до того, що я виступив би в комісиї з власною пропозицією, то зроблю се в найоглядніїйший спосіб, і кождий з панів буде мати нагоду заняти супроти сих пропозиций відповідне становиско.

П. Бобжиньский полемізує з п. Васильком. Після єго думки не можна східну Галичину рівнати що-до податкової сили з Галичиною західною. А знов те, що на міста припадає оден мандат на 30.000, а на села оден на 80 до 100 тисяч, є специяльностию проєкту, а не якоюсь специяльностию Галичини. З сего годї робити Полякам закид. Що-до числа мандатів, то в хвили, коли Русини з 8 доходять до 27 мандатів, а число польских мандатів обнижає ся, говорити о покривдженю Русинів є несподїваною консеквенциєю. Поляки узнають конечність виборчої реформи і є за загальним, тайним і безпосередним правом голосованя, але жадають помноженя мандатів для Галичини і розширенія автономії краю. Подїл на виборчі округи буде очивидно змінений, скоро число мандатів збільшить ся. В сїй справі Поляки при специяльній дебатї поставлять свої внесеня і будуть непохитно стеречи „народовеґо стану посяданя".

По промові ще кількох послів ухвалено перейти над проєктом до специяльної дискусиї (36 голосами проти 2).

На сїм засїданє замкнено з тим, що о речинци слїдуючого засїданя повідомить членів предсїдатель письменно, скоро лише президент мінїстрів внесе заповіджені в проєктї зміни.

З Росиї.

Державна дума.

(*Продовженє засїданя 17. с. м.*)

По відкиненю внесеня Ковалевского принято дотичний уступ адреси без зміни, по чім розпочалась дискусия над уступом о амнестиї. П. Стахович вносить, щоб адресу доповнити відозвою до народу висказуючою надїю, що полїтичні вбийства устануть. Противить ся сему п. Родічев. Задачею думи є усунути все, що може злочини спричинити. Прочє належить до судів. Вкінци уступ о амнестиї принято одноголосно. О год. 3 мін. 30 над раном приступлено до третого читаня адреси. Богато було так умучених, що спали на софах в кульоарах парляменту. Публичність в льожах сидїла цїлу ніч, серед неї богато женщин. Трете читанє відбуло ся як найспокійнїйше. Гр. Гайден (з правиці) заявив, що не може голосувати за адресою і тому виходить з салї. За ним вийшли: Стахович, кн. Волконьский і трох инших послів. На запит президента, чи палата годить ся на вручене адреси, всї встали, як оден муж. Тодї президент заявив, що дня 18. с. м. удасть ся з обома віцепрезидентами до Петергофу, щоби вручити цареви адресу. Слїдуюче засїданє відбуде ся в понедїлок. Перед будинком думи чекали послів величезні товпи народу.

Державна рада.

Петербург. Комісия вибрана до виготовленя адреси укінчила свої працї. В адресї сказано, що державна рада буде змагати сповнити всї заряджения царя, котрі мають на зглядї добро народів і вітчини. Державна рада надїє ся, що поведе ся їй злучити свої змаганя зі змаганями думи, що з'уміє заспокоїти всї народи, признаючи їм права і хоронячи наданої їм свободи, і що удасть ся їй з'єднати всї продуктивні сили краю до працї для добра всїх верств. Державна рада є сильно переконана, що основи самоуправи країв при узглядненю народностий доведуть до сотворенія сильної і здорової вітчини. Великий день відновленя Росиї за почином царя записав би ся незатертими буквами в памяти народів через акт монаршої ласки супротив вязнїв і переступників. Державна рада є обурена злочинами, поповненими під впливом полїтичних пристрастий, однак поручає великодушній царскій ласцї судьбу тих, що переступили законні границї не нарушаючи житя і майна инших.

Петербург. На вчерашнім засїданю державної ради гр. Вітте прилучив ся до тої точки адреси, де говорить ся, що рада повинна іти разом з думою. Також годить ся бесїдник на амнестию в границях, які їй адреса зазначує. По сім гр. Вітте обговорював хиби проєкту адреси.

(Телєграми).

Берлїн. Доносять з Петербурга, що на радї мінїстрів під проводом царя ухвалено генеральну амнестию. Дотикати вона буде 24.000 засуджених і збігців. Против амнестиї був мінїстер Горемикін. Виключено від амнестиї військових і хлопів, що брали участь в аграрних розрухах і тих, що їх увязнено за динамітові замахи.

Тифлїс. Козаки викрили в вірменьскім костелї динамітові бомби, карабіни і револьвери.

Петербург. Буджет державної думи обчислено на рік 1906. на 1,300.000 рублїв.

ТЕЛЄГРАМИ.

До ситуациї.

Відень. Одна з тутешних газет, інформована будьто би з руской сторони, подає слїдуючі вісти о будучих польско-руских переговорах: Вчера пос. Немептовский приступив до посла Короля і Барвіньского з запитом, чи би руский клюб не вдав ся з польским колом в переговори в справі розділу мандатів в Галичинї, щоби дійти до порозуміня. Оба посли відповіли, що руский клюб нїчого би проти того не мав, але ініциятива до сих переговорів мусїла би вийти від польского кола. О сїй відповіди повідомив Нємсптовский віцепрезеса Абрагамовича, котрий рівнож зблизив ся до обох руских послів і приватно з ними розговорював. Він заявив, що завсїгди був приклонником порозуміня між обома народами, та підняв ся справу переговорів порушити на засїданю кола. Та сама газета доносить, що пос. Романчук звернув ся до гр. Дїдушицкого з жаданєм, щоби польске коло признало оден делегацийний мандат Русинови та щоб кандидата, маючого вибрати ся, іменував руский клюб. Гр. Дїдушицкий відповів на те, що порозуміє ся з колом. — „Słowo Polskie" доносить, що не польске коло, але Русини зголошують ся до кола з просьбою о переговори в справі розділу мандатів в Галичинї.

Відень. „Wr. Allg. Ztg." одержала депешу, буцїм то зі Львова, що колиб Поляки не відступили Русинам в Галичинї ще якогось числа мандатів, то рада мужів довіря ухвалить, щоби всї посли рускі в державній радї зложили свої мандати.

З Хорватского сойму.

Загреб. Вчера доконано вибору делеґаций до угорского сойму. Старчевич заявив, що вправдї єго партия буде голосувати на кандидатів сполученої опозиции, але лиш тому, щоби опозиция могла виконати свою програму. Однак єго партия не узнає правнодержавних відносин Хорватиї до Угорщини, бо угода не була заключена легально. Народна партия здержала ся від голосованя тому, що переговори з сполученою опозициєю були безуспішні.

Димісия італїйского кабінету.

Рим. Італїйский парлямент ухвалив порядок дневний незаакцептований правительством в справі речинця дискусиї о полудневих колїях. Тому вчера президент мінїстрів заявив, що кабінет подав ся до димісиї. Король застеріг собі в сїй справі рішенє.

НОВИНКИ.

— **Про страйки в Гусятинщинї** пишуть нам: Безпосередно по величавім вічу в Копичинцях, яке зібрало на день 1. мая с. р. около 30.000 селян, вибухли страйки в цїлім гусятиньскім повітї. Дня 6. с. м. розширив ся страйк на сумежні громади чортківского повіту. Страйк обняв також двірску службу в Суходолї, Чабарівці, Котівці, Шидлівцях і т. д. Доси треває страйк в 33 громадах. Елєментарний вибух страйку має поки-що підклад економічний, хоч нема сумнїву, що товчком до єго вибуху, були надходячі грізні вісти про покривдженє руского народу при виборчій реформі. Платня денна виносила тепер вже на весні 25 кр. для мужчини а 18 до 20 кр. для женщини. Страйкові комітети жадають 45 до 60 кр. денної платнї. Села, обняті страйком, дуже добре зорганїзовані і держать ся з малими виїмками знаменито. Скрізь лад і повний супокій. Ославлений староста Дільц і загрожені обшарники попадають в що-раз більшу лють, бо терор, сїяний при помочи 60 жандармів, компанії піхоти і 2 шкадрон драгонів, не в силї спровокувати сьвідомих селян. Від двох неділь староство заказало всї заповіджені віча (6), 19 форналїв сидить досї по арештах, наказано (безправно!) зголошувати кождого приїжого до громади до 9 (?) годин в урядї громадскім, і т. д. Делеґати староства висилані до громад обнятих страйком в цїли інтервенциї (значить: сїяня террору) вертають з нїчим. Усюди лякоїчна відповідь селян: підвисшенє платнї, справедлива реформа виборча. Староста Дільц видав безправний наказ видаленя п. Мстислава Січиньского з гусятиньского повіта, дарма, що п. Січиньский приналежний досего повіту, бо роджений в Копичинцях. Внесено зажалене до президента мінїстрів.

— **Рільні страйки.** Пишуть нам: В Росоховатци, пов. Підгайцї, страйку ще нема, а дїдич спровадив уже шкадрону війска, що демонструє щодня селом і провокує нарід, дїдич теж. Дня 17. с. м. йшов селом академик Я. Струхманчук. Нараз приступив до него жандарм і арештував єго лише тому, аби стероризувати людий ще перед страйком. — В Слободї зол. пов. бережаньского відкинув посесор усї домаганя страйкового комітету, тому нїхто не пішов на другий день рано до роботи. Форналї усї похорували ся, бо горячий день — економ сам гнав коней до води. Спокій усюди. Зазначити належить, що домаганя робітників були зовсїм малі — для хлопа по 80, для баби по 60 кр. Дотепер була дуже низонька плата. Нарід скрізь рад зачинати генеральний страйк. — *В. Г.*

— **З цилю „хлопські пявки".** Пишуть нам з Самбірщини: В селї Дорожові тутешного повіту війтує д. Антонї Кочи, особа дуже велика не тілько в селї, але і в повітї. Здивує ся дехто, звідки то в селї чисто рускім наші сватки носять якісь нїмецкі чи італїяньскі назвиска, бо чейже зайду, та ще иншої народности, чейже війтом не виберуть. Та воно таки сумно признатись, що війтом в тім селї зайда! Десь нанесло єго чи з Чех чи з Морави; а що був письменний, та ще й у війску служив і навчив ся там панам гарно кланятись, то пани дали єму писарку в судї в Луцї. Та паньска робота єго якось не довго гріла. З Луки зайшов до Дорожова і тут пристав до одної вдовиці і з нею оженив ся. Згодом удало ся єму дістати громадску писарку, а далї зеднав собі партию в селї і зістав війтом. Свою жінку покинув, бо не хотїла єму свого ґрунту записати, та взяв собі коханку і аж по 13 роках з нею оженив ся. Та єго житє родинне, хоч як демораліґуюче, єще не найбільша наша гризота. Єго війтівство, єго справки, єго шахерки, визиск селян при помочи своєї власти, (бо треба знати, що він також „малий прокуратор" до суду в Луцї), єго господарка з громадским майном — отсе найбільше лихо! Досить згадати про те, як війт забрав собі без нїчиєго дозволу кусень громадского поля та на нїм побудував ся, як він за консенс на будову бере від 4 до 32 кор., а раз казав собі відступити за консенс нивку вартости 200 кор., і не дав консенсу, доки Мариська Грицаєва не продала єму тої нивки за 40 кор. Таких єго справок тисячі! І нема ради на него, бо він і з п. маршалком і з старостою в добрій злагодї, бо він і при виборах „поможе" і у всяких „справах" єго рада корисна. От недавно зробили ми на него за єго справки донесенє до суду, і мав радник приїхати на слїдство. Та Кочи доніс до староства, що в селї тиф, чи яка инша пошесть, так що староство дало знати до суду, що анї до села їхати, анї з села виїзджати не вільно. І ми сидимо безрадні як в клїтцї, а Кочи сьміє ся з нас в кулак та їздить собі куда душа забажає. Ну, чи не сьміх?!

— Дрібні вісти. Митрополит Шептицкий виїхав вчера зі Львова на дальшу канонічну візитацию в товаристві крилошанина о. А. Бачиньского.

— Лїкарский виділ львівского університету іменував д-ра Володисл. Мазуркевича асистентом при катедрі фармакольоґії і фармакоґнозиї, а студентку медицини Наталию Горовіцівну демонстраторкою на катедрі патольоґічної анатомії.

— Третим шкільним інспектором для міського шкільного округа у Львові іменований професор ґімназияльний з Кракова, Мих. Новосельский.

— Підчас похорону в місцевости Коняків коло Тишина ударив ґрім і убив 11 осіб, а 20 тяжко поранив.

Відчити:

— Відчит п. Олени Солтисовой „о пошануваню праці" відбуде ся в понедїлок 21. с. м. о год. 6. вечером в сали при ул. Осолиньских ч. 8, I пов. Вступ вільний.

— Відчити проф. Радецкого. В понедїлок дня 21. с. м. і вівторок 22. с. м. в салї „Народного Дому" у Львові відчит проф. І. М. Радецкого, про котрого була у нас оноді згадка, два публичні виклади на тему: о причинах занепаду молодого покоління і про стан публичного виховання в північній і західній Европі. Програма першої лекциї: Вступ. Причини упадку Атен і Риму. Що таке вироджена і що таке смерть. Товариства відродженя в Америці, Анґлиї, Нїмеччині, Франциї, Швайцарии, Італиї, Грециї, Туреччині, Китаю і Японії. Виховання дітий у ріжних народів. Причини і наслїдки переутоми учеників. Причини занедужаня на сухоти. Способи і методи фізичного розвитку учеників. Що таке дихавиця. Невростенія, анемічність, алькоголїзм, душевні недуги, убийства. Причини песимізму молодого покоління. Страйки шкільної молодежи. — Програма другого викладу: Терпіне дітий і байдужність суспільности. Хибний напрям думок европейской суспільности під впливом філософії Ніцого. Фридрих Ніцше і его „надчоловік" із становища патольоґічного, етичного і суспільного. Декадентизм в литературі. Стан публичного виховання і средства оздоровленя в Швециї, Норвеґії, Данії і Финляндии. Що таке политична свобода і що таке культура. Державна дума в звязи із справою народної осьвіти і виховання підростаючих поколінь. Психольоґія російского „вносєя". Скептицизм в науці і ідеї відродженя. Куда стремить европейска суспільність. Нові напрями в социальнім житю. Заключенє. Відчити відбудуть ся в супроводі демонстрацийфотоґрафічних знимків і планів народних шкіл в Скандинавії, Швайцарії і Франциї. Початок точно о год. 7. вечером. Ціна місця: Крісла I-ради 2 К, дальші ради 1 К. Вступ на салю 50 сот., ґалерия 30 сот.

З мови звірят. Смерть у всяких насїкомців зове ся „Цахерлїн".

Адвокат д-р Іосиф Партицкий
в Станиславові
перепровадив ся на ул. Собіского ч. 20, коло почти, дім з чотирома стовпами. 2—4
495

ВСЇХ ЛІКАРСКИХ НАУК
Д-р Зенон Пельчар
б. довголїтний лїкар заведенє, ординує далїше від 15 мая в **Трускавци,** вілля „Зофія".
470 3—10

Інгалятория д-ра Буллінґа
в Станиславові
уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенґаль, Зальцбруи і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїченя носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, спеціялїст від згаданих недуг. 293

ІВАН СТОРОЖАК
концесіонований ц. к. намісництвом камянярский майстер
у Львові, ул. Личаківска ч. 64.
виконує роботи з мармору і каменя, а то фіґури, памятники, гробівці в зелїзно-бетонованими підставами системи „Henebique", всїлякі роботи при церквах, будовах, після планів своїх або других. Роботи виконуєсь на означений час по найприступнїйших цінах.
141 10—20

ВСЯКІ КУПОНИ
і вильосовані папери вартостні
виплачує без потрученя провізиї або коштів
КОНТОРА ВИМІНИ
Ц. к. управ. Галицкого акцийного 374
Банку Гіпотечного.

Найлїпшим, що зроблено доси на поли вирору нїс, є безперечно славнозвісні стрийскі коси із сріблистої стали
коси із сріблистої стали
заосмотрені маркою, дві коси і орел, який є вибитий для охорони на кождій косі. Ті знамениті коси зроблені з найлїпшої, подвійно каленої **сріблистої стали** і визначають ся головно отсими прикметами: 1. Незвичайно гнучке вістре і тривка брить. 2. Дають до всього уживати, навіть до найтвердшої роботи. 3. Клепане вистарчає на кілька днїв. 4. Острене бруском вистарчає на 150 кроків роботи. — Хто раз уживав тої коси, иншої вже не возьме до рука, бо тота коса із стирийскої сріблистої стали є найлїпшим, що доси на тім поли вироблено. Ціни як до величини:
60 цм. 65 цм. 70 цм. 75 цм. 85 цм. 90 цм. 95 цм. 100 цм. 105 цм.
60 кр. 65 кр. 70 кр. 75 кр. 85 кр. 90 кр. 95 кр. 1·05 зр. 1·10 зр.
Запорука. Якби якась коса показала ся лиха, що ще ніколи не було, звертаю на жадане **гроші назад** або даю иншу косу.
За дармо даю кождому на 5 кос 1 брусак, на 10 кіс одну косу і брусок, на 50 кіс 5 кіс і 10 брусків.
БРУСКИ по 15 і 25 кр., бабки, клепець і держак 85 кр.
Перстень до коси 15 кр.
Замовленя, за попереднім надісланем грошей або за післяплатою, треба слати під адресою:
Склад стирийских кіс із сріблистої стали
J. H. Rabinowicz, Wien, VII, Lindengasse 2 D.
40 **Штукы, що не подобають ся, вимінюєсь.** 1—4

ЛІПІК
в СЛАВОНІЇ
зелїзнича, почтова і телеґрафічна стация в місци.
Першорядне купелеве місце. — Найбільший комфорт. — Одинокі в Европі алькалічні теплиці (64° Ц.) з йодом.
Незрівнані лїчничі успіхи при всяких катаральных недугах жолудкових і мочевих проводів, *diatesis uratica*, гостци, ревматизмі і ісхіасе, скрофулах, рахітіс та всяких недугах крови. — Тинктура, термальні купелї, водолїчниче заведенє, інгалятория. — Десять визначних лїкарів. — Проспекти і інформациї уділяє **Управа заведеня.** 398 4—5

Оригінальні фонографи Едізона
з лабораториї Тома А. Едізона в Оранже (Америка) и рішучо найлїпші із ввісних у нас подібних апаратів, бо мають незрівнану доскy, невинищиму мембрану, без штифтів, заосмотрену смаренґовим павучком, віддають сьпів і музику дуже природно, без всякого шуму і шепесту, а що найважнїйше, кождий може утревалювати власний сьпів і музику на чистих вальцях. Апарати і великий вибір вальців все на складї. Катальоґи даром і опльтно.
Агенти глядані.
Заступництво; Edison Laboratory-Orange N. J. U. S. A.
Львів, ул. Зелена ч. 6. 501 2—3

ДИВАНИ, диванки, хідники готові, вовняні, стрижені і кокосові, ґанґори і кози перед ліжка, намети на отомани, пледи до подорожи, коцики, оставки до хідників у величенним виборі продає по найнижших цінах Спілка львівских тапіцерів в ліквідациї, що нинаві повстім торговлю Ягайлонська ч. 8.
401 1—3

Glob in
є найлїпшим і найнїжнїйшим средством до чищеня.
мягкою і витревалою.
Держить шкіру
Дає без труду чудовий темно-чарний полиск.

386 2—3

Продаю
найлїпший твердий, сірий і синїй
камінь
до виробу цоколів і камінних сходів дуже добрий
Ютка Купферберґ
Бенева п. Сянки.
70 3—4

Дивна новість!
325 штук за 1 зр. 95 кр.
Прегарний годинник в хорошим ланцушком іде точно в 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA в 5 гарними обравками, 1 дуже гарна шпилька до краватки в імітованим бриллянтом, 1 прегарна коляя в орієнт. перел, неодна женьска окраса в лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеґанцка цигарічка в бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манжетів, 1 сциворик, 1 прегарне толєтове верцальце в бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук рівних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук в годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр.
в магазині 57
С. КОГАНЕ
Краків Pf/882.
За надогідна гроші звертають ся.

„LE DELICE“ Циґаретові тутки Циґаретові паперці

Дістанесь у всіх трафіках. — Головний склад: Wien, I. Predigergasse 3. 346

Zacherlin

помагає знаменито як незрівнане средство на насїкомі:

Прадивий лише в фляшочках.

Набути можна всюда де висять плякати.

371 3—8

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по ціні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всіх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, з аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 939 46—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї. І. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

ГРЕБІНЬ до фарбованя волосся.

Звичайним чесанем закрашує сиве або червоне волосе на правдиво руське, брунатне або чорне.

Одна штука уживає ся роками. Тисячі в ужитку. Штука 5 К. Висилає

J. Schüller

II/2. Kurzbauergasse, Nr. 45

796 9—?

Є на продаж

церков, ціла з уладженем або також частями, зруб і ґонтак, бічні престоли. Ціна дуже низька. Ближші відомости подасть руско-кат. уряд парохіяльний в Ясениці сільній п. Дрогобич. 514 2—2

Задля недуги жени

потребую женщини, котра заняла би ся кухнею. О. Стисловский, парох в Девятниках почта і стация вел. Вибранівка. 448 3—?

Микуличин.

Вілля в найкрасшім місци і найдогідніїшім, близько зелїзниці, ліса і Прута, з покоями і кухнями до винаймлени. Теніс при вілли. Ближша відомість приходство. 499 2—4

Ніяких прищів

веснянок, остуди, висипки та всякої иншої нечистоти на лици не має той, хто уживає славнозвісного, правдиво анґлїйского, зовсїм нешкідливого огіркового молока К. Балясси, котре відсьвіжує, вибілює і відмолоджує наскірок. Успіх певний по 2- 3-разовім ужитю. Треба лиш уважати, щоби на кождій фляшці було імя „Балясси“. Фляшка 2 К, до того правдиве анґлїйске мило огіркове 1 К. Пудер 1·20 К а огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптиці К. Балясси, Будапешт-Erzsebetfalva. — Головний склад: Жиґмонт Рукер, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брамі ч. 4; Райм і С-ка, Краків. 80с 2—4

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порплїв і хронїчних недуг шкіри та парязитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня шк. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усунення **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцеринове-смоляне мило

що містать в собі 35% ґлїцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с.

разом в поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкції уживання, додані до кождої штуки мила

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Миколяша, Якова Піпеса-Поратиньского, Жиґмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білевского, Едварда Бріквера, І. Пінельса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в **дрогеріях:** Петра Миколяша і С-ки, Г. Ґрішпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У **Вашківцях** н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 288 12—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien .., Sterng. 8.

Під весняні посїви

есть

жужлева мучка Томаса

знак зьвізда

найлїпшим і найдешевшим

ФОСФОРОВИМ НАВОЗОМ.

Примінена на весну під ростини:

колосові, окопові, пашні, ярини

і на вогні луки приносить найбільші плоди.

Позір на охоронний знак, пльомбу і означене змісту.

Перестерігає ся перед закупном безвартісного товару, означеного на мішках сею

фальшивою *маркою*

ФАБРИКА ФОСФАТІВ В БЕРЛИНІ.

Ціпники, книжочки і поучена дає даром і оплатно.

ЙОСИФ КАРРАХ

215 **у Львові, улиця Ягайлоньска число 22.** 13—13

Світова виставa Ст. Люіс 2904.

„GRAND PRIX“.

Чистить лїпше

як всякі инші средства до чищеня металїв.

384 [15]

Уживайте до чищеня

лише

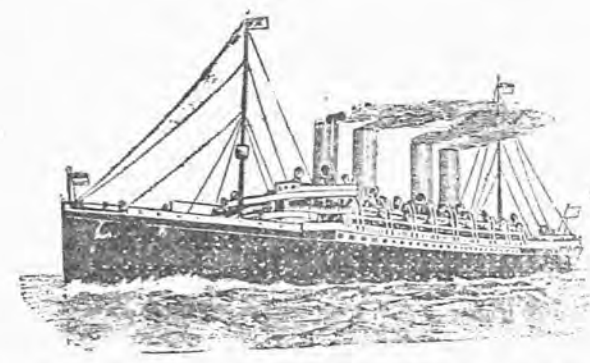

Ґльобус

Екстракт до чищеня

і найлїпше средство до чищеня на сьвіті.

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** сами великі поспішні пасажирські кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями треває лише **5 днїв.**

Що **суботи** двогруб ві почтові кораблї з Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двогрубі почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двогрубі почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Техас) Аґентами, Бразилія і т. д.

На кождe запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-чеська фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїжджає в нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на зруській границї

СВІЙ ДО СВОГО! 422 7—10

Дивани, портиери, фіранки, меблеві материяли

в колосальнім виборі.

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.

Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощикові жалюзиї від 4·10 К за 1 м. □.

Ілюстровані цінники даром. Взірці висилаєсь оплатно

В. Адамский, Львів, Готель Жоржа.

1122 30

Не треба вже мяса

коли достаточному відживлюваню мучними стравами нестравність не стоїть вже на перешкоді. Тепер зладжує ся їх просто на

товщу до страв Ceres

(з найлїпших кокосових оріхів),

чим вони стають незвичайно стравні, причім подрібну білковину осягне ся, додаючи молока до яєць.

1121 3—5

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 92 Львів, по еділок 8. (2 Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulavski Wien VI. Getreidemark 13; У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границю:
на цілий рік . . 32 к. 44 к.
на пів року . . 16 „ 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік 28 к. на пів року . 14 к.
на чверть року 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 27 ул. Казимира. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. Реклямациї неоплачені вільні від порта.

Оголошенія звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку шпальтову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане" по 50 с. — Поздоки і инші приватні оголошенія числять ся по 20 с. за стрічку.

Переговори з Колом польским.

Від кількох днїв товче ся в польскій прасї вість о якихсь переговорах між руским клюбом парляментарним а колом польским в справі роздїлу галицких мандатів і подїлу Галичини на виборчі округи. Перші вісти в польских дневниках казали, що сї переговори навязало з руским клюбом коло польске, пізнїйші, що ініціятива вийшла від клюбу руского, котрий звернув ся до кола польского з проєктом навязаня переговорів в згаданій справі і то за посередництвом п. Нєментовского. Дальше донесли дневники польскі, що переговори між обома клюбами обіймає також справа вибору до спільних делєгаций одного члена руского клюбу, котрого має визначити сам клюб. Сї вісти (в части здементовані в новинцї „Вісти з Відня"), так чомусь подобали ся польскій пресї, що вона навіть не сумнївае ся о їх правдивости і навязуючи до них, вже дає колу польскому вказівки, яку воно має дати відправу руским послам. Dziennik Polski пише, що як коло польске виторгувало для Галичини о 12 мандатів більше, ніж давало предложенє Гавча, *то виторгувало їх для Поляків і не на се*, щоби свою добич відступати великодушно Русинам, котрі в справі реформи виборчої кидали Полякам колоди під ноги.

Ми можемо успокоїти польских шовінїстів, котрі потерпають, що колу польскому готово змякнути серце, що воно palnie głupstwo, згодить ся на „просьбу" Русинів, та відступить їм бодай оден з вишахрованих від Гогенльогого мандатів. Новинка „Вісти з Відня" доказує, що нїяких переговорів між руским клюбом а польским колом в сїй справі не було і певно не буде, хоч оден член кола польского пробував піддурити руский клюб на сї переговори.

Що-до переговорів в справі вибору руского посла до спільних делєгациї, то і з сею *справою руский клюб рішучо не повинен* звертати ся до кола польского з нїякими предложенями. Переговори з колом польским були би можливі лише в однім случаю, іменно, коли би коло польске рішило ся перевести цїлковиту рівноправність обох народів Галичини під кождим зглядом і хотїло від руских послів довідати ся, які суть в сїй справі домаганя руского народу. В жадній иншій, а тим більше в так дрібній і для Русинів в сїй хвили так маловажній справі, як участь в нарадах делєгаций, розпочинати переговори з Поляками Русинам не вільно. Вибір Русина до делєгаций може нині утішити що найбільше якогось порожного амбітника, ласого на новий титул. Руский народ не має нині найменшої причини упокорювати ся на се, *аби єго репрезентант — що найбільше* — виторгував одного гр. кат. заступника військового капеляна, і то з ласки Поляків, бо вони відступили Русинам оден мандат делєгацийний! Наші найважнїйші справи полагоджують ся тепер в парляментї, а не в делєгациях. Давнїйше, могли ми видвигнути перед форум Европи справу Украіни. Нині се вже непотрібне, бо що ми про Украіну могли сказати в австрийско-угорских делєгациях перед введенєм конституциї в Росиї, се украіньскі посли в думі мають тепер право говорити про австрийску Русь. Нема також для нас найменшої рациї пхати ся до делєгаций з огляду на се, що делєгациї полагоджують справи випливаючі з заострених нині відносин між обома половинами нашої монархії. На порішенє сих справ голос нашого делєгата не вплине, а було би сьмішне, як би ми в хвили, коли поза реформою виборчою нема для нас жадної иншої в державній полїтиці важної справи, забирали голос в справі торговельного договора між Австриєю а Угорщиною, чи може навіть в справі загроженого крутарствами Італії тридержавного союза.

Тим більше не вільно нам побивати ся о таку марницю в хвили, коли всї нитки між нами а польским народом перервані, коли антаґонїзми напружені до такої степени, що лише страшна якась катастрофа зможе виладувати обопільне роз'ярене, прочистити атмосферу і довести обі сторони до психічного стану, уможливляючого хвилеве завішенє оружия і переговори о услівя мирного пожитя обох наций.

З сих причин надїємо ся, що рускі посли в час відкличуть своє предложенє зроблене колу польскому. В сїй справі руский клюб мав би лише право заапелювати до палати, і домагати ся, аби вибір делєгаций відбував ся на підставі иншої засади, именно такої, яку введено при виборі членів ріжних комісий. В жаден спосіб не вільно нам в жадній справі звертати ся до кола польского. В противнім случаю Поляки зискають хиба аргумент, що вони „добровільно і з ласки сповняють кожде оправдане домаганє руского народу". Руский клюб може що найбільше повідомити, кого треба, хто є єго кандидатом до спільних делєгаций. Виберуть єго, то добре; не виберуть, то друге добре. Русини будуть мати новий доказ, що держава кинула Русинів на поталу Полякам і що Поляки безоглядно визискують против нас штучну свою силу, яку їм доля протеґуюча їх против нас Австрия.

Бесїда п. Романчука,

виголошена в палаті послів д. 18. с. м. при дискусиї над заявою президента міністрів в справі виборчої реформи.

Висока палато! Хоч у Русинів наслїдком вікових гірких досьвідів недовірє глубоко врізало ся в народну душу, всеж таки вони повернули ся до нового президента міністрів з деяким довірєм, котре опирало ся на єго безсторонній управі на Буковинї, де він для всїх народів краю, не винимаючи також звичайно упосліджуваних Русинів, був однаково жичливий. Але ми мусимо висказувати наше бажанє і ожиданє, що президент міністрів також на своїм теперішнім становищи буде тримати ся тих самих засад і тої самої методи та приложить їх також до галицких, ще тяжше гноблених Русинів.

Переведенє виборчої реформи, ся перша журба президента міністрів, є також найбільшою журбою руского народу. Але Русини мусять рішучо домагати ся, щоби їх на рівнї з иншими семома народами австрийскими уважано за приналежних до Австриї, а не випирано їх — і то лише їх одних — з круга тут. народів.

Вже після проєкту Гавча-Біляндта мали инші народи дістати одного посла на 45—66 тисяч своїх земляків, так що ріжниця між найпослїднїйшими з них а тими, що найлїпше мали вийти на реформі, виносила 21. тисяч, а середно поміж поодинокими народами виходила ріжниця на 3 тисячі населеня; тимчасом у Русинів мав оден мандат припасти аж на 109 тисяч руского населеня, так що ріжниця між ними а найпослїднїйшим з тамтих 7 народів виходила на 43 тисячі населеня! Виглядало воно так, як коли би у спільній для 8 народів Австриї комнатї перші місця заняли по черзї: Нїмці, Італїйці, Словінці, Румуни, Сербо-Хорвати, Чехи і Поляки, дальші девять місць порожні, а Русини, котрим після числа душ належалось би 4-те місце, не допущені навіть на 16. місце, так що взагалї для них нема місця. А тепер через цїлком односторонне побільшенє числа мандатів для Галичини, при чім наслїдком махінаций польского кола Русинів цїлком поминено, навіть і сей стан значно ще має бути погіршений.

Чи не стидає ся австрийске правительство, чи не стидають ся австрийскі народи поводити ся з нами так упосліджаючо, так понижаючо і упокоряючо? Чи не стидають ся протеговані народи, а передовсїм Нїмці, гнобленим Русинам відбирати мандати і збогачувати ся їх коштом? Що ми їм завинили, що як-раз з нами, і тілько з нами, так поступають і нас випирають з круга австрийских народів? Дайте нам, коли не може бути инакше, хочби остатне місце, але лишіть нас бодай у спільнім кругї! Инакше буде виглядати, що уважаєте нас за чужих, а тим змусите нас також уважати себе за чужих. Бож не можете від нас вимагати, щоби ми, і тілько ми одні, зрекли ся наших найважнїйших національних інтересів, ба навіть нашої національної поваги і чести. Таким способом певно не дійде до так бажаного національного спокою. Я прошу високе правительство, прошу також високу палату добре застановити ся над сими моїми словами.

П. президент міністрів сказав, що не залишить ужити жадного способу, щоби лише дійти до своєї цїли. Коли би до тих способів мало належати також спарляментаризованє міністерства, то уважаємо се за непотрібне, бо воно й не вело би до цїли. При теперішнім станї річий уважаємо урядниче міністерство за найвідповіднїйше правительство для Австриї, — але, розуміє ся, таке, котре би мало волю і власть, не дати ся партийними впливами звести з дороги справедливости, і котре би мало відвагу розтяти як слїд ґордийский вузол, колиб єго не можна розвязати.

Окрім виборчої реформи пильною конечностию є упорядкованє адмінїстраций. Найлїпша реформа виборча і найгарнїйші закони не мають жадної вартости, коли як се именно дїє ся в Галичинї, в практицї нївечить їх самоволя бутної, не знаючої скрупулів бюрократиї. Ми мусимо з натиском перестерегчи перед розширенєм компетенциї галицкої адмінїстрациї краєвої і перед розширенєм краєвої автономії в сїй хвили. З другої сторони деякі прогалини в законах і їх хиби, котрі дуже часто дають ся прикро відчувати слабшим клясам і гнобленим народам, дадуть ся при помочи доброї волї адмінїстрациї бодаї в части виповнити і направити. Специяльно руске селянство і руска нация має під сим зглядом богато наглих і оправданих потреб.

Що до відносин до другої половини монархії, то і нашим бажанєм є тревалий обезпечений від периодичних потрясень лад. Але ми не повинні ждати пасивно на дальший розвій відносини на Угорщинї, лише самі в пору взяти ся до ініциятиви і поставити Угорщину перед альтернативою, або приступити до тїснїйшої, на справедливій і можливій до принятя опертій звязи з нашою половиною держави, або віддїлити ся цїлком від нас, при чім очивидно кожда часть поносила би самостійно кошти свого удержаня.

Президентови міністрів желаємо, щоби він в цїлій Австриї, у всїх єї 8-ох народах здобув собі ті самі симпатиї, які здобув собі в буковиньскій малій Австриї між єї 3. чи 4. народами. Се осягне він лише рівномірним, справедливим і прихильним супротив всїх, але не уступчивостию супротив сильнїйших, або лїпше ситуованих. Подорож до галицкої Каноси не помогла Керберови. Нехай п. міністер держить ся і тепер старих і випробованих сентенций: Проста дорога є найкоротша і найлїпша, а справедливість веде остаточно до побіди. Нехай ся побіда прийде скоро для добра всїх, що сею дорогою ступають! (*Живі оплески і гратуляциї*).

Народні віча і маніфестациї.

В **бережаньскім** пов. відбуло ся 6. мая в **Урмани** віче під голим небом при участи понад 2000 народу місцевого і з околичних сїл. Замітна була численна участь латинників, котрі чим-раз дужше лучать ся з рускими хлопами, кидаючи своїх польских провідників ворогів рівного права. Місцевий парох о. Дудик, член паньскої ради повітової, що з проповідниці опоганює рух вічевий, кинув на день віча свої овечки і виїхав з села. Про теперішну ситуацию і стан справи виборчої реформи референував д-р Володимир Бачиньский з Бережан. Резолюциї против відокремленя Галичини, плюрального права голосованя, інтриг клїки рабівників, вольностий люду ухвалили зібрані серед грімких окликів. Під впливом вічевого руху громада, що до недавна нидїла в кацапщинї і всепольскій аґітациї, визволивши ся зпід впливів, свого пароха, відроджуєсь і стає до борби о право. Громада є остілько в щасливійшім положеню від других, що на її чолї стоїть характерний вийт, щирий руский патріот. На закінченє віча відсьпівав хор дівчат з Плїхова удатно кілька патріотичних пісень, між тими: „Не пора".

В **бобрецкім** пов. відбуло ся дня 15. с. м. віче в **Отиневичах**; було около 1000 людий, а 16. с. м. повітове віче під голим небом в **Ходорові**, де було звиш 10.000 народу. На обох вічах референував о. Іван Винницкий з Залесець. Ухвалені одноголосно резолюциї против всякого покривдженя Русинів і против намірeного розширеня автономії краю вислано телєґрафічно на руки президента міністрів. Віче під голим небом в **Николаєві коло Гаїв** староство заборонило; тому дня 16. с. м. відбули ся довірочні збори при участи 200 селян. Президував місцевий парох о. Е. Боберский, виборчу реформу пояснював п. Ів. Хитрень. Місцевий парубок п. Кирило Дикий в гарній бесїдї розказав про репресалії властий по вічах.

В **калускім** пов. скликані два великі віча під голим небом на день 20. с. м. в Мошківцях і Голинію, староство заборонило. Мотиви єще не знані, правдоподібно зі згляду на безпеченьство публичне. Огірченє велике. Організация скликує в найблизшім часї 5 віч в повітї.

В **мостискім** пов. в **Соколї** д. 16. с. м. по службі Божій, відправленій на памятку знесеня паньщини, уладжено довірочні збори в справі виборчої реформи. Проводив селянин Іван Бучак, а про виб. реформу говорив селянин Мих. Лутчин. Між резолюциями ухвалено також постанову: Коли кілька тисяч віч і зборів, що відбули ся доси майже в кождій громадї Галичини, не переконали доси центрального правительства, що вибране при помочи виборчих надужить коло польске не репрезентує народних мас, то збори узнають за відповідне переконати о тім, кого треба, як найенергічнїйшими і найдальше ідучими способами. — Того самого дня відбуло ся віче під отвертим небом в **Крукеничах** при участи ок. 6.000 народу: референували пп. З. Скварко і Стеф. Баран. — Того дня уладжено також довірочні збори в **Малнові**; референували Роман Глушкевич і Мих. Жук. — Дня 17. с. м. зійшло ся в **Гусакові** під отвертим небом ок. 2000 людий на віче.

В **перемишляньскім** пов. відбуло ся д. 22. м. м. віче під голим небом в **Куровичах**. На площи коло уряду громадского зібралось около 6.000 народу. По отвореню віча вибрано до президиї селянина Сенька Процева, а відтак пояснив п. Ігнат проєкт виборчої реформи, почім забрані грімко запротестували против перівних виборчих округів, пропорциональности і всякої автономії Галичини. По нїм забрав голос Вп. посол Е. Брайтер. Заледви появив ся на вивишеню, привитано єго довготревалою бурею оплесків. П. посол, пояснив в чім лежить нужда і лихо галицкого населеня, розказав заходи горстки правдивих заступників народу в парляментї і напятнував махиявельске поступованє вишехнольского кола в справі виборчої реформи. П. Петричка візвав шляхоцких послів Нїментовского і Вайзера, щоби зложили посольскі мандати і поставив резолюциї ухвалені ширшим народним комітетом.

В **підгаєцкім** пов. відбули ся д. 16. с. м. довірочні збори в **Семиківцях**. Референував п. Яків Струхманчук. Через цїлий час зборів ходив комісар з жандармами попід вікна. Опівдня розложив ся „цуг" уланів, котрих спроваджено зі страху перед розрухами. — Того-ж дня відбули ся величаві довірочні збори в **Росоховатци** при участи 500 народа. Референував п. Яків Струхманчук. Дїдич, щоби застрашити „бунтівників", спровадив дві швадрони уланів і пів копи жандармів. По зборах довго сьпівав народ народні пісні.

В **чортківскім** пов. відбуло ся д. 13. с. м. в **Шульганівцї** віче під голим небом при участи ок. 3.000 людий. Про виборчу реформу референував д-р Горбачевский. Промовляли також Ваненмахер з Ягольниці (латинник) незнаний по імени селянин з Глубічка і Гаврило Федорців, селянин з Шульганівки. Комісар раз-враз перебивав бесідникам і грозив розвязанєм віча. Ухвалені резолюциї вислано телєґрафічно до кн. Гогенльогого.

З **Ярославя** пишуть нам: Ярославске староство заказало відбути д. 16. с. м. віче під голим небом; та нарід, не знаючи про се, вже від рана зачав збиратись і можна було сподївати кілька тисяч людий з цїлого повіту. Жандарми, розставлені по дорогах і в містї, голосили, що віче заборонене, отже завертали людий з дороги і розганяли, однак не всї дались переконати і, не довіряючи жандармам, звертали ся до комітету з запитанєм, чи віче відбуде ся. Комітет уладив довірочні збори в льокалю ярославскої Бесїди і ту запросив таке число, яке лише могло поміститись. Лїста запрошених виносила 300 люда. Референт про теперішну ситуацию в справі реформи виборчої з навязанєм про значінє знесеня паньщини виголосив з належитим зрозумінєм річи о. Кицула з Перемишля. Промовляли ще селяни: Новаковский зі Сколушева в справі страйків і організаций і Богуцкий з Сурохова в справі науки і польских педагогів по сїльских школах. На збори прибуло кількох сьвящеників і то навіть з подальших сторін, як Сїнява, Теплиці, і кілька ярославских пань. На жаль ярославске духовеньство відсунулось зовсїм від участи у всяких народних зібраних, чи то довірочних чи публичних, а тутейший сотрудник о. Юрчак, будучи в Сурохові в день віча, заявив публично, що всякі віча нї нащо не здадуть ся. Се мало такий успіх, що з Сурохова прибуло *на збори 80 людий, між ними богато дївчат* і газдинь, а на 20. мая зголосили віче у себе. Взагалї дають ся між селянами чути наріканя на сьвящеників, що усувають ся, а навіть ворожо відносять ся до теперішної акциї; на щастє суть і тут одиниці, котрі ведуть перед і помагають справі народній. На разї най ся пригадка заверне Вс. отців з тої дороги, на котру вступили; колиж се не поможе, то най знають, що парохіяни їх перейдуть над ними до порядку дневного, а імена їх запише історія.

З **перемишляньского** пов. пишуть нам: Дня 16 с. м. відбуло ся в **Глинянах** під голим небом окружне віче на повіт перемишляньский. На віче прибуло около 5.000 народу. Про реформу виборчу говорив п. Балтарович Андрей, посадник міста, а про панщину і єї скасованє др Здерковский. По головних референтах забирало голос богато селян, як: Гринько Петричко з Печеній, Степан Гнида з Задвіря, Сенько Процїв з Куровичі, Пилип Тхоревский з Фірлїївки пов. Золочівского і бог. и. Ухвалено одноголосно отсї резолюциї: 1) Віче заявляє ся за рівним, загальним безпосереднім тайним голосованєм. 2) Віче домагає ся, щоби з мандатів призначених для Галичини, придїлено Руснам 45", 3) Віче протестує против покривдженя рускаго народу разячо нерівним подїлом округів виборчих і висказує, що придїленє Русн-

нам 28 мандатів на 100 призначених на Галичину, є провокацию руского народа. 4) Віче домагає ся, щоби членів комісиї виборчої вибирали самі виборці. 5) Віче висказує ся против вилученя Галичини і розширеня автономії краю, домагає ся подїлу Галичини на 2 половиї. 6) Віче пригадує міністрови президентови Гогенльогому заяву Єго Величества Цїсаря, в котрій обіцяно рускому народови реформу виборчу, згідну з єго змаганями.

Про страйки.

Про страйки дальше доносять нам: Страйки в Гусятинськім не тілько не гаснуть, але що-раз в нових громадах появляють ся. Платня дійсно нужденна і гнет полїтичний не дають жити. Власти адміністрациї, війско і жандармерия на услуги панів і їх посесорів. Всюди, де лиш вибухне страйк, зараз шлють депеші на всї боки, на всї боки закватировують війско, хоч народ найспокійнійше заховує ся. Помагає їм ц. к. прокуратория і суд. Арешти в Копичинцях переповнені інквізитами, бо як лиш хто яким словом відозвав ся, агітуючи за страйком, того арештують. В остатних днях вибух страйк в Нижбірку Старім; зараз в ночи примаширувало війско, а за ним судия слїдчий з цїлим апаратом, хоч всюди найбільший спокій. Чи прокуратория, суди, війско, жандармерия, адміністрация у нас на те, щоби брати в оборону і охорону лише визискувачів і нівечити бідний визискуваний на кождім поли нарід?

З **Бережанщини** пишуть: В доповненю до попередних вістий подаю, що жандарм, котрий ударив в Кальнім Бодиарчука в груди, називає ся Новак, а є він вахмайстром повітовим в Козовій. Се для безпроволочного ужитку послів. Слїдство в Кальнім вже укінчено, судия слїдчий вернув до Бережан, а нині о 8-ій вечером приведено в асистенциї військовій дальших 10 арештованих, переважно молодих парубків. Жаль стискав серце, коли було бачити той сумний похід помучених, пригноблених арештантів, котрих пішки ведено звиш 3 миль.

Слїдчий судия подібно як і комісар полїтичний урядували в дворі, чого прецїнь не повинно бути; якжеж хлоп має вірити в безсторонність суднї, котрий забавляє ся в дворі? Подібно в дворі веде слїдство радник Германович в Білокернцях підгаєцкого повіта, власности богатого махера Ротерберга. Сей панок аж до вибуху страйку платив хлопам найвисше 50 сот., бабам 40 с.; коли вибух страйк, він присягав ся, що зробить з людьми умову, підвисшив на разї на 80 с. до 1 кор., зводив людий з дня на день, а вкінци угоди не зробив. Д. 16. с. м. арештовано і відставлено до Підгаєць за мнимe насильство публичне (в дійсности нема нїчого на річи) 4 зарібників: Климка Гіля, Антона Вернїка, Николу Льоса і Михайла Ніцоня. — На замостовім фільварку коло Бережан працювали нині далї арештанти і спроваджені робітники з Ольхівця. (Чому місцевий парох не перестеріг людий, щоби не відгравали огидної ролї страйколомів?) Коло полудня вийшла громада зарібників з Шибалина на лани і просила цїлком спокійно чужих робітників, щоби не робили і не псували їм страйку. Чужі робітники покинули роботу і відходили; тимчасом надлетїв секретар староства Яцковский з 2 жандармами, зачав нїби то з людьми переговорювати і так перетримав їх, поки не прийшла зареквірована ним компанія війска з Бережан. Тодї зарядив арештоване 5 селян, що стояли на передї, і відставив їх в асистенциї війска до арешту в Бережанах, де східно-галицким звичаєм готові посидїти кілька тижнїв а може і місяців в арештї слїдчім за мнимe насильство публичне. Таке поведенє органів правительства, котрі без всякої підстави заряджують масові арештованя і то ще з такими додатками, як асистенция військова і т. п., підкопують серед селянства всяке довірє в істнуване права і справедливости і доводять нарід до розпуки.

З днем 14-ого с. м. вибух страйк в Золотниках і в Бурканові повіта підгаєцкого. Поведенє людности було так тихе, що в селї допитувано ся чи на ланах двірских роблять чи нї. Але є в повітї теребовельскім заможне село Дарахів і такі-ж села Тютьків та Брикуля нова. Отсї то села разом з Гайворонкою, Соколовом і Сокольниками дають робітника, так що робить по 70 денно на кождім фільварку. Хоч люди місцеві не спинюють чужих, однаково дня 18. с. м. прийшли вже драгони до Золотник і розквартирували ся на довший побут. З комітетами двір переправляти не склоняє ся.

В Стубнї, перемиского повіта і в Кобильници руский, яворівского повіта, застрайкувала дворска служба в числї два рази по поверх 30. Причиною страйку був нездоровий харч, від якого наймити порозхоровували ся.

Naprzód доносячи про урядовий терор в Підгаєчиний, подає такий факт: В селї Новосілци господар Павло Вилюш ударив свого сина, що робив на панськім лані за форналя. За те арештував Павла Вилюша жандарм і побив так тяжко кольбою, що має повно синїв. Вилюш сидить доси в Підгайцях. Згадана часопись доносить, що в Загайцях кількох селян збирало бульбу і инші річи для страйкарів. Приїхав із староства концепіст Вашковский, жандарм доніс ёму про се, і концепіст засудив на місци в громадскій канцелярії Яська Білана, Миколу Коника і Федя Загородного по 50 К, кари і по 5 днїв арешту!

Тактику властий при страйках на Поділю характеризує віденьска Arbeiter-Ztg., описуючи поведенє секретаря бучацкого староства, Новотного. Коли на весну с. р. рільний страйк обхопив судовий повіт монастирецкий, і коли між иншими застрайкувала двірска служба в Красїєві і Задарові у посесорів Громана і Валя, явив ся сейчас на ратунок Новотни в асистенциї жандармів. Уставив 28 страйкуючих рільних робітників перед громадскою канцелярією, велїв їм стояти „Habt Acht". (Новотни є вислуженим фельдвеблем) і крикнув до них: „albo zaraz do roboty, albo 14 dni aresztu!" І засудив опірних на місци на 14 днїв арешту. І тут не поучив засуджених в приписаний законом спосіб про можливі правні средства, особливож, в якім речинци і до якої інстанциї можуть внести рекурс. Дивує ся при тім Arbeiter-Ztg., що коли в цїлій Австриї делєгує ся до інтервенциї при страйкових справах найтактовнїйших урядників, бучацкий староста Бернацкий уважає за відповідне повіряти таку функцию маніпуляциїному урядникови, бувшому фельдвеблеви!

Слїдство в справі мнимих заворушень страйкових в Білокернци покінчене: готовить ся акт обжалованя о злочин публичного насильства против 43 селянам, з котрих 4 позістає в арештї слїдчім. З 5 арештованих (18. м. м.) селян на Замостовім фільварку ад Бережани — випущено з вязниці 3, не находячи нїякої підстави до карно-судового поступованя. У Швейкові підгаєцкого повіта, як лише в сусїдних селах вибухнули страйки, погодив ся пан Скержиньскі з людьми; поденним робітникам платить по 80 сот. — 1 кор., форналям з 60 кор. річної плати на 80 кор., з 10 корців ординарії на міру — на 12 на вагу, ½ морга города і 12 фір дров. В Загавцях ад Голгочі працюють чужі робітники спроваджені з під Солотвини. Посесор годячи їх укрив, що вони мають бути страйколомами; тому тепер у них негодованє, 2 навіть покинуло роботу.

Розправа о кровавi подiї в Лядскім.

(Другий день розправи. Дальше.)

Сьвідок Адольф Крет, жандарм, родом з Коломиї.

Сьвідок мав „Locodienst" у Нижневі 26. лютого т. є. в день віча, але на вічу не був. Аж по розвязаню вїча на приказ вахмайстра пішов там і чув, як люди кричали за комісарем „хрунь, хрунь"; однак нїхто за ним не кидав камінєм, так що комісар пішов собі спокійно на місто. Сїпанини комісаря з Сїчовиками не бачив, бо не пішов за комісарем, але ще підчас зборів, патролюючи по містї, побачив просто почти лядчаньску Сїч. По переду їшов Михась Деркач і нїс паперову (сину) хоруговку на вербовім прутї. Сьвідок візвав, щоби сїчовики перестали сьпівати і вони справдї замовкли. Коли сьвідок знайшов ся біля школи, побачив, що було небогато людий коло самої школи, а більше на гостинци. Хотїли допасти комісаря, а до сьвідка казали: пане капраль, буде зле з вами, але хто казав — не знає.

Предс.: Як ви пішли до школи, чи розступили ся перед вами люди?

Сьв.: Кождий уступив ся менї з дороги.

Предс.: Отже ви їх не дуже бояли ся?

Сьв.: Я не бояв ся; я навіть хотїв стояти з багнетом перед дверми, але комісар закликав мене до середини, щоби не дратувати людий. Там казав комісар затарасувати двері, але я мимо того виходив кілька разів і взивав людий, щоби розійшли ся. Я також запевняв комісаря, що очищу багнетом огород і гостинець, але комісар на те не згодив ся.

Предс.: В слїдстві зізнавав сьвідок так само, навіть мав відраджувати комісареви спроваджувати до Нижнева війско.

Сьв.: Инакше закинули би менї мої власти „tchórzostwo".

Д-р Ол.: В слїдстві зізнали ви також, що ситуация не була грізна, а нині кажете, що трохи вам грозили.

Сьв.: Коло самої школи не була грізна але дальше.

Д-р Ол. Добре, що коло самого комісаря не було нїчого грізного.

Д-р Лев. Чи тілько на ваші грозьби розходили ся люди?

Сьв. Також на просьбу п. Івана Олесницкого.

Д-р Лев.: І комісар Бужиньский не застав уже нїкого коло школи?

Сьв. Не застав.

Д-р Лев. Блькаду вже закінчено.

Сьвідок Михайло Болехівский, субєкт із сиїданкового склепу, Русин. Треба знати, що нижнївский парох о. Левицкий заопікував ся ним, сиротою, мужицкою дитиною і допоміг ёму вийти в люди. Тепер він з гори дивить ся на „мужицтво". Є се одинокий сьвідок против Палюги. Він зізнає, що школа лежить просто склепу, отже він бачив добре, що люде стояли далеко від школи на яких 50 кроків. Коло год. 3-ої сполудня ходили люди лозом, нїхто против школи не стояв у товпі. Палюга стояв близько склепу і сказав: „Ходїть, лїзьмо через дах, то не лишить ся з него кавалка".

Предс. До кого говорив се?

Сьв. Здає ся до бахурїв.

Д-р Лев.: А хто пішов, або рушив ся з місця, як він се сказав?

Сьв.: Нїхто.

Д-р Лев.: А він сам?

Сьв. Також нї.

Конфронтация з обжал. Палюгою:

Палюга: Я сказав: „Сторонскі лїзли би на дах, але тут люди мудрі і знають, що не вільно".

Сьв. обстає при своїх зізнанях.

Пал. Сьвідок бреше.

Сьв. То він бреше; я як вертав ся від жандармів з переслуханя то він поступив до мене і сказав: „Видиш, ти гадав, що зараз мене повісять, а менї нїчо не стало ся. Як дістав акт обжалованя, то знов приходив до мене і казав: „Я Русин і ти Русин, чого маєш против мене йти?"

Пал. І се неправда.

Д-р К. Левицкий: Високий Трибуналє! Вправдї сьвідок подає нинї одну нову обставину і може хотїв би хто уважати се за скріпленє єго віродостойности. (В тім дусї відзивав ся іменно прокуратор). Між тим я можу зголосити сьвідка Михайла Чепіжака, сина Николи, котрий зізнав би тут цїлком що иншого. Оцїненє віродостойности зізнань належить, що правда, до Вис. Трибуналу; але я думаю, що допущенє офірованого через мене сьвідка до зізнань і вплине на оцїненє віродостойности переслуханого вже сьвідка, Болехівского і усталить вину або безвинність обжалованого Палюги. А що переслуханий Болехівский є одиноким сьвідком против Палюги, надїюсь, що Трибунал прихилить ся до мого внесеня предложеного мною сьвідка і візве телєграфічно до розправи.

По нарадї рішив Трибунал допустити сьвідка.

Одиноким сьвідком против Гурія був слуханий у слїдстві Станїслав Нижнївский, особистий ворог Гурія, котрий дістав по нїм службу. Він зізнав у слїдстві, що бачив, як Гурій кидав камінєм на школу. Недавно тому виїхав Нижнївский до Америки і єго зізнаня при слїдстві зложені лишать ся мертві, не може він їх повторити при розправі. Отже тілько відчитано їх тепер. Від нїкого впрочім не можна було дотепер дізнати ся, хто кидав камінєм на школу? Навіть жандарми не вміли назвати тих, що таку грізну бомбардацию завели на кошикарску школу. На тім закінчено переслуханя сьвідків, відносячі ся до нижнївских подій.

Отжеломити дах чи не ломити.

Подаю тепер зізнаня сьвідка відводового, поданого д-рови К. Левицким, бо через таку зміну хронольогічного порядку лекше розуміти справу.

Сьвідок Михайло Чипірак, 19 лїтний парубок, латинник. За згодою предсїдателя випитує єго д-р Левицкий. Знаючи добре Нижнїв (Се мабуть єго родинне місце) д-р Левицкий при помочи питань і відповідий сьвідка провадив авдіторию дорогою з вїча аж до склепу против школи. Тут власне затримали ся сьвідок і обжалуваний Палюга.

Д-р Лев.: Що-ж сказав Палюга, як побачив, що перед школою стоять люди?

Сьв. Чипірак.: Тут нема таких людий, а стороньскі, як би могли, то розкинули би дах, але не вольно. А не знати, чи вони у своїм селї такі мудрі, як тут.

Д-р Лев.: А де стояв Болехівский.

Сьвідок: Два рази так, як до вас.

Д-р Лев.: Найменше 10 кроків. А був гамір коло вас?

Сьвід.: Чому нї?

Судия Ебенбергер: А ви знали, що в школї є комісар?

Сьвід.: Знали.

Прокуратор: А чи радив Палюга ломати дах і бити комісаря?

Сьвід.: Нї.

Прок.: Але як би стороньскі були так зробили: він би собі того жичив?

Сьвід.: Казав, що невольно.

Прок.: А за кістки комісаря що казав?

Сьвід.: Я за кістки не чув, бо він не говорив.

За згодою предсїдателя покликано Палюгу і обох злочинців можна було оглянути. І сьвідок і Палюга молоді хлопцї, а Палюга фізично дуже нерозвинений.

Як от. Коростїль намавляв людий, щоб не випустили Валєвского живого з рук.

Стають сьвідки Дмитро Грижак і Стефан Керкош, допущені трибуналом на внесенє д-ра Олесницкого. Дм. Грижак, дяк нїжнївский.

Предсїдатель: Що казали люди про Валєвского по розвязаню віча?

Сьвідок: Через того чортяку розвязали віче в Кутисках, а нині в нас.

Предс.: Ви ішли разом з от. Коростїлем з віча?

Сьвід.: Зразу нї. Я стояв на 40 кроків напротив трибуни. Керкош робив ёму дорогу і оба прийшли до мене, а тодї пішли ми всї три.

Пред.: Що з вами говорив от. К.?

Сьвід.: Питали, де їмость.

Предс.: А за Валєвского?

Сьвід.: Я не чув нїчого.

Предс.: Але як би говорив був, то ви чули би?

Сьвід.: Та певно, бо ми йшли разом.

Д-р Олес.: А від тої хвилї, як приступив до вас от. К., то ви йшли разом?

Сьвід.: Так.

Д-р Ол.: І не відступали на крок, аж от. К. пішов на своє подвірє?

Сьвід.: Так.

Д-р Ол.: А в яку бічну уличку звернув от. К.?

Сьвід.: Не звертав в жадну уличку, лише пішов просто на обійстє.

Предс.: Щупачиньский каже, що от. К. сказав: „Люди, не пустїть Вал-го.

Сьвід.: Того от. К. не сказав, я був би чув, бо я от. К—ля відпровадив домів.

Степан Керкош, різник, чоловік сильно збудований і здоров. Як складав присягу, то аж сьвічки гасли, а хто з ним говорив, то відхиляв ся, бо сьвідок говорить дуже різко і голоєно.

На питаня предсїдателя зізнає сьвідок так само, як попередний. З подвіря, на котрім було віче, випровадив сьвідок о. Ко-ля на дорогу і ще дорогою з ним ішов, відтак лишив ся, и о. К. пішов з Грижаком.

Д-р Ол. Але як відступив ся від вас о. Кор., то йшов цїлий час з Керкошем?

Сьвід. Так.

Д-р Ол. Як би о. Кор. говорив був за Валєвского, ви були би чули?

Сьвід. Чув би був.

Д-р Ол. А чи на дорозї був хто окрім вас?

Сьвід. Нї, не було. Як о. Кор. ішов з Керкошем, то окрім нас не було нїкого.

Предс. А ви дивили ся за ними?

(Дальше буде).

З росийскої держ. думи.

Про ситуацию в думі пише петербурский дописуватель до „Гром. Думки" от що:

Вже третий день, як Росия стала „конституцийною державою", а тим часом серед публїки, і широкої і більш сьвідомої, і серед послів — настрій неоптімистичний. Видно з усього, що доведеть ся бити ся за кожен крок. До чого то мусить привести, в сю хвилю нїяк не можна сказати. Уряд — то чистий „сфінкс" не тілько для стороннього ока, але й для самого себе; його лїва рука не знає, що має робити права. Можна сподївати ся всього; все залежати ме од того, що приснить ся в остатну хвилю Трепову або Ігнатьєву. І новий кабінет і тронна промова і фактвиданя основних законів перед самою думою, — все се не пророкує нїчого доброго. Але з другого боку настрій депутатів дуже міцний. „Безпартийні", за котрих так бояли ся, особливо-ж селяни — або виявляють свої сталі прогресивні погляди, або дуже скоро оговтують ся і переймають ся такими поглядами вже тут, як се можна бачити із селяньских парад остатних днїв. Селяни посли держать ся взагалї з достоїньством і розумно і усї страханя з приводу їх „необразованности" не мають жадної раціи. Навіть підчас тронної промови, що мала на метї можливо більше вплинути на просту селянську душу, держали ся селяни з великим достоїньством, дивуючи тим чиновних гостий, що сподївали ся бачити самі роззявлені роти. Видно з усього, що дума не зійде вправо нї на крок, не вважаючи навіть на деякі „праві" тенденциї „кадетів". Можна навіть сказати, що умірковапий тон остатного кадетського з'їзду має свою добру сторону; фактично низький тон кадетського хору мимоволї мусїв переходити у вищий, — а се красше, нїж було-б навпаки. А до того-ж, коли думу розженуть, то очивидно буде, що виновата в тому не дума і не кермачі її кадети. Якось нїхто не вірить, щоб думу можна було розігнати, — щоби хто відважив ся вкинути країну знову в той самий казан кровавої революциї; і коли думу не розженуть, то вона щось таки зробить. — на перший час хоч установить фактично ті свободи, без яких не можна нїчо робити. А коли розженуть, то, що буде, побачимо, хоч може й не всї.

Поки-що кадети-переможцї держать ся досить задеркувато, як се й подобає переможцям, а в национальній справі — то й просто погано. Із програми з'їзду свого (3-го) усунули справу национальних автономій, хоч попереду в сій справі були призначені доклади Кокошкина та Набокова. Особисті розмови з сього приводу з Петрункевичем викликали з його боку „панський гнїв": не мінять же задля вас нам — каже — програму з'їзду (йшла розмова об тім, чому не запросили на з'їзд делєгата від украйнської демократично-радикальної партиї). Сподївати ся нам від ласки тих „хозяєвъ положенія" нїчого, мати-мем лише те, що самі візьмемо. Се нарештї зрозуміли і Українцї і представники инших націй в думі і рішили організувати ся. Кожда национальність організуєть ся в собі і разом всї складають национальний парляментарний блок, на котрий при случаї можна покладати ся, що він оборонить национальні інтереси. Тільки на сім грунтї і можливе порозуміне. Грунт для такої організаций єсть, — допомагає попередна організация автономістів-федералістів. Що-до украйнських послів то просто несподївано, як серед їх багато або сьвідомих або до того близьких.

Треба усїма силами допомагати їм в парляментарній боротьбі. Коли ми зразу до неї не візмемо ся, то опісля буде пізно або у всякому разї трудно. Национальний блок рішив поставити справу национальних автономій у першу-ж таки чергу, щоб її заведено до адресу на тронну промову. Нема власне надії, щоби та заява мала успіх; але з початку і виразно поставлена справа мусить, хочаб і опісля, викликати до себе більше уваги і поваги.

Одним із способів допомоги нашим послам має бути видаване літературного органу в оборонї украйнських інтересів, в якому є конечна потреба.

Земляки, котрим дорога украйнська справа многомилїйонного народу, повинні допомогти сьому дїлови.

Орган буде щотижневий, аркушів по 4 друку, на взір „Полярної Звізди". Роспочати ся виданє має в першій половиї травня (мая).

Про згадану в сїй дописи злуку послів для оборони національних інтересів пише „Гр. Думка" на иншім місци, що в сю злуку вийшли крім украйньских посли від Поляків, Жидів, Вірмен, Татарів і и. Вироблено і принято отсю резолюцию: Всї народи, що входять в склад росийскої держави, заінтересовані в тому, щоби демократичний устрій росийскої держави забезпечив усїм волю і повноту духового й материяльного розвитку. Через те вони признають неможливою централїзацию всего законодавства і управи. В автономії країн вони бачать єдино можливу

розвязку державного устрою Росиї; тілько автономний устрій може гарантувати цілість держави.

До тої злуки пристали й деякі посли росийскі, котрі стоять за автономію країн.

Від початку, як тілько почали з'їздити ся посли — найранше поприїздили посли селяньскі, виправлені губернаторами на приказ мінїстра Дурнова — селяньскі посли почали сходити ся на наради. Дня 6. с. м. зібралось їх понад 50; між ними були і Українці і Великороси і навіть оден Татарин. Були там справдїшні селяни, а більша часть т. зв. селяньскої інтелїгенциї, учителїв, волосних писарів, то що. Вони спершу урадили запросити кого з послів народної свободи, щоби поясняв погляди партиї на земельну справу. І справдї деякі посли, як Родичев, радо взяли ся за се дїло. Отже згодом утворила ся окрема група послів, до котрої крім послів селяньских пристало чимало фабричних робочих і інтелїгентів-пролєтариїв, що живуть тілько з своєї працї або з служби. Доси числить ся група 130 послів і назвала ся г р у п о ю т р у д я щ и х (парламентская трудовая группа). Вона домагає ся передовсїм: амнестиї, знесеня кари смерти і виїмкових законів (охрани і т. и.); знесеня законів, обмежуючих права окремих народів, знесеня станів (рівности всїх станів); свободи особи, віри, слова, друку, спілок і страйків; одвічальности чиновників і мінїстрів; заведеня парляментарного кабінету мінїстрів; скасованя державної ради; поладнаня земельної справи; загального виборчого права; охорони робочих і їх жінок та дїтий; осьмигодинного робочого дня.

Полтавский посол Шемет сказав в розмові з кореспондентом „Кіевс. Зари", що Українці своєю програмою найблизше стоять до групи трудящих і певно з нею сполучать ся, коли вона до своєї програми прийме також і національне питанє та автономію країн.

До української групи пристало доси 40 послів, але повинно зібратись їх значно ще більше.

Польску групу числять польскі газети на 55 послів, а то: з царства польского 27, з губ. віленьскої 6, з мінськой 7, з ковеньскої 1, з витебскої 3, з гродненьскої 2, з волиньскої 3, з київскої 2, з Петербурга 1, з Казанї 1, з Кішенева 1 і з бесарабскої губернії 1. До того прийде ще 7 послів з варшавскої і плоцкої губернії.

Серед українських послів замітний є полтавский посол козак О н а ц к и й; він всюди говорить по українськи. На з'їздї партиї народної свободи, що почав ся в Петербурзї д. 4. с. м. і тревав кілька днїв, промовляв Онацкий по українськи в справі земельній; зібрані зараз перші єго слова повитали гучними оплесками, бесїди єго слухали уважно, а коли скінчив, ще раз нагородили єго оплесками. Опісля в коритарях, в фойе і в салї залунала українська мова, а до Онацкого підходили і Українці і визначнїйші росийскі посли та щиро дякували єму, стискаючи руки. Так само на зборах „групи трудящих" промовляв Онацкий по українськи о тім, як трудно українським дїтям вчити ся в школї у своїм селї чужою московскою мовою.

Також і другий посол, з київскої губернії, Грабовецкей, промовляв навіть в думі при дискусиї над адресою до царя по українськи; він обставав за тим, щоби дискусиї не відкладати.

З Росиї.

Жигомир. Суд закінчив справу селян з під Житомиря, котрі з самооборони убили 10 Жидів, ідучих на поміч Жидам в часї жидівского погрому. Засуджено 13 хлопів на 3 роки арештантскик рот з відібранєм всїх прав, 11 на 8 місяців вязниці з утратою деяких прав, 11 на 6 місяців, 31 увільнено.

Петербург. В посольских кругах прикре вражінє робить факт, що цар доси не приняв президента думи на авдиєнциї, в цїли відібраня від него адреси думи. До сеї пори не означено навіть часу, коли се може стати ся. В двірских кругах мали приняти з обуренєм вість, що селяньскі посли домагають ся вивлащеня в користь хлопів апанажевих дібр. Цар годить ся лише на часткову амнестию. Між послами запанувало велике огірченє. Кадети заявляють, що звернуть ся до народу з острим протестом, як до нинї цар не прийме адреси. „Страна" запевняє, що висші круги правительственні уважають за можливі до принятя жаданя думи, висказані в відповіди на престольну промову, з винятком жаданя знесеня державної ради.

Під проводом посла Лєдницкого відбувають ся наради групи автономістів, числячої до 100 членів. До групи приступили украіньскі, литовскі, надбалтийскі, польскі і взагалї представителї всїх недержавних народів і племен. Ся група переведе клясифікацию територий і порішить, де треба ввести автономію, а де льокальну самоуправу. Приступлено також до зредагованя язикового закона.

Хлопска група, зложена з 130 послів, мала заявити ся стома голосами за цїлковитою рівноправностию Жидів.

Петербург. Так горячо вижидану амнестию, котрої надїяли ся в суботу, не оголошено. За причину подають, що мінїстерство внутрішних справ, мимо великої працї, не вспіло зібрати всїх дат о особах, котрі мають бути обняті амнестиєю. Сей акт має бути відрочений до 27 мая. З провінциї надходять петициї против амнестиї. Сю акцию мав зорганїзувати сам Трепов.

ТЕЛЄГРАМИ.

Виборча реформа.

Відень. Conserv. Corresp. одержує з консервативних кругів ческих інформациї, що парляментарна ситуация в справі виборчої реформи представляє ся як найгірше. Против всїх концесий для Поляків що до роздїлу мандатів і розширеня автономії Галичини, протестують Русини і грозять заворушенями на случай, як би правительство важило ся сповнити хоч оден з сих польских постулятів. Чехи не годять ся на жадану Нїмцями постанову, щоби подїл на округи можна було змінити лише на підставі ухвали більшости двох третин. Через таке внесенє Молодочехи мусїли би повалити цїлу реформу виборчу.

Делєгациї.

Будапешт. Угорске бюро кореспонденцийне довідує ся, шо спільні делєгациї будуть скликані на день 9. червня до Відня.

Угода з Угорщиною.

Відень. Векерлє був в суботу два рази на авдиєнциї у цїсаря. На другій авдиєнциї був з ним також Гогенльоге. Переговори між обома президентами мінїстрів не дали корисного результату і не порішено нїчого. В парляментарних кругах говорять, що австрийске правительство не годить ся на предложенє угорского правительства, щоби замість цлово-торговельного, заключити торговельний договір. Австрийске правительство стоїть також на становищи, що можлива є лише цїлковита ревізия угоди, а часткова є виключена.

Мирова конференция.

Гага. Нинї є вже майже певне, що друга мирова конференция відбуде ся тут при кінци мая 1907.

О скіру Азиї.

Льондон. Переговори в справі англїйско-росийского порозуміня, головно що-до Персиї, Тибету, Афганїстану і Туреччини поступили вже дуже далеко і в короткім часї повинні бути закінчені, як в Росиї буде переведена нова конституция. Росия не домагає ся порту в перскім заливі. Головною трудностию є справа зелїзниці в Персиї. Справа буде управильнена здаєсь в такий спосіб, що Росия поведе кавказку зелїзницю аж до багдадскої, Нїмеччина одержить головний нагляд над зелїзницею від Царгорода аж до Багдаду, а Англія від Багдаду аж до перского заливу. В европейскій Туреччинї має бути удержаний status quo.

О Корею.

Токіо. В полїтичних кругах говорять, що Росия рішила неузнати япаньско-корейского договора і япаньского протекторату в Кореї, бо портсмутский договор запевняє Кореї независимість. Англія і Нїмеччина мають підпирати Япан. Америка і Франция єще не рішили ся в сій справі.

Заворушеня в Чорногорі.

Цетинія. В кількох місцевостях християньске населенє підбурене против Магомеданїв за їх насильства і підпали, вигнало з сел всїх Магомеданців. Убито 15 Магомеданців а 23 покалїчено. Між християнами було кілька ранених. Заворушеня треваютъ дальше.

НОВИНКИ.

— **Вісти з Відня.** Декотрі газети, особливо польскі, розписали ся о переговорах межи руским клюбом і польским колом в віденьскій раді державній, приписуючи їм навіть велику досягліть. Ми засягнули інформаций у найкомпетентнїйшої сторони, бо в президиї Руского клюбу, і на їх основі подаємо отсей фактичний стан річий:

Польский посол Нєментовский, котрий не належить анї до президиї анї до парляментарної комісиї польского кола і взагалї не відграває в колї значнїйшої ролї, сказав перед кількома днями в зовсїм приватній розмові з д-ром Королем і п. Барвіньским, що добре було би, як би польскі і рускі посли порозуміли ся з собою в справі реформи виборчої; в польскім колї є чимало таких, що бажали би порозуміня, — они готові є за сим і промовити на засїданю кола, та чи руский клюб згодив би ся на веденє переговорів з колом? Оба рускі посли відповіли, що они самі згодили би ся та думають, що і Руский клюб згодив би ся, але ініциятива мусїла би вийти від польского кола. О тім оба посли розказали голові клюбу п. Романчукови, котрий дану ними відповідь одобрив. В пятницю в парляментї прийшов п. Абрагамович до руских лавок з паперами, щоби, як казав, показати пп. Романчукови і Королеви, як він парцелює грунта також межи руских селян, котрі відтак дрібними ратами сплачують належність. В дальшій розмові згадав п. Барвіньский о тім, що говорив Нєментовский, а п. Абрагамович відповів, що він все був за переговорами. На тім і станула ціла справа. Отже зовсїм неправдиве єсть донесенє Słow-a polsk-ого, що початок вийшов від руских послів чи навіть від проводирів руских, се-б то від членів президиї Руского клюбу; противно, п. Романчук, скоро п. Барвіньский згадав п. Абрагамовичеви о словах п. Нєментовского, відійшов з кружка розмовляючих, щоби не дати навіть позору, що перед ініциятивою польского кола трактує ся справа офіцияльно, або хочби півофіцияльно з рускої сторони.

В справі вибору делєгациї руский клюб рішив так само, як в попередних роках, дотягати ся від польского кола уступленя одного мандату для того посла, котрого руский клюб назначить. В попередних роках коли не увзглядновало того жаданя, вимовляючи ся тим, що половина руских послів до руского клюбу не належить, отже оно вибирало все одного Русина з тої другої половини. Тепер однакож приступили до Руского клюбу і тамті рускі посли (з виємкою скомпромітувавшого ся зовсїм д-ра Длужаньского, котрий не належить вже до жадного клюбу, і о. Мандичевского, котрий фігурує ще нїби яко член Славяньского Союза, але зовсїм не показує ся в парляментї та й тепер зголосив ся хорим); отже польске коло не може вже мати такої вимівки. З припорученя руского клюбу голова єго п. Романчук закомунїкував те жаданє голові кола гр. Дїдушицкому, котрий відповів, що сам не може рішати в сій справі а предложить її колу. На тім і сеся справа станула; відповіди від кола ще нема.

При сій нагоді простуємо і другу тенденцийну брехню Słowa polsko-го чи єго віденьского дописувателя, повторену небачно навіть рускими газетами, хотяй рівночасно з телєграмою Słow-a появив ся в віденьских газетах автентичний комунїкат руского клюбу. Іменно руский клюб вислав привіт, з підписами всїх єго 8 членів, не росийскій думі державній, але руским (украіньским) членам тої думи, на руки посла Шрага. Отже тим і упадають всї консеквенциї, які Słowo витягнуло з сего привіта. — Замітно, що польске коло аж на другий день по сій ухвалї рускої клюбу, довідавши ся о нїй з віденьских часописий, рішило вислати від себе польским послам росийскої думи державної.

— **Отверте письмо** до послів ради держ. з округа самбірского, п. Юліяна Гіжовского і д-ра Добошиньского. З уваги на незвичайну вагу нинїшної хвилї, котра рішає о судьбі цїлого населеня австрийскої держави, отже і о 3·5 мілїона Русинів, живучих в Галичинї і Буковинї, — з уваги на те, що пожадане для нас полагодженє справи виборчої реформи розбиває ся тепер о „солїдарність" польского кола, до котрого ви, панове, належите — з уваги на те, що ми, ваші виборцї, маємо право подавати вам наші постуляти та жадати, щоби ви, наші речники, відповідно до них поступали, та з уваги, що ви Вп. панове, доси нїколи не явили ся перед своїми виборцями і не запитували нас, чого ми бажаєм і які суть наші домагання, звертаємось за посередництвом полїтичного Товариства „Окружна Рада" в Самборі до вас з отсими жаданями: 1) щоби відповідно до рішень ухвалених одноголосно на наших сїльских вічах: в Максимовичах, Пяновичах, Морозовичах, Ваньовичах, Торгановичах, Викотах, Торчиновичах, Бережниці, Білинї вел., Раковій, Озиминї, Сїдім, Прусах, Луці, Биличах, Чижках, Кульгицях, Дорожеві, Дублянах, Корналевичах, Бараньчицях, Рогізнї, Корничах, Манастирци, Ковеничах, Райтаревичах, Бабинї, Блажові, Волощи, Садковичах, Спринї і на двох вічах в Самборі з цїлого округа виборчого, — ви голосували за загальним, безпосередним, рівним і тайним правом виборчим без огляду на яку небудь солїдарність; 2) щоби ви в разї неможности сповненя повизшого нашого жаданя сейчас наші мандати до нашої розпорядимости зложили. Се виповідаємо вам з імени двацятькількатисячного народа вашого округа виборчого. — За видїл: *Д-р Стахура*, голова. *Сов. Скобельский*, секретар.

— **Відозва в справі страйків.** Просять нас оголосити: В борбі все падуть жертви. Аграрний страйк має вже також свою мартирольогию: цїлі десятки арештованих бідаків, не одна родина лишила ся без батька, котрий працею своїх 10 пальців давав їй утриманє. Що дня зголошує ся у мене кількох страйкарів з ріжних кутів Підгаєччини і Бережанщини, звичайно бідних зарібників, що о сухім хлїбі, без сотика в кишенї, мандрують нераз 5—6 миль пішки до мене на пораду, бо на жаль не мають у себе в селї анї в Підгайцях людини, котра би їм служила порадою. Належало би тим бідакам прийти в поміч! Тож скидайте жертви і присилайте або до Редакциї або на мої руки, памятаючи, що „bis dat, qui cito dat!" — *Д-р В. Бачинський*

— **Чи і се належить до полїтичних властий?** Пишуть нам: На львівскім соборі в р. 1891. установлено таку титулятуру наших урядів парохіяльних: „греко католицкий уряд парохіяльний" або „руско-кат. парохіяльний" (по латинї: gr. cath. cath. або ruth. cath.). Постанову тоту затвердив римский папский престол, а богато сьвященників народовців зачало частїйше уживати в своїх урядових переписках не тілько Русинами але й самим Римом давно уживаного „руско-кат.". Однак се не прийшло до смаку нашому ц. к. намісництву, що стануло від давна на сторожи польщини в Галичинї. І от видано перед півтора роками з під кавок до всїх адмінїстрацийних властий строгий указ, щоби в своїй урядовій кореспонденциї уживати тілько титулу „гр. кт.". Деякі слабодухи сьвященики і собі закинули від того часу уживати титул „руско-кт." переміноючи єго на „гр. кт.". Особливо наші мастисті побігли за тим приказом, бо їм не було на руку писати перед сьвітом „русск. кат." та тим способом показувати кождому краску свого переконаня. Однак велика часть нашого сьвященьства лишила ся при титулятурі „руско-кат.". Отже намісник гр. Потоцкий напер на галицко руский епископат, щоби той пішов за єго приказом. Инакше кажучи гр. Потоцкий забавив ся в папу, касуючи постанови собору львівского зр. 1891, затверджені Римом, Наш епископат, привиклий бічи за кождою урядовою фірою, побіг і сам разом за урядовими саньми та видав під днем 21. м арця 1904. р. ч. 1133. (львівский), а дня 1. мая 1906. р. ч. 2422 (перемиский) засуд смерти на титулятуру „руско-кат.", полишаючи при житю тілько „гр. кат." Чи так повинно бути?... *Руский католик.*

— **Старосамбірский фабрикант пошестий.** Пишуть нам: Писано вже о тім в „Дїлї", як то старосамбірский староста п. Рїчкі дбає о стан здоровля в своїм повітї, хоч і всї віча забороняє з причини пануючих в повітї пошестий. Отсеж дальший причинок. При потоцї, що пливе в Старім Самборі попри руске приходство і церков, є дві криниці, майже злучені з водою потока. З тих криниць бере воду до питя і вареня майже трета часть міста. Тепер, коли до Старого Самбора прийшов на вправи полк войска з Перемишля, обі криниці є цїлими днями в правдивій облозї. Які-ж то ті криниці? Ото о яких 60 метрів повисше ще давнїйше пущено до потока мийский канал, а єго року позволено повести другий канал з пропінаций. Від червня до жовтня потік цїлком висихає, а тогдї нечистости з каналів задержують ся в потоцї, скапують до криниць і затроюють в нїй воду, а людну улицю заповнюють воючими міязмами. Вношено вже жалоби і до видїлу повітової ради і до магістрату і до староства і до всїх Анїв та Каяфів старосамбірских, але все надармо. За три місяці комісия санїтарна не здобула ся навіть дати акунебудь відповідь, а тимчасом канал з пропінаций вибудовано і пущено до потока. А з криниць люди дальше беруть воду. Військо буде її пити через цїле лїто і хто знає, чи не рознесе по Перемишли і Ярославі пятнистий тиф, котрий так часто гостить в Старім Самборі під дбалою опікою тутешного старости. За те як то инакше поступає він з Русинами! Як відомо старосамбірскі міщани від віків виправляють овечі шкіри. Від серпня по конець падолиста квасять вони у своїх хатах шкіри і виправляють на кожухи. Правда, що при тім коло хати розходить ся від того квасний запах, але для людского здоровля не є він шкідливий. Кушнірі, що цїлий свій вік тяжко працюють при тій роботї, часто доживають до 90 лїт. Але староство сипле за те на руских кушнірів карами по 10 К, хоч то люди бідні і, як тепер не прилагодять собі кожухів, то в зимі будуть пухнути з голоду. Ale to całkiem co innego! — *Ізраелит.*

— **Від Сянока.** Просять нас оповістити: По мисли повзятої ухвали д. 18. с. м. в Боську на довірочних зборах руского і польского населеня сяніцкого повіта запрашає ся на передвиборчі збори в цїли усталеня кандидатури на посла до сойму з курії меншої посілости. Збори ті відбудуть ся д. 29. с. м. в второк в сали повітової ради в Сяноцї о годинї 11. перед полуднем. — *о. Ол. Поляньский з Юровець. Фидлєр, війт в Боську.*

— **З Буська** пишуть нам: Переїзджаючи случайно в день „свободи" через Строшибаби, маєтність п. Обертиньского, мило мене вразило відправа величавого богослуженя під памятником „свободи" і тьма народа слухаюча промови свого вітця духовного. За те обурило мене, коли дальше подибав я фіри з обірником а коло них двірскі парубки, Русини, чорні і пригноблені, як мурини... Так то виглядає прихильність п. Обертиньского до руского народу! Чи чуєте, рускі виборцї, того посла „хлопского"?

— **Відозва до Всеч. Братий.** Поводовані глубоким пієтизмом супроти великих заслуг, які положив для нашої церкви, духовенства і народа бл. п. о. Данило Танячкевич і то серед незвичайно тяжких житєвих відносин — підносили деканальні сьвященики на похоронах покійника однодушну гадку, щоби здвигнути на єго могилї памятник коштом всего клиру. Нехай сей памятник вказує потомству те місце, де спочила та знесла душа і те горяче серце, що для всїх нас з таким посьвяченєм било. Підписаний комітет взиває отсею дорогою всїх земляків, щоби причинились своїми лептами до здвигненя гідного памятника на могилї мученика-патриота. Датки просимо присилати на руки о. сов. Александра Левицкого, пароха в Олеську. За комітет: Тома Дуткевич, Яков Гутковский, Александер Левицкий, Николай Копач, Віктор Єзерский, Лев Тарнавский — сьвященики олеського деканата. [Прочі рускі часописи просимо повторити сю відозву].

— **Прилюдне запитанє до рускої консисторії в Перемишли.** Недалеко, бо лиш 2 милї від Перемишля, є руска парохія Радимно-Сколошів з числом душ 2178. Є там 2 школи народні, 4 клясова з 7 учителями в Радимні, а 3 клясова з 3 учителями в Сколошові. Є там також системізована посада для парохіяльного сотрудника. Ся позиция дуже загрожена від вшехпольскої навали, бо граничить з Мазурами. І в тій то парохії уже другий рік нема сотрудника, діти шкільні лишені опіці польского кєьондза, бо руский парох, о. Вісневский рідко коли до школи показує ся. Парохіяни мусять ходити і ходять до костела, бо церков згоріла. Радимняньске мищаньство перед літами перейшло гремяльно на лат. обряд: тепер є їх всего 329 душ, а і ті довго не утримають ся при церкві і поволи спольщать ся. Вже тепер молять ся з польских книжочок і по польски цвенькають. І не дивота! В обох школах язик викладовий польский, на приходстві також „викладовий" язик польский. І питаюсь тепер сьвітлої Консисторії перемиской: чи ті суми обставини не звістні рускій Консисторії в Перемишли? А коли звісні, як можна собі тую позицию легковажити і лишати на жир вшехполякам? Чули ми, що сам о. Вісневский просив Консисторию, щоби єму не давати сотрудника. Але на тім тратить парохія, і то дуже тратить! Се вода на польский млин, і так дальше не повинно бути, щоби така численна парохія з двома школами оставалась без сотрудника, тим більше, коли парох є полякуючий, а Ру-

сином хиба в церкві при престолї. Тож зволить сьвітла Консисторія вглянути в ті невідрадні обставини радимняньскої парохії і як найскорше післати там ревного сотрудника, „бо не пора! не пора!...“ — *Сусїд.*

— **Ювилей столїтя ґімназиї в Бережанах.** Просять нас оповістити, що сегодня 19. с. м. приїдуть до Львова делеґати комітету обходу ювилею столїтя ґімназиї в Бережанах, щоби видїти ся з живучими у Львові бувшими учениками тої ґімназиї, котрі, коли інтересують ся тим ювилеєм, зволять явити ся сегодня в реставрациї гостинниці французкої о 9. год. вечер.

— **Посьвячене „Прапора“** пожарного товариства „Сокіл“ в Добрянах. Пишуть нам: Перший заложений в повітї стрийскім „Сокіл“ пожарний в Добрянах, в короткім часї гарно розвинув ся; брав участь в гашеню огню в своїх і сусїдних селах, при чім двох членів, наражуючи житє при остатнім пожарі на Заплатинї, відзначились не мало, за що дістали почесну відзнаку від товариства „Днїстер“. Дня 16. с. м. в присутности запрошених делеґатів з стрийского „Сокола“, другів Кисїлевского, Бобикевичевої, Ерденбергера, Мушкевича, Федусевича і Теодоровича, запрошених стягів „Сокола“ з Комарова, Угерска і Добрівлян, удались походом до церкви на богослуженє, котре відправили місцевий парох о. Шепарович, о. Нижанковский Петро і о. Базюк. Відтак відбулось посьвячене прапора червоної краски з синьожовтими лентами. По посьвяченю і врученю прапора місцевим парохом о. Шепаровичом начальникови стягу, удались „Соколи“, прибрані в широкі синї ленти, перед церков, уставились в ряд і на руки голови стрийского „Сокола“ друга Кисїлевского зложили присягу послуху старшинї і вірности ідеї сокільскій для добра Руси-Украіни. З прапором на чолї удались відтак чвірками під хрест памяткового знесеня панщини, де промовив друг Кисїлевский о значіню сокільства. В гарно прибраній сали читальнї „Просьвіти“ зачав ся курс промовою друга Ерденбергера про ідею свободи і орґанїзацию сокільства в національнім житю. Гаразд! — *Учасник.*

— **Засуспендованє ветеринарів.** Львівский магістрат засуспендував двох міских ветеринарів, Фріда і Терлецкого, за те, що допускали ся надужить в урядованю при мійскій різници. Слїдство виказало, що їм виплачувано нагороди з каси самопомочи різників за те, що они признавали мясо з решетиною за здорове і тим увільняли касу від виплати різникам обезпеченя за безроги, у яких найдено решетину. На місце засуспендованих ветеринарів магістрат назначив д-ра Кульчицкого, одинокого ще міского ветеринаря, що мав „чисті руки“. До помочи єму мають дати двох неміских ветеринарів.

— **Автонимістичні змаганя немосковских народностий в Росиї** приняли конкретну форму орґанїзациею в кругах парляментарних послів клюбу автономістів, що числить доси около сто членів. До сего клюбу вийшли представники Украіни, Польщі, Литви, прибалтийского краю, уральских козачих областий і инших народностий. Мають ще приступити представники Сибіри і Кавказу. Клюб відбуває тепер під проводом пос. Ледницкого (з Міньска) орґанізацийні наради а відтак займе ся в першій мірі розмеженєм областий, в котрих можлива автономічна управа, і означенєм місцевостий, в котрих треба конче установити місцеву самоуправу. Рівночасно приступлено до виладженя проєкту язикового закона, який буде внесений в думі в найблизшім часї.

— **Убитє адмірала Кузьмича** описують так росийскі часописи: Дня 1. ст. ст. мая, робітники нового адміралтейства в Петербурзї не станули до роботи, обходячи робітниче сьвято. Нїчо не помогли намови начальника, щоби закинути сьвяткованя, навіть технік адміралтейства, колишнїй офіцир, станув по сторонї робітників. Тодї приїхав адмірал Кузьмич. Сейчас велїв відправити технїка зі служби, а на робітників накинув ся, що вони соромлять адміралтейство, а коли не розпічнуть зараз роботи, то їх сейчас увільнить ся, а майстернї будуть замкнені. Тільки він се сказав, почув ся страшний крик. Адмірал упав на землю, обливаючись кровю. Коло него валяв ся кусник зелїза. Через подвірє втїкав якийсь чоловік в синїй блюзї і за хвилю щез. Робітники за ним не гнали, лишаючись коло адмірала. Нове адміралтейство находить ся на острові. Сейчас звелїли розвести мости, покликали війско, слїдчого і почали обшукувати всїх. Незабаром Кузьмич помер в лазаретї. Робітників пропускали по одному, провіряючи, хто він. Арештовано чотирох людий, не робітників, людий зовсїм чужих. Оден з них, на котрого паде найбільше підозрінє, назвав себе Паскевичем, колишнїм кадетом морского корпусу, а тепер студентом третього року унїверзитету. Він пояснив, що прийшов сюди подивити ся, як робітники будуть сьвяткувати першого мая. Арештованих під конвоєм відставили до тюрми.

— **Заява.** У 82. числї „Дїла“ була новинка, що якийсь Іван Біляк видав „Манїфест до хлопів“. Заявляю отсим, що я не маю нїчого спільного з тим плюгавством. — *о. Іван Біляк,* завідатель в Мшанци, п. Залїзцї. [На просьбу Вп. о. Ів. Біляка ми старались довідати ся хто є той Ів. Біляк, що підписаний на „Манїфестї до хлопів“ яко видавець, але не удалось нам нїчого розвідати. Є тут родина Біляків, що походить з Залозець, а її головою є бувший властитель бюра посередництва праці і заведеня до перевозу меблїв; але той зве ся мабуть Юстин, а не Іван. *Ред.*]

— **Спростованє.** В 81. ч. „Дїла“ була коротка допись Вп. п. Ст. Танчаковского, нотаря з Потока золотого, під заг. „Запитанє“, котру що-до моєї особи мушу спростувати. Єще в грудни м. р., а пізнїйше в друге з причини тяжких і невідрадних для сотрудника місцевих відносин просив я Високопреосьвященого о перенесенє з Коропця. Наданє менї иншої посади було проте ласкавим сповненєм моєї просьби. — *о. Теодозий Крохмалюк,* сотрудник.

— **До винаймленя фільварок** в Лїсках коломийского повіта на 6 лїт в обшарі 350 моргів орного поля в одній парцели. Будинки всї в дуже добрім станї. Близших відомостий удїляє і приймає оферти: о. Тит Войнаровский в Коршові, п. в місци.

— **Концерт в 45-ті роковини смерти Т. Шевченка** відбув ся дня 19. с. м. в рускім духовнім семинари заходом читальнї українских богословів. Концерт робив дуже добре вражінє, не лише тим, що всї точки були дуже старанно виконані, але ще більше тим, що видко було елємептарну і природну силу цїлого торжества. Там не видко було тої, нераз так прикрої, сказати-б — „закришки“, що от устроєно концерт для батька Тараса, бо абсолютно не мож було не устроїти єго. Та коби лиш молоді товариші ще одно схотїли собі занотувати (може впрочім і взагалї Русинам не завадило би над тим подумати): Не забудьте потім у практичнім житю та ті кличі, які так часто чути на таких концертах: До працї! До практичної працї! І памятайте, що практична праця все починає ся від дрібниць. Але ті дрібниці конечні до великого, цїлого дїла, дїла економічного, а тим самим — майже все — вже й политичного визволеня! — *Ів. Копач.*

— **Надвірняньский староста** п. Марек — пишуть нам розіслав по всїх „Сїчах“ свого округа письма з візванєм, щоби предложити єму спис членів і коли, кілько і яку вкладку кождий з них заплатив. Староста не має найменшого права жадати сего, а робить се лиш самовільно; тим самим „Сїчи“ не є обовязані сповняти сего старостиньского „widzimisię“(M.)

— **Історія Гапона.** Що раз то нові вісти про трагічний конець Гапона заставляють публичну опінїю все ще займати ся тою загадочною людиною. Оден з кореспондентів париских часописий пересилає такі подробиці, для єго характеристики. Щоби зрозуміти фантастичну драму, якої послїдна дїя скінчила ся так кроваво, треба тямити, що Гапон мав довірє росийских революційних сторонництв лише пять місяцїв, які наступили по „кровавій недїли“ в Петербурзї. До того дня Гапон, хоч тїшив ся впливом в робітничих кругах, находив ся заєдно в підозрінню у революціонерів, а то задля зносин з полїцією. Єго підозрівали, що був орудєм в руках одного з найревнїйших полїцийних урядників, Зубатова, котрий від давна старав ся о заснованє між робітниками якихсь орґанїзаций чи там синдикатів. Та орґанїзация, котру Гапон переводив з рамени полїциї, розбила ся нагло. Робітники зажадали, щоби цар затвердив сам обіцянки, роблені полїцією і постановили удати ся громадно до цяря з просьбою. Гапон не годен був уже здержати сего руху, тому постановив обняти в нїм провід. Тодї Трепов, рішившись знищити сей рух, хотїв Гапона арештувати, але тому спротивив ся сам начальник петербурской полїциї, котрий уважав єго своїм дуже зручним аґентом. „Коли Гапона арештуємо, то весь єго вплив зверне ся против нас і робітники зроблять бунт. Пораджу Гапонови, нехай щезне“. — Відограно вправдї комедию арештованя, але Гапон вслїв укрити ся. І тодї то він, мабуть обиджений поведенєм полїциї, видав звісне письмо до царя, що стало кличем революциї. Всеж таки революційні сторонництва не переставали єго підозрівати. В день звісної кровавої манїфестациї поставлено єго вправдї на передї походу, але на прибічну сторожу додано єму двох членів революційного комітету, що слїдили кождий єго рух. І справдї поведенє Гапона було тодї повне зухвалої відваги. Коли Гапон утїк за границю, революційний комітет слїдив єго спершу, але незабаром почав єму вірити, а росийскі революціонери, що перебували за границею, приняли єго з отвертими раменами. Гапон почав уважати себе великим чоловіком і се привело єго до упадку. Революційні сторонництва найшли видавника, котрий за рукопись памятників виплатив Гапонови 30.000 франків. Се завернуло єму цїлковито голову. Кинув ся у вир сьвітового житя; бував в Парижи, Женеві, пробував щастя в Монте Карльо... Якийсь час мешкав у одного визначнїйшого революціонера в Парижи і той замітив у Гапона якись незвичайний неспокій, немов страх перед полїцією. Той страх був уданий, бо вже тодї Гапон мав в кишени дозвіл на поворот до Росиї. Повернувши сюди, не показав ся провідникам свого сторонництва, хоч ті заходились у мінїстра Вітте, щоби позволив Гапонови вернути... На їх здивованє сказав їм Вітте: „То чиста комедия! Атже знаєте добре, що Гапон вже в Петербурзї і так само, як я, знаєте єго адресу“... Тодї делеґати робітничих орґанїзаций удали ся до Гапона і заявили єму, що в інтересї „справи“ мусить виїхати на якийсь час за границю. Гапон запротестував против всяких підозрінь і обіцяв заняти ся ще ревнїйше роботою в „партиї“, але революціонери вже більше єму не вірили. Тодї то Гапон предложив Віттому відновити перервану дїяльність Зубатова т. є з'орґанїзованє робітничих синдикатів, що стояли би під тайним проводом полїциї. Та рада мала дуже подобати ся Віттому і він велїв тодї виплатити післанцеви Гапона, Матюшенкови, першу субвенцию в квотї 80.000 франків. З тої хвилї справа Гапона починає все більше ставати неясною. Гапон видає процес за клевету всїм, що посуджували єго о зраду, і поручає веденє того процесу адвокатови Марґулїнови. Заперечує, немов то він дістав грошї на якусь акцию в спілцї з полїцією, заявляє, що брав лише на запомоги для бідних робітників пятьсот рублїв. Матюшенко мав украсти решту... І знов революціонери не знали, що мають думати про Гапона. Тодї то оден з начальників полїциї, Рачковский, що мав якийсь час нагляд над российскими еміґрантами в Парижи, зажадав від Гапона, щоби вказав єму головних провідників терористичної партиї. Гапон згодив ся зрадити імена трех провідників „боєвої орґанїзациї“ за винагороду в сумі 50.000 рублїв. Однак не могучи сам виконати того з'обовязаня, звернув ся до одного із своїх товаришів, якогось інжинїра, предкладаючи єму подїл нагородою. Інжинїр зажадав якогось часу до надуми, а тимчасом повідомив про все революційний комітет. Тепер постановлено Гапона рішучо спрятати зі сьвіта, а в засїдку хотїли втягнути також Рачковского. Однак Рачковский був осторожний і не товаришив Гапонови. Сам лиш Гапон визначив сходини на день 23. н. ст. цьвітня в малій підміскій місцевости Озерки, положеній на фінляндскій дорозї. В тій цїли винаймлено оден двірок і в означеній порі дожидав там інжинїр Гапона. Та рівночасно укрило ся побіч комнати, де мала відбути ся розмова, чотирох делеґатів робітничої партиї, щоби зловити свого провідника на горячім учинку зради і вимірити на місци справедливість. Гапон, привитавшись з інжинїром, представив сейчас плян зловленя трох проводирів боєвої орґанїзациї, щоби їх видати Рачковскому, а відтак приступив до справи грошевої. На удаваний сумнїв інжинїра Гапон запевнив, що обіцяні полїцією грошї то лише на початок, відтак дістануть більше. В тій хвили вискочили із сусїдної комнати чотири делеґати кинули ся на перепудженого Гапона, звязали єго і розпочали суд. Гапон признав ся до всего: що будучи за границею, жертвував свої услуги полїциї в заміну за амнестию, що украв з початку 20.000, а потім 50.000 рублїв з каси робітничих синдикатів і що вкінци для гроший хотїв видати полїциї трех проводирів боєвої орґанїзациї. Безпроволочно видано вирок смерти і виконано на місци. Звязаному закинено шнурок на шию і завішено на гак від стелї. Коли Гапон повис, потягнено єго в долину і в той спосіб скручено єму вязи. Труп Гапона висїв кілька тижнїв і аж в станї цїлковитого розкладу відкрили єго онодї в двірку. Похорон відбув ся в середу. Тїло Гапона поховано коло гробів жертв з 22. сїчня 1905. Робітник Смирнов виголосив бесїду, в котрій візвав до пімсти за смерть Гапона. Присутні в числї около 150 присягли пімстити єго смерть.

— В одній з англїйских купілевих місцевостий най дено убитою молоду Росіянку, з родини росийских мілїонерів Б. кібель. Убита уходила за анархістку.

— Скарбові власти в Австриї знесли примус продаваня почтових марок у трафіках, а полишено трафікантам лише право веденя сеї торговлї.

— З Парижа доносять, що вел. кн. Кирилови і єго жінці украдено з готелевого мешканя дрогоцїнности вартости 100.000 фр.

— Станиславівский епископ о. Григорий Хомишин виїхав до Риму, а по поворот удасть ся сейчас на духовні місиї, котрі будуть тревати до половини липня, почім виїде до половини серпня на відпочинок і тому в сім часї не буде нїкого приймати.

— Карна розправа о крадїж тютюну в винницкій фабрицї, яка вела ся від кількох днїв перед львівским трибуналом, закінчила ся вчера по полудни. Трибунал по переведеній розправі засудив: Грег. Буковского і Янкля Еренпрайза, обох за крадїж, першого на три, а другого на 6 місяцїв тяжкої вязниці; Байлю Мерлїнґову за провину переховуваня краденых річий на 14 днїв арешту, а Маркуса Хшонщика за ту саму провину на 20 корон грошевої кари. Прочих обжалованих трибунал увільнив.

Віча і збори:

Повітове віче в Бучачи відбуде ся дня 27. с. м. під голим небом від 2 год. по пол. в справі виборчої реформи і про шкільництво. Рефер ити будуть зі Львова і Бережан. Перед вічем о год 10. рано відбуде ся в церкві ОО. Василиян богослуженє за погибших в Лядскім.

Загальні збори філії „Просьвіта“ в Коничищах в гусятинськім повіті відбудуть ся 30. с. м., від години 12. в полудне з отсим порядком дневним: 1) Болослуженє в церкві на „Гетьманщині“ о год. 9. 2) Збори о год. 12. в сали „Народного Дому“ з порядком: а) звіт уступаючого видїлу, б) виклїд люстраций читалень, в) відчит: делеґата з Головного видїлу товариства „Просьвіти“ „про управу наших ростин, ґ) справа удїленя абсолюторіюм уступаючого видїлу.

Концерти і видовища:

Ґімнастичний попис в Бучачи устроює місцеве тов-о „Сокіл“ в неділю 27. с. м. о годині 8. вечером в комнатах „Рускої Бесїди“, при співучасти бучацкого „Бояна“. По продукциях наступить забава з танцями.

Фестин в Коршові устроює в митрополичих лїсах коломийский віддїл тов. Взаїмної помочи галицкого і буковиньского учительства під проводом б. радника Войнаровского. Програма дуже рїжнородна. Виїзд з Коломиї зелїзницею о год. 11:30 перед пол.; о год. 1 їзда при музиці із станиї в Коршові до лїса уманними підводами. О год. 2. початок забав звістять вистрїли з мозджірів і сальви стрілїв. О год. 8 поворот з лїса при музиці із смолоскипами і лямпіонами на зелїзничий дворець.

— Ґімнастично-вокальний вечір львівского „Сокола“ відбуде са в Фільгармонії дня 5. червня (вівторок по Зелених сьвятах). На сегорічний вечір приготовано богату в новости програму як з области руханки так і в вокальній части. Між иншими виступлять „Соколи“ з Зелева, городецкого повіту, і малї Соколики з Підборець коло Львова. Білти на всї місця можна набувати від найблизшого понеділка в „Соколї“ ул. Коперника ч, 9.

З товариств:

Товариства вакацийних осель і загороиок почувають ся до милого обовязку зложити щиру подяку Вп. Паням, Будзиновскій, Вахнянинівній і Кмицкевичівній, також Паням Ясеницкій і Лопатиньскій, а Панам Вінцковскому, Боцюркови і товариству „Академічний Хор Бандурист“, за ласкаву участь в части музикальній равту. Також дякують ті товариств комітетови за труди і заходи около приладженя і уряджења всего до равту. На тім місци нехай отже приймуть слово подяки Вп. Пані Федакова, Озаркевичева, Макарушикова, Сембратовичева і Крушельницька і Панове Р. Засяківский, І. Чапельский, Б. Вахнянин, Косеак і Гериновіч. Рівнож дякують товариства всїм Вп. Гостям, котрі заповнили салю і причинили ся до того, що чистий дохід з равту приніс 700 кор. Однак по причині, що та сума за мала, щоб можна нею прохарчувати дїти обох Захоронок і виелати 30 дитий на летний побут на село, постановили ті самі товариства устроїти Фестин дня 10. червня на горі Замковій на котрий запрошують як найчисленнійшу публику. — О. Бачинська. Е. Лучаківска.

Філія Рус. Т-ва в Буску запрошує на конференцию, котра відбуде ся в Буску 27. с. м. о 2-гій годинї по полудни. Програма — особливо для учителїв — інтересна і дуже на часі. — За Видїл: о. Гр. Сливицкий, голока, В. Павлюх, секретар.

Товариский з'їзд. Товаришів, котрі в 1886 р. складали іспит зрілости в коломийскій ґімназиї, просить ся, щоби в цїли уладженя умовленого двайцять лїтного товариского з'їзду дня 26. червня с. р. зголосили ся до дня 10. червня під адресою: о. Александер Русин, парох в Корничи п. Колонія або Густав Либгарт ц. к. надінспектор подат. Коломия.

Урядові вісти:

Із станиславівскої епархії. Канонічну інституцию одержали: Юл. Козловский на Іван золот і Михайло Мотюк на Старуню. Еманул Красицкій зрезигнував з одержаної парохії Кончаки. Володимир Давидович увільнений від парохії в Беремянах. В — Введені: Іван Пісецкій, яко завідатель в Корневі, Антон Манулик яко прив. сотрудник в Бакинцях, Володимир Куницьский яко експон. сотр. в Чорнім Потоці, Нестор Гавацкий, яко завідатель в Кончаках, д-р Тит Галущиньский, яко прив. сотр. в Звинячи. Володимир Яримович, пресвитер архієпархії львівскої, яко завідатель опорожненої парохії Беремяни, Іван Лушик яко прив. сотрудник в Ямници і і Матій Черник (бережан.), Антін Сірецкий, Василь Мисович і Алексій Шараневич. — О. Северин Шанковский з Чабарівки увільнений від конкурсового іспиту на шість лїт. — Правительство установило дотацию для приватних сотрудників в Гнильчи, Перерові і Соколівці коло Коссова. — Вітпуску для покріпленя здоровля одержали: Михайло Яцикевич з Насвиск на 7 недїль і Орест Кисїлевскій з Незвиск на два місяці.

Бібліографія:

Нова Громада. Книжка 4. за квітень 1906. містить в собі: Винниченка оповіданнє: Моє останнє слово. — М. Пилиповича: Державний лад і здоров'є народнє. В. Милорадовича: На Брокені. Вірші з Гейне. — Л. Яновскої оповіданнє: Серед ночі. — П. Капельгородского вірші: Бережним порадникам. — Ж. Жореса: Рідний край і робітники. — Х. Алчевскої вірші: Фантазія. — П. Гриченка драма: На новий шлях. (Кінець). — Ів. Труби: Подорож на села. Б. Гриченка вірші з В. Гюго: Служба в церкві 1. сїчня 1852. — С. Єфремова: Відгуки з житя та письменства. — Л. М.: Відокремленнє Галичини. — Б. Ярошевського: За кордоном. — С. Єфремова: З россійського житя. — Бібліографія.

Померли:

— **Ольга з Чемериньских Савицка,** жена сьвященика в Лонї, упокоїла ся дня 15. с. м. по короткій, тяжкій недузї. В. її п.!

Календар: Нинї: Йоана богосл. лат.: Єлени]; завтра: Перенес. мощ. св. Ник. [лат.: Юлії]; позавтра: Симеона [лат.: Дезидерия].

Репертуар руского театру [тепер в Тернополи в сали Міщаньского Брацтва]. Ві второк дня 22 с. м. „Мартин Воруля“ комедия в 5 дїях Карпенки Карого. — В четвер 24 с. м. „Пан професор Хитрий“ комедия в 3 дїях з німецкого переробив О. Левицкий. — Біл ти на тоті представленя можна замовляти від тепер в Народній Торговлї.

Бібліотека, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім руских сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—11 від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолінських від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигийского Інституту і Тов. ім. Шевченка в год. полудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18) від 10—1, в цїй замч. за зголошенєм від год. 10—1 — Музей Осолінських в цїй замч. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Прошу п. Евгенію Ливчак перебуваючу в обрубі почти Красічин в своїм власнім інтересї подати менї сейчас свою адресу. *О. Теофан Бородайкевич* парох в Тростянци почта Золочів.

531 1—1

Надіслане.

Спеціяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 І. п.
Щіпленє віспи щоденно. 837

Інгалятория д-ра Буллінґа
в Станиславові

уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенгаль, Зальцбрун і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїчення носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, спеціяліст від згаданих недуг. 293

„The Gresham"

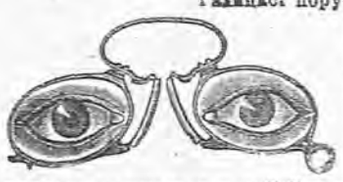
товариство житевих обезпечень
під контролею австрийского і англійского правительства.

Яко запоруву для австрийских обезпечених признано правительство отсї вартости:
Депозит тов-а в ц. к. центральній державній касі у Відни виносив
8 лютого 1904 . . . . . К 26,416.939·10
Реальність у Відни . . . . „ 7,050.000 —
Реальність в Празї . . . . „ 450.000·—
Позички виписачені обезпечен. „ 3,605.734·13
К 31,662.672·23

Проспекти і нові тарифи доставляє даром Головна аґентура для східної Галичини у Львові, пасаж Гавсмана 3 п. 309 1—0

Товариство війде радо під корисними услівями в вносини з людьми, що надають ся на аквізиторів до житевих обезпечень.

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1,
против Банку Гіпотечного на плянтациях против Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пізьні по 12 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіпери, люпи і всїлякі наші прибори оптичні. Всїлякі направи найдокладнїйше ся як найскорше і найдешевше. 415

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивярню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї руські дневники.

З поважанем

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Тижневе справозданє торговельної палати в Львові за час від 14/5 до 20/5 1906. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·40 до 8·55 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·70 до 5·90 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 7·— до 7·50, а пастівний 6·50 до 6·70, *овес* оброчний 7·15 до 7·35, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·75 до 9·60, пастівний 6·60 до 7·—, *вика* 8·— до 8·50, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·20 до 6·40, *ріпак* 11·40 до 11·60, *льнянка* —·— до —·—, *насінє льняне* 11·— до 11·25, *насінє конопляне* 11.— до 11·25, *хміль* (за 50 кільо) 37·50 до 47·50, *нафта* звичайна 16·— до 17·—, сальонова 18·— до 20·—, *конюшина* червона 45·— до 55·—, біла 45·— до 55·—, шведска 75·— до 90·—, *тимотна* 20·— до 26·—, *Спірітус* loco за 10.000 літрів 36·70 до 37·15.

Курс Львівский

з дня 21 н. ст. мая 1906.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 вр. а. в.	569 —	578 —
Банку для торговлї і промислу 200 вр.	— —	195 —
Банку кредит. гал. по 200 вр. а. в.	— —	— —
Земв. гал. Кар.-Людв. по 200 вр. м. н.	— —	— —
Земв. Львів.-Чернов. Ясси по 200 вр.	582 —	588 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 60	101 30
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 50	99 20
„ красвого 4½% а. в. льос. в 51	101 30	102 —
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	98 40	99 60
Товариства кредит. 4% (I. емісії)	99 70	— —
„ „ 4½% льос. в 41½ л.	99 60	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	98 90	99 60
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	99 50	100 20
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 60	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	— —	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 20	101 90
„ „ „ 4% (IV. ем.)	99 —	99 70
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 10	99 80
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 70	98 40
„ „ 4½% 4-ої емісії	100 60	101 30
Львов:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	91 —	97 —
Монетки:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	251 —	252 —
100 Рублїв паперових	251 25	252 75
100 марок нїмецких	117 30	117 80

КАВАЛЄР 28 лїт (помічник канцелярийний) з іспитом державним оженить ся з інтелїґентною чесною дівицею з посагом по можности. Відомість: *Яцко Русин*, Львів, ул. Жулїньского ч. 8. Рекомендовано. 509 2—3

Потрібний зараз дяк з добрими свідоцтвами, котрий відкупив би або внарендував рентову церковну крамницю. Мешкане при крамници. Зголошена до парохіяльного уряду в Беньовій, п. п. і стация Санок. 504 3—5

Прийму чоловіка до розношення листів від 16 до 40 лїт. Платня 500 К і мундур. Зголошенє тілько письменно. Шухевич, почмайстер, Команьча. 494 2—3

Потрібно парубчака 18 лїтнього, щоб розумів ся на пасїцї і помагав в господарстві. Платня 15 К і удержанє. Зголоситись зараз з порученем від свого парохіяльного уряду до ур. парох. в Рудні, п.п. Зимна вода-Рудно. 493 3—3

Прийме ся хлопця на практику. Вимагає ся укінчених шість виділових. Практика 6 місяців безплатна. „Согівський Базар" у Львові 519 1—4

Мід куращийний
липовий в 5-кілевих бляшанках, оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 263 2—10

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає на післяплатою управа дібр Жана Laise ого у Волї високій п. п. Жовква 502 5—55

Яйця вилягові курячі Лянґшани, Віандоти-Брамапутра, по 30 с. Качачі „Peking" по 40 с. дістати можна у упр. школи в Лагодові о. п. Підгайчики м. Львова 474 6—6

Парцеляция. В Пнятині с. п. Перемишлянах а стация залїзниці Бібрка-Хлїбовичі маю на продаж в цілости або до розпарцельованя 33 морґів огородів в тім 5 морґів сіножатий. Ціни умірковані. В відданю 2 км будують залїзницю. Поле без довгів. Спродажний зачеває половину грошей по року. Зголосити ся *Лев Блюмкій* в Пнятині о. п. Перемишлянах. 503 3—6

Учителькы, музикальні, з конверзацією французкою, нїмецкою, учителями до менших дїтий, рутиновані сїльскі господині, молоді і старші, офіціяліств і всяку службу поручає бюро Нїмчиновскої, Львів, Ринок 12 А. 109 1—1

10.000 корон потреба на заложенє руской друкарні у Львові, і в тій цїли глядаю співщика, я сам законовий друкар і маю власну концесию. Ближші інформациї в бюрі Соколовского пасаж Гавсмана Львів.

EPILEPSI

Хто занепадовий падачку, корчі і т. п. первові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно Schwan-Apotheke, Frankfurt n. M. 168 52 52

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585

викликану іменно страшними наслїдками тайних ґріхів молодости і розпусти, успішно напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Нїмецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в ній пояснення своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжці способу лїчення. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті магазином видавців Р. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ОГОЛОШЕНЄ.

Дня 6 (н. ст.) червня 1906 відбуде ся о год. 12. в полудне в льокалї Рускої Касина в Сколїм

Загальний Збір

членів товариства Каса заїмкова ВЕРХОВИНА, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою в Сколїм в слїдуючим порядком дневним:

1) Принятє справозданя і замкненя рахунків за рік адмін. 1904/5.
2) Вибір цїлої нової Ради надзирающої.
3) Підвисшенє стопи відсотків від вкладок щадничих з 4 на 5% від ста.
4) Зміна § 9 у 16. статута в тім напрямі, що оден уділ членьскій виносити має на будуче лише 20 корон.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

о. Михаїл Ревакович секретар, *о. Ігнатій Южнович* предсїдатель. 1—1

! Весна !

„Ґвавт! Весняники! Ґвавт! Ноги пріють!"

Хочете се усунути, купіть собі:
КРЕМ ОДАЛІСОК на веснянки, слїди 1 К 50 сот.
АНОСМІН вода на пріте ніг, фляшка 1 кор. Набути можна в дрогерії

ЩАСНОГО ТРАВНФЕЛЬНЕРА

у Львові, Ринок ч 10, дім „Просьвіти". 523 1—7

Оповіщенє.

Рада надзираюча повітового товариства кредитового, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Тернополи, повідомляє по мисли §. 47 статута, що

VII. Загальні звичайні збори

того товариства відбудуть ся дня 5. червня 1906 о годинї 2 гій по полудни в Тернополи в комнатах „Рускої Бесїди" з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протокола з посліданих загальних зборів.
2. Звіт ради надзираючої і дирекциї з дїяльности за рік 1905.
3. Звіт комісиї ревізийної і принятє до відомости білянсу за рік 1905, котрий члени товариства переглянути можуть вже тепер в канцелярії товариства в год. урядових.
4. Рішенє що-до подїлу зисків з року 1905.
5. Вибір 2 членів ради надзираючої на 3 роки і одного на оден рік.
6. Вибір комісиї ревізийної на рік 1906.
7. Внесеня ради надзираючої, дирекциї і членів.

Тернопіль дня 15. мая 1906.

Роман Сосновский предсїдатель. *о. Дамян Лопатиньский* секретар. 515 3—3

Щадїть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР"

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові, ринок 10, 11. п.

Складайте свої ощадности в руских товариствах!

платить 4% від вкладок приймає і виплачує вклади кождого дня, крім недїль і свят; удїляє позички на 6% на гіпотеку або за порукою; дає більші позички парцелянтам на купно землї; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 лїт; при 30 ратах піврічних виносять рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покрите датків бляхою або черепом удїляє „Дністер" позички на 5%.

Позички можуть дістати тілько члени; яко член може приступити тілько член Товариства (безпечень „Дністер".

Дивіденда від удїлів членьских виносила все 6%.

Вкладки можуть вкладати також не члени

Вкладки виносять	31/12 1905:		К	2,072.928
Позички удїлені	„	„	„	2,042·615
Удїли членьскі	„	„	„	162·127
Фонд резервовий	„	„	„	30·288
Цінні папери і льокациї . .	„	„	„	257·963

З чистих зисків удїлив „Дністер" на церкви, бурси і инші добродійні цїли вже над 40.000 корон. 4

Поясненя до позичок удїлять Дирекция і агенти „Дністра"

Щадїть і купуйте землю!

Оповіщенє.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїні **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти ані тілько за попереднім надісланем ґрошей.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру" Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в винґарнях по цїні 10 сот. за штуку.

НОВІСТЬ! ПОЗІР! НОВІСТЬ!

Найновійший винахід трибушонів до фляшок появив ся і є на

складі в „Сокільскім Базари" у Львові

в цїні по 2 К 40 сот. без пересилки.

Сї трибушони так зроблені, що при малім лише натисненю витягають корки. Корок позістає цїлий не попсований.

Сокільскі шапки з ґратою і пером в цїні по 3 К 50 с. без пересилки.

Сїчова памятка в видї медалю величини одного рінськ. ского, жовта, в цїні по 1 К. 10 с.

Козацкі шапки в цїні по 6 К для дівчат по 4 К.

Всї ті річи поки запас вистарчить продає „Сокільский Базар" у Львові, ул. Руска ч. І. 219

Передплата виносить: річно 8 К, піврічно 4 К, чвертьрічно 2 К. Поодиноке число коштує 40 сотиків. — Адреса редакциї і адміністрациї: Львів, ул. Академічна ч. 8. 313

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіта.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, російских калошів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерії.

Великий вибір пушок на циґарети, чубуки, ґроші і спінок в ґербом Руси.

Великий вибір бімутерії. 149

Без конкуренції.

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже

поручає знаменити:

Готове тїсто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, англійске, здорового і струдлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING
(леґуміна для 6 осіб)

ріжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

Ванїлевий цукор по 14 сот.

Ванїлевий порошок до сосів по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах спожівочних і делікатесів, а як де нема, просимо відносити ся просто до фабрики. 513 2—39

Спілка львівских таніцерів

в лїквідациї, по причині заявленя торговлї, продає по можливо найнижших цінах: фіранки, коронкові тюлеві, стори, мосяжні і звичайні карнїзи, капи на ліжка, серветы і церати на столи, великий вибір в портиерах улиця Ягайлоньска ч. 3.

457 2—6

Микуличин. Вілля в найкрасшім місци і найдогіднїйшім, близько залїзници, ліса і Прута, з покоями і кухнями до винайменя. Тенїс при вілли. Бливша відомість прикордонне. 493 3—4

За 2 зр. перероблю старі матерацы (3 подушки) на зовсім як нові. Дрелїхи на покрите від 50 кр за метр. Нові волосїнні матерацы, обложені ватою д-ра Вішофа против молїв від 15 зр., матерацы з морської трави від 6·50, обложені ватою д-ра Вішофа від 10 зр. Колдри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА
Львів, ул. Коперника ч. 5.
486 3—30

Важне для лїтників!

В Дорі околиці гарній, гористій, куди пливе Прут, суть до винайму в давній вілли Вл. Калїя комнати мешкальні. Вілля есть поновлена коло залїзничного перестанку. На сезон запевнює ся здорову дїжу кухню. Зголошенє устні і письменні до п. Калитчукової Львів Скарбківска 35.

484 5—8

Спілка львівских таніцерів

в лїквідациї, по причині заявленя торговлї, продає по можливо найнижших цінах: фіранки, коронкові тюлеві, стори, мосяжні і звичайні карнїзи, капи на ліжка, серветы і церати на столи, великий вибір в портиерах улиця Ягайлоньска ч. 3.

457 2—6

Микуличин. Вілля в найкрасшім місци і найдогіднїйшім, близько залїзници, ліса і Прута, з покоями і кухнями до винайменя. Тенїс при вілли. Бливша відомість прикордонне. 493 3—4

За 2 зр. перероблю старі матерацы (3 подушки) на зовсім як нові. Дрелїхи на покрите від 50 кр за метр. Нові волосїнні матерацы, обложені ватою д-ра Вішофа против молїв від 15 зр., матерацы з морської трави від 6·50, обложені ватою д-ра Вішофа від 10 зр. Колдри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА
Львів, ул. Коперника ч. 5.
486 3—30

Важне для лїтників!

В Дорі околиці гарній, гористій, куди пливе Прут, суть до винайму в давній вілли Вл. Калїя комнати мешкальні. Вілля есть поновлена коло залїзничного перестанку. На сезон запевнює ся здорову дїжу кухню. Зголошенє устні і письменні до п. Калитчукової Львів Скарбківска 35.

484 5—8

Томасина на осїнь.

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли подає П. Т. Хлїборобам до відомости, що при цїлевґотункових замовленях томасинни дає надзвичайні опусти до 15 мая с. р. по 25 кор. на ваґонї, а до 15 червня по 23 К. Від первого липня с. р. дорожіє томасина і тому радимо користати з нинїшої тепер цїни томасинни, та надзвичайних опустів, які тепер даємо і замовляти томасинну на осїнь. Почавши від 15 червня даємо опуст 20 корон на ваґонї від цїн фабричних. 450 a 4—5

ДИРЕКЦИЯ

Незрівнане жерело доходу!

Найлїпші і найновійшої системи

машини до цементових виробів

всякого рода, іменно до дахівок, підмог, машини до виробу цементових цеґол, також форми до рур, кругів і т. п. поручає

Комісово-рільничий дім в Більску

Ближші пояснення даром і оплатно. — Незрівнане для шукаючих заробку! Неоцінене для більших господарень. 401 10—10

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного кватний дневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Коперниковского ч. 15. Предумерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр

ФАВРИКА ЦЕМЕНТОВИХ ВИРОБІВ

Генрика гр. Старженьского

в Гнїздичеві

виробляє патентовані дахівки цементові, ріжнобарвні, глязуровані і неглязуровані в різних формах. Цементові помости і хідники в різних барвах і десенях. Перепусти і рури у всіх розмірах. Жолоби і корита в довільній довготі. Комини, сходи, нагробники граничні стовпи, а також всякі роботи що входять в обсяг цементового промислу.

Телеграми: **Фабрика Гнїздичів, Кохавина.**

Почта і залізниця на місці. 831 10—10

ІВОНИЧ

жерельно-купілеве і кліматичне заведенє

(Залїзнича стация в місци.)

Найсильнїйша солоно-йодово-бромова щава, котрої успішність в ствердженя у всіх видах золїз (скрофульози), в недугах кости, носової ями, уха, шкіри і жіночої у всіх недугах, що вимагають пресішевя відновлюючих сил. Лїченє ортопедичне і масьжове. Інгаляторія системи „Вальденбурґа" і системи „Кляра". Купелї в горячім воздусї системи „Полякова", також цинкові ґазові купелї.

Лїкарі заведенія: доцент др Антін Габашевский з Львова і др Юлїян Станішевский з Кракова, а також 6 місцевих практикуючих лїкарів.

В першім сезонї до 20 червня і з третім до 20 серпня мешкання значно дешевші. — Увільненє від такси на основі свідоцтва убожества удїлює ся лише в I. і III. сезонї.

Замовленя на мешканя, мінеральну воду, сїль, ґуґ і муд приймає і всяких пояснень удїлює 502—7

Дирекция жерелно-купілевого заведенія в Івоничи.

ПЕРША ЛІТОМИРЕЦКА ФАБРИКА

ВОСКОВИХ ВИТВОРІВ ТА СВЬВІЧОК І БЛІХАРНЯ ВОСКУ

І. Владика і Син

в Літомерицях над Лабою в Чехах

власник: Генрих Владика)

припоручає Вел. Духовенству свої на найлїпші признані вироби а то

1. Напрестольні воскові свьвічки з добірного чеського воску т. зв. свьвічки свв. Боніфатія за 1 клґ. 4 К 80 с.
2. Напрестольні воскові свьвічки „свв. Франца" з угорського і хорватського пчільного воску за 1 клґ. 4 К 40 с.
3. Церковні воскові свьвічки, що Д. Марії горять до вінця і не капають за 1 клґ. 4 К.
4. Воскові свьвічки з примішкою немного сїрку за 1 кґ. 3 К 60 с. 3·60, 2·80 після скількости примішки пчільного воску.
5. Керосинові свічки зі штучного воску однокілеві по 2 К 20 с.
6. Стеаринові церковні свьвічки в великості по ½, ¼, ⅛, ⅙, клґ. за 1 клґ. 1 К 44 с.
7. Новість! Кнотики Габерґорна до лямп перед Свв. Тайнами Ч. 0, 1, 2 і 3 (56 штук в коробці) 2·40 сот.

Патентовані вуганчики Віндінґа до кадильниць (виключний склад на Чехи, Мораву, Шлеск і Галичину) в пачках по 150 до 200 кусків 3·60 К, за 1·0 кусників.

Далї: Трійці всілякої ваги, каганцї, офірки, свьвічки прикрашені обрамками, золоченим і цьвітними, сточки гладкі і прикрашені, свьвічки похоронні, до хрещеня, в написами або стяжками від найпростїйших до найбогатшійших, все по найприступнійших цінах. Ціни розуміють ся або платні по році або з опустом 6%, коли до 30 днїв платить ся по одержаню рахунку.

Посилки від 10 клґ. в гору оплатно до кождої стациї. Опаковане не числить ся, Цінники даром і оплатно. Множество подяк і листів признаня.

Найстарша і найбільша фабрика воскових виробів на цілу Австро-Угорщину. 1004 11-12

ВІДОЗВА

Спілки для господарства і торговлї в Перемишли до П. Т. Читалень Просьвіти.

Що раз більше запотребовує штучних навозів, без котрих розумна, поступова господарка не може ся обійти вдає наш несьвідомий нарід в лихварські руки спекулянтів, котрими руководить не добро народа, не піднесенє его биту матеріяльного, лиш визиск і то страшний визиск бідного хлїборобa. Що раз більше заготребовує штучних навозів отворило тим піявкам нове жерело страшної лихви, на котрій до 200 від ста заробляють, против чого нема ще у нас спеціяльного закона карного.

Щоби охоронити наш нарід від того страшного визиску в одної сторони, а з другої дати можність нашим Читальням побільшити свої фонди чесним зарібком, котрі всегда терпять на брак гроша, постановили ми виповісти війну горбам нашого народа і звернути ся до пресівної орґанізациї нашого народа, якою суть Читальні. Щира воля і охота поборе наших вогнів. Без помочи пресівної орґанізациї не вдасть нїчого, тож відзиваємо ся до виділів Читалень з щирим руским словом — поможіть нам охоронити нарід на полї економічнім від визиску, розпочніть агітацію по селах за збірним замовленєм штучних навозів у нас, сприяйте ваґонами навози і предсьвайте хлоборобам користї нашого цїнника, а користь з того буде така, що сезонен получить добрий навіз по цїні нашого цїнника вже без оплати фахтової, а Читальня буде мати з того красний дохід, котрим не тільки що покриє свої потреби просьвітні, но ще лишить ся значна надвижка, котрою довільно розпорядить. Всякі інформациї подамо безпроволочно, а рівночасно звертаємо увагу на наші теперішні оголошеня по дневниках о браку і дорожнечи штучних навозів. Надіємо ся, що наш поклик для добра нашого народа не лишать ся без відгомону.

460 3—3 **ДИРЕКЦИЯ.**

Без конкуренції.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kauzow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлінка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і 5 кгр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

ЛЮБІНЬ

жерельно-купілеве і гід опатичне заведенє.

Найсильнїйші сїрчані води на континенті. Купелї сїркові, болотяні сїркові. Купелї ґазові з углевим квасом а la Nauheim. В Любіни лічать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, суставового і мязового, ішіяс, артретизм, нервові болї, спухненя по зломах і вивихненях, зачадне сьвітло, шкірні і жіночі недуги, металїчні затруєня і сліпанені фави сифілісу.

Лїченє електрикою, масажем, ґімнастикою.

Купільни центрально огрівані, мешкання вигідні і сухі, в I. і III. сезонї 1 К 40 денно. Більша частина комнат опалена. Реставация добра і не дорога. Почта, телеґраф і аптика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 с. від особи.

Купілевий сезон від 20. мая до кінця вересня. Всякі поясненя удїлює відпоротною почтою **Купілева управа.**

Лїкарі заведенія: Д-р Ксавер Обмінський і Д-р Антін Міколашек. 146 6—10

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складі готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп. парохам і фондаторам за всї дотепершні замовленя, *прошу о ласкаві замовленя так* на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґруни. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьмілюю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці

З глубоким поважанєм

87 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Аґентів не висилаю.

Сьвітло церковне і столове

найлїпшої марки

охоронене запротокольованою маркою

-.- М. Ц. Н. Т. -.-

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"

Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор за 100 клґ. Для перових 10% опусту.

Ціни розуміють ся лише фабрична.

Передовсїм просимо уважати, щоби кождий свічка мала знак +. **М. Ц. Н. Т.,** бо лише тоте сьвітло припоручає Народна Торговля. Своїх похвал і признань!!! 415 9—?

Поїзди всякого рода, живі і переїджені, поручаю у великім виборі по дуже приступних цінах, приймаю до заміни, а коли на продаж або купую за готівку. Приймаю замовленя до вівчань на елеґантні повози з білими кіньми, що них дають з пісарської стайнями. Дрібна продаж всяких повозових долатків.

M. HAC

Львів, ул. Шпитальна ч. 28.

72 3—?

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

Цементово-бетонових

і головний склад

матеріялів будівляних

Мих. Микося

Ярослав, Ринок, пл. парохіяльна

поручає П. Т. Публиці, Вп. Інжинірам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно біле лашеме, скіпасте і гідравлічне. — — — — —
Гіпс краківський — — — — —
і львівський — — — —
Цемент портланд всякого рода вагонами і на возах —
Асфальт природний, штучний, — лляти до фундаментів.
Посадки камінкові, цементові — шарі, мозайкові, гладкі, жолобковані — — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналїзациї
Керниці бетонові ріжних размірів, — мулові — — —
Миски під рури Ринви отверті
Сходи камінні, граничні — — —
Сходи бетонові — — — — —
Цеглі шамотові окладкові — —
до фасад — — — — — —
Дахівки краєві, ваграничні, червені, шиляні — — —
Комінки камінкові Папа дахова і ізоляційна
Ольґеїна, Карболїнеум
Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

42 1—15

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших папериців як: Le Nonblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетські поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

з Іцкан 12·2 *, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова 2·31*, 5·00, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40, 9·20*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави руской 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 11·25, 2·05, 5·25, 10·2*,

Поїзди льокальні *приходять до Львова:*

з Брухович від (6·5 до 25·9 вкл.), 7·09 перед полуднем 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6·5 до 23·9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд., 1·46 по полудни (від 1·6 до 31·8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (віс 1·5 до 30·9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13·5 до 9·9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9·9 в неділї і лат. сьвята), 10·10 вечер.
з Щирця від 27·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·10 вечер.
з Любіня вел. від 13·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 2·45, 4·05, 8·25, 8·55, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·10, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·35, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 11·10.
„ Рішева 4·05.
„ Коломиї 3·30.
„ Рави руской 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6·5 до 28·9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·25 по полудни, (від 6·5 до 23·9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1·6 до 1/6 до 31·8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави руской 11·35 *в ночи (що неділї).*
до Янова (від 1·5 до 30·9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13·5 до 9·9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13·5 до 9·9 що дня) 3·14 по полудни.
до Щирця 10·45 перед полуднем від 27/5 до 16·9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни по полудни (від 13/5 до 16·9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, насаж Гавсмана ч. 9. 53

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

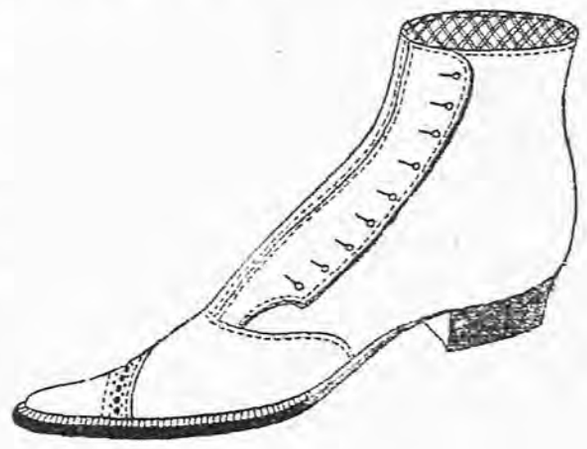
Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·90.**

Знаменнті **мужескі черевики** до шнурованя пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **мужескі черевики** із шкіри Boks з ґумою пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовенства пара **зр. 8—9.**

Дамскі елеґантні **Chevreau** до шнурованя пара **зр. 4·25.**

Одинока філія у Львові лише улица Гетьманьска ч. 6.

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·60.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·90.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинаня пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·90.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара від **зр. 1·20.**

Вироби найбільшої фабрики обуви в цілій монархії продає

Альфред Френкель Тов. ком. 350 4—4

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 93. Львів, второк 9. (22.) мая 1906. Р. XXVII.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 31 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрици „Надіслане" по 50 с. — Подяки і иншої приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

По головній розправі судовій за кровавї розрухи в Лядскім.

В інтерпеляції, внесеній дня 14. марта 1906. р. рускими послами в Раді державній (на стор. 35387 стенографічного протоколу палати послів XVII. сесиї) уміщено отсї памятні слова реченя: „Дня 28. лютого полила ся кров руских хлопів в селї Лядскім, повіта бучацкого. Три трупи остали на місци. Двох тяжко ранених борe ся із смертию. Кількоро лекше ранених лїчить ся з ран, завданих з карабінів, та кульками, на які руский хлоп складає послїдний, тяжко запрацьований крейцар до державної каси.

„Кров пролита в Лядскім спадає на того, хто або не вміє або не хоче прикоротити повітових розбишак. А ним єсть — намісник краю ґраф Потоцкий. Граф Потоцкий відповідає перед Богом і перед людьми за ті трупи, за кров, за вдовичі і сиротиньскі сльози, бо він або не вміє або не хоче навчити своїх підчинених, аби вони шанували закон та людске житє".

У своїй обороні заперечили власти краєві всяке безправне дїланє по своїй сторонї та на сїй підставі б. міністер справ внутрішних Білянд-Райт виголосив відповідь руским послам в раді державній, а розрухи, що розпочались дня 26. лютого с. р. в місточку Нижневі та скінчили ся кровавим бенкетом в селї Лядскім дня 28. лютого с. р., перейшли дорогу судового слїдства, наслїдом котрого дня 16. мая с. р. засїло на лаві обжалованих перед трибуналом карним ц. к. суду окружного в Станиславові: девятьнацять людий з Нижнева і Лядского, посуджених о злочини насильства публичного.

Судова розправа на підставі доставлених доказів мала в сьвітлї правди відкрити історичну картину тих подій народної борби, за права політичні; тому Народний Комітет окрім місцевого оборонця, адвоката д-ра Зайнфельда, відпоручив до сеї оборони найвизначнїйших своїх оборонців адвокатів: д-ра Евгена Олесницкого, д-ра Теофіля Окуневского і д-ра Костя Левицкого, що безкорисно сповнили обовязок народний.

Вислїд головної розправи судової проголошено вироком ц. к. окружного суду карного в Станиславові з 19. мая 1906. до ч. спр. Vr. 370, яким всїх трох обжалованих з Нижнева разом з о. Коростїлем увільнено від всякої вини і кари; відтак увільнено зовсїм одинацять обжалованих з Лядского, та вкінци засуджено Матїя Заяця а Лядского за злочин насильства публичного; Проця Бойка з Лядского за провину збіговиска; Юлія Нїментовского за провину з §. 305. з. к., (заохочуванє до бойкоту учительки), якої мав допустити ся передше в Майданї, а не в Лядскім; Люську Деркачеву за переступство з §. 314. з. к. (перепона в урядованю) і за провину збіговиска та Стефана Шумегу за провину збіговиска. З того виказує ся, що лиш одного Матїя Заяця засуджено за злочин насильства публичного, якого він мав допустити ся тим чином, що взивав людий, щоби без наказу судиї слїдчого та письменної легітимациї жандармів не ішли до Нижнева на протокол (§. 177. уставу карного поступованя).

Переведена розправа судова достатчила нам подійсний і правний стан цїлої справи, яка не закінчила ся тим вироком судовим, але повинна задля свого значіня загального станути на порядку нарад в державній радї і в краєвім соймі, аби там вказати виноватцїв та потягнути їх до одвічальности. На разї не хочемо пересуджувати становиска, яке в сїй справі займуть наші посли; але на всякий час хочемо ствердити доказані судово отсї усталеня:

1) Вандал Валєвский, секретар повітової ради в Товмачи, дістав відпустку від повітового маршалка в Товмачи в тій цїли, аби міг їздити по вічах і там виступати против виборчої реформи, зглядно розбивати віча.

2) Сей повітовий агітатор против виборчої реформи приїхав дня 26. лютого с. р. на віче в Нижневі разом з д-ром Юлїем Дунїковским, практикантом концептовим ц. к. намісництва, висланий з ц. к. староства в Товмачи на се віче в характері комісаря правительства.

3) На представленє о. Коростїля не хотїли зібрані вічевики допустити, аби Валєвский промовляв на вічу, наслїдом чого п. Дунїковский розвязав віче в Нижневі, хоч предсїдатель віча о. Антін Левицкий представляв, що нема причини розвязувати віча, бо тисячі народа зійшло ся і хочуть говорити про реформу виборчу.

4) Зараз по розвязаню віча від'їхав з Нижнева Валєвский остентационно, бо стоячи в повозї, а п. Дунїковский не виїхав звідти, хоч міг се зробити зовсїм спокійно. При від'їздї з Нижнева надав Валєвский тревожну депешу до ц. к. староства в Товмачи — на припорученє п. Дунїковского.

5) По виїздї Валєвского почав п. Дунїковский з жандармом Марияном Броговским розганяти Сїчовиків з Лядского та по утечи їх зайшов до школи кошикарскої в Нижневі, де просидїв аж до приїзду п. Бужиньского, комісаря ц. к. староства в Товмачи. Зібраних около десять тисяч народа на вічу в Нижневі розходилось домів з жалем за розвязанє віча, але проте нїхто не накинув ся анї на особу провокатора Валєвского анї на п. Дунїковского.

6) Сїчовики з Лядского мали допустити ся в Нижневі злочину насильства публичного на особі урядуючого п. Дунїковского тим чином, що коли він хотїв відобрати сїчовикови з Лядского. Заприсяжений на розправі п. Дунїковский зізнав, що він зовсїм не хотїв відбирати хоругвки та хорунжого Михайла Деркача увільнено від всякої вини і кари.

7) В своїм рапортї урядовім подав п. Дунїковский, що коли ішов з віча в Нижневі до школи кошикарскої, то Сїчовики з Лядского ударили єго кілька разів камінєм по ногах; а заприсяжений на розправі жандарм Мариян Броговский зізнав, що ішов в слїд за п. Дунїковским та не видїв, аби хто кинув в него каменем, а на ногах п. Дунїковского не найдено нїяких слїдів. З сего виказуєсь, що з нагоди віча в Нижневі дня 26. лютого с. р. не було нїяких насильств анї взагалї злочинів.

8) Заприсяжений на розправі комісар п. Бужиньский зізнав, що коли перед вечером приїхав дня 26. лютого с. р. до Нижнева, то коло школи кошикарскої, в котрій сидїв п. Дунїковский, не застав людий, отже не було там нїякої облоги, та що відославши п. Дунїковского до Товмача сам обняв провід дальшого урядованя і на телєграфічний приказ президиї ц. к. намісництва у Львові зарядив приарештованє Сїчовиків з Лядского, котрі брали участь в гвалтї як 6) і 7).

9) Вислані ним Броговский і Дяків, жандарми з Нижнева, були в Лядскім від вечера 26. лютого с. р. до полудня 27. лютого с. р., та хоч мали наказ вступити до відділу приналежної жандармериї в Комарівцї, не ужили жандармів з Комарівки до вистеженя виноватцїв в Лядскім, а навіть не вступали до Комарівки, але вдоволили ся тим, що шинкар Ляйб Гехт в Лядскім подав їм кілька імен членів „Сїчи" в Лядскім.

10) З тим списом імен членів „Сїчи" з Лядского прибули жандарми Броговский і Дяків до Нижнева по полудни дня 27. лютого с. р. і тут заявили урядуючому комісареви п. Бужиньскому, що поданих на списї людий з Лядского самі не можуть приарештувати для судиї слїдчого, котрий тодї вже урядував в Нижневі, а потребують до сего асистенциї військової.

11) Комісар п. Бужиньский, маючи вже в Нижневі військо, зовсїм не порозумівав ся з судиєю слїдчим і не завагав ся урядувати в повітї бучацкім, бо вислав до Лядского жандармів з Нижнева: Марияна Броговского і Франца Палиса, і додаючи їм 18. жовнїрів під проводом офіцира Раймунда Ради. Отся оружна сила около 11. години в ночи з 27-го на 28. лютого с. р. станула в Лядскім, де зараз в ночи приарештовано Проця Бойка і через ніч держано єго в корчмі під сторожию військовою, а дальших арештованьне доконано в ночи лише длятого, що люди перелякані пуканєм до дверий і вікон та сьвітлами жандармских лїхтарок не хотїли виходити з хат, як се зізнали жандарми Броговский і Палис.

12) Около 5. години рано дня 28. лютого с. р. розпочали жандарми дальші арештованя і приарештували 14 людий, з котрих більша часть сама зголосила ся, та арештованих віддали віддїлови військовому, що стояв на громадскій толоцї перед корчмою в Лядскім. В часї того арештованя, що тревало до години 8. зрана, зібрало ся коло корчми досить людий цїкавих, бо такої події не бачили нїколи.

13) В товпі не було людий узброєних в сокири, пили і коси, бо як зізнав жандарм Броговский, то одинокий посуджений о узброєнє Панько Безтїльний ішов рано дорогою з сокирою на руцї до рубаня латрів в сумежнім лїсї і зовсїм не був в товпі; другий незнаний чоловік ішов з різаком від сїчкарнї до коваля, а третий з ґралями до гною; та про мнимий оружний напад на військо або на жандармів нїхто із сьвідків нїчого не міг сказати.

14) Коли військо і жандарми з приарештованими мали їти до Нижнева та зібрані люди стояли побіч війска і не розходили ся з толоки, тодї офіцир Рада за порадою вахмайстра жандарма Франца Палиса закомендерував дві сальви (одну і зараз другу) до товпи, по чім військо і жандарми відійшли до Нижнева, не забираючи з собою нїкого з приарештованих.

15) Оглядинами судово-лїкарскими доказано, що всї застрілені і покалїчені особи були поцїлені **з заду**, з чого оказує ся, що мусїли вони утїкати з місця, де стояло військо; але сеї суперечности в своїх зізнанях не годні були вияснити анї жандарми анї п. офіцир, та отсе мабуть прояснить ся перед судом військовим, чи стріляно тодї, як люди єще стояли, чи як зачали утїкати.

16) У звітї урядовім, відчитанім на головній розправі судовій, подав п. Дунїковский, що причиною заворушеня мала бути руска агітация радикальна; але тих агітаторів радикальних руских не викрила розправа хоч за ними слїджено від марця аж до половини мая с. р. Отсе звичайне оправданє виноватців, що не признають ся до вини. Аби відвернути атаки, вказує ся незвісного злочинця і на сїм кінчить ся сензация трагедиї...

Справа говорить сама про себе... Наш нарід приніс кровавy обильну жертву за нову справедливу реформу виборчу...

Народні віча і маніфестациї.

В **долиньскім** пов. відбули ся д. 19. с. м. довірочні збори в **Велдїжи**. Зборам проводив о. Йосиф Охримович, а про реформу виборчу і вилученє Галичини референував п. Степан Баран. Рішено запротестувати проти покривдженя Русинів при роздїлї мандатів в Галичинї, а коли би се покривдженє мало стати законом — рішено відповісти на се генеральним страйком; вкінци ухвалено протест вилученя і розширеня автономії Галичини. Резолюциї переслано телєграфічно кн. Гогенльогому.

В **дрогобицкім** пов. відбуло ся д. 20. с. м. віче під голим небом в **Тустановичах**; зійшло ся над 2000 народа з Тустанович і Воланки, господарі і робітники з копалень. Референували І. Дашкевич, Сень Шратко та Пант. Добряньский. Промовляли і робітники: Рихлицкий (по руски), Волфарт (по польски) Швенда, Хомич.

В **мостискім** пов. відбули ся д. 13. с. м. збори за запрошенями в **Лящках гостинцевих** за ініциятивою пароха о. Йосифа Тиховича і д. 16. в **Малнові** за ініциятивою тамошного пароха о. Глушкевича і селянина Михайла Жука; д. 17. с. м. віче під отвертим небом в **Гусакові** при участи понад 2000 селян і Жидів. Референував п. Скварко. Дня 19. с. м. в **Баличах** віче під отвертим небом. Референував п. З. Скварко. Дня 20 с. м. збори довірочні: в **Годинях**, в **Тамановичах**, в **Боляновичах**, в **Підлїсках** і в **Вишенцї**. З усїх віч і зборів вислано телєграфічно резолюциї до кн. Гогенльогого.

Про повітове віче в **Перемишли**, що відбуло ся д. 20. с. м. під голим небом, пишуть нам: Віче отворив іменем „Селяньскої Ради" голова сего товариства д-р Т. Кормош; єго й вибрано предсїдателем віча. Головний референт виголосив Вп. посол д-р Евген Олесницкий. Повитаний грімкими і довго невмовкаючими оплесками, змалював в ярких красках небезпечність, яка грозить Русинам через сфальшованє галицкою шляхтою виборчої реформи; він розказав про махінациї і інтриги кола польского, котрі загрожують політичним правам руского народа; вкінци змалював небезпеченьство грозяче рускому народови в разї розширеня автономії Галичини. Головний референт перериваний що хвиля гучними оплесками, окликами невдоволеня, зробив на вічевиках величезне вражінє. Скінчивши референт, відчитав бесїдник резолюциї, котрі ухвалено одноголосно.

З численних бесїдників дуже гарно промовляв бувший посол до соймy краєвого господар Стефан Новаковский з Торок. Коли зійшов в своїй бесїдї на рільничі страйки, комісар староства не позволив дальше говорити. Гарне вражінє на вічевиках зробила також бесїда Олекси Муштука, господаря з Торок.

Рівночасно належить згадати про бесїду господаря з Рожубович, Стефана Гнатика, котрий вказуючи на грізну хвилю, наклікував до згоди і єдности.

В дискусиї забрав також голос академік Василь Кінцула, а свою бесїду, переривану дуже часто з одної сторони невмовкаючими оплесками зібраних, з другої сторони таки за частим наклікуваєм правительственного комісаря до порядку, закінчив відчитанєм ось якої додаткової резолюциї:

„Переконані, що дотеперішна вічева робота не богато принесла для руского народа успіхів в справі виборчої реформи, заповідаємо перехід до острійшої боротьби при ужитю найкрайнїйшого средства, а то генерального страйку рільного" — котрої однак правительственний комісар не допустив під голосованє, з тої причини, що ужито в нїй слова.... „страйку рільничого".

Віче закінчив довшою бесїдою д-р Т. Кормош, почім учасники при звуках пісень „Не пора" і „Ще не вмерла" розійшлись спокійно домів з завзятєм в серцї — а заразом з надїєю на певну побіду. По вічу вислано ухвалені резолюциї телєграфічно до през. мін. кн. Гогенлього — а також привітну телєграму новозаснованому українському клюбови посольскому в росийскій думі державній.

Ухвалено отсї резолюциї: Віче в Перемишли, обстаючи за реформою виборчою на основі загального, безпосередного, рівного і тайного права голосованя:

1) Противить ся рішучо збільшеню числа мандатів з Галичини, маючих припасти Полякам, а жадає розділу надвишки понад число проєкту бар. Гавча для Галичини призначитись маючих мандатів рівно між Русинів і Поляків.

2) Жадає зміни проєкту б. Гавча в напрямах: а) щоби число мандатів руских було з а п е в н е н е через установленє тілько округів руских у східній Галичинї, кілько виносить число мандатів Русинам припасти маючих; б) щоби вибір комісиї довершуваний був самими виборцями; в) щоби знесена була постанова, після котрої виборці мають бути лише поодиноко впускані до льокалю виборчого; г) щоби час віддаваня голосів був установлений найменше на протяг шести годин і щоби перед упливом того часу нїяким способом не могло бути голосованє замкнене;

3) противить ся розширеню автономії Галичини, а особливо на поли шкільництва і судівництва, — уважаючи таке розширенє з огляду на інтереси просьвіти і гарантиї порядку правного і безпеченьства осіб і майна мешканців і краю грізним і шкідливим;

4) жадає, щоби в разї, коли би парлямент оказав ся неспосібним до переведеня справедливої для всїх народів, а з окрема для Русинів реформи, — розвязаня парлямента і розписаня нових виборів на основі октройованої реформи виборчої з загальним, рівним і безпосереднім правом голосованя;

5) остерігає центральне правительство, що дотеперішна тактика єго, узглядняюча лише інтерес шляхотскої польскої більшости в краю з повним з а п о м и н е н є м прав Русинів, вичерпала довготерпеливість руского народа і що в разї, коли би дїйсно реформа виборча, признаюча ледво четверту часть мандатів з Галичини Русинам, мала бути ухвалена, само правительство буде мусїло приписати собі вину

всїх консеквенций, які наступити можуть серед засудженого тим способом на політичну смерть руского народа;

6) взиває руских послів ради державної в сій рішаючій хвили твердо постояти за правами руского народа, а в разї, коли би правительство призначило Русинам лише одну четверту часть мандатів, голосувати проти цїлої реформи.

Віче витає цїлим серцем українську репрезентацию в росийскій державній думі, уважає завязане українського клюбу актом високого історичного значіня для цїлого українського народа по обох сторонах кордону і пересилає ему слова найгорячійшої симпатиї, бажанє найкрасших успіхів і запевненє, що до сего клюбу звернені будуть безнастанно очи і серця галицкої Руси.

Треті загальні збори

товариства „Краєвий Союз ревізийний" у Львові

відбули ся дня 16-ого с. м. при участи відпоручників 45 союзних товариств. Провід обняв заступник голови „Союза" д-р Федак в заступстві голови д-ра Костя Левицкого, котрий того дня був в Станиславові при розправі Лядчан. Сконстатувавши приписаний статутом комплет, подав предсїдатель огляд дїяльности товариства за 1905 р., зазначуючи в нім: 1) розвиток стоваришень господарских на статутї „Руского Народного Дому", виданого „Просьвітою" і „Союзом"; 2) корисний загальний вислїд переведених у 1905. році 67 ревізий, — та заявляючи, що справа пенсийного статута для урядників союзних стоваришень на радї не могла бути трактована тому, що ся справа якраз тепер переходить законодатну парляментарну дорогу, а перед покінченєм ї полагодженє справи є неможливе. Вкінци подав предсїдатель до відома зборів, що Краєвий банк піднїс кредит для стоваришень до загальної суми 10 мілїонів корон і зніс від 1. липня 1906. кредит посередний, а за те піднесе відповідно кредит безпосередний.

В полагодженю I-ої точки дневного порядку приняли збори без дискусиї до відома відчитаний секретарем зборів п. Ом. Саєвичем протокол попередних загальних зборів.

До II-ої і III-ої точки порядку дневного рішили збори на внесенє д-ра Льонгіна Озаркевича приступити без читаня звітів відразу до дискусиї над ними з огляду на те, що названі звіти розіслані були членам перед зборами друковані.

В дискусиї над сими точками домагає ся повновласник „Ризниці" директор о. Рабій, з огляду на за високі для Союза ревізийного кошти видавництва, обмежити „Економіста" до 6 аркушів друку на рік, використуючи зискану тим надвишку на лїпше удотованє ревізора або на креованє посади другого ревізора — на те, щоби стоваришеня могли бути ревідовані що року, а не тілько раз на два роки. На се відповідав д-р Кормош, що годив би ся на принятє другого ревізора, але що-до „Економіста", то думає, що з огляду на недостачу руских органів того рода та з огляду на те, що „Економіст" містить інструкциї і потрібні поученя та вказівки для союзних стоваришень, належало би єго скорійше побільшити, ніж зменшити. Погляд д-ра Кормоша попирає д-р Лесь Кульчицкий, домагаючи ся привернення способу редагованя „Економіста" до стану з першого року видавництва, значить, розширити єго обем та оригінальними статями на економічно-суспільні теми розбуджувати серед суспільности інтерес до таких справ та ініциятиву в економічній дїяльности. Д-р Кунців піддає під розвагу думку, чи не можна би для облекшеня Союзови коштів видавництва вложити часть сих коштів на союзні стоваришеня, так щоби стоваришеня самі з власної волї удїляли підмогу на видавництво. З сим годить ся о. Рабій та, модифікуючи своє первісне домаганє, висказує бажанє: 1) щоби завізвати стоваришеня до присилання платних оповіщень до „Економіста", 2) щоби в „Економістї" поміщати фахові інформациї і поученя для союзних стоваришень, та 3) щоби в нім завести місячні або що-найменше чвертьрічні перегляди руху в союзних стоваришенях. По поясненю, удїленім редактором „Економіста", дир. К. Паньківским, збори ухвалили, щоби видавництво „Економіста" в відповідних напрямах розширити, а ревізиї як найчастїйше переводити, та приняли до відомости звіт з дїяльности Стоваришеня за 1905. рік та звіт касовий.

До IV-ої точки дневного порядку д-р Кормош референт преліминар на 1906. рік з доходами в квоті 7480 К, 58 сот., з розходами в квоті 6620 К, і надвижкою доходів в квоті 860 К, 58 сот. Референт ставить внесенє на принятє предложеного преліминаря до відомости та на полишенє висоти вкладок членьских від усїх стоваришень на 1906. рік в дотеперішнім відношеню і висотї, то є стоваришеня кредитові мають оплачувати як вкладку за рік 1906. по 50 сот. від кождого тисяча позичок, виказаних в білянсї за рік 1905., а некредитові 2 процент від зиску виказаного в білянсї за рік 1905., з тим, що мінімум вкладки виносить 40 К, а максимум 600 К. Збори приймають внесенє референта, з поправкою о. Рабія, що стоваришеня некредитові мають платити 3 проц. від чистого білянсового зиску замість дотеперішнього 2 процент.

Приступаючи до V-ої точки дневного порядку, заряджує предсїдатель голосованє над вибором голови Товариства і дванацяти членів Ради; на скрутаторів покликав предсїдатель о. Рабія і п. Загаєвича. Збори приймають до відомости вислїд голосования: голосованих 45, голосів 45, абсолютна більшість 23. Головою вибраний всїма голосами (34) д-р Кость Левицкий; членами Ради: д-р Стефан Федак, д-р Ярослав Кулачковский, дир. Василь Нагірний, д-р Микола Шухевич, Микола Заячківский, д-р Теофіль Кормош, д-р Евген Олесницкий, дир. Кость Паньківский, д-р Іван Дрогомирецкий, о. Алек. Темницкий, д-р Льонг. Озаркевич — кождий 34 голосами — та дир. Александер Сероїчковский (33 голосами). Оден голос дістав д-р Ів. Кунців.

При точцї „Внесеня" поставив д-р Кунців, повновласник Спілки ощ. і позичок в Довжневі, внесенє, щоби молоді стоваришеня на протяг пятьох лїт звільнити від членьской вкладки, а у власнім імени внесенє, щоби вкладки членьскі обчислювано в прогресивний спосіб, відповідно до доходів даного стоваришеня. Проти сих внесень заявляють ся д-р Кормош і д-р Кульчицкий, почім збори відкинули оба внесеня всїма голосами проти трох. Відтак забрав голос д-р Кульчицкий та ставить від зборів постулят до ради товариства, щоби вона запопадливо побуджувала до інтензивної дїяльности руські економічні стоваришеня, з уваги що істнованє і як найкрасший розвиток їх всїх лежить не тілько в інтересї членів поодиноких стоваришень, але в загально-народнім інтересї; від піднесеня уровеня і інтензивности економічного житя залежить також правильний розвиток і культурний розцьвіт цїлої нациї.

Коли збори одноголосно ухвалили сю директиву для ради, забрав голос о. Рабій. Указавши на розвій „Ризниці", вказує бесїдник на те, що „Ризниця" становить собою єдине в своїм роді економічне стоваришенє, яким не може повеличати ся нї оден инший нарід крім руского; се стоваришенє з'уміло знаменито з'організувати питому руску торговлю одною з дуже важних родів продуктів, усуваючи тим самим чужосторонних конкурентів та даючи можність руским капіталам оставати ся в руках членів руского народа. Вкінци ставить о. Бабій отсю резолюцию:

„Зваживши, що житєвий інтерес руского народа без ріжниці партийних поглядів і переконань лежить в асоциациї і розвитку на поли економічнім, збори повновласників союзних товариств взивають усї рускі заробкові і господарскі стоваришеня, щоби без ріжниці партий вступали в члени „Краєвого Союза ревізийного" у Львові, підперли себе взаїмно в своїм розвитку та старали ся, щоби скрізь серед нашого народа ширила ся ідея економічної асоциациї".

Коли зібрані ухвалили з одушевленєм сю резолюцию, закрив предсїдатель збори та подякувавши зібраним за їх труди, висказав іменем товариства бажанє, щоби поклик загальних зборів до спільної працї над економічним відродженєм нашого народа найшов послух в як найширших кругах нашої суспільности.

Розправа о кровавї події в Лядскім.

(*Дальше*).

Предс.: А ви дивили ся за о. Коростїлем, як він ішов з Грижаком?

Сьвідок Керкош: Я видїв їх обох, як зайшли до хати.

Радник Беноцї взиває о. Коростїля і питає єго, чи він сам промовив до людий і відрадив удїлити голосу Валєвскому.

О. Коростїль: Нї, перше звернув ся я з тим до предсїдателя і за єго згодою, коли і він заявив ся против удїленя голосу Валєвскому, а комісар і Валєвский були за тим, щоб Вал. промовляв, бо инакше комісар розвяже віче — аж тоді я відкликав ся до зборів. Радник Беноцї записав собі се зізнанє.

Сьвідок, що все знає.

Адвокатам відомо, як то приємні сї сьвідки, але й трибунали мають клопіт з ними, оцінюючи вродостойність їх зізнань. Таким клясичним сьвідком (бо на єго зізнаних полягає обжалованє всїх, що засїли тут на лаві) є жандарм Maryan Brogowski, тит. постенфірер в Нижневі, латинник.

Д-р Окуневский виносить, щоби сего сьвідка, а так само і другого жандарма Палиса не заприсягати, бо против них ведуть слїдство військові власти і через те заходить у них колїзия межи самообороною а зізнаванєм правди. Трибунал, прихиляючись до внесеня прокуратора, рішив відобрати присягу від обох жандармів, бо тут „розходить ся о те, чи військо добре зробило ужиток з оружя, а не о те, чи жандарми не допустили ся злочину, отже — на погляд трибуналу — вони можуть зізнати правду".

На питаня предсїдателя розказує сьвідок про нижнївскі події ось як: Комісар не казав ему стояти коло трибуни, щоби не дратувати людий, але казав, кружити близько вічевиків і бути готовим до інтервенций. Промова Ів. Олесницкого — на думку сьвідка — була дуже каригідна і бунтарска. Коли мав промовляти Валєвский, о. Коростїль крикнув: Лях з Товмача Вал. жадає голосу; чи хочете, щоби промавляв? (Слова „лях" перший раз ужито, тому на жаданє оборони сконстатував предсїдатель, що анї инші сьвідки, анї сам Броговский у слїдстві того слова не подав. Коли люди заявили ся против Вал-го, о. Коростїль крикнув: Проч з Ляхом!" Серед великого крику по розвязаню віча відпровадив сьвідок комісаря до фякра, а сам вернув ся на віче і з трибуни взивав „po przyjacielsku" людий, щоби розходили ся. Не відразу помогло се, хоч взивали їх і о. Левицкий і Олесницкий. Але вкінци зістало ся вічевиків уже дуже мало.

Предс.: А чи грозило що Вал-му, або комісареви?

Сьвід. Так не видко було; але я певний, що якби не я, то були би побиті оба і Вал. і комісар.

На вічу було людий 7—8 тисяч. Коли вже мало людий було в стодолї Гридзина, вернув ся комісар, щоби побачити, чи вічевики послухали урядового візваня. Коли вони оба вийшли, побачили сїчовий похід; комісар візвав єго, щоби йшов за ним, бо треба відобрати фану від хорунжого.

Д-р Окуневский. Прошу о занотованє тих слів.

Предс.: Сьвідок зізнав так і в слїдстві.

Д-р Окун.: Але комісар зізнав, що не хотїв відбирати фани, лише поклав хорунжому руку на плече і питав ся, як він називає ся.

Сьвідок оповідає далї, (на питанє д-ра Олеси-го) що фана була паперова, але Деркач не хотїв її комісареви віддати, лише подав її взад.

Предс.: А трутив він комісаря, або підійшов до него близше?

Сьвід.: Нїхто комісаря не трутив, але як перші ряди стримали ся на місци, задні поперли їх наперед.

Предс.: Січовики були узброєні?

Сьвід.: Були, кождий мав — топорець!... Сею дорогою годї було йти на ринок, бо дуже вузка і легко могло прийти знов до „сцисиї"; тому сьвідок дорадив комісареви піти коло школи, а відтам уличкою перейти на ринок. Коли завернули в напрямі до школи, розлягли ся за ними крики: „Хрунь, тримай хруня, бий хруня!"

Предс.: До кого так кричали?

Сьвід.: До комісаря.

Предс.: Але й камінєм обкидали вас; ми чули від комісаря, що дістало ся щось і вам і комісареви?

Сьвід.: Нї. Мене нїхто не вдарив, бо був би чув біль, а комісаря нїхто не вдарив, бо я єго „декував" з заду. В тій хвили надійшов жандарм Крет, отже ему казав я тримати людий і не пускати за нами. Я відпровадив комісаря до школи, а сам вернув ся до людий, щоби „справити ся з ними" при помочи Крета.

Предс.: Як ви се розумієте?

Сьвід.: Люди поступали за нами і затримали ся також перед школою; отже я хотїв їх візвати, щоби розійшли ся.

Предс.: Чи ті люди облягли школу?

Сьвід.: Нї, стояли з далека на дорозї.

Предс.: А що-ж комісар?

Сьвід.: Візвав нас обох, мене і Крета, і казав нам не показувати ся людям на очи, щоби не дратувати їх. Казав затарасувати двері.

Предс.: А ви що?

Сьвід.: Я хотїв конче розігнати людий, бо так нам каже інструкция і ми наражали би ся на закид боязливости перед безборонною товпою.

Д-р Окун.: То люди були безборонні?

Сьвід.: Нї, мали топірцї!

Предс.: То ви не виходили зі школи?

Сьвід.: Але чому нї. Я виходив, бо не бояв ся нїчого. Жадної небезпеки для нас не було анї для комісаря; але комісар абсолютно не позволив менї розганяти людий лише передав телєграму до Товмача. Тимчасом надійшов вахм. Палис, і ми виходили зі школи та питали людий, чого хочуть, але мусїли слухати комісаря. Мимо того Палис візвав, щоби розійшли ся; а як над'їхав п. Олесницкий кіньми о. Левицкого і разом з нами промовив, усї відступили ся з города, тілько по дорозї ще ходили.

Д-р Олесн.: А була така хвиля, щоби люди окружили школу шнуром?

Сьвід.: Нї; прецї ми не допустили би до того. Довідались ми від своїх людий, що виходили на місто, що тимчасом Сїчовики зробили напад на Богдановича з Петрилївки.

Предс.: Се нас не обходить.

Сьвід.: Як „*пробежандарм*" Крет прийшов з гостинця, каже до мене і до Палиса: ходїм у трійку, а за 5 мінут не буде тут нї одного на дорозї. На те ми єму відповіли: Тут розказує комісар.

Предс. Чи ситуация була грізна? Яку збрую ви бачили у людий? Камінє в фартухах несли жінки?

Сьвід. Топірцї я бачив, але камінєм нїхто не кидав і я не бачив подолків з камінєм, инакше були би ми виступили, щоби не наразити себе на закид „tchorzowstwa".

Д-р Зайнфельд. Була така небезпека, що ви дораджували комісареви просити о військо, бо самі ради не дасьте?

Сьвідок (обурений). То комісар сам говорив про військо; я власне казав разом з „пробежандармом", що нам війска не треба.

Предсїдатель відбирає слово д-ру Зайнфельдови і просить оборонців, щоби не мішали ся до розправи, аж він позволить їм задавати питаня. Відтак каже сьвідкови пізнавати обжалованих. Сьвідок пізнав Деркача, Бойка і пізнав би Федина (але той уже небіщик); Василика, Щербана і Мазурика не пізнає.

Отсї зізнаня відносять ся до подій Нижнївских. Придержуючись систематичного, а не хронольоґічного порядку зізнань, уриваємо на тім зізнаня сего сьвідка.

Жандарм, що трохи менше знає. Є се Францїшок Палис, тит. вахмайстер, 36 років, батько 2 дїтий, комендерує постеруном в Нижневі. Чоловік поважний і дуже скромний, не робить лихого враженя. Єго зізнань слухають з великою увагою, хоч про нижнївскі події не сказав він нїчого цїкавого і лише дещо нового, тілько що зізнавав усе рішучо, а Броговский часто замазував те, що перед хвилею говорив.

На питаня предсїдателя розказав сьвідок, що 26. лютого не був у службі, а йдучи містом дізнав ся від Валєвского, що віче розвязане. Коли прийшов до Грижака, справ не застав там уже нї одного вічевика. Дїї не застав там уже нї одного вічевика. Дїї не застав там уже нї одного вічевика. Дізнавши ся на містї про облогу комісаря в школї, пішов там і віддав себе на услуги комісаря. Коло школи не було властиво нїкого. На яких 200 кроків, стояли горстками люди по дорозї, але коло самої школи і на городї не бачив нїкого.

Предс. Броговский казав, що на городї стояли люди.

Сьвід. Може до мого приходу, але я вже застав город порожний. А що комісар не хотїв, щоби ми мішали ся до людий, я післав до о. Левицкого з просьбою, щоби утихомирив людий, стоячих на гостинци. Надійшов п. Олесницкий і зробив се, так що коли над'їхав коло 6-ої год. комісар Буржиньский, то вже навіть на дорозї не застав нїкого.

Предс. По що-ж комісар забарикадував ся в школї?

Сьвід. Бо нарід був огірчений, хоч стояв здалека, і комісар бояв ся, бо перед тим атакували єго на містї. Я виходив на дорогу до людий і питав їх, чого хотять. Вони не відповідали нїчого.

Предс. А як заховували ся?

Сьвід. Цїлком спокійно.

В Лядскім.

Приходимо тепер до кровавих подій у Лядскім д. 28. лютого, попереджених нїчним арештованєм 27. лютого.

Зізнаня Броговского:

Коли приїхав комісар Буржиньский, обняв урядованє; Дуніковский виїхав, а жандарми здали Бур-му рапорт. Відтак вислав сьвідка з жанд. Дяковим до Лядского через Петрилів, щоби там вислїдив, хто з Сїчовиків біг за Дуніковским та кидав за ним камінє. В Петрилівцї мав довідатись, хто Богдановича вдарив каменем. В Лядскім питав сьвідок сїчового секретаря Проця про всю старшину Сїчи, про се, хто був на вічу і т. д.; але анї той, анї парубки не давали відповіди, а властиво на всї запити відповідали: „ми всї". Між тими „мудрагелями" пізнав він Деркача, Бойка і Федика. Тодї пішов він до арендаря Гехта, щоби від него довідати ся.

Д-р Зайнфельд (впадаючи в слова). Отже ви 27. лютого дістали від Гехта сиис?

Сьвід. Нї, аж тодї, як з військом прийшов; може ще в ночи, а може аж рано 28-ого. Вислїдивши се, що було ему потрібне, вернув сьвідок до Нижнева і здав рапорт комісареви. Сей приказав вахмайстрови Палисови арештувати всїх тих, що були списані на картцї. Але Палис заявив, що двох жандармів нїчого там не вдїє, і зажадав асисти війска, котре тимчасом надійшло з Товмача до Нижнева. Вже у вечер по 9-ій год. рушили оба жандарми (сьвідок і Палис), офіцир Рада і 18 вояків 58 п. п. На місце прийшли по год. 11-ій і арештували Проця Бойка. Деркача не дали родичі арештувати, викрикаючи, що то розбій ходити по ночи. Детайлї про арештованя не позволив предсїдатель розказувати (а шкода!). За згодою офіцира Ради відложено арештованє до рана, а Гехт приняв військо, жандармів і арештанта Бойка на нічліг до коршми. Тодї то дізнав ся сьвідок від Гехта (він тут робив на свою руку, бож був старший над ним вахм. Палис!), хто є „небезпечний, зухвалий і радикальний Сїчовик". О год. 5-ій зрана почали ся дальші арештованя. Сьвідок читав імена тих, що мали бути арештовані, і по більшій части вони самі зголошували ся. Він хотїв арештувати всїх, що були на вічу в Нижневі а як би з помежи них не дало ся найти виновників, то відставити всїх, най собі судия слїдчий сам увязнить, кого треба. Остаточно арештував 13 мужчин. Питали, чого мають їти до Нижнева. „Таж не на заріз" повідаю їм. „Суд буде знати, кого а вас пустити". На се Федик почав бунтувати: „Що ви, люди такі дурні? — не йдїть". А Заяць викрикав: „Най суд сам до нас приїде, або дасть нам „форшпани", а як нас має арештувати, то най жандарм показує чорне на білім. Не йдїть, а як іти, то цїле село!" Тимчасом почали громадити ся люди коло корчми і підступати до жовнїрів, котрі пильнували арештованих. Тодї надбігла Люська Деркачева, мати Михайла, і вчіпила ся єго за руку, щоби єго увільнити.

Предс.: А як говорила, чи просьбою?

Сьвід.: Częściowo płaczem, częściowo podniesionym głosem: не йди, не йди! Почала також чіпати ся инших арештованих і від того часу почав ся нелад, люд натиснув на войско.

Предс.: Як то натиснув?

Сьв. Мабуть так, щоби їх відбити. Так само брат Михайла чіпав ся єго, але на моє візванє уступив. Ще оден (Безтїльний) чіпав ся Деркача, мимо візваня не уступав ся, лише хотїв мій гвер хопити; „wtedy zrobiłem na nim użytek broni i przebiłem na wylot; on padł i skonał". — Сї слова вимовив сьвідок не так холодно, як єго колега Паньків перед 9 роками, що пробив Стасюка і в тій самій салї зізнав се; але визиваючо споглядав набіглими кровю очима на д-ра Олесницкого і Зайнфельда, котрі мабуть хотїли щось промовити. Залягла хвиля прикрої тишини; а відтак на питанє предсїдателя оповів свобідно: що тодї люди стовпились і змішали ся з арештованими. На зазив сьвідка, офіцир дав команду: Schwarmlinie Bajonet! а сьвідок візвав товпу, щоби розступила ся.

Предс.: Чи чули се візванє?

Сьвід.: Дехто чув, але офіцир не го

ворить анї по руски, анї по польски. Коли військо взяло за баґнети, був такий стиск, що одна баба урвала капралеви портепе. Всї кричали: „Не бій ся, пхай ся, най дають форшпани, наші дїти не будуть до нас стріляти!“ Всї мали сїчові топірки, оден був з пилою, а оден з сокирою, сокиру тримав під пахою. Коли жовнїри ужили баґнетів, товпа розскочила ся, але тодї межи арештованими було вже два рази більше неарештованих.

Предс.: Хто казав ужити білого оружя?

Свід.: Мабуть Палис. Тепер казав офіцир набити гвери. Одна жінка зробила неприличний рух і закликала: „тут менї стріль“. Стріл упав і вона впала мертва.

Предс.: Перед стрілами є 4 такти команди (Laden, ladet, an, feuer), чи чули ви ту команду?

Свід.: Нї. — Кілько стрілів при першій сальві упало, не знає. По першій сальві заднї втїкли, передні лишили ся, а було всїх з 300. Межи першою а другою сальвою була коротка павза. По другій сальві розскочили ся всї.

Предс.: Судові лїкарскі оглядини виказали, що всї ранені дістали рану з заду. Чи вони вже втїкали?

Свід.: Так, вони вже втїкали і тому дістали з заду.

Коли запустїло на побоєвиску, офіцир закомендерував: Vergatterung — і військо відійшло, бо хиба би треба було всїх розстрілляти.

Тепер наступає агносковане обжалованих конфронтация з ними. І тут власне показує ся той дар сьвідка, що він все знає. Тілько почасти завинив тут предсїдатель, хоч і не сьвідомо, бо викликав обжалованих на середину, і очивидно сьвідок пізнавав їх тай на кождого казав, що бунтував. Найбільше обтяжав Заяця. Вже десятьох розпізнав, але зайшов прикрий випадок. Обжаловані не йшли на місце так скоро, як треба і сьвідок одного з них уже два рази пізнав, а за кождим разом инакше. Предсїдатель звернув на се увагу, а з актів побачив, що сьвідок инакше виражає ся про них тепер нїж у слїдстві. Тепер почав сьвідок „не пригадувати собі“; але невмолимий предсїдатель заглянув до актів, а там всевідучий сьвідок знав усїх докладно і кождому припняв відповідну марку. Се диво пояснив сьвідок просто: — „Przecież każdemu może się trafić omyłka!“ Тодї на Панька Безтїльного почав знов щось докладати, що був у товпі і бунтував, Безтїльний перечить, каже, що стояв далеко, лише на хвилю спинив ся, йдучи в лїс на роботу. Він був з сокирою в руцї“ додав предсїдатель. „А як з сокирою, то певне, що то не він, бо я нїкого з сокирою не арештував“ пояснив сьвідок. — Тодї предсїдатель перервав конфронтацию і дав голос оборонцям.

Д-р Олесн.: Ви мали від Бужиньского наказ арештувати в Лядскім тих сїчовиків, котрі кидали камінєм на Дунїковского в Нижневі. Арештувати ви мали аж по переведенім слїдстві. Так зізнав Бужиньский і ви нинї. А додатково зізнали ви, що мали арештувати всїх, хто лише був на вічу. Тут нема згідности.

Свід.: Всїх, що були на вічу і що кидали камінє. Наша інструкция каже, що як нема доказів, то можна всїх арештувати.

Д-р Ол.: Такої інструкциї нема. Ви були би виправдані, якби арештували на горячім вчинку, але тут вже було 48 годин по фактї. Надто ви дїлали против наказу Бужиньского, котрий вас післав. Ви в слїдстві зізнали, що не могли від сїчовиків дізнати ся нїчого, отже пішли до Гехта, і він вам подав 28 імен. Сю картку ви дали Бужиньскому; а нинї кажете, що Гехт подиктував вам підозрілих аж 28, 2. лютого.

Свід.: Я подав Бужиньскому инший, мій власний спис.

Е-р Ол.: Поясніть менї: а) суперечність у ваших зізнанях, б) як ви дійшли дня 27. лютого вечером до 27 імен, коли мужики відмовили вам усїх відповідий.

Сьвідок мовчить.

Д-р Ол.: В слїдстві ви лїпше знали, нїж нинї.

Предсїд.: Але я завважаю, що нинї не веде ся слїдство против сьвідка.

Д-р Ол.: В слїдстві ви зізнали що 27. лютого не арештували нїкого, бо sytuacya była groźna; так само зізнав на підставі вашого рапорту Бужиньский, а нинї ви сказали (читає записку) що 27-го niebyło powodu do aresztowania.

Свід.: Я не мав наказу арештувати.

Д-р Ол.: Бужиньский зізнав, що казав вам що найменше трех арештувати, т. є. хорунжого, того хто ударив Богдановича (по те-ж ви і до Петрилова поступали) і третого підозрілого о те, що кинув каменем на Дунїковского.

Свід.: Они оправдали ся передомною.

(Дальше буде).

Австрийскі справи.

Виборча реформа.

Zeit доносить, що від 3 днїв президент мінїстрів не конферував в справі виборчої реформи з жадним послом. Поясняють се тим, що угорска справа, котра висунула ся на перший плян, дає богато роботи, новому президентови мінїстрів, необізнаному добре з сею справою. Ся павза викликала песимістичний настрій в посольских кругах. Противники виборчої реформи використують для своїх цїлий, кождий, хочби дрібний момент, а прихильники реформи денервують ся. Все те викликує найріжнїйші поголоски, між иншими поголоску, що Гогенльоге вже пізнав неможливість виконаня своєї місиї і в неділю зголосив у цїсаря димісию. Всї кажуть, що справа реформи мусить бути порішена еще сего тиждня. В пятницю має зібрати ся виборча комісия, котра одержить від президента мінїстрів конкретні предложеня. Проєкт правительства буде мати характер ультіматум. В пятницю має рішити ся справа виборчої реформи і справа дальшої судьби кабінету. Головною трудностию має бути жаданє Нїмцїв, щоби подїл виборчих округів був зависимий від більшости $^2/_3$ голосів. В парляментарних кругах говорять що проєкт Гогенльогого підносить число мандатів до 494. Галичина має дістати 100, або й 102 мандатів.

Угорский сойм.

Будапешт. Вчера відбуло ся перше засїданє нового угорского сойму. По відчитаню рескриптів в справі уступленя Феєрвария і номінациї кабінету Векерлього, війшов на салю новий кабінет, привитаний манїфестационно соймовою більшостию. Векерлє заявляє, що супротив того, що рескрипту о розвязаню попереднього сойму не оголошено конституцийно і супротив того що єго зложено до архіву палати, він вносить о оголошенє сего рескрипту. Президент Сафанов зложив подібну заяву і додав, що через скликанє нового сойму привернено конституцийні відносини. Президент мінїстрів заявляє, що торжественне отвореніе сойму відбуде ся нинї в королївскім замку. П. Мадараш стверджує, що се відповідає звичаєви, але в будучности президент мінїстрів повинен сю справу полишити рішеню соймови. На сїм засїданє замкнено.

Зголошено зажаленя против вибору трех румуньских послів, з просьбою о уневажненє мандатів, бо виборцїв підбурювано против мадярскої нациї.

З Росиї.

Цар доси не приняв адреси думи. Про сю справу маємо дві, не цїлком згідні вісти. Після одної президент думи одержав повідомленє, що авдиенциї, о котру просив в цїли доручення цареви відповіди думи на престольну промову, не дістанє. Того рода енунциянції мають бути доручувані цареви за посередництвом мінїстерства двора і Муромцев мусить внести просьбу в звичайній канцелярийній дорозї. Таке саме повідомленє мав одержати президент державної ради. Справозданє з засїдання думи доносить, що президент мінїстрів повідомив президию думи, що адреса думи і адреса державної ради разом з найпідданїйшим мемориялом мають бути зложені на єго руки. Оден з послів поставив внесенє, щоби дума виходячи з погляду, що значінє адреси є в її змістї, а не в способї доручення, перейшла до дневного порядку і не дискутувала над справою ненарушуючого анї прав, анї значіня думи. Внесенє ухвалено одноголосно і дума перейшла до дискусиї над верифікациєю мандатів. По ухваленю інтерпеляциї в справі численних арештовань і банїциї, засїданє замкнено.

Телєграми.

Петербург. Трудности які правительство робить в справі доручення цареви адреси думи, уважають за доказ, що в окруженю царя вплив ворогів думи є сильнїйший, нїж єї приятелїв. Міродатні круги хочуть перейти до дневного порядку над всякими енунциянциями думи.

Рига. Военний суд засудив на шибеницю трех обжалованих за убитє трех полїцаїв, одного засуджено на 20 лїт тяжких робіт.

Батум. Оногди замордовано американьского віцеконзуля в єго власнім мешканю. Убийник утїк.

Петербург. Новий мінїстер заграничних справ Ізвольский поручив всїм росийским послам повідомити держави, що зміна мінїстра заграничних справ не викличе нїяких змін в заграничній політицї Росиї.

Саратов. В околици ширять ся заворушеня і рабунки. З усїх сторон стягають війско.

Петербург. Сторонництво кадетів рішило взяти безпроволочно під наради думи аґрарну справу. Сю справу порішено передати комісиї з 33 членів. Також в державній раді порішено утворити фракцию кадетів.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Угорскі справи.

Будапешт. Цїсар приняв вчера на авдиенциї мінїстрів Векерлього і Андрашія. В посольских кругах запевняють, що економічні відносини до Австриї вступили в дуже критичну стадию.

Вибори у Франциї.

Париж. Доси звісний є результат 155 тїснїйших виборів. До республїканьского блоку належить 140 вибраних, 15 до опозициї. Блок зискав 35 мандатів. Разом з головними виборами доповняючий вибір збільшив число послів блоку о 57. Парлямент буде складати ся з 79 реакціонерів, 30 націоналїстів, 66 поступовцїв, 118 радикалів, 127 социялїстичних радикалів, 56 сполучених і независимих социялїстів. Парлямент буде отворений 1. червня.

НОВИНКИ.

— **Поклик на порі.** Пишуть нам: В теперішних горячих часах, коли за участь в борбі за реформою виборчою веде ся по судах богато слїдств карних, просимо всїх інтересованих як і усїх патріотів уважати на отсе: 1) Все жадати списування протоколів по руски. 2) Кождий протокол перечитати і провірити, чи усе по правдї записано. Коли би в протоколї зізнания були змінені, то жадати їх справленя та аж тодї підписати. 3) Коли би судия списав протокол мимо жадання по польски, або коли би записав инакше, як питаний зізнав, то треба запротестувати; зажадати від судиї, щоби і сей протест записав в протоколї. 4) Не належить підписувати протоколу, не перечитавши єго.

— **Страйкарі перед судом.** На днях відбула ся перед карним судом у Львові розправа против 10 селян з Переводова, сокальского повіта, обжалованих о злочин публичного насильства і нарушенє § 3. коалїцийного закона. З початком марця с. р. застрайкували форналї в Переводові з виїмком одного Гаврила Хомина. Обжалованї прибули на фільварок і візвали Хомина покинути роботу, грозячи при тім, як вповнює акт обжалованя, убитєм. Хомин послухав, але незабаром вернув назад до роботи, і тодї страйкарі прогнали єго вдруге. Пізнїйше удали ся вони з батогами під „косцюлек“ і не пускали людий, що йшли до дворa на роботу. Декотрі обжаловані виперли ся зовсїм участи в згаданих подіях, але инші признали ся, оправдуючись, що не знали, що то значить страйк. Трибунал засудив 7 селян, іменно Юрка Сенюка, Томка Білоцерковича, Панька Мазурка, Романа Козюра, Филипа Тарасюка, Івана Романюка і Івана Демчишина за нарушенє § 3. коалїцийного закона на 3 тижнї арешту. Від злочину публичного насильства суд увільнив всїх обжалованих.

— **Чи судиї Русинови вільно бути Русином?** Віденьскі часописи подають замітне рішенє найвисшого трибуналу у Відни, що має велике значінє з огляду на національні відносини в Галичинї. Одного судового ад'юнкта, Русина, засудив львівскій висший суд краєвий на грошеву кару 200 К за те, що своїм поведенєм мав виробити собі опінію політичного руского агітатора і через те стягнув на себе підозрінє, що в урядованю попирає одну народність проти другої. Дисциплїнарний сенат найвисшого трибуналу розслїдживши акти, ствердив, що укараний подза урядом бере участь в житю руских товариств і зносить ся з рускими народними дїячами, однак се годї уважати надужитєм урядової власти супроти иншої народности або якоюсь причиною національних колотнеч в даній місцевости. Наслїдком того найвисший трибунал увільнив засудженого урядника від грошевої кари з ось-яких мотивів: Нема сумнїву, що званє судиї накладає на него обовязок бути повздержним в національнім житю, бо в той спосіб судия забезпечує собі довірє глядаючої права публики без огляду на становище і народність та охороняє себе перед підозрінєм партийного сповнюваня судейского уряду. Границю, до якої можна проявляти свої національні почуваня, судия совісний і шануючий своє достоїньство, все з'уміє удержати. Однак, щоби оцїнити, чи в данім случаю удержано тоту границю, не може бути міродайним особистий погляд поодиноких сьвідків, особливож приналежних до иншої народности. Тут треба розслїдити субєктивні обставини та оцїнити, чи вони є такі, що можуть оправдати підозрінє національної нетерпимости при виконуваню судейского уряду. В нинїшнім случаю доходженя не виказали нїчого подібного. — Повисше рішенє найвисшого трибуналу у Відни може трохи усмирить запекліст президента Тхожицкого, що так безпощадно взяв ся гасити руского духа в підвластних урядниках Русинах, дарма що судиям Полякам вільно управляти польску шовинїстичну агітацию до несхочу.

— **П. Ів. Радецкий,** професор з Одеси, буде мав в середу 23. мая с. р. о 6. годинї в „Рускій Бесїдї“ у Львові (Ринок ч. 10) заповіджений в салї „Народного Дому“ відчит: „О причинах звірїдения людности і о станї виховання молодї в північній і в західній Европі“ Вступ: 1 корона. Чистий дохід призначений на приватний женьский руский семинар учительский у Львові. — За Бесїду: *Ревакович.*

— **Подібно як в Бродах,** стало ся також з гімназияльною бурсою в Самборі. Служила вона — як нам пишуть відтам — зразу для бідних християньских учеників без ріжниці обряду, а членами товариства бурси були як Поляки так і Русини, хоч сих, що правда, було менше. До бурси принимано майже трету часть Русинів, але до виділу належали майже самі Поляки. Згодом принимано до бурси чим-раз менше Русинів, а перед двома роками, за почином тогдїшного директора Томашевского, лат. катихита Ватулевича і польских сьвященників Кулїша і Степка постановив виділ змінити статут і назвати бурсу „Польскою бурсою ім. Ад. Міцкевича“. На протест о. Рабія, що тодї з Русинів сам оден належав до виділу, нїхто не зважав; скликано загальні збори, не повідомивши членів Русинів, і ухвалено зміну статутів в указанім повисше напрямі. Ну, і бурса стала польскою...

— **Нові українські часописи.** Київский губернатор позволив Н. Стаховскому видавати в Києві щоденну часопись на українській мові п. з. „Боротьба“ і С. Богуславскому сатирично-гумористичний журнал „Грім“. — В Петербурзї українська громада за приводом Русова має видавати росийскою мовою часопись „Украинскій Вѣстникъ“, що має пояснити українську справу в Росиї.

— **Українці в адресовій комісиї.** В склад комісиї, що виготовляла відповідь цареви на єго престольну промову, входило 9 послів з України, а то: Муханов (Черниґів), Щепкин (Одеса), Фрейкель (Київ), Бей (Поділє), Шемет (полтавска губ.), Рижков (Катеринослав), Локоть (Черниґів), Назаренко (харківска губ.) і Шефтель (катеринославска губ.).

— **Контроля над послами.** Як пильно слїдить росийска публика дїяльність своїх послів в державній думі, сьвідчить катеринославска „Южная Заря“, в котрій оповіщено протест, заосмотрений 500 підписами, а звернений против катеринославского посла Способного за те, що виступав в думі в оборонї кари смерти.

— **Розвязанє думи.** В Петербурзї панує дуже трівожний настрій що-до найблизших подій. Надіють ся, що незабаром виникне боротьба з правительством і державною радою, особливож задля відношеня державної ради до амнестиї. Хотяй державна рада й каже, що хоче йти поруч з державною думою, в згоді з нею, але робить все якраз противно тому, що постановляє дума. Переказують також, що у висших кругах страшенно обурені на думу, головно за те, що вона не згодилась на поправку пос. Стаховича і відкинула пропозицию Бочарова виявити у відповіди на престольну промову вірнопідданчі почуваня. Через все те в Петербурзї гадають, що нїчого не буде дивного, коли в найблизшім часї думу розпустять.

— **Хати, безпечні від огню.** Поученє подане під сим заголовком в ч. 66., доповнює п. Г. Лебіщак з Камянци подільского ще отсим листом, який ми дістали від него: „Дахівку, безпечну від огню, робить ся так: До мішанини з одного цебра сьвіжо гашеного вапна, одного цебра попелу, зіляною горячою водою, і півтора до двох цебрів піскуватої, окремо розробленої глини (як то було вказано в ч. 66.) дати дрібної підлїйшої соломи, скілько влїзе при добрім утолочуваню. Все разом має постояти найменше через нїч. До деревляної скриночки, злобреної як на цеглу, з днота 10 цалїв в квадрат, а на цаль високої, набиває ся тої мішанки і зрівнує ся (штрихує ся) рівно дощілкою. Так вироблену дахівку викладає ся з форми на рівне чисте місце, посипане троха піском або попелом. Коли троха підсохне, складає ся в більші стоси, припорушуючи піском або попелом, щоби не злипала. Коли постоїть так добу і спрасує ся, можна покривати нею дах в погідний день так, як покриває ся звичайною дахівкою. Старі дахи можна указаною мішаниною (лише без додатку соломи і полови) помазувати щіткою мулярскою, а як підсохне, то й другий раз, щоби утворила ся шкаралупа на пів центиметра груба. Так само можна й стріху помазувати се мішаниною. Солома під такою шкаралупою не гниє, а дах безпечний від огню і дощу. Звертаю ся з просьбою до сьвящеників, учителїв, „Соколів“, „Січий“, студентів, щоби радою і заохотою послужили справі, а не буде тілько кервавиці нашої їти рік-річно з димом. *І. Лєдіщак*, учитель гончарства в художественній школї в Камянци подільскім“.

З товариств:

З читальні Просьвіти на Личаківскім передмістю. Надзвичайний загальний збори нашої читальни відбудуть ся в неділю дня 27. мая о год. 7. вечером в дволїтнім товариства (ул. Гавзнера ч. 10. I пов.) з тим порядком дневним: 1. Відчитанє протоколу. 2. доповненє виділу. 3. внесена і інтерпеляции. Просить ся Вп. членів о як численнийшу участь. Рішив подати ся до відома, що при читальни нашій відбуто безплатний курс приготовляючий до гімназии. Родичі, що охотно пустили-бы своїх дїтий на сей курс просили-бы, можуть заголошувати кождого дня від год. 7—9 вечером в дволїтнім читальни (ул. Гавзнера ч. 10).

Урядові вісти:

З пересельского свидрукї. Вінерський духовний семинарий у Львові Іларий Панькевский одержав „предложенє“ відставки. Завідательство в Бистрім скарбовім округу (Stockerau) Пристали. Візитаторів для порахованя скарбових касиєрів: Кор. Галинюк, Іван Калиновский, Ал. Іваськів на 7 тижнїв, Антін Захарієвич, Теоф. Лисогорський, Теоф. Турчинович, Лев Козьовский, Данило Лемберович на 8 тижнїв, Іван Петрик, Антін Сеньскин, Ол. Константинович, Іван Кобрин на 6 тижнїв. Правительство пропонувало позначити з релігійного фонду на один рік для сотрудників в Чорній, Вікомлях, Добрусині, Мильцяни і Коренцю.

Бібліографія:

Отче наш. Вокалізи до Богослужіня ім. Лис. Бонфератого. Р. II. ч. 22. за листий 1906. Кіпграні, оповіданє, польского переклв С. Мальор. Повість. Під ту пору. М. Заньковецкої. Умахи. С. Черкасенко. Scranton, Pa. 1906. З друкарні „Свободи“. — Стор. 32 малої вісмки. Ціна 15 центів.

Календар: Нині: Перенес. мощ. св. Ник. [зах.: Юлії]; завтра: Симеона [зах.: Деспіни]; позавтра: Вознесенє Господа [зах.: Вознесенє].

Репертуар руского театру [тепер в Тернополи в салї Міщанского Братства]. В второк дня 22 с. м. „Мартин Боруля“ комедия в 5 дїях Карпенки Карого. — В четвер 24 с. м. „Дан професор Хитрий“ комедия в 3 дїях в вільному переробленю О. Левицкого. — Білєти на тоті представленя можна заказувати від тепер в Народнім Торговли.

Бібліотека, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отвер[та] в середу і суботу від год. 3—7 по пол. Збірки руских книжок. — Бібліотека Нар. Дому: в второк, середу, четвер і суботу від 6—7 год. 3—6. — Бібліотека университетска: від 8 рано і від 3 до 8 в суботу лише рано. — Бібліотека Осолинських в Народнім Домі: що дня окрім недїль і посвятних днїв. — Музей Пржесїцких, Ставропигийского Института і Тов. ім. Шевченка в тих помешканях від 8—. — Музей Дідушицького. Театральна ч. 18: від 10—1, в середи також від 3—5, — Музей Осолинських: в дни вільні від 9—1 і від 3—6 по пол.

Надіслане.

ПОДЯКА.

Всїм своякам, знакомим і П. Т. студентам, що зволили взяти ласкаву участь в похороні нашого найдорозшого Батька Філярета складаємо отсим найсердечнїйшу подяку". — *Юлїян* і *Іванна Соневицкі.* 524 1—1

Адвокат Д-р Окуневский
в Городенцї
526 *пошукує конципієнта* 1—6

АДВОКАТ КРАЄВИЙ
П. Лїниньский
емер. надрадник судовий в Сокалї приймє
169 зараз рутинованого конципієнта. 1—6

РЕСТАВРАЦИЯ
Поручає ся реставрацию, пивварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокалї всї руські дневники.
З поважанєм
756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри амероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пїльні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвїкери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

ОПОВІСТКА.

Потребую в новій церкві ошклити 32 вікон в желїзнимн рамами, хтобн з Вп. ОО. мав в такій справі досьвід прошу дуже о братню присугу вглядно о подане або фабрика а ще лучше майстра. *К. Вінтоняк* Утїшків п. Красне дворець.
507 3—3

Пенсионат для учеників
І. кл. руской ґімназиї в інтелїґентних родинах отвираз ся дня 28. серпня 1906/7. По інформацию реґуляминового наглядy педаґоґічного, оплати за удержанє і вступних іспитів треба зголосити ся перед 1 червня с. р. до п. Павла Лаврового ул. Охоронок ч. І. у Львові
516 2—3

Театр ріжнородностий
DEPENDENCE BRISTOL
щодень представленє першорядних артистів, дві сенсацийні
70 комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 8—8

СЕРПИ КОСИ ковальскі, незрівнаної доброти, легкі а острі по цїні 56 сотиків за штуку. з марков „Народна Торговля" з найлїпшої стали по цїні:

довгість воси центиметр:	45	50	60	70
ціна	1·—	1·10	1·20	1·40

поручає
Народна Торговля
у всіх своїх складах.
Для крамниць при відборі найменше 10 шт. опуст!
416 9—10

Незрівнане жерело доходу!
Найлїпші і найновійшої системи
машини до цементових виробів
всякого рода, именно до дахівок, підмурків, машини до виробу цементових цегол, також форми до рур, кругів і т. п. поручає
Комісово-рільничий дім в Більску
Ближші пояснення даром і опустно. — Незрівнане для шукаючих зарібку! Неоцінене для більших господарень. 401 10—10

Заснована **1782** Цїс. кор. Засновала **1782** привіл.
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстаршим в монархії.
Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів
І. А. Бачевский у Львові
ц. і к. надворний доставник
поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.
Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїв у всіх смаках і якостях,
ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА
на теплій, хемічній дорозї фабрично знаджених і сполученим та ц. к. інститутом до розсїду способивних средств розсїдженим.
Цїнники і информації висилає ся на докладне опитно і дарем. 1101 33—104

Матурист рус. ґімн. пошукує лекцій на провінциї від 1. липня. Зголошенє на руки п. Иньовского ур. „Дністра" Львів, Ринок ч. 10. 512 2—3

Дяк іспитований а притім також іспитований громадский писар з довшою практикою, жонатий, глядає місця. Зголошенє: Уряд парохіяльний Ясїнка масьова коло Турки над Стрием п. loco.
511 3—6

Помічник торговельний
дїла корінного глядає посади сейчас. Зголошенє приймає Народна Торговля Борщів.
528 1—6

Ученик VIII. кл. ґімн. пошукує лекцій на провінциї від 1 липня до 1 вересня, або на цїлий рік. За осібним умовленєм може удїляти лекциї гри на скрипцях, початкових відомостий гри на фортепянї, завести хор або смичковy орхестру. Зголошенє під: „Теория" poste restante Бучач. 1—3

Чоловік інтелїґентний маючий бюровy практику, просить о посаду при касї задатковій або иншій руснй інституциї. Зазначує ся, що він переслїдований за чинну участь в руху вічевім і оден в найбільше потерпівших підчас недавних кровавих подій. Зголошенє: Редакция Дїла".

Концертове пяніно продам дешево. Можлива заміна за фортепян. Коперника ч. 17/ І. пов. офіцини, другі сходи.

Іконостас в добрім станї 5 метрів широкий есть на продаж в Раківци почта Солотвина.
525 1—5

Оказия!
Дуже тано до продання 2 поверхова каменица з вільними мітами при ул. Гофмана Опата. Потрібна готівка 14 тисяч корон. Ближша відомість в дрогерії п. Травнфельнера, Ринок ч. 10 дім „Просьвіти".
527 1—1

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise-ого у Воли високій п. п. Жовква.
502 6—55

10.000 корон потреба на заложенє руской друкарнї у Львові, і в тій цїли глядаю спільника, я сам заводовий друкар і маю власну концесию, більше інформациї в бюрі Соколовского пасаж Гавсмана Львів.

Микуличин. Вілла в найкрасшім місци і найдогідвійшим, близько Зелїзниці, міста і Прута, з покоями і кухнями до винайнмлени. Теніс при вілли. Ближша відомість приходство.
499 4—4

ПОДЯКА.

Видїл читальнї Просьвіти в Паликровах складає щире „Спаси-Біг" Сьвітлому головному Товариству Просьвіта у Львові за дар книжочок вартости 30 К. 522 1—1

ОГОЛОШЕНЄ.

Посїдаю в Чорткові власний дім, в котрім містить ся завклад фризиерский, істнуючій 17 літ, положений при кінци ринку і при дорозї, котра провадить до желївниці. —Маю намір винаймата або продати той заклад фризиерский самий або з помешканєм, але тільки Русинови, під дуже користними услівями. Рефлектуючі схотять зголосити ся під адресою. *Маврицій Зонненшайн* призиер в Чорткові. 533 1—6

ПІВЕЦЬ церковний, іспитований з добрими сьвідоцтвами, в красним теноровим голосом, вміючий запровадити хор і управляти крамницею, глядає посади. Зголошенє: Павло Бучиньский, Скнилів, п. Красне [дворець].
516 3 3

Іустовні французскі батисти, анґлїйскі полотна, великий вибір материялів на дамскі сукні поручає по незвичайно низьких цінах
Антін Увєра
Львів, ул. Галицка ч. 12.
455 6-8

ОГОЛОШЕНЄ.

З причини виставленя мурованої церкви в Бібрці, є на продаж деревяна церков в добрі стані за тані гроші. Зголошуватись в уряді парохіяльнім Бібрка коло Льзова.
498 3—3

Альбом
найкрасших і найбільше улюбленых пісень на цитру з підложеним текстом: а) 85 славяньских 4 К, б) 100 вїмецких 3·50 К, порто 50 с., в) найлїпша цитрова школа до самонауки, комплетна, лише 5 К. За успіх ручать ся. Рефлектанти дістають сьвідоцтва по укінченій наукї. Проспекти висилає проф. Йосиф Зорґ у Відни III 4, Hauptstrasse 144
307 1—1

НОВІСТЬ.
Вже вийшла III. Серия переписких листків
Букви
Серия містить в собі 30 карт. На кождій картці одна букса о красках червоно-чорних і цьвітками синьо-жовтими. Берегом картки йде вишивка. Серия коштує 2·50 штука 10 с. Набувати можна в „Соколїньскім Базари" у Львові, ул. Руска 1.
429 6—25

Оповіщенє.

Стрибожий Дарунок (оповідання) *Л. Мартовича* 1 К. 30 с. Душі кланяють ся (оповіданя) *М. Яцкова* 75 с. Австрия чи Польща (істория Руси під Австриєю) *В. Будзиновского* 70 с. 3 тисяч і одної ночи: Том І. „Купець і Іфрит" 55 с., Т. ІІ. „Алїбаба і 40 розбійників" 55 с. (В полотняній оправі за том 95 с.) 12 аґітацийних брошур *Будзиновского і Мартовича* і „В Небі" *о. Бобикевича* 47 с. „Хрунь і Чорт" *В. Будзиновского* 23 с. Козаки у От. Руданьского, з поясненями *Будзиновского* 33 с. Гайдамаччина *М. Лозиньского* 43 с. (Ціна разом з посилкою). Всї ті книжки разом з посилкою 4·90 с. Замовлятн у „Адміністрация часописи „СЬВІТ" у Львові". На кредит не висилає ся.

Ч. 1194.

Оповіщенє.

Дня 31 мая 1906 р. о годинї 4 в полудня в сали Товариства задаткового в Комарні відбудуть ся XXXIX загальні Збори членів Товариства задаткового в Комарні стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою, на котрі всїх до голосованя управнених 4 членів запрашаємо.

На порядку дневнім:

1) Відчитанє і затвердженє протокола з послїдних зборів.
2) Звіт Дирекциї в дїяльности і рахунків за рік 1905.
3) Відчитанє протоколу в люстрациї Товариства і принятє сего до відомости.
4) Звіт комісиї ревізийної з внесенєм Ради надзирaючої на удїленє Дирекциї абсолюторії в дїяльности і рахунків за час від 1-го сїчня 1905 до 31 грудня 1905.
5) Вибір 3-ох членів до ради надзирaючої на місце виступивших п. п. Д-ра М. Бабюка і Ф. Пеленьско та вильосованого о. Якова Косоногого.
6) Затвердженє нововибраного члена Дирекциї на місце вильосованого директора, касиера і одного заступника.
7) Внесеня членів.

В Комарні дня 18 мая 1906.

З Ради надзирaючої Товариства задаткового в Комарні, стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою.

О. Я. Косоногий — президент. *О. С. Онишкевич* — секретар. 1—1

! Весна !
„Ґвавт! Веснянки! Ґвавт! Ноги пріют!"
Хочете се усунути, купіть собі:
КРЕМ ОДАЛІСОК на веснянки, слоїк 1 К 50 сот.
АНОСМІН вода на пріте ніг, фляшка 1 кор. Набути можна в дрогерії
ЩАСНОГО ТРАВНФЕЛЬНЕРА
у Львові, Ринок ч. 10, дім „Просьвіти".
523 2—7

ОСТОРОГА!
Так захвалювані аґентами пруского товариства **машини до шитя і гафту Зінґера** в старої системи, що вийшла в ужитя і вони то що-до викінчена, як також найновійших уліпшень не видержують конкуренциї з машинами, які держу на складі. Веду торговлю від 33 літ без помочи вілзивних аґентів. Остерігаю перед аґентами, котрі за свое посередництво дістають 20 до 30% провізиї, а купуючі даху і дорого за плачену машину під назвою оригінальної.
Перший і найбільший в краю **Склад машин до шитя,** котрий не послугує ся аґентами.
Йосиф Іваницкий
механік і специяліст. 1050 6—52
у Львові, готель Жоржа.
Прошу домагати ся цінників.

НОВІСТЬ! ПОЗІР! НОВІСТЬ!
Найновійший винахід трибушонів до фляшок появив ся і є на *складі в „Сокільскім Базари" у Львові* **в цїні по 2 К 40 сот.** без пересилки.
Сї трибушони так зроблені, що при малім лише натисненю випагають корки. Корок повістає цілий не попсований.
Сокільскі шапки з ґрафкою і пером в цїні по 3 К 50 с. без пересилки.
Сїчова памятка в видї медалю величини одного риньского, жовта, в цїні по 1 К. 10 с.
Козацкі шапки в цїні по 6 К для дівчат по 4 К.
Всї ті річи поки запас вистарчить продає „Сокільский Базар" у Львові, ул. Руска ч. I. 249

Оповіщенє.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих картон призначений на будову руского театру у Львові.
Висилає ся найменше 25 штук по цїні **2 кор. 50 сот.,** разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланем гроший.
Набути можна в „Комітетї для будови руского театру" Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїні 10 сот. за штуку.

К. Ґайковский і С. Рудавский
властителї робітнї убрань мужеских і складу сукна фірм краєвих і заграничних мають честь повідомити, що виконують всякі роботи для П. Т. Духовеньства складно і точно по дуже умірених цінах. — Довга практика у п. Кобільника і иньших первородних фірм дає поруку, що ласкаві обставинки потрафимо по волї П.Т. Клієнтів виконати. — З високим поважанєм
К. ҐАЙКОВСКИЙ і С. РУДАВСКИЙ
5'5 3—3 **Станиславів, ул. Сапєжиньска ч. II.**

5 корон на будову руского театру у Львові.

Перше чесне загально акцийне
ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЄ
В ПРАЗІ,
найдешевша і одинока асекурация в австро-угорскій монархії,
що виплачує своїм членам ґарантовані 3% відсотки від вплачених вкладок і увільняє їх на случай цїлковитої або частинної неспосібности до працї та зарібків, від дальшого плаченя асекурацийних премій,
дає 5 К на будову руского театру у Львові від кождого обезпеченя, заключеного на основі нинїшної оповістки.
Головна репрезентация для Галичини
у Львові ул. Коперника ч. 24.
Обезпеченя від 2000 К в гору.
318 27—30

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАППА
у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти,)
Поручає великий вибір мужеского біля, краватох, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерий.
Великий вибір пушок на цигарети, гудзиків, грошї і спінок з гербом Руси.
Великий вибір бїжутерий. 149
По найдешевших цінах. Без конкуренції.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцию Александер Борковский. З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 94. Львів, середа 10. (23.) мая 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи присилають ся виключно за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрикі „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші принятого оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Бережани 21. мая 1906.

Ми були нині сьвідками сцени, що до глибини душі мусїла потрясти кождим, у кого ще тліє іскра людскости. Кров стинає ся в жилах, біль давить в горлї.

Ми бачили 28 селян, закованих в кайдани, по чотирох разом повязаних; довкола них кінниця з добутими шаблями і жандарми. Битих зливою ведено пішки з тюрми в тюрму.

Се селяни з Мужилова.

Рівно перед двома тижнями заскочені спровадженєм чужих робітників, вийшли вони громадою на паньский лан до роботи. Спровоковані глумом паньских посїпак, появою жандармів і комісаря, хоч нїхто ще тогдї не думав про страйк, вони заворушились; але нїкому не заподіяли кривди, нїкого не торкнули.

А таки наслано на село військо і жандармів, з'їхав слїдчий судия і став людий арештувати навгад. Попали ся в тюрму і ті, що заспокоювали народ, і ті, що критичного дня не були в селї; попались і жінки і... 14-лїтний хлопець. Разом 28 селян.

Посаджено їх в тюрму в Підгайцях, а сегодня по двох тижнях приказано відвести „злочинців" до Бережан. О 6-тій зрана рушили; 27 кільометрів шкандибали вони пішки серед зливи, побрязкуючи кайданами, в асистенциї 36 кінних вояків і кількох жандармів, наче які душогуби, наче які убійцї або палії. Між ними хлопець-дитина, і 60-лїтні старцї.

Так поневіряно і мучено тих, що зважились подумати про визволенє з шляхотскої неволї і визиску і гнету, тих, що дорогою законної борби захотїли скинути ярмо безконечного насильства і знущаня.

Се вільні громадяни конституційної держави, а таки glebae adscripti піддані шляхотскої аренди, званої Галичиною! Вони йшли сковані в тюрму, милями гнані пішки! Ішли ждати справедливого суду; значить, у всякім разї вина їх поки-що не доказана. Може ще й суд не добачить на них вини так само, як в Станиславові не добачив вини у пятнацятьох таких самих чи може навіть більших душогубів.

Яким же правом ковати їх і знущатись над ними? І по що ковати людий, коли веде їх сила війска і жандармів? По що ковати 14-лїтного хлопця?

Ішли улицями міста; люди зглядались на те середновічне видовище, страшне і болюче, — одні з жалем і з острахом і з обуренєм і з огидою, другі, нелюди, з усьмішкою триюмфу.

Утомлені 8-годинним ходом, перемоклі від зливи, станули на подвірю вязниці; опали розковані руки, утомлені кайданами. Жандарми сповнили урядові формальности, передали папери і вязнїв управі вязниці. І „бунтівників" поведено до темних нор тюрми — 28-ох з одного села.

Колиж конець буде тому пеклу?...

Заява.

В ч. 92. „Дїла" з 21. мая с. р. у Вістях з Відня подано, що в справі вибору делеґаций руский клюб рішив так само, як в попередних роках, домагати ся від польского кола відступленя одного мандату, для того посла, котрого руский клюб назначить.

На се заявлено у вступній статї „Дїла" в тім числї під заг. „Переговори з колом польским", що рускі посли повинні відкликати своє предложенє зроблене колу польскому та заапелювати до палати і домагати ся, аби вибір до делеґаций відбував ся на підставі засади, яку введено при виборі комісий.

Отсей погляд основує ся на непорозуміню, так як по мисли §. 8. закона основного з 21. грудня 1867, В. з. д. 146, вибір членів до делеґаций доконуєсь тим способом, що посли поодиноких країв більшостию голосів вибирають законом означене число делеґатів для дотичного краю, та инший спосіб вибору не може бути ухвалений палатою. Задля того завсїгди посли поодиноких країв мусять межи собою порозумівати ся що-до осіб делеґатів, а руский клюб занедбав би свій обовязок парляментарний, як би не поставив свого жаданя супротив польских послів з Галичини та в інтересї народу рускої. *обовязаний є постарати ся, аби* мав заступника в делеґациях, без огляду на вагу справ, які тепер рішать ся в делеґациях.

За Народний Комітет, у Львові дня 22. мая 1906 р.

Д-р Кость Левицкий, голова. *Л. Цегельский*, секретар.

Про страйки.

Пишуть нам з Підгаєччини дня 21. с. м.:

Я вже третий день на страйковім терені і признаюсь отверто, що я дуже завів ся. Їдучи сюди, я сподївав ся криків, замішаня, бо начитав ся реляций у „Słowi", та застав цїлковитий спокій. Прим. село Теляче має ще спокійнїйший вигляд, чим в иншім часї в будень. Абсолютний спокій — се теперішна цїха села. Тутешний посесор спровадив собі троха війска та під їх сторожею працюють робітники, яких спровадив підступом сам пан Розмарін, де наговорив їм, що в тут. селї самі богачі, отже тому не хотять іти на роботу.

Та спроваджені робітники тепер або втїкають, або роблять „відчіпного." Взагалї в громадї завдяки доброму проводови спокій. Часом лиш розходять ся якісь чутки, які розсїває д ї д и ч к н. П у з и н а, що йде на руку свому посесорови Розмарінови. І так каже кн. Пузина робітникам, котрі роблять у него, що буде мусїв за них платити кару, а потому звалює все на війта. — Тут уже був два рази радн. нам. Півоцкий. Він розповідає селянам, що всюди, де він був, удало ся єму погодити селян з двором, хоч се неправда. Так приміром приїхавши до Телячого, оповідав, що довів до згоди селян в Увсю; приїхавши до Щепанова, говорив, що довів до згоди в Телячім; а все се показало ся неправдою. — Як се впливає на селян, не треба говорити. — Сьогодня був ту нам. Потоцкий dla uspokojenia umysłów, та посидївши на своїй повозцї щось 5 мінут та не бачивши нїкого, від'їхав до Мужилова.

Коли би хто запитав, чого в Телячім та в инших селах стоїть військо, — я відповів би, що хиба лиш для провокациї. Бо не досить, що жандарми страшать людий, то ще роблять се й офіцири. Так прим. оберляйтнант, що стоїть в Телячім, страшить людий, що вони будуть платити за удержанє війска, хоч військо спровадив Розмарін.

Оногдї давав посесор по 1·20 кор. мужчинам, а по 1 кор. жінкам; ало вчера, сподївшись, що приїзд намісника зробить на народї вражінє давав по 1 кор. мужч., а по 80 сот. жінкам. Передвчера (19. с. м.) арештовано в Голгочах 16 людий.

Намісник Потоцкий їздить з села до села під ескортою кінниці, що жде єго звичайно за селом на гостинци.

В Телячім арештовано нинї дві селянки і одного газду; сего послїдного за образу дїдича гр. Потоцкого з Бережан; але по списаню протоколу випущено їх.

Вкінци цїкавий та гумористичний епізод: В Щепанові мав сказати оден селянин, що коли би старого (роз. дїдича) чорти взяли, то з молодим можна би погодити ся. Се перекрутили жандарми так, що нїбито він сказав; „Коли би старого цїсаря чорти взяли, з молодим дали би ми собі раду"; — ну і селянина арештовано за обиду маєстату.

Той сам дописуватель пише нам д. 22 с. м. Між арештованими Мужилівцями, котрих вчера приставлено до Бережан, находив ся також латинник Пйотровский, котрого арештовано зараз по вибуху страйку за те, що він успокоював нарід. По кількох днях єго випущено; та він не хотїв йти з вязниці, доки не скажуть єму, за що єго арештовано. Проте пігнали єго скованого разом з прочими серед зливи, що тревала близько 3 годинї.

В Телячім арештовано вчера Ілька Сендецкого, що мав образити гр. Потоцкого з Бережан і с к о в а н о г о повезено до Підгаєць. Сендецкий, преспокійний чоловяга, оставив дрібні дїти та жінку, котра вже кілька разів була в заведенню для божевільних, і кождий перестрах дуже на ню дїлає.

Радн. Півоцкий зробив ся вчера „honet" і дав одній жінцї, котру тягано по протоколах, аж 40 сот. для дїтий! Дивне й те, що радн. Півоцкий урядує в дворі, коли в селї є порядна громадска канцелярия. Сьогодня приїздить сюди ще раз намістник Потоцкий; а що таке робити-ме, напишу.

Радник Півоцкий грозить богатшим теляцким селянам, що коли страйк не скінчить ся і коли вони будуть підпомагати біднїйших, то він тиснути-ме їх до послїдного. Таке говорив Іванови Бойкови та війтови Гринькови Савцї.

В Щепанові арештовано в пятницю двох селян. Оден з них стояв на дорозї та говорив щось з жандармом. Тимчасом надійшов другий селянин і став прислухувати ся, а тогдї жандарм вдарив єго кольбою. На те запитав сей, що розмовляв з жандармом, за що він бє; а жандарм, не роздумуючи довго, арештував обох за опір власти.

Підчас страйку в Кривім бережаньского повіта нарід заховує — як нам доносять — спокійно. Форналїв приневолено до роботи силою. Прийхав на слїдство судия і переводить єго в дворі. Люди на се зле дивлять ся бо судия міг би преціньв громадскій канцелярії людий переслухувати, а люди не тратили би довіря до представителя справедливости. Тимчасом говорять в селї, що всї тримають з Жидами против хлопів. Страйк випав по посадженю бараболь, отже Вітлїнови не хоче ся переговорювати із страйковим комітетом. З Щепанова мало військо вчера відійти до Телячого.

Про страйк в Серниках середних рогатиньского повіта доносять нам: В дворі графині Мишельской є посесором Сруль Бергштайн, що платить людям по 50 сотиків денно. Понадто двірскі посїпаки поводять ся з робітниками страшно брутально, так що бійки на ланї не належать до рідкостий. Наконець народови не стало терпцю і дня 14. с. м. зажадано підвисшеня платнї, а коли Бергштайн відмовив, люди не станули до роботи. На другий день явив ся в селї вже комісар, а з ним чотирох жандармів і давай списувати протокол про „бунт хлопуф", бо так фалшиво доніс був посесор. Однак по списаню протоколу комісар заявив, що Бергштайн приїде до села угодити ся. Люди ждуть і до нинїшного дня посесора нема. А тимчасом в селї бушують жандарми, хоч нарід поводить ся спокійно. Всеж таки страйкарі постановили за всяку цїну видержати при своїм.

Державна рада.

В дискусиї над деклярациєю президента міністрів промовив вчера сам Гогенльоге. Зазначив, що дотеперішні бесїдники з ентузиязмом заявили ся за загальним голосованєм, але так само рішучо поборювали правительственне предложенє. Такий платонічний ентузиязм не має вартости і справи виборчої реформи не посуне на перед. Розумію, що кожде сторонництво має инший ідеал виборчої реформи. Ідеали в житю здїйсняють ся, але стають ся неможливостию, коли хоче ся сотворити щось такого, що відповідалоби ідеалам суперечним між собою. Я стремлю лиш до сего, що є можливе. Бесїдників, що в засадї заявили ся за загальним голосованєм, прошу, щоби і вони стреміли до сего, що є можливе, бо инакше засада упаде лише тому, що не може бути переведена так, як би сего бажало кожде поодиноке сторонництво. Против виборчої реформи не промовляє, коли Чехи кажуть, що вона є корисна лише для Нїмців, а Нїмцї, що вона звернена против Нїмців. Руководячи ся чисто партийними поглядами, не можна дійти до практичного результату. Реформа не є звернена против нїякої народности, але також не є прикроєна до жадної народности. Противно, зрівнанєм всїх горожан, хоче вона народности помирити з собою.

Виборчій реформі зроблено ріжні закиди, але мимо того я сильно переконаний, що вона вже поробила великі поступи, дістає ся що раз більше до публичної сьвідомости правної, підбиває собі публичну совість. Я вже в комісиї заявив, що ріжниці між великими сторонництвами з причини розділу мандатів, обмежають ся головно до малих цифр. Істнують отже стичні точки і зближенє, а з сего мусить витворити ся практична середня лінія. Я буду старати ся сї ріжниці єще більше зменшити, а число при тім на льояльність сторонництв і на непоборимy силу ідеї виборчої реформи.

Ся реформа так змінить відносини национальних сторонництв, що богато справ котрі тепер сї сторонництва наповняє такою ненавистию, перестане бути предметом спору. Коли раз поведе ся через виборчу реформу запевнити національні відносини сил на засаді справедливости і цїлковитої рівности політичної, тогди прийде до основної зміни теперішних відносин народностий до себе.

Єще раз повторю, що ріжниці що до числа мандатів суть дуже малі і не можуть здержати, або ударемнити перетвореня Австрії. Як би моя гадка була инша, то сильно обидив би сим сторонництва, бо хто хотів би взяти на себе відвічальність за се, щоби з причини дїйсно дрібних ріжниць, хоч би на короткий час проволїчи зрівнанє політичних прав в Австрії, поглубленє державної ідеї, і початок національного мира. Скорійше, йжми працюємо, іде за нами публична сьвідомість правна; уважаймо, щоби нас не перегнала!

Як я вже заявив в комісиї виборчої реформи, на случай, к о л и б и щ о д о р о з д і л у м а н д а т і в н а ц і о н а л ь н і с т о р о н н и ц т в а н е п о р о з у м і л и ся, п р а в и т е л ь с т в о в и с т у п и т ь з в л а с н и м и п р е д л о ж е н я м и. Але панове, хоч я рішучо зроблю се, то прецїнь був би се сьвітлий день, коли би виборча реформа вийшла з компромісу сторонництв. Такий компроміс приніс би поруку національного порозуміня в Австрії і гадаю, що вість про се відбила би ся живим і радісним гомоном у всїх краях Австрії.

П. Дїдушицкий повторив стару пісню кола польского з заявою, що Поляки суть за загальним і рівним правом голосования, але правительственне предложенє відкидають, бо воно редукує польский стан посїдання в парляментї і наражає на велику небезпеку краєву автономію.

Президент Фетер повідомив палату, що президент кабінету просить о доконанє вибору членів делеґаций.

Розпочала ся бурлива дискусия над тим, котру справу поставити на першій точцї порядку дневного: справу удержавленя північної желїзниці, чи справу промислової новелї. Всенїмцї, нїмецкі людовцї і нїмецкі поступовцї старали ся справу желїзниці скинути з порядку дневного. Коли палата ухвалила розпочати дискусию насамперед над удержавленєм желїзниці, пп. Пахер і Гльокнер заявили, що на слїдуючім засіданю зачнуть обструкцию, так що до виборчої реформи цїлком не прийде. На тім засіданє замкнено. Слїдуюче засіданє нинї.

Б у д ж е т о в а к о м і с и я розпочала вчера вечером дискусию над правительственним предложенєм конґруальним.

Угорский сойм.

Вчера відбуло ся в королївскім замку в Будї привитє обох палат угорского сойму. В престольній промові король высказав радість з причини, що міг привитати нових членів сойму, згадав о бурливих подіях і дякував Богу, що уступили зловіщі непорозуміня. Король надіє ся, що користне співдїланє всїх чинників законодавства і публичного житя в будучности вже не буде заколочене. Престольна промова заповідає сї проєкти законів, котрі мають запевнити тягліть правного житя, іменно буджет, стяганє податків і инших оплат публичних. Спільно з Долитавщиною податки мають бути установлені на засадах угоди з 1866 р., а що до участи квоти має бути осягнене порозуміня. Правительство мусить бути уповажнене до дальших переговорів в справі цлових і торговельних договорів з заграницею, при чім фактично обовязуючі доси конвенциї мають істнувати аж до законодатного полагодженя нових договорів. Конечне є управильненє цлово-торговельних відносин між обома частями монархії, на засаді застереженя обосторонної свободи рухів. Конечне є також ухваленє усталеного в попередних законах контингенту рекрута і надзвичайного запотребованя на узброєнє.

Найважнїйшою задачию правительства є розширенє політичних прав на всї верстви населеня і в тій цїли правительство приготовляє проєкт о заведенє загального права виборчого, відповідаючого новочасним вилівам демократичних ідей і потребі запевненя національного характеру угорскої держави. Для заведеня конституційного ходу урядованя адміністрациї правительство внесе предложеня в цїли обезпеченя автономічних функций мунїціпів, розширеня обсягу дїланя адміністративного трибуналу, продовженя важности закона в справі судівництва при виборах до сойму і в справі реформи що до внутрішнього устрою держави.

По введеню в житє нової ординаций виборчої монарх знов відкличе ся до волї народу, до котрого то часу застерігає собі рішенє що до дальших агенд.

Розправа о кровавій події в Лядскім.

(*Дальше*).

Д-р Ол.: А чи вам вільно самовільно зміняти розказ?

Предс.: Прошу не вести слїдства против сьвідка.

Д-р Ол.: Всї зізнали, що не було грізної ситуації.

Сьвідок не дає відповіди.

Д-р Ол.: Про Анну Смучкову ми щойно від вас чуємо тай то аж нині, (вона мала той неприличний рух зробити); а се такий маркантний факт, що єго годї забути. Чому ви сего в слїдстві не говорили?

Сьвід.: Я не був питаний.

Д-р Ол.: Не одно ви без питаня говорили. Ви Безтїльного пробили, хоч інструкция наказує вам навіть у крайних випадках щадити людске житє.

Предс.: Ухиляю се питанє.

Д-р Ол.: Чи ни вичерпали всї средства: візванє, арештованє, наложенє кайдан?

Сьвід.: Нї, се неможливе було.

Д-р Ол.: А пробували ви се зробити?

Сьвід.: (щораз більше вертить ся, хоч відповідає зухвало). Не пробував.

Д-р Ол.: Ви пробили чоловіка з заду і кажете, що він вас хопив за ґвер. Як се можливе?

Сьвідок спускає очи і мовчить.

Предс.: Відбираю голос п. оборонцеви, бо він веде слїдство против сьвідка, замість задавати питаня.

Д-р Ол.: Дякую, я вже випитав про все.

Д-р Окуневский: Ви декотрих обжалованих пізнали і кажете, що вони то бунтували арештованих, то відбивали їх. Але скажіть: чи чули вони або чи хоч могли чути ваше візнанє, щоби розійти ся?

Сьвід.: Хиба котрий близько стояв. Дальші не чули, бо стояли на 20—30 кроків від мене і від войска. На дальші питаня д-ра Оку-го подає сьвідок, що Безтїльного бачив ще досить рано (перед 7-ою год.), як стояв з далека під плотом Бабія. Він в руках не мав нїчого (а в слїдстві зізнав, що Безтїльний після Заяця перший бунтар).

Д-р Зайнфельд: Їдучи до Лядского, ви поступали до Комарівки на постерунок?

Сьвід.: Нї, не поступав.

Д-р Зайнф.: Лише Бужиньскому рапортували, що були й застали касарню пусту?

Предс.: Не позволю на такі питаня.

Д-р З.: Я поясню, длячого задаю ті питаня. Бужиньский казав сьвідкови поступити по комарівских жандармів, котрих Лядчани знають і котрих були би послухали. Чужому, незнаному жандармови не піддали ся. Чи хлоп то така худоба, що перед кождим багнетом має корити ся? Мої клїєнти обжаловані о те, що „ze złośliwości“ не дали себе арештувати; тимчасом хиба жандарми „ze złośliwości“ не поступили до Комарівки. Впрочім ходить менї також о віродостойність сьвідка.

Д-р З.: Бужиньский наказав вам перевести слїдство, а ви відразу арештували. Скажіть менї: а) чи тут було Gefahr im Zuge і треба було взагалї арештувати? б) чи треба було в ночи се робити? Сим ви нарушили інструкцию. А далї § 5. інструкциї з 19. падолиста 1905., оголошеної 19. сїчня 1906., не дозволяє уживати війска до безпосередних чинностий (як арештованє), лише до асисти.

Предс.: Ухиляю се питанє.

Д-р З.: Я поясню, для чого задаю се питанє. Хочу виказати, що жандарми надужили власти, і моїх клїєнтів не можна обжаловувати о чинний опір власти, лише чинний опір надужитю власти; а се не є злочин анї з 81-го § анї з иншого. На се ще треба видумати осібний §.

Д-р З.: Ви Мих. Деркача пізнали, як того, що нїс фану в Петрилові; а ми вам викажемо сьвідками, що в Петрилові фану нїс хто иншій. Коли ви прийшли арештувати Михася Деркача і побачили на подвірю єго брата Василя, то сказали: „Ти Михась Деркач?“ — Нї я Василь — відповів сей. — То заключ менї Михася! — отже знали ви Михася?

Сьвід.: Він у Петрилові нїс фану.

Д-р З.: Чи повторите ваше зізнанє, що анї вас анї комісаря нїхто не трафив каменем?

Сьвід.: Повтаряю, але комісар мусїв так писати, щоби прийшло войско.

Д-р Левицкий випитує подрібно про своїх клїєнтів.

Радник Бенонї: Чи о. Кор. агітує межи народом?

Сьвід.: Нї.

Р. Бен.: А Валєвского не люблять у Нижневі?

Сьвід.: Не знаю.

Палиспрокровавий бенкет у Лядскім: Коли приїхав Бужиньский до Нижнева і відібрав рапорт, казав вишукати тих, що на комісаря зробили напад. Він сам не видав розказу Броговскому, лише за моїм посередництвом. Броговский мав лише вислїдити трех головних виновників, а не арештувати. Мав їти через Петрилів і Комарівку. Вернувши відтам, казав Броговский, що вислїдив виновників і має їх списаних на картцї, котрої сьвідок не читав. Тимчасом Бужиньский сказав, що дістав від намісника телєграфічний наказ арештувати ексцедентів, отже й він видав їм обом відповідний наказ. Але що Броговский заявив, що в Лядскім грізна ситуация, сьвідок зажадав військової асисти і дістав її (офіцира і 18 мужа). До Лядского на екзекуцию прийшли о год. 11. в ночи і зараз враз з заступником війта взяли ся до арештования підозрілих виновників. Цілу сю справу розказує сей сьвідок так само, як Броговский, з тим, що коли Бойка вели до коршми на нічліг, жінка дігнала єго і дала єму якийсь клунок. Тодї Бойко сказав до неї: „Як буде свитати, то дзвони, а ми вже будемо знати“. Сьвідок зганив за те Бойка, а відтак дізнав ся, що той мав відкликати своє поручене, видане жінцї. Що дїялось рано, оповів о тім так само, як Броговский.

Предс.: Що дало причину до утворения карѣ? (т. зн. жовнїри окружили ланцухом арештованих.)

Сьвід. каже, що нарід почав бурити ся, отже він дорадив офіцирови взяти вязнїв під сторожу. Особливо одного у чорнім кожусї (так описували Матїя Заяця) zaczął mi bardzo pyskować. І знов по хвили упімнув сьвідок офіцира, що треба вже йти. Похід рушив. На передї Палис, за ним карѣ воякїв а позаду Броговский. Тодї якийсь швець(?) дорадив сьвідкови коротшу дорогу; але з заду і з боків розлягли ся оклики: „не йдїть, бийте!“; а коли люди зблизили ся, офіцир казав на лїво і на право багнетом зробити місце. Се помогло; товпа відступила ся і сформовано на ново карѣ. Але почала ся глота наново і почули ся крики: „давай револьвери!“(?) [В актї обжалования (стр. 31) є навіть: „będziemy mordować, dajcie siekiery i rewolwery!“ Тих слів навіть жандарми не потвердили.]... Арештанти заховувались супокійно. При другій метушнї видираючи ґвер від когось, що хопив був за кольбу, був би пробив (обжалованого) Петра Шумегу; але продер єму лише кожух. З того сьвідок виносить, що Шумега був межи арештованими, а на всякий спосіб близько війска. На домаганє сьвідка, щоби зроблено ужиток зі зброї, офіцир дав команду: „Kehrt euch, in ein Glied“, а сьвідок два рази взивав товпу, щоби розходила ся. За тим пішла команда „laden, ladet“ і перша сальва. Задні втїкли, передні нї. Чи впали трупи сьвідок, не бачив. Межи першою а другою сальвою пройшло кілька секунд [значить не виждано, чи перша сальва буде успішна!] По другій сальві втїкло всьо. Де впали трупи, не бачив; лише побачив одного мужчину і женщину спертих на купу дров; здає ся, що були мертві, так їх смерть заскочила.

Предс.: Одна жінка мала там неприличний рух перед фронтом войска зробити?

Сьвід.: Я сего не бачив.

Предс.: А чули ви окликн: „войска мало, а нас богато, не даймо ся!“? (се Броговский чув!)

Сьвід.: Я чув лише крик: „не йдїть!“

Предс.: Чи знаєте обжалованих?

Сьвід.: Се люди з чужого села і з чужого повіта. (Коли предсїдатель показав єму Деркача:) Сего вказав менї Броговский. Бойко заховував ся супокійно.

Прокуратор: Бо втїк і тому був супокійний.

Д-р Зайнфельд: Але поки втїк, міг був бути неспокійний. [Бойко пересидїв ніч у коршмі з жовнїрами, а вранцї пішов під вартою на снїданє домів. За годину вернув жовнїр сам і „мельдував“ офіцирови, що Бойко вийшов по снїданю з хати і втїк.] Про Заяця каже сьвідок, що був у чорнім кожусї і щось там „mówił z narodem“; слів не чув, але вгадував, що бунтував.

Предс. питає сьвідка про Настю Бабієву: Нїхто її не обтяжає, лиш ви. Казалисьте в слїдстві, що вона хопила чоловіка за кожух і казала „не йди“. Вона оправдує ся, що за чоловіком Николою йшов и хлопчик і вона до сина казала: „не йди!“

Сьвід.: Вона до чоловіка так кричала.

Предс.: Але чи мала на цїли бунт, чи то був жаль за мужем?

Сьвід.: Не знаю.

Предс.: Але ви жонаті і дїти маєте, можете се оцінити. Яке вражінє ви мали?

Сьвід. Та мав вражінє...

Тут Настя з плачем повторила свої зізнаня і воно зробило глубоке вражінє на всїх.

Тепер іде далї агносковане і конфронтация обжалованих. Сьвідок пізнав Люську і Василя Деркачів (брата і маму обжалованого Михася) і не дуже обтяжив їх своїми зізнанями; що-до Вас. Шумеги, то аж тодї повторив зізнаня з протоколу, коли пригадав єму прокуратор. Сего впрочім нїхто не обтяжав (анї навіть офіцир Рада!), лише оба жандарми. — Прочих обжалованих не пізнавав.

Д-р Окуневский: Чи Бужиньский, видаючи вам розказ 27. лютого, казав арештувати в ночи?

Сьвід.: Нї.

Д-р Ок.: Чи жовнїри ходили до хат?

Сьвід.: За дозволом офіцира ходили з Бойком і ще з котримсь.

Д-р Ок.: Чи офіцир командуючи сальву, казав також: „zielen“?

Сьвід.: Сего я не чув.

Д-р Ок.: А чи вони тілько дали вам асисту 28. лютого при ескорті, чи ходили з вами по хатах арештувати підозрілих?

Сьвід.: Ходили.

Д-р Зайнфельд: Чи коло Настї Бабієвої була дитина?

Сьвід.: Так.

Д-р З.: При арештованю М. Деркача були?

Сьвід.: признає, що був, і потвердив що Броговский Василя Деркача взяв за Михася.

Д-р З.: Ви стояли близько коло Бойка, як він говорив про дзвоненє?

Сьвід.: Так.

Д-р З.: Як би він намовляв до злочину, то був би говорив тихо і потайки від вас.

Питаня на тему інструкциї предсїдатель ухилив.

Д-р З. Чи ви арештованих мали доставити судиї слїдчому?

Сьвід.: Так, коли Бужиньский се казав.

Д-р З.: Прошу сконстатувати, що Бужиньский зізнав, мов би він не знав, що судия слїдчий урядує в Товмачи.

Ради. Бенонї: Ви довго в Нижневі? О. Коростїль агітує і бунтує людий?

Сьвід.: Про се нїчого не знаю.

(*Дальше буде*).

Перші збори українського парляментарного клюбу.

До „Гром. Думки“ пишуть з Петербурга про перші установчі (конституюючі) збори українського парляментарного клюбу, що відбули ся д. 14. с. м. Окрім членів думи прибули на збори також деякі Українцї петербургской укр. громади. Головою зборів вибрано посла І. Шрага, а секретарем посла М. Біляшівского. Голова, пояснивши цїль зборів, просить зібраних висказати свою гадку, чи утворенє окремої ґрупи українських послів уважають за потрібне.

П. Іваницкий з Харківщини звиняє ся, що він буде говорити по росийски, бо, хоч Українець з роду, не мав змоги вивчитись української мови. Дальше-ж висловлює такі гадки: „Для мене українська мова в школї і в судї річ єще неповна, і я не знаю, чи пристану до укр. ґрупи“. Він заявляє, що належить до партиї народної свободи, котра також стоїть за справедливі права кождої нацїї, але справа української автономії видає ся єму передчасною.

П. Чижевский з Полтавщини, відповідаючи Іваницкому, виказує потребу автономії країн. Не можна-ж видавати в Петербургї однакові закони для цїлої держави, бо вони могли би для одного чи другого народу бути непридатні або й шкідливі. В Петербургї мусять видавати ся основні закони, але як їх приложити в кождій країнї з'окрема, о тім найліпше будуть знати люди там таки на місци. Взяти хочби школу: від котрого року учити дитину, скілько і як учити, — се дїло кождого народу.

П. Іваницкий, хоч і признає кождому народови право на автономію, але не бачить між Українцями а Великоросами такої ріжниці, щоби домагати ся для України автономії. В Харківщинї пр. буває, що по однім боцї ріки Українцї, а по другім Москалї. Як же там провести межу, коли би дати Українї автономію?

П. Сьвічни з Чернигівщини стоїть за утворенєм ґрупи укр. послів і звертає увагу на духову сторону національности. Він замічав нераз, яка безодня між сьвітоглядом українського а московского народу. Український народ мусить мати серед иншних народів держави окреме місце, а єго заступники повинні виразно стояти поруч з заступниками иншних народів.

П. Онацкий з Полтавщини образово пояснює, що кождий народ і так само український мусить сам для себе видавати закони, а що-до мови в школї та в судї, то аж дивно якось говорити про се. Кождий же знає, як то у нас 9-лїтну дитину відривають від родини, покалічать їй мову і так назад вертають родинї. Тодї вона знов говорить рідною мовою, поки не піде в москалї. Там знов перевернуть парубка на московске, і виходить щось недолюдне, ні українське ні московске. А в судї судиї часто навіть не розберуть дїла, бо анї вони не розуміють нашої людини, анї вона їх. Ось приклад: „За что ты судишь ся?“ питає судия. — „За вязъ.“ — „Завязъ?“ і судия пише до протоколу, що він „завяз“ (застряв) та сам дивує ся, чого він завяз і що се за провина така. В школї і судї мусить бути мова українська — кінчить свою промову п. Онацкий.

П. Присецкий з Полтавщини стоїть за тим, щоби утворено українську ґрупу, а має вона бути помічницею конституційно-демократичній партиї.

П. Іваницкий боїть ся, що окрема українська ґрупа відійме силу партиї народної свободи.

П. Сьвічни пояснює, що українська ґрупа не потребує виходити з партиї народної свободи; до української ґрупи можуть належати посли ріжних партий.

П. Шраг пояснює п. Іваницкому ріжниці між Українцями і Москалями та характеризує автономію.

П. Біляшівский вказує на практичну сторону: богато українських послів є безпартийних; коли їх згуртує ся в українській ґрупі, то від того партия народної свободи тілько виграє.

П. Я. Забіла пояснює, що межі сусїдних народів усюди є невиразні і так само і в петербурскій губернії не всюди можна докладно означити межі, де кінчить ся московске населенє, а де починає ся финьске.

П. Шраг указує на те, що посли всїх народностий, не роздумуючи, лучать ся в окремі національні ґрупи, тому і українські посли мусять скласти свою ґрупу. Коли укр. посли не заступлять ся тепер за права свого народу, то нїхто і зважати на них не буде.

П. О. Русов дивує ся, що на зборах нема послів з Волинї і Поділя; вони повинні пристати до української ґрупи, коли хотять бути справжними заступниками своїх губернїй.

П. Шемет переходить до практичної сторони утворення українського клюбу і звертає увагу на те, що незабаром дума буде вибирати ріжні комісиї, отже треба доконче, щоби в тих комісиях були і заступники української ґрупи.

П. Стебницкий замічає, що послів обирала не сама конст.-демократична партия, а все громадяньсво, длятого посли повинні стояти не лише за загальні домагання всеї людности в державі, але й за місцеві краєві. А тілько автономія країв може безпечити вільне і справедливе житє кождому народови. Так пр. Україна більше всїх народностий платить до державного скарбу, а за те дістає на власні потреби дуже мало. Як буде автономія, то і в сім буде справедливійше.

П. Присецкий вказує на вагу голосу тих укр. послів, що засядуть в комісиях від укр. ґрупи, а не самі лише за себе.

П. Онацкий вказує на ріжні місцеві потреби українського народу, про котрі Москалям байдуже. І так у нас нївечать лїси, а від того земля пустїє. Або договор з Нїмеччиною: від того буде у нас збіже дешеве, а се для нас заріз, бо ми лише й живемо з рільництва. Москалям се байдуже, бо вони збіжа мало продають.

П. Русов: В школї на Українї не учать, а мучать дїтий, ломлять їх, роблять перевертнями. Народ від того дичіє, бо нїчого з школи не виносить.

П. Таран з Київщини, промовляє за зорганїзованєм української ґрупи.

П. Грабовецкий з Київщини палко доводить, чому ми повинні здобути собі свої школи, свій суд, свої права. Теперішна школа нїчого не дає окрім шкоди. Ось мій хлопець — каже — три роки ходить до школи, і все з одною книжкою. Напихають дитину як-раз тим, чого не треба, а чого треба, того не вчать. І виходить, що дитину не просьвіщають, а затуманюють. Коли у нас буде своя школа і в судї судити-муть нас по нашому; коли ми мати-мемо свої права, то верне ся до нас красше житє і ті гарні пісні народні, замість котрих тепер по селах висьпівують москалї всякі „Саши, Маши“. Промову Грабовецкого нагороджено оплесками.

П. Тесля з Полтавщини стоїть теж за українську ґрупу.

П. Шраг радить, щоби посли зараз записували ся в члени, а на другі збори кликали кождого, хто буде згоден.

П. Зубченко з Київщини радить спитати мінїстра, з яких то гроший удержують ся ті казенні кватири, де чорносотенцї ловлять у свою сїтку малосьвідомих приїзжих послів. (Постановлено конечно спитати мінїстра.)

Всї зібрані посли з виїмком Іваницкого записали ся в члени клюбу.

Наконець голова відчитав телєграфічні привіти, надіслані з України, між иншими від Центральної Ради українскої демократично-радикальної партиї і від редакциї „Гром. Думки“ та „Нової Громади“.

З Росиї.

Дума.

На понеділковім засїданю думи в часї дискусиї над справою дорученя адреси царевi помічено якийсь новий, до певної степени непомічений напрям. Дума здаєсь рішила ся не розпочинати нової дискусиї о амнестиї, сеї найважнїйшої точки адреси. Видко се виразно з епізоду, котрий зайшов по заяві президента Муромцева в справі дорученя адреси. П. Корнїлов пригадав, що дума на першім засїданю одноголосно висказала бажанє безпроволочної амнестиї. Се, що доси сего бажаня не сповнено, викликує здогад, що згори (від царя) амнестиї не надїяти ся. Бесїдник виносить, щоби на першій точцї денного порядку поставити закон о увільненю політичних арештантів. Супротив того, що проєкт такого закона вже роздано, можна безпроволочно приступити до нарад.

Президент Муромцев заявив, що о такім проєктї не знає нїчого. Може зроблено се приватно, але не через канцелярию думи, бо в такім случаю він мусїв би знати о такім проєктї. П. Набоков пояснив, що зразу мало бути поставлене жаданє цїлковитої політичної амнестиї, але пізнїйше дума обмежила се жаданє.

Говорять, що в військових кругах організують атентат на думу; подрібний плян уложено на зборах офіцирів гвардиї. Заговірники мають вдерти ся до будинку думи, увязнити всїх послів і оголосити військову диктатуру під проводом Трепова. Державний контрольор Шваненбах заперечує рішучо всї поголоски, що цар наміряє розвязати думу. Рада мінїстрів взагалї не займала ся сею справою, бо докладно здає собі справу з евентуальних наслїдків.

Цїкава є заява двох членів державної ради, котрі сказали, що державна рада старає ся недопустити до конфлїкту з думою, зрікаючи ся законодатної інїциятиви цїлковито в користь думи.

(Телєграми.)

Петербург. Говорять, що дня 27. с. м., яко в день коронациї царя буде оголошена полїтична амнестия, але обійме лише нечисленні категориї полїтичних вязнїв. Правительство рішило усунути безпроволочно скомпромітованих адмінїстраторів, як Найгарда, Курлова і иншних. Поручено також безпроволочно випустити з вязниць учителїв, котрі брали участь в страйках.

ТЕЛЄГРАМИ.

Октройованє.

Відень. В словах президента мінїстрів „коли би національні сторонництва не порозуміли ся що до розділу мандатів, то правительство виступить з власними предложеняими“, деякі ґрупи парляментарні добачують

ваня нової ординації виборчої.

Димісія двох кабінетів.

Відень. Деякі дневники доносять, що з причини ріжниці поглядів обох кабінетів на спосіб полагодженя австро-угорских справ, так Гогенльоге як і Векерлє предложили цїсареви свою димісию, але цїсар поручив обом розпочати переговори наново.

Конфлїкт з Сербією.

Відень. В відповіди на мемориял австрийского правительства, сербске правительство заявило, що в справі замовлень мусить держати ся опінії зложеної фаховою комісією, але рішило ся більшу часть замовлень з будучої позички, на случай рівних цїн, поробити в Австро-Угорщині до висоти 26 мілїонів.

Кровавий страйк.

Колїярі. В Ґонесї 300 страйкарів напало на магазин. Інтервенїюючих карабінєрів страйкарі обкинули камінєм. З кількох вікон стріляно з револьверів. Карабінєри стріляли і поранили 13 робітників а одного убили. В Небідї робітники підпалили акцизовий уряд і заатакували віддїл війска. Війско дало сальву. Оден робітник погиб, кількох є ранених.

Франция.

Париж. Мінїстерство рішило, що сї питомцї духовних інститутів, котрі в наслїдок сепарацийного закона знов підпадають під компетенцию цивільних властий, не мають права до однорічної військової служби. Мінїстер Клємєнсо вислав субвенцию з державних гроший сим робітникам, котрі змушені суть страйкувати.

НОВИНКИ.

— **З Мостищини.** Сим просимо всїх патриотів з мостиского повіту, щоби зволили як найскорше вирівнати рахунки за народні марки або звернути нам марки. — За повітовий народний комітет: *З. Скварко, Д. Горневич.*

— **Товариство жіноче „Ранна Зоря“** у Львові отсим висказує щиру подяку Вп. пп. М. Грициківній, Богданови Вахнянинови, Любінецкому, Е. Стеблецкому, Славомірскому, Степкови і Сьвінцїцкому, хорови „Бандурист“ і пп. мандолїнїстам за їх ласкаву участь в нашім музикально-вокальнім вечері д. 13. с. м., за їх труд та за гарне і артистичне виконанє програми. Рівнож складаємо подяку Вп. Видїлови Тов. руских ремісників „Зоря“ за безінтересовне удїленє нам салї, а і всїм тим, що причинили ся так своєю присутностию, як і датками до збільшеня фондів нашого молодого товариства, потребуючого підмоги у нашої суспільности. — Львів, д. 19. мая 1906. За Видїл: *Мария Гресякова,* предсїдателька, *Олена Луцикова,* секретарка.

— **Заява.** У 81. ч. „Дїла“ заінтерпелював мене Вп. п. Стефан Баран, які заходи поробила мостиска орґанїзация в цїли розрушаня Судововишенщини і зажадав поясненя, чому тамошна наша інтелїґенция нїчо не робить, а судововишеньский округ спить. На ту інтерпеляцию хочу дати основну і безглядну відповідь, оперту на фактах, сьвідках і документах, щоби кождий „патриот“ з мостиского повіту а особливо з Судововишенщини міг себе побачити — як то кажуть — як в зеркалї. А позаяк я тепер щодня єсьм занятий вічами і инщими не даючими ся відложити справами, то відповідь на повисшу інтерпеляцию буду міг дати аж пізнїйше. Тут коротко лиш зазначу, що причиною всего повисшого є — по найбільшій части — лїнивство і фалшива амбіция, а ще більше власний інтерес і раболїпіє наших „патриотів“ супротив коляторів, староства, „wydziału“, а навіть згляди на „добру“ опінїю деяких вшехполяків, „Sokoł-ів“ і „Kasyn“. — *З. Скварко.*

— **Видавництво Рус. Товариства Педаґоґічного** за рік 1906. Заходом Видїлу Руского Тов. Педаґоґічного доповнено бібліотеку для молодїжи новими книжочками, які надають ся на нагороди пильности для дїтий з кінцем року шкільного. Видїл розсилає всїм щирим приятелям руских дїтий новий катальоґ за рік 1906 і просить, щоби як найбільше замовляли книжочок. Дохід з сих книжочок призначений на удержанє приватних жіночих шкіл Рус. тов. Педаґоґічного. Видавництва Рус. Тов. Пед. є апробовані Вис. ц. к. Радою шк. краєвою. Замовляти можна в книгарнї тов. ім. Шевченка, ул. Театральна ч. 1. і в канцелярії Тов. Пед. Сикстуска 47.

— **Смерть 13 осіб від грому.** В доповненю онодїшної телеґрафічної вісти про ту нещасну пригоду подаємо близші подробиці за Dziennik-ом Cieszyńsk-им: Страшна буря лютила ся тут дня 17. с. м. Саме відбував ся в місцевости Конякові коло Тїшина по полудни похорон комірника Матїя Фарного. Коли похорон вже кінчив ся, затягнуло ся небо чорними хмарами, полив ся дощ, зірвав ся вітер, на сьвітї аж потемнїло. Темноту розяснювали від часу до часу блискавки, а громи сїяли довкола тревогу і знищенє. Люди, що брали участь в похоронї, почали скоро хоронити ся до каплиці, котра в той спосіб скоро заповнила ся. Всї стояли стовплені один побіч другого. Нараз серед безнастанного гуку громів заяснїло над наляканою громадкою людий, роздав ся один найстрашнійший гук і немов би смерть з косою передтїла по каплици. Всї присутні упали на землю. Був то удар грому — в своїх наслїдках страшний. Коли буря минула, піднесло ся кількох, але 13 осіб полишило ся в спокою, заснули на віки.

— **Оповіщенє.** Принятє аспірантів на перший рік ц. і к. школи кадетів для піхоти у Львові наступить з початком року шкільного (у вересни 1906/7 б. р.) Принятє аспірантів на II. або на III. рік послїдує лиш виїмково. Услівя принятя на перший рік є слїдуючі: а) австрийске, зглядно угорске або босн.-герцеґовиньске горожаньство; б) фізичне уздібнененє до військового вихованя; в) вік що найменше 14 лїт і не переступаючий лїт 17. (1. вересня в році принятя); г) укінченє що найменше з достаточним поступом чотирох низших кляс школи реальної або ґімназиї, причім не зважає ся на недостаточний поступ в язиках латиньскім і грецкім. Абсольвенти, котрі що найменше з вдоволяючим (добрим) поступом укінчили на підставі розпорядженя ц. к. міністер. просьвіти з дня 26. червня 1903. року Ч. 22.503, оснований і зі школами видїловими получений курс науковий, на котрім язики нїмецкий і французский, а також альґебра суть предметами обовязковими, можуть бути на пробу приняті до вступного іспиту на перший рік. Крім сего мусять аспіранти зложити в кадетскій школї вступний іспит. д) Зложенє оплати шкільної а то: 24 корон річно за синів офіцирів в чинній службі і на пенсиї, військових душпастирів евангелицкого, греко-католицкого і греко-всхідного віроісповіданя, в кінци військових урядників; 160 корон річно за синів ґажистів в резерві, цивільних урядників державних і урядників ц. і к. двора, відтак державних слуг і слуг ц. і к. двора; 300 корон річно за синів всїх инших горожан. Оплату шкільну належить зложити в двох ратах з гори; та оплата обіймає всї кошти за вижившенє, одежу, науку і шкільні підручники. е) вдоволяюче обичайне поведенє. Просьби о принятє до кадетской школи після взірця, поміщеного в „Aufnahms-Bedingungen“ (услівя принятя), мають свояки аспірантів внести просто до команди кадетской школи найпізнїйше до 15. серпня (найлїпше по укінченю шкільного року в школах середних). Друковані потрібні услівя принятя (Aufnahms-Bedingungen) в нїмецкім і польскім язиці можна дістати в командї кадетской школи за ціну 40 сотиків від штуки.

— **Сензацийне арештованє.** Львівска полїция замітила, що від якогось часу в торговли оружя Шадковского і Копчиньского при пл. Бернардиньскій куповано значнїйшу скількість револьверів „бровнїнґів“. Купцї продавали радо, бачучи такий відбут свого товару, котрий доповняли новими замовленями в заграничній фабриці, і зовсїм не журили ся, хто єго купує і на що. Инакше думала полїция, котра про се знала добре, бо видавала на кожду сотку спроваджуваних „бровнїнґів“ згідно з приписами закона відповідний пашпорт. В понедїлок по полудни прибув до склепу згаданих рушникарів молодий чоловік і закупив 60 бровнїнґів. Забравши оружє на дорожку, відїхав, не сподївающись, що склеп Шатковского і Копчиньского був пильнований полїцийними аґентами. Оден з них усїв сейчас на другу дорожку і поїхав за тим молодцем. На улици Мілковского молодець хотїв перенести пакунок до камениці, але в тій хвили єго арештовано. Показало ся, що арештований зове ся Йосиф Новіцкий і є студентом IV. р. львівской полїтехнїки. Зараз потім полїция перевела ревізию в мешканю Новіцкого і в редакциї социялїстичного місячника Promień, а дальше в склепі фірми Шадковский і Копчиньский, у котрих заквестіоновано торговельні книжки. Новіцкого, котрий є жонатий, в цїли дальшого слїдства відставлено до слїдчої вязниці краєвого суду карного. Здогадують ся, що арештований набув револьвери за ґрощі боєвої партиї социялїстичної в Конґресівцї.

— **Кіньске мясо у Львові** тратить свій початковий попит. Оден склеп вже замкнено, а вибій коний, перше досить значний, тепер дуже змалїв. В перших місяцях бито 8 до 10 коний денно, тепер бють пересїчно 4 коні, що вистає не лише для місцевого запотребованя, але й для провінциї.

— **Подільске товариство „Просьвіта“.** Полагодивши правні формальности, засновано в Камянци подільскім товариство „Просьвіта“ скликало вже вчера перші загальні збори членів. З тої нагоди місцевий дневник „Подолїя“, що хоч видаваний мовою московскою, являєсь тимчасовим орґаном тамошної українской громади, розіслав з останнїм своїм числом статут згаданого товариства. в котрім між иншим читаємо: „Товариство має на метї допомогу культурно-просьвітному розвитку українского народа на Поділю. Щоб се осягнути, товариство закладає школи, бібліотеки, читальнї, книгарнї й ґазетні кіоски; видає свої твори, а також книжки, ґазети і листки для народного читаня; орґанїзує відчити і дискусиї на теми, що дотыкають України; заходить ся около збираня і заховуваня рідної пісні й музики, а також і фолькльору тутешного народу; закладає музеї, заводить недїльні школи, повторні й вечірні занятя з дорослими, споряджає народні читанки та систематичні курси на правничі, медичні й економічні питаня; ширить в народї через невеличкі книгарнї, рухливі вистави й через книгоношів українські книжки, ґазети, листки й малюнки і взагалї добирає всяких законних способів, щоб осягнути свою мету“. Товариство працює в межах Поділя і засновує поза Камянцем місцеві автономні віддїли, шо мають присилате звіти із своєї дїяльности і делеґатів на загальні щорічні збори. Після статута товариству прислугують права „правної особи“ т. є. товариство може набувати й продавати недвижиме майно, творити капітали, заключати договори, входити в обовязки, а також доходити своїх прав і відповіди перед судом. Щасть Боже подільскій „Просьвіті“!

— **Спростованє** новинок в ч. 88 „Дїла“ п. з. „Перешкоди еміґрациї“. Неправдою є, мов би я ставив перешкоди еміґрациї людий за границю на роботу через невидаванє книжок робітничих а натомість правдивою є, що всї охочі до виходу на роботу за границю дістали книжки робітничі з виїмком двох, з котрих Федор Пасєчка хотїв їхати до Канади, маючи єще ставити ся до асентерунку в третій клясі, а Яким Данильчук, котрий є в судовім слїдстві о співучасть в крадіжи збіжа. За книжку, виробленє половини карти їзди желїзницею, над'обовязкове пересиджуванє в канцелярії громадскій ночами для сторін, побирав я 1 К. Неправдою є, щоби я жадав за сьвідоцтво моральности 2 К. бо такого до тепер ніхто не жадав. Неправдою є, щоби ц. к. староство в Залїщиках видало устний або письменний наказ для уряду громадского не видавати книжок робітничих. Неправдою є, щоби за донесенє до уряду податкового про неурожай казав я собі заплатити громадї 20 К; а правдою є, що в р. 1904 за витяг ушкоджених парцель, казав я інтересованим за згодою громадской ради заплатити по 8 сот. від ушкодженої парцелї писареви Маєвскому, а громада дістала 3.000 К опусту податку. В році 1905 зробив я сам витяг з 900 аркушів ґрунтових, рада громадска признала менї ремунерацию за мою працю 20 К, а громада знов дістала 2.800 К опусту податку. Неправдою, щоби я старав ся або хотїв по фериях дістати місце в рускім банку в Тернополи. Взиваю дописувателя, щоби сказав де і в котрім випадку був я підніжком польским. Неправдою є, щоби я задля голубів не казав дзвонити; а правдою є, що вязанє вежі на школї зігнило, отже дзвонити не можна, бо вежа може упасти і когось убити; поки вежа була в добрім станї, поти й дзвонено. Неправдою є, щоби я дїти карав за пізне приходженє до школи, бо в Лисівцях майже що друга хата має годинник. Правдою є, що по науцї уживаю дїтий до легких робіт господарских для вправ практичних, а за те, хотяй до того необовязаний, плачу і неправдою є, щоби я дїтий уживав до молоченя. Неправдою є, щоби я казав дїтям збирати камінє для мого приятеля п. Скульского. Вкінци правдою є, що я на усильне прошенє громади і за дозволом шкільних властий обняв і веду громадску писарку. — *Василь Храпливий,* управитель школи в Лисївцях.

— Дрібні вісти. Вінчанє п. Володимира Дудкевича, начальника „Народної Торговлї“ в Рогатинї, з п-ою Анною Чайковскою, учителкою, відбуде ся дня 26. с, м. в Перемишли.

— Доповняючі вибори двох членів повітової ради в Борщеві із сїльских ґромад розписала президия намісництва на день 26. червня с. р., одного чл на з міст і місточок на 27. червня, а одного члена з більших посїлостий на 28. червня.

— В громадах Замарстинів, Знесінє, Збоїска і Сигнївка під Львовом появила ся у худоби зараза ниска і ратиць, занесена з перемишляньского повіту, тому міский фізикат у Львові остерігає публику перед молоком „просто від корови“ і радить уживати єго лише в станї перевареним.

— Презесом повітової ради в Збаражи вибраний Ігнат Соханик з Івашковець, а єго заступником о. Заячківский із Збаража.

— П-а Галя Дзеровичівна з Топорова зложила перед іспитовою комісию в намісництві іспит з державної рахунковости.

— Польский архиепископ Вебер покинув Львів на завсїгди і вступає до монастиря Змартвихвстанців в Римі. Будучим епископом суфраґаном має стати парох з Тернополя, пралат д-р Вол. Твардовский.

— Старшим прокуратором державним на місци пок. Гайдерера має стати президент окружного суду в Стрию Альфред Гінце.

Концерти і видовища:

Концерт в сорокпяті роковини емерти Тараса Шевченка уладжують власними силами ученицї школи видїловоі ім. Шевченка в понедїлок 28. с. м. Концерт відбуде ся в сали „Народного Дому“. Початок точно о год. 4. по пол.

Товариство руских робітників у Відни „Родина“ устроює дня 27. с. м. в сали готелю Zentral II. Taborstrasse 8, з нагоди свого 10-лїт. істнованя вечериицї, зложені з ювилейної промови, представленя „Наталки Полтавки“ і сьпівів. По концертї відбудуть ся танцї.

Ґімнастичний ґурдик в Бучачи устроює місцеве тов. „Сокіл“ в неділю 27. с. м. в комнатах „Рускої Бесїди“ при співучасти „Бучацкого Бояна“. По продукциях наступить забава з танцями.

Подорож до св. Землї. Комітет, який устроює в серпни паломничу поїздку до св. Землї, вже розсилав зголошеним учасникам гарний друкований провідник з описами та ілюстрациями тих околиць, через які будуть путники переїздити. Доси найбільше учасників зголосило ся до II. кляси, хоч також III. і I. кляса численно заступлені. Щоби ще більше можна було приняти зголошень сьвящеників до участи в паломництві, комітет подбав, аби на кораблї перестроєно 60 місць III. кляси на II. клясу. Сьвященики можуть отже ще зголошувати ся на місця в II. і I. кл.

З товариств:

З тов. „Академічна Громада“. В четвер дня 24. мая відбудеть ся в льокалї товарыства при ул. Вірменьскій ч. 30. I. пов. розмова Вп. проф. Ів. Радецкого з Одеси на т. му: Причини песимізму між молодїжию. Початок точно о год. 7. вечером.

З львівской „Зорі“. Видїл товариства руских ремісників „Зоря“ у Львові, вибраний загальним збором членів дня, 16. мая 1906, уконституовав ся дня 22. мая 1906 в слїдуюче: голова: Василь Нагірний, заступник голови: Василь Гресяк, секретар: Онуфрий Пацак, скарбник: Іван Криловский, поборця: Йосиф Сїлецкий, бібліотекар: Михайло Стефанівский, контрольор: Софрон Ференцевич. Крім того ввійшли до видїлу з поміж членів почетних пп.: д-р Кость Левицкий і д-р Петро Сушкевич. Заступниками видїлових зістали вибрані пп.: Йосиф Мушак, Евстахій Бикалович і Дмитро Кулиньский.

З тов. ім. св. Ап. Петра. На засїданю видїлу тов. ім. св. Ап. Петра дня 18. мая с. р. рішено з доходів за 1905 рік удїлити зворотних безпроцентових запомог по 1000 корон церквам: в Березднвцях і Заґвязкові, 600 корон зворотної запомоги удїлено церкві в Галичи, а по 500 корон церквам: в Вербянах ад Гумниска, в Шпиконосах ад Ремезівці, в Кругові ад Нуще, в Тетелківцях ад Накваша, в Телячім, в Перегновві, в Галущинцях ад Жеребки, в Гологорах і в Молчанівці ад Хмелиска. По 400 корон дістали церкви в Плетеничах і в Новиках ад Доброводи, По 100 корон беззворотної запомоги дістали церкви в Берлинї і в Березовиці малій ад Іванчани, та монастир СС. Василиянок на каплицю при санаториї, на руки Пр. М. С. Станчак. Ґрошї вишлють ся по надісланю видїлови поквитованя через деканальний уряд, а одвітні формулярі розсилають ся.

Урядові вісти:

Наданє презенти. Намісництво запрезентувало о. Івана Негребецкого, руско-кат. пароха в Залїсю, на опорожнену парохію цїсарского наданя в Ясеници сільній.

Именованя. Цїсар іменував старосту бар. Тад. Лебля радником намісництва у Львові. — Управитель мінїстерства віроісповідань і просьвіти іменував інжинїра машин у Львові, Теод. Мокрицкого, учителем в школї для зелїзного промислу в Сулковичах.

Перенесеня. Намісник перенїс концептових практикантів намісництва: д-ра Юл. Дуниковского з Товмача до Бохні, Алекс. Танчука з Золочева до Турки, д-ра Альфр. Ґалушку зі Львова до Товмача, Казим. Голиньского з Турки до Коросна і Стан. Хоржемского зі Львова до Золочева. — Управитель мінїстерства торговлї покликав конципіста намісництва Володимира з Олексова Ґневоша до служби в патентовім уряді.

Ґазета Львівска з дня 21. мая с. р. оголошує розписанє оферт на винаймленє реставрациї на двірци желїзничим в Перемишли. Близші услівя і постанови обовязуючі при винаймованю реставраций можна переглянути а зглядно одержати безплатно у віддїлї руху ц. к. Дирекциї желїзниць держ. у Львові, бюро ч. 231. Там можна переглянути також спис комнат, призначених до ужитку винаймаючого реставрацию в Перемишли, як також засягнути всяких потрібних пояснень. Рівночасно з внесенєм оферт, мають оференти зложити в касї ц. к. Дирекций желїзниць держ. у Львові вадиум в висотї 5 проц. річного чиншу. Оферти в формі звичайного письма, заосмотрені марками стемплевими по одній короні від аркуша враз з двома так само остемпльованими примірниками подрібних условин, належить власноручно підписати, в коверті з написом „Оферта на винаймленє реставрациї в Перемишли“ запечатати і найпізнїйше до дня 11. червня 1906 до год. 12. в полудне до ц. к. Дирекциї желїзниць держ. у Львові внести. Отворенє оферт відбуде ся 12. червня 1906 о год. 12. в полудне в ц. к. Дирекциї желїзниць державних у Львові. — Ц. к. Директор желїзниць державних.

За дозволом ц. к. Мінїстерства желїзниць знижає ся сим цїну, запроваджених в вересню 1905 на пробу одномісячних білєтів перонових з 4 на 3 кор. Білєти сї можна дістати у всїх касах особових ц. к. австрийских желїзниць державних.

Календар: Нинї: Симеона [лат.: Дезидерия]; завтра: Вознесенє Господа [лат.: Вознесенє]; позавтра: Епіфанїя еп. [лат.: Урбана папи.]

Репертуар руского театру [тепер в Тернополи в сали Міщаньского Брацтва]. В четвер 24 с. м. „Пан професор Хитрий“ комедия в 3 дїях з німецкого переробив О. Левицкий. — Білєти на тоті представленя можна замовляти від тепер в Народній Торговлї.

Бібліотека, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім руских сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18) від 10—1. в дні звич. за зголошенєм від год. 10—1, — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1 а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Адвокат Д-р Окуневский
в Городенці
пошукує конципієнта
26 1—6

АДВОКАТ КРАЄВИЙ
П. Лїниньский
емер. надрадник судовий в Сокалї приймє
169 зараз рутинованого конципієнта. 1—6

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. уприв. гал. акц.
Банку Ґіпотечного
купує і продає
всякі папери цінні і монети
по найдешевшім курсї деннім не числячи
нїякої провізиї. 374

Інгалятория д-ра Буллінґа
в Станиславові
уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенґаль, Зальцбрун і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїченя носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, спеціялїст від згаданих недуг. 293

Коперниикий і Сын
оптики і механіки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найдїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пізьні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Найліпші ДВОФЕЛЬШОВІ ДАХІВКИ **Генрик Ебер**

407 10—14 доставляє низше фабричних цін до кождої залізничої стації виключно *Львів, площа Смольки ч. 3.*

ОПОВІЩЕНЄ.

Сим маю честь повідомити, що Заведене купелеве в Буркутї отворене від 1. липня 1906 р. Зголошення посилати до П. Т. Якустової в Жабю.

472 2—4

Адвокат Варивода
в Стрию

пошукує рутинованого депендента і доброго оборонця в справах карних перед Трибуналом. 400 8—6

ТАПЕТИ о 40% низше ціни поручає Спілка львівских тапіцерів в ліквідації по причині звинення торговлї, також великий вибір найгарнійших меблевих матерій і приймає тапетоване в місци і на провінції та взагалї всякі тапіцерскі роботи. 4·9 2—6

Микуличин. Відля в найкрасшім місци і найздоровійшім, близько залізниці, ліса і Прута, з покоями і кухнями до винайнялени. Теніс при віллї. Вливша відомість приходство.

499 4—4 516 3—3

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise ого у Волї високій п. п. Жовква.

502 7—55

Дуже окрашуючі плюшеві намітки (лявфри) на стоки і дїточі візки, давнїйше по К 2, 3·50, 6·50, 7 і 7·50, тепер по К 1·30, 2·50, 4·80, 5 і 5·30 по причинї ліквідації поручає Спілка тапіцерів Львівских ул. Ягайлоньска ч. 3. 10 2—5

Пенсионат для учеників

I. кл. рускої ґімназиї в інтелїґентних родин отвирає ся дня 28. серпня 1906/7. По інформацию реґуламінового нагляду педаґоґічного, оплати за удержане і вступних іспитів треба зголосити ся перед 1 червня с. р. до п. Павла Лаврового ул. Охоронок ч. I. у Львові.

516 3—3

Одиноке, дійсно англійске
средство краси
в Балясси правдиве анґлїйске
ОГІРКОВЕ МОЛОКО

що усуває всяку нечистоту лица, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю свіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, Крем огірковий 2 К, пудер 2 К і 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetfalva.

Головні склади в Галичинї: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайєра, Перемишль, площа „на Брамі" ч. 4 і у всїх аптиках і дроґеріях. 79 6 15

ЛЮБІНЬ

жерельно-купілеве і ґідропатичне заведенє.

Найсильнійші сїрчані води на континенті. Купелї сїркові, боровинові, сїрково ґазові. Купелї ґазові з углевим квасом а la Наргайм. В Любіни лїчать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, суставового і мязового, ішіяс, артретизм, нервові болї, спухненя по вломаних і звихненях, запалене окістної, шкірні і жіночі недуги, металїчні затроєня і спізнені фази сифілісу.

Лїченє електрикою, масажем, ґімнастикою. Купільні центрально огрівані, мешканя вигідні і сухі, в I. і III. сезонї 1 К 40 денно. Більша частина комнат опалена. Реставрация добра і не дорога. Почта, телеґраф і аптика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 с. від особи.

Купілевий сезон від 20. мая до кінця вересня. Всякі пояснення удїлює відворотною почтою **Купілева управа.**

Лїкарі заведеня: Д-р Ксавер Обмінєвий і Д-р Антін Миколяшек. 446 4—10

НА РЕВМАТИЗМ, ґостець, постріл (ішіяс) і всякі нервові болї поручає ся усмиряючі натирання, від 5 лїт незвичайно розповсюднене, многими лїкарями ординоване і знаменитостями признане

Linimenthum Gaultheriae compositum

в правно заревестрованою охоронною маркою

„NERWOL"

хеміка д-ра Юлія Францоса, аптикаря в Тернополи. Ціна флякону 80 сот., 10 фляконів 8 К, не числячи опаковання і оплатно. — Тисячі подяк можна перегляднути. Почтова висилка двічи на день.

У Львові можна дістати в аптиках: Девецкого, Гая, Лязовского або в аптиці

1039 *Д-ра Юлія Францоса в Тернополи.* 17—48

Дивани, портиери, фіранки, меблеві материяли *в колосальнім виборі.*

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.

Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 4·50 К за 1 м. □.

Ілюстровані цінники даром. Взірці висилаєсь оплатно.

В. Адамский, Львів, Готель Жоржа.

912 23 30

За 2 зр. переробляє старі матераци (з подушки) на вовсім як нові. Дрелїхи на покрите від 50 кр за метер. Нові волосінні матераци, обложені ватою д-ра Вішофа против молїв від 15 зр., матераци з морскої трави від 6·50, обложені ватою д-ра Вішофа від 10 зр. Колдри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5.

486 9 30

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих бляшанках, оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 268 3—10

ОГОЛОШЕНЄ.

Посїдаю в Чорткові власний дім, в котрім містить ся заклад фризиерский, істнуючій 17 лїт, положений при кінци ринку і при дорозї, котра провадить до желїзниці. — Маю намір винаймити або продати той заклад фризиерский самий або з помешканем, але тілько Русинови, під дуже корістними услівями. Рефлектуючі схотять зголосити ся під адресою. *Маврицій Зонненшайн* призиер в Чорткові. 533 2—6

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ
Цементово-бетонових
і головний склад
материялів будівляних

Мих. Микося

Ярослав, Ринок, пл. пароходіяльна

поручає П. Т. Публицї, ВП. Інжинірам і Високопреподобному Духовеньству:

Вапно біле ґашене, скалисте і ґідравлїчне. — — — — —
Ліпс краківский — — — — — — і львівский — — — — — —
Цемент портланд всякого рода вагонами і на бочки —
Асфальт природний, штучний, плити до фундаментів. —
Посадки камінкові, цементові — шарі, мозайкові, гладкі, желобковані — — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналїзациї
Керниці бетонові рїжних рамерів, — мулові — — —
Миски під рури **Ринви** отверті
Сходи камінні, граничні — — — бетонові — — — — — —
Цегли шамотові, окладкові — — до фасад — — — — — —
Дахівки краєві, ваграничні, черепні, шиляні — — —
Коминки камінкові **Папа** дахова і ізоляциїйна
Ольґеіна, Карболінеум
Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

42 3—15

Парцеляция. В Пнятині о. п. Перемишлянах а стация залізниці Бібрка-Хлїбовичі маю на продаж в цїлости або до розпарцельованя 53 морґів огородів, в тім 5 морґів сїножатий. Цїни умірковані. В віддаленю 2 кім будують залізницю. Поле без довгів. Спродаючий вачує половину грошей до року. Зголосити ся *Лев Баюмскій* в Пнятині о. п. Перемишлянах.

503 4—6

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ
ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже

поручає знаменитї:

Готове тїсто до печеня (дає печиво на 8 осіб), шоколядове, кремінне, анґлїйске, здорове і струдлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING
(леґуміна для 6 осіб)

рїжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.
Дрїжджевий порошок по 10 с.
Ванїлевий цукор по 14 сот.
Ванїлевий порошок до сос в по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах спожівчих і делікатесів, а як де нема просимо відносити ся просто до фабрики. 513 3—39

10.000 корон потреба на заложене руской друкарнї у Львові, і в тій цїли глядаю спільника, я сам заводовий друкар і маю власну концесию бувші інформациї в бюрі Соколовского пасаж Гавсмана Львів.

Кождий хто хоче пити знамениту і дуже поживну каву, нехай уживає

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

з фабрики в Подґужи,

що змішана з 1/4 частию зернистої кави вдоволить навіть найвибагливійших смакунів.

Особам слабосильним, недокровним і дїтям треба подавати саму 1122 17—25

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

не додаючи зернистої.

1 клґ. коштує лише 80 кр, або 1 К 60 сот.

ПЕРША МОРАВСКА ФАБРИКА ВЕЖОВИХ ГОДИННИКІВ

ФР. МОРАВУС, Берко Grosser-Platz 6.

виробляє і доставляє

вежові годинники

до церков, банків, шкіл, фабрик, ратушів, тїл, лише в солїднім виконаню і дуже дешево

Контрольні годинники для стражників.

Цінники даром. 465 1—2

Найсутші відзначеня за доставу знаменитих виробів.

Чистїть лише

Екстрактом

GLOBUS

383 2—4

Рахунокъ бїлянсу за рокъ 1905

товариства взаимних обезпечень „Днѣстер".

АКТИВА

	кор. сот.	кор. сот.
Невплаченый капіталъ акц.		—·—
Готівка въ касѣ		5.414 65
Розпорядимій вкладки въ инст. банков. и щаднич.:		
а) въ Банку краев. рах б.	7.713 54	
б) въ Щаднычѣ почтовой въ Вѣдни конто чекове	8 083 43	
в) въ тов кред. „Дньѣстеръ" уділы	1.209 94	17.006·91
Цѣнній папіры по курсу 31/12 1905	861.356 30	
до того бѣж. куповы	3 601·41	864·957 71
Реальности власній: у Львові ч.ч. 199, 200, 201	254.244 35	
Конта розп. будови дому	192 859·75	447..04·10
Векселѣ въ портфелю		—·—
Фондъ смеритальный:		
а) цѣнній папіры в. к. 31/11 1905 к. 42.556·70		
бѣж. куповы 589 83	143 146·53	
б) книжка вкладкова тов. кредитов. „Днѣстеръ"	5.337·17	148 483·70
Ефекты каўційній аґент.		119.182·—
Залеглости въ аґенціяхъ (вестаги. премія на пож.)		143 628·56
Рожній должникы а) въ рах. пож. гром. на сикавки		3.950 —
б) Зачетъ на конта будовы и водшкодованє		687·50
Переносъ коштовъ заснованя и орґанізациї		—·—
Вартость инвентаря по наступившомъ вѣдписаню		—·—
Задатки на платѣ урядн.		6·858·—
	1,757.273·13	

ПАСИВА

	кор. сот.
Фондъ резервовый, ставъ 31/12 1905	740 322 39
Фондъ основный	—·—
Фондъ на рѣжницю курсу	37.404 85
Спеціяльный фондъ для звороттовъ	18.215·—
Резервь премій въ підчисленомъ участи Тов. реасекураційного	415.563 —
Резерва на невыплачений шкоды	5.171 54
Резерва спеціяльна	4.552·19
Фондъ емерит. урядник. и слугъ	148 483·70
Стальдо рахунку въ Товариствомъ реасекураційнымъ	85.725.92
Товариство кредитове „Днѣстеръ" рахунковъ бѣжучій	80.000·—
Рѣжній процентъ (сальда аґентовъ)	2.458 95
Кавціи аґентовъ	119.182·—
Законный додатокъ для огневыхъ сторожей на Буковинѣ	396 69
Надвышка въ рѣчного обороту	99.796 90
	1,757.273·13

З'ужитє надвышки пѣсля ухвалы Загальныхъ Зборовъ зъ 15 мая 1906.

	кор. сот.	кор. сот.
Надвышка бїлянсова за р. 1905 выносить		99.796 90
Зъ того призначено:		
1. 20% до фонду резервового по мысли §. 9 б) статута	19.959·40	
2. на звороты для членовъ по мысли §. 52 статута	79.837·50	
Разомъ	99.796·90	

Окрѣмъ того ухвалено ужити въ фонду спеціяльного для звороттовъ по мысли §. 17 статута часть до сумы 11.562 кор. 42 сот. для доповненя означеных подъ 2) звороттовъ для членовъ за рѣкъ 1905 до высоты 5% премій.

Лыбовъ дня 31 грудня 1905. Бухгальтеръ: *А. Кіякъ.*

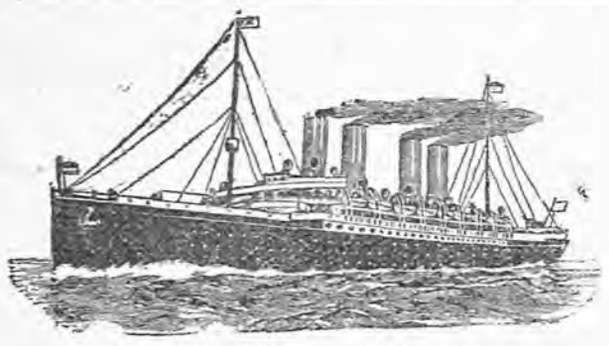
ДИРЕКЦІЯ:

Др Стефанъ Федакъ *Володимиръ Шухевичъ* *Др Ярославъ Кулачковскій.*

КОМІСІЯ РЕВІЗИЙНА:

Юліянъ Сѣчинскій. *Емиліянъ Куницкій,* *Николай Мельникъ.* 58·1—1

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівтірка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями тревае лише **5 днїв.**

Що **суботи** двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Тексас) Аргентини, Бразілиї і т. д.

На кождо запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-ческа фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїжджає з нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на прускій границї.

свій до свого! 422 8—30

При закупні товарів **просимо** пригадувати ся на нашу газету.

Видає і відповідає за редакцию Александер Борковский.

З друкарни Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 95 Львів, пятниця 12. (25.) мая 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямаций неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсертиву або за ві місце, а в рубрики „Надіслане" по 30 с. — Почеркові і иншої приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Непоправні.

Представителї недержавних наций в думі державній організують тепер фракцию автономістів, в тій цілі, щоби етапами здобути як найширшу автономію для всіх наций Росиї. Акцию автономістів утруднює поки що пануюче між Росиянами упереджене, що автономія народів Росиї значить тілько, що розбите російской держави на окремі, цілком независимі держави. Щоби Росияни не потребували потерпати о цілість і силу Росиї, автономісти розпочали роботу досить зручно, именно від збиваня нічим неоснованих упереджень всеросийских патріотів. Автономісти ставлять свої домагання з застереженем державної цілости Росиї, домагаючи ся лише децентралізациї адміністрациї державної і льокальної автономії поодиноких провінций Росиї, навіть з росийским населенем, в справах необходячих цілої держави, лише дані провінциї. В неросийских провінциях до сих справ належить також справа язика в школї і в урядах і домаганя автономістів обмежають ся поки що на домаганю введеня місцевих язиків в сих институциях. Росийскі дневники доносять, що дня 21. с. м. фракция автономістів ухвалила слідуючу програму: „Цілию парляментарної фракциї союза автономістів суть спільні наради і здійсненє автономістичної ідеї; єдність і ненарушимість Росиї має бути запевнена. Однак з огляду на се, що централізм викликав сепаратистичні стремліня, для того конечна є як найскорійша децентралізация.

Здавало би ся, що перші і найзавзятійші автономісти в Росиї, именно Поляки, будуть найзавзятійшими прихильниками наведеної програми і найвірнійшими членами союза автономістів, бо здійсненє програми союза дало би росийским Полякам так пожадану ними національну автономію. Своїми 34-ма голосами з „крулєства" Поляки в думі не вдіють нічого; вони можуть виграти справу лише при помочи союза автономістів, котрий вже нині, не числячи прихильників децентралізациї і автономії наций між самими Росиянами, мав би разом з Поляками звиш 100 членів. Автономісти не сумнівали ся, що польскі посли будуть першими, найпевнійшими і найзавзятійшими членами їх союза. Тимчасом Поляки зробили їм несподіванку; варшавске Słowo принесло слідуючу вість з Петербурга: „Коло польске є тої гадки, що поставленє справи автономії всіх наций може некористно вплинути на справу автономії „крулєства польского". Супротив сего коло усунуло ся від участи в союзі автономістів!"

Найкрайнійші автономісти національні усувають ся від акциї, котра всім нациям має принести автономію. Се загадка не до розвязаня, але хиба для наших братів за кордоном, а не для нас. Істория Польщи і політика Поляків в Австриї учить нас, що Поляки на польску Польщу нїколи не згодять ся; без великого простору руских земель, без мілїонів руского народу вони Польщи не розумїють. Коли би Еврона змилосердила ся над Поляками і дала їм польску, т. є. етнографічну, а не через половину руску Польщу, то вони би ту Польщу удусили власними руками, так як неодна мати свою, в гріхах уроджену дитину. Позитивною програмою національної політики польскої все було насильне польонїзованє руских земель. В сій „національній" політиці виховували їх столїтя; сеї політики вони придержують ся всюди там, де мають власть. Поляки не будують Польщи скріплюванем власного організму національного, лише нищенем і парасітованем сусїдів, котрих дістали в свої руки. Так вони поступають в Галичинї, так поступали би в „крулєстве" коли би се крулєство, так як воно є, т. є з півмілїоном Русинів, дістало автономію. Ставлячи жаданє автономії „крулєства", вони анї гадають зрезигнувати з непольских частий сего крулєства. Без сих частий, вони автономії польского крулєства, автономії етнографічної Польщи не приймуть, бо не могли би сповняти своєї історичної місиї, не могли би польонїзувати Русинів.

Союз автономістів не знає „історичних" територий, лише національні і як буде бороти ся о автономію наций, то лише о політичну автономію етнографічних територий. При помочи автономістів Поляки могли би здобути лише автономію етнографічної Польщи, без руских земель, над котрих польонїзациею вони так довго працювали. Коли би поміч, яку польскі посли в думі дали союзови автономістів, мала дати національну автономію не лиш Полякам, але і всім иншим народам Росиї, т. є. також призначеним Поляками на спольщенє Холмчанам, то лїпше, нехай пропадає ціла справа автономії „недержавних" наций, нехай пропадає справа самої Польщи! Отсе причина, чому коло польске в росийскій думі каже, що „поставленє автономії всїх наций може некористно вплинути на справу автономії крулєства польского" і чому коло відступило від союза автономістів.

Про страйки.

Пишуть нам з Підгаєччини: Дня 14. с. м. застрайкували селяни в маєтностях д-ра Сломнїцкого: в Божикові, Волощиї і в Сільци. Причиною страйку була мала платня (50 сот. денно). Страйкуючі поводять ся дуже спокійно і тактовно. Але дідич таки спровадив військо, для терору селян. До згоди не хоче допустити. Спроваджує робітників з чужих сіл, заманюючи їх, що в него вже погодили ся, та платить їм значно більше, нїж вимагають місцеві селяни. Страйк псують лише декотрі богачі з Волощини, члени читальні Качковского (як Іван Гайдукевич, Стефан Берчук і Андрух Ковбасник), за приводом дяка Олекси Барткова. Вони їздять від хати до хати і скликують людий на роботу до двора. Отсе богачі, колишні провідники села!

З Рогатинщини пишуть нам: Страйк в середних і долїшних Сернках закінчив ся корисно для робітників. За те застрайкували сїльскі і двірскі робітники в Підшумлянах у дворі Жида Гроснаса. Гросаса не люблять люди, бо він раз-враз процесує ся з селянами. В селї урядує секретар староства з жандармами.

Пишуть з Бережан:

Слїдство що-до мнимих заворушень страйкових в Білокерницї покінчено 19. с. м. як вже в „Дїлї" було оповіщено, арештовано там 4. селян (Кл. Гіль, А. Вєрнїк, М. Льос, М. Нїцпонь); всї відкликали ся до палати радної окружного суду в Бережанах і рішенем з 21. с. м. випущено їх на волю. Против 43 селян з Білокерницї готовить ся акт обжалованя о злочин публичного насильства [з иншої сторони доносять нам, що ті селяни вже дістали акт обжалованя].

Так само покінчено 19. мая слїдство що до мнимих страйкових заворушень в Кальнім. Слїдство провадив секр. суд. Віллємє і арештував 14 селян, котрих двома транспортами в асистенциї війска спроваджено до слїдчого арешту в Бережанах, а то 4 (І. Боднарчука, М. Чижевского, В. Кивяка і Ст. Качарая) 15. с. м., а 9 (Т. Райтера, А. Брика, Д. Кіта, В. Бабія, Д. Дяківского, Д. Брика, І. Райтера, В. Брика і Б. Гнатшина) 18. с. м. Хоч віддаль між Кальним а Бережанами досить значна бо (3 милї), не дано їм підвод, а ведено пішки. — В четвер т. є. 24. с. м. о 12. год. в полудне випущено з вязниці 9 послїдних, котрих прокуратория обжаловує лише о пер. зак. коалїційного, а задержано в слїдчім арештї перших 4, котрі будуть відповідати за мнимe насильство публичне (злочин полягає в тім, що жандармови, котрий потрутив І. Боднарчука так сильно, що той упав на землю, звернули увагу, що не вільно бити спокійних людий). Наколи прокуратория не знайшла підстави до обжалованя повисших 9 о злочин і сама поставила внесенє на випущенє їх з слїдчої вязниці, виходить з того як на долони, що не було найменшої причини арештувати їх, що судия слїдчий або з власної ініциятиви або на жаданє прокуратора Роєцкого, великого противника страйків, арештував безправно і безпідставно 9 людий хиба лише для стероризованя страйкуючих селян і улекшеня обшарникам побіди над страйкарями.

Обовязком послів є спитати безпроволочно мін. Кляйна, за що пересидїли ті селяни по 6 і пів діб, за що гнали їх в асистї військовій як яких злочинців пішки кілька миль, хто заплатить їм за ту до неба вопіючу моральну кривду, за утрачений заробок, за слези і страх батьків, жінок і дїтий? Для ужитку послів подано також до відомости, що судия слїдчий урядував в дворі; там кликано людий до переслуханя, там і арештовано. Чиж можуть селяни мати довірє в безсторонність судиї, котрий, місто урядувати в громадскій канцелярії, розкватирував ся в дворі, — значить, у їх противника! Таж органи правительственні, а передовсім судейскі, повинні уникати всяких навіть найменших признак, що они ідуть з дворами против страйкуючих селян.

Слїдство що-до мнимих ексцесів в Мужилові ще не покінчене. Веде єго секр. суд. Шелль, член аристократичного клюбу в Бережанах, котрий прибрав назву „ягайлоньского". Він сидить собі вигідно в дворі у п. Бохеньского і прямо масакрує селян арештами. Він то зарядив спосіб транспортованя арештантів мужилівских з Підгаєць до Бережан, описаний в попереднім числї „Дїла". В доповненю поданого там опису додам, що арештовані не лише були сковані по 4 разом, але крім сего цілий похід був перетягнений одним довгим ланцом. На самім задї ішов без пари скований 14-лїтний хлопець! Підводу дали тілько для 3 жінок, котрі також їхали скованії! Більшість ішла босо, а гостинець свіжо шутрований і віддаль 27 клм.! В цивілїзованій державі незнущали би ся в такий звірский спосіб над бандою опришків. Половину майже дороги лляв сильний дощ так, що всї перемокли до нитки. Для ілюстраций додам, що дорога вела попри Мужилів і родини катованих мусїли приглядати ся тортурам своїх батьків, мужів, братів, дітий! Наочний сьвідок, що стрінув сей страшний похід під Мужиловом, оповідав менї, що плач рідні прямо роздирав серце. Пригадували ся найстрашнійші сцени з „Сибіри" Кенана. Вистарчить сказати, що похід сей витискав слези в очах мущин не Русинів, а Жидів і навіть Поляків. Ціла околиця, Підгайці і Бережани до живого потрясені тим видом і до нині по всім усюдам з найбільшим обуренем розповідають про се варварство і домагають ся голосно покараня судиї. Розповідають загально в Підгайцях, що навіть військова старшина до живого обурена тим фактом. І що-ж завинили ті люди? Найгірше, що їм можна закинути, то се, що відогнали чужих робітників з лану, і то без всякого насильства, а лише словом, як се я провірив на місци, переслухавши богато наочних сьвідків. А кілько між ними цілком невинних, що не брали найменшої участи в заворушенях! Бачив я між ними найстаточнійших газдів, що нїколи в житю не робили на лані, анї не ходили пішки до Бережан, бо мають по кілька пар коний, — людий, що не були ще нїколи карані анї годиною арешту. І всї вони мусїли іти кілька миль пішки, заковані як опришки. Серце стиснув менї діймаючий біль, коли доглянув я між ними також старенького Яна Пйотровского (латинника), одного з найсьвідомійших селян Підгаєччини, знаменитого бесїдника популярного, що брав дуже живу участь у вічевім руху за виборчою реформою, не опускаючи нї одного віча в Підгаєччинї і в Бережанах, ведучи часто провід парад. Хоч будучи латинником і дуже заможним господарем, більше і скорше міг підпасти шляхотским впливам і зажити панською ласкою, він стоїть все твердо в першім рядї борців за кращу долю руского селяньства і в тім дусї виховав трох своїх синів. І спіткала єго разом з иншими сьвідомійшими селянами з Мужилова, як Ілько Щербатий, Самійло Лущак і т. п., пімста шляхотскої мафії. Хоч він в критичнім дни 14. мая не виходив навіть з хати, віддаленої о 4 клм. від села, а ві второк сам, в середу разом з д-ром Бачиньским уживав цілого свого впливу і потрафив здержати роздратованих провокациями двора селян від всяких надужить, мимо того запроторили єго, не знати на якій підставі, в тюрму і тримають вже третий тиждень. Мав я нагоду замінити з ним і єго товаришами недолї кілька слів, коли знимано їм кайдани з рук: всї вони — герої; за тих кілька днїв житя в казаматах, по таких тортурах подали ся фізично, але духом були сильні. „Христос також терпів за правду!" сказав Пйотровский. Тої хвилї не забуду до смерти! І яка-ж потреба слїдчого арешту? Чи обава повтореня каригідного вчинку? Чи може обава утечі? Чи є хто такий наївний, щоби повірив, що руский хлоп покине родину і газдівство!

Похід той стрінув галицкий намісник, що їхав з Потутор до Підгаєччини на страйковий терен. Може і єму стало нїяково на вид такого варварства. Слїдуючого дня прийшла до Бережан громада свояків арештованих із шматєм, хлїбом і т. п. для мучеників. Слїдчого судиї не було на місци, тож я справив їх до президента Прусеніга. Сей почав моралїзувати депутатів на тему, щоби не страйкували, а йшли до пана просити (?!) о підвишенє плати, порівнував події в Мужилові з росийскою революциєю, взивав, щоби видали того, хто їх намовив до насильств (?) а тоді пустить ся арештованих. Виходить з того, що суд добачує в мужилівских подіях якийсь з гори уплянований компльот та хоче вишукати неістнуючого „podżegacza".

Президент позволив лише передати принесені річи, але не пустив рідні до арештованих поговорити хоч кілька слів, хоч закон позваляє на се, а лише вимагає, щоби воно дїялось при слїдчім судиї. Коли-ж того судиї нема в Бережанах, то міг делєгувати якогось совітника.

Слїдство в Мужилові продовжає ся вже кільканацять днїв без потреби. Секретар Шполь бавить ся і їсть добре в дворі, тому й не спішить ся єму. Дня 23. мая (день по транспорті) арештував дальших 14 селян і відіслав під ескортою до Підгаєць. Як відомо, слїдчий судия не може нїчого зробити без внесеня прокураторії; годі знов припустити, щоби прокуратор з Бережан ставляв внесеня на арештованє поодиноких людий. Імовірно слїдчий судия дістав carte blanche на масові арештованя! І коли тому буде конець?

Ми віднесли ся вправдї телєграфічно до Відня, але то мало, вкладаємо на послів обовязок використати поданий вірно материял і в інтерпеляциї зажадати приспішеня слїдства, спиненя сих масових арештовань і потягненя до строгої відповідальности секретаря Шпеллі.

Страйкову ситуацию в Гусятинщини описав п. С. Вітик в краківскім Naprzod-ї. Селяни застрайкували в 33 громадах. Страйк є дуже поважний, спокійний, але незвичайно сильно зорганізований. Двори платили робітникам за роботу по 25 кр., а женщинам по 16 кр. денно. Форналям плачено річно по 16 злр. Не дивниця, що при такій низькій платї нїхто тепер не хоче йти до роботи. Супротив загального страйку два двори, в Чабарівці і Суходолї, вже погодили ся, підвишаючи мужчинам на 60 кр., а женщинам на 45 кр.; инші двори не хотять уступити. Селяни домагають ся не лише підвишеня платы, але щоби дїдичі вплинули на своїх поселів, аби заявили ся за загальним, рівним, безпосередним і тайним правом голосованя.

Річ природна, що страйки доводять дідичів і старосту Дільца до скажености. Староста впливає особисто на дідичів, щоби не уступали селянам, хоч вони й без того поводять ся з робітниками по варварски, зовсім як плянтатори з Індіянами. Соймовий посол Целєцкий, той сам, що чванить ся публично своїм „хлопоманьством", уоружив своїх економів і посїпаків в револьвери. Перед кількома днями зайшов в єго дворі такий факт. Селянка Гануська Балик з Орішковець робила в дворі і за свою роботу мала дістати вязанку палива з лїса. Коли зголосила ся по квиток на сю нужденну „заплату", лїсничий нагнав її, кажучи, щоби коли-нидь зголосила ся. Селянка упоминала ся дальше о свій заробок і тодї лїсничий побив її палицею так тяжко, що нещасну відвезено до Конончинець, де лїкарі ствердили між иншим зломанє кости в руцї! Взагалї економи і двірскі посїпаки бють робітників по лицю як в бубен, і все уходить їм безкарно.

Рівночасно власти і жандарми аплїкують страйкарям нечувані средства. Староста Дільц обїздже всї села і грозить селянам катом й шибеницею. Спровадив кілька шкадрон драгонів і велить їм для пострашку гальопувати по цілім повіті. Форналям, так він, як і комісарі обіцюють „рвати морди" за опущенє служби. В Чабарівці арештував 6 форналїв і кількох селян із села за „бунт". Рівночасно жандарми патролюють цілими ватагами, денунціюють і арештують масами. В судових арештах в Гусятині і Тернополи сидить поверх 50 людий. Дільц видав розказ, що до 9 години мусить замельдувати ся у него кождий, хто прийшов до повіту, а жандармам велїв арештувати всякого, що виглядає підозрілo. Між иншими велїв видалити з Чабарівки поважного господаря Голубовича, що, запрошений селянами, прибув там для переведеня угоди. Так само устроїв пагінку на п. Січиньского, що зорганізував кількапайнять сел, і видалив єго з Гусятинщини. Так виглядають конституційні відносини в гусятиньскім повіті — кінчить автор — такі там свободи в передодень загального права голосованя. Чим се рижить ся від відносин в сусїдній „матушці" Росиї зовсім не знаю.

Народні віча і маніфестациї.

В **богородчанськім** пов. відбуло ся в **Старуни** віче під отвертим небом д. 20. с. м. при участи вище двох тисяч народу. Головою віча був кошовий п. Іван Синяк з Гвоздa, а про теперішний стан реформи виборчої референував п. М. Губчак з Станиславова. Забирали голос і селяни місцеві, а у вислїд ухвалено і вислано резолюциї до президента міністрів з жаданем рівного права виборчого і з протестом против розширеня автономії.

В **дрогобицкім** повітї відбуло ся в **Більчи** д. 20. с. м. віче під голим небом при участи 1.500 людий; референував о. Михайло Бачиньский з Рінчиць та селяни Стефан Гнатків і Стефан Дякович, оба з Рінчиць. Принято звичайні резолюциї.

В **надвірняньскім** пов. відбуло ся д. 20. с. м. при участи поверх 3000 народа віче під голим небом в **Ланчинї**. Проводив д-р Лагодиньский, референував д-р Трильовский. Народ однодушно стояв за всї знані домагання наші в справі виборчої реформи. Заявив також, що вже більше між Гуцулами не знайдуть ся страйколоми. За зарібками підуть до Прус. Серед грімких окликів і оплесків

шаний народ президію віча, щоби вислала поздоровний привіт до українського клюбу посольского в петербурскій державній думі на руки посла Ілія Шрага. Про ухвали віча повідомлено през. міністрів, посла Василька і редакцій часописей „Діло“ і „Arbeiter Ztg.“

В **станиславівскім** пов. заходом читальників „Просьвіти“ відбуло ся д. 6 с. м. віче в **Селищах**; референував п. Іван Чміль, а д. 13. с. м. також заходом читальників в **Блюдниках**, референував п. Роман Домбчевский.

В **теребовельскім** пов. відбуло ся д. 21. с. м. віче під голим небом в **Могильнику** при участи около 4.000 людий. Промовляли о. Галущиньский із Завіяча і п. Брикович з Тернополя. Між иншим ухвалено резолюцию, що руский народ уважає всї способи борби о виборчу реформу за вичерпані і не бере на себе одвічальности за те, що дальше стане ся. Власть заступав комісар Куделький і поводив ся досить спокійно. Аж коли п. Брикович згадав, що в разї покривдженя Русинів будемо ще глядати иших законом дозволених способів, комісар, зміркувавши, що бесїдник має пенно страйки на умі, заборонив о тім дальше говорити і загрозив розвязанєм віча.

З **Яворова** пишуть нам: Тутешне староство не позволяє на жадні віча; і так заказало два рази віче у Віжомли рескриптом з 5-4 1906. ч. 7920 і з 3-5 1906. ч. 10.029/06, в Залужу рескриптом з 24-4 1906. ч. 9452 і в Брухнали рескриптом з 11-4 1906. ч. 8021, мотивуючи тим, що в сусїдних селах панує шбито якась пошесть. Але тимчасом не тілько покликує резервістів з тих самих сел, де шбито панувала пошесть, але позваляє спроваджувати трупів з далеких сіл, віддалених о 15 кл. від міста, як зі Скалата та з иших, як коли би Мазура не можна ховати в єго селї, лише доконче треба було везти до міста! Та мимо тих заказів відбули ся в тих селах у **Віжомли**, в **Залужу** і в **Брухнали** довірочні збори.

В **ярославскім** пов. відбуло ся д. 20. с. м. віче в **Сурохові** при участи ок. 300 осіб. Проводив проф. Яців, а реферат про реформу виборчу виголосив студ. Яців. Резолюцию вислано телеграфічно на руки през. міністрів кн. Гогенлього, в котрій запротестовано проти покривдженя Русинів.

Розправа о кровавій події в Лядскім.

(Дальше).

Військові сьвідчить.

Раймунд Рада, ляйтнант, Віденьчук, 22 роки, від 1903—6-го в Галичині, „der Landessprache mächtig, wie weit im Dienste“. І кілько він по руски знає, то показало ся при розправі; чеською польщиною вимовив він: назад — стрілєю“. Так він загрозив товпі і так візвав ї, щоби розходилась!

По думці инструкций військо має дати асисту адміністрацийним властям, значить, офіцир виступає тілько на жаданє адм. урядника і за се не відповідає (чи дїйстно потреба було єго помочи); але спосіб виконаня залежить виключно від офіцира; він відвічальний, коли не придержує ся инструкций, коли без потреби кров проляв. Офіцир може дістати наказ очистити ринок. Чи той наказ відповідний, — се єго не обходить, але як виконати наказ, чи ужити білого оружя, чи відразу пустити град куль, — за се вже відвічальний офіцир. Друга річ, що до війска не належить виконанє якихсь чинностий адміністрацийної власти, в тім випадку арештованє. Військо дає лише охорону і додає грози всїй чинности адміністрацийної власти. Адміністрацийні органи виказують своє, а військо як понура, німа і грізна сила стоїть з боку. Се пригадував п. Раді д-р Окуневский; однак сего командант військової асисти не перевів. Навіть предсїдатель, хоч як ратував повагу війска, хоч відбирав обороницям слово і позвалив Раді не давати відповідий: таки він сам своїми питанями витягнув з офіцира признанє, що той зле сповнив свою місию. Команда сальви обіймає кілька тактів „laden, laden, zielen, an, feuer!“ а межи тактами відповідні павзи дають ще час ратувати ся перед кулями. Показало ся, що павз не було. Так само не зроблено достаточного ужитку з багнетів (зиц Stich). Військова власть застерегла собі предложенє судових актів по розправі і сю відозву на жаданє оборони відчитав предсїдатель). Ся обставина кидає по части сьвітло на зізнаня сьвідків, котрі мають бути відтак слухані як обжалований. Ходять однак слухи, що військовій власти більше розходить ся о те, чому не всї вояки пистрілили на команду.

Офіцир легковажить соби всїх, закладає ногу на ногу, бавить ся руканичкою, то шаблею. Предсїдатель безгранично чемний для него. Колєга п. Ради засїв межи справоздавцями і з того сусїдства не дуже вдоволений.

На питанє предсїдателя розказує Рада, що мав дати асисту жандармам, до котрих належало арештованє. Межи своїми вояками мав 4—5 рекрутів, решта старші жовнїрі. До Лядского приманшерував о 12. год. в ночи. На питанє, як утратив взяпи із свого каре, каже, що машерувати не міг через товпу. (обчисляє ї на 300—400 голов; в перших рядах ішли піяки і дїти, далї мужчини); тому казав змінити фронт, але тоді товпа перейшла через єго віддїл і змішала ся та окружила арештованих і військо. І тоді почалась рукопашня (Handgemenge). Хлопи були з киями, косами й сокирами. Чому комендерував „огня“? Бо єго ряд був без тактичного полученя, зробила ся Schwarmlinie. Люди кричали, що не вільно стріляти, цїсар не посилає війска на морд. Цїсар не позволяє дїтям стріляти батьків. Другі кричали „гайдамаки, злогії, рабівники, лайдаки!“ (Сї слова і Німцеви легко зрозуміти, особливо військовому). Хто кричав не знає; але оден, Заяць, бунтував найбільше і лаяв військо. Біла збруя не помогла, і він закомендував огня. Межи тактами команди павз не було, бо не дали ладувати; отже він крикнув „Feuer“, і упала перша сальва відтак друга сальва. На питанє, яка павза була між обома, казав зразу, що 2 мінути, але як предсїдатель сказав, що вони в такій ситуаций видали-б ся ємy двома годинами, каже Рада, що мав на думці 2 секунди, бо дїйсно сальви упали одна по другій задля того, що перша лишила ся без успіху. По другій всьо втїкло.

Одні вояки стріляли за богато, другі за мало, бо не чули команди, а мужики ловили їх за гвери. Перед сальвою крикнув пан ляйтнант „Назад — стрілєю“. (Два короткі слова до остороги за мало. Тому формула приписана обіймає більше слів. Так повинен був і він зробити).

Предс.: Чому всї ранені — як виказали оглядини — поцїлені з заду?

Сьвід.: Не знаю, може в тій хвили відвернули ся.

Предс.: (виголосив „афоризм“): Так, куля сама собі шукає офіри.

Предсїдатель викликає поодиноких обжалованих, і Рада пізнає їх так само, як Броговский; але на одних цїлком не дивив ся, на других від нехоча кинув погляд з під бров, насуплених марсом. З виїмком Німентовского, з котрим — як каже — не говорив нїчого (инші сьвідки кажуть инакше) всїх обтяжує своїми зізнаниями.

Адвокатам тяжко розмовити ся з п. ляйтнантом. Все споглядає на предсїдателя, мов би питав, чи має він якомусь там адвокатови відповідати? Від одних відповідий звільнив єго предсїдатель, від иних звільнив ся він сам, лише на деякі питаня відповів.

Д-р Окуп.: Нині ви зізнаєте инакше ніж у слїдстві, мов би ви бачили коси і сокири у мужиків.

Сьвід.: Ну, косу одну я бачив, але сокир не знаю кілько, „aber doch mehrere Hacken“.

Д-р Ок.: Чи по командї „fällt's Bajonett!“ жовнїри стояли на місци, чи йшли з багнетами як до штурму?

Предс.: Увільняю вас від відповіди.

Д-р Ок.: Прошу о занотованє.

Д-р Ок.: Може хлопи питали: „Чи цїсар вас прислав?“ а не казали: цїсар не післав вас.

Сьвідок мовчить.

Д-р Зайнфельд: Чи жандарми мотивували потребу вашої асистенциї?

Предс.: Увільняю від відповіди.

Д-р. З.: Чи ви серед ночи мали жандармам давати асисту?

Сьвід.: Того вони жадали.

Д-р З.: Але ви повинні свою инструкцию знати. — Тепер вивязала ся між д-ром З. і офіциром розмова на тему инструкциї. Офіцир підскочив до лави обороницїв, взяв від д-ра З. инструкцию і хотїв ї коментувати инакше. Д-р Зайнфельд сконстатував, що инструкцию, оголошену 19. сїчня 1906. з розпорядженя міністерства справедливости, нарушено.

Переслуханє сьвідка відбуло ся очивидно в мові німецкій. Домінїк Грабовский, котрого при розправі ляйтнант обтяжав, поставив ся остро і жадав, щоби він не говорив инакше як у слїдстві, бо там не знав він про Броговского нїчого злого сказати.

З порядку переслухано жовнїрів.

(Дальше буде).

Зборівске Товариство задаткове.

[Допись.]

Зборівске Товариство задаткове довгі часи оставало в руках польских, поки перейшло в управу Русинів. Колиж бо Русини зробили при тім нещасливий вибір дирекциї, бо віддали начальну дирекцию д-рови Вацикови, котрого годї звати руским патріотом, а директором-контрольором вибрали п. Роговского, що від заложеня товариства був післанцем, возьним, писарем, а вкінци членом дирекциї; третого члена дирекциї, касиєра, вишукав член надзираючої ради о. Гарасимович в особі п. Олимпа Воляньского і, маючи якесь неоправданє довірє до єго назвиска, перепер єго вибір. І почала ся в товаристві господарка, що мусїла затревожити совістних членів надзираючої ради.

П. Воляньский пізнав, що товариство може забезпечити єму вигідне житє, до якого він був привик, та почав перетворювати єго на дійну корову. Надзираюча рада вже в початках урядованя названої трійцї спостерегла мале гокус-покус з більшою грошевою квотою і у вересни 1903. р. розписано конкурс на урядника, котрий мав справу роз'яснити і допомогти до усуненя злого. Помимо опору дирекциї переперла рада в червни 1904. вибір Володимира Могильницкого, зарекомендованого дирекциєю Краєвого Союза кредитового.

За цїлий рік списав урядник споро дрібних надужить, але не викрив нїчого, що надавалось би до зужиткованя. Аж в марцю 1905. р., побираючи від члена 5·60 К в депозит, почув урядник розказ п. директора Воляньского: „Nehmen Sie 30 h mehr, sonst kann man von ihm nichts herausbekommen“. Значить: треба здерти 30 сот. з чоловіка, що цїлий день мусить працювати на паньскім лані за 50 сот.!

Отже показало ся, що п. Воляньский справив був бляшану пушку з написию: „Народный Домъ“ (нїбито: зборівский), і від кождого пожичаючого брав від 100 К пожички по 10—30 сот. до пушки, від 2000 К по 40-100 сот., а від більших пожичок то й по коронї, хоч пожичаючі просили ся або й сварили ся. Таке саме дїялось і при виплатах щадничих вкладок і удїлів та при часткових зворотах пожичок. Кілько то можна було зібрати тим способом за три роки — бо п. Воляньский три роки вже управляє тую практику — гроша при річнім 4-мілїоновім обороті! Коли би числити середно лише по 0·2%, то вийшло би річно 8.000 К, а за три роки 24.000 К. Тимчасом п. Воляньский зібрав по грудень 1905. р. 400 К.

Під якою-ж контролею остає тая пушка?... Завідують нею п. Олимп, п. Воляньский і п. касиєр, всї три в одній особі, а контролює п. контрольор Роговский, котрому рахунки завсїгди справляють великі трудности, бо він скінчив усего двоклясову школу в Зборові. Призбирані факти урядник подав до відомости голови надзираючої ради о. Петра Чумака і члена ради і контрольної комісиї о. Гарасимовича. Скликувало ся засїданя ради, два рази протоколярно ухвалено заборону стягати ті „добровільні“ датки; але у п. Воляньского приписом є єго власна воля.

Лишила ся одинока рада: спровадити люстрацию Związku, котрого контролї товариство підлягає. З'їхала люстрация; але що вона за два дні викрила, не можна знати. Всеж таки справозданє люстрациї кінчить ся порадою: усунути від урядованя членів дирекциї, покликати їх заступників, а до помочи взяти чоловіка фахового зпоза членів товариства; тогдї в разї потреби Związek поспішить з помочию. Мабуть без причини Związek не пише таких річий! А що би то він був сказав, коли дирекция не була єму дала ось яке поясненє: „...bo to w naszem Towarzystwie powstały dwie partye. Jedna — my, dyrekcya, i większość rady dążymy do utrzymania Towarzystwa przy Związku, do zatrzymania urzędowania i książkowania w języku polskim i wogóle do zatrzymania charakteru, jakim był dawniej. Druga partya przewrotowa, do której należy ks. Czumak, Harasymowicz i Tarnawski, wciągnęła naszego urzędnika Mogilnickiego i dąży do oderwania Towarzystwa od Związku, wprowadzenia urzędowania w języku ruskim i wogóle do zatarcia wszelkiej polskości w Towarzystwie“. Але з другої сторони „русскій патріот“ п. Воляньский туманить селян Зборівщини, що то „українци“ збратали ся, щоби знищити „русских“, а все, що говорять про Товариство, то „українъско-польска“ видумка.

Вкінци дійшло до того, що члени надзираючої ради зрекли ся мандатів, а урядник-народовець забрав ся з товариства, щоби не плямити свого імени. А як воно стало ся, розкажу докладнїйше в другім листї.

В Щирци. *Болодимир Могильницкий.*

Допись з Жовкви.

(Відкритє філії „Просьвіти“. Шевченківский концерт. Будова бурси тов. педагогічного і салї на здори і концерти).

В четвер д. 10. мая с. р. відбули ся в Жовкві перші загальні збори філії Просьвіти при значній участи інтелїгенциї і селян жовківского повіта. Збори відкрив о. Гумецкий і на єго внесенє вибрано головою зборів о. Радецкого з Мервич. Перший промовляв делєгат головного видїлу п. Іван Яримович. В промові своїй вказав п. Яр. на велику вагу просьвіти в житю кождого народа та на вплив просьвіти на піднесенє народного богацтва. Вказавши на велике просьвітне значінє читалень, радив засновувати по усїх селах читальнї Просьвіти. Вкінци взивав селян, щоби як найчисленнїйше посилали своїх дїтий до шкіл, ґімназияльних, реальних та промислових — та щоби не лишали усїх дїтий на ґрунтї і не робили їх в той спосіб чвертьморговими нуждарями. Бесїду свою закінчив бажанєм як найкрасшого розвою нової філії. — По тім слїдував вибір Видїлу, до котрого ввійшли: о. Савчак, о. ігумен Бурдяк, інж. п. Данилович, нотар п. Раставецкий і селяни п. Гриць Бурлик, п. Василь Галапас і п. Андрій Бандурка. Заступниками видїлових вибрано: о. Юлїяна Гумецкого і селян п. Якима Рудника і п. Петра Волощука. — Опісля промовляв єще п. Микелита, господар з Бутин, взиваючи селян, щоби разом з просьвітою набирали також горожаньскої та особистої чести, щоби знали свою гідність та не кланялись першому лїпшому панкови та підпанкови. Збори замкнув голова, заявляючи, що філїяльний Видїл буде старати ся сповнити свою задачу, буде люструвати читальнї, радити їм у всяких справах та старати ся о відкритє нових читалень в тих селах, де ще не зайшов луч просьвіти.

Вечером того дня відбув ся, старанєм жовківского ремісничого товариства „Зоря“, в салї „Gwiazd-и“ концерт в память 46-их роковин смерти Т. Шевченка, при співучасти сьпівака п. М. Волошина зі Львова, пянїста п. Т. Шухевича і академічного хору „Бандурист“. Саля була битком виповнена інтелїгенциєю, жовківскими міщанами і селянами з повіта. Вступне слово виголосив прекрасно п. о, Савчак. По тім слїдували хори Бандуриста, котрий прекрасно відсьпівав кілька пісень (між ними „На любій розмові“ Колесси і „Косаря“ Шевченка-Людкевича). П. Волошин відсьпівав Лисенка „Менї однаково“ і „Вечір“ (Садок вишневий коло хати). Прекрасним відданєм тих пісень і знаменитою інтерпретациєю здобув собі загальний аплявз і на загальне жадане докинув єще Матюкову „Веснівку“. Загально подобалась тадож гра на фортепянї молодого нашого пянїста п. Т. Шухевича. Відчит про житє і значінє Шевченка виголосив акад. п. Федуньків. Відсьпіванєм химнів „Ще не вмерла“ і „Не пора“ закінчив ся сей гарний вечір. — По концертї відбув ся комерс, на котрім при ріжних промовах зібрано 80 і кілька корон на будову власної салї.

Вкінци варто згадати єще про оден на позір маловажний факт, котрий однак ярко ілюструє настрій польскої суспільности і польских институций зглядом нас і сьвідчить, що вшехпольский дур захопив вже дуже значну часть польскої суспільности. Тов. „Зоря“, котре займало ся уладженєм Шевченківского концерту, не маючи відповідної салї, звернуло ся до польского тов. „Сокіл“ з просьбою о винаєм салї. Видїл „Сокола“ салї відмовив. Так само відмовив зразу салї Видїл товариства „Gwiazda“, до котрого звернуло ся тов. „Зоря“ по відмові салї польским Соколом. Аж на інтервенцию о. ігумена Бурдяка відступив Видїл тов. „Gwiazda“ салю на концерт. — Але нема злого, щоби не вийшло на добре. Обурені тим поступком „Сокола“ і „Gwiazdy“ Русини, рішили відбудувати собі як найскорше власну салю, щоби не потребували на будуче впрошуватись до чужої хати, а при тім зносити єще наругу і понижене. О. ігумен Бурдяк з кількома иншими жовківскими Русинами удав ся іменем жовківских Русинів до ВП. п. Романа Алексевича, радника і начальника суду в Угнові, з просьбою о відступленє реальности, яку п. Алексевич має в Жовкві. На місци тім мала би станути бурса тов. педагогічного і саля на збори і концерти. П. Роман Алексевич, звісний впрочім зі своєї жертволюбивости, не лиш що відступив згадану реальність під будову бурси і салї, але з'обовязав ся єще дати 10.000 корон на будову сего дому. В той спосіб, єще в сїм роцї розпічне ся в Жовкві будова бурси і салї. Дай нам, Боже, як найбільше таких Алексевичів! — *Я.*

Державна рада.

Засїданє з середи 23. с. м.

П. Пахер (Німець) предкладає нагле внесенє з жаданєм, щоби правительство при міністерстві торговлї утворило промислову раду (Gewerbe-Beirat), подібно, як істнують ради рільнича і робітнича. Пп. Роттер і Пателєнц інтерпелюють в справі поведеня полїциї в Кракові.

П. Яворский вносить інтерпеляцию в справі надужить жандармериї у східній Галичинї. По перечитаню ще кількох інтерпеляций починає ся дискусия над заявою кн. Гогенльогого. Голос одержує п. Пахер та заявляє, що буде так довго бесїдувати, доки не змінить ся дневного порядку так, щоби справа промислового закона прийшла на наради перед справою удержавленя північної зелїзниці. Бесїда п. Пахера тревала від 11·45 г. рано до 4. по пол. Він виводив, що єго мова — се початок обструкциї, якою Всенїмці докажуть Полякам, що вони зробили зле, коли справу північної зелїзниці поставили на першу точку дневного порядку. Коли п. Пахер скінчив, почало ся голосованє над дневним порядком. Справу північної зелїзниці усунено 130 голосами проти 116 з дневного порядку.

П. Шенерер відчитує інтерпеляцию, недопущену давнїйше, про те, чому підчас відкритя угорского сойму не вивішено чорножовтого прапора. Президент взиває Шенерера до порядку, доказуючи, що єго інтерпеляция нарушає парляментарні звичаї.

На внесенє п. Ерба ухвалено такий дневний порядок: 1) Закон о військових таксах, 2) Промисловий закон, 3) Удержавненє північної зелїзниці. Внесенє принято 130 голосами проти 116.

Слїдуюче засїданє нинї.

(Телєграми.)

25. V. 1906.

Відень. Нинїшний день буде належати до найгорячійших днїв в парляментї. Рано сходять ся клюби, відтак буде звичайне плєнарне засїданє, а о 4. год. по попол. друге засїданє для вибору делєгаций. Вечером радити ме комісия виборчої реформи, де кн. Гогенльоге представить свій компромісовий проєкт.

Відень. „Wiener Ztg.“ оголосить відручне письмо цїсаря, яке скличе делєгациї на 9. червня до Відня.

З Росиї.

(Телєграми).

Вістки з думи.

Петербург. „Новое Время“ доносить, що президент міністрів Горемикін дасть нинї на повнім засїданю думи в присутности міністрів відповідь міністрів на адресу.

Жаданя реакциї.

Київ. Партия скрайна лїва агітує горячо за задержанєм кари смерти і проти амнестиї, а на своїх зборах зажадала вона розвязаня думи, диктатури і оборони народних інтересів.

Петербург. Дума наміряє сама ухвалити закон о амнестиї, коли правительство відкаже ї. Серед вояків ґвардиї агітують офіцири проти думи, представляючи, що посли се бунтарі проти царя і держави.

Одеса. Тутешні адвокати порішили домагати ся від президента думи Муромцева, щоби заявив ся за повною амнестиєю.

Варшава. Варшавский воєнний суд увільнив робітника Рольнїка, що був під закидом убитя стражника.

ТЕЛЄГРАМИ.

Число мандатів.

Відень. „Die Zeit“ доносить: кн. Гогенльоге обіцяв остаточно Полякам Галичини і Шлезка 78 мандатів, а Русинам Галичини і Буковини 31.

Тридержавний союз.

Берлїн. Правительства 3 держав заявили, що стоять при союзї. Особливо італїйский посол, що недавно повернув з Риму, привіз обовязуючі запевненя від свого правительства. Так само не змінять напади угорскої преси відношеня Нїмеччини до Австро-Угорщини. Цїсар Вільгельм їздив до Відня з личного поважаня для австрийского монарха і лише зла воля може підозрівати цїли, яких не було. Подорож не була демонстрациєю нї проти Італії, нї Англії, з котрою відносини полїпшили ся. Тридержавний союз остане і на дальше підставою нїмецкої заграничної полїтики.

Гостина Палїцина.

Відень. „Berl. Nachrichten“ подають, що ґен. Палїцин, шеф росийского генерального штабу, прибуде на австрийскі маневри по ініціятиві рос. царя, та приведе з собою власноручне письмо царя до цїсаря Франц Йосифа.

Заворушеня на Балканї.

Царгород. Положенє на турецко-чорногорскій границї, здаєть ся, критичне. Бійки між християнами а турецким військом на дневнім порядку. Турция, зачуваючи про мобілїзацию Чорногори, зарядила в скоплїйскім санжаці мобілїзацию редифів 2 кляси.

Культурна боротьба у Франциї.

Париж. „Temps“ оголошує півурядову статю, котра костелам загрожує зачиненєм, коли не будуть повинувати ся державним законам.

Обниженє тарифи.

Білград. *Розпорядженє* мінїстерства заводить для перевозу худоби на сербских зелїзницях 20 процент обниженє дотеперішної тарифи.

НОВИНКИ.

— **Страйки перед судом.** Перед рішаючим трибуналом карного суду у Львові відбула ся дня 20. с. м. розправа против 17 селян з Жнятина сокальского повіта, обжалованих о публичне насильство, якого мали допустити ся підчас устроєного в сїй місцевости страйку. Трибунал засудив двох обжалованих, а именно одного за словну обиду жандарма на 3 дни, другого за нарушенє § 3. коалїцийного закона на 10 днїв арешту. — *Два дни пізнїйше*, 22. с. м. була переведена перед тим судом розправа против 15 двірских наймитів з Довжнева сокальского повіта, обжалованих о публичне насильство і нарушенє коалїцийного закона підчас страйку в згаданій місцевости. Трибунал засудив пятьох з них за злочин публичного насильства на кару від 4 місяців до 4 тижнїв тяжкої тюрми. Крім того 7 обжалованих признано виновних проступка з § 3. коал. закона і засуджено на 10 днїв арешту. Прочих увільнено від вини і кари. Засуджені мають також понести кошти процесу.

— **Як ексц. Абрагамович парцелює.** Пишуть нам: Я вичитав в „Дїлї“, що ексц. Абрагамович хвалив ся у Відни перед рускими послами, нїбито він розпарцелював свою маєтність між руских хлопів. Се по части правда, бо частину Тишковець в городеньскім повітї продав він тишковецким селянам і дуже точно стягає з них належитости. Але правда й се, що, коли наслїдники кн. Поніньского (княгинї Любомірскі) *постановили* сеї зими продати Чернятин під Городенкою, а зголосили ся до купна чернятиньскі селяни і давали о 60.000 К більше, як усї дотеперішні купцї, Абрагамович розбив те купно (він є співопікуном малолїтних княгинь) і сказав прилюдно: „Wrogom naszym nie sprzedam Czerniatyna“. Двацять тисяч К завдатку звернено людям, котрі на се страшенно потратили ся. — *Т.*

— **До оо. парохів борщівского повіта.** *Просять нас оповістити, що по* Борщівщинї увихають ся якісь мантії; збираючи складки на якийсь косцюлок, кажуть перед людьми, що збирають на жовківску церков. Отже на жовківску церков збирає все лише с ь в я щ е н и к В а с и л и я н и н з Ж о в к к в и.

— **Відчити проф. Радецкого** згромадили в середу в „Рускій Бесїдї“, а вчера в „Акад. Громадї“ таке число слухачів, що і тут і там саля була цїлком заповнена. Проф. Радецкий з рідкою, а при тім незвичайно симпатичною *появою*; се *правдивий апостол* ідей, котрі голосить по широкім сьвітї безкорисно з чудною витревалостию. Фізичний і духовий занепад поколїнь — се наслїдок хибного виховання молодїжи, *домашного і публичного. Сю* тезу пояснював прелєгент у своїм відчитї в „Рускій Бесїдї“ прикладами з істориї та явищами теперішними. Треба було по простy чудувати ся, як прелєгент за короткий час свого побуту в Галичинї бистро і вірно підхопив усї головнїйші прикмети та культури тутешної суспільности і пояснював їх хибами виховання. Для протиставленя указав на вихованє молодїжи в скандинавских державах і на чудові наслїдки того виховання: там населенє фізично *сильне і витревале, при тім відважне*, сьміле, підприємчиве, незвичайно трудяще і заможне; сьвідоме свого людского достоїньства і рівности всїх людий та тим самим горде без психопатичної зарозумілости, щире без облуди, вдоволене і веселе; до того всего незвичайно моральне, так що прим. в хатах майже не знають замків, бо не лучає ся, щоби кому що згинуло з незамкненої хати, або щоби кому пропала коли якась згуба. Отсе правдива культура! В „Акад. Громадї“ говорив проф. Радецкий головно про песимізм, пояснюючи єго ненормальним здоровлєм. Всякий, хто міг чути ті виклади, а не чув їх, повинен сердечно жалувати. Проф. Радецкий виїздить уже зі Львова дальше на захід. Спасибіг єму за єго щирі труди для добра людскости.

— **В справі „кацапского замаху“,** описаного нами в ч. 89. дістали ми з дирекциї тутешної рускої гімназиї такий комунїкат: „В 89. ч. „Дїла“ з 17. мая с. р. уміщено новинку п. з.: Кацапский замах“, з котрої виходить, будьтоби на особу Є. Ексц. митрополита Шептицкого виконали ученики-москвофіли замах, коли він з нагоди загальних зборів дня 16. с. м. вечером посїтив товариство ремісниче „Зорю“. В такім осьвітленю бодай дістала ся з „Дїла“ ся новинка до декотрих часописий руских і польских. Отже переведене слїдство в дирекциї гімназиї академічної з двома учениками, котрих імена подано в „Дїлї“ виказало, що в тім випадку о замаху на особу о. митрополита зовсїм мови бути не може, бо виновник кидаючи каменем через отворені горішні шиби вікна, прислоненого котарою, не міг бачити особи о. митрополита, що займав тодї почесне місце під стїною між двома вікнами. Хотїв він очивидно в спосіб злосливий або що найменше каригідно легкодушний викликати тим киненєм каміня замішанє на зборах, котрі *зволив почтити Єго Ексцелєнция*. Камінь спинений в розгонї счіпленою в серединї котарою упав на фортепян, а звідти покотив ся на землю, але не під ноги о. митрополита, не влучивши на щастє нїкого з учасників. Слїдство переведене по тій самій причинї в трох инших тутешних школах середних з трома прочими учасниками (всїх було їх 5), тут не викрило також нїчого такого, що могло би дати привід до припущеня, що між тими 5 учениками ріжних шкіл середних була яка змова, а її цїлию замах на особу о. митрополита. — *У Львові 22. мая 1906. Проф. І. Громнпцкий*, заступник директора ц. к. акад. гімназиї.

Се поясненє описаного нами факту є лише потвердженєм нашого опису, і то вже на підставі переведеного з виновниками слїдства. *Поясненє, що слїдство не викрило* нїчого такого, з чого можна би припускати, що збиточники хотїли каменем влучити або й убити Ексц. митрополита (а с е г о й м и н е к а з а л и), не зміняє річи; хоч би і був такий намір, то жаден виновник до него не признав би ся, а иншого доказу слїдство викрити не може. Фактом є, що виновники знали, що на зборах є Ексц. митрополит, і що кинули до середини тяжкий камінь; шо він нїкого не влучив, — се вже чистий *припадок, котрого не могли виновники* наперед вгадати. Ми певно не постоюємо, щоби тих „злосливих“ чи „легкодушних“ збиточників зараз повішено або хочби тільки прогнано зі школи; але ми раді би, щоби і инші випадки легкодушности чи навіть злосливости молодїжи суджено після батьківского кодексу, а не після карного судового або ще й воєнного, як се на жаль аж надто часто дїє ся в теперішній школї, особливо коли виновником є Русин.

— **Конгрес польскої социяльно-демократичної партиї** з Галичини і Шлеска розпочав ся вчера у Львові. Предметом нарад є між иншим справа виборчої реформи і розширенє партийної організациї.

— **Генрик Ібзен** помер дня 23. с. м. в Християнії. Знаменитий норвегский драматург, а оден з найвизначнїйших драматичних письменників сучасної доби, уродив ся 20. марця 1820 р. в місцевости Скіен. Батько, доволї заможний купець, давши єму початкове образованє, призначив єго спершу до аптикарского званя. Однак вже тодї молодий Ібзен займав ся більше лїтературою, як аптикарством і почав пробувати письменничого пера. В 1850 р. вибрав ся до Християнії студиювати медицину і тут затягнув ся до публїцистичної праці, видаючи лїтературно-суспільний тижневник. Вже тодї видав кілька своїх драм. Відбувши подорож до Данії і Нїмеччини, обняв становище інструктора в театрі в Християнії і посьвятив ся виключно драматургії. Між тим революційні і реформаторскі ідеї опановували все більше глубокий ум молодого письменника і вскорі в програмі єго творчости війшла борба з єствуючим суспільним і моральним ладом. Свої погляди вискazував в драмах, що звернули на него увагу всеї Европи. Одержавши стипендию на подорож за границю, виїхав і провів кількапайцять лїт в Римі, Дрезнї і Монахові, звідки тим сьміливійше пятнував хиби своїх земляків. В 70-их роках наступив зворот в письменничій творчости Ібзена, зворот до натуралїзму і тем загально людских. В 1891 р. Ібзен повернув на постійний побут до вітчини і осїв в Християнії. Окружений загальним поважанєм і тїшачись всесьвітною славою, доживав тут спокійно віку. Від трех лїт почав щораз більше занепадати на здоровлю. Протяжна недуга, що нераз цїлими тижнями *спинювала* єму умові *занятя, скінчила ся* оноді смертию.

— **Білєти на музикально-вокальний вечір** „Сокола“, получений з гімнастичними вправами можна вже від нинї купувати в „Сокільскім Базари“ при ул. Рускій ч. 1. ріг улицї Бляхарскої. Вечір сей заповідає ся вельми гарно. Так часть артистична як і „справозданє“ з гімнастики приготовані є дуже скрупулятно. — З орхестральних річий виконані будуть в перве „Шеста симфонїя“ Вербицкого та спеціяльно на сей концерт написана симфонїчна поема „На вічний сон“ Січиньского. В сольових точках програми виступить запрошений оперовий баритон п. Адам Людвіг і виконає нїгде ще до тепер неспівані сольові композициї Ярославенка в супроводї фортепяна (сам композитор) і Січиньского в супроводї повної орхестри, а коли до того згадаємо, що „Львівский Боян“ виконає два великі твори хоральні. „Кавказ“ Людкевича та „Лїчу в неволї“ Січиньского в супроводї повної орхестри, під батутою самих композиторів, а в кінци що підчас точок гімнастичних виконає орхестра чотири цїлком нові композициї орхестральні, можна певне сказати, що вечерковий комітет „Сокола“ *приготовлює слухачам правдивий артистичний пир.*

— **Подяка.** Весь чистий дохід в висотї 38 кор. 10 сот. із свого вельми цїнного і поучаючого відчиту в комнатах Р. Бесіди призначив Високоповажаний і вельми заслужений на поли вихованя молодїжи труженик, проф. Іван Радецкий, *на нашу жін. семінарию учительску.* За сю жертву складаємо на сїм місци нашому дорогому гостеви щиру і горячу подяку. За видїл рускоro товариства педагогічного: *о. І. Чапельский*, голова; *Н. Мороз* касиєр.

— **Стан засївів в 1906 р.** Із опису стану засївів, злаженого мінїстерством рільництва, довідуємо ся про стан засївів в половині мая що слїдує; Суха і тепла погода, треваюча в першій половинї цьвітня, перетревала до 20. тогож місяця. Відтак наступила зміна температури і з виїмком Чех, всюда панувала слота, получена з холодом і нїчними приморозками. В другім тижни мая почали ся теплі днї. Зимові засіви перестояли зиму взагалї в добрім станї. Взагалї озимина представляєть ся гарно, здорово, росте сильно і можна сподївати ся, що при сприяючих обставинах жнива випадуть гарно. Жита вже колосять ся, а в полудневих провінциях в невдовзї будуть цвисти. На житах видко подекуди хиби з *причини частих змін дощевих опадів.* Пшениці показали ся відпорнїйшими на всї шкідливі впливи як жита і представляють ся загалом красше. Можна отже числити на гарні пшеничні жнива. Гарно, особливо в судетских краях, представляєть ся ріпак. Розпочата в цьвітни сїяба ярого збіжа скінчила ся по більшій части ще перед настанєм слотливої пори. Ячмінь майже всюди виказує задоволяючий стан. Овес дає також надїю на добрі жнива. Засїв рижу розпочав ся сього року *з причини* сприяючої погоди досить скоро, але з причини дощів і непогоди ще не покінчив ся з виїмком Дальмациї і Побережа. Там, де засіви скінчили ся, представляєть ся риж з винятком полудневої Стирії, де засївам пошкодила надто сильна вогкість, зовсїм вдоволяючо. Часті дощі і тепла погода вплинули корисно на річ конючини, так, що після теперішного стану можна числити на богатший збір. Трави на сїножатах значно піднесли ся, але з причини нічних приморозків в Чехах, Австриї долїшній і горішній, Сольногородї і Стирії значно припізнили ся в порівнаню з минувшим роком. Винна лоза пустила сильні парости і гарні грозна, з виїмком полудневого Тиролю, де з причини острої зими і цьвітневих приморозків богато виноградової лози вигинуло (в деяких околицях 440 прц.) дає надїю на богаті жнива. Також стан хмелю зовсїм вдоволяючий. Овочеві дерева цвили сього року з виїмком груш, незвичайно сильно і то в усїх краях, і можна сподївати ся, мимо всїх неприхильних обставин, гарного року на овочі. З опису, який зладило пруске міністерство рільництва про стан засївів в Прусах виходить, що надїї на богаті жнива сього року там трохи менші як тамтого року. Лиш пшениця представляє ся дуже гарно. Спеціяльно що-до Галичини, то західна частина краю потерпіла трохи задля попередної посухи, а пізнїйше по причинї кількох бур і злив. У східній Галичинї стан засївів зовсїм вдоволяючий. Засіви вже дуже буйні, а жнива заповідають ся знаменито. Денеде пшениця выросла так буйно, що треба було її косити.

— **Дрібні вісти.** Коло Сколього убив грім, Варвару Мілрівну, дочку управителя фільварку в Дубині, коли їхала гостинцем на фірі в товаристві ще двох осіб. Тим *послїднім вічо не стало ся.*

— Краєва рада шкільна признала безпроцентові позички на будову шкіл: громадї Сороки в сумі 6000 кор. і громадї Коропець в сумі 10.000 кор.

— Наслїдком непорозумінь в редакциї виходячого у Львові жидівского Tagblatt-y стане нелїбаром виходити Nowy dziennik lwowski. В програмовій оповістці редакция взиває жидівскі маси, щоби обняли провід политики у власні руки і вели її в реальнім напрямі.

— В Дрогобичи повісив ся нафтовий підприємець А. Шварц, що наслїдком недавного банкрутства звісного спекулянта Фаерштайна попав в матеріяльну руїну.

Віча і збори:

З Мостищини. В недїлю дня 27. мая 1906. відбудуть ся в мостиским повіті віча під отвертим небом: 1) о годинї 10·30 перед полуднем в Дмитровичах, 2) о годинї 4. по полудни в Шешерovичах.

Концерти і видовища:

Аматорскі вистави у Львові уладжує Тов. ім. Котляревского дня 2. червня с. р. Аматори відограють комедию Льва Лопатинського „Параня“. Місце поїй (коло Сколя) як і виведені там типи (бойко-торговельник, професор-натураїст, маляр-артист, Американець-Русин і ин.), оскільки нові на нашій сценї, остілько є нам близькі і загально звісні. До того жива акция дає буйний образ веселого житя лїтників в горах, а комічні ситуациї і конфлїкти примушують до сьміху. Тому відзиваємо ся не до „патріотичного обовязку“, підпирати наше Това

рисьтво в его замаганю для підвисшеня драматичної литературы і штуки, а до власного інтересу нашої публики, сьпішала в якнайбільшім переложеню вечерку та інтересного вечера, якого буде виставка „Перший ... Відїл Тов. ім. Котляревского.

Рухові вправи з нагоди Ярославиного гімнастично-вокального вечера товариства „Сокіл“, що відбуде ся в Філярмонии дня 3. червня, буде виконано вправи під методу Сокола. Метода рухови Сокола стала звісною по цїлій землї і полягає на безперервнім перероблюваню кількаразових основних вільних вправ простих доступних ся по-руку всїм людям. Тим Сокіл стало звісне в цїлім сьвіту, де він почав виступати в сьвітових виставах що перворядний елємент хосенного ду бур хирувань. І тому нагоду дає кожда ... думану нам методу рухови. Вправи Сокола мають виховувати кождий член, що ... буде можна перелєзнити ся на вечері „Сокола“ в Філярмонии. Цїлого ... сей вечер має ... відбувати ся „Сокіл“ ... вечера від 6—8. год.

З товариств:

Заходом українсько-руских товариств в Коломиї відбуде ся дня 1. н. ст. червня с. р. концерт в честь Тараса Шевченка в салї Кас. Шляхечо Початок о 8. год. вечер.

Оголошенє „Вид. Спілки“. Загальні збори Укр. руской Видавничой Спілки уважали виконаня ... поших уділів дівіденду в висотї 6 процент обчислену від ... зложеги удїлу. Дівіденду виплачує ся ... предложеня кашочки удїлового в урядових годинах щоденно, а ... межи 1—2 в полудне в канцеляриї Спілки при ул. Чернецкого 26, I. пов. Неподїнку по вінци року дівіденду конечно ся до удїлів. Львів, 20. мая 1906. За управительство Р. Я. В. Спілка д-р Л. Лукіяновичь.

Послїдні вісти.

Відень. Коло польске згодило ся, аби семий мандат галицкий до делєгациї з Галичини дістав ся Романчукови.

Правительство дає Галичинї о 14 мандатів більше, (102), нїж проєкт Гавча. Надвижку дістануть міста. Русини мають мати лише 27 мандатів.

Переписка Редакциї.

До Вп. Дописувателїв наших: Змилуйте ся, Вп. Добродії, і пишіть до нас на одній лише сторонї паперу! Дописи, писані по обох сторонах, мусять пропізнюватись, бо треба їх переписувати.

Павло Гуцул: Письмо на почтї.

Календар: Нині: Епіфанія єп. [лат.: Урбіка папа]; завтра: Глікерія [лат.: Филипп]; позавтра: Ісидора [лат.: Юлія].

Бібліотека, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26) отвирена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім руских свят). — Бібліотека „Нар. Дому“ в второк, середу вечерницю і суботу від 7—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїнських від 9—2 що день окрім недїль і польских свят. — Музей Просьвіти, Ставропигийского Інстытута і Тов. ім. Шевченка в годинах урядових від 3—6. — Музей Людушкевичів (ул. Театральна ч. 18) від 10—1, в дни свята за оголошенєм від год. 10—1. — Музей Осолїнських в дни звич. від 9—1 а зі вторків і пятниць також по год. від 3—5.

Надіслане.

ВСЇХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Др Тадей Гриневич

переніс ся до Станиславова ординує від 2—5 по полудни

537 ул. Бєльовского ч. 8 (коло театру.) 1—5

Спеціялїст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 I. п.

Щіпленє віспи щоденно. 837

Інкасо Векслїв і переказів

на заграничні місця і на провінцию

приймають 207

Сокаль і Лїлїєн

банковий дім і контора вимінни.

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюда. В льокалї всї рускі дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галиция ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пізьні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі **окуляри, цвіжери, лупи і всїкіні инші прибори оптичні. Всїкіні направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше.** 4185

Матурист рус. гімн. пошукує лекциї на провінциї від 1. липня. Зголошеня на руки п. Пиьовского ур. „Дністра“ Львів, Ринок ч. 10. 512 3—3

Потребую інструктора до ученика в II. кл. гімн. Зголосити ся з поданем условія в урядї парохіяльнім в Поморянах почта в місци. 537 1—2

Іконостас в добрім ставі 5 метрів широкий цість на продаж в Раківци почта Солотвина. 525 2—5

Прийме ся хлопця на практику. Вимагає ся укінчених шість видільових. Практика 6 місяців безплатна. „Согільский Базар“ у Львові.
519 2—4

Потрібний зараз дяк з добрими свідоцтвами, котрий відкупив би або вирендував рентовну церковну крамницю. Мешкане при крамниці. Зголошення до парохіяльного уряду в Вишовій, п. п. і стація Санки.
504 4—5

Дяк іспитований а притім також іспитований громадский писар з довшою практикою, женатий, глядає місця. Зголошення: Уряд парохіяльний Ясінка масьова коло Турки над Стрием п. Іосо.
511 4—6

Помічник торговельний діла корінного глядає посади сейчас. Зголошення приймає Народна Торговля Борщів.
528 2—6

КАВАЛЕР 28 літ (помічник канцелярийний) з іспитом державним оженить ся з інтелігентною чесною дівицею з посагом по можности. Відомість: *Яцко Рускі*, Львів, ул. Жулїньского ч. 8. Рекомендовано. 509 3—3

Важне для літників!

В Дорі околиці гарній, гористій, куди плине Прут, суть до винайму в давній вілаї Вп. Каллая комнати мешкальні. Вілля есть положена коло зелїзничного перестанку. На сезон завсідає ся здорову дїлову кухню. Зголошення устні і письменні до п. Кзлатчукової Львів Скарбківска 35.
484 6—8

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise ого у Воли високій п. п. Жовква.
502 8—55

ОГОЛОШЕНЄ.

Посїдаю в Чорткові власний дім, в котрім містять ся заклад фризиверский, істнуючій 17 літ, положений при вінци ринку і при дорозї, котра провадить до желїзниці. —Маю намір винаймити або продати той заклад фризиверский самий або з помешканем, але тілько Русинови, під дуже корістними условіями. Рефлектуючі охотять зголосити ся під адресою. *Маврицій Зонненшайн* призивер в Чорткові. 533 3—6

Товариство задаткове въ Зборовѣ

стоваришене зарєстроване з необмеженою порукою.

БИЛЯНСЪ Товариства задаткового въ Зборовѣ, стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою **за адмінїстраційный рѣкъ 1905.**

ПАСИВА			АКТИВА	
кор. сот.				кор. сот.
136485·89	Удїлы		Пожички скриптовій	259432·79
38857·86	Фондъ резервовый		„ векслевій	281057·—
110652·55	Вкладки на ощадность	ВЪ СВѢТА	Вѣдсотки наперед заплачей	2447·12
275131·35	Довги затягнений		Администрація	1629·—
5596·99	Вѣдсотки наперед побрани		Недвижимость	18517·28
1720·34	Довгъ на реальности		Льокація	13830·09
2593·54	Фондъ можливых стратъ		Зачеты процентовій	26·90
1031·25	„ емеритальный		Готівка	4592·43
9462·84	Зыскъ			
581532·61		Разом		581532·61

Съ кінцем року 1905: Капиталъ оборотовый выносивъ 581532·61 корон. — Членувъ було 4078. Кас вый оборотъ 4,482·692 коронъ 45 сот.

Резервовій Товариства за послѣдней три роки представляє ся въ слѣдуючих числах:

1902 рѣкъ		1905 рѣкъ	
Удѣлы	91859·06 с.	Удѣлы	136485·89 с.
Фондъ резервовый	26773·75 „	Фондъ резервовый	38857·86 „
Фондъ можливых стратъ	2212·21 „	Фондъ можл. стратъ	2503·54 „
		Фондъ емеритальный	1031·25 „
Разомъ	120845·02 с.	Разомъ	178968·54 с.

Отже власне майно Товариства побільшило ся за 3 послѣдней лѣта о суму 58.123 кор. 52 сот., або майже о 50% придбаного за попередныхъ 22 лѣтъ майна.

Число членовъ выносило въ роцѣ 1902 3405
„ „ „ „ „ 1905 4098 більше 673 членовъ.
Капиталъ оборотовый въ 1902 роцѣ выносивъ 336.383 кор. 81 сот.
„ „ „ 1905 „ „ 581.532 кор. 61 сот.
Отже збільшивъ ся о 245.148 кор. 80 сот.
Оборотъ касовый выносивъ въ 1902 роцѣ 1,467.166 кор. 58 сот.
„ „ „ „ 1905 „ 4,482.692 кор. 45 сот.
Отже збільшивъ ся о 3,015.525 кор. 87 сот.

Стопа процентова вѣдъ пожичокъ выносить 7% вѣдъ ста. Стопа процентова вѣдъ вкладокъ ощадности выносить 5% вѣдъ ста, рентовый податокъ оплачує Товариство зъ власныхъ фондовъ.
533 1—3

ДИРЕКЦІЯ.

Др Евгенъ Вацикъ. Олимпій Волянтскій. Данилъ Рогоскій.

По причині звинення торговлї продає го можливо найнизших цінах: колдри, вовняні коци, диванові подушки, матераци волосяні і з морської трави, дреліхи, пружинові сїнники, зелїзні ліжка а також приймає матераци до перероблення і покрита СПІЛКА ЛЬВІВСЬКИХ ТАНЦЕРІВ.
487 ул. Ягайлаиська 3. 2—6

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДІЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже

поручає знамениті:

Готове тісто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, анґлійске, здоровля і струцлеве, пачка 75 с.

ЛЄҐУМІНИ PUDDING
(лєґуміна для 6 осіб)

ріжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

Ванїлевий цукор по 14 сот.

Ванїлевий порошок до сос'в по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах спожівочних і делїкатесів, а як де нема, просимо відносити ся просто до фабрики. 513 4—39

СЕРПИ КОСИ ковальскі, незрівнаної доброти, легкі а острі по цїні 56 сотиків за штуку. з марков „Народна Торговля“ в найлїпшій стани по цїні:

довгість коси центиметр:	45	50	60	70
цїна	1·—,	1·10,	1·20,	1·40

поручає

Народна Торговля

у всїх своїх складах.

Для крамниць при відборі найменше 10 шт. опуст!
416 10—10

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

МИХАИЛА БИЧИШИНА

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в році 1896, принимає всїякі направи повозів і виконує замовлена на нові повози по приступних цінах з ґарантією за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того піврати фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в комісь, або замінює на нові за евентуальною доплатою. 335 1—25

! Весна !

„Ґавт! Веснянки! Ґавт! Ноги пріют!“

Хочете се усунути, купіть собі:

КРЕМ ОДАЛІСОК на веснянки, слоїк 1 К 50 сот.

АНОСМІН вода на пріте ніг, фляшка 1 кор. Набути можна в дрогерії

ЩАСНОГО ТРАВНФЕЛЬНЕРА

у Львові, Ринок ч. 10, дім „Просьвіти“.
523 3—7

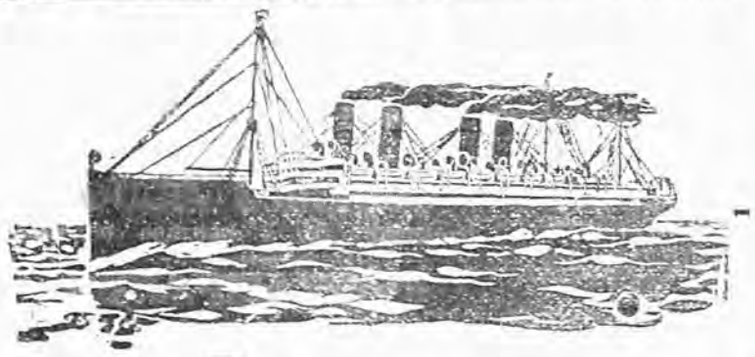
Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Евангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

до Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японії, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 53—50

Заснована **1782** Ціс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстаршим в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сїльских крамниць** свої знамениті вироби по умірковани цінах.

Має спеціяльні парові апарата до виробу горівок, румів і инших спіритуалїів у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорові фабрично владжених і солодженых та ц. к. інститутом до розсїду спожившим средств розсїдженых.

Цїнники і информациї висилає ся на домагане охотно і даром. 1103 41—104

Брак штучних навозів.

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли оголошує, що має певні відомости, о браку і відношеню ся цїни суперфосфатів на осінь. Фабрики вже тепер шукають способів покритя своїх браків і тому ми по вчерашнім нашім оголошеню подаємо нині друге з горячим зазивом до наших П. Т. Хліборобів, щоби надсилали нам замовленя на осінь на суперфосфати вже тепер, а найдальше до 15 червня с. р. котрих цїна від 1 липня 1906 піднесе ся задля браку значно в гору. *Тим, котрі замовлять у нас суперфосфати до 15 червня продовжимо безпроцентовий кредит аж до 1 лютого 1907 року.* Передовсім відносимо ся з тою справою до наших Читалень, до котрих рівночасно висилаємо до дневників осібну відозву. В якій близші пояснення в тій справі подамо кождому одворотно, а яких потрібно навозів чи томасину чи суперфосфатів, подає наша книжочка „Где що про грунта і навози“ котру вишлемо кождому за надісланем нам готівков, або в марках почтових 30 сотиків.
540 6 5 6 **ДИРЕКЦИЯ.**

Основане в р. 1901.

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ

Урядників і Сьвящеників

стоваришене зареєстр. з обмеж. порукою у Львові.

I. Уділяє позички скриптові і векслеві на 7%: а) яко личний кредит за відповідною порукою, б) на застав ефектів і поліс житевих в) за кондиктом на поборах службовых г) на гіпотеку реальностий. *Скора виплата. Довгна сплата.*

II. Членьский уділ 50 кор. Дотеперішна дивіденда виплачувана членам від уділів 6%.

III. Принимає вкладки щадничі на 4½% в піврічною напіталізацию і оплачує само податок рентовий від вкладок.

IV. Посередничить в заключуваню „ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ“ всякого рода в „Beamten Verein“ і товаристві Краківскім. Має заступство Першого загального Товариства урядників австро-угорскої моґархії *(Beamten-Verein)* у Відни, найбільшого австрийского товариства всекуранційого в найнизшими преміями. *Всяких информацийв справах житевих обезпечень і потрібних друків уділяє безплатно. Чистий зиск з сего посередництва дає на рускі добродійні цїли кождий проте повинен обезпечатись на жите лише через Товариство урядникіе і сьвящеників.*

V. Купує і продає ефекти найкористнїйше, виплачує купони, принимає векслї і ефекти до інкасса.

Льокаль: **ул. Руска ч. 3, I. пов. — Годинн урядові від 9 -1 і 4—6½ по пол.** 219

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·2 *, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова 2·31*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Лавочного 7·20, 11·50, 10·50*.
„ Станіславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Рашева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·2*,

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6·5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6·5 до 23·9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1·6 до 318 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (від 1·5 до 30·9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13·5 до 9·9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з Щирця від 27·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·10 вечер.
з Любіня вел. від 13·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 2·45, 4·05, 8·25, 8·55, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·35, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Рашева 4·05.
„ Коломиї 3·30.
„ Рави рускої 7·25*, до Станіславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1·5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6·5 до 23·9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·25 по полудни, (від 6·5 до 23·9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1·6 до 31·8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави рускої 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1·5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13·5 до 9·9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13·5 до 9·9 що дня) 3·14 по полудни.
до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27·5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни по полудни (від 13/5 до 16·9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, насак Гавсмана ч. 9. 53

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 96 Львів, субота 13. (26.) мая 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годинї по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДЇЛО

Передплата на „ДЇЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею!*
на цїлий рік . .	**32** к.	— **44** к.
на пів року . .	**16** „	— **22** „

У Львові (без почтової пересилки)

на цїлий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адмінїстрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адмінїстрациї.

Просить ся о вчасне відновленє передплати за місяць червень, як також о вирівнанє позісталих ще залеглостий найдальше до 13. червня, щоби Адмінїстрация не була приневолена висилку часописи застановити.

З'їзд мужів довіря

народного (національно-демократичного) сторонництва порішив на нараді відбутій у Львові дня 25. мая 1906. р, отсї

резолюциї:

I. Висказуємо рускому клюбови парляментарному повне признанє за єго дотеперішні заходи в справі реформи виборчої, а з'осібна голові сего клюбу Вп. Юліянови Романчукови.

II. Стоїмо за загальним, рівним, безпосередним і тайним правом виборчим, без ніяких обмежень, як з огляду на стан посїданя так на культурну або податкову силу.

III. Фактичного стану посїданя а радше стану панованя шляхотско-польских верховодів, витвореного дотеперішною несправедливою ординациєю виборчою та неприязним і протизаконним поступованєм австрийскої адмінїстрациї в Галичинї супротив Русинів, не можемо признати правним станом політичним, але на жаль безправним станом, суперечним з основами конституциї і всякого права та справедливости.

IV. Вже первісний правительственний проєкт виборчої реформи був щодо числа мандатів, призначених рускому народови, очивидною для него кривдою та виявляв в дивовижній конструкциї виборчих округів східної Галичини намірену злу волю єго творців против нас; а тепер форсовані польским колом зміни на виключну користь польского елємету є прямою провокациєю руского народу.

З'осібна, відношенє мнимих 28 руских мандатів посольских до 74 польских мандатів посольских є для Русинів значно гірше від несправедливого предложеня бар. Ґавча з 27 рускими мандатами посольскими супротив 61 польских мандатів посольских, а навіть від дотеперішного законного відношеня 22 руских мандатів до 56 польских. Отсе відношенє показує ся в дїйсности ще більше некорисне для Русинів, коли зважить ся, що наслїдком подвійних округів виборчих з пропорціональним голосованєм, виємково лиш для Галичини пропонованих, Русини можуть при теперішній адмінїстрацийній системі здобути фактично лише кільканацять мандатів посольских з загального числа 102 мандатів. Проте жадаємо усуненя пропорціональної системи виборів і признаня рускому народови в Галичинї 42 прц. усїх галицких мандатів, які нам належить ся уже на підставі теперішної тенденційної статистики.

V. Так само проєктована правительством техніка виборів видає акт виборчий без всякої контролї виборців в руки неприхильної нам адмінїстрациї краю; проте жадаємо повного забезпеченя лєґальности виборів і утвореня осібного трибуналу виборчого.

VI. Протестуємо рішучо против жаданого польским колом розширеня автономії, а натомісць стоїмо непохитно при жаданю автономії народів.

VII. Против наміреного покривдженя руский нарід приневолений ужити найострійших і найдальше ідучих средств самооборони, а рускі посли парляментарні повинні поборювати сей замах всїми силами, евентуально найострійшою формою протесту, та хоч би навіть зложенєм мандатів зазначити, що Русини не узнають такої реформи виборчої.

VIII. На случай відкиненя оправданих і конечних жадань руского клюбу парляментарного що-до зміни проєкту реформи виборчої в справедливім інтересї Русинів, стане політичне істнованє руского народу в Галичинї прямо неможливе, що довести може до поважних заворушень і переворотів суспільно-політичних, за що спаде одвічальність на рішаючі чинники держави. — За „Народний Комітет", у Львові дня 26. мая 1906.

Д-р Кость Левицкий, голова. *Л. Цегельский,* секретар.

Новий проєкт виборчої реформи.

На вчерашнім засїданю комісиї для виборчої реформи Гогенльоге предложив проєкт Ґавча, скорегований після домагань кола польского.

Гогенльоге додав Полякам 14 мандатів з міст, а спосіб голосованя в сїльских округах змінив так, що Русини здаєсь не будуть мати більше, як 19 послів.

В прирівнаню до первісного правительственного предложеня число членів палати послів побільшило ся о 40. З сеї цифри припадає на Галичину 14 мандатів, на Д. Австрию 9, на Чехи 4, на Буковину 3, по 2 на Морави, Шлезк, Г. Австрию, Тироль, по 1 на Зальцбург і Терст. З проєктованих 4 нових мандатів в Чехії мають дістати по 2 мандати Нїмці і Чехи, а на Мораві і Шлезку по 1 мандатї Чехи і Нїмці.

Для Галичини предложив Гогенльоге 14 нових міских мандатів, що число мандатів з галицких міст піднесе на 32, в сїльских округах лишить ся первісне число 70. Лишить ся також засада, що кождий сїльский округ в Галичинї вибирає 2 послів. Поділ сїльских округів виборчих зревідовано остілько, щоби національні борби при виборах були виключені, а поділ для кождої з обох наций був можливо запевнений. Після нового проєкту в сїльских округах 27 мандатів дістали би Русини, а 43 Поляки. В звязи з сим новим поділом для Галичини предложенє запевняє заступство національної меншости, котра в данім округї є щонайменше четвертиною населеня.

Румуни, Русини і Нїмці на Буковинї дістануть по однім мандатї більше. Нові рускі і румуньскі округи мають бути утворені через поділ округів установлених в попереднім предложеню. Нїмецкий мандат дістануть сїльскі громади в полуднево-західній части краю з переважаючим сїльским населенєм і велика посїлість.

З 9 нових мандатів в Д. Австриї 5 дістане Відень, а 4 нові сїльскі округи. В Г. Австриї оден новий мандат дістане Лїнц. В Зальцбурзї оден новий мандат дістане столиця.

В наслїдок всїх сих змін § 6. виборчої ординациї буде звучати: „До палати послів входить 495 вибраних членів, именно: з Чехії 122, Дальматиї 11, Галичини 102, Д. Австриї 64, Г. Австриї 22, Зальцбурґа 7, Стириї 28, Каринтиї 10, Країни 11, Буковини 14, Морави 46, Шлезка 15, Тиволя 23, Форальберґа 4, Істриї 5, Терсту 6, Градиски і Гориции 5."

В Галичинї: § 34. В округах, котрі вибирають по двох послів, передовсїм вибраний є той, що одержав більше ніж половину відданих важних голосів. Окрім вибраного абсолютною більшостию голосів, за другого вибраного треба уважати того, хто одержав більше ніж четвертину віддaних важних голосів. Як при першім виборі нїхто не буде мати абсолютної більшости голосів, то відбуде ся тїснїйший вибір. Хоч в першім, або другім виборі оден з кандидатів одержав абсолютну більшість голосів, але инші голоси розстрілили ся між двох або більше кандидатів, так що жаден не одержав потрібної до вибору четвертини голосів, має бути переведений тїснїйший вибір. Як в однім і другім виборі взагалї лише на одну особу віддано голоси, або голоси віддані на другий мандат злучили ся на одній особі, а мимо того не осягнено конечного до вибору числа голосів, то що до вибору другого посла має бути заряджений новий вибір після § 33.

§ 35. Як розходить ся о вибір одного посла, то при тїснїйшім виборі виборцї можуть голосувати лише на сих двох кандидатів, котрі при першім голосованю одержали зглядно найбільше число голосів. Як при тїснїйшім голосованю мають бути вибрані два посли, то тїснїйший вибір відбуває ся між сими трема кандидатами, котрі в послїднім голосованю дістали зглядно найбільше число голосів. При рівности голосів рішає жереб, витягнений головою комісиї, або має бути переведений тїснїйший вибір. Кождий голос, відданий при тїснїйшім голосованю на особу не предложену до вибору, є неважний. Як при тїснїйшім виборі всї віддані голоси роздїлені рівно між дві особи, рішає жереб.

§ 41. Зміни §§ 1, 8, 5, 33—36 і 41 сего закона, як також табеляричного додатку о подїлї виборчих округів можуть бути ухвалені лише в присутности що найменше половини членів палати, більшостию $^2/_3$ послів.

Поляки виграли на цїлій лїнії. З Галичини мають Поляки певних 83 мандатів, Русини 19!

Народні віча і манїфестациї.

В **Богородчаньскім** пов. відбуло ся під голим небом хлопске віче в **Богрівцї** коло Солотвини. Народу зібрало ся понад 1000. Прибули селяни навіть з калуского повіта. Реформу виборчу референував п. Яцків. Про економічне положенє говорив п. І. Богославець з Солотвини, а про потребу просьвіти п. І. Цїховский з Порогів. Ухвалені резолюциї в справі виборчої реформи до парляменту вислано телєґрафічно до кн. Гогенльогого. Замітити треба, що ухвалено також резолюциї в справі виборчої реформи до сойму, рад повітових і громад.

В **Борщівскім** пов. відбуло ся д. 13. с. м. віче під голим небом в **Горошовій** при участи ок. 3000 людий з Галичини і Буковини. Референував господар Іван Городиский про справу виборчої реформи і про положенє політичне Русинів в Австриї, та в палких словах змалював образ від віків закріпощеного руского народа. Дальше промовляв селянин Іван Крайник, а вкінци закрив віче краснорічивими словами о. Салевич. По вічу відбув ся похід через село головною улицею до церкви, де відправив ся парастас за поляглих в Лядскім. Віче ухвалило одноголосно слідуючі резолюциї: 1) Віче в Горошовій протестує против покривдженя Русинів в евентуальній реформі виборчій і заявляє, що признанє Русинам на 100 мандатів лише 27 замість належних нам 43 є просто визовом цїлого руского населеня до рішаючої борби. 2) Вічевики просять руских послів державної ради, щоби старали ся о зміну сих кривдячих предложень польского кола, а коли би їх заходи не віднесли успіху, щоби звернули ся енергічно против цїлого предложеня. 3) Віче рішучо протестує против всяких змагань до розширеня автономії краю. Ті резолюциї переслано дня 14. с. м. телєґрафічно президентови мінїстрів.

В **долиньскім** пов. відбули ся д. 24. с. м. в **Сенечові** довірочні збори. Зборам проводив о. Богдан Охримович, а про виборчий проєкт і вилученє Галичини референував п. Степан Баран. Резолюциї вислано телєґрафічно кн. Гогенльогому.

В **Каменецкім** повіті відбули ся дня 16. с. м. довірочні збори в **Нагірцях** (реф. о. Лозиньский), в **Немилові** (реф. о. Іосифович). Дня 20. с. м. були довірочні збори в **Банюнинї** (реф. о. Лозиньский) і віче під голим небом в **Убиню**. Замітне, що всюди жінки брали живу участь.

В **перемискім** повіті дня 13. с. м. відбулись віча в отсих місцевосцях (в скобках подане число учасників; р. — референт пр. — предсїдатель): **Мальговичі** (200 — р. Ст. Кравчук: — пр. о. В. Білиньский); **Станиславчик** (300 — р. Ст. Кравчук — пр. о. В. Білиньский); **Вілюничі** (200 — р. Ст. Кравчук; — пр. Стефан Леськів); **Пралківці** (200 — р. Мих. Котович; — пр. о, Гн. Калужняцький); **Тежнівці** (600 — р. Мих. Котович; — пр. Мих. Хома); **Строневичі** (400 — р. Тимко Микита; — пр. Волод. Мегес); **Тишковичі** (500 — р. Т. Микита; — пр. о. В. Бачиньский); **Хідновичі** (500 — р. Т. Микита; — пр. о. В. Бачиньский); **Острів** (400 — р. Ос. Берко; — пр. о. Евг. Хоминьский). На день 24. с. м. скликала пов. орґанїзация віче під голим небом в **Журавици**. На віче прибув латиньский сьвященик Michał Miksiewicz з бандою вже від тижня до акту розбитя віча приготовуваних „хулїґанів". В часї промови референта Вас. Кіцули почали такі крики, що референт був змушений реферат перервати і віче іменем орґанїзациї відкликати. Про сей „dowód wyższej kultury i cywilizacyi polskiej" як рівнож про славні подвиги сего ксьондза напишемо в коротцї докладнїйше. При тій нагодї позволю собі висказати надію, що сей варваризм отворив очи тамошному рускому парохови о. Залєскому, котрий чей почне ревнїйше працювати над національним осьвідомленєм своїх парохіян, виставлених на небезпечний вплив своїх сусїдів.

В **Старім Самборі** відбуло ся д. 22. с. м. віче під голим небом за приводом Старосамбірскої народної Ради. Проводив о. Іван Яворский з Стрільбич, референував студент прав Ріпецкий. Хорошо обдуманого реферату вислухало з увагою до 3.000 народа. Коли же рефент поставив до ухваленя відомі резолюциї, тисячі мужичих, мозолями обложених рук піднесло ся за ними. Додати годить ся, що самі селяни домагають ся загального страйку, яким би можна показати хлопску силу пануючій верстві. У вічу взяли участь Жиди і Поляки. По ухваленю резолюций кількотисячний похід рушив при співі пісень до будинку ц. к. староства, де вибрана депутация вручила старості до пересланя кн. Гогенльогому ухвалені резолюциї. Порядок в походї був так взірцевий, що патролюючі жандарми не мали що робити.

Розправа о кроваві події в Лядскім.

(*Дальше*).

Сьвідок Кароль Каргер, капраль 58 п. п., латинник. Так само, як всї попередні, заприсяжений. Каже, що вимашерували до Лядского арештувати бунтарів, на що предсїдатель пояснив єму, що не міг знати, який розказ дістав офіцир. І єму і дальшим сьвідкам предсїдатель сам показував обжалуваних, викликаючи їх по назвиску, а сьвідків питав лише, чи пізнають їх. З дальших єго зізнань заслугує на увагу ось що: 1) Стрілив два рази, у віддаленю на 10 кроків від людий; 2) Не бачив коси анї сокири, лише палиці; 3) Лайки на війско не чув, лише резоноване людий, яке нам уже звістне; 4) Деркачиха виривала сина; Ґрабовский казав, що варта повинна була дзвонити, бо війско прийшло на рабунок. Чи Шумеґа говорив що, сьвідок не тямить. Заяць кричав, що нїхто не піде; підступив до офіцира і питав, чи єго цїсар прислав людий мордувати; а котрийсь інфантерист відтрутив єго на бік; 5) Неприличного гесту жінки не бачив.

Д-р Окуневский. Чи Заяць кричав до арештованих, чи до людий, серед котрих стояв?

Сьвід. До людий.

Д-р. Ок. Ви в слїдстві на Шумеґу казали те, що тепер на Заяця зізнаєте.

Сьвід. Не тямлю, як я зізнав і як було.

Д-р Олесн. Чи ви робили атак баґнетами zum sturm?

Сьвід. Нї.

Сьвідок Марія Кіляр, капраль, латинник, пописує ся тим, що знає по нїмецки, але зізнає так мало, що предсїдатель разврас відчитує єму зізнаня в слїдстві зложені і так приходить у поміч. Єму то обірвано портопе; чи се зробила Люська, не знає. Сьвідок чув таку розмову: Офіцир: was kann man machen? Жандарм: nur schiessen. Тодї казав офіцир стріляти. Сьвідок при першій сальві не стрілив нї разу, а при другій 5 ра-

Плащі і ґумові пелєрини в найновійших фасонах і взірцях *поручає:*

МАҐАЗИН **лінолєум і церат** Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3 476

зів. Длячого так зробив, не знає; мабуть перепудив ся.

Предсїдатель. Щоби направити той блуд, що першої сальви капраль не віддав, то при другій стрілив аж 5 разів!

У людий бачив одну сокиру і палиці. Неприличного гесту жінки не бачив.

Фрайтер Савчук Никола не стрілив ні разу, бо не міг ладувати, і зараз почув Feuer einstellen. (Значить, що сальви наступили в дуже короткім відступі часу). Бачив одну сокиру під пахою у мужика, жадної иншої зброї не було; за те бачив гралї. Той, що держав їх під пахою, скочив до сьвідка і казав: ти маєш гвер, а я маю гралї. Але не замірив ся гралями. Хтось кричав: ідіть по кілє, навчимо їх; та не знати хто. Бойко казав жінцї дзвонити, „як би так щось було".

Предс. Що се значить?

Сьвід. Як би єго жандарми били.

Фрайтер Стефан Слободзяник стрілив раз, бо другої команди серед крику не чув. Обжалованих або не пізнає, або не вміє про них нїчого сказати. І він і всї прочі сьвідки зізнають, що не бачили, щоби якась жінка перед фронтом війска зробила неприличний рух.

Інфантерист Іван Мельничук, стрілив лише раз, бо через крик не чув команди. Крик робили „цивілї". Нїчого не зізнав цїкавого; Заяць мав крикнути; Нас цїла громада, а війска мало, беріть кілє! Се нагадав собі сьвідок аж тодї, як предсїдатель відчитав єму зізнаня зложені в слїдстві.

Інфантерист Яков Пакет, латинник, чув одну команду, а стрілив три рази, бо инші стріляли. Заяць робив бунт, Німентовский „гальтував" їх, Грабовский видирав сьвідкови гвер із рук і заохочував усїх до бунту.

Грабовский покликає ся на зізнаня попередних сьвідків, котрі бачили єго на якийсь час перед стрілянєм; заповідає, що викаже своє alibi і заклинає сьвідка на Бога, щоби нагадав собі все добре і казав лише правду, *так як перед хвилею заприсягав.*

Д-р Левицкий вносить, щоби предсїдатель зарядив конфронтацию сего сьвідка з переслуханим уже Берльом Антлєром. Прикликаний Антлєр зізнає, що чув як Грабовский заспокоював людий і казав, щоби всї участники віча пішли хочби й під ескортою. Нїщо їм стати ся не може; він пішов би також, але мусить іти до Манастириск. По тих словах відійшов справдї дорогою, що веде до Монастириск і від тої хвилї не бачив єго сьвідок, хоч був аж до того часу, як війско відійшло.

Сьвідок Гриць Кулинич, інфантерист, не стріляв, хоч чув першу команду; бо не міг ладувати; він бояв ся, щоби не відобрав хто гвера в натовпі.

Коли предсїдатель починає викликати обжалованих, забрав голос

Д-р Олесницкий: Іменем оборони прошу п. предсїдателя, щоби не викликав поіменно обжалованих перед сьвідків, лише най їх сьвідки самі пізнають.

Предсїд. Добре, я міг був відразу так робити, хоч в прочім се все одно. Серед авдиторії голос: Ні, се не є все одно. — Се предсїдателя вивело з рівноваги; він казав салю опорожнити, а відтак надумав ся, щоби лишити на салї лише тих, що мають карту вступу. Користаючи з павзи, приходить Броговский до предсїдателя і мельдує, що два Русини, котрі сидять коло него, критикують військовість і жандармерию. Предсїдатель відіслав єго до прокуратора, а сей знов відіслав єго до присутного на салї вахмайстра жандармериї, котрий спише протокол і подасть прокураторови. Ся прикра пригода з денунциянтом стрїла двох манїпуляцийних урядників. — По павзї дальші зізнаня Кулинича. Сьвідок справдї не пізнає вже так легко обжалованих з виїмком Бойка, котрий всю нїч сидїв у корчмі з війском. Про Деркачиху каже, що видирала сина і відвинула руку, щоби дати жандармови в лице, та сей її відтрутив. Про инших не зізнає нїчого, а про Німентовского каже, що успокоював збурених людий.

Сьвідок Василь Тафійчук, інфантер., не стрілив, бо не дали ладувати. Про Деркачиху каже, що видирала гвер у вахмайстра. Предсїдатель, заглядаючи до актів, каже, що сего сьвідок не зізнав у слїдстві; але сьвідок обстає при теперішних зізнаних. Впрочім нїкого майже не пізнав; Безтїльний і Німентовский успокоювали людий.

Сьвідок Юрко Сидорак, інф., стрілив раз на другу команду, на першу не стріляв, бо ташка з ладунками була запечатана. Гвера нїхто не видирав анї єму, анї тим воякам, що стояли близько него. Деркачиха вирвала сина, але за гвер не хапала; за кілє не чув від нїкого і до протоколу сего рішучо не зізнавав. „Мусїв суд помилити ся".

Сьвідок Петро Климів, інф., чув першу команду, а стрілив три рази; не ріжнить ся в зізнанях від попереднього. Заяць кричав, що війско напало гей рабівники.

Третий день розправи (18 мая.)

Перед переслуханєм сьвідків др. Олесницкий жадає, щоби до розправи візвати нового сьвідка Вартоломея Видльонку, прив. учителя гімнастики в Станиславові, котрий вже д. 24. лютого с. р. чув від Валевского, що за кілька днїв буде стрілянина, „a reformy wyborczej nie damy".

Прокуратор противить ся тому внесеню, а трибунал, нарадивши ся, відмавляє жаданю оборони.

Сьвідок Аранц Красовский, латинник, виказує *alibi* Грабовского. Те саме потверджує і сьвідок Ґнат Безтїльний. Грабовский був разом з ним в містї, а перед виїздом упоминав людий, щоби спокійно ішли під ескортою. Сьвід. Семань Шумега каже, що Грабовский на пів години перед сальвою відійшов до Манастириск.

Сьвід. Стефан Дволїтка. Що-до Грабовского потвердив все, що казали попередні. В Петрилові фану нїс Стеф. Павловский, а не Деркач (Броговский пізнав Деркача по тім, що він і в Петрилові нїс фану). Рішучо зізнає, що Заяць не бунтував нїкого і що люди за багнети не хапали. Се повторив кілька разів на питанє прокуратора і забожив ся. Тодї прокуратор обжаловував єго о кривоприсягу (злочин обманьства), казав *єго увязнити і відставити до судиї слїдчого.* Трибунал відкинув внесенє прокуратора, щоби перервати розправу головну і зараз видати вирок в справі сьвідка Дволїтки. Увязнений спокійно приняв сей удар і запевняє, що покличе більше сьвідків, котрі потвердять єго зізнаня.

Сьвід. Самборский Як. Він латинник, і з того титулу говорять з ним по польски; він дуже калїчить польщину. Був на пляцу бою 2 рази, перший раз ходив по табаку, другий раз післала єго жінка по перець. Бачив перед войском dziewczęta i chłopczęta і różny naród. Стояв на яких 50—60 кроків, а підчас сальви „за двома плотами". Своїх зізнань у слїдстві відпирає ся.

Сьвід. Петро Кобиляньский каже, що люди стояли від войска на яких 20—30 кроків, *не змішали ся анї з жовнїрами анї з арештованими.* Перед сальвою комендерував офіцир „in ein Glied" (Рада казав, що „Schwarmlinie)" Він служив капралем у войску, войскові справи добре розуміє, отже як почув команду „laden" утїк.

На тім закінчено переслуханє сьвідків. На жаданє оборони відчитано урядовий рапорт комісаря до товмацкого староства, а на жаданє прокуратора: урядові сьвідоцтва моральности обжалованих. П. комісар бачить причину розрухів в несовістній агітациї руских радикальних проводирів... на жаль – *недослїджених.*

З порядку наступили промови прокуратора і оборонців.

Державна рада.

Засїданє з пятницї 25. V. 1905.

На початку нинїшного засїдання одвічав міністер-президент кн. Гогенльоге на інтерпеляциї, між иншими на інтерпеляцию п. Кратохвіля, *котрий побоював ся, що в наслїдок нарад делєгациї відтягне ся полагодженє промисловоі новелї.* Президент міністрів сказав, що правительство не має наміру відрочувати палати послів по виборі делєгациї; парлямент працювати-ме дальше, а правительство постарає ся, щоби можна радити над промисловою новелею.

Відтак палата почала дискусию над заявою кн. Гогенльоге про виборчу реформу. П. Странскі заявляє, що Чехи не можуть згодити ся на таку ординацию, яка признає Нїмцям 58 мандатів за богато, а Чехам 20 за мало. Опісля звертає ся бесїдник проти жаданя більшости $^2/_3$ частий послів для зміни виборчих округів.

В справі північної зелїзницї п. Странскі замітив, що єї належить обговорювати з становища економічних, а не національних інтересів, бо коли управильнить ся економічні відносини до Угорщини, тодї держава мусить мати в своїх руках сю важну зелїзницю.

В дальшій дискусиї над заявою кн. Гогенлього забрав слово п. Брайтер, вказуючи на небезпечне і грізне положенє в Галичиї. Коли народ побачить, що правительство більше зважає на забаганки аристократиї і дуків, як на волю корони, нїхто не зможе здержати бурі. Загальний страйк — се не пусте слово. Всюди приготовлюють ся до нього і через одну нїч може він вибухнути. Події в Росиї, котру лише граничні стовпи відділяють від Галичини, не остали без впливу на піднесені уми. Правительство нехай подумає, чи геройство росийских революционерів не додасть відваги нашим селянам і чи не зможуть галицкі хлопи кидати горїючі смолоскипи до палат і шляхотских дворів, та чи не виростуть і у нас очайдушні фанатики, котрі бороти-муть ся за своє право, протинаючи телєграфічні дроти і вирiваючи зелїзничні рельси.

Відтак вказує бесїдник на те, як насильно поступає ся в Галичиї з законами о зборах. Хоч селяни страйкують так, як се дозволяє закон, їх масами арештують, наче простих розбишак заковують в кайдани; милями ведуть їх *під охороною війска наче худобу.* Се, що дїяло ся останними часами в Галичиї, звичайно буває тільки в Росиї — на Сибіри! Президент міністрів буцїм то уходить за повочасного мужа, але нїчого не дїлає, щоби зарадити тим відноснинам.

На внесенє гр. Штернберга дискусию замкнено, а по промові п. Гофмана-Веленгофа в справі військових такс відрочено засїданє на пополудни.

Пополудни почав ся відразу вибір делєгациї. Вибрано: з Буковини п. Штраухера, заступником п. Лупу; з Галичини пп. Романчука, Дзєдушицкого, Дулємбу, Абрагамовича, Бобжиньского, Гломбіньского, Козловского. Підчас вибору заступників прибігло на салю кількох послів, жадаючи перерваня голосованя. *Причина вияснила ся в дискусиї:* В ратуши мали свої наради дрібні торговцї, противники консумцийних спілок. По закінченю зборів пішли вони походом перед парлямент, несучи чорно-жовтий прапор. Однак перед парляментом ударила на похід поліция, відобрала прапор і стала розбивати товпу, поступаючи дуже брутально. З відобраним прапором поліция схоронила ся за парлямептску рампу, а маси ударили на неї, хотячи відобрати прапор. Ся справа викликала зараз горячу дискусию. Посли Пахер, Люегер, Штернберг атакували остро поліцию. Кнгогенльоге обіцяв прослїдити справу і виновників покарати. Деякі посли (п. Малїк) внесли в сїй справі інтерпеляциї. На тім замкнено засїданє. Слїдуюче вівторок.

Зборівске Товариство задаткове.

[Допись.]

Директори Товариства підсувають новим членам до підпису деклярациї на 100 К удїлу, хоч давнїйше удїл виносив лише 40 К і хоч надзираюча рада рішучо противилась такому підвисшуваню удїлів. Але, розуміє ся, директорам воно потрібне, бо чим висша сума деклярованих удїлів, тим більший кредит Товариства в банках, тим більше можна удїляти пожичок, тим більші зиски Товариства і тим більші тантиєми директорів. А се їм байдуже, що для членів воно невигідно.

Є в Зборівщинї три села, Грабківцї, Млинівцї і Метенів, знані з того, що затуманені москвофільскім дуром. При помочи тих сїл загадали директори запевнити собі поновний вибір на членів дирекциї. В тій цїли треба було позискати собі людий з тих сїл пожичками. І так возьмім для прикладу векслеву пожичку ч. 6418. На той вексель пожичено 640 К чоловікови з Грабковець, котрий має всего пів морга землї. Так записано і в протоколї зголошень. Але пізнїйше, коли шконтруюча комісия почала лїпше приглядати ся тим річам, хтось, кому на тім залежало, поставив чвірку перед $^1/_2$, і так властитель пів морга став нараз господарем $4^1/_4$ морга— на жаль не в табулї, а лише в протоколї зголошень. Дирекция каже, що є ручителї; але по що-ж було впроваджувати в блуд надзираючу раду і ручителїв, котрі ледво чи добровільно згодились би платити довг за *когось, хто, будучи властителем пів морга,* очивидно не буде в силї сплатити довгу? Але довжник і сам буде за таку ласку вдячний і стане горячим агітатором на користь дирекциї. Другий факт: Властитель гіпотечного тїла ч. 321. г. к. в Грабківцях купив се тїло недавно за 770 К і на те дістав 800 К пожички. А треба памятати, що товариство має необмежену солїдарну поруку! Надзираюча рада позволила удїлити 2.000 К пожички на вексель ч. 6417. на тій підставі, що дирекция, нїбито поінформувавшись в табулї, упевнила, що пожичаючий має в Грабківцях *16 моргів незадовженої землї. Тимчасом* показало ся, що він має всего $7^1/_4$ морга, задовженого в краєвім банку на 1.000 К.

Крім того протеговапцї госп. Воляньского мають єще инші вигоди. І так прим. їх векслї, несплачені в час, не протестує ся, як пр. ч. 5762. 5773. 5814. і ин. За те з иншими, що не на руку госп. Воляньскому, поступає ся безоглядно, як пр. що-до О. С., хоч він загально уходить за чоловіка певного. Не меншу ласку мають у дирекциї можні сьвіта сего, знані русиноїди, прим. п. З. Алеж годї чого иншого надїяти ся по дирекциї, котра є „jedynym obrońcą polskości w Towarzystwie".

Директор др. Вацик латає свій кредит фірмою Товариства, як се було з єго векслем на 4.500 К, заосмотреним порукою Товариства (печать і два підписи дирекциї), зреалїзованим гал. касою ощадности. Не завадить додати, що й адвокатска канцелярия д-ра Вацика має з Товариства свої зиски, бо дирекция навіть 50 К нїкому не пожичить без кавцийного запису, а записи роблять ся в канцелярії д-ра Вацика. Лише протеговапцї госп. Воляньского не потребують давати жадного облїгу довжного.

Директор госп. Воляньский, щоби Товариству запевнити як найбільші зиски, а собі як найбільші тантиєми, дбає о як найбільший кредит для Товариства по всїх можливих банках, навіть позакраєвих, без огляду, чи така господарка вийде Товариству на добре чи ні. За єго почином повстала спілка для гри льосами, і для тої спілки отвирає дирекция самовільно біжучий рахунок на 4.000 К, і то без жадного облїгу.

Дирекция від двох років форсує позичками векслевими (для членів), очивидно в тій цїли, щоби тими векслями дорогою ресконту придбати як найбільше капіталів оборотових. А що в товаристві панує неподїльно система партийно-протекцийна, з другої-ж сторони між селянами, зголошуючими ся о позички, панує неграмотність, то можна собі уявити, в якім хаосї находить ся векслевий портфель. Тут можна знайти векслї, котрих довжники не підписували, прим. вексель ч. 5921 і ч. 6118, і дирекция мусїла признати, що вона сї векслї сьвідомо так приняла. Се факти, хоч не всї, але бодай що важнїйші. Що-ж на се надзираюча рада? Дня 13. марця с. р. скликано раду, щоби винних потягнути до відвічальности. Та в радї завдяки інтригам госп. Воляньского москвофіли мають тепер більшість. Ся більшість, замість потягнути дирекцию до відвічальности за всї надужитя, назвала висше наведені факти інтригою „Українцїв" і ухвалила висказати дирекциї *признанє.* Отже дати і цифри, котрі в цїлім сьвітї уходять за незбиті аргументи, не переконали наших твердолобів. Таким способом не лишило ся членам ради нїчого иншого, як зложити свої мандати, що і зробили всї крім о. Борачка. *Отже надзир.* рада товариства здекомплетована, бо хоч лишило ся в ній вимагане статутом число 5 членів, але між ними є п. Янішевский, платний диктар товариства, залежний виключно від дирекциї; впрочім він навіть після уставу не може бути уважаний за члена ради. Таким чином остає в радї лиш чотири члени (бо о. Борачок на засїданях нїколи не являє ся), так що комплєту нема; але се не перешкаджає тим чотиром членам відбувати засїданя, переводити ухвали, принимати до відомости замкненя рахунків і т. д. Та треба сконстатувати прилюдно, що всї ті ухвали суть безусловно *неважні* задля браку комплєту.

Незадовго мають відбути ся загальні збори товариства і вибір нової ради і дирекциї. Нехай же при тих виборах застановлять ся добре члени-селяни, навіть і ті приклонники госп. Воляньского, чи можна повірити на дальше судьбу товариства людям, котрі затратили почутє леґальности в своїм поступованю, котрі фондів товариства уживають для партийних цїлий, котрі одним словом грають ся необмеженою солїдарною порукою членів. Нехай члени-селяни добре памятають, щоби не прийшло каяти ся тогди, коли вже може буде запізно.

Володимир Могильницкий,
бувший урядник-бухгальтер товариства.

З Росиї.

(Телєграми).

Петербург. Вчерашний дневний порядок Думи почав ся верифікациєю мандатів і першим читанєм проєкту закона о ненарушимости личности. По полудни повідомив президент про провірене 262 мандатів. Відтак повідомив, що 66 членів Думи дало єму письмо по причинї телєграфічного донесеня, що балтийский генерал-губернатор знов затвердив 8 засудів смерти. Порішено інтерпеляцию до президента міністрів в сїй справі з жаданєм здержаня засудів.

Петербург. Сенат заквестионував вибір виленьского епископа Роопа, тому що він, як духовний урядник підлягає сенатови. Рооп повинен зречи ся мандату або зрезигнувати з епископства.

Петербург. Вчера в комнатах Думи розійшла ся поголоска, що наступить зміна кабінету. Шипов стане премієром, кн. Урусов міністром внутрішних справ, гр. Гайден міністром просьвіти. Шипов і Гайден суть членами „союза 17. октября", Урусов безпартийний.

Петербург. „Дума" пише: З достовірного жерела довідуємо ся, що в військових двірских кругах виголошено промови, що прямо стремлять до замаху стану проти Думи, не виключаючи думки про полїтичні убійства.

Петербург. З союза автономістів виступили лише посли з Конґресівки, посли з Литви і України остали в союзї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень. Ґенерал Палїцин прибуде до Відня 17. червня і буде офіциальним гостем на маневрах.

Прага. Внаслїдок цїсарского розпорядженя 600 вояків Нїмцїв відійде звідси до Тиролю і Каринтиї.

Страйки.

Загреб. В місцевости Нагі і Кікінда пристали до страйку 300 малярів. Загалом страйкує 3.000 робітників.

Похорон Ібзена.

Християніа. Норвегский стортінґ, віддаючи честь памяти Ібзена, порішив одноголосно похоронити єго на кошт держави.

Християніа. Похорони Ібзена відбудуть ся 31. с. м.

Іміграция до Америки.

Вашингтон. Сенат порішив, що кождий переселенець має заплатити 5 долярів і що анальфабети мають бути виключені від іміграциї. Репрезентанти західних держав і округів з плянтациями бавовни будуть, здаєть ся протестувати проти сеї постанови, бо вона пошкодить їх інтересам.

Републиканьский бльок.

Париж. Виконуючі комітети радикальної партиї порішили в будучій палатї знов оснувати „републиканьский бльок".

Конфлїкт з Сербією.

Відень. Голуховский мав заявити сербскому послови Ґрічови, що недостаточне є приреченє Сербиї, що більшість військових замовлень поробить в Австриї. Австрийске правительство обстає при тім, щоби також нові гармати сербскі виконано в Австриї.

НОВИНКИ.

— **В справі страйків** пишуть нам з Бережан д. 25 с. м.: Ще не минуло вражінє з причини понедїлкового конвою мужилівских селян, а вже нинї є нове. О годинї 12. приведено знов 19 арештованих (між ними були й жінки), покованих, під сторожею жандармів й уланів, а незабаром мають привести ще кількох. Всї з Мужилова. Коли арештованих ведено через Мужилів (а ведено їх з підгаєцкої вязниці, де сидїли вже від довшого часу), вийшла з Мужилова компанія піхоти, щоби стерегчи порядку. Свояки арештованих вийшли попращати ся з ними; але їх *не лиш не допущено,* а фірер уланів, що вів конвій, впав з конем в товпу і зачав розганяти. Арештованих ведено через Бережани уличками, котрими нїхто не ходить, та мимо того перед вязницею зібрало ся велике число людий. Тодї знов конвоюючий фі-

рер впав між товпу і велїв уланам розганяти нарід шаблями. — На щастє народ держав ся спокійно і лиш завдяки тому до розливу крови не прийшло. Назвиско фірера подам незабаром. — В Білокерници одержало 43 селян акт обжалованя. Всїм грозить що найменше тримісячна тюрма, а все лиш через те, що темний народ признав ся до непоповнених, нїким не бачених провин, а зглядно намірів. Вони обжаловані о „gwalt publiczny", майже всї признали ся у вступнім слїдстві, що йшли на поле, щоби зігнати робітників. Всї арештовані з Мужилова сидїти-муть тут хто зна доки, бо судия слїдчий, що зачав вести слїдство, сидить в Підгаєччинї, а инший з ними слїдства вести не може. — Д. 24. с. м. випущено на волю 9 селян, котрих арештовано і приведено до Бережан онодї з Кривого. У Вільхівци пов. береж. вибух онодї страйк. У Божикові пов. підг. прийшло до згоди. Селяни брати-муть 1·20 кор., а жінки по 90 сот. Та згода не є так корисна, як би здавало ся, бо тепер селянин водити-ме при підгортуваню два конї, підчас коли давнїйше водив одного і брав 60 сот. Тепер селянин робить подвійну роботу, а платня та сама. Додам, що дїдич Божикова д-р Сломнїцкий (Жид) видний член социяльстичної партиї, а мимо того на спокійний нарід спровадив війско! — *Фр. М.*

— **Авантура перед парляментом у Відни.** Підчас вчерашного пополудневого засїдання ради державної вбіг на салю пос. Аксман [з християньско-соціяльної партиї] і став кричати: „Де президент мінїстрів?" Мав роздертий ковнїрець, розірвану краватку і цїлий був сильно зворушений. До него прилучили ся инші посли християньско-соціяльні і бючи кулаками в лаву мінїстрів, кричали: „Де кн. Гогенльоге? Де президент мінїстрів?" Показало ся, що причиною того була ось-яка подія. Християньско-соціяльне сторонництво відбуло о годинї 3. віче в цїли запротестованя против закладаня споживочних товариств, вимірених на знищенє дрібних крамарів. По вічу учасники рушили походом під парлямент, несучи на передї чорно-жовту хоругов. Демонстрантам заступила під будинком парляменту дорогу полїция і розганяючи їх, кинула хоругов на землю. Зневаженє полїцією австрийского державного прапора викликало між демонстрантами велике роз'ярене. Між товпою а полїцією прийшло до бійки, причім кілька осіб потерпіло від полїцийних шабель рани. Між иншими розтято звісному антисемітскому послови Штайнерови руку, а п. Аксмана сильно потурбовано. Безпосередно по тій бучі антисемітські посли вбігли до парляментарної салї нарад, наробили крику, а пос. д-р Люегер поставив до президента мінїстрів відповідну інтерпеляцию. Кн. Гогенльоге відповів, що зарядить між полїцією слїдство і потягне виновників до одвічальности.

— **З Сянока** просять нас оповістити, що заповіджені в ч. 92. „Дїла" передвиборчі збори в цїли усталеня кандидатури на посла до сойму з курії меншої посїлости відбудуть ся д. 29. с. м. о год. 11. перед пол. — але в Боську, а не в Сяноцї.

— **З „Народної Гостинниці".** Вп. членам нашого товариства пригадуємо, що будова дому поступає в своїм викінченю скоро, що вже в недовгім часї, бо в серпни а найпізнїйше 1. вересня с. р. наступить відкритє готелю, реставрациї і каварнї. З уваги на се конечним є приступати до внутрішного уладженя згаданих тут підприємств, щоби все на час було готове, а уладженє се коштувати-ме около 60.000 кор. Відносимо ся проте опять до Вп. членів „Народної Гостинниці" з просьбою: щоби звернули на се свою увагу, що зарядови треба гроший на висше наведену цїль, отже щоби доложили своїх заходів в тім напрямі. Більшого числа членів і вкладок на книжочки наші конечно нам треба, бо инакше відкритє підприємства опізнить ся, що спричинило-би великі страти для нашого товариства. Коли ми підняли ся пожаданого кінця, а се є обовязком в першій лїнії членів товариства, а в другій доперва решти нашої суспільности, котра до сего часу лише жде з подиву гідною байдужностию, чи з розпочатого дїла буде що, або не буде. Наше товариство не жадає нїяких жертв, бо від удїлів дістають члени дивіденду, від вкладок на книжочки платимо відсотки, а збудованєм величавого дому для товариства певну поруку за зложені капітали. Мимо того приступило до нашого товариства тілько 350 членів. Просимо отже ще раз членів нашого стоваришеня, щоби звволили пильнїйше заінтересувати ся своїм дїлом, яким є „Народна Гостинниця". — *Дирекция.*

— **Склад росийской думи** по народностям єсть такий: 293 Москалїв (Росиян), 52 Поляків, 43 Українцїв-Русинів, 14 Жидів, 11 Татарів, 7 Литовців, 6 Лотишів, 5 Естів, 4 Німців, по 2 Румунів і Башкірів та по 1 Вірменинови, Чувашови і Болгаринови. З тих чисел змінять ся ще числа Москалїв і Українців, бо чимало послів, яких уряд зачислив до Росиян, є Українцями (приміром: посли селяне в Волинї і Поділя). Властиво отже є Українців около 60, а Москалїв около 274. — По станам дума складає ся з: 121 селян, 63 земских (автономічних) урядників, 46 дїдичів, 39 адвокатів, 21 сїльских старшин або писарів, 17 фабр. робітників, по 16 попів, професорів університету та лїкарів, по 14 купців, урядників державних та сїльских учителїв, 11 редакторів, 10 ремісників, 9 неознаного занятя, 7 інжинїрів, 5 фабрикантів і 3 гімн. професорів. — Разом є до тепер в думі 422 послів. Бракує ще послів з Туркестану (в серединї Азиї), Кавказу і східного Сибіру, бо там ще не було виборів. Разом з ними буде 520 послів.

— **Мілїонова спадщина.** Як доносять львівскі дневники, урядник краєвого виділу, І. Н., одержав вість, що померший в Америці близький єго свояк полишив для него спадщину, що виносить 16 мілїонів долярів або 80 мілїонів корон. Рівночасно дістав п. І. Н. телеграфічно переказ франкфуртского дому Ротшильдів на 6.000 франків, призначених на кошти подорожи за океан, в цїли відобраня спадщини. Щасливий спадкоємець одержавши в бюрі довшу відпустку, виїхав вже до Америки.

— **Прогнози погоди.** По мисли розпорядженя ц. к. міністерства торговлї ч. 8920 з дня 18. цьвітня с. р. можуть бути пересилані телеграфічні прогнози з центральних стациї або телефонічних мовниць телефонічним абонентам, єсли вони зажадають пересиланя прогноз найменше на оден місяць. Телефонічне пересиланє прогноз має обмежати ся тілько до відданя шифрованих знаків і може мати місце лише за зложенєм належитости, відповідаючої належитости за телефонічне пересиланє фонограмів (10 сотиків основна такса і 1 сотик від слова або групи чисел). Належитости ті кредитує ся абонентам до кінця місяця, а відтак стягає ся їх пересилаючи абонентам удїловий рахунок. На обезпеченє тих належитостий має абонент зложити так само, як за телефонічне пересиланє телеграмів, відповідний депозит. Від абонентів, що зложили депозит для телефонічного надаваня і відбиранія телеграмів, не належить жадати окремого депозиту. До відшифрованя прогноз надають ся дуже добре апарати сконструовані почтмайстром Францом Вімером в Гунскірхені. Набути їх можна у згаданого почтмайстра по 3 корони від штуки.

— **Оподаткованє імігрантів.** З Вашингтону доносять, що тамошний сенат приняв внесенє, щоби кождий пришлець до Сполучених держав заплатив 5 долярів (25 корон) податку і щоби анальфабети були виключені від іміграциї до Сполучених держав. Против того внесеня репрезентанти західних і полудневих держав, головно промисловиї і репрезентанти округів з плянтациями бавовни мають запротестувати на конгресї, бо наслїдком такого обмеженя вони дуже потерпіли би.

— **Заява.** В „Дзвонї" з 17. мая с. р. ч. 6. на стр. 2 в статї „Жарт і правда" між иншими умїщено слїдуючий устуи: „Дністер" засновали сов. Савчак і Нагірний, які просто жебрали грошї у суспільности, тратячи час і власні грошї на кошта подорожі і т. д. Назву „Дністра" себ то хрест дав звісний бібліограф Іван Ем. Левицкий. Нинї Савчака викурили „чорні духи" з ради надзираючої, (на єго місце прийшов аматор Гуцульщини В. Шухевич). Нагірному не дали нїякого уряду навіть понюхати, а хорий Ів. Левицкий діюрнує в „Дністрі" за 70 злр. місячної плати. З початку директором „Дністра" був Поляк Ярембецкий а відтак Кулачковский всунув ся і то лише на 400 кор. місячно". Представлені факти не відповідають дійсности, тому в інтересї правди я простую їх і констатую: 1) Що „Дністер" засновали крім Нагірного і мене апеляційний совітник бл. п. Бережницкий, бл. п. о. А. Тороньский і д-р Федак, що творили з нами двома виконавчий комітет, і кількадесять видніїших руских патріотів, котрі зложили на основний фонд „Дністра" 100.000 кор.; 2) Що я власних гроший на кошти подорожі по краю в цїли збираня повисшого фонду не видавав, бо ті кошти видані мною готівкою, на основі ухвали виконавчого комітету мені звернено. 3) Що мене нїякі „чорні духи" з „Дністра" не викинули. В наслїдок наказу мінїстерства судівництва з 20. сїчня 1905 ч. 571. я мусїв сам уряд директора „Дністра" в маю 1905 зложити, але задержав ще мандат члена ради надзираючої. На моє місце директором „Дністра" вибрала тогди Рада надзираюча проф. В. Шухевича, котрий був доси заступником директора. В цьвітни с. р. мусїв я також зрезигнувати з члена ради нядзираючої „Дністра" а зглядно повідомити єго управу, що і того уряду сповняти не можу і не буду, бо повисше мінїстерство заказало всїм урядникам судовим отже і мені, брати яку небудь участь в управах товариств кредитових і господарчих. 4) Що Ів. Ем. Левицкий не винайшов назви „Дністра", тільки инші Русини, котрі в 1885 р. старались о концесию на заснованє руского товариства асекураційного. 5) Що п. Нагірний був з самого початку членом ради надзираючої „Дністра" а відтак через якийсь час єї президентом. 6) Що п. Ярембецкий нїколи не був директором „Дністра" лише секретарем. Врешті 7) що д-р Кулачковский зовсїм не всунув ся на директора „Дністра", противно первісно відказав ся і аж по довших пертрактациях — на моє наляганє і инших членів комітету виконавчого, як і членів першої ради надзираючої — згодив ся остаточно піднятн ся веденя товариства, причім нїколи жадних условій, що до платнї сам не ставляв, а єї підвисшеню через раду надзираючу — в признаню єго працї і заслуг — часто навіть спротивляв ся. — *Д-р Д. Савчак*, сов. судовий.

Концерти і видовища:

— **Українъско-рускі товариства в Станиславові** устроюють в память Т. Шевченка в четвер 7. червня с. р. в сали тов. ім. Монюшка торжественний концерт при співучасти пп. З. Левицкої, М. Литинъской, академічного хору „Бандурист" зі Львова, В. Пачовского, П. Чайківского і повної орхестри 24. п. пїхоти.

— **Аматорске представленє в Стрию** устроює в четвер 7. червня с. р. тов. „Сокіл" в сали „Народного Дому". Відограна буде „Торговля жемчугами", комедия Гр. Цеглинъского. Початок о год. пів до 8. вечером.

Урядові вісти:

Перенесеня. Галицка дирекция почт і телеграфів *перенесла почтового асистента Станислава Іванъского з Жовкви до Львова.*

Надіславъ.

Адвокат д-р Іосиф Партицкий

в Станиславові

перепровадав ся на ул. Собіского ч. 20, коло почти, дім з чотирома стовпами. 2—4
495

ВСІХ ЛЇКАРСКИХ НАУК

Д-р Зенон Пельчар

б. довголїтний лїкар заведеня, ординує дальше від 15 мая в **Трускавци,** вілла „Зофія".
470 3—10

Інгалятория д-ра Буллінґа

в Станиславові

уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенгаль, Зальцбрун і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїченя носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, спеціялїст від згаданих недуг. 293

Адвокат Варивода

в Стрию

пошукує рутинованого депендента і доброго оборонця в справах карних перед Трибуналом. 400 4—6

Урядник державний, обзнакомлений дуже добре з діловодствами канцеларийними, володіючий мовами руською, польською і нїмецкою, прийме у Львові заняте на попополудневий час від години 4-ої. Зголошеня до Адмін. „Дїла" під „А. Б". 1—3

По можливо найнижших цінах в причини звиненя торговлї продає Сидака львівских тапіцерів меблї стильові, комплетні спинальні, їдальні, сальони, мужескі комнати, меблї люксусові, бюрка дамскі етажерка, оригінальні японьскі нараванки і т. п. в великім виборі ул. Ягайлонська ч. 3. 1—6
490

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і вишле за післяплатою управа дібр Жана Laise-ого у Волі високій п. п. Жовква.
602 9—55

Продаю

найлїпший твердий, сірий і синій

камінь

до виробу цоколів і камінних сходів дуже добрий

Ютка Купферберг

Бенева п. Сянки.

470 4—4

За 2 зр. переробляє старі материраци (3 подушки) на совсїм як нові. Дрелїхи на покрите від 20 кр за метер. Нові волосянні материраци, обложені ватою д-ра Бішофа против молїв від 15 зр., материраци з морескої трави від 6·50, обложені ватою д-ра Бішофа від 10 зр. Колдри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і материраців

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5.

485 10 80

ОГОЛОШЕНЄ.

Посїдаю в Чорткові власний дім, в котрім містить ся завлад фризиерский, істнуючій 17 лїт, положений при кінци ринку і при дорозї, котра провадить до желїзниці. —Маю намір винаймити або продати той заклад фризиерский самий або в помешканем, але тілько Русинови, під дуже корыстними услівями. Рефлектуючі скотять зголосити ся під адресою. *Маврицій Зонненшайн* призивр в Чорткові. 533 4—6

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

Цементово-бетонових

і головний склад

материялів будівляних

Мельничук і Сп.

Ярослав, Ринок, пл. пароxіяльна

поручає П. Т. Публиці, ВП. Інжиніром і Високопреподобному Духовенству:

Вапно біле гашеме, скалисте і гідравлічне. — — — — —
Ліс краківский — — — — —
і львівский — — — — —
Цемент портлянд всякого рода вагонами і на бочки —
Асфальт природний, штучний, — плити до фундаментів.
Посадки камінкові, цементові — шарі, мозайкові, гладкі, жолобковані — — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналізациї
Керниці бетонові рїжних розмірів, — мулові — — —
Миски під рури Ринви отверті
Сходи камінні, граничні — — —
бетонові — — — — —
Цегли шамотові, окладкові — —
до фасад — — — — —
Дахівки краєві, ваганичні, червені, шкляні — — —
Коминки камінкові Папа дахова і ізоляциина
Ольґеіна, Карболїнеум
Каналізация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.
42 4—15

Іван Сторожак

концесіонований ц. к. намісництвом каменярский майстер

у Львові, ул. Личаківска ч. 64.

викóнує роботи з мармору і каменя, а то фіґури, памятники, гробівці в зелїзно-бетонованими підставами системи „Henebique", всїлякі роботи при церквах, будовах, після плянів своїх або других. Роботи виконуєсь на означений час по найприступнїйших цінах.
141 10—20

Ц. к. уприв. галицкий акцийный

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на бїжучий рахунок, принимає до переховання цїнні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних институций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касі сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробить як найдальше йдучі зарядженя.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 874

Копернициий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пізьні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвінери, люпи і всїякі инші прибори оптичні. Всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Іустовні французскі батисти, анґлїйскі полотна, великий вибір материялів на дамскі сукні поручає по незвичайно низьких цінах

Антін Увєра

Львів, ул. Галицка ч. 12.

455 7—8

Дешеве чеоке пір'е на постіль

Б ат.: свіжо дерте К 9·60, лїпше К 12 біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сьнїг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь о-платно за почтовою післяплатою. Заміна або вворот на оплаченем порта допускають ся.

BENEDIKT SACHSEL Lobes 157

330 почта Шльвно, Чехи. 6—4

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА"

при зближаючих ся іспитах в народних школах подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Впов. сьвященників, катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в **канцелярії Товариства ч. 10., або в Книгарні Наукового Товариства, ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1.** по сьлїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
4.	Жите св. о. Николая	40 „
8.	Пасїка	70 „
4.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
5.	Спартак, провідник римских ґладіаторів	90 „
6.	Гетманьскі свати	50 „
7.	На послуханє до Відня	40 „
8.	Оферма	40 „
9.	Від чого вмерла Меланя	40 „
10.	В глухім кутї	40 „
11.	Сотні роковини народного письменьства Руси-України	52 „
12.	Дещо про молоко	40 „
13.	Фарисеони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
14.	Горить	60 „
15.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
16.	Під морскими хвилями	40 „
17.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
18.	Про обірник і инші навози	60 „
19.	Істория України-Руси (в образках)	30 „
20.	Молитвеник народний а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
21.	Великий молитвеник „Хваліте Господа з небес" в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
22.	Великий молитвеник в оправі шкірянній з футералом на великовім тривк. пап.	2 К 40 „
23.	Молитвеник оправлений в шкіру з позолоч. берег.	3 К 20 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКА РОБІТНЯ

Михайла Стефанівского

у Львові, ул. Коперника ч. 16.

Виконує шлюсарскі роботи після найновійших взірців а то: на церковні вежі, хрести, золочені кулї, громозводи, зелїзні вікна для церков, будівляні окутя, зелїзні сходи, ґалерії, нагробні огородженя придорожні, зелїзні ліжка для институтів і всїлякі роботи входячі в округ шлюсаретва. 395 8—52

Найліпші ДВОФЕЛЬШОВІ ДАХІВКИ **Генрик Езер**

407 11—14 доставляє низше фабричних цін до кождої залізничої стації виключно *Львів, площа Смольки ч. 3.*

Ручить

80d 2—4

аптика К. БАЛЯССИ за те, що чудесно успішне, справдішне анґлійске огіркове молоко Балясси не шкодить лицю. Лиш раз зволять наші Впов. пані замовити его на пробу а переконають ся, що то косметичне средство усуває сейчас веснянки, остуди, угри, прищики і всяку нашкірну нечистоту, вигладжує лице і відмолоджує его та відсьвіжує. Фляшка 2 К, до того правдиве анґлійске огіркове мило 1 К. Пудер К 1·20 а огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптиці і дроґерії. Перед наслїдуваними фабрикатами треба стерегти ся. Головний склад: Жигмонт Рукер, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брамі ч. 4; Райм і С-ка Краків. Шварц М. аптикар в Перемишли.

Найліпшим, що зроблено доси на поли вирору к'с, є безперечно славнозвісні стрийскі коси із сріблистої стали

коси із сріблистої стали

вносмотреві маркою, дві коси і орел, який є вибитий для охорони на кождій косі. Ті знамениті коси зроблені в найліпшої, подвійно каленої **сріблистої сталі** і визначають ся головно отсими прикметами: 1. Незвичайно гнучке вістре і тривка брить. 2. Дасть ся всього ужавати, навіть до найтвердшої роботи. 3. Клепане вистарчає на кілька днїв. 4. Острене бруском вистарчає на 130 кроків роботи. — Хто раз ужавав тої коси, иншої вже не возьме до руки, бо тота коса із стирийскої сріблистої сталї є найліпшим що доси на тім поли зроблено. Ціни як до величини:

60 цм. 65 цм. 70 цм. 75 цм. 85 цм. 90 цм. 95 цм. 100 цм. 106 цм.

60 кр. 65 кр. 70 кр. 75 кр. 85 кр. 90 кр. 95 кр. 1·05 зр. 1·10 зр.

Запорука. Якби якась коса показала ся лиха, що ще ніколи не було, звертаю на жаданє **гроші назад** або даю иншу косу.

За дармо даю кождому на 5 кос 1 брусак, на 10 кіс одну косу і брусок, на 50 кіс 5 кіс і 10 брусків.

БРУСКИ по 15 і 25 кр., бабка, клевець і держак 85 кр.

Перстень до коси 15 кр.

Замовленя, за попереднім надісланем грошей або за післяплатою, треба слати під адресою:

Склад стирийских кіс із сріблистої стали

J. H. Rabinowicz, Wien, VII, Lindengasse 2/D.

480 **Штуки, що не подобають ся, вимінюєсь.** 2—4

Оріґінальні фоноґрафи Едізона

з лабораторії Тома А. Едізона в Оравже (Америка) и рітучо найліпші із ввісних у нас подібних апаратів, бо мають незрівнану доски, невинищиму мембрану, без штифтів, заосмотрену смарівідним павучком, віддають сьпів і музику дуже природно, без всякого шуму і шелесту, а що найважнійше, кождий може утревалювати власний сьпів і музику на чистих вальцях. Апарати і великій вибір вальців все на складї. Катальоґи даром і оплатно.

Аґенти глядані.

Заступництво; Edison Laboratory-Orange N. J. U. S. A.

Львів, ул. Зелена ч. 6. 501 3—3

5 корон на будову руского театру у Львові.

Перше ческе загально акцийне

ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЄ

В ПРАЗІ,

найдешевша і одинока асекурация в австро-ґорскій монархії,

що виплачує своїм членам ґарантовані 3% відсотки від вплачених вкладок і увільняє їх на случай пїлковитої або частинної неспособности до працї та зарібків, від дальшого плаченя асекураційних премій,

дає 5 К на будову руского театру у Львові від кождого обезпеченя, заключеного на основі нинїшної оповістки.

Головна репрезентация для Галичини

у Львові ул. Коперника ч. 24.

Обезпеченя від 2000 К в гору.

318 28—30

Число:	**МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА**	Ціна:
1.	Ярославенко: Любощі, вальці на фортепян . . .	К. 1·50
2.	Ярославенко: Сьпіванік для народ. шкіл, Часть I.	К. —·50
3.	Лопатинський: Не жартуй, мазурка на фортепян	К. —·70
4.	Вербицький: Ще не вмерла Україна, гимн на форт.	К. 1·—
5.	Січинський: Стоїть гора высокая, пісня в супр. форт.	К. —·70
6.	Лопатинський: Українські танці I, на фортепян .	К. 1·20
7.	Ярославенко: Сьпіванік для народ. шкіл, Часть II.	К. —·50
8.	Фицалович: З під Рокети, коломийки на фортепян	К. 1·—
9.	Ярославенко: Дика рожа, пісня в супр. фортепяна	К. —·70
10.	Лопатинський: В неділеньку в ранці, пісня в форт.	К. —·60
11.	Ярославенко: Марш Соколів на муж. хор (парт.)	К. —·40
12.	Січинський: І волотої й дорогої, пісня в супр. форт.	К. 1·20
13.	Ярославенко: Вечір, пісня на муж. хор (партитура)	К. —·60
14.	Пажанковський: І молила ся я, пісня в супр. ф.	К. 1·40
15.	Ярославенко: Весільне „Многая лїта!“ на муж. хор	К. —·30
16.	Ярославенко: Обудь мені як бозу цьвіт, пісня в супр.ф.	К. 1·—

Дальші числа друкують ся і появлять ся незабаром.

На провінцію висилає за попереднім надісланем належитости:

Українська Накладня

Львів, ул. Вроновська ч 8. 231

Поодан кі числа дістати можна також в книгарнях.

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артистів, дві сенсаційні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 70 8—8

ЛЮБІНЬ

жерельно-купілеве і ґідропатичне заведенє.

Найсильнійші сїрчані води на континенті. Купелї сїркові, боровинові, сїрково ґазові. Купелї ґазові в углевим квасом а la Наргайм. В Любіни лїчать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, суставового і мязового, ішіяс, артретизм, нервові болї, спухненя по ломаних і вивихненях, запалене окістної, шкірні і жіночі недуги, металїчні затроєня і спізнені фази сифілісу.

Лїченє електрикою, масажем, ґімнастикою.

Купільні центрально огрівані, меткани вигідні і сухі, в I. і III. сезоні 1 К 40 денно. Більша частина комнат опалена. Ресторация добра і не дорога. Почта, телеґраф і аптика в місци. Омнібус кождого поїзду 20 с. від особи.

Сезон купілевий сезон від 20. мая до кінця вересня. Всякі повідомленя уділяє відворотною почтою **Купілева управа.**

Лїкарі заведеня: Д-р Кеавер Обмінський і Д-р Антін Міколяшек. 446 5—10

Під весняні посїви есть

жужлева мучка Томаса

знак — зьвізда

найліпшим і найдешевшим

фосфоровим навозом.

Примінена на весну під ростини:

колосові, окопові, пашні, ярини

і на вогкі луки приносить найбільші плоди. Позір на охоронний знак, пльомбу і означенє змісту. Перестерігає ся перед вакупном безвартісного товару, означеного на мішках сею

фальшивою *маркою*

ФАБРИКА ФОСФАТІВ В БЕРЛИНІ.

Цінники, книжочки і поученя дає даром і оплатно.

ЙОСИФ КАРРАХ

215 **у Львові, улиця Ягайлоньска число 22.** 14—13

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене виначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порпїв і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і вовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усунена **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напереґумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опаленє від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом в поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкції уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Міколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білевского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дроґеріях: Петра Міколяша і С-ки, Г. Ґріншпана, Ф. Травнеельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Башківцях н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всіх галицких аптиках. 288 13—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пудельках з охоронною маркою „Якор“, в аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 939 47—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, I. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Парцеляция.

В Пнятинї о. п. Перемишляни а стация залїзниці Бібрка-Хлїбовичі маю на продаж в цїлости або до розпарцельованя 53 морґів огородів, в тім 5 морґів сїножатий. Ціни умірковані. В віддаленю 2 кмм. будують залїзницю. Поле без дозгів. Сподаючий заче ає половину грошей до року. Згодосити ся *Лев Блюмскій* в Пнятинї о. п. Перемишляни.

508 5—6

Тутки цигаретові поручає Мазуркевич, Львів Скарбківска 7.

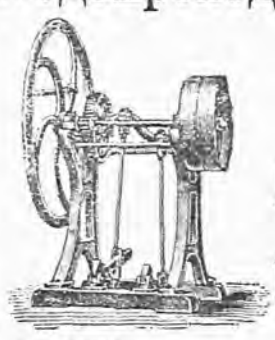
Водопроводи, Каналїзация

для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у Львові, ул. Коллонтая ч. 6.

Центральне топленє. Світло ґазове і елєктричне. — Всїлякі уряджена промислові. Млини, тартаки, ґоральнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і електричні.

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Адреса на телеґрами **„Кальоря“ Львів.**

741 39—52

Дивани, портиери, фіранки, меблеві материяли *в кольосальнім виборі.*

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.

Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 4·50 К за 1 м. □.

Ілюстровані цінники даром. Взірці висилаєсь оплатно.

В. Адамский, Львів, Готель Жоржа.

212 24—30

Не треба вже мяса

коли достаточному відживлюваню мучними стравами нестравність не стоїть вже на перешкоді. Тепер зладжує ся їх просто на

товщу до страв Ceres

(з найліпших кокосових оріхів),

чим вони стають незвичайно стравні, причім подрібну білковину осягне ся, додаючи молока до яєць.

1121 4—5

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 97 Львів, понеділок 15. (28.) мая 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11: Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком
в Австрії: за границею!
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Батория. Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. Реклямації непечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрики „Надіслане“ по 50 с. — Поклади з вищі приймати оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрації.

Просить ся о вчасне відновленє передплати за місяць червень, як також о вирівнанє позісталих ще залеглостий найдальше до 13. червня, щобн Адміністрация не була приневолена висилку часописи застановити.

Виборча ординация для Галичини.

З докладним обговоренєм коректур, які Гогенльоге поробив в гавчівскім проєктї виборчої реформи, мусимо здержати ся до хвилї, коли довідаємо ся, який склад виборчих округів предкладає правительство в тій цїли, щоби в 11 сїльских округах східної Галичини запевнити по одному мандатови Полякам, а Русинам в 11 округах по одному, а в 8 округах по два мандати. В комісиї для виборчої реформи Гогенльоге заявив, що поділ на виборчі округи в сїльских округах буде зревідований в сїм напрямі, щоби по змозї виключити національні борби при виборах і щоби кождій нації запевнити призначене для неї число мандатів.

Гогенльоге хоче Русинам запевнити 27 мандатів і виборчі округи мають бути сконструовані так, щоби Русини не могли здобути під жадним услівєм більше нїж 27 мандатів, а також, як рускі виборцї не будуть „добровільно“ голосувати на польских кандидатів, щоби призначене для Русинів число мандатів (27) остало при них. Як правительство гадає „зревідувати“ сей поділ на виборчі округи, Гогенльоге єще не сказав. Важну ролю в сїй „ревізиї“ буде грати вилученє деяких міст і місточок в тій цїли, щоби Полякам запевнити 14 нових мандатів в міскій куриї. Говоримо про міску курию, бо правительственний проєкт, котрий в цїлій Австриї зносить куриї, в Галичинї задержує дві куриї, именно сїльску і міску, а в східній Галичинї в додатку дві національні куриї, польску і руску, в котрих право голосования не є рівне.

Заки довідаємо ся, який буде склад сїльских округів виборчих у східній Галичинї, заки будемо мати підставу до обчислень, оскільки новий проєкт дїйсно запевняє Русинам 27 мандатів, замітимо на підставі сего, що Гогенльоге вже сказав в комісиї, що новий проєкт для Русинів о много гірший, нїж був проєкт Гавча. Проєкт Гавча давав Полякам 69·3 процент галицких мандатів, а Русинам 30·7 процент. Гогенльоге дає Полякам певних 73·50 проц., Русинам непевних 26·47 проц. В гавчівскім проєктї Поляки мали мати 34 мандатів більше нїж Русини, Гогенльоге дає їм 48 мандатів більшости. В додатку і се число мандатів, яким Австрия хоче уцаслывити „вірний свій народ руский“, є в предложеню „прихильного Русинам“ президента мінїстрів менше певне, нїж було в старім предложеню. Щоби в рускім округї міг побідити оден польский кандидат, мусїв мати звиш 33 процент відданих голосів. Гогенльоге зредукував сей процент на 25,

Помимо вищи вже се, що утворено міску курию, в котрій Русини будуть змайоризовані Поляками, бо чомусь то Гогенльоге не ввів в сїй курії своєї засади охорони прав меншостий, Русини і в сїльскій курії трактовані так, як Австрия доси трактувала Русинів. Поляки суть для Австрії цїлим народом, а Русини що найбільше чверть-народом. Польских хлопів є в Галичинї 2 мілїони, Русинів о мілїон більше. Мимо того Поляки в сїльских округах дістануть що найменше 43 послів, а Русини в найлїпшім случаю 27! Руский виборець в рускім округї має для керманичів Австрії таку саму вартість, як три Поляки, бо 75 руских голосів вибирає так само одного посла, як 25 голосів польских!

Гогенльоге запевняє, що руский народ буде мати в парляментї 27 послів... Чи і се число не писане вилами на водї? Чи не знайде ся в кождім округї виборчім мале число Поляків, котрих піднесуть до сили 25 процент пофальшовані лїсти виборчі з манїпуляциями іменованих і тайно урядуючих комісий виборчих? Мале число Поляків при помочи звичайних в Галичинї „устерок“ таки призбирають в кождім округї виборчім польскому кандидатови потрібну до вибору четвертину голосів, так що Русини замість „обезпечених“ законом 27 послів, дістануть їх лише 19. Поляки будуть мати в державній радї 83·33 проц. галицких мандатів, а Русини 16·67 проц.

Австрийске правительство зїгнорувало факт, що руске населенє Австрії рівне числом польскому населенію; правительство зїгнорувало статистичні дати, котрі виказують, що руский народ дає державі рекрута не менше, нїж народ польский; зїгнорувало правительство також дуже важний для Австрії факт, що за границями австрийскої монархії жиє більше Русинів, нїж Поляків, що галицкі Русини, котрі суть сьвідомі національної єдности з Русинами Росиї, дуже пильно прислухують ся до того, що тепер дїє ся в сусїдній державі і своє положенє та свої вигляди в Австрії прирівнують до предложеня і виглядів свого народу в росийскій державі.

Найгірше-ж для Австрії се, що єї керманичі самі вириваютъ з рук руского народу лєґальне оружє борби, лєґальні средства оборони своїх інтересів і прав, хоч знають, що руский народ не гадає лягати живцем в домовину. Руский народ не залишить борби о удержанє свого істнованя, о здобутє панованя над загроженою спольщенєм землею своєю. Коли-ж Австрия попросту виключила нас від участи в законодатній роботї, а тим самим відобрала нам змогу бороти ся о удержанє нашого істнованя і поправи нашої долї лєґальними средствами, будемо бороти ся средствами, які лишають ся до розпорядимости кождому народови, що скинув ся в тім самім положеню невільника без прав.

Резолюциї ухвалені послїдним зїздом мужів довіря руского народу, кінчать ся уступом: „На случай відкиненя оправданих і конечних жадань руского клюбу парляментарного що-до зміни проєкту реформи виборчої в справедливім інтересї Русинів, стане політичне істнованє руского народу в Галичинї прямо неможливе, що довести може до поважних заворушень і суспільно-політичних переворотів, за що спаде одвічальність на рішаючі чинники держави“. З сеї резолюциї, як також з факту, що правительство в предложеню о виборчій реформі зігнорувало істнованє руского народу, виходить, що ми вже дожили хвилї, що не лиш наша репрезентация парляментарна, але і цїлий народ руский мусить — не перебираючи в средствах — стапути в оборонї загрожених підвалин не лиш нашого дальшого розвою, але навіть самого істнованя національного.

Новий проєкт виборчої реформи, предложений президентом виборчій комісиї, подали ми в попереднім числї „Діла“ після телєґрами кореспонденцийного бюра. Як звичайно, так і телєґрама бюра про сю справу була недокладна, уможливляюча ріжну інтерпретацию поодиноких постанов закона. За к. бюром подали ми в суботу, що: „Хоч в першім або (на случай цїлковитого розбитя голосів) другім виборі оден з кандидатів одержав абсолютну більшість голосів, але инші голоси розстрілили ся між двох або більше кандидатів, так що жаден не одержав потрібної до вибору четвертини всїх відданих голосів, то має бути переведений тїснїйший вибір“. Закінченє сего уступу предложеня було так неясне, що уможливляло таку інтерпретацию: Хоч оден кандидат одержав абсолютну більшість, але жаден з кандидатів на другий мандат не дістав четвертини голосів, то щоби мусїв вийти оден з кандидатів національної меншости, цїлий вибір на обсадженє обох мандатів відбуває ся єще раз. Тепер маємо оригінальний нїмецкий текст предложеня, в котрім при кінци оголошеного нами в суботу тексту додані слова hinsichtlich des zweiten zu Wählenden згадану інтерпретацию виключають. Сей кандидат, що одержав абсолютну більшість голосів є вже дефінїтивно вибраним, хоч голоси віддані кандидатам на другий мандат розбили ся. Тїснїйший вибір переводить ся лише в цїли обсадженя другого мандату, при чім голосують також ті, котрі вже здобули перший мандат.

Загальне і рівне виборче право по фасону Гогенльогого

Під таким заголовком писала преска Politik замітну статейку, котру подаємо в цілости.

Загальне і рівне виборче право — пише згаданий орган — потягає, як звісно, на правилї, що всї цілковитий горожани мають о скільки можливо рівне, т. є. рівно видатне виборче право. Тому в краю, де введено загальне і рівне право голосования, лічить ся число населения якогось мандатія і дїлить з одержаною цифрою рахунок ся, скілько мандатів на поодинокі области і округи. Річ природна, того не можливо приладити всїм округам рівне число населения, всеж таки означуєсь по змозї число пересічне. В тій цїли обчисляє ся передовсїм шахїнин і виїшим в той спосіб, що нїден округ не має мешканців понад шахїнин і менше як виїшим. Зовсїм инакше у нас. Єдиним принципом тут, особливож в проєкті кн. Гогенльогого є те, що славянські округи зроблено о скільки можливо великі, а несславянські, передовсїм же нїмецкі, о скільки можливо малі. Пересічно припадає по проєкту кн. Гогенльогого 1 посол на 51.765 мешканців після переписи з 1900 р. Однак в дїйсности вибирають одного посла

40.394 Італїянців	—	41.128 Нїмців
41.128 Нїмців	—	46.192 Румунів
46.192 Румунів	—	51.860 Словинців
51.860 Словинців	—	54.518 Поляків
54.518 Поляків	—	54.721 Хорватів
54.721 Хорватів	—	57.819 Чехів
57.819 Чехів	—	105.671 Русинів

Summa summarum:

40.394 Італїянців — 105.671 Русинів

Summissima:

127.714 Несловян — 324.589 Словян

— 3 мандати!

Отже понад пересічним числом находять ся Італїянці, Нїмці і Румуни, низше пересічного числа Словинці, Поляки, Хорвати, Чехи і Русини.

По одному послови мають на основі проєкту кн. Гогенльогого вибирати:

15.756 Нїмців на Шлеску.
23.364 Італїянців в Трієсті.
23.766 Чехів на Шлеску.
24.679 Словинців в Трієсті.
26.564 Нїмців в Зальцбурзї.
28.079 Нїмців в Форальберзї.
29.995 Нїмців в Каринтиї.
32.917 Нїмців в Тироли.
36.152 Нїмців в Австриї виєшій.
36.441 Поляків на Шлеску.
37.527 Нїмців на Моравії.
39.871 Нїмців на Буковинї.
40.568 Італїянців в Горициї.
40.891 Італїянців в Тироли.
41.015 Нїмців в Стирії.

Проф. д-р Олександер Колесса.

В честь Т. Шевченка.

Промова виголошена на концертї в сорок пяті роковини смерти поета, — у Львові дня 17. мая. р. 1906.

Сорок пятий раз сего року сходить ся українська громада, щоби віддати честь своїому найвизначнїйшому духовому провідникови; і за кождим разом черпає з його творів нову силу, старає ся відмітити ті прикмети його творчости, що стають актуальними і набирають нового значіня під подихом сучасних подій, — старають ся уявити собі основні почерки духової фізіономії поета, — як син уявляє собі в тузї дорогу стать давно похороненого батька.

Індивідуальність кождого поета, отже й Т. Шевченка, і його значінє для своєї суспільности виступає яснійше, коли його порівнати з анальогічними духовими представниками иньших народів.

Коли-б ми в галєриї знаменитих европейських письменників шукали за появами анальогічними до Шевченка, — то нам треба би спинити ся між иньшими і перед портретами: англїйського лїрника П. Б. Шеллього (Percy Bysshe Shelley), ірляндського поета Томаса Мура (T. Moore), італїйського поета Лєопардіого (Giakomo Leopardi).

Між поезиями геніяльного Шеллього і поезиями Т. Шевченка, є, річ се природна, замітні ріжниці. У Шевченка нема того широкого фільософічного сьвітогляду та романтичного аллєгоризму, що так різко характеризує поезиї англїйського лїрика. Також і релїґійний сьвітогляд Шевченка ріжнить ся від пантеістичних мрій Шеллього. Але любов і нїжне відчутє природи, запальний темперамент, сьміливість поступових ідей, вразливість на людську недолю, горяча оборона людських прав женщини, усе те споріднює Шевченка з великим лїриком Альбіоиу. Сполучує їх з собою особливо яркий ентузиязм для свободи людського духа, і стремлїнь людських одиниць, та індивідуальностий колєктивних до свобідного житя, самоуправи і самовислову. Стремлїнє до свободи, — се у Шеллього головний дороговказ у культурній еволюциї людскости. Споріднює Шевченка з Шеллїм найбільше той бунтарський, Прометейський дух протесту проти насильства, тираньства, проти социяльної і політичної неволї, та дух стремлїня людськости до сьвітла, до сонця правди.

Спільний обом поетам був і глибокий лїризм. Їх серце було як арфа Еоля, що відзивало ся мельодийними звуками на найнїжнїйщі подуви житя.

Про сього великого англїйського генія пишуть, що коли його тїло спалено, відповідно до його бажаня, на кострі, — то серце поета, той осїдок його чутя, не спопелїло, а лишило ся цїле на пожарищи. На його могилї покладено короткий, много значучий напис: „Cor cordium“.

Нашого Тараса можемо також назвати „Cor cordium“. Шевченко — то серце українських сердець. Його ідеї, його поезиї, — кров його серця, — розплили ся у крови цїлого українського народу, і відроджують ся в довгому ряді поколїнь.

Горяча, огненна любов рідного народу і біль над його терпінями — бажанє, повести його за сяєвом народного ідеалу немов за стовпом огненим, в сьвіт кращої будущини — споріднює нашого Тараса з такими поетами, як Т. Мур, А. Міцкевич, Лєопарді. Немов рідні звуки промовляють до нас з „Ірлядських мельодий“ „Мура“, де „він болїє над пониженєм і неволею своєї дорогої Ірляндиї, н. пр. в поезиї: „Remember Thee:“

„Памятати тебе! Доки в серцю моїм є житє, я нїколи тебе не забуду, хоч і пропащати. Ти менї дорога ще більше у смутку, в терпінню, у горю, як цїлий сьвіт серед части веселки. І коли-б ти такою була, якою я бажав би тебе видїти: великою, славною і свобідною, — першим цьвітом землї, й першою перлиною моря, — я привітав би тебе з гордостю більшою, із ясніїшим чолом, — але чи-ж міг би я більше любити тебе як нинї в недолї я тебе люблю?!“

Так просто та сердечно сформував Шевченко анальогічні думки отсими короткими словами:

Я так її, я так люблю
Свою Україну небогу:
За неї душу погублю!

Добре нам знаний, глибоко вражений нерв болю над горем рідного народу дрожить в ярких картинах Міцкевичевої поеми „Dziady“, особливо в таких уступах як „Improwizacya“, „Droga do Rosyi“. „Przedmieścia stolicy“, Petersburg“, „Pomnik Piotra Wielkiego“ і. и.

Такий самий, напружений як струна нерв палючого болю з причини неволї рідної краіни, дзвенить і у вітхненому гимнї Лєопардіого „All Italia:“

„Італїє моя! Скровавлена, ранена і блїда з болю: так ти виглядаєш ти найгарнїйша?! Землю я і небо питаю: хто тя допровадив до того горя? З острахом дивлю ся на тебе, вдовицю забиту в кайдани, звалену на землю, скорчену, дрожачу, з пірваним волосєм, і без одежі, похилену в горю!

Зрада чи підступ тобі зрабували твою багряницю й діядем блискучий? Скажи, о люба, дорога, сьвятая, хто ти з вишини звалив у сю пропасть? Чи вже забракло борців, що за тебе пішли-б до бою? — Збруї дайте, збруї! У бій піду і загину один, одиноκий! Нехай кожда кропля пролитої крови як іскра впаде в серце братїи моїх і в бій веде їх за Італьську землю!“

Слова ті написані так само кровю серця поета, закляті в них той самий безграничий біль над пониженєм своєю вроду, як в анальогічних огнених картинах Шевченкови „Сну“ говорить в них такий енергічний поклик до бою за його волю — який порівнає нас в отсих словах Шевченкового заповіту:

„Поховайте, та вставайте.
Кайдани порвіте,
І вражою злою кровю
Волю окропіте!

Завдяки тій горячій любови рідного народу, окрилений високими чоловіколюбними й демократичними стремлїнями сполучений із незвичайною політичною відвагою і саможертвою, окуплений зломаним житєм заняв Шевченко серед нашого народу таке окружене авреолею слави становиско духового провідника своєї нації, як А. Міцкевич у Поляків, як на якийсь час Лєопарді у Італїйців, а Т. Мур у Ірляндців.

Національно-патріотичні мотиви Шевченкових поезий набирають для нас тим більшого значіня в часах, коли поруч проблємів социяльних виринає у великого числа сучасних культурних народів постулят полагоди питаня национального.

Як же представляє ся понятє й дефінїция нації в сучасному науковому розумінню? Який национальний ідеал достроєний до всесьвітних стремлїнь видвигають сучасні визначні уми? Чи ми маємо тривкі підвалини национального житя? Чи Шевченкові наци-

42.405 Німців в Австрії нижній.
43.209 Словінців в Країні.
45.803 Румунів на Буковині.
46.740 Німців в Чехії.
46.860 Словінців в Горицій.
47.717 Словінців в Істрии.
51.388 Хорватів в Дальматії.

Пересічне число 51.765, а тимчасом мають вибирати одного посла:

53.094 Поляків в Галичині.
53.109 Чехів в Чехії.
59.594 Русинів на Буковині.
61.688 Чехів на Моравї.
68.095 Італїянців в Істрии.
68.255 Словінців в Стирии.
71.528 Хорватів в Істрии.
90.495 Словінців в Каринтии.
114.090 Русинів в Галичині.

Знищна виннагини: 1 посла вибирають **15.756 Німців на Шлеску і 114.090 Русинів в Галичині.**

Отже 1 Німець на Шлеску має таке саме виборче право як 7 **Русинів в Галичині.**

Боротьба о пасовиско і лїс.

[Конець з Золочівщини].

В місточку Соколівці, майже чисто руськім, дістала христіяньска громада по знесеню панщини на свою власність кількасот моргів пасовиска і лїса, які ще за панщини уживали і за які індемнїзацією заплатили та на христіяньску громаду за-інтабулювали. Жидів було тодї мало і то лише кунцї; худоби вони не тримали і не пасли, бо панщини не робили і данин таких, як селяни, не платили. По уведеню автономії, котра селяньству відповідного політичного значіня не дала, проворні Жиди почали роями в Соколівці оселятись, щоби мати таке пасовиско не тілько для худоби для свого ужитку, але й випасати худобу на продаж. Війти христіяни, замість уконституювати христіяньску раду громадску, позволяли на свою руку давіть торговельникам як випас худоби та побирали оплати однакові і то до каси політичної громади замість до христіяньскої. Настало rownouprawnienie з шкодою для селян, котрі тепер в Прусах заробітку шукати мусять, коли торговельники худобою і хмелем в Соколівці єго знаходять. Христіяньска громада очунявшись, через раду політичної громади ствердила 1902 року, що пасовиско і лїс належать до христіян-селян, а в 1904 р. рада христіяньскої громади уконституювала ся, вставила дохід з пасовиска і лїса в свій буджет на 1905 р. і підвисшила для жидів оплату за уживанє пасовиска з огляду на випас торговельний, бо селяни таким випасом не занимають ся. Рада повітова золочівска затвердила буджет христіяньскої громади на 1905 р., не позволила однак на вишші оплати від Жидів, ставляючи їх на рівнї зі співвластителями, та сим вдалась в справи маєткові громади.

Вже само затвердженє буджету через се, що дохід з пасовиска і лиса пішов до каси христ. громади, зменшило доходи політичної громади, а тим самим вложило на Жидів більші податки на річ політичної громади, бо ріжниця пішла до каси христіяньскої на річ селян. Споводовано карний процес против війта-христіянина Бартоша, котрий посьмів утворити христіяньску громаду, щоби вона пасовиском і лїсом адмінїструвала. Коли староство війта засуспендувало і доси мимо судового увільненя не реактивувало, споводовано ще резигнацию христіяньскої громади, бо вона вибрала після закона предсїдателя в особі Андрухова. Хоч третий асесор з політичної зверхности попав у карне слїдство, отже й суспензию, староство не тілько не зарядило доповненя зверхности через вибір трох членів, але ще одинокого члена той-ж зверхности, Мендля Горовіца, предсїдателя кагалу, заіменувало зверхником політ. громади; і так став він в одній особі і зверхностию і особою правною. Неімовірне, але правдиве. Жидівска громада, програвши 1905. року процес провізоріяльний о се пасовиско против христіяньскої і політичної громади, передала Мендлеви Горовіцови обовязок ревіндикаций посїданя на річ політичної громади, в котрій жидівска містить ся. До сего взяв ся він хитро.

Коли радиї христіяни не зійшли ся всї на засіданє політичної громади, закликав він заступників Жидів і при їх помочи жидівска більшість вставила в буджет на 1906. рік дохід з христіяньского пасовиска, яким в 1905. не адмінїструвала. Так само вставила хр. рада громадска дохід з того самого пасовиска у свій буджет на 1906 р. Буджет політ. громади на 1906. р. золочівска повітова рада затвердила, а затвердженя буджету христ. громади на 1906. р. що-до пасовиска відмовила. Рекурс хр. ради громадскої хоч спочинає у виділї краєвім від кількох місяців неполагоджений, христіяньска громада виходячи з засади, що не рада повітова, а тілько суд христіяньску громаду з посїданя усунути може, дальше адмінїструє пасовиском.

Сей правний виступ хр. ради гр. приневолив повітову раду явно виступив в інтересї рівноуправненя Жидів що-до пасовиска і лїса, за які данин за панщини не платили. Рада повітова осьвідчає, що помилилась (?!), затверджуючи буджет хр. громади на 1905. рік, та уповажняє посла Шнеля до внесеня позву іменем політичної громади против христ. громади о узнанє інтабуляциї пасовиска і лїса христ. громади за хибну та переінтабульованє на річ політичної громади. А хоч більшість ради політичної громади осьвідчила ся против такого процесу, посол Шнель з Фірлїївки дістав від повітової ради уповаженє і виїс такий позов, — а коли програє, то кошта заплатить христіяньска більшість політ. громади. Буде щось так, як з пропорциональною системою виборів, що меншість буде жити коштом більшости. Політична громада заступлена послом Шнельом, буде мала в процесї доказати, що від 1906 р. посїдає пасовиско і лїс і що лиш через помилку повіт. ради не посїдала і не адмінїструвала єго в 1905. Колиж бо рада христіяньскої громади постановила не уступитись перед судовим вироком з посїданя і винайнмає дальше людям, а навіть Жидам без огляду на повисшу ухвалу повіт. ради та побирає до своєї каси оплати. Староство припоручає жандармериї, щоби давала Мендлеви Горовіцови асисту, як він буде іменем політичної громади продавати людям глину чи землю та пускати худобу, за котру Жиди оплатились політичній громадї, та ще й устно поучає, що не узнає христ. громадскої ради, законом в сїм случаю предвидженої, і що для уникненя криміналу христ. рада має уступити ся з посїданя пасовиска мимо внесеного рекурсу. Недавно М. Горовіц іменем політ. громади продав кільком Жидам кілька фір землї, а предсїдатель христ. ради, не одержавши заплати анї не позволивши землю брати, заграбив за незаплату. Ждав він арештованя, але скінчилось на чемнім поученю через жандарма, що до зверхника політичної громади належить адмінїстрация; на те дав він відповідь, що й дальше мимо сего поученя аж до правосильности вироку не уступить з адмінїстрациї і посїданя. Політ. громада внесла против христіяньскої позов провізоріяльний, але, сподіючись програної, безпідставно виключила судию від осуду, здає ся, щоби провізория не скінчила ся перед виданєм в Золочеві вироку та щоби можна золочівскому судови виказати, що М. Горовіц адмінїструє, і так виграти процес. Але чейже рада христ. громади постарає ся о скоре закінченє провізоріяльних процесів і скоре доручене ухвал судових, щоби перед судом в Золочеві мимо заходів адмінїстрацийних властий виказатись виграною. Справа обсади зверхности громади і удїленє асисти жандармскої М. Горовіцови аж просять ся до інтерпеляциї в радї державній.

Розправа о кровавіі подиї в Лядскім.

(*Дальше*).

Зміст промов прокуратора і оборонців.

1. Промова ц. к. прокуратора.

Помимо переведеної розправи прокуратор стоїть при обжалованю всїх обжалованих так, як виписано в актї обжалованя. Для піддержаня акту обжалованя не дає доказового материялу, призбираного в часї розправи, тілько критикує тактику оборони, котра нїби то замість обжалованих боронити, хотїла атакувати сторону противну, а в першій мірі Валєвского, котрому закидає ся провокацию. Отже п. прокуратор широко розводить ся над тим, що кождому горожанинови вільно користати з основних прав конституцийних і висказувати свої погляди на публичних зборах. Се зробив також п. Валєвский, являючи ся на публичнім, кождому доступнім вічу. І нїчого злого в тім нема.

Вже в часї розправи д-р Зайнфельд питаннями своїми до сьвідків старав ся виказати, що обжалованє о злочин з §. 87-ого не є узасаднене, бо годї признати, мов би то обжаловані з особливої злоби навмисне так поводили ся перед арештуючими їх жандармами і асистуючим військом, щоби своїм поступованєм викликати інтервенцию війска, небезпечну для здоровля і житя людского. Прокуратор запускає ся в юридичну інтерпретацию одного орєчення пайв. трибуналу відносно до злочину з 87-ого §. з. к.

[Але д-р Олесницкий в своїй промові виказав, що се орєченє відносить ся до специяльного припадку, коли хтось серед публики в театрі викликав панїку окликом „горить“, що загальної засади в тім орєченю нема і годї через анальогію підтягати тут инші випадки. При тім покликав ся на знамениті поваги паукові]. По короткій юридичній екскурзиї прокуратор повернув знов до тла подій і бачить вагу зла в „roznamiętnieniu mas“, викликаним лише позірно аґітациєю за реформою виборчою. Безпосередних причин стріляня є дві:

1) Злий приклад Люськи Деркачевої, котра кинулась до сина, витягнула єго з помежи арештованих, а жандарма і вояка відтрутила. Се подїлало на товпу, як іскра на пальний материял, і викликало заворушенє, а далї інтервенцию війска.

2) Склоняючи ся до ради заступника війта, жандарми не докінчили арештованя в ночи, а преціньш, як би були всїх списаних на картцї поарештували серед ночи і вивезли з села, не було би кровавого бенькету, за котрий однак винувати можна лише обжалованих, а не жандармів і військо.

2. Промова д-ра Олесницкого.

Розправа відслонила перед нами одну карту їсторії нашого народа, імменно боротьбу єго за права найдорожші всїм народам, за найсьвятїйшу для кождого чоловіка рівність прав. Ідейні борцї сьвятої справи принесли в жертву — свою кров. Але того замало: пішла ще за жертвою тяжка і неповинна кара, а то: слїдство, слїдча вязниця, всї її злиднї, нужда осиротїлих родин і остаточний епільог — нинїшна розправа. Обжаловані попали в конфлїкт не з §-ом законів, але в конфлїкт з ворожими чинниками, що окрили ся повагою закона Прокуратор домагає ся кари на них, але ся кара то не булаби експіяция; вони неповинно кару відтерпіли, а тепер їх карати значилоби дати сатисфакцию тим, що властиво завинили.

Переходячи до вислїдів розправи, треба замітити браки доказового материялу, бо маємо тілько зізнаня публичних органів, а дотичні функціонарі самі є вже обжаловані перед своїми властями. Не квестиюнуючи правдивости зізнань, треба завважати, що яко люди ті функціонарі піддаючи ся автосуґґестиї мусять себе звиняти, а обтяжувати других, і через те до їх зізнань не належить привязувати ваги. Розправу переведено дуже докладно і безсторонно, що належить зазначити з признанєм; а виказала вона великі суперечности в зізнанях „доказових“ сьвідків. Не входячи в подрібности треба зазначити дві точки:

а) Броґовский зізнав під присягою, що дістав від Бужиньского наказ арештувати ексцедентів, яких викаже переведене Броґовским доходженє, а що найменше трех здогадних ексцедентів (Деркача, Бойка і третого). Під присягою зізнав Палис, що Броґовский мав наказ арештувати тих, котрі були списані на єго картцї за диктатом Гехта.

б) Палис зізнав: Я зажадав асистенциї війска, бо Броґовский рапортував менї про грізну ситуацию, яка не позволила нам самим явити ся в селї і задля якої він не важив ся нїкого арештувати. Під присягою зізнав Броґовский, що він 27. лютого не арештував нїкого, бо не було потреби і грізної ситуациї цїлком не було.

Боронений прокуратором Валєвский сам себе схарактеризував перед трибуналом підчас розправи, виказуючи свою велику нетерпимість до рускости. Що робив на вічу, можна з того догадати ся. Комісар для амбіциї тої одиниці розвязав віче і жертвував їй політичний інтерес тисячів. Не було юридичної підстави до розвязаня віча і колиб не те розвязанє, не було би розливу крови. Мимо того всего о. Левицкий і о. Коростїль удержали лад, а тодї комісар замість виїхати, кинув ся на Сїчовиків і викликав те, що прокуратор називає злочином з §. 81. Чи була потреба до того? Нї; бо за недозволений похід грозить кара грошева тай то невисока, а комісар викликав (по думцї прокуратора) злочин загрожений карою від 1—5 років вязниці. Сам комісар зізнав, що не видирав фани, лише поклав Деркачеви руку на плечі і питав, як він називає ся. В. Трибуналє! Се не є урядованє і супротивленє такій чинности не становить злочину з 81-го §. Впрочім тут Деркач був у прикрій колїзиї. Комісар держить єго за руку і взиває „розійти ся“. Рушить ся він з місця, щоби послухати візваня, то має §. 81 (опір власти через те, що вирвав ся з рук; а не послухає візваня і стоїть на місци, то має §. 283 (збіговиско.) П. прокуратор порадив собі так, що всїм обжалованим виписав оба параґрафи. Не було нїякої облоги школи, бо і сьвідки і инспекция будинку ствердили брак яких-небудь слїдів нападу. І Броґовский і Палис ствердили, що люди стояли здалека; остатний зізнав, що на городї нїхто не стояв, лише на гостинци.

І сї, такі благі, натягнені позори дали причину до страшної масакри людий у Лядскім! Ограничаючись до події в самім Нижневі (бо так оборонцї поділили ся обороною), ще оден заміт зазначу: Чому урядувала тут власть адмінїстрацийна, а не судова? Арештованє в Нижневі мало би якісь позори легальности (на горячім учинку); але арещтувати аж 28. лютого за події з 26. лютого? Се вже належить до судиї слїдчого, котрий урядував від д. 27. лютого. На розкази того судиї треба було чекати. Ходило-ж тут о господарів осїлих, котрі не втїкли би перед судом, чого доказом фактъ, що самі обжалованї зголошували ся до судиї. Як би урядував був суд, не було би роливу крови. І от-се є пляма цїлої справи, пляма, якої нїщо не змиє, а справедливий, увільняючий засуд ледви трохи приснонить її!

Промова ся, якої короткий зміст і то не цїлком докладний тут подано, зробила величезне вражінє на авдіторию, між котрою було дуже богато судовиків і адвокатів, на трибунал, а навіть на прокуратора.

(Конець буде).

З Росиї.

(Телеґрами).

Дума.

Петербург. На суботнїшнім засїданю забрав голос п. Набоков і сказав: Хоч преса приготовила нас на те, що ми саме чули, однак я приневолений заявити, що ми сильно розчарували ся. Коли Вітте уступав недовго перед відкритєм Думи, ми думали, що мінїстерство ступить на нову конституцийну дорогу. Ми ошибли ся, а з нами публична опінія. Маємо перед собою заступників старого правительства, старі бюрократичні кличі і ми потеряли надїю, що вони видобудуть нас з теперішного положеня. В справі амнестиї вони заявили ся її рішучими противниками. Однак ми заявляємо, що в тій справі нема посередників між нами а найвисшою властию. (Голосні оплески і урра!) Що-до прочих точок, то ми уважаємо їх за рішучий визов. В земельній справі бесїдувано в тонї, котрий треба вкоротити. Се визов, а ми приймаємо єго. (Оплески).

Відтак говорив Родічев. Піднесеним голосом звернув ся до мінїстерских крісел, атакуючи правительство за стару політику насильства і безправства. Так не можна успокоїти краю. Правительство дїлить населенє на людий небезпечних і певних, приємних і неприємних. Рішенє правних квестий належить до народа, не до виконуючої власти, що властиво повинна підчинити ся законодавству. Хоч одвічальність мінїстрів ще не рішена в законній дорозї, то Дума сподіє ся, що правительство повинно почувати потребу сеї одвічальности. Однак правительство не має почутя і сьвідомости сеї потреби одвічальности і тому мусить зробити місце новому кабінетови.

По Родичеві промовляли Анікін і Аладін, пориваючи цїлу палату. Відтак бесїдував ще Кокошкін. Всї бесїдники осудили в дуже острий спосіб декларацию правительства.

По півторагодинній перерві острі промови проти правительства почали ся дальше. Тодї забрав голос мінїстер справедливости. Він признав, що теперішні закони мають браки і прогалини, але поки не заведено нових, треба після них поступати. Мінїстерство не хоче, щоби настала анархия і сподіє ся разом з Думою виробити нові закони. Палата приняла сю мову з глубокою мовчанкою.

Бесїди тревали ще якийсь час, вкінци Дума ухвалила встаючи змісць всїми голосами проти 7 дневний порядок з жаданєм безпроволочного усуненя теперішного кабінету і зложеня нового з мужів довіря більшости Думи.

Петербург. Чутки про розвязанє Думи суть безпідставні. Дума радити-ме до половини червня і тодї розїде ся на ферії. Мінїстри можуть бути увільнені з своїх становищ лише по рішеню пануючого. Бесїда мінїстра справедливости на онодїшнім засїданю була висловом єго власних поглядів і виголошена з власної ініциятиви.

Петербург. Розширені в Петербургї і за границею чутки, буцім-то викрито заговор проти думи, щоби військо увійшло до палати, увязнило послів і оголосило Трепова диктатором, — є безпідставні і зовсім ложні.

Петербург. Члени Думи одержують від членів „Союза русских людей“ письма з погрозами і грізьбами смерти.

Петербург. Комісия для провіреня виборів має заквестіоновати мандати волиньских послів: Потоцкого, Грохольского, Понятовского і Кунцевича, а також гродненьского посла Єрогіна.

Петербург. Бувший мінїстер Дурново виїхав за границю в товаристві тайних агентів поліції.

Тифлїс. На тутешного ґенерал-ґубернатора кинено підчас їзди бомбу. Ґенерал-ґубернатор вийшов цїло; убитий оден козак.

Харків. Тутешні Українці внесли харківскому і київскому університетови петициї з домаганєм відкритя на тих університетах катедр української мови і літератури.

Петербург. Правительство закуповує всї землї довкола Петергофу, щоби тим способом відокремлити Петергоф від сторони суші і моря. Сей факт викликує занепокоєнє.

Петербург. „Прав. Вєстнїк“ подає число заслапих за час від грудня 1905 до половини мая с. р. на 6.825, число увязнених в тім часї на 2.627. Крім того у вязницях сидить 3.371 осіб за політичні провини. (Тут очевидно не вчислено осіб, що сидять адмінїстративно „під слїдством“, котрих число подавали остатними місяцями на 70.000 осіб — *Ред.*)

Петербург. Доносять, що бувший прокуратор сьв. Синода Побєдоносцев одержав від революцийної партиї повідомленє, що засуджено єго на смерть. З тої причини помешкане Побєдоносцева окружає кордон поліції.

ТЕЛЄГРАМИ.

Прага. Nerodni Listy довідують ся, що ві второк відбудуть ся наради предсїдателїв клюбів в справі північної зелїзниці в тім напрямі, щоби сю справу залагодити в парлямонтї перед кінцем червня.

Медийолян. Між грецкими а латиньскими монахами в Єрусалимі на Оливній горі прийшло до кровавої бійки, котра тревала пять годин і закінчила ся побідою латиньских монахів.

Париж. В Бразилії лютує завзята революция. Повстанці серед кровавих битв здобули три міста.

Любляна. В Афлїнгу відбули ся великі збори народної словеньскої клєрикальної партиї. Лїберали хотїли розбити збори, однак їх побито і викинено. Промовляв посол Шустершіц.

Деклярация міністра Ґоремикіна в думі.

Правительство бере за підставу своєї дїяльности закони і їх держачи ся, заявляє готовість попирати Думу при обробленю порушених нею справ, наскілько не переступають вони границї признаної Думі законодатної інїциятиви. Особливу увагу звертає рада мінїстрів на заспокоєнє потреб сїльского населеня робітничих верств, на закон о обовязковій науцї народній. Не менше признає важність законів о личній ненарушимости, віроісповіданях, пресї, зборах, хоч при обробленю тих справ треба адмінїстрацию заосмотрити в средства, щоби правительство могло спинити надуживаня тих свобід.

Дальші закони, про котрі говорить Дума, відносять ся до одвічальности мінїстрів і знесеня державної ради. На се мінїстри не відповідають, бо сї справи належать до основних законів, котрі не підлягають компетенциї Думи.

Що-до самоволї урядників думає рада мінїстрів, що сї справи належать до державної адмінїстрациї, а Дума може лише вносити інтерпеляциї.

Амнестия належить до монарха, а рада мінїстрів має пересьвідченє, що увільненє осіб, котрі допускали ся убійств і насильств не скріпить спокою в державі. Особи, котрі не загрожують спокоєви, вже випущено.

Рада мінїстрів уважає за найважнїйшу справу селяньску і буде старати ся відокремлене доси селяньство зрівнати з иншими станами. Розвій і піднесенє селян — се найважнїйша журба ради мінїстрів.

Правительство є переконане, що внїшна і внутрішна сила держави полягає на законній, але сильній дїяльности виконуючої власти. Правительство наміряє сим принципом кермувати ся, почуваючись до повної одвічальности перед престолом і краєм. Рада думає, що дума буде спокійною працею помагати до заведеня так потрібного в краю успокоєня, знаючи що мирний розцьвіт держави зависить від розсудної гармонії свободи і порядку.

Відчитанє цїлої декларациї тревало 17 хвиль. Коли Ґоремикін скінчив, на салї запанував голосний шум. В дискусиї забрав слово перший п. Набоков.

НОВИНКИ.

— **Заява буковиньских Русинів.** Представителї буковиньских Русинів зложили на послїднім з'їздї руских мужів довіря у Львові слїдуючу заяву:

1) Буковиньскі Русини в цїлости одобряють дотеперішні заходи руского парляментарного клюбу в справі виборчої реформи, та висказують єму повне признанє. 2) Всї заходи галицких Русинів, щоби некористний для Русинів проєкт виборчої реформи змінити на їх користь, буковиньскі Русини будуть підпирати та з кождим актом галицкої Руси в сїй справі будуть солїдаризувати ся.

— **Подяка.** В імени всїх обжалованих в справі кровавих подій в Лядскім складаю отсим подяку за славну оборону Високоповажаним Пп.; послови Евгенови Олесницкому, д-р Костеви Левицкому, д-р М. Зайнфельдови і д-р Теофілеви Окуневскому. — *Юлїй Нїментовский.*

В імени всего руского населеня місточка Нижнева складаємо отсим Високоповажаному панови д-рови Евгенови Олесницкому сердечну подяку, що зволив ласкаво прихилити ся до нашої просьби та обняв оборону о. Леонтия Коростїля в процесї нижнївсколядских подій з так сьвітлим успіхом. — Нижнїв дня 21. мая 1906. — *Петро Гриджин,* війт. — *Никола Гриджак*, заступник війта.

Уважаю моїм сьвятим обовязком подякувати на сїм місци Вп. Меценатови д-рови Олесницкому зі Стрия, що помимо своїх рїжнородних занять приняв мою оборону і не лиш безкорисно але і з подиву гідним посьвяченєм для справи довів оборону з так сьвітлим успіхом до кінця. — Нижнїв дня 20. мая 1906. *о. Леонтий Коростїль*, сотрудник в Нижневі.

— **Про страйки** пишуть нам з Бережан д. 26. с. м.: З поїздки намісника по страйковім теренї видно, що він їздив собі лиш на прогульку. В Мужилові побув намісник троха в дворі, не бачивши нїкого, і від'їхав під ескортою до Телячого. Там приїхав вечером, так що нїхто з селян навіть про се не знав, а переночувавши в дворі, від'їхав. Коли намісник всюди так поступав, то гарне „успокоєнє умислуф". — В сїм тижни не прийшло ще до згоди в жаднім селї. В Телячім пр. поставили селяни вже мінїмальну цїну: 1·10 К для хлопів, а 90 сот. для жінок; та посесор, що сам перше хотїв давати більшу платню, тепер (мабуть інспірований) не хоче платити лиш по 90 сот. хлопам а по 80 сот. жінкам. — Дня 26. с. м. відбуло ся в Бережанах засїданє судового сенату і сей рішив випустити на волю 24 селян, арештованих в Щепанові (вони сидять в арештах в Підгайцях) і 18 селян мужилівских. Деякі з мужилівских селян сидїли в слїдчій вязници по 18 день, пр. Антін Білик, Проць Шкабар; инші по 8 день, пр. Антін Красновский; та вкінци показало ся, що вони невинні. І за що-ж їх держано так довго? За що всї вони втратили тілько робучих днїв, за що вони та їх свояки пролили тілько слїз? — Мимо великої грози та суму лучають ся й гумористичні епізоди. Так пр. слїдчий судия Шнель казав арештувати одного парубки шо зве ся Микола Бугай. А що в селї є двох того-ж імени і назвиска, то жандарми арештували сего, що перший попав їм у руки. Та біда, що арештований є глухий і придурковатий. Але єго таки держать ще доси в бережанськім арештї. — *У Вербові* пов. підгаєцкого вибух онодї страйк. — Селянина Ілька Сендецкого з Телячого, котрого арештовано за образу гр. Потоцкого, пущено на волю. — *Фр. Мик.*

— **З репертуару гакатистичних репресий.** Пишуть нам із Старосамбірщини: І у нас розтягнено всїлякий терор на людий за віча і довірочні збори за загальним правом виборчим. Поминаємо се, що старосамбірский польский бецирк при співучасти свого віцемаршалка гр.-кат. „пробоща" з Лужка вислав протест против загального права голосованя до Відня та розкинув поміж селян тисячами Демянчуківских брошур, але окружний суд зачав виточувати процеси супокійним людям за недозволену кольпортажу. Недавно відбули ся такі розправи проти д-ра Дан. Стахури із Самбора, опісля против о. Дан. Лепкого з Старого Самбора і Стефана Федоровича. Та що-ж? На головній розправі о. Дан. Лепкого виявила ся безвинність обжалованого, а сьвідок Андрій Шмилик з Страшевич, на основі котрого вперед засуджено д-ра Стахуру, признав ся, що при першій судовій розправі зізнав фалшиво під напором намови жандарма. Бідний селянин, втягнений польскою гакатою до інтриги супротив своїх, буде тепер відповідати перед судом за фалшиве зізнанє. — *Свій.*

— **Перепони зарібковій еміграциї** ставлять ся дальше попри антистрайкових репресиях, як доносять нам з Підгаєччини. З Росоховатця вибрало ся дня 24. с. м. 13 робітників на зарібки до Прус, але на стациї в Слободї-Терпилівцї начальник Баргель не хотїв видати їм білєтів по половинї цїни. Колиж тотї заявили єму, що їм се належить ся, відповів начальник: „Завтра приїдете, бо нинї сьвята, то треба платити два рази дорозше". І бідні робітники для примхи Баргеля мусїли наняти собі фіри і вертати назад до села. Крім того учитель Костишин з Краснопілки відраджував їм на стациї їхати до Прус і казав, що там нема зарібку.

— **До Єго Ексц. ц. к. намісника гр. Потоцкого.** При парцеляциї двірского обшару в Олеші в товмацкім старостві закупив Жид Бергман з Губина староства бучацкого над 600 моргів лїса. Вирубавши значну часть лїса, не шанує запустів, а пустив у зруби худобу пасти. Поклав велику гражду, поставив хату, накупив богато коров і запровадив у зрубах молочарню. Товмацке староство на наші торічні жалоби було глухе і на девастацію лїса дивить ся прижмуреним оком. Тому ми, громадяни Олеші і сумежних громад староства городеньского, тяжко відчуваючи брак топлива і атмосферичні зміни через вирубанє і нищенє лїса, просимо Вашу Ексцелєнцию запорядити, аби Бергман тримав ся обовязуючих приписів лїсних та шанував запусти і не пас в них худоби.

— **Чи новий клин?** Якась безіменна „Администрація тыждневника „Русская Воля" въ Золочевѣ" заповідає оповістками, друкованими в Тернополи, що від початку червня с. р. стане виходити нова газета, „щиро селяньска, черезъ селянъ и для селянъ писана" і звати ся буде „Русская Воля". „Основали ю хлопы-селяне, такй, що не вдоволений суть безнастанными криками нашихъ полѣтичныхъ агитаторовъ". „А вже чейже нынѣ часъ, лѣпшои доли и для насъ! Пора намъ Братя почислити свои силы, пора станути разомъ, пора гнати тыхъ, що сѣютъ межи нами ненависть и роздоръ. Подъ сельскою стрѣхою сохранила ся честь и слава Руси в часѣ пятивѣковои неволи, з подъ сельскои стрѣхи нехай выйде тота сила, котора огнемъ спалить всяку вражду і партійность, а насъ, сыновъ тои стрѣхи сполучить въ одно. Прочь съ партіями! прочь съ крикливымъ патріотизмомъ, мы ставаймо до труда, мы дѣломъ покажѣмъ, що русскій селянинъ выйшовъ вже зъ пеленъ, що онъ самъ потрафитъ подбати за свое полѣтичне право и самъ потрафитъ подбати за свое політичне, присвѣтительне и економичне поднесенье ся!" „Русская Воля" займе ся тымъ, щобы селяне нашй въ народнои организаціи не були чимсь низшимъ и упослѣдженымъ, бо якъ до теперь, то селяньство, той корень народа нашого, въ народнимъ трудѣ усуване було всегда на конецъ, а чейже, якъ сказавъ покойний о. Наумовичъ „не интелигенція творитъ народъ, но народъ вытворюе интелигенцію и иде не за нею, а разомъ съ нею, если у него нѣтъ основаній ити противъ неи!" — Вже з сих слів оповістки видно, з якого то гнїзда зриває ся „Русская Воля" та на яких струнах селяньскої душі вона гадає грати, щоби йти до своєї цїли. Всякі познаки показують, що буде то обіч „Руского Слова" і „Руского Селянина" третий клин, щоби під лицемірним кличем „Прочь съ партіями! прочь з крикливым патріотизмомъ!" розбивати руску суспільність на селян і інтелїгентів, а з другої сторони буде то обіч львівскої і коломийскої трета амбасада, щоби каламутити воду і задурманену в нїй рибу гнати до недалекого Почаєва тай дальше до матушки Москви. Але маємо надїю в „здоровім хлопскім розумі" нашого селянина, що не дасть ся він дурманити жадним Дамовим, так само як не дає ся піддурювати рідним їх братам Политикам і Демянчукам.

— **Курс приготовляючий** до вступного іспиту до нїмецкої гімназиї в Бродах відбуде ся в рускій бурсї в Бродах від 1. червня с. р. безплатно. Мешканє і вікт не будуть дані. Зголошуватись у катехита о. Глїбовицкого.

— **Робітниче віче** в справі виборчої реформи відбуло ся вчера у Львові на площи Госєвского. Промовляли посол Дашиньский і многі делєгати социяльно-демократичних орґанїзаций, що прибули на конґрес сеї партиї. По руски промовляв п. Остапчук із Збаражчини. Пос. Дашиньский заявив між иншим, що як виборча реформа не стане ся в найближших днях законом, то правний лад в державі буде сильно захитаний. По вічу відбув ся похід через місто під памятник Міцкевича.

— **З Бродів доносять:** В Бродах 25. с. м. помер Вільгельм Адам Шмідт, промисловець і властитель третого з черги найбільшого обшару землї в Галичинї, співвластитель (враз з сином) Брідщини та Сколього, мілїонер. Майна доробив ся властиво в Галичинї, коли наш промисл спить. Давав на руску бурсу в Бродах що року по 200 корон. Гаката здирає нїмецкі плякати. Тїло єго має бути в Готї спалене, куди буде перевезене. Хоч протестант, для обряду і люду нашого був прихильний, а процеси провадив тілько о розграниченє.

— **Самоубийство в іспитовій сали.** З Кольосфару доносять: Зелїзничий урядник Іван Гаврі приступав тут онодї в третє до ригорозального іспиту. Коли оповіщено єму неудачний успіх, стрілив з револьвера на професора Навратіля. Професор утїк і тодї Гаврі пострілив себе смертельно в голову. Тяжко раненого перевезено на клїнїку. Студенти устроїли демонстрацию против Навратїля, так що той внїхав на якийсь час з міста.

— **Дрібні вісти.** Конгрес жидівскої социяльно-демократичної партиї в Галичинї відбуде ся в днях 30. і 31. мая у Львові. На дневнім порядку між иншим справа виборчої реформи і відношенє до кагалу.

З товариств:

Академічний Хор „Бандурист" заявляє, що вісти, мов би то „Бандурист" сими днями брав за винагородою участь в чиїмсь похороні, є тенденційною видумкою. — За Видїл: І. Тиховский.

Видїл Руского Товариства Педагоґічного у Львові складає щиру і горячу подяку Високоповажаній Родини бл. п. о. Северина Грицини за даток 45 К, який — замість вінця на домовину б. п. Покійника зложила на рускі школи.

З Т-ва Академічна „Громада". В середу 30. с. м. о 7. год. вечером виголосить в льокалю Товариства Візбор (Литовець) відчит на тему: „Національний рух серед Литовцїв". Гостям вступ вільний.

Урядові вісти:

Іменованя Ревідент краєвої дирекциї скарбу, Брониславе Сендзїмір, котрого на пропозицию сенату львівского університету намісник іменував був офіцияльом того-ж університету, одержав з міністерства просьвіти титул квестора в IX. клясї ранги. — Міністерство торговлї реактивувало квієскованого почтового асистента, Александра Коперского, а дирекция почт і телеґрафів призначила єго до Львова. — Міністер торговлї іменував абітуриента реальної школи Рудольфа Озарского рахунковим практикантом при дирекциї почт у Львові. — Міністер рільництва іменував рахункового асистента в дирекциї лїсів і державних дібр, Йосифа Юристовского рахунковим офіцияльом.

Померли:

— **Стефанія Елєкторовичівна,** укінчена семинаристка, упокоїла ся дня 26. мая 1906. по довгій і тяжкій слабости в 19. році житя заосмотрена св. Тайнами в Станиславові. Похорон відбуде ся ві второк 29. с. м. в Чорнокіньцях великих. В. ї. п.!

Заява. Д-р О. Маковей уважав за відповідне помістити в „Громадській Думці" знані „Листи в Буковини". Діставши за них належну відправу — незмогопочину і безмого відомав „Дїлї" і в „Промінюм", а за моєю згодою в „Буковинї", д-р О. Маковей, супроти сего загального засуду, ужив зовсїм нового способу напастованя моєї особи. Він написав, автоґрафував, роздавав і в отвертих кувертах розіслав „приватний" лист під написом „Відповідь моїм приятелям" з датою Чернівці, 20.IV., 1906." Такий лист дістав я до рук від пос. Єротея Пігуляка дня 27. цьвітня. Нїм я ще рішив ся, що з тою новою, нечуваною напастию зробити, „Національна Рада Русинів на Буковинї", з власного почину і безмого відома заняла ся сею справою і рішила, щоб полагоджено єї мировим (полюбовним) судом. О тім сповістив мене проф. Антін Клим з запитанєм, чи я пристаю на такий спосіб полагодженя, заявляючи менї заразом, що д-р О. Маковей вже на се згодився. І я на се пристав. Вибрано мировий (полюбовний) суд.

Сегодня, дня 18. мая отримав я отсе письмо: „Вп. панови д-р Ст. Смаль-Стоцкому, ц. к. проф. університету і т. д. до відомости. „Національна Рада Русинів на Буковинї" висказала на засїданю з дня 28. цьвітня 1906. р. своє бажанє, щоб спір між проф. унів. д-р Ст. Смаль-Стоцким і проф. д-р О. Маковеєм, викликаний статями в „Громадській Думці", „Буковинї" і „приватним листом д-р О. Маковея, полагодити полюбовним судом. Д-р Ст. Смаль-Стоцкий іменував в тій цїли своїми заступниками: професорів Ант. Клима і Миколу Іеоненка, а д-р О. Маковей: адвоката д-р Т. Галіпа і проф. д-р М. Кордубу. Сї чотири відпоручники вибрали прокуратора Вол. Михальского головою суду. Перше засїданє відбуло ся 2. мая 1906. і тодї на виразне питанє предсїдателя заявив **д-р О. Маковей, що піддає ся сему полюбовному судови.** Таку саму заяву подав і д-р Ст. Смаль-Стоцкий на другім засіданю 3. мая с. р. Суд мав чотирі засїданя: 2, 3, 8, і 10. мая, розслїдив на них основно цїлу справу, переслухав поданих съвідків і відложив виданє свого орічення на день 11. мая, щоб спорячі могли евентуально полагодити ся самі між собою. До такої злагоди не прийшло. За те **перед засїданєм з дня 11. мая відібрав д-р О. Маковей своїм відпоручникам мандати.** В наслїдок того заявили відпоручники д-р О. Маковея, що дальшої участи в нарадах суду не можуть брати. Тим самим суд розійшов ся, і підписані уважають свою місию за скінчену. Чернівці, дня 18. мая 1906. р. *Володимир Михальский, в. р. Ант. Клим, в. р. Николай Іеоненко, в. р.*"

Отсим своїм сьвіжим, знов таки нїде нечуваним і між людьми непрактикованим поступком д-р О. Маковей сам себе засудив. А відчуваючи добре, що в наслїдок такого свого поступованя єму між черновецкою і буковиньскою українською громалою, згуртованою в наших товариствах, не має більше місця, виступив дня 16. мая с. р. з заздалегідь сам із тих товариств.

Красшої сатисфакциї від д-ра О. Маковея я не міг дістати.

З огляду-ж на те, що не маю спромоги подати отсе все до відомости усїм тим адресатам, яким д-р О. Маковей роздав і в отвертих кувертах розіслав сотки свого „приватного" листа, я чую ся приневоленим, прилюдно се оповістити.

Чернівці, дня 19. мая 1906.

534 *Д-р Ст. Смаль Стоцкий.*

Календар: Нині: Ів.-дора [лат.: Йоанна]; завтра: Пахомія [лат.: Вільгельма]; позавтра: Моісея, Теодора, [лат.: Максиміна].

Репертуар руского театру [тепер в Тернополи в салї Міщаньского Братва]. В второк дня 29. с. м. „Сусїда найновійша і ніпевінша комедия Карпенка-Карого. — З Золочева виїздже театр до Збаража, де з днем 31. с. м. розпочинає ряд вистав в цїлороком збудованім павільони. Біля ги на тоті представленя можна замовляти від тепер в Народній Торговли.

Здоровє і краса. З поступом медичних наук ті два понятя годі точно відділити. Вони ступають в парі, особливо коли ходить о скріпленє людского тіла і удержане єго здоровля. Тим то й кожде косметичне средство, що має сповнити свою задачу, має також гігієничну цїль. Сею прикметою визначує ся у великій мірі мило „Feolin", що рівночасно є найлїпшим косметичним средством до плеканя шкіри й волосся. При правильнім уживаню того мила шкіра стає елястична, всякі нїмінаматерії дірочками відбувають ся без перешкоди, всякі пятна щезають а морщини на лицю вигладжують ся. Скріпленє тим милом також порість волосся. Ближчі вісти подає проспект, який на жаданє висилаєть з головного складу косметичних виробів Людовика Полляка, Wien, 6. Bezirk, Mariahilferstrasse 45, кождому даром.

Надіслане.

Специялїст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

доповітний асистент ц. к. ювілейного шпиталю дїточого у Відни.

ординує від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 І. п.
Щіпленє віспи щоденно. 837

Адвокат Д-р Окуневский
в Городенцї
пошукує конципієнта 526 1—6

АДВОКАТ КРАЄВИЙ
П. Лїниньский
емер. надрадник судовий в Сокалї приймє
169 зараз рутинованого конципієнта. 1—6

Інгалятория д-ра Буллінґа
в Станиславові
уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішлї, Райхенгаль, Зальцбруні і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнійша метода лїченя носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, специялїст від згаданих недуг. 203

Коперницкий і Сын
Оптики і Механіки у Львові площа Ґ[illegible] ч. 1
против Банку Ґіпотечного на плянтациях поміж Ґалицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** піхьні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіпери, люпи і всїякі инші прибори оптичні. Всїякі направи виконаємо ся як найскорше і найдешевше. 4186

Прийме ся хлопця на практику. Вимагає ся укінчених шість виділових. Практика 6 місяців безплатна. „Соґільский Базар“ у Львові.
519 3—4

Помічник торговельний діла корінного галузя посади сейчас. Зголошення приймає Народна Торговля Борщів.
528 3-6

Потрібний зараз дяк з добрими свідоцтвами, котрий відкупив би або виарендував рентовну церковну крамничку. Мешкане при крамниці. Зголошення до парохіяльного уряду в Бевзовій, п. п. і стация Санки.
504 5—5

Дяк іспитований а притім так ж іспитований громадский писар з довшою практикою, женатий, гладає місця. Зголошення: Уряд парохіяльний Ясінки масьова коло Турки над Стрием п. loco.
511 5—6

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає ся післяплатою управа дібр Жана Laise ого у Волиці високій п. п. Жовква.
502 10—55

ДИВАНИ, дивани, хідники готові, вовняні, стрижені і кокосові, авґори і кози перед ліжка, наміти на отомани, пледи до подорожи, коцики, останки до хідників у величезнім виборі продає по найнижших цінах Спілка львівских тапіцерів в ліквідації, що звивав зовсім торговлю Ягайлонська ч. 3.
491 2—3

Читальня Просьвіти на Гутиску має на час вакацій два покої до виваймлення, околиця гірска, купіль, повітре пагідне. Близших інформацій уділяє голова читальні о. Ст. Сорековский сотр. в Крехові п. п. Крехів.
542 1—5

Ісус Христос і Богородиця в стилю византийскім, два хороші олійні і оригінальні образи надаючі ся до іконостасу, можна набути в торговли паперу І. СОХОРА в Станиславові пляц Міцкевича С. О.
543 1—3

ОПОВІЩЕНЄ.

Сим маю честь повідомити, що Заведене купелеве в Буркутї отворене від 1. липня 1906 р. Зголошення посилати до **П. Т. Лакустової в Жабю.**
472 3—4

За 2 зр. переробляє старі матераци (3 подушки) на зовсім як нові. Дрелїхи на покрите від 50 кр. за метер. Нові волосінні матераци, обложені ватою д-ра Бішофа против молїв від 15 зр., матераци з морскої трави від 6·50, обложені ватою д-ра Вішофа від 10 зр. Колдри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА
Львів, ул. Коперника ч. 5.
486 11—80

ОГОЛОШЕНЄ.

Посїдаю в Чорткові власний дім, в котрім містить ся заклад фризиерский, істнуючій 17 лїт, положений при вінци ринку і при дорозї, котра провадить до желївниці. —Маю намір винаймити або продати той заклад фризиерский самий або з помешканем, але тілько Русинови, під дуже корестними условями. Рефлектуючі скотять зголосити ся під адресою. *Маврицій Зонненшайн* призиер в Чорткові. 533 5—6

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже

поручає знамениті:

Готове тїсто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, анґлійске, здоровля і струдлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING
(легумінa для 6 осіб)

ріжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

Ванілевий цукор по 14 сот.

Ванілевий порошок до сос'в по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всіх склепах спожывочних і делікатесів, а як де нема, просимо віднести ся просто до фабрики. 513 5—39

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим бриллянтом, 1 прегарна колія з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеганцка цигарничка в бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манжетів, 1 сциворик, 1 прегарне тоалетове верхальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук рівних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазині 57

С. КОҐАНЕ
Краків Pf. 882.
За недогідне гроші звертають ся.

Оповіщене.

Стрибожий Дарунок (оповідання) *Л. Мартовича* 1 К. 30 с. **Душі кланяють ся** (оповідання) *М. Яцкова* 75 с. **Австрия чи Польща** (істория Руси під Австриею) *В. Будзиновского* 70 с. **3 тисяч і одної ночи**: Том І. „Купець і Іфрит“ 55 с., Т. ІІ. „Алїбаба і 40 розбійників“ 55 с. (В полотняній оправі за том 95 с.) **12 аґітаційних брошур** *Будзиновского і Мартовича* і **„В Небі“** *о. Бобикевича* 47 с. **„Хрунь і Чорт“** *В. Будзиновского* 23 с **Козаки** у Ст. Руданьского, з поясненями *Будзиновского* 33 с. **Гайдамаччина** *М. Лозиньского* 43 с. (Цїна разом з посилкою). Всї ті книжки разом з посилкою 4·90 с. Замовляти у „Адміністрация часописи „СЬВІТ“ у Львові“. На кредит не висилає ся.

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

при зближаючих ся іспитах в народних школах подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Впов. сьвящеників, катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта“, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в **канцелярії Товариства ч. 10., або в Книгарні Наукового Товариства, ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1.** по сьлїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
4.	Житє св. о. Николая	40 „
3.	Пасїка	70 „
4.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
5.	Спартак, провідник римских ґладіаторів	90 „
6.	Гетманьскі свати	50 „
7.	На послуханє до Відня	40 „
8.	Оферма	40 „
9.	Від чого вмерла Меланя	40 „
10.	В глухім кутї	40 „
11.	Сотні роковини народного письменьства Руси-України	52 „
12.	Дещо про молоко	40 „
13.	Фарнавони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
14.	Горить	60 „
15.	Як чоловік боре ся в природою	90 „
16.	Під морскими хвилями	40 „
17.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
18.	Про обірник і инші навози	60 „
19.	Істория України-Руси (в образками)	30 „
20	Молитвеник народний а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
21.	Великий молитвеник „Хваліте Господа в небесї“ в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
22.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом на велиновім тривк. пап.	2 К 40 „
23.	Молитвеник оправленый в шкіру з позолоч. берег.	3 К 20 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Потрібний сейчас впрваний руский кореспондент що вміє також говорити по німецки. Оферти в русскій мові з відписом сьвідоцтв і поданем условій вносити до: Central Reise-Bureau M. G. Freudberg in Antwerpen. 540 1—3

! Весна !
„Ґвавт! Веснянки! Ґвавт! Ноги пріют!“
Хочете се усунути, купіть собі:
КРЕМ ОДАЛІСОК на веснянки, сл їк 1 К 50 сот.
АНОСМІН вода на пріте віг, фляшка 1 кор. Набути можна в дрогерії
ЩАСНОГО ТРАВНФЕЛЬНЕРА
у Львові, Ринок ч 10, дім „Просьвіти“.
523 4—7

Томасина на осїнь.

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли подає П. Т. Хліборобам до відомости, що при цїловаґонових замовленях томасинн дає надзвичайні опусти до 15 мая с. р. по 25 кор. на ваґонї, а до 15 червня по 23 К. Від первого липня с. р. дорожіє томасина і тому радимо користати з нинїшої тепер цїни томасини, та надзвичайних опустів, які тепер даємо і замовляти томасину на осїнь. Почавши від 15 червня даємо опуст 20 корон на ваґонї від цїх фабричних.
450 a 5—5 **ДИРЕКЦИЯ**

Подив викликує в лїкарских кругах і між публикою винайденє Американцем проф. д-ром Longlon-ом **средства на поріст волоса „Hsardinger“.** То средство дїлає так на волосові цибульки, що неомильно до 8 днїв викликує заріст голови і бороди, де се взагалї можливе. **Порплї, лишаї і випаданє волоса** зникають під ґарантією вже від одноразовим ужитем. Численні докази стверджують, що поверх 1 0 000 лисих і безбородих людий при помочи сего средства осягнуло буйний заріст голови і бороди. Волосє робить ся від него густе і довге. **Цїна за пуделко 4 К, три пуделка 10 К, шість пуделок 18 К.** Висилає дискретно і оплатно за післяплатою або за попереднім надісланєм готівки (також почтових марок) голозний склад у ЛЕОПОЛЬДА ФАЙТА (FEITH) у Відни, VII, Richtergasse 9. 517 1—?

ОГОЛОШЕНЄ.

Загальні Збори тов. Народний Дім в Станиславові, відбудуть ся дня 7-го н. ст. червня с. р. о годинї 6 тій а взглядно 7-ій вечером в сали тов. Банк Związkowy в Станиславові з сьлїдуючим порядком дневним:

1) Відчитанє протоколу з послїдних заг. зборів.
2) Звіт дирекциї за рік 1905.
3) Звіт комісиї контрольної.
4) Відчитанє письма Союза Ревізийного.
5) Вибір дирекциї і ради надзираючої.
6) Зміна статутів.
7) Внесеня.

541 1—1 Рада Надзираюча.

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави осібно оплатно за післяплатою. 913

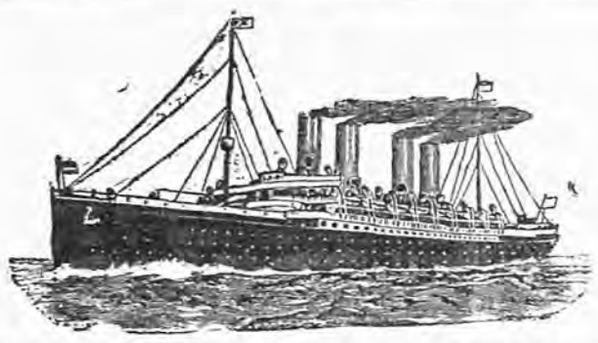
Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїні **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланєм грошей.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру“ Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїні 10 сот. за штуку.

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями тревае лише **5 днїв.**

Що **суботи** двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Техас) Аргентини, Бразилиї і т. д.

На кождє запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-чеська фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїжджає з нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на пруській границї.

свій до свого! 422 8 30

Сьвітло церковне і столове

найлїпшої марки

охоронене запротоколованою маркою

+ М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

Сьвітло се висилає ся в двох родах по пінї 172 кор. і по 156 кор. за 100 кґ. Для церков 10% опусту. Цїни розуміють ся льоко фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак **+. М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло припоручає Народна Торговля. Сотни похвал і признань!!! 415 0—?

ІВОНИЧ *жерельно-купілеве і кліматичне заведенє*

(Зелїзнича стация в місци.)

Найсильнїйша солоно-йодово-бромова щава, котрої успішність є стверджена у всїх видах золїв (скрофульози), в недугах костий носову яму, ушей, шкіри і взагалї у всїх недугах, що вимагають приспішеня віднови материї. Лїченє ортопедичне і масажове. Інгаляторня систему „Вальденбурґа“ і систему „Кляра“. Купелї в горячім воздусї систему „Полана“, також штучні ґазові купелї.

Лїкарі заведеня: доцент д-р Антін Ґабришевский зі Львова і д-р Юлїян Станишевский з Кракова, а також 6 вільнопрактикуючих лїкарів.

В першім сезонї до 20 червня і в третім до 20 серпня мешканя значно дешевші. — Увільненє від такси на основі сьвідоцтв убожества удїляє ся лише в І. і ІІІ. сезонї.

Замовленя на мешканя, мінеральну воду, сіль, луг і муд приймає і всяких пояснень удїляє 500 3—7

Дирекция жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.

ФАБРИКА ЦЕМЕНТОВИХ ВИРОБІВ

Генрика ґр. Старженьского

в Ґнїздичеві

виробляє патентовані дахівки цементові, ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних формах. Цементові помости і хідники в ріжних барвах і десенях. Перепусти і рури у всїх розмірах. Жолоби і корита в довільній довготї. Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи, а також всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: **Фабрика Ґнїздичів, Кохавина.**

Почта і зелїзниця на місци. 831 10—10

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.	
„ Кракова	2·31*, 5·10*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40, 9·30*.	
„ Підволочиск	7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.	
„ Рави руской	7·50.	
„ Лавочного	7·29, 11·50, 10·50*.	
„ Станиславова	8·05.	
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.	
„ Яворова	8·18, 4·37.	
„ Коломиї	10·05.	
„ Рашева	10·35.	
„ Тухлї	3·55 (від 15/6 до 30/9).	
„ Белзця	4·50.	

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·2*,

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6·5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6·5 до 23·9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд., 1·46 по полудни (від 1·6 до 31·8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.

з Янова (від 1·5 до 30·9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13·5 до 9·9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9·9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.

з Щирця від 27·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·10 вечер.

з Любіня вел. від 13·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12·45, 4·05, 8·25, 8·55, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан	2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск	6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова	6·00, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора	8·35, 4·15, 10·51*.
„ Белзця	10·45.
„ Рашева	4·05.
„ Коломиї	3·30.
„ Рави руской	7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6·5 до 23·9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·25 по полудни, (від 6·5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31·8 вкл. що дня) 8·34 вечер.

до Рави руской 11·35 в ночи (що неділї).

до Янова (від 1·5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13·5 до 9·9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13·5 до 9·9 що дня) 3·14 *по полудни.*

до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27·5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·01 по полудни по полудни (від 13/5 до 16·9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черенками товстими; поїзди нічні з зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, насаж Гавсмана ч. 9. 53

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 98. Львів, второк 16. (29.) мая 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Sclalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulavski Wien VI. Getreidemarkt 13; У ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерата платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **31** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямации необпечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку петитову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Похвали і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Димісия Гогенльогого.

Вчера явив ся в палаті панів президент міністрів Гогенльоге, запросив до себе провідників всіх трех груп і заявив їм, що подав ся до димісиї разом з цілим кабінетом і тому жаден з міністрів не появить ся в палаті панів. Причиною сеї неожиданої димісиї австрийского кабінету був спір з угорским правительством о спосіб управильненя торговельно-економічних відносин з Угорщиною, в котрім то спорі корона станула по стороні інтересів і домагань Угорщини.

Обіймаючи свій уряд, нове угорске правительство заявило було устами поодиноких міністрів, що вони дотеперішний цловий союз з Австрією заступлять торговельним договором. Заявляючи се, угорскі міністри мусїли мати на се апробату корони. По сій заяві угорских міністрів появили ся в півофіціяльній пресї австрийскій запевненя, що австрийске правительство на торговельний договор з Угорщиною абсолютно не згодить ся. Нотуючи сї вісти, ми в своїм часї виказали гадку, що на случай спору між Австрією а Угорщиною корона стане по стороні Угорщини, що кожде австрийске правительство, котре спробує заопонувати Мадярам, упаде і що за полагоджене угорскої крізи заплатять народи Австриї. Нині сповнило ся се, що ми заповіли були пишучи про услівя, під якими мадярска коалїция зобовязала ся утворити кабінет і на якийсь час відложити свої військові домаганя. Гавч пошпортнув ся о виборчу реформу; Гогенльоге, котрого головною цїлію було перевести сю реформу і котрий вже дїйсно — як ми се також заповіли — коштом руского народу позискав для виборчої реформи Поляків, пошпортнув ся ередвчасно о угорску справу, бо не хотїв, так як кинув Русинів на поталу Полякам, кинути цїлої Австриї на поталу Мадярам.

Гогенльоге не хотїв згодити ся на се, щоби цловий союз з Угорщиною заступити торговельним договором і щоби ухвалену австрийским парляментом спільність цлової тарифи угорский сойм змінив на самостійну угорску тарифу, хоч угорске правительство давало поруку, що аж до 1917. р., отже до року, в котрім кінчать ся торговельні договори з чужими державами, не будуть пороблені в тарифі нїякі односторонні зміни. В дневникарских донесенях про сей конфлїкт говорено, що коли би переговори розбили ся, то оба президенти кабінетів подадуть ся до димісиї. Корона полагодивши по великих клопотах крізу на Угорщиниї, де правительство має за собою цїлий парлямент, не прийме димісиї Векерлього, а згодить ся на димісию австрийского президента міністрів.

До послїдної хвилї панувало перековане, що до компромісу прийде бодай під формою відроченя засадничого рішеня на пізнїйший час. Оптимізм, який під сим зглядом запанував еще в неділю, день перед димісиєю, був тим більше оправданий, що Векерле, по авдиенциї у цїсаря заявив дневникарям офіциально, що справу полагоджено в спосіб, котрий може вдоволити обі сторони. На другий день по заяві Векерлього, вчера рано появив ся австрийский комунїкат, суперечний з заявою Векерлього і стверджуючий, що Гогенльоге на услівях диктованих Угорщиною не може заключити угоди і що австрийска рада міністрів одноголосно відкинула угорский проект. На се прийшла з Будапешту така відповідь, що Векерле внесе в соймі проект самостійної тарифи цловой і зажадає від соймy уповажненя до переговорів з Австриєю лише о торговельний договор. З сего виходить, що цїсар рішив в користь Угорщини, що згодив ся на автономічну тарифу угорску, замість підперти жаданє спільної тарифи цловой. Супротив того для австрийского кабінету не було иншого виходу, як подати ся до димісиї.

Якою несподїванкою для австрийских полїтиків була димісия кабінету, доказує факт, що вчера палата панів вже мала розпочинати дискусию над програмовою промовою Гогенльогого і ухвалила усунути сю дискусию з дневного порядку, бо Гогенльоге прийшов до палати панів і заявив, що ся дискусия вже безпредметова. Нині мало відбути ся засїданє палати послів. Президия палати відкликала се засїданє, а о найблизшім засїданю повідомить послів письменно. Відкликано також заповіджене на нині засїданє комісиї для виборчої реформи, бо не можна знати, чи новий кабінет прийме спадщину по уступаючім кабінетї без змін.

Що тепер буде з виборчою реформою, нині не може нїхто предвидїти, бо не знати еще, що стане ся з цїлим парляментом. На всякий случай, як реформа не упаде, то єї полагодженє знов припізнить ся, так як припізнило ся через уступленє Гавча. В посольских кругах говорять, що парлямент буде відрочений, а навіть, що по делегациийній сесиї палата послів буде розвязана. Инші кажуть, що навіть довше відроченє палати послів не є можливе, бо ухвалена провізория обовязує лище до 30. червня, а правительство повинно бодай спробувати, чи не поведе ся єму виторгувати від парляменту дальшої провізориї. Песимісти відповідають на се, що правительство має на се випробоване средство, іменно § 14., і що в Австриї знов зачне ся пановане сего параґрафу.

Говорять, що нині буде оголошене цїсарске письмо, відрочуюче парлямент аж до полагодженя крізи, що може стати ся допервa по зелених сьвятах.

Місию утворення нового кабінету цїсар поручив президентови адмінїстративного трибуналу, гр. Ф. Шенборнови. Шенборн не приняв сеї місиї, покликуючи ся на лихий стан свого здоровля. Кажуть, що дїйсною причиною відмовної відповіди Шенборна було се, що в угорскій справі Шенборн солїдаризує ся з становищем уступившого кабінету. Цїсар візвав на нараду д-ра Кербера. Між кандидатами на президента міністрів вичисляють намісника Чехії, кн. Куденгового, котрого вже покликано телеґрафічно до Відня і долїшно австрийского намісника Кільмансеґа, котрий вже раз був президентом тимчасового кабінету.

Борба з останками абсолютизму.

В суботу минувшого тижня представителї народів Росиї зійшли ся перший раз око в око з абсолютним доси правительством. Ся перша стріча довела між правительством а думою до вибуху так завзятої, членами думи так пристрастно і безоглядно веденої війни, що нині не лиш стала ся неможливою всяка спільна праця думи і теперішнього правительства, але і можливість якогобудь компромісу в будучности сталась неможливою. Справу розширеня прав думи, справу признаня думі абсолютної сили і права рішати о всїх державних справах дума поставила на вістрю меча. Дума рішила вимести з Росиї всї останки абсолютизму, не входячи в нїякі компроміси з старим ладом державним.

Маючи таку мету, дума мусїла виповісти війну правительству, котре посьміло заперечити думі право рішати о найважнїйших справах державних. В своїй відповіди на адресу думи до царя, президент росийского кабінету зсолїдаризував ся з многими точками програми репрезентациї росийских народів, але застеріг ся, що дума має рішаючий голос лише в справах, котрі належать до компетенциї думи. До компетенциї думи не належить справа жаданих думою законів о відвічальности міністрів перед думою і о знесеню державної ради (висшої палати росийского парляменту). Правительство стоїть також при тім, що не до компетенциї думи, але виключно до компетенциї правительства належить право усуненя урядничої самоволї; дума має лише право інтерпелювати в таких справах. Правительство резервує собі також виключне право заводити або відкликувати виїмковий стан. До компетенциї думи не належать також справи амнестиї, бо амнестия є виключною прерогативою монарха. Від узнаня правительства буде залежати, кого і коли предложити цареви до помилуваня. Свою промову Горемикін закінчив словами: „Правительство є переняте пересьвідченєм, що сила державна на внутр і вид полягає на законній, але сильній дїяльности виконуючої власти."

Все те було зухвалою провокациєю законодатного тїла, сьвідомого, що Росия не дістала єго з царскої ласки, але що здобула собі єго кровю і безконечними муками цїлих генераций борців. На сю провокацию дума відповіла безпощадною критикою промови президента міністрів і майже одноголосно, бо лише против кількох п о л ь с к и х голосів ухваленим жаданєм безпроволочної димісиї кабінету.

Як сей конфлїкт між думою а останками абсолютизму і репрезентованою теперішним міністерством абсолютистичною партиєю двірскою скінчить ся, нині тяжко предвидїти. Цар боїть ся розвязати думу, а єго дорадники не хочуть уступити і дорадкують, щоби думу толерувати, але не звертати уваги на се, що вона ухвалює. Така рада була би з становища оборонців решток абсолютизму добра, як би народи Росиї схотїли толерувати таке поворване своєї репрезентациї. Як правительство буде довше заховувати ся відпорно супротив домагань думи, то дума відкличе ся до народу і справу нової революциї возьме в свої руки. Що в сій борбі остаточним побідником вийде народ, а не абсолютизм, нині вже нїхто не сумнївае ся.

Народні віча і манїфестациї.

З **Коломиї** доносять нам: Коломийский староста Павлїковский захорував і пішов на відпустку. На єго місци лишив ся комісар Бартошевский. Своє урядованє зачав він дуже „дїяльно", бо заказує віче за вічем. От заказав віче під голим небом в **Дебеславцях** під Коломиєю, що мало відбути ся 20. с. м., мотивуючи се рішенє стереотипним „zachodzi obawa naruszenia spokoju publicznego". Місто того віча відбули ся довірочні збори. Учасників було попад 500. Богато людий не пустили жандарми, що були розставлені по всїх дорогах довкола села. Референтували Герер з Коломиї і Петрук з Іспаса. — На день 27. с. м. скликали люди з Х л і б и ч и н а л і с н о г о віче на подвірє Андрія Конюка. Та п. Бартошевский заказав і се віче (ч. 15.893 з 17 V 1906), бо після него „zgromadzenie pod gołem niebem zagraża spokojowi publicznemu". П. Бартошевский не знає, що на віче не йде нїхто „naruszać spokoj publiczny", а коли би кому о се ходило, то міг би се зробити і без віча.

В **Снятиниї** відбуло ся д. 22. с. м. повітове віче. Кілька тисяч народа зібрало ся мимо пекучих робіт коло кукурудзів, бараболь, і бураків. Про реформу виборчу і теперішну судьбу референтував посол д-р Андроник Могильницкий, адвокат в Снятиниї. Промовляли також міщани зі Снятина п. Дутчак, Зїнкевич і Крикливець та селяни Сандуляк і Запаренюк, даючи вираз болю, жалю і огірченя свого серця і всего народа. — Промовив ще й о. Василь Попель з Видинова, виказуючи, що як з нашої стороны брак активної живої віри в Бога, правду, справедливість і відвічальність спричинив хрунїяду, а в наслїдку незвичайне зміцненє польского кола, той сам брак віри в Бога і т. д. спричинив великі кривди рускому народови, а тепер воно хоче виборчу реформу або вбити або ні як найбільшу нашу кривду обкроїти. Як всї бесїдники завзивали народ до завзятої борби о

Проф. д-р Олександер Колесса.

В честь Т. Шевченка.

Промова виголошена на концертї в сорок пяті роковини смерти поета, — у Львові дня 17. мая, р. 1906.

(Дальше).

Ті складові елєменти, що творять націю, що становлять головний приплив национальної сьвідомости, і дають завязок національній ідеї — проглядають із змінчивою силою, із ріжним степенем ясности в цїлій нашій історичній бувальщинї, — знайшли свій вислов у еманациї народного духа, в його письменстві та народній творчости.

Проблискують вони в старинній нашій літературі: і в найдавнїйших літописях XI—XIII в., де зберегли ся, мов чисті кришталї в ґранітній скалї, вставки цїлих уступів вітхнених поем і легенд історичних, — і в патріотичній похвалї Володимирови знаменитого київського проповідника Іляриона, — і в „Слові о полку Ігоря", де дзвенить почутє традициийної сили і слави руської землї, і біль над єї терпінями, і охота до жертв „за землю руську, за обиду сего времени". З неменьшим запалом говорить про руську землю, єї величину красу і славу автор недавно віднайденої староруської поеми „Слово о погибелї руської землї".

„О сьвітло сьвітла і украсно украшена руська земле! Многими красотами ти обогачена, — озерами многими, ріками і колодязями досточесними, горами крутими, холмами високими, полями чистими, дубровами зеленими, городами великими, селами дивними, вертоградами монастирськими, домами церковними, князями грізними, боярами честними, вельможами многими. Всего ти повна, о руська земле, о віро православна християнська!..."

Сила історичної традициї і скріплені нею патріотичні почуваня, в яких жила душа української нациї, знаходять свій відгомін і в літературі середного періоду, в XVI—XVIII в. То відкликують ся радісними віршами на сьвітлїйші моменти бурливих подій козацького часу, — то дишуть снергією й ентузиязмом в драматичнім творі „Милость Божія Украину отъ обидъ ляцкихъ освободившая" величаючи Б. Хмельницького як другого Мойсея, — то проймають грізним тоном в буйній, шириною степу навіяній думі козака в народному „вертепі", — то ридають над невдачами великих народних рухів загашених потоками крови, задавлених знищенєм цьвітучої країни, — н. пр. в пісні про Берестецьку битву, — то вдаряють знов у енергічний боєвий тон в „пісні Мазепи", — то болїють над роздїлом України в часї „великої руїни" в „плачу Малороссіи", — то обстоюють непередавнені історичні права України в постичнім діяльоґу: „Разговоръ Великороссіи съ Малороссіею". Національно-патріотичним духом пронизані і деякі козацькі літописї як н. пр. С. Величка, Самовидця і инь. Ідея федерациї України з сусїдними словянськими землями проглядає виразно в творах Л. Барановича, І. Ґалятовського, І. Ґізеля.

Сьвідоме стремлїнє до ідеалу самостійної України бачимо і в еманципациийних заходах звісного автора „Оды на рабство" В. В. Капніста, коли він р. 1791. з'явив ся яко тайний еміссар на дворі Фр. Вільгельма в Берлїнї, щоби забезпечити собі поміч пруського короля у намірений оружній боротьбі України проти московської кормиги.

Ідея автономії України, опертої на широких демократичних підвалинах, становить провідну нитку в т. зв. „Исторії Русовъ", що вийшла з історичних традициий XVIII в. — а була сформована вже на початку XIX в. в українській сїмї Полетик.

Рівночасно жила душа української нациї в продуктах коллєктивної, народної творчости. Народні пісні й перекази зберегли нам зразки історичних споминів і про княжий период нашого історичного жития, — і відкликували ся живо цїлою козацькою епопеєю на кровавi конфлїкти України з Польщею і Московщиною; — співає в них люд і про свої сьвітлі надії й гіркі розчарованя, — голосить над руїною Сїчи, і своєю політичною та социяльною неволею...

Коли, як було сказано, — історична градиция належить до найосновнїйших елєментів, що творять націю, то ся підвалина национального почутя знайшла у нас таку буйну і блискучу кристалїзацию в народній творчости, як рідко у котрого з европейських народів. (Звісна річ, що н. пр. Поляки не мають історичного народного епосу).

Цїлї циклї історично-політичних пісень показують ясно, як стверджують досліди М. Драгоманова, що український народ почував себе як окрему породу й окрему громаду,— почував свою окремішність від Польщі в XVII в. так само виразно, як в XVIII в. від Московщини. Український национально-політичний ідеал затемнює ся з початку XIX в. серед української суспільности, але живе, хоч ослаблений і затертий під впливом социяльного гнету, в народній пісні та історичній традициї, — щоби знов відродити ся з новою силою в могутних творах Шевченка.

Українські письменники XIX в. перед Шевченком не дорослі під оглядом национальної сьвідомости до своєї задачі і до духа часу, — не достроїлись до того великого национального руху політичного й літературного — який пішов в Европі в перших десятках літ XIX в.

Коли над Европою, як громовиця пронесли ся Наполеонські війни, розбуджуючи национальну гордість поодиноких народів, повертаючи їх взір до путра рідної культури й історичної традициї, до жерел їх історичного жита і сили; коли в війнах еманципациийних, на кровавих побоєвищах під Ваграм і Лиськом, серед шуму хвиль і лоскоту вітрил морських великанів під Трафальґаром, серед пожару Москви і над багнами Березини, на пісках під пірамідами і на полях Ватерльоо — виростало в могутну силу национальне почутє і национальна сьвідомість Німців, Французів, Англичан, Поляків, Великоросів — дрімало воно лише серед української суспільности. Лише українських письменників до Шевченка не захопила ся могутна хвиля.

Вони відчувають не політичну — а лиш социяльну неволю рідного народу, і протестують проти неї в своїх творах.

Національні їх почуваня й ідеали доволї неясні.

Котляревський величає козацтво, коли воно виступає у конфлїктах із Польщею; але де козаччина стає до бою з Московщиною,— там кінчить ся козакофільство Котляревського.

В пісні вставленій до „Наталки Полтавки" читаємо ось які слова:

Ворскло зріло славне дїло,
Де цар білий дуже смілий
Побив вражу шведську силу

справедливість, так і о. Попель з точки християньскої віри завзивав до постоянія за правду і справедливість. Потому п. Герер з Коломиї вимовно і ясно виказував, які тягарі на робучий народ накладають, а прав єму признати не хотять і як важним чинником у фізичнім житю є працююча рука робітника. Бесідник так роздратував своїми виводами ц. к. комісаря, що той розвязав віче. Д-р Могильницкий завізвав нарід, щоби запанував над собою і в спокою розійшов ся. Тогдї залунала без коменди пісня „Ще не вмерла" і „Не пора", а народ поважно і сумно розходив ся, кажучи: „ясно нам уже, що не позваляють говорити правду і не хотять, щоби народ довідав ся правду. На довірочних зборах поговоримо собі про все!

В **старосамбірскім** повіті д. 20. с. м. відбуло ся віче в **Ляшках мурованих** при участи до 400 людий. Референтом був о. І. Яворский. На вічу були також місцеві Поляки. *Кілька запоморочених вшехполяків* хотїло викликати сварку, але їм не удало ся. Всї прочі Поляки заявили свою солїдарність з Русинами, так що навіть самі вшехполяки голосували відтак за поставленими резолюциями а то: против нерівности округів виборчих, против пропорціональности виборчого права, против розширеня автономії краю, та висказано обурене польскому колу за єго кирию в справі виборчої реформи. — Дня 22. с. м. відбуло ся велике повітове віче під голим небом в **Старім Самборі**. На вічу зібрало ся до 5.000 народа, так що просторе подвірє Н. Шемердяка коло дому братского було щільно заповнене. Вічу проводив о. І. Яворский, реформу виборчу референував п. Вс. Ріпецкий. В горячій і вимовній своїй бесїдї референт просто одушевив вічевиків. Комісар правительственний п. Зелїньский вправдї іритував ся троха, однак треба признати, умів на стілько такту заховати, що віче могло до кінця відбути ся в найбільшім спокою. По рефератї відбув ся похід при сьпіві народних гимнів перед ц. к. староство. В поході взяло участь до 10.000 народа. Серед довжезної лави народа несено 8 фан руских. Такої величавої демонстрациї народної маси Старий Самбір єще не видїв. При тім всїм спокій і повага походу додавали єму незвичайної величавости.

Перед ц. к. старостом похід затримав ся при сьпіві пісень: „Гей там на горі Січ іде" і „Не пора". В часї того вибрана депутация удала ся до ц. к. староства, щоби самому старості вручити на письмі ухвалені резолюциї. Ц. к. староста Річчі сховав ся. Повідають, що він побачивши надходячі маси народа в першій хвили побіг до бюра, щоби витягнути із столика позамикані ріжні епідемії, котрі завсїгди тримає на поготівю на случай зголошеня якого віча. І був би певно всї повипускав, навіть такі, як холєра, віспа і джума, але пригадав собі, що в містї військо і дав спокій. Резолюциї відобрав ц. к. концепіст п. Зелїньский, правительственний комісар віча. Коли депутация вернула, зібрані вічевики всї з відкритими головами відсьпівали „Ще не вмерла Україна". Відтак промовив єще кілька слів о. І. Яворский, поставив короткі резолюциї, ухвалені на вічу, а зібрані приняли їх з одушевленєм і всї розійшли ся в спокою. Селяни тепер одні другим розповідають: „Ходилисьмо по своє право до староства".

В **теребовельскім** пов. відбуло ся д. 24. с. м. в **Дарахові** велике народне віче при участи понад 4.000 народа. Реферат о виборчій реформі виголосив п. П. Струхманчук, а про господарскі спілки п. Иосиф Сатник зі Струсова, знаний дїяч, котрий хоч Поляк, щиро працює над поліпшенєм долї нашого народа. Відповідні резолюциї вислано до кн. Гогенльогого і посла Василька.

В **чесанівскім** пов. відбуло ся в **Любачеві** д. 27. с. м. повітове руско-польске віче під голим небом при участи яких трох тисяч людий. Проводили п. Ямпольский з Лівча і о. Гощовский з Любачева; референували п. Домбский (Indowiec) і о. Полошинович. Крім них промовляли ще селяни Ставковий з Хотилюбя, студент Тарчиньский зі Львова, робітник Винницкий з Перемишля і инші. Резолюцию за чотироіменним правом виборчим відіслано до президента міністрів і запротестовано против крайно несправедливого проєкту кн. Гогенльогого.

В **Станиславові** відбуло ся д. 28. с. м. віче під голим небом і випало дуже імпонуюче. Наші селяни на рускі запросини соціяльно-демократичної партиї явили ся в числї кількох тисяч і устами п. Михайла Губчака запротестували проти дуже кривдячої руский робучий нарід зміни, яку внїс в реформі виборчій кн. Гогенльоге, а натомість зажадали безусловно рівного права виборчого для всїх народів і верств та рівночасно в інтересї працюючих кляс заявили ся за викупном всїх обшарів і роздїленєм їх між селян. На зборах промовляли також д-р Зайнфельд, п. Петро Боднарчук, селянин Фафендак з Угорник і п. Коханьский (по польски). Зборам проводив п. Кульман. По зборах відбув ся улицями міста дуже величавий похід [дозволений властями], в часї котрого сьпівано пісни „Червоний прапор", „Ой там на горі" і „Не пора". Учасників було кільканайцять тисяч. Полїция і жандармерия не показували ся на очи.

Розправа о кроваві події в Лядскім.

(*Конець*)

3. Промова д-ра Окуневского.

І так „з висшого приказу" вислав п. комісар Бужиньский д. 27. лютого двох жандармів і віддїл війска під командою молодого офіцира, що зовсїм не знає рускої мови, до Лядского, щоби виконали екзекуцию на тих жертвах, котрих коршмар Гехт помістив на своїй проскрипциїнній лїстї. Жандарми застали в Лядскім спокій і не мали причини до арештованя тих 3 людий, котрих Бужиньский казав арештувати, а то: того сїчовика, що нїс прапор, другого, що єго потручував, і третого, що мав топірцем вдарити Богдановича. Та у вечер тої самої днини против власного пересьвідченя і жандармериї висилає п. Бужиньский з висшого приказу війско, щоби в ночи арештувати около 20 невинних людий.

Правда, п. комісар Бужиньский зізнав тут під присягою, що він виразно заказав арештувати людий в ночи, ба, навіть сказав він, щоби жандарми, йдучи до Лядского, вступили по жандармів комарівских, знаних Лядчанам і обзнакомлених з місцевими відносинами. Жандарми до Комарівки не вступили, арештованя доконали о півночи, а прокуратор не лиш, що в своїй промові знаходить се все в порядку, але навіть жалує, що жандарми не приарештували в ночи всїх 20 проскрибованих Лядчан і не спровадили їх в ночи до Нижнева.

Ну, гратулюю сьвітлій Прокураториї до тих інстинктів, щоби виривати в ночи батьків родини з людских хат і таскати їх в тюрму; але заразом дивую ся, чому так дуже нарікає ся на полїцию і жандармерию росийску, котра робить те саме. Тамто називає ся звірством і брутальностию, а тимчасом репрезентант австрийскої прокураториї жалує, що жандармерия австрийска не зробила того, що робить росийска.

А тепер, Високий Трибунале, прошу оцінити се поступованє наших властий. П. міністер внутрішних справ Білянд-Райт на заміт галицких послів, що жандармерия з війском витягала людий о півночи з постелї, запевняє (як сьвідчить протокол засїданя державної ради з 6. марця 1906), що в Лядскім нікого в ночи не арештовано, а тимчасом ми чуємо на власні уши, що арештовано в ночи, а прокуратор се похваляє. Та мало ще того! Власти адмінїстрациїнї як би змовились, щоби перед Лядчанами закрити всю грозу, яку наносить вид війска з острими набоями. До Нижнева прислано цїлу компанїю війска здосьвідченими двома старшими офіцирами з тамбуром і горнїстом; три части того війска з обома старшими офіцирами, з тамбуром і горнїстом позістають не знати по що в спокійнім Нижневі; а до Лядского висилає ся недосьвідченого молодого сьвіжо іменованого офіцира без горнїста, без тамбура, не додає ся тому війску жадного полїтичного урядника; а короною всего, що командант тої експедициї, котрий має до людий проговорити в рішаючій хвилї, не розуміє зовсїм анї по руски анї навіть по польски.

Що би то, Високий Трибунале, сказали Мадяри, або й самі Поляки, коли би на таку кровавy екзекуцию вислано до них Нїмчика, котрий не знає їх мови, і він постріляв би їм невинних жертв, а між ними матїр 7 дїтий?! Що би то за страшний крик зняв ся в державі! Та руский мужик мусить все знести! §. 72 військового „Dienstreglement"-у постановляє найвиразнїйше, що війско є до асисти і не сьміє брати жадної участи в екзекуциї, що арештованя має доконати сама жандармерия. *Війско має стояти від тої роботи з далека*, щоби люде не забували, що се страшна сила, котра раз пущена в рух може спровадити страшні наслїдки. Той припис постановляє дальше, *що війско перед ужитєм* збруї мусить трубою оповісти людям, що йде страшна хвиля, „штурм", і аж по тім сигналї має припустити шаржу багнетами, звертаючи при тім свої смертельні удари головно на на тих, котрі показали ся війску найнебезпечнїйшими провідниками бунту; а коли би й шаржа з багнетами не помогла, тодї новий сигнал на стріляне і аж потім можна дати команду „schiessen, Feuer!" Що-ж дїяло ся 28. лютого в Лядскім? Війско ходить з жандармами по хатах і арештує разом з ними людий; війско відпроваджує арештованих на снїданє і вертає назад; а знов жандарми запускають ся з товпою в розмову, чи не лїпше було би, щоби люди самі без військового конвою пішли поперед війска до Нижнева, при чім жандарми найвиразнїйше говорять людям, що вони приказу арештованя „чорно на білім" не мають і що длятого лїпше було би, щоби люди пішли неарештовані до Нижнева, де на них жде слїдчий судия. В сїй розмові жандармів з товпою бачить сьвітла Прокуратория по стороні людий супротивленє власти і обжаловує мого клїєнта Гриня Безтїльного (так само і других) о злочин з §§. 81. і 87. — за те, що вони в тій добродушній розмові з жандармами висказали свій теоретичний погляд, що, коли жандарми, як самі признають, не мають чорно на білім приказу арештувати людий, то люди не мають чого йти до Нижнева; а коли слїдчий судия має до них яке дїло, то най або прийше до них візване, або сам нехай приїде на слїдство до Лядского.

Се та страшна „грізьба, mit gefährlicher Drohung und Handlegung", о котрій спомина§. 81. з. к.!

Оттак власть адмінїстрациїнна і військова зробили все, щоби лиш ті смирні Лядчани нїчим не були упереджені, яка їм грозить небезпека; і аж коли вони освоїли ся з військом так, що деякі добродушно говорили: „се-ж наші дїти; вони стріляти нас не будуть", — тодї нараз розлягає ся з посеред товпи істеричний крик матери Люськи Деркачевої, котрій війско забирає сина, і тогдї без сигналу, без шаржі багнетами, кричить молоденький ляйтнант до товпи: „Назад, по чілю" та в кількох секундах падуть дві сальви в утїкаючу товпу. — Що за страшні річи! П. поручник Рада і військові сьвідки зізнали вправдї, що війско до стріляня було приневолене, бо люди хватали жовнїрів за кольби. Але чому-ж усїх постріляно з заду? Нїщо иншого, лише правда в зізнанях тих сьвідків, котрі кажуть, що стріляно до утїкаючої товпи і що в часї *першої сальви* ся товпа була віддалена від війска на яких 30 кроків: а одинокий господар, котрий дїйсно хватав жандарма за карабін, той нещасний відповідає за свій злочин перед висшим суднєю, бо єго жандарм Броговский пробив на смерть. Крім него ц. к. прокуратория не обжалувала анї одного чоловіка з Лядского, котрий би дїйсно хватав жандармів або війско за карабін або за кольбу, котрий би на кого-небудь з них поклав руку, або якнебудь небезпечно грозив. За що-ж людий постріляли? Деж ті всї злочинці? Де ті небезпечні люди, коли їх прокуратория помимо так довгого слїдства мимо 2-місячної вязниці слїдчої анї одного не найшла? А коли в словах мого клїєнта Матїя Заяця: „Не йдїть, люди! Цїсар не вислав жовнїрів, аби нас стріляти!", або хочби і в словах: „Не даймо ся!" лежить злочин з § 87 з. к., то я питаю ся, чому п. Валєвский не є за той сам § обжалований, скоро він всьо сьвідомо викликав своїм провокаторством, всїх роздражнив, хоч скорше міг вгадати наслїдки, нїж той стревожений в ночи Матїй Заяць.

Високий Трибунале! При осудї сеї справи прошу єще одно не спускати з уваги. Коли би Лядчани в Нижневі були допустили ся якого злочину і опісля на них до Лядского зійшло війско, то уже хоч би та сьвідомість злочину була би їх наповнила страхом перед грозою оружної сили; але злочину вони жадного не допустили ся, вся їх вина в тім, що вони належали до „Січи" і через те попали на лїсту проскрипциїну п. Гехта. Ми чули тут підчас розправи такі клясичні вискази, що „пан Цїсар війска свого на людий наслати не міг; війско — се наші дїти, стріляти на нас не можуть!" Домінїк Грабовский, хоч не приарештований, хотїв сам іти до Нижнева; а молода жінка Настя Бабієва принесла навіть хлїба свому мужеви, хоть Бог знає, за що єго приарештовано, коли він на вічу в Нижневі не був. Тодї надбіг 4-лїтний хлопчик, що любить тата, і жалібно крикнув: „вертай тату!"; жінка ся з жало з одною дитиною на руках, з другою під серцем, хопилась мужа, що єго жандарми і військо ведуть, і кричить: „Вертай!" Се ті злочини з § 87. з. к.!

Сегодня, Високий Трибунале, відбуває ся на схід від нас у великім царстві страшна внутрішна борба, а з посеред тої борби долїтає до нас оден зойк томлених від віків народів: „вирвіть нас з рук адмінїстрациї, а віддайте наші провини під осуд компетентним судам!" Ся віра у справедливість суднїв заставляє і мене в сїй хвилї віддати справу з повним довірєм в руки суду, в руки фахових людий, котрі зуміють видати справедливий засуд над моїми клїєнтами. — В імени сеї справедливости прошу о увільненє Гриня Безтїльного і Матїя Заяця від всякої вини і кари.

4. Промова д-ра Костя Левицкого.

Справа подій в Нижневі і Лядскім відразу стала голосна, се справа надзвичайна та про неї заговорено не лиш в краю, але і в парляментї. Зворушена суспільність зараз поставила отверте питанє: хто винен кровавих жертв народу? А в краю клич: се овоч несовісної агітациї радикального руского сторонництва. Отсей клич, то тяжкий докір: посудженє супротив нас, рускої інтелїгенциї. І ми спокійно ждали через кілька місяцїв як ведено слїдство і шукано тих господарів, що підбурили спокійний нарід, та ми єще то на сїй розправі поглублювали справу, аби дійти властивого єї підкладу і найти тих виновників, що спровокували нарід, але ми не найшли їх по сїм боцї — лиш по сторонї противній...

Відтак оборонець д-р Кость Левицкий з'осібна переходить посудженя обжалованих Стефана Палюха і Якова Гурия з Нижнева про мнимі злочини насильства, звернені против особи урядуючого в школї кошикарскій п. Дуніковского, та виказує на підставі материялу доказового, що обжаловані розговорюючи на гостинци про розвязанє віча не мали на гадцї чинно виступати против власти, наслїдком чого відпасти мусять виводи юридичні на неузасаднений акт обжалованя. Шо-до обжалованого Доміни Грабовского з Лядского, який мав словно підбурювати арештованих до опору а навіть вмішати ся поміж них і в часї критичнім сильно атакувати вояків, то зізнаня всевідучого жандарма Броговского, притакуючого офіцира і трох вояків виказались суперечні і неправдиві, так як зізнанями сьвідків місцевих доказано рішучо, що обжалований Доміна Грабовский рано 28. лютого с. р. ішов до Монастириск та по дорозї на мостї сказав, аби арештованї не бояли ся іти з військом і відтак пішов дальше дорогою до Монастириск, так що в часї критичнім навіть не був в Лядскім. Дальших обжалованих Панька Безтїльного, Миколу Муцика і Петра Смучка з Лядского обтяжував в слїдствї оден Броговский, жандарм, а при головній розправі заявив, що се „помилка", бо він їх не видїв в збіговищи, та за отсе посудженє з помилки сї люди витерпіли зовсїм невинно кілька місяцїв вязниці слїдчої! Чи поверне жандарм Броговский ті страшні муки невинного терпіня, та чи може вірити такому сьвідкови? Отсе отверте питанє до трибуналу судейского, що має станути на сторожі предметового суспільного виміру справедливости.

А коли отся картина істориї борби народної, виписаної кровавими буквами, має замкнути ся прилюдним осудом, то мусимо приложити руку до самої рани суспільної, аби найти розвязку справи. В Нижневі нарід невдоволений розвязанєм віча, бо єму замкнено уста в справі реформи виборчої. За два дни тихе село Лядске, що доси війска не видїло та від часу до часу бачило лиш возьного або екзекутора з цїсарскою печаткою, нечайно нічною порою стає затревожене находом війска і незнаних жандармів з чужого повіту, без вироку, суду або якої небудь легітимациї урядової. Таке доразове, напрасне і неправильне поступованє мусїло в сьвітоглядї безрадних селян викликати психічно оправданий сумнїв: чи се урядує власть права, чи се удаванє урядованя чи надужитє власти? Зібрана товпа народу находилась безперечно в станї сумнїву і блуду, що не дав єї розпізнати каригідности відпору, а се не є каригідне в розуміню права карного і суспільної справедливости. Такі справи годї судити старинною Темідою із завязаними очима і з мечем в руцї, але годить ся розвязати очи, серце і всю душу судатора, що має в своїх руках новочасне оружє: свобідне і сумлїнне розпізнанє справи!

5. Промова д-ра Зайнфельда

Д-р Зайнфельд, критикуючи акт обжалованя, послугував ся материялом призбираним розправою, ореченями найв. трибуналу і правничою лїтературою. Він виказав прокураторови самовільність в перекиненю розправи з під компетенциї присяжних під компетенцию звичайного трибуналу. Се може обжалованим вийти навіть на користь; але годї промовчати, що доходженє і слїдство було ведене в тім напрямі, що тільки самовільність подиктувала під конець слїдства та-

---

Та насипав їм могилу.
Козаченьки з Москалями
Потїшались над врагами
Добре бились за Полтаву
Всій Россії в вічну славу.

Котляревський забуває, що та вража сила, се була для козаків Московщина; — що козаченьки не „потїшались над врагами", але вони лягли кістьми під стягом Мазепи. В иньших епізодах „Наталки" та в деяких партиях „Енеїди" й „Москаля Чарівника" бачимо у Котляревського більше етнографічну любов України, як национальну сьвідомість. У Артемовського Гулака і Гребінки, — представляє ся український патріотизм у формі антагонїзму до Поляків, що доходить у Артемовського до брутального глуму над різнею в Варшаві р. 1831; але з другого боку Артемовський не щадить у пізнийших своїх віршах низьких поклонів перед „ненькою царицею". Такий самий напрям бачимо в поезиях Бодянського. У Гоголя бачимо, як він любує ся українськими народними піснями, українською історичною бувальщиною, та українською природою, — але в тому заналї значно більше українофільства, як українства. Гоголь не відчував потреби серця писати українською мовою.

У Метлинського виявляють ся национально патріотичні почування у тузї за козаччиною, снують ся, як туман степовий поміж козацькими могилами, — і стелять ся, так само як і консервативний льоялїзм Квітки — під ноги царя. Кристалїзацию сервілїстичного льоялїзму знаходимо у О. Корсуна. „І я, і ви і усї ми" (пише він у „Снопі" з р. 1841) — породились і повиростали на Вкраїні. Вона годувала нас, дїток своїх, й за те усї ми кохаємо її мов рідну мати. Та тілько от що: бачете, вона мати, — стало бить жінка, а жіноче дїло звісно, що вона? жінка, тай годї! Де-ж таки їй, небожечці хлопотать ся, та доглядати таких хлопцюг, як ми! Так бачете, треба ще нам і батька, бо без батька і маненька сім'я не подержить ся... Так коли вже й маненька сїмя без батька оттак — о, бідує, то де вже такому народови, як ми обійтись сиротами з матїрю? Адже-ж нас усїх, що говоримо по-наському, більш десяти тисячів тисяч — казна, як і перелїчить! То куди-ж таки нам жити без батька! Воно хоч бач і тее, та ні! а все таки лучче, як на коню узда, а біля волів погонич; бач, воно як то лучче і коню і волам; кінь не попаде у яму, а віл не зломе рогів, усе-ж таки лучче! Так, так то: дякуйте Господу милосердному, що Він не зоставив нас сиротами. Він дарував нам Рідного Батька, — Царя православного."

Попри відрухи примітивної, етнографічної любови до України висказує Корсун несьвідомо просто наругу над своїм народом. Такі погляди, і такі співці узди і погонича— не рідкі були серед української суспільности першої половини XIX в. Вони показують нам, як потрібна була ідейна обнова української літератури, як потрібний був геніяльний муж, щоби зневірені і здеґенеровані груди своїх земляків оживив на ново огнем сьвідомої национальної ідеї. Сю важну місию сповнив Т. Шевченко.

В його блискучій поезиї бачимо не лиш почуте национальне, але й национальну сьвідомість, що пливе з розуміня історичної бувальщини, її ясних моментів та історичних хиб, — що вказує своїм землякам ідеал волї і щастя рідного народу.

Шевченко вказуючи нам национальний ідеал вщепив в нас віру, що

Встане Україна
І розвіє тьму неволї,
Сьвіт правди засьвітить.
І помолять ся на волї
Невольничі дїти...

Ся национальна сьвідомість в Шевченковій поезиї, се немов вічний огонь на вівтарю Вести.

(Конець буде).

кі параґрафи, які указують на компетенцию звичайного трибуналу. Є се досить звичайна тепер практика прокураторів і мусить ся против неї протестувати тим більше, що виключно на підставі такоїж самовільности вирнули всї §§. в актї обжалованя. Прокуратор не зробив ріжниці межи ідеальною а реальною конкуренцією „каригідних учинків": законні знамена, потрібні до о д н о г о переступства, він роздїлив собі і зробив з того к і л ь к а переступств. Виходить на те, що злодїя скаржив би прокуратор о нарушенє права домового (Hausfriedensbruch §. 83), ушкодженє чужої власности (§. 85), крадіж (§. 173), а вкінци о §. 87, коли би властителька дому, налякавшись злодїя зомлїла і занедужала. Далї послугуючись висловами розправи, виказав оборонець, що в дїланю обжалованих нема єства чину закинених їм злочинїв; особливо не можна їм закидати (як того вимагає §. 87), мов би то вони через свою злобу хотїли своїм поступованєм причинити ся до інтервенциї військової, яка потягає за собою небезпеку для здоровля і житя людского. Чи можна се закинути Люсцї Деркачевій, коли вона сина свого, невинно арештованого, хотїла боронити? Вона-ж виховала, виплекала єго, се її цар, уся її гордість і надія!.. Бесїдник закінчив свою довгу промову острою критикою адмінїстрацийних властий і військової інтервенциї та зажадав увільненя обжалуваних в імя строгої справедливости навіть без відклику до чувств і великодушности. Сеї промови, виголошеної з молодечим жаром, слухали дуже уважно судовики і адвокати, що під вечір заповнили цїлу естраду. І саля заповнила ся по береги, бо нїхто вже не питав про карту вступу. Сю авдіторию пірвав бесїдник тою кінцевою частею промови, в котрій боронив горожанських прав кривдженого нині на кождім кроцї руского мужика, і коли д-р Зайнфельд, закінчивши свою бесїду окликом, що руске мужицтво здобуде собі свої права. Зійшов з лави оборонців, кинули ся до него обжаловані і богато з публїки стиснути єго чесну руку.

Прокуратор зрік ся реплїки, предсїдатель заповів оголошенє вироку на другий день і трибунал вийшов з салї; а тоді оборонцї, що не могли й не потребували вже лишати ся в Станїславові, пішли попращати ся з обжалованими. Глубоко зворушуюча була се сцена. Сум і непевність наповнив серця тих довго мучених вязницею і розправою ідейних наших борців за сьвяту справу; але сьвітла подія, що не так кожду одиницю, як цїлї маси нашого селяньства піддержує і заохочує до витревалости, дала їм спокійну резигнацию і рішучість. „Що буде — то буде — почуємо завтра; але вам дякуємо за ваш труд, а найбільше за ваше серце за те, що щиро боронили бідних хлопів" казали обжаловані до оборонців і стискали, а молоді парубчаки цїлували їх руки.

Справдї, призначені народним комітетом оборонцї сповнили свій обовязок взірцево. З осібна треба висказати щире признанє д-рови Зайфельдови, що він окрім оборони займав ся процесом у всїх єго стадиях. Кілько при тім клопотів і працї, се не кождий знає. У слїдчій вязниці сидїло 27 людий; до кождого приходили то листи то відвідини, то харчі з села; все йшло через руки д-ра Зайнфельда або при єго помочи. Кождого дня хтось зголошував ся до него з якоюсь справою в лядчаньскім процесї. А тепер читанє актів та вношенє письм, старанє про кавцию та увільненє із слїдчої вязниці всїх обжалованих — се все клопіт, праця і заслуга д-ра Зайнфельда, котрий ще й тепер збирає ся внести до центрального правительства пропамятне письмо, підкріплене актами закінченої розправи. Честь єму за се!

З Росиї.

Дума.

Вчерашнє засїданє Думи розпочало ся о 3-ій год. поп. Президент повідомив, що єсть два предложеня мінїстра просьвіти: перше о уповажненє відкриваня висших і середних наукових курсів без прав державних институций, а друге з жаданєм 40.000 кредиту на університет в Дорпаті. Коли президент скінчив читати, посли стали сьміяти ся, шуткуючи з предложеня таких дрібничок. Президент подзвонив, завізвав до спокою і повідомив, що з Хороля в полтавскій губернії прислано просьбу, щоби випустити з тюрми тамошного учителя, проти котрого нема нїяких закидів. Дума порішила внести інтерпеляцию до мінїстра внутрішних справ. Відтак подав, що 78 послів поставило внесенє, щоби вибрати окрему комісию, котра повинна заняти ся розслїдуванєм надужить адмінїстрациї, щоби їх спинити. Порішено віддати сю справу комісиї, що укладає регулямін Думи.

Потім почав ся дневний порядок. Переведено верифікацию кількох мандатів і почато дискусию над проєктом закона о личній ненарушимости. Бесїдники жалували ся на самоволю, від котрої терпить уся Росия.

Посол Окунєв розказав справу аграрних розрухів в тамбовскій губернії, як то тодїшний губернатор, а теперішний градоначальник Петербурга успокоював населенє нагайкою.

Президент взиває бесїдника до порядку.

Барон Гайден предложив до закона поправку, після котрої треба жадати одвічальности від судиїв, що надто ярко розминають ся з засадою безсторонности.

По промовах Ковалевского і Брамсона забрав голос мінїстер справедливости і сьвідчив, що лична ненарушимість мусить потягнути за собою і инші личні свободи. Правительство мусить шанувати закони. Місцеве судівництво вимагає реформи, а над проєктами в мінїстерстві вже працює ся.

Дальше промовляв цїлий ряд бесїдників, жалуючись на виїмкові закони, від котрих терпить весь народ.

Дума ухвалила вибрати комісию з 15 членів для нарад над проєктом о ненарушимости. Після перерви наради почали ся наново. Принято внесенє, щоби в середи і в суботи не відбували ся повні засїданя, аби комісиї могли радити. Відтак серед довготреваючих оплесків відчитано підписаний 111 послами проєкт в справі загальної реформи державної системи правлїня, котра тепер опирає ся на засадї, що не всї горожани обох полів мають рівні права. Проєкт вимагає усуненя всяких ріжниць у відношеню до суспільних, національних і релїгійних верств. Палата рішила заінтерпелювати мінїстра внутрішних справ в справі протиголодової акциї; інтерпеляция жадає вияснення, чи правительство знає, що місцеві адмінїстрациї здержують заходи приватних осіб, котрі хотять помагати місцевому населеню.

Підчас дискусиї в земельній справі вказували бесїдники на велике значінє сеї справи і протестували проти єї відроченя на пізнїйше. Петражицкий предложив вибір комісиї з 88 членів в цїли нарад над земельним питанєм. Президент Муромцев повідомив, що всї ті внесеня будуть напечатані і на другий день послам роздані.

Слїдуюче засїданє сегодня з продовженєм земельної дискусиї.

Петербург. Підчас суботнїшного засїданя Думи тілько Потоцкий, Понятовский, Стахович (Поляки) і ще кількох заявили ся проти жаданя димісиї кабінету. Підчас голосованя вийшли вони з салї.

Реакцийна пресия на правительство погіршила ситуацию. Тілько безпроволочне угворенє парляментарного кабінету може запобігти новому вибухови революциї.

Петербург. „Дума", газета Струвого каже, що положенє правительства безнадійне, бо не маючи довіря Думи, може воно хиба попирати анархістичний рух. Правда, тяжкий се конфлїкт, але він розбиває всякий самообман. Мусить надійти хвиля, коли правительство пійме, що воно задля Росиї і царя повинно уступити, щоби зробити місце тим, котрі зможуть оперти ся на довірю народа. Тодї запанує свобода, право і порядок.

(Телєграми).

Тула. Директор тутешної гімназиї Радецкий ранений в своїм кабінетї з револьвера кулею в груди. Куля пробила єго на скрізь. Радецкий небавом помер. Убийник втїк.

Севастополь. Підчас військової паради що відбула ся вчера з нагоди річниці коронациї царя, к и н е н о к і л ь к а б о м б, при чім три особи убито, а кілька ранено.

Севастополь. Динамітовий атентат, виконаний підчас перегляду військ, був вимірений на команданта твердині ґен. Нєплюєва. З офіцирів не ранено нїкого, зате з публики шість осіб убито, 54 ранено. Чотирех виновників спіймали.

Петербург. „Новое Время" доносить з надбалтийских провінций: Місцева нїмецка преса раз-враз подає звістки про злочини, яких допускають ся балтийскі повстанцї на особах тамошних пасторів і поміщиків. Населенє за всяку цїну домагає ся згнобленя тероризму.

Петербург. Вечером в клюбі чорної сотнї стали сьпівати народний гимн. Товпа під клюбом почувши се, засьпівала Марсилїянку. Тодї з клюбу стали стріляти. Одна особа убита, кілька ранених.

ТЕЛЄГРАМИ.

Нїмецкий парлямент.

Берлїн. Нїмецкий парлямент ухвалив вчера внесенє, щоби до етату мінїстерства заграничних справ вставити квоту на утворенє кольонїяльного уряду.

Берлїн. Нїмецкий парлямент закінчив буджетову дебату і відрочив ся до 13. падолиста.

Заворушеня в Італії.

Сассара. Демонстранти заатакували камінєм одну з тутешних фабрик і закидали уставлений там віддїл війска. Військо стрілило; оден з демонстрантів убитий.

Повстанє на Кореї.

Токіо. В Гонгінї, кріпости корейскій, котру можна здобути лише при помочи пушок, вибухло повстанє. Повстанців єсть кількасот. На просьбу Кореї вислано японьскі війска.

Льондон. „Times" доносить з Оттави, що коло Вілїямспорту великий елєватор з половиною мілїона сотнарів пшениці звалив ся до води.

Льондон. З Токіо доносять, що правительственні круги задумують дуже широку реорганізацию армії. Особливо належить побільшити кінноту та завести більший калїбер оружя. Час воєнної служби має скоротити ся до 2. років.

Льондон. Рада мінїстрів в Токіо порішила обняти зелїзниці в Манджуриї. В тій цїли удадуть ся до Манджуриї маркіз Ітo, адмірал Того і ген. Курокі та инші високі урядники.

Будапешт. Вчера в полудне до президента сойму Юста прийшли з повитанєм хорватскі посли. Бесіду виголосив їх іменем по нїмецки посол Медаковіч. Президент звернув їх увагу, що після парляментарного регуляміну не вільно промовляти по нїмецки, зате можуть вони уживати угорскої або хорватскої мови. Відтак подякував за привитанє і запевнив, що завсїгди був за збратанєм Мадярів і Хорватів, котре при добрій волї легко може здїйснити ся. Боріть ся панове — закінчив — разом з нами проти спільного ворога.

Спільні делєгациї.

Відень. Зачувати, що сегорічна сесия делєгаций буде мати дуже бурливий хід. Обговорювати ся буде справа становища Австро-Угорщини на конференциї в Альжесирасї. Крім того буде порушена роля, яку на сїй конференциї відограла Росия. Славяньскі делєгати мають ще порушити справу тоастів, піднесених в честь шефа ґенерального штабу нїмецкого гр. Мольткого. Найзавзятїйшою буде дискусия при точці „Заряд Босни", бо тут славяньскі делєгати мають домагати ся основних змін.

НОВИНКИ.

— **Про страйк** *пишуть нам селяни з Г о л г і ч* (підгаєцкого пов.): В нашім селї, що належить до бар. Блажовского, є посесори Жиди, котрі підчас доповияючих виборів на посла з V курії рощибали ся за Вєжховским. Колиж люди не дали ся взяти їх намовам, від тогди розпочали вони ріжні збитки. Знижували платню за роботу, уривали нераз по роботї з тої нужденної платнї і т. д. Все те до якогось часу ще йшло сяк-так, поки до нашого села приїздили фіри з инших дворів, закликаючи людий на роботу, а посесори бояли ся, що їм може забракнути робітника. Однак коли ріжними штучками при помочи війта удало ся їм відстрашити чужі двори від села, тогди заграли вони инакшої: платня хоч перед тим не була висока, спала на 50 с. для дорослих мужчин, 40 с. для жінок, а 20—30 с. для молодших. Се дало привід до страйку, котрий розпочав ся 5. с. м. Посесори спровадили зараз чужих робітників і платили їм крім харчу і мешканя во 1·40 К. Тогди то наші люди побачили, що їх робота варта. Та хоть були тут чужі робітники, в селї панував спокій, поки не появили ся власти. Д. 9. с. м. приїхав сюди секретар староства Бєдрава і, скликавши людий, запитав, чи позволять чужим людям спокійно робити. На се заявили декотрі: „Тут не потреба зовсїм чужих робітників; най нам посесорі тілько платять, кілько чужим, а ми вийдемо до роботи". Той „бунтовский" висказ дав причину що спроваджено на другий день компанїю війска, з котрим разом приїхав також радник Півоцкий. Знов зачали полїцаї скликувати людий до канцелярії, де вже був рад. Півоцкий і посесори, — нїби то для угоди. Коли люди сказали, що жадають такої платнї в дворі, яку дістають чужі робітники, сказав на се рад. Півоцкий: „Забогато хочете. Чужі люди то инша річ, але ви свої, а се в а ш і п а н и (śic!), то повинни-сьте щось спустити". Люди на таке не пристали, а рад. Півоцкий зараз таки виїхав. В селї панував дальше спокій. Аж ось 14. с. м. декотрі з селян їдучи в поле здибали чужих людий, що йшли на роботу до тутешного двора і розповіли їм про страйк, просили, аби вернули ся до дому; а ті справдї так зробили. Зараз на другий день (15. с. м.) кинули ся жандарми по селї, допитуючи ся, хто з чужими робітниками розмовляв; арештували Василя Цебрія, котрого заковано і спроваджено до канцелярії. Се дало причину до збіговиска. Люди почали просити комісаря, щоби казав невинного чоловіка пустити, а він прийде до суду, коли єго покличуть. Комісар не послухав; а коли жінка арештованого зачала заводити, повстав загальний плач між жінками. Тогди жандарми і улани на конях кинули ся на товпу, котра в переполоху розбігла ся на всї сторони; дехто удав ся до війта просячи, щоби вставив ся за арештованими. Війт Іван Клїщ не тілько що не послухав, але зараз же зробив донесенє комісареви, що зроблено „напад" на єго хату. З тої причини арештовано знов 5 господарів і 3 жінки, на котрих війт вказав; се викликало розрухи і ледво місцевому парохови удало ся успокоїти людий. Арештованих скованих, як злочинників, відпроваджено до Підгаєць. Одна з жінок, Паранька Ласа, лишила дома без всякої опіки четверо малих дїтий. Всякі старания о випущенє арештованих нїчого не помагають, бо війт сам їздив до суду і просив, аби арештованих задержано, бо се найгірші в цїлім селї бунтівники. Найбільша біда в тім, що ми ще не мали до дїла з нашими властями, котрі придирають ся до кождого, хоч би по нашому найневиннїйшого слова, і за се пакують до вязниці. Тимчасом самі блукаємо, не знаючи анї дотичних законів про страйк і як заховувати ся, анї не вміємо самі як слїд зорганїзувати ся, бо страйк перший раз у нас трафив ся, а помогти нам нема кому. — Так кінчать свою збірну допись селяни. Додамо від себе, що послїдного уступу того листу не можемо добре зрозуміти. Преціньже в селї мусить хтось бути, хто би міг взяти на себе веденє страйку або бодай міг поучити селян, як мають ся заховувати, аби через свою несьвідомість не попадали до арештів. О скілько знаємо, то там же є сьвященик, котрий або сам або хтось з молодших членів родини міг би від біди тим заняти ся. Хиба, що вони не хотять...

— **Заява.** Просять нас оповістити отсю заяву: Польскі часописи називають мене Поляком і голосять, що я стою на „żołdzie ruskich prowodyrów" і займаю ся лише „niesumienną agitacyą, szerząc krwiożerczą nienawiść do Polaków". Отсим заявляю, що я Русин, ненависти до инших народностий нїколи не ширив, бо не згоджувало би ся се з моїми переконанями, нїколи не був я нїчиїм платним агітатором і нїколи не стояв я на „żołdzie" жадних проводирів! За те оскілько сили мої позволяли, причиняв ся я до осьвідомлюваня темнїйших братів і в тій цїли закладав по селах курси для неграмотних та учив хлопскі дїти. В руху вічевім брав я чинну участь, але завсїгди поступав легально і взивав до спокою. Все те робив я з в л а с н о ї понуки, бо мав собі се за сьвятий обовязок. *Юлій Німчинівский*, vel *Богданович*.

— **Пригадує ся Львівянам**, що д. 1. червня с. р., в с ю п я т и н и ц ю (не в суботу д. 2. червня, як первісно оголошено). Тов-о ім. Котляревского уладжує аматорску виставу „Параґ", комедиї п. Льва Лопатинського, при участи знаного Львівянам хору читальні з жовківского передмістя під управою п. Купчиньского і добірної орхестри. Початок о год. 7·30 веч. Ціни місць: перворядний фотель 2 К, другорядний 1·50 К, крісло 1 К, партер 60 сот.; для учеників і військових 40 сот. Білєти можна вже тепер набувати в „Сокільскім Базарі", а в день виставы від 6. год. веч. при касї. Дохід призначений на будову руского театру. [Замічаємо при тім, що анї в першім оповіщенню, оголошенім в ч. 95., анї сегодня не повідомлено нас, в к о т р і й с а л и дана буде виставa. Хто буде купувати білєти, мусить спитати ся в „Сокільскім Базарі".

— **В справі напастий „Дзвона" на тов. „Дністер"** просить нас о. Ст. Онишкевич з Хишевич о поміщенє слїдуючого письма: В 7. ч. „Дзвона" з 24. с. м. помістив якийсь всезнаючий автор відомість, будьто би надзираюча рада „Дністра" постановила відложити уконституованє ради і дирекциї, щоби ратувати п. Шухевича, та що я торжественно запротестував супротив такого автократично-сатрапского кроку старої дирекциї. Заявляю, що автор сеї відомости з засїданя надзираючої ради „Дністра" минув ся зовсїм з правдою. Надзираюча рада і дирекция не могли уконституовати ся, бо на засїданю не явили ся всї нововибрані члени ради, котрі й не знали, що будуть вибрані. Доки рада не уконституує ся і підпис нововибраного директора не буде в торговельнім суді зареєстрований, так довго стара управа товариства м у с и т ь урядовати. Стара дирекция не жадала, щоби надзираюча рада не уконституовала ся, тож і я не мав причини супротив того кроку старої дирекциї торжественно протестувати. Взагалї уважаю полємику в „Дзвоні" з членами дирекциї „Дністра" невластивою, неведучою до цїли, а вже всякі особисті напади, інсинуациї і т. д. є дїтинством, котре може уходити ученикам нїзших шкіл, що пишуть по стінах на своїх професорів, але компромітує дописувателїв і поважну справу показує в фалшивім сьвітлї.— *Стефан Онишкевич.*

— **З'їзд австрийских нотарів.** У Відни розпочали ся онодї наради делєгатів товариства австрийских нотарів. Репрезентовані є всї секциї товариства. З Галичини беруть участь: Іван Глік з Подгужа, Теофіль Вітославский з Борщева, Максиміліян Райнер із Щирця, Іван Раставецкий з Куликова, Тит Буйновский з Тарнова, Ігнат Дембицкий із Жмигорода.

Дрібні вісти. Вінчане п. Василя Процета, професора Тїнвізійного, з панною Зофією, донькою п. Дмитра і Мари Паньочків, відбуде ся на Зелені Свята в парохіяльній церкви в Підгірках. Почта, тел графічна та зелїзнична станція: Підгірки.

— В Чернівцях відобрав собі сими днями житє в пристуні мелянхолії вистрілом з револьвера 19-літний абітуриєнт тамошньої гімназиї, Віктор Косінський, син радника суду віддїлу буковинського крайового правительства.

Віча і збори:

В Журавні відбуде ся д. 31. с. м. віче в справі виборчої реформи.

Концерти і видовища:

Видїл товариства **читальні „Просьвіта"** в з г о р о д е н ц і з п е р е м и ш л я повідомляє отсим, що заходом товариства відбуде ся дня 9. червня с. р. аматорска вистава „Наталка Полтавка" при ласкавій участи п. З. Лещинської, визної драматичної артистки, і орхестри під управою п. Т. Гладиловича.

„Сокіл" в Старім Самборі уладжує 3 червня в перший день Зелених Сьвят подвійні забави в „Рубаш". В програму вложать товарискі забави при музиці.— За старшину: справник В. Мавригій.

Надіслане.

Адвокат Д-р Окуневский
в Городенці
пошукує конципієнта
26 2—

АДВОКАТ КРАЄВИЙ
П. Лїниньский
ємер. надрадник судовий в Сокалї приймає
69 зараз ругіпованого конципієнта. 2—6

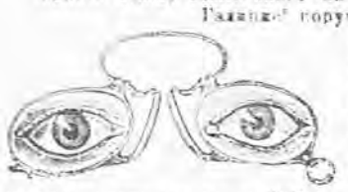
ВСІХ НАУК ЛІКАРСКИХ
Др Тадей Гринєвич
іс[illegible]ніє ся до Станиславова ординує від 2—5 по полудни
537 ул. Бельовского ч. 8 (коло театру.) 2—5

РЕСТАВРАЦИЯ
Поручає ся реставрацию, пивярню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокалї всї руські дневники.
З поважанєм
756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Сын

Фотики і Механізм у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пїльні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіжери, люпи і всїякі наші прибори оптичні. Всїлякі направи в. виконуємо як найскорше і найдешевше. 485

Тижневе справоздане торговельної палати в Львові за час від 21.5 до 29.5 1906. Валюта коронова. Ціна за 50 кгр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·10 до 8·25 а на термін —·— до —·—, *жито* старе 6·15 до 6·35 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·80 до 7·25, а пастівний 6·40 до 6·60, *овес* обротний 7·— до 7·25, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* тутова —·— до —·—, а жовта —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до варення 8·75 до 9·60, пастівний 6·60 до 7·—, *вика* 8·— до 8·50, *біб* —·— до —·—, *бабка* —·— до —·—, *ріпак* 11·40 до 11·60, *льнянка* —·— до —·—, *насіне льняне* 11·— до 11·25, *насіне конопляне* 11·— до 11·25, *хміль* (за 50 кільо) 42·50 до 52·50, *нафта* звичайна 16·— до 17·—, сальонова 18·— до 20·—, *конюшина* червона 45·— до 55·—, біла —·— до —·—, шведска —·— до —·—, *тимотина* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 літрів 36·5 до 37·25

Курс Львівский

з дня 29 н. ст. мая 1906.

Акції за штуку без купона.	Пит.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 кр. а. в.	570 —	580 —
Банку для торговлі і промислу 200 кр.	— —	195 —
Банку кредит. гал. по 200 кр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 кр. м. в.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 кр.	573 —	576 —
Листи заставні за 100 кр.		
Банку гіпот. гал. 5%, а. в. вильос. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гіпот. гал. 4½%, а. в. льос. 50 л.	100 50	101 20
„ „ „ 4½% 60 л. по 200 кор.	98 50	99 20
„ краєвого 4½%, а. в. льос. в 51	101 30	102 —
„ „ 4 „ а. в. льос. в 57 л.	98 70	99 50
Товариства кредит. 4% (I. емісії)	99 70	— —
„ „ 4½% льос. в 41½ л.	99 60	— —
„ „ 4½% льос. в 56 л.	98 60	99 50
Облїґи за 100 кр.		
Галиц. конзу пропінаційного 4%, в. а.	99 50	100 20
Буков. фонду пропінаційного 5%, в. а.	102 60	— —
Комунальні Банку краєв. 5%, (II. см.)	— —	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 20	101 80
„ „ „ 4% (IV. см.)	98 70	99 40
Позички краєвої з 1873 по 6% а. п.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 10	99 80
Позички м. Львова 4½% по 200 корон	97 70	98 40
„ „ 4½% 4-ої емісії.	100 6	101 30
Льоси:	к. с.	к. з.
Міста Кракова по 20 кр. (40 к.)	91 —	97 —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	249 —	251 50
100 Рублїв паперових	252 50	54 50
100 марок нїмецких	117 —	117 60

Адвокат Варивода
в Стрию

пошукує рутинованого депендента і доброго оборонця в справах карних перед Трибуналом. 400 5—6

Спілка львівских таїцерів

в ліквідації, по причині авиненя торговлї, продає по можливо найнижших цінах: фіранки, коронкові тюлеві сторя, мосяжні і звичайні карнїші, кани на ліжка, серветки і церати на столи, великий вибір в портиєрах *улица Шайлошська ч. 3.*

8 4 3—6

Потребую інструктора до ученика в II. кл. гімн. Зголосити ся в поданем условія в уряді парохіяльнім в Номорянах почта в місця. 537 2—2

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих блашанках, оптатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 283 4—10

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laiseго у Волї високій п. п. Жовква. 502 11—55

Парцеляция. В Пятинї о. п. Перемишляни а стация зелїзничої Вібрка-Хлїбовичі маю на продаж в цїлости або до розпарцельованя 53 морґів огородів, в тім 5 морґів сіножатий. Ціни умірковані. В відділеню 2 км. будують зелїзницю. Поле без довів. Середаючий вачеває наполовину грошей до року. Зголосити ся *Лев Блюмскій* в Пятинї о. п. Перемишляни. 503 6 6

ОГОЛОШЕНЄ.

Посїдаю в Чортковї власний дім, в котрім містить ся заклад фризиерский, істнуючій 17 лит, положений при кінци ринку і при дорозї, котра провадить до желїзницї. —Маю намір винаймити або продати той заклад фризиерский самий або з помешканем, але тільки Русинови, під дуже корістними условіями. Рефлектуючі схотять зголосити ся під адресою. *Маврицій Зонненшайн* призиер в Чортковї. 533 6—6

За 2 зр. переробляє старі матераци (з подушки) на вовсім як нові. Доділки на покрите від 50 кр. за метер. Нові волосінні матераци, обложені ватою д-ра Вішофа против молїв від 15 зр., матераци з морської трави від 8·50, обложені ватою д-ра Вішофа від 10 зр. Кандри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матераців

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5.

486 12—30

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

Цементово-бетонових

і головний склад

материялів будівляних

Мельничук і Сп.

Ярослав, Ринок, пл. парохіяльна

поручає П. Т. Публиці, ВП. Інжинірам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно біле гашене, скалисте і гідравлічне. — — — — —
Гіпс краківский — — — — —
і львівский — — — — —
Цемент портланд всякого рода вагонами і на бочки —
Асфальт природний, штучний, — плити до фундаментів.
Посадки камінкові, цементові — шарі мозайкові, гладкі, жолобковані — — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналїзациї
Керниці бетонові рїжних розмірів, — мулові — — —
Миски під рури **Ринви** отверті
Сходи камінні, граничні — — —
бетонові — — — — — —
Цегли шамотові, окладкові — —
до фасад — — — — — —
Дахівки краєві, вагранічні, червені, шкляні — — —
Коминки камінкові **Папа** датова і ізоляційна.
Ольґеїна, Карболїнеум
Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

42 5—15

Всї лїкарі дивують ся чародійній силї

„Уо"

Є се цїлющій екстракт з одної японьскої ростини і помагає чудесно при гостци, ревматизмі, невральгії, болях жолудка, терпїнях серця, астмі, ослабленю нервів, безсонници, холодних руках і ногах, гіпохондрії, блїдници, корчах, моченю в ліжку, гемороїдах, шкірних недугах, інфлюенції, кашлю, шумі в ухах, болях голови. „Уо" чистить кров, скріпляє духову і тїлесну силу, додає апетиту, помагає в травленю, дїлає чудесно при катарі, всїх недугах легких та грудий і усмирює блювоту. „Уо" найшло собі признане всеї медичної преси і кождий лїкар потвердить, що лїпшого домового средства нема. „Уо" не повинно хибувати в жадній домі. Тисячі подяк доказують, що „Уо" помагає у всяких випадках і приносить вже по кількох годинах чародійну полекшу. **Ціна фляшки 1 К.** До цїлковитого вилїчення треба 6 до 12 фляшок. — Висилає лише: D Schön in Mailand, Francesco sforza 3.

Головний склад для Австро-Угорщини у: Petrovics Droguerі, IV. Becsi u. 2 in Budapest, 546 1—?

куда треба відносити ся із всїма замовленями в Австро-Угорщини.

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сїльских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапних цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично сладжених і сотоджених та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.

Цінники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 1103 4!—104

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·25***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·05*.
„ Кракова **2·31***, 5·50*, 8·45, **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, **2·20**, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, **2·05**, 5·25, 10·2*,

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6·5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6·5 до 23·9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1·6 до 31·8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (віе 1·5 до 30·9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13·5 до 9·9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з Ширця від 27·5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·10 вечер.
з Любіня вел. від 13·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45**, 4·05, **8·25**, 8·55, **2·45**, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан **2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, **2·21**, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·35, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї 3·30.
„ Рави рускої 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, **2·36**, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6·5 до 23·9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·25 по полудни, (від 6·5 до 23·9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 *перед полуднем* і 12·40 *по полудни*, (від 1·6 до 31·8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави рускої 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1·5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13·5 до 9·9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (*від 13·5 до 9·9 що дня*) 3·14 *по полудни*.
до Ширця 10·45 перед полуднем (від 27·5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни по полудии (від 13/5 до 16·9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, насаж Гавемана ч. 9. 53

Урядника кореспондента

обіжного з книговодством, потребує краєве Тов. кредитове урядників і сьвящеників. Письменні зголошення з поданем curriculum vitae до дирекциї Тов. у Львові, ул. Руска ч. 3 до 8. червня с. р.

Абітуриєнт гімн. шукає посади на час ферий від першого липня. Ласкаві зголошення під адресою: П. Казанівський, Львів, ул. Трибунальска ч. 1. III. пов.

Потребую сейчас піддачого до вирубування мене в дни седмичні під корисними условіями, при чім буде міг побирати давшу науку достойства і пасварки громад або відповідне винагородженє. *Іван Каший* дим і пасар гром. Підгайчики Збор.

Ученик VIII. кл. гімн. пошукує лекциї на провінциї від 1. липня до 1. вересня, або на цїлий рік. За особним умовленєм може удїляти лекциї гри на скрипках, початковим відомостий гри на фортепіанї, завести хор або смичкову орхестру. Зголошенє під: „Теорія" poste restante Бучач. 1—3

Продам дуже дешево, або дам на виплат „Brockhaus Conversations-Lexicon" найновїйше видане. Книжки цїлком нові, ще не уживані. А крім того спродам дві дуже цїкаві книжки „Die Thiere der Erde" (3 томи). „Die Volker der Erde" (2 томи). Річи дуже інтересні і надають ся до сальону, бо з образками. *Богдан Кончевич*, Ценева, п. п. Козова. 551 1—4

Потребую доброї працьовницї і тверезої служниці, котра би умїла пекти хліб, прати, доїти корови і робити коло огорода. Платя річна від 80—100 К.; за подорож зберіє ся після пильности, вдовиці не є виключені. Кандидатка мусить мати службову книжку і бути здорова. Зголошенє: Павї В. Лупик, Руска Мокрянка, Буковина. 549 1—3

Учительки, музикальні, з нїмецкою і французкою конверсацією, родовиті Нїмки, сїльскі рутиновані господині і всячку службу поручає бюро Неманиновскої, Львів, Ринок. 12 А. 1—1

Урядник державний, обізнаний з канцелярийними, поладнячий знавши русько, польскою і нїмецкою, приймє у Львові взяти на полудневий час від години 4-ої. Зголошенє до Адмін. „Діла" під „А. Б". 2—3

ОГОЛОШЕНЄ.

З причини виставленя мурованої церкви в Бібрці, є на продаж деревяна церков в добрі етапї за тані гроші. Зголошуватись в уряді парохіяльнім Бібрка коло Львова. 498 3—3

Іконостас в добрім стані 5 метрів широкий есть на продаж в Раківци почта Солотвина. 527 3—5

Учительна з довголїтнею практикою як також з французкою і нїмецкою конверсациєю, музикальна приймє обовязок лиш за само мешкане в чеснім домі в гірській околици. Відомість в адм. „Діла". 468 2—2

СОЛОНИНА потанїла і коштує найгрубша по 80 кр. за кґр. Ковбаса тонка суха по 70 кр. висилаю за попереднятою не числю опакованя, почавши від 5 кґр.
ЯНЕЧЕН Львів, ул. Личаківска ч. 58. 548 1—4

Чоловік інтеліґентний маючий бюрову практику, прісить о посаду при касі задаткові або иншій руській інституциї. Зазначує ся, що він переслїдований за чину участь в руху вічевім і одсїджував в найбільше потерпівших підчас недавних кровавих подій. Зголошенє: Редакция „Діла".

Флянци!

Карафіоли, помідори і левконій копа 25 кр.
Сельори, пазарепа і капуста 10 кр.
Флянци літних цьвітів 15 кр.
Двоґлітні гвоздики по 4 кр.
Штамові рожі 40 кр.
Цебуля і гори 5 кр.
ШМІДТ, Станиславів, ул Галицка. 550 1—4

Незвичайно хорошої кави

новий транспорт надійшов і вирізнює ся 4¾ кґр. по корон 22 franco.

Другої доброї мале верно 4¾ кґр. по кор. 14 franco

„Народна Торговля" у Львові.

544 1—10

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

МИХАИЛА БИЧИШ НА

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в році 1896, приймає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цінах з гаранцією за добрий виріб, повозів має їх на складі, а крім того пів-вразі фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в комісь, або замінює на нові за евентуальною доплатою. 335 2—25

ОСТОРОГА!

Так захвалювані аґентами пруского товариства **машини до шитя і гафту Зінґера** є старої системи, що вийшла в ужитя і вони то що-до викінчення, як також найновїйших уліпшень не видержують конкуренциї з машинами, які держу на складі. Веду торговлю від 33 літ без помочи визиних аґентів. Остерігаю перед аґентами, котрі за своє посередництво дістають 20 до 30% прозізї, а купуючі пиху і дорого заплачену машину під назвою оригінальної.

Перший і найбільший в краю **Склад машин до шитя,** котрий не послугує ся аґентами.

Йосиф Іваницкий

механік і спеціяліст. 1050 7—52

у Львові, готель Жоржа.

Прошу домагати ся цінників.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, **крават**ок, рукавичок, парасолів, ісок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на цїгарети, кишки, гроші і спінок з гербом Русь.

Великий вибір бімутарії. 149

Без конкуренциї.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видав і відповідає за редакцию Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 99. **Львів, середа 17. (30.) мая 1906.** **Р. XXVII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. Рукописи вертають ся лише за попереднім попереднім. Реклямации неоплачені вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку шпальтову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. Поздоби і інші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрації.

Просить ся о вчасне відновленє передплати за місяць червень, як також о вирівнанє позісталих ще залеглостий найдальше до 13. червня, щоби Адміністрация не була приневолена висилку часописи застановити.

Кабінетова кріза.

Урядовий дневник вже оголосив цїсарске письмо, в котрім цїсар приймає димісию цїлого кабінету Гогенльогого і поручає ёму вести дальше урядованє аж до часу, коли уконституує ся новий кабінет. Сторонництва, котрі не хочуть допустити, щоби австрийско-угорскі справи полагоджували ся односторонно, лише на команду, роблять Гогенльогому овациї за се, що „остаточно знайшло ся правительство, котре готове було енергічно заступати австрийскі інтереси супротив Угорщини. З національних сторонництв одні лиш Поляки мають причину жалувати, що упав „прихильний Русинам" міністер, бо сума всїх тих привілеїв, якими Австрия обсипувала Поляків від самого початку конституційної ери, не має для них такої вартости, яку мала би для них нова ординация виборча, що руский народ віддала би на вікивічні в польскі руки.

Мимо признань висказуваних Гогенльогому за єго опозицию против забаганок угорского правительства, в посольских кругах загально панує гадка, що Гогенльоге не доріс до великої місиї, для якої єго спеціяльно покликано на уряд президента міністрів.

Він хотїв лише показати, що дістане більшість для виборчої реформи, що поборе сї трудности, яких не міг побороти єго попередник. Тимчасом він сих трудностий навіть не пробував поборювати. Він зробив се, що був би потрафив зробити перший ліпший возьний з єго міністерства, именно згодив ся на всї жаданя Поляків, і ті трудности, котрих не умів побороти Гавч, самі щезли. Тут не зручність міністра поборола перешкоди, але брак почутя справедливости і безхарактерність, котра позволяє поступати проти власних переконань — лише на наказ з гори. Там, де треба було дїйсно поборювати трудности, Гогенльоге показав, що не доріс до місиї реформатора Австриї. Він поволи орієнтував ся і був кунктатором. На розслїдженє парляментарного терену і на проби погодженя суперечних домагань партийних стратив богато часу — з таким результатом, що заакцептував всї жаданя Поляків. Він поступив так, як може поступити лише карієрович без власних переконань. З поступованя кола польского і з голосів польскої преси виходить, що Гогенльоге не лиш в справі виборчої реформи сповнив всї бажаня Поляків, але в додатку „порозумів ся з колом польским що-до певних потреб краю і польскої народности і заявив готовість сповненя всїх польских постулятів".

Що Гогенльоге завів надії тих, котрі вірили в єго великі дипльоматичні спосібности і в єго дар доводити до компромісів між сторонництвами, доказує факт, що сей чоловік, котрий потрафив позискати для виборчої реформи Поляків, викликав против неї завзяту опозицию Чехів. Ческі посли, котрі разом з соціяльними демократами були найзавзятїйшими прихильниками проєкту Гавча, станули тепер супротив правительственного проєкту на тім самім становищи, що Всенїмці, і заявили, що реформу будуть поборювати всїми средствами, які лиш мають до розпорядимости. Хто знає, чи Гогенльоге не пізнав, що внаслїдок сеї опозициї Чехів єго місия скінчить ся так, як скінчила ся місия Гавча, і він, щоби не упасти в наслїдок неможливости переведеня виборчої реформи, зробив з себе жертву неможливих до принятя домагань Угорщини.

Русинів, хоч хвилево, може лише тїшити упадок Гогенльогого. Такого атентату на наші права, на наше полїтичне істнованє, на який рішив ся був Гогенльоге, в істориї нашої мартирольогії під Австриєю рішучо не маємо. Все, що ми доси пережили під Австриєю, блїдне в порівнаню до сеї реформи виборчої, до сего „рівного" права голосованя, яким Гогенльоге загадав ущасливити наш народ.

Сторонництва, позискані для скорегованого уступившим міністерством проєкту виборчої реформи, потїшають ся, що справа реформи таки не зійде з дневного порядку, і що наслїдник Гогенльогого поведе справу дальше і що на случай змін в проєктї вони не будуть засадничі і не будуть великі. Кажуть, що сторонництва кинені на поталу сторонництвам протегованим рішаючими чинниками, не богато зискають на уступленю Гогенльогого. Русини зискають на димісиї кабінету хиба тілько, що введенє в житє правительственного проєкту виборчої реформи припізнить ся. О много корисніїйший оборот справа взяла би тогди, коли би через неможливість полагодженя конфлїкту з Угорщиною в австрийскій палатї послів сеї палати взагалї більше не скликано, або коли би в наслїдок хаосу, який тепер запанував у Відни, не стало часу на ухваленє виборчої реформи. В такім случаю може прийшло би до нових виборів єще на підставі старої ординаций виборчої. З сих виборів міг би вийти склад палати для нас корисніїйший, ніж склад теперішної, а тим самим можна би надіяти ся виборчої реформи для нас лїпшої ніж уложеної Гогенльогем в порозумінню з колом польским.

До ц. к. кр. Дирекциї скарб. у Львові.

(Допись).

Дня 4. с. м. засеквестровано у мене на 40 К одну однїсеньку корову, кормительку моїх малих дїтий, за податок від ґрунту поз. 469 кат. гр. громади Бариш, котрий належить цїлком до кого иншого. Дня 10. с. м. удав ся я до ц. к. інспектора податкового (при староствї) в Бучачи з книжочками податковими поз. ч. 2008 і 2009 кат. гр. гром. Бариш, на котрих мав я поквітований податок від 4 лїт, отже і за минувший р. 1905. дня 16. жовтня 1905. арт. 586. з печаткою ц. к. уряду податкового в Монастирисках. Хоть екзекутор казав, що секвеструє мене з припорученя ц. к. староства на якийсь донос мого тестя С. Будзанюка, то в Староствї сказали менї, що там о нїчім не знають, і відіслали мене до ц. к. уряду податкового в Монастирисках, щоби менї там виписали, за кілько лїт залягає податок і хто властиво є властителем ґрунту поз. ч. 469. кат. гр. гр. Бариш, а тогди аби я знов прийшов до староства.

Дня 16. с. м. приходжу до уряду податкового в Монастирисках, до канцелярий п. поборця Йосифа Островича та показую ёму податкові книжочки і картку секвестрованої корови та прошу о справдженє помилки, бо я переконаний з книги властителїв і мапи ґрунтової (які знаходять ся в громадскій канцелярії в Бариши), що податок залягаючий має платити Семань і Мільонко Будзанюки та Катерина Ямнюкова, а не я. Коли п. поборець не хотїв моєї просьби вислухати, сказав я ёму, що був у староствї і там менї сказано, щоби менї справдив податковий уряд, бо там нїчого о тім не знають. Тогдї п. поборець зачав кричати: „Ти скаржиш нас до староства, дурню! Ти уживаєш, дурню! Плати, дурню!" А коли я зачав ёму перечити, що не уживаю сего ґрунту і прошу переконати ся, спинув менї ще два „дурнї". Аж коли я загрозив ёму, що заскаржу єго до суду за обиду чести, а державний скарб за засеквестроване корови, котрої навіть за мій власний податок не можна секвеструвати, не то за чужий: тогдї сей пан трохи посмирнїв тай поручив справу п. адюнктови Михалови Оржеховскому. Сей знов починає з иншої бочки. Зміривши мене від ніг до голови, *починає мене питати:* „Ну, і що-ж? Чого потребуєш?" А коли я ёму відповів, що він знає сам, бо п. поборець вже ёму сказали, відповів менї: „Ну, побачимо, чи не маєш платити". І дїйсно вийшло на моє, бо він таки винайшов властивих рестантів; але він таки не перестав менї тикати. Колиж я упімнув ся, щоби вже перестав менї тикати, тогдї вхопив мої книжочки податкові з бюрка і віддав менї до рук зі словами: Нате вам ваші книжочки! Ви великий полїтик, а ми не знаємо, як з такими як ви, обходити ся. Ми тут кождому тикаємо; а що вам не можна тикати, то ми вашої устної просьби не можемо полагодити; мусите нам на письмі подати, а ми вам будемо відписувати через „пан" і т. п. На те сказав я ёму, що о звільненє від податку не прошу і письменно відноситись не буду, а тикати собі не дам нїколи. Сїй мові прислухував ся з отвореної канцелярий п. поборець. Ледви я відійшов кількадцять кроків, пригадав я собі, що лишив картку про секвестр корови на столї п. ад'юнкта; отже вернув я до канцелярий з просьбою о віддане менї її. Тодї увійшов до канцелярий п. поборець тай каже до мене: „Корову звільняю вам від екзекуциї, а податок мають заплатити рестанти. Тілько треба лекше говорити, а не так бурливо, як ви" і т. п. Колиж я сказав, що я говорив чемно, а тілько п. поборець викликали вовка з лїса, відповів менї: „Не то, не то; але то, що ви мусїли ходити по вічах, тай вам ся в голові так поколотило". Я відповів, що на віча вільно менї ходити і пана поборця се нїчого неповинно обходити, і з тим я відійшов.

Додати мушу ще, що тут в уряді податковім нема спису урядників і їх службового характеру; то я більше як 3 години ходив по місті та випитував міщан, як котрий з тих панів називає ся, щоби я міг завдати їх, де потреба. Поборця Островича заскаржив я до суду і староства і в довід правди навів сьвідків Адама Стясного і Лозиньского, писарів того-ж уряду податкового. А окремо п. М. Оржеховского і поборця Островича відаю Вашій Редакциї до опублїкована; може *котрий з наших послів зробить з сего ужиток у Відни.* А ц. к. Дирекцию скарбу запитую: 1) яким правом засеквестрував менї екзекутор одну одиську корову, і то за податок чужий, хоч рестанти виразно виписані в книгах і аркушах ґрунтових ц. к. уряду податкового? 2) Чи гадає ц. к. Дирекция поучити підчинені ій органи, як мають обходити ся зі стронами, та чи потягне їх до одвічальности за те, що менї заподіяно таку кривду на чести дня 16. мая 1906 р.?

Бариш, дня 22. мая 1906.

Лукаш Мудрий.

Проф. д-р Олександер Колесса.

В честь Т. Шевченка.

Промова виголошена на концертї в сорок пяті роковини смерти поета, — у Львові дня 17. мая, р. 1906.

(*Конець*)

Национальна сьвідомість в Шевченковій поезиї, се немов вічний огонь на вівтарю Вести.

До нього ішли і йдуть цїлі генерациї, щоби на ново запалювати в своїх серцях святу іскру, що погасала серед злиднїв, неволї, і гнету. Шевченкова крилата поезия і Шевченкові ідеї дали нам силу перетрівати найкритичнїйшу годину. Найтяжша доба нашого национального житя вже за нами. Перед нами розтвирають ся ясні простори ширшого вільнїйшого житя нашої нациї.

Витревала довголїтна органїчна праця, що ішла під окликом Шевченкових ідей по сей і по той бік кордону — праця на ріжнородних полях культурного житя, що ішла в глубину, до широких мас народних, — скроплена потом і сердечною кровю наших найкращих одиниць влила в нас нову силу, перетворила нас із сїрої маси в нарід, в сьвідому цїли живу нацию, з'єднила нас ідейно, влила спільну кров в жили розірваного народного органїзму, дала нам нову житєву енергію.

І в таку пору, на сей підготовлений підклад упали великі сьвітові події послїдних лїт.

Ворожий нам північний деспотизм перетягнув струну народної терпеливости — допровадив свою темну роботу до краю — погнав сотки тисяч найкращих молодих сил загарбувати нові країни для безмежної Росиї, — бороти ся за цїли чужі для цїлої российської суспільности.

Пішли по неволї і наші, українські полки.

І загорів титанїчний бій потягаючи за собою страшне людське горе яке пластично можна з'образити Шевченковими словами:

Лягло кістьми
Людий муштрованих чимало.
А слїз — а крови? — напоїть
Всїх імператорів би стало
З дїтьми і внуками втопить
В сльозах удових. А дївочих
Пролитих нишком, серед ночи,
А матерних горячих слїз,
А батьківських старих, кривавих —
Не ріки — море, розлилось —
Огненнеє море!

На гробах могольських володарів під Мукденом — рішила ся доля поневолених народів — а між ними може й України.

Ті потоки крови, що поплили ся по степах манджурських не пролили ся безслїдно: вони справили рілю під великий посїв волї.

Здїйснили ся по части віщі Шевченкові слова:

Розкують ся незабаром
Заковані люде,
Настане суд: заговорять
І Днїпро і гори
І потече сторіками
Кров у сине море
Дїтий ваших...

Могутна дрож пройшла поневолені народи від Кавказу до Збруча, від фінських озер, до чорноморського побережа. Розкована з вікових пут встає громадянська думка вдаряє в голосні сурми, що дзвенять як архангельські труби будячи завмерлих, віщуючи ясні дні воскресеня.

І підводять ся з могили поневолені народи, і осьмілені споминами своєї історичної бувальщини, оперті на тисячах тисячів жилястих плечий робітницьких і селянських, загріті палкими покликами своєї молодїжи, ведені ідейностию своїх передовців — стають око в око проти блїдого, затревоженого деспотизму з грізною заявою: живемо — і будемо жити!

Заворушилась і Україна. Ей сини перед ведуть серед борців за волю. В перший огонь іде робучий люд, і ті що проливали доси кров свою „не за Україну — а за її ката!"... Тепер уже годї!

На щоглах чорноморських кораблїв червоною квіткою зацвили знамена бунту, підносені рукою Українця — грізне мементо для деспотизму і мілїтаризму. Боєві оклики загомонїли від Днїпрового лиману — до мурів Кремлю та Петергофу і фортів Кронштаду. Дрожить від вистрілів Севастополь, палає Одесса, Катеринослав, Харків. Підіймає ся й золотоверхий Київ.

Ще раз справляє гнила бюрократія кровавий бенкет, жене черінь темну проти борців за права люду. Старі мури Могилянської Академії на Подолї споглядають на пекольні оргії аранжованої конаючим деспотизмом. Але гнів люду повертає ся небаром проти гнобителїв: направлюють проти них вістря багнетів дотеперішні підпори деспотизму. З сугорбів Печерської Лаври повівають червоні знамена. Враз із гомоном дзвонів і тимїяном кадил пливуть під небо боєві кличі...

Прокинула ся приспана национальна сьвідомість української суспільности. Гомонять многотисячні збори української інтелїгенциї, в Одесї, Харкові, Чернигові, Полтаві, Київі, в Петербургї, жадають автономії України, українського сойму в стародавнім Київі, жадають волї для українського слова й української мисли, бажають провести се рідне слово і під сїльські стріхи і до високих хоромів науки — зробити його могутним органом широкої культури, органом української народної мисли.

Поважний гурт сьміливих і сьвідомих представників української суспільности дістає ся до „Державної думи" — Їх дотеперішна дїяльність управнює нас до надії, що вони підіймуть свій голос не лише в оборонї свобід горожанських, — але і национально полїтичних прав рідного народу — ставлячи на першому пляні автономію України. Зростає полїтична зрілість української суспільности. Замість виключно етнографічних та язикових постулятів — бачимо тепер широкі суспільно полїтичні програми і почини систематичної органїзациї.

Живійше і вільнійше відтхнуло і письменство. Могутне слово сьвятого письма промовляє нарешті до душі народної рідними звуками,—устами подільского владики. Розвиває ся українська журналїстика. Перший раз являє ся український дневник; поблискує вістрє літератури сатиричної; — виходять збірні видания праць українських авторів і гарні антольогії; являють ся одеи по другім понажні тижневники і два місячники — а в них замість недавної сумовитої туги — дзвенить від часу до часу жвава — бадьора нута боєвої пісні...

Росте і чим раз ширші овиди обіймає література популярна й организация народної просьвіти.

Правда — на всї ті жваві заходи вдарила знов холодна тверда книга реакциї але сего житя що розлило ся так широко, не спинить вже нїяка сила! Коли дивимось на все те житє, на все те новонароджінє української нациї, коли порівняємо ясний настрій який бачимо тепер, який проявив ся недавно на великих народних сьвятах в Полтаві і Київі із тою зневірою, апатиєю, безнадїйностию, яка ще кілька лїт тому назад чорною хмарою висїла над українською суспільностию, — то мимовільно нагадуємо слова Шевченкові:

І о диво! Труни встали
І очи розкрили

Державна рада.

Президия палати послів відкликала вчерашне засїданє палати з причини неожиданої димісиї цїлого кабінету. Мимо того в сали засїдань зібрало ся о год. 11 перед полуднем звиш 100 послів, котрі відбули приватне засїданє під проводом п. Прадого, котрий засївши при столї референта, заявив, що гр. Феттер не мав після регулямину права відкликати нинїшнє засїданє і що посли мусять заняти становище супротив того факту. „Нинїшна нарада — казав Праде — повинна висказати найглубший жаль з причини уступленя кн. Гогенльогого, в котрім покладано так великі надїї і котрий перший виступив *против забаганок угорского правительства*". Присутні на сали посли вибрали секретарями пп. Герольда (Всенїмця), Шуклього (Словінця) і Романчука. — Пос. Перперсторфер поставив внесенє, щоби президия сего приватного засїдання палати послів пішла до президента палати з візванєм, щоби призначене на нинї засїданє відбуло ся, бо відкликанє засїданя було неправне. П. Шенерер домагав ся, щоби в середу відбуло ся засїданє з нинїшним порядком дневним. П. Штайнер подав до відомости, що християньско-соціяльна партия займала ся поступленєм гр. Феттера і також ухвалила запротестувати против того. В голосованю принято внесеня послів Перперсторфа і Шенерера а Праде перервав відтак нараду а президия пішла до гр. Феттера і віцепрезидента палати Кайзера. О год. чверть на 1 відкрито знов засїданє. П. Праде подав до відомости, що Феттер заявив, що з огляду на політичну ситуацию не може ані нинї ані завтра скликувати засїданя, що однак в тих днях скличе засїданє з нинїшним порядком дневним. Рівночасно подав Праде до відомости, що якраз відбуває ся конференция предсїдателїв клюбів, котра займає ся конфліктом, який викликав Феттер. П. Шенерер вносив, щоби Феттерови висказати вотум недовіря. Праде сказав, що ліпше не голосувати над тим внесенєм, щоби не викликувати нового конфлікту. Внесенє Шенерера відкинено і на тім закінчено нараду.

Відтак відбуло ся засїданє провідників клюбів. Гр. Феттер на сю конференцию не прийшов, тому вислано до нього депутацию, щоби скликав на другий день засїданє палати. Він довго опирав ся, вкінци згодив ся скликати на завтра засїданє.

Конференция вибрала комісию, котра має зредагувати нагле внесенє з жаданєм *вияснення ситуації*. Се внесенє буде на завтрішнім засїданю відчитане, а підпишуть єго всї клюби.

Провідники клюбів ухвалили постарати ся, щоби предложене ними нагле внесенє на завтрішнім засїданю принято одноголосно. Коли би через відроченє палати послів було неможливо відбути нинї засїданє, провідники клюбів мають вплинути на членів своїх клюбів, аби всї члени вибрані до делєгаций, зложили делєгацийні мандати.

Палата послів переживає нинї крізу, бо гр. Феттер хоче подати ся до димісиї, тому, що єго заряджене відносно вчорашного відкликаня, стрітило ся з загальним негодованєм. На нинїшнім засїданю зложить він основну заяву, вияснюючи, чому відкликав засїдане палати.

Християньско-соціяльний клюб відбув вчера засїданє, на котрім уповажнено голову д-ра Люегера до принятя резолюції, предложеної на конференції провідників клюбів, дальше заявлено, що християньско-соціяльний клюб буде енергічно і рішучо поборювати кожде правительство, котре прийде на жадання Угрів, а вкінци порішено доти, доки не буде зірвана умова з угорским кабінетом, не ухвалювати анї рекрута, анї навіть сотика на спільні видатки.

Підкомітет, зложений з провідників клюбів приняв нагле внесенє Катрайнера і тов., котре звучить: „Висока палата схоче ухвалити: Палата послів протестує рішучо проти того, щоби законно оголошена спільна тарифа цлова і сей правний стан, який окуплено стілько жертвами економічної натури, був односторонно змінений через Угрів без згоди державної ради. Палата рішучо висказує надію, що державній раді не буде унеможливлено через відроченє її в такій критичній хвилї, берегти права парляменту і інтереси королівств і країв репрезентованих в державній раді".

Се внесенє буде трактоване з всїми в § 42 предвиджеными скороченями.

З Росиї.

Дума.

Вчерашне засїданє думи почав президент Муромцев, повідомляючи зібраних, що на єго руки увійшло нагло внесенє, підписане 36 послами, з жаданєм, щоби заінтерпелювати президента міністрів Горемикіна в справі оголошених в „Правительственнім Вестнїку" телєграм, адресованих до царя, котрі підбурюють одну частину населення проти другої і обиджають найвисшу законодатну інституцию. Інтерпелянти запитують, в якій цїли поміщено сї телєграми в урядовій газетї, тим більше що вони обиджають навіть царя, до котрого є адресовані. Дума ухвалила наглість.

П. Стахович висказує бажанє, щоби з інтерпеляції вичеркнено слова „тим більше що обиджають вони царя".

П. Гайден прилучає ся до сего погляду, тому що особа царя стоїть понад партиями, а інтерпеляция вимірена тілько до міністрів і не відносить ся до особи царя. Дума приняла інтерпеляцию з поправкою, до котрої прилучили ся і інтерпелянти.

Відтак відчитано інтерпеляції в справі голодів. Інтерпелянти зазначують, що місцеві власти в околицях, де панує голод, спиняють ратункову дїяльність приватних осіб. Кількох бесідників пристрасно виступило проти рішеня правительства, щоби тих селян, що брали участь в земельних заворушенях, виключено від користаня з всякої помочи.

П. Седельників (представник козаків) каже, що всї інтерпеляції суть зовсїм непотрібні, доки правительство буде упирати ся при своїм дотеперішнім поступованю. Треба раз-враз кричати: міністри, ідїть в одставку!

П. Гайден думає, що заява недовіря без вияснень в сій хвилї була-б невластивою.

П. Розенбавм наводить ряд над'ужить адміністрацийних властий.

П. Лощев (з тамбовской губ.) каже, що Росия покутує за гріхи свого народа. В Єрусалимі жила за часів Христа частина народа, що не хотїла спокою. Так само не хотять тепер адміністрацийні власти мати спокою в краю і доводять до того, що населенє терпить голод. Президент прикликує бесїдника до порядку.

П. Михайличенко (робітник соціялїст) заявляє, що правительство само викликало земельні розрухи. Треба поставити єго перед суд. Дума є безсильна і треба вияснити се населеню (Голоси досить вже!)

Президент взиває бесїдника до порядку. Оплески на декотрих лавках лївиці.

Говорили ще деякі бесїдники, відтак ухвалено інтерпеляцию з деякими змінами в тексті. На тім наради перервано.

Наново почали ся наради о 3·30 г. по полудни. Приявши інтерпеляцию в справі голоду, дума почала наради над земельним питанєм. Польский посол Скірмунт признав конечність поправи селяньскої долї, однак вказав на велику небезпеку подїлу землї. Коли дамо мужикам землю, то через те справа не буде ще розвязана. По містах живе богато робітників, котрі остануть без землї і домагати-муть ся від нас домів і варстатів, а ми не мати-мем права відказати їм.

(Несупокій на лївиці. Президент дзвонить).

П. Скірмунт: Росия богато витерпіла через авантуру з Японом і через внутрішну боротьбу, викликану правительством. Чи дума хоче кинути край в нову економічну і суспільну авантуру, що буде ще гіршою?

(Довгий несупокій і свисти).

Президент осьвідчає, що не може допустити до того, щоби посли в той спосіб висказували своє невдоволенє. Повага думи полягає на тім, що треба вислухати гадку кождого.

(Довгі оплески).

Опісля селянин Павлов заявив: Не вірімо запевненям правительства, що вивласненє земель є неможливе. Знаємо, що цар дасть нам землю, коли о те попросимо. Нехай же дума зверне ся до царя з просьбою, аби дав селянам землю.

П. Аладін подає до відома, що посол Андреянов (з симбірской губ). нагло помер.

Посли піднесли ся з місць. Порішено засїданє закінчити, а слїдуюче назначено на четвер.

(Телєграми).

Петербург. „Рєч" доносить, що міністерство справедливости вже виробило проєкт закона о одвічальности урядників за службові провини, але теперішний стан через новий проєкт зовсїм не зміняє ся. На те, щоби потягнути урядника до одвічальности, треба одержати позволенє від єго безпосередної власти.

Петербург. „Русское Слово" доносить, що правительство рішило розігнати думу виробити новий виборчий закон, котрий відбере політичні права широким верствам населеня.

„Дума" пише: До Парижа приїхав визначний российский достойник, котрий каже, що Трепов і Дурново зложили в Петергофі мемориял, в котрім пропонують розпущенє думи і виробленє нового виборчого закона. Після того закона кандидати на послів мають складати сьвідоцтва о „благонадьожности", видавані земскими начальниками.

Петербург. Цар не приняв адреси з подякою від реакцийних партий.

Петербург. Дурново виїхав за границю, щоби робити студиї над політиєю і зреорґанізувати росийску політию на взір закордонних. Именно ходить о слїдженє росийских заговірників за кордоном.

Петербург. Міністер справедливости має уступити, бо єго промова в суботу була, як думає Горемикін за умірковану і не згоджувала ся з тенденциями і напрямом цїлого габінета.

Льондон. В Москві, Одесї і инших містах власти поробили заходи, щоби перешкодити насильному увільненю політичних вязнів. Положенє фатальне.

Берлїн. „Lok. Anzeiger" доносить з Петербурга, що в Петербурзї і в Москві заряджено дуже далеко сягаючі средства осторожности. Гвардиї і полки ґренадиєрів сконсиґновані, військо віддїляє кордонами робітничі і фабричні дїльниці від середини міста. Панує пересьвідченє, що в найблизших днях в Петербурзї і Москві почнуть ся розрухи.

Рига. Засуджених воєнним судом на смерть 8 революционерів, мимо інтервенциї думи, розстріляно вчера в Дінамінде.

Петербург. На зборах робітників і студентів пізнано вчера двох перебраних поліцаїв. Збори вибрали сейчас трибунал, котрий обох шпіґунів засудив на смерть. Засуджених розстріляно сейчас на зборах.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Кабінетова кріза.

Відень. З причини димісиї кабінету вибухла загальна внутрішна кріза політична. Панує формальний хаос. Противники правительственного проєкту виборчої реформи тїшать ся, бо суть певні, що парлямент не буде міг ухвалити сеї реформи і нові вибори відбудуть ся на підставі старої ординации виборчої.

Будапешт. Димісия Гогенльогого не була несподіванкою в кругах угорских політиків. Мадяри з гори знали, що вони побідять, бо цїсар єще 8. цьвітня, перегорюючи з Векерлем і Кошутом, згодив ся був на самостійну угорску тарифу цлову і на управильненє відносин до Австриї на підставі торговельного договора. Векерлє мав в сїм напрямі одержати письменне запевненє. Цїла угорска праса висказує з причини упадку австрийского кабінету велике вдоволенє.

Відень. Куденгове вернув до Праги. Єго авдиєнция мала чисто приватний характер. Архикнязя Франца Фердинанда візвано телєґрафічно до безпроволочного повороту з Мадриту до Відня. З инших жерел доносять що так Куденгове, як і Щенборн не приняли місиї утвореня нового кабінету. Розійшла ся також чутка, що б. міністер желїзниць Віттек стане на чолї урядничого кабінету.

Япан.

Токіо. Тут відбула ся велика парада військова в присутности мікада. Дефілюючі війска везли трофеї з росийско-япаньскої війни. Везено 11.000 шабель, 50.000 карабінів, 132 полевих гармат, 88 гармат ріжного калібру, муніцийні вози, фургони і т. и.

Токіо. Доносять, що між Росиєю а Японом повстали трудности з причини, що Росия хоче зіґнорувати заключений договор. Непорозуменє вийшло в справі удїленя exequatur росийскому генеральному конзулеви в Сеулю.

Будапешт. Міністер внутрішних справ в розпорядженю до властий наказав розпочати слїдство проти краєвого союза рільних робітників і союза охорони робітників з причини, що через аґітацию за рільними страйками вийшли поза свій установлений статутами зачерк дїяльности.

Рим. Новий кабінет вже утворений. Президию і внутрішні справи обняв Джіолїтті, заграничні Тіттоні.

Штокгольм. Новий кабінет уконституовав ся з Лїндеманом на чолї. Король зложив на кабінетовій радї до протоколу заяву з представленєм причин, длячого король непозволив попередному правительству на розписанє нових виборів. Король завізвав кабінет, щоби безпроволочно провірив важну справу виборчої реформи.

НОВИНКИ.

— **В справі страйків** пишуть нам з Бережан: Дня 27. с. м. лучив ся в селї Гиновичах пов. бережаньского випадок, що хоч трагічний має в своїх обставинах доволї комізму. І так посварило ся тут двох господарів, свояків, о межу та при сварцї трунув оден другого так нещасливо, що сей, падучи, вдарив ся в живіт і до 24 годин помер. Мабуть хтось пустив поголоску, що випадок склав ся на тлї страйковім, отже староста Дзєдушицкі, щоби показати свою sprężystość, вислав на „усмиренє розрухів" військо до Гинович, а 28. с. м. рано о год. 7. в мундурі сам поїхав там у цїлій своїй величи. В єго уяві горів вже мабуть паньский двір, хлопи з вилами та сокирами рабували вже пана і т. д. Та п. староста завів ся, бо у селї застав цїлковитий спокій і як непишний вернув до Бережан, а незабаром за ним війско, вислане хиба на провокацию спокійного народа.

Слїдство в справі мнимих мужилівских заворушень вже остаточно покінчено. Арештовано загалом 49 людий, з того 9 жінок: а то 9. с. м. 6, 10-го 10, 14-го 14, 18-го 2, 22-го 17. До Бережан транспортовано 46, а то 21-го 28, 25-го 18. Телєґрафічне зажаленє до президента міністрів та управителя міністерства судівництва на варварский спосіб веденя перших 28-ох віднесло бодай остілько успіх, що другий транспорт не йшов вже пішки, лиш їхав на підводах і ковано лиш мужчин. В слїдчій вязници остає ще 24, на волю випущено 25, а то: 21-го просто з Підгаєць 2, 26-го 18 з Бережан і з Підгаєць Каську Ґреговску, котра сидїла у вязници тиждень з немовлятем при грудях, 27-го 2, між ними Яська Пйотровского, 28-го 2. На недогляд при веденю слїдства та прямо шикану тутешного слїдчого судиї Шнеля вказує вже те, що між 18, яких випущено на волю 26 с. м., було 12 привезених другим транспортом 25-го. Отже сї люди мусїли їхати сковані одного дня до Бережан на те, щоби на другий день вертати на волю пішки. Легкодушне веденє слїдства характеризує ось який факт. Візванє, котре мало дістати ся до рук Миколи Бугая, сина Дмитра, що сидїв між тим у вязниці за ушкодженє сїчкарнї, доручено Миколї Бугайови, синови Матвія; а коли сей пішов до Підгаєць, єго арештовано, хоч він в нїчім не був винен, і придержано єго даром майже два тижні у вязниці! Звертаємо ся поновно з просьбою до наших послів, щоби поміщений в „Дїлї" материял відповідно зужиткували та осьвітили східно-галицкі відносини у парляментї.

В суботу 25. с. м. випущено також по тижневій вязници 2 молодих хлопців з Шибалина. Пятьом селянам з Кального, остаючим в тутешнім арештї, доручено 27. с. м. акт обжалованя. З арештованих в Щепанові 25 селян остає в Підгайцях ще оден.

Ореченєм з дня 17. с. м. до ч. 12·028 засудило староство підгаєцке Миколу Коника, Івана Білана та Федя Загородного зі Загаєць, членів комітету страйкового, за збиранє складок на вбогих страйкуючих (а то за миску ячменю, 2 гарцї жита і півтора миски кукурудзи), кождого на 50 корон кари. Додам, що розпорядженє, що заказує збирати без дозволу складки, видане в р. 1833., отже ще в часах абсолютизму, і в инших краях власти адміністрацийні майже нїколи не примінюють єго, хоч там страйки на порядку дневнім, а комітети до датків навіть публично зазивають. Розпорядженє губернїяльне визначує кару від 2 до 200 корон; отже, коли вже конче треба було покарати „виновників", вистарчило би певно 2 К. Обвинуваченых засуджено разом на 150 корон кари, отже на тілько, кілько наш селянин заробить через 300 днїв, працюючи від вчасного ранку до пізної ночи на своїм харчу. Просимо наших послів порушити в парляментї і сю справу.

Продаж маєтности Василиянок. В справі наміреної продажи маєтности Василиянок під Станиславовом була у нас звістка в ч. 82. В сій справі пишуть нам: Хоч оо. Василияни дуже невдоволені з недавної господарки єзуїтів, котрі продавали Василиянські маєтности, то дрогобицкий ігумен о. Тисовский, котрий є візитатором Василиянок і тому має право продавати їх маєтности, іде слїдом єзуїтів і хоче продати, та ще й за півдармо, маєтність Василиянок, що лежить під Станиславовом за селом Загвіздєм. Кореспондент „Дїла" добре писав, що сам дубовий лїс варт 8—10 тисяч корон, а 26 моргів поля, то вже хиба за дармо припаде куп-

---

І брат з братом обняли ся
І проговорили
Слово тихої любови...

Ті великі сьвітові події що пронесли ся по той бік кордону не полишили ся без впливу і на політичне житє австрийської Руси-України, і додають нам тут віри в боротьбі за істнованє.

Під їх впливом явила ся в Австриї неминуча потреба знести кастові привилеї розширити горожанські права робучих мас народніх, покликати їх до участи в політичному житю.

В тих реформаторських стремлїнях блиснула і нашому народови надія на кращу будущину, на здобутє політичної сили. Приспішеним темпом заграло наше народне житє. Народ почув у собі силу, по словам Ґетого:

Allen Gewalten
Zum Trutz sich erhalten
Nimmen sich beugen...

По заходах, організацийних залунав гомін вічевого дзвону — понад сїльські стріхи і міські палати від вершин Бескіду до Дністрових берегів та ярів Поділя. І мов филї поплили десятки тисяч народу на віча, нарадити ся і з'організувати ся до важкого бою. Ся розколисана, високо піднята филя народного руху дає знаменитий підклад до дальшої організацийної і просьвітної праці, в якій лежить головно наша будучність.

І хоч на дорозї нашого розвою стрічаємо грізні перепони, ми чуємо, що нам прибуває сили, що ми живемо і розвиваємо ся, а дальшою витревалою працею і боєвою енергією дамо гнобителям ту відповідь яку в отсих могутних словах сформувала наша галицька поетка Уляна Кравченко:

„Ви мислите, що хід судьби рукою
З'упините,
Що духа вільного в єго розвою
Обмежите?
Вгасїть поперед з синього склепіння
Громади зір.
Та з'упинїть палаюче проміня
Що лїсь в простір!
Зломіть ту міць, що цьвіти розвиває
У теплу яр.
Зстудїть огонь, котрим нутро землї палає,
Вульканів жар.
Згасїть! Но іскор, що кидає ґеній
В уми людства,
Що сонцем сяють в жизнї тій злиденній,
Вгасить дарма!
Но силу духа, що в імя любови
Й братерства всїх
Змагаєсь, хто в нерозривні окови
Вкувати-б зміг?
Хто совість нашу на братів терпіня
Зглушить? Бурним
Розлитим хвилям сьвітлого стремлїня
Хто знайде стрим?
Чи ви, раби облудні, фарисеї
В котрих погас
Огонь чутя, любови для ідеї,
Для блага мас?
Ви пережиті, ви мертві в застою
Йдїть до могил!
Не здержать вам могучих з злом до бою
Розвитих крил.
Даремний опір; поступ ломить, тисне,
Й зітре ваш слїд,
І мов з за хмар, ще там яснїйше блисне
Рожевий світ".

Сей рожевий світ кращої будущини проблискує нам вже здалека. Та запопадлива дїяльність, той живий рух, який закипів серед нашого народу по той і по сей бік кордону дає доказ, що пробудила ся на ново душа нашої наций і впоює в нас віру, — що окрилений Шевченковою поезиєю й Шевченковими ідеалами набирає сил до лету геній вільної України...

цеви. Була би то велика кривда для Василиянок, *бож ліпше вже, коли доконче треба* гроший, продати ліс на вируб, а землї не тикати. Ми чули, що о. ігумен длятого хоче продавати той маєток, бо Василиянки не мають з него жадного доходу. Отже я довідав ся, що о. ігумен справдї бере за 26 моргів поля всего 100 корон річного чиншу! Та чи воно так мусить бути? Атже легко можна би дістати і по 20—30 К, а навіть і більше річного чиншу від морга; а тогдї і дохід був би і продавати-б не треба. — *Л.*

Инший дописуватель пише нам: Згадка в ч. 82. „Дїла“ з д. 9. мая с. р. про продаж маєтности СС. Василиянок „Монастир“ в Загвіздю під Станиславовом та послїдну ігуменю єго Мокрину Ільницку, що мала обтяжити грунти єго сервітутом в користь своєї родини, спонукала мене розглянути ся в околици, чи не дало би ся зібрати хоч кілька історичних звісток про минувшину єго. Після достовірних звісток, записаних в давнїйшій метрицї села Загвіздя, мусїв тут бути перше мужеский монастир. В 1680. роцї — від котрого розпочинає ся на приказ львівского епископа Йосифа Шумляньского тота метрика — був кумом „у державного Єго Милости Пана Миколая Загвозкого і панї єго Софії отець Ісаїя, ігумен манастиря Загвозкого“. То само повторило ся також в 1684 роцї, в котрім був восприємником разом з панною Алимпиядою Грабовецкою у того-ж Миколая Загвозкого отець Ісаія. В роцї 1704. переривають ся ті дуже не точно записувані „єреєм Теодором, сьвященіком села Загвоздя“ акти крещеня, доки „єрей Василій“ (Ільницкий „гербу Черчава“), „пресвитер загвозкий“, не розпочав з 1733. роком правильне, стараннє веденє усїх трех метрик в одній книжцї. В часї тої перерви у веденю метрики, с. є. 1704—1733, наступає мабуть перемїна мужеского манастиря на женьский, бо годї припустити, щоби оден і другий разом істнували. Від 1733. року не находимо вже більше в метрицї нї одної звістки про якого ігумена, лише про „інокенї“ та „ігуменії“. Так держить в 1736 роцї до кресту дитину у загвізкого селянина „інокеня Теофанна Ортиньска“. В 1754. у самого єрея Василія Ільницкого „Панна Васіянна Струтиньска, ігуменія манастиря Загвозкого“. Єрей Василій жиє до 1760. року. Мусїв умерти десь на чужинї, бо в метрицї „усобших“, веденій дуже недбало, нема про єго смерть нїякої звістки. Лишив він численну родину: кілька доньок і двох синів, Теодора і Іоана, що поженили ся з сїльскими дївчатами та жили таки в Загвіздю. Правнуками старшого сина єрея Василія, Теодора, суть обидва Ільницкі, що держать тепер грунти „Манастир“, як доказує перехована у них грамота шляхотства з 4. серпня 1803. року, видана на основі предложених грамот колегією станів королївства Галичини і Володимириї. Від смерти єрея *Василія нема пароха в Загвіздю до 1765.* року. Завідують нею сусїдні сьвященики, як Стефан „Каратнїцкий“, парох Рибняньский, (Рибно ad Павелче), єрей Антонїй Кобилянський, парох передміский Станиславівский храму Успенія Пресв. Богородиці, о котрім в Станиславові нїхто нїчого не знає, сотрудник єго Георгій Поглодовский, що підписує ся *то парохом, то коад'ютором* храму Успенія Пресв. Богородиці. В часї тих 5 лїт слїдні деякі неточности в „метрицї“. Може з сеї причини нема нїякої звістки про яку ігуменїю манастиря. В 1765. роцї настає парохом в Загвіздю єрей Іоан Тиховіч (!), звінчаний Георгієм Поглодовским в 1761. роцї з „Парасцевією“, донькою єрея Василія Ільницкого, і єсть тут мабуть до 1777. року, в котрім перериває ся „Метрика“. В 1765. роцї крестить єрей Іоан „Марію“ у селян Чикисів. Між восприємниками записаний „Велєбний отець Іоан, вікарій манастирку загвозкого“. В 1772. роцї крестить єрей Антонїй Загайкевич, „прешлій парох Лисецкий“, сина Григорія у місцевого пароха. Між кумами вписана „Єй милость Панна Васіянна Струтиньска, ігуменія манастиря Загвозкого“.

Се послїдна звістка про загвізкий манастир в книзї, званій „Метрикою“. А що з роком 1777, як сказано, перериває ся метрика рождених і не веде ся дальше, то про послїдну ігуменю сего манастиря Мокрину Ільницку задержав ся переказ лише у її кревняків, селян Ільницких, що держать манастирскі ґрунти в аренді до нинїшного дня. Вони показують нинї ще могили, що криють останки її та других 5 чи 6 ігумень. — *о. І. П.*

— **В справі замкненя лїсової школи у Львові** відбуло ся в суботу вечером в сали „Gwiazd-и“ загально-академічне віче, при участи також Русинів. Вшехпольскі студенти відтягнули ся від сих нарад. Реферат про лїсову школу виголосив ученик тої-ж школи Росиньский, почім вивязала ся дискусия, що протягнула ся до півночи. Піднесено в нїй цїлий ряд замітів против теперїшного директора школи, против краєвого видїлу, що удержує і має головний нагляд над сею школою, і вкінци ухвалено резолюцию з домаганєм переміни лїсової школи у Львові в вище наукове заведенє та з протестом против дисциплїнарних приписів, які краєвий видїл видав в останнїх часах для учеників тої-ж школи. Ухвалено також візвати всї академічні товариства, щоби давали материяльну поміч молодїжи лїсової школи, котрій наслїдком тих подій відобрано стипендиї і запомоги, а дальшу акцию переказано комітетови, що заняв ся уладженєм віча. Зазначити годить ся оден характеристичний інцідент на сїм вічу. Підчас нарад заступив председателя віча хвилево Русин, Панейко, котрий почав відзивати ся до бесїдників і присутних в сали по руски. На се відозвав ся голос: „Po polsku mówić, nie rozumiemy po rusku!“ Обурені сею провокацией Русини почали виходити демонстрацийно із салї, але сейчас зробив їм сатисфакцию академік Довнарович, котрий, хоч сам Поляк, осудив острими словами польского шовінїста, і віче ухвалило зараз тому „героєви“ глубоку погорду. Понадто промовляв в тій справі також Русин, Назарук, пятнуючи польску нетерпимість на рускій земли.

— **Земля на продаж.** В Ворохтї біля двірця желїзничого є до набутя 2 парцелї одна під віллю (на нїй стоїть тепер прастара хата, котрої поправа коштувала би до 300 корон), друга о двох фронтах під гостинницю або крамницю. Бажалось-би, щоби ті площі дістали ся в рускі руки, бо Жидів тут до 45 родин, мають найкрасші віллї і головні площі, а Гуцули наші криють ся хиба по недоступних верхах. По нарадї з тим, чесним Гуцулом, від котрого залежить продаж, відкликую ся отсею дорогою до руского загалу. На мою просьбу Гуцул здержує торги ще до 6. червня, сподїючи ся, що чейже між Русинами найде ся хтось, щоби не пожалував на се виложити 1400 злр. Тому, хто хотївби ті парцелї (обі нерозлучно) набути, зволить віднести ся до мене, а радо всїх информаций удїлю, але лише до 5. червня, бо опісля і мене не буде у Ворохтї. Моя адреса: В о р о х т а, *Гр. Головка*, студ. фільозофії.

— **В учит. семинарії в Станиславові** відбув ся в днях від 14.—25. с. м. устний іспит зрілости під проводом краєвого інспектора п. Ів. Матієва. До іспиту зголосило ся 51 учеників, між ними 16 Русинів. З Русинів дістали свідоцтво зрілости: Яків Баландюк, Василь Бень, Йосиф Гошовский, Мих. Лязаренко, Василь Мусїй, Теодор Ороневич, Іван Сявяк, Теодор Федоришин, Дмитро Шкаврітко і Андрій Татух. Пятьох Русинів має поправку, а одного репробовано на рік.

— **Закон о обезпеченю приватних урядників.** Специяльна комісия, вибрана палатою панів для розслїду рішеного вже посольскою палатою державної ради закона о обезпеченю приватних урядників, поробила, як доносять з Відня, в згаданім проєкті закона кілька дуже важних змін, наслїдком чого він буде мусїв вернутись ще раз під наради посольскої палати. Передовсїм відкинула палата панів дотично торговельних помічників постанову що-до примусового приналежаня до державного пенсийного фонду, який має повстати на основі того закона. Крім того будуть пороблені палатою панів ще деякі зміни, бо наради згаданої комісиї ще не скінчили ся.

— **Підвисшенє пенсий вдовиць по возьних.** Супротив того, що вдовицям по урядниках т. зв. старого стилю, т. є тих, котрі померли перед послїдною регуляциею платнї, рішено відвисшити пенсиї, старають ся о таке підвисшенє також вдови по возних, низших урядниках і всяких постійних державних слугах. Пенсия такої вдовиці виносить тепер 400 К річно, а в петициї, внесеній до державної ради, *домагають ся вони, щоби* підвисшено її на 600 К, бо тілько дістає вдовиця по вознім „нового стилю“, то є помершім по переведенім управильненю платнї.

— **Мілїонова спадщина.** Про мілїонову спадщину, яка припала одному урядникови краєвого видїлу у Львові, доходять тепер ось-які подробиці: Адвокат Бальком з Мільвокі оголосив був торік в нїмецких часописях, що в Америцї помер бездїтно якийсь Новіцкий, родом з Галичини, і полишив майно вартости 16 мілїонів долярів або 70,800.000 корон. Се оголошенє прочитав п. Іван Новіцкий, урядник краєвого видїлу, і зараз зголосив ся листовно до того адвоката яко спадкоємець по помершім там Новіцкім. Бальком звелїв єму зібрати потрібні метрики, щоби поробити у властий заходи в цїли відобраня спадщини. Новіцкий виїхав наперед до Відня, де оден з єго братів є инжинїром в служби бар. Ротшільда. Там при помочи того брата і впливових осіб лєгалїзував всї метрики в американьских конзулятах, а крім того боячись стати жертвою якого обманця, що вже нераз серед подібних обставин бувало, довідав ся за посередництвом тих конзулятів, скілько правди в донесенях адвоката Балькома. Відповідь надійшла корисна. Донесено з Америки урядово, що дїйсно помер там якийсь Новіцкий, родом з Галичини, і що в Новім Йорці находить ся спадщина, переказана Станиславови Новіцкому та єго дїтям. *Тепер вже* Іван Новіцкий не сумнївав ся, що разом з братом є правним спадкоємцем, бо єго батько називав ся справдї Станислав і мав стрия, котрий тому кількадесять лїт виїхав до Америки, в чім єму той Станислав навіть материяльно допоміг. Супротив того п. Новіцкий попросив в краєвім видїлї о тримісячну відпустку, *а діставши крім того з якогось* американьско-нїмецкого банку кілька тисяч марок задатку на подорож і спадкові кошти, виїхав до Америки. Тепер находить ся якраз на кораблї, а вскорі переконає ся особисто, чи спадщина виносить справдї тілько мілїонів.

— **До характеристики росийских відносин.** З Петербурга доносять, що онодї вечером на Невскім Проспектї многотисячна товпа побила і мало не убила полковника, котрий обурив ся на вояків, що через неосторожність не віддали єму почести. Полковник утїк до одного дому, де аж полїция оборонила єго перед роз'яреною товпою. — Суд в Петербурзї засудив корнета резерви, Оконева, котрий 14. сїчня с. р. застрілив в реставрациї студента Давидова за те, що не встав з місця підчас граня росийского гимну, на заслане на 4 роки до арештантских карних рот з позбавленєм горожаньских прав.

— **Перехід з православія на магометаньство.** Росийскі часописи доносять, що в сих днях 20 родин з козаків камінноозерской станицї, що находить ся 18 верст від Оренбурга, перейшло на магометаньство і приняли ісламізм, стали просити о зачисленє їх до музулман. Магометаньскі духовні збори в Оренбурзї вволили тому бажаню: мулла дістав приказ включити тих козаків в число своїх парохіян і записати їх до метрикальних книг.

— **Справа Гапона** готова перемінити ся в великий полїтичний скандал. Петербурска полїция вневнює, що найдений труп в Озерках під містом був трупом Гапона, так що смерть сего чоловіка, котрого іменем займалась недавно цїла Европа, є зовсїм певна. Однак офіциально полїция не хоче оповістити нїчого, поясняючи, що убийство Гапона річ карна і нею повинна заняти ся прокуратория. Але і прокуратория мовчить так само. Тимчасом публика не знає, що думати, бо зараз по похороні Гапона почала по часописях кружити чутка, що він жиє, що єго десь там хтось видїв і т. п. Одні вірять в то, другі уважають се містифікациєю збиточників. Всеж таки розвязка сеї загадки проста. Петербурска полїция затирає слїди своїх зносин з Гапоном і сама пускає до часописий фальшиві чутки, щоби збаламутити публику і відсунути як найдальше хвилю, коли деякі чинники (дума) приступлять до чищеня полїцийної стайнї Авгія. В послїдній хвили рускийскі часописи доносять, що сторож двірка в Озерках пізнав в одній із предложених єму фотографій одного учасника убийства Гапона. Є ним инжинїр Мартин Рутенберг, на котрого вказують ще й инші познаки яко на виновника. Рутенберг утїк через Фінляндию до Берлина, де находить ся під наглядом полїциї, а єго жінка мала виїхати до Льондону. Найдений в кишени Гапона візитовий білєт належав до полїцийного урядника Рачковского.

— **Масове убийство.** Із Сатмару на Угорщинї доносять: Властитель дібр Франц Лябонц заборонив селянам в Сільсаг пасти худобу на єго пасовиску. Селяне не зважали на тоту заборону і гонили худобу на пасовиско дальше. Онодї двірска служба займила худобу і відставила до двора. Розлючені селяни напали на двір, побили дїдича і єго наймитів, а відтак закопали всїх живцем до половини тїла, головою на діл, в землю. Всї погибли на місци. Прибувша там комісия арештувала виновників.

— **Самоубийство.** З Монте Карльо донесено вчера до Львова, що властитель копальнї нафти і співвластитель рафінериї нафти в Харківці Ян Канти Фібіх відобрав там собі житє вистрілом з револьвера. Фібіх, до недавна богатий чоловік, стратив цїлий маєток на нафтових спекуляциях і мусїв відпродати за довги свій удїл в рафінериї під фірмою „Фібіх і Ставярский“. Стративши майно, хотїв останнїми кільканайцятьма тисячами франків ратувати ся при зеленім столику в яскини гри в Монте Карльо, однак щастє єму не дописало, і се стало остаточною причиною самоубийства. Полишив молоду жінку, дочку гр. Старженьского, старости в Подгужи.

— **Військова клясифікация.** Czernowitzer Tagblatt одержав від якогось збирача особливостий, певне урядника, вязанку цьвіток бюрократичного стилю в давних нїмецких часах на Буковинї. Одна така цьвітка заслугує на згадку. Коли около 1870 р. військову управу державних дібр і стаднини в Радівцях поділено на два віддїли: військову і цивільну, військова управа видала таке розпорядженє: „Панове офіцири, ветеринарі і коні будуть придїлені до віддїлу військового; урядники, воли і осли до віддїлу цивільного“.

— **Японьский музей ім. Кондратенка** устроюють Японцї в Порт-Артурі. Для музею приладжено дім, в котрім жив покійний і котрий рішено зберечи в такім видї, в якім Японцї найшли єго, занявши крїпость. При вході до дому прикріплено таблицю з написию і датами родженя і смерти генерала. В домі зібрані портрети, обстава, папери і власноручні знимки Кондратенка. Командант крїпости звернув ся до вдови генерала з просьбою о фотографію чоло. іка для музея.

— **Грека в англїйских школах.** Вже від давна домагають ся знесеня грецкої мови для тих учеників, що думають посьвятити ся у висших школах студиям математики й натуральної істориї, а заступити єї иншою мовою. Та все було богато людий, що противили ся тому, думаючи, що жадна з новійших мов не може дати такого гармонийного виховання молодїжи, як грецка. Однак знатний англїйский професор H. Stognicks твердить в своїй книжцї з року 1867., що при таких питаних ходить менше о хосен як о природне виховане в порівнаню з штучним. Після його думки учить ся дїтий при природнім вихованю річий, що їх в пізнїйшім житю безпосередно інтересують, а при штучнім таких, що їм лише помагають учити ся пізнїйше щось иншого. Отже одно провадить безпосередною а друге посередною дорогою до тої самої цїли. Вправи граматичні не образують чоловіка і не можуть для того уважати ся за підставу клясичного образованя. З сим згоджуєть ся також більшість професорів, бо на запитанє найвисшої шкільної управи у сій справі було на 1513 відповідий 1088 за заступленєм грецкої мови новійшою, 78 згодили ся на заміну з певним задержанєм грецкої мови а 347 було проти всяких змін. Оттак отже наука грецкої мови щораз близше наближуєся до тої стадиї, що належати ме до історий. Розуміє ся, що до того часу не один „клясичний фільольог“ дойде кінця ученикови всїлякими грецкими аорістами і прочою мудростию, щоб завернути його назад до плуга і гною.

— **Дрібні вісти.** Вінчанє п. Івана Пасїки, укінченого богослова з панною Галею Татухівною відбуде ся дня 5. червня с. р. о год. 8. вечером в парохіяльній церкві в Куликові. Стация телеграфична і зелїзнична в місци.

Віча і збори:

Народне віче в справі виборчої реформи відбуде ся в Шарошу на площі (ринок) в неділю 3. червня 1906. Початок о год. 2-ій по полудни.

В **Олїрибї** повітового віча відбувся сего тижня 1. с. м. червня о год. 10-ій по полудни великий хлопеке віче під голим небом в справі виборчій а в разї неможливости в шинкови громадскім в справі реформи виборчої. Інтелигенция бо мотивує ся і з поважних сел повинна бодай тим разом явитись в як найбільшій числї, виховуючи тим так темний і байдужний нинї нарід того кутка. — *Комітет.*

Другі загальні збори Товариства Фільо Просьвіти в Долинї відбудуть ся в четвер дня 14. с. м. червня 1906. р. в Долинї в салї п. Шинкля в ринку. Початок о годині 12. перед полуднем.

Концерти і видовища:

Читальня „Просьвіти“ у Винниках уладжує в недїлю дня 3. червня с. р. в Зелені Свята Прогульку при участи шкільного оркестри ім. п. ... та мужеского хору, в городї т. зв. „Новім Свитї“ у Винниках початок о год. 3. по полудни. В разї непогоди відбуде ся тота сама прогулька в слїдуючу недїлю.

З товариств:

З тов-а Руских женщин в Станиславові. Поминальне Богослуженє за упокій души бл. п. Модести Куницкої відбуде ся дня 7. червня 1906 р. о год. 8. рано в храмі катедральнім в Станиславові. За видїл: Ковшевичева, секретарка.

На редних загальних зборах тов. „Сїч“ у Відни, які відбули ся д. 27. V. 1906. вибрано отей видїл: Антін Гарасимів сл. прав. голова, Омелян Бачинський ст. філь., містоголова, Мирослав Сриньский ст. філь., бібліотекар, Володимир Кулаковичст. філь., писар, Зенон Курбас ст. прав. касиер, Остап Грицай ст. філь. заступник бібліотекаря, Володимир Коновалець ст. мед. (лєктор. Рівночасно подаєть ся до загальної відомости адресу товариства: Wien VI. F...gasse 54. За Видїл: Антін Гарасимів голова, В. Кулакович писар.

Подяка. Видїл Руского Товариства Педагогічного у Львові дякує щиро Вп. Панови Михайлови Пурі з 10 К, які замість вінка на домовину своєї б. п. брати зложили на цїли Товариства.

Урядові вісти:

Із судівництва. Управитель міністерства справедливости перенїс судового секретаря Стан. Габрищеского в Зображи до Снятина і іменував судовими секретарями судових адвокатів Теор. Ясеницького в Зборові для Рожнятова, Брон. Слідерского в Комарні для Збаража і д-ра Йос. Серковского в Городку для Журавна.

На час ярмарку краєвих виробів, то є від 9-ого червня до 15. липня с. р. буде отворений на повітовій площади у Львові ерарияльний п. к. уряд почтово-телеграфічний враз з публичною розмовницею телефонічною. Сей уряд буде звався „Львів 18“ і буде повняти цїлокошну службу подавчу і відавчу, опріч виняток служби почтової посилки. Получень з почтовою ститою одержить новий уряд через щоденно чотирократну їзду карїолкову до Львова І. до котрого також належить інтрадувати всякі пересилки для того нового уряду призначені. До круга дїлання згаданого уряду буде особливо належати також принимане телеграмів і фонограмів, телефонічних розмов місцевих і межимістових.

Оплата за телефонічні розмови місцеві буде виносити 20 с., а за розмови межимістові після тарифи уряду почтового Львів І.

„З уповажненя п. м. міністерства зелїзниць заряджує ся сим, що започаткує з днем 1. сїчня 1906 півріні карти їзди могуть бути, почавши від 1. червня с. р. виставлювані не тілько на календарові півріча, але також на яких небудь шість по собі слїдуючих місяців того самого року (н. пр. від 1-ого червня до 30-ого падолиста).

Бібліографія:

Вже вийшла III. часть 4. книжка) розпочатого перед двома роками видавництва товариства „Просьвіта“ у Львові п. з. **„Руска письменність“** III. Твори М. Шашкевича, М. Гаталяновича, І. Устияновича та А. Могильницького у Львові 1906, З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. Книжка має 624 сторони XVI-ьох і вошиує на добрім папери в звичайній оправі 4 К, в крашій оправі 4 К. 50 с. З почтовою пересилкою о 35 с. більше. Можна дістати в канцеларії Тов. „Просьвіта“, Рынок ч. 10, або в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка, ул. Театральна, ч. 1.

Надіслане.

Адвокат Д-р Окуневский
в Городенці
пошукує конципієнта
326 3—6

Специялїст в дїточих недугах
Д-р В. Гукевич
Іспольїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни.
ординує від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 І. п.
Щіпленє віспи щоденно. 837

Інгалятория д-ра Буллінґа
в Станиславові
уладжена на взорець славнозвісних заведень в Ішли, Райхенгаль, Зальцбруи і т. п. найлїпша, найдешевша і найпевнїйша метода лїчення носових, ротових, горлових і грудних недуг. Отворена щодень. Управляючий лїкар: д-р Мондшайн, специялїст від згаданих недуг. 293

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвінери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 418

Найліпші # ДВОФЕЛЬШОВІ ДАХІВКИ **Генрик Ебер**

407 13—14 доставляє низше фабричних цін до кождої зелізничої стациї виключно *Львів, площа Смольки ч. 3.*

Академік виправний інструктор, глядить лекциї на селї. На жадане німецка конверзация. Зголошення: „Рутина“ Львів, університет. 555 1—3

Матурист сем. учит. приме зараз лекцию на селї. Може приготовляти до гімназиї або шкіл народних, а також завести хор церковний. Ласкаві зголошення під адресою: К. М. у п. Совінської в Станиславові ул. Середня ч. 40. 556 1—3

Помічник торговельний дїла корінного глядає посади сейчас. *Зголошення приймає* Народна Торговля Борщів. 528 4—6

Прийме ся хлопця на практику. Вимагає ся укінчених шість видїлових Практика 6 місяців безплатна. „Согільский Базар“ у Львові. 519 4—4

Дяк іспитований а притім також іспитований громадский писар з довшою практикою, женатий, глядає місця. Зголошення: Уряд парохіяльний Ясінка масьова коло Турки над Стрием п. loco. 511 6—6

Читальня Просьвіти на Гутиску має на час вакацій два покої до вынаймленя, околиця гірска, кухня, повітря лагідне Близших інформацій удїлає голова читальні о. Ст. Сорокowский сотр. в Крехові п. п. Кревів. 542 2—5

Дуже окрашуючі плюшеві намітки (лявфри) на стопи і дїточі візки, давнїйше по К 2·50, 6·50, 7 і 7·50, тепер по К 1·30, 2·50, 4·80, 5 і 5·30 по причині ліквідациї поручає Спілка тапіперів Львівских ул. Ягайлоньска ч. 3. 910 3—5

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise ого у Волиї високій п. п. Жовква. 502 12—55

Мід курацийний

липовий в 5-кілезих бляшанках, оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 268 5—10

По причині зайнятя торговлї продає по можливо найнизших цінах: колдри, вовняні коци, ліванові подушки, матераци волосяні і в морскої трави, дрелїхи, пружинові сїнники, ведяні ліжка а також приймає матераци до переробленя і покрита СПІЛКА ЛЬВІВСКИК ТАПІЦЕРІВ. 487 ул. Ягайлоньска 3. 3—6

Фортепян в комісї, салоновий штуц, невтиханий, з гарним тоном, в добрім стані, дешево продам. Личаків 4. 552а 1—2

Важне для літників!

В Дорі околиці гарній, гористій, куди пливе Прут, суть до винайму в давній вілї Вп. Калляя комнати мешкальні. Вілля есть положена коло зелізничого перестанку. На сезон заживдає ся здорову домовую кухню. Зголошення устні і письменні до п. Калитчукової Львів Скарбківска 35. 434 7—8

Чоловік інтелїґентний маючий бюрову практику, просить о посаду при касї задатковій або иншій рускій институциї. Зазначує ся, що він переслїдований за чинну участь в руху вічевім і один з найбільше потерпівших підчас недавних кровавих подій. Зголошення: Редакция „Дїла“.

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

свое переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Евангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

Шість і пів міліонів корон відшкодованя!

Будинки, движимости, збіже і пашу обезпечає від огневих ткд одиноке руске асекурацийне товариство

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові Ринок ч. 10.

Шкоди оцїнює „Дністер“ з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодованя.

За 13 лїт виплатило 6,474.534 корон відшкодовань.

Обезпеченя приймають аґенциї по всїх містах і більших селах; „Дністер“ дає аґенциї письменним господарям, де еще не робять инші аґенти „Дністра“. Аґенти „Дністра“ заробили вже *провізиї 807.742 корон.* „Дністер“ удїляє громадам позички на 4% на закупно сикавок.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса ощадности, повітові каси ощадности і сиротиньскі каси при судах.

Чистий зиск річний звертає ся обезпеченим членам, за рік 1905 припадає кождому членови 5% премії до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краківскім Товаристві тілько через „Дністер“; провізию від таких обезпечень дає „Дністер“ *на рускі додроднїйні цїли.*

Фонди „Дністра“ виносять з кінцем року 1905 суму **1,372.538 корон.** 34а 5—52

Стережіть ся огню!

„Дністер“ пристроїв Ерноск. Енископ, Ординарияты. Покрывайте ваши (жилые) дома черепицей

Оповіщенє.

Стрибожий Дарунок (оповіданя) *Л. Мартовича* 1 К. 30 с. Душі кланяють ся (оповіданя) *М. Яцкова* 75 с. Австрия чи Польща (істория Руси під Австриєю) *В. Будзиновского* 70 с. 3 тисяч і одної ночи: Том I. „Купець і Іфрит“ 55 с., Т. II. „Алїбаба і 40 розбійників“ 55 с. (В полотняній оправі за том 95 с.) 12 аґітацийних брошур *Будзиновского і Мартовича* і „В Небі“ *о. Бобикевича* 47 с. „Хрунь і Чорт“ *В. Будзиновского* 23 с. Козаки у Ст. Руданьского, з поясненями *Будзиновского* 33 с. Гайдамаччина *М. Лозиньского* 43 с. (Ціна разом з посилкою) 4·90 с. Замовляти у „Адміністрация часописи „СЬВІТ“ у Львові“. На кредит не висилає ся.

Іустовні французскі батисти, анґлійскі полотна, великий вибір материялів на дамскі сукні поручає по незвичайно низьких цінах

Антін Увєра

Львів, ул. Галицка ч. 12. 455 6—8

За 2 зр. переробляє старі матераци (з подушки) на зовсім як нові Доелїхи на покрите від 50 кр. за метер. Нові волосінні матераци, обложені ватою д-ра Віщофа против молїв від 15 зр., матераца з морскої трави від 6·50, обложені ватою д-ра Віщофа від 10 зр. Колдри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5. 486 13—30

Оголошенє.

Замкненє рахунків Спілки ощадности і позичок в Єзуполи за рік 1905. Членів прибуло 46, убуло 16, стан з кінцем року 268. Удїли: К 2.850. Стан чинний: К 44.338·40 с. Стан довжний: К 43.829·71 с. Фонд резервовий: К 1772·63 с. Чистий зиск: К 508·69 с. Оборот касовий: К 102.332·66 с.

М. Кудла в. р. *Петрушевич* в. р.

553 1—1

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·27*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова 2·31*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ришева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·2*,

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6·5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6·5 до 23·9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1·6 до 31·8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (віе 1·5 до 30·9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13·5 до 9·9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з Щирця від 27·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·10 вечер.
з Любіня вел. від 13·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·05, 8·25, 8·55, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·35, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ришева 4·05.
„ Коломиї 3·30.
„ Рави рускої 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6·5 до 23·9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·25 по полудни, (від 6·5 до 23·9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1·6 до 31·8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави рускої 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1·5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13·5 до 9·9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13·5 до 9·9 що дня) 3·14 по полудни.
до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27·5 до 16·9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни по полудни (від 13/5 до 16·9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 70 8—8

Оголошенє.

ОГОЛОШЕНЄ.

Towarzystwo zaliczkowe w Kołomyi

стоваришене зареєстроване з необмеженою порукою, у власнім будинку при ул. Ягайлоньскій ч. 6, знижає від 1 липня с. р. процентову стопу від вкладок з 5½% на 5%, від есконту векслїв з 8% на 7%. 554 1—1

! Весна !

„Ґвавт! Веснянки! Ґвавт! Ноги пріють!“

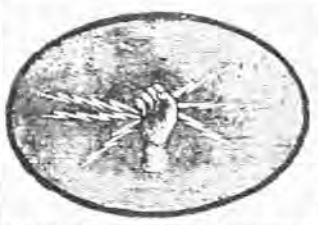
Хочете се усунути, купіть собі:

КРЕМ ОДАЛІСОК на веснянки, слоїк 1 К 50 сот.

АНОСМІН вода на пріте ніг, фляшка 1 кор. Набути можна в дрогериї

ЩАСНОГО ТРАВНФЕЛЬНЕРА

у Львові, Ринок ч. 10, дім „Просьвіти“. 523 5—7

Старші мужчини не є зовсїм старшими людьми,

коли уживають випробованого найславнїйшими лїкарями оригінального, американьского, електричного приладу „Талїсман“, що привертає вичерпану мужеску силу. При правильнім уживаню усіх вже до вільох днів чудесний, не лише у молодих, але й старших мужчин. „Талїсман“ поручають також найвизначнїйші лїкарі на: гостець, ревматизм, нервові терпіня, жіночі недуги, безсонницю, холодні руки і ноги, гіпохондрию, блїдницю, астму, параліж, корчі, мочене в ліжку, шкірні недуги, гемороїди, болї жолудка і т. п. „Талїсман“ скріплює нерви і підсьвіжує кров. У людей, що уживають „Талїсман“, працює кров і нервова система нормально, а змисла наострюють ся, що спороваджує загальне вдоволенє; тїлесна і умова сила підчиняє ся і осягає ся здоровий, та щасливий стан, а тим самим і продовженє житя, так дуже короткого для многих людий. „Талїсман“ однаково важний для мужчин і женщин. **Ціна комплетного приладу 10 кор.** — Висилає ся післяплатою або попереднім надісланем грошей **Leopold Feith, Wien, VIII.** 547 1—?

Знаменито прасоване біле

осягає ся легко і певно при помочи

СРІБЛИСТОГО **КРОХМАЛЮ**

Fritz Schulz jun. Akt.-Ges., Egyr i B n. Leipzig.

Правдивий лише з охоронною маркою „ҐЛЬОБ“ і „ЗЕЛЇЗКО“.

Дістати можна всюди в картонах.

Заступник у Львові: **Фльориян Кравзе** ул. Третого мая 10. 388 4—14

5 корон на будову руского театру у Львові.

Перше ческе загально акцийне

ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЄ

В ПРАЗІ,

найдешевша і одинока асекурация в австро-угорскій монархії,

що виплачує своїм членам ґарантовані 3% відсотки від вплачених вкладок і увільняє їх на случай цїяковитої або частинної неспосібности до праці та зарібків, від дальшого плаченя асекурацийних премій,

дає 5 К на будову руского театру у Львові від кождого обезпеченя, заключеного на основі нинїшної оповістки.

Головна репрезентация для Галичини

у Львові ул. Коперника ч. 24.

Обезпеченя від 2000 К в гору.

818 29—30

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** рїжної ваги і приймає ушкоджен. дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони рїжної ваги.

Дякуючи всїм Вп. парохам і фондаторам за всї дотепершні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґруни. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиції

З глубоким поважанем

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

87 Агентів не висилаю.

Дивани, портиєри, фіранки, меблеві материали

в кольосальнім виборі.

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.

Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 4·50 К за 1 м. □.

Ілюстровані цїнники даром. Взірці висилаєсь оплатно.

В. Адамский, Львів, Готель Жоржа.

919 25—30

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 100 Львів, четвер 18. (31.) мая 1906. Р. XXVII.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрації.

Просить ся о вчасне відновленє передплати за місяць червень, як також о вирівнанє позісталих ще залеглостий найдальше до 13. червня, щоби Адміністрация не була приневолена висилку часописи застановити.

Конфлікт між парляментом а короною.

Вчера высказали ми здогад, що головною причиною упадку Гогенльогого не було відкритє факту, що корона поза плечима австрийского правительства згодила ся на таке уложенє відносин між обома половинами монархії, на яке такий австрийский патріот, як кн. Гогенльоге під нїяким услівєм не міг згодити ся, але що головною причиною єго добровільного уступленя було пересьвідченє, що уложене в порозуміню з Поляками предложенє о виборчій реформі в наслїдок рішучої опозиції Чехів в палаті послів не перейде. Нинї наш здогад перемінив ся майже в певність. Обіймаючи уряд шефа австрийского кабінету, Гогенльоге не міг не знати, що корона бодай автономічною тарифою цловою мусить Мадярам дати сатисфакцию за се, що вони відложили на пізнїйше свої військові жаданя, згодили ся на принятє неконституційно заключених договорів торговельних, відступили від жаданя покараня членів кабінету Феєврария і урядників за всї їх неконституційні заряджења і безправства в урядованю, згодили ся на виразне бажанє корони взяти з програми попереднього правительства виборчу реформу, згодили ся ухвалити рекрута, вибрати спільні делєгациї і т. и. Австрийский президент мінїстрів не міг не знати сего, що цїсар позволив в угорскім соймі внести проєкт утвореня самостійної териториї цловоі, з самостійною, хоч поки що ідентичною з австрийскою тарифою цловою; Гогенльоге не міг не знати сего, що знала вся преса мадярска. Мимо того вість, що в угорскім соймі має бути за дозволом корони внесений проєкт, після котрого цлова тарифа вже не буде називати ся „австрийско-угорскою", лише „угорскою", так збентежила мінїстра від виборчої реформи, що він побіг до цїсаря і зголосив димісию цїлого кабінету. Амбіция Гогенльогого не позволяла єму упасти з пятном нездари, котрий не умів довести до компромісу в справі виборчої реформи; отже він використав факт, що корона в дразливій для цїлої Австриї справі рішила односторонно в користь держави. Уступаючи через виборчу реформу, подав за причину уступленя рішенє корони в справі цловоі тарифи, певний, що замість компромітациї, котра єго ждала, розлучить ся з своїм урядом яко герой, котрий погиб з оружєм в руцї в оборонї інтересів, прав і чести Австриї.

Мимо того, що Гогенльоге уступив тому, бо не умів злїпити такого предложеня о виборчій реформі, котре в палаті послів могло би дістати більшість, а конфлікт з короною в справі австрийско-угорскої тарифи цловоі ужив лиш за претекст уступленя, ся послїдна справа стала ся нагло для австрийских полїтиків справою перворядної ваги, так що вони забули за справу виборчої реформи і від хвилї зголошеня димісиї майже нїхто про виборчу реформу не говорить. Доперва демонстрация, яку против автономічної угорскої тарифи цловоі в своїм особистім інтересї зробив Гогенльоге, звернула увагу податливого доси в угорских справах австрийского парляменту на се, що готові пропасти мілїярди, які Австрия від початку дуалїзму пхала в Угорщину в тій певности, що сим удержить на віки спільність армії і спільність цлово-торговельної териториї.

Спільність цлово-торговельної териториї є для австрийского промислу і австрийскої торговлї квестиєю житя. Вже сама Угорщина є поважним торгом для продуктів австрийского промислу. Цлово-торговельна самостійність Угоршини могла би заперти для австрийского промислу насамперед угорскі торги. Дальшим наслїдком сеї самостійности могло би бути утрудненє або й перерванє австрийского експорту на Балкан, бо найкоротша дорога на Балкан веде через Угорщину, а евентуальна друга дорога через Босну непевна, бо нинї єще не можна знати, що по цїлковитім відокремленю Угорщини від Австриї стане ся з Босною. Очивидна річ, що цїсар, котрий згодив ся на автономічну угорску тарифу цлову, не застеріг собі звороту до австрийскої каси державної тих мілїярдів, котрі Австрия за удержанє єдности вложила в Угорщину. Австрийский парлямент не може преціньь дарувати тих видатків на „спільні" справи, бо вони зруйнували Австрию фінансово.

Супротив всего того не диво, що демонстрацию Гогенльогого цїла палата послів приняла грімким аплявзом і в дуже острій формі задемонструвала против з'їґнорованя голосу австрийского тїла законодатного в так важній для Австриї справі, против формальної зради інтересів австрийских народів.

Австрийский парлямент здобув ся на небувалу доси енергію, бо не числячи ся з тим, хто станув по сторонї Угорщини, своїм енергічним протестом против відрочуваня засїдань палати послів і ухваленєм внесеня протестуючого против управильненя відносин з Угорщиною без згоди австрийскої ради державної дав доказ, що не прийме мовчки до відомости торгу зробленого поза єго плечима в особистім інтересї сили, стоячої поза єго плечима, в особистім інтересї сили, стоячої поза парлямєнтом, а на шкоду інтересів Австриї. Таку енергію виявив лише конституційний сойм австрийский в 1848 роцї безпосередно перед вибухом кровавої революциї віденьскої.

Сей формальний бунт парляменту, котрому вже вибиває послїдна година, був для двора несподїванкою і викликав там формальне замішанє. Нї корона, нї Мадяри не сподївали ся, що ся анемічна репрезентация „країв і королївств" здобуде ся на таку енергію, що довідавши ся про махінациї поза єї плечима, не дасть замкнути собі уст, але грімким і рішучим голосом крикне: veto! Ситуация стала ся нинї так замотаною і непевною, що нинї навіть найбільші карєровичі не лакомлять ся на мундур і ґажу президента мінїстрів. Кождий, котрому цїсар предкладає місию утвореня нового кабінету, не хоче брати на себе невдячної місиї, котрої найблизшою цїлию є доведенє до компромісу між короною а парляментом і погодити інтереси Австриї з автономічною тарифою, котру угорске правительство вже має в кишени і цїсареви даного єму в сїй справі слова певно не зверне. Наслїдник Гогенльогого мусить зробити се, чого не умів зробити нї Гогенльоге, нї Ґавч, т. є. перевести виборчу реформу, а в додатку полагодити в користь Угорщини а зі згодою австрийскої палати послів справу, котра через демонстрацию Гогенльогого станула попросту так, що може бути полагоджена лише в наслїдок упокоряючої капітуляциї або австрийскої державної ради, або угорского сойму.

Доси цїсар покликував до себе Шенборна, Куденгового, Хлюмецкого і инших полїтиків, але кождий з них заявив, що місиї утвореня нового кабінету не прийме. Між евентуальними кандидатами на президента урядничого кабінету вичисляють Кільмансеґа, секцийного шефа бар. Гайна, секцийного шефа і мужа довіря наслїдника престола бар. Бека. Найсериознїйше говорять про бувшого мінїстра внутрішних справ і автора ґавчівского проєкту виборчої реформи, ґр. Біллянд-Райта. Єго задачию було би переведенє виборчої реформи. На случай, коли би не повело ся утворенє кабінету, котрий довів би до компромісу між короною а парляментом в угорскій справі і котрий перевів би в парляментї виборчу реформу, має бути іменоване чисто урядниче мінїстерсво, котре довгий час буде панувати без парляменту, послугуючи ся випробованим в Австриї параґрафом 14-им.

Народні віча і маніфестациї.

В Бучачи відбуло ся д. 27. мая велике повітове віче під голим небом. Рано того дня відправив парох о. Нестайко в церкві ОО. Василиян поминальне богослуженє за погибших в Лядскім, в часї котрого присьпівував хор мужеский, зложений з учеників та міщаньскої молодїжи, а о. Н. Веселий виголосив проповідь, в котрій указав на невинно пролиту кров в Лядскім і зазначив, що та кров повинна додати нам більшої охоти, завзятя та саможертвованя в борбі за правду, волю і справедливість, — подібно як кров перших християн скріпляла і була головним товчком ширеня науки Христової. По богослуженю відправило кілька сьвящеників парастас над зеленою могилою, уставленою серед церкви, під високим березовим хрестом, украшеним кайданами та терневим вінцем з чорною лентою. Віче відкрив короткою промовою о. Нестайко. До президиї вибрано: А. Ю. Луцева, господаря з Нагорянки, Д. Ґрабовского, господаря з Лядского і І. Крижановского з Бучача. Про реформу виборчу і про народне шкільництво референував п. М. Петрицкий зі Львова. В двогодинній бесїдї своїй виказав він причини і початки борби за рівне для всїх виборче право, пояснив значінє тої реформи для руского народа, відкрив зібраним нїкчемні інтриґи і заходи галицких шляхтичів, котрих метою є: завести в Галичинї таку реформу виборчу, аби з неї Русини найменшої користи не мали. За тим указав референт на кривди Русинів на поли народного шкільництва та напятнував остро послїдну (з 29. IV. 1906) ухвалу місцевої ради шкільної в Бучачи, силою котрої рішено не приймати до мійскої школи дїтий, котрі не мешкають всамім містї. Закінчив свою промову покликом до зібраних селян і міщан: „По всїх містах, місточках, селах та закутках несїть клич: До бою! До бою за нашу долю, народ і волю!" Другим з ряду бесїдником був п. Я. Бачиньский канд. адв. з Чорткова. Сей говорив також про реформу виборчу, та вказав значінє послїдного леґального средства борби, себ то страйку ґенерального, котрим напевно виборемо собі належні нам права. Промовляли ще М. Пилатюк з Нагорянки і Юрко Сьмішний з Білобожниці. Сему послїднєму комісар казав відобрати голос, бо нїби не до річи він говорив. „Що? — казав Сьмішний. — Пани повідають, що ми слїпі для рівного виборчого права? А ладувати ґвери, стріляти на дістанс, платити податки, удержувати неробів — до того ми не є слїпі?" І на тім скінчив. Коли вже більше нїхто голосу не забирав, п. Петрицкий зреасумував все, про що бесїдники говорили та поставив слїдуючі резолюциї: „Віче зібране 27. мая в Бучачи, заявляє ся однодушно за реформою виборчою в напрямі загального, рівного, тайного і безпосередного права голосованя; 2) протестує проти пропорціональности виборів, 3) проти кривдячого руский нарід проєкту реформи виборчої президента мінїстрів Гогенльогого, а домагає ся розділу мандатів в Галичинї після населеня т. є. 43 процент для Русинів, та 4) протестує проти вилученя Галичини". Всї ті резолюциї приняв зібраний нарід в числї понад 6000 грімкими окликами: „Так хочемо!" по чім відсьпівавши „Не пора" став домів розходити ся. На вічу урядувало трох комісарів: оден сидів коло президиї, а два „утримували порядок" між зібраними. А о 50 кроків від місця зборів стояла цїла компанія

Н. Лєсков. 3)

Нехрещений піп.*)

На злість всїм, а, бути може, особливо отцю Яковови, Дукач постановив охрестити сина в чужій парафії, в селї Пригудах, що лежало від Парипс не дальше як о сїм-вісїм верст; а щоби таку спішну справу не довго відкладати, то охрестити єго зараз, таки нинї, щоби людям відразу позатикати роти, щоби завтра всї вже о тім знали, що Дукач справдїшний козак і нїкому не дасть насьміхати ся з себе та без усїх може обійти ся.

Кум у него вже був вибраний, — цїлком несподїваний: Аґап. Правда, що такий вибір міг неодного здивувати; але Дукач міг на те відповісти, що бере кумів простих, „стрічних", як то і є повірє, що таких Бог посилає. Аґап і справдї був перший „стрічник", котрий богатому козакови перший попав на очи при вісти про народини сина; а перша стрічниця була баба Керасиха. Її взяти в куми було троха нїяково, тому що Керасиха мала не цїлком гарну славу: вона була цїлком певна відьма, — так певна, що того не перечив навіть сам її чоловік, дуже заздрісний козак Керасенко, котрому тая хитра жінка цїлком затовкла голову і вигнала з него всю єго нестерпучу заздрість. Вона єго повернула в остатного дурня, а сама жила цїлком по своїй вільній волї, троха шинкуючи, троха заробляючи то при родїлях то продажею паляниць, то вкінци попросту зриваючи цьвіти по дорозї гулящого житя.

Що вона була відьма, се знали і старий і малий, бо виявилось воно дуже голосно і скандально. Керасиха ще дївчиною була безбоязна самовільниця; вона жила по містах і мала якусь штучну шклянку з рогатим чортом, котру їй подарував рогачівский шляхтич з Покотї, що відливав таких чортяк в сусїдній гутї. І Керасиха пила собі на здоровлє з тої шклянки і була здорова. Наконець мало того всього, вона показала вже цїлком неможливу відвагу, коли добровільно згодила ся вийти замуж за Керасенка. Того нїхто не міг зробити крім жінки, котра нїчого не боїть ся; бож Керасенко, відома річ, своєю заздростию заморив уже дві жінки. І коли він нїгде довкола не міг найти собі третої, тогдї окаяна Христя сама єму накинулась і вийшла за него, тілько вимовила собі, що він завсїгди буде їй вірити. Керасенко пристав на те, а сам думав собі:

„Дурна баба: так я тобі і буду вірити! Нехай лише оженю ся, а там уже й на крок не пущу від себе!"

Кожда инша на її місци вгадала би се; та ся жвава дївчина попросту з глузду зсунулась. Але вона не лиш нїчого не злякалась і вийшла за заздрісного вдівця, а ще й взяла та й цїлком єго переробила, так що він перестав бути заздрісним і дав їй жити на всїй її вольній волї. А зробила се очивидно своїм хитрим відьомством і при цїлком певній помочи чорта, котрого сусїдка Керасихи Піднебесна сама бачила в людскій постатї.

Було воно незадовго після того, як Керасенко оженив ся з моторною Христею; а хоч тепер минуло з того часу добрих десять лїт, все таки бідний козак певно ще й доси тямив тую чортівску пригоду. Було воно в зимі, під вечер у сьвята, коли жадному козакови, хочби і як заздрісному, не в силу усидїти дома. А Керасенко і сам нудив сьвітом і жінки нїкуди не пускав; і вийшла у них з того баталїя, при котрій Керасиха сказала чоловікови:

— Ну, як ти вийшов на своїм слові невірний, то я же тобі зроблю лихо!

— Як лихо! Як ти менї зробиш лихо? — сказав Керасенко.

— А зроблю, та й усе тут буде.

— А як я тебе з очий не випущу?

— А я на тебе мару напущу.

— Як мару? Хиба ти відьма?

— А от побачиш, чи я відьма, чи я не відьма.

— Добре.

— От побачиш: дивись на мене, держись за мене, а я своє зроблю.

Та єще й час назначила:

— Три днї — каже — не мине, як зроблю.

Козак сидить день, сидить два, просидїв і третий до самого вечера і думає: „Час минув, а щоб мене сто чортів відразу взяло, як дома скучно!... Шинок Піднебесної якраз против моєї хати; з вікном у вікна менї звідтїль все видно буде, як хто-небудь піде до мене в хату. А я тимчасом там випю двічи або й чотири чвертки, послухаю, що люди гомонять, що в містї чувати, і потанцюю, забавлю ся".

І він пішов. Пішов і сїв, як думав, біля вікна, так що єму видно всю свою хату, видно, як огонь горить, видно, як жінка там і сям вештає ся. Чудово! І Керасенко сїв собі та попиває, а сам все на свою хату споглядає. Та не знати відки взяла ся сама вдова Піднебесна. Вона запримітила єго штуку і давай глузувати з него:

— Ех, ти такий сякий, глупий козак; Чого ти глядиш? До віку нїчого не вглядиш!

— Ну, добре; ще побачимо!

— Нїчого і бачити; де за нами, жінками, більше назирають, там нам жінкам сам біс помагає.

— Говори, говори собі! — відповів козак: — А як я сам на жінку дивити-мусь, то коло неї і чорт нїчого не зробить.

Тут всї і захитали головами.

— Ах, недобре так, Керасенко, недобре! Або ти не хрещений чоловік, або ти так уже осатанїв, що й в самого біса не віруєш.

І всї тим так обурили ся, що навіть хтось з товпи крикнув:

— Та що тут ще на него дивитись: дати єму такого прочухана, щоб він тричі перевернув ся і на добру віру став.

І єго справдї мало ще не побили. Особливо, як він замітив, мав до сего охоту якийсь чужий чоловік, в котрім Керасенкови нараз нї з того нї з сего увидїв ся не хто инший, як той самий й рогачівский шляхтич, що дарував було єго жінцї тую шклянку з чортом і що то через него вони з жінкою поперечили ся перед самим весїлєм та помирились тим, щоби о тім чоловіцї більше вже не згадувати. Тогдї Керасенко забожив ся було жінцї, що нїколи й не згадає за того шляхтича; а вона єму загрозила, що, як не дотримає слова, то буде за те сидїти у чорта в зубах.

І Керасенко памятав о тім. Тількож тепер був він пяний і не міг знести свого за-

*) Гл. ч. 89. 90. Задля великого натовпу пильного материялу мусїли ми се оповіданє перервати, за що отсим перепрашаємо наших читачів. — Р е д.

війска in Bereitschaft. Зараз, коли тілько люди рушиля до міста, бо туди дорога вела, поспішило в слід за ними війско. Перед ринком капітан казав жовнірам приспішити ходу, тому між людьми настав великий стиск, дались чути нарікання, дехто свиснув кілька разів. Се вистарчило для капітана, аби в поході стримати ся і уставити війско під каменицею в Schwarmlinie. При тім богато людий дістало кольбами в груди, бо війско цофаючись нагло під мур, мусїло собі робити вільний прохід хідником, куди власне люди з віча вертали. На щастє надійшов староста і казав закукуріченому капітанови їхати вже до дому. — *К.*

В **дрогобицкім** повіті відбулись дальше віча під голим небом: 1) в **Раневичах** 20. мая під проводом п. Олекси Єдлїцкого при участи 400 осіб. Referували п. п. В. Коцко і Ю. Михаць. 2) В **Гаях нижних** (другий раз на домаганє самих селян) 27. мая. Учасників було 2000. Проводив п. Дмитро Кравець. Referували п. п. Н. Строньский, Ю. Михаць і Л. Винницкий.

В **калускім** пов. відбуло ся д. 24. с. м. віче в *Голинію на площи перед церквою* при участи около 2000 людий з дооколичних сіл. Referував п. Твердохліб з Калуша, промовляв о. посол Богачевский. Запротестовано против проєкту реформи виборчої.

В **мостискім** пов. дня 27. с. м. відбули ся віча під отвертим небом: в **Дмитровичах** при участи понад 3000 селян з усїх доокресних сіл. Президував о. Теодор Савула, а referував З. Скварко, — і в **Шешеровичах** при участи понад 1500 селян і духовенства. Президував о. Пасічиньский Кирило, referували о. Онишкевич Стефан і З. Скварко.

В **станиславівскім** пов. відбуло ся д. 13. с. м. віче, скликане місцевим комітетом. Проводив о. Корвацкий з Острова. Про положенє руского селяньства та відносини в краю говорив п. І. Чміль з Перевізця. Проєкт виборчої реформи обговорив студ. прав Роман Домбчевский; на внесенє п. Чміля ухвалено відповідні резолюциї. Учасників було около 500. Староство виделегувало комісаря п. Машковского; другому бесїдникови заборонив він сказати дещо про загальний страйк, чим вразив сильно зібраних хлопів.

Про страйки

пишуть нам:

Минувшого тижня застрайкували селяни в **Бовшеві** в повіті рогатиньскім. Посесор Верещиньский визискує робітників в страшний спосіб. Зимою платить при машинї за 14 годин 13—20 кр. Робота треває від 7 рано до 9 вечером, а часом і довше, і то без перерви, бо в часї снїданя або полуденку мусить тягнути машину той, що приніс їдженє, поки робітник не зїсть. На весні платить від 25—30 кр.; у жнива 35—40 кр.; а від копи 40 кр. Снопи висушені мусять мати 1 метер обєму, так що добрий робітник може чистого збіжа нажати копу таких снопів за день, але часто на таку копу піде 2 й 3 дни, коли збіже гірше. При копаню бараболь платить від гари 60 кр. Не маючи помічника, виплачує робітникам часом і до 1. години в ночи. Селян секує на кождім кроці. Пашу попродав на околичні села і заказав своїм арендарям і селянам відступати бовшівским людям пашу. Треба знати, що Бовшів головно худобою торгує, а пасовиск має дуже мало. До недавна платили за пасовиско від штуки рогатої худоби 10 зр. за лїто, а від двох лїт мусять платити 25 зр., та ще п. Верещиньский і за таку ціну не хоче пускати худоби. А й властитель Бовшева, п. А. Кшечунович з Бовшівця, попирає Верещиньского в секованю бовшівских людий, бо своїм арендарям пасовиск позваляє з Бовшева приймати на пашу худобу лише тих людий, котрі єму подобають ся. І так бовшівскі люди засуджені на погибель зі своєю худобою. Сим Верещиньский хвалить ся публично, що половина людскої худоби мусить вигинути з голоду, а половина людий мусить виїхати до чужих країв. Що найважнїйше, всю роботу обробляє 14-лїтними дїтьми, котрим платить по 13—15 кр. і котрі мусять за форналїв робити роботи, а пізними вечерами коні обійти, бо на 20 пар коний має всего 4 форналїв і одного економа-мужика і ними має обробити до 1.300 моргів.

Бовшівскі люди побивають ся головно за пашею. До недавна давав Верещиньский людям косити по ризї за 4-ту копицю; але хто дістав ризу до кошеня, мусїв скосити ще ризу ячменю і повязати, на що треба 12 косарів і 15—20 вязальників ужити.

Се все дало причину до страшної ворожнечі взаїмної. Тепер нїхто з Бовшева не йде на роботу, лише дїти. Верещиньский що року спроваджує Бойків, але що року з иншого села, бо два рази з того самого села не дістане робітника.

Тепер застрайкували бовшівскі селяни. В неділю відбули ся довірочні збори в асистенциї 14 жандармів, старости і комісаря. Народу зійшло ся до 3 тисяч; але богачі зі страху не хотїли відступити стодоли, так що в стодолї бідака могло помістити ся лише 3.500 людий. Зборам проводив Николай Цимбалїстий, а referував про реформу виборчу д-р І. Макух з Бовшівця, а про страйки Крайківский з Бурштина і др. Макух. По зборах відбули ся довірочні наради, на котрих були й селяни з дооколичних сіл. Вибраний комітет страйковий ухвалив такі жаданя страйкарів: на весні для мужчин 80 кр., для дівок 60 кр.: для дїтий 40 кр.; у жнива для женця 80 кр.; для косаря 1 зр.; за копу метрових снопів 80 кр.; при копаню бараболь: від ґари 1 зр. Робота має тревати цїлий рік від 7 рано до 7 вечером з пів годинною перервою на снїданє і 2 год. на обід. Виплата мусить наступати найдальше до пів години по роботї. В неділю не вільно виплачувати. В сїнокоси жадають четвертої копиці сїна, а третої отави, але без жадного відробку. Сїножати вільно віднаймати. За пасовиска: 10 зр. від штуки, 3 штуки на 2 морґи.

В понеділок подав комітет ті жаданя Верещиньскому. Інтервенював комісар Дорожиньский. Верещиньский, що доси не хотїв навіть говорити, підступив на копі 20 кр.; що-до решти жадань на разї не прийшло до згоди.

Дооколичні села дістали ухвалені комітетом жаданя на письмі. На разї страйколомів нема.

Признати треба тактовне поведенє політичного комісаря Дорожиньского і жандармів. Люди заховують ся, як всюди, спокійно. Але коли деинде жандарми провокують людий, то тут того нема. Сам староста признав публично, що Верещиньский визискує людий.

На тутешних дерунах трясе ся шкіра перед страйками. Вони що хвиля жадають від староства охорони, очивидно жандармскої. До села спадає комісар з жандармами, а люди, що доси не страйкували, розпочинають страйк, бо для них комісар з жандармами в селї — се знак до страйку.

Від 21. мая страйкують на фільварку в Слобідцї болшовецкій всї форналї місячні, а з річних двох страйкує, а 4 нї. Крім того страйкує цїла Слобідка болшовецка. Слобідка бол. належить до мілїонера А. Кшечуновича з Болшівця.

Форналї річні мають по 60 кор. платнї, 8 кірців ординарії, хату з опалом і до ¾ морга огороду. Тепер домагають ся: 80 кор. платнї, 10 кірців ординарії, хату з 12 фірами ріща річно, 1 морг огороду і 2 лїтри молока (доброго).

Місячні форналї побирали доси: до 1. мая 1906 р. 13 кор. місячної платнї; від 1. мая б. р. підвисшено їм на 14 кор., 1 фіру ріща місячно і 3 лїтри молока, а властиво сирватки з парової молочарнї. Домагають ся: 20 кор. місячної платнї, річно 12 фір ріща, 2 лїтри доброго молока і 1 морґ огороду. Селянам плачено доси: в зими хлопам 20 кр., а дївкам 17 кр.; на весні: хлопам 25 кр., дївкам 20 кр., сївальникам 30—40 кр. У жнива: від копи 30 кр., женцеви 30 кр., вязальникови 10—15 кр. від копи, косареви 50 кр. В осени: 10 кірців бараболї викопати — 1 зр.; инші роботи 20—30 кр. денно.

Домагають ся усталеня цїни на лїто і зиму; на разї на лїтну пору жадають для хлопів по 1 зр., а для дївок по 80 кр. денно.

Сїльце Слобідка болшовецка мале і бідне. Весь заробок то двір. Правда, що управитель людина по оповіданям селян незла; але сам властитель А. Кшечунович дуже туга людина і страшно захланна. Пасовиска винаймає Жидам гандлярям, що опісля віднаймають їх другим та заробляють грубо на тім посередництві.

До Слобідки бол., а властиво до Болшівця стягнули хмару жандармів. Приїхав комісар Дорожиньский, що тут сидить вже тиждень. В четвер, на Вознесенїє, приїхав і староста з Рогатина, Ретінґер. Селяни зібрали ся в урядї громадскім і розповіли єму про свої славні зарібки. Староста признав, що платня дуже мала і просив селян подати услівя. Селяни подали свої жаданя, але завідатель-економ не пристав на них. Староста також заявив, що не має своїх гроший, аби їм платити, а прирік передати жаданя А. Кшечуновичеви. Сей пан не хоче навіть чути о якімнебудь підвисшеню і уникає стрічі з селянами. Заявив, що анї крейцара не підвисшить та що спровадить собі робітників зпід Кракова, а вкінци, коли навіть весь збір пропаде, то він не піддасть ся і не підвисшить платнї.

Селяни заховують ся дуже поважно і спокійно. З початку відай з незнаня хотїли псувати страйк робітники з Гановець; але з дороги звернули ся і від тижня нїхто не робить у дворі. Цїле село тримає з страйкарями і всї за згодою громадскою жалували ся перед старостою на лихі зарібки.

Доси вплинуло до суду донесенє жандармериї против 12 форналїв о злочин публичного насильства з § 98. з. к., половненний мнимо так, що форналї зігнали 20 робітників з Гановець. Оскілько се правда, викаже судове слїдство. Люди однак оповідають, що гановецкі робітники звернені з дороги так, що форналї 2 кільом. від них стояли.

Признати треба, що правительственні власти і жандармерия, котру стягнено в великій силї, заховують ся доси зовсім коректно. І тому нема доси арештовань. Страйк не закінчений і нема надії на скоре полагодженє єго, бо властитель зовсім не хоче навіть говорити з селянами.

В **Гаях нижних** і **вижних** дрогобицкого повіту, що належать до Юл. Бельского, застрайкували селяни д. 28. с. м., бо посесори платили найбільше по 40 сот. на день. З такої самої причини розширить ся страйк мабуть і по инших селах в повіті.

Державна рада.

Під пресією предсїдателїв клюбів Феттер остаточно скликав на вчера засїданє палати послів. Саля засїдань і галєриї були переповнені, коли президент палати гр. Феттер відкрив засїданє і дав голос п. Катрайнерови, котрий сказав, що відкликанє попереднього засїданя викликало невдоволенє серед послів. Бесїдник описує знані події попереднього дня і конференцию клюбів, заявляє однак, що признає, що президент дїлав в добрій вірі зі згляду на відносини, які настали. Президент Феттер заявив, що відкликав був засїданє, бо мав автентичну вість, що мінїстерство подало ся до димісиї і не явить ся в палатї. На порядку дневнім стояла дискусия над предложеннями правительства, а то противить ся звичаєви парляменту вести дискусию, коли правительство не може явити ся в палатї і брати участи. Якогонебуть иншого наміру при тім зовсім не мав. „Мушу то виразно сказати, бо не бракло голосів, котрі мому поступованю підсували инші мотиви". Опісля пос. Катрайнер зголосив подане нами вчера внесенє і мотивував єго, а відтак завела ся над тим внесенєм дискусия, в котрій промовляли пос. Кльофач і Дершата. Кльофач заявив іменем ческих радикалів, що вони не будуть голосувати за наглостию, бо не хотять дразнити Мадярів і витягяти для Нїмцїв каштани з огню. Коли Нїмцї хотять упорядкувати відносини, то мусять передовсім зробити угоду зі Славяними. Дершатта виступає остро проти способу рішеня спору між угорским а австрийским правительством. Тепер, коли заключено вже договір з Нїмеччиною, в котрім Австрия з огляду на Угорщину мусїла поробити значні концесиї, Мадяри предкладають свою власну тарифу і приготовляють собі самостійність. Звідси виходить непевність на всїх економічних областях. Не знати, як виглядати-муть торговельні договори, не знати, що буде з Босною і Герцоґовіною, що стане ся з квотою, бо Австрия тілько ради спільности з Угорщиною двигала величезні тягарі. Мадяри запевняють, що на час треваня взаїмности тарифа односторонно не буде зміняти ся; але се запевненє не має вартости, бо після формули Шелля взаїмність має тревати лиш до 1907 р., а ми є звязані до 1917 р. Дальше бесїдник доказував, що теперішну кризу не може залагодити нїяке правительство, лиш сам нарід і єго заступники. Бесїдник остерігав правительство, щоби не приймало автономічної тарифи цловоі і не відрочувало палати та не здавало ся на правлїнє §. 14.

П. Брайтер прилучає ся до наглого внесеня, однак думає, що внесенє має деякі браки, бо не має в собі провідної гадки для будучого правительства що-до поступованя в справі угоди.

Бесїдник пропонує додаткове внесенє з завізванєм до комісиї Дершатти, щоби протягом 8-м днїв предложила палатї еляборат, обіймаючий засади нового управильненя відносин між Австриєю а Угорщиною; сї засади будуть рівночасно програмою парляменту і будучого правительства в дальшій боротьбі в оборонї австрийских інтересів.

П. Морсей закидає мінїстрови *заграничних справ Голуховскому* інтервенцию на користь Угорщини; домагає ся відплати для Угорщини, головно на поли тарифової політики.

П. Гросс каже, що нагле внесенє є випливом насильства, якого допустило ся угорске правительство, а на котре згодив ся угорский король; закидає Мадярам зірванє договору і домагає ся, щоби угодова комісия як найскорше зібрала ся і з своєї сторони приготовила нове управильненє відносин до Угорщини.

П. Люегер заявляє, що доки законний стан у спільних квестиях не буде привернений, доти християньско-соціяльна партия не згодить ся анї на сотик спільних видатків, анї на рекрута. Бесїдник апелює до Монарха, чи прийме він на себе одвічальність за те, щоби Австрия в такій хвили діждала ся такого сумного кінця.

П. Штайн осьвідчив, що всенїмці суть за „персональною унїєю" і длятого не можуть голосувати за першою частию внесеня. Тому бесїдник жадає, щоби при голосованю внесенє роздїлено на дві части.

П. Вольф сказав, що корона зробила в сїй справі таке, що нїякимчиномнезгоджуєсяз інтересами держави. Очивидно анї кн. Гогенльоге, анї палата не була докладно поінформована про те, що стало ся за той час, коли палата спокійно позволяла, щоби через кілька років правлено §. 14. і не подумала о цловім роздїлї і о „персональній унії". Тому бесїдник ставить внесенє з жаданєм „Персональної Унії і знесеня §. 14.

П. Василько вказує на тягарі, які угода з Угорщиною накладає на сельске населенє і на Русинів; через те Русини охотно згодять ся на знесенє теперішного відношеня, з котрого Мадяри хотять мати найбільше зисків. Тілько ради одноголосного принятя внесеня вони годять ся з такою лагідною резолюциєю. Рішити угорску квестию може тілько сильний парлямент, вибраний на підставі загального голосованя.

Наглість внесеня Катрайнера ухвалено 248 голосами проти 8, а по короткій дискусиї принято й само внесенє. Відкинено внесенє п. Брайтера, щоби угодовій комісиї поручити до 8 днів предложити палатї пропозициї що-до нозого управильненя відносин з Угорщиною.

Слїдуюче засїданє палати послів і комісиї для виборчої реформи відбуде ся 7. червня.

З Росиї.

„Біржевия Ведомості" доносять, що вчерашне засїданє ради мінїстрів було дуже бурливе. Мінїстерство не уважає за потрібне уступати, лише мінїстер справедливости хоче взяти димісию, а Горемикін не противить ся сему. Мінїстер внутрішних справ сказав урядникам: „Прошу не турбувати мене справами, бо й так не довго лишу ся на становищи."

(Телєграми).

Петербург. Головний заряд вязниць покінчив обчисленє осіб, що допустили ся політичних провин і сидять в тюрмах так на підставі судових вироків, як і увязнених через видїл „Охрани". Загальне число виносить 22.000 осіб.

Кутаіс. На бувшого генерал-губернатора Алїханова кинено дві бомби, коли їхав з двірця. Алїханов ранений в бік. Дві особи убиті, виновник утїк.

Тифлїс. Соціяльні демократи взяли участь в виборах до Думи і одержали значну більшість.

Петербург. Генерал-майор Мосолов, свояк Трепова, організує реакцийну партию в Думі. Ходять чутки, що на випадок розвязаня Думи рада державна (государственний савєт) остане, як одиноке законодатне тїло.

Петербург. „Бірж. Вєд." доносять з віродостойного жерела відомість, що цїлий кабінет подався до димісиї. Як нового мінїстра внутрішних справ уважають кн. Урусова, члена думи.

Рига. Добули затоплений пароход „Вільма"; в середині було 11 трупів, з того 2 жінки. Загалом погибло 15 осіб.

Петербург. Силою царского розпорядженя підвисшено платню окремих дивізий жандармів в Москві, Петербурзї, Одесї і Варшаві.

Петербург. „Berl. Tagbl." доносить, що в Севастополи відкрито широко з'організований війєковий заговір. Всї офіцири мали бути вимордовані, а великий арсенал мав бути зграбований. Більша часть гарнїзону і маринарки належала до сего заговора. Власти військові суть безсильні супроти широти заговора.

Берлїн. „Loc. Anz." пише з Риги, що вчера виконано там засуд смерти на 8 революционерах, засуджених і вязнених в кріпости Дінамінде. По виконаню засуду прий-

---

клопотаня: чого тут явив ся рогачівский шляхтич? І він поспішив домів: але дома не застав жінки, і се єму видало ся ще дивнїйшим.

„Не згадувати-б то! — думав він: — Так то ми і умовились не згадувати про нього; але чого-ж він тут вертить ся, і чому моєї жінки нема дома?"

І коли Керасенко так роздумував, єму нараз видало ся, що за дверима в сінях хтось поцїлував ся. Він стрепенув ся і став наслухувати; і чує: ще поцїлуй і ще, і шепіт і знов поцїлуй, і все як-раз під самими дверами.

„Ех, до сто чортів! — подумав собі Керасенко: — Або я отсе, відвикши, так славно потягнув горівки у Піднебеснихи, що менї чорт знає що увиджує ся, або моя жінка пронюхала, що я хочу з нею спорити про рогачівского шляхтича та вже встигла на мене мару напустити? Люди менї вже нераз говорили, що вона у мене відьма, та тілько я сего не міг доглядїти; а тепер... Бач, знов цїлують ся, о... о... о... і знов... А стій же, я тебе підстережу!"

Козак встав з лави, підповз тихо під двері, припав ухом до шпари і став підслухувати: цїлують ся, цїлком виразно цїлують ся, так і чмокають губами... А от і розмовляють; живісенький голос єго жінки. Він чує, як вона говорить:

— Що тобі мій чоловік, сякий такий поганець! Я єго прожену, а тебе пущу в хату.

„Ого! — подумав Керасенко; — Се вона ще хвалить ся мене вигнати, а в мою хату хоче когось впустити... Ну, сего вже не буде!"

І він підняв ся, щоби сильним товчком відчинити двері; та вони самі відчинились і на порозї станула перед ним Керасиха, така гарна, спокійна, тілько троха нїби румяна, і зараз таки почала сваритись, як пристало на справдїшну жінку. Вона назвала єго і чортовим сином і пяницею і собакою і всїлякими иншими іменами, а наконець пригадала єму їх умову, щоби він і не сьмів бути заздрісним та щоби на доказ свого довіря до неї зараз пустив її на вечерницї; инакше вона єму таку штуку втне, що він буде тямити до віку. Але Керасенко не дурний: пустити на вечерницї зараз після того, як він на власні очи бачив у Піднебеснихи рогачівского шляхтича і що-йно чув, як єго жінка з кимсь цїлувалась та змовляла ся пустити когось у хату — се єму, розуміє ся, видалось уже очивидною глупотою.

— Нї! — сказав він: — Ти пошукай такого дурня деинде, а я волю тебе заперти дома та лягчи спати. Так воно буде певнїйше; тогдї я й твоєї мари не злякаю ся.

Керасиха аж поблїдла, почувши таке слово. Чоловік вперве заговорив з нею в такім тонї, і вона зрозуміла, що отсе настала в її супружій політицї рішуча хвиля, котру за всяку цїну треба виграти; а нї, то все, що вона доси робила так хитро і витревало, пропало без слїду, а то ще й поверне ся на її голову.

І вона скочила, скочила у весь свій ріст, всунула козакови під ніс тяжко зневажливу дулю і хотїла, не довго думаючи, махнути за двері; тількож він відгадав її гадку і випередив її, замкнувши двері на ретяз, а ключ спустив в безконечну кишеню своїх широчезних шараварів та сказав з обуряючим спокоєм:

— Ось тобі і вся твоя дорога: від печі та до порога!

шла відомість, що всї вони були помилувані. Кажуть, що відомість о помилуваню нарочно опізнено.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Сензацийна чутка.

Відень. Вчера рознеслася тут чутка, буцїм-то цїсар намірює абдикувати. Очивидно правди в сїй чутцї нема нїякої, вона відбиває лише заворушенє, яке панує серед населеня.

Угорщина.

Будапешт. На вчерашнім засїданю сойму ряд румуньских і хорватских послів підносив закиди з причини нарушеня нетикальности послів через жандармів. Всї внесеня поставлені в сїй справі передано комісиї о нетикальности, відтак Румун, п. Фаїта підносив закиди що-до надужить при виборах в єго окрузї, кажучи що мінїстер внутрішних справ тероризував виборцїв. Віцепрезидент прикликав бесїдника до порядку.

Вчера фінансова комісия приняла буджетову провізорию, причім д-р Векерлє заявив, що попередне правительство вичерпало всї гроші з каси, а навіть на викупно купонів затягнуло 100 мілїонів кор. довгу. З того ужито вже 59 мілїонів.

Слїдуюче засїданє в пятницю.

Франция.

Париж. Французкі кардинали і епископи зібрали ся вчера передполуднем в тутешній палатї митрополита на нараду над сепарацийним законом. Перебіг нарад держить ся в тайнї.

Сербія.

Білгород. Зачувати, що наступить мінїстерияльна кріза, коли-б переговори о договорі з Австриєю не повели ся. Дневник Polityka пише, що на кабінетовій радї під проводом короля, правительство заявило, що дальше в уступках для Австриї не піде і що радше згодить ся на цлову війну, або подасть ся до димісиї.

Льондон. Times висказує вдоволенє, що сербскі убийники короля одержали димісию і думає, що тепер Англїя наново вступить в приязні відносини з Сербією.

Білгород. Урядовий дневник оголошує, що полковники Машін і Поповіч, підполковники Нїкіч і Лазаревіч і майор Коссіч на власне бажанє одержали димісию.

НОВИНКИ.

— **Пан Ґродзїцкий і руский язик.** Пишуть нам від Бібрки: Управитель бобрецкого староства, звісний п. Ґродзїцкий, є дуже толєрантний для Русинів. Доказом сего факт, що раз на рік поміщує у своїм „Dzienniku urzędowym“ дещо також і в рускім язицї. Сей руский язик може бути взірцем для прочих східно-галицких пп. старостів, що узнають єго менше виробленим від польского. Прошу лиш уважно перечитати: „Ч. 4314. Бубрка дня 4. марта 1906. — Обвістник до всїх урядів парохіяльних гр. кат. в повітї. — З покликанюм ся на тутейше рішенє з дня 5. лютого 1906 ч. 1806 в справі кладовищ належит менї преслати реляцю в як найскоршім чясї причім надміняю що справа єст дуже пильна а тоз причини предложеня ц. к. Намісництву справозданя в означеним риченци. — Z c. k. Starostwa Grodzicki.“ — Отже чи справедливо нарікають Русини бобрецкого повіта на п. Ґродзїцкого? Чи не ласкав він для Русинів? Раз на рік розпоряджене по руски в формі „обвістника“ для урядів „парохіяльних“; чи не досить?

— **Дрогобицкий староста Ноель** письмом з д. 17. мая 1906. до ч. 20712 заборонив, як нам доносять, громадским зверхностям відступати льокалї громадских урядів на віча, бо „ewentualne zajścia na takich wiecach mogą obniżyć powagę urzędu“,

— **Ретельний писар.** Пишуть нам: Хрунї громади Нагорянки пов. Бучач приняли на громадского писаря Юрка Тихолїза, пенсіонованого жандарма, за 240 К річно. Але лише в першім роцї взяв він ухвалену єму пенсию, а вже в слїдуючім роцї казав собі виплатити о 82 К більше. З того часу кождого року брав Тихолїз що раз більшу пенсию, а в 1904 р. вибрав 403 К пенсиї а 70 К за пашпорти, хоть рада громадска признала єму лише 240 К пенсиї а 60 К за пашпорти. Побачив отже Тихолїз, що з дурними радними можна робити, що єму подобає ся, тому в тім самім роцї при громадских виборах ріжними штучками і шахрайствами, за котрі три дни відсидїв в Станиславові, постарав ся, що до ради увійшли ті самі хрунї. Певний, що під їх боком буде міг далї урядувати як попередними лїтами, відважив ся він сего року пофалшувати їх ухвалу і замісць 240 К пенсиї вписав собі до протоколу 300 К. Але довідали ся о тім люди з поза ради і зараз цїлу справу віддали до суду. Покликані сьвідки зізнавали згідно з донесенєм, а один (Потира) признав ся, що Тихолїз намовляв єго до фалшивих зізнань. Надто зажадав суд всїх дневників касових і протоколів громади Нагорянки за час від 1897—1905 р., аби докладно провірити, кілько Тихолїз перебрав гроший. Тимчасом всї дневники і протоколи, хоть ще перед двома місяцями були в канцелярії, зникли, і навіть судова ревізия в мешканю Тихолїза і в громадскій канцелярії не могла їх віднайти. Є лиш книга сегорічних протоколів, а за тамтими слїд пропав. Належало би сподївати ся, що власти по викритю таких лайдацких шахрайств замкнуть Тихолїза зараз до арешту, а бодай проженуть з посади. Тимчасом так не є: Тихолїз урядує далї і в Нагорянцї і по инших селах, хоть Галичина ще не відокремлена. — *К.*

— **Премії для дїтий.** При надходячих шкільних іспитах припоручаємо на премії для дїтий гарні образки, відповідні нашому обрядови в цїнї по 60 сот., 1·—, 1·90 і 3 К за сотку. — Купуючим за 10 К удїляємо 10% рабату. — Можна дістати в головнім складї нашім в Самборі і у всїх філїях „Народної Торговлї“ по тих самих цїнах. — *Дирекция „Ризницї“.*

— **Про автономію Украіни** зчаста пише петербурска ґазета „Страна“. В одній статї харківский професор Н. Сумцов запитує, чи не буде автономія Украіни може непотрібною вигадкою, та відповідає ось як: „Був час, перед двістома роками з окладом, коли Украіна мала широку автономію. А ті житєві потреби, що були тогдї за старих часів, лишились і тепер та вимагають заспокоєня. До тих старих потреб причинило ся немало й нових, що зродили ся в остатнї днї. Старовинне й нове зійшло ся до купи та одно й друге треба справедливо оцїнити і погодити так, щоби воно вільно розвивало ся на дальше. Украіньска старовина переказала нам гарні заповіти для уладнаня церковного житя і шкільної науки; украіньске новітнє — то справа земельна, робітнича, то що. Виникає страшенна сила справ місцевих; щоби в них розглянутись і обміркувати, як їх розрішити, треба завести місцеву самоуправу, земску волость, а над ними, щоби погодити їх заходи, треба поставити обласні думи, ради, сойми“.

— **Товариство „Просьвіта“ в Чернигові** має засноватись в найблизшім часї. Товариство буде видавати украіньскі книжки, заводити школи, читальнї і инші просьвітні інституциї для украіньского народа. Статут товариства вже виладжуєсь.

— **Украіньске духовеньство а сїльский народ.** Оден сьвященик, що живе в глухім закутку Волинї і добре знає народ, ось що пише в журналї „Отклики сельскихъ пастырей“ про обовязки духовеньства супроти того-ж народа: Одиними культурнуми дїячами на селах могли-б при охотї зробитись сїльскі сьвященики, але на жаль про народ вони дуже мало дбають. Ми дуже відхилили ся від народного житя на бік заможного паньства, ми боїмось, або красше сказати, соромимось признати себе таким-же народом, як і наші парохіяне, ми караємо своїх дїтий за кожде народне слово, за товаришуванє із селяньскими дїтьми. Ми боїмо ся, хоч на оден день послати своїх дїтий до народної школи, ми учимо наших слуг говорити по московски, одягати їх в блюзки, наше ухо ріже народна пісня або музика, для нас народ тепер став вівцею, на якій ми стрижимо вовну... Щоб запобічи сему лихови, ми повинні дбати більше всего не про те, щоб нас уважали інтелїґентами инші, а про те, щоб як можна більше наблизитись до народа. Взагалї ми повинні залишити полїтику асиміляциї т. є обрусїня, бо ся полїтика довела наш народ до сектантства і приневолила єго шукати приступних і зрозумілих для него молитов та народних пастирів замісць чиновників „Вѣдомства православного исповѣданія“. Ми мусимо домагати ся перекладу св. письма і церковних книг, на зрозумілу украіньску мову, ми мусимо мати хоч оден добре уложений украіньский молитовник. В початковій школї мусить бути народна украіньска мова, так само як і в церковних проповідях. В своїй домашній розмові ми не повинні ухилятись від народної мови, як від чогось поганого стидного. Коли ми не бажаємо лишитись без парохіян, ми мусимо поводитись з ними не як полїцийні чиновники, ми мусимо признати селянинови права людини“. Наводячи повисші слова волиньского сьвященика. „Громадська Думка“ додає від себе: „Цїлком подїляючи думки шановного автора, ми можемо тільки побажати, щоб він найшов як найбільше співчутя серед своїх товаришів, бо на жаль наше духовеньство у всїй своїй масї до сього часу виявляє дуже мало як національної, так і всякої громадяньскої самосьвідомости“.

— **Автономісти в росийскій думі.** У нас була вже кілька разів згадка про „союз“ автономістів, який уже утворив ся між послами думи, головно послами неволених недержавних народів. Доси число членів того союза дійшло до 120; а коли скінчать ся ще вибори на Кавказї, в Сибіри, Туркестанї, то союз автономістів буде мати над 150 членів, так що буде се одна з найсильнїйших ґруп в думі. Основні пункти програми, на якій опирася ся ґрупа, є: 1) Обороняти інтереси краєві і перевести в житє ідею автономії на демократичних основах. 2) Стояти за цїлість росийскої держави і ненарушимість її границь. 3) Завести широку децентралїзацию державної управи, щоби витворити в ріжних частях Росиї почутє єдности і згоди, бо дотеперішна система централїзму і обмоскалюваня викликала в поєдних частях держави бажанє вирватись зпід її власти та довела Росию на край погибелї. 4) Децентралїзацию треба проводити на основі широкої автономії окремих країн; така автономія буде найлїпшою обороною людности против самоволї уряду, центрального чи місцевого. 5) Демократичні основи дадуть змогу запровадити скрізь юридичну рівність у відносинах людий між собою та сполучених ґуртів людий. 6) Як Росия стоїть не для самих тілько людий московскої породи, а для всїх, хто в нїй живе, так само і окремі країни мають бути не для самої більшости їх населеня, а й для всїх инших народів, що в них живуть. 7) Для добра всеї Росиї і окремих її частин треба домагати ся, щоби було забезпечене окремим її народам мирне сусїдске житє і щоби стало неможливим панованє одного народу над иншими. 8) Основні закони держави повинні забезпечити права меншостий, не тілько громадяньскі, культурні і т. и., але передовсїм і національні, не тілько по всїй державі, але і в окремих її краях. 9) Треба зараз законодатною дорогою скасувати всї обмеженя поневолених народів і обезпечити всїм громадянам право культурної і національної волї, щоби тим способом промостити дорогу справам полїтичним і економічним. 10) Забезпеченє повної національної волї і прав меншостий є єдиним способом, щоби розвинути і укріпити в населеню почутє любови як до держави так і до країни, котрі єму дають сї права і сю волю.

— **Земельні проєкты в росийскій думі.** Як скрізь в хлїборобских краях, так і в Росиї земельна справа висуває ся з чим-раз більшою силою на перед. В Росиї з окрема надав їй так велику вагу не тілько брак землї, діймаючо відчуваний хлїборобами, та літературна пропаґанда Льва Толстого, але й сам уряд, котрий від давна нїби то дуже заходив ся около поправи селяньскої долї — більше мабуть на те, щоби у всякім разї мати в селянах підпору, нїж з правдивої щирости. Так і царскі манїфести з остатних лїт розбудили у селян може аж занадто рожеві надїї, котрих уряд певно і в гадцї не мав заспокоїти. Отже й тепер, коли уряд не хоче підняти против себе і сю частину селяньства, котра ще з якою-такою вірою звертає на него очи, мусить чим скорше бодай про око висунути земельну справу на чергу нарад думи. До сего-ж і ладять ся всїлякі партиї думи, хоч певно не з тих самих мотивів, що уряд. Оттак ґрупа „трудящих“, про котру у нас була вже згадка (складає ся вона з селян, з фабричних робочих і т. зв. інтелїґентних пролєтарів) вибрала зпоміж себе комісию для виготовленя проєкту закону про землю. Комісия, як пишуть, виробила покищо лише головні пункти проєкту: 1) що земля повинна перейти до рук трудящого населеня; 2) право користуватись землею має тілько той, хто обробляє її власною працею; 3) усї землї, що перевисшують ту норму, яка встановить ся місцевими комісиями, мають бути відобрані; 4) земля переходить у всенародний фонд і дає ся людям тілько задля праці на нїй. А знов парляментарна ґрупа народної свободи так рішає земельну справу: 1) щоби прибільшити землї для населеня, що власноручно її обробляє, треба забрати землю державну, удїльну, кабінетску і манастирску та по справедливій цїнї викупити землї привагних властителїв, кілько буде потрібно; цїна на землю повинна бути установлена нормальна після доходу з неї; одібрані землї ідуть в державний земельний фонд; ті умовини, на яких землї фонду мають передаватись людям, потребуючим землї, треба виробити згідно з окремішностями кождого краю Росиї. Ґрупа народної свободи має ті свої постанови передати окремій комісиї, до котрої порішено вибрати 88 послів так, щоби кожді пять послів вибрали одного до комісиї. Посли з Київщини порішили вибирати разом з Подолянами.

— **Дрібні вісти.** Управитель мінїстерства просьвіти надав право публичности на 1906/7. рік першій клясї женьскої приватної гімназиї Йосифини Гольдблят-Камерлїнґ у Львові.

— Намісник Потоцкий виїхав вчера до Відня в урядових справах.

— Закон в справі підвисшеня емеритур державних урядників і слуг дорогою самообезпеченя і закон в справі загального підвисшеня пенсий вдовиць по державних урядниках і учителях одержали цїсарску санкцию.

Віча і збори:

Народні віча під голим небом в справі реформи виборчої відбудуть ся: в Завадцї дня 3. червня с. р. о год. 4. по полудни на подвірю у Василя Перейми, для Завадки, Верхної, Згори, Болохова і Станькови; — в Лдзїнім дня 4. червня с. р. о год. 3. по полудни в огородї Юрка Вільфлїнґсїдера для Лдзїного, Петранки і Красної; — в Угринові старім дня 4. червня с. р. о год. 2. по полудни на площи перед читальнею „Просьвіти“ для Угринова старого і середного, Завою, Грабівки і Бережниці. Взиваємо всїх Русинів в імя народної карности і солїдарности до численної участи. За калуску повітову організацию: Ярослав Коритовский, М. Твердохлїб.

Загальні збори філії товариства для запомоги убогих церквей ім. св. Петра в Перемишли відбудуть ся дня 12. червня с. р. о год. 2. по полудни [згляднo 3.] в рефектари дух. семинариї в Перемишли. Того самого дня рано о год. 8. відслужить ся одна служба Божа за живучих чл нів і добродїїв товариства, а друга за померших. На дневнім порядку зборів між иншим внесеня видїлу і членів [1) щоби час слїдуючих зборів означити на початок року і 2) чи порадно видавати грамоти членьскі, медалики і вписові карти]. Рівночасно оголошує ся конкурс на запомо и для церквей, що є членами товариства. Прошеня належить вносити на руки нового видїлу по день 28. червня с. р. — За видїл: о. Михайло Мриц голова, о. Лев Несторович секретар.

Від рускої гімназиї у Львові. В нїдїлю дня 3. червня с. р. о 5. год. по полудни відправить ся заходом рускої гімназиї у Львові на Личаківскім кладовищи панахида на гробі б. п. Маркіяна Шашкевича. Годить ся, щоби наша львівска публика як найчисленнїйшою участию в тім торжестві причинила ся до звеличаня памяти нашого найбільшого галицкого поета.

Товариский зїзд учителїв, що перед 10 роками т. є. 1896. р. укінчили львівску учительску семинарию, відбуде ся дня 4. червня с. р. в другий день Зелених сьвят. Товарищі збирають ся о год. 7·30 рано в будинку семинариї при ул. Кадїчій ч. 5, де одержать програму зїзду. Зголощувати ся листовно до Ст. Куброкевича, ул. Зелена ч. 34 Б.

Концерти і видовища:

Зновіджена вистава „Параці“ комедиї в 3 дїях Льва Лопатиньского відбуде ся завтра дня 1. червня о 7·30 год. вечером в сали тов. „Гвязда“ при ул. Францїшканьскій ч. 7.

Великий фестин у Львові уладжують товарищества „Руска Захоронка“ і „Оселя вакацийна“ дня 10. червня с. р. на Погулянцї. Кому-ж не миле здоровле маленьких дїтий убогих родичів, які за призбирані на фестинї гроші мають ся вислати підчас вакацій в підгірску околицю для поратованя здоровля. Вже для того самого, не рефлєктуючи на забаву, повинен кождий Русин прийти в нєдїлю 10. червня на сей фестин. Комітет, зложений з молодих, енергічних пань та підприємчивих панів, дає запоруку, що забава, яку вони проєктують, вдасть ся як найлїпше. Комітет постарав ся о богато несподїванок, як для молодих так і для старших. Вже від 3. години по полудни буде приграватн військова музика. Вечером танцї в тамошній великий сали. Буфет під власним зарядом. Вступ для старших 40 сот., для дїтий і учеників 20 сот. Початок о 3 по полудни. Просить ся о прислане як найбільше фантів під адресою: „Комітет фестиновий з дня 10 червня“, що урядує що дня від години 6—7. вечером, Ринок ч. 10. І. поверх. — Комітет.

Концерт в Копичинцях з вокально-інструментальною програмою устроїть звісний украіньский бандурист дня 4. червня с. р. о год. 8. вечером в сали Народного Дому. Вступ: крісло 2 кор., лявка 1 кор., ґалєрия 30 сот., партер 20 сот.

З товариств:

З Кружка Украінок“. Сим подає ся до відома всїм членам „Кружка“, що на послїднім засїданю видїлу ухвалено перенести сходини „Кружка“ з нєдїлї, як було до тепер, на суботу о год. 4-ій в лїтї, а 3-ій в зимі. В той день будуть відбувати ся відчити, можна буде позичати і віддавати книжки з бібліотеки „Кружка“, принимати нових членів і платити вкладки членьскі: в нєдїлю буде лиш засїданє видїлу о год. 10. рано. Вже в найблизшу суботу відбуде ся в „Кружку“ о 4. год. відчит тов. Бережницкої про „Вплив і значінє сьвітла в сьвітї органїчнім“. Просить ся товаришок о точність і найчисленнїйшу участь.

З нинїшним ч. „Дїла“ розсилаємо відозву з чеком і цеголками о. С. Макара, пароха в Новім містї, дотично будови нової церкви і поручаємо сю справу ласкавій увазї наших жертволюбивих читачів.

Послїдні вісти.

Кабінетова кріза.

Відень. Цїсар приняв єще вчера на авдиєнциї шефа секциї в мінїстерстві рільництва, бар. Макса Бека і поручив єму поробити вступні кроки до утвореня парляментарного кабінету. Справа місиї Бека має стояти незле, а одинокою перешкодою є лише опір Чехів, котрі домагають ся попереднього заспокоєня своїх національних постулятів.

Надіслане.

Відповідь.

На заяву проф. д-ра Стоцкого в „Дїлї“ моя відповідь коротка: В ч. 32. „Буковини“ надруковано на мене з наказу проф. Стоцкого статю, повну безосновних напастий і лайки. Я боронив ся против того листами. Колиж потім спір мав бути полагоджений „мирно“ і по „любови“, проф. Стоцкий своїми нечуваними жаданями сам зробив всякі дальші переговори неможливими і я на єго жаданя не пристав. Не осягнувши бажаної сатисфакциї, проф. Стоцкий вдоволив ся нараз і таким закінченєм справи. Лишаю єму з найбільшим спокоєм сю дешеву потїху, причім зазначую, що в тих товариствах, до котрих я хочу належати, я лишив ся членом.

Д-р Осип Маковей.

Володимир Лавровский,

заступає товариство взаімних обезпечень на житє „Ню-Йорк“, і посередничить в обезпеченях на житє у всїлявих можливих комбінациях. Мешкає у Львові Рынок ч. 36 в каменицї Народної Торговлї. Інформациї письменно і устно дома щодень від 4 до 5 пополудни. 286 4—12

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потрученя провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

Перекази на Відень, Берлин, Париж і инші заграничні місцевости

видають

Сокаль і Лілієн

банковий дім і контора виміни.

Порученя з провінциї полагоджуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 г

Копернициий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і вище. Заравом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіжери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 418

Адвокат Варивода
в Стрию
пошукує рутинованого депендента і доброго оборонця в справах карних перед Трибуналом. 400 6—6

Ісус Христос і Богородиця
в стилю византійскім, два хороші олійні і оригінальні образи надаючі ся до іконостасу, можна набути в торговли паперу І. СОХОРА в Станиславові площ Міцкевича С. О. 543 1—3

Чоловік інтеліґентний маючий бюрову практику, просить о посаду при касі задатковій або иншій руській інституції. Зазначує ся, що він переслідований за чинну участь в руху вічевім і один в найбільше потерпівших підчас недавних кровавих подій. Зголошення: Редакция „Діла".

Урядника кореспондента
обізнаного з книговодством, потребує краєве Тов. кредитове урядництвіз і священників. Письменні зголошення з поданем curiculum vitae до дирекції Тов. у Львові, ул. Руська ч. 3 до 8. червня с. р.

Ученик VIII. кл. гімн. по шукує лекції на провінції від 1. липня до 1. вересня, або на цілий рік. За особливим умовленем може удїляти лекції гри на скрипках, початкових відомостий гри на фортепіяні, завести хор або смичкову орхестру. Зголошення під: „Теорія" poste restante Бучач. 1—3

Абітуриєнт гімн. шукає лекції на час ферій від першого липня. Ласкаві зголошення під адресою: П. Казанівський, Львів, ул. Трибунальска ч. 1. III. пов.

Урядник державний, обзнакомлений дуже добре з діловодствами канцелярийними, володіючий мовами руською, польською і німецкою, прийме у Львові занятє на пополудневий час від години 4-ої. Зголошення до Адмін. „Діла" під „А. Б". 3—3

По можливо найнижших цінах в причини ввиненя торговлі продає Спілка львівских тапіцерів меблї стильові, комплетні спальні, їдальні, сальони, мужеські комнати, меблї люксусові, бюрка дамскі, етажерка, оригінальні японьскі пзраванники і т. п. в великім виборі ул. Ягайлоньска ч. 3. 490 2—6

10.000 корон потреба на заложенє руской друкарні у Львові, і в тій цїли глядаю спільника, я сам заводовий друкар і маю власну концесию, більші інформациї в бюрі Соколовского пасаж Гавсмана Львів.

Важне для будуючих!
ФАБРИКА ВИРОБІВ
Цементово-бетонових
і головний склад
матеріялів будівляних
Мельничук і Сп.
Ярослав, Рикок, пл. пароxіяльна
поручає П. Т. Публиці, ВП. Інжинірам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно	біле гашене, скалисте і гідравличне.	— — — — —
Гіпс	краківский	— — — — —
	і львівский	— — — — —
Цемент	портланд всякого рода вагонами і на бочки	—
Асфальт	природний, штучний, папи до фунд-ментів.	—
Посадки	камінкові, цементові шарі, мозайкові, гладкі, жолобковані	— — — — —
Рури	камінкові, цементові, округлі, овальні до каналїзациї	—
Керниці	бетонові ріжних розмірів, — мулові	— — —
Миски під рури	Ринви отверті	
Сходи	камінні, граничні	— — —
	бетонові	— — — — — —
Цегли	шамотові, окладкові	— —
	до фасад	— — — — — —
Дахівки	краєві, заграничні, червоні, склянні	— — —
Коминки	камінкові	Папа дахова і ізоляційна
Ольґеїна, Карболінеум		
Каналізация	і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.	

422 15—15

Оповіщенє.
Стрибожий Дарунок (оповідання) *Л. Мартовича* 1 К. 30 с. **Душі кланяють ся** (оповідання) *М. Яцкова* 75 с. **Австрия чи Польща** (істория Руси під Австриєю) *В. Будзиновского* 70 с. **3 тисяч і одної ночи:** Том I. „Купець і Іфрит" 55 с., Т. II. „Алібаба і 40 розбійників" 55 с. (В полотняній оправі на том 95 с.) **12 аґітацийних брошур** *Будзиновского і Мартовича* і „В Небі" о. *Бобикевича* 47 с. „Хрунь і Чорт" *В. Будзиновского* 23 с **Козани** у Ст. Руданьского, в поясненями *Будзиновского* 33 с. **Гайдамаччина** *М. Лозиньского* 43 с. (Ціна разом з посилкою). Всї ті книжки разом з посилкою 4·90 с. Замовляти у „Адміністрация часописи „СЬВІТ" у Львові". **На кредит не висилає ся.**

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА"
при зближаючих ся іспитах в народних школах подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Впов. сьвящеників, катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені,** можна купити в канцелярії Товариства ч. 10., або в Книгарні Наукового Товариства, ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1. по сьлїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
4.	Жите св. о. Николая	40 „
3.	Пасїка	70 „
4.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
5.	Спартак, провідник римских ґладіяторів	90 „
6.	Гетманьскі свати	50 „
7.	На послухане до Відня	40 „
8.	Оферма	40 „
9.	Від чого вмерла Меланя	40 „
10.	В глухім кутї	40 „
11.	Сотні роковини народного письменьства Руси-Украіни	52 „
12.	Дещо про молоко	40 „
13.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
14.	Горить	60 „
15.	Як чоловік боре ся в природою	90 „
16.	Під морскими хвилями	40 „
17.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
18.	Про обірник і инші навози	60 „
19.	Істория Украіни-Руси (в образками)	30 „
20	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
21.	Великий молитвеник „Хваліте Господа в небес" в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
22.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом на велиновім тривк. пап.	2 К 40 „
23.	Молитвеник оправлений в шкіру з позолоч. берег.	3 К 20 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Фортепяни оригінальні, короткі, пяніно, доброї фірми, дешево продам. 552 Лячанівска ч. 4. 1—2

НОВІСТЬ.
Вже вийшла III. Серия переписних листків
Букви
Серия містить в собі 30 карт. На кождій картці одна буква в красках червоно-чорних і цьвітками синьо-жовтими. Берегом картки йде вишивка. Серия коштує 2·50 штука 10 с. Набувати можна в „Сокільскім Базарі" у Львові, ул. Руска 1 429 7—25

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за пісяплатою управа дібр Жана Laise ого у Воли високій п. п. Жовква. 502 13—55

За 2 зр переробляє старі матераци (3 подушки) на зовсім як нові. Доволїки на покрите від 50 кр за метер. Нові волосівні матераци, обложені ватою д-ра Бішофа против молїв від 15 зр., матерацы з морскої трави від 8·50, обложені ватою д-ра Бішофа від 10 зр. Коцдри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня коцдер і матерацїв
ЙОСИФА ШУСТЕРА
Львів, ул. Коперника ч. 5. 486 14—30

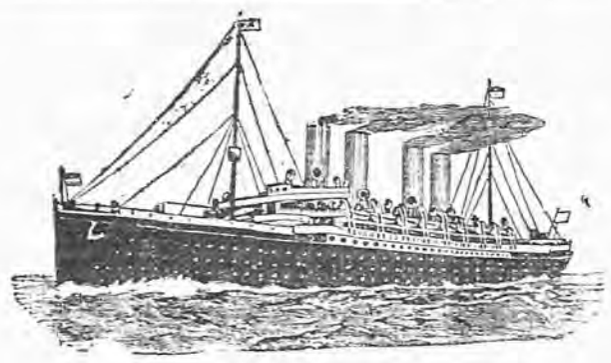
ПЕРША МОРАВСКА ФАБРИКА ВЕЖОВИХ ГОДИННИКІВ
ФР. МОРАВУС, Берно Grosser-Platz 6.

виробляє і доставляє
вежові годинники
до церков, замків, шкіл, фабрик, ратушів, вілї, дише з солїдним виконанєм і дуже дешево.
Контрольні годинники для стражників.
Цїнники даром. 465 5—?
Найвисші відзначенія за доставу знаменитих виробів.

Потрібний сейчас вправний руский кореспондент
що вміє також говорити по нїмецки. Офєрти в руській мові з відписом сьвідоцтв і поданем условій вносити до: **Central Reise-Bureau M. G. Freudberg in Antwerpen.** 510 2—3

ЛЮБІНЬ
жерельно-купілеве і гідропатичне заведенє.
Найсильнійші сїрчані води на континенті. Купелї сїркові, боровинові, сїрково газові. Купелї газові з углевим квасом а la Наргайм. В Любіни лїчать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, суставового і мязового, ішіяс, артретизм, нервові болї, спухненя по зломанях і звихненях, запалене окістної, шкірні і жіночі недуги, металїчні затроєня і спізнені фази сифілїсу.
Лїченє електрикою, масажем, ґімнастикою. Купільні центрально огрівані, мешканя вигідні і сухі, в I. і III. сезоні 1 К 40 денно. Більша частина комнат опалена. Реставрация добра і не дорога. Почта, телеґраф і аптика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 с. від особи.
Купілевий сезон від 20. мая до кінця вересня. Всякі пояснення удїляє відворотною почтою **Купілева управа.**
Лїкарі заведеня: Д-р Кєавер Обмінський і Д-р Антін Міколяшек. 446 6—10

Така нагода рідко коли трафить ся!
Задля недопущеня книжок цензурою за границю о половину знижена цїна за гарний, ілюстрований **Музичний Календар Р. Зарицкого на р. 1906** з безплатним додатком „начерку науки гармонії і композициї" о. В. Матюка (часть I) Цїна за примірник лиш **70 сотиків** вже з оплатою почти (дазнїйше 1 К 20 сот.) — Просить ся уклінно многих прихильників видавництва, звернути на се оповіщене увагу інтересованих, а особливо управителїв хорів, співлюбивих учеників середних шкіл і семинарів і пр. Скорі замовленя почт. перезначати адресованими: **Р. Зарицкий, Львів, ул Сикстуска ч. 62,** полагоджують ся зворотно. Можна дістати також в книгарні тов. ім. Шевченка у Львові.

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини
Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями треває лише **5 днїв.**
Що **суботи** двогрубові почтові кораблї в Бремен до **Нового-Йорку.**
Що **четверга** двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**
2 рази на місяць двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Тексас) Аргентини, Бразилиї і т. д.
На кождє запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-чеська фірма
Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.
Хто переїжджає з нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на прускій границї.
СВІЙ ДО СВОГО! 422 9—30

Гарним, гарнійшим, найгарнійшим
стане від тепер кождий, бо угри, прищі, веснянки, остуда і морщини щезають в лиця вже по 2- 3-разовім ужитю правдивого анґлійского
огіркового молока
БАЛЯСИ.
Зовсім нешкідливе, надає чародійно шкірі на рукох, шиї і раменах білости, сьвіжости і ніжности. Цїна фляшки 2 К. До того **огіркове мило** 1 К. — **Пудер** 1·20 і 2 К. — **Огірковий крем** 2 К. можна набути у всіх аптиках. — Лише препарати Баляси правдиві. Висилка почтою: **Н. Баляси** аптика, Будапешт, Erzsebettalva. 78 12—15
Головний склад: **Аптика Г. Рубеля** давнійше З. РУКЕРА, Львів і **Ф. Браєр,** Перемишль, Брама 4, **Шварц М.** аптика в Перемишли, **Райм і С-ка** Кравів.

Сьвітло церковне і столове
найлїпшої марки
охоронене запротоколованою маркою
+ М. Ц. Н. Т.
поручає
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"
Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор за 100 кґ. Для церков 10% опусту.
Цїни розуміють ся льоко фабрика.
Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак +. **М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло припоручає Народна Торговля. Сотни похвал і признань!!! 415 1—?

Оголошенє.
Вже вийшла III. часть (а 4. книжка) розпочатого перед двома роками видавництва товариства „Просьвіта" у Львові п. з. **„Руска письменність III.** Твори М. Шашкевича, Я. Головацкого, Н. Устияновича та А. Могильницкого. У Львові 1906. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. Книжка має 624 сторони XVI-ки і коштує: на добрім папері в звичайній оправі 1 К, в красній оправі 1 К, 50 с. З почтовою пересилкою о 35 с. більше. Можна дістати в канцелярії Тов. „Просьвіта", Ринок, ч. 10, або в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка, ул. Театральна, ч. 1.
Також можна ще дістати:
РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ: I. ч. [1 книжка] Твори І. Котляревского, П. Артемовского-Гулака і Е. Гребінки. II. ч. [2 і 3 книжка] Твори Григорія Квітки Основяненка. (Всї 11 повістий, між ними 2 в Галичині ще незнані, 4 дрібнійші оповіданя, 4 драматичні твори, 4 листи до любезних земляків і лист до Шевченка). Кожду книжку продають ся окремо, в звичайній оправі по 1 К., в красній по 1·50 К. З почтовою пересилкою о 35 с. більше. Се видавництво відзначають ся дешевостию і елєґанцию, популярностию і критичностию. Подібного видавництва не має не то руска, але навіть і польска література. IV. часть (5 книжка), обіймаюча твори Метлиньского і Костомарова вже друкуєть ся.

Кождий хто хоче пити знамениту і дуже поживну каву, нехай уживає
КАВУ ЗДОРОВЛЯ
з фабрики в Подґужи,
що змішана з 1/4 частию верпистої кави вдоволить навіть найвибагливійших смакунів.
Особам слабосильним, недокровним і дїтям треба подавати саму *КАВУ ЗДОРОВЛЯ* не додаючи верпистої.
1 клґ. коштує лише 80 кр., або 1 К 60 сот. 1122 18—25

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан		12·23*, 6·10, **1 40**, 5·45, 9·05*.
„ Кракова		**2 31***, 5·50*, 8·45, **1 30**, 5·25, **8·40**, 9·30*.
„ Підволочиск		7·20, 11·45, **2 20**, 5·50, 10·30*.
„ Рави руской		7·50.
„ Лавочного		7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова		8·05.
„ Самбора		8 15. 1·50, 9·20*.
„ Яворова		8·18. 4·37.
„ Коломиї		10·05.
„ Ряшева		10·35.
„ Тухлї		3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця		4·50.

На Підзамче.
„ Підволочиск 7, 11·25, **2 05**, 5·25, 10·2*,

Поїзди льокальні приходять до Львова:
з **Брухович** від (6 5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6 5 до 23 9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1 6 до 318 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з **Янова** (віе 1 5 до 30 9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13 5 до 9 9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10 10 вечер.
з **Щирця** від 27 5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·10 вечер.
з **Любіня вел.** від 13 5 до 16 9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова		**2 45**, 4·05, **8·25**, 8·55, **2·45**, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан		2·51, 6 15. 9·20, **2·40**, 10·40*.
„ Підволочиск		6·20, 10·55, **2·21**, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова		6·00, 5 58.
„ Лавочного		7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора		8·35, 4·15, 10·51*.
„ Белзця		10·45.
„ Ряшева		4·05.
„ Коломиї		3·30.
„ Рави руской		7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля		10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия		11·30*.

З Підзамча:
„ Підволочиск 6·35, 11·15, **2·36**, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:
до **Брухович** (від 6 5 до 23 9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·25 по полудни, (від 6 5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31 8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до **Рави руской** 11·35 в ночи (що неділї).
до **Янова** (від 1 5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13 5 до 9 9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13 5 до 9 9 що дня) 3·14 по полудни.
до **Ширця** 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до **Любіня вел.** 2·01 по полудни по полудни (від 13 5 до 16 9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі п. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 101. Львів, пятниця 19. мая (1. червня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11: Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею!
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. Реклямации неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсертову зоо за 1 місяць, а в рубриці „Надісланє" по 30 с. — Почесні і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Кабінетова кріза.

Несподівана а сильна і однодушна опозиция палати послів против полагодженя „спільних" справ поза плечима австрийского парляменту так занепокоїла висші круги Австрії, що цїсар рішив ся на неімовірну майже при теперішних політичних відносинах річ, именно на утворенє парляментарного кабінету. Сю місию цїсар поручив шефови секциї в міністерстві рільництва, бар. Бекови. Цїсар мав при тім висказати бажанє, щоби наради Бека з парляментаристами закінчили ся найдальше до нинї і щоби нинї кабінет був вже утворений. Бек відразу забрав ся до роботи і вже конферував не лиш з представителями всїх більших сторонництв в парляментї, але з намісниками Чехії і Галичини, котрих телєграфічно покликано до Відня.

Про виглади місиї Бека ріжно говорять, особливо що до виглядів утвореня парляментарного кабінету. Коли одні кажуть, що справа утвореня парляментарного кабінету, о скілько не узглядняти опору Чехів, є на добрій дорозї, то другі запевняють, що можливий хиба урядничий кабінет, котрий буде рядити параґрафом чотирнацятим.

Після донесеня півурядового Fremdenblatt-у Бек супротив всїх парляментаристів, з котрими говорив, зазначив, що єго задачию є передовсїм утворити парляментарний кабінет. Сего домагає ся тактика супротив Угорщини і в тій цїли треба получити всї великі сторонництва. Найважнїйшою нинї задачию було би розслїдженє цїлого комплексу спільних справ. Бек уважає також за конечне полагодженє виборчої реформи. Виглади утвореня парляментарного кабінету уважають тепер за досить корисні. N. W. Tagblatt пише, що з винятком міністерства внутрішних справ, Бек наміряє всї портфелї роздати парляментаристам. Бек обійме президию урядничого кабінету, як би єму не повело ся утворити парляментарного кабінету, як би утворений ним кабінет не міг станути перед парляментом і як би мусїв рядити лише на підставі § 14-ого.

Prager Tagblatt доносить, що Бек зажадав так від Нїмців як і від Чехів, щоби всї постуляти національні покищо відложили на дальший плян. P. T. гадає, що се предложенє не має нїяких виглядів, і не вірить, щоби парляментарний кабінет міг бути тепер утворений. Як довго не прийде до компромісу в справі виборчої реформи, кожда проба утвореня парляментарного кабінету скінчить ся неудачию. Тепер кабінет не може бути инший, як лиш урядничий. Nar. Listy суть тої самої гадки і уважають за утопію, щоби Чехи і Нїмцї знайшли ся на одній лавці міністерскій. N. L. припускають, що до керми прийде урядничий кабінет, котрий буде ігнорувати парлямент, полагоджуючи все на підставі §. 14.

Християньско-соціяльний клюб ухвалив не брати участи в утвореню кабінету, але підпирати кождий кабінет, котрий безоглядно виступить против переваги Угорщини і переведе виборчу реформу на засадах висказаних християньско-соціяльним клюбом, переведе промислову реформу і инші закони, котрих цїлию є охорона середного і робітничого стану.

Парляментарна комісия молодоческого клюбу ухвалила лише тогди вступити до нового кабінету, як сей кабінет заакцептує утворенє ческого університету на Мораві, введенє ческого язика урядового, поправленє проєкту виборчої реформи і як Нїмцї поручать скоре переведенє сих домагань.

W. Allg. Ztg. доносить, що здаєсь вже нинї справа утвореня кабінету буде порішена і що за всяку цїну має бути утворений парляментарний кабінет. Переговори Бека з Нїмцями і Поляками вже майже закінчені. Нїмцї і Поляки готові вступити до кабінету навіть на случай, коли би Чехи відкинули предложенє вступленя до кабінету. На всякий случай парляментарний клюб, утворений тимчасом без участи Чехів, не робив би антіческої політики, але старав би ся порозуміти з Чехами і уможливити їм вступленє до кабінету в пізнійшім реченци.

Деякі вчерашні віденьскі дневники донесли, що місия Бека, оскілько розходило ся о утворенє парляментарного кабінету, скінчила ся неудачию і він здаєть ся нинї зложить свою місию назад в руки монарха, бо не хоче станути на чолї чисто урядничого кабінету, котрий мусїв би рядити без парляменту, при помочи §. 14-ого.

Бар. Бек був до сеї пори мало звісний ширшій публицї, але в кружках, займаючих ся специяльно політикою, Бека згадувано дуже часто, бо він належав до найлїпших знатоків всїх справ, входячих в обсяг австрийско-угорскої угоди і був одним з австрийских посередників при заключуваню торговельних договорів з Італїєю і Нїмеччиною. Бек уродив ся в 1854 роцї. Єго отець, член палати панів, був горячим федералїстом і за кулїсами помагав до утвореня федералїстичного кабінету Гогенварта в 1871. р. Бек скінчив права у Відни і тепер є найстаршим шефом секциї в міністерстві рільництва. Будучи учителем австрийского права державного найстаршого сина архикн. Франца Фердинанда, Бек від кількох лїт належить стало до окруженя наслїдника престола, є єго правним дорадником і за дозволом цїсаря сталим інформатором о всїх подіях внутрішного австрийского житя політичного. Що-до своїх переконань Бек є крайним консерватистом, котрого Поляки, як він стане президентом міністрів, не будуть потребували доперва опановувати.

100,000

руских робітників знайде зараз місце в Прусах при пільних роботах. В Нїмеччинї і косовиця і жнива значно скорше, нїж в нашім краю. Тепер зачинає ся в Нїмеччинї косовиця, а в перших днях липня будуть жнива. Нїмцї потребують робітника і на косовицю і на жнива, бо то найгорячійша пора в господарстві. А потребують сего робітника немало, цїлих сто тисяч душ.

Як Нїмець платить за роботу, то вже відомо: платить добре, харчує добре, обходить ся добре і дає чисте помешканє. Ще й навчить ся наш чоловік нїмецкої господарки. Поїде наш чоловік без сотика, а привезе небавом дві-три сотки корон. Ще й купить собі гарну одїж, годинник та прохарчує ся за той час здорово. Тому, хто лише здоров і нелїнивий, нехай зараз їде до Прус.

Тілько треба спішити ся, аби тим часом, заки Русин надумає ся, не забрали роботи Мазури або Словаки. Хто хоче їхати, нехай збирає ся зараз і їде. Як війт не хоче дати робітничої книжки, вистарчить посьвідченє від пароха о приналежности до парохії. Як хто не має гроша на дорогу, нехай напише до руского бюра в Найберунї, а бюро за порукою пароха або иншого інтелїгента пришле завдаток на дорогу.

Особливо їхати повинні селяни тих повітів, де страйкують. По що дармо дома сидїти та наражувати ся на арештованя? Лїпше їхати до Прус, то буде відразу і спокійний страйк і гарний заробок. Так само з тих повітів, звідки рекрутують ся страйколоми, лїпше їхати до Прус по гарні гроші, нїж за собачу плату псувати другим страйк.

Тому ще раз кажемо: їдьте до Прус хмарами! Руске бюро в Найберунї дасть вам гарну роботу. Лише памятайте, аби їхати скоро, і аби в кождій партиї була половина жінок.

Таку відозву оголосила вчерашна „Свобода" до селян; а ми повтаряючи її, звертаємо ся отсим до сїльскої інтелїгенциї, передовсїм до нашого духовеньства, щоби поспішило селянам з радою, поученєм, заохотою і помочию. Се-ж найпевнїйший, найспокійнїйший, найбезпечнїйший і заразом найкориснїйший в сю хвилю спосіб поладнаня тих справ, що викликують у нас остатними роками періодичні страйки, а заразом і найлїпший спосіб вгамувати буту визискувачів людскої праці.

Про страйки

пишуть нам з Гусятинщини:

В Перемилові — як майже скрізь в Гусятинщині, страйк. Нарід зовсім на роботу не йде і преспокійно заховує ся. Жид посессор був з початку у великім клопоті при садженю бараболь; та на жаль вишукав собі в Главчи темних, запоморочених піяків, котрих тепер фірами привозить, і ті захитали дуже поважно цїлу страйкову акцию Перемилівців і Верховин. Жандарми бушують по селї. Колись-то вибрано страйковий комітет вечером в хатї одного господаря. Жандарм впав до хати, списав всїх і остро підгукував господаря дому. А що там був і голова читальнї Просьвіти з Перемилова, от так прислухати ся всьому, то вахмайстер жанд. заявив, що читальню розвяже ся, бо голова її нараджував ся зі страйкарями. При тім додав, що коли би тілько одна шиба була в селї збита, так зараз військо прийде. Всї ті визови нарід спокійно приймає.

Инший дописуватель пише:

Страйк в гусятиньскім повіті треває дальше. Лише в деяких селах двори підвисшили платню і там зараз розпочала ся правильна робота. Але всюди при заключуваню угоди люди акцентували політичний характер страйку, домагаючи ся, щоби власники великої посілости вилинули на коло польске і спонукали єго покинути те вороже становище, яке посли сего клюбу занимають супроти домагань робучого люду, специяльно-ж домагань руского народу. Замітне те, що на угоду пішли виключно посессори Жиди, і то не усї. Шляхотскі власники великої посілости обстоюють твердо при теперішних услівях наємної праці. Перед у тім безмилосерним визиску людскої праці веде гр. А. Голуховскі, посол до державної ради і сойму, маршалок повітовий і брат міністра. Він заявив страйкарям, що не підступить платнї анї о сотика, але дальше буде платити по 40—60 сот. за день. За єго ініциятивою відбув ся зїзд великої посілости і на нїм голосами шляхтичів ухвалено не підвишати платий, але здушити страйк упором при помочи урядового терору, бо Голуховскі обіцяв, що на послуги великої посілости піде староста Дільц з жандармами і такою асистенциєю війска, якої лише пани зажадають. І справдї спроваджено у повіт 3 баталіони війска: піхоту, уланів, драгонів, а навіть стрільців. До Гусятина з'їхав полковник і обняв команду над усїм військом. Повіт виглядає, як у воєнний час. Кождого дня переятає через кожде село патруля кінноти: залопотять кінські копита, задзвонять шаблї, зібє ся хмара куряви і знов тихо. Страйкарі говорять собі: се пани так хлопа страшать, але хлоп війска не злякав ся, коли обстоює за своє право.

Шляхотскі пани перекинули ся у полі-

Н. Лєсков. 4)

Нехрещений піп.

Постава Керасихи визначилась єще рішучійше: вона приняла визов чоловіка і впала в такий неописаний страшний несамовитий стан, що Керасенко аж налякав ся. Христя довго стояла на однім місци, вся іздрігалась і витягала ся наче змія, руки у неї корчились, кулаки були кріпко затиснені, а в горлї щось лящало і по лици ходили то білі то червоні пятна; при тім упірно встромлені на чоловіка очи ставали острійші від ножів і нараз заграли червоним полумєм.

Козакови так стало страшно, що він, щоби не дивитись на тую скажену лють жінки, крикнув:

— Цур тобі, проклята відьмо! — і дунув на огонь та відразу згасив сьвітло.

Керасиха лише затупотїла в пітьмі ногами і прошипіла:

— Так будеш же ти знати мене відьму! — І потім нараз як кітка скочила до печі і голосно крикнула в комин:

— Угу-у! Дуси єму свиню!

Козак, що правда, ще більше налякав ся тої нової лютости; але щоби не пустити жінки, котра очивидно була відьма і хотїла просто летїти в комин, зловив її і сильно обняв руками та кинув на ліжко під стїну, а сам таки зараз ляг з краю.

Керасиха на диво чоловікови ні троха не противилась, а була так спокійна наче смирна дитина і навіть не лаяла ся. Керасенко був дуже рад; він одною рукою стиснув схований в кишени ключ, а другою взяв жінку за рукав сорочки і заснув глубоким сном.

Та не довго тревав той спокій: ледво минула половина першого сну, в котрім єго мозок, переповнений духом горівки, розмяк і стратив ясність мисли, аж нараз він дістав штовханця в ребра.

„Що таке?" подумав козак і почувши нові штовханці, пробормотїв: — Чого ти, жінко, штовхаєш ся?

— А то як же-ж не штовхатись? Слухай но, що на дворі робить ся.

— Що-ж там робить ся?

— А ось слухай!

Керасенко підвів голову і чує, що у него на дворі щось страшно заквичало.

— Еге! — сказав він: — Та се мабуть хтось нашу свиню тягне.

— А розуміє ся, що так. Пусти-ж мене скорше, нехай піду подивитись, чи добре вона заперта.

— Тебе пустити?... Гм... гм...

— Ну, дай же ключ, а то украдуть свиню і будемо сидїти цїлі сьвята без ковбас і без сала. Всї добрі люди будуть ковбаси їсти, а ми будемо лиш дивити ся. О...о...о... слухай, слухай... Чуєш, як її тягнуть. Аж менї жаль, як воно, бідне порося, заквичало!... Ну, пусти-ж скорше, нехай піду та відберу.

— Ну, певно; так я тебе і пущу! Де таке видано, щоби баба ходила свиню відбирати? — відповів козак: — Лїпше вже я встану і сам піду та відберу.

А поправдї він лїнував ся вставати і страх не хотїлось єму іти на мороз з теплої хати; тількож і свинї було єму жаль. І от він встав, накинув свиту і вийшов за двері. Та тут і склала ся тая загадкова пригода, що найпевнїйшими доказами утвердила за Керасихою її відьомску славу, так що з тої пори всякий бояв ся бачити Керасиху у себе дома, а не то брати її в куми, як то зробив гордовитий Дукач.

Козак Керасенко осторожно поплїв ся з хати та не встиг єще відчинити хлїва, де жалібно квичала непокоєна чимсь свиня, як на него з непроглядної пітьми упало щось широке і мягке, ніби возова дерга, і в ту мить козака щось ударило в карк, так що він упав на землю і на силу підвів ся. Упевнивши ся, що свиня цїла і лежить на своїм місци, Керасенко припер її кріпше і пішов до хати досипляти ніч.

Та не так воно вийшло: не лише сама хата, а й сїни показали ся заперті. Він туди, він сюди: всюди заперто. Що за лихо? Стукав він, стукав; кликав та кликав жінку:

— Жінко! Христе! Відчини скорше!

Керасиха не відзивалась.

— Тьфу тобі, лиха бабо! Чого вона здумала заперти ся і так скоро заснула! Христе! Гей, жінко! Відчини!

Та дарма; наче всьо завмерло. Навіть і свиня спить і не рохкає.

„Ось штука! — подумав Керасенко: — Бач як заснула! Ну, так вилїзу я через тин на улицю та підійду до вікна: вона близько вікна спить, то й зараз мене почує".

Так і зробив: підійшов до вікна і давай стукати. Тілько що-ж то він чує? Жінка говорить:

— Спи чоловіче, спи; не зважай на те, що стукає: се чортяка у нас ходить!

Козак став сильнїйше стукати і кликати:

— Зараз відчини, або розібю вікно!

Та тут Христя розсердилась і відозвала ся:

— Хто се сьміє в таку пору стукати до чесних людий?

— Се-ж я, твій чоловік!

— Який там мій чоловік?

— Та звісно який твій чоловік: Керасенко.

— Мій чоловік дома. Йди собі, йди, хто ти там є; не буди нас: ми з чоловіком, разом обнявши ся, спимо.

— „Що се таке? подумав Керасенко: — Невжеж я все сплю і у сни виджу, чи воно справдї діє ся?"

І він знов почав стукати та кликати:

— Христе, гей, Христе! Та відчини-ж бо на милість Бога!

І все пристає, все пристає, а та довго мовчить, нїчого не відповідає, а потому знов відозве ся:

— Та провались ти, хто такий привязав ся!

Кажу тобі, що мій чоловік дома, разом зі мною обнявшись лежить; ось він.

— Се тобі, Христе, може так здає ся?

— Еге! Спасибі тобі! Що-ж, хиба я така дурна чи цїлком нетямуща, що ні в чім толку не знаю? Ні, мені се лїпше знати, що здає ся, а що не здає ся. Ось він, мій чоловік, зовсім у мене близенько... Ось я єго і перехрещу: Господи Ісусе: а ось і поцїлую і обійму і знов поцїлую... Так добре нам разом; а ти, недобрий волоцюга, йди собі до своєї жінки, не перешкаджай нам спати і цїлуватись. Добра ніч; іди з Богом!

„Тьфу тобі, сто чортів твому батькови! Що се за причта! — думав Керасенко: — Ануж, я, перелїзши через тин, помилив хату? Тількож ні, се моя хата".

Він перейшов на другу сторону широ-

цейских детективів. Слідять через своїх фагасів кождого чоловіка в селі, що лише зачують, зараз доносять до староства; а урядники ц. к. староства перемінили ся у доразних суднів та stante pede без переслухання, без доказів, на простий донос, замикають людий у холодну. Навіть такий канцелїст Здзейовскі, що про закон має таке поняте, як сліпий про краски, каже себе титуловати „паном комісарем" і засуджує безоглядно найневинийших людий на ріжні кари.

В кождім страйкуючім селі Дільц казав розставити нічні варти що кількадесять кроків, крім того спровадив цілу тьму жандармів так, що в кождім селі кождої ночи є що найменше один жандарм.

Усїх форналїв, що застрайкували, позамикано по 14 днїв до арешту. Усї арешти переповнені страйкарями. Сам староста і прочий персонал староства уганяють по селах і страшать людий, чим могуть, аби лише відвести від страйку. Але люди тримають ся дуже добре. Спроваджені робітники лише по деяких фільварках працюють; зрештою, познакомивши ся з обставинами, від'їздять. На ланах рідко де саджено бараболю та кукурудзу, хоч тепер вже сапане прийшло. При нагоді страйку виходить на яву, як страшно польскі благородні пани визискували робучий народ. Прм. З кірці ординарії, які гр. Голуховскі дає своїм форналям на міру, важать разом 120—130 клг.; отже замість 900 клг. форналь дістає 360—390 клг.! а за весняний довгий день працї 20 — 30 кр! — *Хлоп.*

З Росиї.

Нові закони.

Не вважаючи на те, що тепер законодатна власть у Росиї належить до Думи, царске правительство кує й оголошує, поминаючи Думу, нові закони, з котрих, очивидно, віє таким самим духом, як і зі всїх тих безчисленних „временныхъ правилъ", видаиих по звісним жовтневім „конституцийнім" манїфестї.

І так на кілька днїв перед відкритем Думи вийшов пресовий закон про неперіодичні видання, котрого головні постанови такі:

Попередна цензура зносить ся, значить, рукописи не треба подавати до цензури. Коли-ж брошура чи книжка буде надрукована, друкарня має її післати зараз до „комитета по дѣламъ печати" або „до инспектора по дѣламъ печати", — так тепер називають ся цензурні комітети і цензури. Книжку, котра має більше як 5 аркушів друку, можна рівночасно розширяти; за те брошуру до одного аркуша друку треба держати 2 дни, видане вище одного до пятьох аркушів друку 7 днїв, аби цензура мала час його прочитати і — сконфіскувати.

Кожда конфіската має йти на рішене суду, котрий в разї недостачі основ до карного процесу против автора все таки має право знищити видане або його часть, коли в нїм є „признаки преступнаго дѣянія".

Значить, видане до пяти аркушів підлягає цензурі, видане над пять аркушів нї. З тої сторони сей закон дуже зближений до анальогічного закона в Австриї, а навіть задержує ту саму неконсеквенцию, що хоч нема основ до карного процесу против автора, то книжку все таки конфіскуеть ся й нищить ся.

На окрему увагу заслугує постанова що міністер внутрішних справ має вказувати, до яких цензурних комітетів має належати оцінка видань на чужих („иностранныхъ и инородческихъ") мовах. Значить, не кождий цензурний комітет буде компетентний цензурувати чужомовні видання, що може бути претекстом до найрізноріднійших шикан.

Очивидно, що така „свобода друку", яку заводить обговорений закон, не могла вдоволити росийскої преси і всї поступові газети в острих словах критикують його, вказуючи, що він дає широке поле до самоволї адміністрациї так само, як давнїйший „тимчасовий" закон про періодичну пресу.

Другий закон, виданий уже 29. с. с. цьвітня, т. є. підчас засїдань Думи, відносить ся до страйків сїльских робітників.

Отсї нові „правила противъ возникновенія стачекъ среди сельскихъ рабочих" кождий страйк уважають злочином, котрий має на цїли „зруйнувати чуже сїльске господарство" і без огляду на те, чи страйк получений з насильствами чи нї, карають за нього арештантскими ротами і позбавленем прав, так само, як пр. бунти або жидівскі погроми. Се — сказати-б — загальне становище закона супротив сїльских страйків.

А специяльні постанови такі:

Сїльскі робітники, котрі змовивши ся з собою, самовільно перервали роботу і намовили до того инших, мають бути карані тюрмою від 3 місяців до року.

Одиниця, що намовляє сїльских робітників до страйку, підлягає карі 2 до 8 місяців тюрми, коли наслїдком тої намови справдї вибухне страйк, і карі 2 до 4 місяців тюрми навіть тоді, коли ті намови не будуть мати нїяких наслїдків.

Хто належить до товариства, котрого цїль викликати страйки сїльских робітників, підлягає карі від 16 місяців до 4 лїт крїпости.

І так новий закон для полагодженя конфліктів між сїльскими робітниками і їх роботодавцями не бачить нїякого иншого способу крім карних параграфів, перевисшаючи в тім навіть дотеперішні закони, які карали тільки за страйки, получені з насильствами.

Сїльских робітників кладе новий закон у таке положене, в якім вони нїгде инде не знаходять ся: абсолютною забороною страйку вони зрівнані майже з державними урядниками, яким також абсолютно страйкувати не вільно. Справдї dura lex, як назвала сей закон петербурска „Страна".

Та що й ся dura lex не вратує старого режиму в Росиї, як не вратували її дотеперішні гори трупів і моря крови найлїпших синів усїх народів Росиї, про се мабуть і саме правительство не сумнївається ся. Всї ті нові закони, се тільки доказ безсильної злости людий, які бачать близький кінець собі і своему режимови.

Нова міра против українськой літератури в Росиї.

1. марта с. р. ввійшла в житє нова митова умова між Австриєю і Росиєю, на підставі котрої почали брати на росийскій границї від українських видань оплату в сумі 17 рублїв за пуд (около 16 кільо) ваги. Від сеї оплати вільні лише посилки під опаскою.

Значить, нова заборона на українську літературу, бо коли зважити, що така оплата робить українську книжку, видану за границями Росиї, в двоє дорожшою, то зрозуміла річ, що се зробить українські виданя з Галичини в Росиї мало доступними. А що майже вся українська література виходила доси поза границями Росиї, в Галичинї, то тим самим стане для українськой публики в Росиї мало доступним весь наш дотеперішний літературний доробок.

А тимчасом побиране згаданої оплати полягає тільки на самовільній інтерпретациї закона, по якому підлягають згаданій оплатї тільки виданя на великоруській мові, а виданя на всїх инших мовах мають безплатний доступ до Росиї.

Значить, росийский уряд не робить рїжницї між великоруською й українською мовою, вважаючи українську мову також великоруською, і на тій підставі накладає оплату на українські виданя.

А тимчасом, поминувши вже те, що українська мова, се щяке нарічє великоруської, тільки самостійна славянська мова, що признає й петербурска Академія Наук, — росийский уряд поступає зовсім неконсеквентно, бо, де йому сего треба, там він дуже добре відрізнює українську мову від великоруської. Так пр. злопамятним указом з 1876. р. заборонив він доступ у Росию тільки виданям на українській мові. Так само відрізняє уряд українську мову від великоруської; видаючи дозвіл на видаване газет, який, як звісно, для великоруської праси має бути виданий до двох тижнїв, для чужомовної до двох місяців. Отже тут українська преса зачисляеть ся до чужомовної.

Отсю справу порушив в маєвій книжцї „Л.-Н. Вістника" проф. Грушевский, взиваючи всїх інтересованих, до протесту против такої самовільної інтерпретациї закона, а українських послів до порушеня сеї справи в думі.

Так само наші посли повинні порушити сю справу в австрийскім парляментї, бо-ж побиране згаданої оплати шкодить материяльним інтересам австрийских горожан — українських видавців у Галичинї.

Дума.

На вчерашнім засїданю думи віцепрезидент кн. Долгоруков відчитав привітну телеґраму від палати послів з Аргентинии. Відтак розпочала дума наради над внесенем о скасованю кари смерти.

П. Набоков вносить, щоби вибір проєкту закона о знесеню кари смерти передано комітетови, вибраному для управильненя справ ненарушимости особи.

П. Ледницкий каже, що правительство, котре виконує вироки смерти, подабає на молоха, що раз-враз жажде нових жертв. Остатня смерть 8 осіб в Ризї була пощочиною для думи і народа. (Оплески).

П. Аладін вказує на те, що дума не може зблизити ся до володїтеля, аби зараз-же не вмішали ся в те пігмеї правительства, котрі безпідставно виставляють думу на сьміх. Комедия з інтерпеляциями мусить покінчити ся. Ми є безсильні. Ми не кликали сих карикатур міністерияльних, та вони сильнїйші як ми, бо мають гармати. Нас народ винувати не може, він знає, хто винен. (Оплески).

П. сьвященик Бояров каже, що правительство не звертає уваги на думу, воно надто певне себе. Ми і царя повинні просити, щоб зніс кару смерти. Коли се не стане ся, ми всї повинні покинути Петербург і виїхати звідси, бо не годить ся оставати тут і побирати дієти.

Пп. Сєдєльніков і Гершов думають, що дума призначена на загладу, однак як спадщину по собі лишить вона велику силу законо-проєктів.

Гершов підносить, що виконане вироків смерти в Ризї було пощочиною для думи. Президент взиває бесїдника до порядку.

П. проф. Кузмін-Караваєв заявляє, що належить епідемії політичних убійств перешкодити через усуненє їх причини, т. є. через знесенє кари смерти.

На тім засїданє перервано.

Дальша нарада почала ся пополудни. На порядку земельне питанє.

П. Петражицкий мотивував подрібно програму вивласненя приватних дібр і виказував конечність сего способу з становища загального добра. Відтак численні бесїдники доказували конечність вивласненя. Один з московских послів в довгій, знаменитій бесїдї, котру часто переривали рясними оплесками, скритикував фінансову і економічну політику правительства, протестував проти закидів, які підносить ся проти культуральної селяньскої верстви і закінчив заявою, що засада примусового вивласненя єсть невідклично потрібна. Подробиці можна змінити, але засада мусить удержати ся для цїлої Росиї.

Нг тім засїданє у вечері перервано, слїдуюче сегодня рано.

Москва. Виборці з Москви вислали до думи телеґраму з заявою, що прилучають ся до неї в боротьбі о конституційні права, що похваляють адресу у відповіди на престольну бесїду і попирають думу в жаданю димісиї кабінету.

Телеґрами.

Петербург. На онодїшнім засїданю ради міністрів порішено не подавати ся до димісиї. Правдоподібно уступить лише міністер судівництва. Квестию амнестиї остаточно відкинено. Мимо того загальний настрій міністрів був пригноблений. Помимо висказуваної рішучости один з учасників ради міністрів махнув рукою, кажучи: „Но, тепер чекає нас великий клопіт. Для успокоєня чужоземних банкирів правительство донесло їм, що переправа міністрів з думою не викличе розвязаня думи".

Москва Ген. Дубасов, на котрого недавно виконано замах, збожеволїв.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Цїсар Вільгельм у Відни.

Відень. Цїсар Вільгельм приїде 6. с. м. до Відня і побуде там два днї.

Угорщина.

Будапешт. Економічна комісия угорского сойму ухвалила закон в справі заграничних економічно-торговельних відносин з тим, що правительство може заключувати договори до 31. грудня 1917 р.

Іспанія.

Мадрит. Підчас вінчаня короля Альфонса, коли похід весїльний вертав до королївскої палати, кинено на короля бомбу. Новоженцям не стало ся нїчого, хоч віз сильно ушкоджений. Бомба була скрита в китицї цьвітів. Спіймано двї особи, одного чужоземного, одного Іспанця, 18-лїтного, здаєть ся студента. Бомбу кинули з четвертого поверха, коли повіз на хвилину задержав ся. Згинуло кілька осіб, королївска пара вийшла лише припадково цїло.

Мадрит. Незнати, чи кинено одну бомку, чи двї. Виновник подає, що називає ся Мануель Діран, родом з Калябриї.

НОВИНКИ.

— **Полїтичні репресиї.** Перед окружним судом в Коломиї відбуде ся 9. с. м. розправа против д-ра Окуневского з Городенки і д-ра Кульчицкого та Герера з Коломиї, обжалованих о підбурюване против польскої народности на одним вічу.

— **Виказ жертв на родини арештованих учителів на Україні.** З Галичини зложили Впв. П. П.: Д-р Чайковский Рогатин, складка по концертї Гната Хоткевича 21 К, М. Волошин Львів 2·05, П. Лялька уч. Дубовець, ад Ясло 2, О. Танчаковский уч. Львів складка 7, а то дир. І. Гамота 2, С. Герусїньский 1, А. Павенцкий 2, О. Танчаковский 2. — З Буковини: Українцї, богослови Чернївцї 7·08, Я. Весоловский 2, К. Малицка 1, Е. Стоцка 2, К. Костецка 1, О. Пігулякова 1·50, І. Ярошиньский 1, Т. Дудиньский 1, М. Кордуба 1, Л. Киселиця 1, М. Левиньский 1, Р. Цегельский 1, Ник. Ісопенко 1, Ю. Граматович 1, С. Іванович 1, І.Храпко 1, М. Ярошиньский 1, Др. Галїп 2, Складка на зборах „Рускої Школи" і „Жіночої Громади в Чернївцях 10·20, разом 69 К 83 с. — За повисші жертви дякую всїм Впв. Добродїйкам і Добродїям, і іменем голодних учительских дїтий на Українї прошу о дальші жертви. Передовсїм Ви, Товариші і Товаришки не забувайте на ті нещасливі родини. Прошу користати з кождої нагоди, чи на зборах, чи на відвідинах заряджувати складки. В тій цїли вихіснуймо таку догідну хвилю, як Зелені сьвята. Датки прошу слати на імя О. Жураківскої учительки в Раранчу на Буковині.

— **Руский Владика в Белзї.** В суботу 26. мая загостив до колишного князївского і владичого города Белза епископ Кир Константин, відбуваючий від двох неділь канонїчну візитацию Белзкого деканату. Всї громади витали з одушевленем свого архипастиря, а найгарнїйше було принятє в столици деканату. При величавих воротах триумфальних, де зібрали ся упратитель староства, заступники місцевих властий, вся інтелїґенция і величезний здвиг народа, привитав правительственний комісар Лодиньский владику рускою промовою, а по звичайнім церемоніяльнім повитаню владики заступниками всїх віроісповідань попровадив похід процесиональний достойного гостя через шпалїр маштів, пристроєних народними флягами і умаєних зеленію до костела, а відтак до церкви. Опісля візитував владика школу мужеску, де дїтвора відспівала гарну привітну кантату а ученик Лисецкий привитав владику гарною промовою. Відповіди учеників були дуже вдоволяючі; видко що щирі труди о. завідателя Були і директора школи Галаня видали гарні овочї. По представленю збору учительского удав ся епископ до школи жіночої, де повитали єго дївчата гарним сьпівом і промовами, а управителька школи представила владицї зібрані панї. В обох школах промовив владика тепло до серця молодїжи. Вечером похід з лямпіонами і музикою виконав удачні евольоциї, на луках спалено штучні огнї, а цїле місто було ілюмінованє. В неділю заповнили місто товпи народа. Понад тисяч людий приступило до сповіди, щоби доступити відпусту загального і почути апостольскої науки свого архипастиря, котрого красноречивість і доброта плїнила серця всїх чи то інтелїґента чи простолюдина без рїжниці віри і народности. О г. 12. представили ся владицї місцеві урядники і рада прибочна комісаря правительственного, урядуючого вже третий рік в містї, а по обідї приглянув ся владика „Народному Домови" і ревізитував латиньского пароха шамбеляна Хмуру, начальника суду радника Гуральского і свого товариша шкільного нотаря Савчиньского, а відтак пращаний товпами народа і правительственним комісарем, від'їхав в супроводї бандериї до Прусинова, полишаючи для убогих міста і для пожарної сторожи по 50 корон.

— **Приватна польска мужеска гімназия у Львові.** Шкільний радник і дотеперішний директор IV. гімназиї у Львові д-р Кароль Петелєнц, переходячи на емеритуру, задумує заложити у Львові взірцево уладжену приватну гімназию для хлопців. Розклад наук буде в тім заведеню приміненний точно до приписів, обовязуючих в публичних школах. Крім того задумуе д-р Петелєнц в цїлім уладженю свого заведеня і в методї удїлюваня наук, а також під педагогічним зглядом, примінити всякі улїпшеня, часом навіть неможливі в публичних школах. На науку новочасних мов і фізичні вправи буде класти ся специяльний натиск.

— **Суд в Станиславові валить ся!** Сегодня дістали ми з Станиславова довшу допись, котру з браку місця мусимо відложити до завтра. Доносять нам, що тамошний суд валить ся; урядники утїкають з бюр, табулю переносять деинде, арештантів переводять до иншого будинку, розправи відрочують, в цїлім будинку заколот, сторони даремно глядають урядників, до котрих мають дїло; адвокати не принимають справ, бо не хотять наражати свого житя. Але ще перед тижнем президент суду на своє донесенє, що будинок валить ся, дістав з апеляциї відповідь: „Przyjmuje się do wiadomości z poleceniem sprawozdania do dni 20"! Вчера вечером відбув ся в сали засїдань мийскої Каси ощадности загальний збір адвокатів станиславівских. Явили ся всї в числї 37, а по переведеній дискусиї ухвалено вислати зараз до президента львівскої апеляциї Ексц. д-ра Гхоржніцкого телеґрафічно внесок на застановленє урядованя в судї окружнім карнім і в судї повітовім. В такім разї наступає після §. 161. проц. див. „Stillstand der Justiz" з певними наслїдками правними. Рівнож вчера пополудни орекла комісия будівляна магістрату, що будинок грозить заваленем кождої хвилї.

— **Іспит зрілости** в Ярославскій гімназиї відбував ся від 22. до 30. мая. З Русинів здали: Боднар Евген, Капко Ізидор, Ляльович Адольф, Ушакевич Станислав, Целевич Теодот; один з Русинів дістав поправку, а один перепав.

— **„Чудотворне" місце.** Часописи доносять, що в селї Гораєць, чесанівского повіта, мало проявити ся недавно коло пасовиска, недалеко управительства лїсів барона Ватмана, „чудотворне" місце. На днї мілкого потока мала узріти одна дївчина образ матери Божої з дитятем Ісусом на руках і вість про се розійшла ся по всїй околици. Найшло ся богато людий, що повірили дївчинї на слово. Найдивнїйшим в тій істориї має бути се, що навіть по усуненю піску в потоцї образ мав дальше показувати ся. Розуміеть, що селяни пересьвідчені о правдивости тої байки і вже розпочали ся численні паломництва до того місця. Цїлими годинами стоять люди над водою, говорять молитви і збирають жертви на будову каплиці. Дивна лише річ, що в справу не вглянуть власти і не зроблять кінця тому самодурству темного народа.

— **Русини, Москалї і Поляки.** Під таким заголовком читаємо в 20. ч. париского полї-

тичного тижневника Le Courrier Europeen з д. 25. мая статю п. Ярослава Федорчука, що появила ся також в маєвім зошитї місячника Ukrain. Rundschau. Автор згадує про жаданє автономії для Польщі, яке ухвалою з'їзду земців в Москві в падолистї м. р. принято в програму державної думи, та вказує на відворотну сторону медалю, що Поляки, маючи в Галичинї власть, а в галицкім соймі великаньску більшість, за 60 лїт свого верховодства не здобули ся признати галицким Русинам те, чого добивають ся в Росиї. Розтяти сей гордийский узол може тепер не так Відень, хоч Галичина належить до Австриї, як скорійше Росия. Коли дума признасть Польщі автономію, повинна вона від Поляків зажадати того самого для галицких Русинів; і треба надїяти ся, що за почином українських послів инші члени думи подадуть в сїй справі свою помічну руку. Наконець звертає ся автор і до росийскої суспільности, котрої заступники повинні тепер стати судиями в польско-рускім спорі. Росийский народ повинен тепер направити ті кривди, яких Українцї зазнали від єго автократичного уряду.

— **Привернене проф. Ковалевского.** На просьбу петербурского унїверзитету мінїстерство просьвіти позволило проф. Максимови Ковалевскому, звісному вченому і визначному полїтичному дїячеви, викладати в петербурскім унїверзитетї. В той спосіб проф. Ковалевский одержить назад катедру, з котрої правительство усунуло єго тому 20 лїт за неблагонадежність. Проф. Ковалевский є тепер співредактором петербурского дневника „Страна", органу партиї демократичних реформ, і як Українець родом належить в думі до українського клюбу.

— **Австрийска армія.** Як доносеть Salzburger Volksblatt, австрийске правительство рішило утворити три нові полки, що будуть називати ся „цїсарскі стрілцї", а вимуштровані будуть на взорець італїяньских „Alpini". Новим полкам буде поручена головно патрульна служба в пограничній области в австрийских Альпах. Будуть вони розділені на компанії, котрих континент в часї мира обчислено на 120 людий. Нові полки підлягатимуть мінїстрови краєвої оборони.

— **Пригода на граници.** До київских „Отгол. Жизни" доносять з Кременця: Обурююча подія, що ілюструє картину диких л овів на людий, які устроює погранична сторожа на контрабандистів в погони за кількома рублями нагороди, счинила ся в західній части нашого уїзду на граници з Галичиною. Австрийский підданий, галицкий селянин, Микола Охотский, вибрав ся в день до Росиї, несучи барилку горівки. Єго висліДив салдат пограничної сторожи, причаївши ся за купиною, а в хвили, коли Охотский находив ся ще на австрийскій териториї, роздало ся грізне „стой!" і відтак грянув вистріл. Куля розторощила контрабандистови бедрову кість і перейшла крізь ногу. Бачучи, що ранений не годен рушити ся з місця, салдат підійшов до него і як підстрілену дичину перетаскав єго на росийску територию. Тут раненого, що стїкав кровю, відставлено на пограничну стацию, а звідси возом 40 верст до шпиталю, де єму по всїй імовірности прийдесь відтяти ногу. Австрийскі власти поробили з тої причини відповідні заходи у місцевих пограничних властий, наслїдком чого дикого салдата передано воєнному судови. Крім того росийске правительство буде мусїло заплатити потерпівшому відповідне відшкодованє.

— **Цїлком по галицки.** Читаємо в „Отголоскахъ Жизни": В ночи на 22. мая з уманьскої тюрми утекло 7 кримінальників, зробивши підкіп попід мур тюрми. Утїкачі скрили ся в лїсї недалеко Уманя, але ранком висліДила їх полїция. Одного ранено вистрілом, а осталі добровільно вийшли з лїса і здали ся. Нещасних утїкачів звязано разом одним мотузом і так переведено їх торжественно через місто до тюрми. Треба зазначити, що звязувати побитих і змучених людий сворою було лише непотрібним триюмфом побідників, бож на кождого утїкача припадало по :рох кінних і піших стражників.— Отже цїлком так, як в Галичинї! Навіть в тім самім часї сталось воно, як славна підгаєцко-бережаньска пригода: в Бережанах 21. мая, а в Умани 22-ого. Ріжниця лише в тім, що там проводжено кримінальників, що утекли з тюрми, підкопавши мур, а тут спокійних людий, що остають в слїдстві і ще імовірно окажуть ся невинними; там повязано сїмох разом, а тут 28; там повязано їх мотузом, а тут ланцом; там проводжено їх не більше кількох кільометрів, тут 27 кільометрів; ну, і там в часах бюрократичної самоволї і анархії та воєнного стану, а тут в спокійнім часї і нїбито в правно уладженій конституцийній державі. Цїкаве лише питанє: чи галицка адмінїстрация бере собі приклад з московскої, чи московска з галицкої?...

— **Як в Росиї стягають податки.** „Биржевия Вєдомості" подали опис страшних сцен, які дїяли ся в селї Посини лутиньского повіта у вітебскій губернії. Посинь село бідне, люде не мають з чого жити, а тимчасом надійшов час платити податки. „Нема гроший і не зараз будуть" — відповідали Посиняне чиновникам. Нїчо не помогли погрози, селяне не годні були роздобути гроший. Нараз в селї заграли військові трубки, загудїли бубни. Посиняне нарід темний, газет не читають, отже гадали, що то заграничний неприятель напав на село. Але небавком пересьвідчили ся, що то не Нїмцї, лиш свої. Передовсїм сипнули ся правдиві московскі слова з жаданєм гроший, а коли громада признала себе за невиплатну і заявила, що гроший нема, посипали ся пощочини, засвистали батоги й нагаї. Салдати почали бити молодїж і старцїв, дїтий і женщин. Роздали ся зойки в Посини... „Будуть гроші?! Розумієте! як нема гроший, війска нема за що удержати. Нашим обовязком... дістати гроші... З хребтів ваших добудемо „гроший!" Однак хлопскі хребти не перемінили ся таки в копальнї золота. Посиняне кинули хати і все майно на поталу судьби і втїкли до лїсів з жінками і дїтьми. Але драґони кинули ся за ними. Як колись в Сполучених державах полювали на невільників утїкачів з хортами, так драґони глядають тепер Посинян при помочи тресованих собак, а коли їх найдуть, знущають ся над ними по звірски.

— **Чорні сотнї при роботї.** З ріжних сторон Росиї доходять вісти о новій роботї чорних сотень, котрі справили дня 14 мая (1. мая ст. ст. погроми в кількох місцевостях. Описи погромів у Вологдї, Царицинї, Симбірску і Муромі пригадують звісні а страшні погроми в Київі і Одесї, лише на меншу скалю. Московске „Русское Слово" описує осьяк погром у Вологдї: Дня 14. мая в полудне було визначене народне віче. Всї робітники, ремісники, субєкти і інтелїгенция прибули на означений час до народного дому. Часть публики удала ся на віче до заміского городу, де проєктовано зробити демонстрацию. На улици Гостінодворскій товпа стрінула громадку хулїганів, що почала кидати камінєм на ідучих. Роздали ся вистріли. Надбігли стражники і дали кілька сальв. Дальше починає ся страшна історія. Селяне, що прибули на торг, пристали до хулїганів і обурені тим, що всї склепи з горівкою з нагоди робітничого сьвята були позамикані, пустили ся разом до народного дому, нападаючи по дорозї на інтелїгентів, котрих били без милосердя. Відтак почали нищити народний дім. Вибили всї вікна, знищили бібліотеку і книгарню товариства позашкільного образованя, зруйнували все внутрішне уладженє і уоружившись в відломки крісел, почали бити інтелїгентів, що були під рукою. Тріскали людскі черепи, бризкала кров, а навіть над трупами знущала ся озьвіріла дич. Часть хулїганів взяла портрет царя і рушила улицями, сьпіваючи царский гимн, а прочі підпалили дім. Все те дїяло ся на очах стражників, жандармериї і полїциї, але нїхто не міг числити на їх поміч, крім чорносотенців. Стражники давали сальви до народного дому з одної сторони, чорносотенцї з другої. Хтось із находячих ся в народнім домі вихилив ся крізь вікно і благав о поміч. Стражники дали сальву і просячий о поміч упав на місци трупом. Прибула огнева сторожа, але хулїгани не позволяли гасити огня, дручи на дрібні кусні викинені книжки та брошури, руйнуючи дах і вікна. Рівночасно инші ватаги збурили дім судиї Бурлова та редакцию, контору і друкарню часописи „Сєверная Земля". Підчас руйнованя редакциї переходила улицею компанїя війска і не звертаючи нїякої уваги, байдужно попрямувала до народного дому, де розложила ся на траві і приглядала ся спокійно роботї чорних сотень. Пожар народного дому тревав цїлий день. По містї пішов страшний переполох, бо бояли ся, що хулїгани вимордують всїх інтелїгентів. Однак чорносотенцї настрашились мабуть власної роботи і розсипались на всї сторони. Шкоди в містї великі. Погром приготовлювано вже від давна, лише не було до него такої відповідної нагоди, як тепер. Число убитих і ранених спершу годї було означити. Найбільше потерпіли студенти і взагалї шкільна молодїж.

— **Відшкодованє селян.** Транспортове товариство в Гамбурзї вислало з початком минувшого місяця урядників своєї репрезентациї у Відни, Маєра і Загурского, до Станиславова, щоби заключили контракти з робітниками в тамошнім повітї в справі найму до робіт при ладованю кораблїв в Гамбурзї, а то по причинї грозячого там страйку доковых робітників. Услівя контракту були для селян дуже корисні, бо дневний заробок мав виносити 5 марок, до чого приходило даром мешканє, повне удержанє і безплатна їзда туди і назад. Законтрактовано около 300 селян з Ямниці, Угринова і Вільшаниці, котрі вже дня 11. мая мали виїхати до Гамбурга. Однак того самого дня згадане товариство відкликало цїлий транспорт робітників і тому вони зажадали від товариства цїломісячної винагороди. Розпочались торги, почавши від 20 корон від особи, і остаточно по довших переговорах наступила згода. Переважна частина робітників дістала по 65 К, а молоді парібки по 32 К, від особи, з чого обі сторони без сумнїву вдоволені. Виплата відшкодованя на руки селян відбула ся минувшої недїлї.

— **Найновійша мода в Росиї.** Найчисленнїйше сторонництво в Росиї, „кадети" (конституцийні-демократи), зробили тепер моду. На лентах моряцких капелюхів, які носить в Росиї молодїж, красуєсь напись „кадет", шпильки до краватів творять букву К. Д., а так само парасолї, палицї і взагалї все, що має уходити за наймоднїйше, мусить бути прикрашене сими початковими буквами. Улюбленою мельодиєю став очевидно марш „кадетів", скомпонований якоюсь принагідною музикою. Одна московска фабрика туток пустила свій товар під назвою К. Д. Але правдивий триюмф осягнула мода в одній родинї, що перед кількома днями охрестила нового потомка Кадетом... Бідний хлопець! З нинїшною модою на цїле житє звязаний. Незабаром мода змінить ся, а імя полишить ся раз на все немодне.

— **П. Адама Людвіга,** котрий виступить на вечері „Сокола" дня 5. червня в Фільгармонії, заангажувала дирекция міского театру у Львові на три роки до баритонових ріль в опері.

— **Подяка.** Отсим маю честь подякувати п. Абендови, купцеви з Ярослава, за ласкавий даток 40 кор. на фонд боєвий. — *Осип Янїв.*

Віча і збори:

Загальні збори тов. сьв. ап. Петра в Станиславові відбудуть ся дня 7 червня с. р. о год. 10, евентуально 11 перед полуднем в будинку духовної семинарії.

Концерти і видовища:

Заповіджена вистава „Параці" комедиї в 3 дїях Льва Лопатиньского відбуде ся нині дня 1 червня о 7·30 год. вечером в сали тов. „Гвязда" при улици Францишканській ч. 7.

Проби на гімнастично-вокальний вечір „Сокола" з 5. червня вже в ренес но до сали Фільгармонії. Старшина взиває проте всїх, що беруть в тім веч. рі участь, не опускати проб, щоби часть гімнастична дорівнала части музичній і вокальній, зложеній з найкрасших і найлучших вокальних і орхестральних творів украиньскої музики. Заразом повідомляє ся, що білєти на сей вечір купувати можна в „Сокільскім Базари" при ул. Рускій ріг ул. Бляхарскої.

Концерт бандуриста п. Хоткевича відбуде ся в неділю 3 с. м. в Теребовли і в понедїлок 4 с. м. в Копичинцях, а 8 с. м. в Чорткові в сали Нар. Дому; початок о 8 год. веч.

Людовий концерт в 45. роковини смерти Т. Шевченка устроює читальня „Просьвіти" на Личаківскім передмістю в понедїлок 4 с. м. в сали тов. „Gwiazda", при співучасти молодих, сьпівацких сил. Білєти можна набувати вчасийше в „Сокільскім базарі", перед концертом при касї.

З товариств:

Звіт начальника пожарних інструкторів льв. гімн. т-ва „Сокіл" за конець цьвітня і за май. Д. 30. цьвітня відбули ся І. загальні збори і курс „Сокола" в Мислівцях пов. залїщицкого. Делєгатом льв. „Сокола" був д-р В. Геринович. — Д. 6. мая відбули ся І. загальні збори і пожарний курс філії „Сокола" в Погорілцях пов. перемишляньского. Делєгатом льв. „Сокола" був д-р В. Геринович. — Д. 13. мая відбули ся І. загальні збори і курс „Сокола" в Окнянах товмацкого повіта; їздив делєгат д-р С. Горук. — Д. 13. мая відбули ся І. заг. збори і курс „Сокола" в Кошлянках збараского повіта; їздив делєгат д-р В. Геринович. — Д. 20. мая відбув ся п. курс „Сокола" в Середопільских каменецкого повіта; їздив делєгат д-р В. Геринович. — Д. 27. мая відбули ся І. заг. збори і пож. курз „Сокола" в Жорнисках городецкого повіта; їздили дел гати д-ри С. Горук, Е. Форостина і Дідуник. — Д. 27. мая відбув ся пож. курс „Сокола" в Старім Самборі; їздив д-р В. Геринович. — Володимир Геринович, нач. пож. інструкторів льв. гімн. т-ва „Сокіл".

Бібліографія:

— **Ukrainische Rundschau** Nr. 5. Inhalt: Das Opfer der Wahlreform. Von W. Kuschnir — Autonomie der Polen in Russland und der Ruthenen in Oesterreich. Von J. F. (Paris). — Der Feldarbeiterstreik in Ostgalizien. Von B. Jaworskyj. — Die jüdische Frage in Galizien und österreichische Sotialdemokratie. Von M. Łozynskyj. — Die Stellung der polnischen und russischen revolutionären Parteien zur ukrainischen Frage. Von M. Łozynskyj. — Die Ukrainische Literatur (1798—1905). Von M. Motschulskyj. — Briefe aus Tschernigow. Von Lewko Sehr—m. — Ihr Gelächter. Eine Skitze aus unseren Tagen von Mychajło Kocjubyńskyj. — Das Programm der ukrainischen demokratisch-radikalen Partei. — Die Reichsdumawahlen in der Ukraine. — Rundschau. — Büchereinlauf.

— **Боротьба з алькоголїзмом** зглядно задуром (наркозою) ворушить тепер цїлий культурний сьвіт, а при нагоді торічного протиалькоголевого конґресу, який відбув ся у Будапештї, показало ся, що також і галицка Україна цїкавить ся тим рухом. На жаль нема часопису, котрий би схотїв містити систематичні статї про сей рух, і тому загадав я зарядити тому бракови, видаючи під згаданим на вступі заголовком зошит, в яким помїщу реферат про конґрес, відбувший ся в Бременї в роцї 1903. Зошит обнимати буде около 8 аркушів друку великої вісїмки, а цїну встановляю на 1 корону (зглядно за кордоном 50 копійок). Прошу отже присилати передплату або замовленя, бо лише тоді передам рукопись до друку, коли одержу гроші або замовленя на 500 примірників. — *Володимир Лавровский.* Львів, Ринок 36, II. поверх. Усї українські часописи перед- і закордонні прошу передрукувати повисшу оповістку. На оплату почтову треба прислати 20 сотиків зглядно 10 копійок.

Календар: Нині Патрона [illegible] завтра: Талалея [лат.]; Ерама [illegible] Духа [лат.]; Зелений сьвята.

Репертуар руского театру [illegible] власна (1-ий сьвіт). В суботу ним 2 червня [illegible] ди", сенсаційна штука в 3 дїях Е. Чирикова-Стадник, написана на тло [illegible] В неділю дня 3. ц. р. вид. „Ой не ходи Грицю та повечорниці", народний образок зі сьпівами і танцями в 3 дїях Старицького і Александрова. — В понеділок дня 4. червня „Чорноморці" народна оперета в 3 дїях М. Лисенка. Нова вистава і гарнірова. — В середу [illegible] „Користна посада" (Хабарники), славнозвістна комедия в 5. дїях Островського, переклав П. Стадник. [illegible] о 8. год. вечером. Абонамент на [illegible]

Надіслане.

АДВОКАТ
Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ
отворив адвокацку канцеларию в Тернополи при ул. Кохановского ч. 3. (коло желїзничого двірця). 572 1—2

ВСЇХ НАУК ЛЇКАРСКИХ
Др Тадей Гриневич
переніс ся до Станиславова ординує від 2—5 по полудни
537 ул. Бельовского ч. 8 (коло театру.) 2—5

Адвокат Д-р Окуневский
в Городенцї
пошукує конципієнта
126 3—6

БЮРО БУДІВЛЯНЕ
Теодора Мельничука і Спілки
в Ярославі
приймає до виконанья **плани і кошторисы церков,** каплиць, пам'ятників, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 539

Коперницкий і Сын
Оптики і Механіки у Львові площа Галицке ч. 1
против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіжери, люпи і всїякі инші прибори оптичні. Всїякі направи пожагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Адвокат Варивода
в Стрию
пошукує рутинованого депендента і доброго оборонця в справах карних перед Трибуналом. 400 6—6

Продам дуже дешево, або дам на виплату „Brockhaus Conversations-Lexicon" найновійше видане. Книжки цїлком нові, еще не уживані. А крім того продам дві дуже цїкаві книжки: „Die Thiere der Erde" (3 томи) „Die Völker der Erde" (2 томи). Річи дуже інтересні і надають ся до салону, бо з образками. *Богдан Кончевич,* Ценева, п. п. Козова. 551 2—4

Потребую доброї працьовитої і тверезої служниці, котра би умїла печи хлїб, прати, доїти корови і робити коло огорода. Платня річна від 80—100 К.; за подорож зверне ся після пильности, вдовиці не є виключені Кандидатка мусить мати службову книжку і бути здорова. Зголошеня: Павї В. Лупин, Руска Мондавиця, Буковина. 549 2—3

Потребую сейчас піддячого до вирубування мене в дни седмачні під корисними услівями, при чім буде міг побирати дальшу науку дївства і письмки громад або відповідне винагородженє. *Іван Капшій* дяк і писар гр. м. Підгайчики Зб рів.

Читальня Просьвіти на Гутиску має на час вакацій дяка церковного до виграваня, окольця грева куплять, повітря нагідне. Ближших інформацій удїлює голова читальні о. Ст. Серебровский сотр. в Крехові п. п. Кревлів. 542 3—5

ОГОЛОШЕНЄ.

З причини виставленя мурованої церкви в Вібрці, є на продаж деревяна церква в добрі стані за тані гроші. Зголошуватись в уряді парохіяльнім Вібрка коло Львова. 498 1—8

Помічник торговельний
дїла корінного гандлю шукає посади сейчас. Зголошеня приймає Народна Торговля Борщів. 528 4—6

Мід курацийний
липовий в 5-кілових блашанках, оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 268 6—10

ДИВАНИ, канапки, лїжка, матраци, кі, ровдові, стражні і кокосові доґами і коци перси з жид, памїта на ресорах, паски до модерних, кошики, остатки до хідників у величезнім вибори по найнизших цінах. Склад львівских тапіцерів в ліквідації, що знаходить ся улиці торговій Ягайлонська ч. 3. 491 3—6

Шпараги першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає на післяплатою управа дібр Жана Баіве ого у Волї високій п. п. Жовква. 502 14—15

СОЛОНИНА потанїла і коштує тепер найгрубша по 80 кр. за кільо. Ковбаса тонка суха по 70 кр. висилає на післяплатою не пасно опакованя, почавши від 5 кіло. **ЯНЕЧЕК** Львів, ул. Личаківска ч. 58. 548 5—6

Оповіщене.

Надобывшееся общее собраніе членовъ задатковаго Товарищества „Добробытъ“, общества зареєстрованого съ обмеженною порукою въ Самборѣ отбуде ся дня 18 н. ст. юнія 1906 года о 10 годинѣ зъ рана въ готелю народнимъ, а въ случаю, еслибы не явилось потребное число членовъ, отбуде ся общее собраніе того самого дня о 2. годинѣ по полудни съ слѣдующимъ дневнымъ порядкомъ:

1) Змѣна и дополненіе статута;
2) Выборъ дирекціи.

П. Т. Члены, управненій по мысли статута до голосованя, мають явити ся съ книжочками удѣловыми, такъ само мають и заступники мандатовъ при полномочію и книжечки тыхъ послѣдныхъ предложити.

Съ почтеніемъ:

Свящ. Шемердякъ Иванъ с. р. *Лашкевичъ Николай*

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сїльских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цїнах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і иншихъ спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорові фабрично владженихъ і сполученихъ та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.

Цїнники і інформації висилає ся на домаганє оплатно і даром. 1103 42—104

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З	Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·05*.
„	Кракова	**2 31***, 5·50*, 8·45, **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·30*.
„	Підволочиск	7·20, 11·45, **2·20**, 5·50, 10·30*.
„	Рави рускої	7·50.
„	Лавочного	7·29, 11·50, 10·50*.
„	Станиславова	8·05.
„	Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„	Яворова	8·18, 4·37.
„	Коломиї	10·05.
„	Ряшева	10·35.
„	Тухлї	3·55 (від 15/6 до 30/9).
„	Белзця	4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, **2·05**, 5·25, 10·2*,

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6 5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6 5 до 23 9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1 6 до 318 вкл. що дня) і 9·35 вечер.

з Янова (віе 1 5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13 5 до 9 9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10 10 вечер.

з Щирця від 27 5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·10 вечер.

з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До	Кракова	**12·45**, 4·05, **8·25**, 8·55, **2·45**, 6·35*, 11·—*.
„	Іцкан	**2·51**, 6 15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
„	Підволочиск	6·20, 10·55, **2·21**, 6.15*, 9·50*.
„	Яворова	6·00, 5 58.
„	Лавочного	7·30, 2·30, 6·25*.
„	Самбора	8·35, 4·15, 10·51*.
„	Белзця	10·45.
„	Ряшева	4·05.
„	Коломиї	3·30.
„	Рави рускої	7·25*, до Станиславова 9·10*.
„	Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„	Стрия	11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, **2·36**, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6 5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·25 по полудни, (від 6 5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 *перед полуднем* і 12·40 *по полудни*, (від 1/6 до 31 8 вкл. що дня) 8·34 вечер.

до Рави рускої 11·35 в ночи (що неділї).

до Янова (від 1 5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13 5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13 5 до 9 9 що дня) 3·14 *по полудни*.

до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27 5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·01 по полудни по полудни (від 13 5 до 16 9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

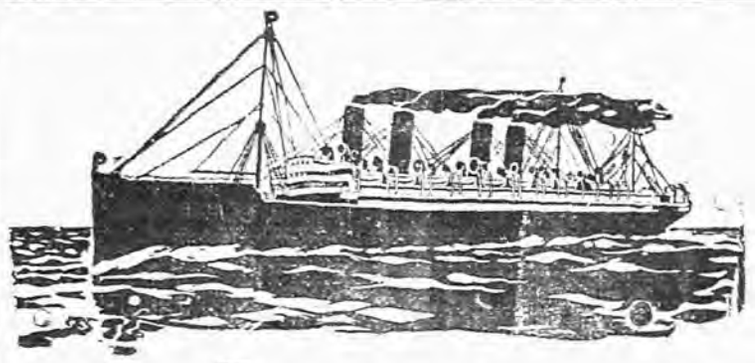
Примітка. Поїзди поспішні друковані є черепками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

УЧИТЕЛЬ орган рускаго товариства педагогічного двотыжневик педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преплюмерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Премії для дїтий.

При надходячих шкільних іспитах припоручаємо на премії для дїтий гарні образки, відповідні нашому обрядови в цїнї по 60 сот., 1·—, 1·90 і 3 К за сотку. — Купуючим за 10 К удїляємо 10% рабату. — Можна дістати в головнім складі нашім в Самборі і у всїх филїях „Народної Торговлї“ по тих самих цїнах. — *Дирекция „Ризницї“.*

до Америки

Канади, Тексасу, Аргентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралїї, Японну, Хіп і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся емігрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Генеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 54—50

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, хїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на цїгарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутерий. 149

Без конкуренції.

! Весна !

„Ґвавт! Весняики! Ґвавт! Ноги пріють!“

Хочете се усунути, купіть собі:

КРЕМ ОДАЛІСОК на веснявки, слоїк 1 К 50 сот.

АНОСМІН вода на пріте ніг, фляшка 1 кор. Набути можна в дрогерії

ЩАСНОГО ТРАВНФЕЛЬНЕРА

у Львові, Ринок ч 10, дім „Просьвіти“.

523 6—7

Законно охороненє: Кожде наслїдуваня і передрук карані.

Несьвідомість закона не оправдує.

Судия: Обжалований викинув майже весь свій посліднй гріш на новїйші безвартісні і безуспішні средства, хотяйби і кождий инший мусїли були знати, що **лише** Thierry-я бальсам і центифолієва масть найсповійнїші, найуспішнїйші і найлїпші лїчничі средства у всїх случаях, як се доказано тисячними подаками.

Обжалований: На жаль, я дав собі нераз вговорити і уживав перших лїпших лїчничих средств, які мені радили, а які показали ся нездалі, уживав фальшованих бальсамів, і тепер дуже того жалую.

Судия: Незнанє закона не є ніяким оправданєм. Чому Ви не спровадили собі брошуру з тисячами сьвідоцтв від антикаря з Прерада, котру висилає ся кождому на домаганє безплатно і даром.

Обжалований: На жаль і сего я не знав.

Судия: Сим разом увільняє ся Вас від переступства обовязкового береженя свого здоровля і родини, однак від услівєм, що поправите ся. Маєте також перестати спроваджувати та уживати всякі инші безвартісні й безуспішні сурогати та фальшівікати і маєте все уживати лише THIERRY-Я бальсаму і центифолієвої масти, одиноко певних і напрячуд дїлючих средств. Закони здоровля повинні ми всї точно виповняти і нехтованє їх чи то наслїдком несьвідомости чи занедбаня буде тяжко каране недугою або бодай ослабленєм организму і конституції.

THIERRY-Я бальсам і центифолієва масть служать до помочи терпячій людскости і до усмиреня болїв та недуг, і Ви не потрібуєте більше терпіти, коли сї дуже дешеві средства все маєте дома й при собі та завсїдно їх уживаєте.

THIERRY-Я БАЛЬСАМ є невірівнаним средством на кашель, катар, грудні недуги, туберкульозу, запаленє горла, хрипку, бронхітіс, недуги легких, утроби, жолудкові корчі, кольки, жолудкові недомаганя, головнож на інфлюенцу і т. п. і несе певну поміч та пільгу.

Ціна: 12 малих або 6 подвійних фляшок або одна спеціяльна велика фляшка в патентованою затичкою 5 К оплатно.

THIERRY-Я ЦЕНТИФОЛІЄВА МАСТЬ є non plus ultra при в яких застарілих ранах, запаленях, рожі, чираках і спухненях, абсцесах, ранках у дїтий і т. п., змягшує і втягає всяке чуже тіло, що дістало ся до тіла, як олово, скло, скалки, пісок і т. п. без болю, заряджує, завчасу ужита, майже все заражену кров і робить зайвими болїсні операції.

Ціна за 2 слоїки оплатно зр. 3.60.

Брошуру з тисячами оригінальних подяк дістане на домагане кождий даром і оплатно.

Висилка лише за попереднім надісланем гроший або за післяплатою від

аптикаря **A. THIERRY**

в Преґрадї коло Rohitsch-Sauerbrunn.

Дістати можна в більших і медичних дрогериях. 1104 12—26

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА в Подґуже

поручає знамениті:

Готове тїсто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, анґлійске, здоровня і струдлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING

(леґуміна для 6 осіб)

ріжні овочеві прясмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

Ванїлевий цукор по 14 сот.

Ванїлевий порошок до сос'в по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах споживочних і делікатесів, а як де нема, просимо віднести ся просто до фабрики. 513 6—39

За 2 зр. переробляє старі матераци (3 подушки) на зовсїм як нові. Дещіки на покрите від 50 кр. за метер. Нові волосінні матераци, обложені ватою д-ра Вішофа против молїв від 15 зр., матераци в морскої трави від 6·50, обложені ватою д-ра Вішофа від 10 зр. Коцдри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня коцдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5.

486 15 80

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585

викликану іменно страшними наслїдками тайних гріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Німецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в ній пояснена своїх недуг і направили свої мужеські сили при помочи вказаного в книжці способу лїченя. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті магазином видавців P. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

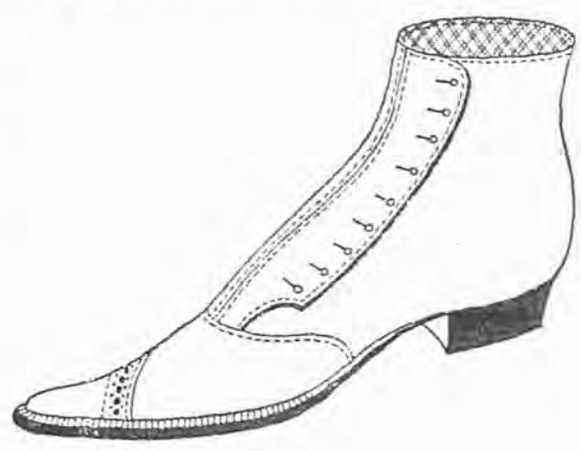
Дуже тривкі **мужеські черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·90.**

Знамениті **мужеські черевики** до шнурованя пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **мужеські черевики** із шкіри Boks з ґумою пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовенства пара **зр. 8—9.**

Дамскі елеґантні **Chevreau** до шнурованя пара **зр. 4·25.**

Одинока філія у Львові лише улица Гетьманьска ч. 6.

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·60.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·90.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинаня пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·90.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара від **зр. 4·20.**

Вироби найбільшої фабрики обуви в цілій монархії продав

Альфред Френкель Тов. ком. 370 4—4

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 102 Львів, субота 20. мая (2. червня) 1906. Р. XXVII.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Oulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за 1 місяц, а в рубрик „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Просить ся о вчасне відновленє передплати за місяць червень, як також о вирівнанє позісталих ще залеглостий найдальше до 13. червня, щоби Адміністрация не була приневолена висилку часописи застановити.

Пів-парляментарний кабінет.

Стало ся чудо: Вчера вечером переговори Бека з провідниками закінчили ся таким результатом, що Австрия дістане, хоч „пів", але все таки парляментарний кабінет. Завтрішна W. Ztg. оголосить номінацию слїдуючої лїсти: президент міністрів бар. Бек, міністер просьвіти Мархет, фінансів віцепрезидент галицкої дирекциї скарбу Коритовский, торговлї Форшт, зелїзниць Дершата, рільництва Ауерсперґ, судівництва Кляйн, внутрішних справ Бінерт, Галичини наш приятель Дїдушицкий, Чехії Пацак, Німців Праде.

Як бачимо, до кабінету увійшли представителї всїх найбільших сторонництв парляментарних, сторонництв, котрі в найважнїйших справах, які стояли на дневнім порядку палати послів, завзято поборювали себе і сим спором, унеможливляючи утворенє парляментарної більшости для кождої з сих справ з окрема і для всїх разом, повалили два кабінети. До кабінету Бека увійшли Німці, Поляки і Чехи. Новий кабінет називають кабінетом півпарляментарним, бо в наслїдок того, що посольска палата складає ся з самих мірнот і не має фахових людий, що могли би обняти важні фахові неполїтичні портфелї, треба було взяти до кабінету урядників, котрі своїми відомостями покривали би неуцтво таких „полїтичних" міністрів, як міністер з „алюмінюм в голові". З міністрів уступившого кабінету, вступили до кабінету Бека д-р Бінерт, д-р Кляйн, д-р Ауерсперґ і генерал Шенайх.

Формально, головною задачию нового міністерства буде полагодженє конфлїкту парляменту з короною і Угорщиною, спровокованого антіугорскою демонстрациєю Гогенльогого, котрий нею хотїв викрутити ся від неможливого до переведеня свого проєкту реформи виборчої. Сею демонстрациєю Гогенльоге викликав опозицию всїх сторонництв парляменту против приреченої цїсарем Угорщинї автономічної тарифи цлової, опозицию, котра більшости членів палати послів анї снила ся. Задачию нового міністерства буде викрутити якось Австрию від обовязку дальшої опозициї против цлового відокремленя Угорщини. Кабінет здаєсь знайшов вже формулку, котра позволить єму „виграти справу" з Угорщиною так, щоби Угорщина дістала се, на що цїсар вже був згодив ся і против чого Гогенльоге і австрийский парлямент так рідко запротестували. Австрия вицофає ся з гонором з поля бою під претекстом, що напираючи на Угорщину, аби відступила від внесеного вже в соймі предложеня о автономічній тарифі цловій, піддасть основній ревізиї цїлість „відносин Австриї до Угорщини, бо не хоче, щоби з комплєксу угодових законів витягано одну справу, полишаючи решту. Се значить, що Угорщина дістане від Австриї не лиш цлову самостійність, против котрої австрийска палата послів так остро запротестувала, але єще не одну концесию, против котрої Австрия так само повинна би запротестувати.

Коли правительство в гоноровий, або упокоряючий Австрию спосіб полагодитить конфлїкт з Угорщиною, буде мусїло полагодити полишену єму в спадщинї справу виборчої реформи. В сій справі правительство з Поляками вже порозуміло ся. Знаємо, що Австрия з'ігнорувала істнованє руского народу в державі і тим позискала їх для реформи. Факт, що до кабінету увійшов представитель найненавистнїйшої парттиї польскої, каже нам здогадувати ся, що поправки, які в проєктї виборчої реформи поробить нове правительство, будуть для Поляків єще кориснїйші, нїж ті, які поробив був Гогенльоге.

Чи з Чехами прийшло до компромісу в справі виборчої реформи, з нинїшних вістий про ситуацию тяжко викомбінувати. Здаєть ся, що Чехи вступили до кабінету непорозумівши ся поки що в сій справі з представителями других сторонництв парляментарних заступлених в кабінетї. Вступили тому, бо справа утвореня кабінету була нагла, а Чехи не хотїли бути ізольовані. Що Чехи не добили єще торгу з правительством доказує заява молодоческого клюбу, що оба Чехи, між котрими є навіть голова молодоческого клюбу, вступили до кабінету „на власну руку", але в наслїдок ухвали клюбу. Молодоческий клюб супротив нового клюбу не бере на себе нїяких зобовязань, бо не одержав від правительства нїяких приречень, анї що до ческого університету на Мораві, анї що до ческого язика урядового у внутрішній службі. Німці мали тілько приречи, що не будуть робити трудностий в справі удержавленя північної зелїзниці.

Для Русинів утворенє нового кабінету з Дїдушицким, котрого жаданя в галицких справах все будуть поперті у висших кругах, має для Русинів таку вартість, що ми тепер анї хвилї не можемо сумнївати ся о тім, що всякий наш конфлїкт з Поляками, всяка польско-руска справа буде полагоджена так, як би Русинів не було на сьвітї, або єще гірше, як би Русини були елєментом, котрий в інтересї держави треба за всяку цїну знищити. Ситуация Русинів в Австриї стає ся щораз гіршою, щораз неможливійшою.

Про страйки

пишуть нам з Бережан:

Судиї слїдчі повернули вже до Бережан і слїдства суть на укінченю. В декотрих селах слїдство не виказало нїякого „злочину", як в Новосїлцї, Бокові, Голгочах. Найбільше по людски вів слїдства сов. Германович з Бережан: арештував лише тоді, коли сього заходила потреба; всї арештовані зголошували зажаленя до палати радної, і по більшій части вже їх випущено на волю: значить ся, що заряджуючи слїдство вступне, давав людям поученє, що їм вільно жалитись до палати радної. І не дивниця, бо хоч се судия строгий, але чоловік старший, досьвідний. Взагалї на слїдства в справах на тлї полїтичнім, зглядно суспільнім, повинні суди висилати судиїв досьвідчених, а не молодиків, карієровичів, що безпідставними, масовими арештами думають приподобатись шляхотско-польскій мафії і приспішити собі аванс морем людских сліз.

Всїх арештованих за страйки було 142, випущено доси 78, остає в слїдчій вязниці 64. Арештовані та їх родини зголошують зажаленя до палати радної, зглядно прошеня о випущенє на волю.

Цїкавий є спосіб, в який палата радна окр. суду в Бережанах полагоджує сї прошеня, і взиваємо на тім місци послів, щоби осьвітили сю справу безпроволочно в парляментї. Д. 29. мая с. р. внесли письменні поданя о випущенє зі слїдчої вязниці отсї люди з Мужилова: Паранька Щербата, Илькова; Параська Лущакова Самійлова; Наталка Балицка Микити; Марка Медицка Василя; Настя Бугаєва Федя. Палата радна місто порішити справу мериторично, порішила переслати поданя судови підгаєцкому в цїли стверджења, чи поданя сї походять від дотичних осіб. І треба буде ждати кілька днїв, заки суд підгаєцкий доручить візвання, переслухає і здасть реляцию. Як назвати таке поступованє? Чи є у тих судиїв людске почутє і совість?

Д. 30. мая б. р. вплинуло знов поданє Дмитра Гуньки і Петра Смика з Мужилова о випущенє на волю дочки, зглядно жінки, Наталькн Гунькової, жінки Смика, котра сидить уже три тижнї в слїдчій вязниці. Її злочин в тім: вона найшла ся в товпі і хтось потрутив її на Івана Ярового, а сей вдарив її два рази в лице. То цїла її вина. Палата радна відкинула прошенє, мотивуючи § 175. у, 4. п. к., значить ся, обавою повторенї каригідного вчинку. Поминувши, що на тій підставі можна би всїх підозрілих тримати в слїдчім арештї аж до розправи, то чиж можна припустити, щоби вона відважилась повторити нїколи зрештою несповнений злочин по сумних досьвідах послїдних трех тижнїв. (Крім тижневної вязниці слїдчої, журби о родичів, мужа, троє нелїтних дїтий, о полишене в часї весняних робіт газдівство — перебула вона памятний похід з Підгаєць до Бережан д. 21. мая.) Зважити при тім треба, що в Мужилові від трех тижнїв цїлковитий спокій і чужі робітники працюють на лані двірскім без нїякої перепони. Деж тут суть вимагані законом „besondere Umstände, welche die Befurchtung rechtfertigen, dass der Beschuldigte die vollendete Tat wiederholen wird". Таж такі муки відібрали-б охоту найгіршому душегубови повторяти злочин, а не то Богу духа винній селянцї. Як кажуть досьвідні правники, дотична постанова закона школи в практицї бер. трибуналу не находить примінення до страйкуючих руских селян; пригадано собі й, аж коли вибух страйк руских хлопів. Від ореченя палати радної вислано зажаленє до висшого краєвого суду у Львові; побачимо, чи і там також той сам дух віє.

Цїкавий також є факт арештованя двох Мазурів з Козлової, Томаша і Єнджея Клаковичів, котрі вже тиждень сидять в слїдчій вязници в Козовій. Д. 21. мая с. р. набирали двірскі фіри зі Слободи золотої робітників в Козовій. Єнджей гнав саме тоді свої коні до води і єго отер скочив на двірскі коні, а Єнджей батогом вдарив свого отера тай двірскі коні, щоби їх розлучити. В сім має містити ся злочин публичного насильства, і він (отер?... *Прим. складачів.*) від 24. мая сидить замкнений. Знов Томаш Клакович допустив ся злочину ось як: 14-лїтний син єго Ян сїв з людьми на роботу до Слободи; батько казав йому лишити ся, бо мав того дня сїяти гречку і потребував сина до помочи. Синок не хотїв послухати, хотїв видно заробити грошї, щоби мав за що купити тютюну, а тато ужив батьківскої власти і вдарив його патиком. І він також кукає від 24-ого в слїдчім арештї. Нещасні їх жінки Анна і Зохна зголосили ся нинї до мене і я зробив їм прошенє до палати радних о випущенє мужів на волю, а палата радна імовірно порішить затримати їх, щоби часом не повторили „злочину".

В наслїдок страйку платня в селах, захоплених страйком, і в сусїдних загально підскочила в гору. Селяни беруть пересічно по 1 кор., жінки по 80 сот.

Буит.

Дума і правительство.

Відповідаючи як-раз перед тижнем на адресу думи до тропу, російске правительство розвіяло отсим своїм першим политичним виступом в думі всї надії на те, що воно добровільно погодить ся з новим конституційним режімом у Росиї.

У своїй відповіди на промову царя дума виступила з домаганями, котрі мають на цїли перетворити Росию в справдї конституційну державу. Отсї домагання відносять ся не тільки до области законодавства, котре входить в обсяг компетенциї думи, але й области адміністрациї, бо — як справедливо думає дума — доки в области адміністрациї остане все по старому, нїяка успішна законодатна дїяльність не можлива.

І так дума зажадала передовсїм розширеня своєї компетенциї, а самого шесеня державної ради, одвічальности міністрів перед думою і підчиненя думі всїх фінансових справ держави, на що одначе правительство відповіло, що про такі річи вона ловсім не має права говорити.

На жаданє знесеня виїмкових законів і загалом приборканя самовлї адміністрациї дістала дума відповідь, що правительство не вважає можливим зминити дотеперішний стан річий. Ваша річ — говорив Горемикін — и

Н. Лєсков. 5)

Нехрещений піп.

Чи довго там воно було чи коротко, поки заморочений Керасенко добудив ся і зібрав під свій дім зо два десятки козаків і козачок, що з цїкавости пішли за чоловіками, — досить, що Керасиха все однаково упевняла всїх, що з ними з усїма мара і що її чоловік з нею дома, лежить обіч неї, та на доказ сего нераз велїла всїм слухати, як вона єго цїлує. І всї козаки і козачки слухали і признавали, що воно таки так і є, бо поцїлуї були справдїшні, а до того зза вікна, хоч і не цїлком виразно, а все таки досить добре чути було чоловічий голос, що походив, як упевняла Керасиха, від її Керасенка. І всї чули, як раз той голос наблизив ся до самого вікна і відтам всїм сказав, аж лячно стало:

— Що ви, дурнї, за марою ходите? Я дома лежу собі з жінкою, а отсе вас мара водить. Дайте їй кождий по одному прочухану наодлїв, то вона зараз і розсипле ся.

Козаки перехрестились і, хто з них близше стояв Керасенка, той і перший потягнув єго з усеї сили по потилиці та й зараз таки драпнув. І Керасенко від кождого дістав стусана навідлїв та, в одну мить тяжко побитий, лишив ся під порогом своєї зачарованої хати, де якийсь збиточний дух так уперто оставав на єго ліжу. Він більше вже й не пробував радити собі у своїм горю, а лише сїв на снїгу і гірко плакав, як зовсїм і не пристало козакови, та все неначе чув, що єго Керасиха цїлує ся. Але на щастє кожде людске горе має свій конець, так і мука Керасенка скінчила ся, і він заснув; і снилось єму, що нїбито єго жінка взяла єго за обошивку і перенесла на добре знану єму теплу постїль. А коли він збудив ся, побачив себе справдї на своїй постели, у своїй хатї, а перед ним у припічка поралась і ладила галушки з сиром єго жвава Керасиха. Словом, усе в порядку, наче не стало ся нїчого незвичайного: нї про порося нї про мару і згадки не було. А Керасенко, хоч і дуже хотїлось єму об тім заговорити, та не знав, як за те взяти ся.

Козак лише рукою махнув на все і з того часу жив з своєю Керасихою в спокою і згоді та лишив їй всю волю, а вона й користувалась нею, як знала. Вона і торгувала і їздила, куди хотїла, і домашне щастє її від того не терпіло, а достаток і досьвід більшали. Та за те у людий Керасиха була пропаща: всї знали, що вона відьма. Хитра козачка нїколи не перечила, бо воно надавало їй навіть якусь повагу: її бояли ся, поважали, а приходячи за якою радою, приносили їй то копу яєць, то инший який придатний в господарстві дарунок.

Знав Керасиху і Дукач та знав її, розуміє ся, жінкою розумною, з котрою — крім її відьомства — у всякій пригоді не завадило порадитись. А що Дукача люди не любили, то він не дуже то й гордував Керасихою. Говорили, що нераз єго бачили з нею під густою вербою при плотї, що дїлив їх огороди. Инші навіть думали, що в тім було там щось троха і якогось гріха; але се були, розуміє ся, сплетнї. Проста річ, що Дукач і Керасиха, маючи у своїй славі дещо спільного, були знакомі та мали часом і поговорити о чім одно з другим.

Так і тепер в тім труднім випадку, що вийшов з невдалих запросин кумів, Дукач згадав про Керасиху та покликав її на раду і розказав, якої прикрости зазнав від людий. Керасиха вислухала, троха подумала, потрясла головою і просто відрізала:

— А що-ж, пане Дукач, беріть мене за куму!

— Тебе за куму? — повторив Дукач, вагаючись.

— Так; абож ви вірите, що я відьма?

— Гм... Кажуть, що ти нїбито відьма, та я у тебе хвоста не бачив.

— І не побачите.

— Гм! Тебе за куму... А що на те всї люди скажуть?

— Які люди?... Ті, що вам у хату і плюнути не хотять іти?

— Правда!... А що моя Дукачиха скаже? Атже вона вірить, що ти відьма.

— А ви її боїтесь?

— Боюсь?... Я не такий дурень, як твій чоловік: я баб не бою ся; а тілько чи ти направду не відьма?

— Е! Та я бачу, що ви, пане Дукач, такий самий дурень! Ну, так просїть, кого хочете.

— Гм! Ну, стій же, стій, не сердись: *будь ти справдї кумою. Тілько бач, чи схоче з тобою перегудиньский піп хрестити?*

— А чому би не схотів?

— Та Бог єго знає: він якийсь такий учений, все від писания зачинає; скаже: не з моєї парафії.

— Не бійте ся, не скаже: він хоч учений, а жінок добре слухає. Зачне від писания, а скінчить, як усї люди... на тім, що жінка вкаже. Я добре єго знаю і був з ним в компаній, де він не хотїв нїчого пити. Говорить: „в писаний сказано, що не упивайте ся вином, в нем бо єсть блуд". А я говорю: „блуд блудом, а ви чарочку випийте"; ну, і він таки випив.

— Випив?

— Випив.

— Ну, так воно й добре. Лише диви, щоби він нам, випивши, не спогани хлопця та не назвав би єго Миколою.

— Ну, так я єму й дам, щоб він християньску дитину та Миколою назвав! Хибаж я не знаю, що се московске імя.

— То-то й є, що Микола Москаль.

Стануло ще на тім, що у Керасихи не було такого теплого і широкого кожуха, щоби везти дитину до Перегуд; а день був дуже зимний, справдїшна варварска година. За те у Дукачихи був чудовий кожух, критий синьою китайкою. Дукач добув єго і віддав Керасисї, не питаючи жінки.

— На! — каже: — Надїнь і цїлком возьми собі. Тілько не вовтузи ся довго, щоби люди не казали, що у Дукача дитина три днї була нехрещена.

Керасиха трохи опирала ся що-до кожуха, але вкінци таки взяла. Вона підвернула далеко на верх підбиті заячою шкірою рукави, і всї в хуторі бачили, як відьма, бундючно насунувши пестрий очіпок на по-

поодиноких випадках самоволі адміністраций вносити інтерпеляций, а наша річ розслїджувати їх і — додамо від себе — нагороджувати сих, що найбільше заслужили ся в нищенню „крамоли".

Не инакше віднесло ся правительство й до законодавчих проєктів думи. І так воно вправдї годить ся на заведенє т. зв. горожайських свобід, але рівночасно жадає скріпленя й розширеня адміністрацийної власти, котра все і всюди є гробом усїх горожайських свобід. Розводячи ся в загальних фразах над потребою піднесеня селяньства, Горемикін заявив рішучо, що на рішенє земельного питаня таким способом, як се пропонує дума, — т. є. через віддане селянам земель державних, удільних, кабінетних, монастирських і церковних і примусовий викуп на ту ціль земель приватних властителїв, — „безусловно недопустимо" і запропонував від себе селянські банки й переселенє, повчаючи при тім думу, що примусовий викуп землї противить ся основам приватної власности. Так само на думку правительства мусить бути задержана кара смерти, хоч знесеня її домагає ся голосно вся росийска суспільність, а також з огляду на публичний спокій не можна нїяким чином дати амнестий.

Ось відповідь правительства на домагання думи. Схарактеризувити її можна отсими словами: Ваша річ говорити, а наша не слухати і робити все по старому.

Що така відповідь правительства визвала в думі могучий вихор загального обуреня, розуміє ся само собою. Один за другим виступали посли і в огнистих промовах пятнували становище правительства, а їх голоси зливали ся в один могучий клич: Проч звідси! Правительство, котре так відносить ся до змагань думи, названої самим царем зборм „лучшихъ людей" Росиї, повинно зараз уступити! І справдї міністри не могли видержати ударів безпощадної критики найлїпших ораторів Росиї і почали один по другім виносити ся з салї засїдань.

Моральну побіду віднесла справдї дума. Але для перебудови Росиї в конституцийну державу моральної побіди за мало і всякий мусить поставити питанє: Щож буде далї? Чи справдї міністри уступлять, чи може правительство розженє „говорильню"?

Тиждень, який минув по тій першій перепалці між правительством і думою, не приніс відповіди на се питанє. Правительсво не уступає, хоч, що правда, звістки про його недалекий конець множать ся, думу також не розганяють і позволяють їй без перешкод говорити дальше.

Принявши всїми голосами против 11 резолюцию з недовірєм для правительства, котре своїм становищем показало, що не хоче сповняти народних жадань і привернути правдивого спокою в Росиї, і з жаданєм, аби воно уступило й дало місце правительству, котре тїшило-б ся довірєм думи, дума перейшла до денного порядку і справдї радить без перешкод далї. Протягом сего тиждня крім полагодженя рїжних парляментарних формальностий, вношеня інтерпеляций і т. д. дебатувала вона над законом про ненарушимість особи і над земельним питанєм, відсилаючи обі справи ad hoc комісий. І коли-б не те, що всї ухвали думи залежать поки-що від самоволї адміністраций, то її праця не остала би безплїдна для будучности Росиї.

Але дума лиш говорить, а правительство справдї далї робить свою роботу. Дума жадає знесеня кари смерти, а в прибалтийскім краю розстріляно сего тиждня кількох революционерів. Дума жадає амнестий, а „правительственный Вѣстникъ", котрий не звертає на наради думи нїякої уваги, містить цїлими шпальтами заяви й петиции чорносотенних „истинно-русскихъ" людей з домаганями не давати амнестий і з лайками на думу. О, бо „голос народу" сьвятий для росийского правительства...

А серед людности кипить і тільки надія на думу здержує вибух народного гнїву. Надія на думу... А коли дума буде тільки говорити, уникаючи всякого конфлїкту, аж доки правительство не приготовить ся до кровавої розправи з народом? Бо на щось подібного заносить ся... Дума говорить, дебатує, ухвалює, а правительство поки-що ігнорує її і робить по давному своє. І коли дума не зробить якогось рішучого кроку, котрим спинила би дотеперішню роботу правительства, то ті надії, які на неї покладає нарід, можуть вийти тільки на шкоду народу.

Загалом, Росия стоїть, здає ся, перед новим періодом революций. Стара власть так легко не здає ся і істория французкої революций повторить ся, здає ся, в Росиї зі всїми подробицями. Бо істория може й учителькою житя, але має дуже непонятних учеників, а вже найтупійші з них ті, що стоять при власти.

Суд в Станиславові валить ся!

(Допись.)

Знаний є в Станиславові старий будинок судовий при площи Трийтарскій, де містить ся карний віддїл окружного суду і цїлий суд повітовий; як колишний монастир Трийтарів, оберненний австрийским правительством на помішенє судів. Поганий і нездоровий будинок, салї малі і темні, а смрід робить довший побут в тім будинку попросту неможливим. Ми Русини знаємо єго також дуже добре. Там відходять славні полїтичні процеси, звідтам дістаємо в подарунку місяцї і роки вязниць; а тепер як-раз сезон в розгарі, нема і тижня, щоби радники Лехіцкий або Бертонї не проголосили на Русинів засуд „W imieniu Jego cesarsko-królewskiej Mości". Але здає ся само провидїнє Боже так хотїло, що як-раз підчас процесу против громадянам з Лядского будинок „справедливости" почав розлазити ся на першім поверсї того крила, де містили ся канцелярії судиїв слїдчих і віддїли екзекуцийні. Розумні голови казали попідпирати стелї і стїни, але не придало ся то нї на що, бо небавом поотвирали ся шпари в стїнах віддїлу книг грунтових, попукало склепліне в сали розправ цивільних, попукали стїни і стеля в бюрах віцепрезидента Фангора, радника Серафіньского, радника Айзельта, радника Ярини і секретаря Кмєцїка. Настала справдїшна панїка. Перші здобули ся на відвагу табуляристи і осьвідчили, що з огляду на небезпечности житя не можуть в своїх бюрах сидїти. Винесено табулю на коритар, а тепер, коли се пишу, перепроваджують табулю до окружного суду цивільного при ул. Вірменьскій. В соймі порушив свого часу справу поміщеня табулї посол Гурик; тепер дочекав ся зміни, але не порядком бюрократичним, лиш силою випадків. Поутїкали з своїх бюр віцепрезидент Фанґор, радники Серафіньский і Гавацкий, шукаючи пристановища в инших бюрах, де ще нема прогалин в стїнах; а нинї перервали розправи радники Стеблєцкий, Дімель, Ярина і секретар Кмєцік, бо стеля тріскає і вапно спадає на голови. Ті розправи відрочені з уряду, а мужики потратили день весняних робіт і даремно по кілька миль приходили. В судї настав нелад, суднїв і канцелярий годї відшукати, бо по кількох радників або кільканацять урядників сидять в одній комнатї; сторони блукають як вівцї; які ще де терміни відбувають ся, то мужики попадають в заочність, або спочиванє процесу, бо вижидають викликаня після візваня, звичайно перед порожним бюром. Всїх арештантів переведено до иншого будинку. Більша половина адвокатів, именно батьки родин, не принимають навіть справ до „старого" суду. Знатоки фахові кажуть, що розклад поступає дальше, а за кілька днїв з будинку остане купа звалищ, бо три стїни загрожені, одна похилила ся на яких 14 цм. Насуває ся сумне питанє: кілько людий знайде свій гріб під цїсарскими мурами, кілько слїз проллють вдовиці і сироти, кілько процесів дістане скарб державний о заплату відшкодованя?... А в тій нашій Галичинї є власти енергічні, але тогди, коли ходить о засуди, переслїдованя полїтичні, тайні укази дисциплїнарки і т. д., лиш не там, де потрібно.

Справа будови суду в Станиславові тягне ся від десяти лїт; з Відня їдуть комісий за комісиями, вибирають площу, часом думає над тим ексцеленция Тхоржнїцкий, бурмістр Станиславова д-р Нїмгін також любить переїхати ся до Відня, а тимчасом спекулянти інтригують в міністерстві своїми впливами, вибрана площа оказує ся невідповідною, знов їде комісия, і так паньска забава веде ся дальше. А тимчасом сотки урядників, адвокати і публика рівнодушно мов барани приглядають ся сему „urzędowaniu" і чекають... нової комісиї. Радник мін. суд. Реш (Roesch) сказав торік іронїчно: „In Dalmatien ist es noch ärger"..., а радник будівництва Шковрон узнав тогди, що мури ще кільканацять років видержать! Тимчасом величезні пивницї заповнені були водою, в котрій плавали домовини небіщиків-Трийтарів, бакцилї розгостили ся в будинку і протягом послїдних пяти років 15 урядників зійшло з сего сьвіта, цегла в фундаментах перегнила, наш галицкий бюрократичний „Spartsystem" в повнім розцьвітї! Ще тиждень тому закпив собі з людскої недолї бюрократ львівскої апелляций, коли на донесенє тутешної президиї написав: „Przyjmuje się do wiadomości z poleceniem sprawozdania do dni 20". Щось подібного не позволив би собі бюрократ в жаднім иншім краю; а у нас гнївають ся, коли дехто називає Галичину „Halb-Asien"!...

На четвер вечером заповіджені збори станиславівских адвокатів,*) бо є внесок, щоби здержати ся від дальшого урядованя. По Станиславові ходить вість, що на поміщенє суду має бути обернений новий будинок руского духовного семинара при улици Липовій, доси не відданий свому призначеню. Сему супротивляє ся капітула; телеграфічно прошено преосьвященого еп. Хомишина, щоби повернув зараз з місий в Печеніжинї; а се зовсїм справедливо, бо єсли до будинку семинара прийде суд, то і за пятнацять років нїхто єго не позбуде ся. Лїпше було би винаймити готелї або віддати судови касарню піхоти, при ул. Третого Мая, а вояків пустити до дому; однаково нїяка війна нам не грозить.

Візвані судовиками і адвокатами, звертаємо ся сею дорогою до наших послів у Відни, щоби заопікували ся сею справою.

З Росиї.

Дума.

Вчерашне засїданє думи розпочало ся провіркою мандатів кількох послів і відчитанєм кількох інтерпеляций з причини арештовань по провінциї і в справі полїтичних вязнїв в Екатеринодарі, котрі розпочали голодовий страйк. Відтак почали ся наради над „аґрарною програмою".

П. Львовский критикуючи проєкт, ворожив, що з нього вийде той сам бюрократичний деспотизм, котрий Росия терпить тепер. Не треба сходити з ґрунту фактичних відносин і уявляти собі, що реформи можна переводити формулками з Петербурга.

Проф. Локоть, з робітничої партиї, жадає, щоби всю землю розділено поміж селян. Се одинокий спосіб запобігти голодови. Перша дума не є в силї розвязати земельного питаня, однак повинна зробити, що можна.

Президент повідомляє, що до голосу записаних єсть 98 послів. Дума відкинула внесенє на замкненє дискусиї, після чого ще 35 послів записало ся до голосу.

П. епископ Рооп сказав, що земельний проєкт викликує лише серед населеня надїю, а не є можливий до сповненя. В кождім селї настане домашна війна, а спекулянти все найдуть спосіб, щоби обійти закон. Бесїдник висказав бажанє, щоби рішенє квестиї передано місцевим комісиям під директивою думи. Дума се парлямент, а автокрация се історична спадщина. Однак треба глядїти, аби дума не стала кількасот автократами. Примусове вивласненє землї і утворенє державної земельної власности, щоби роздїлити її серед хлопів, було би насильним кроком не до дарованя.

П. Назаренко (селянин) осьвідчив, що всяке говоренє не має нїякої цїли. Земельне питанє розвяжуть самі селяни, для котрих земля є наче грудь матери для дитини. Не можна говорити про право посїданя земельної власности, коли можливо, щоби всї величезні домени опинили ся в одній руцї. Бесїдник жадає перерваня дискусиї і вибору комісиї з 33 членів для виробленя проєку, бо в противнім разї селяни возьмуть реформу у власні руки.

Відтак засїдане на годину перервано.

По перерві промовляв мінїстер рільництва і виказував суперечність між проєктами думи, а обовязуючими законами та вичисляв, що на переведенє експропріяциї в европейскій Росиї треба 43 мілїярди рублїв. Мінїстер каже, що проєкт думи неможливий до переведеня і заповів внесенє правительственного проєкту, що має на цїли значне полїпшенє селяньскої долї через земельні банки.

Товариш мінїстра внутрішних справ Гурко намагав ся в довгій бесїдї доказати, що предложенє думи зовсїм не полїпшить долї селян. Або треба признати ненарушимість власности, або сказати, що земля се „дар Божий" та стати правдивим соцнялїстом і роздїлити землю в рівних частях поміж усїх.

Підчас бесїди Гурка з салї гудїли голоси невдоволеня і несупокій, а президент раз-враз дзвонив.

На бажанє заступників селян забрав голос п. Гершенштай з Москви; він осьмішував виводи мінїстрів і сказав, що не видержують вони критики. Єго мову нагороджено оплесками.

Гурко хотїв ще раз забрати голос, але президент задля пізної години замкнув засїданє. Слїдуюче ві второк.

Петербург. Дневники пишуть, що помимо закулїсованих цар Микола II. є рішений своєю децизиєю прихилити ся до думи і в дальшім ході подій йти з партиєю конституцийно-демократичною. Димісия кабінета Горемикіна є вже рішена.

Петербург. Кадети вяжуть ся попередними приреченями удїленя автономії Польщі. „Рєч „наводить статю Л. Страшевича з „Kuryera polsk-ого" про конечність неудїленя Польщі автономії, а полученя її з автономією инших країв. (Підчас виборчої аґітациї кадети ширили свою програму з домаганєм „обласної автономії, а особливо і головно автономії Польщі". Тепер кадети зійшли ся око в око з польскими заступниками в думі і очивидно, що їх ентузиязм мусїв значно охолоти. — *Ред. „Дїла"*).

(Телеґрами.)

Петербург. „Двацятий Вєк" пише: „В висших кругах панує пересьвідченє, що коли дума не буде розпущена, наступить в і й с к о в а д и к т а т у р а.

*) Про ті збори доніс нам сей довисуватель в другім письмі, котре ми зараз таки вчера використали в новинках, — Ред.

Берлїн. „Loc. Anz." доносить з Петербурга, що цар згодив ся на предложенє земельної комісиї, аби поміж селян роздати 4 мілїони десятин рілї і 2·5 мілїонів лїса.

Петербург. Мінїстер внутрішних справ поручив губернаторам і жандармериї поновити засиланє полїтичних вязнїв до північних губернїй. З тої причини з Петербурга вивезено вже цїлий вагон засланців.

Петербург. Горемикін небавом уступить. Воєнний стан має потревати до половини червня.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень. Постійна комісия промислового союза ухвалила одноголосно резолюцию з подякою для кн. Гогенльогого за єго становище супроти Угорщини.

Відень. Посли Пацак, Крамарж і Зачек мали вчора нараду з бар. Беком.

Берлїн. Димісия гр. Голуховского має потягнути за собою більші зміни на становищах амбасадорів і секцийних шефів. Мадяри заходять ся, щоби на місце Голуховского прийшов гр. Седенї, теперішний консуль в Берлїнї.

Франция.

Париж. Правительство всякими способами старає дізнати ся про вислід голосованя на нарадах епископів; мимо того вислід голосованя держить ся в тайнї.

Похорони Ібзена.

Християнія. Вчера відбули ся похорони Ібзена в присутности короля, стортінгу, членів правительства і визначних осіб, та серед величезного здвигу народа.

Угорщина.

Будапешт. Угорский сойм радив вчера над буджетовою провізориєю. Посол Міхалї, Румун, висловив недовірє до правительства, що в своїй програмі не згадало про рівноправність наций. Серб. п. Музицкі висказав невдоволенє з причини, що коалїция перестала бороти ся, нїчого не добувши. Відтак закинув неясність заяві Векерлього в справі виборчої реформи, а вкінци заявив свій жаль з причини, що не узгляднено немадярских народностий. Президент Векерле осьвідчив, що вправдї вже в суботу мало відбути ся трете читанє, але тому, що посли богато говорять, треба дальшу дискусию переводити в суботу і ві второк.

Сербія.

Білгород. Правительство розпочало переговори з Нїмеччиною в цїли доповненя договору, і дальші пертрактациї в цїли відновленя сербско-болгарскої унії, до котрої має приступити і Румунія.

Льондон. Англїйске правительство ожидає урядового донесеня з Сербії про димісию убийників короля і аж по єго одержаню ступить в дипльоматичні зносини з Сербією.

Собор французких епископів.

Передвчера донесли ми в телеґрамах про з'їзд і нараду французких епископів в справі становища французкої католицкої церкви до нового закона о розділї церкви від держави. Нинї подаємо трохи докладнїйші звістки про сей собор, хоч зовсїм точних відомостий в пресї стрітити не можна, бо епископи так старанно заховують тайну, що навіть присягою з'обовязали ся до мовчанки про хід нарад.

В соборі бере участь 80 князїв церкви, на всїх 84, яких має Франция. Учасники дїлять ся на три ґрупи: субмісіонїстів, котрі годять ся на новий закон, висказуючи навіть гадку, що він ще причинить ся до зросту ідей католицкої церкви у Франциї, подібно, як стало ся се в Америциї; непримиримих, котрі за нїяку цїну не хотять на закон згодити ся, рішаючи ся радше на релїгійну війну, як на єго принятє. Вони прямо відкидають закон і хотять зборонити католикам приймати єго. Поміж тими партиями стоїть ґрупа зрезиґнованих. Сї кажуть, що закон треба приняти і погодити ся з ним, хоч не можна заперечити, що принесе він значні шкоди, наражаючи права церкви.

Сей собор має історичне значінє, особливо на випадок побіди партиї непримиримих; однак і в разї побіди субмісіонїстів або зрезиґнованих, собор остане дуже важною подїєю, бо тодї папа буде приневолений зійти з непримиримої дороги, голошеної в енцикліцї „Vehementer nos", і виготовити норми, які зможуть погодити канонїчне право з управою церковних маєтків.

Треба сподївати ся, що такі норми найдуть ся, і церковні маєтки, а именно церкви і движимости, перейдуть під управу релїґійних товариств, котрі в разї полагодженя справи повстануть на основі 13. точки нового закона. Колиб до порозуміня не прийшло, тодї і названі товариства не могли-б оснувати ся, бо теперішна церковна власть збороняла би католикам закладати їх, а тодї церкви стали би власностию держави і виконуване релїґійних обрядів було би неможливе. На заспокоєнє релїґійних потреб могли би позволити собі лише богаті верстви. Мимо тайности засїдань до преси дістали ся деякі звістки преси. І так: Собор розпочав ся відчитанєм письма папи і уложенєм телеґрами до папи з заявою, що Франция завсїгди стояти-ме в оборонї віри. В письмі папи зібрані усї питаня, над якими має собор радити. Першою точкою єсть квестия, чи треба закла-

---

тилищу, усїла разом з Агапом на санї, запряжені парою сильних Дукачевих коний, і рушила до попа Яреми до села Перегуд, до котрого було щось троха над вісїм верст. Коли Керасиха з Агапом від'їздили, цїкаві люди бачили, що й кум й кума були досить тверезі. Хоч у Агапа, котрий поводив кіньми, видно було в ногах круглу барилочку з наливкою, то воно очивидно призначене було для угощеня причта. У Керасихи-ж за пазухою широкого синього заячого кожуха лежала дитина.

Та з хрестом тої дитини мала скластн ся предивна пригода, як то врешті й наперед вгадували деякі досьвідчені люди. Вони знали, що Бог не допустить, щоби син такого недоброго чоловіка, як Дукач, міг бути охрещений, та ще й на руках знаної всїм відьми. Ладна вийшла би потому й вся хрещена віра! Ні, Бог справедливий; Він того не може допустити і не допустить!

Такої самої гадки була й Дукачиха. Вона гірко плакала на страшну гордість свого чоловіка, що знану відьму вибрав на куму для своєї єдиної, довго вижиданої дитини.

Серед таких обставин і ворожб випав від'їзд Агапа і Карасихи з Дукачевим сином з села Паринє до Перегуд до отця Яреми.

Було то в місяцю грудни, два дни перед Миколою, на дві годинн перед обідом, при досить зимній погоді з остриим „московским" вітром, що зараз же після виїзду Агапа з Керасихою з хутора почав розгулюватись і перемінив ся в люту бурю. Небо затяглось оловом, внизу завіяло снїгом і пішла люта метелиця.

Всї люди, що бажали лиха Дукачевій дитині, набожно хрестились та заспокоювали ся: тепер уже не можна було сумнївати ся, що Бог по їх сторонї.

дати релїгійні товариства. Голосованя над сею точкою не було ще; але серед зібраних переважає, хоч дуже слабенько, прихильна відповідь на се питанє.

Після слів одного з достойників церкви „Франция прозрить аж при лунї пожеж"; та треба сподївати ся, що коли лише в загалї буде можлива дорога поєднаня, церков не схоче брати на себе одвічальности за руїну, якої жертвою упалаби француска земля, коли би мала вибухнути релїгійна війна.

НОВИНКИ.

— **„Жидівска Вжесня" в нїмецкій гімназиї в Бродах** настає в послїдних часах, бо директор і проф. Цьвіковский, родом з Познаньщини, домагають ся від учеників Жидів, щоби замісць по гебрайски по польски в школї молились. Чи се дїєсь з приказу краєвої ради шкільпої, не знати. — *О.*

— **Замах на королївску пару в Мадридї.** Про страшну подію, котрої жертвою о волос що не став ся ішпаньский король з жінкою, надходять такі близші вісти: Замах виконано в пятницю по полудни, коли король Альфонс вертав по вінчаню з церкви до своєї палати. Бомбу кинено на улици Калле до Махор з дому ч. 88. Дім сей є власностию королевої-мати і має шість поверхів. Находять ся в нїм склепи і приватні мешканя. Дня 24. мая явив ся в тім домі якийсь Маттео Моралєз і хотїв винаймити балькон та давав по 25 пезетів за день, а що балькон був вже винаймлений, то він заплатив віднаємникови 500 пезетів відступного. В четвер замовив він китицю і не впускав нїкого до своєї комнати, бо казав, що чогось нездужає. В хвили коли королївский повіз переїздчав коло того дому, кинув він китицю, в котрій була бомба, і уступив ся борзо з балькона, вложив капелюх на голову і втїк серед загального заворушеня, яке зробило ся на улици. Ствердженo також, що виновник замаху винаймив був дім при улици, котрою мусїв переходити весїльний похід, але винїс ся звідтам, бо не було балькона на улицю. В комнатї знайдено білий порошок подібний до динаміту і склянну сикавочку, котра, як здогадують ся, служила до наповнюваня бомби. В комнатї знайдено також нове одїнє робітниче. — Доси ще не ствердженo, чи кинено дві бомби, чи лише одну, бо вибухи були два. Перший вибух убив 8 осіб, що находили ся на балконї першого поверха. Полїция здогадує ся, що бомба складала ся з двох частий, з котрих перша вибухаючи, убила марграфиню Тольозу, її дочку і кілька инших осіб на першім поверсї. Взагалї число убитих виносить 25, а ранених 60. Виновник замаху мусїв також бути скалїчений, бо лишив в комнатї окровавлену хустину. Між убитими людьми є трех офіцирів. Передна часть королївского повозу була розторощена, одному коневи вибух розірвав черево, а їздець погиб на місци. Взагалї з вісьмох коний, припряжених до повоза, два перші згинули, а инші потерпіли рани. З ідучих в шпалєрі коло повозу офіцирів пятьох є смертельно ранених. Бомба експльодувала недалеко повозу, в котрім їхали гр. Роман Потоцкий і гр. Кільский, придїлені до дружини арх. Франца Фердинанда. Аж пізнїйше стверджено, що король одержав легку рану в плечі. Королева по замаху дістала нервового пораженя. Коли дізнала ся про число жертв, сказала плачучучи: То я тому винна! Доносять дальше, що замах був висліdом анархістичного заговору, який приготовляв ся за границею від 14 днїв. В послїдних днях приїхало кількадесять бельгійских, румуньских і італїяньских анархістів до Мадриду, де постановили за всяку цїну убити короля. Здовж дороги, куди король мав переїздчати, уставило ся в ріжних місцях 50 анархістів. Хотїли виконати замах в самій церкві підчас вінчаня, але осторожність полїциї станула на перепонї. По убитю королївскої пари анархісти мали оголосити в 17 більших ішпаньских містах комуну і установити своє правительство. — Полїция арештувала вже кількадесять підозрїних людий, але виновника замаху між ними нема. Між иншим увязнено англїйця Гамільтона, що був товаришем виновника замаху і находив ся разом з ним на балконї. Прихоплено єго в хвили, коли сїдав на двірци до зелїзничого поїзду, що їхав до Толєдо. Хоч міжтим вспів уже оголити собі бороду, з котрою бачено єго в товаристві незвісного ще виновника замаху, однак сторож згаданого дому пізнав єго. Гамільтон випирає ся очевидно всего. Полїция мала ствердити, що властивий виновник називає ся Мандель Дура і є Каталюнець.

— **Пригода з громом.** З Медведовець коло Бучача доносять: Дня 18. с. м. в само полудне сидїла цїла родина селянина Антона Росиловского зложена із шести осіб при обідї, а найстарший син Йосиф сидїв близько отвертих дверий до сїний. Нараз зачав падати сильний дощ, відтак страшно заблисло і загриміло, а серед того страшенного гуку, що потряс всїми, хлопець повалив ся на землю. Коли по хвили всї опритомнїли з перестраху, побачили, що грім вдарив в плечі того хлопця, випалив на нїм в двох кафтанах і в сорочцї дїру так велику як таріль, а відтак зсунув ся по тїлї і попарив єму цїлий бік. З прочої родини нїкому нїчого не стало ся. Хлопця відставили до шпиталю, а житю єго не грозить нїяка небезпечність.

— **Гусеницї** знищили в сім році в Теребовельщинї всї сади, особливо сливки. Тепер кинули ся на другі дерева, а хрущі сидять вже на малинах і рожах. Сумно виглядають тепер сади в теребовельскім, гусятиньскім і скалатскім повітї. Деякі села як Яблонів, Кобиловолоки, Садики і Крогулець, Васильківцї, Саджавки, Красне, Калагарівка, Вікнб, потратять сего року богато тисячів в наслїдок тої язви. На весну 1907. року богато дерев вже не віджнє і буде нова страта. Треба буде садити нові дерева, а високлі вирубувати.

— **Люди природи.** На лїсистій високорівни Монте Веріта, коло Льокарно, в італїяньскій Швайцариї, живе від якогось часу громада нїмецких вегетариян, що творять етично-социяльно-вегетарияньско-комунїстичну оселю. Стороньскі туристи, що заблукались в сї сторони, стрічають там на кождім кроцї босих людий, в льнянім платю, з буйними, неприкритими чупринами, подібних дуже до біблїйних пророків. Ілюстрований двотижневник „Die Schweiz" так описує теперішні відносини сеї кольонії. Передовсїм спроневірила ся вона значно своїм етично-социяльним основам' а перемінила ся в звичайну вегетарияньску санаторию під управою якогось Еденковена. За означену оплату може там кождий дістати ся. Управа завела з часом для своїх гостий раз на тиждень мясо і се многих фанатиків так обурило, що покинули санаторию і замешкали одинцем в околици Аскони, Ронка і Орселїни. Тут уладили собі житє зовсїм до своєї вподоби, замешкуючи на пів розвалені хати та руїни, яких там повно, і розкошуючись чистим ростинним кормом та сонїчною купілею. Ті сецесіонїсти не удержують нїякого товариского житя, бо кождий має свої окремі теориї, котрі переводить в практицї. Деякі посувають ся у вегетарияньскім фанатизмі так далеко, що їдять ті ростини, котрі ростуть до гори, а бараболею, бураками і т. п. гидять ся. Всї їх теориї мають спільний клич: „Назад до природи!" „Зрозуміти природу значить всьо", кажуть вони; „лиш се дає внутрішний спокій, а коли єго маємо, глядимо ня всьо инше з гори. Вижити ся, згубитись через природу і в нїй назад знайти ся, се найбільша розкіш, що дає житю стрим і вартість"... Дивні типи находять ся в тій незвичайній кольонії: образовані люди, що беруть свої теориї дуже поважно і ексцентричні диваки, що грають лише комедию. Найдивачнїйшою може фігурою є дочка одного берлїньского лїкаря, звана „wilde Lotte", що веде в якійсь руїнї авантурниче циганьске житє. Загально звісна також одна пара: колишний пруский офіцир і єго музикальна жінка. Свої теориї переводять в житю з невмолимою консеквенциєю. Що лише можливе, роблять собі самі, а де мусять куповати, платять лише власними продуктами. Раз жінка мусїла удати ся до дентиста в Льокарнї і заплатила лїкареви, відсьпівавши кілька пісень... В Асконї дуже розширені вільні подружя, однак, як кажуть, без виїмка бездїтні. Громадскі власти і тессиньске правительство не роблять доси житю-бутю „людям природи" нїяких перепон.

— **Оригінальний страйк.** В Швайцариї удержує тамошне правительство окремих людий, що займають ся нищенєм гадюк, яких там страшна маса. Особливо в женевскім кантонї небезпечне гадє бушує в такій скількости, що ремесло „гадьобийників", хотяй не дуже принадне, дає занятє досить значному числови людий. Оден з таких мисливих за минувший рік убив більше як 700 штук. Департамент справедливости і полїциї, що до недавна платив по франкови від одної штуки, знизив тоту нагороду до 50 сантимів за кожду убиту змию. Гадьобийники сейчас утворили синдикат і оголосили онодї страйк. Наслїдком того тепер проходи в женевских лїсах, в котрих бігають свобідно гадюки, належать до не дуже великих приємностий.

— **Зелїзниця з 177 тунелями.** Одною з найбогатщих на сьвітї зелїзниць в тунелї буде зелїзниця Християніа-Берген, яку саме тепер будують. Та зелїзниця, що получить два головні міста Норвегії, котрі доси мали лише комунїкацию морску, іде в переважній своїй части високими горами. Зелїзниця, що іде з Берген і переходить полудневу Норвегію, має 117 тунелїв. Шлях дальший Бергенфас має їх 51, шлях з Фос до Тавгеванд, найвисша часть цїлої зелїзницї 74, а шлях Тавгеванд-Роа 52 тунелїв. Найвисше доходить зелїзниця в околици Тавгеванд, бо до висоти 1296 метрів. Вправдї єсть в Европі чотири гірскі зелїзниці, котрі перебігають висші гори, пр. зелїзниця Альбуля в Ретицких Альпах, в Швайцариї, що досягає 1823 метрів висоти, але нїяка з них не веде так близько ожеледців і вічних снїгів, як нова зелїзниця норвегска, попри озеро Тавгеванд, котрого лїд нераз навіть в лїтї не тає і де серед лїтних спек снїг все лежить.

— **Скарб росийских Жидів.** Звісний жидівский дїяч Цванґвіль подає в Daily Express, що Жиди, котрі втїкли з Росиї, зложили в нїмецких банках нї більше нї менше як 38 мілїонів фунтів штерлїнґів (около 800 мілїонів корон). Цванґвіль побоює ся, що ті гроші будуть змарновані, бо нема постійного пляну їх льокациї. Товариство Jewish Territorial Organisation, зване також від початкових букв Ito, задумує набути від англїйского правительства землю на жидівску кольонїю. Вже ведуть ся переговори і коли правительство згодить ся, розпічне ся кольонїзация на широкі розміри. Кольонїя Max Nordau в Аргентинї коштувала лише 40.000 фт. шт. З того виходить, що сума чотирох мілїонів фт. шт., котру легко зібрати, вистала-б на заложенє жидівскої великої кольонії під скиптром Англії. Однак здає ся, що росийскі Жиди не з'ужиткують своїх капіталів на кольонїзацию.

— **Про женитьбу в маю.** Пісяць май має — як відомо — патент, що в нїм найлїпше любити ся, тільки любов із жениханєм не все йде в парі. Маєвим вінчанєм вже від найдавнїйших часів не ворожили доброї будучности. Сей забобон походить ще від старинних Римлян. Їхні сьвятинї були в маю поміж замиканї, бож вірило ся приповідкам: „Maio nii bunt malae". („В маю женять ся лихі") і „Malum est mense nubere Maio!" (Недобре женити ся у місяцю маю!"). Сей обичай походить здаєсь від того, що май був присьвячений Венері, а червень Юноні. Тому думали, що хто ладив весїлє в маю — то повинен се був зробити або скорше в честь Венери, або пізнїйше з поважаня для Юноии. Инакше обі вередливі богинї певне обурюють ся, а тодї „маєві пари" не мають чого надїятись на щасливу годину. Сей погляд взяли від Римлян безкритично таки Нїмці. У одним старім нїм. творі про церковні звичаї й церемонії говорить ся таке: Es ist noch Witwen, noch Jungfern gut zu freyen im Maien, denn es pfleget sie balde zu bereuen. Сей недорічний погляд ще і тепер розповсюдненний у Нїмців. В дол. Саксонії є така приповідка: Der Maienbraut geh'st selten goud!"

— **Дрібні вісти.** Вівчане п. Юрия Мирослава Черкавского, окінчевого богослова, з п-ною Іреною Нїмців відбуде ся дня 5 с. м. в Дахновї [з. ст. Любачів, ст. гел. Чесанів].

Концерти і видовища:

Гімнастично-вокальний вечір львівского „Сокола" відбуде ся ві второк дня 5. червня в салї Фільгармонії при участи: „Львівского Бояна", п. Льва Лопатиньского, п. Адама Людвіґа, барітона львівскої оперн, і орхестри 15. пол. піх. Програма: 1. Промова. 2. Вербицкий: „VI симфония" виконає орхестра (1 раз). 3. Вправи на поручках, виконає віддїл Соколів з жовківского передмістя. 4. Січиньский: „Лічу в неволї" відспіває мїш. хор „Львів. Боян" в супр. орх. 5. Вправи після „системи Сандова" виконає віддїл членів „Сокола". 6. Січиньский: „І золотої і дорогої" баріт. сольо виконає п. А. Людвіґ в супр. орх. 7. Забави Соколят з Зелева. 8. В. Сгафанів: „Стратив ся" відтворить пп. Л. Лопатиньский на тлї фортепіянової імпровізации п. Б. Вахнинна. 9. Січиньский: „На вічний сон" (настроєвий образ), виконає орхестра. 10. Вільні вправи питомців ремісничопромисл. бурси. 11. Вінцковский: „Пісня" баріт. сольо виконає п. А. Людвіґ в супр. форт. 12. Вправи на шведских лавочках, виконає віддїл членів „Сокола". 13. Людкевич: „Кавказ" виконає мїш. хор „Львів. Боян" в супр. орх. 14. Рухові образи, виконають члени позак. „Соколїн" з Домажира, Зелева і Жорниск. Підчас рухових вправ виконає орхестра вперше шість нових композиций пп. Січиньского, Фляха і д-ра Я. Лопатиньского. Фортепіяновий супровід обняли пп. Б. Вахнинин і Яр. Вінковский. Початок о год. 7·30 веч. ром. Підчас виконуваня поодиноких точок програми вступ на салю заборонений. Ціни місць: льожі партерові і II пов. по 8 К, а мезанінові і I пов. по 10 К; фотелї в партері по 2·20, 1·80 і 1·20 К, на I пов. по 3·20 К, на II пов. по 2·20 і 1·80 К, а на III пов. по 1·30, 0·90 і 0·60 К. За гардеробу не платить ся. — Білети на сокільский вечір можна набувати в неділю від год. 10—2, в понедїлок від 10—5 і ві второк від 10—3 в „Соколї" при ул. Коперника 9, а від 3 год. перед вечером в салї Фільгармонії. — Генеральна проба всїх точок програми буде ві второк о год. 10·30. Виконавці зволять явити ся на той час в Фільгармонії.

Концерт бандуриста п. Хоткевича в Городенцї при ласкавій співучасти пяністки п-ни Цїпановской відбуде ся 10 с. м. в салї „Народного Дому". Початок о год. 8 вечером.

З товариств:

Видїл філії Руского товариства педагогічного в Бережанах рішив на засїданю дня 29. мая с. р. прилюдно висказати Вп. о. Василеви Гривнякови з Tord City в Америцї горячу подяку за щедрий дар 100 кор. для удержуваної товариством а потребуючої помочи „Селяньскої Бурси", дар тим дорожший, що подиктований великодушним мотивом: відвдячитись в сей спосіб за коштовну опіку, якою від 6ї бурси та вже переславший від земляка для мира. Нехай Вп. показаному землякови в чужій земли, та ви таки серед своїх тарпа долї варить ся. — До видїл проф. М. Ц а ч и н с к и й, голова; В. Г о щ о в с к и й, секретар.

Урядові вісти:

Іменованє. Цїсар іменував референта для адміністрашийних і економічних справ при галицкій краєвій раді шкільній, старосту Кайєтана Буковинова, радником намістництва.

З нинїшним числом „Діла" розсилаємо літературний додаток: Гроші, повість Еміля Золї, зошит I.

Успіх. Петший раз став він без пасткових Знаєте, що его увінчувало? Побіг до склепу і на ратунок почав кричати: Цахерлїк!

Надіслане.

Не висилаймо грошей за границю! Відома Галичина, котрої головний промисл почасе завдяки трудам єдинцї в дворити ся, а доси лежав облогом. Кількось то грошей виходило рік річно до Угорщини, щоби зміткам спроваджувати так осажавану лаптавску бриндзю. З приємностию тре а завначити, що в Косові устано в промисловець Кельнер виріб краєвої бриндзї під фірмою: Перший краєвий виріб правдивої овечої чорногірскої бриндзї в Косові, що своєю добротою не устунє всяку инну бриндзю, спроваджувану в Угорщини.
502 1—3

Адвокат д-р Іосиф Партицкий
в Станиславові
перепровадив ся на ул. Собіского ч. 20, коло 495 почти, дім з чотирома стовпами. 3—4

ВСІХ ЛЇКАРСКИХ НАУК
Д-р Зенон Пельчар
б. довголітний ві'яр заведеня, ординує дальше від 15 мая в **Трускавци,** вілла „Зофія".
470 4—10

ІВАН СТОРОЖАК
концесіонований ц. к. намісництвом каменярский майстер
у Львові, ул. Личаківска ч. 64.
виконує роботи з мармору і каменя, а то фігури, памятники, гробівці в зелїзно-бетонованими підст. вами системи „Henebique", всїлякі роботи при церквах, будовах, після планів своїх бо других. Роботи виконувсть на означений час по найприступнїйших цїнах.
141 11—20

Коперницкий і Син
Фотики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджуємо як найскорше і найдешевше.
418 5

Спомагаймо лише краєвий промисл!
Чорногірску бриндзю правдиву овечу, що перевисшає своєю добротою всякі инші вчорашні вироби, поручає як новість в 5-кілевих фасках по цїні 6 К 20 сот. оплатно.
КЕЛЬНЕРА перший краєвий виріб правдивої овечої чорногірскої бриндзї в Косові.
531 1—5

Висилковий дім
Новости — Аполльо
Жигмонт Уріх, Львів.
висилає на домаганє свої богато ілюстровані цїнники найновїйших патентованих артикулів, важних і конечних для П. Т. купців, промисловців, урядників, офіцирів, лїкарів, інжинірів, лїсничих, туристів, жандармів, скарбової сторожі, господинь, реставраторів, готелярів, дворів, горолень, бриварів і т. д.
517 1—

ЛЮБІНЬ
жерельно-купілеве і гідропатичне заведенє.
Найсильнїйші сїрчані води на континентї. Купелї сїркові, болотовинові, сїркого газові. Купелї газові з углевим квасом а la Nargany. В Любіни лічать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, суставового і мязового, іспіяс, артретизм, нервові болї, спухненя по зломаних і звихненях, запаленя окістної, шкірні і жіночі недуги, металїчні затроєня і співчені фази сифілісу.
Лїченє електрикою, масажем, гімнастикою.
Купільні центрально огрівані, мешканя вигідні і сухі, в I. і III. сезоні 1 К 40 денно. Більша частина комнат опалена. Реставрация добра і не дорога. Почта, телеграф і автики в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 с. від особи.
Купілевий сезон від 20. мая до кінця вересня. Всякі повіщена удїлає відворотною почтою **Купілева управа.**
Лїкарі заведеня: Д-р Кеавер Обмінський і Д-р Антін Міколяшек. 446 7—10

Академік вправний інструктор, глядить лекциї на селї. На жадане нїмецка конверзация. Зголошеня: „Рутина" Львів, університет.
555 2—3

Матурист сем. учит. прийме зараз лекцию на селї. Може приготовляти до гімназиї або шкіл народних, а також завести хор церковний. Ласкаві згол шеня під адресою: К. М. у п. Совіньскої в Станіславові ул. Середна ч. 40. 556 2—3

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise ого у Волї високій п. п. Жовква.
502 15—55

Спілка львівских таліцерів
в ліквідациї, по причині авизеня торговлї, продає по можливо найнизших цїнах: фіранки, коронкові тюлеві, стори, мережні і звичайні карнизи, капи на ліжка, серветки і церати на столи, великий вибір в портиерах улиця Вайлоньска ч. 3.
487 4—6

Фортепян в комісї, сальоновий штуц, непитинний, в гарним тоном, в добрім станї, дешево продам. Личаків 4. 552а 2—2

Іконостас в добрім станї 5 метрів широкий єсть на продаж в Раківци почта Солотвина.
525 4—5

Потребую сейчас піддячого до виручуваня мене в дни седмичні під корисними услівями, при чім буде міг побирати дальшу науку дяківства і писарки громад або відповідне винагородженє. *Іван Капшій* дяк і писар гром. Підгайчики Збор'в

Zacherlin

помагає знаменито як незрівнане средство на насїкомі:

Правдивий лише в фляшочках.

371 4-8

Набути можна всюда де висять плякати.

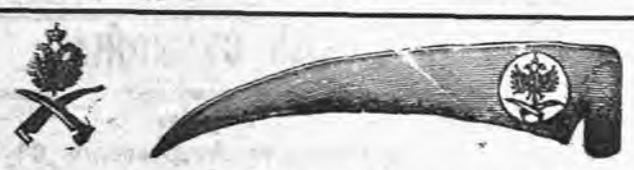

ЛІПІК
в СЛАВОНІЇ

залїзнична, почтова і телеґрафічна стация в місци.

Першорядне купелеве м'сце. — Найбільший комфорт. — Одинокі в Европі алькалічні теплиці (64° Ц.) з йодом.

Незрівнані лїчничі успіхи при всяких катаральних недугах жолудкових і мочевих проводів, *diatesis uratica*, гостци, ревматизмі і ішіасі, скрофулах, рахітіс та всяких недугах крови. — Тинктура, термальні купелї, водолїчниче заведене, інгалятория. — Десять визначних лїкарів. — Проспекти і інформациї удїлює **Управа заведеня.** 398 5—5

Найлїпшим, що зроблено доси на поли вирору кіс, є безперечно славнозвісні стрийскі коси із сріблистої стали

коси із сріблистої стали

заосмотрені маркою, дві коси і орел, який є вибитий для охорони на кождій косі. Ті знамениті коси зроблені з найлїпшої, подвійно каленої **сріблистої стали** і визначають ся головно отсими прикметами: 1. Незвичайно гнучке вістря і тривка брить. 2. Дасть ся всього уживати, навіть до найтвердшої роботи. 3. Клепане вистарчає на кілька днїв. 4. Остреве бруском вистарчає на 130 кроків роботи. — Хто раз уживав тої коси, иншої вже не возьме до руки, бо тота коса із стирийскої сріблистої стали є найлїпшим що доси на тім поли вироблено. Ціни як до величини:

60 цм.	65 цм.	70 цм.	75 цм.	85 цм.	90 цм.	95 цм.	100 цм.	105 цм.
60 кр.	65 кр.	70 кр.	75 кр.	85 кр.	90 кр.	95 кр.	1·00 зр	1·10 зр.

Заподуме. Якби якась коса показала ся лиха, що ще ніколи не було, звертаю на жадане **гроші назад** або даю иншу косу.

За дармо даю кождому на 5 кос 1 брусак, на 10 кіс одну косу і брусок, на 50 кіс 5 кіс і 10 брусків.

БРУСКИ по 15 і 25 кр., бабка, клевець і держак 85 кр.

Перстень до коси 15 кр.

Замовленя, за попереднім надісланем гроший або за післяплатою, треба слати під адресою:

Склад стирийских кіс із сріблистої стали

J. H. Rabinowicz, Wien, VII, Lindengasse 2|D.

4 0 **Штуки, що не подобають ся, вимінюєсь.** 3—4

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав в успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порпів і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відморожень і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усунення **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного уживку** служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напереумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом в поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Миколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білєвского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дроґеріях: Петра Миколяша і С-ки, Г. Гріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 288 14—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

ще инаде загально як найзнаменитше, усмирюче біль средство по ціні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор", в аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 939 48—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом" в Празї, І. улиця Целетної ч. 5. Висилка щоденна.

Урядника-кореспондента

обізнаного з книговодством, потребує краєве Тов. кредитове урядників і сьвященників. Письменні зголошеня з поданем curiculum vitae до дирекциї Тов. у Львові, ул. Руска ч. 3 до 8. червня с. р.

10.000 корон потреба на заложене руской друкарнї у Львові, і в тій цїли глядаю спільника, я сам заводовий друкар і маю власну концесию, ближші інформациї в бюрі Соколовского пасаж Гавсмана Львів.

Чоловік інтеліґентний маючий бюрову практику, просить о посаду при касї задатковій або иншій руській институциї. Зазначує ся, що він пересїдований за чинну участь в руху вічевім і один в найбільше потерпівших підчас недазних кровавих подій. Зголошеня: Редакция Дїла".

Дешеве ческе

пірє на постіль

5 кг.: свіжо дерте К. 9·60, лїпше К 12 біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сьніг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або зворот за оплаченем порта допускають ся.

BENEDIKT SACHSEL Lobes 157

330 почта Шільно, Чехи. 6—6

Незрівнана в доброті бриндзя!

Спомагаймо лише краєвий промисл!

Хотячи піднести добробит нашого убогого народа, заставовляв ся я, чи й у нас краєвий промисл не дав би ся піднести. Передовсїм звернув я увагу що величезні грошеві квоти висилають ся до Угорщини за т. зв. липтавску овечу бриндзу а се мене значно заінтересувало. Я виїхав до північної Угорщини, щоби розслїдити в спіских Татрах тайни виробу липтавской бриндзи. Нині можу повідомити П. Т. Публику, що в цїли збогачення нашого краю так значним, висше згаданим промислом, уладив я фабрики овечої бриндзи під фірмою **„КЕЛЬНЕРА перший краєвий виріб правдивої овечої чорногірскої бриндзі в Косові",** чим даю бідним Гуцулам змогу заробляти, а П. Т. Публиці нагоду виперти заграничні вироби.

З високим поважанем

563 1—2

Кельнер, Косів.

Прошу домагати ся лише чорногорскої бриндзї Кельнера

Чорногірска бриндза перевисшає своєю добротою угорску

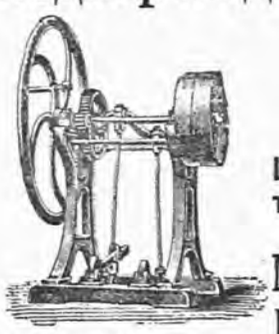
Водопроводи, Каналїзация

для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у Львові, ул. Коллонтая ч. 6.

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі уряджена промисловi. Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіратусові і електричні.

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Артеса на егрядлми **„Кальоря" Львів.**

741 40—52

Дивани, портиєри, фіранки, меблеві материяли *в кольосальнім виборі.*

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.

Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 4·50 К за 1 м. □.

Ілюстровані цінники даром. Взірці висилаєсь оплатно.

В. Адамский, Львів, Готель Жоржа.

912 26 30

Не треба вже мяса

коли достаточному відживлюваню мучними стравами нестравність не стоїть вже на перешкоді. Тепер зладжує ся їх просто на

товщу до страв Ceres

(з найлїпших кокосових оріхів),

чим вони стають незвичайно стравні, причім подрібну білковину осягне ся, додаючи молока до яєць.

1121 5—5

При закупні товарів просимо поклікувати на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манєцких] Коперника ч. 9

Ч. 103 **Львів, второк 23. мая (5. червня) 1906.** **Р. XXVII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **31** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку шпальтову 300 за ц. місце, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. — Повтори і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Новий кабінет.

Утворенє парляментарного кабінету нїмецкі дневники представляють яко великий тріюмф австрийскої думки державної. Факт, що Бекови повело ся по тридневних переговорах побороти ті перешкоди, о котрі вже пятнацятий рік розбивали ся всї заходи цїлого ряду єго попередників; факт, що Бек дав Австриї парляментарний кабінет, до котрого увійшли не лиш представителї найбільших сторонництв парляментарних, але всї три найбільші національні групи парляменту, Fremdenblatt і подібні єму півурядовці уважають за доказ, що у більшости членів палати послів нарештї побідило переконанє, що вони суть передовсїм австрийскими сторонництвами, а відтак доперва представителями окремих соціяльних, політичних і національних інтересів і стремлїнь. Сторонництва, котрі доси розбивали державу, зілляли ся нагло в одно — австрийске сторонництво, котрого складові части рішили ся свої партийні інтереси підпорядкувати під загальний австрийский інтерес.

Поминаючи се, що супротив резерви, з якою, мимо того, що до кабінету вступив голова молодоческого клюбу, Молодочехи застерегли собі на дальше вільну руку, сей оптимізм „шварцгельберів" є передвчасний, замітимо, що поки що, утворенє парляментарного кабінету може вповнї вдоволити лише династию і Поляків. Династия може бути вдоволена з случайного успіху Бека, бо хвилева парляментарна більшість обезпечає бодай сегорічні „конечности державні". Для Поляків утворенє кабінету Бека з польсконїмецко-ческою більшостию парляментарною є просто небувалим доси за цїлий час австрийско-польскої спілки тріюмфом польскої гакати. Факт, що до кабінету вступив голова польского кола, є доказом, що нове правительство не лиш приняло на себе всї з'обовязаня, які супротив кола польского приняв був Гогенльоге, але що сї привілеї коштом прав руского народу, якими Поляків рішило ся обдарувати попередне правительство, кабінет Бека розширить.

Про кабінет Бека висказав вже свою гадку, хоч дуже загально, доперва оден парляментарист руский, іменно посол Василько. В розмові з віденьскими дневникарями п. Василько сказав:

„Становище Русинів є таке: Мінїстерство, в котрім засїв голова польского кола і довголїтний голова звісного виборчого комітету в Галичинї, — не говорячи вже про особисті прикмети гр. Дзєдушицкого — і в котрім опинили ся також заступники Нїмців і Чехів, означає, що дотеперішна господарка в Галичинї тревати медальше. Щоби хоч на хвилю погодити ся з сим мінїстерством, мусїли би Русини вже з першої заяви мінїстерства Бека прийти до певного пересьвідченя, що нїмецкі і ческі заступники увійшли до нового кабінету на основі порозуміня відносно виборчої реформи і що переведенє виборчої реформи буде першою точкою програми нового мінїстерства. В противнім разї Русини по моїй думцї будуть найрішучійшими противниками сього кабінету і з кождим у сїй палатї увійдуть в злуку, щоби єго звалити. Мимо нашого малого числа в парляментї маю пересьвідченє, що в сїй цїли найдемо доволї союзників. Але ще важнїйше як наше становище в палатї, є в сїй хвили для нового кабінету становище руских мас, а особливо у східній Галичинї. В разї, коли би виборчу роботу убито, рускі посли не взялиби на себе відвічальности за страшні події, котрі розіграють ся у східній Галичинї".

Слова п. Василька передаємо за віденьскими дневниками, отже не можемо ручити, чи сї дневники вірно передали розмову з нашим послом. Повторена нїмецкими дневниками заява п. Василька є на всякий случай неповна, бо нема в нїй рішучого протесту против предложеня о виборчій реформі, оскілько воно відносить ся до Галичини, а котре нове правительство, як не обовязало ся єще раз скорегувати в некористь Русинів, то бодай приняло до своєї програми так, як одержало єго в спадщинї по своїм попереднику.

В четвер новий президент мінїстрів має в палатї послів виголосити програмову промову. Для Русинів ся промова не принесе нїчого цїкавого, анї нового. Як Бек скаже, що правительство буде однаково трактувати всї народи Австриї, то скаже неправду. Не проголошена правительством програма, не запевненя президента мінїстрів кажуть нам орєнтувати ся в ситуациї і оцїнювати, о скілько є вигляди на поправу, чи на погіршенє нашого положеня. Міродатний для нас є особистий склад кабінету і склад парляментарної більшости, на котрій правительство опирає ся. Правительство втягло до парляментарної більшости коло польске, а до кабінету увійшов голова комітету для виборчих розбоїв. Чоловік, на котрого руках єще червонїє кров наших виборців, котрий своїми інтриґами довів до того, що при помочи нової ординациї виборчої, котра всїм народам Австриї дасть політичну волю, Русини, як не зломлять польского панованя силою, то на віки лишать ся гельотами Польщи, сей чоловік дістав ся до кабінету. Доси мусїв торгувати ся з правительством о руску шкіру, тепер буде сам сю шкіру краяти.

Кабінет з мінїстром Дїдушицким в хвили, коли має рішити ся справа виборчої реформи, буде для нас гірший, нїж був кабінет Голуховского, або часи Байста, котрі поклали перші тривкі підвалини польского панованя на Руси. Кабінет Бека готов докінчити дїло Голуховского і Байста, обдаровуючи Галичину правно-політичними інституциями і порядками, котрі Русинам будуть мусїли відобрати послїдну іскорку надії, що культурною і лєґальною політичною роботою зможуть здобути се, що для кождого народу є ідеалом і справою народної чести: національну волю і пановане в своїй власній хатї. Кабінет Бек-Дїдушицкий готов заінавґурувати в Галичинї нову фазу борби, вже не о рівноправність, але о істнованє руского народу, готов пхнути галицких Русинів до акциї, котра Полякам і їх віденьским покровителям пригадає 1648 рік.

З України.

Товариства „Просьвіта".

Як звісно, коли тільки повіяло в Росиї подувом нового, свобідніїшого житя, почали й Українцї заходити ся коло відродженя нашого народу. Між иншим почали вони закладати й просьвітні товариства, які й називали „Просьвітою".

Перша „Просьвіта" зіснувала ся в Одесї. Тепер товариство вже має свою салю, в якій містить ся читальня й бібліотека, оплачує окремого секретаря, котрий завідує всїми справами товариства під наглядом виділу, устроює що неділї і сьвята відчити за невеличкою оплатою, на котрих буває богато публики, а незабаром має забрати ся й до видавничої працї.

Другу з черги „Просьвіту" заложено в Каменци Подільскім як центр для просьвітної працї над українським народом на цїлім Поділю. Про подільску „Просьвіту" подає „Громадська Думка" (ч. 111) такі звістки:

Програма і статут товариства були вироблені зараз по жовтневім маніфестї, але через тяжкі переслїдування уряду товариство не могло почати зараз офіціяльно своєї дїяльности. Статут і програму розіслано певним, як думали основателї, людям, від котрих можна було сподївати ся співчутя й помочи, але ті „певні" люди, одержавши посилку, тихенько мовчали, боячи ся признатись голосно до свого українства і лише щось 10 людий прислало членські вкладки по 3 рублї. Поки-що товариству треба було істнувати нелєґально. Один з основателїв товариства, не ждучи закона про збори, почав спроваджувати з книгарнї „Кіевской Старины" книжочки для народу й закладати по селах невеличкі читальні, котрих так заложено коло 20. Так тягнуло ся до 17. марта, коли видано новий закон про збори. Тепер основателї подали статут до губернатора і по затвердженю його скликали 21. мая перші загальні збори товариства.

На зборах довшу дискусию викликала така справа: Місцевий властитель кіоска для продажі ґазет і книжок, Бабич, заявив що віддасть свій кіоск до розпорядимости товариству, одначе під услівєм, що товариство між росийскими, українскими та польскими виданями не має продавати петербурской „Вільної України" і полтавского „Рідного краю", бо се соціяльно-демократичні видання, як також соціялїстичних видань про земельне питанє, а за те має обовязково тримати на складї ретроградні обрусительні ґазети: „Кіевлянинъ", „Окраины Россіи" і Новое Время". По довшій дискусиї отсю пропозицию збори відкинули й ухвалили найняти ґанок на базарі, аби там продавати книжки селянам, а в самім містї наняти дві-три комнати для читальні товариства і продажі книжок та ґазет.

З отсеї пропозиции якогось „добродія" Бабича видно, як обрусительні елєменти на Українї старають ся всїми силами, навіть удаючи прихильність до українского товариства й ніби помагаючи йому матеріяльно, вливати на просьвітний розвиток українского селянства обрусительними теоріями.

Далї вибрано на зборах видїл, післано привітні телеґрами українскому клюбови в думі і проф. Антоновичеви в Кіеві з нагоди його ювилею. Вибрано Антоновича почесним членом товариства.

На зборах було досить богато народу; самих членів але товариство коло 60. Тільки дивним здавало ся, — завважує кореспондент „Гр. Думки", — що в приватних розмовах говорили по українски, а промови крім двох людий виголошувати по росийски...

Про „Просьвіту" в Черниговї не маємо на разї близших звісток.

Наймолодша „Просьвіта" в Кіевї, бо задля ріжних перешкод тільки 26. мая подано властям до затвердженя її статут, підписаний як членами-основателями Лисенком, Грінченком, Грінченковою, Козловским, Матушевским, Старицькою, Гр. Коваленком, Синицьким і Павловским. Дїяльність товариства має розтягати ся на цїлу кіївску губернію. Товариство має на цїли видавати книжки й ґазети, закладати бібліотеки, устроювати відчити, представленя і т. д., закладати школи, давати стипендиї, розписувати конкурси на літературні й наукові твори і т. п. Затвердженє статутів має прийти до місяця і тоді товариство розпічне свою дїяльність.

Український клюб в думі.

Д. 26. мая відбуло ся одно з засїдань українского парляментарного клюбу в Петербурзї, котре зачало ся відчитуваném привітів із усіх кінців українскої землї. І так відчитано привіти від 3-тисячного гуцульского віча в Ланчинї, що відбуло ся 20. мая, від „Народного Комітету" на Буковинї, від Русинів із Перемишля, від „Народного Комітету" у Львові, від мешканців села Пересоловичі Грубешовского повіту в Холмщинї, від редакциї „Ukrainische Rundschau" у Відни, від „Громадської Думки" і „Нової Громади" з Київа, від Центральної Ради українскої радикально-демократичної партиї, від народних учителїв і дячів просьвіти Олександрийского повіту в Херсонщинї, від Українців з Олександрії, від Українців з Миколаєва, від подільскої „Просьвіти", від українского гуртка з Баку на Кавказї, від Українців з Катеринослава, від редакциї росийскої ґазети „Десна" і численної групи земских та міських дячів з Чернигова, від українских робітників з Лубен, від Полтавцїв і холмских Українців на руки Макеима Ковалевского, при чім холмскі Українці „бажають приłучения до рідної України", від гуртка студентів-Українців кіивской духовної Академії, в кінци від богато приватних осіб.

По відчитаню сих привітів забрав голос професор львівского університету Мих. Грушевский, заявляючи на вступі, що „умисне

Н. Лєсков. 6)

Нехрещений піп.

І самому Дукачеви серце віщувало щось недоброго. Хоч як був він твердий, а таки не був свобідний від забобонного страху, і єму стало лячно. Та в самій річи, чи з того чи не з того, а буря, що тепер грозила кумам і дитинї, наче з припони зірвалась як-раз в ту хвилю, коли вони виїздили за село. А ще доскульнїйше було, що Дукачиха, котра весь свій вік прожила в невільничій мовчанцї перед чоловіком, нараз відомкнула свої мовчазні уста і промовила:

— На старість нам, на мою утїху дав нам Бог дитину, а ти її з'їв.

— А се що знову? — спинив її Дукач: — Як я з'їв дитину?

— А так, що віддав її відьмі. Де то у всему християньскому козацкому сьвітї чувано, щоби відьмі давати дитину хрестити!

— А ось вона і охрестить.

— Нїколи того не бувало і не буде, щоби Господь припустив до християньского хресту лиходїйну відьму.

— Та хто-ж тобі сказав, що Керасиха відьма?

— Всї се знають.

— Мало чого люди говорять, та нїхто у неї не бачив хвоста.

— Хвоста не бачили, та бачили, як вона чоловіком повертала.

— Чому-ж би і не повертати таким дурнем!

— І від Піднебеснихи всїх відвернула, щоби у неї не купували паляниць.

— Піднебесниха мягко спить і в ночи тїста не місить, то й паляниці у неї гірші.

— Та з вами мабуть не договориш ся; а ви, кого хочете, всїх добрих людий спитайте, а всї скажуть вам, що Керасиха відьма.

— На що нам инших добрих людий питати, коли я й сам добрий чоловік.

Дукачиха обкинула чоловіка оком та й каже:

— Як се?... То ви нїбито добрий чоловік?

— Так; а що-ж по твому-б то хиба я не добрий чоловік?

— Розуміє ся, що не добрий.

— Хто-ж тобі се сказав?

— А вам хто сказав, що ви добрі?

— А хто сказав, що я не добрий?

— А кому-ж ви зробили щонебудь доброго?

— Що я кому доброго зробив?

— Так!

„А, до сто чортів! Таки й правда: щось то я нїяк не могу собі нагадати, кому то я щонебудь зробив доброго" — подумав собі Дукач, що не звик був до того, щоби єму хто противив ся. І щоби не вести дальше тої немилої для него розмови, сказав:

— Того лише й недоставало, щоби я з тобою, з бабою, став розмавляти.

Та з сим словом, щоби не бути довше око в око з жінкою в одній хатї, зняв з полиці відобрану колись Агапови смушеву шапку й пішов на двір гуляти.

Вже то Дукачеви мусїло бути дуже тяжко на душі, коли він міг пробути під голим небом більше нїж дві годині, хоч на дворі шалїло справдїшне пекло і буря бушувала, а густим снїгом так сипало і віяло, що годі було й духу захопити.

Коли так було близько хати, в затишку, то що-ж мусїло дїятись у чистім степу, де ся страшна хвиля певно застигла кумів і дитину? Коли дорослому чоловікови так тяжко витримати, то чи богато треба, щоби задусити дитину?

Дукач усе се розумів та імовірно не мало думав над тим, коли певно не для приємности пробив ся через страшні кучугури на греблю, що була за селом, і довго-довго сидїв там у змерку хуртовини, очивидно з великою нетерпячкою дожидаючи чогось там, де нїчого не можна було добачити. Хоч як довго Дукач стояв серед греблї аж до самої темряви, а єго нїхто не трунув нї з переду нї з боку, і він нїкого не бачив кромі якихсь довжезних привидів, що наче танцювали понад єго головою і сипали на него снїгом. Наконець воно єму надоїло, і коли швидко запав змерк та збільшилась темнота, він зітхнув, викарабкав ноги з замети, що їх засипала, та побрів до дому.

Тяжко і довго бив ся по снїгу, нераз зупиняв ся, тратив дорогу і знов її находив. І знов ішов-ішов і на щось наткнув ся; облапав руками і переконав ся, що то був деревляний хрест, високий деревляний хрест, які на Українї ставлять при дорогах.

„Еге! То я, значить, вийшов за село! Треба-ж менї взяти назад" подумав Дукач і повернув у другу сторону; але не зробив і трох кроків, як знов перед ним явив ся хрест. Козак постояв, відтхнув і, поправляючись, пішов в иншу сторону; та й тут хрест знов загородив єму дорогу.

„Що-ж він хоче перед мною, чи ще що робить ся?" і він почав розводити руками та знов натрафив на хрест. І ще оден і другий обіч.

„Ага! Ось тепер і розумію, де я! То я попав на кладовище; ось і сьвітло у нашого попа. Не хотїв ледачий пустити до мене дочки охрестити дитину! То й не треба. Тілько деж тут у біса має бути сторож Матвійко?"

І Дукач пішов шукати сторожа та нараз скотив ся в якусь яму і так лопнув ся о щось твердого, що довго оставав без памяти. Коли прийшов до себе, побачив, що довкола него цїлком тихо, а над ним синїє небо і стоять зорі.

Дукач зрозумів, що він в могилї. Він узяв ся карабкатись руками й ногами, але тяжко було видістатись, так що довгий час наморочив ся, поки викарабкав ся на верх; і він плюнув з пересердя.

Часу мусїло минути чимало; буря замітно утихла, а небо визьвіздило ся.

Дукач пішов домів і дуже здивував ся, що анї у него анї у нїкого з сусідів нї в одній хатї не було сьвітла. Очивидно, що ночи минуло вже чимало. Невжеж Агап і Керасиха з дитиною і в сю хвилю ще не вернули?

Дукач почув у серци давно єму незнаний тиск і відчинив двері нетвердою рукою.

В хатї було темно, та в кутї за печию чути було жалїсне хлипанє. Се плакала Дукачиха.

приїхав з Галичини, аби від імени товаришів-письменників галицких і культурних дїячів привитати послів і земляків, що працюють тут, аби здобути красшу будучність для України". Далї проф. Грушевский представив у ярких красках положенє українського народу в Галичинї: ревелюция 1848. р. здобула для українського народу конституцию тільки на папері, в центральнім парляментї взяли верх пани, галицка автономія, не національна, а краєва, віддала управу краю також польским панам, тільки під впливом росийскої революциї австрийский уряд рішив ся дати загальне, безпосереднє, рівне і тайне голосованє, але й тепер польскі пани загрузили справу так, що ледви чи й рушить далї, ніяк не вдаєть ся забезпечити селян землею, що скуплена в руках польских панів... Дальше представив проф. Грушевский деякі здобутки на культурнім поли.

У відповідь гостеви з галицкої України забрав перший голос Ілля Щраг з Чернигова, голова клюбу, роблячи з його промови про Галичину практичні виводи для України.

З промови д. Грушевского — говорив він, — видно, що ми, посли, мусимо добивати ся не тільки паперової, але справжньої конституциї, аби власть була в руках народних заступників, а не урядників. Досьвід Галичини також ярко показує нам, на скільки для панованя народу потрібне загальне, безпосереднє, рівне і тайне голосованє. Гірке соціяльно-економічне становище Галичан — наслїдок національного гнету Поляків над Русинами — доказує, що й ми мусимо домагати ся автономії, але не областної (т. є. „краєвої"), тільки національно-територияльної. Посли внесли вже таку пропозицию в спілцї автовомістів і й принято. В Галичинї повернено інтелїгенцию народови. Ми ще не пережили сего періоду. Нам ще треба змагати ся, аби интелїгенция на Україні, що відцурала ся свого народу, вернула ся до нього, аби по українських школах заведено нашу мову. Сими днями буде внесений в думі проєкт закона „о языкѣ". Бажало-б ся, щоби наші посли придбали серед товаришів як найбільше голосів, аби сей закон удало ся провести. Те, що й доси селяни-Українці в Галичинї не мають стільки землї, скільки їм треба, навчає нас налягти як найдужше на сю справу. До того земельне питанє на Україні має свої окремішности. Нам треба взяти їх на увагу, докладно вияснити й заздалегідь обміркувати.

Дальша дискусия вела ся вже виключно коло земельного питаня і про неї буде мова, коли будемо обговорювати становище думи в сій справі.

Кореспондент „Гром. Думки", з якої (ч. 113) взяті отсї звістки про засїданє клюбу, подає про нього такі загальні уваги: Клюб складає ся з людий ріжних соціяльно-економічних поглядів, але се не перешкаджає їм горячо обороняти навіональні права українського народу й ті окремішности в його соціяльно-економічнім житю, якими він відріжняє ся від инших народів. Поки-що йде організаційна робота. Прибувають нові члени. Знакомлять ся зі справами і зі старими членами. Намічають та обмірковують питаня й законопроєкти, що підуть на першу чергу в думі. Підкреслюють і виставляють у них ті окремішности, що мають найбільшу вагу для України.

Український клюб складаєть ся поки-що з 44 послів; з людий, що доси уходили за Великоросів, належить до клюбу проф. Максим Ковалевський, звістний в науковім сьвітї соціольог, що прогнаний перед 20 лїтами за поступові переконания з петербурского університету, викладав на всїх визначнїйших університетах Европи й Америки. Тепер вернув до Росиї, є редактором петербурской газети „Страна" і послом із Харкова. Додати треба, що в нарадах клюбу беруть також участь петербурскі Українці.

Українська преса в Росиї.

Гр. Думка" (ч. 114) доносить, що сими днями одержано від киівского генерал-губернатора дозвіл на отсї українські видання: Є. Королева на щоденну газету „Слово", лїкар Н. Стаховський на щоденну газету „Боротьба", Іван Федорченко на тижневник „Дзвін", Оксана Стешенкова для дїтий „Віночок".

Ч. 20. полтавского „Рідного краю", як телєграфують до „Гром. Думки", сконфісковано.

Памятник Шевченка в Києві.

Ще в 1904. р. повітові золоношські земскі збори ухвалили домагати ся дозволу збирати гроші на памятник Шевченка, котрий мав би стати в Київі або в 1911. р. (в 50-лїтні роковини смерти) або в 1914. р. (в 100-лїтні роковини уродженя поета). До ухвали золоношского земства прилучили ся й полтавскі губерискі збори. Одначе адмінїстрация все відкладала сю справу й аж в послїдних часах дала дозвіл збирати гроші на памятник Шевченка по всїй росийскій державі. Тепер мають вибрати з радних міста Київа й киівлян-Українців комітет, котрий повів би справу далї, т. є. вибрав у Київі відповідне місце, розписав конкурс на памятник і загалом постарав ся; аби найдалї до 1914. р. довести справу до кінця. Поки-що зложено на ту цїль в редакциї „Кіевской Старини": З концертів у честь Шевченка під управою Лисенка в 1905. і 1906. р. 1.058 рублїв, на підставі тестаменту пок. Рябошапки 1000 руб., з Зінькова 54·38 руб. і з Миколаїва 55·41 рублїв.

Тепер, коли вже перші перешкоди, чинені росийским урядом, усунені, повинні посипати ся на сю цїль складки з усїх кінців української землї, без огляду на кордони.

З Росиї.

Політична ситуация від часу заяви президента міністрів Горемикіна в думі ще не вияснена й доси. Неначе якесь важне рішенє висить у воздусї. На скільки можна зориєнтувати ся в тій масї уриваних звісток, що їх приносять телєграми, цар не може рішити ся анї прогнати кабінет Горемикіна анї задержати єго. Те, що кільком поступовим послам позволено задержати на далї катедри на університетї, казало би здогадувати ся, що уряд не хоче занадто дражнити думи. Але в суперечности з тим стоїть відкиненє просьби одеского університету о задержанє на катедрі посла Щепкина, одного з крайнїйших конституційних демократів. Ходять також слухи, що самі міністри балакають про недалекий конець теперішного кабінету.

Загалом становище царя мабуть таке, що він не хоче розігнати думи, бо заграничним банкирам дано обіцянку, що дума не буде розігнана, отже позволяє її говорити, що їй подобаєть ся, але з другої сторони всї ухвали думи правительство буде ігнорувати. Треба також занотувати звістку, що Вітте й Дурново мали виїхати за границю в цїли „робленя опінії" для правительства, між иншими й для обробленя французских банкирів, які ніби то зачинають щось крутити. Одним словом: треба ждати...

Дума.

Петербург. Коло polskie рішило заняти в земельній справі неприхильне становище, а іменно виступити проти утворення земельного фонду і жадати безпроволочного рішеня земельного питаня в автономічній дорозї та згодити ся на примусове вивласненє, наскільки воно буде признане за потрібне автономічними властями королївства.

Телєграми.

Петербург. При дворі зростає вплив міністрів Кауфмана і Ізвольского. Кажуть, що Горемикін готов уступити; на єго становище бажає дістати ся Коковцев.

Петербург. Теперішний кабінет починає чим-раз більше тратити грунт під ногами. Стішиньский признав, що не вірить в довговічність свого положеня. Відношенє між двором а кабінетом починає заострювати ся. Тепер справи так уложили ся, що декларация правительства викликала вдвдоволенє чужих дворів і що заграничка преса остро скритикувала її. Ся деклярация дала також привід до масових протестів з провінций. В Петергофі відбула ся фамілїйна рада. Кажуть, що се обставина великої ваги, бо доси звичайно заводила вона зміни в міністерстві, або в напрямі полїтики.

Петербург. Міністерство просьвіти приняло просьбу радиї професорів університету в Москві о зачисленє до збору професорів: президента думи Муромцева і посла Шершеневича.

Петербург. Міністерство просьвіти відкинуло просьбу професорів університету в Одесї, котра хотїла удержати в зборі професорів члена думи, проф. Щепкина.

Петербург. Міністер Кауфман принимає цїлковито проєкт загальної осьвіти, вироблений попередником і вносить єго до думи. Одноразовий видаток на сю цїль виносить 112 мілїонів рублїв.

Петербург. „Рєч" пише, що рада міністрів згодила ся з внесенєм міністра судівництва на знесенє кари смерти.

Петербург. Вожд манджурской армії доніс, що перевезенє жовнірів з Далекого сходу закінчене.

Петербург. Правлячий сенат признав антрепренерови одеских театрів право доходити на бувшім начальнику Одеси Найгардї страти 10.000 рублїв, які спричинили розпорядженя Найгарда.

Петербург. Новозаведений трилїтний термін військової служби не буде відносити ся до покликаних в 1903 р.

Льондон. До „Times„ доносять: Японьскі війска ударили на Гонгін і розбили відділи кореаньских повстанців. Японьске правительство наміряє оголосити порт Дальний за вільний, а також місто Мукден має бути небавом відкрите для торговлї.

ТЕЛЄГРАМИ.

Угорщина.

Будапешт. На суботнїшнім засїданю угорского сойму вела ся дальша дискусия над буджетовою провізориєю. Румун п. Поп говорив проти провізориї, кажучи, що не має довіря до правительства. Закинув правительству, що не заповіло загального і тайного права голосованя. Заперечує, буцїм то немадярскі посли забирали голос на те, щоби вести обструкцию; вони хотять лише звернути увагу палати на відносини, від яких вони дуже терплять. П. Ковач (з партиї независимих), спорячи з виводами немадярских послів думає, що вже сам факт злуки усїх немадярских послів в оден клюб доказує, що вони хотять звалити істнуючий порядок; проти того треба ужити усїх способів, хочби й виїмкових. (Живі протести на лавках немадярских послів).

Президент перериває бесїдникови, замічаючи, що не повинен підносити таких тяжких закидів, не маючи доказів.

Президент міністрів, д-р Векерлє спорить з бесїдами немадярских послів і зазначує, що правительство відносить ся до усїх народностий, що живуть на землях корони св. Стефана, так само як до мадярских горожан, і домагає ся від них льояльности, подібно як льояльно поступає з ними. Правительство стоїть на такім становищи, щоби не робити нїякої ріжниці між горожанами що-до народностий, а також і на поли народного шкільництва не чинить нїяких трудностий, але мусить обставати при тім, щоби в державних институциях і всюди панувала угорска провідна думка і щоби угорский характер держави мав всюди перевагу. Не можна допустити до того, щоби захитано основи, на котрих стоїть угорска держава. (Порушенє на лавках немадярских послів). Правительство не може згодити ся на територияльний подїл, бо се загрозить одностайности мадярскої держави.

В справі виборчої реформи дотеперішний ценз буде знесений, а правительственний проєкт заводить загальне право голосованя, оперте на найширших основах, що відповідають новочасним вимаганям. Виборчий закон є скомпліковний і вимагає глибоких студий, так що не можна робити правительству закиду з того, що не предложило єго зараз. Вкінци заявив, що в ухваленю провізориї буджетової не бачить ще votum довіря для правительства і просить о принятє провізориї.

На тім нарадї перервано і порішено на засїданю ві второк обговорювати закон о контингентї рекрута.

Іспанїя.

Рим. В Анконї відкрито анархістичний заговір. Полїция зробила ревізию в склепі одного фризиєра, у котрого послїдними часами анархісти відбували зібраня. Найдено у него вибухові материї і готові бомби, подібні до тих, які кинено в Мадритї. Увязнено 12 анархістів. Припускають, що був намірений атентат на італїйского короля, що мав прибути до Анкони 24. с. м. на положенє угольного каменя під новий шпиталь.

Нова провокация.

[Дошись з Гусятинщини].

На день 30. мая філїя „Просьвіти" скликала загальні збори до Копичинець до салї Народного Дому та повідомила про се здалегідь староство гусятиньске. Наш любий опікун п. Дільц, що ущасливив вже Копичинцї двома компаніями драгонів, щоби Жичинцї двома компаніями драгонів, щоби Жидди посесори не потребували підвишати нужденної платнї робітникам і щоби тим способом стероризувати людність, постановив єще ущасливити Копичинцї другим гатунком зброї: піхотою. Кінницю розмістив на разї на двох фільварках.

Дня 29. мая з'їзджає до Копичинець п. Дільц тихонько і з копичинецким комісарем правительственним Горжіцою укладають, що піхоту з а к в а т е р о в у ю т ь д о Н а р о д н о г о Д о м у. Аж д. 30. мая рано Горжіца повідомляє д-ра Сафіяна, що сего дня приходить військо і має бути закватероване в сали Народного Дому. Д-р Сафіян спротивив ся тому і сказав, що того дня мають відбути ся збори філії „Просьвіти", а на д. 4. червня заповіджений концерт, та заявив, що управа Нар. Дому уступить хиба перед силою, а добровільно не впустить війска. Протест той телєграфує Горжіца п. Дільцови. Поки-що громадить ся народ з цїлого повіту на збори. Зійшло ся около 300 людий, членів „Просьвіти" і делєгати читалень та майже всї сьвященики повіту. В і с ь м о х ж а н д а р м і в п а т р о л ю є п о п р и Н а р о д н и й Д і м, а к о м п а н ї я д р а г о н і в п е р е ї з д ж а є п о п р и Н а р о д н и й Д і м т а м і н а з а д в п о в н ій з б р у ї, а д р у г а к о м п а н ї я ч е к а є н а п о г о т о в і. Люди займили салю; та ще не розпочали ся збори, аж ту заїзджає велика д р а б и н а с т а ф і р а з о к о л о т а м и д л я в і й с к а. Полїцаї раз-два здіймають околоти і вже хотять їх пакувати до салї. Директор „Згоди" п. Височаньский, що мешкає в Нар. Домі, бачить, що готова полити ся кров, коли би допустив околоти до салї між зібраних, замикає чим боржій входи до Народного Дому, а пхаючих ся з околотами полїцаїв відтручує. Ті складають околоти під Нар. Дім. Надходить комісар зі староства д-р Галушка, а з ним і Горжіца і ходять наоколо Нар. Дому; вкінци, коли вже мають зачати ся збори, впускає ся їх на салю. За ними суне в повній збруї вахмайстер жандармериї Gąska. На сали, коли побачили жандарма, счинив ся заколот. Збори запротестували против сего. Д-р Галушка, — хоч доктор прав, відай не знає припису, що узброєному чоловікови на збори приходити не вільно. Люди домагають ся усуненя жандарма, а д-р Галушка каже, що „honor nie pozwala mu odejść", і просить о 10 хвиль перерви. Прерсідатель на перерву зізваляє, а комісар Галушка виходить з жандармом з салї та **вертає сам**.

Зачались збори, йшли справозданя і реферати. Тягнулись збори від 12. год. до 5½. Промовляли і обговорювали справи просьвітно-економічні, переважно сами селяни, як Мотика, Шмата, Кость Ілия, та о. Матковский, о. Кисїлевский і о. Сїменович, дальше делєгат центрального видїлу п. Гарасевич, і молочар Цюпак, котрий демонстрував центрифугу.

Всї нетерпеливо очікували, що стане ся з кватирунком, і приготовились відбувати збори хочби 24 годин та уступити лиш перед силою і до кватирунку не допустити. Та відай п. Дільца щось напутило на розум. Він спостеріг, що кватирунок той може бути тою каплею, що переповнить чашу горя, якого він нам завдає; тож телєграфічно цофнув кватирунок в Народнім Домі, і так збори закінчились рівночасно, коли полїцаї з під Народного Дому забирали назад околоти на фіру.

Зазначуємо тутки, що так про збори як і про концерт, заповіджений на д. 4. червня знав п. Дільц, бо о тім вже давно єму донесено, — а дальше, що в Копичинцях доста порожних приватних помешкань, навіть напротив Нар. Дому, де можна було заквативати військо; однак мимо того п. Дільц заряджує кватирунок в сали Нар. Дому. Взагалї ми ту негодні витримати! Гноблять нас до нестями! Жандармерия і маси витресуваних денунциянтів. Досить, щоби такий доносчик доніс про яке пусте, нерозважно кимсь сказане слово: зараз доходженя, слїдчий арешт, кримінал. Кождого при страйках дїяльнїйшого чоловіка замикаєсь до криміналу, а як нема иншої вже причини, щоби тримати в слїдчім арештї, то досить і тої мовляв небезпеки, що якесь там пусте слово (зараз з того роблять небезпечну погрозу) може той чи сей повторити. Ще вкінци треба було кватирунку в Нар. Домі! А щоби таки щось зробити, щоби таки бодай наполохати людий, то жандарми спиновали фіри і списували людий, що їхали на збори тов. „Просьвіти".

НОВИНКИ.

— **Про страйки** пишуть нам з Бережанщини: Перед двома днями вибух в К о т о в і страйк рівнож з причини лихої платнї. В селї цїлковитий спокій, на паньскім поли працює щось двох робітників під дозором наглядача. У всїх майже селах стоїть військо ще й доси, хоч нема найменшої потреби. В Мужилові хотїв онодї посесор погодити ся; але що давав платню, як була перед страйком (12 і 11 сніп) та хотїв контракту на цїлий рік, то до згоди не прийшло. — *Ф. М.*

— **З Мостищини** пишуть нам: В четвер дня 7 с. м. с. р. о годинї 3·30 по полудни відбуде ся в Боляновичах мостиского повіту, торжество посьвяченя місця під будову дому тамошної читальнї „Просьвіти", а заразом відбудуть ся також публично під отвертим небом загальні збори читальнї. Дім читальняний в Боляновичах буде заслугою тамошного дуже ревного патріота о. Романа Гуменюка і орґанізатора громадского, а тепер

Козак зрозумів, о що ходить; але він не витримав і таки спитав:

— Чи ще й доси...

— А й доси відьма ще їсть мою дитину! — перебила Дукачиха.

— Ти глупа баба! — відрізав Дукач.

— Так, то ви мене такою глупою зробили! А я, хоч і глупа, а все таки не віддавала своєї дитини відьмі.

— Та пропади ти з своєю відьмою! Я мало що шиї не скрутив; упав в могилу.

— Ага, в могилу! Ну, то вона і вас навела в могилу. Ідіть же тепер та убийте когонебудь.

— Кого убити? Що ти мелеш?

— Ідіть та убийте хочби вівцю, а то не даром на вас зінула могила: умрете скоро. Та дай, Боже: що вже нам таким, про котрих всї люди будуть говорити, що ми свою дитину та відьмі віддали!

І вона почала дальше в голос міркувати про сю справу, а тимчасом Дукач все думав: деж поправдї Аган? Куди він дів ся? Як вони встигли доїхати до Перегуд, поки ще розіграла ся метїль, то розуміє ся, що вони переждали, поки метїль вгамувалась, а в такім разї вони повинні були виїхати, скоро лиш випогодилось, і доси могли бути дома. Тілько чи не хлебнув Аган за богато з барилочки?

Воно видалось Дукачеви дуже можливим, і він поспішив се сказати Дукачисї; та вона лише застогнала й каже:

— Що тут вгадувати! Не бачити нам уже своєї дитини: заїла її відьма Керасиха; вона й напустила на сьвіт сю погоду, а тепер лїтає з дитиною по горах і пє її червону кровицю.

І доїла сим Дукачиха чоловікови так, що він, вилаявши її, взяв знов шапку з полиці, а з другої ручницю і вийшов, щоби убити заяця та кинути єго в могилу, куди хвилю передтим упав було. Жінка-ж лишила ся за припічком, виливаючи дальше з слезами своє горе.

Сердитий і — чого не бувало у него — затревожений, козак поправдї не знав, куди повернутись; але що єму вже вирвалось з язика про заяця, то він більше махінально, ніж сьвідомо, опинив ся на гумнї, куди бігали шкідники-заяцї, та сїв під стиртою вівса і задумав ся.

Єго мучили прочування і горе вкрадалось в єго душу та ворушились у нїй прикрі томлячі спомини. Як не милі були єму жінчині слова, а він мусїв признати, що вона має слушність. Справдї він за цїле своє житє не зробив нїкому нїчого доброго, а неодному заподїяв богато злого. І от у него через єго таки упір пропадає єдина, довго вижидана дитина, і він сам паде в могилу, а се по загальному віруваню немилучий злий знак. Завтра будуть о всїм тім знати всї люди, а всї люди — єго вороги. Але... може бути, що дитина ще найде ся, а він, щоби не нудити ся в ночи, посидить і убє заяця та тим відверне від своєї голови грозячу єму могилу.

І Дукач зітхнув та став придивляти ся, чи не скаче де по полю або чи не теребить де під стиртами заяць.

А вото так і було: заяць ждав єго, як баран ждав Авраама. Під остатною стиртою, на плотї, засипанім у верх снїгом, сидїв здоровий шарак. Він очивидно розглядав собі місце і займав чудову для прицїлу позицию.

війта, селянина Васька Крутія, як також цілої теперішної ради громадскої. Заходами їх — мимо дворазового уневажнювання виборів в наслідок старань декотрих хрущів зі старої ради громадскої — вибрано теперішну патріотичну раду громадску в Боляновичах, котра відбуває свої засідання публично, як у великих містах, і провадить своє урядоване і всї кореспонденції з властями по руски. Заходами о. Гуменюка заложено в Боляновичах „Руский Народний Дім", відтак „Сокіл"; а тепер заходами о. Гуменюка і нової ради громадскої будує ся дім читальняний. Дня 27. марця 1905. ухвалила нова рада громадска дарувати місцевій читальни „Просьвіти" відповідну площу громадску під будову читальняного дому і подала тую ухвалу до затвердженя повітовому видїлови в Мостисках. Банки в повітовім видїлї бажали, щоби будовано громадский дім, в котрім могла би містити ся і читальня. Однак рада громадска зрозуміла, що панкам розходить ся о те, щоби колись можна було викинути читальню з громадского дому, і тому обставала рішучо при своїй ухвалї, котру вкінци повітовий видїл таки затвердив. Отже буде се перша читальня в мостискім повітї, котра в наслідок поклику поміщеного у звітї філії товар. „Просьвіта" в Мостисках за рік 1904. зрозуміла значінє власних домів читальняних і висказану там гадку перевела в дїло. Дім буде заінтабульований впрост на читальню „Просьвіти" в Боляновичах, а для запевненя дому для сеї-ж читальнї буде в контрактї застережене, що яканебудь алїєнация (т. є. позбутє права власности дому) зависїти буде від дозволу головного товариства „Просьвіта" у Львові. Всї читальнї „Просьвіти" в мостискім повітї повинні брати собі примір з Болянович. — *З. С.*

— **В справі приватної гімназиї дівочої у Львові** просить нас комітет, що займає ся нею, оповістити. що по шкільних ферiях може бути принятих лише 30 учениць до І-кляси і 20 до приготовляючої. Зголошеня приймає до 30. с. м. настоятельство монастиря СС. Ч. св. В. В. у Львові при ул. Зибликетича ч. 24, або о. Спир. Кархут, професор акад. гімназиї. Речинець вступного іспиту перед ферiями оголосить ся пізнїйше. Оплата за науку в І. клясї буде виносити по 20 К місячно, а в приготовляючій клясї по 5 К. До І. кляси могуть бути приняті ученицї, що до 31. грудня с. р. скінчать найменше 10 лїт житя; до приготовляючої кляси не могуть бути молодші, як о оден рік (9 лїт житя). Сьвідоцтв з публичних шкіл не вимагає ся; о принятю рішає лише вступний іспит. Замісцеві ученицї могуть мати приміщенє в інститутї СС. Василиянок за місячною оплатою по 44 К, котра по змозї може бути ще й знижена.

— **Розправа против д-ра Окуневского і тов.** перед судом присяжних в Коломиї відложена на 11. і 12. червня. Розправа та заповідаєсь дуже сензационно а загал цїкавить ся особливо зізнанями комісаря Хондзиньского з Печенїжина, звісного гонителя руского органїзационного руху.

— **Бойкотованє коршми.** Пишуть нам з Бережанщини: Вже майже три місяцї треває у Вербові бойкотованє корчми, спричинене тим, що селяне хотїли відкупити від гр. Потоцкого коршму на школу, а сей пан, хоч се обіцяв, продав її опісля жидівцї. В наслідок того селяне рішили збойкотувати жидівку. Є вправдї в селї трох богачів, що тайком ходять в ночи до коршми, але паршиві вівцї є всюда. Селяне Вербова повинні держати ся сильно, вважати на себе, бож се ходить о їх добро. А з поступку пана графа повинні висновати собі науку, що як він їм тепер, так вони йому колись. — *Ф. М.*

— **Читальня „Просьвіти" на Личаківскім передмістю у Львові** відсьвяткувала вчера роковини смерти Т. Шевченка концертом, устроєним в сали „Gwiazd-и. Треба признати, що концерт випав зовсім достойно так поважної хвилї, як память нашого найбільшого поета і сьвідчить дуже гарно про культурне житє згаданої читальнї. Вправдї виконаню декотрих хоральних точок програми далось би дещо замітити (відносить ся се головно до сопранів та альтів, що були слабо вищколені і не зісьпівані з мужескими голосами, котрі знов представили ся дуже корисно), але добра воля і красна цїль лагодили ті недостачі і остаточно цїлість робила зовсім миле вражінє. Тому й публика, що явила ся численно, не щадила оплесків, а присутного композитора п. Д. Сїчиньского, автора відсьпіваного „Лїчу в неволї", викликала на естраду. Окрема згадка належить ся солїстам: п. Любінецкому, що виказав свій милозвучний теноровий голос, і пп. Юхновичеви та Яримовичеви, що також розпоряджають цїнним баритоновим материялом. П. Форостина відограв скрипкове сольо з полетом і причинив ся на свій спосіб до загального настрою вечера. Публика опустила салю відсьпівавши гимн „Ще не вмерла Україна".

— **Суботнїшне аматорске представленє,** уладжене заходом драматичного товариства ім. Котляревского в сали „Gwiazd-и" у Львові, не належить до щасливих хвиль в дїяльности сего товариства. Склались на се добір штуки і гра аматорів. „Параця", комедия п. Лопатиньского, вправдї заложена в першім актї зовсім поправно, не переведена до кінця умїло, а третій акт просто убиває цїлу штуку. На тлї родинних відносин в бойківскій сїмї автор хотїв представити неудачні заходи захланної газдинї около побільшеня в нечесний спосіб свого майна, а притім вивів кілька характеристичних фігур, як пр. професора і маляря, що опинились в горах „на сьвіжім воздусї". Однак тип професора вийшов шабльоново, бо склеєний із загально звісних анекдот, а маляр з'ображений незручно і неприродно. Може бути, що добра гра була-б надала тим фігурам трохи житєвої правди, та на жаль професора дотичний аматор не умів удати, а з маляря зробив якогось блазна. Лїпше випали ролї народні, а деякі, як пр. газди Клима Федорчака, парібка Синишина навіть зовсїм поправно. Публики явило ся досить.

— **Русини у віденьскій музичній консерваторії.** З кінцем мая відбули ся іспити зрілости у віденьскій консерваторії. Сим разом піддав ся сьому іспитови д. 29. мая і наш земляк, укінчений правник Евген Перфецкий, і зложив єго з відзначенєм. Треба згадати, що се перший випадок, щоби Русин складав у сїй консерваторії іспит зрілости, не вдоволяючись самою лише абсолюторією. Д. Евген Перфецкий, добре відомий скрипак з віденьских концертів покінчив науку скрипкової гри у проф. Ствертки, котрий попри своїм професорскім званю є ще й надворним майстром концертовим. В його віддїлї зложило сего року іспит зрілости всего 4 консерватористів. Крім д. Е. Перфецкого студиює тепер у віденьскій консерваторії з Русинів тілько п-на Н. Підляшецка, що побирає науку сольового сьпіву. (*ос*).

— **В краєвих низших школах рільничих** в Бережници коло Стрия, Городенцї, Ягольници і ин. зачинає ся новий шкільний курс з днем 1. липня с. р. Сї школи мають на цїли образованє синів селян на практичних господарів. Цїлий курс науки треває 3 роки. Ученики мешкають в заведенях. Оплата за їх удержанє виносить 150 кор. піврічно. Бідні можуть бути принятими на кошт фонду краєвого с. є. дістають даром хату, харч і одїж. Поданє о принятє внести треба до 15. червня до дирекциї одної з сих шкіл, а до подання, вільного від стемпля, належить долучити: 1) метрику хресту на довід, що ученик скінчив 15 лїт; 2) сьвідоцтво здоровля, виставлене лїкарем: 3) шкільне сьвідоцтво з укінченя народної школи і сьвідоцтво моральности; 4) сьвідоцтво убожества, коли кандидат старає ся о принятє на краєвий фонд. З сих шкіл користали до тепер наші селяне дуже мало; від тепер повинно се змінитись. Хто хоче в нашик часах бути добрим господарем, мусить господарства вчити ся.

— **Обхід 100-лїтного ювилею бережаньскої гімназиї** відбуде ся завтра і позавтра. В сїй справі пишуть нам: Се торжество нї грїє нї студить Русинів; а хоч дехто може і як мило згадує хвилї прожитої в тій гімназиї молодости, то тямить, що се гімназия польска на териториї з подавляючою більшістю Русинів, та знає, як то обійшла ся соймова польска більшість з внесенєм руских послів о заложенє рускої гімназиї в Бережанах, попертим петиціям 91 громад бережаньского округа. Комітет, аранжуючий торжество, з'умів облесними запевнюваннями о чисто культурнім і безпартийнім характері сього сьвята з'єднати участь деяких Русинів в обходї та у виконаню концерту; однак можна на підставі численних досьвідчень з послїдних часів вгадати, що обхід сей буде ще одною більше польскою шопкою на руській земли. О скілько відомо, комітет ювилейний стягає від учасників по 20 К на покритє коштів обходу; а чиж нам серед лютої борби о народне істнованє не годило-б ся тих кількапацять сот корон зложити на якусь пожиточнїйшу цїль — ог пр. на страйковий фонд чи на селяньску бурсу в Бережанах? Колиж хто має ще які ілюзиї і гадає, що буде се обхід без польско-шовінїстичної закраски, то нехай переконає його факт, що на мурах домів появились 31. мая відозви і програми торжества виключно у польскій мові. — Від себе замітимо, що, о скілько нам відомо, ледво чи хто з Русинів возьме участь в ювилейнім обходї. Знаємо богато Русинів, що справдї спершу одушевлялись сим ювилеєм, але згодом якраз з причин, в сїй дописи указаних, покинули гадку брати участь в обходї.

— **Підвисшенє почтових оплат.** Як ми вже доносили, небавком мають бути підвисшені пенсиї почтових урядників, а на се треба яких 8 міліонів корон. В тій цїли рішено підвисшити листову оплату з 10 на 12 сотиків. Однак Угорщина на се не згодила ся, тому подумано про инщу реформу. Порто місцевих листів буде підвисшене з 6 на 12 сотиків. Оплати авіза і достави за почтові перекази, фрахти і т. п. будуть підвисшені. За телєграфічні блянкети буде побиратись оплата 2 сот. від штуки а за достави телєграмів буде оплачуватись по 10 сотиків. Задумана також підвишка оплати телєфонів, абонованих купцями, промисловцями і т. п.

— **Теориї про вулканїчні вибухи.** Шведский учений Аргенїюс поставив цїлий ряд теорий про вулкани. Він вказав на те, що вулканїчні вибухи ширять не лише страх, але й благодатні наслїдки. Вулканїчній дїяльности земля завдячує доповненє свого засобу води, а крім того вулканїчні вибухи мають великий вплив на температуру земної поверхнї. Вулканїчні вибухи видїлюють незвичайні маси углевого квасу, котрий відтак окружає землю немов плащем і в той спосіб придержує на її поверхни тепло, не даючи єму в ночи розсївати ся у сьвітовий простір. Наукові досліди доказали, що наша земля перебула дві ледові епохи. Причини сего явища треба шукати в тім, що перед обома епохами тисячі лїт — час не відграває в істориї розвитку землї, що треває мілїони лїт, нїякої ролї — вулканїчна дїяльність землї зовсїм спочивала. Від коли лише наша істория година числити час, земля проявляє вулканїчну дїяльність. Сего року була воиа незвичайно оживлена а на европейскім континентї зазначила ся сильним вибухом Везува. Наслїдком того воздух збогатив ся значно углевим квасом, котрий спинює промінюванє тепла землї і тим самим підвисшує пересїчну температуру. Значить, будемо мати сего року горяче лїто.

— **Дрібні вісти.** Дня 23. мая с. р. відбула ся на віденьскім університетї промоция п. Стефана Гринєвецкого з Тернополя на доктора всїх лїкарских наук.

— Вінчанє п-н Марусї Насальскої дочки пароха з Яворівского передмістя, з п. Сікорою, окінченим богословом, відбуде ся в Яворові дня 7. с. м.

— Начальний директор галицких почт і телєграфів Іван Любич Сеферович виїхав на тиждень в подорож інспекцийну. Управительство почт і телєграфів обняв старший почтовий радник Людвик Пікор.

— Краєва рада шкільна призиала громадї Шепарівцї в коломийскім округи, на будову школи безпроцентову позичку в квотї 8000 корон і поставовила будову 4-кл. школи в Білім камени, золочівского округа, при помочи краєвого фонду шкільного.

— В парку личаківскім у Львові застрілив ся онодї Володислав Кукавский, властитель складу машин до шитя в пасажу Миколяша, з причини лихих материяльних відносин.

Віча і збори:

Загальні збори Ф-лії Руского тов. педагогічного в Самборі відбудуть ся 10. с. м. в будинку *учительской семинарий о год. 2. по пол. На дневнім порядку:* 1) Касовий звіт. 2) Відчит проф. Колесси про колєктивну і індивідуальну творчість в українско-рускій поезиї. 3) Внесеня членів. — В и д ї л.

Надзвичайні загальні збори Ф-лії „Просьвіти" в Сокалі відбудуть ся в четвер 14. с. м. о 2. год. по полудни в салї Народного Дому Просьвіти" в сокалі. На порядку дневнім буде також вибір нового видїлу позаяк вибрані дня 29. марта с. р. декотрі члени і заступники зрезигновали і цїлий вибір через се здекомплєтували. — В и д ї л.

Концерти і видовища:

Концерт бандуриста п. Хоткевича в Бережцеві відбуде ся дня 7. с. м. в комнатах читальнї „Просьвіти".

Концерт в Тернополи в память 45-их роковин смерти Т. Шевченка устроює товариство „Тернопільский Боян" при співучасти Вп. А. Гавка, тенора любляньскої опери, і скрипака О. Садовского в неділю с. м. в сали „Міщаньского Брацтва".

Аматорске представленє в Золочеві відбуде ся в четвер 7. с. м. заходом міщаньского товариства „Родина". Відограна буде комедия в 3 дїях Янчука „Вихованець."

Концерт в Станиславові в память 45-их роковин смерти Т. Шевченка устроюють станиславівскі украінско-рускі товариства в четвер 7. с. м. в сали тов. ім. Монюшка при співучасти пп. З. Левицкої, М. Лїтиньскої, хору „Бандурист" зі Львова, В. Пачовского, П. Чайківского і військової орхестри 24 п. п.

Урядові вісти:

З львівскої архиепархії. Папою Пієм X іменовані тайними шамбелянами: оо. проф. Михайло Соневицкий в Бережанах, дек. Михайло Кульматицкий в Городку, проф. д-р Стефан Юрик у Львові, Омелян Поцій в Дроговижі і о. Йосиф Панасиньский приходник в заведеню на Кульпаркові. — Крилошаньскі відзнакп одержали: оо. Йосиф Студиньский в Кипячці, Ізидор Глинский в Бучневі, Омелян Дольницкий в Баворові, Омелян Чайковский в Глубічку вел., Ераст Ходоровский в Малашівцях, Юрий Куницкий в Угровици, Александер Миронович в Березовици вел. Іван Гургаль в Борках вел., Іван Колянконский в Біляй і Яків Ващик, катехит учительской семинарий в Тернополи.

З дирекциї державних желїзниць у Львові. З днем 1. червня с. р. аж до кінця вересня буде видавати ся для подорожуючої публики телєграми віденьского заведеня метеорольогічного, заповідаючі сподіваний стан воздуха на найблизшу добу, в слїдуючих желїзничих стациях: у Львові, Перемишли, Стрию, Бродах, Лавочнім, Сколім і Новім Загірю. Долучені до сих телєграм метеорольогічні мапи дають погляд на загальний стан воздуха в Европі.

Перестанок Кострижівка поміж стациями Стефанівка-Залїщики на шляху льокальної желїзниці Лужани-Залїщики в окрузї управи руху в Чернівцях переданo до прилюдного ужитку дня 1. мая с. р Експедиция осіб і пакунків відбуває ся за заплатою в поїзді. Згаданий перестанок заміщено вже в розкладї їзди з 1. мая с. р.

Бібліографія:

Козацкі часи в народній пісни з замітками В. Будзиновского. Львів. (1906). З друкарнї Народової (Манецких). Накладом В. Будзиновского. — Сторін 327 вісїмки; цїна брошурованого примірника 3 К, в гарній оправі 3·50 К. — Зміст книжки: І. Пісні і думи (1—69) про борбу з Татарами і Турками. ІІ. Про борбу козацтва з Польщею (70—147). ІІІ. Про знищенє Запорожа (148—189). До дум пододавані історичні замітки і поясненя. Се дешеве виданє наших історичних дум і пісень повинно причинити ся до дуже бажаного познакомленя як найширших кругів нашої минувшости, якими є наша чудова народна поезия, а крім того нашим молодом письменникам (та не тілько й молодим!) що так любують ся у всїляких чудернацтвах та добачують в них прикмети самої чистої і справдїшної народної украінской мови, повинна дати книжку, з котрої без великих коштів і заходів могуть цїлити красу і прикмети чистої мови, одної і однакової від Карпат по Дон.

Ой люлї, смутку. Лірничні поезиї [Іларіон Карманьского]. Львів 1906. Печатано в „Загальній Друкарні" А. Криштаповича у Львові, ул. Лєгіонів ч. 8. З портретом автора. Сторін 80, малої вісмки; цїна 1·20 К; брошурований примірник а 1·00 К. в гарній оправі.

В такі хвилї. Поезиї [1892—1904] Степана Луцкого. Львів 1906. З друкарні народної Мануських. З портретом автора. Сторін 55 16-тан; цїна 80 сот. за брошур. примірник а 1·20 кор. в гарній оправі.

Обі сї збірки гарно написаної мовами п. С. Ланцкоронської. Львів, ул. Некарска, ч. 37, І п.

Сьвіт, ч. 7. В найновійшім числї сего нового літературно-науковой часописї поміщено слідуючі праці: В. Пачовского: „Мій кровавий сьвіт" [вірш], д. б., Б. Лепкого: „Добр. Д-ови у відповідь" [вірш], М. Мисковича: „Кедрина буде расти..." [повість], О. Кобилянської: „Цїна" [повість, д. б.], В. Пачовского: „[вірш]. Г. Фоскола: „Останні листи Якова Ортіса" [повість, д. б.], Ю. Луговича „Із перших проб" [І—ІІІ, вірші], С. Тудіяна: „Людська трагедия" [переклад з хорватского, вірші], С. Людкевича: „Відроджена бандура", О. Луцького: „Сьвемми" [вірш], І. Хмарина: „Г. Байрон-Чайльд Гарольдова мандрівка в перекладї П. Куліша" [реценсия]. Предплата до кінця року 8 корон. Адреса: адміністрация часописї „Сьвіт" у Львові.

Календарь: Нині: Михайла [дат.: Феофилакта]; завтра: Симсона [дат.: Порфирія]; посьвятна: Обр. єв. Іоана [дат.: Роберта].

Репертуар руского театру [тепер в Збаражи. Своя власна (над ставом). — В середу дня 6 червня „Користна посада" [Хабарники], сатиричний комедия в 5. дїях Островського, переклад П. Стахів. — Початок о 8. год. вечером. Абонамент на 6 виставах 10 К.

Надіслано.

ВСЇХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Др Тадей Гринєвич

поселив ся до Ставиславова ординує від 2—5 по полудни

537 **ул. Бельовского ч. 8** (коло театру.) 2—5

БЮРО БУДІВЛЯНЕ

Теодора Мельничука і Спілки в Ярославі

приймає до виконаня плани і коштосписи церков, каплиць, шпихлїв, домів мешкальних, **управу і підприемства повисших будівель.** 539

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. уприв. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи нїякої провізиї. 374

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивариво і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї руські дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 5

против Банку Гіпотечного на плантациах площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіпери, люпи і всїляні инші прибори оптичні. Всїляні направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 418

Помічник торговельний

дїла корінного глядає посади сейчас. Зголошеня приймає Народна Торговля Борщів. 528 5—6

Потребую інструктора до ученика в II. кл. гімн. Зголосити ся в подавем условія в урядї парохіяльнім в Поморянах почта в місци. 537 2—2

Читальня Просьвіти на Гутиску має на час вакацій два покої до винаймленя, окольиця гірска, купіль, повітре нагідне. Близших інформацій удїляє голова читальнї о. Ст. Сореновский сотр. в Крехові п. п. Крехів. 542 4—5

Шпараги першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Іаіве ого у Волі високій п. п. Жовква. 502 16—55

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих бляшанках, оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 268 7—10

По причині ввинена торговлї продає по можливо найнижших цінах: *коздри, вовняні копи, диванові подушки, матераци* волосїнні і з морской трави, дрелїхи, пружинові сїнники, желїзні ліжка а також приймає матераци до переробленя і покрита СПІДКА ЛЬВІВСКИК ТАПІЦЕРІВ. 487 ул. Ягайлиньска 3. 4—6

Важне для лїтників!

В Дорі околиці гарній, гористій, куди пливе Прут, суть до винайму в давній вілї Вп. Каллая комнати мешкальні Вілла есть положена коло желїзничого перестанку. На сезон заживдає ся здорову домовую кухню. Зголошеня устні і письменні до п. Калитчукової Львів Скарбківска 35. 484 8—8

Флянци!

Карафіоли, помідори і левконії копа 25 кр.
Селери, калярепа і капуста 10 кр.
Флянци лїтних цьвітів 15 кр.
Двоплїтні гвоздики по 4 кр.
Штамові рожі 40 кр.
Цебуля і гори 5 кр.
ШМІДТ, Станиславів, ул. Галицка. 550 2—4

НОВІСТЬ.

Вже вийшла III. Серия переписних листків

Букви.

Серия містить в собі 30 карт. На кождій картцї одна буква о красных червоно-чорних і цьвітами синьо-жовтими. Берегом картки йде вишивка. Серия коштує 2·50 штука 10 с. Набувати можна в „Сокільскім Бавари" у Львові, ул. Руска 1. 429 8—25

Премії для дітий.

При надходячих шкільних іспитах припоручаємо на премії для дітий гарні образки, відповідні нашому обрядови в ціні по 60 сот., 1·—, 1·90 і 3 К за сотку. — Купуючим за 10 К удїляємо 10% рабату. — Можна дістати в головнім складі нашім в Самборі і у всіх філіях „Народної Торговлї“ по тих самих цінах. — *Дирекция „Ризниці“.*

Потрібний сейчас вправний руский кореспондент

що вміє також говорити по нїмецки. Офэрти в русвій мові в відписом сьвідоцтв і подавям условій вносити до: Central Fe se-Bureau M. G. Freudberg in Antwerpen. 510 3—3

Наліг піяньства

усувається раз на все при помочи порошку ZOA. То средство не має нїякого смаку і тому можна его дати до кождого напитку й без відома піяка.

Одна пачка на цїлковите вилїчене К 10, оплатно, без оплати від цла і дискретно.

Богато нещасних людий, опанованих тим страшним налогом, повернули до своїх родин і товариства, одним словом, мілїони і мілїони людий поправили ся і стали порядними членами суспільности. Численні подяки можу дати до прочитаня. Висилаю за попередним надісланем грошей або за післяплатою головний склад **ЛЮДВИКА ПОЛЯКА** (Lodovico Pollak) в Медіолянї (Італія). Листя до Італії коштують 25 сот., картки 10 сот. Переписка у всіх мовах

518 1—?

ОСТОРОГА!

Так захвалювані аґентами пруского товариства **машини до шитя і гафту Зінґера** є старої системи, що вийшла в ужитя і вони то що-до викінченя, як також найновійших уліпшень не видержують конкуренції з машинами, які держу на складї. Веду торговлю від 33 лїт без помочи вїзливих аґентів. Остерігаю перед аґентами, котрі за свое посередництво дістають 20 до 30% прозівки, а купуючі лиху і дорого заплачену машину під назвою оригінальної.

Перший і найбільший в краю **Склад машин до шитя,** котрий не послугує ся аґентами.

Йосиф Іваницкий

механїк і спеціяліст. 1050 8—52

у Львові, готель Жоржа.

Прошу домагати ся цінників.

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКА РОБІТНЯ

Михайла Стефанівского

у Львові, ул. Коперника ч. 16.

Виконує шлюсарскі роботи після найновійших взірців а то: на церковні вежі, хрести, золочені кулї, громоводи, желїзні вікна для церков, будівляні окута, желїзні сходи, галерії, нагробні огородженя придорожні, желїзні ліжка для інститутів і всїлякі роботи входячі в округ шлюсарства. 395 10—12

Оголошенє

Вже вийшла III. часть (а 4. книжка) розпочатого перед двома роками видавництва товариства „Просьвіта“ у Львові п. з. „Руска письменність III. Твори М. Шашкевича, Й. Головацкого, Н. Устияновича та А. Мотильницкого. У Львові 1906. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. Книжка має 624 сторони XVI-ки і коштує: на добрім папері в звичайній оправі 1 К, в красшій оправі 1 К, 50 с. З почтовою пересилкою о 35 с. більше. Можна дістати в канцелярії Тов. „Просьвіта“, Ринок, ч. 10, або в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка, ул. Театральна, ч. 1.

Також можна ще дістати:

РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ: І. ч. [1 книжка] Твори І. Котляревского, П. Артемовского-Гулака і Е. Гребінки. II. ч. [2 і 3 книжка] Твори Григорія Квітки Основяненка. (Без 11 повістий, має вийти 2 в Галичині ще незнані), 4 дрібнійші оповіданя, 4 драматичні твори, 4 листи до любезних земляків і лист до Шевченка. Кожду книжку продають ся окремо, в звичайній оправі по 1 К, в красшій по 1·50 К. З почтовою пересилкою о 35 с. більше. Се видавництво видавництво за дешевизною і елеганцією, популярністю і критичністю. Подібного видавництва не має ще ні то руска, ні польска і польска література. IV. часть (з книжок) обіцяних творів Метлинского і Костомарова вже друкують ся.

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

МИХАИЛА БИЧИШИНА

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в році 1896, принимає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цінах з гарантією за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того ніверкі фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в комісь, або замінює на нові за евентуальною доплатою. 535 3—25

! Весна !

„Гвавт! Веснянки! Гвавт! Ноги пріють!“

Хочете се усунути, купіть собі:

КРЕМ ОДАЛІСОК на веснянки, слоїк 1 К 50 сот.

АНОСМІН вода на пріте ніг, фляшка 1 кор. Набути можна в дрогерії

ЩАСНОГО ТРАВНФЕЛЬНЕРА

у Львові, Ринок ч. 10, дім „Просьвіти“.

523 7—7

Без конкуренції.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65	„ „ „	Moning родинна	1·60	„ „ „
Ceylon знаменита	76	„ „ „	Kaysow добірна	1·80	„ „ „
„ плянтац.	90	„ „ „	Souchong знам.	2·—	„ „ „
„ перлівка	90	„ „ „	„ найл.	2·50	„ „ „
Мокка арабска	80	„ „ „	Kintuk аромат.	3·—	„ „ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів Без конкуренції.

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, російских кальонів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерії.

Великий вибір пушок на циґарети, чубуки, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутерії. 149

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

що знане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всіх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, в аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 939 49—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, І. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Сьвітло церковне і столове

найлїпшої марки

охоронене запротоколованою маркою

+ М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор. за 100 кил. Для церков 10% опусту. Цїни розуміють ся лєко фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак +. **М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло припоручає Народна Торговля. Сотки похвал і признань!!! 415 2—?

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїів у всіх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично гнаджених і соходжених та ц. к. інститутом до розсліду спожившних средств розслїджених.

Цїнники і информації висилає ся на домаганє оплатно і даром. 1103 43—104

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова **2·21***, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, **8·40**, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, **2·20**, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, **2·05**, 5·25, 10·2*,

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6·5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6·5 до 23·9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1·6 до 31·8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.

з Янова (віе 1·5 до 30·9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13·5 до 9·9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9·9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.

з Щирця від 27·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·10 вечер.

з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **2·45**, 4·05, **8·25**, 8·55, **2·45**, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан **2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, **2·21**, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·35, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї 3·30.
„ Рави рускої 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, **2·36**, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6·5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·25 по полудни, (від 6·5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31·8 вкл. що дня) 8·34 вечер.

до Рави рускої 11·35 в ночи (що неділї).

до Янова (від 1·5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13·5 до 9·9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13·5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.

до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·01 по полудни по полудии (від 13·5 до 16·9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже

поручає знамениті:

Готове тїсто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корівне, англійске, здоровля і струдлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING

(легуміна для 6 осіб)

ріжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

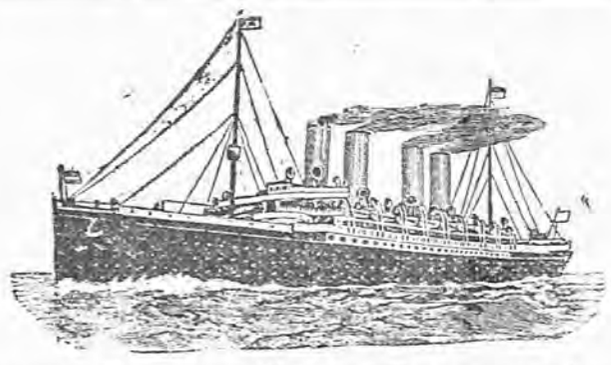
Ванілевий цукор по 14 сот.

Ванілевий порошок до сос'в по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всіх склепах споживочних і делікатесів, а як де нема, просимо відвестись просто до фабрики. 513 7—39

Тутки цигаретові поручає Мазуркевич, Львів Сьвєрбківска 7.

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями тревае лише **5 днїв.**

Що **суботи** двошрубові почтові кораблї в Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Техас) Арґентини, Бразілиї і т. д.

На кождє запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-чеська фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїжджає в нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на пруській границї.

свій до свого! 422 10—30

Дивани, портиєри, фіранки, меблеві материяли

в кольосальнім виборі.

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.

Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 4·50 К за 1 м. □.

Ілюстровані цінники даром. Взірці висилаєсь оплатно.

В. Адамский, Львів, Готель Жоржа.

212 27—30

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 104 Львів, середа 24. мая (6. червня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею!
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрици „Надіслане" по 30 с. — Поклики і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Земельне питанє в росийській думі.

Вже три засїданя (31 мая, 1 і 5 червня) посьвятила дума дебатї над земельним питанєм, яка доказує, що се перший раз законодавство береть ся заспокоїти голод селян на землю і піднести селянський добробут не ріжними палїятивами, тільки основною реформою, і що рішити земельне питанє, се незвичайно трудна задача, чи не найтруднїйша в цілій области соціяльного питаня.

Проєкт конституційно - демократичної партиї, над котрим ведуть ся дебати в думі, кладе в основу рішеня земельного питаня прінціп, що з земель державних, удїльних, кабінетських, церковних і монастирських, як також із земель приватних властителїв, викуплених примусово державою, має бути утворений державний земельний фонд, з якого мають бути наділені землею всї ті, хто захоче обробляти її власними руками, в такій скількости, яку може обробити і з якої може вижити селянська родина. Не входячи в подробиці сего проєкту, треба признати, що сама його провідна ідея, се такий величезний крок наперед в цїли заспокоєня правдивих потреб селянської маси, що ним росийська дума випередила всї сучасні держави. Адже в нас, у Галичинї, жаданє викупу великої земельної посїлости коштом держави на річ селянської маси не називають инакше, як „гайдамацькою утопією", — а тут найвисша законодатна институция найбільшої розмірами держави приймає ту „гайдамацьку утопію" за першу точку в програмі своєї дїяльности, заявляючи, що вся будучність Росиї залежить від такого полагодженя земельного питаня. Справдї ex Oriente lux!.

Одначе такому полагодженю земельного питаня насувають ся, як уже сказано величезні трудности, як внїшного, неорганїчного, так і внутрішного, органїчного характеру.

Такою трудністю внїшного, неорганїчного характеру є становище правительства. „Право власности є сьвяте", — „право власности, се основа держави", — заявляє росийське правительство в дискусиї над адресою думи до царя і над земельним питанєм і на тій підставі противить ся згаданому проєктови. Се зовсїм зрозуміле. Адже не може бути приємно цареви й його правительству розставати ся з державними, кабінетськими й удїльними землями; не можна позбавляти земель церкви і монастирі, бо-ж православіє се божеська санкція самодержавія; не можна відбирати землю, хочби й за гроші, в поміщиків, що були доси підпорою соціяльного й полїтичного ладу в Росиї. Не можна тому, бо старий лад не хоче уступити добровільно перед новим і напружати-ме всї свої сили, аби вдержати ся при своїй позициї.

Одначе всякий, боронячи своїх інтересів, хоче за собою мати не лише силу, але також справедливість. І мінїстер рільництва Стишинский і його товариш Гурко вжили всего свого бюрократичного знаня на те, аби доказати в дискусиї, що примусовий викуп землї був би нарушенєм „сьвятого права власности". Але міг би хтось сказати: Salus populi suprema lex і коли для добра народу треба нарушати „сьвяте право власноти", то не можна перед тим задержати ся, як не задержуєть ся перед щоденним нарушуванєм усяких „сьвятих" природних і набутих прав нїяка новочасна держава, коли ходить о „добро державы". І тому репрезентанти правительства заризикували ще важнїйший аргумент, а саме, що викуп землї і наділенє селянських мас не піднесе селянського добробуту, тільки навпаки доведе селянський стан до материяльної руїни і цїлу державу до важкої економічної крізи. Отсї тези розвивали Стишинский і Гурко на всї лади, послугуючи ся статистичним материялом, який мав доказати, що селянинови лїпше буде без землї, як із землею, коли не буде вже утворений, насуваєть ся питанє, яким шляхом має він переходити в руки селян. Особливо трудно се рішити в такій державі, як Росия, зложеній із богато країн, у котрих розвиток права на землю йшов зовсїм неоднаковими дорогами. Адже неможливо завести одну норму для центральної Росиї, де ще доси маємо громадське володїнє землею, яка від часу до часу передїлюєть ся на ново між усїх членів громади, і пр. для Правобережної Украіни, де з давнїх давен істнує індівідуальна власність, — неможливо, коли не хочеть ся змінити до коріня основи теперішнього устрою. І ми бачимо, як у сїй справі розбігають ся навіть думки конституційних демократів, а що-ж доперва, коли посли кождої країни зачнуть співати свою пісню? І справдї в росийській поступовій пресї бачимо пильне шуканє за тими східними точками, на яких можна би оперти земельну реформу для всїх народів Росиї.

Для нас особливо важно, яке становище займуть у сїй справі українські посли. Одначе доси вони ще не виступили з детальною програмою, яка показувала би, якими на їх думку шляхами земля на Украіні повинна би перейти в руки селян. Знаємо тільки, що вони згідно признають прінціп, що вся земля повинна перейти в руки тих, хто обрабляє її власними руками.

В отсїм короткім оглядї ми очивидно не думаємо вичерпувати сеї справи і ще не раз до неї вернемо, тим більше, що поріше-нє земельного питаня в Росиї має для нас особливе значінє, по перше тому, що від него залежить доля 30-мілїонової переважно селяньскої маси нашого народу, а по друге тому, що таке чи инакше рішенє сего питаня не зможе остати без впливу й на нашу Галичину. З хвилею, коли більшість думи заявила ся за примусовим викупом великої земельної власности, — „викуп панськик ґрунтів" і „ліси і пасовиска" перестають бути в нас „гайдамацькою утопією", против якої виступе строге приміненє карного закона, і стають поважним постулятом соціяльної політики в области земельного питаня, постулятом, із яким треба буде числити ся, бо трудно буде переконати селянина, що те, що можливе в Росиї, є злочинною „гайдамацькою утопією" в Австриї. Тим більше, що Росия не за семи морями і наш селянин знати-ме, як добивали ся землї його брати в Росиї.

А що до усуненя тих внутрішних, органїчних трудностий, які насувають ся полагодженю земельного питаня головно задля ріжноплемінности росийської держави, то скажемо разом з Максимом Ковалевським („Страна", ч. 78, „За и противъ"):

„Росийська держава тільки тоді рішить питанє про мирне пожитє в її границях найріжнороднїйших народностий, що ввійшли в її склад, коли не буде насильно ломити їх місцевих окремішностий, які зложили ся віками і йти на перекір воробленій під впливом тих окремішностий народній психольогії. Таке навязуванє чужих для них порядків і суспільно-правових ідеалів може викликати тільки збільшенє теперішнього безладя й додати сили тим децентралізацийним стремлїням, при яких самою тільки силою не можна буде вдержати цїлости й єдности держави. Менше опіки й більше місця для „самоопредѣленія" не тільки окремих одиниць, але й історично зложених груп! В тім найблизша запорука нашого мирного й дружного розвитку під крівлею одної держави".

Так не инакше, додамо, коли держава має бути для вигоди всїх народів, що заюдиноють й, бо инакше який резон дбати про цїлість держави?!

Австрийскі справи.

З нагоди заприсяженя нових мінїстрів цїсар в розмові з Пацаком заявив, що вступленє представителїв ческого народу до кабінету є партіотичним дїлом, за котре чує для них вдячність. Цїсар заневнив о своїй прихильности для ческого народу і прирік, що в осени певно прийде до Праги на довший час. В розмові з Пралєм цїсар висказав бажанє, щоби як найскорше прийшло до порозуміня з обома націями в Чехії.

На засїданю виконуючого комітету Молодочехів Крамарж і Странекі здали справу з полїтичного положеня. Комітет ухвалив:

Н. Лєсков. 7)

Нехрещений піп.

Дукач був старий і досьвідчений стрілець і бачив уже богато всїляких картин на пользованях, але так наручної позиції до вистрілу не доводилось єму бачити; так щоби її не пропустити, прицїлив ся, не богато думаючи, і випалив.

Вистріл покотив ся, і разом з тим пронїс ся у воздусї якийсь слабий стон. Але Дукач не мав часу роздумувати і він побіг, щоби чим скорше задоптати клак, що єще димив ся, та наступивши на него, зчудував ся так, що аж лячно єму стало: заяць на кілька кроків перед ним сидїв собі дальше і не рушав ся.

Дукач знов злякав ся: чи справдї не жартує собі з него нечиста сила, чи не вовкулак се перед ним? І він нашвидку набрав груду снїгу та кинув нею в заяця. Груда попала в намічене місце і розсипалась, але заяць не рушав ся, лише знов щось застогнало у воздусї. „Що за лихо таке!" подумав Дукач і перехрестив ся та осторожно підійшов до того, що мав за заяця; тількож зовсїм не був то заяць, а попросту зпід снїгу сторчала смушова шапка. Дукач хопив тую шапку і при блеску зьвізд побачив мертве лице небожа, облите кровію.

Він задрожав, кинув свою ручницю і пішов на село, де побудив усїх та розказав про свій злочин. Він каяв ся перед усїми:

— Бог справедливий — каже — що мене карає! Ідїть, відкопайте їх усїх зпід снїгу, а мене звяжіть та везїть до суду.

Єго й звязали та посадили в чужій хатї, а на гумно пішли громадою відкопувати Агапа.

Під купою білого снїгу, що закривав санї, найдено окровавленого Агапа і цїлу, хоч і застилу Керасиху; а на груди у неї цїлком спокійно спала здорова дитина. Коні стояли по черева в снїгу, тілько голови поспускали за пліт. Ледво їх троха увільнили із заспи, вони рушили з місця і повезли застилих кумів і дитину на хутір. Дукачиха не знала, що й робити: чи сумувати над нещастєм чоловіка чи тїшитись уратованою дитиною. Вона взяла хлопця на руки і піднесла до сьвітла, та тут і побачила на нїм хрестик і з радости заплакала; а потому підняла єго до образів та палким, зворушеним голосом сказала:

— Господи! За те, що ти уратував єго і взяв під свій сьвятий хрест, я не забуду Твоєї ласки: виховаю дитину і віддам її Тобі, нехай буде Твоїм слугою.

Так став ся обіт, котрий має важне значінє в нашій істориї, хоч доси не видно ще нїчого, що доторкалось би „нехрещеного попа"; а таки він уже тут і є наче тая шапка, що була у Агапа, коли здавалось, що її нема.

Дитина була здорова. Керасиху також привели до себе; та вона нїчого не розуміла, що дїялось довкола неї, а все тілько повтаряла одно:

— Дитина хрещена, і кличте її Савкою.

Сего в такім клопотї було досить, ще й імя всїм сподобало ся. Навіть загрижений Дукач похвалив і сказав:

— Спасибі перегудиньскому попови, що не назвав єго Миколою.

Тут Керасиха вже зовсїм прочуняла і розказала, що піп хотїв таки назвати дитину Миколою, бо так — каже — виходить і по церковній книзї; але вона єго переспорила. — Я — каже — сказала: „Та Бог з ними, з тими церковними книгами; а так не можна, щоби козацку дитину та Миколою звати".

— Ти розумна козачка! — похвалив її Дукач і звелїв женї дарувати їй корову, а сам обіцяв, коли щасливо верне, ще чим нагородити її услуги.

На тім і покінчила ся справа хресту, а наступив сумний похорон. Агап таки не прийшов до себе; єго густим набоєм шроту розстрілена голова почорнїла, поки її ще встигли обмити, і до вечера другого дня він віддав Богу свою мученицку душу. Того-ж таки вечера три козаки, узброєні в довгі палиці, відвели старого Дукача до міста і віддали єго начальству, а там посадили єго в тюрму.

Агапа похоронили, Дукача судили, дитина росла, а Керасиха, хоч і обачилась, а все таки не здужала і сильно змінилась та все ходила як не своя. Вона стала тиха, сумна, часто задумувалась і зовсїм не сварила ся з своїм Керасенком, котрий і зрозуміти не міг, що таке стало ся з єго жінкою. Єго житє, доси так зависиме від її упору і примх, стало зовсїм спокійне; він не чув від неї ні в чім ні суперечки ні докору і ніколи ні у снї ні на яві не бачив рогачівского шляхтича, так що не міг нахвалити собі свого щастя. Про ту дивну переміну в характері Керасихи довго і надармо говорили й на торзї в місточку; самі її подруги, горлаті перекупки, казали, що вона вся здобрилась. І справдї, тепер не одного, а навіть хочби і двох купців відбий від її ночов з паляницями, то вона бувало ні одного чорта не всуне ні батькови ні матери ні иншим кревним. А про рогачівского шляхтича була навіть чутка, що він нїби то два рази показував ся в Парипсах, та Керасиха й дивитись не хотїла на него. Сама її суперниця, пекарка Піднебесна, і та, не хотячи губити своєї душі, говорила, що чула, як раз той панич підійшов до Керасихи купити паляницю та дістав від неї таку відповідь:

— Іди від мене, щоби мої очи тебе ніколи не бачили. Нема у мене для тебе більше нїчого, ні дарового ні продажного.

А коли панич її спитав, що їй такого лучило ся, то вона відповіла:

— Так, тяжко, бо маю велику тайну.

Ся пригода змінила і старого Дукача, котрого при добрих старих порядках судили цїлі три роки і мучили в тюрмі, підозріваючи, що він умисно убив небожа, а опісля через те, що єго односїльчани не похвалили єго поведеня, мало що не вислали на заслане. Та скінчило ся на тім, що односїльчани змилувались і згодили ся принять єго, скоро він відбуде в монастирі назначену єму церковну покуту.

І так Дукач лишив ся в селі лише з ласки тих самих людий, котрими гордував, котрих ненавидїв цїле житє. Се була страшна наука, і Дукач добре взяв собі її до серця. Відбувши покуту, він по пяти роках вернув до Парипс дуже добрим дїдусем, всїм признав ся до своєї гордости, випросив собі у всїх прощеня і назад пішов до того монастиря, де покутував по судовому засудї, і туди перенїс свій горщок з карбованцями на молитви за три душі. Які то були ті три душі, того Дукач і сам не знав; але так сказала єму Керасиха, що через єго страшну вдачу пропав не сам Агап, а ще дві душі, про котрих знає Бог і вона, Керасиха, та тілько сказати сего нїкому не може.

Так воно і осталось загадкою, за котру в манастирі відповідав горщок, повний грубих старих карбованців.

Тимчасом підросла дитина, що появила ся на сьвіт і хрестила ся серед описаних випадків. Вихована материю, простою, але дуже доброю і нїжною жінкою, і сама радувала її нїжностию і добротою. Пригадую, що Дукачиха, коли взяла хлопця з грудий Кара-

Приймає ся до відомости вступленє до кабінету д-ра Пацака з сею певною надїєю, що оба чеські міністри будуть як найгорячійше домагати ся сповненя чеських постулятів. Однак комітет уважає за конечне ствердити, що разом з вступленєм Чехів до кабінету, не сповнено услівій, котрі вплинулиби на зміну дотеперішної тактики чеської делеґації. Комітет надіє ся, що парляментарний клюб молодоческий і в будучности не зійде зі свого становища, о скілько відносить ся до виборчої реформи і скорого сповненя національних, культурних і економічних постулятів ческого народу.

В пятницю відбуде ся засіданє палати панів. На дневнім порядку стоїть ухвалений палатою послів закон о реґоновано цукрових бураків, в котрім комісия палати панів зробила кілька змін. Дальше стоїть справа ухваленого палатою послів закона о обезпеченю приватних урядників, в котрім комісия палати панів також поробила деякі зміни, а іменно мінімум доходу підвисшила з 600 корон на 900, зобовязаних до обезпеченя ділить на 5 кляс замість 6 і ухвалила, що по зложеню місячних 480 рат обезпеченому належить ся рента инвалїда також без зложеня доказу неспосібности до праці, без огляду на се, чи обезпечений лишає ся на дальше на тій самій посаді. Послїдна зміна відносить ся до справи оплат на вихованє дітий.

Головні дати з житя президента міністрів Бека, подали ми вже в вістях про іменованє нового кабінету. Діґушицкий і Коритовский суть старими нашими знакомими. З міністрів теперішного кабінету не були в уступившім кабінеті єще д-р. Форшт, д-р Мархет, д-р Дершата, д-р Пацак і Праде. Всї инші міністри вже були в попереднім кабінеті або міністрами або управителями міністерств.

Д-р Йосиф Форшт уродив ся в 1850 р. в Чехії, університет скінчив в Празї. Від 1874 до 1883 був співробітником N. List-ів і урядником в прагскій палаті торговельній. Писав статї економічного змісту. В 1893 р. торговельна палата вибрала єго послом до державної ради, яко компромісового кандидата Старо- і молодочехів. В падолисті минувшого року іменовано єго шефом комерциальної секції в міністерстві желїзниць.

Д-р Ґустав Мархет родив ся 29. мая 1846 в Баденї коло Відня, кінчив правничі науки на віденьскім университеті а в 1896 р. був покликаний яко асистент до лїсової академії в Маріябрун в долїшній Австриї, де викладав право горожаньске, а відтак і национальну економію. Коли тоту академію перенесено до Відня, де єї сполучено з академією рільничою, став він звичайним професором, а сего року єсть ректором академії рільничої. Він займав ся богато справою торговлї материялу деревляного, справою управи вина і т. д. Д-р Мархет належить до німецкої партиї поступової.

Д-р Юлїй Дершата Едлєр фон Штандгальт єсть сином фельдмаршалка-поручника і родив ся в 1852 р. в Градци, кінчив там университетскі студиї, служив при фінансовій прокураториї, а відтак в 1881 р. став адвокатом. В 1884 р. був вибраний до ради державної, але зрік ся і став членом стирийского виділу краєвого, в 1901 вибраний знова до Ради державної, став ся він основателем німецко-национального союза, до основания котрого подала причину жидівска справа. В тім часї вистунили були з німецкого клюбу ті посли, котрі не годили ся на то, щоби до клюбу не приймати таких послів-Німців, котрі суть антисеміти, і засновали свій окремий клюб, з котрого опісля зробила ся німецка партия народна, котрої головою єсть Дершатта.

Д-р Фридрих Пацак має 60 лїт, університет скінчив в Празї. В 1868 р. праский суд засудив єго за якусь промову до студентів за державну зраду на 5 лїт вязниці. З сеї кари відсидів 3 роки і в 1871 р. в наслідок загальної амнестиї вийшов з вязниці, посьвятив ся дневникарству і через два роки був співробітником N. List-ів. В 1875 р. отворив адвокатску канцелярию в Кутенберзї. Оголосив богато правничих праць. Пізнїйше вибрано єго послом до сойму і до державної ради. В молодоческім клюбі був провідником уміркованого крила. В сій каденциї був головою молодоческого клюбу.

Генрих Праде уродив ся в 1853 р. яко син купця і по скінченю торговельної школи провадив ткацку фабрику батька. В 1885 р. став бурмістом в Райхенберзї і репрезентантом міста в ческім соймі і в державній радї. В 1900 і 1901 рр. був віцепрезидентом палати послів. Уступивши з сего становища, лишив ся віцепрезидентом німецкого людового сторонництва.

сихи, обрекла єго Богу. Такі оброки водились на Украиї ще в недуже давні часи і дотримувано їх вірно, особливо коли і самі оброчні дїти не противились тому. А випадки супротивленя бували не часто, імовірно тому, що оброчні дїти з самого малечку так уже і виховувано, що їх душа і вдача розвивали ся в наміренім напрямі. Доходячи до лїт, дитина не тілько не противилась оброкови батьків, але й сама рвала ся до дотриманя оброку з тою побожною покорою, яка доступна лише живій вірі і любові. Савка Дукаченко виховав ся як-раз таким способом і завчасу оказував склонність дотримати даний материю обіт. Ніжний і слабий тїлом, він уже малою дитиною визначав ся побожностию. Він не тілько ніколи не розкидав гнїзд, не дусив котят, не сік хворостиною жаб, а всї слабі сотворіня мали в нім опікуна. Слово ніжної матери було для него законом, оскілько сьвятим, остілько і приємним, бо згоджувало ся з потребами ніжного серця хлопяти. Любити Бога було у него потребою і великою приємностию, і він любив Єго у всїм, що указує собою Бога і робить Єго і зрозумілим і неоцїненим. Цїле окруженє хлопця було религійне: мати була побожна і богомільна; отець навіть жив в манастирі і за щось покутував. Хлопець знав з деяких натяків, що з єго уродинами звязане щось таке, від чого змінило ся все їх домашне житє; і те все набирало в єго очах якогось містичного характеру. Він ріс під опікою Божою і знав, що зпід неї нїхто єго не возьме. Б осьмім роцї віддали єго на науку до брата Піднебеснихи, до Охрима Піднебесного, що жив в Парипсах, в закамарку за сестриним шиком, з котрим він не мав нїчого спільного; а вів він житє незвичайне.

Національне питанє в Угорщинї.

Представителї немадярских наций згуртували ся в угорскім соймі в парляментарний клюб, що числить 25 членів. На 447 послів, яких має угорский сойм, єсть се, правда, невеличкий клюб, однак Мадяри обійшли ся з ним аж надто арогантно і не допустили єго до нїякого представительства анї в видїлах, анї в бюрах, ігноруючи зовсїм єго істнованє.

Тимчасом Мадяри зовсїм не мали права переходити над новообразованим клюбом до дневного порядку. В Угорщинї припадає на мадярску нацию всього 40 процент населеня, прочих 60 проц. складають Сербо-хорвати (16 проц.), Румуни (16 проц.), Словаки (12 проц.), Нїмці (12 проц.) і Русини (4 процент). Доси угорский парлямент представлявся під зглядом национальним дуже одностільно, не говорячи очивидно про способи, якими сесю одностільність здобувано. Теперішна група змінить, хоч незначно ще, дотеперішний єго характер.

Нова група не виступає наразї з национальстичними кличами; противно, вона видвигнула зразу справи, які в рівній мірі обходили Мадярів, як і инші нациї, іменно справу зменшеня платиї віцепрезидента, або справу товариств сїльских робітників*), вносячи інтерпеляциї в згаданих справах. До первна на суботнїшнім засіданю сойму румуньский посол Поп став іменем свого клюбу в опозициї ізза того, що правительство нехтує інтереси немадярских наций.**)

Се дало привід угорскому послови Ковачови до поданого вчера в „Дїлї“, лайливого виступу проти немадярских наций з прямими погрозами в роді „виїмковних законів“, щоб, мовляв, прикоротити тих панів, з котрих деякі стремлять до розбитя Угорщини. Трохи менше пристрасно і безоглядно та дико, але в тім самім дусї відповів дальше Не-мадярам президент міністрів д-р Векерлє. Він обіцяв немадярским нациям всї вольности і свободи, але з маленьким услівєм, а іменно, що угорский характер, а саме угорский національний характер всїх публичних институций мусить бути захований і бережений. Се мають бути сї основні стовпи, на яких спочиває угорска, а властиво мадярска державна ідея. Иншими словами, Мадяри нїчого не мають проти „рівноправности“ немадярских наций, аби лише тая рівноправність не нарушувала, сказавши мовою, зрозумілою в Галичинї, мадярского „стану посїданя.“

А що значить така „рівноправність“ в державі, зложеній з кількох наций, де рівночасно per fas et nefas заховуєть ся і береже ся национальний характер держави, очивидно в розумінню і на користь пануючої нациї, о тім знають дуже добре всї поневолені народи. І немадярскі народи Угорщини могли вже о тім переконати ся. Їм прийде ся ступати в завзятий і рішучий бій з цїлим майже угорским парляментом, з правительством і адміністрациєю. Чи скоро розгорить ся боротьба і які прибере форми, не можна на разї судити. В кождім випадку виборча реформа, котра як не сегодня, то завтра стане в Угорщинї законом, богато змінить обопільні вигляди.

В кождім разї немадярскі нациї вже тепер знають чого їм сподївати ся. Д-р Векерлє закінчив свою „батьківску“ промову слїдуючим богато-значним зворотом: „Запускати ся в териториальні подїли, в окремі адміністративні клясифікациї а то на основі ріжниць в мовах, — на се з точки погляду одностільности угорскої держави не можемо згодити ся і не допустимо, аби се сталося.“

Отсе й віз і перевіз немадярским нациям і їх теперішним заступникам. Яку знов „точку погляду“ заступати-муть вони, не тяжко догадати ся.

Б. Г.

---

*) Державні органи на Угорщині почали остатними часами переслідувати союзи сїльских робітників за те, що названі товариства взяли місцями в свої руки справу рільник страйків.

**) До національних постулятів немадярского клюбу належить в першій мірі домаганє, щоби власти на письма сторін одвічали в тій самій мові, якої уживає інтересована сторона.

Народні віча і манїфестациї.

В **богородчаньскім** повітї вічевий рух дуже сильний; що неділї відбуває ся по три віча. Дня 13. мая скликане було віче до Росільної; зійшло ся народу з 10 тисяч з цїлого повіту; мав реферувати д-р Трильовский. Та в остатній хвили звісний комісар Луцкий заборонив віче, а д-р Трильовский поїхав на друге віче до **Кривця**, де зібрало ся над 3.000 людий. Д. 27. мая відбуло ся в **Росільній** вже другий раз скликане віче при участи ок. 4.000 людий. Реферував д-р Трильовский, а промовляли також Петро Когутяк, студент М. Яцків і Ів. Богославець з Солотвини. Д. 4. с. м. відбуло ся віче в **Ляхівцях**; реферував М. Герер з Коломиї. Дня 4. червня відбуло ся заходом п. Гната Рогацкого велике хлопске віче в **Порогах** за Солотвиною. Народу зібрало ся до 5.000. Дуже потішаючим було се, що численно прибули селяни з калуского, а навіть з долиньского позіту. Реформу виборчу реферував п. М. Яцків. Про економічно-політичне положенє говорили п. Михайло Струтиньский і п. Іван Богославець. Про потребу осьвіти п. Никола Кузишин, а про страйки і закон ловецкий п. М. Яцків.

В **бобрецкім** пов. д. 27. мая відбули ся в **Суходолї** дов. збори, на котрі зійшлось народу до 200 осіб; проводив Иосиф Альфавицкий, реферував п. П. Жолтанецкий зі Львова.

З **гусятиньского** пов. доносять нам про віче під голим небом у **Верхівцях**, про котре доси не було ще згадки. Відбулось воно д. 29. цьвітня при участи ок. 500 людий.

В **дрогобицкім** пов. відбуло ся дня 24. мая віче під голим небом в **Горущку**; реферував о. Михайло Бачиньский та Стефан Гнатків і Стефан Дякович, селяни з Рінчиць. Народу зібралось около 1000 душ.

В **калускім** пов. відбуло ся д. 4. с. м. віче в **Лдзїнім** при участи ок. 800 людий; реферат виголосив о. Сев. Накопечний.

В **перемиськім** пов. відбулось дня 31. мая віче під голим небом в **Журавици** при участи ок. двох тисяч, так Русинів як і Мазурів. Про виборчу реформу говорив п. Вас. Кінула; промовляли ще п. Ос. Берко про страйк і о. Захариясевич, а Лев Дутко взивав Поляків до згоди з Русинами.

В **перемишляньскім** пов. заповіджено на день 24. мая віче в Тучнім, та староство в послїдній хвили заказало. Уладжено тому довірочні збори під проводом п. Атан. Шведа з Утіхович і Марцина Іванечка з Тучна; реферував п. П. Жолтанецкий зі Львова.

В **підгаєцкім** пов. відбули ся д. 24. мая довірочні збори у **Волощинї** замість забороненого віча. На зборах явило ся 20 уланів з кадетом, комісар староства і жандарми. Військо і комісар заняли місце біля хати, в котрій мали відбувати ся довірочні збори. Запросин видано до 200. П. В. Гошовский з Бережан говорив про побідну революцию в Росиї, про думу, і перші її змаганя, про теперішний стан реформи виборчої і грозячу Русинам небезпеку. Збори тревали 3 годинї. Аж в годину по їх укінченю забрало ся військо, комісар а вкінци і жандарми. Годить ся запримітити, що в селї тревав довший час страйк, але що село сьвідоме, тож поводилось так спокійно, що війська не спроваджено; аж довірочні збори занепокоїли власти так, що виступили з поважною силою неначе до здавленя якої ворохобнї. Нема то як „енергія“ чи там sprężystość галицкої адмінїстрациї.

В **самбірскім** пов. відбули ся віча: В **Сприни** д. 6 мая під голим небом; реферував д-р Стахура про виборчу реформу; промовляли також і селяни Гриць Мицак і Василь Мазур. В **Пинянах** д. 20. мая під голим небом; реферував Франц Сїлецкий про реф. виб.; оден з бесїдників жалував ся на грубе поведенє з ним д-ра Цюка в Добробитї, котрий виганяв єго за двері, бо поваляє підлогу.

В **Гуменци** д. 27. мая під голим небом; реферував д-р Стахура.

В **Самборі** д. 23. мая під голим небом на торговици. Проводив о. Бордун з Викіт і о. Духович, секретарював п. Лужецкий. Про реформу виборчу говорив д-р Стахура.

В **ярославскім** пов. відбуло ся д. 27. мая віче в **Нинович**ах при участи понад 1000 селян з Нинович і сусїдних сїл пов. ярославского і яворівского. Реферував про проєкт виборчої реформи студ. Яніз. Великий жаль, що тамошний парох о. Наклович не прибув на віче, лиш уважав за відповідне виїхати на той день з дому. Єго парохіяни просять отсею дорогою, щоби був ласкав більше заняти ся справами народними і справами села, як читальнею і крамницею, та щоби був часом більше вирозумілий на хлопску нужду. Коли ся делїкатна просьба не поможе, то селяни єго удадуть ся на иншу дорогу. На вічу ухвалено резолюциї, в котрих протестуєсь проти провокациї руского народу правительством.

З Росиї.

Дума.

На порядку дневнім вчерашного засїдання думи було продовженє дискусиї над земельним питанєм. Заки почала ся земельна дискусия, забрав слово п. Онипко і заявив, що міністрів уважає за вліздливців в думі. Не слїд, аби вони брали участь в нарадах і думах не повинна їх слухати та висказати їм, votum недовіря.

Президент повідомляє палату, що в дискусиї брати-муть участь товариші міністрів, коли міністри дадуть їм повновласть.

П. Онипко атакує правительство за те, що воно агітувало проти думи і цїлого краю. Президент прикликує єго до порядку.

Відтак радила дума над вибором комісиї, що повинна провірити нелеґальні і протизаконні поступки правительства по оголошеню указу з 17. жовтня м. р.

До думи надійшло кілька телеґрам, з донесенями про нелеґальні арештованя на провінциї. Сї телеґрами дали привід до дискусиї над правом вношеня інтерпеляциї.

П. Аладін думає, що хоч інтерпеляциї не здадуть ся нїнащо, бо міністри перепяті чувством мести, а не співчутя, то дума мусить інтерпелювати, щоби уся одвічальність спочала на тих, що мають власть у своїх руках. Дума рішила внести інтерпеляцию.

В дискусиї над земельним питанєм забирали голос міністер рільництва Стищиньский і товариш міністра внутрішних справ Гурко. Їх бесїди посли переривали окликами: „Проч з ними! В одставку!“ Президент разврез дзвонить. Стишиньский сходить з трибуни серед безперервних криків: „В одставку!“

Президент просить членів, щоби не мішали порядку, бо тоді нїяка праця неможлива.

П. Петрункевич скритикував виводи міністрів, котрі показали повне незнанє положеня. Нехай міністри не відкликають ся до нашого патріотизму і нехай не надуживають сего слова, бо тепер називають патріотами тих, що боронять автократиї і уряджували погроми Жидів і Поляків. Ви не є патріотами, бо коли би ними були, то не засїдали би на тих лавках. (Гучні оплески, окликн: „В одставку“.

Проф. Герценштейн збивав виводи міністрів і виказав безпідставність їх статистичних висліджів.

Селяньскі посли оплескували єго бесїду.

Гр. Гайден виступив проти кількох бесїдників, що атакували шляхту і заявив, що він готов приступити до аґрарної програми. Не є він противником примусового вивласненя, тілько думає, що лїпше було би залагодити сю справу з узглядненєм місцевих ріжниць.

На тім засіданє замкнено, слїдуюче сегодня.

(Телєграми.)

Берлїн. „Berl. Tagbl.“ доносить з Петербурга, що Побєдоносцев зрік ся гідности члена державної ради (государственнаво савєта), бо від коли половина її членів походить з виборів, від тоді є сеся рада для него надто поступова.

Петербург. Департамент полїциї в Петербурзї одержав з ріжних сторін Фінляндиї донесеня, що тамошні росийскі ґарнізони починають бунтувати ся і що незнані агітатори ширять між ними агітацию при помочи брошур, проклямациї і часописий. Команданти поодиноких віддїлів ненастанно заряджують ревізиї і арештують всїх, у кого найдено революцийні письма.

Петербург. Звідси знов вивезено богато політичних вязнїв. Ревізиї і арештованя серед робітників дуже часті. В фабричних округах уставлено сильні патрулї.

Петербург. „Lok. Anz.“ пише: Вітте вислав до міністерства внутрішних справ депешу з донесенєм, що в разї боротьби між правительством а думою наступить рішуча катастрофа для росийских паперів і заграничні банки замкнуть кредит росийским банкам.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Австрия.

Відень. Цїсар відручним письмом іменував кн. Гогенльогого намісником Трієсту.

Угорщина.

Будапешт. На вчерашнім засїданю угорского сойму принято в 2-ім читаню провізорию буджетову і рішено приступити до вибору квотової депутациї. На початку засїданя президент висказав обуренє з приводу мадрицкого атентату.

Будапешт. Вчера відбував ся тут з'їзд социяльно-демократичної партиї. Принято резолюцию з завізванєм до боротьби, коли би правительство не завело загального і тайного голосованя. Рішено на випадок приготовити загальний політичний страйк.

Будапешт. Міністри Векерлє і Зічі приїхали до Відня.

Італїя.

Рим. В неділю відбули ся доповняючі вибори членів палати на місце социялїстів, що зложили були свої мандати. Вибрано 19 социялїстів і 3 конституціоналїстів. В однім окрузї прийде до тїснїйших виборів. (Социялїсти зложили свої мандати ізза конфлїкту з власною партиєю на тлї остатних страйків, котрим посли були противні, а котрі зряджувала социялїстична партия. — *Ред. „Дїла“.*)

Франция.

Париж. До Тангеру вислано два кружляки, щоби поперти претенсиї Франциї з причини замордованя французского горожанина Карбонїє.

Іспанїя.

Барцельона. Окрім директора „Ecole moderne“ арештовано також кількох професорів, про котрих кажуть, що вони знали о наміренім атентаті на короля Альфонса.

Анархісти.

Льондон. Американьска полїция мала відкрити анархістичний заговір, що мав на цїли убитє Рузвельта, англїйского короля Едварда і царя Миколая.

Рим. На італїйского короля був приготовлений атентат на час відкритя вистави в Медіоляні, однак полїция вспіла заздалегідь анархістів поарештувати.

Париж. „Petit Parisien“ пише з Льондону, що король Едвард заявив ся за скликанєм міжнародної конференциї в цїли поборюваня анархізму.

НОВИНКИ.

— **Вечер „Сокола“.** Часть рухова вчерашного вечера, який уладило львівске товариство Сокіл в сали Фільгармонії, складала ся з промови голови товариства, друга А. Будзиновского, про цїли сокільскі і з шістьох точок рухових. Німецку руханку заступали вправи на поручах. Виконало їх 8 другів з жовківского передмістя під проводом друга Ігната. Сила вправляючих не всюди поконувала легко вправи, але за те слїдно було в переведеню поодиноких рухів стремлене до енергії і точности. Може сей віддїл яко представитель жовківского передмістя стане завязком Сокола-брата, котрий повинен би зібрати охочих руховиків, мешкаючих подальше від середини міста. Складку 18 свобідних вправ до переруханя всїх мязів тїла в шістьох мінутах виконав віддїл членів Сокола. Як кождий чоловік повинен що дня віджи-вляти тїло правильною їдою, так само повинен він перед снїданем, обідом або вечерою перерухати всї мязи тїла, зробити его відпорним перед хоробою і спричинити его гармонійний розвій. Сандов зіставив 18 вправ, котрі можна без жадних приладів переробити і в кількох мінутах всї групи мязів до роботи присилувати. Вчерашні вправи сокільскі повинні побудити ширші верстви до присвоєня собі вправ Сандова. Се було би найгарнїйшим овочем вчерашного виступу. Сокіл хоче, щоби суспільність дбала про своє здоровлє. Виконанє вправ було старанне. Мальовничо виглядали забави дїтий з Зелева, дївчат і хлопців під проводом п. Ірени Рибчаківної, доньки священика в Домажирі. Дїти вийшли вужем, зробили кілька закрутів на естрадї, а опісля крутили ся всї парами дрібушки. Дївчата посїдали рядком на ступень естради, а хлопці кинули ся до борби когутиком. Потім хлопці посїдали, а дївчата тримаючись парами за обі руки, перетягали ся, котра міцнїйша. На розказ провідниці повів жвавий хлопчина Івась забаву „Звіринець“ цїлком самостійно. Зелїзницею спровадила їх п. Рибчаківна назад з естради. Дїти зовсїм не бентежили ся, що знаходять ся у великій сали, серед червоних льож і електричних лямп і чужих людий. Бавили ся свобідно, як на муравниках свого села. Свобода сеся се не свобода вивчена в протягу одного тижня до попису у Львові. Се щось більше. Свободу впоїли їм їх учитель і доньки їх душпастиря, котрі від лїт провадять з ними правильно забави і виховують завчасу молодє поколїнє до товариского житя і лучности. В оплесках, якими нагородила публичність сю точку, чути було щиру радість і сердечне признанє.

Питомцї львівскої ремісничо-промислової бурси виконали 4 збірки 4-тактових вправ з оборотами. Оперізані синїми лентами з синими гарасівками під шиєю, в чорних довгих штанах, білих сорочках і жовтих виступцях виглядали гарно, а також виконанє вправ, загально взявши, могло вдоволити. Вісїм членів показало шість вправ на шведскій лавочцї. Шведам ходить головно о туловище. Мязи грудий і плечий працюють у чоловіка сорозмірно найменше. Видцї могли переконати ся, що вправи на лавочцї призначені головно на мязи туловища. Вправи Сандова і вправи на лавочцї провадив начальник львівского Сокола Т. Полїха. Послїдною точкою були рухові образи Соколів з Зелева, Домажира і Жорниск. По середині стояв плечистий сивоусий хорунжий Б. Смокоровский з Жорниск, а по его боках начальники В. Каспер з Зелева і Ю. Гнип з Жорниск. Від тої трійки тягнули ся два крила по 6 Соколів, котрі стояли парами і віддали рухами на 8 часів: мет каменя, пробій списою, удар сокирою, дужанє і оборону хоругви.

Провід спочивав в руках друга Ґериновича, котрий сю точку вишколив. Той публичний виступ селян мусить в нас піднести надію на що-раз більші поступи в організації селяньства.

Заступників вислали Соколи зі Стрия і Станиславова. — *Бб.*

Що-до вокальної части замітимо коротко, що всї точки програми випали дуже гарно; композиції п. Ден. Січиньского подобались загально і викликували грімкі признаня знатоків, а п. Людвіг чарував своїм сьпівом і мусїв на загальне жаданє додавати надпрограмові пісні. На жаль на превеликий каса не дописала, так що „Сокіл“ гірко відчує недобір. А шкода, бо було що й бачити і чути!

— **Відзначенє руского артиста за границею.** Із Штокгольму доносять нам, що шведский король Оскар II. наділив нашого земляка п. Модеста Менциньского, головного тенора тамошної королївскої опери, золотою медалю на синїй стяжцї „pro litteris et artibus“ з дипльомом. О скілько знаємо, п. Менциньский перший артист Русин, котрого стріло таке відзначенє за границею.

— **Сїчова орхестра.** Із Солотвини доносять нам, що тамошне товариство „Сїч“ з'організувало власну орхестру, для котрої закупило інструменти за кількасот корон. Се дуже похвальна проява в житю сїчевої організації і бажати-б лише, щоби й инші „Сїчи“ та „Соколи“, о скілько на се позволяють обставини, пішли слїдом „Сїчи“ в Солотвинї.

— **Шевченкові роковини на селї.** В Володимирцях жидачівского повіта відбули ся 4. с. м. вперве вечерниці в честь Т. Шевченка заходом місцевого пароха о. Йосифа Логиньского в льокали читальні „Просьвіти“. Досить простора саля читальні була битком заповнена селянами. На програму зложились вступне слово пароха, про житє та значінє Шевченка, кілька пісень відсьпіваних хором місцевої читальні, та кількох деклямаций, з котрих на особливщу увагу заслугує власний стих, уложений і виголошений селянином Якимом Чмеликом. Відсьпіванєм народних гимнів „Не пора“ і „Ще не вмерла Україна“, закінчив ся перший народний празник в Володимирцях. Від прибутя нового пароха село Володимирцї змінило свій вигляд. Окрім читальні вже давнїйше істнуючої, засновано склеп на удїлах, з котрого чистий дохід призначено на будову нової церкви коштом 40.000 К, а сего року касу Райфайзена. З признанєм треба також зазначити роботу місцевих селян а передовсїм Гриня Мисака, котрий при помочи пароха дбає щиро про піднесенє села. — *Учасник.*

— **До відома головної військової команди у Львові.** Пишуть нам: Як звісно, військовий закон не заборонює, противно приказує, щоби жовнїри, коли стоять в місцевости, де є церков, чи костел, ходили що недїлї на богослуженє. Та сего наказу не хоче ся чомусь то сповняти командантови війска, що стоїть в Телячім підгаєцкого повіта і вже від трох недїль, хотяй жовнїри просять ся, не хоче їх не то повести до церкви, а навіть позволити ім самим піти. Се річ певна, що що для п. комманданта красше сидїти в дворі і спивати вино, але чому наш селянин не може заспокоїти своєї релїгійної потреби. Вкінци цїкаве ще й те, чого ще доси стоїть в Телячім військо, коли в селї від початку вибуху страйку доси цїлковитий спокій!

— **Папа про жіночий рух.** N. W. Tagblatt подає зміст розмови, яку мала одна з визначнїйших віденьских літераток, п-а Каміля Таймаєрівна, з папою Пієм X про жіночий рух. Діставшись на авдиєнцию, спитала вона папу, як він задивляє ся на жіночий рух і чи его похвалює. „Алеж очивидно, відповів папа, не маю нїчого против сего руху, о скільки він не стоїть в суперечности з християньскою моралю. Католицка церква позваляє і благословить кождий рух, що має на метї піднести інтелєктуальний і суспільний рівень людскости. Мусимо всї працювати. Я працюю також і то дуже богато. Чомуж і женщини не мали би працювати?“ Рішучість сеї відповіди осьмілила п. Т. до дальшого питаня, чи папа не противить ся жіночим студиям. „Ma perche, perche (чомуж би)? — відповів Пій X — противно, всї повинні віддавати ся студиям. Коли п. Т. сказала, що має сестру, котра студиює медицину, папа говорив дальше тим самим тоном: „То добре. Похваляю се, женщини можуть студиювати все з виїмком очевидно теольогії. Се мій погляд: нехай вчать ся на адвокатів і лїкарів, особливо в тім останнім званю. Женщина як лїкарка має перед собою велику задачу, бо лїчучи женщини і дїти, може зробити на тім поли богато добра. А також богато яко учителька. Вже й так є першим учителем дитини, а тим самим першим учителем людскости. Без сумнїву всї женщини повинні брати участь в тій справі“. Похваливши заходи одної групи віденьских женщин около заложеня огородничої школи для дївчат і женщин з інтелїгентного середного стану, Пій X говорив дальше: „Є одно поле, на котрім сили женщин не визискано належито, хотяй могли би зробити на нїм богато. Се доглядане убогих. До сеї задачі належало-б покликати женщину всюди, навіть в публичних і правительственних институциях. Опіка над убогими є по своїй сути жіночим занятєм, бо що християньска charitas, як не материньство в найширшім значінню того слова?“ Лише против полїтичного руху папа виступив з цїлою рішучостию. „Elettrice, deputatesse? (Виборниці, посолки). О по! — і піднїс руки із значучим рухом. — Женщини в парляментах? No, no! сего ще нестановало. Вже мужчини вносять там досить суперечности і незгоди, а колиб ще женщини там найшли ся,.. No, no, no!... Посередний вплив женщин на полїтику... сю конечність і я признаю. Женщини повинні робити вплив на своїх найближших, щоби при виборах віддавали голоси на найдостойнїйших, а передовсїм повинні так виховувати своїх синів, щоби набирали съвідомосли своїх горожаньских обовязків. Але безуслівно нїяких женщин полїтиків!“ В дальшій розмові папа заявив, що є за загальним правом голосованя, однак додав з натиском, що в краях, де мешкають ріжні народности, о нерівнім степени культури, се право може бути заведене лише із значними застереженями.

— **Потрібний адвокат Русин.** З Янова пишуть нам, що в тім містї відчуває ся потреба адвоката Русина. Місцеві відносини роблять зовсїм певні вигляди на гарний успіх руской адвокатской канцелярії, причім і руске громадяньске житє, зискавши дїяльного чоловіка на независимім становищи, могло-б красше розвинути ся.

— **З'їзд податкових екзекуторів.** В недїлю і понедїлок радив у Львові з'їзд податкових екзекуторів над усталенєм і полїпшенєм свого положеня. По довшій дискусиї рішено таку резолюцию: З'їзд ухвалює віднести ся просто до міністерства скарбу з просьбою, щоби предложений вже міністерству мемориял в справі стабілїзациї полагодило як найшвидше, щоби нїчлїгове знесено а заведено денні диєти, щоби екзекутори могли користати із зелїзничих знижок так як декретові податкові функціонарі і щоби із запомогових фондів могли користати також податкові екзекутори.

— **До товаришів б. матуристів акидемічної гімназиї.** Речинець нашого з'їзду вже недалекий. Чи треба намов, заохоти, агітаций, реклям? Нї! — те чувство, що при пращаню вложило в кождого з нас уста: „до побаченясь за 20 лїт“, те саме скличе, збере нас всїх дня 14. н. ст. червня с. р. до Львова, щоб гідно звеличати так незвичайну, а при тім і досить рідку хвилю в житю чоловіка. — *Сьвящ. Т. Бобикевич.*

— **Замах на ішпаньского короля.** Виновник онодїшного замаху на королївску пару в Мадридї вже звісний. Як ми вже доносили, ішпаньска полїция пустила в рух всїх своїх агентів, котрі почали арештувати в ріжних місцевостях кождого, що викликував якенебудь підозрінє. Між иншими арештовано таки в Мадридї Анґлїйця Гамільтона, однак незабаром его випущено, бо показало ся, що він собі звичайний турист і є урядником асекурацийного товариства в Льондонї. Властивого виновника найдено в місточку Торрехон де Ардоз. Именно в суботу (атентат виконано в четвер) явив ся в одній господї в згаданім місточку під Мадридом якийсь чоловік і питав ся, коли відходить найблизший поїзд до Барцельони. Був дуже збентежений, а на руках мав рани немов від попареня. Се викликало підозрінє у властителя господи. Відтак незнакомий пішов на зелїзничий дворець і дожидаючи на поїзд, вибрав ся на прохід поза містом. Тут стрінув его полїцийний агент і зажадав від него легітимаций. Незнакомий не міг вилєгітимувати ся і тому агент его арештував. Коли вів его назад до Торрехону, ідучи два кроки позаду, арештований добув нагло револьвер, застрілив агента, а відтак вистрілом в голову відобрав собі житє. Сторож дому, з котрого кинено бомбу на королївский весїльний похід, пізнав в самоубийнику бувшого льокатора, що замельдував ся був під именем Матео Мораль і щез від хвилї замаху. Так само властителька пенсіонату, де Мораль передше був замешкав, пізнала в нїм анархіста, що був співвиновником торічного замаху на ішпаньского короля в Парижи. Здогадують ся, що Мораль по виконаню замаху втік з Мадриду на самоїздї. З Льондона доносять, що виновник замаху є сином богатого фабриканта в Сабаделю коло Барцельони, котрого батько за его анархістичну агітацию нагнав був з дому. В Барцельонї займав ся лекциями і удав ся 22. мая с. р. до Франциї. Що-до самого замаху, то мабуть вже не дасть ся розслїдити близших подробиць, як він відбув ся, тому що улиця була просто закрита хоругвами, фестонами і ріжними декорациями, зпоміж котрих полїция не могла слїдити горішних поверхів. Здогадують ся лише, що кинена бомба мусїла зачепити о телєф. дроти і вибухнути у воздусї. Тим дасть ся пояснити факт, що від вибуху погибли також люди на бальконї першого поверха. Взагалї мало згинути на місци 13 військових і 11 цивільних осіб. Число ранених перевисшає 60. Похорон убитих вояків відбув ся дуже величаво, при участи кількадесятьох тисяч народа. Король відвідав вже на другий день ранених людий в шпитали і відбув в товаристві президента мінїстрів прогульку самоїздом по містї, витаний народом овацийно.

Послїдні вісти подають, що вуйко Мораля в Сабадель пізнав его тїло. Заявив він, що Мораль в молодости був дуже пильний, але наслїдком лектури, яку управляв, не жив з родиною в згоді. В сїчни Мораль відобрав спадщину 11.000 пезетів і покинув родину. При ревізиї в Ecole moderne, де мешкав Мораль, найдено анархістичні брошури, фотографії іспаньских і заграничних анархістів та богато листів. Більша часть професорів тої школи анархісти. Арештовано директора і кількох професорів, підозріних о то, що знали про задуманий замах на короля Альфонса. Мораля поховано онодїшної ночи. Вдова по убитім Моралем полїцийнім агентї Вега одержить нагороду 25.000 пезетів, установлену за спійманє виновника замаху. Дім, з котрого кинено на короля бомбу, має бути збурений, а на его місци стане каплиця. — Мінїстер внутрішних справ Романоус заявив одному дневникареви, що полїция попала на слїд широко зорганїзованого заговору.

— **„В дураки“.** Від жовтня минувшого року до 28. мая с. р пішло в Росиї в відставку т. є. „в дураки“ поверх 400 генералів.

— **Зїване, пчиханє а публичний спокій.** Недавно писали росийскі часописи про цїкавий случай, як то полїция арештувала двох братів Поповичів за те, що оден з них на дорозї голосно зївнув. Арештованих полїция страшно побила в тюрмі, а в протоколї написав полїцейский, що причиною арешту був „громкий зєвок“. Але самому інспекторови полїциї видало ся сьмішне, щоби за таку річ людий арештувати і він казав полїцейскому протоколу переписати і написати, що причиною арешту були „ужасні крики“, що заколотили публичний спокій. Однак вкінци цїла властива причина арештованя виявила ся. Именно полїция думала, що Поповичі є — Жиди. А коли пізнїйше переконала ся, що вони не є Жиди, то їх випущено з арешту з честию. — Щось подібного лучило ся недавно в Нїмеччинї в містї Мільгавзен. Нїмецкий горожанин Іван Фуртман їхав трамваєм (електрикою). Нараз зібрало ся єму на пчиханє і він здоровенно пчихнув. На се приступив до пчихаючого полїциянт і арештував его, закидуючи єму замішанє публичного спокою через голосне пчиханє. Розуміє ся, що всїх їдучих трамваєм гостий полїциянт записав на съвідків. Щоби однак пчихненє могло заколотити публичний спокій, се видало ся неможливим навіть начальству нїмецкої полїциї і воно казало скаржити Фуртмана не за нарушенє публичного спокою, але за поповненє великої неприличности. По довгім процесї однак суд увільнив Фуртмана від вини і кари, бо пчиханє не є неприличностию, а до того лїкарі ствердили, що Фуртман має полїпа в носї і мусить так голосно пчихати. Та полїция внесла рекурс проти увільненя.

— **Пригода з бальоном.** Два купцї з Медиоляну вибрали ся в недїлю в товаристві одного капітана з медиоляньской вистави бальоном на прогульку. В понедїлок рано видїли їх з Анкони, як летїли понад морем і находили ся в небезпецї. Хотяй море було розбурхане, вислано на поміч парохід. Однак бальон, несений сильним вітром, віддалив ся і аж по полудни явив ся знов коло берегів. Вислано на ратунок торпедову лодь, котра уратувала лише одного купця. Другий купець і капітан утонули в морі.

— **Дрібні вістн.** Міност ректо просьвіти на ного прако публичности на наближний рік шкільний перший і другий клас приватного женьского ліцея Ольги Фіщиної у Львові.

— В Радомі (в Росиї) помер в 58 роцї житя Дмитро Ал кеєвич, заслужений інспектор гімназий в відтак ди ректор попечительного торговельної школи, рідом з Галичини.

— З Львова як поручник і п. уланів краєвої обо рони Артур Тамбор, що уперезував зрубовий ятаган з одно-ручного кавалєрийского шаблюка уряднику і поклонив великі дари.

— Вчера ар штовано у Львові шамоль Іцика Л. ко прибув перед кількома місяцями з Відня в товаристві молодої жінки і найблизших при переїзді через мешкань в віденьских комнатах, управляв на особі Ант. Ле щини, котру представляв єво як свояченицю, торговлею ческим товаром.

Концерти і видовища:

Концерти бандуриста п. Хоткевича відбудуть ся в четвер 7. с. м. в Борщові, в пятницю 8. с. м. в Чорткові, в суботу 9. с. м. в Заторопах і в недїлю 10. с. м. в Городенци.

З товариств:

Дїточий інтернат в Стрию. Стрийска філія Руского товариства педагогічного задумує с початком слїдуючого року шкільного створити в Стрию інтернат для дівчат. Для жіночого образованя в Стрию публи чила 8-класова школа виділова і приватний учительский семінар. В семінарю учать професори місцевої гімназиї після плану наук публичних учительских семінарів. Не чуючи ся на силах отворити руску школу, філія „Руского товариства педагогічного“ в Стрию хоче улекшити рускій жіночій молодежи користати бодай з істнуючих польских шкіл. Інтернат буде отворений як зголосить ся відповідна скількість кандидаток. За місячно опатрено в висоті 25 К одержать ученици приміщенє і харч, крім того печаливу опіку і поміч в наукі. Педагогічне ведене інституту буде повірене фаховій учительці. Родичі, що рефлектують на умішенє своїх дитий в сім інституті, зволять в часі до кінця червня зголосити ся на адресу професора гімназиї Омельяна Колодницького в Стрию.

Подяка. П. Стефан Кашубинський, господар в Пикучилах коло Перемишля, зложив на буресу св. О. Николая в Перемишли жертву 100 К. За сю щедру відмогу для нашої бурси складає жертводателеви сердечну подяку. — За видїл: Г. Шеглинський, голова, д-р Т. Кормош, секретар.

Урядові вісти:

З перемиской епархії. Відпустку для поратованя здоровья дістали оо.: Михайло Дацько, Іван Шумеда, Теодор Дорик, Віктор Решетилович, Михайло Гичко, Іван Литаньский, Володимир Лисяк, Іван Мудрий, Мих. Гандяк, Іван Мельник на 6 тижнів, Лев Волиньский, Іван Гомза на 8 тижнів, Юлиян Кульматицкий, Симеон Чмиловичі, Іван Б. Ярецкий на 4 тижні, Андрей Тимкевич на 8 недїль. — Правительство продовжило платню з рел. фонда на один рік для сотрудників в Рекавици, Фльоринци, Чирній, Снятинци і Галїцї. — Канонічну інституцию на парохію Ясениця сільна одержав о. Іван Нетребенький. — Завідательство в Залїсю одержав о. Михайло Наконечний.

Іменованя. Президент міністрів іменував міністерияльного віцесекретаря в президії ради міністрів, д-ра Адама Ладу Еньковского міністерияльним секретарем. Міністерство торговлї іменувало окінченого студента прав Домінка Моширо конципієнтом практикантом в гал. дирекциї почт і телєграфів. Міністерство скарбу іменувало податкового контролєра Дмитра Біласа доборцем годованого податкового уряду в окрузї львівскої дирекциї скарбу, а канцелярийного офіцияла Василя Мороза заїмостем помічних урядів прибуваючих скарбу у Львові.

Бібліографія:

Учитель, ч. 10, містить: По загальних зборах д-ра О. Макарушки. Що то таке шкільске здоровле? — д-ра Ів. Коцка. В некучій справі. Юшкевичі науки. — Д. Коренця. З життя наших товариств. Що прибавить з кождим зрілости. — д-ра Ів. Коцка. Справа реформи учительских семінарий. Новинки.

Економіст, ч. 5. містить: Духовний семінар і економічна организация. — Вікуне питанє протекціонарство у Росиї. — Власти в Австриї для промислових справ. — Про заробкову еміграцию. — Відпрасованє американьского міста. — В передодни спокойних. Трет загальні збори тов-а „Красный союз рецепціонїстів“ у Львові. — Дещо із звіту тов-а взаїмних обезпечень від огню „Дністер“ у Львові за рік 1905. — Дещо о сьвітлій худоби у Львові. — Більонєй союзних стоваришень кредитових і господарских за 1905 р. — Новинки.

С. Баран: Многострадальний народ. Огляд історий українского народу. Сьвентон. На. 1906. Стор 45, цина 20 центів. Є се найновійший випуск руского видавництва ім. А. Гонческого „Читальня“. Короткесенький сей огляд історий українского народу написаний ясно, популярно і з уваглядненєм культурних і политичних змагань того-ж народу.

Календар: Нин: Симеона [дат.: Норберта]; завтра: Обр. гл. св. Іоана [дат.: Роберта]; позавтра: Карпа [дат.: Медарда єп.].

Репертуар руского театру (генер в Збаражи. Сала вільна (вид ставом). — В середу дня 6 червня „Користка посада“ [Хабарницї], славнозвісна комедия в 5. дїях Островського, переклав П. Стадник. — Початок о 8. год. вечером. Абонамент на 6 виставі 10 К.

Надіслане.

Не висилаймо грошей за границю! Відна Галичина, котрої красний промисл почепає завдяки трудам одиниці підносити ся, а доси лежав облогом. Кількож то грошей виходило рік-річно до Угорщини, щоби овідтам спроваджувати так оспівалену капітанову бриндзю. З приємностию тре а зазначити, що в Косові устроїв промисловець Кельнер виріб краєвої бринд під фірмою: **Перший краєвий виріб гравдивої овечої чорногірскої бриндзї в Косові**, що єдино добротою не усту пає всяку иншу бриндзю, спроваджувану в Угорщини. 502 2—3

АДВОКАТ

Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ

отворив адвокацку канцелярию в Тернополи при ул Кохановского ч. 3. (коло желїзничого двірця). 559 2—20

На продаж зараз дешево по причинї выїзду властителя добра **реальність** в місточку **Рожнїтові**, стация близько Креховичі, чудна під лїсом чатинним положена, кущені гірські, 11 убікаций, будинки господ., город, сад ¾ морґа. Цїна 4300 зр. Місцевість клїматична. Добра для пенсіоністів, або хорих. — Потрібна готівка 3000 зр. — Зголошеня: Юлїян Руснн, Болехів. 564 1—1

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1

протнв Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пїльні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі **опухляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні.** Всїлякі направи полагодимо ся як найскорше і найдешевше. 412

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise ого у Воли високій п. п. Жовква. 502 17—55

СОЛОНИНА потанїла і коштує найгрубша по 80 кр. за клґр. Ковбаса тонка сука по 70 кр. висилаю за післяплатою не числю опаковання, почавши від 5 кґр. **ЯНЕЧЕК** Львів, ул. Личаківска ч. 58. 548 3—6

Матурист глядає зараз лекцій на селї. Зголошеня листовно „Матурист“ Львів, головна почта, poste restante. 568 1—3

ТАПЕТИ о 40% низше ціни поручає Спілка львівских тапіцерів в ліквідації по причині звинення торговлї, також великий вибір найгарнійших меблевих материй і приймає тапетованє в місци і на провінції та взагалї всякі тапіцерскі роботи. 493—6

Урядника-кореспондента

обзнаного з книговодством, потребує краєве Тов. кредитове урядників і сьвященників. Письменні зголошеня з поданем curiculum vitae до дирекциї Тов. у Львові, ул. Руська ч. 3 до 8. червня с. р.

За 2 зр. переробляє старі матераци (3 подушки) на *совсїм як нові. Дещїки на покритє* від 50 кр. за метер. Нові волосінні матераци, обложені ватою д-ра Бїшофа *против* молїв від 15 зр., матераци з морскої трави від 6·50, обложені ватою д-ра Вішофа від 10 зр. Колдри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5.

486 16—30

Іконостас в добрім стилю 5 метрів широкий есть на продаж в Раківци почта Солотвина. 525 5—5

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

при зближаючих ся іспитах в народних школах подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Вповажнених, сьвященників, катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта“, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в канцелярії Товариства ч. 10., або в Книгарні Наукового Товариства, ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1. по слїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
4.	Житє св. о. Николая	40 „
3.	Пасїка	70 „
4.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
5.	Спартак, провідник римских ґладіаторів	90 „
6.	Гетманьскі свати	50 „
7.	На послуханє до Відня	40 „
8.	Оферма	40 „
9.	Від чого вмерла Меланя	40 „
10.	В глухім кутї	40 „
11.	Сотні роковини народного письменьства Руси-Украіни	52 „
12.	Дещо про молоко	40 „
13.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
14.	Горить	60 „
15.	Як чоловік борє ся з природою	90 „
16.	Під морскими хвилями	40 „
17.	Кілька рад і пересторог для хаїборобів	45 „
18.	Про обірник і инші навози	60 „
19.	Істория Украіни-Руси (в образками)	30 „
20	Молитвеник народний а) вичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
21.	Великий молитвеник „Хваліте Господа з небес“ в оправі полотняній в футералом	1 К 80 „
22.	Великий молитвеник в оправі шкірянім в футералом на велиновім тривк. пап.	2 К 40 „
23.	Малитвеник оправленнй в шкіру в позолоч. берег.	3 К 20 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Потребую доброї працьовитої і тверезої служниці, котра би умїла печи хлїб, прати, доїти корови і робити коло огорода. Платня річна від 80—100 К.; за подорож зверне ся *після пильности*, вдовиці не є виключені. Кандидатка мусить мати службову книжку і бути здорова. Зголошеня: Пані В. Луцик, Руска Молдавиця, Буковинї. 549 3—3

Продам дуже дешево, або дам на виплату „Brockhaus Conversations-Lexicon“ найновійше виданє. Книжки цїлком нові, еще не уживані. А крім того продам дві дуже цїнні книжки: „Die Thiere der Erde“ (3 томи) „Die Völker der Erde“ (2 томи). Річи дуже інтересні і надають ся до салёну, бо з образками. *Богдан Кончевич*, Ценева, п. п. Ковова. 551 4—4

Дуже окрашуючі плюшеві намітки (лявфри) на столи і дїточі візки, давнїйше по К 2, 3·50, 6·50, 7 і 7·50, тепер по К 1·30, 2·50, 4·80, 5 і 5·30 по причині ліквідациї поручає Спілка тапіцерів Львівских ул. Ягайлоньска ч. 3. 910 4—5

Коси карпатскі і срібностальові з найлучшої стали і КОВАЛЬСКІ СЕРПИ поручає

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли.

Цінники висилають ся відворотнс. 566 1—10

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДІЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже

поручає знамениті:

Готове тїсто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, анґлійске, здорове і струдлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING

(леґуміна для 6 осіб)

рїжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

Ванїлевий цукор по 14 сот.

Ванїлевий порошок до соків по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах споживочних і делікатесів, а як де нема, просимо віднести ся просто до фабрики. 513 8—39

Незрівнана в доброті бриндза!

Спомагаймо лише краєвий промисл!

Хотячи піднести добробит нашого убогого народа, застановив ся я, чи й у нас краєвий промисл не дав би ся піднести. Передовсїм звернув я увагу що величезні грошеві квоти висилають ся до Угорщини за т. зв. липтавску овечу бриндзу а се мене значно заінтересувало. Я виїхав до північної Угорщини, щоби розслїдити в спіских Татрах тайни виробу липтавскої бриндзї. Нині можу повідомити П. Т. Публику, що в цїли вбогаченя нашого краю так значним, висше згаданим промислом, уладив я фабрики овечої бриндзї під фірмою **„КЕЛЬНЕРА перший краєвий виріб правдивої овечої чорногірскої бриндзі в Косові“**, чим даю бідним Гуцулам змогу заробляти, а П. Т. Публиці нагоду виперти заграничні вироби.

563 2—2

З високим поважанєм

Кельнер, Косів.

Прошу домагати ся лише чорногорскої бриндзї Кельнера

Чорногірска бриндза найкращий овечий добробит краю.

Спомагаймо лише краєвий промисл!

Чорногірску бриндзю правдиву овечу, що перевищає своєю добротою всякі наші заграничні вироби, поручає яко новість в 5-кілевих фасках по цїні 6 К 20 сот. оплатно.

КЕЛЬНЕРА перший краєвий виріб правдивої овечої чорногірскої бриндзі в Косові.

551 2—5

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

свое переплетниче і ґалянтерийне заведенє

у Львові ул. Валова ч. 29. 368

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

Василковий дім

Новости — Аполльо

жигмонт уріх, Львів.

висилає на домаганє свої богато ілюстровані цінники найновійших патентованих артикулів, важних і конечних для П. Т. кулціз, промисловців, урядників, офіцирів, лїкарів, інжинїрів, лїсничих, туристів, жандармів, скарбової сторож, господинь, реставраторів, готелярів, дворів, горлечь, броварів і т. д.

567 2—

Оголошенє

Вже вийшла III. часть (а 4. книжка) розпочатого перед двома роками видавництва товариства „Просьвіта“ у Львові п. з. „Руска письменність III. Твори М. Шашкевича, Я. Головацкого, Н. Устияновича та А. Могильницкого. У Львові 1906. З друкарнї Наукового Товариства ім. Шевченка. Книжка має 624 сторони XVI-кий і коштує: на добрім папері в звичайній оправі 1 К, в красній оправі 1 К, 50 с. З почтовою пересилкою о 35 с. більше. Можна дістати в канцелярії Тов. „Просьвіта“, Ринок, ч. 10, або в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка, ул. Театральна, ч. 1.

Також должна ще дістати:

РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ: I. ч. [1 книжка] Твори І. Котляревского, П. Артемовского-Гулака і Е. Гребінки. II. ч. [2 і 3 книжка] Твори Григорія Квітки Основяненка. (Всї 11 повістий, мїж ними 2 в Галичині ще незнані, 4 дрібнийші оповіданя, 4 драматичні твори, 4 листи до любезних земляків і вірші Шевченка). Кожду книжку продають ся окремо, в звичайній оправі по 1 К., в красній по 1·50 К. З почтовою пересилкою о 35 с. більше. Се видавництво відзначають ся дешевостию і елеґанцию, популярностию і кратчостию. Подібного видавництва не має не то руска, але навіть і польска література. IV. часть (5 книжка), обіймаюча твори Метлинського і Костомарова вже друкують ся. 565

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, пострїл (ішіяс) і всякі нервсві болї поручає ся усмиряючі натиранє, від 5 лїт незвичайно розповсюднене, многими лїкарями ординованє і знаменитостями признанє

Linimenthum Gaultheriae compositum

з правно зареєстрованою охоронною маркою

„NERWOL“

хеміка д-ра Юлія Францоса, аптикаря в Тернополи. Цїна фляшки 80 сот., 10 фляшок 8 К, не числячи опакованя і оплатно. — Тисячі подяк можна переглянути. Почтова висилка двічи на день.

У Львові можна дістати в аптиках: Девецкого, Гая, Лазовского або в аптиці

1039 *Д-ра Юлія Францоса в Тернополи.* 18—48

Оповіщенє.

Товариство кредитове „Руска Каса“ стов. зареєстр. з обмеженою порукою в Рогатині. Рахунок за місяць май 1906.

СТАН ДОВЖНИЙ.

Уділи	21.212	кор. 45	сот.
Фонд резервовий	3.579	„ 25	„
Вкладки	129.849	„ 37	„
Позички	50.400	„ —	„
Сальдо відсотків	5 740	„ 86	„
Неподнята дивіденда	733	„ 90	„
Спеціяльна резерва страт	1.174	„ 71	„
Рахунок рїжних осіб	141	„ 27	„
Разом	212 831	кор. 79	сот.

СТАН ЧИННИЙ.

Позички удїлені	203.262	кор. 39	сот.
Недвижимости	850	„ —	„
Льокациї	1.027	„ 47	„
Кошти спору	458	„ 16	„
„ адміністрациї	646	„ 04	„
Готівка	1.087	„ 73	„
Фонд резервовий льокациї	500	„ —	„
Разом	212.831	кор. 79	сот.

Членів має Товариство 1016 в декларованою квотою 22.980 кор. Стопа процентоза від вкладок 4½. Стопа процентова від позичок табулярних 6%. Стопа процентова від позичок звичайних 7%. Удїл членьский виносить 20 кор. і одноразова порука. — **Дирекция Товариства.** 571 1—1

Щадїть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕР“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові, ринок 10, II. п.

платить 4% від вкладок приймає і виплачує вкладки кождого дня, крім неділь і сьвят; удїляє позички на 6% на гіпотеку або за порукою; дає більші позички парцелянтам на купно землї; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 лїт; при 30 ратах півречних винесуть рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 к рок.

На покрите дахів бляхою або черепом удїляє „Дністер“ позички на 5%.

Позички можуть дістати тільки члени; яко член може приступити тільки член Товариства (безпечень „Дністер“.

Дивіденда від удїлів членьских виносила все 6%.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносять	31/12 1905:	К	2,072.928
Позички удїлені	„	„	2,042·615
Удїли членьскі	„	„	162·127
Фонд резервовий	„	„	30·288
Цїнні папери і льокациї	„	„	257·963

З чистих зисків удїлив „Дністер“ на церкви, бурси і инші добродійні цїли вже над 40.000 корон. 4

Щадїть і купуйте землю!

Складайте свої ощадности в руских товариствах!

Поясняй до позичок уділять Дирекция і агенти „Дністра“

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·05*.	
„ Кракова	**2·31***, 5·50*, 8·45, **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·30*.	
„ Підволочиск	7·20, 11·45, **2·20**, 5·50, 10·30*.	
„ Рави рускої	7·50.	
„ Лавочного	7·29, 11·50, 10·50*.	
„ Станиславова	8·05.	
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.	
„ Яворова	8·18, 4·37.	
„ Коломиї	10·05.	
„ Ряшева	10·35.	
„ Тухлї	3·55 (від 15/6 до 30/9).	
„ Белзця	4·50.	

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, **2·05**, 5·25, 10·2*,

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з **Брухович** від (6/5 до 23/9 вкл.), 7·07 перед полуднем 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд., 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.

з **Янова** (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята), 10·10 вечер.

з **Щирця** від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·10 вечер.

з **Любіня вел.** від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·05, **8·25**, 8·55, **2·45**, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
„ Підволочиск	6·20, 10·55, **2·21**, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова	6·00, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора	8·35, 4·15, 10·51*.
„ Белзця	10·45.
„ Ряшева	4·05.
„ Коломиї	3·30.
„ Рави рускої	7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, **2·36**, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до **Брухович** (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·25 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.

до **Рави рускої** 11·35 в ночи (що неділї).

до **Янова** (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.

до **Щирця** 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до **Любіня вел.** 2·01 по полудни по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 105 **Львів, четвер 25. мая (7. червня) 1906.** **Р. XXVII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії *за границею!*
на цілий рік 32 к. — 44 к.
на пів року 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік 28 к. на пів року 14 к.
на чверть року 7 „ на місяць 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рукописи неспечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Похвали і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Конфлікт з думою.

Поступоване російского правительства з думою є для нас загадкою. Що правительство рішило ся ігнорувати голос репрезентациї народів Росиї, се показала відповідь президента міністрів на адресу думи до царя, показують всї дальші заяви і замітки заступників правительства в дискусиї, яка в думі веде ся над найважнійшими справами, над головними домаганями сторонництв більшости. З ухвалених думою домагань правительство обіцяло сповнити лише одно, именно знести кару смерти. О инших жаданях, від котрих дума не гадає відступати, як о жаданю націоналізациї землї, о введеню відвічальности міністрів перед думою, правительство навіть чути не хоче. Правительство зігнорувало також рішуче і одноголосне жаданє думи, щоби міністерство уступило. На кождім засїданю члени думи — не критикують правительство — а безпощадно і при грімкім аплявзї цїлої палати нищать єго і дальше мотивують конечність введеня реформ жаданих більшостию думи, а рішучо відкінених правительством.

Мимо того, що правительство рішучо не годить ся на програму думи і мимо того, що викопало між собою а думою таку пропасть, що посли міністрів навіть до голосу допускати не хочуть, правительство анї не уступає, анї думи не розвязує. Правительство не розвязує думи мимо того, що дискусия, яка веде ся в думі, специяльно дискусия над відданєм землї в руки народу, мусить зревольтувати російскі народи аж до дна, мусить найширші, доси полїтично індиферентні маси народні просто загнати в рамена революциї. Вже нераз ішла чутка, що цар рішив ся розігнати думу, а мимо того дума радить дальше і робить се, що доси робили за границею друковані і з великим трудом до Росиї перевожені та тайними дорогами розширювані брошури революцийні. Ріжниця лише в тім, що революцийні брошури розходили ся в нечисленних кружках і тем порушуваних в нелєгальній літературі, не вільно було публично обговорювати, а голос послів в думі доходить до найтемнійших закутків. Факт, що правительство не розвязує думи, дасть ся пояснити хиба страхом, що европейскі капіталісти не дадуть решти порішеної позички і що против царя зверне ся вістрє революцийної агітациї між селяньством, котре буде мати доказ, що лише в наслїдок опору царя селяньство не дістало землї.

Російскі дневники доносять, що справа величезної позички єще не полагоджена. Доси зреалїзовано лише половину позички, а зреалїзованє решти стрічає ся з поважними перепонами як-раз в наслїдок конфлїкту правительства з думою. Окрім того по відповіди правительства на адресу думи і по инших деклярациях правительства в думі, зачали падати російскі вальори. Щоби ратувати загрожену ситуацию фінансову, правительство вислало за границю Віттого. Вітте мав телєграфувати до Петербурга, що на случай поважного конфлїкту правительства з думою заграничні банки замкнуть кредити російским банкирам і в такім случаю крах російских вальорів є неминучий і російске правительство стануло би над берегом фінансового краху. Мимо зреалїзованя великої части послїдної позички стан державної каси має бути дуже критичний. Дня 29. мая касовий білянс мав виказати в центральній касї лише 19 мілїонів готівки, а непокритих золотом паперових гроший було в перших днях червня 176 мілїонів рублїв.

Можливе, що страх перед фінансовим крахом здержує правительство від розвязаня думи. Другою причиною пасивної опозициї правительства є страх перед наслїдками розвязаня. На случай розвязаня думи опозиційні сторонництва заповідають загальну революцию, а надїють ся, що по сторонї революціонерів стане тепер збита лава хлопскої кляси всїх народів Росиї. В попередній революциї взяли участь міскі робітники і студенти, зелїзничий і телєграфічний персонал, часть воєнної фльоти і одиниці в сухопутній армії. Селяньство Росиї заховувало ся пасивно. Напади селян, особливо в українських губерніях, на паньскі двори, не були полїтичною революцією, бо сї хлопи мали претенсиї лише до пана а не до держави, вони лише мстили ся за свої кривди, а як мали претенсию до паньскої землї, то хотїли її взяти безпосередно від пана, а не з рук держави в дорозї державного законодавства. Дотеперішна дискусия над аграрними реформами в державній думі звела справу на дорогу полїтичну. Тепер хлоп вже знає, що лише дума може дати єму так пожадану землю. Хлоп знає, що дума стоїть за ним, що наділенє селяньства землею є одною з найголовнійших точок програми думи. Хлоп знає, що царске правительство опирає ся єму жаданю і, як цар розжене думу, то хлопи будуть знати, що одиноким виновником їх дальшої недолї є цар, бо не згодив ся на жаданя думи.

Ось причини, чому думи доси не розігнано. Можливе, що цар, сьвідомий того, що по розвязаню думи в ряди революціонерів вступить все селяньство Росиї, організує тепер силу, котра за одним махом здавить революцию всїх верств народів цїлої Росиї, і доперва тогди, коли буде мати певність, що вірні війска змасакрують навіть хлопску революцию, рішить ся розігнати думу. Деякі російскі дневники доносять, що ся хвиля вже недалека, що Горемикін вже має підписаний розказ розвязаня думи в конечній для правительства хвили. Инші жерела доносять, що в половині червня дума буде відрочена. В кругах послів веде ся тепер жива дискусия над тактикою, якої дума має держати ся на случай відроченя думи. Темою дискусиї суть три внесеня: Одно домагає ся, щоби мимо відрочуючого указу дума радила дальше, друге жадає, щоби дума видала манифест до народу і розійшла ся, а посли щоби між народом розвинули енергічну агітацию, трете внесенє предкладає, щоби дума перенесла свої наради до Фінляндиї. Група працї домагає ся, щоби дума оголосила ся конституантою.

Люди-зьвірі.

В той час, коли вся російська дума і вся російська суспільність домагаєть ся згідним голосом повної амнестиї, російське правительство, йдучи за голосом чорносотенних адрес, якими заповнені шпальти „Правительственнаго Вѣстника", замість амнестиї виправляє в пещасній морем крови залитій і горами трупів устеленій країні що-раз страшнійші оргії. І неначе на глум адресї думи до царя з жаданєм амнестиї як-раз тодї, коли в думі вела ся дискусия над відповідю на адресу, воєнний суд у Ризї засудив на смерть 8 робітників, між ними 13-лїтних дїтий, хлопця й дївчинку. На інтерпеляцию думи, аби засуду смерти не виконано, правительство відповіло, що інтерпеляцию подано міністрови війни, — а тимчасом засуджених розстріляно...

По цїлій Росиї залунав крик обуреня. Отсей настрій російської суспільности віддає „Громадська Думка" (ч. 116) такими словами:

„У „Слові" Француз розказує, як у Ризї вели на смертну кару 13-лїтних дїтий. Люди зжахнули ся, як побачили таке нечуване злочинство, і серце в кождого стиснув пекучий жаль за тих маленьких, блїдих дїтий, що йшли на смерть, не зазнавши ще життя, не розуміючи може добре, що і за що з ними роблять.

Трудно навіть уявити собі той людський жах, той жаль, усе те страшне, диявольське дїло, яке там робило ся. Бо в усякого, хто тільки читає про таку подію, хоч і не бачив її, мусить стиснути ся серце від жаху й обуреня.

В двацятім столїтю після Різдва того, хто сказав: „горе вам буде, коли покривдите одного з малих сих", у державі, що лежить не в центральній Африці, а в Европі і називає себе християнською, просьвіченою, заводить у себе конституцийний лад, ведуть на смерть малих, блїдих, переляканих дїтий... Такого диявольського злочинства не роблять навіть дикі люди... Що люди? — звірі навіть: собака не покривдить чужого щеняти, на табун коний як нападуть вовки, то маткикобили збирають лошат у купу і стають кругом них, обороняючи їх собою своїм житем. А тут люди... чи-ж люди се? Ні, се не люди, а із звірів звірі!

До чого се ми дожили? Чи се вже конець сьвіта? Ні, се конець панованя озвірілої бюрократиї, яка забула не тільки божі закони, не тільки людські права, але навіть і звірячі звичаї.

І за підмогою „христолюбивого" воинства, прикриваючи ся іменем монарха, вони роблять такі злочини, перед якими невне здригнуло-б ся серце дикого Готентота. Такі вчинки можуть робити тільки божевільні люди, бо навіть звірі їх не роблять.

Але чи-ж можна віддавати цїлий край на поталу божевільним людям?

Чого-ж мовчать ті слуги божі, проповідники Христової науки, що бачать такі вчинки?

Чого-ж мовчать ті порадники царя, бачучи, які злочинства прикривають ся його іменем? Мовчать... бо благословенствують!"

Kochajmy się!

[Розвіявши бунтарські і деякі політичні хмари, сьвіжо бережанської гімназиї].

Велике, небувале сьвято обходили, земле підгаєцька, рогатинська, бережанська і перемишляньска! Дня 6. червня с. р. з'їхали ся бувші ученики бережанської гімназиї, бувши учителї та сильні міра сего відправити столїтний ювилей сеї школи. Се сто літ минуло, як ту гімназию перенесено зі Збаража до Бережан. За сто літ кілько то снопів сьвітла мусїло пасти на довколичну землю з тої школи, бо сто літ се чималий шмат часу. Кілько то переворотів зробило ся за той час по цїлім сьвіті! В сих сто літах упав порохнавий абсолютизм, невільництво, кріпацтво, панщина — виросли Сполучені держави американьскі з мілїоновими містами, малі Пруси та Япан на сьвітові держави. Ми-ж бачимо навкруги наслїдки сьвітла, що сипалось сто літ з бережанської школи.

На пів мілїона душ в окрузї число чотиро і більше клясних шкіл не перевисшає пятнацятки. Половина сїл повіта підгаєцкого, а четвертина инших не мають анї школи анї учителїв. У всїх повітах ведуть науку-муку переважно учителї некваліфіковані. Там, де учитель збирає похвали від начальства, обмежує ся наука на впоюване „народового духа" і на викручуване язика.

Ми бачимо слїд несеної культури, не кажу вже на Глиний, Плаучі, але навіть на Шибалинї, що лежить о пять кільометрів від Бережан. Ті села мало ріжнять ся своїм интелєктуальним розвоєм від якої готентоткої оселї. Ми бачимо відблиск того сьвітла на розвою економічнім населеня цїлого округа. Мужик убирає ся тепер як перед тисячкою літ в кушак з мішкового чи веретового полотна з тою ріжницею, що тепер пристроїв ся за позичені у лихварів гроші. За роботу в літну днину бере він як перед 50 літами по 15—20 кр. Та колись мав він менші податки, дешеве топливо та менші инші потреби. Нині зросли всякі дрочки в десятеро, а заробок лишив ся той сам. Домагати ся більшої заплати не можна, бо поженуть босоніж скованого шутрованою дорогою 5—6 миль до Бережан. Тюрми в Підгайцях та Бережанах переповнені вязнями; кілька полків війска

Н. Лесков. 8)

Нехрещений піп.

Охрим Піднебесний належав до нового, дуже цїкавого українського типу, що почав зарисовуватись і витворяти ся в придніпрівских селах чи не в першій четвертинї сего столїтя.*) Тип той в сї часи вже цїлком визначив ся і ясно виявив ся своїм сильним впливом на релїгійний настрій місцевого населеня. Справдї дивно, що наші народознавцї і народолюбцї, хоч нишпорять за всїми дрібницями народного житя, якось переочили чи не узнали за гідних своєї уваги українських селян, що пустили цїлком нову струю в релїгійне житє українського народу. Зробити се тут нема коли та й не в силу менї; скажу лише коротко, що були то якісь ніби пустинники: вони ставили собі маленькі хаточки при своїх рідних домах денебудь в закамарку, жили чисто і опрятно як душевно так і назверх; нїкого не уникали і не цурались, працювали разом з домашними і були навіть взірцем трудящости і господарности, не ухиляючись і від розмови; але у все вносили свій, троха пуританьский характер. Вони дуже цїнили ученість і кождий з них доконче був письменний. А користувались вони знанєм письма головно, щоби учити ся слова Божого, до котрого рвали ся палко і побожно та з тим переконанєм, що воно зберегло ся чисто лише в одній книзї нового завіта, а в людских переказах, за котрими йде духовеньство, всьо перевернено і попсовано. Кажуть, що нїбито такі гадки присвоїли вони собі від нїмецких кольонїстів; та менї здає ся, що воно все одно, від кого вони їх взяли, а досить того, що відси опісля вийшла так звана штунда.

Нежонатий брат Піднебеснихи, козак Охрим, належав до таких людий. Він сам научив ся читати й писати і уважав за свій обовязок учити того й других. Учив він, кого лише міг, і все задармо, надїючись за свій труд тої заплати, яка обіцяна кождому, хто научить і напутить. Се учителюванє звичайно слабше йшло літом підчас пільних робіт, а зате сильнїшало в осени та йшло без перерви через цїлу зиму аж до весняної паший. Дїти учили ся в день, а вечерами збирались у Піднебесного вечерницї, як і у инших людий. Тілько у Охрима не сьпівали пустих пісень і не плели теревенїв; дївчата пряли лен і вовну, а сам Охрим поставить було на стіл тарілку меду і тарілку оріхів для угощеня „во імя Христово" та просить, щоби єму за те позволено „поговорити о Христї". Молодїж позваляла, і Охрим частував добрі душі медом, оріхами і євангельскою бесїдою та скоро так їх до того призвичаїв, що нї одна дївчина і нї оден парубок не хотїли йти на вечерницї деинде. Бесїди пішли навіть і без меду та без оріхів.

Виходили на Охримових вечерницях також і збліженя, а з них подружа; та й тут являла ся дуже дивна особливість, що незвичайно причиняла ся на користь Охримової слави: всї молоді люди, що полюбились на тих вечерницях і опісля побирали ся, були як на вибір щасливі. Розуміє ся, що походило воно найімовірнїйше від того, що вони пізнавали ся одно з другим в тихім воздусї духовности, а не в заколотї палкої гульнї, коли вибір виходить з бажаня крови, а не з нїжного нахилу серця. Так усе йшло на користь Охримової слави, і він при всїй своїй простотї став в Парипсах на почеснім місци богуугодного чоловіка. До него не ходили на суд лише тому, що він нїкого не судив, а научитись у него бажали всї, що ждали воскресення.

Таких людий, як Охрим Піднебесний, в ті часи було на Українї більше, та всї вони крили ся без гомону і довго оставали незамітні для всїх крім самих селян. В чверть столїтя пізнійше ті люди самі обявили ся в широко розгалуженім і тїсно з'єднанім товаристві, що зве ся штундою. Я дуже добре знав одного з їх провідників; Був то привітний, добрий, нежонатий козак. Як більша часть єго товаришів, він сам научив ся читати і сам оден внучив усїх доколичних хлопців і дївчат. Дївчат внучив на вечерницях; вони пряли і шили, а він розказував було о Христї. Єго поясненя були простенькі, далекі від усякої догматики і богослужебних установ, а мали на увазї майже тілько моральне вихованє по ідеям Ісуса. Але мій знакомий козак-проповідник жив на лївобічній Українї в селї, де ще нема штунди. Та в ті часи, до котрих відносить ся се оповіданє, наука ся ще й по правім боцї Дніпра не мала нїчого сформулованого.

Савку Дукаченка віддали на науку до Піднебесного; а той, замітивши у хлопця з одної сторони бистрі спосібности, а з другої горячу релїгійність, дуже єго полюбив. Савка тим самим відплачував своему сердечному учителеви. І так між ними витворила ся звязь так сильна і нїжна, що коли старий Дукач взяв сина до монастиря, щоби там посьвятити єго згідно з материньским обітом на службу Богу, то хлопець страшно затужив не так за материю, як за своїм простодушним учителем, та при своїм хирнім здоровлю незабаром розхорував ся, злиг і певно умер би був, коли би несподівано не навідав ся до него Піднебесний. Сей зрозумів причину хороби свого маленького друга і, вернувши до Парипс, зумів переконати Дукачиху, що задля жертви Богу не треба убивати дитину. Тому-ж і дорадив не мучити більше хлопця в манастирі, а зробити з него „живу жертву". Піднебесний указував дорогу не цїлком чужу і незнану українському козацтву: він радив віддати Савку до духовної школи, відки він потому може перейти до семинарии і вийти на сїльского сьвященика; а сїльский сьвященик може богато доброго робити для бідних і темних людий та стати через те другом Христовим і другом Божим.

Дукачиха дала переконатись доводами Охрима та взяла Савку з монастиря і відвезла до духовної школи. Всї похваляли се, крім одної Керасихи; у неї, імовірно за старі гріхи, вселив ся якийсь хмурий дух суперечки, що проявляв ся несамовитими нападами, коли ходило о її похресника. Вона єго нїбито й любила й жалувала, а тимчасом Бог знає який виправляла заколот, коли ходило о него.

Зачалось воно ще від єго хлопячих літ. Понесуть бувало Савку причащати, Керасиха кричить:

— Що ви робите! Не треба... не носити єго... се така дитина... не можна єго причащати...

Не послухають її: вона вся позеленіє та або сьміє ся або просить людий в церкві:

— Пустїть мене геть, щоби мої очи не бачили, як єму будуть давати Христової крови.

*) Значить: 19-ого.

розльоковано по окрузі; сотки жандармів стягнено з Мазурщини; стоси слїдчих актів свїжо записаних за бунт; отсе найкрасше, найвимовнїйше ілюструє той рай, сотворений столїтною працею школи на згаданій території.

Цїлих сто лїт була бережаньска гімназия чужою, ба й нераз ворожою населенню тої території, що дає 95 процент руского рекрута. Доки ще панувала тут нїмецка викладна мова, виводила нам тая школа хоч не 95 проц. дїтий, як повинно бути, так бодай 60 проц. Нині, коли намножило ся трохи бурс, коли мужики з кождого майже села горнуть ся до просьвіти, випускає тая школа третину наших дїтий, а нераз і менше. Відколи мусимо учити ся в братнім єзику, спадає число наших дїтий в школї з 60 до 30 проц. замість, щоби мало зрости до 95 проц. Мучать ся Поляки в Прусах нїмечиною, в Росиї московщиною, але всюди вони становлять більшість в школї, хоч в чужій, там, де є вони більшостию в окрузї. Лише у нас нїмок, в благословенній Галиції, де панує „старший брат".

Але вертай до ювилею, бережаньска земле, а побачиш чудову ідилю!

На образї люблинської унії Матейка так любо особи не пригортають ся, як „старший брат" нині голубить в Бережанах „меншого брата". — той, той старший брат, що дає 5 проц. рекрута, того меншого, що дає 95 процент.

О славний Матейку, встань з гробу та бери кисть у руки, а сотвориш щось невиданого!

А ти, Бережанщино, дивуй ся, слухай та весели ся тими любовними шепотами „старшого брата" о милости, рувности братерскей, в праци под єдним дахем...!

Забудь, Бережанщино, перебуте лихо! Не каламуть води пригадуванєм правно неістнуючого, а однак виконуваного закона краєвого з 1867 р., котрим то віддано нашу школу-житє на поталу збанкрутованим утрацим дїдичам з повітових рад! Не переривай „старшому братови" згадкою про вічні, тисячні підписи, меморияли, інтерпеляції, внесеня о свою гімназию в Бережанах. Забудь о тім, як обійшов ся „старший брат" в соймі з внесенєм Олесницкого в справі бережаньскої гімназиї. Серце „старшого брата" переповнене пестощами для тебе... Воно мусить вилити „обфітость" свого нутра, як все буває по добрім винї.

Не переривай, не будь нетерпелива, Бережанщино, бо тепер надія на свою школу чейже не заведе. Сам пан граф намісник вдав ся в ту справу, а якже...! А граф Потоцкий добрий пан...!

Ще в серпни і в вересни минулого року, як втяв, в сто лїт по заснованю гімназиї, внесли батьки учеників чотирох кляс просьбу о рускі паралєльки. Сам пан намісник вдали ся в тую справу... Тїш ся, Бережанщино, тїште ся батьки, що дали підписи! Пан намісник, як добрий пан і господар своєї провінциї, готові вже навіть скінчити незадовго провірюване нотариально лєгалізованих підписів батьків на руску школу через свої очи і уши: ц. к. жандармів. А що жандарми не укінчили доси провірюваня, то винні теперішні страйки, котрі перепиняють роботу ц. к. властий. Як би жадних страйків не було, то за других сто лїт т. є. підчас двісталїтного ювилею відповідь дістануть батьки вже напевно...

„Kochajmy się!" кличе „старший брат"; слухай „менший брате"! Не думай о жадній Македонії! Думай о вспульней праци так, як доси се було!

Чи не вспульною працою повстала chrześcijańska бурса в Бродах, в Самборі, всї касина, кредитові інституций, наукові і всякі инші товариства в краю?

От і нині є початок спільного дїла; закладаємо вспульний фонд для учеників гімназиї. Вспульна праця тут і за кордоном повинна бути від нині нашою цїлию.

Kochajmy się!

Бережанщино, ликуй, о Македонії не думай!

„Старший брат" виливає „kochajmy się!" з глубини серця...

Kochajmy się...!

Вдячний ученик бережаньскої гімназиї.

З Росиї.

Дума.

На вчерашнім засїданю дума не вела дальше дискусиї над земельним питанєм. Внесенє на зміну деяких статий о лєгіслятивній компетенциї думи дало привіт до загальної дискусиї над ситуациєю в краю. Посли Анїкін, Аладін і Родічев атакували пристрасно правительство. Посли: Гайден, Левин і Вінавер представляли, що дума має право предкладати комісиї проєкти що-до зміни законодатної компетенциї думи і на тім засїданє перервано.

Телєграми.

Відень. „Zeit" доносить з Петербурга, що в касарнях артилєрий арештовано богато вояків з причини опору, який вони ставили офіцирам і з приводу революцийної агітациї.

Петербург. Конгрес дворян вироблює адресу до царя з подякою за дотеперішні заходи о добро дворян. Адреса увевняє, що дворяни попирати-муть престол у всїх заворушенях, які вибухнуть в краю. Дальше висказано в адресї надію, що основні закони заручать ненарушимість права приватної власности.

Внесенє либеральної групи, що стоїть під проводом кн. Грубецкого, щоби в адресї зазначено конечність сотворенє нового державного порядку і нових основних законів в поступовім дусї, остало в меншости.

Петербург. „Новое Время" пише, що суд полїтичних справ через цивільні судові власти є остатними часами дуже утрудненій. Сьвідки не хотять зізнавати, бо боять ся мести, слїдчі судиї одержують остереженя, вищі урядники одержують вироки смерти. В послїдних днях одержав такий вирок старший предсїдатель варшавскої палати судової, Постніков.

Петербург. Дневники записують чутку, що до Одеси приходить варшавский генерал-губернатор Скаллон, а на єго місце до Варшави настає бувший начальник задної сторожі манджурской армії, ген. ляйтнант Надаров.

Петербург. В Одесї і Бесарабії боять ся вибуху жидівских погромів. Богаті Жиди виїздять за кордон. В Бесарабії полїция заохочує товпу і селян до битя християньскої і жидівскої інтелїгенциї. Посли вибрані з Бесарабії взивають відозвами населенє, аби не слухало агітаторів, що хотять довести до заворушеня.

Льондон. Росийска ескадра має під проводом адмірала Вірена прибути в серпни або вересни до Портсмесу.

Петербург. Від тижня виступають прояви селяньского руху в губерніях саратівскій, воронїжскій і гродненьскій. Декуди прибирає рух грізні форми. З ріжних сторон надходять відомости, що селяни порішили самі подїлити паньскі землї, коли дума не схоче перевести аґрарної реформи. Дневники доносять, що правительство рішило подїлити до розданя між безземельних і між емігрантів з полудневих середущих губернїй півтора мілїона десятин на правім березї Волги в самарскій губернії.

Зборівске товариство задаткове.

На підставі §. 19. прас. зак. спростованє дописи, поміщеної в ч. 95. „Дїла".

Неправдою єсть якоби „Русини зробили нещасливий вибір Дирекциї, бо віддали начальну Дирекцію д-рови Вацикови, котрого годї назвати руским патріотом" — правдою натомість єсть, що д-р Вацик приймив вибір доперва по довгих намовах з обовязку патріотичного, позаяк від єго вибору учинено зависимим данє Товариству потрібної помочи фінансової. Неправдою єсть, що п. Воляньскій пізнав, що Товариство може дати єму вигідне житє та почав єго перетворювати в дійну корову — правдою єсть натомість, що п. Воляньскій укінчений правник побирав лише скромну платню 1600 к. річно; неправдою єсть, якоби „п. Роговскій був післанцем, возьним, писаром, а потім членом Дирекциї" з чого би випливало, що зіставши з „писаря" директором не мав кваліфікациї на члена Дирекциї. — натомість правдою єсть що п. Роговский працює в Товаристві майже від єго заснованя, т. є через 23 лїт, і первістно в характері практиканта, пізнїйше урядника, бо еще від року 1893, коли Товариство знаходило ся в руках польских, то п. Роговский яко такій був членом Дирекциї. Неправдою єсть, якоби о. Герасимович перепер вибір п. Воляньского, правдою єсть натомість що п. Воляньский зістав вибраний директором еще в часах, коли Товариство було в руках польских, всїми рускими голосами. Не єсть правдою, якоби вже в початках урядованя названої, „трійцї" Рада надзираюча спостерегла мале гокус-покус з більшою грошевою квотою і у вересни 1903 розписано конкурс на урядника, — неправдою єсть якоби той урядник мав справу роз'яснити і допомогти до усуненя злого. Правдою єсть натомість, що справозданє люстрациї з того часу так Związku, як також Союза не тілько не виказало нїякої хотьби найменшої неправильности, хотьби з найдрібнїйшою квотою грошевою, але противно в обох справозданях виражено узнанє Дирекциї, що обнявши Товариство в так критичній ситуациї, з'уміла єго двигнути і побільшити. Правдою єсть дальше, що збільшена значно аґенда, як також обставина, що начальний директор д-р Вацик маючи инше заняте поза Товариством, не міг посьвячувати для него достаточно часу і тому зрік ся 1000 кор. своєї платнї, щоби уможливити принятє урядника в цїли роздїлу чинностий ліквідатора і бугальтера. Не єсть правдою, якоби Рада переперла в червни вибір Володимира Могильницкого мимо опору Дирекциї, — противно до вибору сего причинив ся головно директор д-р Вацик, котрому сей пан виключно завдячує отриманє посади, і котрий милосердячись над єго нужденним положенєм, підпомагав єго материяльно і склонив принятого вже иншого урядника до зрезигнованя на єго користь. Правдою єсть, що принятий урядник занедбуючи властиву роботу, за яку був платний, „списував споро дрібних надужить, правдою єсть, що мимо сего за цїлий рік не „викрив" нїчого, щоби надавало ся до „зужиткованя (!!!). Неправдою єсть, якоби в марцю р. 1905 почув урядник розказ п. Воляньского: „nehmen Sie 30 h. mehr, sonst kann man von ihm nichts heraus bekommen", правдою натомість єсть, що єсть видумка автора. Неправдою єсть, якоби доперва тогди показало ся, що п. Воляньский справив пушку з написею „Народный домъ", бо така пушка істновала від р. 1904; неправдою єсть, якоби п. Воляньский брав від кождого позичаючого від 100 К позички по 10 до 30 сот., від 2000 К по 40—100 сот. а від більших позичок по коронї. Не єсть правдою, якоби пожидаючі просили ся або і сварили ся, якоби то само дїялось і при виплатах щадничих вкладок і удїлів та при частевих зворотах позичок; неправдою єсть якоби в сей спосіб п. Воляньский міг зібрати річно 8000 К, а за три роки 24.000 К. Правдою єсть натомість, що до згаданої пушки в спосіб практикований всюди, складали позичаючі добровільні датки після своєї волї; правдою єсть, що п. Воляньский зібрав 1314 К 75 с. Не єсть правдою, якоби згадана пушка позіставала лише під контролею п. Воляньского, і якоби контрольорови рахунки справджували трудности; правдою єсть натомість що згадані складки стоять під контролею комітету товариства Руский Народний Дім в Зборові, котрого статут приняло ц. к. намісництво до своєї відомости, і правдою єсть, що п. Роговский мусїв посьвятити богато годин тяжкої праці, щоби справити хочби часть мильних обчислень Могильницкого. Неправдою єсть, якоби два рази протоколярно ухвалено заборону збирати ті датки, правдою єсть натомість, що згадана ухвала відносилась до заборони всякої агітациї партийної в льокали товариства.

Правдою єсть, що в наслїдок денунцияциї зі сторони о. Чумака зїхала люстрация, не єсть правдою якоби не можна знати що вона викрила, натомість правдою єсть, що перше справозданє люстрациї, опираюче ся на денунцияциї вилїтографовано в великій скількости екземлярів і порозсилано по ріжних інституциях і до приватних осіб, з очивидним нараженєм товариства на велику шкоду, бо утрату кредиту; не єсть правдою, якоби справозданє люстрациї кінчило ся радою: усунути від урядованя членів дирекциї покликати їх заступників, а до помочи взяти чоловіка фахового, тогди в разї потреби Związek поспішить з помочию; натомість правдою єсть, що усуненє дирекциї було желанєм кількох інтриґантів, котрі в тій цїли готові були навіть наразити товариство на упадок; правдою єсть, що справозданє перших люстраторів, опираюче ся виключно на денунцияциї, лише евентуально поставило внесок на зміну дирекциї, на випадок єсли-б заміти оказали ся правдивими, правдою що всї ті заміти, дирекция в обширнім справозданю цїлковито вияснила і викрила цїлу тенденциїність доносу, правдою єсть наконець що по тім виясненю відбула ся друга люстрация Związku переведена через другого люстратора надзвичайно докладно в днях від 3. до 19. мая, і що люстрация не викрила нїяких неправильностий а виткнені як звичайно нею заміти відносять ся виключно до формального і внїшного способу дїловодства, при чім зазначено, що заміти ті не відносять ся лише до теперішної дирекциї, але до всїх попередних. Не правдою єсть, якоби дирекция дала Związk-ови подане в дописи пояснене, правдою єсть натомість що цїле то пояснене єсть видумкою автора дописи, зміряюче до з'огидженя дирекциї в очах Русинів. Не єсть правдою, якоби п. Воляньский туманив людий, що то „Українцї" збратали ся, щоби знищити „русских" — правдою єсть натомість, що в справі добра і розвою Товариства всї добромислячі члени так одної як і другої партиї ідуть разом, чого доказом єсть хотьби се, що начальним директором єсть „Українець", хотяй неналежачий до партиї о. Герасимовича і п. Могильницкого. Не єсть правдою, якоби дійшло до того, що члени ради надзираючої зрекли ся мандатів. Правдою єсть натомість, що мандатів зрекли ся лише о. Герасимович і о. Чумак, а прочі члени — також і Українцї як пр. о. Борачок (котрий найбільше причинив ся до сего, що Товариство перейшло в рускі руки) і о. Тарнавский, котрі руководять ся лишень справедливостию і хотять дальше дбати о розвій Товариства, мандатів не зрекли ся. Не єсть правдою, якоби урядник-народовець забрав ся з Товариства, щоби не плямити своєго імени; натомість правдою єсть, що сей урядник, автор дописи, зістав усунений мимо своєї волї з посади, ухвалою дирекциї затвердженою радою надзираючою, понеже показало ся при люстрациї, що втигав до книг зовсїм мильні позиции і недбалим прозадженєм книги контової спровадив в сю книгу непорядок.

Зборів дня 30. мая 1906.

Дирекция Товариства задаткового в Зборові

Д-р Евген Вацик, Олїмп Воляньский. Данило Роговский.

ТЕЛЄГРАМИ.

Австрия.

Відень. Цїсар Вільгельм прибув вчера рано осібним двірским поїздом на дворець північної зелїзниці. На двірци ожидав єго цїсар Франц Йосиф і численні військові і цивільні достойники. По привитаню оба монархи поїхали до Шенбруну.

Відень. По офіцияльнім привитаню в Шенбруні цїсар Вільгельм приняв гр. Голуховского, відтак зложив коротку візиту цїсареви Франц-Йосифови. Опісля поїхав до міста, щоби поробити ріжні візити.

Берно. На день 28. червня заповіджений приїзд цїсаря на стрілецке торжество в Моравскій Остраві.

Угорщина.

Будапешт. Сойм приняв в третім читаню провізорию буджетову і закон о контингентї рекрута, відтак приступив до нарад над принятєм заключених торговельних договорів. Міністер торговлї Кошут просив о приняте предложеня, щоби вже устали неконституцийні відносини.

Будапешт. Сегодня вибере угорский сойм членів делєгациї і збере ся на слїдуюче засїданє аж по делєгацийній сесиї, щоби перевести наради над адресою до монарха і над буджетом. Кажуть, що між послами партиї независимих панує велике невдоволенє з политики гр. Голуховского і що підчас делєгацийних нарад воно виявить ся.

Будапешт. В партиї соц.-демократів панує роздвоєнє; поборюють ся два сторонництва, інтелїгенти і властиві робітники. Роздвоєне виявило ся підчас послїдного конгресу.

Франция.

Париж. З порученя комісиї, зложеної з 3 кардиналїв, 2 архиепископів і 6 епископів віддано до друку проєкт статута будучих конфесийних товариств, вироблений архиепископом з Безансону. Сей проєкт буде розісланий всїм членам послїдної епископской конференциї з порученєм поробити до него замітки і переслати комісиї. Комісия відбуде засїданє 15. с. м. і остаточно зредагує текст, котрий має бути предложений папі до дециизиї в справі евентуального твореня віроісповідних товариств.

Париж. Дневник „Matin" доносить, що правительсво постановило за замордованє французского горожанина Карбоніє зажадати від султана Танджеру заплати 500 тисяч франків відшкодованя родинї небіщика і офіциальных перепросин французского правительства.

Брест. Залога панцирника „Іоанна д' Арк" урядила вчера нополудни бурливу маніфестацию. Трийцять моряків вийшло без позволеня з панцирника і не хотїли повернути на поміст.

Париж. Рада м. Парижа одноголосно ухвалила переслати іспаньскому королеви ґратуляциї. Відтак рада також одноголосно порішила вислати привіт першій думі росийской держави, думі, котра з таким запалом і відвагою, що викликає подив цїлого сьвіта, приступила до праці над новими реформами.

Іспанїя.

Париж. Дневник „Eclair" пише з Мадриту, що там сконфісковано дневник „Pierra-u-Libertad", тому що оголосив допись з 80 підписами, в котрій було поміщене твердженє, що у всїх іспаньских вязницях приміюють ся до вязнів муки ще з часів інквізициї. Сконфіскований дневник подає подріб-

ний опис мук, які терплять вязні. Рівночасно з конфіскатою арештовано цілий ряд редакторів ріжних газет під закидом, що вони є анархістами.

НОВИНКИ.

— **Новий спосіб проти зарібкової еміграції до Прус.** Золочівське староство розставляє жандармів по дорогах до зелїзничих стацій в повіті для стереженя, щоби хто з повіту не виїхав на роботу до Прус. Дня 6. с. м. завернув спід Ожидова жандарм трох робітників до Соколівки. Ті робітники роблять вже довший час в Прусах і приїхали до Соколівки за відпусткою. Тепер мусять шукати способу, як вернути до роботи, щоби не попасти в руки комісара Станїславского, котрий задекретував в повіті, що хто не має 24 роки, тому не вільно їхати до Прус, а хто має понад 24 роки, такому також не вільно. Кара за переступленє сеї норми 10 діб арешту! Звертаємо на сї надужитя золочівского староства увагу наших послів в парляментї, а скривдженим радимо звернути ся телєграфічно з жалобою до мінїстерства внутрішних справ.

— **Рільні страйки.** З Бобреччини пишуть нам: Страйк в Коцурові треває дальше спокійно при великій солїдарности селян. Управитель дібр Гаєвский не хоче переговорювати із страйковим комітетом, вибраним громадою, лише хоче сам вибрати комітет з хрунів, аби нарід наклонити до роботи. Однак се єму не удасть ся, тим більше, що страйкуючі робітники дають собі раду. От 30 люда виїхало до робіт в Журавнї. Дивують ся також всї, по що Гродзїцкий держить дальше в Коцурові жандармерию, коли в громадї спокій. Хиба хоче завести тут жандармску станицю? — *Органїзатор.*

— **До відома дирекциї зелїзниць у Львові.** Пишуть нам: Позаяк устні нарікання нїчо не помагають, то подаємо сею дорогою п. директорови державних зелїзниць у Львові до відомости, що на лїнії Стрий-Львів звичайно є при особових поїздах за мало вагонів, через що так богато напаковано людий, що не то не мають де помістити ся в передїлах, але й в переходах. Так дїє ся особливо перед кождими сьвятами і по кождих сьвятах, перед вакациями і по вакациях. Так дїє ся від лїт цілих. Дня 4. червня с. р. поїзд, що виїздив зі Стрия о год. 1·50 по полудни, так був переповнений, що навіть до вагону другої кляси війшла ціла громада селян, жовнїрів і Жидів й стояла попри сидячих пасажирів II кляси аж до львівского двірця. Дотичні реклямациї до зелїзничого перзоналу нїчо не помогли. Яким отже правом трактує ся людий на тій зелїзници як товар? — *Н.*

— **З Тернополя пишуть нам:** Против адвоката д-ра Ізидора Голубовича відбула ся дня 6. червня с. р. перед тут. Судом присяжних розправа о злочин з §. 98. з. к. і провину з § 302 з. к., поповнену тим, що на вічу в Теребовли він мав грозити польскій шляхтї страйками і старав ся викликати ненависть до неї. По переведеній розправі і по знаменитій оборонї адв. д-ра Костя Левицкого, заперечили присяжні одноголосно оба питаня, поставлені так в напрямі злочину з § 98 з. к. як і провини з § 302 з. к. — почім трибунал видав вирок увільняючий.

— **До шкіл рільничих!** Институциї, де селянин може запізнати ся з основами раціонального господарства, стають для нас чимраз пекучійшою потребою. Поки-що є у нас лише низші школи рільничі; у східній части краю маємо їх кілька: в Ягольници, Бережници, Городенці і Дублянах. Задачею їх є служити інтересам хліборобского стану; так бодай стоїть написано зовсїм ясно і виразно в статутах сих шкіл. Тож користаймо з них як найбільше! Д. 15. червня минає термін вношеня подань о принятє до шкіл рільничих. Про те звертаємо ся до селян і інтелїгенциї сїльскої, нехай засиплють поданями Краєвий Видїл; нехай побачать ті панове, що селяне бажають фахового знаня рільничого! А чей-же в кождім сеї головно з околиць, де є рільнича школа, може найти ся хлопець спосібний, що скінчив народну школу, а не може піти дальше до шкіл, до гімназиї, реальної або до семинара; то спробуйте єго примістити в низшій школї рільничій. Кошти при тім не великі, майже жадні; заходу хиба тілько, що поїхати до вступного іспиту. Не можемо-ж холодно гляцїти на те, як в тих школах заложених на нашій земли для потреб місцевого населеня, учать ся Мазури та всякі польскі економчуки, а Русини зіпхнені на послїдний плян. Мусимо постарати ся, щоби як найбільше Русинів було в тих школах; тодї будемо мати аргумент проти такої нечувано кривдячої річи, як се, що язиком викладовим є в школах рільничих мова польска. Доси була тенденция принимати можливо як найменше хлопских синів. Се йшло тихцем і гладко, бо нїхто з Русинів тим не займав ся і не звертав на се прилюдно уваги. Длятого треба тепер дивитити ся, як ті пани підчас іспитів поступати-муть з руськими кандидатами, та повідомляти часописи. Кермуючі круги не хотять, щоби в рільничих школах було богато руских синів ще і з тої причини, що як се мовчки порішено — школи ті мають достарчати передовсїм дешевих економчуків панам дїдичам. На таку цїль не можна явно домагатись краєвих гроший; тому то звернено ся до способу, який бачимо на кождім кроцї в паньскій полїтицї, під иншою вивіскою инший товар перешварцовувати. Сказано: низші школи рільні мають служити для рільничого виобразованя сїльских господарів (хто хоче, може в то вірити!); а тимчасом уладжено науку в тім напрямі, щоби видавати материял на низших офіциялїстів двірских. Як би дістало ся більше селяньских дїтий до рільничих шкіл, тодї з успіхом можна і треба би домагатись, щоби в науцї узгляднено передовсїм потреби господарств селяньских. Ще раз звертаємо ся до сьвідомійших одиниць по селах, нехай використають єще тих кілька днїв, які остали для вношеня подань о принятє, щоби показало ся, чи ще маємо право до шкіл рільничих в нашій части краю, чи вже нї. — *С. Л. К.*

— **В справі памятника пок. Ом. Партицкого** пишуть нам: З нагоди товариского зїзду, що відбув ся 3. с. м. в 20-лїтні роковини зложеня іспиту зрілости в учительскім семинари у Львові, всї товариші удали ся на личаківский цвинтар, щоби почтити память і помолитись на гробах своїх давних а вже покійних професорів. Між иншими прийшли ми на могилу пок. професора Омеляна Партицкого. Вправдї памятник стоїть, але цілком занедбаний, опущений, могила заросла всїляким хабазом, заледво вже можна відчитати на памятнику, що тут спочивають тлїнні останки чоловіка, котрий ціле своє житє трудив ся для Руси. Був час, коли покійний, мож сказати, сам підтримував цілу лїтературу галицкої Руси і не щадив нї здоровля нї гроший на се. Ледви 11 лїт минуло по смерти покійного, а Русь за него цілком забула. Не так то дїєсь у инших народів. Тому відзиваюсь до сердець бувших єго учеників і учениць — а виховав він їх дуже богато — і добрих людий, котрі почитають память покійного, нехай надішлють по кільканайцять сотиків на відновленє памятника і могили пок. Омеляна Партицкого, а колись і їх память другі будуть згадувати. Жертви можна посилати на руки Василя Чуми, урядника „Дністра" у Львові, Ринок 10. — *І. Верхола.*

— **Новий адвокат Русин.** З початком сего місяця отворив в Тернополи, при ул. Кохановского ч. 3, д-р Ізидор Голубович адвокатску канцелярию. Не сумнїваємо ся, що сей факт повитала подільска Русь із щирою радостию, бо в особі п. Голубовича прибуває їй здібний юрист, що попри своїй солїдности і рідкій трудолюбивости являє ся цїнним дорадником в правничих справах. Та п. Голубович звісний також як першорядний народний дїяч і хоч молодий, вже доси заслужив ся чимало на поли организациї подільскої Руси. Тому тим відраднїйще повитати нам єго на новім становищи, бо надїємось, що від тепер єго народна дїяльність буде ще успішнїйша. Щасть Боже молодому труженникови в єго починах.

— **Повени.** Із Стрийщини доносять нам, що наслїдком довготревалих дощів, сей повіт навістила велика повінь. Село Гірне цїле під водою, а також многі инші села залиті прибуваючими водами з рік. Комунїкация майже всюди перервана, регуляцийні роботи знищені. Причина катастрофи лежить в значній части в тім, що зелїзниця розширяючи перепусти при мостах під Любінцями і Конюховом, не побудовала від разу відповідних каналів до ріки, і через те вода виляла на поля і залила тисячі моргів. Шкоди величезні, а катастрофа грозить ще більша, бо вода заєдно прибуває. — Із Станиславова доносять, що наслїдком дощів залитий зелїзничий шлях межи Коршевом а Отинією. Поїзд ч. 313 з Коломиї прибув до Станиславова з тригодинним спізненєм. Нема сумнїву, що й в инших сторонах виступила повінь, але поки-що не наспіли ще вісти.

— **Градова катастрофа.** Пишуть нам від Турки: Минувшої пятницї страшна градова буря зі зливою, наробила великої шкоди в наших сторонах, причім села Задільско, Молдавско і Риків дуже потерпіли. Град збив всї земплоди а вода позносила пізні засіви по ярах. Тепер у нас страшна дорожнеча худоби, але Жидки робять при тім великі інтереси, бо мають богато худоби на співках у хлопів бойків, та забирають як хотять. Вся Туреччина спить, сьвіт єї не обходить. — *Бойко.*

— **Велика виставa рільнича** в Берлїні відбуде ся від дня 13. до 19. червня с. р. Буде на нїй представлений вицьвіт із всяких галузий рільництва цілої Німеччини. Для наших людий, що інтересують ся рільництвом, звіданє тої вистави принесло би надзвичайну користь — бо дало би можність пізнати, до чого довела нїмецка культура на поли рільництва, та порівнати, о скілько наш край, на скрізь рільничий, завдяки нашим верховодам остав позаду. Кошт дороги разом з пятидневним побутом в Берлїні обчислені на 60 злр. — *Рільник.*

— **Наплив емігрантів до Америки.** Статистичне бюро еміграцийного департаменту у Вашінґтонї оголосило звіт з еміграциї за 1905 р., в котрім подало також подїл прибувших еміґрантів після званя. З того виказу показуєсь, що до Америки прибуло минувшого року лїкарів 193 з Англії, 190 з Нїмеччини, 160 з Італії, 64 з Скандинавії а 96 инших з других держав. Адвокатів 329, з чого найбільше приїхало з Англії, бо 144; з Франциї приїхало лише 46. Акторів приїхало 1.157, музикантів 1.525, з тих найбільше жидів, бо 342. Учителів 2.256, архитектів 545, сьвящеників 1.459, інжинїрів 1.598, малярів 819, а „хіньских музикантів" 14.

— **Жиди з Росиї** ще й тепер виселяють ся цїлими родинами за границю, а переважно до Америки. Нема поїзду з Підволочиск та Бродів, яким не їхало би кільканайцять жидівских родин через Галичину. Коли спитати їх, чому втїкають з Росиї, відповідають, що там небезпечно, що мужики грозять різнею, а салдати замісць боронити, помагають бити Жидів.

— **Сокільский концерт.** Задля браку місця подали ми вчера лише коротку згадку про музичну часть сокільского вечера з 5. червня с. р. Нинї доповнюємо тую нотатку справозданєм нашого музичного справоздавця. Виконані на тім вечері твори, подїлити можна на чотири групи, а то: концертові твори на орхестру, хори в супроводї орхестри, соля в супроводї орхестри і фортепяна і орхестральні твори грані підчас вправ. До тепер у Львові неграну „VI симфонію" Вербицкого, яка властиво по своїм характері повинна називати ся симфонічною рапсодиєю і цілком нову композицию настроєву „На вічний сон" Січиньского, присьвячену голові „Сокола" п. А. Будзиновскому на спомин єго момершої доні Людомири, виконала орхестра 15 п. и. під проводом свого капельника п. Конопаска знаменито. Виконанє п. Адамом Людвігом, барітоном львівскої опери дотепер ще нїгде не співане сольо Січиньского до слів Шевченка „І золотої і дорогої" в супроводї орхестри, викликало своїми шляхотними тонами велике одушевленє серед згромадженої публики, а глубоке признанє серед знатокїв музики і співу. Так само рівнож перший раз виконані „Пісні Ярославенка" в супроводі фортепяна (акомпанював сам композитор інж. Вінцковский), подобали ся загально нетільки задля їх гарної будови, але також тим, що вони є оперті на наших найбільше улюблених, народних мотивах. Відспівані „Львівским Бояном" хоральні твори Січиньского „Лічу в неволї" і Людкевича „Кавказ часть I" в супроводї орхестри, справдї не були нові, однак в їх виконаню було видно великий поступ „Львівского Бояна". З сеї нагоди належить ся повне признанє мистодиригенсови „Бояна" п. Волошинови за точне приготованє сих творів а членам хору за їх виконанє. По обох тих пісняхъ, одушевленє зібраної публики проявило ся так сильно, що присутні на салї оба композитора мусїли з естради подякувати публицї за грімку овацию. Тут з обовязку репортерского мусимо додати, що в заступстві п. Волошина, який співав сольову партию, дириґував „Лічу в неволї" п. кап. Конопасек, та, що деякі члени хору — особливо баси — місто співати, стояли на салї „щоби чути, як се випаде". Можемо тих панів запевнити, що якби так більше членів хору зробило, то композициї тоті „цілком би не випали". Дуже гарні були спеціяльно на сей вечір сконструовані дві музики Січиньского до вправ, Сандова і вільних. На похвальну згадку заслугують також гальоп д-ра Я. Лопатиньского і вправе виконані коломийка і валець п. Густава А. Фляха грані підчас точок гімнастичних. П. Б. Вахнянин яко фортепяновий імпровізатор, при виконаній п. Львом Лопатиньским деклямациї „Стратив ся" В. Стефаника достроїв ся добре до відтвореного декляматорем повного драматичности і грози твору.

Отець Кнайп. Імя сего чоловіколюбного пароха та лїкаря і єго навіть в нашім краю благодатний для всїх вилив, викликуючий поворот до простого, природного способу житя, звязані нерозривно із заведеною за єго спонукою солодовою кавою Катрайнера. Аж при помочи того незрівнаного фабрикату, що завдяки способови зладженя Катрайнера одержує із сьвіжого овочу кави навіть арому і смак зернистої кави, неприймаючи єго трійла кофеіни, можна було успішно перевести розпочату ревно Кнайпом борбу против роздразнюючої і для здоровля так шкідливої зернистої кави. В признаню за той важний здобуток, такий неоцїнений для здоровля і господарства, надав Кнайп фірмі Катрайнера виключне і на завсїгди право уживати єго імя яко знак на тім фабрикатї, а то „Катрайнерова солодова кава Кнайпа". Виріб сеї кави за житя Кнайпа підлягав єго особистій контроли а тепер виконує сю контролю настоятель милосерних братчиків у Верісгофен. Тому лише оригінальні пакети Катрайнера дають запоруку правдивости Катрайнерової солодової кави Кнайпа і наші газдині зроблять добре, коли не будуть звертати уваги на захвалювання всяких спекулянтів, котрі старають ся під покликом попирания краєвого промислу накинути їм безвартісні, що-до чистоти нїким неконтрольовані і неудачно наслїдувані фабрикати. В той спосіб не попирає ся інтересів місцевого населеня, анї не підносить ся краєвого промислу. Тому, щоби устерегти ся перед стратою, належить при куповано пильно уважати на імя „Катрайнер" на оригінальнім пакетї та на образок „отця Кнайпа" яко охоронну марку.

Віча і збори:

Загальні збори задаткового товариства в Зборові відбудуть ся в недїлю 10 с. м. Початок точно о год. 3. по полудни. Належить принести з собою уділову книжку яко легітимацию.

Концерти і видовища:

Перший фестин у Львові. Товариства „Руска захоронка" і „Вакацийні оселї" устроюють в найблизшу неділю величавий фестин на Погулянці у звичним з романтичного положеня реставрацийним огороді. В програму фестину входить між иншим: товариські забави, перегони за нагородами, конкурс краси, лякавий шестя, телєфон без дроту, полева почта, столики щастя, а вечером танці, шебет соловїв і штучні огні. Ведене забав перейняли члени „Сокола" і подбають, щоби не лише дитвора і середущна молодіж, але і родичі нї хвили не нудьгували. Музика буде грати найновійші твори руских композиторів. Початок фестину о 3. год. по пол. Вступ 40 с. для учеників і дітий 20 с.

Бібліографія:

Украинскій Вѣстникъ. Під таким заголовком почав виходити в Петербурзї тижневик в московскій мові під редакциєю М. А. Славинського і близших увістий проф. М. Грушівского, проф. Д. Овсяника-Куликовского і А. Русова, що має на мети інформувати росийску публику про украинські справи. Місия „Украинского Вѣстника" буде отже анальогічна задачі, яку сповняє Ukrainische Rundschau в нїмецкім і шкіцкій европейскім

Перепис населення. Вп. Вол. Ів. Ваш „дух" лежить роздертий в редакцийним коши.

— **Подяка.** Вп. проф. Вітошинському та єго незрівнаним Українським-співацким складаю прилюдно сердечну подяку за ласкаву участь в передпогребових концертах в Фільгармонії. — *М. Волошин.*

Конкурс.

Комітет бурси руского Товариства педагогічного у Львові (Вірменська ч. 2.) розписує конкурс на приняте питомців до бурси Товариства на рік шк. 1906/7.

Приймати ся будуть ученики гімназияльні, сини членів руского Тов. педаг.

Услівя приняття є:

1) Батько (опікун) мусить бути членом руского Тов. педагогічного.

2) Кождий питомець мусить бути зовсім здоровий, що потвердить оглядини лїкарскі з початком шкільного року.

3) Комітет бурси приймє лише добрих і пильних учеників, котрих успіхи дають повну запоруку, що они скінчать гімназию. Першенство мають відзначаючи ученики.

4) Батько (опікун) петента буде точно платити уложену оплату з гори; найменьше 18 К місячно.

5) Кождий питомець зложить при вступі одноразовий даток на інвентар, лїкара і купіль в сумі 6 корон.

До подання о принятє долучити треба:

1) Сьвідоцтво шкільне петента з послїдного півроку.

2) Декларацию, в котрій батько (опікун) ученика зобовязує ся вирочно уложену суму за помішенє сина в бурсі кождого місяця точно з гори платити.

3) Сьвідоцтво убожества.

Кождий принятий питомець має заосмотритися у шість пар білля, 4 простирала, 2 пошівки, 12 хустинок, 6 пар шкарпеток, 4 ручники, спинак (2 м. довгий і 1 м. широкий), подушку, ковдру і кошик до накриваня, порядне одіне, плащ і 2 пари обуви. Зужиті протягом року речи обовязаний питомець доповнити. Кожда штука білля має бути виразно назначена повним назвиском питомця. При вступі мусить кождий питомець виказати ся перед Зарядом, що все потрібне має, а если би не було всего в порядку, може нарязити ся на неприятні і шкідливі хвили. Без питомців обовязані є користати з плуга сьвіну і рисунків, а согаз також з языка французького і стенографії. Питомцем не буде вільно мати пса курсою нїякого злитя, лише у виняткових случаях лекарь за дозволом Заряду.

Подання кождого петента з окрема адресувати до „Заряду бурси руского товариства педагогічного у Львові" ул. Вірменська ч. 2. Подання вносити найдальше до 1. липня 1906. Комітет приймє також учеників, що мають здавати вступний іспит до 1. вересня.

Всї будучі питомцї мають принести подання.

У Львові, дня 1. червня 1906.

Календарь: Нов. Окт. 13. VI. Нов. Дат. 2 Роберт с. Завтра: Карпо уб. Молодь сьв. Завтра: Терапонт Дата: Пріска.

ПОДЯКА.

Уважаю моїм обовязком зложити прилюдно щиру подяку Вісок. д-рови Антонови Габришевскому, доцентови львівского университету за єго щире занятє ся мною в тяжкій моїй хоробі, котра, якби не єго лїкарска інтервенция, грозила мені неминучою смертию. Д-р Габришевский перевів операцию хорого місця і засуґералізував закаженє крови так зручно і щасливо, що нинї я зовсім здоровий і до праці спосібний, що лише єму завдячую.

У Львові 5 червня 1906.

575 1—1 *Василь Нагірний.*

Оженить ся учитель на селї, кавалєр, лїт 30, з квалїфікованою учителькою, панною або бездітною вдовою, Русинкою, лагідної вдачі. Справу трактує ся серийо, за дискрецию ручить ся; анонімів не увзглядняє ся. Зголошеня з долученєм фотографії на адресу: „*Хлоп*" *posle restante* Станиславів.

575 1—2

АДВОКАТ

Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ

отворив адвокацку канцелярію в **Тернополи** при ул. Кохановского ч. 3. (коло желѣзничого двірца). 559 3—20

БЮРО БУДІВЛЯНЕ

Теодора Мельничука і Спілки в Ярославі

приймає до виконання **плани і кошторисси церков,** каплиць, шпитальній, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 539

Всякі заграничні монети купують і продають найкористнійше

Сокаль і Лїлієн

банковий дім і контора виміни.

Замовлення з провінції виконуємо відворотною почтою без дочислення окремої провізії. 207 a 17—?

Яко добру і певну льокацию

поручаємо:

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїгациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїгациї пропінацийні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнійшим курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

п. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Коперницкий і Сын

Оптикы і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на панятницях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пізьні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвіжери, лупи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи **полагоджує ся як найскорше і найдешевше** 41 5

Вдовець 38 лїт з одною дитиною промисловець, глядає товаришки життя, може бути панна або без дїтна вдова до 30 лїт, пожаданий посаг 2000 зр. Справа трактує ся поважно. Зголошеня під „Вдовець Т. М.“ головна почта poste restante. 577 1—4

По можливо найнижших цінах з причини заниеиа торговлї продає Спілка львівських теніцерів меблї стильові, комплетні спальні, їдальні, сальони, мужеські комнати, меблї люксусові, бюрка дамскі етажерки, оригінальні японьскі виробники і т. п. в великім виборі ул. 490 Ягайлоньска ч. 3. 3—6

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise-ого у Волї високій п. п. Жовква. 502 18—55

Мід курацийний

липовий в 5-кілезих бляшанках, оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 263 8—10

Премії для дїтий.

При надходячих шкільних іспитах припоручаємо на премії для дїтий гарні образки, відповідні нашому обрядови в цїнї по 60 сот., 1·—, 1·90 і 3 К за сотку. — Купуючим за 10 К удїляємо 10% рабату. — Можна дістати в головнім складї нашім в Самборі і у всїх филіях „Народної Торговлї“ по тих самих цїнах. — *Дирекция „Разницї“.*

ПЕРША МОРАВСКА ФАБРИКА ВЕЖОВИХ ГОДИННИКІВ

ФР. МОРАВУС, Берно Grosser-Platz 6.

виробляє і доставляє

вежові годинники

до церков, замків, шкіл, фабрик, ратушів, віл, лише в солїднім виконаню і дуже дешево.

Контрольні годинники для стражників.

Цїнники даром. 465 6—?

Найвищі відзначеня за доставу знаменитих виробів.

Тана нагода рідко коли трафить ся!

Задля недопущеня вивозу цензурою за границю о п о л о в и н у з н и ж е н а ц і н а за гарний, ілюстрований **Музичний Календар Р. Зарицкого на р. 1906** з безплатним додатком „начерку науки гармонії і композиції“ о. В. Матюка (часть I.) Цїна за примірник лиш **70 сотиків** вже з оплатою почти (дальнійше 1 К 20 сот.) — Просить ся укїпно многих прихильників видавництва, звернути на се сповіщене увагу інтересованих, а особливо управителїв хорів, свісклюбових учеників середних шкіл і семинарів і пр. Скорі замовленя почт. переказами адресованими: **Р. Зарицкий, Львів, ул. Сикстуска ч. 62,** полагоджують ся зворотно. Можна дістати також в книгарні тов. ім. Шевченка у Львові.

Ученик IV. класи вїмецкої гімназиї шукує кватиру на селї. Зголошеня до Адміністрациї „Дїла“ під „Ученик“. 578 1—2

Концїпієнта

за 140 К місячно приїме д-р ВРОДЕР в Камінці струм. 571 1—2

Академік вправний інструктор, глядить лекциї на селї. На жадане німецка конверзация. Зголошеня: „Рутина“ Львів, університет. 555 3—3

Матурист сем. учит. приїме зараз лекцию на селї. Може приготовляти до гімназиї або шкіл народних, а також завести хор церковний. Ласкаві зголошеня під адресою: К. М. у п. Совінськой в Станіславові ул. Середня ч. 40. 556 3—3

В Микуличинї

мешканя з кухнями до найму. Зголошеня: С. ЧЕСНИК. 570 1—?

Фортепяни оригінальні, коротші, пяніно, доброї фірми, дешево продам. 552 Личаківска ч. 4. 2—2

З причини виїзду на село прошу родичів, котрі бажають уміщати дїточки в інтелїгентнім домі від нового шкільного року, о зголошеня до 1. липня с. р. Куркова ч. 6, партер. 579 1—3

НОВІСТЬ.

Вже вийшла III. Серия переписних листків

Букви

Серия містить в собі 30 карт. На кождій картцї одна буква о красках червоно-чорних і цьвітками синьо-жовтими. Берегом картки йде вишивка. Серия коштує 2·50 штука 10 с. Набувати можна в „Соколївскім Бенварю“ у Львові, ул. Руська 1. 429 9—25

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Льонгин Цесельский.

Цїлорічна передплата виносить 2 зр на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Батория ч. 24.

Оповіщенє.

Стрибожий Дарунок (оповідання) *Л. Мартовича* 1 К. 30 с. Душі кланяють ся (оповідання, *М. Яцкова* 75 с. **Австрия чи Польща** (істория Руси під Австрією) *В. Будзиновского* 70 с. **3 тися і одної ночи:** Том I. „Купець і Іфрит“ 55 с., Т. II. „Алїбаба і 40 розбійників“ 55 с. (В полотняній оправі за том 95 с.) **12 аґітацийних брошур** *Будзиновского і Мартовича*: „В Небі“ *о. Бобикевича* 47 с. „Хрунь і Чорт“ *В. Будзиновского* 23 с. **Козаки у Ст. Руданьского**, з поясненями *Будзиновского* 33 с. **Гайдамаччина** *М. Лозиньского* 43 с. (Цїна разом з посилкою) **Всї ті книжки** разом з посилкою 4·90 с. Замовляти у „Адміністрация часописи „СЬВІТ“ у Львові“. На кредит не висилає ся.

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

при зближаючих ся іспитах в народних школах подає до відомости Сьв. Рад шкільних, Вповажнених священиків, катехитів учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта“, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені** можна купити в канцелярії Товариства ч. 10., або в Книгарні Наукового Товариства, ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1. по слїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
4.	Житє св. о. Николая	40 „
8.	Пасїка.	70 „
4.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
5.	Спартак, провідник римских гладіаторів	90 „
6.	Гетманьскі свати	50 „
7.	На послуханє до Відня	40 „
8.	Оферма	40 „
9.	Від чого вмерла Меланя	40 „
10.	В глухім кутї	40 „
11.	Сотні роковини народного письменьства Руси-Украйни	52 „
12	Дещо про молоко	40 „
13.	Фариазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
14.	Горить	60 „
15.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
16.	Під морскими хвилями	40 „
17.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
18.	Про обірник і инші навози	60 „
19.	Істория Украйни-Руси (з образками)	30 „
20	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
21.	Великий молитвеник „Хвалите Господа з небес“ в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
22.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом на великовім тривк. пап.	2 К 40 „
23.	Молитвеник оправлений в шкіру з позолоч. берег.	3 К 20 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Оповіщенє.

„Рада Надзираюча повітового Товариства кредитового, стовариш. зареєстрованого з обмеженою порукою в Тернополи в виконаню ухвали Загальних Зборів з дня 5. червня 1905 по мисли §. 39 і 47 статута повідомляє, що

VIII. Загальні надзвичайні Збори

членів того Товариства відбудуть ся **дня 27. червня 1906 о годинї 2. по полудни** в комнатах „Руской Бесїди“ в Тернополи в слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з послїдних Загальних Зборів;
2. Вибір шістьох членів і трьох заступників членів Ради Надзираючої.
3. Вибір комісиї ревізийної на рік 1906.
4. Внесеня членів.

Члени на Загальних Зборах виказати ся мають книжками уділовими.

Тернополь дня 6. червня 1906. 581 1—3

Незвичайно хорошої кави

новий транспорт надійшов і висилає ся 4³/₄ клґр. по корон 22 franco.

Другої доброї мале зерно 4³/₄ клґр. го кор. 14 franco.

„Народна Торговля“ у Львові.

544 2—10

НА НАГОРОДИ ПИЛЬНОСТИ

і всякого рода дарунки

поручаєсь книжка п. з.: „Як у сьвітї жити“, с. в. правила доброго виховання; один примір. стоїть 2 кор., при замовленю 10 примір. 50% опусту. „Дві долї“ оповід. Е. М. (оправлене) 1 кор., „Крізь блокаду“ огов. Ю. Верна (оправлене) 1 кор. і „Що молодим про алькоголь знати треба“ брош. го 10 сот., при замовленю 10 прим. також опуст 50%. Замовляти: **Евген Мандичевский, Тернопіль.**

576 1—3

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, з аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 939 50—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, I. улиця Єлисаветы 5. Висилка щоденна.

Оповіщенє.

Загальні збори Руского Народного Дому в Городку, зареєстрованого стов. з обмеженою порукою, відбудуть ся дня **21 червня с. р. о год. 5 з полудня** у власьім льокалї в такім порядком дневним: 1) Звіт з дїяльности за рік 1905 з поданем до відомости звіту з ревізиї і затвердженє бїлянсу. 2) Установленє числа членів і вибір надзираючої ради. 3) Внесеня членів.

573 1—1 ДИРЕКЦИЯ.

Кождий хто хоче пити знаменіту і дуже поживну каву, нехай уживає

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

з фабрики в Подґужи,

що змішана з ¼ частию зернистої кави вдоволить навіть найвибагливійших смакунів.

Особам слабосильним, недокровним і дїтям треба подавати саму 1122 19—25

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

не додаючи зернистої.

1 клґ. коштує лише 80 кр., або 1 К 60 сот.

Ч. 122/6.

ОГОЛОШЕНЄ.

По мисли постанов §§. 35 і 36 статута запрошуємо членів Товариства взаїмного кредиту „Надія“ в Чорткові на Надзвичайні Загальні Збори Товариства, які відбудуть ся **дня 14 червня 1906 р. о годинї 4. по полудни** в комнатах „Руской Бесїди“ в Чорткові.

На дневнім порядку:

1) Відчитанє протоколу з послїдних Загальних Зборів.
2) Зміна §§. 6 і 12 статута.
3) Вибір одного члена Деревиї взглядно заступника в місце уступившого директора п. Льва Чачковского.
4) Внесеня членів.

Коли би в означенім висше дни о 4. годинї по полудни не зібрав ся комплет вимаганий після постанови посїдного уступу §. 35. статута до ухвали на зміну статута, відбудуть ся надзвичайні загальні збори тогож самого дня о годинї 5. пополудни, котрі порішать предложену ім справу без огляду на число присутних членів.

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ:

О. І. Гордіївский предсїдатель. 567 1—1 *Теофіль Банах* секретар.

ЛЮБІНЬ

жерельно-купілеве і ґідропатичне заведенє.

Найсильнійші сірчані води на континенті. Купелї сіркові, боровинові, сірково газові. Купелї газові з углевим квасом а la Наргани. В Любіни лічать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, суставового і мязового, ішіяс, артретизм, нервові болї, спухненя по зломаних і звихненях, запаленє окістної, шкірні і жіночі недуги, металїчні затроєня і спізнені фази сифілісу.

Лїченє електрикою, масажем, ґімнастикою.

Купільні центрально огрівані, мешканя хигідні і сухі, в I. і II. сезонї 1 К 40 денно. Більша частина комнат опалена. Реставрация добра і не дорога. Почта, телеґраф і аптика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 с. від особи.

Купіловий сезон від 20. мая до кінця вересня. Всякі пояснення удїляє відворотною почтою **Купілева управа.**

Лїкарі заведеня: Д-р Ксавер Обмінський і Д-р Антін Міколяшек. 146 8—10

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·05*.
„ Кракова	**2·31***, 5·50*, 8·45, **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·30*.
„ Підволочиск	7·20, 11·45, **2·20**, 5·50, 10·30*.
„ Рави руской	7·50.
„ Лавочного	7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·37.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця	4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, **2·05**, 5·25, 10·2*,

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.

з Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.

з Щирця від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·10 вечер.

з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·05, **8·25**, 8·55, **2·45**, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
„ Підволочиск	6·20, 10·55, **2·21**, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова	6·00, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора	8·35, 4·15, 10·51*.
„ Белзця	10·45.
„ Ряшева	4·05.
„ Коломиї	3·30.
„ Рави руской	7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, **2·36**, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·25 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.

до Рави руской 11·35 в ночи (що неділї).

до Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.

до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·01 по полудни по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, насаж Гавсмана ч. 9. 53

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 106 Львів, пятниця 26. мая (8. червня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею!
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи оцінюють ся наше за попереднім застереженем. — Реклямації безплатні вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрик „Надіслане" по 30 с. — Подяки і інші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

„Polskie ziemie" - „Русская земля".

Відколи українська земля дістала ся під пановане двох сусїдних держав, польської і росийської, від тоді червоною ниткою в істориї українського народу тягнеть ся стремлїнє тих держав, що розшматували його землю, роздїлили його кордонами, — затерти всякий слїд його національної самостійности, зробити з нього податний материял для вилїплюваня свого державно-національного типу.

Коли візьмемо на увагу ті українські землї, які були під пановањем польської держави, то тут від часу подїлу Польщі відносини значно змінили ся. Ті землї перестали бути провінциями польської держави і стали провінциями держав австрийської і росийської, отже на скілька вони давнїйше були землями „польськими", на стільки стали тепер „австрийськими" і „росийськими". Польський шляхтич перестав бути на них одиноким повноправним горожанином, як се було в польській державі. В східній Галичинї від 1848 р. став повноправним горожанином український селянин, котрий доси був тільки невільником польського шляхтича. На росийській Українї з хвилею знесеня панщини в 1861. р. український селянин набув також хоч деякі горожанські права. Рівночасно почала ся ера українського національного відродженя, — український нарід став сьвідомою нациєю і почав що-раз голоснїйше домагати ся національної рівноправности.

Увесь сей історичний розвиток Поляки ігнорують. Для них українська земля все ще та сама „polska ziemia", якою була перед 1772 р. Повстаня в 1831 і 1863. р. мали на цїли відбудованє Польщі в границях з перед 1772. р. Новійші програми тих польських партий, які стремлять до відбудованя Польщі, найлїпшім разї не кажуть ясно, в яких границях хотять відбудовати Польщу, а польсько-шляхотські і всеполськи національно-полїтичні програми просто заявляють, що Польща без українських, білоруських і литовських земель була би абсурдом. Східна Галичина не називаєть ся в них инакше, як „wschodnie kresy Rzeczypospolitej". Що вся правобічна Україна — се „polska ziemia", се для них не підлягає нїякому сумнївови. Найлїпшим доказом на се голоси польської преси про вибори до думи в Київщинї, на Волинї, на Поділю.

Навіть ті польські партиї, що опирають свої програми на як найширшім демократизмі, покидають демократичні принципи, коли справа доходить до польсько-українських відносин. „Kurjer lwowski" приносить звістки з Київа під рубрикою „Z ziem polskich" так само, як „Słowo polskie". Одним словом, для загалу Поляків українські землї все ще так само „ziemie polskie", як за часів польської Річи посполитої і, що важнїйше, мусять остати „польськими землями" на віки. Сему поглядови підлягають і найдемократичнїйші польські круги. В теорії стрічаємо в них „свободу, рівність і братерство", а в практицї... Київ лежить на „польській земли".

Як для Поляків всї землї, що належали колись до польської держави, се „polskie ziemie", так знов для Великорусів уся Росия се „русская земля", всї піддані росийської держави — се „русскій народъ". І знов так говорять не тільки ті, для котрих ідеалом „единая недѣлимая Россія" і „самодержавіе, православіе и народность" (очивидно, „русская"), але й ті, що в теорії стоять за рівноправність національностий, навіть за національну автономію. Адже навіть та комісия, що виробляла адресу думи до царя, говорила в адресї тільки про „русскій народъ" і тільки підчас дебати викинено „русскій". Або візьміть великоруські газети, — не такі як „Кіевлянинъ" чи „Окраины Россіи" чи „Новое Время", але ті, що, як уже згадано, стоять за рівноправність національностий, пр. „Рѣчь", „Страна", „Русскія Вѣдомости" і т. д., і там так само знайдете: „русская земля", „русскій народъ", „русскій парламентъ", „русскій Государь"...

І не скажемо, аби се робило ся сьвідомо, нарочно. Адже люди, що знають етноґрафію Росиї, котрі признають, що кождій національности повинна бути запевнена рівноправність, — ті люди не можуть думати, що вся Росия — се „русская земля", що вся людність росийської держави, се „русскій народъ" що дума, в котрій засїдають посли всїх національностий держави, се „русскій парламентъ" і т. д. А мимо того самодержавна, обрусительна ідея так глибоко вїла ся в їх ум, що вони не можуть вимаципувати ся від неї на цїлій лїнії і що хвиля, хоч несьвідомо, поклоняють ся їй.

В часї, коли Росия стоїть на переломі, коли для народів, закованих силою царя-садити сонце свобіднїйшого жита, поражає Великорусам з самодержавною, обрусительною ідеєю. Перед ними стоїть до вибору: або росийська держава стане федерациєю свобідних народів, злучених із собою взаїмними інтересами, — або коли великоруська нация схоче й на далї грати ролю державної нациї й угнетати всї инші національности в росийській державі, децентралїзацийні сили розсадять Росию.

Будучність тої державної орґанізациї, що називаєть ся „Росиєю", не може бути байдужа для нас, бо в нїй живе величезна більшість нашої нациї, нациї, котрої право на самостійне національне житє найбільше нехтувало ся не тільки самодержавним правительством але й поступовими і навіть революцийними великоруськими кругами. Навіть ті, що не мали нїчого против відбудованя Польщі, що вважали своїм обовязком бороти ся за свободу Польщі, і ті не розуміли сего инакше, як тільки так, що проводили границю між „Польщею" й „Росиєю", т. є. дїлили українську землю між польську й росийську державу, бо-ж польська й великоруська етноґрафічна територия нїде не сходять ся з собою, тільки переділені українською, а далї литовською й білоруською землями.

В міру зросту національної сьвідомости українського народу збирають усї свої сили також ті, що слїпі і глухі на все те, що дїєть ся кругом них, хотять за всяку цїну вдержати польське і росийське пановане на українській землї. В Галичинї під покровом австрийського правительства здїйснюєть ся одни по другім „projekt na zniszczenie Rusi", на Правобережній Українї польсько-шляхотський елємент також починає підносити голову, жадаючи во імя „історичних польських прав" панованя над туземною українською людністю, — з другої сторони обрусительні елємети по цїлій Українї вдаряють на кождий український національний здобуток як на підриване „єдинства русскаго народа и русскаго государства". Адже українська лїтература й доси не визволена з того виїмкового стану, в якім знаходила ся від указу з 1876 р. і — як доносять нам із Київа — треба ще специяльно питати в Петербурзї, чи новий закон про періодичні видання, який хоч трохи ограничує цензурний гнет, буде примінятн ся й до українських видань. Одним словом всї сторонники „історичних прав", набутих дорогою рабунку, насильства, завоюваня, дипльоматичних інтриг, добувають усїх сил, аби вдержати ті „права" против нового права, права будучности, права свободи і рівности для всїх.

В такий час український нарід має право бодай від тих, що виступають оборонцями свободи і рівности для всїх, домагаючи ся, аби вони не санкціонували того національного закріпощеня. Той, хто говорить: „свобода і рівність!" — а рівночасно не звертає уваги на закріпощене 30-мілїонової нациї або ще й пятнує вузким націоналїзмом розумїє, що значить „свобода і рівність" і лише старає ся новими словами оправдати старе закріпощене, — або нерозумний, або фарисей...

До ворогів нашого національного істнованя, до тих, що хотїли би на нашій землї будувати „Polskę od morza do morza" або „єдиную, недѣлимую Россію", до тих даром було би звертати ся з теоретичними виводами, — їх тільки наша сила переконає.

Але до тих, що вимаципували ся від історично-польських і державно-росийських поглядів, до тих, що мають відвагу признати за кождим народом права на незалежне істноване, до тих — думаємо — маємо право й обовязок звернути ся з дружним зазивом, щоб не робили собі ворогів там, де можуть мати союзників, щоб мали відвагу розірвати до краю звязь зі „старим сьвітом". І до них ми відзиваємо ся словами Костомарова, звернеными в початках 1860-тих років до польських і великоруських демократів у „колоколї" й так само актуальними й нинї:

„Нехай-же ні Поляки ні Великоруси не називають своїми земель, заволодених нашим народом!".

Народні віча і маніфестациї.

Дня 4. с. м. відбув ся в Підгайчиках довірочний збір мужів довіря громад підгаєцького повіта. Репрезентованих було понад 40 громад в числї 141 участників. Проводив зборам д. Дм. Ковальский, мешканин з Підгаєць, секретарював Я. Струхманчук, вчитель. Про теперішну ситуацию политичну в Австрії референтував д-р Бачинський з Бережан. Ухвалено отсї резолюциї:

Зібрані заявляють, що будуть з усїх сил найострійшими средствами побарювати проєкт реформи виборчої кн. Гогенльоге го, а то з отсих причин: Сей проєкт санкціонує лише і скріплює політичне поневолене і соціяльний гнет руского народа в Галичинї, признаючи Русинам, с. є. половині населеня Галичини, лише 27 мандатів із 102 для краю призначених, причім дійсно ледви 19 може дістатись Русинам при ославлених адміністрацийних практиках галицких. — Русини є супротив сего привилеї хотити ся самооборони і за подїї у східній Галичинї мусить спасти одвічальність виключно на правительство, що в рішаючій хвилї при довершеню історичної реформи поважило ся злегковажити руский нарід, потураючи польским забаганкам, направленим д подавлено руского народа. — Зібрані протестують против відокремленя Галичини і якогонебудь розширеня автономії краю та уважають, що така зміна мусїла би спровадити лише більший політичний і економічний утиск і визиск Русинів в Галичинї, і так вже віданих Полякам на лотлу.

[illegible] страйку в підгаєцкім повіті, причім деякі виказували своє обурене по причині провокацийного поведеня жандармів і безпідставних масових арештовань. Порушено справу зарібкової еміграциї і евентуального генерального страйку. Між делегатами була значна скількість латинників; вони, осьвідомлені численними вічами, йдуть в Підгаєчинї по більшій части солїдарно з загалом руских хлопів.

Анальогічна конференция відбула ся 5. с. м. в **Бережанах**. Репрезентованих було близько 50 громад 142 делегатами. Зборам проводив о. Гр. Кончевич з Цецева; секретарював В. Пацлавский. Про проєкт Гогенлього і положене політичне в Австрії, витворене в наслїдок покликаня до керня парляментарного кабінету з гр. Войтком Людушинским, референтував д-р В. Бачинський. Ухвалено резолюциї ідентичні з вище поданими. Обговорено також справу зарібкової еміграциї, перебіг весняних страйків і справу евентуального генерального страйку. В дискусиї забирали голос д-р А. Чайківский, ін.

Н. Лєсков. 9)

Нехрещений піп.

Парипсяньскі козаки, як сказано, були дуже раді, що їм назначено пан-отця таки з їх козацкого роду, і стріли о. Саву дуже щиро. Особливо прихилило їх до него ще й те, що він дуже поважав стару неньку та й зараз, як тілько приїхав, спитав о свою хрестну матїр, хоч певно мусїв чувати, що вона була й сяка й така й відьма. Та він якось не зважав на те. Взагалї всїм здавало ся, що він буде дуже добрим сьвященіком; тай він справдї і був таким. Всї его полюбили, і навіть Керасиха нїчого не говорила на него, а тілько часом супила брови, зітхала та шептала:

— Усе би добре, та як би в сїй юшцї була рибка!

Та рибки на її гадку не було в юшцї, а без риби нема і юшки. Тим то хоч як гарний піп Сава, а таки він нїчого не варта, і воно доконче мусить виявитись.

І справдї почали показуватись у него всїлякі дивацтва. По перше, він був бідний, а таки цїлком рівнодушний на гроші. По друге, він незабаром повдовів, а таки не заводив і не брав собі молодої наймички. По трете, коли кілька жінок прийшло єму сказати, що обіцяли ся йти до Києва, то він порадив їм замінити прощу на обіт послужити недужим і бідним, а передовсїм дбати о добре житє родини; а що-до даного обіту, то він оказав неслихану сьміліть, бо підняв ся звільнити їх від обіту і взяти одвічальність на себе. „Звільнити від обіту, даного угодникам!" — се видалось неодному таким богохульством, що ледво чи можливе воно хрещеному чоловікови. Колиж бо й не конець єще на тім: о. Сава незадовго дав єще важнїйші причини против себе. Зараз в першім великім постї, коли всї парафіяни сповідались у него, показало ся, що він нї одному не заборонив їсти, що єму Бог послав, і нїкому не назначував за покуту поклонів; а коли й назначив кому покуту, то в тім показувались нові дивацтва. І так пр. мельникови Гаврилкови, котрий сьвідомо брав за мливо занадто глубокою міркою, о. Сава приказав доконче зараз після сповіди зістругати в мірцї вінця, щоби не брати лишного зерна; инакше не хотїв єму дати причастя, і дав єму на те докази з св. письма, що несправедлива міра Бога гнївае та може спровадити кару. Мельник послухав і перестав кривдити людий, а мливо повалило ся до єго млина без перерви. Він прилюдно признав ся, що таке зробила з ним покута, назначена о. Савою. Молода, дуже палка жінка, що була за другим чоловіком, люто обходила ся з пасербятами. О. Сава вмішав ся і в сю справу, і зараз після першої сповіди молода мачуха наче переродилась і стала добра для пасербів і пасербиць. Жертви за гріхи він принимав, але не на ладан і сьвічки, а для двох бездомних сиріток Михалка і Потапка, що жили у о. Сави в землянцї під дзвіницею.

— Дай Боже — скаже бувало піп Сава бабі чи дївчинї — щоби тобі було відпущено і щоби ти більше не грішила; але й ти щиро подбай о те та послужи Господу!

— Рада би з душі, батечку, тілько не знаю, чим послужити Богу... хиба до Києва піти...

— Ні, не треба нїкуди далеко ходити; дома працюй і не роби того що робила. А тепер зараз піди і возьми міру з Михалка і Потапка та уший їм штанята, хочби й коротенькі, та по сорочечцї; а то великі стали, стидають ся сьвітити перед людьми голими пузенятами.

Грішниці радо відбували й сю покуту, а Михайло й Потапко жили під опікою о. Сави, як у самого Христа за назухою, і не тілько не показували голих пузенят, а то й сиріства свого майже не замічали.

І подібні покути о. Сави були не тілько всїм під силу, а й неодному дуже до вподоби і навіть приємні. Тількож наконець о. Сави втяв таку вже штуку, що єго дорого коштувала.

Почали до него, до єго маленької церковцї, ходити сусїдні люди з перегудиньскої парафії, де він був хрещений; там був тепер уже инший сьвященик, — не той, що Керасиха за молоду випивала з ним та по знакомости возила до него хрестити Савку Дукаченка. З того пішов початок неприязни перегудиньского попа до о. Сави, а тут єще склав ся инший поганий випадок: умер перегудиньский парафіянин, богатий козак Оселедець, і умираючи, хотїв записати „копу карбованців на великий дзвін" до церкви; та втім, поговоривши перед самою смертию з о. Савою, нараз змінив свій намір і нїчого не дав на великий дзвін, а покликав трех порядних господарів і сказав при них, що віддає тую копу гроший на ту „Божу потребу, яку скаже пан-отець Сава". Козак Оселедець умер, а пан-отець Сава казав поставити за єго копу гроший ясну хату з вікнами до отвирання і почав збирати в нїй дїтий та учити їх письма і слова Божого.

Козаки гадали, що воно мабуть добре дїло, тілько не знали, чи богугодне воно чи ні; а перегудиньский піп викупав ім так, що воно не богугодне. Ви бийте похваляв ся написати о тім довоє та й написав. О. Саву кликали до архієрея, але пустили в спокою, і він дальше робив свою службу і учив і в школї і дома і на полю і у своїй маленькій деревлянній церковцї.

Минуло кілька лит. Перегудиньский піп, щоби показати ся лишим від о. Сави, поставив тимчасом велику мурівану церков, не то порівнаня красшу від парипсяньскої, і листав богатий образ, о котрім розказував людям всїлякі чуда. Але піп Сава не завидував і его чудам, а дальше він свою тиху роботу по своєму. Він в тій самій деревлянній маленькій церквї молив ся і читав слово Боже, а хоч в єго церковцї було людям часами притисно, та за те перегудиньскому попови й его мурованім храмі було так просторо, що ніхто що не сам один з паламарем походжував по нїй і придивляв ся, як церковна миш вибігала на амвон і назад поховала ся під амвон.

І стало наконець перегудиньскому попови дуже досадно. Але він міг на свого парипсяньского сусїда о. Саву сердитись, кілько хотїв, а зробити єму не міг нїчого, бо нїяк було підобратись під о. Саву; ба й архієрей стояв за о. Саву до того, що виправдав єго навіть у тій великій вині, що він переробив козака Оселедця та за єго копу гроший справив не дзвін, а поставив школу. Довго терпів перегудиньский піп і заспокоював ся тим, що вигадував на о. Саву всїлякі нїсенїтниці, як ось, що він народив і що єго хрестна мати була за молоду всїм знана гультайка та й доси лишила ся відьмою, бо нїколи не сповідає ся і не може умерти, так

А. Ротко, І. Гарматій, М. Садовский і Гр. Копневич.

В **бобрецкім** пов. відбули ся д. 4. с. м. дов. збори в **Коцурові**. Президували Гнат Горичей і Стефан Опела та секретар Атанас Лущ. Референтував Павло Гула і другі; ухвалено поступати в кождій справі за вказівками Народного Комітету у Львові.

В **богородчанськім** пов. відбули ся д. 28. мая довірочні збори в **Горохолинї**, а д. 3. с. м. в **Грабівци**. Референтували Петро Котутяк і Осип Охримович. — Дня 4. с. м. відбуло ся величезне віче під голим небом в **Ляхівцях**. Референтували ті самі бесідники і міщанин з Богородчан Кочкодан. Ухвалені резолюції пересланo телєграфічно до президента міністрів Бека.

Еще з повічевих репресий.

(Допись з Городеччини).

Як наші власти мстять ся на вічевих аранжерах і кусають, вишукуючи всякі параграфи, нераз цілими місяцями за ними шпіраючи, нехай послужить ще кілька фактів з Городеччини.

За старанєм о. Володимира Лотоцкого з Повітна відбули ся ще в лютім с. р. віча в приналежних до єго парохії селах і присілках а то: в Повітні, в Цуневі, в Сторонї, в Зувичах та в Залужу. За се, що о. Лотоцкий поважив ся в своїй глухій околиці подбати за віча, мусїла спасти на него кара від наших „сердечних". Але на разї не було за що, а укарати треба, щоби попамятав, як віча робити. Ну, і аж по двох місяцях вишпірало староство в Городку §, щоби єго укарати за те, що о. Лотоцкий не зголосив у війта свого інструктора до дїтий. Нїчого не помогли замітки о. Лотоцкого в старостві, що війт особисто знає інструктора, що він вже інструкторів тримає від десяти лїт, а за той мельдунковий параграф нїхто єго не чіпав: „bo to było co innego, to księdza udało się" — збув староста Землєр. Дальше говорив о. Лотоцкий, що в селї є більше людий „obcych", а нїхто не мельдує ся, хиба хто належить до звязи військової, а наконець, що війт навіть мельдункової книжки не має. (Зараз на другий день дістав війт наказ постаратись о таку книжку. Помимо того всего мусїв о. Лотоцкий зложити 20 корон кари д. 1. мая до ч. 3638, бо староство загрозило екзекутором. На самого-ж інструктора, що бував на вічах референтом, посипались доноси жандармів з Мшани то до староства за мниме „podburzanie" то знов до суду за переступство § 23. і 24. працового закона; за тим пішли переслухання, терміни (раз навіть в неділю), непотрібні тяганини і головна розправа аж в Золочеві дня 27. цьвітня, де хирний інструктор обірвав також 20 корон кари за те, що дав одному хлопови до прочитаня брошуру Цегельского, а жандарм безправно сконфіскував її. Не від річи буде подати, ся хиренні були доносові до обжалованого. І так: жандарм з Лопатина доносить, що „jakiś pan w Zabłotcach rozdawał broszury"; инший знов жандарм доносить, що „jakiś teolog" на стації в Заболотцих роздавав масами людям брошури, в яких було написано „rząd Żydów i Lachów, z tego powstało wielkie wzburzenie w całej okolicy"; дальші знов донесеня, що десь там в Цуровичах якийсь академик, то знов, що якийсь „ksiądz rozdawał broszury" і т. д.; і те все звалили на ожалованого, бо він з тамтих сторін і дав у своїм селї хлопови, брошуру до прочитаня будучи на сьвятах Різдвяних. Ледви покінчились одні тяганини послїдним терміном в Золочеві дни 27. цьвітня, коли наразі знов сьвіжі переслуханя в Городку на донесенє жандармерії, бо десь там в Радехові роздавали брошури, а знов в Хмільні якийсь хлоп малював маніфест, котрий мав як сказано в писанию: „не хоче Бог смерти грішника, а хоче, щоби він навернув ся". А вона не навертає ся: говіє, а до сповіди не ходить.

Воно таки й правда було: стара Керасиха хоч давно закинула всї свої слабости та жила чесно і побожно, але до сповіди не ходила. Ну, і знов пішли толки, що вона відьма і що може й направду о. Сава добрий за й помочию.

Пішла така говірка, а тут як на те ськлала ся инша пуста пригода: почало у коров молоко пропадати. Хто міг бути тому винен, як не відьма?... А хто-ж більша відьма, як не стара Керасиха, що, відома всїм рїч, на цїле село напускала мару, чоловіка чортом повертала і тепер пережила на селї всїх своїх ровесників і все живе та не хоче ні сповідатись ні умирати.

Треба було довести й і до одного й до другого. І взяло ся за те кількох добрих людий; вони дали собі слово, що, хто перший стрїне стару Керасиху в темнім місци, той вдарить її так, як правдивий православний християнин повинен бити відьму, — раз, чим попало, навідлив — та сказати їй:

— Здихай, а то ще буду бити!

І одному з тих побожних, що взяли ся за таку велику рїч, пощастило стрінути стару Керасиху в безлюднім заулку, і він так її почастував за одним махом, що вона таки на місци перевернулась ниць і простогнала:

— Ой, умираю! Кличте попа, сповідатись хочу.

Та ледво її перетаскали домів і прибіг до неї налякани о. Сава, аж вона знов инакше надумалась і почала відтягати ся:

— Мені у тебе — каже — не можна сповідати ся, твоя сповідь не помагає; хочу иншого попа!

дістати від якогось геольога Мацюка. Отже, що в сїй сторонї більше теольогів нема, то мусить се бути згаданий інструктор, бо він з тих сторін і є бувшим теольогом, як то жандармерия висліджила. Цїкава конклюзия, хоть нема найменшого доказу правди; але се до тяганини невинних людий під теперішну пору вистарчить.

Як знов переслїдує староство в Городку людий, що брали живійшу участь у вічах, най послужать отсї факти. Академика Миколаєвича засудило городецке староство на кару 50 кор. за мнимий поступок з 11. §. закона о зборах; а того переступства мав він нїбито допуститись тим, що сказав: „Найяснїйший Пан надав нам конституцию, а тим самим і свободу слова; та яка то свобода, коли комісар менї що хвиля перебиває мову?" (Сї слова мали викликати „wielkie wzburzenie przeciw władzy", котру заступав п. комісар Старосольский, і вже готовий злочин, аби наложити 50 кор. кари. Ale u nas jak kto chce).

Дальше посипались кари і на хлопів, котрі займались вічами, і так: Сьвідомий селянин з Зушиць Боберский, котрий на трех вічах важив ся промовляти, обірвав 50 К, кари за мниме збираніе складок на телєграму (вже в „Ділї" була о тім згадка). Так само засудило городецке староство і війта з Зушиць Миколу Савку також на 20 К. кари за те, що не зборонив робити складки.

Таку саму тяганину по судах і старостві потерпіли селяни з Залужа: Іван Сеник і Іван Каняк. Наперед термін в судї в Янові, також за мниме збираніе складок. Суд увільнив обох обжалованих від вини і кари; але „wszechmogące" староство в Городку засудило обох згаданих селян за те саме переступство, за яке суд в Янові увільнив, на кару по 50 корон. Се в сїй цїли наші „сердечні" вишукують § і карають немилосерно, аби людий зтероризувати, знеохотити до всякого живійшого руху; але чи се їм удасть ся, покаже будучність, коли руский нарід подражнений до живого тими переслїдуваннями, зірвесь на житє і смерть до самооборини, бо вже терпцю не стає людям „w wyodrębnionej Galicyi".

Левків.

Державна рада.

На вчерашнім засїданю палати послів президент міністрів Бек виголосив промову, в котрій представив палатї програму нового міністерства. „Нове правительство — зачав Бек — вже самим фактом свого повстаня і своїм складом висказує свою програму. Сей факт є вимовнїйший ніж слово. Зроджене потребою дня і попертєм великих сторонництв палати, правительство не є правительством одної партиї, анї також не є правительством зверненим против якого будь сторонництва. Правительство представляє концентрацию робучих сил, взятих в части з вестану. З огляду на участь в кабінетї членів великих сторонництв палати, правительство гадає, що має право до почетної назви парляментарного правительства. Участь в кабінетї мужів довіря великих сторонництв є для парляменту порукою, що кабінет піде дорогою, котрою поведе єто парлямент, а правительство знайде силу, котра позволить єму розвязати тяжкі і відвічальні задачі.

Угода з 1867 р. захитала ся, а тепер о 10-лїтну угоду кипить вже 10-лїтна борба. Хвилево наші економічні відносини до Угорщини, суть фактично продовженєм давнїйшого стану, обезпеченого невистарчаючою охороною взаїмности. З операцій, котрі творять наново заключену з угорским правительством в 1903. р. угоду, цлова і тарифова угода одержала законну силу в Австрии, але не на Угорщині. Сї закони мають характер спільности, їх конечним услівєм є спільна цлова територия, і вони суть основою заключених від сеї пори торговельних договорів.

Австрийске правительство стоїть на становищи, що по ратифікациї торговельних договорів в дусї заключеної з попередними правительствами угорскими угоди, згадані операти з 1903. р. також на Угорщинї мають бути уважані за спільні і мають бути заінартикуловані разом з торговельними договорами. Угорске правительство стоїть на иншім становищи. Воно виходить з заложеня, що супротив браку зааранжованя иншого, наступив на підставі закона з 1899. р. стан самостійної териториї цловоі. В наслїдок сего погляду угорске правительство предложило соймови самостійну тарифу цлову, під мериторичним зглядом ідентичну зі спільною тарифою, але тілько під услівєм взаїмности. Заключенєм торговельних договорів на підставі спільної териториї цловоі і жертвами для спільности, Австрия має дорого куплене право, щоби відповідно до угоди цлова спільність була запевнена на час важности торговельних договорів. Угорщина на се не годить ся і хоче на місце сталости трактованої угоди завести односторонно сталість взаїмности. Наслїдком сего поступованя, котре пізнїйше могло би довести до нарушеня інтересів Австриї, є се, що і австрийске правительство вже тепер могло би зажадати самостійних заряджень, не дивлячи ся на умови заключені з попередними правительствами угорскими. Супротив заяви угорского правительства, що воно не хоче континуовати конституцийного полагодженя угорскої тарифи цловоі і торговельних договорів перед закінченєм переговорів з австрийским правительством, австрийске правительство заявляє, що і воно готове передовсїм порозуміти ся. З таких переговорів мусїли би очивидно бути виключені всякі проби односторонної диктатури. Мимо того мусимо бути приготовані на се, щоби на случай нарушеня якого круга наших інтересів можна було безпроволочно поробити відповідні зарядженя. Переговори мусять бути ведені льояльно і рішучо і з цїлию утвореня цїлком ясної основи, що дала би поруку тревалости дальшого розвою економічного і обезпеченє перед упослїдженєм. Правительство гадає, що таку основу все еще можна буде осягнути. Однак в нашім власнім інтересї ми повинні обставати при тім, щоби переговори відбували ся лише над цїлим комплєксом справ звязаних з угодою. З вириванєм поодиноких справ ми поробили злі досьвіди.

Коли би переговори не довели до вдоволяючого результату і присилували нас до самостійного поступованя, то зробимо се спокійно і з повагою, але також з найбільшою рішучостию, бо тут розходить ся о найважнїйші інтереси Австриї. Економічні союзи, котрі тревали сотки лїт, не можуть бути розвязані без болючої шкоди для обох сторін. З таким зворотом передовсїм Мадяри зробили би гіркий досьвід, що реальна сила материяльних средств і економічного розвою Австриї, з яких вони користали в наслїдок спільности з нами, не дасть ся заступити чим иншим. Правительство просить палату, щоби підперла єго в сїй справі. Правительство ручить, що належний парляментови вплив не буде нарушений і без нас не прийде до жаднього рішеня в сїй справі.

При увзглядненю всїх евентуальностий, які може принести будучність, мусимо передовсїм мати силу самостійно рішати о нашій судьбі економічній. До сего передовсїм мусимо мати в наших руках всї важнїйші комунїкацийні лїнії. Тепер правительство уважає за річ більше конечну ніж коли, переведенє удержавненя зелїзниць і як раз, з огляду на можливий розвій відносин на Угорщинї, як найскорійше удержавненє північної зелїзниці. Зазначивши конечність скорого полагодженя промислової новелї, бесїдник сказав: Коли правительство, щоби мати силу, просить парлямент о попертє, то воно є також сьвідоме того, що має робити, щоби парляментарне житє відмолодніло і скріпило ся. В справі виборчої реформи, теперішне правительство обіймає без застережень спадщину по уступившім правительстві і рішило ся довести сю справу до кінця. Порозуміне в справі виборчої реформи мусить знайти ся. Правительство знає, в якій степени ся справа опанувала цїле наше житє політичне і як конечне є скоре її полагодженє, щоби дїяльність парляменту могла обняти угорску справу і инші важні справи. Правительство зробить все в цїли прискореня парляментарного полагодженя виборчої реформи. Як будемо готові малими жертвами оплачувати великі здобутки, то до виборчої реформи прийде і вона допоможе нам до улекшеня національного мира. Сій сьвятій справі правительство посьвятить цїлу свою силу. Правительство переціновало би свої сили, коли би гадало, що національні гадки ладуть ся так скоро цїлком усунути. Висказує надію, що безперервним его заходам поведе ся бодай злагодити їх, ослабити антагонізми, позискати порозуміне в подробицях і підготовити розвязане дальших проблєматів. Мужі довіря інтересованих в сім спорі сторонництв суть членами правительства, отже рада міністрів стала ся грунтом, на котрім порозуміне має розпочати ся.

Правительство буде старати ся передовсїм сотворити тіснєйший до трактованя сих великих справ і в даній хвили не уступить також перед трактованєм критичних справ першої ваги, як розвязане язикового питаня в Чехії, університетской справи на Моравї і тогди знайде ся також вдоволяюче розвязане сих справ.

В сій важній хвили, котра домагає ся найсильнїйшої оборони спільних інтересів австрийских народів, може виконати задачу лише єдність правительства, парляменту і австрийских народів. Се є першою і найважнїйшою задачию всїх нас.

По сій промові, в котрій президент нового міністерства зігнорував істнованє рускої народу і згадав лише про потребу полагодженя ческо-нїмецкого спору, бо польско-руский спір мають полагодити самі Поляки в галицкім соймі, палата 180 голосами против 91 відкинула внесенє о отворенє дискусиї над промовою Бека і перейшла до днєвного порядку. Відбула ся генеральна дискусия над законом о військових таксах, по котрій ухвалено перейти до специяльної дискусиї і засїданє перервано.

Правительство предложило 6-місячну провізорию буджетову. Слїдуюче засїданє нинї.

З Росиї.

Дума і социяльна демократия.

В остатних часах серед росийской (чи вірнїйше великоруской) социяльної демократиї борють ся два напрями: „більшість", котра організувала московске повстанє, стоїть за бойкотом думи і стремить до д е м о к р а т и ч н о ї диктатури пролєтарияту в цїли заведеня демократичної реепублики в Росиї; „меншість" знов каже, що робітники повинні брати участь у виборах до думи і підпирати думу в боротьбі з правительством, стараючи ся довести до скликаня конституанти („учредительнаго собранія").

На останнім з'їздї, що відбув ся в цьвітни с. р. „меншість" побідила і накинула свою тактику в сїй партиї, так що в дїяльности партиї обовязує тактика підпираня думи, а більшість істнує лише як теоретичний напрям.

Тепер 14 социяльно-демократичних членів думи звернуло ся до робітників із манїфестом такого змісту: Хоч робітники могли би богато додати до жадань думи, то робітницкі посли голосували в згоді з цїлою думою, коли вона в своїй відповіди на промову царя домагала ся того, що потрібне для всего народу і для робучого стану. Але дума не має сили нїчого зробити, доки уряд мати-ме право позбавити її тих прав, які вона має. Завести инший лад у державі може тільки повно правна конституанта і робітницькі посли доложать усїх сил на те, щоби дума підготовила скликанє конституанти. Піддума підготовила скликанє конституанти. Піддерти сї змаганя повинні всї робітники, домагаючи ся на своїх зборах конституанти та присилаючи свої резолюциї послам. Але, сходячи ся на збори, робітники не повинні дати себе спровокувати до нїяких насильств, які дали би правительству привід до проливу крови.

Ту саму думку висловлює в публичнім листї до робітників один з основателїв і теоретиків росийской социяльної демократиї Плєханов, надрукованім в органї партиї Він каже, що теперішна задача пролєтарияту, підперти росийску демократичну буржуазию в боротьбі з правительством за конституциині основи держави. В тій боротьбі правительство мусить упасти і воно добуває вже послїдних сил. Аби відсунути свій упадок, воно хотїло би спровокувати нарід на кровавy розправу, але робітники не повинні дати ся спровокувати, тільки агітациєю і пропагандою підривати що-раз більше престіж правительства, аж доки воно не збанкротує на цїлій лїнії.

Значить, социяльна демократия на разї хоче здержати ся від крівавої боротьби.

До ситуациї.

П р а в и т е л ь с т о а г і т у є з а с о б о ю в той спосіб, що надрукувало в мілїонах примірників відповідь Горемикіна на адресу думи до царя і розкидає її по цїлій державі. Одначе, як доносять газети, агітация викликає як-раз противні наслїдки, бо з правительственних проклямаций нарід найлїпше бачить, що правительство не хоче сповнити нїчого з того, що пообіцяло в „конституцийнім" маніфестї.

З е м е л ь н е п и т а н є думає правительство розвязати таким способом, щоби півтора мілїона десятин державної землї продати за добрі грощі тим селянам, що захотять переселяти ся туди з полудневих і центральних губернїй.

К а р у с м е р т и думає правительство скасувати, одначе задержати її в тих випадках, коли засудить на неї военний суд. А що тепер цїла Росия або в военнім станї і під военним судом, або під ріжними инщими виїмковими законами, і що — як заявив у думі Горемикін — виїмкових законів не можна скасувати, то значить, усе остане по давному, бо при виїмкових законах міністер внутрішних справ має право кожду справу віддати военному судови.

В д у м і, як видно з низше поданих телєграм, що-раз яснїйше зарисовують ся ріжниці між конституциними демократами і групою працї. Перші хотїли би якось полагодити конфлїкт із правительством і тому дебатували пр. над розширенєм компетенциї думи що до затяганя позичок; група працї натомість думає, що задача думи, дати державі нові основи без огляду на те, що за те стріне її зі сторони правительства, і тому дума повинна радити тілько над основними законами, які мають на метї перестрій держави.

Дума.

Віденьскі газети подають ось-які подробицї з послїдного засїданя думи: Кадети (партия народної свободи) поставили внесенє на змину §§ 55 до 57 статутів о нарадах думи. Ся змина мала цїль прискорити законодатні працї думи.

Однак се внесенє кадетів натрафило на сильний опір з боку т. зв. групи працї. Бесїдники сеї групи в огнистих мовах доказували, що коли висказано недовірє правительству, то взагалї можна радити тілько про важнїйші справи, котрі залежать від могучого слова цїлого краю. П. Анїкін заявив, що думі не вільно занимати ся дрібницями в хвилї, коли правительство веде за границею переговори о нову мілїонову позичку. Коли дума буде занимати ся такими дрібничками, то буде виглядати, що вона вже погодила ся з теперішним політичним положенєм. Очивидно, що тодї міністри остануть на своїх становищах.

П. Аладін каже, що квестия проєктів законів рішає ся поза думою через відношенє противних собі сил, а дума повинна се пізнати хочби по тім, що не має вона спромоги спонукати міністрів, щоби винесли ся з салї.

Президент Муромцев візвав бесїдника до порядку за такий вислів.

Бесїда п. С и р т л а н о в а з Уфи викликала загальний сьміх. Він казав, що бажаня підданих не доходять до уший царя, але єму розказували, що цар дізнав ся про них аж через дуньского короля. Отже було би незле, колиб і Дума найшла собі таку стежину, що веде до царя.

За проєктом партиї кадетів промовляли ще пп. Вінавер, Лєвін, Родічев і гр. Гайден, котрий сказав, що затягненє позички без участи думи тепер неможливе.

До виводів Аладіна і Анїкіна замітив Гайден, що дума зійшла ся не для підбурюваня, а для усмиреня населеня. Вкінци майже одноголосно ухвалено передати проєкт комісиї.

На пополуднєвім засїданю обговорювано земельне питанє. Першого читаня і тепер не покінчено ще. Слїдуюче засїданє сегодня.

Ґрупа праці порішила виходити з салї при бесїдї кождого мінїстра. Окрім того мають всї члени групи кінчити свої промови запитом до мінїстрів: „Коли вкінци думаєте іти в одставку?“ Так закінчив свою промову Аладін.

Телєґрами.

Петербург. В другім дни Зелених сьвят відбули ся річні загальні збори славяньского „общества благотворітельности“. Зборам проводив голова общества полковник Череп-Спірідонович. Голова заявив, що єго подорож по Европі в цїли розширеня ідей общества увінчала ся успіхом, бо основано філії в Трієсті, Парижи, Римі, Льондонї, Букарештї і Мадритї. Окрім того починено заходи в цїли зближеня славяньскої раси з романьскою. Спірідонович заявив, що одиноким способом уникненя европейскої війни є провірене берлиньского договора. Австро-Угорщина повинна віддати Босну і Герцеговіну, Македонія має одержати автономію. Дальше жалував ся, що росийскі рублї, плачені грецким монастирям, ідуть на запомоги грецких банд, що в Македонії нападають на Греків і на Сербів.

Петербург. „Вірж. Вєд.“ пишуть, що правительственний проєкт задержує кару смерти лише на тих, що будуть наставати на житє царя і членів царскої родини, за державну зраду і на зрадників в часї війни. У всїх прочих випадках полїтичних провин кара смерти має бути знесена.

Петербург. З Владивостока телєґрафують, що цїлому племени Чукчів ґрозить голодова смерть.

Берлїн. „Vos. Ztg.“ довідує ся з Петербурга: Мінїстерство повідомило вчера приватно президента думи Муромцева, що жадане думи в справі знесеня кари смерти правительство провірить і в назначенім терміні дасть думі відповідь. Се є доказ, що правительство не має на разї наміру відрочувати ані розвязувати думи.

Берлїн. „Lok. Anz.“ доносить з Петербурга, що послїдними днями правлячі бюрократичні сфери стали инакше задивляти ся на своє відношенє до думи. Ся зміна наступила завдяки некорисним рапортам гр. Вітте з заграниці. З сих рапортів виходить без сумніву, що кождий противконституційний крок рішучо зашкодить росийскому кредитови за кордоном. Мінїстер війни і мінїстер маринарки кладуть великий натиск на реорґанізацию армії і маринарки, котрої однак не можна перевести без значних грошевих фондів. Тому цар вже в інтересї оружного забезпеченя Росиї мусить ріщити ся на удержанє можливих відносин з думою.

Петербург. „Новое Время“ констатує грізні признаки безсильности правительства і доказує, що кабінет треба заступити мінїстерством, що мати-ме довірє думи.

Петербург. При кінци сего тижня відбуде ся в Феріокі в Фінляндиї, кількадесять верст від Петербурга, велике полїтичне віче скрайних партий. У вічу возьмуть участь члени парляментарної ґрупи праці, представителї фінської соц.-демократичної партиї і скрайних социялїстичних партий в Росиї.

Петербург. Архангельский ґубернатор повідомив департамент полїциї, що єго ґубернія вже так переповнена засланцями, що більше їх приймати не може і тому просить, щоби дальші транспорти висилати до инших ґуберній.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Австрия.

Відень. О 9·35 г. вечером цїсар Вільгельм відїхав до Берлїна.

Відень. В найблизшім тижни має наступити мала перерва в засїданях парляменту, а се тому, щоби скорше могла відбути ся сесия делєґаций. Коли-б делєґацийна сесия мала протягнути ся довше, тодї кабінетови бар. Бека прийшлось би тяжко залагодити в парляментарний спосіб буджетову провізорию на другу половину с. р.

Відень. Перше засїданє спільних делєґаций відбуде ся в суботу в салї палаты панів.

Угорщина.

Будапешт. Всї угорскі дневники без ріжниці партий висказують вдоволенє з нагоди, що нїмецкий цїсар зложив вчера візиту угорскому президентови мінїстрів д-ру Векерльому в домі угорского мінїстерства. Дневники бачать в тім не тілько велике відзначенє угорского достойника, але також признанє державної самостійности Угорщини. Під впливом сего кроку Вільгельма ослабла значно неохота Мадярів до Нїмеччини і тридержавного союза.

Франция.

Париж. Деклярация правительства, що буде в понедїлок відчитана в палатї, передовсїм займе ся теперішними відносинами Франциї до союзників і приязних держав; сю частину уложить мінїстер заграничних справ Буржоа. Окрім того будуть предложені проєкти законів о доходовім податку, реформа військових судів, зміна закона о синдикатах; дальше заповість деклярация зміну ґірничого закона і залагодженє справи обезпеченя на старість робітників.

Япан.

Токіо. Японьске правительство намірює набуті в Манджуриї зелїзниці перетворити в підприємства, ведені спільно правительством і фінансовими спілками.

НОВИНКИ.

— **Страйки перед судом.** З Бережан пишуть нам: В суботу 2. с. м, випущено із слїдчої вязниці чотирох селян з Мужилова, а то С. Лущака, арештованого 9. мая, М. Бачиньского, арештованого 21. мая, І. Сендецкого і Д. Маховского, арештованих 14. мая. В справі щипанівских „заворушень“ доручено вже 15 селянам акт обжалованя і визначено розправу на 11 с. м. Дня 2. с. м. випущено на просьбу, внесену до радної палати, послїдних 5 селян з Кального, що находились у слїдчій вязници від 15. мая. Прокуратория обжаловує всїх о злочин публичного насильства з § 98, буква в і провину збіговиска з § 283 к. з.

— **Про нечуване варварство зелїзничого урядника** пишуть нам: Дня 6. с. м. о год. 4. рано на зелїзничій стациї в Коломиї купував Андрій Шкондеюк із Соколівки ad Косів білєт їзди до Букачовець. Білєт коштує 3·10 кор., а касиєр зажадав 3·40 кор. і ґість заплатив. Хотїв купити ще оден білєт для свого брата до Коршова. Касиєр сказав, що нема білєту. А коли Шкондеюк спитав касиєра, як поїде без білєту, панок крикнув до него на цїлу пельку: „гони!“ В тій же хвили услужний портиєр трутив з цїлої сили Шкондеюка від каси. Відійшовши на бік, Шкондеюк побачив, що касиєр взяв за білєт 30 сотиків більше і вернув ся по перебрані ґроші. Тодї касиєр знов відігнав єго від каси. Се бачив оден ґімназияльний ученик і звернув увагу урядника на невластиве поведенє із сторонами, на що касиєр крикнув: „Proszę nie mieszać się do tego“. Тодї ученик із Шкондеюком пішов до уряду руху і зажадав книги жалоб, але касиєр викинув ученика за двері, ґримнув дверми і замкнув. Тодї ученик удав ся до каси купувати собі білєт до Львова і при тім звернув касиєрови увагу, що він обовязаний видати книгу жалоб для подорожних і загрозив, що віднесе ся з жалобою до дирекциї зелїзниць, однак касиєр відрубав єму: „Ty durniu, nie mieszaj się do tego i nie ‘groź mi!“ Скінчилось на тім, що касиєр не видав білєту для ученика і сей мусїв сїдати без білєту та платити Nachzalung разом з братом Шкондеюка. Ледви ученик з прочими всїв до поїзду, аж тут прийшли три урядники разом із „stróżem bezpieczeństwa“ і зажадали від ученика назвиска. Ученик сповнив їх бажанє, але рівночасно заявив, що вносить жалобу до дотичної дирекциї зелїзниць.

— **Шануймо свою мову.** Пишуть нам: Вічні накликуваня в руских часописях до уживаня рускої мови в зносинах з властями мабуть не дуже помагають, бо от приміром в нашім золото-потоцкім судї кажуть, що лиш я оден домагаю ся судового дозволу на заключенє подружя для малолїтних по руски. Наслїдком того в судї мучать сторону, щоби призналась, чи то лише я сего домагаюсь, чи сторона сама. Річ природна, що лише на моє жаданє не дуже квапили би ся писати по руски, але мої парохіяни за кождий раз кажуть, що то їх таке бажанє. Се прямо скандал, що ми самі так нехтуємо свою мову. А то не дрібниця, як може декому здає ся, особлицо коли ми взагалї в такім щасливім положеню, що майже о кожду руску букву мусимо завзято добиватись. — Сьвящ. *Збудовский.*

— **Бойкот коршми перед судом.** В Підпечарах коло Тисьменицї постановили люди оминати коршму, а се не подобало ся пропінаторови Рафалови Бахерови. Порадив ся він адвоката д-ра Вайгравха в Тисьменици, а сей, хоч жиє з руских хлопів, пустив на них до суду два донесеня карні о § 93. (обмеженє особистої свободи), § 98. (вимушенє) і § 99. (погроза) зак. карн., та заподав щось 22 честних ґосподарів і парубків. Тепер пішло „urzędowanie“ в оборонї коршми, прикрашене тенденційними зізнанями, мов би то люди не тілько на коршму наставали, але також окликами: „на ґак з Ляхами і Жидами!“ або подібними хотїли другу народність стерти з лиця землї. Настали у нас такі часи, що як Жид або який „хрунь“ хоче підлестити ся прокураторови чи там судиї, так зараз зізнає, що той або сей кричав: „на ґак з Ляхами, на бзину!“ Слїдство тягнуло ся три місяцї; акта ходили туди-сюди, переслухано около 70 сьвідків; остаточно внесла прокуратория державна в Станиславові акт обжалованя против трех парубків з Підпечар, а то: Василя Кадлуба, Николи Шкорути і Федя Веляника о злочин вимушеня, поповнений тим, що д. 12. лютого виганяли Андрія Веляника і Дмитра Семанькова з коршми словами: „котрий ґазда є в коршмі, беріть єго за лоб і тягнїть єго з коршми!“, — що дальше д. 16. лютого не позваляли ставати фірам Вовчинецким коло коршми і змушували їх дальше їхати, — що вкінци того самого дня Ількови Стефанковому, коли сей вертав від Жида, два рази підставили ногу, так що він перевернув ся і руку собі покалїчив. Осібно прилучив ся до поступованя шинкар Бахер, бо стратив на ґорівцї 600 К, хоч признає, що через 14 років жив в Підпечарах як пан, поки ті „гайдамаки“ не настали. Дня 6. червня відбула ся перед трибуналом станиславівскім головна розправа. В трибуналї засїдали радники Лєхіцкий, Луцкий, Бертонї і Гавацкий, протоколував авск. Чапраньский, оскаржував заступник прокуратора Кульчицкий, боронив адвокат д-р Партицкий. З великої хмари пішов малий дощ, бо доказове поступованє розбило цїлий акт обжалованя, сьвідки відкликували або зміняли свої зізнаня; оден лиш пропінатор Бахер дуже нарікав на невдячність людий, твердо станув в оборонї „świętej karczmy“ і обставав при своїх 600 коронах. По промовах прокуратора і оборонця запав вирок увільняючий. Признати треба, що радник Лєхіцкий провадив розправу спокійно, а се причинило ся до висьвітленя справи і інтриґ пропінаторских. Але розправа виказала також силу і впливи наших Жидків. Такий Бахер при помочи тисьменицкого адвоката д-ра Вайгравха тягав звиж 20 обжалованих і 70 сьвідків до протоколів, дав роботи слїдчому судиї, закручував голову прокураторови, спричинив головну розправу, — а все те в оборонї власної кишенї і амбіциї!

— **Ще про Задаткове Товариство в Зборові.** Ми дали у вчерашнім числї місце спростованю дирекциї на допись, що появилась була в ч. 95. нашого дневника, бо так велить прасовий закон. Та ґодї не дивуватись, що се спростованє широко обговорює лише першу допись про зборівске задаткове товариство, що була в ч. 95., а нї словом не згадує про другу з ч. 96-ого, де вже докладно і так сказати, документно наведено всїлякі неправильности, які дїяли ся в товаристві. Що-ж думати про сю мовчанку?... Але надїємо ся, що на загальних зборах товариства, котрі мають відбути ся вже дня 10. с. м., будуть обговорені і вияснені всї справи, порушені в обох дописах; а коли покаже ся слушність по сторонї дирекциї, тодї ми вже самі, без примусу §. 19-ого прасового закону, радо оголосимо се, бо вчерашне спростованє, правду казати, зовсїм єще не очищує дирекциї товариства.

— **Повени.** Майже з цїлої Галичини наспіли вісти про великі повени, спричинені кількадневними дощами. Днїстер разом зі всїми допливами виступив з берегів і величезні простори землї з людским майном і працею вкрились водами та намулом. Шкоди страшенні. Найбільше потерпіла Стрийщина і Самбірщина, єще про значні спустошеня доносять також з Надвірнянщини, Товмаччини і Коломийщини. В инших місцях вода зіпсула зелїзничий шлях і наслїдком того настала перерва в зелїзничім руху. В західній Галичинї повінь також дала ся в знаки.

— **Ювилей бережаньскої ґімназиї.** Пишуть нам: Дня 6 с. м. розпочав ся торжественний обхід столїтного істнованя бережаньскої ґімназиї равтом в салї „Сокола“. Місто прикрашене хоругвами та іллюміноване. З'їхало ся богато бувших учеників, між ними значне число Русинів. Ювилейний комітет запросив між иншими рускі товариства, котрі однакож поріщили не брати участи, виходячи з заложеня, що ювилей польскої ґімназиї на териториї з перевагою руского населеня, яке не може добити ся своєї середної школи, є сьвятом нашого поневоленя, на якім участь не до лиця делєґатам руских товариств. — *Бунт.*

— **В справі вирівнаня конґруї з причини елєментарної шкоди.** Оден сьвященик пише нам: В р. 1904 потерпів я страшну елєментарну шкоду на ерекціональних ґрунтах, так що власти признали майже половину опусту податку. Сейчас потім вислав я просьбу через консистор до намісництва, залучуючи всї ґрунтові аркуші і цертифікат опусту з уряду податкового. На то одержав я відмову (видруковану вже) з намісництва, умотивовану в той спосіб, що „Преп. Отець не виказав аркушом посїлости ґрунтів, будьтоби дохід катастральний поменшив ся“. Намісництво робить тут різницю межи доходом катастральним а фактичним і жадає виказаня поменшеня доходу катастрального, а не фактичного. Також дищило намісництво дорогу рекурсу від того свого ріщеня до мінїстерства віроісповідань до 4 тижнів. Пошкодований питає сим Всечесних собратів, сьвідомих в сїй справі: 1) Чи є надїя на успіх сего рекурсу? 2) Що і як належало учинити, щоби виказати уменшений дохід катастральний, а не фактичний? 3) Чи треба всьо штемплювати до мінїстерства? Шкода лише, що консисторія в так важній для нас справі не видала для підчиненого собі духовеньства нїякої інформациї в тім зглядї, і що дотичний консисторский референт перепускає через свої руки такі справи до намісництва, не провірившци їх як слїд і не звернувши вперед петентови для евентуального поправленя.

— **Доповняючий вибір посла до краєвого сойму** із сяніцкого повіта на місце пок. Трусколяского відбуде ся вже 20 с. м. Супротив того сяніцка „Народная Рада“ поставила кандидатом судию з Риманова, п. Володимира Куриловича і для забезпеченя єго шансів війшла в компроміс з місцевою орґанізациєю польскої людової партиї, котра прирекла попирати при виборах руского кандидата. Між тим видїл згаданої „Народної Ради“ скликує передвиборчі збори, а то на понедїлок 11 с. м. в полудне до Риманова, на середу 13 с. м. в полудне до Буківска і на пятницю 15 с. м. в полудне до Сянока.

THE GRESHAM, товариство обезпечень на житє. Загальні збори товариства обезпечень на житє The Gresham відбули ся в Льондонї дня 17. мая с. р. Вислїд з веденя інтересу за рік 1905 виказав побільшенє фондів товариства о 7,045.338 К, а загальні активи виносять 223,817.000 К. Чистий зиск виносить 7,085.141·35 К, з котрого 5,295.843·32 К яко дивіденду призначує ся між обезпечених з удїлом зиску, 588.427·03 К роздїлить ся між акціонарів а 1,200.871 К, яко дальшу резерву переносить ся на евентуальне обниженє процентової стопи. — Хотяй Gresham обчисляє вартість своїх резерв на основі 3½ проц. відсотків, зате єго інвестициї виказують доси 4 проц., отже дальша резерва призначуєсь з обережности на будуче. Загальні побори з премій, відсотків і т. д. виносять 32,777.080 К. — Виплати з причини випадків смерти остали в границях оцїночних обчислень і виносять разом з нарослими дивідендами 11,211.813 К. зате наслїдком осягненя якогось віку виносять вони 6,855.344 К. — Окрім нових філій в Орієнтї, східних Индиях і полудневій Африцї розгалузило ся товариство в полуднево-американьских републиках і в західних Индиях. — В австрийскій філії зросла нова продукция в порівнаню з торічною о рівні 2.000.000 К, а забезпеченя для обезпечених в Австриї, котрі в паперах зложено в центральній касї державній, а також в реальностях і позичках на полїсах, виносять 33,743.421·70 К.

Запопадливі ґаздині будуть вже від давна так осторожними при закупні сої одової кави, що брали тілько замкнені оригінальні пакети з етикетою „Катрайнерова солодова кава Кнайпа“ і обравком о. Кнайпа яко маркою охоронною. Нова к. одначе появляють ся наріжду ачах, то належить все звертати увагу на знамена правди ого Катрайнера. Пощодж вирочім брати менше вартні наслїдування, коли за ту славну цїну можна набути правдивого Катрайнера, котрий о ден ездавний пригадає той так ніжний смак природної кави і в котрим не може навіть в прибаженю рівнати ся инакша цинний затвір, так від вигляду смаку як і приємного ужитя? Длатого у власнім інтересї ґаздиня пожадана як найбільша осторожність.

— **Дрібні вісти.** При доповняючім виборі посла до краєвого сойму з виборчого округа міста Белзу на місце д-ра Лазарского, котрий зрезигнував, вибрано вчера бар. Рогера Баталю.

— В Сянї коло Радимна найдено онодні тіло укінченої ґімназистки Пордесівної, дочки лїкаря з Перемишля, що утопила ся була ще 24 марця с. р. в Перемишли з розпуки за помершою матїрю.

— В лїсї коло Буд глоґівских під Рявневом застрілив ся з нещасливої любови 20-лїтний Франц Мортко, студент прав львівского университету, син аптікарника. В его кишени найдено 1000 К, котрі передано родині.

Віча і збори:

Загальні збори філії „Просьвіти“ в Стрию відбудуть ся ві второк 19. с. м. о год. 11. перед полуднем в сали „Народного Дому“ з отсим порядком 1) Отворенє зборів і звіт уступаючого видїлу. 2) Референти: а, про економічне піднесенє народа — реф. п. А. Ґарасевич; б) закон о покриваню дахів — реф. д-р Олесницкий; в) значінє сучасної доби в істориї народу українського рефер. А. Чайковский. 3) Вибір нового видїлу. 4) Внесеня членів. 5) Оглянемь фабрики дахівок. Того самого дня відправить ся в мійскій церкві парохіяльній торжественне богослуженє о год. 10. рано. — За видїл: Д-р Е. Олесницкий, о. Н. Матковский.

Концерти і видовища:

Концерт бандуриста п. Хоткевича в Делятині відбуде ся в середу 13. с. м. в сали „Руской Хати“. Початок о год. 8. вечером.

Аматорске представленє у Львові устроює в суботу 9. с. м. читальня „Просьвіти“ на ґородецкім передмістю в сали тов. „Гвязда“ при співучасти пань З. Левицкої і М. Ґудиківної. Відіграна буде комедіоопера Котляревского „Наталка Полтавка“. Початок о год. 7:30 вечером. Дохід призначений на Руску захоронку.

З товариств:

Товариства „Осель вакацийних“ і „Руских Захоронок“ перепрашають на сім місци Вп. Пані Студиньску і Дольницку і Пана Дудара, що їх імена помилено при зложеню подяки комітетови равтовому. Нехай подяка виражена тамже буде і для них вразом вдячности обох товариств за труди і заходи, які цілий комітет положив для убогих і хорих руских дітий. — Видїл.

Вибрана на загальних зборах **Товариства для розвою рускої штуки** у Львові ціла Рада надзираюча уконституовала ся і вибрала головою товариства п. Е. Турбацкого, заступником голови п. Я. Хомика, артистів малярів, і секретарем Ради на місце уступившого п. Е. Спожарского, п. В. Чуму. До дирекциї покликала Рада п. П. Сенюту, артиста маляра, і п. З. Сушка та поручила їм вести ціле діловодство Товариства.

З „Єлєвтериї“. Видїл товариства повідомляє, що задержуючи салю на зборн при ул. Осолиньских ч. 6., отворив також канцелярию при ул. Гетманьскій ч. 6. для вигоди інтересованих.

Урядові вісти:

Дирекция почт і телєґрафів оповищує: З днем 1. с. м. з причини відкритя почтового уряду в Кречовичах видїляє ся громаду і дворскій обшар с. ниів, в котрій істнує почтова складниця, разом з осїлими Сенів і Шваби з округа доручень почтового уряду в Зарічу коло Ярослава а придїляє ся до замісцевого округа доручень почтового уряду в Кречовичах, віддаленого від тої громади 7 кільометрів. — З днем 1. с. м. по причині відкритя почтового уряду в Мокшинови видїляє ся громаду і дворскій обшар Сталь з округа доручень почтового уряду в Тарнобжегу, а придїляє ся до замісцевого округа доручень почтового уряду в Мокшинови, віддаленого від тої громади 2 кільометри.

Заміна пакунків на зелїзници. Одна пані з Турки над Стрием повертала в понедїлок, 28. мая с. р., зі Львова до Турки пополудневим поїздом о год. 4·15 м. в дамскім купе, а на стациї Ставчани або Люшнь великий, висла з поїзду і нехотячи замінила пудло в котрім був куплений у Львові капелюх вартости 14 корон, одна пара сивих рукавичок і пара дитинячих панчох. В позіставленім пудлї є 2 вінки з квітів. Просить ся ту паню, аби зволила під адресою „Самуїл Піллєнґер в Турці над Стрием“ відослати, а пуделько з вінками буде сейчас звернене.

надіслане.

АДВОКАТ

Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ

отворив адвокацку канцелярию в Тернополи при ул. Кохановского ч. 3. (коло желїзничого двірця). 559 4—20

ВСІХ НАУК ЛІКАРСКИХ

Др Тадей Гриневич

поселив ся до Станиславова ординує від 2—5 по полудни

537 ул. Бельвовского ч. 8 (коло театру.) 3—5

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацію, пивварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В локали всї руські дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицин ч. 1

против Банку Гіпотечного на напротязкат площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Лєрнетки пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіжери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагодимує ся як найскорше і найдешевше. 41 6

З львівского торгу апровізаційного в тиждни від 28. мая до 5. червня. Ціни пересічні за 1 кільогр. корон. Баранина —·—, телятина 1·33, фасоля біла 0·34, горох лусканий 0·46, нелусканий 0·29, гуси (пара) —·—, яйця пара 0·12, копа 3·30, пшеномлин. 0·32. індики (пара) 22·—, каплони (пара) 12·—, качки (пара) 5·—, курн годовані (пара) 6·—, курята (пара) 0.—, крупи перлові ч. І. 0·42, ч. III. 0·34, ячмінні 0·28, гречані 0·36, дрібні гречані 0·58, крупи пшеничні 0·34, бульба 0·06, крупи кукурудзяні 0·24, масло сьвіже 3·00—3·20, старе 2·40, мука пшенична ч. О 0·33, мука пшенична ч. 3. 0·30, мука житня ч. І. 0·24, гречана 0·30, кукурудзяна 0·28, молоко солодке збиране (за літр) 0·20, молоко збиране 0·06, мясо волове від 1·20 до 1·72, мясо волове з провінції від 1·04 до 1·28, полядвиця волова 1·91, риби живі 2·80, смалець вепров. білий 1·84, сметанка солодка (за літр) 0·72, квасна 0·80, сало 1·76, солонина сьвіжа 1·64, вудженина 1·72, сир осельковий 0·70, бочковий 0·54, свинина сира від 1·32 до 1·81, булки звичайні 0·44, кайзерки на молоці 0.60, рогалики на маслі 1·26, хліб житний 0·24, мясо кінське від 0·56 до 0·72.

Тижневе справозданє торговельної палати в Львові за час від 29/5 до 6/6 1906. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·10 до 8·20 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·40 до 5·60 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·80 до 7·25, а пастівний 6·50 до 6·70, *овес* оброчний 7·— до 7·25, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·— до 9·50, пастівний 6·60 до 7·—, *вика* 8·— до 8·50, *біб* —·— до —·—, *бобик* —·— до —·—, *ріпак* 11·40 до 11·60, *льнянка* —·— до —·—, *насінє льняне* 11·— до 11·25, *насінє конопляне* 11.— до 11·25, *хміль* (за 50 кільо) 42·50 до 52·50, *нафта* звичайна 16·— до 17·—, сальонова 18·— до 20·—, *конюшина* червона —·— до —·—, біла —·— до —·—, шведска —·— до —·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 літрів 36·85 до 37·25.

Курс Львівский

з дня 7 н. ст. червня 1906.

	Плат.	Жад.
Акції за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	570 —	580 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	195 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	573 —	576 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 50	101 20
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	9 50	99 20
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 30	102 —
„ „ 4% а. п. льос. в 57 л.	98 70	99 80
Тозариства кредит. 4% (І. емісії)	99 70	— —
„ „ „ 4% льос. в 41½ л.	99 60	— —
„ „ „ 4% льос. в 56 л.	98 60	99 30
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	99 50	100 20
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 60	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	— —	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 20	101 90
„ „ „ 4% (IV. ем.)	98 70	99 40
Повічки краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Повічки краєвої в 1893 по 4% а. в.	99 10	99 80
Повічки м. Львова 4% по 200 корон	97 70	98 40
„ „ 4½% 4-ої емісії.	100 60	101 30
Львови:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	91 —	97 —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	249 —	251 50
100 Рублїв паперових	252 50	254 50
100 марок нїмецких	117 —	117 60

Матурист

глядає зараз лекції на селї. Зголошеня листовно „Матурист“ Львів, головна почта, poste restante. 568 2—3

Хата з кухнею і городом

до винайнятя або на продаж під лїсом смеревовим 2 клм. від Делятина з Зарічу на сезон вакацийний. Близші пояснення у З. Матковского в Зарічу п. п. Делятин. 583 1—5

ОПОВІЩЕНЄ.

Сим маю честь повідомити, що Заведене купелеве в Буркутї отворене від 1. липня 1906 р. Зголошеня посилати до П. Т. Макустової в Жабю.

473 4—4

ОГОЛОШЕНЄ.

З причин виставленя мурованої церкви в Вібрцї, є на продаж деревяна церков в добрі стані за тані гроші. Зголошуватись в уряді парохіяльнім Вібрка коло Львова.

498 3—3

ДОНЕСЕНЄ.

Цукорня Ангели Курнах перенесена з Ринку на ул. Трибуиальску ч. 6. 538 1—3

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих бляшанках, оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 268 9—10

ОГОЛОШЕНЄ.

Громада Добростани повіт Городок, почта Бібрка, має 83 морґи лїса високого, грубого на сяги, дальше 33 морґи материялового, сосни і дуби по 18 і 20 цалїв. На сей лїс відбуде ся лїцитація на місци дня 13. червня сего року о 9 год. рано. Лїцитация тілько на лїс без землї. 572 2—3

За 2 зр. переробляє старі матераци (3 подушки) на вовсїм як нові. Дволїжка на покриве від 50 кр. за метер. Нові волосінні матераци, обложені ватою д-ра Бішофа зпротив молїв від 15 зр., матераци з морської трави від 6·50, обложені ватою д-ра Вішофа від 10 зр. Коздри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матераців

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5.

486 17—30

Оповіщенє.

„Рада Надзираюча повітового Товариства кредитового, створившеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Тернополи в виконаню ухвали Загальних Зборів з дня 5. червня 1905 по мисли §. 39 і 47 статута повідомляє, що

VIII. Загальні надзвичайні Збори

членів того Товариства відбудуть ся дня 27. червня 1906 о годинї 2. по полудни в комнатах „Руской Бесїди“ в Тернополи в слїдуючим порядком днєвним:

1. Відчитанє протоколу з послїдних Загальних Зборів;
2. Вибір шістьох членів і трьох заступників членів Ради Надзираючої.
3. Вибір комісиї ревізийної на рік 1906.
4. Внесеня членів.

Члени на Загальних Зборах виказувати ся мають книжками удїловими.

Тернополь дня 6. червня 1906. 581 2—3

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сїльских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично владжених і солодженых та ц. к. інститутом до розсїду способних средств розсїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 1103 41—104

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1 40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова 2 31*, 5·50*, 8·45, 1 30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, 2 20, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23 9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1 6 до 318 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (від 1 5 до 30 9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13 5 до 9 9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10 10 вечер.
з Ширця від 27 5 до 16 9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.
з Любіня вел. від 13 5 до 16 9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 2 45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 7·51*, 6 15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00*, 6 55.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави рускої 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31 8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави рускої 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1 5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13 5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13 5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.
до Ширця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13 5 до 16 9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

Шпараґи

першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise-ого у Волї високій п. п. Жовква.

502 19—55

ДИВАНИ,

дивашки, хідники готові, вовняні, стрижені і кокосові, лягори і кози перед ліжка, намети на отомани, пледи до подорожи, коцики, остатки до хідників у величезнім виборі продає по найнизших цінах Спілка львівских тапіцерів в ліквідациї, що звивав вовсім торговлю Ягайлоньска ч. 3.

491 4—6

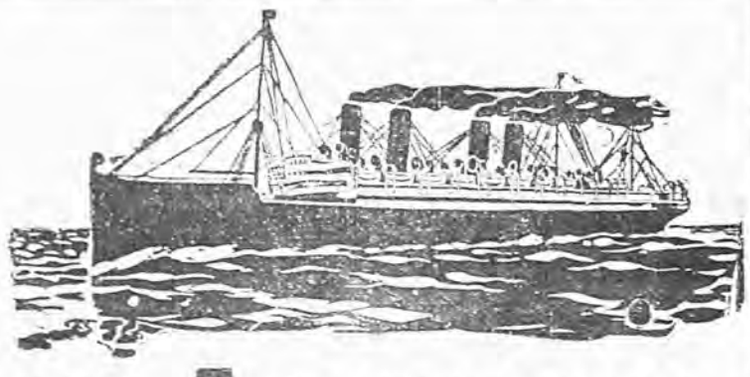
Коси

карпатські і срібностальові з найлучшої стали і КОВАЛЬСКІ СЕРПИ поручає

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли.

Цінники висилають ся відворотно. 566 2—10

ТУТКИ циґаретові з найлучше питних паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А Мазурхевич, Львів, ул. Скарбкінок ч. 7. 486 17—30

до Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японії, Хіни і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 55—50

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКА РОБІТНЯ

Михайла Стефанівского

у Львові, ул. Коперника ч 16.

Виконує шлюсарскі роботи після найновійших взірців а то: на церковні вежі, хрести, золочені кулї, громозводи, зелїзні вікна для церков, будівляні окутя, зелїзні сходи, ґалєриї, нагробні огородженя придорожні, зелїзні ліжка для інститутів і всїлякі роботи входячі в округ шлюсарства. 395 11—12

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краватток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбомів як також тоалєтового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і сніпок з гербом Руси.

Великий вибір бімутерий. 149

Без конкуренції. По найдешевших цінах.

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже

поручає знамениті:

Готове тїсто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, анґлійске, здорового і струцлеве, пачка 75 с.

ЛЄҐУМІНИ PUDDING

(Лєґуміна для 6 осіб)

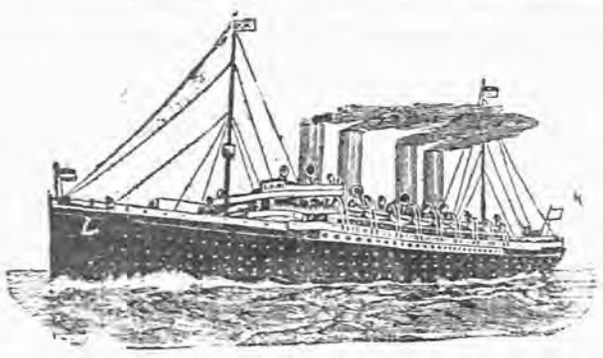
ріжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

Ванїлевий цукор по 14 сот.

Ванїлевий порошок до сосів по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах спожівочних і делікатесів, а як де нема, просимо відвестись просто до фабрики. 513 9—39

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями треває лише **5 днїв.**

Що **суботи** двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Тексас) Арґентини, Бразілії і т. д.

На кождє запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-чеська фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїжджає з нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на прускій границі.

СВІЙ ДО СВОГО! 422 11—30

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 107 Львів, субота 27. мая (9. червня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulavski Wien VI. Getreidemark 13; У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї непечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Коалїция против слабих.

Давнїйші міністерства, острячи ніж на якийбудь, відданий їх опіці народ Австриї, бодай мали для сего народу кілька гарнозвучних фраз, пару слів потїхи, що над сим, або тим народом правительство „не перейде до дневного порядку", що увзгляднить і заспокоїть єго культурні потреби, що слабшим заопікує ся та не дасть єму зробити кривди і т. и. Особливо Кербер не щадив сеї полови, котрою засипував очи нашим полїтикам і нашому народови. До Кербера включно, австрийскі правительства бодай в фразеольогії признавали істнованє руского народу в Австриї; Гогенльоге був переходовим членом до правительства, котре стануло на становищи, що труд, ужитий на видуманє і проголошенє фрази, відносячої ся до народу, котрого заступники в теперішнім парляментї правительству непотрібні до утвореня парляментарної більшости, є просто марнованєм часу і непотрібним зуживанєм енергії. В своїй програмовій промові президент кабінету зложеного з Німців, Поляків і Чехів, опертого на парляментарній більшости зложеній з сих народів, виразно сказав всїм прочим народам, а специяльно рускому народови, що Австриа є державою, в котрій лише Німцї, Поляки і Чехи мають право горожаньства, а всї прочі народи мусять вдоволяти ся тим, що ласкаво полишать їм члени сеї, ad hoc, бо для переведеня виборчої реформи і для зревідованя угорскої угоди утвореної коалїциї парляментарної.

Бек знає лише ческо-нїмецкий національний спір і хоче причинити ся до єго злагодженя. Про руско-польский спір, про війну, яка між сими обома народами веде ся щораз острійшими средствами, він нїчого не згадує, бо знає, що єго попереди ки збували сю справу пустими фразами, а полагодженє спірних справ між Русинами і Поляками полишали польскому соймови і польскому намісникови. Бек не хоче бути міністром фраз, лише міністром від робо:и, а що Австриа Русинами не займає ся, отже Бек зігнорував сей народ в своїй промові. Бек забув навіть, що оден з єго попередників, именно Кербер, дуже поважними фразами і закулїсовими обіцянками, котрими лише піддурював руских послів, трактував справу заснованя руского університету у Львові. Бек є практичнїйший від Кербера, бо згадує лише справу, о котрій правительство серіозно думає, именно справу заснованя ческого університету на Мораві. Що Австриа рішила ся отверто поступати після засади: „горе слабшим!", доказує се, що правительство Бека забуло також про справу заснованя італїйского університету.

Парляментарне правительство і хвилеву парляментарну більшість утворено без Італїйців, тож Італїйці, так само як і Русини, не мають в Австриї права горожаньства. Італїйскі посли вже висказали з сеї причини своє обуренє, але Нїмці, котрі разом з иншими beati possidentes в державі, опанували під проводом Бека державну машину, сьміють ся в кулак.

Про становище Бека в найважнїйшій для нас тепер справі, в справі виборчої реформи і в справі змін в правно-політичних відносинах Галичини до держави, ми вже висказали свою гадку, пишучи про іменованє нового кабінету. В 103. ч. „Дїла" ми сказали: „Факт, що до кабінету Бека вступив голова польского кола, є доказом, що нове правительство не лиш приняло на себе всї з'обовязаня, які супротив кола польского приняв був Гогенльоге, але що сї привілеї коштом прав руского народу, якими Поляків рішило ся обдарувати попередне правительство, кабінет Бека розширить". Бек потвердив сей наш здогад, бо в своїй програмовій промові сказав: „В справі виборчої реформи теперішне правительство обіймає без застережень спадщину по уступившім правительстві". Бек анї гадає виступати з предложенями справленя кривдячих нас поставов проєкту виборчої реформи і на вчерашнім засїданю комісиї для сеї справи заявив виразно і рішучо: „Не можна навіть припустити, щоби правительство змодифікувало правительственне предложенє або нові робило предложеня, бо се опізнило би справу". Се значить, що як Гогенльоге, так і Бек згодив ся на абсолютне пановане Поляків над Русинами і виборчою реформою запевняє їм се пановане.

В згаданій статї нашій ми писали: „як Бек скаже, що правительство буде однаково трактувати всї народи Австриї, то скаже неправду". Сю неправду сказав Бек дїйсно, бо одна фраза, на яку позволив собі в своїй промові, звучить: „Правительство не є правительством одної партиї, анї також не є правительством зверненим против якогобудь сторонництва". Своєю промовою Бек відкрив себе і своє правительство. Він доказав, що нове правительство є правительством чисто партийним, котре буде їгнорувати не лиш партиї, але і народи, що не входять в склад теперішної більшости парляментарної і котрі в коалїциїнім кабінетї не мають своїх заступників. Австриа дальше веде і то з що раз більшим завзятєм свою політику супротив Русинів. Видко, що керманичі Австриї єще не числять ся з фактом, що вже й Росиї отворено нам браму до красшої будучности. Керманичі Австриї готові почечи ся, коли все будуть гадати, що для Русинів тілько сьвіта що в австрийскім вікнї.

З України.

Земтї!

Посол з Чернигівщини Локоть, як доносить „Гр. Думка" (ч. 117), дістав від селян із села Борок чернигівського повіту таку телєграму: „Судимо ся від 1863 р. за вигони з поміщиком Подільським. 18 (31) мая губернатор замість того, аби розглянути нашу справу, сказав: „Сїкти-му вас на смерть, худобу вашу віддам козакам". Чернигівські посли думи! Стійте за землю і за нас! Не має житя! Витребуйте наше дїло з чернигівського губернського присуствія".

До сеї телєграми додає „Гр. Думка" такі уваги:

„Засїчу!" — се здавна було в нас лїками против усякого домаганя, а до сих лїків додано ще останнїми часами: „козакам віддам". І не розуміють панове начальники, що різками, бійкою та грабіжю не заспокоїти голодних покривджених людий, а хиба ще гірше роздратувати можна. Не розуміють, що сим тільки підкладають дров до огню, що й так уже палає ненавистию у всїх серцях. Чи довго-ж іще творити-меть ся в нас таке, що голодних людий різками годувати-муть, а їх мізерне добро грабувати-муть? І чи тямить чернигівський губернатор, що він робить? І чи розуміє він до ладу, що значить той крик: „Жити не можна?"

Заяви солїдарности

зі становищем думи у відповіди на промову царя надходять на руки українських послів з ріжних сторін України. Такі телєграми вислано між иншими з Полтавщини. Так пр. з села Надежди в Полтавщинї вислало таку телєграму 20 селян.

Причинок до страйків в Підгаєччині.

[Допись.]

Сегорічний весняний страйк в Підгаєччинї є проявою несподіваною; дивне передовсїм то, що застрайкували села, котрі доси не давали майже нїякого знаку житя. Цїкавий є перебіг страйку в Росоховатци, де дїдичем є Янковский, близький свояк маршалка Літиньского, а „жонцою" славний Табенцкий. Від коли настав в Росоховатци Табенцкий і почав обходити ся з робітниками, як за старопольских панщизняних часів, дуже мало робітників з Росоховатця і Іщкова ходило до двора на роботу. Найбільше робітників давало село Раковець. Коли-ж сего року в Раківци розпочав ся страйк і в Росоховатци не явив ся анї оден робітник з Раківця, здержало ся і тих кілька росоховатських робітників, які ще ходили до двора. А що сего року Янковский і так припізнив ся з садженєм бараболь, напав на него такий страх, що на гвалт спровадив війско і жандармів, а тимчасом удав ся о помічі до „braci szlachty", котрої в Росоховатци аж нїв села. Ратуючи „rodaka", вилягли „панунци" і „панічі" на паньский лан і робили раптом аж два дни. Побачив пан „жонца", що не богато доробить ся „вельможною" росоховатською шляхтою, спровадив собі з Ходачкова троха менше вельможну шляхту, і робота розпочала ся.

Тимчасом робітники з Росоховатця почали еміґрувати до Прус і доси вийшло вже три партиї.

Але й ходачківска шляхта не довго спомагала пана Янковского, лиш до Зелених сьвят; а вже 5-ого червня не явила ся анї одна душа з Ходачкова. Дїдич і всї єго посїпаки мало не показять ся. Цїлі лани стоять не засаджені, форналї, який тілько скінчить рік, ідуть до Прус; коло плугів ходять хлопці від 7—10 лїт, ще й до того дїти не дадуть пану дїдичеви анї „жонці" переїхати через село, бо кричать за ними і сьпівають: „Не пора".

Одиноким інтелїґентом в селї є син тамошного господаря п. Я. Струхманчук, ученик краківскої академії штук, що для поратованя здоровля перебуває у родичів. Отже проти него звернула ся цїла злість і ненависть дїдича і єго посїпак. Посипали ся доноси жандармериї до суду, почали ся тяганини, закінчено п. С-ови провини з §. 3. о коал., проступок з §. 279. і §. 314.

Що-до §. 314. річ мала ся так: Дня 17. мая побачили мешканці Росоховатця незвичайне видовище. Ото два жандарми в асистенциї цугу уланів гнали наперед себе двох форналїв: Домінїка Лебединьского і Ваврика Цїсовского. Нарід обступив їх і почав розпитувати, за який злочин їх так провадять. Між присутними був і п. С. Він казав форналям іти до двора і там лежати, коли вони слабі. Нараз прискочив жандарм Гаврило Піщак просто до п. С-ка, закричав щось несамовитим голосом, а коли п. С. звернув єму увагу, що міг би говорити чемнїйше, жандарм арештував єго і в асистенциї двох уланів відставив ночию серед величезного болота до суду у Вишнївчику, де по протоколї п. С. випущено. Яко причину арештованя подав жандарм перешкоду в урядованю; але суд увільнив п. С-ка, бо показало ся, що жандарм Піщак арештував єго зовсїм неслушно. Замітити годить ся, що жандарм обходив ся через цїлий час з п. С-ком як з яким злодїєм або розбишакою.

Н. Лесков. 10)

Нехрещений піп.

Добрий о. Сава таки зараз на своїм кони післав до Перегуд за тамошним сьвящеником, хоч той єго все гудив, та лиш одного бояв ся, що він готов схимерувати і не приїхати. Але бояв ся без потреби, бо перегудиньский приїхав, пішов до умираючої і довго-довго з нею пробув. Колиж вийшов з хати на ґанок, заткнув дароносицю за пазуху та давай заходити ся сьміхом, аж якось нїяко було. Так сьміє ся, так сьміє ся, що й годї єго вгамувати; а люди дивлять ся на него і зрозуміти не можуть, до чого воно.

— Та ну бо! Годї вам, пан-отче: чого ви так сьмієтесь, що нам аж страшно? — кажуть єму люди.

А він відказує:

— Так і треба, щоби вам було страшно та щоби всїм страшно було на весь хрещений мир, бо у вас тут таке поганьство завелось, якого від самого першого дня, від сьвятого князя Володимира не було.

— Ой, та Бог з вами! Не пужайте так страшно! Ідїть, будьте ласкаві, швидше до о. Сави та з ним поговоріть: нехай він що добре здумає, як помогти христистияньским душам.

А перегудиньский піп єще більше розреготав ся і нараз весь позеленїв, витріщив очи і каже:

— Дурнї ви всї, темні і непросьвічені люди! Школу собі завели, а нїчого не бачите.

— Длятогож ми вас і просимо: ідїть до нашого отця Сави; він вас у себе в хатї дожидає. Сядьте з ним, поговоріть: він усе бачить.

— Бачить! — закричав перегудиньский піп: — Нї, нїчого він не бачить; він і того не знає, хто він сам такий є на сьвітї!

— Се ми всї знаємо, що він наш пан-отець, піп.

— Піп!

— А вжеж піп!

— А я вам кажу, що він зовсїм і не піп!

— Як не піп?

— А так: не піп і не християнин.

— А як не християнин? Годї бо вам: що се ви брешете?

— А нї, не брешу; тілько він не християнин.

— А що-ж він таке?

— Що він таке?

— Так!

— А біс єго знає, що він таке!

Люди аж відступили і перехристили ся, а перегудиньский піп сїв на санї і каже,:

— Ось я просто від вас їду до благочинного і везу єму таку вість, що на весь християньский мир буде сором великий, і тогдї ви побачите, що і піп ваш не піп і не християнин і дїти ваші не християни і, кого він з вас вінчає, то все одно, що й не вінчані, і ті, кого він похоронив, умерли наче собаки, без відпущеня, і мучать ся там в пеклї і будуть вік мучитись і нїхто їх відтам не може виратувати. Так; се все, що говорю, є щира правда, та з сим і їду до благочинного. А ви, коли менї вірите, ідїть усї зараз до Керасихи, поки вона ще дихає; я приказав їй під страшним заклятєм, щоби вам усе розказала, що то за чоловік той, кого ви звете своїм попом Савою. Годї вже єму людий нївечити! Ось і сорока сїла у него на даху і кричить: „Савка, скинь кафтан!" Ну, хлопче, поганяй до благочинного! А ти, сорочко, чекочи голоснїйше: „Савка, скинь кафтан!" Ми з благочинним зараз будемо тут назад.

З тим словом перегудиньский піп відїхав; а люди, кілько їх тут було, хотїли всї разом повалити до Керасихи в хату, щоби випитати її, що вона такого наговорила про свого похресника о. Саву. Та, подумавши троха, постановили инакше зробити: післати до неї двох козаків, а з ними третого самого о. Саву.

Прийшли козаки і о. Сава і застали Керасиху, як вона лежить під образами та гірко-прегірко плаче.

— Прости менї — каже — моє серденько, моє миле та нещасливе! — промовила вона до о. Сави: — Носила я в своїм серци твою тайну пригоду, а мою вину більше як трицять лїт та бояла ся сказати її кому не тілько на яві, а щоби і у снї її не виговорити; тому я й тілько лїт до сповіди не йшла. Ну, а тепер, коли треба станути перед Всевишним, усе виявила.

Отець Сава може троха й налякав ся, бо вся ся тайна занадто тяжко єго доторкала; але він не показав того по собі і каже спокійно:

— Та що таке за дїло велике?

— Гріх великий я заподїяла і то як-раз над тобою.

— Надо мною? — спитав о. Сава.

— Так, над тобою! Я тобі цїле житє знївечила; бо, хоч ти і письма научив ся і попом став, а таки нї до чого не годиш ся, тим що ти сам і доси нехрещений.

Можна собі уявити, що мусїло дїяти ся тихому о. Савї при такім відкритю. Він зразу взяв се за хоробливе маячене умираючої, і навіть усьміхнув ся на ї слова та сказав:

— Годї, годї! Як же я нехрещений, коли ти моя хрестна?

Та Керасиха показала повну ясність ума і цїлком притомно розказувала.

— Лиши се! — сказала вона: — Яка я тобі хрестна? Нїхто тебе не хрестив. Та й хто всему тому винен, я не знаю і цїле житє своє не могу зрозуміти: чи воно так сталось ся за наші гріхи, чи що. Та ось іде перегудиньский пан-отець з благочинним, то сиди і ти тут, я всім все розкажу.

Благочинний зразу не хотїв, щоби о. Сава і козаки слухали, як Керасиха буде признавати ся; але вона стояла при своїм, бо инакше, каже, не буде розказувати.

Ось її сповідь:

Піп Сава, каже, зовсїм і не піп і не Сава, а чоловік нехрещений; се знаю я сама одна на сьвітї. Пішло все з того, що єго покійний отець, старий Дукач, був дуже сердитий; всї єго не любили, всї єго боялись ся. Коли у него прийшов на сьвіт син, нїхто не хотїв іти в куми, щоби охрестити дитину. Просив старий Дукач і судового панича і дочку нашого покійного пан-отця, та нїхто не пішов. Тогдї старий Дукач єще більше розсердив ся на всїх людий і на самого пан-отця і не хотїв єго просити охрестити дитину. „Обійдусь — каже — без него!"

Він закликав свого небожа Агапа, що у него сиротою жив в дурнях, та звелїв єму запрягчи пару коний і мене візвав за куму. „Їдь — каже — Керасихо, з Агапом на чуже село і зараз нинї охрестїть дитину". Він менї

Плащі і гумові пелєрини
в найновійших фасонах і взірцях поручає:
МАҐАЗИН
ЛІНОЛЄУМ і ЦЕРАТ
Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3 476

З судової салї.

[Допись з Коломиї.]

Дня 6. червня відбула ся перед трибуналом судів присяжних в Коломиї розправа против хлопских бесїдників і визначних борців за виборчу реформу, Николи Петрука і Павла Лаврука з Іспаса. Прокуратория обжалувала їх о провину з § 302 з. к., якої мали допустити ся на вічу в Іспасї дня 20. сїчня с. р., а Павло Лаврук ще й на вічу в Ключеві великім дня 18. лютого, через то, що мали взивати зібраних селян до неприязних кроків против польскої народности і галицкої шляхти та против посїдаючих кляс і взивати горожан до злуки в неприязні сторонництва. Обжалованих боронив д-р Трильовский.

Після акту обжалованя мав Никола Петрук ужити на вічу в Іспасї 20. сїчня с. р. слів: „Польско-шляхотскі збуї винайшли, що власть походить від Бога, на то, аби хлопа гнести. — Польска шляхта — се лайдаки, злодії; ми повинні зібрати ся против тих лайдаків і злодїв, а то тому, бо вони не хотять реформи виборчої."

При розправі зізнав Петрук, що говорив на вічу про реформу виборчу. Є — казав він — вороги виборчої реформи, котрі на всякі способи старають ся перешкодити уведенню реформи в житє. А є межи шляхтою лайдаки, що при теперішній виборчій ординації шахрують і підкуповують виборців. Але як буде заведена нова ординація виборча, то сего ті лайдаки не могли би робити. Тому вони старають ся перешкодити реформі. Але ми повинні лучити ся, уладжувати вічa і посилати телєґрами і так бороти ся о ліпшу долю. — Против шляхти взагалї ані против польскої народности не говорив, бо не мав до сего причини; а противно, вказував навіть на борбу за виборчу реформу, яку ведуть другі народи, ба навіть сам промовляв на жидівскім вічу. — Казав лиш, що в теперішнім парляментї засїдають деякі шляхтичі, вибрані перекупствами; а як буде нова ординация, то так не буде. Ціла промова виголошена була спокійно.

Павло Лаврук мав сказати в Іспасї: „Кождий Лях жиє з людскої кривди. Від панів не стягає ся податків, лиш від хлопів. Нинїшний парлямент, що складає ся переважно з панів, се гамарня і кузня. Шляхта польска то злодії і лайдаки — вороги народу руского." А в Ключеві великім: „Що то за парлямент з панів, що жили з людскої кривди? Ті дармоїди „кровожертики" хотять Галичину і далї тримати в неволи. Пани стратили сумлїнє, програли маєтки в карти і на дївки і так само марнують тепер добро своїх виборців. Се, що я говорю, то не молитва, то борба! Будьмо готові до борби." Коли славний комісар Хондзиньский заборонив єму уживати слова „шляхта", мав Лаврук казати „ті, що кров нашу пють."

При розправі зізнав Лаврук, що говорив, що робучий люд платить більші податки споживчі, як панн. А се правда. Теперішний парлямент назвав гамарнею тому, що там лиш сварять ся. А як буде заведена нова ординация, то парлямент буде кухнею, з котрої буде добра страва для усїх народів робучих. Слова „шляхта" не уживав взагалї, а лиш, що є вороги реформи виборчої. На вічу в Ключеві говорив про реформу виборчу і про податки. Казав, що в парляментї є люди нам неприхильні, вибрані з курий, котрі не можуть нас так боронити, як посли, вибрані після нової ординацій. Ми повинні бороти ся вічами і телєґрамами против ворогів виб. реформи; ми повинні всї лучити ся разом так, як се роблять Поляки і другі. В теперішнім парляментї є деякі шляхтичі, що не могли допильнувати своїх маєтків; вони не можуть бути для нас добрими заступниками. Тому ми повинні лучити ся до борби і легально бороти ся о свою долю".

По переслуханю обох обжалованих приступлено до переслуханя комісаря староства в Печеніжинї Хондзиньского. Про сего чоловіка писано вже богато по газетах і говорено в парлямент, а дня 22. лютого с. р. жадав посол Яворский і тов. в парлямент, щоби Хондзиньского віддано під лїкарску обсервацию. Сей дуже хорий нервово чоловік увійшов перепуджений на салю і — трохи не впав з переляку. На сали усе притихло, кожде хотїло почути слова ославленого мужа.

Хондзиньский сїв перед трибуналом на крісло і довгий час сидів мовчки зацуканий і лиш белькотав язиком якісь незрозумілі слова. Аж на рішучі запити предсїдателя зачав плести ні се ні те. Казав, що Павло Лаврук мав говорити на вічу в Ключеві, що „на Угорщинї" збудували собі пани парлямент тай гадають, що можуть зробити, що хочуть, з робучим народом; що критикував закони, які видає парлямент, де сидять пани „кровожери". Впрочім — каже — не маю своїх нотаток, то не знаю докладно, але — „мусїв щось говорити против панів". Було воно без льогічної звязи; та слухачі усе розуміли і навіть кричали „ганьба". Накінци сказав Лаврук: „Ладьмо ся до борби". Я гадав, що се революция, але Лаврук пояснив менї, що се борба полїтична. Говорив також о партиях межи Поляками: о станчиках, о людовцях, але против Русинів вони разом.

Вражінє — каже Хондз. — було величезне, бо усї — мовчали.

Се усе ледво вистогнав Хондзиньский, цїдячи по слові, як тумановатий школяр, що не вміє лекциї.

Перепуджений до краю, пішов п. Хондзиньский після переслуханя до обжалованих і сїв собі межи них, немов почуваючи ся до вини. Уся авдітория мала з усего поведеня сего чоловіка велику утїху.

По Хондзиньскім переслухано предсїдателя вічa в Ключеві о. Монцібовича. Сей зізнав, що Лаврук говорив, „як звичайно на вічах говорить ся". Казав, аби приготовляти ся до реформи виборчої. Уся єго бесїда була спокійна і нїчого підбурюючого в ній не було. Лиш Хондзиньский щось переривав за уживанє слова „шляхта" і „борба". Але Лаврук єго послухав і слова „шляхта" не уживав, а слово „борба" пояснив, що се борба полїтична, чим успокоїв п. Хондзиньского, котрий гадав, що Лаврук думає про революцию.

На запитанє оборони, чи Лаврук говорив про загал шляхти чи лиш про одиниці, сказав о. Монц., що не тямить, бо не сподївав ся, що з такої дрібниці до такого великого дійде. Лаврук впрочім не мав наміру робити колоту, лиш хотїв приготовити людий до виборчої реформи.

Сьвідок д-р Алексевич був з Лаврук на вічу в Ключеві. Лаврук говорив спокійно. Єго бесїда не зробила ефекту. Люди відносились досить апатично. Аж як комісар зачав переривати, нарід став оживляти ся. Лаврук говорив о тих, що вибрані до парляменту. Декотрі з них є неприхильні до виборчої реформи. Коли би комісар був не переривав, то Лаврук був би говорив зовсїм льояльно; але вмішуванє комісаря оживило і Лаврука. Люди кричали „ганьба"; але у нас є се поганий звичай, що, чи треба чи ні, люди кричать.

Сьвідок Бушиньский, комісар староства, повторяє те саме, що є в актї обжалованя; лиш те, що передше приписував Лаврукови, тепер переносить рішучо на Петрука. Сей гордий пан взагалї нїчого не зізнавав певного, лиш з злостию казав, що бесїдники з часта уживали слів „банда, збуї, лайдаки".

Прокуратор зажадав по сїм, щоби розправу відрочено, а то 1) бо не ставив ся до розправи о. Данилович з Іспаса, котрий найбільше обтяжаючо зізнав на своїх парохіян, а 2) бо комісар Хондзиньский не мав при собі своїх нотаток і не міг нїчого зізнати.

Оборона спротивила ся сему і зажадала допущеня нових сьвідків.

Трибунал прихилив ся до обох внесень. Розправа відбуде ся 20. с. м.

Державна рада.

На вчерашнім засїданю внесли інтерпеляциї пп. Король в справі поступків старости в Сокали, Брайтер в справі відшкодованя шкід австрийских горожан, які вони понесли в Росиї підчас революциї. Відтак в другім і третім читаню принято закон о військових таксах. По тім розпочала ся дискусия над промисловою новелею. Голос забирали пп. Бегайм і Кратохвіль. При кінци засїданя п. Гофер порушив справу процесу п. Вілька (гл. новинки — *Ред. Дїла*). Именно, суд увільнив кс. Шпондра, отже виходить, що закиди проти п. Вілька правдиві. Президия палати повинна тому звернути ся до суду, щоби зажадав від палати виданя п. Вілька. Віцепрезидент відповів, що президия над тою справою застановить ся. Слїдуюче засїданє ві второк.

Відень. Бр. Бек виголосив на вчерашнім засїданю палати панів промову анальогічну до програмової бесїди, а в комісиї виборчої реформи заявив ся за прискоренєм реформи, полишаючи парляментови свободу в її укладаню.

З Росиї.

Дума.

На вчерашнім засїданю думи правительство відповіло на інтерпеляцию в справі оголошуваних в „Правительственнім Вєстнїку" телєґрам проти знесеня кари смерти. З тої причини усунено на бік земельну дискусию. Численні бесїдники, особливо робітничі посли, атакували правительство дуже остро. Посол Аладін сказав, що дума і правительство стоять проти себе як два вороги, з котрих оден мусить уступити. Президент покликав єго за те до порядку. Між умірковаными послами прийшло до живої виміни слів. Декотрі посли жадали скликаня конституанти. Родічев і Леднїцкий домагали ся, щоби шанувати конституцийне житє, бо в противнім разї втягне ся монарха до революциї. По довшій дискусиї принято на внесенє Набокова слїдуючу резолюцию: „З огляду, що весь нарід жадає знесеня кари смерти, на будуче виконуванє засудів смерти дума буде уважати не за вимір справедливости, а за звичайне убийство". По сїй заяві дума перейшла до дневного порядку. Група працї запропонувала вибір комісиї в справі утвореня місцевих комітетів по цїлім краю на підставі загального голосованя, щоби можна земельне питанє скорше довести до розвязки. Численні бесїдники з партиї „кадетів" виказували неможливість переведеня такого проєкту. П. Аладін вказував, що місцеві земельні комітети мали би на цїли витворенє тисячів малих дум, институций, звернених проти правительства, яких не зможе побороти нїяка сила. Сей проєкт — казав бесїдник — має реальні підставы, тодї як проєкти инших партий є безпідставні. Ми не можемо єго тут перевести, тому зрікаємо ся дальших нарад. Дума передала проєкт аграрній комісиї і на тім засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє сегодня.

Вчера покінчила дума провірку мандатів з виїмком чотирох, що-до котрих не надійшли ще документи.

В мінїстерстві просьвіти порішено просити думу о ухваленє 1·5 мілїона рублїв кредиту на будову сїльских шкіл.

До берлиньских дневників доносять, що дума буде відрочена в половинї червня. В Бесарабії вибухли розрухи. Побоюють ся, що по розвязаню думи прийде до розливу крови.

(Телєґрами.)

Москва. Партия „Свободи народа" органїзує в Москві і на провінциї відчити і курси для партийних бесїдників.

Петербург. На днях відбудуть ся судові розправи проти 40 адвокатів, обжалованих о органїзацию страйків.

Тифлїс. „Рєч" пише, що Росия находить ся на дорозї до грізних подій. Нові знаки ворожать недавну минувшість. У воздусї уносить ся гадка загального страйку, в богато місцевостях вибухають рільні заворушеня. Раз-враз трафляють ся демонстрациї, що кінчать ся кровавими подіями. Виїмкові закони ще раз виказали свою шкідливість; анархія розвиває ся скоро під їх покровом. „Рєч" бачить спасенє в димісиї кабінету і висказує обаву, що вона може надійти за пізно.

Петербург. „Наша Жізнь" доносить, що полїция попала на слїди убийників Гапона. Імовірно буде виточений процес.

Петербург. „XX. Вєк" описує чинности воєнного суду в Ризї, що засїдав в церкві, з котрої винесено ікони. Суд видає засуди смерти на людий зовсїм невинних. З 8-и засуджених і вже страчених 3 було зовсїм без нїякої вини, оден не мав ще 18 лїт. В новім процесї, що має почати ся, знов богато невинних буде засуджених на смерть. Зізнаня вимушує ся страшними муками.

Петербург. Рада мінїстрів приняла вчера вироблену мінїстром скарбу податкову програму.

Вільно. Порішено наново приняти тих зелїзничих робітників, котрих відправлено за страйк. Приняті будуть розміщені по поменших стациях.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Австрия.

Відень. В парляментї ведуть ся переговори, аби предложенє о удержавленє північної зелїзниці без першого читаня відослати до комісиї. Кажуть, що рада надзираюча північної зелїзниці хоче згодити ся на продовженє терміну удержавленя о 4 тижнї, коли до 30. с. м. предложенє залагодить ся бодай в комісиї.

Берлїн. „Berl. Lok. Anz." доносить з Відня, що підчас побуту цїсаря Вільгельма берегла єго велика сила полїциї. Що 4 кроки стояли сторожі полїцийні, всї бічні улиці були позамикані, а публика дивила ся лише з вікон. Всюди увихало ся множество тайних агентів.

Угорщина.

Будапешт. На вчерашнім засїданю угорскої палати панів перед приступленєм до дневного порядку візвав президент хорватского посла Медаковіча до зложеня присяги, зазначуючи, що Медаковіч не вміє по мадярски і буде складати присягу по хорватски. На се обізвали ся голоси з боку лївиці: „Чому не вміє, шкода, що не навчив ся!"

Президент осьвідчив на те: Прошу здержати ся від всяких заміток. Так каже закон. Головним обовязком єсть, щоби закон однаково примінювати до кождого горожанина. Замітку що-до присяги в хорватскій мові зробив я не на те, щоби її критикувати, а виконав лиш свій обовязок. Пропоную, щоби присягу відчитувано по хорватски і по угорски. Послїдні слова присяги Медаковіч виголосив по мадярски.

Президент мінїстрів, д-р Векерлє пропонує, щоби палата підчас делєгацийної сесиї не вела мериторичних нарад. Внесенє се принято. Слїдуюче засїданє нинї, на дневнім порядку вибір комісий.

Будапешт. Всї дневники займають ся вчерашною мовою бар. Бека. „Budapesti Hirlap" обговорює пропозицию бар. Бека, щоби доконано ревізиї цїлого комплєксу угоди і каже, що при справедливій і слушній ревізиї виграє не Австрия, а Угорщина. „Orsag" пише: Можемо сконстатувати, що тон промови австрийского премієра був непримиримий і що єго становище є незгідне з становищем угорским.

Англїя.

Льондон. Міжнародний гірничий конґрес признав обезпеченє гірників на старість за конечне, а удержавленє копалень за пожадане.

НОВИНКИ.

— **Кацапска клевета.** Із Золочева надіслано нам отсе письмо: В новинцї „Галичанина" ч. 103. з дня 18. (31.) мая 1906 р. п. з. „Сьвященникъ противъ читальни" говорить ся між иншим, що в Золочеві істнує від марта с. р. читальня Общества им. Мих. Качковского „Зоря", до якої вписалась вся здѣшная русская интелѣгенція" а проти якої „благотворнаго вліянія" виступає місцевий сотрудник о. Петро Петриця „злоупотребляя своимъ священническимъ станомъ". О. Петриця пробуває вже кілька лїт в Золочеві, але по словам новинки „не сдѣлалъ ничего хорошого для ввѣренной собѣ паствы", і тепер, ругаетъ толко" членів „Зорі". І кінчить автор новинки звичайним окликом підлих клевет „Polizei! Polizei!" „Обращаемся для того къ духовнимъ властямъ и просимъ ихъ, щоби поучили о. Петрицу о душпастирскихъ обязанностяхъ и пастирского благорозумія". Підписано: „Члени читальни". Супроти того зібрали ся дня 4. червня с. р. о год. 5. представники усїх місцевих українських товариств і інтелїґенциї і заявляють, що неправдою є „немов би вся місцева інтелїґенция належала до читальнї „Зоря", правдою є „що до сеї читальнї належать лише одиниці — з москвофільского табору; неправдою є, що о. Петриця є ворогом просьвіти і нїчого доброго дотепер не зробив, правдою є, що о. Петриця є два роки головою читальнї тов. „Просьвіта" в Золочеві, бере участь в зборах і люстрациях читалень в селах, що належать до золочівскої парохії, є дїяльним членом всїх инших місцевих товариств і органїзатором місцевого міщанства. Зібрані констатують факт, що згадана новинка є роботою лише одиниць з москвофільскої інтелїґенциї, які сьвідомо пускають клевети, а відтак взивають власти висші в тій цїли, щоби позбути ся з Золочева о. Петрицї. — Теодор Коваль за читальню тов. „Просьвіта" в Золочеві, Борсукевич Іван, Лозовский Павло за читальню тов. „Просьвіти" в Зарічу, Гринько Ковалик, Іван Гупало, за читальню тов. „Просьвіта". в Фільварках; Атанас Скобельский за міщанське тов. „Родина" в Золочеві; о. Евген Громницкий за тов. „Руска Бесїда" в Золочеві; Данило Безпалько за філїю тов. „Просьвіта" в Золочеві; Михайло Галущиньский за філїю „Руского товариства педагоґічного" в Золочеві; Іван Виханьский за кредитове стоваришенє „Руский Народний Дім"; Михайло Балтарович за філїю товариства „Сїльский Господар".

— **Огида.** Як звісно, збудовала „Народна Гостинниця" при ул. Сикстускій (ріг ул. Костюшка) готель і вчора власне уміщено на фасадах сего дому металеву напись фірми товариства. Вже ся напись руска уколола деяких з наших „сердечних", бо ось що зайшло: Двох учеників ґімназияльних Поляків, оден з кляси четвертої, а другий з пятої, придивляючи ся сїй написи не могли видно в своїм шовінїзмі здержати ся, щоби не висказати свого обуреня хотьби ось такими словами: „Psia krew Rusini, ażeby ich szlak wytrafił, nawet na ulicy Kosciuszki umieścili ruskie napisy". Дальших коментарів до зілюстрованя напряму вихованя шкільної молодїжи мабуть не треба, а п. Бобжиньский може бути тим вдоволений, що єго система „nauczania" принесла пожадані вислїди, та за те зістане імовірно презесом „кола", а опісля австрийским мінїстром. — *Львівянин.*

— **З товариства для розвою рускої штуки.** Пів мілїона корон нашого гроша іде рїкрічно до заграничних фабрик за шабльонові малюнки і инші церковні річи. Тратить на тім наша штука, і се страта моральна нашої суспільности. Показує ся, що в нашій суспільности таки тлїє потреба штуки, не достає хиба лиш сьвідомости, як сю потребу заспокоїти. На сю моральну страту, на сю неприродну появу звертати увагу і запобігати їй — отсе обовязок товариства для розвою рускої штуки. Мимо всяких невзгодин, які переживає кождої днини наш нарід, а також наше товариство, остояло ся воно вже сїм лїт і то не лиш остояло ся, але і вспіло розвинути ся настілько, що від року удержує власну робітню різьбярско-золотарску, де за рускі гроші рускі люди працюють і де виховує ся під умілим проводом кількацятьох людий для будучности. Тут згромаджують ся також усї наші артисти-малярі; а сей осередок скріпити і побільшити, єго праци надати більшу інтензивність, поглубити її — отсе найблизша задача товариства. Товариство обмежує ся доси на нашу церковну штуку, і можемо запевнити, що буде її і на

і кожух подарував; тілько Бог з ним, я єго після тої пригоди й не надягала; висить він цїлий і доси вже трицять лїт. І наказав менї Дукач о.но: „Аґап — каже — глупий, він нїчого не уміє зробити; то ти — каже — пильнуй, щоби пін, Боже борони, з якої там злости не дав хлопцю якого імени нехристиньского або трудного або московского. На дворі у нас Варварин день, а то дуже небезпечно, бо тут зараз обіч Варвари живе Микола; а Микола перший Москаль і він нам, козакам, нї в чім не помагає, а все за Москалями руку тягне. Де що коли скоїть ся, хоч і наша правда, а він піде, сяк-так перед Богом наговорить і своїх Москалїв викрутить, а козацтво скривдить. А от обіч него живе сьвятий Сава; той з козаків і до нас дуже добрий. Який він там і не є, хоч і не дуже важний, а козака не видасть".

Я говорю: „Та воно так, тілько малосильний він, сьвятий Савка!"

А Дукач каже: „Нічого, що він малосильний, за те він штуковатий: де не возьме єго сила, там він на хитрощі пустить ся та якнебудь оборонить козака. А ми єму в силї самі допоможемо, будемо сьвічки ставити і молебен відправимо; а Бог побачить, що й сьвятого Саву люди добре поважають, то й Сам на него поверне увагу, а тогдї він і підсилить ся".

І я все обіцяла, що Дукач просив. Загорнула малого в кожух, надїла собі на шию єго хрестик, а в ноги поклали барилочку з сливяною наливкою тай поїхали. Та тілько ми від'їхали з версту, як зняла ся метелиця, що і їхати годі; темно, хоч в око стріль.

Я кажу Агапови: „Годї нам їхати, вертаймо!" А він дядька бояв ся і нї за що не хотїв вертати. „Бог дасть — каже — доїдемо. А менї чи замерзнути, чи дядько мене убє, то все одно." І все коний поганяє і, як упер ся, так і стоїть на своїм.

ЖЕРТВИ

НА БУДОВУ РУСКОГО-НАРОДНОГО ТЕАТРУ у ЛЬВОВІ

зложені в маю 1906 року.

На книжочку вкладк. ч. 800 Краевого Союза кредитового у Львові прислали слїдуючі Добродії і Добродїйки в коронах:

Паньківский Кость, директор Краевого Союза за май 50, Шухевич Володимир ц. к. професор за май 10, Др. Король Михаїл адвокат краєвий в Жовкві через Дністер 10, о. Чуман Петро в Озярянї через Дністер 10, Сосновска Софія і Сушкевичева Северина за май по 2, Застирець Йосиф емеритований офіциял намісництва за май 10, Попович М. з Павлова за час від 1 грудня 1905 до 30 цьвітня 1906 15, Чехович Іван ц. к. нотар в Миколаєві за май 10, Кошулиньский Іван емерит у Львові за май 2, о. Бобикевич Теофіль у Львові декларовану квоту 50, Балицкий Леопольд учитель з Роздолу дальшу рату 10, Стоцкий Михайло у Львові 1, збірка в домі о. Леонтовича в Жашкові 8.30, Глевич Теодор з Збаража 1, Федорович А. з Кравівця на підставі декларації 6, о. Тимус з Гумниск збірку від Анраама Айнлєгера, Гершона Маргулєса і Маркуса Пільойна по 1. Ломей Лев 2, Рачиньский Роман і Ганаковский Кароль по 1 всї з Кут за цьвітень; Скобельский Атаназ радник судовий в Золочеві за май 14, Ліськевич Михайло адюнкт судовий з Угнова 8, о. Мазикевич В. 4, Потелицкий Василь контрольор почтовий у Львові за май 8, Мицавка з Обертина 2, а. Т. з Жабокрук 2, Тисовский Йосиф з пушки Народної Торговлї в Станїславові 14·60, о. Ковшевич Михаїл з Угнівка через Дністер 20, Мацко Григорій у Львові 0·50, о. Гоцкий Володимир з Колоденця 5, о. Коритко з Богатковець після декларації 20, о. Жарский Іван з Глудна 1·45, о. Павловский Константин з Суховолї через Дністер 6, Товариство Дністер з чистого зиску за 1905 р. 1000, Калитчук студент семнара учительского у Львові зі спроданих цеголок 6·96, о. Бернацкий Василь, Емілїя, Зенобія, Ірена і Володимир Бернацкі всї з Підборець по 5, з пушки читальні українських богословів у Львові 5·47, Березовский Матей з Явожна за май 10, о. Теминцкий Олександер у Львові за май 15, Комітет в Тернополи за цьвітень 85, а іменно: Гладишовский А. 6, Гриневецкий А. о. Лопатиньский К. Мидловский Із. Партицкий Д. Сосновский Р. по 5, Др. Вітошиньский В., Др. Грабовский Ол. і Миколаевич Я. по 4, о. Дурбак С. і Кравичева по 3, Вітошиньска, Гуль Т. Гецїв Ю. Дмитерко Д. Мандичевский Евген, Миколаевичева, Сатурский Ст., Стахевичева Т., Топольницкий Гр. Цурковский І. Цурковска О., Чубатий Д., Брикович І. Лопатиньска Ю., по 2, Бойцун О., Дроздовский Ю. о. Конрад, Лисяк Мих., Матусїв І., Солтис О., Солтисова М., Мартинюк і Вишиньский по 1, Др. Борис, Мороз І., Мороз П., і Поховска Ю. по 20, Комітет в Самборі з мая 61·96 а іменно: Блозецкій Григорій, Горняткевич Іван, о. Юзьвяк Михаїл по 0·20; Бауметерова Альбина, Гродзіцка Ольга, Комановский Михаїл, Сілецкий Франц, Труш Евген, Филипчак Іван, по 0·40, Капко Павло, Німцева Олена, Рамеза Лука, Сілецкий Іван, Юркевич Аполїнарий, Юркевич Сидорій, Варивода Олександер по 0·50 Біленький Теодор, Будзиновский Здзіслав, Др. Конюшецкий Михаїл по 0·60; Др. Бохеньский Стефан, Бохеньска Стефанїя, Дзекцяр Василь, Духович Олександер, Келяновский Василь, Кобилецкий Михаїл, Колеса Філярет, Копистяньский Іполит, Лашкевич Емілїян, Мартинець Михаїл, Німців Володимир, о. Ортиньский Михаїл, Пшик Николай, Саварин Николай, Турковви Іван, Ясеницкий Теофіль, (за май і червень) по 1; Саварин Маріян 1·01; Добряньский Альойзий, Др. Стахура Данило, Турковский Йосиф по 2; Огоновский Іван 4; Кульчицкий Йосиф, Яновский Амброзій по 5, о. Літиньский Іван з Чукви 20. — Комітет в Сгрию за май 84·90 а іменно: Баранецкий Стефан, Вітковицка Іванна, Гарасимів Антін, Др. Кмита Юліян, Лев Володимир, Левандовский Микола, о. Сельский Володислав, Тишиньска Ольга, Устяновичі Володимир і Марія, о. Федусевич Юліян по 2; Бобикевичева Йосифа, Покиньский Юліян, о. Петрушевич Константин, о. Кордуба Омелян по 4; Білецкий Василь учитель, Гецїв Василь, Кисїлевский Ярослав, Доманик Іларіон, Левицкий Йосиф, Левицка Ольга, Нижанковска Михалїна, Свіжиньска Володимира, Федусевичева Павлина, Яцкевич Антін, і Яцкевич Тома по 1; Др. Навроцкий Іван 5; Реваковнь Іван 3; о. Івасик Тимотей з Семеґенова і Левицкий Лев з Сколього по 10; о. Качмарскій Евстахій з Славска 6; Говикович Альфред, Кмита Стефан, Козло Іван, Коренець Василь, Красїцка Евгенія, Кучика Йосиф, Мушкевичева Феліція по 0·50; Мойсакова Мария 0.60, крім сего зложили місто телеґрами в день вінчання Дарії Шухевичівної, Вітковицка Іванна і Колодницкий Омелян по 0·60 а Др. Кмита Юліян в день вінчання п. Бережницкого 0·60.

Комітет міста Львова зібрав 800 кор. 8 сот. Именно зложили лїкарі др. Бурачиньский Евген 4. др. Кобриньский Володимир 3, др. Бурачиньский Андрій, др. Гукевич Василь по 2, др. Чачковский Йосиф і др. Вахнянин Мирон по 1. — З ц. к. намісництва і ради шкільної кр. Гавришкевич Сильвестер 6, Говрик Іван і Пізар Владислав по 5, Матіев Іван 4, Барвіньский Александер Пежаньский Григорий і Глодзіньский Антоній по 2, Іваницкий Григорий, Слонєвский Мечислав, Дзерович Виктор, Кончачкевич Михайло, Заплатиньский Антін і Березіцоский Антін по 1, Аніськевич, Стецкевич, Готовский і Бандрівский по 0·50; Турский, Кмицикевич Кашубский і Хромовский по 0·40. — З ц. к. судів: Бриданьский Юліян 20, Зубрицкий Корнило 10, Кузьма Григорий, Заячківский Тит. і Стефанович Лев по 5, Витвицкий Порфирий 3, Сельский Юліян, Менціньский Александер, Мацілиньский Николай, Ільницкий Ярослав і дв. Савчак по 2, Гоминьский Роман, Рудавский Мирон, Козакевич Михайло, др. Вергановский Володимир, Макаревич Леопольд, Гриневецкий Евгений, Денис Михайло, Теодорович Петро, Терлецкий Михайло, Мельник Ізидор, Гулик Андрій, Герасимович Вячеслав, Кульчицкий Володимир, др. Повозник Яков, Бриґідер Василь, Комариньский Іван і Семко Михайло по 1, Ігнат І. 0·60 Кришталович, Дїдиский і Козак по 0·50, Паньчишин Митко і Вербицкий по 0·40, Голубович 0·30, Залеский, Матковский, Мудрий і Куцияк по 0·20. — З ц. к. скарбових урядів: Кульчицкий Стефан 8, Гриців Николай 6, Заячківский Атаназий і Корцюк Стефан 4, др. Матвіяс Йосиф, Несторович Теофіль і Булик Боцай по 3, Нескевич Іван, Лотский Йосиф, Русин Михайло, Демяновский Омелян, Маркевич Іван, Гофрик Володимир і Лукашевекий Йосиф по 2, Монціньский Іван, Витошиньски Роман, Кордасевич Омелян, Купчиньский Тадей, Барусевич Теофіль, Гирус Іван, Кочоровский Іван, Барилюк Михайло, Мацьків Аврій, Рубинович Сафат, Яцик Виктор, Давидович Александер, Домраяк Казимир, Менціньский Атаназий, Ковбляньский Володимир, Тернаровский Евген, Зацерковний Григорий, Дурбак Гліб, Куницкий Омелян, Медведь Ілярий, Поколиньский Ярослав, Кульчицкий Николай, Савич Симеон, Бурчманович Балазий і Блонарович Мечислав по 1, Тот, М. К. Хлопецкий, Івасечко, Халупницкий і Біліньский по 0·50, Вержбяньский, Мриглоцкий, Браславский, Кузьма, Павлів і Кулик по 0·40, Щевчук 0·30, Зарицкий, Мезинький, Бабій, Яценьків і Цьонка по 0·20. З особної складки в фінанс. дирекції: Валецкий Кирило 20, (за р. 1905 — 12 к. а за 4 місяцї с. р. 8). Климкович Константин, Теребецкий Александер, Коломияк Ярослав, Виганьский Юліян, Рубинович Стефан, Коцко Мариян, Михальчук Денис, Ільницкий Володимир і Врубель Ян по 1, Ковальский Ян 0·80, Келбаса 0·60, Щипитко, Фуліньслий, Любянюк, Фікер, Беес і Радецкий по 0·40, Звонарож 0·20, Вержбіцкий 0·10). — З ц. к. державних желїзниць: Ганінчак Оскп 16, Сенишин Іван і Касараба Антін 4, Крупка Володимир, Карачевскичъ Юліян і Лукашевский Антін по 3, Марціньский Фердинанд, Коронцевский Іван, Лопатиньский Володимир, Парфанович Мисола і Гамота Михайло по 2, Федорозич Іван, Ганкевич Осип, Гавриго Евген, Потапшик Петро. Романишин Іван, Вінцковский Ярослав, Одіжиньский Антон і Артемовский Іван по 1, Комарницкий і Сопотницкий по 0·60, Геринович 0·40, Коваль 0·30. — З ц. к. домен: Туряньский Зигфрид, Михалишин Станїслав, Лельо Володимир, Глібовицкий Єроним і Левицкий Омелян по 2, Тиховский Казимир, Маєр Володимир, Сенів Базей, Скрийчук Василь і Мелень Павлй по 1, Юркевич і Костюк по 0·40, Самосій, Щипайло і Кузьмяк по 0·20. — З ц. к. почт: Гнатишак Володимир 6, Песцьоровский Петро 5, Костишин Антін, Вербани Іван і Залуцкий Евген по 4, Кукура Іван, Пектатевский Антін, Телїшевский Тома і Любчак Іван по 2, Гучковский Володимир, Хрущевский Владислав, Левків Теодор, Кутковский Петро, Курманович Петро, Паньків Станїслав, Строконь Антін, Сінґалевич, Лопкевич Антін. Біліньский Іван, Бачиньский Омелян, Кульчицкий Іван, Фезлевич Роман, Козиньский Кипрян, Гординьский Денис, Янович Інан, (ст.), Семенюк Никола і Смітко Юліян по 1, Пісецкий і Масаньска по 0·60, Мойсеович, Гнатив, Петрушевич, Сало, Попа і Погаро по 0·50, Куровецкий, Головацкий, Гриневецкий і Войновский по 0·40, Мехович 0·30, Височаньский 0·20. — З клиру: оо. крилошанин Василевский Адольф 10, Паньківский Ілярий і Галянт Миколя по 4, Мохнацкий Стефан 3, Левицкий Ярослав і Сембратович Лев по 2, Сгеткевич Юрий, Лициняк Василь, Давидович Іван, Гургула Володимир і Рецкевич Амврозий по 1, Тупись 0·80, Але-

ксевич 0·60. — З університету: др. Колесса Александер 10, др. Студиньский Корнило 2, др. Барвіньский Евген 1. — З руської ґімназиї: Громницкий Ісидор і Огоновский Ілярий по 5, Огоновский Петро 3, Витошиньский Ярослав, Левицкий Юліян, др. Макарушка Остап, др. Пачовский Михайло, о. Рудович Іван і Сальо Людвик по 2, Адріянович Володимир, Андрохович Амврозий, Баран Омелян, др. Брик Іван, Гавеньский Лев, о. Кархут Спиридон, Ластовецкий Николай, о. Лужницкий Леонид Мартинюк Григорий, Павляк Александер, Павлюх Гнат, Процїв Василь, Федів Стефан, Цеглиньский Роман і Чайківский Осип по 1, Наливайко 0·50, Боберский 0·30. — З других середних шкіл: о. Стефанович Александер 10, о. Лежогубский Теодозий 5, др. Юрик Стефан 4, Тисовский Василь 3, др. Дорожиньский Діонис, Аліськевич Андрій, др. Лучаківский Кость, др. Рудницкий Стефан, Бачиньска Ольга і Гриневич Йосиф по 2, др. Левицкий Володимир, о. Конитчак, Руденьский Клим, др. Крипякевич Петро, Літиньска Варвара і Скоробогатий Стефан по 1. — З людових шкіл: Ґамота Іван і Танчаковский Йосиф по 1. — З видїлу і банку краєвого: др. Корлеля Михайло 8, Яблоновский Юрий 4, Гапанович Іван, Бартош Володимир, др. Лятошиньский Миколай, др. Савчак Юліян і Чапельский Ілярий по 2, Бабій Михайло і Савчиньский Володимир по 1, Пелехатий 0·50, Биличка 0·20. — Адвокати і нотарі: др. Литиньский Іван (з Галича) і Заячківский Роман по 2, Селецкий Адам, др. Заяц Теодозий і др. Левицкий Омелян по 1. — З магістрату: Баньковский Спиридон 10. Н. Н. і Еліясевич Ілярий по 2. — З ц. к. прокураторії скарбу: Давидовский Петро 2, Кобльовский і Галагала по 0·50. Чорний 0·40. — З ц. к. поліції: Данчевский Григорий 1. — Емерити: р. Ковальский Лев 6, р. Старосольский Константин і Гомик Иосиф по 4, р. Струміньский Іван, Вахнянин і Семенюк Григорий по 2, р. Чачковский Іван, Свистун Филип, Ковбляньский Сезомен, др. Людкевич Данилл, Стеблецкий Рафаїл, Янкевич Володимир і Головацкий Василь по 1, Дуткевич Михайло 0·50. — Руські пані: Кучабиньска Павлина 5, Матковска Мария і Гемонова Мария по 2, Мрок Софія 1·50, Бухельт Александра, Пачовска Иосифа, Стефановичева Мария, Старжиньска Мария і Олевиньска Стефанія по 1, Н. Н. і Застирцівна Ірена по 0·40. — Властителї реальности: Хойнацкий Йосиф 4, др. Шведицкий Василь 2. — З войск. кругів: Маринович Николай 5. — Літерати і публїцисти: Павлик Михайло і Кахвїкевич Кирило по 2, Мончаловский Осип і Авдиковский Орест по 1. — Купці і промисловці: Бичишин М. 10, Дудикевич Михайло 6, Пацак Онуфрий 3, Хойнацкий Антін 2·50, Волиньский Николай, Красноїд Теодор, Ратишин В. і Кришталович Андрій по 2, Сологуб, Петрусак Володимир, Карпіньский Володимир, Петрицка Текля, Качмарик Іван, Булат Юліян, Дуцько Марія, Кришталович Ґустав, Авдрейчин Андрій, і Палка Матвій по 1, Ференцевич, Филиповичева Мария і Павлишин Іван по 0·60, Чорвій І. і Оліярник по 0·50, Іванїшин і Бензюк по 0·40, Тузякова 0·20. — З фабрика Левиньского; Левиньский Лев 1, Лукіянович і Білоскурский по 0·40 — З фінанс. і торговельних інституцій: З „Дністра“: Волянський Клим. і Іванець Михайло по 2, Алексевич Іван, Величковский Е., Дністряньский І, Лотоцкий Стефан, Паньків Лазар, Покошило Панло, Кутковский Зенон Федор Андрій і Жук Андрій по 1, Ґулевич Бр. 0·70, Котович, Крижановский, Кучика. Кушнїренко М., Максимович і Савицкий по 0·50, Волошин і Ловицкий по 0·40, НН. 0·28, Бандель, Бурбель, Касиян, Мечник, Нижанковский, Пньовский, Рогошевский, Фарина, Юхнович і Заяць 0·20, Клосївский, Малецкий, Хомин і Антонюк по 0·10. — З „Народної Торговлї“: Ничай Аполон 1, Петрушевич 0·50, Цар 0·40, Кладек і Скритка по 0·20. З „Труду“: Жуковский Іван 2, Турбацкий 0·50, Огродчїк і Винницкий по 0·20. З австро-угорск. Банку: Сервічковский Александер 1, Слюсарчук 0·50, Петиняк 0·40. З гал. щадниці: Кокуревич Іван 1. З руских товариств: з „Нар. Дому“ др. Лагола Василь 1, з „Просьвіти“ Скородиньский Андрій. з „Тов. ім. Шевченка“ Дермель Август 1, зі „Ставропигії“ Гумецкий і Н. по 20. З ріжних станів: Прокопович Емиліям (з конс. канцел.) 1. Складачі: Ґец Лев 1, Шостак 0·50, Нидза 0·40. З „Діла“: Сгецик 0·60, Проць і Ігнатівна по 0·50, Нидзівна 0·20. З гол. шпиталю: Івасик і Ґулич по 0·20. Любіньский (фірт. дух. сем.) 0·40. Сгоцкий 0·20.

Разом вплинуло в маю: 2.306·92. Загальна сума виносить: 179.713·53.

Накладом Редакциї „Діла“.

З друкарні Народової (Манецких) у Львові.

дальше розвивати, і то не шабльоново; та тут мусимо домагати са щирої і інтензивної помочи від нашої суспільности і віримо, що тої помочи не хибне. Дирекция постановила завести щорічні зимові курси для образованя своїх фахових членів та мусить їм дати на той час спроможність пробувати у Львові. Дирекция постановила уладжувати що року бодай часову виставу праць своїх членів (сего року в осени), видавати репродукції найзнаменитших творів нашої штуки і ними заступити чужі нерідко лихі продукти та заложити пополудневу школу рисунків і малярства для ширшої, передовсїм рускої публики. Отже наша програма, зібрана в кількох словах. Ми доложимо наших сил, щоби виповнити ю, і віримо шо мусять умирати поодинокі люди, але нашим товариствам умирати не вільно! Бажаємо справдїшної штуки і не сумнїваємо ся, що сї наші змаганя знайдуть щирий відгомон серед нашої суспільности. — *Дирекция.*

— **Редакция** „Ukrainische Rundschau“ просить нас повідомити передплатників і інтересованих, що від дня 1. с. м. редакция і адмінїстрация сего місячника містить ся в однім льокали. Адреса редакції і адмінїстрації: Wien, XVII. Frauenfelderstrasse, Nr. 2.

— **Повенї.** Пишуть нам з Дрогобиччини: Страшна повінь навістила минувшої середи північну часть дрогобицкого повіта. В селах Нагуєвичі, Унятичі, Лишня, Монастир лишняньский, Снятинка, Вацовичі, Рихтичі і в сусїдних землеплоди знищені. На сїножатях і низьких місцях вода сягала до 3 метрів. Хати і господарскі будинки, положені низше, залила вода. Гостинець, ведучий з Дрогобича до Самбора, коло Лишнї сховав ся під водою, бо міст показав ся лихим. — З Добромильщини доносять нам, що повінь наробила там великої шкоди. Ріка Вирва переломила міст, комунїкация з Хировом перервана, зелїзничий міст ушкоджений. Нову дорогу з Дрогобича до Княжполя, що коштувала повітовий видїл 66.000 зр., вода знесла. Збіже, луки і городи знищені. — З Болехова пишуть нам: З причини великої зливи виляла ріка Сукіль в страшний спосіб, так що русло зробила собі через городи і надбережні поля. Ріка, що уносить богато дров і пориває мости, представляє вид великого моря. Шкоди значні.

— **Процес посла Вілька.** Перед судом присяжних в Кракові відбула ся 6. с. м. розправа против редактора газетки Obrona ludu і соймового посла, кс, Шпондра, обжалованого послом державної ради з Ярославщини, Андрієм Вільком о обиду чести. В згаданій газетцї появилась статя, де Вілька названо „звичайним злодїєм“ і сказано, що він украв послови Бомбі, коли їхав з ним в однім вагонї до Відня, кількадесять риньских з кишенї. Крім того згадано про звісну аферу в парляментї, коли то пос. Вілька приловлено, як забирав з парляментарної канцелярії півтораора тисяча куверт і листового паперу. Обжалований кс. Шпондер не почуває ся до вини і заявив, що інкріміновану статю написав д-р Данєляк, котрий покликаний яко сьвідок підняв ся перевести доказ правди. Переслухано також возьного парляменту, Папершіца з Відня, що оповів цїлу історию з пакунком паперу, який хотїв забрати Вільк до дому. Справа стала була тоді голосною, а польске „коло“ навіть виключило Вілька із своїх членів. По переведеню доказового поступованя трибунал видав вирок, увільняючий кс. Шпондра від обжалованя. Пос. Вільк не лише „посрамив ся“, але мусить тепер ще платити кошти процесу.

— **Свобода віри в Австриї.** Словіньска громада в Рідмани рішила ся перейти на віроісповіданє греко-католицке, а коли годї було добути на се дозвіл компетентних кругів, заявили Рідманяне, що бажають перейти на православіє. Та бажаня їх не принято до відома й досї, хоч цїла справа тягне ся вже кільканайцять місяцїв. Рідманяне не думають уступити і твердо обстоюють при своїм бажаню, та поки що нема нїяких виглядів на лїпше. Тимчасом уже доси є у Рідмани нехрещених дїтий 110, а в половинї цьвітня відбуло ся 68-е цивільне вінчанє. Се наслїдки „свободи віри“, практикованої в Австриї.

— **Револьверовий війт.** В Зарваници підгаєцкого повіта є війтом вже третю каденцию великий старостиньский лизун Кароль Бартох, котрого нїяким способом не можна звалити. При послїдних виборах помагав ему єго найстарший синок, що купував для свого татуня голоси. За се побив єго син війтового шурина. Тодї війт купив усїм своїм синкам (а мав їх трьох) револьвери, аби зараз стріляли кождого, хто їх лише зачіпить. Та сталo ся щось несподїваного. Пробували синки свої револьвери, котрий лїпше стріляє і молодший синок застрілив старшого. Громада покарала війта тим, що на похороні єго сина нїхто не явив ся. — *Хтось.*

— **Знахорі по селах.** Пишуть нам з Підгаєччини: Приходить до мене раз рано хлопчина сусїда і просить, щоби я єму перечитав карточку. Я взяв сю карточку до рук, дивлю ся: щось гейби рецепта. Питаю, від кого се. Хлопчина починає розказувати, що у них слаба дитина, отже батько їздив до славного знахоря до Настасова і той записав такі лїки але дома нїхто не годен перечитати. Починаю читати. Слова писані одно під другим: „Купіль: Сїно, дївина, весь, шувар, тростина. Масть: Мід, олива, розхідник, яловець, нечитке, піт з кости волової. До питя: румянок, мятка, цьвіт з калини“. Цїла аптика! Пригадує ся сцена з чарівницями в „Мекбетї“. А треба знати, що до того „чудесного лїкаря“ їде день у день нарід з найдальших сторін, а слава єго розходить ся щораз ширше і ширше. Се вже хиба лише у нас в Галичинї можливе, під панованєм довголїтної польскої культури. Замісць поїхати з хорим до лїкаря, який записав би відповідний лїк і хорий за кілька день виздоровів би, темний селянин тягає ся від ворожки до ворожки, від ворожбита до ворожбити, тратить час і гроші на дармо. До того ще кождий ворожбит віднайде в хорім иньшу хоробу, то „пристріт“, то „запаленє крови“, то „камінь в животї“ і т. п. та запише иньші лїки, які дуже часто томожуть слабому перенести ся скорше на тамтой сьвіт. „Вже то у нас і так всякої погани найбільше, ще й знахорів та ворожбитів повно. Є ворожка в Озїрній, Підгайцях, що лїчить кропивою, ворожбит в Кривім, Настасові і в много иньших місцях, тільки, що тамті вже меньше славні. Такими ворожбитами повинні би заняти ся власти, а принайменьше громадська власть повинна зборонити принимати їм „пацієнтів“ і не пускати чужих людий до села, бо тим підтримує ся лише темноту і забобон. — *Яків Струхманчук.*

— **Римо-католицке епископство в Станиславові.** Відомо, як у східній Галичинї Поляки визискують костел до польонїзаторских цїлий. Яко нову твердиню на тім поли хотять мати епископство в Станиславові. Станиславівска міска рада рішила онодї старати ся о отворене рим.-кат. епископства і вислала в в тій цїли депутацию до архиепископа Більчевского у Львові. Більчевский приняв депутацию дуже прихильно і прирік свою поміч. Коли не мож буде заснувати епископства, то хоч суфраганїю!

— **Популярні господарскі виклади** для селян устроює філія господарского товариства „Сїльский Господар“ в Олеську дня 14. с. м. (четвер лат. Боже Тїло) о год. 3. пополудни в читальни „Просьвїта“ в селї Підгірцях золочівского повіта з отсими рефератами: Про уживанє і пожиток штучних навозів, про веденє садів і пожиток з них, і дещо про пасїчництво. Дооколичних людий, дбаючих о материяльне піднесенє нашого народа, просить ся щоби мешканцїв своїх сїл заохотили до численної участи в тих викладах.

— **Велика рільнича вистава** цїлої Нїмеччини відбуде ся в Берлїнї від дня 13. до 19. червня ср. Позаяк вистава та для наших людий інтересуючих ся рільництвом є гідна звиджения і вже деякі особи заявили охоту вибрати ся на неї, длятого видїл товариства „Сїльский Госполар“ у Львові, хотячи згуртувати більше число участників і дати їм можність вихіснувати як найлїпше подорож і побут в Берлїнї, поробив відповідні заходи. Кошти дороги третою клясою і пятидневний побут в Берлїнї обчислені на особу по 60 злр. Зголошеня до участи належить надсилати до канцелярії тов. „Сїльский Господар“ у Львові, Ринок 10, до дня 12. с. м., бо виїзд зі Львова наступить дня 13. с. м. о год. 6·35 вечером.

П. Т. Сим оповіщаємо, що ми вислали нашого подорожуючого досьвідченого урядника **п. Станислава Макаревича,** в повіти Бурштин і Рогатин і уповажнили єго заключати для нас житєві обезпеченя. — **„ALLIANZ“** генер. агентура у Львові, пл. Бернардиньска ч. 2 А. 585 1—4

Концерти і видовища:

Фестин „Рускої Захоронки“ і „Вакацийних осель“ *відбуде ся в неділю 10. с. м. від 4. год. по полудни на Погулянцї під Львовом.* Найлучше їхати до личаківского цвинтару трамваєм, бо звідтам на місце фестину лиш 5 хвиль ходу. З огляду на цїль та на знамениту забаву повинна руска публика явитись численно. В разї дощу відбуде ся фестин з незміненою програмою в четвер 14. с. м. [на латиньске Боже Тїло.]

Літературно-артистичний вечір в Бережанах устроюють в неділю 10. с. м. філія Руского тов. педагогічного і Міщаньска читальня в сали „Надїя“. В програму входять промова проф. д-ра Томашівского на тему „Ідея поступу в історії“, вокальні продукциї і аматорске представленє комедиї Гр. Цеглиньского „Тато на заручинах“.

Концерти бандуриста п. Хоткевича відбудуть ся в середу 13. с. м. в Коломиї в сали „Народного Дому“ і в суботу 16. с. м. в Калуши при співучасти мужеского хору в сали Ляндеманів.

З товариств:

Управа Бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка звертає увагу всїх інтересованих, що нинї розіслала бібліотечні ургенси на подані на реверсах адреси. Коли в протягу 14-тьох днїв ургенс лишить ся без успіху, то поіменний виказ довжників буде поданий в часописях до публичного відома. — Іван Кревецький, за бібліотекаря.

Подяка. Видїл читальні „Просьвїти“ на личаківскім передмістю у Львові складає отсим горячу подяку пп. Любинецкому, Форостинї, Юхновичови і Шухевичови за ласкаву участь в послїднім концертї в честь Т. Шевченка.

В справі нашого молочарства. Видїл філії „Просьвіти“ в Стрию запрошує всїх, що інтересують ся молочарским промислом, на збори, котрі відбудуть ся в пятницю 15. с. м. о год. 11. перед полуднем в сали „Народного Дому“. Предметом нарад буде принятє статута Союза молочарского та управильненє взаїмних зообовязань між союзом а молочарскими спілками. За видїл: Д-р Е. Олесницкий, о. Н. Матковский.

Урядові вісти:

Дирекция почт і телеграфів оповіщує, що буде отворена дня 10. с. м. при почтовім уряді в Коломиї 2. тел графічна стация [лише для надаваня телеграмів] з обмеженою денною службою.

Померли:

— **Йосиф Смолиньский,** парох в Глубокім богородчаньского повіта, упокоїв ся 19 м. м. в 58 роцї житя а 34 сьвященьства. Покійний був щирим сином Руси і поклав чималі заслуги около просьвітного та економічного подвигненя своїх громадян. Єго виключній заслузї треба також приписати заснованє дяківского дому в Станиславові. В. є. п.!

Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ потребує 4 писарів і 2 практикантів. Кандидати мають виказати, укінчених 18 а не переступлених 40 лїт житя, добрий стан здоровля, і відповідне образованє шкільне або практично набуте; кандидати на практикантів принайменше 6 кляс гімназияльних або реальних. Вимагає ся доброго письма і знаня правописи. Подавати треба на письмі до Дирекциї Товариства (без стемпля), і долучити свої сьвідоцтва або їх відписи, пробу письма і „опис житя і дотеперішного занятя“.

Усї читальнї, Сїчи, Соколи і прочі товариства, галицкі і буковиньскі, зволять ласкаво в найкоротшім часі подати свої звіти за 1905 р. в цїли уложеня шематизму в рускім календари на рік 1907. п. з.: „Веселка“. на адресу: *Іван Савицкий*, учитель, Лукавець, Буковина.

— **З нинїшним числом „Дїла“** розсилаємо додаток: „Жертви на будову рускаго-народного театру у Львові“ за м. май.

Надіслано.

ВСІХ ЛЇКАРСКИХ НАУК

Д-р Зенон Пельчар

б. довголїтний ординар заведеня, ординує дальше від 15 мая в Трускавци, вілля „Зофія“.

470 5—10

Не висилаймо грошей за границю! Бідна Галичина, котрої краєвий промисл почтове завдяки трудам одвинної відносити ся, а доси лежав облогом Кількож то грошей виходило рік річно до Угорщини, щоби новим спровадженим так ославлену липтавску бриндзю З приємностию тре а зазначити, що в Косові устроїв промисловець Кельнер виріб краєвої бринд-і під фірмою: **Перший краєвий виріб правдивої овечої чорногірскої бриндзї в Косові,** що своєю добротою перевисшає всяку иншу бриндзю, спроваджувачу в Угорщини.

502 3—3

БЮРО БУДІВЛЯНЕ

Теодора Мельничука

в Ярославі

приймає до виконаня **пляни і коштописи церков,** каплиць, пабонїй, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 539

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до переховання цїнні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касі сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документа.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджена.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 374

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** сільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвівери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 419 5

Конціпієнта

за 140 К місячно приїме д-р БРОДЕР в Камінцї струм. 574 2—2

В Микуличині

мешкання з кухнями до винайму. Зголошеня: С. ЧЕСНИК 570 2—?

КОНКУРС.

Дирекция рускаго народного театру, який тепер дає виставы в Збаражи, розписує сим конкурс на посаду сталих музикантів, а іменно: а) 1 першого скрипака, який рівночасно провадив би цїлу орхестру; б) 1 флетиста; в) 1 кларнетиста.

Зголошеня треба надіслати найдальше до 20 с. м і в них рівночасно подати условини зі свого боку.

590 1—8 **ДИРЕКЦИЯ.**

Вдовець 38 лїт в одною дитиною бровмисловець, глядав товаришки житя, може бути панна або бездїтна вдова до 30 лїт, пожаданий посаг 2000 зр. Справа трактує ся поважно. Зголошеня під „Вдовець Т. М.“ головна почта poste restante. 577 2—4

Спілка львівских тапіцерів

в ліквідациї, по причині звязаня торговлї, продає по можливо найнизших цінах: фіранки, коронкові тюлеві стори, мережні і звичайні карнїші, кани на ліжка, серветы і церати на столи, великий вибір в портиерах улиця Ягайлоньска ч. 9. 437 5—6

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає на післяплатою управа дібр Жана Laise ого у Воли високій п. п. Жовква. 502 2—55

СОЛОНИНА потанїла і коштує найгрубша по 80 кр. за кґр. Конбасы тонка суха по 70 кр. висилаю за післяплатою не числю опаковань, почавши від 5 кґр. **ЯНЕЧЕК** Львів, ул. Личаківска ч. 18. 548 4—6

Продам дуже дешево, або даю на виплату „Brockhaus Conversations-Lexicon“ найновійше видане. Книжки цїлком нові, ще не уживані. А крім того продам дві дуже цїкаві книжки: „Die Thiere der Erde“ (3 томи) „Die Völker der Erde“ (2 томи). Річи дуже інтересні і надають ся до салону, бо з образками. *Богдан Ковчевич*, Ценева, п. п. Ковова. 551 4—4

„Краєвий Союз кредитовий“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкненя місячне	„ „	5	„
Інвентар довжників	„ „	5	„
Інвентар вкладників	„ „	5	„
Інвентар удїлів	„ „	5	„
Книга головна	„ „	10	„
Книга ліквідацийна	„ „	10	„
Книга вкладок щадичних	„ „	10	„
Книга удїлів членьских	„ „	10	„
Реєстр членів	„ „	10	„
Справованє і замкненє рахунків	„ „	10	„
Зголошеня о позичку штука	„ „	2	„
Виказ умореня позички	„ „	2	„
Асигната касові штука	„ „	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім“** у Львові. Ринок ч. 10, I поверх.

Число:	**МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА**	Ціна:
1.	Ярославенко: Любощі, вальц на фортепян	К. 1·50
2.	Ярославенко: Сьпівавник для народ. шкіл, Часть I.	К. —·50
3.	Лопатинський: Не жартуй, мазурка на фортепян	К. —·70
4.	Вербицький: Ще не вмерла Україна, гимн на форт.	К. 1·—
5.	Січинський: Стоїть гора високая, пісня в супр. форт.	К. —·70
6.	Лопатинський: Українські танцї I, на фортепян	К. 1·20
7.	Ярославенко: Сьпівавник для народ. шкіл, Часть II.	К. —·50
8.	Филаловичъ: З під Рокети, коломийки на фортепян	К. 1·—
9.	Ярославенко: Дика рожа, пісня в супр. фортепяна	К. —·70
10.	Лопатинський: В неділеньку в ранцї, пісня в форт.	К. —·60
11.	Ярославенко: Марш Соколів на муж. хор (партт.)	К. —·40
12.	Січинський: І золотої й дорогої, пісня в супр. форт.	К. 1·20
13.	Ярославенко: Вечір, пісня на муж. хор (партитура)	К. —·60
14.	Нижанковський: І молила ся я, пісня в супр. ф.	К. 1·40
15.	Ярославенко: Весїлне „Мягкая лїта!“ на муж. хор	К. —·80
16.	Ярославенко: Обудь мені як бозу цьвіт, пісня в супр.ф.	К. 1·—

Дальші числа друкують ся і появлять ся незабаром.

На провінцию висилає за попереднім надісланєм належитости:

Українська Накладня

Львів, ул. Вороновська ч. 8. 201

Поодинокі числа дістати можна також в книгарнях.

Спомагаймо лише краєвий промисл!

Чорногірску бриндзю правдиву овечу, що перевисшає своєю добротою всякі инші заграничні вироби, поручає яко новість в 5-кілевих фасках по ціні 6 К 20 сот. оплатно.

КЕЛЬНЕРА перший краєвий виріб правдивої овечої чорногірскої бриндзї в Косові.

561 4—5

Одиноке, дійсно англійске

средство краси

в Балясси правдиве англійске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

що усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, Крем огірковий 2 К, пудер 2 К і 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetfalva.

Головні склади в Галичинї: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайвра, Перемишль, площа „на Брамі“ ч. 4 і у всїх аптиках і дрогеріях. 79 7 15

Основане в р. 1901.

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ

Урядників і Сьвящеників

створившене зареєстр. з обмеж. порукою у Львові.

I. Уділяє позички скриптові і векслеві на 7%: а) яко личний кредит за відповідною порукою, б) на заставу ефектів і вексель житевих в) за кондиктом на поборах службових г) на гіпотеку ревльностий. *Скора виплата. Дешева сплата.*

II. Членьский уділ 50 кор. Дотеперішна дивіденда виплачувана членам від уділів 6%.

III. Принимає вкладки щадничі на 4½% в піврічною капіталізацією і оплачує самс податок рентовий від вкладок.

IV. Посередничить в заключуваню „ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ“ всякого рода в „Beamten Verein“ і товаристві Краківскім. Має заступство Першого загального Товариства урядників австро-угорскої монархії *(Beamten-Verein)* у Відни, найбільшого австрийского товариства асекураційного в найвищими преміями. *Всяких інформацій в справах житевих обезпечень і потрібних друків уділяє безплатно. Чистий зиск з сего посередництва дає на руські добродійні цілі кождий проте повинен обезпечатись на жите лише через Товариство урядників і сьвящеників.*

V. Купує і продає ефекти найкорисніїйше, виплачує купони, принимає векслі і ефекти до інкасса.

Львокань: **ул. Руска ч. 3, I. пов. — Годинн урядові від 9—1 і 4—6½ по пол.** 319

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лікарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порпів і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усіх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба *спробувати дуже успішного*

Берґера смоляно-сіркового мила.

Як **лагіднійше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітей, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґліцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґліцерина і є сильно напарфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливо на весняпки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повищої сорти 70 с. разом в поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену в боку охоронну марку і підпис фірки **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкції уживання, додані до кождої штуки мила

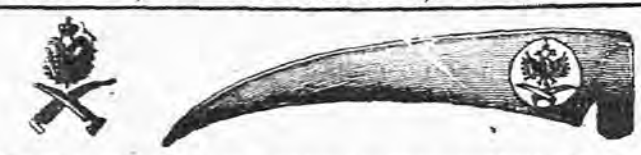
Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Міколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білявского, Едварда Брікнера, І. Пінельса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дрогеріях: Петра Міколяша і С-ки, Г. Гріншпана, Ф. Травнфельднера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всіх галицких аптиках 283 14—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Десерове масло

в кождій скількости **за найбільшу ціну** купить на цїле лїто до кінця вересня 1906. 581 1—5

Радліцка Парова Молочарня Прага-Смихів Чехи.

Найлїпшим, що зроблено доси на поли вирору к'с, є безперечно славнозвісні стирийскі коси із сріблистої стали

коси із сріблистої стали

заосмотрені маркою, дві коси і орел, який є вибитий для охорони на кождій косі. Ті знамениті коси вироблені в найлїпшої, подвійно каленої **сріблистої стали** і визначають ся головно отсими прикметами: 1. Незвичайно гнучке пістрє і тривка брить. 2. Дають ся всього уживати, навіть до найтвердшої роботи. 3. Клепане вистарчає на кілька днїв. 4. Острене бруском вистарчає на 180 кроків роботи. — Хто раз уживав тої коси, иншої вже не возьме до руки, бо тота коса із стирийскої сріблистої стали є найлїпшим що доси на тім поли вироблено. Ціни як до величини:

60 цм. 65 цм. 70 цм. 75 цм. 85 цм. 90 цм. 95 цм. 100 цм. 105 цм.

60 кр. 65 кр. 70 кр. 75 кр. 85 кр. 90 кр. 95 кр. 1·05 зр. 1·10 зр.

Запорука. Якби якась коса показала ся лиха, що ще ніколи не було, вертаю на жадане **гроші назад** або даю иншу косу.

За дармо даю кождому на 5 кос 1 брусак, на 10 кіс одну косу і брусок, на 50 кіс 5 кіс і 10 брусків.

БРУСКИ по 15 і 25 кр., бабки, клевець і держак 85 кр.

Перстень до коси 15 кр.

Замовленя, за попереднім надісланем грошай або за післяплатою, треба слати під адресою:

Склад стирийских кіс із сріблистої стали

J. H. Rabinowicz, Wien, VII, Lindengasse 2 D.

40 **Штуки, що не подобають ся, вимінюєсь.** 4—4

Гарним, гарнїйшим, найгарнїйшим

стане від тепер кождий, бо угри, прищі, весняпки, остуда і морщини щезають з лиця вже по 2- 3-разовім ужитю правдивого англійского

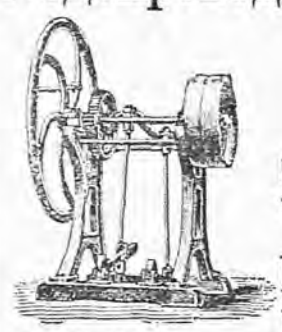
огіркового молока

БАЛЯСИ.

Зовсім пешвідливе, надає чародійно шкірі на руках, шиї і раменах білости, сьвіжости і нїжности. Ціна фляшки 2 К. До того **огіркове мило** 1 К. — **Пудер** 1·20 і 2 К. — **Огірковий крем** 2 К. можна набути у всіх аптиках. — Лише препарати Баляси правдиві. Висилка почтою: **И. Баляси** аптика, Будапешт, Erzsebettalva. 78 13—15

Головний склад: **Аптика Г. Рубеля** давнїйше З. РУКЕРА, Львів і **Ф. Браєр,** Перемишль, Брама 4, **Шварц М.** аптика в Перемишли, **Райм і С-ка** Краків.

Водопроводи, Каналїзация для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у Львові, ул. Коллонтая ч. 6.

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі уряджена промислові. Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і електричні.

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Адреса на телеграми: **„Кальоря“ Львів.**

741 41—52

ТУТКИ цигаретові з найзнамепитших папериїв як: Le Nonblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

GLOBIN

є найлїпщим і найлїжнійшим смаровилом до чобіт.

Дістати можна всюди.

Заступник у Львові: Фльоріян Кравзе, (20) ул. Третього мая ч. 10. 587 2—4

ЛЮБІНЬ

жерельно-купілеве і гідропатичне заведенє.

Найсильнійші сірчані води на континенті. Купелї сіркові, борошнові, сірково-ґазові. Купелї ґазові з углевим квасом а їх Нарзаїм. В Любіни лічать ся із знаменитим успіхом найбільше вистарілі форми ревматизму, суставового і мязового, ішіас, артретизм, нервові болї, спухненя по членаних і внутренних, запалене окістної, шкірні і женочі недуги, металічні затроєня і співшені фази сифілісу.

Лїченє електрикою, масажем, ґімнастикою. Купільни центрально огрівані, вешканя гігієнні і сухі, в I. і III. сезоні 1 К 40 денно. Більша частина комнат опалена. Реставрація добра і не дорога. Почта, телеграф і аптика в місци. Омнібус до кождого поізду 20 с. від особи.

Купілевий сезон від 20. мая до кінця вересня. Всякі поясненя уділяє відворотною почтою **Купілева управа.**

Лїкарі заведенія: Д-р Кеавер Обмінский і Д-р Антін Миколишев. 446 9—10

КОСА „HOSPODAR“ (ГОСПОДАР), викута в найлїпшої сріблистої стали, видержує остроту дуже довго. Відзначена золотим медалем видїлом знавців на сьвітовій виставі в Парижи 1900 р. Бруски карборундові, серпи, клевцї, бабки, правдиве вапно „Hospodar“ до кормленя худоби. Всї прилади і знаряди для сїльского і домового господарства.

Цїнники на домаганє висилає оплатно: Виключне заступництво для Галичини і Буковини „СПІЛКА HOSPODAR“ в Милотичах [Морава]

Емерик Стрнадель у Львові, ул. Шептицких ч. 15. 588 1—3

Дивани, портиєри, фіранки, меблеві материяли *в кольосальнім виборі.*

ТАПЕТИ

НОВИНИ СЕЗОНУ.

Стори, жалюзиї до вікон всяких систем. Автоматичні полотняні від К 2 за 1 м. □. — Дощинкові жалюзиї від 4·50 К за 1 м. □.

Ілюстровані цінники даром. Взірці висилаєсь оплатно.

В. Адамский, Львів, Готель Жоржа.

912 23—30

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

що знане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по ціні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всіх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пудełках з охоронною маркою „Якор“, в аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний набір. 939 51—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, I. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

ПЕРША ЛІТОМИРЕЦКА ФАБРИКА

ВОСКОВИХ ВИТВОРІВ та СЬВІЧОК і БЛІХАРНЯ ВОСКУ

І. Владика і Син

в Літомерицях над Лабою в Чехах

(власник: Генрих Владика)

припоручає Вел. Духовеньству свої за найлїпші признані вироби а то:

1. Напрестольні воскові сьвічки з добірного ческого воску т. зв. сьвічки сьв. Боніфатія за 1 клг. 4 К 80 с.
2. Напрестольні воскові сьвічки „сьв. Франца“ з угорского і хорватского пчільного воску за 1 клг. 4 К 40 с.
3. Церковні воскові сьвічки. Пр. Д. Марії горять до кінця і не капають за 1 клг. 4 К.
4. Воскові сьвічки з примішкою немного воску за 1 кг. 3 К 60 с. 3·0, 2·60 цісля скількости примішки пчільного воску.
5. Керосинові сьвічки зі штучного воску однокілеві по 2 К 20 с.
6. Стеаринові церковні сьвічки в величині по 1/21, 1/8, 1/6, 1/4, клг. за 1 клг. 1 К 44 с.
7. Новість! Кнотики Габеркорна до ламп перед Сьв. Тайнами Ч. 0, 1, 2 і 3 (56 штук в коробці) 2·40 сот.

Патентовані вуглики Віндінга до кадильниць (виключний склад на Чехи, Мораву, Шлеск і Галичину) в пачках по 150 до 200 кусків 3·60 К, за 100 кусників.

Далї: Трійні всілякої ваги, кадило, офірки, сьвічки прикрашені образками, волоченом і цьвітами, сточки гладкі і прикрашені, сьвічки похоронні, до хрещена, з написями або стяжками від найпростійших до найбагатійших, — все по найприступнійших цінах. Ціни розуміють ся або платні по році або з опустом 6%, наколи до 30 днів платить ся по одержаню рахунку.

Посилки від 10 клг. в гору оплатно до кождої стациї. Опаковане не числить ся, Цінники дарон і оплатно. Множество подяк і письм признаня.

Найстарша і найбільша фабрика воскових виробів на цілу Австро-Угорщину. 1004 12-12

Не треба вже мяса

коли достаточному відживлюваню мучними стравами нестравність не стоїть вже на перешкоді. Тепер зладжує ся їх просто на

товщу до страв Ceres

(з найлїпших кокосових оріхів),

чим вони стають незвичайно стравні, причім подрібну білковину осягне ся, додаючи молока до яєць.

1121 5—5

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видав і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 108 Львів, понеділок 29. мая (11. червня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11: Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ее місце, а в рубрицї „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Спільні делеґациї.

В суботу розпочали ся у Відни засїданя спільних делеґаций. Президентом австрийскої делеґациї вибрано кн. Ферд. Льобковіца, віцепрезидентом д-ра Сильвестра, против Абрагамовича. По вибраню буджетової комісиї засїданє замкнено.

Вчера цїсар приняв в бургу обі делеґациї з окрема і на промови президентів відповів слїдуючою престольною промовою:

„Наші відносини до всїх заграничних держав, в тім довшім часї, що минув від послїдної сесиї делеґаций, задержали свій, наскрізь приятельский характер. Мене глубоко обурив підлий атентат на іспаньску королївску пару і дякую Богови, що відвернув від неї поважну небезпеку. Союз з нїмецкою державою, заключений перед поверх чверть віком, завдяки пятну оборонности, тїшить ся специяльною нашою опікою. Послїдна візита нїмецкого цїсаря знов заманїфестувала наші строго приятельскі відносини. Таким самим довірєм відзначають ся наші відносини до другого союзника, до італїйского королївства, з котрим в справах спільно обходячих нас, знаходимо ся в потїшаючій згоді.

Порозуміне з тїсно заприязненою з нами росийскою державою, котрого цїлию є привернене упорядкованих відносин на балканьскім півострові, істнує дальше в повній силї і приносить добрі овочі. Правда, що в положеню в сих околицях суть еще численні хиби, але положенє таки безперечно поправило ся і передовсїм повело ся недопустити до поважнїйших компліkаций. Тяжка борба на Далекім Сходї, на щиру нашу радість, завдяки безінтересовному посередництву президента Сполучених Держав, закінчила ся миром для обох сторін гоноровим.

Як доси, так на дальше удержанє мира в Европі, а передовсїм для монархії, буде провідною гадкою нашої заграничної політики. В справах біжучих потреб, в цїли удержаня боєвої сили армії і воєнної маринарки, мій військовий заряд придержує ся границь буджетів послїдних лїт. Прискоренє справленя оружия і воєнних материялів, як також скорійше вибудованє кораблїв воєнних і їх узброєнє не дають ся дальше проволїкати і в тій цїли, порішено, відповідно до програми, жадати дальших частий сум.

В постійнім поступі в окупованих провінциях також в сїм роцї не було перерви. Важні реформи відбувають ся на всїх полях адміністрациї, або суть вже приготовлені. Там виступили також деякі трудности новітного розвою, як приміром вже закінчений страйк робітників, що обняв численні промислові заведеня. Зелїзнича лїнїя, що лучить Сараєво з сербскою і турецкою границею на полудневім сходї, вже викінчена і в липни буде віддана для руху".

Предложений делеґациям спільний буджет виказує загальне запотребованє в сумі 346,720.000 кор. З сеї квоти припадає на міністерство заграничних справ 12,151.000 К, а на міністерство війны 299,049.000 К. В послїдній позициї уміщено також 13,265.000 К надзвичайних видатків і 30,897.000 К на военну маринарку. На спільне міністерство фінансів прелїміновано 4,303.000 К. Окрім сего міністерство війни домагає ся 49 мілїонів корон на новий материял для полевої артилериї і инших предметів узброєня, яко одної рати. Міністерство маринарки домагає ся на цїли внеквіповання воєнної маринарки рати з надзвичайного кредиту в висотї 26,300.000 К. Спільні доходи (з цла) прелїміновано на 116,446.000 К.

Дискусия над земельним питанєм
в українськім парляментарнім клюбі.

Конець засїданя українського парляментарного клюбу з 26. мая, про котре ми писали в 103 ч., був посьвячений, як уже згадано, дискусиї над земельним питанєм. В дискусиї посол Чижевський звернув увагу на справу викупу земль. В проєктї конституційних демократів говорить ся, що „земля має бути викуплена по справедливій оцїнцї, т. є. згідно зі звичайною для даної місцевости дохідністю під услівєм самостійного веденя господарства і без огляду на цїни найму, занадто високі задля недостачі земль. Отже Чижевський завважує, що така „справедлива оцїнка" в дїйсности не буде справедлива, а панська земля приносить висший дохід вже через те, що її обробляють робітники часом за пів цїни. В Полтавщинї в поміщика десятина родить 70—80 пудів, а в селян 60—70 пудів. Таким чином прийшло-б ся заплатити по 300 рублїв за десятину. Справедливою треба вважати ту цїну, яка була на землю тоді, доки ще не було земельного банку, котрий дуже піднїс цїну на землю. Тоді десятина платила ся по 100 рублїв. З того часу хлїб став гірше родити і підупав на цїнї. Тільки побільшала людська нужда. Коли викупити всю землю по 300 рублїв за десятину, то Росия не буде в станї виплатити того 8-мілїярдового довгу, що лежить на нїй. Далї треба установити maximum володїня землею. Треба ще й так зробити, аби землею не було можна торгувати, т. є. скуповувати й перепродавати її, бо деякі можуть її продати богачам. А тоді знов полїть ся кров... Загалом справа з земельним питанєм дуже трудна і щоби порішити її, треба видати богато законів. „Се, коли хочете, — кінчить бесїдник, — страшна хороба, що потребує дуже тяжкої операциї. Коли зробити її необережно, то слабість знов може вернути ся".

Посол Онацький каже, що земля не повинна бути нїчиєю власностю, але й не повинна переходити в коротких відступах часу з рук до рук, бо тоді не будуть її старанно обробляти. Що-до продажі земль, то аби можна було продавати її тільки державі чи иншій публичній земельній інституциї.

Дальшу дискусию відложено до слїдуючого засїданя, котре відбуло ся 30. мая й почало ся рефератом д. Олександра Русова. Він дає історичний огляд форм володїня землею на Україні, зазначуючи ті риси, якими земельне питанє на Україні відрізняєть ся від земельного питяня по инших країнах Росиї. І так до Богдана Хмельницького не було на Україні станів. Він перший поділив землю межи старших і козаків. Коли старшина записала ся до дворяньства, її землї стали панськими, а селяни, що жили на тих землях, кріпаками. Також до церков і монастирів належало чимало земль, жертвованої їм панами або занятої при заснованю монастиря. Цариця Катерина забрала ті землї на державу і як землї, так і селяни, що жили на них, стали звати ся з того часу державними. В південно-західнім краю є ще так звані чиншевики. Вони з поконвіку по наслїдству арендують землю у панів. Коли зруйновано Січ, уряд з початку переселив козаків у Слободзею, а потім на Кубань, де вони живуть і доси. Тут також виробили ся окремі форми володїня землею, що займають середину між „общинним" (громадським) і „подвірним" (індівідуальним) володїнєм. Крім того в Слобожанщинї є чи-мало дїйсних общин і нїмецьких кольонїй, що володїють землею то общинами то подвірним способом. Таким чином на Україні витворили ся такі форми володїня землею: 1) форма приватної власности, 2) форма общинна, 3) чиншова, 4) арендова.

Всї землї на Україні, у 8 губерніях 39 мілїонів десятин, з чого обробляєть ся тільки 23½ мілїонів десятин. З оброблюваної землї припадає на голову в Херсонщинї, Чернигівщинї й Харківщинї по 1 десятинї, в Полтавщинї й на Поділю по ⅘, в Київщинї ⅗, на Волинї ⅔, в Катеринославщинї 1¼. Як порівнати се з иншими державами, то се ще не так мало. Та лихо не в тім, скільки землї припадає на голову, а в тім як вона роздїлена. І доки земля не перейде від богачів до бідности, — нарід, як доси конав із голоду, так і далї конати-ме.

По рефератї почала ся дискусия. Посол Здановський виводить, що селянська нужда не тільки від малоземеля, але й від невмілости господарювати. „Замість того, аби гноїти поле, ми палимо солому і гній у печах. Треба печі перебудовувати, аби на них ішло менше палива. Тоді буде більше гною й підійметь ся сїльско-господарска культура. Далї Здановський підносить, чи буде справедливо супротив тих країн, де земля дуже лиха, заводити окремий земельний фонд на Україні; адже тоді мешканцї тих країн не зможуть переселяти ся на Україну.

На агрономічні виводи Здановського дав добру відповідь посол Зубченко. Як тут угноювати землю й загалом підносити сїльско-господарську культуру, коли по селах ⅔ людий сидять на жебрацьких поділах, а ⅓ зовсїм безземельна, коли в селян дуже часто нема й худоби, а як яка є, то здихає з голоду, коли гноєм і соломою палять тому, бо дров не стає навіть на те, аби спекти хлїба...

Инші бесїдники підносять, що по селах нема добрих сїльско-господарських організаций, які вчили би селян раціональної господарки.

Посол Онацький звертає увагу на те, що крім малоземеля заїдає селян і чересполосиця. Півтора десятини розділено на чотири руки, за кілька верст кусник від кусника. Вийдь хоч о півночи з дому, приїдеш мало не в полудне. Се так, як би поставити миску з борщем позад себе і їсти дворуч. Яку тут заведеш культуру, коли колеса сїялки не поміщують ся на ниві. Доки не дати селянам більше землї, не зницити чересполосиці та не завести хуторного хозяйства, доти ніяка культура неможлива.

Гарну промову сказав посол Свечін, сам богатий поміщик. Підпираючи виводи Онацького, показує цифрами, що земля під селом дає більше від тої, що віддалена від села 5—10 верст. На його думку найперше треба побільшити селянську посілість землею великої посілости, котра мусить на Україні зникнути, бо вона й несправедлива і шкідлива. На Україні великі господарства ведуть ся чисто експльоататорським способом, не так, як у Західній Европі, де селяни мають із великих господарств добрий зиск. Для поміщика важно, аби витягнути з землї як найбільше чистого доходу, а селянин шукає, до чого-б руки прикласти. Найперше треба роздїлити великі маєтки на дрібні сїльські господарства, а тоді при помочи державного кредиту підняти в них культуру.

Посол Чижевський каже, що навіть у Бельгії припадає на голову богато більше землї, як у нас, пр. у Полтавщинї, бо там богато народу працює по фабриках, а в нас фабрик майже нема. На 800 тисяч людий, що не вміють нїчого крім хліборобства, припадає по ¼—⅓ десятини на голову, а в послїдних 400 тисяч нема навіть стільки, скільки в Бельгії в загалї (т. є. ³/₁₀). Він кінчить: „Тільки тоді, коли вся земля перейде до тих, що обробляють її, в селянській хатї розвидниться.

Проф. Грушевський звертає увагу, що селянинові не поможе нияка грошева замомога, коли в нього буде землї мало або й ні крихти.

Широко розводить ся над сїльською нуждою подільський посол Стефанюк, малюючи її ярко простими селянськими словами. Поки земля не буде в куп, в однім руцї, тоді й обробити по людськи. Не кажучи вже про те, що одна нива три миля від другої, богато землї йде на межі. Нам кажуть про „удобреніе". Але як тут удобряти, коли на господарстві всего одна корова, та ту ні на чім тримати. Купиш пару коняк, яку не купи, чи сліпу, чи криву, все одно, — до Різдва паші не стало. Добре панам говорити про „удобреніе", коли в них повні обори худоби. Треба землю з початку здобути, а потім уже говорити про уліпшеня господарства. Треба тепер взяти ся всім дружно і розділити землю справедливо. Аби укинали

Н. Лесков. 11)

Нехрещений піп.

А тимчасом — розказувала дальше Керасиха — стало темнїти, так що й слїду не видно було. Їдемо, їдемо і самі не знаємо, куди їдемо. Перемерзли ми страшно і, щоби не замерзнути, взяли потягати з тої барилочки, що везли перегудиньскому попови. А я на дитину подивила; думала, чи, хорони Боже, не задусило ся. Але нї; лежить собі тепленьке і дихає так, що аж пара від него валить. Я єму дїрочку над личком зладила, нехай дихає; і знов поїхали. І знов їздили-їздили та бачимо, що ми знов крутимось; і нема нам нїякого просьвітку в темряві, а коні, куди знають, туди й повертають ся. Тепер уже і домів годї вертати так, як думали було раньше; годї було вже й знати, куди повертатись, де Парипси, а де Перегуди. Я післала Агапа, щоби встав та коний за поводи вів; а він каже: „Яка ти мудра! Менї зимно." Обіцюю єму золотого, як вернемо домів; а він каже:

— Що менї й з вашого золотого, як ми обоє тут замерзнемо. А як менї хочете що зробити по щирости, то дайте менї ще добре потягнути з барилки.

Я кажу: „Пий, кілько хочеш", і він попив. Попив і пішов наперед, щоби взяти коний за узди, та замість того зараз вернув ся і весь дрожить.

— Що тобі — кажу — що таке з тобою?

А він каже:

— А бач — каже — яка мудра! Чи я могу против Миколи перти?

— Що ти глупий говориш? Чого тобі против Миколи перти?

— А хто єго — каже — знає, чого він там стоїть!

— Де, хто стоїть:

— А он там — каже — перед кіньми.

— Та цур же тобі, дурню! — кажу: — Ти пяний!

— Еге! — каже — пяний! А от твій чоловік і не був пяний, а бачив мару; так і я бачу.

— Ти — кажу — ще мого чоловіка згадав, що він бачив; се вже я лїпше від тебе знаю, що він бачив. А ти кажи, що тобі увиджає ся!

— А стоїть щось — каже — таке дуже велике в московскій золотій шапцї, аж з неї іскри сиплють ся.

— То — кажу — тобі самому так з пяних очий сипле ся.

— Нї! — каже: — То Микола в московскій шапцї; він нас і не пускає.

Я погадала, що се може й неправда, а може й правда за те, що ми не хотїли хлопця Миколою писати, а Савкою, та кажу:

— Нехай — кажу — вже й по єго буде; не пускає, то й не треба, а ми завтра зробимо по свому. Пусти коний, нехай ідуть, куди хотять; вони нас і завезуть домів. За те випий тепер хоч і всю барилочку. Ти — кажу — випий, кілько хочеш, тілько мовчи; а я таке буду брехати, що нїкому і до голови не прийде, що ми брешемо. Скажемо, що дитину охрестили і назвали, як хотїв Дукач, добрим козацким іменем, Савкою; ось і хрестик єму надїнемо на шийку; а в неділю скажемо, що пан-отець велїв дитину привезти, щоби запричастити; а як привеземо, тогдї заразом і охрестимо і причастимо, і все буде тогдї, як треба по християньски.

І відкрила я знов дитину: воно таке живеньке спить і тепленьке, аж снїжок єму на чолї тає. Я єму талою водицею на личку хрест обвела і промовила: во імя Отца, Сина, і хрестик надїла, і здались ми на Божу волю, куди коні повезуть.

Коні все йши та йши; то йдуть, то стають, і знов ідуть, а погода чим-раз гірша, а студь чим-раз лютїйша. Агап цїлком упив ся; зразу щось бормотїв, а потому і голосу не давав; звалив ся на санї і захропів. А я все холонула й холонула і так і не прийшла до себе, аж мене у Дукача в хатї стали снїгом відтирати. Тут я і прочуняла та нагадала, що хотїла сказати; так я і сказала, що дитина охрещена і що дано єму на имя Сава. Менї й повірили, а я була спокійна, бо думала все те поправити, як сказано, зараз в першу неділю. А того й не знала, що Агап застрілений і скоро умер та що старого Дукача беруть у тюрму; колиж довівала ся, то хотїла до всего признатись бодай старій Дукачисї, та нїяк не могла зважитись, тому що тогдї в хатї було велике нещастє. Гадала, що розкажу пізнїйше; та й пізнїйше тяжко було виявляти, і так воно відкладало ся з дня на день. А час ішов та йшов, а хлопець ріс, і все єго Савкою звали і в науку віддали; а я все не зібрала ся виявити тайну і все мучила ся і все збирала ся виявити, що він нехрещений! Аж коли раз почула, що єго навіть в попи ставлять, то побігла до міста, щоби сказати; та мене й не пустили і єго поставили, так що й говорити не було вже по що. За те з того часу я вже й хвилї не мала спокою; мучу ся, що через мене в моїм рідним селї все християньство з нехрещеним попом робить ся посьміховищем. Потому чим старша ставала і бачила, що єго люди чим-раз більше люблять, тим більше мучила ся і бояла ся, що мене земля не прийме. Та ось аж тепер ледно сказала в годину смерти. Нехай менї вибачить усе християньство і всї, чиї душі я згубила нехрещеним попом; тепер хоч живцем мене закопайте, то я радо прийму сю кару.

Оттак розказала Керасиха. А благочинний і перегудиньский піп все те вислухали і оба на тім підписали ся, прочитали отцю Савї, а потому пішли до церкви, поклали всюди печатки і від'їхали до губернїяльного міста до архієрея та й самого о. Саву з собою забрали.

А народ тут і загомонїв, та пішли наради: Що се таке над нашим пан-отцем та відки і з якої речи? Та й чи може воно так бути, як розказує Керасиха? Чи можна-ж вірити відьмі?

І виміркували так, що все воно від Миколи і що тепер треба як найміцнїйше підсилити перед Богом сьвятого Саву та йти самим до архієрея. Відчинили церков, позажигали перед образами всї сьвічки, які лиш були в скрини, і післали в слїд за благочинним шість козаків до архієрея просити, щоби він і в гадцї не мав забирати від них о. Саву,

ії тільки ті, що працюють на нїй. Треба й панам дати, але лише стільки, що і всїм. Нехай посмакують і нашого робучого хлїба. Забравши опісля голос в друге, Стефанюк додає, що пани підчас викупу в 60-их роках обдурювали людий. З початку були великі податки на землю. Нарід не все точно платив їх. А тут ще й пани почали лякати людий: киньте землю, а то з вас послїдну шкіру зідруть. І селяни, котрі дурнїйші, кидали землю і пани забирали її. Минала десятилїтня давність і вона пропадала.

Проф. Вовк ставить бажанє, аби дискусия вела ся більше пляново. Найперше треба говорити, звідки взяти землї, — потім, як узяти, — потім, як роздїлити і т. д.

Голова Шраг пропонує вислухати референт д. Лотоцького про те, звідки взяти землї і скільки треба взяти, аби довести земельний надїл хоч до minimum істнованя („продовольственная норма“).

З реферату Лотоцького подає кореспондент „Гр. Думки“ тільки таке резюме: Пересїчний надїл на голову виносив у 1850-их роках на Лївобережній Украйні $3^5/_{10}$ десятин, на Правобережній $3^9/_{10}$, на Степовій $6^1/_{10}$. А тепер виносить на Лївобережній $1^8/_{10}$, на Правобережній $1^4/_{10}$, на Степовій $2^4/_{10}$, коли тимчасом селянський банк вирахував, що треба-б було на голову на Лївобережній Украйні 6—10 десятин, на Правобережній 4—7, загалом на Украйні 4—10. Земельна посїлість на Украйні виносить: власність приватна 24,739.000 десятин, державна 3,251.000, удїльна 325.000, инша 360.000. Далї референт порівнав наш (т. є. український) краєвий фонд з фондами инших країв і дійшов до висновку, що землї, хоч не стільки пригожої для хлїборобства, як у нас, по деяких країнах далеко більше.

В дискусиї над сим рефератом задля спізненої пори промовляв тільки д. Личко, звертаючи увагу, що при теперішній хлїборобській культурі в Росиї за мало землї, аби навіть довести надїл до minimum істнованя. В Данії йде річно на голову збіжа 57 пудів, у Франциї 33, в Нїмеччинї 27, в Австриї 23, в Росиї й Індиї 17. Тимчасом у Росиї треба-б 25 пудів, а можливо підвисшити тільки на 21.

Дальшу дискусию відложено на 3-ого червня.

В звязи з сею дискусиєю зазначимо, що член українського клюбу Чижевський, посол з Полтавщини, промовляв 6 червня в дискусиї над земельним питанєм у думі. Він— як доносить „Гр. Думка“ (ч. 119) виявив себе горячим прихильником автономії в загалї і з окрема автономії Украйни і доказував, що в такій великій і ріжноплемінній державі як Росия, земельну справу може рішити лише кожда країна, а то й кожда ґубернїя для себе, бо трудно вдоволити одною нормою всю Росию.

Загалом „Гр. Думка“ так характеризує становище українського клюбу до земельного питаня: „В клюбі замітні два напрями: одні посли кажуть, що землю треба відібрати примусово і без плати, а другі, що треба заплатити. Загальна думка всїх послів така, що в думі треба виробити основні підстави земельної реформи, щоби потім рішити се питанє на місци“.

Вкінци кілька уваг про загальний настрій в українськім клюбі. Кореспондент „Гр. Думки“ (ч. 117) так описує початок засїданя, на котрім вела ся дискусия над земельним питанєм.

„Посходила ся публика „ріжної масти“. Тут і курсистки й урядники і Молдавани й Поляки. От у куток забрали ся якісь Украйнцї, яких лиха доля закинула до Петербурга. І вони забігли подивити ся на дорогих гостий-послів і послухати їх палких промов. Чим далї, все більше й більше прибуває народу. Ось увійшли й Подоляни. Деякі з них тут перший раз. Їх видко дивує, що так богато панів, а зовсїм не чути „паньскої“ мови. Дивує їх і те, що тут так богато свиток. І нї одно тихо не сидить. Всї гомонять про щось, сперечають ся“...

На засїданю прочитано привіт від Сїчовиків із Косова в Галичинї.

А при кінци засїданя „до клюбу записуєть ся ще з десять селян. Підходжу до деяких із них. Питаю про вражінє. — Та ми

„а то ми без сего пан-отця нїкого не хочемо слухати і підемо до иншої віри, як не до католицкої, то до турецкої, а тілько без о. Сави не лишимо ся“.

От тут то й була архієреви загвіздка, більша від тої, що „диякон ударив тропака, а тропак не просить; чому-ж благочинний доносить?“.

Керасиха умерла, потвердивши у своїм пориві покаяня всїм те, що знаємо, а вибрані козаки пішли до архієрея та цїлу нїч все думали над тим, що їм робити, як архієрей не послухає їх і возьме від них о. Саву.

І ще твердше постановили, що вернуть тогдї до села, відразу випють у всїх шинках усю горівку, щоби вона нїкому не дісталась, а потому кождий з них возьме по три баби, а хто богатший, то й по чотири, і будуть справдїшними Турками, а тілько иншого попа не хотять, поки живий їх добрий Сава. Та як можна й погадати, що він нехрещений, коли він хрестив, сповідав, вінчав, хоронив так богато людий по всему християньству? Невжеж усї ті люди мають тепер бути в поганьскім станї? Одно, в чім козаки згоджувались єще уступити архієреви, то се, що, колиб уже не можна було о. Савї остатись попом, то нехай архієрей єго у себе, де знає, тихонько охрестить, а тілько щоби єго все таки лишив; инакше вони підуть до турецкої віри.

думали, що тут справдї чужі нам „пани“. А тут все свої, такі наші люди. А як гарно та зрозуміло для нас балакали. Тепер вже не пропустимо анї одної збірки... По їх очах та обличах — кінчить кореспондент — видно, що вони справдї вдоволені.

Повічевий процес в Коломиї.

Сегодня, 11. с. м., зачав ся перед трибуналом присяжних в Коломиї процес против 1) д-ра Теофіля Окуневского, адвоката в Городенцї, 2) Івана Лопатнюка, господаря в Старім Гвіздци, 3) д-ра Олександра Кульчицкого, адвокатського кандидата в Коломиї і 4) Михайла Панчука, господаря в Торговици, котрих ц. к. прокуратория обжаловує за провини з §. 302. к. з., яких вони мали допустити ся промовами на вічу в Коломиї д. 31. сїчня с. р.

Акт обжалованя, написаний неможливою „урядовою“ руською мовою, представляє справу в такім сьвітлї:

„З нагоди внесеня проєкту виборчої реформи відбуло ся в Коломиї і в околици значне число віч з тенденциєю в напрямі зміни виборчої ординациї, а бесїдники, що виступали на них, промовляли против істнуючої тепер виборчої ординациї і против тих, що не є прихильні реформі, виголошували, відповідно до сторонництва, до котрого належать, або зі становища народного або суспільного й економічного бесїди, взиваючі до неприязних кроків або також побуджуючі до неприязного настрою против народности зглядно станів суспільних, неприхильних їх становищу“.

По сїй „інтродукциї“, по якій властиво всїх бесїдників з усїх зборів у Коломийщинї треба би обжалувати за §. 302. к. з., переходить ц. к. прокуратория до інкримінованого коломийського віча.

„Референтом на сїм вічу був д-р Окуневський, котрий мав у своїй промові „взивати своїх сторонників до змушуваня противників лучити ся з ними, а то при помочи обминаня їх і стороненя від них або бойкотованя їх,... отже старав ся слухачів наклонити до того рода неприязних кроків“. Сей зміст промови д-ра Окуневського мав потвердити не тільки він сам, застерігаючи ся тілько против ужитя слова „бойкот“, але також „численні“ сьвідки, з яких акт обжалованя наводить раптом аж трьох: комісаря староства Бушинського, інспектора полїциї Микетюка і якогось Івана Радуляка.

Дальші три обжаловані мали обговорювати справу виборчої реформи „зі становища народного“.

І так Лопатнюк мав „висловити ся, що коли на хлопі шкіра та кости, то пани співають краковяки, а також, що шляхта уважає руський робучий нарід за худобу“. Мимо заперечень зі сторони обжалованого факт, що він ужив таких слів, для ц. к. прокураториї „не улягає сумнївови“ з огляду на зізнаня знов Бушинського й Микетюка. „А говорити публично в присутности слухачів, — резонує ц. к. прокуратория, — що коли на них шкіра та кости, то пани співають краковяки і що їх уважають за худобу, то се мусить їх хиба побудити до ненависти й ворожого настрою, а навіть до ворожих стремлїнь против тих, що їх в той спосіб мають легковажити“.

„Той сам наслїдок мусїла також викликати промова д-ра Кульчицького, котрий представляв, що пани-шляхтичі скидають на селян тягар удержаня держави а їх представляють у Відни як розбійників і назвав тих панів-шляхтичів „тоті пугачі“, словом дуже погірдливим“ (?). Сей зміст бесїди д-ра Кульчицького потвердили знов Бушинський і концептовий практикант намістництва Мурчинський.

В кінци Панчук „сказав, що шляхта тепер ворожа руському народови так само, як тодї, коли тота банда програвала підданого в карти“. Стверджують се знов Бушинський і Микетюк. „Отся промова — виводить акт обжалованя, — в котрій покривдженими польською шляхтою були власне слухачі, мусїла хиба збудити в них чувство неохоти і неприязни против мнимих кривуників і гнобителїв“.

Загалом промови всїх трьох послїдних обжалованих мали бути „звернені против польської шляхти, і всї вони, представляючи учасників віча покривдженими і пониженими тою шляхтою, мусїли побудити їх до неприязного настрою супротив неї“.

Так представляє провини обжалованих на коломийськім вічу ц. к. прокуратория і покликає на стверджене тих провин трьох висше згаданих функціонарів полїтичної власти й полїциї: Бушинського, Мурчинського й Микетюка.

Д-р Окуневський і д-р Кульчицький внесли против акту обжалованя спротив, одначе львівский ц. к. Висший краєвий суд відкинув його, мотивуючи своє рішенє тим, що „обжаловані достаточно підозрілі о сповненє чину, закиненого їм актом обжалованя на підставі фактичних обставин в актї наведених і належно стверджених“.

Розправа против обжалованих зачала ся, як уже згадано нинї. Справозданє з неї і вислїд її подамо в дальших числах нашої часописи.

Польске Чікаго на Руси.

[*Допись з Старосамбірщини.*]

Є собі жмінка Полячків в селї Ляшках мурованих. Є тут і двір гр. Красїцких. Після їх власного рахунку є їх враз з Жидами 40 нумерів. Всї вони по фаху мулярі та не всї родовиті Поляки. Богато з них порекрутовані з Русинів, що поженили ся з паньскими покоївками, покрили гріхи ржонців і за гонір змінили обряд. Оказують се назви, пр. „Золотенькі“. Єще оден Золотенький є Русин, прочі вже Поляки, і то з додатком „вшех —.“

Тоті то Полячки, чуючи в собі щось паньского, забажали доконче зробити у себе місто. Хоч Русинів є три рази тілько в селї, вони вміли так вихіснувати байдужність руску, що до ради громадскої війшли по половинї, а по відходї о. Туни навіть в більшости. Користаючи з хвилевої переваги, постановили ухвалити роздїл громади на село і місто. А зробили се в порозуминю з видїлом повітової ради так, що навіть війт Русин о тім не знав. Дня 15. грудня 1905. р. після умови приїхав несподївано делеґат повітової ради п. Рогода, бурмістр з Старого Самбора. Полячки постарали ся, що того дня двох радних Русинів не було, отже на їх місце покликали двох заступників Поляків; других Русинів радних навіть не повідомляв нїхто, і так зробили собі чисто польску раду з 2 третин радних, а відтак уже й ухвалили роздїл громади на село і місто.

При тім замітне, що ухвала на подїл наступила на припоручене видїлу повітової ради, а не з власної волї і за порозумінєм ради громадскої. Видїл повітовий відограв тут ролю підступну і дуже негонорову. В так важній справі не уважав навіть за відповідне повідомити громадску зверхність о своїм рішеню бодай на 24 годин наперед. Поручене повітового видїлу датоване дня 14. грудня 1905. р. ч. 2176, а засіданє громадскої ради відбуло ся зараз дня 15. грудня. Треба-ж знати, що Ляшки від Старого Самбора віддалені 2 милї. Що воно сьвідчить? Отсе, що дня 14. грудня був хтось з Полячків ляшецких в повітовій радї, повідомив, що дня 15. грудня не буде дома двох радних Русинів, що можна буде при помочи двох заступників Поляків склеїти $^2/_3$ ради з самих Поляків і так ухвалу перевести. І видїл повітовий зараз видає рішенє, з котрим на другий день їде делеґат Рогода.

Коли вплине до повітового видїлу донесенє о лихій господарцї в громадї, то лїтами не залагоджує ся таких донесень; а коли ходить о догодженє дурній амбіциї дрібної кліки, що підшиє ся під плащик вшехпольского патріотизму, то вмить поладжує ся справу.

Та про нас і про наші дїти нехай би собі Поляки робили місто; але нащо Русинів до того втягають? З Русинів прилучають 80 господарів і на тих 30 господарях має спочити весь тягар утриманя міста: і бурмістра і секретаря, і асесорів і полїциї і тротоарів і осьвітленя і т. д., бож кельнї мулярскі то ще слаба порука.

А цїкаве собі буде те місто, дуже цїкаве. Як сама ухвала громадскої ради каже, новоотворене місто буде обнимати 73 нумерів, в чім уже є руске приходство, школа і двір. Але громадска рада, мотивуючи свою ухвалу, запевняє скорий розцьвіт новоотвореного міста. Що правда то правда: при польскій культурі готово до року станути польске Чікаго!

А польска культура то не аби яка. Дня 20. мая було в Ляшках мурованих віче в справі виборчої реформи. Референт о. Яворский із Стрільбич говорив в дусї як найбільше поєднавчім. Всї латинники, незапомочені вшехпольскою дурійкою, станули по сторонї руских хлопів. За те кліка містовців ладила ся з нападом на о. Яворского; але їм не повело ся, і о. Я. попід сам їх ніс переїхав собі спокійно. Тодї містовцї удали ся до „сьвєнтей карчми“, там напоїли ся польскою культурою, а відтак цїлу нїч обсипували камінєм руске приходство, викрикуючи заєдно: „Ходзь ту Русїнє!“ Того-ж самого дня в білий день напали на селянку, що ішла до церкви дорогою через їх „місто“ і оббили її: „Нє ходзь тенди, кеди нє хцеш мяста, здехли Русїнє!“

Чиж не культурні сподвижники будучого Чікаґа.

З Росиї.

З державної думи.

Петербург. Оногдїшне засїданє думи отворив віцепрезидент кн. Долгоруков. Палата приступила до дискусиї над аґрарною справою. Пос. Анїкин, представитель фракциї працї, доказував, що земля належить ся хлопам. Ми показали мінїстрам двері, а вони лишили ся; не мають почутя встиду нї совісти. Хлоп не лишив би ся тут, колиб єму показано двері. Росийский нарід явив ся тут, щоби дістати землю і волю. Коли мінїстри заявили ся проти експропріяциї, то най опустять свої місця. Коли Анїкин скінчив, палата устроїла єму бурливу овацию. П. Перевошнїков, селянин з найскрайнїйшої правицї, поставив внесенє, щоби подякувати цареви за амнестию. Посли приняли се внесенє мовчки; декотрі свистали. По промовах ще кількох послів в аґрарній справі ухвалила дума поставиги до мінїстра внутрішних справ і мінїстра війни 32 інтерпеляциї в справі неправних увязнень. Слїдуюче засїданє відбуде ся нинї (в понеділок).

(Телєґрами.)

Відень. До „N. W. Tagblatt-у“ доносять довірочно з високих судових кругів в Петербурзї, що прокуратория зарядила слїдство з причини обиди маєстату і державної зради проти 15 послів зі сторонництва „Союза працї“. Причиною було се, що посли сї розіслали до робітників відозви.

Петербург. Оповідають, що сторонництво працї спільно з селяньским сторонництвом рішило в сїм тиждни розпочати обструкцию в думі на випадок, коли би Горемикин не уступив.

Магдебург. „Magdeburger Ztg.“ доносить з Петербурга, що дня 28. червня наступить невідклично відроченє думи. Правительство приготовляє закон о роздїлї державних маєтків поміж селян.

Петербург. Мінїстер Стишиньский предложив радї мінїстрів проєкт аґрарної реформи. Стишиньский жадає кредиту $1^1/_4$ мілїона рублїв для комісиї, покликаної в цїли аґрарної реформи, і приймає в своїм проєктї примусове вивласненє в разї потреби і поведенє доріг около селяньских посїлостий.

Петербург. „Рѣчь“ доносить, що правительство має намір відступити 4 мілїони десятин землї, і 2 і пів мілїона десятин лїса. Властителї приватних маєтків предложили правительству оферту на продаж півчетверта мілїона десятин. Сї обшари мають бути розпарцельовані і відступлені хлопам за посередництвом селяньского Банку.

Петербург. Мінїстерство наміряє позволити на поворот усїм тим засланцям, котрі не брали участи в оружнім повстаню і не належали до терористів.

Петербург. „Петербурска Аґенция“ доносить, що розпущені в Петербурзї і в Відни вісти про димісию кабінету Горемикіна є цїлком безосновні і що про се не було в рішаючих кругах зовсїм мови. — Та сама аґенция доносить також, що донесеня дневників про заходи Росиї о нову позичку і про мнимі телєґрами Віттого з Парижа до росийского мінїстерства фінансів, в справі реалїзациї дальших частий послїдної позички є безосновні.

Петербург. Судове слїдство з причини відносин ґенерала Лїневича до страйкового комітету в Сибіри розпочало ся і веде ся в наслїдок рапортів ґенерала Ренекампфа. — Слїдча комісия в справі Штесля поставила внесенє, щоби Штесля віддати під суд за зраду. Се грозить Штеслеви розстрілянєм.

Петербург. Під вязницю в Оренбурзї підійшло онодї спокійно около 2000 людий. Вони хотїли просити полїтичних вязнїв, щоби перестали голодувати. Ненадїйно козаки дали огня, причім 2 людий згинуло а 10 понесло рани. Серед населеня панує велике огірченє.

Петербург. На Василевскім острові заатакувала полїция демонструючих робітників і дала 6 сальв. Богато робітників є ранених. — В Москві, Києві, Одесї, Тифлїсї і Архангельску оголошено робітничий страйк. В деяких місцевостях прийшло до бійки між військом а страйкарями.

Москва. Тутешні дневники одержали з ярославскої ґубернії дуже грізні вісти. Хлопи рішили дїлати на власну руку. Не хотять платити податків та чиншів, не позволяють властителям дібр рубати лїсів і т. и. Полїцийна сторожа покидає службу. Дїдичі в великім страху.

Петербург. Серед залоги в Кронштатї проявляє ся від якогось часу сильний рух. Дві компанії моряків збунтували ся і доперва при помочи артилєриї і кавалєриї удало ся їх розброїти, при чім арештовано 24 моряків. Товариші їх устроїли віче, на котрім зажадали, щоби увязнених сейчас випущено на волю.

Севастополь. 70 полїциянтів в Севастополи відмовило послуху. На їх місце поставлено узброєних жовнїрів.

Петербург. Розійшла ся вість про вибух революциї в Сванеті на Кавказї.

Петербург. На петербурскій зелїзници з поспіхом приготовляють і узброюють два карні поїзди.

Петербург. „Вѣкъ XX.“ доносить о страшнім голодї пануючім в надволжаньских ґубернїях, а головно в казаньскій. Люди мруть з голоду. Богато селяньских осель цїлком опустїло, бо старші поумирали з голоду, а лишились тілько дїти, котрі живлять ся травою.

Петербург. В середних і полудневих ґубернїям селяни не хотять платити податків. Рівнож відказують ся від плаченя податків дїдичі в ґубернїях: курскій, полтавскій і харківскій.

Петербург. „Вѣкъ XX.“ доносить ,що між банкирским синдикатом, що підняв ся зреалїзованя позички, а росийским правительством повстало поважне непорозуміне з причини становиска, яке заняло правительство супроти думи. — З Анґлії одержано донесенє, що тамошні векслеві контори не хотять приймати росийских банкнотів.

Демонстрация проти Угорщини.

Вчера (в неділю) о год. 3. по полудни відбули ся в віденьскім ратуши збори скликані християньско-соціяльним сторонництвом. На дневнім порядку була „Угорска справа“. В ратуши і на площи перед ратушем зібрало ся около 10.000 народа. Промовляли в ратуши Люегер і Лїхтенштайн, а на зборах, котрі рівночасно відбували ся перед ратушем під голим небом, між иншими посли: Аксман, Шнайдер, Штайнер, Бельоглавек і Вайскірхнер. Серед того повісив хтось на лїхарни манекіна, котрий — як здає ся — мав представляти Мадяра, однак в наслїдок інтервенциї полїциї усунено єго. На зборах ухвалено резулюцию, в котрій піднесено нечувано самовільне поведенє угорского правительства в справі цлової тарифи. Супротив такого поведеня — говорить ся в сїй резолюциї — нїякий австрийский горожанин не може думати

о яких небудь уступках супроти Угорщини. Людність Відня жадає, щоби парлямент і австрийске правительство ужили всяких средств в цїли здержаня зухвалих а для цїлої монархії шкідливих і небезпечних махінаций угорской клїки, стоячої під жидівскою командою. По зборах промовив з балькону ратуша Люегер взиваючи зібраних, щоби спокійно розійшли ся. Коли товпа стала розходити ся, хтось (кажуть, що оден з послів) закликав: „Вперед! На Банкову улицю!“ На сїй улици находять ся палата угорского мінїстерства. На сей оклик около 2000 осіб пустило ся бігцем в сторону Банкової улиці. Мимо опору поліциї часть демонстрантів дістала ся перед палату угорского мінїстерства викликуючи: „Pfui!“ На бальконї палати явило ся кількох панів, котрі кпили собі з демонстрантів виконуючи ріжні насьмішливі ґести, плюючи на діл та кидаючи старими черевиками. Так бодай зізнають демонстранти. З часї демонстрациї вибито в палатї 4 шиби і вкинено через вікно до салї ніж, котрий перелетїв попри голову шефа угорского пресового бюра Абраняя. Вкінци удало ся полїциї розігнати товпу. В тім часї відбувало ся в палатї угорского мінїстерства друге засїданє угорской делеґациї. Коли перед палатою явили ся демонстранти, президент перервав засїданє. Коли засїданє знов отворено, дел. Раковски висказав переконанє, що ті події інспірувало без сумнїву австрийске правительство. Тої самої гадки був також дел. Барабаш. Президент Векерлє заявив, що він уважає річию неможливою, щоби в сих подіях брало участь австрийске правительство. Могла се бути демонстрация лише одного сторонництва, а не австрийского народу.

З тої причини не належить — після єго думки — приписувати сїй події поважнїйшого значіня. По демонстрациї прибули до палати мінїстер внутрішних справ, Бінерт і президент мінїстрів Бек. Вони висказали Векерльому свій жаль з причини подій, котрі заслугують на найстрогійшу догану, а котрим мимо виданих розпорядків не мож було запобігчи. Мінїстри заявили, що власти зарядили все, що треба, щоби на будуче до подібних подій не допустити.

ТЕЛЄҐРАМИ.

П. Романчук о ситуациї.

Відень. N. Fr. Presse оголосила вискази ріжних послів о ситуациї і о теперішнім кабінетї. Між иншими запитувано о гадку також п. Романчука, котрий мав висказати ся так:

По промові президента мінїстрів наше становище супротив нового мінїстерсва зовсїм не стало ся добрим. Наше становище супротив кабінету є опозиційне. Коли Ґавч заповів виборчу реформу, ми бодай хвилево покинули наше опозиційне становище і станули на становищи більше вижидаючім. Супротив того, що виборчу реформу перероблено в спосіб для нас не користний, але рішучо шкідний, як також супротив того, що до мінїстерства увійшли два мінїстри, котрі до руского народу не суть неупереджені, наше становище знов є опозиційне. Се знайшло свій вираз вже в тім, що Русини голосували за отворенєм дискусиї над програмовою заявою правительства. Наша тактика буде також в будучности поки що опозиційна.

Масовий страйк.

Відень. Екзекутива социялдемократиї в Австриї оголошує в „Arbeiter Ztg.“ відозву, заповідаючу загальний тридневний страйк у Відни з причини проволїканя виборчої реформи. Має се бути послїдна пересторога. В часї страйку у Відни мають на провінциї дальше працювати. Час віденьского страйку і близші подробиці будуть оголошені пізнїйше.

Угорска справа.

Будапешт. Тут оцїнюють ситуацию дуже поважно. Угорске правительство мало рішити ся не вдавати ся в нїякі переговори з Австриєю в справі комплєксу угодових справ. Дуже живо обговорюють фактъ, що д-р Векерлє в часї послїдного побуту у Відни не зложив візити Бекови.

Коло польске.

Відень. Головою кола польского вибраний п. Абрагамович, першим заступником п. Бобжиньский.

Хіни.

Париж. В Тянцінї говорять, що хіньский цїсар і цїсарева небезпечно занедужали. В наслїдок можливости зміни династиї, в тайних орґанїзациях хіньских запанував сильний рух.

НОВИНКИ.

— **Про хлїборобські страйки в Галичинї** приносить петербурська „Страна“, що виходить під редакциєю проф. Максима Ковалевського і проф. Іванюкова, в 80. ч. статю п. М. Лозиньского п. з. „Земледѣльческія стички въ Восточной Галиціи“. Статя обговорює становище наших партий до страйкового руху, згадує про страйк в 1902. р., а по сім історичнім оглядї переходить до сегорічного страйку, обговорюючи єго розширенє і стремлїнє й даючи образ дїяльности галицких властий підчас страйку в селї. „Коли взяти на увагу — кінчить автор — весь визиск селян дїдичами у східній Галичинї і вороже становище дїдичів до виборчої реформи, так довго й горячо дожиданої галицкими робучими масами, то питанє, чи не повторить ся в нас сего року підчас жнив те саме, що було в 1902. р., тільки може ще з примішкою аґрарного терору“.

Подібна статя появила ся також в 113. ч. київского дневника „Отголоски Жизни“. Автор, якийсь W., зазначує, що сегорічні страйки стоять в звязи з полїтичною аґітациєю за виборчою реформою і до їх вибуху крім економічного визиску причинило ся також те, що польскі дїдичі є найзавзятїйшими ворогами справедливої виборчої реформи, якої домагає ся руский нарід.

— **Рільничий страйк в Романові** бобрецкого повіта розпочав ся з початком с. м. Селяни постановили не йти на двірску роботу доти, доки не буде заведене загальне і рівне право голосованя. В селї панує найбільший спокій, причім громадяни проявляють незвичайну солїдарність, хоч властивого страйкового комітету нема. Не вибирано єго навмисно, щоби в той спосіб уникнути переслїдуваня з боку староства, котре тягає сейчас членів комітету майже щоденно на якісь терміни і т. п. Громада постановила не уступити за нїяку цїну, хоч би страйк мав тревати рік, а біднійших людий, що наслїдком страйку найшли ся в труднім положеню, бо рівночасно й зарібковій еміґрациї до Прус староство робить перепони, богатші господарі запомагають то збіжем то грішми. Через те о зломаню страйку нема бесїди, тим більше що й сусїдні села ступають з Романовом солїдарно.

— **Нерівна міра.** Пишуть нам з Равщини: Як нерівномірно трактують шкільні власти руске народне учительство, сьвідчить отсей фактъ. В окружній учительскій бібліотецї в Равї рускій не було крім кількох подертих шкільних читанок нї одної рускої книжки. Тому ще тамтого року учителї Русини переперли на окружній конференциї з великою бідою внесенє, щоби за дві треті гроший, призначених на ту цїль, закупити до бібліотеки рускі книжки, а відтак в слїдуючих роках має ся закуповувати рівномірно книжки рускі і польскі. Руске учительство радїло з тої ухвали і ждало на книжки. Та от стало ся диво. Окружна рада шкільна надіслала недавно виказ книжок, які закуплено до бібліотеки, і показало ся, що на 55 томів книжок є отсї рускі: граматика Стоцкого і 4 примірники кобзаря Шевченка. Отже з найновійших творів рускої літератури, на котрі руске учительство найбільше цїкаве, анї слїду. При тім зладжуючи сей виказ, дотичний учитель Поляк виказав крайне неуцтво, бо виписав: „Kobzar imienia Szewczenki“, отже видко припускав, що автором кобзаря є хто инший, а не Шевченко! А тепер ще одно. На окружній конференциї є звичай читати публично імена тих, що користають з бібліотеки, а тим самим учителям, не користувшим з бібліотеки, дає ся „wytknienie“. Тимчасом учительство з повіта просто не може користати з бібліотеки, бо нїхто в нїй не урядує. Паноне бібліотекарі заняті все так флїртом з равскими учительками, що пильнувати бібліотеки їм нема коли. — *а+б.*

— **Вічливість польского ґрафа.** Пишуть нам з Риманова: Перед кількома днями покусав тут скажений пес дитину одного сьвященика із Самбора, що перебувала в Риманові разом з матїрю на купелях. Мати мусїла відвезти дитину до лїчничого заведеня д-ра Буйвіда в Кракові і перед відїздом удала ся з жалобою до властителя Риманова, ґр. Потоцкого, звертаючи єго увагу, щоби тілько псів не волочилось по заведеню, де богато малих дїтий перебуває на сьвіжім воздусї. У відповідь на сї оправдані заміти ґр. Потоцкий накинув ся на женщину з лайкою, уживаючи таких вічливих слів, як: „co mi pani tu pyskuje“ і т. п. Сей фактъ повинна затямити собі не лише руска, але й польска публика і оминати заведенє в Риманові, де „шляхотно“ уроджені панки поводять ся з публикою за її гроші так „вічливо“.

— **Наука не пійшла в лїс** можна сказати з уваги на статю в „Dziennik-y polsk-ім“ з 9. червня с. р., де нарікаєсь на португальского епископа бразилійского в Парані, що намагає ся винародовляти Поляків. А хтож то учив курітібских епископів того поганого дїла? Коли лиха доля занесла в 1895 р. 30.000 руских селян в праліси Парани, а покійний кардинал Сембратович вислав для них одного руского сьвященика (о. Василя Кизиму), польскі полїтичні інтриґанти зі Львова, що хотїли в Парані будувати „Nową Polskę“ і силою винародовити руских поселенців, завзялись недопустити туди анї одного руского сьвященика. Курітібский епископ на привитанє втяв сейчас о. Кузимі: vai na Europa“ (проч до Европи!). Я маю кількох сьвящеників польских, котрі розуміють по руски і могуть працювати над Русинами без руских сьвящеників — одним словом: „ту руских сьвящеників анї нового обряду не потреба і длятого сьвященика руского приняти не можу!“ Так сказав тодї (1897 р.) польский курітібский епископ. А хто єго о тім поучив, хто научив єго тої — як каже тепер „Dziennik polski“ — гакати? [Гл. лист о. Кизими з Парани до бл. п. о. кардинала Сембратовича в „Душпастири“ ч. 20 з р. 1897 стор. 448]. — *Анті-гакатист.*

— **Лїпша сьвічка самому Богови.** В 25. ч. „Дїла“ доносили ми в нотатцї п. з. „Чортови сьвічка а Богови лиш огарок“, що „E... D... gr. kat. proboszcz i przewodniczący komitetu w B...“ прислав до одної власти у Львові в рускій конпертї польске письмо з прошенєм „o łaskawą wypłatę przyznanego zasiłku“. Там ми загрозили виявленєм імени, коли би не прийшло „образумленнє“. І помогло. Наш добрий знакомий о. О. Д. в Б., не діждавшись через три місяцї полагодженя свого *польского письма*, прислав рускій урґенс, а за пару днїв вже дістав асиґнату на підмогу 4000 К на розширенє церкви. Дотичний референт, Русин, враз зі своїм шефом, Поляком, за боки тримались, сьміючи ся з руского урґенсу на польску супліку. Ми маємо подібні батоги ще на неодного нашого хитрого малороса, тож „разумійте язици і покоряйте ся“, поки не зачнем ваших імен публїкувати.

— **Спростованє на спростованє.** В ч. 105 „Дїла“ умістила Дирекция тов-а задаткового в Зборові нїбито спростованє на закиди, зроблені в ч. 95. „Дїла“ против її лихої господарки в Товаристві. Хто знає близше обставини в Зборівщинї, не буде сумнївати ся, що те спростованє зроблено тілько для людского ока для замиленя очий загалу. Правда зістане все правдою, хоть би Дирекция не знати кілько разів старалась виказувати її неправду. А вжеж злобу свою посунула Дирекция в своїм „спростованю“ до неможливої границї, закидуючи менї денунцияцию. Тому заявляю прилюдно, що закид той є клеветою і ложею, котру відпираю з погордою. До „Związku“, під котрого контролею стоїть товариство зборівске, я нїколи не писав, анї особисто в справі люстрациї товариства не відносив ся, анї нїкому не давав уповаженя жадати люстрациї. Писав я вправдї в сїчни б. р. до філії віденьского Банку звязкового, щоби менї прислано відпис рахунків Банку з товариством зборівским, до чого яко голова надзираючої ради мав я повне право; а того відпису потребував я для своєї люстрациї, та сего чейже нїхто денунцияциєю не може назвати. З надзираючої ради виступив я, бо не міг погодитись з господаркою Дирекциї і надуживанєм каси до веденя аґітациї партийної, бо від довшого часу пп. директори взяли на себе ролю аґітаторів москвофільских, а більшість надз. ради не могла чи не хотїла тому запобігчи. — *Сьвящ. Петро Чумак,* парох в Озерянцї, бувший голова надзираючої ради товариства задаткового в Зборові.

— **Аматорске представленє,** яке оглядала руска публика в суботу в сали „Gwiazd-и“ у Львові, можна назвати доволї удачним. „Наталка Полтавка“ взагалї не подає анї виконавцям кількох роль великих трудностий, анї режисериї богато клопоту з технїчного огляду. Тому так радо сягають по неї аранжери аматорских вистав, тим більше, що поверх столїтна „Наталка Полтавка“, як кажуть, нїколи не старіє ся, для многих вона „вічно молода“. Сентиментально-мельодраматичний характер штуки промощує собі заєдно дорогу до сердець видців, особливого жіночого пола, а се перше услівє, щоби подобатись. Коби лише з музичного огляду штуку виведено поправно. Суботнїшне представленє мало щасливо дібраних аматорів, що вивязались зовсїм совісно із своїх роль. Наталка і її любчик Петро являлись дуже симпатичною парою, а так само мати Терпелиха, возьний Тетерваковский, парубок Микола і виборний Макогоненко були дуже радо публикою бачені і оплескувані. Недомагала лише орхестра, чи може більше її управа. Читальня „Просьвіти“ на городецкім передмістю, що уладила сю виставу, може бути вдоволена із свого успіху, бо й публики, головно з городецкої дїльниці, явилось досить.

— **З Золочева.** Аматорска вистава комедиї Янчука „Вихованець“ випала дуже добре, так з огляду на гру аматорів, як також і на касу. Весь прихід мимо недогоди — задля безнастанних дошів — виносить 193 корон. З тим більшою приємністю згадуємо про те, що се представленє дало молоденьке міщаньске товариство „Родина“. Коли би єго дїяльність була дальше так живою, як дотепер, можна би надїяти ся як найгарнїйших вислїдків. — *Золочівский*

— **Кровава суперечка із за календаря.** В місцевости Гурлей, Арк. (Америка) підчас Зелених сьвят посперечали ся при піятиці живучі там православні Греки з католиками о те, котрий календар лїпший — юлїяньский, після котрого сьвяткують православні, чи григорияньский, котрого держать ся римокатолики. Із суперечки прийшло до бійки. Загонисті Греки почали стріляти з револьверів і скінчило ся на тім, що 10 вротивників було на місци убитих, а богато поранених.

П. Т. Сим оповіщаєм, що ми вислали нашого подорожуючого досьвідченого урядника **п. Станислава Макаревича,** в повіти Бурштин і Рогатин і уповажнили єго заключати для нас житєві обезпеченя. — **„ALLIANZ“** генер. аґентура у Львові, пл. Бернардиньска ч. 2 А. 585 1—4

— **Дрібні вісти.** Вінчанє д-ра Володимира Гузара з п-ою Ольгою, дочкою Захара Павлюха, генерал-авдітора у Відни, відбуде ся 16 с. м. в церкві св. Варвари у Відни. — Вінчанє п. Николая Коцана з п-ою Анною Дурбаківною відбуло ся 3 с. м. в Конюшках коло Рогатина.

— Цїсар затвердив вибір Кароля Лемпковского, властителя більшої посїлости в Заславі, на маршалка повітової ради в Сяноцї.

— Ціна мяса у Львові дійшла в послїдних часах просто до небувалої висоти, а магістрат глядить на то рівнодушно і бездїльно, немов би населенє міста складало ся з самих богачів. Супроти того засновує ся у Львові приватна спілка із значнїйшим капіталом в цїли довозу американьского мяса на Гамбург.

— **Народне віче в Скалатї,** відбуде ся ві второк 19. с. м. від год. 2. по полудни в домі руского тов. кредитового.

Концерти і видовища:

— **Концерти бандуриста п. Хоткевича** відбудуть ся: в середу 13. с. м. в Делятинї, в четвер 14. с. м. в Станиславові, в суботу 16. с. м. в Калуши, в недїлю 17. с. м. в Бурштинї і в середу 20. с. м. в Комарнї.

З товариств:

— **На дохід Руского товариства педагогічного** відбуде ся в четвер 14. червня о 6. годинї пополудни дуже займаючий відчит проф. І. Кокорудза) Памятки старинної архітекґури в Атенах (в комнатї VI кляси руской ґімназиї). Початок точно о 6. годинї. Вступ по 20 сотиків, для молодїжи по 10 сот. Жертви приймає ся з подякою.

— **В тов. „Академічна Громада“** у Львові відбуде ся в середу 13. с. м. відчит т. Ст. Балея на тему „погляди Вайнінґера на любов“. Початок о год. 7. вечером. Вступ для гостий вільний.

Урядові вісти:

— **Іменованя.** Мінїстер судівництва іменував нотарями нотарияльних кандидатів: Стан. Кельра в Тернополи для Обертина і Володисл. Бушиньского для Большовець та перенїс нотарів Ант. Шілєра з Буська до Жовкви і Йос. Ґурницкого з Обертина до Буська. — Д-р Едв. Тумес став іменований лїкарем фабрики тютюну в Заболотові. — Львівский висший суд краєвий іменував канцелярийного помічника Матея Сиротюка з Бурштина канцелїстом при повіт. судї в Снятинї. — Цїсар надав титул і характер радників намісництва старостам: Здисл. Ґеппертови в Вадовицях, Едвард. ґр. Стаженьскому в Подгужу, Тад. Бобжиньскому в Стрию і Мавр. ґр. Дз душицкому в Бережанах. — Мінїстер скарбу іменував податкових поборців Кароля Охмана, Івана Листкевича і Миколу Зварича та контрольорів головних податкових урядів Василя Гецева і Макс. Гейду поборцями головних податкових урядів в окрузї львівскої краєвої дирекциї скарбу.

— **Стипендиї.** На предлогу Ставропиґийского інституту намісництво надало Єронимови Поляньскому і Ярославови Коломийцеви, студентам права на львівскім університетї, стипендиї з фондациї ім. Кар. Глинецкої по 240 К.

— **Ц. к. дирекция зелїзниць державних у Львові** доносить, що задля повени здержано весь рух поміж Долиною а Вигодою на час необмежений, а поміж Коломиєю а Делятином на 5 днїв.

Померли:

— **Цинтилїя з Лежогубских Стисловска** вдова по рус. кат. пароху упокоїла ся дня 10. н. ст. червня в 52. роцї житя. Перенесенє тїла на головний дворець відбуде ся ві второк о годинї 3. по полудни з дому при ул. Шептицких ч. 11. а. Похорон відбуде ся в середу рано в Ляцкім ст. зел. Княже.

Календар: Нинї: Теодозиї [лат.: Варнави]; завтра: Ісаакія [лат.: Онуфрія]; позавтра: Єремія [лат.: Антонїя.]

Надіслане.

ПОДЯКА.

Високоповажаному Панови Д-рови Евґенієви Озаркевичеви, Директорови Народної Лїчниці, складаю отсим щиро прилюдну подяку за вилїченє мене з дуже тяжкої недуги, котра грозила менї нехибною катастрофою, а що найменше сталим калїцтвом. Лише завдяки Вашим фаховим відомостям і Вашому великому досьвїдови, що сейчас з'орієнтовалисьте ся в дуже тяжкій ситуациї і звернулисьте спосіб лїченя на відповідну дорогу тїшу ся тепер цїлковитим здоровлєм, а родина моя відзискала назад свого кормителя. — Нехай Господь за се велике дїло Ваше удержить Вас в добрім здоровлю, щоби терпяча людскість як найдовше могла користати з Ваших фахових відомостий і з Вашого цїнного досьвіду. Щиро вдячний *Платон Курилович.*

93 1—1

АДВОКАТ

Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ

отворив адвокатську канцелярію в **Тернополи при ул Кохановского ч. 3.** (коло жедізничого двірця). 559 4—20

БЮРО БУДІВЛЯНЕ

Теодора Мельничука

в Ярославі

приймає до виконаня плани і кошторисы церков, каплиць, плебаній, домів мешкальних, **управу і підприемства повисших будівель.** 539

ПІЩАНИ.

Найсильнїйше в Европі сїрчано-мулове лїчниче заведене для ревматиків, в терпінах суставів і костий, в груплавці суставів, по зломаних і звихненях, в подаґрі, нервоболях, особливо в ісхіяс. — Уладженя що-до мешкань, купілий після всяких вимагань, від люксусових до найдешевших. Три басени чисто сїркові, три сїрчано-мулові, оден порцеляновий. Окремий басен для убогих з купілями по 10 кр., другий по 40 кр. Ванни порцелянові, мармурові і деревляні. Примішоване купілий болотних, місцевих з незрівнаним успіхом. — Околиця гірска. — Проспекти розсилає управа заведеня. — Ординуючий лїкар *Д-р Ал Тайхман.* — Сезон від 18 мая. Піщани на Угорщинї, 592 1—5

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвінери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи помагодимує ся як найскорше і найдешевше. 418 5

Студент медицини, інструктор-ґувернер, інструктор „Сокола“, співак, заложить хор, звопікує ся хорим підчас виїзду в гори або до купіль, обійме посаду або инше в місті. Адрес: А. Дідуник у Львові ул. Коперника ч. 9 „Совіи“. 589 1—3

Панна русинка посїдаюча іспит з рахункового ости державної і семинар пошукує посади при касі або иншій підпо ідній посади. Зголошеня під „С. Р. 100“ до Адміністрації Дїла. 501 1—2

Крамниця дуже рентовна, в річним торгом до 15.000 корон, з днем 1 липня есть до винаймленя. Ближша відомість: Уряд парохіяльний в Стрільбичах, почта: Старий Самбір.

До винаймленя читальняний дім від 1 липня о чотирох убіваціях на склеп в місци дуже відповідним в осередку многих сіл в Лімній [почта в місци] повіта турчаньского, де до тепер нема жадного християнського склепу. Хтобн рефлектував на винаймлене, звольнть зголоситись до місцевого сьвященика Теофана Величко о ближші інформації. Місце дуже рентовне, однак склеп мусить бути веденнй на ширшу скалю фаховим чоловіком з більшим капіталом.

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise-ого у Воли високій п. п. Жовква. 502 21—55

По причині звиненя торговлї продає по можливо найнижших цінах: колдри, вовняні копи, диванові подушки, матераци волосїнні і з морської трави, дрелїхи, пружинові сінники, зелїзні ліжка а також приймє матераци до переробленя і покрить СПІЛКА ЛЬВІВСЬКИХ ТАПІЦЕРІВ. ул. Ягайланьска 3. 487 5—6

З причини виїзду на село прошу родичів, котрі бажають умістити донечки в інтелїґентнім домі від нового шкільного року, о зголошеня до 1. липня с. р. Куркова ч. 6. партер. 579 2—3

ОГОЛОШЕНЄ.

Громада Добростани повіт Городок, почта Бімсгора, має 83 морґи лїса високого, грубого на сяги, дальше 33 морґи материялового, сосни і дуби по 18 і 20 цалїв. На сей лїс відбуде ся лїцитація на місци дня 13. червня сего року о 9 год. рано. Лїцитація тілько на лїс без земли. 572 3—3

Читальня Просьвіти на Гутаску має на час вакацій два покої до винаймленя, околиця гарна, купіль, повітре лагідне. Близших інформацій уділає голова читальні о. Ст. Соревовский сотр. в Крехові п. п. Крехів. 542 5—5

Коси карпатські і срібностальові з найлучшої сталї і КОВАЛЬСКІ СЕРПИ поручає

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли.

Цїнники висилають ся відворотно. 566 3—10

Флянци!

Карафіоли, помідори і левконії копа 25 кр.
Селєри, калярепа і капуста 10 кр.
Флянци лїтних цьвітів 15 кр.
Двоплтні гвоздики по 4 кр.
Штамові рожі 40 кр.
Цебуля і пори 5 кр.
ШМІДТ, Станиславів, ул. Галицка. 550 3—4

За 2 зр. переробляє старі матераци (з подушки) на зовсім як нові. Дрелїхи на покрите від 50 кр. за метер. Нові волосінні матераци, обложені ватою д-ра Бішофа против молїв від 15 зр., матераци в морскої трави від 6·50, обложені ватою д-ра Бішофа від 10 зр. Коцдри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА
Львів, ул. Коперника ч. 5.
486 18—20

Ученик IV. класи нїмецкої ґімназиї пошукує лекцеї на селї. Зголошеня до Адміністрациї „Дїла“ під „Ученик“. 578 2—2

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже

поручає взаменитї:

Готове тїсто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, англійске, здоровля і струдлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING
(леґумінa для 6 осіб)

ріжні **овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.**
Дріжджевий порошок по 10 с.
Ванїлевий цукор по 14 сот.
Ванїлевий порошок до сос в по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всіх склепах спожывочних і делїкатесів, а як де нема, просимо віднести ся просто до фабрики. 513 10—39

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хорошнй скіряний пулярес і елеганцка цигарнічка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манжетів, 1 сциворик, 1 прегарне тоалетове веркальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазинї 57

С. КОГАНЕ
Краків Pf/882.

За недогідне гроші звертають ся.

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585

викликану іменно страшними наслїдками тайних гріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Нїмецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в ній поясненя своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжцї способу лїченя. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті магазином видавців Р. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

при зближаючих ся іспитах в народних школах подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Вдов. сьвящеників, катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта“, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в канцелярії Товариства ч. 10., або в Книгарні Наукового Товариства, ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1. по слїдуючій цїні:

1.	Фінляндія і Сахара	44 сот.
4.	Житє св. о. Николая	40 „
3.	Пасїка	70 „
4.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
5.	Спартак, провідник римских ґладіаторів	90 „
6.	Гетманьскі свати	50 „
7.	На послухане до Відня	40 „
8.	Оферма	40 „
9.	Від чого вмерла Мелапя	40 „
10.	В глухім кутї	40 „
11.	Сотні роковини народного письменьства Руси-Украйни	52 „
12.	Дещо про молоко	40 „
13.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
14.	Горить	60 „
15.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
16.	Під морскими хвилями	40 „
17.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
18.	Про обірник і инші навози	60 „
19.	Істория Украйни-Руси (з образками)	30 „
20	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
21.	Великий молитвеник „Хвалїте Господа з небес“ в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
22.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом на великовім тривк. пап.	2 К 40 „
23.	Молитвеник оправленнй в шкіру з позолоч. берег.	3 К 20 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

ОГОЛОШЕНЄ.

Надзвичайні Загальні Зборы „Рускої Каси“ зареєстрованого товариства кредитового з обмеженою порукою **в Делятинї** відбудуть ся в неділю дня 1 н. ст. липня 1906 р. о 4 годинї по полудни в льокалї товариства в **Делятинї** в слїдуючим порядком дневним і предметом нарад:

1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів;
2. Затвердженє скрипту довжного дотично пожички затягненої в Банку краєвім на суму 10.000 корон на іпотеку реальности товариства.

За Надзираючу Раду „Рускої Каси“ в Делятинї.

О. Димитрій Луговий председатель, *Тома Головацкий* секретар. 587 1—3

ІВОНИЧ *жерельно-купілеве і кліматичне заведенє*

(Зелїзнича стация в місци.)

Найсильнїйша солоно-йодово-бромова щава, котрої успішність є стверджена у всіх видах золзів (скрофульози), в недугах костий носову яму, ушей, шкіри і взагалї у всіх недугах, що вимагають приспішеня віднови материї. Лїченє ортопедичне і масажове. Інгалятория систему „Вальденбурґа“ і систему „Кляра“. Купелї в горячім воздусї систему „Полянa“, також штучні ґазові купелї.

Лїкарі заведеня: доцент д-р Антін Ґабришевский зі Львова і д-р. Юліян Станишевский в Кракова, а також 6 вільнопрактикуючих лїкарів.

В першім сезонї до 20 червня і в третім до 20 серпня мешканя значно дешевші. — Увільненє від такси на основі сьвідоцтв убожества удїляє ся лише в І. і ІІІ. сезонї.

Замовленя на мешканя, мінеральну воду, сіль, луг і муд приймає і всяких пояснень удїляє 500 4—7

Дирекция жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.

(Застережене право власности!)

МЕДАЛЇ

відзнаки для членів Брацтва церковного з кардами або лентами

Бронзові штука по	48 сот.
Посріблені	50 „
Алюміяіові	45 „

замовляти можна лиш в торговлї знарядів церковних

Спожарского і Устеньского

у Львові ул. Рускa ч. I.

При замовленю 50 штук висилка франко пооднинокo не продає ся а лиш на припорученє председателя Брацтва церковного. 586 1—20

ПРИГЛАШЕНІЕ.

Симъ приглашаются члены Общества „Защита Земли“ на собраніе, которое состоится въ четвергъ дня 22 юня (5 юлія) 1906 года въ три часа, а эвентуально въ четыре часа пополудни въ канцеляріи Общества при улицѣ Краковской ч. 17. II. пов. во Львовѣ.

ОЧЕРЕДЬ ДНЕВНАЯ:

1. Открытіе собранія дирекціею.
2. Выборъ председателя собранія, который привызаетъ двохъ секретарей (§ 45 статутовъ).
3. Предложеніе Дирекціи и Надзирающого Совѣта касательно перемѣны 2, 3 и 39 параграфозъ Устава общества.

Если бы созванное по мысли § 42 статутовъ собраніе по недостатку требуемого статутами (§ 47 уступъ 1) комплета членовъ въ три часа дня 22 юня (5 юля) 1906 года не состоялося, на тотъ случай приглашаются члены Общества „Защита Земли“ по мысли §. 47 уступы 2-ый и 3-ій статутовъ на новое собраніе, которое состоится въ четыре часа пополудни того же самого дня и съ тою же самою дневною очередью.

Право голоса въ общемъ собраніи имѣютъ только тѣ члены, которыи уплатили полный взносъ въ высотѣ 50 кор. §. 40 статутовъ.

Для правосильности рѣшенія общого собранія необходимо при первомъ собраніи присутствіе по крайней мѣрѣ одной пятой части членовъ, репрезентующихъ що наименше одну пятую часть управненныхъ голосовъ (§. 47 статутовъ). При вторичномъ же, новосозванномъ собраніи будутъ рѣшенія правосильны, хотя бы и меньшее число членовъ въ собраніи явилося. 594 1—3

Львовъ дня 26 мая (8 юня) 1906.

ДИРЕКЦІЯ:

К. Тихоевский. *Д-ръ В. Лагола.*

Оголошенє

Вже вийшла III. часть (а 4. книжка) розпочатого перед двома роками видавництва товариства „Просьвіта“ у Львові п. з. „Руска письменність III. Твори М. Шашкевича, Я. Головацкого, Н. Устияновича та А. Могильницкого. У Львові 1906. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. Книжка має 624 сторони XVI-ки і коштує: *на добрім папері в звичайній оправі 1 К, в красшій оправі 1 К, 50 с.* З почтовою пересилкою о 35 с. більше. Можна дістати в канцелярії Тов. „Просьвіта“, Ринок, ч. 10, або в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка, ул. Театральна, ч. 1.

Таме можна ще дістати:

РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ: I. ч. [1 книжка] Твори І. Котляревского, П. Артемовского-Гулака і Е. Гребінки. II. ч. [2 і 3 книжка] Твори Григорія Квітки Основяненка. (Всї 11 повістий, між ними 2 в Галичинї ще незнані, 4 дрібнійші оповіданя, 4 драматичні твори, 4 листи до любезних земляків і лист до Шевченка). Кожду книжку продають ся окремо, в звичайній оправі по 1 К., в красшій по 1·50 К. З почтовою пересилкою о 35 с. більше. Се видавництво відзначають ся дешевизною і елеганцією, популярностию і критичностю. Подібного видавництва не має не то руска, але навіть і польска література. IV. часть (5 книжка), обіймаюча твори Метлиньского і Костомарова вже друкують ся. 565

Без конкуренції.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска I

поручає спроваджувати

КАВИ				ЧАЮ			
Santos добра	55	кр.	½ кг.	Congo добра	1·40	кр.	½ кг.
Portorico prima	65	„	„ „	Moning родинна	1·60	„	„ „
Ceylon знаменита	76	„	„ „	Kaysow добірна	1·80	„	„ „
„ плянтац.	90	„	„ „	Souchong знам.	2·—	„	„ „
„ перлївка	90	„	„ „	„ найл.	2·50	„	„ „
Мокка арабска	80	„	„ „	Kirtuk аромат.	3·—	„	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом **оплатно**, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави **особно** оплатно за післяплатою. 913

Сьвітло церковне і столове

найлїпшої марки

охоронене запротокольованою маркою

-:- М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор за 100 кіл. Для церков 10% опусту. Цїни розумїють ся лише фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кождa сьвічка мала знак +. **М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло припоручає Народна Торговля. Сотни похвал і признань!!! 415 5—?

НА НАГОРОДИ ПИЛЬНОСТИ

і всякого рода дарунки

поручаєсь книжка п. з.: „Як у сьвітї жити“, с. в. правила доброго виховання; один примір. стоїть 2 кор., при замовленю 10 приміря. 50% опусту. „Дві долї“ оповід. Е. М. (оправлене) 1 кор., „Кілька бльокаду“ оповід. Ю. Верна (оправлене) 1 кор. і „Що молодим про алькоголь знати треба“ брош. по 10 сот., при замовленю 10 прим. також опуст 50%. Замовляти: **Евген Мандичевский, Тернопіль.** 576 2—3

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова	2·31*, 5·10*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Підволочиск	7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої	7·50.
„ Лавочного	7·29, 11·59, 10·50*.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·37.
„ Коломиї	10·05.
„ Рашева	10·35.
„ Тухлї	3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця	4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з **Брухович** від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.

з **Янова** (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.

з **Щирця** від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.

з **Любіня вел.** від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12·45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан	2·51*, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск	6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова	6·00*, 6·55.
„ Лавочного	7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора	8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця	10·45.
„ Рашева	4·05.
„ Коломиї і Жидачева	3·30.
„ Рави рускої	7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до **Брухович** (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.

до **Рави рускої** 11·35 в ночи (що неділї).

до **Янова** (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.

до **Щирця** 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до **Любіня вел.** 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 109 Львів, второк 31. мая (12. червня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею!
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсертову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поправи і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Виборчі округи в Галичині.

Принятий кабінетом Бека без ніяких застережень проект реформи виборчої Гавча з поправками Гогенлього в користь Поляків, запевняє Полякам що найменше 73·53% галицких мандатів, а уможливляє їм здобуте 82·35% (84) мандатів, наколи Русинам запевнено лише 17·65 (18) мандатів. Се абсолютне пановане Поляків в Галичині запевнило їм правительство передовсім утвореném міської курії з округами злїпленими з таких міст, в котрих польскі виборці з Жидами все мусять мати більшість. Міста, в котрих можуть мати більшість самі Русини, або в злуці з частию Жидів, полишено в сїльских округах, з котрих деякі ласкаво полишено Русинам. З міської курії Поляки дістануть певних 32 мандатів. Другою штучкою, котрою правительство нафабрикувало надмір польских мандатів, є утворенє дрібних округів в західній Галичині, а незвичайно великих в Галичині східній, так що таке саме число населеня західної Галичини вибирає в сїльских округах два рази тілько послів, що в Галичині Східній. На 35 сїльских округів східна Галичина повинна мати 23, а західна 12 округів. Тимчасом східна має лише 19 округів, а західна 16. Замість 24 послів, сїльскі округи західної Галичини дістануть 32 послів, а сїльскі округи східної Галичини дістануть лише 38 послів замість 46. Але і сего було польонофільскому правительству замало. Воно придумало спосіб, щоби єще в кождім рускім округї запевнити Полякам оден мандат. Зроблено се в той спосіб, що кождий сїльский округ має вибрати двох послів, але виборці можуть голосувати на одного кандидата при чім лише оден з кандидатів мусить здобути абсолютну більшість, наколи другому вистане 25% відданих голосів, як раз тілько, кілько в наслїдок штучного злїпленя поодиноких місцевостий в виборчий округ, округ буде мати польских і жидівских виборців.

Велич цинїзму, з яким уложено предложенє, покаже ся, коли на тлї виборчої ординациї для Галичини, розложимо плян галицких округів виборчих.

Міскі округи.

Львів, поділений на шість округів.
Краків поділений на чотири округи.

По однім послї вибирають: Перемишль, Станиславів, Тернопіль, Тарнів, Коломия.
Бяла, Живець, Кенти, Андрихув, Вадовіце.
Бохня, Велїчка, Подгуж.
Новий Санч, Старий Санч, Новий Торг.
Ряшів, Ропчиці, Сендзїшув.
Ярослав, Ланьцут, Пшеворск.
Мелєц, Кольбушова, Соколув, Розвадув, Тарнобжег, Баранув, Нїско, Руднїк,
Ясло, Горлиці, Грибів, Бєч, Стрижів, Фриштак, Пільзно, Тухів.
Сянік, Добромиль, Старий Самбір, Тенчин, Коросно, Корчина.
Самбір з сусїдними селами: Кількович, Чуква, Чишри, Домбрівка, Глубока, Калинів, Лановичі, Надиби, Найдорф, Радловичі, Сусїдовичі, Стрілковичі, Угерці заплатиньскі, Ступниця польска.
Дрогобич, Турка, Калуш, Болехів, Сколє.
Стрий, Долина.
Бережани, Золочів, Рогатин.
Городок, Рудки, Жовква, Рава руска.
Броди, Олесько, Залізці, Лопатин.
Бучач, Снятин, Залїщики, Товмач.
Сокаль, Кристинопіль, Тартаків, Радехів, Білий Камінь, Підкамінь, Зборів, Озірна.
Жидачів, Бібрка, Бурштин, Болшівці, Ходорів, Березділці, Миколаїв.

Як бачимо, в сих міских округах нема таких міст, як Яворів, Мостиска, Збараж, Теребовля, Скалат і инших, хоч вони більші, ніж многі з тих міст, котрі до міских округів втягнено. Деяких міст не втягнено до міскої курії тому, бо вони мають велику руску більшість (Яворів) і вони могли би причинити ся до побіди руского кандидата в міскім округї. Деякі знов міста (Мостиска) полишено в сїльскім округї в тій цїли, щоби їх польска більшість запевнила в сїльскім округї польскому кандидатови потрібних 25% голосів.

Сїльскі округи західної Галичини.

Судові повіти:
Явожно, Хшанів, Кшешовіце, Лїшки.
Бяла, Осьвенцім, Кенти, Андрихув.
Вадовіце, Затор, Кальвария, Мисленицї, Скавіна.
Макув, Йорданув, Суха, Мілювка, Живець.
Лїманова, Мшана д. Нов. Торг, Чорний Дунаєц, Кросценко.
Краків, Подгуж, Велїчка, Добчице.
Бохня, Нєполоміце, Бжеско, Віснїч.
Радлув, Войнїч, Заклїчин, Тарнів, Тухів.
Пільзно, Бжостек, Дембіца, Ропчице.
Мелєц, Радомисль, Ломброва, Жабно.
Нїско, Улянів, Соколів, Тарнобжег, Розвадів.
Кольбушова, Ряшів, Глогув.
Ланьцут, Лєжайск, Пшеворск.
Н. Санч, Ст. Санч, Грибів, Ценжковіце, Мушина.
Горлиці, Бєч, Ясло.
Коросно, Стрижів, Фриштак, Жмигород.

Сїльскі округи східної Галичини.

1) Бірча, Динів, Березів.
Сей округ сконструований так, щоби оба мандати дістали ся Полякам.
2) Сянік, Риманів, Буківско, Дукля, Лїсько, Добромиль, Старасіль.
3) Підгайці, Бучач, Монастириска, Вишнївчик.
4) Перемишль, Нижанковичі, Порохник, Мостиска.
5) Львів (судовий повіт), Щирець, Винники, Городок, Янів.
6) Камінка, Буськ, Перемишляни, Золочів.
7) Ярослав, Радимно, Любачів, Чесанів, Сїнява.
8) Козова, Тернопіль, Збараж, Нове Село.
9) Теребовля, Микулинці, Будзанів, Чортків.
10) Скалат, Підволочиска, Грималів, Гусятин, Копичинці.

Округи від 2. до 10. правительство уладило так, щоби з кождого з них запевнити по одному мандатови Полякам.

11) Самбір, Дрогобич, Лука, Меденичі, Судова Вишня, Рудки, Комарно.
12) Балигород, Устріки д., Лютовиска, Старий Самбір, Турка, Бориня, Стрий, Сколє.
13) Болехів, Долина, Рожнїтів, Калуш, Надвірна, Богородчани, Солотвина, Журавно.
14) Делятин, Печеніжин, Коломия, Жабє, Кути, Косів, Заболотів, Гвоздець.
15) Рогатин, Болшівці, Бурштин, Жидачів, Ходорів, Миколаїв, Бережани, Глиняни, Бібрка.
16) Мельниця, Борщів, Залїщики, Городенка, Тлусте, Снятин.
17) Отинія, Обертин, Товмач, Золотий Потік, Станиславів, Галич, Тисьменица, Войнилів.
18) Рава, Угнів, Немирів, Яворів, Краковець, Жовква, Куликів, Белз.
19) Сокаль, Радехів, Олесько, Зборів, Залізці, Броди, Лопатин, Мости великі.

В округах 11—19, в котрих Русини мають звиш 75 прц. населеня, всї мандати (18) мають дістати ся Русинам. Тимчасом і сї округи злїплені так, що в кождім з них вийдуть два Русини лише в такім случаю, коли ні в одній громадї округа не буде сфалшована лїста виборців, коли всї виборці-Русини що-до одного стануть до голосованя і коли в виборчих комісиях не украдуть ані одного голосу відданого на руских кандидатів. Супротив того, що староства пообсаджували війтівства хрунями, а уряди писарів громадских польскими махерами виборчими, не богато маємо таких громад, в котрих можлива є несфальшована лїста. Тайність комісий виборчих уможливить дальші коректури в користь польских кандидатів, так, що і в сих округах вибір одного Поляка є більше ніж правдолодібний.

Експозе Голуховского.

На вчерашнім засіданю комісії для заграничних справ угорскої делєгациї виголосив мінїстер заграничних справ гр. Голуховский експозе такого змісту:

Довгий період часу, що минув від послїдної сесиї делєгацій, належав до таких епох, які звичайно лишають глибокі слїди в історії. На політичнім овиді являли ся в тім періоді нераз чорні хмари, а коли монархія мимо того може зі спокоєм і довірем дивити ся в будучність (?), то се треба приписати постійному піддержуваню приязних відносин зі всїми заграничними державами, як також тому довірю, яке виробила собі льояльна, на щирій любови мира оперта политика монархії. Завдяки тїсній злуці з нашими союзниками, опертій на відносинах до Роси, „котрі виростають на потїшаючу приязнь", дізнаючи симпатій у всїх инших держав, могли ми стреміти без перешкод до цїлий нашої політики й позискати для охорони наших інтересів таку запоруку, яка запевняє безперерывний поступ на тій дорозї.

По сім короткім вступї переходить мінїстер до обговорюваня відносин до поодиноких держав.

І так в і д н о с и н и до Н і м е ч ч и н и характеризує та сама згода й довірє, що давнїйше. Є се підстава тої політичної системи, яка вже більше як чверть столїтя доказує свою вартість і яка на будуче лежить не тільки в інтересї обох держав, але й дає запоруку мира на цїлім европейскім континентї. Вдержати ту підставу було й буде предметом дбайливости обох кабінетів.

Не менше вдоволяючі є в і д н о с и н и до І т а л і ї. Вправдї деякі неодвічальні круги стараються ся тими відносинами захитати, але їх стремлїнє розбиває ся об обопільні змаганя кабінетів до усуненя предмету непорозумінь, як також „завдяки поправному становищу королївского італійского правительства, котре все старає ся льояльно заманїфестувати ділом свою вірність союзови.

До тих основ треба додати успішне п о р о з у м і н є з Р о с и є ю що до трактованя с п р а в н а й б л и з ш о г о С х о д у. Отсе порозумінє видало вже богато здорових плодів (?) і можна сподївати ся, що і в будучности воно причинить ся до загального мира. Акция реформи у Турциї, зайніційована на підставї того порозуміня, тепер у повнім розвитку і є надія, що вона доведе до конкретних результатів. Правительство підняло ся тут не легкої задачі з тим переконанєм, що иншої дороги нема, аби запобігти тій поважній небезпеці, яка в наслїдок розрухів на Сходї могла би мати необчислені наслїдки. Границї нашої дїяльности означено послїдний раз програмою в Мірцштегу, яка обнимає нинїшнім того, що конче потрібне до осягненя добрих результатів у тій справі, стараючи ся при тім пошанувати права володаря держави й уникати всего, що могло би причинити ся до ослабленя цїлости турецкої держави.

З огляду на все те здавало ся, що турецке правительство піде нам щиро на руку, аби спільними силами довершити того, чого само не в силї зробити. Одначе ані звернене уваги на наші понад усякий сумнїв консервативні тенденциї, ані близька небезпека, що коли би акция реформ з вини Турциї остала без наслїдків, то з иншої сторони будуть

Н. Лєсков. 12)

Нехрещений піп.

(*Конець*)

Було то знов у зимі і знов під вечер і як-раз около Миколи і Сави так само, як тогдї, коли Керасиха трицять пять лїт тому назад їздила з Парипс до Перегуд хрестити маленького Дукаченка.

З Парипс до губернїяльного міста, де жив архієрей, було сорок верст. Козаки, що вибрались на поміч отцю Саві, укладали собі, що перейдуть пятнацять верст до корчми Йосля, там покріплять ся, погріють ся і якраз над раном являть ся у архієрея.

Та вийшло троха не так. Обставини, що люблять повтаряти ся, втяли козакам таку саму штуку, як трицять пять лїт тому назад Агапови і Керасисї. Зняла ся страшна метїль, і козаки почали блудити по степу, стратили слїд, і збивши ся з дороги, не знали, де находять ся. Втім нараз може всего на годину перед розсьвітом бачать: стоїть чоловік на леду над полонкою і каже весело:

— Здорові, хлопцї!

Вони поздоровились.

— Чого — каже — вас носить в таку пору? Ось бачте, мало у воду не попали.

— Так — кажуть: — у нас велика біда: спішимо до архієрея; хочемо випередити наших ворогів, щоби він зробив нам по нашій просьбі.

— А чого-ж вам треба?

— А щоби він нам лишив нашого нехрещеного попа; а то ми такі нещасливі, що в Турки підемо.

— Як в Турки підете? Туркам не вільно горівки пити.

— А ми її всю наперед відразу випємо.

— Бач, які хитрі!

— Та що-ж нам робити в такій бідї, як беруть доброго попа?

А незнакомий каже:

— Ну, так розкажіть же менї все на розум!

Вони й розказали. І так, стоячи над полонкою, розказали все по порядку і знов додали, що, як архієрей їм не лишить того Саву, то вони всю віру покинуть.

Тогдї їм той незнакомий і каже:

— Ну, не бійте ся, хлопцї; я надїю ся, що архієрей добре розсудить.

— Та воно-б так і нам — кажуть — здає ся, що, маючи такий великий чин, повинен добре розсудити; та Бог єго там сьвятий знає!

— Розсудить, то розсудить; а не розсудить, *так я помогу*.

— Ти? А ти хто такий є? Скажи, як тебе звуть.

— Мене — каже — Савою звуть.

Козаки оден другого штовхнули в бік.

— Чуєте? Се сам Сава!

А той Сава їм каже:

— Ось ви й прийшли, куди треба: онтам на горі монастир, там і архієрей живе.

Дивлять ся, тай справдї і стало виднїти, а перед ними на горбочку монастир.

Дуже козаки здивували ся, що в таку люту негоду без відпочинку перейшли сорок верст; вони дотюпали на гору, сїли під монастирем, добули з торбин, яку хто мав їжу, і стали покріплятись та ждуть, поки задзвонять на утреню і відчинять ворота.

Діждали ся, війшли, вистояли утреню, а потому пішли на архієрейский ганок просити авдиєнциї.

Хоч наші архипастирі й не дуже скорі до розмови з простими людьми, та козаків відразу пустили до покоїв і поставили в гостинній, де вони довго-довго ждали, поки явились і перегудиньский піп і благочинний і о. Сава і богато инших людий.

Вийшов архієрей і розмовив ся з усїми людьми, а з благочинним і з козаками ані слова; аж усїх відправив, тогдї вже просто говорить до козаків:

— Ну, що-ж хлопцї, кривда вам? Нехрещеного попа дуже собі хочете?

А ті відповідають:

— Милости просимо, ваше високопреосьвященьство! Як же не кривда: такий був піп, такий піп, що другого такого у всїм християньстві нема.

Архієрей усьміхнув ся.

Та й справдї — каже — другого такого нема! — і з тим словом звернув ся до благочинного й каже:

— Іди *но до ризниці*: там тобі Сава приготовив книгу, возьми принеси і читай, де отворена.

А сам сїв. Благочинний принїс книгу і зачав читати: „Не хощу же васъ не вѣдѣти, братіе, яко отцы ваши *вси подъ облакомъ быша* и вси сквозь море проидоша и вси въ Моисея *крестиша ся во облацѣ и во мори*. И вси тожде брашно духовное ядоша и вси тожде пиво духовное піяху, бо отъ духовнаго послѣдующаго камене: камень же бѣ Христосъ".

На сім місци архієрей перебив і каже:

— Разумѣеши ли, яже чтеши?

Благочинний каже:

— Розумію.

— Чи аж тепер порозумів?

А благочинний і не знає, що відповідати, та так навманя каже:

— Сї слова я й давнїйше читав.

— А коли читав, то чого-ж ти зняв таку бучу, чого лякав тих добрих людий, котрим він був добрим пастирем?

Благочинний каже:

— По правилам сьвятих отець...

А архієрей перебив:

— Стій — каже — стій! Іди назад до Сави: він тобі дасть правило.

Той пішов і вернув з новою книжкою.

— Читай! — каже архієрей.

— Читаємо — почав благочинний: — У св. Григория Богослова писано про Василия Великого, що він „був для християн єреєм, поки став сьвящеником".

— А се до чого? — питає владика.

А благочинний відповідає:

— Я лише з обовязку моєї служби, бо показало ся, що він в такім стані, а нехрещений...

Та тут архієрей як тупне ногою:

— Ще — каже — й тепер своє торочиш! *То по твому „сквозь облако пройдя"* в Мойсея можна охреститись, а во Христа неможна? Атже тобі сказано, що вони, добиваючи ся хресту, і мокре облако з смертельним страхом проходили і на чолї талою водою того облака хрест на лици дитини написали во імя св. Трійцї. Чого-ж тобі ще треба? Напасливий ти чоловік і нездатний до діла; я ставлю на твоє місце о. Саву. А ви, хлопцї, будьте спокійні: піп Ваш Сава, котрий вам гарний, гарний і менї і Богу милий. Ідїть до дому спокійні.

А ті єму до ніг.

— Вдоволені ви?

— Дуже вдоволені! — відповідають козаки.

— Не підете тепер в Турки?

— Тьфу! Не підемо батьку, не підемо!

— І всю горівку не випєте?

— Не випємо, не випємо, цур їй, пек!

— Ідїть же з Богом та жийте по християньски!

І вже мали відходити, як оден з них

поставлений домагання, які рівняли-б ся майже відірванню даних провинцій від турецкої держави, — нічо не могло переконати турецкого правительства, яке робило акциї реформ на кождім кроці перешкоди. Вкінци по вичерпанію усіх способів, треба було ужити примусу, який очевидно не міг не нарушити повагу турецкого правительства як у самій державі так і заграницею. Тим актом примусу була спільна демонстрация фльот, яка закінчила ся повним успіхом.

Дальше міністер доказує потребу міжнародної фінансової комісиї, якій опирала ся Туреччина, і вказує, що поступи, які вже тепер робить та інституция, подають надію, що незабаром удасть ся завести нормальні відносини в одній з найважнійших частий адміністрациї на території, обнятій реформами.

Що до стану акциї реформ, то він не є невдоволяючий, хоч акция стрічає великі перешкоди. Винен сему по части пасивний опір Турциї против усяких змін, а ще більше махінациї бунтарских кругів, які, маючи головно егоістичні цїли на увазі, старають ся всіми силами перешкодити спільній акциї держав. Сюди належить головно організованє й матеріяльне підпираннє бунтарских віддїлів. Одначе і в сім напрямі йде до лїпшого. З одної сторони Турция зачинає будити ся з дотеперішної апатиї і щораз успішнійше переслїдує бунтарські віддїли, а з другої сторони й людність, злучена вічною боротьбою, старає ся визволити зпід терорізму революційних комітетів. Одначе до радикального успокоєня краю треба помочи сусїдних держав, до котрих злучені держави звертали ся вже нераз з представленєм, аби не підпирали бунтівників і не брали на себе супротив усеї Европи одвічальности за те, що діє ся в Македонії. І справді в послїдних часах, здаєть ся, зачинають розуміти вагу тої одвічальности в Софії, Атенах і Белградї, хоч поки що тільки болгарске правительство старає ся свої дорогі намірн документувати ділом, коли Сербія й Греция лишають у тім напрямі ще богато до бажания.

Що-до греко-румунського союзу з приводу македонської справи, то можна сподївати ся швидкого порозуміня між обома державами, тим більше, що суть спірної справи усуває ся зпід безпосередної компетенциї обох сторін.

Справа организациї жандармериї поступає все наперед, „так що можна сподївати ся, що македонські вілаєти мати-муть незабаром ту добродійну інституцию".

В програмі реформ одною з найближших точок є уліпшеннє судівництва і ся справа є тепер предметом основних студий генерального інспектора і австро-угорских цивільних агентів.

Взагалї акция реформ мимо ріжних перешкод поступає все наперед і треба сподївати ся, що вона доведе до корисних результатів, котрі, що правда, не полагодять радикально т. зв. східної квестиї, але доведуть до такого стану, що македонським вілаєтам буде забезпечена змога здорового культурного розвитку, а Европа буде охоронена перед великими потрясеннями.

Сербско-болгарска унія цлова заскочила нас в часї наших переговорів з Сербією і Болгариєю о торговельний договор. Супротив того, що се змінювало підстави дотеперішних наших переговорів, ми запротестували против сербско-болгарской унії цловой, котру болгарске собраніе вже було ухвалило. В наслїдок нашого протесту Сербія зобовязала ся поробити такі зміни в договорі з Болгариєю, які Австрия узнать за потрібні і тогди ми відновили переговори о торговельний договор.

Против договорів в справі Марока, заключених між Францією а Англією і між Францією а Еспанією, Німеччина виступила о стілько, о скілько вони поодиким державам признавали переважаюче становище на економічнім поли. Ми прилучили ся до жадания Німеччини, щоби скликано конференцию, котра полагодила би спірні справи. Наше посередництво на конференциї довело до злагодженя і цїлковитого вирівнаня противностий, які мароканьска справа викликала між Францією а Німеччиною.

Нашою провідною звіздою була велика гадка задержаня мира. Сїй гадцї хочемо і на дальше служити без втрати котрого з наших інтересів, але непохитно із сьвідомостию цїли, для добра і користи монархії.

Повічевий процес в Коломиї.

Вчера подали ми зміст акту обжалованя. Нині наш справоздавець доносить нам про перебіг розправи.

Обжалованих боронять: посол д-р Олесницкий і д-р Дембіцкий.

Обж. д-р Окуневский зізнав при розправі менше-більше так:

Я був 31. сїчня с. р. на вічу в Коломиї. Я пояснив значінє парляменту і конечну потребу зміни реформи виборчої. Вказав слухачам на потребу попиранія усїми силами правительственного проєкту, потребу организациї і одностайного дїланя. Але є вороги реформи виборчої, і то таки межи нами самими.

Тих зрадників не вільно нам бити, не вільно їм жадної пакости робити, але вільно нам їм — нїчого не робити, до них не говорити і з ними жадних зносин не мати та усюди їх оминати. А передовсїм мусимо вистерігати ся усяких злочинів, бо є такі, що хотять представити нас у Відни незрілими до виборчої реформи.

Тут навів д-р Ок. примір з села Серафинець, де один член повітової ради заявив ся против виборчої реформи. За се стали его люди оминати, так що він був змушений поправити ся. І він прийшов навіть до мене і просив, аби я оголосив в газетах, що він не є противником виборчої реформи, а голосував против реформи лиш тому, що другі члени впровадили его в блуд. Комісар мені не переривав ані разу, і я подумав собі, що бодай раз лучив ся не-нервовий комісар, що цїла бесїда не подразнила его нервів.

Д-р Олесницкий: Поясніть, яке то оминанє мали ви на думцї, чи у відносинах товариских чи економічних чи господарских?

Обж. д-р Окун.: Безусловно лиш в житю товариским, бо в тім часї не було навіть жадних робіт.

Прокуратор: Чи ви сказали, що реформа виб. — се визволенє з під власти Поляків?

Обж. Ні; я казав, що се є якби еманципация руского народу, еманципация душ наших.

Присяжний д-р Врублєвский: Ви сказали; не дайте ся звести з легальної дороги. Чи є хто, що пробує зводити з неї?

Обж. Так менї здавало ся, що є якісь темні духи у висших сферах, що раді би, аби було як найбільше злочинів межи рускими мужиками.

Обжалований Іван Лопатнюк, що мав після акту обжалованя ужити слів „що коли на хлопови лиш шкіра та кости, то пани співають краковяки; що шляхта уважає руский нарід робучий за худобу" — зізнав при розправі так: Реформа виборча — сказав я на вічу — є жерелом красшої долї і підставою лїпшої будучности, бо будемо мати більше заступників хлопской справи. А тепер хлопи дуже гарують і житє їх дуже нужденне. Ріжні нещастя їх постигають, так що на них лиш шкіра та кости. Навіть недїлї хлоп не має вільної. Давно, як були пани, що співали краковяки, було лїпше, а тепер настали Жиди, що співають харамейки, і кажуть хлопови і в неділю робити.

В наших змаганях є колоди під ногами, бо лучають ся темні духи, що намовляють, аби різати Поляків. Але ми тих повинні віддавати в руки властий. А впрочім мусимо поступати зовсїм легально. Я не казав, що пани уважають хлопів за худобу, лиш що хлопи гарують гірше худоби.

Прокуратор: Ви не казали, що шляхта співає тому краковяки, бо хлопи бідні?

Обж. Ні, сего я не казав.

Присяжний (Жид, роздразнений словом харамейки): Чи-ж нема тепер закона о спочинку недїльнім?

Обж.: Є, але его нїхто не придержує ся.

Присяжний д-р Врублєвский: Чи, як була би реформа виборча, було би лїпше?

Обж.: Так, мали би ми більше своїх послів, то ті постарали би ся, аби закони заховувано.

Д-р Врубл.: Ну, і тепер, як люди були би побожні, то не йшли би в неділю робити.

Обж.: Так; але боять ся, бо би їх пани зі служби повиганяли, а тодї мусїли би хиба загинути з голоду.

Обж. д-р Кульчицкий зізнав: Обжаловане каже, що бесїдники на вічах уладжуваних в Коломийщинї, виступали против ворогів виборчої реформи. В Коломийщинї було з 50 віч, а скликували їх люди ріжних партий і всюди обговорювано те саме. І дивно чому аж тепер нас обжаловано о провину з § 302. нас, котрі нїколи за таке не були карані, і котрим комісар на дотичних зборах навіть не переривав. Дивно менї взагалї, як можна бути потяганим до відвічальности за обговорюване виборчої реформи. Як щось окаже ся недобрим, то стараються ся се змінити, і люди се обговорюють. Так було і тепер. Ґавч внїс, в порозуміню з короною проєкт виб. реформи, а ми, горожани, можемо обговорювати его, і за се не мож нас потягати до відвічальности. Вискazуване своїх поглядів не може преціньпідбурювати одних на других. А знов не можемо ми хвалити сего, що тепер є, бо инакше не було би жадного поступу. Також кажу яко Русин, що ми Русини не є ворожо успособлені до других. А коли о такій ненависти довідаємо ся, то лиш з чужих газет і з чужих уст. Зміст моєї промови такий: Я вказав на розклад парляменту і сказав, що і правительсво видячи се. внесло проєкт нового закона. Про панів, про шляхту я не говорив. Наші віча мають характер чисто информацийний, а не парляментарний.

(Конець буде).

З Росиї.

Державна дума.

Петербург. На початку вчерашного засїдання думи пос. Возовик поставив внесенє, щоби дума не замикала засїдань, доки не буде ухвалений аграрний закон. Президент заявив, що таке внесенє було би можливе лише в регуляминовій дорозї. Пос. Возовик зійшов з трибуни не скінчивши бесїди, а палата не голосуючи над его внесенєм перейшла до верифікациї мандатів. Опісля затвердила дума 52 параграфи регуляминy і приступила до дискусиї над інтерпеляциями, між котрими находить ся також інтерпеляция в справі засуду в Ризї сїмох революционерів на смерть. О год. 9. вечером засїданє замкнено.

На засїданю з пятницї (дня 8. с. м.) відкинула дума резолюцию фракциї працї, щоби безпроволочно взяти під обради проєкт о знесеню кари смерти, і поправку, внесену членом думи Сипягіном, щоби просити царя о здержанє виконування кари смерти. З тої причини між членами думи кружить відозва слїдуючого змісту: „Горожани! Тому, що міністри не є приготовлені, мусить державна дума на місяць відложити наради над законом о знесеню кари смерти. На сей місяць є прилагоджених богато присудів смерти. Будуть вони видані в Севастополю, Ризї і богато инших містах. Горожани! Ратуйте сказанців, поможіть їм своїми підписами!" По сій відозві слїдує просьба до царя, написана пос. Ковалевским, такого змісту: „Ваше царске Величество! Звертаємо ся до Вас з просьбою о полишенє при житю засуджених на кару смерти, а то з огляду на вижидану зміну істнуючого в сій справі закону. Переняті журбою о успокоєнє краю, просимо Вас, щоби скористали з прислугуючого Вам права ласки і відложили виконанє всїх присудів аж до хвилї, коли державна дума буде могла зблизити нашу карну систему до вимогів народної совісти і росийской науки права". Підписані члени державної думи Сипягін і Ковалевский. На сю відозву позискано вже численні підписи членів думи.

(Телєґрами.)

Петербург. В двірских кругах в Петергофі побоюють ся нових заворушень. Міністри не мають охоти уступати зі своїх становищ. Многі висказують гадку, шо наступлять тепер нові репресиї. — „Страна" доносить, що в Петергофі задумують покликати знов на становиско кн. Сьвятополка-Мірского.

Петербург. З Одеси доносять, що в тамошнім гарнізонї вибух бунт, в котрім взяло участь 5 офіцирів і два баталіони піхоти. Між військом, висланим в цїли усмиреня бунту, а бунтівниками прийшло до завзятої борби. Арештовано 23 ворохобників.

Тифлїс. В Еривані на базаровій площи з причини сварки між двома магометанцями настав серед товпи народа великий переполох. Зі склепів і мешкань стали стріляти. Військо привернуло спокій, при чім 11 Вірмен і 12 магометанців убито, а 16 осіб ранено.

Евпатория (на Кримі). Значне число безробітних напало на фабрику машин і на паровий млин, забрало богато мішків муки, а млин спалило. Військо зробило порядок. Шкода є велика.

Берлїн. В Білімстоцї дня 10. с. м. застрілено полїцмайстра. Того самого дня в Сїдльци стрілами револьверовими ранено смертельно президента міста і начальника канцелярії губернатора, а легко секретаря полїциї. Виновники утїкли.

Петербург. До „Русского Слова" доносять з Томска, що відкрито нові, величезні обманьства і надужитя, сповнені в часї послїдної війни. На стациї Інокентевская слїдча комісия сконстатувала, що згинуло без слїду 1.500 наладованих зелїзничих возів. На сїй одній стациї виносить шкода около 7 мілїонів рублїв.

Ще про демонстрацию протиугорску.

О протиугорскій демонстрациї у Відни приносять дневники ще слїдуючі вісти:

По отвореню зборів промовив посадник міста Відня, д-р Люегер. Він заявив в своїй бесїдї, що всї, котрі пригадують собі історию держави, не заперечать, що Мадяри ішли завсїгди разом з ворогами династиї і вітчини. Бесїдник вказує на події з р. 1848 і 1868 і замічає, що не можна поняти, як Австрия могла те все стерпіти. Мадяри не дадуть спокою, аж доки спільність армії, і так вже по части зірвана, не буде цїлком знищена. Супроти сего треба сказати: або цїлковите зірванє, або цїлковита спільність. Половина віденців прибула тут нині, щоби запротестувати проти мадярскої гегемонії!

Коли Векерлє був вчера на окремій авдиенциї, цїсар при тій нагодї висказав своє обурене з причини відбувшої ся демонстрациї і заявив рішучо, що щось подібного не може повторити ся. Векерлє подякував цїсареви за сї слова і повідомив о них не лиш своїх товаришів, але також членів делєгациї і угорскої комісиї для заграничних справ. Як угорске правительство, так і угорскі делєгати з признанєм зазначують поведенє презеса австрийского кабінету і мінїстра внутрішних справ. Колиж ще зважити і заяву монарха, то тим самим можна уважати цїлу справу полагодженою.

Замітне, що як раз посадник міста, д-р Люегер, не вважав потрібним оправдати оногдїшні події. Що більше: в розмові з кількома дневникарями сказав д-р Люегер, що по демонстрациї перед угорскою палатою устроєно овацию архикнязеви Фердинандови перед Бельведером раз тому, що в бургу демонструвати не вільно, а по оруге тому, що архикнязь Франц Фердинанд є „в нашім сторонництві і дуже люблений".

З причини оногдїшних подій має уступити президент полїциї Габрди.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Спільні делєгациї.

Відень. В часї принятя делєгатів спитав цїсар пос. Крамаржа про его участь в розвитку полїтичної ситуациї, по чім з незвичайним натиском сказав: „Виборча реформа мусить бути переведена. На основі давної ординациї вибори не можуть відбути ся". Пос. Крамарж подякував цїсареви за рішучу заяву в користь виборчої реформи і представив небезпеку, якою грозить проволїканє сеї справи.

Відень. *Угорске правительство замовило* в Будапештї угорску і хорватску хоругов. Сї хоругви привезено вчера до Відня, а сеї ночи мали бути вони вивішені на палатї угорского міністерства при Банковій улици. — Підчас нарад, дотикаючих відповіди на престольну бесїду, *угорскі делєгати зажадали*, щоби до цїсаря звернути ся з титулятурою: „апостольске величество" з пропущенєм слів: „цїсарско-королївске". Від сего жаданя угорскі делєгати ледви відступлять.

До ситуациї.

Відень. „Wr. N. Nachrichten", що належать до органів, інспірованих теперішним кабінетом, доносить, що коли би в комісиї для виборчої реформи не прийшло скоро до компромісу, то кабінет бар. Бека рішив ся розвязати по делєгациїній сесиї палату послів, бо не видить иншого способу, щоби запобігчи проволоці праць над реформою.

Прага. З розмови цїсаря з п. Крамаржом „Politik" вносить, що істнує стремлїнє позискати Молодочехів для гадки октройованя виборчої реформи. „Politik" замічає, що се була би іронїя судьби, коли би парляментарний кабінет розвязав парлямент.

Відень. Нова президия польского кола була вчера пополудни довший час у презеса мінїстрів в цїли полагодженя ріжних постулятів польских.

З Угорщини.

Будапешт. Тутешні дневники висказують ся з нечуваним огірченєм про онодїшні демонстрациї протиугорскі.

Відновленє відносин.

Білград. З правительственних кругів сербских доносять, що англїйске правительство приняло до відомости іменованє дотеперішного сербского посла в Берлїнї, Мілїцевича, послом в Льондонї.

Новий кабінет в Еспанії.

Мадрит. Король затвердив новий кабінет з дотеперішним презесом Моретем.

Декларация французского правительства.

Париж. Вчера на кабінетовій радї ухвалено текст правительственної декларациї, котра має бути нині відчитана в парляментї. В сій деклярациї вказує правительство на потребу буджетової рівноваги при помочи предложеня о загальнім податку доходовім, котрий буде не так податком від доходів з працї, як більше від доходів з капіталу. Дальше вказано на потребу демократичних реформ, передусїм убезпеченє робітників, заповіджено закон в цїли управильненя відносин, випливаючих з умов о наєм працї, заведенє урядничих союзів і проєкт амнестиї засуджених в часї страйків в Па-де-Калє гірників.

Заворушеня в Хінах.

Льондон. До „Times-a" доносять з Токіо, що в провінциях Канвен і Челя вибухли заворушеня. Ворохобники складають ся з найнизших верств людности, головно зі збігців, в надії рабунку.

НОВИНКИ.

— **Повічевий процес в Коломиї** скінчив ся вчера увільненєм всїх обжалованих. Судиї присяжні заперечили вину д-ра Окуневского всїма голосами, д-ра Кульчицкого 11-ма голосами, Лопатнюка 9-ма, а Панчука 8-ма.

— **Наміцництво в ролї театрального цензора.** Дирекция полїциї у Львові повідомила видїл тов. „Руска Бесїда" у Львові, що [відписано дословно з урядового письма, дорученого згаданому товариству] „Президія На-

---

для більшого заспокоєня кивнув владиці пальцем і каже:

— А будьте, ваша милость, ласкаві піти зі мною до куточка.

Владика усьміхнув ся і каже:

— Ну, добре, підемо до куточка.

Тут козак і питає:

— А звольте, ваша милость: звідкиля ви все се довідались допреже, як ми вам сказали?

А той — каже — що за дїло?

— Та нам таке дило, чи се не Сава вас усім надоумив?

Архієрей, котрому все розказав его келейник Сава, глянув на козака та каже:

— Ти згадав: менї все сказав Сава — та з сим словом вийшов з салї.

Та тут хлопці зрозуміли все, як хотіли. І з того часу й розказують, як малосильний Сава тихенько та гарненько оборудував справу так, що московский Микола з усею своєю силою лишив ся ні при чім.

— Такий то — кажуть — наш Савка штуковатий! Як підсилив ся, то таке повидумував, що всїх з пантелику збив: то від писания покаже, то від сьвятих отець під ніс всуне, так що аж нїчого зрозуміти не можна. Бог сьвятий знає, чи він направду попа Савку у Керасихи за пазухою охрестив, чи так тілько все зручно закаракулив, що й владиці не розкрутити. А вийшло все на добре, спасибіг ёму.

О, Сава, кажуть, живе й доси. Довкола его села всюди штунда, а в его малій церковці все ще повно народу. І хоч не знати, чи там і тепер по давному „підсилують" св. Саву, але кажуть, що по давному в цїлій парафії жадні Михалки і Потапки не показують голих пузенят.

З росийского переложив

О. Б.

містництва по вислуханю цензуральної Ради прибочної (sic!) заказало (sic!) рескриптом з 5. мая 1906. Ч. 5710 пр. представленя на сценї руского театру, зістаючого під зарядом товариства „Руска Бесїда у Львові" драми в 5 дїях Карпенка Карого під заголовком „Сава Чалий" і історичної драми в двох дїях М. Старицького під заголовком: „Остання ніч" а то з причини, що зміст тих штук, поришаючий (sic) в спосіб яскравий і дражнячий переконаня і чисвта (sic) національнї, релїгійнї й суспільнї мігби викликати серед виджів (sic) манїфестацій, загражаючі порядкови публичному". — Коли знане руской лїтератури в президиї намісництва таке саме, як знане руской мови, задокументоване в повисшім рішеню, то се нечуваний скандал, що допущене драматичних творів на сцену залежить в „культурній" державі від таких „критиків".

— **Кацапска робота на селї.** Пишуть нам: В селї Грибовичах вел. львівского повіта став від кількох лїт парохом о. Іван Билинкевич, ряний москвофіл, що головною задачию свого душпастирства уважає ставленє громадянам перепон в їх просьвітних і орґанїзацийних змаганях. В тій деструктивній роботї помагає ёму ревно ёго син, студент львівского унїверзитету. В „Дїлї" була вже раз згадка, як то сей молодик на загальних зборах читальнї „Просьвіти", скликаних в зимі с. р., в некультурний спосіб старав ся викликати авантуру, за що одержав від громади сейчас порядну научку. Однак то не знеохотило киринників, бо небавком о. Билинкевич при помочи свого сина і кільканайцятьох збаламучених селян заложили в селї читальню „общества" Качковского і старають ся тепер всїми силами подїлити громадян на партиї та викликати партийну ненависть. Що правда, під команду кацапских киринників стануло мало людий, переважно молоді, недосьвідчені селяни; однак вже того досить, аби цїлій громадї, котра має свій розум і ступає дорогою, якою йде весь руский нарід, кидати колоду під ноги. Крім читальнї „Просьвіти" є в селї також товариство „Сокіл" і заходом обох сих товариств устроєно дня 27. мая с. р. аматорске представленє „Сватанє на Гончарівцї". Представленє випало дуже гарно, було богато гостий із сусїдних сїл і вони мали найлїпшу нагоду пізнати, до чого може посунути ся кацапска кириня. Підчас представленя „чорна сотня" під командою молодого Билинкевича почала робити галабурду, а коли їх викинено на двір, почали з дороги кидати на дах камінєм. Щастє кацапских чорносотенцїв, що мали дїло із старшими, поважними громадянами, бо инакше не пішли би були з цїлими ребрами спати. До характеристики о. Билинкевича, служить також отсей факт. На сьвято свободи т. є в роковини знесеня панщини громада від давен давна удає ся з процесиєю під хрест на відповідний молебень, а відтак відбуває ся поважна забава. Сего року о. Билинкевич від участи в тім обходї відказав ся, домагаючись заплати за страчений час, так що громадяни відсьвяткували „свободу" самі без него, лише управитель школи вивів дїтвору під хрести громадно і сьпівом цїсарского гимну причинив ся до звеличаня того обходу. За те о. Билинкевич заденунціював управителя школи до староства і тепер інспектор веде против него дисциплїнарку! От до чого спосібний кацапский патріот, що місто стати для громади справдїшним просьвітителем, баламутить ї, ширить роздор, партийну ненависть (він прозиває всїх, що не стають під ёго команду, „хунхузами"), а в додатку лупить з неї послїдну шкіру. Для приміру, як о. Билинкевич здирає за треби, нехай послужить факт, що от не давно за одно вінчанє взяв від людий розмірно бідних 58 К, а крім того мусїли новоженцї робити у него кілька днїв за дармо. Громада все те терпить, але мабуть не довго стане їй того терпцю. — *Читальники.*

— **Намісник Потоцкий а повени.** На алярмуючі вісти про страшні виливи рік в деяких повітах намісник Потоцкий прибув оногдї до Станиславова, а відтак поінформувавшись про ситуацию в ріжних сторонах, вибрав ся до Тисьменицї. Звідси удав ся до села Підпечар, щоби переконати ся особисто про розміри шкід. Підпечари стояли в хвили ёго приїзду в ⅔ частях ще під водою. Намісник зарядив доставу хліба для навіщених катастрофою і приказав безпроволочно приставити з Галича військовий понтон для перевозу мешканцїв із затоплених хат на безпечне місце. Того самого дня намісник виїхав назад до Львова.

— **З Старого Самбора** пишуть нам: Польска гаката, захопивши при помочи старости Річчого громадску господарку в Старім Самборі, до нестями шафує мійским добром на ріжні польскі цїли. Щоби з тої богатої трапези щось і Русинам капнуло, подав голова старосамбірскої філії „Просьвіти" в р. 1904 до мійскої ради в Старім Самборі прошенє о дарованє площі під будову руского „Народного дому" в так званих „Лозах", де даровано вже перед тим гарну площу під будову польского „Сокола". Загальна опінія змусила громадску раду в Старім Самборі повзяти д. 14. грудня 1904 ухвалу дарувати справдї філії „Просьвіти" чверть-моргову площу під будову „Народного дому" і в додатку 400 К, котрі мали бути виплачені тогдї, коли згаданий дім зачнуть будувати. Здавало ся, що справа скінчена. Та сталось инакше: в добрий почин вмішав ся лихий дух, а за ёго приводом видїл повітової ради в Старім Самборі аж по довгих короводах затвердив ухвалу мійскої ради дня 28. червня 1905 р. Та зверхність мійска не спішила ся з відданєм площі філії „Просьвіти", хотяй і голова філії письменно і члени видїлу устно о те упоминали ся. Вкінци над Русинами змилосердив ся старосамбірский Жид Клейн, та на послїднім засїданю мійскої ради поставив внесок, щоби до 14 днїв віддано Русинам ухвалену площу в посїданє. Філія „Просьвіти" замовила на день 1. червня з другого міста аж з другого повіту геометра в цїли спорядженя мапи і поміру, бо місцевому геометрови загрожено Бог зна чим, коли возьме ся до тої роботи. Та лихий дух Старосамбірщини і сим разом зачав членів вибраної комісиї парцеляцийної так юдити против Русинів, що комісия, хоч мала лише витичити ухвалену площу, зачала від себе ставити розличні внески і проєкти та тим способом знов проволїкла справу ad calendas graecas. Однак таке воловоджене з парцелею під „Народний Дім" в Старім Самборі нїчого не зашкодить Русинам, бо воно отворить очи і решті незрячих, що вірили в гарні слова бодай одиниць з Поляків: нинї вже кождий міщанин переконав ся наглядно, що се шарі гуси господарують громадским добром, як самі хотять і як їх амбіциї та особистим користям виходить лїпше.

— **В справі виборчої реформи** відбуло ся вчера вечером у Львові пять робітничих віч, по однім в кождій дільници. Всюди ухвалено рівнозвучну резолюцию, котра зазначує, що робітнича верства домагає ся, щоби тепер, коли провідники найбільших парляментарних сторонництв стали ся відвічальними членами правительства, справа виборчої реформи була безпроволочно полагоджена, инакше робітники готові кождої хвилї виступити опять до борби о загальне, рівне, безпосередне і тайне виборче право і відперти при ужитю всеї своєї сили всяку пробу відложеня або погіршеня виборчої реформи. — Взагалї социяльна демократия пильнує виборчої реформи дуже уважно. Головна партийна управа австрийскої социяльної демократиї у Відни оголосила в Arbeiter Ztg. відозву, в котрій з огляду на те, що справа виборчої реформи стрічаєсь в дотичній парляментарній комісиї з тайною обструкциєю, щоби полагодженє справи відволїчи на найпізнїйший час, заповідає в найблизших тижнях тридневний ґенеральний страйк, але лише у Відни. Социялїстичні орґанїзациї в инших містах і краях мають ждати на окремий поклик віденьскої головної управи. Зазначити також треба, що дня 3 с. м. відбула ся у Львові конференция галицких зелїзничих функционарів, де ухвалено між иншим в разї ґенерального страйку в цїлій державі прилучити ся до борби о виборчу реформу і застановити на всїх лїнїях зелїзничий рух, здержуючи в той спосіб комунїкацию в цїлій державі. Подібні резолюциї запали на довірочних нарадах зелїзничої служби дня 6 с. м. в Перемишли і 7 с. м. в Станиславові.

— **Русини у віденькій музичній консерваториї.** З нагоди недавної нотатки в „Дїлї" про зложенє п. Е. Перфекцим іспиту зрілости у віденьскій музичній консерваториї з компетентної сторони просять нас зазначити, що п. Перфецкий не є першим Русином, кокрий видержав сей іспит, як се подав наш інформатор, бо перед трема роками зложили іспит зрілости у згаданій консерваториї п-а Ольга Окуневска.

— **Вибір соймового посла в Сяніччинї.** Kurjer lwowski, орґан людового сторонництва, заявляє, що в справі доповняючого вибору соймового посла з сяніцкого повіта між руськими москвофілами а людовим сторонництвом не заключено тепер нїякого компромісу, як се доносив „Ґалїчанїн", а тим менше щодо кандидатури радника Куриловича, котрому місцеве польске населенє є противне. Єствує поки-що лише умова з Русинами з нагоди виборів в 1901 р., на основі котрої кандидатом при теперішнім доповняючім виборі має бути Русин. Однак вибір кандидата має наступити на передвиборчих зборах, які ще не відбули ся.

— **З тов. „Сїльский Господар" у Львові.** На двох послїдних засїданях видїлу сего товариства порішено отсї важнїйші ухвали: 1) Урядити в червни у Львові кількадневні економічно-господарскі виклади для сьвящеників. 2) Винаняти від 1-ого вересня с. р. від о. Фолиса ґрунт враз з будинками в Скнилові коло Львова, в комплєксї 56 моргів, для цїлий товариства, а ёго заряд віддати д-рови Величкови, котрий після вказівок товариства провадити-ме взірцеве господарство, овочеву шкілку, досьвідову стацию ріжних родів управних ростин і штучних навозів, годівляну стацию расових курий, кріликів, свиний і т. д. В тій цїли признав видїл д-рови Величкови із своїх фондів субвенцию для звіданя в найблизшім часї в Галичинї, Чехах і Нїмеччинї найкрасше ведених овочевих шкілок, досьвідових стацій і взірцевих господарств, щоби взоруючись на тих, уміло міг провадити господарство на винанятім ґрунтї. 3) Рішено заложити три зародові хлївнї чистої раси вестфальскої, одну в Хишевичах у о. Стефана Онишкевича, другу в Скнилові а трету віддати до розпорядженя філії тов. „Сїльский Господар" в Золочеві. 4) Принято до відомости звіт золочівскої філії т-ва з ёї дїяльности і з віча, уладженого дня 8-ого мая с. р. заходом філії. На вічу тім виголосили референти економічно-господарскі о. Дуткевич з Цїшок, о. інспектор Глодзїньский і п. Гарасевич в присутности 200 селян і жінок. При кінци віча відбула ся фантова льотерия господарских знарядів і насіня а відтак звідали участники овочеву шкілку, заложену сего року при філії товариства. 5) Рішено удїлити філії т-ва в Золочеві запомогу в квотї 100 корон на покритє коштів заложеня овочевої шкілки і зложити п. Балтаровичеви, надрадникови суду в Золочеві, подяку за ёго труди і змаганя коло розвою золочівскої філії. 6) Рішено віднестись з просьбою до Всч. отців, учителїв і сьвідомих селян, щоби збирали овочеві зернята, особливо яблок, грушок і сливок і пересилали для товариства, котре маючи на цїли ширити садівництво в цїлім краю, достарчувало-б материялу до закладаня овочевих шкілок. 7) Рішено пригадати членам товариства, щоб вирівнали вкладки на рік 1906, і принято нових 7 членів.

— **Для вдовиць і сиріт по сьвящениках.** Товариство „Ризниця" в Самборі розсилає сими днями 2060 К, запомоги для вдовиць і сиріт по сьвящениках. Повисшу суму роздїлено на 76 осіб.

П. Т. Сим оповіщаєм, що ми вислали нашого подорожуючого досьвідченого урядника **п. Станислава Макаревича,** в повіти Бурштин і Рогатин і уповажнили ёго заключати для нас житєві обезпеченя. — **„ALLIANZ"** генер. агентура у Львові, пл. Бернардиньска ч. 2 А. 585 1—1

— **Дрібні вісти.** Начальний Директор галицких почт і телеґрафів Іоан Любич Сеферович повернув з інспекцийної подорожи і обняв урядованє.

— Перше причастє шкільних дїтий відбуде ся в четвер 14. с. м. о год. 7·30 рано. в Преображенській церкві у Львові. Службу Божу відправить о. офіциял Білецкий.

— Доповняючий вибір одного члена до повітової ради в Бродах з курії сїльских громад розписало намісництво на 17. цьпня с. р.

— Міска окружна рада шкільна у Львові ухвалила позволити дирекциям і управам міских шкіл на розпочинанє шкільної науки від год. 7. рано, причім примінена тої зміни полишено осудови управі кождої школи.

З товариств:

З товариства „Академічна Громада". В четвер дня 14. с. м. о 3 год. пов. відбудуть ся в III. сали унїверзитету Надзвичайні Загальні Збори Товариства з дневним порядком: 1 Зміна статута. 2) Звіт комісиї вибраної на попередних зборах. 3) Внесеня та інтерпеляциї. — Василь Панейко. Лев Смулка.

З акад. товариства „Громада". В четвер 14. с. м. о год. 11 рано відбуде ся в льокали товариства відчит Г. Смалька пз. „Чоловік в ледову епоху" реферат після Клятиса; „Die Entstehung der Menschheit". Вступ вільний.

В Перемишли відбудуть ся заходом філії руск. Товариства педаґоґічного в днях 16. і 17. червня в сали „Народного Дому" 2 виклади проф. І. М. Радецкого під заг. „Про причини виродженя і наукові заходи відродженя молодїжи в північній і західній Европі". Початок викладу точно о год. 7. веч. (час містовий). Ціни місць: фотель 1 кор., крісло 50 сот., вступ на салю 20. сот. для П. Т. учеників 10 сот. Сподїваєсь, що перемиска і околична Русь користаючи з побуту славнозвісного педаґога, „приятеля молодїжи", виповнить салю по береги. — Видїл.

Урядові вісти:

Ц. к. Дирекция желїзниць державних у Львові доносить, що на шляху Стрий-Дрогобич рух поїздів був сеї ночи застановлений. Тепер перерву усунено. Натомість поміж Дрогобичом а Самбором є ще перерва, котру нинї усуне ся. На шляху Стрий-Лавочне поміж Сколем а Гребеновом тор був в ночи перерваний перешкоду вже усунено. Численні перешкоди на шляху поміж Добромилем а Коростенком і коло Команчи споводували опізненя поїздів на шляху Перемишль-Мездяборч.

Сим доносить ся, що в наслїдок зливи і заподіяних через се ушкоджень тору, здержано весь рух на шляху Самбір-Сянки імовірно на 5 днів.

Померли:

— **Григорий Коблош,** парох в Тарнаві, добромильского деканату, відзначений крилошаньскою одїжю, упокоїв ся 12. с. м. в 84 роцї житя а 55 сьвященьства. В. є. п.!

Бібліоґрафія:

— Проф. д-р Александер Колесса. **В честь Т. Шевченка!** Промова, виголошена на концертї в сорок пятї роковини смерти поета у Львові дня 17. мая р. 1906. Львів. З друкарнї Народової, ул. Коперника ч. 9. Накладом автора. — Знамениту сю промову знають наші читачі вже з фейлєтону в чч. 97, 98. і 99. Але з уваги, що числа часописи рідко у кого складають ся в комплєті, а навіть і в такім разї річи, що мають тривку вартість, згодом затрачують ся в памяти, — треба авторови щиро дякувати, що видав свою промову окремою книжочкою, котра заслугує на як найширше розповсюдженє. Автор перший указав і виказав, як національна українська ідея являє ся ясно скристалїзована вперве в поезиях Т. Шевченка і як вона під впливом тих поезий вкорінює ся і ширшає і кріпшає у Русинів та доводить до сего національного руху, який тепер бачимо скрізь на Руси по оба боки кордону. Книжочку можна дістати в книгарни Наук. Тов-а ім. Шевченка; ціна 30 сот.

Календар: Нин: Єлакія [пат.: Онуфрій]; завтра: Єремія [пат.: Антонія]; позавтра: Юстина [пат.: Боже Тїло].

Бібліотека, театри і музеї у Львові: **Бібліотека тов. ім. Шевченка** (ул. Чарнецького ч. 30, отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол., від руских сьват). — Бібліотека „Нар. Дому" (ул. Сторожа, середа, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6). — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол., в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім недїль і посьвятних днїв. — Музей Просьвіти, Етнографічного Інституту (Тов. ім. Шевченка) в неділї від 3—6. — Музей Дїдушицкого (ул. Театральна ч. 18) від 10—1, в неділї за попереднім вступом від 10—1, — Музей Осолїньских в неділї від 9—1 а в второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Надіслане.

Хто а Вп. Публики має виданє: Коломыйки и Шумки", збораъ Счастный Саламонъ, Львовъ 1863, того просимо відступити ї в інтересї одної з руских публичних бібліотек. Зголошеня з поданєм ціни до Адміністрациї „Дїла".

Оженить ся учитель на селї, кавалєр, лїт 30, з кваліфіковаиою учительскою, панною або бездїтною вдовою, Русинкою, лагідної вдачі. Справу трактує ся серийо, за дискрецию ручить ся; анонімів не увзглядняє ся. Зголошеня з долученєм фотографії на адресу: **„Хлоп"** poste restante Станиславів. 69 1—2

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.
З поважанєм
756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Копернициий і Сын
Оптики і Механіко у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** сільні по 12, 15, 24 і вище. Заравом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіпери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ученик VI. класи гім. глядає лекциї на селї. Зголошеня під „Ученик VI", poste restante Львів. 593 1—3

Матурист глядає заряд лекциї на селї. Зголошеня листовно „Матурист" Львів, головна почта, poste restante. 568 3—3

Потребую служниці, котраб уміла варити для служби, прати, доїти корови. Книжка службова потрібна. Платня 80 кор. Для трудящої і прихильної може бути підвищена а також почта подорожи звернені Т. Турчан, управителя школи в Гнильчу почта Городенка. 597 1—8

Пошукую старшої женщини кухарки, котра вміла би варити, шити і занятись цїлим домом на село до сьвященика женатого. — Ближша відомість: Соляогуб Гофмана бічна ч. 9 партер. 596 1—3

На продаж реальність в Станиславові, складаюча ся з двох мурованих будинків (масарнї і офіцин Підгірскої Спілки) і 10.000□ метрів ґруату, положеного вздовж мурованого гостинця, ведучого до Тисьменицї і також другого до Бистрадї, відповідного до парцеляциї під будівлї. — Ближша відомість в звязковім Банку в Станиславові при ул. Вельвеерскій ч. 5. 595 1—6

До ведення предприемства кравецкого в більших розмірах пошукуємо управительки досьвідної в витворній кравеччинї. Зголошуватись зараз письменно до п. Крушиньскої в Станиславові ул. Казимирівска ч. 54. 602 1—5

Важне для лїтників!
В Дорі оковицї гарвій, г ристій, куди пливе Прут, сдть дивайму в давній віллї Ва. Кадпня комнати мешкальні Вілля есть положена коло желїзничого перестанку. На сезон занимає ся здорову домову кухню. Зголошеня устні і письменні до п. Калитчукової в Дорі. 484 1—10

Спілка львівских таксіерів
в ліквідациї, по причині явившеня торговлї, продає по можливо найнижших цінах: фіранки, коронкові тюлеві стори, мосяжні і инпайні карнїші, кап на ліжка, сервети і церати на столи, великий вибір в портиерах улица Янайовьска ч. 3. 437 6—6

В Микуличині
мешкання в кухнями до винайму. Зголошеня: С. ЧЕСНИК 570 3—?

Вдовець 38 лїт в одною дитиною про мисловець, глядає товариша життя, може бути панна або бездїтна вдова до 30 лїт, пожаданий посаг 2000 кр. Справа трактує ся поважно. Зголошеня під „Вдовець Т. М." головна почта poste restante. 577 3—4

Шпараґи першорядно якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise ого у Волисовій п. п. Жовква. 502 22—55

Мід курациний
липовий в 5-кілевих блящанках, оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 268 0—10

ДОНЕСЕНЄ.
Цукорня Ангели Курнах перенесена з Ринку на ул. Трибунальску ч. 6. 513 2—3

Новый весьма практичный
МОЛИТВОСЛОВЪ.
Отъ долгого времени чувствовалась потреба издати такій молитвословъ, которого содержаніе и форматъ отвѣтны были бы для женщинъ и мужчинъ. Желая удовлетворити симъ требованіямъ, изготовилъ о. Владиміръ Гургула молитвословъ п. наз. „Подъ Твою милость", отвѣчающій имъ.

Содержаніе и форматъ ихъ не меньше цѣнный переплетъ сего молитвослова, (прекрасная кожа пюшъ и англійское полотно) понравятся безъ сомнѣнія всѣмъ. Вчт. Дамамъ. Цѣна молитвослова „Подъ Твою Милость", оправленного въ найлучшую кожу и плюшъ, 3 кор., оправленного въ англійское полотно 1 кор. 20 гел. Почтовая пересылка стоитъ 10 гел., за рекомендацію 30 гел.

Головный складъ въ книжномъ магазинѣ Ставропигійского Института во Львовѣ, Русская ул. ч. 3, на провинціи въ книжныхъ магазинахъ и филіяхъ „Народной Торговли" и Общества „Рѣзница" и у издателя Іерогія С. Добрянскаго во Львовѣ, Соляная ул. ч. 2. 495 1—4

Оповіщенє.

Замкненє рахунків Спілки ощадности і позичок „Надія“ в Пеморянах

В стані чинним:

З рахунку відсотків надплачених	117 кор.	03 сот.
„ скриптів	12541 „	6 „
„ льокації	60 „	— „
„ друків	60 „	— „
„ готівки	826 „	82 „
Кошта засновані	150 „	— „
Разом	13755 кор.	52 сот.

В стані довжним:

З рахунку удільів	621 кор.	— сот.
„ фонду резервового	98 „	— „
„ вкладок	10030 „	07 „
„ відсотків надібраних	1 „	75 „
„ вкладів і страт	4 „	75 „
„ позичок затягнених	3000 „	— „
Разом	13755 кор.	52 сот.

Членів було в 1905 р. 69. Оборот касовий 27236 корон 10 сот.

Григорович касієр. 650 1—1

Д. Склепкович настоятель виряду.

Оповіщенє.

„Рада Надзираюча повітового Товариства кредитового, зареєстрованого з обмеженою порукою в Тернополі в виконанню уховали Загальних Зборів з дня 5 червня 1905 р. по мисли §. 39 і 47 статута повідомляє, що

VIII. Загальні надзвичайні З'ори

членів того Товариства відбудуть ся дня 27. червня 1906 о годині 2 по полудни в комнатах „Руської Бесіди“ в Тернополі з слідуючим порядком денним:

1. Відчитанє протоколу з посліднях Загальних Зборів;
2. Вибір шістьох членів і трьох заступників членів Ради Надзираючої.
3. Вибір комісії ревізийної на рік 1906.
4. Внесеня членів.

Членом на Загальних Зборах вик зати ся мають книжками удільовими.

Тернополь дня 6. червня 1906. 581 2—3

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

МИХАИЛА БИЧИШИНА

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в році 1896, принимає всіякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цінах з гарантією за добрий виріб, повадто має їх на складі, а крім того півврати фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в комісію або замінює на нові за евентуальною доплатою. 535 4—25

ОСТОРОГА!

Так захвалювані аґентами пруского товариства **машини до шитя і гафту Зінґера** в старої системи, що вийшла в ужитя і вони то що-до викінченя, як також найновійших уліпшень не видержують конкуренції з машинами, які держу на складі. Веду торговлю від 33 літ без помочи вліздливих аґентів. Остерігаю перед аґентами, котрі за своє посередництво дістають 20 до 30% провізії, а купуючі лихву і дорого за вдачену машину під назвою оригінальної.

Перший і найбільший в краю **Склад машин до шитя,** котрий не послугує ся аґентами.

Йосиф Іваницкий

механік і спеціаліст. 1050 6—52

у Львові, готель Жоржа.

Прошу домагати ся цінників.

Спомагаймо лише краєвий промисл!

Чорногірску бриндзю правдиву овечу, що перевищає своєю добротою всякі инші заграничні вироби, поручає яко новість в 4-кілевих фасах по ціні 6 К 20 сот. оплатно.

КЕЛЬНЕРА перший краєвий виріб правдивої овечої чорногірскої бриндзі в Косові.

561 5 5

ПРИГЛАШЕНІЕ.

Симъ приглашаются члены Общества „Защита Земли“ на собраніе, которое состоится въ четвергъ дня 22 юня (5 юлія) 1906 года въ три часа, а эвентуально въ четыре часа пополудни въ канцеляріи Общества при улицѣ Краковской ч. 17, II. пов. во Львовѣ.

ОЧЕРЕДЬ ДНЕВНАЯ:

1. Открытіе собранія дирекціею.
2. Выборъ председателя собранія, который призываетъ двохъ секретарей (§. 45 статутовъ).
3. Предложеніе Дирекціи и Надзирающого Совѣта касательно перемѣны 2, 3 и 39 параграфовъ Устава общества.

Если бы созванное по мысли §. 42 статутовъ собраніе по недостатку требуемого статутами (§. 47 уступъ 1) комплета членовъ въ три часа дня 22 юня (5 юля) 1906 года не состоялося, на тотъ случай приглашаются члены Общества „Защита Земли“ по мысли §. 47 уступы 2-ый и 3-ій статутовъ на новое собраніе, которое состоится въ четыре часа пополудни того же самого дня и съ тою же самою дневною очередью.

Право голоса въ общемъ собраніи имѣютъ только тѣ члены, которыи уплатили полный взносъ въ высотѣ 50 кор. §. 40 статутовъ.

Для прав сильности рѣшенія общого собранія необходимо при первомъ собраніи присутствіе по крайней мѣрѣ одной пятої части членовъ, репрезентующихъ що найменше одну пятую часть управненныхъ голосовъ (§ 47 статутовъ). При вторичномъ же, новозванномъ собраніи будутъ рѣшенія правосильнымъ, хотя бы и меньшее число членовъ въ собраніи явилося. 594 2—3

Львовъ дня 26 мая (8 юня) 1906.

ДИРЕКЦІЯ:

К. Тиховскій. *Д-ръ В. Лагола.*

Десерове масло

в кождій скількости **за найбільшу ціну** купить на пілятто до кінця вересня 1906. 584 2—5

Радліцка Парова Молочарня Прага-Сміхів Чехи.

КОНКУРС.

Дирекция рускаго народнаго театру, який тепер дає виставы в Збаражи, розписує сим конкурс на посаду стілих музикантів, а іменно: а) 1 першого скрипака який рівночасно провадив би цілу орхестру; б) 1 флетиста; в) 1 кларнетиста.

Зголошеня треба надіслати найдальше до 20 с. м і в них рівночасно подати условини зі свого боку.

590 2—8 **ДИРЕКЦИЯ.**

Незвичайно хорошої кави

новий транспорт надійшов і висилає ся 4³/₄ клґр. по корон 22 franco.

Другої доброї маже зерно 4³/₄ клґр. го кор. 14 franco

„Народна Торговля“ у Львові.

544 8—10

Премії для дітий.

При надходячих шкільних іспитах припоручаємо на премії для дітий гарні образки, відповідні нашому обрядови в ціні по 60 сот., 1·—, 1·90 і 3 К за сотку. — Купуючим за 10 К удїляємо 10% рабату. — Можна дістати в головнім складі нашім в Самборі і у всіх філіях „Народної Торговлї“ по тих самих цінах. — *Дирекция „Ризниці“.*

Передплата виносить: річно 8 К, піврічно 4 К, чвертьрічно 2 К. Поодиноке число к штук 40 сотків. — Адреса редакції і адміністрациї: Львів, ул. Академічна ч. 8. 313

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** рівної ваги і приймає ушкоджен дзвони до переливаня в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони рівної ваги.

Дякуючи всім Вп. парохам і фондаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цілі групи. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці

З глубоким поважанем

87 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Аґентів не висилаю.

ОГОЛОШЕНЄ.

Надзвичайні Загальні Зборя „Рускої Каси“ зареєстрованого товариства кредитового з обмеженою порукою **в Делятині** відбудуть ся в неділю дня 1 н. ст. липня 1906 р. о 4 годині по полудни в льокалї товариства в **Делятині** з слідуючим порядком дневним і предметом нарад:

1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів;
2. Затвердженє скрипту довжного дотично пожички затягненої в Банку краєвім на суму 10.000 корон на іпотеку реальности товариства.

За Надзираючу Раду „Рускої Каси“ в Делятині.

О. Димитрій Луговий председатель. *Тома Головацкий* секретар. 587 2 3

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. **Найдешевша торговля галантерийних товарів** Без конкуренції.

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краватох, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на цигарети, гютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір бімутерий. 149

Тана нагода рідко коли трафить ся!

Задля недопущеня книжок ценсурою за границю о половину знижена ціна за гарний, ілюстрований **Музичний Календар Р. Зарицкого на р. 1906** з безплатним додатком „начерку науки гармонії і композиції“ о. В. Матюка (часть I.) Ціна за примірник лиш **70 сотиків** вже з оплатою почти (дешевше 1 К 20 сот.) — Просить ся уклінно многих прихильників видавництва, звернути на се оповіщене увагу інтересованих, а особливо управителїв хорів, сповіщених учетників середних шкіл і семинарів і пр. Скорі замовленя почт. перекази адресованими: **Р. Зарицкий. Львів, ул. Сикстуска ч. 62,** повагоджують ся зворотно. Можна дістати також в книгарні тов. ім. Шевченка у Львові.

Оголошенє

Вже вийшла III. часть (а 4. книжка) розпочатого перед двома роками видавництва товариства „Просьвіта“ у Львові п. з. **„Руска письменність III.** Твори М. Шашкевича, Я. Головацкого, Н. Устияновича та А. Могильницкого. У Львові 1906. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. Книжка має 624 сторони XVI-ки і коштує: на добрім папері в звичайній оправі 1 К, в красшій оправі 1 К, 50 с. З почтовою пересилкою о 35 с. більше. Можна дістати в канцелярії Тов. „Просьвіта“, Ринок, ч. 10, або в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка, ул. Театральна, ч. 1.

Також можна ще дістати:

РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ: I. ч. [1 книжка] Твори І. Котляревского, П. Артемівского-Гулака і Е. Гребінки. II. ч. [2 і 3 книжка] Твори Григорія Квітки Основиненка. (Всї 11 повістий, між ними 2 в Галичині ще незнані, 4 дрібнійші оповіданя, 4 драматичні твори, 4 листи до любезних земляків і лист до Шевченка). Кожду книжку продають ся окремо, в звичайній оправі по 1 К., в красній по 1·50 К. З почтовою пересилкою о 35 с. більше. Се видавництво відзначають ся дешевостию і елеґанцию, популярностию і критичностию. Подібного видавництва не має не то руско, але навіть і польска література. IV. часть (5 книжка), обіймаюча твори Метлинського і Костомарова вже друкують ся. 565

Заснована 1782 Цїс. кор. привіл. **Заснована 1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сїльских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорові фабрично владженых і соходженых та ц. к. інститутом до розсліду споживних средств розслідженых.

Цінники і інформації висилає ся на домаганє оплатно і даром. 1103 45—104

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова 2·31*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з **Брухович** від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.

з **Янова** (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.

з **Ширця** від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.

з **Любіня вел.** від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51*, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00*, 6·55.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави рускої 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до **Брухович** (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.

до **Рави рускої** 11·35 в ночи (що неділї).

до **Янова** (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.

до **Ширця** 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до **Любіня вел.** 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

УЧИТЕЛЬ орган рускаго товарищества педагогічнаго двотижневих педагогічно-науковий виходить від 1 черв. 1889 у Львові ул. Коцановского ч. 15. Преумерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

При закупні товарів просимо поклонувати на нашу оголошенє.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 110 Львів, середа 31. мая (13. червня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.: H. Schalek I. Wollzeilé 11: Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею!
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за їх місце, а в рубрині „Надіслане" по 50 с. — Подяки і иншій приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Клюб автономістів у росийській думі.

Росийське житє, скидаючи з себе в геройській боротьбі самодержавний гнет, висунуло на денний порядок і національне питанє, про яке перед революцією не тільки офіциальна Росия нїчого не думала, але дуже часто й поступова і навіть революційна Росия не хотїла нїчого чути, вважаючи його тільки збиванєм із простого шляху до визволеня з самодержавних пут. „Стало ся се — пише „Украинский Вѣстникъ" в редакцийній статї — через ті умови, серед яких розвивала ся горожанська й полїтична думка в Росиї. Боротьба за правдиву волю і конституційні институції на демократичних основах почала ся в Росиї не з учерашного дня. Вся поступова росийська публїцистика не знала иншого обовязку як служити свободі, не знала инших думок окрім демократичних. Росийська горожанська і полїтична думка все плекала ся на демократизмі і коли настав слушний час, то демократичні змаганя вказували шлях людям, коли вони організували ся в партиї, укладали партийні програми. Не так було з національною справою. Доброго вихованя що до неї в росийського горожанина не було й не могло бути, бо думка в людий мало займала ся національною справою, а житє ще не зовсїм виставляло її перед очи. Для Великоруса не було нїякої потреби, яка доторкала-б його самого, обдумувати й шукати способів порішити національну справу. Його нїколи не угнетали національно, він мав широку свободу національного розвитку, перед ним ставали тільки одні полїтичні перешкоди. Він більше відчував ті перепони, але своєї національности не завважував і не чув, так само, як не чує чоловік здорового воздуха, здорових органів тїла".

Аж вибухла революция, підриваючи щораз більше самодержавні основи держави і там, де „на всїх язиках все мовчало", кождий почав що-раз голоснїйше говорити про свої кривди. Заговорили і недержавні народи Росиї, що попавши дорогою завойовань або дипльоматичних хитрощів у склад „единой, недѣлимой Россіи", стогнали сковані на духу й на тїлї в тій тюрмі народів, аж доки її стїни під ударами революції не почали валити ся.

І ми бачимо, як серед клекоту революції що-раз сьмілїйше підносять ся голоси угнетених національностий і там, де доси знали в найлїпшім разї тільки польське і фінляндське питанє, виросло стільки національних питань, скільки національностий самодержавна Росия вспіла насильством чи хитрощами замкнути в своїй тюрмі. Серед повени з'їздів, які протягом послїдних двох лїт відбували ся в Росиї, обдумуючи, як перестроїти Росию на новочасну демократичну державу, зазначити треба також з'їзди представителїв недержавних національностий. Результатом тих з'їздів було заложенє спілки автономістів-федералїстів, яка поклала собі за ціль домагати ся національно-територияльної автономії для поодиноких країн Росиї і федеративної звязи тих автономічних територий в державну цїлість.

Коли-ж у думі зійшли ся з собою репрезентанти ріжних національностий з ріжних кінцїв Росиї, між ними вирінула думка злучити ся для оборони спільних інтересів тих національностий у думі в окремий клюб, який розглядав би, що в інтересах тих національностий є спільне і виступив би в оборонї тих спільних інтересів, полишаючи ві всїх инших справах кождому членови повну свободу дїяльности. Ось така генеза клюбу автономістів, який — додати треба — стоїть у близьких зносинах зі спілкою автономістів-федералїстів. „Серед парляментарних клюбів — пише кореспондент „Гром. Думки" (ч. 120) — клюб автономістів займає ледви чи не друге місце як по числу членів, так і по тій згоді, що панує поміж членами. Вони ще й не зорганїзували ся як слїд, а до їх голосу мусять уже прислухувати ся инші групи і числити ся з ним. І числять ся не тільки парляментарні клюби, але також публика і преса. І з правого і з лївого боку дивлять ся на нього здивовано і навіть часом ворожо. Нїхто не ждав, аби урядові репресиї могли так міцно з'єднати людий з як найбільше протилежними, як здаєть ся з першого погляду, інтересами. Першим наслїдком з'єднаня було те, що на зборах один за другим стали появляти ся й посли з великоруських губернїй. І вони переконали ся, що питанє про автономію треба порішити хоч може й не зараз, та все таки як найшвидше, що социяльний мир не запанує доти, доки не буде мира міжнационального, який знов можна осягнути тільки тоді, коли кожда національність матиме змогу свобідно, без перешкод розвивати ся, коли буде сама полагоджувати свої справи й потреби і постановляти, відповідно до сих потреб, свої власні, місцеві закони".

Тільки ціла трудність в тім, як знайти серед тої маси ріжнородних інтересів, які висуває суспільне житє, те спільне для всїх угнетених національностий, те, що творило би основу програми клюбу автономістів. Отся трудність тим більша, що хоч усї ті, що належать до клюбу автономістів, угнетені росийским правительством, то поза тим дуже часто один із угнетених народів находить ся рівночасно в положеню пануючого супротив другого народу і жадаючи свободи для себе, жадає рівночасно, аби та свобода запоручувала йому також те пановане. В такім положеню пануючого знаходять ся пр. Поляки супротив Українців, Білорусів і Литовців, Вірмени супротив Грузин і Татар і т. д. З такого стану річий виходять, очивидно, ріжні конфлїкти, які можуть причинити ся до ослабленя ідеї автономії взагалї й до скріпленя державного централїзму, який з природи річи мусить бути обрусительний. Так пр. недавно появила ся звістка, що польські посли з польського Королевства ухвалили не вступати до клюбу автономістів, бо жаданє автономії взагалї, як організацийного принципу для перебудови Росиї, може пошкодити автономії Польщі. Найновійші вісти доносять, що „Коло польське", в яке зорганізували ся 33 посли з польського Королївства, „буде брати участь в парадах клюбу автономістів", — донесенє, завважимо, зовсїм неясне, — та все таки сам інцідент служить доказом, що справа так легко не піде доти, доки бодай між народами, угнетеними росийским правительством, не запанує в повнї ідея повної рівноправности і рівновартности всїх народів, без огляду на „історичні традиції", „культуру" і т. п. крітериї, якими одна національність хоче виправдати своє пановане над другою.

Найважнїйша справа, якою занята тепер дума, се земельне питанє і від порішеня сеї справи думою залежить популярність думи серед селяньских мас без огляду на те, чи рішенє думи дістане законну санкцию чи ні. За законну санкцию відповідати-ме перед народом правительство, але за само рішенє мусить відповісти дума. І тут насуваєть ся нова справа для клюбу автономістів, справа незвичайно трудна. Бо з одної сторони мусять вони звертати увагу на те, аби закон про земельне питанє відповідав скрізь місцевим обставинам, а з другої сторони їх становище не сьміє бути менше демократичне від проєкту конституційних демократів, тільки навпаки, ще більше демократичне, ще більше прихильне для народу, бо ідея автономії тільки тоді зискає популярність серед народніх мас, коли вона рівночасно містити-ме в собі ідею як найповнійшої социяльної справедливости для поневолених і визискуваних робучих мас народу. В сїй справі, як і в справі самої автономії, знов замітні серед клюбу автономістів не тільки ріжні, але в додатку ріжновартні напрями. Бо коли пр. Українцї не годять ся на проєкт конституційних демократів тільки тому, що він занадто централїстичний, але твердо стоять на тім, що вся земля повинна перейти до тих, хто обробляє її власними руками, то польські національно-демократичні посли, боронячи ся против централїзму проєкту конституційних демократів, боронять ся рівночасно і против самої ідеї вивласненя великої земельної посїлости на річ селяньства, аби таким чином зберегти економічну і тим самим політичну, а на не-польских землях ще й польску національну силу за польською шляхтою.

З дискусий, яка ведеть ся в клюбі автономістів і з якою познакомимо наших читачів в найблизших числах нашого дневника, читачі самі побачать ту ріжнородність і ріжновартність напрямів, яку ми отсе схарактеризували тільки в загальних рисах.

Як клюб автономістів упораєть ся з тими справами, про се тепер годї сказати щось певного. Одно лиш певне, що ідея автономії национальностий тільки тодї стане твердо, оперта о прихильність народних мас, коли з неї будуть виелїмінувані всї елєменти поневолення і коли вона буде новим виразом національно-політичної і социяльної справедливости. Се повинно бути провідною думкою клюбу автономістів, коли він хоче сповнити свою місію.

Що до нас, то зазначити треба, що українські посли, які відіграють визначну ролю в клюбі, проявляють повне зрозуміне тої провідної думки і руководять ся нею в своїй праці в клюбі автономістів.

Повічевий процес в Коломиї.

(*Дальше*).

Обжалований д-р Кульчицкий зізнавав дальше: Против панів не міг я навіть говорити — хочби лиш тому, що се булоби звернене і против мене, бож звісна річ, що мужики звуть усїх сурдутовців панами, а впрочім і кождий горожанин є паном. Не говорив я і против других народностий, бо на наших вічах бувають і Поляки і Жиди. Я сказав лиш: Коли міністерство побачило, що теперішна ординация виборча є несправедлива, бо оперта на привілеях, то внесло проєкт реформи сего права. Та против сего виступили голоси в палатї панів (і мабуть се узяв комісар, що я говорив за „панів"), а на жаль декотрі і в парляментї. Потім казав я, що пани кажуть що не добре домагати ся рівного права виборчого, бо не всї платять рівні податки і мусїв би дїдич мати те саме право, що слуга. Отже придивім ся, хто платить податки. Усї! А робітники платять найбільше, особливо податки споживчі. Хто з'їсть топку соли, той уже заплатив податок; хто сьвітить нафтою, той платить податок; і в загалї хто жие, той платить податок: податок споживчий. Отже коли всї платимо податки, то також усї ми повинні займати ся справами публичними і домагати ся рівних прав. Се був зазив до спільної праці, а не виступуванє против когось. Що-до слова „пугачі", то я єго нїколи не уживав, аж на вічу 31. сїчня. Але чому се? Бо саме недовго перед тим пущено якісь чутки по газетах про якусь різню в Надвірнянщині. А по авдиенції у цісаря знав я, що шукають за як найчисленнійшими злочинами межи руским народом. Отже тих, що так пугають суспільність видуманими різнями, назвав я пугачами. І я сказав: І коли ви сходите ся по вічах, аби порадити ся, чи треба нам виборчої реформи чи ні, якісь пугачі пугають по краю, а навіть до Відня доносять, що ми не радимо спокійно, але над різнями. Коли ви годите ся справді на заведенє виборчої реформи, то ухвалите слїдуючі резолюциї.

Предсїд.: Чи говорячи о податках споживчих, ви говорили, що як буде заведе

Анархізм в Еспанії.

Отсе вже два тижні преса цїлого сьвіта переповнена що-раз сензацийнїйшими звістками з приводу бомби, яку еспанські анархісти піднесли на шлюбний подарок королївській парі; одначе даром шукати у всїх тих звістках чогось більше, як звичайних сензацийних сплетень про кровожадність анархістів і невинність новоженців, про нові анархістичні заговори, відкриті щасливо єдиноспасительною полїциєю і т. д. Одним словом: тут кровожадні анархісти, котрих одинока ціль кидати бомби, а там невинні жертви анархістичної кровожадности... А що се таке анархізм, які його ідейні основи, як розвиваєть ся анархістичний рух, як відносять ся до нього правительства, — про се нїхто нїчого не згадує, хоч коли-б публика все те знала, то бодай хоч дехто зрозумів би причину тої „кровожадности" анархістів, як хоч дехто розуміє, чому в Росиї від бомб народовольців згинув Олександер II. і чому від револьверів і бомб социялїстів-революціонерів гинули в остатних лїтах мінїстри, губернатори й инші репрезентанти власти в Росиї.

З огляду на те подаю для тих, що не жадні на сензацию і в кождій появі шукають за причинами, короткий опис фактичного стану річий, який поможе їм зрозуміти, де жерело „кровожадности" анархістів.

Анархісти стремлять до переміни сучасного суспільного устрою на инший, в якім власть і примусову державну організацию заступила би свобідна злука свобідних людий у спілки, далї свобідна злука тих свобідних спілок у висші організацийні типи і т. д. з низу в гору, відповідно до потреб людскости (отсей організацийний принцип означуєть ся словом анархія, т. є. брак власти, безвластє), а приватну власність заступила би спільна власність усїх средств продукциї і консумциї, з якої кождий мав би право користати по принципу: кождому по його потребам, від кождого по його силам (отсей економічний принцип означуєть ся словом комунїзм). Значить, анархізм, се наука про устрій суспільности на основах анархії і комунїзму. Анархізм як социяльна доктріна датуєть ся від Англичанина Годвіна (1756—1836), а як робітницький рух від половини 19. столїтя. В „Міжнароднім Робітницькім Товаристві", звіснім під назвою „Інтернационалу", бачимо оба напрями сучасного робітницького руху: анархістичний і социяльно-демократичний. Завдяки боротьбі сих напрямів „Інтернационал" в 1872 р. розпав ся на дві групи, котрі незабаром перестали істнувати, даючи місце иншим організацийним формам. Анархістичний робітницький рух розвив ся головно в романських країнах Европи. Тепер він найсильнїйший у Франциї, Еспанії, Італії, романській Швайцарії, між романськими і жидівськими робітниками в Америці, між жидівськими робітниками в Англії, в Голяндії, початки руху замітні в Нїмеччині, в Австрії (Чехія), в Росиї. Що-до тактики, то анархісти з малими гнїмками думають, що мирний розвиток не доведе до перебудови суспільности на основах анархії й комунїзму і що їм остаєть ся тільки дорога социяльної революциї.

По сих вступних увагах переходжу до Еспанії. Робітницький рух носить тут від часів Інтернационалу анархістичний характер і від тодї дізнає від правительства таких переслїдувань, яких не зазнав навіть революцийний рух у Росиї, де переслїдуваня вправдї варварські, брутальні, дикі, але не такі рафіновані і инквізиторсько-жорстокі, як в Еспанії. В короткій статї неможливо дати докладний образ тих переслїдувань; тому ограничу ся тільки на найважнїйших документах мартирольогії еспанського народу.

І так в 1882 р. заінїціювало правительство против робітників широку акцию, звісну під назвою процесу „Мано-negra" (чорної руки). Організацию сїльських робітників обжалувано о морди, рабунки й підпали і засуджено 8 провідників організациї на смерть, з коло 20 на доживотну каторгу в Африці. В Европі загально думали, що еспанське правительство знищило якусь справді страшно терористичну організацию. Аж по 20 лїтах, в 1902 р. вийшло на верх, що цїлу легенду „Мано-negra" видумали жандарми, а потверджене її вимусили на обжалованих і сьвідках при помочи тортур. І правительство під напором публичного обуреня мусїло увільнити ті жертви процесу, які ще не вмерли в каторзї.

Десять лїт по процесї „Мано-negra" відбув ся процес против „бунтівників" у Хересї (1892). Тут так само увязнено провідників організациї і без найменшого доказу, що вони брали участь у розрухах, засуджено 4 на смерть, а решту на каторгу. Замість доказів послужили знов тортури. Для характеристики процесу згадаю, що один з обжалуваних, Fermin Salvochea, був засуджений на 12 лїт каторги мимо того, що підчас розрухів у Хересї сидїв від півтора року в тюрмі в Кадиксї за иншу справу. Суд приняв за доказане, що він з тюрми мав вплив на розрухи, і засудив його на каторгу.

Протягом остатнього десятилїтя 19. в. в міру зросту робітницького руху переслїдуваня й тортури пішли в такій масї, що про них можна би писати цїлі томи. Згадаю тільки про тортури в кріпости Montjuich коло Барцельони, які дістали ся до відома цілого сьвіта.

Незабаром по тортурах в Montjuich анархіст Анджіолїльо (Angiolillo) пробив штилетом президента Кановаса (Canovas del Castillo), заявляючи на судї, що його атентат був актом пімсти за невинні жертви на тім, хто одвічальний за всї поступки правительства. Отже тут жерело „кровожадности" анархістів: атентат на Кановаса був актом пімсти за стільки невинно тортурованих жертв! І що значить смерть одного мінїстра супротив тортур цїлої маси людий!

Найновійшим актом еспанського правительства против робітників були події в 1903. р. в селї Alcala del Valle в полудневій Андалюзиї. Отсї події були широко описані в анархістичній пресї і тому можу передати їх докладнійше, як взорець того, що виробляє еспанське правительство з робітниками.

В серпни 1903. р. робітники того села застрайкували, аби заманїфестувати солїдарність з довколичними робітниками, котрих переслїдували за страйки. Підчас одних зборів жандарми почали стріляти до спокійної товпи. Товпа почала відбивати ся і серед бійки хтось зранив двох жандармів. Другого дня на село напало 35 жандармів і почали арештувати на здогад тих, про котрих знали, що належать до місцевої робітницької организациї. Так арештували 94 людий і замкну-

на виборча реформа, то тих податків не буде, бо їх пани не платять?

О б ж.: Безусловно ні. Я сказав лиш: кождий що платить податок, мусить мати права. А хоть пани платять позірно більший податок, то платять єго також усї бідні, а іменно: податок споживчий.

П р е д с.: Чи говорили ви слово „шляхта"?

О б ж.: Се зазначив я на вступі, що в парляментї є шляхта. А се й правда.

П р е д с.: Чи робили ви надїю, що як буде виборча реформа переведена, то тогди не буде шляхти?

О б ж.: Ні; я казав, що коли робітники потрафили через своїх заступників переперти закон о мінімум егзистенциї, то як буде новий закон виборчий, то найде ся більше заступників за низшими верствами.

Обж. М и х а й л о П а н ч у к, котрий мав сказати, що шляхта є ворожа до рускої народу, як тоді була, коли „та банда" програвала в карти підданого, — зізнав: Хтось передо мною говорив про гайдамаків. Я пояснив значінє сего слова, що се заступники за робучим народом. Є противники виборчої реформи, а ними є пани, бо вони хотїли би, аби було так, як за панщини, коли пан міг хлопа навіть в карти програти. Ті пани, так як давно банда римска знущала ся над глядіяторами. А так було всюди, де була панщина.

П р е д с.: Чи казали ви, що шляхта ворожа робучому народови?

О б ж.: Ні; лиш пани, дідичі, а у нас є найбільше Поляків-дїдичів.

П р е д с.: Ви звертали ся против польских панів? Відки знаєте, що пани противні виборчій реформі?

О б ж.: Я читаю ріжні газети: „Свободу", „Громадский Голос", то там пишуть про се.

П р е д с.: Чи се правда, що газети пишуть?

О б ж.: Є й обмильне; але є богато правди, а то се, що мене пече.

П р е д с.: Чи ви вичитали там, що пани противні реформі виборчій?

О б ж.: Так, а найбільше коло польске, де є Гломбіньский і Дзєдушицкий.

П р е д с.: Чи коло польске — се самі дїдичі?

О б ж.: Є там ріжні народи, але лиш дїдичі польскі найбільші вороги реформи.

П р е д с.: А чому вони противні?

О б ж.: Бо тоді усї мусїли би однако працювати. (*Веселість.*)

П р е д с.: Чому? Таж хто богач, той може робітникови більше заплатити, а сам таки не буде працювати.

О б ж.: Ні; як би було заведене загальне голосованє, то повиходили би посли, що установляли би такі права, щоби кождий мусїв працювати 6 годин. (*Веселість.*)

П р е д с.: А чиж се можливе?

О б ж.: Ну, то ні; але тогди не карали би так за політику, як тепер.

П р е д с.: Чому обшарники противні реформі виборчій?

О б ж.: Бо вони мають фабрики і платять лиш по 20 кр. і мало податків, хоть пан має 5 вікон, а хлоп 1 тай то маленьке. А як би було загальне голосованє, то було би инакше.

П р о к у р а т о р: А на що ви згадували т е п е р про панщину? Таж й вже 20 літ нема.

О б ж.: Ні, 50 літ. Я говорив, аби пояснити, що пани звикли були тодї панувати, тай тепер хотять.

Д-р О л е с н и ц к и й: Чи ви казали се, аби підбурити людий, чи аби пояснити реформу виборчу?

О б ж.: Я загрівав, аби всї стояли твердо за свої права.

П р е д с.: Казали ви, що хруні най дзвонять панам зубами?

О б ж.: Так; бо у нас є оден хрунь, що продав голос за пятку тай за ковбасу.

П р е д с. А чи є богато хрунїв?

О б ж.: А є, вони противні виборчій реформі; затускували за давною ординациєю, бо не буде ковбасів.

(*Конець буде.*)

Страйковий процес в Бережанах.

(З судової салї).

Дня 11. с. м. відбула ся перед ad hoc зложеним трибуналом з сов. Пілєцкого яко предсїдателя, Цєлєцкого, Зборовского і звісного приятеля Русинів, ославленого судиї слїдчого з Мужилова, секр. Шнелля розправа страйкова против 15 селян з Кального, з котрих 1) Івана Боднарчука, 2) Максима Чижевского (лат.), 3) Василя Кавяка, 4) Стефана Кичарая, 5) Танаса Райтера, 6) Маланку Кавякову, 7) Полюнку Слюзовску (лат.), 8) Данила Брика, 9) Данила Кота, 10) Василя Бабія, 11) Василя Брика, 12) Андруха Брика, 13) Петра Волощука, 14) Бартка Гнатишина, (лат.), 15) Івана Рейтера обжаловано о те, що 11. мая 1906. р. грозили двірским парубкам пошкодованєм їх на тїлї в тій цїли, щоби вимусити на них понеханє роботи на двірских ланах, чим мали допустити ся злочину публичного насильства з §. 98. б) з. к., що допустили ся провини збіговиска з §. 283. з. к., а Максим Чижевский ще й з §. 284. з. к. (суперечка з жандармом), а надто Василя Кавяка о злочин публичного насильства з §. 81. з. к., поповненый тим, що вахмайстрови жандармериї в цїли ударемненя виконаня служби небезпечною погрозою з оружієм в руцї ставив опір. Обжаловував сам прокуратор Роєцкий, боронив д-р А. Чайковский, котрий в найблизших днях переносить канцелярию адвокатску з Рогатина до Бережан. Насамперед варта сконстатувати, що майже всї обжаловані сидїли по кілька, зглядно кільканацять днїв у слїдчій вязници, а то обжаловані від 8—15., від 15—24. мая, а обжаловані від 1—5., від 15. мая до 2. с. м. Поступованє доказове виказало ярко, які у нас суди слїдчі і в який спосіб ведуть ся слїдства в справах страйкових та в який спосіб конструує ся акти обжалованя о всїлякі злочини, бо 6 сьвідків доказових, а між ними сам вахмайстер жандармериї Новак цїлком инакше зізнавали, ніж судия слїдчий в протоколї слїдства посписував. Одного з тих сьвідків, а іменно Яська Гнатишина розгнївaний ц. к. прокуратор казав відставити до судиї слїдчого, яко підозрілого о злочин фальшивого сьвідоцтва перед судом, хотяй хлопчиско присягав ся на всьо, що він судиї слїдчому того не говорив, що там написано (дїйсно протокол написаний такою цвитучою польщиною, що двірский форналь з Кального не то не міг так висловити ся, але, колиб єму навіть протокол був відчитаний, не міг би єго зрозуміти), що судия слїдчий „вичитував" єму з якихсь папірців ріжні імена, а він потакував. Характеристичним було зізнанє вахм. жанд. Новака. Коли він приїхав до Кального, застав перед корчмою гурток двірской служби, від них довідав ся, що двірска служба враз з поденними робітниками страйкує, бо посесор (Мангайм) не дотримав їм умови і не дав їм городів. Вахмайстер закликав їх до двора, обіцюючи, що їх погодить. Аж у дворі перед посесором заявили форналї, що тому не йдуть на роботу, бо боять ся цїлої громади. Жандарм обіцяв їх перевести селом в поле; форналї посїдали на коні, а жандарми з економом їхали за ними. На 200 кроків від містка форналї стали, побачивши коло містка гурт людий, котрі на них кивали руками. Вахмайстер пішов між нарід, взивав людий, щоби розійшли ся, а тодї обжаловані 1) 2) 3) 4) заявили єму, що не уступлять ся. Жандарм шарпнув Боднарчука за руку, а той перевернув ся, бо був підпитий, тоді між народом повстав крик, а тимчасом форналї полишали коні і повтїкали. Вахмайстер вицофав ся з товпи і ішов до двора, люди говорячи з ним, забігали єму дорогу. Однак нїхто єго анї не зневажив анї не нападав; аж коли, відійшовши від гурту, оглянув ся позад себе, побачив у віддаленю кількадесяти кроків, як Василь Кавяк щось говорив і вимахував рукою в єго сторону. Прокуратор відступив від обжалованя Маланки Кавякової і Івана Райтера, вицофав також злочин з § 98. б), а заступив єго §-ом 3. зак. коал.; що-до обжалованих під 7) 8) 9) 10) 11) 12) і 14). Оборонець виказував безпідставність обжалованя, бо форналїв не треба було змушувати до страйку, коли вони самі рішили ся страйкувати. З тої самої причини не було сути дїла з § 3. зак. коалїц. По друге, Василь Кавяк не мав жадного оружя в руцї, вимахував за жандармом кулаком з заду; а се мало таке саме значінє, як коли би єму показував язик. Трибунал по довгій нарадї огголосив вирок, котрим увільнив всїх обжалованих від злочину з § 98. б) з. к. і 81. з. к., а натомість засудив дуже остро 1) 2) 5) 8) 13) за збіговиско (§ 283. з. к.) і § 3. коалїц. зак.; дальше 4) за § 3. коал. зак.; 3) за § 3. зак. коал., § 288. з. к. і § 312, (обида жандарма); 10) за § 283. з. к. на кару арешту від 14 днїв до 6 недїль. Прочих увільнено. Оборона зголосила від усїх засудів зажалене неважности. Нехай Відень пізнасть близше нашу східногалицку юстицию, тим більше, що в актах находить ся такі гарні річи, від яких пересічному юристови негалицкому волосє дубом стане. Згадати ще треба, що у слїдчім арештї сидїв від 15—24. мая Дмитро Дяківский, котрого навіть не обжаловано. Загалом присуджено отсим вироком 32 тижнї, а слїдча вязниця тревала 170 днїв. Цікавого також, пощо тримано людий у слїдчій вязници, коли анї одного не засуджено за злочин.

ли їх в арештї, котрий міг помістити ледви 30 людий. Серед стиску одна вагітна жінка поронила; жандарм забрав плід і кинув до виходка... Сцени, які діяли ся зараз по арештованю і через кілька дальших днїв, просто трудно собі уявити. Арештованих брали одиницем до касарні і там „стягали" з них зізнаня. Роздївали до нага й били палицями й шаблями по цїлім тїлї, відрубували пальці, били по ногах, доки не напухли, а відтак натягали на них чоботи, товкли великим каменем по грудях, копали черевиками, вирівали шнуром полові органи... Вкінци засуджено їх воєнним судом на дожиботну або довголїтну каторгу.

Незабаром по сих тортурах наступив невдачний атентат Арталя на президента міністрів Мавру, знов як акт пімсти за невинні жертви.

Жертвам в Alcala del Valle вдало ся переслати опис своїх мук, котрий появив ся у західній Европі в богатьох газетах. Я надрукував його з початком 1904 р. у львівскім „Monitor-i" і в 1. ч. анархістичної газети „Wolny Swiat", якої дальше видаванє полїция унеможливила. І „Monitor" і „Wolny Swiat" дістали всї редакциї в Галичинї, а одначе анї одна з них не згадала про отсе страшне тортуроване спокійних сільських робітників анї словом, хоч тепер цїлї шпальти присьвячують атентатови на королївську пару. А соціяльно-демократичний „Naprzód", який тепер нічим не уступає буржуазийній пресї в помищуваню сензацийних телєграм про атентат, тоді доказав свою інтернаціональність тільки тим, що висьміяв нас за те, що ми цїлї шпальти в газетї „Wolny Swiat" присьвятили тортурам в Еспанії.

Михайло Лозинський.

(Конець буде).

З Росиї.

Державна дума.

Петербург. На вчерашнім засїданю вела ся дальше дискусия в аґрарній справі. До голосу записало ся 117 (!) послів. Два внесеня, щоби кожда бесїда не тревала довше, як 10 минут, упали (!). Бесїдники промовляють серед загальної апатиї палати. Вкінци принято внесенє В і н а в е р а, щоби від тепер першу половину засїданя посьвячувати аґрарній справі, а другу иншим законодатним працям. В дальшій дискусиї в аґрарній справі промовляв між иншими А л а д ї н. Бесїдник відчитав кілька листів від хлопів, з котрих випустив вправдї драстичні місця, але однак дав їх пізнати, за що предсїдатель кілька разів візвав єго до порядку. Кількох кадетів вийшло з салї, щоби в той спосіб запротестувати проти поведеня Аладїна. Аладїн кінчить свою бесїду заявою, що годї довше чекати, але треба звернути ся до люду і жадати єго помочи нїм ще вибухне революция і повторять ся події подібні, як у Франциї в XVIII віцї. Всякі перепони будуть аж тогдї усунені, коли всї добра перейдуть в руки народу. Опісля ухвалила дума кілька інтерпеляций, між ними в справі знесеня кари смерти, по чім відложено наради до четверга.

(Телєґрами.)

Петербург. В справі зміни кабінету кружать ріжні суперечні вісти. Після одних вістий цар бажає собі, щоби Горемикін лишив ся на своїм становищи бодай до осени. Після инших вістий партия двірска в порозуміню з умірковáними і лїбералами була би вже за утворенєм нового кабінету, однак під условєм, що презесом міністрів був би знов якийсь бюрократ, найрадше Стишиньский або гр. Ігнатєв. Лиш в остаточнім разї одержав би місию утвореня кабінету умірковáний член державної ради, або лїберальний член державної думи. Крім того розходить ся поголоска, що цар хоче знов покликати до чинної служби кн. Сьвятополка-Мірского і поручити єму місию утвореня нового кабінету, до котрого увійшли би яко міністри посли до державної думи.

Берлїн. „Voss. Ztg." доносить, що революційні орґанізациї виступають тепер майже явно. В околицях Петербурга відбувають ся збори, на котрих промовляють вояки. В Фінляндиї має небавом відбути ся віче росийских революционерів. Правительство вислало до Фінляндиї 150 тайних аґентів. В Москві, в літній резиденциї царя, Гатчинї, проявили ся серед війска непокої.

Петербург. „Вѣкъ XX" доносить, що між войском в Кронштатї панує велике обуренє з причини, що патруля кавалєриї обила нагайками 2 моряків з панцирного кружляка „Громобой" за те, що не хотїли салютувати якомусь офіцирови. Моряки відбули в тій справі нараду і заявили, що на будуче за нїчо не ручать, коли щось подібного повторить ся.

Петербург. Ситуация в портових чорноморских містах є дуже поважна. Кружать поголоски, що в Севастополи має небавом вибухнути оружне повстанє, в наслїдок чого много родин опускає місто. Говорять також, що має вибухнути зелїзничий страйк, а в такім случаю Севастополь був би зовсїм відтятий від сьвіта. В Одесї страйк портових робітників треває вже 2 недїлї.

Петербург. В полтавскій губернії розкинено проклямациї, в котрих взиває ся хлопів, щоби не спали в двірских будинках, бо вони будуть в ночи підпалені.

Петербург. „Новое Время" доносить, що правительство виготовило проєкт в справі парцеляциї 20 мілїонів десятин землї поміж хлопів, що не мають землї.

Петербург. До управи полїциї в Петербурзї внесло в послїдних 3 тиждних просьби о димісиї 212 полїциянтів і 44 полїцийних офіцирів та ревірових.

Петербург. „Страна" доносить з двірских кругів, що в наслїдок бажаня царя видано розпорядок, щоби вздержати виконуванє присудів смерти. Має се бути заповідию цїлковитого знесеня кари смерти в Росиї.

Рига. В військовім судї укінчено справу „боєвої дружини". З 36 обжалованих засуджено на смерть начальника дружини, Рубінштайна, звісного під псевдонїмом „Наполєон", єго помічника, Захарова і ще 5 осіб; девять осіб увільнено а прочих сказано на тяжкі роботи від 3 до 15 років.

Петербург. 33 послів з Королївства уконституовало ся формально як коло польске. Буде воно брати участь в обрадах союза автономістів.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Державна рада.

(Засїданє з дня 12. с. м.)

Відень. На початку засїданя поставлено кілька наглих внесень в справі запомог для потерпівших від повени в Галичинї. П. К л ь о ф а ч вніс інтерпеляцию в справі недїльної демонстрациї перед угорскою палатою. Палата приступила до дальшої загальної дискусиї в справі промислової новелї. Міністер Ф о р ш т уважає промислову новелю запроєктовану комісиєю за перший ступінь до поліпшеня положеня середного стану. Дальше замічає міністер, що доказ уздібненя має в теперішній новели всякі забезпеченя. Рівнож забезпечена буде орґанізация дрібного промислу. Правительство годить ся на утвореня прибічної промислової ради (Gewerberat) на взір істнуючої Industrierat. Що дотичить доказу уздібненя в готелево-шинкарскім промислї, правительство може згодити ся на се лише в рамах розпорядженя. По промові ще кількох послів в сїй справі, пос. С о б о т к а осуджує недїльну протиугорску демонстрацию, що була нарушенєм прав гостинности і запитує президента палати, чи схоче висказати угорскій делєгациї глубокий жаль з причини сеї демонстрациї і чи в порозуміню з президентом кабінету і міністром внутрішних справ постарає ся о те, щоби подібні події на будуче не повторили ся. П р е з и д е н т відповів, що що-до першої части питаня не годен нїчого зробити, а що-до другої части просить бесїдника, щоби в дорозї інтерпеляциї звернув ся до обох міністрів. На сім засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє нині о год. 12. в полудне.

Наради провідників клюбів.

Відень. Вчера пополудни зібрали ся в сальонї президента посольскої палати провідники клюбів на нараду в цїли усталеня програми працї. Був також презес кабінету. По довгій нарадї згоджено ся, щоби з огляду на далекосяглість промислової реформи засїданя палати відбували ся що середи, пятницї і суботи, а засїданя комісиї для виборчої реформи що середи і пятницї вечером, а понадто і що суботи вечером на случай, колиб в суботу не було засїданя делєгацийної комісиї буджетової.

З комісиї для виборчої реформи.

Відень. Вчера вечером відбуло ся засїданє виборчої комісиї, на котрім вибрано предсїдателем дотеперішного заступника предсїдателя п. Пльоя. Опісля розпочала комісия специяльну дискусию над §. 6. виборчого проєкту т. є. над подїлом на виборчі округи. На разї дискусия вела ся лиш над виборчими округами в Дальматиї і Горішній Австриї.

Октройованє виборчої реформи.

Відень. Перед п. Крамаржем цїсар висказав оногди своє особисте переконанє, що виборча реформа мусить бути полагоджена як найскорше, а на всякий случай так, щоби нові вибори відбули ся вже на підставі зреформованої виборчої ординациї, бо — після цїсарских слів — переведенє нових виборів на підставі старої ординациї є „р і ч и ю н е м о ж л и в о ю". З огляду на сю цїсарску заяву зачинає в парляментарних кругах брати верх переконанє, що виборча реформа не буде переведена в парляментарній дорозї, але в дорозї цїсарского розпорядку.

Угри грозять.

Будапешт. „Bupapest" орґан сторонництва независимости заявляє, що протиугорскі демонстрациї у Відни вказують на недостачу політичного змислу серед деяких кругів віденьского населеня. Инші дневники замічають, що одинокою сатисфакциєю для Угорщини за недїльні події було би зірване всякої спільности з Австриєю.

З французкої палати послів.

Париж. Президент кабінету Сарєн відчитав на вчерашнім засїданю палати послів правительственну програму. Підносить ся в ній, що задачею правительства було з'єдиненє републиканців. Вислїд виборів є доказом, що нарід хоче удержаня републиканьских інституций і що бажає політики, реформи і поступу. Загальний порядок привернено, опір проти інвентаризациї костелів устав, устали страйки і виборча борба. Правительство предложить проєкт загальної амнестиї. Партиї републиканьскі, виявивши свою силу, можуть тепер виступити з умірковáнєм і великодушностю. Правительство предложить проєкт податкової реформи. Закон о роздїлї церкви від держави буде переведений з цїлою рішучостию але без репресалій. Правительство переведе реформу шкіл так, щоби стали ся зовсїм сьвітскими, предложить реформу воєнних і морских судів і надасть і иншим верствам людности право твореня синдикатів, однакож державним урядникам відмовить права страйкувати. Правительство є гадки, що треба шукати средств, щоби запобігчи конфліктам між капіталом а працею і що державній службі треба признати таку саму охорону що до часу працї, яку мають робітники. Кабінет піпре закон о убезпеченю робітників і заповідає реформу гірничого законодавства так, щоби при роздїлї чистого зиску узгляднювано також робітників.

Гостина фльот.

Льондин. Англїйска ескадра прибуде до Кронштату дня 3. серпня с. р. Цар буде в тім часї в Петергофі і відвідає ескадру. Росийска ревізита наступить в вересни с. р. Фльоту росийску будуть репрезентувати три найлїпші росийскі кораблї.

Ревізия женевскої конвенциї.

Женева. Тут зібрала ся міжнародна комісия в цїли ревізиї женевскої конвенциї.

Бунт в Наталю.

Дурбан. Англїйскі війска побили повстанців. Погибло 200 повстанців і їх начальник Мельокацулю. Англїйцї мали одного офіцира і шість рядових ранених. Борба треває дальше.

НОВИНКИ.

— **Збори в справі креованя рускої ґімназиї в Бережанах.** Користаючи з приїзду до Бережан бувших учеників тут. ґімназиї, скликала бережаньска громада д. 7. с. м. вечером збори бувших учеників і місцевих Русинів в справі заложеня рускої ґімназиї в Бережанах. Зборам проводили о. дек. Городецкий з Вербиловець і о. дек. Цегельский зі Струсова, секретарював В. Пацлавский.

Референтом д-р В. Бачиньский, і на его внесене ухвалено отсї резолюції: Зібрані дня 7 червня 1906 в Бережанах на довірочних зборах Русини, бувші ученики бережанської ґімназиї, заявляють з нагоди сьвяткованя 100-лїтного ювилею істнованя бережанської ґімназиї, що мають повну сьвідомість сего, що істнованє в Бережанах, в повітї з величезною більшостию рускою польскої ґімназиї є страшною і грізною аномалїєю і одним з ярких доказів культурно-полїтичного поневоленя Руси; відкликуючись до істориї галицкого шкільництва, тямлять зібрані, що вона первісно мала з нїмецкої стати рускою, що в нїй до часів спольщеня руска мова мала більші права чим польска та число Русинів звичайно значно переважало над числом Поляків, і констатують, що від часу спольщеня сеї ґімназиї число учеників Русинів процентово стало малїти, що грозить просто страшними наслїдками для нашої національної будучности. Супроти того зібрані, уважаючи середну школу з рідною викладною мовою своєю конечною культурною потребою домагають ся бодай для частинного усуненя повисше зображеного анормального і кривдячого стану, безпроволочного заложеня в Бережанах ґімназиї з рускою викладною мовою та заразом протестують против дотеперішного становиска більшости соймової до сего справедливого постуляту і перестерігають міродатні чинники перед дальшим нехтованєм сего постуляту. Зібрані звертають ся з горячим зазивом до всїх сьвідомих Русинів доложити як найусильнїйших змагань і заходів, щоби спонукати широкі маси народні до користуваня хочби й теперішними школами в степени відповіднїйшім до числа і соціяльно-культурних потреб сих мас, бо инакше боротьба за національну школу буде і на дальше працею Сизифа. Відтак слїдував референт о. Городецкого в справі будови бурс. В дискусиї над сею справою забирали голос оо. Дидик, Сьвітенький, д-р Чайковский, д-р Томашівский, д-р Бачиньский, о. Цегельский, Гр. Бобяк і ин. Порішено візвати вибраний перед роком комітет для будови нового дому бурси, щоби він вже сего року забрав ся до дїла через закупно ґрунту і материялів і установити мужів довіря по деканатах з бувших учеників тут. ґімназиї, котрі мали би заняти ся як найенергічнїйше збиранєм складок на сю цїль. Бурса носити-ме імя Маркіяна Шашкевича, котрий був учеником тутешної ґімназиї. Датки слати належить на адресу Гр. Бобяка, професора ґімназиї в Бережанах.

— **Товариство вакацийних осель** ухвалило більше число дївчаток, як торік, вислати на лїтний побут до Милованя. Ся висилка вимагає і збільшеня видатків, з причини потреби справленя інвентаря. А що доходи товариства обмежають ся лиш на жертвах прихильників бідної шкільної дїтвори, то звертаємось з щирою просьбою до Всїх Добродїїв, котрим фізичне та моральне здоровлє підростаючого поколїня лежить на серци: Жертвуйте нам хочби найменшу лепту, а Господь нагородить се сторицею. Спішіть з датками, щоби можна справдї задумане число, 34 дївчаток, сего року вислати. Ласкаві датки просимо надсилати на адресу: Ольга Бачиньска ул. Куркова ч. 4. — На Осель вакацийну прислала каса в Рогатинї 50 К, Мария Грушевска 5 К, Мария Бабієва з Церківної 2 К, за що Видїл тов. складає щиру подяку.

— **Польсьий язик в жандармериї.** З Відня доносять, що в найблизших днях має вийти мінїстерияльне розпоряджене в справі заведеня польскої мови урядової в жандармериї. Як би се показали ся правдою, то австрийске правительство дало би новий доказ, що воно видає руску часть Галичини на окончену і цїлковиту польонїзацию, ігноруючи зовсїм права автохтонного, руского населеня. Прийде час, коли віденьске правительство гірко пожалує своєї слабости супроти польскої гакати.

— **Українська школа в Камянци подільскім.** На засїданю видїлу тов. „Просьвіти“ в Камянци подільскім дня 7. с. м. обговорювано — як доносить „Подолія“ — подрібно справу отвореня приватної народної школи з українською викладовою мовою. Ухвалено поручити двом членам виладити науковий плян, переглянути і дібрати відповідні шкільні підручники і обчислити кошти удержаня школи. Науковий плян і кошти мають бути затверджені на головних зборах членів товариства. Як звісно, статут подільскої „Просьвіти“, зареєстрований в законний спосіб, дає товариству право закладати школи, тому дотичні власти мабуть не робити-муть перепон отворенню сеї першої, хоч приватної, української школи в Росиї, тим більше, що в Камянци подільскім вже є приватна школа з польскою викладовою мовою.

— **Арештованє посла.** Сталось се очивидно в Росиї. Посол з харківскої ґубернії Б. Дїденко, вертаючи онодї вечером в Петербурзї до свого мешканя, зайшов в товаристві своєї жінки до т. зв. квасної (гостинниця, де продають квас), що находить ся в тім самім домі. Нараз до квасної впадає агент „охранного отдѣленія“ і з кликом: „Ти хто такий?“ велить полїцийному ревізорови арештувати Дїденка з жінкою. Не помогли нїчо поясненя Дїденка, що він член державної думи, а сторожеви того дому, що заступав ся за послом, полїцийний урядник загрозив виданенем з міста. Всеж таки з трудом посол вирвав ся з рук полїцейників, але єго жінка з переляку тяжко захорувала. Тимчасом на улици зібрала ся товпа народу і хотїла розправити ся з урядниками полїциї, так що ті ледви втїкли. Дїденко удав ся сейчас до полїциї з жалобою, а на другий день мусїв виїхати з Петербурга, відвозячи жінку до дому. Перед виїздом явив ся у него начальник „охранного отдѣленія“ з пересинами, причім предложив Дїденкови самому установити кару для агентів, однак посол відказав ся. Сеся пригода з полїциєю буде предметом інтерпеляциї в державній думі.

— **Мілїонові крадежі в Росиї.** До „Рускаго Слова“ доносять з Томска, що відкрито нові, величезні обманьства та надужитя, сповнені підчас останної війни. На стациї Інокентієвская слїдча комісия стрвердила, що пропало без слїду 1500 ваґонів. Втрати виносять около 7 мілїонів рублїв.

— **Нові мундури в австрийскій армії.** Полк піхоти ч. 60, баталїон стрільців ч. 25 і босаньско-герцеговиньский баталїон стрільців одержали якусь скількість нових мундурів і лаштунки, щоби випробувати їх практичність. Є се нові шапки, блюзи з лежачими ковнїрами, плащі з підшивкою до відпинаня, сїрі і брунатні пантальони і т. п.

— **Дрібні вісти.** Угорский урядовий дневник в Будапештї оголосив королївске розпорядженє, на основі котрого окінчені студенти академії ветеринарії можуть зладати ригорозальні іспити і одержати степень доктора ветеринарії.

Віча і збори:

Загальні збори філії „Просьвіти“ в Камянці стр. відбудуть ся ві второк 19 с. м. від год. 2. пополудни в сали „Сокола“. О год. 9. рано відправить ся поминальне богослуженя за б. п. М. Шашкевича і покійних членів товариства.

Концерти і видовища:

Вечерниці в Камянці стр. устроює місцева українська громада в честь роковин смерти Т. Шевченка при співучасти українського бандуриста п. Гната Хоткевича ві второк 19. с. м в сали повітової ради.

З товариств:

В інституті св. Николая у Львові під управою Руского тов. педагоґічного з початком нового шк. року вільне місце настоятеля, що дістане мешканє з сьвітлом, опалом, услугою, харч і ремунерацию за умовою. Поданя вносити до головного видїлу Руского тов. педагоґічного до дня 20. червня с. р. у Львові, ул. Сикстуска ч. 47

Відчит у Львові. Пригадуємо, що завтра в четвер о 6. год. вечером в VI. клясї рускої ґімназиї відбуде ся на дохід Руского товариства педагоґічного відчит проф. І. Кокорудза про памятки старинної архітектури в Атенах.

Урядові вісти:

З ц. к. галицкої дирекциї почт і телеґрафів. З днем 1. липня 1906. заводить ся при ц. к. уряді почтовім в Снятинї тижнево семиразову службу сїльского листоносця також для місцевостий Микулинцї, Будилів, Устє і Тулова.

З днем 1. липня 1906. заводить ся при ц. к. уряді почтовім в Самборі тижднево шестиразову службу сїльского листоносця для передмість: Замійска, Поводова, Повтірна, Середна, Дільна і Завидівка.

Передмість „Замійска“ буде листоносець обходити щоденно, а прочі передмістя що другий день.

Дня 1. червня с. р. віддано до прилюдного ужитку продовжену з Кракова до Львова другу межимістову лїнію тел фоничну Львів-Відень ч. 3621.

До тої лїнії влуч но посередні стациї в Перемишли, Ярославі, Переворску, Ряшеві і Тарнові, наслїдком чого дотеперішна лїнія телефонічна Відень-Львів ч. 3559 буде служити в нормальних обставинах виключно до ужитку для кореспонденциї Львова і Кракова з Віднем.

О тім повідомля ся.

Конкурси:

Магістрат м. Львова розписав конкурс на чотири підмоги по 120 К річно з фондациї ім. цїсаря Франца Йосифа І. для убогих хлопців у віцї 12—16 лїт, що учать ся ремесла (термінують) у Львові. Поданя, заосмотрені в метрику хресту, сьвідоцтво убожества, сьвідоцтво шкільне і посьвідчене працьодавця, потверджене корпорациєю що-до поведеня петента і поступу в науцї, належить вносити до магістрату до 25. с. м.

Повітовий видїл в Стрию оголошує конкурс на дві стипендиї по 120 К для учеників кравого садівничого заведеня в Залїщиках і одну стипендию в квоті 150 К для ученика ц. к. школи кутя коний у Львові з повітової фондациї ім. цїсаря Франц Йосифа І. з речинцем вношеня подань до 30. с. м. Близші услівя (вимагаєсь приналежність до стрийского повіта) можна переглянути в бюрі повітового видїлу в Стрию і в управах народних шкіл та парохіяльних урядах стрийского повіта,

Писарский курс, з черги одинайцятий, буде отворений дня 1. серпня с. р. при краєвім видїлї у Львові. Поданя о принятє належить вносити до кінця липня с. р. на руки дотичного повітового видїлу, де можна також дізнатись о услівях принятя.

Померли:

— **Олїмпія** з Круликових Захаркова, жена сотрудника в Завалові, упокоїла ся 9. с. м. по короткій а тяжкій недузї. В. їй п.!

Відозва.

Хтось хотїв насьміяти ся над нами чи впустити жало знеохоти в наше тїло, кажучи, що у Русинів за много вже інтелїґенциї, за много „панів“. Чи справдї се так? Близько дві тисячки громад руских не має жадного учителя. Десятки осель, котрі повинні би мати чотиро- і більшеклясні школи, мусять обходити ся при одно- або двоклясівках. Кількасот тисяч дїтвори є з гори призначені на анальфабетів, а число їх більшає о кількадесять тисяч річно. Яких сорок шкіл середних, що належать ся нам після урядової статистики населеня і після числа тих шкіл у найблизших нащих сусїдів, повинні в будучности найти своїх учителїв. На сорок девять нащих повітів маємо ледви кількох Русинів інспекторами шкільними. Близько шістьсот адвокатів жиє у східній Галичинї, а наших і пядесятки не має. Понад вісїмдесять місцевостий судових не має жадного адвоката Русина, хоч инших є в них по кільканацять. Всї полїтичні уряди обсаджені не Русинами. В дикастериях судовій, скарбовій, почтовій та зелїзничій далеко нам, ще дуже далеко, до такого числа нащих урядників, котре би відповідало числу руского народа в Галичинї. Ми не маємо навіть четвертини числа всїх нотарів, лїкарів, ветеринарів і аптикарів, живучих руским хлїбом. Одинока кадетска школа на рускій земли в Австриї не дає навіть 8 прц. наших абсольвентів. На полїтехнїці, в школах лїсових, торговельних, рільничих і промислових нема десятої части наших учеників. Наші міста і місточка — не є наші! Зі сьвічкою в них шукати руских купців, ремісників і промисловців. Се в Галичинї!

А чи не ждуть, і не плачуть тисячі наших переселенців в північній і полудневій Америці о провідників Слова Божого і просьвітителїв? Чи не прокидає ся тепер кількадесятьмілїонна маса України зі сну? Чи не має она відсотково ще менше інтелїґенциї як Галичина? Не є перепоною кордони для імпортациї інтелїґенциї з Познаньщини і Конґресівки до Галичини; не мусить же все й для нас бути непроникливим кордон в дифузиї гадок і інтелїґенциї між австрийскою а росийскою Україною.

Казати нам, що за много у нас інтелїґенциї, се глум, злоба або ігноранция.

За богато даємо консументів для кільканацять тисяч горалень, пропінаций і шинків, за богато гостий для кількасот колєктур льотерийних. Нам потрібно інтелїґенциї, тисячів сьвідомої інтелїґенциї. Хто як хто, а Бережанщина зачинає поволи пізнавати вагу теперішної хвилї. Звиж три сотки Русинів вписало ся на сей рік до бережаньскої ґімназиї. Бережанщина вже заговорила, добре заговорила про руску ґімназию. Та що значить приста Русинів на вісїмсот кількадесять всїх учеників в такім окрузї, котрий дає 95 прц. Русинів до війска! Бережанщина повинна вже нинї мати кілька руских шкіл середних, а не має жадної. Селяньство наше протирає вже очи. Горне ся до школи, а незабаром посуне ся лавою до сьвітла. Брак средств удержаня, брак старанного нагляду був і є перепоною в витворюваню правдивої нашої інтелїґенциї. Нам треба бурс і то великих бурс таких щоби заняли ся також вихованєм тої бідної молодїжи, що пре ся до шкіл.

В Бережанах є доси дві бурси. Руска Бурса має невеличку реальність, обдовжену пятьма тисячами корон, і удержує 63 учеників. Селяньска Бурса товариства педагоґічного дає приют 33 хлопцям. Десятки подань о принятє відкинено в обох бурсах для недостачі місця і фондів. В Бережанах повинні станути доми для бурс гідні Бережанщини.

Уважаючи справу бурс пекучою потребою нашого округа, завязали ми комітет, котрого цїлию є збиранє складок на обі институциї! Побіч делеґатів обох товариств, удержуючих бурси, війшли до него виднїйші люди з повітів бережаньского, підгаєцкого, рогатиньского, перемишляньского і бобрецкого з правом кооптациї. Пора зачати Братя, бо время є люте!

Тепер має ся зачати будувати побіч істнуючого вже дому каменица на приміщенє 200 учеників. На се треба нам яких трийцять тисяч корон. Вс. Отцї духовні і Вп. учителї спішили не раз з помочию обом бурсам. Ми маємо повну надію, що і дальше не забудете подати нам помічну руку та пригадати селяньству при всяких нагодах, що оно в першім ряді має обовязок дбати про свої дїти. До тебе звертаємо ся, нечисленна решто сьвітскої інтелїґенциї: пособи меншій братиї! Всї члени рад громадских і повітових нехай памятають про нас при укладаню буджетів. Ми сьвято є пересьвідчені, що Бережанщина поставить ся і покаже, що так само, як дає 95 прц. темного жиру для армат, подбає про достарченє 95 прц. молодїжи рускої до школи і постарає ся о удержанє і відповідне приміщенє для неї!

Але Ти інтелїґенцие, що вийшла з бережаньскої ґімназиї, не опустиш нас!

Колись за нїмецкої викладної мови сїдало до матури в Бережанах по 35 учеників 23 самих Русинів, нинї нераз і пятої части того нема. Нам треба памятати одно: Ми повинні вже були доси обходити ювилей рускої ґімназиї на териториї, що дає 95 прц. руского рекрута; а ми доси навіть паралєльки хочби в одній клясї не маємо. Бувші тутешні ученики відчувають найлучше нашу недолю, а відчуваючи, пособлять нам так, щоби від тепер настали красші часи. Лише бурси дадуть нам спромогу виборотн нам свою школу.

Ласкаві датки, взглядно деклараций просимо висилати на руки Гринька Бобяка, учителя ґімназиї і директора тов. кредит. Надія в Бережанах, або складати на руки делеґатів в дотичних повітах.

Бережани, в червни 1906 р.

Бачиньский Никола, професор ґімназиї в Бережанах; Бобяк Гринько, учитель ґімназиї в Бережанах; Городецкий Стефан, парох в Вербилівцях декан рогатиньский; Дутксвіч Петро, емерит. проф. ґімназиї в Бережанах; Лотоцкий Анастазій, парох в Тростянци і декан підгаєцкий; Пеленьский Андрій, парох в Книгиничах; Рудницкий Іван, ц. к. нотар в Бережанах: Свистун Павло, парох в Козовій і містодекан бережан.; Соневицкий Михаїл, шамбелян папского престола і катехит ґімназиї в Бережанах; Танчаковский Алекс., парох в Дунаєві і декан нараївский.

Конкурс.

Видїл товариства руских ремісників „Зоря“ у Львові розписує конкурс на 300 К з фонду „Неназваний“ для руских ремісників, котрі хотїли би стати самостійними майстрами.

Кандидати убігаючі ся о сю підмогу мають виказати ся: 1) Як довго працюють в своїм заводї, зглядно провадять свою робітню, 2) з яким капіталом намірюють отворити самостійну робітню, зглядно вже отворили, 3) картою промисловою.

Поданя вносити належить на руки голови товариства („Народна Торговля“ від год. 11—12) з реченцем до 30. червня до год. 12 в полудне.

Убігатись о сю підмогу можуть лише члени товариства руских ремісників „Зоря“ у Львові.

У Львові дня 12. червня 1906.

За Видїл:

Василь Нагірний голова. *Онуфрий Пащак* секретар.

Оголошенє Товариства вакацийних осель. Як в роцї минувшім, так і сего року висилає тов. дївчатка на лїтний побут до Милованя. Поданя належить вносити найдальше до 20. червня на руки п. Сп. Герусїньского, учителя школи ім. Шашкевича при ул. Скарбківскій. Формулярів до подань дістати можна у о. катехитів або у п. Герусїньского. Услівя принятя є: 1) Вік від 7—14 лїт. 2) Стан здоровля не вимагаючий лїченя. Всї дїти мусять піддати ся обовязковим оглядинам лїкаря. 3) Добрий поступ і поведенє ученицї, о чім посьвідчить Дирекция школи. 4) Потрібна скількість біля. 5) Зложенє 5 К на кошта подорожи. Позаяк товариство має на висилку дуже малі средства, приймає безплатно дїти лише справдї убогих родичів. Від инших вимагає ся оплати на удержанє 30 К і 5 К на дорогу. Дїти виїздять під опікою фахової учительки, СС. Служебниць та педагоґічних помічниць.

Надіслане.

АДВОКАТ
Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ
отворив адвокацку канцелярию в **Тернополи при ул. Кохановского ч. 3.** (коло желїзничого двірця). 559 5—20

БЮРО БУДІВЛЯНЕ
Теодора Мельничука
в Ярославі
приймає до виконаня **плянів і кошторисів церков,** каплиць, плеб ній, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 539

Володимир Лавровский,
заступає товариство взаємних обезпечень на житє „Ню-Йорк“, і посередничить в обезпеченях на житє у всїляких можливих комбінациях. Мешкає у Львові Ринок ч. 36 в каменици Народної Торговлї. Інформациї письменно і устно дома щодень від 4 до 5 пополудни. 286 5—12

Коперницкий і Сын
Фотики і Мохнїки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на цїнтацких площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пїльні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, лупи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 41[illegible]5

Хата з кухнею і городом по винаймленя або на продаж під їсом смеревовим 2 клм. від Делятина з Заріччу на сезон вакацийний. Близші поясненя у З. Матковского в Заріччу п. п. Делятин. 2—5
583

СОЛОНИНА потанїла і коштує найгрубша по 80 кр. за клґр. Ковбаса тонка суха по 70 кр. висилаю за післяплатою не числю опаковання, почавши від 5 клґр.
ЯНЕЧЕК Львів, ул. Личаківска ч. 58. 548 5—6

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр **Жана Laise ого у Волї** високій п. п. Жовква.
502 23—55

Дуже окрашуючі плюшеві намітки (лявфри) на стоки і дїточі візки, давнїйше по К 2·50, 6·50, 7 і 7·50, тепер по К 1·30, 2·50, 4·80, 5 і 5·30 по причинї зїхвідациї поручає Спілка тапицерів Львівских ул. Ягайлоньска ч. 3. 5—6
910

По причині винесени торговлї продає по можливо найнизших цінах: коцдри, вовняні копи, диванові подушки, матераци волосїнні і в морскої трави, дреліхи, пружинові сїнники, зелїзні ліжка а також приймає матераци до переробленя і покрита СПІЛКА ЛЬВІВСКИК ТАПІЦЕРІВ.
487 ул. Ягайлоньска 3. 6—6

Крамниця дуже реятовна, з річним торгом до 15.000 корон, з днем 1 липня есть до винаймленя. Близша відомість: Уряд парохіяльний в Стрільбичах, почта: Старий Самбір.

Коси карпатскі і срібностадені з найлучшої стали і КОВАЛЬСКІ СЕРПИ поручає
Спілка для господарства і торговлї в Перемишли.
Цїнники висилають ся відворотно. 566 4—10

За 2 зр. переробляє старі матераци (з подушки) на вовсїм як нові. Дредиха на покрита від 50 кр. на метер. Нові волосїнні матераци, обложені ватою д-ра Бішофа против молїв від 15 зр., матераци з морскої трави від 8·50, обложені ватою д-ра Вішофа від 10 зр. Коцдри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше специяльна робітня коцдер і матерацїв
ЙОСИФА ШУСТЕРА
Львів, ул. Коперника ч. 5.
486 19 50

КОНКУРС.

Комітет інституту ім. сьв. О. Николая, Львів Театинська ч. 19 під зарядом руского товариства Педаґоґічного розписує конкурс на приняте 45 питомців до інституту на рік шкільний 1906/7. Услівя принятя: 1. Батько (опікун) мусить бути членом руского товариства Педаґоґічного. 2. Кождий питомець мусить бути зовсім здоровий, що потвердить лїкарскі оглядини в початком шкільного року. 3. Комітет приймe лише добрих учеників, котрі так поведенем як і поступами в науці дадуть запоруку добрих успіхів. 4. Батько (опікун) п-тента буде точно платити умовлену оплату (45 корон місячно) з гори, найдальше до 5. кождого місяця. 5. Кождий питомець зложить при вступі одноразовий датов, 6 корон на інвентар, а ново вступаючі до інституту 2 К на перепаску. За пране доплачує ся місячно 1 корону. Подане о принятє потреба вносити найдальше до дня 5. липня 1906. Приняті питомці мають при приїздї показати ся, що посідають 4 простирала, 2 полевки, 12 хусточок, 6 пар шкарпеток 4 ручники, сїнник, подушку, ковдру, коцик, одїнє, плащ і 2 пари обуви. Всї бувші питомці мають внести подання на ново.

Львів дня 12. червня 1906.

1—3 *КОМІТЕТ.*

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, постріл (ішіас) і всякі нервобої поручає ся усмиряюче натираве, від 5 лїт дуже розповсюднене, многими лїкарями ординованe і авторитетами признане

Linimentum Gaultheriae compositum

з правно зареєстрованою охоронною маркою

„NERWOL"

хеміка д-ра Юлія Францоса, аптикаря в Тернополи. Ціна фляшки 80 сот., 10 фляшок 8 К, не числячи опаковання і оплатно. — Тисячі подяк можна перегляднути. Двічи на день почтова висилка. Набути можна в кождій більшій аптиці, згляднo в аптиці хеміка д-ра Юлія Францоса в Тернополи. У Львові можна дістати в аптиках Deweche'a, Гая, Лазовского і д-ра Піпеса Поратиньского. 1039 1—48

ОГОЛОШЕНЄ.

Надзвичайні Загальні Зборя „Рускої Каси" зареєстрованого товариства кредитового з обмеженою порукою **в Делятинї** відбудуть ся в неділю дня 1 н. ст. липня 1906 р. о 4 годинї по полудни в льокалї товариства в **Делятинї** в слїдуючим порядком дневним і предметом нарад:

1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів;
2. Затвердженє скрипти довжного дотично пожички затягненої в Банку краєвім на суму 10.000 корон на іпотеку реальности товариства.

За Надзираючу Раду „Рускої Каси" в Делятинї.

О. Димитрій Луговий председатель. *Тома Головацкий* секретар. 587 3 3

До навоженя

збіжа, конюшини і инших ростин пастівних, окопових і стручкових, лук, пасовиск, ярин, хмелю, свочевих і пїсних дерев поручає ся від більше як 25 лїт випробовану, походячу з чеських гут Томаса під ґарантию чисту

жужлеву мучку Томаса

знак: „*листє коничу*".

Позір на охоронний знак, пломбу і означенє змісту.

Бюро продажі фосфатової мучки з ческих гут Томаса: ГЕНЕРАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ

Йосиф Каррах у Львові

ул. Ягайлоньска ч. 22.

Цїнники, брошурки і вказівка даром. 603 1—6

Достава під ґарантию. Достава під ґарантию.

КОНКУРС.

Дирекция руского народного театру, який тепер дає вистави в Збаражи, розписує сим конкурс на посаду стялих музикантів, а іменно: а) 1 першого скрипака, який рівночасно провадив би цїлу орхестру; б) 1 флетиста; в) 1 кларнетиста.

Зголошеня треба надіслати найдальше до 20 с. м. і в них рівночасно подати условини зі свого боку.

590 3—8 **ДИРЕКЦИЯ.**

Десерове масло

в кождій скількости **за найбільшу цїну** купить на цїле лїто до кінця вересня 1906. 584 3—5

Радлїцка Парова Молочарня Прага-Смихів Чехи.

ПРИГЛАШЕНІЕ.

Симъ приглашаются члены Общества „Защита Земли" на собраніе, которое состоится въ четвергъ дня 22 юня (5 юлія) 1906 года въ три часа, а эвентуально въ четыре часа пополудни въ канцеляріи Общества при улицѣ Краковской ч. 17. II. пов. во Львовѣ.

ОЧЕРЕДЬ ДНЕВНАЯ:

1. Открытіе собранія дирекціею.
2. Выборъ председателя собранія, который привываетъ двохъ секретарей (§. 45 статутовъ).
3. Предложеніе Дирекціи и Надзирающого Совѣта касательно перемѣны 2, 3 и 39 параграфовъ Устава общества.

Если бы созванное по мысли §. 42 статутовъ собраніе по недостатку требуемого статутами (§. 47 уступъ 1) комплета членовъ въ три часа дня 22 юня (6 юля) 1906 года не состоялося, на тотъ случай приглашаются члены Общества „Защита Земли" по мысли §. 47 уступы 2-ый и 3-ій статутовъ на новое собраніе, которое состоится въ четыре часа пополудни того же самого дня и съ тою же самою дневною очередью.

Право голоса въ общемъ собраніи имѣютъ только тѣ члены, которыи уплатили полный взносъ въ высотѣ 50 кор. §. 40 статутовъ.

Для правосильности рѣшенія общого собранія необходимо при первомъ собраніи присутствіе по крайней мѣрѣ одной пятой части членовъ, репрезентующихъ що найменше одну пятую часть управненныхъ голосовъ (§. 47 статутовъ). При вторичномъ же, новосозванномъ собраніи будутъ рѣшенія правосильны, хотя бы и меньшее число членовъ въ собраніи явилося. 594 3—3

Львовъ дня 26 мая (8 юня) 1906.

ДИРЕКЦІЯ:

К. Тиховскій. *Д-ръ В. Лагола.*

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Евангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цінах.

Почав виходити

новий тижневий суспільний, політичний і економічний журнал

Украинскій Вѣстникъ

під редакцією М. А. Славинъского і при ближшій участи проф. М. С. Грушевского, проф. Д. Н. Овсянико-Куликовского і А. А. Русова. Сотрудництво обіцяли поки що: проф. І. А. Бодуен-де Куртена, С. В. Бородаевский, Н Ф. Бѣлашевский (член держ. думи), Ф. К. Волков, Вол. Вон. Гнатюк, проф. І. М. Гревс, В. Д. Грінченко, А. С. Грушевский В. Н. Доманицкий, Д. І. Дорошенко, В. Ф. Дурдуковский, А. Я. Ефименко, С. А Єфремов, Л. Н. Жебунев, І. П. Житецкий, Я. Б. Забілло, проф. В. І. Каревъ (член держ. думи), Б. А. Кистяковский, проф. М. М. Ковалевский (член держ. думи), Вл. Г. Короленко, проф. А. Е. Крымский, М. Лозинъский, А. І. Лотоцкий, проф. І. В. Лучицкий, Я. І. Мальцев, Д. В. Маркович, Ф. П. Матушевский, М. М. Могилянъский, С. Ф. Русова, С. А. Синявский, П. Я. Стебницкий, С. Томашевский, І. Я. Франко, П. І. Чижевский (член держ. думи), акад. А. А. Шахматов (член держ. думи), В. М. Шемет (член держ. думи), Ф. Р. Штейнгель (член держ. думи), І Л. Шраг (член держ. думи), Ф. А. Щербина, Л. Н. Ясинопольский (член держ. думи).

Условини передплати: до 1. сїчня 1907 в Россії 4 рублї, за границю 6 рублів; на короткий час передплати не приймає ся. Поодиноке число 20 копійок.

Передплату приймає ся в конторі В. Пирожкова С-Петербург, В. О. Большой прос. д. 6 і у всїх книгарнях (у Львові: Канцелярия Наукового Тов. ім. Шевченка, ул. Театральна ч. 1.)

Адреса редакциї (до присилки рукописів): С.-Петербург, Ямская д: 4; кв. 30. — Видавниця **Н. М. Лотоцка**

Така нагода рідко коли трафить ся!

Задля недопущеня книжок ценсурою за границю о половину знижена цїна за гарний, ілюстрований **Музичний Календар Р. Зарицкого на р. 1906** з безплатним додатком „начерку науки гармонії і композициї" о. В. Матюка (часть I.) Цїна за примірник лиш **70 сотиків** вже з оплатою почти (дальшe 1 К 20 сот.) — Просить ся уклінно многих прихильників видавництва, звернути на се сповіщенє увагу інтересованих, а *особливо управителїв хорів*, співолюбивих учеників середних шкіл і семинарів і пр. Скорі замовленя почт. перекази адресованими: **Р. Зарицкий, Львів, ул. Сикстуска ч. 62,** полагоджують ся вворотно. Можна дістати також в книгарні тов. ім. Шевченка у Львові.

Оповіщенє.

Рада надзираюча товариства взаїмного кредиту „Поміч" стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Городку коло Львова повідомляє, що по мисли статута

Надзвичайні загальні збори

тогож товариства відбудуть ся дня 28. н. ст. червня 1906 о годинї 3-ій в полудня в комнатах товариства в слїдуючим порядком дневним:

1) Відчитанє протокола з послїдних загальних зборів.
2) Звіт надзираючої Ради і Дирекциї в переведеної ревізиї Союза ревізийного.
3) Вибір а взглядно доповненя складу дирекциї.
4) Внесеня ради надзираючої, дирекциї і членів.

Городок коло Львова 9 червня 1906

Волод. Качмарский секретар. 602 1—1 *О. Мих. Цар* председатель.

Шість і пів мілїонів корон відшкодованя!

Будинки, движимости, збіже і пашу обезпечає від огневих ткід одиноке руске асекураційне товариство

„ДНІСТЕР"

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові Ринок ч. 10.

Шкоди оцїнює „Дністер" з місцевими членами і виплачує вараз признані відшкодованя.

За 13 лїт виплатило 6,474.534 корон відшкодовань.

Обезпеченя приймають аґенциї по всїх містах і більших селах; „Дністер" дає аґенциї письменним господарям, де еще не робять инші аґенти „Дністра". Аґенти „Дністра" зарабляли вже *провізиї 807.742 корон.* „Дністер" уділяє громадам позички на 4% на закупно сикавок.

Полїси „Дністра" приймають при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса ощадности, повітові каси ощадности і сиротиньскі каси при судах

Чистий зиск річний звертає ся обезпеченим членам, за рік 1905 припадає кождому членови 5% премії до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краківскім Товариствi тілько через „Дністер"; провізию від таких обезпечень дає „Дністер" *на рускі добродійні цїли.*

Фонди „Дністра" виносять з кінцем року 1905 суму 1,372.538 корон. 34а 6—52

Стережіть ся огню!

„Дністер" *приторучив Превосх. Епископ. Ординариятови.* Конкурси

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова 2·31*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд., 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з Ширця від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.
з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 2·45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51*, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00*, 6·55.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави рускої 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави рускої 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.
до Ширця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мїсцкім бюрі ц. к. державних зелїзниць, насип Гавсмана ч. 9. 53

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже

поручає знамениті:

Готове тїсто до печеня (два печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, англїйске, здоровля і струдлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING

(легумінa для 6 осіб)

ріжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

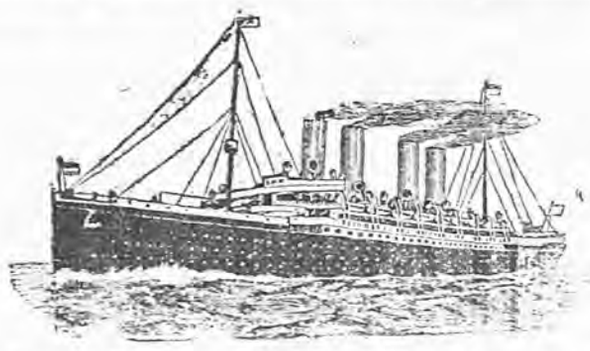
Ванїлевий цукор по 14 сот.

Ванїлевий порошок до сос в по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах спожівочних і делікатесів, а як де нема просимо відіслати ся просто до фабрики. 513 11—39

Тутни цигаретові поручає Мазуркевич, *Львів Скарбківска 7.*

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цісарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями треває лише **5 днів.**

Що **суботи** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Тексас) Аґентини, Бразилиї і т. д.

На кожде запитане відповідає оборотно і безплатно одинока руско-ческа фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїжджає з нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на пруській границї.

СВІЙ ДО СВОГО! 422 12 10

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Маєцкий] Коперника ч. 7

Ч. III. Львів, четвер І. (14.) червня 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукониси звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надісланє" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Оповіщенє.

Головний видїл товариства „Просьвіти" запрошує отсим всїх членів товариства „Просьвіти" на

загальні збори,

що відбудуть ся в пятницю дня 29. н. ст. червня 1906 р. у Львові в великій салї „Яд Харузім" (при ул. Бернштайна).

Того дня о годинї пів до осьмої рано відправить ся Богослуженє за упокій померших членів товариства в церкві сьв. Петра і Павла, по котрім вийде похід з процесиєю на личаківське кладовище, де відбуде ся посьвячєнє памятника Марківяна Шашкевича.

О годинї 11. рано розпічнуть ся наради загальних зборів членів товариства в салї „Яд Харузім" (при ул. Бернштайна), з отсим порядком дневним:

1) Отворенє загальних зборів головою Товариства.

2) Звіт головного видїлу з дїяльности Товариства за час від 1. сїчня 1904 р. до 31. грудня 1905 р.

3) Звіт контрольної комісиї і удїленє уступаючому видїлови абсолюторию.

4) Принятє нових почесних членів.

5) Вибір тринайцяти членів і шістьох заступників головного видїлу Товариства.

6) Вибір голови Товариства.

7) Вибір трох членів комісиї контрольної.

8) Внески членів.

По закінченю загальних зборів відбуде ся в тій салї о годинї 4. пополудни концерт сполучених львівских читалень „Просьвіти".

За головний видїл товариства „Просьвіти", у Львові дня 12. н. ст. червня 1906 р.

Д-р Кость Левицкий, заступник голови. *Іван Яримович,* секретар.

Слова ґр. Ґолуховского і дїйсність.

Репрезентант австро-угорської заграничної полїтики і шеф спільного правительства Австро-Угорщини переходить за кождим разом пекольні муки, коли надходить день його попису в спільних делеґациях. Тодї він має показати як народам Австро-Угорщини так і цїлому сьвітови, яке значінє має Австро-Угорщина в міжнародній полїтицї, а се — признає кождий — дуже важка задача говорити про подвиги австро-угорської монархії на аренї міжнародної полїтики в хвилї, коли монархія не має нїде нїякого значіня, коли з нею з виїмком маленьких балканських держав нїхто не числить ся, тай ті вже починають переставати бояти ся ї...

Міністер заграничних справ є також шефом спільного правительства Австро-Угорщини. І знов не-аби-якої треба відваги, аби хвалити ся силою монархії в хвилї, коли вона розпадаєть ся на дві половини, на що вже й дістала цїсарсько-королївську санкцию, коли оба правительства, австрийське й угорське, шукають тільки ще дороги, в якій можна би перевести ту „сепарацию" без більших потрясень, коли президент угорської делеґациї перериває кождому бесїдникови, котрий поважить ся згадати про спільне правительство.

І як би на становищи австро-угорського міністра заграничних справ був чоловік, що не вміє сказати нїчого иншого, як тільки те, що вичитав з книги житя, з тенденциї історичного розвитку, то мусїв би або стати перед делеґациями з заломаними руками і сказати: „Сїдай, куме, на дно, не трать даром сили!" — або, колиб не хотїв чи не міг так компромітувати монархию, не виголошував би нїякого експозе. Але на щастє чи нещастє Австро-Угорщини шефом міністерства заграничних справ і спільного правительства є Поляк, ґр. Ґолуховский, котрий „z iście szlachecką fantazyą" по принципу „śmiało naprzód bez przytomności" говорив про великодержавне становище австро-угорської монархії на аренї міжнародної полїтики з такою самою свободою, як галицький ц. к. намісник говорить про леґальність виборів і про законне урядованє галицької адміністрациї або краєвий маршалок про прихильність галицького сойму до руського народу і підпиранє польським коштом руського національно-культурного розвитку.

А що „хто хоче пса вдарити то знайде бука", — то і ґр. Ґолуховский знайшов того „бука". Не маючи нїяких фактів, які сьвідчили би про великодержавний вплив Австро-Угорщини в міжнародній полїтицї, ґр. Ґолуховский вишукав собі... Мароканську конференцию. Посередництво Австриї, — коли вірити його словам, — просто спасло сьвіт від загальної війни, бо колиб Австрия не була вмішала ся в ту справу в ролї посередника, то Німеччина і Франция були би безпереченно виповіли собі війну, в котрій були би взяли участь також усї союзники обох держав. А тимчасом по правдї нема чим хвалити ся, бо Німеччина і Франция не стояли в мароканській справі справдї на непримиримім становищи, тільки навпаки, самі шукали мирного виходу з неприємної ситуациї, лише конфлїкт між ними заострив ся вже так, що мусїв помирити їх хтось третий. А де є бажанє помиреня, там посередником могла бути Австро-Угорщина так само добре, як пр. Чорногора. А при тім усїм Австро-Угорщина не була в тій цїлій афері нїяким „безпартийним посередником", котрого вплив довів до помиреня, — як хвалить ся ґр. Голуховский, — тільки секундантом цїсаря Вільгельма і боронила виключно нїмецьких державних інтересів.

Або справа сербсько-болгарської цлової унії. Отся унія, — каже ґр. Голуховский, — заскочила нас несподївано; але коли ми прибрали рішучу поставу, Сербія змякла й відступила від неї. Се зовсїм пригадує ту казку про бідного заяця, котрий з розпуки, що нїхто його не боїть ся, ішов уже топити ся, але побачивши над водою, що таки налякала ся його жаба і втїкла перед ним з берега у воду, повеселїв і пішов десь у конюшину чи капусту. Що за триумф для „сьвітової" держави, за яку хоче уходити Австро-Угорщина, що її налякала ся Сербія! В додатку те парадне „заскочила несподївано". Що би так сказали мінїстрови війни, колиб сусїдна держава видала нам „несподївано" війну, або генералови, котрого „несподївано" заскочив неприятель?! Справдї є чим хвалити ся.

Що-до македонської справи, то про неї шкода навіть богато розводити ся. Австро-Угорщина береть ся „робити порядок" у Македонії, коли тимчасом на її власній території йде до того, що нині-завтра вибухне в кількох місцях нова „Македонія". Придивіть ся тільки відносинам на Немадярских землях в угорській половинї держави або польсько-руським відносинам у Східній Галичинї і розслїдїть тенденцию розвитку тих відносин, а побачите виразно ті зароди нової „Македонії." „Чуже бачиш під лїсом, а свого не бачиш під носом"... І який супокій можуть завести Австро-Угорщина й Росия в Македонії? Адже свободи Македонцям не дадуть, як не дали її народам на своїй державній території, хиба тільки супокій кладовища, коли повісять або розстрілять послїдного буйтаря, тай то не на довго, тільки доти, доки дїти повішених і розстрілених не підростуть на стільки, аби могли взяти кінджал, револьвер чи бомбу в руки. Бо де буде гнет з гори, там швидше чи пізнїйше відізветь ся відповідь з низу...

Ось такий в дїйсности білянс Австро-угорської заграничної полїтики. Розлад у серединї, який грозить не тільки розпадом монархії на дві половини: австрийську й угорську, бо вже тепер завважуємо стільки децентралїзацийних стремлїнь, скільки угнетених живе на австро-угорській териториї і ті децентралїзацийні стремлїня з огляду на те, що того гнету, який викликав їх, нїхто не думає усувати, будуть тільки змагати ся. А той розлад у серединї зводить що-раз більше до нулї становище монархії в міжнароднїй полїтицї.

Виказуючи все те, хочемо показати тільки, як справа дїйсно стоїть. Велико-державне становище нашої монархії не може нам лежати на серци хочби тому, що по перше знаємо, що воно побудоване на гнетї й визиску слабших, а по друге чим сильнїйша буде Австрия, тим труднїйше буде наше визволенє зпід польсько-шляхотського гнету, в який вона нас завдала; бо те визволенє, як показує дотеперішний історичний розвиток, ледви чи здїйснить ся за нашої приналежности до Австро-Угорщини.

Повічевий процес в Коломиї.

(*Конець.*)

Тепер приступлено до переслуханя сьвідків.

Сьвідок Бушинъский, комісар староства був на віну 31. сїчня. Д-р Окуневский розказав історию розвитку житя парляментарного від 1848. р. Далї пояснив теперішний закон виборчий і сказав, що склад теперішного парляменту не добрий. Сему винні головно Поляки, що більше старають ся о себе, як о Русинів. Межи Русинами є 5 процент більше неслюбних дїтий, як межи Поляками. Поляки не дбають о просьвіту руского народу. А лїкарі виставляють за пятку руским дїтям сьвідоцтво, що вони нездатні до школи. Візвав зібраних, аби з противниками виборчої реформи поступати так, аби їм житє обмерзло. Тут напровадив оден випадок такого поступованя. Слова „бойкот" д-р Окуневский мабуть не ужив. Коли говорив про кривди руского народу, то вправдї не ужив слова „Поляки", але се мало ся розуміти. Новий закон виборчий буде визволенєм руского народа, бо Русини будуть мати більше мандатів. Зглядом противників виборчої реформи треба нам заховувати ся пасивно: не можна бити їх, але треба їх оминати. Бесїдника упоминав я 2—3 рази. В донесеню написав я, що Ок. ужив слова терорism; але додаю тепер, що він мав на думцї терорism моральний.

Д-р Олесницкий: Ви сказали, що Окуневский казав, що треба заховувати ся пасивно. А проте ви перервали бесїдникови, коли він ужив слова: „стороныти і оминати хрунів". Чи се було каригідне?

Бушинъский: Так, коли хто поступає так тому, аби другому житє обмерзло.

Д-р Ол.: Що-ж в тім є каригідного?

Сьв.: Я уважаю се каригідним, бо се вимушенє.

Д-р Ол.: Отже оминанє когось і стороненє — уважаєте каригідним. *(Веселість).* Добре. Але ви сказали, що д-р Окун. взивав до леґальности?

Сьвід.: Так.

Д-р Ол.: Ви сказали також, що д-р Ок. говорив „памєтнїє". Чиж се памєтність взивати до леґальности?

Що-до Лопатинюка, то Бушинъский зізнав, що зміст єго бесїди був такий: Пани кривдять народ руский. І як хлоп бідує, пани сьпівають краковяки. Говорив ще инші слова без звязи, що шляхта і пани кривдять нас, що дбають більше про себе, як про руский нарід, обходять ся з руским народом, як з собакою. Через ужитє зворо-

Анархізм в Еспанії.

(*Конець*)

Лїтом 1905. р. підчас побуту еспанського короля Альфонса в Парижі хтось кинув підчас паради на нього бомбу. Хто се зробив, незвісно й доси; а з того, що бомба була зроблена й кинена так нездарно, що не зробила нїякої шкоди, можна здогадувати ся, що се була робота полїциї, аби таким чином з одної сторони підреперувати популярність короля серед темної товпи, а з другої і темну товпу і правительство нацькувати на анархістів.

І справдї зараз по „атентатї" арештовано в Парижі богато анархістів. Завважу, що між арештованими еспанськими анархістами не було ні одного, котрий не носив би на своїм тїлї слїдів тортур. Справдї велика причина до любови супротив свого короля і правительства! Про деякі роди тортур було згадано висше; тепер згадаю про пару инших способів впоюваня в анархістів любови до короля і правительства. І так один з арештованих у Парижі, Fermin Palatios, сидячи зимою в еспанській тюрмі, був змушений цїлу зиму держати ноги в студеній водї, що набавило його страшного ревматизму. Другого, Валїну, задумали еспанські інквізитори загнати в гріб в той спосіб, що умістили його в зимі в студеній і вогкій тюрмі, де не було буквально нїчого крім мокрих стїн і мокрої долївки. Валїна, ратуючи своє здоровлє, кілька місяців не лягав анї не сїдав, тільки або ходив або стояв. За той час так привик спати стоячи, що та привичка лишила ся йому на цїле житє.

І так з приводу париського атентату арештовано масу невинних, як потім показало ся, людий; але тодї нїхто не обурював ся, що терплять невинні. Певне, адже само визнаванє анархістичних принципів є достаточною виною!... Незабаром після подїй в Alcala del Valle, весною 1904 р., заложено в Парижі для демаскованя й поборюванія еспанської інквізициї окрему газету: „L'Espagne Inquisitoriale". Не могучи знайти виновника париського атентату, французьке правительство арештувало інїцияторів того видавництва, французького анархіста Малято й еспанського Валїну, і держало їх пів року в слїдчій тюрмі, а в кінци поставило перед суд, хоч не мало найменших доказів їх вини, а навпаки вони зовсїм ясно доказали, що з париським атентатом не мають нїчого спільного. І тільки якимсь чудом суд увільнив їх, бо еспанське правительство домагало ся в дипльоматичній дорозї, абиїх як найострійше засуджено.

А тепер знов атентат у Мадритї... І знов запалало все сьвятим обуренєм: Так, анархісти — се кровожадні звірі; смерть і знищенє їм!...

В анархістичній пресї поки-що нема про той атентат автентичних звісток, так що не виключена можливість, що се знов була полїцийна робота, тим більше, що бомба хибила цїли. Але допустїм навіть, що у всїх тих сензацийних телеґрамах є бодай стільки правди, що замах виконав справдї анархіст...

A Mano-negra, a Xerec a Montjuich, a Alcala del Valle, а ті безчисленні звірські тортури, а та доживотна каторга під африканським небом, а ті смертні засуди, видавані й виконувані на підставі зізнань, видумуваних жандармами й вимушуваних тортурами?!

Атже бомби еспанських анархістів — се тільки відповідь на ту систематичну інквізицию еспанського правительства, в сім випадку відповідь на адресу того, в чиїм імени виконуєть ся кождий акт власти в державі, — як загалом терор народних мас, терор з низу, є тільки відповідию на терор з гори, на терор правительства.

І які нерівні сили виступають тут до бою! З одної сторони правительство, котре має в своїй розпорядимости суди, тюрми, полїцию, жандармів, військо, і не тільки за свої вчинки перед нїким не відповідає, бо-ж воно само видає, інтерпретує й виконує закони, але ще й окружене авреолею оборонця закона і справедливости, котре одним словом може супротив „внутрішних ворогів держави" управляти систематичний, зорґанїзований терор, опираючи ся на приписах закона; а з другої сторони анархісти, позбавлені всїх горожанських свобід з хвилею, коли виступають як анархісти, підтягнені під виїмкові закони, переслїдувані й катовані всїми способами, на які може здобути ся середновічна інквізиция, узброєна в новочасну техніку, — одним словом, вийняті зпід права й одвічальні за кождий терористичний акт не тільки головою того, хто його виконав, але також скріпленим переслїдуванєм цїлого руху. Супротив „внїшного ворога", що нападає на чужий край, з хвилею, коли він дістанеть ся до неволї, обовязує якась етика, якісь закони; тільки нїяка стика, нїякі закони не обовязують супротив „внутрішних ворогів", су против анархістів.

А що тактику боротьби сильнїйший накидує слабшому, то зрозуміла річ, що анархісти, як і загалом революціонери, змушені відповідати на терор терором.

Зрештою терор — се не специяльна тактика анархістів і його уживали й уживають рїжні партиї і групи. Загляньмо в історию, а скільки там знайдемо політичних убійств, доконуваних не тільки революцийною масою, але й людьми з висших станів, навіть членами пануючих домів, — у часах, коли анархізм ще не виступив на історичну арену. А й у наших часах всї політичні убійства в Росиї виконували не анархісти, тільки социялїсти-революціонери. А Македонцї чи не борють ся бомбами против турецького гнету? І так терор — се не доктрина, тільки тактика, якої, що правда, в західній Европі і в Америцї придержують ся тільки анархісти; але вона ще не означує анархізму і ї придержували ся й декуди придержують ся й доси також не-анархісти.

При тім треба взяти на увагу психічний момент чоловіка, що йде на терористичний акт. Убійник Кановаса Анджіолїльо заявив перед судом, що вважає собі за честь, що освободив людськість від такого дикого звіря. А Бреші, убійник італїйського короля Гумберта, сказав, що кровавi привиди сицилійських хлопів, мордованих підчас страйку, мучили його совість доти, доки він не вбив того, в чиїм імени масакровано хлопів і хто цїлував ся з мінїстром Кріспіем, відзначуючи його за ту масакру. Значить, до атентату заставило тих людий почутє, що кривда народних мас не повинна бути не пімщена,

ту: „пани сьпівають краковяки“ хотів оказати брак серця у панів, бо зіставив к р и в д у і с ь п і в.

Д-р О л е с н.: Чи уважаєте се за злочин, коли хто скаже, що хтось собі співає краковяки, підчас коли другий гарує?

С ь в і д.: Ну, ні; але я мусів зробити донесенє.

Що-до д-ра К у л ь ч и ц к о г о, то він мав — після зізнань Бушиньского говорити отсе: Не дідичі але селяни дають державі більше доходу через податок споживний. Тепер дуже лихі зарібки. Шляхта польска — „ті пугачі“ (се говорив, аби шляхті виразити погорду) старають ся представити народ робучий збуями. Теперішний парлямент розкладає ся. Податки великі, усе дороге, хлопи мусять служити 3 роки у війску. А як буде повий парлямент, то буде ліпше.

Д-р О л е с н.: Чи се каригідне, коли д-р Кульчицкий говорив, що податки консумційні платять робітники більші, як пани?

С ь в і д.: Я уважаю се за тенденційну односторонність.

Д-р О л.: А чи слово „пугач“ таке образливе? Сеж символ розуму. (*Веселість*).

С ь в і д. Може так думав і д-р Кульчицкий; я се уважаю за слово погорди.

Д-р О л.: Отже слово пугач могло побудити до неприязних кроків?

С ь в і д.: Так, бо слухачі кричали пів години „ганьба!“

Що-до П а н ч у к а, то сей не говорив нїчого в льогічній звязи. Говорив „шляхта“, „збуї“, „лайдаки“, казав: „читайте, п и с а й т е, дзвонїть панам зубами“; але в єго промові не було жадної звязи, лиш поодинокі слова. Видко, що хотїв пописати ся, що богато читає.

По сім приступлено до переслуханя сьвідків М у р ч и н ь с к о г о (концепіста староства) і М и к и т ю к а (інспектора поліції), що навели лиш деякі місця і поодинокі слова з поодиноких бесід. Впрочім докладно не тямлять, бо се давний час і вони таки не уважали.

По сих переслуханях забрав голос прокуратор і оба оборонці. Зміст промов д-ра Олесницкого і д-ра Дембіцкого подамо в найблизшім числї.

З Росиї.

(Телєграми.)

Петербург. Розповсюднені вісти про те, що теперішне міністерство дістало димісию, є передчасні. На нарадї в Петергофі була бесіда лише о частковім відновленю міністерства. Горемикін висказав бажанє уступити аж по 28. с. м. Говорять, що він хоче дочекати ся літної перерви засїдань думи, та аж потім подати ся до димісиї і розголосити, що цїлию єго було підпирати перші законодатні працї в думі, подібно як зробив в своїм часї Вітте, котрий розголосив, що мусить остатись на становищи, щоби допровадити до скликання думи. Нїхто не вірить, що правительство не буде перешкаджати, щоби сесия думи протягла ся аж до осени. Всї є певні, що скоро надійде правдивий реченець, дума буде на час літних ферий відрочена. Політика правительства на будуче не є вияснена. Думають, що правительство буде вижидати розвою подій, а з власної ініциятиви не починить ніяких уступок. В загалї нїчого доброго не сподївають ся, бо ті, що стоять при кермі, будуть уперто поборювати всякі рухи за свободою. Під теперішну пору настрій бюрократиї є дуже воєвничий.

Петербург. В справі амнестиї ані в двірских ані в адміністрацийних кругах нїчого не чути. „Наша Жизнь“ довідує ся, що порішено і на будуче увільняти вязнів політичних лише частями, при ім буде зважати ся, щоби сї вязні не осїдали в столицях. Декотрих, „дуже небезпечних“ порішено висилати до місцевостий „більше віддалених“.

Берлїн. Берлїньский „Tagblatt“ доносить про ухвалену фінляндским соймом реформу конституциї ось що: „Чотири краєві стани Фінляндиї: шляхта, духовеньство, міщани і хлопи зрекли ся своїх стародавних політичних привілеїв. Замість перестарілого сойму станів, котрому — мимоходом кажучи — не можна відказати деяких заслуг, одержить Фінляндия в найвисшім степени демократичну народну репрезентацию. Число виборців з 250.000 піднесе ся на 1,400.000. Активне і пасивне право виборче буде мати кождий горожанин, що укінчив 24-тий рік житя, з малими виїмками, до яких належать пр. жовнїрі в чинній служби, особи жиючі з публичної добродїйности, злочинці, сказані на утрату горожаньских прав і т. и. Як мужчини, так і жінки можуть вибирати і бути вибираними. Отже Фінляндия є першим краєм в Европі, що признав жінкам політичне рівноуправненє. Замітна річ, що сей закон ухвалено майже одноголосно“. Дальше характеризує „Tagblatt“ нову виборчу систему в Фінляндиї, оперту на основі т. з. пропорциональних виборів після формули d'Hondt-a. Ся система забезпечує вправдї меншостям представительство в державній думі, але є дуже скомплїкована, а тим самим може статись причиною численних непорозумінь.

Петербург. В жидівскій квестиї проєктує правительство, щоби зізволити Жидам змінять довільно місце побуту і занимати ся торговлею в цїлій державі. Що-до рівноуправненя їх в школї, буде внесене до думи окреме предложенє.

Москва. В надволжаньских губернїях аграрні заворушеня ростуть з кождим днем. Рівночасно змагає ся страйковий рух серед фабричних робітників.

Льондон. До „Times-a“ доносять з Петербурга, що ширить ся невдоволенє в армії. Тюрми переповнені жовнїрями, арештованими за участь в революцийних зборах.

Франкфурт. До „Frankf. Ztg.“ доносять з Тифлїсу, що на головіньскім проспектї кинено бомбу на генерал-губернатора Тимофієва. Оден козак убитий, губернатор тяжко ранений. Жовнїр поліцийний положив виновника трема стрілами трупом. — Оногдї убито шефа адміністрациї закавказкой зелїзниці, а тяжко ранено шефа управи материялів тої зелїзниці. Виновники утекли. — В Кутаїсї кинено бомбу на генерал-губернатора Алїханова. В наслїдок тяжких ран губернатор в кілька годин помер.

Берлїн. „Voss. Ztg.“ доносить з Петербурга, що вчерашна бесїда Аладїна зробила велике вражінє, особливо отсей уступ: „Хлопи волжаньскої губернії чекають на полагодженє аграрної квестиї ще лише кілька неділь. Коли в тім часї справи сеї не полагодить ся, буде мусїло правительство, змобілїзувати 300.000 козаків, щоби сю провінцию здобути“. Ситуация є дуже напружена. Навіть консерватисти признають, що тілько кабінет кадетів міг би здержати революцию в Росиї. Однак инші консерватисти є за диктатурою. Самі кадети запевнюють, що тілько вони здужають удержати порядок.

Петербург. Резолюция думи, заявляюча, що відтепер кара смерти буде уважати ся за звичайне убийство, буде розповсюднена друком в міліоні примірників.

Петербург. Департамент поліциї зарядив, щоби жінки, сказані на депортацию, були, оглядані приватними лїкарами в цїли ореченя, чи зможуть знести депортацию.

ТЕЛЄГРАМИ.

Державна рада.

(*Засїданє з дня 13. с. м.*).

Відень. По відчитаню кількох інтерпеляциї і внесень приступлено до загальної а опісля до специяльної дебати над промисловою новелею. Переднскутовано §§. 1., 3. і 12. Пос. С о б о т к а поставив кілька додаткових внесень, між иншими в справі забезпеченя рукодїльників на старість і на случай нездібности до працї. По промовах ще кількох бесїдників перервано дискусию. Міністер торговлї Ф о р ш т відповідаючи на інтерпеляцию пос. Гесмана і товаришів в справі авансу почтових урядників руху заявив, що приреченя своєго попередника приймає і що вже розпорядив, щоби аванси на р. 1906. як найскорше наступили. На сім засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє відбуде ся в пятницю.

Комісия для виборчої реформи.

Відень. Виборча комісия приняла вчера число мандатів і подїл на виборчі округи в Горішній Австриї, Долїшній Австриї і Зальцбургу.

Буджетова комісия.

Відень. На вчерашнім засїданю буджетової комісиї бар. М о р с е й критикував остро поступованє бувшого президента міністрів д-ра Кербера в справі роздачі робіт при будові порту в Трієстї. Бар. Б е к виступив проти сеї критики і рішучо заперечив, немов то дїяли ся які небудь неправильности. Дальше заявив бар. Бек, що він мусить боронити чести урядників, котрих заатаковано і що він за се переймає на себе цїлу одвічальність. Пос. М а с т а л ь к а полємізував з президентом міністрів і зазначив, що д-р Кербер поступав в сій справі на власну руку.

Спільні делєгациї.

Відень. Вчера відбуло ся засїданє буджетової комісиї австрийскої делєгациї. Проводив п. Б о б ж и н ь с к и й. Приступлено до дневного порядку, именно до дискусиї над буджетом міністерства заграничних справ і над заграничною політикою. Референт зазначив, що буджет міністерства заграничних справ є взагалї беручи такий, як був, а мало слїдне підвисшенє наступило тільки в видатках на конзулярні цїли, що було конечним. Дел. Ш т а й н е р заатакував остро институцию делєгациї, домагав ся спільного адміністрацийного трибуналу, розширеня дїяльности конзулятів через покликанє до них купців і угвореня посад комерцияльних заграничних референтів. Що до заграничної політики Австро-Угорщини заявив бесїдник, що не є вона ані сьвідома ані одноцїльна. Дел. С и л ь в е с т е р тїшить ся, що удержано союз з Нїмеччиною. Що до Італиї є бесїдник гадки, що супротив настрою людности не буде могло італийске правительство додержати своїх приречень. Д-р К р а м а р ж доказує, що економічна борба з Уграми не є можлива, доки зелїзничі лінії не є в руках правительства. Що-до тридержавного союза, то сей не відповідає вже вимогам всесьвітної політики, а народи австрийскі енергічно подякували би за те, колиб їх втягнено в конфлїкт лише з огляду на інтереси союзника. Д-р К о з л о в с к и й зазначує, що користи тридержавного союза не є рівні; в нїмецкім парлямент всї бесїдники зазначували, що Нїмеччина без помочи Австриї була-б ізольована. Д-р Д у л є м б а підносить, що австрийскі конзуляти в Америцї не розуміють потреб еміґрантів-Поляків і що за мало є при них урядників-Поляків. Ґр. Ґ о л у х о в с к и й відповідав на замітки починені в часї дискусиї, по чім буджет міністерства заграничних справ принято. Слїдуюче засїданє комісиї відбуде ся в суботу. На дневнім порядку кредит окупацийний і воєнної маринарки.

Будапешт. Орґан сторонництва независимости „Budapest“ доносить офіцияльно, що угорскі делєґати ухвалять Ґолуховскому votum недовіря.

Відповідь на віденьску демонстрацию.

Будапешт. Вчера прибув тут Кошут. Величезна товпа народу повитала єго з демонстрацийним ентузиязмом. Є се очивидно відповідь на віденьску демонстрацию.

Бунти в нїмецкій армії.

Берлїн. „Vorwärts“ доносить про бунти в нїмецкій армії в нїмецких кольоніях полудневої Африки. Убито вахмайстра і одного офіцира за те, що знущали ся над жовнїрами.

НОВИНКИ.

— **Про страйки в Бобреччині** пишуть нам: Хлїборобскі страйки в бобрецкім повітї тревають дальше, особливож держать ся добре в Коцурові (від 6 неділь), Романові, Городиславичах, Під'яркові і Підгородищу. Бідиїйші люде виїхали на зарібки до Прус, в числї кількох соток, а ті, що лишили ся, роблять у богатших господарів. Доси робили коло бульби, тепер настають сїнокоси, а відтак жнива. В Підгородищу заробляють при будові церкви. Страйк має політичні мотиви, є се напір за справедливою виборчою реформою. Управитель староства, Гродзїцкий, казить ся і хоче терором зломити страйк, поступаючи як росийский сатрап. Дня 1. с. м. візвав до староства з Городиславич страйковий комітет і пятьох громадских радних разом з війтом. Лаяв їх бунтівниками, грозив, страшив, вслїв розвязати страйковий комітет і вернути до роботи на паньских ланах, але люде вислухали єго спокійно і роблять своє дальше. Так само кликав до себе громадску старшину з Романова і пригадував їй право замикати людий до арешту за збори, забави і т. п. Окремо взивав ще кількох романівских селян, що мають вплив в громадї і так само їх страшив, але надармо. Взагалї, нема дня, щоби люди з котрогось села не тягались за страйк до староства. Рівночасно по селах бушують жандарми, що закватирувались до хат або комітетових, або де страйкового комітету нема (пр. в Романові), та мешканях господарів, що мають вплив в громадї. Однак даремні заходи Гродзїцкого, бо нарід розуміє свої права, поводить ся незвичайно взірцево і твердо ступає до своєї мети. — *Сьвідомий.*

— **Страйковий відгомін в Гусятинщинї.** Пишуть нам: Не маю зовсїм претенсий величатись перед сьвітом своїм мучеництвом, але в інтересї моєї екзистенциї, мого „оплаканого хлїба насущного“ заявляю, що вість кружляюча по повітї, а пущена в рух тілько в інтересї прогнаня мене з Гусятинщини на основі „względów służbowych“, наче би я мав викликати рільний страйк в Сокиринцях, є лише злобною видумкою підлих духів, котрі в послїднім часї завзяли ся так нечувано злобно на мою екзистенцию, а властиво животїнє галицкого голодомора. Отже заявляю, що я анї нїколи анї тепер такого страйку не викликував, бо сей як-раз в першій мірі відбив би ся на моїй і так пустій кишенї, анї взагалї такого страйку в Сокиринцях нема, що може ствердити дотичний громадский уряд. Чого-ж отже хочете від мене, темні духи? Майте сьміліcть вилїзти із своєї нори і зважте ся стрінутись зі мною око-в-око. Маневрувати против мене з поза плота, се більше як гидко! Се стоїть не лише низше чести, але навіть імени чоловіка. — *Павло Гуменюк.*

— **Східногалицкий образок.** *Пишуть нам* з Підгаєччини: Від марця с. р. був на лекциї у горальника Маркуса Штральберґера студент Володимир Кульматицкий. Від хвилї, коли в селї проявив ся страйк, став Кульматицкий небезпечним чоловіком в очах посесора і двірских офіцияльстів, не виймаючи і самого Штральберґера. З тої причини мав Кульматицкий, Богу духа винен, богато прикростий від місцевих жандармів, котрі харчують ся у Штральберґера. Аж д. 2. с. м. склала ся така пригода: Зрана, коли Кульматицкий мав лекцию, прийшло до него двох людий і просили именем війта і радних, щоби їм списав протокол засїданя ради. Кульматицкий обіцяв їм се зробити, коли скінчить лекцию. За годину прийшли вони вдруге, а Кульматицкий, скінчивши науку, пішов до громадскої канцелярії. Коли зійшли ся радні, він списав їм ухвалу ради, котрої змістом була просьба до палати радної бережаньского суду о випущенє на волю Мужилівців, запертих в слїдчій вязници. Зараз потім Кульматицкий пустив ся до дому; та ледво вийшов на улицю, заступив єму дорогу жандарм Ґлїньский і питає: „Czy ma pan pozwolenie od starosty na wiec, który pan przed chwilą urządził w gminnej kancelaryi?“ Кульматицкий вернув ся з жандармом до громадскої канцелярії та покликав ся на сьвідоцтво зібраних єще радних, що тут не було жадного віча, та що він, Кульматицкий, був тут на просьбу радних, щоби їм списати протокол засїданя. Але жандарм, не зважаючи на те, приарештував Кульматицкого і відвіз єго до Підгаєць до староства, де з ним списано протокол; заразом загрозив єму староста, що справу віддасть до суду. Кульматицкий, хоч зараз пущений на волю, уважав за лїпше, зараз наступную ної ночи виїхати з Мужилова.

— **Пригадка.** Духовеньство Сїнявщини в ярославскім повітї постановило було около 25. мая уладити в найблизших днях 8 віч; тимчасом минуло вже більше як дві неділї, а віча не було ані одного. Чи мали-ж би тамошні сьвященики забуги на свою постанову?

— **Полїцийні практики в Сокали.** Пишуть нам: Дня 5. с. м. застрайкувало в Сокали 250 будівельних робітників, домагаючись від майстрів урегульованя годин та підвисшеня платні. Страйк покінчив ся дня 8. с. м. о стілько корисно для страйкарів, що зменшено час роботи. Робітники заховували ся цїлком спокійно, ексцесів не було, а мимо того змобілїзовано 30 жандармів, що розганяючи страйкарів, стоячих купками дразнили товпу. — Позаяк я стикав ся з страйкарями і удїляв їм правної поради, як поводити ся підчас страйку, вся злість інспектора полїциї, полїциянтів та підприємців впала на мене. Дня 7. с. м. вечером напастує мене жандарм Яструбецкий з полїциянтом, взиваючи мене на переслуханє до вахмайстра і інспектора до магістрату. Знаючи про брутальне поведенє полїциянтів з переслухуваними, а не маючи охоти нести до магістрату свого житя, я заявив, що до магістрату не піду і уступлю лише перед силою. І ось дня 9. с. м. вечером роблять полїциянти перед магістратом на мене облаву. Полїциянт Блазовский лаючи мене найординарнїйшими словами, кидає ся на мене, бючи мене в груди та попихає в сторону відлюдного міского огорода. Єму помагає в тій операциї єго настоятель Антонї Тшаска, інспектор полїциї. На мій крик: „жандармерия!“ висуваєсь з за муру постенфірер Білик і побачивши, що дїесь, відвертає ся. Аж робітники оборонили мене перед розбішеними полїциянтами. І ось на поклик інспектора: „aresztować!“ являєсь сейчас 3 жандармів і арештує тих, що мене заступили перед побитем. — Дня 11. с. м. входить до суду донесенє на мене, Вінк. Задорожного, Івана Дзюба та А. Сьвєнцїцкого о провину з §. 81. з. к. Замітне, що на сьвідків мнимого публичного насильства покликані виновники нападу А. Тшаска і капраль полїциї Блазовский та жандарм Білик, що візваний мною на мою оборону, був сховав ся. — На згаданих жандармів внесено жалобу до краєвої команди жандармериї у Львові, а на виновників нападу донесенє до суду о переступство з §. 331. к. з. В Сокали драбуги розпаношились на добре і нїяка власть їх не добачує, за те заповнені тутешні арешти в ¾ частях селянами за страйки і т. п. на основі губернїяльних розпоряджень та Prügelpatent-ів. — *Михайло Західний, студент прав.*

отже чинник етичного характеру. А що горячий темперамент романської раси заставляє людий суперечку за дрібниці кінчити дуже часто штилєтами, то зрозуміла річ, що там, де наші земляки взивали би себе взаїмно до спокою, аби не дати ся спровокувати й не викликати ще більших репресий, і в найлїпшім разї вислали би телєграму до Відня, — там тамті протестують против насильства мовою бомб.

По кождім атентатї всї обурюють ся особливо на те, що його жертвою падуть також невинні.

А підчас актів правительства в цїли „охорони порядку“ невинні не падуть? Коли полїция атакує демонструючу товпу, коли військо успокоює вуличні розрухи, чи тоді шаблї поліції, багнети і кулї вояків розбирають, хто виновний? А у Львові підчас розрухів у червни 1902. р., а в Лядськім сего року невинні не лягли трупом? Або ось примір із зимового повстаня в Москві: Боєва социяльно-демократична дружина, що руководила повстанєм, стратила всего 40 людий убитих, ранених і арештованих; а почислити, скільки там убито невинних! І як їх убивало правительство! Ось нападуть повстанцї на військовий віддїл, перестрілять ся й відступлять. Згодом заїжджає на те місце гармата й палить на всї боки, хоч повстанців на тім місци вже давно нема, й гинуть самі невинні. І що значить тих кілька невинних жертв, що впадуть від бомби анархіста, супротив тої безчисленної маси невинних, що падуть від віків у боротьбі правительства против внїшних і внутрішних ворогів! І так невинні падуть у кождій боротьбі, — такий уже закон боротьби, й обурювати ся з сего приводу тілько на анархістів, — се таке самe фарисейство, як обурювати ся на анархістичні атентати, а не бачити еспанської інквізициї супротив робітників.

І так, зводячи разом повисші виводи: 1) анархізму не треба змішувати з терорізмом, бо анархізм — се наука про новий устрій суспільности, а терорізм — се тактика в боротьбі, якої придержують ся не тільки анархісти; 2) терористичні акти анархістів і загалом революціонерів — се наслїдок гнету правительства, а далї залежать вони також від того, о скільки гнетені чуткі на гнет і здібні реагувати на нього; 3) специяльно в Еспанії терор анархістів — се вимушена відповідь на інквізиторські способи боротьби правительства з анархістичним робітницьким рухом.

Боротьба правительства і тих чинників суспільности, що вважають сьвятими й ненарушимими основи сучасного устрою, з анархістичним робітницьким рухом — се річ конечна, бо одні стоять на сторожі сучасного устрою, а другі хотять його зруйнувати. Але способи боротьби залежать головно від тих, що мають у руках власть. А коли закони замикають анархістам дорогу до пропаґанди своїх ідей, до боротьби за їх здїйсненє, то вони, як виняті зпід права, мусять уживати таких способів, які їм ще лишають ся до розпорядимости.

І так, замість обурювати ся на поодинокі атентати, треба мати на увазї ц ї л і с т ь а н а р х і с т и ч н о г о р у х у, його теорию і практику та становище держави до нього,—а тоді в иншім сьвітлї покаже ся те, що тепер видаєть ся тілько безцїльною кровожадністю й жаждою нищеня.

Михайло Лозинський.

— **В справі регуляції рік в Стрийщині** пишуть нам: Село Ходовичі лежить над гірскою рікою Стрієм, що рік-річно виливає й робить великі шкоди. Село саме тому зарадити не в силї, бо язів бити не вільно, бо має бути „колись“ у нас регуляция. Тому рік річно висилаєсь депутациї до наших висших властий. Були вже кільканайцять разів в старостві в Стрию, кільканайцять разів у Львові у намістника і краєвого маршалка, вносилась інтерпеляция в парляментї на руки посла д-ра Коса, з'їздили ріжні комісиї, брали диєти, та все осуджували „trzeba coś zrobić“, „але сказав пан, тепле єго слово“, а руский хлоп терпеливий. Минувшого року правительство призначило 8 і пів мілїона на регуляцию Стрия. Регуляция зачалась, але не у нас, хоч ріка чим-раз зближаєсь до села, так що коли давнїйшими лїтами плила 2—3 клм. від села — тепер вже пливе попід церкву. Сегорічній депутациї намістник і маршалок приобіцяли, що сего року з весною рішучо розпічнесь вже у нас регуляция, але ми живемо в Галичинї, тож приказ не може так скоро дійти до Стрия. А між тим сего тижня вода заняла знова село, злупала і замулила 600 моргове пасовиско, знищила засїви й цїлу працю хлїбороба, а одинокий наслїдок сего недбальства — голод. А лиш кілька язів могло всему тому нещастю зарадити,. але хтож би ще гайдамаків ратував? — *А. Х.*

— **Підмоги для бурс.** З ухвалених соймом 20.000 корон на запомоги для бурс призначив видїл краєвий між иншими і рускому товариству педагогічному у Львові на бурсу для учеників середних шкіл 400 К, для института сьв. Николая у Львові 100 К, товариству сьв. Володимира у Львові для селяньскої бурси 100 К, рускій бурсї в Бродах 200 К, бурсї ім. п. Ефиновича в Бродах 100 К, рускій бурсї в Стрию 150 К, в Бережанах 350 К, бурсї ім. сьв. Николая в Золочеві 100 К, двом руским бурсам в Новім Санчи по 200 К, рускій бурсї в Станиславові 250 К, бурсї селяньскій в Станиславові 100 К, бурсї сьв. Николая в Перемишли 450 К, бурсї ім. сьв. Володимира в Самборі 200 К, рускій бурсї в Тернополи 450 К, бурсї тов. „Просьвіта“ в Тернополи 100 К, бурсї ім. сьв. Йоана Хрестителя в Дрогобичи 150 К, бурсї тов. „Просьвіта“ в Дрогобичи 100 К, бурсї ім. сьв. Онуфрія в Ярославі 150 К, бурсї тов. „Шкільна поміч“ в Сокали 100 К і селяньскій бурсї в Долинї 100 корон.

— **О дефравдацию 55.000 корон.** Сими днями відбула ся перед карним судом в Перемишли карна розправа в справі дефравдациї 55.000 корон, довершеної на шкоду задаткового товариства в Ярославі. Обжалованими були: Леон Менкес, касиєр і Йоахим Ліхтбах, лїквідатор згаданого товариства. На слїд злочину, до довершеня котрого обжаловані вповнї признали ся, попала дирекция завдяки чистому случаєви, бо обжаловані, дїлаючи в порозуминю, підрабляли від 1901. року всї книги, асигнати і т. ин., так, що в часї шконтра було всьо в найлїпшім порядку. Обжалований Менкес боронив ся тим, що цїлі два роки не мав нїякої платнї, а відтак кілька лїт діставав лише по 20 корон на місяць, супротив чого недостача средств до жития спонукала єго нарушити фонди товариства. Обжалований Ліхтбах оправдував ся тим, що грав в льотерию в надії, що покриє здефравдовану суму. Трибунал засудив Менкеса на 15, а Ліхтбаха на 12 місяців тяжкої вязниці. Засуджені приймили кару і почали ї зараз відсиджувати.

— **Японцї глядають правдивої релїгії.** Як доносять заграничні часописи, японьске правительство заняло ся тепер справою заведеня найлїпшої релїгії в своїй державі. В тій цїли вже давнїйше була установлена окрема комісия, що мала розслїджувати всї головні релїгії на сьвітї, однак через послїдних сїм лїт тота комісия не робила нїчого, бо держава була занята многими важнїйшими справами. Тепер мікадо вводить релїгійне питанє назад на дневний порядок і дня 31. мая с. р. розпочав ся конґрес, на котрий запрошено представителїв усїх важнїйших релїгій.

— **Дрібні вісти.** Віцепрезезом повітової ради в Бродах вибраний Артур Шнель, властитель майна в Старобродах.

Трибунал присяглих суднїв у Львові засудив на три місяцї звичайного арешту коваля з Черепина Василя Харкова, що убив в пянім станї селянина Івана Попелятого. Тойже Трибунал засудив на пять лїт тяжкої вязницї, заостреної постом і темницею, робітника Кипиттофа Марцінїшина за те, що убив з мести Франциску Даниловову, жінку портиєра в Черлянах.

— Росийский письменник Максим Горкий вертає з Америки до Росиї і за кілька днїв прибуде до Петербурга.

Концерти і видовища:

Концерт в „Народнім Домі“ у Львові устроює в пятницю 15. с. м. львівске товариство „Lutnia“ при участи орхестри 15. п. п. Початок о годинї 7·30 вечером.

Гумористичний вечір в Кракові відбуде ся в суботу 16. с. м. в читальни „Просьвіти“ (Ринок ч. 17, II. пов.). Продукуватись буде драматичний артист п. Войтович.

Урядові вісти:

До іспиту зрілости в І. гімназиї в Ряшеві, що відбув ся в часї від 2. до 13. червня с. р., приступило 45 публичних учеників і 4 екстернїстів. Пятьох репробовано на оден рік, одного без речинця, а 12. позволено здавати оден предмет по вакациях: 31 здало матуру між ними одинокий Русин, Іполит Брилиньский.

Із станиславівскої епархії. Канон. інституцию на Пациків дістав о. Тар. Турчманович. — Ант. Глодзиньский, референт господарских шкіл в краєв. радї шкільній у Львові, іменований консист. радником з правом уживаня крилошаньских відзнак. — Введені в завідательства: Ом. Красицкий в Самолусках, І. Волянський в Глушкові, Анат. Навроцкий в Городенцї і Ник. Кейван в Погорилівцї. — Парох. сотрудниками установлені: Стеф. Антимович в Похівці і Вас. Мисевич в Головчинцях. — Увільнені: Мих. Андрїшин від завідательства в Погорілівцї, Ник. Руденьский від сотрудництва в Ланчині і Іван Луцик від сотрудництва в Городници. — Конкурсовий іспит видержали: Мих. Баричко, Парт. Чубатий, Ник. Бутковский, Іван Луцкий, Іван Пісецкий і Ник. Салї. — Відпустку для покріпленя здоровя дістали: Ден. Воєвідка, Волод. Козоровский і Іван Коцюба на два місяцї, Сем. Павлюк на оден місяць і Іван Федюк на шість недїль.

Конкурси:

Магістрат міста Львова розписав конкурс на пять безплатних місць науки сольового сьпіву в школї тов. „Lutnia“ в новім шкільнім роцї з речинцем вношеня подань до 30. с. м. Компетенти мають виказати ся, що не розпоряджають фондами на науку сьпіву і що учили ся вже сьпівати та осягнули з тім напрямі якісь результати.

Померли:

— **Антін Нижанковский,** парох в Яснисках, ярічівского деканату, відзначений почесним медалем за 40-лїтну службу, упокоїв ся 10. с. м. в 72 роцї житя а 49 сьвященьства. В. є. п.!

Відозва.

Дорогі Земляки! Нам уже соромно, що мусимо так часто відзиватись до Ваших сердець; але що-ж дїяти! Погадайте лише наші потреби: 200 хлопцїв в самій бурсї мужескій, (сам чинш річно 13.000 корон!); 172 ученицї в школї видїловій, з котрих богато побирає науку майже цїлком безплатно; 86 семинаристок; а тут навіть власного кутика товариство ще не має! На бурсу, відай найбільшу в цїлій Галичинї, дістали ми в сїм роцї всего чотириста корон соймової запомоги, значить на кождого ученика по дві корон річно! Не лишаєсь нам, дорогі Земляки, нїчого иншого, як двигатись власними силами.

Товариство наше добре знає, що в кождім провінціональнім містї мають тепер Русини свої пекучі потреби, свої льокальні цїли; але гріх був би спускати і Львів з ока! Львів таки все остає осередком нашого духового житя, і ми не можемо, ми не сьміємо відступати єго. А до чого ми спосібні, скоро лише є одушевленє і принука, се показали наглядно ті щедрі складки кілька лїт тому в часї сецесиї наших студентів. Чи не зібрали ми тогдї до кількох місяцїв близько 100.000 корон? А таки через те нїхто з нас не збіднїв! Оказувати-б нам лиш усе постійну жертволюбність, хотяй би дуже скромненьку, на потреби Руского Товариства педагогічного у Львові, а покажемо себе красшими патріотами, нїж за сецесиї!

За цїлий сей рік удалось нам зібрати жертв на наші цїли ледви над 6.000 корон, вчисливши в се вже всї запомоги наших институций і повітових видїлів. Як се дуже мало в порівнаню з великаньскими нашими потребами! Та й тут дивуватись треба, що між нашими добродїями видимо майже все імена одних і тих самих осіб, що й на инші народні потреби не жалують гроша, коли тимчасом нїякі відозви наші не успіли промовити ще до сердець осіб, котрі, скілько нам відомо, могли би неодну лепту пожертвувати на наші цїли. Одні, так сказати, від уст собі відоймають і послїдний гріш складають на народні потреби, а другі — і тих є далеко більше — оказують ся глухими на всякі поклики. І яка сему причина: чи нерозуминє наших народних потреб і ваги солїдарности в так великім дїлї, як загальна жертволюбність, чи попросту звісна наша байдужність?

А чого ми могли би доказати при загальній жертволюбности, показує давно знаний — що правда, теоретичний рахунок: Є нас в краю три мілїони душ; колиб від кождої душі впало на місяць по сотикови, то мали би на народні цїли по 30.000 К місячно, а по 360.000 К річно! Чи не можна би тоді такою сумою заспокоїти всї наші річні потреби? А тягар сего народного податку був би майже нїякий, бо навіть на родину, складаючу ся з 10 душ, припало би річно платити всего 1·20 К!

Та, звісно, вся хиба в сім рахунку в тім, що нема у нас такої широко розгалуженої организаци, котра би ті сотики вибирала і, куди слїд, відсилала. У нас указувано вже нераз на организацию словіньского просьвітного товариства св. Могория. Словінців є майже о половину менше. нїж нас; але там кождий сьвященик у своїй парафії пильнує, щоби через рік зібрати як найбільше членів товариства і в догідну хвилю вибрати від них по 2 К членьскої вкладки; ті вкладки відсилають з кінцем лютого до осередка, і тим способом збирає товариство річно по 150—160 К! Там нема і залеглостий вкладок, бо за члена товариства уважає ся лише той, хто вкладку зложить готівкою до кінця лютого.

Чиж подібна организация не можлива й у нас? Чи не повинен би в кождім селї найти ся чоловік — сьвященик, єго жінка, донька, син, або учитель, — котрий би заняв ся тим і пильнував, щоби ті сотики вибирати в пору та в якімсь означенім часї разом прислати, куди слїд? А тодї наші институції були би справдї народні, бо двигались би і розвивались би коштом усего народу та не потребували би боротись з безнастанними недоборами. І народний податок не спадав би тогдї всїм тягарем на одиниці, на жмінку одиниць в прирівнаню до числа всего загалу.

Тимчасом у нас навіть члени товариств довгими роками залягають з короновими вкладками, до котрих зобовязали ся; бо раз забудуть, другий раз нема дрібних (хоч нераз в сотеро більше видає ся на річи, без котрих легко можна обійти ся), иншим разом нема під рукою переказу або нема ким гроший післати на почту і т. и. Ми вже для вигоди висилаємо навіть чеки, та й те не помагає; і гроший нема і чеки нам пропадають, а вони теж нас коштують.

Поки спроможемо ся на таку организацию, котра би вибирала і збирала дрібонький народний податок на всї народні потреби, могли би наші сьвященики при патриотизмі і добрій волї легонько прийти в поміч нашому товариству, коли би кождий у своїй церкві схотїв бодай раз, два рази до року відправити акафист та прислати нам дохід з него. Колиж бо мабуть і до сего треба би принуки на місци та в щасливу хвилю!

Велику поміч нашому товариству могла би подати наша суспільність також купованєм наших видавництв. Наше товариство видало доси 118 гарних книжочок для молодїжи і на шкільні премії та видає для дїтий „Дзвінок“. Кількож то в роцї нагоди для родичів і опікунів справити дїтям приємність гарною змістом і гарно оправленою книжочкою! А „Дзвінок“ повинен же бути в кождій рускій хатї, де є дїти.

Ми взагалї не хочемо припускати, щоби наша Русь опустила наше товариство в таку переломову хвилю, в котрій ходить о бути чи не бути!

Ми вже порішили приступити до будови дому для 200 бурсаків. Та хоч маємо площу і дещо гроший з запису бл. п. кардинала Сембратовича, але се капля в мори в порівнаню з сумою 300.000 К, яку нас ся будова тут у Львові має коштувати. Як наша суспільність не дасть одушевитись до зложеня добровільних жертв на висоту бодай 100.000 корон, то пропаде нам й площа й готівка, яку маємо, пропадуть й ті жертви, які би добрі люди зложили, а шо найгірше — мусїли-б ми тодї цїлком розвязати бурсу!

Земляки! Покажім свою живучість, не на довго, а на кілька місяцїв, одушевім ся для так чесного й памятного, епохального дїла, а зберемо навіть більше, нїж 100.000 корон! Наш страшать песимісти, нас спиняють, деякі навіть підсьміхають ся й називають заслїпленими, але ми покажім, що в наших сотиках сила не аби-яка! Нема у нас князїв, графів, баронів, магнатів, але є ще щиро-руске завзятє, є віра в добру справу, є любов до свого. А така віра й така любов чудес доказати може! Патриотки й патриоти! Просимо Вас не лише о Ваші жертви, але ще більше о ініциятиву, о принуку до збираня таких жертв, при кождій нагоді, як: збори, гостини, весїля, празники, соборчики і т. д., о орґанїзованє комітетів для тої цїли, о одушевлюванє знакомих. Покладїм собі через якийсь час ту одну справу за головну мету, не розстрілюймо наших сил, але й дїлаймо скоро, енергічно, а певно зберемо небавом потрібну нам суму вже до осени, щоби будову сеї осени можна підтягнути під дах.

Земляки! У тій сьвятій справі ми виключно на Вас покладаємось; не на постороннu ленту, не на краєві підмоги, лише на Вас!

Складки і дари, призначені на будову бурси, просимо виразно зазначувати, бо з них веде ся окремий рахунок.

Будову вести буде наш знаменитий професор будівництва, радник І. Левиньский. Вже лагодить пляни і кошторис.

Дім стане в прегарнім місци, де ще воздуха богато, в сусїдстві Крижової улиці, а при тім буде просторий огород.

Всякі датки, хочби найдрібнїйші, з виразним зазначенєм цїли, — на бурсу, на школи, на будову — просимо присилати на адрес Руского товариства педагогічного у Львові, ул. Сикстуска ч. 47.

Від головного Видїлу Руского Товариства педагогічного.

— **Виказ жертв** на читальняній дім „Просьвіти“ в Липниках мостиского повіту: Товар. „Бесїда“ у Львові 10 корон, Борис Іван, купець в Перемишли 5, Горневич Д. в Мостисках 2, о. Калимон Мих. в Кальникові 2, о. Лев Григорий в Бортятинї 2, Левандовский М., надінжінєр ж. д. в Стрию, зі складок в рускім касинї 8, товар. „Просьвіта“ у Львові 50, о. Савула Теодор в Дмитровичах 1, Скварко Зах. в Мостисках 10, Скородиньский, директ. канц. „Просьвіти“ у Львові 2, Струсевич Володим. в Судовій Вишнї 3, д-р Федак Стеф. адвокат у Львові 10, читальня „Просьвіти“ в Судов. Вишнї 4, читальня в Черневі 5, разом 114 корон. Всїм Вп. Жертводавцям сердечно дякуємо а всїх Вп. Родимців просимо о ласкаво надсиланє дальших жертв на повисшу цїль на адресу підписаного товариства. — За видїл філії тов. „Просьвіта“ в Мостисках: *З. Скварко. Д. Горневич.*

Заява. В ч. 9. „Дзвона“ в статї п. з. „Жарт і правда“ поміщено між иншим, буцїм то я, ота справдешна „Дністрова“ жертва, оженив ся лише завдяки тому, що Кулачковский „лїчив ся“ в Карльсбадї. Скористав з нагоди і дістав „позволїньство“ на женячку. Але дістав за те „пуцївку“ і має до нинї за свій гріх. Кулачковский вернувши, казав прикликати сьмільчака і „всипав єму бобу“. „Ви — верещав він на цїле горло — вже оженили ся? Ну, ну, як би я був тут, то був-бим вас викинув з „Дністра“ разом з вашою жінкою, — а дальше „Котович покутує до нинї свій тяжкий гріх. Сидить в однім з найнездоровших бюр від 8. год. рано до 8. год. вечером“. Се справдї жертва Дністра“. В інтересї правди заявляю, що Вп. д-р Кулачковский менї нїколи в подібний спосіб не грозив а відносив ся до мене все прихильно, і на вість о моїй женячцї зложив менї щиру і сердечну гратуляцию. Не покутую за се, як твердить автор згаданої статї, висиджуванєм до 8. вечером в бюрі, бо чинности експедитора вимагають инших урядових годин наслїдком викінчування в звичайних годинах урядових робіт поодинокими бюрами, і через се години урядові експедитора розділені на 2 разове урядованє від год. 9. рано до 1, евентуально 2. в полудне і години 4. до 6. евентуально 7. вечером. В наслїдок збільшених чинностий в сезонї осінним мусїв я дїйсно сидїти довше, але за ті надобовязкові години дирекция „Дністра“ особно мене ремунеровала. Заявляю також, що неправдою єсть, як се стоїть в згаданій статї, будьтоби експедиция листів урядових опізнялась в наслїдок залагоджуваня приватних справ Вп. директора Кулачковского в бюрі, противно єсли таке опізненє наступило, була се причина перетяженя д-ра Кулачковского в працї чисто бюровій а в послїднім роцї передовсїм в наслїдок справ получених з будовою власного дому „Дністра“, що менї єсть лично відомо. — *Володимир Котович.*

— **Рахунок „Краєвого Союза кредитового** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць мая 1906.

		Кор. с.
Стан довжений:		
1. Удїли	68 100·12	
Фонд резервовий	6.461·18	74.561·30
2. Вкладки: Стан з початком міс. мая с. р.	1,211 394·79	
зложено	73 058·85	
вийнто	52 882·35	
Стан з кінцем місяця мая		1,236.571·29
3. Позички затягнені: Стан з початком м. мая	124·50 —	
затягнено	38.000 —	
сплачено	122·50 —	
Стан з кінцем міс. мая		40.300·—
4. Сальдо відсотків		37·8 3·69
5. На рахунку бі.ячім Ради краю з р. 1905		2.322·31
6 Инші позиції стану д.вжного		—·—
7. На рахунку коштів спору		45·16
8. Кредитори		—·—
Сума		1,391 643·82
Стан чинний:		
9. Позички удїлені: Стан з початком мая	974 904·25	
сплачено	68.311·79	
удїлено	139. 88 —	
Стан з кінцем міс. мая		1,045.780·46
10. Недвижимости		288.513·75
11. Льокациї фонду резерв і специяльна резерва 5000 К		45.453·67
12. Кошти спору		—·—
13. Кошти адміністрациїні		6.673·59
14. Готівка		2 658·78
5. Инші позиції стану чинного „Ріжні“		480·25
16 Друки для товариств		1.363·32
17. Інвентар		700·—
Сума		1,391,643·82
Кредит скриптовий		95 870·00 К
„ парцеляційний		220.403·00 „
„ товариств		679.855·00 „
„ приват.		9.652·46 „
Сума		1,045 781·46

Членів прибуло 4 убуло 2, остало з кінцем мая 1906 518 а 1.637 декларованими удїлами в сумі 81.850 К. Стопа процентова від вкладок 4½. — Стопа процентова від позичок 5½—6%. Затягнено позичку в банку краєвім (—.—К) на процент 4½%.

Львів дня 31 мая 1906.

— **Рахунок краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників** стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою у Львові, за місяць май 1906.

		Кор. с.
I. Стан довжний:		
1. Удїли членьскі		47.8 7·45
2 Фонд резервовий		3.872·23
3. Вкладки щадничі		—·—
а) стан на початку року	К 148.469·09	
б) вложено по конець мая	75 911·99	
в) вийнято „ „ „	35 227·80	
позістає з кінцем місяця		189.153·28
4. Кредит банковий		22.945·—
5. Позичка в гал. фонді пропінац.		25.000·—
6. Сальдо відсотків		7.909·35
7. Неподіята дивіденда		1.311·—
8. Знек за рік 190		
Сума		298.008·31
II. Стан чинний:		
1. Позички удїлені на скрипти і векелї:		
а) стан на початку року	К 227,293·—	
б) удїлено по конець мая	106.010·—	
в) сплачено „ „ „	56 317·25	
стан з кінцем місяця		276,865·75
2. Кошти адміністрациї		1.588·59
3. Кошти спору		100·38
4. Цінні папери фонду резервового		1.507·50
5. В щадници почтовій (оборотовій)		206·17
6. Движимости		749·90
7. Льокациї в Товариствах і банках		14.919·—
8. Готівка з днем 3 V 1906		2.058·45
9. З рах. і ви х стор.		12·57
Сума		298.008·31

Членів прибуло 2, убуло 2, остає з кінцем мая 1906, всїх членів 787 з 1672 деклярованими удїлами в сумі 53.930 К. Удїл членьский 50 К — може бути вплачуваний ратами; вписове 2 К. Товариство принимає вкладки щадничі на 4% „ по ячки удїлів на 7%. Товариство посередничить в заключуваню обезпечень на житє всякого рода і удїлює дотичних информациї безплатно.

Львів дня 31 V. 1906.

Календар: Нині: Юстина (лат.: Боже Тїло); завтра: Никифора (лат.: Віта і Модести); позавтра: Лукіяна (лат.: Франци).

Тижневе справозданє торговельної палати вЬ Львові за час від 29/5 до 6/6 1906. Валюта коронова. Ціна за 50 кілр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·10 до 8·20 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·40 до 5·60 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·80 до 7·20, а пастівний 6·40 до 6·60, *овес* оброчний 7·40 до 7·65, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—. *горох* до вареня 8·75 до 9·60, пастівний 6·60 до 7·—, *вика* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* —·— до —·—, *ріпак* 11·40 до 11·60, *льнянка* —·— до—·—, *насінє льняне* 11·— до 11·25, *насінє конопляне* 1·.— до 11·25, *хміль* (за 50 кільо) 40·— до 50·—, *нафта* звичайна 16·— до 17·—, сальонова 18 — до 20·—, *конюшина* червона —·— до —·—, біла —·— до —·—, шведска —·— до —·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 літрів 37·— до 37·40.

Надіслане.

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потрученя провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. управ. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

Для певної льокациї капіталів

припоручаємо:

4 і 4½ листи заставні Тов. кред. земского
4 і 4½% „ „ Банку краєвого
4 і 4½ „ „ „ Банку гіпотечного
4 і 4½ „ позичка м. Львова.

Ті папери купуємо і продаємо найкористнійше

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора виміни.

ПІЩАНИ.

Найсильнійше в Европі сірчано-мулове лічниче заведенє для ревматиків, в терпінях суставів і костий, в грузлавці суставів, по зломаних і звихненях, в подагрі, нервоболях, особливо в ішіяс. — Уладженя що-до мешкань, купілий після всяких вимагань, від найскромнійших до найдешевших. Три басени чисто сірчові, три сірчано-мулові, один порцеляновий. Окремий басен для убогих з купілями по 10 кр., другий по 40 кр. Ванни порцелянові, мармурові і деревлянні. Приміщованє купілий болотних, місцевих з незрівнаним успіхом. — Околиця гірска. — Проспекти розсилає управа заведенія. — Ординуючий лікар *Д-р Ал Тайхман.* — Сезон від 18 мая. Піщани на Угорщині, 592 2–5

Колєрницкий і Сын

Бутики і Механічне у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пізьні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, лупи і всїякі инші прибори оптичні. Всїякі направи конаголяне ся як найскорше і найдешевше. 415

Ukrainische Rundschau

виходить у Відни 15-ого кождого місяця в обемі 40 сторін вел. вісімки і коштує річно 6 кор. Кождий сьвідомий і інтелїґентний Русин повинен передплачувати сю часопись, а предплату треба слати на адресу адміністрациї: Wien XVIII Antonigasse 15. Адреса редакциї: Wien, XVIII Salierigasse 31.

Пошукую кухарки, старшої женщини, щоби розуміласъ добре на кухни, прасувала і доглянула праня і слуг. о. Кучиньский, Парпще почта в місци. 609 1–6

Особа молода приємної поверховности зі сьвященничої родини, працьовита, шукає місця до заряду дому. Зголошенья під „Заґадка“ Щирець 606 1–2

Вдовець 38 лїт в одною дитиною промисловець, гладач товаришки житя, може бути панна або бездітна вдова до 30 лїт, пожаданий посаг 2000 кр. Справа трактує ся поважно. Зголошенья під „Вдовець Т. М.“ головна почта poste restante. 577 4–4

Студент медицини, інструктор-ґувернер. інструктор „Сокола“, співак, наложить хор, заопікує ся хорим підчас виїзду в гори або до купіль, обіймє лекцию або инше занятє. Адрес: А. Дідуник у Львові ул. Коперника ч. 9 „Совіт“. 589 2–3

В Микуличині мешканя в кухнями до винайму. Зголошенья: С. ЧЕСНИК. 570 4–?

Хата з кухнею і городом до винаймленя або на продаж під лісом смеревовим 2 клм. від Делятина з Зарічу на сезон вакацийний. Близші поясненя у З. Матковского в Заріччу п. п. Делятин. 583 3–5

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає на пістиплатою управа дібр Жана Таїве ого у Волі високій п. п. Жовква. 502 24–55

З причини виїзду на село прошу роботчів, котрі бажають уміститн донечки в інтелїґентнім домі від нового шкільного року, о зголошенья до 1. липня с. р. Куркова ч. 6 партер. 579 2–3

ТАПЕТИ о 40% низше ніж поручає Склад львівских тапіцерів в ліквідациї по причині зниженя торговлї, також великий вибір найгарнійших меблевих материй і приймає тапетованє в місци і на провінциї та взагалї всякі тапіцерскі роботи. 494–6

До ведення предприємства кравецкого в більших розмірах пошукуємо управительки досьвідної в витворній кравеччині. Зголошуватись зараз письменно до п. Крушиньскої в Станиславові ул. Казимирівска ч. 54. 601 2–5

До винаймленя читальняний дім від 1 липня о чотирох убікациях на склеп в місци дуже відповідніім в середку многих сіл в Лімній [почта в місци] повіта турчанського, де до тепер нема жадного христиньского склепу. Хтобы ґефектував на винаймленє, зволить зголосити ся до місцевого сьвященника Теофана Величко о близші інформациї. Місце дуже рентоне, однак склеп мусить бути веденый на ширшу скалю фаховым чоловіком в більшим капіталом.

ТУТКИ цитаретові в найзнамінитших папериів як: La Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А Мавружевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Кождий хто хоче пити знаменниту і дуже поживну каву, нехай уживає

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

з фабрики в Подґужи,

що змішана з ¼ частию вернистої кави вдоволить навіть найвибагливійших смакунів.

Особам слабосильным, недокровним і дітям треба подавати саму 1122 20–25

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

не додаючи вернистої.

1 кґ. коштує лише 80 кр, або 1 К 60 сот.

Сьвітло церковне і столове

найлїпшої марки

охоронене запротокольованою маркою

+ М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

Сьвітло се виробляє ся в двох родах по ціні 172 кор. і по 156 кор за 100 кґ. Для церков 10% опусту. Ціни розуміють ся льоко фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак +. **М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло припоручає Народна Торговля. Сотни похвал і признань!!! 415 6–?

ПЕРША МОРАВСКА ФАБРИКА ВЕЖОВИХ ГОДИННИКІВ

ФР. МОРАВУС, Берно Grosser-Platz 6.

виробляє і доставляє

вежові годинники

до церков, замків, шпіл, заводів, ратушів, віль, лише в найлїпшім виконанню і дуже дешево.

Контрольні годинники для стражників.

Цїнники даром. 369 7–?

Найстарші відзначенє за достану знаменитих виробів.

На продаж реальність в Станиславові, складаюча ся з двох мурованих будинків (магазин і офіцин Підгірскої Спілки) і 10.000□ метрів ґрунту, положеного вздовж мурованого гостинця, ведучого до Тисьменицї і також другого до Бистрицї, відповідного до парцеляциї під будівлї. — Близша відомість в звязковім Бюрку в Станиславові при ул. Бельведерскій ч. 5. 595 2–6

НОВІСТЬ.

Вже вийшла III. Серия переписних листків

Букви,

Серия містить в собі 30 карт. На кождій картці одна буква о красках червоно-чорних і цьвітнями синьо-жовтими. Берегом картки йде вишивка. Серия коштує 2·50 штука 10 с. Набувати можна в „Сокільскім Бюварі“ у Львові, ул. Руска 1. 429 10–25

ЙОСИФ АЛЬФОНС ТЕППЕР

в Золочеві

ул. Зелїзнича ч. 353

отворив робітню, в котрій виконує роботи з обсягу римарства і сїдельництва, обиває повози і ноші, лякерує повози, двері, вікна, причім приймає замовлена на провінциї або виконує їх на місци по найдешевших цінах. 607 1–5

Осип Краснопольский

Роботня позолотника

ул. Личаківска ч. 40 у Львові, виконує роботи церковні, сальонові, відновляє вівтарі, проповідальниці і т. д. дуже совістно і по найнизших цінах. 604 1–10

Десерове масло

в кождій скількости **за найбільшу ціну** купить на пїле літо до кінця вересня 1906. 584 4–5

Радліцка Парова Молочарня Прага-Сміхів Чехи.

Подяка.

Громада і будівельний комітет в Тетильківцях складає щиру подяку Впов. Панови О. Скевелю за подароване вам города під будову церкви і просить его о дароване решти того города, бо нам за тїсно розпочинати будову церкви; може Впов. дїдич буде так добрий і подарованем поможе до будови. Зразом дякуємо сусїдним с. о. парохам за збиране лепт на своїх храмових празниках, як в Суховолї, Поповцях, Марководі, Гаях дїтковецких, Фільварках великих і т. д. і просимо о дальшу запомогу на будову нашої церкви. Висилати можна на руки п. Павла Дяка головы комітету будови в Тетильківцях, п. Підкамінь коло Бродів. — За комітет будови: *Павло Дяк, Алексей Бутинський.* За громаду: *Семен Мольняк* війт. 608 1–1

Каварня на продаж.

Дня 19·6 (вівторок) б. р. о годинї 10 рано відбуде ся в Перемишли в каварнї „Габсбурґ“ (напротив Староства) **публична судова лїцитация цілого комплектного урядженя каварняного.** Набувающий може порозуміти ся з властителем дому що-до льокалю і обняти сейчас інтерес каварнивий котрий представляє ся дуже корисно. Близші інформациї у адв. Кормоша в Перемишли. 1–2

Сповняючи оправдані бажаня моїх П. Т. гостий, завів я з днем 1 с. м.

найславнійше в сьвіті

Пільзненьске пиво з міщаньского бровару

марка В. В.

найстаршого і найбільшого бровару в Пільзні.

Кухня моя, загально звісна, владжує здорові і смачні страви лишь на сьвіжім маслї.

Моя торговля вин вазсмотрена у всї роди **вин** австрийских, угорских і заграничних.

В моїм готели комнати від 75 кр. до 2 зр.

О ласкаві відвідини просить

Филип Бізанц

Готель під „Трема коронами“, ул. Трибунальска ч. 10. 605 1–3

НА НАГОРОДИ ПИЛЬНОСТИ

і всякого рода дарунки

поручаєсь книжка п. з.: „Як у сьвітї жити“, с. в. правила доброго виховання; один примір. стоїть 2 кор., при замовленю 10 приміри. 50% опусту. „Дві долї“ оповід. Е М. (оправлене) 1 кор., „Кілзь бльокаду“ опов. Ю. Верна (оправлене) 1 кор. і „Що молодим про алькоголь знати треба“ брош. по 10 сот., при замовленю 10 прим. також опуст 50%. Замовляти: **Евген Мандичевский, Тернопіль.** 578 3–3

(Застережене право власности!)

МЕДАЛЇ

відливани для членів Брацтва церковного з кокардами або ленґами

Бронзові штука по	48 сот.
Посріблені	50 „
Алюмініові	45 „

замовляти можна лиш в торговлї знарядів церковних

Спожарского і Устеньского

у Львові ул. Руска ч. 1.

При замовленю 50 штук висилка франко поодинокo не продає ся а лиш на припоручене предсїдателя Брацтва церковного. 586 2–20

Рух зелїзничих поїздів

ваний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова	2·31*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Підволочиск	7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави руской	7·50.
„ Ланцкого	7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·37.
„ Коломиї	10·05.
„ Рашева	10·35.
„ Тухлї	3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзца	4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечер, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд., 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.

з Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята), 10·10 вечер.

з Щирця від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.

з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12·45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан	2·51*, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск	6·20, 10·55, 2·21, 6·15*, 9·50*.
„ Яворова	6·00*, 6·55.
„ Ланцкого	7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора	8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзца	10·45.
„ Рашева	4·05.
„ Коломиї і Жидачева	3·30.
„ Рави руской	7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишли	10·05* (від 1/5 до 30/9 Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.

до Рави руской 11·35 в ночи (що неділї).

до Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.

до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в місцевим бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

При закупні товарів просимо поклонуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 3

Ч. 112 Львів, пятниця 2. (15.) червня 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . 32 к. 44 к.
на пів року . . 16 „ 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямации неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ѣї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Позвки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Повени, а зарібкова еміґрация.

З ріжних сторін краю доносять про руїну, яку в засівах поробили повени. Розміри шкід поки що нам єще незвісні, але все таки вже тепер можна уважати за певну річ, що в тій або сій околици, в тій або сій громаді, загляне під сільску стріху нужда. Ся нужда грозить специяльно громадам чисто руским і таким громадам, котрі ні в політиці, ні в шкільних, ні в жадних инших публичних справах не ідуть під команду польскої громади. Рускі громади, а специяльно громади сьвідомі национально, не можуть надіяти ся ніяких запомог з публичних фондів, ні полекший податкових. Повени, від котрих потерпіли рускі хлібороби, галицкі верховоди використають що найбільше в той спосіб, що покликуючи ся на шкоди в засівах і на грозячу населеню нужду, виторгують з публичних фондів гроші і роздїлять їх між-польских кольонїстів, котрі нїчого не потерпіли, або між таких самих хрунів руских. Перед парою роками положенє знищених повенню, градом, чи посухою селян руских було безвихідне; знищений не лиш не мав власного хліба, але і на паньскім лані не міг заробити, бо повінь, град, чи посуха знищили так само паньску ниву. Нині, коли наш хлоп має отворену дорогу до Прус, елєментарні катастрофи вже не можуть єго знищити, бо в Прусах ціла родина знайде і удержанє і заробить зерно на засів, заробить податок, та всяку иншу драчку. Вже в 1903 році, коли то в деяких околицях град знищив всю людску працю що до стебла, з одного села в Стрийщинї вимандрували до Прус майже всї спосібні до роботи люди, а результат був такий, що по році забули, що у них був град. Те саме повинні сего року зробити всї ті громади, котрим в наслїдок повений грозить руїна маєткова, холод, а хоч би навіть позичка в банку. Нащо голодувати, коли в Прусах дають добре їсти; нащо задовжувати ся, платити проценти, коли в Прусах заробиш гріш, потрібний до відреставрованя зруйнованого повению господарства!

Окрім економічного значіня, яке форсованє зарібкової еміграциї до Прус з околиць навіщених повению, має для самих потерпівших селян, ся еміграция скріпить відпорну силу нашого національного орґанїзму тим, що ослабить економічну силу нашого противника. Відплив місцевого робітника піднесе передовсїм платню на місци і чистий зиск обшарника з кождого маєтку зменшить ся о кілька тисячів корон. Тим більшу страту принесе єму відплив місцевого робітника, коли повінь і єго ланів не оминула. Зарібник не має найменшого інтересу іти на лан, на котрім збіже злягло, а єще менший інтерес є жати збіже, котре дає мало соломи, а єще менше зерна. Коли збіже рідке, коли воно дає мало зерна, пани не платять за день, лише годять робітника на снопи. Рішучо лїпше виїхати на зарібки до Прус, ніж заробляти такі снопи.

Коли паньский лан жадає богато праці, а дає мало зерна, маємо найлїпшу нагоду показати панам нашу силу і переконати їх що лїпше пустити маєток на парцеляцию. При таких услівях пан не дістане чужого робітника, а як дістане, то заплатить єму більше, ніж сей робітник збере єму з ниви. Як при малій видатности нивн не виплатить ся панови місцевий робітник дневний, то тим менше виплатить ся єму спровадженний, коли він не схоче робити „за сніп". Обовязком всїх сьвідомих наших людий в сих околицях, звідки подільскі пани спроваджують робітника, є поучити народ, що на долах збіже злягло, що воно рідке і ненамолотне, та що через те всї місцеві зарібники виїхали до Прус. Треба перестерегчи всїх „гуцулів", бойків і инших бідаків, котрі в 1902 році були страйколомами, щоби їдучи „на доли", годили ся лише на дни, а як пан не дасть най менше 3 к. за день, щоби ішли до Прус, де все знайдуть роботу.

Нам не вільно впадати в такі хоробливі сентименти, як ті, що в деяких околицях вирнули у людий мягкого серця. Деякі стали жалувати панів, котрих повінь і буря підтяли так само як хлопів і кажуть, щоби сих панів не добивати страйками і еміграциею до Прус. Не лиш в інтересї нашого селяньства, але і в нашім національнім інтересї є, щоби наш народ як найскорше дістав за дешеві гроші паньску землю. Паньска земля піде на парцеляцию під услівями користними для селяньства лише тогди, коли панам господарка вже не буде виплачувати ся і коли вони з своїх посїлостий не будуть могли жити. Всї паньскі посїлости передовжені а всї доходи з них мандрують до банків. Властителї живуть з малої решти, котрої не будуть мати, як замість двох шісток, чи корони, будуть мусїли платити робітникови гульдена. Банк панови не дарує нї позиченого капіталу нї процентів; як ту решту, котру лишає банк, забере робітник, то пан не буде мати з чого жити і дуже радо згодить ся на парцеляцию або єго посілість злїцитує сам банк. Та ке економічно-національне значінє, окрім піднесеня доходів руского зарібника, мають страйки і зарібкова еміґрация. Сї страйки і ся еміграция тим більший ворожать успіх під обома взглядами в таких хвилях, як тепер, коли і панів підтинають елєментарні катастрофи. Тепер треба нам більше ніж коли форсувати еміґрацию до Прус і рільничі страйки. Не жалували нас ніколи, не жалуймо й ми їх!

Народні віча і маніфестациї.

В **бережаньскім** пов. відбули ся д. 10. с. м. довірочні збори в **Лапшинї**; зійшло ся понад 400 людий; проводили Федько Кузів, Микита Глушок, Дмитро Репецкий. Про теперішну ситуацию в Австриї в справі виборчої реформи в наслїдок внесеного проєкту кн. Гогенлього і парляментаризациї кабінету та про українську справу в Росиї, референтував д-р В. Бачиньский. Ухвалено отсї резолюциї: I. Зібрані стоять на становиску не лише безпосередного, загального і тайного, але також цїлком р і в н о г о права виборчого і тому не відступлять від домаганя 43% галицких мандатів для Русинів. Тому з усїх сил і всякими средствами поборювати будуть проєкт Гогенлього, вимірений на увіковічненє політичного і социяльного поневоленя галицких Русинів, а одвічальним за дальший розвій подій у східній Галичині роблять ц. к. правительство. — II. Зібрані радісно витають перші проблески волї для українського народа в Росиї, шлють привіт українському клюбови в державній думі та желають йому як найкрасших успіхів в праці для красшої будучности українського народу по той і сей бік кордону. Дм. Репецкий завзивав зібраних, щоби не підномагали своїм грошем краківского товариства обезпечень, котре годує завзятих ворогів руских хлопів, а щоби обезпечували ся в „Дністрі". Гарну промову про потребу солїдарности, взаїмної любови і поважаня виголосив господар Василь Кузьків. Обговорювано також справу страйків.

В **богородчаньскім** пов. в **Іваниківцї** відбуло ся віче в понеділок Зелених сьвят. Зборам над 1000 людий проводив місцевий парох о. Левицкий, секретаював п. Чорненький, а про реформу говорив п. М. Губчак з Станиславова. Збори приняли з вдоволенєм уступленє Гогенлього і ухвалили резолюциї за безоглядно рівним правом виборчим, котрі вислано вже на руки нового президента б. Бека.

В **долиньскім** пов. кромі виказаних давнїйше віч відбули ся дальші віча: в **Рожнїтові** під проводом о. Макаревича при незвичайній участи Русинів, Поляків і Жидів; референтував о. Богачевский. Д. 26. марта в **Долинї** проводив о. Величковский. — Заповіджені на день 16. і 17. цьвітня віча в Лецівцї і Дубшарі заказав староста Райнер; за те д. 22. цьвітня відбули ся три віча, а то в **Лецівцї, Дубшарі і Спасї**. Всюди референтував о. Богачевский. В **Надїєві** відбуло ся віче дня 13. мая заходом місцевих селян Івана Федева і Івана Грицишиного. Проводив місцевий війт Михайло Слїпак. В кінци дня 22. мая відбули ся загальні збори Селяньскої Ради в **Долинї**, котрі по при инших біжучих справах заявили ся за чотиро іменним правом виборчим, а грімко запротестували проти заходів противників. Головою Селяньскої Ради вибраний о. Богачевский, хоч він перенїс ся до повіту Калуского.

В **калускім** пов. відбуло ся 14. мая віче в селї **Грабівцї** при участи около 5.000 людий; референтував Петро Когутяк з Киїгинина. Дня 3. с. м. відбуло ся віче в **Завадинї** заходом господарів Василя Лесика і Василя Перейми. Референтували п. Твердохліб і Барнш з Калуша. На Нар. Дім в Калуши зложено 150 К. Дня 4. с. м. зібрало ся в **Угринові старім** около 2.000 людий; проводив господар Гринь Ількив; референтували Твердохліб з Калуша, промовляли Никола Стефанів і Онуфрій Василів з Угринова старого. На Народний Дім в Калуши зложено 13 К 10 сот. По вічу відбув ся похід серед луку народних пісень.

В **підгаєцкім** пов. відбули ся д. 10. с. м. довірочні збори в **Сільни**. Референтував п. П. Струхманчук з Росоховатим.

В **станиславівскім** пов. відбуло ся віче в **Заберезу** дня 24. мая. Про реформу виборчу референтував п. М. Губчак, а про економічний стан п. П. Когутяк з Станиславова. Хоч маленький приселок, народу зявило ся звиш 800. Зауважати треба, що на 37 місцевостий судового повіту станиславівского віча скликані вже в кождій, а в деяких і по два, з виїмкою Креховець і Радча, в котрих дотепер не були віча. Сї два села; великі і заможні, мимо заходів организациї не почувають ся до обовязку спільної акциї. Загалом вічевий рух в тім кутї дуже ожившений. Сам Станиславів дав дотепер рефератів на свій і сусїдні повіти вище 100.

В **товмацкім** пов. відбуло ся віче на передмістю Товмача в **Яцківцї** заходом місцевого товариства політичного „Поступ" д. 5. с. м. Від часів віча в Нижневі є се перше віче, на котре призволило місцеве староство; а компанія війска єще стаціонує, здає ся на те, щоби упріємнити скучні дни всяким Валєвским і єго товаришам. Народу з найдальших сторін повіта було верх 2000, між ними богато робітників фабричних і служби двірской. Зборам проводив п. Бородайкевих з Бортник, а секретарював місцевий агент „Дністра" п. Терлецкий. Про вин. реформу говорив п. М. Губчак з Станиславова; він закінчив тим, що одиницею для нас обороною в сім часї є генеральний страйк. Свою згоду з висказами референта зазначували зібрані окликами і довготревалими оплесками. П. Бородайкевич говорив про відносини национальні в Галичині, а п. Терлецкий жадав наперти всїма голосами на громадскі ради і на війтів, щоби висилали петиции за рівним правом виборчим. Телєграму з резолюциями вислано.

В **ярославскім** пов. відбуло ся д. 10. с. м. віче в **Ветлинї** при участи около 300 сесян. Проводив проф. Янів, реферат про реформу виборчу виголосив студ. Янів. Заінтересованє селян було надзвичайне. Зі слезами в очах дякували селяни прибувшим гостям за труд і при звуках народного гимну „Ще не вмерла Україна" пращали їх при від'їзді. Зазначити годить ся, що парох Ветлина о. Дорик з „твердої" партии не хотів згодитись на уладженє віча, так що відбулось воно аж тогді, коли парох виїхав на відпустку. Ухвалені резолюциї вислано телєграфічно до Відня.

---

1)

Причинки до істориї „Народного Дому" у Львові.

I.

Під впливом великого національного руху, що понїс ся по Европі в р. 1848., а особенно за приміром других славяньских народів, з котрих кождий, хоч би найменший, взяв ся до свого питомого розвою, повстала в тім памятнім році і наша Галицка Русь. І у нас видвигнули живу ідею — вказану вже передше Маркияном Шашкевичем — що руский народ може розвиватись лиш на своїй рідній мові, та лиш на питомій основі дійти до сили.

Для переведеня сеї цїли основано в тім році у Львові „Головну Руску Раду", „Галицко руску Матицю" і устроєно „З'їзд руских ученых". Напрям тої праці був висказаний ясно в відозві „Головної Рускої Ради" з дня 10. липня 1848., підписаній її предсїдателем Григорием Яхимовичем: „Ми Русини Галицкі належимо до великого руского народа, котрий одним говорить. язиком і 15 мілїонів виносить, з котрого півтретя мілїона землю галицку замешкує." Так станула наша пробуджена Русь на становищи, що галицкий руский народ творить з українським одну окремішну нацию і має самостійно і незалежно від побратимчих народів (московского і польского) розвиватись.

Однак центром для сеї культурної праці мав станути „Народний Дім" у Львові. Початок до него положив наш цїсар відступаючи на сю цїль р. 1849. „рускій людности міста Львова"*) на руки „Головної рускої Ради" розвалини давного університету і мури припираючого костела. За сим стали всї верстви руского народа складати через довгі лїта свої щедрі жертви і записи, і ревними їх заходами зачав поволи здвигатись наш великий національний институт. Згодом прийшло сему дїлу єще в поміч австрийске правительство, жертвуючи на него між иншим часть із доходу державної льотериї, 50.000 зр. Та даровизна монарха як і жертви наших батьків мали безсумнївну цїль, сотворити у нас институцию, котра піддержувала би р і д н и й і с а м о с т і й н и й культурний розвій нашої народности.

Дїло здвигненя „Народного Дому" вела зразу „Головна Руска Рада". А коли та „Рада" в р. 1851. розвязалась, переняла дальше веденє єго т. зв. „управляюча комісия", зложена з 10 членів, котру і президия намісництва з деякими застереженями признала. Ся комісия урядувала через 20 років, змінялась протягом того часу цїлковито (через смерть або виступленє членів) і доповнялась сама покликуванєм других людий. В половині 60. років здвигнулась наша институция, і тому мусїла тимчасова комісия (в мисль фундацийного акту) уступити і передати дальшу управу її осібному товариству. Комісия уложила тому статут такого товариства під назвою „Народний Дім", котрого і намісництво в р. 1869. приняло до відомости — з застереженєм, що сим статутом не можуть бути „набуті права рускої людности міста Львова вкорочені ні знесені"**). По сім стала та комісия сама, виключно після своїх тенденций, покликувати і принимати членів в се товариство, і передала єму р. 1872. остаточну управу цїлої фундациї. Так станув наш институт „Народний Дім" і в такий спосіб утворив ся нинїшний єго заряд, що ним кермує.

Та тут виявилось, що нова управа институциї заняла цїлком инший напрям, як мали перші єї основателї. Вже управляюча комісия, зміняючись з часом, віддалялась що раз більше від первісних засад, а вкінци здавалась їх і зовсїм покидати. Та вже цїлком виразно зазначало те відмінне становище ново сотворене нею товариство „Народний Дім". Нові управителї поставились на становищи просто противнім національній ідеї, за якою заявилась галицка Русь в р. 1848. і 1849., для якої взялась основувати ту институцию, і для якої наш монарх свою даровизну жертвував. Они кинули питомий розвій своєї народности, а підняли прапор національного обединеня галицко-руского народа з московским. І в той напрям повернули они всю дїяльність нашої всенародної институциї!

II.

На сю зміну напряму зложились преріжні обставини, які зайшли тимчасом в нашім народнім житю.

В р. 1848. піднято у нас ідею, щоби розвивати нашу народність і письменьство на питомій основі. Але та праця не мала підготовленя, мусїла зачинатись від самих початків і вимагала довгого і муравельного труду. Другі славяньскі народи — хоч менші і може в гірших условинах живучі — вже не дорівнюючі нам богацтвами языка — взялись до такої роботи з цїлою сьвідомостию і огнем, та осягнули дотепер красні результати. Та не так легко пішло дїло у нас. Наша годишна інтелїгенция, хоч запалилась зразу для рідної ідеї, однак вихована в дома по більший части в польскій мові, в церкві серед старо-славянщини, а в школї серед нїмеччини, не мала докладного знаня народної мови. Виправдї виступив у нас тоди цїлий ряд мужів, що щиро бажали трудитись на своїй рідній ниві (Никола Устиянович, Антін Могильницкий, Іосиф Лозиньский, Теофан Глиньский, Теодор Лисяк, Лев Трещаковский, Козанович, Мох і др.), але і они вийшовши з чужого виховання і перенявшись ним від малку, мусїли цїлком природно боротись з ріжними трудностями языковими і правописними. Крім того не могла сприяти сій роботї і нїмецка реакция, яка настала у нас по р. 1848. Але щира воля була би певно поборола всї ті трудности і вивела роботу на чистий шлях, коли би не перешкоди з иншої сторони.

В тих іменно часах розвинули московскі обединителї, Погодин і др., по всїх славяньских краях оживлену акцию, щоби склонити їх до принятя российского літературного языка. Другі славяньскі племена, хоч користали нераз з моральної помочи Росиї, не пішли на сю покусу і лишились вірно при своїм, уважаючи питомий розвій своєї народности най-

*) ...Der ruthenischen Bevölkerung in Lemberg... Рескрипти міністер. просв. з 25|8 1849. ч. 227, і міністер. внутр. справ з 18|10 1849. ч. 19755.

**)Z. 72.440 „... dass die auf Grundlage des Dekretes des h. Ministeriums des Inneren vom 11. Oktober 1849., Z. 19755|86 erworbenen Rechte und entstandenen Verpflichtungen der ruthenischen Bevölkerung Lembergs... durch die Bestimmungen des vorliegenden Vereins-Statuten nicht beeinträchtigt, beziehungsweise nicht aufgehoben werden können... Lemberg am 21 Jänner 1849.

В справі Рускої Щадниці.

[Допись з Перемишля].

В числї 3. часописи „Oszczędność“ з марця 1906. найшов я статю п. Станїслава Ангермана під заголовком „Ruska Kasa oszczędności w Przemyślu“. Статя замітна тим більше, що написав її адвокат, і то як-раз недавно вибраний більшостию голосів (також руских членів Виділу Каси) техничний директор Каси ощадности міста Перемишля. Той самий автор порушив опісля ту саму справу рускої щадниці на загальних зборах союза галицких Кас щадничих, і збори ті по оживленій дискусиї рішили внести протест против рішеня державних властий, котрим вони посьміли дати концесию на „руску щадницю“. Тепер, коли справа уділеня концесиї на „Руску Щадницю в Перемишли“ помимо протесту „Związku gal. Kas oszczędności“ стала фактом довершеним, хочу познакомити руску суспільність зі змістом статї п. Ангермана.

Od niejakiego czasu — pisze on — dochodzą nas głuche wieści, iż c. k. Rząd popierając widocznie skrajne (?) dążenia kilku (?) galicyjskich Rusinów, zezwolić ma na założenie ruskiej Kasy oszczędności, a więc Kasy oszczędności, przeznaczonej tylko dla narodowości ruskiej (?!) i służącej dla celów frakcyi ruskiej (?!), pragnącej pogłębić od dłuższego czasu kopaną przepaść (?) między bratniemi narodowościami naszego kraju. Dotąd Kasy oszczędności przenigdy nie służyły za środek partyjny ani narodowy... rozdzielały swoje dochody ubogim i instytucyom humanitarnym bez różnicy (?) narodowości i wyznania (?). Obecnie jednak... na pierwszym planie postawiono względy polityczne (!), bo nie zastanawiano się nad tem, czy zachodzi potrzeba realna założenia ruskiej kasy oszczędności, nie zapytano o zdanie... nie zastanowiono się nad tem, że wedle przepisów regulaminu i statutów wzorowych... tylko gminy i powiaty mogą kasy oszczędności zakładać, lecz z pogwałceniem dotychczasowych zasad i przepisów przedłożono prośbę kilku Rusinów... z przychylnym wnioskiem. Każdy, kto zna stosunki Kas oszczędności, ten musi przyjść do przekonania, że wogóle niema potrzeby założenia ruskiej kasy oszczędności. A więc li tylko względy czysto polityczne musiały kierować p. Namiestnikiem... Kasy oszczędności powinny przeciw tego rodzaju zakulisowemu postępowaniu c. k. Rządu jak najenergiczniej zaprotestować, bo wobec takiego postępowania c. k. Rządu żadna z Kas nie może być pewna, czy obok niej nie powstanie druga kasa, która nie kierując się ściśle normami dla kas oszczędności przepisanemi, poważnie bytem jej zachwiać może. W każdym razie, na wypadek, gdyby istotnie c. k. Rząd na otwarcie ruskiej Kasy oszczędności zezwolił, niechaj sobie zapamiętają „polskie“ kasy oszczędności, jak nadal postępować mają. Przemyśl 15. stycznia 1906. Stanisław Angermann.

Доси гадав я, що кожда каса ощадности, без огляду на те, хто її заложив і без огляду, в якім вона язиці урядує, не є ані польска ані руска, лиш публична загальна институция фінансова о цїлях філянтропійних, що має з одної сторони будити в суспільности почутє ощадности, а з другої сторони надвижок білянсових уживати на загально людскі добродїйні цїли.

Але п. Ангерман, видно, є иншої гадки. Єму здає ся, що лише „Галицка Каса ощадности“ та мийскі і повітові щадниці, котрі всї, як їх є 47, остають в польских руках, мають привілей звати ся институциями безпартийними і чисто гуманїтарними, а щадниця, котра була би в руках Русинів і мала би внутрішне урядованє руске, мусить уже тим самим служити dla celów frakcyi (!) ruskiej, pragnącej pogłębić przepaść między bratniemi narodowościami! Та лишїм поки-що на боцї питанє, як то ті безпартийні щадниці щедро запомагали гуманїтарні потреби Русинів, що орудували мілїонами рускаго гроша; лишїм на боцї господарку Зимів і Амортів, а придивїм ся близше словам п. Ангермана.

На якій підставі п. Ангерман вже напередї осудив ту будучу руску щадницю, що вона служити має „dla celów frakcyi pragnącej pogłębić przepaść między bratniemi narodowościami“, — се тайна самого автора; але я гадаю, що не нова щадниця, хотьби навіть заосмотрена в таку бомбу, як руске урядованє, а скорійше такі писаня, як п. Ангермана в Oszczędność-і, поглубляють пропасть межи братними народами. Длячого позволенє на заложенє рускої щадниці є „popieranie widocznie skrajnych dążeń kilku Rusinów“, се також тайна автора. Він цїлком минає ся з правдою, кажучи, що каси ощадности доси не служили за „środek partyjny“ і що роздїляли свої доходи убогим институциям гуманїтарним „bez różnicy narodowości i wyznania“! Возьмїм же за примір от хотьби Касу ощадности міста Перемишля, де автор є директором. В тій касї є зложених около 3 мілїони корон рускаго вкладковаго гроша; але з кільканацяти тисяч корон, котрі що-річно роздїляє ся на добродїйні цїли, ледви лиш окрушина (100—300 корон) впаде ніби відчїпного на руску Бурсу, а вся рештa іде на польскі цїли. Каса ощадности міста Перемишля уфундувала власним грошем: польску Бурсу (ім. Крашевского) за 60.000 кор., польску Захоронку (Ochrona św. Jadwigi) за 40.000 кор. і т. п. А коли перед якими 10 лїтами чудним дивом удало ся заходам Русинів, що ухвалено дати на руску Бурсу (св. о. Николая) 30.000 кор., то доси не виплачено ще анї сотика на сю цїль, та мабуть Руска Бурса до віку буде могла тїшити ся самою тілько ухвалою. Те саме роблять і другі польскі Каси ощадности, і так то виглядає роздїл надвишок білянсових „bez różnicy narodowości i wyznania“.

Гнївaєте ся, п. товаришу, що Намісник відважив ся, не питаючись дописувателїв „Oszczędności“, згодитись на заложенє одної рускої щадниці, та додаєте, що „z pogwałceniem zasad i przepisów“ має дістати концесию на щадницю „kilku Rusinów“. Отже мушу Вам пояснити, що не kilku Rusinów (сей висказ виглядає, мов би се не були горожани сего краю), але всї три наші князї церкви, висші духовні і сьвітскі єрархи, наші посли парляментарні і соймові, визначнїйші знатоки справ фінансовых, що засїдають в надзираючих радах і дирекциях, краєвих фінансовых институциях, так польских як і руских, суть основателями рускої щадниці. Як же то заложено колись галицку Касу ощадности у Львові? Заложила її спілка приватних осіб! А рїжниця між Галицкою Касою ощадности а рускою щадницею що-до їх повстаня хиба ся, що основателї Галицкої Каси ощадности давали на основний фонд по 5 зр. і жадного фонду ґваранцийного не складали, а основателї рускої щадниці зложили по 100 кор. на фонд основний, а кромі того на жаданє правительства зложили окремий фонд ґваранцийний в квотї 40.000 кор. Впрочім не треба забувати й на найвисшу постанову з 2. вересня 1844. (оголошену декретом губ. з д. 31. жовтня 1844. ч. 66.931).

П. Ангерман каже, що взагалї нема реальної потреби заложеня рускої щадниці, і жалує ся, що правительство, не питаючись нїкого „o zdanie“, дало концесию. А я гадаю противно, що заходить навіть велика і пекуча потреба бодай одної рускої щадниці. Бо добре, що доси польскі щадниці були ласкаві принимати наші гроші на ощадність; але що стане ся, коли би під впливом „Слова польского“ і других русиноїдних часописий всепольска дурійка обхопила всї галицкі Каси ощадности (а всї вони в польских руках) і вони наразъ вимовили би руским вкладнакам зложені у них капітали? Деж би тогди Русини поділи свої гроші, де помістили би рускі Консисторії мілїони фундацийних гроший, що до тепер порозміщувані по польских щадницях? А що до запитуваня о „o zdanie“, то я знаю, що доси заложено 47 польских щадниць, а нас нїхто о „zdanie“ не питав!

Що-до конкуренциї, то не бійте ся, ми Вам в дорогу влазити не будемо, а будемо лише тримати ся девізи „свій до свого“; бо і на що-ж нам ризикувати, що знайдуть ся у Вас нові „dobrze urodzeni“ Зїми, Кешковскі, Амортi і т. и.

А що-до остороги: „niechaj sobie zapamiętają polskie Kasy oszczędności, jak nadal postępować mają“, то хоть як ми раді би жити в дружних зносинах, як рівні з рівними, по-при собі для загального добра, то принимаємо сей визов і заявляємо, що відклик сей дає нам право і свободу дїланя; длятого й відзиваємось до всїх наших Високопреподобних Капітул і пашого Всечесного Духовенства, як і до всеї рускої суспільности з прошенєм і зазивом: просимо собі запамятати, що істнує „Руска щадниця“, і просимо поступати так, як нас наведена допись часописи „Oszczędność“ поучила!

Д-р Теофіль Кормош.

З Росиї.

Державна дума.

Петербург. На вчерашнім засїданю думи богато послів зрекло ся голосу, инші-ж виголошували довгі бесїди в аґрарній справі, котрі викликували чим раз більший неспокій в палатї. Вкінци ухвалено обмежити час промов до 10 мінут. В дискусиї противив ся п. Ґалецкий внесеню п. Наконечного, щоби рішенє в справі вивласненя в польских землях полишити будучому польскому соймови. Галецкий заявив, що в таких условинах буде противний засадї автономії. Коли раз ухвалить ся право вивласненя, то мусить воно мати характер загальний. О год. 2. засїданє перервано.

Петербург. На вчерашній нарадї під проводом проф. Петражицкого хлопскі посли заявили ся проти утвореня краєвого фонду на річ безрільних селян і против переданя землї, узисканої через вивласненє, краєви на народну власність.

(Телєграми.)

Льондон. З Петербурга і Парижа надходять відомости, що заходи Віттого в справі навязаня переговорів о нову позичку до нїчого не довели.

Маґдебурґ. До тутешних ґазет доносять з Парижа, що там кружить поголоска, будьто би тамошні банки відложили виплату другої рати росийскої позички, аж доки не вияснять ся відносини між царем а думою.

Петербург. Цар підписав іменованє Мищенка, ґенерала козаків, губернатором Москви в місце Дубасова. Мищенко належить до завзятих противників конституциї.

Петербург. В Москві стремлять кадети і социялїсти до масового повстаня. Студенти устроїли проти волї ректора збори на унїверзитетї, в котрих взяли участь також робітники. По зборах відбув ся похід з червоним прапором. Війско інтервенїювало, однак не прийшло до проливу крови.

Петербург. Доносять, що инїциятором убийства Ґапона був Рачковский, шеф тайної полїциї, т. з. охрани, а не социялїсти, як первістно думано. Рачковский бояв ся, що Ґапон, котрий був на услугах полїциї, за богато знає і що готов жертвувати свої услуги социялїстам. З иншого жерела доносять, що правительство зажадало від Швайцариї видачі революционїста, инжинїра Рутенберґа, як звичайного убийника, бо слїдство мало виказати, що то він замордував Ґапона.

ТЕЛЄГРАМИ.

Погрози социяльної домократиї.

Відень. Управа социяльно-демократичної партиї скликала на вчера збори мужів довіря з цїлої Австриї в справі зорганїзованя масового страйку на випадок проволоки в парляментарнім полагодженю виборчої реформи. Конференция згодила ся на оголошенє ґенерального страйку, зглядно на маюче перед тим наступити 3-дневне безробітє. Конференция взиває зорганїзованих робітників, щоби в сїм напрямі починили як найширші приготовленя, а повновласть до безпроволочного заряджения страйку складає в руки центрального комітету, котрий робить одвічальним за те, коли би в рішаючій хвилї не оголошено страйку.

Повстанє в Боснї.

Загреб. Орган хорватскої поступової партиї „Pokret“ оголошує обіжник, виданий недавно уступившим шефом секцийним Хавраком. В сім обіжнику припоручає ся хорватским властям слїдити з найбільшою увагою дїяльність босаньского комітету, що має на цїли викликанє роволюциї в Боснї. Сей комітет закупив значну скількість оружя. Членами єго мали бути визначні особи, котрі нинї ґрають поважну ролю в полїтичнім житю Хорватиї, а між иншими і д-р Богдан Медакович, президент хорватского сойму. Оголошенє сего обіжника, яке наступило в наслїдок недискрециї, спричинило загальне заінтересованє.

З французского парляменту.

Париж. В дискусиї над інтерпеляциями в справі загальної полїтики сказав п. Жорес, щоби дати социялїстам речинець до поправи суспільних відносин. Також пропонує відобрати капіталїстам фабрики і варстати дорогою вивласненя. П. Пеш запевнює, що радикали социялїсти не мають нїчого проти заведеня доходового податку, скоро лише публичні тягарі будуть справедливо роздїлені. — Сенат приняв в першім читаню закон в справі недїльного відпочинку.

Конфлїкт грецко-румуньский.

Атени. Дипльоматичні відносини Грециї з Румунїєю зірвано. Росия переняла на себе охорону грецких підданих в Румунії з виємком Браїлї, де охорону грецких підданих обняв французский конзуль. Всїх грецких конзулїв з Румунії відкликано.

Полїтична гостина.

Берлїн. Король Едвард при нагодї подорожи до Мариєнбаду має відвідати цїсаря Франц Йосифа у Відни або в Ішлю.

Кровава подія в Египтї.

Каїро. В часї перерви серед маршу англїйского віддїлу війска з Каїра до Александриї 5 офіцирів удало ся до села, положеного недалеко міста Танта, щоби стріляти голуби. Людність того села розброїла їх і оббила. Трох офіцирів тяжко зранено, оден капітан умер. Заряджено слїдство.

НОВИНКИ.

— **На увагу руским лїкарям.** Тими днями розіслала фабрика Станислава Гургуля в Ярославі до всїх лїкарів прібки своєї „муки до живленя дїтий“. На тих прібках є написи в язиках: польскім, нїмецкім, ческім і мадярскім а в р у с к і м н е м а! Забув відай пан dostawca c. k. dworu, що жиє на земли рускій і рефлєктує на заробок хоть по половинї від руских людий. На таке маловаженє нашого язика і народности повинні ми рускі лїкарі реаґувати. Є нас вже споре число (більше, як ми самі думаємо) а крім фабрики пана Гургуля ще чимало инших подібних фабрик. — *Д-р С. Д.*

— **Велика катастрофа** постигла село Підпечари станиславівского повіта. Як вже звісно наслїдком довготревалих дощів, вилила ріка Ворона і цїле село разом з городами, а навіть полями опинилось під водою. По кількох днях вода почала уступати, але ще не охололи селяни з першого жаху, коли в послїднім часї ріка зачинає знов прибувати і село знов ховає ся під воду. Весь добуток разом з будинками знищений. Може би посли упімнули ся о яку запомогу для нещасної громади. — *К.*

— **Виборчі округи у Львові.** На основі нового проєкту виборчої реформи місто Львів буде вибирати 6 послів. Дотичні виборчі округи представляють ся ось-як: I. округ: Части першої і четвертої дїльниці, обняті улицями: Валовою, Чарнецкого, пл. Бернардиньскою, ул. Пекарскою, сьв. Петра, Торосевича, Зеленою, Сихівскою, Стрийскою рогачкою, ул. сьв. Софії, Зибликевича, сьв. Миколая, Академічною і Марияцкою площею; II. округ: Часть першої дїльниці, обнята західною границею першого виборчого округа, кульпарківскою рогачкою, ул. Садівницкою, Сапіги, Коперника і Марияцкою площею; III. округ: Часть другої дїльниці, обнята північною границею другого виборчого округа, дальше ул. Сапіги, Городецкою, Казимирівскою, Колонтая, пл. Смольки, Ягайлоньскою і Кароля Людвика; IV. округ: Часть першої і другої дїльниці, обнята північною границею III. і IV. виборчого округа, городецкою рогачкою, ул. Полтвяною, пл. Торговою, ул. Соняшною, Берка, Шпитальною, Карною і Казимирівскою; V. округ: часть другої, третої, четвертої і пятої дїльниці, обнята північною границею I. і II. виборчого округа, західною границею III. і IV. виборчого округа, Жовківскою рогачкою, ул. сьв. Войтїха, Театиньскою, Шкарповою, Стрілецкою площею, ул. Костельною, Краківскою площею і улицею, західною частию Ринку, ул. Рускою і Підвалєм; VI. округ: Прочі части першої, третої, четвертої і пятої дїльниці, обняті присілком Яловець і середмістєм.

— **Еміґрацийний рух з України.** Як доносить „Полтавщина“, по селах золотоношского уїзду запанувала тепер горячка переселюбезцїн все своє майно і біжуть на Сибір, Акмолиньску область, Амурский край. Характеристичне притім, що многі еміґранти, осо-

---

крiпшою основою свого биту. Лиш у Русинів найшли обединителї податливе поле. Они опанували головно угорских Русинів, позискавши там для своєї гадки виднїйших людий (Раковского, Духновича, Адольфа Добряньского); через них і церковні їх видавництва накинули они зросийщену мову всему духовенству, відірвали єго тим від рідного кореня, і довели угорску Русь в той стан мертвечини, в якім она тепер находить ся. У Львові знов з'єднали росийскі обединителї для себе вже від р. 1849. Дениса Зубрицкого і Якова Головацкого; а коло них утворив ся вскорі цїлий круг людий, т. зв. погодиньска кольонїя (Іван Головацкий, Михайло Малиновский, Антоний Петрушевич, Іван Гушалевич, Богдан Дїдицкий і др.), що поклали собі задачею пропаґувати в галицко-рускій суспільности ідею національної і літературної єдности з Росиєю. Люди ті були за малодушні, щоби братись до рідної роботи від перших її основ; они забажали стати відразу великими, і тому ошоломились і самі величию росийскої империи і літератури, та старались одушевити до того і своїх краян. А для певного осягненя тої цїли уложили собі з гори цїлий плян і методу поступованя.

Они не впроваджували уживаня росийской мови відразу, щоби не визивати більшої опозиции серед рускої публики, котра все ще держалась рідної ідеї з р. 1848, тай не звертати на сю роботу уваги австрийского уряду або „не выставляти (як писав Зубрицкий про Малиновского і Гушалевича) людей имѣющихъ состояніе или чинъ на неудовольствіе правительства“. Они старались підготовляти публику постепенно, в той спосіб, що вводили в рїжні видавництва поволи на місце нашої чистої мови дивовижну мішанину то церковного, то зросийщеного язичія. В такім виді появлялись часописи: „Галичо рускій Вѣстникъ“, „Лада“, „Семейная библіотека“, книжка „Антологія“, а згодом і „Зоря Галицка“ і видания „Матиці“ і Ставропигії. Лиш від часу до часу висували, начеб ту авангарду, „дерзкихъ смѣльчаковъ“, що вже явно проголошували тенденциї своїх провідників. Се дїло поступало і огортало що раз ширші круги, бо мало свою организацию, витичений плян, тай пособия з Росиї, — коли дїятелї національного напряму були розкинені по провінциї, ішли осібняками і не мали нїякого осередка, щоби їх сполучав і давав провід в роботї. Наша тодїшна інтелїґенция, що переняла була зі шкіл і від шляхоцких дворів левну дозу паньского сьвітогляду, не зміркувала сути річи і уважала подаване їй язичиє — в порівнаню до „простої“ людової мови — „висшим і образованим“ язиком, та присвоювала собі єго поволи в слові, і письмі. До витворювання такого погляду причинювались і виклади Якова Головацкого на львівскім унїверситетї, держані майже виключно для алюмнів духовної семинарий, що в своїх лекциях трактував лиш старинну літературу і учив сею неґативною роботою молодїж маловажити почини нового письменьства, — а вкінци і обединительні катехити (як Маркил Попель, Лука Цибик, Іван Гушалевич і др.), які умисно добирались на те, щоби ширили ті тенденциї між молодїжию по школах.

Сї змаганя баламутили публику, та ослаблювали і паралїжували працю над рідною літературою, — а з другого боку визвали серед нашої інтелїґенциї якесь фалшиве гоненє, в більшій части навіть несьвідоме, за „висшим, образованим“ язиком. Ся пропаганда прибрала при кінци 50 років такі розміри, що звернула навіть увагу уряду. З тої причини видав в р. 1858 адміністратор львівской диецезиї еп. Литвинович окрему куренду з дорiканєм, що деякі духовні занедбують в проповідях рідну мову і вживають незрозумілий народови ідіом. Офіціяльний „Вѣстникъ“ перестерігав вже тодї, що русофіли будуть головними виновниками всяких неудач, які можуть ізза того стрінути Русинів. Се було також причиною, що намісник гр. Голуховский предложив в маю р. 1859 мінїстерству проєкт на введенє у нас латиньской азбуки, з тою цїлею (як стверджують письма тодїшного мінїстерского референта о. Григория Шашкевича), щоби положити конець дальшій пропаґандї москвофільства в Галичинї *).

Таке дїялось у нас до кінця 50. років.

*) Вірний образ цїлого духового руху і течій в 50. роках представлений на основі сучасних листів і документів в працї д-ра Кирила Студиньского: „Корреспонденция Якова Головацкого в лятах 1850 — 62.“ Львів, 1905. — Очерк тих часів подав також Михайло Павлик в книжці: „Про руско українські народні читальні“. Львів 1887, — і д-р Володимир Коцовский в артикулах, помішених в часописи „Руслан“ з р. 1887, під написю: „Наша ідея національна в Галичинї і перепони єї розвою“.

бливо козаки, лиш тоді згодились переселяти ся, коли увірились, що їх припишуть до козаків, а не до селян. Боялись вони, щоби не попали ще в кріпацтво, коли дістануть ся між звичайних селян, такі немилі спомини мають про недавні кріпацкі часи.

— **Нїмецкий фільозоф Едвард Гартман,** автор голосного твору „Фільозофія несьвідомого“, помер перед тижнем у своїм двірку в Грос-Лїхтерфельде. Гартман родив ся в Берлїнї 1842 р. і 16-лїтним молодцем вступив на службу до артилєрийного полку, а 1860 р. став офіциром. Однак військова служба єму не сприяла; по пяти роках Гартман занепав на розстрій нервів, виступив з війска і посьвятив ся виключно науковій праци. В 1867 р. одержав перший науковий дипльом, а два роки пізнїйше видав книжку, що від разу вкрила єго славою — звісну „Die Philosophie des Unbewussten“. Гартман, взявши в основу свого твору тверджене о волї Шопенгавера, теорию розвитку Гегеля і метафізичних принципів Шелїнґа, старав ся пояснити хід сьвітової істориї антаґонїзмом межи волею і уявою, як двома атрибутами „несьвідомої“ субстанциї. Блискуча форма виводів, навіяна глубоким песимізмом, і широке, ріжнородне знанє, виказане автором, забезпечили тій книжцї великий успіх. За тим твором слїдували: „Phenomenologie des sittlichen Bewusstseins“; в 1881 р. „Das religiöse Bewusstsein“ і „Die Religion des Geistes“. В 1874 р. появилась „Religion der Zukunft“, а відтак пішов ряд праць з естетики, котрі славі знаменитого фільозофа не додали вже нїчого нового. В послїдних роках вийшло кілька великих праць Гартмана. В 1900 р. „Geschichte der Metaphysik“, в 1901 р. „Weltanschauung der modernen Physik“, в 1902 р. „Die moderne Psychologie“. Торік видав книжку „Das Christentum des neuen Testaments“, в котрій обговорив найважнїйші проблєми християньскої науки, однак так, що навіть найпобожнїйший чоловік не чує ся ураженим. Ще при війску Гартман набавив ся недуги в колїнї, котра переслїдувала єго до смерти. В послїдних часах фільозоф занепадав фізично чим раз більше, однак сила думки і глубокої аналїзи не покидала єго до послїдної хвилї житя.

— **Дрібні вісти.** Шкільні ферії в нїмецкій гімназиї у Львові розпічнуть ся сего року вже з днем 1. липня і будуть тревати до 15. вересня, бо в часї тих 10 тижнїв будинок, в котрім містить ся та школа, буде основно перероблений і відновлений.

— *Під Станиславовом в ріці Бистрици утонув підчас купели ученик тамошної учительскої семинариї, Володимир Кликайло.*

Віча і збори:

Перші загальні збори „Сокола“ в Буську відбудуть ся в неділю 17. с. м. о год. 5·30 по пол. в домі п. Максима Туркевича на Довгій Сторонї.

Загальні збори Фїлії „Просьвіти“ в Теребовли відбудуть ся ві второк 19. с. м. о год. 3 по пол. в сали „Читальнї міщаньскої“.

Концерти і видовища:

Прогулька і фестин львівского „Сокола“. В неділю дня 24. с. м. відбуде ся в Пустомитах коло Щирця заходом львівского „Сокола“ велика забава в парку тамошного купелевого заведеня. Величезний парк взірц во удержаний з тїнистими алеями, смерекові гаї, розкішні види на околицю, елегантна і дешева реставрация, романтичне розставленє нових будинків кїматики, кругольня, лявн-тенніс і инші товариські забави, музика, танцї, цїнні предмети до вигранья, штучні огнї, догідний розклад поїздів — се обставини, що ворожать удачу прогульки. Їзда зелїзницею там і з поворотом, знижена до половини, коштує всего 60 сот. Вступ 40 сот.; для учеників і дїтий 20 сотиків.

З товариств:

З „Народної Гостинницї“. Отсим подаємо до відома інтересованих, що в нашім товаристві будуть ось такі посади до обнятя:

1) Посада портиєра; вимага ся знанє красвих мов і нїмецкої в мові та письмі, а надто зложенє каций.

2) Посада господинї готелю; вимагає ся знанє красвих мов в мові і письмі і зложенє каций. Письменні зголошенє з сьвідоцтвами дотеперішнього занятя, з поданем віку, короткого опису житя і висоти кавциї належить вносити на руки председателя Ради надзираючої п. Василя Нагірного у Львові, Ринок 36, котрий подасть також близші поясненя дотично службових обовязків. — Дирекция.

Бібліографія:

Украинскій Вѣстникъ, тижневник видаваний в Петербурзї, ч. 2 містить: Проф. М. Грушевскій. Вопросъ дня. — Проф. Д. Овсянико-Куликовскій. Что такое національность? П. — А. Лотоцкій. Шаблонъ и жизнь. — Н. Соколовъ. Украйна въ государственномъ бюджетѣ Россіи. — Проф. М. Грушевскій. Украинскій Пьемонтъ. М. Могилянскій Изъ крестьянскихъ настроеній на Украйнѣ. — С. Русовъ. Современныя школьныя нужды на Украйнѣ. — Spectator. На Украинѣ. — Замѣтки. — Объявленія. Передплачувати сей тижневник можна через книгарню ім. Шевчен а у Львові.

Нова Громада, літературно-науковий місячник, видаваний в Києві, ч. 5 містить: М. Чернявский: Співець. Оповіданє. — П. Грабовский: Я винїс все. Вірші. — Існячевский: Наймані робітники в сїльскому господарстві. — Х. Алчевска: Співайте пісні голосиїщ. Вірші. — Б. Грінченко: Північне море. З Гайного. — В. Винниченко: Мо остани слово Оповіданє. — М. Черкавский. На землю тай прийшов. Вірші. — В. Доманицкий: Цівільний шлюб і шлюбна розлука на Украйні — П. Смуто: Битий шлях. Оповідан. — С. Черкасенко: О, жити ще можна. Вірші. — М. Лозиньский: Антін Менгер і єго социяльно-політичні твори. Б. Я. Спілка учителїв. — С. Єфремов: Відгуки з житя та письменства: Національність як фактор поступу. Старий і новий погляд на національну справу. Межи двох стільців. — М. Лозиньский: Вісти з Галичин: Виборча реформа. Хлїборобскі страйки. С. Єфремов: З росийского житя: Перша дума. Розклад партий і груп в думі. Дума та урял. — Бібліографія.

— **На Селяньску Бурсу в Дрогобичи** (від 1 вересня 1905 до 1 червня 1906) зложили (в коронах) Вп. Добродії: С. Шухевич з Дрогобича 5·00, на руки п. Ф. Левицкого з Бориславя зложили П. Терлецкий 8, Ф. Лодзїньский 2 і Голуботович 1, С. Федина з Дрогобича 0.80, з представленя в читальни на передм. Задвірне 9, на руки п. В. Йойка зложили д-р Тавб, Рознер і Шейнфельд 10, Грушкевич і В. Ардан 2, І. Хандола з Мор. Острави 2, І. Гарасимович з Дрогобича 10, о. Н. Ясеницкий з Попелів 6, складка в Дрогобичи 37, о. А. Лаврівский з Болеховець від парохиян 14·12, на соборчику дек. в Трускавци 9·20, Н. Н. 32, о. Грицай з Михалович 10, о. Вархоляк з Орового 2, о. Созаньский 2, о. Т Скородиньский з Трускавця 2, С. Грех з Дрогобича 2, парохіяни з Рамович на руки о. А. Лавровского 9·46, на руки С. Шухевича п. Лїбфман зложив 50, о. А. Рудницкий з Дрогобича 1·20, з пушки в „Народнім Домі“ в Дрогобичи 9·58, Гості у о. Івановского в Модричи 11·92, Н. Н. з Дрогобича 9, В. Ратальский з Дрогобича 2, о. І. Пастернак з Вацович 4, З пушки в „Нар. Торговли“ 8·69, о. Г. Ільницкий з Доброгостова 5, з віста у о. Рудницкого 3·51, Громада в Рамовичах 20, громада Долге ad Мединичі 2·48, громада Улично на руки о. М. Горницкого 80, о. Ю. Дуцько з Реклинця 7·50, Рада повітова в Дрогобичи 70, М. Созаньский з Ясениці сїл. від себе і школярів 4, з пушки в крамници п. В. Гути в Трускавци 3·60, Видавничa Спілка у Львові яко рабат від спроданих книжок 23·63, Кушнїр з Дрогобича 2, з пушки в „Народнім Домі“ в Дрогобичи 5·53, М. Г. Гейнберг 1, І. Кізло 3, д-р Г. Роденбуш 5, братя Гендель і М. Парнас з Дрогобича 30, Халупницкий з Дрогобича 2, Товариство „Днїстер“ у Львові 60, Гості на пращаню п. В. Йойка 10, з пушки в „Нар. Торговли“ 5·60, Н. Кравців з Ролева 10, селяни з Модрича на руки Ковцуна 10·28, о. М. Журавецкий з Борисл. 2, о. Т. Скородиньский з Трускавця 6, д-р І. Франко 10, С. Шухевч 5, В. Коссак 1, Никорак 0·20, Каміньский 0·20, Павлик 0·20, Гостиньский 40, Сок 0·20, М. Стецїв з Медвежи 1, О. Угрин з Дрогобича 5, І. Леміх 0·20, Н. Терлецкий 1, Дзєдзїньский 1, Ф. Озимкевич 1, Гостиньский 0·20.— Д-р Мендельсон з Дрогобича 10, о. П. Савіцкий з Грушови 5, Видїл краєвий у Львові яко запомога на рік 1906. 100, пп. Добродії на руки п. Антоняка в Нар. Торговли 44. Разом 834·7. В віктуалах жертвували: Всч. оо. Василияни з Дрогобича 7 кірців бульби, о. Н. Івановский з Модрича 2 кірці бульби, о. Мудрак з Губич віктуалів за 10 кор. побраних в „Нар. Торговли“ і 12 бохонців хлїба, о. М. Бачиньский з Рiпчич 1 копу капусти і 23 бохонців хлїба, незнаний півтора кірця бульби, о. Ільницкий з Доброгостова 3 кірці бульби і 8 хлїбів, о. Ільницкий з Унятич 5 чверток бульби, Громада в Довгім ad Мединичі 3 горці жита і 3 горці ячменю, громада Улично 1 мірку сушу і півтора горця гороху, П. Саварин з Дрогобича 1 корець бульби. Всїм Вп. Добродіям поручаючи на дальше нашу институцию ласкавій підмозї, складаємо сердечне „Бог заплать„. — За заряд Бурси сел. сьвящ. *Василь Кункевич* скарбник.

Конкурси.

На 25 місць в Бурсї Селяньскій в Дрогобичи. Принятими можуть бути ученики руской народности народних шкіл під слїдуючими услівями:

1. Родичі питомця платять місячно по 4 корон і доставлять на цїлий рік: 3 кірці бульби, 3 чвертки муки пшеничної, 1 чвертку круп ячмінних, 2 чвертки круп кукуружаних або логази, 1 чвертку пшона (фасолї або гороху) і 1 копу капусти. Половина того має бути доставлена при вписї дитини до бурси — а друга половина найдальше до 1-го лютого н. ст. Крім того мають еще давати родичі 1 кільо омасти на місяць і 2 бохонцї хлїба на тиждень.

2) Хто не хоче доставляти поданих віктуалів платить 13 корон місячно. Кождий питомець має мати: колдру або коц підшитий простиралом, що найменше 2 простирала на ліжко, подушку, сїнник, 4 сорочки, 4 калисонів, 2 ручники, 6 хусток до носа і 4 пар онучок і порядне убранє. Крім того зеркало, щітки до чобіт, щітку до одїньа, гребінь. Кождий питомець дістане: ліжко, удержанє цїлковите (снїданє молоко, обід з 2-ох потрав, в неділї і сьвята мясо підвечерок і вечера), старанний нагляд і поміч в науцї. При вписї кождий батько — мати — опікун хлопця підпише декларацию. Ученики пильні і бідні могуть одержати зниженє. Заряд бурси не бере на себе праня біля питомців. Подання заосмотрені в сьвідоцтво шкільне послїдного курсу належить вносити на руки о. В. Кункевича катехита видїлового (Народний Дім“ площа сьв. Трійцї) найдальше до 15-го серпня і виразно подати під якими услівями має бути хлопець принятий чи за готівку чи за віктуали. Всч. ОО. Духовних дрогобицкого повіту просимо заохотити своїх парафіян до посиланя дїтий до міских шкіл. — Дрогобич, дня 12. червня 1906. — *Д-р Ярослав Олесницкий*, голова; *сьвящ. Кункевич* за секретаря.

Комітет бурси руского Товариства педагогічного у Львові (Вірменьска ч. 2.) розписує конкурс на принятє питомців до бурси Товариства на рік шк. 1906—7.

Приймати ся будуть ученики гімназияльні, сини членів руского Тов. педаг.

Услівя принятя є:

1) Батько (опікун) мусить бути членом руского Тов. педагогічного.

2) Кождий питомець мусить бути зовсїм здоровий, що потвердять оглядини лїкарскі з початком шкільного року.

3) Комітет бурси прийме лише добрих і пильних учеників, котрих успіхи дають повну запоруку, що они скінчать гімназию. Першеньство мають відзначаючі ученики.

4) Батько (опікун) петента буде точно платити умовлену оплату з гори; найменьше 18 К місячно.

5) Кождий питомець зложить при вступі одноразовий датох на інвентар, лїкара і купіль в сумі 6 корон.

До поданя о принятє долучити треба:

1) Сьвідоцтво шкільне петента з послїдного півроку.

2) Декларацию, в котрій батько (опікун) ученика зобовяже ся виразно умовлену суму за поміщенє сина в бурсї кождого місяця точно з гори платити.

3) Сьвідоцтво убожества.

Кождий принятий питомець має заосмотритися у шість пар біля, 4 простирала, 2 пошівки, 12 хустинок, 6 пар шкарпиток, 4 ручники, сїнник (2 м. довгий і 1 м. широкий), подушку, ковдру і коцик до накриваня, порядне одїнє, плащ і 2 пари обуви. Зужиті протягом року річи обовязаний питомець доповнити. Кожда штука біля має бути виразно назначена повним назвиском питомця. При вступі мусить кождий питомець виказати ся перед Зарядом, що все потрібне має, а єсли би не було всьо в порядку, може наразити ся на непринятє в послїдній хвилї. Всї питомцї обовязані є користати з науки сьпіву і рисунків, а старші також язика французского і стенографії. Питомцям не буде вільно мати поза бурсою нїякого занятя, лише у виїмкових случаях лєкциї за дозволом Заряду.

Поданя кождого петента з окрема адресувати до „Заряду бурси руского товариства подагогічного у Львові“ ул. Вірменьска ч. 2. Поданя вносити найдальше до 1. липня 1906. Комітет прийме також учеників, що мають здавати вступний іспит до І. кляси.

Всї бувші питомцї мають опять внести поданя.

У Львові, дня 1. червня 1906.

Календарь: Нині: Никифора [лат.: Віта і Модеста]: завтра: Лукіяна [лат.: Франца]; позавтра: 2 по С. Пр. Евх. [лат.: 2 Н. Адольфа].

Бібліотека, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім руских сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигийского Института і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18) від 10—1, в дні звич. за згодженєм від год. 10—1, — Музей Осолїньских в дні звич. від 9—1 а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

П. Т. Сим оповіщаєм, що ми вислали нашого подорожуючого досьвідченого урядника **п. Станислава Макаревича,** в повіти Бурштин і Рогатин і уповажнили єго заключати для нас житєві обезпеченя. — **„ALLIANZ“** ґенер. аґентура у Львові, пл. Бернардинська ч. 2 А. 156 1 4

Бальсам аптикаря А. Тієрія і центифолїєва масть. Не лише осенню і зимою, але передовсїм в лїті вживають ся ті загально звісні средства на прогулькаx і в подорожи дуже пожиточними. Се справдішні помічники в так частих випадках сонїшного удару, осляблення, а в огірковій та овочевій порі в так частих випадках кольки, бігунки, корчів, лихого травленя, перестуди, вживаньи від поганої води до пити і т. п. Масть є необхідна при всяких ранєнях, опухненях і т. п., а оба средства подають першу успішну поміч, заки наспіє лїкар. Хто може їх ще не знає, нехай важнїйше бротурки в тисячами подяк, а дістане її даром і оплатно. Щоби устерегти ся перед безвартісними наслїдуваними фабрикатами, треба при замовленях адресувати виразно: Apotheke A Thierry in Pregrada bei Rohitsch Sauerbrunn.

Надіслане.

АДВОКАТ
Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ
отворив адвокацку канцелярию в Тернополи при ул Кохановского ч. 3. (коло желїзничого двірця). 559 6—20

БЮРО БУДІВЛЯНЕ
Теодора Мельничука
в Ярославі
приймає до виконаня **плани і коштосписи церков,** каплиць, плебаній, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 539

РЕСТАВРАЦИЯ
Поручає ся реставрацию, пивярню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокалї всї рускі дневники.
З поважаньем
756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Сини
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1
протиx Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіпери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи пожагоджує ся як найсноршe і найдешевше. 418

Каварня на продаж.
Дня 19.6 (вівторок) б. р. о годинї 10 рано відбуде ся в Перемишли в каварнї „Габсбург“ (напротив Староства) публична судова лїцитация цїлого компактного урядженя каварняного. Набувающий може порозуміти ся з властителем дому що-до льокалю і обняти сейчас інтерес каварняний котрий представляє ся дуже корисно. Ближші інформациї у адв. Кормоша в Перемишли. 2—2

Знаменито прасоване білє
осягає ся легко і певно при помочи
СРІБЛИСТОГО **КРОХМАЛЮ**
Fritz Schulz jun. Akt.-Ges.. Egar i B n. Leipzig.
Правдивий лише з охоронною маркою „ҐЛЬОВ“ і „ЗЕЛЇЗКО“.
Дістати можна всюди в картонах.
Заступник у Львові: **Фльориян Кравзе** ул. Третого мая 10. 388 5—14

Цїкаве!
Самі новости суть тепер в нашім складї.
Гупульскі постолики на всякий вік від 1·50 до 4 корон.
Трибушови (новий винахід) по 2 кор. 40 сот.
Сокільскі шапки по 3·50 сот.
Ковацкі шапки для мущин по 6 корон.
„ „ „ женщин по 4 корон.
Синьо-жовті ланцушки зі сокожом по 2 корон.
Гупульскі фартушки від 3 корон.
Гупульскі пояси від 1 корони.
Вишивані пояси від 1 корони. 611 1—10
Гердани від 2 корон.
Переписні листки „Букви“ серии від 2·50 сот.
Купити не купити а оглянути можна.
„Сокільский Базар“ у Львові, улиця Руска ч 1.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
По найдешевших цінах.
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАППА
у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, кїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерий.
Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, проші і сніжок з herbom Rusi.
Великий вибір бімутерий. 149
Без конкуренції.

Ученик VI. кляси ґім. глядає лекциї на селї. Зголошенья під „Ученик VI“, poste restante Львів. 593 2—3

Потребую служницї, котраб уміла варити для служби, прати, доити корови. Книжка службова потрібна. Платня 80 кор. Для трудящої і прихильної може бути підвисшена а також кошта подорожи звернені Т. Турчан, упр. школи в Гнильчу почта Городжанка. 597 2—3

Пошукую старшої женщини кухарки, котра вміла би варити, шити і занятись цїлим домом на село до сьвященника женатого. — Ближша відомість: Соллогуб, Гофмана бічна ч. 9 партер. 596 2—3

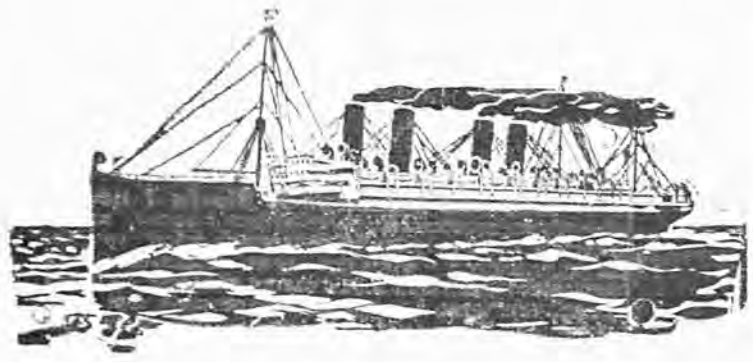
Хата з кухнею і городом
до винаймленя або на продаж під лїсом смеревовим 2 клм. від Делятина з Зарічу на сезон вакацийний. Ближші пояснення у З. Матковского в Заріччу п. п. Делятин. 583 4—5

ТАПЕТИ о 40% нижше ціни поручає Спілка львівских тапіцерів в ліквідациї по причині закінченя торговлї, також великий вибір найгарнійших меблевих материй і приймає тапетованє в місци і на провінциї та вказалї всякі тапіцерскі роботи. 459 5—6

„Краєвий Союз кредитовий“
видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк.	по	10	сот.
Замкнена місячні2	„	„	5	„
Інвентар довжників	„	„	5	„
Інвентар вкладників	„	„	5	„
Інвентар удїлів	„	„	5	„
Книга головна	„	„	10	„
Книга ліквідациїйна	„	„	10	„
Книга вкладок щаднич.	„	„	10	„
Книга удїлів членьских	„	„	10	„
Реєстр членів	„	„	10	„
Справованє і замкненє рахунків	„	„	10	„
Зголошенє о повичку штука	„	„	2	„
Виказ уморення повички	„	„	2	„
Асигнати касові штука	„	„	1	„

Купувати і замовляти належить в
„Краєвім Союзї кредитовім“
у Львові, Ринок ч. 10, І поверх.

до Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японії, Хіни і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 56—50

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстаршихъ в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків** і **сїльских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично владжених і сполученых та ц. к. інститутом до розсїду способних средств розсїджених.

Цїнники і информації висилає ся на домаганє оплатно і даром. 1103 46—104

Десерове масло

в кождій скількости **за найбільшу цїну** купить на цїле лїто до кінця вересня 1906. 584 5—5

Радліцка Парова Молочарня Прага-Смихів Чехи.

Законно охороненє: Кождє наслїдуванє і передрук карані. Несьвідомість закона не оправдує.

Судия: Обжалований викинув майже весь свій послїдний гріш на зовсїм безвартїсні і безуспішні средства, хотяйби і кождий инший мусїли були знати, що **лише** Thierry-я бальсам і центифолїєва масть найпевнїйші, найуспішнїйші і неомильні лїчничі средства у всїх случаях, як се доказано тисячними подяками.

Обжалований: На жаль, я дав собі перва вговорити і уживав перших лїпших лїчничих средств, які мені ранили, а які показали ся нездалї, уживав фальшованих бальсамів, і тепер дуже того жалую.

Судия: Незнанє закона не є нїяким оправданєм. Чому Ви не спровадили собі брошуру з тисячами сьвідоцтв від аптикаря з Прегради, котру висилає ся кождому на домаганє безплатно і даром.

Обжалований: На жаль і сего я не знав.

Судия: Сим разом увільняє ся Вас від переступства обовязкового бережения свого здоровля і родини, однак під услівєм, що поправите ся. Маєте також перестати спроваджувати та уживати всякі инші безвартїсні й безуспішні сурогати та фальшифікати і маєте все уживати лише THIERRY-Я бальсаму і центифолїєвої масти, одиноко певних і напричуд дїлаючих средств. Закони здоровля повинні ми всї точно виповнити і нехтованє їх чи то наслїдком несьвідомости чи занедбаня буде тяжко каране недугою або бодай ослабленєм орґанїзму і конституції.

THIERRY-Я бальсам і центифолїєва масть служать до помочи терпячій людскости і до усмиреня болїв та недуг, і Ви не потрібуєте більше терпіти, коли сї дуже дешеві средства все маєте дома й при собі та вкадно їх уживаєте.

THIERRY-Я БАЛЬСАМ в неврівнаним средством на кашель, катар, грудні недуги, туберкульозу, запаленє горла, хрипку, бронхітіс, недуги легких, утроби, жолудкові корчі, кольки, жолудкові недомагання, головнож на інфлюенцу і т. п. і несе певну поміч та пільгу.

Ціна: 12 малих або 6 подвійних фляшок або одна специяльна велика фляшка з патентованою ватичкою 5 К оплатно.

THIERRY-Я ЦЕНТИФОЛЇЄВА МАСТЬ в non plus ultra при в яких застарілих ранах, запалених, рожі, чиряках і спухненях, абцесах, раках у рїгий і т. п., змякшує і ватягає всяке чуже тїло, що дістало ся до тїла, як олово, скло, сталки, пісок і т. п. без болю, заряджує, завчасу ужита, мейже все заражене крови і робить влинними болїзні операції.

Ціна за 2 слоїки оплатно зр. 3.60.

Брошуру з тисячами оригінальних подяк дістане на домаганє кождий даром і оплатно.

Висилка лише за попереднім надїсланєм гроший або за післяплатою від

аптикаря A. THIERRY

в Прегради коло Rohitsch-Sauerbrunn.

Дістати можна в більших і медичних дрогеріях. 1104 13—28

ДОНЕСЕНЄ.

Цукорня Ангели Курнах перенесена з Ринку на ул. Трибунальску ч. 6. 542 3—3

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise-ого у Волї високій п. п. Жовква. 502 25—55

Новый весьма практичный

МОЛИТВОСЛОВЪ.

Отъ долгого времени чувствовалась потреба издати такій молитвословъ, которого содержаніе и форматъ отвѣтны были бы для женщинъ и мужчинъ. Желая удовлетворити симъ требованіямъ, изготовилъ о. Владиміръ Гургула молитвословъ п. наз. „Подъ Твою милость". от Блающимъ имъ.

Содержаніе и форматъ ихъ не меньше изящный переплетъ сего молитвослова, (прехорошая кожа, пюшъ и англійское полотно) понравятся безъ сомнѣнія нашимъ Вичт. Дамамъ. Цѣна молитвослова „Подъ Твою Милость", оправленного въ найлучшую кожу и плюшъ, 3 кор., оправленного въ англійское полотно 1 кор. 20 гел. Почтовая пересылка стоитъ 10 гел., за рекомендацію 8 гел.

Годовщай складъ въ книжномъ магазинѣ Ставропигійского Института во Львовѣ, Гусевская ул. ч. 3, на провинціи въ книжныхъ магазинахъ и филіяхъ „Народной Торговли" и Общества „Рязница" а у издателя Леонтія С. Добрянскаго во Львовѣ Солярная ул. ч. 2. 490 2—2

За 2 зр. переробляє старі матераци (з подушки) на вовсїм як нові. Дїлячки на покрите від 50 кр. за метер. Нові волосяні матераци, обложені ватою д-ра Вішофа зпротив молїв від 15 зр., матераци з морської трави від 6·50, обложені ватою д-ра Вішофа від 10 зр. Кедри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5.

486 20 30

Коси карпатскі і срібностальові з найлучшої сталї і КОВАЛЬСКІ СЕРПИ поручає

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли.

Цїнники висилають ся відворотно. 507 5—10

ПЕРША КРАСВА ФАБРИКА ДІЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже

поручає знаменити:

Готове тїсто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, кґринне, англійске, здорового і струцлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING

(достиґа для 6 осіб)

рїжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

Ванїлевий цукор по 14 сот.

Ванїлевий порошок до соса по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах спожівочних і делікатесів, а як де нема, просимо відносити ся просто до фабрики. 513 13—39

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями тревае лише **5 днїв.**

Що **суботи** двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Техсас) Аргентини, Бразілії і т. д.

На кождє запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-чеська фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїжджає в нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на прускій границї.

СВІЙ ДО СВОГО! 432 13 30

Конверзия 4½% позички м. Львова.

Ч. м. 538059 06.

ОПОВІЩЕНЄ.

Магістрат кор. ст. м. Львова жертвує отсим на основі ухвали міської ради з дня 29 мая 1906 добровільну конверзию через остемпльованє 4½% облїґацій позички м. Львова з 1900 р. доси не вильосованих на опроцентованє по 4 від ста під повисшими условиями. — Остемпльовані облїґації дістануть новий план амортизації. — Облїґації 4½% не подані до остемпльованя, будуть в дни 1. вересня 1906 виплачені готівкою в номінальній вартости. — Виплата купонів і вильосованих облїґацій сконвертованої позички буде й дальше слїдувати без відчисленя якого-небудь податку, належитости або иншого потручена в місцях призначених до виплати купонів.

ПРЕЗИДІЯ КОР. СТ. МІСТА ЛЬВОВА.

Львів, дня 30. мая 1906.

Запрошенє до добровільної конверзії

4½% облїґації позички м. Львова на 4% облїґації позички м. Львова.

Банковий дім Сокаль і Лілієн жертвує отсим, покликуючись на повисше оповіщенє президії кор. стол. м. Львова, конверзию 4½% облїґації позички м. Львова через остемпльованє на опроцентованє по 4 від ста в той спосіб, приймаючим виннїшну оферту виплатить вже тепер купон платний

1 вересня с. р. квотою	К 2·25 за сто
і титулом курсової ріжницї	К 1·25 за сто
Разом . .	К 3·50 за сто.

Облїґації мають бути предложені до остемпльованя від дня виннїшного оповіщенє до 15. липня с. р. в однім з отсих банків: У Відни: Union-Bank; „Mercur", Allgemeine Verkehrsbank; в Кракові: філія краєвого банку; в Трієсті: філія Union-Bank; в Празї: Чеський Union-Bank і філії в Оломунци, Бїльску, Ґіпсердорф, Оставі, Бервї і Лінцу; у Львові: Сокаль і Лілієн.

Тоті банки будуть видавати формулярі до зголошенє конскрипциї і потвердженя на зложені облїґації. Плащі облїґацій будуть заосмотрені конверзийною клявзулею, купонові аркуші будуть відстемпльовані на 4%, а крім того до кождої облїґациї буде долучений новий амортизаційний план. Так зносмотрені облїґації будуть видавати банки найдальше до 10 днїв від дня зложенєя в цїли конверзиї. Облїґації і готівка не підняті до 1. вересня будуть від того часу лежати на рахунок і небезпечність подаючого. — Облїґації 4½% не подані до остемпльованя будуть в дни 1. вересня 1906 виплачені готівкою в номінальній вартости. — Облїґації не предложені до реалїзациї будуть уважані за мовчки сконвертовані на 4% а банковий дім Сокаль і Лілієн буде приймати їх і пізнїйше в цїли остемпльованя, однак без згаданої позносше доплати. — Виплата процентів сконвертованих облїґацій сьвідує без відчисленя всякого податку, оплати або якогось иншого потручена. — За правильну виплату процентів і зворот капіталу тої позички ручить громада м. Львова цїлим своїм майном і всїми своїми доходами, а крім того на основі карного закона в 11. липня 1900 королївство Галичини і Володимирії з вел. княжеством краківским. — Облїґації тої позички можуть на основі цїс. розп. з 29. липня 1900 бути уживані до вложенєя капіталів фондациї, заведень під публичним наглядом, п. н. почтової каси ощадности дальше капіталів пупілярних, фідеікомісових і депозитових, а також до службових і контрактових кавцій.

У Львові дня 7 червня 1906.

Сокаль і Лілієн.

514 1—1

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·05*.
„ Кракова **2 31***, 5·50*, 8·45, **1·30**, 5·25, **8·40***, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, **2·20**, 5·50, 10·30*.
„ Рави руской 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станіславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, **2·05**, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд., 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.

з Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.

з Щирця від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.

з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45***, 4·05*, **8·25**, 8·35, **2·45**, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан **2·51***, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, **2·21**, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00*, 6·55.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави руской 7·25*, до Станіславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, **2·36**, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.

до Рави руской 11·35 в ночи (що неділї).

до Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.

до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 113. Львів, субота 3. (16.) червня 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13. У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

в Австрії:	*за границею!*
на цілий рік . . 32 к.	— 44 к.
на пів року . . 16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ет місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

In hoc signo vincemus!

Коли серед воєнного гамору долїтають до нас роздратовані нервові голоси, оклики гнїву, болю і погроз; коли бачимо безладну метушню і розтїч противників: то знак нехибний, що ми в боротьбі здобуваємо успіхи, що робимо поступи, що борцї наші добре мірять і трафляють у важні точки, викликуючи замішанє у ворожім таборі.

Таке вражінє відносимо часто, коли читаємо безладні, гнївом і ненавистю заправлені голоси польскої преси; такий образ являє ся нам, коли читаємо статю: „Z ruchu ruskiego", поміщену в ч. 252. часоп. „Słowo polskie". „Руська полїтика", — пише орган вшехполяків, — що до недавна не сягала поза границї нашого краю і ледви часом втягала у свій обсяг руські справи в сусїдній Буковинї та Угорщинї, зачинає тепер чим раз сильнїйше підчеркувати свою повну звязь з радикально-народним рухом серед малоруского люду в Росиї.

„Переміна ся, стала ся в головній мірі за взором Поляків, що почувають ся до тїсної єдности з королївством, а по части також під впливом таких одиниць як проф. Грушевський, що прибувши сюда з Київа, розвинув перед очима галицьких Русинів величний образ „Української спільности", — ідеал української держави, „samostijnej Ukrainy wid Karpatiw aż po Kaukaz".

Автор сеї статї забуває, що почутє спільности галицкої Руси з Україною нїколи не затирало ся, що воно проявило ся виразно і наглядно в часї усїх визначнїйших історичних моментів, — напр. в часї Хмельниччини, — що до України звертали свої очи галицкоруські письменники, почавши від Маркіяна Шашкевича, — що єдність з Україною піднято як орґанізацийний культурно-просьвітний полїтичний стяг в 60-их роках, і під сим стягом ідуть дальші поколїня галицких Русинів-Українців аж до нинїшнодо дня. Отже не є се така новість, котрої аж послїдними часами мали би навчити ся Русини від Поляків... А коли „Słowo polskie" думає, що Поляки навчили Русинів почути ся до спільности з своїми землями, що лежать поза межами Австриї, то чому з піною на устах говорить про сю спільність?

„Акция в напрямі зазначуваня сеї спільности веде ся вельми зручно" пише дальше „Słowo". „Ряд зреєстрованих низше фактів дає деяке розуминє способу, в який ся думка ширить ся, і її дїйсної вартости".

Тут наводить автор слова „Дїла" про аґрарне питанє в „Думі". Висказ „Дїла", що розвязка сего питаня не може лишити ся без впливу на Галичину і що може потягнути за собою наслїдки в галицких социяльно-полїтичних відносинах, — викликує нечуваний переляк у вшехполяків.

Вони боять ся, що „męty rosyjskiej rewolucyi i zamieszania" можуть перенести ся за посередництвом Русинів і до нашого краю, та накликують міродайні сфери, щоби завчасу виступили проти Русинів з новими репресаліями, — щоби ще більше рішучо оперли ся на Поляках, бо лиш вони можуть уратувати „jedność i nierodzielność kraju, охоронити його перед небезпекою з боку Росиї, що як давнїйше під стягом царя, так тепер під хоругвою і гаслом реформи зачинає впливати на тутешні відносини".

В сих словах містить ся важна вказівка на нову появу тої постїйної безпощадної полїтики, яку ведуть проти нас галицькі верховоди. Через цїлий ряд лїт настроювали вони міродайні круги неприхильно до Русинів, вказуючи на них як на прихильників росийського царату. А нинї після кризи деспотичного ладу в Росиї, коли Галицькі поклонники царату стали союзниками Поляків, стали вони накликувати на Русинів-Українців міродайні сфери, щоби забезпечити „край" перед небезпекою з боку реформованої Росиї...

Стара полїтика, стара метода, — лиш нова приключка.

Нагоду до заяви сего пароксизму страху і ненависти дали вшехполякам промови проф. Грушевського в Петербурзї і проф. Колесси на Шевченківськім сьвятї у Львові.

Читачам „Дїла" звісна промова проф. Грушевського в українськім клюбі думи. Подаючи виїмки з тої промови, пише „Słowo": Є се ледви скороченє промови, яка й так певно вже перейшла через цензуру „Дїла". Далеко більше ще ярких красок мусїло бути в довірочних розмовах проф. Грушевського з членами „Думи", в сердечних словах, якими заступник „австрийської України" витав земляків з „України росийської", — якими підчеркував спільність інтересів тих двох Украін і спільність боротьби там проти Росиї, тут проти Поляків."

„О тонї, в якім промовляє проф. Грушевський поза границями Австриї, дає понятє пашквіль, надрукований в „Кіевскихъ Откликахъ", в котрім проф. Грушевський з усею ненавистию Українця напав на управу Поляків в Галичинї, обчернив краєвий соїм, а передовсїм львівський університет, котрого є професором. Брошура та розійшла ся по цїлій Росиї, щоби зогидити Поляків і знищити появи симпатиї Росиян для Поляків? Тепер проф. Грушевський їде до Петербурга, щоби дальше провадити своє дїло ненависти. Дїяльність проф. Грушевського — кінчить автор — до тепер не звертала уваги польскої суспільности. Послїдні виступи отвирають очи на вплив і розміри сеї дїяльности?

Так! Полякам не звісні і до нинї розміри тої широкої дїяльности, яку розвинув в Галичинї проф. Грушевський; невідомі їм особливо розміри його наукової дїяльности. За тих одинадцять лїт, що прожив проф. Грушевський в Галичинї, вспів він зорганізувати постійну працю в Науковім товаристві ім. Шевченка, заснував цїлий ряд поважних видавництв, виплекати гурт молодих робітників, а при усїй тій організаторській дїяльности дав нам просто імпонуюче число оригінальних праць і рецензий, котрих сам спис в присьвяченім єму „Науковім Збірнику" заняв поверх шістьдесять сторін друку, а між ними бачимо пять великих томів знаменитої „Істориї України-Руси". За сю широку і плодотворну дїяльність відносять ся до него земляки по обох боках кордону із щирою почестию і вдякою.

Неменше вдячна єму наша суспільність і за його промову в Петербурзї, в котрій він познакомив наших закордонних братів з важким полїтичним положенєм галицьких Русинів. Сей послїдний крок проф. Грушевського заболїв Поляків тим більше, що вони рахують на наївність росийської суспільности, простягаючи одну руку по широкі полїтичні права для своїх земляків в королївстві, коли тимчасом другою рукою придавили галицьких Русинів-Українців і ломлять останки їх прав полїтичних, недопускаючи їх до природного розвою.

Заболїла галицьких вшехполяків і промова проф. О. Колесси, виголошена на Шевченківських вечерницях у Львові, а надрукована в „Дїлї". Разить вшехпольського автора підчеркненє єдности українського народу, розділеного кордонами, болить його, що наші братя над Днїпром пробудили ся до нового житя, що росте їх полїтична зрілість і сила, що кріпшає їх національна сьвідомість, яку на широкому історичному підкладї так вміло і пластично зобразив проф. Колесса.

Пробуджена душа української нациї лякає польських верховодів, як дух Банка. „Мріями виплеканими в редакцийних офіцинах „Дїла" називає „Słowo" такі загально звісні і певні факти, як великі народні сьвята в Полтаві (в честь Котляревського) і в Києві (в честь Лисенка і Нечуя), що були патріотичною манїфестациєю української інтелїгенциї, і зріст української літератури, що розвиває ся тепер свобідийше, й журналїстики, що явила ся під впливом послїдних подій. (Дневник „Громадська Думка", тижневники „Рідний край", „Шершень", „Вісти", „Добра порада", „Зоря", „Сьвітова зірниця"; місячні журнали: „Нова громада", „Вільна Україна" і ін.).

Мріями називає і многолюдні збори української інтелїгенциї в Одесі, Харкові, Чернигові, Полтаві, в Києві і Петербурзї, де розвинено широкі полїтичні програми замість дотепершних етнографічно-язикових домагань, де поставлено між иншими і постулят автономії України, котрий нинї став одним з найпопулярнийших кличів широких верств української суспільности. Мріями називає „Słowo" і зріст популярної літератури та организацию народної просьвіти (н. пр. заложенє товариства „Просьвіта" для губерний подільської, киівської, херсонської).

Орган вшехполяків затревожений, що поважний гурт сьміливих і сьвідомих заступників української суспільности дістав ся до думи, де заложили вони окремий український клюб. В тому клюбі, що числить тепер, як відомо 44 членів, бачить автор „32 niepiśmiennych chłopów i 8 na pół inteligentów rosyjskich", промовчуючи сьвідомо факт, що значна частина українських послів селян може виказати ся значною просьвітою, а деякі з них вчащали і до шкіл середних, до гімназий; навпів інтелїгентами називає він таких людий, як пос. І. Шраг, проф. универз. М. Ковалевський, М. Білашевський, П. Чижевський, В. Шемет, і ін., що мають унїверзитетскі науки! Півінтелїгентом назве може „Słowo" і проф. унів. Багалія, вибраного до „Государственного Совѣта".

Цїлий сей уступ показує нам лиш, як пригноблює вшехполяків сам факт, що наші українські посли не пристали до польского клюбу з земель історичної Польщі, або що не розплили ся в росийських клюбах, але зорганізували ся окремо для оборони прав України, підносячи тим способом з загалї престіж української нациї.

Наводячи дальше ширший уступ з промови проф. Колесси, де змальована участь Українців в загальній борбі за волю і горожанські права, відмічує „Słowo", що „душа українського народу, що в такий спосіб будить ся до житя і проявляє свою сьвідомість, мабуть небогато має сказати людскости, та невеликою буде її хвалою".

Невжеж думає „Słowo", що хвалою людскости було би, колиб Україна станула по сторонї старого ладу і реакциї? Невжеж думає, що заімпонують і росийській суспільности і людскости такі виступи репрезентантів Поляків, як гр. Пос. Потоцкого, що у великому історичному моментї не вспів здобути ся на нїякий важнїйший постулят, як на оборону привілеїв і стану посіданя своєї касти?...

Ми з гордостию споглядаємо на братів наших за кордоном, що вони їдуть в перше для „матушки". І з сеї то бурси вийшли небавом цїлі ряди наших янїчарів, що стали найзавзятійшими ворогами нашої народної справи і головними стовпами москалефільства в краю.

Розвинувши таку акцию над молодїжию, трудились они з цїлою консеквенциєю і над старшими верствами. Позаяк тодїшна інтелїгенция складалась головно з духовенства, піддано близьке і симпатичне їй гасло „обрядового очищеня". Оно заняло було тодї всї уми в такій степени, що уважалось чи не найпершою народною справою, при котрій уступала на бік всяка инша праця: просьвітна, економічна, полїтична і др. Се правда, що в наш обряд вкрались були в попередних часах деякі неправильности, але для усуненя їх не треба було аж так великого розгорячковуваня публїки. Та коли дивитись тепер критичним оком на той рух і порівнати єго з подібними практиками, що уживались на давних закордонних унїятах, то бачимо таки, що інспіратори „обрядовщини" мали не так церковні, як може більше полїтичні цїли. І треба сказати, що ті наміри їм удались. Вказуючи нашим сьвященикам, несьвідомим властивої цїли того, на православну церков в Росиї яко взір богослуженя, будили они тим — особенно при напружених відносинах руского духовенства до латиньского — в значній части нашого клиру симпатиї для росийскої церкви, а за сим і для самої Росиї. Які успіхи мала та акция, показала небавом опісля история Холмщини.

(Дальше буде).

---

2)

Причинки до істориї „Народного Дому" у Львові.

(Дальше).

Від р. 1860, з наданєм конституциї і свободи, настав і у нас живійший рух літературний і національно полїтичний. Тепер мусїло прояснитись, в якім напрямі піде наш народний розвій. Зараз в початку виступила у нас живо — вже з природи річи тай під впливом України і наспівших тодї поезий Шевченка — ідея національна і запалила загал нашої публїки, а особенно молодїж. Зразу здавалось, що народна ідея піде вже неповздержно наперед. Та не так оно легко пішло. Як кожде початкове дїло мусїла та праця переходити ріжні трудности: для веденя єї не було тодї у Львові поважних і досьвідних людий, а молодші сили брали річ не раз за горячково, не числились з давнїйшими упередженями публїки і робили деякі промахи і похибки; крім того мусїли наші видавництва боротись з материяльними недостатками і упадали одні за другими з великою шкодою для справи. (Вечерниці, Мета, Правда). Все те використовували обединителї дуже пильно, щоби підкопувати народну працю в очах публїки і приєднувати туюж на свою сторону. Та мимо сих початкових трудностий поступала наша гадка що раз наперед. До неї стали скоро горнутись красні ряди щирих і здібних робітників, та орґанїзувати працю на всїх полях. В р. 1868. основали они вже „Просьвіту", за сим поставили всї шкільні учебники для гімназий і розвинули живу дїяльність в науці, кладучи тим кріпку основу до питомого розвою народа. Ось імена деяких тодїшних трудеників: о. Стефан Качала, д-ри Александер і Омелян Огоновскі, дир. Ільницкий, д-р Целевич, Партицкий, о. Танячкевич, Олександер Барвінський, д-р Сушкевич, Гладилович, Вахнянин, Романчук, Володимир Навроцкий, Евген Желехівский і многі другі.

Але рівночасно з національною роботою розвинули також обединителї тим сильнїйшу акцию в свою сторону. Дїло їх ішло тим лекше, що мали по своїй сторонї значну часть старших і вплывових людий у Львові (особенно в єрархії), посідали вже досьвід і сприт в веденю справи, а до того мали забезпечені для своїх видавництв материяльні средства в „Матиці" і Ставропигії, та могли в потребі числити ще на заграничні пособія (пр. на видавництво „Слова", а пізнїйше „Пролома", „Галичанина" і др.). Своїх тенденций не зважились ще голосити явно перед нашою суспільностию, але за те старалась з цїлою систематичностию і з добре обдуманим пляном підготовляти і вести публїку до своєї витиченої цїли.

Першу увагу звернули на те, щоби виховати молоде поколїнє для свого напряму. Вже попередно обсадили они (як згадано висше) всї гімназияльні катехитури своїми *здеклярованими людьми*, — а в р. 1861. постарались єще о релїгійні учебники (о. Цибака) в напів церковно омосковщенім язиці, та ввели їх при помочи своїх сторонників в капітулах по всїх гімназиях. Наші письменники не звернули досї на ті учебники належної уваги, та они мали дуже значний вплив на вихованє і напрям нової генерациї. Позаяк всї предмети подавались тодї в школах в нїмецкій мові, а наука руского язика майже не істнувала, то стало ся, що наша молодїж, хоч мучилась тяжко над тими учебниками, освоювалась і переймала згодом силою природної молодечої спамятливости той жаргон, а разом з тим відчужувалась і віддалялась від рідної мови, та зближувалась до московщини. Як шкідним був той вплив, досьвідчив кождий з нас, що перебув ту школу. Ті, що віднеслись з любовию до свого рідного, потребували опісля довгого часу і труду, щоби отрястись (особенно в письмі і науці) від тої чуженини і вийти на струю чистої мови. Хто сего не зробив, мав лиш пару кроків до московщини. Сим способом убивано вже в нашій молодїжи народного духа і підготовлювано непостережно і без розголосу нову генерацию для справи росийского обединеня. Тим то і пояснясь, що генерация, котра вийшла з тодїшних шкіл, кидалась так легко і численно в обійми панрусизму.

В парі з тим отворили обединителї з „управляючої комісиї" ново здвиганого „Народного Дому" безплатну бурсу для бідних учеников, котра враз з ставропигійскою приняласъ за задачу впоювати в свою молодїж таки виразно росийского духа і виховувати єї на апостолів до дальшого веденя обединительного дїла в галицко рускім народї. Сю молодїж не висилано по отвореню рускої гімназиї з засади і з умислу до рідної школи, щоби не пізнала і не полюбила там своєї рідної мови. За те старались настоятелї (Палюх і др.) всїми силами впоювати в ню від малку погорду і зненавиджене „України і хлопскої бесїди", а одушевляти єї як найбільше для „матушки". І з сеї то бурси вийшли небавом цїлі ряди наших янїчарів, що стали найзавзятійшими ворогами нашої народної справи і головними стовпами москалефільства в краю.

Розвинувши таку акцию над молодїжию, трудились они з цїлою консеквенциєю і над старшими верствами. Позаяк тодїшна інтелїгенция складалась головно з духовенства, піддано близьке і симпатичне їй гасло „обрядового очищеня". Оно заняло було тодї всї уми в такій степени, що уважалось чи не найпершою народною справою, при котрій уступала на бік всяка инша праця: просьвітна, економічна, полїтична і др. Се правда, що в наш обряд вкрались були в попередних часах деякі неправильности, але для усуненя їх не треба було аж так великого розгорячковуваня публїки. Та коли дивитись тепер критичним оком на той рух і порівнати єго з подібними практиками, що уживались на давних закордонних унїятах, то бачимо таки, що інспіратори „обрядовщини" мали не так церковні, як може більше полїтичні цїли. І треба сказати, що ті наміри їм удались. Вказуючи нашим сьвященикам, несьвідомим властивої цїли того, на православну церков в Росиї яко взір богослуженя, будили они тим — особенно при напружених відносинах руского духовенства до латиньского — в значній части нашого клиру симпатиї для росийскої церкви, а за сим і для самої Росиї. Які успіхи мала та акция, показала небавом опісля істория Холмщини.

(Дальше буде).

Плащі і ґумові пелєрини
в найновійших фасонах і взірцях поручає:
МАҐАЗИН
ЛІНОЛЄУМ і ЦЕРАТ
Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3 476

ших рядах в борбі за волю, що їх заступники в „Думі“ цілою душею віддані справі великих реформ, а при тім сьміливо обстоюють національні права України.

Сей зріст української політичної мисли, се розбудженє національного життя наших братів над Дніпром додає нам сили в тяжкій боротьбі, яку накинено нашому народови по сей бік Збруча. І духова звязь, яка лучила і лучить в одно усі розірвані частини нашого народного організму, буде ставати тим тіснійша, чим більше безвихіднім вчинять наше положенє керманичі австрийської політики.

Злоба, гнів, пароксизми ненависти і накликувани на нас міродайних чинників — не відреде нас від почутя, що ми тут в Галичині становимо малу частину великого українського народу. Почутє сего неперечного фактy — се живий протест проти присуду політичної смерти, який видали на нас внєхнольські державні мужі. Замітні події послідних часів утверджують нас лише в переконаню, що цілій нашій культурній і організаційній роботі повинна присьвічувати животворна всеукраїнська ідея.

In hoc signo vinces!

З Росиї.

В клюбі автономістів.

В статі п. з. „Клюб автономістів у російській думі“, поміщеній в 110 ч. нашого дневника, обіцяли ми познакомити наших читачів з дискусиями, які ведуть ся в клюбі. І так кілька перших засідань були присьвячені головно організації клюбу, одначе ся справа ще не порішена зовсім. Так само клюб не має ще виповні викінченої програми. Характеристичною для ідейних стремлінь серед клюбу була дискусия на засіданю з 31. мая, яку через те й подаємо за „Гр. Думкою“ (ч. 121).

І так голова сего засідання Ілля Шрагр, український посол з Чернигівщини, пропонує вибрати комісию для уложеня проєкту закона про мову („о языкѣ“) і запросити до неї також кількох членів позапарляментарного союза автономістів-федералістів. Проєкт Шрага принято. Від Українців ухвалено запросити О. Русова, Лотоцького і Стебницького.

Потім перейшли до дискусиї над земельним питанєм, якої підкладом послужив проєкт конституційних демократів.

Посол Массоніс звертає увагу, що той проєкт має дуже централістичний характер, і кладе питанє, як боронити в думі тих національно-територияльних окремішностий в земельнім питаню, з якими нарід не може розстати ся, — з огляду на те, що земельне питанє буде розвязане швидше, ним можна буде добити ся автономії.

Посол. Пар'євський радить, аби кожда національна група подала відчит про земельне питанє в своїй країні і зазначила ті сильні основи, на яких на її думку повинні-б зійти ся в думі всі національности.

Посол Чижевський вичислює деякі з тих сильних основ. І так 1) малоземельне й безземельне селянство треба наділити землею, взявши її примусово у властителів великої земельної власности; 2) облігации титулом викупу за землю треба видавати не від імени автономічних соймів, тільки від імени цілої держави, аби вони мали більше значінє; 3) що землю можна взяти до земельного фонду.

Далі уваги робить посол Ледницкий. Земельне питанє має не тільки політичне, але й практичне значінє. Коли автономісти будуть домагати ся порішеня земельного питання в автономічних соймах, а не зуміють сего домагання відповідно умотивувати, то від сего може потерпіти сама справа автономії, бо тоді централізм покажеть ся більше демократичним, як децентралістичні змагання автономістів. Переходячи далі до тих сильних основ у земельнім питаню, на яких мають зійти ся всі національности, підносить, що справа повинна бути утворений державний земельний фонд, але землею повинні розпоряджати лише краєві сойми, бо инакше до соціяльної боротьби прилучить ся ще боротьба між поодинокими національностями. Инакше національність могла-б між усими иншими національностями насадити свої кольонії, або таким чином надати цілій державі на-зверх одноцільний державно-національний характер. А тимчасом пр. Україна школи не згодить ся, аби Українців переселяли в Сибір, а Великорусів на Україну. І так земля повинна бути власністю місцевого краєвого фонду і місцевий сойм розділював би її, беручи на увагу число людности і спосібність земли на даній автономічній території.

Посол Свєнціцкий рекомендує при рішеню земельного питаня велику обережність. В Великороси — каже він — поміщики арендували землю і брали за неї тільки готові гроші, коли тимчасом в Польщі поміщики господарювали самі і піднесли свої господарства до високої хліборобської культури. З того вина, що в 26 центральних (великорускіх) губерніях не обійти ся без скасованя великої земельної власности, але в Польщі така міра була би дуже шкідлива, бо тоді впала би зовсім та висока хліборобська культура, до якої довели в своїх добрах польські поміщики. Крім того й селяни в Польщі не захотять брати землі хочби й на довголітню аренду, а тільки на власність. З промови посла Свєнціцкого ясно виходить те, що ми зазначили загально в нашій статі, а саме, що в польських національно-демократичних послів за поборюванєм централістичного проєкту конституційних демократів криєть ся поборюванє самої ідеї скасованя великої земельної власности на річ робучих селянських мас.

В оборонї проєкту конституциних демократів виступив посол Свєчін. Він переконаний автономіст і вірить, що будучність Росиї залежить від того, чи автономічні пріпціпи ляжуть в основу перебудови її, одначе підписав проєкт конституційних демократів, хоч і не згоджуєть ся з дечим у нім, бо загальні основи того проєкту годить ся для цілої Росиї. Коли-ж буде порушена справа автономій, тоді й сей проєкт прибере відповідні форми. Комісия, що виробляла його, стоїть на тім, що з волею місцевої людности треба числити ся. А що до того привязаня українського й польського народу до приватної власности, то се не зовсім вірно, бо й у Польщі й тим більше на Україні є ріжні форми володіня землею, а в Сибірі на праві довголітньої аренди живуть дуже добре цілі українські й польські оселї.

Посол Попов, репрезентант сибірських і туркестанських автономістів, зазначує, що нових форм володіня землею нема чого так дуже бояти ся. За тою боязню криють ся радше материальні інтереси або страх перед обрусінєм. Але обрусіня тепер нема вже чого бояти ся, бо Росия мусить дійти до державного устрою. Що нарід не так дуже привязаний до певних форм володіня, се найлїпше видно в Сибірі. Тут живуть і Українці й Поляки й Кавказці й Магометани, про котрих кажуть, що вони психольогічно не можуть розстати ся з приватною земельною власністю, а тимчасом у Сибірі ніхто й не чує про неї. Там панує тільки довголітня аренда. А в Туркестані земля лише в приватнім уживаню. Хто засїв на ній і почав обробляти, той і господар її, але як лише перестав її обробляти, тоді кождий має право заняти її для себе в цілі оброблюваня. Що до переведеня ідеї вивласненя в житє, то в таких країнах, як Україна, Польща, Грузия, краєві земельні фонди мають рацию, але сей принцип не годить ся для Сибіру, бо тоді він лишив би ся без емігрантів.

Так представляєть ся в загальних рисах дискусия над земельним питанєм в клюбі автономістів. Як бачимо, за задержанєм великої земельної власности заявляють ся тільки посли з „кола польского“, всї ж инші стоять на тім, що її треба скасувати і тільки розходять ся в питаню, як се зробити.

Про сам клюб автономістів скажемо ще, що до нього почали приступати й великоруські посли, значить, ідея автономії починає знаходити собі прихильників і серед „державного“ великоруського елєменту. Для ширеня автономічних ідей вибрав клюб автономістів окрему „оборонительную и наступательную коммисію“, яка має на цілї боронити ідею автономії від нападів ворожих партий і загалом ширити її серед суспільности. До сеї комісиї ввійшли між иншими від Великорусів проф. Котляревский і проф. Новгородцев, від Українців проф. Максим Ковалевський і Павло Чижевський.

Письмо з Аргентини.

Аргентиньска республика. Міссіонес. Апостолес. Кольонія і почта: Азара. Дня 21. цьвітня 1906.

Христос воскрес! Братя Русини галицкої Матери-Руси! В імени американьских братів Русинів доношу вам невимовну нашу радість, що-смо побудували собі дім Божий, 13 m довгий, у притворах 9 m широкий, у вівтари 3½ m довгий, а 5 m широкий. Ми то іменуєм каплицею. Зруб з дерева дуже тревалого, найменше на 500 років, — зве ся „рундай-мізіне“; стіни з алябастрового піскового каменя; дах критий цинковою фалдованою бляхою, котра коштує 315 зр., — кильо по 24 зр. Мозольна була будова і тупо нам ішла; туй-туй було застановити роботу, та кількох упірних нас Русинів робили без перерви аж до живного четверга. У четвер на голову зробили престолик і тетрапод, прибрали в чорні хусти і уложили великий хрест з розпятєм, замість плащаниці. Назносили Русини до 20 образів, сьвітла до 20 сьвічок, а при входових дверях завісили велику лямпу. Дуже сумно виглядало те все між білими стінами.

В ночи около 8. години позїздили ся рускі кольонїсти на конях і фірах з обох кінцїв, бо наша східна часть кольонії має 18 миль квадратових, а по середині тече вода і ділить кольонию на двоє. При вдвизї народа розпочали-смо молитву до Страстий Христових; послужили нам до того псалтир, 7. том біблії і акафистник ще з р. 1769. виданя братства при храмі Успенія Пр. Богородиці у Львові. Около 2. год. по півночи закінчили-смо молитву і заспівали ще тропарі. Наші кольонїсти аж прослезили ся з тої невимовної радости, бо вже пять годів минуло, як були на такій совокупній молитві рускій на Страсти Христові.

По укінченю молитв угасили троха сьвітла, а решту оставили і повиходили на двір. Декотрі порозїздили ся домів, а друга часть засїла довкола огню та оповідали ріжне то про наше тутешне житє то про Галичину, а пригрівали при огни воду і смакували гербату „герба-мате“. Ніч була красна, видка, тепла, і пересиділи люди в сорочках, босі, аж до сходу сонця. Настав пяток. Людонькове ідуть глянути на те все, а слеза котить ся по лици від чудної радости. Добре все, та одного брак: духа утїшителя, руского сьвященика! Ми єсмо без сьвященика круглі сироти. Минув пяток, настала субота. Зрана мали-смо уряженє, потім молитва. Около 1. год. наз'їздило ся до 30 фір і до 20 верхами, — сила народа. Хто їх завізвав?... Устні телєграми, щоби давали паски до каплиці до посьвяченя. Зараз пішли квестувати, щоби нагородити ксьондза. Около 2. год. по пол. привезла фіра ксьондза польского зза ріки 9 кільометрів задалеко. Кс. Иосиф Баєрлянд, Баварчик, — на Литві школи учив, — привитав зібраних, мав промову і заохочував до терпеливости з причини, що каплиця ще не посьвячена. По промові відчитав молитву, покропив паски св. водою, розібрав ся, похвалив дім Божий і грецкий стиль оконостаса і о пятій від'їхав, бо мав ще досить роботи в костелї. За труд з утїхою приймив 5 зр., подєкував Русинам за щедрий дар і хвалив в містї в костелї перед латинниками, що „такі домек ладни збудовалї Русїнї, же мі сє нє хцяло з нєго ісць“. Ще не укінчена робота: вікон ще нема, дверий нема, престола нема, тілько все провізоричне.

Русини пересьвяткували три дни весело; здавало ся, що то одна година була, не три дни. І від четверга до сьвітлого вівтірка наскидали людонькове на дальшу роботу каплиці 59 зр. 50 кр. Як би так був сьвященик, то би було до 100 зр.

Нарід, правда, сего року, підупалий, бо від Покрови саранча прийшла до нас і дуже много наробила пакости; три місяці дощу не було; спалило, що було. В сушу панував 2½ місяця огонь, що ради не було загасити; горіли огнї на 3—4 кільометри квадратові, що з душею не було де втечи, бо всюда горіло.

Звертаю ся тепер до галицких братів з просьбою, чи не схотїли би присилати нам перечитані газети; напр. „Дїло“ можна би посилати й по 10 чисел разом. На почту дамо 5 зр., щоби-смо лиш получили всї числа з 1906. р., і ту квоту вишлемо через нїмецкий банк до редакциї „Дїла“. Бо ми в сім роцї втратили пренумерату через недостатки. Ту оден сьвященик з північної Америки деколи вишле цїкаву газету „Дїло“. От і тепер читав я „Дїло“ ч. 267. з 1905. р., — манїфест до галицких Русинів, — і „Свободу“ ч. 3. з 19. сїчня 1906. Ми радо читаємо вісти з родинного краю; але ми тепер на дорібку, то й сами не знаємо, що старати. Книжок церковних конче нам потрібно, хочби часослов, миния, тріод і малий апостол і малий служебник; сьвященики добре знають, які книжки потрібні. Може би займив ся котрий сьвященик нашою справою в консисторії, щоби нам дарували хоть книжок на памятку.

До нас пишуть рускі сьвященики з північної Америки. Писав Александер Гумецкий два листи і два другі писали і питали, ци маєм прибори церковні, і обіцяв, що потрібно до церкви, то все купити і привезти з собою. Ми радили ся з обох кольонїй, з Азари і Апостольскі, де є проводир Матїй Кликайло при будові рускої церкви, і врадили-смо, що не можем тепер кликати сьвященика, ще й з північної Америки; бо як би му не дав позволїня тутешний біскуп осїсти на кольонії межи Русинами, то би-смо мусїли звернути кошта подорожи.

Тепер звижують нашу каплицю каштеляни, то єсть, великі патрони, тутешні мешканцї, і просили нас, щоби-смо здоймили фотографию з нашої каплиці і підписали ся, а ті патрони хотять нам дати поміч, щоби-смо як найскорше дістали руского сьвященика через сенаторске правительство, і то жонатого, бо тутешні патрони не кохають сьвященика безженного; говорять, що „кура на байно, дзо но ай мухири“ — не добрий ксьондз, що не має жінки. Тутешна мова кастильска чи то гішпаньска, єсть цїлком подібна до рускої; на польску мову не можуть зломити свій язик, а богато говорять ломано по руски.

Отсе більша половина листу, який ми сими днями дістали з Аргентини. Сю частину подаємо майже без зміни дословно. Другу, троха меншу половину переповімо лише в скороченю:

„Слава Вам, галицкі Русини! Слава Вам, інтелїгенцинє, що-сте пробудили і просьвітили незрячих братів! Слава Вам рускі борцї селяньскі! Боріть ся, а поборете“. Дальше указують на вагу просьвіти, бо аж в широкім сьвітї показує ся, як низька просьвіта у галицких Русинів. Потому розказують дещо про місцеві відносини. В містї є костел, спільний для Поляків і Русинів; але Поляки виперли з него Русинів, хоч Русинів є три части. Тепер ксьондз (мабуть той Баварець) казав Русинам що четвертої недїлї сьпівати по руски, бо він дуже любить руский сьпів; „та й то відобрали нам загорілі Поляки“. Того ксьондза дуже собі хвалять в листї: „він хоче конче научити ся по руски і випросити собі позволїня у біскупа посьвятити нам нашу каплицю і приїздити до нас на рускі сьвята і правити нам по руски, нїм прийде руский сьвященик. Він своїм коштом збудував школу для Русинів і Поляків. Наказує, щоби тримати ся своєї релїгії і свого письма і своєї науки“. Дальше ще раз просять о газети, о книжки церковні; щоби з тим удати ся до митрополита і до Ставропигійского Института. Обіцюють навіть грошї прислати, як би не могло бути инакше. Запитують, чи нема молитовників руских, друкованих латиньскими буквами, бо вони там дуже придали би ся. Повідомляють також, що писали до Жовкви до оо. Василиян в справі образів до „оконостаса“ та просять о як найскорійшу відповідь. Наконець засилають іменем амери-каньскої рускої громади поздоровленє о. Н. Бачиньскому з Милованя, о. Левицкому в Стриганцях і о. Кульчицкому в Підпечарах. Доносять, що Пилип Артус з Підпечар виїхав до Галичини з родиною і зятем в марцю.

В дописці запитують, чи не схотїв би приїхати до них нежонатий дяк, щоби дякувати і дїтий учити; добре було би, щоби крім того знав бляхарство або годинникарство або слюсарство.

Підписані: Іван Ільницкий, Ілько Драґанчук і К. Государз Палагич.

Пакунки (з книжками то що) кажуть слати на адресу Ільницкого через нїмецкий банк: Senor Fr. Missler, Florida 735., Casilla Correo 105., **Buenos Aires**.

Державна рада.

На початку вчерашного засїданя палати послів п. Яворский внїс інтерпеляцию в справі непошанованя язикових приписів в шкільництві східної Галичини.

П. Катрайн мотивував нагле внесенє, щоби палата безпроволочно приступила до першого читаня буджетової провізориї, бо ухвалена провізория упливає з кінцем грудня.

П. Романчук в дискусиї над сим внесенєм обговорював справу виборчої реформи. В міру поступу праць в комісиї, правительственний проєкт стає ся щораз гірший. Замість проєктованого зразу числа 455 послів, тепер дійшло вже до 501, а евентуально до 503 послів. В виборчій реформі Русинів упосліджено. Коли инші нациї мають на 45.000, а найвисше на 66.000 душ оден мандат, то Русини мають оден мандат на 189.000 душ. Пропорциональна система, котра має бути заведена лише в Галичинї, є виключно в інтересї Поляків, котрі дістануть 83 мандатів, наколи Русини мають дістати лише 19. Невдоволенє, яке тепер запанувало між Русинами, може розрости ся до єще більших розмірів, бесїдник перестерігає правительство перед тим. Пригадує, що в Австриї суть не лише Чехи і Нїмцї, але також Поляки і Русини, між котрими є конечне порозуміне. Правительство повинно уважати, що Галичина граничить з Росиею і що компліка-ції, можливі в Росиї, могли би також перенести ся до Галичини, коли би невдоволенє Русинів єще довше тревало.

Президент просить о ухваленє буджетової провізориї, щоби унеможливити поворот часів, в котрих фінансова господарка держави вела ся без парляментарного полагодженя. Палата має полагодити великі задачі. Прийде ся їй перетворити підставу репрезентациї народу і зревідувати економічні відносини між Австриєю а Угорщиною. До сего передовсїм потрібний спосібний до праці парлямент. Ухваленє буджетової провізориї не має бути доказом довіря палати до правительства, але доказом готовости палати до праці. Буджетова провізория не має нїякої побічної цїли, а розходить ся лише о се, щоби в державній господарці був лад і щоби вона була полагоджена парляментарно.

Міністер фінансів Коритовский вказує на се, що буджет на сей рік був внесений єще в вересни минувшого року, а він доси не прийшов під нараду. Горячим бажанєм бесїдника є, щоби вернули нормальні відносини, т. є., щоби фінансовий закон ухвалено перед початком нового господарского періоду. Бесїдник просить о ухваленє провізориї перед кінцем сего місяця.

П. Абрагамович полємізував з виводами п. Романчука. Бесїдник висказує переконанє, що коли народ в східній Галичинї бурить ся, то се є висліом підбурюючих промов, виголошуваних так в Галичинї, як і тут в палатї при кождій нагодї.

П. Романчук відповів Абрагамовичеви, що в Галичинї шануюче себе сторонництво мусить пійти за домаганєм в справі виборчої реформи більшої части польского народу і цїлого народу руского. Бесїдник наводить ріжні несправедливі вироки судові, критикує поступованє адмінїстративних властий, і каже, що Поляки самі повинні мати змисл справедливости, а тодї бесїдник ручить, в краю не прийде до заворушень.

Наглість виссеня Катрайна ухвалено і буджетову провізорию відіслано без першого читаня до буджетової комісиї.

По промові секцийного шефа Гасенерля в дальшій дискусиї над новелею промисловою, дискусию і засїданє перервано. Слїдуюче засїданє нинї.

З Росиї.

Державна дума.

Петербург. По відкиненю внесеня о виключенє посла Улянова, редактора одної з застановлених газет, заявив генеральний прокуратор Павлов, що міністер війни не може знести присудів смерти, бо не має права вдирати ся до атрибуций суду. Голоси: Убийник! Президент грозить, що замкне засїданє. П. Кузьмин-Караваєв і Ледницкий атакують остро правительство і вказують на розпуку, пануючу в цїлім краю, яка може довести до страшних подій. Сьвященик Афанасієв пригадав аферу Шміда, сего легендарного сподвижника свободи в Севастополю і каже, що божий гнїв спаде на злочинцїв, котрі доводять народ до розпуки. П. Аладїн жадає поставленя міністра війни в стан обжалованя. П. Анїкін радить оголосити народови, що дума є безсильна і що не може уратувати навіть житя кількох людий. Инші бесїдники заявляють, що воєнні суди приготовляють пожежу в цїлім краю.

Вкінци принято на внесенє п. Вінавера слїдуючий дневний порядок: „В заяві мінїстра війни видить дума відкиненє своїх жадань і, висказуючи обуренє з причини тону і способу сеї заяви, переходить до порядку дневного“. — В дальших нарадах в аґрарній справі жадали деякі посли безплатного розділу між хлопів землї скарбової, монастирської і удільної, по чім внесено інтерпеляцию в справі подій в Білімстоцї. П. Набоков заявив, що там дано сиґнал до забурень так само, як в Кишеневі і Гомлю. Дума повинна безпроволочно виступити проти сего нечуваного злочину. П. Левін думає, що забуреня в Білімстоцї є рішучою відповідию мінїстрів на інтерпеляцию думи. П. Родічев зазначує, що вітчина є в небезпеці, скоро само правительство спричинює антисемітскі забуреня. Край так довго полишить ся в небезпеці, як довго буде при кермі теперішне мінїстерство. Вкінци на внесенє Аладїна ухвалено припоручити комісиї, установленій до слїдства в справі безправного поступованя адмінїстрациї, щоби вислати до Білогостоку двох членів в цїли розслїдженя причин забурень.

Петербург. Дневник „Дума“ заперечує поголоскам, що правительство наміряє з кінцем червня розвязати державну думу. Правительство хоче з кінцем липня або з початком серпня відрочити сесию думи. В часї парляментарних ферий має правительство видати кілька розпорядків в цїли успокоєня умів. — Послам до думи заборонено порозумівати ся телеґрафічно з провінциєю, а то тому, бо правительство боїть ся розширеня аґрарних розрухів.

(Телеґрами.)

Париж. Тут доносять з Петербурга, що ґенерал Трепов склонює ся тепер до либеральних стремлїнь і мабуть інтервенїює в цїли утвореня нового кабінету.

Петербург. Рада мінїстрів згодила ся на нову програму податкову в цїли покритя процентів і амортизациї довгів, дальше видатків військових і страт, які понесла держава через здержанє виплат, врештї в цїли закупна землї для хлопів. Після сеї програми має бути заведений податок доходовий, підвисшений податок від тютюну, установлений податок від капіталів і має наступити ревізия приписів о промислових податках.

Петербург. Зелїзничий союз розпочав на ново свою дїяльність і завізвав своїх членів до борби з реакциєю. Мінїстерство комунїкациї заповіло найстрогійші кари за кожду пробу страйку.

Париж. Тут доносять з Петербурга, що від часу, як більші віддїли війска вернули із східної Азиї, ширять ся у війску бунти з небувалою скоростию. Майже всюди більші і менші віддїли війска бунтують ся. В фінансових кругах уважають неминучим близький фінансовий крах Росиї.

Льондон. До „Daily News“ доносять з Одеси, що узброєні революціонїсти змусили складачів і машиністів ґазети „Крымскій Вѣстникъ“ зложити і видрукувати революцийний манїфест. В сім манїфестї заявляють революционїсти, що коли правительство буде дальше вести обструкцию проти думи, то вони проклямують в цїлій Росиї терорізм і все, що доси в Росиї дїяло ся, буде дитинячою забавкою супроти того, що прийде. Нарід рішив ся силою усунути систему бюрократичної управи.

Букарешт. З Севастополя доносять, що зелїзничий страйк є порішеною річию. Мешканцї опускають місто, в кріпости дїють ся таємничі сцени, серед населеня панує паніка. В Одесї війско стоїть на поготівлю, а порт обставлений артилєриєю.

Петербург. В місті росте неспокій. В фінансових інституциях побільшено варти. За невскими рогачками застрайкував трамвай. В підмійских фабриках більшає заколот.

Петербург. В ночи з 13. на 14. острілювано і підпалено замок Цінгоф коло Містави, власність гр. Кайзерлїнґа. З Тули доносять що вже від 3 днїв горять млини і магазини збіжа.

Петербург. „Рѣчь“ доносить, що аґрарні розрухи в ґуберніях: самарскій, саратівскій і костромскій чим раз більше ширить ся. „Бѣрж. Вѣдом.“ доносять про розрухи в повіті бердичівскім і тих повітах, що межують з киівскою ґубернією. На розпорядженє мінїстра справ внутрішних, щоби для охорони дїдичів вислати до повітів малі віддїли війска, відповів полтавский ґубернатор, що боїть ся посилати місцеве війско, бо воно є в зносинах з селянами. З Москви телеґрафують до петербурских ґазет, що настрій серед селян в многих місцевостях є дуже грізний. Земскі властителї зі страху перед розрухами утїкають до міст.

Афтарск. В ночи спалено маєток Аґафонова, Платівку.

Риґа. Воєнний суд засудив вчера одного обжалованого о напад на патролю на кару смерти через повішенє.

Берлїн. „Berl. Loc. Anz.“ доносить: В четвер на Боже Тїло, коли католицка процесия в Білімстоцї переходила Александрівскою улицею, з балькону одного дому кинено бомбу, а рівночасно з вікон чи з даху того дому стали до товпи стріляти з револьверів. Оден сьвященик убитий, богато осіб ранених. Се викликало серед товпи велику паніку. Втім розійшла ся в одній хвили вість, що виновниками замаху є Жиди. Тодї розлючена товпа кинула ся на жидівські склепи і доми. Погром був страшний. Товари викидувано на улицю і нищено, Жидів рабовано і убивано. Много утїкаючих Жидів, що були вже на зелїзничім двірци, товпа доганяла, витягала з поїзду і убивала. Жиди мусїли утїкати до сусїдних лїсів. Знищено около 200 склепів; кажуть, що 30 людий убитих, а богато ранених. Почтова комунїкация перервана. Погром сей мала спровокувати чорна сотня.

Варшава. Страшний погром Жидів в Білімстоцї треває дальше. Склепи і мешканя в руїнї. Тисячі мешканців утїкають до поблизких лїсів.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Виборча реформа.

Відень. В комісиї для виборчої реформи обговорювано вчера поділ мандатів в Стириї. Дискусиї не закінчено. Poln. Corresp. доносить, що на случай збільшеня числа чеських і нїмецких мандатів в наслїдок реалїзациї угодових предложень мінїстрів Пацака і Прадого, Поляки зажадають нового збільшеня числа польских. мандатів з Галичини.

Рентові загороди.

Відень. Оголошено санкцию закона о державних пільгах при твореню рентових загород в Галичинї.

Галицкі ґарнїзони.

Ґрац. Дневники доносять, що в наслїдок надзвичайної зміни ґарнїзонів на весну в 1907 р. галицкі ґарнїзони знов будуть зредуковані. Виведеними з Галичини військами будуть скріплені ґарнїзони в Ґрацу і Сараєві.

Подорож сербского короля.

Відень. Відносини в Сербії мають в короткім часї так уложити ся, що король Петро буде міг виїхати за границю. Першу візиту зложить австрийскому цїсареви в липни в Ішлю. З сим лучать надію скорого заключеня торговельного договора з Сербією.

Земля для безземельних.

Париж. Посол Лємір внїс в парляментї проєкт закона о затягненє 500-мілїонової позички на закупно землї для безземельних. П. Кутан поставив внесенє, щоби підприємцям заборонено платити заграничним робітникам менше, нїж платять місцевим.

Угорска делеґация.

Відень. На засїданю військової комісиї угорскої делеґациї д. ґр. Н. Зічі висказав здивованє з причини, що мінїстер війни промовляє в угорскій делеґациї по нїмецки. Бесїдник зажадав, щоби мінїстер війни не уживав титулу Reichs-Kriegs-Minister, бо се не відповідає угоді з р. 1867. З промови мінїстра Пітрайха довідуємо ся, що при 38-мілїоновім кредитї на гірскі гармати замовлено до кінця р. 1905. гавбиць за 11 мілїонів на Угорщину, а за 22 мілїонів на Австрию. Від вчера на палатї угорского мінїстерства у Відни виставлені хоругви угорска і хорватска.

Справа Дрейфуса.

Париж. Касацийний трибунал розпочав вчера з виключенєм явности, розглядати закиди внесені против послїдного вироку в справі Дрейфуса. Трибунал розслїджує дипльоматичне dossier.

Женевска конвенция.

Женева. Трета комісия міжнародної конференциї для ревізиї женевскої конвенциї радила вчера над санїтарними справами.

НОВИНКИ.

— **Полїтичні процеси.** Дня 30. мая відбула ся перед станиславівским карним трибуналом розправа против студента прав Осипа Охримовича з Грабівця. Прокуратория обжалувала єго о ріжні переступства, яких мав допустити ся, промавляючи на вічах в Переросли, Гвоздї, Бабчім і Марковій. Обжалованого боронив адв. д-р Зайнфельд. Яко сьвідків доводових покликала прокуратория комісаря Задаровича з Надвірної, надкомісаря Луцкого з Богородчан і чотирох жандармів. Найбільше обтяжаючо зізнавав надкомісар Луцкий. Трибунал признав Охримовича винним і засудив за обиду парляменту, війска і жандармериї на три тижнї арешту. Цїкаве було сьвідоцтво моральности, яке видала Охримовичови грабовецка зверхність громадска і яке прочитано при розправі. Ось оден уступ з сього сьвідоцтва: „Od kiedy Ochrymowicz wrócił ze szkół, założył w seli bandu, której stał koszowym i demoralizuje i buntuje wszystkich moralnych ludzi i całą zwierzchność gminną“. Цїкава річ, як могла здеморалїзована Охримовичом громадска зверхність виставляти єму сьвідоцтво моральности. Замітити також треба, що війтом в Грабівци є Олександер Шваюк Голиньский, індивідуум, якого мабуть нїхто не потрафить здеморалїзувати. — Дня 12. червня відбула ся перед тим самим трибуналом розправа против Петра Когутяка, широко звісного хлопского аґітатора, якого прокуратория оскаржувала о переступство з §. 305. з. к., яке мав поповнити на вічу в Майданї Середнім. Завдяки тому, що всї сьвідки зізнали користно для обжалованого, з виїмком Н. Андрійчука, і завдяки сьвітлій оборонї д-ра Зайнфельда, трибунал по нарадї увільнив обжалованого від вини і кари. — *Сьвідок.*

— **Замах на руску школу.** Пишуть нам з Угнова: Від давен давна посилає Угнів свої дїти до висших шкіл і засїяв Галичину інтелїґенциєю; а однак від так давна — дякуючи ласкавій опіцї краєвої ради шкільної — не мав і до нинї не має чотироклясової школи, так що дїти мусять до 4. кляси іти до Рави або до Белза. Є в Угнові 3-клясова школа з рускою викладовою мовою. Отже краєва рада шкільна наконець постановила перемінити школу на 4-клясову і вислала запитанє до окружної ради шкільної в Раві, а равске староство запитало знов громадску зверхність Угнова, чи не далось би переперти в громадскій радї ухвали, щоби викладову руску мову в школї перемінити на польску. Ся справа прийшла на чергу нарад громадскої ради тому 3 тижнї; однак нїчого не ухвалено, бо радні Русини здекомплєтували раду, і засїданє не відбулось. Здекомплєтованє ради сталось за радою о. Романовского, за що треба єму зложити подяку. Однак фактичний стан говорить, яку кривду хоче заподіяти польска управа рускому населеню Угнова. В Угнові є Русинів 2.700, Поляків 700, а Жидів 2.800. Дїтий в школї є Русинів 200, Поляків 40 і Жидів 20. Самі сї числа вказують, що для 20 польских дїтий, котрі по більшій части й говорити не вміють по польски, переміняти викладову мову — се ігнорованє інтересів руского населеня або самоволя, якої допуститись може одна народність супротив другої хиба тілько в Галичинї. Передовсїм радні Русини не повинні допустити до ухваленя переміни викладової мови, декомплєтуючи громадску раду. Се річ радних Русинів Угнова. А міщани Русини повинні скликати в сїй справі віче не тілько самих Угнівців, але дооколичних сїл з домаганєм переміни 2-клясової школи на 4-клясову, але з полишенєм дотеперішної викладової мови рускої, запротестувати на вічу проти замаху краєвої ради шкільної на права рускої мови в школї та вислати до віцепрезидента п. Блажка і президента ґр. Потоцкого депутацию з висше згаданим домаганєм. В разї, коли би то не помогло, остає одна рада: бойкот школи доси, доки не буде привернений правний стан. Хотять панове Поляки польскої школи на рускій земли, то нехай собі вибудують для своїх 20 дїтий нову школу; але ґрошї на будову нехай самі Угнівскі Поляки зложать, щоби наша кервавиця не йшла на годованє польских „obrońców kresów“. Ми й так досить того добра вже маємо в дївочій школї під зарядом матечок, котрі руских дїтий — а є їх така сама пропорция як і в мужескій—учать усяких польских патріотичних шопок і сьпіванок в честь ріжних польских, wielce zasłużonych mężów, проти котрих ми нїчого не маємо, але на польскій земли, тілько не нашій. Тож Угнівці нехай стережуть ся і пильнують своєї справи як ока в голові, щоби не було за пізно, бо школа лакома річ, а тяжкий ворог, що засїдає ся на неї, не спить. *Прошелей.*

— **Неуцтво й ігноранция польської преси в українських справах**—річ загально звісна і ми, записуючи низше один із обявів сих прикмет польских публїцистів, хочемо тільки зазначити, що ті „прикмети“ зовсїм не зводять ся, а противно ростуть. Справа відносить ся до побуту проф. М. Грушевського в Петербургї, який напсував польським скрібентам чи-мало крови. В хорі того обуреня на виступи проф. Грушевського в Петербургї забрав голос і львівський кореспондент „Dziennik-a Poznańsk-ого, а що неуцтво і ігноранция мають па ziemiach Rzeczypospolitej усе добрий курс, то його кореспонденцию поспішив ся передрукувати львівський „Dziennik polski“ (ч. 266). „Дивно се й замітно — читаємо на вступі — що власне проф. Грушевський вибрав ся з подібною місиєю до Петербурга. Адже він особисто певне має найменше причин нарікати на „гнет“ руского елєменту Поляками в Галичинї. За свої малоруські аспірациї росийське правительство вислало його на Кавказ і з вигнаня в Тифлїсї академічний сенат польского університету покликав єго на професора всесьвітної істориї з українською викладовою мовою“. Ось маєте взорець, як творять ся леґенди про „любов“ Поляків до „братнього руского племени“. З того, що батько проф. Грушевського був директором ґімназиї в Тифлїсї, видумує польский публїцист цїлу леґенду про заслане проф. Грушевського на Кавказ і про великодушне покликанє його з вигнаня на катедру „польского“ університету. А тимчасом як би шановний автор був заглянув хоч-би до урядових публїкаций того „польского“ університету, то був би довідав ся, що проф. Грушевський на нїякім заславню на Кавказї нїколи не був і прийшов на львівську катедру з Киіва, де при університетї готовив ся до наукової працї. Але тодї не можна би було писати про „великодушність“ Поляків і „невдячність“ проф. Грушевського. Шкода тільки, що шан. автор не згада в ще про ту „великодушність“ польского академічного сенату, якої дізнає систематично проф. Грушевский за свою оборону прав української мови на львівскім університетї. Розповідїючи далї про дїяльність проф. Грушевского в Галичинї, шан. автор каже, що він разом з Павликом і Франком заложив Наукове Товар. ім. Шевченка, — новий доказ, скільки Поляки знають про наше істноване! Найперше disce puer, а тодї беріть ся писати про наші справи.

— **Для паломників до Єрусалима:** Просять нас оголосити: Всї ті, котрі мають ще у себе заяви приступленя до паломництва, просить ся аби їх чим скорше відіслали до комітету, бо їх місця будуть віддані новим зголошуючим ся. Місць незанятих третої кляси є ще около сто. Другої і першої разом є сорок девять. Для молодших сьвящеників і богословів, котрі не зважають на меншу або більшу вигоду, є в третій клясї по цїнї 300 К. за місце (60 місць відокремлених на корабли Separatraum в Єрусалимі у Ассумпціонїстів). Упрашає ся о чим скорші замовленя.

— **В справі Русинів в Бразилії.** О. Шкирман ЧСВВ, руско-католицький місіонар в Прудентополїс в Бразилії, просить о присланє рускнх книжок для наших кольонїстів в Бразилії. Хто хотїв би рускі книжки подарувати, зволить передати їх на руки редакциї „Дїла“, а звідтам передасть ся їх тим інтелїґентним людям, котрі виїдуть в липни с. р. до Бразилії. — *Тимко Ревакович.*

— **Дрібні вісти.** В Бібрцї покусав, як нам доносять, скажений пес о. Винницкого з Залесець, звісного повітового організатора, так небезпечно, що нещасний мусїв сейчас виїхати на довше лїченє.

— Професор львівскої полїтехнїки, Цезар Русиян, уступав із свого становиша, бо як доносять з Харкова, сенат тамошного університету покликав проф. Русияна на катедру математики до Харкова.

З товариств:

— **До товаришів правників.** Пригадує ся товаришам, що в липни приступлять до правно-історичного іспиту, щоб в поданях своїх зазначували виразно, що домагають ся безусловно установленя комісиї, котра іспитувала би студентів Українців не инакше як по українськи. — За видїл „Кружка правників“. — Ю. Шепарович, містоголова, Я. Горалевич, писар.

— **Фанти** на фестин в Пустомитах приймає львівский „Сокіл“ зі щирою подякою до 23. с. м. — Забавовий комітет.

Урядові вісти:

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** у Львові доносить, що рух поїздів поміж Долиною а Вигодою привернено дня 8 с. м.

Значінє кокосового оріха для Европи. Кокосовий оріх, що в многих тропічнех краях є універзальним средством поживи, має й для Европи чим раз більше значінє, бо наслїдком незвичайної дорожчечі мяса товщ стає недостижимий. Так богатий в товщ кокосовий оріх сушать на сонци, відтак висилають кораблем до Авсїґу над Лабою і там відчистивши старанно в специяльний способ, дуся ь его легко. Перший олій уживають на товщ до страв „Ceres“, а проче на гірші товщі, що все таки вдоволяють загальне запотребованє.

Спокійні ночи. Хто вїколи в ночи не сидїв клопочучись у своїм ліжку, той вжає — „Цахерлїн“.

Надіслане.

Фабрику і торговлю річей церковних ученика віденьскої школи штук красних Вп. п. Петра Дуткевича в Станиславові, ул. Бельведерска ч. 4 поручаю, бо закуплені у него предмети до окраси моєї церкви, своєю добротою, фасоном і тревалостию рівнаються найперворядніїшим річам з заграниці, а в цїнї суть дешеві. Зазначую, що п. Дуткевич дає 3% на фонд вдовично-сиротиньский.

О. Теодор Чорний, парох в Клювиицях.

617 1—3

ВСІХ ЛІКАРСКИХ НАУК
Д-р Зенон Пельчар
б. довголїтний лїкар заведеня, ординує дальше від 15 мая в **Трускавци,** вілля „Зофія“.
470 5—10

„The Gresham“
тов. обезпечень на житє в Льондонї, що стоїть під контролею австрийского та анґлийск. правительства.
Признаний австрийским правительством для обезпечених в Австрії капіталів
К 33,743.421·70.
Витяг із звіту загальних зборів, відбутих 17. мая с. р. в Льондонї:

1. Загальний дохід за 1905	К	32,677.080·—
2. Загальні активи 31/12 „	„	223,817.069·—
3. Виплачені полїси	„	515.093 054·—
4. Загальна надвишка „	„	7,223.290·—
Ужите надвишки:		
Зиск для обезпечених . . .	К	5,295.843·—
Дивіденда і звороти	„	726.575·—
Дальша резерва на евентуальне зменшенє стопи . .	„	1,200.872·—
	К	7,223.290·—

Нові тарифи з корисними комбінациями (обезпеченя на житє, пенсию і дїтий) висилаєсь даром і оплатно:
Головна аґенсия „GRESHAM“ для східної Галичини, Львів, пасаж Гавсмана 3 А. 609

Коперницкий і Сим
Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвіжери, лупи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 415

ПАННА маюча укінчену школу видїлову глядає місця до дїтий. Вимоги скромні. Ласкаві зголошеня „М. П.“ poste restante Тисьменица.
619 1—3

Ученик VIII. ґімн. пошукує лекциї на село. За умовленєм удїляє лекциї ґри на скрипках або заложить хор. Зголошеня під „Музика“ poste restante Вучач. 621 1—3

Вправний інструктор VII. кл. ґім. шукає лекциї на село, підчас ферий. Ласкаві зголошеня як найскорше Перемишль, poste restante „І. К. І.“. 616 1—4

Піддячій, котрий виручить дяка в кождій функції, отримає місце. Зголошеня Ігнат Кухтин в Переволоцї п. Вучач, винагорода річно до 60 кор. і вікт.
615 1—6

Панна русинка посідаюча іспит з рахункового зізу державної і семинар пошукує посади при касї або иншої відповідної посади. Зголошеня під „С. Р. 100“ до Адміністрациї Дїла. 591 2—2

Особа молода приємної поверховности зі сьвященичої родини, працьовита, шукає місця до заряду дому. Зголошеня під „Заґадка“ Щиредь. 606 2—2

Zacherlin

помагає знаменито як незрівнане средство на насїкомі!

Праґнийт лише в флящочках.

371 5—8

Набути можна всюда де висять плякати.

Пошукую кухарки, старшої жевщини, щоби розуміласъ добре на кухни, прасувала і доглядувала прання і слуг. о. Кучиньский, Парпще почта в місти. 609 2—6

По можливо найнизших цінах в причини вивнення торговлї продає Спілка львівских таніцерів меблї стильові, комплетні спальні, їдальні, сальони, мужескі номнати, меблї люксусові, бюрка дамскі, етажерки, оригінальні японські изравники і т. п. в великім виборі ул. Ягайлонська ч. 3. 490 4—6

До ведення предприемства кравецкого в бїльших розмірах пошукуємо управительки досьвідної в витворній кравеччинї. Зголошуватись зараз письменно до п. Крушиньскої в Станиславові ул. Казимирівска ч. 54. 611 3—5

СОЛОНИНА потанїла і коштує найгрубша по 80 кр. за клґр. Ковбаса тонка суха по 70 кр. висилаю за післяплатою не числю опаковання, почавши від 5 клґр. **ЯНЕЧЕК** Львів, ул. Личаківска ч. 58. 548 5—6

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise-ого у Воли високій п. п. Жовква. 602 26—55

Осип Краснопольский

Роботня позолотнича

ул. Личаківска ч. 40 у Львові, виконує роботи церковні, сальонові, відновляє вівтарі, проповідальницї і т. д. дуже совістно і по найнизших цінах. 604 2—10

ЙОСИФ АЛЬФОНС ТЕППЕР

в Золочеві

ул. Зелїзнича ч. 353

отворив робітню, в котрій виконує роботи з обсягу римарства і сїдельництва, обиває повози і канапи, лякерує повози, двері, вікна, причім приймає замовлення на провінції або виконує їх на місци по найдешевших цінах. 607 2—5

ГРЕБІНЬ до фарбованя волося.

Звичайним чесанем закрашує сиве або червоне волосе на правдиво русяве, брунатне або чорне.

Одна штука уживає ся роками. Тисячі в ужитку. Штука 5 К. Висилає

J. Schüller

II/2, Kurzbauergasse, Nr. 4/5. 796 10—?

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно в 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеґанцка цигарнічка в бурштином, 1 гарнїтур шпінок до сорочки і манжетів, 1 сциворик, 1 прегарне тоалетове верькальце з бельгійского скла в етуі, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук рівних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазині 57

С. КОГАНЕ

Краків Pf/882.

За недогідне гроші звертають ся.

Елєктричний театр „Космоґраф"

перше підприємство для представлень живих фотоґрафій.

Повиставова площа. **Щорічний ярмарок.**

Небувалі атракциї, що суботи нова програма. Від 16 до 23 червня с. р. Велика катастрофа в Сан-Франціско. Курка з золотими яйцями. Пятниця і місяць. Перука, осторожно не перевертати. Велике відкритє і т. д. Подрібно на афішах. В будні дни від 4 до 10 вечером. В неділї і сьвята від 11 рано до 10 вечером. 618 1—5

Новий раціональний спосіб лїченя.
Свідоцтва реномованих лїкарів.
Нешкідливе без медицини.

Всїм недужим на нерви

горячо поручає ся брошуру в 26-ім накладї, **Романа Вайсмана:**

„Про нервові недуги і параліж, уникнене і лїченє".

Дістати можна безплатно в книгарни

Franz Fischer, Fünfkirchen.

306 2—4

80e 2—4

Лиця з старшим виглядом

відзискують сьвіжість і молодечість, коли їх плекати при помочи славно-звісного, зовсїм нешкідливого, правдиво анґлїйского огіркового молока Балясси. Се незрівнане средство краси усуває по кількох днях з лиця морщини, веснянки, остуди і надає ему сьвіжий і нїжний нашкірок. Фляшка 2 К до того правдиве анґлїйске огіркове мило 1 К, пудер 1·20 К і огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій антиці. Висилка почтою через антику К. БАЛЯССИ, Будапешт, Erzsebetfalva. Остерігає ся перед безвартісними наслїдуваннями. Головний склад: Жигмонт Рукер, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брамі ч. 4; Райм і С-ка, Краків. М. Шварц антика в Перемишли, Сямеон Гай антикар двірский у Львові.

ОПОВІЩЕНЄ.

Надзвичайні Загальні Збори товариства кредитового „НАДІЯ" в Бережанах відбудуть ся в середу дня 27 червня 1906 о годині 2 гій по полудни в сали „Надії" в Бережанах. Предметом Зборів є вибір і затвердженє одного члена дирекциї, а евентуально одного члена Совіта.

В Бережанах дня 15 червня 1906.

М. Сонецкий председатель. *О. Дзюба* член совіта. 620 1—1

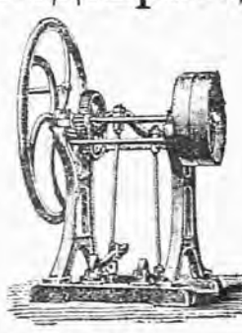
Водопроводи, Каналїзация для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у Львові, ул. Коллонтая ч. 6.

Центральне топленє. Світло ґазове і елєктричне. — Всїлякі уряджения промисловї. Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і електричні.

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Адреса на телеграми: **„Кальоря" Львів.**

741 42—52

Ґавчукові стампілї, металеві печатки до лаку і фарби для парохіяльних урядів, громад, шкіл, товариств, позичкових кас і т. п., ручні ґавчукові друкарнї, нумератори, папєрові печаткові маєки, клїщі до пльомбованя мяса і т. д. виконує старанно і найдешевше

Макс Ґлязерман

РИТІВНИК

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

Для читалень „Просьвіти" виконує ґавчукові стампілї після відбитого тут взірця по 1 зр. 40 кр. за штуку разом в пудельком і фарбою. 613 a 1—15

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порищів і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсїм відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усунена **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцеринове-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напервмоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в антиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживання, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в антиках: Якова Байзера, Кароля Дія, Петра Миколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Вілевского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дрогеріях: Петра Миколяша і С-ки, Г. Гріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у антикаря Еміля Вільнера а також у всіх галицких антиках. 288 16—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Не треба вже мяса

коли достаточному відживлюваню мучними стравами нестравність не стоїть вже на перешкоді. Тепер зладжує ся їх просто на

товщу до страв Ceres

(з найлїпших кокосових оріхів),

чим вони стають незвичайно стравні, причім подрібну білковину осягне ся, додаючи молока до яєць.

1121 5—5

КОСА „HOSPODAR" (ГОСПОДАР), викута в найлїпшої сріблистої стали, видержує остроту дуже довго. Відзначена золотим медалем вирішенем знавців на сьвітовій виставі в Парижи 1900 р. **Бруски карборундові,** серпи, клевці, бабки, правдиве вапно „Hospodar" до кормленя худоби. Всї прилади і знаряди для сїльского і домового господарства.

Цінники на домаганє висилає оплатно: **Виключне заступництво для Ґаличини і Буковини „СПІЛКА HOSPODAR" в Милотичах [Морава]**

Емерик Сторнадель у Львові, ул. Шептицких ч. 15. 598 2—3

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Конерника ч. 2

Ч. 114. Львів, понеділок 5. (18.) червня 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Reichter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Walfischgasse 10; A. Chujawski Wien VI. Getreidemark 13; У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ *на місяць* . **2** к. **31** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Перед новою бурею.

Коли всесильний ґенеральний страйк, що своєю могучою рукою спинив колесо житя в цілій Росиї, примусив царя підписати жовтневий конституційний маніфест, загал російської суспільности справді повірив, що для Росиї настала вже нова ера, ера демократичної конституциї. Хвиля, на яку ждали ціле століте, за прихід якої йшло в тюрму, на каторги, в Сибір, на смерть поколінє за поколінєм — безконечний мученицький похід найлїпших людий Росиї — та хвиля, здавало ся їм, надійшла в кінци... Стомлені боротьбою й дожиданєм, спрагнені хоч одного проміня сонця свободи, повірили хитрому дипльоматичному маневрови ворога, забуваючи, що доки з його рук не буде вирвана власть, доти він готов кождої хвилї ужити її на те, аби в народній крови втопити „свободу" надану „конституційним" маніфестом.

І час, який ділить нас від виданя жовтневого маніфесту, показав найлїпше, що російське самодержавне правительство й не думало сповняти того, що прирік цар, наляканий ґенеральним страйком. Орґії чорних сотень, загальний стан облоги, кількасот засудів на смерть, виконуваних навіть на дітях, тимчасові приписи замість основних конституційних свобід особи, слова, друку, зборів і товариств, приписи, які віддають усе публичне житє, як і давнїйше на самоволю адміністрациї, — ось що піднесло своїм підданим самодержавне правительство замість обіцяних у жовтневім маніфестї конституційних свобід.

Але російська суспільність усе таки не тратила надиї, — ждала на думу. Зійшла ся в кінци й дума, аби показати наглядно, що старий, самодержавний лад у Росиї ще не уступив місця новому житю і ладить ся до завзятої оборони своєї позициї і що — парафразуючи звісні слова Марата — революция не побідить доти, доки не погинуть всї її вороги. Вся дотеперішна дїяльність думи, се один доказ її безсильности супротив правительства. Їй позволяють говорити, але анї на одно її домаганє не звертають уваги, заховуючи ся так, як би її зовсїм не було. Навіть більше! Адже чорносотенні орґанізациї під протекторатом правительства розвивають зовсїм свобідно як найширшу аґітацию против думи і против усего того ладу, за який вона бореть ся, а правительство в своїх енунцияциях уважає голосом народу не голос думи, тільки голос чорних сотень.

І народня маса, яка сьвято вірила, що дума здобуде для неї „землю і волю", і в тій вірі виряжала своїх послів у царську столицю з надїєю, що вже не довго панувати кривдї над правдою, — починає тратити ту віру і замість ждати на думу, починає знов брати справу свого визволеня в свої намозолені руки. „Од Молдавана аж до Фина на всїх язиках" починають говорити вістуни нової бурі-революциї...

В армії — на суші і на морі — прокидають ся нові бунти. В промислових центрах розростають ся страйки. Зелїзничий союз, який відіграв таку визначну ролю в виборенню жовтневого маніфесту, бачучи, що марні надії на думу, починає орґанізувати ся до нової боротьби. Скрізь вибухають на ново аґрарні бунти: се селяни, що не можуть діждати ся землї від думи, сами беруть її, беруть і в Великоросиї і на Украіні і в Грузиї. А власть боїть ся навіть вислати против них місцеве військо, боїть ся, аби воно, замість усмиряти „бунтівників", не помогло їм забирати землю.

Не спить і правительство. Аґітує против думи, остентационно ігнорує її, каже слїдити по всїй Росиї за провідниками конституційно-демократичної партиї, переслїдує судом послів із ґрупи працї, завішує одну по другій опозиційні ґазети, провокує що-раз новійшими смертними засудами, які виконує з безприміpним звірством, а в останніх днях зачало контрареволюційну боротьбу противжидівським погромом у Білостоці. Противжидівскими погромами зачинало російське правительство кожду контрареволюційну акцию, отже погром у Білостоці треба вважати також прольогом до рішучої боротьби правительства з народом.

А дума? В думі зазначують ся що-раз яркійше два напрями: Конституційні демократи, які маючи більшість, хотїли би протягнути як найдовше законодатну дїяльність думи, вірячи, що все таки удасть ся якось засипати пропасть між народом і правительством а коли-б таки вкінци прийшло ся уступити, то бодай записати в істориї перебудови Росиї великим числом законопроєктів, — і ґрупа працї, яка бачить, що правительство тільки насьміхаєть ся над думою і що праця думи до нїчого не доведе. Ґрупу працї що-раз більше обурює становище конституційно-демократичної більшости супротив тих усїх наруг, яких допускають ся над думою правительство. Правительство відкидає кожде, навіть найдрібнійше домаганє думи, а більшість думи не має на се иншої відповіди, як тільки висказ обуреня і перехід до дневного порядку... І так правительство робить свою роботу, а дума лише обурюєть ся і радить над своїми законопроєктами. Тимчасом ґрупа працї хотїла би вже раз якоїсь активности зі сторони думи і так до конфлїкту думи з правительством приходить єще конфлїкт конституційно-демократичної більшости з меншістю, репрезентованою ґрупою працї, конфлїкт, який надсуваєть ся що-раз близше,

А правительство, як доносять що-раз частїйше з політичних кругів, просто цинїчно заявляє, що дума може собі говорити й до кінця сьвіта, — воно буде робити свою роботу...

Все те вказує, що над Росиєю висить нова буря, новий вибух народного ґнїву. Сьвідчить про се й та обставина, що курс російських паперів безнастанно паде. Як круки чують жир, так банкирі чують революцию... Істория повторяєть ся і як абсолютна королївська власть у Франциї не здала ся, доки королївська голова не покотила ся з ґільотини, так і династия Романових, ґлуха на науку істориї, не хоче здати ся...

Доповняючий вибір посла до сойму.

За кілька днїв відбуде ся в Сяноцї доповняючий вибір посла до соймy з сїльских громад на місце помершого Трусколяского. Виборчий повітовий комітет, вибраний д. 29. мая с. р. на передвиборчих нарадах в Боську з поміж Русинів і Поляків, установив д. 2. с. м. на своїм засїданю в Сяноцї кандидатуру судового радника з Риманова п. Куриловича; та против него видвигнули Поляки в Gazet-ї Sanock-ій кандидатуру війта з Боська п. Вартоломея Фідлєра.

Отже ся справа вимагає пояснення. В р. 1898. зробили сяніцкі Русини умову з польскою партиєю людовців, що при виборах до сойму має з сяніцкого виборчого округа кандидувати на переміну Русин і Поляк-людовець; умовлено ся при тім мабуть — напевно сего вже не знаємо, — що кандидатом має все бути селянин. На підставі тої умови кандидував при остатних виборах до сойму селянин з Боська, Русин Андрій Бобак; єго кандидатуру затвердна тогдї і Народний Комітет. Бобак дістав — треба признати — при помочи людовців 92 голоси, а єго противник Поляк, маршалок повітовий Трусколяский, дістав 94 голоси і вийшов послом — завдяки двом руским сьвященикам, о. Шатиньскому з Тиряви сільної і о. Сливиньскому з Тиряви волоскої, що, засїдаючи у виборчій комісиї, віддали свої голоси на Трусколяского.

Тепер по смерти Трусколяского заходить передовсїм питанє, хто по мисли умови з р. 1898. має право кандидувати: Поляк чи Русин? Поляки кажуть, що черга приходить на Поляка, бож попереднім разом кандидував Русин, хоч і провалив ся завдяки двом руским сьвященикам; Русини, „твердїйші", з о. віцемаршалком Поляньским з Юровець на чолї кажуть, що сей період соймовий належить ся Русинам, і їм удало ся у виборчім повітовім комітеті переперти кандидатуру свого чоловіка, нібито Русина, п. Куриловича, — хоч, що правда, не без опозиций, котра описля провила ся навіть у тім, що против п. Куриловича оголошено кандидатуру польского селянина Фідлєра.

Лишаючи на боцї теоретичне питанє, котра сторона має слушність, треба числити ся з фактом, що вирішили та стоять тепер дві кандидатури, п. Куриловича і п. Фідлєра; а з уваги, що в сяніцкім округї виборчім руські і польскі голоси майже рівноважать ся, годить ся застановитись, о скілько кандидатура п. Куриловича має для Русинів таку вагу, щоби всїми силами старатись позискати для него всї руські голоси. Зазначити передтим треба, що „Русска Рада" затвердила вже єго кандидатуру, а „Народна Рада" чи то Нар. Комітет доси ще, о скілько нам відомо, свого слова не сказали.

Отже в сїй справі ми розвідали, що сяніцкі народовці навіть не починали нїякої передвиборчої акциї, лишаючи сим разом установленє кандидатури польским людовцям. Иншої гадки були „твердїйші"; а щоби запевнити свому кандидатови вибір, порозуміли ся з гр. Яном Потоцким з Риманова, котрий є тепер послом до державної ради з сїльскої курії сяніцкого округа, та в заміну за поміч при сих виборах обіцяли попирати єго кандидатуру при слїдуючих виборах до державної ради. Зразу вибрали вони своїм кандидатом радника суду з Буківска, п. Лепкого, сина пок. о. Онуфрия, що був катехитом в ґімназиї Фр. Иосифа у Львові. Але п. Лепкий зрік ся кандидатури, коли побачив, що п. Курилович з Риманова має більші виґляди на поміч гр. Потоцкого з Риманова; ну, і стануда кандидатура п. Куриловича.

Хто-ж є п. Курилович, і чого могли би по нім надіяти ся Русини в разі, коли би він вийшов послом?... П. Курилович, син пок. пароха бучацкого, є ц. к. радником і начальником суду в Риманові. Доси нїхто й не знав і не чував, що він Русин; навіть в самім Риманові всї мали єго за Поляка чистої крови. Що єго назвиско показує на руску кров, се нїчого не значить; атже Поляками чистої крови є навіть всїлякі Розенштоки, Шміди, Франци і т. д. Руска кров відозвала ся в нім аж при анеґитї на посольский мандат. А що приятелеви панів та ґрафів якось нїяково признавати ся до руского „хамства", то й прилинув він нараз до „русских". Є се друге виданє сумної слави посла

---

3)

Причинки до істориї „Народного Дому" у Львові.*)

(*Дальше*).

Незвичайно важний вплив мали обединителї на наше публичне і національне житє — через своє визначне політичне становище, яке тодї *були осягнули. Як сказано висше,* приєднали они для себе вже передше передових людий, особенно в єрархії. З введенєм конституциї взяли ті люди від самого початку провід політичного житя в свої руки і стали надавати цілій рускій репрезентациї рішучий тон. Вкажемо на Куземского, Малиновского і Кульчицкого у Львові, на Юзичиньского і Гинилевича в Перемишли і др. Не перечу поваги тих людий і їх заслуг для рускої церкви, а беру на увагу їх становище політичне і національне. Вийшовши з ґерманїзаторскої школи і бажаючи заняти впливове становище, прибрали они найскрайнїйший чорно жовтий стяг і ішли слїпо на вислуги тодїшному централїстичному міністерству, котре потребувало їх для шахованя Поляків. В заміну не жадали навіть нїяких концесий для руского народа, хоч могли їх були тодї легко осягнути. Задлятого уважало їх правительство елєментом незвичайно преданним і льояльним, і сповняло в нагороду за те знайбільшою готовостю всї особисті їх бажаня, видвигаючи сторонників їх на видніщі становища. З другого боку стала і руска публїка, провокована польскими покликами в соймі „niema Rusi", уважати їх за самі лиш голословні виступи проти Поляків борцями за руску народність.

При помочи отже правительства заняли т. зв. „сьвятоюрці" обі капітули (у Львові і в Перемишли), поставили своїх людий на видніїйших становищах в церкві і сьвітских урядах, і маючи в Відни впливовий голос, обняли рішуче верховодство в нашій суспільности. Памятна старшим сьвященикам та тяжка сила, яку виконував тодїшний св. Юр над нашим духовеньством при помочи „терна", і та беззглядність, з якою поступав проти людий, що сьміли перед ним не коритись. Занявши таку позицию, переводили обєдинителї з цілою силою свої тенденциї серед нашого загалу.

Сї тенденциї не голосили сьвятоюрці офіцияльно. Они засланялись на зверхи часто маною, що буцїм стоять лиш за „висшим образованим" язиком, обогаченим старославяньскою мовою, та прибирали назву „галицких Русинів". Ся назва мала означати, що не признають єднаня нї з Украіною нї з Московщиною, а здужають нїби до окремішного від них розвою галицкої Руси. Таке національне становище, що видїло весь свій нарід лиш в Австриї, могло навіть подобатись австрийскому правительству. Та кождий Русин розумів се добре, що оно було лиш покривкою, за котрою крило ся зовсїм що иншого. *Єго придумано на те, щоби не звертати* перед часом бачности правительства на ведену підпольну акцию, тай (як казав попередно Зубрицкий) щоб не наражати задля того деяких людий. В дійсности були „галицкі Рутенци" одною душею з явними москвофілами, лучились з ними у всїх своїх товариствах, вели з ними спільну працю, та попирали їх всюди. Натомість виступали з найбільшим завзятєм проти національному рухови і єго дїятелїв, та переслїдували їх. І коли каже ся в евангелию „від плодів їх пізнаєте їх", то своїми поступками показали наглядно, які були їх властиві тенденциї. Таким способом стало ся, що більша часть нашого духовеньства, під впливом і террором всемогучого тодї сьвятоюрства, пішла під москвофільский стяг; инші стануди на боцї, не сьміючи обявити відмінної гадки; а лиш не велика часть мала сьмілість постояти явно при національнім прапорі.

Віденьске правительство не розуміло зовсїм сеї справи. Вправдї вказували єму деякі польскі політики (як намісник ґр. Голуховский і др.) уже від 50. років на сей небезпечний рух; та позяк сї доноси робились більше тенденційно і з тою цілею, щоби прихилити віденьске правительство на польску сторону, то й не находили може тому повної віри. Впрочім правительство потребувало тодї руских послів, тому не входили близше в їх внутрішні справи, а противно попирало ще для свого хвилевого інтересу те, що було так шкідним і для руского народа і для самої держави.

Так розвивалась у нас в 60. роках — при помочи самого австрийского правительства — в найлучше росийска пропаґанда. Она і принесла свої овочі; а небавом наспіла навіть *хвиля, що та акция виступила вже* і з відкритим шоломом. В р. 1866 постиг Австрию тяжкий погром під Кенїґрецом. Деяким здавалось, що наша многоязична держава розпаде ся в дрібні кусні, а сусїдна могуча Росия загорне леда хвиля нашу Галичину. Сеї гадки були і наші обединителї. Они уважали, що вже прийшла година скинути маску і сказати отверто те, що носили в своїй душі і над чим літами трудились. Они і проголосили в своїм офіцияльнім орґан „Слові" паролю: „Мы одни народ з Москвою"! І се не був лиш одиничний поклик якогось „дерзкого смїльчака", але голос цілої партиї, — бо проти нему не піднесла сьвятоюрска партия нїякого хочби формального протесту, а противно ішла і дальше з отвертими обєдинителями в одним ряду. — Голосний протест словом і дїлом піднесла лиш молода українска партия. Она зачала зараз орґанізувати противну акцию в народї, заснувала товариство „Просьвіту" і стала живо поратись, щоби плекати рідну науку і нести рідну осьвіту в свій нарід, та класти тим способом підвалини до єго будучого розвою і биту.

Силу розведеної москвофільскої пропаганди виявили вскорі і деякі другі факти, котрі — хоч довершились по занашою областию — дали перед сьвітом голосне сьвідоцтво тому, що у нас дїяло ся, і потягнули для нашого народу найфатальнїйші політичні наслїдки. В тім часї замірило росийске правительство для політичних причин повалити церковну унию в Холмщинї. Не маючи до того відповідних орудий у себе, покликало спору часть галицкого духовеньства, розгоряченого духом обрядовщини і обєдиненя; і оно то допомогло там головно до знесеня унії і введеня царского православія. Майже рівночасно вимігрувало за кордон, з якоїсь дивовижної симпатиї для Росиї, також не мало і нашої сьвітской інтелїґенциї, що оставила свій на-

*) Д-р В. Коцовский просить нас спростувати, що розвідка, поміщена в р. 1895. в „Русланї", а згадана в передпослїднім фейлетонї „Діла", під написею: „Наша ідея національна в Галичинї і перепони єї розвою" була написана п. Ол. Барвінським, а зістала д-ром К-м тілько — на бажанє автора — зредагована. Власну розвідку в сій справі помістив д-р Коцовский в р. 1887. в „Зорі".

Плащі і ґумові пелєрини
в найновійших фасонах і взірцях поручає:
МАҐАЗИН
ЛІНОЛЄУМ і ЦЕРАТ
Львів, ул. КАРОЛЯ ДЮДВИНА ч. 3 476

Длужаньского; а Gazeta Sanocka мабуть не помиляє ся, коли зве его кариєровичем, котрому народ послужити має лише за драбину; коли п. кандидат вилізе по драбині в гору, тогдї її відставить. Тим то за таким кандидатом нема найменшої рациї побивати ся, а Народний Комітет найлїпше зробить, коли его кандидатуру помине мовчки. Досить нам уже таких Длужаньских!

З України.

Для ілюстрациї, як серед українського народу зростає з кождим днем національна, політична і соціяльна сьвідомість, можуть дуже добре послужити ті „накази", які дістають українські посли з ріжних сторін від своїх виборців. Повний реєстр тих „наказів" дав би цїкавий образ сучасного настрою української суспільности; але сучасне житє в російській державі виказує таке богатство і таку ріжнородність незвичайно важних прояв, що для преси, та ще до того й заграничної, просто неможливо обговорити все те, що заслугує на докладне обговореннє. І тому годі вести також повний реєстр наказів і треба вдоволити ся спорадичним нотованєм цїкавійших із них.

На сей раз занотуємо за „Гр. Думкою" (ч. 123) накази від катеринославських Українців і селян з Колодистого Звенигородського повіту в Київщині.

Група Українців у Катеринославі просить посла Бабенка, аби він домагав ся 1) амнестиї для всіх політичних вязнів, 2) знесеня кари смерти, 3) „широкої автономії України, яку встановлено в договорі Богдана Хмельницького з московським урядом 1654 р., тоді, коли український нарід не в „підданство" пішов до московського уряду, а вільно з'єднав ся з московським народом, і яку зовсім знехтовано, зломано тим-же урядом тоді, коли він почув, що вже його зелїзна „братерська" рука обхопила нещасну Україну, змушену своїми внутрішними безладями і тяжкими війнами з ворогами, що окружили її з усіх боків, бо тільки широка автономія може дати краєви спокій і вдоволити місцеві потреби, тільки місцевий сойм розвяже земельне питанє, впорядкує місцеву вселюдну просьвіту, суд і заведе справжнїй адміністративний лад на Україні".

Селяни з Колодистого пишуть до посла Вязлова, аби передав їх привіт усім українським послам, і просять їх усіх домагати ся кріпко амнестиї для всіх політичних злочинців, всіх вольностий, землї й автономії України.

Повічевий процес в Коломиї.*)

[Зміст кінцевих промов оборонців д-ра Олесницкого і д-ра Дембіцкого].

Заступник державної прокураторії звернув ся до судиїв присяжних з заміткою, що спокій в державі між її поодинокими націями або сотоваришеннями є одиноким щастем. Держачись опісля закидів акту обжалованя і опираючи ся виключно на зізнаних сьвідка комісаря Бушиньского, бо про двох других каже сам, що на розправі инакше зізнавали, як в слїдстви, обговорює кожде питанє з окрема, та стараєсь довести, що обжаловані підбурювали зібраний на вічу народ до ненависти проти польскої народности.

Оборонець д-р Олесницкий: Високоповажані Панове Присяжні! Ваші сидять перед вами на лаві обжалованих люди, що займають в суспільности визначне становище, межи ними два доктори прав. Материял, якого достарчила розправа*), послужить Вам, Панове, власнє до увільненя обжалованих, так суперечні зізнаня сьвідків. І зовсїм природно. Тут є delicta verbalia, яких нїхто не може подати докладно і вірно. А таки я буду придержуватись зізнань найбільше обтяжаючих, то є, комісаря Бушиньского. §. 302. з. к. каже в нїмецкім текстї про „Feindseligkeiten", а в польскім звучить се слово „nieprzyjacielski", а не „nieprzyjaźny". Виходить, що провинитись проти того параґрафу може лише заохочуючи д о в о р о ж о г о ч и н у, а що найменше до ворожої маніфестациї. Закон може, а навіть повинен хоронити кляси проти неприятельских кроків, але наказати комусь любити другого, не є жаден закон в силї. Сего не докаже закон навіть в подружу, бо екзекутиви на любов нема. Так само заказ неприязни не може бути законно управильнений, отже неприязне успособленє не може бути каригідним.

Тут обговорив д-р Олесницкий перебіг вічевих промов д-ра Окуневского і Лопатнюка.

Д-рови Окуневскому закидають, що він старав ся утворити дві противні і ворожо проти себе настроєні партиї на тлї реформи виборчої. Я прочитавши се, хотїв погратулювати єму так великого дїла. Але-ж мої панове, не д-р Окуневский є творцем тих партий, не єго за се карайте. Хочете покарати виновників, то мусите поставити тут перед собою всїх великих політиків і ученых, міністрів і державних мужів, що від десяток лїт борють ся чи то парляментарно чи науковими розправами о сї принципи. Ви мусїли би добути з гробу померших.

Суспільна еволюция вироблює партиї, що борють ся за ріжні права для кождої одиниці. Правда, як каже п. прокуратор, що спокій найбільшим щастєм горожан держави; та до него не дійдеш без борби, а настане він тодї, як кожда одиниця в державі буде мати рівні належні їй права. Д-р Окуневский не накликує горожан до борби на ножі, штилєти, динаміт, а тілько радить, щоби з противниками реформи виборчої не приставали, оминали їх, отже заховуватись зглядом них пасивно. Слова „бойкот" він не ужив, як поправив ся опісля навіть сьвідок Бушиньский. А приймаю, що він таки ужив сего слова. То яка-ж се провина? П. прокуратор покликує ся на рішенє найвисшого трибуналу у Відни, котрим покарано Чехів, що бойкотували нїмецку фірму в одному ческому місті. Одначе п. прокуратор забув пригадати собі, що тут грало ролю головно материяльне зруйнованє тої фірми, коли д-р Окуневский дораджує бойкот в моральнім значіню, який противникови не наносить материяльної шкоди. Пригадайте собі, поважані панове, що дїялось в роках 30-тих і 60-тих між польским народом; скілько тогдї бойкотовано людий навіть спосібних і визначних, що виломили ся з під народної карности. Або чи не лучаєсь часто в одному або другому містї по касинах, до котрих і Ви, панове, належите, що людий, які своїм поступованєм не відповідають Вашому бажаню, виключає ся з товариства? І нїкому не впаде на гадку ставити перед суд тих, що виключають когось з товариства. А д-р Окуневский стає тут в роли обжалованого за те, що нїколи не уважало ся провиною. Се унїкат! Закон є на те, щоби хоронив кождого, але примінюванє закона поза належними межами є скорійше нарушенєм закона. Тому кличу до вас, панове: Бережіть закона! І я певний, що ваша совість не позволить єго ломити, і ви одноголосно увільните обжалованих.

Що-до обжалованого Лопатнюка в справі краковяків замічу, що зізнаня сьвідка Бушиньского з зізнаними другого сьвідка, як рівнож самого Лопатнюка суть в цїлковитій суперечности. Я приймаю висказ сьвідка Бушиньского, будьто би Лопатнюк сказав, що пани сьпівають в дворі краковяки, коли на хлопови шкіра та кости. Та чи сего не вільно панам? Їх же зовсїм нїчо не обовязує журити ся хлопами, а знов посьміяти ся з них вільно кождому, і се не є підбурюванєм. Я взагалї кажу, що такий акт обжалованя є унїкатом, бо він не має підстави в законї карнім і він не повинен був бачити сьвітла денного. Прошу увільнити обжалованих.

Оборонець д-р Дембицкий в повні згоджує ся з виводами д-ра Олесницкого, а приступаючи до обговореня вини обж. д-ра Кульчицкого і Панчака, каже. Найважнїйший закид стрінув д-ра Кульчицкого, що він мав сказати, немовто шляхта малює нас Русинів у Відни розбійниками. Так, він ужив того слова але в иншім значіню. Відносило ся воно до одиниць, именно до посла Гнєвоша, котрий в приватній розмові з цїсарем старав ся змалювати Русинів розбійниками, проти котрих конечно треба виступити з найострійшими репресаліями. Се чей не є провиною упімнути публично народ, щоби своїм тактовним поступованєм доказав неправдивість таких инсинуаций. Так само неслушно стрінув д-ра Кульчицкого закид що-до висказу „пугачі". Приймім навіть, що він назвав пугачами одиниць, котрі старають ся в так обиджаючім сьвітлї показувати руский народ перед висшими кругами, то назва ся є менше обиджаючою ті одиниці, чим кривда, нанесена цїлому народови. Впрочім не може бути засудженим за дозволену критику біжучих і так пекучих справ, дотикаючих судьби усего народу, за критику, що має поправити найважнїйший закон в державі, закон о реформі виборчій. Обжаловний Панчак є чоловік ще молодий, жадний просьвіти, читає много, а став працювати над собою аж в пізнійших лїтах не маючи елементарного підкладу; длятого в єго голові не мало ще часу усю прочитане як слїд уложити ся. З того виходить, що він ужив на вічу поодиноких висказів, яких значіня докладно й сам не розумів і ще й тепер їх не розуміє. Тимто не допустив ся він зовсїм нїчого каригідного.

Державний прокуратор у своїй реплїцї відступив від первісного свого закиду, мовто обжалований підбурював людий против польскої народности, але обставав при каригідности зазиву до бойкотованя, хочби лише в значіню моральнім, та боронив ся перед закидами, мовто акт обжалованя в сім випадку є унїкатом, покликуючись на те, що й апеляция відкинула рекурс против акту обжалованя.

Промовив єще д-р Олесницкий, приймаючи з вдоволенєм відступленє від закиду підбурюваня, та замітив, що ми добре знаємо, які то сили вплинули на затвердженє акту обжалованя.

Вислідок розправи вже відомий.

*) Ч. III. Задля надзвичайно важних справ мусїли ми се справоздане з важнїючої розправи відложити до нинїшного числа.

*) Служачі були самі сьвідки деклясі, покликані прокураторією. Переслухали сьвідків довідних зрекли ся обжалований.

*) Цїкаві в цїлости в сій справі зістали виложені в памятниках б. подільского міністра Земятковского, котрий брав в сій цїлій процесі участь, під заг.: Ziemiątkowski Wspomnienia Galicyanina Cześć I IV. Kraków 1904.

З Росиї.

(Телєграми.)

Петербург. Рада міністрів відбувала в суботу нараду, чи думу розвязати чи відрочити. Наради не довели до нїчого. Говорять, що дня 28. с. м. цар відрочить думу до жовтня. В лїті мають бути 4 міліони гектарів землї розділені між хлопів, щоби запобігчи аграрним розрухам. — Берлїньский „Lok. Anz." доносить з Петербурга, що вісти про розвязанє думи є безосновні. Правительство знає о тім, що має силу і що воно побідить, коли би прийшло до конфлїкту.

Берлїн. „Lok. Anz." доносить з Петербурга, що викрито тайний приказ начальника корпуса жандармерії Дєдюлїна, в котрім наказує ся всім губернским начальникам жандармерій, щоби збирали докладні інформациї про провідників сторонництва конституційно-демократичного і пересилали сї інформациї довірочно начальній управі жандармериї в Петербургї.

Петербург. Парляментарна партия сторонництва конституційно-демократичного порішила старати ся, щоби дума не мала лїтних ферий. Комітет сеї партиї виготовив відозву державної думи взиваючу народ до піддержуваня своїх заступників в їх змаганях і до борби з бюрократиєю.

Відень. Росийскі ренти упали вчера досить сильно на всїх европейских біржах. На французскім ринку була чимала подажа вартістних російских паперів, що спричинило знижку курсів тих паперів. Так само стало ся в Льондонї, Берлїнї і у Відни. Причиною сего мають бути уперто удержуючі ся поголоски о новій росийскій позичці.

Берлїн. „Berliner Tageblatt" доносить, що на однім пароходї між Петербургом а Кронштатом жовнїри кріпостної артилєриї і моряки уладили політичне віче, на котрім проголошувано революційні бесїди і накликувано до борби з правительством. — Жовнїри фінляндского полку заявили офіцирам, що на будуче не будуть виступати проти людности, коли їх вишлють проти революционерів, що борють ся за свободу Росиї.

Одеса. Генерал-губернатор Каранґозов видав відозву до перзоналу торговельної маринарки Чорного моря, котра від 25. мая страйкує. В сій відозві взиває моряків, щоби вернули до працї, та зазначує, що 8-годинний час працї, о що головно їм ходило, не буде їм признаний.

Петербург. Правительство повідомило всї зелїзничі заряди, що лагодить ся великий політичний страйк зелїзничий, і взиває директорів, щоби повідомили всїх начальників і урядників зелїзниць, що всї участники страйку будуть строго карані і зі служби прогнані.

Льондон. „Times" доносить, що в Петербургї кружать поголоски, що російске правительство навязало переговори з Нїмеччиною і Австро-Угорщиною в справі спільної акциї на випадок, коли би в західних російских провінциях вибухло повстанє.

Петербург. Протижидівскі розрухи в Білімстоці тревали і через пятницю. На улицях лежить множество трупів і ранених. Полїция оказує за мало енергії. Всї більші склепи знищені і зграбовані. Почин до сих розрухів дали чорні сотнї, котрі є під командою полїциї.

Білосток. Погром Жидів тревав і в суботу. Доходять вісти про погроми в Лапах і Старосїлцях.

Берлїн. „Lok. Anz." доносить, що число жертв білостоцкого погрому виносить понад 600 осіб. Більш 200 магазинів і склепів зграбовано, 6000 Жидів утекло в лїси. Про намірений погром знали вже кілька днїв наперед. На улицях роздавано відозви, взиваючі до мордованя Жидів. Полїция позваляла на ширенє тих відозв і на агітацию. Знак до різнї дав оден полїцийний агент, вистріливши з револьверу до процесиї.

Петербург. Начальник стациї в Білімстоцї вислав до дирекциї зелїзниць в Петербургї таку телєграму: Розрухи тревають дальше. Демонстранти не допускають нїкого до двірця. Військові власти лишили дворець без охорони. Висилку товарів до Білостоку треба здержати. — Міністер внутрішних справ заявив, що велить оголосити в Білімстоцї воєнний стан.

Вильно. Про розрухи в Білімстоцї доносять урядово, що привід до них дали самі Жиди.

Берлїн. З Петербурга доносять до „Voss. Ztg.", що генерал Богданович, організатор і начальник чорних сотень, прилагоджує нові жидівскі погроми в Миньску литовскім.

ТЕЛЄГРАМИ.

Державна рада.

Відень. На суботїшнім засїданю палати послів відчитано інтерпеляциї і внесеня, по чім приступлено до дальшої специяльної дискусиї над першою групою параґрафів проекту мислової новелї. Вкінци принято внесенє о замкненє дискусиї і вибрано генеральних бесїдників: Голянского за, Ельдерша против. По промові сих бесїдників засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє нинї.

Спільні делєґациї.

Відень. На суботїшнім засїданю будже-тової комісиї австрийскої делєґациї командант маринарки гр. Монтекокулї вказує на велике значінє в часї війни великих опанцирених воєнних кораблїв і підводних суден. Комісия приняла буджет воєнної маринарки, по чім розпочалась дискусия над окупованими краями. Спільне міністерство фінансів у своїм звіті вказує на безперервний розвій сих провінциї. Населенє від 1885. до 1895. збільшило ся з 1 міліона на звиж півтора міліона, побільшило ся число шкіл, вибудовано півтора тисяча кільометрів зелїзничих лїній і т. и. В дискусиї забирав голос міністер гр. Бурян. Продовженє засїдання в понедїлок.

Відень. Військова комісия угорскої делєґациї відбувала дальші наради. Міністер війни Пітрайх вказав на ухвалу делєґациї установляючу розділ видатків на військо у відношеню до квот; в справі сій оба правительства уже порозуміли ся. Д-р Векерлє заявив, що переговори між обома правительствами в справі участи угорского промислу у військових доставах вже майже укінчені. Дальше заявив міністер Пітрайх, що вже викінчено військову процедуру карну і доручено її обом правительствам. Дел. Гойтші вказав, що в нїякій армії жовнїр не дїгає тілько, що в армії австро-угорскій та що дотеперішна платня 12 сот. є для жовнїра за малою і жадав підвисшеня її на 16 сот. Міністер Пітрайх заявляє, що військова управа стремить до того, щоб облегчити тягар жовнїрского багажу. Що-до підвисшеня платиї, то не зізваляють на се фінанси держави. Слїдуюче засїданє в понедїлок.

До ситуациї.

Відень. Д-р Векерлє в розмові з кореспондентом дневника „Die Zeit" заявив, що публична опінія в Австриї є фалшиво поінформована, будьто би угорске правительство хотїло зірвати цлову і торговельну спільність перед кінцем р. 1917. Замість цлової унії буде заключений торговельний трактат, котрого Мадяри будуть совістно держати ся аж до р. 1917.

Відень. „Fremdenblatt" доносить: Вісти, що гр. Голуховский зараз по укінченю делєґациїної сесиї має уступити і що лише під сим услівєм більшість угорскої делєґациї згодила ся приняти буджет міністерства заграничних справ, є безосновні.

В справі 1. мая.

Париж. Социялїстична рада міста в Тульонї ухвалила одноголосно, що день 1. мая має бути оголошений сьвятом. Рівночасно припоручила рада мійска депутованим департаменту Вар, щоби поставили в палатї послів в сій справі внесеня.

НОВИНКИ.

— **Польска школа в рускім селї.** Пишуть нам: В селї Гурче коло Любачева організує ся школа, в котрій громада ухвалила викладовий язик польский. Дїесь тут крайна аномалія, бо село чисто руске та на жаль темне і запущене, і тому легко дали ся збаламутити учителем Поляком, котрий намовив її, аби завела в школї польский викладовий язик. Сей учитель є польским соколом в Любачевї не має кваліфікациї з рускої мови і хоче в Гурчу стабілізувати ся. Дивно лише, що дотичний руский парох позваляє на таке полїщенє рускої громади. Може би знайшли ся які рускі чинники як не в повітї, то в краю, що опамятали би темну руску громаду та вивели її на праву дорогу.

— **Вшехпольска учителька а руский парох.** З Станиславова пишуть нам: Недавно формальна дурійка опанувала львівске „Słowo polskie„ та станиславівскі тижневники „Kurjer stanisławowski" і „Straż". В бомбастичних артикулах: „Napad parocha na szkołę", „Prawo pięści" і „Nietakt parocha" оголосили вони сьвітови, як то о. сьв. Антін Струтиньский, парох Ямниці, напав узброєний в палицю і парасоль на школу, виганьбив учительку п. Стяснову за те, що заказує дїтям поздоровляти словоми „Христос воскрес", напирав на неї палицею і парасолем, гонив за нею помежи лавками шкільними, а опісля аж на дворець желїзничий. Всї инші польскі дневники повторили тї сензацийні вісти, а деякі грозили о. сьв. Струтиньскому судом, староством, інспектором і т. д. І дїйстно вніс вшехпольский адвокат д-р Лєшек Цига до повітового суду в Станиславові именем п. Стяснової карне донесенє против о сьв. Струтиньского о обиду в урядованю (§. 312 з. к.), о вмішанє в урядованє (§ 314. з. к.) та о обиду чести (§ 496. з. к.). Онодги відбула ся головна розправа перед радником судовим Яриною; оскарженє публичне піддержував функціонар державної прокураторії, приватне адвокат д-р Цига, а оскаржений о. Струтиньский станув з оборонцем адвокатом д-ром Партицким. Переслуханє сьвідків виказало, що кожде слово в донесенях вшехпольских газет було блятою, що поведенє о. Струтиньского було під кождим зглядом ко-

ректне; а натомість паню Стяснову напала вшехпольска дурійка на сам вид руского пароха в школї і як раз її поведенє було імпертинентним. Коли так справа вшехпольскої учительки очивидячки рвала ся, заявила вона при кінци розправи в спосіб фарисейский, що „jako katoliczka, nie żądam ukarania katolickiego księdza", хоч в скаржї сего виразно жадала. Адвокат д-р Цига опустив салю, прокуратор жадав укараня, а по промові оборонця запав вирок увільняючий, котрий вже став ся правосильний. Виходить з того подвійна наука. Одна для вшехпольских газет, щоби не вірили на другий раз п. Стясновій, а друга для самої п. Стяснової, щоби не попадала в манію великости або вшехпольскої мученицї і сидїла тихо, як миш в дїрі. А для неї се тим більше вказане, що по процесї так о. Струтиньский, як також єго оборонець подїставали листовно з польских кругів незвичайно цінні причинки до біографії сеї нарваної просьвітельки руских дїтий.

— **В справі руского бюра в Найберунї.** На підставі повновласти „Народного Комітету" з дня 22. мая 1906 ч. 653 XV перевів я ревізию „Уряду посередництва працї для руских робітників" в Найберунї в днях 24. і 25. мая 1906. При ревізиї переведено контролю рахунків і книг дїлових, та стверджено, що так приходи як і розходи переведені через книги дїлові поодинокими позициями з найбільшою точностию, що готівка касова згідна є з книгами, що книгове дїловодство рахункове є старанне і правильне, що внутрішна контроля над дїловодством уряду сповняє свою задачу успішно, та що кошти адмінїстрациї уряду посередництва працї у відношеню до обєму дїловодства і дїяльности уряду суть відповідні. — Львів, дня 2. червня 1906. *Омелян Саєвич.*

— **Підготовляючий курс в Станиславові.** Виділ педагогічного товариства в Станиславові повідомляє отсим всїх Вп. сьвящеників, учителїв та тямущих патриотів що з днем 15. липня заводить ся в Станиславові підготовляючий курс до вступного іспиту для тих учеників, що мали-б вступити до I кл. рускої гімназиї чи школи реальної. Той курс тревати-ме від 15. липня до 30. серпня. Кандидати знайдуть приміщенє в бурсї, але за харч і дещо за науку будуть мусїли заплатити. Скільки оплата виносити-ме, зависїти буде від скількости кандидатів, однакож не перейде 20 К місячно. Як зголосить ся більша скількість кандидатів, то біднїйших буде можна приймити по зниженій оплатї, а може декого і даром. Зголошуватись просить ся найдальше по день 1. липня подвійною кореспонденткою (друга служити-ме на відповідь), на адресу: Прокіп Рибчук, професор гімназиї, ул. Коперника ч. 17, при чім зазначуєсь, що зголошувати годить ся тільки талановитих та пильних учеників, котрі вже бодай подекуди підготовлені. Той курс заведе ся тільки тоді як зголосить ся бодай 20 кандидатів. (Всї руські часописи, що прихильні до сеї справи, просить ся сей поклик кілька разів повторити).

— **В справі руского інституту для молодїжи в Станиславові.** Уже від довшого часу засібнїйші родичі учеників, що ходять до шкіл в Станиславові, жалують ся на брак відповідного приміщеня для своїх дїтий. Бурса руского товариства переповнена, бо в р. шк. 1905/6 приміщувала 70 вихованців; так само селяньска бурса переповнена, бо приміщує 80 вихов., та ті бурси дають захист тільки біднїйшим ученикам. Ученики богатших родичів в числї понад 150 приміщують ся на дорогих станциях, з котрих богато під жадним зглядом зовсїм не відповідає своєму завданю, бо навіть шкідливо невідповідні, через що чимало нашої молодїжи марнуєсь. — З огляду на висше сказане та з огляду на те, що нашої молодїжи задля рускої гімназиї в Станиславові все більше прибувати-ме, рішив виділ руского педагогічного товариства завести з початком р. шк. 1906/7 інститут для богатшої молодїжи, де-би вона мала відповідне приміщенє, здоровий харч та відповідний педагогічно-дидактичний нагляд. Скільки коштувати-ме удержанє одного вихованця, годі поки-що назначити, бо те зависїтиме від всїляких обставин, а передусїм від скількости зголошених кандидатів. Тому просять ся поки-що зголошуватись подвійною коресподенткою найдальше до дня 1. н. ст. липня с. р., на адресу: Прокіп Рибчук, професор гімназиї в Станиславові ул. Коперника ч. 17.

— **З Дирекциї академ. гімназиї у Львові** просять нас повідомити інтересованих, що курсові іспити приватистів відбудуть ся 30. н. ст. червня о год. 8. рано. Хто заміряє піддати ся сему іспитови має зголосити ся найдальше 29. червня в Дирекциї гімназияльній, — Вступні іспити до I. кляси гімн. припадають сего року на 14. липня. Зголошеня приймає ся від 7—13. липня. Вимагає ся безусловно метрики на доказ, що ученик скінчив або кінчить в сїм році 10 лїт, посьвідченє щепленя віспи і сьвідоцтво укінченої кляси IV. наколи ученик ходив до публичної школи людової.

— **Руский „Народний Дім" в Калуши** почали тамошні Русини з початком сего місяця вже будувати. Фонд малий, решту мусять зложити самі Русини. Тому комітет будови звертаєсь з горячою просьбою до всїх Русинів калуского повіта, щоби памятали на свій народний обовязок і кермуючись засадою „по сотику але кождий" причинились до здвигненя сего огнища просьвітного, культурного і полїтичного житя. Жертви належить складати на руки д-ра Івана Куровця в Калуши. — При тій нагоді комітет складає щиру подяку щедрим жертводавцям, що вже зложили жертви в хосен товариства, а то: Вп. п. Юстинї Каблак, міщанці з Калуша, за 400 К, о. радникови Петрушевичеви за 201 К а крім того 150 дубів вартости яких 600 К, Впр. митрополитови Шептицкому за 50 К і Вільгельмови Шмідтови, властителеви дібр в Скільщинї за 500 К.

— **Зелїзничі полекші для шкільних прогульок.** Міністерство зелїзниць завело на пробу з безпроволочною важностию, крім дотеперішних вже знижень слїдуючі полекші для шкільних прогульок. Именно: а) двоє дїтий понизше 10 лїт може їхати за оплатою половини звичайного білєту; б) при прогульках шкіл народних і виділових перевозить ся на кождих 10 учеників або учениць беручих участь в шкільній прогульцї, одного убогого ученика взглядно ученицю там і назад безплатно. Ті постанови не мають однако приміненя на зелїзницях льокальних, остаючих в зарядї держави, як: Хабівка-Закопане, Краків-Коцмиржів. Управителї шкіл народних і виділових мають в письменних зголошенях прогульок подати імена і назвища та званє родичів, взглядно осіб, котрі мають поручену опіку над тими дїтьми. Зголошеня треба предкладати найпізнїйше на 24 годин перед намїреним виїздом до тої стациї зелїзничої, з котрої має виїхати прогулька. Для улекшеня перевозу дїтий понизше 10 лїт треба скількість їх подавати окремо.

— **З американьскої Руси.** На боєвий фонд в Галичинї зложили Русини в північній Америцї — як доносить американьска „Свобода" з 7. с. м. — доси загальну квоту 1425 долярів. В згаданій часописи читаємо: „П. Юлїян Бачиньский, що приїхав минулого року із старого краю і обїздив від серпня м. р. руські кольонії в Сполучених державах, щоби познакомитись з житєм американьских Русинів і описати єго в осібній книжці, вибираєсь сего тижня до Канади, аби пізнати також житє тамошних Русинів. П. Бачиньский почне свою подорож по Канадї з Монтріоля звідки буде посуватись на захід аж до Брітіш Колюмбії, звиджуючи по дорозї визначнїйші руські кольонії. Надїємось, що наші Канадийцї привитають п. Бачиньского так щиро, як се зробили Русини тутешні, і своїми інформациями допоможуть єму сповнити єго нелегку задачу. — У Вініпегу, в Канадї, заснували тамошні Русини читальню ім. Шевченка. Головою вибрано В. Головацкого, секретарем П. Арсенича. В Скрентон, Па, відбуде ся дня 25. с. м. головний з'їзд „Руского народного союза", на котрий має прибути 124 делєгатів з рїжних американьских місцевостий. Як звісно, „Руский народний союз" є загальною організациєю руских робітників з асекурацийним характером. Гуртуєсь довкола него все сьвідоме руске житє наших братів, поселених в американьских Сполучених державах, а єго органом є тижнева популярна часопись „Свобода".

— **Угорскі Русини страйколомами.** Як доносить будапештеньска „Недѣля", на Угорщинї заснувала ся якась „спомагательна руска акція", що висилає „больше тисячь роботниковъ русиновъ на Подолье". З кінцем сего місяця має виїхати перша партия через Мезевгедеш. „Спомагательною" акциєю управляє якийсь „Іоаннъ Мишколцій" в Мар. Сиготї. Нема сумнїву, що тота „спомагательна акция" є дїлом польских і жидівских дїдичів із східної Галичини, котрі ратують ся в той спосіб перед материяльною руїною наслїдком евентуального страйку. Сумно, що поганої ролї страйколомів піднимають ся таки Русини, хочби й з Угорщини. Се також сьвідчить про їх велику темноту, в яку завели Угорску Русь москвофільскі патріоти.

— **Сензацийне донесенє.** Д-р Зайнфельд, адвокат в Станиславові, виїс до державної прокураторії у Львові карне донесенє проти президента апеляцийї Тхоржинїцкого і проти министерияльного радника у Львові, Сковрона за переступленє § 431., половнене через те, що через легкодушне і недбале трактованє будови нового судового будинку в Станиславові наразили і наражують десятки інтересованих сторін на страту житя. Судовий будинок в Станиславові грозить що хвиля заваленєм; одно крило, на котрім показали ся широкі риси, вже опорожнено, решта будинку, що хоч поміпирана бальками, грозить заваленєм, мимо того ще занята, бо — як кажуть — суд не може найти для себе відповідного поміщеня. Урядники і адвокати, йдучи до суду, пращають ся з родинами, бо кождої хвилї можуть згинути під звалищами палати справедливости. Надто аж до нового поміщеня дусять ся судиї по 6 і більше в одним покою. Вина в тій справі спадає виключно на апеляцию, що від 10 лїт зволікає з будовою суду, і хоч внощено богато оферт, жадна не дістала placet. Д-р Зайнфельд застеріг собі, що в разї відкиненя скарги, буде скаржити винуватих дорогою субсидиарною. Як доносять, запанувала з тої причини в апеляциї формальна констернация.

— **Важне рішенє.** З нагоди специяльного випадку, в котрім ходило о додатковий приписс і побір престациї в хосен краєвого шкільного фонду, державний трибунал заявив ся принципіяльно в справі, котра для всїх автономічних властий мав велике значінє. Міністерство скарбу в рескриптї з 20. мая 1902 р. виступило именно з твердженєм, що після арт. 18. краєвого закона о шкільних фондах податкові уряди обовязані лише до побору додатків до податків, а не обовязані до приписаня їх репартиций. Вправдї податкові уряди звичайно самі обчисляли і приписували податкові додатки, але робили се добровільно. Коли-б сей погляд міністерства мав удержати ся, і податкові уряди відказали ся від дальшого приписуваня і обчисльованя сих додатків, то се значно обтяжило би автономічні власти, котрі мусїли би сповняти сю роботу а то причинило би ся то спізненя а навіть унеможливило би стяганє податків. Тота справа оперла ся о державний трибунал, а той признав, що скарбові власти є обовязані до індивідуальної репартиції додатків до податків, до стягненя котрих одержать поручене від краєвого виділу.

— **Дрібні вісти.** Епископ перемиский Константин Чехович по докінченю візитацій деканатів Белзького і Угнівского повернув до Перемишля.

В стрийскім парку у Львові застрілив ся онодї Людвик Яренкий, строитель фортепіянів, по причині глухоти, що не позволяла єму заробляти на житє.

Віча і збори:

В недїлю дня 24 червня о год. 5. з полудня відбуде ся **в Краківци п. д. отв. небом народне віче** на цілий судовий повіт краковецкий в справі виборчої реформи.

Концерти і видовища:

Дня 1. липня відбуде ся II величавий **концерт** „Бандуриста" з добірною програмою, зложеною з класичних і модерних творів при ласкавій співучасти Вп. Пань: проф. З. Дністрянської і п. Анни Крушельницкої та орхестри 15. п. п. — Заразом повідомляє ся всїх членів сьпіваків, що проби „Бандуриста" відбувають ся від нинїшного дня щоденно о год. 2·30 по пол. в льокали „Боян". — Виділ Тов. „Бандурист".

В програму фестину, готовленого львівским „Соколом" на д. 24. с. м. в Пустомитах, входять: Концерт музики 15. пол. піх., льоси щасти і томболя з гарними і цінними виграними, конкурс краси пань (2 нагороди), конкурс гумору мужчин (2 нагр.); 4 роди перегонів: пань, мужчин, в мішках і з краватками (по 2 нагр.); мет диском (2 нагр.), мінутові фотографії, полева почта, телеграф без дроту, щасте в муй, гри в мяча і обручі, продукциї хору, живі образи, штучні огні, кругольня, лявіатенїс і инше, що ще дасть ся виконати протягом шістьох годин фестину. Буде се взірцевий фестин, якого Львовяни ще не бачили. В разї непогоди фестин відбуде ся дня 1. липня в Пустомитах. — Забавовий комітет.

З товариств:

З Товариства „Академічна Громада". Дня 20. червня (в середу) відбуде ся о год. 7·30 вечером в льокали Т-ва І. часть відчиту т. М. Гаврилова на тему: „Психофізичне відношенє" після праці проф. Kassowitz-a „Nerven u. Seele". II. часть відбуде ся в суботу 23. о год. 7·30. Гостям раді.

Відчит у Львові. В поворотї з Чехії, Моравії і Краєва проф. Радецкий прочитає виклад в тов. „Руска Бесїда" у Львові в четвер, 21. с. м. о год. 7. вечером. Тема викладу: „Що є а що повинно бути". Вступ на відчит платний.

Урядові вісти:

Цїсарскі стипендиї. З початком нового року шкільного будуть надані в университеті у Відни 3, в німецкім университеті в Празї, і в университетах у Львові та Грацу по одній стипендиї ім. Франца Йосифа а в гірничій академії в Лубні одна стипендия ім. Франца Йосифа, всї по 300 злр. в золотї або 714 К, 29 сот. Подання вносити належить до 31. липня до ц. к. головної дирекциї приватних і родинних фондів у Відни.

Перенесеня. Почтовий офіциял Карль Бінофф перенесений із Стрия до Львова, почтові асистенти М. Цімерман із Сокаля до Стрия, Алекс. Слизюк з Підволочиск до Львова і К. Плахцінський з Лежайска до Львова.

Бібліографія:

Сьвіт, літературно-наукова часопись, ч. 8. В наведеним числї містять ся слїдуючі твори: В. Пачовский: Мій кровавий сміх [нарис], В. Бирчак: Пісню сьпівай нам, богине [оповіданє], О. Бурлака: Поезиї I—II], О. Кобилянська: Ніоба [повість, далї буде], В. Коростенська: Фільозофка [оповіданє], Г. Фосколо: Останні листи Я. Ортіса [переклад повісти італийської, далї буде], К. Студинський: До історії вза мин Галичини з Украйною [далї буде], Л. Генрик Ібзен [літературно критичний нарис], Сношенія карпатської Руси, Свѣнцицкого [рецензия], — записки бібліографічні. Число отсе, як впрочім і всї попередні, сьвідчить, що редакция „Сьвіта" справді дба, щоби орган її обнимав як найбільше число первостепенних наших письменників, і став правдивим посередником між сучасними европейскими прямованями а нашою читаючою суспільностию. Так само в відділі наукових статий стрічаємо и „Сьвіті" праці так поважних сил, як проф. др. К. Студинський або др. В. Щурат. З праць наймолодших авторів наших, яких вперве виводить „Сьвіт" в останнім своїм числї, годить ся з признанєм згадати: оповіданє В. Коростенської та поезиї О. Бурлака. Передплата „Сьвіта" від першого числа до кінця року виносить 8 корон. Адресуваги: Администрация часописи „Сьвіт", Львів.

— На жертви страйкових репресалій в Підгаєччинї та Бережанщинї надіслали на руки підписаного слїдуючі жертводавцї: С. Кульч. Львів 4 К. д-р Н. П. Львів 40 К. Н. Н. Делятин 10 К. П. П. Перемишль 5 К. д-р Д. Лукіянович Львів 4 К. Кароліна Лукіянович Львів 1 К. о. Н. Н., сов. Н. Н., д-р П. П., проф. Н. Н. зі Станиславова по 2 К. підофіцир уланів 3 К. О. Корнильовский Бережани 3 К. Гр. Головка Львів 2 К. — Разом 80 К. — *Д-р Володимир Бачинський.*

Надіслане.

АДВОКАТ

Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ

отворив адвокацку канцелярию в Тернополи при ул. Кохановского ч. 3. (коло желїзничого двірця). 539 7—20

БЮРО БУДІВЛЯНЕ

Теодора Мельничука

в Ярославі

приймає до виконаня **плани і кошторисы церков,** каплиць, пабѣнй, домів мешкальных, **управу і підприємства повисших будівель.** 539

ІВАН СТОРОЖАК

концесіонований ц. к. намісництвом каменярский майстер

у Львові, ул. Личаківска ч. 64.

виконує роботи з мармуру і каменя, а то фігури, памятники, гробівці в желїзно-бетонованими підставами система „Hennebique", всїлякі роботи при церквах, будовах, після планів своїх і без других. Роботи виконуєсь на означений час по найприступнїйших цінах. 141 13—20

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. уприв. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізиї. 374

ПІЩАНИ.

Найсильнїйше в Европі сїрчано-мулове лічниче заведенє для ревматиків, в терпінях суставів і костий, в грулавці суставів, по зломанях і звихненях, в подагрі, нервобольох, особливо в ішіасі. — Уладженя що-до мешкань, купелий після всяких вимагань, від люксусових до найдешевших. Три басени чисто сїрнові, три сїрчано-мулові, один порцелянowий. Окремий басен для убогих з купілями по 10 кр., другий по 40 кр. Ванни порцелянові, мармурові і деревляні. Приміщованє купілий болотних, місцевих з незрівняним успіхом. — Околиця гірска. — Проспекти розсилає управа заведеня. — Ординуючий лікар *Д-р Ал. Тайхман.* — Сезон від 18 мая. Піщани на Угорщинї. 542 3—5

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтацких площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пізньні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цінвери, лупи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи помагоджує ся як найскорше і найдешевше. 453

Семінаристка глядає лекциї на селї до дїтий з низших клас. Вячеслава poste restante Львів. 635 1—3

Семінарист III-го року глядає лекциї від 15-го липня. Ласкаві зголошеня під адресою „Е. Б." у п. Сьвіци ул. Середня ч. 75. в Станиславові. 623 1—3

Ученик VIII. гімн. пошукує лекциї на село. За умореним удїлє лекциї гра на скрипках або заспожать хор. Зголошеня під „Музика" poste restante Бучач. 621 2—3

Студент медицины, інструктор-гувернер, інструктор „Сокола", співак, заложить хор, заопікує ся хором підчас виїзду в гори або до купіль, обійме лекцию або инше занятє. Адрес: А. Дїдуник у Львові ул. Коперника ч. 9 „Сокіл". 589 3—3

Хата з кухнею і городом до винаймленя або на продаж під ліском смерековим 2 клм. від Делятина з Заріччу на сезон вакацийний. Блиші пояснення у З. Матковского в Заріччу п. п. Делятин. 589 5—5

Два побочні престолы майже зовсїм нові, гарної ріжьбарської і золотничої роботы, суть на продаж за дуже приступну цїну. Блиша відомость въ гр. к. Урядї парохіяльномъ въ Новосѣльцахъ Гневошь п. п. и стаціи желѣзн. loco. 622 1—3

ДИВАНИ, диванки, хідники готові, вовняні, стрижені і кокосові, ангори і кози перед ліжка, наміти на отомани, пледи до подорожи, коцики, останки до хідників у величезнім виборі продає по найнизших цінах Спілка львівских тапіцерів в ліквідациї, що звивав зовсїм торговлю Ягайлоньска ч. 3. 491 5—6

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає на післяплатою управа дібр Жана Гаіве ого у Волї високій п. п. Жовква. 502 27—55

Коси карпатські і срібностальові з найлучшої стали і КОВАЛЬСКІ СЕРПИ поручає

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли.

Цїнники висилають ся відворотно. 566 2—10

Важне для літників!

В Дорі округи гарній, з ріллї, будинок пливе Прут, суть до винайму в давній віллї Вп. Каліни Томнати мешкальні. Вілля вельми положена коло желїзничого перестанку. На сезон закладає ся здорову домову кухню. Зголошеня устні і письменні до п. Калитчуколої в Дорі. 484 2—10

Спомагаймо лише краєвий промисл!

Чорногірску бриндзю правдиву овечу, що перевищає своєю добротою всякі инші заграничні вироби, поручає яко новість в 5-кілєвих фасах по цїні 6 К 20 сот. оплатно.

КЕЛЬНЕРА перший краєвий вирób правдивої овечої чорногірскої бриндзї в Косові. 561 5—5

На продаж реальність в Станиславові, складаюча ся з двох мурованих будинків (масарні і офіціни Підгірської Спілки) і 10.000 метрів ґрунту, попсженого надовж мурованого гостинця, ведучого до Тисьменицї і також другого до Бистрящї, відповідного до парцеляції під будівні. — Близша відомість в зв'язковім Бачву в Станиславові при ул. Бельведерській ч. 5. 595 3—6

Фляпци!

Карзфіоли, помідори і левконії копа 25 кр.
Сельори, капарена і капуста 10 кр.
Фляпци літних цьвітів 15 кр.
Двоїтні гвоздики по 4 кр.
Штамові рожі 40 кр.
Цебуля і тори 5 кр.
ШМІДТ, Станиславів, ул. Галицка. 550 4—4

За 2 зр. перероблю старі матерацы (3 подушки) на нові. Двоспи на покрите від 50 кр за метр. Нові волосяні матерацы, обложені ватою д-ра Віщофа против моли від 15 зр., матерацы з морської трави від 6·50, обложені ватою д-ра Віщофа від 10 зр. Колдри від 3·50 зр. в кождій ціні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матераців
ИОСИФА ШУСТЕРА
Львів, ул. Коперника ч. 5.
488 21—30

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ
ВОЛЯ ДУХАЦКА в Подґуже
поручає знамениті:
Готове тісто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, анґлійске, здоровля і струдлеве, пачка 75 с.
ЛЕҐУМІНИ PUDDING
(леґуміна для 6 осіб)
ріжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.
Дріжджевий порошок по 10 с.
Ванілевий цукор по 14 сот.
Ванілевий порошок до сосів по 12 сот.
Ті вироби можна набути у всіх склепах спожівочних і делікатесів, а як де нема, просимо відвістити ся просто до фабрики. 513 14—39

Конверзия 4½% позички м. Львова.

Ч. м. 538059/06.

ОПОВІЩЕНЄ.

Магістрат кор. ст. м. Львова жертвує отсим на основі ухвали міської ради з дня 29 мая 1906 добровільну конверзию через остемпльоване 4½% облїґацій позички м. Львова з 1900 р. доси не вильосованих на опрецентоване по 4 від ста під повисшими условами. — Остемпльовачі облїґації дістануть новий плян амортизації. — Облїґації 4½%, не подані до остемпльовання, будуть в дни 1. вересня 1906 виплачені готівкою в номінальній вартости. — Виплата купонів і вильосованих облїґацій сконвертованої позички буде й дальше слїдувати без відчисленя якого-небудь податку, належитости або иншого потручена в місцях призначених до виплати купонів.

ПРЕЗИДИЯ КОР. СТ. МІСТА ЛЬВОВА.
Львів, дня 30. мая 1906.

Запрошенє до добровільної конверзиї

4½% облїґациї позички м. Львова на 4% облїґациї позички м. Львова.

Банковий дім Сокаль і Лілїен жертвує отсим, повикнувшись на повисше оповіщене президиї кор. стол. м. Львова, конверзию 4½% облїґацій позички м. Львова через остемпльоване на опроцентоване по 4 від ста в той спосіб, приймаючим нинїшну офорту виплатять вже тепер купон платний

1 вересня с. р. квотою	К 2·25 за сто
і титулом курсової ріжниці	К 1·25 за сто
Разом . .	К 3·50 за сто.

Облїґації мають бути предложені до остемпльовання від дня нинїшного оповіщення до 15. липня с. р. в однім з отсих банків: У Відни: Union-Bank; „Mercur“, Allgemeine Verkehrsbank; в Кракові: філія краєвого банку; в Тристі: філія Union-Bank; в Празї: Чеський Union-Bank і філії в Оломувци, Більску, Ґрерндорф, Оставі, Бервї і Лінцу; у Львові: Сокаль і Лілїен.

Тоті банки будуть видавати формулярі до зголошеня конскрипцаї і потвердженя на зложені облїґації. Плащі облїґацай будуть заосмотрені конверзийною клявзулею, купонові аркуші будуть відстемпльовані на 4%, а врім того до кождої облїґації буде долучений новий амортизацийний плян. Так зносмотрені облїґації будуть видавати бачки найдальше до 10 днів від дня зложена в цїли конверзиї. Облїґації і готівка не підняті до 1. вересня будуть від того часу лежати на рахунок і небезпечність подаючого. — Облїґації 4½% не подані до остемпльованя будуть в дни 1. вересня 1906 виплачені готівкою в номінальній вартости. — Облїґації не предложені до реалїзациї будуть уважані за мовчки сконвертовані на 4% а банковий дім Сокаль і Лілїен буде приймати їх і пізнїйше в цїли остемпльованя, однак без згаданої позисше доплати. — Виплата процентів сконвертованих облїґацій слїдує без відчисленя всякого податку, оплати або якогось иншого потручен. — За правильну виплату процентів і зворот капіталу тої позички ручить громада м. Львова цїлим своїм майном і всїми своїми доходами, а крім того на основі карного закона з 11. липня 1900 королївство Галичини і Володимирії з вел. княжеством краківским. — Облїґації тої позички можуть на основі цїс. розп. з 29. липня 1900 бути уживані до льокованя капіталів фондациї, заведень під публичним наглядом, п. п. почтової каси ощадности даньше капіталів пупілярних, фідеікомісових і депозитових, а також до службових і контрактових кавцій

У Львові дня 7 червня 1906.

Сокаль і Лілїен.

614 1—1

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКА РОБІТНЯ
Михайла Стефанівского
у Львові, ул. Коперника ч. 16.
Виконує шлюсарскі роботи після найновійших взірців а то: на церковні вежі, хрести, золочені кулї, громовводи, зелїзні вікна для церков, будівляні окутя, зелїзні сходи, галереї, нагробні огородженя придорожні, зелїзні ліжка для інститутів і всїлякі роботи входячі в округ шлюсарства. 395 12—52

НА НАГОРОДИ ПИЛЬНОСТИ
і всякого рода дарунки
поручаєсь книжка п. з.: „Як у сьвіті жити“, с. в. правила доброго виховання; один примір. стоїть 2 кор., при замовленю 10 приміри. 50% опусту. „Дві долї“ оповід. Е. М. (оправлене) 1 кор., „Крізь блькаду“ опов. Ю. Верна (оправлене) 1 кор. і „Що молодим про алькоголь знати треба“ брош. по 10 сот., при замовленю 10 прим. тежок опуст 50%. Замовляти: **Евген Мандичевский, Тернопіль.** 576

Основане в р. 1901.
КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ
Урядників і Сьвящеників
отоваришене зареєстр. з обмеж. поруков у Львові.
I. Удїляє позички скриптові і векслеві на 7%: а) яко личний кредит за відповідною порукою, б) на заставі ефектів і поліс житевих в) за кондиктом на поборах службових г) на гіпотеку реальностий. *Скора виплата Довгодна сплата.*
II. Членьский удїл 50 кор. Дотеперішна дивіденда виплачувана членам від удїлів 6%.
III. Принимає вкладки щадничі на 4½% в піврічною капіталізациєю і оплачує само податок рентовий від вкладок.
IV. Посередничить в заключуваню „ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЕВИХ“ всякого рода в „Beamten Verein“ і товаристві Краківскім. Має заступство Першого загального Товариства урядників австро-угорскої монархії *(Beamten-Verein)* у Відни, найбільшого австрийского товариства асекураційного в найнизшими преміями. *Всяких інформацый в справах житевих обезпечень і потрібних друків удїляє безплатно. Чистий зиск з сего посередництва дає на руські добродійні цїли, кождий проте повинен обезпечатись на житє лише через Товариство урядників і сьвящеників.*
V. Купує і продає ефекти найкористнїйше, виплачує купони, принимає векслї і ефекти до інкасса.
Льокаль: **ул. Руска ч. 3, I. пов. — Годины урядові від 9—1 і 4—6½ по пол.** 219

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·05*.
„ Кракова	**2 31***, 5·50*, 8·45, **1·30**, 5·25, **8·40***, 9·30*.
„ Підволочиск	7·20, 11·45, **2·20**, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої	7·50.
„ Лавочного	7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·37.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця	4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, **2·05**, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— *перед полуд.. 1·46 по полудни* (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята), 10·10 вечер.
з Щирця від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.
з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45***, 4·05*, **8·25**, 8·35, **2·45**, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан	**2·51***, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
„ Підволочиск	6·20, 10·55, **2·21**, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова	6·00*, 6·55.
„ Лавочного	7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора	8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця	10·45.
„ Ряшева	4·05.
„ Коломиї і Жидачева	3·30.
„ Рави рускої	7·25*, до Ставиславова 9·10*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, **2·36**, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави рускої 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.
до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черенками товстими; поїзди нічні з зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, насип Гавсмана ч. 9. 53

Подив викликує в лікарских кругах і між публикою винайдене Американцем проф. д-ром Longlon ом **средства на поріст волося „Hardinger“.** То средство діяє так на волосові цибульки, що неомильно до 8 днів викликує зарість голови і бороди, де се взагалї можливе. **Порплї, лишаї і випаданє волося** зникають під ґарантією вже за одноразовим ужитем. Численні докази стверджують, що поверх 100.000 лисих і безбородих людий при помочи сего средства осягнуло буйний зарість голови і бороди. Волосє робить ся від него густе і довге. **Ціна за луделно 4 К, три луделна 10 К, шість луделок 18 К.** Висилає дискретно і оплатно за післяплатою або за попереднім надісланем готівки (також почтових марок) головний склад у ЛЕОПОЛЬДА ФАЙТА (FEITH) у Відни. VII, Richtergasse 9. 517 2—?

Без конкуренциї.
Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?
Звісний в краю і виключний склад
Чаю і Кави
від фірмою
АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1
поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kayzow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і 5 кгр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

Сповняючи оправдані бажаня всїх П. Т. гостий, завів я з днем 1 с. м.
найславнїйше в сьвітї
Пільзненьске пиво з міщаньского бровару
марка B. B.
найстаршого і найбільшого бровару в Пільзнї.
Кухня моя, загально звісна, владжує здорові і смачні страви лишь на сьвіжім маслї.
Моя торговля вин засмотрена у всї роди **вин** австрийских, угорских і заграничних.
В моїм готели комнати від 75 кр. до 2 зр.
О ласкаві відвідини просить
Филип Бізанц
Готель під „Трема коронами“, ул. Трибунальска ч. 10.
605 2—3

Сьвітло церковне і столове
найлїпшої марки
охоронене запротоколованою маркою
+ М. Ц. Н. Т.
поручає
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“
Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор. за 100 кґ. Для церков 10% опусту.
Ціни розуміють ся льоко фабрика.
Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак +. **М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло присоручає Народна Торговля. Сотки похвал і признань!!! 415 17—?

(Застережене право власности!)

МЕДАЛЇ
відznаки для членів Брацтва церковного з кокардами або лентами

Бронзові штука по	48 сот.
Посріблені	50 „
Алюмініові	45 „

замовляти можна лиш в торговлї знарядів церковних
Спожарского і Устеньского
у Львові ул. Руска ч. 1.
При замовленю 50 штук висилка франко поодиноко не продає ся а лиш на припоручене председателя Брацтва церковного. 586 3—20

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотижневик педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1899 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преднумерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 115 Львів, второк 6. (19.) червня 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 31 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямаций неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане" по 50 с. — Подяки і иний приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Кара смерти в Росиї.

Коли держати ся букви карного закона, то кара смерти в Росиї давно вже не істнує й оборонцї офіциальної Росиї дуже часто хвалять ся, що в сій справі Росия випередила культурний захід, де ще в богатьох державах карають смертию. Се правда, але не вся. За звичайні злочини смертна кара знесена ще за царицї Єлисавети Петровни, але для політичних „злочинцїв" кара смерти істнувала все і в міру того, як серед народів, закріпощених самодержавним правительством, будила ся сьвідомість гнету і боротьби против нього, кара смерти примінювала ся до політичних „злочинцїв" що-раз частійше, аж в кінці в послїдних роках смертні засуди дійшли до такої скількости, неначе-б самодержавне правительство горами трупів хотїло загородити дорогу народній революциї.

„Закони на те й пишуть ся, аби їх обходити" говорять у Росиї і хоч по букві карного закона кари смерти нема, то скільки разів правительство хотїло покарати кого смертию, воно все досягало свого.

Атже крім цивільних судів є воєнні, а крім звичайного правного стану, в якім знаходять ся всї горожани держави, є ціла скаля виїмкових станів аж до стану облоги. І коли правительство хотїло покарати кого смертю, то віддавало його під воєнний суд, або, коли в якій місцевости починав ся живійший революцийний рух, заводило стан облоги, через що з гори передавало всїх злочинцїв воєнному судови.

Такий стан усе обурював до глубини душі лїпшу часть росийської суспільности. Адже кара смерти як юридична міра в науковім сьвітї вже давно збанкрутувала, адже й росийське правительство знесло її для звичайних злочинів, — чого-ж карати смертю тільки тих, що сповнюють злочин не з особистих, тільки політичних мотивів, борючи ся таким способом за визволенє країни з ярма деспотизму?!

Тай загалом, що се значить — „політичний злочин"?! Треба тільки вдумати ся в його мотиви, в його ціль, а стане ясно, що те, що одні називають „злочином", для других буде геройським подвигом, найвищим ступнем посьвяченя для загального добра. Навіть більше: той самий поступок, який в однім випадку вважають „політичним злочином", в другім випадку вважали би найбільшою заслугою для загального добра. Той сам Хмельницький, який для нас є народним героєм, для прихильників польської державної ідеї є тільки політичним злочинцем. Той сам Кошут, який для Мадярів є ідеалом борця за національно-державне визволенє, для австро-угорського правительства був тільки політичним злочинцем, якого була-б не минула кара смерти, як і стільки його товаришів, коли-б лише був дістав ся в руки австро-угорського правительства. Всякий революціонер — се політичний злочинець, але коли революция побідить, його славлять борцем за свободу і істория знає випадки, що вчерашний бунтівник, на якого голову ждав топір ката, коли йому вдало ся віднести побіду, вкладав на голову корону володаря.

Одним словом: для політичного злочину нема обєктивної оцїнки, тільки субєктивна і коли росийське правительство вважає якийсь поступок політичним злочином і карає за нього смертю, то величезна більшість росийської суспільности, яка бореть ся за визволенє з ярма „свого" правительства, дивить ся на такі поступки, як на посьвяченє для загального добра.

І коли дума в своїй адресї до царя висловила домаганє знесеня кари смерти, а далї поставила на денний порядок відповідний законопроєкт, то вона сповнила сим не тільки волю загалу росийської суспільности, але й акт оборони тих, завдяки яким покликано її до житя, бо-ж кара смерти в Росиї висить тільки над політичними „злочинцями", т. є. над тими, що своєю боротьбою змусили правительство уступити зі свого дотеперішного становища й віддати хоч часть власти в державі думі.

Але, як се ми вже підносили нераз, правительство скликало думу й толєрує її тільки тому, аби перед заграницею грати комедию конституцийної держави й натягати заграничних банкирів на нові позички, — але в дїйсности й не думає числити ся з „говорильнею". І в відповідь на адресу до царя правительство відповіло, що про знесенє кари смерти не може бути мови доти, доки в державі не настане спокій. Потім прийшла ще виразнїйша відповідь: В Ризї розстрілили мимо інтерпеляциї думи 8 робітників. Обурена тим до крайности, дума внесла 30. мая проєкт закона про знесенє кари смерти, який по горячій дискусиї, що виказала незвичайну однодушність думи в осудженю кари смерти, відіслано до окремої комісиї. Читанє проєкту й дискусия над ним на повнім засіданю була назначена президнею думи на 8. червня, о-дначе правительство, покликуючи ся на регулямін думи, зажадало місячного речинця, заявляючи, що справа занадто трудна й не може бути так швидко порішена. Таке ігнорованє волї думи визвало нову бурю обурення. Група працї домагала ся, аби не вважаючи на заяву правительства, приступити зараз до читаня проєкта, але більшість приняла резолюцию конституцийних демократів, що дальші кари смерти будуть уважати ся не виміром справедливости, тільки простим убійством, і перейшла до денного порядку. Справа прийшла ще раз на денний порядок 14. червня. З припорученя міністра війни головний воєнний прокуратор відповідав на інтерпеляциї думи в справі засудів на кару смерти. Воєнні суди по закону не можуть не засуджувати на смерть; генерал-губернатори, зносячи право касациї поступали також по закону на основі постанов про збільшену й незвичайну охорону й на основі воєнного положеня; міністер війни по закону не може вмішувати ся в ті розпорядженя генерал-губернаторів. І так на інтерпеляциї думи внала відповідь, що все робило ся по закону... Оклики: „убійця! кат!" — кілька сильних промов, повних справедливого обурення і резолюция конституцийних демократів, що дума, висловлюючи з приводу відповіди міністерства війни своє обурення, переходить до денного порядку, — отсе вся відповідь думи. Резолюция групи працї, аби відповідь міністерства передати комісиї для розслїдженя незаконних поступків зі сторони власти, — знов упала.

Аби мимо становища правительства супротив знесеня кари смерти вратувати житє тим, кого жде в найблизшім часї кара смерти, посол Максим Ковалевский запропонував звернути ся з просьбою до царя, аби він, роблячи ужиток зі своєї верховної власти, здержав виконанє смертних засудів на час, доки в думі не буде ся справа рішена. Отсе письмо Ковалевського, підписане кількасот людьми, передано 14. червня цареви. Який буде успіх сеї акциї, не знати; поки-що в послїдних днях смертних засудів не виконувано.

Так представляєть ся дотеперішна акция думи за знесенєм кари смерти, а вороже становище правительства до сеї акциї показує лише, що воно й не думає числити ся з тим, що каже „говорильня". Отся акция показує також наглядно безсильність думи і безплодність її резолюций з заявами обуреня й переходом до дневного порядку. Ті заяви правительство ігнорує і вони не вратували ні одного житя. І рацию має група працї, що пре думу до якоїсь акциї, бо говорити й ухвалювати безсильні резолюциї тоді, коли гинуть ті, що завдяки їм покликано думу до житя, чи се не провина супротив тих борців за свободу?! Не слів, а дїл потреба, бо тільки дїла зможуть змести з лиця землї те правительство, яке має кару смерти для тих, що жертвують своїм житєм для загального добра.

Отверте письмо до Братів Поляків.

Одноплемінні Славяни-братя Поляки!

За короткий час мого побуту в Галичинї я пізнав дуже богато сумних річий з житя безталанних і многострадальних Русинів, котрі силою історичних причин приневолені жити поруч з вами. Я пізнав, що сей щиро славяньский народ, котрий має таку саму славну історичну минувшину, як Поляки, Чехи і инші славяньскі народи, терпить не лише від чужих і славяньству ворожих народів, але також зазнає великої кривди від своїх таки братів Славян Поляків. Мені аж страшно подумати о тім, що я бачив, чув і що може вийти від вопіючої несправедливости. А тимчасом я бачу в Галичинї тую несправедливість на власні очи.

В Росиї я належу до тої великої, мілїони числячої поступової партиї, що бажає і домагає ся людских, горожаньских і політичних прав для всїх народів, заселяючих Росию. І ви, братя Поляки, добре знаєте, що ся конституційна партия має силу, вплив і щиро бажає свободи всїм народностям.

Як богато инших, так і я бажаю, щоби польска мова, література і політичні права свобідно розвивались і щоби польский, украйиньский, фінляндский і инші народи процвитали і кріпшали в імя добра і правди. І сего бажає богато людий у великій Росиї.

Так що-ж я бачу тут в австрийскій Галичинї? Бачу, що той народ, за котрого свободу побиває ся росийска передова партия, що брати Поляки систематично і жорстоко утискають Русинів лише тому, що вони хотять зберегчи свою національність, свій характер, свою мову, свою душу. Я бачу, що в Галичинї братя Поляки всїх сил і способів уживають на те, щоби Русинам відобрати право і свободу духовного розвитку і позбавити їх горожаньских і політичних прав.

Поляки не лиш насильно учать руских дїтий польскої мови і тим мучать і нївечать їх душу, але й систематично спиняють просьвіту і науку серед руского народу, котрий своєю працею кормить і в достатках утримує польску шляхту і Жидів. І ся вопіюча несправедливість страшно гнївае і обурює.

Поляки справедливо обурюють ся тим, що росийске правительство хоче насильно обмосковщити польских дїтий та відбирає свободу вихованя і науки підростаючих поколїнь. Але коли Ви, братя Поляки, обурюєте ся насильством росийской бюрократиї, то чому-ж того самого насильства допускаєтесь на рускім народї тут в Галичинї? Чому Ви хочете повернути три мілїони Русинів у своїх покірних слуг і зробити їх рабами? Атже се ніколи Вам не удасть ся і ви добре знаєте, до чого доводить насильство... Ви часто позволяєте собі звати Русинів попросту гайдамаками. А хто-ж викликує в житю кровавy борбу. Насильство і несправедливість.

Ви чваните ся своєю старою західною культурою. Так. Але хто-ж охороняв тую культуру? Охороняв її українсько-руский народ, що ріки своєї крови проливав в борбі з Татарами. І ви те все повинні знати та забуваєте. Ви забуваєте, що в 30-тих і 60-тих рр. Поляки також були гайдамаками...

Ні; Русини-Українці не гайдамаки, а люди з високими культурними прикметами, з високою доброю славяньскою душею і незвичайно мягким серцем. Не доводіть же своєю несправедливостию і насильством те мягке і повне любви серце до затвердїлости; не доводіть народ до лютости, не повертайте свобідних людий в покірних рабів; бо з того може вийти велике нещастє...

Народ дуже терпеливий, але й терпець уриває ся. Ви не піднимаєте культуру руского народу в Галичинї, а бажаєте єго загибели. Ну, а що, як у великій Росиї весь народ і всї передові партиї подрібно довідають ся, що Поляки в Галичинї роблять з Русинами, з своїми братьми Славянами? Що тогді може скласти ся з вашими Поляками в царстві польскім і в инших країнах, заселених Поляками? Атже весь народ може вказати вам на Галичину і так само зажадати утиску росийских Поляків, як ви утискаєте Русинів тут в Галичинї, в їх рідним краю... Я пізнав тут масу страшних вопіючих фактів насильства з вашої сторони, і ся страшна несправедливість кличе не лиш людского, а й Божого суду.

Жадаючи свободи для Поляків в Росиї, ви не відбирайте свободи Русинам тут в конституцийній Галичинї. Не доводіть великий український народ до розпуки. Не забувайте науки історії: в житю народів дуже богато

4)

Причинки до істориї „Народного Дому" у Львові.

(*Дальше*).

III.

Такий стан витворив ся у нас в другій половинї 60. років. І в таких відносинах доспіла справа „Народного Дому", прийшов час формального отвореня єго на основі статута. Та пануючий тодї дух витиснув і на сїм дїлї своє погубне пятно. „Управляюча комісия", що від многих лїт самовільно себе доповняла, що зложилась згодом з самих горячих обєдинителїв і уживала вже від довшого часу средства повстаючого інститута (бурсу і др.) для своїх обєдинительних цїлий, — доложила своїх старань, щоби задержати сю інституцию на всї часи в виключних руках свого сторонництва і повернути на єго службу. Узискавши отже від правительства потвердженє статута р. 1869, покликала комісия в члени „Народного Дому" всїх москвофільских сторонників, а по за ними хиба таких, о котрих знала, що не будуть спиняти задуманої роботи. Засадничо заперто ворота для отвертих народовців, які стали вже численно гуртуватись до народної роботи у Львові і по краю, — хоч находились між ними люди широкої науки, щирої працї і на поважних становищах. Виїмок зроблено хвилево лиш що до деяких старших сьвящеників (як Иосифа Заячківского, Теофана Глиньского, а доперва пізнїйше Стефана Качали), позаяк заслуги тих мужів в здвиганю „Народного Дому" тай становище їх в суспільности були надто поважні, щоби можна їх було поминути. Але комісия робила се в увіреню, що кількох вікових людий не змінить нїчого, тай не довго будуть там заваджати.

Так стало ся, що інституция, що була здвигнена громадним грошем цїлого руского народа і мали стати достоянєм всїх синів Руси, попала в руки самовільно зложеної кліки, — а сини і внуки тих родин, що може найбільше причинились до єї сотворея, і ті труженники, що стали найгорячійше працювати на рідним поли і мали до неї по завіту р. 1848. найбільше право, не найшли в нїй місця. Що гірше, інституция, що першими своїми основателями і волею монарха була заложена виразно з тою цїлею, щоби служила питомому розвоєви руского народа в Галичинї, була повернена в орган до веденя в нашім народї власне противної єму москвофільской пропаганди, — в першім рядї вправдї національної і літературної, а за котрою ішла вже сама собою і політична.

Загорнувши „Народний Дім" в свої виключні руки, відчували узурпатори дуже добре безправність і непевність свого посїдання, а то хочби з огляду на виразну постанову цїсарской фундацийної грамоти, що даровизна призначена „для Русинів міста Львова". Очевидно, що коли би членами „Народного Дому" ставали всї сьвідомі Русини зі Львова і з краю, то постанова цїсарской грамоти була би вже тим самим сповнена. Але инакше стояла річ, коли институцию захватила самозванча горстка, усунула від неї загал Русинів, тай стала ще до того орудувати нею проти інтересам народа. Ту мусїло виринати питанє: що скаже на се правительство? і що скаже весь загал руского народа? — Се все відчувала добре та кліка і тому уживала всякої дипльомациї, щоби успокоювати загал руской суспільности, тай угласкувати всї міродайні чинники, — з тою цїлею, щоби удержатись як найдовше в посїданю інституциї і узискати в нїй з часом „право засідженя".

Передовсїм висунули они на чоло „Народного Дому" своїх сьвятоюрців з прибраною маскою „галицких Русинів" (як крил. Малиновского і Павликова, сов. Ковальского і др.). Сї мужі виступали яко офіциальні репрезентанти інститута перед правительством, єрархією, а навіть перед руською суспільностию, — і оно могло справдї на зверха здаватись особенно людям подальше стоячим, що ті „галицкі Рутеньцї" надають там рішучий тон. Та як сказано висше, се була лиш покривка і облуда. За їх плечима гуртувало ся в „Народнім Домі" все москвофільство, яке лиш жило, робило там повними вітрилами свою роботу, а рутеньскі провідники, хоч деколи здавались і негодувати на надто яркі загони „смѣлчиковъ", поперали цїлим сердцем їх працю.

Другий спосіб дипльомациї було маніфестованє незвичайної ультральоальности для всїх міродайних чинників, особенно для єрархії, правительства і всяких верховодячих сфер. Позаяк духовна єрархія мала у нас велике значінє, принято від початку в статут „Народного Дому" постанову, що кождочасний митрополит є покровителем інститута і посїдає в нім рівні права, а капітули висилають своїх делєгатів на загальні збори. Се схлїблювало нашим єрархам і удержувало в вірі, що управа „Народного Дому" підчиняє ся їх проводови, — і се заставляло їх до морального поперая узурпаторів. Вправдї не раз вилазило „шило з мішка" і приходило між обома сторонами до прикрих колїзий, але те все старались дипльомати з „Народного Дому" своїми прилещуваннями скоро залагоджувати. Так був пок. митрополит Иосиф Сембратович вельми огірчений, коли галицкі москвофільскі сьвященики гребали унїю в Холмщинї або коли провідники з „Народного Дому" помогли в 70. роках ліберальному віденьскому міністерству скрутити в конфесийних законах бич на католицке духовеньство, а який в першій мірі відбив ся на рускім клирі; — та єго слабодушного угласкали москвофільскі хитрещі і орудували ним дальше для своїх цїлий, поки не накоїли вже такого, що пок. митрополит мусїв з двома крилошанами уступити зі свого становища, а они самі ста-

гинуло й тих, що насилували других. Атже український народ прочуняє і зажадає справи від тих, що его держали в путах неволі і убожества; а тогді може настати час розплати.

Не доводіть же своїх братів до розпуки; не забувайте, що руский народ великий і сильний народ, а при иших політичних услівях він стане ще могутнийший і сильнийший. Не забувайте, що на славяньскі народи наступає з одної сторони Німеччина, а з другої жовта раса. Не озлобляйте рідних народів в догоду ворогам славянства, бо з того може вийти велике нещастє і для самих Поляків. В єдности сила; а ви, братя Поляки, вносите в житє галицких народів богато роздору і розладу. Будьте справедливі для Русинів, а й росийский народ буде справедливий для Поляків.

І. М. Радецкий.

Ми радо містимо отсе прислане нам письмо Високо поважаного Професора; але заразом зазначимо, що уважаємо се за „горох на стіну". Впв. Автор замало ще пізнав Поляків. Вони-ж у відповідь на такіж самі докази не тілько перед нами, але й перед цілим сьвітом цинічно величають себе нашими добродіями, котрим ми не дорікати повинні, а день і ніч дякувати за ті свободи і гаразди, за той танцюристий рай, який маємо на польскій же, не руский, земли в Галичині, — в польскій Галичині, а не в австрийскій. Атже в Росії ми й доси ще не маємо того що маємо в Галичині — очивидно завдяки Полякам! Атже Поляки в Росії і в Познаньщині також не мають сего, що ми маємо в Галичині — завдяки не австрийский конституції, а добродіям нашим Полякам. Атже чорним в Камеруні далеко ще гірше під Німцями, ніж нам в Галичині! Mein Liebchen, was willst du noch mehr! А вже історий — то Вп. професор, не у гнів ему кажучи, зовсім не знає! Деж то він вичитав, що українсько-руский народ своїми грудьми і кровію заступав коли Польщу?... Атже то навпак Полякам маємо дякувати, що ще живемо, що давно нас з кістками не зїли Татари і Турки. Се панове Поляки повторюють нам при кождій нагоді; таким упевненем і сими ось днями витав в Коломиї п. Гачевскі архибіскупа Більчевского; тож так воно певно й було! А що там колись може стати ся тут в Галичині, як там воно буде з росийскими Поляками, — що се обходить галицких Поляків!...

Ювилей бережаньскої гімназиї.

[Допись.]

Ювилей столітного істнованя бережаньскої гімназиї мало ся обходити в осени мин. року, бо тогді минало сто лит від перенесеня тої школи зі Збаража до Бережан. За сьвятковањем того ювилею найбільше розщибав ся місцевий нотар п. І. Рудницкий, син пок. пароха з Поморян і давний вихованець бережаньскої гімназиї.

Про сего добродія жаль нам говорити тут ширше, а волимо обмежитись на коротку замітку, що бережаньска Русь, як раділа, коли п. Рудницкий переносив ся до Бережан з Самбірщини з Луки, так незабаром гірко завела ся у своїх надіях, покладаних на нього. Колиж почуло ся вість, що п. Рудницкий виступає в ювилейним комітеті в імени бережаньскої Руси, скликали місцеві Русини ще мин. осени збори і зажадали від п. нотаря пояснень; заразом мало ся рішити, чи бережаньска Русь має взяти участь в ювилейним сьвятї чи ні. П. Рудницкий заявив тогді, що в комітеті виступає лише як бувший бережаньский ученик та що ювилей має бути лише великим товариским зїздом бувших учеників без всякої шовіністичної польскої закраски. Сю заяву принято до відомости і порішено не брати участи в обході, але заразом подякувати бувшим бережаньским ученикам Русинам: до волї, коли би хто з них схотів взяти участь приватно — значить, не як Русин, а як бувший ученик бережаньскої гімназиї. Згідно з тою постановою ніхто з середовища ювилеєм не виступав в руских часописях против его сьвятковання.

Та п. реєнтови було се рішене не по нутру. А видячи, що підписів его і ще одного Русина на відозві ювилейного комітету буде за мало, щоби для гадки сьвятковања ювилею позискати ширший загал Русинів, дорадив голові комітету, гімназияльному директорови, покликати до комітету Русинів, професорів гімназиї. І появили ся відозви по часописях з підписами таких Русинів, котрі анї читали тих відозв анї не підписували їх; ті відозви порозсилано також Русинам, бувшим ученикам бережаньским.

Та сего було п. реєнтови за мало, і він загадав штукою втягнути ще й рускі товариства до święta bratniej zgody. На ювилейних афішах видруковано, що нїбито хор „Бояна" виступає на ювилейнім концертї, а для заступників руских товариств вислано дарові білєти участи. Товариства рішили, розуміє ся, не брати участи в обході, памятаючи на торічну постанову, а „Боян" не мав навіть часу запитати, яким правом без его відома надужито его фірми (бо афіші розлїплено перед самим обходом).

На ювилейнім равтї в польскім Соколї промовляв лише один п. Рудницкий. Половина учасників були Русини, бувші бережаньскі ученики. П. реєнт, не зважаючи на те, накинув ся у своїй промові на Русинів, що нїбито відтягнули ся від участи, що нїбито хотїли не допустити до обходу, що нїбито хотїли виправити якусь бучу; сердив ся, що не станув „весь руский народ" на той ювилей, хоч в програмі его є відслоненє пропамятної таблиці Маркіянови Шашкевичеви. Аж Полякам сьмішно стало з закукуріченого пана реєнта, а Русини хотїли забрати ся з салї і на другий день може половина їх усунула ся від обходу. Замітити тут треба, що про намірене відслоненє таблиці Маркіянови Шашкевичеви ніхто — бодай з Русинів — не знав до послїдної хвилї. А хоть би і не те, то який же то „весь народ" мав на гадку п. реєнта являтись на се сьвято? Чи селяни? Атже білєт вступу коштував 20 К!

На другий день відбула ся по богослуженях торжественна академія в церкві, бо римокатолицкі духовні власти не хотїли дати на сю цїль костела. Промовляли ученики і неученики. Найтактовнійшу промову, строго виголосив вірм. архієпископ Теодорович. Проф. Дунїковскі сїв троха на історию; згадавши півсловом про рускі часи, зачав в довшій промові вихвалювати золоті часи польскі. На останок ударив на waši narodowościową і klasową. Тут показав ся кінчик шила, а цїле вилїзло з мішка підчас промови Русина, професора з Бучача п. Масляка. Говорив в імени Русинів, хоч від жадних Русинів не мав мандату. П. Масляк анї словом не згадав про права наші до своєї гімназиї, анї словом про гнет, але заявив, що Русинам дано все, що їм належить ся... Славив колишні часи zgody і jedności pod wspólnym dachem; накинув ся на теперішну молодіж, що росте в ненависти до bratniej narodowości. Про гімназийні шибениці для руских дітий в Бучачи, Дрогобичи і деинде не згадав анї словом. Одним словом, пальнув собі таку бесідку, за яку платять нашим хруням сяжневою ковбасою.

Підчас обіду промовляє п. реєнт три рази (двічи по польски) яко комітетовий Русин. Зміж иншим замітна була промова архіеп. Теодоровича і порядна відповідь О. Сьвітенького. Архієпископ натякнув на те, що велику місию в околици сповняють dworki, і жалував, що є тенденция зменшити їх значінє, а навіть змести їх з лиця землї (алюзия до страйків). О. Сьвітенький відповів, як не може красше. Він висказав сумнів, неначе би була тенденция змести dworki, та заявив, що правдива христіяньска наука вимагає, щоби низькі курні хати підносити, зрівнати з dworkami.

Підчас довірочних зборів виявила ся ще одна сьвітла сторона характеру п. Рудницкого. Минулої осени вибрано комітет для збиранья складок на обі бережаньскі рускі бурси. Видруковано відозви і розіслано, де було мож, з просьбою о присланє датків на ті бурси. Головну масу відозв мало ся вислати бувшим ученикам бережаньскої гімназиї. Рудницкий належав також до того комітету і обіцяв достарчити адреси, бо він мав їх яко член комітету, розсилаючий ювилейні відозви до бувших учеників Русинів. Тих адрес не хотїв достарчити п. реєнт (бояв ся сарака, щоби ему не відмовлено Русинів від участи в ювилею). Щоби другому не давати адрес бувших учеників, казав собі п. реєнт прислати відозви в справі бурс, впевняючи, що він розішле їх навіть в одній ковертї з ювилейними, то буде менший кошт. Ще в неділю перед ювилеєм, т. є. 3. с. м., запитував ся оден член комітету п. реєнта, чи вислав ті відозви про бурси. П. реєнт заявив, що вислав разом з ювилейними. Підчас довірочних зборів дня 7. с. м., виказало ся, що бувші ученики подістали ювилейні відозви, але про рускі бурси не бачили жадних.

Красше годї характеризувати сьвята wspólnej zgody і її szermierzy. П. реєнт почув носом, що далеко загнав ся і виступив з руских місцевих товариств, лишаючи ся в тих, з котрих має зиск. Красної сатисфакциї він не міг дати Русинам; але нехай знає, що і селянство мусить пізнати, яких патріотів годує своєю кервавицею. Побачимо, чи староста з'уміє нагнати людий до канцелярий, хочби управителї тих канцелярий були навіть мужами довіря ц. к. староства.

пули перед кратами. В подібний спосіб приманювали і митрополита Сильвестра; а коли сей зачав прозирати інтригу і забиратись до них, зістав оклеваний і сторонником їх згань-блений на віденськім тайрци; відтак не стало вже покійному часу, особенно при льояльним становищи народовців супроти посїдателїв „Народного Дому", щоб скрутити ту гидру. Така лицемірна комедия тягнулась і дальше, переплітана що хвиля рїжними інцеденсами, що проявляли властивого духа институцій, — як прим. піддержуване москвофільско-православного письма „Народная Рада" в Чернівцях з фондациї ім. Качковского (в котрій обединителї з „Народного Дому" членами, а наші епископи покровителями), або і недавна демонстрация виправлена архиєрейскому покровителеви на загальних зборах задля мнимої зміни календара і др. Розуміє ся, ті інцеденси загладжувано скоро якою депутацією або лицемірною адорацією за виданє якої там куренди, і річи йшли своїм ходом дальше — in duce tranquillitas. Так діялось, що наші єрархи а титулу покровительства попирали тих людий, котрих зі свого хоч би лиш церковного становища повинні були найменше піддержувати. Єрархи гадали, що обединителї з „Нар. Дому" піддають ся під їх провід, а тимчасом давались фактично самі запрягати в службу обединителїв і їх справи. Хто приглядаєсь від давна тій комедиї, бачить се наглядно.

(Дальше буде).

Промова п. Романчука

над наглим внесенєм о приступленє до першого читаня закона о буджетовій провізориї.

Теперішне правительство переняло від обох попередних виборчу реформу, котру має довести до кінця. Однак, чим близше довершенє сеї справи, тим проєкт стає гірший. Вже в першім предложеню правительства Ґавч-Билянда і так вже завелике число (425) послів побільшено на 455; компромісові предложеня правительства Гогенльогого дальше побільшають се число до 495. Навіть говорять, що се число має бути збільшене до 501, чи навіть 503. Не можу зрозуміти, яка ціль сего збільшеня, коли відношенє між головними сторонництвами має лишити ся те саме. Таке збільшенє числа послів грозить єще більшим розбитєм палати на партиї і певно не скріпить спосібности до праці палати. Найгіршою річию є, що несправедливости давного предложеня нове предложенє не лиш не зменшає, але противно, збільшає ї.

Перше предложенє давало Русинам в Галичині 27 мандатів супротив 61 польских. Се була для нас велика кривда, бо, коли иншї народи мали дістати оден мандат на 45.000, а найбільше на 60.000 душ населеня, то Русини мали дістати оден мандат на 100.000 душ, хоч виборче право названо рівним. Поза нациями найгірше поставленими Русини мали стояти о 42.000 дальше, а за найлїпше поставленими навіть о 64.000 або о 143 процент (*Слухайте! Слухайте!*), наколи між иншими сїмома нациями між найгірше а найлїпше поставленими є лише 21.000, або 47 проц. ріжниці. Сеї кривди зробленої Русинам предложенєм Гогенльогого нове предложенє не лиш не направило, але противно, збільшило ї. Після нового предложеня Русини в Галичині мають мати лише 27 мандатів, але Поляки мають дістати дальших 14 мандатів, так що відношенє має бути вже не як 27 до 61, але як 27 до 75.

Але предложенє єще більше змінено в некористь Русинів, бо при пропорціональній системі, яка лише в одній Галичині має бути примінена, польска меншість в східній Галичині мала одержати мандат на 34 проц. виборців округа, наколи тепер вистане 25 проц. голосів, щоби польский кандидат був вибраний. В той спосіб мусимо потерпати, що Русини в Галичині не здобудуть навіть сих 27 мандатів, лише в дійсности будуть мати тілько 19 послів.

Отже 19 мандатів на 102; 19 руских мандатів супротив 83 польских! Се така тяжка кривда, таке виїмкове трактованє Русинів, що Русинів поставлено тут не лиш за иншими народами, але поза всїма народами. Поступованє супротив Русинів є цїлком виняткове, якби вони в Австриї не мали нїяких прав, якби їх Австрия терпіла у себе лише з ласки.

Звертаю увагу на се, що Русини, як раз через те, що були сильно покривджені теперішною ординациєю виборчою, надіяли ся богато від виборчої реформи. В цїлій Галичині, а специяльно рускій східній Галичині виявив ся величезний масовий рух за виборчою реформою. Проявило ся нечуване роздратованє умів, коли вирнули вісти, що і при теперішній реформі руский народ не дістане нїчого, що буде покривджений.

Перестерігаю правительство, щоби не зігнорувало сего розяреня. Справи не треба легковажити, длятого, що Галичина далеко від Відня. Противно, Відень повинен специяльно слїдити за сим, що в Галичині дїє ся. Вже тепер вибухають політичні страйки аграрні. Коли буде ухвалена така реформа виборча, яку предкладає проєкт Гогенльогого, то дуже легко можуть вибухнути заворушеня, за котрі не руский народ буде відвічальний. (*Слухайте! Слухайте!*)

Заворушеня можна здавити військом. Але чи таке заведенє спокою може бути в інтересї держави, або парляментарного правительства, нехай осудять самі члени правительства. Палата обтяжить сильно свою совість, як позволить так скривдити Русинів, як радикально не змінить предложеня правительства.

Правительство говорить також о порозумінню між народами. Пригадую правительству, що в Австриї суть не лиш самі Чехи і Німці, але також Поляки і Русини, між котрими відносини суть так напружені, що порозуміне є абсолютно конечне так в інтересї держави як і обох народів. Правительство нехай не переслїпить сеї обставини і не бере справи легко. При тім нехай правительство розважить, яке є географічне положенє Галичини і які суть в Галичині етнографічні відносини; що сей край лежить на граници Росиї, де хвилево запанував спокій, але де можуть вибухнути наново дальші, кровавіші комплїкациї, котрі можуть перекинути ся до Галичини, коли невдоволене переслїдуваної і тяжко придавленої наций рускої буде систематично дальше скріпляти ся більшати.

Сею пересторогою кінчу.

Австро-угорскі справи.

В справозданю предложенім в буджетовій комісиї австрийскої делєгациї зазначено тривкість тридержавного союза і росийско-австрийску солідарність в поступованю на Балканї. Буджет заграничних справ ухвалено і приступлено до дискусиї над військовим ординаріюм. Міністер війни Пітрайх заявив, що в области військових концесий для Мадярів позволено тілько на се, щоби військові власти в кореспонденциї з пишими властями послугували ся також мадярским язиком. Що до науки мадярского язика в військових школах, то придержувано ся ухвал з 1904 р. Засїданє комісиї перервано. Слїдуюче засїданє нинї.

В комісиї заграничних справ угорскої делєгациї оден делєгат внїс резолюцию з жаданєм, щоби на всїх конзулятах і амбасадах вивішувано окрім австрийских, також угорскі знаки і хоругви. Гр. Зічі поставив внесенє: делєгация не похваляє політики міністра заграничних справ і домагає ся основної її зміни. Президент міністрів Векерлє заявив, що в справі знаків на конзулятах і амбасадах ведуть ся переговори, а справа хоругов вже засадничо порішена. Угорский язик в амбасадах і конзулятах вже узнаний. Голуховский збивав сам закиди против его політики. Внесенє Зічого відкинено всїми голосами против 5 і ухвалено буджет міністерства заграничних справ з додатковим кредитом.

З Росиї.

Державна дума.

Петербург. Дума розпочала нараду над проєктом закона о рівноправности горожан, підписаним 151 послами. Около 5. год. перервано наради, по чім приступлено до полагодженя інтерпеляций, серед котрих було кілька наглих. Слїдуюче засїданє нинї. — Кадети зібрали ся вчера на нараду і заявили однодушно, що дума повинна радити цїле лїто. Донесеня, що сторонництво кадетів рішило ся перейти до острійшої а навіть революцийної акциї, є неправдиве. Така ухвала могла би запасти лише на народнім конгресї партиї. — Петербурска агенция заявляє, що вісти про наради в Петергофі, на котрих порішено відрочити думу, є неправдиві. — До льондоньских газет доносять з Петербурга, що цар рішив ся на замах стану. Сими днями на нарадї міністів порішено розігнати думу. Значна часть офіцирів гвардиї мала зложити присягу, що допоможе їй до сего замаху.

(Телєграми.)

Петербург. В купелевій місцевости Теріоки недалеко Петербурга відбули ся в неділю збори послів до думи і заступників партиї соціяльно-демократичної, соціяльно-революцийної, анархістичної і скрайної фінляндскої. Ухвалено одноголосно 3 резолюциї. Перша указує на конечність енергічного і самостійного поступованя робітничої партиї в думі, друга радить людности, щоби скинула з себе одвічальність за амортизацию послїдної росийскої позички, третя виступає проти правительства за спричиненє розрухів в Білімстоцї і взиває до орґанїзованя людової мілїциї.

Петербург. Настрій серед петербурских робітників стає ся з кождим днем грізнїйший. — В неділю відбуло ся в Петербурзї 30 зборів при дуже численній участи. Всюди ухвалено однодушно попирати думу. — Приватно доносять з Кронштату, що там ситуация зачинає бути дуже поважною. Неспокоєсеред моряків і військових кріпостних робітників змагають ся. З Красного Села вислано до Кронштату два полки гвардиї і дві батериї з 12 арматами і 22 машиновими карабінами. — З Кавказу доходять вісти про кровавіші розрухи. — Міністер внутрішних справ видав до губернаторів і начальників міст обіжник, в котрім взиває щоби з огляду на події в Білімстоцї запобігали аграрним розрухам і жидівским погромам. Бездільність урядників буде строго карана.

Полтава. Губернатори в Полтаві і примежних губерніях предложили міністерству рапорти про застрашуючий настрій умів серед селян. — В Полтаві збунтували ся три полки піхоти. Артилєрия облягає кошари.

Варшава. В Лодзї і Ченстохові побоюють ся протижидівских розрухів, бо полїция і військо поводять ся провокуюче. — Дневники доносять про забуреня протижидівскі в трех місцевостях гродненьскої губернії.

Москва. Тут відбуло ся богато зборів, на котрих проголошувано політичні промови і сьпівано революцийні пісні. Дневники доносять о многих страйках і заворушенях на провінциї.

Білосток. Начальну команду над Білимстоком обняв воєнний генерал Бадер. З суботи на неділю тревала цїлу ніч взаїмна стрілянина. Богато Жидів утекло до Гродна. З Вильна прислано живність. — В неділю тревали розрухи дальше мимо значно скріпленої військової залоги і полїциї. Комітет охорони телєграфував до Петербурга о безпроволочну сильнїйшу поміч.

Берлін. „Loc. Anz." доносить, що нїмецке правительство зажадало від росийского опіки над нїмецкими горожанами в Білімстоцї. — Нїмецкі газети доносять з Білостоку, що там відбували ся рабунки під опікою офіцирів і урядників полиции. Жовнїри стріляли також і до тих горожан, що орґанїзували самооборону. Товпа в очах одного генерала і полїцийного урядника мордувала на двірци Жидів. У ждалнях II. кл. уладжено страшну різню. Жидів витягано навіть з приватних мешкань зелїзничих урядників, де вони хоронили ся, та убивано.

ТЕЛЄГРАМИ.

Державна рада.

Відень. Засїданє палати послів розпочало ся о год. 3. пополудни. Палата приняла першу часть промислової новелї, почім приступлено до другої части сеї новелї дотикаючої доказу здібности. Слїдуюче засїданє ни-

нї о год. 12. в полудне. — З заяви міністра Прадого виходить, що парлямент буде радити до кінця липня. З початком вересня парлямент знов збере ся і буде радити до 12. грудня. Бар. Бек і д-р Векерлє порозуміли ся вже що-до програми парляментарних праць.

Демонстрация за виборчою реформою.

Відень. В неділю відбули ся в ратушевій сали і на площи перед ратушем великі народні збори, скликані соціяльно-демократичним сторонництвом. Промовляли майже всї соціяльно-демократичні посли до державної ради. Ухвалено резолюцию, що робітники не будуть спокійно глядїти на проволїканє справи виборчої реформи, але стануть до рішучої бо́рби, котрої першим кроком буде масовий страйк у Відни.

Ревізия процесу Драйфуса.

Париж. Вчера відбула ся в касацийнім трибуналї ревізия процесу Драйфуса. Референт Мора зазначив, що процес сей є правничим, а не полїтичним. Оборонець Драйфуса Морнар розказує про всї поповнені фальшівництва і неправильности, виказує невинність Драйфуса і кінчить внесенєм, щоби трибунал направив заподїяну ему несправедливість.

Відшкодованє за вязнїв.

Льондон. Японцї жадають від Росиї 15 мілїонів фунтів штер. відшкодованя за удержанє вязнїв. Росия уважає сю суму надто високою і не хоче ї заплатити.

Відгомін росийских зьвірств в Англії.

Льондон. В палатї послів поставив деп. Thorney до правительства запит, чи перед гостиною англійскої фльоти в Кронштатї не належало би починити росийскому правительству представлень в справі поступованя урядників супроти росийского народу. Дальше питав, чи відомо правительству о тім, що в Ризї вішають хлопців і дївчата? Деп. Hardie покликує ся на депешу 5 членів державної думи, в котрій вони доносять, що убийства Жидів викликує і офіціяльно попирає росийске правительство, та висказує думку, що се повинно бути достаточною підставою, щоби вплинути на Росию і запобігчи злочинам, які противлять ся цивілїзації. Державний секретар Grey відповів, що не може Росиї чинити бажаних представлень і що о згаданій депеші не має урядової відомости.

НОВИНКИ.

— **З вічевих відгомонів.** Пишуть нам: Верховоди березівского повіту невдоволені з віч за виборчою реформою, а ще більше мабуть з того, що рівночасно з вічевим рухом став будити ся на сяновім погранічу і руский народ, приспаний, як їм здавалось, на віки. Отже давай радити, що можна. Так небавки по розвязаню віча в Глудиї ц. к. прокуратория в Сяноцї зарядила слїдство проти о. Совойки, пароха з Селиск, о переступство з §§ 300, 302 і 305, причім крім посудженого, стягано до Динова сьвідків по кільканайцять кільометрів. Сьвідчили Поляки: Ком. Пшибильскі, кс. Овоц, дїдич, лїсничий, господарі. Зізнавали й наші сьвященики та селяни. Та щож — Галичина ще не вилучена й мусіло скінчити ся на апетитї. Обжалованя не було, а для дослїдників наших гараздів остало кільканайцять аркушів записаного паперу, між ними й цїкавї зізнання деяких „католиків". — Ще гірше вийшов другий підприємець русиноїдного походу, кс. Щепан Джевіцкі, катехит з Динова. Сей слуга Христа в торжественне сьвято дня 2. лютого с. р. в часї проповіди в костелї накинув ся на о. С. без пощади і, як за старих добрих часів, кликав із сьвятим жаром, що о. С. робить віча проти панів та намовляє людий, аби не йшли до них на роботу; що польских ксьондзів назвав на вічу псами; що то „szalony człowiek" і тим подібні любощі. Та сим разом „самоотверженіє малороссовъ" вже не дописало. Покривджений о. С. віднїс ся, де слїдувало, о сатисфакцию, а коли ї не дістав, віддав справу судови. Тут боронив ся обжалований, як лиш знає адвокатска штука, — а був час, бо розправа відбувалась аж чотири рази. Відгребано справу віч і переслухано наново головних старих сьвідків, а зі сьвіжих дїдичку Бобчиньску і кс. Салустовича. Та не помогло. Не помогло й се, що як-раз перед послїдною розправою наш сердечний приятель став міністром для Галичини. Сьвідки покликані покривдженим признали майже всї заміти наведені в обжалованю правдивими, і дня 15. н. ст. червня 1907 до ч. U 133 6 узнано кс. Щепана Джевіцкого винним переступу з §§ 488, 491, 496, в. к. та засуджено на 8 днїв арешту (з заміною на 80 корон) і на зворот коштів. Недавно еп. Пельчар закинув в соймі рускому клєрови агресивність супроти клєру латиньского. Нехай же сей хоч і як лагідний вирок динівского суду буде тому замітови відповідним коментарем.

— **З подільских образків.** Пишуть нам з Росоховатця підгаєцкого повіта: Нема нїгде під сонцем тілько всїлякої погани, що в нашім селї. Навіть паперу не стало би описати то всьо. Ми писали вже, яких то всїляких способів уживають ті сїльскі „потентати", щоби нас згнобити, і якими *способами ми бороними* ся. Они не сподївали ся нїколи, щоби Росоховатець, з якого доси виборцями виходили самі хрунї, де війтом завсїгди польский шляхтич, де тій всїй погани жило ся доси, як в раю, де хлоп робив за 20 крайцарів і ще в додатку брав буки за дармо, щоби сей темний кут посьмів станути з ними до борби. „Хлоп дурний, сказали собі польский ксьондз З'явіш і дїдич Янковский, то тілько бунтівники єго підбурюють, та ми маєм на се раду. Заложім позичкову касу, а як хлоп вліже в нашу кишеню, то не буде тоді нам противити ся і буде мусїв уважати нас своїми добродіями". І заложили собі касу системи Райфайзена, а директором зробили ксьондзя З'явіна. Хлоп мусить позичати, бо бідний, а ксьондз зараз: „А видите, віча і походи умієте робити, духовної особи не шануєте, а в потребі то завсїгди до ксьондза; ідїть там на огород та посапайте менї бараболї, бо я не можу найти робітника, а вечером дістанете грошї". Йде отже бідак робити ксьондзови панщину за те, що позичать ему гроший на процент, а коли на час не віддасть, то будуть скаржити до суду і екзекутора спровадять. Позичають хлопи грошї, але до двора на роботу таки не йдуть. Але панки уміють собі радити: Заіменували учителїв Дмитра Слободиньского з Іщкова і Гриця Сивулю з Росоховатця своїми головними „лївералтами" робітників і вже через цїлий тиждень дїти зі школи на розказ учителїв ідуть просто до двора на роботу. Не знаємо, чи може до функций учителїв належить також служба двірскому обшарови, може рада шкільна краєва зволила би пояснити нам се. Але згадаймо за одним замахом дещо більше про сего Гриця Сивулю, який, хотяй є сином убогого грабаря зі Струсова, хлопа, що не уміє може і одного слова по польски, став ся в Росоховатци великим паном і Поляком. Руску мову всюди зневажає, в школї учить рускої мови тілько раз на тиждень в суботу. Дїтий катує в страшний спосіб. Бє палицею по голові, бє по лици і тягає за волосє, попираючи то всьо пословицею: „Хлопа як не бий, то він не буде дурний". Дїти з боязни перед пімстою педагога боять ся навіть пожалуватись перед родичами, а родичі знова боять ся образити „велику рибу", що і коло каси богато значить і в громадї рядить. Позволяє собі навіть на такі вискази перед дїтьми: „Скажіть но ви своїм родичам, нехай они так не бурчать; хлопови цебрик полови з барабольми, а не рівного права голосования!" Крім згаданих ксьондза і учителя маємо цїлу шайку хлопских „приятелїв". Маємо дїдича Янковского, який раз у раз спроваджує інжинїрів та обтинає хлопам поля і огороди і маємо єго „жонцу" Табевцкого, що не одному вже здоровлє відобрав, який обіцює людям, що доведе то сего, що всї будуть стояти під єго брамою і просити роботи; маємо органїста Кубішина, що здирає оголошеня про віча і збори; маємо громадского писаря, знаного на цїлий підгаєцкий повіт махера Антона Корнїцкого, що за робітничі книжки і приналежности бере по 20 і 40 сот. і мочить ся в румі, маємо цїлу „порядну" раду громадску, що завсїгди урядує в... коршмі і цїлу банду шляхотскої голоти. А всьо то проти хлопа, але ми маємо надію, що поволи дамо собі раду зі всїми. — *Знакомий.*

— **До чого спосібні наші жандарми.** Властитель дібр в Хмелївцї коло Станиславова, Кароль Подлевский дістав перед кількома днями лист, щоби вислав в листї квоту 3000 корон не адресу „Łzy 693 M." на почту в Станиславові, бо инакше не мине єго смерть, а єго будинки будуть спалені. Подлевский віддав той лист станиславівскій полїції, котра зробила засїдку на того, що зголосить ся по відповідь. Дійсно арештовано якогось Ясиньского в хвили, коли допитував ся на почтї за листом poste restante під згаданою шифрою, а дальше слїдство виказало, що *лист до Подлевского і післанця по відповідь* вислав жандарм з Білобожницї Павловский, котрого разом з жінкою арештовано за намірене вимушенє.

— **Офіцирска бута.** Пишуть нам з Тернополя: В недїлю 17 с. м. зайшов в тутешній церкві, т. зв. середній, факт, що ярко ілюструє моральний рівень офіцирів, котрі в своїй бутї посувають ся вже до варварства. Підчас богослуженя для війска капітан 55-го полку піхоти з 11-ої компанії закурив собі в церкві папіреску, стоячи з кадетом і ляйтнантом від уланів між вірними. Люде були страшно огірчені сим диким поведенєм офіцирів, що так брутально зневажили сьвятиню божу і релїгійні почування всїх присутних. Надіємось, що військові власти потягнуть того панка до строгої відвічальности і приміриим укараєм відстрашать всїх подібних ему офіцирів від такого вибрику. На жаданє описаний факт може ствердити яких сто сьвідків. — *Один з них.*

— **В справі генерального страйку** відбула ся вчера у Львові довірочна нарада галицкої соціяльної демократиї. Ухвалено поробити всякі приготовленя до масового робітничого страйку в цїли приспішеня переведеня виборчої реформи, скликуючи віча у Львові і в повіті.

— **Абітуриєнти реальних шкіл на університетах.** У нового міністра просьвіти, д-ра Мархета, була в пятницю на авдиєнциї депутация учителїв реальних шкіл з просьбою о виданє розпорядженя, щоби іспит зрілости в реальних школах управняв до вступу на університет. Д-р Мархет заявив, що на будуче буде старати ся вволити сему бажаню.

— **Положенє в Росиї а заграничні асекураційні товариства.** Росийска часопись „Дума" подає, що царскому повіренникови, б. міністрови Вітте тому не пощастило ся за границею роздобути для Росиї нових гроший, *що в справу позички вмішали ся великі* асекураційні товариства. Як у нас, так і в Росиї товариства обезпечень, асекуруючи маєтки лїдичів, переасекурують їх рівночасно у великих товариствах обезпечень за границею, звичайно до трех четвертин обезпеченої суми і в той спосіб ратують ся перед великими стратами. В послїдних часах асекураційні товариства в Росиї потерпіли наслїдком аграрних заворушень великі шкоди, котрі відбили ся діймаюче передовсїм на заграничних товариствах. Тому то сї послїдні, не бажаючи дальше наражатись на руйну, звернули ся до банкирів з заявою, що коли в Росиї й дальше будуть тревати неспокої, то вони збанкротують, а крім того не зможуть виконати своїх зобовязань супроти місцевих членів. Та заява мала велике значінє і рішучо вплинула на невдачу заграничної поїздки гр. Вітте. Але й росийскі асекураційні товариства затрівожились і наказали своїм агенциям, щоби дуже обережно приймали до обезпеченя паньскі маєтки. Агент має передовсїм вивідати ся докладно про відносини між дїдичем а селянами. Коли між ними панує ворожнеча, то аґенти не можуть приймати такого дїдича до обезпеченя.

— **Голод в казаньскій губернії** панує вже від кількох місяців а рівночасно між населенєм ширить ся в страшний спосіб шкорбут. Черемиси і Чуваші гинуть масами на ту слабість, а ті, що ще не вмерли, попадають в розпуку. Шукають зарібку, але єго нїгде нема. Тому збирають ся ватагами і ладять ся рабувати паньскі двори. Губернатор звернув ся до міністра внутрішних справ о пораду.

— **Признанє національних прав для Жидів.** Жидівскі часописи доносять, що еміграційна комісия американьского правительства, що радила в Вашингтонї над новим еміграційним законом, рішила признати жидівский жаргон живим европейским язиком. На основі сього рішеня Жидів, що уміють читати і писати в жаргонї, не будуть уважати анальфабетами, котрим задля неграмотности вступ до Америки є зборонений.

— **Центральний комітет попираня Жидів,** що потерпіли підчас розрухів в Росиї, скінчив свою дїяльність, роздавши 4.500,000 рублїв. Кишинївский комітет звернув ся до центрального в Берлїнї о визначенє ему для потерпівших 37.000 рублїв, однак з Берлїна надійшло лише 19.000 рублїв з приміткою, що рахунки вже закінчені.

— **Конфіската револьверів.** Велику сензацию викликало недавно у Львові арештованє студента политехнїки Новіцкого, родом з Росиї, за те, що закуповував у великім числї револьвери. Говорено, що револьвери були призначені для революціонерів в Росиї. Онодї справа закінчила ся тим, що повітовий суд засудив Новіцкого на 50 К грошевої кари за переступленє патенту про ношенє оружя, а политичні власти приказали ему сейчас опустити границї австрийскої держави. Сконфісковані бровнїнги будуть продані на публичній лїцитаций.

— **За убитє дитини.** Перед трибуналом присяжних суднів у Львові ставали в суботу 65-лїтний селянин з Дроздович під Городком, Іван Лада і єго 22-лїтний син Іван, обжалувані о скритоубийство. Старий Лада, вдовець, вів розпусне житє, сини пішов єго слїдами. Збаламутив молоду дївчину Парасю Галушку, обіцюючи женитись і хоч та привела в мартї с. р. на сьвіт сина, удержував молодий Лада зносини з иншими дївчатами, впевнюючи також їх о подружім намірі. В цьвітни с. р. вийшов він до хати Парасї і користаючи, що в комнатї не було нїкого, облив лежачу в колисцї дитину вітриолем. Відтак втїк. Дитина померла незабаром серед страшних мук. Арештований Лада спершу випирав ся вини, але опісля признав ся, що налив дитинї до рота вітриолю за намовою свого батька, хотячи в той спосіб увільнитись від материяльних претенсий, які мала до него Парася. По переведеню розправи трибунал засудив молодого Ладу на кару смерти через повішенє, а старого на три місяці строгого арешту. Оборонцї засуджених зголосили відклик по причинї високого виміру кари.

— **Війско відходить з Галичини.** З Відня доносять, що з весною слїдуючого року наступить дальше усуване частий війска, що стоїть залогою в Галичинї. Піде воно на полудне Австриї і до Босни. Доси забрано вже з Галичини майже всї стрілецкі баталїони, кілька полків кінниці і кілька баталїонів піхоти.

— **Містифікация.** В онодїшнім числї „Дїла" подали ми надіслану нам з Бібрки звістку [підписану автором], що о. Івана Винницкого з Залесець покусав скажений пес. З приємностию приходить ся нам сконстатувати, що о. Винницкого таке нещастє нїколи не постигло, бо на жаль повисша вістка показала ся злобною містифікациею.

— **Недобровільну подорож бальоном** зробили понад Північне море три бельгійскі спортовці. Они поїхали до Блянкенберге, аби там провезти ся в гору бальоном, що стоїть там на линві. Підняли ся вже на кількасот метрів в гору, коли нараз линва урвала ся і бальон полетїв у воздухи. Ні оден з них не знав, як кермувати бальоном, а крім того не мали з собою поживи ні води. Бальон піднимав ся все вище і вище в гору і остаточно дістав ся в струю полуднево-всхідного вітру, котрий єго понїс скоро в північно-західнім напрямі над повне море. Воздухоплавцї по неволи були в смертній тревозї, коли настала ніч, а они все ще уносили ся над филями моря. Нараз заяснїли сьвітла і бальон опинив ся в недуже великій висотї над якимсь містом. В бельгійских воздухоплавцїв вступила нова відвага, коли побачили під собою землю. Між тим напруженє газу в бальонї зменшило ся і він почав поволи опадати, аж вкінци зачепив ся в якімсь лїсї о галузє дерев. З найбільшою осторожностию удало ся подорожним по деревах злїзти на землю. В невеликім віддаленю побачили місто, над яким перед хвилею переїздали, і довідали ся, опинившись на гостинци, що суть в Шкотиї. Перед ними було місто Едінбург. Так отже мимо своєї волї відбули навоздушну подорож, на яку ледве чи всї воздухоплавцї відважились би. Перелетїли в кількох годинах півперек цїлого Північного моря, вздовж англійского побережа аж до Шкотиї, разом яких 1100 кільометрів. Цїлковито утомлені переночували в Едінбургї в готели, а на другий день від'їхали до Бельгії.

— **Дрібні вісти.** Міністер просьвіти издав право публичности на сїдумий шкільний рік 1., II. і III. клясі женского лиц. в з руською мовою викладовою в Перемишлї.

— Трибунал судів присяжних у Львові засудив вчера на три роки тяжкої вязниці 18-лїтну дівчину Марию Петрушку з Лужок коло Любичі камеральної, обжалованку о підпал, наслїдком котрого погорїв її службодавець.

— Новий судовий будинок в Станиславові, котрого будова розпічне ся на весну 1907. р., буде коштувати 1,900.000 кор.

— В Дрогобичи згоріла опівнічної ночи до тла велика рафінерия нафти фірми „Парнес і Крайнбери". Шкоду обчисляють на кілька мілїонів корон.

Концерти і видовища:

Великий фестин в Тернополи. сполучений з фантовою льотериєю, концертом військової орхестри і гімнастичними вправами, устроює місцеве тов. „Сокіл" в н. дню 24. с. м. — місцім городі. Просить ся о надсиланє фантів під адресою товариства. — Старшина.

Урядові вісти:

З ц. к. Дирекциї залїзниць державних. По поводу перенесенє складниць на станції Львів, в наслїдок надзвичайного напливу товарів і задля новійшого відбору посилок через адресатів — скорочує ся по мисли §. 69—7 регуляміну руху і з застереженєм затвердженя сего через п. к. міністерство залїзниць. І. час вільний від складового при відборі товарів, котрі залїзниця управнена перевозити у відкритих возах, з 4-на 2 цит. 2. Підвисшає ся пропісове тарифове складове на 3 сотики від 100 К.

Сим доносить ся, що дня 10. с. м. привернено вже загальний рух на шляху Самбір-Сянки.

Бібліографія:

Ярослав Лопатиньскій. „Вставай Україно!" Пісня на мішаний хор в супроводі орхестри або фортепяну. Ціна 6 К. Головний склад в книгарни тов. ім. Шевченка у Львові. Цілий дохід призначений на народний фонд. Новий сей твір молодого а плодовитого композитора, складений дуже поправно в літографічним заведенію в Липіску, повинен заінтересувати широкі круги нашої музикальної публики і надя патріотичного тексту а ще більше сво́ї мелодийности та розмірно не дуже великих трудностий у виконаню стане цінностійним репертуар наших концертів.

„Ой нависли чорні хмари", пісня на баритон або мецосопран в супроводі фортепяну. До слів О. Луцкого уложив Я. Ярославенко. Є се 22-ий випуск музичної бібліотеки „Торбан", виданої недавно рухливою і дїяльною „Українською Накладнею" у Львові, ул. Вроновска ч. 8. Ціна 1 К. Дістати можна також в кождій книгарни. Звертаємо увагу нашого музикального загалу на се пожиточне видавництво.

Померли:

Лев Левицкий, парох в Янівці і перегиньский декан, радник митрополичої консисторії з крилошаньскими відзнаками, ординариятский шкільний комісар, член руско-народних товариств, горячий руский патриот, упокоїв ся по короткій а тяжкій недузї 18. с. м. в 76. році житя а 50. сьвященьства. Похорон відбуде ся в середу 20-ого с. м. В. є. п.!

Віктория з Невелїчів **Літиньска,** жінка гр.-кат. пароха в Телячім, упокоїла ся по короткій, а важкій недузї дня 15. с. м. в 62. р. житя, осиротивши 8. незаосмотрених дїтий. Покійна з роду Вірменка, живучи між нашим народом, полюбила єго і цілим серцем йому віддалась. Дїти свої виховувала на щирих робітників України. А й наша давна і сучасна література не була для неї чужою — полюбила ї покійниця так, як народ, між яким доля судила їй жити. В. ї. п.!

Конкурс.

Виділ товариства руских ремісників „Зоря" у Львові розписує конкурс на 300 К з фонду „Неназваний" для руских ремісників, котрі хотїли би стати самостійними майстрами.

Кандидати убігаючі ся о сю підмогу мають виказати ся: 1) Як довго працюють в своїм заводї, зглядно провадять свою робітню, 2) з яким капіталом наміряють отворити самостійну робітню, зглядно вже отворили, 3) картою промисловою.

Поданя вносити належить на руки голови товариства („Народна Торговля" від год. 11—12) з реченцем до 30. червня до год. 12 в полудне.

Убігатись о сю підмогу можуть лише члени товариства руских ремісників „Зоря" у Львові.

У Львові дня 12. червня 1907.

За Виділ:

Василь Нагірний голова. *Онуфрий Пащак* секретар.

Надіслане.

Підоф.цер, котрий в короткім часі дістане посаду державну, замірює познакомити ся в цїли супружества з панною Русинкою з посагом 6000 Корон. Згодошени з фотографією надіслати poste restante Новий Санч 2 „Щасливий". 610 1-1

Коперницкий і Син

Зїтики і Механіки у Львові, площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найзїшші по 12, 16, 20 і 24 К. — Лєварнетки пізьні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїякі инші прибори оптичні. Всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4-5

Потребую служниці, котраб уміла варити для служби, прати, доїти корови. Книжка службова потрібна. Платня 80 кор. Для трудящої і пріхильної може бути підвищена а також кошта подорожи звернені Т. Турчан, упр. школи в Гнильчу почта Городжанка. 597 3—3

Пошукую старшої женщини кухарки, котра вміла би варити, шити і занятись цілим домом на село до священника жонатого. — Ближша відомість: Соллогуб, Гофмана бічна ч. 9 партер. 596 3—3

Ученик VI. класи гім. глядає лекції на селі. Зголошення під „Ученик VI“, poste restante Львів. 593 3—3

До ведення предприемства кравецкого в більших розмірах пошукуємо управительки досьвідної в витворній кравеччині. Зголошуватись зараз письменно до п. Крушиньскої в Станиславові ул. Казимирівска ч. 54. 601 3—5

Пошукую кухарки, старшої женщини, щоби розумілась добре на кухни, прасувала і догиянула прання і служ. о. Кучиньский, Парище почта в місци. 609 3—6

ЙОСИФ АЛЬФОНС ТЕППЕР
в Золочеві
ул. Зелізнича ч. 353

отворив робітню, в котрій виконує роботи в обсягу римарства і сїдельництва, обиває повози і канапи, лякерує повози, двері, вікна, причім приймає замовлення на провінциї або виконує їх на місци по найдешевших цінах. 607 3—5

Ученик VIII. гімн. пошукує лекциї на село. За умовленем удїлює лекциї гри на скрипках або заложать хор. Зголошення під „Музика“ poste restante Бучач. 621 3—3

Піддячій, котрий виручать дяка в кождій функції, отримає місце. Зголошення Ігнат Кухтин в Переволоцї п. Бучач, винагорода річно до 60 кор. і вінт. 615 2—6

Вправний інструктор VII. кл. гім. шукає лекциї на село, підчас ферий. Ласкаві зголошення як найскорше Перемишль, poste restante „I. K. I.“. 616 2—4

Інструктора совістного, відзначаючого учен, що обявби лекцию в гірскій околиці за малу заплату на час вакаций або і завсь, поручає проф. Янович в Тернополи.

Уряд парохіяльний в Мельницї потребує зараз дяка з добрим голосом і щоби запровадив хоральний спів. 629 1—3

ОПОВІЩЕНЄ.

На надгороди пильности при слїдуючих іспитах припоручає ся премії видавництва „Бібліотека для руской молодїжи“ в Коломиї 623 1—8

По можливо найнижших цінах в причині звинення торговлї продає Спілка львівских таївцерів меблї стильові, комплетні спиальні, їдальні, сальони, мужескі комнати, меблї люксусові, бюрка дамскі, етажерки, оригінальні японськ паравани і т. п. в великім виборі ул. Ягайловска ч. 3. 490 5—6

Премії для дїтий.

При надходячих шкільних іспитах припоручаємо на премії для дїтий гарні образки, відповідні нашому обрядови в цїні по 60 сот., 1·—, 1·90 і 3 К за сотку. — Купуючим за 10 К удїляємо 10% рабату. — Можна дістати в головнім складї нашім в Самборі і у всїх філіях „Народної Торговлї“ по тих самих цінах. — *Дирекция „Ризниці“.*

По причині виїзду продам за дуже приступну цїну
ШКІЛКУ ОВОЧЕВИХ ДЕРЕВЕЦЬ
в дуже добрих відмін.

6-лїтних яблонь около	1000 штук	яблонь дичок сївок	120000 шт.
4 „ „ „	3000 „	4—6-лїтних грушок	500 „
2 „ „ „	1000 „	ренґльот і черешень	500 „

Михайло Кубіца, Тарнобжег.
626 1—2

ОГОЛОШЕНЄ.

Въ понедѣлокъ, 2. н. ст. липня 1906, о 3. год. по полудни вѳдбудуть ся въ Вѣнѣ, въ салѣ „Народного Дома“

Надзвычайнї Загальнї Зборы

„НАРОДНОГО ДОМА“ въ Вѣнѣ, общества зареєстрованого въ обмеженою порукою зъ слѣдуючимъ дневнымъ порядкомъ:

1. Відчитане протоколу послѣдныхъ зборовъ.
2. Змѣна статута (§. 2 и слѣд.) въ цѣли переображенія стоваришенія въ кредитове. (По причинѣ, що на послѣдныхъ зборахъ (14. н. ст. червня 1906) не було приписаного комплету членовъ, будуть тї зборы по мысли §. 31 стат. рѣшати $^2/_3$ частями вѳдданыхъ голосовъ, безъ взгляду на число присутныхъ).
3. Справоздане Дирекциї въ коштѳвъ будовы дому (1904—1906) и внесене Надзираючои Рады на удѣлене абсолюторія.
4. Внесеня членовъ.

Въ виду важности справъ, маючихъ ся рѣшати, просимо П. Т. Членовъ о якъ найчисленнѣйшу участь.

Вѣнѣ 16 н. ст. червня 1906. 627 1—1

Т. Карпякъ *М Савчиньскій.*

КОНКУРС.

Прийме ся до склепу Сокільского Базару одного субекта і одного практиканта.

Від субекта вимагає ся трехлїтної практики в торговли паперових річий і ґалянтерийних, знання руської мови в слові і письмі і кавциї. Платня після умови.

Від практиканта вимагає ся укінчених 6 кл. видїлових.

Практикант через пів року мусить ся сам удержувати а если має яку практику купецку дістає зараз платню в міру посїданих купецких відомостий. 624 1—3

Сокільский Базар у Львові, ул. Руска ч. I.

Незвичайно хорошої кави

новий транспорт надійшов і вилає ся $4^3/_4$ клґр. по корон 22 franco.

Другої доброї маде зерно $4^3/_4$ клґр. по кор. 14 franco

„Народна Торговля“ у Львові.

544 1—10

ОСТОРОГА!

Так захвалювані зґлєтами пруского товариства **машини до шитя і гафту Зінґера** є старої системи, що вийшла в ужитя і вони то що-до викінчення, як також найновійших уліпшень не видержують конкуренциї з машинами, які держу на складї. Веду торговлю від 33 лїт без помочи вплївних аґентів. Остерігаю перед аґентами, котрі за своє посередництво дістають 20 до 30% прозівї, а купують лиху і дорого заплачену машину під назвою оригінальної.

Перший і найбільший в краю **Склад машин до шитя,** котрий не посьугує ся аґентама.

Йосиф Іваницкий
механїк і спеціаліст. 1070 7—52
у Львові, готель Жоржа.
Прошу домагати ся цінників.

Заснована **1782** Заснована **1782**
Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє прожислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

I. A. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний достависк

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сїльских крамниць** свої знаменити вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалиїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорові фабрично владжених і сохожденних та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розвїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домагане охотно і даром. 1103 47—104

Така нагода рідко коли трафить ся!

Задля недопущеня книжок цензурою за границю о половину знижена цїна за гарний, ілюстрований **Музичний Календар Р. Зарицкого на р. 1906** з безплатним додатком „начерку науки гармонії і композиції“ о. В. Матюка (часть I.) Цїна за примірник лиш **70 сотиків** вже з оплатою почти (давнїйше 1 К 20 сот.) — Просить ся уклінно многих прихильників видавництва, ввернути на се оповіщене увагу інтересованих, а особливо управителїв хорів, свідомих любовників середних шкіл і семинарів і пр. Скорі замовленя почт. перекази адресованими: **Р. Зарицкий, Львів, ул. Сикстуска ч. 62,** полагоджують ся вворотно. Можна дістати також в книгарні тов. ім. Шевченка у Львові.

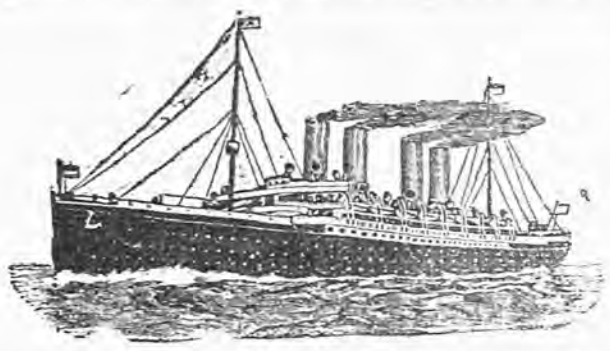
Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise-ого у Воли високій п. п. Жовква. 502 28—55

„Краєвий Союз кредитовий“
видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкнена місячні	„ „	5	„
Інвентар довжників	„ „	5	„
Інвентар вкладників	„ „	5	„
Інвентар удїлів	„ „	5	„
Книга головна	„ „	10	„
Книга ліквідацийна	„ „	10	„
Книга вкладок щаднич.	„ „	10	„
Книга удїлів членьских	„ „	10	„
Реестр членів	„ „	10	„
Справоздане і замкнена рахунків	„ „	10	„
Зголошення о позичку штука	„	2	„
Вияв уморення позички	„	2	„
Асиґнати касові штука	„ „	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10, I поверх.**

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівтірка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями треває лише **5 днїв.**

Що **суботи** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Техас) Аргентини, Бразилиї і т. д.

На кождо запитане відповідає оборотно і безплатно одинока руско-чеська фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїджає з нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на прускій границї.

свій до свого!

432 14 30

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ
МИХАИЛА БИЧИШИНА
Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в році 1896, принимає всїякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цінах з ґарантією за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того пінкраті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в комісь, або замінює на нові за евентуальною доплатою. 535 5—25

Всї лїкарі дивують ся чародійній силї

„Уо“

Є се цілющий екстракт з одної японьскої ростини і помагає чудесно при гостци, ревматизмі, невральгії, болях жолудка, терпінях серця, астмі, ослабленю нервів, безсонници, холодних руках і ногах, гіпохондрії, байдици, корчах, мочению в ліжку, гемороідах, шкірних недугах, інфлюенці, кашлю, шумі в ухах, болях голови. „Уо“ чистить кров, скріпляє духову і тїлесну силу, додає апетиту, помагає в травленю, діяє чудесно при катарі, всїх недугах легких та грудий і усмирає блювоту. „Уо“ найшло собі признане всеї медичної преси і кождий лїкар потвердить, що лїпшого домового средства нема. „Уо“ не повинно хибувати в жаднім домі. Тисячі подяк доказують, що „Уо“ помагає у всяких випадках і приносить вже по кількох годинах чародійну полекшу. **Цїна фляшки 1 К.** До цїлковитого вилїченя треба 6 до 12 фляшок. — Виробляє лише: D Schön in Mailand, Francesco Sforza 3.

Головний склад для Австро-Угорщини у: Petrovics Droguerі, IV. Bacsi u. 2 in Budapest, 545 2—2

куда треба відносити ся із всїма замовленями в Австро-Угорщини.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіта.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краватох, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, російских кальсонів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, ґроші і спінок з ґербом Руси.

Великий вибір бімутерий. 149

По найдешевших цінах. Без конкуренциї.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова 2·31*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави руской 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Рятнева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд., 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з Щирця від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.
з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51*, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00*, 6·55.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Рятнева 4·05.
„ Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави руской 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави руской 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.
до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних желїзниць, насаж Гавсмана ч. 9. 53

При закупні товарів просимо поклонувати на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 116. Львів, середа 7. (20.) червня 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії *за границею!*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 в.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від в. 24 ул. Батория. — Руковиси вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямации неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку поверховну або за єї місце, а в рубрині „Надіслане" по 50 с. — Похвали і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Переговори з Угорщиною.

Оба правительства монархії вже виделєгували фахові комітети, котрі за пару днїв мають розпочати переговори в справі ревізиї австро-угорскої угоди. Справу ревізиї цїлого комплєксу угодових справ видвигнув упадок Гогенльогого, спровокованого внесенєм в угорскім соймі, з апробатою корони, автономічної угорскої тарифи цловой. Сей крок угорского правительства і корони викликав в полїтичних кругах Австриї велику бурю, хоч поки що розходило ся тілько о формальність, бо „автономічна угорска тарифа цлова" окрім назви є цїлком ідентична з ухваленою австрийским парляментом „спільною тарифою цловою". З нагоди сего кроку угорского правительства, австрийске правительство рішило зажадати ревізиї всїх угодових справ. Угорске правительство годить ся в засадї на се жаданє, але результат переговорів в сїй справі не дасть ся поки що предвидїти, бо між обома сторонами панують поважні ріжниці засадничі. Австрийске правительство хотїло би удержати форму цлово-торговельного союза, а Мадяри пруть до цлово-торговельного договора. Чи в сїй, чи в иншій формі справа буде полагоджена, то фактично цлово-торговельна спільність буде удержана до 1917 р. бо доперва в сїм роцї кінчать ся вже заключені торговельні договори з Нїмеччиною і Росиєю. В многих инших точках вже тепер будуть пороблені великі зміни. До комплєксу справ, котрі вже тепер мають бути тревало упорядковані, належить справа квоти, яку обі держави мають платити на „спільні справи". Австрия платить тепер 65·6 процент, а Угорщина 34·4 проц. Австрия платила доси два рази тілько, що Угорщина, бо лише в той спосіб можна купити від Мадярів згоду на цлово-торговельну спільність. У всїх дотеперішних переговорах з Угорщиною Австрия була в дефензиві і щоби ратувати атаковану Мадярами економічну єдність монархії, австрийске правительство і австрийский парлямент все посьвячували власні інтереси економічні. Знесенє цлово-торговельної спільности і перехід до системи трактатової, зміняє ситуацию радикально.

Коли Австрия і Угорщина будуть самостійними організмами цловими, то вже не знайде ся аргумент виправдуючий хоч би теоретично контрибуцию, яку Австрия доси платила Угорщинї. Австрийске правительство домагає ся тепер, щоби від хвилї цлового розділу обі держави платили на спільні справи пропорционально до числа населеня; Австрия платила би 58 процент, а Угорщина 42 проц. Угорщина буде на всякий случай боронити ся від такого розвязаня справи квоти, але на удержанє дотеперішної контрибуциї, не буде мати жадного раціонального аргументу.

Другою спірною справою буде справа розділу доходів з цла, котрі доси ішли на спільні видатки. Угорщина дістає 34·4 проц. з цлових доходів, хоч населенє Угорщини консумує лише 18 проц. імпортованих товарів до Австро-Угорщини. Як Угорщина буде самостійною територією цловою, то буде могла мати претенсиї лише до цла побраного за товар ввезений до Угорщини і сконсумований в Угорщинї. Угорщина певно буде опирати ся сему, одиноко рациональному способови розділу цлових доходів після консумциї і сей упір Угорщини в високій степени утруднить порозуміне між обома державами і на случай, коли австрийске правительство і австрийский парлямент знов не уступлять під напором висшого чинника, рішаючого все в користь Угорщини, то справа австро-угорскої угоди чи договора не скоро буде полагоджена.

Окрім згаданих двох найважнїйших постулятів австрийских, на котрі Угорщина певно не схоче згодити ся, виринуть трудности з причини инших постулятів австрийских. До них належить жаданє цїлковитої свободи тарифової, залишенє виплат готівкою аж до цїлковитого управильненя відносин з Угорщиною, продовженя банкового привілею, що кінчить ся з 1910 р., аж до р. 1917, справу увільненя угорскої ренти від податків і участь Угорщини в спільнім довгу державнім. Між жаданями Угорщини, котрі утруднять порозуміне, є домаганє свободи в накладаню консумцийних податків, заведенє на Угорщинї нафтового монополю і зміна експортових бонїфікаций на спіритус.

Австрийскі мінїстри і делєгати, котрим поручено переговори з Угорщиною, мають славу спосібних, фахових в угодових справах і енергічних людий. Однак все їх знанє і їх енергія Австриї не поможуть, коли Мадяри не відступлять від неоправданих жадань, накладаючих на Австрию тягарі в користь Угорщини, бо по сторонї Мадярів стане висший чинник, нїж австрийске правительство. Можливе, що і сей чинник раз вже прийшов до переконаня, що з Австриї треба вже скинути мадярске ярмо. Однак, щоби за зміну відносин між Австриєю а Угорщиною Мадяри не робили відвічальну династию, цїсар напирає на скоре переведенє виборчої реформи, котра австрийску репрезентацию зробить відпорнїйшу так против домагань Угорщини як і против пожаданої Мадярами пресиї з гори в сїй справі. На случай, як би Австрия в жаден спосіб не могла згодити ся на домаганя Угорщини і справу угоди полагоджено не цїлком після бажань Мадярів, то на евентуальні закиди Мадярів під адресою корони виборча реформа має дати цїсареви відповідь: я дальше обставав за вами, але я конституцийний монарх і мушу респектувати в Австриї волю австрийского парляменту так, як на Угорщинї респектую волю угорского сойму.

Загальні збори філії „Просьвіти" в Стрию.

Стрийська філія „Просьвіти", товариство, що своєю дїяльностию на поли просьвітнім і екопомічнім вже давно перейшло границї свого повіту, а втягнуло в свою економічну організацию великий шмат краю, скликала свої загальні збори на день 19. червня с. р. На кількanадцять днїв перед загальними зборами появив ся окремою книжкою звіт з дїяльности того-ж товариства за послїдні два роки. Дїяльність та так всесторонна, так ріжнородна, велика і жива, що не можна її тут анї в части зобразити.

Дїяльність просьвітна товариства обнимала: 1) справи читалень, котрих у стрийскім повітї є 56; в послїднім роцї відбуло ся в них 43 люстраций, а при тім виголошено 64 відчитів; 2) уряджуванє зборів викладів і вечерниць людових в самім Стрию, (2 віча економічні, 2 відчити, 3 вечерниці); 3) удержуванє в Стрию безплатної випожичалнї книжок (числячої тепер 345 томів); 4) удержуванє і веденє селяньскої бурси в Стрию (23 питомців).

Дїяльність економічна обнимала: 1) справу мельораций пасовиск і сїножатий (12 викладів по селах Стрийщини, виголошених учителем господарства п. Гарасевичем і переведенє мельораций пасовиск в Угерску); 2) промисл молочарский (основанє і введенє в житє 12 молочарень, основанє в Стрию центрального складу масла і машин молочарских, організация молочарства в краю; 3) промисл ткацкий (приготованє фахових сил, утримуванє коштом філії хлопців в школї ткацкій); 4) промисл деревний (підготовленє відповідних сил); 5) промисл дахівковий (заложенє фабрики дахівок в Стрию, склад і посередництво продажи машин дахівчаних); 6) закладанє кас Райфайзена (6 кас).

Загальні збори зачались богослуженєм о год. 10. зрана, котре відправили в місцевій церкві оо. Йосиф Нижанковский, Шуровский, Петро Нижанковский, Бордун і Івасик. При тій нагоді патріотичну проповідь до численно зібраних в церкві членів товариства виголосив о. Матковский.

З церкви відбув ся великий похід всїх „Соколів" з повіта під проводом своїх начальників; цїлий похід разом вів голова стрийского „Сокола" п. Ярослав Кисїлевский.

Коли о год. 11. велика театральна сала Народного Дому заповнилась, отворив збори голова філії посол д-р Евген Олесницкий, коротко зібравши лиш дотеперішність товариства за рік існуваний. Складанє докладних звітів відпало з причини, що всїм членам доручено на тиждень перед зборами друкований звіт. По короткій дискуси над звітом прийняли збори звіт на внесенє п. Гониковича через акламацию до відомости.

До нового виділу вибрано: головою адвокат д-р Евген Олесницкий, виділовими: д-р Евген Петрушевич, адвокат в Сколім, о. Лев Горалевич, парох з Угерска, о. Николай Матковский, сотрудник в Стрию, Никола Левандовский, інжинер в Стрию, о. Остап Нижанковский, парох з Завадова, Ярослав Кисїлевский, управитель складу „Народної Торговлї" в Стрию; заступниками: о. Іван Бордун, парох в Стрілкові, Антін Герасимів, кандидат адвокатури в Стрию і Іван Ерденбертер, правник в Стрию.

По виборі виділу виголосив п. Гарасевич виклад про способи поправи господарки по наших селах.

В дискуси над сим рефератом забрав голос селянин Дергала, порушуючи потребу інтабуляциї худоби по наших селах. В тій справі відповів єму адв. д-р Евген Олесницкий, запевняючи, що виділ возьме сю справу під розвагу.

В внесених забрав голос проф. Колодницкий, а вказавши на потребу образованя дївчат, повідомив зібраних, що філія тов. педагогічного в Стрию заложила бурсу для дївчат, і візвав зібраних, щоби свої дочки посилали до школи.

Збори замкнув о год. ½3. голова д-р Евген Олесницкий, завізвавши горячими словами до спільної праці для добра народа.

По зборах розійшли ся всї при звуках гимнів: „Соколи! Соколи!", „Не пора" і „Ще не вмерла Україна". По зборах звидали учасники фабрику дахівок філії „Просьвіти" в Стрию.

Член.

Polscy rycerze в Коломиї.

(Допись).

Від кількох днїв запанував великий рух в Коломиї. Ото заходами коломийскої Польонії спроваджено львівского архієпископа Більчевского на кілька-дневний побут в Коломиї і з тої нагоди устроєно цїлий ряд вшехпольских манифестаций. Тоті польскі „торжества" не були би самі про себе і звернули увагу коренного руского населеня Коломиї і окресности, як би не їх шовіністичний і ворожий всему, що руске, характер. Місцевий польский комітет розширив значно

---

5)

Причинки до істориї „Народного Дому" у Львові.

(*Дальше*).

Подібно старались обєдинителї з „Нар. Дому" маніфестувати остентацийно свою льояльність для кругів правительственних і в загалї для верховодів в краю, щоби зискати у них опінію „благонадьожного" елєменту. З тою цїлею не залишували нїякої нагоди, щоби не складати їм своїх чолобитнів, — ішли і тодї, де народна честь не вказувала того робити, — а навіть не вагались, для преподобаня їм, ставати проти голосу і інтересам цїлого руского народа. В сьвіжій нашій памяти становище тих людий хочби в справі академічної сецесиї, рільничих страйків, теперішної виборчої реформи, зарібкової еміграциї до Прус, всякі закулїсові зносини з польскими верховодами і др. Не досить! власне в хвилях, коли відносини між руским народом і польскою стороною найбільше заострювались, ставали обєдинителї — для позискання собі польских сфер — против своїх руских братів. І так не давний той час, коли москвофільскі провідники зі Львова, Перемишля, Коломиї і других міст, користаючи з таких напружених відносин, находили громадами президию намістництва і ради шкільної краєвої, або засипати їх безлїчию письменних доносів на наших учителїв і молодїж о радикалїзм. Очевидно не ходило тим господинам о добро краю і о осуненє сих проявів, коли би справдї де показались, — бо они тїшились ними і вишукували там, де їх зовсїм не було, — але о витягненя „каштанів для себе". Особенно слали доноси на невигідних їм, здеклярованих учителїв-народовців, хоч власне ті люди старались може найбільше, в інтересї самої національної справи, здержувати горячкові пориви молодїжи і звертати єї на дорогу правильної працї. Як гидке було се поступованє і які розміри оно прибрало, можуть вказати хочби слова, які я почув раз з уст віцепрезидента ради шкільної краєвої: „My zasypani doniesieniami na ukraińskich nauczycieli i młodzież; z początku dawaliśmy temu wiarę, ale potem przekonaliśmy się, że były bezpodstawnemi". Такими дорогами зискали обєдинителї і перенесенє деяких наших сьвідомих учителїв з руских ґімназий, тай добули собі в польских кругах славу „umiarkowanych Rusinów". І подібно, як колись віденьске правительство піддержувало в своїй короткозорости і для хвилевого полїтичного інтересу ту язву проти Поляків, — так використують єї тепер польскі верховоди проти нас. Замісто признати рускому народови належні праві, які „як не тепер, то в четвер" мусять бути признані і замісто уладити правильні відносини і спокійне пожитє між обома народами в краю,—попирають они того рака, щоби спинити хоч на короткий час розвій і житє руского народа.

Недостойність ріжних справок не сміють вже оправдувати і многі москвофіли та звиняють їх словами: „Ми мусимо до якогось часу так поступати, щоби укріпитись, але опісля покажемо більше від вас всїх; ви народовці ідете опозицією, але ви були би і готові до порозуміня, коли би признано людови соціяльні полегшеня і загарантовано певні національні (українські) права, — але ми не підемо на партикулярні згоди, бо наші цїли ширші"... Та чи такі звиненя можуть в нинїшній переломовій хвилї оправдувати, зрозуміє кождий. Они „покажуть опісля", — коли нарід тепер тяжко боре ся о свій бит і тепер потребує всякої помочи, а пізнїйше без них вже і обійти ся зможе.

Дипльоматично поступали узурпатори також з огляду на интересовану руску спільність, щоби не визивати у неї громадного протесту проти себе і своєї дїяльности. Особенно ходило ту о народне сторонництво і о ту часть рускої публїки, що заховала ще свій власний суд і поводувалась засадами якоїсь етики. Щоби їх утихомирювати, уживано також преріжних способів. Яко перший атут висунено (як сказано висше) на чоло інституції сьвятоюрців з „галицко-рускою" закраскою. Они держали сильною рукою клир, що становив більшість руской інтелїгенциї, — а з другої сторони уважались і народною партиєю за людий, що не повинні би їй бути засадничо так дуже противні. — Дальше держались совіти „Нар. Дому" сеї хитрої тактики, що не давали народовцям, які заголошувались до них в члени, формальних негативних відказів, а відволікали се порішенє завсїгди на дальший час. Єслиж деколи були змушені на загальних зборах дати в якім поодинокім случаю вияснене, то завіряли на все, що они не противні приниманю народовців, а бажають лиш дотичних кандидатів близше пізнати [прим. на зборах р. 1883] або що їх дїло ще не порішене. Так удержували совіти через довгі часи цїлу нашу суспільність в тій вірі, що заслужені люди, котрих принятя она не раз на зборах допоминалась, ввійдуть в члени „Нар. Дому". Сих завірень не додержано однак ні в однім случаю! Та уводячи в той спосіб весь наш загал, зискала та кліка десятки лїт для свого „право засидженя" в нашій институції. — Ще инший спосіб, щоби здержати голос руского загалу, був той, що львівскі проводирі не скликували щорічних загальних зборів нїби по причині, що не було до того (при кілька мілїоновій институції!) достаточного предмету, а взивали їх звичайно після мінімальної постанови статута що три роки.[1]

Се роблено з добре обдуманим пляном. Між провінціональними членами були ще люди з самостійними поглядами, котрі мали ще свій суд і не раз сьміло критикували не одно поведенє совіта, — прим. домагались подрібних і ясних справоздань і рахунків з дїловодства, обставали (в попередних роках) за приміщенєм руского театру в сали Нар. Дому, жадали посиланя бурсаків в руску ґімназию, упоминались о принятє в члени деяких заслужених народовців і т. п. Очевидно така прилюдна критика була невигідна для львівских проводирів, що не конче бажали являти перед цирим сьвітом свої задушевні думки; — а коли би се що року повтарялось, то було би витворило прилюдний голос, з котрим треба би було таки числитись. Тому, щоби се обминути, скликувано загальні збори лиш рідко. Члени, прихавши що три роки, погорячились трохи і наговорили де чого совітови; їх збуто порожними словами і обіцянками або чим небудь иншим, і роз'їхались. По трох роках деякі з них померли, другі не явились, инші забули про давні бесіди, — і все що говорилось передше, ішло в непамять; а нові збори зачинали своє дїло знов від початку, начеб і нїчого перед тим не стало ся.

А щож казав на все те загал рускої суспільности? — В виду того, що обединителї обсадили вже попередно в користних для себе часах і при підмозї правительства важнїйші становища, особенно духовні, своїми людьми і опанували через них ситуацию в краю, — не сьмів загал інтелїгенциї піднести явно і чинно свого голосу супроти тому, що діло ся в „Народнім До-

---

[1] Характеристичне що сим заявом було вже заявлене, помішене в ч. 2 „Вістника" Нар. Дому з р. 1884 „Замовкнім". По року 1882 не скликано Общого Собрания Членов Института Народнаго Дома", почему не было предметов для такого Собрания въ рѣшении. Отъ управы Совѣта русскаго Института „Народный Домъ". Львовъ дня 10./22. декабря 1882

первісну програму сьвятковання приїзду Є. екси. Більчевского. І так попри посьвячене новозбудованої в селї Ценяві під Коломиєю каплички „на кресах ойчизни" мав архієпископ *перевести канонічну візитацию* коломийскої парохії і удїлювати при тій нагоді римо-кат. людности тайни миропомазаня.

Тимчасом коломийска польска гаката зробила з того приїзду церковного достойника *вшехпольску* гецу з усіми звичайно при таких нагодах уживаними акцесоріями.

І так коштом міста удекоровано стовпами, фестонами і фанами улиці міста, котрими архієпископ мав переїздити, а в ринку *поставлено* тріумфальну браму з польским орлом і фанами „o barwach narodowych". Студенти польскої гімназиї витали достойника музикою, а на двірци зелїзничім і при брамі тріумфальній коломийскі матадори промовами. Зміст промов тих бесїдників обертав ся коло звісних комуналів „o obronie zagrożonej na kresach ojczyzny" і о тім, що „rz. kat. wyznanie a narodowość polska, to wszystko jedno"; однак остаточний вираз найшло патріотичне закокурічене коломийских вшехполяків в промові адвоката д-ра Гачевского. Панок той, *презес* польского „Сокола" і проводир польскої гакати в Коломиї, проголосив бесїду повну крайного шовінїзму супроти Русинів; томуж і не від річи буде подати бодай один й виймок для зображеня характеру цілого торжества з одної, а ворожого настрою вшехполяків супроти Русинів з другої сторони.

„Kwiatowi Braciu" — сказав Др. Гачевскі — burzą do teszty porządek publiczny, siejąc zawiść społeczną, mordy i pożogi, a i tu, gdzie okupiliśmy prawo obywatelstwa krwią własną i potem znojnej pracy, wspólbracia nieprzeniknionych niezgłębionych praw zapomnieli też, żeśmy od poganskich zagonów ich właśnie uchronili, i może noga chrześcijanina by tu nie postała od nawały Turków i Tatarów, gdyby nie piersi i poświęcenie polskich rycerzy".)

Нигде правди дити, не аби-як дбали і дотепер дбають про нас Русинів тоті „polscy rycerze". Вправді в теперішних часах заслоюють нас вже не „piersią", але за те „poświęceniem", ось хочби і на пр. сам адвокат Др Гачевскі, що мабуть з чистого „poświęcenia" жиє з клієнтів руских мужиків...

І не лише за такі меньші „poświęcenia" ми повинні бути Дрови Гачевскому вдячні. Він дав нам добру науку, бо підчас принятя достойника римской церкви, в ясних словах висказав те, чого ми не від нині догадували ся, именно, що у нас у східній Галичині римский католицизм є рівнозначний з польскостию, — що будоване косцюлків і каплічок у східній Галичині се кертична робота польской шовіністичної пропаганди, робота екстерминациїна, звернена проти нашого єствования...

І хто-ж то сіє ненависть, чи може ті, котрим виточують карні процеси за вічеву промову, в якій було слово „бойкот" чи „пугачі", — чи такі панове Гачевскі, — „polscy rycerze" на рускій земли?

1) Текст промови подаємо дословно зі офіціяльним органом заграничних вшехполяків „Gazeta Kobuzyńska" ч. 23.)

Еміґрация селян з Мшанця до північної Америки.

(Допись з Старосамбірщини).

Селяни з Мшанця почали іти до „Гамерики" в 1900 р., до того часу лише оповідали собі люди в селї, що там можна добрі гроші заробити і що ідуть люди з лїського та сяніцького повіта, однак самі не зважували ся пускатись в далеку дорогу. До того часу люди думали, що за море годї дістати ся; тому на сьвятий вечер запрошували до вечері всяку звірину, *особливо вовка*, а відтак промовляли: „Вовче, вовче! за морьом ти (тобі) вечеря!" А відтак і самі набрали охоти подивити ся, що там за дива за тим морем. Відразу не пішли всї, які пускали ся в дорогу, а що року по кількох. До тепер вийшло загалом до Америки 77 осіб на 1230 руського населеня, один молодий Жидок і жидівочка; 16 людий вернуло (один газда був вже два рази в Америці); в тім було 37 нежонатих, 32 жонатих, 3 жінки, одна вдова, друга пішла з дитиною до свого газди, а третя сего року в лютім віддала ся, а що їй нова родина докучала, утекла з відтам і потайки поїхала до Америки, — і 4 дївки. Два *парібки оженили* ся там, а одного убило дерево в лїсї; не мав ся на осторозї міряючи зрубане дерево, а тимчасом підтяте падало, засягнуло його і убило на місци.

Гроші на дорогу зичать у других газдів; як їде газда, зичить сам, а для парібка батько або старший брат. Хто має гроші, той не їде за море; йому самому треба робітника на газдівстві. Беруть по 150 зр. і обовязують ся до року прислати, а позичаючий вимовляє собі 15 зр. проценту. Перші зароблені гроші висилають на сплату затягненої на дорогу позички. Бувають і такі, що мають троха своїх гроший, а що не стає, дозичують, — понайбільше 100 зр. З першу брали лиш тілько гроший, щоби заїхати над воду (море) до Гамбурга, а прибувши там, телєграфували, щоби їм прислали на дальшу дорогу. Про подорож до Америки інформують ся селяни самі між собою, і місцева інтелїгенция по наших селах не радить ані не помагає, бо о се її не просять. Молоді парібки деколи підклонюють ся своїм камратам, запросивши їх на угощенє до корчми; але се рідко буває. Виїзджає по кількох людий до поблизького місточка Устрік з кимсь з родини; там у Жидів купують американську одїж, а *свою* завертають домів і сїдають на зелїзницю. В послїдних часах беруть з собою всї гроші на дорогу, хоть се й небезпечно, бо недавно з початком сего року поїхав був один газда, та якийсь злодїй при висїданю з вагона витягнув єму з кишеня 150 зр. разом з пуляресом. Звідтам зателєграфував, щоби йому прислала жінка других 150 зр., бо не має з чим їхати; мусїла позичити і післала.

Деякі беруть робітничі книжки і взагалї старші люди їдуть без усього без перешкоди; а ті, що не ставали до бранки, або мають іти на військові вправи, перекрадають ся через границю, як можуть. Одні вискакують з вагонів перед граничною стациєю, а наняті провідники перепроваджують їх через границю. Таких, що ще не ставали до бранки, вийшло з Мшанця 15; якось перекрали ся і пішли; а були і такі, що ставали раз, а відтак виїхали до Америки. З тими, що вже відобрані до війська, громадська старшина має раз-у-раз клопіт. Ц. к. староство присилає до громади поклики на вправи або які инші запорядженя, а адресат за морем; годї доручити єму візванє, а староство вєлить слати своє письмо дотичній особі за порученєм, а відтак предкладати собі почтовий рецепіс. Який хосен з сего для держави, знає лиш наша власть адмінїстрацийна; — хиба непотрібна писанина і видаток. Покликаний не приїзджає, а як приїде, сам іде до староства і зголошує ся чи до вправ чи до бранки, і усе добре; то і посилане всяких покликів цїлком не потрібне.

Тепер, як парібок має з 18 лїт, повідає дома, що піде до Америки. Як родичі не годять ся, він зачинає торочити, що суть дївки, треба вінувати; а з відки? а чим? І так тоже довший час, аж батьки згодять ся. А один парібок реклямований мав женити ся. Батьки собі укладали по свому, а він повідає: „я буду ту а ту брати"; батько відповідає: „не буде она на моїм заході!" — „То я не буду женити ся, робіть си ту, що хочете, а я піду до Гамерики!" І таки батько уступив.

Один газда має 3 синів; два хотїли іти до Америки, та батько не велїв. Середущий дуже напирав ся, а отець відтак жалував ся перед другим: „Напер ся конче їхати до Гамерики, бодай там згоріла" і таки і одного не пустив. Звичайно, як є один-як, не йде за море, бо треба дома робити; а як газда не заможний, треба гроший, то пускає і одинака сина в далеку дорогу. Біднїйші газди їдуть також по гроші, деякі лишають дома самі жінки і дрібні дїти, таких було за весь час еміграції 12.

Хто їде до Америки, старає ся дістати адрес якого доброго знакомого, сусїда; як приїде до Нового Йорку, питають ся його до кого їде, і він показує адрес, а тамтого питають ся, чи він схоче заопікувати ся новоприбувшим. До него він і їде і там пробуває, доки не найде якого занятя. До тепер наші люди по найбільше роблять коло цегли в Perth Amboy N. J. і в полотняній фабрицї в Manchester N. H.; инші роблять в фабриках зелїза, та рубають дерево по лїсах. По найбільше одні за других не знають. Там наймають собі помешкане і харч; що день *їдуть до роботи*, а вечерами до сальонів на забаву. Там і забава добра і пиво не зле і на стїнї музика грає; одним словом, веселе житя. Один наш музика, що грав на весїлях, жалував, що не взяв собі з дому свою скрипку.

Тамошні робітники дуже не люблять нових приходців, бо они обижують цїну за роботу; а сего догадую ся з того, що дїти тамошних робітників кидають за нашими людьми на улици камінем. Ідуть собі два або три чи і більше, а дїти „бойсики" наберуть каміня або шутру і кидають в них, нераз просто в очи.

(Конець буде.)

З України.

Реформа місцевого судівництва.

Росийське міністерство справедливости виготовило проєкт реформи місцевого судівництва, котрий в головних рисах представляєть ся так:

Волостні суди й судові (а не адмінїстрацийні) функциї земських начальників мають бути знесені і замість них має бути заведений рівний для всїх м и р о в и й с у д. Мирових суддїв вибирають земські збори і міські ради. Кандидатами на сей уряд можуть бути люди, що мають найменше 21 лїт (т. є. повнолїтні), скінчили правничий видїл або здали відповідний іспит і викажуть ся відповідним маєтком а именно: або мають земельну власність в такім розмірі, до якого привязане виборче право до земства, або мають який инший маєток у повітї чи в містї вартости найменше 7^1, тисяч рублїв, а в столици 15 тисяч рублїв, або наймають мешканє, від якого платять податок висше як по 10-ому розрядови. Коли-б не було відповідних кандидатів з університетською осьвітою, то можна вибирати й таких, що скінчили тілько середну школу, але від них вимагаєть ся 25 лїт житя і два рази більшого маєтку. Щоби мати право вибору, не маючи ніякого маєтку, на се треба мати обовязково висшу юридичну осьвіту й дістати найменше дві третини голосів. Коли-б вибори задля яких причин не могли відбути ся, то мирових суддїв іменує сенат. Мирові судиї мають бути вибирані на 6 лїт, їх пенсия на яку складають ся земство й місто, виносити-ме коло 3000 рублїв річно і не можна буде їх з уряду усунути.

До компегенциї тих мирових суддїв належать всї справи цивільні *до висоти* 1000 рублїв і всї справи курий, за які засуджуєть ся без позбавленя горожаньских прав. Від рішеня мирового суду прислугує право апеляциї в окремі повітові або міські віддїли окружного суду, які складають ся з повітового члена окружного суду в характері постійного предсїдателя і двох мирових суддїв, вибираних по черзї. Право касациї від рішеня сего апеляцийного суду до сенату прислугує тілько тоді, коли вартість спірного предмету виносить найменше 100 рублїв.

Такий зреформований місцевий суд *проєктує міністерство завести в 46 губерніях*, до чого буде треба $4^1/_2$ тисяч суддїв і коло 15 мілїонів рублїв на пенсию для них. В тих губерніях, де нема земств, мирових суддїв іменувати-ме уряд, аж доки не буде зорганізоване земство.

Повисший проєкт значно упрощує судову процедуру в дрібних справах, за які населенє найбільше тягаєть ся до суду, а виборність мирових суддїв, забезпеченє материальної екзистенциї для них і неможливість усунути їх з посади дає запоруку, що таке судівництво було-б хоч до певної міри незалежне і безстороннє.

З Росиї.

Земельне питанє й українські національні *інтереси.*

Під таким заголовком помістила „Гр. Думка" (ч. 127) статю, яку подаємо низше в цїлости як доказ, що сучасна українська національна ідея, як вона проявляєть ся на росийській Україні, містить у собі глибокий соціяльний зміст, в чім лежить певна запорука її будучности. „Гр. Думка" пише:

„Всї щиро прихильні до народу люди держать ся тої думки, що селяньство являєть ся тепер головною основою добробиту в країні. Доля-недоля селян тїсно звязана з будучністю всїх народів Росиї, — се правда, яку мусять признавати навіть народні вороги.

Для нас, для Українців, ся правда має ще особливу, надзвичайну вагу. Тільки серед нашого селянства, хоч стихійно й несьвідомо, зберегла ся рідна мова. Відродженє української нациї вповні залежить від національної відродженя селян. Добре сьвідомі українські дїячі давно вже се зрозуміли. Як-раз через се потреба забезпечити материальний добробут наших селян повинно міцно злучити всїх послів-Українців у думі. Всї вони як один повинні стояти на тім, аби заспокоєно земельну нужду українських селян на місци, хоч-би до сего довело ся вжити всю землю, що належить тепер приватним властителям. Сей принцип повинні наші посли обстоювати всїма силами.

Не треба ніколи забувати, що поміщики на Україні не тільки визискують селян економічно, але що вони також, окрім невеличкого гуртка Українців, є й національними противниками українського народу, хто-б вони не були: Москалї чи Поляки. Серед сих поміщиків найбільшу силу мають консервативно-національні *напрями; польська* національна партия і московські „истинно-русскіе люди". Вони головно причинюють ся до національної ворожнечі, бо їх становище на нашій землї підтримує польські історичні надії й московські централїстичні стремлїня. Тимчасом рішуча, основна земельна реформа може тільки допомогти згоді межи спорідненими народами, що заселюють українську землю. Разом з переходом землї в руки селянства впаде основа історично-національних замахів і пануючі нациї будуть примушені зректи ся думки обмосковленя чи ополяченя українського народу. Ще раз кажемо: земельна реформа міцно звязана з нашою національною справою і ми вважаємо необхідним сказати нашим послам так, як говорили всї поступові газети до виборців перед виборами в думу: Ідіть на лїво, на лїво, на лїво".„

В сій порадї йти на лїво є велика рация *особливо для послів від України*, бо лїві партиї найбільше намагають ся, аби земля дістала ся працюючому народови, і сей клич повинен бути кличем і заступників українського народу в думі".

До сих влучних виводів додамо від себе, що і в нас, в Галичинї, земельне питанє має таку саму вагу для української національної справи, бо й тут велика посїлість знаходить ся в руках людий, які відносять ся як найбільше ворожо до нашого національно політичного й національно-культурного розвитку, бо й нашу землю, Галицьку Русь, уважають польською землею *на тій основі*, що велика земельна власність знаходить ся в польських руках.

(Телєграми.)

Петербург. Ві второк радила державна дума над проєктом закона в справі рівноправности всїх горожан. *Проф. П е т р а ж и ц к и й* промовляв за рівноправностию жінок. Пос. *П е т р у н к е в и ч* горячо заступав ся за Жидами заявляючи, що рівноправність Жидів мусить бути як найскорше переведена. *Як би була* рівноправність, різня в Білімстоцї була би неможлива. — Дума ухвалила вибрати комісию з 11 членів, котра має заняти ся справою голоду серед людности.

Петербург. Уперто удержує ся чутка, що ладить ся військовий заговір *проти думи*. Вичисляють навіть назвища генералів і штабофіцирів сумної слави Семенівского полку піхоти гвардиї, котрі мають взяти в сім замаху визначну участь.

Петербург. Доносять, що в Кронштатї панує вже спокій. Військо стоїть поза мурами міста. З усїх кораблїв усунено амуніцию. — В Петербурзї страйкують пекарі, земні робітники і каменярі. — О часткових страйках доносять з Литовского Берестя, Кременчуга, Одеси, Калуги, Катеринослава, Житомира, Радомя і Саратова.

Берлїн. „Voss. Ztg." доносить з Петербурга, що політичний генеральний страйк має розпочати ся дня 26. с. м. Буде він мати по части характер оружного повстаня. Провідниками сего страйку є депутовані робітники і селяни. — До „Berl. Tageblatt" доносять з Петербурга, що правительство не боїть ся заповідженого політичного страйку анї заповіджених військових бунтів, і є певне, що при помочи вірної армії придушить всякі заворушеня.

Льондон. До „Daily Telegr." доносять, що в Одесї збунтував ся знов 14. полк стрільців. Арештовано 10 офіцирів і 160 жовнірів. Подібні військові бунти вибухли також в Києві і инших містах.

Відень. „Die Zeit" доносить, що на генерала Трепова виконано замах, з котрого однак вийшов він цїло.

Петербург. З Ковна доносять, що на директора вязниць Гумберта і єго помічника Акатова кинено бомбу. Гумберт ранений легко, Акатов тяжко; виновник утік.

Берлїн. Справоздавець жидівского товариства добродійности доносить під датою 17. с. м. що 16. с. м. прибула до Білостоку комісия державної думи. О год. 5. пополудни стріляниа устала, але в ночи знов розпочала ся. Всюди доходить до проливу крови. В першім дни брала участь в погромі мийска чернь, в других 2 днях головну участь брало військо, котре одержало прямо приказ до різні мешканців, серед котрих будьто би мали находитись революционіети. Доми підпалювано, а опісля стріляно до утїкаючих мешканців. В однім пенсіонатї поубивано всїх учеників. Склепи і мешканя рабовано і нищено. Заможнїйші мешканці одержали для охорони військову сторожу, але за се мусїли

Еміґрация селян з Мшанця до північної Америки.

(Дальше з 2 стр.)

ми". Протести і жадания озивались від часу до часу лиш від народовців. Але ті голоси були лиш спорадичні, не огортали ширших кругів загалу, не мали ясно витиченого плану і зорганізованої акциї, що могли би довести діло до певної цїли, і тому не представляли супроти сьвідомої і зорганізованої фаланги в „Нар. Домі" позитивної сили.

Причини сеї нерішимости з сторони народної партиї були ріжні. Наперед давались народовці довгі часи уводити завірюваним і обіцяним москвофільских проводирів, що будуть приняті в члени, тай надіялись, що оно, хоч по якімсь часі, таки послїдує. Они не допускали, щоби ті завіреня були лиш хитрощию, щоби справа була вже з гори укартована і негативно порішена. Сподіючись отже, що діло буде в добрий спосіб полагоджене, не брались супроти узурпаторів до ніяких рішучих мір. — Дальше, не надіючись, щоби змогли так скоро узискати в „Нар. Домі" свою більшість і рішаючий голос, звернули народовці цілу свою увагу і діяльність на организованє власних культурних товариств, а тим спустили з ока на довший час справу „Нар. Дому". — Але вже найбільше завадила ту народна честь. Єдина дорога, що могла довести до цїли, була та: щоби покликати до протесту проти кліки всю руску сусїльність, звернутись з нею на дорогу права і домагатись законного порішеня справи. Однак звертатись за правом до чужих судів, уважали народовці невідповідним средством. Они держали „Нар. Дім" національним добром Руси, о котрім мають рішати лиш самі Русини, а ніхто другий. Они вірили кріпко, що національна ідея, маючи основу в живім народї, мусить взяти верх в краю, що руска інтелїгенция конче знаціоналізуєсь, а рідна струя займе тоді елєментарною силою „Нар. Дім" і поверне єго на властиву дорогу. Стоячи на сім становищи, виступали они не раз і в оборонї „Нар. Дому" проти заїзди чужих. І так, коли в початках 80. років поставлено в радї міста Львова внесенє, щоби рада мійска зажадала звернення „Нар. Дому" для „львівских Русинів", для котрих він був первісно призначений, виступив проти тому імєнем пятьох руских радних д-р Александер Огоновский і заперечив в рішучих словах радї мійскій право вдаватись без волї Русинів у внутрішні їх дїла. І рада мійска, числячись з поважними голосами руской групи, тай уважаючи, що ні одна руска партия сего не бажає, залишила ту справу. В початках 90. років піднято в иншім впливовім місци квестию, щоби віддати „Нар. Дім" загалови Русинів; но коли запитано о гадку деяких народовских провідників, відкинули они ее, заявляючи: „що ввійдуть вже самі в „Нар. Дім", та не бажають, щоби виповаджувано їх туди при помочи багнетів!" Так обстоювали народовці нераз о права „Нар. Дому", хоч до него не належали. Они дорожили чесностию, і думали, що найдуть ту чесність, мимо партийної ріжниці, також по другій стороні. Та они дуже завели ся. Чесний оборонець „Нар. Дому" в радї мійскій, д-р Александер Огоновский і єго товариші, не удостоїли ся принятя в члени. Згодом зростала у нас бистро національна інтелїгенция і заняла в нашім публичнім житю і репрезентацийних тїлах передові місця, — та мимо того зістав для неї вступ до „Нар. Дому" замкнений. Показало ся, що кліка, що вирекласъ своєї народности, не знала ніякої етики. Она уводила народовців перфідними обіцянками, як довго се їй було потрібне; а коли вже достаточно усадовилась в нашій институциї, а до того і піддобрила ся польским сферам, тоді показала отверто свою карту: „її один народовець не стане в „Народнім Домі!"

(Дальше буде).

поліції грубо оплачуватись. Сцени рабунків і мордів були страшні. — „Loc. Anz.“ оголошує депешу губернатора в Гроднї, котра заявляє, що неправдою є урядова відомість подана росийскою аґенциєю в Петербурзї, будьтоби Жиди дали причину до розрухів в Білімстоцї, кинувши на процесию бомбу. Ґубернатор в Гроднї констатує, що обі процесиї, католицка і православна, відбули ся спокійно. Розрухи розпочали ся по укінченю процесий.

Білосток. Посли Щепкин, Арканцев і Якобзон, заявили перед представителями преси, що на підставі їх розслїдів справа білостоцких погромів представляє ся так: Білостоцкий погром був викликаний підступною аґітациєю, за яку Жиди не можуть бути одвічальні. Була се злочинна аґітация реакцийних чинників, за котрі заступають ся як раз ті, що повинні дбати про публичний порядок. Здогад, що завязків аґітациї треба шукати в заохотї зі сторони начальних властий в Петербурзї, є безосновний. По нашій думцї маємо тут до дїла з останками старої системи, котрої з розпукою придержують ся провінциональні бюрократи. Ми сконстатували, що в сїм випадку місцеві власти не є вільні від поважних закидів. На наш погляд прояви племінної і віроісповідної ненависти треба викоріняти, переводячи безпроволочно горожанську і суспільну рівноправність всїх мешканців без огляду на народність, походженє та віроісповіданє. — Комісия жадає безпроволочно завішеня в урядованю органів білостоцкої подїциї, котрій доказано, що брала участь в провокациї.

Петербург. Предсїдателї бірж в Петербурзї і Москві предложили цареви протест проти білостоцкої різнї, складаючи на правительство цїлу одвічальність за неминучу фінансову крізу.

Льондон. Кореспондент дневника „Central News“ доносить з Одеси, що видїв 90 трупів жидівскнх в шпиталях. Трета часть сих трупів була страшно змасакрована. Християн убито лише 6, а ранено 8.

Державна рада.

(Дня 19. с. м.)

Відень. Приступлено до дискусиї над 3. ґрупою промислової новелї. Репрезентант правительства, шеф секциї Газенерль, заявляє, що введенє доказу здібности в торговлї є важне з огляду на потребу піднесеня значіня купців і повздержаня економічного упадку дрібного промислу. Однак правительство думає, що се треба обмежити лиш на деякі ґрупи, тому противить ся внесеню Бегайма попертому меншостию комісиї і просить, щоби палата голосувала за внесенєм більшости комісиї. (Більшість комісиї промислової є за заведенєм доказу здібности лиш для родів промислу вичислених в §. 38, закону, а меншість комісиї заявила ся за внесенєм Бегайма, котре жадає заведеня доказу здібности в торговельнім промислї в найширшім значію сего слова с. є. без нїяких виїмків. *Ред.*) Палата приняла внесенє Бегайма 75 голосами проти 73. Референт Кульп предложив дальші части закона. По промовах кількох бесїдників засїданє перервано. Слїдуюче засїданє нинї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Австрийска делєґация.

Відень. В буджетовій комісиї австрийской делєґациї підчас дискусиї над ординарием військовим, жадав п. Козловский між иншим, щоб офіцири володїли язиком, яким говорять жовнїрі і щоби заведено відпустки на час жнив. Дел. Дулємба нарікає, що ще не переведено військової карної процедури. Мінїстер війни, ґен. Пітрайх відповідає на питаня, поставлені серед дискусиї. Мінїстер заявляє, що марші в неділї і сьвята можуть відбувати ся лише тодї, коли заходить конечна потреба. Проєкт нової військової процедури предложено вже обом правительствам. Після тої процедури всї присуди будуть оголошувані з виїмком дисциплїнарних присудів. В справі військових заведень наукових заповідає мінїстер, що хоче оснувати в Галичинї низшу реальну школу. Мінїстер висказує жаль, що проєкт нового військового закона, виготовлений в р. 1904. не увійшов ще в житє. Доки се не стане ся, не можуть бути узгляднені жаданя пільг в постановах о військовій службі. В справі звороту коштів подорожи жовнїрів, покликуваних до вправ, ведуть ся переговори з управами зелїзниць. Пільги для горожан, котрі виемігрували, істнують вже і ще будуть управильнені. По сїм приступлено до специяльної дискусиї але з причини браку комплєту відрочено її до нинї.

Угорска делєґация.

Відень. Комісия маринарки угорской делєґациї приняла вчера ординарием і екстраординарием маринарки. — На порядку днєвнім військової комісиї була справа призволеня на піднятє часткової квоти 49 міл. корон на закупно нового материялу для пільної артилєриї. Опісля перейшла комісия до нарад над рефундацийною позичкою 27 міл. кор. По промові п. Околічанїя і мінїстра Кошута принято внесенє Руднянского сего змісту: З огляду, що законодавство не доконало угоди, на основі котрої предложенє могло би ся оперти, рішає комісия предложеня сего не приняти по мисли §. 56. артик. 12. закону з р. 1867. По сїм полагоджено військовий буджет.

Квотова депутация.

Відень. „Die Zeit“ доносить, що передвчерашна квотова депутация порішила приняти за ключ до виміру число людности. Супроти сего припаде на Австрию 58 а на Угорщину 42 процент квоти.

З польского кола.

Відень. По довшій довірочній нарадї рішило польске поло висказати ся за заведенєм пропорциональної системи у всїх сїльских громадах цїлої Галичини.

Здобутки Мадярів.

Відень. Мінїстер війни зарядив, щоби від тепер всї військові публїкациї в містах на Угорщинї оголошувано лише в угорскім язициї, а не — як до тепер — з нїмецким додатком.

Товариство Просьвіта у Львові.

устроює дня 29. н. ст. червня с. р.

I. о год. 7·30 рано: В Церкві СС. АА. Петра і Павла **Поминальне Богослуженє** за померших членів.

II. о год. 9. **Посьвяченє памятника** на могилї **Маркіяна Шашкевича** на личаківскім кладовищи.

III. о год. 11. **Загальні збори** членів товариства в салї „Яд Харузім“ при улицї Бернштайна.

IV. о год. 4. по полудни: **Великий концерт** людовий в честь **Маркіяна Шашкевича,** силами членів львівских читалень „Просьвіти“, в салї „Яд Харузім“.

V. о год. 8. вечером: Аматорску виставу: **„Запорожець за Дунаєм“** П. Артимовского, силами членів читальнї товариства „Просьвіта“ жовківского передмістя, в салї „Яд Харузім“.

НОВИНКИ.

— **З полїтичних репресий.** Із Солотвини доносять нам телєґрафічно: Вчера в полудне арештовано тут недужого академіка п. Сїяка. Мимо протесту арештованого взяв ся жандарм Зих відставляти єго силоміць до староства, поводячись з ним брутально. П. Сїяк дістав серцевий удар і зімлїв на дорозї, так що жандарм телєґрафував по окружного лїкаря. Нарід сильно розворушений.

— **Боронїм прав нашої мови.** Пишуть з Городеччини: В 1900 р. руске духовеньство тутешного повіта ухвалило солїдарно, що рускі парохіяльні уряди будуть приймати лише рускі письма і в зносинах з усїми можливими властями будуть уживати лише рускої мови урядової. Тоту ухвалу, згідну з основними законами конституцийними, подано до відомости всїм повітовим властям і успіх був такий, що до руских парохіяльних урядів приходили справдї лише рускі письма. Але се тревало не довго. Від яких двох лїт повіяло в нашім повітї иншим, „ягельоньским“ духом, бо всї ті власти старають ся в зносинах з рускими парохіяльними урядами вводити консеквентно й вперто лише польску кореспонденцию. Приходить навіть до острих конфліктів, як ось пр. з парохіяльним урядом в М. Сей уряд, держачись солїдарної ухвали з 1900 р., звернув назад недавно письмо від львівского магістрату, адресоване по польски, з дописком: „Із столицї галицкої Руси приймаю лише рускі дописи“. Так само відкинув згаданий уряд парохіяльний польске письмо карному судови у Львові. В обох случаях ходило о виданє метрик уродженя, отже дотичні власти звернули ся з жалобою до городецкого староства, а се надіслало опорному урядови парохіяльному два „укази“, де покликуєсь на цїсарский патент з 1784 р., то знов на мінїстерске розпоряджене з 1869 р. і висновуючи, що метрикальні уряди „mają używać w służbie wewnętrznej jakoteż w korespondencyi z władzami rządowemi, niewojskowymi urzędami i sądami w kraju języka polskiego“, приказує видати жадані метрики під загрозою наложеня „dotkliwej grzywny“ і „wysłania na koszt Wielebnego urzędu parafialnego urzędnika tutejszego c. k. starostwa celem wygotowania tych metryk“. Так ставлять ся до нас польскі власти лише завдяки нашій несолїдарности та бракови почуя національного достоїньства. Колиб ми всї показали однакову твердість характеру, тодї нї при чім були-б оперті на „rozporządzeniach ministerjalnych z r. 1869“, бо ми супротив тих „rozporządzeń“ маємо сильнїйше оружє — основні закони державні. Але тут треба непохитного, консеквентного, одномірного поступованя, а не малодушної, рутеньскої смирности. На основі лиш досьвіду про брак твердого стояня за наші національні права, доптані на кождім кроцї, може такий комісар староста сказати мужикови: „dlaczego inni księża piszą po niemiecku albo po łacinie, tylko wasz ksiądz po rusku“ — тай тим аргументом мотивувати відкинене реклямациї від служби військової з § 34. зак. в. Одинока на се рада: будьмо сьвідомі і боронїм неустрашимо прав нашої мови. — *Адріян.*

— **Польска жалоба на руского епископа.** В деяких часописях виринули звістки про острий конфлїкт між станиславівским епископом д-ром Хомишином а польским арцибіскупом зі Львова Більчевским. О скілько звісно, справа має полїтичний і особистий підклад. Загально відома річ, що польскі епископи в Галичинї стали майже без виїмка на службу польскої ґакати і при помочи підчиненого духовеньства попирають дуже успішно русиноїдну акцию, як се доказує щоденна істория, а хочби численні факти, реєстровані в нашім дневнику. Львівский арцибіскуп Більчевский, син селянина Мазура з під Кракова, взяв ся з особлившим завзятєм до скріплюваня „польскосцї на кресах“, а стрічаючись в своїй роботї з рішучою самообороною з боку руского духовеньства, не криє ся із своєю мазурскою ненавистию до всего, що руске, між иншим також до нашої церковної єрархії. Зовсїм отвертим ворогом заявив ся він особливо супротив о. д-ра Хомишина, противлячись свого часу єго именованю станиславівским епископом, бо добачував в нїм чоловіка, котрий не піддасть ся під команду польских верховодів, а притім сьвідомого і рішучого Українця, що не буде бавитись в дипльоматию з москвофілами, так вигідними в нинїшну пору польскими союзниками, коли треба від часу до часу зашахувати небезпечну для них роботу Українців. Ще більший антаґонїзм настав між згаданим руским епископом а арцибіскупом Більчевским, коли о. д-р Хомишин нераз виступав против польонїзаторскої роботи польских ксьондзів і підчас своїх урядових візитаций показав ся рішучим оборонцем прав руского духовеньства. Арцибіскуп Більчевский, підбехтаний польскою шовінїстичною пресою і заохочений польскою шляхтою та її однодумцями, внїс формальну жалобу на о. д-ра Хомишина до Риму, закидуючи єму ріжні „злочини“, сповнені мнимо супротив „сьвентей польскей справи“. Наслїдком того конґреґация для справ розширеня віри в Римі, котрій придїлено ту справу до розсудженя, покликала, як пишуть польскі ґазети, о. д-ра Хомишина, щоби явив ся особисто в Римі і оправдав ся з починених єму замітів. О. д-р Хомишин виїхав до Риму, а о скілько польска ґаката побідить, побачимо незадовго.

— **Приватну школу ґімназияльну** з польским язиком викладовим разом з клясою приготовляючою отвирає проф. д-р Константин Лучаковский за дозволом кр. ради шк. з д. 5. мая 1906. ч. 14.563. у вересни с. р. у Львові. Хоч з кождим роком правительство, непохитно прихиленє „краєви“, наче з рога обильности обсипує край новими школами середними — розуміє ся, польскими, так що в самім Львові є вже доси чотири польскі ґімназиї, не числячи т. зв. філїй: то все таки число ґімназий — розуміє ся, польских — оказує ся за мале, так що се спонукало проф. д-ра Лучаковского, Русина — що правда, в руских товариствах давно вже призабутого, з нагоди свого переходу в давно заслужений і для добра науки руского язика в польских школах середних у Львові давно бажаний і вижиданий стан спочинку поспішити польскій суспільности з помочию та отворити приватну польску ґімназию. Щасть Боже!

— **Реформа адвокатских палат.** Юридична комісия посольскої палати державної ради рішила дня 15. с. м. проєкт закона, що переміняє і доповняє постанови теперішної адвокатскої ординациї. Переміни полягають головно в тім: Адвокатскі палати, числячі поверх 1000 членів, будуть мати на будуче дисциплїнарну раду, зложену з 22 членів (доси лише з 15), а дисциплїнарний сенат з 9 членів (доси 11). Найвисша грошева кара має виносити 3000 К (тепер 300 К). Право рекурсу буде прислугувати адвокатам в разї засудженя на грошеву кару. Адвокатскі палати можуть частину своїх доходів уживати на підмоги для членів або їх вдів і сиріт.

— **Дрібні вісти.** Провізоричним управителем краєвої дирекциї скарбу у Львові на місц. д-ра Коритовского, покликаного на становище мінїстра, установлений найстарший радник двора в тійже дирекциї п. Зубрицкий

— На Поділю, як доносять з Тернополя, упали онодї великі ґради і наробили страшної шкоди.

— Львівска полїция одержала з Бомбаю лист з страшними жалобами від двох дївчат Львовянок, котрих вивезли торговцї людского товару насамопред до Ріо Жанейро, а звідтам по якімсь часі до Бомбаю. Полїция розпочала слїдство, але оно дуже тяжке, бо дївчата в листї не назвали по назвищи тих людий, що їх вивезли.

Концерти і видовища:

Недїльний фестин львівского „Сокола“ в Пустомитах заповідає ся величаво, як можна вносити з розпроданих білетів вступу на той фестин та з огляду на наступаюче гарне веремя. Фестиновий комітет покликав до переведеня богатої програми всїх молодих другів Соколів і роздїлив поодинокі функциї так, що фестин буде одноцїльним пасмом живої, пестрої забави. — Комітет.

З товариств:

Канцелярия Т-ва „Просьвіти“ у Львові подає до відомости, що Звіт з дїяльности за час від 1. сїчня 1904 до 31. грудня 1905“ вже появив ся і що можна по него зголошуватись в Канцелярії товариства в годинах урядових.

До товаришів правник'в. Пригадує ся товаришам, що в липни приступлять до правного-історичного іспиту, щоб в поданях своїх зазначували виразно, що домагають ся безуслівно установленя комісиї, котра іспитувала би студентів Українців не инакше як по українськи. — За видїд „Кружка правників“ Ю. Щеларович, місто голова; Я. Горалевич писар.

Відчити:

Відчит в Станиславові. Наш земляк з Одесси, проф. І. М. Радецкий, в поворотї з наукової екскурзиї до західної Европи, заґостить до Станиславова і виголосить в „Рускій Бесїді“ в суботу 23. с. м. і в недїлю 24. с. м. відчит на тему: О причинах здеґенерованя і союзах відродженя в Европі“. Початок о год. 7 вечером.

Урядові вісти:

З львівскої архиепархії Презенту на парохію Озірну одержав о. Ал. Танчаковский з Дунаєва. — Сотрудником в Накваші установлений о. Мих. Бутриньский. — О. Євст. Барановский з Бережан увільнений з канон. звязи для принятя до станиславівскої епархії. — Завідателем переминьского деканату іменований о. Юлїян Тварди-вич, парох в Лопянцї.

Ц. к. Дирекция жезїзниць у Львові доносить, що на шляху Делятин-Коломия, привернено вже рух желїзничний дня 13. с. м.

З днем 1. липня с. р. зміняє ся розклад їзди поїздів сезонових ч. 2226 і 3227 на шляху Львів-Белзец (Томашів) як слїдує: Поїзд ч. 2226 відходить з Брухович по полудни 4·46, з Рясни польскої о 4·55, з Клепарова о 5·04 а приходить до Львова о 5·04 пополудни. Поїзд ч. 2227 відходить зі Львова пополудни о год. 5·36 з Клепарова о 5.42, з Рясни польскої о 5·50, а приїздить до Брухович о 5·59 пополудни.

Знижені білєти їзди. В сім сезонї лїтнім запроваджує ся на час від 17. червня до 10. вересня 1906 білєти поворотні по зниженых цїнах зі Львова до Пустомит, Щирця і наповорот, як також зі Львова до Ставчан і Любіня великого і назад важні тілько на неділї і рим. кат. сьвята і то виключно тілько для поїздів понизше наведених по отсих цїнах зі Львова до Пустомит і з поворотом III. кл. 0·90 К. II. кл. 1·40 К; до Щирця і назад III. 1 30 К, II. 2·10; до Ставчан і назад III. кл. 0·90 К, II. кл. 1·40 К; до Любіня вел. і назад III. кл. 1·30 К, II кл. 2·10 К.

В напрямі до Щирця важні ся тї білєти поворотні в неділї і римскі кат. сьвята і в день набутя для поїздів: ч. 1721 (відїзд зі Львова о год. 10·45 рано, приїзд до Пустомит 11·21 рано, до Щирця 11·45 рано) і ч. 1713 [відїзд зі Львова 2·30 по пол., приїзд до Пустомит 3·00 по пол. а до Щирця 3·12 по полудни. В противнім напрямі важні є для поїздів особових: ч. 1722 [відїзд зі Щирця 8·41 вечером, з Пустомит 8·54, приїзд до Львова 9·40 і ч. 1718 [відїзд зі Щирця 10·05 вечером], з Пустомит 10·14, приїзд до Львова 10·50,.

В напрямі до Любіня вел. під тими самими услівями для поїздів особовох: ч. 2111 [відїзд зі Львова 8·55 рано, приїзд до Ставчан, 9·20, до Любіня вел. 9·37 рано] і ч. 2117 (відїзд зі Львова 2·01 по пол., приїзд до Ставчан 2·27 по пол., до Любіня вел. 2·47 по пол.]. В напрямі противнім для поїздів особових: ч. 2116 [відїзд з Любіня вел. 8·37 вечером, приїзд до Ставчан 8·53 вечером, до Львова 9·20 веч.. ч. 2116 (відїзд з Любіня вел. 11·00 в ночи, приїзд до Ставчан 11·16 в ночи, до Львова 11·50 в ночи.

Білєтів поворотних по знижених цїнах I. кляси не видає ся. Дїти від 4 до 10 лїт платять при тих поїздах або цїлі біл ти поворотні дотичної кляси, або половину нормальної цїни білєту в однім і другім напрямі Білєти поворотні є непереносимі, а на будні дни тижня є взагалї неважні. Сї білєти можна дістати через цїлий день в касах особових на головнім двірци, або в бюрі міскім ц. к. зелїзниць державних [пасаж Гавсмана] у Львові.

Заява. Недавно появила ся в продажі брошура п. з. **Хмельниччина в Галичинї** на підставі материялу зібраного і обробленого д-ром Ст. Томашівським, написав В. Будзиновський, Львів 1906, ст. 45, мал. 8°. Переглянувши брошуру, дійшов я до ясного переконаня, що д. Будзиновський, видаючи сю перерібку без мого відома, нарушив мої авторські права, як моральні так материльні, за що міг би навіть відповісти перед судом. Я одначе, не хотячи глядати опіки і помочи у властей, обмежаю ся сею публичною заявою і протестом проти такого поступованя, констатуючи, що видавець „Хмельниччини“ не придержував ся в тім разї звичаїв культурного сьвіта. Бережани 15. червня 1906. *Стефан Томашівський.*

Відповідь. На сю заяву замічу, що я з працї д-ра Томашівского вибрав лише головні факти історичні, котрі не суть плодом єго духової творчости, лише переписані в дословнім або скороченім перекладї з судових актів, а зовсїм поминув єго власні виводи. І тому подаючи Мої власні погляди на значінє національної революциї в 1648. р., я міг зовсїм не згадувати імени сего, що перший зібрав, переклав і оголосив друком сї акти, бо жерела, до котрих мав приступ д-р Томашівский суть і для мене приступні, і я, цитуючи згадані історичні факти, міг цитувати первісне жерело, а не руску їх публїкацию. Тимчасом я поступив дуже льояльно, бо виразно написав, що моя брошурка написана „на підставі материялу зібраного і обробленого д-ром Томашівским“, а імя д-ра Томашівского я видрукував на брошурі друком грубшим, між імя автора брошури. Впрочім я написав брошуру не в тій цїли, щоби похвалити ся перед сьвітом моїми відомостями і моїм розумом, лише на те, аби се, що відкрив в архівах і переписав д-р Томашівский, дійшло до відома наших селян. За се автор „Народніх рухів в Галичинї в 1648. р.“ повинен менї бути лише вдячний, бо моєю брошурою відкрив я народови не лише події 1648-го року в Галичинї, але й самого д-ра Томашівского. *В. Будзиновский.*

АДВОКАТ
Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ
отворив адвокацку канцелярию в Тернополи при ул. Кохановского ч. 3. (коло желїзничого двірца). 559 7—20

БЮРО БУДІВЛЯНЕ
Теодора Мельничука
в Ярославі
приймає до виконаня пляни і коштосписи церков, каплиць, плебанїй, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 539

Копэрницкий і Сын
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвінери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4153

Учениця з укінч. VIII. кл. глядає лежеї на село хочби зараз. Ласкаві зголошеня: Александра Дайдак, 634 Настасів п. в м. 1—3

Абітурієнт вправний інструктор гладає лекції на селі на час ферій. Адр. „Т. В.“ у Вгов. п. Солтисів. Тернопіль, ул. Сінкевича 25. 633 1—3

ПАННА маюча укінчену школу видїнову глядає місця до дїтий. Вимоги скромні. Ласкаві зголошеня „М. П.“ poste restante Тисьменица. 619 2—3

Ученик VIII. гімн. пошукує лекції на село. За умовленем удїляє лекції гри на скрипках або заложить хор. Зголошеня під „Музика“ poste restante Бучач. 621 3—3

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise ого у Волї високій п. п. Жовква. 502 29—55

Коси карпатські і срібностальові в найлучшої стали і КОВАЛЬСКІ СЕРПИ поручає

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли.

Цінники висилають ся відворотно. 566 9—10/3[illegible]6

ДИВАНИ, дивашки, хідники готові, вовняні, стрижені і кокосові, ангори і кози перед л'жка, наміти на отомани, пледи до подорожи, коцики, остинки до хідників у величезнім виборі продає по найнижших цінах Спілка львівских тапіцерів в ліквідації, що звивае зовсім торговлю Ягайлоньска ч. 3. 491 6—6

За 2 зр. переробляє старі матераци (3 подушки) на зовсім як нові. Дротїки на покрите від 50 кр за метер. Нові волосяні матераци, обложені ватою д-ра Віпофа против молїв від 15 зр., матераци з морскої трави від 6·50, обложені ватою д-ра Віпофа від 10 зр. Колдри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матерацїв

ИОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5. 486 22—80

Globin

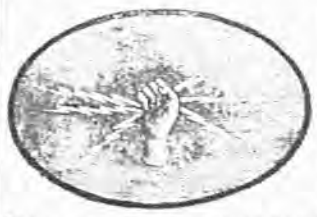
є найлїпшим і найнїжнїйшим средством до чищеня.

Дає без труду чудовий темно-чарний полиск.

Globin миткою і витревалою.

У Іарцева шерсть

Старші мужчини не є зовсїм старшими людьми,

коли уживають випробованого найславнїйшими лїкарями оригінального, американського, електричного приладу „Талісман“, що привертає вечерпану мужеску силу. При правильнім уживаню успіх вже до кількох днїй чудесний, не лише у молодих, але й старших мужчин. „Талісман“ поручає ся кождій найвиднїйші лїкарі на: гостець, ревматизм, нервові терпіня, жіночі недуги, безсонницю, холодні руки і ноги, пісхождіе, блїдницю, астму, параліж, верчі, мочене в ліжку, шкірні недуги, гемороїди, болї жолудка і т. п. „Талісман“ скріпляє нерви і відсвіжує кров. У людий, що уживають „Талісман“, правіше кров і нервова система нормального, а змисли зволїкають ся, що стверджує загальне вдоволеня; тїлесна і умова сила відновляє ся і осягають здоровий, та щасливий стан, а тим самим і продолженє життя, так дуже бажаного для многих людий. „Талісман“ однаково вживний для мужчин і женщин. **Ціна комплетного приладу 10 кор.** — Висилає за післяданою або попереднім надісланем грошей **Leopold Feith, Wien, VIII.** 5 7 2—?

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова 2·31*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15·6 до 30·9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підголовиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6·5 до 25·9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6·5 до 23·9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд., 1·46 по полудни (від 1·6 до 31·8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (від 1·5 до 30·9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13·5 до 9·9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15·5 до 9·9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з Ширия від 27·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.
з Любіня вел. від 13·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51*, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6·15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00*, 6·55.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави рускої 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1·5 до 30·9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6·5 до 23·9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6·5 до 23·9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1·6 до 31·8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави рускої 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1·5 до 30·9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13·5 до 9·9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13·5 до 9·9 що дня) 3·14 по полудни.
до Ширия 10·45 перед полуднем (від 27·5 до 16·9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13·5 до 16·9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавемана ч. 9. 53

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** ріжної ваги і приймає ушкоджен. дзвони до переливаня в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони ріжної ваги.

Дякуючи всїм Вп. пароxам і фондаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґруни. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці

З глубоким поважанем

87 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Агентів не висилаю.

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 368

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Евангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

„Olympia“ ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТИЙ (VARIETE)

ПАСАЖ МІКОЛЯША, Львів.

ЩО ДЕНЬ ВИСТАВА

632 **о год. 8½ вечером.** 1—3

До навоженя

збіжа, конюшини і иншіх ростин пастівних, окопових і стручкових, лук, пассенок, ярин, хмелю, овочевих і лісних дерев поручає ся від більше як 25 лїт випробовану, походячу з чеських гут Томаса під ґарантією чисту

жужлеву мучку Томаса

знак: *„листе коничу“.*

Позір на охоронний знак, пломбу і означене змісту.

Достава під ґарантисю. Достава під ґарантією.

МАРКА ОСНОВНИКА МАРКА ОСНОВНИКА

Бюро продажі фосфатової мучки з чеських гут Томаса: ГЕНЕРАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ

Йосиф Каррах у Львові

ул. Ягайлоньсна ч. 22.

Цінники, брошурки і вияснена даром. 603 2—6

Щадїть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові, ринок 10, II. п.

платить 4% від вкладок приймає і виплачує вкладки кождого дня, крім неділь і сьват; удїляє позички на 6% на гіпотеку або за порукою; дає більші позички парцелянтам на купно землї; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 лїт; при 30 ратах піврічних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покрите дахів бляхою або черепом удїляє „Дністер“ позички на 5%.

Позички можуть дістати тілько члени; яко член може приступити тілько член Товариства (безпечень „Дністер“.

Дивіденда від удїлів членьских виносила все 6%.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносять	31/12 1905:		К	2,072.928
Позички удїлені	„	„	„	2,042·615
Удїли членьскі	„	„	„	162·127
Фонд резервовий	„	„	„	30·288
Цїнні папери і льокациї . .	„	„	„	257·963

З чистих зисків удїлив „Дністер“ на церкви, бурси і инші добродійні цїли вже над 40.000 корон. 4

Складайте свої ощадности в руских товариствах!

Пояснени до позичок удїлять Дирекция і агенти „Дністра“

Щадїть і купуйте землю!

Електричний театр „Кінематограф“

перше підприемство для представлень живих фотографій.

Повиставова площа. **Щорічний ярмарок.**

Небувалі атракциї, що суботи нова програма. Від 16 ‘3 червня с.р. Велика катастрофа в Сан Франціско. Курка з золотими яйцями. Панїця і місяць. Перука, осторожно не перевертати. Везиве відкрите і т. д. Подрібно на афішах. В будні дни від 4 до 10 вечером. В неділї і сьвята від 11 рано до 10 вечером. 618 2—5

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, пострїл (ішіяс) і всякі нервоболї поручає ся усмерюче натиране, від 5 лїт дуже розповсюднене, многими лїкарями ординоване і авторитетами признане

Linimentum Gaultheriae compositum

з правно зареєстрованою охоронною маркою

„NERWOL“

хеміка д-ра Юлія Франциоса, аптикаря в Тернополи. Цїна фляшки 80 сот., 10 фляшок 8 К, не числячи опакованя і оплатно. — Тисячі подяк можна переглянути. Дїчи на день почтова висилка. Набути можна в кождій більшій аптиці, згідно з аптиці хеміка д-ра Юлія Франциоса в Териополи. У Львові можна дістати в аптиках Deweche'a, Гая, Лазовского і д-ра Піпеса Поративського. 1039 2—48

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

РОЛЯ ДУХАЦКА в Подґуже

поручає знамениті:

Готове тісто до печеня (дві печива на 8 осіб), шоколядове, ванільне, англїйске, здороття і струцлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING

(легуміна для 6 осіб)

ріжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

Ванілевий цукор по 14 сот.

Ванілевий порошок до соса по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах спожывочих і делїкатесів, а як де нема, просимо вістити ся просто до фабрики. 513 15—39

На продаж реальність в Станиславові, складаюча ся з двох мурованих будинків (масарні і офіцин Підгірскої Спілки) і 10.000 □ метрів ґруиту, положеного вадовж мурованого гостинця, ведучого до Тисьменицї і також другого до Бистрицї, відповідного до парцелянції під будівлі. — Близша відомість в звязковім Банку в Станиславові при ул. Вельгодерскій ч. 5. 595 4—6

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585

викликану іменно страшними наслїдками тайних гріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Німецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в ній пояснена своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжці способу лїченя. По одержаню франко належитости, виеилає ся франко взята в куверті матавреном видавцїв P. Ф. Бірей в Липеку. (R. F Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

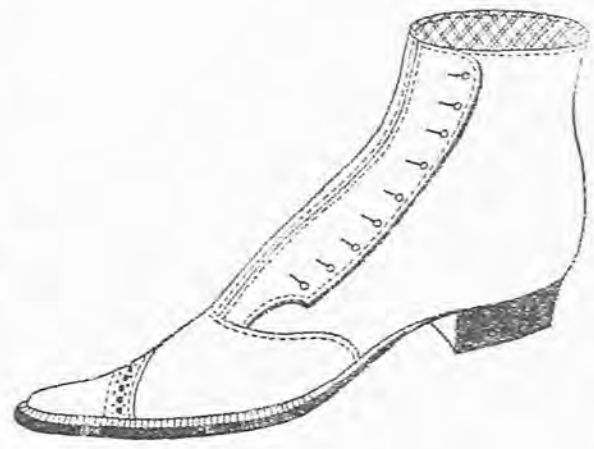
Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·90.**

Знамениті **мужескі черевики** до шнурованя пара **зр. 3·25.**

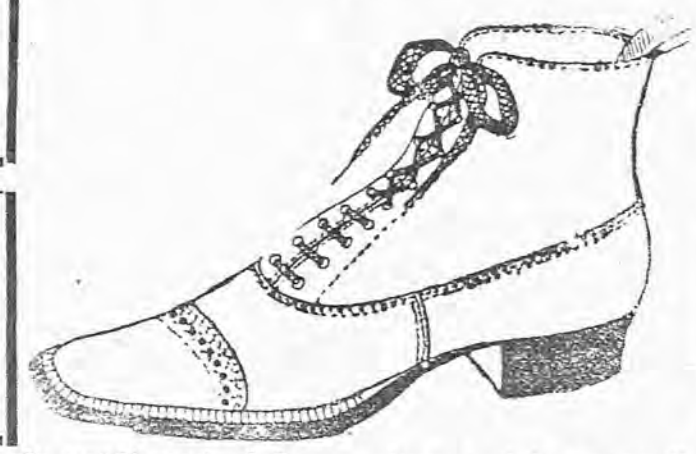
Елеґантні **мужескі черевики** із шкіри Boks з ґумою пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовенства пара **зр. 8—9.**

Дамскі елеґантні **Chevreau** до шнурованя пара **зр. 4·25.**

Одинока філія у Львові лїше улица Гетьманьска ч. 6.

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·60.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·90.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинаня пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·90.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара від **зр. 1·20.**

Вироби найбільшої фабрики обуви в цілій монархії продає

Альфред Френкель Тов. ком. 370 4—4

При закупні товарів просимо виключительно на Одинока філія.

Видає і відповідає за редакцию Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 117 Львів, четвер 8. (21.) червня 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукониси звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямаций неопечатані вільні від порта.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Поклик галицких Русинів

до віденьского парляменту і до загальної опінії Австриї *).

Послїдна, тенденційно на користь Поляків переведена перепись Галичини виказує 3,982.033 Поляків (в тім 621.036 Жидів), 3,080.443 Русинів і 212.427 Нїмців (в тім 138.400 Жидів).

Після дотеперішної ординациї виборчої вибирає Галичина 78 послів до державної ради, а з сего числа могуть Русини вибрати 22—24 послів, значить одного на 140—128 тисяч руского населеня, бо в 15 виборчих округах IV-ої курії і в 7 округах V-ої курії мають абсолютну більшість, а крім того в двох округах IV-ої курії релятивну більшість всего населеня. [В III-ій, в мійскій курії не могуть вони числити на жаден мандат через те, що Жиди звикли тримати з Поляками]. І справдї в р. 1873. вибрали Русини в самій IV-ій курії 15 послів. При остатних виборах могли вони, що правда, здобути лише 8 мандатів, значить, оден на 385 тисяч душ населеня; але-ж стало ся воно через довгий безнастанний утиск і через неможливий в инших краях Австриї терорізм і виборчі шахрайства. Теперішна виборча ординация признає Полякам 54—56 мандатів, значить, оден на 74—71 тисяч душ населеня, а мають вони тепер 70 мандатів чи то оден на 57 тисяч. [У инших народів Австриї припадає оден мандат на 40—74 тисяч].

З сим цілком виїмковим упослїдженем Русинів що-до числа заступників іде в парі трактоване, упослїджуване і кривджене Русинів на всїх полях, бо правительства розуміють, що при так малім числї їх парляментарних заступників не потребують на них зважати, а противно завсїгди мусять числити ся з їх противниками, з сильним польским колом.

При такім станї річи легко зрозуміти, що заповіджену центральним правительством виборчу реформу жаден народ не повитав з такою радостию і з такими надїями, як Русини. Аж тепер — думали вони — дістанемо заступництво, яке нам належить ся; аж тепер і ми прийдемо до значіня. Наслїдком сего настав в цілій східній Галичинї могутний рух за виборчою реформою, що дуже визначно проявив ся в безчисленних вічах, на котрих збирало ся часто богато-богато тисяч народу.

Галицка управа, зразу полїтична, а опісля також і судівнича, дуже зле глядїла на той рух, загрожуючий пановану теперішних верховодів в краю, хоч він цілком лєгальний і попирає програму центрального правительства, та старала ся спинити і здавити єго найбільшим доскулованєм і переслїдованєм, котре довело аж до того, що застрілено 5 селян в Лядскім. Та се при всяких найріжнороднїйших переслїдованях і мимо безлїку карних процесів і грошевих кар та арештів не удалось їй.

Тим часом центральне правительство завело надії Русинів. Не тільки не спинено переслїдовань і терорізму в краю мимо інтерпеляций і наглих внесень в державній радї, але й проєкт виборчої реформи знов цілком незвичайно кривдить Русинів. Після проєкту Гавча-Біляндта мав оден мандат припасти:

для Нїмців на 44.739 душ населеня,
„ Італїйців „ 45.521 „ „
„ Словінців „ 51.665 „ „
„ Сербо-Хорватів 54.521 „ „
„ Румунів „ 57.254 „ „
„ Чехів „ 59.965 „ „
„ Поляків „ 66.084 „ „
„ **Русинів** „ **108.975** „ „

а з окрема для галицких Русинів аж на **114.090 душ!**

І так коли ріжниця поміж останими семома народами держави зовсїм невелика, бо середно виносить по 3.000 (= 6·3 процент), а найбільша ріжниця межи першим а семим виносить 21.345 (= 47 процент) душ, то Русини остали ся навіть поза остатним о 42.891 (= 96 процент), а за першим навіть о 64.236 (=143 процент)! У остатих семох народів все ще можна говорити бодай про сяк-так рівне право виборче; лише одні Русини цілком уже виняті, вони поставлені вже цілком за всїма иншими народами держави!

Зокрема в Галичинї призначує проєкт Гавча-Біляндта для Поляків 61 мандатів, а для Русинів 27, хоч після числа душ населеня повинні би Поляки дістати 48 мандатів, Нїмцї 3, а Русини 37. Се покривдженє Русинів пішло з того, що не тілько переважно Жидами і Поляками заселені міста дістали розмірно велике число мандатів, хоч галицкі міста не мають значіня міст західноевропейских, але ще й з того, що західна, польска часть Галичини дістала величезну, хоч нїчим не оправдану перевагу над східною, переважно Русинами заселеною. І так в західній Галичинї припадає в сїльских округах середно оден мандат на 73.000 мешканців і 198.000 К безпосередних податків, а у східній Галичинї оден мандат на 112.300 мешканців і 270.000 К податків.

Так званий компромісовий проєкт Гогенльогого значно ще погіршив вигляди галицких Русинів. Правда, що Галичинї признано ще дальших 14 мандатів, о що Русини так само як і Поляки добивали ся; але, замість більшу часть тих нових мандатів признати Русинам, мають вони всї дістати ся Полякам! Ба навіть майже цілком відобрано Русинам можність вибрати собі признаних їм 27 послів, бо при намірених там пропорціональних виборах вже четверта часть відданих голосів (замість установленої в проєктї Гавча-Біляндта третої части) має польскому кандидатови вистарчити до вибору на посла!

Таким чином Русини могли би тепер на певно числити лише на 19 мандатів против 83 польских, так що оден польский мандат припав би на 50.956 Поляків (вже разом з Жидами і Нїмцями); а оден руский мандат на 162.128 Русинів! (В цілій державі має у инших народів припасти оден мандат на 40 - 58 тисяч).

Русини відкликують ся до австрийского парляменту, до публичної опінії, до совісти народів і сторонництв. Що вони завинили державі і иншим народам, щоби їх... трактовано в такий спосіб?

Політичне товариство „Народна Рада" у Львові.

*) Die galizischen Ruthenen an das Wiener Parlament und die öffentliche Meinung Oesterreichs. Сей поклик, висланий на руки наших парляментарних послів, передано всїм послам державної ради

Голуховский.

Над головою Голуховского стягали ся чорні хмари, він мав упасти від мадярского грому. Члени партиї независимости, вибираючи ся в дорогу до Відня на засїданя спільних делєгаций, заповідали, що тепер, коли вони стали ся панами Угорщини, заплатять Голуховскому за єго заграничну політику, на котру Мадяри не годять ся, а головно за дотеперішний упір корони против домагань сторонництва независимости в військових справах. Голуховский зміркував, що єго дни почислені, знав, що буде мусїв уступити. Єму розходило ся лише о се, щоби уступити „добровільно", а не в наслїдок некористних для него ухвал угорскої делєгаций. Щоби не допустити до ухваленя вотум недовіря, він як обжалований перед судом станув перед комісією угорскої делєгаций і старав ся очистити ся з закидів, які против него видвигнули крайні члени сторонництва независимости. Він запевняв, що нїколи не був і не є ворогом Угорщини, що все старав ся заспокоїти бажаня Мадярів, навіть в справах, в котрих оба парляменти монархії не одну мали гадку. В єго обороні станув навіть президент угорского кабінету позисканий здаєсь запевненєм, що по делєгациях зненавиджений сторонництвом независимости спільний міністер сам уступить.

Остаточно упало внесенє д. Зічіого, щоби Голуховскому ухвалити вотум недовіря, але увільняючий вирок не запав одноголосно. Внесеня о ухваленє вотум довіря, в угорскій делєгациї нїхто навіть не ставив. Се неухваленє довіря є рівнозначне з ухваленєм недовіря лише в формі лагіднїйшій ніж було внесенє Зічіого, і мимо того, що беззуба австрийска делєгация старим звичаєм ухвалила заграничній політиці монархії повне довірє, становище Голуховского стало ся неможливе, просто з тої раций, що він неподобав ся репрезентациї Угорщини. Воля Мадярів в нашій монархії була доси і єще нині є рішаюча, отже Голуховский пакує річи. Мадяри вдоволили ся запевненєм, що Голуховский уступить за пару місяців. Їм витолковано, що як би Голуховский уступив зараз, то се могло би захитати довірєм дипльоматичного сьвіта до сталости заграничної політики держави, против котрої Мадяри важнїйших закидів не видвигали, обжалуючи Голуховского головно о се, що переступав границї компетенциї і мішав ся до внутрішних угорских справ. Говорять, що Голуховский зараз по делєгациїній сесиї виїде на довший урльоп, з котрого на своє становище вже не верне.

В інтересї керманичів Австриї було виторгувати від Мадярів кількамісячну проволоку, бо в інтересї Австриї є дістати наслїдника Голуховского доперва тогди, коли держава дістане новий парлямент опертий на загальнім голосованю. Австрийске правительство, оперте на сильнїйшій репрезентациї народній буде могло успішнїйше боронити ся перед неоправданими домаганями угорского сойму, покликуючи ся на се, що в спільних справах вже не рішає сама корона, що вже треба числити ся також з волею і силою австрийского парляменту.

---

6)

Причинки до істориї „Народного Дому" у Львові.

(*Дальше*).

IV.

Перенявши отже на основі статута формальне веденє институциї „Нар. Дому" в свої руки, уважали єї москвофіли виключним добром свого сторонництва. Там збирались за парасолєм „Галицких Рутенців" всї, що признавались до москвофільского табору, без згляду чи положили для народу які заслуги. А вже чільнїйші місця занимали ті люди, що розвивали живійшу дїяльність в русофільскім напрямі, що пропагували явно в пресї і письмі девізу „адін народ" (прим. всї редактори москвофільских часописей), або і стояли ноторично на удержаню росийского „благотворительного комитета". Таким способом стало ся, що „Народний Дім" зістав фактично головним центром москвофільства, а богаті єго средства повернено на усильне ширенє сих струй серед галицко руского народа. Се були річи загально звісні, про котрі знав добре не лиш кождий Русин, але і уряд, тай всякий, що хоч троха обзнакомлював ся з рускими справами. Впрочім сї тенденциї виступали від часу до часу — мимо дипльоматичного прикриваня їх перед лицем сьвіта — і на зверха в дуже голосних фактах, що кидали ярке сьвітло на те, що дїяло ся у внутрі нашої институциї. Такі факти були прим. процес Ольги Грабар, виточений р. 1882 австрийскою прокураториєю о зраду стану, в котрий входили видні члени „Нар. Дому" (як: Адольф Добрянський, о. Іван Наумович, ред. Венедикт Площаньский, ред. Йосиф Марков, о. Николай Огоновский і др.), — часті паломництва в Росию і тїсні звязи з росийским „благотворительним комітетом" та побираня з відтам значних квот і книжок, — перенесенє предсїдателя „Нар. Дому" Юлїяна Геровского задля москвофільської манїфестациї до Інсбруку і многі другі.

Не можу очевидно виказати і вичисляти точно і подрібно всїх тих способів, яких уживали управителї „Нар. Дому" для веденя своєї пропаганди при помочи нашої всенародної институциї, бо богато річий оставало тайною самих лиш совітів або і поодиноких одиниць, та не доходили навіть до відомости загалу членів. Але покажу бодай на деякі сторони, що були загально звісні і характеризують достаточно цілий напрям.

І так звернули провідники „Нар. Дому" головну увагу на вихованє молодїжи в своїм духу. Під сим зглядом надано бурсї „Нар. Дому" ту спеціяльну задачу, виховувати сьвідомих і рішучих елєвів для росийскої ідеї. В тій цілї заведено там і науку росийского язика і літератури. Певно, що та наука не містила би ще сама собою нїчого доганного, — противно знанє росийского язика уважаєсь нині для слїдителїв славяньскої науки навіть конче потрібне. Однак ту не ходило о науку, а о веденє пропаганди і о вщіплюванє молодїжи на місци рідної мови розговорного росийского язика. А позаяк число бурсаків що раз то зростає і прибрало вже дуже поважну цифру, то стає очевидно і ведена пропаганда для нашого органїзму тим більше шкідною. — Подібний вплив розширили москвофіли і на другі институти, що попали під курателю „Нар. Дому", прим. на женьскі заклади СС. Василіянок і „русских Дам" у Львові і др. Они поставили там від себе осібних учителїв, що викладали молодїжи зразу нїби церковний язик і старорускую літературу (розуміє ся в звіснім напрямі), а дальше перейшли вже на науку росийскої мови. — Для тої самої цілї дано також в мурах „Нар. Дому" приміщенє і материяльні піддержки для товариства тої части академиків, що визнавала національну єдність з Московщиною.

Але не досить ще того. Ту пропаганду розведено і на всю шкільну молодїж і по всїх школах як у Львові так і в цілім краю. До сего служили крім власних фондів института єще численні записи і лєгати, що їх ріжні патриоти складали від многих лїт в „Нар. Домі" на шкільні стипендиї і запомоги. Сими субвенціями орудувано з сьвідомою цілею і тенденциєю, та роздавано їх таким, що стояли вже за обєдиненєм, або дали би ся до того склонити. Особенно великими стипендиями надїлювано надежних ревнителїв москвофільства. Так піднесено на загальних зборах р. 1890 явно той закид, що „Нар. Дім" основав нїби з льояльности і в честь цїсаря Франц Йосифа одну велику стипендию, а тимчасом надавав єї опісля через довші часи першому і маркантному агітаторови русофільскому Володимиру Дудикевичеви!*) Ученики, сьвідомі націонали, не одержували з засади тих підмог. Звісно також всїм, як то бідні ученики, просячи о запомоги, намагались в дивовижний спосіб обезображувати язик своїх петиций на росийский лад, а се лиш в тій цілі, щоби з'єднати собі згляди совіта. Тим то способом позискували управителї „Нар. Дому" по всїх гімназиях і школах адептів для росийскої ідеї. А разом з тим ішло і вщіплюванє в молодих серцях безхарактерности і моральної деправациї, бо учило їх вже від малку притворюватись і продаватись за гріш, тай давало фатальні процеденси на дальше в житє.

В сім напрямі ведено також всю прочу дїяльність „Нар. Дому". Всї моральні і богаті материяльні средства уживано на те, щоби ширити і піддержувати в рускій суспільности всякими можливими способами обєдинительну росийску пропаганду.

З другої знов сторони виступовано завзято проти всему, що могло би чим небудь причинитись до питомого розвою нашої народности або надати „Нар. Домови" хоч би дрібку питомого напряму. Так викинено з „Нар. Дому" уже в перших початках (р. 1873) „Руску Бесїду" з причини, що в ній взяли верх національні сторонники. Противили ся довгий ряд років — мимо напирання розважнїйших москвофілів з провінциї — посиланю бурсаків в руску гімназию. Відказували са и на театральні представленя, а часто і на концерти Шевченка (під католицким плащиком, що Шевченко був шизматик!). Відмавляли систематично приниманю народовців в члени „Нар. Дому" і т. д. І таких справок було богато.

Сї затії були не раз на загальних зборах виводжені через кількох членів-народовців як і розважнїйших москвофілів з провінциї і ставали предметом горячих дискусий. Для характеристики подам з тих дискусий бодай деякі образки.

В р. 1884 піднесено на загальних зборах справу приміщуваня руского театру, в часі львівского єго побуту, в сали „Нар. Дому". Сему внесеню оперлась львівска клїка, мотивуючи се позором, що саля була би виставлена на небезпеку огня, — а властиво робила се з ненависти для рідної штуки. В обороні театру виступили горячо оо. Лопатинский з Роздолу, д-р Омелян Огоновский, о. Чировский з Бабинець і др., виказуючи,

*) „Діло" з р. 1890, ч. 266.

Молочарска конференция філії „Просьвіти" в Стрию.

З вчерашної дописи про загальні збори філії „Просьвіти" в Стрию мали наші читачі нагоду довідатись богай в загальних рисах про незвичайно широку і успішну дїяльність стрийскої філії „Просьвіти" на поли просьвітнім і економічнім. Отсе містимо знов другу допись про молочарску конференцию, яка радила в Стрию д. 15. с. м., отже кілька днів перед зборами філії; але для лїпшого зрозуміня справи подамо наперед дещо з друкованого звіту стрийскої філії про її заходи около розвитку молочарского промислу.

Після попередних приготовлень справив виділ філії д. 1. жовтня 1904. р. до Завадова п. Яна Бедроня з молочарскими машинами і приборами і при єго помочи заложив при завадівскій читальни першу спілку молочарску під управою місцевого пароха о. Остапа Нижанковского. Д. 1. падолиста того-ж року заложено сметанкову філію в Голобутові, котра завадівскій молочарні доставляла сметанки. Другу спілку молочарску заложено д. 23. січня 1906. р. при читальни в Угерску, опісля в лютім трету спілку при читальни в Лисятичах, в марцю четверту при читальни в Тейсарові (в жидачівскім повіті).

В серпни 1905. р. скликано до Стрия першу нараду руских молочарів і постановлено заложити в Стрию при філії „Просьвіти" союз молочарских спілок. У вересни союз вийшов в житє і розпочав дуже живу дїяльність; він удїляє фахових інформаций, помагає при закладаню нових спілок, посилає свого інструктора, наглядає спілки, помагає в продажи вирobленого масла, має склад молочарских машин і приміщує кандидатів до молочарства в спілках на науку.

При помочи, а по части заходами союза повстали дальші молочарскі спілки при читальни „Просьвіти" в Бабухові в рогатиньскім повіті, в Яйківцях в жидачівскім повіті, в Путятинцях в рогатиньскім пов., в Рінчицях в дрогобицкім пов., в Надітичах в жидачівскім пов., в Княждворі в коломийскім пов., в Суняткчах в жидач. пов., в Черчу і в Заланові в рог., пов., в Рудниках і Облазници в жид. пов.

Всї ті спілки — крім одної тейсарівскої — розвивають ся дуже гарно, але й не дивно, що перші кроки на сім поли стрічають ся і з деякими трудностями, з котрими впрочім молочарство боре ся більше-менше всюди. Найважнїйшою справою є правильна продаж вирobленого масла, а ся вимагає продукції, управильненої що-до якости і скількости. Управильненє продукції знов залежить від основного образованя молочарів і від правильної достави молока. Одно і друге у нас поки-що стрічає ся з трудностями, бо з одної сторони не маємо своєї школи молочарскої, а з другої раса коров у нас лиха, годівля невідповідна, консумция молока по селах нерівномірна.

Над тими то хибами і трудностями мала головно застановити ся конференция стрийскої філії „Просьвіти", що радила дня 15. с. м.

По сім поясняючім вступі подаємо отсе допись про тую конференцию.

Для обговореня справ молочарских і для наради над дальшою акциєю в справі молочарского промислу та обдуманя дальшої єго організаций скликав провізоричний Союз молочарский при філії Просьв. в Стрию конференцию молочарску, що відбула ся дня 15. с. м. у великій салї Народного Дому в Стрию. Явили ся на нім члени управи Союза: Д-р Евген Олесницкий, п. Василь Павлюк, о. Лев Горалевич і о. Остап Нижанковский, — два послїдні заразом як репрезентанти спілок молочарских, а то перший Спілки в Угерску, другий в Завадові — і репрезентанти Спілок: з Бабухова о. дек. Стефан Городецкий і п. Григорий Хабурский; з Путятинець п. Іван Гнатків; з Сунятич о. Никола Гошовский і Т. Михайло Кліщ і Михайло Бойко; з Рудник о. Стефан Яворский і п. Герино; з Ріпчиць о. Михайло Бачиньский і пп. Юрко Стецьків і Никола Мусяпа, — а в кінци краєвий учитель господарства при Тов. „Просьвіти" п. Александер Гарасевич. Проф. д-р Коцюба звинив письменно свою неприсутність. Отже було заступлених 8 Спілок молочарских.

Зборам проводив голова стрийскої філії „Просьвіти" і предсїдатель Союза д-р Евген Олесницкий. Отвираючи наради, вказав на високу ціль конференції, на єї задачі і значінє для дальшого розвитку на поли молочарства.

Перший реферат виголосив о. Лев Горалевич про хиби дотеперішної організаций, їх усуненє через утворенє Союза і Спілок на законї о товариствах заробково-господарских і про користи з сих послїдних. Референт вказав на величезні успіхи зорганізованого в той спосіб нїмецкого молочарского промислу, опираючи ся на статистичних датах послїдних років, і закінчив внесенєм, щоби наш Союз і Спілки перемінити вже в найблизшій будуччинї в товариства на поданім висше законї. Відтак відчитав референт проєкт статута і регуляміну Союза уложений на підставі взірцевих організаций пруских, поданих в „Das landwirtschatliche Genossenchaftswesen in Deutschland. Handbuch für genossenschaftliche Praxis von Dr. M. Ertl und Dr. Licht. Wien 1899".

В генеральній дискусиї всї бесїдники заявили ся за заложенєм Союза по мисли виводів референта, а збори одноголосно постановили заложити статутарний союз, і припоручили теперішному Союзови скликати правничу анкету, упросити до неї крім д-ра Евгена Олесницкого, д-ра Теофіля Кормоша і д-ра Костя Левицкого та передати їй проєкт статута, відчитаний референтом, до остаточного виготовленя. Дальше припоручили збори Союзови удїлити відбитки вирobленого анкетою статута перед скликанєм основуючих зборів участникам зборів і заступленим на них Спілкам.

В специяльній дискусиї зажадав п. Кліщ, щоби між обовязками Союза зазначено „плеканє худоби і стремлїнє до поправи раси", а п. Павлюк бажав доповненя статута тим, щоби можна закладати філії на поменші округи. Поправки сї збори приняли.

Що-до осїдка Союза вивязалась дискусия, в якій забирали голос Т. Гарасевич, Мельничин і о. Горалевич. Вони вказували на Нїмеччину, де такі союзи находять ся по менших містах, осередках територий, що мають найбільші дані для розвитку молочарского промислу, та з уваги, що у східній Галичинї скількостию пасовиск визначає ся передовсїм Стрийщина, Дрогобиччина і Жидачівщина, та з уваги на успішну дотеперішну дїяльність стрийского Союза чи то стрийскої філії „Просьвіти" і витворених вже в Стрийщинї фахових людий — жадали, щоби осїдком Союза був Стрий. На се збори згодили ся одноголосно.

Дальше порішили збори постарати ся о видруковане реферату о. Горалевича в Економістї в цїли викликаня ширшої дискусиї і познакомленя ширших кругів зі станом і стремлїнями нашого молочарства на поли організаций.

Заявою всїх відпоручників, що всї репрезентовані ними Спілки приступлять до Союза, закінчили збори дискусию над першим рефератом.

(*Конець буде.*)

Еміґряция селян з Мшанця до північної Америки.

(*Допись з Старосамбірщини*).

(*Конець.*)

Зароблені гроші висилають через банки в Липску і Будапештї на сплату позички на дорогу і довгів, вперед затягнених. Хто посилає до родичів або жени, инші до якого крівняка або свояка і пише, на що ті гроші обернути. Поодні наказують дати 5 злр. на службу божу або на церков, а оден газда прислав був 300 злр. на кивот до місцевої церкви. Деякі ощадні робітники попосилали і по 1000 злр., а оден заробив щось понад 2000 злр. і купив собі на Яловім лїського пов. 13 моргів поля на панськім лані, котрий тепер розпарцельовують. В Мшанци не можна тепер купити і одної скиби поля, а панського лану цїлком нема. Давнїйшими часами, як ходили на почту, то лиш для громади, зглядно по письма від ріжних урядів і для сьвященника; позате нїкому не треба було почти. А тепер вже цїкавлять ся, чи нема якого письма з почти від якого Американца, або переказу на гроші. Однак між виходцями суть і такі легкі люди, що пускають усї гроші, які там зароблять, нераз навіть не дають знати родинї про себе. Неоден хлопчина був в селї дуже примірний, бо загально молодїж до корчми не ходила, а там пустив ся на злу дорогу; який лиш крайцар має, все пустить на піятику і карти. Про одного оповідали, що бив ся в салонї, відтак слабував і на саме лїченє виложив 140 долярів.

Побувши в Америцї якийсь час, вертає виходець домів; затужить за домом, за родиною, за своїм селом, а може і за своїм занятєм дома і вертає. І з початку дякує Богу, що допоміг йому вернути; але по часї... жалує, що вертав. Там що день рано пив каву, відтак їв мясо і пив добре пиво, а дома треба приставати на пісну бульбу, вівсяний чир і хлїб та неомащений борщ. Тому неоден побуде якийсь час і їде назад. З Мшанця 3 поїхали другий раз до Америки, а так само і з других сїл роблять.

Придивити ся добре тим, що були в Америцї, не видно по них нїчого особливого; які поїхали, такі вернули. Для піднесеня свого газдівства не придбали собі нїякого знаня, хоч самі они про себе думають богато, бо їхали „на шифі" і бачили море, богато сьвіта. З відси виїхало до сеї пори 19 письменних людий; два скінчили народну школу, та ті ще суть в Америцї, а оден з них власне той, що бив ся з другими і зле обстав. Не слїдно у них також розширеня їх сьвітогляду, знаня американьских порядків; а як пічнуть що і оповідати про тамошні відносини, то оповідають на такий сам лад, як і ті мужики, що Америки не видїли. Походить се з відси, що там они не мають доброї нагоди щось цїкавого побачити або научити ся. Поза „гауз", де ночують, фабрику, де роблять і сальон, де забавляють ся, нїчого не бачать і про нїщо не довідають ся. Богато могли би зробити інтелїгентні люди в Америцї, але там таких між Русинами мабуть не богато, а до просьвітної пропаганди треба людий щирих для народного дїла і добре підготовлених. Велику прислугу зробили би для просьвіти народа добрі часописи і періодичні видавництва. Як тепер виглядає видавана в народнім дусї „Свобода", не скажу, бо вже її давно не бачив; а виходять там єще часописи, видавані противниками народної справи, а то: „Свѣтъ", „Правда" і „Американскій Вѣстникъ". Оден газда принїс минулого року до Мшанця по одному примірникови „Свѣта" і „Правд-и". Перша часопись се орган московського епископа Тихона і про него там найбільше пише ся, чи то він об'їжджає свою епархію, чи посьвячує церкви, чи що иншого робить. Який дух віє з тої газетки, буде видно з слїдуючого висказу якогось Т. Доброва в дописи з Bridgeport Conn.: „Безчестныи и безсовѣстныи унiятскiи попы у себе въ церквахъ называютъ унiятовъ православными". (Свѣтъ н. 41. з 4. падол. 1904). Та часопись ганьбить і „Правду", орган о. Теофана Обушкевича, знаного москвофіля з Лемківщини. Найбільше гнївае її те, що редактори „Правди" торочать про „единство" з Москалями, а не переходять на православіе, і за те нераз остро накидає ся на них. За те „Правда" чемнїйша для „Свѣта", — не знати з якої притоки; але за те перененавистне їй українство на всї боки. Та в тих напастях нема нїчого цїкавого і оригінального, чого би вже ми тут в Галичинї не чули зі звістного жерела; се передруки або перерібки з „Галичанина" і „Русского Слова", як звичайно, брехливі, лайливі і глупі. „Американскій Вѣстникъ" має видавати спора купка угорских мадяронів. Так тим всїм добродїям не розходить ся о просьвіту робітників, а переловлюванє до себе людий і накиненє їм своїх назадницьких, обскурних поглядів. Робітники з тих часописий нїчого хосенного не вичитають, лиш поодні починають між собою спорити, що лїпше, — православіє чи унїя, а більшість нїчого не читає та іде у вільні хвилї до сальонів бавити ся. А в Америцї можна би таки богато зробити для просьвіти наших робітників, бо они працюють у купі і там можна про неодно висказати ся вільнїйше, ніж ту у нас дома. Глядайте в „Свѣт-ї" і „Правдї" про порядки в Галичинї і угорскій Руси і які би они повинні бути, щоби людям лекше жити, як є уладжені публичні справи в Америцї, що цїкавого з житя других народів культурних, про наукові питаня популярно виложені, — того всего і зі сьвічкою в день не найдете. Редактори тих часописий занадто несовістні люди і занадто тумановаті, щоби були спосібні до такої роботи, та думають лиш про те, як людий на свій бік переловити. А загально знана річ, кілько лиха накоїла на Руси пропаганда в хосен московщини, почавши від Богдана Хмельницького. І як в його часах платні підбрехачі старали ся пересьвідчити наш народ про його спасенє через злуку з Москалями, так і тепер ті підбрехачі те саме плещуть і затуманюють народ, щоби він сам про себе не дбав і не старав ся стати культурним народом, а все обзирав ся на чужосторонну поміч, якої нїколи не було і не буде. За те підбрехачі добре обловлюють ся.

За час треваня еміґрациї прислали виходцї до Мшанця до родини яких з 8000 зр. І по части в селї слїдно тих гроший; люди починають троха лїпше живити ся, купують в Устріках або і в селї по крамницях питльовану муку, машинову логазу, риж, сир, а потроха солонину і мясо. В теперішних часах загально ту лекше людям о крайцар, як давними часами; щось прийде з яєць, котрі тепер добре дорогі; ціна худоби підскочила дуже в гору; а також заробляють при перевозї дерева до зелїзниць. Челяди тепер тяжко найти, бо молоді люди вийшли з села. Парібкови платять 55 злр. річно, шестеро шматя (3 сорочки і 3 нагавиці), ходаків, кілько через рік виходить, від часу до часу тютюну, як курить, та харч. Ся ціна піде ще в гору; а давнїйше можна було дістати доброго парібка за 30 злр. з додатками. Дївці платять 30 злр., ходаки і шматє.

В Мшанци під сю пору не радо дїлять грунт, особливо тодї, як він вже і так невеликий. Старший брат оженить ся і газдує, молодші помагають або їдуть до Америки, а як котрому принагодить ся пристати на бік, то треба давати велике віно. Не особливий газда дає синови чи братови по 1000 злр. віна, коли давнїйше обійшло ся при 200—300 злр. А віддає хто дївку, треба також давати 300—500 злр.; а давнїйше 150 злр. було вже велике віно. В послїдних лїтах населенє по наших селах стало рости, і дївчат, Богу дякувати, є всюди статком, то люди перебігають одні других, аби скорше позбути ся дївки з хати. Ті жінки, котрих полишили на газдівстві їх чоловіки, будують; дуже тяжко приходить їм обробити поле, зібрати засїв і придбати дерево на паливо. Одна жінка зайшла в лїтї в жнива 1905 р. до одного газди, щоби пішов до неї косити збіже, і давала йому 1 корону. А він повідає: „Твій газда заробляє в Америцї 4 кор. денно, то менї дай 2 кор., а тодї піду косити". Жнива в селї починають ся в другій половинї серпня і тревають до кінця вересня; тодї вже день менший, а робітникови треба дати 3 рази їсти, горівки і заплатити 50—60 кр., а жінцї так само і 30—40 кр. Поодні заробітчани вже не вернуть в село, а лишать ся в Америцї; деякі не мають чого вертати, а инші засмакувавши в новій земли, не схотять дома бідувати.

До Прус з Мшанця не хотять іти, ходило кількох, але не злюбило ся їм там; тепер суть там ще два парубчаки.

М. Зубрицький.

З України.

З українського парляментарного клюбу.

Проф. Грушевський, котрого недавний побут у Петербурзї викликав таку констернацию в польскій пресї, містить в VI книжцї „Літературно-Наукового Вістника" п. з. „В українських послів росийської думи" свої враженя й поміченя, з якими знакомимо низше в важнїйших виписках наших читачів.

„Вибори — пише проф. Грушевський — були переведені без усякої майже передвиборчої агітациї, перейшли переважно люди нові, незвісні, без партийної марки. Отже питанє, що можна позискати з того для української національно-політичної й культурно-економічної програми і як се зробити, ставало дуже важним і актуальним. В перших же днях виникла справа про сформованє українского клюбу і вона дала досить несподіваний результат: поруч нечисленних українських інтелїгентів з виробленими українськими переконанями (були то чернигівський посол Шраг, полтавські Чижевський і Шемет і Київський Більшевський), до українського клюбу зголосив ся ряд послів-інтелїгентів з української териториї, таких, що звязані близше з загально-росийськими лїберальними течіями, почували ся одначе до обовязку бути членами української групи, як репрезентанти українських країв, — такі посли, як харківський Максим Ковалевський, полтавський Присецький, київські Здановский (Поляк-демократ), Шольп і бар. Штейнгель, чернигівський Свєчін та ин., і вкінцї дуже численні селяни. Перша запись членів, переведена на перших зборах 14. мая, дала таку лїсту (наводжу її з протоколу, в порядку записи). Чижевський, Присецький, Гаран (сел.), Свєчін, Дяченко (сел.), Зубченко (сел.), Онацький (сел.), Литвин (сел.), Тесля (сел.), Біляшевський, Шраг, Грабовецький (сел.), Кутиленко (сел.), Шемет, Нестеренко (сел.), Филоненко (сел.), Штейнгель, Вировий (сел.), Здановский, Шольп, Возовик (сел.), Лисенко (сел.). Отже на 22 записаних 13 селян. Пізнїйше ся перевага селянського елєменту ще зросла. Так пр. на зборах 29. мая записано семеро послів-селян, головно подільських, разом із звісним адв. Заболотним (Ігнатенко, Штефанюк, Заболотний, Бей, Рибачок, Романюк, Богач, Гринюк. Число всїх записаних уже перейшло за сорок, але лишаєть ся ще чимало селян та інтелїгентів з українських губернїй, які чи не вияснили собі українського питаня, чи не рішили ся ще формально приступити.

Для обміну гадок між послами й петербурськими Українцями посольский клюб у-

---

що наш театр обходить ся зовсїм без тих великих і небезпечних машинерий, які уживають ся по великих сценах, і тому не містить нїякої небезпеки, — що театр має високу і благородну ціль: образованя і будженя національного почутя, — що в краю велике невдоволенє ізза того, що руский театр містить ся у Львові по якихсь далеких передмійских будах, і що обовязком нашої інституци є дати своїй штуцї відповідне пристановище і не брати за те нїякої заплати, поки не здвигнемо осібного будинку для свого театру. По сім рішено більшостию голосів відступити салю нашому театрови *). Але совіт зігноруван ухвалу загальних зборів і не виконав еї. — Справа театру вирinула тому ще раз на зборах р. 1887, а то наслідком меморіялу внесеного дирекциєю театру; але сим разом вдало ся вже львівским корифеям склонити більшість зборів до відмовного рішеня, з сим викрутом, що „Нар. Дім" буде за те виплачувати театрови запомогу на виналїмленє сали. Розуміє ся, що та виплата остала лиш на папери **).

Через многі лїта тягнулась також справа посиланя бурсаків в руску гімназию. Вже в р. 1881 поставив був таке внесенє на заг. зборах о. Стефанович зі Львова, але оно остало без успіху. В р. 1884 підніс єго в другє о. Чировский. „Всї народи, казав він, стараються виховувати свою молодїж в рідним дусї і язицї, а „Нар. Дім" шле своїх бурсаків до нїмецкої гімназиї". О. Стефанович вказував, що „таке поведенє сполучене зі шкодою для учеників, позаяк богато з них не може задля самих язикових трудностий відповісти вимогам школи. Оно і ухибляє Русинам, бо Русини домагають ся руских шкіл, а тимчасом перша руска інституция „Нар. Дім" не посилає своїх учеників до рускої гімназиї. На щож нам боротись о рускі школи, коли ми волимо нїмецкі!" На заміти крил. Малиновского, що учеників посилає ся тому в нїмецку гімназию, щоби могли опісля вступати в вищі уряди, відповів влучно о. Лопатиньский з Роздолу: „Для вищого уряду треба чогось більше, як знаня нїмецкого язика; кождий вахмайстер говорить по нїмецки, але сим не кваліфікує ся єще, щоби вступав в міністерство; руска гімназия дає ученикам достаточне підготовленє в нїмецкій мові, а доказом та обставина, що не мало з них іде відтак на нїмецкі університети". Але на жаль, так горячо попиране внесенє упало ***). — Така сама судьба постигла подібні внесеня також на загальних зборах в роках 1885 ****), 1887 *****) і 1890. В р. 1890 стало ся — коли нїякі нї педагогічні нї патриотичні аргументи не помагали, — що о. Стефанович висказав таки отверто причину такого поступованя совіта. Він сказав між иншим: „Коли би приміром який чеський інститут поважив ся висилати своїх учеників до нїмецких гімназий, а поминути ческі, то Чехи рознесли би такий інститут. Чогож упоминаємось ми Русини о рускі школи? Але все те робить ся лиш по тій причині, що в рускій гімназиї веде ся наука в нашім рiднім язицї, а не зросийщенім,—тай в тім наміреню, щоби наша молодїж не пізналаїне полюбила там своєї рiдної мови!" ******)

(*Дальше буде*).

*) Часопись „Дїло" з р. 1884, ч. 114.

**) Часопись „Дїло" з р. 1887, ч. 133.

***) „Дїло" з р. 1884, ч. 114.

****) „Вѣстникъ Народного Дома" з р. 1886.

*****) „Дїло" з р. 1887, ч. 133.

******) „Дїло" з р. 1890, ч. 266 і „Вѣстникъ Нар. Дома" з р. 1891, ч. 98.

ряджує досить часто (раз на тиждень або й частійше) прилюдні засїдання разом з петербурською громадою — т. зв. політичним українським клюбом. Я користав із сих зібрань, аби приглянути ся сій першій парляментарній репрезентації російської України й особливо селянам. Своїми спостереженями й побіжними поміченями я спішу поділити ся з читачами...

Менше всего потребую говорити про ґрупку сьвідомих українських інтелїґентів, бо з певними відмінами вони стоять на ґрунтї загально звісної програми української радикально-демократичної партиї. Дуже широко прийшло ся б говорити про ту дуже ріжнородну ґрупу інтелїґентів-поступовців, що входять в українську ґрупу, але тіснійше звязані з иншими політичними організациями (головно з партиєю ка-детів), вони дальше або близше йдуть у своїм признаню національних українських постулятів; напр. київський депутат бар. Штенґель, властитель більшої посїлости на Волини, син нїмецького барона й Українки, що записав ся на лїсту послів думи як Українець і готов боронити української автономії до кінця, почуває себе близше звязаним з ка-детською партиєю і противить ся перетвореню української парляментарної ґрупи в партию, бо не може піддати ся партийній дисциплїні, не нарушуючи своєї звязи з партиєю кадетів, хоч з другого боку виступив би і з ка-детської партиї, коли-б вона почала виразно противити ся прінціпам автономії й національної рівноправности. Виясненє й відповідне уарґументованє українських постулятів може придбати українській групі богато таких адептів, але конфлїкт її з ка-детською ґрупою на ґрунтї національних змагань міг би викликати й численну дизерцию в сій сфері. Серед селян стрічаємо і глубоко переконаних Українців, що сьвідомо боронити-муть наші національні постуляти: так незвичайно приємно менї поговорити з чернигівським послом Тарасенком, з Кулїшевої вітчини м. Воронїжа; я знайшов у нього і добре орієнтованє в сучасній ситуації й обзнайомленє з фактами із сфери українознавства.

Дуже добре вражінє робить із сего боку й київський посол Зубченко. Полтавський посол Онацький, один з найбільш охочих і популярних ораторів, також підносить українську автономію як підставовий постулят, але він належить до тих, кого передовсїм інтересує розвязанє земельної справи. Таких переважна більшість, очевидно серед селян послів, але більшість їх усе ще помовчує, навіть в сій над усе інтересній для них справі. А при тім богато в самій земельній справі для самих селян лишаєть ся неясного й суперечного. Серед сих селянських послів є власники, і то навіть більших ґрунтів (по кількадесять десятин), яких, очевидно, страшить прінціп націоналїзациї землї (чи переходу її на власність українського краю, відповідно до автономічної програми) і можливість переведеня якогось низького minimum-а земле-володїня і такі прінципи, що земля буде належати до тих, хто обробляє її своїми руками, — очевидно, вони боять ся, аби се не виключало права уживати робітника в господарстві, не давало можливости відбирати землї від селянина, коли з яких-будь причин селянській родинї прийдеть ся якийсь час вести господарство чужими руками і т. д. Деякі вагають ся на точцї, чи земля має бути забрана без викупа чи з викупом. Прінціп автономії (національно-територияльної) викликає трівожне запитанє, чи се не поставить яких перешкод в справі переселювати ся з України на свобідні землї, як кольонїзаційні території азиятської Росиї й уральського краю. Всї отсї питаня потребують іще виясненя і в части можуть бути сформуловані в загальнім законї, а по части, як то підносило богато українських речників — розробленє їх і переведенє в детайлях має бути передане в виборчі місцеві комітети, з'єднані під автономічною організациєю України.

Дає себе сильно відчувати нечисленність того осередка, який творить згадана купка сьвідомих українських інтелїґентів. З них д. Шраг як голова ґрупи і звичайний провідник зборів через се саме вже в загалї мало може зазначити свою індівідуальність і хоч з його проводу можна бути тільки задоволеним, брак його між ораторами дає себе дуже сильно відчувати. Д. Біляшевського, цїнного особливо своїм історичним приготованєм, застав я хорого в ліжку; зіставали ся поза тим лише загально популярний як видавець хлїбороба д. Шемет і д. Чижевський, чоловік незвичайно цїнний своєю осьвітою й інтелїґенциєю та великим досьвідом (вихованець военно-івжинєрської школи, він вийшов з військової служби, віддав ся науковій дїяльности з природничих наук, але замість катедри опинив ся на засланю в Сибіри, а вернувши ся, довго працював у земстві), він забирав голос часто й радо і дуже добре надавав ся до роз'яснювання провідних ідей і постулятів українства в ріжних сферах.

Із селянських депутатів особливо часто забирає голос пос. Онацький. Він не визначаєть ся ясним теоретичним поглядом, але гарно ілюструє фактичні обставини і своїми повними сьвідомого гумору образками, дотинками, прислівями викликає співчутє авдиторії. З великою приємністю мав я нагоду слухати прості й гарні в своїй солїдности та продуманости виводи київського посла Рудченка, одного з найбільше симпатичних селянських послів, заможного господаря й волосного старшини, що все житє воював з начальством, був на засланю і т. и., — і терпкі жалї на упосліджене селянина перед панами з уст подільського посла Штефанюка. Всї сїльські посли, з виїмком д. Теслї, вихованця аґрономічної школи, говорять по українськи, переважно дуже гарно, ядерно, без слїду впливів зросийщеня; переважно вони заховують і свою сїльську українську одїж, тимчасом як депутати з російських земель носять ся по міськи; на пунктї противставленя „правдивих" селян і тих, що „поначепляли на себе галстучки (краватки) та варютнички (ковнїрцї), вийшла навіть жива перепалка на однім зборі.

Загалом узявши, — кінчить проф. Грушевський, — перша парляментарна репрезентация російської України зробила на мене вражінє дуже хороше, є в нїй елєменти незвичайно цїнні й надійні. З окрема українське селянство показує таку величезну — як на обставини свого житя — силу інтелїґенциї, політичного й суспільного розуміня, горожанського виховання, що повинно розвіяти всякі песимістичні гадки що до будучности російської України в нових, лїпших обставинах".

З Росиї.

(Телєґрами.)

Берлїн. Петербурский кореспондент „Berl. Tagebl." доносить, що визначні члени думи порішили не приняти до відомости евентуального розпорядку царя, відрочуючого думу. Дума ухвалить се імовірно в формі резолюциї, яка без сумнїву буде одноголосно принята. — „Loc. Anz." довідує ся з Петербурга, що Горемикін має дїйсно царский указ, розвязуючий думу. В хвили, коли Горемикін буде уважати, що надійшла відповідна пора, буде мати право розвязати думу.

Петербург. „Дума" доносить, що в двірских кругах порішено видати царский манїфест в цїли успокоєня хлопів що-до аграрної справи. Се уважають в деяких кругах доказом, що цар під певними услівями годить ся в засадї на вивласненє властителїв більшої земской посїлости. Уступленє Горемикіна має бути невідкличне. В Петергофї раджено над сею справою. Зачувати, що Муромцев має бути покликаний до кабінету, до котрого вступлять умірковані члени конституційно-демократичної партиї.

Берлїн. „Ber. Loc. Anzg." доносить з Петербурга, що в Петергофї з причини грізних вістий о повстаню в Финляндиї і неприхильного настрою за границею панує цїлковита безрадність. Кажуть, що Горемикін має вручити димісию цїлого кабінету. Говорять, що буде покликаний або Муромцев або Вітте.

Льондон. „Times" доносить з Петербурга, що в правительственних кругах покинено намір відрочити думу, бо цар набрав переконаня, що се викликало би страшні заворушеня в цїлій Росиї і довело би край до великого нещастя.

Льондон. „Times" доносить, що вел. кн. Володимир, котрий перебуває в Парижи, а від часу супружа вел. кн. Кирила з розведеною вел. кн. гескою був в злих взаєминах з царем, дістав приказ вертати безпроволочно до Петербурга. Перед кількома днями ходила чутка, що вел. кн. Володимир має удати ся до Берлїна, щоби відбути конференцию з цїсарем Вільгельмом. В політичних російских кругах сему покликаню в. кн. Володимира приписують велике політичне значінє.

Верлїн. „Loc. Anz." помимо всяких урядових і півурядових заперечень твердить, що незабавки відбуде ся з'їзд царя Николая з цїсарем Вільгельмом. Стріча ся відбуде ся на мори, як се стало ся минувшого року.

Петербург. „Правит. Вѣстникъ" заперечує поголосці, будьто би банкова спілка, котра обняла послїдну російску позичку, не хотїла платити дальших рат і будьто би російске правительство оглядало ся за новою позичкою.

Гамбург. „Neue Hamb. Ztg." одержала з Петербурга відомість, що бунт двох полків козаків в Одесї перенїс ся на цїлий гарнїзон. — В Києві губерніяльна вязниця стоїть в поломінях. — В Севастополю розброєно всї воєнні кораблї, а моряків висаджено на беріг.

Льондон. Доносять з Петербурга, що комендант кріпости в Кронштатї приказав розброїти другу батерию артилєриї з причини наміреного бунту. Приказ сей сповнено по завзятій борбі артилєриї з кавалєриєю і піхотою гвардиї. 16 офіцирів з причини підбурювань жовнїрів арештовано.

Петербург. Полїция перевела ревізию в касарнях першого полку доньских козаків. Козаки обурені тим заявили, шо відкажуть послуху, коли буде треба усмирювати людові забуреня.

Берлїн. До тутешних дневників доносять: Посли до думи, що прибули до Білостоку, ведуть слїдство безсторонно і енергічно. Сконстатовано, що ген. Бугаєвский поздоровив на улици ватагу рабівників словами: Щасть вам Боже, дїти! Инший офіцир сказав: Ґратулюю вам, братя, такого сьвята! Дальше сконстатовано, що в містї не було нїякої ненависти ані поміж народностями ані між віроісповіданями.

Париж. Тут доносять з Варшави, що головного виновника різнї в Білімстоцї, полїцийного комісаря Шереметєва, перенесено на підрядне становище.

Берлїн. До тутешного жидівского союза доносять, що на жидівскім кладовищи похоронено позавчера 107 трупів.

Варшава. З Білостоку доносять, що там вже запанував спокій. Богато жидівских родин вертає до міста. При кождім, що прибуває до міста, переводить жандармерия ревізию за оружєм. Ген. Бадер дістав з Петербурга приказ, щоби за всяку цїну придушити розруху.

Петербург. „Правит. Вѣстникъ" поміщає телєґраму виленьского прокуратора до міністра судівництва, що прокуратор з Ґродна сконстатував, що революционїсти стріляли з мешкань до війска. Прокуратор видів в шпиталї 4 убитих і 7 ранених від бомби і стрілів в часї процесиї.

Київ. З причини протижидівских розрухів в Білімстоцї запанувала між київскими Жидами панїка. Мешканцї малих місточок утїкають до Києва, богатші виїздять за границю. Заява ґенерал-ґубернатора, що не допустить до розрухів, трохи успокоїла уми. Непрієнно вражає се, що на чолї т. зв. „русских людий", товариства, що стоїть в зносинах з чорносотенцями, стоїть Юзефович, бувший агент політичної полїциї, побираючий ще і тепер 6000 рублїв річної платнї з фондів політичної полїциї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. На засіданю дня 20. с. м. внесли інтерпеляциї: п. Ґ р о в справі обсягу діланя міністрів-краянів і п. Б р а й т е р в справі поведеня адміністрацийних органів супроти службового персоналу бар. Ромашкана в Городенцї. По сім вела ся дальша дискусия над промисловою новелею. Полагоджено трету часть новелї, відкидаючи при тім всї додаткові внесеня, і приступлено до нарад над четвертою частию новелї, почім дискусию перервано. Слїдуюче засіданє в пятницю.

Збори босаньских і кроатских студентів.

Відень. Дня 19. с. м. відбули ся збори босаньских і хорватских студентів при участи около 300 осіб. На зборах явило ся кілька послів. Наради були дуже бурливі і мали антиавстрийский характер. Вкінци принято резолюцию, котра жадає ревізиї берлїньского договору, критикує остро австрийску господарку в окупованих краях і вказує що причин неспокоїв в Македониї належить шукати в австрийских впливах.

Рільний страйк на Угоршинї?

Відень. Підчас авдиєнциї президент угорского сойму Юст заявив перед цїсарем, що в округах, де социялїсти є з'організовані, треба побоювати ся рільного страйку.

Компромітация Росиї.

Льондон. Англїйский амбасадор в Петербурзї дістав приказ надіслати подрібний звіт про події в Білімстоцї. В Льондонї всї є того переконаня, що гостина англїйской флоти в Росиї є неможлива, коли Росия як найскорше не зрегабілїтує ся в очах Европи.

Корея а Япан.

Льондон. Сюди доносять з Токія, що один впливовий Кореанець хотїв наклонити кореаньского цїсаря, щоби відступив Росиї граничну провінцию Гандо. Сей плян Япанїї відкрили. Увязнено віцемінїстра внутрішних справ, одного члена тайної ради і одного генерала. Росия в сю справу не є замішана.

НОВИНКИ.

— **Рільничий страйк в Дрогобиччинї.** В Деляві і Гаях нижних дрогобицкого повіта збойкотували тамошних посесорів всї селяне тих громад і не йдуть до пільних робіт, домагаючи ся вищої заплати, котра виносить нинї 20—25 кр. денно. Посесори докладають по 10 кр. денно, однак селяне домагають ся при пільних роботах 80 кр., а при сїнокосах 2 К. Сей страйк, чи властиво бойкот має характер зовсїм спокійної боротьби о поправу материального положеня.

— **Руска школа а не польска.** Від громадского уряду в Любачеві одержали ми письмо, в котрім стверджуєсь, що подана нашим дописувателем вість про заведенє польской мови викладової в Гірчу коло Любачева не вірна. Гірче є передмістем Любачева, а місцева школа була до недавна філїєю школи любачівскої. Сего року школу в Гірчу з'організовано на самостійну, а що місцеве населенє в переважній части руске, то громадска рада м. Любачева на засіданю 6. с. м. ухвалила завести в тій школї викладовий язик руский.

— **Посмертна згадка.** Про помершого о. Льва Левицкого, пароха в Княжівскім перегиньского деканата пишуть нам: Покійний трудив ся цїлих 50 лїт яко душпастир в вертоградї Христовім спершу на Волни великій а від 42 лїт в Княжівскім, полишаючи і тут і там слїди невтомної, щирої і ревної працї над повіреною собі паствою. Тож в Княжівскім з прилученими Янівкою і Ясенівцем виховав він майже цїлі дві ґенерациї, що стали трудящими і примірними парохіянами. Духовна власть оцінила гідно заслуги покійного і зробила єго перед 25 лїтами настоятелем перегиньского деканата і сей уряд сповняв він з правдивим достоїньством і з неаби якою ревностию майже до хвилї смерти. Годї не поминути й сего, що в справах народних і політичних виявляв покійний все непохитний і як рідко рішучий характер. Коли пр. 1885 р. деякими впливами висунено кандидатуру крилошанина Сїнгалевича против п. Романчука, покійний оден з немногих сьвящеників пішов за голосом народа і свій голос віддав після свого пересьвідченя. Се одна лише з поміж многих сьвітлих черт сего чоловіка, що не шукав ніколи нї розголосу нї слави, а ревною, тихою працею і незвичайно консеквентним і тактовним поведенєм на кождім місци єднав собі пошану серед всїх верств суспільности а в своїй парохії придбав собі імя батька і ніколи інакше як лиш „наш татунio" — єго називали. Покійний був членом майже всїх народних товариств, в єгож парохії з'організовано вже дав-но три народні школи, заложено в кождім з трех сїл народні читальні і крамниці, що вельми умораліюючо вливають на місцеве населенє. Вже в послїдніх році викуплено за старанєм покійного в Янівці від фондациї гр. Скарбка корчму на громадский дім і читальню. Покійний полишив пять синів і доньку. Сим дїтям старав ся запевнити покійний не лиш кусник насущного хлїба, але дав їм також правдиве вітцівске і щире образованє, навчаючи їх все любити „найменшого брата" і ступати путем праведних і они нинї всї займають поважні становиска посеред суспільности. Тому честь покійному а земля нехай буде єму пером!

— **Галицке судівництво** вийде небавом в приповідку подібно, як „польска господарка". До численних примірів, що ілюструють нову галицку специяльність, приходить тепер процес, який відбув ся сими днями в Тернополи против канцелярийного помічника Лотоцкого. Вів він в тамошнім повітовім судї карний реєстр і — як оправдував ся на розправі — по причини перетяженя працею довгі літа анї не покликував засуджених до відсиджженя кари, анї не стягав грошевих кар, не складав звітів, виказував невідбуті кари за сповнені, стягнені гроші дефравдував і т. д. Ті практики, за котрі прокуратория обжалувала єго о надужитє власти, управляв Лотоцкий цїлі літа, а нїхто не повав на їх слїд. Переслухані сьвідки розказують неімовірні річи про судові порядки, а урядники мимо доказаного перетяженя не зможуть допросити ся побільшеня боровых сил.

— **Вибір посла в Сяніччинї.** При вчерашнім доповнюючім виборі посла до краєвого сойму з сяницкого повіта, на місце пок. Трускольского, вибрано радника краєвого суду і начальника повітового суду в Риманові, Володимира Куриловича. Голосувало 202 виборців, абсолютна більшість виносила 102; з того одержав Курилович 125, польский людовець Фідлєр 76, Андрій Бобак 1 голос.

— **Закон про авскультантів.** З Відня доносять, що міністер справедливости, д-р Кляйн заявив перед послами, що закон про авскультантів одержить в найблизших днях цїсарску санкцию.

— **Аптикарскі такси.** Від липня с. р. мала війти в житє нова фармакопея і нові аптикарскі такси. Тимчасом правительство продовжило в послїднім часї до кінця сего року речинець важности обовязуючої нинї фармакопеї і аптикарских такс. Причиною сего є се, що, як зачувати, социялїстичні организациї домагають ся окремих аптикарских такс для хорих, на що знов не хотять згодити ся аптикарскі гремії. В тій справі відбудуть ся переговори.

— **Мадярскі заступники народа.** З яких елементів складаєть ся новий угорский парлямент, можна собі уявити з отсеї статистики: Против 172 послів внесено екзекуциї на посольскі диєти, з чого 33 послам за виборчі довги, 26 за аліменти, які належать ся покиненим жінкам і неправесним дїтям, 20 за картярскі довги, 62 за нечисті векслеві довги.

— **Дрібні вісти.** Цісар позволив на отворенє нової польской ґімназиї в Галичині, в Горлицях, з новим шкільним роком.

— У Львові вибух страйк мадярских і инших робітників, що домагають ся підвисшеня платні о 20 пр. і продовженя обідньої відпочинку о пів години.

— В Борщовичах під Львовом вибух пятнистий тиф.

— Шкарлятина в Дрогобичи розширює ся чим раз більше, а й жертвою падуть навіть старші особи.

— В Чесанові вночи 17. с. м. після сильного удару грому на жуківскім передмістю сем жидівских хат, причім погиб охотник пожарної сторожі, Хаїм Зиновскиц. Иншого но его на другім теле нежива знайдено.

Урядові вісти:

З руской ґімназиї в Перемишли. Вступні іспити до приготовляючої і першої класи на с. рік 1906/7 відбудуть ся в перемиській руській ґімназиї дня 14. липня с. р. перед шкільними фериями а 1 (тринадцятого) вересня с. р. по шкільних фериях. Учениця, що хотіли-бы ще до істну, мають явитись в пречисті з записом бодай день перед іспитом і представити метрику, свідоцтво шкільне (публичні ученики) і свідоцтво заплаченої або відповідно вільненої вісти.

Чотиромісячний курс для писарів сільских громад розпочне ся з днем 1. серпня с. р. при краєвім виділї у Львові. При уділи принятя повіткомісії пересилають кандидатів повітовими виділами, до котрих належить вислати подани до кінця червня с. р.

Бібліографія:

Звіт з дїяльности філії Просьвіти в Стрию за час від 11. мая 1904. до 11. мая 1905. Львів 1906. Накладом філії Просьвіти в Стрию. Стирів 16.

Літературно-науковий Вістник, книжка VI. за червень 1906. Зміст книжки: Пісня І. Рудницкого, Козачка, Уляни Кравченко, Х. Алчевской. — З чужих пісень: пісня І. Ібзена, П. Гейзе, Ф. Преперна. — П. Кармановский: Під дубом Т. Тасса. — Микола Садовский: Спомини з російско-турецкої війни 1877—1878 р. — Олекса Іванчук: З чорного життя. — І. Франко: Стара Русь. — Лев Толстой: Поміч? — М. Лозинский: Становище польских і белоруських соціалістичних партій до українського питання. — Ґустав Ґарлянд: Мрії Карісси Брандт. — Мих. Грушевский: У українських послів російської Думи. — Вол. Ґнатюк: Львівський „Народний Дом". — Наукові листки: VI. Обжинкова виборця. М. Ґаусторфера. — Мих. Грушевський: Спасибій памяти! — З літератури й життя: Над могилою Ібзена. М. Мочульского. — Мих. Лозинський: З австрийских України. — Мих. Грушевський: З бїжучої хвили. — Бібліографія. Книжки надіслані до редакциї. Оголошеня.

Етнографічний Збірник. Т. XVIII. Видає етнографична комісія Наукового Товариства ім. Шевченка. Володимир Гнатюк. Коломийки. Т. II. У Львові, 1906. З друкарни Наук. Това ім. Шевченка. — Сторін 715; ціна 4 К.

Skorowidz przemysłowo-handlowy Królestwa Galicyi. Lwów 1906. Nakładem „Ilustr. przewodnika przemysłowej". — Сторін XLII + 641 + 227 стор. оголошень 4-ох ціна в тверди полотняній оправі 5 К. В ображі полїбного видавництва руского Skorowidz сей може руским купцям і промисловцям багато дуже важні услуги.

Надіслано.

Яко добру і певну льокацію

поручаємо

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні премійовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облігації Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облігації пропінаційні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнійшим курсі деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

п. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Припоручаємо

КОНВЕРЗИЮ 4½% пожички м. Львова

на вільні від податку

4% облігації пожички м. Львова

на условіях, оголошених в проспекті всевірнійшим, котрий пересилаємо на бажане.

Сокаль і Лілієн

банкові дім і контора вимін.

Коперницький і Сини

Склепик і контора у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи виконує як найскорше і найдешевше. 4 53

Інструктора совістного, відзначаючого учня, що обявби ляндцю в гірській околиці за малу виплату на час вакацій або і зараз, поручає проф. Янович в Тернополи.

Секретар громадський з заразом інструктор сторожі пожарної, маючи скінчений чотиромісячний курс писарів громадских, що може посьвідчити съвідоцтвом, попуває посади; — вдібний есть також до провадженя крамниці. Зголошенн: Пастушенко Дмитро село Лисиченьці п. Нове село коло Підволочиск 625 1—1

В касарни „Гарай" що день грає дамська капеля пригарні твори. Вступ вільний. Початок о 8 год. вет. Львів, ул. Гродзіцких ч. 4. 627 1—1

Два побочні престолы майже в всїмъ новій, гарної рѣзьбарської и золотарської роботы, суть на продажу за дуже приступну цѣну. Ближша вѣдомость въ пр. к. Урядї парохіяльнім въ Новосѣльцяхъ Гнѣзнѣнь п. п. и стан. кольѣ. Ісся. 622 2—3

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise ого у Воли високій п. п. Жовква. 602 50—55

Осип Краснопольский

Робітня позолотнича

ул. Личаківска ч. 40 у Львові, виконує роботи церковні, вальонові, відновляє вінтарі, пр. повідальний і т. д. дуже совістно і по найнижших цінах. 604 1

НОВІСТЬ.

Вже вийшла III. Серия перепи сних листків

Букви

Серия містить в собі 30 карт. На кождій картці одна букса о красках червоно-чорних і цьвітками синьо-жовтими. Без сего картки йде вишанка. Серия коштує 2·50 а букса 10 с. Набувати можна в „Соколїм Бавари" у Львові, ул. Руска 1. 429 11—25

Тижневе справозданє торговельної палати в Львові за час від 6/6 до 21/6 1906. Валюта коронова. Ціна за 50 клгр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·20 до 8·35 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·50 до 5·70 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний —·— до —·—, а пастівний 6·50 до 6·70, *овес* оброчний —·— до —·—, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·50 до 10·—, пастівний 6·60 до 7·—, *вика* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* —·— до —·—, *ріпак* —·— до —·—, *льнянка* —·— до —·—, *насінє льняне* 11·— до 11·25, *насінє конопляне* 11·— до 11·25, *хміль* (за 50 кільо) 40·— до 50·—, *нафта* звичайна 16·— до 17·—, сальонова 18 — до 20·—, *конюшина* червона —·— до —·—, біла —·— до —·—, шведска —·— до —·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 літрів 35·25 до 35·50.

Курс Львівский

з дня 21 н. ст. червня 1906.

	Идат	Жит
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	570 —	580 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	195 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	578 —	586 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 50	101 20
„ „ 4% 60 л. по 200 кор	9 3	99 05
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 30	102 —
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	98 70	99 30
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 70	—
„ „ 4½% льос. в 41½ л	99 60	—
„ „ 4% льос. в 56 н.	98 70	99 4
Облігї за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. з.	99 50	100 2
Буков. фонду пропінаційного 5% н. а	103 60	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	— —	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 20	101 90
„ „ „ 4% (IV. см.)	98 70	99 40
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 —	99 70
Позички м. Львова 4% по 200 корон	97 70	98 40
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	100 6	101 30
Льосы:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	89 —	95 —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 30
100 Рублїв срібних	249 —	251 5
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок нїмецких	117 —	117 6

Семінаристка

глядає лекцаї на селї до дітей з низших клас. Вячеслава poste restante Львів. 625 2—3

Семінаркст

III-го року глядає лекцаї від 15 го липня. Ласкаві зголошенія під адресою „Е. Б." у п. Сьвіци ул. Середна ч 75. в Станиславові. 623 2—3

Ученик

VIII. гімн. пошукує лекцаї на село. За умовленым уплїве лекцаї гри на скрипках або заложить кор. Зголошенія під „Музика" poste restante Бучач. 621 3—3

Вравний інструктор

VII кл. гім шукає лекцаї на селї, відчас ферій. Ласкаві зголошенія як найскорше Перемишль, poste restante „I. K. I.". 618 3—4

Піддячій,

котрий виручить дяка в кождій функції, отримає місце. Зголошенія Ігнат Кухтин в Переволоці п. Бучач, винагорода річно до 60 кор. і вікт. 615 3—6

Пошукую кухарки, старшої женщини, щоби розумілась добре на кухні, прасувала і догляувала прання і слуг. о. Кучиньский, Парнще почта в місци. 609 4—6

До ведення

предприемства кравецкого в більших розмірах пошукуємо управительки досьвідної в вистворній кравеччині. Зголошуватись зараз письменно до п. Крушиньскої в Станиславові ул. Казимирівска ч. 54. 611 4—5

Фортепян

Безендорфера, короткий, чорний, майже новий, дешево продам. Рынок 8, Вайнарович.

НА НАГОРОДИ ПИЛЬНОСТИ

і всякого рода дарунки

поручаєсь книжка п. з.: „Як у сьвітї жити", с. в. правила доброго виховання; один примір. стоїть 2 кор., при замовленю 10 приміри. 50% опусту. „Дві долї" опсвід. Е. М. (оправлене) 1 кор., „Князь блькаду" оповід. Ю. Верна (оправлене) 1 кор. і „Що молодим про алькоголь знати треба" брош. по 10 сот., при замовленю 10 прим. тежок опуст 50%. Замовляти: **Евген Мандичевский, Тернопіль.** 576

Сьвітло церковне і столове

найлїпшої марки

охоронене запротокольованою маркою

✣ М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"

Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор. за 100 кат. Для церков 10% опусту.

Цїни розуміють ся льоко фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак ✣. **М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітко припоручає Народна Торговля. Сотни похвал і признань!!! 415 18—?

КОНКУРС.

Комітет інституту ім. сьв. О. Николая, Львів Театральска ч. 19 під зарядом руского товариства Педагогічного розписує конкурс на принятє 45 питомців до інституту на рік шкільний 1906/7. Условія принятя: 1. Батько (опікун) мусить бути членом руского товариства Педагогічного. 2. Кождий питомець мусить бути зовсім здоровий, що потвердять лїкарскі оглядини з поч тком шкільного року. 3. Комітет приїме лише добрих учеників, котрі так поведенем як і поступами в наукї дадуть заторуку добрих успіхів. 4. Батько (опікун) питомця буде точно платити умовлену оплату (45 корон місячно) з гори, найдальше до 5. кождого місяця. 5. Кождий питомець зложить при вступі одноразовий датов, 6 корон на інвентар, а ново вступаючі до інституту 2 К на переписку. За право доплачує ся місячно 1 кроєву. Подане о принятє потреба вносити найдальше до дня 5. липня 1906 Принятї питомці мають при приїздї вказати ся, що посідають 4 простирадла, 2 пошевки, 12 хусточок, 6 пар шкарпиток 4 ручники, сїянник подушку, ковдру, кошик, одіж, плащ і 2 пари обуви. Всї бувші питомці мають внести подане на ново.

Львів дня 12. червня 1906.

2—3 *КОМІТЕТ.*

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

з Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова 2·51*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з Ширця від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.
з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 2·45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51*, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00*, 6·55.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Рашева 4·05.
Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави рускої 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави рускої 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.
до Ширця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 53

Свобода

Щоденно політично-просьвітне господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Львокгин Цегельський

Цїнарічна передплата виносить 2 зр на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Катерина ч 22.

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА"

при зближаючих ся іспитах в народних школах подає до відомости Сьвятих Рад шкільних Вповажненим священників, катехитів учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені, можна купити в канцелярії Товариства ч 10, або в Книгарні Наукового Товариства, ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1. по сьлїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот
4.	Житє св. о. Николая	40 „
3.	Пасїка	70 „
4.	Про лучбу грунтів або комасацию	80 „
5.	Спартак, провідник римских гладіаторів	90 „
6.	Гетманьскі свати	50 „
7.	На послухане до Відня	40 „
8.	Оферма	40 „
9.	Від чого вмерла Меланя	40 „
10.	В глухім кутї	40 „
11.	Сотні роковини народного письменьства Руси-Украіни	52 „
12.	Дещо про молоко	40 „
13.	Фармазона і поезиї Ю. Федьковича	60 „
14.	Горить	60 „
15.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
16.	Під морскими хвилями	40 „
17.	Кілька рад і перестороґ для хліборобів	45 „
18.	Про обірник і инші навози	60 „
19.	Істория Украіни-Руси (з образками)	30 „
20	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
21.	Великий молитвеник „Хваліте Господа з небес" в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
22.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом на велиновім тривк. пап.	2 К 40 „
23.	Молитвеник оправлений в шкіру з позолоч. берег.	2 К 20 „

Замовлення полагоджує ся відворотною почтою.

Премії для дїтий.

При надходячих шкільних іспитах припоручаємо на премії для дїтий гарні образки, відповідні нашому обрядови в цїні по 60 сот., 1·—, 1·90 і 3 К за сотку. — Купуючим за 10 К удїляємо 10% рабату. — Можна дістати в головнім складі нашім в Самборі і у всїх філіях „Народної Торговлї" по тих самих цїнах. — *Дирекция „Ризниці".*

Великі еспаньскі вишні

вибирані, гарні, великі морелї

в 5-кільограмових почтових коробах старанно спаковані франко по 3·60 К.

608 A. HOFFMANN, Nyiregyhaza. Ungarn. 1—10

„Olympia"

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТИЙ (VARIETE)

ПАСАЖ МИКОЛЯША, Львів

ЩО ДЕНЬ ВИСТАВА

612 **о год. 8½ вечером.** 1—3

ПЕРША МОРАВСКА ФАБРИКА ВЕЖОВИХ ГОДИННИКІВ

ФР. МОРАВУС, Берно Grosser-Platz 6.

виробляє і доставляє

вежові годинники

до церков, банків, шкіл, фабрик ратушів, віл, лише в солїднім виконанню і дуже дешево.

Контрольні годинники для страженивів.

Цїнники даром. 445 7—?

Найлїпші відзначені як доставу знаменитих виробів.

Така нагода рідко коли трафить ся!

Задля недопущеня книжок цензурою за границю є по-половину знижена цїна за гарний, ілюстрований **Музичний Календар Р. Зарицкого на р. 1906** з безплатним додатком „начерку науки гармонії і композиції" о. В. Матюка (часть I.) Цїна за примірник лише **70 сотиків** вже з оплатою почти (даніше 1 К 20 сот.) — Просить ся уклінно многих прихильників видавництва, звернути на се сповіщене увагу інтересованих, а особливо управителїв хорів, співаючих учеників середних шкіл і семинарів і пр. Скорі замовленя почт. перезаграми адресованими: **Р. Зарицкий Львів, ул. Сикстуска ч 62,** полагоджують ся взаворотно. Можна дістати також в книгарні тов. ім. Шевченка у Львові.

Кождий хто хоче пити знамениту і дуже поживну каву, вехай уживає

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

з фабрики в Подґужи,

що змішана з ¼ частию вершистої кави вдоволить навіть найвибагливійших смакунів.

Особам слабосильним, недокровним і дїтям треба подавати саму 1122 20—25

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

не додаючи вершистої.

1 клґ. коштує лише 80 вр, або 1 К 60 сот.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцию Александер Борковский.

З друкарні Народової [Маєвских] Коперника ч. 9

Ч. 118 Львів, пятниця 9. (22.) червня 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Reiter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wollfischgasse 10; A. Chwiławski Wien VI. Getreidemark 13; У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. Реклямації вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поздоби і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Новий проєкт виборчої реформи.

I.

В падолистї минулого року заповів бар. Гавч народам Австрії нову еру, та розвів в парляментї систему загального, безпосереднього і рівного права виборчого. Але помилив ся, коли думав, що можна змінити основи полїтичного житя держави, і рівночасно задержати „стан посїданя" дотеперішних парляментарних сторонництв і їх відтїнків. Народи Австрії приняли його заповідь з одушевленєм — парляментарні сторонництва однак з рестрикциєю. Вийшов тому з глубини серця усїх народів могутний клич за загальним, безпосереднім та рівним правом голосованя — коли між тим парляментарні круги боронили лише свого „стану посїданя". Вправдї нїяка сила не могла побороти змагань до загального та безпосереднього права виборчого, але тим більше мусїла потерпіти „рівність", бо против неї видвигнули пануючі круги свій — здебільшого — безправний „стан посїданя", і під тим напором мусїла загально проклямована „рівність" стати разячою нерівностию. Реформа бар. Гавча мусїла тому зробити великі уступства на користь „стану посїданя"; але не відповіла вповнї анї вимогам „рівности", анї жаданям усїх сторонництв що-до задержаня, зглядно розширеня полїтичного „стану посїданя". Невдоволені були перед усїм Поляки, що на безправнім „станї посїданя" опирали своє домінуюче становище в державі і своє необмежене пановане над Русинами в Галичинї. Проте вони повалили реформу бар. Гавча, хоча вона не відповідала вимогам „рівности" і запоручала Полякам в Галичинї упривілеєне становище. Адже-ж відома річ, що проєкт Гавчівскої реформи для Галичини уложено в галицкім намістництві під кермою гр. Потоцкого, та за його почином принято славну пропорциональну систему для галицких сїл; лише на пропонованих 25 процент голосів до вибору польских кандидатів на послів бар. Гавч не міг згодити ся. Так упав проєкт Гавча через те, що за мало дав Полякам нагоди до повного знехтованя руского народу і потоптаня його прав; упав проєкт, що з усїх народів Австрії кривдив найбільше Русинів, хоча здавало ся, що не можна видумати новійшого проєкту виборчого права, котрий зносив би курії і заводив загальне та безпосереднє право виборче, а ще більше кривдив руске населенє краю. Та — на жаль — неімовірне стало ся дїйсностию. Кн. Гогенльоге, наслїдник бар. Гавча, покинув зовсїм змагане до мнимої „рівности", але усї свої сили поклав за піддержанєм і здвигненєм „стану посїданя" найсильнїйших сторонництв. Почали ся торги з партиями — компроміси. І так виборча реформа, що мала розширити політичні права усїх верств населеня і усїх народів Австрії, стала торговиском тих сторонництв, що прийшли до парляменту не як представники цїлого народа, але як репрезентанти поодиноких груп інтересів і поодиноких упривілєйованих кляс та народних сторонництв. Бар. Бек перейшов компромісовий проєкт кн. Гогенльогого, і тепер веде ся над ним нарада в виборчій комісиї у Відни. Анї Гогенльоге, анї Бек не оглядали ся на Русинів, бо ходило їм о се, аби не зразити собі всемогучих Поляків. Проєкт Гавча-Потоцкого мусїв улягти основній змінї, аби зіпхати Русинів на останнїй плян. Бобжиньский доказав, що можна принятн загальне та безпосередне право голосованя, а все-ж таки звести полїтичні права руского народу, що становить навіть після теперішної тенденційної статистики майже половину галицкого населеня, ad minimum. Утворено справдїшну мийску к у р и ю, та до 18 мийских послів Гавча додано 14 нових мийских мандатів. Тих 14 нових мандатів припадає Полякам. Але не так легко було винайти ті міста в Галичинї, бо крім тих міст, які вилучила реформа Гавча, не богато було таких, що переходили 4000 душ. Перед усїм була біда з західною Галичиною, бо тут тих міст далеко менше, ніж у східній Галичинї. Брало ся тому міста по 2000 а навіть низше 2000 мешканців. Зрештою вже в західній Галичинї комбінує проєкт Бобжиньского (названий проєктом Гогенльогого) поодинокі міста так, аби спинити вплив поступових елєментів більших міст. Те-ж саме бачимо й в східній Галичинї, — а тут склад мийских округів єсть прямо дивовижний. Такі міста, як: Городенка (вище 11.000), Яворів (вище 10.000 душ), Тисьменица (8.000) не находять ся в проєктї, бо мають більшість руского населеня. Місто Борислав (також понад 10.000 мешканців), хоча належить до найбільше промислових міст Галичини, не має вибирати в мийских округах, але в сїльских. Натомість находять ся в мийских округах н. п. Олесько, Лопатин, Ходорів, що не виходять богато поза 3000 мешканців, а далї місцевости з польскою більшостию, як Бжоздовце, Роздол, Білий Камінь, Підкамінь, Кристинополь, Тартаків місто (1735 душ!), і т. и. Чуємо голоси, що сї місцевости тому вилучено, аби сельскі повіти були чистїйші, і щоби через те запезнити Русинам їх сельскі мандати. Однак се запевненє нещире, та зовсїм невірне. Крім одинокого сельского округа (Рогатин, Болшівці, Бурштин, Жидачів, Ходорів, Миколаїв, Бережани, Глиняни, Бібрка) вилученє поодиноких місцевостий до мийских округів не впливає зовсїм на забезпеченє двох сельских мандатів Русинам, — тим більше, що для польских меньшостий має тут вистарчати 25 % голосів. (З того виходить, що лише в наведеним тут сельскім округї могло-б при теперішнім проєктї вийти двох руских послів, так що Русинам лишає ся de facto 19 мандатів на 83 польских).

З другого-ж боку вилучуване маленьких міст з польско-жидівскою більшостию єсть дальшим упривілеєнем польского елєменту, бо вони голосують в мийских куриях, де треба менше нїж половину голосів сельских округів. Зрештою проєкт робить се лише там, де Поляки мають і так значну меншість; натомісць не вилучує навіть більших міст там, де польский кандидат має в сельскім округї запевнений вибір. Тому нема в мийских округах Збаража (8.310 душ), Підволочиск (5.176), Скалата (5.728), Теребовлї (8.283), Гусятина (5.736). А врешті самбірский мийский округ — се правдивий куріоз! До нього належить крім самого Самбора 14 місцевостий (с. т. сїл і місточок) самбірского повіта, між 487 а 2531 мешканців. Вправдї в тих 14 місцевостях, що числять вище 1600 душ, находить ся майже 5000 Русинів, але їх голос зникає. Сей мийский округ — се дарунок для самбірскої шляхти.

Сельскі округи не богато рїжнять ся від проєкту Гавча. На західну Галичину припадає 16, на східну тільки 19 подвійних округів. Теперішний проєкт не усунув отже тої несправедливости, яку містив в собі проєкт Гавча; тому в західній Галичинї є повіти, в яких 115.000 населеня вибирає двох послів (між 115.000—169.000); а у східній Галичинї такі повіти, де доперва 270.000 населеня вибирає двох послів (між 170.000 — 270.000). Зрештою задержано пропорциональну систему, але з тим, що в подвійнім округї перший посол мусить мати вище 50 прц. голосів, а для другого має вистарчати 25 прц. Се має бути охорона меншости, котра іде так далеко, що у східній Галичинї Русин мусить мати за собою вище 50 прц., а Поляк 25 прц. голосів. Що-ж робити — маємо і дальше лишити ся „eine minderwertige Nation".

Одначе руский народ не стерпить сеї наруги, не змовчить сего потоптаня усїх своїх прав. Виборча реформа має дати полїтичну свободу усїм народам Австрії — так само Русинам, як і другим нациям. Вона лиш тодї буде справедлива, коли опре ся на автономії народів, та рішучо опрокине несправедливе змаганє т. зв. історичних народностий до знехтованя других народів Австрії. Але під теперішну пору ми сего бажаня ще не ставимо, хоча заявляємо, що нїколи від него не відступимо, та в будучности за ним постоїмо. Тепер жадаємо тільки усуненя тих постанов проєкту, які кривдять цїлий руский нарід і жадаємо таких змін, які можуть нам уможливити дальше істнованє в Австрії. Отсї мінїмальні постуляти є:

1) Домагаємо ся розмірного поділу сельских округів між західну а східну Галичину — так що 30 мандатів має припасти на західну, а 46 мандатів на східну Галичину.

2) Жадаємо знесеня пропорциональної системи виборів в сільских округах.

3) Коли-б однаке пропорциональна система мала лишити ся, то:

а) з найбільшою рішучостию відкидаємо постанову нового проєкту, що для мінїмуму ¹/₄ усїх голосів вибрати одного посла;

б) жадаємо рівномірного поділу округів пропорциональною то-треба по містах.

4) Протестуємо против того, аби розклад поодиноких округів мав увійти до основного закона.

З України.

З дїяльности одеської „Просьвіти".

Для характеристики українського національно-культурного руху, який пробудив ся на роспській Україні, як тільки трохи послабли пута самодержавної неволї, може послужити доброю ілюстрациєю дїяльність тов. „Просьвіти" в Одесі, заложеного 7. сїчня с. р.

Аби познайомити суспільність з істориєю, потребами й домаганями українського народу, товариство скликало національні збори, наслїдком яких зискувало що-раз більше прихильників, так що тепер число членів доходить до 400. Товариством управляє видїл, зложений з 9 людий. Два рази на тиждень відбувають ся збори членів, на які має вступ і посторонна публика: в середу відбувають ся відчити по українськи і дискусия над ними, а в суботу літературно-музично-вокальні вечерниці. Товариство має свою читальню з бібліотекою, яку значно збогатило, закупивши цїкаву й цїнну бібліотеку пок. Л. А. Смоленського. Сюди приходять усї українські газети з Росиї, Австрії і дві з Америки, — по части даром, а по части за передплату. При товаристві є також невеличка книгарня українських популярних книжок для народу. Для успішнїйшого ширеня книжок і газет між народом заключено умову з одним кіоском на Романівці, найбільше народній части міста, аби половина газет і книжок в тім кіоску була українська і з печаткою товариства. Фонди товариства складають ся з членських вкладок по 1 рублю річно і з платн за вступ на відчити, який виносить по 15 копійок від особи і дає коло 100 рублїв місячного доходу. Для побільшеня фондів товариство уряджувало вечерниці з представленями, танцями і співами, що дало доси доходу коло 600 рублїв. Сею справою займала ся драматична секция, а видїл лише визначував дни представлень. Хор складаєть ся з

7)

Причинки до істориї „Народного Дому" у Львові.

(*Дальше*).

А вже найзавзятїйше опирались львівскі обєдинителї приниманю в члени института мужів з народного сторонництва. Таких людий, і то дуже поважних в нашій суспільности, зголошувало ся богато в рїжних часах; але їх зголошеня складано до актів і не подавано навіть до ширшої відомости членів, щоби не визивати їх здуміня на таке гидке поступованє або і протесту. Колиж часом виринула така справа на загальних зборах, то уміли львівскі проводирі повести річ в кождім поодинокім случаю в той спосіб, що успокоювали збори красними словами і склонювали їх до того, щоби передавали справу совітови, де она на завсїгди погрібалась. Так поступовано з цїлою уплянованою систематичностию від самого початку институциї і не принято від зверх 30 років — на многі сотки москвофільских членів — нї одного члена-народовця! Розуміє ся, що таке несправедливе і дике поступованє мусїло визивати острі докори не лиш з сторони кількох членів з народної партиї, але і справедливійших москвофілів з провінциї.

Сю сторону діткнув найперше, на загальних зборах р. 1884, о. Стефанович. Причину до сего дала та обставина, що коротко перед тим зголосилось було в члени „Нар. Дому" значне число поважних народовців (між ними прим. пок. професор университету д-р Александер Огоновский, і теперішні крилошани, оо. Чапельский і Пюрко) і не зістали приняті. О. Стефанович піднїс тому: „Число членів „Нар. Дому" є надто мале (всего було 333 люда) і складає ся переважно з мужів старших віком; молодші, хоч дїяльні патриоти, не належать сюди і не зголошують ся, не маючи певности, чи будуть приняті. Се не відповідає цїли института. „Нар. Дім" є добром цїлого руского народа, всїх Русинів, що держать ся своєї народности, — і тому кождий щирий Русин повинен мати повне право стати его членом. Коли „Нар. Дім" сполучить в собі всю Русь, тодї буде він і обезпечений в своїм посїданю. Управл. совіт най видасть тому відозву до всїх Русинів і най запросить їх до численного вступленя в члени".

Внесенє було поставленє обережно, не дотикало нїкого і повинно було знайти успіх тим більше, що москвофіли лучились тодї з народовцями у всїх полїтичних акциях. Але стало ся инакше. На предложенє львівских провідників відступлено внесенє совітови до полагодженя, — а совіт зложив его до актів, де оно і до нинї (по 22 роках!) не тикане спочиває.

Таке внесенє ободрило деяких народовців до зголошеня ся в члени; але совіт не узгляднив їх просьби. Се дало причину, що на слїдуючих загальних зборах р. 1887 вивязала ся на ту тему вже горяча дискусия. Именно виведено там відклик п. Василя Нагірного що до непринятя его в члени, та поставлено інтерпеляцию в дїлї пп. Романчука і Лїниньского.

П. Нагірного знаємо нинї всї. Але вже і тодї були его заслуги не малі. Вернувши по скінчених студиях в Цириху до краю р. 1882, в хвилї коли по паденю кред. Заведеня огорнула нашу публїку на економічнім полї цїлковита зневіра, став у нас инїціятором нової економічної праці. Зараз таки підняв гадку основаня „Нар. Торговлї", в котрій став сам трудитись. В р. 1885 виголосив на всенароднім вічу у Львові знаменитий реферат в економічних справах, вливаючи в наш загал довірие у власні сили, тай виводячи перед нашою публїкою многі не знані і не тикані у нас проєкти, які стали небавом справдї осуществитись. Сим звернув на себе загальну увагу, належав уже в р. 1885 до центрального виборчого комітету, зложеного тодї з обох партий, а навіть був поставлений посольским кандидатом до ради державної. — Сей муж зголосив ся отже в члени „Нар. Дому", але совіт не приняв его. Колиж відкликав ся до загальних зборів, рішили ті (за усильним впливом львівских провідників) перейти над справою до дневного порядку,— по причинї, що п. Нагірний (risum teneatis) „ще не досить їм звісний!" *) — (Розуміє ся, що п. Н. не став і до нинї совітови досить звісний, хоч дав у нас почин до многих пре важних институций, о яких господинам з „Нар. Дому" і не снило ся: дав прим. инїціятиву до основаня „Дністра" і тов. „Труду", заложив руске ремісниче товариство, „Зоря", ремісничу бурсу, Гостинницю і др., а крім того причинив ся гарними церковними плянами до піднесеня нашого обряда, — словом, поклав у нас може найбільші заслуги на економічнім полї).

Рівночасно виринула на тих зборах ще друга подібна справа. П. Харак поставив інтерпеляцию: чому совіт не дав відповіди на внесеня, поставлені перед двома роками, о приняте в члени пп. Романчука і Лїниньского? — Предсїдатель крил. Делькевич відповів, що „п. Романчук не вніс такого поданя, і совіт не міг давати відповіди в справі, котра єму не була звісна (?), — а що до п. Лїниньского, то его просьба до тої пори не полагоджена, бо совіт не набрав ще до него достаточного довіря". — Таке поступованє з мужами загально звісними мусїло вразити многих членів; а о. Стефанович не міг здержатись, щоби не піднести їзда того проти совіта острих докорів. Він сказав, що не може вдоволятись сими поясненями. „П. Романчук жертвував для бібліотеки „Нар. Дому" значне число книжок і часописей, і на се заявив єму п. Богдан Лїдицкий (тодї бібліотекар), що внесе на совіт, щоби именовано его членом „Нар. Дому". П. Лїдицкий мусїв се напевно зробити; впрочім знали о тім совіт із інтерпеляций в часописах, а именуючи многих людий без їх личного зголошеня, міг також почтити іменованєм такого патриота і речника нашого в собі. (Голоси духовеньства: Так єсть! заслугує на то! дуже добрий посол!). Що до п. Лїниньского, то дивно, що совіт ще его добре не пізнав і набрав до него довіря. Задля патриотизму вибрано его в жовківскім округї послом, де виступав неустрашимо в оборонї наших прав і був задля того перенесений на Мазури. Він знаний з того і поважаний в цїлім краю (Голоси з духовеньства: так єсть!), а лиш совіт „Нар. Дому" ще его не пізнав! Однак знаю ще одного мужа, що звертав ся з подібною просьбою до совіта, і не одержав відповіди. Се наш ветеран педагог Врецьона. Він головною опорою першої руской школи у Львові, редактор руской „Шкільної часописи", що має на цїли піддержувати в нинїшних часах духа в нашім учительстві, і вельми заслужений на поли людової просьвіти, — та мимо того не удостоїв ся приняти".

Совіт викручував ся рїжними способами перед провінціональними членами, котрим ті аргументи не могли якось трафити до переконаня. Остаточно повернено річ так, що не ухвалено нїякого позитивного рішеня і відступлено справу совітови. Того порішеня не дочекали ся пп. Романчук і Лїниньский і досї (по 19 роках!), а п. Врецьона і умер, та не діждав его!*). (*Дальше буде.*)

*) Цїкаве те, що референт дотичної комісиї М., що висунув на заг. зборах аргумент, що п. Нагірний „ще не досить звісний", — в годину пізнїйше цїлував ся сердечно з п. Н. яко давним знакомим, та подивляв рїжні его проекти і труди.

*] „Діло" з р. 1887, ч. 133.

70 людий, має свого дірігента й акомпаніяторку, котрої обовязок грати на представленях і на пробах. Місячні видатки виносили: мешкане 56 руб., сторожеви 10 руб., писареви 30 руб., дірігентови 15 руб., акомпаніяторці 8 руб. (по 2 руб., за представленє), фортепіян 10 руб., дрібні видатки, як свічтло, опал і т. д. 27 руб., — разом 156 руб. Незабаром товариство має перенести ся до більшого помешкання й розширити свою діяльність. Збори плянують робити 3 рази на тиждень: в середу відчити, в неділю вечерниці, а суботу посьвятити виключно для дітий. Крім того товариство думає видавати книжки й заснувати початкову українську школу. Гроші на се будуть добувати ся ріжними способами, між иншими льотериєю, для якої товариство має вже на більше як на 100 руб. дарованих дрібних, але дорогих та оригінальних річий. Діяльність товариства утруднював незвичайно воєнний стан; так пр. про день зборів і про зміст відчитів на них треба було повідомлювати градоначальника тиждень на перед. Відчитів відбуло ся в товаристві доси 19 на слідуючі теми: 1) З антропольоґи, 2) Села Білявка і Яєска, 3) Козаки, 4) Шевченко-народний поет, 5) Запорожці, 6) Братерва, 7) Запорожські вольности, 8) Марксизм, 9) Старицький, 10) Мазепа, 11) Руданський, 12) Творча законодатна праця, 13) Кобзарі, 14) Гребінка, 15) Назви: Україна, український, Русь, руський, 16) Польсько-українські відносини в Галичині, 17) Антонович — громадський діяч, 18) Подільські письменники, 19) Палій. На суботних зборах на перемину з деклямациями і сьпівами читано короткі реферати про Стефаника, Франка, Антоновича, „Лесю Українку, Бордуляка й ин.

(Зі „Гр. Думкою")

Братерска відповідь.

На мою вимівку, зроблену братям Полякам за те, що вони, користаючи з своєї „вищости" матеріяльної і „культурної", занадто утискають в Галичині бідних Русинів, систематично спинюють їх духовний розвиток і не хотять дати їм рівних політичних прав в конституційній Австрії, польска газета Przegląd відповіла мені, що я не знаю дійсного положеня Русинів в Галичині і занадто сентиментально гляджу на справу. Потому ся газета радить показати факти на доказ утиску і несправедливости із сторони Поляків та каже, що я неспосібний до політики.

На коротку відповідь польскої газети можна би написати двацять стовпців, та у мене нема часу на полеміку, а до того сама реальна дійсність галицкого житя говорила сама за себе. Однако мушу замітити, що моє сердечне відношене до тої невідрадної з любої дійсности зовсім не походить з якогось поверховного погляду на кляту дійсність, а з сильного бажаня, щоби ся реальність не довела обох братніх народів в Галичині до ще більше реальних терпінь і нещасть. Бажане справедливости в житю зовсім не є навистию або слабостию духа, незнанем житя і людских відносин, а глубокою прикметою славяньскої душі, котра прагне справедливости в турецкій неволі, в Сибіри і на кострі. А люта безсердечність зовсім не є знаком розуму і культурности, а дикости обичаїв і крайно егоїстичної зарозумілости і грубої пихи. Руский народ завсігди визначав ся глубокою сердечностию і високою просвітою, а зривав ся лютий лише против насильства і вопіючої несправедливости; та в тім не его вина, а вина варварских насильників.

Що я неспосібний до політики, то й об сім не буду розводити ся. Політика є ріжна: чесна, народна, і погана, хижацка, добра. Ще Аристотель обурював ся політикою завоюваня і поневоленя, політикою підлости і кравди; а філозоф Август Комт (Comte) так був недозволеним „політикою", що хотів написати цілий філозофичний трактат, в котрім гадав замінити слово „політика" иншим означенем сего понятя в житю людий. Одним словом, є політика інтересів народу і є політика хижаків, котрі часто, утискаючи народи, так загинають ся в своїй пажерливости, що гинуть під звірского обжирства. Природа тяжко карає людий хижаків: вони часто гинуть, і побідає справедливість народної чесної політики. І настане час, коли установить ся у відносинах народів така політика, що не буде місця для підлости, обману і насильства. І руский нарід в Галичині не насильник, не хижак, а нещасний страдалець і мученик.

Об сім сьвідчить уся реальна дійсність, уся минувшість і все, що тут бачу на власні очи. Руский нарід тут такий бідний і приниженний не з власної вини, а з вини тих, що систематично спинали его духовний і матеріяльний розвиток. Се очивидний факт. Яких же то фактів треба крім самої вопіючої дійсности? Я довідую ся, що в Галичині є ще около 60 проц. неграмотних, що Русини мали перед конституцією більше шкіл чим тепер, та й тепер в богатьох школах руских дітий учать насильно по польски. Мене обурювало і тепер обурює насильне московщене польских дітий в царстві польскім в Росиї і тому я не могу похвалити того самого в Галичині. Дальше відоми мені такі факти несправедливости: Польска шкільна власть вимагає від руского сьвященика, щоби він руских дітий обовязково учив релігій в польскім язиці. Щось подібного не могло бути навіть в бюрократичній Росиї перед реформою! Дальше я довідав ся, що, коли вдячні Русини забажали поставити памятник своєму великому українскому поетови Т. Шевченкови, то на се не найшло ся місця в цілім Львові. А я горячо люблю і Шевченка і Пушкина і Міцкевича і Лєрмонтова і менї приємно бачити памятники великих польских поетів по містах Галичини, хоч вони не родили ся тут. Чому-ж не дадуть поставити памятника Шевченкови? Атже се несправедливо. У Львові є улиця імени Т. Шевченка. Та се простий жарт: улиця поганенька, грязка, брудна і ледво чи колинебудь стане лїпшою.

Та чи мало-ж еще подібних фактів несправедливости у відносинах Поляків до Русинів? А се-ж не по братерски: Може бути, що в тім є яканебудь глубока „полїтика", та воно заразом і глубока вопіюча несправедливість. Коли польский нарід хоче бути справді культурним, він не повинен насилувати „слабих" (?), а тим менше своїх братів Славян. Повтаряю, що в єднаню сили; тимчасом Славяни всюди ловлять одні других за горло, а тим радують ся вороги славяньства. Мир може бути лише на основах любови і справедливости. Тої справедливости і любови й хотять Русини.

І. М. Радецкий.

До сеї „братерскої відповіди" Вп. професора Радецкого докинемо і від себе кілька слів. Przegląd-ови — та не тілько ему одному — здає ся мабуть, що кождий чужинець, заїхавши до Галичини, потребує довго і основно студиювати на місци, щоби пізнати дійстний стан річий в краю, що мусить списувати протоколи з Русинами, опісля з Поляками, а дальше може кликати одних і других до ока на розправу та ще й взивати сьвідків, щоби пізнати і осудити польско-рускі відносини. Такий погляд часто може бути і слушний. Бувають люди, що могуть не знати як довго придивляти ся якійсь річи, а таки не богато, а бодай не всьо уміють побачити. Але досьвідчений чоловік, що має бистре і вправне око, потребує лиш глянути по хаті, щоби пізнати, яка господиня, який господар живуть у ній: чи заможні чи бідні, чи господарні чи недбалі, чи охайні чи брудні, чи моральні чи ледачі і т. д. Досьвідчений чоловік потребує лиш увійти до школи і глянути на дітвору, щоби пізнати, чи учитель є батьком для неї чи катом, чи є справді учителем чи лиш ремісником і т. д. Пок. Лісикевич, бувший редактор львівского „Слова", коли пішов до Росиї на гімназияльного учителя, вернувши сюди на перші вакациї, характеризував відносини в Росиї між иншим таким афоризмом: „салдат — русский мужик; прапорщик — русский дворянин; капітан — Поляк; генерал — Німець". Як же богато воно говорить, хоч усї вони ходять в шинелях! Або у Львові (чи і в иншім містї у східній Галичині) вийти з кавярнї, де сидить всїляке „паньство" і розмовляє по польски, на вали, де снують ся мамки і няньки з „паньскими" дітьми, а поміж ними жовнїрі і всї розмовляють по руски: Як же то богато се одно говорить чужинцеви! Чи потребує він аж студиювати, хто тут в рускім краю панує, а хто служить? Оттак і проф. Радецкий, що з'їздив усю Европу, придивив ся всюди дійсному житю, а з'окрема вихованю молодіжи, котре его особливо цїкавить, ледво приїхав до Галичини і побув хвилю в Тернополи, де бачив простих людий на торзї і на вічу, де глянув і на інтеліґенцию в ресторациї і на улици, а вже, приїхавши до Львова, умів нам розказати свої помічення і виложити на диво вдячні висновки з тих помічень. Відси поїхав він на захід; був і в західній Галичині і на Шлеску, Моравї і Чехії. А вернувши тепер, знов незвичайно вдячно характеризував житє і стан в тих країнах, відносини ческо-німецкі, утиск Поляків на Шлеску, а при тім і величезну ріжницю, яка заходить між житем і гаразди у східній Галичині а хочби лише зараз „ по західній. Для бистрого, вправного ока, для чоловіка бувалого і досьвідченого не треба знати аж усї подробиці житя, щоби те житє пізнати добре і виробити собі вдячний суд о причинах таких чи иншим обявів житя. Що проф. Радецкий не займає ся „політикою" і не спосібний до „політичної роботи", се нїчого не має до річи; его цїли і задачі є чисто гуманні, і длятого тим цінніший его безсторонний гуманний суд.

Молочарска конференция філії „Просьвіти" в Стрию.

(Конець.)

Другий реферат устний виголосив о. Остап Нижанковский про теперішний стан нашого молочарства, про хиби і перепони, спиняючі красший розвиток так Спілок як і Союза, і про недостачі, які виринають у взаєминах особливо торговельних Союза до Спілок.

Референт уважає за причини тих браків: а) невідповідне і дуже примітивне образоване персоналу молочарского в Спілках, б) брак субвенций з публичних фондів на цїли молочарства, в) неплянове закладане Спілок, г) примітивне їх уладженє і в кінци д) походяче головно з недостаточного образованя невироблене купецке Спілок, з котрого нераз виринають непорозуміня між Союзом а Спілками з причини часто хибного пониманя взаємин послїдних до Союза.

Указані недостачі ілюструє референт приміром з дотеперішного досьвіду Союза і висказує бажане, щоби зібрані заступники Спілок виявили свої жадання. Референт, реасумуючи обговорені справи, приходить до висновку, що найважнїйшою і найбільше пекучою потребою нашого молочарства є потреба своєї припоровленої до наших відносин, школи молочарской. Справа тим більше пекуча, що в загалї у східній Галичинї нема такої школи, а до школи в Ряшеві так задля її переповненя, як з причини знаних відносин не може дістали ся потрібне число наших людий. До зарядженя сему некористному для нас станови видить референт дві дороги: або заложити свою школу при підмозї з публичних фондів, або коли би се було неможливе, уладити курси для молочарів, якрі поминаючи брак школи, з причини недостачі питомої фахової лїтератури не мають навіть дороги до самообразованя.

По рефератї вивязала ся жива дискусия, в котрій забирали голос майже всї участники.

П. Павлюк попирає погляди референта що-до школи і на підставі своєї практики при Союзї, виказує, що брак образованя молочарів появляє ся головно в за малій видатности молока при виробі масла, в слабій якости масла та в злій експедициї масла, а вкінци спричиняє неправильне зуживане машин і незвичайно утрудняє взаємини Союза до Спілок, котрі припорученя Союза нераз хибно або зовсім не виконують і ставляють через те Союз і себе в прикре положенє. Для дїяльности Союза є рівнож некористна перівномірна достава масла; н. пр. в марцю с. р. доставлено Союзови о 55 процент масла більше чим у цьвітни с. р. По думцї бесїдника запевнить ся нашому промислови молочарскому найкрасшу будучність через єго централїзованє в тім змислї, щоби в поодиноких менших округах була одна централя парова або на більшу скалю ручна, переробляюча масло, до котрої би кілька стацій сметанкових доставляло сметанку. Після обчислень бесїдника кошти уладженя кількох молочарень покриють легко кошти устроєня централї, а самими ощадностями на коштах адмінїстрациї удержить централя фаховця і запевнить собі лїпше масло, а тим самим лїпшу марку і цїну і значно більші зиски. Ріжниця в коштах адмінїстрациї велика, бо коли тепер виносять ті кошти в поодиноких Спілках пересічно 2 с. на 1 кг. масла, то спадуть вони в централї на ¼—1 с. Дальше вказує бесїдник на користи Спілок при плаченю доставцям не від скількости молока, а від скількости товщу. Се впрочім користне і для доставцїв, бо вони старають ся о лїпші корови, а тим самим посередно впливає ся на поправу худоби. На сю послїдну впливають дуже користно контрольні Союзи, які віддають величезні прислуги в краях о високо розвиненім молочарскім промислї. Союзи сї вийшли з Данії, а за її прикладом заложено їх в инших державах.

Після статистики за рік 1904. було в Данії таких союзів 340, у Швециї 204, Норвегії 120, Фінляндиї 40, Голяндиї 3, Шкоциї 2, Німеччинї 50, в Австриї 7, а то 2 в Чехії, 1 в Стирії, 2 в Каринтиї, 1 в Тироли і 1 в Горішній Австриї. — Бесїдник уважає за потрібне заложенє такої стациї контрольної в стрийскім повітї і по єго думцї заняти ся сею справою повинно тов. „Сїльский Господар".

П. Гарасевич годить ся на погляди і виводи референта, однак завважає що нерівномірність продукциї є конечною недостачею початків промислу, а на поправу якости масла можна хоч по части вплинути через часті люстрациї Спілок і через уладженє взірцевої молочарнї. Така молочарня усунула би хоч в части прикрі наслїдки браку школи і дала би можність нашим кандидатам на молочарів відбувати практику в значно користнїйших услівях, чим доси.

Бесїдник горячо попирає справу заложеня школи і радить, щоби Спілки зрекли ся призначених для них Центральним Видїлом „Просьвіти" субвенций з признаного товариству Видїлом краєвим фонду на промислово-господарскі цїли.

О. дек. Городецкий висказує бажане, щоби цїни масла оферовані Союзом не ріжнили ся значно від цїн, подаваних иншими оферентами. Бесїдник указує на пекучу потребу зорганізованя в як найкоротшім часї Спілок в самостійні, статутарні товариства на законї о заробково-господарских створишенях і висказує бажане, щоби Союз подбав як найскорше о виготовленє взірцевого статута. Дотеперішні форми Спілок можуть лиш служити для пропаганди справи, але не суть в силї забезпечити Спілкам тревалого і успішного розвитку. Бесїдник не годить ся на раду п. Гарасевича, щоби зречи ся субвенций, бо субвенций тих Спілки дуже потребують. Вкінци на виводи п. Павлюка що до централїзациї, указує на непопулярність таких кличів серед нашого народу.

О. Бачиньский висказує бажане, щоби Союз видав друки на викази доставцїв, щоби не подавав у звітах зисків молочарень, бо се не практикує ся, а зиски в дійсности не суть такі, бо у звітах нема рубрики на кошти заложеня, і щоби в контрактах з відбірцями забезпечував собі обовязок відбірців до примусового відбираня ще раз так великої скількости масла, як законтрактована. Бесїдник указує на великі користи, які фахові молочарі приносять Спілкам через значне поправленє якости масла і точне ведене адмінїстрациї, та заявляє ся за централїзациею промислу молочарского після проєкту п. Павлюка. Молочарня в Рінчицях платить своїм філіям за сметанку лиш незначно менші цїни, як за готове масло, застерігаючи собі лиш половину сметанки, і не тратить на філіях. Бесїдник промовляє горячо за заложенєм школи і радить, щоби уладити провізоричну низшу школу при молочарнї в Рінчицях, котра в осени сего року приступає до будови взірцевого дому для молочарнї, має найбільшу продукцию і фахового молочаря, абсольвента висшого молочарского курсу в Ряшеві.

П. Гарасевич заявляє ся против заложеня школи в Рінчицях, бо те село около дві милї віддалене від зелїзницї і за далеко від осїдка Союза, се по думцї бесїдника належало би дати перзоналови школи можність вести хоч в части агенди Союза; замічає також, що пропонований о. Бачиньским курс не заспокоїть потреби школи.

Пп. Гнатків і Клїщ бажали би школи троха висшого типу.

О. Нижанковский годить ся з поглядами п. Гарасевича і промовляє за заложенєм школи в Угерску, де є всї п. Гарасевичем влучно поставлені вимоги.

Д-р Олесницкий замітив, що справа проєктованого о. Бачиньским курсу не виключає школи і заслугує на поперте; дальше заявляє против ужитя субвенций, призначених для Спілок, на цїли школи.

До заложеня школи і остаточного її обговореня по думцї бесїдника можна приступити аж по виготовленю потрібних обчислень і нарисів коштів, длятого справа не може бути нинї полагоджена.

В слїд за тим поручили збори Союзови, щоби заняв ся виготовленєм потрібних обчислень.

На тім замкнув предсїдатель д-р Олесницкий конференцию, дякуючи учасникам особливо з дальших сторін, за прибутє.

З Делєгаций.

Відень. Вчера (дня 21. с. м.) зібрала ся австрийска делєгация на плєнарне засїданє. Гр. Голуховский відповідаючи на інтерпеляцию в справі закону о одвічальности спільних міністрів заявив, що се належить до законодавства обох парляментів. У відповіди на інтерпеляцию в справі предложеня автономічної цлової тарифи угорскої заявив, що він не міг ані позваляти на се, ані сему перешкодити. Справа та є в тїсній звязи з угодою між обома половинами монархії, а міністер заграничних справ не може до сего мішати ся. Може лиш посередничити, колиб обі сторони сего зажадали. По сім перейшла делєгация до нарад над етатом міністерства заграничних справ. Бар. Вальтерскірхен доказує, що властиво тепер нема нїякої спільности з Угорщиною і виступає проти Мадярів. Дел. Бянкінї виступає проти тридержавного союза і пангерманьскої політики Австриї. Дел. Толїнґер є за тридержавним союзом, але критикує поведене Італії і Німеччини супроти Австриї в справі балканьскій. Бесїдник вказує на се, що приготовляє ся економічний і військовий союз Сербії, Італії Чорногори. Ся коалїция буде мати на цїли виперти Австрию з Босни. Дел. Штайнер виступає проти протегованя Мадярів. Свою довгу бесїду закінчив вискавом, що народи Австриї є за австрийским правительством, доки воно буде їх інтересів боронити; однакож колиби з міродатного місця починено Мадярам дальші уступки, тоді народи Австриї будуть знати, як боронити своїх інтересів. Проти Мадярів виступає також дел. Шлєґель. Дел. Клофач виступає проти тридержавного союза, зглядно проти Німеччини і Італії, натомість є за порозумінем з Росиєю.

Дел. Романчук як Русин, зі своєго народного становиска не закидає нїчого тридержавному союзови. Русини нїколи не займали неприязного становиска супроти союзних держав, а тим більше супроти Німеччини, куди що року емігрують тисячі селян, де находять зарібок і пізнають европейскі інституциї, яких на жаль не мають у своїй вітчинї. Бесїдник є і за порозумінем з Росиєю, лише бажає, щоб звернути увагу Росиї на конечність наданя народам свобід. Дальше вказує на конечність направи відносин на балканьскім півостровї. Потім перейшов бесїдник на галицкі відносини. В Галичинї віддано Русинів під гегемонію Поляків. Русини опинили ся в як найгіршім положеню через законодавство а ще гірше через адміністрацию. Без огляду на то, чи управа зміняла ся, до Русинів примінює ся завсїгди та сама система гнету і упослїдженя. А так бути не повинно. Годї пр. спільної армії ужівати до спиненя легального руху за виборчою реформою. Серед Русинів панує в Галичинї велике огірченє з причини тамошної адмінїстрациї. Се огірченє буде рости і може стати ся шкідливим для цїлої Австриї з огляду на етноґрафічні відносини і географічне положене Галичини. Колиж ворожа супроти Русинів політика не устає, то вони мусять заняти опозицийне становище як супроти австрийского так і супроти спільного правительства. Бесїдник буде голосувати проти буджету. По промові дел. Штравхера перервано наради. Слїдуюче засїданє в суботу.

Комісия угорскої делєгациї для замкненя рахунків полагодила замкненє рахунків міністерства війни, спільного міністерства фінансів і спільного обрахункового трибуналу. — Комісия чотирох угорских делєгацій радила вчера над буджетом спільного міністерства фінансів і над буджетом окупованих країв. — Комісия скарбова угорскої делєгациї ухвалила, щоби з огляду на то, що в спільнім міністерстві скарбу на 59 урядників є лиш 19 Мадярів, обсаджувати опорожнені місця так довго Мадярами, доки відношене не вирівнає ся.

З Росиї.

Звірства воєнного суду в Ризї.

В нас уже була згадка про те, як воєнний суд у Ризї засудив на смерть і виконав засуд на 8 робітниках, обжалуваних на осно-

ві „щирих зізнань", вимушених на них тортурами; так пр. на судї фігурувало як фактичний доказ білє обжалуваного Еллїта, покровавлене на нїм власне підчас вимушуваня зізнань тортурами. Пригадаємо, що отсей інцидент визвав в думі горячу дебату про знесенє кари смерти. Тепер подаємо за петербурським дневником „XX. Вѣк" опис виконаня засуду, опис, який оббіг всю росийску пресу, викликуючи загальне обуренє на вимір „справедливости" в імени царя...

Коли в ночи прийшли за засудженими салдати, тюрма залунала безумним нелюдским ревом. Аж тепер салдати зрозуміли, для чого їх привели. Їм стало лячно. Поручник Петров, завваживши прибитий настрій салдатів, закомендерував зараз увійти в указані камери й забрати засуджених силою. Тут почало ся щось страшне. Засуджені кинули ся з голими руками на вояків, і почала ся бійка. Крики лунали що-раз голоснїйше. Тюрма дрожала від нелюдського передсмертного крику. Инші, бачучи безцїльність боротьби з солдатами, кинули ся до желїзних крат і товкли до них головами, бажаючи знайти швидку смерть. Ще иншї хотїли кинути ся на дїл з горішної галєрії, але солдати не пустили їх. Тільки один з них, Сіпполь, не боронив ся, лише неначе божевільний оглядав ся кругом й нїчого не розуміючи, повтаряв шопотом: „Я невинен, нї в чім невинен. Присягаю..." Найзавзятїйше боронив ся Маєр. Силач величезного росту, він довго не здавав ся. Малий простір камери не позволив солдатам окружити його з усїх боків і він, користаючи з такого положеня, побідно відбивав ся, добуваючи послїдних сил в надії, що знайде смерть у тій нерівній боротьбі. І так з одної сторони багнети і кольби десятків людий, — а з другої один засуджений, котрий знаючи, що нема для нього ратунку, відбивав ся, маючи табурет, стіл і здорові кулаки... В кінцї в тій нерівній боротьбі сила опустила його. Його звалили на землю і стали жорстоко бити, мстячи ся за те, що він не давав ся, а потім звязали йому руки й ноги. Кождого з 8 засуджених окружили салдати. Маєра підняли, розвязали ноги і всїх під конвоєм вивели з тюрми. Се була важна хвиля в житю тюрми. Тим, що лишили ся в нїй, було мабуть не лекше, як тим, що їх повели на смерть.

Вивівши засуджених на подвіря тюрми, окружили їх з усїх боків солдатами й повели через цїле місто до пристани міноносця на Двинї. Сей міроносець належить до Устю-Двинської кріпости, положеної в гирлї ріки Двини на 16—18 верст від Риги. Коли їх умістили на міноносци, деякі з них пробували кинути ся в воду, а Маєр знов почав бороти ся. Його знов повалили на землю і звязали ноги. Солдат кілька разів товк його головою о поміст, аби лежав спокійно, але він і не здавав ся і напружував усї сили, аби позбути ся шнурів. Робив вражінє божевільного. Очи заплили кровію, лице як у божевільного звертало ся на своїх катів, готове розірвати їх. Солдати говорили, що він справдї збожеволїв і не був подібний до инших засуджених. Тільки Сіпполь держав ся осторонь і шептав до себе: „Я нї в чім не винен... Присягаю..."

Вже зовсїм розвиднїло ся, тільки ще сонцє не показувало ся, коли міноносець пристав до невеликого острова Малусгольма на Двині, недалеко моря. Полудневу часть сего острова заселюють рибалки, а північна забудована фортами, що належать до Усть-Двинської кріпости. Міноносець причалив до північної части, коло форта і злучених вязнїв повів той самий конвой на пісчастий беріг моря. З ними спішили ся, бо сонце підходило що-раз висше, а засуд мав бути виконаний ще досьвіта. Недалеко виринуло 8 стовпів, укопаних в пісок, а коло них були викопані ями. Домовин не було. Засуджених підвели до місця кари і стали привязувати до стовпів. Настала страшна хвиля. Сіпполь з божевільним поглядом кинув ся на усть-двинських піхотинцїв, що привязували його, щось кричав до них, але були чути лиш окремі слова: „Я невинен. За що? За що?" Але коли шнури що-раз мїцнїйше обхапували його тїло і вузол був уже завязаний, а солдати хотїли накинути йому на голову мішок, він у нападї божевіля кинув ся на одного солдата з зубами. В ту страшну хвилю він збожеволїв. Довкола уст показала ся піна і він стягнений шнурами скінчив серед страшних мук. Инші обжаловані просили солдатів не привязувати їх до стовпа й не накидувати на голову мішка. Але вони відповіли, що не мають права вволити їх волю і робили далї своє. Не так легко пішло з Маєром і треба було богато сил і довгої бійки, аби привязати його до стовпа. Він крикнув до салдатів: Памятайте! Вам буде богато гірше, як нам! Наша кров відізветь ся на катах!" З великим трудом удало ся накинути йому на голову мішок; він, як і Сіпполь, кидав ся, хапаючи зубами за руки, що привязували його. Потім прочитали засуд, вистроїли перед стовпами 16-ту роту мало-ярославського полка і поручник Петров закомендерував: „Пли!" Грянули тричи і вистріли. Тїла разом зі стовпами повкидали в ями й позасипали піском...

Так відбув ся сей акт боротьби „законного правительства" з „внутрішним ворогом"...

Державна дума.

На засіданю дня 21. с. м. радила дума дальше надрівноправностию росийских горожан. Кількох послів промовляло за рівноправностию жінок і Жидів. П. Аладїн відмічує, що жінкам завчасу треба дати рівноправність, бо в противнім разї вони й самі возьмуть. Жадає узглядненя музулманок. Дальше жадає знесеня привілеїв високих урядників і шляхти. Росийский нарід знає лише дві кляси: хлопів і робітників. По промові ще кількох послів справоздавець регулямінової комісиї подав до відома думи, що одержав з Льондону і Парижа письма з пропозициєю до членів думи, щоби утворено парляментарні мирові суди. По сім відповідав на інтерпеляциї міністер судівництва, котрого дума вислухала уважно. Дальше міністер внутрішних справ Столипін в своїй бесїдї признав, що поліцийна адміністрация в деяких випадках допустила ся несправедливостий, однак всї функціонарі люблять вітчину (окліки: „досить"). Поліция підчас забурень повнила свій обовязок. Убито 288 поліцийних функционарів, а 388 зранено [голоси: „То мало!"] Правительство буде поступати, як жовнїр на становищи: не кине старого оружя, доки не одержить нового. (Свисти і крики: „Досить"). По промовах послів Набокова і Родичева повстав міністер внутрішних справ, щоби відповісти на їх заміти. В сій хвили зірвала ся буря. До міністра кричали: „Подайте ся до димісиї!" Президент дзвонить. Серед послів заколот. Вкінци міністри виходять з салї серед свистів і криків: „Кровю сплямлені убийники!" По годинній перерві радила палата над внесенєм 33 послів о знесенє всякої власности землї. Внесенє о переказанє сеї справи комісиї відкинено 140 голосами проти 78. Се є перша невдача сторонництва працї („трудовиків"). На сім засїданє закінчено.

Заворушеня серед війска.

В Росиї атмосфера стає ся чим раз душнїйша. Ширшаючі аграрні розрухи, непокої серед робітників, безнастанні замахи і що раз частїйше проявляючі ся військові бунти, отсе признаки наближаючої ся бурі. Найнебезпечнїйші для правительства — то революційні прояви у війску, про які отсим подаємо вязанку вістий.

Як доносить „Русское Слово" дня 20. с. м. чути було в Кронштатї безнастанні карабінові стрілн. З Оранієнбавму недалеко Кронштату, чути було арматні стрілн в Кронштатї. Много людий утїкає з міста. Инші газети доносять, що революційні розрухи в Кронштатї ростуть. В розрухах беруть участь моряки, робітники воєнного арсеналу і сухопутна залога. Революціонїсти розвинули сильну социялїстичну агітацию між робітниками в арсеналї. Залоги воєнних кораблїв „Росия" і „Громобой" загрозили, що будуть бомбардувати місто, коли їх жаданя не будуть сповнені. — 137. полк донських козаків звернув ся до послів з просьбою, щоби заінтерпелювали міністра війни, як довго думає він тримати їх під оружем і дасть їх родинам відповідне удержанє. Дві сотнї того полку відказали ся від повненя поліцийної служби. Жовнїрі преображеньского полку гвардиї удержали від своїх родин листи з просьбою, щоби не стріляли до послів, як би їм дано такий приказ.

Команда полку зарядила строге слїдство, а се знов викликало велике невдоволенє між жовнїрами. — Рівнож в Севастополи вибухли в першім баталїоні Кріпостної артилєриї заворушеня. Кількох офіцирів відмовило послуху, супроти чого цїлий баталїон розброєно і виточено слїдство. З першим баталїоном солідаризував ся і другий баталїон і обсадив північні прибережні батерії; однак в скорі вернув до касарень, коли окружила его з усїх сторін піхота. — Розрухи вибухли також у військовім таборі в Рязани. В ночи спалено магазин оружя. Війско перестало повнити службу. Офіцири опустили табор. — Одеский генерал-губернатор одержав від комендантів ріжних провінціональних гарнізонів непокоячі рапорти про революцийний настрій у війску. Жовнїрі, підофіцири, а навіть инші офіцири заявляють, що не будуть на будуче повнити поліцийної служби, а як вибухне революция або аграрні розрухи, то рішучо не будуть стрілати до люду. Ген. Кавльбарс, пересилаючи сї рапорти до Петербурга, просить міністра війни о змобілізованє всїх козаків до поліцийної служби в Росиї.

(Телєграми.)

Льондон. З Петербурга доносять до „Times-a" що міністри хотять уступити, однак цар не полагодив до тепер їх димісиї. Побідоносцев був дня 18. с. м. в Петергофі.

Петербург. До польских газет доносять, що в думі творить ся нове умірковане сторонництво (центрум) під проводом гр. Гайдена.

Петероург. Намісник Кавказу доніс до Петербурга, що серед населеня на Кавказі ширить ся революцийний дух, і просить, щоби прислати єму хоч одну дивізию війска, бо то, що є під его командою, не вистане до усмиреня руху. Міністер війни відповів, що під теперішну пору не може післати єму анї одної бригади.

Берлїн. Сюди доносять з Петербурга, що на передмістях вибух великий страйк, котрий має бути почином до величезного генерального страйку політичного.

Петербург. Безробітє в цїлій Росиї ширить ся і стає ся чим-раз грізнїйше. В Петербурзї від кількох днїв нема вже хлїба. Цїлий Петербург і дооколичні стациї поділено на військові округи з огляду на те, що є правдоподібний вибух революції.

Одеса. Суд воєнний сказав 3 особи на смерть з причини нападів і рабунків.

Петербург. Всї процеси о прасові переступки застановлено.

Варшава. Нема дня, щоби не убито якого ревірового або поліциянта або не зрабовано склепу. Щоби положити конець бандитизмови, приказала поліция брами домів через цїлий день замикати на ключ. Перед кождим третим домом стоїть військова патруля з набитим карабіном. Воєнний суд, мабуть під впливом послїдних дебат в думі, зачинає оглядиїйше видавати присуди.

Берлїн. До „Berl. Ztg." доносять, що в Петербурзї сконфісковано кілька дневників за поміщенє відомости про виїзд Жидів з Росиї до Австриї і Нїмеччини. — В Рязани розкинено відозви, взиваючі до різні Жидів.

НОВИНКИ.

— **Про хліборобский страйк в Бобречинї** пишуть нам: До страйкуючих доси громад приступив в послїдних днях Звенигород. За те в Городиславичах прийшло до угоди, корисної для селян, бо страйкарі вибороли собі двічи більшу платню; з 80 сотиків підвисшено їм на 1 К, 60 сот. В Романові громада держить ся кріпко, отже управитель дібр Гаєцкий спровадив собі десь з під Перемишля 25 хлопів до сїнокосів. Платить їм по 1 К, 20 сот., а крім того дає харч і мешканє. Той упір, як видко, коштує его солено, бо місцеві робітники домагають ся лише 1 К, 60 сот. без харчу і очивидно без мешканя. Однак Гаєцкий місцевим людям не хоче попустити, бо думає, що вони мусять робити як доси панщину за 10 до 20 крайцарів денно. Побачимо, як він на тім вийде, бо от зачувати, що й его форналї ладять ся до страйку, домагаючись більшої платнї. Тимчасом староство терорізує дальше населенє жандармами, що бушують по селах і переводять домові ревізиї. Дня 19. с. м. явив ся в Коцурові комісар Перуцкий і при помочи двох жандармів та асистенциї війта і сїльского полїцая перевів ревізию в домі господаря Івана Сисака. Очивидно нїчого підозріного не найшли, але для пострахy забрали безправно кільканайцять несконфіскованих прокураториєю газет і брошур (в справі виборчої реформи, страйків, економічної организациї, зарібкової еміграциї до Прус і т. п.). Навіть одно число хрунївского „Русского селянина" забрали. Відтак пішли до читалнї і забрали всї канцелярийні книжки, як дневник і т. п. Здало би ся, щоби наші посли заняли ся практиками бобрецкого староства і внесли в парляментї відповідну інтерпеляцию. — *О.*

— **В справі учительскої организациї.** Довідуємо ся, що дня 14. с. м. відбула ся у Львові довірочна нарада комітету, зложеного з визначнїйших учителїв Русинів деяких шкільних округів. На тій нарадї ухвалено, що руске учительство має организуватись лиш у „Взаімній помочи". В справах станових дотичних усего учительства рішено йти солїдарно на разї з товариством „Związek nauczycielstwa ludowego w Galicyi". Рішеня мають переводити будьто делегати, будьто управи „Взаїмної помочи" і „Związku". Рішено віднестись в тій справі до управи „Związku". З огляду, що учительство руске побіч загально станових постулятів має ще свої постуляти національні, бо за свої національні почуваня є тяжко переслїдуване — рішено устроїти в найкоротшім часї віче учительства руского, без взгляду на се, чи загальне віче учительске відбуде ся, чи нї. Коли наспіє відповідь від „Związku", рішено покликати до згаданого комітету представителїв усїх округів та повести роботу дальше. Вкінци заставлювано ся над видавництвом станового органу руского учительства.

— **Заборона віча.** Повітове віче в Краківци заборонило яворівске староство, мотивуючи заборону пошестею черевного тифу в Краківци а плямистого тифу в околици.

— **Огнї.** Ві второк 19. с. м. пополудни у Вільках мазов. нов. равского знищив огонь де що 4 господарскі загороди, причім згоріло 4 штук худоби. Страта велика, але лише оден погорілець асекурований.

— **Перед митрополичою візитациєю в Калущинї.** Пишуть нам: Дня 28. с. м. виїздить митрополит Шептицкий на візитацию калуского деканату, в котрий від 30 лїт ніякий владика не мав нагоди заглянути та розвідатись про тутешні відносини, особливо в справі науки релїгії в народних школах. Сї відносини характеризує найлїпше факт, що калуска окружна рада шкільна обсаджує тимчасові учительскі посади по селах чисто руских Жидівками або панчошковими вшехполькамі, котрі часто по руски й слова промовити не уміють, а о рускій молитві вже й не говорити. Все те має округ завдячити своєму деканови о. Рожаньскому, котрий засїдаючи в окружній радї шкільній мабуть на те, щоби при першій лїпшій нагоді склонитись чемненько на всї боки і сказати обом спорячим сторонам: „І пановє маєє слушносць і панове маєє слушносць". Сей масненький отчик, єдиний ніби Русин в окружній радї шкільній, не годен в нїчім запротестувати, або бодай звернути увагу шкільної власти, що не годить ся давати учительки Жидівки на села чисто рускі, приміром Кропивники, Збора, Тужилів, Добрівляни, коли тимчасом они самі просять ся рік річно до міста Калуша, де є кільканайцять тисяч Жидів. Окружна рада шкільна боїть ся дати учительку Жидівку до Калуша, бо парох латиньский кс Шелїгевич нїколи на се не згодив би ся і своїм рішучим поведенєм паробив би окружній радї шкільній великої хрї. А як о. Рожаньский яко консисторский делєгат дбає о науку рускої релїгії, досить зазначити, що від коли він є деканом, може був в одній школї на візитациї. Що більше, в его власній парохії лїтами не подає ся шкільній дїтворі науки релїгії. Більшою заслугою уважає собі о. Рожаньский перемінити в своїм селї читальню „Просьвіти" на читальню общества Качковского та вмовляти в своїх парохиян, що хлопска дитина лише на рілї може бути щасливою. — *І. П.*

— **Товариский зїзд.** Всїх товаришів, котрі в 1886 р. покінчили гімназию в Тернополи — а котрих з причини браку адрес особисто не можемо запросити — просимо сею дорогою на зїзд товариский, котрий відбуде ся в Тернополи дня 8 лат. липня с. р. Близших відомостий уділить Іоан Пунтшерт, або Др Емїль Шміт оба в Тернополи. — *Комітет зїзду.* 641 1—3

— **До нинїшного ч. „Дїла"** долучаємо, о скілько вистає запас, брошурку про алькалїйну кріндорфску воду. Головний склад води ул. Сикстуска ч. 31.

— **Дрібні вісти.** Цісар санкціонував ухвалений галицким соймом закон в справі регуляциї ріки Вересниці.

— Намісник Потоцкий виїхав на два тижнї до Карльсбаду.

Віча і збори:

Народне в че відбуде ся на Фільварках малих коло Бродів в недїлю 24. с. м. від год. 2:30 по полудни на подвірю господаря Романюка. На дневнім порядку: „Судьба виборчої реформи".

З товариств:

З „Академічної Громади" у Львові. В суботу 23. с. м. о год. 5:30 вечером в локалї „Академічної Громади" буде говорити проф. Мих. Грушевский „Про вражінє із сво о останнього побуту в Петербурзї". Гостям вступ вільний.

Надіслане.

АДВОКАТ

Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ

отворив адвокатську канцелярию в **Тернополи при ул Кохановского ч. 3.** (о о желїзничого двірця). 559 8—20

ПОДЯКА.

Сим складаємо повне узнанє п. **Михайлови Стефанівскому,** властителеви арт. слюсарскої робітні при улици Коперника ч. 16 у Львові, так за совісне и уміле виконанє як і за доставу на час 32 желїзних вікон (рам) до нової Церкви в Утішкові, не менше за умірену цїну, на яку згодив ся зі взгляду на важну обставину, що Церков коштом 60.000 корон вже викінчує ся з датків добровільних.

Утішків 20. червня 1906.

За комітет церковний: *К. Шептоняк,* декан і парох. *С. Багнюк, Я. Іванців* провізори. *Л. Дибо* начальник громади. 639 1—3

БЮРО БУДІВЛЯНЕ

Теодора Мельничука

в Ярославі

приймає до виконаня **плянів і коштосписи церков,** каплиць, павбанїй, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 589

Коперницкий і Син

Ґотики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

проти Банку Гіпотечного на властивих плоші Радвіком поручають

Барометри анероїди до 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Лямпетки сїльні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри (свіпери, люпи і всїякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4—5

Уряднника

обіжного в ки головством прийме зараз Руска Каса в Делятинї. 460 1—3

Пошукую помічників

і а діяу цукорничого, а і а діяу кирівного і свідянкового АННА МОСКВА Вижниця на Буковинї. 641 1—5

Ученик VIII. гімн. пошукує лекції на село. За умовленим уділе лекції гроші на скрипках або заложить хор. Зголошеня під „Музика" poste restante Бучач. 624 2—3

Уряд парохіяльний з Мальниці потребує зараз дяка з добрим голосом і щоб запроваднв хоральний спів. 629 2—3

ОПОВІЩЕНЄ.

На нагороди пильности при слїдуючих іспитах приручає ся премії видавництва **Б бліотека для руского молодїжи в Коломиї** 623 2—3

Семинаристка глядає лекциї на селї до дітий з низших клас. Вячеслава poste restante Львів. 646 2—3

Фортепан Безендорфера, короткий, чорний, майже новий, дешево продам. Ринок 8, В. Янарович.

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр **Жана Гайзе** ого у Волосянці п. п. Жовква. 31—55

Важне для літників!

В Дорі окрузї гарній, в ріст ій, куди плине Прут, є ть до винайму в давній віллї На Кадзях комнати мешкальні. Вілла есть положена коло виннічного перестанку. На сезон вакаційний ся здає ву домову кухню. Згодженя устні і письменні до п. Калитчукової в Дорі. 484 3—10

За 2 зр переробляє старі матераци (3 подушки) на новєйши як нові. Дякує на покриває від 50 кр. за метер. Нові волосяні матераци, обложені ватою д-ра Вішоа против молїв від 15 зр., матераци з морської трави від 6·50, обложені ватою д-ра Вішоа від 10 зр. Кождий від 3·50 зр. в кождій цїни. Поручає найдешевше спеціяльна робітня кождер і матераців

ИОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5. 486 7—10

На продаж реальність в Станиславові, складаюча ся з двох мурованих будинків (мешкальні і офіцини Підгірської Співи) і 10.000□ метрів ґруту, положеного вздовж мурованого гостинця, ведучого до Тисьменицї і також другого до Вистриці, відповідного до парцеляції під будівлі. — Близша відомість в звязковім Бюрі в Станиславові при ул. Бельгерівській ч. 5. 595 5—6

Обіруємо наші досконалі

ЖНИВЯРКИ

систему **„Cormick"**

по 270 зр. і

КОСЯРКИ

по 155 зр. 636

як довго запас стане

ФІЛІЯ ЕД. КОКОРА і Сп.

Львів, Городецка 49

Коси карпатські і срібностальові з найлучшої стали і КОВАЛЬСЬКІ СЕРПИ поручає

Спілка для господарства і торговлі в Перемишлі.

Цінники висилають ся відворотно. 566 10—10

600 корон дешевше!

Ще лиш короткий час кілька салонових гарнітурів, що складає ся з 1 канапки, 2 фотелїв і 4 крісел, вначайна ціна 750 К. Кілька величавих спалень в англійскім стилю від 650 К. — 2 дротяні матераци найлїпші 50 К. — 2 волосяні матераци 120 К. — 2 найлїпші вовняні ковдри 68 К. — 4 найлїпші подушки мішані з пухом 1·6 К. — 2 найлїпші ліжка мішані з пухом 14 К. — 6 простирал з найлїпшого шифону по 7 К, разом 42 К. — 12 пошевок на ліжки 8 К. — 6 простирал на постіль 30 К. — 1 пара кап на ліжка 50 К. — 2 пари портїер 50 К. — 1 великий диван на ⅔ метра 75 К. — 2 дивани на ліжка 12 К. — 2 дивани перед ліжка 18 К. — 2 мосяжні карнїзи 24 К. — Сума 219 К.

Все разом лише 1591 К.

В тім самім відношенню опуст при набутю мебльових матерій, плюшів, диванів, диванників, хідників, портїер, фіранок, кап на ліжка і столи, коців, ковдер, матераців, танет і т. п.

Всї товари найсвіжійші з першорядних фабрик — даємо особисту гарантію

Йосиф Шустер

Казимир Точиский

ліквідатори С-ки львівских таніцерів.

ул. Ягайлоньска 3.

631 1—5

КОНКУРС.

Прийме ся до склепу Сокільского Базару одного субєкта і одного практиканта.

Від субєкта вимагає ся трехлїтної практики в торговли паперових річий і ґалянтерийних, знання руської мови в словї і письмї і кавциї. Платня після умови.

Від практиканта вимагає ся укінчених 6 кл. виділових.

Практикант через пів року мусить ся сам удержувати а вслї має яку практику купецку дістає зараз платню в міру посїданих купецких відомостий. 624 2—3

Сокільский Базар у Львові, ул. Руска ч. I.

По причинї виїзду продам за дуже приступну ціну

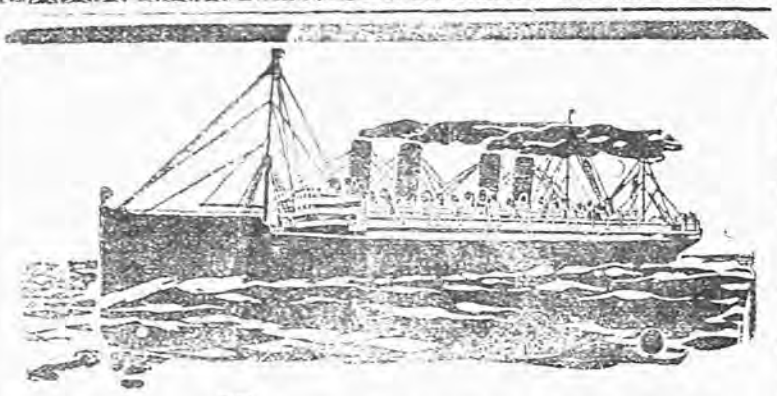
ШКІЛКУ ОВОЧЕВИХ ДЕРЕВЕЦЬ

в дуже добрих відмін.

6 літних яблонь около	1·00 штук	яблонь дичок сївок	120000 шт.
4 „ „ „	3000 „	4—6-літник грушок	500 „
2 „ „ „	1000 „	ренклот і черешень	500 „

Михайло Кубіца, Тарнобжег.

625 2—2

до Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японії, Хіни і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфнарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 57—50

(Застережене право власности!)

МЕДАЛЇ

відзнаки для членів Братства церковного з кокардами або ленґами

Бронзові штука по	48 сот.
Посріблені	50 „
Алюмінієві	45 „

замовляти можна лиш в торговлї знарядів церковних

Спожарского і Устеньского

у Львові ул. Руска ч. I.

При замовленю 5 штук висилка фрахо поодиноке не продає ся а лиш на припоручене предсїдателя Братва церковного. 586 4—20

Передплата виносить: річно 8 К, піврічно 4 К, чвертьрічно 2 К. Поодиноке число коштує 40 сотиків. — Адреса редакції і адміністрації: Львів, ул Академічна ч. 8 313

Засновано **1782** Ціс. кор. Засновано **1782** привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сеходжених та ц. к. інститутом по розвоєнню споживних средств розсїдженях.

Цінники і інформації висилає ся на домагане оплатно і даром. 1107 48—104

Без конкуренції!

Ванни тревалі цинкові від зр. 7 (деінде ті самі цинкові по зр. 10)

поручає власного виробу

Войтїх Заяць

Львів, Оссолїньских ч. 14. 642 1—4

НА НАГОРОДИ ПИЛЬНОСТИ

і всякого рода дарунки

поручаєсь книжка п. з.: „Як у сьвітї жити", с. е. правила доброго виховання; один примір. стоїть 2 кор. при замовленю 10 приміря. 50% опусту. „Дві долї" оповід. Е М. (оправлене) 1 кор., „Козїзьблокаду" оповід. Ю Верна (оправлене) 1 кор. і „Що молодим про алькоголь знати треба" брош. по 10 сот., при замовленю 10 прим. також опуст 50%. Замовляти: **Евген Мандичевский, Тернопіль.** 576

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАПП

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіта.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краватток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, роскішних кальошів, альбомів як також тоалетового мила і перефумерії

Великий вибір пушок на цигарети, ґузиків, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутерії. 149

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Цікаве!

Самі новости суть тепер в нашім складї.

Ґуґульскі постолики на всякий вік від 1·50 до 4 корон.
Трибушони (новий винахід) по 2 кор. 40 сот.
Сокільскі шапки по 3·50 сот.
Ковацкі шапки для мущин по 6 корон.
„ „ „ женщин по 4 корон.
Синьо-жовті лавцушки зі соколом по 2 корон.
Ґуґульскі фартушки від 3 корон.
Ґуґульскі пояси від 1 корони.
Вишивані пояси від 1 корони. 611 2—10
Ґердани від 2 корон.
Перепнсні листки „Буква" серия від 2·50 сот.

Купити не купити а оглянути можна.

„Сокільский Базар" у Львові, улиця Руска ч 1.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Ілцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова	2·31*, 5·30*, 8·45, **1·30**, 5·25, **8·40***, 9·30*.
„ Підволочиск	7·20, 11·45, **2·20**, 5·50, 10·30*.
„ Рави руской	7·50.
„ Лавочного	7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·37.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця	4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, **2·05**, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.

з Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.

з Щирця від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.

з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	2·45*, 4·05*, **8·25**, 8·35, **2·45**, 6·35*, 11·—*.
„ Ілцкан	**2·51***, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
„ Підволочиск	6·20, 10·55, **2·21**, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова	6·00*, 6·55.
„ Лавочного	7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора	8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця	10·45.
„ Ряшева	4·05.
„ Коломиї і Жидачева	3·30.
„ Рави руской	7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, **2·36**, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Бруховичі (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.

до Рави руской 11·35 в ночи (що неділї).

до Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.

до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черенками товстими; поїзди нічні з зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 35

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДІЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже

поручає знамениті:

Готове тісто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, англійске, здоровля і струдлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING

(легуміна для 6 осіб)

ріжні **овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.**

Дріжджевий порошок по 10 с.

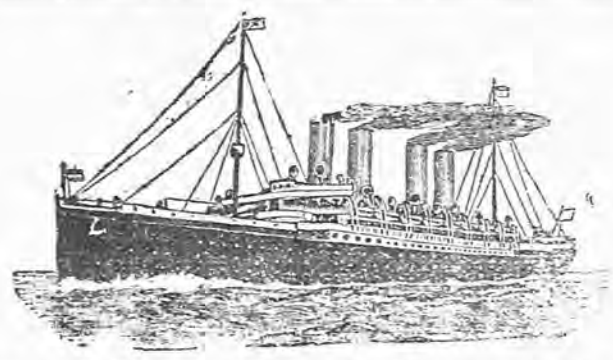
Ванїлевий цукор по 14 сот.

Ванїлевий порошок до сосів по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах спожівочних і делікатесів, а як де нема, просимо віднести ся просто до фабрики. 518 16—39

Тутки цигаретові поручає Мазуркевич, Львів Скарбківска 7.

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цісарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями тревае лише **5 днїв.**

Що **суботи** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Гальвестону** (Тексас) Аргентини, Бразилії і т. д.

На кождо запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-ческа фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїжджає з нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на прусвій границї.

свій до свого! 422 15—30

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 119 Львів, субота 10. (23.) червня 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Компромітация парляменту.

Буджетова комісия державної ради приловила правительство Кербера на грубій незаконности, але при тім цїлком нехотячи скомпромітувала перед цїлим культурним сьвітом не лиш правительство, але єще більше австрийский парляментаризм. Комісия відкрила, що правительство Кербера видало без ухвали парляменту на публичні роботи звиш 18 мілїонів корон. Коли вже се є шкандалом, то як назвати цїлком неожидане дальше відкрите, що сего видатку парлямент не ухвалив лише тому, бо правительство гадало, що видаток вже ухвалений в парляментї, як також тому, що в парляментї анї оден посол, навіть з місцевости, в котрій виконувано згадані роботи, не знав, що правительство сипле мілїони, не маючи на се законного уповажненя?!

В 1899 р. правительство Кляріого внесло в парляментї предложенє о будові порту в Терстї коштом 12 мілїонів корон. Буджетова комісия ухвалила предложенє, але до повної палати воно не увійшло, бо тимчасом парлямент розвязано і предложенє не стало ся законом.

Коли зійшов ся новий парлямент, новий президент мінїстрів д-р Кербер повинен був предложенє внести єще раз в парляментї. Др. Кербер не зробив сего, лише зарядив будову. Казали, що Кербер поминув парлямент тому, бо потерпав, що предложенє в парляментї не перейде, чи то в наслїдок опозициї, чи в наслїдок обструкциї. Се пояснене не має найменшої рациї, бо в 1901 р. Кербер був паном ситуациї і парлямент ухвалював єму всї предложеня, всї жадані правительством кредити. Парлямент, котрий ухвалив 817 мілїонів на канали і желїзниці, був би також ухвалив 12 мілїонів на порт. Причиною зіґнорованя парляменту могло бути лиш се, що в мінїстерстві торговлї попросту забули, що дотичне предложенє ухвалила доперва буджетова комісия, а не палата послів. В переконаню, що предложенє ухвалене, Кербер зарядив будову і виплату гроший. Мінїстерство фінансів також не знало, що предложенє єще не ухвалене, отже зарядило фінансові операциї на се, щоби роздобути гроші на будову.

Коли розпочато будову, правительство здаєсь зорєнтувало ся, що не має дозволу на будову. Однак щоби не виставити себе на сьміх, та щоби опозициї не дати против себе оружия, не зголошувало справи до парляменту, лише вліши в болото одною ногою, лїзло і другою. Роботи заряджено так скоро, що неувзгляднено факту будови нового желїзничого полученя з Терстом, через котре треба було змінити цїлий плян будови порту. Сей плян змінено доперва тогди, коли часть робіт вже була виконана. Ся зміна пляну і сїї перебудови збільшили кошт цїлої будови о 1,100.000 К. Щоби не викрив ся шкандал, роблено все о скілько мож в тайнї і без публичної контролї. Між иншим половину робіт віддано без розписаня лїцитаций двом фірмам під фінансовими услівями для держави дуже некористними. Щоби було чим платити, мимо того, що парлямент не ухвалив потрібних на будову кредитів, виставлено самовільно цертифікати державного довгу, а їх есконтованє поручено віденьскому Унїон-банкови, котрий заложив спілку, що обняла будову порту в Терстї!

Підприємцї мали правительство в руках, бо знали, що воно в своїм власнім інтересї, щоби публичною дискусиєю не зрадити цїлого шкандалу, буде старати ся затушувати кожде їх лайдацтво. Користаючи з сего примусового положеня правительства, виказували що раз більші, надпрограмові кошти будови, а будували так, що портовий мол завалив ся і в морских филях щезло кількана-цять мілїонів.

Фахові люди доперва в послїдних часах зачали звертати увагу на шкандали, які дїють ся при будові терстеньского порту. Буджетова комісия зачала слїдити справу і викрила не лиш беззаконність поступованя Кербера. Розслїди довели до єще гіршого відкритя, бо показало ся, що не лиш Кербер, не лиш мінїстерства торговлї і фінансів, заряджуючи будову порту, не знали, що кредит на сю будову єще не ухвалений. Показало ся, що жаден член парляменту, жаден член буджетової комісиї, котра над сею справою радила, навіть жаден з терстеньских послів, котрі справою будови порту живо інтересували ся, взагалї нїхто з інтересованих не знав, що правительство зарядило будову і давало на будову гроші без законної підстави. Шкандал не в надужитях підприємців при виконаню робіт, анї в коштах, котрі з прелїмінованих 12 мілїонів виросли до 17,104.600 К.; шкандал в тім, що будову взагалї заряджено, хоч нїхто в Австриї не знав, чи сю будову вільно зарядити.

Коли австрийска преса за цїлу сю справу заатакувала Кербера, він боронив ся заявою, що дїлав в добрій вірі, бо так терстеньскі посли як і населенє Терсту домагало ся, щоби як найскорше розпочати будову. Буджетова комісия ухвалила запросити Кербера, б. мінїстра торговлї Каля і б. мінїстра фінансів Бем-Баверка, щоби явили ся перед комісиєю і вияснили справу. Чи Кербер стане особисто перед комісиєю і як він виправдає своє нехонституцийне поступованє, є для нас тепер справою меншої ваги. Найбільша компромітация Кербера не очистить австрийского парляменту, котрий скомпромітував ся більше нїж мінїстер, що так сильно прогрішив ся против конституциї. Парлямент, котрий доперва тогди довідує ся, що не ухвалив 17-мілїонів на будову, коли ся будова завалила ся, є рішучо морально убитий; він сам морально підрізав себе і вже крайна єму пора закінчити житє фізичним самовбийством, зробити місце новому парлямептови, вибираному не жмінкою упривілєйованих, але волею народів.

Письмо до редакциї.

Менї богато говорили в Росиї про польску культуру в Галичинї, указуючи на те, що Поляки стоять не тілько вище Русинів, але й вище Нїмців, що вони народ свободолюбний і передовий. І що-ж я побачив, коли приїхав до Галичини? Я бачу тут крайно некультурну шляхту, котра, маючи материяльну перевагу, з гори дивить ся не тілько на простий руский народ, але й на своїх Поляків, що не мають богатства і урядів. Некультурність кидає ся в очи на кождім кроцї.

Менї готові знов сказати, що я говорю „загально" і не подаю фактів; тимчасом факти і факти на кождім кроцї. Возьмім хочби трамвай. Електрична комунїкация се-ж культура; а тут трамвай сьвідчить о некультурности. Ваґони мають I. і II. клясу, значить, населенє „культурного" міста сортуєсь і клясифікує ся двома-чотирма сотиками і скрізь кидає ся в очи аристократизм за два сотики! Се страшно некультурно і чогось подібного нема нї в однім краю.

Дальше: менї Поляки нераз гордо заявляли, що вони по руски не говорять. Як же то? Жнють серед трех мілїонів Русинів і не знають їх мови, а навіть відносять ся до неї з нетаєною зневажливостию? Се-ж також крайно некультурно! Зарозумілість, гордість і пиха сьвідчать не о культурности, а о грубости обичаїв. Маловаженє чужої особи, чужої національности сьвідчить о низькім ступни просьвіти, о некультурности суспільности.

В чім же виявляє ся польска культура в Галичинї? Де плоди тої крикливої культури? Я їх не бачу. Склепи, помешканя, громадскі институциї все під замками. В правдиво культурних краях, як в Скандинавії і Фінляндиї, сего нема. Я всюди тут бачу тьму убогих і тиняючих ся дїтий, з котрих виростають злодії і грабіжники; виджу на улицях сотнї пяних; мужчини на улицях безстидно зачіпають жінок; навіть в Туреччинї нема сего. Все се „дрібниці", але сї дрібниці характеризують обичаї і сьвідчать про ступінь культурности.

В четвер зайшов я на засїданє мійскої ради, і мене страшно вразила некультурність львівских радних. Якийсь там пан говорив о школах; він говорив горячо і переконуючо, але єго не слухали: на салї говорили всї, уносив ся гомін; предсїдатель дзвонив, але єго нїхто не слухав. Я думав, що може той радний не має симпатиї в радї і тому не хотять єго слухати; але потому говорив другий, третий, семий, десятий, а „культурні" панове радні до всїх бесїдників відносились однаково: говорили бесїдники, говорили всї радні, в салї гомін, а предсїдатель лише подзвонював... Невжеж такі засїдання сьвідчать о культурности? Всї говорять і нїхто нїкого не слухає. Сего не буває навіть у простих ремісників! Коли я на улици голосно висказав своє здивованє над тим, що бачив і чув, менї відповіли, що в соймі буває ще гірше.. І Поляки називають Русинів некультурними! Нї; їм треба би частїйше заглядати в зеркало та прислухуватись тому, що про них могуть говорити безсторонні обсерватори.

Менї кажуть, що Поляки в Галичинї народ свободолюбний. Атже свободолюбний народ бажає свободи і другим. А тут я бачу, як шляхта заходить ся захопити все у свої грубі руки і своєю несправедливостию приносить шкоду всему польскому народови. Народ справдї культурний не боїть ся жадної ривалїзациї і національного розвитку сусїдних народів та завсїгди іде на підмогу слабшим. Така є суть духовної сили і такі задачі культурного народу.

Що-ж роблять братя Поляки, щоби всему населенню забезпечити просьвіту? Факти говорять самі за себе. В Галичинї панує темнота і руский народ держить ся в путах неуцтва. Сего не скриють нїякі хитрощі, нїякі викрути. Народ остає в неволї і убожестві, народ ремствує і обурює ся. Національна сьвідомість руского народу пригноблена, і то... в конституцийнім краю! Такого пригнобленя нема навіть в Росиї. А хто винен? Винні ті, що глядять на руский народ у „свобідній" Галичинї, як на своїх рабів. Та се мабуть не культура і не сьвідчить о любві до свободи.

Російскі передові люди жадають свободи і культури для всїх народів, бо добре знають, що розвиток громадяньского житя і справедливости найпевнїйший фундамент для спокою і щастя народу, і нас обурює насильство полїциї над Поляками і иншими народами. Ми не хочемо неволї, бо неволя тручає народи в пропасть. Часто гинуть невільники так само, як і хижаки, що установлюють невільництво. А в Галичинї я бачу маси невільників і маси панів, тілько се невільництво не стародавне, а повітне, прикрите позолотою цивілїзациї і голосним іменем „культури"...

Стогне нещасний руский народ, стогне у тьмі і убожестві, пригноблений, винародовлюваний, а культурні пани радіють побідою. І до чого доведе ся побіда несправедливости?...

Менї закинула польска газета, що я не знаю галицкої політики. Я не признаю політики насильства і несправедливости. Я стаю по сторонї „слабих"(?) в імя справедливости, в імя рівноправности всїх народів перед законами Божими, в імя рівноправности руского народу тут в Галичинї в конституцийним язиці, а не зросийщенім, тай в тім намірею, щоби наша молодїж не пізнала і не полюбила там своєї рідної мови. (Великий крик: ту не місце до дискусиї о язиці!). Се важна річ і належить до дискусиї, чи наш институт має підпирати нашу рідну народність і єї мову, чи посередно попирати щось противного. Що до запомог, то замітне, що наша молодїж, щоби узискати їх, намагаєсь звичайно писати свої подания не своїм, а зросийщеним язиком. Що до стипендий, то пригадую собі, що через довші лїта побирав значну стипендию, установлену в честь нашого цїсаря Франц Иосифа, перший маркантний аґітатор русофільский, Володимир Дудикевич. Такі тенденциї пливуть від років з „Нар. Дому", проявились вже в краю, а що гірше відбили ся дуже прикро на цїлім рускім народї і суть головною причиною прикрого положеня політичного Русинів. Я бою ся, щоби ті тенденциї не відбили ся і на нашім институтї. Ми-ж знаємо, що справа власности „Нар. Дому" ще не порішена остаточно, що і недавно єще вислав совіт представленя в сій справі до висших властий. Глядїть, щоби ви не дали причину, щоби правительство не вмішало ся в справи института і не зробило сим неправильним відносинам з уряду кінця. (Марков і Добряньский кричать). Я кінчу завізванем: щоби всї щирі патриоти, без ріжниці, принимались в члени; щоби наш институт став ся добром цїлого руского народа і щоби дїлав на рідній основі. Тодї институт сповнить свою задачу, тай правительство

(8

Причинки до істориї „Народного Дому" у Львові.

(*Дальше*).

Ся справа виринула на ново по трох роках, на загальних зборах „Нар. Дому" р. 1890. Радник Шехович звернув знов увагу на те, що институт „Нар. Дім" має надто мало членів, і вносив, щоби совіт старав ся згорнути до него широкий круг рускої інтелїґенциї як сьвітської так духовної. Сим разом поперли те внесенє лиш осталі члени народовці: д-р Омелян Огоновский, наш ветеран о. Йосиф Заячківский і о. Стефанович, і оно упало.

Попередні поступки совіта в сім дїлї як і нова ухвала не могли остати без відповіди. О. Стефанович став тому отверто розкривати всю тенденцию узурпаторів „Нар. Дому" в цїлім веденю института: „В р. 1849 положив найяснїйший монарх основу нашого института, подарувавши на те останки з давного унїверситету. Монарх учинив се в тій цїли, щоби сей институт трудив ся над піднесенєм нашого рідного народа, котрий, вийшовши тодї з панщини, находив ся на дуже низкім степени розвою. Для такої ідеї складали всї Русини численні жертви так, що вкінци могла та институция ввійти в житє. Однак управл. комісия, отвираючи в р. 1869 сей институт, поступила собі при виборі членів института дуже односторонно: приняла лиш таких мужів, що були їй до вподоби, а поминула тих, котрі їй не надавались, хоч се були найлїпші патриоти. Так не приняла она в члени бл. п. Стефана Качалу, котрого аж опісля допущено. В подібний спосіб поступовано і пізнїйше. Перед десяти роками зголосило ся в члени до 20 мужів, щирих патриотів, людий на поважних становищах, але їх просьби не узгляднено. Перед трома роками поставив навіть один поважний член вашої партиї, узнаючи заслуги посла Романчука, внесенє в совітї, щоби принято єго в члени, але того не сповнено. Перед трема роками просив о принятє п. Нагірний, щирий патриот, котрий крім иншних дуже важних заслуг причинив ся богато своїми хорошими плянами на церкви до піднесеня нашого обряду і церкви, і єму відказано. Рівнож зголошував ся п. Врецьона, учитель львівскої рускої школи, один з найщирших патриотів в краю, що редаґував руску „Шкільну Часопись" для учителїв в часах, коли руский дух в учительстві був дуже упав, і котрому найбільше завдячуємо, що руска школа вправ перебула щасливо ріжні незгодини, розвиває ся дуже красно і належить до найлїпших шкіл у Львові, — і єго також не принято".

„Якаж причина такого поступованя? Скажу отверто: редакторів часописей, що вели пропаганду за єдностию нашого народа з народом росийским, і подібних людий принимано в члени без перепон. (В сій хвилї настав страшний крик: ту нема дискусиї о політиці! се неправда!). Я говорю лиш правду, а доказом того члени Марков, Площаньский, Мончаловский і другі русофільскі публїцисти! Я констатую, що щирих патротів, стоячих рішучо за засадою, що нашу народність треба розвивати самостійно і відрубно від народности польскої, тут з засади не приймають. (Ту настало знов зворушенє, а предсїдатель крил. Лїсевич, перериваючи бесїдникови, заявив: тут нема партий, ту суть лиш представителї руского народу, Народного Дому!). Сего власне хочу і бажаю, щоби ту не було партий, щоби всї патриоти тут спільно трудили ся, щоби „Нар. Дім" був добром цїлого народу, а не лиш малої горстки. Сего докору не хочу робити всім членам тут зібраним, а тілько певному кружкови львівских провідників, котрі рядять ся тут цїлком самовільно і на котрих поступованє навіть многі члени другої партиї не годять ся. Відповідно такому приниманю членів іде і цїла дїяльність совіта. Учеников бурси мимо їх волї висилає ся до нїмецкої ґімназиї. Коли би н. пр. який ческий институт поважив ся висилати своїх учеников до нїмецких ґімназий, то не знаю, що би там зроблено; Чехи рознесли би такий институт. Єсли руский институт не посилає учеников до рускої ґімназиї, то длячогож упоминаємось, ми Русини, о рускі школи? Однак се робить ся лиш по тій причинї, що в рускій ґімназиї веде ся наука в нашім рідним язиці, а не зросийщенім, тай в тім намірею, щоби наша молодїж не пізнала і не полюбила там своєї рідної мови. (Великий крик: ту не місце до дискусиї о язиці!). Се важна річ і належить до дискусиї, чи наш институт має підпирати нашу рідну народність і єї мову, чи посередно попирати щось противного. Що до запомог, то замітне, що наша молодїж, щоби узискати їх, намагаєсь звичайно писати свої подания не своїм, а зросийщеним язиком. Що до стипендий, то пригадую собі, що через довші лїта побирав значну стипендию, установлену в честь нашого цїсаря Франц Иосифа, перший маркантний аґітатор русофільский, Володимир Дудикевич. Такі тенденциї пливуть від років з „Нар. Дому", проявились вже в краю, а що гірше відбили ся дуже прикро на цїлім рускім народї і суть головною причиною прикрого положеня політичного Русинів. Я бою ся, щоби ті тенденциї не відбили ся і на нашім институтї. Ми-ж знаємо, що справа власности „Нар. Дому" ще не порішена остаточно, що і недавно єще вислав совіт представленя в сій справі до висших властий. Глядїть, щоби ви не дали причину, щоби правительство не вмішало ся в справи института і не зробило сим неправильним відносинам з уряду кінця. (Марков і Добряньский кричать). Я кінчу завізванем: щоби всї щирі патриоти, без ріжниці, принимались в члени; щоби наш институт став ся добром цїлого руского народа і щоби дїлав на рідній основі. Тодї институт сповнить свою задачу, тай правительство

Плащі і ґумові пелєрини
в найновійших фасонах і взірцях поручає:
МАҐАЗИН
лінолєум і церат
Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3 476

ній Австрії, серед „свободолюбного“ польского народа, котрому бажаю свободи в Росії і Німеччині. Я бачив на Шлеску вопіюче насильство над Поляками із сторони Німців. Не робіть же, братя Поляки, того самого тут в Галичині з Русинами, бо насильство не веде до добра. Народи, що живуть в сусідстві, та ще й посполу, повинні боротись культурними способами і всесторонно розвивати свої духовні і фізичні сили для спільного добра. Національний еґоїзм повинен мати границі, бо безграничний еґоїзм се знак хороби і часто доводить людий до погибели, як се бачимо на римскій церкві і инших народностях. Русини в Галичині мають право на повний розвиток своїх сил і невільниками бути не можуть.

І. М. Радецкий.

Ще в справі ювилею бережаньскої ґімназиї.

Дотично інкримінациї, яка в дописи, поміщеній в ч. 115. „Дїла“, відносить ся до моєї промови підчас торжественної академії, заявляю: що я анї не промовляв в імени загалу Русинів і руского народу, анї не славив „колишні часи zgody і jedności pod jednym dachem“, анї не закидав теперішній молодїжи нашій ненависти „do bratniej narodowości“. Натомість правдою є: Що я говорив в імени бувших учеників Русинів, котрі учили ся в тій ґімназиї; а просили мене о промову того змісту відпоручники місцевого комітету і то в часі равту, в навечерє академії, коли прийшла телеґрама з повідомленєм від посла Олександра Барвіньского, що задля важних справ на ювилей не прибуде і тим самим мала з програми відпасти промова руска, котру мав як раз він виголосити. Правдою є також, що я у своїм слові зазначив ті відрадні спомини з бувальщини бережаньскої ґімназиї, коли то й Русини могли свобідно плекати свої народні сьвятощі, бож з тої ґімназиї вийшли такі сьвіточі народу нашого, як Осадца Михайло, Огоновский Омелян і Олександер, Маркіян Шашкевич, Качала Стефан і богато нинї еще живучих труженників і патріотів. Я зазначив з натиском, що лиш завдяки тим відрадним, гарним споминам на сю почесть взаїмну, з якою відносили ся до себе бережаньскі ученики обох народностий вроках 60. і 70-тих, тілько нас Русинів прибуло на соті роковини нашої almae matris. Я указав на льояльність комітету, бо він по думцї тих традициї старав ся те сьвято так уладити, щоби нїчим не дразнити народних почувань нї Русинів нї Поляків. Память Марк. Шашкевича звеличав пропамятною таблицею, отже помянником уміщеним в стїнї церкви; респектував права нашої мови в переписцї в програмах, в оповіщеннях; почтив наші краски народні в декораціи міста, наш обряд рівнорядним богослуженєм в церкві. Я з натиском і з жалем зазначив, що теория Макхіявелля і єго дочки Політики хто знає чи між молодші генерациї учеників тої ґімназиї не кидають кличів инакших: замість взаємин—вражди, замість взаїмного обопільного пошанівку — погорди і ненависти! Я сказав такий уступ в моїй промові: „Намилованє нема силування“; але пошани для наших сьвятощів народних, істориї, літератури і мови, народности жадаємо в імя славяньства, культурии і поступу. Нежадаємо ласки, не хочемо уданої любови, але почести для нашої культурної і народної праці вимагаємо і жадаємо, бо нею ми потрафимо здобути собі всї права і належне становище в краю і державі. Порадно було би поступати в теперішних взаєминах між Русинами а Поляками так, як в час, наших студий в тім заведенію відносилася до себе молодїж буде числитись з тим, коли станемо всї разом“.

Для оборони москвофільских справок насовіта висунено крил. Павликова, гравшого ролю після потреби „галицкого Русина“. Сей намагав ся доказувати, що піднесені закиди неоправдані: що совіт, вибраний з довіря загальних зборів, поступає лиш по волї загалу членів, роздає запомоги і стипендиї справедливо „ведля голосованя“, принимає членів по совісти без огляду на якісь фракциї, тай того року приняв їх сорок, — а коли відмовив деяким, то мав до сего „свої причини“ [*]).

Цілий дискусиї прислухував ся пильно тодїшний митрополит Сильвестер Сембратович. Та мимо краснорічивости обороньця і окремих поуфних завірень не могли єго ті аргументи переконати. Він же знав добре тенденциї тих людий, тай бачив власними очима, які се були ті „свої причини“ при виборі членів: коли видів на салї всїх москвофільских публїцистів і агітаторів, а не видів найзаслуженійших мужів з національної партиї. Він і встав зараз невдоволений і опустив збори. Відтак сказав: „Они красно говорять, а цїлком инакше робять; так не може дальше бути!“

Та мимо сего розкривдня анормального стану річи — дїла в „Нар. Домі“ не тілько нїчогісько не поправились, але противно пішли ще богато на гірше.

(Дальше буде).

[*]) „Дїло“ з р. 1890 ч. 226. — „Вістник Нар. Дома“ з р. 1891, ч. 98.

Державна рада.

З палати послів.

Відень. Серед внесених вчера (22. с. м. інтерпеляций находить ся інтерпеляция пос. Романчука до міністра торговлї в справі побору мита російскими митовими урядами від руских книжок. Опісля вела ся дальша нарада над промисловою новелею. Референт Добошиньский представив справу доказу здібности в промислї готелево-шинкарскім. Комісия пропонує, щоби справу сю полишити міністерству внутр. справ до полагодженя в дорозї розпорядку, внутрішних справ. Се внесенє принято і приступлено до дальшої части новелї дотикаючої розмірів і виконуваня промислового права. По промові кількох послів дискусию перервано. Пос. Штайн в запитї, поставленім до предсідателя буджетової комісиї, доказував, що особи, які давнийше готові були підпирати всякі парляментарні лайдацтва Кербера, тепер обжаловують єго. О головнім виновнику цїлком призабуто. А є ним тогдїшний президент найвисшої обрахункової палати, д-р Гавч, котрому бесідник закидує корупцию. За се президент призиває бесідника до порядку. Слідуюче засіданє нинї.

З комісиї для виборчої реформи.

Відень. Вчера по закінченю дискусиї в справі розділу виборчих округів в Стирии приступлено до дискусиї над розділом виборчих округів і числом мандатів в Галичині. Пос. Штайн ставить внесенє: 1) Взиває ся правительство, щоби предложило проєкт закона о відокремленю Галичини і Буковини. 2) До часу предложеня сего закона обради над Галичиною мають бути в комісиї здержані. 3) Закон о відокремленю Галичини входить в житє рівночасно з законами о змінї основних законів о репрезентациї держави і о виборчій ординациї до державної ради. Се внесенє упало. Пос. Гломбінь ский заявляє, що Галичині належить ся властиво 140 мандатів, з чого для Поляків припало би 85. Але таке жаданє могло би убити виборчу реформу, а що Поляки сего не бажають, тому не будуть обставати при сих числах, однак все таки мусять домагати ся збільшеня числа мандатів для Галичини до 110. Коли Галичині признано се число, то польске коло готово запропонувати відповідне помноженє мандатів і для Русинів. Пос. Василько заявляє, що і Русини є за побільшенєм мандатів для Галичини однак з мотивами пос. Гломбіньского не годить ся. По раз перший чує він, як репрезентант польского кола в звязи з виборчою реформою говорить офіциально і про Русинів. Фактом є, що по упадку Гавча, котрого проєкт був для Русинів корисніший, нїж проєкт Гогенлього, польске коло спричинило обнижене числа Руских мандатів з 27 на 19, чим діймаючо скривджено Русинів в Галичині, де число населеня руского є майже таке саме, як і польского. Пос. Гломбіньский заявляє, що коли би підвисшено число мандатів в Галичині з 102 на 110, то в справі розділу сей надвижки Поляки порозуміли-б ся з Русинами. Бесідника дивує сей виклик, бож з него виходить, що і з тих 8 мандатів Русини дісталиби лише частину. Польске коло мотивує свої жаданя станом народного посіданя. Чиж можна покликувати ся на стан посіданя опертий на безправстві, чи можна домагати ся рівноправности безправства? Бесідник є тої гадки, що польске коло само не бере поважно свого внесеня о помноженє мандатів і що поставило єго лиш для того, щоби показати, що тепер, коли вже само майже все осягнуло, хоче старати ся і добати про Русинів, а сего мабуть польске коло і бажає. Колиб польске коло хотїло було поступити справедливо, мало досить часу порозуміти ся з заступниками руского народу. Русинам належить ся тілько мандатів, що і Полякам. Тимчасом Русинам не лиш не признано 51 мандатів, але й ще з признаних 27 відобрано 8 і уложено новий поділ виборчих округів в некористь Русинів. Коли би польске коло хотїло дїйсно внесенє Гломбіньского перенерти, то повинно було ужити инших средств, а не виступати в комісиї в послідній хвилї. Бесідник буде голосувати за внесенєм, бо і він є за помноженєм мандатів для Галичини, але ще раз рішучо застерігає ся проти мотивованя внесеня пос. Гломбіньским. — Слідуюче засіданє в понеділок.

З буджетової комісиї.

Відень. Міністер Коритовский в часї дальшого засіданя комісиї заявляє з огляду на піднесені закиди що-до буджетової провізориї, що буде старати ся о привернене нормального права парляменту до ухвалюваня буджету і до контролї. Вкінци відмічує, що тверджене Романчука о несправедливім трактованю руского народа є безосновне. Бесідник, що для руского народа має дуже „горяче серце“, говорить се на підставі своєї 15-лїтної дотеперішної дїяльности. По сім провізорию буджетове ухвалено.

Австрийска делеґация.

Відень. Комісия буджетова австрийской делеґаций радила дальше над військовим екстраординарием. Д-р Козловский запитує міністра війни: 1) Який буде будучий військовий буджет звичайний і надзвичайний, і коли 400 міліонів корон буде вичерпане, 2) о скілько є потрібне перетворене австрийских кріпостий, і 3) чи видатки на се помістять ся в кредитї 67 міліонів корон без шкоди для припасів оружя? Міністер війни, ген. Пітрайх відповідає, що в протягу 2 лїт військова управа буде мусїла поставити нові жадання пр. на машинові карабіни, на облегчене узброєня і т. и. і що справа будови кріпостий є вже полагоджена.

З Росиї.

Державна дума.

Петербург. Внесенє о рівноправности горожан переказала дума комісиї. Пос. Рамішвілї, соціяліст з Кавказу, вносив, щоби не ставляти інтерпеляций в справі поодиноких злочинів адміністрациї, бож правительство допускає ся безнастанно безправств, а міністрови внутрішних справ підлягає все, не виключаючи шкіл і церкви. Пос. Аладі н. відчитав статю льондоньского „Times-a“, з котрої виходить, що міністер в розмові з кореспондентом тої газети посьмів закинути думі, що є революцийним згромадженєм. Алеж білостоцка трагедия зреволюціонізувала цїлу Европу, і навіть приязне правительству письмо „Times“ помістило з сего приводу остру статю проти правительства. Дальше висказує бесідник, що заворушеня у війску мусять вплинути на знижку російских паперів за границею. Пос. Ковалевский обговорював справу розрухів і вплив реакційної бюрократиї на сї розруси.

Телеґрами.

Магдебург. Сюди доносять, що навіть в консервативних кругах приходять до переконаня, що лише утворене кабінету з посеред конституційно-демократичної партиї може уратувати Росию з теперішного критичного положеня.

Берлїн. Тутешні газети доносять, що президент міністрів Горемикін вже другий раз вручив цареви в імени цїлого кабінету просьбу о димісию, заявляючи, що вона є конечна для успокоєня умів.

Петербург. В дворских кругах указують на Шипова і Муромцева, як кандидатів на презеса міністрів. Не є виключене, що презесом остане Вітте. Инші говорять, що буде ним теперішний генерал-губернатор Фінляндиї, сенатор Герард. Горемикін утратив всяке довіре.

Гамбург. З Риги доносять до тутешних газет, що в Дорпаті збунтував ся баталіон карної піхоти. Двох офіцирів убито. Касарнї окружено військом, що лишило ся вірним правительству.

Петербург. Петербурска агенция подає слідуюче урядове донесенє з Севастополя: Дня 19. с. м. перша компанія кріпостної артилерії одержала приказ удати ся на варту. Инші компанії не допустили до сего, забравши жовнірям карабіни. Баталіон розброєно і вислано єго дня 20. с. м. на північне побереже. Однак там вдерли ся збунтовані жовнірі до кватири другого баталіону, знищили магазин оружя, забрали карабіни і амуніцию і удали ся до батериї „Єв.“ Тут окружило їх військо і інтернувало в касарнях батериї „Мішев“. Другий баталіон не брав в розрухах участи. Пізнійше знайдено кілька набитих армат, звернених на місто. Мешканців огорнула панїка і вони стали утїкати. Однак небавки наступив спокій. — Ся сама агенция заперечує поголоскам о бунтї гарнізону в Кронштатї. — Тутешні дневники доносять, що жовнірі гарнізону в Москві заявили, що будуть спокійно поводити ся, коли правительство закине репресалії і не розжене думи. Дневник „Дума“ доносить, що в Красноярску серед стоячих там стрільців вибух бунт з причини арештованя одного жовнїра, котрий по пияному зранив полковника, ударивши єго в голову. В часї забурень убито одного штабового капітана. — Розярене в широких верствах населеня безнастанно росте. Бунт в Рязани дотепер не усмирений. З Кронштату всї воєнні кораблї відплили до Либави.

Петербург. Рада міністрів запропонувала дати 2 міліони рублїв відшкодованя для міст потерпівших від протижидівских і противірменьских розрухів. До сих міст зачислено також і Білосток, однак до сеї пори справа ся ще не порішена. Правительство хоче передати ся справу до полагодженя думі. — В Петергофі відбув ся рапорт з причини подій в Білім стоці. Звернено увагу на знижку курсу державних паперів, спричинену погромом. — Говорять, що гр. Вітте телеґрафував з заграниці, що білостоцкий погром дуже поважно зашкодив правительству і фінансовому положеню держави.

НОВИНКИ.

— **П. Романчук в делеґациях.** Оногдїшну промову п. Романчука, подану нами вчера за короткими телеґрафічними вістями, доповнимо отсе після нїмецких газет, які наспіли сегодня. П. Романчук, обговорюючи заграничну політику Австро-Угорщини, виложену в делеґациях гр. Голуховским, замітив, що з руского становища нїчого не має против тройстого союза, бо з Німеччиною Русини нїколи не мали жадних суперек, а тепер мають з неї навіть користь, відколи рускі робітники находять в Німеччині і зарібок і культурний західно-европейский лад, якого не знають дома. Зокрема що-до Росиї бажає бесідник, щоби дружні відносини Австро-Угорщини з росийскою державою стали як найсердечнїйші, бо там живе більша часть наших земляків, а другови можна більше сказати, чим противникови. Бесідник бажає, щоби Австро-Угорщина свому другови-Росиї радила заведенє свободи і законного ладу. Зійшовши опісля на внутрішну політику Австриї і на утиск Русинів, радить бесідник австрийскому правительству залишити дотеперішну політику, бо й росийскі Русини вже прокинулись, так що галицких Русинів не можна вже буде дальше гнобити анї уст їм затикати. Але з уваги на дотеперішне гнобленє галицких Русинів бесідник заявляє, що буде голосувати против буджету.

— **Політичний терорізм.** Із Стрия доносять нам: В ночи з середи на четвер (з 20 на 21. с. м.) спровадила жандармерия до вязниці тутешнього суду двох студентів університету: Адама Коцка і Володимира Ількова. Обидвох приведено скованих, хотяй п. Коцко виказав ся університетскою легітимациєю, і уміщено в слїдчім арештї. Підозрівають їх о страйкову агітацию. Близші подробиці поки-що незвісні. — *Г.*

— **Про страйк в бучацкім повіті.** пишуть: В Яргорові, Нисколизах, Красієві і инших селах, де з весною селяни страйк розпочали, вправдї еще з дворами до згоди не прийшло, бо анї дїдичі анї посесори не хочуть пристати на ту цїну, якої селяни жадають, але біднїйші уже роблять по 30—50 кр. денно. Лиш в Лядскім і в Бобрівниках страйк тревае дальше. Нїхто з тих сїл не робить анї у посесора Гольденберґа в селї, анї у посесорки на поли т. зв. „на Кудярці“. У Гольденберґа в дворі є лиш жандарм і один пастушок. Якби не вони оба, то можна би думати, що через двір перейшла якась холєра і все в нїм вимерло. Перед двома місяцями робили на лані робітники (страйколоми) з Деляви; але ті вибули один місяць і забрали ся. Щоби засадити бараболю, спровадив був посесор людий з Будзина (пов. Товмач). Однак ті засадили лиш один лан і, ксть, вибрали грошї наперед, поутїкали всї до одного. А заким їх жандарми на ново спровадили, вісїм ям бараболї зогнило посесорови до решти, лиш гній і болото з них лищили ся. Тай недовго були приведені жандармами робітники, бо тілько до полудня; пішли жандарми на обід, а робітники забрали ся до дому. На Кудярці спровадила була посесорка петрилівских хрунїв косити конюшину. Але ті поклали ледви два чи три покоси тай мусїли з нїчим вертати домів. Бо до палїв, які хтось понабивав в конюшину, поломили коси, а до того мало голов собі на них не порощибали. Надто в Лядскім бойкотують селяни свого коршмаря Лейбу Гехта, котрий то видав жандармови Броговскому імена сьвідомійших Лядчан, навіть таких, що на вічу в Никлеві не були, за що власне той жандарм прийшов арештувати. Вже місяць тревае бойкот, а за той час один лиш схрунив і брав в коршмі горівку. Впрочім всякі орудки полагоджують селяни в місцевій читальняції крамниці, котра тепер досить красно розвиває ся. Так і повинно бути: лїпше преців, аби хлопска кервавиця лишала ся в хлопскій кишени а не топила ся в кишени жидівскій, в кишени ворога громади; Бойкотують коршму також в Жизномири вже другий місяць. — *К.*

— **Угорські Русини** страйколомами в Галичині. Пишуть нам з Бережаньщини: Коли в Слободї зол. вибух страйк, спровадив тамошний посесор 26 селян з Рускової мармарошского округа 20 Русинів і 6 Румунів. При умові обіцював їм золоті гори; Час праці від 6—6-ої з перервами на обід і снїдане; на харч між инним лїтр спра, фунт солонини і фунт мяса і т. и.; платня 16—26 кр. місячно. Прийшли вони до Слободи 22. цьвітня с. р. і зараз другого дня почали жалувати, що прийшли, бо посесор умови не додержував; робити мусїли від г. 4 рано до 8 вечер; солонини давав лиш чвертє фунта, а мяса і по нинїшний день не видїли. По двох тижнях хотїли вертати (один утїк зараз в кілька день по приїздї, а 4-ох пустив посесор, бо були немічні до роботи), та завідатель упросив їх, щоби лишили ся до кінця місяця, обіцюючи давати їм на будуче умовлений харч. На обіцянцї скінчило ся; тож по скінченю місяця хотїли заробітники вертати домів і просили, щоби їх обраховано. Посесор згляднo його завідатель зводили їх з дня на день, вкінци-ж обіцяли урочисто обрахувати їх і пустити в неділю вечером сьвят. Та знов на обіцянцї скінчило ся, так що знетерпеливлені Русняки покинули в середу 6 с. м. роботу і хотїли відходити. Та від чого-ж славна галицка адміністрация? Комісар староства Мілїньскі засудив 19-тьох на 8 днїв, а двох провідників (Parteiführer-ів), Франца Шмольнера і Мике-

ту Бумбука на 14 днів арешту на підставі славної службової ординації. В асистенції поверх 30 жовнірів пігнано їх до Козової і тут замкнено їх в судовім арешті, між ними одного 10-літного, а одного 12-літного хлопця, котрих аж на другий день з арешту випущено; полишили ся вони на божій ласці в чужім місці без кусника хліба. Дня 14 с. м. випущено 17; трох з них пришкандибало до староства просити о видане книжочок службових, та звідти відправлено їх з нїчим. Нещасні бідолахи находять ся без хліба, без гроший, попросту в розпуці: без даху, без службових книжочок, в чужій стороні. Одиноким їх бажанем дістати ся як найскорше до рідного села, хоч і там жде їх нужда, бо свої кавальчики поля повипускали в аренду не припускаючи, що прийде ся їм так скоро і серед таких обставин повертати. Нехай би зголосили ся до економагательной русской акціи і поінформували ёї, які то гаразди ждуть робітників на „Подоліи“ — *Бунт.*

— **Також повічевий процес!** Дня 3. червня 1904. відбувало ся в Завадцї в пов. калускім віче, на котрім промовляли про реформу пп. Твердохліб і Бариш з Калуша. На другий день підчас проповіди в церкві накинув ся завадецкий парох о. В. Рудавский на референтів вічевих та ганьбив їх словами: „батяри і дурисьвіти“. За те пп. Бариш і Твердохліб запізвали о. Рудавского перед ц. к. суд повітовий в Калуши о переступ з §. 496. з. к. а підчас розправи перепросив о. В. Рудавский обжаловуючих, котрих заступав др. Кос, та з'обовязав ся інкриміновані слова публично відкликати і титулом кари зложив на „Народний Дім“ в Калуши квоту 20 кор. Сей пан-отець, котрий раз підчас проповіди в церкві сказав: „на що хлопови конституция“, причисляє ся до „русскої“ партиї. — *Мелїтон Твердохліб.*

— **В справі жалоби на епископа д-ра Хомишина** пишуть нам: „Руский селянин“ а за ним „Gazeta narodowa“, що дуже поквапно передруковує ревеляциї сеї хруньовскої онучки, донесли онодї, що львівский арцибіскуп Більчевский внїс жалобу на епископа д-ра Хомишина до конгрегациї „de propaganda fide“ в Римі за легковаженє польского сьвященьства і т. п. До заміток „Дїла“ в тій справі позволю собі докинути кілька гадок. Дивне було би, якби не комічне, що власне ті, що від віків легковажать руске духовеньство і єго епископат, а ще більше нашу церков, сегодня чують ся злегкованими руским епископом. Чи не іронія то? Атже станиславівский епископ на самім вступі свого епископства зазнав того легковаженя із сторони польского клиру. Чи то може так давно, як цїлий сьвіт читав поученя звичайного собі польского ксьондза, які він давав станиславівскому епископови? Та ми знаємо, що не то польске духовеньство болить, що епископ їх ігнорує, але болить єго праця, яку веде епископ межи своїм клиром і повіреним єго печаливости народом. З пожертвованєм своїх сил і здоровля спішить він в найдальші закутки своєї епархії „sine strepitu et frangore“, щоби своє духовеньство ободрити в народній працї, а сам народ заохотити до осьвіти. Чи не тут лежить притока до замітів легковаженя? Многі вже століття наша руска церква терпить кривди із сторони своєї посестри, польскої церкви; але прийшла пора, коли мусить скінчитись наша мартирольогія, і ми мусимо заняти в істориї приналежне нам а достойне місце, хоч би се було й не до вподоби всїм польским епископам. — *Сьвященик.*

В тій самій справі мусимо додати від себе мале пояснене. Як довідуємось, епископ д-р Хомишин виїхав був до Риму тому, що кождий новоіменований епископ має до трех дїт visitare limina apostolorum Petri et Pauli, а згадана жалоба арцибіскупа Більчевского вплинула мабуть аж по поворотї еп. д-ра Хомишина з Риму.

— **Чому ми некультурні?** Одним із закидів проти Русинів, якими полїска шляхта поборює заведенє рівного і загального права голосованя, є сей, що Русини некультурні, непросьвічені, тому належить ся їм гірше виборче право, а Полякам міцнїйше. Ніколи однак не скажуть вони, длячого то Русини такі темні, чому між ними так много анальфабетів. Очивидно встидають ся або не хочуть признати ся, що їх се заслуга. Прецїнь вони, польска шляхта, захопили в свої руки всякі ради шкільні та зробили собі з них краєві, провінциональні і місцеві комісиї едукацийні, що добре дбають, аби пани все були панами тай панували, а хлоп аби на далї лишив ся темним, таким як доси. Ухвали, постанови і закони тих комісий — то чисті беззаконія, безправства, неможливі перешкоди, яких цїль одна є: Утруднювати хлопам приступ до шкіл, або таки школу для них замкнути. На то наложили вони великі оплати шкільні, на то також вимагають, аби кождий ученик в гімназиї мав мундур. „А як прийде хлоп платити податок — говорив раз зовсїм слушно на вічу П. Когутяк з Кнїгинина — або як прийде хлоп до асентеруню, то не питають пани, чи він може босий, або голий. У війску мундур держава єму дасть, але до школи сам собі хлоп мусить справити мундур. Чому так? Бо хлопа не стати на мундур і на всї оплати шкільні, тай через то не піде він до школи, через то лишить ся все дурним і некультурним хлопом“. Ше инші є перешкоди, для яких так мало селянських дїтий в середних школах. От як в бучацкім повітї лиш в самім Бучачи є народна школа, що підготовляє учеників до гімназиї, є ще чотироклясові школи в Монастирисках, Язлівци, Устю зеленім і Коропци, та вони вже далї, бо дві і три милї від Бучача, де є гімназия. А в Нагорянці, що безпосередно лучить ся з Бучачом, в Трибухівцях і иньших селах, що понад тисячу мешканців числять і віддалені від Бучача пів або одну милю, нема таких шкіл. Є тілько школи одноклясові і двоклясові, а ті звісно не дають такого знаня і науки, які потрібні для учеників, що хотїли би перейти до гімназиї. Звідти то походить, що хлопскі сини мусять ще бодай рік, а звичайно два вчити ся в народній школї в Бучачи, щоби підготовити ся до вступного іспиту до I. кл. гімн. А хоть такі трудности мусять побороти хлопскі сини, то всеж таки спора пайка є їх в гімназиї. Передовсїм число учеників Русинів постійно зростає, хоть професори Поляки і свої також пересївають їх, як крізь сито. В сїм роцї шкільнім є коло 180 Русинів в гімназиї, в попереднім було 160, а в 1903/4 було 149. Затрівожило се Поляків, що Русинів в гімназиї щораз більше. За рік, за два готові Русини домагати ся заложеня руской гімназиї! Тож аби до того недопустити, взяли ся Поляки під проводом кс. Громнїцкого на спосіб. Від кількох лїт вже не хотїв приймати дир. Лабенцкі, що повинен подати ся на інспектора шкулек T. S. L., бо лиш вони єго займають і сам їх візитує, селяньских дїтий до народної школи. А сего року місцева комісия едукацийна на засїданю з дня 29. цьвітня Ч. протоколу 14. ухвалила безусловно не приймати до школи дїтий, котрих родичі не мешкають в містї. А чий-ж то родичі мешкають поза містом? Таж родичі хлопских дїтий самі Русини. Бо всї села кругом Бучача чисто рускі, в кількох лиш є трохи латинників, а під самим містом дві мазурскі кольонії. Тих певно до міста зарахують, инакше в гімназиї лишили би ся тілько сини урядників, Жидів та трохи міщан і руских сьвящеників. От яким способом замкнула бучацка рада шк. місцева приступ дїтям Русинів-селян до народної школи мійскої, а посередно до гімназиї. І потім знов будуть казали: Rusini niekulturni, nie mają inteligencyi. Наші посли повинні сю справу порушити в парляментї. Треба прецїнь якимсь способом тоту ухвалу усунути! — *К.*

— **Костели на Поділю.** Від Збруча пишуть нам: Як звісно, будують тепер що-раз то нові костели і каплиці „na kresach“. За еп. суфр. Пузини не було такої великої форси, ані не було чувати про гакатистичну роботу „Tow. szkoły ludowej“. Справа костелів в скалацкім повітї представляє ся так: Дуже давні костели в Скалатї, Тарнорудї, Грималові і Товстім, потім в Качанівцї (з р. 1800). Около 1860. р. повстає парохия і костел в Галущинцях, потім около 1880. р. в Підволочисках. Пізнїйше від 1890. до 1906 р. повстають в Заднишівцї (капл.), в Краснім (експон. сотр.), в Остапю (експ. сотр.), в Хмелисках (експ. сотр.), в Пізнанцї гетм. (капл.), в Зарубинцях звозять материял на більшу капличку як теперішна, в Оріхівци (деревляна капл.), в Полупанівцї, Колодіївцї, Турівцї (мурована), в Раштівцях (дер. капл.), в Сороцї в дворі капличка, в Сороцку величавий костел і забезпечений фонд на парохію пробоство, на капл. в Магданівцї збирають, а на костел в Іванівцї звозять вже материял. В гусятинськім повітї давні костели в Гусятинї, Сидорові, Личківцях і Копичинцях, як і в Хоросткові. Недавний — около 1870. р. — в Жабинцях, а троха пізнїйший в Чорнокінцях. Недавні зовсїм є в Коцюбиньчиках, Нижбірку, Васильківцях, Клювинцях, Котівці, Городници, Постолівці, Яблонові, Товстенькім, Коцюбинцях і ще десь там будує ся капличка. — *Ст. З.*

— **Від управи приватної руской дівочої гімназиї у Львові.** Подаємо отсим до відомости всїх інтересованих, що вписи і вступні іспити до приготовляючої і першої кляси приватної дівочої гімназиї з руською викладовою мовою у Львові відбудуть ся в днях 4. і 5. липня с. р. в домі СС. Василіянок при ул. Зибликевича ч. 24, в обох днях о 3. год. по полудни. При вписах належить принести метрику і, коли ученица ходила до публичної школи, сьвідоцтво з послїдного шкільного півроку. Вписова такса виносить для кляси приготовляючої 3 К., а для першої 7 К. 20 с. Вимоги при сих іспитах такі, як у державних мужеских гімназиях. Поки зголошеня приймає ся еще і в днях самих іспитів. — *О. Спиридіон Кирхмут,* ц. к. професор академічної гімназиї.

— **З руской ремісничої бурси у Львові.** Відзиваємось отсим до всеї руской суспільности, розселеної по обох боках кордону, щоби звернула увагу на одиноку руску ремісничу і промислову бурсу у Львові і щоби підперла її материяльно. Чим-раз більше руских дїтий сиріт або синів найбіднїйших селян горне ся до науки ремесла і промислу, бо народ наш порозумів вже, що головною причиною его нужди є брак промислу і се, що перші галузи промислу, які знайшли у нас пристань, спочили в руках чужих, а до вишколеня сеї молодїжи потреба богато гроша. В 1905. роцї мало захист в нашій бурсї вже 32 питомців, зате недобір виніс понад 1400 кор. Скоро суспільність наша не підопре сеї институциї як найскорше, то в короткім часї вичерпають ся наші капітали, узбирані перед отворенєм бурси, і на сором та шкоду народу будемо мусїли бурсу звинути. — *Видїл руской бурси ремісничої і промисловой у Львові.*

— **Хлїборобскі страйки** в закордонній Українї прибирають чим раз більші розміри. Як доносять тамошні часописи, страйковий рух захопив Київщину, Полтавщину, Черниговщину і Харківщину. Страйкують пільні робітники і форналї, домагаючись більшої платнї або винагороди. Для ілюстрациї їх домагань досить навести село Хрінівку городнянського повіта в черниговскій губернії. Селяне зійшли ся на нараду і ухвалили не йти на роботу до місцевого дїдича Ждановича, доки женщинам не дасть по 50 коп., а мужчинам по рублеви за день; сїно косити тільки в такім разї, коли косарям припаде дві копиці а панови третя. Хід страйків неспокійний, тому до многих місцевостий вислано *вийско або стражників.*

— **Організация дїдичів против страйків.** До нашої редакциї надіслано комунїкат покутского віддїлу ц. к. галицкого товариства господарского на повіти Коломия, Городенка і Снятин, розісланий довірочно всїм властителям більших посїлостий в згаданих повітах. З того письма довідуємо ся, що більші властителї і посесори зійшли ся були в маю с. р. на нараду і ухвалили заняти ся справою охоронних средств на випадок хлїборобских страйків в їх сторонах. Передовсїм рішено забезпечити собі сезонового робітника, числячи принайменше по 3 людий на 100 моргах рілї. В тій цїли покутский віддїл згаданого товариства вислав окремого агента до косівского повіта, де надїєсь звербувати Гуцулів на страйколомів. Також постарав ся покутский віддїл о більше число рільничих машин (жнивярок і т. п.) на складі в Коломиї, щоби в разї страйку заосмотрити в них кождий загрожений фільварок. Понадто взиває ся в тім комунїкатї о жертви на „fundusz antistrejkowy“. Другу нараду в справі антистрайкової організаци скликано на 21. с. м., але з яким вислїдом, не звісно.

Віча і збори:

Перші загальні збори тов. „Сокіл“ в Калуши відбудуть ся в недїлю 24 н. с. м. в сали „Руского Касина“, о год. 3 пополудни. Всїх, що мають охоту приступити до сего товариства, просить ся о участь.

Концерти і видовища:

— **Фестин львівского „Сокола“** в клїматичнім парку в Пустомитах відбуде ся в завтрішню недїлю. Від'їзд з год. двірця (в напрямі до Стрия) о 2·30 год. по пол. Приїзд до Львова о 9·40 вечер. Поворотні карти їзди по 90 сот. найлїпше купити в бюрі Соколовского (насад Гавсмана) в недїлю рано, бо при касах на двірци буде великий натовп. До точки програми „конкурс тумору мужчин“ кождий мужчина дістане при вході до парку блянкет, на якім напише оригінальний дотеп. По нагороді двох найлїпших дотепів всї прочі відчитає ся з веранди ресторациї. Инші пояснення програми і час та місце виконаня поодиноких точок найдуть гості на таблицах при вході до парку. — Комітет.

З товариств:

Важне для правників! „Кружок правників“ „Академічна Громада“ у Львові має на продаж скрипта до правно-історичного іспиту! Крім сего має слїдуючі скрипта до другого іспиту. Др. Дністряньский: 1) право маєткове, 2) право родинне, 3) право опіки і курателї, 4) право подружа, 5) австрийске право приватне. Др. Стебельский: 1) австрийске поступованє карне, 2) право карне. Для членів на скриптах до першого іспиту 10—15 пр., а до другого 25 пр. опусту!

В заведеню для темних у Львові, ул. сьв. Зофії ч. 13, відбуде ся 28 с. м. о год. 10 рано публичний попис хлопців і дівчат.

Урядові вісти:

Іспит зрілости в руській гімназиї в Коломиї відбув ся під проводом інспектора кр. шкіл п. І. Левицкого. Здали іспит: Дмозяк Іван, Аронець Андрій [з відзнач.], Василевич Анатоль, Герасимович Сильвестер, Каратницкий Ізидор, Коритовский Тарас, Кузьмич Антін, Лабій Ярослав, Левкалюк Михайло, Николишин Дмитро, Пилусевич Володимир, Росенцкий Ярослав, Соломийчук Стефан, Сріблий Никола [з відзн.], Стасюк Василь, з відзн.], Тарновецкий Володимир, Терлецкий Никола, Тимків Іван, Шашковский, євген, Шепарович Лев [з відзнач.], Петрусевич Евген [екстерн.], Равлівский Генрих [екст.] і Бобикевич Никола [ориват.]. 2 мают повторити іспит з одного предмету по ферії, 1 репробований.

Іменованя. Міністер рільництва іменував управителя лїсотехничного віддїлу по забудованю трех потоків самбірскої секциї с. р. комісаря лїс. інсп. Михайла Мартинця членом лїсничим. — Міністер просьвіти іменував Талея Кістрина учителем в X. кл. ранї в торговельній академії у Львові. — Міністер скарбу іменував комісарів скарбу Бром. Яре ого і фр. Пшибося секретарями скарбу в краєвій дирекциї скарбу у Львові. — Міністерство торговлї іменувало ольшаних гімназистів: Йосифа Шалулу і Матія Чирек рахунковими практикантами в дирекциї почт і телеграфів у Львові.

Перенесеня. Уряднік переносе старших інжинірів: В. Срочинського зі Львова до Н. Сянча і І. Мочилинецкого з Жовкви до Тарнова, інжинірів: М. Гофа з Тарнова до Жовкви і З. Воронцівского з Бохні до Львова; адъюнктів буд. А. Семеновича із Щучина до Бохні і К. Шнадміл-ра з Кракова до Бохні та практикантів буд. Р. Коритовского з Н. Сянча до Кракова і І. Невядомского з Стрия до Щучина — Полицийних комісарів: Ст. Сьвідерского з Ярослава до Львова, д-ра Тад. Хмелярского з Перемишля по Ярослави і канцеліста полиції Йосифа Кучека зі Львова до Перемишля. Дальше переносе канцеліста намісництва д-ра Леона Мусіяя з Бжеска до Ярослава і концептових практикантів Мар. Яворского зі Львова до Тернополя та Ст. Гроцкого зі Львова до Хшанова.

Ц. к. Дирекция жезлїниць державних у Львові сим доносить, що в наслїдок упавшого гору поміж Горцем а Ланем пустим здержано там весь рух дня 17 с. м. на час неозначений.

На шляху Дятковіц-Ґрета р-Шенґрівіц-Княждвір привернено рух дня 18 с. м.

Опонїщенє! На підставі розпорядженя ц. к. міністерства желїзниць з дня 7 мая 1906 ч. 18653/16 увійдуть в житє з днем 1. липня с. р. відмінні постанови про переховуваня пакунків в гардеробах більших станцій желїзничих а то: Доси міг подорожний, після постанов. § 37 [3] регуляміну руху передати свій пакунок до тимчасового переховання в гардеробі желїзничій за сталою оплатою без одмінальности заряду желїзничого. — 2. І липня с. р. буде заряд желїзничий одмінальним за пакунки, передані до тимчасового переховання в гардеробі, однак зі слїдуючими обмеженями: а) Від переховання в гардеробах желїзничих виключені суть гроші, вартісні папери, дорогоцінности і предмети штуки. — За предмети находячі ся в убраню, або в капелюхах, одвіяє заряд желїзничий лише в тім случаю, коли ся річ відразу передає до переховання. — б) На случай згуби, або упакованя пакунків, переданих до переховання, зверне заряд желїзничий, по справдженю шкоди, титулом відшкодованя за кождий пакунок найвище до 100 кор. — в) Пакунки могуть бути переховані в гардеробах желїзничих до 8 днїв, понад той час тілько на виразне жаданє дотичної особи. — г) За переховане пакунків належить ся в перших 5 днях 10 сотиків, а в дальших днях 20 сотиків від штуки денно. — д) На доказ передання пакунку до переховання, видає ся посьвідченє.

— **Подяка.** Уважаємо за свій обовязок зложити на сїм місци як найсердечнїйшу подяку Вп. п. Александрови Мишудаї, славному оперовому артистї-сьпівакови і професорови сьпіву в школї великого українського композитора Миколи Лисенька в Києві за щедрий дар в квоті 200 рублїв, присланий на річ нашої бурси. Щедроту славного нашого земляка підносимо з тим більшим одушевленєм, що майже рік річно бурса наша одержує від Него значнїйші підмоги, через що так видїл бурси як і ёї питомці цїлком слушно уважають Вп. земляка своїм великим добродїєм. Честь і слава Тобі, земляче, від всеї Руси, а велика дяка від тих будучих руских поколїнь ремісничих, які вийдуть з нашої бурси. — За видїл: *Іван Бачинський,* голова, *Василь Чума,* писар.

Надіслане.

Фабрику і торговлю річей церковних ученика віденьскої школи штук красних Вп. п. Петра Дуткевича в Станиславові, ул. Бельведерска ч. 4 поручаю, бо закуплені у него предмети до окраси моєї церкви, своєю добротою, фасоном і тревалостию рівнаються найпервороднїйшим річам з заграниць, а в цїні суть дешеві. Зазначую, що ц. Дуткевич дає 3% на фонд вдовичо-сиротиньский.

О. Теодор Чорний, парох в Клювинцях.
617 3—3

Д-р Лев Кібіц

ВСІХ НАУК ЛІКАРСЬКИХ і АКУШЕР
поселив ся в МОСТИСКАХ. 615 1—2

ВСІХ ЛІКАРСКИХ НАУК
Д-р Зенон Пельчар
б. довголїтний лїкар заведеня, ординує дальше від 15 мая в Трускавци, вілла „Зофія“.
470 6—10

ІВАН СТОРОЖАК
концесіонований ц. к. намісництвом каменярский майстер
у Львові, ул. Личаківска ч. 64.
виконує роботи з мармору і каменя, а то фіґури, памятники, гробівці в зелїзно-бетонованими підставами системи „Henebique“, всїлякі роботи при церквах, будовах, після планів своїх або других. Роботи виконуєсь на означений час по найприступнїйших цїнах.
141 14—20

Ц. к. уприв. галицкий акцийный
БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Відділ депозитовий
принимає вкладки і виплачує задатки на бїжучий рахунок, принимає до переховання цїнні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних институций так звані
ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ
(Safe Deposits.)
За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджена.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 874

ПІЩАНИ.
Найсильнїйше в Европі сїрчано-мулове лїчниче заведене для ревматиків, в терпінах суставів і костий, в грузлавці суставів, по зломанах і звихненах, в подаґрі, нервоболях, особливо в ішіяс. — Уладженя що-до мешкань, купілий після всяких вимагань, від люксусових до найдешевших. Три басени чисто сїркові, три сїрчано-мулові, оден порцелянований. Окремий басен для убогих з купілями по 10 кр., другий по 40 кр. Ванни порцелянові, мармурові і деревляні. Примішоване купілий болотних, місцевих з незрівнаним успіхом. — Околиця гірска. — Проспекти розсилає управа заведеня. — Ординуючий лїкар *Д-р Ал Тайхман.* — Сезон від 18 мая. Піщани на Угорщині, 592 4—5

РЕСТАВРАЦИЯ
Поручає ся реставрацию, пивярню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї руські дневники.
З поважанєм
756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Сын
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, лупи і всїлякі инші прибори оптичні Всїлякі направи помагоджує ся як найскорше і найдешевше.
415

Учениця з укінч. VIII. кл. глядає лекції на село хочби зараз. Ласкаві зголошення: Александра Дайдав, Настасів п. в м. 634 2—3

ПАННА маюча укінчену школу видїнову глядає місця до дітий. Вимоги скромні. Ласкаві зголошення „М. П.“ poste restante Письменица. 619 3—3

Абітурієнт вправний інструктор глядає лекції на селї на час ферий. Адр „Т. В.“ у Вилв. п. Сопотисів. Тернопіль, ул. Сїнкевича 25. 633 2—3

Ученик VIII. гімн. пошукує лекції на село. За умовленем удїляє лекції гри на скрипках або заложать хор. Зголошення під „Музика“ poste restante Бучач. 621 3—3

Піддячій, котрий виручить дяка в кождій функції, отримає місце. Зголошення Ігнат Кухтин в Переволоцї п. Бучач, вин города річно до 60 кор. і вікт. 615 4—6

Вправний інструктор VII. кл. гім. шукає лекції на село, підчас ферий. Ласкаві зголошення як найскорше Перемишль, poste restante „І. К. І.“. 616 4—4

Правник І. року пошукує від 15. липня заняття канцелярийного або лекції. Ласкаві зголошення просить присилати до дня 5. липня на адресу В. Правник І poste restante Львів. 643 1—3

Пошукую кухарки, старшої женщини, щоби розуміла добре на кухни, прасувала і доглянула прання і слуг. о. Кучиньский, Парище почта в місти. 609 5—6

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно в 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеганцка цигарничка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манжетів, 1 сциворик, 1 прегарне тоалетове веркальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазині 57

С. КОГАНЕ

Краків Pf. 882.

За недогідне гроші звертають ся.

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise-ого у Волї висовій п. п. Жовква. 502 12—55

Осип Краснопольский

Робітня позолотнича

ул. Личаківска ч. 40 у Львові, виконує роботи церковні, сальонові, відновляє вівтарі, проповідальниці і т. д. дуже совістно і по найнизших цінах. 604 4—10

В кавярни „Гарай“ що день грає дамска капеля прегарні твори. Вступ вільний. Початок о 8 год. веч. Львів, ул. Ґродзїцких ч. 4. 637 2—5

ЙОСИФ АЛЬФОНС ТЕППЕР

в Золочеві

ул. Зелїзнича ч. 353

отворив робітню, в котрій виконує роботи в обсягу римарства і сїдельництва, обиває повози і канапи, лякеруе повози, двері, вікна, причім приймає замовлення на провінциї або виконує їх на місци по найдешевших цінах. 607 5—5

Сповняючи оправдані бажання моїх П. Т. гостий, завів я в днем 1 с. м.

найславнїйше в сьвітї

Пільзненьске пиво з міщаньского бровару

марка B. B.

найстаршого і найбільшого бровару в Пільзнї.

Кухня моя, загально звісна, владжує здорові і смачні страви лишь на сьвіжім маслї.

Моя торговля вин ваосмотрена у всї роди **вин** австрийских, угорских і заграничних.

В мо'м готели комнати від 75 кр. до 2 зр.

О ласкаві відвідини просить

Филип Бізанц

Готель під „Трема коронами“, ул. Трибунальска ч. 10. 605 3—3

Основане в р. 1901.

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ

Урядників і Сьвящеників

стоваришене заревстр. з обмеж. порукою у Львові.

I. Удїляє позички скриптові і векслеві на 7%: а) яко личний кредит за відповідною порукою, б) на застав ефектів і поліс житевих в) за кондиктом на поборах службових г) на гіпотеку реальностий. *Скора виплата Догідна сплата.*

II. Членьский удїл 50 кор. Дотеперішна дивіденда виплачувана членам від удїлів 6%.

III. Принимає вкладки щадничі на 4½% в півчною капіталізациею і опмачує само податок рентовий від вкладок.

IV. Посередничить в заключуваню „ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ“ всякого рода в „Beamten Verein“ і товаристві Краківскім. Має заступство Першого загального Товариства урядників австро-угорскої монархії *(Beamten-Verein)* у Відни, найбільшого австрийского товариства асекураційного в найвишими преміями. *Всяких информациї в справах житевих обезпечень і потрібних друкїв удїляє безплатно. Чистий зиск з сего посередництва дає на рускі добродійні цїли кождий проте повинен обезпечатись на житє лише через Товариство урядників і сьвящеників.*

V. Купує і продає ефекти найкористнїйше, виплачує купони, принимає векслї і ефекти до інкасса.

Льокаль: **ул. Руска ч. 3, I. пов. — Години урядові від 9—1 і 4—6½ по пол.** 219

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКА РОБІТНЯ

Михайла Стефанівского

у Львові, ул. Коперника ч 16.

Виконує шлюсарскі роботи після найновійших взірців а то: на церковні вежі, хрести, золочені кулї, громовводи, веляні вікна для церков, будівляні окутя, веляні сходи, ґалерії, нагробні огородженя придорожні, веляні ліжка для інститутів і всїлякі роботи входячі в округ шлюсарства. 395 12—12

„Olympia“ ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТИИ (VARIETE)

ПАСАЖ МІКОЛЯША, Львів.

ЩО ДЕНЬ ВИСТАВА

632 **о год. 8½ вечером.** 2—3

Число: МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА Ціна:

1. Ярославенко: Любощі, вальці на фортепян . . . К. 1·50
2. Ярославенко: Сьпіваник для народ. шкіл, Часть I. К. —·50
3. Лопатинський: Не жартуй, мазурка на фортепян К —·70
4. Вербицький: Ще не вмерла Україна, гимн на форт. К. 1·—
5. Січинський: Стоїть гора высокая, пісня в супр. форт. К. —·70
6. Лопатинський: Українські танці I, на фортепян . К. 1·20
7. Ярославенко: Сьпіваник для народ. шкіл, Часть II. К —·50
8. Фицалович: З під Рокети, коломийки на фортепян К. 1·—
9. Ярославенко: Дика рожа, пісня в супр. фортепяна К. —·70
10. Лопатинський: В неділеньку в ранці, пісня в форт. К. —·60
11. Ярославенко: Марш Соколів на муж. хор (парт.) К. —·40
12. Січинський: І золотої й дорогої, пісня в супр. форт. К. 1·20
13. Ярославенко: Вечір, пісня на муж. хор (партитура) К· —·60
14. Нижанковський: І молила ся я, пісня в супр. ф. К. 1·40
15. Ярославенко: Веселне „Многая лїта!“ на муж. хор К. —·30
16. Ярославенко: Обудь менї як бозу цьвіт, пісня в супр.ф. К. 1·—

Дальші числа друкують ся і появлять ся незабаром.

На провінцію висилає за попереднім надісланем належитости:

Українська Накладня

Львів, ул. Вровновська ч. 8. 201

Поодинокі числа дістати можна також в книгарнях.

65X130%

25

Таблиці і написи литі, металеві, також риті мосяжні, для пп. адвокатів, лїкарів, бюр, парохіяльних урядів і т. п.; таблиці гравичні і числа на доми для громад, таблиці намогильні, відзнаки для лїсової і полевої сторожі виконує найдешевше

Макс Ґлязерман

РИТІВНИК 613 b 1—15

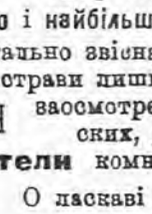
у Львові, ул Сикстуска ч. 17.

Замовленя в провінциї виконує ся відворотно.

ГРЕБІНЬ до фарбованя волося.

Звичайним чесанем закрашує сиве або червоне волосе на правдиво русяве, брунатне або чорне.

Одна штука уживає ся роками. Тисячі в ужитку. Штука 5 К. Висилає

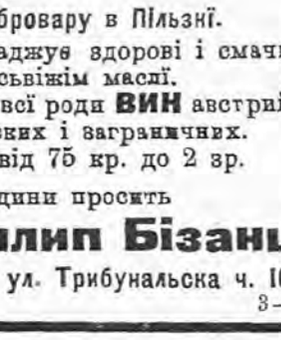
J. Schüller

II/2 Kurzbauergasse, Nr. 4/5

796 11—?

Водопроводи, Каналїзация для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

741 43—52

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

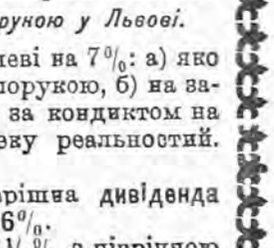
у Львові, ул. Коллонтая ч. 6.

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі урядженя промислові.

Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і електричні.

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Адреса на телеграми: **„Кальоря“ Львів.**

Великі еспаньскі вишні

вибирані, гарні, великі морелї

в 5-кільоґрамових почтових кошах старанно опаковані розсилає франко по 3·60 К.

638 **A. HOFFMANN,** Nyitregyhaza, Ungarn. 2—10

Одиноке, дійсно анґлійске

средство краси

в Балясси правдиве анґлїйске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

що усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, Крем огірковий 2 К, пудер 2 К і 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa** аптика, Budapest Erzsébetfalva.

Головні склади в Галичині: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайєра, Перемишль, площа „на Врамі“ ч. 4 і у всїх аптиках і дроґеріях. 79 8 15

КОСА „HOSPODAR“ (ГОСПОДАР), викута в найлїпшої срібластої стали, видержує остроту дуже довго. Відзначена золотим медалем виділом знавців на сьвітовій виставі в Парижи 1900 р. Бруски карборундові, се, пи, клевці, бабки, правдиве вапно „Hospodar“ до кормленя худоби. Всї прилади і знаряди для сїльского і домового господарства.

Цінники на домагаче висилає оплатно: Виключне заступництво для Галичини і Буковини „СПІЛКА HOSPODAR“ в Милотичах [Морава]

Емерик Стрнадель у Львові, ул. Шептицких ч. 15. 588 3—3

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успїхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порпїв і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усунена **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також невріване косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцеринове-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки вождої повисшої сорти 70 с.

разом в поученем, як уживати.

J. Hell & Comp.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних складах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Дїля, Петра Миколяша, Якова Піпеса-Поратиньского, Жигонта Рукера, К. Склепиньского, К. Вїєвского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дроґеріях: Петра Миколяша і С-ки, Ґ. Ґріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Емїля Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 283 17—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Не треба вже мяса

коли достаточному відживлюваню мучними стравами нестравність не стоїть вже на перешкодї. Тепер зладжує ся їх просто на

товщу до страв Ceres

(з найлїпших кокосових оріхів),

чим вони стають незвичайно стравні, причім подрібну білковину осягне ся, додаючи молока до яєць.

1121 5—5

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 120 Львів, понеділок 12. (25.) червня 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ѣї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Просимо о вчасне відновленє передплати за місяць липень, зглядно III квартал 1906 як також о вирівнанє позісталих ще залеглостий, щоби Адміністрация не була приневолена дальшу висилку часописи застановити.

Наші надії.

Не маємо стенографічних протоколів з засїдань делегаций і длятого не знаємо напевно і вірно промови нашого високозаслуженого голови парляментарного руского клюбу, яку він мав в делегациї при дискусиї над виводами міністра заграничних справ гр. Голуховского. Ми подали в попередних числах зміст тої промови раз після телеґрафічних депеш кореспонденційного бюра, а опісля доповнили ще той зміст за віденьскими ґазетами. Виходило би з того, що п. Романчук начеб то відкликував ся до австрийско-угорского уряду заграничних справ, щоби він вплинув на росийске правительство радою, що лише наданєм свободи народам росийской держави — отже й українському — можна завести законний лад в державі.

Та хоч можна ще сумнївати ся, чи п. Романчук справдї говорив в такім змислї, то з другої сторони можна також і припустити, що дїйсно так було.

П. Романчук належить єще до того старого поколїня, що виховало ся, зросло і до стрижени костий переняло ся традиційним переконанєм, що руский народ в Галичинї аж під Австриєю віджив, аж в Австриї найшов щиру батьківску справедливу опіку. Він, вірний син „вірних Тирольців Сходу", у своїй щирій льояльности все ще бачить в Австриї і при Австриї єдину запоруку будучности руского народу. Сю льояльність слїдно у него у всїй єго парляментарній дїяльности, хоч, що правда, в остатних часах під впливом льоґіки фактів, які сам переживає, відозве ся часом в єго промовах якась нїби хвилева зневіра і острійший тон.

Тим то й не було би нам дивно, коли би п. Романчук справдї висказав в делегациї свій аж надто вже оптимістичний погляд чи надїю, що австрийско-угорске правительство могло би і схотїло би в сю хвилю бути дружним дорадником Росиї на користь неволених там народів, а з'окрема народу українського.

Але в такім разї мусїли би ми зазначити значно відмінне наше становище. Австрийске правительство досить уже давно протверезило молодші поколїня руской суспільности з слїпої традиційної льояльности і своїм систематичним утиском руской народности в Галичинї присилувало їх протерти очи та провірити підстави тої льояльности, що так кріпко була вкорінила ся в серцях Русинів.

І вислїди тої провірки оказали ся поражаючими! Навіть з уст старих сьвідків можна було почути, що ще около 1810. р. руске духовеньство в Галичинї у великій части не знало иншої мови крім рускої, а вже около 1825. р. нове поколїнє духовеньства було так спольщене, що навіть по селах проповіди говорено по польски. Критичні досліди історичні потвердили, що майже 500-літне пановане Польщі не спольщило було так галицкої Руси, як спольщила її опісля столїтна батьківска опіка Австриї. Галицка Русь на тій опіці з національного огляду гірше вийшла, чим славяньскі народи, що віками стогнали під турецкою кормигою. Коли на росийскій Українї вже під конець 18. столїтя віджило і грімко пронесло ся руске слово в літературі та з того часу мимо страшних нечуваних у цїлїм сьвітї утисків розвивало ся хоч поволи, але безупинно, то в австрийскій Руси, поминувши слабі проблески за Маркіяна Шашкевича та в р. 1848., літературне поле лежало відлогом, а польонїзация безупинним і швидким кроком поступала наперед аж до 1860 р. Історичні досліди викрили наглядно польонїзацийну систему в политиці Австриї супротив Русинів від самого розбору Польщі. А вже істория конституційної ери в Австриї показує цїлком ясно, о що ходить. Галичина стала ся польским Пємонтом, а галицка Русь, рідна росийскій Українї, пугає Австрию чи не більше, як пугала її тогдї, коли австрийскі керманичі здогадували ся в ній побратимів Росиї. І в сю хвилю ми є наочними сьвідками, як австрийский уряд поступає з Русинами в справі виборчої реформи, — як гнобить руске населенє, що цїлком льояльно рушило ся за тою реформою, самим таки правительсвом заповідженою, — яким чудовим, виїмковим проєктом реформи хоче нас ущасливити, щоби до нащадку віддати нас на поталу наших верховодів, на котрих давно вже перелило необмежену опіку над руским народом, — як вкінци поступає при цїлком спокійних, законами дозволених аґрарних стрийках руского селяньства.

І чи не крайний був би то оптимізм, жадати чи надіяти ся, щоби австрийский уряд вставляв ся за нашими братьми у росийского правительства? Ми гадаємо инакше: коли австрийский уряд не залишить своєї политики і буде з Русинами дальше так поступати, як доси, то скорійше прийде — як не тепер, то в четвер — до того, що свобідна Росия, хоч і не дипльоматично через уряд заграничних справ, то силою фактів промовить за австрийскою Русию.

Хоч конституция в Росиї є ще що-йно в зародї і хоч єще не можна виворожити, яка буде її доля в найблизшім часї, то все таки цїлому сьвітови річ ясна, що скорійше чи пізнїйше дібє ся і Україна своїх прав. І вже нинї річ певна, що — як цїлком слушно і влучно закінчив наш високоповажаний заступник свою промову в делегациї — руский народ в Галичинї не дасть себе вже здавити анї заткати собі рота!

Повторимо тут слова, сказані вже в ч. 113.: Зріст українськой политичної мисли, розбудженє національного житя наших братів над Днїпром додасть нам сили в тяжкій боротьбі, яку накинено нашому народови по сей бік Збруча,

In hoc signo vincemus!

Польсько-шляхотські претенсиї до українського Поділя.

В статї „Polskiezіemie" — Русская земля", в якій дали ми загальний огляд польських і росийських національно-державних претенсий до Українських земель вказано між иншим і на те, що Поляки доси не зрекли ся претенсий до тих українських земель, які колись належали до польської держави, і все вважають їх польськими землями, на яких повноправними горожанами мають право бути виключно Поляки. Отсей погляд в польських политичних кругах (з виїмком социялістів, які одначе також не висказують ся ясно в тій справі, тільки викручують ся загальними фразами) такий загальний, що не треба його аж спеціяльно доказувати, і коли ми отсе на доказанє його приводимо низше польський голос, то робимо се головно тому, аби вказати нашим закордонним братам, що з настанєм конституційної ери в Росиї вони на правобережній Україні мати-муть не тільки до дїла з обрусительною политикою росийского державного централїзму, але і з польско-шляхотською политикою історичної Польщі, бо загал Поляків уважає інтегральною частиною прав Польщі повне право вести державно-польську политику на українських (а також білоруських і литовських) землях колишної польської держави, виробляти з українського (а також білоруського й литовського) народу загально-державний польський тип. І в міру того, як розривати-муть ся ті пута, в яких самодержавне правительство держало всї народи росийської держави, Поляки зі що-раз більшою силою будуть підносити і здїйснювати свої „історичні права" до українських земель".

Отсей напрям сучасної польської политики, який у східній Галичинї проявляєть ся вже в повній силї, зазначуєть ся що-раз виразнїйше і в польській политицї на правобережній Україні. Нинї власне займемо ся одним із проявів тої политики, національно политичним становищем польської шляхти на українськім Поділю, до чого привід дає нам присьвячена історії польської земельної власности на Поділю в 19-ім столїтю статя д. Юзефа Остроруґ-Садовского п. з. „Przez lat osiemdziesiąt cztery" (т. є. 1822—1906), поміщена в чч. 95 і 97 історично-польського органу „Dziennik kijowski", посьвяченого оборонї державно-польських інтересів на Правобережній Україні.

Послухаймо найперше історичних виводів автора:

„Польськість на Поділю творила вислїд довгого історичного процесу, котрого початків треба би шукати аж в 14-ім столїтю. Довгі літа Поляки були одинокими кольонїзаторами тих майже зовсїм пустих провінций, що належали до їх держави. Довгі літа були в них чинниками культури, ладу, державної власти, капіталу ітд. ітд. Очевидно, се мусїло мати свої наслїдки. Без виїмкових законів узискали перевагу. А на скільки Поділє потребувало кольонїзаторів, можна виносити хочби з того, що по згідному сьвідоцтву хронїстів навіть у початках 17-ого столїтя було воно майже зовсїм незалюднене. Вистало 27 літ турецького панованя, аби цїлий край зовсїм опустїв, бо шляхта й часть людности подала ся до дальших воєводств Річипосполитої, а решту забрали Турки й Татари в неволю. Коли-ж 1699 р. Поділє вернуло під Пановане Польщі, треба було на ново починати кольонїзаторську працю і в 18-ім столїтю довершено в головній части теперішного розміщеня польської людности на Поділю.

Другої причини польськости Поділя треба без сумнїву шукати в специфічних цїхах польської культури, які спричиняли, що українська шляхта й український народ, зїткнувши ся з Поляками, без нїякого натиску зі сторони польського правительства, а тим менше польської народности вже в третїм поколїню приймати польські звичаї, культуру, мову, а навіть змінювали конфесію.

Так чи инакше, в епосї упадку краю й безпосередно потім Поділє було par excellence польське.

Народ був у нїм, як і нинї, Малоруський, але не маючи ще сьвідомости й будучи в підданстві, не зраджував анї свого істнованя анї своїх національних аспірацій. Земельна власність була виключно в руках Поляків".

Простувати ті історичні брехнї в цїлій їх основі вже остогидло, стільки вже писало ся про те, тим більше, що найповажнїйші докази відбивають ся як горох о стїну о державну доктрину історичної Польщі. Скажемо лиш загально, що кольонїзація Поділя польською шляхтою не була кольонїзацією в новочаснім значінню, як пр. кольонїзация Америки, тільки завойованєм: шляхта діставала на Поділю землю з правом панованя над усїми, хто на тій землї поселить ся і зі всїми мілїтарними способами для оборони того панованя. Що українська шляхта польщила ся, се лежить не в тих вихвалюваних специфічних цїхах польської культури, тільки в державно-правнім устрою Польщі, по якому повнотою горожанських прав користував ся тільки польський шляхтич — римо-католик, отже був тут як найбільшнй державний і суспільний натиск в напрямі польонїзациї. Вкінцї неправда, що український народ польщив ся або нїчим не зраджував свого істнованя та своїх національних аспіраций, бо по правдї польонїзация нїколи не захопила широких народних мас, які говорили про своє істноване цїлим рядом польско-козацьких воєн і селянських бунтів аж до самого розділу Польщі і треба було накладу всїх сил і всеї середновічної жорстокости з боку шляхти і правительства шляхотської Річи-посполитої, аби хоч на якийсь час заглушити ту мову протесту поневоленого народу. *(Конець буде.)*

Самостійність на чужий кошт.

Цлово-торговельну спільність з Угорщиною Австрия оплачувала доси дуже дорого, бо на спільні видатки Австрия платила 65·6%, загальної квоти, а Угорщина лише 34·4 проц. Тепер Угорщина рішила ся за всяку цїну

(9

Причинки до історії „Народного Дому" у Львові.*)

(*Дальше*).

V.

З дальшим часом заострювались відносини в „Нар. Домі" що раз більше, а зразу прикривані русофільскі тенденциї виступили з цїлою яркостию на верх. Давні рутеньскі сьвятоюрцї, що старались бодай на позір заховувати якусь здержаність, сходили зі сьвіта. Так само не ставало між членами поволи і того маленького кружка народовців, що постоювали від часу до часу за правами руского загалу. А дальше зникали і ті розважнїйші провінціональні члени таки москвофільского табору або люди в своїх національних поглядах не зовсїм здетерміновані, що заховали в своїй душі якусь искру чувства для свого рідного, мали ще свій власний суд, та поводувались в своїм дїланю певною розвагою і вирозумінєм для другої гадки. На їх місци приходили люди, вихованки нової школи, що стояли вже з цїлою безглядностию на всеросийскім становищи і не терпіли побіч себе нїякої другої думки. Давна рутеньска маска впала, а виступили наперед явні москвофіли, що голосили і переводили вже отверто і рішучо свої тенденциї. В будинках „Нар. Дому" і на улицях Львова залунала розговорна росийска бесїда бурсаків і академиків, удержуваних „Нар. Домом". Росийский язик розлягав ся і на загальних зборах і всяких торжествах „Нар. Дому", голошений з видимою предилєкциєю новими апостолами. А верховними регіментарями, що виперли давних рутеньских провідників і зачали всемогучо і з цїлою ароганциєю рядитись в нашій народній институциї, стали звісний коломийский адвокат Дудикевич, званий „росийским амбасадором", і єго панросийскі компанїони.

Нові верховоди уважали вже недостойним себе, щоби гратись в справі народовців в дальшу лицемірну комедию. Они поставили дїло вже на чисту воду і висказали отверто: що „Нар. Дім" належить виключно до росийского сторонництва, і що народовці з него рішучо виключені.

Як раз стало ся, що се становище прийшло ся їм заявити недавно в дуже ударяючий спосіб при особі одного з найповажнїйших і найзаслуженнїйших наших мужів: посла д-ра Евгена Олесницкого.

Десь в р. 1897 внїс д-р Олесницкий — спонуканий до того оо. Давидяком і Сеником, пок. деканом Шанковским, та нотарами Бачиньским і Савчиньским, котрі єму успіх запевнили — просьбу до совіта „Нар. Дому" о принятє в члени. Не одержавши рішеня, пригадував він ту справу з часта секретареви д-р. Лаголї, писав більше разів до управляючого совіта, а вкінци до предсїдателя д-ра Делькевича, і просив о одвіт; але єму ведля принятого трибу нїчого не відповідано. Так тягнула ся справа через цїлих пять років.

В грудни 1902 скликано загальні збори „Нар. Дому" і єдиний член-народовець, о. Стефанович зі Львова, вивів ту справу перед суд. Представивши саме дїло зголошеня д-ра Олесницкого і пятилїтної мовчанки совіта, піднїс бесїдник заслуги петента. „Цїла галицка Русь знає, хто є д-р Олесницкий. Визначуючись незвичайними здібностями, положив він значні заслуги на поли нашої літератури; відтак яко первостепенний адвокат і горячий патриот розвинув широку дїяльність не лиш в своїм повітї, але і в цїлім краю, та брав участь у всїх важнїйших подвигах руского народу; а яко посол станув на чолї нашої соймової репрезентациї і звернув на себе загальну увагу. Се один з наших перворядних мужів, до котрого вся галицка Русь відносить ся з глубокою почестию і довірєм, і ним гордить ся. І певно цїлий край і нарід прийме нинї з великим здивованєм ту вість, що сей муж не удостоїв ся принятя в члени „Нар. Дому". Я запитую тому на сїм місци управл. совіт, для яких причин не принято д-ра Олесницкого в члени, — а заразом предкладаю сю справу під суд зібраних членів „Нар. Дому", і вношу, щоби приняли самі того мужа в члени".

Проти тому внесеню виступив завзято новий проводир „Нар. Дому" д-р Дудикевич з Коломиї. Він став з сарказмом і в крутарский спосіб доказувати, що та справа не може на загальних зборах трактуватись: бо о Стефанович не має мандату від д-ра Олесницкого, щоби єго дїло заступав або вносив, — тай внесенє було — в неправильний спосіб поставлене, позаяк не зістало після регуляміну через 5 членів поперте і до іспитуючої комісиї до розсмотру передане. Такий відклик не може бути після статута допущений єще і тому, бож управл. совітови не можна нїяк зробити закиду, щоби д-ра Олесницкого не принявь, позаяк совіт не видав єще в сїм дїлї свого ореченя; відклик до заг. зборів міг би мати місце аж по формальній відмові з сторони совіта. Вкінци внїс, щоби над цїлою справою перейти до порядку дневного.

По сїм забрав слово о. Давидяк. „Я заангажований лично в тій справі — говорив він в подраженім тонї — бо належав до тих, що склонили д-ра Олесницкого до внесеня згаданої просьби. Ту просьбу зложив в совітї перед 5 роками тодїшний член совіта, Роман Бачиньский. Хто є д-р Олесницкий сказав о. Стефанович, знаємо всї і знає цїла наша галицка Русь".

Бесїду о. Давидяка перервали деякі горячійші члени, домагаючись таки зараз від д-ра Делькевича поясненя: чи просьба д-ра Олесницкого зістала справдї в совіт внесена. Д-р Делькевич відповів змішаний і сконстернований: що „просьба була внесена, але не є ще порішена".

Щоби ратувати ситуацию совіта, став

*) В послїднім числї фейлетону зайшла важна друкарска похибка. В стовпци третім має бути:... „патриотів стоячих рішучо за засадою, що нашу народність треба розвивати самостійно і відрубно від народности польскої і росийскої, тут з засади не принимають". [Слово, тутки розстрілене, зістало пропущене].

цлово-торговельну звязь заступити торговельним договором і австрийске правительство вже годить ся на се, бо мусить згодитити ся. Розходить ся лише о се, щоби Австрия, як не відбере сих мілїярдів, які доси заплатила за удержанє спільности, бодаї дальше не платила контрибуциї Угорщинї. Як раз о удержанє сеї контрибуциї розходить ся угорскому правительству. Сю контрибуцию Угорщина гадає задержати в той спосіб, що замість цлово-торговельного союза хоче завести торговельний договор з Австриєю, як з кождою иншою державою, але без цловоï границї між Австриєю а Угорщиною. Коли би в той спосіб полагоджено справу торговельних відносин між обома державами монархії, то ся держава буде експльоатувати другу, котра менше консумує з спровадженого з заграниці товару, котра менше видає на почтові, телєграфічні, портові і патентові оплати і т. и. Тут розходить ся о охорону торговельних марок, о приписи щодо акцийних спілок, о поступованє з монополевими товарами і т. д. Як обчислити вартість сих всїх оборотів і відповідно розділити між обі держави, коли між ними не буде цловоï границї?

Спільні видатки покривали ся доси в сей спосіб, що насамперед відсилано до спільної каси дохід з цла, именно 150 мілїонів. Доперва, о скілько доходи з цла не виставнуть на покритє спільних видатків, Австрия платила з свого буджету 65·6 проц., а Угорщина 34·4. Коли би по переведеню торговельної самостійности Угорщини, на спільні справи ішов насамперед дохід з цла, а доперва решту обі держави дальше платили після дотеперішної пропорциї з власної каси, то по переведеню цловоï границї між Австриєю а Угорщиною, Угорщина мусїла би платити о яких 20 мілїонів більше, ніж доси платила, бо о таку квоту більше менше є цловий дохід з Угорщини менший, ніж з Австриї.

Докладний рахунок цловых доходів і участи обох держав в сих доходах і в спільних видатках представляє ся так: Ухвалений на 1905 р. спільний буджет виказував 369 мілїонів корон, а на їх покритє преліміновано з доходів спільного цла 114.700.000 корон. Решту 254 міл. корон роздїлено так, що на Арстрию припало 167 міл. на Угорщину 88 міл. корон. З виказу цловых урядів попередних лїт показує ся однак, що з 114,700.000 корон цловых приходів припадало на Австрию 100,900.000 К, а на Угорщину ледво 14.280.000 К. Таким способом Австрия причиняє ся 88 проц. удїлом до цловых приходів, коли тимчасом Угорщина дає лише 12 проц. Колиж дочислимо участь в цлах кождої з двох держав монархії і квоту доплачувану ними готівкою на покритє спільних видатків, то з того вийде, що Австрия в дїйности платить не 65^{6}_{9} проц., як би виходило з установленого ключа, але 72^{4}_{10} проц., а Угорщина не 34^{4}_{10} проц., а лише $27\ ^{6}_{10}$ проц.

Ось причина, чому Угорщина, хоч домагає ся утвореня самостійної угорскої території економічно-політичної, не хоче віддїлювати ся від Австриї цловою границею. Як доси Австрия удержувала своїм коштом цлово-торговельну спільність з Угорщиною, так тепер має платити Угорщинї за ї самостійність. Австрийскі политики і австрийскі промислово-торговельні круги, сьвідомі того, що Мадяри таки здобудуть самостійність угорскої території торговельної, домагають ся, щоби, на случай заміни цлово-торговельної спільности на торговельний договор, переведено рівночасно між обома державами цлову границю. Се відразу зменшило би о кількадесять мілїонів контрибуцию, яку Австрия доси платила Угорщинї. Отся справа готова бути скалою, о котру знов розібють ся переговори з Угорщиною. Не знаємо, як оба правительства вилїзуть з сеї слїпої улиці, в котру загнали ся в наслїдок пересадних домагань мадярских шовінїстів і уступчивости рішаючих кругів. Можливе, що знайдуть спосіб, щоби лишити все по старому, змінивши лише фірму; можливе, що Угорщина обмежить ся лише на змінї назви „цлово-торговельний союз“ на „цловий і торговельний договор“, а змісту договора не змінять.

д-р Дудикевич кричати: що справа принятя члена не належить до загальних зборів, але до совіта; вперед мусить запасти рішенє в совітї, а відтак може та справа прийти перед наше форум. Жадав отже відібраня голосу і замкненя над сим предметом дискусиї.

Ся ароганция обурила вже і о. Давидяка, і тому промовив в відповідь д-ру Дудикевичеви піднесеним і рішучим голосом: „Перепрашаю, я єсьм членом і маю право голосу, і того права не дам собі нїкому відібрати. Що справа д-ра Олесницкого тягне ся в совітї через 5 років, се дає м н о г о д о м ы с л е н я. Що такому мужеви на єго допроси не відповідано, се річ нїгде в цивілїзованім сьвітї не практикована. Коли совіт свого дїла не сповнив, то повинні се доповнити загальні збори“. Вкінци — на заміти деяких членів, що принятє члена належить після статута до упр. совіта — змодифікував своє внесенє в тій формі: що збори поручають упр. совітови справу д-ра О-го „д о с к о р о г о і к о р и с т н о г о п о л а г о д ж е н я“.

На ті слова змітигував ся трохи д-р Дудикевич і прихилив ся нїби до внесеня о. Давидяка, але предложив з свого боку таку основну зміну, що тамте внесенє майже зовсїм зносила: „поручає ся сю справу совітови до м о ж л и в о г о полагодженя“.

(Дальше буде.)

Страйкова розправа в Бережанах.

(З судовоï салї.)

Дня 18. і 19. відбула ся розправа карна проти 19-тьох селян з Голгіч пов. підгаєцкого о злочини з §§ 81. 83. 87. 98. б), дальше о провини з §§ 279. (заохочене до збіговиска), 283. (збіговиско), 312. (обида війта) з. к. Розправі проводив радник д-р Якубовский, вотантами були старший радник Яворский і радники Пілєцкий і Зборовский. Прокуратор Роєцкі обжаловував: 1) Федя Максимишина, що мав грозити двірскому слузї Стахови Лоїкови смертию, коли не буде страйкувати. Погроза мала містити ся в словах: „Коли хочеш ходити, то роби так, як тобі кажу“. 2) Василя Покорного, 3) Федя Покорного о те, що 14. мая с. р., держачи в руках рискалї і грозячи побитєм, змусили 3 фіри робітників з Кордибанівки до утечи. 4) Гриця Максимишина, що того-ж дня, коли власть приарештувала Петра Цебрія, попихав дїти і жінки на войско і тим способом міг наразити їх на смерть. 5) Петра Козлика, 6) Панька Чохрія, 7) Марию Сохацку, 8) Варвару Пилипишову, 9) Параньку Ласу, 10) Анну Фулавку, 11) Ксеньку Щурову, що того-ж дня напали на дім начальника громади Івана Клїща і допустили ся на єго особі насильства, 12) Гриня Бойка, 13) Федя Бойка, 14) Павла Федьчишиного, 15) Ксеньку Цебрієву, 16) Тацьку Юрчишинову, 17) Анну Ласу, 18) Миколу Коноплицкого, 19) Луця Ребедака, а надто 4-ого, що того дня ставив сторожи войсковій, коли вона повнила службу і арештувала Цебрія, опір дїйсною насильною зачіпкою. Дальше 4-ого, 5-ото 18-ого і 19-го за те, що тогож дня обидили начальника громади словно в урядованю. 1-ий 2-гий і 3-ий мали допустити ся злочину з § 98 б), 4-ий злочину з §§ 87. 81. і пров. з 279 (отже одним фактом поповнено два проступки); 5-ий до 11-ого злочину з §§ 81. 83. і 98. б); від 12—19-ого злочину з § 81 з. к., а відтак 4, 5, 18 і 19-ий переступства з §. 312. з. к.

Замітити треба, що Федь Цебрій, котрого на донос двірского польового Сїкирки арештовано, пересидів в слїдчій вязници 11 днїв і в кінци не був цїлком обнятий актом обжалованя; з того виходить, що він був безвинно оклеветаний, а єго безпідставне увязненє було причиною цїлого нещастя. Натомість двірский посїпака Сїкирка Міхал, котрий своїм ложним доносом допустив ся злочину клевети з § 209., лишив ся на волї і зізнавав під присягою яко „wiarygodny świadek“. Всїх обжалованих боронив д-р А. Чайковский з Бережан.

Розправа не потвердила обжалованя і виказала точнїсенько тесаме, що попередна, що слїдчий судия (ц. к. адюнкт суд. Януш в Підгайцях) посписував що иншого, як сьвідки говорили. Для характеристики досить буде переказати два факти: Двірский слуга Стах Лоїк, слуханий під присягою, зізнав, що Федь Максимишин, здибавши єго, коли вів коні з другим двірским парубком, сказав до нього: „А ви не йдете до страйку?“ На те Лоїк: „Як своє відбуду, то застрайкую“. На те Максимишин: „Маєте йти, то йдїть, бо кождий йде“. На питанє председателя, чи бояв ся тої погрози, сяжнистий Стах Лоїк, споглядаючи на мізерного Федя Максимишина, з погордою відповів: „Я єго?!“ Судия слїдчий з того всього записав до протоколу так: „Jeżeli chcesz chodzić, to rób tak, jak ja ci każę“, а прокуратор витолкував се: „Jeżeli chcesz chodzić“ значить „jeżeli chcesz żyć“. Що-до другого факту то Міхал Сїкирка зізнавав при розправі так само обтяжаюче як в слїдствї; однак 4-ох робітників з Кордибанівки, покликаних обороною, зізнали під присягою, що Сїкирка, кличучи їх на роботу, запевних їх, що в Голгочах страйк залагоджений; на тій підставі вони поїхали на роботу, але на дорозї до Голгіч здибали їх, ідучи до своєї роботи, обжаловані 2. і 3-ий, повідомили їх, що в Голгочах страйк, і сказали: „Хочете йти, то йдїть, але ми вам нерадимо, бо під селом здибле вас друга партия, може там бути хтось підпилий тай вас може побити“. На тій підставі вони звернули до Кордибанівки.

Факт нападу на дім війта Івана Клїща (славного на цїлий округ і зненавидженого в селї) зображений в акті обжалованя так: громада людий, між котрими були обжаловані, напала на єго подвірє, грозила єму, хотїла вдерти ся до хати; однак грізна постава войтових синів, що станули на порозї сїний з сокирами, змусила товпу відступити; перелякани війт сховав ся до комори. Тимчасом показало ся при розправі, що сини сокир не мали, нїхто порога сїний не переступив, а коли під канцелярию хтось зайойкав, то товпа сама від себе, не зробивши войтови найменшої шкоди, завернула під канцелярию. Такий фатальний „lapsus“ слїдчого судиї походив хиба з цїлковитого незнаня руської мови. Слїдчий судия вимірkував собі, що „гадати“ значить „gadać“. Отжеж, коли війт зізнавав: „я загадав казати синам, аби взяли сокири в руки, коли би люди не уступили ся“, то слїдчий судия записав до протоколу таку нїсенїтницю, що хиба перехрестити ся. Навіть секретар староства Бєдрава зізнавав инакше при розправі, як в протоколї слїдства було записано. На єго погляд поведенє Голгічан було скорійше просяче, чим грозяче; особливо баби цїлували єго по руках і просили, аби невинного Цебрія випустив; а Цебрія казав він арештувати лише на донесенє Сїкирки. Впрочім опір товпи був лише пасивний. На єго візванє не розходили ся, а войско ані кроку не уступило ся з заниманого становиска.

Мимо такого висліду розправи прокуратор не відступив від обжалованя, а обжалував додатково всїх обжалованих з виїмкою перших трех о провину збіговиска, а крім того змінив обжаловане о злочин публичного насильства з §. 81. так, що злочин той не на войску поповнено, лише на комісарю староства і на двох жандармах.

Оборонець у влучнім річевім виводї збивав обжаловане факт за фактом і параграф за параграфом. Трибунал увільнив 1. 2. 3. 15. 18. і 19-ого від вини і кари, а засудив: Гриня Максимишина за злочин з §§ 9. і 81. з. к. (Неудала намова до публичнпго насильства) і за збіговиско § 283. на 6 недїль вязниці; 5. і 6-ого за збіговиско на 10 днїв; 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 16. 17-ого за збіговиско на 4 днї; 14-го за збіговиско і суперечку з жандармом (§ 284. з. к.) на 14 днїв арешту, — всїх разом на 16 тижнїв. В арештї слїдчім сидїли: 1-ий і 3-ий від 20. мая до 19. с. м.; 2. 4. 5. і 6-ий від 19. мая до 19. с. м.; 7. 9. 10. 14-ий від 19. до 25 мая, — всї разом 28 тижнїв і 6 днїв.

Справа ся кидає дуже ярке сьвітло на судову систему супротив руских селян. Прокуратор при помочи слїдчого судиї сконстатував і закинув 19-и обжалованим 35 злочинів, а засуджено всього на всього одного за безуспішно усилований злочин. Обжаловані, котрих за провини і переступства засуджено загалом на 16 тижнїв, відсидїли цїлком безпотрібно, хиба лише для відстрашеня других селян від страйку, 28 тижнїв і 6 днїв в слїдчій вязници. Перших 6 обжалованих мусїло сидїти по цїлім місяци в слїдчім арештї, а їх прошенє до палати радної о випущенє на вільну стопу, внесене 6. с. м., ждало 10 днїв на полагодженє, хоч після духа закона повинно було бути безпроволочно полагодженє; аж 44 годин перед розправою вручено їм рішенє палати радної, котра затримала їх в слїдчій вязници на підставі історичної вже в страйкових справах, а врештї нїколи непримінюваної постанови § 175. уст. 4. проц. к., с. є. для обави повтореня злочину. Палата радна не силувала ся навіть умотивувати своє рішенє, хоч закон становить виразно, що мусять заходити „besondere Umstände“, котрі давали би підставу до такої обави. І годї було би вишукати мотивів; чиж міг припустити нормально думаючий чоловік можливість, щоби обжаловані, вимучені 5-тижневою вязницею, випущені на волю 44 години перед розправою, з котрих на подорож до родинного місця і поворот до Бережан відпало би яких 16 годин, а на сон хоч 14, використали тих мізерних 14 годин волї, і то припадаючих на недїлю, на „повторенє злочину„, котрого вони врештї нїколи не допустили ся, як се наглядно виказала розправа?! Годї також поминути те, що 3-ох з поміж них увільнено цїлковито від обжалованя, двох узнано виннними пер. з § 283. з. к., а ледви одного засуджено на 6 тижнїв вязниці за злочин, і то лише безуспішно усилований. Обовязком наших послів є спитати мінїстра справедливости, чи він знає о таких поступках органів справедливости і чи думає й на будуче толєрувати таке поступованє. Таж се не промах якогось недосьвідного судиї молодика, але рішенє палати радної, в котрій засїдало двох надсовітників, з них оден управитель суду окруж. в Бережанах, і оден совітник.

Прокуратор зголосив жалобу неважности що-до всїх обжалованих, а оборонець що-до засуду обжалованого ad 4) за злочин. По розправі рішив трибунал випустити на волю вязнених до тепер обжалованих.

Юрист.

Зборівске товариство задаткове.

[Знов §. 19-ий зак. пр.]

Отсим простуємо допись, заміщену в ч. 96. „Дїла“ під заголовком „Зборівске товариство задаткове“:

Не єсть правдою: щоби давнїйше удїли виносили 40 кор., бо після давнїйшого статуту удїл виносив від 40 К. до 1000 К., а після теперішного виносить від 50 К. до 1000 К., а висота жаданого удїлу залежить від висоти пожички, впрочім не єсть правдою, якоби рада надзираюча противилась підвисшуваню удїлів. Не єсть правдою, якоби директорам було потрібне підвисшуванє удїлів в тій цїли, щоби мати більші тантиєми. Не єсть правдою, якоби директори загадали при помочи „затуманених дуром москальофільским“ трох сїл запевнити собі вибір, і що в тій цїли треба було позискати собі людей з тих сїл позичками. Сам автор собі противорічить, бо скоро після него ті села „затуманені“, не потребувала дирекция їх позискувати. Правдою єсть, що при поновнім виборі, який відбув ся 10-ого червня 1906. люди з в с і х сїл, при участи над 1000 членів одноголосно вибрали на дальших 6 лїт ту саму дирекцию. Не єсть правдою, якоби позичка векслева 1618 була уділена чоловікови, маючому лише пів морґа. Єсть се р е м і с н и к, маючий дім і город, а надто мав він двох заможних ручителїв, і купував ґрунт за 1100 К. Дирекция удїляє часом позичок ремісникам і купцям, котрі зовсїм не мають ґрунту, а мають добру опінію і заможних ручителїв. Не єсть правдою, якоби властитель тїла гіп. в ч. 321. в Грабківцях, котре купив недавно за 770 К, дістав позичку 800 К. „Грунт“ міг колись представляти вартість 770 К, тепер єсть на тім ґрунтї побудований новий мурований дім, суть там будинки і город, так що реальність представляє вартість 2400 кор.; крім того єсть довжник ще властителем тїла гіп. всч. 134 гром. Метенів обшару 1458 сяжень, дальше мав він також ручителїв, а вкінци позичка виносила не 800 кор., але 600 кор. Що до векселя 6417, то властитель має дїйсно 7^{1}_{4} морґа, але позичку затягнув спільно з жінкою, котра має також тілько ґрунту, так що обоє мають фактично около 16 моргів. Не єсть правдою, якоби не протестовано векслїв „протеґованців“. Правдою єсть, що не протестовано векслїв ч. 5762, 5773 і 5814, не єсть правдою якоби иншим ще не протестовано. Векслїв 5762 і 5773 не протестовано, бо були се послїдні рати по кількадесять корон, так що підпис акцептанта вистарчав, а векселя 5814 платного 15. 2. 1906. не протестовано, бо зістав заплачений в цїлости 16. 2. 1906. О. С. не удїлено прольонґати, понеже ще перед платностию векселя вибрав брацко-церковні гроші зложені в Товаристві на ощадність і вложив демонстрацийно до польского банку залїчкового. Не єсть правдою, що директор д-р Вацик латає свій кредит фірмою Товариства; правдою єсть, що д-р Вацик вкладає дуже часто значні суми на вкладки, правдою єсть, що вексель на 4500 кор. не був кредитом для него, хоть був заосмотрений єго підписом, а жира Товариства зажадала Галицка каса Ощадности у Львові знаючи о тім, що підписаний на нїм єсть директором товариства; не єсть правдою, щоби дирекция не вижичила і 50 кор. нїкому без кавцийного запису, бо записи кавцийні (що випливає з натури річи) вимагаєсь лише при значнїйших позичках інтабульованих. Не єсть правдою, що дир. Воляньский дбає о кредит по всїх можливих банках, без огляду чи така господарка вийде на добро Товариства. Не єсть правдою, якоби Дирекция отворила кредит на 4000 кор., без жадного облїгу; бо була се позичка на застав цїнних паперів. Не єсть правдою, що в Товаристві панує систем партийно-протекцийний, не єсть правдою, якоби в портфели панував хаос, не єсть правдою, якоби дирекция приймила сьвідомо векслї не підписані через довжників. Позаяк векслї ч. 5921 і 6118 зістали в термінї в цїлости заплачені. Не єсть правдою, щоби на 13-ого марта скликано раду „щоби винних потягнути до відвічальности“; не єсть правдою, щоби більшість ради назвала „наведені факти“ інтриґою Українців, противно рада ухвалила, щоби дирекция предложила докладне вияснене на всї заміти, — і доперва на другім засіданю принято ті виясненя до відомости. Не єсть правдою, що всї члени ради, окрім о. Борачка, зложили мандати, бо зробили се лише оо. Герасимович і Чумак. Тим самим не єсть правдою, якоби рада була по виступленю тих 2 членів здекомплєтованою, бо оставало 7 членів, а до комплєту потреба 5. Не єсть правдою, якоби урядник п. Янїшевский після обовязуючого статуту або після „уставу“ не міг бути членом ради; таке постановленє заміщено доперва на почин дирекциї в новім статутї обовязуючім від мая сего року. Але навіть без п. Янїшевского оставало в радї 6 членів. Не єсть правдою отже, якоби всї ухвали ради були не важні. На послїдний уступ дописи, звертаючий ся до загалу селян з остереженєм що до зближаючих ся виборів, замітимо лише, що остереженя сї мали сей лише наслїдок, що на зборах 10. с. м. загал тих селян одноголосно висказав нам своє довірє.

Зборів дня 22. червня 1906.

Дирекция Товариства задаткового в Зборові.

Д-р Евген Вацик, Данило Роговский, Олїмп Воляньский.

З Росиї.

(Телєграми).

Петербург. В Петергофі в днях 16. і 18. с. м. відбули ся під проводом царя наради, на котрі запрошено також бувшого надпрокуратора синода Побідоносцева. В сім місяци має появити ся царский манїфест в аграрній справі. Автором єго є на бажанє царя Побідоносцев. — На засїданю сторонництва автономістів представитель кадетів Обнинъский заявив, що кадети будуть мусїли опертн свою дїяльність на автономістах. Вони годять ся, щоби границї кождої автономії вказали представителї дотичного народа.

Париж. До „Temps“ доносять з Петербурга, що двірска партия вимогла у царя, що шефом кабінету буде ген. Трепов, котрий поведе внутрішну управу в Росиї в напрямі реакциї і полїцийного гнету.

Берлїн. Доносять сюди з Варшави, що 10. баталїон саперів, стоячий табором під Варшавою, збунтував ся. — Положенє в Кронштатї є дуже грізне. На царскім дворі боять ся, щоби стріли з 12-цалевик армат не досягли Петергофу. Царска родина хоче в сих днях вибрати ся на 10-дневну прогульку яхтом уздовж фінляндского побережа. Всї є певні, що царска родина перенесе ся до царского села, бо побоюють ся, що ворохобники в Кронштатї будуть бомбардувати Петергоф. Бунт в Кронштатї ширить ся.

Петербург. В військовім таборі в Краснім Селї відбувають ся численні збори жовнїрів і підофіцирів ґвардиї і лїнієвих полків. Всї бесїдники на сих військових вічах промовляють за думою.

Одеса. В Севастополи ширить ся між військом в застрашуючий спосіб несубординация. Відкрито офіцирский заговір, до котрого належало богато низших і 3 штабових офіцирів. — В Одесї збунтував ся люблинъский полк.

Тифлїс. З Ериваня доносять о бунтї тамошної залоги.

Петербург. Дневники доносять про бунт в петербурскім ґарнізонї.

Льондон. До тутешних дневників доносять з Петербурга, що мінїстер війни, здаючи цареви рапорт про революцийний рух в армії, заявив, що не може ручити за удержанє армії в послусї.

Льондон. З Києва доносять до „Times-a“, що в київскій ґубернії вибухли великі

хлопскі розрухи. Хлопи убили кількох земских властителїв і зрабували богато дворів.

Петербург. Губернатори, котрі до недавна запевнювали, що нема чого побоюватися, тепер доносять про великі заворушеня і приготовленя до розрухів. У висших бюрократичних кругах запевнюють, що революційні орґанїзациї незадовго викличуть оружне повстанє. — З Чернигова доносять, що цїла околиця наоколо міста стоїть в поломінях. Жиди побоюють ся погрому. — До Варшави доносять, що Чернигів горить.

Петербург. Побоюють ся страйку полїциянтів, котрі чим-раз неохотнїйше повнять свою службу.

Берлїн. Сюди доносять з Петербурга, що всякі поголоски про переговори росийского правительства з нїмецким в справі нїмецкої інтервенциї в Росиї в разї вибуху революциї є безосновні.

Петербург. Під впливом Трепова розпочали ся на цїлій лїнії пресові репресиї.

Петербург. Сюди наспіли непокоячі вісти про приготованя до погромів в Севастополи, Чернигові, Гомлю і инших містах. По Петербурзї кружать вісти, що чорні сотнї мають заатакувати таврийску палату.

Петербург. Про невдачний замах на Трепова доносять: В сих днях приїхала до Петергофу елеґанцка дама і казала себе замельдувати ґенералови Трепови. Коли ґенерал вийшов, дама ся хотїла вистрілити з револьвера, але перешкодив їй в сім полїцийний агент, перебраний за льокая. В кілька годин потім поставили сю даму перед воєнний суд. Який видано присуд, не відомо.

Петербург. Член мінїстерства внутрішних справ Фріш, делеґований до Білостоку, рішив ся віддати судови урядників полїциї і поставив внесенє на удїленє димісиї ґубернаторови Кістерови.

Вашинґтон. Сенат приняв внесенє такого змісту, що нарід Сполучених Держав є обурений відомостями про різнї Жидів в Росиї, і висказує сердечну симпатию памяти нещасливих жертв і співчутє їх родинам.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. В суботу по полудни вела ся дальша дискуия над промисловою новелею. Слїдуюче засїданє нинї (в понедїлок).

Австрийска делеґация.

Відень. Перед замкненєм засїданя будженової депутациї в пятницю принято будженет спільного мінїстерства фінансів. На суботнїшнім повнім засїданю делеґациї п. Крамарж доказує, що Австрия повинна в справах балканьских іти поруч з Росиєю. Передвиджує, що незадовго прийде до порозуміня між Росиєю і Анґлїєю, виступає проти тридержавного союза і всїх прислуг, які робить ся Нїмеччинї, а є за удержанєм добрих взаємин з Росиєю і Італїєю. За судьбу Австриї бесїдник не боїть ся, бож всї знають, що без Австриї не буде рівноваги анї в Европі анї в сьвітї. Події в Росиї характеризує бесїдник як суспільні а не полїтичні. Росиї потрібно свободи і ладу. На жаль ті, що бажають свободи, не мають відваги зробити ладу, а ті, що хотять ладу, не хотять свободи. Погромів він не похваляє, однак треба замітити, що в Росиї Жиди займають перше місце в революцийнім руху. В кождім разї супроти суспільної небезпеки, яка грозить габсбурскій монархії зі сходу, треба і у нас вдоволити маси і заспокоїти їх потреби. Бесїдник не похваляє внутрішної полїтики, тому буде голосувати проти буджету. Дел. Беринрайтер боронить тридержавного союза і заграничної полїтики ґр. Голухозского. По промові дел. Шустершіца і ґр. Шенборна говорить дел. Абрагамович. Він є за угодою з Угорщиною, за порозумінєм з Росиєю і похваляє полїтику ґр. Голуховского. Буде голосувати за буджетом.

Промислова комісия.

Відень. На засїданю комісиї в суботу пос. Баталїя заявив, що польске коло буде попирати всї зміни в §§. 13. і 38., а натомість мають всї инші сторонництва признати Галичинї звільненє на необмежений час від сьвідоцтв здібности в заводї торговельнім і полишити в сім напрямі повну свободу полїтичній адмінїстрациї. Здає ся, що буде заключений в тім дусї компроміс.

Намірений замах.

Рим. Тутешні дневники доносять, що в Римі і околици полїция арештувала богато осіб підозрілих о анархістичний заговір. Полїциї має докази, що анархісти хотїли виконати замах на житє короля.

Аґкона. Вчера королївска пара була тут на торжествї отворенї шпиталя. Видко, що був приготовлений замах, бо в поблизкій місцевости Кастель-Соретті знайдено три бомби. Кілька осіб арештовано.

НОВИНКИ.

— **Перед загальним страйком.** В суботу по полудни відбули ся у Львові два віча жидівских робітників із социяльно-демократичної орґанізациї. Ухвалено резолюцию, заявляючу солїдарність з цїлим пролєтариятом в Австриї в борбі о загальне і рівне виборче право і висказуючу готовість прилучити ся на поклик головної управи социяльно-демократичного сторонництва до загального страйку.

— **Війско для охорони дворів.** В послїдних днях вислано зі Львова до дворів кілька компаній 80 і 30-ого полку піхоти, щоби хоронити дїдичів в часї евентуального загального страйку.

— **Азийскі відносини в Галичинї.** Про арештоване двох академіків Русинів в Стрию, згадане вже в останнім числї „Дїла“, пишуть нам: Дня 20. с. м. прїарештувала жандармерия в Долинї двох академіків Русинів, мабуть за се, що в долиньскім повітї мали впливати на декотрих Бойків, щоби лишились дома і не йшли ломити рільничих страйків. Жандармерия транспортувала арештованих з Долини до окружного суду в Стрию, закованих як звичайних а небезпечних злочинців. Против арештованя внесли вони жалобу до радної комнати окружного суду в Стрию, котра відкинула їх внесенє, мимо того, що виказались легітимациями й ідентичність їх осіб понад всякий сумнів ствердженa. Може би наші посли у Відни заняли ся тою справою, бо инакше ми находили би ся в часах, коли жаден інтелїґентний Русин не міг би свобідно, яко вільний горожанин, навіть між своїми показувати ся. Арештовані дуже пригноблені і не знають, за що сидять; знають лишень, що тепер практикуєсь довгий слїдчий арешт. Арештований є студент прав Адам Коцко і студ. медицини Володимир Ільків. — *В.*

— **Поклик.** Стоячи на порозї нового розцьвіту нової доби, доби могутного житя, народ наш на всїх царинах повинен розвинути всї свої сили, неначе ґенїй розпростирати крила як найширше, щоби як найвисше полинути у вижину по довгім вікових снї. Однак щоби дорівнати другим могутним народам, щоби сказати і своє слово на сьвітовій аренї, мусимо, сьвідомі своїх обовязків, розвинутись культурно, а передовсїм подбати о грядуче поколїнє обох полів. Жіноцтво відограло первостепенну ролю в переломових хвилях пробудженя народів до нового житя, до великих подвигів. Для нас галицких Русинів досить пригадати під тим зглядом заохочуючий примір наших найближших сусїдів з заходу. Коли кожда околиця дбає добре за себе, найлучше служить загалови народа. Отже товариство Руских Женщин в Станиславові кличе отсим до всїх тямущих земляків, щоби причинились до важного дїла утвореня „Дївочої бурси“ в Станиславові, котру отвирає з початком шкільного року 1906/7. Наше духовеньство і сьвітска інтелїґенция, наше міщаньство і селяньство, всїх просить ся як найбільше дївчаток повірити нашій щирій опіцї. Можете уповати, Панове Громадо, що найдуть вони релїґійно-моральне та патріотичне і культурне вихованє. Для біднїйших вихованок знижено місячну оплату з двацяти на шіснацять корон (котру можна вирівнати в натуралїях). Думаємо, що як найширші верстви будуть користати з сеї так потрібної институциї. Зголошеня приймає вже від тепер предсїдателька Олена Баришева в Угринові долїшнім, п. Станиславів. Товариство удержувати-ме дальше Институт дївочий за оплатою сорок корон місячно. — *Видїл Тов-а Руских Женщин в Станиславові.*

— **Підготовляючий курс в Станиславові.** Видїл педаґоґічного товариства в Станиславові повідомляє отсим всїх Вп. сьвящеників учителїв та тямущих патріотів що з днем 15. липня заводить ся в Станиславові підготовляючий курс до вступного іспиту для тих учеників, що мали-б вступити до I кл. рускої ґімназиї чи школи реальної. Той курс треватиме від 15. липня до 30. серпня. Кандидати знайдуть приміщенє в бурсї, але за харч і дещо за науку будуть мусїли заплатити. Скільки оплата виносити-ме, зависїти буде від скількости кандидатів, однакож не перейде 20 К місячно. Як зголосить ся більша скількість кандидатів, то біднїйших буде можна приймити по зниженій оплатї, а може декого і даром. Зголошуватись просить ся найдальше по день 1. липня подвійною кореспонденткою (друга служити-ме на відповідь), на адресу: Прокіп Рибчук, професор ґімназиї, ул. Коперника ч. 17, при чім зазначуєсь, що зголошувати годить ся тільки талановитих та пильних учеників, котрі вже бодай подекуди підготовлені. Той курс заведе ся тільки тоді як зголосить ся бодай 20 кандидатів. (Всї рускі часописи, що прихильні до сеї справи просить ся сей поклик кілька разів повторити).

— **Тов. „Руска Рада“ в Бібрцї** відбуло 14. с. м. загальні збори своїх членів. Доси се полїтичне товариство не проявляло майже нїякого житя, головно тому, що провід у ньому попав в руки москвофілів. Полїтичне осьвідомленє рускоґо загалу в послїдних часах вплинуло благодатно й на Бобреччину а в слїд за тим визначнїйші народні дїячі в сім повітї постановили зреформувати заснїчену бобрецку „Руску Раду“ і зробити її справдїшним осередком полїтичного житя. Основою тої реформи став передовсїм вибір иншого виділу, до котрого вийшли: о. Іван Винницкий з Залесець яко голова, п. Гринько Юшкович містоголова, о. Зацерковний з Водник секретар, п. Йосиф Куций каснєр, а дальше о. Донарович, пп. Орлевич, Сисак, Прибила, Мох і Дикий. Москвофіли лишили ся з листою своїх кандидатів в меншости і сейчас винесли ся з льокалю. Тепер є надія, що товариство, очистившись від москвофільских неробів, розвине успішну дїяльність в хосен цїлої Бобреччини. — *О.*

— **Загальні збори філлїї „Просьвіти“ в Камінцї стр.** відбули ся 19. с. м. при участи крім звичайних членів також представників читалень з найдальших сторін. Дискусия була оживлена, особливо в справі селяньских бурс в Камінцї, Буську і Радехові. Ухвалено вислати депутацию з 5 членів до Львова на загальні збори „Просьвіти“ і відкритє памятника Шашкевича дня 29. с. м. — *М. Ц.*

— **Звідкиля виходять погроми в Росиї?** Мінїстер внутрішних справ Столипін відповідав державній думї на її запитаня про погроми. Він казав, що ні мінїстерство ні департамент полїциї не винні в погромах, що вони нїчим до них не причастні. На се мінїстрови відповів посол кн. Урусов, бувший товарищ мінїстра внутрішних справ. Він розказав, що в осени 1905 р. в департаментї полїциї в найдальшій сьвітлицї стояла друкарска машина куплена за скарбові ґроші. Нею завідував жандармский офіцер Комісаров і випускав з відтіля друковані поклики до погромів. Комісаров казав: „Погром зробимо, який хочете: хочете на 10 душ, хочете на десять тисячів. Про сю друкарню і про сю справу довідав ся Вітте і спиняв се. А бувший товарищ мінїстра знає, що каже... (За „Гром. Думкою“.)

— **„Просьвіта“ в Києві.** Вже розіслано статут київскої „Просьвіти“. Основателї товариства сими днями мають скликати перші загальні збори і обмірkувати, яку починати роботу. На першу чергу поставлено видавництво популярних політичних книжочок для народу на такі теми, які тепер найбільше цїкавлять людий: про всї громадяньскі свободи, про новий конституцийний лад, про земельне питанє, про місцеве земске урядованє і т. п. Також треба заспокоїти пекучу потребу української бібліотеки і читальні в Києві. Звертати ся поки-що в справах „Просьвіти“ до д. Максима Синицкого в Києві, ул. Михайлівска ч. 10., кват. 10 (За „Гр. Д.“).

— **В Камянци Подільскім** є приватна женьска ґімназия С. Славутиньскої. Недавно позволено в тій ґімназиї учити надобовязково латиньского язика, ґиґієни і польского язика; що-до такої-ж самої науки українського язика обіцяв попечитель шкільного округа дати відповідь пізнїйше. На над'обовязкову науку старо-єврейского язика відмовлено дозволу. („Подолія“.)

— **Студентки в Австриї.** На австрийских університетах є 1323 студенток, з тих іматрикульованих 347, в Кракові 98, у Львові 64; з 550 надзвичайних слухачок є 13 на медициниї, а 537 на фільозофії (в Кракові 171), госпітанток є 426. В Нїмеччинї на 21 університетах є іматрикульованих студенток 138, прочі госпітантки, отже разом студиює там на університетах 1907 женщин.

— **На будову шкіл.** Краєвий видїл признав згідно з внесенєм краєвої ради шкільної з фондациї п. з. „Фонд народних шкіл з 1872 р.“ одноразові підмоги на будову шкіл отсим громадам: Пеняки брідского округа 400 К; Вара березівского округа 600 К; Лисї ями чесанівского округа 800 К; Майдан дрогобицкого округа 800 К; Тиневичі ярославского округа 600 К; Майдан ґран. надвірняньского округа 800 К; Коштова перемиского округа 600 К, мазурска колонія в Красній горі к. Ляшок бобрецкого округа 800 К, Горби к. Камінок великих коломийского округа 800 К.

— **Зложенє посольского мандату.** Вибраний недавно послом до сойму в Бялій бар. Рогер Баталїя, вшехполяк, зложив той мандат. В письмі до краєвого маршалка пояснив причину своєї резиґнациї в той спосіб, що він хотїв на дорозї компромісу працювати для добра краю і обох народностий в Бялї: Нїмців і Поляків, коли однак єго намірі в часописях представлено невірно, а єго змаганє зле понято, складає мандат.

— **Проф. д-р Конст. Лучаковский** образив ся нашою замїткою, зробленою в ч. 116. з нагоди вісти про приватну польску ґімназию, яку Вп. професор отвирає у Львові з новим шк. роком, і надіслав нам відповідь на тую, як він називає, „лайку“. Тую відповідь волимо переказати у формі пригожій до друку, додаючи заразом і свої замітки. Вп. п. професор каже, що й теперішному редакторови „Дїла“ нїхто не докоряв браком патріотизму за те, що був директором польскої ґімназиї. І з сим треба згодити ся, бож не всї учителї Русини могуть найти місце чи аванс в кількох руских ґімназиях, та і проф. Лучаковскому нїхто не брав за зле, коли переніс ся було з рускої ґімназиї до польскої. Тількож тепер, переходячи на вислугу, має він нїчим не обмежену свободу найти відповідне (і то не безплатне) уміщенє своїх спосібностий і сил в руских приватних школах у Львові, а чомусь сего не хоче. Дальше на нашу замітку, що він в „руских товариствах давно вже призабутий“, відповідає, що він же належить до всїх руских товариств і всюди платить вкладки (а „Дїло“ передплачує від самого початку 27-ий рік). Отже мусимо замітити, що се справдї є, як на наші відносини, значною заслугою Вп. професора (хоч він у скромности своїй зве се лишє своїм обовязком). Тількож ми троха инакше розуміли наш докір: ми мали на гадцї се, що д-р Лучаковский від давних лїт нїгде не показував ся між Русинами і жадної не брав дїяльної участи в їх житю. Наконець пригадує Вп. професор свої колишні заходи около поправи і піднесеня науки рускоґо язика в середних школах. І треба признати, що се правда. Тількож знов самі заходи, як пр. наукові розвідки і пропамятні письма до властий, а дїйсне власне ведене науки — то так відмінні річи, як теория а практика, як гарні але не виконувані приписи, як основні закони австрийской конституциї а „рівноправність“ Русинів. А як Вп. п. професор у своїй практицї виконував свої гарні теоретичні погляди на науку рускоґо язика і давнїйше в тутешній рускій ґімназиї і опісля в тутешних польских ґімназиях, об сім лїпше не говорити; на се супротив трех „клясичних“ сьвідків, на котрих др. Лучаковский покликує ся на свою сторону, можна би покликати ся на сотки єго бувших і теперішних учеників.

— **Дрібні вісти.** У Відни помер сторонностижно посол до ради державної з брідской торговельної палати, д-р Еміль Ґан, [illegible] і [illegible] ка-

ґалу, був провізором Жидів що зов. ґешефту приймають ковечність лєґітимациї жидівского пароцу в Галичинї з Львовом, і при всяких виборах на [illegible] кождого виборця подають „Центральний комітет для виборчих розборів“.

— При ул. Ґвяздовій у Львові кинула ся з другого поверха і убила ся на місци 23-лїтня Олена Камінська, дочка функціонара при міських водопровосах, а причина непрозумінє із своїм нареченим, що є уклад при батальйоні 30-го полку перебуваючого до Бялої.

Концерти і видовища:

Відложений фестин. Заповіджений на вчера фестин львівского „Сокола“ в Пустомитах відложено з причини дощу на найблизшу неділю 1. липня. Замітити годить ся, що хоч у Львові було вчера гарнесенько, то в Пустомитах через цїле полудне не упало ні одна капля дощу. Гуртом в делеґациях прогулькофцїв зі Львова і значне число гостий з околиці забавили ся дуже добре в товаристві при звуках проводом гевільских аранжерів. Програма фестина в Пустомитах дня 1. липня стане розширена кількома новими точками. — Заробок для комітета „Сокола“.

— **Вечерниці в честь Шевченка в Угнові** устроює читальня „Просьвіти“ в понеділок 2. липня с. р. в год. 7. вечер. в домівци пожарної стражинци.

Урядові вісти:

Іспит зрілости в академічній ґімназиї у Львові відбуде ся під проводом делеґата краєвої ради шкільної, проф. унів. др. К. Студинського в днях від 11—23 червня. Здали іспит: Бабій Ярослав, Береза Сидір [з відзнач.], Білецкий Андрій, Вовкар Михайло [з відзнач.], Ґолдер Юрий, Ґриневецкий Осип, Ґригорович Евґенія, Волоский Іван [з відзнач.], Ґаваль Володимир, Ґашинский Стефан, Ґашинский Ярослав [екстерніст], Гординьский Теофіль [з відзнач.], Ґеґонович Ярослав, Ґемба Павло [екстер.], Данилюк Александер, Данькив Михайло, Дзерунь Йосиф, Дрималь Володимир, Жеґалович Зиновій, Жук Остап, Казимирский Петро, Кицинькевич Йосиф [екстер.], Ковшевня Юрий, Козак Володимир, Козак Михайло, Кравець Евстахій, Кульковский Йосафат, Курилас Андрій, Кущий Іван, Лаба Василь [з відзнач.], Лавровский Іван, Левицкий Волод. [з відзнач.], Лявдесберг Салька [екстерністка], Ляхович Стефан, Макарушка Володимир [екстер.], Мандзик Стефан, Мацуский Володимир, Мишуґа Лука, Одинак Ґригорий, Охримовичівна Олена [екстер.] Підлашецкий Ярослав [з відзнач.], Погорецкий Онуфрий, Савчак Богдан, Савчин Йосиф, Семинин Іван [екстер.], Симинович Роман, Соллогуб Володимир, Сохацкий Іван [з відзнач.], Стафиньович Теодор, Столяр Теодор, Твердохлїб Михайло, Ткачук Семен, Фенчиньский Ілярий, Хомин Володимир, Чекалюк Мирослав [екстер.], Шенкірик Роман, Юхнович Йосиф, Юхнович Юлїян, Яворский Матвій; 7 має повторити іспит з одного предмету по феріях.

Річні іспити з ґри на фортепяні та скрипці і сольового співу у „Вищім музичнім інституті“ у Львові (Вірменьска ч. 2.) відбудуть ся 28., 29. і 30. червня с. р. кождого дня о 3. годинї пополудни. На ті іспити просить дирекция інституту родичів слїв і всїх, кому розвій сеї інституциї лежить на серци — Анатоль Вахнянин, директор „В. муз. інститута“.

Вступні іспити до I кляси і до кляси приготовляючої в коломийскій руській ґімназиї на рік 1906/7 розпочнуть ся 14. липня с. р. Зголошуватись треба до дирекциї I., або II. липня і принести з собою: ме трику (без уставки) та сьвідоцтво ревакцинациї. Ученики, що сьвітчали IV. загальну III клясу народної школи, мають предложити шкільне сьвідоцтво тої школи.

Бібліоґрафія:

Кілько дум ту пересипалось, пісня на тенор або сопран до слів У. Кравченка, уложив Д. Січинський (Ціна 1·20 кор. Головний склад: Українська накладня у Львові ул. Вронівска 8. Дістати можна також в книґарнях.

Померли:

О. Анатоль Сїнкевич, парох в Куниню, жовківского деканату, відзначений крилошаньскою одїжию, упокоїв ся нинї в 53-ім роцї житя а 27-ім сьвященьства. В. є. п!

Д-р Лев Кібіц
ВСІХ НАУК ЛЇКАРСКИХ і АКУШЕР
поселив ся в МОСТИСКАХ. 645 2—2

АДВОКАТ
Д-р ІЗИДОР ҐОЛУБОВИЧ
отворив адвокатуру і канцелярию в Тернополи при ул. Кохановского ч. 3. (коло желїзничного двірця). 559 9—20

Володимир Лавровский,
заступав товариство взаимних обезпечень на житє „Нью-Йорк“, і посередничить в обезпеченях на житє у всїляких можливих комбінациях. Мешкає у Львові Ринок ч. 36 в каменици Народної Торговлї. Інформациї письменно і устно дома щодень від 4 до 5 пополудни. 286 6—2

БЮРО БУДІВЛЯНЕ
Теодора Мельничука
в Ярославі
приймає до виконаня **пляни і ноштосписи церков,** каплиць, плебаній, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 539

Коперницкий і Сия
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Лєрнетки** піхвові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіґери, лупи і всїляке инше прибори оптичні. Всїлякі направи виконуємо як найскорше і найдешевше. 4 5

Ученик VIII. гімн. пошукує лекції на село. За умовленем уділює лекції гри на скрипках або виложить хор. Зголошення під „Музика“ poste restante Бучач. 621 3—3

Семінарист III-го року гімназії дає лекції від 15 го липня. Ласкаві зголошення під адресою „Е. В.“ у п. Сьвіци ул. Середня ч 75. в Станиславові. 623 3—3

Інструктора совістного, відзначаючого учня, що обняв би лекцію в гірській околиці за малу заплату на час вакацій або і зараз, поручає проф. Янович в Тернополи.

Пошукую помічників
1 в ділу цукорничого, а 1 в ділу корінного і сніданкового АННА МОСКВА Вижниця на Буковині. 641 2—5

Два побочні престолы майже зовсѣмъ новѣ, гарной рѣзьбарской и золотничой роботы, суть на продажъ за дуже приступну цѣну. Близша вѣдомость въ гр. к. Урядѣ парохіальномъ въ Новосѣльцяхъ Гневошь п. п. и стація желѣз. Iосо. 622 3—3

Дві коломийки і один козачок, на фортепян, укладу Т. Пасічинського вийшли вже в друку і суть до набуття у всіх книгарнях у Львові і Перемишлі, в ціні по 30 кр. за примірник. 646 1—10

На продаж реальність в Станиславові, складаюча ся з двох мурованих будинків (масарні і офіцин Підгірської Спілки) і 10.000□ метрів ґрунту, положеного вздовж мурованого гостинця, ведучого до Тисьменицї і також другого до Бистриці, відповідного до парцеляції під будівлі. — Близша відомість в звязковім Банку в Станиславові при ул. Вельведерскій ч. б. 595 6—6

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise-ого у Воли високій п. п. Жовква. 502 33—55

Важне для літників!
В Дорі оконицї гарній, гористій, куди пливе Прут, суть до винайму в давній віллї Вп. Каплея комнати мешкальні. Вілля есть положена коло желїзничого перестанку. На сезон закладає ся здорову домову кухню. Зголошеня устні і письменні до п. Калитчукозої в Дорі. 484 4—10

Коси карпатські і срібностальові з найлучшої стали і КОВАЛЬСКІ СЕРПИ поручає
Спілка для господарства і торговлї в Перемишли.
Цінники висилають ся відворотно. 566 10—10

Українська Накладня
Львів, ул. Вроновска 8
висилає даром свій музичний катальоґ. 647 1—20

За 2 зр. переробляє старі матераци (з подушки) на зовсім як нові. Доклїки на покрите від 50 кр за метер. Нові волосяні матераци, обложені ватою д-ра Вішофа против молїв від 15 зр., матераци з морської трави від 6·50, обложені ватою д-ра Вішофа від 10 зр. Колдри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціальна робітня колдер і матерацїв
ИОСИФА ШУСТЕРА
Львів, ул. Коперника ч. 5.
486 24—30

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ
ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже
поручає знамениті:
Готове тїсто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, анґлїйске, здоровля і струдлеве, пачка 75 с.
ЛЄҐУМІНИ PUDDING
(легуміна для 6 осіб)
ріжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.
Дріжджевий порошок по 10 с.
Ванїлевий цукор по 14 сот.
Ванїлевий порошок до сосів по 12 сот.
Ті вироби можна набути у всіх склепах спожившочих і делікатесів, а як де нема, просимо віднести ся просто до фабрики. 513 17—39

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“
при зближаючих ся іспитах в народних школах подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Вповажненників, священників, катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта“, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені, можна купити в канцелярії Товариства ч 10., або в Книгарні Наукового Товариства, ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1. по сьлїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
4.	Житє св. о. Николая	40 „
3.	Пасїка	70 „
4.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
5.	Спартак, провідник римских ґладіяторів	90 „
6.	Гетманьскі свати	50 „
7.	На послуханє до Відня	40 „
8.	Оферма	40 „
9.	Від чого вмерла Мелания	40 „
10.	В глухім кутї	40 „
11.	Сотні роковини народного письменьства Руси-Украіни	52 „
12.	Дещо про молоко	40 „
13.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
14.	Горить	60 „
15.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
16.	Під морскими хвилями	40 „
17.	Кілька рад і пересторог для хлїборобів	45 „
18.	Про обірник і инші навози	60 „
19.	Істория Украіни-Руси (в образками)	30 „
20	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
21.	Великий молитвеник „Хвалите Господа в небесї“ в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
22.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом на великовім тривк. пап.	2 К 40 „
23.	Молитвеник оправленый в шкіру з позолоч. берег.	3 К 20 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Електричний театр „Космоґраф“
перше підприємство для представлень живих фотоґрафій.
Повиставова площа. Щорічний ярмарок.
Небувалі атракциї, що суботи нова програма. Від 16—18 червня с.р. Велика катастрофа в Сан-Франціско. Курка в золотими яйцями. Паниця і місяць. Перука, осторожно не перевертати. Велике відкрите і т. д. Подрібно на афішах. В будні дни від 4 до 10 вечером. В неділї і сьвята від 11 рано до 10 вечером. 618 3—5

КОНКУРС.
Комітет інституту ім. сьв. О. Николая, Львів Театинська ч. 19 під зарядом руского товариства Педаґоґічного розписує конкурс на принятє 45 питомців до інституту на рік шкільний 1906/7. Услівя принятя: 1. Батько (опікун) мусить бути членом руского товариства Педаґоґічного. 2. Кождий питомець мусить бути зовсім здоровий, що потвердить лїкарскі оглядини в поч тком шкільного року. 3. Комітет прийме лише добрих учеників, котрі так поведенем як і поступами в науцї дадуть запоруку добрих успіхів. 4. Батько (опікун) петента буде точно платити умовлену оплату (45 корон місячно) в гори, найдальше до 5. кождого місяця. 5. Кождий питомець вложить при вступі одноразовий датов, 6 корон на інвентар, а ново вступаючі до інституту 2 К на переписку. За праня доплачує ся місячно 1 корону. Подане о принятє потреба вносити найдальше до дня 5. липня 1906. Принятї питомцї мають при приїздї виказати ся, що посідають 4 простирадла, 2 пошевки, 12 хусточок, 6 пар шкарпиток 4 ручники, сїнник подушку, кевдру, коцак, одіяло, плащ і 2 пари обуви. Всї бувші питомцї мають внести поданя на ново.
Львів дня 12. червня 1906.
2—3 *КОМІТЕТ.*

ОПОВІЩЕНЄ.

Дня 28 червня н. ст. 1906 в Перемишлянах о год. 2 по пол. в льокалю читальні „Просьвіти“ відбудуть ся Загальні Збори членів тов. кред. „Народний Дім“ стов. гар. в обм. пор. в Перемишлянах з слїдуючим порядком дневним:
1. Справозданє дирекциї.
2. Затвердженє білянсу за рік 1905.
3. Вибір 2 членів Ради Надзираючої.
4. Внесеня членів.
Зауважаюсь, що по мисли §. 8 статуту право участи і голосованя мають лиш ті, котрі уплатили повний удїл.
Перемишляни 1 червня 1906.
Рада Надзираюча товариства Народний Дім в Перемишлянах.

Сьвято молодїжи!
Зближає ся час роздачи сьвідоцтв. Кожда пильна дитина сподїває ся нагороди. І дійсно дістане, бо многі Вл. Сьвященики, Учителї і Родичі купують в „Сокільскім Базари“ образки сьватих і платять по 60 с. 1 К, 3 К за сотку, а молитевники по 30 с., 40 с., 60 і 1 К. і признавують се для пильних дітий. Натомість старшим дітям купують студенскі відзнаки, шапки зі синьо-жовтим денцем по 2·40 К і инші дарунки в нагороду за добрі поступи в науцї.
650 **Сокільский Базар у Львові, ул. Руска ч. 1.** 1—6

ОГОЛОШЕНЄ.

ВИДІЛ ТОВАРИСТВА РУСКА БУРСА РЕМІСНИЧА і ПРОМИСЛОВА у ЛЬВОВІ *оголошує*

КОНКУРС
на посаду управителя бурси.

Першенство мають бездітні емерити стану учительского. По близші інформациї звертати ся до Видїлу на руки голови товариства п. Івана Бачиньского у Львові, Ринок число 10. 1—3

Сьвітло церковне і столове
найлїпшої марки
охоронене запротокольованою маркою
М. Ц. Н. Т.
поручає
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“
Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор за 100 кґ. Для церков 10% опусту.
Цїни рівнюють ся льоко фабрика.
Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак +. **М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло припоручає Народна Торговля. Сотки похвал і признань!!! 415 9—?

ІВОНИЧ *жерелько-купілеве і клїматичне заведене*
(Зелїзнична стация в місци.)
Найсильнїйша солоно-йодово бромова щава, котрої успішність є стверджена у всіх видах золзів (скрофульози), в недугах костий носову яму, ушей, шкіри і взагалї у всіх недугах, що вимагають приспішеня віднови материї. Лїченє ортопедичне і масажове. Інгаляторня систему „Вальденбурґа“ і систему „Кляра“. Купелї в горячім воздусї системи „Полляна“, також штучні ґазові купелї.
Лїкарі заведеня: доцент д-р Антін Ґабришевский зі Львова і д-р Юліян Станишевский в Кракова, а також 6 відвінопрактикуючих лїкарів.
В першім сезонї до 20 червня і в третім до 20 серпня мешканя значно дешевші. — Увільненє від такси на основі сьвідоцтв убожества удїляє ся лише в I. і III. сезонї.
Замовленя на мешканя, мінеральну воду, сіль, дуг і мул приймає і всяких поясненъ удїляє 500 5—7
Дирекция жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.

Без конкуренциї.
Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?
Звісний в краю і виключний склад
Чаю і Кави
під фірмою
АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1
поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

КОНКУРС.

Прийме ся до складу Сокільского Базару одного субєкта і одного практиканта.
Від субєкта вимагає ся трехлїтної практики в торговли паперових річий і ґалянтерийних, знання руської мови в слові і письмі і кавциї. Платня після умови.
Від практиканта вимагає ся укінчених 6 кл. виділових.
Практикант через пів року мусить ся сам удержувати а если має яку практику купецку дістає зараз платню в міру посіданих купецких відомостий. 624 3—3
Сокільский Базар у Львові, ул. Руска ч. 1.

Без конкуренциї!
Ванни тревалі цинкові від зр. 7 (деінде ті самі цинкові по зр. 10)
поручає власного виробу
Войтїх Заяць
Львів, Оссолїньскіх ч. 14. 642 2—4

Така нагода рідко коли трафить ся!
Задля недопущеня книжок цензурою за границю о половину знижена цїна за гарний, ілюстрований Музичний Календар Р. Зарицкого на р. 1906 з безплатним додатком „начерку науки гармонії і композициї“ о. В. Матюна (часть I.) Цїна за примірник лиш 70 сотиків вже з оплатою почти (давнїйше 1 К 20 сот.) — Просить ся укінно многих прихильників видавництва, звернути на се оповіщене увагу інтересованих, а особливо управителїв хорів, співелюбних учеників середних шкіл і семинарів і пр. Скорі замовленя почт. переказами адресованими: Р. Зарицкий, Львів, ул Сикстуска ч. 62, полагоджують ся зворотно. Можна дістати також в книгарні тов. ім. Шевченка у Львові.

(Застережене право власности!)

МЕДАЛЇ
відзнаки для членів Брацтва церковного з кокардами або лентами

Бронзові штука по	48 сот.
Посріблені	50 „
Алюмініові	45 „

замовляти можна лиш в торговлї знарядів церковних
Спожарского і Устєньского
у Львові ул. Руска ч. 1.
При замовленю 50 штук висилка франко поодиноке не продає ся а лиш на припорученє предсїдателя Брацтва церковного. 586 5—20

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:
З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова 2·31*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави руской 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.
„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:
з Брухович від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд., 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з Щирця від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.
з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:
До Кракова 12·45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51*, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00*, 6·55.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави руской 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:
„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:
до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави руской 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.
до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.
Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.
З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 121 Львів, второк 13. (26.) червня 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годинї по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть ро у . . **7** „ на місяць . **2** к. **31** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямаций неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і иниї приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Новий проєкт виборчої реформи.

II. *)

Правительственний проєкт виборчої реформи заводить в місце дотеперішних 5 курий для Галичини дві окремі курії: мийску і сїльску. Ще в Гавчівскім предложеню не виступала *система курияльна так ярко*, як тепер, та 18 мандатів, пропонованих для міст, було в значній части розмірним піднесенєм полїтичної сили міст задля здвиженої сили податкової. Сего не можна однак сказати о теперішнім проєктї, в якім число мийских округів піднесено о 14, і то лиш тому, аби підвисшити загальне число польских мандатів на шкоду Русинів.

При вилучуваню міст з загальних округів виборчих можливі є взагалї тільки дві системи: або виходить ся з того, що Галичина не має торговельних і промислових осередків західно-европейского типу, та міста виступають лише як осередки судових і полїтичних властий; — або з того, що бере ся на увагу значнїйші міста галицкі, з огляду на значну податкову силу або виїмкове значінє в оборотї торговельнім. В першім випадку треба би вилучити усї осїдки судових і полїтичних властий, але тодї число населеня поодиноких мийских округів може лише незначно ріжнити ся від сїльских округів; в другім випадку входили би до мийских округів лише більші міста з особлившим узглядненєм міст промислових. Одначе правительственний проєкт не приняв анї одної анї другої системи, але добирав довільно, маючи на думцї полїтичні або партийні цїли. Малі міста получено з більшими, аби утруднити можність вибору поступового посла; міста з більшостями рускими усунено зовсїм з програми, аби не дати можности вибору Русина з міста; а навіть значнїйших міст східної Галичини не вчислено до мийских округів, аби не допустити до вибору двох послів руских з подвійних округів сїльских.

Коли-ж правительственний проєкт вилучає такі міста, як Сендзїшов, Ропчицї, Кольбушову, Розвадів, Тарнобжег, Баранів, Руднїк, Грибів, Бєч, Стржижів, Фриштак, Пільзно, Тухів, Тичин — в західній Галичинї, а Сколє, Рудки, Лопатин, Радехів, Білий камінь, Підкамінь, Кристинопіль, Тартаків, Ходорів, Березділцї у східній Галичинї, та крім сего до самбірского мийского округа добиває села між 147 до 2531 душ, — то чейже більшу підставу має вилученє такого Бориславa, Городенки; Тисьменицї, Яворова, Збаража, Підволочиск, Теребовлї, Гусятина — а навіть Надвірної, Борщева, Галича, Обертина, Заболотова, Косова, Кутів, Белза, Угнова, Судової Вишнї і м. и. Але сих міст не вилучає проєкт, бо через те могло би в деяких сїльских повітах східної Галичини припасти на Русинів справдї висше 75 прц. населеня, і так міг би провірити ся в певній мірі найновійший висказ Старжиньского в комісиї, що Русини мають запевнених 27 мандатів! Але покажемо пізнїйше, що сей висказ так само вірний, як всї инші великодушні (!) даровизни посла Старжиньского для Русинів, пр. щорічне ухвалюванє нових руских гімназий через соїм краєвий і инші „благодати" (!). (Та хай йому буде вдяка за те, що зволив нас вважати за „народ", а не за „szczep", як недавно ще посол Гломбінський!!).

По правдї всяке вилучуванє міст при загальнім праві голосованя єсть аномалїєю. Справедливо підносив уже в кромериській радї державній в 1848. провідник ческого народа Ріґер, що вилучуванє міст супротив сїльского населеня єсть противне всяким засадам правдивої демократиї і стремлїнєм до правдивої свободи.

Як сказано правительственний проєкт виборчої реформи предкладає 32 мийских округів Галичини. З тих припадає 11 округів на західну (польску) часть Галичини, 2 округи мішані, а 19 на східну (руску) часть Галичини.

1) До західної Галичини належать:

7—10.	Краків — 4 мандати .	86·7 душ *)
14.	Тарнів	31·2 „
16.	Бяла, Живець, Кенти, Андрихів, Вадовиці . . .	29·0 „
17.	Бохня, Величка, Подгурже	34·0 „
18.	Новий Санч, Старий Санч, Новий Торг . . .	29·8 „
19.	Ряшів, Ропчиці, Сендзїшов	26·0 „
21.	Мєлєц, Кольбушова, Соколів, Розвадів, Тарнобжег, Нїско, Руднїк	28·3 „
22.	Ясло, Горлиці, Грибів, Бєч, Стржижів, Фриштак, Пільзно, Тухів	27·2 „

Разом 11 мандатів на 292·2 людн.
Значить 1 мандат на 26·5 людности.

2) Мішані округи:

20.	Ярослав, Ланьцут, Пржеворск	29·8 душ
23.	Сянік, Добромиль, Старий Самбір, Тичин, Кросно, Корчина	27·3 „

Разом 2 мандати на 57·1 людн.
Значить 1 мандат на 28·5 людности.

3) Східна Галичина:

1—6	Львів — місто (6 мандатів)	166·9 душ
11.	Перемишль	45·8 „
12.	Станиславів	30·1 „
13.	Тернопіль	30·0 „
15.	Коломия	34·0 „
24.	Самбір, Бісковиці, Чуков, Чижки, Дубрівка, Глубока, Кайзердорф, Лановичі, Надиби, Найдорф, Радловичі, Сусїдовичі, Стрілковичі, Угерці заплатиньскі, Кольонїя мазурска	33·3 „
25.	Дрогобич, Турка, Калуш, Болехів, Сколє	41·0 „
26.	Стрий, Долина	32·3 „
27.	Бережани, Золочів, Рогатин	30·5 „
28.	Городок, Жовква, Рудки, Рава Руска	33·0 „
29.	Броди, Олесько, Залізці, Лопатин	30·3 „
30.	Бучач, Снятин, Заліщики, Товмач	34·6 „
31.	Радехів, Білий камінь, Підкамінь, Сокаль, Кристинопіль, Тартаків-місто, Зборів, Озірна	37·3 „
32.	Жидачів, Бібрка, Бурштин, Болшівцї, Ходорів, Березділцї, Розділ	27·5 „

Разом 19 мандатів на 606·6 людн.
Значить 1 мандат на 33·5 людности.

По счисленю виходить: 32 мийских мандатів на 055·9 людности 1 мандат мийский на 29·8 людности цїлої Галичинн.

Коли счислимо мийскі округи західної Галичинн з мішаними округами (292·2 + 57·1), то випадає 1 мандат на 26·8 душ. Так стоїть 13 мандатів з 349·3 людности, т. є 1 мандат *на 26·8 людности*, супротив 19 мандатів міст східної Галичини з числом 606·6 людности, т. є. 1 мандат на 33·5 людности — і так виходить упривілейованє західної Галичини супротив східної, хоч міста східної Галичини не лиш числом людности, але й податковою силою перевисшають висше наведені міста західної Галичини.

Повисших 13 мийских округів західної Галичини (*разом з мішаними округами*) виносить 36·6 прц. людности всїх мийских округів цїлої Галичини, а має 13 на всїх 32 мандатів, значить 40·6 прц. мандатів мийских; — а натомісць 19 східно-галицких мандатів мийских має 63·4 прц. людности всїх мийских округів, а лише 19 на 32 мандатів, т. є. 59·4 прц. мандатів.

Далеко більше впадає в очи ріжниця між *округами мийскими а сїльскими*.

Цїла Галичина має. 7, 284·7 люд.
Поляків (після уряд. ст.) 3, 982·0 „ (54·6 „)
Русинів . . . 3, 080·4 „ (42·2 „)

Тому з усїх 102 мандатів припадає пересічно 1 мандат в цїлій Галичинї на 74·1. З того приходить на:

Округи мийскі 955·9, т. є 13 прц. усеї людности 32 мандатів, т. є. 1 мандат на 29·8 *людности*.

Округи сїльскі 6,328·8, т. є. 87 прц. усьої людности 70 мандатів, т. є. один мандат аж на 90·4 людности!

Се упослїдженє вийде значно більше, коли порівнаємо мийскі округи західної Галичини (не числячи Кракова), де один посол припадає на 26—29 тисяч населеня, з сїльскими округами східної Галичини, де одного посла вибирає доперва 150 тисяч населеня.

Про сїльскі округи поговоримо пізнїйше.

*) Гл. ч. 118.

*) Числа подаємо в скороченю: тисячки і сотки.

Польсько-шляхотські претенсиї до українського Поділя.

(Конець.)

Але вертаймо до дальших виводів автора. По роздїлї Польщі почало росийське правительство боротьбу з місцевим пануючим, т. є. польсько-шляхотським елементом, — народ не істнував для росийського правительства так само, як не істнував для правительства шляхотської Річи-посполитої. Обрусительна тенденция обявила ся найперше в роздаваню коронних дібр, які росийське правительство почало роздавати головно Росиянам. Але до 1825. р. — каже автор — земельна власність нормувала ся виключно економічними зглядами і Поляків уважали ще горожанами краю. Аж по 1825. р., а особливо по 1830. р. настав довгий і тяжкий для нас період переслїдувань, який не скінчив ся й доси.

За підставу своїх дослїдів бере автор тритомову книгу ксьондза Вавжиньца Марчиньского п. з. „Statystyka gubernii podolskiej", видану в Вильнї 1822 р. і на основі її материялів стверджує, що тільки більшість коронних дібр була тодї в руках Росиян, а зрештою всюди „обивательство" було польське і Росиян не було, а коли й попадали ся в невеликім числї, то були се урядники, сьвіжо кресовані на земельних властителїв.

По 1825. р. настав, як уже згадано період рішучої боротьби росийського правительства з польським елементом великої власности, боротьби, яка по думцї автора „не має приміру в історії. Навіть те, що дїєть ся в Познанщинї, маліє супротив зусиль, яких уживало росийське правительство до викиненя польськости з західних провінций держави. Бо в Познанщинї є кольонїзацийна комісия, але побіч неї істнують і розвивають ся ратункові банки. Право власности не підлягло ограниченю і Поляк може набувати і продавати землю по своїй волї. З гіпотечних банків мають право користати Поляки на рівні з Німцями, а аленацийний податок мусить оплачувати навіть кольонїзацийна комісия. В нашім краю побіч грудневих законів, що заборонюють Полякам набувати землю, істнує шляхотський банк, з якого Поляки користати не мають права, істнує закон,

10)

Причинки до історії „Народного Дому" у Львові.

(Дальше).

О. Стефанович обурив ся сим очевидним крутарством і такою ілюзоричною стилїзациєю „до можливого полагодженя". Він і сказав: „Таке внесенє не значить нїчого і лишає совітови і на дальше повну свободу, приняти дра О-го або не приняти. А якою інтенциєю поводує ся совіт супроти особи д-ра О-го, се вказує вже пятилїтне проволїканє з відповідию. Впрочім я маю під тим зглядом аж надто много досьвіду і можу слушно побоюватись, що совіт і сим разом так само поступить, як поступав попередно. Від многих лїт зголошувало ся в члени богато поважних людий; справа принятя деяких заслужених мужів (Романчука, Нагірного, Лїниньского, Врецьони) була навіть на попередних заг. зборах підношена і обговорювана, і мимо того совіт єї досї не полагодив. Пок. Врецьона, сьвітило в нашім учительстві, зголосив ся був перед 15 роками в члени, і помер і не діждав ся відповіди. Досить вже того! Се все робить ся наміренно. Совіт не дає відповіди довгими роками з умислу, і справа називає ся нїби ще не порішена, а тимчасом се лиш уводженє тих людий і нас всїх, бо совіт очевидячки постановив вже з гори нїкого з тих мужів не приняти. Таке самовільне поступованє не має нїякої підстави нї оправданя. „Нар. Дім" основав найяснїйший Монарх для Русинів; він збудований жертвами наших отців і цїлого руского народу, і належить до всеї галицкої Руси, і кождий щирий Русин має право бути єго членом. Тимчасом приймають ся тутки без нїяких перепон всї люди москвофільскої партиї, хоч би нїяких заслуг не положили і не були знані загалови, — а не допускає ся з засади Русинів-народовців, хоч би були найзаслуженїйші і загально звісні. Я протестую проти такому поступованю. Наш Монарх *основав „Нар. Дім", щоби він служив* для питомого розвою галицких Русинів, — а тимчасом сотворено з него головний центр для веденя москвофільскої пропаґанди серед галицко-руского народу. Я протестую проти викривленю інтенций основателїв і проти надуживаню нашої народної институции на шкоду народа".

На сї слова підняв ся, на команду дра Дудикевича і єго товаришів, в цїлій сали страшний крик. Дудикевич і єго трабанти кричали (забуваючи в сім разї на постанову статута, на котру перед хвилею самі покликувались): „виключити єго!" Другі кричали: „Нар. Дім є наше виключне добро! він належить виключно до нас! нїякий народовець не має ту місця! ви маєте свої товариства!" Сей крик і безладні бесїди тревали більше, як пів години. Вкінци, стануло серед загального гамору обкроєне внесенє Дудикевича: „відступає ся справу дра О-го совітови до можливого полагодженя", — і додано єще поручене, [предложене тоже д-ром Дудикевичем] щоби совіт виключив о. Стефановича з членів института.

Дивне се явище. Ті люди пропагують всюди і всїми силами московщину, не роблять з сего вже нїякої тайни, і пописують ся росийским язиком цїлком явно на загальних зборах і всяких торжествах, — але коли закинути їм се на офіциялнім місци, то страшно гнївають ся. Та ось і розвязка сеї загадки. Господинове москвофіли не ввійшли ще в законне „право посїданя" нашого института. Тому не бажають собі передвчасного, надто голосного розоблаченя своєї „здєлки", щоби уряд не ввійшов в ту справу, не вглянув в їх шкідну роботу, не перевів правного стану тай не віддав институцию законним властителям і всему рускому народови.

Явне намаркованє такого поступования совіта було з стороны о. Стефановича оправдане і має своє значінє. Острі докори підносе о. Ст. тодї, коли всї просьби і представленя підношені на попередних заг. зборах, найперше обережні а відтак і острійші, показались надаремні, тай впливові провідники намагались і тим разом повести дїло по своїй думцї, — а піднїс яко послїдне memento, щоби спамятати заслїплених завзятців в їх скрайних загонах. І се зробив муж, стоячий на поважнім становищи, звісний на поли науки і дїяльности, тай від зверх 30. років член „Нар. Дому" і знаючий добре пануючі в нїм відносини. Сим виступив о. Ст. і в оборонї прав всего руского загалу проти замкненої клїки, домагаючись привернення всенародної рускої институции синам всего руского народа, до котрих она правно належить.

Але подивім, що стало ся з повисшими ухвалами загальних зборів? — Що до о. Стефановича, то совіт сповнив вірно дане поручене і повідомив єго саме перед послїдними заг. зборами (що відбулись по 3 роках опісля, 8. грудня 1905), що він „перестав бути членом института". Мотивів не подано нїяких, *бо після статута* (котрий в арт. 21 допускає виключенє члена лиш „по причинѣ злобного выступленя противъ народности рускої або по причинѣ єго умышленного препятствованія дѣятельности института) не мало оно підстави, а висказане противної хочби як не милої гадки не квалїфікує ся в нїякім товариствї до виключеня члена. — Д-ру Олесницкому не дано і по трох роках нїякої відповіди; а на слїдуючих заг. зборах забув загал членів про ту справу і нїхто не спитав навіть, як зістала она полагоджена. Колиж д-р О. зажадав від совіта вже по зборах, в лютім с. р., прилюдним письмом в „Дїлї" рішучої відповіди, як єго дїло стоїть, одержав від совіта слїдуюче письмо: „N. 116906. Благородному Господину, д-ру Евгенію Олесницкому, адвокату, послу на соймъ и пр. въ Стрыѣ. На засѣданіи Управляющого Совѣта, Института „Народный Домъ" во Львовѣ, состоявшемся 11 апрѣля 29 марта 1902 года, дѣло принятія Вашего Высокоблагородія въ члены того Института, при тайномъ голосованіи было рѣшено отрицательно. Отвѣтно препорученію Общого Собранія отъ 8-го декабря 1902 года, дѣло то было опять взято подъ разсужденіе на засѣданіи отъ 2/15 сентября 1905 года и послѣдовало рѣшеніе, остатись при рѣшеніи давнѣйшемъ, отъ 11 апрѣля (29 марта) 1902 года. О семъ извѣщаемъ Ваше Высокоблагородіе отвѣтно желанію изложенному въ Вашемъ письмѣ отъ 4-го фебраля 1906 года съ тѣмъ, що суму 20 коронъ сложенную въ свое время — г. Романомъ Бачиньскимъ отъ Вашего имени яко жертву на „Народный Домъ", а считаемую Вами яко членскій вносъ, представляемъ къ Вашей роспорядимости. Отъ Управлящого Совѣта русского народного Института „Народный Домъ". Львовъ, дня 11/24 фебраля 1906 года. Педсѣдатель: д-ръ Іосифъ Делькевичъ в. р. (L. S.) Секретарь: Романъ Красѣцкій вр."

Се письмо дуже замітне. Як виказано повисше, заявив предсїдатель „Нар. Дому" д-р Делькевич на загальних зборах 8 грудня р. 1902, на котрих справа д-ра О-го визвала так горячу дискусию, прилюдно, що справа

котрий увільняє купців-Росиян від податку за перехід права власности, існує цілий ряд ограничень, котрі роблять з Поляків не горожан краю, тільки неначе другорядну, ледви толєровану народність". І так російське правительство короні добра роздало Росиянам, маєтки католицької церкви (монастирські, епископські і церковні) поконфіскувало, а закон з 11. грудня 1865. р., котрий забороняв особам польського походження набувати землю в пишій, неспадковій дорозї в 9 південно-західних губерніях, разом з законом з того-ж року, який увільнював купців-Росиян від *аліенаційного податку*, з законом з 1863. р., який завів сталу 5-процентову контрибуцию від Поляків, з законом з 27. грудня 1884. р. против довготермінових заставів і т. п. сотворив цілу систему законів, що вели до одної з гори зазначеної політичної цілі: вивласнення польської великої посілости.

Отся політика російського правительства не остала без наслідків і тепер польска велика власність в подільській губерії виносить 790.031 десятин (53 проц.), російська 701.850 десятин (47 проц.). В поодиноких 12 повітах подільської губерії сї відносини ріжні: в 7. повітах переважає польска власність (від 70 проц. до 55 про.), а в 5. російська (від 63 проц. до 50·1 проц.).

Очевидно, що така насильна політика російського правительства заслугує на як найострійше осудженє. Але з другої сторони не маємо найменшої причини проливати сльози над кривдами, які заподіяло польським поміщикам російське правительство в користь російських поміщиків. Атже тут зіткнули ся тілько дві грубі сили в боротьбі за свої інтереси, нові завойовники сходили ся із старими за право панованя над тузенною людністю. А завойованє — як писав Герцен в ч. 34. „Колокола" з 1859. р. в статї „Россія и Польша", обговорюючи становище польської політики до не-польських земель польської держави, — не право, тілько факт і завойовник володітиме доти, доки не прийде сильнійший і не витовить його. І тому, кажемо, українському народови, який від віків знаходить ся в положеню того третого поневоленого, що за панованє над ним борють ся два завойовники: Польща і Росия, — нема чого ані одушевляти ся успіхами нового завойовниками ані плакати над стратами старого, тілько старати ся прогнати зі своєї землї й одного і другого, аби зажити на нїй своїм, свобідним житєм.

І з тої сторони старий завойовник — Польща — мимо тих страт, які понїс у боротьбі з новим завойовником — Росиєю — все ще для нас небезпечний, бо хоч суспільний розвиток протягом 19-ого столїтя значно змінив відносини на українських землях на некористь державно-польських претенсий, то Поляки зовсім не змінили тих своїх претенсий і для них Польща все ще істнує й істнувати має на віки всюди, де колись сягало завойованє польської шляхти. Про се сьвідчать усї обяви польського публичного житя, сьвідчить про се й отсе закінченє обговорюваної нами статї.

„Призадумуючи ся близше над повисшими цифрами, мусимо признати, що побільшенє простору російської власности на Поділю дуже значне. Одначе ся поява не може мати істотного значіня. Бо хоч польську власність так дуже обрізано, т о ч е р е з т е нїщо не змінило ся і край в загальних рисах остав таким, як був давнїйше. Мимо вивласненя так значного простору польської землї Поляки не перестали відгравати в кольонізаційним та економічним житю краю велику ролї. Як давнїйше, так і нині кольонізаційний напрям (т. є. польський Drang nach Osten!) на Поділю не зник і Поляки в значнім числї користають в характері дер-

„щ е н е п о р і ш е н а". Тимчасом з письма, пересланого д-ру Олесницкому, показує ся, що она була на совіті вже десять місяців перед тими зборами порішена, і то негативно. Таким способом проголосив совіт устами д-ра Делькевича перед зборами — видячи некористний їх настрій для себе — н е п р а в д у, а тим поважив ся о б м а н у т и ц і л і з а г а л ь н і з б о р и! — Не досить. Коли заг. збори, мимо загальникової стилізаций ухвали, підсуненої їм хитро д-ром Дудикевичем, высказали таки виразно свою волю, щоби д-р О. став членом „Нар. Дому", посміли львівскі генерали з совіта з'ігнорувати ту волю і порішили справу по другий раз негативно. А щоби та справка не вявилась на нових заг. зборах, в трудни 1905, і не визвала знов якої не милої дискусий, не подано сего рішеня до вічної відомости, а *зауважено его д-ру О-му*, і то на прилюдний зазив, аж по зборах!

Я здержую ся від осуду сего поганого факту. Сей чин — сам себе судить. Та нечисті справки ходять завсїгди темними дорогами.

Так, перші речники галицко руского народа в парлямент і соймі, Романчук і д-р Олесницкий, не удостоїли ся принятя в члени всенародної руской институций! Їх не удостоїли ті з совіта, що „не достойні їм відвязати ременя від черевика".

Розуміє ся, після того о принятю других поважних мужів з народного сторонництва, як декана Стефана Городецкого, о. Тита Войнаровского, о. Андрея Пеленьского і др. не було вже і бесіди. Корифеї з москвофільского штабу голосять отверто: що вільний Русин-народовець не ввійде в „Народний Дім".

(*Конец буде*).

жавців, офіциялістів, ремісників і т. д. з тої землї, з якої перед тим користали в характері властителїв. З культурного огляду зріст російської власности на Поділю великого значіня не має. Обрусїнє тілько поверховне і давна польська культура не втратила своєї сили в краю. Навпаки, вона появляєть ся в тисячах форм і можна її пізнати і в піснях народу, і в його звичаях, і в мові і в обрядї. Говорячи про русифікацию, можна хиба цитувати скількість вивласненої польської землї, знесених монастирів і парохій католицьких, видертих з історичних памяток орлів і погоний і т. п., — але про затерте слідів польського виливу в краю не може бути мови".

Чи треба ще лїпшого сьвідоцтва на доказ, що старий завойовник — Польща — й не думає зрікати ся своїх історично-державних претенсий до української землї. Все змінило ся: польську державу яка віддала українську землю польській шляхті, розібрано; польську земельну власність зменшено; польський шляхтич перестав бути одиноким потпо правним горожанином на українській землї і побіч него здобуває що-раз більше горожанських прав український селянин; рівночасно побіч польської великої власности виступає на арену економічного розвитку українська селянська власність, яка з хвилею переведеня земельної реформи в Росиї в тім напрямі, як се проектує дума, змете зовсім з лиця землї велику власність і разом з тим політичне і соціяльне значінє її властителїв; з кінцї й український нарід, се не та закріпощена маса, що за часів польської держави і він певне давати ме щораз більше обявів свого істнованя і своїх національно-політичних і національно-культурних стремлїнь, — але все те нїщо не значить супротив вікової незмінности „прав" історичної Польщі до українських земель: землї, які колись завоювала польска держава, на віки мусять остати польські — мабуть навіть тоді, як би на них не було й одного Поляка... Що величезна більшість подільского населеня українська і що будучність на тій землї належить українському народови, про те польський автор навіть не подумає.

Таке становище сучасної польської політики супротив українського народу і в Східній Галичині і на Поділю і на всїх українських землях, які належали колись до польської держави. Нехай-ж сего нїколи не забувають російські Українцї, які, бачучи в Поляках товаришів неволї, часто руководять ся супротив них політичним сентименталїзмом, не добачуючи, що вчерашний товариш неволї в міру того, як ослабає новий завойовник, готовить ся поділити з ним власть і вступити в свої давні права.

„Morderstwo polityczne."

Польскі дневники затрубіли вчера на страшний алярм: в Сколїм стало ся в ночи з суботи на неділю „morderstwo polityczne". Річ мала ся нібито так:

В неділю мав відбути ся в Сколїм зьлот сокольства польского. На принятє гостий поставлено дві триумфальні брами, трибуни і шатра. Управа міста дала мийского сторожа Чайковского, щоби в ночи пильнував одної з тих брам перед злосливою рукою, бо вже в суботу ходила по Сколїм чутка про якісь приготованя Русинів, а Січовики, котрі рівночасно уладили збори в Синевідску чи в Корчині, навіть голосно відгрожували ся. Отже в ночи на неділю Січовики знищили браму, полїдрізували стовпи — очивидно в тій цїли, щоби вона завалила ся, коли Соколи будуть нею переходити — і убили сторожа Чайковского (щоби їх не зрадив) та вкинули до керниці. Жандармерия вислїдила одного Січовика, що брав участь в січовій манїфестациї, а сей видав 20 участників „mordu". Є то головно руські інтелїгенти, хлопів є між ними небогато. Говорять, що всїх арештовано.

Отсе сухий, короткий зміст довгих і всїми барвами вшехнольской зїдливости та найнеімовірнїйшими інсинуациями закрашених реляций польских дневників. Związek sokoli вислав вчера таку депешу до п. Гломбінського: „Польский Сокіл приладив і пристроїв боїско на прогульку пятого округа сокільского в неділю. Зрана Січовики знищили те уладженє і замордували сторожа Русина. Страшний обяв гайдамацкої культури. Просимо інтерпелювати. Фішер, голова Сокільского Союза".

Отже про сю подію дістали ми сегодня таке письмо:

Донесеня Slow-a Polsk-ого про події в Сколїм, є, як звичайно, ложию. Правда лише те, що знищено триумфальну браму; хто й знищив, не знати. Убійство Чайківского не має з тим нїякої звязи. Найдено трупа; але хто его убив, нїхто не знає. Неймовірне, щоби се зробили Русини. Чайківский не був сторожем брами. Було се звичайне убійство, які часто лучають ся в Сколїм, де є тьма всякої зволочи; між робітниками з Демнї буває богато чужинців з Угорщини і инших країв; вони часто бють ся і убивають. Поляки хотять сполучити оба ті випадки, але нема до сего жадної підстави.

В Синевідску не було жадних зборів Січий; збори були в Корчині, але вже по тім випадку, бо аж в неділю по полудни, і відбули ся у взірцевім порядку. Н і к о г о н е а р е ш т о в а н о; на нїкого з Русинів нема нїякої познаки. В Сколїм цїлковитий спокій. Аж допись до Slow-a наробила галасу і з неї довідують ся люди о тім, чого зовсім не було.

Пізнійша телєграма голосить нам зі Сколього: На донесенє жандармериї місцевої гакати приїхав радник Позняк і веде доходже-

не против судиїв Русинів в будинку жандармериї, а інтересовані жандарми доручують візваня сьвідкам. Нечуване обуренє між Русинами в цїлій околици.

Ну, побачимо той „політичний морд"!

Отверте письмо

до Є. Ексц. маршалка краєвого ґр. Стан. Баденїя.

Передтамтого року ущасливили Ви, Ваша Ексцеленцие городеньский повіт своїм колеґою п. д-ром Невядомским, котрий, ставши ся через ріжні фінансові, виборчі і невиборчі справки в Стрию неможливим на уряді старости, почав шукати за теплою посадою при автономії, так що Ви наклонили повітового маршалка городеньского і членів повіт. видїлу до принятя сего пана „radcy" намісництва за секретаря повітової ради в Городенці. Пан сей, користаючи з того, що повітовий маршалок п. Антін Теодорович живе на кінци другого судового повіту (обертиньского) в місци від Городенки 30 і кілька кільометрів віддаленім, почав від разу поза плечами свого маршалка правити повітом, як самовладний баша, до чого особливо сприяла єму та обставина, що по самоубийстві старости Страссера настав на его місце хорий чоловік Вичулковский, котрий в кільканайцять місяцїв також умер. Користаючи з таких відносин, почав сей пан при влїзливости своєї вдачі налазити всї бюра староства і суду в Городенці та вештатись по селах, при чім не тілько з солодкою міною поживить ся при паньскім столї, а ще й зачислить собі диєти, хоч їде звичайно на фірі бідийшого від себе і єму підвладного функціонаря повітового видїлу. Потворили ся в повітовій радї ріжні комісиї і диєти, а через те й додаток повітовий підскочив до нечуваної у нас в послїдних роках висоти з 20 „ на 39%„ додатків до податків. Незабавки відчули ми в повіті значінє сеї вишколеної в галицкій адміністрациї злобної руки.

В селї Глушкові урядував руский війт Іван Радуляк і через 9 лїт свого урядованя був взірцем точности і енергії для всїх війтів в повіті; так висказувались о нім всї дотепершні старости, хоч він урядував всегда по руски і нїколи голос глушківский не пішов на правительственного кандидата. Та п. „radca" Невядомский, що єще в Стрию взяв давно розбрат з усякою політичною моралею, виїхав „на комісию" до Глушкова і знайшов на Радуляку такі страшні провини, як парцеляцию двірского обшару в Глушкові в користь громади без позволеня „Wydziału", уміщенє громадской готівки в рускій касї задатковій в Городенці, внесенє членьского удїлу глушківскою громадою на Народний Дім в Городенці, неостемпльованє кількох квитів громадской каси і т. и. страшні злочини, та постарав ся при слухняности повітових комісарів, що засуспендовано Радуляка, „ażeby tego piona polityki ruskiej ubezwładnić".

П. Невядомский сам признав ся відтак що суспензия ся, треваюча безпідставно уже другий рік, не є законом оправдана і що его реферат „był naciągnięty"; однак він, та „ofiara wiernej służby austryackiemu rządowi w duszeniu Rusinów", дав доказ, яким духом дише до народности, котрої коштом тепер ладно собі живе.

Вже тогдї мали ми великий жаль до Вас, Пане Маршалку краєвий, за той дар, який Ви нашому повітови зробили особою свого колеґи. Та п. Невядомский став від того часу єще лїпше оправдувати довірє, положене в нім і в его місиї „na naszych kresach".

Научивши ся гнути спину перед бюрократиєю австрийскою, став ся він тепер єще гнучкійший перед потентатами повітовими, і просто обридливо дивитись на ту уклінність его перед спинами бувших маршалків, видїловцями і т. д.; а за тим пішла нова корупция. Хоть городеньский повіт дуже бідний в доходах, бо самі довги по конець року 1905 виносили 176.000 К; хоть повітовий видїл не брав ся тепер до жадної культурної роботи крім маршалківских доріг, п. Невядомский таки умів своїх видїловців так обсотати, що повітовий видїл ухвалив єму зі своїх фондів 5.000 К пожички на закупно приватної хати в Городенці.

Ба не досить єще сего. П. Невядомский спровадив до Городенки ще свого брата геометра і наклонив повітовий видїл зневолити громади до поміру громадских грунтів згляднo узурпів; і аж тут показалась уся спосібність п. „radcy", о котрій краєвий видїл уже з нагоди рекурсів громад Серафенецкої і Поточиской мав нагоду пересьвідчитись.

П. Невядомский взяв ся на способи, щоби приспорити доходів братови п. геометрови. Приїхав прим. до громади Поточиской, скликав громадских радних і став удавати великого добродія громади; став толкувати, що п. бар. Ромашкан забрав богато громадского поля перед своєю горальнею і так само коло перевозу, що він те все при помочи свого брата повідмірює і громадї повіддає. Те все — каже — не буде громаду нїчого коштувати, бо за те заплатять ті, що поприсвоювали собі громадскі грунти. Він — каже — скликав громадску раду лиш на те, аби єму рада дала повновласть.

Наші люди, не привиклі ще до таких штучок, щось одні понукали, другі нї, та п. „radca" забрав з собою готову повновласть з протоколом, хоть люди на всї сьвятощі тепер присягають, що тої повновласти не підписували. А конець такий, що брат п. „radcy" поліквідував собі за ті поміри грунтів в одній громаді Поточиській не менше нї більше як 3.330 К, а повітовий видїл поспішно ті гроші виплатив з с в о ї х ф о н д і в.

Аж тепер спостерегла ся громадска рада в Поточиских, чим то пахла комісия п. „radcy" в громадї, особливо коли побачила в своїм буджетї рукою п. „radcy" Невядомского противзаконно без ухвали громадскої ради виписану першу рату 200 К, на заспокоєнє вірительности пп. Невядомских в квотї 3.330 К.

Тепер ся справа в рекурсї, і Ви, Пане Маршалку краєвий, певно мали або будете мати нагоду тій хитрій штуцї свого колеґи ближше придивитись.

Таку саму штуку утяв п. „radca" Невядомский в Городници, заплативши собі за свого брата звиж 800 К; в Ясенові стягнув для свого брата 3.000 К. Таку саму штуку придумав зробити і з Серафинцями, та тут не удало ся. Енергічний молодий війт зробив відклик до краєвого видїлу против самовільного вставлювания до буджету позиції за поміри геометра, і краєвий видїл сю вопіючу неправду зніс.

Та ся сьміліть і „радикалїзм" серафинецкого війта супротив „władzy" не минула єму даром. Хоть війт сей чистий як слеза і нема за ним жадних гріхів, як за попереднім або таким ноторичним війтом дефравдантом ясенівским, а вже виїхав п. „radca" до него на комісию до Серафинець, приказав війтови уладити в потощї вигідне пійло для двірской худоби, а коли війт спротивив ся, постарав ся у услужних собі членів повітового видїлу о внесенє на суспензию війта.

Та хочемо надїяти ся, що теперішний енергічний управитель староства покаже свою енергію не лиш против страйкарів та бідних голодних форналїв п. Ромашкана і Абрагамовича, але і против сеї автономічної мафії, що грозить коррупциєю забагнити цїлий повіт.

До чого доходить зухвалість п. Невядомского і маловаженє не то вже приличности супротив народности, з котрої жиє, але навіть супротив держави, від котрої тілько лїт побирав удержанє, та законів, котрих сторожем був тілько лїт, — посьвідчать ті віча, по котрих він в цїлім повітї і навіть в сусїднім залїщицкім товче ся, а на котрих намовляє людий „do wydzielenia Galicyi", мотивуючи се „drapieżnością austryackiego rządu". [Віча ті уладжує він під оком окружної ради шкільної **в будинку шкільнім**, як прим. в Чернелици.]

В городеньскій повітовій радї бракує тепер фактично і правно 4 членів. Оден війт, підпора „Wydziału", в Чортівци засуджений за убийство, стратив єще перед двома роками свій мандат. Другий війт, декорованый(!), теж вірна підпора „społecznego porządku", укараний за злочин кривоприсяги і тяжке побитє, засуспендований. Третий пан, син бувшого маршалка, приятель п. Козловского, п. Адольф Ценьский, випровадив ся з повіту і не оплачує жадного податку, не має жадного права засїдати більше в повітовій радї. Четвертий, бувший городеньский, а від двох лїт уже коломийский фізик п. д-р Мілєвский стратив рівнож право члена повітової ради на основі § 19. о репр. повіт. Та п. Невядомский боїть ся нових радних як огню, бережучи тепер прав автономії, без котрої ініциятиви намісництво не може розписати нових виборів, мовчить і підмовляє своїх видїловців, щоби не допустити до доповняючих виборів.

Високодостойний Маршалку краєвий! З уст Ваших привикли ми чути медоточиві слова о вирівнаню суперечностий національних, о згодї, вирозумілости і т. д. Видячи тепер дїла Вашого колеґи п. „radcy" Невядомского, секретаря повітової ради в Городенці, і чуючи на кождім кроці ту ненависть, яку сей Ваш висланник на кождім кроці документує супротив руской народности, видячи врешті его безприкладну безцеремонність, з якою сей пан гнобить найлїпших війтів, скоро вони лише сьміють спротивити ся его вшехпольским розмахам або простому набиванию своїх кишень, просимо Вас, Пане Маршалку, вглянути в сю язву нашого повіта і, як мали Ви силу накинути нам сего пана на секретаря повітової ради, так само і здобудьтесь на енергію взяти его собі назад чи то до себе до Львова чи хотьби до Камінки струмилової.

Русини городеньского повіту.

Державна рада.

Палата послів.

(*Засїданє дня 25 с. м.*)

Відень. По відчитаню інтерпеляций і внесень поставив п. С и л ь в е с т е р нагле внесенє, щоби приступити до другого читаня буджетової провізориї. По ухваленю наглости референт С к е н е, предкладаючи буджетову провізорию, зазначив, що супроти досьвідів, починених в послїдних роках при інвестиціях, треба би бажати, щоби парлямєнт на будуче виконував енергічнїйше фінансову контролю. Обговорюючи подрібно позиції буджету, виказує бесїдник, що в послїдних 6 роках державний довг збільшив ся о оден мілїярд корон.

П. С т р а н с к и мотивував опозиційне становище Чехів супроти теперішного правительства. В угорскій справі мимо найлїпшої волї є ми безсильні, скоро ми є залежні від третого, висшого чинника. Обговорюючи справу виборчої реформи, закидає бесїдник мінїстерству, що доси нїчого не зробило в справі порозуміня народностий в краях чеської корони. Буде голосувати проти провізориї.

З виборчої комісиї.

Відень. Пос. Г л о м б і н ь с к и й боронить внесеня польского кола в справі виборчої реформи; п. Ш т а й н домагає ся відокремленя Галичини. По них забирає голос мінїстер внутрішних справ Б і н е р т. Він ви-

казує, що з огляду на число населеня належало би ся Галичинї 140·7 мандатів, а з огляду на податкову силу 64·8 мандатів. Колиж скомбінувати сї оба відношеня — а як раз така комбінация є основою предложеня — то Галичинї належить ся 102·8 мандатів. Висказ Гломбіньского о податку крови немило міністра вражає. Волів би говорити о обовязку військової служби. Однак і в сім напрямі дотична цифра була обнята цифрою населеня, отже була вже до комбінації вчислена. Пос. Кайзер заявляє ся за відокремленем Галичини, а проти помноженя числа галицких мандатів з огляду на евентуальну перевагу славяньского живла в парляментї, а крім того вносить, щоби утворити для Галичини новий оден мандат нїмецкий з округа Бяла-Альзен-Липник-Вилямовиці, так що Галичина мала би 103 мандати. По промові ще кількох послів прийшов до слова пос. Василько. Він закидує передовсїм, що политична адмінїстрация в Галичинї упосліджує Русинів. В Галичинї нема анї одного старости, анї одного радника намісництва Русина, нема анї одної повітової репрезентації, в котрій би Русини мали власть, хоть мають в повіті більшість. Все, що може рускому населеню принести користь материяльну або моральну, є в польских руках. Число 27 мандатів, признане в проекті кн. Гогенльогого, се велика кривда для Русинів. Однак Русини не будуть мати і тих 27 мандатів, лише 19 або 18. Виходить з сего таке, що оден Поляк варт за трьох Русинів. Проект кн. Гогенльогого творить 32 мандати з міст, в котрих не перейде анї оден Русин. Що дотикає справи анальфабетів, то Русини як-раз з того згляду хотять мати більше мандатів, щоби мати більший вплив на адмінїстрацию. Дайте Русинам участь в адмінїстрації, а богато закидів, які їм тепер робить ся з причини культурного занепаду, стане ся безпредметовими. П. Гломбіньский забуває, що Поляки свою „культурну висшість“ завдячують 900 тисячам Жидів. Відчислїм Жидів, то з виїмком більшої посілости людність польска і руска стоять під згляДом культурним майже на такім самім уровни. Культура і інтелїгенция Поляків в Галичинї то в більшій части жидівска. Коли Поляки хотять уникнути довгих борб, до котрих мусить прийти, як проект кн. Гогенльогого стане законом, то най коло польске згодить ся на пропозиції, які бесідник поставить по ухваленю числа мандатів для Галичини. Именно зажадає він знесеня пропорціональної системи і признаня Русинам що найменше 35 мандатів. До сего мають Русини повне право, бож сїльскі громади в Галичинї мають загалом 70 мандатів, а руске населенє в сїльских громадах має більшість. Коли так не стане ся, то виборча реформа як в комісиї, так і в палаті перейде без участи Русинів, без участи народу, котрий в державі що-до числа людности займає четверте місце. П. Герольд полемізує з Гломбіньским і заявляє, що в дискусиї над роздїлом округів в Галичинї поставить внесенє, щоби для князївства осьвенцімского утворено 7 мандатів: оден мийский, обнимаючий Бялу і околичні нїмецкі місцевости і 6 сїльских. Слїдуюче засїданє нинї (26. с. м.).

З Росиї.

Литовцї в думі.

Литовська група в думі складаєть ся з 7 членів: 5 з литовських губернїй і 2 з Сувалківської губернії, що належить до польського королївства. Всї литовські посли — люди працї: або малоземельні хлїбороби або зарібкова інтелїгенция. Цїла група належить до групи працї, хоч в богатьох точках не годить ся з нею. Так пр. що до земельного питаня в групі були два напрями: більшість була за відданем землї селянам на власність, а меншість за довготерміновою арендою. Але коли репрезентант меншости поїхав у свій виборчий округ розвідати про волю виборців, то вернув звідти переконаним прихильником передачі землї на приватну власність. Тепер цїла литовська група стоїть на тім, що треба примусово вивласнити велику посілість і роздїлити її між селян на приватну власність. Дума на її думку повинна означити тільки головні принципи земельної реформи, а докладно обдумати й перевести в житє мають її місцеві автономічні институції.

Поляки в думі.

В польськім Королївствї з виїмком 2 Литовців із Сувалківської губернії повиходили послами самі польські національні демократи, які зорганізували в думі „коло польське“, зложене з 34 членів. В „колї“ є 4 комісиї: автономічна, земельна, шкільна і комісия інтерпеляций. Ся послїдна має виробляти і вносити інтерпеляції з приводу самоволї адмінїстрациї в польськім королївствї. Шкільна комісия працює над програмою шкільництва, головно над заведенем польської мови в школї. Автономічна комісия вироблює підстави автономії польського королївства. До земельної комісиї має право вступати кождий, хто цїкавить ся земельним питанем. Кореспондент „Гр. Думки“ (ч. 132), з якої беремо отсї звістки про Литовців і Поляків у думі, доносить, що в земельній комісиї більшість мають поміщики і се відбиваєть ся на всїх працях комісиї.

Цїкава істория з „наказами“, які дістає „коло польське“ від селян з польського Королївства. Їх можна подїлити на дві категорії. В одній категорії селяни домагають ся задержаня приватної земельної власности і загалом ставлять дуже умірковані жаданя. За те в другій категорії „наказів“ селяни дорікають послам, що вони або нїчого не роблять або борють ся за інтереси поміщиків і кажуть їм брати собі за примір групу працї, якої програма й тактика їм дуже подобаєть ся. Крім того в тих „наказах“ вказуєть ся, що „накази“ умірковапих селян укладають ся не на селянських зборах, але окремими людьми, і навіть, що вони фалшовані.

Для пояснення сеї справи доламо, що в селї в польськім королївстві наступила вже сильна клясова діференциация людности на заможних господарів, безземельних робітників, так що дуже можливо, що „накази“ першої категорії укладають сїльські богачі в секретї від цїлої громади, а „накази“ другої категорії укладає на публичних зборах сїльська біднота, до якої вже дійшла социяльістична пропаганда.

Польські посли з українських земель зорганізували ся в окрему парляментарну групу „Zachodnich kresów“. В своїй програмі, поміщеній в 104 ч. „Dziennik-a kijowsk-ого“, група домагаєть ся: 1) укріпленя конституційного і парляментарного устрою на демократичних основах, 2) свободи совісти, слова, преси, зборів, товариств і переселення, ненарушимости особи й мешканя, 3) повної рівноправности всїх горожан без ріжниці конфесиї, народности і стану і знесеня станів, 4) конституційного забезпеченя прав культурного самоозначування (Selbstbestimmungsrecht) і прав національної меншости, 5) широкої краєвої самоуправи, яка має бути переходовим ступнем до автономічного устрою, в границях, означених місцевою людністю, під услівем ненарушуваня єдности держави, 6) права послугувати ся місцевими мовами на рівні з мовою державною в адмінїстрациї, судї, школї, в публичних і суспільних институциях, 7) загальної безплатної науки на основі рівноправности всїх місцевих мов, 8) свободи внутрішної церковної управи, 9) порішеня земельного питаня на основах індивідуального посїданя, поліпшеня, упорядкованя і збільшеня селянської земельної посїлости — а) не здержуючи ся в разї потреби від обовязкового вивласненя при переходї селян до хуторного господарства, при управильненю сервітутів й усуненю шахівниць; б) через зужитковане земель скарбових і монастирських, не здержуючи ся в разї потреби від обовязкого вивласненя земель приватних властителїв — з винагородженем після оцїнки, яка відповідала би дійсній вартости, полишаючи вироблене сталих основ місцевій краєвій самоуправі, 10) организациї мирових палат для рішеня спорів між роботодавцями й робітниками, як сїльськими так і фабричними, 11) охорони працї, 12) а) по переведеню всїх повисших реформ загального, безпосереднього, рівного і тайного права голосованя, б) рівночасно з переведенем всїх повисших реформ загального і т. д. права голосованя.

До сеї програми завважимо ось-що: Дуже добре: що 3—7 точка програми стараютъ ся забезпечити права місцевої людности і головно національні права національних меншостий, тільки годї не звернути уваги на ту подвійну міру, якою мірять польські политики себе і других. Там, де вони творять національну меншість, там домагають ся вони і рівноправности всїх місцевих мов, аби між тими місцевими мовами забезпечити рівноправність і своїй, і специяльно конституційного забезпеченя прав національних меншостий, одним словом: всїх можливих гарантий для забезпеченя свого національного розвитку. Але де Поляки в більшости, там вони співають зовсїм иншу пісню і за всяку цїну, per fas et nefas боронять „польского характеру краю“. Отсе й є те польске „to co innego“, яке визирає на кождім кроцї польської политики і по якому коли національна меншість польска, то їй належать ся всякі права, а коли не-польська, то мусить потонути в польськім морі для „забезпеченя польського характеру краю“.

В справі земельного питаня і виборчого права польська група „zachodnich kresów“ подїлила ся на два табори.

Одні допускають вивласненє лише в такій мірі, на скільки воно потрібне при переходї селян до хуторного господарства, при управильненю сервітутів і при усуненю шахівниць (9 а), а другі стоять за вивласненем загалом, одначе хотять передовсїм вивласнити скарбові і монастирські землї, і тільки, коли їх же не стане, взяти ся до земель приватних властителїв (9 б), значить, все таки охороняють як найбільше велику земельну власність, яка в більшости знаходить ся в польських руках.

Так само в справі виборчого права одні хотять завести загальне і т. д. виборче право аж по здїйсненю цїлої програми, значить відложити сю справу ad Calendas graecas, а другі рівночасно з предложенем програми.

Точки 9 а і 12 а підписали: Горват, Яловецкий, Янковский, Понятовский, гр. Потоцкий, Шахно, Вішневский і Здановский, а точки 9 б і 12 б епископ бар. Рой, Леднїцкий Любаньский, кн. Любецкий, Масонюс, ксьондз Сонгайло, Скірмунт і Солтан. Володимир гр. Грохольский не приступив до сеї групи „zachodnich kresów“.

І так в двох справах, які тепер найбільше ворушать росийску суспільність і в земельнім питаню і в справі виборчого права польські посли з українських земель по при всї поступові фрази не зійшли зі шляхотського становища.

Парляментарна група „Zachodnich kresów“ творить разом з польськими послами з Литви й Білоруси окрему групу, т. зв. „територияльне коло литовсько руське“, в якім поступовий напрямок — як доносить кореспондент „Гр. Думки“ — і доси зазначував ся дуже мало, а тепер реакційні елементи взяли в нїм зовсїм перевагу, так що „територияльне коло“, оборонюючи буцїм-то національні (польські) интереси, стане певне щирим оборонцем великої земельної власности.

Одним словом Поляки, які на словах все були войовниками свободи, коли приходить до дїл, показують ся в особах своїх послів до думи на цїлій лїнії що-раз більшими реакціонерами. Може се витверезить хоч по части росийські поступові круги з їх ситуязму до польської справи, якій вони доси майже все відлавали в жертву интереси неполяських народів на території колишної польської держави.

(Телєграми.)

Петербург. Ходить чутка, що цар знов перехилив ся на сторону думи і хоче іменувати президентом кабінету кн. Урусова. Привід до сего мала дати бесїда Урусова, в котрій він безпощадно критикував росийске чиновництво. — „Дума“ доносить, що дня 21. с. м. зібрали ся офіцири гвардії на нараду, щоби обдумати спосіб, як розігнати думу і усмирити революційний рух в Росиї.

Берлїн. „Berl. Loc. Anz.“ довідав ся з Петербурга, що ген. Трепов дав ненадїйно димісию многим двірским урядникам в Петергофі, не подавши нїяких причин. Ся димісия зробила велике вражінє. Подробиці сеї події не є ще звісні.

Петербург. Перший і другий баталїон кріпостної артилерії в Севастополю окружила піхота і пільна артилерия. Константинівска батерия забрала артилерії кріпостні армати, почім бунтівники піддали ся. Їх розброєно і осаджено в вязници, однак 80 бунтівників утекло. — Стан военний в Москві продовжено на 6 місяців.

Петербург. З Керчу в Таврії доносять, що там застрілено офіцира жандармерії Шереметова, котрого людність обвинувачувала, що в минувшім році спричинив різню Жидів. — В Пйоткові революціонїсти застрілили полїцмайстра. — В Петербургї застрілено в суботу полїцмайстра Тресковского і убито одного стражника.

Берлїн. До тутешних дневників доносять з Варшави, що пожежа на тамошнім зелїзничім двірци сильно ширить ся. Варстати зелїзниці петербурско-варшавскої знищені. Огонь був, здає ся, підложений. По містї кружать поголоски о намірених нападах на людність християньску і жидівску.

ТЕЛЄГРАМИ.

З'їзд цїсаря Вільгельма з царем.

Берлїн. Тутешні дневники доносять, що стріча цїсаря Вільгельма з царем відбуде ся з кінцем лїта на нїмецких водах.

Ревізия процесу Драйфуса.

Париж. Прокуратор Боден заявив, що є переконаний о невинности Драйфуса і о конечности ревізиї процесу. Може сего доконати сам касацийний трибунал. Прокуратор є гадки, що автором Гордра є Естергазі.

Заговір на короля Гумберта.

Міляно. Тутешна полїция відкрила широко розгалужений заговір на житє короля.

НОВИНКИ.

— **Прибувайте на народне сьвято до Львова!** Товариство „Просьвіта“ у Львові відбуваючи сегорічні свої загальні збори дня 29. червня присвячує їх памяти першого будителя Галицкої Украіни і великого народного поета, Маркіяна Шашкевича. З нагоди именно зборів відбуде ся посвячене памятника Ного на личаківскім кладовищи о год. 9 рано. Прибувайте-ж на се народне сьвято як найчисленнїйше делегациї філій і читалень „Просьвіти“ з цїлого краю, особливож з львівского повіту! Прибувайте на него і Члени „Просьвіти“ та загалом усї, для котрих дорога память поета! Прибувайте як найчисленнїйше, щоби своєю присутностю віддати честь і поклін памяти того, що перший своїм словом поклав трівкі підвалини під храм народного відродженя галицкої Украіни! На загальних же зборах Товариства, що відбудуть ся в салї „Яд Харузім“ при ул. Бернштайна, порадимо ся про судьбу нашого Товариства, порадимо ся, як-далї повести велике просьвітне дїло на добро і славу украінського народу. По загальних зборах відбуде ся в тій самій салї людовий концерт з богатою і добірною програмою, в котрім возьмуть у перве участь хори всїх львівских читалень т-ва „Просьвіта“, що дасть змогу пізнати хоч в частині їх розвій. Цїни місць концерту такі: крісло першорядне 2 К, другорядне 1 К 50 с., дальшорядні 80 с. Місце балькону першорядне — 1 К 50 с., другорядне 1 К. Вступ на салю 20 с. Білєти можна набувати вчаснїйше в „Сокільскім Базарі“ а в дни концерту при касі.

— **Страйки а військо.** Польскі часописи констатують, що в бучацкім повіті „wrzenie wśród chłopów przybrało groźne rozmiary“ і тому на просьбу тамошного староства о скріпленє числа війска в повіті намісництво зарядило в суботу висланє пів баталїона 30. п. піхоти зі Львова до Бучача. Так само в Різдвянах рогатинського повіта мали вибухнути „niepokoje“ на тлї рільничих страйків, тому в ночи з суботи на неділю від'їхала туди шкадрона драгонів із Станиславова.

— **„Обивательска акция“ против страйків.** Ми вже доносили, що польскі та жидівскі дїдичі на Покутю организують ся до самооборони в разї генерального хлїборобского страйку. В тій цїли постановили передовсїм заосмотрити ся в жидярки а рівночасно забезпечити собі завдалегідь робітників. Спершу думали, що на поміч стануть їм Гуцули, але мабуть Русинам взагалї вже не довіряють, бо на довірочній нарадї дня 21 с. м. обмірковували, чи би не спровадити Мазурів, а о скілько мазурскій робітник не буде вистарчати на покритє запотребованя, „zwrócić się — як пише Gazeta kolomyjska — do sprowadzenia innych ludzi do robót polnych za dłuższymi kontraktami. W ten sposób zdobędzie się bicz przeciw tym ruskim żywiołom, które strajkami zamierzają Polaków wyrzucać ze ziemi i wyrzeć za San“. Згадана часопись доносить дальше, що тими „иншими людьми“, які стануть „biczem“ для руских визискуваних і поневолених робітників, мають бути Хінцї... Ну, поживемо, то й побачимо, якими то „biczem“ покажуть ся хінські „кулїси“, спровадженї на панські лани. Подібні проби з Мазурами, спровадженими в часї великого страйку перед кількома роками, були звичайно „бичем“ для самих таки дїдичів.

— **Venia legendi з римского права** надав нашому земляковi д-рови Мих. Зобкову — не боронї Боже львівский університет, але хорватский бан на предложенє професорского збору королївского університету в Загребі, де д-р З. від 1893 р. є доцентом австрийского цивільного права. Отже у чужих може наш земляк бути кваліфікований до двох предметів, а в рідним краю він до нїчого! Доки се буде?! Мусимо додати, що загребский університет тим більше пошанував нашого земляка, що звільнив его від всяких приписаних формальностий (colloquium і пробний виклад), від котрих закон увільнює лише „мужів в науці вельми заслужених“.

— **З Народної Канцелярії.** В своїм часї розіслала Народна Канцелярия з припоручення Народного Комітету народні марки, з котрих дохід призначений був на народний фонд, а також тутки і паперці „Зоря“, з котрих дохід мав рівнож вплинути до фонду народного. Однак доси дуже богато з тих, що дістали народні марки і паперці „Зоря“ до розпродажи, не вирівнали своїх рахунків, ба навіть, що гірше, на всякі пригадки не дають нїякої відповіди. Як звісно, послїдні події потягли за собою богато жертв, і велике число потерпівших відносить ся до Народного Комітету з прошенєм о поміч. В імени тих всїх та в імени почутя обовязку упрашає ся днесь всїх довжників о безпроволочне вирівнанє своїх довгів під адресою „Народна Канцелярия у Львові до рук Вп. д-ра О. Левицкого, Ринок ч. 10.

— **Оповіщенє.** Вступні іспити до кляси приготовляючої і першої в лїцею „Руского Института для дївчат“ в Перемишли в речинци перед фериями відбудуть ся дня 29. н. ст. червня о годинї 3. по полудни. Вимоги такі самі що до гімназиї. До I. кляси лїцеальної принимає ся ученицї гр. кат. обряда, рускої народности, що скінчили або кінчать 10-ий рік житя. До іспиту належить предложити сьвідоцтво крещеня і сьвідоцтво шкільне з послїдного півроку.

Лїцей, яко середня школа, подає дївчатам т. зв. загальне образованє, навіть для житя більше практичне, чим кляснічні гімназиї. Деякі родичі учениць однак заявили бажанє, щоби їх дїтям через відповідне доповняюче приготовленє наукове дати також можність опісля приступити яко екстернїсткам до іспиту зрілости в гімназиї. Сповняючи волю тих Родичів, Видїл Института справдї ввів в своїй школї за дозволом Ради шкільної краєвої попри науку в лїцею також курс науки язиків латиньского і грецкого. Науку мови латиньскої подаваню у нас вже через два послїдні роки. В році слїдуючім буде введена для тихже учениць також наука мови грецкої. По доповненю лїцея до числа шести кляс з'організує Видїл окремий дволїтний гімназияльний курс доповняючий в цїли приготовленя учениць до складаня іспиту зрілости в гімназиї. В сім часї довершить ся і викінчить ся наука язиків кляснічних почата вже підчас науки в лїцею, як також будуть доповнені материяли наукові прочих предметів, о скілько они в планах обох шкіл: лїцея і гімназиї, рїжнять ся. Такий пляи для доповняючого курсу гімназияльного вже виготовляєсь і по затвердженю через Раду шкільну краєву буде поданий до відомости П. Т. Інтересованим. — *Дирекция рускою лїцея для дївчат в Перемишли.*

З товариств:

В тов. „**Академічна Громада**“ відбуде ся в четвер дня 28-го с. м. відчит п. Мирослава Гаврилова на тему: „Психофізичне відношенє“ часть II. (після праці Kassowitza „Nerven und Seele“) поч. о 7. годині вечером. Гостям дуже раді. За виділ Крупка фільософічного: Ст. Базей, голова.

Подяка.

ПОДЯКА.

Сим складаємо повне узнанє п. **Михайлови Стефанівскому**, властителеви арт. слюсарскої робітні при улици Коперника ч. 16 у Львові, так за совісне и уміле виконанє як і за доставу на час 32 желїзних вікон (рам) до нової Церкви в Утішкові, не менше за умірену цїну, на яку згодив ся зі взгляду на важну обставину, що Церков коштом 60.000 корон вже викінчує ся з датків добровільних.

Утішків 20. червня 1906.

За комітет церковний: *К. Вінтоняк*, декан і парох. *С. Багнюк, А. Іванців* провізори. *Л. Дідо* начальник громади. 639 2—3

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтаціях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 415

Тижневе справоздане торговельної палати в Львові за час від 18/6 до 26/6 1906. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·60 до 8·80 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·75 до 5·90 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·80 до 7·20, а пастівний 6·40 до 6·60, *овес* оброчний 7·80 до 8·10, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 9·— до 10·—, пастівний 6·40 до 6·80, *вика* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* —·— до —·—, *ріпак* 11·50 до 11·75, *льнянка* —·— до—·—, *насіне льняне* 11·25 до 11·50, *насіне конопляне* 11.— до 11·25, *хміль* (за 50 кільо) 40·— до 50·—, *нафта* звичайна 16·— до 17·—, сальонова 18·— до 20·—, *конюшина* червона 45·— до 55·—, біла —·— до —·—, шведска —·— до —·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 літрів 37·25 до 37·50.

Курс Львівский

з дня 26 н. ст. червня 1906.

	Плат.	Жад.
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	570 —	580 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	195 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	578 —	586 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 50	101 20
» » » 4% 60 л. по 200 кор.	98 35	99 05
» краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 30	102 —
» » 4% а. в. льос. в 57 л.	98 70	99 30
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 70	— —
» » 4% льос. в 41½ л.	99 60	— —
» » 4% льос. в 56 н.	98 70	99 40
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 50	100 20
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 60	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	— —	— —
» » » 4½% (III. ем.)	101 20	101 90
» » » 4% (IV. ем.)	98 70	99 40
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 —	99 70
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 70	98 40
» » 4½% 4-ої емісиї.	100 60	101 30
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	89 —	95 —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	249 —	251 50
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок нїмецких	117 —	117 60

Оферуємо наші доскональї

ЖНИВЯРКИ

систему **„Cormick“**

по 270 зр. і

КОСЯРКИ

по 155 зр. 636

як довго запас стане

ФІЛІЯ ЕД. КОКОРА і Сп.

Львів, Городецка 49.

„Краєвий Союз кредитовий“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкнена місячні2	» »	5	»
Інвентар довжників	» »	5	»
Інвентар вкладників	» »	5	»
Інвентар удїлів	» »	5	»
Книга головна	» »	10	»
Книга ліквідацийна	» »	10	»
Книга вкладок щаднич.	» »	10	»
Книга удїлів членьских	» »	10	»
Реєстр членів	» »	10	»
Справоздане і замкнене рахунків	» »	10	»
Зголошеня о позичку штука	»	2	»
Виказ умореня позички	»	2	»
Асигнати касові штука	»	1	»

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім“** у Львові, Ринок ч. 10, I поверх.

Незвичайно хорошої кави

новий транспорт надійшов і висилає ся 4¾ клґр. по корон 22 franco.

Другої доброї мале верно 4¾ клґр. по кор. 14 franco.

„Народна Торговля“ у Львові.

544 5—10

Оголошене.

Покій з повним умєбльованем, простору кухню з всїм потрібним начинем і велику ошиклену веранду, в порядним мурованім домі на поверсї, в дуже догіднім місци, при гостинци, недалеко станції желїзн. і ріки, з чудовим видом довкола; віднаймує від 15/7 до 30/8 або 30/9 одній або більше панам, за умірковану цїну. Може ся змістити вигідно 3—4 особи. Адрес: Синевідско вижне „Учителька“ poste restante. 652 1—3

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно з найстаршихъ в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків** і **сільских крамниць** свої знаменити вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорові фабрично владжених і сполученних та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.

Цїнники і информації висилає ся на домагане охотно і даром. 1103 49—104

Великі еспаньскі вишні

вибирані, гарні, великі морелї

в 5-кільоґрамових почтових коших старанно опаковані розсилає франко по 3·60 К.

638 **A. HOFFMANN, Nyíregyháza, Ungarn.** 3—10

ОСТОРОГА!

Так захвалювані аґентами пруского товариства **машини до шитя і гафту Зінґера** є старої системи, що вийшла з ужитя і вони то що-до викінчення, як також найновійших уліпшень не видержують конкуренції з машинами, які держу на складї. Веду торговлю від 33 лїт без помочи вплївових аґентів. Остерїгаю перед аґентами, котрі за своє посередництво дістають 20 до 30% прозівї, а купують лихо і дорого заплачену машину під назвою оригінальної.

Перший і найбільший в краю **Склад машин до шитя,** котрий не послугує ся аґентами.

Йосиф Іваницкий

механік і спеціяліст. 1050 8—52

у Львові, готель Жоржа.

Прошу домагати ся цінників.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских калошів, альбомів як також товаятового мила і перевумерій.

Великий вибір пушок на цигарети, щотки, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутерії. 149

Без конкуренції.

По найдешевших цінах.

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

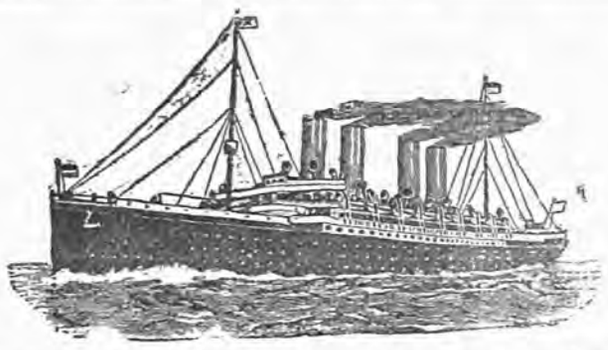
МИХАИЛА БИЧИШИНА

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в році 1896, принимає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цінах з ґарантією за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того піврати фаетони і легонькі віяки. Старі повози бере в комісь, або замінює на нові за евентуальною доплатою. 535 6—25

ДО АМЕРИКИ

з Галичини і Буковини

Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарські кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями треває лише **5 днїв.**

Що **суботи** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Техас) Аргентини, Бразилії і т. д.

На кождє запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-чеська фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїжджає з нашою шіекартою через границю, не підлягає контролї на прускій границї.

свій до свого! 432 16—30

Абітурієнт ґімн. вправний інструктор з 8-лїтною практикою, глядає лекцій. За успіхи в науцї ручить Ласкаві зголошеня до п-вої Вишневской ул. Бенедиктиньска ч. 2. дз. 8 партер. 653 1—3

Глядає лекциї зараз або від 1-го липня на час ферий ученика з VIII. кл. руской ґімназиї. Ласкаві зголошеня під адресою. Кость Масевич на приходстві Вікно коло Городенки.

Ученик VII. кл. ґімн. пошукує лекцій на провінциї. Може завести хор. Зголошеня під: „Ученик“ poste restante Бучач.

Ученик VI. кл. нїм. ґімназиї у Львові, вправний і совістний інструктор, задля браку удержаня глядає лекциї на селї на час вакацій, а після умови і на цїлий рік. Лекцию міг би вже обняти від 1 липня, а навіть і скорше. На бажане нїм. конверзация. Ласкаві зголошеня під „Пильність“ poste restante Львів.

Дві коломийки і один козачок, на фортепян, укладу Т. Пасїчиньского вийшли вже в друку і суть до набутя у всїх книгарнях у Львові і Перемишли, в цїнї по 30 кр. за примірник. 646 2—10

Правник I. року пошукує від 15 липня занять канцеляриного або лекциї. Ласкаві зголошеня просить присилати до дня 5. липня на адресу В. Правник I. 643 poste restante Львів. 2—3

Урядника обізнаного з ин. ґоводством прийме зараз Руска Каса в Делятині. 460 2—3

Шпараґи першорядної якости продає щодень на ринку у Львові і висилає за післяплатою управа дібр Жана Laise ого у Воли високій п. п. Жовква. 502 24—55

ОПОВІЩЕНЄ.

На надгороди пильности при слїдуючих іспитах приручає ся премії видавництва **„Бібліотека для руской молодїжи“** в Коломиї. 623 3—8

В кавярни „Гарай“ що день ґрає дамска капеля пригарні твори. Вступ вільний. Початок о 8 год. веч. Львів, ул. Ґродзіцких ч. 4. 637 2—5

Пошукую кухарки, старшої женщини, щоби розумілась добре на кухни, прасувала і доглянула праня і слуг. о. Кучиньский, Парище почта в місци. 609 6—6

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших папериів як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єґипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Уряд парохіяльний в Мельницї потребує зараз дяка з добрим голосом і щоби запровадив хоральнай спів. 639 3—3

Абітурієнт вправний інструктор глядає лекциї на селї на час ферий. Адр „Т. В.“ у Внов. п. Солтисів. Тернопіль, ул. Сїнкевича 25. 633 3—3

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“ при зближаючих ся іспитах в народних школах подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Внов. сьвящеників, катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта“, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в **канцелярії Товариства ч 10., або в Книгарнї Наукового Товариства, ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1.** по сьлїдуючій цїнї:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
4.	Житє св. о. Николая	40 »
3.	Пасїка	70 »
4.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 »
5.	Спартак, провідник римских ґладіяторів	90 »
6.	Гетманьскі свати	50 »
7.	На послухане до Відня	40 »
8.	Оферма	40 »
9.	Від чого вмерла Мелания	40 »
10.	В глухім кутї	40 »
11.	Сотні роковини народного письменьства Руси-Украйни	52 »
12.	Дещо про молоко	40 »
13.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 »
14.	Горить	60 »
15.	Як чоловік боре ся з природою	90 »
16.	Під морскими хвилями	40 »
17.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 »
18.	Про обірник і инші навози	60 »
19.	Істория Украйни-Руси (в образках)	30 »
20	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 »
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 »
21.	Великий молитвеник „Хваліте Господа з небес“ в оправі полотняній з футералом	1 К 80 »
22.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом на великовім тривк. пап.	2 К 40 »
23.	Молитвеник оправлений в шкіру з позолоч. берег.	3 К 20 »

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·05*.
» Кракова	**2·31***, 5·50*, 8·45, **1·30**, 5·25, **8·40***, 9·30*.
» Підволочиск	7·20, 11·45, **2·20**, 5·50, 10·30*.
» Рави руской	7·50.
» Лавочного	7·29, 11·50, 10·50*.
» Станиславова	8·05.
» Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
» Яворова	8·18, 4·37.
» Коломиї	10·05.
» Ряшева	10·35.
» Тухлї	3·55 (від 15/6 до 30/9).
» Белзця	4·50.

На Підзамче.

» Підволочиск 7, 11·25, **2·05**, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з **Брухович** від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.

з **Янова** (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10/10 вечер.

з **Щирця** від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.

з **Любіня вел.** від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**2·45***, 4·05*, **8·25**, 8·35, **2·45**, 6·35*, 11·—*.
» Іцкан	**2·51***, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
» Підволочиск	6·20, 10·55, **2·21**, 6.15*, 9·50*.
» Яворова	6·00*, 6·55.
» Лавочного	7·30, 2·30, 6·25*.
» Самбора	8·55, 4·15, 10·51*.
» Белзця	10·45.
» Ряшева	4·05.
» Коломиї і Жидачева	3·30.
» Рави руской	7·25*, до Станиславова 9·10*.
» Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
» Стрия	11·30*.

З Підзамча:

» Підволочиск 6·35, 11·15, **2·36**, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до **Брухович** (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.

до **Рави руской** 11·35 в ночи (що неділї).

до **Янова** (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.

до **Щирця** 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до **Любіня вел.** 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 122 Львів, середа 14. (27.) червня 1906. Р. XVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11: Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і вищі приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Амнестия.

Від якогось часу читаємо в польских дневниках, що невдовзї має появити ся цїсарска амнестия для всїх засуджених з причини агітациї за виборчою реформою; а очивидно, що амнестия така могла би бути оголошеною лише за згодою і старанєм парляментарного польского кола.

З правдивим зачудованєм питаємо, для кого тая амнестия призначена, бож нїхто не чув про жадні злочини або провини, котрі би поповнено підчас торічного і сегорічного руху вічевого та розгару агітацийного; противно імпонуючий супокій населеня, повага і сьвідомість цїли у люду, домагаючого ся виборчої реформи, звернула на себе загальну увагу цїлої Европи.

Вправдї на розказ і під впливом звістного обіжника президента Тхоржнїцкого відбуло ся кількатисяч судових розправ з причини агітациї за виборчою реформою, однак ті розправи виказали цїлу погань наших адмінїстрацийних порядків та не закінчили ся анї одним засудом за якийнебудь злочин, загрожений австрийским карним кодексом. Щоби зробити приємність Екс. Тхоржнїцкому та достарчити польскому колу матеріялу на доказ бунтівничого успособленя руского народу, покликано у нас в житє застарілий друковий закон, котрого нїгде не виконує ся, так що він фактично вже перестав істнувати, та на основі ославленого § 23-ого засуджено у нас кілька тисяч мужиків на дрібні кари грошеві або найвисше на кількадневі арешти за те, що вони ширили брошури або лїпили афіші. Засуджено також декого за перекроченє закона о зборах або що найвисше за виступок збіговиска з § 283. і 284. з. к. Всї ті кари давно вже поплачено і відсиджено, так що лише дуже незначну часть невиконаних і то дрібних засудів могла би амнестия обняти.

За те не доказано рускому народови анї одного злочину, якого допустив би ся хто підчас сегорічної агітациї, а всї великі і голосні розправи, як против Прибили з Романова, д-ра Окуневского з Городенки, д-ра Кульчицкого з Коломиї, д-ра Голубовича з Тернополя, о. Яворского з Колодрібки, покінчили ся одноголосними увільняючими вердиктами судів присяжних. Навіть найголоснїйший процес селян з Лядского не дав доказу на якінебудь злочини, а засуди за незначні переступленя на кілька або кільканацятьденні арешти вже виконані і суть лише соромним сьвідоцтвом для адмінїстрацийних властий та для тих, що так легкодушно і злочинно грають ся зі свободою і житєм горожан.

Ясна річ, що польскому колу залежить на оголошеню амнестиї, бо польска преса могла би пускати сьвітови бляхмани про благородність і великодушність Поляків, хоч, як ми висше высказали, така амнестия не мала би для нас найменшого фактичного значіня. Ше більше залежить польскому колу на тім, що в разї амнестиї застановлено би всї слїдства і доходженя, які ще не покінчили ся, а тим самим не прийшло би до явних розправ і до дальшої компромітациї польскої гакати, бо й ті розправи покінчать ся увільняючими вердиктами, як всї попередні. Ми противно, бажаємо, щоби все вийшло на сьвітло денне. Нехай вийдуть на яв ті страшні злочини, ті морди Жидів, ті різні панів, ті підпали дворів, про які писало „Słowo polskie" та цїла гакатистична польска преса; нехай суди нам докажуть, що треба було переповнювати слїдчі вязниці невинними людьми, що треба було впроваджувати до судівництва виїмковий, противконституцийний стан, яким безперечно є звісний обіжник президента львівскої апеляциї. Амнестия, з причини котрої кількасот або хочби кілька тисяч корон не заплатять засуджені селяни патріоти, не верне нам того, що руский нарід витерпів підчас сего легального і спокійного народного руху, та не направить тих терпінь і тих лютих переслїдувань, які невинно витерпіли наші селяни в послїднім році.

Коли польске коло таке благородне, що хоче дїйсно бодай в части відпокутувати свої гріхи, то нехай потягне до відвічальности всїх тих, що легкодушно, пристрастно і злочинно нарушували конституцию та надуживали в інтересї пануючої в краю верстви своєї урядової власти. В першій мірі належить розслїдити всї ті справи, де заряджено слїдчі вязниці з причини агітациї за виборчою реформою, бо переважна часть тих арештів не лише що не мала найменшої законної підстави, але була актом такої брутальности, якої не допускає ся навіть росийске правительство в теперішнім революцийнім часї.

Досить навести, що укінченого правника Мстислава Січиньского держано в слїдчім арештї пять неділь за проголошенє кількох спокійних промов в гусятиньскім повітї, проваджено слїдство в напрямі ріжних злочинів; а хотяй не було нїчого на річи, тернопільска палата радна не хотїла випустити єго з вязниці, аж коли на інтервенцию одного посла мінїстерство зажадало актів, палата радна з обави компромітациї зараз випустила єго на волю. В кілька тижнїв пізнїйше вернули акти з Відня з тим, що генеральний прокуратор наказав застановити слїдство для браку єства карыгідного чину. — Двох 17-літних хлопців з Васильковець держано у слїдчій вязници під закидом злочину з § 98. уступ б) 5 неділь, а то на основі § 175. уступ 2, 3 і 4. з причини обави намови сьвідків, обави утечі і повторенія карыгідного чину. При розправі обох увільнено, а великі заходи в току слїдства, щоби хлопців тих пустити на волю, були даремні, бо тернопільска палата радна бояла ся, щоби 17-літні дїти, з котрих оден каліка, не утїкли з границь Австриї. Таке судівництво — се іронїя!

Або ще оден випадок. Стефан Абрагамовский, сьвідомий патриот з Микулинець, крикнув підчас одного віча однїське слово „ганьба". Молоденький концепіст староства Майкснер арештував єго за те і під ескортою двох жандармів казав відставити дві милї до Теребовлї. Теребовельский судия і особистий приятель п. Майкснера добачив в тім слові єство чину з § 314. з. к. і засудив Стефана Абрагамовского на 3 неділї арешту. Підчас тої розправи Абрагамовский сказав про зізнаня комісаря Майкснера, що вони л о ж н і, та що він докаже своє твердженє. Доказу не допущено, а словом „л о ж" почув ся комісар ображеним, запізвав Абрагамовского до суду, і тут вимірено єму за переступленє § 497. з. к. єще 14 день арешту. Так у нас судять; але за те певно не запитають ся польскі посли. Замість щоби Майкснера потягнути до одвічальности і поставити єго перед судом, пакує ся до арешту спокійного і невинного чоловіка.

Се лише кілька на скорі вирваних випадків; алеж таких є безмежне число! Звісні нам випадки, що пан судия Смажевский з Теребовлї засудив хлопів за наліпленє о д н о г о а ф і ш а на гривну у висотї по 100—150 корон! Звісні нам випадки, що судия з Залїщик засудив адвоката, сьвященика і кількох селян за те, що йшли улицею з кількадесятьма иншими людьми, на гривну по 150 корон. Також звісні нам випадки, що суджено селян за уряджене віча під відкритим небом, бо в хатї, де фактично відбувало ся віче, були отворені вікна!

Польске коло не старало ся о амнестию для селян по нелюдських засудах в роцї 1897 анї не підперло заходів руских послів о амнестию для тих, що їх в 1902 р. засуджено на величезні кари за злочини стрейкові; але старає ся о амнестию нинї за такі злочини, яких не було і нема. Руский нарід не домагає ся амнестиї, а домагає ся справедливости та пошанованя конституцийних законів, бо того нїколи в Галичинї не було та відай не скоро буде. Руский нарід домагає ся, щоби потягнено виновників і дїйсних злочинців до відвічальности, — поки час та поки руский нарід не стратив ще всеї надії, що в Австриї — нема для него будучности.

Викликують вовка з лїса.

„Кого Бог хоче покарати, тому розум відбирає"... От таке можна би нинї сказати о Поляках, як би не се, що вони вже перед столїтьми стратили свій політичний розум. Дуже обережні, аж до пересади лєгальні репрезентанти руского народу в державній радї вже від кількох лїт кінчать всї свої промови пересторогою, що як центральне правительство, галицка адмінїстрация і польска суспільність не змінять свого поступованя супротив Русинів, то руский народ, не маючи лєгальних средств борби о свої права, готов зійти на иншу дорогу. Правительство і Поляки чейже знають, що Русини уліплені з тої самої глини, що Чехи, Хорвати, Мадяри і Французи, а у всякім разї з тої самої, що їх закордонні брати; повинні знати, що у Русинів кров і нерви а тої самої матерії і функціонують так само, як у народів, котрі по безуспішнім вичерпаню лєгальних средств оборони, переходили до тактики нелєгальної. Коли правительство і Поляки мимо пересторог анї гадають змінити свого поступованя, то бодай не повинні самі викликувати вовка з лїса, не повинні агітувати за тим, що східну Галичину може перемінити в вулькан. Бо чим же, як не викликуванєм террору є польский алярм з нагоди такої мариниї, як завалене тріумфальної брами, виставленої для польских Соколів в Сколім?; Самі Поляки спровокували завалене сеї брами, а тепер мовби самі кричать во все услышанїє: vivat sequens!

Хто як хто, а польскі дневники передовсїм повинні були набрати води в рот і мовчати про се, що стало ся в Сколїм, — очивидно, коли то не Поляки самі підрізали браму, щоби відтак вину звалити на Русинів і викликати репресиї проти руских товариств гімнастичних, але коли се стало ся так як вони розказують. Бо коли се правда, що тріумфальну браму знищили Русини, коли би навіть убите Чайковского було з сим в звязи (що є рішучо виключене), то Поляки повинні розуміти, що се був би акт розпуки Русинів, провокованих і поневіряних від кількох поколінь. Коли би навіть все те, що стало ся в Сколїм дійсно зробили Русини з національно-політичних мотивів, то польскі політики і польскі дневники повинні знати, що власти позволили на злет польских соколів в рускім краю і в рускій місцевости, забороняючи рівночасно на тій самій рускій земли і в рускій місцевости зїзд „Січий" в (Спешвідску). Чи за се рускі „Січовики" мали вийти польским „Соколам" на зустріч з музикою і витати їх трикратною сальвою з моздїрів?! Прецїнь ті, котрих підозрівають о завалене брами і о морд, дуже добре знають, що Поляки на всїлякі свої патріотичні шопки в рускім краю мають до розпорядимости салї народних шкіл, повітових рад, магістратів, а Русини на власній земли не можуть користати навіть з своїх власних, власною керванцею поставлених будинків, бо пр. дім „Надії" в Бережанах „валить ся", або зайшла якась инша перешкода. Рускі „Січовики" пережили і переживають переслідуваня, звісні з інтерпеляций і промов руских послів в соймі і в державній радї, коли рівночасно і на їх очах польскі „Соколи" свобідно розвивають ся і при помочи властий уладжують на рускій земли, серед руского населеня шовіністичні манфестациї, як би нароком на се, аби дратувати руске населенє, аби показати, що на рускій земли Поляк є паном, а Русин не має навіть прав комірника. Тим, котрі мали попсувати Полякам їх провокацийну забаву в Сколїм, дуже добре звісні такі факти, як той, що львівский староста Франц тероризує війтів, щоби недопускали до закладаня руских товариств гімнастичних, а за те, щоби силою своєї власти закладали в своїх громадах польскі „Соколи".

Против усїх тих надужить, безправств і провокаций Русини не мають нїяких правних средств. Про все те знають польскі політики; тож польскі дневники в інтересї своїх родимців у східній Галичинї не повинні долювати оливи до огню, але коли би показало ся, що факт в Сколїм є дійсно актом нїмети, повинні не лиш самі завернути з дотеперішної дороги, але ще й на центральне правительство вплинути, щоби раз вже і в Галичинї перевело конституцийну засаду рівноправности, бо, що нинї стало ся в Сколїм, може завтра повторити ся в котрій небудь иншій громадї східної Галичини.

---

11)

Причинки до істориї „Народного Дому" у Львові.

(Конець.)

V.

І щож скаже на се вся руска суспільність, цїлий руский нарід? Наші батьки і весь руский нарід складали свої жертви на те, щоби здвигнути національний інститут для питомого розвою своєї народности. І від сорока років той інститут здвигнений, — і який хосен приносить він нашому рускому народови?

Наша національна ідея розвинулась уже широко. Нинї зрозумів вже великий загал, що нарід може лиш на своїй питомій основі підноситись. Праця на народній ниві поступила в послїдних десятках лїт на всїх полях, — і нїяка зневіра, що могла давнїйше ще деяких огортати, не може мати нинї місця. Національна і горожаньска сьвідомість розширилась в найдальші верстви простонародя. Під національним стягом стає велика більшість що найкращої руской інтелїгенциї, духовної і сьвітской, і она власне веде нинї провід свому народови. Рідний розвій іде у нас в найкраще.

Та сей розвій не находить нїякої підмоги в нашім інституті, „Народнім Домі". Навпаки, національна ідея, єдино розумна і здорова у кождого народа, виперта із єго стін, — і вся передова наша інтелїгенция, найкращий цьвіт народа, має загороджений там вступ. В нашу інтституцию вдерло ся стадо трутів, що виреклись своєї народности і пішли на службу чужому молохови. І они загарбавши „Народний Дім" в свої руки, використовують ті добра, які руский нарід від 50. років там нагромадив, щоби спинити наш питомий розвій і повернути житє нашого народа на московский шлях. Тим чином „Нар. Дім" не приносить рускому народови не то нїякого хісна, але завдає єму єще найбільші шкоди.

Робота наших ренегатів являє ся особенно в нинїшних часах просто безглуздим анахронїзмом, коли манїя панрусизму валить ся вже у своїй власній вітчинї, в Росиї, а підносить ся там що раз сильнїйше ідея питомого розвою народів. Та наші відступники слїпі на ті події нового часу і беруть ся переводити свої цїли ще з потроєною силою, щоби конечно піддержати у нас те, що в царатї паде.

Що гірше, деструктивна їх робота грозить тепер ще більшими шкодами, як було попередно. Досї ішла московска пропаганда в „Нар. Домі" ще в вузших границях, — бо більша часть доходів оберталась на будову церкви і на упорядкованє ріжних економічних і фінансових справ. Нинї ті дїла в більшій части уладжені, і пропаганда має піти аж тепер широкими вітрилами. Головно же намірено звертати величезні фонди многомілїонового народного майна на основуванє і піддержуванє в цїлім краю ріжних бурс, пріютів, пансіонів для всякого рода молодїжи, з тою цїлию, щоби загорнути всю руску молодїж і виховати єї за подану сочевицю в московскім дусї. Ся акция закроєна на великі розміри. Недавно виразив ся один визначний корифей з „Нар. Дому"; „Ми сміємо ся з ваших ідей і праці для народа; ми маємо капітали, закладаємо всюди бурси, виховаємо для себе тисячі молодїжи, і закинемо всїх вас і ваші ідеї нашими шапками". Добро народа має бути отже ужите на вихованє єму ренегатів! Чи убють нашу живу ідею і чи дасть ся їм перещепити на нашім дереві чужу ростину, се велике питанє; — але що готові сильно спинити житє народа, особенно при других єго перепонах, се певно.

І чи на все те має руска суспільність і руский нарід мовчати? Годї! Дїло стоїть нинї вже зовсїм ясно, і ми не можемо вже віддаватись нїяким ілюзиям.

Ми не можемо, як передше, уводитись ще надіями, що узурпатори з „Нар. Дому" вразумлять ся, віддадуть нам справедливість і допустять до участи в народнім інститутї. Нинї відкрили они вже отверту карту: що уважають „Нар. Дім" своїм виключним добром, що нї одна стопа народовця не стане там, і що вся інституция має іти на ведене чистої московскої пропаганди! І від того не відступлять они вже нї на йоту!

Годї нам поводуватись фалшивою амбіциєю, якою руководились передше, що народна честь не позволяє нам, виступати проти своїх братів і проти руского інституту, — що наша моральна сила мусить там взяти колись верх. Такий наш погляд був надто ідеалїстичний, і показав ся в практиці зовсїм хибний. Вся наша моральна сила, хоч би і яка була, не вдіє там до судного дня нїчого, бо найлучших синів Руси відпихає з відтам брутальне насильство. Рускі брати? Ми зуси мо вже раз перестати, смотрїти на верховодів „Нар. Дому", як на „блудних синів" Руси, що готові ще завернути і іти з нами разом; ті, що відступили від свого і поставили собі з цїлою сьвідомостию за головну задану всїми силами протидїлати і вищити питомий розвій свого народа, — се вже не „заблудші сини" і наші брати, а Каїни і Ефіяльти. Рускій інститут? Тут не ходить о повалене інститута, але о те, щоби вирвати національне добро з рук самозванчої каїки, котра обертає єго лиш на шкоду народа, а віддати рускому народови, до котрого належить, і повернути на єго пожиток. Се довершити, є прямо нашим народним обовязком; а залишене того було би при задуманих нових затїях наших відступників убийством для народа.

Вся руска суспільність і цїлий руский нарід повинен отже повстати, зажадати рішучо і в правний спосіб повернени собі національного добра, а відтак і ужити єго на питомий культурний розвій свого народа.

Очевидець.

„Morderstwo polityczne."

Доносять нам зі Сколього з дня вчерашнього:

Тут цілий нинішний день веде жандармерия слїдство, однак без успіху. Жандарми арештували двох вартівників нічних, Василя Васичана і Івана Мацегу, і відставили їх до суду; вони мали *пяного* Чайковского на просьбу єго вітця відводити до дому. Пяний Чайковский упав кілька разів і потовк ся; знайдено на нім на голові і плечах рани, що імовірно походять *з того потовчення*. Опісля мусїв по пяному упасти до студні. Межи єго смертию а з'їздом польских Соколів і знищенєм триумфальної брами рішучо нема жадної звязи. Доказано зізнанєм батька Чайковского, що покійний перед кількома днями пхнув ножем якогось робітника, а той грозив єму пімстою.

Кигует Iwowski оголошує нині такий лист від свого пароком висланого кореспондента з д. 25. с. м. (з понеділка):

До понеділка нїкого тут не увязнено; аж в понеділок по полудни увязнено двох робітників з Демиї Iв. Мацегула і Василя Васаха, котрі критичної ночи у Сколїм були *за вартівників. При переведенїй в понеділок* секциї судово-лїкарска комісия найшла на тїлї покійного одну рану на голові від острого знаряду, потовченє на чолї і подрапаня на лици, слїдів насильної смерти не найдено. Лїкарі орекли, що покійний погиб не від утопленя в студни, а лиш від удушеня; але на шиї не найдено слїдів людских рук.

Пок. Чайковский (він Поляк, не Русин) не мав критичної ночи нїгде варти; громадским вартівником є єго отець. Покійний, занятий в складї дерева, стрів в суботу около год. 10. веч. коло того складу якогось дозорця дерева і просив єго гроший або пива. Той обіцяв єму заплатити пива, коли випє відразу три „гальби". Чайковский випив *пиво, а потому* горівку. Вийшовши з шинку підхмелений, пустив ся до ринку і голосно сьпівав. Тут стрінув єго отець і звелїв їти до дому. Але покійний не пішов до дому і *около* 12. в ночи знов явив ся в ринку. Тогдї отець попросив Мацегуна і Васахана, щоби єго відвели. Чайковский пішов попереду, а ті два за ним; що дальше стало ся, не знати; зрана найдено Чайковского неживого в кирници. Мацегун і Васахан вернули около 2. год. в ночи до ринку і сказали вітцю, що відвели сина до дому.

Шкода на гімнастичнім боїску мала. Хоругов на боїску *не знищено*; знищено хоругви на купелевих будках при Опорі, і то лише польскі; руских не рушано. Вартівники кажуть, що бачили в ночи кількох людий, *котрі утїкали від шатер, поставлених коло* боїска; опісля показало ся, що ті шатра ушкоджені. Коло триумфальної брами чула якась Жидівка з своєї хати около 1. або 2. год. в ночи лоскіт від ударів сокири, а потому лоскіт від упадку брами; вона виглянула через вікно і побачила кількох утїкаючих людий. Доси нема жадного доказу, що убійство Чайковского має яку звязь з поваленєм триумфальної брами.

Увязнені рішучо відпирають ся вини; кажуть, що пок. Чайковский утік їм, і вони не знають, що з ним стало ся. Вони подали *своє alibi*, котре почасти доказали.

Отсе змист дописи Кигует-а, котрій і наша допись не суперечить.

Руска щадниця в Перемишли.

Народна Торговля, Днїстер, Ризниця, були перші рускі институции фінансові, котрі обудили в нашій суспільности довірє у власні сили і дали товчок до дальшої працї на поли економічнім. Заохочена прикладом їх працї і поводженя, приступила руска інтелїгенция до закладаня товариств кредитових і господарских. В р. 1894—1896 повстала „Віра" в Перемишли, Каса задаткова в Стрию, Банк звязковий в Станиславові, Кредитовий „Днїстер" і Защита землї у Львові, Надія в Бережанах, Самопоміч в Бродах, Теребовли і Городку, Руска Каса в Чернівцях. За ініциятивою Днїстра утворено краєвий Союз кредитовий у Львові для організованя і патронїзованя нових товариств, і від того часу пішла з правдивим запалом дальша робота. *Заложено в протягу* 8 лїт цілий ряд товариств кредитових і продукцийних, крамниць, спілок торговельних, спілок райфайзенок і і молочарских. Число їх росте з кождим роком о кількадесять. *Для належного веденя* їх і контролї утворено осібний Союз ревізийний, котрий через специяльних ревізорів переводить систематичні люстрации, щоби всюди робота йшла правильно і з пожитком для народа. Вже з кінцем р. 1904. належало до Союза 84 стоваришень, котрі мали 44.124 членів, 1,732.751 К власного капіталу (удїлів і резервового фонду) і 8,878.924 К вкладок; річний оборот грошевий виносив 42,876.318 К. В р. 1905. і 1906. цифри тї ще збільшили ся і збільшило ся число союзних товариств на 132. Ціла суспільність віднесла ся з довірєм до сеї роботи і поперла свої товариства; прим. товариство кредитове Днїстер посідає вже близько 2 і пів пільона вкладок, і богато других повітових товариств розвинуло ся гарно, посідають значний кредит в Банку краєвім і Союзї кредитовім. Удїляючи переважно кредиту господарям і властителям реальностий за штабуляцією на перше місце, дають сі товариства материяльно повну гваранцию для льокованих у них капіталів; але формально не посідають законної пупілярної гваранції, бо закон не признає стоваришеням кредитовим (анї руским анї польским) пупілярної опезпеки для вкладок. Для того тї капітали, котрі після закона мусять бути льоковані в институциях з пупілярною обезпікою: капітали і лєґати церковні, капітали фондацийні і гроші малолїтних, не могли би бути льоковані в руских стоваришенях і лежали в касах ощадности або в цїнних паперах. Нераз дискутована була квестия що-до уміщеня церковних капіталів і вдовичо-сиротиньских фондів в руских товариствах і в р. 1901. делєґати комісиї вдовичо-сиротиньских фондів звернули ся до Днїстра в тій справі. По нарадї з управою Днїстра і краєвого Союза кредитового узнано конечним старати ся у правительства о заложенє руской щадниці, однак на разї не було виглядів на узисканє потрібного призволу правительства. В р. 1903 дискутовано в кругах наших послів справу заложеня акцийного банку; однак переважила гадка, що нам конечнїйша на разї власна каса ощадности: В червни 1904 відбула ся нарада делєґатів руских товариств фінансових, передискутовано проєкт статута руской щадниці, представлено проєкт Екси. Митрополитови і Преос. Епископам, котрі зичливо гадку приняли і поперли, і 1. жовтня 1904. внесли основателї просьбу через ц. к. намісництво о удїлене концесиї на руску щадницю у Львові. Тут стрінула ся справа з перешкодою, бо намісництво противило ся заложеню руской щадниці у Львові. Числячи ся з тим фактом, вибрали основателї другий старинний наш княжий город на осїдок каси, Перемишль, де є столиця Епископа і руска інтелїгенция віддавна проявляє незвичайну дїяльність та здвигнула такі гарні институциї фінансові і инші народні, як товариство кредитове „Віра", Спілку торговельно-промислову, Народний Дім, Дівочий институт получений з лїцеєм, Мужеский институт, і т. и. В липни 1905. предложило намісництво просьбу основателїв міністерству справ внутрішних з прихильним внеском, а міністерство по конференциї з основателями зажадало в сїчни 1906. деяких змін в статутї і зложеня фонду гваранційного 40.000 К. Основателї доповнили се зараз після жаданя міністерства і рескриптом з дня 30. мая 1906. ч. 42.091, дорученим на руку Ексц. Митрополита, узискали концесию на отворенє „Руской Щадниці" в Перемишли після затвердженого статута. Тепер відбудуть ся в Перемишли перші загальні збори товариства, а по виборі виділу увійде каса в житє. Є се факт великої ваги для нашого розвою на поли економічнім. Хоч щадниця має свій осїдок в Перемишли, не є вона касою льокальною, але має характер загальний краєвий, не є тілько для повіта перемиского або епархії перемиської, але для цілого краю, для всїх 3 епархій, і всї Русини з цілого краю повинні горнути ся до сеї першої руской щадниці і всї свої капітали, які вимагають пупілярної обезпеки, повинні від тепер льокувати тілько в своїй щадници.

Руска щадниця в Перемишли опирає ся на формі Товариства (є то т. зв. Vereinskasse), подібно як гал. каса ощаднотти у Львові. Звичайно повстають каси ощадности заложені громадами, містами і повітами; але може заложити касу ощадности також товариство, і таких товариских кас ощадности є в Австриї 67. Не ріжнять ся вони що-до вкладок ощадности, прав вкладників, заряду фондами, способу льокациї і надзору правительства в нїчім від мийских або повітових кас; підлягають тим самим законам і дають таке саме безпеченьство. Організация Руской Щадниці в Перемишли є від подібних кас товариских остілько відмінна, що число членів Товариства Руской Щадниці не є обмежене, і члени обовязані складати одноразові датки по 100 К на фонд основний, коли в галицкій касї ощадности у Львові число членів є обмежене до 80, і члени не вносять жадних вкладів. На разї складає ся Руска Щадниця в Перемишли з 73 членів основателїв, котрі підписали статут і отримали концесию, межи ними всї 3 князї церкви і члени всїх 3 капітул (імена всїх членів основателїв оголосить осібно щадниця); а зложений фонд основний призначений на покритє коштів заснованя, друків, льокало і адміністрациї в першім роцї; решта фонду і пізнїйші вклади будуть перенесені на фонд резервовий щадниці Окрім того розпоряджає щадниця осібним фондом гваранційним 40.000 К на забезпеченє вкладок і їх опроцентованє, доки фонд резервовий не осягне висоти 5% суми вкладок. Сей фонд гваранційний є ульокований в цїнних паперах, а зложило єго 10 товариств: кр. Союз кредитовий, тов. кред. Днїстер, Народна Торговля, Віра в Перемишли, Руска каса в Стрию, Банк звязковий в Станиславові, Товариство кредитове в Тернополи, Товариство урядників і сьвящеників, Хлопский Банк в Калуши і Руска каса в Рогатинї. Що року відбувають ся загальні збори членів Товариства щадниці, котрим дирекция складати має справозданє і замкненє рахунків, вибирають комісию контрольну і членів виділу.

Управу товариства становить виділ щадниці, зложений з 12 членів, з котрих 9 вибирають загальні збори, а 3 іменують ординарияти. Виділ вибирає зпоміж себе 2 членів дирекциї і 2 заступників директорів, котрі разом з предсїдателем виділу становлять дирекцию щадниці. Поза тим всї прочі постанови статута о вкладках ощадности і їх опроцентованю, о книжочках щадничих і правах вкладчиків, о удїлюваню позичок, есконтованю векслїв, цензорах векслевих, льокованю фондів, о ужитю зисків річних, о фондах товариства і надзорі правительственнім суть такі самі, як у всїх касах ощадности, бо для всїх кас обовязує той самий закон (т. зв. регулятив з 2. вересня 1874) і для всїх приписаний взірцевий статут, уложений міністерством (розпор. мініст. з 19. мая 1882 ч. 1139). Вітяг з статута і поясненє важнїйших постанов обговоримо в осібній статї для відомости широкого загалу; на разї розказали ми висше історию заложеня і організацию товариства Руской Щадниці в Перемишли.

Поки ще прийшла концесия на заложенє Руской Щадниці, появила ся в декотрих органах неприхильної польской преси і на з'їздї делєґатів кас ощадности у Львові (на внесок директора польской перемиской каси) поклики до правительства з протестом проти удїленя концесиї на Руску Щадницю, бо нїби то не потреба нової щадниці і нїбито се справа політичної натури. Бачимо, що дневники і шовінїсти польскі все згідно повтаряють, коли Русини добивають ся потрібних для себе институций і заведень, що Русинам нїчого не потреба: не треба їм руских гімназий, на треба руского університету, не треба руских шкіл, не треба руского театру, не треба руских кас і товариств. І коли би се тілько від них залежало, то не дістав би ти, Русине, нїчого і відразу живцем лягай до гробу, не жити тобі попри своїх сердечних братях. Але люди безпристрастні, неупереджені мусять признати конечну потребу руской щадниці і тїшити ся, скоро глянуть на справу з річевого становиска. Після статистичних дат з р. 1902. було в Австриї 568 щадниць, а в них 3.900 мілїонів вкладок від 32 мілїонів вкладчиків; з того було в Галичинї 45 кас і 196 мілїонів вкладок від 234.000 вкладчиків, т. є. заледви 5 прц. цілої суми, хоч Галичина займає 28 пр. цілої Австриї що-до обшару і населеня. Коли в цілій Австриї припадає одна каса ощадности на 528 квадр. кільометрів і на 46.537 населеня, то в Галичинї одна каса була на 1.744 кв. клм. і 164.772 осіб; отже в Галичинї є ситуация 4 рази гірша як в цілій Австриї (а 7 разів гірша як в Чехах). Як же тут говорити, що в краю не треба нової щадниці? Сказав би хто: хто хоче складати свої ощадности, то має подостатком товариств кредитових; але раз що ті товариства не заступлять кас ощадности, бо не мають пупілярної обезпеки, а по друге, що у всїх 654 галицких товариствах є заледво половина того зложена, що в щадницях. Взагалї кождий мислячий чоловік знає, що в краю нашім за богато колєктур льотерийних, за богато шинків і трафік, а за мало кас щадничих і всяких товариств економічних.

Коли Русини закладали „Днїстер", повторяло богато Поляків, що се товариство непотрібне, бо є краківске товариство; коли повставали рускі стоваришеня кредитові і їх Союз, так само кричали, що се непотрібне. А дїйсність показала, що „Днїстер" не провадить ворожої конкуренциї проти крак. товариства, що оба згідно працюють для добра населеня і для позисканя неасекурованих селян і що днесь осягнули се, що при шкодах горить менше неасекурованих, нїж колись, що „Днїстер" через своїх 1.000 агентів помагає крак. товариству ширити межи селянами житєві обезпеченя. А таки попри ті оба товариства є ще в Галичинї досить позакраєвих товариств. Так само показало ся, що $^{3}/_{4}$ руских товариств кредитових заложено в таких місцевостях, де зовсїм не було і нема польских товариств, і що сеся $^{1}/_{4}$ часть, котра істнує в тих самих містах, де польскі товариства, не перешкаджає польским товариствам анї не веде з ними нельояльної конкуренциї, та що єще суть місцевости, де істнують жидівскі лихварскі товариства і не перестануть дїлати шкідливо, доки не повстануть там рускі союзні товариства. Взагалї показує дїйсність, що Русини ведуть реальну пожиточну роботу економічну і що єще богато потреба і можна би зробити, як би не перешкаджав шовінїзм польский, котрий не позваляє нашим сердечним приятелям дивити ся на роботу Русинів предметово, — колиби польскі уряди не видумували таких незнаних в цивілїзованім сьвітї перешкод, як се, що не позваляють народним учителям і судовим урядникам трудити ся в найпожиточнїйших економічних стоваришеня. Показує дїйсність, що не Русини, а Поляки з патроном д-ром Стефчиком на чолї зводять політику і шовінїзм на поле економічної роботи, і через такий шовінїзм і вузкоглядну заздрість не може наш край визволити ся з нужди, біди і лихварских пут. Лишаймо одвічальність за таку шкідну роботу польским шовінїстам, а самі робім дальше витревало свою роботу і сповняймо обовязок зглядом народа; працюймо на поли господарства і економічнім; попираймо згідно всї свої товариства; не розбиваймо, лучім свої сили без огляду на партиї і політичні або особисті симпатиї; закладаймо дальше товариства позичкові там, де розпаношила ся лихва; закладаймо товариства „Сїльский Господар" чи то єго філії, Спілки молочарскі і експортові, Гостинниці і Торговлї, бурси ремісничі і варстати, Товариства Защити землї і парцеляцийні, свої бюра посередництва працї і Достави, свої товариства і спілки нафтові, свій Банк акцийний. Але робім все розважно і реально, вибравши відповідних людий і перестудіювавши наперед річ основно; робім не для блїхтру анї для амбіциї одиниць; працюймо для хлопа і разом з хлопом, учім єго робити в товариствах економічних; купуймо землю, хоть дорого, і домы в містах; а станемо сильні, дамо нашій молодїжи захист і будучність, осягнемо гімназиї і університети, добудемо волю!

Державна рада.

Палата послів.

(*Засїданє дня 25. с. м.*)

Відень. В дальшій дискусиї забирає голос п. Бобжиньский. Каже, що Поляки мусять безуслівно жадати розширеня автономії. Найважнїйшим розширенєм автономії *була би зміна* арт. 11. основного закона о репрезентациї держави. Крім того ходить о зміну рамових законів, виданих на *підставі сего основного закону*, і о те, щоби краєвому законодавству полишити більше поле, передусїм що-до організациї адміністрациї, шкільництва і краєвої культури. Також *можна би богато зробити при помочи* розпорядків і краєвих законів, розширити компетенцию краєвих властий і перевести децентралїзацию адміністрациї. П. Елєнбоген заявляє, що соціялїсти вірять, що правительство хоче виборчої реформи, бо від сего залежить єго політична екзистенция; однак кож думають, що правительство занадто поволи сю справу переводить. Генерального страйку нема чого бояти ся, бо робітники є зовсїм спокійні.

(*Засїданє дня 26. с. м.*).

Відень. На засїданю відбувала ся дальша дискусия над буджетовою провізориєю. По кількох нїчим незамітних бесїдах засїданє перервано. Слїдуюче засїданє нині (27. с. м.).

З виборчої комісиї.

Відень. На вчерашнім засїданю п. Пергельт заявляє ся за відокремленєм Галичини, противить ся помноженю галицких мандатів і жадає одного нїмецкого мандату для Бялої. П. Козловский промовляє за признанєм Галичинї 110 мандатів. Міністер внутрішних справ д-р Бінерт уважає помноженє числа мандатів для Галичини неузасадненим. Дальше противить ся утворенню одного нїмецкого округа в Бялій з околицею. Колиб мав бути посол з Бялої мав бути репрезентантом всїх Нїмців в Галичинї, то і тогдї жаданє одного нїмецкого мандату не було би узасаднене. В Галичинї є кругло 212 тисяч Нїмців, але з того правдивих Нїмців є лише 60 до 67 тисяч, а решта то Жиди. В 82. громадах мають Нїмці більшість. Є то місцевости, де осїли в своїм часї Нїмці-кольонїсти і задержали до тепер свої окремі прикмети. В сих громадах число мешканців виносить 82 тисячі, в чім є лише 56 тисяч Нїмців. По промовах ще кількох послів заявляє ся п. Василько за нїмецким мандатом в Галичинї. Що-до відокремленя Галичини, то більшість людности Галичини, і Русини і Жиди, і чути о сїм не хочуть. По промові предсїдателя замкнено засїданє. Слїдуюче засїданє нині.

З Росиї.

З державної думи.

Петербург. У відповіди на інтерпеляцию в справі голоду заявив міністер внутрішних справ Столипін, що ся справа буде завсїгди предметом печаливости правительства. В сїм році буде на се треба 10 мілїонів рублїв і правительство предложить думі проєкт закона в справі помочи для людности. На сю цїль видано вже понад 80 мілїонів рублїв. Міністер збиває тверджене, будьтоби внаслїдок голоду вибухли епідемії. Правительство очікує співучасти людности в ратунковій акциї. Кількох бесїдників доказувало, що льокальні власти ставляли перешкоди ратунковій приватній акциї. П. Аладїн заявив, що зубоженю людности винувате правительство. Керманичем ратункової акциї іменовано тепер Гурка, того самого, що поставив внесенє на зрабованє майна тих, котрі брали участь в аграрних розрухах в тих околицях, де тепер Гурко веде ратункову акцию. Міністри не являють ся в думі, коли ведуть ся наради над амнестиєю, але є вони тепер, як треба гроший для голодних. Однак грошї застрягли би в карманах чиновників. Бесїдник вносить утворити для сеї справи комісию, зложену з членів думи. Дума не має довіря до правительства і не ухвалить єму анї копійки. П. Родичев вказує на то, що правительство доводить людність до жебрачої торби. В Росиї буде доти голод, доки удержанє ладу буде виключно в руках правительства, доки серед урядників буде корупция. Міністер Столипін заявляє, що готов відповісти на починені єму закиди, однак не буде відповідати на бесїди послів з лївиці. На се роздали ся крики: „Проч! Дімісіонувати! Не сьмійте обиджувати думи!" Міністер серед криків і свистів виходить з салї. Дума приняла слїдуючий порядок дневний запропонований пп. Набоковом і Аладїном: „З огляду на трудности, ставлені ратунковій акциї в справі голоду, і з огляду на те, що нема одвічального супроти думи міністерства, дума жадає установленя для сеї справи окремої комісиї під контролею думи". На сїм засїданє замкнено.

Петербург. Комісия „пятьнацяти" на припорученє думи виготовила проєкт закона о особистій ненарушимости членів думи.

(Телєґрами.)

Петербург. Міністерство внутрішних справ виготовлює проєкт закона о свободї совісти. Проєкт сей позваляє на безконфесийність, і зносить обмеженя що-до свободи віроісповіданя.

Петербург. Двірска поступова партия висуває на наслїдника Горемикіна бувшого міністра рільництва А. Єрмолова.

Петербург. Дневники доносять, що на зборах в Краснім Селї взяло участь богато жовнїрів усїх родів оружя. Жандарми розвязали збори і арештували много військових і цивільних. — Оногдї козаки не хотїли стрілляти до згромадженя, в котрім взяло участь 2000 робітників.

Берлїн. „Berl. Tageblit" доносить: Преображеньский полк прибічної гвардиї, в котрім служив цар Николай офіциром, дістав приказ вимашерувати з Петербурга до Петергофа, щоби зміцнити тамошний гарнізон,

що стереже двора. Коли дано команду до вимаршу, цїлий полк відмовив послуху. Вел. кн. Николаєви Николаєвичу заявили вояки, що тому не підуть до Петергофу, бо знають, що їх призначено розігнати думу, а сего вони не зроблять. Аж коли командант і офіцири дали слово чести, що полк є призначений для забезпеченя особи царя і єго родини, рішили ся жовнїри вимашерувати до Петергофу.

Гумань. Ширять ся аграрні рухи. В Марківцї прийшло до борби з поліцією. В Сінниці селяни зруйнували двір.

ТЕЛЄГРАМИ.

Побоюваня цїсаря.

Прага. „Bohemia“ доносить, що цїсар в часї свого побуту в Либерци заявив в розмові з визначними промисловцями, що вправдї угода з Угорщиною є до р. 1917. забезпечена, однак боїть ся, що стане ся по р. 1917., хоч сего часу не дожиє.

Ревізия процесу Драйфуса.

Париж. Генеральний прокуратор виступив також остро проти бувшого міністра війни Мерсієра, закидуючи єму, що допускав ся злочину за злочином, щоби лише спричинити увязненє Драйфуса.

Імїграцийний закон.

Вашингтон. Палата репрезентантів приняла імїграцийний закон з поправкою, що особам, котрі хотять імїгрувати тому, щоби уникнути релїгійного або полїтичного переслїдуваня, не належить сего заборонювати, хоч би і не мали вони якої иншої законом жаданої кваліфікациї.

НОВИНКИ.

— **Конкурси.** Управи всїляких бурс понадсилали нам конкурси на вільні в бурсах місця в просьбою о їх оголошенє. Задля великого браку місця в нашім дневнику відкладаємо ті оголошеня з дня на день і таки годї діждати ся хвилї, щоби найшло ся на них місце. Длятого рішаємось нинї помістити їх бодай в скороченю. Інтересовані управи бурс просимо уклінно о вибачливість, а батькам і опікунам звертаємо увагу на нинїшні оголошеня конкурсів.

— **Хлїборобскі страйки.** В селї Чижикові львівского повіта вибух тамтого тижня — як нам доносять — полїтично-економічний страйк. Селяни держать ся незвичайно солїдарно, хоч страйкового комітету зовсїм нема. Страйк вибух без нїчиєї намови, лише із загального бажаня бойкотувати ворогів руского народа. — З Бережанщини пишуть нам: Страйк, який почав ся місяць тому в Слободї золотій, не вдав ся, бо нарід темний і другі, особливо здеморалїзований маломістечковий елємент з Козови, ломили штрайк. Чисто як зрадники поступили собі деякі господарі з самої Слободи, пішовши мимо страйку до конюшини. Знаменний факт, що посесор хотїв у війта й писаря печатки на посьвідченє, що в селї нема страйку, аби могти обдурити людий з околиці й спровадити їх на роботу. Писар Літиньский згодив ся дати печатку, але війт побояв ся й не дав. Тепер страйк вибух на ново, форналї й денники рішучо постановили витримати до крайности, лише щоби козівскі робітники (еж може в Козові які дїячі! не ломили страйку на сором усїм та на скриту радість ворогів! — *B.*

Урядова Gazeta lwowska дементує подану деякими польскими часописями вість, немов то в Бучаччинї настало якесь заворушенє на страйковім тлї та що туди вислано зі Львова військо. Зате вневнює згадана газета про мнимі неспокої в рогатиньскім повітї, наслїдком чого намісництво зарядило розмищенє двох компаній піхоти і шкадрони драгонів в околици Демянова, Бурштина, Курова, Кунашова і Різдвян.

— **Сегорічні заг. збори тов, „Просьвіта“** відбудуть ся вже в сю пятницю д. 29. с. м. по отсїй програмі:

I. О год. 7·30 рано: В церкві СС. АА. Петра і Павла поминальне богослуженє за померших членів при участи хору читальнї тов. „Просьвіти“ жовківского передмістя.

II. О год. 9.: Посьвяченє памятника Маркіяна Шашкевича на личаківскім кладовищи при участи хору читальнї „Просьвіти“ личаківского передмістя.

III. О год. 11-тій Загальні збори в сали „Яд Харузім“ при ул. Бернштайна.

IV. Точно о год. 4-тій по полудни відбуде ся в сали „Яд Харузім“ при ул. Бернштайна в память Маркіяна Шашкевича великий концерт людовий силами львівских читалень тов. „Просьвіти“ з отсею програмою: 1. а) Ярославенко: Марш руских соколів, б) Шеффер: „Почта в лїсї“ флїгельгорнове сольо — виконає орхестра читальнї тов. „Просьвіта“ городецкого передмістя під управою п. Л. Гладиловича. — 2. Промова. — 3. Іван Біликовский: „Вязанка українських пісень“, уложена з нагоди торжества, — відсьпіває мішаний хор читальнї тов. „Просьвіта“ в середмістю під управою композитора. — 4. М. Шашкевич-Матюк: „Веснівка“, сопранове сольо в супроводї фортепяну, відсьпіває член читальнї тов. „Просьвіта“ жовківского передмістя п-на Б. Зазуляківна. 5. Шевченко-Січиньский: „Лїчу в неволї“ відсьпіває в супроводї фортепяну мішаний хор читальнї тов. „Просьвіта“ личаківского передмістя під управою п. Ю. Павлуся. — 6. М. Шашкевич: „Побратимови“ деклямация, виголосить член чит. тов. „Просьвіта“ в середмістю п-на Парася Півень. — 7. Ф. Колесса: „Гагілки“, етнографічна картина музична в народних піснях, відсьпіває мішаний хор чит. тов. „Просьвіта“ жовківского передм. під управою п. Тадея Купчиньского. — 8. Дїточий хор руской Захоронки відсьпіває: „Реве та стогне Днїпр широкий“. — 9. а) А. Рубінштайн: „Хор монахинь і партия Демона“ з опери „Демон“ (3 акт), б) І. Лаврівский: „Гей річенько бистренькая“, в) Ф. Мендельсон: „Пісня о жайворонку“, відсьпіває міш. хор чит. „Просьвіта“ городецкого передм. під управою п. Вол. Галиковского. — 10. Шевченко-Вербицкий: „Заповіщанє“, басове сольо в супроводї двох хорів і фортепяну, виконають спільно хори усїх Читалень тов. „Просьвіти“ під управою п. Івана Біликовского. — Фортепяновий супровід обняв п. Тарас Шухевич. Ціна місць: Крісла І-рядні 2 К. II-рядні 1·80 К, III-рядні 80 сот. На балконї І-рядні 1·50 К, II-рядні 1 К, партер 20 с.

Вечером о год. 8-мій рідограють в салї „Яд Харузім“ члени Читальнї Тов. „Просьвіта“ жовківского передмістя народну оперу п. Артемовского: „Запорожець за Дунаєм“. Орхестра 15. п. п. Цини місць як на концерт. Білєтів можна дістати в „Сокільскім Базарі“; в день концерту від год. 3-ої при касї. — Сподіємось, що усї, котрим залежить на розвою нашого Товариства і котрі інтересують ся ним, возьмуть як найчисленнїйшу участь в сегорічнім просьвітнім сьвятї.

— **Каса ощадности міста Перемишля,** а так само каси ощадности в Стрию, Станиславові і Тернополи не приймають полїс Товариства „Днїстер“ і змушують руских селян, котрі затягають позички, щоби асекурували ся тілько в Товаристві Краківскім; за те приймають дуже радо вкладки ощадности від Русинів і руских церков і навіть відпишуть на руске письмо — по польски. Не хотять ті каси тямити, що Перемишль, Стрий, Станиславів і Тернопіль положені в рускій части краю, і що панове директори тих кас значний кавалок свого хлїба дістають від Русинів. Каса ощадности м. Ярослава ухвалила була і письменно потвердила, що буде приймати полїси „Днїстра“; але се тілько для ока людского, а в практицї також відкидає полїси „Днїстра“ і змушує селян переносити ся до Фльориянки, хоч в тій касї урядує директор Русин... При такім станї річи дуже дивує цивільна відвага директора перемиской мійской каси ощадности п. Ангермана, котрий сьмів писати, що не треба руской щадницї, і що він не знає „польских“ кас ощадности, бо теперішні каси ощадности нїбито служили обом народам і не були нїколи уживані для польских цїлий партийних! Так то все у Поляків: на словах гарні деклямациї, а в практицї шовінїзм навіть в институциях фінансових, напханих рускими грішми. Нехай же затямлять собі Русини землї перемиской, стрийской, станиславівской, тернопільской і ярославской, що повстала вже „Руска Щадниця“ в Перемишли і що анї один сотик руский не повинен бути повірений панам Ангерманам та тим подібним шовінїстам в тих 5 касах. Учім ся від тих панів розуму!

— **До руских членів краєвої ради шкільної.** Зближає ся час, коли відбувають ся окружні конференциї учительскі. Переважна часть предсїдателїв конференций попросту ігнорує руску мову, отвирає збори словом виключно польским, і не принимає руских рефератів. Тому годилось би Вп. членам кр. ради шкільної вплинути, де треба, щоби прав руской мови не кривджено, та постарати ся о поученє учительства, як воно має поводити ся в сїй справі.

— **Бреше як з книжки...** очивидно, наш najserdeczniejszy „Dziennik polski“, котрий так нами опікуєть ся, що нема майже дня, аби на його шпальтах не появляли ся „Sprawy ruskie“. І так пишучи в ч. 284 про те, що арештованими за страйкову агітацию є майже самі студенти львівского университету, додає таку увагу: „Наші Русини журять ся, що серед них нема визначних ученних, так що кілька университетских катедр з руською викладовою мовою необсаджені лиш тому, що нема для них відповідних кандидатів. І инакше не може бути, бо зі студента що 4 университетські лїта перебуде не над книжкою, але на полїтичних вічах і на агітациї, професор не буде нїколи.“ Шкода тільки, що „Dziennik polski“ не подав, що се за катедри і на якім университетї ждуть даром обсадженя руськими професорськими силами, бо о скільки ми знаємо, на львівськім университетї справа стоїть як-раз противно: тут відповідні руські кандидати даром добивали ся катедр, так що хиба ходить тут о обсадженє катедр... на Марсї, де Поляки, як звісно, готові в своїй великій любови do bratniego ruskiego szczepu позволити не тілько на заложенє руського университету, але й на перенесенє туди руських катедр із львівского университету. Бо що-до львівського университету, то „Dziennik polski“, як звичайно в рубрицї „Sprawy ruskie“ б р е ш е...

— **Епільог демонстрациї** перемиских социялїстів з дня 28. падолиста м. р. розіграв ся — як нам доносять — перед окружним судом в Перемишли дня 25. с. м. На лаві обжалованих засїло 10 членів тої партиї обжалованї о переступства з § 3. о зб. і з § 283. к. з. Засуджено Меленя за переступство § 3. зак. о збр. на 30 корон гривни, евентуально 3 дни арешту, і Денасевича (що в часї демонстрациї нїс червоний прапор) за переступство § 283. зак. карн. на 3 дни арешту з заміною на 15 корон гривни. Прочих д-ра Лїбермана, Мантля, Мандля, Естеррайхера, Косовского, Мікруту, Ковальского, Вольмана увільнено. Засуджені вирок приняли. Додаєсь для поясненя, що демонстрацийний похід памятного дня устроїли перемиські социялїсти без дозволу власти.

— **Регуляция „Днїстра“.** З Відня доносять, що в найблизшім роцї відбудуть ся на Днїстрі між Мариямполем а Довгим більші регуляцийні роботи коштом 300.000 К.

— **Нова польска гімназия.** Польскі часописи доносять з вдоволенєм, що з початком нового року шкільного в Станиславові має бути креована друга польска гімназия. Школа має складати ся від разу з вісьмох кляс. В той спосіб австрийске правительство дає Полякам вісьмома клясами рекомпензату за одну клясу руской гімназиї, виборену з тяжким трудом для Станиславова, і очивидячки хоче тим знеутралїзувати приріст руской інтелїгенциї, так небезпечний для польского „стану посїдання“.

— **Сумна вість** надійшла онодї до Львова з Прєполї на босаньско-турецкій граници, куди, як звісно, удав ся на весну с. р. оден баталїон 30 п. піхоти. На патрулю, вислану в числї 24 вояків згаданого баталїону, напали Турки і вимордували до одного. По замордованю наших вояків Турки знущали ся ще над трупами, пообтинали їм уха, носи, повидовбували очи і т. п.

— **Вп. тов. Академиків** повіта чесанівского, що схотїлиби в часї ферий уладити концерт, відчит і т. п., прошу о поданє мені своєї і других адреси. *Ст. Мудрецький* канд. адм. в Любачеві.

— **Дрібні вісти.** Дня 26. с. м. шибух грізний пожар в дворскій стодолї з соломою в Лешках долишних, бобрецкого повіта. При ратунку єдино спасли ся члени волонтерских пожарових „Сокола“ в Лешках долишних і горішних та охоронили те лише двір але цїле село від великого нещастя. Обі стайні з худобами під проводом пожарного інструктора п. Бакина працюючи з напруженєм від 6. год. вечер до 10. рано і не дали розширати ся пожарови на сусїдні будинки, віддалені від горівшої стодоли ледви на три метри.

Віча і збори:

Народне віче в Олещі товмацкого повіта відбуде ся в неділю 1. липня с. р. під голим небом. На дневнім порядку: справа виборчої реформи і полїтичне та економічне положенє руского народу. Початок о годині 2-ій по пол.

Крамарске віче в Бережанах відбуде ся в середу 4. липня с. р. від год. 2 по пол. в салї „Назї“ з рефератом п. І. Петрушевича. О год. 4 відбудуть ся загальні збори тов. „Просьвіти“ з рефератом др. Чайковского про алькоголїзм.

Загальні збори філії Руского Тов. педагогічного в Скалатї відбудуть ся в пятницю 29. с. м. Тогож дня відбудуть ся перші загальні збори скалатского кружка тов. „Взаїмна помич учителїв і учительок“.

Загальні збори „Товариства опіки над служницями і робітницями“ у Львові, відбудуть ся 8. липня 1906 о год. 6. вечером, в сали „Народного Дому“ з слїдуючим порядком дневним: 1) Отворенє зборів. 2) Звіт уступаючого выділу. 3) Вибір нового выділу. 4) Внесеня членів. — В и д т л.

Загальні збори тов. бурса сьв. Івана Хрестителя в Дрогобичи відбудуть ся в понеділок 2. липня с. р. від год. 4·30 по полудни. Рано о год. 7. відбуде ся заупокійне богослуженя за членів бурси в церкві сьв. Троїцї.

Загальні збори філії Руского тов. педагогічного в Залїщиках відбудуть ся ві второк 10. липня с. р. від год. 2 з позудня в комнатах „Руской Бесіди“.

Концерти і видовища:

Пригадуємо, що львівский „Сокіл“ устроює в Пустомитах дня 1. липня величавий фестин з богатою програмою.

Концерт т-ва „Бандурист“ відбуде ся з причина від Товариства незалежних не 1. а 3-го липня у великій сали „Народного Дому“. Програму концерту подасть ся пізнійше. — Заразом подає ся до відомости членів „Бандуриста“, що в сю середу відбуде ся перша проба з музикою в сали Народного Дому о годині 8. з рана.

Конкурси:

Конкурс на дві стипендиї, кожда по 200 К річно, з фондациї утвореної із складок нашого краю для упамятнюваня 25-ох роковин вступленя на престол цісаря Франца Іосифа І. розписує крайовий выділ у Львові. Старати ся могуть о ті стипендиї молодиї уроженї в Галичини, котрі з дуже добрим поступом вкінчили в краю науки в одним з университетів, в політехниці, або в академії штук красних і хотять шихати за границю для вищого образованя в своїм таланю. Подання треба вносити до дня 2. серпня.

Урядові вісти:

З перемиской епархії. Відпустку для поратованя здоровля одержали бб.: Сев. Метеля, Пос. Райнерович, Вас. Кокотайло, Якім Борковский, Єронім Куновский на 8 тижднів, Ромуальд Мосевич, Пос. Козанецкий, Пос. Гамерский на 6 тижднів, Стефан Хилак, Фльорет Ортинский на 4 тижді. — Завідательства одержали: Сев. Ільницкий в Любовій, Павло Кікта в Тарнові. Управительскими сотрудниками установлені: Дмитро Лах в Кунині, Ник. Паславский в Гусакові. — Презенту ы Войткову одержав Ігн. Мохницкий. — Правительство продовжило допляцию з религійного фонду на дальшо один рік для сотрудників в Николаєвичах, Гвіздці і Борславі.

Бібліографія:

Учитель, ч. 12, містить: З книжки Юлія Пейо п. з. Образованіе волі подав Стефан Балей — Що то таке людске думанє? Написав д-р Іван Конар. — Уклади загальних зборів „Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych“. — Приватна руска дівоча гімназия. — Відозви. — Новинки.

— **Товарискій з'їзд.** Всїх товаришів, котрі в 1886 р. покінчили гімназию в Тернополи — а котрих з причини браку адрес особисто не можемо запросити — просимо сею дорогою на з'їзд товарискій, котрий відбуде ся в Тернополи дня 8 лат. липня с. р. Близших відомостий удїлить Іоан Пунтшерт, або Др Еміль Шміт оба в Тернополи. — *Комітет з'їзду.*

641 1—3

Оголошеня конкурсів.

I. **Руский Інститут гімназияльний в Перемишли,** поміщений у власній величавій, після всяких вимог гигієни і вигоди уладженій триповерховій каменици при ул. Баштовій, в найздоровійшій части Перемишля, серед огороду, призначеного на забави і відпочинок питомців.

Родичі, (т. є. отець, мати або опікун), що бажають помістити свого сина в нашім Інститутї гімназияльнім, суть обовязані: 1) стати членами нашого Товариства і в тій цїли заплатити з гори річну вкладку 6 кор. 2) При вступі ученика до Інститута зложити таксу 10 корон за цїлорічне з'уживанє інвентаря т. є. ліжка, столика, шафи, пульту, начиня столового і взагалї всїх річий, які Інститут закупив накладом понад 10.000 корон для ужитку учеників. 3) При вступі зложити 10 корон завдатку на конечні біжучі потреби ученика, як: прибори шкільні, направу обуви і одежи, на лїкаря, лїки і т. п. — а опісля по вичерпаню тої суми зложити знов відповідну квоту грошеву. 4) платити правильно, місячно, з гори по 40 корон за одного ученика. Ся вилата не може бути обкроєвана з причини виїзду ученика на сьвята або на відпустку. 5) поносити відшкодованє за всї надзвичайні ушкодженя чи то інвентаря чи то иных уряджень Інститута, які спричинить їх син. (Ригор сей, заведений у всїх виховуючих інститутах з огляду на порядок, є в нашім Інститутї тим потрібнійший, що наш Інститут, як то вже вище сказано, уладжений дуже великим накладом гроший, а передвчасне зужитє того уладженя не тілько що понизило-б уровень нашого заведеня, але привело-б его певно над берег руйни.) 6) при вступі підписати заяву, що обовязують ся сповняти всї условя тут подані.

Кождий ученик зуслть виказати при вступі до Інститута отсї річи в добрім стані: 1) сінник 2 м. довгий, 94 цм. широкий з доманного полотна; 2) подушку; 3) ковдру; 4) вовняний коцик барви темночервоної (bordeaux) до накриваня ліжка; 5) 4 пошевки на подушки; 6) 3 тонкі простирала на ковдру, приладжені до защіпованя на гузики; 7) 3 грубші простирала на ліжко; 8) 6 сорочок; 9) 6 пар калесонів; 10) 6 ручників; 11) 12 хусток до носа; 12) 6 пар шкарпеток летких і 6 пар зимових; 13) два порядні одяги мундурові; 14) плащ мундуровий; 15) конечно дві пари обуви; 16) мале зеркальце; 17) 2 гребені (рідкий і густий; 18) 3 щітки а то: до сукна, до волося і до зубів. Всї новинсші річи мусять бути конечно назначені числом, яке Заряд Інститута визначить для кождого ученика при припятю. Всї річи мають бути подвійно списані. Оден з тих списів передає ученик господареви, другий задержують родичі.

Зголошеня письменні належить надсилати найдальше до 15. н. ст. серпня 1906 на руки Вп. Григория Цеглиньского ц. к. директора гімназияльного в Перемишли.

II. **Бурса св. Іоана Хрестителя в Дрогобичи** прийме 24 учеників і інструктора. Речинець до д. 15. серпня.

III. **Бурса „Шкільної Помочи“ в Сокалї.** Условя приняти: 1) Батько ви опікун має бути членом „Шкільної Помочи“ і платити річну вкладку 1 К. 2) Місячна оплата 20 К, з гори; до сего зобовязує ся батько чи опікун письменною деклярациею; 2 К, річно за зужите інвентаря. 3) Питомець має мати 3 пари біля, 2 простирала, 2 пошевки, 6 хусточок, 3 ручники, сінник, подушку, ковдру або коцик, порядне убране і плащ, 2 пари обуви. Подання вносити найдальше до кінця липня на руки о. мітрата В. Левицкого. Всї бувші питомці мають внести подання наново.

IV. **Бурса тов. педагогічного в Станиславові** прийме 60 учеників. Условя приняти: 1) Батько чи опікун має бути членом Тов-а педагогічного. 2) Місячна оплата найменше 18 К, місячно з гори. 3) За зужите інвентаря, пране і куплю 8 К, річно з гори. 4) Ученик має при вступі піддати ся оглядинам лїкаря, чи є зовсім здоров. До подання треба доложити: 1) свідоцтво шкільне, 2) заяву батька чи опікуна, що буде умовлену оплату точно платити, 3) свідоцтво убожества. Ученик має мати: 6 пар біля, 3 простирала, 3 пошевки, 12 хусток, 6 пар шкарпеток, 4 ручники, сінник, подушку, ковдру і коцик, порядне одїне і плащ, 2 пари обуви. Білє має бути значене новим назвиском ученика. Всї обовязані користати з науки сьпіву. Подання вносити найдальше до 5. липня на адресу: Прокіп Рибчук, професор гімназиї в Станиславові, ул. Коперника ч. 17. Всї бувші вихованці мають також вислати подання наново.

V. **Руский Інститут гімназияльний в Тернополи.** Условя приняти: 1) Батько чи опікун має бути членом Тов-а педагогічного і платити річно вкладку 2 К; 2) платити місячно з гори по 10 К за утриманє і по 2 К за зужите інвентаря (ся оплата не може бути обкроєвана з причини виїзду ученика на сьвята або відпуст); 3) відповідати за ушкодженє інвентаря чи уладженя, заподіяні сином; 4) підписати заяву, що обовязує ся сповнити всї ті условя. Ученик має мати річи, вичислені під I. Зголошуватись письменно чим-скорше на адресу о. сов. Дам. Лопатиньского гімназ. катехита в Тернополи.

VI. **Селяньска бурса в Турцї** прийме 15 учеників. Родичі ученика платять місячно по 13 К — або 10 К і на цїлий рік 3 метр. сотнари бульби, копу капусти і чверть логази (фасолї або гороху). Батько чи опікун підпише заяву, що обовязує ся точно складати умовлену оплату. Ученики пильні і бідні дістають зниженє. Подання з долученєм шкільного сьвідоцтва з остатного півроку треба вносити найдальше до 15. серпня на руки Вп. В. Михасевича і подати зобовязаня родичів. Всч. оо. Духовних турчаньского повіту просить ся заохочувати парохіян до посиланя дїтий до школи в Турцї.

Надіслане.

АДВОКАТ

Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ

отворив адвокатську канцелярію в Тернополи при ул Кохановского ч. 3. (коло желїзничого двірця). 559 10—20

БЮРО БУДІВЛЯНЕ

Теодора Мельничука

в Ярославі

приймає до виконання **плани і кошториси церков,** каплиць, пребувій, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 539

Копернинський і Сик

Фотики і Механіки у Львові площа Гарасим. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К найдішні по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і вище. Зразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвіжери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всякі направи виконують ся як найскорше і найдешевше 4 85

Курс Львівский

з дня 27 н. ст. червня 1906.

	Плат.	Жад.
Акції за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 кр. з. в.	570 —	580 —
Банку для торгівлї і промислу 200 кр.	— —	195 —
Банку кредит. гал. по 200 кр. з. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 кр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясся по 200 кр.	578 —	586 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% з. в. вильос. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гіпот. гал. 4½% з. в. льос. 50 л.	100 50	101 20
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	9- 35	99 05
„ краєвого 4½% з. в. льос. в 51	101 30	102 —
„ „ 4% з. в. льос. в 57 л.	98 70	99 40
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 70	— —
„ „ 4½% льос. в 41½ л	93 6	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	98 70	99 4
Облігації за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. з.	99 20	100 20
Буков. фонду пропінаційного 5% в. з	102 60	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	— —	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 20	101 30
„ „ „ 4% (IV. ем.)	98 70	99 40
Позичка краєвої в 1873 по 6% з. в.	— —	— —
Позичка краєвої в 1893 по 4% з. в.	99 —	99 70
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 70	98 4
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	150 6	151 3
Львовські	к. —	к. —
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	89 —	93 —
Монети:		
Дукат цісарский	11 28	11 40
20 франківка	19	19 —
100 Рублїв срібних	249	251 5
100 Рублїв паперових	52 —	54 —
100 марок німецких	117 —	17 60

Абітурієнт гімн. виправний інструктор з 8-літною практикою, глядає лекції. За успіхи в науці ручить Ласкаві зголошення до п-ві Вишневскої пл. Бенедиктиньска ч 2. дв. 8 партер. 653 2—3

Інструктора совістного, відзначаючого учня, що обявив би лекцію в гірській околиці за малу заплату на час вакацій або і зараз, поручає проф. Яворівич в Тернополи.

Уряд парохіяльний в Мельниці потребує зараз дяка з добрим голосом і щоби запровадив хоральний спів. 629 3—3

Ученица з укінч. VIII. гімн. глядає місця на село хочби зараз. Ласкаві зголошення: Александра Дайдак, 6 4 Настасів п. в м 3—3

Пошукую помічника в 1 з дїлу цукорничого, а 1 з дїлу корівного і сніданків го АННА МОСКВА Вижниця на Буковині. 641 2—5

Д і коломийки і один колядочок, ва фортепіян, укладу Т. Пасічнянського тийшли вже в друку і суть до набуття у всїх книгарнях у Львові і Перемишли, в ціні по 30 кр. за пересилкою. 646 3—3

Важне для літників!

В Дорі околиці гарній, гористій, куди пливе Прут, суть до винайму в дачній віллі Вп. Каллиця комнати мешкальні. Вілля есть положена коло зелїзничого перестанку. На сезон закладає ся здорову домову кухню. Зголошення устні і письменні до п. Кліччукової в Дорі. 484 5—10

За 2 зр переробляє старі матераци (3 подушки) на новісїм як нові. Дещо з на покрите від 50 кр за метер. Нові волосяні матераци, обложені ватою д-ра Бішофа против молїв від 15 зр., матераци з морексї трави від 8·50, обложені ватою д-ра Бішофа від 10 зр. Кождий від 5·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матерацїв

ИОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч 5.

486 25—30

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

свое переплетничне і галянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

Електричний театр „Кіномограф“

перше підприємство для представлень живих фотографій.

Повиставова площа. Щорічний ярмарок.

Небувалі атракції, що суботи нова програма. Від 16 до 23 червня с.р. Велика катастрофа в Сан Франціско. Курка з золотими яйцями. Пекнота і місяць. Перука, осторожно не перевертати. Велике відкрите і т. д. Подрібно на афішах. В будні дни від 4 до 10 вечером. В неділї і свята від 11 рано до 10 вечером. 618 4—5

Поручає ся дешеве і совісне артистично ритовниче заведене

А. Зіґмана

у Львові, улиця Сикстуска ч 14

ОВІТНЯ

металевих і каучукових штампів.

Монограми, герби і всякі гравури — вивіски ритовані і лляні, прасовані блахи для сторожий і товариств. — Поручає ся яко доставець рольничих руских товариств і Урядів парохіяльних. 641 1—12

Уряника

обіжного з виробом приймє зараз Руска Каса в Делятині. 460 3—3

Коси карпатські і срібностальові з найлучшої стали і КОВАЛЬСКІ СЕРПИ поручає

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли.

Цїнники васильють ся відворотно 566 10—10

Оголошенє

Покій з повним умеблюванем, простору кухню з тим потрібним начинем і велику оплечену веранду, в першім мурованім домі на поверсі, в дуже догіднім місци, при гостинци, недалеко стациї желїзн. і ріки, з чудовим видом довкола; віднайму від 15/7 до 30/8 або 30/9 одній або більше панам, за умірковану ціну. Може ся змістити вигідно 3—4 особи. Адрес: Синевідско вижне „Учительна“ poste restante. 652 2—3

Обертруємо нашої дорогої

ЖНИВЯРКИ

систему **„Cormick“**

по 270 зр. і

КОСЯРКИ

по 155 зр. 638

як довго запас стане

ФІЛІЯ ЕД. КОКОРА і Сп.

Львів, Городецка 49

До навоженя

збіжа, конюшини і инших рослин пастівних, окопових і стручкових, лук, пасовиск, ярин, хмелю, овочевих і лїсних дерев поручає ся від більше як 25 лїт випробовану, походячу з чеських тут Томаса під гарантією чисту

жужлеву мучку Томаса

знак: *„чисте конюче“*.

Позір на охоронний знак, що обороняє від обману і означене змісту.

Бюро продажі фосфатової мучки з чеських тут Томаса: ГЕНЕРАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ

Йосиф Каррах у Львові

ул. Ягайлоньска ч. 22.

Цїнника, брошурки і всякі инші даром. 603 3—6

Достава під гарантисю. Достава під гарантією.

ОГОЛОШЕНЄ.

ВИДІЛ ТОВАРИСТВА РУСКА БУРСА РЕМІСНИЧА і ПРОМИСЛОВА у ЛЬВОВІ *огол шує*

КОНКУРС

на посаду управителя бурси.

Першенство мають бездітні вільорити ставу учительского. По ближші информациї звертати ся до Видїлу на руки голови товариства п. Івана Вачевьского у Львові, Рынок число 10. 2 3

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, шестрїя (ішіяс) і всякі нервоболї поручає ся усмирюючі натирання, від 6 лят дуже розповсюднене, многими лїкарями ординоване і авторитетами признане

Linimentum Gaultheriae compositum

а правно зареєстрованою охоронною маркою

„NERWOL“

хеміка д-ра Юлія Францоса, аптикаря в Тернополи. Ціна фляшку 80 сот., 10 фляшок 8 К, не числячи опакованя і оплатно. — Тисячі подяк можна переглянути. Двічи на день почтова висилка. Набути можна в кождій більшій аптиці, згідно з аптиці хеміка д-ра Юлія Францоса в Тернополи У Львові можна дістати в аптиках Deweche'a, Гая, Лазовского і д-ра Піпесса Поратинского 1039 3—48

Тана нагода рідко коли трафить ся!

Задля недопущення книжок цензурою за границю є подовпну знижена ціна за гарний, ілюстрований Музичний Календар Р. Зарицкого на р. 1906 в безплатним додатком „начерку науки гармонії і композиції“ о. В. Матюка (часть I) Ціна за примірник лиш 70 сотиків вже з оплатою почтовою (до нїдавна 1 К 20 сот.) — Просить ся укінно многих прихильників видавництва, звернути на се оповіщенє увагу інтересованих, а особливо управителїв хорів, своїх любивих учеників середних шкіл і семинарів і пр. Скорі само лежня почт. пересилками адресованими: Р. Зарицкий, Львів, ул Сикстуска ч 62, повигоджують ся вворотно. Можна дістати також в книгарні тов. ім. Шевченка у Львові.

Шість і пів міліонів корон відшкодованя!

Будинки, движимости, збіже і пашу обезпечає від огневих ткід одиноке руске асекураційне товариство

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові Ринок ч. 10.

Шкоди оцїнює „Дністер“ в місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодованя.

За 13 лїт виплатило 6.474.534 корон відшкодовань.

Обезпеченя приймають аґенциї по всїх містах і більших селах; „Дністер“ дає аґенциї письменним господарям, де еще не робять инші аґенти „Дністра“. Аґенти „Дністра“ заробили вже *провізій 807.742 корон.* „Дністер“ уділяє громадам позички на 4% на закупно сикавок.

Полїси „Дністра“ приймають при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса ощадности, повітові каси ощадности і сиротиньскі каси при судах

Чистий зиск річний звертає ся обезпеченим членам, за рік 1905 припадає кождому членови 5% премії до зв роту.

На житє обезпечайте ся в Краківскім Товаристві тілько через „Дністер“; провізию від таких обезпечень дає „Дністер“ *на руські добродійні цїли.*

Фонди „Дністра“ виносять з кінцем року 1905 суму 1,377.538 корон. 34а 7—52

„Дністер“ пригорнувши Просвіт. Книгопечатні часть чистого (дохідного)! *Покривайте часть чистого (дохідного)!*

Стережіть ся огню!

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова 2·31*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Відволочиск 7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави руской 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з Ширця від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.
з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 2·45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51*, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00*, 6·55.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави руской 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави руской 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.
до Ширця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 35

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА і Підгуже

поручає знамениті:

Готове тісто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, к рівне, англійске, здороване і струдлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING

(легумінa для 6 осіб)

ріжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

Ванїлевий цукор по 14 сот.

Ванїлевий порошок до сосе в по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах спожівчих і делікатесів, а як де нема просимо відвістя ся просто до фабрики. 513 13—39

Оповіщенє.

Стрибожий Дарунок (оповідання) *Л. Мартовича* 1 К. 30 с. **Душі кланяють ся** (оповідання *М. Яцкова* 75 с. **Австрия чи Польща** (істория Руси під Австриєю) *В. Будзиновского* 70 с. **З тисяч і одної ночи:** Том I. „Купець і Іфрит“ 55 с., Т. II. „Алібаба і 40 розбійників“ 55 с. (В полотняній оправі за том 95 с.) **12 аґітаційних брошур** *Будзиновского і Мартовича*: „В Небі“ *о. Бобикевича* 47 с. „Хрунь і Чорт“ *В. Будзиновского* 23 с. **Козаки у Ст. Руднянского**, в поясненями *Будзиновского* 33 с. **Гайдамаччина** *М. Лозиньского* 43 с. (Ціни разом з посилкою). Всї ті книжки разом з пересилкою 4·90 с. Замовляти у „Адміністрация часописи „СЬВІТ“ у Львові“. На кредит не висилає ся.

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

при зближаючих ся іспитах в народних школах подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Впов. сьвященників, катехитів учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта“, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені можна купити в канцелярії Товариства ч 10 або в Книгарні Наукового Товариства, Ім. Шевченка ул Театральна ч. 1. по сьлідуючій цїні

1.	Фінландия і Сахара	44 сот
4.	Жите сп. о. Николая	40 „
3.	Плеїка	70 „
4.	Про лучбу грунтів або комасацию	50 „
5.	Спартак, провідник римских гладіаторів	90 „
6.	Гетманьскі сваты	50 „
7.	На послуханє до Відня	40 „
8.	Оферма	40 „
9.	Від чого вмерла Малана	40 „
10.	В глухім куті	40 „
11.	Сотні роковини народного письменьства Руси-Украіна	52 „
12.	Дещо про молоко	40 „
13.	Фарисизова і поезиї Ю. Федьковича	60 „
14.	Горить	60 „
15.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
16.	Під морскими хвилями	40 „
17.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
18.	Про обірник і инші навози	60 „
19.	Істория Украіна-Руси (з образками)	80 „
20	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
21.	Великий молитвеник „Хваліте Господа з небес“ в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
22.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом на великовім тривк. пап.	2 К 40 „
23.	Молитвеник оправленій в шкіру з позолот. берег.	К 20 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Без конкуренції!

Ванни тревалі цинкові від зр. 7 (деінде ті самі цинкові по зр. 10)

поручає власного виробу

Войтїх Заяць

Львів, Оссолїньскних ч. 14. 642 3—4

При закупні товарів просимо пожадкуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манєцких] Коперника ч. 9

Ч. 123 Львів, четвер 15. (28.) червня 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wollfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і иншї приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Просимо о вчасне відновленє передплати за місяць липень, зглядно III квартал 1906 як також о вирівнанє позісталих ще залеглостий, щоби Адміністрация не була приневолена дальшу висилку часописи застановити.

Новий проєкт виборчої реформи.

III.

Сельскі округи є подвійні. Кождий округ вибирає двох послів, але кождий виборець голосує лиш на одного. Подібну систему стрічаємо тільки в Еспанії, але й там вона далеко не така, як її видумав Бобжиньский для Галичини. Т. зв. „vote limité" в Еспанії полягає на тім, що в округах, де вибирає ся 2—4 послів, голосує кождий виборець на одного; де вибирає ся 5—8, на двох; а де вибирає ся більше, на трох. Одначе подвійних округів і тут є дуже мало; а всеж таки нема сеї аномалії, яку видумано для Галичини, що перший посол мусить мати вище половини всїх голосів, а другому вистарчить уже більше, ніж четверта часть голосів. Дивне погодженє системи обсолютної з системою релятивної більшости; та сей винахід державно-правної політики заслугує справді на опантетованє (!). Бо слухайте!

В сельских округах східної Галичини мусить Русин мати більше чїж 50 прц., а для Поляка вистарчить уже троха більше, ніж 25 прц; а знов в західній Галичинї, де, як покажемо, сельскі округи є о половину менші, ніж у східній, більше ніж 50 прц. потребувати-ме посол-людовець, хоч троха більше ніж 25 прц. вистарчить на посла-станьчика. Так мусить посол-Русин в сельскій курії мати в четверо *більше голосів, ніж посол-станьчик* в західній Галичинї, хотяй оба виходять голосами селян. Че се не куріоз? А як оправдати се, що голоси тих самих селян мають подвійну вагу, коли ходить о Поляка супроти Русина, котрий схоче кандидувати? Чи се рівність?

Між тим на Моравах заводить правительство систему національного розмеженя округів; чому-ж не завести її також в Галичинї? Чому не віддати Полякам, що їм належить ся, а Русинам, що їм припадає? Але п. Бобжиньский побоює ся, аби Русини не прийшли до такої політичної власти, яку вже мають Поляки, *аби не жадали своєї* адміністрациї, свого шкільництва, і т. д. Бо Русини чейже засуджені на те, аби лише в і д Поляків, і *через* Поляків одержували всїлякі, „благо дати" (!).

Розділ сельских округів Галичини належить до правдивих куріозів виборчої геометриї та доказує, що навіть найбільше поступові течії і кличі можуть під її впливом довести до неймовірних висновків. Придивім ся йому з близька:

На цілу Галичину припадає 36 подвійних сельских округів, що вибирають 70 послів; з того 17 округів має західна, а 18 східна Галичина.

а). Західна Галичина:

33/2.	Яворжно, Хржанів, Кржешовиці, Лїшки	117·6 душ
34/2.	Бяла, Освенцїм, Кенти, Андрихів	106·2 „
35/2.	Вадовиці, Затор, Кальвария, Мисленицї, Скавина	138·1 „
36/2.	Маків, Йорданів, Суха, Мілївка, Живець	153·7 „
37/2.	Лїманова, Мшана дольна, Новий торг, Чорний Дунаєц, Кросценко	147·6 „
38/2.	Краків, Подгурже, Велїчка, Добчицї	134·4 „
39/2.	Бохня, Неполомицї, Бржеско, Віснїч	138·0 „
40/2.	Радлів, Войнїч, Заклїчин, Тарнів, Тухів	127·3 „
41/2.	Пільзно, Бржостек, Дембіца, Ропчицї	120·2 „
42/2.	Мелєц, Радомисль, Домброва, Жабно	139·0 „
43/2.	Нїско, Улянів, Соколів, Тарнобжеґ, Розвадів	145·4 „
44/2.	Кольбушова, Ряшів, Глогів	109·3 „
45/2.	Ланьцут, Лежайск, Пржеворск	133·3 „
46/2.	Новий Санч, Старий Санч, Грибів, Ценжковіце, Мушина	144·1 „
47/2.	Горлицї, Беч, Ясло	125·8 „
48/2.	Коросно, Стржижів, Фришак, Жмигород	123·1 „
50/2.	Бірча, Динів, Березів, Тичин	158·0 „
	Разом	2,226·1 „

З того випадає 1 мандат на 66.000 людности.

Повисше число сельскої людности західної Галичини виносить заледво 35·7 прц. людности усїх сельских округів цїлої Галичини; про те по справедливости могло би на 70 сельских мандатів припасти на неї 25, а не 34 мандатів. На користь західної Галичини не можна також покликувати ся на вишу податкову силу, бо західна Галичина оплачує безпосередні податки в такім самім відношеню, в якім остає її населенє до населеня східної Галичини (західна Галичина — 36 прц.; східна Галичина + 64 прц). Через те західна Галичина має 9 сельских мандатів більше, ніж її з числа населеня і сили податкової належить ся.

При тім треба примітити:

Коли у східній Галичинї сельскі округи лучить ся так, аби польскому кандидатови навіть в округах зі значною рускою більшостию забезпечити більше ніж 25 проц. голосів, потрібних до вибору, то не єсть справедливо нехтувати меньшости національні рускі, чи то в західній Галичинї чи на розграничу між польскою а рускою полосою. А на жаль вони загибають в мазурскім мори; бо уклад поодиноких округів є тут такий, що в ніякім окрузї західної Галичини не получено разом понад 25 проц. руского населеня. З чисто мазурским Тичином получено мішані повіти Динів, Березів і зі значною рускою більшостию (73·8 проц.) Бірчу, так що сей остатний повіт пропадає зовсїм для Русинів. Так само лемківску полосу, що становить збиту і нїгде неперервану масу руского гірского населеня від кросценьского аж до риманівского повіту, розбиває проєкт на кілька округів виборчих, і в жаднім окрузї не допускає Русинів до значіня, хоч сама лемківска полоса обіймає близько 80.000 руского населеня, а крім сего живе в західній Галичинї ще до 20.000 Русинів. 14 селяньских громад самбірского повіта в числї 16.304 душ разом з містом Самбором (17.039 душ) становлять оден округ мійский, — а 100.000 Русинів західної Галичини не мають взагалї жадного голосу! Отсї громади самбірского повіта не вяжуть ся анї національно анї територияльно так тїсно з собою, як лемківска полоса; а всеж таки вони є вилучені, коли рівночасно 80.000 Лемків не можуть вибрати свого репрезентанта. Так пропадають 4 громади коросценьского, 33 громад (усї громади) мушиньского, 8 новосандецкого, 20 грибівского, 43 горлицкого, 18 жмигородского, 2 фришгацкого, 7 кросненьского, 8 березівского і 7 динівского повіта; а чейже вони не гірші від 14 громад самбірского повіта, котрі мають ще той привілей, що вибирають в мійскій курії! А зрештою сам бар. Гавч згадував в своїм славнім експозе з 28. падолиста м. р. про узгляднене національних полос, оскілько вони територияльно з собою лучать ся! Але правительственний проєкт знає всякі національні меньшости польскі та здвигає їх тим, що дозволяє на вибір через 25 проц. населеня, не зважаючи, чи вони територияльно повязані чи ні: але анї не заводить катастру національного, анї не узглядняє ніяких меньшостий руских, не тільки по містах, але й по селах. А західна Галичина — *ce noli me tangere!* 100.000 Русинів хай пропадає!

Про сельскі округи східної Галичини поговоримо ще пізнїйше.

Проф. Грушевський про Росию.

В суботу, 23. с. м., відбув ся в „Академічній Громадї" відчит проф. Грушевського, що вернувши з Петербурга, дїлив ся своїми поміченями і вражінями з молодим поколїнєм львівської української громади. „З молодим поколїнєм", — кажемо, бо хоч відчит був загально доступний, із старшої інтелїгенциї крім одного-двох людий не явив ся нїхто, так що комнати „Академічної Громади" заповнили ся битком самими молодими.

Забравши голос, проф. Грушевський найперше зазначив, що сповняючи припорученє української молодїжи в Петербурзї, передає від неї привіт львівській українській молодїжи, якій бажають петербурські товариші, аби боротьба за свободу, яка тепер горить у Росиї, загріла й її до боротьби за здїйсненє вселюдських ідеалів свободи і рівности на її території — на галицькій Україні.

Потім прелєгент перейшов до сучасної ситуациї в Росиї і специяльно до положеня України. По відчитї деякі з присутних клали питаня про специяльні справи. З відчиту і з відповідий на ті питаня склав ся суцїльний образ сучасного положеня в Росиї, який отсе репродукуємо нашим читачам.

Вибори до думи — говорив проф. Грушевський — відбули ся серед особливих обставин. З одної сторони социялїстичні партиї порішили бойкотувати думу, бо на їх думку тільки конституанта („учредительное собраніе"), скликана на основі загального, безпосереднього, рівного і тайного виборчого права, здібна покласти основи нового житя в державі, а дума, вибрана на основі сильно обкроєного виборчого права, може лише здержувати природний процес перебудови Росиї, — а з другої сторони правительство докладало всїх заходів, аби ограничити й ту свободу виборів, яку давало те обкроєне виборче право. Досить згадати, що підчас виборчої акциї майже вся Росия знаходила ся в станї облоги, а стане ясно, що нїяка плянова виборча акция для поступової части суспільности була неможлива. І так бойкот, проклямований социялїстичними партиями, відтягнув від участи в виборах революцийні елєменти зпоміж народних мас, а терор правительства старав ся недопустити до участи в виборах тих поступових кругів, які порішили перенести справу перебудови Росиї до думи.

Таким чином вибори дали зовсїм несподіваний результат, — не лише для правительства, яке не сподївало ся на стільки поступової думи, але й для самих послів, які чули те, що зійшли ся в думі зовсїм припадково. Через те перед послами виринуло питанє, чи мають вони в такім складї право рішати про долю держави і се питанє було навіть предметом публичних дискусий. В кінцї стало на тім, що дума має відповісти тільки найконечнїйшим сучасним потребам росийської суспільности, як пр. порішити земельне питанє, й закінчити свою дїяльність ухваленєм загального, безпосереднього, рівного і тайного виборчого права, аби передати дальшу законодатну дїяльність парляментарній институциї, вибраній на основі того права.

Одначе з самого початку показало ся, що нїяка законодатна дїяльність думи неможлива і коли конституцийні демократи стараються ся за всяку цїну уникнути конфлїкту з правительством, то роблять се лише з тої причини, що не вірять, аби вибух революциї міг дати корисні результати.

На сім місци зазначимо, що ті побоюваня думи занадто пахнуть „заячесердієм". Певна річ, успіху революциї нїколи не можна обчислити математично, але треба сконстатувати, що нїяка з дотеперішних великих революций (англїйська, французька, рухи 1848. р.) не відбувала ся при такій великій сьвідомости народних мас і їх організациї, як власне сучасна революция в Росиї. Так що ті побоювання конституцийних демократів мають мабуть у своїй основі бажанє за всяку цїну остати при власти, яку — не забуваймо сего! — виборола для них як-раз дотеперішна революция народних мас.

Та вертаймо до відчиту. Зрештою — говорив проф. Грушевський далї, — з отсего політикованя думи невдоволені не тільки крайнїйші елєменти, але й самі члени конституційно-демократичної партиї і на думку одного з більше умірковапих членів партиї дума зараз по відповіди правительства на адресу до царя повинна була поставити справу на вістрю меча. Одним словом: конституцийні демократи занадто бавлять ся в парлямент...

Яке вражінє зробили на проф. Грушевського українські посли до думи, про се вже було в нашім дневнику (ч. 117). Тому з сеї части реферату зазначимо лише ось-що: Українська національна ідея робить у Росиї що-раз більший поступ, так що можна бути певним, що справа національно-територияльної автономії України швидко видвигнеть ся на денний порядок росийської внутрішної політики. Так пр. уже тепер стрічаємо ся з фактами, що люди не-українського походженя являють ся сьвідомими прихильниками національно-територияльної автономії України. Таким є пр. київський посол бар. Штейнгель або чернигівський посол Свечін, Великорус, який навіть не вміє по українськи, а все таки почуваєть ся сьвідомо до національної спільности з Україною. Українська національна сьвідомість сильна і в більшости селянських послів з України, тільки волинські посли представляють собою дуже малосьвідомий елємент, який завдячує свій вибір блъокови росийського правительства з польськими дїдичами, аби таким чином не допустити до вибору сьвідомих елєментів.

Очевидно, що справа національно-територияльної автономії України стрічаєть ся поки-що з великими трудностями. Так прим. деякі політичні дїячі жадають „областної" (територияльної) автономії, виходячи з того, що Україна за велика територия, аби могла творити суцїльну автономічну одиницю. До *тих належить прим. київський посол проф.* Лучицький і одеський проф. Щепкин. Дальше самі конституцийні демократи, по своїй програмі централїсти, стоять на тім, що є автономії дозрілі й недозрілі, — до перших зачисляють автономію Польщі, до других певно автономію України і на адресу клюбу автономістів була висказана в органї конституцийних демократів „Рѣчи" навіть порада, що ті, чия автономія дозріла, не потрібно шкодять собі, лучачи ся з тими, чия автономія недозріла, бо вони без тої тим лекше дістануть автономію.

Так представляєть ся в загальних рисах той образ, який розвинув перед очима численних слухачів проф. Грушевський.

Борба о честь „Хрунів".

[*Допись з Станиславова.*]

„Хрунями" називає наш нарід тих плюгавих людий, що за гріш або ковбасу і дреглї продають народну справу і честь. Тепер наближають ся вибори, то і хрунї добре чують, що без їх помочи комітет для виборчих розбоїв не здобув би „zaufania ludku", отже підносять голову і є дуже вражливі на обиду свого „хрунівского" гонору. Доказом нехай послужить слїдуючий акт обжалованя, який внесла ц. к. прокуратория державна до окружного суду в Станиславові на підставі донесеня жандармів і сьлїдства в Товмачи. Причини акту наводимо дословно:

„Обжалований Іван Кузьма з Олешї коло Товмача, оден із звісних вічевих агітаторів в справі виборчої реформи, чинних в повітї товмацкім, прибув 19. лютого 1906. з Олешї до Вікнян, а зближивши ся до більшого гурту людий, стоячих під церквою, відозвав ся до них словами: „Слава Ісусу Христу! Що чувати, братя? Тримаєте ся?" Коли єму відповіли: „Тримаємо ся добре!", сказав обжалований: „Мої братя, щобисьте знали: то, що перед 400 роками наші хрунї закопали, то маємо в Бозї надію, що тепер видобудем". На чимсь увагу, що „наші хрунї не дадуть видобути", відповів обжалований: „Беріть, братя, пилу і ріжте хруням рийку; най хрунї не тягають ся." На то відозвав ся обжалований Олекса Писак: „Лїпше було би, щоби хруням на рийку дріт заложити і їх попісити." Представлений ту стан річи є стверджений сьвідоцтвом Николи Микетина.

„Ноторичним є факт, що тутешні селяни називають „хрунями" ті одиниці зносеред себе, котрі ломлять солїдарність, зглядно не ідуть за окликами, голошеними в даній хвили; а що з цїлого перебігу повисшої розмови оказує ся, що обжаловані образово заохочували до тероризованя таких одиниць через чинні виступи против них, отже в спосіб заборонений обовязуючими законами, тому заходять знамена провини з § 305. з. к.

„Обжалований Іван Кузьма признав ся, а сьвідок Іван Сьрубка потвердив се, що в тім самім часї обжалований роздавав у Вікнянах несконфіскованy відозву під заголовком: „Do wiejskiego ludu roboczego." І так дав він по кілька примірників тої відозви до місцевої читальнї польскої і рускої. Тому обжалованє є узасаднене."

Так сконструювала державна прокуратория провину з § 305. з. к., закидаючи обом обжалованим взиванє до чинів заборонених законами, а крім того обжалувала Івана Кузьму о проступок кульпортажі з § 23. зак. прас. Против Івана Кузьми не покінчила ся ще справа о провину з § 283. і 284. з. к. за віче і похід в Товмачи, за що він дістав 5 днїв кари, а против Олекси Писака справа о проступок з § 312. з. к., за що дістав 3 дни кари в Товмачи. Оба ті вироки не сталися ще правосильними в наслїдок відкликів; але прокуратор зажадав узглядненя тих вироків при вимірі кари.

Теперішна розправа відбула ся в Станиславові д. 25. с. м.; в склад трибуналу входили радник Бертоні яко предсїдатель, а радники Лєхіцкий, Гавацкий і секретар судовий Іляшевич яко вотанти; обжаловував заступник прокуратора Свобода, а боронив адвокат д-р Партицкий. Обтяжуючо зізнавав сьвідок Никола Микетин, хоч на питанє оборонця заявив, що себе не зачисляє до „хрунів"; дальші шість сьвідків радше виправдували, ніж обтяжували обжалованих. По переведеній розправі увільнив трибунал обжалованих, а засудив Івана Кузьму лише на 5 корон кари за кульпортажу. Мотивуючи вирок, сказав предсїдатель, що у висказах об-

жалованих містить ся хіба погорда для людий неморальних, а не заохочуваня до карогідних чинів. Хруй поманірували до дому без гумору, а широкий світ нехай знає, як у нас фабрикують ся акти обжалованя і якими дрібницями занимають ся наші прокуратори, замість переслїдувати всїлякі спеціально галицкі лайдацтва!

До характеристики східно-галицкої юстиції.

(Конець).

Дня 25. цьвітня с. р. переїзжали через Горожанку в підгаєцкім повітї фіри з робітниками з сусїдного села Іванович до Коньчак. В каменоломі при дорозї працювало кількох селян, з котрих два, Гаврило Грабар і Михайло Пїхурский, пізнавши з далека на фірі своїх знакомих, кинули камінчиками в напрямі фір і крикнули: „Поскли! Камінчики ті ніякого не трафили і фіри поїхали спокійно дальше. В кождім випадку нїкого не вийшло би з того; але що се дїло ся у східній Галичині, то справа прибрала дуже сумний оборот. Зараз другого дня арештовано по Грабаря і Пїхурского і відставлено до суду в Галичі, звідки по переслуханю поручила дирекція прокуратории відставити їх до окружного суду в Березанах. Велено їх кільканадцять миль скованих як злочинців до Бережан, де їх ульоковано в слїдчім арешті та записано в протоколи (Vr 229/6), що вони не жалують ся против слїдчого арешту. В правдивість того заподіяня протоколу нїяк нїхто не повірить; бо нїяк можливе, щоби Богу духа винні селяни, не почуваючись до нїякої вини, а довідавши ся, що в інстанциї, до якої можна би жалуватись на слїдчий арешт, не скористали з того правного средства? Суднею слїдчим був секретар судов. Шиель, славний інквізитор з Мужилова.

Дня 1. мая с. р. вплинуло до суду прошенє жінок підсудних, Катерини Грабареві і Насті Пїхурской, о випущенє мужів з слїдчої вязниці, поперте зверхностно громадскою і парохіяльним урядом. Хоч після закона всякі прошеня в справі слїдчого арешту повинні бути безпрозволочно полагоджувані, подане се залежало ся і прийшло під нараду радної палати як 14. мая, значить, в два тижні пізнїйше, і згідно з внесенєм слїдчого судії порішено їх мимо повисшеного слїдства задержати в слїдчім арешті на підставі § 175. у. 4., хоч ся постанова закона вимагає, щоби заходили „besondere Umstände", які оправдували би обаву повторенія злочину. Палата радна не силила ся навіть на вишуканє таких специяльних обставин, бо впрочім годі було би їх навіть вишукати. Чиж така ухвала не противить ся льогїці закона і справедливости? Рішає ся задержати в слїдчій вязници людий з обави повторенія злочину, хоч той обави нема, тим більше, що ті люди нїякого злочину не допустили ся. Характеристичне притім, що тогочасний предсїдатель радної палати п. к. радник двору Пруснїт для тим певнійшого переведеня такої ухвали позвинув сталих членів радної палати, між котрими є на показ один Русин, а покликав членів суду, не входячих в склад радної палати. Прокуратор виготовив акт обжалованя о злочин з § 98. б) з. к. і східно-галицким звичаєм після его до затвердженя надпрокуратории. Акт та оминала п. к. прокуратора Роецкого, бо вторувала понехати слїдство в напрямі злочину публичного насильства, а обжалувати обох о переступство з § 431. з. к. Дня 18. мая відступлено справу нові судови в Березанах, а той видав ім кару по 3 дни арешту.

За що-ж ті люди сидїли в слїдчій вязници по 23 днїв, разом 46 днїв? Хто заплатить їм, коли до нині палата послів не здобула ся на ухваленє закона про відшкодованє за безпідставний арешт слїдчий? Не треба притім забувати, що се бідні заробітники, що працею своїх рук давали утриманє жінкам і дрібним дітям своїм!

Не менше характеристичне сьвітло на безсторонність східно-галицких судів у відношеню до страйкуючих селян кидає ся справа:

Дня 18. мая с. р. стрінули Павло Лупинець і Федько Бабій на дорозї між Юстиновою а Александрівкою в підгаєцкому повіті Яцька Ковальчука, до котрого Федько Бабій мав зависть за те, що сей перед місяцем ударив его в голову дїжкою. Сперлила ся між ними сварка, серед котрої Бабій ударив Ковальчука в лице. Окличний лїкарські виказали легке ушкодженє тіла, потягаюче двотижневу нездібність зарібковання. Слуханий в суді в Підгайцях полиц Ковальчук, що Бабій і Лупинець, бюли его, сказали: „Чому ти страйку не хотїв робити?" Коли-б се навіть було правдою, то й так в дїланю Бабія і Лупинця було би лише переступленє з § 411. з. к., а не насильство, щоби присилувати Ковальчука до залишеня роботи. Однак бистре око слїдного судії п. к. суд. адюнкта Януша в Підгайцях доглянуло злочин з § у. 98. б) закону карного і дня 14-го мая зарядив він приаресторованє їх задля обави повторенія злочину. Має ся розумити, в протоколи записано, що підозрілі о злочин не жалують ся проти той ухвали. Дня 24. мая доручено їм акт обжалованя; а в нім прокуратор Роецкий потребу задержаня їх у слїдчій вязници мотивує тим, що в околиці Александрівки і Юстинівки такі злочини публичних насильств щораз більше ширить ся. Під ескортою жандармерий спроваджено підсудних до Бережан, де з. к. і. с. м. до ч. Vr. 2960 відбула ся розправа. Показало ся при розправі, як се навіть тепер широку стверджує, що анї перед інкримінованим фактом анї по нїм страйку анї в Юстинівці анї в Александрівці не було і що анї один анї другий обжалований пошкодованого Ковальчука нїколи до страйку не намовляли. Вирок трибуналу узнав першого винним §§ 5. і 411. другого § 411. з. к. і вимірив обом кару по 3 дни. Чиж супроти такого висліду розправи мучене бідних селян заробників, що дома лишили по четверо дїтий, арештом слїдчим через 17 днїв не є чистою напастию? А мотивоване прокуратором потреби слїдчого арешту небезпечною ситуациєю в наслїдок страйку чиж не є надужитєм урядової власти, коли розправа виказала, що страйку в дотичних селах зовсім не було?

Бунт.

Державна рада.

Палата послів.

Заїданє дня 27. с. м.

Відень. По відчитаню інтерпеляций в справі підвисшеня почтової оплати від листів приступлено до дальшої дискусий над бюджетовою провізорией. Президент Міністрів бар. Б е к заявляє, що теперішний кабінет уважає правильну дїяльність парлямнту основним условєм уздоровленя публичного житя. Правительство має надію, що в многих справах удасть ся довести до порозуміня. Ухваленя провізорий не буде вважати доказом довіря для себе, бо сего, і то в вишім степени, буде жадати по доконаних дїлах. Польске коло, що правда, подало менї руку, хоч застерегло собі свободу. Однак я бажаю сю руку устиснути, бо думаю, що між правительством а сторонництвом, що завсїгди проявляло зрозуміне державних потреб, буде можливе у спішне співдїланє. Правительство буде старати ся о заспокоєнє економічних потреб поодиноких країв і о розширенє продукций на всїх полях, супроти чого закид бесїдника кола, що правительство не має відповідної економічної програми, є безосновний. Дальше полемізує бесїдник з п. Странским. Правительство не знає нїчо про якесь право vet-a в народних справах. Що дотичить закиду з причини програми, то програмою правительства є ведене практичної політики австрийской, концентрация сил, виборча реформа, порозуміне народностий і справа угоди з Мадярами. Бесїдник має надію, що прийде до зближеня обох народів в Чехії. Звертаючись до бесїди п. Елєнбоґена заявляє міністер, що боронить виборчої реформи не з огляду на екзистенцию міністерства а з огляду на обовязок. Оскільки межи сторонництвами прийде до компромісу, то правительство прийме всякі модифікаций, які можуть поперти виборчу реформу, однак виступить рішучо проти всяких внесень, котрі саму реформу могли би знївечити. При тім потрібно конче приспішеня праці. Надію ся, що коли виборча реформа перейде, то і зближенє народностий піде скоршою ходою. Радо обговорив би я ще справу автономії, котру бесїдник кола польского получив з виборчою реформою, але терен сей є надто слизький, тому обмежу ся до замітки, що вважаю реформу адміністраций конечною. Адміністрация не вспїлї заспокоїти всїх зростаючих потреб. Є вона перестаріла і потребує основної реформи, яка мусїла би узгляднити також і автономію. Мусить бути збільшене число інстанций, збільшена одвічальність низших інстанций і облегчена праця в центральних бюрах. Докладнійше обговоренє порушених тут точок вимагає спокійнійших часів; до той хвилї правительство займе ся приготовляючими працями. Вкінци просить президент о зближенє народностий, о порозуміне між Чехами і Нїмцями і о принятє провізорий. Міністер зелїзниць Д е р ш а т а відповідаючи на поставлені питаня заявляє, що тільки при двох тунелях альпейских зелїзниць потрібні є додаткові кредити котрі будуть покриті з ощадностий і резерв. Суми переходові вставлені до провізорий, дотикають виплат на р. 1906 і не можуть бути відложені на рік 1907. Вкінци запевнює, що буде поступати отверто. Міністер фінансів д-р Коритовский промовляв в справі буджетовій і зазначив, що буджет може бути взятий під дискусию в осени. Буджет минувшого року замикає ся значною надвижкою. Причиною корисного результату фінансового були головно добрі жнива, вдоволячий стан промислу, бо з огляду на торговельні договори і в надії підвисшеня цла запанував живійший рух торговельний. Ненормальні відносини в Росиї причинили ся до скріпленя торговлї в східних краях Австрий, з чого скористали також краї західні. Війна на Сходї збільшила число наших ткацких підприємств і зелїзний промисл пішов в гору. В звязи з сим є факт, що в першій третний сего року перетранспортовано о 700.000 К більше, нїж в тім самим часї минувшого року. Також почти і телеграфи дали корисніший результат, нїж в минувшім році. (Голоси: Отже нащо підвисшати оплати?) На се, щоби мати покритє на жадані парляментом видатки. Довгів на се затягати не буду. Дохід з тютюну зріс ненормально о 5,000.000 К, з штемплїв о 6,000.000 К, податок від горівки зріс о 3,500.000 К, від цукру о 5,000.000 К. (П. Малик: Отже обнижіть еще більше податок від цукру, а будете мати більше доходу, бо збільшить ся консумция). Вірю і я не уважав би сего за нїяку шкоду. Я дуже радо вподив би ся на обниженє податку від цукру. Також податок від пива дав о 2,000.000 К. Не жалую, що дохід з льотерий зменшив ся о 800.000. Збільшений дохід з цла має переходовий характер, бо він викликаний збільшеним торговельним рухом перед новими договорами торговельними. З сего представленя виходить, що економічна ситуация є у нас в стадиї розвою. В послїднім часї почало ся, щоби певні групи податків покривано кредитами. Сего способу треба ужити хиба в виняткових случаях. Найкорисніїше було би уживати буджетові надвижки.

Правительству дуже залежить на санациї краєвих фінансів, бо краї сповняють цїлий ряд задач, що тїсно звязані з обовязками держави. Правительство студиює тепер справу, так що в короткім часї буде мати вичерпуючий погляд на фінансову ситуацию всїх країв, котрий доведе до пожаданої цїли. Для санациї краєвих фінансів отвираютъ ся три дороги: 1) увільненє країв від деяких тягарів; 2) віддане краям деяких податків або їх части; 3) дотациї для країв з загальних фондів держави після певного ключа, або признаване дотаций на певні цїли і задачі. Короткий час урядованя еще не позволив бесїдникови вибрати одну з сих доріг. Чи в сей, чи в той спосіб, санация краєвих фінансів буде можлива, коли державний буджет в иншій спосіб знайде рекомпенсату.

По кількох промовах дискусию замкнено і буджетову провізорию ухвалено в другім і третім читаню. Ухвалено також нагліть внесеня і само внесенє уповажняюче правительство до управильненя торговельних відносин з заграницею до кінця сего року.

На тім наради перервано. Слїдуюче заседанє д. 3. липня.

З Росиї.

Державна дума.

Петербург. Дума приняла інтерпеляцию в справі цїлого ряду підпалів в черниговскім округи, доконаних на приказ шефа жандармерий ґен, Рудова. З приводу інтерпеляций в справі уживаня козаків до повненя служби полїцийних агентів відмітив п. А р а к а н ц е в, що козаки любили давнїйше свободу, однак правительство своєю системою викорінило в них всї людскі почуваня. Козаків не треба ненавидїти, над ними радше жалїти. П. В а с и л ї є в заявляє, що дума не має права жадати усуненя козаків, бо се право прислугує єдино цареви. Козаки тратять вже терпеливість і готові підняти ся проти революцийних партий. Так само говорить і п. С е в а с т и я н о в. Їх бесїди опрокидують репрезентанти козаків: п. п. Б о р о д и н, С е д е л ь н и к о в і А ф а н а с і є в вказуючи на те, що Василієва і Севастиянова вибрано з доньского округа до думи лише завдяки інтервенциї властий. Козаки хотять з росийским народом жити в мирі, вони обурені, що мусять повнити полїцийну службу і протестують проти того, що мусять стерегти богатих людий, котрі нищать Росию. П. Р о д и ч е в протестує проти надуживаня імени монархи, бо сей не може зле поступати. Тілько власти зле поступають і над'уживають імени царя. Ухвалено нагліть інтерпеляций о козаках і приступлено до нарад над інтерпеляциєю в справі арештованя редактора часописи „Courier de St. Petersburg". Сю інтерпеляцию ухвалено і по сім засіданє замкнено.

(Телеґрами.)

Петербург. „Дума" готує поголоски про заговір високих офіцирів, що має на цїли розігнанє думи. Заговірники хотять напасти на думу в як найскорійім часї, бо переконали ся, що в армії серед жовнірів і офіцирів ростуть симпатії для думи. Головою заговору має бути вел. кн. Николай Николаевич, за котрим є всї великі князї. Побідоносцев і Трепов противляють ся розігнаню думи уважаючи сей експеримент дуже небезпечним.

Берлїн. „Berl. Tagebl." доносить, що димісия, яку Т р е п о в дав недавно двірским функционарям і достойникам, стоїть в звязи з заговором, однак не знати, проти кого був сей заговір скиерований. Всїх димісионованих урядників осадив Т р е п о в в домовім арештї.

Петербург. Дневники доносять, що в найблизших днях відбуде ся в Петербурзї конференция, на котру запрошено презеса думи Муромцева. Цар хоче поручити міністрови утворенє парляментарного кабінету Муромцеву, однак в сім кабінетї полишили би ся дотеперішні міністри: заграничних справ, війни, маринарки і двору. — Посол Львов мав в якийсь спосіб доручити цареви мемориял, в котрім доказує, що одиноким средством запобігти бурі, яка наближає ся, є утворенє парляментарного кабінету. Мемориял сей зробив на царя велике вражінє і він казав завідомити Львова, що пропоновані ним средства будуть взяті під обради.

Петербург. Полк гузарів в Царскім Селї відмовив послуху. Коли цар запитав жовнірів о причину, вони відповіли, що тому, що уживають їх до полїцийної служби.

Гамбурґ. Більша часть гарнїзону в Батум збунтовала ся. Лиш часть піхоти остала вірною і при їх помочи розброєно бунтівників.

Гамбурґ. Сюди доносять з Петербурга, що полк ґвардиї в Царскім Селї відбув дня 26. с. м. три згромадженя, на котрих порішив між иншим домагати ся димісиї 6 офіцирів. Зробило се велике вражінє в кругах старшини, бо ґвардия вважалась до тепер найвірнійшим цареви військом. До Царского Села удав ся міністер війни.

Берлїн. „Berl. Tagebl." доносить, що правительство австро-угорске порішило з огляду на події в Росиї значно помножити військові гарнїзони здовж российской границї. Так само і пруский міністер помножить військовий кордон здовж российской границї по нїмецкій сторонї. Обі двори віденьский і берлїньский дїлають на підставі спільного порозуміня, до котрого прийшло підчас послїдного побуту цїсаря Вільгельма у Відни.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Угорска делєґация.

Відень. Угорска делєґация ухвалила вчера буджет міністерства заграничних справ разом з диспозицийним фондом.

Мирова конференция.

Гага. Міністер заграничних справ заявив в парляментї, що друга мирова конференция в сім роцї не відбуде ся.

Уступленє Голуховского.

Відень. В наслїдок напору Мадярів Голуховский має уступити до кількох тиждїв. Єго наслїдником має бути австро-угорский амбасадор в Льондонї, ґр. Менсдорф.

Сьвято 1-го мая.

Париж. В парлямнтї зголошено проєкт закона о узнанє 1-го мая за обовязкове робітниче сьвято і що робітники, заняті громадами і державою, мають за сей день одержувати звичайну платню.

Гостина англїйской фльоти в Кронщтатї.

Льондон. Гостина англїйской фльоти в Кронштатї відбуде ся, однак міністер внутрішних справ має в палатї послів заявити, що ся візита буде зложена росийскому народови, а не правительству.

НОВИНКИ.

— **„Культурна" справедливість.** По розголошеню неправдивих вістий про „морд політичний" в Сколїм деякі професори-Поляки стрийской ґімназиї „мстять ся"(?!) на учениках руской народности. Головно показують свою „рицерскосць" суплєнт Крупа і професор Блажек. І так суплєнт Крупа спалив при промоциї в день по мнимій подиї в 1. і 2. клясї, де Русинів-учеників є розмірно мало, 14 учеників-Русинів з одного предмету і одного дня. Занепокоєні родичі покривджених учеників удались телєґрафічно, а крім того удають ся сим прилюдним письмом до віцепрезидента п. Плажка з просьбою о заряджене поновної промоциї для спалених в повисшім дни учеників-Русинів. — *Родичі.*

— **Політичний процес.** В Станиславові відбула ся перед карним трибуналом розправа против студента прав Осипа Охримовича з Грабівця, обжалованого за мниме підбурюване против парляменту, війска, жандармериї і польской шляхти на народних вічах. Трибунал признав Охримовича винуватим і засудив его на три тижнї арешту.

— **До відомости Є. Ексц. п. президента Тхоржницкого.** Дня 13. с. м. відбула ся перед судом повітовим в Нижанковичах розправа до ч. Ц 108/6. Так позовник як й пізваний були Русини і позов був написаний в рускій мові. Коли я яко повномочник позовника домагав ся на підставі правосильнх розпоряджень міністерияльних списаня протоколу розправи рівнож в рускій мові, судия п. Танасєвич відмовив тому жаданю, мотивуючи, „że o tem, czy protokół ma być spisany w języku ruskim, rozstrzyga sędzia według swego zapatrywania." Коли я домагав ся запротоколованя сего в протоколї, судия й сего не вчинив, ба навіть сам позов відчитав в приготовленім польскім перекладї. — Се є разячим нехтованєм прав руской мови, на яке позваляє собі судия Танасєвич мабуть з тої причини, що не вміє по руски і — хоч жиє і урядує в рускім повітї — не хоче тої мови навчитись. Подаю се поступованє Вашій Ексцеленциї до відомости без коментарів, в надії, що вже се вистарчить для відповідного зарядженя, значить такого, щоб Русини не потребували терпіти таких кривд навіть від судиї, а п. Танасєвич не мав нагоди до ігнорованя міністерияльних розпоряджень, виданих в користь руской мови. — *Степан Кравчук.*

— **Противстрайкові репресиї.** З Бобреччини доносять нам, що тамошне староство тероризує дальше населенє, щоби зломити страйковий рух, який держить ся там дуже кріпко. Ревізиї по селах, обнятих страйком, не устають! Дня 19. с. м. зроблено ревізию у властителя реальности в Коцурові, п. Дякова, а дня 22. с. м. єго арештовано і замкнено у слїдчій вязници в Бібрцї, хоч не викрито против него нїчого, що не годило-б ся з законами.

— **Управитель бобрецкого староства** п. Ґлодзїцкі видно так дуже занятий страйками, що на все инше не має часу. Доказом сего 8. число єго „Дзєннїка уржендового". Воно датоване 15-го цьвітня; повно там розпорядків, декотрих з датою 31-го мая, а надане на почту в Бібрцї доперва 20-го червня! Отже 21-го червня довідали ся війти, що лїкарі будуть з початком мая щіпити віспу і що дїти мають бути на той час чисто умиті, а учителї, що „под особістом одповєдзяльносьцьом" мають предложити якийсь виказ в „нєпшекрачальним терминє до 20. мая". За те ще треба пану Ґродзїцкому платити річно по 4 корони. Чиж не гарна, правдиво „польска" господарка? — *К.*

— **Рудецкий ц. к. староста п. Покиньский** (мимоходом кажучи, попович, рускими книшами вигодований) — пишуть нам з Рудеччини — думає, що він в автократичній Росиї, і трактує людий гірше, як давно (не тепер) пани своїх форналїв. Про єго неотесаність вже була згадка і в „Дїлї", бо о тім

говорило ся публично на вічах. П. Покиньский не знає инакше сказати до селянина, хотяй би се був війт або і старший господар, тілько „ти“. А сказати війтови, громадскому писареви або кому иншому, не „по паньски“ вбраному: „Ти дурню, свинтуху, свинопасе“, а навіть „злодїю“, сему панкови *приходить так легко, як иншому „пан-дзею“*. За що вважає людий п. Покиньский, послужить отсей приклад: В Кл'йцку коло Комарна вибухнув був страйк, бо посесор гр. Лянцкороньского п. Дудзїньский платив бабам по 20—22 кр., а косарям по 35 кр. на день. Застрайкувало не тілько Кл'йцко, але і сусїдні села. Посесор настрашив ся і зараз справив старосту та комісаря на ратунок. Ц. к. староста замість розвідати на місци про причину страйку, почав гримати на війта, знаного патріота Мих. Ковтуна, гейби на свого безвусого писаря; почав страшити, що впакує до села войско, а люди будуть мусїли відступити коням і жовнїрям не тілько свої хати, але і с в о ї б а б и. Чисто, як давно в Росиї! Опісля почав висьмівати тих, що їздили по вічах з рефератами, як о. Онишкевича, пп. Гр. Терщаківця і Ів. Бея, та підносити своє „я“. Люди тілько плечима здвигали *над тою балаканкою*. — В повітї ходить поголоска, що оден хлоп відповів (в чотири очи) п. старостї на словну зневагу чинною; чи то правда, на певно не знаємо, але що так буде колись, то більше як певно.

— **Москвофільско - польский любимець.** Перед кількома роками руска і польска преса займала ся богато особою о. Семенова, теперішного пароха в Коломиї, а тодї кандидата на се становище. Наші читачі певно *пригадують собі, як то о. Семйоноф* скомпромітував ся в процесї, який був видав нашій редакциї і ще одній рускій часописи у Львові за реве*л*яциї, що характеризували єго погано ще як питомця духовної семинарий, а також в сьвіжій ще памяти скандальні дописи о. Семйонова в Słow-i polsk-ім та инших русиноїдних газетах, коли то він, попираний та величаний польскою і кацапскою опінїєю, кидав ся як бішений на наш дневник і взагалї на украïньский загал за те, що противили ся повіреню єму такого важного становища, як руска парохія в Коломиї. Польскі верховоди перефорсували своє, москвофільско-польский любимець вже від кількох лїт панує на коломийскім престолї, але на превелике розчаруванє своїх кацапских протекторів. Заки подамо голос наших дописувателїв, покличемось передовсїм на опінїю москвофільскої преси, „Галїчанїна“ і „Русского Слова“, що так пишуть про чоловіка, за котрим недавно ломили свої списи: „Отъ коли нашъ парохъ о. Семеновъ попалъ въ нервовый розстрой, кидаеся на всѣхъ и на все, ганьбитъ публично изъ проповѣдальницѣ, нападае поодинокіи особы, съ каждымъ процесуеся, отказуе похоронбвъ на русскомъ кладбищи своимъ личнымъ недругамъ, посварился съ братствомъ и назвалъ его росточителемъ имѣнія, коли тѣмчасомъ онъ самъ за церковныи гроши выстроилъ собѣ палату, а церковъ выглядае якъ цыганское шатро на стыдъ и соромъ невѣрамъ. Мѣщанство и интелигенція огорчены поведеніемъ о. Семенова, хоръ отказался отъ участія въ богослуженію а даже отъ упражненій, читальня загрожена тоже, бо члены не хотятъ подчинятися химерному предсѣдателю о. Семенову и многіи мѣщане, не хотячи быти наражеными на публичную лайку въ церкви, ходятъ радше въ костелъ для святого спокою. Если духовная власть, которая сдаеся знае о всемъ, не вмѣшаеся въ ту справу и если не дастъ болному приходнику администратора, который бы и церкви и приходу совѣстно служилъ и народъ успокоилъ, то можно ожидати такихъ рѣчей, которыи не дуже корыстно вплынутъ на повагу о. Семенова и вообще коломыйского духовенства“.

— **Закінченє року шкільного** на курсї пополудневім язика руского в школї ім. Шевченка, на який учащали дївчата з мийских шкіл, відбуде ся дня 29. червня (в пятницю) о год. 8-ій рано.

— **Про підвисшенє почтових оплат**, яке має бути заведене в Австриї незадовго, подають тепер такі подробиці: Оплата від місцевих листів буде підвисшена до 10 сотиків; оплата за доставу до мешканя грошевих переказів і переказів почтової щадничої каси буде підвисшена до 6 сотиків, оплата за грошеві перекази і почтової щадниці буде виносити 6 сотиків, оплата за грошеві письма до 1000 К 10 сотиків. Ціна блянкетів на грошеві і посилкові перекази, карткових писем і бандероль на друки буде підвисшена о 1 сотик. При місцевих телеграмах кожде слово буде коштувати 6 сотиків, блянкет на телеграму 2 сотиків. Оплата за доставу до мешканя *буде виносити від кождої депеші* 10 сот. Домашний телефон замість 200 К буде коштувати 250 К, в бюрових льокалях замість 300 К аж 600 К, а за те відпаде оплата за уладженє телефонів.

— **В справі громадских буджетів.** Краєвий видїл провірив, що деякі повітові видїли без огляду на се, що нема відповідного буджетового рішеня громадскої ради, а згляднo, що громадска рада відказала ся рішити буджет, установляли самі з уряду буджет дотичної громади, накладаючи на покритє буджету громадскі додатки. Краєвий видїл звернув тому увагу всїх повітових видїлів, що рішати громадскі буджети і установляти громадскі додатки на покритє буджетових недоборів приналежить виключно лише до атрибуциї громадскої ради, а в разї ій розвязаня виключно до атрибуциї правительственного комісаря і прибічної ради громадскої управи. Установленє громадских буджетів або громадских додатків на покритє буджетових недоборів повітовими видїлами є супроти сего не важним [illegible] мати нїяких правних наслїдків. Повітовий видїл *покликаний лише вести* контролю над рішеним громадским буджетом і рішеною громадскою радою висотою громадских додатків а вставляти з уряду в громадскі розходи, згляднo установляти або підвисшати громадскі *додатки лише і виключно* в тім разї, коли громадска рада не вставить в свій буджет розходів, котрі громада обовязана покрити або на основі документу, маючого екзекуцийну силу, або на основі судового вироку. Колиж громадска рада мимо випливаючого для неї з громадского закона обовязку і без огляду на дотичні візваня та на приміненє відповідних средств з боку повітового видїлу, не рішить громадского буджету і не наложить громадских додатків на покритє буджетового недобору, або коли громадска рада просто відкаже ся рішити буджет, прислугує повітовому видїлови право і обовязок загрозити їй розвязанєм, а в данім разї поробити відповідні заходи в цїли дїйсного розвязаня громадскої репрезентациї. Краєвий видїл візвав рівночасно повітові видїли, щоби до кождого предкладаного єму громадского буджету долучувано відпис дотичного рішеня громадскої ради.

— **Товариство „Просьвіта“ в Катеринодарі.** Начальник кубаньскої области затвердив статут украïньского товариства „Просьвіта“. Товариство має на метї відкривати школи, музеї, уряджати лєкциї, курси, запрошувати лєкторів для мандрівок по области, підтримувати грошима книговидавництва, торгувати книжками з власних кіосків і розсилати найманих людий для продажи украïньских книжок по области. Має воно право видавати стипендиї, а до обовязку членів належить висовувати з народу талановитих учеників, даючи їм змогу здобувати широку осьвіту. [„Гром. Думка“].

— **Реформа адвокатскої ординациї.** Спеціяльний комітет віденьскої адвокатскої палати виладив проєкт нової адвокатскої ординациї. Заявляє ся він против обмежень дотеперішного принципу свобідного виконуваня адвокатури; коли мимо того, що адвокатске званє не є нині вже інтратне, хтось хоче єму посьвятити ся, не треба єму ставити штучних перепон. З подробиць, що вводять деякі змін, годить ся зазначити отсї: Попри обовязуючу судову практику, котрої одначе не мусить ся відбувати при трибуналї, заводить проєкт факультативну практику при державнім або автономічнім урядї скарбовім або у нотаря і то через три роки. Адвокатска присяга має бути складана перед видїлом палати, а не як доси у висшім краєвім судї. Право заступництва адвокатів нормує проєкт инакше, як доси. Мають бути знесені всякі обмеженя того права, а відмінні постанови в статутах, умовах і т. п. не мають правної сили. Право заступництва адвокатів має бути виключне. Слїдуючий параграф запевнює адвокатам ненарушимість їзза заяв, зроблених у виконуваню свого званя, хиба що наглядно не стоять в нїякій звязи із справою. Щодо винагороди предкладає ся знесенє адв. декрету з 1738 р. і примінюванє в тім зглядї приписів загального цивільного закона. Час адвокатскої практики не змінено.

— **Жидівскі соціяльні демократи в Галичинї** з'орґанїзували ся, як звісно, в окрему секцию польскої соціяльно - демократичної партиї. Центральний краєвий комітет сеї секциї уконституував ся на днях, вибравши головою Салямандра, секретарем Коркеса, а касиєром Штайна. Уконституував ся також місцевий жидівский комітет у Львові, котрого головою став Ерлїхгоф. Рівночасно почалась жива аґітация на провінциї. В Стрию, Дрогобичи, Бориславі відбули ся довірочні збори, на котрих вибрано аґітацийні комітети. Дня 15. с. м. відбули ся довірочні збори жидівских соціялїстів в Перемишли, дня 16. с. м. в Ярославі і Ряшеві. В найблизших днях будуть скликані подібні збори в Станиславові, Коломиї, Самборі, Бродах, Стрию і в Тернополи.

— **Новий рід обезпечень.** „Рєч“ доносить, що звісний властитель численних цукроварень в Росиї і великої земскої посїлости, Терещенко, обезпечив в Парижи 100.000 десятин від примусового вивласненя на таких основах: кожду десятину принято до обезпеченя на 350 рублїв, так що цїла обезпечена сума виносить 35 мілїонів рублїв. Колиб при вивласненю, яке може наступити в законодатній або революцийній дорозї, Терещенко дістав менше, то тов. обезпечень обовязує ся заплатити єму рїжницю. Обезпеченє заключене на 10 лїт. Премія виносить 2 проц. обезпеченої суми,

— **Американьскі мілїони.** Перед кількома тижнями донесли ми про мілїонову спадщину, яку мав лишити в Америцї померший там Поляк, якийсь Новіцкий. В справі тої спадщини виїхав зі Львова до Америки, як звісно здогадуваний спадкоємець Новіцкий, урядник краєвого видїлу. Однак ся справа не така ясна, як спершу писано. І так не є згідне з правдою, що банковий дім Ротшильда у Відни дав Новіцкому гроші на виїзд, бо той вибрав ся до Америки на власне ризико, а за посередництвом Ротшільда інформував ся лише про спадщину. Тепер знов з претенсиями *до мілїонової спадщини в Америцї* виступив актор з Варшави, Северин Новіцкий, заангажований до міского театру у Львові, і єго син Мечислав, б. студент политехнїки у Львові. Оба вони впевнюють, що померший в Америцї мілїонер був їх стрийчним дїдом.

— **В Коломиї** відбудуть ся в днях 30. червня і 1. липня в сали Народного Дому виклади Украïнця І. М. Радецького „О причинах дегенерациї в Европі і о товариствах відродженя“. Вступ: місця сидячі 1 К — стоячі 30 сот. Початок о год. 7 вечером.

— **Дрібні вісти.** Доповнюючий вибір одного члена повітової ради в Ярославі з сільских громад розписала президия намещництва на день 1. серпня с. р.

— Ректором львівского университету вибрано на слїдуючий шкільний рік проф. д-р Фелікс Ґрафенауер.

— Ректором краківского унів рситету на новий рік вибрано проф. д-р Казимир Моравский.

— Начальний Директор почт і телеграфів для Галичини, Іван Любич Сеферович, вихав в урядових справах на кілька днів до Відня. Управу Дирекциї почт і телеграфів обняв на той час І. к. старший радник почтовий Иосиф Стоєгбауер.

— *Із Золочева доносять*, що арештовано там господаря з Краснопущі Максима Матвейкова, що є співвластителем москвофільскої газетки „Русскаа Волга“, яка перше число появила ся недавно в Тернополи.

— Як доносять польскі часописи кандидатами на суфрагана львівскої дієцезиї латинского обряду, опорожненої наслїдком уступленя біскупа Вебера, є львівский крилошанин кс. Заіховский, парох з Тернополя кс. Твардовский і канцл.-р краківскої капітули кс. Бандурьский.

— В Кошицях на Угорщині розпочав ся сими днями процес о емігрантскі обманьства. Між обвиненими находять ся агент Сатмар, що обманював також емігрантів з Галичини. Позаяк треба було переслухати сотки свідків, що перебувають в різних сторонах краю, слїдство тревало пять лїт і Сатмар, не могучи заплатити кавциї, цілий час сидів у вязници.

— В Перемишли розпочав ся вчера з'їзд галицких органістів, що хотять перевести организацию в цїли поправи свого положеня.

Віча і збори:

Загальні збори „Жіночої Громади“ у Ваш-ківцях відбудуть ся в неділю 8. липня с. р. від 1 год. з полудня в музеєвій школї.

Конкурси:

Видїл тов. ім. сьв. Миколая в Перемишли розписує отсим конкурс на посаду господаря до тамошнього інституту. Господар одержить мешкане, харч, опал, сьвітло і платню після умови. Поданя вносити на руки председателя тов-а Гр. Негриньского, директора рускої гімназиї, до 15. липня с. р.

Урядові вісти:

— **Іменованя.** Міністер внутрішних справ іменував старшого комісаря полиции у Львові Людвика Мильского радником полиции, комісарів полиции: Рудольфа Рапа і Стефана Сінєвича старшими комісарями полиции, а кондуентів Миколу Ленкавского і Адама Сзулку комісарями полиции у Львові. — Міністер справедливости перенїс заступника державного прокуратора, д-р Ст. Шимоновича з Коломиї до Львова і іменував заступниками державного прокуратора судових адъюнктів Теодора Рожанковского в Ходорові до Львова і Мариана Островского в Галичи для Коломиї. — Радник двора і прокуратор скарбу іменував концеписта Івана Яворчиковского канцелярийним офіциялом а рахунькового підофіцира 13 п. уланів Івана Лєсовского канцелістом в статі галицкої прокураторії скарбу. — Міністер справедливости іменував нотарями кандидатів нотариальних Евгена Карвінского з Порохника для Старої соли і Адама Сілецкого зі Львова для Луки.

З ц. к. Дирекциї зелїзниць державних. Міністерство зелїзниць запровадило на пробу з сейчасовою важностию, крім вже істнуючих знижень тарифових, ще слїдуючі *полекші для шкільних прогульок а то: а)* дати дітий понизше 10 лїт може їхати за оплатою пів білету, б) при прогульках шкіл людових і видїлових, перевозить ся на кождих 10 учеників, або учениць беручих участь в прогульци шкільній о'ного убогого ученика зглядно у ченицю там і наповорот безплатно. Сі постанови не мають однак приміненя на зелїзницях льокальних, положених в заряді державнім як Львів-Белзець, Львів-Клепарів-Яворів, Перевторск-(Бахір)-Дашів і Новий Луків-Тісна. — Управителї шкіл людових і видїлових мають в писемних *зголошених прогульок подати імена і назвиска* тих учеників, котрих задля убожества ма ся перевезти безплатно, а рівночасно навести імена, назвиска затрудненє їх родичів зглядно осіб опікуючих ся ними. Зголошеня треба найпізнийше на 24 годин перед замірением виїздом предложити тій станції, з котрої прогулька пійде. Число дітий понизше 10 лїт треба подати окремо.

— Ц. к. дирекция зелїзниць держ. у Львові розписала лицитацию на доставу шутру, каменя ломаного, материялів будівляних з каменя, вапна, цементу, гіпсу, цегли, дахівки, піску, покостів і лякерів, хемікалій і фарб, материялів для телеграфу, приладів бюрових і паперу картонового на білети. Близші услівя і формуляр оферт можна од ржати и ц. к. дирекциї зелїзниць. Речинець до вношеня оферт кінчить ся 30. червня 1906.

Дня 1. липня с. р. відкрита буде в Бахоржу, березівского повіта, при ц. к. уряді почтовім станция телеграфічна з обмеженою службою денною.

Померли:

— **Стефан Букатович**, тимчас. народний учитель в Іспасї горішнім коломийского округа, оден з найдїяльнїйших членів тов. „Взаїмної помочи гал. і буков. учителїв і учительок“, ревний та сьвідомий учитель-патріот, упокоїв ся дня 23. с. м. в 24. році житя а в 4 році своєї учительскої служби. Вічна єму память!

— **Товариский з'їзд.** Всїх товаришів, котрі в 1886 р. *покінчили гімназию в Тернополи* — а котрих з причини браку адрес особисто не можемо запросити — просимо сею дорогою на з'їзд товариский, котрий відбуде ся в Тернополи дня 8 лат. липня с. р. Близших відомостий удїлить Іоан Пунтшерт, або Др Емиль Шміт оба в Тернополи. — *Комітет з'їзду.*

641 1—3

Оголошеня конкурсів.

Селяньска Бурса в Долинї, утримувана філїєю „Просьвіти“, прийме 30 учеників. Услівя принятя: 1) Батько чи опікун платить 4 кор. за зужитє інвентаря і 150 кор. за цїлорічне утриманє ученика, — найлїпше місячними ратами з гори, так що остатна рата має припасти д. 15. мая 1907. 2) Ученик має мати потрібну постїль, одїж і білє. 3) На рахунок оплати принимає ся натуралія по цїні торговій. Зголошуватись треба у с т н о а б о п и с ь м е н н о н а й д а л ь-

1. серпня с. р. у головній філії „Просьвіти“ ім. Івана Грабовецкого в Тодинї до просьби долучити треба шкільне сьвідоцтво з останього півроку і метрику ученика, а коли достати знижене оплати, також відповідне сьвідоцтво від місцевого сьвященика або учителя-Русина що-до спосібностий ученика і маткового стану родичів.

На 25 місць в Бурсї Селяньскій в Дрогобичи Принятими можуть бути ученики руской народности народних шкіл під слїдуючими услівями:

1) Принятими можуть бути ученики руской народности народних шкіл.

2) Родичі питомця платить місячно по 1 кор. і доставлять на цілий рік 3 кірці буди, 3 квертки муки пшеничної, 1 квертку круп ячмінних, 2 квертки круп кукурудзяних або логази, 1 квертку пшона (фасолї або гороху) і 1 коцу капусти. Половина з того має бути доставлена при вписї дитини до бурси — а друга половина найдальше до 1-го лютого н. ст. Крім того мають ще давати родичі 1 кілу овочи на місць і 2 бохонці хліба на тиждень.

3) Хто не хоче доставляти поданих віктуалій платить 10 кор. місячно.

4) Кождий питомець має мати: коллару або кож пїшитий простиралом, що найменше 2 простирала на ліжко, подушку, сінник, 4 сорочки, 4 калисонів, 2 ручники, 6 хусток до носа і 4 пар онучок і порядне убране. Крім того зеркало, щітки до чобіт, щітку до одежия, гребінь. Кождий питомець дістане: ліжко, удержане цїлковите (сиґдане молоко, обід з 2-ох страв, в неділї і сьвята мясо, підвечерок і вечера), старанний наглядь і поміч в науці. Ученики пильні і бідні могуть одержати знижене. Заряд бурси не бере на себе прания біля питомців.

5) Поданя заосмотрені в сьвідоцтво шкільне послїдного курсу належить вносити на руки о. В. Кункевича катехита видїлового (Народний Дім" площа сь. Трійці) найдальше до 15-го серпня і виразно подати під якими услівями має бути хлопець принятий чи за готівку чи за віктуали. — Дрогобич, дня 12. червня 1906. — *Д-р Ярослав Олесницкий*, голова; *сьвящ. Кункевич* за секретаря.

Комітет бурси руского Товариства педагогічного у Львові (Вірменьска ч. 2.) розписує конкурс на принятє питомців до бурси Товариства на рік шк. 1906—7.

Приймати ся будуть ученики гімназиальні, сини членів руского Тов. педаг.

Услівя принятя є:

1) Батько (опікун) мусить бути членом руского Тов. педагогічного.

2) Кождий питомець мусить бути зовсім здоровий, що потвердить оглядини лїкарскі з початком шкільного року.

3) Комітет бурси приймє лише добрих і пильних учеників, котрих успіхи дають повну запоруку, що они скінчать гімназию. Першенство мають відзначаючі ученики.

4) Батько (опікун) петента буде точно платити умовлену оплату з гори; найменьше 18 К місячно.

5) Кождий питомець зложить при вступі одноразовий датек на інвентар, лїкара і купіль в сумі 6 корон.

До подання о принятє долучити треба:

1) Сьвідоцтво шкільне петента з послїдного півроку.

2) Декларацию, в котрій батько (опікун) ученика зобовязує ся виправляти умовлену суму за поміщенє сина в бурсї кождого місяця точно з гори платити.

3) Сьвідоцтво убожества.

Кождий принятий питомець має заосмотритися у шість пар біля, 4 простирала, 2 полївки, 12 хустинок, 6 пар шкарпеток, 4 ручники, сінник (2 м. довгий і 1 м. широкий), подушку, ковдру і коцик до накривання, порядне одїне, плащ і 2 пари обуви. Зужиті протягом року річи обовязаний питомець доповнити. Кожда штука біля має бути виразно назначена повним назвиском питомця. При вступі мусить кождий питомець виказати ся перед Зарядом, що все потрібне має, а коли би не було всего в порядку, може вправити ся на непринятє в писемній хвилї. Всї питомці обовязані в користанє з науки співу і рисунків, а старші також язика французького і стенографії. Питомцем не буде вільно мати поза бурсою ніякого заняття, лише у виняткових случаях лєкциї за дозволом Заряду.

Поданя кождого петента з окрема адресувати до „Заряду бурси руского товариства педагогічного у Львові“ ул. Вірменьска ч. 2. Поданя вносити найдальше до 1. липня 1906. Комітет прийме також учеників, що мають здавати вступний іспит до І. класи.

Всї бувші питомці мають опять внести поданя.

У Львові, дня 1. червня 1906.

ПОДЯКА.

Сим складаємо повне узнанє п. **Михайлови Стефанівскому**, властителеви арт. слюсарскої роботи при церкви Коперника ч. 16 у Львові, так за совісне и узяле виконанє як і за доставу на час 32 желїзних віконрам) до нової Церкви в Утішкові, не менше за умірену цїну, на яку зглодив ся зі взглядну на важну обставину, що Церков коштом 60.000 корон вже викінчує ся з датків добровільних.

Утішків 20. червня 1906.

За комітет церковний: *К. Вітошинь*, декан і парох. *С. Баєвок. А. Іванцяк* провізори. *М. Либа* начальник громади.

28 Розкидайте між селян! 28

Вже вийшла з друку дуже цікава брошурка
ІВАНА ПЕТРУШЕВИЧА
п. н.:
„Сілкові крамниці с. Рочдель"
Ціна 6 сотиків.
Накладом 15.000 примірників.
Висилає за надісланнє 25 брошурок за попередним надісланням належитости, т. є. 1 К 75 сот. вже з почтою.
Хто хоче дістати сю брошурку на оказ, най пришле в листі 1 марку за 10 сот. на адресу:
Іван Савицкий в Лукавици н. С. ч. 28, **Буковина.** 65 з 1—5
Накл. д. 15.000 примірників.

28 Розкидайте між селян! 28

ВСЯКІ КУПОНИ
і вильосовані папери вартостні
купляче без потручення провізії або коштів
КОНТОРА ВИМІНИ
Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374
Банку Гіпотечного.

ЩАВНИ.
Найкальцієвіше в Европі сірчано-мулове лічниче болото для ревматиків, в терпінах суставів і костий, в грузлавці суставів, по зломах і вивихненях, в подагрі, нервоболях, недбанню в і-хіне. — Улаженя що-до мешкань, купелий після новіх инвестиць, від дюсельних до найдешевших. Три басени чисто сірчані і сірчано-мулові, один порцелянові. Отдільні басени для убогих з купелями по 10 кр. дорослих по 40 кр. Ванни порцелянові, мармурові і деревляні. Примішованє купелий бобових, мінеральних з незвичайним успіхом. — Околиця гірска. — Проспекти розсилає управа заведеня. — Ординуючий лікар *Др Ад. Гібельман.* — Сезон від 18 мая. Піщина на Угорщині, 562 5—5

ТАНЬШОГО ВИДАНЯ НАД
„Всесьвіт і Людство"
не було у Русинів.
Числить около 2400 стор., заєдно 1600 відбиток, а 200 додатків. Дотичні ілюстрації в кольорах і самі картунки що найменше 50 с. и не можна дати суму 10 кор. 200 відбиток рахувати лиш по 5 з. (той особливо любов рахувати по 10 сот.) також представляють карітки 10 лиш, а зміст рахувати лиш 20 кор. так мамо суму 30 кор., а чим передплата на ціле діло виносить лиш 100 кор. Тому замовляйте як найскорше **Богдан Кончевич, Ценїв п. Козова.** 648 1—4

ПЕРША МОРАВСКА ФАБРИКА ВЕЖОВИХ ГОДИННИКІВ
ФР. МОРАВУС, Берно Grosser-Platz 6.
виробляє і доставляє
вежові годинники
до церков, замків, шкіл, фабрик ратушів, віл, лише в солідним виконанню і дуже дешево.
Контрольні годинники для стражників.
Цінники даром. 45 8—?
Має свої подарунки як доставу знаменитих виробів.

Великі еспаньскі вишні
вибірні, гарні, великі **морелї**
в шклянках і чистих кошах старанно опаковані франко по 3·60 К.
A. HOFFMANN, Nyregyhaza. U garn. 4—10

(Застережене право власности!)

МЕДАЛІ
відомих для членів Братства церковного з кокардами або лентами

Бронзові вирука ок.	48 сот.
Теребенові	50 „
Алюмінієві	45 „

замовляти можна лиш в торговлї знарядів церковних
Спожарского і Устєньского
у Львові ул. Руска ч. I.
При замовленю 50 штук висилає фрахо поодиноко не всилає ся а лиш по приторученю предсїдателя Братства церковного. 586 6—20

Припоручаємо
КОНВЕРЗИЮ
4½% пожички м. Львова
на вільні від податку
4% облїґації пожички м. Львова
на услівях, оголошених в проспектї конверзийнім, котрий пересилаємо на бажанє.
Сокаль і Лїлієн
банковий дім і контора вимінн.

Коперницкий і Сик
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. I.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвіклери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4·85

Тижневе справоздане торговельної палати в Львові за час від 18/6 до 26/6 1906. Валюта коронова. Ціна за 50 клгр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·70 до 8·80 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·75 до 5·90 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·80 до 7·20, а пастівний 6·40 до 6·60, *овес* оброчний 7·80 до 8·10, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до варення 9·— до 10·—, пастівний 6·40 до 6·80, *вика* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* —·— до —·—, *ріпак* 11·50 до 11·75, *льняна* —·— до —·—, *насіне льняне* 11·25 до 11·50, *насіне конопляне* 11.— до 11·25, *хміль* (за 50 кільо) 40·— до 50·—, *нафта* звичайна 16·— до 17·—, сальонова 18 — до 20·—, *конюшина* червона 45·— до 55·—, біла —·— до —·—, шведска —·— до —·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 ґрів 37·25 до 37·50

Урядника
обізнаного з виноградством приймє заразь Руска Каса в Делятинї. 460 2—3

Інструктора совістного, відзначаючого ся, що обняв би лекцію в гірскій окольиці за малу заплату на час вакацій або і заразь, поручає проф. Янович в Тернополи.

В кавярни „Гарай" що день грає дамска капеля пригарні твори. Вступ вільний. Початок о 8 год. веч. Львів, ул. Гродзіцких ч 4. 637 4—5

Осип Краснопольский
Робітня позолотнича
ул. Личаківска ч. 40 у Львові,
виконує роботи церковні, сальонові, відновляє вівтарі, проповіднищі і т. д. дуже совістно і по найнизших цінах.
604 5—1

НОВІСТЬ.
Вже вийшла III. Серия перепи сних листків
Букви
Серия містить в собі 30 карт. На кождій картці одна буква о краскаx червоно-чорних і цьвітвами синьо-жовтими. Без сего картки йде вишивка. Серия коштує 2·50 штука 10 с. Набувати можна в „Сокільскім Базарі" у Львові, ул. Руска 1. 429 12—25

Студент фільозофії математик, вправний інструктор прийме радо лекцию на час вакацій в Яремчу, Ворохті, Тартарові і т. п. без жадної нагороди. Ласкаві заголошеня під: „О. Л." poste restante Львів.

Піддячій, котрий вправлений дяка в кождій функції, отримає місце. Заголошеня Ігнат Кухтин в Переволоцї п. Бучач, винагорода річно до 60 кор. і вікт.
615 5—6

Абітурієнт гімн. вправний інструктор в 8-літною практикою, глядає лекцій. За успіхи в наукї ручать Ласкаві заголошеня до п-ві Вишневскої пл. Бенедиктиньска ч. 2. дв. 8 партер.
653 3—3

Правник I. року шукає від 15 липня заняття канцелярийного або лекцій. Ласкаві заголошеня просить присилати до дня 5. липня на адресу В. Правник I. poste restante Львів 643 3—3

Дїколомийки і один козачок, на фортепян, укладу Т. Пасїчняка тепер вийшли вже в друку і суть до набуття у всїх книгарнях у Львові і Перемишли, в цїні по 30 кр. за премірвик. 646 4—10

Українська Накладня
Львів, ул. Врановска 8
висилає даром свій музичний катальоґ. 647 2—20

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА"
при зближаючих ся іспитах в народних школах подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Вповажненик, священників, катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені можна купити в канцелярії Товариства ч. 10., або в Книгарні Наукового Товариства, ім. Шевченка ул. Театральна ч. I. по сьлїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
4.	Жите св. о. Николая	40 „
3.	Пасїка	70 „
4.	Про лучбу грунтів або помасацию	80 „
5.	Спартак, провідник римских гладіяторів	90 „
6.	Гетманьскі свати	50 „
7.	На послухане до Відня	40 „
8.	Оферма	40 „
9.	Від чого вмерла Меланя	40 „
10.	В глухім кутї	40 „
11.	Сотні роковини народного письменьства Руси-Украіни	52 „
12	Дещо про молоко	40 „
13.	Фарнязони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
14.	Горить	60 „
15.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
16.	Під морскими хвилями	40 „
17.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
18.	Про обірник і инші навози	60 „
19	Істория України-Руси (в образками)	30 „
20	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
21.	Великий молитвеник „Хваліте Господа з небес" в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
22.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом на велиновім тривк. пап.	2 К 40 „
23.	Молитвеник оправлений в шкіру з позолоч. берег.	3 К 20 „

Замовлення полагоджує ся відворотною почтою.

Оголошенє
Покій з повним умебльованєм, простору кухню з всїм потрібним начинєм і вязику оплєкну веранду, в порядним мурованім домі на поверсї, в дуже догіднім місци, при гостинци, недалеко станції желїзн. і ріки, в чудовим видом довкола; віднаймy від 15/7 до 30/8 або 30/9 одній або більше панам, за умірковану цїну. Може ся змістити вигідно 3—4 особи. Адрес: Сивевідско вижне „Учительна" poste restante. 652 3—3

Кождий хто хоче пити знамениту і дуже поживну каву, нехай уживає
НАВУ ЗДОРОВЛЯ
з фабрики в Подґужи,
що змішана в ¼ частию зернистої кави вдоволить навіть найвибагливійших смакунів.
Особам слабосильним, недокровним і дїтям треба подавати саму 1122 21—25
КАВУ ЗДОРОВЛЯ
не додаючи зернистої.
1 клґ. коштує лише 80 кр, або 1 К 60 сот.

Купуйте книжочки на премі
для шкільної молодїжи в великім виборі, які поручає Руске Товариство Педагоґічне улиця Сикстуса ч. 47. Замовляти можна також в книгарнї ім. Шевченка, ул. Театральна ч. I.

Сьвято молодїжи!
Зближає ся час роздачи сьідодта. Кожда пильна дитина сподїє ся нагороди. І дїйсно дістане, бо многі Вп. Сьвященика, Учителї і Родичі купують в „Сокільскім Базари" образки сьвятих і піатять по 60 с. 1 К, 3 К за сотку, а молитвенники по 30 с., 40 с., 60 і 1 К. і признавують се для пильних дїтий. Натомість старшим дїтям купують студенскі відзнаки, шапки зі синьо-жовтим денцем по 2·40 К і инші даруики в нагороду за добрі поступи в наукї.
650 Сокільский Базар у Львові, ул. Руска ч. I. 2—6

ПРОСИМО ПЕРЕКОНАТИ СЯ!
Одинока христіяньска реставрация з огородом
М. Барчиньскої в Жовкві
(напротив жандармерії) поручає свою кухню в домовими і здоровими стравами. Кава взаменита. Пиво окоїмске. Просить ся о численні відвідини приїзжих гостий. Одинокий льокаль де суть рускі часописи. 657 1—2

Сьвітло церковне і столове
найлїпшої марки
охоронене запротоколованою маркою
+ М. Ц. Н. Т.
поручає
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"
Сьвітло се виробляє ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор. за 100 клґ. Для церков 10% опусту.
Цїни розумїють ся льоко фабрика.
Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак **+. М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло приторучає Народна Торговля. Сотки похвал і признань!!! 415 20—?

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12·26*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова	2·31*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Підволочиск	7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої	7·50.
„ Лавочного	7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·37.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця	4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.

з Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10.10 вечер.

з Щирця від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.

з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	2·45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан	2·51*, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск	6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова	6·00*, 6·55.
„ Лавочного	7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора	8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця	10·45.
„ Ряшева	4·05.
„ Коломиї і Жидачева	3·30.
„ Рави рускої	7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.

до Рави рускої 11·35 в ночи (що неділї).

до Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.

до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 35

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцию Александер Борковский.

З друкарні Народової [Малецких] Коперника ч. 9

Ч. 124 Львів, пятния 16. (29.) червня 1906. Р. XVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
з Австрией за границю
на пів року 3·2 „ — 11 „
на цілий рік 16 „ — 22 „
У Львові (без почтовой пересилки)
на цілий рік 28 К. на пів року 14 К.
на чверть року 7 „ на місяць 2 „ 34 „
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция ул. ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Редакция неключає ніякої відповідности.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку дрібного друку, а за „Часть" в другім „Надісланє" по 30 с. — Подяки і инші приватні оголошеня рахують ся по 20 с. за стрічку.

Угодова акция.

Замішанє у внутрішній політиці Австриї і її безсильність супротив Угорщини суть наслїдком острих спорів національних між поодинокими народами Австриї. Сї спори спаралїжували законодатне тїло держави і відобрало їй всяку відпорність супротив жадань Угорщини, так що корона, не могучи покликати ся на волю народів Австриї, а в наслїдок того, яко чинник виключно рішаючий у спільних справах, мусїла або сповняти всї домаганя Угорщини, або наражувати ся на закид, що несповненє сих домагань є виключно наслїдком опору корони. Корона давала Мадярам одну уступку по другій, що лиш заострювало що раз більше апетит Мадярів і заохочувало їх до ставленя щораз дальших жадань. Нарештї дійшло до жадань, котрі повели би за собою роздїл спільної армії, на що корона вже абсолютно згодити ся не хоче. Щоби оперти ся жаданям Мадярів в військових справах, корона хоче віддати справу в руки народів Австриї і в тій цїли потрібний їй сильний парлямент, котрий рішучо відкинув би неможливі до принятя жаданя Мадярів.

Для сеї цїли потрібне короні як найскорійше переведенє демократичної реформи виборчої і згідне поступованє великих сторонництв так у головних справах внутрішної політики як і в справах випливаючих з звязи Австриї з Угорщиною. Щоби довести до скорого полагодженя виборчої реформи як також, щоби сотворити підвалини згоди в зреформованім парляментї, треба передовсїм погодити сторонництва, котрі своїми жаданями що до числа мандатів і подїлу на округи опізняють справу реформи. Спір о число мандатів веде ся головно між Чехами а Нїмцями, і між Поляками а Русинами. Розходило би ся отже о се, щоби довести до компромісу в обох групах спорячих. Як звичайно, так і тепер рішаючі чинники з'ігнорували істнованє польско-руської борби, полишаючи її полагодженє одній з спорячих сторін, т. є. Полякам, а заняли ся виключно чеcко-нїмецким спором.

Щоби між Чехами а Нїмцями кинути міст згоди, поїхав цїсар в товаристві мінїстрів *Прадого і Пацака до Чехії*, користаючи з вистави в містах Райхенберг і Габльонц. Сам цїсар в часї цїлої своєї подорожи не висказав ся анї разу про політичні відносини між обома народами Чехії. За те Праде і Пацак, мужі довіря обох народів в кабінетї своїм, демонстративно згідним поступованєм вказували на цїль подорожи цїсаря.

Сам цїсар зрадив цїль своєї подорожи доперва при виїздї з Чехії, в пращальнім письмі до намістника. Цїсар подякував населеню Чехії за сердечне приняте, сконстатував величезний економічний і культурний поступ обох народів королївства і закінчив словами:

„Чим більше оба народи королївства стремлять в гору, тим конечнїйше є національне порозуминє, котре до всїх его богатих скарбів, принесло би єму єще дорогий дар внутрішного мира. Вирівнанє національних противностий не лиш запевнило би дальший розцвит ческому королївству, але дало би також більшу силу цїлій державі, а тим більше в хвили, в котрій публичне житє має бути в своїм нутрі скріплене через з'єдиненє всїх елементів на новій правнополїтичній підставі".

Що цїсареви розходить ся о згоду обох народів Чехії, і що підготовленє сеї згоди було цїлию его подорожи до Чехії, цїсарске письмо говорить дуже ясно. Неясний є уступ про „нову правнополїтичну підставу". Стилїзация письма така, що можна під сею новою підставою розуміти австрийску палату послів вибирану загальним голосованєм, а також на новій правно-політичній підставі уладжену звязь з Угорщиною. Сумнїваємо ся, чи цїсар мав тут на гадцї австрийский парлямент. Супротив того, що загальне голосованє доведе до нового угрупованя політичних чинників в Австриї, і по реформі справа згоди між посвареними нинї народами, опинить ся виключно в руках парляментарних заступників обох народів, миренє Чехів і Нїмців тепер, лише в тій цїли, щоби вони жили в згоді по виборчій реформі, є передвчасне і непотрібне. Нинї компроміс між обома народами Чехії є потрібний лише на се, щоби спір о число мандатів не убив справи виборчої реформи, щоби неунеможливив утвореня сильної репрезентациї народів Австриї, потрібної короні на се, щоби оперти ся крайним жаданям угорского сойму, потрібної короні з огляду на „нову правно-політичну підставу".

Здаєть ся, що під сею новою правнополїтичною підставою треба розуміти підставу, на якій буде оперта дальша звязь між Австриєю а Угорщиною. З огляду на сю нову підставу потрібна є тимчасово згода між Чехами а Нїмцями в тій цїли, щоби перейшла виборча реформа. Ся згода ad hoc улекшить також дефінїтивне заключенє згоди парляментарними репрезентантами обох народів новій палатї послів.

Як в кождій иншій важнїйшій справі, так і в справі виборчої реформи голоси руских послів правительству непотрібні, тож се правительство цїлком не займає ся польско-руским спором. Можливе, що як коли прийде до тревалої згоди між Чехами а Нїмцями, нацо цїлком не заносить ся, і як польска беззглядність викличе анархію в Галичинї, то керманичі держави пригадають собі, що в Австриї є також польско-руский спір, в котрім держава повинна і мусить інтервенїювати. Але чи тогди не буде вже запізно?!

Сьвято „Просьвіти".

Велике народне торжество у Львові, загальні збори найстаршої і найбільшої народної институциї, якою є безперечно „Просьвіта", розпочали ся нинї рано поминальним богослуженєм за померших членів в церкві сьв. Петра і Павла. Службу божу і парастас відправив нарох згаданої церкви о. Яримович в сослуженю двох дияконів. Церква була переповнена вірними, так що більша часть стояла на дворі. Сьпівав хор читальні „Просьвіти" з Жовківского передмістя. Явило ся богато делегатів просьвітних філій і читалень з краю, а зі Львова гремїяльно учениць виділової школи ім. Шевченка і руской приватної женьской семинарий та вихованиць жіночих інститутів Руского товариства педагогічного. Питомці руской духовної семинарії були майже в комплєті.

По богослуженю двигнула ся по год. 9. процесия з хоругвами і при сьпіві церковних пісень улицею сьв. Петра і Павла на недалеке Личаківске кладовище, де вже численна руска публика дожидала другого акту нинїшного сьвята „Просьвіти", посьвященя памятника Маркіяна Шашкевича. Як звісно, тлїнні останки першого духового будителя галицкої України спроваджено в осени 1893. р., т. є. в 50-ті роковини его смерти, з села Підлися золочівского повіта до Львова. На его могилї на Личаківскім кладовищи уміщено тимчасом скромний дубовий хрест, а виздвигненє памятника, достойного імени Шашкевича, відложено на пізнїйше, коли прибирають ся відповідні фонди. З сїм рощ товариство „Просьвіта" довело діло до успішного кінця і нинї довершено торжественне посьвяченє сего памятника. Находить ся він недалеко головного цвинтарного входу, в безпосереднім сусїдстві памятника б. п. Вол. Барвіньского. На тлї густої зелени піднимає ся поважно обеліск, витесаний із звичайного тесового каменя, з вирізьбленим тримаменним хрестом на передній стїнї. На підставі обеліска сидить бронзова дївоча стать, легко похилена немов під тягарем суму, що пробиває ся з її лиця, і сперта раменами о бронзову урну. Взагалї памятник хоч скромний, але ефектовний і разом з золотою написю на камінній підставі: „Маркіян Шашкевич 1811—1843" викликує поважні рефлексиї. Акту посьвяченя довершили оо. мітрати Білецкий і Туркевич при сьпіві хору аматорів. Сцена була незвичайно торжественна. Чудове, синє небо, золоті промінї сонця, яких жару злагіднювала тїнь зелени з підмогою розкішного леготу... Кругом тисячі голов, пестрих жіночих одягів, темні маси студентских мундурів (руска гімназия явила ся, хоч не офіцияльно, гремїяльно), а понад все сумовитим гомоном несеть ся сьпів богослуженя. Нараз на східцях поблизької нагробної каплиці являє ся о. Темницкий і виголошує коротку, але патріотичним духом навіяну промову. Зазначивши заслуги Шашкевича як першого духового будителя галицких Русинів, вказав на факт, що властивим памятником для него благодатні наслїдки его дїл в нашім народї, вся наша духова сила, супротив чого проч нинї із зневірою, проч з усякою зрадою!

Відтак біля памятника писуваєсь стать д-ра Костя Левицкого і его рицарь, огнистослова пропали патріотичним жаром зібрану публіку. Ось і дїйсне его промовы: „Руськи Громадо! Сьвяткуєш память заслужених народних борців, скородиш руську землю, гнилизни живих дерев та ставиш знакы народної віри! Під отсим каменем спочиє сын руського народу, що в добі занепаду і отверзвиня народного воскресив руське слово і тим рідним словом пробудив Галицку Русь до нового житя. Як в закордонній Україні Іван Котляревський став творцем відродженя українського письменства, як за нит стає поет Шевченко, так галицька земля видала із себе народного будителя, Маркіяна Шашкевича. Якже ся тихий революціонер, що за свою роботу мусив терпіти від сучасних верховодів, що із своим творцем „Руською Дністровою" мусїв уладити ся як не Угорщину, щоб уникнути строгої цензури. Він то підняв забуте, погорджене, рідне слово до житя, публичного, письменства і науки. Він перший у нас проповідує будучність самостійного українсько-руського народу у великій родині славянських народів! І слово кріпкої народної віри Маркіяна не пропало марно. Воно стало основою першої політичної програми галицьких Русинів, яка появила ся в 1848. р. в „Головній Руській Радї" і проголосила самостійність українсько-руського народу. А хоч 60-ті роки принесли нам зневіру і відступство колишних товаришів і приклонників Маркіяна, Ідею Маркіянову піднимає молоде тоді народне сторонництво. Воно гуртуєсь спершу при товариствї „Просьвіта", а у 80-их роках проголошує формальну політичну програму на основах первісної „Головної Руської Ради" у Львові. І не забув наш нарід про Маркіяна і коли его ідея побідила тяжких ворогів, Маркіянове тїло в 50-ті роковини смерти з тріюмфом народної побіди спроваджує із тихого сїльця до столиці краю... А отсей памятник, повставлений лептами народу, має нам пригадувати тоту віру руську і то серце руське, що нам полишив Маркіян незабутий, має нам відновляти в тяжкі его заповіта свобода і добро українсько-руського народа. І нинї в сїй тяжкій борбі за наше народне істнованє, коли на національно-демократичній основі цїлі маси нашого народа по обох кордонах ступають до політичного бою за визволенє України-Руси, — дух Маркіяна кличе до народа:

„Відкинь той камінь, що ти серце тисне!
Най свободонькы сонічко заблисне:
Ти не є неволї сын!..."

По довершеню акту посьвячення памятника роздав ся з тисячів грудий могучий пубілики одноцїльно народний гимн: „Ще не вмерла Україна!" а відтак „Не пора". О год. 10·15 торжество скінчило ся і публика рушила з кладовища до міста.

* *

Книжка на часї.

(Козацкі часи в Народній Пісни з замітками В. Будзиновского. Львів З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9. Накладом В. Будзиновского. Форм. 16-ки, ст. VIII+327).

За мало в нас амбіциї, — тої культурної амбіциї, котра не має нїчого спільного з пустою чванливостию, а випливає єдино з пізнаня себе в своїй минувшости і теперішности, з пізнаня своїх достоїньств. За мало в нас тої культурної, національної амбіциї, котра рівнаєть ся піднесеню духа і дає моральну перевагу над всякими противниками. А піднесенє духа і сьвідомість моральної переваги — то великі сили. Де вони панують, туди в час народної борби горнуть ся навіть слабодухи, туди хилить ся побіда.

Майстрами в викресуваню огню національної амбіциї є наші сусїди. Викресують той огонь невтомно, дуже часто навіть не з кременя. Фальшують історию свого народа, щоби вона виходила сьвітлїйша. Завдають ювилеї історичним фактам і героям сумнївої вартости, аби вони лиш будили ту амбіцию, що велить мати себе за щось лїпше, шляхотнїйше від инших. Приписують собі чужі дїла, скоро вони блищать ся. Признають ся до свояцтва з чужими особами, скоро вони чимнебудь вславлять ся. Споріднюють ся навіть з небесною гієрархією, щоби показати себе народом вибраним з поміж земної голоти. Чиж диво, що на такий аристократичний гачок ловить ся риба і в чужому ставку? Ловить ся вона і в нашому ставку вже не від нинї. А ми приглядаємось. Знаємо, що не все золото, що сьвітить ся, та забуваємо, що многі серед нас того ще не знають. Забуваємо, що многі серед нас таки без якогонебудь золота не обійдуть ся і хоч би за пофальшованим підуть. Бо не так о золото їм ходить, як о его блиск і звук. А скоро так воно є, то чому-ж сего не узгляднити? Чому спрагнених не повести до ключа води живої, а в холодних душах не розпалити огню тими іскрами, яких так много тлїє в попелищах нашої минувшовсти? Одна така іскра, з котрої може спалахнути полумя національного запалу, — то сьвіжа книжка виданя В. Будзиновского п. з. „Козацкі часи в Народній Пісни".

Згадавши в передмові про наукові виданя історичних народних пісень Антоновича і Драгоманова, Будзиновский замічає: „Такі виданя мало надають ся на лєктуру для звичайних консументів літератури, котрі з прочитаного не роблять габілітацийної працї. Я старав ся зладити таку збірку історичних пісень народних, щоби читач не потребував доперва сам справляти (на підставі дописаних заміток критичних) в тексті історичних і инших річевих похибок, та щоби не потребував при читаню сам в памяти відтворювати цїлої пісні з фрагментів і дуже добре доповняючих себе варянтів. Редагуючи отсю збірку, я поступав так: 1) материял взяв я з готових вже критичних збірок згаданих істориків, а доповнив его пізнїйшими дописками, оголошуваними від 1882. р. в „Київскій Старинї"; 2) пісні очевидно зложені з двох пісень, я розбивав на дві пісні і на відворот, стягав окремо записані части одної пісні; 3) після заміток перших критичних впорядників сих пісень скорегував я імена героїв і назви місцевостий, перекручені пізнїйшими співаками; 4) в піснях, котрі перейшли через московські уста, скорегував я деякі разячі москвицизми. Инших поправок в тексті я не робив нїяких. Від сирого материялу, який досі друковано, пісні сеї збірки рїжнять ся найбільше розмірами і більшою повнотою змісту, бо я стягав варянти пісні в одну пісню. При сїй роботї поступав я так: 1) до найповнїйшого змістом і найлїпшого формою варянту я втягав з прочих варянтів уступи, котрі доповняли его зміст: 2) уступи основного варянту заступав я уступами з прочих варянтів, як вони були вірнїйші історично, або лїпші формою. Жерел, звідки взятий кождий уступ пісні, не цитую, бо се звичайним читачам цїлком непотрібне".

З заяви видавця виходить, що метою книжки є: дати читачеви готове те, що доси здобував лиш спеціяліст-ученний після довгих і утомних студий, після опанованя всего розкинутого по всяких видавництвах матеріялу і дотичних наукових публікаций.

Весь пісенний материял розложений в книжцї хронольогічно. Починаєть ся книжка піснями про борбу з Татарами і Турками, подає дальше пісні про борбу козацтва з Польщею, пісні про польско-жидівський гнет і українське повстанє, про татарско-польське і московське нищенє України, про полтавску битву і нищенє Запорожа, про руйноване Січи і житє запорожського козацтва на чужинї. А є тих пісень разом 189. Переповісти зміст хоч би лиш найкрасших значило-б оповісти історию нашого народа з XIV—XVIII. ст. і таки не передати словом того, що в тих піснях найважнїйше, — вражіня, того безпосереднього вражіня, що так звязане з піснею, як запах з цьвітом. Чим більше запах від цьвіта віддучуєть ся, тим і слабший він ставаєть ся. Отже і я вражіне після прочитани збірки історичних пісень можу передати лиш дуже слабо тою гадкою, яка мені переловсь насуваєть ся: від віків судило ся нашому народови боротись і лиш борбою добувати красшу дола. Як довго наш нарід не випускав рук і ставав до борби з сильним ворогом, так довго він був сильний, виставав з поміж себе героїв, що заставляли ворогів дрожати, а серед своїх живуть і доси безсмертною славою у пісни. Скоро-ж тільки народня борба урвалась, скоро лиш нарід пускав ся на мирні уклади і компромісы з ворогами, він все ставав жертвою політичного обманьства, виписку і тюпу. Чи в кождій голові після прочитани книжки Будзиновського вражіне сформулуєть ся в таку гадку, не знаю, але що таке вражіне в ній повстане, се певне. А коли в виданю не инша, а ся власне цїль була на ощ, то він осягне її безперечно. Причинять ся до того в великій мірі також его замітки, які кидають сьвітло на неодно, що нарід відчував лиш інстинктовно і в пісни не висловив ясно. Так приміром, в татарско-турецьких нападах нарід бачив палець Божий:

„Десь мене Господь та покарав,
Що я в недилю женцїв позбирав;
Ой десь же мене та Господь побив,
Що рано в неділю я горівку пив;
Ой десь мене Господь Бог не простив,
Що я у неділю серпи позубив".

Будзиновський вимовне популяризує ту кару Божа — то властиво результат сьвітської політики Москви і Польщі, що спроваджували кримських Татар на Україну, здружуючи їх своїми союзами з ненависною для них Золотою Ордою. Борба України не могла помогти, бо вістря її звертало ся не туди, де треба. А де нїяка борба, нїяк з'усїли не по-

Загальні збори „Просьвіти“ почали ся по 11. год. в сали „Яд Харузім“. Явило ся поважне число інтелігенції як тутешної, так і провінціональної; серед неї досить женщин і сьвящеників. На жаль було розмірно за мало — селян. Се і не дивно з уваги, що тепер на селі роботи. Збори відкрив гарною промовою д-р Кость Левицкий, заступник голови Головного Видїлу товариства. Ось вона в скороченю:

„Товариство „Просьвіта“ за 37 років заложило широким шляхом свою діяльність над піднесенєм народної просьвіти і самосьвідомости. Як згадаємо ті часи, коли мала горстка молодих а горячих людий поставила собі метою піднесенє галицької Руси з западу і завязала товариство „Просьвіта“; коли згадаємо ті тисячні перепони, яких дізнавало молоде товариство і від чужих і — на жаль від своих; коли порівнаємо те з нинїшним розвитком і поступом нашого народа: то мусимо признати, що „Просьвіта“ поклала сильні основи до осьвідомленя нашої народности, хоч сама розвивалась серед невідрадних відносин. Нині „Просьвіта“ не лиш сама трудить ся. Нині повстає чим-раз більше просьвітних інституций і у нас і на Буковині і за кордоном. Нинїшні брати наші в Америці, навіть наші заробітчани в Німеччині основують собі просьвітні інституції. Той рух серед народа до просьвіти — се діло нашого товариства, котре перше звернуло увагу на просьвіту народа. Наші здобутки — се десятки тисячий членів, мілїони примірників книжок, трийцять і кілька филій в краю, півтора тисяча читалень, численні фондації, а вкінци нові економічні организациї на полї промисловім, в спілках молочарских і господарских. В сім місци годить ся зазначити, що найбільше дїяльною в сім послідним напрямі є стрийска філія і члени її видїлу, а з окрема Впв. п. посол Олесницкий. Але ще і перед нами велика і важна зета. Наш поступ ще за малий. Нам закидають наші противники, що ми не маємо права домагати ся рівноправности, бо ми некультурні, бо у нас більшість неграмотна. Сего ворога: неграмотність, ми мусимо побороти. І коли до сего забрали ся всї филії, всї читальні, всї поодинокі члени, то ми на слідуючих загальних зборах могли би повеличатись, що у нас неграмотні у великій меншости. Ся задача є найважнійша, бо найбільшою перепоною у всякій роботї є недостача просьвіти. Я не підношу заслуг членів Головного Видїлу. Заслуги сї є заслугами всїх нас: і Головного Видїлу і филій і читалень і т. д. Тож, коли будете нас судити, то судіть з тим переконанєм, що ваш суд стане для всїх заохотою до дальшої працї. Отсим отвираю збори в імени голови товариства Впв. п. Романчука, котрий з причини важних подій і занять в парляменті не може особисто явити ся.

По сій промові почтили збори вставши з місць память померших членів товариства між ними о. Д. Танячкевича, і о. Ю. Гладиловича, о. І. Реваковича, п. Р. Сембратовича, д-ра І. Яхна і п. Опісля упрошено на предсїдателя зборів нотаря п. Стефана Танчаковского, а на заступника селянина п. Михайла Царя. На внесенє о. Онишкевича ухвалено вислати привітну телеграму п. Романчукови.

Подвиги твердяка.

[Допис з Делятина.]

Загально звісно, якою опікою зі сторони наших „браці“ тішать ся пожарничо-гімнастичні товариства „Січи“. Нагінка за ними, ведена систематично від кількох лїт органами внєхпольского рожиду, є найлїпшим знаком, як ті товариства потрібні. І дійсно їх добродиного виливу, особливо на так до недавна запущеній Гуцульщинї, не може заперечити жаден цирий народолюбець. Піднесенє національної сьвідомости, моральности, особистого достойньства, їде в парі з

магають, там, по народному мірковано, видно кара Божа за гріхи. Або инша пісня. Дівчина просить:

Ой віддайте мене за Волошина,
бо дівчина молода, ще й хорошая.
Ой не дайте мене за Татарина,
бо дівчина зо рода не поганая.
Ой віддайте мене за Турчина,
щоб моїй пайщина не докучила“.

Як позосьвяд неволи — зазичає Будзиновский нашому народови надолиш, доказує пісня, що по за своїм українська дівчина віддалась би найпаче за Турчина, аби лиш спасти ся від такої пайщини. Так виразилось ось що в инший час виражалось всенародним повстанєм. Вірш при своїй простоті вельми поетичний. А чи менше поетичне є зображенє тої глибокої пропасти, яка ділить Україниця від Москалїв на перекір всїм мудруваням про „один народ“. У пісни про зруйнованє Січи, де сказано повсїм згідно з історією:

„А Москов не дрімали,
зараз радїли.
А московський старий
перекоп (?) робували.
Беруть срібло, беруть злото,
воскорй сьвічі,
ой запалили вам кошовий
з старшиною в Січі“.

Не дало, ни можна з більшим ефектом зобразити ворога української нації, як зобразив тут Москаля сам український народ. Шкода лиш, що Будзиновський в своїх замітках не звернув на се уваги читача сильнійше.

(*Конець буде.*)

розвоєм сих товариств. А старостиньскі і жандармскі переслідованя не лише не вспіли знищити Січий, а противно, особливо в сім році, вони так розповсюднили ся, що тепер на Гуцульщинї майже нема села, де небуло би Січи. Та до помочи вшехпольским посїпакам стали тепер наші кацапики, а особливо декотрі отцї твердїйшого закала, котрі, надуживаючи свого становиска до борби з Січами, хочуть заслужити собі на ласку сильних міра сего та покрити тим свою бездарність, неробство та занедбанє своїх властивих духовних обовязків. Ось примір.

Руским парохом місточка Делятина є о. Николай Н. Дрогомирецкий. Поза церквою він своєї пастви не знає. О шириню просьвіти, тверезости, моральности нема і бесіди. Тож Делятинцї тїшать ся найгіршою славою в цїлім тутешнім повіті. А до якого здичіня вони дійшли, се виказала найлїпше канонічна візитация, що відбула ся перед роком. При катехізаци єпископом о. Хомишином, люди не знали кардинальних підстав християньскої віри, а сам єпископ мусїв згнанти людий до церкви на проповідь о. пароха. За те наш парох відзначає ся одною особлившою прикметою, що є унїкатом поміж всїми его собратами кацапами. Богослуженє відправляє він р о с и й с к о ю в и м о в о ю. Просимо читачів при нагоді побуту в горах поступити в неділю до делятиньскої церкви, а кождий може переконати ся. Та сего мабуть не чув і єпископ Хомишин, бо підчас канонічної візитаци наш парох немов переродив ся і забув на свою росийщину та відправляв богослуженє зовсїм „по людски“. Але ледво владика виїхав, а він давай дальше тяти по росийски і так тне і калїчить літургічний язик по нимї. І які-ж ваші „убїжденія“, отче? Нищі перед владикою, а нищі за его плечима? Та нам рівнодушні ваші убїжденія, тілько нерівнодушна нам соблазнь, яка через те ширить ся між вашими парохіянами; нерівнодушний нам факт, що через вашу росийщину тутешне міщаньство сторонить від церкви і ходить до костела, де винародовляє ся.

Але о. Дрогомирецкий забажав стати єще славнїйшим через свою поміч комісарям і жандармам в нагінцї за Січами. Сего року інтелїгентнїйші і сьвідомійші селяни з Делятина з власної ініциятиви заложили товариство „Січ“. Здає ся, що головним мотивом заложеня сего товариства була у тих чесних людий реакция против страшної деморалїзаци і кромішної темноти тутешних селян. (Кождий приятель народу лише похвалив би таку роботу і сам допоміг би їй.) Але наш парох вже заздалегідь розпочав завзяту кампанїю з провінциї против основателїв Січи. Страшив своїх парохіян карами дочасними і вічними, карами старостиньскими і судовими. Толкував, що се діявольске дїло видумане антихристом. Таких енергічних і палких проповідий ми від нашого смирненького пановтчика доси й не чули. А наслїдком їх було се, що в цьвітну неділю відбули ся загальні збори делятиньскої Січи при участи більше як тисячки парохіян о. Дрогомирецкого! Тож по сих зборах опанувала ним просто скажена лють. Посипали ся єще драстичнїйші проповіди; тутешним інтелїгентним Русинам наш парох просто не дає дорогою перейти, не зачіпивши їх, причім зараз сипле громи на безбожників, діяволів, що закладають Січи, та на „українське сьмітє“, що робить неспокій в его парохії. Се січове мракобісиє так опанувало нашим парохом, що він призабув на просту товариску чемність і не відповідає навіть на улици на поздоровленя тих інтелїгентних Русинів, котрі належать до Січи.

Та не від річи згадати і про становиско „українського сьмітя“ супротив нашого пароха. З початком сего року заложила місцева і повітова руска інтелїгенция „Руску Бесїду“ в Делятинї. До сего товариства приступило 60 членів, з того 58 „українського сьмітя“, а 2, буквально двох, вже разом з о. парохом з партиї кацапскої, бо більше їх тут нема. Помимо того „українське сьмітє“ вибрало головою о. пароха. Очивидно зроблено єму сю почесть не задля єго убїждений, не відчуваючи, як він їм за те віддячить ся. Та здає ся, що ся незаслужена честь із сторони добродушних „українчиків“ так роззухвалила нашого тверденького отчика, що він їх в очи називає сьмітєм та веде борбу против Січий незгірше росийского чорносотенця. Та се буде одна більше наука для всїх наших консолїдацийників. Ми і не згадували би може о тих подвигах нашого пароха, котрими він лише до решти осьмішує ся перед своїми парохіянами; та коли в неділю дня 10. червня с. р. почав він в церквї на проповіди зневажати наші найсьвятійші національні почуваня, коли на медалї січовиків з портретом Шевченка почав з піною в ротї викрикувати, що се медалї з портретом якогось піяка, лайдака, безбожника: то сего вже нам рішучо забагато і ми публично остерігаємо вас, отче, що мірка нашого терпцю вже переповнена до краю і, коли щось подібного єще раз повторить ся, то найдемо собі коротку, але гідну імени січовиків сатисфакцию. Sapienti sat!

Січовик.

Австро-угорські справи.

Державна рада.

(Засїданє палати послів з 27. с. м.)

Відень. В часї дебати над буджетовою провізорією забирав голос між иншими також п. **Романчук**. Він взиває правительство, щоби супротив Русинів було справедливе. Дальше зазначує бесїдник, що в Галичинї уживає ся жандармериї лише до служби правительственним органам. Міністерство фінансів не повинно бути надто ощадне, коли ходить о рускі потреби. Галицкий міністер-краян, котрий ще як презес польского кола заявив, що заступати буде і інтереси Русинів, повинен се тепер ділами доказати. Було би найсправедливійше, коли би Русини мали свого міністра-краяна. Русини, котрі зпоміж всїх народів Австриї найгорячійше бажали виборчої реформи і найбільше за нею побивали ся, як-раз сею реформою будуть на числї руских мандатів покривджені. В таких обставинах волять вони вже зовсїм зречи ся такої реформи, котра Русинам признає оден мандат на 170.000, а рівночасно Полякам оден мандат на 50.000 мешканців (*Голоси: Слухайте!*) Колиж правительство не лиш дотеперішної системи супроти Русинів в нїчім не змінило, але взагалї про Русинів нїчого й чути не хоче, коли цїлу управу Галичини поручено противникам Русинів, мусять Русини не лиш станути в опозициї супроти правительства, але й ужити найстрійших средств до побореня такої системи. Очивидно будуть голосувати проти буджетової провізориї. (*О. плески від Русинів*).

Виборча реформа.

Відень. На вчерашнім засїданю комісиї для виборчої реформи по промовах кількох послів приступлено до голосованя в справі числа мандатів для Галичини. Внесенє п. Гломбіньского о п і д в и с ш е н є ч и с л а м а н д а т і в з і 102 н а 110 в і д к и н е н о в п о ї м е н н і м г о л о с о в а н ю 22 г о л о с а м и п р о т и 16. П. Гломбіньский зголосив votum меншости. Внесенє п. Кайзера в с п р а в і н і м е ц к о г о м а н д а т у з Б я л о ї в і д к и н е н о 21 г о л о с а м и п р о т и 15. Рівнож п. Кайзер зголосив votum меншости. По сім приступлено до голосованя над внесенєм п. Л е к е р а, котрий пропозицию кн. Гогенльогого що до 102 мандатів приняв за своє внесенє. В поіменнім голосованю п е р е й ш л о с е в н е с е н є 26 г о л о с а м и п р о т и 10. Опісля приступлено до дискусиї над розділом виборчих округів в Галичинї, а зглядно, на внесенє п. Крамаржа, над §§. 34. і 35. котрими вводить ся пропорціональні вибори в сільских округах Галичини. П. В а с и л ь к о виступив проти постанов о пропорціональних виборах. Міг би на сю систему згодити ся, коли би вернено до постанов проєктованих Гавчем, т. є. щоби до вибору потрібна була не четверга, але трета часть голосів. П. Г л о м б і н ь с к и й доказує, що поділ виборчих округів у східній Галичинї є тепер для Русинів корисніїший, нїж в проєктї Гавча. По сім дискусию перервано. Слїдуюче засїданє відбуде ся в понеділок. — „Slav. Korr.“ доносить, що по засїданю виборчої комісиї вибрано окремий комітет зложений з шефа секциї Гердля і пп. Василька, Гломбіньского, Крамаржа і Шустерсіча в цїли „необовязкового“ обговореня перед слїдуючим засїданєм комісиї справи розділу 102 мандатів між Русинів і Поляків.

З Росиї.

Нова социялїстична партия.

До вибуху революциї в Росиї росийський социялїстичний рух розпадав ся, як звісно, на два головні напрями, репрезентовані соціяльною демократиєю і партиєю социялістів-революціонерів, довкола котрих ґрупували ся всї инші відтінки. Поминувши ріжні теоретичні тонкости — так пр. социяльна демократия придержувала ся марксівської ортодоксиї, коли социялїсти-революціонери відступали від неї, головно в земельнім питаню, — для постороннього ока найбільше замітна була та ріжниця, що социялїсти-революціонери вважали одним зі способів для поваленя самодержавія політичний терор (убиванє високопоставлених урядників і т. п.), коли социяльна демократия вважала його для розвитку клясової сьвідомости робучих мас крайне шкідливим.

Так було, кажемо, до вибуху революциї, яка не остала без глибокого виливу на дальше формованє революційних організаций. І протягом послїдних двох ми бачимо, як на місци, серед боротьби за новий лад, виростають нові організаційні форми войовників революциї. Не тут місце слїдити сей процес. Тут ми хочемо тілько зазначити, що наслїдком сеї творчої роботи революциї являєть ся в послїдних часах нова социялїстична партия, яка називає себе р о б у ч о ю н а р о д н о - с о ц и я л ї с т и ч н о ю п а р т и є ю (трудовая народно-соціялистическая партія).

Нова партия не має ще детально виробленої програми і свої стремлїня зазначила поки-що тілько в загальних рисах. І так к і н ц е в а ц ї л ь п а р т и ї: забезпечити всїм людям змогу повного свобідного житя, забезпечити кождому чоловікови змогу всесторонного й гармонїйного розвитку. Йдучи до сеї цїли, партия буде домагати ся: 1) надання всїх тих особистих прав, домаганє котрих стало вже елєментарним; 2) законодатної народної репрезентациї в формі одної палати, вибираної всїми горожанами, що скінчили 20 лїт, на основі загального, безпосередного, рівного і тайного виборчого права, не рішаючи наперед самої форми правління; 3) загальної земської, міської й сїльської автономії на як найдемократичнїйших основах, при чім там, де того захоче нарід, повинна бути депутация національно-територияльна або територияльна автономія з місцевою законодатною институциєю; 4) в земельнім питаню партия приймає програму социялїстів-революціонерів (націоналїзация землї) з тим, що для зрівнаня землї ріжної вартости повинен бути заведений окремий рентовий податок на лїпшу землю. Партия стоятиме за широкою державною й земельною политикою в цїли піддержаня й розвитку кооперативного і громадського господарства; 5) в робітницькім питаню партия домагаєть ся широкої охорони працї й реорганїзациї промислу для приготованя социялїстичного устрою; законної постанови, що робучий день не сьміє перевисшати 8 годин, а робучий тиждень 48 годин; державної асекурациї для всїх родів працї; 6) як найбільшого скороченя військової служби, яка повинна відбувати ся в місци побуту або близько того місця, розширеня загальних горожанських прав і на тих, що відбувають військову службу і заборони офіцирам носити унїформ поза службою; 7) розділу церкви від держави і школи, 8) партия противить ся політиці завойованя і стреміти-ме до залагоджуваня міжнародних конфліктів при помочи мировых судів.

Як бачимо, сї загальні риси програми не дають майже нїчого нового і є радше ослабленєм дотеперішних социялїстичних програм росийських партий, ослабленєм, яке є наслїдком стремлїня примінити ся до обставин біжучої хвилї. За партиєю стоїть мабуть значна часть парляментарної ґрупи працї. Яку ролю відіграє партия в дальшім розвитку російської революциї, покаже будучність.

Царський суд.

В 118 ч. подали ми подрібний опис виконаня кари смерти на 8 робітниках у Ризї, засуджених на смерть тамошним воєнним судом. Тимчасом російські ґазети приносять що-раз новійші і що-раз страшнїйші подробиці про сю справу, які просто проймають жахом, що щось подібного може ще діяти ся під фірмою „законного виміру справедливости“.

І так все обжалованє опирало ся виключно на „щирих“ зізнанях, які зложили обжаловані в полїциї. Тимчасом перед судом вони заперечили все то, що було записане в полїцийних протоколах, заявляючи, що їх так страшно мучили в полїцийних арештах, шо вони, аби увільнити ся від мук, підписали полїцийні протоколи не знаючи навіть що підписують, а деякі навіть не могли знати, бо в наслїдок битя були не при сьвідомости. Але суд не мав иншого материялу крім тих зізнань і йому оставало ся або застановити справу або оперти ся виключно на них. Суд вибрав послїдне...

А тимчасом всї дані сьвідчили, що в тих зізнанях знаходять ся самі фантастичні річи. Обжалованих судили за грабіж патронів на корабли „Акте“, але не було анї сьвідка, що вони справдї ограбили корабель, анї не стверджено, що такий корабель загалом ограблено, анї навіть, що корабель „Акте“ і його властитель Рудольф загалом істнують на сьвітї. А одначе на підставі полїцийних протоколів, що ті й ті люди ограбили такий і такий корабель, обжалованих засуджено на смерть.

А ось другий епізод з дїяльности того-ж суду: Між обжалованими знаходили ся також дві ґімназистки з 5-ої й 8-ої кляси, обжаловані за участь в санїтарнім віддїлї й несенє помочи раненим із боєвої дружини. Коли до них в камеру зайшов оборонець, вони встали і приняли його таким поклоном, як се принято в ґімназиї. На столї лежав у них підручник ґеоґрафії і французька ґраматика. Вони в тюрмі пильно вчили ся. На судї обі були в коротких ґімназияльних унїформах. Процес їх більше бавив, як лякав, вони цїлий час сьміяли ся як дїти і звертали тим на себе увагу судиїв. Їх засудили на 4 роки каторги.

До ситуациї.

Страйки, військові бунти і головно селянські рухи, які вже геть-геть переросли міру звичайних страйків і стають безпосереднім захватом панської землї, тої землї, якої селяни так довго дожидали даром від царя і тепер даром ждуть від думи, — ось зміст усїх тих звісток, що надходять за послїдний тиждень із Росиї.

Страйки фабричних робітників перекидають ся з міста до міста. Ждуть також зелїзничого страйку. Напруженє серед робітницької маси й обуренє на политику правительства що-раз більше. Тепер вона ще здержуєть ся, бо не хоче вибухнути тодї, коли се вигідно правительству, — а звісно, що правительство устроювало послїдними часами кілька провокацийних проб, — але коли вона вибухне...

На військо, ту найміцнїйшу підпору трону, годї числити з такою певностию як перше. Тут ширять ся також бунти. Навіть в офіцирських корпусах є вже „внутрішні вороги“.

А вже найгрізнїйша буря, се селянські рухи. Обхопили вони майже всю европейську Росию, розширили ся по всїй Українї. Деякі посли покидають думу й їдуть на місце рухів, аби здержати людий від вибуху бодай доти, доки не вияснить ся зовсїм становище правительства до думи. Між иншими виїхали українські посли Шраг і Грабовецький. Бесарабський посол Боач, вернувши з такої поїздки, розповідає про настрій селян: вони готові кождої хвилї стати до бою за землю і ледви можна їх здержати.

Тимчасом селяни не перестають слати телеґрами до послів. Жадають скасованя кари смерти, повної політичної амнестиї, скасованя воєнного і всїх инших виїмкових станів, скликаня конституанти, всїх горожанських свобід, переданя народови всеї великої земельної власности. Такі телеґрами дістають посли трохи чи не з кождого села. Україна також не лишаєть ся по заду. В послїдних часах почтовий уряд з наказу адміністрациї не приймає таких телеґрам, — висилають їх листами.

Правительство тратить голову. Суперечн-

ні вісти переганяють одна другу. То бере верх реакция, то „з певних жерел“ приходить чутка про конституційно-демократичний кабінет під проводом Муромцева. Рішене настане мабуть — за пізно...

(Телєграми.)

Відень. „N. Fr. Presse“ доносить: Мимо офіцияльного заперечення удержує ся в Петербурзі поголоска, походяча з доброго жерела, що дума буде або розвязана або замкнена. Перед замкненєм думи порішено утворити новий кабінет, котрий складав би ся з членів центра державної ради і членів правиці думи.

Петербург. „Дума“ доносить, що міністер війни Ріджер має уступити, а єго місце має заняти ген. Гродеков. — В Петербурзі ходить чутка, що ген. Трепов терпить на переслїдовну манію. Підозрілість єго не має границь. Серед адмінїстрациї двірскої панує сильне невдоволенє з причин. Трепова, котрому нїхто не може догодити.

Петербург. В Казани серед тамошних війск вибухли неспокої. В Ростові над Доном збунтували ся дві сотнї козаків. — В Владикавказї дня 25. с. м. артилєристи бомбардували офіцирске касино. — В Баку збунтувала ся друга компанїя кріпостної артилєрії. При помочи козаків бунт усмирено. — Дві компанії переображеньского полку гвардиї, стоячі в Царскім Селї, уладили збори і зажадали між иншим вивласненя ґрунтів на користь хлопів. Обі компанії (190 жовнірів і 16 офіцирів) заслано до села Медведь в новгородскій ґуберніï.

Литовский Бересть. В ґівнічнній части повіту вибухли рільні страйки. Хлопи понаганяли нанятих робітників.

Київ. Хлопи спалили посїлість кн. Волконьского в губернії полтавскій.

Петербург. Дневники доносять, що сам цар зі ернув ся до Австриї і Нїмеччини з просьбою о інтервенцию, якби вибухла революция, а то щоби уможливити сконцентроване війск в центральній Росиї. „Новое Время“ не вірить в сю поголоску. Така інтервенция була би поділом Росиї.

Берлїн. Тут ходять сензацийні вісти не лиш о інтервенциї австрийско-пруській, але і о поділї рейонів дїланя між обі держави. Окупация більша обнимала би губернії північно-західні (Литву і Білорусь) надбалтийскі і північну часть Королївства над Варшавою на річ Прус, а решту Королївства і полуднево-західні губернії (Поділє, Волинь, Украіну) на річ Австриї. Менша окупация обіймала би північно-західні губернії для Прус, а цїле Королївство для Австриї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Спільні делєґациї.

Відень. Австрийска делєґация радила вчера дальше над військовим буджетом.

Цїсарскі заявленя.

Відень. „Die Zeit“ поміщує справозданє з делєґацийного обіду у цїсаря. Цїсар критикував остро пристрасні особисті атаки, які підношено в угорскій делєґациї против гр. Ґолуховского і зазначив, що єму є звісні причини сих атаків. В справі господарскої угоди з Угорщиною висказав цїсар перед бар. Беком і д-ром Векерлєм бажанє, щоби наради приспішити. Монарх зазначив кілька разів, що трудности не є так луже векикі, і що в інтересї обох половин держави мусить прийти до згоди.

Розпоряджена угорского правительства.

Будапешт. Урядовий дневник оголошує розпорядженє угорского міністерства, по мисли котрого автономічна митова тарифа входить в житє з днем 1. марта с. р. Рівночасно оголошує правительство розпорядженє дотикаюче торговельних трактатів з Нїмеччиною, Італїєю, Бельгією, Росиєю і Щвайцариєю і розпорядженє в справі провізоричного управильненя торговельних відносин з Сербією, Болгариєю і Чорногорою.

Речинець ухваленя виборчої реформи.

Відень. „Die Zeit“ доносить про новий плян в справі полагодженя виборчої реформи. Коли виборча комісия полагодить предложенє в липню, то без формального відроченя палата зберe ся на засїданє аж дня 5. вересня с. р. Колиж комісия полагодить предложенє в половинї липня, то наради над реформою розпічнуть ся ще перед ферiями. В кождім разї засїдання палати послів не протягнуть ся поза липень.

Сарафов в Будапештї.

Будапешт. Славний провідник македоньский ворохобників Борис Сарафов перебував кілька днїв в Будапештї. Нїм полїция про се дізнала ся, Сарафов відїхав.

Маневри Нїмецкої фльоти.

Берлїн. „Lok. Anz.“ доносить, що маневри нїмецкої фльоти відбудуть ся з кінцем липня в присутности цїсаря, котрий опісля удасть ся до Дармштату.

Справа Драйфуса.

Париж. Генеральний прокуратор закінчив свою бесїду в справі ревізиї процесу Драйфуса словами: Уже доказано невинність Драйфуса, а стверджено вину Естергазого.

Білостоцкі відгомони.

Вашингтон. Президент Рузвельт згодив ся, щоби резолюцию, ухвалену обома палатами, а висказуючу обуренє по причинї жидівского погрому в Білостоцї, закомунїкувати урядово державному департаментови.

НОВИНКИ.

— **В справі „полїтичного морду“** пишуть нам зі Сколього: В середу арештовано щ сїчовика Федора Бельдера на підставі доносу одного з робітників, котрий з Бельдером від довшого часу ворогує, будьто би він того Бельдера бачив в ночи на місті з пилков в руках. З того здогадують ся, що він був одним з тих, що підрізували браму. Бельдер однакож від 11. годин в ночи був дома, що можуть посьвідчити єго родичі; а пилка, котру жандармерия забрала, від місяця неужавана і заржавіла так, що вже на перший погляд видно, що критичної ночи вона не могла бути в роботї. Судия слїдчий до тепер не приїхав, а слїдство веде все ще сама жандармерия виключно що-до самої брами, бо поминає все, що на слїд вбійника могло би навести. Так приміром, хотяй полїцай Василь Музикевич доніс вахмайстрови, що якийсь Мазур робітник розказує, що мав бути сьвідком убійства і знає, хто Чайковского замордував, жандармерия не переслухала доси того робітника, а за те від досьвіта до півночи переслухує сїчовиків, тероризуючи їх посуджуванєм о морд. Згаданий робітник Мазур має називати ся Франц і мешкає в місті. — Польскі дневники доносять, що до Сколього приїхав слїдчий судия зі Стрия і три полїцийні агенти зі Львова.

— **З сокальского пашалика** пишуть нам: Управитель староства п. Шведзїцкий вибрав собі поєдних людий, котрих взяв під полїцийний надзір і переслїдує їх, не перебираючи в способах. Сьвідомійших хлопів бє Prügelpatent-ом, а на місцевих, немилих єму інтелїгентів випускає цїлу ватагу жандармів та полїциянтів. Так прим. спонукав він дирекцию фірми Сінґера, щоби усунула з посади касиєрку п-ну Белю Гольдфарбівну, за те, що підчас робітничого страйку запитала одного робітника о причину страйку та візвала робітників до спокійного поведеня. На ту саму панну, а також на пп. Матвієвского, Західного, Кобака та инших доносить до суду, що відбули з робітниками збори під голим небом. На єго приказ чіпають жандарми невинних людий, списують з ними протоколи, видумують факти і роблять донесеня до суду о переступ закона про збори та о насильства публичні. Дня 19. с. м. при судовій розправі дістає п. Шведзїцкий в лице, бо всїх обжалованих увільнено; дальше виказує ся при розправі, що жандарми схопили ті нїбито факти з воздуха. Дня 17. с. м. приступає на улици до Альтера Лєвіна і випитує, о чім він перед хвилею говорив з п-ою Гольдфарбівною. Лєвін питає о причину напастованя, а на замітку п. Шведїцкого, що він є управителем староства і мусить знати, о чім з Гольдфарбівною була мова, відповідає: „То niepodobna, żebyś pan był kierownikiem starostwa; starosta ludzi na ulicy nie czepia. tylko baciarze!“ Дня 18. с. м. накладає п. управитель староства на правника Західного 10 К кари за те, що той не зголосив до староства приїзду п. Кобака, хотяй п. Кобак ще того самого дня був на приказ п. Шведзїцкого арештований, а увільнений в ц. к. судї, ще того самого дня відїхав із Сокаля. Дня 20. с. м. п. Шведзїцкий приказує перевести ревізию у правника Західного. Ревізию перевів інспектор полїциї Тшаска, тепер права рука п. старости в нагінках на людий, в асистенциї двох жандармів і двох полїциянтів. Якого знатока книжок висилає на ревізию п. управитель староства, досить сказати, що ревізор забирав виданя тов. педагоґічного, Видав. Спілки, як Пригоди Дон Кіхота, Лис Микита, Відродженє, дальше Волю, Громадску Думку, Latarn-ю та Вітика: „Як поступати в часї страйку“. Що за безголовє у п. Тшаски, показує хочби се, що у п. Заремби забирає шкла до лямпи пр. 12., мотивуючи сю конфіскату тим, що то шкла магістрацкі, бо магістрат має шкла пр. 12. Про инші справки п. Шведзїцкого була вже і в парляментї інтерпеляция. Чи єго ексцелєнция Намісник знає, ким обдарував сокальщину? А коли знає, чому не погамує раз сего панка? — *Мих.*

— **Морд не „полїтичний“**, а офіцияльний. Пишуть нам з Станиславова: Д. 27. с. м. о годинї 5¼ по полудни вистрілив побережник ц. к. камери Міхал Круль лат. обряду набоєм зі шроту в само серце Петра Марчука, господаря з Яремча, з громади Дори надвірняньского повіту. Вистріл вибив велику дїру в грудній стїнї, так що виступив долїшний конець серця, розбитий шротом на кусні. Студент медицини п. Сокаль, що був при тім, забандажував умираючого, а инші сьвідки відобрали побережникови набиту рушницю, з котрої він змірив ся в друге ще до Николи Баюрака, господари з Яремча. На відгомін вистрілу надійшов п. Швайцер, лїсничий ц. к. камери в Дорі, і... казав віддати Міхалови Крулеви стрільбу. Побережник зі стрільбою в руках пішов в лїс, а за ним пігнав відтак жандарм з Яремча і Гуцули. Так розказують про сам морд очевидиї, п. Сокаль, студент медицини, та Петро Платок, парубок з Дори. Не від инїї знущає ся побережник Круль над Гуцулами, котрі чимало жалувались на него ще перед давнїйшим ц. к. управителем камеральним в Дорі, п. Шварцом. В остатнім часї Міхал Круль побив рискалем по плечах Василя Сїщука і змірив ся з рушниці до Дмитра Бойка Федорового, господарів з Дори З небіщиком Петром Марчуком вийшла побережникови суперечка за пень смеречини. Побережник остатними словами вилаяв Петра Марчука за те, буцїм то Петро Марчук забрав згаданий пень в лїсї камеральнім. На те знов сказав Петро Марчук, що він має посьвідченє, що згаданий пень врубав в лїсї громадскім. Тодї побережник вилаяв ще раз Марчука, відступив ся на госпинець, відтак підступив знов на три кроки до небіжчика і вистрілив. Петро Марчук, що тодї враз з Миколою Баюраком обробляв згаданий пень на десять кроків від госпинця на громадскім ґрунтї біля лїсничівки, дивив ся спокійно на те все, бо — видно, що єму анї через голову не могло перейти, на що може позволити собі побережник. Такій пригодї мож було давно запобігти через суспендованє Міхала Круля; одначе части скарги Гуцулів перед теперішним управителем п. Овсяком і лїсничим п. Швайцером не потрафили довести до того.

— **C. k. Towarzystwo gospodarskie galicyjskie.** В ч. 119. подали ми зміст друкованого обіжника, який дня 10. с. м. до ч. 390. розіслав poufnie „Do Panów większych właścicieli i dzierżawców Oddziału pokuckiego (powiat Kołomyja-Horodenka-Śniatyn)“ покутский віддїл ц. к. товариства господарского. В тім обіжнику заповіджені були також на 21. с. м. спільні збори в Коломиї в салї повіт. ради. Підписано було „Z Rady Oddziału *Puzyna*“. Отже цїкаво, що ураджено д. 21. с. м. О тім повідомляє дальший poufny обіжник, котрий наводимо тут дословно: Podaje się do wiadomości Panów, iż d. 11. b. m. zjazd większych właścicieli i dzierżawców oddziału pokuckiego powziął następujące uchwały: Zebranie uchwala: Wszelkie godzenie się każdego pracodawcy z osobna z robotnikami żniwowymi krajowymi, ze służbą folwarczną, o ile przekracza dotychczasową normę, jest czynem dla dobra ogólnego szkodliwym. Na razie aż do dalszego porozumienia się, określa się tę normę następująco: 1) Co do żniw oznacza się snop dziesiąty jako maximum wynagrodzenia. 2) Co do służby z uwzględnieniem stosunków lokalnych nie należy przekraczać kwoty 300 K rocznie, licząc pensyę i relutum razem. Powątpiewać nie można, że uchwały powyższe są dla nas wszystkich obowiązujące. (Spraw. Ant. Theodorowicz, Ant. Strzelbicki, Józef Berner). Zebranie uchwaliło dalsze w tym kierunku posiedzenie zwołać na dzień 3. lipca 1906. o godzinie 11. rano. Na powyższe zebranie jawią się i wezmą udział nasi Posłowie. Skład ze żniwiarkami otwarty od 30. b. m. w Kołomyi. — Як бачимо, про Хінців нема в сім обіжнику згадки (пор. ч. 121). Коментарів до сего обіжника чейже не треба!

— **„Перла повяту“ і державна прокуратория.** Пишуть нам з Товмаччини: Рік вже минає від часу, як ц. к. прокуратория в Станиславові переводила слїдство против Николи Коропецкого, війта з Долини повіта товмацкого, в справі великої крадежи, доконаної на фонді церковнім, узбиранім квестою, і в справі инших „нєправідловосцї“, яких той „славний“ війтуньо допустив ся. Ц. к. прокуратория, що в инших справах так швидко справляє ся з актами обжалованя, справу, де ходить дїйсно о нарушенє прав Божих і людских, проволїкає ad calendas graecas. Сказав би хто, що нема причини до „ścigania“. О нї! Справа крадежи квестованих на фонд церковний гроший ясна і не трудна. Слїдство виказало велике надужитє, а сам виновник признав ся до вини, складаючи (розумієсь, коли справа вже була в слїдстві) на руки церковного комітету 1200 К. на рахунок недостаючої квоти, яку ще, як виразно застережено, має усталити переведена розправа. Та сеї дасть Біг! А тимчасом злодїйства повторяють ся в Долинї періодично і сьвідчать о злім впливі протеґованя таких аномалій. Терпить і мораль публична, бо справа стала голосна.

— **Брак пошани для церкви.** З Жовківщини пишуть нам: Переїзджаючи в буддень місяця червня с. р. перед полуднем через село Двірці, мав я нагоду бачити, як селяни під самою церквою, подаючи собі чарки з рук до рук, сердечно угощували ся, а по їх незвичайно оживленій дискусиї можна було міркувати, що кождий з них в імя польской пропінацийної культури позволив собі горячого напою в більшій мірі. Чи така зневага церкви, посьвяченої недавно в часї канонічної візитациї Преосьв. Чеховичем, сьвідчить корисно о релїґійній вартости тих селян, нехай осудить тамошна власть духовна, котра імовірно не звертає на се уваги! — *Подорожний.*

— **Вистава робіт.** При нагоді закінченя року шкільного в школї видїловій ім. Шевченка і в приватній семінарії жіночій Рус. Тов. Педагоґічного відбуде ся вистава робіт ручних і рисунків в днях: 30. червня і 1. липня, то є: в суботу і неділю від 8—12 і від 3—7. в комнатах школи видїлової ім. Шевченка ул. Сикстуска ч. 47.

Концерти і видовища:

Програма концерту Акад. хору „Бандуриста“, що відбуде ся в второк дня 3. липня с. р. в сали „Народного Дому“ при ласкавій участи Вп. п. Пань п. С. Дністрянской і п. А. Крушельницкої та з орхестрою 15. п. п.: 1) S. Hubert: „Бойва пісня“, мужеский хор а capella. — 2) Beethoven: концерт C-moll, соло фортепіянове в супроводі орхестри відограє Вп. п. С. Дністрянска. — 3. Grieg: „Landkennung“ муж. хор в супроводі орхестри. 4. Чайковский: а) Ні, лише той, б) Вже тасли по хатах огні, Мадригалї: в) Арія Сантуцци з опери Cavalleria Rusticana, відспівав Вп. п. Анна Крушельницка. 5. І. Чайковский: Хвиля, II Grieg: а) Wächterlied, б) Elfentanz, соло скрипкове в супроводі фортепіяну відограв тов. О. Садовский. — 6. Wagner: З опери „Lohengrin“ II. акт III. сцена, мужеский хор муж. в супроводі повної орхестри. — Дірігент орх стри п. Конопасек. Дірігент хору п. Іван Смолиньский. Акомпаніятор Т. Шухевич. — Ціни місць: I-рядні 3. К, II-ряд. 2. К. Вступ на салю 1 К. Галєриа 60 с.

Товарищі, котрі сїдають до судового іспиту перед днем 15. липня, зголосять ся до **Евгена Крижановского, Либохора, п. Тухля.**

До св. Землї! В перших днях вересня вибираєсь руске паломництво до Єрусалиму, Вефлеєму і пр. Паломництво треває три недїли, з чого повних вісїм день в Єрусалимі і околиці. **Ціна їзди з повним удержанєм за цїлий час паломництва I. кл. 450 К, II. кл. 400 К, III кл. 300 К.** Зголошеня приймає до дня 1 серпня *Комітет паломництва до св. Землї*, Львів, пл. св. Юра ч. 5. 655 1—15

Надіслане.

АДВОКАТ

Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ

отворив адвокацку канцелярию в **Тернополи при ул Кохановского ч. 3.** (коло желїзничого двірця). 559 11—20

БЮРО БУДІВЛЯНЕ

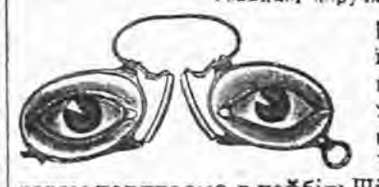
Теодора Мельничука

в Ярославі

приймає до виконаня **плини і коштосписи церков,** каплиць, пабевній, домів мешкальних, **управу і підприемства повисших будівель.** 539

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Відни[illegible] площа Гьоцлїнґ ч. 1. против Банку Ґіпотечного на плянтациях вполї Галицкої поручають.

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 13, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** піжні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіверн, лупи і всїляні инші прибори оптичні. Всїляні направи полагоджуємо як найскорше і найдешевше. 485

Урядник військовий в пропорциї, слушний, приємного виглядy, гладке в цїли подруженнї і певігентної, слушної і принтійної. Вільно по можности, але не доконче. Зголошеня під „Провінциа“, Львів, poste restante. 658 1—

Комендант пос ерунку жандармериї, молодець лїт 30, Русин в браку знакомости в цїлю тозарищки житя. — Лист обширний і фотографія вимагані, в разї невнод бо зперне ся. — За тайну ручить ся. — Зголошеня до адмінїстрациї „Дїла“ до 31 серпня 1906. 659 1 2

Пошукую помічник в 1 в дїлу цукорничого, а 1 в дїлу корінного і снід нковго АННА МОСКВА Вижниця на Буковинї. 641 4—5

В каварни „Гарай“ що день грає дамска капела пострарві гвори. Вступ вільний. Почат к о 8 год. вечір. **Львів, ул. Ґродзїцких ч 4.** 637 5—5

Дві коломийки і один козачок, на фортепіян, укладу Т. Пасїчиньского гинїшли вже в друку і суть до набутя у всїх книгарнях у Львові і Перемишлї, в цїні по 30 кр. за примірник 646 5—10

Важне для літників!

В Дорі оковицї гарній, гористій, куди плине Прут, єсть до винайму в давній віллї Вп. Капцяя помешкальні. Вілла есть положена коло желїзничого перетанку. На ле зон закладає ся здорову домову кухню. Зголошеня устні і письменні до п. Кравчукозої в Дорі. 484 6 10

Оберуємо наші досконалі

ЖНИВЯРКИ

систему **„Cormick“**

по 270 зр. і

КОСЯРКИ

по 155 зр. 636

як довго запас стане

ФІЛІЯ ЕД. КОКОРА і Сп.

Львів, Городецка 49

За 2 зр перероблює старі матераци (3 подушки) на новесїм як нові. Дїлаєм на покритє від 50 кр. за метер. Нові волосяні матераци, обложені ватою д-ра Віттофа против молїв від 15 зр., матераци в морскої трави від 8.50, обложені ватою д-ра Віттофа від 10 зр. К кадри від 3.50 зр. в кождій цїні. Поручаємо найдешевше спеціяльна роботня кождер і матерацїв

ИОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч 5.

486 26 30

Урядника

обізнаного в виноградництвом приймє варвз Руска Каса в Дегятинї. 460 2—3

600 корон дешевше!

Ще лиш короткий час кілька салонових гарнітурів, що складає ся з 1 канапки, 2 фотелїв і 4 крісел, звичайна ціна 850 К. Кілька ледичавних спалень в англійскім стилю від 850 К. 2 дротяні матераци найлїпші 50 К. 2 волосяні матераци 120 К. — 2 найлїпші воняні ковдри 68 К. — 4 найлїпші подушки мішані з пухом 1.76 К. — 2 найлїпші яськи мішані з пухом 14 К. — 6 простирал на постїль 3.50 К. — 1 пара кап на ліжка 50 К. — 2 пари портєр 50 К. — 1 великий диван на 2½ метра 75 К. — 2 дивани на ліжка 2 К. — 2 диванки перед ліжка 18 К. — 2 мосяж і карнїші 2 К. — Сума 219 К.

Все разом лише 1591 К.

В тім самім відношеню опует при набутю мебльових материй, канапи, дивана и, диванїків, хідників, портєр, фіранок, кап на ліжка і столи, коців, кордеє, матерацїв, тапет і т. п.

Всї товари найсьвіжійші з першорядних фабрик — даємо особисту гаранцию

Йосиф Шустер

Казимир Точиский

ліквідатори С-ки львівских тапіцерів.

ул. Ягайлоньска 3.

К-1 2—5

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКА РОБІТНЯ

Михайла Стефанівского

у Львові, ул. Коперника ч 16

Виконує шлюсарські роботи ціеля найновійших взірців а то: на церковні вежі, хрести, волочені кулі, громовводи, желїзні вікна для церков, будівляні окута, желїзні сходи, галереї, нагробні огородження придорожні, желїзні ліжка для інститутів і всїлякі роботи входячі в округ шлюсарства. 395 13—12

Ціkаве!

Самі новости суть тепер в нашім складї.

Гуцульські постовики на всякий вік від 1·50 до 4 корон.
Трибушови (новий винахід) по 2 кор. 40 сот.
Соколькі шапки по 3·50 сот.
Ковацкі шапки для мущин по 6 корон.
„ „ „ женщин по 4 корон.
Синьо-жовті лавцушки зі соколом по 2 корон.
Гуцульські фартушки від 3 корон.
Гуцульські пояси від 1 корони.
Вишивані пояси від 1 корони. 61 3—10
Гердани від 2 корон.
Переписні листки „Буква“ серия від 2·50 сот.
Купити не купили в оглянути можна.
„Сокільский Базар“ у Львові, улиця Руска ч 1.

Чому наші пані люблять

огіркове молоко Баляси? Бо воно вже за двома-трема разами нищить прищі, веснівки, остуни і т. п., а шкірі надає білість, свіжість і ніжність молодости. Треба уважати, щоби на кождій фляшці находило ся назвиско „Баляса“. Фляшка по 2 К; до того правдиво анґлійске огіркове мило 1 К, огірковий пудер 1·20 К і огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптиці. Головний склад: Жигм. Рукер у Львові; Ф. Браєр в Перемишли на брамі 4; Райм і Сп. в Кракові. 80 a 2—?

Основане в р. 1901.

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ

Урядників і Сьвящеників

стоваришене зарвестр. з обмеж. порукою у Львові.

I. **Удїляє позички** скриптові і векслеві на 7%: а) яко личний кредит за відповідною порукою, б) на заставі ефектів і поліс житевих в) за кондиктом на поборах службовних г) на гіпотеку реальностий. *Скора виплата Догідна сплата.*
II. **Членьский удїл 50 кор.** Дотеперішна дивіденда виплачувана членам від удїлів 6%.
III. **Принимає вкладки щадничі на 4½%** з піврічною капіталізациею і оплачує само податок рентовий від вкладок.
IV. **Посередничить в заключуваню „ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ“** всякого рода в „Beamten Verein“ і товаристві Краківскім. Має заступство Першого загального Товариства урядників австро-угорскої монархії *(Beamten-Verein)* у Відни, найбільшого австрийского товариства асекураційного з найвишшими преміями. *Всяких информацийв справах житевих обезпечень і потрібних друкiв удїляє безплатно. Чистий зиск з сего посередництва дає на рускі добродійні цїли кождий проте повинен обезпечатись на житє лишь через Товариство урядникiв і сьвященикiв.*
V. **Купує і продає ефекти** найкористнїйше, виплачує купони, принимає векслї і ефекти до інкасса.

Львовь: **ул. Руска ч. 3, I. пов. — Годинн урядові від 9—1 і 4—6½ по пол.** 219

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґаляктерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіта.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, хісок, шкіряних виробів, роскийских кальонів, альбочів як також тоалетового мила і перфумерії.

Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, гроші і спінок в гербом Руси.

Великий вибір бімутерії. 149

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА в Подґуже

поручає знамениті:

Готове тісто до печення (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, англійске, здоровля і струдлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING
(легуміна для 6 осіб)

різні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

Ванїлевий цукор по 14 сот.

Ванїлевий порошок до сосів по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всіх склепах спожівочних і деліватесів, а як де нема, просимо віднести ся просто до фабрики. 513 19—39

Тутки цигаретові поручає Мазуркевич, Львів Сьвербіївска 7.

Законно охороненe: Кождe наспїдуваня і передрук караві.
Несьвідомість закона не оправдує.

Судия: Обжалований викинув майже весь свій посїдний гріш на зовсїм безвартісні і безуспішні средства, хотяби і кождий инший мусїли були знати, що **лише** Thierry-я бальсам і центифолієва масть найсильнїйші, найуспішнїйші і неомильні лїчничі средства у всїх случаях, як се доказано тисячними подяками.

Обжалований: На жаль, я дав собі нераз вговорити і уживав перших лїчничих средств, які мені ранили, а які показали ся незадалї, уживав фальшованих бальсамів, і тепер дуже того жалую.

Судия: Незнане закона не є вїяким оправданем. Чому Ви не спровадили собі брошуру з тисячами свідоцтв від аптикаря з Прегради, котру висилає ся кождому на домаганє безплатно і даром.

Обжалований: На жаль і сего я не знав.

Судия: Сим разом увільняю ся Вас від переступства обовязкового бережена свого здоровля і родини, одначе під услівем, що поправите ся. Маєте також перестати спроваджувати та уживати всякі инші безвартісні й безуспішні сурогати та фальшифікати і маєте все уживати лише THIERRY-Я бальсаму і центифолієвої масти, одиноко певних і напрочуд дїлючих средств. Законні здоровля новинні ми всї точно виповнати і нехтованє їх чи то насїдком несьвідомости чи занедбаня буде тяжко каране недугою або бодай ослабленем організму і конституції.

THIERRY Я бальсам і центифолієва масть служать до помочи терпячій людскости і до усмирена болїв та недуг, і Ви не потрібуєте більше терпіти, коли ві дуже дешеві средства все маєте дома і при собі та завсїдно їх уживаєте.

THIERRY-Я БАЛЬСАМ є певнїйшим средством на кашель, катар, грудні недуги, туберкульозу, запалєня горла, хрипку, бронхітіс, недуги легких, утробн. жолудкові корчі, кольки, жолудкові недоманя, головнок на інфлюенцу і т. п. і чує и ваш повіт та пільгу.

Ціна: 12 малих або 6 годівлих фляшок або одна спеціяльна велика фляшка з патентованою капичкою 5 К оплатно.

THIERRY-Я ЦЕНТИФОЛІЄВА МАСТЬ є non plus ultra при всяких застарілих ранах, запалених, рожі, чираках і спухлинах, абсесах, ранах у дітий і т. п., змякшує і витягає всяке чуже тіло, що дістало ся до тіла, як олово, скло, скалки, пісок і т. п. без болю, заряджує завчасу ужита, майже все заражену кров і робить зайвими болїсні операції.

Ціна за 2 слоїки оплатно зр. 3.60.

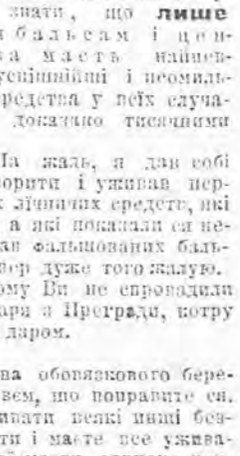
Брошуру з тисячами оригінальних подяк дістане на домагане кождий даром і оплатно.

Висилка лише за попереднім надісланем гроший або за післяплатою від

аптикаря **A. THIERRY**

в Преґраді коло Rohitsch-Sauerbrunn.

Дістати можна в більших і медичних дрогеріях. 1101 14—20

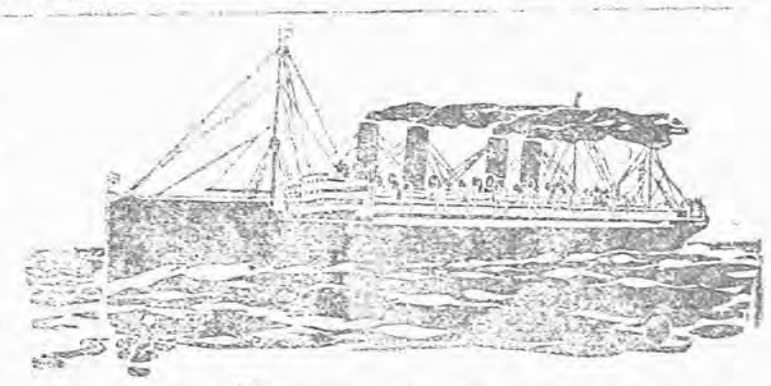
Без конкуренції!

Ванни тревалі цинкові від зр. 7 (деінде ті самі цинкові по зр. 10)

поручає власного виробу

Войтїх Заяць

Львів, Оссолїньоких ч. 14. 642 4—4

до Америки

Канади, Тексасу, Аргентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японії, Хіни і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

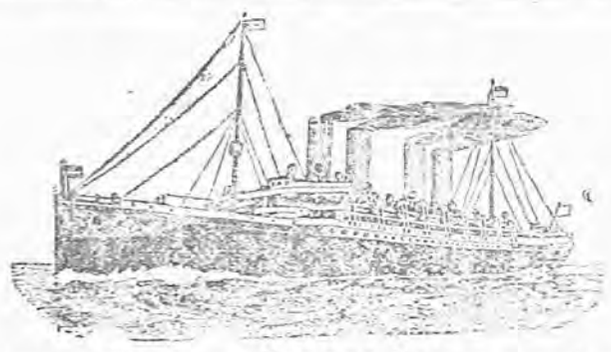
в Бремі.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 54—50

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівтірка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цісарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями тревав лише **5 днів.**

Що **суботи** двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Техас) Аргентини, Бразилії і т. д.

На кождe запитанe відповідає обратно і безплатно одинока руско-ческа фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїджає в нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на руській границї.

свій до свого! 432 17—30

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в НАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** рїжної ваги і приймає ушкоджен. дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони рїжної ваги.

Дякуючи всїм Вп. парохам і фондаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цілі ґруни. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і дальшого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці

З глубоким поважанем

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

87

Аґентів не висилаю.

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одне з найстаршихв монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний достачник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сїльских крамниць** свої знаменаті вироби *по умірковапих цїнах.*

Має спеціяльні парові апарата до виробу горівок, румів і инших спіритуалїв в всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОҐІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично виладжених і золодженых та ц. к. інститутом не розвиду спосаких средств розсайджених.

Цїнники і информації висилає ся на домагане оплатно і даром 1101 50—104

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова 2·31*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6·5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6·5 до 23·9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд., 1·46 по полудни (від 1·6 до 31·8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (від 1·5 до 30·9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13·5 до 9·9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з Щирця від 27·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.
з Любіня вел. від 13·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51*, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00*, 6·55.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави рускої 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1·5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6·5 до 23·9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6·5 до 23·9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави рускої 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1·5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13·5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13·5 до 9·9 що дня) 3·14 по полудни.
до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27·5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черепками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого инпого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мїсцім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Маненких] Коперника ч. 3

Ч. 125. **Львів, субота 17. (30.) червня 1906.** **Р. XXVII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte: F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11: Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **31** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Новий проєкт виборчої реформи.

(*Конець*)

Найбільшу аномалію стрічаємо в розкладї сїльских округів східної Галичини. Наші приятелї (!) з кола польского голосять urbi et orbi, що запевнено нам 27 мандатів, і всї вони мають виходити з сїльских округів. Проте спершу мусимо придивити ся, чи і о скількo воно правдиве. Розберемо понизше ті округи, в яких самі Поляки признають, що крім руского посла вийде посол польский — а опісля ті округи, що є — буцїм то — в цїлости призначені для Русинів.

а) 9 округів призначених для Русинів і Поляків:

49 2 Сянік, Риманів, Буківско, Дукля, Лисько, Добромиль, Старосіль	206·7	душ
58 2 Підгайцї, Бучач, Монастериска, Вишнівчик	174·0	„
59 2 Перемишль, Дубецко, Нїжанковичі, Порохник, Мостиска	167·6	„
61 2 Львів, Щирець, Винники, Городок, Янів	185·3	„
63 2 Камінка Струмилова, Буськ, Перемишляни, Золочів	182·1	„
64 2 Ярослав, Радимно, Сїнява, Чешанів, Любачів	173·5	„
65 2 Козова, Тернопіль, Збараж, Нове село	180·2	„
66 2 Теребовля, Микулинцї, Будзанів, Чортків	176·8	„
67 2 Скалат, Підволочиска, Грималів, Гусятин, Копичинцї	183·8	„
Разом	1,630·0	люд.

Значить: оден мандат на 90.000 людности.

б) 9 округів, призначених — мовляв — для Русинів виключно:

51/2 Самбір, Дрогобич, Лука, Меденичі, Судова Вишня, Рудки, Комарно	255·5	душ
52/2 Балигород, Устрики долїшні, Лютовиска, Старий Самбір, Турка, Бориня, Підбуже, Стрий, Сколє	268·2	„
53 2 Болехів, Долина, Рожнїтів, Калуш, Надвірна, Богородчани, Солотвина, Журавно	274·8	„
54 2 Делятин, Печенїжин, Коломия, Жабє, Кути, Косів, Заболотів, Гвоздець	274·7	„
55 2 Рогатин, Болшівцї, Бурштин, Жидачів, Ходорів, Миколаїв, Бережани, Глиняни, Бібрка	272·1	„
56 2 Мельниця, Борщів, Залїщики, Городенка, Тлусте, Снятин	272·1	„
57 2 Оттинія, Обертин, Товмач, Потік Золотий, Станиславів, Галич, Тисьменица, Войнилів,	287·2	„
60 2 Рава Руска, Угнів, Немирів, Яворів, Краковець, Жовква, Куликів, Белз	256·3	„
62 2 Сокаль, Радехів, Олесько, Зборів, Залізцї, Мости великі, Лопатин	287·5	„
Разом	2,448·4	люд.

Значить оден мандат на 136.000 людности.

По счисленю усїх сельских мандатів східної Галичини виходить 18 округів (36 мандатів) на 4,078·4 тисяч або на 64·3% усього населеня — коли на решту, т. є. 35·7 населеня припадає аж 66 мандатів. В сельских округах східної Галичини випадає оден мандат на 113 тисяч людности, коли в західній оден мандат на 66 тисяч людности. Отже західна Галичина стоїть майже в двоє лїпше, від східної — хоча сила податкова розмірно така сама, а в просьвітнім згляді досить пригадати, що недавно, бо 10—15 лїт в зад західна Галичина мала розмірно меньше народних шкіл, нїж східна, а й число анальфабетів було більше, та лише несправедлива система в дотованю шкільництва через галицкий сойм з'уміла в останнїх часах змінити фактичний стан на некористь східної Галичини. У східній Галичинї припадає на сельскі округи о 1,817.800 більше населеня, нїж на західну, та для сеї надвижки призначено тільки оден виборчий округ більше;

Порівнаймо далї абсолютні числа поодиноких сельских округів з собою, то бачимо в західній Галичинї

найнизше число	106·2
найвисше число (округ мішаний, до якого входить із східної частини краю Бірча)	158·0

Натомісць у східній Галичинї:

найнизше число	167·6
найвисше число	287·5

Н. пр. два середнї округи сельскі західної Галичини: Ч. 39 і Ч. 40 виносять разом о 22·2 тисяч меньше нїж оден округ Ч. 62 східної Галичини!!

А далї — навіть у східній Галичинї є велика ріжниця між тими округами, що є призначені для Поляків і Русинів, а тими, що мають — буцїм то — припасти виключно Русинам. Між першими тільки оден округ Ч. 49 перевисшає 200.000 населеня; противно між другими нема ані одного округа, який був-би низший від 250.000 людности.

Польскі посли покликують ся однак в комісиї на те, що склад поодиноких округів єсть для Русинів користний, і що сей склад винагороджує Русинам сю ріжницю, яка виходить із того, що в сельских округах не $^1/_3$ але $^1/_4$ голосів вибирає другого посла. Але не тяжко виказати, що ті запевненя польских послів нещирі — та крайно обурюючі.

По перше: Новий проєкт не усунув зовсїм тих дивовижних виборчих округів Гавчівского проєкту, на які ми нераз звертали увагу, але надто деякі повіти поскладав далеко гірше, нїж бар. Гавч у своїм предложеню. Лишив ся округ стрийский: Балигород, Устрики долїшні, Лютовиска, Старий Самбір, Турка, Бориня, Підбуже, Стрий, Сколє, — що перевисшає значно що-до обсягу сполучені три округи виборчі західної Галичини; се, мабуть, специяльне узнане для посла д-ра Олесницкого за його дїяльність в стрийскім повітї! Значно розширено сей округ, до якого входять жовківский повіт — місце политичної дїяльности д-ра Короля. Після проєкту Гавча оден округ виборчий становили Львів — повіт, Щирець, Винники, Жовква, Куликів, Мости Великі, (разом 215·7 людности) — а тепер належить тут: Рава Руска, Угнів, Немирів, Яворів, Краковець, Жовква, Куликів, Белз (разом 256·3, люд.) Справдїшний географічний куріоз! Розширено округ самбірский, до котрого замісць давнїйших 6 повітів (разом 221·3. людности), входить тепер 7 повітів (разом 255·5, людности). До давнїйшого калуского виборчого округа після проєкту Гавча, долучено тепер ще повіт Журавно (давнїйше 267·0, людности, тепер 274·8, людности). Полишено без зміни моструальний округ: Делятин, Печенїжин, Коломия, Жабє, Кути, Косів, Заболотів, Гвоздець з 274·7, людности. Розширено рогатинський округ, так що замісць первісних 8 прийшло тепер 9 судових повітів, замість давнїйшого числа 257.8, людности, 272·1, людности. Задержано без зміни давнїйший залїщицкий округ, до якого ще тепер мають входити Мельниця Борщів, Залїщики, Городенка, Тлусте і Снятин (отже цїле полудневе Поділє і північне Покутє!). Розширено первісний станїславівский округ і додано до давнїйше пропонованих 7 судових повітів ще повіт войнилівский (первісно 270·7, людности — тепер 287·2, людности). Найбільше розширено первісний округ сокальский — з 5 повітів підскочено на 8 повітів, з первісних 203·8, людности на 287·5 людности. Досить сказати, що сей — славний — округ виборчий обіймає цїлу північно-східну Галичину від Сокаля до Бродів і Лопатина включно. Взагалї усї округи виборчі, котрі правительственний проєкт приріка виключно Русинам, є так моструальні, що не мають взагалї нїчо подібного в цїлій системі виборчого права.

Натомісць зменшено ті округи, які сам правительственний проєкт признає не лиш Русинам але й Полякам. З польского становиска зовсїм природно! Най руский кандидат розбиває ся по як найдовших полосах; але там, де польский кандидат має побіч Русина певне місце — то треба його респектувати, аби не мав великого простору до поборення, а зрештою і так йому вистарчає тільки троха більше над $^1/_4$ усїх голосів! Не богато труду і не богато голосів! Вельми вигідна річ!

По друге: Не маємо під рукою урядової статистики для поодиноких місцевостий східної Галичини з 1900, тому не можемо обчислити точно процентів польского і руского населеня в поодиноких сельских округах, тим паче, що тепер відлучено значне число тих міст, котрі первісно не були вилучені. Але на підставі статистики з 1890 можемо в приближеню сказати: Лише в двох округах виборчих, с. т, № 52 (стрийский округ) і № 53 (калуский округ), есть вище 75 прц. руского населеня. В стрийскім округї близько 87 прц., а в калускім понад 76 прц. В иньших округах, котрі — мовляв — для нас призначені, виходить на підставі статистика з 1890 р. 73—75 прц. руского населеня. Може бути, що се відношене в останніх часах дещо змінило ся на користь Русинів — але всеж таки не богато над 75 прц. населеня.

Мимо того ми добре знаємо, а ще лїпше знають се Поляки, хоча що иньшого голосять, що усякі мінімальні надвишки над 75 процент населеня не забезпечує нам двох послів з даних округів. Само „Słowo polskie" вказувало на над'ужитя виборчі — тому воно тим самим ствердже, що при мінімальних надвишках процентових вибір другого посла-Русина в жаднім округї після правительственного проєкту не єсть можливий.

Далї моструальність округів, де — мовляв — мають вийти два посли Русини, унеможливлюють вибір другого посла.

А зрештою досить відчислїм пересічно 5—10 проц. населеня, яке належить до двірских обшарів, всяких грамотних чи неграмотних форналїв і т. д. — а побачимо, що т. зв. надвишка понад 75 проц. населеня руского єсть зовсїм ілюзорична.

Вибір Поляка в сельскім округї східної Галичини буде взагалї дуже дешевий. Або не треба буде нїякої форси, бо вистарчить голоси форналїв-Русинів і т. и. до числа виборців Поляків, або решта потрібних голосів буде взагалї так мала, що коштa на їх узискане будуть дуже малі. Новий правительственний проєкт впроваджує вправдї загальне і безпосереднє голосованє, — але подешевляє вибори для польских шляхтичів у східній Галичинї. Се провідна думка проєкту. При таких обставинах не страшне Поликам загальне і безпосереднє право виборче!

Загальні збори „Просьвіти".

Після вибору президиї принято до відомости протокол з попередних загальних зборів і звільнено Видїл від відчитування звіту, котрий роздано всїм членам.

Проф. Білецкий пояснюючи звіт зазначив, що суспільність за мало займає ся видавництвами „Просьвіти" і відносить тілку установленя сталого редактора для видавництв.

Книжка на часї.

(Козацкі часи в Народній Пісни з замітками В. Будзиновского. Львів З друкарнї Народової (Манєцких) Коперника ч. 9. Накладом В. Будзиновского. Форм. 16-ки, ст. VIII 327).

(*Конець.*)

В тих замітках, котрих цїлию є спопуляризованє результатів історичної науки, можна зустрітись і з дечим таким, що є результатом критичної мисли самого видавця пісень. Воно, розуміють ся, лиш підносить вартість книжки, хоч не на все можна згодити ся. Так приміром, гіпотезою мусить бути назване добачуване предків запорожского козацтва в останках давних Уличів, а протопляста Сїчи в давнім городї Пересїчни. Причину ворогованя поміж Мазепою а Палїєм, Будзиновський зовсїм справедливо бачить в тім, що Палїєви бракувало политичного ідеалу, який у Мазепи був скристалїзований. Та тут єще не цїла причина ворогованя. Важнїйше те, що в них були відмінні суспільні ідеали. Палїїв ідеал „без холопа і без пана", що єго так досадно зобразив Шевченко в своїм „Черци", мусїв піти на поперек Мазепиним плянам сотвореня такої республики, в якій козацька старшина мала-б запанувати над чернию. Будзиновський знає се, але не висловлює доволї ясно.

Замість в замітках пояснювати поперекрученї назви і слова в деяких піснях, видавець поробив справки в самих текстах, як і належало зробити в популярній книжцї. Між такими справками замітною є та, де виясняєть ся, як до думи дістав ся Лях Потурнак. Отже дістав ся він туди дорогою народної етимольогії. Був 5-ий відмінок „Ляше Потурначе" замість „Іляше Потурначе". Що-ж лекшого було, як з 5-го відм. „Ляше" зробити 1-ий відм. „Лях". Будзиновський пише замість „Лях" раціонально „Іляш". Повинен був однак так само справити „Івов Желїзов" на „Йов Желїзо", тим більше, що се особа історичнїйша нїж Іляш Потурнак. А так само для зрозумілости тексту належало би пояснити в „Думі Запорожця" (ст. 156—157) такі вислови, як: „да Дніпрове *срелия* (?), ото наше племя"; — „здаєця поборов ся-б іще з ляхами *гречи* (?), іще-б прогнав *шоронку* (?) за Вислу хоч трохи"; — „то неоден католик лобом *двиним* (?) стане" і т. п. Деякі неясности вийшли лиш через друкарські похибки: „Тисаками піяти" замість „тисаками тяти" (ст. 151); — „в хана обідї" замість „в хана на обідї" (ст. 274).

Найбільше справок вимагала берестецька пісня „Ой ріко Стиру". Хоч переховалась в трех давних текстах, то в нїякім текстї не виходила вповнї зрозумілою, — так поперекручовано в нїй слова і цїлі реченя. До тих справок, які в нїй пороблено, привела гадка, що пісня первістно була зложена по польськи, а що-йно пізнїйше без великих напружень перекладена на українське. Догадуючись в неясних місцях первістного польского тексту, приходить ся доволї часто до пожаданих вияснень. Се є моя гадка. Скоро видавець пісень зволив ту гадку з моїми справками приймити, що сам виразно зазначує, то він вибачить менї, що я подане ним сформулованє своєї гадки спростую. Він написав: „Автор був людиною з висшим образованєм, імовірно студент киівo-могилянської академії. Пісня дійшла до нас записана Поляками, що не знали української мови, і сим поясняють ся многі незрозумілі слова і уступи в пісни. Часть неясних місць і яркі польонїзми дістались до пісні, здаєть ся, в наслїдок сеї обставини, що авторови, вихованому серед мішаної українсько-польської інтелїгенци, лекше було віршувати польською мовою і він або цїлу пісню або поодинокі уступи склав насамперед по польськи, а відтак невільничо переклав на українське (гадка д-ра В. Щурата)." Отже з того всего нетронутим можу лишити лиш се, що автор пісні був людиною з висшим образованєм, імовірно студентом киівo-могилянської академії. В дальшім моя гадка передана невірно. Пісня не дійшла до нас „записана Поляками, що не знали української мови", чим поясняювались би многі незрозумілі слова і уступи в пісни. По моїй гадці, пісня первістно була, як се сказано вже, написана по польськи, а потім з легка перекладена на українське, в наслїдок чого пізнїйший копіст знайшов у нїй незрозумілі для себе польсько-українські слова, які по свому й перекручував. А з уваги на те неможлива буде гадка, будьто би лиш „часть неясних місць і яркі польонїзми дістались до пісні, здаєть ся, в наслїдок сеї обставини, що авторови, вихованому серед мішаної українсько-польської інтелїгенци, лекше було віршувати польською мовою і він або цїлу пісню або поодинокі уступи склав насамперед по польськи, а відтак невільничо переклав на українське". Можливою є моя гадка лиш в такім сформулованю: Автор пісні склав її в цїлости по польськи, що з уваги на такі приміри, як польські віршованя Лазаря Барановича, Стефана Яворського і ин. в XVII. в. не повинно бути нїчим незвичайним. А те, що в українськім звістнім нам перекладі є місця під зглядом ясности і чистоти язика нерівні, не є вже виною автора. Бо не автор перекладав польський оригінал на українське. Перекладала инша особа так, як їй здавалось: одно місце гладше, друге — гірше. А притеменив перекрученями знову хто иший, — той хто вже готовий український переклад переписував. Наші тексти пісні — то вже робота третої руки. Така є моя гадка; а в стиляізаци Будзиновського вийшла вона невірна тому, що стиляізована була в остатній хвили, коли пісню вже печатано. Для тої самої причини і не всї можливі ще справки тексту могли бути узгляднені.

Годячись на те, що в популярній книжцї народних пісень належить подавати кожду пісню в однім найкрасшім і найновійшім варіянтї (вибранім, зглядно доповненім чи справленім), — як се і робить Будзиновський, — мушу для того самого звернути увагу на пару неконсеквенций, а то на поміщене: потирох зайвих варіянтів (ст. 85, 124, 137, 140), трех пісень в уривкових текстах, що їх сьміло можна лишити для наукового видания (ст. 20, 70, 284); чотирох пісень з попутаними текстами, т. є. попришиловуваними до таких пісень, що, становлячи окрему цїлість, зовсїм не є історичні, як приміром: „Ой місяцю, місяченьку", „Засвистали козаченьки", „Горе-ж

Плащі і ґумові пелєрини
в найновійших фасонах і взірцях *поручає:*
МАҐАЗИН
лінолєум і цєрат
Львів, ул. КАРОЛЯ ДЮДВИКА ч. 3 476

Проф. Шухевич вносить, щоби збори на будуче ділили ся на секциї; в сей спосіб буде можна всї справи основно обговорити.

Д-р Е. Олесницкий і вказав на конечну потребу ширшої дїяльности на поли економічнім (промисловім і господарскім). На его думку вказане було би, щоби при Головнім Видїлї утворити прибічну економічну раду, котра би специяльно займала ся сими справами.

Д-р Скварко обговорює поодинокі параграфи статута і вносить численні поправки.

П. Григорій Юшкевич з Бібрки в горячій і з серця плинучій бесїді жалує ся, що руске селяньство і міщаньство не має зі сторони руской інтелїгенциї такої помочи, якої має право жадати. Опираючись на місцевих відносинах в Бобреччині, він доказує, що нарід рве ся до праці над просьвітним і економічним підвигненєм себе, що горне ся до институций економічних і просьвітних, що з своєго боку робить все, що може, а навіть і жертв не лякає ся для загальної справи. Та дуже часто найкрасші почини, найліпша робота розбиває ся через недостачу інтелїгентних провідників. Ми жертвуємо і час і не відсуваємо ся від грошевих жертв і наражуємось нераз на переслїдування; ми товчемо ся по судах і арештах, ми не свобідні одного дня від ревізий та термінів. За те маємо право домагати ся від нашої інтелїгенциї, щоби помагала нам своїм знанєм, своєю осьвітою і наукою. Вони-ж вийшли на людий з нашої праці, вони-ж учили ся при нашій помочи: найменше тепер бодай в части віддадуть нам те, що ми на них вложили; най нам помагають, най дають нам провід. Ми не жадаємо від них жертв понад сили; але маємо право домагати ся і голосно домагаємо ся, най та інтелїгенция, нашим трудом вилекана, возьме в свої руки провід і поведе нас умілою рукою до красшої будучности. Головний Видїл повинен вложите се в перший, найважнїйший обовязок всїм інтелїгентним членам: сьвященикам, лїкарям, судиям, учителям і ін. Коли вони почувають ся до єдности з народом, найже з народом ідуть по тяжкій дорозї борби за красшу долю для них і для нас! (*Бучні, довго-тревалі оплески і окліки: Славно!*).

О. А. Глодзїньский годить ся з внесенєм д-ра Олесницкого, щоби при Головнім Видїлї установити окрему прибічну раду для справ економічних, а додатково радить, щоби таку-ж прибічну раду чи комісию установити для видавництв „Просьвіти". Є за тим, щоби був сталий редактор, однак се після его думки за мало. До видавництв мусить бути окрема комісия, котра має уложити цїлу програму видавництв і дбати про її виконанє. Щоби тут занадто не розводитись, бесїдник готов на однім з засїдань Видїлу подати подрібний плян і докладно свою гадку розвинути. Дальше радить бесїдник, щоби при філії в Стрию, котра показала ся найдїяльнїйшою, утворити курси для повітових організаторів читалень. В многих місцевостях нема читалень; а хоч є люди охочі до сего, не знають як взяти ся за дїло. Курс такий вишколив би для краю просьвітних організаторів, котрі справу розвитку читалень скоро пішхнули би на перед. Вкінци узнаючи вагу і далекосяглість курсів для неграмотних, бесїдник думає, що добре було би в тій справі порозумїти ся з Руским товариством педагогічним і розпочати спільну акцию.

Дальший бесїдник в острій бесїді виступає проти педіяльних філій. Поки подасть в сій справі відповідне внесенє, звертає ся до уступаючого Видїлу з питанєм, яких средств уживав, щоби філії сї спонукати до дїяльности.

Д-р К. Левицкий у відповіди на се питанє заявляє, що Головний Видїл уживав в сій справі средств прислугуючих єму по мисли статуту, отже висилав до філій своїх делегатів і взивав їх письменно, щоби скликували збори і предкладали звіти. Видїлови лишає ся ще одно средство до розпорядимости: розвязати сї філії, що не проявляють ніякої дїяльности. Однак Видїл не зробив ще сего і в сім напрямі просить Загальні Збори о директиву.

На таку заяву інтерпелянт радить, щоби недбалим філіям удїлити строгу догану.

Проф. Шухевич ставляє поправку, щоби сю догану удїлити не філіям, лиш председателям філіяльних видїлів.

По сім Загальні Збори ухвалили:

1. Приняти до відомости звіт контрольної комісиї і удїлити Головному Видїлови абсолюторию.

2. Удїлити догану тим председателям філій, що не предложили звіту з дїяльности.

3. Передати будучому Головному Видїлови під розвагу і яко директиву: а) справу установленя окремого сталого редактора видавництв, заложеня просьвітної часописи і друкарнї; б) справу зорганїзованя для поодиноких напрямів дїяльности Товариства прибічних рад (економічної просьвітної і т. д.); в) справу заведеня курсів для просьвітних організаторів і курсів для неграмотних; 2) справу зміни статутів; д) справу розділу нарад Загальних Зборів після поодиноких справ придїлених поодиноким прибічним радам. Вкінци іменували Загальні Збори почестними членами письменника Івана Нечуя Левицкого і нотаря Стефана Танчаковского.

По короткій перерві приступлено до выбору нового видїлу. Вибрано д-ра Евгенія Олесницкого головою, а членами пп. Юлїяна Романчука, Василя Білецкого, д-ра Івана Брика, д-ра Олександра Колессу, д-ра Михайла Коцюбу, д-ра Костя Левицкого, Петра Огоновского, д-ра Евгена Озаркевича, Костя Паньківского, о. Олександра Темницкого і Івана Черняхівского. Заступниками членів вибрано пп. Бронислава Бурбелу, Володимира Гериновича, д-ра Василя Гукевича, Михайла Іванця, о. Стефана Мохнацкого і Льонгина Цегельского. До контрольної комісиї вибрано пп. Заячківского, Сероїчковского і о. Фолиса.

По сім виборі ухвалено внесенє п. Рубиновича, щоби „Просьвіта" заняла ся шевским промислом, именно щоби до промислової секциї покликала одного шевця, вислала его до Відня на науку крою, а опісля заложила шевску спілку. Принято також внесеня: 1) Щоби „Просьвіта" постарала ся доконче о виданє 8 книжочок про землю і людий, на котрі був розписаний конкурс. 2) Щоби „Просьвіта" видала позапрограмово збірник комедий і драм, котрі можна би виставляти по селах. 3) Щоби в цїли розбудженя житя по читальнях видавала „Просьвіта" малими брошурами відчити для селян і міщан з ріжних областий науки, на взір нїмецких. 4) Щоби поучити латинників-Русинів, що не віра або обряд рішає о народности, а походженє і мова. На сім замкнув председатель збори около год. 3·30

Згадати годить ся, що серед нарад наспіли привітні телєграми від філії Руского Товариства педагогічного в Бучачи і від живецких заточенців.

* * *

Monstre-концерт сполучених хорів львівских читалень і опера Артемовского „Запорожець за Дунаєм", отже продукциї виповняючі повних 8 годин часу в одним дни та вимагаючі кольосального накладу працї, були вчера доказом, що житє читальняне що-раз кріпше розвиває ся завдяки щирим і охочим до народної працї одиницям, та що горячі слова пробудителя галицкої Руси-України — нашого Маркіяна не впали на камінь але на урожайну скибу.

В концертї було слїдно емуляцию хорів поодиноких читалень а виступало їх аж чотири під управою своїх дирігентів, з котрих кождий старав ся як найкрасше зарепрезентувати свій хор та заінтерпретувати по можности як найлучше сьпіваний твір. По промові о. Лежогубского, в котрій бесїдник з питомою собі красноречивостию зобразив наше духове житє перед Шашкевичом, та еволюцию в тім житю, якої доконала поява Шашкевича, як народного дїяча пішов цїлий ряд продукций.

Орхестра чигальнї на городецкім під управою Л. Гладиловича, хор читальнї в середмістю з „Вязанкою українських пісень" твором уложеним з нагоди торжества через звісного нам і заслуженого композитора І. Біликовского і то під управою самого автора, хор читальнї на личаківскім з твором Січиньского „Лічу в неволї" під управою п. Павлуся, хор читальнї на городецкім з виймками з опери „Демон" Рубінштайна з барітоновим сольом (п. Селезїнка) під управою п. Галиковского в кінци хор читальнї на жовківскім з „Гагілками" Колесси під управою п. Т. Купчиньского. Крім того член читальнї на жовківскім — п-на Зазуляківна відсьпівала дуже гарно сольову пісню Шашкевича-Матюка „Цьвітка дрібная" цїлком влучно дібрану до нїженького голосочку концертантки — а член читальнї в середмістю п-на Парания Півень віддеклямувала з цїлковитим зрозумінєм Шашкевича „Побратимови" чим підбила собі публику так, що грімкі оплески приневолили єю до наддатку. Правдивою сензацию між продукциями був виступ дїточок руской захоронки з піснями „Реве та стогне" і иншими. Треба було чути як то дїтвора з перенятєм сьпівала „І так довго не спічнем, аж кайдани розірвем" або „Боротись будемо Соколи всїми за Русь, Русь сьвяту — Україну". Сей виступ приніс велику честь учительці і звісній труженици коло осьвідомленя меншого брата — П, ... На закінченє — хори получились і під батутою п. Біликовского, котрому се відзначенє з вікy і заслуг на поли музичнім належалось — відсьпівали „Завіщанє" Т. Шевченка а з ентузиязмом оплескувала концертантів домагаючись повторенія кождої точки. По відсьпіваню гимнів „Ще не вмерла" і „Не пора" випорожнилась саля лиш на малу хвилю, бо в коротцї мала початись опера. Поки про ню дещо напишемо — годить ся зазначити — що хори читальняні в дословнім значіню можуть в своїм розвою осягнути лишень певний ступінь, по за котрого межі уже майже нїколи, або дуже рідко коли мають спромогу перейти хочби по причинї фактичних обставин, серед яких члени тих хорів жиють. Осягнене такої міри розвою вчисляєсь в заслугу членів і то не меньшу від тої, котру приписуємо товариству сьпівацкому трактуючому музику систематично, коли оно переступає межі ділєтантизму і виказує місцями проблиски артизму. Для того вражає нас хибний метод виховання музичного в читальняних хорах, бо масальні Einschub-и поміж справдїшних членів читалень принагідних сил сьпівацких — на нашу думку спинює процес систематичного розвою в тім напрямі самих членів, о котрих тут головно ходити повинно. Правда — се часто є річию конечною виповнити люки — іншими людьми — але потреба сеся повинна з року на рік меншати так, що в коротцї можна сказати про такий хор, що се справдї хор читальнї. А було би далеко пожиточнїйше відсьпівати лекшу композицию виключно силами читальняними, чим скомпліковану річ — мішаниною ріжних сил сьпівучих.

Під тим зглядом одним з найлучше зісьпіваних і вишколених хорів представив ся хор читальнї жовківского председтя з п. Купчиньским — передусім голоси жіночі — ся читальня дала того самого дня також оперу „Запорожець за Дунаєм".

Занадто знана річ, щоб про неї знова розписуватись — хиба цїкава тим, що музика на причуд гарна но і тим, що всякі адепти штуки сьпівацкої з покон віку пробують у нїй щастя з меньшим або більшим поводженєм. Вчорашну виставу попри меньші неточности як страшний акомпанїямент орхестральний — легкі недиспозициї деяких аматорів і інші — можна назвати удачною. Що Оксана (п. Тичиньска) певно була перший раз солїсткою і то еще в ролї амантки, або що Андрій (п. Набак) забув молитву і зручно вимотав ся з того припадку ріжними артикулованими звуками — сеж не можна їм класти в догану. Дует любовний випав бездоганно при чім амант виказав рішучість і відвагу в атакованю горішних позиций способом отвертої, грудної емісиї голосу. Дуже музикально сьпівав Карась (п. Сироїд) враз з Одаркою (п. Купчиньска), котра вже кілька разів сю трудну партию вивела в повнї удачно.

Решта сольових партий спочивала тоже в справних руках. Хори держались знаменито — оперою повинен був дириґувати чоловік — що знає духа цїлої штуки.

М. Волошин.

Справа українських катедр в Росиї.

Як у Галичинї, на українській землї маємо польський університет, так і в Росиї маємо на Україні три великоруські університети: в Київі, в Харкові і в Одесї. Для українського храму науки нема доси місця на українській землї.

І як лиш почав слабнути гнет самодержавного правительства, росийські Українці поруч з иншими національними домаганями поставили також постулят заложеня українських катедр на всїх трьох університетах, що лежать на українській териториї.

Найбільше взглядів на успіх, — як се зазначив проф. Грушевский у своїм відчитї, — має ся справа на харківськім університетї, в якім від давна переховують ся українські традициї.

В Одесї справа представлять ся так: Ще в жовтнї 1905 р. студенти університету приняли внесенє української студентської громади, аби в університетї завести 4 українські катедри: 1) істориї України, 2) істориї українського права, 3) української мови, 4) істориї української літератури, — всї очевидно, з українською викладовою мовою. Як університетські власти відповідять на те домаганє всїх студентів одеського університету, покищо не знати, та в кождім разї треба сподївати ся, що хоч по части прихильно. Аби підперти домаганя студентів, одеська українська громада внесла 12. червня від себе до професорської ради анальогічну петицию в котрій висказує надїю, що „професорська громада, яка так гарно поставила себе послїдними часами на очах цїлої суспільности, почує і голос Українців і звязана з териториєю котру заселюють переважно Українці, не буде їм ворогом, а навпаки, поборе традициїні пересуди, коли того ще треба, пересуди, що осьвятила їх сваволя бюрократиї, і піддержить стремлїнє молодої України в імя вільної науки, в імя правди, котру топчуть ногами" (Гр. Думка, ч. 131).

Найменше надій на прихильне полагодженє справи українських катедр можна покладати на київський університет, звісний зі свого українофобства. Одначе й тут не брак і прихильників для сеї слушної справи. Таким прихильним голосом треба вважати і статю проф. київского університету В. Перетца п. з. „Къ вопросу объ учрежденіи украинскихъ катедръ въ университетѣ", поміщену въ чч. 122. і 123. київського дневника „Отголоски жизни". З отсею статею ми й познакомимо наших читачів, тим більше, що вона має загальний, принципіяльний характер.

Навязуючи до петициї, внесеної до професорської ради київського університету чернигівськими Українцями, з домаганєм заснованя катедр української мови, літератури, історії, етнографії і звичаєвого права, автор каже, що справа українських катедр має дві сторони: політичну і чисту наукову, академічну. Політична сторона, се по думцї автора справа думи і професорська рада повинна заняти ся тільки чисто науковою, академічною стороною, яку можна сформулувати так: 1) чи є обставини, які вимагають виділеня вище згаданих катедр з відповідних великоруських катедр? 2) На скільки можливе й залежне від самих університетів заснованє укрнїнських катедр з огляду на прочки нового статута росийських університетів? 3) Як на випадок виділеня окремих українських катедр, і то ще з українською викладовою мовою, обсадити їх гідними представителями даних наук?

(Конець буде).

Політичний терор в Богородчанщині.

[Допись].

Дня 19. с. м. о год. 12½ в полудне впав до помешканя п-ні К., вдови по ц. к. судовім офіциялї в Солотвинї, місцевий жандарм, ц. к. фірер, мазур Антін Зих в повнім узброєню в товаристві громадского поліцияита в невідомім для нїкого намірі і, не заставши дома нїкого, не питаючись нїкого о дозвіл, перебушував цїлу хату, поотвирав усї двері, зробив в неприсутности властительки дому формальну ревізию в хатї. Не знайшовши бажаного собі предмету вибіг на двір і, лишивши тут коло хати поліцияита на вартї, сам побіг на зарінки над Бистрицю патролювати. Зараз розійшла ся по містї чутка, що жандарм Зих пішов арештувати п. Сіяка.

У п-ні К. в Солотвинї перебуває на сьвіжім воздусї за порадою лїкарів недужий на груди і розстрій нервовий академік п. Іван Сіяк, студент прав львівского університету, звісний в повітї зі своєї організаторской дїяльности. Се вже в трете напосїли ся жандарми его арештувати.

Небавом надійшов і він сам, роздягнений і босий, бо для здоровля так звик ходити коло хати, а побачивши перед хатою поліцияита, запросив его до хати і сам пішов туди. В хатї була вже п-ні К., що надійшла з огороду. За ними вбіг жандарм і, прибравши урядову поставу, „wezwał" п. Сіяка, щоби той зараз збирав ся, бо поїде з ним до Богородчан до староства. На запит візваного, чи має він яке „polecenie" з того староства, відповів жандарм: „Tak, ale papa nic to nie obchodzi!" і, не виказуючи ся нїяким письмом анї розказом примусового спровадженя (Vorführungsbefell), ні розказом арештованя (Verhaftungsbefell), візвав вдруге п. Сіяка, щоби той „spiesznie" збирав ся. Тимчасом заїхав перед хату „форшпан" і цїла улиця перед хатою зароїла ся цїкавими людьми і Жидами.

П. Сіяк, бачучи, що з жандармом нїяк не розмовить ся, і не знаючи, в якій цїли має він той містичний спацер до Богородчан відбути, виказав ся єму лїкарским сьвідоцтвом від д-ра Яновича зі Станиславова, в котрім посьвідчає ся, що п. Сіяк є хорим „на протяглий нежит легочних верхів, з горячковим — від часу до часу — перебігом", і заявив, що хорий не може зважити ся відбути так далеку дорогу без нараженя здоровля і тому не є в силї виконати жандармского „polecenia".

На се впав жандарм Зих в строго заборонену службовим регуляміном злість і, не розуміючи, як можна „niesłuchać" его „rozkazu", почав кидати ся по хатї і гестикулюючи кричати: „co pan tu komedyje wyrabiasz, mnie świadectwa lekarskie nic nie obchodzą; ja nie doktor, a zresztą pan udajesz, pan simulant, ja pana zaraz tu zaaresztuję, pan tu ludzi buntujesz"... і таке инше. П. Сіяк, бачучи таке зденервованє у пана Зиха, спитав его знов, чи має він може „polecenie" зі староства его арештувати.

На сей запит відповів знов жандарм з криком: „co pana to obchodzi, ja się niczego nie boję, za mną starostwo stoi, nic mi pan nie zrobisz, tak jak pański telegram do ministerstwa za nasze bagnety na wiecu w Sołotwinie nic nam nie zrobił!" і, звертаючи ся до п. К. з наказуючим гестом руки крикнув: „zaraz mi uznć go!"

Се вже крайно простацке і некультурне заховане жандарма обурило Сіяка і він випросив собі таке поступованє у жандарма, звертаючи єму увагу, що если жандарм прийшов по него, то нехай з ним справу кінчить, а не зачіпає инших і не ображає женщини, кажучи їй взувати чужого мужчину, що преціїь коллідує з службовим регуляміном.

На сю увагу зі сторони п. Сіяка впав жандарм Зих в еще більшу лють, почав бігати по хатї вимахувати руками і кричати: „ja pana zaraz tu zaaresztuję, ja panu pokażę, co ja znaczę"... і таке инше. По хвили отямив ся і послав поліцияита по „Postenführer-a, щоби той арештував п. Сіяка, бо він сам не хотів, чи бояв ся на власну руку арештувати.

Тимчасом сїв п. Сіяк спокійно до обіду, щоби ще попоїсти перед далекою дорогою з такими ангелами-сторожами, а Зих ходив сям то там, вижидаючи, по кімнатї і оглядав папери п. Сіяка на столї. А міжтим прийшли до хати й люди, що цїлою товпою стояли на дворі. Народ був сильно розворушений, але заховував ся супокійно.

Надійшов і „Postenführer" і перекинувши ся кількома словами з Зихом, мимо представлень п. Сіяка, що я хорий і що не то не хоче, а не є в силї таку далеку дорогу перебути, не наражаючи при тім здоровля, арештував его на власну руку, не виказуючися нїяким „polecenієм" — w imieniu prawa"... і відійшов.

П. Сіяк протестував, та се не помогло нїчого.

Тоді почув ся Зих паном ситуациї і казав п. Сіякови забирати ся в дорогу. Коли

моє, горе, нещасная доле" (ст. 9, 186, 189, 231); одної пісні в дещо попсованім тексті, особливо при кінци, де легко можна було первістний склад з римованєм реставрувати (ст. 153); і врешті двох очивидних фальсифікатів (ст. 272, 279—280). От і все, що належало би справити в другім виданю книжки, в якім можна би помістити ще й неузгляднені історичні пісні. Знайдеть ся їх пару в „Замѣткахъ и матеріялахъ для исторіи пѣсни въ Россіи" В. Перетца і в деяких иншим видавництвах.

Коли я, оцїнюючи сьвіжо видану книжку, говорю вже й про друге виданє еї, то тим самим виявляю переконанє, що перше виданє повинно розійтись як найскорше. Круг читачів тої книжки повинен бути як найширший. Бо з огляду на материял вона є популярна в найширшім значіню того слова. А з огляду на ефект, який робить, вона виходить і найкрасшою популярною книжкою. Після прочитания еї остаєть ся під тим вражінєм, яке не лиш випливає з цїлости нашої пісенної істориї, але і в нинїшну добу є найактуальнїйше: під вражінєм геройських подвигів нашої минувшости, що в своїх геройських хвилях була і сьвітла. Тим то можна сказати: книжка Будзиновського — то популярно-агітацийна книжка, тим сильнїйша від усїх подібних книжок, що промавляє до народа par excellence по народному: в народнім дусї, з чувством народної посилї.

Д-р В. Щурат.

сей, повинуючи ся вже розказови і вибираючи-сь, звернув єще раз увагу Зихови, що на випадок, коли стан єго здоровля погіршить ся, буде Зих відповідати, — розлютив ся той що не міра, крикнув: „co mnie to obchodzi, mnie starosta kryje, ja się nie boję:“, і казав громадскому полїциянтови взяти Сіяка попід пахи і так волїчи силою на двір, при чім і сам Зиз помагав; в наслїдок чого Сіяк дістав нервового атаку, омлїв і впав на землю.

Тодї післалала п. К. по лїкаря, а жандарм, не вважаючи на грізний стан хорохо, став ще гірше кричати, тупати ногами, як бішений по хатї, гримати манлїхером по підлозї і відгрожувати ся п. К.: „pan komedye stroisz, pan simulanz, ja panu pokażę, — to pani winna temu wszystkiemu, to pani go zbuntowała, pani za to wszystko odpowiesz, ja na to przysięgnę“ — і т. инше.

Коли п. К. роздратована таким поведенєм жандарма, відповіла єму на се, що „у него так присягати, як жидови ай-вай кричати“ витягнув він злужбову книжку, і записавши собі ті слова і вимахуючи рукою крикнув: „ja panią nauczę, ja pani pokażę, co to znaczy obrażać żandarma;“ і вибіг з тим, як бішений, з хати.

Прибули оба місцеві лїкарі і узнали п. Сіяка тяжко хорим, а лїкар д-р Селлєр видав на єго жаданє лїкарске сьвідоцтво.

Опісля удали ся жандарми до бурмістра п. Hodoly-го, а сей поставив коло хати п. К. нічну сторожу, щоби не дай Боже, п. Сіяк, той „niebezpieczny hajdamaka“ коли ночию не втїк. Жандарми телєграфували також по окружного лїкаря до Богородчан, але сей, хоч був в Солотвинї, до хорого не навідував ся. П. Сіяк лежав хорий через 4 днї, а тепер сидить — „адмінїстративним порядком“ в арештї.

Нарід в цїлій околици сильно роз'яречений. — Може-би панове посли з руского клюбу схотїли заняти ся сею справою і поставили в парляментї відповідну інтерпеляцию?...

Скільска справа.

[*Допись.*]

Дотично вістки, поданої в „Дїлї“ про приїзд радника Позняка до Сколього а обнятої артикулом „Морд політичний“, треба зазначити, що приїзд сеї комісиї не стояв в нїякій звязи з подїями, які в Сколїм мали місце в ночи з 23. на 24. червня, а за котрі вшехпольська публїцистика до спілки з скільскою польскою мафією поспішили обвинити і очернити місцевих Русинів — злобно і безлично в звичайний у них спосіб. — Слїдство, коли буде належито переведене викаже наглядно неслушність і злобність тих напастий.

Комісия виделєгована з радником Позняком і авскультантом розслїдити мала лише правдивість кількох анонїмних злобних доносів з табору вшехпольскої мафії в Сколїм против особі п. начальника Левицкого і жалоби скільскої жандармериї проти ц. к. адюнкта судового Сабата, котрий будьто би мав образити одного з жандармів при розправі закинувши єму прилюдно, що якусь там ревізию перевів безпідставно, отже несправедливо. Переслухавши кількох сьвідків вернула ся комісия по півторадневнім трудї в свояси і певно що не знайшла в урядованю сих двох судиїв Русинів нїчого противзаконного.

Сам факт висиланя сеї комісиї до Сколього в цїли переведеня доходжень на місци представляв би ся зовсїм звичайним і можна би єго поминути мовчки, коби не спосіб в який сї доходженя переводились, а який сьвідчить наглядно, що вшехпольскі тенденциї, нагнути все в краю під їх міру і під їх режім, зміряючий до нищеня всего, що ще має відвагу признавати ся до рускости, починають здобувати собі терен вже і у висших судових властий.

Яко головних сьвідків проти п. Левицкого слухано підвластних єму одного канцелїсту і одного писаря, против котрих ведуть ся вже від кількох тижнїв дисциплїнарні доходженя, а з котрих перший знаний тутки вшехполяк має дисциплїнарку як-раз за тенденційне зневаженє пана Левицкого від довшого часу в стрийскім Kuryer-і. Але се менче, хоть як характеристичне. — Важнїйше се, що по переслуханю сих сьвідків п. Позняк, очевидно з приказу з гори, засягав опінії що до поведеня п. Левицкого як начальника суду — згадайте в кого — в п. Мадейского, органїзатора тутешної вшехпольскої партиї і — risum teneatis — в п. Яся Лїсовского, byłego drogomistrza, здеклярованого функціонаря прокураторії державної, індивідуа, котре задля своєї низької інтелїгенциї і незвичайних амбіций єсть просто посьміховиском всего міста, а навіть самої вшехпольскої партиї, котрої єсть сьмішним пйонком. От від яких то людий нинї залежить становиско Русина урядника! Примітити мушу, що начальник Левицкий своїм незвичайним тактом, чистим як слеза характером і спосібностями як судия здобув собі тутки за кількалїтний час свого урядованя загальну любов, поважанє і необмежене довірє у всїх чесних людей без ріжницї народности. — Кого однак не посьміє оплювати скаженою слиною wszechpolak, коли єго жертва мала нещастє народити ся Русином. Тодї не знають они анї чести анї сорома, анї звичайного навіть у худоби, лиш не у вшехполяка, милосердя, бо треба знати, що доходженє проти п. Левицкого провоковано в часї, коли єго батько вмирав, а переводила їх комісия в день по поворотї п. Левицкого з похорону. — *Е. П.*

З Росиї.

(Телєграми.)

Петербург. На дворі запанувала велика консернация з причини сильних прояв несубординациї в I баталїонї преображеньского полку гвардиї. До першого баталїону прилучив ся був другий і третий, але відтак утихомирили ся і висказали жаль з причини свого поступку. Перший баталїон, названий баталїоном царского величества і ульокований в зимовій палатї, в такій високій степени нарушив дисциплїну, що з Красного Села покликано гренадирів, уланів, стрільців і бригаду артилєриї, щоби збунтований баталїон розброїти. По вилученю провідників бунту, баталїон переведено до Царского Села, віднято єму права прислугуючі гвардиї і перемінено єго в баталїон піхоти. Воєнна рада висказала командантови найвисшу строгу нагану, за брак субординациї в полку.

Одеса. В Пятигорску і Георгієвску на Кавказї збунтував ся цїлий гарнїзон. Артилєрия зачала стріляти з гармат а піхота вийшла з касарень з оружем і розтаборила ся на містї. Офіцирів повязано і замкнено в вязницях. З Тифлїсу надійшло військо і доперва по формальній битві розброєно збунтованих. Звиш 30 вояків тяжко або легко ранено.

Самара. З причини арештованя двох вояків за се, що не уклонили ся старшинї, збунтував ся цїлий полк. По увільненю арештованих вояки відбули віче і уложили лїсту жадань. Домагають ся головно: урльопованя і перенесеня до резерви в третім роцї служби, поліпшеня харчу, обмеженя працї, права довільної розпорядимости вільним часом, цїлковитої амнестиї, знесеня кари смерти, землї і волї для своїх батьківі повної свободи.

Петербург. Онодги зібрала ся велика рада воєнна в цїли обговореня бунтів і проявів несубординациї у війську. Порішено за всяку цїну бунти здавити, не перебираючи в средствах. До сего будуть покликані козаки, бо держава може числити на їх вірність. При тім обговорювано справу помочи чужих держав на случай погіршеня теперішного стану. Порішено старати ся недопустити до сего, бо се було би ганьбою для Росиї.

Берлїн. В Петербурзї зачинає бунтувати ся двірска служба. Онодги в ночи зібрали ся в стайни на тайну нараду, але нагло окружило їх військо, бо гадали, що се якийсь заговор. Служба предложила свої жаданя. Заряд палати приняв се до відомости, але упімнув їх, щоби лишили ся вірні цареви.

Петербург. Дума ухвалила наглість інтерпеляциї що до закидів зроблених 27 воякам мінгерского полку в Тифлїсї. Гр. Сольский заявив, що дума лише в остаточнім разї буде розвязана. Імовірне є заведене військової диктатури, лише нема до сего відповідної особи. Президент думи Муромцев заявив, що утворене парляментарного кабінету було би для него неможливе бо неможливий є компроміс між партиями.

Варшава. Від вчера телєграфічна комунїкация з Петербургом перервана.

ТЕЛЄГРАМИ.

Угорска делєгация.

Відень. Вчера відбуло ся повне засїданє угорскої делєгациї. Ухвалено буджет, як також ординарієм, екстраординарієм і всї инші предложеня міністерства війни. Внесене комісиї о зчеркненє рефундационної позициї 27 мілїонів корон ухвалено. Трете читанє відбуде ся в суботу.

З Балкану.

Білград. Іменованє дотеперішного генерального конзуля в Скопли, М. Рістіча послом в Букарештї, уважають за початок сербско-румуньского зближеня. Рістіч був через 12 лїт в Македонії і знає дуже добре тамошні відносини. Він не є прихильником болгарофільскої политики і все промовляв за порозумінем з Румунією в македоньскій справі.

Будапешт. Провідник македоньских повстанців, Борис Сарафов був тут кілька днїв під фальшивим прізвищем. Діставав численні телєграми з Парижа, Царгороду і Софії.

Аграрні страйки.

Будапешт. В полудневих комітатах вибухли страйки женців. Сих робітників, котрі не додержують контракту, засуджують на довший арешт. Всї почтові і телєграфічні уряди мають в часї жнив удержувати безперервну службу, в цїли безпроволочного видаваня заряджень. Міністер рільництва зарядив, щоби всюди споряджено спис робітників, які є до розпорядимости, в цїли евентуальної висилки до околиць обнятих страйком.

Анархісти.

Мадрид. В Андалюзиї увязнено анархіста перебраного за паломника, котрий спродавав сьвяті образи і ружанцї. Полїция здогадує ся, що арештований є тим самим, котрий в м. р. кинув бомбу на Любета і короля Альфонса.

НОВИНКИ.

— **Заява.** В моїй неприсутности, бо я приневолений був опустити збори перед дотичною точкою порядку дневного, — без моєї волї і відомости вибрали мене нинїшні загальні збори „Просьвіти“ членом виділу і головою товариства. Стало ся се процедером нїгде в сьвітї не практикованим, бож все й всюди питають перше людий, чи можуть вони приймити й сповняти такі тяжкі обовязки, та числять ся й з волею і з можностию дотичних осіб. В сім разї не уважав нїхто відповідним упередити мене, що є така гадка, і дати менї нагоду обчислити ся з своїми силами та дати зборам відповідь: Та я помиваю сам процедер, хоч і як прикро він мене вражає, а заявляю з чисто мериторичних причин, що вибору на члена виділу і голову товариства я нїяким способом і під нїяким услівєм приймити не можу. Я занадто сьвідомий тих великих обовязків, які тяжать на тім становиску, щоби важив ся посягати по него, хочби навіть постійно мешкав у Львові; а вже прямо фізично неможливим є менї сповняти обовязки, з сим становиском сполучені, коли проживаю на провінциї і маю в Стрию тілько обовязків, що они вже й нинї переходять мої сили. Сего могли не знати ті, котрі голосували за моїм вибором; але се є фактом, котрий не позваляє менї абсолютно приймати більше обовязків, а тим менше так тяжких і повних одвічальности. На се нема у мене вже сил, ні умових ні фізичних, і се було би рівним нещастєм так для мене як і для товариства. Впрочім мій вибір був неможливий а навіть нелєгальний з тої причини, що я є головою стрийскої філії, так що заходить колїзия, котрої нинїшний вибір не міг і не мав права усунути, бо се нарушило би права зборів філії, котрі менe вибрали головою. З тих причин я, дякуючи учасникам зборів за довірє, перевисшаюче значно мої заслуги і мої слабі сили, заявляю прилюдно, що вибору сего, о котрім я аж по зборах дізнав ся, безусловно не приймаю. — Львів, дня 29. червня 1906. — *Д-р Евген Олесницкий.*

— **З найберуньского бюра праці** доносять, що в Нїмеччинї розпочали ся вже жнива, тому робітників потреба як найбільше (100.000), а всї найдуть сейчас роботу. Доносять нам також, що тепер не вимагає ся як передше половину жінок, лише які партиї прийдуть, такі зараз дістануть роботу.

— ***Полїтичний процес.*** Перед звичайним карним трибуналом в Станиславові відбула ся розправа против Олекси Федика, господаря з Лядского о звісні події в Лядскім дня 28. лютого с. р. Федик мав ставати до голосної розправи разом з о. Коростїлем та иншими селянами в процесї о події в Лядскім, але мимо розісланих стежних листів не можна було єго відшукати. Аж недавно зголосив ся до суду, наслїдком чого розправа против него відбула ся окремо. По переведеній розправі трибунал увільнив Федика від обжалованя о злочин публичного насильства, а засудив єго лише за проступок збіговища на кару 3-дневного арешту.

— **Жорстокий учитель-полїтик** живе в особі молоденького паничика Льонгіна Завадского в Пшеничниках коло Тисьменицї. По селу були порозлїплювані афіши в справі реформи виборчої. Несподобало ся то паничеви Завадзкому і казав хлопцям шкільним здирати ті афіши. Нішого знов погляду був хлопчина Василь Шешурак, син Петра, і відповів, що тих афішів не вільно здирати; і хлопець мав рацию, бо здираня чужих афішів є після карного закону ушкодженєм чужої власности (§. 468. з. к.), а після права цивільного нарушенєм в посіданю афіша. За те панич Завадзкий попав у великий гнїв, і дня 22. мая підчас науки торгав хлопця за волосє, бив по лици, казав хлопцеви від год. 8-мої до 2-ої клячіти і держати руки піднесені в гору. Хлопець є розумний і пильний ученик, а жостокість учителя спричинила двотижневу хоробу хлопчини. Водили родичі хлопця до лїкаря; але той не хотїв виставити сьвідоцтва (повинні були родичі памятати, що в Станиславові маємо двох Русинів-лїкарів, д-ра Яновича і д-ра Гриневича). Заскаржили родичі учителя до суду в Тисьменици, раз 25. мая 1906. до Ч. спр. 1756, другий раз 14. червня 1906. до Ч. спр. Ns. 1956; але на донесеню першім написав „прокуратор“ тисьменицкий важні слова: „Nie widzę podstawy do ścigania Leonarda Zawadzkiego“, не питаючи ся навіть ц. к. прокуратора державного в Станиславові, а суд повітовий згідно з внеском тисьменицкого функціонара прокураторії сказав: „odkłada się doniesienie, i postępowanie zastanawia się“. На друге донесенє суд повітовий покликав ся у відповіди на залагодженє першого донесеня. Ся практика суперечна з постановою §. 101. розп. мінїст. справ. з 19. листопада 1873. В. з. д. 152. і з постановою §. 451. проц. кар. На жаданє родичів внїс адвокат д-р Партицкий в Станиславові донесенє карне о проступок з §. 331. з. к. (чинна зневага в урядованю) бо після оречення найвисшого трибуналу судового з 29. марця 1901. ч. 14351. учителї стоять в урядованю під специяльною охороною закона, отже ся охорона накладає на них обозязки зачеркнені в §. 331. з. к.

— **Жертва прогульки.** З Теребовлї доносять, що дня 23. с. м. відбула ся там прогулька рускої гімназиї з Тернополя. Звідси удала ся частина учеників разом з професорами до недалекого села Острівчика, де скоїло ся нещастє, бо в часї купели в ріці Гнізні утопив ся ученик I кляси, Богдан Білиньский, син пароха з Васильковець, гусятиньского повіта. Хлопчина мусїв в водї дістати корчі або паралїж серця, бо нїхто з купаючих ся разом з ним, анї нїхто з берега не чув ні крику анї замітив, коли він пірнув під зовсїм неглубоку воду. По витягненю єго з води мимо усильного стараня лїкаря не удало ся утопленого привести до житя.

— **Паломництво до Єрусалиму а бороди.** З нагоди руского паломництва до сьв. Землї митрополичий ординарят рішив, що не буде мати нїчого против того, аби сьвященики, котрі зголосили свою участь в паломництві, запустили вже тепер і на час трваня пїлої подорожи — бороди.

— **Против підвисшеня почтових оплат.** З Відня доносять, що там ухвалено численні протести против намиреного підвисшеня почтових і телєграфічних оплат. Між иншими виступив против підвисшеня віденьский магістрат, котрий обчислив, що в самім Відни та підвишка принесла би скарбови о 1,300.000 К більший дохід. Богато торговельних, промислових і купецких товариств ухвалило вчера однодушний протест против того підвисшеня. Подібно й львівска торговельна і промислова палата звернула ся до польского кола у Відни і до міністерства торговлї з заявою против намиреного підвисшеня почтових і телєфонічних оплат, взиваючи, щоби наперед вислухано в тій справі торговельних і промислових кругів та иншим интересентів при помочи скликаня анкети або в иншій дорозї. Мимо того півурядовий Fremdenblatt доносить, що підвисшене почтових належитостий є вже річию постановленою.

— **З Канади.** З приватного листу Прокопа Манюра, родом з Сокальщини, тепер проживаючого в Канаді (Saskatchewan, St. Isidore de Bellewie) дозволено нам оголосити деякі вимки. Чули ми — инше нам земляк — торік, що митрополит хоче нас відвідати, та доси даремно ми его ждемо. Післали нам кількох єзуїтів, а ті крутять народови голову; з другої сторони зновъ дурить серафимів, а нарід стоїть на розторожи. Кажуть, що в Канаді сьвященикови нема з чого жити. Коли би був народолюбець, то люди складались би на его утриманє так, як се роблять инши. Сьвященикови могло би дуже добре новодити ся, хоч певно, що зразу треба би великої працї. Коло нас є вісім церков, а лиш один Василиянин. Нарід несповіданий, бо отець не мають часу. Чи маємо пристати до якої иншої віри і нации? — Оттаким голосом розпуки кінчить ся лист. Чи справді нема способу подати нашим заморским землякам поміч в їх духовних релїгийних потребах, котрі вони так глубоко відчувають?...

Дрібні вісти. Ректором політехніки у Львові на слідуючий шкільний рік вибраний проф. Едгар Коцовський. деканом виділу будівництва проф. Теод. Талаковський, деканом виділу будови машин проф. Роман Тудосевского.

— Вість, подана нами за польскими газетами про замордованє патруля 30. п. піхоти коло Пр-ної на турецкій границі, показала ся неправдивою.

Концерти і видовища:

Приходить, що **великий фестин** львівского „Сокола“ в Пустомитах відбуде ся певно в недїлю, а буде богато програмових.

Прогульковий поїзд до Пустомит Відїзжає завтрішньої недїлї о год. 8 го. по полудни. Львовяни, котрі набирають ся там на фестин львівского „Сокола“, звязать вчасно прибуте від год. дворець і поїдуть до Пустомит в окремих вагонах, долучених до того поїзду. Карти вступу, купленї на попереду виділ, є важні на завтрішний фестин. Забавовий комітет львів. „Сокола“ приготовив крім оновішеної програмы ще инші несподіванки і надіє ся, що Русини зі Львова і з окрестности зъявлять численно на сей фестин. За добру забаву ручить — забавовий комітет „Сокола“.

Урядові вісти:

Іменованя. Міністер торговлї іменував старшими контролорами почтових контролорів: Антона Кобельн. Лейа, Гільдерберт і Густ. Горна для Львова, Вол. Хрущевского для Краковa, Тов. Смоляка для Н. Сонча, Рудольфа для Кракова, а почтового контролора Люцин Скорского у Львові головним контролором при дирекциї почт тамже.

Померли:

— **Евген Могильницкий**, учитель V. гімназиї у Львові, упокоїв ся 24. с. м. в Бабчи богородчанського повіта, в 30. році житя. В. є. п.!

— **Товариский зїзд.** Всїх товаришів, котрі з 1886 р. покінчили гімназию в Тернополи — а котрих з причини браку адрес особисто не можемо запросити — просимо сею дорогою на зїзд товариский, котрий відбуде ся в Тернополи дня 8 лат. липня с. р. Близших відомостий удїлить Іоан Пунтшерт, або Др Еміль Шміт оба в Тернополи — *Комітет Ради.*

Здетронований тиран. Довго панило людство, особливо его сильнійша половина, страшну неволю. Тиханом була нафталїна, котру наші домашни уживали найдїйшим средством за моль і шпаби. Сего осьлавленого літнього короля здетронувано вже в престола з локомая его славний французский хемік Бертльо. Старенький ученый мав недавно у французкій академії к присутности многих дам виклад, в котрім виказав, що коли нафталїна чим пахнаже ся, то хиба страшною поною. Але для молїв і шпаків нафталїна нїчим, навіть воною не шкідлива. На доказ Бертльо робив проби плеваня тих галанасів в чистій нафталїни і переконав ся, що шкідники зводкої одежі на тім гунті знаменито множать ся. Однак хозяйки не потребують тим відкритом зовсїм журитись, бо славнозвісний „Цаперлїк“ нищить не лише блощиці, муки і всяку кухонну шкапу, але й зберіган знаменито одяг, дивани і всяке инше від молїв і там под бинх шкідників.

Чудесне.

ВСІХ ЛЇКАРСКІХ НАУК

Д-р Зенон Пельчар

б. довголїтний лїкар заведеня, ординує даліше від 15 мая в **Трускавци,** вілля „Зофія“.

470 7—10

Фабрику і торговлю річей церковних ученика віденьскої школи штук красних Ви. п. Петра Дуткевича в Станиславові, ул. Бельведерска ч. 4 поручаю, бо закуплені у него предмети до окраси моєї церкви, своєю добротою, фасоном і тревалостию рівнаються найпервороднійшим річам з заграници, а в цїні суть дешеві. Зазначую, що п. Дуткевич дає 3% на фонд вдовичо-сиротиньский.

О. Теодор Чорній, парох в Кловиницях.

617 3—

Zacherlin

помагає знаменито як незрівнане средство на насїкомі:

Правдивий лише в фляшочках.

Набути можна всюда де висять плякати.

Накл. 15.000 примірників. | Розкидайте між селян! | 28

Вже вийшла з друку дуже цікава брошурка

ІВАНА ПЕТРУШЕВИЧА

п. заг.:

„Спілкові крамниці с. Рочдель"

Ціна 6 сотиків.

Висилаю ся найменше 25 брошурок за попереднім надісланєм належитости, т. є. 1 К 75 сот. вже з почтою.

Хто хоче дістати сю брошурку на оказ, най пришле в листї 1 марку за 10 сот. на адресу:

Іван Савицкий в Жуковиці н. С. ч. 28, **Буковина.** об а 2—3

Накл. 15.000 примірників. | Розкидайте між селян! | 28

КОНТОРА ВИМІНИ

п. к. уприв. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізії. 374

ІВАН СТОРОЖАК

концесіонований ц. к. намісництвом каменярский майстер

у Львові, ул. Личаківска ч. 64.

виконує роботи з мармору і каменя, а то фіґури, памятники, гробівці в залізно-бетонованими підставами системи „Henebique", всїлякі роботи при церквах, будовах, після плянів своїх або других. Роботи виконуєсь на означений час по найприступнїйших цінах. 141 15—20

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивярню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокалю зеї рускі дневники.

З поважанєм

576 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Нейманівський і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на нїмецкім площі Галицкої поручають:

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найпїшні по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнатки** пїшні по 12, 15, 24 і вище. Запасом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвіжери, люпи і всякі инші прибори оптичні. Всякі виправи виконуємо ся як найскорше і найдешевше. 385

Абітурієнт ґімн. вправний інструктор з 8-лїтнею практикою, глядає лекциї. За успіки в наукї ручить Ласкаві зголошеня до п-вї Вишневскої пл. Бенедиктиньска ч. 2. др. 8 партер. 653 3—3

Правник І. року шукує від 15. липня заняття канцелярийного або лекциї. Ласкаві зголошеня просить присилати до дня 5. липня на адресу В. Правник І poste restante Львів. 643 3—3

Піддячій, котрий вирученість дяка в кождій функциї, отримає місце. Зголошеня Ігнат Кухтин в Переволоцї п. Вучач, пів-города річно до 60 кор. і вікт. 615 6—6

Дві коломийки і один козачок, на фортепян, укладу Т. Пасїчньского вийшли вже в друку і суть до набуття у всїх книгарнях у Львові і Перемишлї, в цїні по 30 кр. за примірник. 616 6—10

Осип Краснопольский

Робітня позолотнича

ул Личаківска ч. 40 у Львові, виконує роботи церковні, сальонові, відновляє вівтарі, проповідальниці і т. д. дуже совістно і по найнизших цінах. 604 6—10

Морелї заділицькі, вибирані, рожеві, великі, до вареня, а також до їдженя 3 К 60 сот., еспаньскі вишнї 3 К 70 сот. висилає в 5-кільових коробках оплатно за післяплатою Д. і С. ВЕНКЕРТ торговець овочів в Заліщиках. 661 1—5

ФОРТЕПЯНИ

короткі, переграні продаю від 150 зр. до 350 зр. Також продаю **ПЯНІНА** по дуже приступних цїнах. Приймаю в заміну всякі фортепяни і пянїна а також вимінюю. Поручаючись знакомій П. Т. Публиці, остаю в глубоким поважанєм

ЙОСИФ ГАНАК

160 у Львові, ул. Личаківска ч. 4.

Автоматичні масові лапки

на щурі за 2 зр. на миши за 1·20 зр. ловлять без нагляду до 40 штук одної ночи і устазляють ся самі від себе. Лапка на шваби „Eclipse" лозиль тисячі швабів і стоног одної ночи за 1·20 зр. Всюди найлїпші успіхи. Висилав за післяплатою.

J. SCHÜLER. Відень II/2. Kurzbauergasse. 795

Численні подяки і признання.

Великі еспаньскі вишнї

вибирані, гарні, великі морелї

в 5-кільоґрамових почтових кошах старанно опаковані розсилає франко по 3·60 К.

638 A. HOFFMANN, Nyiregyhaza, Ungarn. 5—10

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успїхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порпїв і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також неперівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напервумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученем, як уживати.

Домагатя ся треба в антиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в антиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Миколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білявского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в **дрогеріях:** Петра Миколяша і С-ки, Г. Ґріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — **У Вашківцях** н. Ч. у антикаря Еміля Вільнера а також у всїх галицких антиках. 288 18—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА

Число:		Ціна:
1.	Ярославенко: Любощ, вальц на фортепян . . .	К. 1·50
2.	Ярославенко: Сьпіваник для народ. шкіл, Часть І.	К. —·50
3.	Лопатинський: Не жартуй, мазурка на фортепян	К. —·70
4.	Вербицький: Ще не вмерла Україна, гимн на форт.	К. 1·—
5.	Січинський: Стоїть гора высокая, пісня в супр. форт.	К. —·70
6.	Лопатинський: Українські танцї І, на фортепян .	К. 1·20
7.	Ярославенко: Сьпіваник для народ. шкіл, Часть ІІ.	К. —·50
8.	Фидалович: З під Рокети, коломийки на фортепян	К. 1·—
9.	Ярославенко: Дика рожа, пісня в супр. фортепяна	К. —·70
10.	Лопатинський: В неділеньку в ранцї, пісня з форт.	К. —·60
11.	Ярославенко: Марш Соколів на муж. хор (парт.)	К. —·40
12.	Січинський: І золотої й дорогої, пісня в супр. форт.	К. 1·20
13.	Ярославенко: Вечір, пісня на муж. хор (партитура)	К. —·60
14.	Нижанковський: І молила ся я, пісня в супр. ф.	К. 1·40
15.	Ярославенко: Весїльне „Многая лїта!" на муж. хор	К. —·30
16.	Ярославенко: Обудь мені як бозя цьвіт, пісня в супр.ф.	К. 1·—
17.	Січинський: Кілько дум ту переснилось, пісня в с. ф.	К. 1·20
18.	Січинський: *У мене був* коханий край „ „	К. —·80
19.	Січинський: І не питай мене „ „	К. —·80
20.	Ярославенко Ой ти соловий „ „	К. —·60
21.	Ярославенко: Щебетушко ти маленька „ „	К. 1·20
22.	Ярославенко: Ой нависли чорні хмари „ „	К. 1·—

Дальші числа друкують ся і появлять ся незабаром.

На провинцию висилає за попереднім надісланєм належитости:

Українська Накладня

Львів, ул. Вронівська ч. 8. 201

Поодинокі числа дістати можна також в книгарнях.

Канцелярські ґумівкі, металеві печатки до стемпіґу і фарби для нерухомих урядів, громад, шкіл, товариств, політичних кас і т. п., рубрі канцелярські друкарні, нумератори, пашкові печатки на ваги, ящики до вальових мил і т. д. виконує старанно і танїсенько

Макс Ґлязерман

РИТІВНИК

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

Дім власний „Просьвіти" виконує канцелярські скомпілї ні

КОСМОҐРАФ

Електричний театр.

п. Ґаставова площа.

від 31. серпня д. 6. лютня 1906 р.

Вільгельм Тель. Великий переговор в Англії

Початок вечорових поставин з перервою дня. — Подробиці в афішах. 618 1—?

Знаменито прасуване біле

дає ся лекко і швидко при помочи

СИВІЛЯСТОГО КРОХМАЛЮ

Act.-Ges. Ег. Г. & В. in Leipzig.

продажний всюди з охоронною маркою „ГЛЯБ" і „ЗЕЛІЗКО".

Дістати всюди в картонах.

Заступник **Фльоріян Краєзе** ул. Третого мая 10. 338 6—14

ВОДОПРОВОДИ, Каналїзация для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у Львові, ул. Коллонтая ч. 6.

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі уряджена промисловi.

Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всяких систем, бензинові, сеучо ґазові, спіритусові і електричні.

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Адреса на телеґрами: **„Кальоря" Львів.** 741 4—12

Фабрика спожинчих средств „CERES", Анєли.

в охоронною маркою для

товщу до страв „Ceres"

(з кокосових оріхів)

і

овочевих соків „Ceres"

Ховяйка, що дбає про здоровле родини, уживає товщу „CERES" до печеня, смаженя і вареня а на стіл лише ОВОЧЕВИЙ СОК „CERES". 1121 1—12

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцию Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 126 Львів, понеділок 19. червня (2. липня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2, С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адмінїстрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Роздїл спільної армії.

Мадяри відложили свої жаданя, котрі з часом довели би до роздїлу спільної армії австро-угорскої на дві самостійні армії, але не на довго. З жаданями в сім напрямі вони не будуть виступати лише до хвилї, коли будуть мати запевнену цлово-торговельну самостійність і коли під зглядом економічно-фінансовим будуть від Австриї вповнї независимою державою. Що Мадяри абсолютно не гадають резигнувати з переведеня роздїлу армії, показало ся на послїднім засїданю угорскої делеґациї; Мадяри знайшли вже навіть спосіб переведеня сего відокремленя, котрий на їх гадку, позволив би Австриї згодити ся на відокремленє, так як міродатні круги Австриї вже згодили ся на цлово торговельне відокремленє, Мадяри кажуть, що таке цлово-торговельне відокремленє, якого вони домагають ся, є лише формальним відокремленєм, бо хоч Угорщина буде заключати з Австриєю торговельні договори так як з кождою иншою державою, то через однакові тарифи цлові і через брак цловой границї між Австриєю а Угорщиною обі держави будуть фактично дальше одним цлово-торговельним органїзмом. Більше-менше в такий спосіб мала би бути поділена австро-угорска армія. „Теоретично будуть дві армії, а фактично одна" — кажуть Мадяри, щоби короні не видавав ся сей поділ дуже страшним і неможливим до принятя.

Оден з визначних членів угорскої партиї независимости дав в делеґациї такий образ військових відносин між обома державами монархії: Спільна армія перестає істнувати. Угорщина дістає самостійну армію з мадярским духом, з національним одушевленєм і очивидно виключно з мадярским патріотизмом. Спільність обох армій удержить ся тим, що вони будуть творити тактичну єдність.

Як партия независимости гадає поділити армію з задержанєм тактичної єдности, не сказав доси жаден член сторонництва. Здаєсь се має бути осягнене якоюсь угодою що-до начальної команди в руках цїсаря, спільного штабу ґенерального, узброєня і муштри. В такий спосіб до двох сполучених держав дістали-б ми дві союзні армії.

Що Мадяри абсолютно не відступили від свого пляну переведеня роздїлу армії, доказує заява, яку в угорскій делеґациї зложив референт військових справ, д. Околїчанї. Єго заява виразно вказує на се, що по упливі завішеня оружя між короною а партиєю незивисимости, партия на ново зачне борбу о свої засади. На тім самім становищи стоїть проєкт адреси угорского сойму. Мадяри на всякий случай осягнуть свою ціль, хоч поволи. Майже в кождій дискусиї знаходимо якесь уступство для Мадярів: в кореспонденциї, в наукових плянах військових шкіл, в написах, в дипльоматиї і т. и.

Австрийскі міродатні круги гадали, що увзглядненєм ріжних домагань Мадярів виратують головний для них предмет борби: армію. Тимчасом заяви в делеґациї доказують, що тревало не дадуть ся удержати рами, котрими в наслїдок обопільного порозуміня роздїлено і замкнено реєстр домагань представителїв Угорщини. По упливі півтора року пануюча тепер в Угорщинї партия независимости знов виступить з жаданями, якрі тепер відложила за ціну економічного відокремленя Угорщини. Сего року члени партиї независимости перший раз голосували за буджетом спільної армії. Прихильники спільної армії не мають причини дуже тїшити ся сим, бо Мадяри рівночасно заповіли відновленє акциї за роздїлом і відразу подали практичний плян переведеня сего роздїлу.

Народні віча і маніфестациї.

В **борщівскім** пов. відбуло ся д. 10. м. м. віче під голим небом в **Скалї**. Реферував про виборчу реформу о. Курдидик з Циган. Промовляли ще о. Матковский і о. Муцик.

В **калускім** пов. зійшло ся д. 17. м. м. около 1000 людий на віче в **Завою**. Відбулось воно під проводом господаря Андрія Прокопова з Завоя. Реферував п. Твердохліб з Калуша, промовляв Асафат Іляків з Угринова старого. По вічу відбув ся улицями села похід.

В **мостискім** пов. відбуло ся д. 24. м. м. віче під голим небом в **Годинях**. Місцевий парох посилав по хатах взивати селян, щоби не ішли на віче. Реферував п. Скварко. По вічу відбуло ся відновленє читальнї „Просьвіти", котру заснїтив місцевий парох о. Кмицикевич, бувший її голова.

В **перемискім** пов. відбуло ся д. 17. м. м. віче під голим небом в **Болестрашичах** при участи около 2000 селян з цїлої околиці. Реферат виголосив п. Василь Кіцула з Перемишля. В оживленій дискусиї брало участь богато селян, між котрими найгарнїйше промовляв господар Йосиф Ковалиско. Предсідателем був господар Петро Чорняк, секретарем Пазло Ходоровский. Крім звісних резолюций ухвалили зібрані прилучитись до загального страйку в разї неузгляднення оправданих жадань руского народа.

В **старосамбірскім** пов. відбуло ся віче в **Хирові** дня 13. м. м. при участи до 300 людий. Проводив о. Адріянович із Сушиці великої, реферували о. І. Яворский із Стрільбич і п. Кіцула з Перемишля. Люди дуже розцїкавили ся вічем і не могли нажалувати тих, що увірили агітаторам і не прийшли на віче. Перед вічем бо від рана увивали ся по містї агітатори польскі поміж людьми, розголошуючи, що віче відкликане. А що віче відбувало ся на приходстві рускім за містом, то і штука їм удала ся і на віче прийшли тілько ті, що агітаторам не повірили. По рефератах люди підносили ріжні жалї особливо в справах шкільних, що сьвідчить найлїпше, як глубоко наш нарід відчуває свої кривди на поли шкільництва. І так Хирівці і з Посади Хирівскої жалували ся, що на 12 сил учительских нема анї одного Русина ні Русинки, дїтям руским заказують навіть молити ся по руски, а коли котра зачне по руски молити ся, то ще висьміюють. Громадяни з Поляни жалували ся, що у них є учителька, для неї купують дрова і утримують сторожа, а цїлий рік уже науки в школї нема, бо вона віддана, має дитину і каже, що мусить своєї дитини пильнувати.

Справа українських катедр в Росиї.

(*Конець*).

Кождій із тих трьох точок присьвячений окремий роздїл статї. Обговорюючи потребу українських катедр, автор спинюєть ся найперше на катедрі української літератури.

Тут зазначує, що материял для істориків російської літератури так зріс, що вимагає що-раз більшої специялїзациї. „При тім природно, коли головна увага великоруських учених звернена на факти літератури близької їм, літератури московської, великоруської. При тім вченому і професорови приходить ся порушувати українську літературу лиш поверховно або тоді, коли сего вимагає студіоване московської літератури: пр. говорячи про роль Українців у Москві в XVII. в., конче треба згадати про стару українську літературу, яка мала свою традицию, свої форми і богато швидше стала висловом народних поглядів і почувань, як московська література. Досить згадати, що в часї, коли Москва працювала над стилїстичним обробленєм житий в смаку південно-славянських реторів, на Україні йшла літературна боротьба за свободу народу, за свободу віри, за свободу національного розвитку. Не доторкаємо ся подрібно пізнїйших епох. Досить сказати, що українська література, яка вже давно не „містить ся в одній полиці", вимагає великої уваги представителїв науки, більшої, як та, котрої можуть удїлити їй мимоходом специялїсти на катедрах великоруської літератури і славістики. В кінцї коли навіть думати, що українська література так мало вистудіована, що майже не замітна побіч великоруської літератури, то відповідь може бути тільки одна: треба конче постарати ся о людий, готових і здібних обробляти науково-український історично-літературний материял. Вивід із сказаного ясний: заснованє катедри істориї української літератури дуже пожадане. Виділенє української літератури з круга катедри великоруської літератури буде тільки полекшою для представителїв послідної й уможливить нову університетску специяльність на користь науки".

Так само стоїть справа з катедрою української мови. І тут учені і професори звертають найбільше уваги на великоруську мову. „Коли число студий і статий з істориї великоруської мови навіть в нашій бідній лінґвістичній літературі виносить сотки, серіозних робіт з істориї української мови начислив би не многим більше десяти. Годі замовчати й такий характеристичний факт: Програма для студіованя великоруських діялєктів досить давно вироблена академіком Шахматовим при сотрудництві Чернишева; програму для білоруського нарічя виробив недавно з припорученя академії наук її член-кореспондент проф. Карский. А для вироблення наукової програми для української мови академія наук не знайшла ні на однім з університетів на українській териториї ученого офіцияльного специялїста і звернула ся до... бухгальтера бровару, знаменитого, що правда, знавця української мови, ученого лінґвіста, але позбавленого того, що робить ученого продуктивним для будучности, позбавленого авдиториї, де виробляють ся робітники, творці науки будучности. І тут вивід для нас не лишає сумнївів: повинна бути заснована катедра української мови й диялєктольоґиї. Коли її обсадити знаючим специялїстом, то вона зможе виповнити ті прогалини, які повстали за богато лїт несправедливого нехтованя ученими української мови, якою говорить до 30 мілїонів народу".

Про катедру української істориї, етноґрафії і звичаєвого права проф. Перетц вважає себе некомпетентним говорити і завважує лише, що „доля України була значно відмінна від долї Москви. Вже саме сусїдство з Західною Европою, вплив її законодавства від найдавнїйших часів, дещо відмінні полїтичні й економічні обставини, все те не могло не витворити відмінної фізіономії істориї України".

Ствердивши з наукового становища потребу українських катедр, автор застановляєть ся над питанєм, на скільки заснованє їх залежить від самих університетів, опираючи ся в сїй справі на проєктї університетского статута, виробленого делеґатами університетів.

На підставі того статута справа представляєть ся так: відповідні факультети вносять на професорску раду свої пропозициї що до заснованя й обсадженя українських катедр, і коли професорска рада згодить ся на ті пропозициї, то вона має право сама зарядити, що треба, повідомляючи лише про се мінїстра просьвіти. Тільки в такім випадку, коли би для нових катедр треба було окремих, непередвиджених статутом видатків з державної каси, треба-б затвердженя мінїстра просьвіти. Але проф. Перетц вираховує, що новий статут назначує таке велике число професорів, що в його рамах, т. є. без потреби ждати на мінїстерське затвердженє, знайдеть ся досить місця й на українські катедри.

Остаєть ся ще питанє, чи в згаданім статутї є хоч яка-небудь вказівка, що давала би Українцям право домагати ся окремих катедр. Проф. Перетц вправдї зазначує, що „депутати від університетів, котрі виробляли статут, взяли під увагу місцеві, наукові й національні інтереси поодиноких народностий Росиї, але все таки ті депутати забули за українську національність і її інтереси, бо в цїлім статутї проф. Перетц може знайти на повисше питанє лиш посередну відповідь, а саме замітку до §. 58, яка заводить в варшавськім університетї катедри польської мови, літератури, істориї і литовської мови, в казанськім катедру татарської фільольоґиї, в дорпатськім катедру естонської фільольоґиї. І тільки на основі сеї замітки проф. Перетц робить вивід, що „коли супротив немногочисленних Естів допущена змога вдоволити їх національним потребам, то чому на се не заслугували-б Українці?"

Справдї чому на се не заслугували би й Українці, запитаємо разом з проф. Перетцом і рівночасно відповімо, що хиба тому, що й між делеґатами росийских університетів мала більшість думка, що „Малороссы тоже русскіе" і тому нема потреби думати про них окремо. І коли проф. Перетц уважає „важною річю при дискутованю проєкту статута в найвисшій законодатній институциї добити ся ясного сформулованя безперечного права Українців домагати ся заснованя своїх катедр", — то з сего можна лише вивести, який ще хаос панує і в передових великоруських кругах що до українского питаня, коли треба аж добивати ся права домагати ся чогось! Тут уже даруйте добродії й українофіли й українофоби, але кождий, хто тільки живе, має право домагати ся всего, чого йому треба й український нарід хиба буде добивати ся здїйсненя своїх домагань, а не права ставити домаганя, бо те право мають з природи річи всї живі.

В кінцї проф. Перетц переходить до справи обсадженя українських катедр. Він признає, що тут будуть деякі трудности. „Для занятя катедри новий статут допускає лиш докторів наук. А в Росиї крім докторів медицини, докторів инших наук дуже мало (пр. для великоруської мови й літератури разом з членами академії наук всего 13—15 людий, а для славянської фільольоґиї всего 10). Невелике й число магістрів, котрих новий статут зрівнує з докторами в правах на занятє катедри. При тім серед них не можна назвати анї одного хоч дещо авторітетного специялїста для катедри української мови й літератури". Але такий стан на думку автора не повинен бути перешкодою для заснованя українських катедр. Автор вказує на практику з засновуваннем нових великоруских катедр, при чім пр. Срезневський з катедри політичної економії і статистики перейшов на катедри славістики, зазначуючи, що і в сім випадку дехто міг би покинути свою дотеперішню специяльність для нової, а в кінцї вказує й другу дорогу: „запросити на нові українські катедри вихованих в працї над питанями з української фільольоґиї й істориї дїячів науки з Галичини, де є свобідні учені, не заняті в університетах, що могли би зробити честь якому-будь університетови своїм науковим авторітетом та европейскою звісністю. Сим порішило би ся й питанє, яке також може викликати трудности, питанє про викладову мову, якою прим. на львівськім університетї на анальоґічних катедрах є мова українська".

Чи великоруські університети на українській землї знайдуть в собі стільки обєктивности, аби й ідейно й на практицї причинити ся до заложеня українських катедр, се покаже будучність. В кождім разї справа українських катедр вже поставлена на денний порядок і вона мусить бути прихильно порішена, коли університетські мури, як се учить досьвід в инших краях, не мають стати ареною довгої, що-раз завзятїйшої національної боротьби.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. Комітет сторонництва Народної Свободи рішив звернути ся до населеня і предложити єму звіт, в котрім буде представлена дїяльність думи і вияснене значінє сторонництва. — Парляментарна фракция мирового відродженя Росиї радила над власною рільною програмою, котра узнає примусове викупно землї на основі оцїнки, опертої на доходї маєтку і вложеного накладу в мелїорациї. Земля може бути віддана на власність особисту або громадску. Окремий закон означить спосіб лученя кількох паїв землї в одних руках. В склад місцевих комісий мали би ввійти властителї більших посїлостий, селяни і представителї власти. — Президент думи Муромцев заявив одному з своїх полїтичних приятелїв, що він не мігби утворити нового кабінету, хочби се єму і поручено, бо головна фракция думи, кадети, вибирає лише 150 послів, отже не має більшости, а в компроміс з лївицею і її сторонництвом він входити не може.

Петербург. Дневники доносять, що становище кабінету Ґоремикіна не є дуже сильне. Єго послїдна бесїда в думі зробила фіяско. В Петергофі признають, що думі прислугує функция найвисшої державної іституциї і що мінїстри є обовязані відповідати на кожду інтерпеляцию. Дума має право радити над кождою справою. Ґоремикін переконав ся, що дума під ніяким услівєм не може бути розвязана.

Петербург. Доносять з Харбіна, що послїдна висилка манджурскої армії відійшла вже до Росиї. Незначна часть осталого ще війска аж в слїдуючім роцї буде перевезена до Росиї.

Москва. В однім приватнім мешканю викрито лябораториюм бомб, готові бомби і скад оружя. Арештовано 20 осіб.

Київ. В Київі панує панїка. Жиди товпами утїкають. Ґенерал-ґубернатор Сухомлинов оголосив, що не лише ексцеденти, але і агітатори будуть поставлені перед воєнним судом.

Петербург. Полїция заборонила друкувати „Думу", орґан демократично-конституцийного сторонництва.

Аткарск. Рільні розрухи виступають в нових формах. Хлопи до тепер нищили двори, косили самовільно сїножати, рубали лїси. Тепер почали нищити двірскі сади.

Петербург. У Владикавказї між збунтованими батериями а рештою війска прийшло до кровавої борби. Стріляно з карабінів і армат. Понад 100 жовнїрів згинуло. Командант збунтованого полку артилєриї згинув без вісти.

Батум. Збунтували ся компанії: друга, пята і шеста місцевої валової артилєриї, а також компанії: саперска і мінерів. В містї лучають ся морди і рабунки. Пятитижнева перерва в корабельній комунїкациї з Одесою спричинена страйком корабельного персоналу, спараліжувала економічне житє на побережу Чорного моря.

Петербург. Цїлий табор в Краснім Селї знесено. Коли відпроваджувано 290 жовнїрів і 6 офіцирів, панував взірцевий лад. Неспокої в війску вибухли головно з економічних причин, именно тому, що не сповнено приречень, оголошених в своїм часї окремим царским декретом. Команданта палати в Петер-

гофі генерала Плєшка і кількох урядників усунено тому, що заангажували до робіт в палаті підозрілих робітників. — В суботу вигнано з табору в Красним Селі ще 80 людий. — Перший баталіон преображеньского полку враз з своїм командантом кн. Трубецким прибув вже на місце заточеня, до Медведу. Баталіон одержить в сих днях нові уніформи без гвардийских ознак. — Потверджують урядово, що кн. Трубецкой і кн. Оболенской утратили достоїньство прибочних ад'ютантів і що їх перенесено до окремого баталіону піхоти, утвореного з 1. баталіону преображеньского полку.

Берлїн. До „Berl. Ztg." доносять з Петербурга, що в Петергофі з причини бунту в преображеньскім полку вибухла нечувана паніка. На вість о сих бунтах цар зімлів. Трепову поручено подвоїти сторожу з цілком певних людий.

Магдебург. „Magdeb. Ztg." доносить, що правительство старало ся з початку затаїти бунти в армії, однак тепер мусить признати, що бунти є. Революційний рух ширить ся дуже скоро, і обняв вже всї роди оружя, також козаків. Безнастанно надходять відомости про нові бунти.

Вильно. В канцелярії 3. циркулу кинено бомбу. Кілька осіб тяжко ранених. Виновника арештовано.

Варшава. На полковника жандармерії Мурадова кинено в суботу бомбу. Полковник ранений легко, а его товариш і фірман тяжко. Виновник утік. — В суботу убито тут 3 поліцияитів і одного жандарма, стріляли з револьверів.

Петербург. В селї Волиця на Волини згорів двір посла до думи гр. Йосифа Потоцкого. Говорять, що огонь підложили селяни

ТЕЛЄГРАМИ.

З палати панів.

Відень. Палата панів приняла на суботнїшнім засїданю буджетову провізорию у всїх трох читанях, по чім приступлено до дебати над законом о військових таксах і ухвалено відослати єго до комісиї.

З делєгаций.

Відень. Угорска делєгация укінчила в суботу свої наради.

Авдиєнциї.

Відень. Цїсар приняв в суботу в окремій авдиєнциї угорских міністрів Векерля і Кошута.

Виїзд цїсаря.

Відень. В неділю виїхав цїсар до Ішлю на двомісячний побут.

З угорского сойму.

Будапешт. Петиційна комісия сойму радила над 44 петиціями жадаючими поставленя кабінету бар. Феєрвария в стан обжалованя. Принято внесеня референта, щоби передати сї петиції правничій комісиї в цїли справдженя індвідуальної одвічальности бар. Феєрвария і предложеня в як найскоршім часї мериторичних пропозиций, а відкинено внесенє о поставленє в стан обжалованя цїлого кабінету.

Оголошені закони і розпоряджения.

Відень. „Wien. Ztg." оголошує закон о буджетовій провізориї до кінця року, закон уповажняючий правительство до провізоричного управильненя торговельних відносин з заграницею до кінця с. р. і розпорядок цїлого кабінету о продовженю торговельного трактату з Швайцариєю до 1. серпня с. р.

НОВИНКИ.

— **З найберуньского бюра праці** доносять, що в Німеччинї розпочали ся вже жнива, тому робітників потреба як найбільше (100.000), а всї найдуть сейчас роботу. Доносять нам також, що тепер не вимагає ся як передше половину жінок, лише які партиї приїдуть, такі зараз дістануть роботу.

— **В справі „політичного морду"** пишуть нам зі Сколього: в сю суботу зрана, з'їхав сюди зі Стрия прокуратор п. Щерф, щоби наглядати над чинностями слїдчого судиї Візенберга в справі „політичного морду". На приказ п. Шерфа увязнено жидка Германа Тірша, що удержує публичний дім розпусти і знаний з многих справок, в чім послугував ся також пок. Чайковским. Мимо, що здорово мисляча часть тут. суспільности зараз від початку звертала увагу жандармерії, що за справником морду треба шукати в найблизшій околици місця чину, то знана тутешна вшехпольска жандармерия перші два дни була занята доходженями против судиів і збиранєм матеріялів, а опісля ще уперто чіпала ся лише Січовиків. Та нині напрям слїдства змінив ся, а місцеві вшехполяки спустили вже носи на квінту. О убійство є сильно підозрілий також жидок Т. Більше умотивований, ніж усї безличні і клеветливі напасти „Słowa Polsko-go", кидані на Русинів, є нині здогад, що убійники Чайковского (в кождім разї не Січовики і не Русини) допустили ся злочину убійства, а відтак підрізали і звалили браму та злобно настроїли опінію против Русинів. Бажалось би, щоби п. прок. Шерф і дальше з рівним запалом відносив ся до сеї справи, хотяй вона вже нині стратила цїху „морду політичного". Чи не ліпше було також поручити слїдство одному з радників трибуналу, ніж молодшому ад-юнктови Візенбергови! — Впрочім побачимо!

— **„Obrona kresów".** Попав нам в руки цїкавий собі лист, котрий сьвідчить, як то за наші гроші опікують ся зайди нашими дїтьми. З пропуском нецікавого вступу і закінченя, подаємо той лист в дословнім оригінальнім тексті: „Wielmożny Panie...! — — — — Zajmując posadę w Kosowie, mam w V-tej klasie (gdzie uczę nauk przyrodniczych) nadzwyczaj zdolnego ucznia obrządku greckiego, syna sądowego pomocnika kancelaryjnego. Ojciec jest Rusinem, a matka Polką. Matka kobieta dość inteligentna, wychowuje dziecko w duchu polskim, tak że ono czuje i myśli po polsku. Sympatyę moją pozyskał sobie ten chłopak tem, że każdej niedzieli, bez względu na pogodę, przychodził dość nędznie odziany do Czytelni T. S. L. za książkami. W przeciągu tygodnia czytuje po 2 książki o objętości 500 stronic (ostatniego czytał „Szary proch" Rodziewiczówney i „Syzyfowe prace" Żeromskiego) bez zaniedbania swych obowiązków szkolnych. Rodzice postanowili oddać go do ruskiego gimnazyum w Kołomyi i umieścić w kołomyjskiej ruskiej bursie za dopłatą 10 K miesięcznie. Dowiedziawszy się o tem, postanowiłem udać się do Wielmożnego Pana . . . . . o poradę, czy nie dałoby się złemu zapobiedz. Owo groźne zło widzę w oddaniu chłopca do ruskiego gimnazyum. Szkoda, by tak utalentowaną jednostkę napoili tam jadem bratniej nienawiści; żal mi również biednej matki, która obawia się, by nie straciła syna, a w miejsce tego dostała wroga do rodziny. Ojciec Rusin dość obojętny — w domu mówią po polsku, jakoteż obchodzą święta obrządku łacińskiego. Możeby go można w Stanisławowie umieścić w bursie Kraszewskiego lub Kościuszki, za małą dopłatą, najwyżej 12 K miesięcznie. Gdyby Wielmożny Pan . . . . . był łaskaw wyjednać mu przyjęcie w jednej z tych burs, wyświadczyłby biednej matce wielkie dobrodziejstwo. Sprawa oddania go do kołomyjskiej bursy ma być załatwioną w niedzielę 13. b. m., gdyż tam starający się o przyjęcie za dopłatą, musi wnieść podanie na dwa miesiące przed egzaminem wstępnym. Gdyby było możliwem pomieszczenie go w jednej z burs polskich w Stanisławowie za dopłatą, to proszę mnie łaskawie powiadomić. (підписано:) „Wiktor Gatnikiewicz, nauczyciel w Kosowie". Ось як то зайди боронять „wschodnich kresów", коли тимчасом наші учителї приневолені боронити „kresów zachodnich!" А коли Towarzystwo Szkoły ludowej засипало kresy своїми бібліотеками, чи богато таких бібліотек має пр. Руске Тов-о педагогічне або „Просьвіта"? А де вони і є, чи богато є у нас таких ревних бібліотекарів, як п. Gatnikiewicz? Гей, прокиньте ся, Русини; не жалуйте лепт на рускі бурси, не будьте глухі на відозви То-ва педагогічного, до котрого повинен належати кождий сьвідомий Русин! Опіці Szkoły ludowej і згідної з нею „комісиї едукацийней" ми повинні протиставити як найгорячійшу і найвидатнійшу опіку власну, опіку Тов-а педагогічного і „Просьвіти"!

— **Почтовий урядник агентом вшехпольской мафії.** Пишуть нам: В Нижневі на почтї єсть урядником Йосиф Байзінгер, котрий в нижнївско-ляцких подіях старав ся клеветами прислужитись головно менї. Се індивідуум вмовляє в одного газду, що я дня 26. лютого, коли було віче в Нижневі, впливав на нарід, аби замордував місцевого дїдича, а відтак зрабував єго двір. З сеї клевети я зробив ужиток карним донесенєм до суду. Розправа відбула ся на днях 26. цьвітня, 21. мая і 25. червня. Переслухано богато сьвідків, бо обжалований старав ся конечно ствердити своє alibi. Однак сьвідки, котрих покликав на свою оборону, найгірше єго обтяжили. Нїчо не помогла оборона нотаря Бужиньского анї опісля адвоката Юркевича зі Станиславова. Вироком повітового суду в Товмачи з дня 25. червня с. р. до Ч. И. 1636 засуджено Байзінгера за переступство §. 487. з. к. на 10 діб арешту, чим дано менї цїлковиту сатисфакцию. При тій нагоді і жандармерия нижнївска обірвала своє. По розправі дня 26. цьвітня припоручив Байзінгер жандармерії нижнївскій, аби она терором вплинула на моїх новопокликаних сьвідків, аби ті не важили ся сьвідчити против Б. Жандармерия сповнила бажанє Байзінгера, кинула ся по хатах за сьвідкама, а жандарм Завадзкий припровадив навіть одного сьвідка Василя Гриджива до громадского уряду, де списав з ним якийсь протокол і зараз єго випустив. Я, обурений сим самовільним поступованєм жандармерії, вніс сейчас жалобу до команди жандармерії у Львові, а також карне донесенє на жандармерию до суду. В тиждень опісля приїхав рітмайстер жандармерії до Нижнева на слїдство а недавно дістав я таке письмо: K. K. 5. Landes-Gendarmerie-Commando 6. Abtheilung zu Stanislau. N-ro 590. An das hochwürdige Pfarramt Niżniów. Es wird das höfliche Ersuchen gestellt den Herrn gr. kath. Vicar Leontin Korostil verständigen zu wollen, dass auf Grund seiner an das Landesgendarmerie-Commando in Lemberg gerichteten Klage vom 30. April 1906. wider die Gendarmerie des Postens Niżniów, geamtshandelt wurde. Straube Rittuney. Stanislau am 26. Mai 1906. — *Сьвящ. Леонтий Коростїль, сотрудник в Нижневі.*

— **Кілька слів на адресу сенату львівского унїверситету.** Дуже часто доводить ся тепер читати по газетах, що за якусь там агітацию арештовано академіка, котрого мимо того, що належито вилєґітимував ся, жандарми неначе злочинця заковують в кайдани і так провадять до міста. Так пр. стало ся недавно з академіками Ількобом, Коцком, Сіяком, котрий навіть в дорозї дістав удар серцевий. Чиїм отже обовязком станути в оборонї права, яке дає академікови єго лєґітимация? На се коротка відповідь: сего, що се право надав, а тим є сенат унїверситету. Виходячи з того становища, бачимо, що в першій мірі є тут скомпромітований сенат унїверситету, котрого ухвали перший лїпший жандарм уневажнює. Колиб таке стало ся з академіком Поляком, то в єго оборонї станула-б дотична власть, як пр. счинив ся такий випадок в Кракові, де ректор унїверситету кс. Павлїцкий особисто удав ся на полїцию і зажадав, щоби арештованих академіків увільнено. Але коли ходить о Русинів, то со innego... Отже хочемо бачити, чи сенат львівского унїверситету зуміє в згаданих случаях подбати о збереженє своїх прав. — *А.*

— **Шануймо народну честь.** Пишуть нам з Теребовельщини: Загально звісна роля, яку відграє від ряду лїт институция „Towarzystwo szkoły ludowej" у східній Галичинї. Вщехпольскі агенти, захопивши перед трема роками у свої руки провід у сїй псевдоосьвітній институциї, перетворили ї ї на „пляцуфку оборони кресуф" а так звані читальнї „To-wa szkoły lud.", се прямо експозитури комітету для виборчих розбоїв, се розсадник безоглядного шовінїзму, крайної „вшех-польскої ароганциї". По крамницях „kółek rolniczych" в теребовельскім повітї видиїе густо-часто напись: „rozmawiać po rusku zakazuje się pod grzywną 5 kor.," а під тою цьвіткою „вшехпольскої культури пушка: „na rzecz T-wa szk. lud." Обовязком нашим єсть противдїлати на кождім кроці погубним впливам отсеї гакатистичної институциї, тож не дивниця, що теребовельскі Русини порішили збойкотувати польский фестин, що відбув ся дня 17. м. м. в Теребовли на замковій горі на дохід „T-wa szkoły lud." Вправдї на афішах, оповіщуючих згаданий фестин, видиїло на першім місци комітетових назвиско жени місцевого фізика Русина „Janina Litwinowicz", але з таких „Русинок" руска суспільність давно вже мусїла зрезигнувати. Який сором, коли на замковій горі побачено на фестині родини двох руских сьвящеників, а іменно: о. В. Ганкевича, пароха в Деренївці, члена повітового видїлу (вибраного що правда хруиївскими голосами) і о. Лавровского, пароха Янова. Оба прийшли на фестин „T-wa szk. lud." а відтак вечером на танцї до польского „Сокола" (*Петрівка!*). Факт се так сумний, що годї єго публично не зазначити, а при тім пригадує ся Русинам теребовельского повіту ухвалу довірочних зборів з 19 червня с. р. дотично безоглядного бойкотованя в товариским житю таких одиниць. — *М. Січиньский.*

— **Кацапска робота на Буковинї.** Пишуть нам: Сильне посрамленіє провідника т. зв. буковиньскої кацапячої партиї, о. д-ра Богатирця, лучилось минувшого тижня. Сей Богатирець, гр. православний парох, оден з передових робітників кацапячої партиї, борє ся від давна против укр.-руского народу і то зовсїм отверто. При всякій нагоді обкидує болотом провідників, виступає против „Січий", „читалень" і кас, якими завдяки п. Стоцкому і учителям засїялась буковиньска Русь, та борє ся против еманципациї Русинів з під волоскої консисторской кормиги. В своїй загорілости був раз перебрав мірку — і так виступив в своїм селї против „Січи" і каси, що єго сторонники отверто напали на „Січовиків" і на „Народний Дім", та на учителїв. Сей чорносотенний подвиг о. д-ра Богатирця обурив всїх, а академік Стрийский помістив в нїмецкій часописи „Bukowinaer Post" орган п. Василька, допись, в якій робив закиди о. Богатирцеви, що підбурює народ против іновірців, що надуживає церкви для своєї политики, що не дуже числить ся з правдою, і що єго партия веде згубну для народа роботу і т. и. Сею допискою був о. д-р Богатирець обиджений і обжалував акад. Стрийского перед суд за обиду прасою (§ 487, 488, 491, 492. зак. карн.). Розправа вела ся перед судиями присяжними до 10-ої год. в ночи. Жалобу робив д-р Дудикевич, а заступав Богатирця д-р Менчель, обжалованого боронив д-р Галїп і д-р Авслєндер. Обжалований признав, що достарчував материял до інкримінованої статї — і перевів при помочи сьвідків і актів так добре доказ правди, що одноголосно увільнили єго від вини і кари. Розправа виказала цїлу осоружність средств, якими воює буковиньска „русска-православна" (зн. ретроградно-антируска) кацапяча партия. — *Той сам.*

— **Від управи приватної рускої дївочої гімназиї у Львові.** Пригадує ся інтересованим, що вступні іспити до приготовляючої і першої кляси заложеної рішенєм Вис. ц. к. ради шкільної краєвої з дня 20. червня 1906. р. ч. 18.535 приватної рускої дївочої гімназиї у Львові відбудуть ся в днях 4. і 5. с. м. о 3. годинї по полудни в домі СС. Василиянок при ул. Зибликевича ч. 24.

— **Справозданє з загальних зборів „Просьвіти"** доповняємо ще тим, що до видїлу товариства вибрано крім вичислених в попереднім числї „Дїла" ще о. Теодозия Лежогубского (назвиско єго пропущено в ч. 125. через недогляд коректи), а учителькою, що так гарно вела дітий захоронки на концертї є п. Данилович'івна.

— **Учительство а руска справа.** Пишуть нам: Дня 23-го с. м. відбула ся в Солотвинї конференция учителїв судового округа Солотвини. Читані реферати були зладжені виключно по польски, а також лише по польски промовляли в дискусиї учителї і предсїдатель конференциї, інспектор Володислав Віногродзкий. Дуже пожаданою була би з тої причини більша відвага учителїв Русинів і справедливість зі сторони пана інспектора, котрий не повинен легковажити собі обовязків взглядом Русинів до тої степени, щоб бодай у вступнім слові не промовив по руски. Сей нетакт вражає нас тим більше, що від загалу учителїв чули ми о п. Віногродзкім суд дуже похвальний під кождим взглядом, а особливо що-до національної терпимости. Надіємось тому, що ви, пане інспектор зблудили не зі злої волї, а лиш з несьвідомости, та що в будучности схочете напевно поправити лихе в тім разї поведенє. По конференциї дала громада місточка Солотвини в честь учительства торжественну вечеру. На сїй вечері виголошено кілька промов польских, а знаний льояліст учитель Г. промовив також в угодовім дусї по руски. Бідачиско фантазуючи на тему „Kochajmy się" і „Мир вам братя", забув чи може й не знав про варварске гноблене руского народу Поляками! — *Гірский.*

— **В справі звіту тов. „Просьвіти"** надіслано нам отсе письмо: В звітї тов. „Просьвіта" за рік 1904 і 1905 на стор. 15 поміщено ошибочно слова: „Заходом голови філії (в Дрогобичи) засновано музичну капелю в Уличнім". Отже простує ся сю помилку в слїдуючий спосіб: Капелю в Уличнім заснував в роцї 1904 о. Модест Горницкий, сотрудник в Уличнім, без нїчиєї а нїчиєї помочи, а тим більше помочи зі сторони філії „Просьвіти" в Дрогобичи. Дальше мусить ся піднести, що в селї Уличнім найкрасше розвиває ся читальня „Просьвіти" і крамниця зі всїх читалень і крамниць в повітї дрогобицькім, все се заходом лише о. Горницкого. — За видїл філії „Просьвіти" в Дрогобичи: *Д-р Ярослав Олесницкий. Іван Кодрлецький,* секретар.

— **Віче органїстів,** що відбуло ся на днях в Перемишли, рішило домагатись постійної річної платнї почавши від 600 К, і триміс'ячного виповідженя. Проєктовано також, щоби органїстів принимано за контрактом, потвердженим консисториєю. Принято дальше предложенє обезпечатись в товаристві приватних офіциялїстів з домаганєм, щоби принимали на службу лише кваліфікованих кандидатів і щоби засновано в краю взірцеві школи органїстів, бо теперішні школи у Львові і в Перемишли недостаточні. Ті школи мають діставати підмоги з краєвих фондів. Наконець рішено вступити гремяльно в члени товариства „Взаїмна поміч галицких органїстів" і видавати власний музичний фаховий орган.

— **Лїкарскі рахунки.** Видїл товариства самопомочи лїкарів надіслав нам комунїкат, в котрім пригадує лїкарям, що загальні збори в дни 29. цьвітня м. р. поручили лїкарям, аби предкладали пацієнтам лїкарскі рахунки півріч'но, евентуально по скінченім лїченю.

— **Японьска преса.** Японцї мають 4000 дневників. В самім Токіо виходить їх 120. Перша часопись появила ся в Японї в р. 1852. В 1876 р. було їх вже 266 а в 1886-ім два тисячі. В минулих двайцяти роках ся цифра зросла у двоє. Найпопулярнїйшою японьскою часописию є Ї Шімпу" (Новий час), що має 400.000 передплатників.

— **Як відріжняти їдомі гриби від їдовитих?** Кілько то разів доводить ся читати, що цїла родина зійшла зі сьвіта тому, що наїла ся їдовитих грибів. Тому подаємо ради що до того, як пізнавати, котрий гриб їдомий, а котрий нї. Треба знати, що: 1) кождий нездалий, їдовитий гриб має дуже поганий запах, як єго роздушити в пальцях. 2) Тоті гриби, що мають у собі молочко, по більшій части їдовиті. 3) Як перекусити кавальчик гриба, а на язицї почує ся, що щось ніби щипає або пече, то знак тому, що їдовитий. Таку пробу можна зробити сьміло, бо їди у однім грибі все небогато і тота невеличка скількість, не може зашкодити. 4) Як перекраяти гриб, то, як він їдовитий, зараз тото перекраяне місце посиніє або почорніє. 5) Не треба нїколи варити старих грибів, погнилих, хоч би вони не були їдовиті. 6) Вкінци і найбільше їдовитого гриба можна зробити нешкідливим а то таким способом: гриби вже готові, покраяні, лиш би вже їх кидати в окріп — от, тодї добре їх кинути у винний оцет, щоби там постояли якийсь час. Винний оцет усуває по більшій части всї шкідливі складники і, таким чином, тоті гриби цїлком добрі для їди.

Концерти і видовища:

— **Аматорске представленє в Кутах** устроює тов. „Руска Бесіда" в суботу, 7. с. м. в сали Штетлер'а. Відограна буде комедия І. Франка „Учитель". Початок о год. 8. вечером.

— **Концерти українського бандуриста п. Хоткевича** відбудуть ся ві второк 3. с. м. в Заставній (на Буковині), в четвер 5. с. м. в Тернополи, в пятницю 6. с. м. в Скалаті, в суботу 7. с. м. в Хороскові і в неділю 8. с. м. в Бучачи.

— **Фестин в Перемишли** відбуде ся в суботу 7. с. м. о год. 3 по пол. на Замковій горі на дохід тов. „Українське жіноцтво".

З товариств:

— **Вистава рускої штуки.** На виставі „Спілки львівских столярів" при Бернардиньскій площи у Львові (напротив Центральної баварні) виставлені прегарні золочені різьби, виконані в робітни „Товариства для розвою рускої штуки". Вистава потреває лише три дни, т. є нині, ві второк і в середу. Звертаючи поки-що на неї увагу нашої публики, застерігаємо собі кілька слів про дїяльність згаданого руского товариства в найблизших числах нашої часописи.

Урядові вісти:

— **Записи учеників до І кл. рускої гімназиї в Станиславові** перед фериями відбудуть ся в днях 11, 12, 13. липня від 8 год. до 12 перед пол. і від 3 до 5. по полудни. Вступні іспити розпічнуть ся 14. липня о год. 9:30 рано і потреваїть 2 дні. По фериях вписи відбудуть ся 30 і 31 серпня, а іспити вступні 1 і 2. вересня.

— **З перемиской епархії.** В пропозицию приняті: на парохію Пацлїв: Теофан Величко, Лев Федонович; на парохію Яжів новий: Волод. Калужняцкий, Йосиф Ленчик, Лев Пясецкий, Валерияи Ольшаньский, Іван Головкевич; на парохію Михалевичі дек. комарняньского: Юлиян Легуцкий; на парохію Скородне: Ник. Іванусів, Іван Козальчин, Евг. Конистяньский, Теофан Величко; на парохію Смерек: Петро Луцкий, Мирослав Устиянович; на парохію Михалевичі дек. дрогобицкого: Петро Дуркот (стар.), Володим. Калужняцкий, Антін Слонь-

ский, Ігнат Калужняцкий, Теодозий Дуркот, Петро Луцкий, Савин Кмицикевич, Іван Дуркот, Волод. Рахлевский, Теодор Дяків: — на парохію Мавастир: Ник. Бурмич, Теод. Дуркот, Ігн. Малик, Іван Дуркот, Мих. Ростович, Мих. Посікира, Алекс. Гоцкий, Григорий Максимович, Ник. Милянин, Іннок. Рудавский; на парохію Стібно: Мих. Попель (стар.), Іван Сорокевич, Іван Дуркот, Ем. Крайчик, Мих. Демцьо, Алек. Гоцкий, Мих. Посікира, Теодор Дяків, Волод Вербенець; Мих. Данько; на парохію Лопінка: Николай Іванусів; на парохію Залуж: Йосиф Гамерский, Лев Возняньский, Волод. Калужняцкий, Мих. Попель, Йосиф Ленчик, Іван Дуркот, Теодозий Дуркот, Мих. Юрчакевич, Мих. Ростович, Петро Луцкий, Алек. Дуркот, Волод. Заяць, Мих. Юзьвяк; на парохію Крукевичі: Волод. Калужняцкий, Іван Сорокевич, Волод. Венгринович стар.) Теодозий Дуркот, Іван Дуркот, Мирон Черлюнчакевич, Лев Пясецкий, Іван Дуркот (мол.), Теодор Крушиньский, Мих. Демцьо, Теодор Дяків; на парохію Ярослав: Філемон Подоліньский, Мих. Матковский, Кипріан Хотинецкий. — Містодеканом мокриньским іменований Николай Несторович, парох в Татарах. Містодеканом дукляньским іменований Максим Дуркот парох в Ольхівци. — Правительство продовжило дотацию з фонда рел. на дальший один рік для сотрудників в Желдци і Улівівку.

— **Ц. к. дирекция зелїзниць державних у Львові** оповіщує: З днем 8. липня с. р. отвирає ся стацию Монастир на шляху Перворск-Динів для руху особового і необмеженого руху товарового з виїмкою перевозу худоби, безрік і експльодуючих товарів.

Сим доносить ся, що поїзд поспішний ч. 302 задержує ся в стациях Гатна, Гадікфальва і Глібока не тілько в цїли висїдання, але також висїдання подорожних.

Сим доносить ся, що в наслїдок ушкодженя мосту на шляху Дятківці-Герстлер-Шепарівці, Княждвір застановлено весь рух поїздів дня 16 с. м. імовірно на два дни.

Померли:

— **Теодора Копистяньск**, дочка бл. п. о. Івана Копистяньского, пароха з Кринищ, упокоїла ся 23. червня с. р. в Самборі, в 13-ім роцї житя. В. їй п.!

Конкурси Бурс.

Селяньску Бурсу в Перемишли отворить тамошна філія Руского Тов-а педагогічного з днем 1. вересня с. р. для селянських хлопців перемиского округа, котрі хотїли би ходити до 3. і 4. кляси народних шкіл, щоби опісля піти до гімназиї. Місячна оплата буде дуже низька; половину оплати буде можна складати віктуалами. Зголошувати ся треба найдальше до 8. липня с. р. до о. Волод. Ардана, гімн. професора в Перемишли, ул. 3. мая, 15.

В Селяньскій Бурсї в Станиславові улиця Казимирівска ч. 108. знайде приміщенє 100 учеників за місячною оплатою з гори 16 К грішми або 4 К і віктуалів, котрих спис кождий дістане. Кождий ученик вплачує при вступі 4 К на інвентар, а 2 К піврічно на пранє. Кількох відзначаючих учеників з висших кляс прийме ся безплатно або за малою доплатою на інструкторів. Поданя з долученєм съвідоцтва шкільного і деклярациї родичів вносити до 15. серпня 1906. під адресою: о. Клим Кульчицкий, Підпечари, п. Тисьменица, або особисто 13. і 14. липня в бурсї.

Бурса Тов-а „Просьвіти" в Золочеві прийме 40 учеників гімназиї і народної школи (з 3. і 4. кляси). Услівя: 1) Отець чи опікун має бути членом „Просьвіти"; 2) місячна оплата 30—22 К, на селяньскім віктї 16—22 К; за зужите інвентаря одноразово 2 К; належитість за утриманє може бути уплачена віктуалами. Два місця будуть безплатні; першеньство мають дїти селян з Білого Каменя, Сасова, Верхобужа і Почап. Поданя треба вносити найдальше до 15. липня на руки о. професора Е. Громницкого. До поданя треба долучити: шкільне съвідоцтво з остатного півроку; заяву батька чи опікуна, котрою він зобовязує ся платити точно з гори умовлену місячну оплату; съвідоцтво убожества, коли хто старає ся о принятє за низшою оплатою. Приняті ученики мають мати власну постїль; пранє не належить до Бурси.

Бурса філії Тов-а педагогічного в Коломиї прийме учеників руской гімназиї на таких услівях: 1) Місячна оплата 16—22 К кождого місяця з гори; 2) За зужитє інвентаря і за пранє 6 К, платних д. 1. вересня 1906.; 3) ученик має мати свою постїль, одїж і білє; 4) батько чи опікун принятого ученика має д. 1. вересня 1906. зложити письменну заяву, котрою зобовяже ся платити кождого місяця з гори умовлену оплату. Поданя вносити найдальше до д. 12. липня на руки п. Льва Гнатишака, професора руской гімназиї в Коломиї. До поданя долучити треба съвідоцтво про маєтковий стан, затверджене парохіяльним урядом, зглядно начальством громади.

Видїл „Шкільної Помочи" в Самборі прийме на шк. р. 1906/7 50 учеників до Бурси св. Володимира В. в Самборі. Часть учеників, сини селяньскі, будуть приняті на власний харч, достарчуваний родичами з доплатою 2 К місячно; прочі місця за оплатою 20 К місячно з гори за цїле удержанє. Кождий ученик вплачує при вступі 2 К на інвентар. Прошеня, заосмотрені в съвідоцтво шкільне і декларацию родичів належить вносити до 15. серпня 1906. на руки катехита учит. сем. о. Михайла Ортиньского в Самборі.

Видїл Тов. „Руска Бурса в Тернополи" подає до відомости, що поданя о принятє до бурси належить вносити на руки о. Петра Патрили, Руска Бурса, Тернопіль, найдальше до 25. липня 1906. р. Принятих буде 140 питомців, учеників шкіл середних, а услівя принятя отсї: 1) Батько (опікун) петента мусить бути членом Тов. „Руска Бурса в Тернополи". 2) Батько (опікун) має виставити декларацию, що зобовязує ся платити точно і згори умовлену оплату. 3) Оплата за цїле удержанє (помешканє, харч, поміч в науцї, услуга, пранє), виносить 30 К. Біднїйші, що предложать съвідоцтво убожества, можуть бути принятими за низшою оплатою, однак не меншою від 17 К. 4) Кождий питомець мусить бути зовсїм здоровий, що потвердять оглядини лїкарскі з початком шк. року. 5) При вступі зложить кождий принятий одноразовий даток на інвентар в сумі 4 К. 6) Кождий принятий питомець має привести з собою: 6 пар біля, 4 простирала, 4 пошевки, 12 хустинок, 6 пар шкарпиток, 4 ручники, подушку, ковдру, коцик. 7) Питомцям не буде вільно мати поза бурсою нїякого занятя. — До поданя треба долучити: 1) Съвідоцтво шкільне (з злим успіхом не буде узгляднене). 2) Декларацию і 3) Съвідоцтво убожества. — *Видїл Руской Бурси в Тернополи.*

— **Товариский зїзд.** Всїх товаришів, котрі в 1886 р. покінчили гімназию в Тернополи а котрих з причини браку адрес особисто не можемо запросити — просимо сею дорогою на зїзд товариский, котрий відбуде ся в Тернополи дня 8 лат. липня с. р. Близших відомостий удїлить Іоан Пунтшерт, або Др Еміль Шміт оба в Тернополи. — *Комітет зїзду.*
64) 3—3

До св. Землї! В перших днях вересня вибираєсь руске паломництво до Єрусалиму, Вефлеєму і пр. Паломництво треває три недїли, з чого повних вісїм день в Єрусалимі і околиці. **Цїна їзди з повним удержанєм за цїлий час паломництва** I. кл. 450 К, II. кл. 400 К, III кл. 300 К. Зголошеня приймає до дня 1 серпня *Комітет паломництва до св. Землї*, Львів, пл. св. Юра ч. 5. 655 2 15

Надіслане.

Відповідь

на допись, поміщену в ч. 115. „Дїла" п. заг. „Ювилей бережаньскої гімназиї".

Неправдою є, щоби місцеві бережаньскі Русини порішили на зборах мин. осени „що тільки бувшим бережаньским ученикам Русинам полишено до волї взяти участь в ювилею", а правдою є, що на поставлені через пп. проф. д-ра Томашівского і о. Лозиньского запити порішено, що тільки Русини яко нарід в значіню політичнім не мають права брати участь в ювилею (о товариствах не було тодї мови), натомість кождому Русинови, а передовсїм професорам бережаньскої гімназиї вільно взяти участь в тім съвятї з огляду на се, що съвято се є съвятом гімназиї, в якій ходить до школи майже половина учеників Русинів і що з гімназиї сеї вийшов бл. п. Маркіян Шашкевич, і длятого порішено навіть вмуровати в бережаньскій церкві в часї того ювилею памяткову таблицю в честь бл. п. Маркіяна Шашкевича коштом всїх Русинів (а не комітету), а рівночасно також дати на ювилею тім почин до заснованя і здвигненя інтернату для тут. гімназийної молодїжи під іменем нашого поета.

Длятого неправдою є, щоби я „тільки в цїли позисканя ширшого загалу Русинів для съвяткованя ювилею" зажадав покликаня до комітету Русинів професорів гімназиї, а правдою є, що підписані на відозві Русини запрошені до участи і праці комітету, радо і без жадного застереженя запросини тї приняли, не менче точно і совісно виконали приняті на себе найважнїйші точки програми.

Іменно о. шамбелян Соневицкий проводив секциею кватерунковою, о. крил. Кордуба належав до депутациї, яка їздила з запросинами до найвисших духовних і съвіцких достойників у Львові, не менче заняв ся уладженєм величавого богослуженя в церкві, — п. проф. д-р. С. Томашівский написав кронїку бережаньскої гімназиї (яка вийде осібною книжкою) і зладив спільно з п. проф. Бачиньским адресу в рускім язицї, яка на академії була відчитана, — п. проф. Бачиньский уложив написи на памятковій ювилейній таблицї і в честь бл. п. Маркіяна Шашкевича, вкінци о. проф Лозиньский був одиноким дирігентом всїх хорів так на богослуженях як на академії і концертї.

Длятого всї ті панове мусїли бути на відозві (яка так на комітетї як і на зборах Русинів мин. осени була відчитана і одобрена) підписані, в противнім бо случаю, на колиб се не було стало ся, булоби то їх злєкованєм.

Правдою однак є, що один тільки п. проф. Бодяк на відозві тій яко секретар комітету піднисаний, не брав жадної участи в в працях своєї секциї, хотя після запевненя голови комітету п. дир. Фрончкевича також вибір секретара без жадного застереженя в своїм часї приняв. П. проф. Бодяк повідомив мене однак з власної ініциятиви в дни 3-го червня с. р. (се є на три дни перед ювилеєм) о причині, для якої не брав участи в працях комітету, в якій я жадної вини не поношу, а тільки мушу жалувати, що п. проф. Бодяк причини сеї перед тим нїкому не виявив, позаяк через се фактично не малисьмо жадного секретара, який би мав обовязок рускими кореспонденциями занимати ся.

Рішучо без перечу, мов би на мене вложив був комітет обовязок або я сам зобовязав ся занимати ся руским секретаріятом, як рівнож неправдою є щоби я обіцяв кому-небудь достарчити адреси бувших учеників або був в їх посіданю, — а правдою є, що я з власної охоти зробив сам відписи з гімзийних катальогів всїх учеників з 50 останних лїт і відписи сї вручив обом секретарам комітету, се є кс. проф. д-рови Гонорскому і п. проф. Бодякови, які мали самі при моїй помочі адреси учеників вишукати. Кс. проф. д-р Гонорский вислав більше менше 500 листів, не одержавши від мене жадних адресів натомість п. проф. Бодяк звернув менї відписи з заявою, що для браку адресів, листів вислати не може, по виду чого я видячи, що висилкою запросин Русинам нїхто не інтересує ся, сам і то вже дуже пізно при помочі моєї канцелярії вислав висше 200 листів на мій кошт, не на кошт комітету і до кождого листу канцелярия моя мала наказ відозви бурс долучувати і долучувала; (позаяк на справі тій менї, яко єї внескодавци і скарбникови бурси гіми. може найбільше залежало) — а наколиб я навіть в справі тій допустив ся і недбалости (хотя в иньшім місци робить ся менї закид, що я „найбільше розшибав ся") то недбальство того рода, не може єще бути „доказом съвітлої чи не съвітлої сторони мого характеру.

Неправдою є, будьто би я видрукував афіши з написею, що хор „Бояна" виступить на ювилейнім концертї і тим самим безправно надужив його фірми, а правдою є, що о. проф. Лозиньский уложив і видрукував такі афіши без моєї відомости і співучасти і він тілько за се є відвічальний, — і фактом є, що майже цїлий хор в комплєті так мужеский, як і жіночий до „Бояна" належачий, враз з своїм теперішним дирігентом п. проф. Білобрамом брав участь в съпівах так на богослуженях як і на академії і концертї, а мимо сього зовсїм „Боян" на своїй добрій славі не стратив.

Неправдою є, щоби я „загалав штукою втягнути ще і рускі товариства до ювилею" через се, що декотрим рускім товариствам вислав комітет дарові білєти участи, а правдою є, що на однім засіданю комітету (на якім я навіть не був присутний) запала ухвала вислати по кілька дарових білєтів участи всїм місцевим так польским як і руским товариствам на ювилейні богослуженя і академію, а я відтак на візване голови комітету подав лише адреси руских товариств. Що я не хотїв надати запросинам тим так би сказати марки політичної, хай послужить на доказ хотя би се, що я подав тільки адреси філій тов. „Просьвіта", тов. Педагогічного, тов. „Сокіл" і „Бер. Бояна", а не дав я адреси „Селяньскої Ради" яке є нашим товариством політичним. З запросин сих могли товариства користати або ні, але знаю добре, що коли-б такі запросини були вислані тільки товариствам польским, то цїлком слушно зроблено би закид, що Русинів ся ігнорує, як то мало місце в однім случаю в моїй неприсутности, коли з провини зглядно з браку руского секретара появив ся в місті афіш лише в язицї польскім, о чім я по моїм поворотї до Бережан доперва довідав ся і вправдї постарав ся о зладженє сего афіша в рускім язицї, однак друкарня по причині запавшого съвята не могла його вже видрукувати.

Неправдою є, щоби я в своїй промові на равтї накинув ся на Русинів, що нїби то відтягнули ся від участи в ювилею, що не хотїли допустити до обходу і хотїли виправити якусь бучу, як також неправдою є, щоби я сердив ся, що не станув на ювилею весь руский народ, а правдою є, що (по причині нїцком безпідставних сплетень, які тут і поза Бережанами кружляли) я в своїй промові зверненій лише до учасників ювилею так Поляків як і Русинів, а не до польского або руского народа, чи товариств, просив іменем комітету поважно і рішучо, щоби кождий участник підчас ювилею уникав усього, щоби дало почин до якогось непорозуміня або колотнечі, бо ювилей сей є съвятом учеників бережаньскої гімназиї, які все відзначались найсердечнїйшою між собою дружбою, а взаїмне вирозуміне і повага на ювилею тім є тим більше пожадана, позаяк ходить о віддане поклону бережаньскій столїтній Almae matri, а осібно зі сторони участників Русинів поклону бл. п. Маркіянови Шашкевичови. Промова та осягнула свою цїль, позаяк через цїлий час ювилею панувала як найлучша гармонїя і згода, з якої всї були вдоволені і котре то вдоволенє висказано з усїх сторін так комітетови як і менї, — а хиба не був вдоволений з того сей, хто волів би був бачити замість гармонії бучу, до яких імовірно належить і п. дописуватель, як се виходить з його слів називаючи мене „szermierzem święta bratniej i wspólnej zgody".

Неправдою є, щоби про намірене відслоненє таблиці бл. п. Маркіяна Шашкевича нїхто з Русинів не знав до послїдної хвили, позаяк справа та була вже давно через бережаньских Русинів порішена і їм знана, а місто Бережани надто мале, щоби всї н. пр. не знали, які трудности мусів я побороти, заки виєднав дозвіл вмурованя сеї таблиці в церкві, і можу всїх упевнити, що хто з бережаньских Русинів хотїв, сей був і без заплати білєту (який коштував 6 кор. а не 20 кор.) на відслоненю памяткової таблиці бл. п. Маркіяна Шашкевича.

Неправдою є, щоби я виступив з усїх руских місцевих товариств, а лишив ся лише в тих, з яких маю зиск, позаяк виступив я лише з „Бояна", а то по причині зробленого менї закиду, що фірми того товариства надуживаю, натомість належу дальше до всїх иньших тут. товариств і жадних зисків з них не маю, анї жадної платнї не побирав, анї не побираю, — а наколи п. дописуватель мав на гадцї тов. „Надія", яке присилає до мене яко до нотаря робити скрипта, то зазначую, що саме для полекшї селян побираю гонорар низше тарифи нотарияльної і адвокатской на підставі специяльної умови з Дирекциею заключеної, (через що мої доходи з „Надії" приносять річно що найвисше 600—650 корон) а надто зрік я ся добровільно всїх доходів з витягів гіпотечних в цїли удержаня платного заступника директора, чого давнїйше в „Надії" нїколи не було.

Вкінци неправдою є, щоби я був мужем довіря п. к. староства, чого найлучшим доказом є хотя би се, що я лише раз і то єще з бл. п. сов. Олексою Танячкевичом був в бережаньскім старостві в депутации від тут. Русинів в цїли одержаня дозволу на відчиненє замкненої через староство салї тов. „Надії" і від сього часу анї з самим п. старостою анї з кимнебудь зі староства немаю я анї не маю жадних так приватних як урядових зносин.

А хотя обставини ті знані суть аж надто добре всїм тим, які мене близше знають, то мимо сього стаю я відразу по окінчених 50 роках свого чесного житя „безхарактерним ренеґатом", „патриотом годованим кервавицею народа" і зисками руских товариств і „старостиньским шпіцльом", а всьо то за се, що кільком моїм бережаньским родимцям не подобало ся, що „я власним коштом через два лїта найбільше розшибав ся, щоби устроїти величаве торжество на якім би ирая з моїми старшими і молодшими товаришами віддав поклін першому поетови Галицкої Руси бл. п. Маркіянови Шашкевичови і столїтній Alma і моїй матери, яка мене виховала і тепер дїти мої виховує.

Іван Крушельницкий,
п. к. нотар в Бережанах.

„На послїдних загальних зборах „Тов. кредитового" в Тернополи посунено на листї міщансько-москвофильскі ново кандидатуру на заступника виділового. Зявляю отсим, що я з тобродіями, які мене в листу поклали, цїлковито не порозумівав ся, та дивую мене лишень, що хтось сьмів без моєї відомости, та против моєї волї (позаяк нїколи не мав і не маю намїру входити в зарядтовариства кр.) ставити мою кандидатуру.
Евген Мандичевский."
661 1—1

АДВОКАТ
Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ
отворив адвокатску канцелярию в **Тернополи при ул. Кохановского ч. 3.** (коло желїзничого двірця). 559 12—20

БЮРО БУДІВЛЯНЕ
Теодора Мельничука
в Ярославі
приймає до виконаня **плани і коштосписи церков,** каплиць, пабяній, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 539

28| Розкидайте між селян! |28

Вже вийшла з друку дуже цікава брошурка
ІВАНА ПЕТРУШЕВИЧА
п. заг.:
„Спілкові крамниці с. Рочдель"
Ціна 6 сотинів.
Висилає ся найменше 25 брошурок за попереднім надісланєм належитости, т. є. **1 К 75 сот. вже з почтою.**
Хто хоче дістати сю брошурку на оказ, най пришле в листї 1 марку за 10 сот. на адресу:
Іван Савицкий в Лукавици н. С. ч. 28, Буковина. 65[illegible]

Накл. 15.000 примірників. Накл. 15.000 примірників.

28| Розкидайте між селян! |28

Коперницкий і Сын
Дотичну: Мануфактура м. Львів, площа Галицка ч. 1.
пропав Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри амероіди по 7, 8 і 10 К найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і вище. Заравом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіжери, лупи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи лагодимо ся як найскорше і найдешевше. 4 35

Пошукую помічників
1 в дїлу цукорничого, а 1 в дїлу корінного і снїданкового
АННА МОСКВА Вижниця на Буковині. 641 3—5

Українська Накладня
Львів, ул. Вроновска 8
висилає даром свій музичний катальог. 647 3—20

Півець церковний з добрими свідоцтвами з чистим теноровим голосом глядає посади. Зголошеня *Никита Чабарин*, плян. Увїї бженської ч. 3 Львів. 661 1—2

Ученик VIII. гімн. пошукує лекциї на село. За умовленим удїлює лекциї гри на скрипках або наложить хор. Зголошеня під „Музика" poste restante Бучач. 621 4—4

Ukrainische Rundschau
виходить у Відни 15-ого кождого місяця в обемі 40 стор. вел. вісїмки і коштує річно 6 кор. Кождий свідомий і інтелїґентний Русин повинен передплачувати сю часопись, а предплату треба слати на адресу адміністрациї: Wien XVIII Antonigasse 15. Адреса редакциї: Wien, XVIII Salierigasse 34.

В будинку „Дністра"

до винаймлення від 1 жовтня 1906 помешкання по 5 комнат в партері на I. II. і III. поверсі в домі ул. Підвалє ч. 7. Склепи і пивниці в домі ул. Руска ч. 20. Ближші відомости в канцелярії „Дністра" ринок ч. 10." 667 1—15

Сею дорогою хочу для своєї доньки, панночки в посагом 4.000 К, пізнати студента університету укінченого або на укінченю з убогої родини, в цілі супружества. Справа поважно трактована. Дискреция запевнена. На анонїми не відповідаю. „П. Т." poste restante Мошків. 656 1—2

Дзі коломийки і один козачок, на фортепян, укладу Т. Пасїчинського вийшли вже в друку і суть до набуття у всїх книгарнях у Львові і Перемишли, в цїні по 30 кр. за примірник 646 7—10

Морелї заліщицкі, вибирані, рожеві, великі, до варення, а також до їдженя 3 К 60 сот., еспаньскі вишнї 3 К 70 сот. висилає в 5-кілевих коробках оплатно за післяплатою Д. і С. ВЕНКЕРТ торговець овочів в Заліщиках. 661 2—5

ОПОВІЩЕНЄ.

Замкненє рахунків і бїланс „Каси позичкової" стоваришеня зареєстрованого з ограниченою порукою в Ольшаници за рік 1905.

Членів прибуло 149, убуло 3, стан з кінцем року 1905 — 559 Уділи: З кінцем року 1904 1302 К 10 с. в році 1905 прибуло 1118 К 73 с. Стан 2420 К 83 с. Актива: 66299 К 39 с. Пасива 66149 К 18 с. Чистий виск 150 К 21 с. Фонд резервовий: 1270 К 08 с. Оборот касовий 165765 К 85 с.

Ольшаниця дня 28 червня 1906. 663 1—1

ДИРЕКЦИЯ:

С. Налисайко. Т. Доманик. І. Янович.

ПРОСИМО ПЕРЕКОНАТИ СЯ!

Одинока христіяньска реставрация з огородом

М. Барчиньскої в Жовкві

(напротив жандармерії) поручає свою кухню в домовими і здоровими стравами. Кава знаменита. Пиво окоцімске. Просить ся о численні відвідини приїжих гостий. Одинокий льокаль де суть русскі часописи. 657 2—2

Чудний успіх осягають женщини, уживаючи анґлїйского огіркового молока. Усуває з лиця по кількох днях веснянки, випрыски та инші шкіряні недуги, вигладжує морщини і надає лицю, без ушкодженя шкіри, білий, свіжий і ніжний вигляд. То средство, нагороджене на паризькій і віденьскій виставі, виперло в Анґлії та у нас швидко всякі инші средства краси. Фляшка 2 К, до того правдиве анґлїйске мило 1 К і пудер 1·20 К, огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптиці. Головний склад: Жигмонт Рукер, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брамі ч. 4; М. Шварц, аптикар, Перемишль; Райм і С-ка, Краків. 80 6 3—4

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Краснова 2·31*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави руской 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд., 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з Щирця від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.
з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Краков. 2·45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51*, 6·45, 10·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6·15*, 9·50*.
„ Яворова 6·06*, 6·55.
„ Лавочного 7·30, 2·31, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави руской 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави руской 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.
до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята),
до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні а визначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мїсцкім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 35

Купуйте книжочки на премії

для шкільної молодїжи в великім виборі, які поручає Руске Товариство Педагоґічне улиця Сикстуска ч. 47. Замовляти можна також в книгарні ім. Шевченка, ул. Театральна ч. 1.

Сьвято молодїжи!

Зближає ся час роздачи сьідоцтв. Кожда пильна дитина сподїє ся нагороди. І дїйсно дістане, бо многі Вп. Сьвященики, Учителї і Родичі купують в „Сокільскім Базари" образки сьвятих і платять по 60 с. 1 К, 3 К за сотку, а молитвенники по 30 с., 40 с., 60 і 1 К. і признавують се для пильних дїтий. Натомість старшим дїтям купують студенскі відзнаки, шапки зі синьо-жовтим денцем по 2·40 К і инші дарунки в нагороду за добрі поступи в наукї.

650 Сокільский Базар у Львові, ул. Руска ч. 1. 3—6

(Застережене право власности!)

МЕДАЛЇ

відзнаки для членів Брацтва церковного з кокардами або лентами

Бронзові штука по . . . . . 48 сот.
Посріблені . . . . . 50 „
Алюмінїові . . . . . 45 „

замовляти можна лиш в торговлї знарядів церковних

Спожарского і Устеньского

у Львові ул. Руска ч. 1.

При замовленю 50 штук висилка фрахо поодиноко не продає ся а лиш на припорученє предсїдателя Брацтва церковного. 586 7—20

Важне для літників!

В Дорі оковицї гарній, гористій, куди пливе Прут, суть до винайму в давній віллї Вп. Калуня комнати мешкальні. Вілля есть положена коло вензїзничого перестанку. На сезон закладає ся здорову домову кухню. Зголошеня устні і письменні до п. Калитчукової в Дорі. 484 7—10

ФОРТЕПЯНИ

короткі перегранї продаю від 150 зр. до 950 зр. Також продаю **ПЯНІНА** по дуже приступних цїнах. Приймаю в заміну всякі фортепяни і пянїна а також випозичаю. Поручаючись ласкавій П. Т. Публицї, остаю з глубоким поважанєм

ЙОСИФ ГАНАК

680 у Львові, ул. Личаківска ч. 4.

За 2 зр. переробляє старі матераци (з подушки) на новісїм як нові. Доділки на покрите від 50 кр. за метер. Нові волосїні матераци, обложені ватою д-ра Бішофа против молїи від 15 зр., матераци з морскої трави від 9·50, обложені ватою д-ра Бішофа від 10 зр. Кождий від 3·50 зр. в кождій цїни. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матерацїв

ИОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5.

486 27—30

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже

поручає знамениті:

Готове тїсто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, анґлїйске, здоровля і струдлеве, пачка 75 с.

ЛЄҐУМІНИ PUDDING

(легуміна для 6 осіб)

ріжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

Ванїлевий цукор по 14 сот.

Ванїлевий порошок до сос в по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах спожівочних і делікатесів, а як де нема, просимо відвести ся просто до фабрики. 513 20—39

Сьвітло церковне і столове

найлїпшої марки

охоронене запротокольованою маркою

М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"

Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор. за 100 кґ. Для церков 10% опусту.

Цїни розуміють ся лиш фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак +. **М. Ц. Н. Т.,** бо лиш таке сьвітко припоручає Народна Торговля. Сотни похвал і признань!!! 415 21—?

Цїкаве!

Самі новости суть тепер в нашім складї.

Гуцульскі постоляки на всякий вік від 1·50 до 4 корон.
Трибушони (новий винахід) по 2 кор. 40 сот.
Сокільскі шапки по 3·50 сот.
Козацкі шапки для мущин по 6 корон.
„ „ „ женщин по 4 корон.
Синьо-жовті лавцушки зі соколом по 2 корон.
Гуцульскі фартушки від 3 корон.
Гуцульскі пояси від 1 корони.
Вишивані пояси від 6 корон. 611 4—10
Гердани від 2 корон.
Переписні листки „Булви" серия по 2·50 сот.

Купити не купити а оглянути можна.

„Сокільский Базар" у Львові, улиця Руска ч. 1.

Без конкуренції.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ				ЧАЮ			
Santos добра	55	кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40	кр.	½ кґ.
Portorico prima	65	„	„ „	Moning родинна	1·60	„	„ „
Ceylon знаменита	76	„	„ „	Kaysow добірна	1·80	„	„ „
„ плянтац.	90	„	„ „	Souchong знам.	2·—	„	„ „
„ перлівка	90	„	„ „	„ найл.	2·50	„	„ „
Мокка арабска	80	„	„ „	Kintuk аромат.	3·—	„	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

Тутки цигаретові поручає Мазурґевич, Львів Скарбківска 7.

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

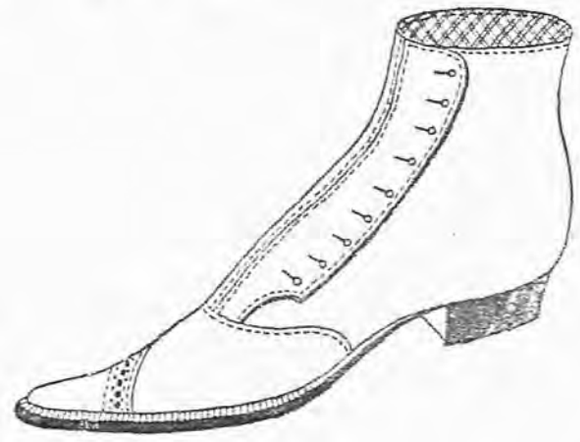
Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·90.**

Знамениті **мужескі черевики** до шнурованя пара **зр. 3·25.**

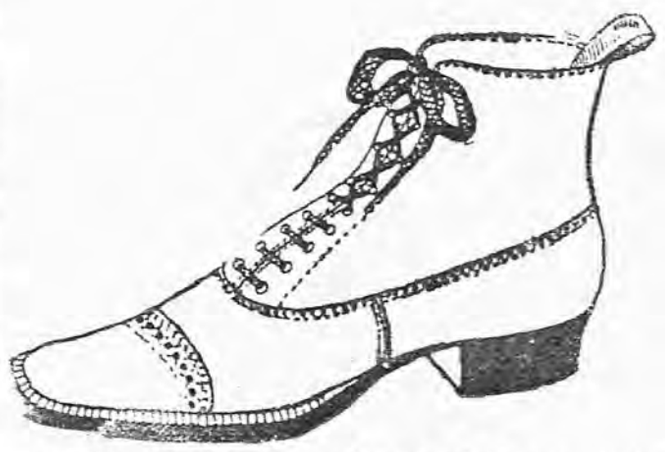
Елєґантні **мужескі черевики** із шкіри Boks з ґумою пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовенства пара **зр. 8—9.**

Дамскі елеґантні **Chevreau** до шнурованя пара **зр. 4·25.**

Одинока філія у Львові лише улиця Гетьманьска ч. 6.

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·60.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·90.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинаня пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·90.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара від **зр. 1·20.**

Вироби найбільшої фабрики обуви в цілій монархії продав

Альфред Френкель Тов. ком. 350 4—4

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манєцких] Коперника ч. 9

Ч. 127 Львів, второк 20. червня (3. липня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямации неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Просимо о вчасне відновленє передплати за місяць липень, зглядно III квартал 1906 як також о вирівнанє позісталих ще залеглостий, щоби Адміністрация не була приневолена дальшу висилку часописи застановити.

До чого се веде?

В цілій Росиї кипить наче в кітлї. Спокій в думі наче та тишина перед тучею віщує, що леда хвиля готова зірвати ся в цілій імпериї страшна буря з громами і пожежами, за котрими попливуть ріки крови. Вся суспільність росийска задрожала з обуреня після страшних відкрить бувшого товариша міністра внутрішних справ кн. Урусова. Войско росийске ворохобить ся. Народ з усіх усюдів чим-раз голоснійше і рішучійше кличе „землї і волї!" По цілій Україні (і в Поволжу) зняв ся робучий народ до страйку економічного, заостреного ще мотивами політичними. Волинь, Поділє і Бесарабія обняті страйками. Українські посли порозїздили ся втихомиряти народ на Україні та попросту молять людий, щоби гамували ся, поки радить дума, поки не покаже ся, що дума не вспіє нїчого вдїяти.

Чи застановляє ся хто з компетентних кругів у нас над тим, до чого воно готово довести? Атже руский народ в Галичинї з тої самої крови і кости, що український, і стогне так само в ярмі социяльнім, економічнім, національнім і політичнім, як український! Гнет адміністрацийний, згірдне упослїджуванє социяльне, визиск економічний, нехтованє національности — все се доходить уже до краю і виставляє терпеливість народу на страшну пробу. Народ на тисячах віч кличе „волї!", домагаючи ся справедливої виборчої реформи; рільними страйками, а по части зарібковою еміґрациєю старає ся визволитись від економічного визиску і гнету. А хоч і тут страйки заострюють ся політичними мотивами, народ під впливом інтелїґенциї заховує ся при них спокійно, так само як і на вічах. Але завдяки системі наших краєвих верховодів і центрального правительства, котре їм давно відступило неподїльну власть над руским народом, грунт в нашім краю підготовлений так, що росийска туча за леда лискавкою може перенести ся через кордон сюди.

І що-ж у нас робить ся, щоби не допустити до сего? Передовсїм зазначити треба, що вшехпольска чи, лїпше казати, вшехлайдацка преса без спину цькує польску суспільність против Русинів, а тим самим і Русинів против Поляків, так що національний антагонїзм дійшов уже до небувалого заостреня; здає ся вже, наче кождий Поляк і кождий Русин носить за поясом ніж, котрим за леда притокою готов ударити на противника. І коли на вічах комісарі перебивали бесїдникам, скоро ті лиш починали говорити що про шляхту або про страйки; коли бували випадки, що арештовано людий лише за сам оклик „ганьба"!, бо — мовляв — се нїбито є підбурюванєм против суспільних верств або против польскої народности: то безнастанні юджења такого прим. Słow-a polsk-ого або Dziennik-a, що розсївають з пальця виссані тревожні вісти, уходять цілком безкарно і без перешкоди. Виглядає навіть так, як коли би і органи ц. к. властий і урядів поступали після рецепти Słow-a polsk-ого є tutti quanti. Жандарми поводять ся з Русинами, чи то селянами чи навіть інтелїґентами, крайно самовільно, наче в державі абсолютній в часї виїмкового стану. Урядники, навіть і старости, поводять ся з селянами крайно по простацки або й брутально, наче з невільниками. На саму вість про страйк в селї з'їздять комісарі, жандарми, ба й войско для охорони нїчим не загроженого майна і житя дїдичів чи посесорів, як коли би сам страйк був уже злочином. І не чути, щоби де комісарі вдавали ся в посередництво, щоби доводити до згоди між крайно визискуваними робітниками а визискуючими дворами, тілько всюди починають зараз від арештовань і инших переслїдовань. А хоч двори без жадної перешкоди надуживають навіть фірми ц. к. товариства господарского для оборони свого стану посїданя, значить свого дотеперішного нелюдского визиску, то визискуваним робітникам не вільно нїчогісько почати для поліпшеня своєї долї.

Не потребуємо тут на доказ повисше сказаного указувати на факти, бо тих фактів повно в кождім числї „Діла".

Що-ж на те все найвисша краєва власть?... Ото, поминувши, що за її спонукою дїяли ся і по части ще дїють ся репресиї за віча, навіть із сторони державної прокураториї, довідуємо ся нинї про манїфест ц. к. намісника, котрий страйкарям, наче з гори вже засудженим злочинцям, грозить войском і вязницями! Отсе має бути лїк на страйки, викликані нездоровим станом економічним і нелюдским визиском пануючої верстви! Се має бути зарада, щоби грізна туча з-за кордону не перекинула ся до нашого краю!

І на те все мовчить правительство центральне, наче би Галичина не належала до австрийскої держави, а в додатку — мабуть також для заспокоєня краю — форсує крайно несправедливу і Русинів кривдячу реформу виборчу. Центральне правительство бачить лише горстку чеських Нїмців, за ними побиває ся, хоч анї їм анї Австриї не грозить жадне небезпеченьство з тої сторони; а руский народ єму байдуже, хоч кривда Русинів тяжко може пімстити ся на Австриї.

Неімовірний манїфест.

Деякі дневники львівскі принесли вість, що намісник, гр. Андрей Потоцкий видав під адресою селян манїфест против страйків. На вступі сего манїфесту, призначеного до масового розкиненя, намісник констатує, що і в сїм роцї треба надіяти ся вибуху аґрарних страйків, як се було в 1902 р. Тогди селяни в наслїдок страйків лише поруйнували ся, бо в лїтї не заробили нїчого і в зимі терпіли голод. Ті, котрі допустили ся переступств, були за се тяжко покарані. Супротив сего намісник радить хлопам не слухати аґітаторів, ні нїяких страйкових комітетів. Аґітатори голосять, що цісар наказав страйкувати, але се неправда. Намісник перестерігає селян, що як місцеві робітники не будуть робити, то двори спровадять собі чужих, а ті будуть робити під охороною войска. Відозва звертає дальше увагу на се, що ті, котрі не заробляють в лїтї, не будуть мати з чого жити в зимі і поучає селян, що не вільно нїкому забороняти роботу, анї відганяти других від роботи, або робити їм які перешкоди. Відозва грозить, що всякі сего рода переступства будуть строго карані. Накінець намісник доносить селянам, що вислав до старостів циркуляр, щоби мали приготовлене войско і жандармерию і що він рішив ся при їх помочи охоронити спокій за всяку цїну і недопустити до страйків.

Не знаємо, чи намісник видав або чи взагалї має видати яку відозву до селян східної Галичини в справі страйків і який має бути зміст сеї відозви. У всякім разї зміст наведеної нами відозви такий моструальний, що ми абсолютно не віримо, щоби намісник, отже державний урядник, міг важити ся на щось подібного. Вже само закінченє, в котрім сказано, що намісник рішив ся „недопустити до страйків", вказує на се, що як появила ся або має появити ся згадана відозва, то вона є чи буде містифікациєю. Може бути, що якийсь паньский комітет підщиває ся під авторітет найвисшої в краю політичної власти і пускає свої власні відозви з підписом намісника. Намісник, котрий заявив би, що при помочи войска і жандармериї не позволить хлопови жати власної пшеницї, пчихати, дихати сьвіжим воздухом і т. и. Страйкує сей, що не іде робити на чужий лан. Нинї жаден закон не силує нїкого до роботи (хиба в бригідках); отже державний урядник не може войском силувати до роботи, не може „недопускати до страйків".

Намісник має право спопуляризувати закон, має право звернути увагу на наслїдки насильств, доконуваних на страйколомах; але не має права войском тероризувати намірюючих страйкувати, не має права перестерігати хлопів перед аґітаторами, котрі намовляють хлопів до леґальної акциї в цїли підвисшеня платнї; не має права грозити хлопам, що в разї страйку пани спровадять чужих робітників. Намісник не має також права пуджати хлопів голодом в зимі, як в лїтї будуть страйкувати, бо тим він показав би, що в борбі працї з визиском, він свою власть віддає до розпорядимости одній з воюючих сторін. Намісник не має також права заповідати, що всї, неясно у відозві означені „переступства" будуть „строго карані", бо не він анї єго старости будуть судити за сї „переступства", лише суди, а у судиї не все те є переступством, що у адміністративного урядника є навіть злочином.

Окрім уступів, котрі не могли вийти з під пера державного урядника, мають бути в манїфестї аргументи, розминаючі ся з правдою. Манїфест має пригадувати, що страйком в 1902 р. хлопи лише погіршили своє материяльне положенє і що в зимі навіть голодували. Чи міг би таке говорити намісник хлопам, сьвідомим того, що страйк в 1902 р. в цілій Галичиниї потроїв доходи хлопів, заробляючих на паньских ланах, і що одноразовий той страйк запевнив в многих околицях лїпшу долю цілим генерациям зарібників?! Відозва повторяє небилицю, мов би аґітатори за страйком розповідали хлопам, що сам цісар казав страйкувати. Намісник не міг сего сказати, бож він дуже добре знає, що хоч тут і там хлопи в темних громадах так розуміли закон о знесеню заборони страйків, то жаден аґітатор не аґітував в сей спосіб за страйком. Впрочім, коли би намісник навіть звертав увагу на се, що від цісаря не прийшов жаден наказ до страйку, то заразом поучив би, що так само нї цісар нї закони н е з а б о р о н я ю т ь страйкувати.

З усїх тих причин ми не віримо, щоби намісник видав відозву з наведеним у вступі змістом, хиба що єму розходить ся о нову компромітацию галицкої адміністрациї в державній радї.

В послїдній хвили донесено нам (гляди: допись про страйки з Бережанщини), що якусь проклямацию намісника в справі страйків дїйсно розлїплюють по селах. Прихильників наших просимо, щоби як найскорше прислали нам примірник або докладний відпис проклямациї.

Страйки.

Пишуть нам з Городенщини:

Дня 11. червня с. р. розпочав ся страйк в Городенцї на двірскім обшарі бар. Ромашкана. Дві недїлї тяжкої боротьби о право чоловіка посеред найнизших верств нашої суспільности 150-ти форналїв двірских закінчило ся такими уступками зі сторони бар. Ромашкана: Жонаті робітники дістають річно о 20 корон більше, нежонаті дорослі 16 корон, менші парібки і дївчата по 10 корон більше. В лїтних шістьох місяцях дістають форналї три рази на тиждень теплу кулешу і молоко або маслянку; бохонець хлїба, денно для робітника виасигнований, має важити повний кільограм; а крім того признав бар. Ромашкан старшим слугам премію службову, а то: ті що служать понад 20 лїт, будуть діставати річно по 10 корон більше, ті, котрі служать понад 30 років, 20 корон річно. Ординация збіжа має іти на вагу, а не на мірки, і збіже має бути чільне, а на паливо 6 фір ріща. Так скінчив ся страйк. 82 арештантів, що від двох неділь сидїли по тюрмах в старостві і в судї, вступають назад у службу, а рівночасно з'їздить з Коломиї судия слїдчий, щоби проти 10-ох замкнених до слїдчої вязниці під закидом злочину з § 98. к. з. провадити на місци слїдство. Тих 10 людий остає дальше в слїдчій вязниці. Сей двонедїльний страйк був могучим зривом тої найспіднїйшої верстви, котрої не торкнуло доси жадне сьвітло нї тепло нї конституция. Се послїдний закуток, невиметений ще по наших галицких дворах, що запосить єще десь 15-им чи 16-им столїтем, де людям насипають борщу єще в цебри, бють в зуби кулаками із чотирома перстенями, сїчуть батогами на плугах, кажуть вставати пів до 4-ої зрана, а на снїданє дають чорний хлїб без всякої омасти, навіть без молока. З 50 кор. річної платнї мусїв форналь заплатити 40 кор. річно за хату; замість 12 кірців чільного збіжа дістав позад, замість 6 фір ріща давали 3 фіри бобовянки.

В боротьбі сїй було щось трагічного; вся симпатия була по сторонї сих невільників. А йшов сей робітник в тюрму так спокійно, як мученики Христові, як би се була єго служба. Голодні жінки форналїв з такою рішучостию відкидали всяке посередництво, що просто чоловіка аж жах проймав, звідки се завзятє, звідки ся одноцїльна думка явить ся посеред такої опущеної товпи.

І в дворі Ромашкана (самого Ромашкана тепер нема дома, лежить хорий в Ґаштайнї) і в старостві не зрозуміли зразу сего елєментарного руху. Офіциялїсти двірскі, що побоями і карами довгі роки з'уміли собі заслужити ласку паньску і славу енергічних і спритних дозорців, не могли не признати, що вони суть головними виновниками страйку. Не уявили собі наші власти значіня того факту, що коли бар. Ромашкан від кількох лїт спроваджує собі мазурів до роботи і дає їм молоко зрана, а на обід мяса, солонини, пшеничної муки на клюски, так що Мазури навіть продають лишне, то хоть би як тупий був руский форналь, то за кілька лїт таки мусить потягнути паралєлю поміж своїм харчем а Мазура, працюючого на тій самій ниві, а в дальшій консеквенциї поміж своїм достоїньством а достоїньством Мазура.

До того зайшов на двірскім обшарі бар Ромашкана дня 9. червня с. р. такий характеристий факт: На поли працювали разом Мазури і рускі місцеві робітники. Мазурам привезли в полудне смачну зупу, і оден Мазур, не могучи всего зїсти, відступив решту рускому робітникови. Та тут прискочила Мазурка, вихопила шальку рускому робітникови з рук і виляла зупу на землю, кажучи, що коли рускому робітникови захочує ся лїпшої зупи їсти, то най сам условить ся з бар. Ромашканом. По хвилї навезли форналї двірскі в бочках для руских робітників борщ, підбитий послїдною мукою; се цілий обід! Борщ стали виливати після тутешнього обичаю в цебри, до котрих засідати має по 15 до 16 робітників, вынимаючи зза пояса свою ложку. Мазури стали скликати руских робітників до цебрів: „цько-цько-цько!" Та мало ще сего. Робітники подражнені вернули під вечер до двора, де їм рівнож в цебри висипано несолену і майже цілком пісну ячну кашу. Се вся вечеря! Люди стали підозрівати кухарку, що виасигновану для омасти каші солонину вкрала для себе, і стали відтак вже подражнені кричати. Тут надбіг якийсь „dozorca" двірский і розігнав голодних людий по домах. В недїлю загомоніло між робітниками про страйк, а в понедїлок не явив ся нїхто з фільварчної служби до роботи. Начали ся зараз слїдства, арешти; не стало судових арештів, приладжено величезні дві казнї для 52 людий в старостві. А коли так видержано робітників через три дни, вислано їх зараз сконсигнованою жандармериєю до роботи до двора. Та ледви жандармерия віддала транспорти зарядови дібр до рук, а форналї за жандармами пішли по домах. Знов протоколи, знов арешт по 7 день; та тут наспіла депеша з Ґаштайну: „Ich finde es anzuordnen, wie folgt". Пан Ромашкан признав в 40-вім році своїх жнив людскі права для свого робітника.

Так скінчив ся страйк в Городенцї.

А тепер кілька слів до околичних сїл Городенщини.

Коли інтелїґент руский, повний любви і надїй для свого народу, кидаєсь поміж народ і в подяку за се дістає від своїх неорозумінє і здраду — не говорячи вже о погонї жандармскій і комісарскій — тогди говорите панове селяни, що се не о ваше добро ходить, а о амбіциї інтелїґента, котрих ви не подїляєте і не розумієте. Але-ж тут в сїм випадку розходило ся о вашого найменшого брата, що від голоду і побоїв стратив був уже достоїньство людске. А чого-ж ви, чернятиньскі, глушковецкі, серафинецкі, а навіть кутиковецкі люди, не підперли братів своїх, коли вони томили ся в арештах, а лавою в 500 робітника вилягли до паньских бураків? Правда, робітники городенськї здобули для себе права, але не при вашій помочи, а завдяки своїм терпінням і признаню прав людских із сторони самого Ромашкана. Так не яло ся! Солїдарність народна вимагає вже від вас жертв, від котрих і вам не вільно відтягати ся.

З Рогатинщини пишуть нам: Про страйк в Болшеві і Слобідці болшовецкій писано вже в ч. 100. „Діла". Тепер доношу про дальші поди в Болшеві і про страйк в Кунашеві.

Страйк в Болшеві перейшов в бойкот, що треває вже більше як 4 тижнї. Страйковий комітет поставив ще мірнійші условя угоди, як були вже подані в „Діли", але посесор Володислав Верещиньский не хоче пристати на жадну згоду, ба навіть не хоче годити ся на условя працї, які він сам було продиктував. Се було причиною, що дальші переговори урвали ся, а людність вже від 4 тижнів не йде до роботи на лан. Знайшли ся однак страйколоми з сусїдного села Коростовичі, що злакомили ся на заробок і в минувшім тижни вийшли до ріпаку. Діставали по 1·20—1·50 кор. денно. Цікаво, що комітет жадав також лише 1·20 кор. денно при ріпаку, а п. Верещиньский годив ся вправдї тілько платити, але без згоди і без примусу (!). Часть ріпаку поскидав хтось на дорогу. Се було причиною, що на візванє комісаря Дорожиньского намісництво прислало до Болшева 34 вояків з капітаном з 30. п. п. Відділ гузарів з Станиславова, що прибув був день передше, відійшов, бо мав баламутні, поручення.

Все войско закватирував капітан в ночи силою до хати члена комітету страйкового Івана Довбака. Доси не було в Болшеві нїяких арештовань анї карних доходжень за вибрики.

За те, до К у н а ш е в а, що є власностию А. Кшечуновича і в его власнім заряді, впроваджено цілу компанїю войска з 30. п. п. без найменшої причини. Людність застрайкувала і домагала ся малого підвисшеня платнї і урегульованя справи сїножатий, на яку копицю мають косити. Властитель навіть чу-

ти не хоче о підвисшеню. Нарід заховує ся поважно і спокійно. Лише двірскому полевому хтось вимикав в ночи трохи бараболї. Се було причиною, що урядуючий вже від 5 тижнів в Болшовецкім окрузї комісар староства п. Дорожиньский зажадав війска, котре в силї одної компанії впаковано до села. Треба було конче щось вишайти, аби військо спровадити, бо людність мимо кількох безпідставних ревізий в читальни і у сьвідомого селянина Івана Перегіньця не дала ся вивести з рівноваги. Тепер день в день переходить через Болшовець військо на страйковий терен.

Арештованьбуло доси три. З Желїбор арештувала жандармерия без правної підставы Андрея Гоя за мнимий злочин публичного насильства вимушеня (§ 98. б з. к.), котрого повітовий суд в Болщівци по переслуханю випустив на волю. Івана Кіндрата арештовано за те саме і зараз випущено. В пятницю арештовано 7 людий з Кунашева, що працювали при будові дороги Болшовець-Кунашів; бо коли до Кунашева їхали болшовецкі Жиди на роботу, хтось кинув на них грудками землї. Арештовано їх на виразне писемне поручене ком. Дорожиньского, бо жандармерия вже попекла ся з арештованем Гоя і Кіндрата і не хотїла арештувати. Арештованих задержали до понедїлка в арештї аж до переслуханя сьвідків.

До угоди годї дійти, бо двори не хотять годити ся. Замітити треба, що в Желїборах пшеложони обшару дворского вимагає від громадского уряду посьвідченя, що „на обшар двірский вільно впроваджувати чужих робітників. Се домаганє, законно не узасаднене, має на цїли ошукати Гнулів, що в Желїборах нема страйку.

Що-до вістий, в польских дневниках розголошених, що нібито в болшовецкім і бурштиньскім випали якісь заворушеня, то рішучо в тім нема нїчого правди. Противно, по всїх селах мимо провокацийного спровадженя війска всюди цїлковитий спокій. Се може потвердити ком. Дорожиньский, що весь час сидить на страйковім терени. Лише комендант станиці жандармерії в Болшівци хоче мати якісь розрухи і головно єму завдячують доколичні села, що дістали так сильні залоги війска. Що дня військо присилають без потреби. Але і військо доси не потрафило вивести людий з рівноваги.

З окрема доносять нам про страйк в К у н а ш е в і.

Кунашівский економ Мих. Новосада на кождім кроцї гнобить форналїв і робітників. Форналї мусять робити від ночи до ночи, а ще й в стайнях коло худоби поза 10-ту год. в ночи; о 1. год. о півночи знов зганяв їх вставати, а котрий спізнив ся, то мав платити корону кари. Корови жадному форналеви не вільно тримати; за те давано їм центрифуговане молоко. Форналї не хотїли того молока брати, то обіцяно їм платити по 3 К місячно за молоко, але й того їм не виплачувано. Через те, хто дослужив року, той кидав службу. З того часу економ не принимав їх до жадної роботи і навіть до роботи при гостинци не велїв їх підприємцеви принимати.

Поденним робітникам платить економ по 50 сот. хлопови, а по 40 сотиків дівці та ще й обриває при виплатї. Пасовиска для худоби нїхто не дістане за жадну цїну. Сїно дає косити за 6-ту копицю; але й то, хто хоче косити, то до 40-моргової сїножати мусить зібрати 20 моргів збіжа, так що за ту 6-ту копицю мусить єще цїлї жнива робити коло збіжа. Та ще не конець на тім: косити сїно дає пан через посередників, а ті ще й собі жадають заплати за посередництво.

Через те все ми загадали застрайкувати, щоби виторгувати собі більшу платню, пасовиско і кісьбу без відрібків при жнивах. Але поки ще почав ся страйк, приїхав в маю до села комісар Дорожиньский з двома жандармами і візвав до громадского уряду Івана Перегіня Домецкого, Івана Перегіня Луця і Фавста Перегіня. Фавста не було тогдї дома; а тим двом загрозив комісар арештом до трех місяцїв, коли будуть намовляти людий до страйку. По тім комісар відїхав, а лишив жандармів. З того часу вже нїхто не пішов до двора на роботу; ми ждали спокійно, коли візвуть нас до згоди. Мимо того прислано до села 15 жандармів.

Д. 22. червня вимикав хтось двірскому атаманови Юркови Фрейкови кілька рядів бульби. На те комендант жандармів заборонив людям сходити ся і наказав жандармам розганяти людий, як би де побачили хочби трех в купі, а коли би не хотїли розходити ся, то „bagnetem w brzuch"! Дня 24. червня прийшла вже і компанія війска, а війт Петро Хомин, з полицаєм Стасем Карасем почав їх розмищувати по хатах і відчиняв хати сам, де господаря не було дома: так зробив у Ілька Косїнка, а его жінку Лину ще хотїли арештувати за те, що сказала, що не приймає вояків. Комісар Дорожиньский засудив її за те на три доби арешту. Тепер дальше арештують людий; оттак арештовано Івана Кіндрата.

З Б о б р е ч ч и н и пишуть: Бобрецкому старості Гродзїцкому удало ся стероризувати і здеморалізувати страйкуючі громади. Миколаївскі страйколоми забрали в Городнелавичах у посесора долини на четверту копицю і ще 2 ризи ячменю обробити, за те знов городнелавскі страйколоми, що дотепер сьвітло держались, кинули ся на романівскі фільварки та зрадили романівских патріотів, котрих Гаєцкий рад би всїх виголодити.

В Кощурові арештовано Сисака, а не Лякова, як хибно донесено в ч. 123 „Діла".

А приарештовано его так: Приходить раз до него жандарм і питає: „Що робите?" А той каже: „А бачите: просушую бомби." Він просушував тогдї бульби.

Жандарм доніс о тім до староства, а п. Гродзїцкий выслав до Ів. Сисака ревізию (певно шукати за бомбами!); знайдено у него брошуру про виборчу реформу та якісь листи і приарештовано. Сисак сидить в арештї вже від 22. червня. Ревізий у нас тепер часті. Д. 22. червня трусили Петра Орлевича в Романові, Ник. Моха в Звенигородї, Йосифа Куцого у Воловім, а д. 24. червня канцелїст з двома жандармами і полїцияитом трусили підчас вечірні бобрецкого дяка Івана Коцюмбаса. Розуміє ся, що за тим іде тяганина людий то до староства, то до суду, і то в часї таких робіт, що хлоп не має часу і переспати ся. Гей, панове, схаменїть ся! Застановіть ся, до чого воно веде...

З Б е р е ж а н ь щ и н и доносять нам: Страйк вибух у всїх 3 фільварках нараївских. Дня 27. червня прийхали до Нараєва улани для успокоєня „збунтованих" селян. Прибуло їх 25, а розквартировано по 3—7 у найсьвідомійших міщан; кромі того приміщено по 2 цуги піхоти у Гр. Сендецкого в Нараєві селї і у Г. Бойка на Ланах.

Від кількох днїв треває також страйк при сїнокосах в Посухові у гр. Я. Потоцкого. Хоч селяни поводять ся цїлком спокійно і Посухів віддалений від Бережан ледви 3 км., так що в разї „бунту" можна би за пів години мати в селї цїлу залогу бережаньску, спроваджено до села трицять кілька жовнїрів і закватировано їх зразу у М. Видиша, а по тижневи у І. Гайового (оба комітетові). В четвер 28. червня наліплено в Посухові 3 плякати з антістрайковим манїфестом намісника гр. А. Потоцкого, котрий поучує селян, що неправдою є, мов би цїсар приказав страйкувати, але забуває повідомити селян, що також і н е з а к а з а в страйкувати. З того манїфесту визирає обшарник галицкий, а не ц. к. Намісник. Коло кождого плякату хропе вартівник.

Палата Радна ц. к. окружного суду в Бережанах правильно відкидає всї зажаленя арештованих страйкарів о випущене на волю з причини обави повторення злочину", а для оригінальности відкинула зажалене 3 страйкарів з Ющинівки (підгаєцкого повіту), Ст. Замкотовича, Ст. Красновского і Рожницкого на підставі § 175. у. 2. п. к., отже для обави утечі. Має ся розуміти, що в узасаднене сеї обави не вірить і сама Радна палата, бож нїхто розумний не повірить, щоби руский хлоп, привязаний над міру до родини і газдівства, покидав всьо і утїкав перед розправою, тим більше коли звичайно вироку не боїть ся, бож по більшій части, як се доказали дотеперішні страйкові розправи, жде его увільнене або, що найбільше засуд на кілька днїв арешту за якусь дрібну провину. Арештовані селяни сидять вже 8-ий тиждень, всї жонаті: оден має троє, а оден 7-еро нелїтних дїточок, на котрих нема кому заробити.

З арештованих Мужилівців випущено в послїдних днях 14; в слїдчій вязниці сидять ще 6½ Мужилівцям доручено вже акт обжалования; — в половині липня відбуде ся розправа і потреває кілька днїв.

Бунт.

О рускі мандати.

Дня 2. липня в полудне відбула ся в парлямеитї конференция в справі руских мандатів з Галичини. В конференциї взяли участь п. п. В а с и л ь к о, д-р К р а м а р ж, д-р Ш у с т е р ш і ц і д-р Г л о м б і н ь с к и й. П. В а с и л ь к о в довшій бесїдї зазначив, що з 27 мандатів призначених для Русинів, лише 18 мандатів припаде на певно Русинам, в осталих же 9 східно-галицких виборчих округах, з котрих мають бути вибрані по два Русини, другий руский мандат з причини пропорционального виборчого права є непевний. Д-р К р а м а р ж заявив, що готов в сій справі посередничити в переговорах між Русинами і Поляками, однак на се потрібно більше часу, тому наради над Галичиною в комісії виборчої реформи повинні бути на разї усунені з дневного порядку.

На засїданю в и б о р ч о ї к о м і с и ї, котре рівнож відбуло ся дня 2. с. м. забрав голос між иншими п. Бобжиньский і доказував, що поділ на виборчі округи предложений комісиї є вислїдком утомної працї, яка мала на метї обмежити виборчі борби між Русинами а Поляками. Предложене Гавча не забезпечувало нїякій сторонї в поодиноких виборчих округах мандату, так, що можна було згори сподївати ся острої виборчої борби. В предложению Гогенльогого руске населене там, де воно є в переважній більшости, згуртовано в окремі виборчі округи, а рівночасно польскі виборчі округи утворено тільки з таких судових повітів і міст, де є польске населене в більшости. Поляки не улякли ся навіть такого немилого для них средства, як вилученя з поодиноких руских округів деяких округів польских, а в самбірскім повітї навіть сїл, а то на те, щоби число польскої людности в руских округах обнизити понизше 25 процент, а тим самим забезпечити вибір в тих округах двох руских послів, зглядно, щоби в той спосіб забезпечити Русинам 27 мандатів. Бесїдник був переконаний, що Русини з'уміють сю працю оцінити. Однак п. Василько зійшов з того одинокого становища, на якім опираючись, можна перевести поділ виборчих округів, именно оминув статистику, а зажадав для Русинів иншого забезпечеия. Супроти того бесїдник мусить порушити квестию, чи 75 мандатів, які мають припасти Полякам, є цїлком певні, а передусїм чи 11 мандатів з східної Галичини дійсно припаде Полякам? Знавці галицких відносин не вважають тих мандатів цїлком певними для Поляків, а то тому, що навіть серед Поляків можуть найти ся виборці, котрі з соціяльних зглядів підуть з Русинами (і бесїдник сподївае ся навіть сего), а подруге і тому, що до польскої людности вчислено і Жидів, на котрих Поляки супротив змагаючого ся соиіїстичного руху в Галичині не можуть вже на певно числити.

П. Василько признає вправдї, що в повітах, де Русини мають вибирати по 2 послів, польска людність не виносить 25 процент. Колиж він хоче в тім зглядї сотворити ще більшу статистичну певність, то Поляки пристануть, щоби з тих округів вилучити ще деякі польскі міста і села і прилучити їх до польских округів. Що-до того, щоби Галичину дїлити на ріжні обшари з огляду на засаду репрезентації меншости, то поділ такий уважає бесїдник неможливим. П. В а с и л ь к о заявляє, що колиб Русини дійсно одержали всї признані їм 27 мандатів, то і тодї оден руский мандат припадав би на 114.000, а оден польский на 53.000 мешканців! Коли в західній Галичині виборчий округ має 106.000, а найбільше 158.000 мешканців, то у східній Галичині найменші виборчі округи мають 167.000 (отже більше, ніж найбільші округи західної Галичини), а число то доходить до 287.000. Се відношене є прямо монструальне. Бар. Гавч проєктував для Галичини 88 мандатів, а з сего придїлено Русинам 27, хоч се ще не заспокоювало їх бажань. Всеж таки бар. Гавч — се одинокий міністер, котрий був гадки, що супроти Русинів треба бути справедливим. Слїдуюче правительство дбало лиш про те, як би то утихомирити польске коло. І так повстали горендальні пропозициї Гогенльогого, котрі є еляборатом польского кола, санкционованим правительством. Бесїдник наводить цїлий ряд статистичних дат на доказ, як тяжко Русинів покривджено. Говорить ся голосно, що у східній Галичині треба взяти в охорону польску меншість, а цїлком призабуто на 100.000 Русинів поселених в західній Галичині! А дальше: в с х і д н і й Г а л и ч и н і п і в т о р а м і л ї о н а П о л я к і в д і с т а є 33 м а н д а т и, а т р и м і л ї о н и Р у с и н і в — 27 м а н д а т і в! Алеж бо і сеї цифри Русини в дійсности не осягнуть. Безсторонні посли, як п. п. Крамарж і Шустершіц, не можуть самі заперечити, що з признаних 27 мандатів, 9 є непевних. Всї сїльскі „поваги" в східній Галичині з виїмкою сьвящеників, є в руках галицких потентатів. Вся власть є в руках шинкарів, дїдичів і управителїв двірских. Цїлий кредит — в руках шинкарів. Робітників виплачує ся квитками, які лиш у шинкаря можна зреалїзувати. Серед таких впливів і условин якже можливий вибір Русина? Треба отже жадати, щоби що-до непевних 9 мандатів в дотичних округах вилучити ще дальші нерускі громади, або треба з тих 9 округів утворити 18 виборчих округів так, щоби Русини мали запевнених своїх 18 послів. Коли Поляки на се не згодять ся, то дадуть доказ, що навіть 27 мандатів не хотять Русинам дати і що лише їх коштом бавлять ся. Бесїдник звертає ся до иных сторонництв з запитом, чи в сій забавці хотять також взяти участь. Вкінци заявляє бесїдник, що він є одиноким Русином, що пристає на 27 мандатів, однак рішучо не міг би взяти участи анї в працях комісиї анї в працях палати, колиб тих 27 мандатів Русинам дійсно не забезпечено. П. С т а р ж и н ь с к и й зазначив, що більшість комісиї хоче забезпечити Русинам 27 мандатів, а супроти того спір, який тут вивязав ся, є безпредметовий. Вже зазначено з польскої сторони, що Полякам грозить небезпека, бо в дійсности готові Русини вибороти більше, ніж 27 мандатів. Однак рішене в сій справі Поляки радо складають в руки комісиї. Розділене числа мандатів у відношеню до числа мешканців не є так дуже нечуване: в Німеччині і Англії є в сім зглядї ще більші ріжниці. Осередок політичного житя лежить в тім, що всї сторонництва стараютъ ся зискати на впливі, і не можна жадати від Поляків, щоби свій фактично посїданий вплив посьвятили для виборчої реформи або для иных цїлий. Поляки будуть старати ся не лиш удержати свій вплив, але й ще его в легальний спосіб розширити. П. К р а м а р ж заявляє, що через відповідне угрупованє виборчих округів буде можна Русинам забезпечити їх мандати. Супротив заяви Поляків, що готові є в сім напрямі сповнити бажаня Русинів, бесїдник ставить внесене, щоби голосованє над поділом виборчих округів на разї відрочити, аби тимчасом можна виготовити поправки що-до заквестіонованих виборчих округів на користь Русинів. П. А б р а г а м о в и ч заявляє, що національних відносин в Галичині між Поляками а Русинами не можна порівнувати з иншими, б о т у т п а н у є ц і л к о в и т а з г о д а (?! *Red.*), а лише підчас виборів чужі живла спричинюють невзгодини. Такі відмеженя народностий, як є в Чехії і на Мораві, у нас неможливі, тому конечна є система пропорціональних виборів. Вкінци предсїдатель П л ь о й заявив, що на загальне бажанє відрочує дальші наради над Галичиною.

Жандармська самоволя.

[*Допись.*]

В понедїлок рано вертав я пішки з Винник до Львова. Падав дощ; тому я схоронив ся на хвилю в придорожній шопі коло коршми. Мав я з собою палицю з топірцем якої деколи доконче потрібно в тих реґіонах.

Не ждав я довго; приходять два жандарми. Один дрібку підхмелений. Посїдали, поглянули кілька разів на мою палицю тай один з них каже „Z a k a z a n a r z e c z"... і показує пальцем на мою палицю. — „Proszę oddać laskę" — Віддаю. — „Czy pan wie, że takiej laski nie wolno nosić" — Ні, не знаю... Нараз „Czem pan jesteś" — Студент фільософії — „Proszę o legitymacyę" — Віддаю.

Мій кербер переглянув легітимацию тай до мене: „To nie pańska legitymacya... powiedz pan, czem pan jesteś... szewc, krawiec? Я мовчу. Кербер з'іритований говорить дальше: „Ja pana znam, pan mi się tamtego roku przedstawiałeś, jako kancelista" Всьміхаю ся... szewc, krawiec. kancelista... — Кербер дальше: „Ale my się przekonamy."

„Добре, кажу, підуть люди з Винник тай переконають вас."

Ждемо. Кербер горлає про свою жандармську власть, про параґрафи і т. п. а я в глубокій адорациї слухаю єго вимови. Що хвиля вибігаю на улицю, чи не стріну знакомих людий. Нїхто не надходить.

Вертаю в своє чистилище, виймаю нотес і прошу обох жандармів о „честі імена" — „Antoni Witoszyński, postenfirer... *Józef* Sigele". „Дякую". Иду відтак до робітників, що зійшлись підчас жандармської лайки і прошу, щоб подали менї свої імена (яко сьвідки). Один легітимує ся передімною, що він вандрівний чоловік... а решта „братії" втїкає (дословно.) Кількох остає і приглядають ся „w przyzwoitem oddaleniu."

Тут підбігає до мене мій кербер (Witoszyński) і кричить: „Co!, pan będziesz świadków na mnie spisywać (зо 2 мінутї жандармської проповіди в крайно бурливім тонї) Ja panu pokażę swoje prawo. Тут кербер хватає мене за ковнїр і тягне зі собою поза шолу, мабуть на те, аби показати „своє право". Догадуюсь того „блаженьства" і видираюсь з рук кербера. Тодї він здіймає свій карабін з настромленим багнетом, наставляє єго до моїх грудий і... зачинає орацию:

„Nikt tu nie ma prawa, tylko ja... czy pan wiesz to; ja panu pokaże." Пізнаю, що мій підхмелений, лютий кербер, щось за остро починає. Жду мовчки поки мій солоденький не скінчить „казаня."

Скінчилось „казане." В ту саму мить надходить дорогою з Винник мій знакомий Федір Голїян (кравець). Почув він жандармську лайку, підходить до нас тай каже жандармови:

„Не мучте чоловіка, маєте легітимацию, тай я можу посьвідчити, що він студент..."

Мій Witoszyński зблід і побіг не свій у корчму. По хвили вибіг і каже: „Chodź pan ze mną na posterunek."

Нїчого робити. Йдем ми оба з Голїяном на постерунок. Але тут нова несподїванка. Вітошиньский випихає Голїяна за двері, (хоть той видирає ся і протестує) і лишає ся зі мною сам... Мій Ти Боже!!

Пан постенфірер зачинає нову орацию. Кидає до мене книжками, аж листки розлїтають ся, горлає, підскакує до мене, мабуть на те, щоб тільки вивести мене з рівноваги. Я пізнав єго спасительні заміри і мовчу. Тай що тут впрочім говорити до роз'яреного чоловіка.

Поскакав він кілька мінут, віддає менї легітимацию тай каже „достойно": „Możesz pan iść."

Взяв я легітимацию тай біжу до Львова, до жандармської команди і... тут довідуюсь, що мій W i t o s z y ń s k i називає ся Якуб Сьвістонь...

В команді обіцяли менї заопікуватись моїм добровільним опікуном. Поживемо побачимо.

Ось вам ціла жандармська епопея. Богато їх в нашій Галичині, аж за богато. Чого тут чоловік не пережиє! За дурну палицю готові тебе навіть карати. Горожани! Не вільно носити палиці... Мій Боже, до чого то єще в нас дійде в нещасливій Галичині!

Филип Мисько, студент фільософії.

З Росиї.

Нове мінїстерство?

Послїдні два числа „Громадської Думки" (138 і 139) приносять звістки про уступленє кабінету Горемикіна й чове п і в п а р л я м е н т а р н е мінїстерство з такою певністю, як би се вже не підлягало нїякому сумнївови. І так петербурський кореспондент „Гр. Думки" телеґрафує до ч. 138, що президентови думи Муромцеву припоручено зложити новий кабінет, в який увійшли би посли проф. Мілюков, кн. Урусов, Стахович і гр. Гейден, а також сенатор Коні; мінїстрів війни, фльоти, двора і заграничних справ іменував би сам цар. Значить, усї парляментаристи, що мали би ввійти до нового мінїстерства, належать до правих, або до правого крила центра.

Привитавши сю звістку свого кореспондента в тім самім числї короткою вступною статею, „Гр. Думка" в слїдуючім числї доводить, що в сій звістцї нема нїчого неможливого, тим більше, що вже і в державній Радї (Государственный Совѣтъ) йшла мова про те, аби ухвалити кабінетови Горемикіна вотум иедовіря. Инша річ, чи зможе дума працювати з новим мінїстерством, коли воно буде зложене з висше названих кандидатів. На се „Гр. Думка" *відповідає*: „Навряд. Мінїстерство з названих кандидатів, коли вони згодять ся бути мінїстрами, не буде мінїстерством б і л ь ш о с т и членів думи, а м і ш а н и м, і на добру злагоду між думою та ним рахувати не можна, хоч безперечно що робота в думі навіть і при такім мінїстерстві йти-ме, особливо в перших часах, не так, як до сего часу. Але пристати на таке мінїстерство дума навряд чи пристане. Вона повинна добивати ся справжнього парляментарного мінїстерства. Тільки при такім мінїстерстві робота думи може бути користна, бо при мінїстерстві „мішанім" провести в

житє широкі реформи, без яких годї обійти ся, — не можна",

Потверджения або запереченя донесеня „Гр. Думки" треба сподївати ся в найближших днях.

З державної думи.

Петербург. Дума радила над приписами закону о зборах. Проф. Ковалевский виголосив довшу бесїду, в котрій покликував ся на закони инших европейских держав та остро критикував проєкт комісиї зложеної виключно з кадетів, в котрім укорочує ся права робітників. Бесїдник є за формою принятою в англїйскім законодавстві, котре зовсїм не говорить о зборах, лиш дає право кождому горожанинови перебувати і промовляти, де єму сподобає ся. В справі знесеня кари смерти промовляв проф. Кузьмин-Караваєв, і заявив ся за знесенєм єї. Сему противить ся мінїстер внутрішних справ вказуючи на Сполучені Держави, де з огляду на зріст анархізму заведено на ново кару смерти: (*Окрики: Досить! Убийник Шмідта!*) Хотїв промовляти прокуратор армії Павлов, але серед загального заколоту не міг прийти до слова. Лївиця кричить: Не хочемо слухати рабівників, убийників і лупіїв! Павлов виходить з салї. Гайден і Волконьский протестують проти поведеня лївиці. Розпочато на ново дискусию, в котрій Набоков і Родічев заявляють ся рівнож за знесенєм кари смерти.

(Телєграми.)

Берлїн. Окрім клопотів з військовими бунтами, росийскі власти мають великий клопіт з аграрними заворушенями. Населенє кільканацяти місцевостий збирає ся звичайно разом і сьпіваючи революцийні пісни палить і нищить державні домени і паньскі двори. Найгірше дїє ся в тульскій губернії. Там хлопи в 6 округах рівночасно вигнали всїх панів. В ночи з 29 на 30 червня напали на двір кн. Голїцина в епіфаньскім окрузї. Не діждавши ся війска, князь утїк з родиною до Тули. Дві компанії війска, котрі надійшли з Тули, не могли нїчого зробити, бо у хлопів була більша сила. В богородскім окрузї драгони ударили на велику ватагу хлопів узброєних в серпи, лопати, а навіть карабіни. Хлопи розігнали драгонів.

Відень. Вислана до Білостока слїдча комісия мінїстерства внутрішних справ зарядила судове слїдство против 4 урядників полїциї і 14 полїцаїв, яко головних виновників заворушень. Стверджено, що вони брали чинну участь в органїзованю погрому і в рабунках.

Одеса. Замість 12 росийских пароходів, котрі правильно курсували між портами Чорного моря, курсують лише два пароходи обсаджені війском. Росийскі пароходи, курсуючі між Одесою а Галацом здержали службу з причини заворушень.

Тифлїс. Війска, котрі збунтували ся в Батумі, будуть перенесені до фиваняскої губернії. Цар рішив ся вислати до Батуму одного з своїх ад'ютантів, щоби там розслїдив причини заворушень.

Берлїн. Сюди доносять з Києва, що ґенерал-губернатор Сухомлинов прогнав з Києва на час стану облоги кількасот хулїганів.

Петербург. Нині розпічне ся процес проти увязнених в грудни мин. р. членів робітничої ради. Є 36 увязнених, між ними презес ради, Хрусталев. Всї є обжаловані о роздаване оружя і підбурюване до ворохобнї. Серед робітників панує велике заворушенє. Власти сконсигнували значну силу війска.

Петербург. Мінїстер внутрішних справ вніс до думи проєкт о признанє правительству 140 мілїонів рублїв на запомоги для людности потерпівшої через неврожаї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Австрийска делєгация.

Відень. Дня 2. с. м. відбуло ся плєнарне засїданє австрийскої делєгациї в справі військового ординарию. Мінїстер війни Пітрайх, заявив, що всї обави о нарушенє єдности армії є безпідставні. Рішаючі сфери стремлять до того, щоби обі держави могли і дальше спільно дїлати. Вкінци принято військовий буджет і ординарию при чім кількох бесїдників домагало ся більшого узгляднюваня рільників при доставах і закупні ремонт. Слїдуюче засїданє нині. На дневнім порядку буде буджет мінїстерства заграничних справ, маринарки і инші неполагоджені позициї.

Відроченє обрад.

Відень. В Відни і в Будапештї намірюють відрочити угодові наради до кінця літа, бо і так цїсаря, котрий мусить бути поінформований о кождім кроцї, нема тепер у Відни.

З Угорщини.

Будапешт. Партия независимости хоче проєкт адреси змінити так, щоби її засади, головно її становище в справі військовій були ясно означені На нарадах, що з тої нагоди відбули ся, зажадали радикали ревізиї цїлої програми партиї. Немадярскі народности предложуть окрему адресу.

Анархізм в Еспанії.

Мадрит. Карабінєри знайшли коло місцевости Бабос покинену пачкарями скриню з мавсерівскими карабінами, спровадженими з Франциї.

НОВИНКИ.

— **Конституцийні свободи в інтерпретациї бережаньского старости.** Бережаньский староста граф Дзєдушицкі славний уже зі своїх безправних і самовільних заряджень у відношеню до руских горожан. Понизше подаємо оден зразок єго урядованя, що сьвідчить про безмежність східно-галицкої погани.

Село Городище бережаньского повіта просило трема наворотами о дозвіл на віче в справі виборчої реформи і т р и рази староста безправно заборонив віче, мотивуючи заказ короткою формулкою: „понеже заходить обава, що спокій публичний зістане нарушений". На чім опирає староста сю „обаву", сего нїхто не довідаєсь, сего і нїкому по думцї старости не треба знати. Є „обава" і кінець. В цїлім повітї нема „обави", всюди відбули ся віча спокійно, лише в Городищи виринула якась „обава". Додаймо ще, що всї закази приходили день перед вічем, так що годї було повідомити селян, котрі сходились даром і розходили ся, роздумуючи, що то за „обава" настрашила ц. к. старосту. Против третого заказу внесло 183 селян зажаленє до ц. к. намісника на постійне відбиранє їм права зборів. Замість розглянути слушність сего зажаленя, власть галицка ось що видумала: зебажалось їй провірити автентичність 183 підписів селян і нуже кликали сетян д о Б е р е ж а н, до староства, на переслуханє. І йдуть селяни 5 м и л ь, в горячий час робіт, щоби сповнити приказ власти. Дня 2. червня завізвано 33 с е л я н, дня 15. червня 98 с е л я н, дня 28. червня дальших 26. Завізваня видає і переслухує п. Яцковскі, м а н ї п у л я ц и й н и й урядник староства, „к а р н и й с у д и я" бережаньского староства, що немаючи понятя о законї, урядує „по свому закону", Сам факт говорить за себе. Безправство і шикана тут прямо горендальні. Так що-ж дїяти, коли се робить цїсарский намісник і єго вірний помічник, сьвіжо за нищенє Русинів іменований совітником!

— **Ще про станиславівского епископа.** Недавно повторили ми за польскими часописями чутку, що львівский арцибіскуп Більчевский вніс жалобу до Риму на руского епископа в Станиславові, о. Хомишина, закидуючи єму агресивність супроти польского духовеньства. Онодїшна „Gazeta narodowa" на основі мнимих автентичних інформаций дементує сю вість і обертає кота хвостом, бо каже, що то рускі часописи перші донесли про жалобу кс. Більчевского. В інтересї правди мусимо зазначити, що тота чутка виринула вперве якраз в „Gazet-ї narodow-ій" а рівночасно підхопив ї та підмастив денунцияторским сосом хрунївский „Руский селянин" (шануючи сонїчко сьвяте тай наших чесних читачів!), котрий як звісно, виручує польскі ґазети в антируских падлюцтвах, яких вже навіть польскі редактори стидають ся. Ми сю чутку лише зареєстрували, а боронили еп. Хомишина о стілько, о скілько добачували в тій справі гакатистичну акцию против Русинів, яку польске духовеньство на команду арцибіскупа Більчевского розвело (се стверджують безчисленні факти) в послїдних часах у східній Галичині. Впрочім можливо, що dementi „Gazet-и narodow-ої" є наслїдком компромітациї, на яку виставив себе арцибіскуп Більчевский, обжаловуючи руского епископа перед Римом, на що вказують нові напасти на особу станиславівского епископа згаданого (цур та пек єму!) „Руского селянина". Та дальшу оборону о. Хомишина перед клеветами хрунївскої онучки лишаємо „Ниві" і подібним клєрикальним органам.

— **Наша артистка в Америцї.** Славно звісна наша землячка, панна Саломея Крушельницка виступає тепер в опері в столици Бразилії, Ріо де Жанейро. Нашій редакциї надіслано одно число великого місцевого дневника „El Dianio", в котрім знаходимо на першій сторонї портрет артистки і статю п. з. „Con la gran artista", де автор висказує ся з великими похвалами про „la condesa Kruschiniski". В Ріо Жанейро забавить наша землячка до кінця серпня с. р.

— **Недїльний фестин львівского „Сокола"** в Пустомитах відбув ся лише завдяки першому дневи місяця. Львівскі гості в числї около 200 осіб виїхали зі Львова і прибули до Пустомит з дощем. Задля невпинно падаючого дощу не могли і забави розвинути ся так, як було в пляні їх перевести, до чого призначені були чотири начальники гімнастичних вправ „Сокола", котрі приїхали до Пустомит з цїлим арсеналом приборів до забави. Загально подобали ся оригінальні перегони за нагородами на мету 100 кроків: пань, і мужчин, а передовсїм перегони в мішках і з краватками. Фотографії a la minut функционували дуже добре мимо непогоди, почта, томболя, льоси щастя, продукциї хору і ин. доповняло цїлости. Гості мали нагоду пересьвідчити ся, що рекляма сеї прогулки не була пустословна. На жаль лише не грала орхестра 15. п. п., але ветеранів, бо замовлена військова орхестра в послїдній хвилї дістала приказ грати на кіньских перегонах, а всї прочі військові орхестри були замовлені.

— „**Всесьвіт і людство.** Чуда природи і людскі дїла. Істория дослїдів над природою і закріпощенє сил природи до служби народам". Отсе книжка, видана К р е м е р о м у спілцї з фаховими нїмецкими новагами науки. До чотирох літ розійшло ся між Нїмцями 200.000 примірників. Тепер є намір видати сю книжку в рускім перекладї. Зміст книжки такий: В першій части подана істория дослїдів над земною корою, між иншим перебіг повставаня гір, вулканїчного дїланя, бурі, дїланє води і вітру, вкінци вплив поволи поступаючих дослїдів над земною корою на духову людску культуру чоловіка і на переміну наших поглядів на сьвіт. В другій части подає ся історию повставаня і розвою людского рода на підставі найновійших дослїдів. На підставі висліджів порівнуючої анатомії, історії розвою і палєонтольогії показує ся дорогу, по якій людство видобуло ся на володаря землї з низького зьвіринного стану. В безперервній звязи з попереднім роздїлом стоять два слїдуючі, що поясняють загально і в подробицях так цїкавий розвій сьвіта зьвіринного і ростинного від первісної форми аж до нинїшного єго вигляду. Дальша часть подає історию дослїдів над поверхнею землї. Тут подає ся історию подорожий для дослїдів всїх часів і всїх народів і значінє їх для людского поступу. До сеї части долучає ся ще два менші роздїли про дослїди над морем і другий про дослїди над атмосферою нашої планети, де поясняє ся між иншим також питаня: який є вигляд, величина і густота землї, що то є приплив і відплив, магнетні і елєктричні сили землї і ин. В слїдуючій части подана істория дослїдів над всесьвітом і огляд повільного єго повставаня. Доповненєм до сеї части є розвідка, як повстав наш калєндар і про помічні средства, якими послугують ся дослїдники! Послїдна часть займає ся історією дослїдів над силами природи і її закріпощенєм до служби народам. Тут вказує ся на поступи, які поробленo на поли хемії, фізики і взагалї подає ся хід розвою техніки, почавши від примітивних початків перших людий аж до сучасних чудес пари і елєктрики. В додатках (з малюнками) уживає ся зовсїм нової системи, котрою улекшує ся зрозуміне тяжких природних питань тим, що подає ся перед очи поодинокі стадії розвою, які пластично і зовсїм докладно віддають появи природи. Книжки захвалювати не треба, бо вона сама за себе говорить. Обем її буде виносити пять грубих томів, около 2400 стор. звиш 2000 відбиток і 200 додатків в красках, а коштувати-ме лиш 100 кор. Щоби і менше засібним дати спромогу набути сю цїнну книжку, то вона вийшла би в 100 зошитах, з котрих три перші крім додатків мали би по 16 стор. (два аркуші) а всї дальші по 24 стор. (три аркуші). Зошити виходили би кождого 1-го 15-го кождого місяця, а передплата виносила би місячно 2 кор., а чверть річно 6 кор. — Тому, що ся книжка для нашої публики буде новиною і як на Русинів за дорога, а не знати як публика її прийме, упрашає ся уклінно тих, що мали би охоту п е р е д п л а ч у в а т и ц і л у к н и ж к у, зголошувати ся на адресу: Б о г д а н К о н ч е в и ч, Ц е н і в п. К о з о в а. Таке замовленє обовязує кождого до передплачуваня цїлої книжки. Коли знайде ся відповідне число передплатників, книжка стане зараз виходити. Анонси на окладинки прийме ся.

Дрібні вісти. Наслїдком розпорядженя мінїстра просьвіти рік шкільний в середних і рівнорядних заведеннях, а також в народних і видїлових скінчить ся 14. липня с. р.

— Д-р Роман Барович іменований надзвичайним професором хірургії на львівскім университеті.

— Начальний директор почт і телєграфів для Галичини Іван Любич Сеферович повернув із Відня і обійняв урядованє.

— Цісар надав секцийному радникови в мінистерстві внутрішних справ, Вол. Деникевичеви титул і характер мінїстериального радника.

— В селї Добротвори взаїнсько о повіта знищив пожар онодї в ночи около 30 домів, причім згоріло також більоро людий.

З товариств:

Попис учениць музичної школи „Станислава Монюшка" відбуде ся в комнатах тов. „Руска Бесїда", ул. Голуховского ч. 4, в четвер 5. с. м. о год. 6 вечером. Вступ вільний.

Бібліографія:

— **Д. Січинський:** „У м е н е б у в к о х а н и й к р а й", пісня на тенор або сопран в супроводї фортепияна. Цїна 80 сот. Головний склад: Українська Накладня у Львові ул. Вровновска 8. Дістати можна також в кождій книгарні. — Се одна з тих пісень, що не тілько в нашій, але і в загальній літературі музичній займе безперечно одно з перших місць. Зложена мабуть уже давнїйше до прехорошого перелицьованого Кримським стишка Гайного: Ich hatte einst ein schönes Vaterland, не була звісна нам задля того що нїгде її ще не сьпівано навіть і з манускрипту. Безпретенсіональна, а така повна душі медьодня, не вишукана, лиш чисто-звучно звязана гармонія — отсе цїни сеї перлини пісні. Квінтове закінченє: „та то в ві сні", характеризує, як зрозуміло відчув автор поезию. Пісня ся задля таких прикмет своїх стане незабаром у репертуарі наших сьпіваків. Се їй вповні належить ся. — *Б.*

✝ Померли:

— **Гриць Покотило**, окінчений студент прав і фільозофії, член тов. „Просьвіти", „Академічної Громади", „Сокола", тов. ім. Котляревского і „Бояна" у Львові, основатель многих читалень і „Січий" в Сокальщині, упокоїв ся в Микуличині 2. с. м. в 29. році житя. Покійний був одним із визначнійших руских академиків, що кермуючись народними ідеалами, рвав ся до праці на всїх парцах народної ниви. Нашу часопись спомагав від часу до часу дописями з народного руху і фейлєтонами. На жаль грудна недуга напосїлась на покійного від довшого часу і мимо лїченя в Закопанім та инших лїчничих заведеннях скосила многонадїйного молодця. Похорон відбуде ся 4 с. м. з полудня. Земля єму пером!

Конкурси Бурс.

Інтернат учительской семинариї в Самборі прийме 100 учеників. Услівя: 1) Кандидати 3. і 4. року приняті будуть лише за стипендию; ученики 2. року доплачують до стипендиї по 4 К місячно, з 1. року по 8 К, а з приготовляючого курсу по 10 К місячно; ученики 1. і 2. року з відзначаючим поступом не доплачують нїчого. 2) Приняті до інтернату складають при вступі безусловно 26 К; 3) мають мати 6 пар біля, 6 простирал, 6 пошевок, 6 ручників, 6 хусточок до носа, 2 пари нових чобіт, 2 цїлі одяги і зимове пальто, подушку, молитовник, гребінь, щітки, ложку, вилки, ніж і скриню; білє має бути значене. Поданя треба вносити до 18. л и п н я до Д и р е к ц и ї у ч и т. с е м и н а р и ї в С а м б о р і. До поданя долучити треба шкільне сьвідоцтво і заяву родичів, потверджену громадскою зверхностию, що родичі зобовязують ся платити точно з гори місячну доплату. Бувші питомці інтернату мають першенство, коли викажуть ся добрим сьвідоцтвом. Учеників, котрі мають ближше до инших учит. семинарий, інтернат не прийме.

Бурса в Снятинї прийме 30 учешків, а крім того одного ученика з 4. кляси реальної безплатно на інструктора, котрий би умів удїляти питомцям науку французского язика і математики. Бурса прийме лише добрих, пильних і з д о р о в и х учеників з школи реальної і кількох з 4. класи народних шкіл, котрі опісля хотять ходити до шкіл середних. Услівя приняти: 1) Батько ся опікун має бути членом Тов-а Руской Бурси в Снятинї і платити місячно по 1 К вкладки; 2) місячна оплата 20—5 К готівкою або віктуалами; 3) за зужите інвентаря і за пране 7 К одноразово; 4) ученик має мати 6 пар біля, 4 простирала, 2 пошевки, 2 ручники, 4 хусточки, 6 пар шкарпиток або онучок, подушку, ковдру або верету, добре убране і 2 пари обуви; білє має бути значене. Поданя треба в н о с и т и н а й д а л ь ш е д о 15. с е р п н я н а р у к и о. Ф и л. О г о н о в с к о г о, с о в і т н и к а і п а р о х а в С н я т и н ї. До поданя долучити треба: сьвідоцтво шкільне, метрику хрещеня, сьвідоцтво убожества, підписане парохом і громадским урядом, та переписну картку на відповідь. Сьвящеників, особливо снятиньского повіту, просить ся о оголошенє сего конкурсу в церкві.

Надіслане.

Розкидайте між селян! Розкидайте між селян!

Наклад 15.000 примірників. Наклад 15.000 примірників.

Вже вийшла з друку дуже цїкава брошурка

ІВАНА ПЕТРУШЕВИЧА

п. наг.:

„Спілкові крамниці с. Рочдель"

Цїна 6 сотиків.

Висилає ся найменше 25 брошурок за попереднім надісланем належитости, т. є. 1 К 75 сот. вже з почтою.

Хто хоче дістати сю брошурку на оказ, най пришле в листї 1 марку за 10 сот. на адресу:

Іван Савицкий в Лукавици н. С. ч. 28, Буковина. 65ºa 3—5

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивоварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як вездї. В льокалї всї рускі дневники.

З поважанєм

576 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Копериницкий і Сини

оптики і механіки у Львові площа Галицка ч. 1. против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найдешші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пізьні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвінери, люпи і всїкі инші прибори оптичні. Всїкі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Морелї вежні, до вареня і на стіл 3 К 60 с., еспаньскі вишні 3 К 70 сот., щодень сьвіжо рвані, висилає в 5-кілевих кошиках оплатно за післяплатою **І. Наглєр,** висилкова фірма в Залїщиках 670 1—4

Ученик VI. кл., відзначаючий, вправний інстр. шукає лекциї в гірскій околици на час ферий або і зараз. Ласкаві зголошеня під адресою: „С. А. М." Зборів, poste restante. 671 1—3

Потреба свічас до заряду дому женщини загідної вдачи (бо суть діти сироти). Зголошеня під адресою: Приходство Ожомля коло Судової Вишні. 673 1—4

Розгірче (почта і стация вед. Любинці в. Стрия) шукує зараз предприємцю до будови нової церкви мурованої. — Зголоситись в дотичнім уряді парох. 1—3 674

Ученик VI. кляси гімн. шукує лекциї на час ферий і шкільного року 1906/7. Просить о подане услівій. Миколай Бадев, ученик VI. кл. гімн. у Львові ул. Мохнацкого ч. 29. 677 1—3

Парохія Войнилів шукує дяка, котрий управлявби також хором. Обсадженє зараз — услівя винагородженя на місци. — Уряд парох. в Войнилові. 675 1—3

Комендант постерунку жандармерії, молодець літ 30, Русин в браку знакомости пощукує товарищки життя. — Лист обширний і фотографія вимагані, а в разі невподоби зверне ся. — За тайну ручить ся. — Зголошення до адміністрації „Діла“ 659 до 31 серпня 1906. 2 2

Урядник військовий в провінції, слушний, приємного виглядy, глядає в цілі подруже панни із гарної, слушної і пристійної. Віно по можности, але не докон че. Зголошення під „Провінция“, Львів, poste restante. 658 2—2

Ученик VIII. кл. гімн. глядить лавції на час ферій. Зголошення ва адресу: Львів poste restante C. T. 6 6 1—3

Студент філозофії математики, вправний інструктор прийме радо лекцию на час вакацій в Яремчу, Ворохті, Тартарові і т. п. без жадної нагороди. Ласкаві зголошення під: „О. Л.“ poste restante Львів.

Інструктора совістного, відана чаючого учен., що обняв би лекцию в гірскій околиці за малу заплату на час вакацій або і зараз, поручає проф. Яновіч в Тернополи.

Дві коломийки і один козачок, на фортепіян, укладу Т. Пасічинського вийшли вже в друку і суть до набуття у всіх книгарнях у Львові і Перемишли, в ціні по 30 кр. за примірник. 646 8—10

Купуйте книжочки на премії

для шкільної молодіжи в великім виборі, які поручає Руске Товариство Педагогічне улиця Сикстуска ч. 47. Замовляти можна також в книгарні ім. Шевченка, ул. Театральна ч. 1.

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ
МИХАИЛА БИЧИШИНА
Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в році 1896, принимає всілякі направи повозів і виконує замовлення на нові повози по приступних цінах з гарантією за добрий виріб, понадто має їх на складі, а крім того півврати фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в комісь, або замінює на нові за евентуальною доплатою. 535 7—25

Ч. ч. CCS. 4/6
131.

ЕДИКТ.

В справі конкурсовій Марка Відера розписує ся на продаж з вільної руки половину дібр Мільна. Рефлектанти на купно мають внести сферту на руки завідателя маси адвоката д-ра Аушнітта в Бучачи з найдальшим речинцем до 23 липня 1906, і він також може удїлити близших інформацій що-до условій купна тої нерухомости.

Бучач дня 27 червня 1906.

668 1—3 Комісар конкурсовий *Марковский.*

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
По найдешевших цінах. Без конкуренції.
Найдешевша торговля галянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАППА
у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіта.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краватох, рукавичок, парасолів, лісок, шкіряних виробів, росийских кальонів, альбомів як також тоалетового мила і переумерії.
Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.
Великий вибір бімутерії. 149

ОСТОРОГА!

Так захвалювані аґентами пруского товариства **машини до шитя і гафту Зінґера** з старої системи, що вийшла з ужитя і вони то шо-до викінчену, як також найновійших уліпшень не видержують конкуренції з машинами, які держу на складі. Веду торговлю від 33 літ без помочи вілзливих аґентів. Остерігаю перед аґентами, котрі за свое посередництво дістають 20 до 30% прозізї, а купуючі лиху і дорого за плачену машину під назвою оригінальної.

Перший і найбільший в краю **Склад машин до шитя,** котрий не послугує ся аґентами.

Йосиф Іваницкий
механік і спеціаліст. 1050 9—52
у Львові, готель Жоржа.
Прошу домагати ся цінників.

ОГОЛОШЕНЄ.

ВИДІЛ ТОВАРИСТВА РУСКА БУРСА РЕМІСНИЧА І ПРОМИСЛОВА у ЛЬВОВІ *оголошує*

КОНКУРС

на посаду управителя бурси.

Перше ньство мають бездітні емерити стану учительского. По близші інформації звертати ся до Видїлу на руки голови товариства п. Івана Вачиньского у Львові, Ринок число 10. 2—3

Подяка.

Тяжке горе навістило стріху родинну. — Померкло і зайшло за сині гори ясне сонце, що нам своїми лучами сьвітило мов дороговказ на трудній пути дочасного життя, що теплом своїм огрівало наші дїла, кріпило наші немічні сили. Помер наш найдорожший Татуньо о. Лев Левіцкий парох в Княжівскім, декан перегиньский, осиротивши парохию і церков, котрій служив цїлих 50 літ, осиротивши Впреподобний клир деванальний, на чолї котрого стояв цїлих 25 літ, помер на превеликий жаль і тяжкий смуток своєї цїлої родини, що в нїм оплакує свого найлучшого Отця Тестя і Дїдуня. — І коли в Повійнім тратить парохия свого взірцевого і рідкими прикметами душі і серця даpованого душпастиря, коли в Нїм тратить наш Руский народ одного в Своїх добрих синів, що нїколи не спроневірив ся народним ідеалам — то ми рідня его від чуваємо сю страту найтяжше. Ми не можемо винї, кидаючи грудку землї на студену могилу нашого Татуня, не згадати, що Повійний будучи душпастирем на середній підгірскій парохиї мусїв нераз (бож трудні і майже голодні були многі роки) боротись з великими трудностями грошевими, щоби лиш запевнити дїтям своїм вище образоване. І дїтьми своїми Повійний все гордив ся так як ми гордились Ним і гордимось нинї Его невмируючою памятею.

В днях 18, 19 і 20 червня с. р. приходство в Княжівскім обягали тисячі вірних, що з найдальших сторон поспішили відвідати і віддати послїдну прислугу тїлянним останкам нашого дорогого Татуня. Ми гордимось тим, що в похоронах величавих зволило взяти участь ласкаво 30 Священників деканатів Перегиньского і Калуского і кількадесять осіб світской інтеліґенції без ріжниці народности.

В сім тяжкім горю відрадні тому нам були сердечні заяви співчутя від достойних знакомих, приятелїв, сусїдів а вреттї величаві обяви співчутя і сердечного жалю від чесних громадян Княжівского, Янівки і Ясенівця духовних дїтей Покійного, над хотрих добром духовним, моральним і економічним дбав і промишляв Покійний цїле свое життя.

В сій смутній для нас хвили висказуємо тому нашу сердечну подяку Вам Впр. Отче Декан Твардиевич за ласкаві труди і устроене величавих похоронів, Вам Впр. Отці Вінецкій Николай і Вінецкий Емілиян, Бородайкевич, Федів, Филипович, Гумецкий, Гопкий, Ядковский, Конецда, Кривановский, Курбас, кс. Малїновскі лат. парох з Рожнїтова, Впр. оо. Іосиф Макаревич, Мурович, Миндюк, Небиловець, Охримович, Пачовскій, Сапрука, Тома Соболта, Модест Соболта, Сойка, Величковский, Власенко і Захарієвич.

З окрема сердечно дякуємо Впр. Отцю Медвецкому за трогаючу пращальну проповідь, при винесеню тїлянних останків з дому, Вп. Отцю послови довголїтному приятелеви Покійного о. Богачевскому за его горячі слова над домовиною винесеною з церкви а вреттї Впр. о. Глїбовицкому за его прехорошу прощу піднесену над отвертими челюстями могили.

Сердечно дякуємо за участь в похоронах Вблаг. зарядцеви дібр фондації гр. Скарбка, П. Баронови Валїшови і всїм прочим і Високодостойним Гостям, котрі з близька і з далека поспішили в так значнім числї, щоби віддати послїдну прислугу Повійному.

Різнож дякуємо сердечно Тїлу учительскому, що так численно заявило Свою участь в похоронах під проводом старенького директора Назаревича і управителя школи в Рожнїтові Вп. Ліґензи. Неменше дякуємо Вам Сьвітлї Брацтва церковні і Вам Дорогі Громадане з Княжівского, Янівки і Ясенівця за горячу заяву співчутя по причинї смерти Покійного і за так численну участь в похоронах. — І Вам начальнику Василю Мушак сердечна подяка за вичливість і послїдну прислугу.

Так само дякуємо тим всїм громадянам, що і з подальших околиць як Цїневи, Струтинова, Рожнїтова, Перегиньска і других сел мимо горячої пори весняної прибули і звеличали сей сумний обряд. Всїм Вам Достойні Гості беручам участь в сім сумнім торжестві сердечне Спаси Біг за Ваші щирі труди і нехай Всевишний сторицею Вам за се нагородить!

Александер, Николай, Володимир, Лев, Михаїл і *Стефанія* дїти. — *Людмила, Амалія, Елена, Марія* невістки і внуки. 672 1—1

Незвичайно хорошої кави
новий транспорт надійшов і висилає ся 4¾ кґр. по корон 22 franco.
Другої доброї маде верно 4¾ кґр. по кор. 14 franco.
„Народна Торговля“ у Львові.
644 6—10

Великі еспаньскі вишні
вибирані, гарні, великі морелї
в 5-кільоґрамових почтових коньах старанно опаковані розсилає франко по 3·60 К.
638 A. HOFFMANN, Nyiregyhaza, Ungarn. 6—10

Заснована **1782** Заснована **1782**
Цїс. кор. привіл.
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстаршихъ в монархії.
Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів
І. А. Бачевский у Львові
ц. і к. надворний достависк
поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті виробы по умірковапих цінах.
Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,
ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА
на теплій, хемічній дорові фабрично владженых і соходжених та ц. к. інститутом до розсїду спожитних средств розсїджених.
Цїнники і информації висилає ся на домагане охотно і даром. 1103 51—104

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·05*.
„ Кракова **2 31***, 5·50*, 8·45, **1·30**, 5·25, **8·40***, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, **2·20**, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, **2·05**, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з **Брухович** від (6·5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6·5 до 23·9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1·6 до 318 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з **Янова** (від 1·5 до 30·9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13·5 до 9·9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з **Щирця** від 27·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.
з **Любіня вел.** від 13·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45***, 4·05*, **8·25**, 8·35, **2·45**, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан **2·51***, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, **2·21**, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00*, 6·55.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави рускої 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, **2·36**, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

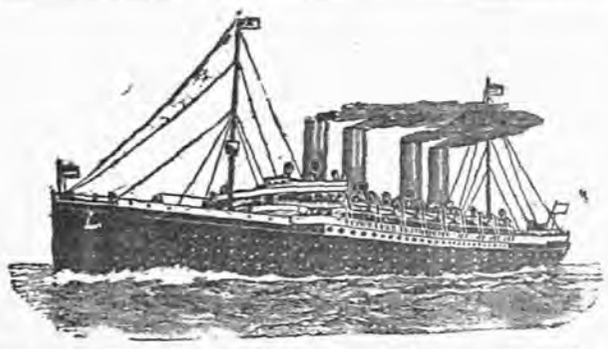
до **Брухович** (від 6/5 до 23·9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6·5 до 23·9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31·8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до **Рави рускої** 11·35 в ночи (що неділї).
до **Янова** (від 1·5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13·5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.
до **Щирця** 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до **Любіня вел.** 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, насаж Гавсмана ч. 9. 35

Морелї заліщицкі, вибирані, рожеві, великі, до варення, а також до їдженя 3 К 60 сот., еспаньскі вишні 3 К 70 сот. висилає в 5-кілевих коробках оплатно за післяплатою **Д. і С. ВЕНКЕРТ** торговець овочів в Заліщиках. 661 4—5

Оферуємо наші досконалі
ЖНИВЯРКИ
систему **„Cormick“**
по 270 зр.
КОСЯРКИ
по 155 зр. 636
як довго запас стане
ФІЛІЯ ЕД. КОКОРА і Сп.
Львів, Городецка 49.

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівтірка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями тревае лише **5 днїв.**
Що **суботи** двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Нового-Йорку.**
Що **четверга** двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**
2 рази на місяць двогрубові почтові кораблї з Бремен до **Гальвестону** (Техас) Арґентини, Бравілії і т. д.

На кождє запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-ческа фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїджає з нашою шіекартою через границю, не підлягає контролї на прускій границї.
свій до свого! 422 18—30

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Ворковскиї.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 128 Львів, середа 21. червня (4. липня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

О рускі мандати.

Нинїшні телеґрами кореспонденційного бюра принесли вість, мов би то між Русинами і Поляками настав компроміс що-до роздїлу мандатів у східній Галичинї. Сама вже телеґрама не подає тої вісти у формі рішучій, бо каже: „Одна з тутешних кореспонденций доносить" і т. д.

Отже ми можемо рішучо заперечити тій вісти. Очивидно має ся тут на гадцї той комітет, про котрий ще в пятницю була у нас згадка (гл. ч. 124.), що, зложений з шефа секційного Гердля і пп. Василька, Гломбіньского, Крамаржа і Шустерсіча, мав „необовязково" обговорити справу роздїлу мандатів між Русинів і Поляків. Коли би в тім комітетї таки справдї прийшло до якоїсь угоди, то не була би вона обовязуюча.

Річ певна, що руский народ не тілько не противив би ся угодї і згодї, але навіть від давна горячо і щиро її бажає, бо замість тратити свої сили, свою енергію і свої матеріяльні засоби на борбу о свої права, волїв би спокійно уживати тих прав, а силами, траченими тепер на борбу, двигатись економічно і культурно. Але ми не можемо анї розуміти анї приняти жадної иншої угоди, як лиш на підставі рівноправности запорученої нам основними законами конституційними.

Оттак і тепер угода що-до виборчої реформи і роздїлу мандатів могла би наступити — чи то безпосередно між нашою парляментарною репрезентациєю а польскою, чи за посередництвом правительства або яких инших чинників — лише на підставі повної рівноправности. І на такім становищи стоїть — ми знаємо се напевно — також руский клюб у Відни.

Весь руский народ, а з ним і рускі посли домагають ся передовсїм рівних округів виборчих для цїлої Галичини і без пропорціональности виборів; а коли би доконче треба згодитись на пропорціональність, то жадаємо її так для міст як для сїл, так у східній як і у західній Галичинї з тим, щоби і рускі меншости по містах і в західній Галичинї були обезпечені. Колиж при пропорціональности виборів третина — не кажемо вже про четверту часть голосів! — мала би вистарчати до вибору посла, то цїлком справедлива тодї річ, щоби осталі дві части вибирали двох послів. При тім усїм всяке збільшенє числа послів для Галичини повинно припасти по половинї Русинам і Полякам.

На такім становищи стоїть руский клюб у Відни і від того не відступить, бо — не може і не сьміє відступити з уваги на голос всего народу.

Инша річ необовязуючі переговори у згаданім комітетї, в котрім, як відомо, засїдає також п. Василько. Там припускаємо, що за посередництвом п. Крамаржа, котрий міг Поляків взяти за слово, що нїби-то Русини мають забезпечених 27 мандатів, і домагати ся дїйсного забезпеченя тих зовсїм для нас непевних мандатів, Поляки чи то їх заступник п. Гломбіньский згодив ся на такий подїл виборчих округів, котрий би справдї забезпечив нам ті 27 мандатів. Припускаємо, що п. Василько упімнув ся також за рускими меншостями в західній Галичинї і що Поляки і там згодили ся признати Русинам мандат. Припускаємо вкінци, що п. Василько міг остаточно на те все пристати; але річ певна, що він заразом мусїв зазначити становище руского клюбу і заявити, що лише клюб може порішити справу.

А що руский клюб свого засадничого становища не опустить і скорійше на все инше пристане, ніж мав би згодити ся на покривдженє руского народу, сего ми цїлком певні.

Насильством можна насзломити і скривдити, але нїколи за нашою згодою!

Страйки.

Пишуть нам з Рогатинщини:

В судовім повітї бурштиньскім обхопив рільний страйк майже всї села. Страйкарі майже всюди подають одні і ті самі причини: 1) Несправедливу реформу виборчу, 2) малу платню. Нарід тримає ся добре і ведуть страйк пляново і тактовно, так що спроваджене військо опускає села страйком обняті часом в кілька годин по вмашированю до села, як приміром в Колоколинї. За взір мудрого провадженя страйку можна указати на село Колоколин. Пробний страйк тревав в Колоколинї від 19—23 червня. Від 23. червня по удалій пробі ухвалили селяни застрайкувати двір (властитель Жид Ґец), фабрику ґіпсу (властитель Жид) і решту Жидів, що в лїпших для себе часах накупили за горівку много ґрунтів від селян. Жиди дають уже по 3 кор. мужчинам, а по 1·60 кор. женщинам; та селяни домагають ся справедливої реформи виборчої, говорячи, що Жиди всегда йшли на руку Полякам проти Русинів. Проворні Жидки ловлять бідаків грішми, бо дають хлопам по 4 кор., щоби лише заманити їх на лан і зломити страйк; та штука не удає ся їм. Так прим. чесний Івась Драк, хотяй нїчого не має крім того, що заробить, з погордою відкинув даваних єму 4 кор., аби лише громадив конюшину, так само зробив Стах Зьрудловский, латинник. За те цїлком нечесно поступив собі Гриць Попадюк, чоловік заможний; він зладнав комив ся на добрий ґріш та возив до стациї ґіпс, але лише оден день, бо в ночи по добрім зарібку хтось потяв єму упряж з коний на дрібні кусники, а кромі того викосив єму коноплї. Роз'ярений Попадюк хотїв таки на своїм поставити і страйк зломити; тому побіг до свого брата позичити собі упряж на коні, щоби Жидам ґіпс возити, а громадї встид робити, але брат, розумний та чесний господар, вилаяв виродка брата і прогнав зі своєї хати. Не даром каже наша пословиця: з одного дерева хрест і лопата. Оден брат ледащо, а другого не можуть ся люди навіть з чужих сел нахвалити. По тій не милій для Гриця Попадюка ночи примаширувало в Різдвян (де є також страйк) 19 вояків, жандарми і комісар з Рогатина, списали протокол і, не найшовши „вітра в поли", як не пишні опустили за 9 годин Колоколин. Одні Мазури, відай з Журова або з Чернева, приходять по кількох на роботу, але й вони вже знюхали письмо носом, бо другі Мазури мудрійші з Журова і Чернева поучують темнїйших. Пан комісар стягав протокол з людий до полудня в громадскій канцелярії, по полудни в дворі. Прихід войска, жандармів та комісаря до села подїлав на людий, як добрий трунок на фрасунок. Кождий тепер каже, що громада мусить на своїм поставити, бо гадав би собі дехто, що хлопи настрашили ся войска, жандармів та комісаря тай попустили, а хлоп руский не має тої натури, щоби перед панами попускав, а ще в „нєодренбьоней Ґалїції".

Урівский.

З Перемишля пишуть нам:

Рільний страйк почали люди в Болестрашичах; повідомляє ся о тім робітників цїлої перемиской околиці.

З Бобреччини поступила до нашої редакциї депутация селян, котра сегодня вибрала ся на авдиєнцию до намісника жалуватись на управителя бобрецкого староства п. Ґродзїцкого, і розказала нам між иншим дещо про страйки в бобрецкім повітї.

В Бобреччинї — кажуть — п. Ґродзїцкий завів стан облоги. По селах порозміщував жандармів в хатах нелюбих єму селян. І так в Романові закватирувало ся у господаря Прибили, вдівця, що має семеро дїтий, двох жандармів; у хорого Олекси Ляша, що має також хору дитину, всадив ся оден жандарм і на нїякі просьби не хотїв уступити ся з хати до стодоли, кажучи, що має від старости приказ сидїти у Ляша в хатї; у Козака також сидить оден жандарм. Що ночи по 10 вартівників пильнує села. Зверхність громадску (по трох людий) тягають що другий день до староства, накладають грошеві кари за те, бо нїби то громадский уряд повинен виганяти людий до роботи на скарбовий лан. А тут знов економ чи „жонца" Гаєвский каже до двірскої челяди: „Нехай цїлий Романів і Коцурів виздихає, а я їх до роботи не потребую!" Отже п. „жонца" робітників не потребує, а п. староста карає людий за те, що не йдуть до двора на роботу!

В Коцурові роблять робітники з повіту богородчаньского та якісь Мазури. Богородчаньскі Русини невдоволені і втїчуть, бо дають їм страву таку, що і худоба не їла би її. За те Мазурам дають добре їсти (риж, питльований хлїб, мясо два рази в тижни) і лїпше платять. Але й ті потроха втїкають, бо у спеку тяжко робити. Одному п. „жонца" сказав: „Коли горячо, то йди троха положити ся!"

П. Ґродзїцкий обходить ся з людьми по простацки, викрикує, лає, громадску зверхність з Романова назвав „хрунями". В Романові скосив хтось коноплї асесорови, котрий кождого по пяному чіпає, кождому доскулює. Отже п. Ґродзїцкий казить ся, що не може викрити шкідника, та викрикує до зверхности громадскої: „Як я вас сцїсне, то холєра вас сцїснє, єслї нє повєце, кто робі шкоде!"

Коли п. намісник не забере собі того пана з Бібрки, то готово скоїти ся яке лихо.

Рух за виборчою реформою перед судом.

(*Допись з Бережан*).

Подаю отсе виказ справ, суджених в бережаньскім судї з приводу віч, які відбули ся в справі виборчої реформи.

1) U. 123/6. Обжалований Михайло Дудик, господар з Дрищева (бер. повіту) о недозволену кольпортажу (§ 23. зак. прес. з 17. грудня 1862. ч. 6. В. з. д.) Він мав наліпити оден примірник „манїфесту до всїх Русинів". Доказ: признанє обжалованого в доходженях в старостві, відкликане при розправі в судї. Боронив обжалованого д-р О. Епштайн. Вироком з 30. сїчня с. р. узнано обжалованого винним і засуджено на 20 К кари. В наслїдок рекурсу відбула ся 12. цьвітня с. р. розправа відклична перед судом окружним. Обжалованого боронив д-р В. Бачиньский. Вирок І. судиї знесено і поручено розслїдити, чи хата обжалованого, на котрій мав наліпити манїфест, стоїть при дорозї. Розправа переведена в судї пов. 23. мая, виказала, що хата прислонена від улицї будинками і остроколом, і обжалованого увільнено від вини і кари.

2) U 124/6. Обжалований Андрух Лабунька, господар з Котова о переступ з § 23 зак. прес. Обжалований дістав від незнаного собі селянина з Саранчук пачку брошур „Проч з куриями", „Про загальне виборче право" з припорученєм віддати їх начальникови громади. Лабунька занїс брошурки до канцелярії громадскої, поставив перед війтом на столї, а люди зібрані в канцелярії, розібрали брошури. Доказ: зізнаня кацапських хрунів, війта Бесаги і махера громадського М. Мидляка. Заступав обжалованого д-р О. Епштайн. Вироком з 30. сїчня с. р. засудив суд Лабуньку на 20 К кари. В наслїдок рекурсу відбула ся 12. цьвітня розправа перед судом окружним; боронив обжалованого д-р В. Бачиньский; кару знижено на 10 К.

3) U 125/6. Обжалований Дмитро Клецор, сторож „Надії" в Бережанах, о переступ з § 23. зак. прес. Обжалований наліпляв манїфести „До всїх Русинів", полишені в льокали руских товариств, на мийских будинках. Доказ: зізнаня мийских полїциянтів, котрі помагали єму наліплювати і випозичили громадску драбину. Клецора боронив д-р О. Епштайн. Вироком з 30. сїчня с. р. засуджено обжалованого на 20 К кари: суд окружний при розправі 12. цьвітня при котрій заступав обжалованого д-р В. Бачиньский, знижив на 5 К.

4) U 126/6. Обжаловані: 1) д-р В. Бачиньский, 2) Мик. Садовский з Шибалина, 3) Федько Гриник, 4) Влодко Гриник, 5) Стефан Івахів і 6) Павло Завойовский з Баранівки. Обжалований ad 1) мав передати „манїфести" обжалованому ad 2), той обжалованому ad 3), той обжалованому ad 4); обжалований ad 6), неписьменний, просив обжалованого ad 5), „щоби винїс з хати той якийсь папір і відчитав, що в нїм є", — що і сталось. Обжалованих боронив д-р Ц. Фрід. Справу що-до д-ра Бачиньского вилучено, бо тимчасом вплинуло нове донесенє проти нього. Вироком з 31. сїчня с. р. увільнено обжалованих ad 2 3 і 4; обжалованих 5. і 6. засуджено на кару по 20 К. Функціонар прокураторії відкликав ся з причини увільненя обжалованого ad 2), оборонець з причини засуду обжалованих ad 5), 6). При розправі перед судом окружним боронив обжалованих д-р В. Бачиньский. Обжалованого ad 6) увільнено, бо не знав змісту сего друку, отже міг думати, що відчитанє сего друку не є законом зборонене; обжалованому ad 5) знижено кару на 5 К; вирок увільняючий що-до о. Садовского затверджено.

У всїх повисших справах були перед судовими розправами доходженя в старостві, котре переслухавши сьвідків і обжалованих відступило справу судови. Ходило очивидно о те, щоби людий наразити на більші кошти і на страту часу, щоби обмерзити їм рух за виборчою реформою.

5) U 221/6. Обжалований Гринько Комаряньский, начальник громади з Курян, о переступ з § 23. зак. прес. Обжалований яко начальник громади, уважаючи себе в праві, поручив громадському полїциянтови прибити в селї два манїфести. Вироком з 6. лютого с. р. засуджено єго на 20 К кари; суд окружний в наслїдок рекурсу при розправі 12. цьвітня знижив кару на 10 К, В обох інстанциях боронив обжалованого д-р В. Бачиньский,

6) U 222/6. Обжаловані: 1) о. Іван Гарматїй, 2) Павло Моть зі Стриганець і 3) Яцко Крук, начальник громади з Рекшина о переступ з § 23. зак. кар. прес. Обжалований ad 3) яко війт наліпив оден манїфест на громадській канцелярії; обж. ad 1), запитаний обжалованим ad 2), що зробити з манїфестами, котрі передав єму якийсь чоловік для сьвященика, сказав, що вільно наліпити; обжалований ad 2) діставши таку відповідь наліпив два манїфести в селї. Вироком з 6. лютого с. р. засуджено обжалованого ad 1) на 30 кор., обжалованих ad 2. і 3. по 20 кор. кари; суд окружний вироком з 26. цьвітня знизив кару першому на 10 кор., другому і третьому на 5 кор. Обжалованих в обох інстанциях боронив д-р В. Бачиньский.

Розправи ad 5) і ad 6) попереджені були доходженями в старостві. Власть адміністрацийно-карна в старостві бережаньскім придїлена є протизаконно великому чоловікови, манїпуляційному секретареви Яцковскому, котрий про закони не має найменчого понятя, що й недивниця, бо се не єго фах; єго вся мудрість лежить в даваню дуже великих прямо драконьских кар. І так панок сей засудив „за публичне афішованє підбурюючого руского манїфесту до всїх Русинів галицкої землї" обох війтів, Гр. Комаряньского на 50, а Я. Крука на 30 кор. кари, покликуючись на розпорядженя мін. спр. внутр. і судівництва з 30. вересня 1857. ч. 198. Засуд той під зглядом юридичним є монструальний: покликані розпорядженя говорять о адмінїстрацийних карах за учинки каригідні, на які не передвиджено докладно означеної кари. Значить ся, п. Яцковский чи то підписаний на „wyrok-y" ґр. Дзєдушицкі розпорядженя того не розуміє. Бож провина обох війтів підпадає під кваліфікацию § 23-го зак. прес., а до осудженя її одиноко компетентний є суд. Найцїкавійше з усього, що староство засудивши обох, відступило акти повітовому судови, котрий, як висше згадано, перевів розправу і укарав обох. Отже за оден вчинок спіткала їх подвійна кара. Против оречень староства внесено відклики, але доси нема відповіди, хоч уже минуло 5 місяцїв.

7) U 224/6. Обжалований Дмитро Походжай, голова читальнї „Просьвіти" в Вербові, о переступ з § 23. зак. прес. Він мав наліпити манїфест в льокали читальнї. Для браку доказу обжалованого увільнено вироком з 6. лютого; жадна сторона не зголосила відклику.

8) 9) 10) а) U 220/6. Обжалований д-р В. Бачиньский о переступ з § 23. з. прес. Він передав через Івана Демкова три брошури ріжного змісту („Проч з куриями", „Про загальне виборче право", „Що кождому знати треба") для читальнї в Ольхівци.

б) U 231/6. Обжалований д-р В. Бачиньский о пер. з § 23. з. прес., дав одну брошуру Т. Мазуркевичеви, підлїсничому з Раю.

в) U 232/6. Обжаловані: Д-р В. Бачиньский, о. Гр. Кончевич з Ценева, о. М. Садовский з Шибалина, о. О. Король з Саранчук о переступ з § 23. з. прес. В день окружного віча в Бережанах 30. сїчня с. р. появили ся на мурах бережаньских домів афіші, скликуючі всенародне віче у Львові на д. 2. лютого і афіші агітацийні „проч з парляментом привілеїв", наліплені за дозволом бурмістра Бережан посла д-ра Шецля, котрий однак застеріг ся, що се властиво належить до староства і що він лише видасть припорученє місцевій полїциї, щоби не робила перешкод при наліплюваню. Як бика червона плахта, так афіші ті вразили бистре око ґрафа Дзєдушицкого, котрий того дня від семої рано в мундурі патролював по всїх улицях Бережан. Ґальопом побіг за інспектором полїциї, казав здирати афіші, мало що не сам приставляв драбину. Відтак того самого дня зробив до суду донесенє проти обжалованих, яко тих, котрі скликували віче.

г) U 126/6.—vide 4) пер. з. § 23. з. прес.: переданє манїфестів о. Садовскому з Шибалина.

Всї ті справи получено разом до одної розправи, котра відбула ся 14. лютого с. р. і скінчила ся увільненєм всїх обжалованих: ad а) брак єства дїла каригідного; ad б) в) г) брак доказів. Обжалованих боронив д-р О. Епштайн.

11) U 255/6. Обжаловані: 1) Прокіп Мельник, 2) Яким Макогон, 3) Василь Махновский, 4) Микола Дудар, 5) Іван Мороз, 6) Мария Морозова з Глинної 1, 2, 3, 4, 5 посуджені о наліпленє манїфестів на стайнї бар. Чеховича, на коршмі і на читальни (пер. з §. 23. зак. прес.); обжалована ad 6) о пер. з §. 312. з. к. (обида жандарма в урядованю). Обжалованих боронив д-р В. Бачинський. Вироком з 28. лютого с. р. увільнено всїх: 1, 2, 3, 4, 5 для браку доказу, 6-ого для браку єства каригідного дїла.

12) U 259/6. Обжаловані: Федько Польовий, Микола Яцишин, Михайло Яцишин з Лїсник о пер. з §. 23. зак. прес. Вони мали прибити манїфест на громадськім магазині і на церкві. Вироком з 14. лютого с. р. увіль-

нено всїх для браку доказу. Боронив д-р В. Бачинський.

13) U 413/6. Обжалований Ян Биковскі, заробник в Підгайцях о пер. з §. 23. зак. прес. В день внєхпольского віча в Підгайцях припоручив обжалованому, котрий заводово занимає ся лїпленєм афішів і лїпив також афіші скликуючі внєхпольске віче, невідомий єму пан наліпити афіші „Проч з куриями", „Хай живе загальне, рівне і т. д." Ледви наліпив він оден афіш, притримав єго жандарм, і обжалований з припорученя секретаря громадского здер зараз той оден наліплений афіш. Мимо того, що годі в дїланю обжалованого доглядїти розширюваня, уважав єго повіт. суд в Бережанах вироком з 14. марця с. р. винним і присудив єму 10 К кари. В наслїдок рекурсу відбула ся 3. мая розправа перед судом окружним, а сей знизив кару на 4 К. Обжалованого боронив в обох instanciях д-р В. Бачинський.

(*Конець буде.*)

Роздїл спільної армії.

На послїднім засіданю австрийскої делєгації порушено перший раз, від коли істнує інституция делєгації, справу роздїлу спільної австро-угорскої армії на дві самостійні армії. Делєгати Екснер і Еренфельс в своїх промовах перестерігають Угорщину, як би перефорсували роздїл армії, то будуть мусіли платити на військові цїли о яких 60 або 70 мілїонів річно більше, або мусіли би вдоволити ся армією грубо слабшою ніж австрийска.

Нині Австрия дає спільній армії 55 процент ребрутів, а Угорщина 45 проц. На військові видатки платить Австрия теоретично 66 проц. загальних коштів, а в дійсности 80 проц., бо львину часть цлових доходів, котрими передовсім покривають ся військові видатки, дають австрийскі консументи. За ті гроші, які Австрия дає нині на військо, могла би вона на случай роздїлу спільної армії побільшити презенцийний стан свого війска о 67 баталіонів піхоти, 6 полків кінноти і 2 бригади артилєрии. Австрийска армія була би тогди чисельно сильнійша, ніж італийска армія. Під мілїтарним зглядом Австрия і по зірваню спільности належала би до великих держав европейских, а Угорщина за ті гроші, які нині платить на військо не могла би мати армії, котра в Европі імпонувала би.

Ті аргументи зробили би вражінє на Мадярах, як би се, що в Австрии говорить ся про наслїдки роздїлу армії, було для них новиною. Мадяри дуже добре знають, що роздїл армії може їх дуже богато коштувати і що самостійна угорска армія сьвітови не заімпонує. Однак, хто стоїть на національно політичним становищи, той поступає після засади: „хоч не красне, але власне," Болгарска армия також була би сильнійша, як би зіллила ся з австрийскою і податники Болгарії менше платили би на військові цїли, а мимо того ніхто навіть не посьміє запитати Болгарию, чи не схотіла би утопити своє самостійне військо в спільній австро-болгарскій армії. Мадяри хочуть зробити з Угорщини самостійну державу, а самостійна держава мусить мати самостійну армію. Кошти удержаня сеї армії суть справою другорядною.

З Македонії.

Европа занята тепер подіями в Росиї і иншими важнійшими справами, менше звертає уваги на се, що діє ся в реформованій державами Македонії. Скупість вістий з Македонії і брак вісти в дневниках на статї о подїях на Балкани, казали би здогадувати ся, що акциа держав в Македонії увінчала ся повним успіхом і що недалекий час, коли держави здїбудуть султанови край зреформований і утихомирений. Мимо того в Македонії борба всіх против всіх кипить дальше. В Софії вийшла опосля брошура о 100 сторінках з гіперболічним викликом мордів, докоиних на македонских Болгарах в послїднім році. Грєки відповіли на сю брошуру викликом мордів, докоиних на македонских Грєках. Таке безвременьство житя панує в краю, в котрім рядять европейскі цивільні агенти, інспектори, офіцири жандармерії і европейскі контролюри скарбові. Що діяло би ся в Македонії, коли би їх там не було! Що Македония доси не успокоєна, вина сама держави, що взяли на себе дїло успокоєня. Держави дивлять ся на край султана як на предмет, котрий дають в короткім часі розірвати на кусні між себе. В наслїдок того кожда держава в своїм власнім інтересї працює в Македонії через поодинокі племена і лише застрою витягнула. Для того, що которась держава хоче загорнути Македонію на свою власність, але доси еще не збула ся своїх суперників, котрі також хотіли би щось заробити на ослаблену отоманьскої держави і на анархію в Македонії, бідні Македонці мусять взаімно руйнувати себе і різати ся.

З України.

Культурна праця.

Справа українських катедр знаходить ся тільки ще в сферї теоретичних дискусій, а вже — як доносять київскі „Отголоски Жизни" — житє й його потреби з невмолимою консеквенцією завойовують нові позиции в користь заснованя українських катедр. І так в осени проф. Голубовський викладати-ме про повстанє литовсько-руської держави, що обнимала часть нинїшної України й Білоруси, а проф. Довнар-Запольський має викладати специяльний курс історії литовсько-руської держави. А в весняним семестрі мають відбувати ся виклады з історії літератури в південній і західній Руси XV—XVIII віку, тої літератури, що звичайно ігнорує ся в університетських викладах. Отже ще до порішеня справи українських катедр відбувати-муть ся, — хоч, що правда, по великоруськи, — виклади на ті теми, для яких Українцї домагають ся окремих катедр.

Українську приватну гімназию в Одесї постановлено заснувати в осени с. р. на послїдних зборах тов. „Просьвіта". Гімназия буде удержувати ся коштом товариства, а також поодиноких осіб, які можуть приступити до сеї справи з удїлами по 100 рублїв. Статут і програма гімназиї вже укладають ся і будуть незабаром вислані до затвердженя відповідним властям. На початок в гімназиї буде тільки 4 кляси і кляса приготовляюча, до якої приймати-муть найлїпші педагогічні сили Одеси. Метода науки буде американська, так, що все дїти будуть виучувати в школї, а до дому не будуть діставати ніякої роботи. Одно тільки не зовсім вдоволяюче, що в тій українській гімназиї викладовою мовою буде поки-що великоруська, а по українськи викладати-муть тільки українську мову, українську літературу та українську історию. Не знаємо, чи се буде з огляду на власти, чи може для того, аби „поволи" призвичаювати Українців до рідної мови. В першім випадку було би се malum necessarium, против якого нічого не порадиш, в послїднім треба-б се покласти в вину одеським Українцям.

Подільська „Просьвіта" з осїдком в Каменци Подільскім мала в маю с. с. доходів на 413·93 руб., а разом з попередними доходами 750·61 руб. Видатки в маю виносили 315·95 руб., а від початку істнованя товариства 652·65 руб. Товариство має вже гарну бібліотеку, в якій є майже всї українські клясичні твори і майже всї нові виданя — на 300 рублїв, а також на яких 150 руб. популярних видань. Тепер видїл товариства робить заходи коло закладания читалень по селах. В кожду таку читальню товариство думає післати книжок на 25 рублїв, запренумерувати кілька українських газет і давати по 10 руб. річно на хату. В сій роботї товариство стрічає підпомогу від місцевої сїльської інтелїгенциї, пр. від учителїв, які — скажемо при нагоді — відграють визначну роль в визвольнім руху в Росиї, не так як наше учительство в Галичинї, хоч російські службові відносини хиба ще гірші від тутешних. Товариство дістає що-дня богато листів: одні просять о статут, котрий розійшов ся вже в 4000 примірників, другі присилають членьскі вкладки, треті пишуть за книжками. В члени зголошуєть ся богато селян.

Тов. „Просьвіта" засновуєть ся також у Полтавї.

Волинське земство відкинуло просьбу золотоношського земства о датокъ із земських фондів на памятник Шевченка.

Страйки й економічний терор.

Під сю пору страйкують скрізь по Українї, так що ми не будемо давати подрібного опису страйків, тільки задержимо ся на тій сторонї страйків, яка становить специяльну рису теперішного селянського руху.

І так треба піднести, що селяни не вдоволяють ся малими уступками, як се дїєть ся в нас у Галичинї, де страйкова боротьба йде часом за яких 20 сотиків, але ставлять такі жаданя, які справдї уможливили-б їм людське житє.

Далї селяни зачинають на що-раз більшу скалю захоплювати землю в свої руки. Візьмуть і подїлять землю, лишаючи панови з родиною стільки, що й селянським родинам.

В кінцї на великі розміри управляєть ся економічний терор. Селяни вирубують лїси, підпалюють двори, палять сіно на поли. Тепер особливо розвинули ся підпали. З рїжних міст доносять, що там що вечера видно кругом кровавy луну: се горять панські маєтки. „Бачиш луну, — пише кореспондент „Полтавщини", вгадуєш, де горить, і пригадуєш собі, на що жалували ся люди тої місцевости. Там сніп дорогий, там земля за нїякі гроші не наймає" — і т. д. і т. д. І от за те и палять, нищать добро своїх ворогів ті, чим потом і кривдою те добро придбане.

А пани своїм поступованєм ще гірше розлючують нарід, і так уже доведений до крайности віковічним гнетом. От пр. в Печерськім маєтку гр. Потоцкого — як доносить „Гр. Думка" (ч. 138) прийшли селяни до двора годити ся за роботу. Коли він подавав занадто малу цїну, селяни невдоволено загомоніли. Тодї він казав стражникам (специяльна сторожа для охорони дворів) стріляти, але вони стріляли в гору. Тодї граф вирвав одному стражникови з рук рушницю і сам застрілив одну дівчину. Тепер уже вистрілили, куди слїд і стражники і поранили кількох людий. Про сю подію вніс український клюб в думі інтерпеляцию.

Загалом український селянин стає щораз завзятійше бороти ся за своє визволенє, не боючи ся нїчого і йдучи сьміло тою дорогою яка йому єдино лишила ся до розпорядимости.

З „Сїльского Господаря".

(*Допись*).

В місячнику „Наука" взиває о. К. Сеник наших хліборобів, щоби вступали в члени, ц. к. галицкого товариства господарского та вичисляє всї користи, які се товариство дає хліборобам. Кілька лїт назад докоряло „Дїло" по кілька разів а о. М. Бачиньский докоряв сему товариству на загальних зборах у Львові, що воно за мало робить для селян, і від того часу дїяльність ц. к. тов-а господарского поправила ся в користь меншої посїлости. У своїм справозданю виказує воно значне число селяньских обор, зародових хлївів, богато робить через „kółka rolnicze" та і на сегорічній виставі худоби у Львові заняло ся уміщенєм також селяньскої худоби, а селяни подіставали нагороди і, що важнійше, кілька штук дуже добре попродали.

Воно на око гарно виглядає, але троха бистрійше око догляне також що иншого, — бодай чи не зародові стациї хрунів.

Дивно, що така поважна часопись, як „Наука", і такий славний економіст, як о. К. Сеник, не накликує селян до свого товариства руского, яким є „Сїльский Господар" у Львові. Сама назва товариства пригадує, що воно для селян. Вправдї воно не виказує тілько обор і розплодових стацій, бож і не дістає 300.000 кор. субвенциї, як ц. к. товариство, а лиш 1000 кор., що вистарчають на утриманє заледво одної шкілки овочевих дерев; всеж таки „Сїльский Господар" має вже свою історию дїяльности, а коли-б воно мало не 300.000, бодай десяту часть того, то мало би більше хлївень і обор зародових межи селянами і кількох учителїв, що від села до села несли би науку поступової господарки. Та на жаль нема субвенциї, бо за мало членів.

Так випадало би, щоби о. К. С., яко руский патриот, та і хвальна редакция „Науки" взивали руских хліборобів, щоби численно вступали до „Сїльского Господаря". А коли будемо у своїм товаристві числити не десятки або й сотки членів, а десятки і сотки тисячів, тогди будемо мати свої власні стациї досьвідні, розплодові, школи рільничі, шпихлїрі, магазини. Так воно дїє ся по инших краях, де господарских товариств, спілок, синдикатів є більше чим у нас членів, хотяй би навіть в ц. к. галицкім господарскім товаристві.

А що Австрия під зглядом господарства стоїть позаду инших держав, то правительство, внесло було проєкт закона о примусових заводових товариствах; та через обструкцию в парляментї не прийшов той проєкт на дневний порядок. І хто знає, чи не сталось воно на наше щастє, бо ми не були доси до того приготовані. Тому тов-о „Сїльский Господар" уложило свій статут після того проєкту, так що, як закон буде ухвалений, руский нарід не буде потребував иншого товариства, бо буде мати таке, яке власне має бути ухвалене.

Вже ся обставина повинна нас спонукати до організаций, щоби нам не накидано примусового товариства. Хто читав брошуру бл. п. о. Танячкевича п. заг. „Найблизші задачі тов-а „Сїльский Господар", згодить ся з автором, що товариство має дуже широке і велике поле дїланя; але на жаль не написав автор, в який спосіб дістати членів для товариства, бо чейже без членів годї організувати ся. Наші хліборобы, як досьвід учить, не дійшли до такої культурности, щоби нам вистарчила сама ідея; а звичайно, коли хто вписує ся до якого товариства, питає за хісном. Тим більше глядить материального хісна наш селянин, для котрого кождий гріш дорогий; тому для кождого гуманітарного товариства у нас тяжко придбати членів.

Щоби наше господарске тов-о успівало, треба доконче реклями і агітаций. О рекляму постарає ся головний виділ; але треба ще і агітациї в цїли придбаня членів і зорганізованя товариства, щоби члени не були розсипані по цілім краю, але щоби з кождого села по всїх частях краю бодай десятками закладали філії, котрі би розвинули дїяльність відповідно до своєї околиці. І так в одній околици головну вагу покласти би треба на плеканє рогатої худоби і на молочарство, деинде на садівництво, знов деинде на інтензивну рільну господарку. Головному виділови лишити би треба саму адмінїстрацию і репрезентацию, видавництво органу і иншихъ фахових письм, поміч при викладах, виставах і зборах, правний синдикат.

Далеко лекше з'єднати члена для товариства з осїдком о милю або дві, ніж для 30—50 миль. Так само лекше урядити чи збори чи виклади в селї, віддаленім о милю або дві, ніж у віддаленю на 30 миль. Розсилка щеп, насіня іде лекше з філії, ніж зі Львова; так само спровадженє і продаж детайлїчна штучних навозів дасть ся лекше перевести для околиці, ніж для цїлого краю. До задач „Сїльского Господаря" належить закладанє по селах господарских спілок; а й се сповнить лїпше філія, котра обзнакомлена з обставинами околиці, чим виділ, що околиці цїлком не знає.

Також є богато досьвідчених людий, що не люблять висувати свою особу на ширшу арену, але в своїй околиці може би і охотно робили для добра чи своєї парохії чи сусідних сїл. Таких людий витягнуги на які збори, що до них треба їхати 10—30 миль, нема способу, а в місци можуть бути дуже ужиточні.

Коли хочемо економічно скріпити наш нарід, то без господарского товариства здає ся воно неможливим; а, як практика показує, таке товариство без віддїлів (філій) розвивати ся не може.

Тому не лиш вступаймо в члени товариства „Сїльский Господар" у Львові (Ринок 10, вкладка членьска 2 К). але закладаймо філії по всїх закутках краю. Вистане 10 членів до заложеня філії; а коли їх назбираємо, най організатор напише до головного виділу у Львові, то сей пришле потрібні примірники статута; треба їх опісля остемплювати по 30 сот. і підписати, написати просьбу до намістництва (стемпель 1 кор.), підписати основателями і прислати до головного виділу, а сей займе ся дальшою судьбою філії.

На осїдок філії недоконче треба вибирати якесь більше місто, а вистане якийнебудь пункт збірний в околиці, де лиш знайде ся кількох щирих людий до роботи. Думаю, що й се річ дуже патріотична, а організация господарска причинить ся і до сили політичної.

Суть люди, і то виднїйші, що противні осібному товариству господарскому, а жадають, щоби при товаристві „Просьвіта" утворити осібну секцию господарску. Справа та була вже і на рїжних зборах трактована, а більшість рішила ся таки за осібним товариством, котре би при підмозї „Просьвіти" взяло на себе сю роботу, так дуже а дуже широку.

Ш. Д.
член „Сїльского Господаря".

Державна рада.

(*Засїданє палати послів д. 3. с. м.*).

Відень. *В дискусиї над наглим внесенєм* в справі підвисшеня почтових і телєграфічних оплат заявив мінїстер д-р Форшт, що тут ходить о узисканє средств на поліпшенє платні почтово-телєграфічної служби. Винесе се півпята мілїона корон. Мінїстер порозуміє ся з інтересованими кругами, щоби не покривдити торговельників і промисловців. Вкінци оправдує компетенцию адмінїстрациї до усталеня почтових тариф і запевнює, що передусїм буде узгляднятиі потреби руху. В дискусиї над промисловою новелею принято внесенє меншости, поставлене п. Пахером, щоби властителям склєнів з обувєм і одїжию не було вільно принимати замовлень на міру анї робити поправок в куплених предметах.— При кінци засіданя президент кабінету бар. Бєк відповідав на інтерпеляцию пп. Шенерера і тов. в справі обсягу дїланя мінїстрів без теки. Президент сказав, що институция ся не є новою, а мінїстер для Галичини засідає вже від многих лїт. Іменованє обох нових мінїстрів-краян було лиш виконанєм необмеженого права монарха іменувати мінїстрів. Мінїстри без теки, висказуючи свої погляди, удїляючи рад головно в справах, дотикаючих загальної політики цїлого правительства, можуть впливати на політику цїлого кабінету. Як мінїстер для Галичини має спроможність заняти ся справами дотикаючими Галичини, так і инші мінїстри без теки могуть вглядати в правительственні акти, котрі мають політичне значінє і на котрі хотять звернути увагу правительства. Опісля відповідав президент на інтерпеляцию п. Штурма в справі зміни титулу мінїстра війни „Reichskriegsminister" і зазначив, що назва ся полишилась незмінена. Слїдуюче засіданє відбуде ся в пятницю.

З Росиї.

З державної думи.

Петербург. *Дня 2. с. м. приняла дума* однодушно внесенє о знесенє кари смерти і переказала комісиї з 15 членів виготовленє дотичного проєкту закона. — Дума уневажнила 286 голосами проти 62, 11 мандатів з тамбовскої губернії. В кульоарах думи думають, що сей вислїд голосованя переконає правительство, що дума не позволить на то, щоби адмінїстрация впливала на вибори. — Факт, що дума однодушно ухвалила внесенє о знесенє кари смерти, зробив в правительственних кругах велике вражінє. Комісия з 15 членів, котра має виготовити проєкт закону, виготовить єго без сумнїву в протягу кількох днїв, бо всякі потрібні до сего материяли є вже від давна приготовлені.

(Телєграми.)

Петербург. *Тут кольпортують слїдуючу* листу нового кабінету: Муромцев — президия, гр. Урусов — внутрішні справи, Герценштайн — фінанси, кн. Долгоруков — просьвіта, Ізвольский — заграничні справи, Редігер — війна.

Петербург. Нині має появити ся правительственний комунїкат з повідомленєм, що правительство, сповняючи приказ царя, внесло до думи проєкт помноженя хлопских земельних посілостий і поліпшеня аграрних відносин серед хлопів. Правительство намірає відступити хлопам під корисними услівями усї надаючі ся до управи коронні землї, а колиб се не вистарчило, то правительство буде купувати приватні землї, а потім продавати хлопам по умірених цінах. Дальше хоче правительство улегчити селянам переселюванє, а також всякі формальности при продажи землї і попирати емігрицию до Сибіру і середної Азиї. Щоби як найскорше поліпшити положенє хлопів, котрі терплять нужду, мають бути утворені окремі комісиї, до котрих увійдуть також хлопскі делєгати. Правительство прирікає, що буде стерегти права посіданя, бо твердженє, що земля не повинна бути приватною власностию, є неслушне. Хлопи повинні памятати, що заспокоєнє їх потреб не може здїйсниги ся насильством, а лише мирною працею і під безнастанною опікою царя.

Петербург. В деяких гарнізонах в Манджурії і східній Сибіри війска знов бунтують ся. Жовнірі домагають ся безусловно, щоби їх відіслано до дому, і не хотять слухати старшини. Кількох офіцирів, що хотіли наклонити військо до послуху, убито перед фронтом. Найбільше зревольтовані є ті відділи, що стоять в Усурийскім краю. Кавказский генерал-губернатор доніс телєграфічно

мінїстрови війни, що тепер на Кавказї бунтує ся не лиш цивільна людність, але і військо. Губернатор заявив, що конче потребує нових військ, бо инакше не буде міг ані в краю ані в своїх ґарнїзонах удержати спокою. В декотрих менших ґарнїзонах збунтували ся всї війска і підписують адреси згідні з програмою кадетів і трудовиків (сторонництва працї).

Петербург. „Инвалидъ“ оголошує справозданє командантa стацїонованого в Білостоцї володимирского полку піхоти до царя. Командант доносить, що жовнїрі поводили ся в часї погрому зовсїм поправно. Мінїстер війни зарядив, щоби офіцирів білостоцкого ґарнїзону потягнути до строгої одвічальности, коли покаже ся, що закиди, піднесені в пресї, є правдиві.

Петербург. З Києва доносять, що в таборі артилєриї украдено 40 револьверів. В часї ревізиї в арсеналї артилєриі в містї викрито рівнож крадїж значної скількости револьверів.

Варшава. В брамі одного дому застрілено Ґуревича, студента медицини. Виновники по сповненю сего убийства преспокійно відійшли. В наслїдок рівночасно виконаних замахів в кількох місцях на полїцию відбула ся вчера нарада ревірових з комісарями в цїли обговореня средств оборони.

ТЕЛЄҐРАМИ.

До ситуациї.

Відень. На вчерашнім засїданю предсїдателїв клюбів велике вражінє зробила заява президента мінїстрів, що хоче держати палату послів аж до пізного лїта в цїли полагодженя виборчої реформи не лише в комісиї, але і в палатї послів на плєнарних засїданях (коли не цїлого, то бодай більшої части правительственного предложеня).

З австрийскої делєгациї.

Відень. В австрийскій делєгациї ґр. Ґолуховский обговорював сербску справу і вказав на те, що Австрия імпортує товарів за 70 мілїонів, а експортує до Сербії за 28—30 мілїонів і за се домагає ся рекомпензати. Що дотичить відносин до ґазети „Fremdenblatt“ мінїстер заявляє, що правительство не удержує з тим письмом нїяких зносин, а лише від часу до часу (тепер вже рідше) уміщує в нїм свої комунїкати. Що-до справи розброєня, то ся гадка є симпатична, але на разї є вона лише „побожним бажанєм“.

З виборчої комісиї.

Відень. На вчерашнім засїданю комісиї для виборчої реформи радили дальше над Буковиною. П. Ґломбіньский поставив внесенє, щоби побільшити число мандатів на Буковинї о оден, і признати єго Полякам. При голосованю внесенє се в і д к и н е н о 22 голосами проти 18.

З ческого клюбу.

Відень. Молодоческий клюб вибрав своїм предсїдателем д-ра Крамаржа.

Виборча реформа.

Відень. Телєґрафічне бюро кореспонденційне доносить: Одна з тутешних кореспонденций доносить, що за посередництвом д-ра Крамаржа прийшло до компромісу між Поляками а Русинами (?) в справі розділу мандатів в Галичинї. Поляки згодили ся, щоби через вилученє з дотичних округів деяких громад, Русини мали запевнених 27 мандатів.

З угорского сойму.

Будапешт. На вчерашнім засїданю угорского сойму предложено справозданє петиційної комісиї в справі поставленя кабінету Феєрварія в стан обжалованя. Справозданє се прийде в своїм часї на дневний порядок. В дискусиї над адресою п. П о л ї т (Серб) вказує на угоду з Хорватиєю і заявляє, що то, що має Хорватия, повинно ся також признати Сербам. Бесїдник предкладає проєкт адреси, в котрім жалує ся на гнет і правительственну корупцию і на ролю, яку правительство відограло при послїдних виборах. По короткій дискусиї наради перервано.

НОВИНКИ.

— **З найберуньского бюра працї** доносять, що в Нїмеччинї розпочали ся вже жнива, тому робітників потреба як найбільше (100.000), а всї найдуть сейчас роботу. Доносять нам також, що тепер не вимагає ся як передше половину жінок, лише які партиї приїдуть, такі зараз дістануть роботу.

— **„Полїтичний“ морд в Сколїм.** Słowo Polskie помістило таке спростованє державної прокураторії: Неправдою є, що начальник повітового суду в Сколїм, Левицкий є гайдамацким провідником і що сїяв ненависть в Скільщинї в душі темного хлопства. Неправдою є, що під єго опікою повстала Січ і що він був її инїціятором. Неправдою є, що причинив ся до повстаня в Сколїм і в околици руских товариств, овіяних духом ненависти до всего, що польске. Неправдою є, щоби в тій роботї начальник суду Левицкий знайшов помічників, а специяльно, щоби таким єго помічником був судовий ад'юнкт Сабат. Неправдою є, щоби начальник суду Левицкий спровадив д-ра Петрушевича з Сокаля. Неправдою є, щоби начальник суду Левицкий був коли гостем в „Січи“, аби був головою, або хоч би членом сего товариства. Неправдою є, щоби повітовий судия Левицкий пересиджував в льокали товариства Січ і що він „є частїйше в Січи, нїж там єго нема“. Неправдою є, що начальник суду Левицкий і судовий ад'юнкт Сабат суть сторонничими, що в Скільщинї всї жиють під терором Січовиків, котрі голосно чванять ся своїми впливами у начальника суду, і що польске та жидівске населенє переконало ся о тім на власній скірі. Неправдою є, що населенє Скільщини жиє в вічнім страху, що в околици щораз більше кипить, що польске і жидівске населенє не має в судї оборони, що в спорі з Русинами кожда справа є згори програна.

За те правдою є, що так начальник суду Левицкий, як і судовий ад'юнкт Сабат, суть цїлком безсторонними судиями, не беруть участи в нїякій агітациї і не дають найменшої причини, шоби польске і жидівске населенє могло уважати їх за сторонничих. Львів 2. липня 1906. Ц. к. прокуратор держави *Барт.*

— **З руской мартирольогії.** Як звісно, в Романові бобрецкого повіта помер недавно молодий народний учитель, син місцевого господаря Прибили. Помер як жертва переслїдувань управителя бобрецкого староства, ославленого Ґродзїцкого, котрий секатурою довів б. п. Прибилу до божевільства і загнав єго на Кульпарків, звідки випущено єго до дому безнадїйно хорим. Тепер краєвий видїл зажадав через бобрецке староство від п. Прибили звороту коштів лїченя сина в сумі 720 кор. П. Прибила, незаможний чоловік і батько численної родини, виставив і предложив видїлови сьвідоцтво убожества, виказуючись, що не годен такої суми заплатити, але дарма — Ґродзїцкий не хоче єму того сьвідоцтва потвердити. Є се очивидна месть на рускім патріотї і визначнїйшім народнім орґанїзаторі. В тій мести посуваєсь Ґродзїцкий так далеко, що постановив згадану суму від бідного селянина виекзекувати. Зруйнував єму і убив сина, а тепер хоче зруйнувати єго ще материяльно.

— **Противстрайкова агітация.** Пишуть нам: Дня 1. с. м. в недїлю приїхали до Викторова коло Галича посесор і ще якийсь панок з Болшева, з дібр звісного мілїонера Кшечуновича. Станувши в догіднім місци, як нарід вертав з церкви, почали взивати людий на вижен до себе. Давнїйшими роками їздили з В. і з дальших сїл малі партиї на вижен в сторону Болшева а навіть дальше; сего року зайшли причини, що утруднили виїзд, іменно брак робітника в себе в селї, та звістки про страйки в добрах Кшечуновича. Однак агітация панків стрінула ся з запитом сьвідомійших селян, чому таки тамошні хлопи робітники не ходять до них на роботу. Се була як раз болюча точка, бо панки зрозуміли, що не знайдуть в селї страйколомів. Але не даючи за виграну, забажали ужити ще „лїпших“ способів. Почали людям оповідати, як то наш галицкий хлоп робітник піде з торбами, бо пани спровадять собі Хінців на роботу; пани зовсїм не боять ся впрочім страйків, бо як захотять, то мають спосіб здавити страйк, мають війско арешти. Люди незичайно здивовані і огірчені виводами сьміливого панка дали єму порядну відправу. Се відважив ся балакати шляхтич в чужім селї, при гурмі сьвідомих людий. Щож може статись у своїм селї? — *Страйк.*

— **Вшехпольский агент в сьвітлї фактів.** Пишуть нам: В онодїшнім числї „Дїла“ прочитав я лист учителя з Косова, Гатнїкевича, що так ревно побиває ся о „polskość na kresach“. Отже той польский патріотник є звичайненький собі ренегат. Єго батько, різник в Станиславові, був Русином і вєлїв себе руским сьвященикам хоронити. Мати була також Русинка. Син, теперішний учитель в Косові, хоч охрещений на латиньске, будучи ще в школї, дав нам товаришам слово чести, що по укінченю семинариї, верне до віри своїх батьків; тодї зміняти обряду не хотїв, боячись переслїдуваня Поляків професорів. Часи змінили ся і нинї п. Гатнїкевич, місто заняти ся своєю бідною матїрю, що з 6 дїтьми живе в крайній нуждї, — а якби не поміч родини, то згинула би з голоду — він займає ся вшехпольскою роботою, „przyspartzaniem owieczek“. Дивно лише, пощо власти засипують такими „патріотниками“ східну Галичину, чому не дають їх на Мазурщину, де вони чули би ся більше дома? — *Товариш.*

— **До адвокатів Русинів!** Місто Надвірна, що числить над 8.000 душ, не має свого адвоката Русина. — Є тут вправдї два адвокати, оден Жид д-р Фрай і Поляк, д-р Маркевич, але супротив того, що Делятин місточко розмірно о много менше від Надвірної і має аж чотирох адвокатів (3 Жиди і 1 Русин), то в Надвірній коли вже не двох, то одному адвокатови Русинови поводило би ся дуже добре. А що і національна справа тут в закостенїлій Надвірні віджила би, бо є тут много письменних міщан, котрим брак лиш приводу, о тім чей не треба й писати. — Може би хто з Вп. руских адвокатів старав ся отворити свою канцелярию в Надвірні, а за добре поводженє ручать міщани і сьвідомі справи доокресні селяни. — *Іван Гуцул,* міщанин.

— **Градова туча** перетягнула дня 30. м. м. понад Новосїлеччину збараского повіта і наробила великої шкоди. Град падав справдїшними брилами і знищив засїви в Шилах, Лисичинцях, Сухівцях, Козярах, Новім селї, Гнилицях, Гниличках, Кошляках і инших селах. Збіже за кілька днїв мало йти вже під серпи, а тепер всюди, куди перетягнула туча, лишились стернї. Поломило також щепи, а черепицю на горальни та стайни, побило на дрібні кусники. Люди від 26 лїт не тямлять такого градового нещастя. — *Г.*

— **Огнї.** В Хлївчанах коло Угнова згорїло від удару грому 10 селяньских загород. Шкода лише в малій части обезпечена. — В Шельпаках збараского повіта згоріли дві стайнї двох господарів. Скора ратункова поміч не дала розширити ся огневи.

— **Робітничі віча у Львові.** Заходом социяльно-демократичної партиї відбуло ся вчера вечером у Львові пять віч для кождої дїльниці міста. Предметом рефератів на всїх вічах була справа масового страйку і роздїлу виборчих округів в Галичинї. Не ухвалено нїяких рішень, в справі страйку обмежено ся лише до агітацийних промов, а роздїл округів піддано строгій критицї. — Бурливе віче відбуло ся в недїлю вечером на майданї польского „Сокола“. Скликав єго „комітет праци народовей“ з під вшехпольского прапора. Однак социяльні демократи явились в більшости і надавали вічеви свій тон. Реферат вшехполяка Фуки висьміяно. Підчас дискусиї оден із слухачів ударив другого в лице, а з того вивязала ся така сїпанина та бійка, що комісар розвязав віче. Учасники розійшли ся сьпіваючи рівночасно „Czerwony sztandar“ і „Jeszcze Polska nie zginęła“.

— **Інтересний процес**, що міг би бути переведений і у нас (именно що-до будинку школи Шашкевича у Львові і що-до многих шкільних будинків в Галичинї), виграв купець Лїнк в Шенайхе (Schöneiche) на прускім Шлеску. Той купець не хотїв посилати своєї доньки до школи, за що покарано єго гривною в адмінїстрацийній дорозї; а що він не хотїв її заплатити, справа опинила ся перед судом, чого купець сам бажав. Перед судом пізваний виказав на підставі опінії санїтарного радника, що шкільний будинок є негієнїчний, а він, батько, не хоче своєї дитини виставляти на втрату здоровля. Шкільний інспектор і місцевий учитель потвердили висказ санїтарного радника. Лїнка увільнено від вини і кари, але прокуратор зголосив жалобу неважности, в наслїдок чого ся справа перейшла через всї інстанциї і аж найвисший трибунал рішив її в користь купця, опираючи ся на виводах оборонця, що по закону нїхто не є обовязаний посилати дїти до школи, шкідливої для їх здоровля. „Шкільний обовязок (Schulpflicht) числить на те, що шкільні власти постарають ся о убікациї відповідні цїли“. Трибунал признав рацию оборонцеви, а тим самим осудив шкільні власти. Чи бідний учитель, котрий з родиною мусїв довгі лїта мешкати в тім будинку, не міг би справедливо жадати відшкодованя за шкідливий вплив такої негієнїчної нори на своє здоровлє і цїлої родини? Міг би, як би не кермував ся з одної сторони куртоазиєю супроти зверхних властий, а з другої обавою перед секатурою, бо що власти не сховали-б такої неудачі до кишенї, то річ більше як певна. — *Н.*

Віча і збори:

І. Загальні Збори Рускої Щадниці в Перемишли відбудуть ся дня 11. н. ст. липня 1906. о год. 5. по полудни в сали Народного Дому в Перемишли в цїли доконаня вибору 9 членів видїлу Щадниці. До членів основателїв розіслано письменне завідомленє з запрошен м на Загальні Збори.

Концерти і видовища:

Концерт бандуриста п. Хоткевича відбуде ся в недїлю 8. с. м. в Бучачи в сали „Рускої Бесїди“. Початок о год. 8 вечером.

Аматорске представленє в Стрию устроює аматорский кружок тов. „Сокіл“ на дохід будови власного дому в недїлю 8. с. м. в сали „Народного Дому“. Відограна буде комедия в 4. дїях Гр. Цеглиньского „Соколики“. Початок о год. 8. вечером. Отсе в короткім часї стрийский „Сокіл“ дав друге представленє і сподїватись належить, що Впов. Родимцї являть ся численно причиняючись своїми лептами до здвигненя стрийскої сокільні. — Старшина.

Відчити:

Відчити в Стрию і в Станиславові. Звісний публїцист п. Михайло Лозиньский виголосить відчит на тему: „Огляд дотеперішного розвитку українського народу в Галичинї і вигляди на будучність“ в Стрию в четвер 5. с. м. о год 7 вечером в сали Народного Дому [вступ по 40 сот.] і в Станиславові в пятницю 6. с. м. о год. 6. вечером в сали „Рускої Бесїди“ [вступ: крісло 60 сот., стояче місце 40 сот.].

З товариств:

Підготовляючий курс в Станиславові. Пригадуєсь, що заходами педагогічного товариства в Станиславові курс підготовляючий до іспиту І. кл. рускої гімназиї розпічн ся 15. липня. Позаяк до тепер зголосилось за мале число, тому продовжає ся речинець зголошуваня по день 10. липня. Зголошуватись треба на адресу: Прокіп Рибчук, проф. гімн. ул. Коперника ч. 17. На відповідь треба долучити кореспонд. картку.

Урядові вісти:

Записи до І. кляси гімназиї в К'цмани відбудуть ся 16, і 17. липня. Дотичні ученики мають в тих днях між 8. а 10. годиною перед полуднем з родичами або їх заступниками явити ся в комнатї І. кляси А й виказати ся метрикою, що мають вже або до кінця сего року будуть мати 10 лїт, а коли ходили до публичної народної школи, предложити ще й сьвідоцтво фреквенційне або шкільні повідомленя що найменше за 4. шкільний рік.

Перенесеня і іменованя в середних школах. Перенесені в гімназиях професори: Фел. Гонткевич з Дрогобича до Кракова (V), Стан. Гомме з Тарнова до Львова (V), Войт. Янчи з Бродів до Нового Санча, д-р Бен. Яновский, з Коломиї до Львова (VI), о. Спиридіон Кархут з Перемишля до Львова (акад. гімн.), Фр. Кусь з Коломиї до Кракова [III], д-р Вол. Ленкевич з Тарнова до Львова (філія V. гімн.), Ник. Лисиньский з Самбора до Львова (філія V. гімн.), Войт. Нїмець з Дрогобича до Кракова, Ів. Ригель з Ряшева до Львова (V), д-р Жигм. Скурский з Дембиці до Львова (філія V. гімн., Ем. Снопек з Самбора до Львова (V), Стан. Залуский з Станиславова до Львова [V], а в реальних школах: Вікт. Кубік з Тернополя до Львова [I], Ант. Сухенї зі Львова до Кракова; дальше перенесені учителї: д-р Ів. Демянчук в Станиславові з польской до рускої гімназиї, Ант. Гоборский з Бережан до Нового Санча, Ів. Ярош з Коломиї до Подгужа, Войт. Краєвский з Нового Санча до одгужа, Стан. Леонгардт з Нового Санча до Кракова, Ів. Мегера з Нового Санча до Кракова, Мад. Млодницкий з Бродів до Львова [V], Стан. Намисл з Перемишля до Тернополя [польск. гімн.], Ів. Око із Стрия до Львова [VI], д-р Іван Пашковский з Бродів до Львова [V], д-р Вол. Семкович з Тарнова до Львова [V], і д-р Каз. Врублевский з Тїшина до Львова [V], а в реальних школах: Ал Вележиньский з Коросна до Станиславова. — Гімназияльними учителями іменовані суплєнти: Ст. Барткевич з Золочева для Бродів, Фр. Боярский зі Львова для Коломиї [польск. гімн.], Ст. Боровичка для Сянока, Іляр. Брикович для рускої гімназиї в Тернополи, Вол. Бурштиньский зі Львова для Станиславова [польск. гімн.], д-р Людв. Биковский з Перемишля для Самбора, Лев Гаваньский зі Львова для Станиславова [руск. гімн.], Кл. Гамер для Ясла, Л. Гординьский зі Львова для Ряшева [II], Ал. Клечиньский для рускої гімназиї в Перемишли, Ром. Кестлїх зі Львова для Тернополя [польск. гімн.], Пав. Ковальский з Перемишля для Бережан, Ів. Кубракевич для Стрия, Зд. Культис з Перемишля для Дрогобича, д-р Пав. Мазурек для Львова [II], д-р Ів. Милян із Станиславова до Коломиї (польск. гімн.), Генр. Осуховский з Тернополя для Коломиї [руск. гімн.], Марко П карский зі Львова для Бродів, Адольф Подвишиньский із Самбора для Львова [II], Жигм. Райс із Золочева для Бродів, Вол. Рильский зі Львова для Бережан, Фр. Смолька зі Львова для Ясла, Ів. Шток зі Львова для Бережан, Мар. Вуйцїкевич зі Львова для Мільця, Йос. Захара з Тернополя для Сяґока. — Учителями реальних шкіл іменовані суплєнти: д-р Йоах. Френкель для Снятина, Мих. Гнїдий з Ярослава для Живця, Теодор Грицак з Перемишля для Станиславова, о. Теодозій Лежогубский [катех.] для Львова, Ст. Морович зі Львова для Коросна, д-р Жигм. Мотилевский для Львова [II], Вол. Рембач для Львова [I], Л. Зільберман з Тернополя для Ярослава, Альфр. Сталь зі Львова для Снятина, д-р Ст. Шидельский [катех.] для Львова [II], і Михайло Боровий [катех.] для Снятина.

З штуки і літератури:

„Галька“ на нашій сценї. Руский театр виставить в Тернополи в сали „Міщаньского Брацтва“ дня 10. с. м. [второк] оперу в 4. дїях Ст. Монюшка „Гальку“ при співучасти військової орхестри. Початок о 7·30 вечером. Білєти продав вже від тепер „Народна Торговля“. В середу дня 11. с. м. тоту саму оперу виставить театр з Збаражи також при участи військової музики.

— **Шестилїтє Союза кат. кравцїв в Кракові.** Дня 24 с. м. відбули ся семі загальні збори під проводом інжинїра К. Роллього при великій участи членів. Білянс за 1905 р. виказує значні поступи, а то загальний оборот 377.721·75 К, котрий в порівнаню до попередних лїт є найкориснїйшим. Сума вплачених удїлів виносить 20.692·81 К, від котрих за 1905 р. ухвалено з чистих зисків, виносячих 3.133·07 К, 6% дивіденди. Число членів доходить до 75. Зазначити треба, що як в Кракові так у філії Союза у Львові за 6 лїт виробили кравцї готових убрань на склад за загальну суму 236.131 К 18 сот. В цїлїм краю Союз кат. кравцїв є одиноким заведенєм, що виконує крім убрань на замовленя також готові убраня до складів. Кравцї за 6 лїт заробили 212.369 К 57 сот. Сирих материялів за той час закуплено за загальну суму 440.727 К 11 сот., з того в краєвих фабриках за 19.272 К 89 сот. — В краю є властиво лише дві малі фабрики виробу сукна, котрі нїяк не годні відповісти запотребованю публики, особливо в напрямі виробу модних материялів, які з недостачі краєвих треба спроваджувати з Англії, Чехії або Морави. Убрань на замовленя виконано в Кракові і львівскій філії поверх 15.000, з тих в 1905 р. 2903. Львівска філія одержала в 1905 р. зовсїм нову управу в особі Якова Буярка, давнїйшого прикроювача фірми Завойского в Карльсбадї, одного з найлїпших прикроювачів. Союз католицких кравцїв є майже одиноким в краю того рода ремісничим товариством, котре мимо великих трудностий і конкуренційних перепон постійно розвиває ся для добра кравцїв і суспільности. — В дальшім ході зборів переведено на основї нового взірцевого статута вибір до надзираючої ради. Вибрані: інжинїр Кароль Ролле, д-р Кароль Левандовский, Кс. д-р Цапута, Станислав Вайда, Станислав Згурняк, Кс. Ян Масний, Антін Сюда, Андрей Миткевич, Йосиф Копяра. До нової дирекциї війшли: Кс. Ян Мінкіньский, Станислав Вільда, Алойс Маєвич, а яко їх заступники кравцї В. Копилкевич, Фр. Новорита і Л Седлячек. Ухвалено вкінци роздїлити з зиску 150 К по 25 К на заведенє п. Журовскої, на заведенє в Павликовичах, на товариство людової осьвіти, на вакацийні кольонії і на церковну хоругов для кравецких челядників каси хорих. 669 1 1

До св. Землї! В перших днях вересня вибираєсь руске паломництво до Єрусалиму, Вефлеєму і пр. Паломництво треває три недїли, з чого повних вісїм день в Єрусалимі і околиці. **Цїна їзди з повним удержанєм за цїлий час паломництва I. кл. 450 К, II. кл. 400 К, III кл. 300 К.** Зголошеня приймає до дня 1 серпня *Комітет паломництва до св. Землї*, Львів, пл. св. Юра ч. 5. 655 2—15

Нове какао. Новий сорт какао Івана Гофа, а именно кандоль какао, тїшить ся щорав більшим запотребованєм, бо в помежи всїх родів какао, він оден має найменше товщу (19%, коли инші сорти мають повад 50%) і длятого вже по короткім уживаню показує ся дуже легко стравним і добре дїлючим. Кандоль какао не викликує нестравности, а побіч вїжного і приємного смаку має ту важну прикмету, що є нечувано дешевим через що кождий легко набути єго може. Ужите кандоль какао можливе через се в найскромнїйшім домашнім господарстві і тому є вповнї достойним порученя.

Часті крики у малих дїтий, їх наглї зриваня зі сну, та инші хоробливі прояви, є після радника здоровля д-ра Люце нерідко наслїдком того, що корилячі матери або кормительки (мамки) уживають сильно розправляючої кави природної. Дуже мало материй знає о тім, і для того належить звернути їх увагу. Через обильну домішку Катрайнера кави солодової кава звичайна стає ся не тїлько приємнїйшою і лекшенькою, але тратить майже цїлком свої шкідливі частини. Для материй і кормительок було би однак порадним, щоби пили виключно саму чисту Катрайнера каву солодову Кнайпа, котра удержує здоровє, є посильною і витворює кров, а завдяки своєму коріновому смакови, подібному до смаку кави вернистої, досконало не ся. Дїти взагалї не повинні бути призвичаювані до иншого рода кави. Однак належить уживати завсїгди тїлько правдивої кави Катрайнера, в оригінальних замкнених пачках, котрі єдино дають запоруку чистоти і нїжного аромату кавового, через се належить при закупні жадати виразно „Катрайнера“ і уважати на марку охоронну „О. Кнайп“.

Тижневе справозданє торговельної палати в Львові за час від 26/6 до 3/7 1906. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·60 до 8·80 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·75 до 5·90 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·80 до 7·20, а пастівний 6·40 до 6·60, *овес* оброчний 7·80 до 8·10, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 9·— до 10·—, пастівний 6·40 до 6·75, *вика* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* —·— до —·—, *ріпак* 12·50 до 13·—, *льнянка* —·— до—·—, *насіне льняне* 11·25 до 11·50, *насіне конопляне* 11.— до 11·25, *хміль* (за 50 кільо) 60·— до 65·—, *нафта* звичайна 16·— до 17·—, саньонова 18·— до 20·—, *конюшина* червона 45·— до 55·—, біла —·— до —·—, шведска —·— до —·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 кґрів 37·35 до 37·75.

Надіслане.

АДВОКАТ

Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ

отворив адвокацку канцелярию в **Тернополи при ул. Кохановского ч. 3.** (коло желїзничого двірця). 559 13—20

БЮРО БУДІВЛЯНЕ

Теодора Мельничука

в Ярославі

приймає до виконання **плани і кошторисси церков,** каплиць, пивбаній, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 539

28 Розкидайте між селян! 28

Наклад 15.000 примірників.

Вже вийшла з друку дуже цікава брошурка

ІВАНА ПЕТРУШЕВИЧА

п. заг.:

„Спілкові крамниці с. Рочдель"

Ціна 6 сотиків.

Висилає ся найменше 25 брошурок за попереднім надісланем належитости, т. є. **1 К 75 сот.** вже з почтою.

Хто хоче дістати сю брошурку на **оказ,** най пришле в листї 1 марку за 10 сот. на адресу:

Іван Савицкий в Лукавици н. С. ч. 28, Буковина. 65⁶a 5—5

Наклад 15.000 примірників.

28 Розкидайте між селян! 28

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найкїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіжери, лупи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 418

Кандидат IV року учительского семинара, здібний інструктор, глядає лекції на селї на час ферій. Ласкаві зголошеня на адресу: Poste restante „Наука", Яворів коло Львова.

Ученик VI. кл. нїм. гімназії у Львові, вправний і совістний інструктор, задля браку удержаня глядає лекції на селї на час вакацій, а після умови і на цїлий рік. Лекцию міг би вже обняти від 1 липня, а навіть і скорше. На баженє нїм. конверзация. Ласкаві зголошеня під „Пильність" poste restante Львів.

Глядає лекції варав або від 1-го липня на час ферій ученика в VIII. кл. руской гімназії. Ласкаві зголошеня під адресою Кость Масевич на приходстві Вікно коло Городенки.

Ученик VII. кл. гімн. пошукує лекції на провінції. Може завести хор. Зголошеня під: „Ученик" poste restante Вучач.

Важне для літників!

В Дорі оковиці гарній, гористій, куди пливе Прут, суть до винайму в давній віллї Вп. Капляя комнати мешкальні. Вілля есть положена коло желїзничого перестанку. На сезон вакадає ся здорову домову кухню. Зголошеня устні і письменні до п. Калитчукозої в Дорі. 484 8—10

Морелї залїщицкі, вибирані, рожеві, великі, до вареня, а також до їдженя 3 К 90 сот., еспаньські вишні 3 К 70 сот. висилає в 5-кілевих коробках оплатно за післяплатою **Д. і С. ВЕНКЕРТ** торговець овочів в Залїщиках. 661 5—5

Студент фільозофії математики, вправний інструктор прийме радо лекцию на час вакацій в Яремчу, Ворохтї, Тартарові і т. п. без жадної нагороди. Ласкаві зголошеня під: „О. Л." poste restante Львів.

Морелї великі, до вареня і на стіл 3 К 90 с., еспаньські вишні 3 К 70 сот., щодень свїжо рвані, висилає в 5-кілевих кошиках оплатно за післяплатою **І. Наґлєр,** висилкова фірма в Залїщиках. 670 2—4

Дві коломийки і один козачок, на фортепян, укладу Т. Пасїчиньского вийшли вже в друку і суть до набутя у всїх книгарнях у Львові і Перемишли, в цїні по 30 кр. за примірник. 646 9—10

В будинку „Дністра"

до винаймленя від 1 жовтня 1906 **помешкання по 5 комнат** в партері на I. II. і III. поверсї в домі **ул. Підвалє ч. 7. Склепи і пивницї в домі ул. Руска ч. 20.** Ближше відомістя в канцелярії „Дністра" ринок ч. 10." 667 2—15

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА"

при зближаючих ся іспитах в народних школах подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Впов. сьвящеників, катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені,** можна купити в **канцелярії Товариства ч. 10., або в Книгарнї Наукового Товариства, ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1.** *по сьлїдуючій цїнї:*

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
4.	Житє св. о. Николая	40 „
3.	Пасїка	70 „
4.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
5.	Спартак, провідник римских гладіаторів	90 „
6.	Гетманьскі сватн	50 „
7.	На послухане до Відня	40 „
8.	Оферма	40 „
9.	Від чого вмерла Меланя	40 „
10.	В глухім кутї	40 „
11.	Сотні роковини народного письменьства Руси-України	52 „
12.	Дещо про молоко	40 „
13.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
14.	Горить	60 „
15.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
16.	Під морскими хвилями	40 „
17.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
18.	Про обірник і инші навози	60 „
19.	Істория України-Руси (в образками)	30 „
20	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
21.	Великий молитвеник „Хваліте Господа з небес" в оправі полотняній в футералом	1 К 80 „
22.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом на великовім тривк. пап.	2 К 40 „
23.	Молитвеник оправлений в шкіру з позолоч. берег.	3 К 20 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Оперуємо наші досконалі

ЖНИВЯРКИ

систему **„Cormick"**

по 270 зр. і

КОСЯРКИ

по 155 зр. 636

як довго запас стане

ФІЛІЯ ЕД. КОКОРА і Сп.

Львів, Городецка 49.

За 2 зр. переробляє старі матерацн (з подушки) на вовсїм як нові. Дрелїхи на покритє від 50 кр. за метер. Нові волосїнні матерацн, обложені ватою д-ра Вішофа против молїв від 15 зр., матерацн в морскій трави від 6·50, обложені ватою д-ра Вішофа від 10 зр. Кождн від 8·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціальна робітня колдер і матерапів

ИОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5.

486 28—30

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже

поручає знамениті:

Готове тїсто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, англїйске, здорового і струцлеве, пачка 75 с.

ЛЄҐУМІНИ PUDDING

(лєґуміна для 6 осіб)

рїжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дрїжджевий порошок по 10 с.

Ванілевий цукор по 14 сот.

Ванілевий порошок до соса по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах спожнвочних і делікатесів, а як де нема, просимо вїднести ся просто до фабрики. 513 21—39

ТУТКИ цигаретові в найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Сьвято молодїжи!

Зближає ся час роздачи сьідоцтв. Кожда пильна дитина сподїє ся нагороди. І дїйсно дістане, бо многі Вп. Сьвященика, Учителї і Родичі купують в „Сокільскім Базари" образки сьвятих і платять по 60 с. 1 К. 3 К за сотку, а молитвенники по 30 с., 40 с., 60 і 1 К. і признавують се для пильних дїтий. Натомість старшим дїтям купують студенскі відзнаки, шапки зі синьо-жовтим денцем по 2·40 К і инші дарунки в нагороду за добрі поступки в науцї.

650 **Сокільский Базар у Львові, ул. Руска ч. 1.** 4—6

КОСМОГРАФ Електричний театр. **Повставова площа.**

від 30. червня до 6. липня 1906 р.

Вільгельм Тель. Великі переговори в Англії.

Прогулька численної родини з перешкодами. — Подробиці в афішах. 618 2—?

Щадіть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР"

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові, ринок 10, II. п.

Складайте свої ощадности в руских товариствах!

платить 4% від вкладок приймає і виплачує вклади кождого дня, крім недїль і сьвят; **удїляє позички** на 6% на гіпотеку або за поруков; дає більші **позички парцелянтам** на купно землї; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 лїт; при 30 ратах півречних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покритє дахів бляхою або черепом удїляє „Дністер" позички на 5%.

Позички можуть дістати тілько члени; яко член може приступити тілько член Товариства **забезпечень „Дністер".**

Дивіденда від удїлів членьских виносила все 6%.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносять	31/12 1905:	К	2,072.928
Позички удїлені	„ „ „		2,042·615
Удїли членьскі	„ „ „		162·127
Фонд резервовий	„ „ „		30·288
Цїнні папери і льокациї	„ „ „		257·963

З чистих зисків удїлив „Дністер" на церкви, бурси і инші добродійні цїли вже над **40.000** корон. 4

Поясненя до позичок уділює Дирекция і агенти „Дністра".

Щадіть і купуйте землю!

Рух желїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·26***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·05*.
„ Кракова	**2 31***, 5·50*, 8·45, **1·30**, 5·25, **8·40***, 9·30*.
„ Підволочиск	7·20, 11·45, **2·20**, 5·50, 10·30*.
„ Рави руской	7·50.
„ Лавочного	7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·37.
„ Коломиї	10·05.
„ Рашева	10·35.
„ Тухлї	3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця	4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, **2·05**, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні *приходять до Львова:*

з Брухович від (6 5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6 5 до 23 9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1 6 до 318 вкл. що дня) і 9·35 вечер.

з Янова (від 1 5 до 30 9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13 5 до 9 9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10 10 вечер.

з Ширця від 27 5 до 16 9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.

з Любіня вел. від 13 5 до 16 9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**2·45***, 4·05*, **8·25**, 8·35, **2·45**, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан	**2·51***, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
„ Підволочиск	6·20, 10·55, **2·21**, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова	6·00*, 6·55.
„ Лавочного	7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора	8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця	10·45.
„ Рашева	4·05.
„ Коломиї і Жидачева	3·30.
„ Рави руской	7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, **2·36**, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні *відходять зі Львова:*

до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6 5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31 8 вкл. що дня) 8·34 вечер.

до Рави руской 11·35 в ночи (що неділї).

до Янова (від 1 5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13 5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13 5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.

до Ширця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).

до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черенками товстими; поїзди нічні з зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иного рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних желїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 35

Поручає ся дешеве і совісне артистично ритовниче заведене

А. Зіґмана

у Львові, улиця Сикстуска ч. 14.

РОБІТНЯ

металевих і кавчукових штамиґлїй.

Монограми, герби і всякі ґравури — вивіски ритовані і лляні, прасовані бляхи для сторожий і товариств. — Поручає ся яко доставець розличних руских товариств і Урядів парохіяльних. 649 2—52

ОПОВІЩЕНЄ.

Замкненє рахунків Спілки Ощаднести і позичок в Лешневі за час від 20 серпня до 31/12 1905 Членів прибуло 85 **не убуло нич,** стан з кінцем року 85. Уділи: К. 499. Стан **чинний:** 4958·57 К. Стан довжний 5154·84 К. Недобір 196·27. **Оборот касовий** 10247 85 К.

Спілка ощадности і позичок в Лешневі, стоваришене **зареєстроване з обмеженою порукою.**

Стефан Клепарчук касієр. — *о. Николай Герасимович.* — *Семен Іщук.* 679 1—1

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

свое переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Евангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цінах.

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, пострїл (ішіяс) і всякі нервоболї поручає ся усмирюче натираня, від 5 лїт дуже розповсюднене, многими лїкарями ординоване і авторитетами признане

Linimentum Gaultheriae compositum

в правно зареєстрованою охоронною маркою

„NERWOL"

хеміка д-ра Юлія Франциоса, аптикаря в Тернополи. **Ціна** фляшку 80 сот., 10 фляшонів 8 К, не числячи опаковання і оплатно. — Тисячі подяк можна переглянути. Двічи на день почтова висилка. Набути можна в кождій більшій аптиці, згідно в аптиці хеміка **д-ра Юлія Франциоса в Тернополи.** У Львові можна дістати в аптиках Deweche'a, Гая, Лавовского і д-ра Піпеса Поративьского. 1039 4—48

Купуйте книжочки на премії

для шкільної молодїжи в великім виборі, які поручає Руске Товариство Педаґоґічне улиця Сикстуска ч. 47. Замовляти можна також в книгарнї ім. Шевченка, ул. Театральна ч. 1.

До навожения

вбіжа, конюшини і инших ростин пастівних, окопових і стручкових, лук, пасовиск, ярин, хменю, овочевих і лісних дерев поручає ся від більше як 25 лїт випробовану, походячу з ческих гут Томаса під ґарантією чисту

жужлеву мучку Томаса

знак: *„листе коничу".*

Повір на охоронний знак, письмбу і означене вмісту.

Достава під ґарантию. Достава під ґарантию.

Бюро продажі фосфатової мучки з ческих гут Томаса: ГЕНЕРАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ

Йосиф Каррах у Львові

ул. Ягайлоньона ч. 22.

Цінники, брошурки і вияснена даром. 603 4—6

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцию Александер Ворковский.

З друкарнї Народової [Манєцких] Коперника ч. 9

Ч. 129 Львів, четвер 22. червня (5. липня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Якоз літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовський, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13. У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею!*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** в.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї непечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Просимо о вчасне відновленє передплати за місяць липень, зглядно III квартал 1906 як також о вирівнанє позісталих ще залеглостий, щоби Адміністрация не була приневолена дальшу висилку часописи застановити.

О рускі мандати.

Урядове бюро кореспонденційне розпустило було по дневниках вість про компроміс заключений в справі виборчої реформи між Поляками а Русинами — очивидно хиба нароком в тій цїли, щоби насильство, доконане на рускім народї виборчою реформою, показати результатом порозуміня між репрезентантами обох народів Галичини, актом ласки великодушних Поляків, добродійством, з вдячностию принятим Русинами, котрі не надїяли ся так користного для себе полагодженя справи.

Що така була цїль донесеня про компроміс, доказує письмо віденьского дописувателя до Dziennik-a polsk-ого, котрий так зачинає: „Поляки, утомлені борбою і не забуваючи за традицию унії, з цїлою щиростию і сердечностию витягають руку до Русинів і добровільно резигнують в їх користь з цінних своїх здобутків". Дописуватель пригадує дальше, що „сам Василько признав, що число мандатів (руских) є справедливе", і кінчить: „Нарештї прийшло до угоди, котра вповнї відповідає руским бажаням і до завтра (допись датована 3. липня) буде готовий новий розділ округів, по чім вже не буде з жадної сторони (зн. і з рускої) трудностий. Отже знов Поляки подали руку до згоди. Коби лише Русини схотїли се признати! На всякий случай маємо за собою цінну заяву Василька, що 27 запевнених мандатів ему вистарчає".

Аж в очи бє, що донесенє кореспонденційне бюра зредаговане тими самими людьми, що інспірували допись до Dz. P., а головне в них є вивід, що поділ на виборчі округи в Галичинї є результатом компромісу між Русинами а Поляками і що тим самим народ руский не має права протестувати против того, що ухвалить парлямент, не має права жалувати ся на страшне покривдженє, на подоптанє запевнених ему основними законами прав. Щоби осягнути свою цїль, Dz. P. фальшує навіть заяву п. Василька в справі 27-ох рускіх мандатів. „Маємо за собою цінну заяву п. Василька, що 27 запевнених руских мандатів є вистарчаюче" — пише Dz. P. в тій цїли, щоби відтак сказати, що Русини не сьміють нарікати на Поляків, бо самі признали, що Поляки не скривдили їх, коли дали їм зж 27 мандатів. Тим часом заява Василька в Dz P. сфальшована. Гляньмо до справозданя про дотичну промову п. Василька (Діло ч. 127), а вичитаємо там: „Вкінци заявляє бесїдник (п. Василько), що він є одиноким Русином, що пристає на 27 мандатів, однак рішучо не міг би взяти участи анї в працях комісиї анї в працях палати, колиб тих 27 мандатів Русинам дїйсно не забезпечено". Ся заява п. Василька є найсильнїйшим доказом, що цїлий народ руский одноголосно відкидає 27 руских мандатів супротив 75 польских, хоч би сї рускі мандати були дїйсно обезпечені.

Вже ся заява п. Василька, що він є одиноким Русином, котрий годить ся на 27 мандатів, рішучо дементує всї вісти о компромісї руских послів з Поляками на підставі 27-ох руских мандатів і ми вже вчера сї вісти рішучо заперечили. Ми заявили, що так ми, як і наш посольский клюб стоїть в справі цїлої реформи виборчої на становищи повної рівноправности, що „руский клюб свого засадничого становища не опустить і скорійше на все инше пристане, нїж мав би згодити ся на покривдженє руского народу".

Що ми про „компроміс не писали навгад, але що рускі посли дїйсно не можуть дати своєї апробати на реформу, котра галицким Русинам на 102 мандатів „запевняє" лише 27, доказує вість, яку нинї телєфон принїс таки тому самому „Dz. Polsk-ому". Заключенє компромісу з Русинами — пише „Dz. P." — що-до виборчої реформи захитане. Коло польске згодило ся запевнити Русинам 27 мандатів, а п. Василько заявив, що є цїлком вдоволений. Тепер, коли компроміс був вже цїлком готовий і мало прийти до голосованя, рускі посли, а головно п. Король, виступили против компромісу, заключеного п. Васильком, і заявили, що жадають більше мандатів. Коло польске не могло згодити ся на се цїлком несподіване нове жаданє, і в наслїдок того голосованє над розділом галицких округів відложено до нинїшного засїданя виборчої комісиї. Руским послам розходить ся о се, щоби до компромісу взагалї не прийшло, бо хочуть при виборах виступити як боєва організация, а по заключеню компромісу не мали би такого оружия в руцї". Що компромісу не було і нема, доказує також донесенє „Słow-a Polsk-ого, до котрого телєграфують з Відня: „Poln. Corresp" уповажнено заперечити вісти, що компроміс між колом польским а рускими послами в справі поділу виборчих округів у східній Галичинї вже готовий. Переговори доперва ведуть ся, а їх результат еще не дасть ся предвидїти".

Намістник против хлопів.

Пишучи про відозву намістника в справі евентуальних страйків рільних, ми тої відозви ще не мали в руках а оперли ся на информациях дневників, котрі чули про відозву і по свому переповіли її зміст. Ми назвали відозву „неімовірним манїфестом", бо в ній мали бути уступи і заяви, на які не може позволити собі державний урядник, котрий не є „плєнїпотентом" одної класи суспільної, але стоїть понад класами і в разї конфлїкту між ними має що найбільше право безсторонно інтервенїювати і старати ся довести до порозуміня в тій цїли, щоби конфлїкт не викликав протизаконних поступків з котрої будь сторони. Нинї маємо відозву в руках. На горі вибитий великий цїсарский орел, під котрим сказано:

„До Селяньского населеня! В декотрих громадах краю лучились вже в тім році случаї страйків робітників рільних і служби фільварчної, подібно як в році 1902. Перед чотирма роками страйки такі скінчились дуже сумно для селян, котрі самі позбавились заробку і гірко за се покутували, терплячи в зимі голод і недостаток. Много же людий, котрі при тій нагоді допустили ся насильств і инших незаконних учинків, покутували довго по арештах. Подібно і в сім році уже богато людий відставлено до суду за насильства і погрози і за перешкоджуваню другим в праці на рілї. Нїкому бо під строгими карами не вільно перешкаджати другим в роботї, не вільно зганяти людий з поля, не вільно ідучих до роботи затримувати по дорогах, не вільно погрозами і пострахом намовляти, аби здержували ся від праці. За такі учинки, насильства і погрози може стрітити строга кара, законом карним визначена. Рівнож на кари виставляє ся служба фільварчна, котра зриває заключені умови і опускає службу. Хтонебудь схотїв би як звичайно для зарібку працювати, нехай не побоює жадних погроз, нехай не слухає жадних страйкових комітетів, котрі не мають права здержувати инших від праці Я видав строгі припорученя, щоби кождий, котрий хоче працювати, мав належиту оборону, а де була би потреба, там виступлять жандарми і військо, котрі могуть насильство ужитєм оружия відперти. В тім напрямі зістали уже видані всякі потрібні прикази властям і командам військовим, щоби забезпечити всюди спокій і свобідну працю для кождого. Правительство не допустить, щоби комунебудь сталась яка кривда і не допустить до змарнованя плодів на рілї, потрібних для вижившеня тисячий людности в краю. Де свої люди не хотїли би працювати, там переведуть жнива чужі люди, котрі заберуть заробок, а місцеве населенє потерпить страти, які вже не вернуть ся. Розсївані вісти, наче би страйки були через якусь власть а навіть через самого Найяснїйшого Пана наказані, суть лжею і видумкою. У Львові, дня 26. червня 1906. Цїсарско-Королївский Намістник: *Потоцкий.*

Хоч наведений манифест в дечім рїжнить ся від змісту донесеня перепоїзданого тижневим полоненим дневницкам; хоч нема в ній устуну якнайменшого, що намістник рушив ся вийском і жандармами не допустить до страйків —

С в о б о д а с л о в а.

Рух за виборчою реформою перед судом.

(Конець.)

U 406 6. Обжалований: 1) Д-р В. Бачинський, 2) Захарий Курочка, 3) Лев Гриневич з Вишнївчика і 4) Н. Н. руский сьвященик о пер. з § 23. зак. прес. Обжалований ad 1) мав розкинути більшу скількість брошур на вічу в Підгайцях 28. грудня 1905. до спілки з обж. ad 4) і на довірочних зборах в Вишнївчику 12. сїчня с. р. Обжалований ad 2) дав дві брошури рїжного змісту своєму товаришеви; брошури ті дістав від обжалованого ad 1). Боронив д-р О. Елштайн. Вироком з 24. марця с. р. увільнено першого для браку доказу, двох других обжалованих засуджено на кару по 15 К. В наслїдок відклику відбула ся розправа перед судом окруж. в Бережанах, при котрій заступав обжалованих д-р В. Бачинський. Вироком з 10. мая с. р. знижено обжалованим кару на 5 К. Поступованє що до обж. ad 4) спочиває аж до викритя справцї.

15) U 463 6. Обжалувані: 1) Іван Вовк і 2) Микола Коник з Зигаєць підгаєцкого повіту о пер. з § 23. зак. прес. Перший зловив на вічу в Підгайцях літаючі у воздусї брошури, які розкидав невиданий ему добродій, і приніс їх до хати сусїда, положив їх на

Медицина перед чотирма тисячами лїт.

Нїмецкий египтольог Еберс, більше знаний між рускою публикою зі своїх романів, відкрив в Египтї папірус, названий по єго імени папірусом Еберса, в котрім є богато вістий про медицину, а головно про хороби очий. Той папірус відносить ся до року 1553. перед Христом і слушно стоїть в пошанівку задля своєї глубокої старости.

Від кількох лїт маємо ще старший документ людскої цивілїзациї, а саме закон царя Гаммурабі, що панував у Вавилонї около року 2056. перед Христом.

В послїдних двох-трех десятках лїт почали учені Американцї, Нїмцї та Французи дослїджувати руїни давних великих царств Вавилону, Сузи, Нініви і викопали дуже богато материялу, що роз'яснює нам стару історию Мезопотамії. Серед широкої публики в Европі стало троха лїпше звісно про теперішні вислїди розкопок в Мезопотамії з відчитів берлїньского професора Делїча і з заяви теперішного нїмецкого цїсаря після першого відчиту Делїча. Викопані старинности в Мезопотамії поміщені по части в цїсарскім музею в Царгородї, по части в Британийскім музею в Льондонї, по части в парискім Люврі.

Француска експедиция для слїдженя старинних часів царства Еляму і Вавилону під проводом Моргана викопала на руїнах Сузи в грудни р. 1901. і сїчни 1902. оден з найчудніїших документів минувшости, поміщений тепер в музею Лювра, де я єго видїв в р. 1903.: закон царя Гаммурабі, що царював у Вавилонї перед сорок віками. Закон Гаммурабі написаний на каміннім блоку з чорного діориту, високім $2^1/_4$ метра, що має форму піраміди, котрої долїшний обвід виносить 1.90 метра. Піраміда не є правильна; її угли заокруглені, пообиваний верх також заокруглений. Піраміда була розломана на троє; але осібно найдені кусні, дали ся зовсїм добре зложити.

На горішній части одної стїни піраміди є вирізана плоскорізьба (bas-relief), де являє ся цар Гаммурабі, стоячий перед троном бога Самаса. Самас, бог Сонця, бог Призначеня і Мудрости, сидить на троні; на єго голові тіяра, в єго руцї паличка, котру можна уважати за скиптр, знак власти над сьвітом, або за рильце до писаня, себто закона виписаного на камени. Сеся сцена пригадує нам традициину сцену, як то Мойсей приймав на горі Синай таблиці з законом з рук жидівского бога Ягве. Але сцена з Мойсеєм, нам загально звісна, молодша від сцени царя Гаммурабі з богом Самасом о які чотири або пять віків. Кромі сеї сцени, вирізаної на піраміді, весь камінь покритий клиновим письмом, вирізаним дуже остро і докладно. Сю напись відчитав і переклав Шайль, і з неї довідуємо ся ось що: Сей закон проголосив цар Гаммурабі, що панував у Вавилонї около р. 2056. перед християньскою ерою. Був се великий реформатор і полїтик. З початку підчинений цареви Еляму і Халдеї, скинув чуже ярмо по трицяти лїтах борби і заложив своє царство, принявши титул царя Вавилону, царя чотирох Сторон сьвіта, царя Шумерийского і Аккадийского, царя Заходу.

Новий цар проголосив нові закони, оперті на звичаях своєї землї, а також на законах старих попередників. Збір законів царя Гаммурабі обнимає виключно цивільні закони, без нїякої домішки релїгійних приписів. І се є дуже характеристичне для закона царя Гаммурабі та сьвідчить, шо законодавці мали великий змисл адміністрацийний. Сей збірник був первісно призначений для сьвитині в Сіппарі (нинї руїна Абу Габба недалеко Багдаду); але в р. 1120. перед Христом забрав її яко воєнну добичу цар елямский Шутрук-Накгунт і завіз до своєї столиці.

Збірник законів обнимає 282 параграфи; з того хибує 40 параграфів, бо кусень каміня бракує. Але Шайль відтворив 3 параграфи після табличок, найдених в Ніневі, а захованих в Британийскім музею.

Тринацять параграфів (§§ 215 до 227) того закона відносять ся до лїкарів, котрих Халдейцї мали три роди: 1) лїкарі до внутрішних хоріб, до хірургії і окулїстики, 2) ветеринарі до домашної худоби, 3) цирулики.

До обовязку цируликів, званих в текстї Закона словом г а л л я б у, належало між иншим значенє невільників. Виходить се з отсих двох параграфів: § 226. Коли цирулик без відома пана випалив невільникови знак непродайности, то треба відрізати руки цируликови. § 227. Коли який чоловік піддурив цирулика, а той випалив ему пятно непродайного невільника треба того чоловіка забити і закопати на єго обійстю; цирулик притягне: „я єго назначив з незнаня", і він буде вільний.

Із сего видимо, що кари були дуже острі, дальше що присяга перед судом мала велике значінє, так що увільняла лїкара від всякої вини, коли він дїлав в добрій вірі і піддурений допустив ся такого злочину, що за него відтинали руки.

В инших параграфах говорить ся про чинність лїкарів, званих в законі словом а-зу, і про чинність ветеринарів, званих так само з додатком назви худоби, яку лїчить, і так: *а-зу альні* — лїкар волів, *а-зу імарі* — лїкар вислюків. В законї є означена висококість заплати, належної лїкареви, але також кари за шкоду, заподїяну хорому з вини лїкаря. Гріш згадуваний в законї називає ся сікль (шекель); єго вартість можна в приближенно означити зі згадок в тім самім законї, де оцінює ся предмети або заробітна, знані нам і нинї в буденнім житю. І так оцінює ся робочий віл на двацять сїкалїв, плуг (соха) на три сїклї, коло до черпаня води з ріки і поливаня поля на пять сїкалїв.

§ 215. Коли лїкар лїчив вільного чоловіка і вилічив єго з великої рани при помочи інструменту з бронзу; коли зробив операцию ножем з бронзу і вилічив око чоловіка: то дістане десять сїкалїв срібла.

§ 216. Коли ходить о м у ш к і н у, дістане лїкар пять сїкалїв срібла. (Кляса горожан, звана м у ш к і н у, ще не означена добре; були се люди гірної категорії, ніж вільні люди, але заможні люди і не невільники.

§ 217. Коли ходить о невільника вільного чоловіка, то пан невільника дасть лїкареви два сїклї срібла.

Видимо, що інструменти мали лїкарі з бронзу. Заплату назначував закон за операцию і великі рани (в порівнаню з нинїшними відносинами) не малу, коли йшло о вільного горожанина, то лїкар діставав за операцию пів вола, значить яких 150 до 200 корон. Та заплата зменшала ся природним способом у менше заможної кляси (мушкіну) до половини, а у невільників до пятої части.

Кари за неудане лїченє з вини лїкаря були дуже люті:

§ 218. Коли лїкар лїчив вільного чоловіка з великої рани, а лїчив єго бронзовим ножем і спричинив смерть чоловіка; коли він оперував чоловіка ножем з бронзу і був причиною, що єго око виплило: треба відтяти ему руку.

§ 219. Коли лїкар лїчив невільника муш-

столі, звідки їх присутні розібрали. Дві брошури взяв обжалований ad 2): одну позичив до прочитаня дочиї коршмаря, другу дав своїй тещі. Жандармерия внесла донесенє на обжалованих до пов. суду в Підгайцях. Ц. к. ад'юнкт Лєнчовскі хоч „wielki patryota і sprężysty sędzia śledczy w sprawach strejkowych", не знав, що суд повітовий в Підгайцях не є компетентний до осудженя переступства прасового і засудив обох обжалованих на кару по 20 К. В наслїдок відклику суд окруж. в Бережанах на неявнім засіданю вирок той яко неважний зніс і переслав справу до осудженя властивому судови повітовому в Бережанах, котрий д. 3. марця с. р. вимірив обжалованим кару по 15 К. Суд окр. знизив кару на 5 К. Обжалованих заступав в обох інстанциях д-р В. Вачиньский.

16) U 690/6. Обжалований Іван Баран з Буща о пер. з § 23. зак. прес., посуджений о наплєнє одного примірника маніфесту. Вироком з 23. цьвітня с. р. увільнено єго для браку доказу. Боронив д-р В. Вачиньский.

17) U 766/6. Обжалований Філько Різник з Нараєва о пер. з § 23. зак. прес., посуджений о наплєнє маніфестів Народного Комітету і укр. соціялістичної партиї, вироком з 9. мая с. р. увільнений для браку доказу. Боронив В. Готовский.

U. 671/6. Обжалований д-р В. Бачиньский о пер. з §§. 491. і 492. з. к. На вічу в Ольхівци береж. пов. 18. марця с. р. мав обжалований сказати, що „єсли жандарм на збираню складок придибає Поляка аби шляхтича, то нічого єму не скаже; але єсли на збираню приловить руского хлопа, то конфіскує зібрані ним 2 або 3 к, віддає справу до староства, котре остро хлопа карає". Словами тими закинув обжалований ц. к. жандармерії сторонничість в єї урядованю. На вічу тім не було комісаря, були лише жандарми, і вони зробили донесенє. З уповаженя міністерства краєвої оборони заступав жандармерию функціонар прокураторії. Обжалованого боронив д-р Я. Равич. Обжалований заперечив, щоби ужив тих слів, навів дотичний уступ своєї промови і покликав чотирох сьвідків для ствердженя своєї оборони. В супереч зізнаням жандармів, котрі ствердили інкримінувані слова, потвердили сьвідки відводові оборону обжалованого. Вироком з 5. мая с. р. увільнено обжалованого від вини і кари. В наслїдок відклику функціонаря прокураторії суд окружний в Бережанах на засіданю неявнім зніс вирок і поручив повторне переведенє розправи. Яко мотиви подає ухвала трибуналу відкличного, що вирок І. судії колїдує з принципом устности і безпосередности розправи: на першім термінї слухані були жандарми, на другім термінї, котрий вів уже инший судия, сьвідки відводові; судия, феруючий вирок, обмежив ся лише до відчитаня зізнань жандармів; усїх сьвідків переслухав без присяги, а повинен був сьвідків заприсягнути або сконфронтувати. При поновній розправі з 9. червня с. р. переслухано всїх сьвідків під присягою; жандарми і підлїсничий Чех потвердили донесенє; а сьвідки відводові, між ними предсїдатель віча о. Ф. Свергун зізнали, що стояли на 2—3 кроки від обжалованого, цїлу промову докладно чули, інкримінованих слів обжалований не сказав, а коли би був сказав, були би сї слова чули; суперечність зізнань жандармів пояснюють тим, що дотичний уступ промови о збираню складок сказав референт під сам конець зборів, коли вже люди з подальших сїл почали розходити ся і вже був малий неспокій, а жандарми стояли на 15—20 кроків від референта. Судия, радник Нівіньскі дав віру жандармам і засудив обжалованого на 10 діб арешту, зглядно на 50 К. кари, не найшовши жадних обставин лагодячих, лише обставину обтяжаючу, що обжалований був караний за пер. з §. 2. зак. о зборах. Обжалований зголосив відклик від вини і кари.

Перед судом окружним в Бережанах яко відкличним відбули ся ще дві розправи відкличні:

19) Bl 111/6. В наслїдок заказу віча відбули ся 31. грудня 1905 довірочні збори в Стрілисках нових, пов. бобрецкого. Жандармерия зробила проти скликуючого о. К. Фацієвича донесенє о переступ з §. 2. зак. о зборах з причини, що між учасниками зборів були люди з Ятвяг, незнані особисто скликуючому. При розправі перед судом пов. в Ходорові, боронив ся обжалований тим, що до комітету скликуючого довір. збори прибрав господаря з Ятвяг, котрий єму людий з свого села представляв, і аж тоді він їм видавав запрошеня. Переслухані при розправі сьвідки потвердили оборону обжалованого і запав вирок увільняючий. Функціонар прокураторії зголосив відклик. При розправі перед відкличним трибуналом 5. цьвітня с. р. боронив обжалованого д-р В. Вачиньский; вирок увільняючий потверджено.

20) Bl. 281/6. Вироком з 14. марця с. р. узнав повіт. суд в Підгайцях Процька Сабата з Бокова виним пер. з § 308. з. к. і вимірив єму кару 5 днїв арешту. Після зізнань коршмаря і одного хруня мав обжалований в коршмі розповідати, що в Росиї в богато місцевостях вирізано уряди, а на увагу хруня, що у нас сила вийскова не допустила би до чогось подібного, мав сказати, що то може не помочи, бо з Бокова є найбільше 5 жовнїрів, а на них 500 людий; дальше мав сказати, що скличе віче під голим небом, зробить що єму подобає ся, і кождий буде мав тоді гроші. Третий сьвідок, покликаний жандармериєю, зізнав, що слів тих не чув, бо обжалований розмовляв зі сьвідками на боцї. В наслїдок відклику відбула ся перед судом окр. 28. червня с. р. розправа, при котрій боронив обжалованого д-р В. Вачиньский. Вирок змінено і обжалованого увільнено.

Крім того на тлї сегорічного руху за виборчою реформою вели ся проти трох референтів вічових доходженя о пров. з §. 302. з. к. в наслїдок донесень славної памяти надкомісаря ц. к. староства в Підгайцях Городиского, котрого тимчасом пустили на зелену пашу:

1) Доходженя против д-ра В. Вачиньского, ведені судом пов. в Підгайцях, за промову на вічу в Божикові підгаєцкого пов. 19. сїчня с. р., котре Городискі розвязав, по переслуханю десяти сьвідків застановила ц. к. прокуратория в Бережанах за згодою надпрокураторії у Львові.

2) Доходженя проти Тимотея Старуха за промову на вічу в Соснові підгаєцкого пов. 13. сїчня с. р., ведені ц. к. судом пов. в Вишнївчику, довели до акту обжалованя з 16. лютого с. р. В наслїдок спротиву, внесеного д-ром В. Бачиньским, висший суд краєвий у Львові під проводом Тхоржиїцкого не дав місця актови обжалованя з мотивів: Хотяй референт промовляв в неприязнім дусї проти шляхти, наводячи факти неправдиві і перекручені, то таки до єства пров. з §. 302. з. к. вимагає закон підбурюваня до неприятельських кроків против поодиноких верств або злуки в неприятельські сторонництва, а того в інкримінованій промові нема.

3) Доходженя против Якова Яворского з Котузова за промову на вічу в Котузові 12. сїчня с. р. довели до розправи перед трибуналом присяжних в Бережанах, котра скінчила ся одноголосним увільненєм обжалованого від вини і кари. Справозданє з сеї розправи було поміщене в „Дїлї".

Бунт.

З Росиї.

По білостоцкім погромі.

Слїдство з приводу погрому в Білостоцї веде, як звісно і державна дума через своїх делегатів і правительство. Результати слїдства в части вже звісні й отсе дїлимо ся ними з нашими читачами.

І так справозданє слїдчої комісиї думи містить слїдуючі дані про білостоцкий погром: 1) Стверджено документами, що генерал Богаєвский дав безправно димісию білостоцкому полїцмайстрови Кашевскому, котрий противив ся приготованям до погрому Жидів. Дня 14. червня Богаєвский не мав єще повновласти, прислугуючої воєнному губернаторови; він з'орґанїзував погром в спосіб провокаторский. 2) Зібрано документи, котрі сьвідчать, що жовнїри брали участь в рабунку жидівского майна. 3) Наймлено цїлі ватаги хуліґанів під покривкою, що будуть потрібні до помочи пожарній сторожи. 4) Офіцири, коли лиш хотїли, уміли зараз здержати напасти на житє і майно Жидів. 5) Зібрано назвища офіцирів, котрі заохочували чорні сотнї до рабунку і мордів.

Державний секретар Фріш, котрий веде слїдство з рамени правительства, в рапорті, предложенім Горемикінови, зажадав відданя під суд 2 полїцийних комісарів, 3 ревірових і 14 полїциянтів. На передмістю Білостока заарештовано хлопа, котрий признав ся, що стрілив до процесиї і що на те наняла єго полїция.

„Правительственный Вѣстникъ" подає слїдуюче урядове справозданє: В часї розрухів дня 14. червня убито 82 особи, в тім 7 християн, а 75 Жидів, ранено 78 осіб, з того 18 християн, а 60 Жидів. Зрабовано 169 жидівских мешкань і склепів, чим зроблено шкоди на 200.000 рублїв. Після дотеперішних дослїдів і донесень можна сконстатувати, що Білосток, числячий 100.000 мешканців, в чім 70 процент Жидів, був в послїдних часах одним з головних осередків революцийного руху, чого доказом цїлий ряд убийств і замахів на урядові особи і на полїцийні органи. По знесеню воєнного стану, т. є. від 1. марця с. р. почавши, революцийний рух знов зміг ся, а рівночасно в полїциї стала ширити ся дезорґанїзация, бо богато її членів зі страху перед смертию, виступало зі служби, а на їх місце треба було покликувати людий нових, часто не одвічальних. Неспокоєр серед мешканців і дезорганїзация в полїциї викликали такий стан, що найменша нагода могла спричинити розрухи і погроми протижидівскі. І вони вибухли дня 14. червня в наслїдок зухвалого замаху на процесию. Обурена християньска людність, як би на даний знак, кинула ся на Жидів, не роблячи ріжниці між винними а невинними. Стверджено, що погрому доконали поодинокі малі віддїли мийскої і сїльскої людности, при чім в більшости случаїв вийско не допустило до рабунків. О год. 6. вечером місто успокоїло ся. Слїдуючого дня в полудне революціонїсти стали стріляти до вийска, а сї борби скінчили ся доперва 18. червня в ночи. Правительство з цїлим обуренєм заперечує ширеним поголоскам, будь то би білостоцкий погром уряджено за відомостию і при співучасти місцевих властий і вийска, і є тої гадки, що причин погрому належить шукати в дїяльности місцевих революцийних організаций. Правительство ужиє всїх средств, щоби викрити і укарати виновників.

(Телеґрами.)

Петербург. Дневники доносять суперечні вісти про уступленє кабінета Горемикіна. „Русское Слово" нотує, що державна дума і державна рада звернула ся до царя з просьбою о утворенє парляментарного кабінету. „Рѣчь" доносить, будьто би Горемикін заявив на раді міністрів, що кабінетови дораджують уступити. Утворенє нового кабінету мало би бути поручене бувшому міністрови рільництва, Єрмолову. Инші дневники супроти факту, що Горемикін виїзджає до кліматичної місцевости, належачої до скарбу, догадують ся, що Горемикін ще не зараз уступить.

Петербург. Центр державної ради ухвалив резолюцию о безпроволочне приступленє до державної працї в тих справах, котрі порушила державна дума. Внесеня в сїй справі мають бути представлені на загальних зборах центра.

Петербург. „Наша Жизнь" потверджує поголоски, що бувший прокуратор сьв. Синоду Побідоносцев знов належить до найбільше впливових дорадників царя. Він буває тепер що дня в Петергофі і за кождим разом відбуває довші конференциї з царем.

Петербург. Головний воєнний прокуратор Павлов з причини послїдної подиї в думі подав ся до димісиї. — Доносять, що Трепов уступає зі становища команданта царских палат..

Петербург. Вчера розпочав ся процес проти робітничої організаций. Обжалованих є 52, боронить їх 28 адвокатів. Сьвідків покликано 400, з котрих 100 не явило ся. Головним обжалованим є Хрусталев-Носар. Розправу відрочено тому, що не явили ся важні сьвідки. Коли се рішенє оголошено, прийшло до маніфестациї мимо присутности значного числа полїциї і вийска. Обжаловані кликали до публичности: „Приспішіть революцию!"

Петербург. В дневнім розказї начального команданта вийск в окрузї петербурскім заряджено, щоби против команданта полку, командантів баталїону і компанії і инших офіцирів і жовнїрів 1-ого баталїону преображеньского полку виточено слїдство. Рівночасно удїлено нагани командантови 1-ої бригади 1-шої дивізиї піхоти гвардиї, а також командантови корпусу гвардиї. — „Свѣтъ" доносить, що 30 жовнїрів преображеньского полку утекло, а двок жовнїрів вискочило вікном поїзду, коли їх везено на заточенє до Медведя. Жовнїрів тих до тепер не віднайдено.

Варшава. В наслїдок інтерпеляциї в думі прокуратори усїх судів в королївстві одержали приказ, щоби безпроволочно розслїдили, на яких підставах держать по тюрмах полїтичних вязнів, і увільняли таких вязнів, що є увязнені без ніяких правних основ.

ТЕЛЄҐРАМИ.

З виборчої комісиї.

Відень. Вчера раджено дальше над Буковиною. Міністер внутріших справ д-р Бінерт противить ся як помноженю, так і зменшеню числа мандатів з Буковини. П. Ґломбіньский ставляє внесенє на утворенє одного нового виборчого округа, до котрого увійшли би передмістя міста Черновець з деякими громадами і двірскими обшарами. Число мешканців в сім окрузї виносило би около 30.000. Жаданє одного польского мандату, мотивує бесїдник дотеперішним станом посїданя на Буковинї (після урядових дат 27.000, після думки Ґломбіньского около 40.000) і податковою силою. Бесїдник признає, що Поляки не мають на Буковинї ані одного одноцїльного округа, супротив чого польский мандат був би певний лиш тоді, колиб заведено національний катастер. Однак се не можливе. Поляки можуть лиш жадати утвореня міжнародного округа, де вправдї не мали би більшости, однак, будучи сильно репрезентовані і маючи впливи економічні, мали би вигляди на осягненє одного мандату. П. Василько заявив, що буде голосувати за внесенєм Ґломбіньского. Після сего внесеня, Поляк буде міг бути вибраний лиш в дорозї компромісу. Населенє Буковини є успосібленє мирово і хоче кождому признати, що єму належить ся, тому бесїдник буде голосувати за внесенєм п. Ґломбіньского. В голосованю відкинено внесенє Ґломбіньского 22 голосами проти 18. П. Ґломбіньский зголосив своє внесенє, як votum меншости. Опісля приняла комісия правительственні внесеня що-до роздїлу мандатів в Каринтиї. Голосованє над роздїлом мандатів в Галичинї знов відрочено. Слїдуюче засїданє нинї.

З буджетової комісиї.

Відень. Вчера в буджетовій комісиї переслухувано бувших міністрів, між ними і д-ра Кербера. Сей заявив, що взагалї не видавав ніякого мериторичного рішеня, і то ані під зглядом фінансовим, ані техничним. Цїлу справу полагоджували відповідні міністерства. Він впливав лише на приспішенє нарад і виступив за віддапєм робіт місцевим силам і місцевому промислови.

З австрийскої делеґациї.

Відень. Австрийска делеґация приняла в спецеяльній дискусиї буджет міністерства заграничних справ і буджет маринарки, при чім ухвалено також, що делеґация не годить ся на жаданє спільного міністерства вийни що-до другої рефундацийної рати в квоті 27 міліонів корон. Опісля приступлено до нарад над етатом спільного міністерства фінансів і найвисшого обрахункового трибуналу.

Маневри на Угорщинї.

Відень. З Будапешту доносять, що в сім роцї більші маневри на Угорщинї не відбудуть ся, а то тому, що нема двох контин-

---

кіна з великої рани ножем з бронзу і спричинив єго смерть, то віддасть невільника за невільника.

§ 220. Коли він оперував ножем з бронзу і за єго причиною виплило око, то заплатить сріблом половину ціни невільника.

Невільника таксувало ся як худобу. За єго лїченє платив єго пан, а за невдане лїченє мав заплатити тілько, кілько невільник стратив на ціні. Приймає ся очевидно, що невільник з одним оком вартує лиш половину того, що з обома очима. В тім оцїнюваню стрічаємо щось аналоґічного з нинїшними законами для обезпеки робітників на випадок неспосібности до працї, де каже ся, що треба платити робітникови тілько, о скілько після лїкарского висказу робітник став ся менше спосібний до зарібку задля ушкодженя, понесеного у виконуваню свого ремесла. В той спосіб малиби ми доказ, що здобутки на поли найновійших соціяльних законів мають свої взори в такій мрачній старинї, якою були часи на пів тисяча лїт перед Мойсеєм.

За лїченє зломаних костий і внутрішних хоріб маємо назначену заплату в отсих приписах:

§ 221. Коли лїкар вилїчив зломаний член тїла вільного чоловіка або вдїяв, що єго хора утроба вілжила, то вилїчений дасть лїкареви пять сіклїв срібла.

§ 222. Коли ходить о сина *Мушкіну*, дасть три сіклї срібла.

§ 223. Коли ходить о невільника вільного чоловіка, то пан невільника дасть лїкареви два сіклї срібла.

Як за невільника, так і за товарину платив властитель, коли її лїчив ветеринар. Ось ті постанови:

§ 224. Коли лїкар від волів або віслюків лїчив вола або віслюка з великої рани і вилїчив, тоді властитель вола або віслюка дасть лїкареви в заплату шесту часть (сікля?) срібла.

§ 225. Коли він лїчив вола або віслюка з великої рани і спричинив єго смерть, то дасть властителеви вола або віслюка четверту часть єго ціни.

Кромі каміня з законом царя Гаммурабі маємо ще инші памятники, з яких можемо вгадувати знане людского тїла у старинних Халдеїв. Суть се граничні камінї, звані *кудурру*, що відносять ся до 10. або 12. віку перед Христом, суть проте значно пізнїйші, нїж камінь царя Гаммурабі. На граничних камінях *кудурру* поміщені звичайно контракти купна чи даровизни; їх клали на межах дотичних ланів. Кромі властивого контракту виписували Халдейиї на тих *кудурру* єще проклони на тих, хто би тоті камінї ушкодив або переніс на друге місце. І так пр. на граничнім камени з місцевости Мелїсігу знаходимо довгу напись, де обіцює ся всяке благословеньство тому, хто пошанує волю фундатора, а про того, хтоби робив навиворіть, каже ся: „Коли той чоловік ненавидить справедливість, а любить несправедливість; коли не боїть ся проклонів, які я написав перед богами Самас, Мардук і Ануніт, великими богами Неба і Землї, що уносять ся над сими полями; коли він ушкодить сї поля, які я дарував мому синови; коли викопає сей граничний камінь або перенесе єго на друге місце або сховає єго в темне місце: тодї нехай впадуть на єго голову тяжкі проклони; нехай Сін, сьвітлий і могучий між богами, пішле на него пухлину, а єго тїло нехай покриє проказою, наче одїнєм; нехай Гуля, величава богиня, заразить єго дїти невилїчимою хоробою; нехай вона розілє єго кров і лїмфу мов воду; нехай боги зробять єго глухим, слїпим, нїмим." Щедрий був, як видимо, фундатор для свого сина, але ще щедрійший для того, хто не шанував би єго волї. А з того можна вгадувати, що таки люди не шанували волї закопуючих граничні камінї, бо инакше не було би треба кликати цїлу купу богів на оборону мізерного каміня. Скромна напись пр.: „за нарушенє сего граничного каміня накладає ся кара чотирох корон (очивидно вавилоньских)" сьвідчила би значно лїпше про шанованє чужої власности у Халдеїв.

На иншім граничнім камени, що відносять до часу між 1144. а 1130. роком перед Христом, посилає ся на голову того, хто би нарушив той камінь, небесні язви, пухлину, гнїв лютої богинї Гулї, що то зсилає на дїти невилїчимі хороби, розливає кров і лїмфу наче воду, витирає імя з памяти людскої, висушує єго сїмя і нищить потомство.

Видимо, що в тих проклонах є мова про проказу, яка і в жидівских сьвятих книгах грає також велику ролю, є мова про пухлину тїла, згадує ся виразно кров осібно, а осібно лїмфу, що сьвідчить дуже богато про відомости Халдеїв дотично будови і складу тїла.

Велика лютість в карах, наведених в законї царя Гаммурабі, не дуже то ріжнить ся від грубости нашого середновічного законодавства, хотяй між обома лежить з горою три тисячі лїт. В Европі палили живцем „чарівниць" за зовсїм неістнуючі злочини ще у 18. віцї, а в Бережанах в Галичинї (вольній, конституцийній) ще тепер в р. 1906. заковували в ланцухи хлопця-дитину відай за те, що вівкнув на жандарма; а в Ризї також року божого 1906. вели на шибеницю 13—14 лїтних дїтий. Але то не шкодить нам величати ся нашим поступом і цивілїзациєю!

М. К.

гентів рекрутів. Компанії піхоти є так малі, що з ними не можна би уладити більших маневрів.

Цивілїзованє Поляків.

Берлїн. Пруска палата панів приняла в другім читаню шкільний закон. При § 39., котрим виключає ся з закона Познаньщину західні Пруси, запротестували Поляки проти безнастанного ухвалюваня для них виїмкових законів. На се міністер просьвіти Штудт відповів, що коли польскі провінції дістали ся під пруске пановане, число анальфабетів було величезне, а число шкіл сьмішно мале. Пруси видали для польскох провінций два, а навіть чотири рази тілько на шкільні цїли, ніж для инших провінций, та й дальше будуть тілько видавати. Супроти сего міністер не видить найменшої причини до жалїв.

Анархісти.

Ню-Йорк. Полїция американьска на просьбу нїмецкої перешукала мешкане анархіста Розенберга і найшла там взірцево уряджену робітню бомб. Розенберг від'їхав дня 1. мая до Гамбурга. Побоюють ся, що він мав на цїли виконати замах на цїсаря Вільгельма.

Передача Мукдену.

Пекін. Японьскі власти військові передали в неділю місто Мукден цивільній японській адмінїстрациї. В протягу місяця липня і серпня мають залоги опустити манджурскі міста.

НОВИНКИ.

— **З найберуньского бюра працї** доносять, що в Нїмеччинї розпочали ся вже жнива, тому робітників потреба як найбільше (100,000), а всї найдуть сейчас роботу. Доносять нам також, що тепер не вимагає ся як передше половину жінок, лише які партиї приїдуть, такі зараз дістануть роботу.

— **Обовязок сьвідомих Русинів супроти страйків.** Пишуть нам з Бережанщини: Громади в бережаньскім і підгаєцкім повітї не заключили доси з дворами угод на жнива. Двори не хочуть пристати на дуже умірковані домаганя і грозять спровадженєм чужих *робітників. Подекуди ті погрози вже здїйснені*, в кількох селах вже є страйколоми, і то не мазурі, а таки рускі хлопи, не лишень з гір, але й з долів. Тому повітовий організаційний комітет звертає ся сею дорогою до всїх сьвідомих одиниць, з інтелїгенциї та селян, щоби поучили сїльских робітників, аби не їхали в ті повіти псувати місцевим людям зарібки. Мають отверту дорогу до Прус.

— **Тов-о вакацийних осель** висилає в половинї липня около 35 дївчаток до Милованя на літний побут. Деякі з тих дївчаток не мають навіть *найконечнїйшого* біля і одежи; тому звертаємось, як звичайно, до жертволюбних Добродіїв з просьбою о поміч для них. Просить ся именно о біле для дївчаток від 7 — 12 літ та о переходженї народнї строї. Річи упрашає ся відсилати під адресою: *Ольга Бачинська, Куркова 4, партер.*

— **Рільні страйки на Угорщинї.** В полудневих комітатах вибух страйк женцїв. Власти засуджують страйкарів на довгі арешти за те, що вони не додержують контрактів. Правительство зарядило, щоб на час жнив функціонували *уряди почтові і телеґрафічні* безперервно, аби можна давати кождої хвилї відповідні зарядженя. Міністерство рільництва в своїй печаливости о дїдичів розпорядило крім сего ще й те, щоб всюди удержувано списи робітників, яких би можна в даній хвили вислати на страйковий терен в ролї страйколомів.

— **Висїчений земский начальник.** В однім селї саратівскої губернії земский начальник Кожин звелїв стражникови-козакови „проучити" селянина нагайкою. Козак відказав ся сповнити сей приказ, мовлячи: „Якже єго бити, коли він з конечности чужу землю бере? Нагайка хлїба не замінить". Тодї Кожин погрозив самому козакови нагайкою. Ся погроза зробила ненадїйне вражіне на инших стражників-козаків. „Та коли бити, то чи не все одно вас, ваше високоблагородіє". І в тій же хвили звалили земского начальника та всипали єму спору порцию буків. За те пятьох козаків арештовано, але коли всї *стражники-козаки в уїздї загрозили, що покинуть* службу, арештованих пущено на волю. Так доносять росийскі часописи.

— **„Шутки русской жизни".** „Гр. Думка" (ч. 140) доносить, що „Главное Управленіе чорносотенцевъ и истинно-русскихъ людей" в Уманї роздає „зелїзні листи" такого змісту: „Отсим посьвідчуєть ся, що оказатель сего листа не студент і не інтелїгент і тому не *треба йому убивати*".

— **Огнї.** Пишуть нам з Добротвора камінецкого повіту: Дня 28. м. м. в четвер згоріло тут 5 загород. На другий день, то є 29. м. м. вибух знов пожар, в котрім стало офірою 42 хати селяньскі. З причини великого вітру ратунок був неможливий. Шкоди великі. Обезпечених було 42 а 5 нї. Згадати належить про щедрість тутешного лат. пароха о. Калуского і п. Ф. Ванчуру, котрі всїм погорільцям дають по 50 кг. збіжа. Підчас гашеня пожару учитель з сусїдного села п. Кіт дуже помагав в ратованю. — *Янт.*

— **З сїльских порядків.** *Пишуть нам:* Коли припадково найде орґан власти на дорозї в селї здохлу курку, яку часами собаки відки витягнуть, зараз доносить до суду; тимчасом тепер маємо в Росоховатци пов. підгаєцкого аж двох жандармів, що стало на час страйків перебувають в селї, а анї один з них не донюхав ся смороду, який було чути аж в Семиківцях, віддалених о милю від Росоховатця. А то здох дїдичеви Янковскому віл, якого розчетвертовано і розвішено на линвах над ставком, щоби в мясї множили ся хроби і спадали в воду, а риби живили ся. Так висїла ся падлина над ставком два дижнї, а смрід з гниючого мяса був так великий, що годї било селом перейти і жандарми не донесли о сїм власти. Рибам вийшло се в користь, бо обївши ся хробів з гниючої падлини, поздихали. — *Я. С.*

— **Власть тьми.** В селї Вербівцї косівского повіта померла в цьвітни с. р. 20-літна дївчина, котру уважали за житя відьмою, підозріваючи її о зносини з чортом в цїли робленя пакости громадянам. Зараз по смерти дївчини почав падати дощ і тревав безперервно майже три тижнї. Мешканцї Вербівки увірили, що причиною дощів була померша відьма, котра з мести хоче навести на людий неврожай та голод. Щоби знищити „нечисту силу", вибрало ся 16. м. м. вечером пять місцевих селян на цвинтар, відкопали ґріб, відрубали голову від кадовба і зложили її при ногах трупа. Відтак закопали назад ґріб, певні, що слота скінчить ся. На другий день настала случайно якраз погода і цїла околиця увірила в чудотворність сего средства. Дізналась про зьвірство косівска жандармерия і зарядила строге доходженє, причім судово-лїкарска комісия провірила подробиці лиходїйства. Пять селян, у віці від 29 до 60 літ, признало ся до вини, оправдуючись тим, що боялись наслїдків слоти і варварске дїло довершили в інтересї цїлої громади.

— **Чудотворне місце.** Недавно була згадка в „Дїлї" що в селї Горайци чесанівского повіта „обявилась" в річці Матїр Божа. Будучи недавно в сусїднім селї, де також дуже голосно говорять про „обявленє" а навіть в цїлім повітї, виїхав і я туди, щоби побачити то „чудо". Прибувши на місце, застав купу людий в ріжних позициях. Одні клячали і голосно молились, другі, переважно жінки мили водою очи, лице, пили воду і брали до флящинок. Приглядавсь я тому всему, а жаль та пустий сьміх збирав мене. Річка маленька, огороджена в тім місци дошками, де було „обявленє", перед нею високий каміниий хрест, на котрім навішено масу коралїв, хрестиків, образків і т. и. Перед хрестом столик, дві сьвічки і таца, на котру прибувші *кидають ґріш. Є також і нічна лямпа*, бо прибуваючі остають тут і через ніч. Приглянувшись всему, приступаю близше і починаю розмову з присутними. Питаю: „А в котрім то місци показалась Матїр Божа?" — „А воту, дивіть, пане, коло кладки". — „Як се було?" — питаю. — „Хто то побачив?" — „А я" — каже дївчинка, що стояла біля мене.— „Я бачила". І починає говорити: Паслам худобу з другою дївчиною, пішлам до ріки води ся напити і побачилам малий образ, дуже ясний. Хотїлам витягнути і закликалам Марину. Прибігла Марина, а з води обізвалось: мене не рухайте, *обмийте ся водою і не обтирайтесь*, бо мою росу стираєте, а коралї що маєш на шиї, дай до церкви. Образ щораз малїв і зник. — „А тепер чи що видиш?" — питаюсь: „Бачу на піску". — „І ми бачимо — всї сказали. — „Що бачите?" — „Ріжні образки". — І одно другому показує: той то видить, а той се. Оден сьв. Иосифа, другий сьв. Николу, инший баранця, то знов Матїр Божу. Кажуть до мене: „Схилїть ся добре на вколїшки і вдивляйтесь а побачите". Почав я вдивлятись, та бачу лишень пісок під водою, котрий осїдає поволи в ріжних *напрямах позіставляючи пасмуги, з* котрих око укладає собі образ. Хмари на небі пересуваючись видають нераз для ока теж ріжні фігури. Нарід упевнений, що дїйсно обявилась Матїр Божа, стягаєсь і з подальших сторін, тратить час, пє ту воду, в котрій рівночасно ноги миє заболочені. Звиж шість неділь дїесь вже се, отжеж найвисша пора щоби отцї духовні стали помочю тому фанатизмом пересяклому народови. — *Іван Ігнат.*

— **Дрібні вісти.** У Львові збанкротували три великі жидівскі збіжеві фірми, котрих пасиви доходять до кількох міліонів. Спільник одної з тих фірм утїк до Америки.

— В Городку коло Львова, названім Поляками їнче єдиєо „загайдоньскім", знищив хтось опівнічної ночи памятник короля Ягайла, відбивши єму ноги та вирвавши таблиці з написями.

— Wiener Ztg. оголосила санкцию законів ухвалених галицким соймом що до консервациї регулящийних робіт горішнього бігу Гнилої Липи, Висли і Сяну в тарнобережкім повіті, Золотої Липи, потока Дуни і лівого берега Дунайця в двох місцях.

— В Дністрі коло Київа під Розодолом утопились оподи чотири особи, перевернувшись з човном. Шість инших осіб, що переїздили тим самим човном уратовало ся.

— З Відня доносять, що в найблизшім часї вотеринарскі справи будуть вилучені з обсягу міністерства внутрішних справ а придїлені до міністерства рільництва.

— Львівский університет мав переказати справу недавних бурливих колотнеч між польскою а рускою молодіжю судовим властям, бо рускі студенти не хотїли складати зізнань в польскій мові, яку Поляки хотять мати урядовою в тімже університеті.

Відчити:

Відчит в Чернівцях. Проф. І. М. Радецкий буде в суботу 7. с. м. і в неділю 8. с. м. читати два публичні виклади в Чернівцях в сали „Народного Дому" а відтак поверне до Одеси, де стане вилавати власну часопись. Наш украинскій земляк вислав до державної думи в Петербурзї відкрите письмо, в котрім зобразив страшне *положенє руского народу під панованем* Поляків в Галичині і просить вилинути на Поляків, щоби своєю варварскою политикою не викликували кровавої розправи.

Урядові вісти:

Іменованя. Президент галицкої дирекциї скарбу іменувала контролорами головних урядів податкових в IX. кл. ранги податкових поборців: Ігн. Вонсовича, Меч. Смаглавского, Ем. Кишельку, податкового офіцияла Ант. Кольбушевского і податкового контролюра Казим. Недрашкевича. — Президиа краєвої дирекциї скарбу іменувала рахункового офіцияла Альфр. Боркевицкого ревідентом, рахункових асистентів Кар. Вайзя і Володисл. Гаранського офіцияламі, а практикантів Мечисл. Гошовского, Оск. Кіщакора і Фел. Кравчука асистентами рахунковими.

З штуки і літератури:

— **Другий з ряду концерт „Бандуриста"**, устроєний, що правда, трохи пізно, був безперечно одним з найкращих і найцїкавійших, які коли небудь устроювали наші мельомани у Львові, і то так своєю справдї великою і дібраною програмою, як єї виконанем. Що правда, львиву частину концерту становили сольові виступи запрошених посторонних музичних сил тої міри, що п. З. Дністрянська і А. Крушельницька, та про те сливе кожда з 6-ох точок програми була так повна змісту і інтересу, що цїлість концерту вийшла ядерна, достроєна та лишила повне, справдї артистичне вражіне. Угольним каменем і осередком концерту був таки сам „Концерт" Бетовенівский c—moll, річ поетична, але „стильова" і заокруглена на кождім шагу, виконана п. Дністрянською з незвичайною певностию себе, темпераментом і хистом, майже бравурою, що подекуди в 3-ій части майже переходила границю клясичної нїмецкої „стильовости". П. Дністрянська є мабуть першою нашою пяністкою в Галичині, що лучить в собі всякі дані первородної артистки: вроджений інтелект і інтелеґенцию, темперамент і повне опановане технїчне, та зрозуминє інструменту.

„Симпатична", надійна і наскрізь інтелїґентна наша сьпівачка п. Н. Крушельницька заслужила своїм виступом лиш на се, щоб піднести ще раз те, про що нераз згадували рецензії: як у емісиї голосу, так у вмілости орудуваня ним (особливо в висших реєстрах) вкінци у опановану всяких технїчних средств видко повільний, але сталий і певний поступ. Тільки дикция сьпівачки, взорована на італїйскій школї і примінена до італїйскої мови і сьпіву, дикция на скрізь ясна, вокалїзована, — відбиваєсь мабуть трохи некорисно в украинскому тексті пісень. Хто знає, чи для украинських пісень не було-б пригіднїйше взоруватись на дикциї нїмецької школи, яка визначує ся сильним артикулованєм співзвуків. На се звернути увагу нашої артистки вважаю своїм обовязком.

Що до сольової гри скрипака п. Садовського, то відмітивши єї гарну, певну і спокійну технічну сторону, мушу зробити що-до *поодиноких точок деякі заміти* що-до сути річи. Передівсїм всї його точки продукций на концертї були не писані оригінально на скрипку, а транскрипциями ще й до того нераз нефортунними, (пр. аранжований з фортепяну Ноктурн Чайковського, скрипаком Sauret-ом є непрактичний, недоладний) і тим вже обнижають вартість продукций. До того скрипак і акомпаніятор за мало увійши в первісний характер виконуваних композицій і за мало достроїлись до цїлости. Так прим. мріяннний, орієнтальний характер Ноктурну вийшов за грубо (именно в середнїй части), а перша частина (надпрограмово) танця норвегского Ґріга, — Allegretto tranquillo — за різко і зовсїм не ґраціозно, як годилоб ся. Середна частина у Wächterlied Ґріга, зображуюча появу духів, „зовсїм не вийшла". П. Садовскому я порадив би, щоб добирав собі більше спокійних „клясичних" річий до продукций.

З трех продукций хоральних найбільше вражіне зробив виїмок з оратории Ґріга „Olav Trygvason", тому що се річ мимо сили і оригінальности легко зрозуміла. Що хори з опер Вагнерівських аж при помочи сцени роблять належне їм вражіне се річ звісна, але сьміло *можна сказати, що ґітантичний подвійний хор* з II. акту „Льогенґріна" був відсьпіваний „Бандуристом" без порівнаня преціайніше і лучше, чим коли небудь за моєї памяти в міськім театрі у Львові. Тільки партия герольда вимагала більше деклямациї, чим висьпівуваня.

Загалом взявши, молоде товариство сьпівацке дало сьвідоцтво, що не вганяє ся за дешевими легкими, ефектами, а стремить до осягненя чим раз висших, доси недоступних артистичних сфер і тим дає доказ зрозуминя своєї культурної задачі. Тим самим наші молоді сьпіваки — академіки, яких часто охрещувано й поганими епітетами, являть ся людьми ідейними, правдивими подвижниками штуки і тим сповняють велике патріотичне дїло. Тількиж сего зовсїм ще не розуміє „патріотична" львівська т. зв. „інтелїґенция", яка під покришкою, що „час невідповідний на концерт", (чи може обиджена тим, що на концертї самі чужі річи, та анї одної рускої пісни)" — перекладає пивце та спорти над гарну артистичну хвилю.

С. Людкевич.

Ukrainische Rundschau, ч. 6 за червень містить: Die Willkür der russischen Bureaukratie über das ukrainische Wort. Von Mykola Dmytrijew (Poltawa). Die Ukrainer in der Reichsduma. Von P. Wartowyj (Kijew). Die jüdische Frage in Galizien und die österreichische Sozialdemokratie. Von Michailo Łozynskyj (Lemberg). Aus der ukrainischen Kunst. II. Die Gemäldeausstellung von Wasylkiwskyj und Berkos. Von Eugen Serdjuk (Charkow). Muttersöhnchen. Von Wasyl Stefanyk. Rundschau (sic) teper značno rozšireno. Per. Bibliographie. Das ukrainische Lied. Тепер містить ся редакция і адміністрация „U. R." у Відни XVII/3. Frauenfeldergasse 2.

Сими днями появила ся **Служба Божа на три голоси,** видана Гр. Михалишином в формї октавки: кождий голос і партитура печатані осібно. Цїль видавця лежить головно в тім, щоби початкуючим сельским і мищанським хорам дати можність без великих трудів і без великого знания музикального виконувати гарні і для церкви відповідні пісни церковні. Дотепер видана служба так формово, т. є. на три голоси зависть на гитари, як також композицию уложені так, щоби її виконано було о сїмсот кроків тяжше. Ее відповідність по три датки складає видїл щире Спаси Бг!

Відозва

до Руских Родичів і всїх Русинів міста Львова.

Від многих років підносять ся жалї руских родичів у Львові, що одинока руска школа мійска, ім. М. Шашкевича, призначена для хлопців і дівчат, не відповідає теперішним потребам рускої людности. Тісний і нездоровий будинок не в силї змістити всеї молодіжи, що туди зголошує ся; спільна наука хлопців і дівчат показує ся невідповідна, крім того дїє ся нам і та кривда, що дівчата приймають ся лиш до трох низших клас і мусять четверту класу опускати, — значить: не мають можности докінчити навіть елементарної науки в своїй рідній мові.

Рада мійска розділила вже всї мищанські польскі школи у Львові і потворила з них осібні заклади для хлопців, а осібні для дівчат, та управильнила тим способом науку і виховане одної і другої части молодіжи. Вимок творить в місті лиш одна наша руска школа! Се тому, бо ми Русини не уномінуємо ся в відповідний спосіб о те, що нам тим конечне.

Перед роком вийс голочний видїл руского товариства педагоґічного просьбу до ради міста Львова о розділене руской школи на мужеску і женьску. Але та просьба осталa доси неполагоджена, — мабуть тому, що педагоґічне товариство було перед мійскою радою некомпетентне до заступованя інтересів львівских горожан.

На бажане многих запрошуємо ми тому інтересованих родичів, що мають дїти в тій школї, як і загалом всїх Русинів міста Львова на коротку нараду, яка відбуде ся в сій справі в неділю о год. 5 з полудня в комнатах „Рускої Бесїди" (Ринок ч. 10. I. поверх). Для добра наших руских дїтий зійдім ся, Братя, та застановім ся, що нам зробити, щоби одержати розділ рускої школи на мужеску і женьску.

На дневнім порядку наради буде: 1) коротке пояснене справи; 2) відчитане петиции до ради мійскої, та підписане єї через родичів і всїх руских горожан; 3) вибір сталого комітету, що заняв би ся переведенєм сеї справи.

Петиция як і аркуші на підписи будуть виложені через всю суботу і неділю на „Рускій Бесїдї", та в читальнях „Просьвіти" на Городецкім (в будинку св. Юра) і на Жовківскім (улиця Обїзд ч. 6). Наших Родимців, що не змогли би явитись на нарадї в неділю, просимо отже потрудитись у вказані місця і покласти на призначених аркушах (окремих для родичів, а окремих для прочих горожан) свої підписи.

Маймо надію, що коли в відповідний спосіб поведемо дїло, то і осягнемо те, що нам належить ся.

У Львові, дня 4. липня 1906.

Василь Нагірний, о. Александер Стефанович, Евген Олесницкий.

Конкурси Бурс.

Комітет інституту св. Ольги у Львові, удержуваного рускім товариством педагоґічним при улици Сокола ч. 1 і веденого п. Анною Косевичевою та п-ною С. Олеськівною, розписує отсим конкурс на приняте до інституту 50 учениць зі шкіл народних, видїлових або учит. семинарів. Місячна оплата 36 К, а у виїмкових случаях 30 К. Крім того оплачує ся одноразово з гори 10 К за з'ужите меблїв і кореспонденцию, 10 К за уживане фортепяну, і місячно 1 К за прань. Родичі дотеперішних учениць інституту внесуть свої зголошеня без инших прилог, родичі нових учениць залучать їх шкільне сьвідоцтво, а при домаганю низшої оплати також сьвідоцтво убожества, виставлене парохіяльним урядом. Зголошеня треба внести до 20 липня на руки о. Александра Стефановича, проф. женьского учит. семинара, а то до 15 липня Львів (ул. Чарнецкого 26), а пізнийше до міста Кути.

Видїл Руского товариства педагоґічного у Львові розписує конкурс на приняте учениць до Інституту сьв. Софії (ул. Крижова ч. 14). Інститутки отримують: опіку, помішенє, харч, сьвітло, услугу і наукову поміч, до чого видїл постарав ся о кваліфіковану учительку. Услівя приняти: місячна оплата 45 кор., одноразова оплата за уживане мебліи 8 кор., вписове до товариства 2 кор. За прань доплачує ся місячно 1 кор., а за уживане фортепяну річно 5 кор. Інститутки мусять мати відповідну скількість біли, постіль і ліжко. Зголошеня належить приславти на руки члена видїлу п. Герусиньского у Львові ул. Сикстуска ч. 17 найдальше до дня 10 серпня с. р.

— **Для Товар. вакацийних осель** надіслали в коронах свої датки Вп. Добродії: П. Гаммер дідич зі Станиславова 100, Каса заощадности в Стрию 35'14, о. Тупись зі складки в церкві сьв. Юра 24, д-р Е. Олесницкий в Стрию 25, Ігуменат О. О. Василіян зі складки в церкві 21'67, д-р Коссак Львів 20, о. д-р Василь Левицкий з Сокаля 10, о. Глинскій з Буцнева 10, о. П. Билинскій з Зарваниці 10, о. Ярімович зі складки в церкві сьв. Петра і Павла 7'90, П. Куровцева з Калуша 6, о. д-р І. Гробельскій зі Станиславова 5, М. Мороз зі Львова 3, Галя Бурачинська з Бережанів 3, Мих. Кульчинска з Сопова 3, Оля Крайковска з Литинова 2. За сї щедрі

Надіслане.

Володимир Лавровский,

застуиав товариство взаємних обезпечень на жите „Ню-Й рк", і посередничить в обезпеченях на жите у всіляких можливих комбінаціях. Мешкає у Львові Ринок ч. 36 в каменици Народної Торговлі. Інформації письменно і устно дома щодень від 4 до 5 пополудни. 286 7—2

Яко добру і певну льокацию

поручаємо:

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облігації Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облігації пропінаційні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнійшім курсі деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374
п. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Припоручаємо

КОНВЕРЗИЮ
4½% пожички м. Львова
на вільні від податку

4% облігації пожички м. Львова

на услівях, оголошених в проспекті конверзийнім, котрий пересилаємо на бажане.

Сокаль і Лїлієн 207
банковий дім і контора виміни.

Коперницький і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. І.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пізьні по 12 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі **окуляри, цвікери, лупи** і всіякі инші **прибори оптичні**. Всіякі направи **виконуємо** як **найскорше** і **найдешевше**. 485

Сьвято молодїжи!

Зближає ся час роздачи сьідоцтв. Кожда пильна дитина сподіє ся нагороди. І дійсно дістане, бо многі Вп. Сьвященника, Учителї і Родичі купують в „Сокільскім Базари" образки сьвятих і платять по 60 с. 1 К, 3 К за сотку, а модитевники по 30 с., 40 с., 60 і 1 К. і призначують се для пильних дїтий. Натомість старшим дітям купують студенскі відзнаки, шапки зі синьо-жовтим денцем по 2·40 К і инші дарунки в нагороду за добрі поступи в науці.

650 **Сокільский Базар у Львові, ул Руска ч. І.** 5—6

Ч. ч. CCS. 4/6
131.

ЕДИКТ.

В справі конкурсовій Марка Бідера розписує ся на продаж з вільної руки половину дібр Мільна. Рефлектанти на купно мають внести сферту на руки зьвідателя мази адвоката д-ра Аушвітта в Бучачи з найдальшим речинцем до 23 липня 1906, і він також може удїлити близших інформацій що-до умовій купна тої нерухомости.

Бучач дня 27 червня 1906.

668 2—3 Комісар конкурсовий *Марковский.*

Великі еспаньскі вишні

вибирані, гарні, великі морелї

в 5-кільоґрамових почтових коньах старанно опаковані висилає франко по 3·60 К.

638 **A. HOFFMANN, Nyiregyhaza, Ungarn.** 7—10

Кождий хто хоче пити знамениту і дуже поживну каву, нехай уживає

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

з фабрики в Подґужи,
що змішана з ¼ частию вершистої кави вдоволить навіть найвибагливійших смакунів.
Особам слабосильним, недокровним і дітям треба подавати саму 1122 22—25

КАВУ ЗДОРОВЛЯ

не додаючи вершистої.
1 клґ. коштує лише 80 кр., або 1 К 60 сот.

ПЕРША МОРАВСКА ФАБРИКА ВЕЖОВИХ ГОДИННИКІВ

ФР. МОРАВУС, Берно Grosser-Platz 6.

виробляє і доставляє

вежові годинники

до церков, банків, шкіл, фабрик, ратушів, віль, лише в солїднім виконанню і дуже дешево

Контрольні годинники для стражників.

Цїнники даром. 46 9—?

Найвисші відзначеня за доставу знаменитих виробів.

Купуйте книжочки на премії

для шкільної молодіжи в великім виборі, які поручав Руске Товариство Педаґоґічне улиця Сикстуска ч. 47. Замовляти можна також в книгарні ім. Шевченка, ул. Театральна ч. І.

ТАНЬШОГО ВИДАНЯ НАД

„Всесьвіт і Людство"

не було у Русинів.

Числить: около 2400 стор., звиш 200 відбиток, а 200 додатків. Додатки малюванї в кольорах і самі вартують що найменше 50 с. а се вже дає суму 100 кор. 200 відбиток рахувати лиш по 5 с. (хоч безпечно можна рахувати по 10 сот.) також представляють вартість 100 кор., а зміст рахувати лиш 20 кор. так маємо суму 220 кор., а сама передплата на ціле діло виносить лиш 100 кор. Тому замовляймо як найскорше **Богдан Кончевич, Ценїв п. Козова.** 645 2—4

Славноввісні залїщицкі **морелї** висилає в 5-кілевих кошиках оплатно по 4 К за післяплатою; 100 клґ. за 48 К loco стация Залїщики; **ренґлоти** 4 К, **грушки** або **яблока** 3 К 50 сот. — Г. ФРЕНКЕЛЬ, Залїщики. 485 1—10

Осип Краснопольский

Робітня позолотнича

ул Личаківска ч. 40 у Львові, виконує роботи церковні, салонові, відновлює вівтарі, проповідальниці і т. д. дуже совістно і по найнизших цінах. 604 7—10

Славноввісні залїщицкі **морелї** висилає в 5-кілевих кошиках по 4 К оплатно за післяплатою, 100 клґ. 48 К на стації Залїщики; **ренґлоти** 5 К, **грушки** або **яблока** 3 К 50 сот. А. НУСБРАВХ, Залїщики. 686 1—10

Дві коломийки і один козачок, на фортепян, укладу Т. Пасїчинського вийшли вже в друку і суть до набуття у всіх книгарнях у Львові і Перемишли, в цїні по 30 кр. за примірник. 646 10—10

Морелї залїщицкі, вибирані, рожеві, великі, до варення, а також до їдженя 3 К 90 сот., еспаньскі вишні 3 К 70 сот. висилає в 5-кілевих коробках оплатно за післяплатою Д. і С. ВЕНКЕРТ торговець озочів в Залїщиках. 661 1—5

Українська Накладня

Львів, ул. Вроновска 8

висилає даром свій музичний катальоґ. 647 4—20

НОВІСТЬ.

Вже вийшла III. Серия переписких листків

Букви

Серия містить в собі 30 карт. На кождій картці одна буква о красках червоно-чорних і цьвітьмами синьо-жовтими. Без огом картки йде вишивка. Серия коштує 2·50 штука 10 с. Набувати можна в „Сокільскім Базари" у Львові, ул. Руска 1. 429 13—25

Оповіщенє.

Стрибожий Дарунок (оповідання) *Л. Мартовича* 1 К. 30 с. **Душі кланяють ся** (оповідання, *М. Яцкова* 75 с. **Австрия чи Польща** (істория Руси під Австриєю) *В. Будзиновского* 70 с. **З тисяч і одної ночи**: Том І. „Купець і Іфрит" 55 с., Т. ІІ. „Алїбаба і 40 розбійників" 55 с. (В полотняній оправі ва том 95 с.) 12 аґітацийних брошур *Будзиновского і Мартовича* і „В Небі" *о. Бобикевича* 47 с. „Хрунь і Чорт" *В. Будзиновского* 23 с. **Козаки у Ст. Руданьского**, в поясненями *Будзиновского* 33 с. **Гайдамаччина** *М. Довнянского* 43 с. (Цїна разом в посилкою). Всї ті книжки разом в посилкою 4·90 с. Замовляти у „Адміністрация часописи „СЬВІТ" у Львові". На кредит не висилає ся.

Студент філософії оженить ся з чесною панною. Пожаданий посаг евентуально рекомендація до виробленя сталої посади. Р. В. Львів poste restante за оказанем квіту інсератового. 684 1—3

Ученик VII. кл. пошукує лекциї на час вакацій. Адрес: Львів, ул. Скарбківска ч. 23, п. Ковальский. 682 1—1

Студент філозофії математики, виправний інструктор приймє радо лекцию на час вакацій в Яремчу, Ворохті, Тартарові і т. п. без жадної нагороди. Ласкаві зголошеня під: „О. Л." poste restante Львів. 681 1—3

Потрібна женщина

середного віку до заряду дому. Poste restante Седомен Стрий. 683 1—2

Шівець церковний з добрими сьвідоцтвами в чистим тенорозим голосом глядає посади. Зголошеня *Никита Чабарик*, пляц Унії бжеської ч. 3 Львів. 664 2—2

Потреба сейчас до заряду дому женьщини лагідної вдачи (бо суть діти сироти). Зголошеня під адресою: Приходство Ожомля коло Судової Вишні. 673 2—4

Свою дорогою хочу для своєї доньки, панночки з посагом 4.000 К, пізнати студента університету укінченого або на укінченю з убогої родини, в цїли супружества. Справа поважно трактована. Дискреция запевнена. На анонїми не відповідаю. „П. Т." poste restante Мошзів. 676 2—2

До заміни упорядкована інтратна парохія, Зелена, п. вітів надвірнянського в горах, за парохію мийску або бливько міста. Зголошеня до уряду парохіяльного в Зеленій почта Пасїчна. 680 1—8

Кандидат IV року учительского семинара, здібний інструктор, глядає лекциї на селї на час ферий. Ласкаві зголошеня на адресу: Poste restante „Наука", Яворів коло Львова.

Морелї великі, до варення і на стіл 3 К 90 с., еспаньскі вишаї 3 К 70 сот., щодень сьвіжо рвані, висилає в 5-кілевих кошиках оплатно за післяплатою **І. Наґлєр**, висилкова фірма в Залїщиках. 671 3—4

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА"

при зближаючих ся іспитах в народних школах подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Впов. сьвящеників, катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в канцелярії Товариства ч 10., або в Книгарні Наукового Товариства, ім. Шевченка ул. Театральна ч. І. по сьлїдуючій цїні:

1. Фінляндия і Сахара	44 сот.
4. Житє св. о. Николая	40 „
8. Пасїка	70 „
4. Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
5. Спартак, провідник римских ґладіаторів	90 „
6. Гетманьскі свати	50 „
7. На послуханє до Відня	40 „
8. Оферма	40 „
9. Від чого вмерла Меланя	40 „
10. В глухім кутї	40 „
11. Сотні роковини народного письменьства Руси-України	52 „
12. Дещо про молоко	40 „
18. Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
14. Горить	60 „
15. Як чоловік боре ся з природою	90 „
16. Під морскими хвилями	40 „
17. Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
18. Про обірник і инші навози	60 „
19. Істория України-Руси (в образками)	30 „
20 Молитвеник народний а) звичайній оправі	60 „
Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
21. Великий молитвеник „Хвалите Господа з небес" в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
22. Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом на великовій тривк. пап.	2 К 40 „
23. Молитвеник оправлений в шкіру з позолоч. берег.	3 К 20 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Сьвітло церковне і столове

найлїпшої марки

охоронене запротоколованою маркою

М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"

Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор. за 100 клґ. Для церков 10% опусту.

Цїни розуміють ся льоко фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак +. **М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло припоручає Народна Торговля. Сотки похвал і признань!!! 415 22—?

(Застережене право власности!)

МЕДАЛЇ

відзнаки для членів Брацтва церковного з кокардами або ленґами

Бронзові штука по	48 сот.
Посріблені	50 „
Алюмініові	45 „

замовляти можна лиш в торговлї знарядів церковних

Спожарского і Устеньского

у Львові ул. Руска ч. І.

При замовленю 50 штук висилка франко пооднинокі не продає ся а лиш на припорученє предсїдателя Брацтва церковного. 586 8—20

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

з Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова 2·31*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6·5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6·5 до 23·9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд., 1·46 по полудни (від 1·6 до 31·8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (від 1·5 до 30·9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13·5 до 9·9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9·9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з Щирця від 27·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.
з Любіня вел. від 13·5 до 16·9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 2·45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51*, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00*, 6·55.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави рускої 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6·5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31·8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави рускої 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1·5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13·5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13·5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.
до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцию Александер Ворковский.

З друкарні Народової [Манцких] Коперника ч. 9

ДОДАТОК до „ДІЛА" Ч. 129.

Новий тридержавний Союз?

За кождим разом, коли появить ся вість про заповіджений, або лише намірений з'їзд монархів більших держав, полїтична преса глядає за полїтичними причинами з'їзду і робить далеко сягаючі висновки, особливо, коли котра держава, репрезентована одним з монархів, вибираючим ся на стрічу другому, знаходить ся в даній хвили в якімсь винятковім положеню, або зміняють ся її відносини до теперішних її союзників. Нині найбільше інтригують полїтиків вісти, про з'їзди росийского царя з нїмецким цїсарем. Всякі комбінациї, котрі пояснили би цїль конференций між сими монархами, опирають ся з одної сторони на фактї винятковости внутрішних відносин в Росиї, а з другої сторони на фактї, що тридержавний союз розлїтає ся, бо тратить свого римского члена. Коли з'їздять ся нїмецкий цїсар з росийским царем, то вони — комбінують полїтики — або радять над способами санациї внутрішних відносин Росиї при помочи Нїмеччини, або над ратованєм позициї Нїмеччини в міжнародній полїтицї при помочи Росиї, або — поступаючи після засади do ut des — над одним і другим.

Оден з'їзд монархів Нїмеччини і Росиї відбув ся в часї, коли в Росиї шалїла революция і коли цар не знав, чи дати демократичну конституцию, чи нї. Говорено, що цар радив ся тодї нїмецкого цїсаря, що єму робити. Від кількох днїв внов кольпортують вість про недалекий з'їзд обох монархів. З факту, що царат боре ся тепер з крайно-демократичними домаганями думи, і що єму грозить нова революция, котру мігби певно і успішно здавити лише при чужій помочи, заключають, що цар буде просити цїсаря Вільгельма о поміч Нїмеччини против революцийного руху в Росиї. З факту, знов, що в наслїдок фактичного відступленя Італії від тридержавного союза, сей союз має для Нїмеччини лише формальне значінє, а фактично Нїмеччина буде в Европі ізольована і полишена своїм власним силам, заключають, що на місце дотеперішного тридержавного союза цїсар Вільгельм хоче відтворити давний трицїсарский союз, хоче довести до союза Нїмеччини, Австриї і Росиї. За приступленє Росиї до такого союза, Нїмеччина, а евентуально також Австрия помогли би царатови в борбі з революцією, виратувала би останки абсолютизму.

Таку цїль підсувають непевному єще з'їздови монархів дневники сторонництв і народів працюючих над зізольованєм Нїмеччини і над ослабленєм її сили в міжнародній полїтицї. Через те й ми не конче мусимо вірити в се, „що пишуть газети". Можливе, що такі пляни має нїмецкий цїсар, а можливе що нї; можливе також, що про з'їзд дотичні монархи довідали ся допєрва з французских і англїйских дневників. Против істнованя у нїмецкого цїсаря пляну утвореня росийско-нїмецко-австрийского союза промовляє передовсїм та обставина, що цїсар Вільгельм не може не знати сего, що до такого союза не може допустити Англїя і до него не допустить.

Терор адмінїстрацийної власти в Бережанщинї.

(*Допись*).

Бережаньский староста гр. Дїдушицкий розпочав живу акцию терористичну: шиканує селян візванями на терміни без найменшої підстави і тим самим кривдить їх стратою часу і зарібку в часї найпильнїйших робіт полевих та надїє ся, що тим способом так застрашить людий, що відхоче ся їм непокоїти єго царство страйками і т. и. „бунтами". Руководить ним при тій акциї також жадоба пімсти: бо годї буде через „воєнний" стан в повітї виїхати на урльоп до купелий по тяжкій (?!) цїлорічній працї. З недавної допписи відома вже читачам „Дїла" справа доходжень автентичности підписів селян з Городища на зажаленю до намісника за систематичне заказуванє віча. Замість вислати на місце комісаря, тягано до Бережан 162 селян в найгорячійший час полевих робіт 5 миль. Для дикої фантазиї п. графа мусїли ті люди зробити 1620 миль (числячи дорогу там і назад) та стратити 162 днїв робучих.

На 28. червня візвав кільканацятьох селян з ріжних сїл, прим. 2 з Буща, 4 з Поручина, 2 з Вербова і т. д. Щоби то хоч була яка підстава до взиваня, а то прм. Гната Янчиньского з Поручина запитували, що він робив того а того дня коло паньскої конюшини. „Та що? — каже — Ішовім на своє поле, мусївім переходити попри паньский лан, пристанувім, поздоровив робітників словами „дай Боже щастє" і пішов далї"- Ось цїлий протокол! Сьмішне, але і страшне заразом. Хто поверне тому господареви за страту робучого дня, за фіру? Щось подібного можливе хиба лише під пановань Ляхів, що у своїм пошановаю справедливости по словам Старжиньского (в комісиї для виборчої реформи) дають Русинам рік-річно гімназию, а шкіл народних дали Русинам більше, чим собі!

Для доповненя східно-галицкого образка згадаю, що візваня доручають на 1 або на 2 днї перед терміном з загроженєм кари 10 до 20 К на випадок, коли би візваний не явив ся (хоч се противить ся законови, котрий позволяє грозити карою лише при другім завізваню, коли перше завізванє було безуспішне), переслухує селян і видає вирок и маніпуляцийний урядник п. секретар Яцковскі (також аномалія, бо се належить виключно до урядника концептового), візваня, протоколи та виписи, доручувані селянам, писані в польскій незрозумілій для них мові. Що крок, то нарушенє закона!

А вжеж хиба лавровий вінець та місце в Пантеонї здобуде собі п. граф трема своїми засудами з послїдних днїв. Д. 28. червня засудив п. Яцковскі (розуміє ся, з порученя свого шефа) двох селян з Вербова, Дмитра Походжая і Андруха Турчина на кару по 100 кор., зглядно по 10 днїв арешту за переступ декр. канц. надв. з 5. лютого 1847. ч. 29.671. і розп. мін. з 28 лютого 1863. ч. 2.306. доконаний нїбито через „виконуванє приватної агенциї або приватного посередництва, а то вербованєм робітників рільних до Прус без отриманої в тій цїли концесиї". Дня 2. с. м. засудив комісар Мілїньскі за те саме д-ра В. Бачиньского на кару 10 днїв арешту без заміни на гроші (д-р В.Бачиньский виборов собі ще в зимі с. р. привілей, що з ним списує протоколи все урядник концептовий і, розуміє ся, по руски, бо покликаний перед лице всевладного п. Яцковского осьвідчив і казав записати в протоколї, що перед ним яко урядником маніпуляцийним відповідати не буде). Безглуздї сї засуди здаєть ся навіть в Галичинї не щоденні, бо цїла „провина засуджених лежить в тім, що зголошуючих ся принагідно до них о пораду селян поучували, що є зарібки в Прусах, куди і як їхати; не треба й згадувати, що робили се безплатно. А під карну санкцию покликаних вище законів підпадає лише веденє агенциї заводове в спосіб заробковий без концесиї. Сего-ж їм навіть не пробовано доказувати. Після льогіки ц. к. староства в Бережанах можна би засудити за веденє приватної агенциї навіть і п. старосту, колиб він прм. спитаний яким шляхтичем, де поїхати на урльоп, чи до Абациї, чи прм. до Monte-Carlo, порадив їхати до Monte-Carlo, а притім поучив, куди веде дорога, чи на Станиславів чи на Львів. Ударяє при тім в очи злосливість: селян, для котрих лекше відсидїти чим платити гроші, карає ся гривною, а кандидатови адвокатури, д-рови прав, котрому лекше заплатити і котрий через арешт міг би утратити посаду, коли би не знайшов заступника на тих 10 днїв, дає ся кару арешту без заміни на гроші. Східно-галицка іділя! Характеристичний також високий вимір кари: дотична постанова предвиджує передовсїм кару грошеру від 2—200 К, аж відтак кару арешту від 6 годин до днїв 14. Припустїм на хвилю, що ті люди винні; алеж доси не були вони карані. Отже 5—10 К, 1—2 днї було би для них за мало! Аж 100 К (143 — дневна плата рільного робітника на власнім харчу у східній Галичинї) зглядно аж 10 днїв арешту можуть вони відчути!

Так виглядає адмінїстрацийно-карне судівництво в руках елїти народа, що чванить са своєю культурою. Засуд д-ра Бачиньского викликав великий юбель серед хулїганів, котрі того самого дня via староство знали о тій радісній для них події. А вже зараз на другий день лїсничий в добрах гр. Потоцкого розповідав селянам з Гинович, що д-р Бачиньский буде сидїти в криміналї і на 9 лїт стратить право заступати людий в судї!

Всї засуджені зголосили рекурс.

Що-ж на те зеркало безсторонности скаже єго екселєнция гр. Потоцкий, котрий недавно іменував гр. Дідушицкого за єго заслуги радником намісництва? Га?!

Буєт.

Страйкова розправа.

Пишуть нам з Бережан:

Дня 25. червня с. р. відбула ся розправа карна против Томаша Клаковіча, Єнджея Клаковіча і Юзефа Блавіцкого, господарів з Козової. родовитих Мазурів. Проводив розправі тимчасовий президент Голковскі, а вотантами були старший радник Кашевко і радники Пілєцкі і Зборовскі. Прокуратор Роєцкі обжаловував їх о те, що дня 23. мая в Козовій, коли економ з Золотої Слободи С. Мокрін приїхав до Козової набирати страйколомів, Томаш Клаковіч і другі обжаловані виступили против него з мотикою і батогами, Юзеф Блавіцкий ударив єго бичівном по карку, Єнджей Клаковіч трафив єго грудою в карк, а Томаш Клаковіч злаяв єго утраквістичною лайкою: „Jedź do czorta matery, bo cię zabiję". В наслїдок того Мокрін налякваний утїк, полишивши робітників. Відтак Томаш Клаковіч і оба другі кинули ся між страйколомів і розігнали їх. Обжаловані, котрих боронив д-р А. Чайковский, в части признали ся до вини, толкуючи ся тим, що між страйколомами були їх дїти, котрі злакомили ся на „високу" плату (по 1 К) і покинули домашну роботу; тих вони побили батогами, а коли при тім дістало ся і комусь єще з робітників, то вони в тім невинуваті. Поступованє доказове сим разом потвердило акт обжалованя, а трибунал узнав їх виновними злочину публичного насильства з § 98. б) що-до Мокріна і переступленя § 3. зак. коал. супротив страйколомів та засудив з уваги, що 1) і 3) обжаловані були вже карані, першого на 2 місяцї, другого на 1 місяць, третого на 6 неділь, — разом на 4 місяця. В слїдчій вязници (в Козовій) сидїли перші два обжаловані від 25 мая до 14 червня по три тижнї — разом 42 дни.

Розправа ся о стільки цїкава і рїжнить сє від всїх попередних тим, що тут виступають родовиті Мазури, господарі, котрі на заробок не ходять, а поводували ся лише тим мотивом, що ломити страйк лихо плаченим селянам слобідским не годить ся. Відтак з дотеперішних розправ се перший випадок доконаного публичного насильства. З сего нехай би собі обчислили панове вшехполяки, котрим забагло ся кольонїзувати галицку Русь Мазурами, як виглядав би страйк, коли би східна Галичина була заселена Мазурами.

Юрист.

Гасителї духа.

(*Допись від Мостиск*).

Дня 29. червня с. р. уладили кацапи в Мостисках загальні збори перемиской філії общ. Качковского. Збори ті характеристичні задля того, що деякі кацапи особливо з мостиского повіта виявили на них всю свою перфідию, сервілїзм і облуду, а заразом показали, який тепер дух віє серед кацапства; тому подаємо тут короткий звіт з тих зборів.

О год. 9. відбуло ся богослуженє в місцевій церкві, в котрім взяло участь 16 селян з мостиского повіта, переважно стягнені через отців дяки, паламарі і ріжні лямполизи. По богослуженю виголосив о. Григ. Клиш з Малнівскої Волї проповідь. Він говорив між иншим: „Ті, котрі роблять роздор, котрі дїлять ся на партиї, котрі суть ворогами общества Качковского, суть також ворогами сьвящеників, бо сьвященики заложили се общество. Отже противники общества є тим самим ворогами віри, безбожниками і хотять щоби лиш їм було добре а не народови. До общ. Качковского належать переважно сьвященики, післані апостолами і самим Богом научати людий. Тому нас треба слухати, а хто нас не слухає, той грішить і т. д.

По богослуженю відбули ся збори в салї вшехпольского „Sokoła" в Мостисках (наший организации „Sokół" не дав салї на збори навіть за гроші, а кацапам дав за дармо).

На збори зійшло ся з мостиского повіта: 12 сьвящеників, 9 дияків, 6 паламарів, 11 старших братів церковних. І секретар заїстрату, кількох приватних фірманів, наш справоздавець, враз з 6 нашими селянами (бо збори були публичні). Як казали дяки і паламарі, пішли вони на збори лиш тому, що їм „єгомосці" не дали спокою, а вони не хотїли з ними задирати ся. Инші знов пішли тому, бо хотять дістати трафіку. Пані Несторовичева, досточасна председателька філії і жена надсовітника скарбового в Перемишли, не було; тож замість неї відкрив збори д-р Кир. Черлюнчакевич, адвокат з Перемишля. Казав він, що повіт мостиский обходить велике торжество, бо перший раз відбуває ся в нїм „собраніе общ. Качковского, в котрім наш нарід видить свою будучність, бо дотепер не було людий, котрі дали би єму „просьвіщеніе" (ов! уже і Наумовича і Купчанка не узнають? — прим. складача). Казав, що общ. Качковского заложили сьвященики, отже сам Бог, і тому треба общество любити і горнути ся до него. Опісля — казав — повстали инші товариства для конкуренции (атже „общество" за радою Наумовича заложено для конкуренции „Просьвіти"!), котрі лиш кирнять і нам перешкаджають. З центрального видїлу общества виходить дорога правди, дорога Божа. Ми — каже — удали ся до ваших отців в тім повіті (перед виборами — прим. автора), котрі обіцяли нам дати свою поміч, бо ви розполітиковані, а не просьвічені (розуміє ся, не просьвічені, по кацапски). Отці ваші прирекли заложити в кождім селї читальню Качковского і т. п.

Відтак вибрано председателем зборів о. Теоф. Глушкевича з Малнова, містопредседателями пану Гумецку зі Львова і дяка Павла Кмета з Ганкович. Тогдї якийсь д-р Марков виголосив полїтичний референт о податках і дворах, о лїсах і пасовиских і процесах за лїси і пасовиска, а відтак взивав, щоби не дїлити ся на партиї, а тих, котрі дїлять ся, щоби буком гнати. (Шкода, що тої засади д-ра Маркова ми перед тим не знали, бо як-раз наші селяни допитували ся в нашій организації перед зборами общ. Качковского, чи не поступити би им так, як опісля радив д-р Марков, та наша организация дала відмовну відповідь; але запевняємо д-ра Маркова, що его наука не піде в лїс).

Відтак говорила пані Гумецка зі Львова — як кажуть дяки і паламарі — по чески. Потому зложив д-р Черлюнчакевич звіт з дїяльности філії. Общинь старати ся (чиїм іменем?), щоби кожда читальня мала трафіку і крамницю. Між иншим сказав, що філія общ. Качковского уладила 15 віч за реформою виборчою, але тайно, звичайно при люстрациях читалень... Казав, що конечно треба заложити філію общ. Качковского в Мостисках, а коли не можна буде в Мостисках, то в сусїднім селї. Відтак вибрано повний видїл філії, котрої председателькою зістала знов пані Несторовичева, жена надсовітника скарбового в Перемишли і управителя трафік...

Якийсь Скірка казав, що молодики не хотять слухати старших, дїлять ся на партиї і обіцюють людям землю (а якже, пане Скірка: „землю і волю"! І се вас, оборонї кнута, так болить... Але царского кнута вже не вратуєте!).

Відтак о. Йосиф Шандровский з Мислятич, котрий серед селян в мостиским повіті має назву „паньский ксьондз" тому, що на всїх зборах цїлими годинами нудить селян обороною тих сьвящеників, котрі з дворами тримають, казав, що суть люди, котрі їх (кацапів) називають з р а д н и к а м и і ф а р и с е я м и (таки правду кажуть), ті люде — каже — причинили ся до того, що нас тут так мало. Наш повіт підупав (розуміє ся, для кацапів). Вправдї знайшов ся тут в повіті один чоловік, котрий повіт рушив (ов, шкода, що о. Шандровский не заперечив сего!); але коли довідав ся, що ми организуємось, забирає ся нас паралїжувати (і се ваша біда — правда?).

Плащі і ґумові пелєрини в найновійших фасонах і взірцях *поручає:*

МАҐАЗИН **лінолєум і цєрат**

Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИНА ч. 3 170

Але не даймо ся єму звести. Знаєте, що він обіцює, і обіцянка та вже так близько, лиш взяти. Але не бери, „человіче“, щобись ся не попік! Не зважають на Бога, не зважають на тое, що буде на тамтім сьвіті, лиш хотять раю для себе, тут на земли. [„Враче, ісцїли ся сам“! А чому-ж ви, отченьку, не зважали на Бога, *лиш за дурну корону*, належачу ся вам за покровленє тіла дитини бідної слуги, зовсім навіть невинного Федька Яцишина, бідного селянина з Конюшок, що тепер на передивку з голоду пухне, замкнули на силу в своїм покою і по лици випрали?]

По зборах справили кацапи своїм дякам, паламарям і лямполизам „ядєніє і питіє“. Ковбас і дреглив не було, бо була пятниця; було лиш 2 бочки пива, „орилза“ і хліб.

Вечером виставлено „Наталку Полтавку“ при помочи „артистів і музики“ з Добромиля. В театрі було вже богато вшехпольских „Sokół-ів“, мищан і селян (було польске сьвято), бо день перед тим „презес Sokoła“ (котрий в Пшкуті на отворено „Sokoła“ (казав, що „*Ruśnia są podłi, i mają byd̨d̨ kiedy krewi*“), закликав всіх „druhów i druhnye“ на представленє „Rusinów, ale nie tych Rusinow z partyi Skwarki, lecz tych rozsądnych, którzy z nami trzymają“... Аж по виставі, при дякуваню „Sokołam“ за село, вилізло кацапске шило з мішка.

Вийхав єго, о. Теоф. Глушкевич, до недавна ще реформований через Сьвятицкого „Живую мысль“ кацап-радикал, що на всіх зборах глядав ефекту своїми „либеральними“ промовами. Сей отченько, дякуючи „*панам Полякам*“ за безплатне удїленє салї, кланяв ся вшехполякам низенько за кождим словом і казав: „*Браття Поляки*, — бо ми всї браття Славяне! Ви були тут на нашім „собранію“ цїлий день. Ви чули, що *ми тут против вас нїчого не говорили. Ми не тої партиї, котра против вас выступає* (браво і оплески у вшехполяків). Ми тут прийшли для „просьвіщенія“ і економічного здвиженя нашого народа, так як і ви мали тут свое „собраніе ізві przemysłowej“. [Тоді на тих зборах був — о. Глушкевич утїк, скоро п. Скварко зачав виказувати упослїдженє Русинів навіть на полї економічнім; а тепер ни — здаєсь — нароком пригадав вшехполякам те „собраніе“, щоби їм пригадати, хто выступає против вшехполяків.] *Ми против вас не выступаємо, як инші партиї; ми вас шануємо, (гримкі оплески вшехполяків), бо ви наші браття славяни, бо ви маєте высоку культуру* (знов шалені оплески) і було би сьмішно, щоби ми против так высоко культурних *наших братів Славян*) выступали (шалені і невмолкаючі брава і оплески вшехполяків, а о. Глушкевич за кождим разом низенько кланяє ся в сторону, де стоять вшехполяки). *Вправдї говорять наших руских вічах, щоби Полякам стрійкувати* (о. Глушкевич здавсь ужив нароком слова „Полякам“, щоби заспокоїти і польских мищан і селян, котрі доси з нами ішли в руху за виборчою реформою, що вшехполяків страшно озлобило) *але говорять се люди не з нашої партиї. Ми противно відтягаємо людий, від стрійків* (брава); *ми хочемо в спокою і в згоді з вами жити.* [Довготреваючі брава і оплески вшехполяків; залунало „Мир вам, братя“. Той сам о. Глушкевич яко председатель на вічу в Малнові виє на відсьпиваніе комісареві „многая лята“. Той сам о. Глушкевич на зборах в Мостиских 13. грудня 1905 казав, що ви більше любить молоду партию, ніж стару, бо молода працює, а стара гиіе; казав, що „радикали“ то надія Руси, що вони мають Бога в сердцю, бо правдива побожність полягає не в постах і поклонах, а в просьвіті і в благородности серця і ума; а на зборах в Мостиских 15. червня с. р. казав, що *Русь в Мостиских воскресла і оживив п.* Скварко, національний демократ, організатор повіта. Відтак до того самого о. Глушкевича удавав ся найзавзятиший в Мостищині ворог наших селян і властитель кольосальної обдатеки брошур против реформи виборчої, обпарник з Кальникова п. Оржехович з просьбою, щоби о. Глушкевич здержував селян від стрійків. Та ми ще богато цїкавих річий скажемо колись про о. Глушкевича.]

Як промова о. Глушкевича і оплески вшехполяків отверезили навіть дяків і паламарів, котри тепер розказують по повіті: „Так гарно залїпювали пирг, так гарно, а як кинули на окрін, то зараз розліз ся!“ А инші вшехполяки богато говорять на тему о „*upiększej kwi*“...

Очевидець.

З України.

Український клюб в думі знаходить ся тепер в стадії важної реформи. Доси був він тільки групою українських послів без огляду на їх політичні, національні й соціяльні погляди. Організаторам ходило головно о то, аби як найбільше число послів з України довести до національної сьвідомости і тому спершу вибрали вони таку форму організациї. Тепер же, коли клюб устроїв цїлий ряд зборів, на яких обговорювано всі більучі політичні й соціяльні справи в звязи з українською національною ідеєю, організатори його взяли ся за важну задачу: перетворити клюб в суцїльну партийну організацию. Єдиницю спільною національно-політичною і соціяльною програмою. Та переміна відбуваєть ся власне в послїдних часах. Заки подамо про сю справу окрему статю, в якій побіч информаций осьвітимо і теоретичну сторону справи, дїлимо ся поки-що з читачами самою звісткою, зазначуючи тільки, що отся переміна в клюбі є також одною із прояв прояснюваня української національної ідеї й лученя її теперішними організаторами клюбу з найдальше йдучими політичними й соціяльними домаганями в користь робучого народу.

Настрій українського міського пролєтарияту характеризує резолюция, принята на зборах українських робітників ріжних професий в Київі 1. липня. Подаємо її за „Гр. Думкою“ (ч. 140.): „1) Ми, українські робітники города Київа, визнаючи, що державна дума не є справжньою представницею інтересів народу і через те не може заспокоїти його домагань, будемо отверто поза стїнами думи бороти ся за найшвидше скликанє Установчої Ради (так називають наші закордонні брати конституанту, „Учредительное Собраніе“) на підставі загального, безпосереднього, рівного і тайного голосованя. Пролєтарият України, терплячи крім економічного та політичного гнету ще й гнет національний, який шкодить розвиткови клясової сьвідомости пролєтарияту, домагати-меть ся повної автономії України. 2) З огляду на те, що самодержавний уряд в боротьбі з революциєю нацьковує одну нацию на другу, наслїдком чого являють ся жидівські погроми, заявляємо, що при перших заходах уряду, зробити погром, виступимо рішучо против контрареволюциї.“

Отся резолюция сьвідчить, що й між міським робучим народом зростає українська національна сьвідомість.

З Росиї.

З державної думи.

Петербург. На вчерашнім засіданю думи пос. Седельників, котрого вчера в часі мітингу полїцийні агенти оббили, описав широко цїлу сю подію. Се викликало в палаті велике заворушенє. П. Аладїн іменем групи працї заявляє, що як ще раз щось подібного стане ся, то соціялїстичні посли не ручать за безпеченьство міністрів в хвили, коли появлять ся в думі. Кількох иньших бесідників зазначило, що Седельників не брав участи в мітингу, *лиш прислухував ся* нарадам. Кількох полїцийних агентів поводило ся супроти него так брутально, що він мусїв їм заявити, що є послом до думи. Агенти перешукали єго кишенї і відобрали єму револьвер, котрий носив при собі тому, що зі сторони реакционерів грожено єму смертию. Опісля агенти оббили єго і зранили тяжко в шию і ногу. Міністер внутрішних справ, Столипін, заявляє, що поручить в сій справі перевести безпроволочно слїдство і винуватих строго покарає. В часї єго промови посли з лївиці кричали безнастанно: Димісионувати! Дума приняла одноголосно наглість інтерпеляциї, домагаючої ся виточеня слїдства полїцийним агентам. П. Аваканчев відчитав справозданє о погромі в Білостоці, в котрім обвиновачує правительство і заявляє, що росийский нарід нїколи не похваляв погромів, бо хоче жити в *приязни* зі всїма народами. Винуваті є правительство і армія. Але армія розбудить ся, коли пізнасть, до яких звірств єї надуживають. Бесїдник взиває палату, щоби повстала з місць в честь жертв білостоцкого погрому, що палата і учинила. Дискусию над погромом в Білостоці відрочено до нинї, по чім приступлено до нарад над інтерпеляциями.

(Телєграми.)

Петербург. В ночи з 30. червня на 1. липня, в місцевости Колпино під Петербургом розбудили офіцири несподївано 230 жовнїрів баталїону саперів і сказали їм, що мають удати ся на стацию Саперная в цїли повненя патрольної служби. Недалеко стациї чекав на жовнїрів військовий поїзд, котрий завіз їх всїх до володимирскої губернії на заточенє. Всї сї жовнїрі належать до найінтелїгентнийших і найздібнийших людий в баталїонї. — Після рапорту генерал-губернатора Асхабаду дня 26. червня вибухли в другім баталїонї *закаспійских стрільців* розруси. Баталїон той прилучив ся до протесту першого баталїону проти засудженя трох їх товаришів за нарушенє службових приписів і поставив 35 жадань. Між иншим домагали ся вояки пільг в службі і поліпшеня живности. Бунт чим раз ширить ся тому, що командант баталїону давав вправдї обітниці, але їх не додержував. Також збунтувала ся трета компанія третого зелїзничого баталїону і третий баталїон закаспійских стрільців. — Дневним розказом зарядив цар димісию команданта полку гвардиї генерал-майора Гадона, команданта першої дивізиї, генерал-майора Озерова і команданта корпусу гвардиї кн. Васильчикова. Команду корпусу гвардиї поручено генерал-ад'ютантови Данилову. Инші опорожнені посади обсаджено офіцирами лїнії. — В Кронштатї арештовано 80 моряків за революційну дїяльність. — Команданти усїх полків гвардиї візвали командантів баталїонів і компаній на довгу конференцию в справі подій в преображеньскім полку. В тій самій справі відбули ся в офіцирских касинах наради підкомандних офіцирів. Офіцири побоюють ся о своє житє, бо серед жовнїрів змагає ся невдоволенє внаслїдок острійшого поступованя старшини.

Льондон. Сюди доносять, що у Владивостоці збунтував ся цїлий гарнізон.

Льгов (в курскій губернії). Селяни псують телефонічну комунїкацию зриваючи дроти і рубаючи стовпи. Земство не має средств, щоби привернути комунїкацию.

Петербург. З *Уманя* (київска губернія) доносять сюди, що в сусіднім селї вибухли поважні розруси. Прийшло до бійки між хлопами а полїциєю і козаками. Козаки стрілляли до товпи. Згинув один хлоп і одна жінка.

Тифлїс. Вчера розпочала ся перед военним судом розправа проти 27 жовнїрів з мінгрельского полку. З сеї причини вибух загальний страйк. Трамваї не курсують, дневники не вийшли. В містї уставлено в кількох місцях армати і мітрайлєзи. На улицях панує спокій. Розправа відбуваєть ся при замкнених дверях і *потреває* кілька днїв.

Петербург. За послїдні два місяцї много земских начальників подало ся до димісиї, мотивуючи просьби тим, що їх повага серед селян цїлком упала. Міністерство відповіло на се кождому, що прихиляє ся до просьби, оскільки земский начальник зрече ся емеритури і дальшої правительственної служби.

Ковно. З вязниці в *Шавлах підчас* проходу утекло 85 вязнїв. Одного в погони застрілено. Инші телєґрами доносять, що утекло лише 22 вязнїв, розброївши перед тим сторожу.

Варшава. Дня 3. с. м. ватага узброєних убийників зложена з 6 людий замордувала вечером стрілами з револьверів околоточного надзирателя Карла Ковальчика.

ТЕЛЄҐРАМИ.

З виборчої комісиї.

Відень. На вчерашнім засіданю комісиї для виборчої реформи повідомив предсідатель п. Пльой, що специяльна дискусия над Галичиною не може відбути ся, бо роздїл виборчих округів не є ще остаточно розслїджений і видрукований. Опісля раджено над Каринтиєю. При нарадї над дневним порядком слїдуючого засіданя вивязала ся довша дискусия, в котрій п. Абрагамович заявив, що між репрезентантами Поляків а послом Васильком прийшло до порозуміня що-до розділу виборчих округів в Галичинї. Слїдуюче засіданє комісиї нинї.

З австрийскої делєгациї.

Відень. В дискусиї над екстраординариєю військовою відповідав міністер Пітрайх на запити ставлені єму в ріжних справах. Між иншим узнав він справедливим жаданє, щоби також і краєва оборона одержала артилєрию. Нинї справа закупна нових армат і реорганізациї артилєриї є актуальна. Разом з сею реорганізациєю може бути полагоджена *справа артилєриї краєвої оборони*. Се залежить від ухвал обох правительств. Делєгация приняла екстраординарию і приступила до дискусиї над окупацийним кредитом. П. Бянкінї закидував урядникам в окупованих краях корупцию і жадобу зиску. На сім обради перервано до нинї. — Буджетова комісия австрийскої делєгациї ухвалила кілька резолюций, а між ними резолюцию в справі титулу міністра війни, взиваючу міністра, щоби дальше уживав титулу „Reichskriegsminister“.

З Сербії.

Білград. Президент міністрів запросив до себе редакторів всїх білградских дневників, представив їм відносини правительства до Австро-Угорщини і повідомив, що припоручив всїм сербским митовим урядам положенним здовж угорскої границї, щоби від нинї до всїх австро-угорских артикулів примінювали загальну митову тарифу.

Кабінетова кріза в Еспанії.

Мадрид. Кабінет подав ся до димісиї. Король димісию приняв і поручив генералови Lopez de Minguez місию утворення нового кабінету.

Корейский цїсар в неволи.

Льондон. В Сеули Японці взяли в неволю корейского цїсаря, щоби в сей спосіб положити конець непокоям і ворохобням.

Непокої в Хінах.

Льондон. Сюди доносять з Хін, що там вибухло велике повстанє і обняло вже кілька провінций. Повстанє вибухло насамперед в провінциї Гоман. Дуже небезпечною є обставина, що ворохобники мають до розпорядимости добре уоружену 60-тисячну армию. Першим їх дїлом був атак на місто Чічан, котре занято і зрабовано. В борбі, котра тревала довго, убито сотки осіб, а ще більше ранено. Всї мийскі власти вимордовано. Повстанє розпочало ся сильною агітациєю тайного товариства під назвою „Великий Ніж“. Загально думають, що треба буде великих мас війска до усмиреня сего повстаня. Кажуть, що цїсарскі війска уже піймали головних провідників.

Революта в Натали.

Льондон. До тутешних газет доносять з Дурбану про поважну битву між англїйским військом а туземцями в Натали. Около 1500 туземців заатакувало малий англїйский віддїл, сей однак держав ся, поки не надійшла поміч. Туземців розбито; їх страти виносять около 600 людий; по англїйскім боцї страти незначні.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчерашне число „Дїла“ упало жертвою конфіскати, при чім прокуратория була ласкава, як звичайно, повідомити про се друкарню так пізно, що годі було видати другий наклад. Наслїдком сего нинїшне число видаємо в подвійнім обємі. Сконфісковано вчера також відозву в справі загального страйку, що мала розсилати ся в додатку до „Свободи“; тому нинїшне число „Свободи“ *розсилає ся без того додатку*.

— **Польска мораль.** Пишуть нам: В Милівцях залїщицкого повіту відбули ся в серпни м. р. вибори до громадскої ради, але що до ради віїшов був жид замість сьвященика, тому внесено протест і в лютім с. р. відбули ся нові вибори, на котрих перейшов сьвященик і прочі самі сьвідомі чесні селяни. Дїдич, хоч як старав ся дістати ся до ради, разом з жидом арендарем перепав. В голові пана не могло помістити ся, як се може бути, щоби хто иньший, а не він мав більший вплив на громаду. В своїй зарозумілости і шляхотскій гордости робить з хрунями протест, але так сам протест як єго переведенє повне фалшу і облуди. На агітатора за протестом *ужив пан одного з селян, котрий* єго сьмішно надув. В протестї подав сей хитрун між иншими ту причину, що трох з радних було караних. Протест звернено до староства і 27 червня відбув ся в Залїщиках процес в справі паньского протесту. При розправі показало ся, що всї закиди суть фальшиві, а два без нїякої стійности. Що більше, вийшло на верх, що підписи до протесту списувано на чистім папери, так що нїхто не знав, на що підписує ся. А що всї хрунї протестуючі не вміють писати, то їх підписували два паньскі лизуни. Розправа виказала, що пан над'ужив чужих підписів до оклеветаня невинних людий, бо оден з вибраних радних, якому закинено, що був караний, єсть зовсїм невинним чоловіком і самі хрунї не могли єму нїчо закинути. Коли в старостві запитано їх, як се погодити, що они инакше говорять, як написали, тодї оден з них відповів, що они писали ся на чистім папери і не знали, що там таке напишуть. Ось маєте мораль панів! Щоби діпняти свого і повалити сьвященика а себе впакувати на радного, то пан пише брехнї на невинних людий і в підлий спосіб та нечесний над'уживає чужих підписів. Се кваліфікує єго вже до кримінялу. Для осягненя своєї низької цїли він наражує 34 темних селян, аби ті відтак відповідали в суді за оклеветанє свого чоловіка, з котрим мусять жити; аби між спокійними людьми настала незгода і вражда та непотрібні процеси за обиду чести! І то робить панок, котрий ледво жиє і як кажуть, останками гонить [зове ся Герінґер]. Се робить панок, *котрий хоче навіть уходити за доброго і ревного католика.* — *І. Пилат.*

— **Русинам не треба науки релїґії.** Польский шовінїзм, що так дає ся відчувати Русинам на кождім кроці, зачинає сягати трохи за далеко, бо добирає ся до наших релїґійних чувств. Доказом сего може послужити справа трактованя науки релїґії гр.-кат. обряду в промисловій школі в Бродах. Є се промислова школа низшого типу, майже ідентична з доповняючою школою на селї, до котрої *ходять термінатори. Між иншими предметами* на остатнім плянї (бо нема навіть на се рубрик в катальогах) єсть наука релїґії обох обрядів. До тепер відбувала ся все наука релїґії гр.-кат. обряду окремо від латиньского обряду. Аж ось наспіло в маю с. р. письмо з краєвого видїлу, котрому підлягає та школа, що зносить ся ексорту гр.-кат. обряду, а що до самої науки релїґії загрожує ся в будучности цїлковитим єї усуненєм т. зн. злученєм з латиньскою). *Causa movens* такого рішеня — за мала скількість Русинів. А треба знати, що Русинів в тій школї єсть майже тілько що Поляків, а мимо того, наука релїґії латиньского обряду не сходить з *наукового пляну, ale to co innego.* Розуміє ся дотичний катехит віднїс ся до ординаряту з просьбою о охорону нашого обряду від польскої гакати. — *Н.*

— **Польскі інтелїґенти а руский хлоп.** Пишуть нам з Залїщик: Як поступають собі польскі т. зв. інтелїґенти з рускими хлопами *в Галичинї, нехай послужить отсей образок*: В пятницю 29. с. м. вертали вечером з проходу роверами пп. Маляр та Зелиньский, тутешні видїлові учителї. Вертали стежкою понад Дністер, а що їм видно не дуже вигідно було їхати стежкою попри верби, то они без жадної церемонії їхали кукурудзами. Коли властитель ґрунту М. Рачок попросив їх чемно, щоби їхали стежкою та непсували кукурудзи, то п. Зелиньский сказав, що єму туда стежка, а як Рачкови не „рехт“, то нехай поставить картку в кукурудзах, *аби нїхто* не їхав, і хотїв їхати дальше. Та коли Рачок пробував спинити їх, п. Зелиньский і Маляр зганьбили єго послїдними словами, називаючи хамом, *бидлом*, мургою і т. и. словами, а навіть грозили битєм, колиб їх хотїв спиняти. Находивший ся там случайно ученик-семинарист не міг рівнодушно слухати ганьби хлопа і став в єго оборонї. Тодї п. З. вилив під адресою ученика цїлий потік красноречивих слїз, за то, що посьмів стати в оборонї покривдженого. Так роблять учителї, люди нїби образовані, котрі мають стати приміром для народа. Красний примір будуть брати собі дїти з таких учителїв! — *Наочний сьвідок.*

— **Нагода доброго учинку** лучає ся руским родинам або институциям. Звісний патріот і народний добродій, б. п. о. Дзерович з Рогатина постарав ся свого часу о безплатне приміщенє 11-лїтної сироти по лїкари на Буковинї, Вікториї К., в институтї при женьскім монастири у Вайсвасері на Шлеску. Наслїдком змін в управі института дївчина по чотиролїтнім побутї мусить покинути се заведенє і виїхати назад до вітчини. Дня 14. с. м. рано прибуває вона на головний дворець до Львова і бідна сирота, позбавлена всякого дому а навіть опіки (її добродій о. Дзерович помер торік) лишаєсь — в найдословнїйшім значінню — на бруку... Може би найшла ся яка руска родина або институция та станула в поміч бідній сиротї, даючи їй у себе захист. Дївчина образована, добре вихована, вміє знаменито по нїмецки і тому надає ся на домову учительку до дїтий, або

до помочи в домовім господарстві, в чім набрала чималої практики в згаданім монастири. Критичне її положенє велике, отже поміч пожадана як найскорше. Близших інформаций уділить радо о. Мих. Цегельский, парох в Камінці струмиловій.

— **В читальні Тов. „Просьвіта" на городецкім передмістю** відбув ся вчера (5. с. м.) іспит в школі неграмотних, котру заложила читальня для своїх членів. З початку року побирало науку 17 членів, до іспиту явило ся 12 у віці від 18 літ до 50. Науку провадив емер. учитель п. Савицкий. Іспит відбув ся з релігії, читаня, рахунків і географії. Ученики відповідали добре. По іспиті розділено усім нагороди пильности, а п. Савицкому вручив в імени виділу голова читальні о. Т. Лежогубский гарну палицю зі срібною ручкою і з написию: Учителеви неграмотних, Городецка Читальня „Просьвіти".

— **Організация руского учительства.** Національна сьвідомість в росийскій Україні починає прибирати чим раз ширші розміри, бо проявляє ся вже у конкретнім виді й між тамошним учительством. Серед українських учителів повстала думка засновати власне товариство, а останнє ч. „Гр. Думки" подало вже й статут сего товариства, що буде звати ся „Всеукраїньска спілка вчителів і дїячів народної просьвіти". Спілка має домагати ся реорганізації народної просьвіти в росийскій Україні на основах волі, демократизації і націоналізації. Просьвітні справи на Україні мають зависїти від українського сойму незалежно від центрального правительства, наука в народних школах мусить бути примусова, безплатна, і у всїх школах, як низших, так середних і висших, заведених народним коштом, має відбувати ся для українського народу мовою українською. Инші народи на території України мають право на школи своєю мовою. Що-до політичної програми члени Спілки мають обстоювати: загальне, рівне, безпосереднє і тайне право голосования; свободу слова, друку, віри, зборів, страйків і т. п. та перебудову держави на автономічно-федералїстичній основі. Понадто Спілка має на цїли материяльне забезпеченє своїх членів.

— **З американьскої Руси.** Як доносить американьска „Свобода" з 21. м. м., на боєвий фонд в Галичині зложили американьскі Русини до того часу загальну суму 1,523 долярів 30 цент.

— **З київскої „Просьвіти".** Перші загальні збори тов. „Просьвіти" в Києві відбудуть ся в неділю 8. с. м. в сали „Народної авдиторії".

— **З Брідщини** пишуть нам: До найбільше запущених та занедбаних повітів під зглядом просьвітним і національним належить повіт брідский. Коли в кождім майже повіті замітне якесь житє, коли всюди відбувають ся віча в справі реформи виборчої, коли по цїлім краю засїялись читальні „Просьвіти", „Сокоди", „Січи", то Брідщина спить сном блаженним. Що-ж сему за причина? Перше москвофільство, ся колода у ніг нашого народа сей гниючий боляк на народнім організмі, що паралїжує всяке житє; друге — се наша байдужність; оспаліть. Кацапска кертична робота знана всюди, тож і тут вона не инша. Головна тактика їх — се ширенє ненависти до всего „українського" між народом та голошенє девізи: „адін народ; адін язик". Завдяки тій роботі днесь деякі читальні Качковского офіциально уживають росийскої мови, а на збори висилають запрошеня до матушки Росиї. Се факт. Сему винні по части і народовці, бо вони дали собі вирвати з рук провід над народом, бо вони з тим народом, котрий в дїйсности не є москвофільским, за мало стикають ся та за мало притягають єго до себе, підчас коли москвофіли безупинно ширять свої ідеї, не перебираючи в средствах. На жаль Брідщина не має до тепер належної орґанїзациї політичної, котра би проявила таке житє, яке тут належало би проявити. Брідщина не має до тепер фактично філії „Просьвіти"; а коли вона може і є, то о ній нїхто не знає, бо не відбувають ся жадні збори. Одним словом Брідщина спить сном блаженним — на радість нашим ворожеькам. Тому Русини брідского повіта! Пора нам збудити ся зі зну, та отрясти ся з зневіря у власні сили! Крайний час отворити очи народови, баламученому москвофілями. Крайний час утворити сильну орґанїзацию повітову та покликати до житя філію „Просьвіти", котра би проганяла темряву в нашім повіті. Крайний час подумати о вічах і довірочних нарадах. Нехай народ побачить, що Русини роблять щось для него, а тодї певно не дасть ся баламутити поклонниками кнута. На закінченє еще слівце до академиків брідского повіта. Тепер зачинають ся ферії. Нуж товариші до роботи між народ! Скликуйте довірочні наради по селах, несїть сьвітло науки і сїйте зерно правди в серця меншого брата, а певно, що ваша праця принесе хосен для народа, для котрого кождий сьвідомий Русин працювати повинен. — *А. В.*

— **Перед матурою.** Ві второк перед полуднем навістив сїмою пос. Єротея Пігуляка в Чернівцях припадок, який мало не покінчив ся страшною траґедиєю. Син посла Омелян, абітуриєнт II. гімназиї, перероблав математику із своїм домашним учителем, студентом філ. п. Ом. Яр-ем, який повертав у руцї револьвером, знятим із хагної шафки, не знаючи зовсїм, що оруже набите. Нараз револьвер випалив і куля загрязла в верху правої груди Поеляна П-а. По удїленю першої помочи перевезено омлїлого постріленого до краєвого шпиталю для дальшого ратованя. Стан раненого є дуже поважний...

— **Спростованє.** В 126. ч. „Дїла" п. Рудницкий заявив, що добровільно зрік ся доходів з витягів табулярних, щоби Надїя могла удержати платного заступника директора. Спростуємо сей висказ. Витяги робить заступник директора, з порученя дирекциї і за се є платний не з доходів п. Рудницкого. Віддаванє таких справ належить виключно до обсягу дїланя дирекциї. — *Дирекция тов. Надїя в Бережанах.*

— **Визначні жінки.** Недавно доносили ми про іменованє панї Кіріє професоркою парижскої Сорбони. В слїд за нею вступив нїмецкий університет в Бернї, іменуючи паню д-р фільозофії Анну Тумаркін приватною доценткою для новійшої фільозофії. Отсе є друга професорка університету в Европі. — Паню Масієн, визначну дослїдницю Азиї, заіменовано рицарем французкої почесної легії задля єї незвичайних заслуг. Панї Масієн урядила дві великі експедициї в чужі части сьвіта. Перша завела єї на Яву, Цейльон, Індию і Тибет. Друга до Камбоджі, Сіяму, Бірми, Хін, Японії, гобійскої пустині, Сибіру і Росиї. Она подорожувала сама з жіночім убраню. Єї всюди приймали приязно навіть і там, де нїколи не бачили іще білої жінки і допускали до найтайнїйших, містичних релїгійних засїдань.

— **Памятник Бартоша Гловацкого у Львові.** В личаківскім парку під рогачкою звертає увагу прогульковців і людий їдучих гостинцем деревляне руштованє, що закриває високу камінну фігуру. Се памятник Бартоша Гловацкого, мазурского селянина, що визначив ся в битві під Рацлавіцами, виставила тут львівска Польонїя в імя принятого в послїдних часах принципу — засипувати столицю рускої землї польскими памятниками і затирати в очах сучасника до крихти всяку познаку, що вказувала-б на руску минувшину міста. Торжественне відкритє памятника польскому героєви зпоза Кракова відбуде ся в неділю 8. с. м. рано. Як видко з програми оповіщеної в польских часописях, на сей день готовить ся у Львові велике виладованє польского патріотичного духа, бо підчас самого відкритя виголосить ся під памятником щось кільканайцять промов, по містї будуть походи з польскими орлами, „штандарами", музиками і сьпівами, а понадто в суботу і в неділю вечером заповіджено „урочисгі вечори" в деяких товариствах. Вершком всеї „урочистосцї" має бути паперова ілюмінация, заряджена в цїлім містї від суботи по полудни. В тій цїли комітет видав картки з портретом Гловацкого а публика має налїпляти їх на вікна. Дохід з розпродажи тих ілюмінацийних карток призначений на бурсу ім. Гловацкого.

— **Заява.** Недавно подало було „Дїло" звістку з Бібрки, що о. Винницкого з Залесець покусав скажений пес, а відтак на поясненє о. Винницкого відкликало се донесенє, бо показало ся воно злобною містификациею. Дня 28. м. м. здибав мене о. Винницкий в Бібрцї і показав менї удїлений єму Хв. редакциею „Дїла" лист, в котрім хтось подав був до редакциї згадану неправдиву вістку, підписавши моє імя і назвище. Супроти того заявляю публично, що того листу до редакциї я не писав, а єго властивого автора, що підшив ся під моє імя, називаю падлюкою. — Бібрка, 2. липня, 1906. — *Іван Коцюмбас.*

— Пригадуємо всїм членам товариства **„Опіки над слугами і робітницями"**, що загальні збори товариства відбудуть ся в неділю, дня 8. VII. о год. 6. вечером в салї Народного Дому. — *Видїл.*

— **Саранча** навістила околицю Дебречина на Угорщині, нищачи поля на 60.000 моргів довкруги. Люди мусїли перервати жнива. Шкода виносить кілька мілїярдів. Сподїють ся, що саранча задержить ся там три тижні і відтак далї ще потягне.

Віча і збори:

І заг. збори „Сокільского Базару" стоваришеня зареєстрованого з обм. порукою у Львові, відбудуть ся в середу дня 11. липня о 7. год. вечер в льокали „Сокола" при ул. Коперника ч. 9. На дневнім порядку: 1) Відчитанє статута. 2) Вибір управляючої ради, дирекции і контрольної комісиї. 3) Внески та запити.

Нарада в Бродах в справі вибору одного члена повітової ради відбуде ся в понеділок 9. с. м. о год. 1. по пол. в домі руской каси „Самопомочи". Запрошуєсь на сю нараду членів громадских рад і всїх сьвящеників та селян брідского повіта.

Концерти і видовища:

Товариство руских рем'сникїв „Зоря" уладжує в неділю дня 8. липня н. ст. 1906. **Людовий Фестин** на Погулянцї (урочище в лїсї за бровaром Вин. Кляйна). Музика військова. Буфет і цукорня дешеві у власнім заряді. Вступ від особи 40 сот. Білети родинні на 4 особи 1 кор. 20 сот. Початок о год. 3. пополудни. Хоругов на льокали тов. „Зоря", ул. Краківска ч. 17. повідомить о відбутю фестину. Мальовані афіші в торговлях, Книгарня „Наук. Тов. Шевченка", Народна Торговля" і „Сокільский Базар" оповістять програму фестину. — Комітет.

Прогульку на Чортівску скалу уладжує львівский „Сокіл" в неділю дня 8. с. м. для своїх членів і гостий. На місци будуть товариські забави, гра в мячі, обручі, полева почта, перегони і ин. Учасники зберуть ся точно о 3. год. по пол. коло личаківскої рогачки. Перекуску треба взяти з собою. Віддалене Чортівскої гори від личак. рогачки виносить півчверта кільометра. Дорога веде через тінисті лїси, а положенє гори, найвищої в околиці Львова (414 м.), є незвичайно принадливе і романтичне. Участь в прогульці безплатна. — Прогулькова комісия „Сокола".

Концерт в Перемишли. Дня 12. с. м. (четвер) відбуде ся в Перемишли в театральній сали „Народного Дому" концерт п. Маріяна Кондрацкого, окінченого ученика д-ра І. Генсбахера, славного професора сьпіву консерваторії у Відни. Програма: 1) Le heavallo. Прольог з опери „Bajazzo. 2) Brahms „Feldeinsamkeit". 3) Liszt „Es muss ein wunderbares sein". 4) Gänsbacher „Viel Träume". 5) Козлов „Колиб я знав". 6) Gounod „Valentin's Gebet" з опери „Faust". 7) Strauss „Traum durch die Dämmerung". 8) Jensen „Wie Lenzeshauch". 9) Bendel „Wie berührt mich wundersam". 10) Лисенко „Гетьмани". — Акомпаніямент обняв п. С. Люлкевич. Початок о год. 8. вечером.

Вечерниці з танцями в Бібрці устроює місцева „Руска Бесїда" в неділю 15. с. м.

Урядові вісти:

— **Іменованя.** Суд. ит руской Гімназии в Перемишли Іван Боднар іменований учителем в учительскій мужескій семинарий в Тернополи.

— **Ц. к. дирекция зелїзниць державних** у Львові доносить, що дня 1. липня с. р. привернений буде весь рух поміж Борщевом з Іваном пустим на шляху Вигнанка-Іване пусте.

„Повторяюче ся часто особливо тепер серед літних місяців переповненя поізду поспішного ч. 4, відходячого зі Львова до Кракова і Відня пополудни, приневолює заряд зелїзниций до висиланя в міру потреби, надзвичайного поізду поспішного ч. 8, котрий від'їзджає зі Львова о 15 минут скорше, ніж щоденний поізд поспішний ч. 4. т. є. о годині 2. минут 30. пополудни. Сей поізд дойздить до тих самих получень в стациях поїздових, а задержує ся на тих самих стациях посередних що і поізд ч. 4 і так з Городка ягайлоньского від'їзджає о год. 3. м. 6, з Судової Вишні о год. 3·25, з Мостиск 3·45, з Пер мишля 4·19, з Ярослава о 5, з Переворска 5·16, з з Ланьцута 5·38. — Сим звертає ся увагу, що евентуальна їзда сим надзвичайним поіздом поспішним есть для подорожних догідніїша, бо нема в нім того переповненя, що в поізді ч. 4, котрий вже до Львова приходить переповнений, подорожними з Росиї. — Курс сего поізду надзвичайного буде заповідати ся оголошенем на 2 годині перед его від'їздом в вестибули на головнім двірци у Львові.

Конкурси Бурс.

Руска бурса в Стрию прийме 60 учеників. Услівя принятя: 1) Приняті будуть ученики місцевої гімназиї і шкіл народних пильні і бездоганного поведеня, що дають запоруку доброго успіху в науках і покінченя студий гімназияльних. Дотеперішні питомці, що відповіли наведеним вимогам, мають першенство. 2) Поданя о принятє належить вносити до виділу „Рускої Бурси" найдальше до 20. с. м. і долучити а) сьвідоцтво убожества, б) сьвідоцтво шкільне з послїдного курсу (бувші питомці звільнені від сего), в) декларацию батька або опікуна ученика, котрою зобовязує ся платити оплату місячну точно з гори в перших днях кождого місяця, г) вкінци заадресовану докладно картку кореспонденцийну на відповідь про рішенє виділу. 3) Оплата місячна виносить 30 корон, але може бути після обставин знижена. 4) Отець ученика, принятого до бурси, має бути членом товариства „Руской Бурси в Стрию" з вкладкою 6 корон річно. 5) При вступі зложить кождий принятий питомець одноразовий даток на інвентар 2 К, на бібліотеку 1 К, евентуально на пранє біля 4 К річно. 6) Кождий питомець має мати 6 пар біля, 4 простирала, 4 пошевки, 12 хусточок, 6 пар шкарпиток (онучок), 4 ручники, подушку, колдру або коцик до накриваня, 2 одїня, плащ дві пари обуви. Білє має бути значене. — *Видїл „Рускої Бурси в Стрию".*

Селяньска Бурса філії Р. Педаг. Т-ва в Бережанах прийме на рік 1906/7 30-ох учеників народних шкіл. Зголошеня до 25. липня. Умови подасть голова філії *проф. Бачиньский.*

Селяньска Бурса в Комарні прийме на р. ш. 1906/7 22 селяньских хлопців, котрі будуть могли ходити до школи або учити ся приватно. Про услівя принятя кождий інтересований зволить довідати ся особисто у о. *Вол. Петрика.* Зголошеня приймаєсь найдальше до 15. серпня 1906.

Бурса „Руского Народного дому" в Раві рускій прийме 30 учеників мужеских шкіл в Раві рускій і наставника для бурси з квалїфікациєю педагога. Ученики платять по 3 К місячно і дають умовлену живність, а наставник дістає помешкане і ремунерацию по умові. Подания вносити до 1. серпня с. р. на адресу: *о. Ілє. Горинацкий*, парох в Раві рускій.

Переписка Адміністрациї.

Вол. Ог. в Печ. До кінця року по 1.60 К.

До св. Землї! В перших днях вересня вибираєсь руске паломництво до Єрусалиму, Вефлеєму і пр. Паломництво тревало три неділи, з чого повних шість день в Єрусалимі і околиці. Ціна їзди з повним удержанєм за цїлий час паломництва І. кл. 450 К, II. кл. 400 К, III кл. 300 К. Зголошеня приймає до дня 1 серпня *Комітет паломництва до св. Землї*, Львів, пл. св. Юра ч. 5.

Надіслане.

ВСІХ ЛІКАРСКІХ НАУК

Д-р Зенон Пельчар

б. довголітний ординар заведеня, ординує дальше від 15 мая в **Трускавци**, вілла „Зофія".

470 7—10

АДВОКАТ

Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ

отворив адвокацку канцелярию в Тернополи при ул Кохановского ч. 3. (коло желїзничого двірца). 559 13—20

БЮРО БУДІВЛЯНЕ

Теодора Мельничука

в Ярославі

приймає до виконаня **плани і коштосписи церков,** каплиць, пабяній, домів мешкальних, **управу і підприемства повисших будівель.** 539

Крайцарове виданнє

ІМЕНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Ч. 3—7.

„ВЕСЕЛКА"

ілюстрований народний календар

на рік 1907.

Ціна 30 сотиків.

ЧЕРНІВЦІ 1906 656

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1, против Банку Гіпотечного на найпанших площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К найкращі по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** сильні по 12, 15, 24 і инше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвімери, люпи і всїякі инші прибори оптичні. Всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 418

Ученик VI. кл., відзначаючий, управний інструкциї в гірскій околиці на час ферий або і зараз. Ласкаві зголошеня під адресою: „С. А. М." Зборів, poste restante. 671 2 3

Славновісні галїцкі **МОРЕЛІ** найкращий, найблагороднїйший рожевий овоч, в 5 кілевих кошиках пише за 4 К висилає платно і швидко **Д. ҐОТФРІД** експортова фірма морелів в Залїщиках. 490 4 4

Славновісні галїцкі **морелї** висилає в 5-кілевих кошиках оплатно по 4 К за післяплатою, 100 кат. за 48 К loco стация Залїщики; **ренґльоти** 4 К, **грушки** або **яблока** 3 К 50 сот. — Г. ФРЕНКЕЛЬ, Залїщики. 485 2—10

Славновісні галїцкі **морелї** висилає в 5-кілевих кошиках оплатно за післяплатою, 100 кат. 48 К на стациї Залїщики; **ренґльоти** 5 К, **грушки** або **яблока** 3 К 50 сот. А. НУСБРАВХ, Залїщики. 660 2—10

Розгірче (почта і стация вел. Любінцї к. Стрия) потребує зараз предприемщю до будови нової церкви мурованої. — Зголосити ся в дотичнім урядї парох. 674 2—3

Осип Краснопольский

Робітня позолотнича

ул Личаківска ч. 40 у Львові, виконує роботи церковні, сальонові, відновлює вівтарі, проповідальницї і т. д. дуже совістно і по найнизших цінах. 604 8—1

В будинку „Днїстра" до винаймленя від 1 жовтня 1906 помешкання по 5 комнат в партері на I. II. і III. поверсї в домі ул. Підвалє ч. 7. Склепи і пивницї в домі ул. Руска ч. 20. Ближше відомости в кавцеларії „Днїстра" ринок ч. 10. 667 3—4

Парохія Войнилів потребує дяка, котрий управлявби також хором. Обсадженє зараз — услівя винагородженя на місци. — Уряд парох. в Войнилові. 675 2—3

За 2 зр. переробляє старі матерацы (3 подушки) на зовсїм як нові. Дрелїхи на покрите від 50 кр. за метер. Нові волосяні матерацы, обложені патою д-ра Вінофа против молїи від 15 зр., матерацы з морскої трави від 6·50, обложені патою д-ра Вінофа від 10 зр. Кождий від 8·50 зр. в кождій ціні. Поручає найдешевше спеціальна робітня кождих і матерацїв

ИОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5.

486 39 80

Ученик VIII. кл. ґімн. потребує лекциї на час ферий. Зголошеня на адресу: Львів poste restante С. Т. 676 2—

Ученик VI. кляси ґімн. пошукує лекциї на час ферий і шкільного року 1906/7. Просить о подане услівій. Миколай Бздав, ученик VI. кл. ґімн. у Львові ул. Мохнацкого ч. 29. 677 2—3

Урядник при зелїзниці, високий, молодий, гарної вроди, маючий 3400 корон річної пенсії, глядає панни на щиру товаришку життя. Посаг потрібний до сплати більшого спадку. Ласкаві листи прошу адресувати: М. В. poste restante Чернівці. 687 1—3

ФОРТЕПЯНИ

короткі, перетрані продаю від 150 зр. до 350 зр. Також продаю **ПЯНІНА** по дуже приступних цінах. Приймаю в заміну всякі фортепяни і пянїна а також виповідаю. Поручаючись ласкавій П. Т. Публицї, остаю в глубоким поважанєм

ЙОСИФ ГАНАК

660 у Львові, ул. Личаківска ч. 4.

Морелї великі, до вареня і на стіл 3 К 90 с., еспаньскі вишнї 3 К 70 сот., щодень сьвіжо рвані, висилає в 5-кілевих кошиках оплатно за післяплатою **І. Наглер,** цесарска фірма в Залїщиках. 679 4—4

За 2 зр. переробляє старі матерацы (3 подушки) на зовсїм як нові. Дрелїхи на покрите від 50 кр. за метер. Нові волосяні матерацы, обложені патою д-ра Вінофа против молїи від 15 зр., матерацы з морскої трави від 6·50, обложені патою д-ра Вінофа від 10 зр. Кождий від 8·50 зр. в кождій ціні. Поручає найдешевше спеціальна робітня кождих і матерацїв

ИОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5.

486 39 80

ОГОЛОШЕНЄ.

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли повідомляє, що цїнник штучних наносів на осінь вже розіслала, а хто єго не має тому на жадане вислє ся безпровольно. Просимо заразом чим скорше замавляти штучні наноси, бо в місяцю серпни і першій половині вересня достава наносів буде дуже тр. дна.

Дирекция.

Цікаве!

Самі новости суть тепер в нашім складі.

Гуцульські постолики на всякий вік від 1·50 до 4 корон.
Трибушови (новий винахід) по 2 кор. 40 сот.
Сокільські шапки по 3·50 сот.
Ковацкі шапки для мущин по 6 корон.
„ „ „ женщин по 4 корон.
Синьо-жовті ланцушки зі соколом по 2 корон.
Гуцульські фартушки від 3 корон.
Гуцульські пояси від 1 корони.
Вишивані пояси від 6 корон. 611 5—10
Гердани від 2 корон.
Переписні листки „Букви“ серия по 2·50 сот.

Купити не купите а оглянути можна.

„Сокільский Базар“ у Львові, улиця Руска ч 1.

Жужлева мучка Томаса

Позір на охоронний знак. **Позір на охоронний знак.**

є найуспішнїйшою на всякі озими ростини, конюшини і сіножати.

Під ґарантією чисту, правдиву і успішну мучку доставляє

Ґенеральний репрезентант фабрики фосфатів Томаса

ЙОСИФ КАРРАХ

У ЛЬВОВІ.

Остерігає ся перед купном фальшованих і безвартісних жужлїв з наслїдуваним знаком. 688 1—17

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успїхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порплїв і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усунення **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напереумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Премійоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкції уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байвера, Кароля Діля, Петра Миколяша, Якова Шпеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Бідевского, Едварда Брікнера, І. Шінкеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дрогеріях: Петра Миколяша і С-ки, Г. Гріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всіх галицких аптиках. 288 19—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

185X130 %

25

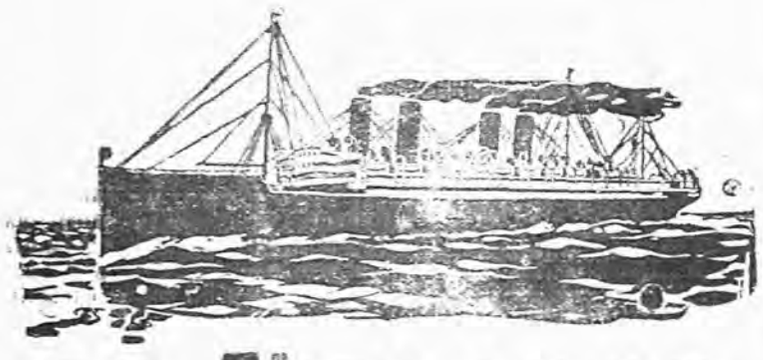
Таблиці і написи литі, метялеві, також риті мосяжні, для пп. адвокатів, лїкарів, бюр, парохіяльних урядів і т. в.; таблиці граничні і числа на доми для громад, таблиці намогильні, відзнаки для лїсової і полевої сторожі виконує найдешевше

Макс Глязерман

РИТІВНИК, 613 b 2—15

у Львові, ул. Сикстуска ч. 17.

Замовлена в провінції виконує ся відворотно.

до Америки

Канади, Тексасу, Аґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японії, Хіни і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 59—50

Заснована **1782** Ціс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний достачик

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїів у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорові фабрично владженних і соходженних та ц. к. інститутом до розсїду способивих средств розсїджених.

Цінники і інформації висилає ся на домагане оплатно і даром. 1103 52—104

Важне для лїтників!

В Дорі оковиці гарній, гористій, куди пливе Прут, суть до винайму в давній віллї Вп. Калляя ромнати мешкальні. Вілля есть положена коло вельзничого перестанку. На сезон закладає ся здорову домову кухню. Зголошеня устні і письменні до п. Калитчукової в Дорі. 484 9—10

---

600 корон дешевше!

Ще лиш короткий час кілька салонових ґарнітурів, що складає ся з 1 канапки, 2 фотелїв і 4 крісел, звичайна ціна 560 К. Кілька величавих спалень в англїйскім стилю від 650 К — 2 дротяні матераци найлїпші 50 К. — 2 волосїяні матераци 120 К. — 2 найлїпші вовняні ковдри 68 К. — 4 найлїпші подушки мішані в пухом 1·16 К. — 2 пайлїпші яськи мішані з пухом 14 К. — 6 простирал з найлїпшого шифону по 7 К, разом 42 К. — 12 пошевок на яськи 8 К. — 6 простирал на постіль 30 К. — 1 пара кап на ліжка 50 К. — 2 пари портиер 50 К. — 1 великий диван на 2/3 метра 75 К. — 2 диваники на ліжка 72 К. — 2 диваники перед ліжка 18 К. — 2 мосяжні карнізі 24 К. — Сума 2191 К.

Все разом лише 1591 К.

В тім самім відношеню опуст при набутю меблевих материй, плюшів, диванів, диваників, хідників, портиер, фіранок, кап на ліжка і столи, коців, ковдер, матерацїв, тапет і т. п.

Всї товари найсьвіжійші з першорядних фабрик — даємо особисту ґарантію

Йосиф Шустер
Казимир Точиский

ліквідатори С-ки львівских таніцерів,

ул. Ягайлоньска 3.

6-1 3—5

Панночка молода з житєм в малою кавціяю потрібна зараз до склепу фабрики цукрів Вітиньского, 689 Львів, Баторого ч 10. 1—4

Основане в р. 1901.

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ

Урядників і Сьвящеників

стоваришевне зареєстр. з обмеж. порукою у Львові.

I. Уділяє позички скриптові і векслеві на 7%: а) яко личний кредит за відповідною порукою, б) на заста в ефектів і поліс житевих в) за кондиктом на поборах службовик г) на гіпотеку реальностий. *Скора виплата. Дешева сплата.*

II. Членьский уділ 50 кор. Дотеперішна дивіденда виплачувана членам від уділів 6%.

III. Принимає вкладки щадничі на 4½% в піврічною капіталізациею і оплачує само податок рентовий від вкладок.

IV. Посередничить в заключуваню „ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ“ всякого рода в „Beamten Verein“ і товаристві Краківскім. Має заступство Першого загального Товариства урядників австро-угорскої монархії *(Beamten-Verein)* у Відни, найбільшого австрийского товариства асекураційного з найвищими преміями. *Всяких інформацій в справах житевих обезпечень і потрібних друків уділяє безплатно. Чистий зиск з сего посередництва дає на руські добродійні цїли кождий проте повинен обезпечатись на житє лише через Товариство урядників і сьвящеників.*

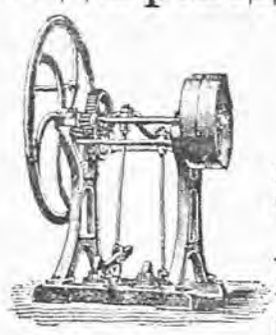
V. Купує і продає ефекти найкорисніїйше, виплачує купони, принимає векслї і ефекти до інкасса.

Льокаль: **ул. Руска ч. 3, I. пов. — Години урядові від 9 –1 і 4—6½ по пол.** 219

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного дотихдневник педагогічно-науковий виходить від 1 черв. 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преюмерата річна 5 кр. піврічна 1·60 кр. чвертьрічна 80 кр.

Водопроводи, Каналїзация

для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у Львові, ул. Коллонтая ч. 6.

Центральне топленє. Світло ґазове і елєктричне. — Всїлякі уряджења промислові.

Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і електричні.

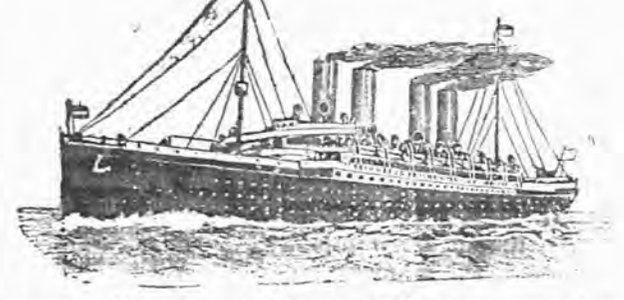
Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Адреса на телеграми: **„Кальоря“ Львів.**

741 45—52

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівтірка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями треває лише **5 днїв.**

Що **суботи** двошрубові почтові кораблї в Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Тексас) Аргентини, Бразілії і т. д.

На кождє запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока русно-ческа фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїжджає в нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на прускій границї.

СВІЙ ДО СВОГО!

422 19—30

Добродїйством

для здорових і недужих

а також

важним средством ощадности для хозяйки є

ТОВЩ ДО СТРАВ „CERES“

з найлїпших кокосових оріхів.

1121 1—5

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 130. Львів, по едїлок 26. червня (9. липня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДЇЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею!*
на цїлий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цїлий рік 28 к. на пів року 14 к.
на чверть року 7 „ на місяць 2 к. 31 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адмінїстрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адмінїстрациї.

Просимо о вчасне відновленє передплати за місяць липень, зглядно III квартал 1906 як також о вирівнанє позісталих ще залеглостий, щоби Адміністрация не була приневолена дальшу висилку часописи застановити.

Протест руского клюбу в справі виборчої реформи.

Руский клюб парляментарний оголосив в сю суботу у віденьских дневниках такий комунїкат:

На вість про ухвалу виборчої комісиї, котрою комісия, відкидаючи внесеня заступника клюбу, признає Русинам в Галичинї лише 27 мандатів, а Полякам 75, руский клюб однодушно порішив оголосити таку заяву;

Руский клюб висказує послови Николї Василькови повне признанє за єго ревні заходи, роблені в комісиї виборчій серед дуже тяжких условій. При сїм руский клюб констатує, що він нїколи не згоджував ся і нїколи не може згодити ся на таке полагодженє виборчої реформи, котре Русинам визначає зовсїм виїмкове становище. Коли Поляки мають дістати в Галичинї оден мандат на 53.000 душ польского населеня, а всї инші народи в Австриї мають дістати оден мандат на 40.000 до 58.000 своїх земляків: то Русинам припадає оден мандат на 114.000 душ руского населеня! Проти такого кривдячого і понижаючого трактованя мусять Русини як найрішучійше запротестувати перед усею публичною опінією.

—

Супротив рішеня парляментарної комісиї реформи виборчої з 6. липня с. р., яким відкинено всї предложеня посла Василька, та признано Русинам в Галичинї лиш 27 мнимих мандатів посольских, а 75 мандатів посольских Полякам в Галичинї, Народний Комітет дїлаючи на підставі уповажненя Ширшого Народного Комітету та з'їзду мужів довіря народного (національно-демократичного) сторонництва з 25. мая с. р., складає до прилюдної відомости отсю

ЗАЯВУ:

I. Обстаючи принципіяльно за загальним, рівним, безпосереднім і тайним правом виборчим та жадаючи усуненя пропорціональної системи виборів і признаня рускому народови в Галичинї 42 прц. усїх галицких мандатів посольских, що єму належить ся по справедливій засадї рівного права виборчого, протестуємо рішучо против нечуваного покривдженя полїтичних прав руского народу в Галичинї, якого доконано насильним накиненєм єму лиш 27 мнимих мандатів посольских та признанєм 75 мандатів посольских Полякам в Галичинї.

II. Коли особисті змаганя посла Василька до угодового полагодженя справи подїлу посольских мандатів в Галичинї не допровадили до нїякого висліду задля непримиримости польскої репрезентациї парляментарної, та в комісиї реформи виборчої відкинено всї єго предложеня на зміну проєкту реформи виборчої, — прото уважаємо дальше полишенє посла Василька в комісиї реформи виборчої за неможливе.

III. Взиваємо руских послів парляментарних, аби сей замах полїтичний відперли і поборювали найострійшими средствами парляментарними ухвалений комісиєю проєкт реформи виборчої для Галичини та заявили, що нарід руский не узнає такої реформи виборчої і не залишить борби поки не здобуде собі належних прав полїтичних.

За „Народний Комітет", у Львові дня 8. липня 1906 р.

Д-р Евген Олесницкий посол на Сойм Краєвий.

Д-р Кость Левицкий голова Народного Комітету.

О рускі мандати.

В пятницю порішено в комісиї для виборчої реформи справу подїлу Галичини на округи. Головно розходило ся о се, щоби Русинам запевнити 27 мандатів. Комісия радила над еляборатом п. Ґломбіньского, котрий, якраз, в цїли „запевненя" Русинам згаданого числа мандатів, по вшехпольски скореґував округи усталені в предложеню президента мінїстрів Бека. Референуючи своє внесенє, Ґломбіньский широко розводив ся о добродїйстві Поляків, котрі з власної волї і в почутю справедловости запевняють Русинам се, що їм слушно належить ся,

П. Василько заявив, що він не в імени руского клюбу заняв своє прихильне становище супротив предложеня. Він поступав на власну відвічальність, в части навіть против волї свого клюбу і він вповнї сьвідомий консеквенций, які для него може мати єго поступованє. Він від самого початку був безусловним прихильником виборчої реформи; в часах, коли число прихильників реформи єще не було таке велике, як то нинї здає ся, ішов рука в руку з правдивими прихильниками виборчої реформи і в наслїдок того пробував всїх способів, щоби мати змогу працювати в комісиї аж до закінченя її робіт.

Яке становище займуть супротив сего инші рускі посли, нинї він не може сказати, але єго обовязком є єще раз зазначити становище свого сторонництва, що на 102 мандатів з Галичини, Русинам належить ся 43 послів. Коло польске заявило, що годить ся на запевненє Русинам 27-ох мандатів. Бесїдник зробив своє поступованє в комісиї зависимим від запевненя Русинам бодай сих 27 мандатів. Операт Ґломбіньского є результатом тяжкої працї і не можна сказати, щоби її результат не був Русинам прихильний. Однак така робота нїколи не може бути доброю, бо задержує тяжку, нїчим не умотивовану кривду, диктуючи Русинам лише 27 (? *Ред.*) мандатів і задержуючи пропорціональну систему, щоби в руских округах могли виходити також польскі кандидати. Спеціяльно ті виборчі округи (9), в котрих мають виходити два рускі кандидати, суть нечуваними монстрами що до простору. Маємо цїлі краї коронні менші нїж сї рускі округи. Гогенльоге був прихильником виборчої реформи. Хотїв перевести її за всяку цїну, а Поляки, щоби дати ся позискати для сеї реформи, заявили свою готовість зробити се на кошт Русинів в спосіб для сеї нациї так страшно упокоряючий.

Практичні згляди казали бесїдникови особисто приняти 27 мандатів, бо се вже недасть ся змінити. Однак він потерпає, що пани з кола польского зле зробили, використовуючи також сю нагоду, щоби знов ужити против Русинів зелїзний пястук своєї переваги. Се буде єще мати многі тяжкі і немилі наслїдки. Мінїстер внутрішних справ Бінерт поручає принятє внесеня Ґломбіньского, хоч воно не вповнї вдоволяє репрезентанта Русинів.

Приступлено до голосованя. Внесеня п. Василька, щоби і в Галичинї так, як в инших краях, вибирано лише по одному послови з кождого виборчого округа і щоби тому подвійні округи дотеперішного проєкту подїлити на поєдинчі, а як нї, то щоби в цїлій Галичинї вибирано по двох послів з кождого округа, а в такім разї щоби поєдинчі округи позлучувано в подвійні, — внесеня тівідкинено.

Принято внесенє п. Старжиньского, щоби до уступу 2-го § 35-ого виборчої ординациї (що-до тїснїйшого вибору) додати слова: „при чім ті два кандидати мають уважати ся за вибраних, на котрих упало релятивно найбільше голосів". (Внесенє се принято 20 голосами против 12).

Вкінци принято пропонований п. Ґломбіньским подїл виборчих округів.

Польска „культура" і „свобода" в Галичинї.

(З отвертого письма до державної Думи).

Те, що я бачив і бачу в сю хвилю на власні очи в Галичинї, видає ся менї, росийскому громадянинови, чимсь неімовірним. Богато з того, що я тут бачив, є попросту таке, чого не можна описати.

В Росиї знають, що в Галичинї Поляки давлять Русинів в полїтичнім житю і, хоч самі економічно зависимі від Жидів, верховодять в суспільнім житю та явно зневажають Русинів на кождім кроцї. Та після того, що я тут бачив і чув, сьміло могу казати, що Росияни і сотої части не знають того, що тут справдї дїє ся. Щоби пізнати сю вопіючу дїйсність, сю розпачливу нужду і терпіня руского народу в австрийскій Галичинї, треба бачити все на власні очи і чути на власні уши.

І на підставі того, що я бачив уже в цїлім рядї міст і в богатьох селах Галичини, я рішучо кажу, що, коли ще пів столїтя потреває така бездушна і люта „полїтика" нївеченя, опоюваня і задурюваня руского селянина в Галичинї, то він так, як і на Угорщинї, або перемінить ся в справдїшного невільника або згине на власній рідній земли з голоду, алькоголю і сифілїсу, оскілько не буде приневолений глядати ратунку в Америцї, куди вже й тепер переселяють ся Русини цїлими сотнями і тисячами. Я рішучо кажу на підставі фактів і наочних помічень, що від темноти, убожества, голоду, алькоголю і сифілїсу руский селянин тут виродж у є с я. Страшні причини звиріднення, алькоголь і сифілїс, не уменшують ся, а ширять ся чим раз дальше і глибше і несуть явну загибіль народови.

Прошу не думати, що я прибільшую. Я говорю лиш те, що бачив і яке вражінє робить на мене ся страшна д ї й с н і с т ь в „конституцийній Галичинї" або, лїпше казати, в царстві польскім в Галичинї, котре оказує ся більше деспотичним від найбільше необмеженої монархії Сходу.

Не кажіть, що я, не знаючи сути місцевого житя, суджу поверховно або, не розуміючи особливостий і характеру краю, помиляюсь. Нї! В моїх руках є тьма фактів, а ті факти і цифри сильнїйші від усяких спритних хитрощів польских культуртрегерів. Сеї страшної дїйсности не можна затуманити нїякими голосними фразами о тім, що польска шляхта — се нїбито добродії руского народу в Галичинї. В ті польскі добродїйства вірять або очивидні дурнї або ті, що нї до чого не придивляють ся. А сам руский нарід в Галичинї стратив уже всяку віру в прихильність братів Поляків і в сю хвилю добуває всїх своїх сил, щоби добити ся свободи і рівноправности, яку єму признає австрийска конституция. З другоїж сторони Поляки добувають усїх сил, щоби Русинів утримати в рабстві і приневолити їх покірно і спокійно служити польским інтересам. І в Галичинї на всїм лежить польский „культурний" гнет і дикий егоїзм. Більшого шовінїзму, як польский в Галичинї, не могу собі навіть уявити! Тутешна шляхта нїякої ваги не прикладає до справедливости; вся її „етика" і „полїтика" — се пановане за всяку цїну! І коли братя Поляки хотять, щоби їх уважано гідними назви свободолюбних, то вони повинні показати свободолюбність дїлами, в уладнаню житя на підставі свободи.

Сими днями я вернув з Коломийщини, де бував в ріжних селах і в горах Гуцулів, бачив тисячі селян на великім просторі в містах і селах, а також на місиї у великім селї Космачи; і я з болем серця мушу заявити голосно у всеуслишаніє, що руский народ в Галичинї вироджує ся.

Тяжко бачити тих зморених, блїдих, худих, замучених нуждою і голодом селян-робітників; тяжко дивитись на ті запугані рабством і системою отупіня лиця колись свобідних і вродливих людий, котрі тепер тиняють ся по селах по горах наче тїни мерців. На лицях у сотень селян нема й слїду самосьвідомости і незалежности духа. Все пригноблене і придавлене. Апатия і пригнобленє — ось визначні риси темного, в польскій неволи вихованого Русина. В тїсних, вонючих і темних хатах бруд і убожество, а лише зрідка лучають ся хати, що сьвідчать о зглядній заможности селянина. Потварею на всїм лежить печать гнету, нужди, неволї і... проклону. Землї у селян чим-раз менше, податки чим-раз більші, а шинки всюди ростуть як гриби! У всїх шинках сидять тут Жиди. Що лїпші доми по селах... жидівскі. Вся торговля і промисл в руках Жидів. Жиди буквально запоюють, затроюють нещасний руский народ на очах безсильної рускої інтелїгенциї, котра стає до борби з лихом, але на кождім кроцї стрічає перешкоди із сторони Поляків і Жидів. Як на Угорщинї, так і в Галичинї руский народ запоюють сьвідомо, щоби зробити єго нешкідливим в борбі за свободу і самостійність.

І я питаю себе і питаю вас: що, коли такий „поступ" і така „культура" буде без перешкоди розвивати ся дальше, — що стане ся з руским селянином в сїм благодатнім краю?... Що стане ся з Русинами, коли Жиди, як і на Угорщинї, стануть, узброєні алькоголем і підлим кредитом, наступати на них еще енергічнїйше? Що стане ся з селянами в „свобідній" польскій Галичинї, знищеними вже й нинї?...

На сі питаня відповідаю категорично: Русинам грозить очивидна загибіль, бо вони стоять над пропастию і спасти їх від загибели не могуть жадні духовні місиї. На місиї в Космачи тисячі селян Гуцулів слухали проповідий про страшну шкоду алькоголю, а вечером сотнї запивали ся в жидівских шинках і брали горівку на кредит... І се робить ся на „законній підставі". Не знаю, що скажете ви на ті „полїтичні" вирахуваня братів Поляків і приятелїв Жидів. Коли сумнїваєтесь, приїздїть до Галичини самі, а переконаєтесь на власні очи.

Ви скажете, що з тим лихом повинна бороти ся вся руска інтелїгенция і духовеньство. Колиж бо борба духовеньства занадто безсильна і мало успішна, а сьвітска інтелїгенция стрічає на кождім кроцї перешкоди. Напр. „Січи" орґанїзують ся тут для борби з піяньством, пожежами і т. и. Та польска шляхта заборонює ті товариства, бо бачить в них небезпеченьство для своєї хижацкої „полїтики"; але самим Полякам позволяє ся на всякі товариства і полїтичні орґанїзациї, так що против Русинів напирає ся з усїх сторін. Полякам вільно все, Русинам не вільно нїчого.

(Конець буде).

І. М. Радецкий.

Плащі і ґумові пелєрини
в найновійших фасонах і взірцях поручає:
МАҐАЗИН
лінолєум і церат
Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3

„Рускі“ виборчі округи.

В пятницю комісия для виборчої реформи вже усталила поділ Галичини на виборчі округи після проєкту гакатиста польского, п. Гломбіньского. Цілий сей проєкт є так монструальний, що члени комісиї, ухвалюючи єго, хиба немали перед собою ані мапи, ані статистики. Комісия голосувала за предложенєм Гломбіньского, в тій певности, що єго поділ на виборчі округи запевняє Русинам по одному мандатови в 9 округах, а в 9 округах по два мандати. Тимчасом Гломбіньский надув комісию, бо так штудерно пошматкував Галичину, так вилучував з повітів обнятих округами і вилучував поодинокі громади, що по два мандати Русини можуть дістати більше менше лише в 4 округах, а в 14 округах дістануть лише по одному послови і то в деяких з сих округів Русин зможе вийти лише яко кандидат меншости.

Нині подаємо виказ сїльских округів східної Галичини, котрі вибирають по двох послів так, що голосує ся лише на одного; оден кандидат мусить дістати абсолютну більшість відданих голосів, а коли сей вибраний, другому кандидатови вистарчає до важности вибору 25 процент відданих голосів.

Число виборчого округа	Судовий повіт	Громади	Населенє в тисячах			% населеня	
			взагалі	польске	руске	руского	не-руского
49	Сянік	всї з винятком громади округа 23. Сянік.	44·6	22·9	21·6	55·31	44·69
	Риманів		25·3	14·2	11·1		
	Буківско		27·2	8·0	19·2		
	Дукля		25·9	18·0	7·9		
	Лісько		30·9	11·5	19·3		
	Устрики долїшні		23·1	3·7	18·8		
		Разом .	177·0	78·3	97·9		
51	Самбір	всї, з винятком громад округів 24, 52. і 55: Самбір, Городок, Торчиновичі, Торгановичі, Морозовичі, Комарно, Горожанна мала і велика, Колодруби, Новосїлки опарскі, Поверхів, Манастирець, Ричигів, Тершаків, Татаринів.	56·5	15·3	40·1	65	35
	Лука	Дубляни	2·6	2·6	0·0		
		Кранцберґ	0·3	0·3	0·0		
	Судова Вишня		29·3	9·5	19·8		
	Рудки		31·5	9·7	21·6		
	Комарно		31·2	14·8	16·4		
	Городок		34·4	9·7	23·7		
	Стара Сіль		20·2	6·8	12·3		
		Разом .	206·0	68·7	133·9		
52	Балигород	всї з винятком громад округів 23. 25. і 51: Старий Самбір, Дрогобич, Турка, Дубляни, Крацберґ.	26·0	4·6	21·3	84·69	15·31
	Самбір	Торчиновичі	2·2	0·0	2·2		
		Торгановичі					
		Морозовичі					
	Лютовиска		15·2	3·3	11·8		
	Старий Самбір		31·9	1·3	30·2		
	Турка		35·8	1·7	33·7		
	Бориня		29·1	1·4	27·3		
	Підбуж		18·0	1·5	16·3		
	Лука		17·5	0·0	17·1		
	Дрогобич		67·3	18·8	45·9		
		Разом .	243·0	32·6	205·8		
53	Войнилів	всї з винятком громади округа 26.: Калуш.	21·9	4·1	17·5	80·40	19·60
	Долина		42·8	5·2	29·5		
	Рожнїтів		29·7	1·2	25·9		
	Калуш		57·4	4·9	50·9		
	Надвірна		36·9	3·6	28·5		
	Делятин		42·1	4·9	31·8		
	Солотвина		30·5	2·8	26·0		
		Разом .	261·3	26·7	210·1		
54	Печенїжин	всї з винятком Громади округа 15: Коломия	37·1	5·2	31·9	83·90	16·10
	Коломия		45·8	2·3	42·8		
	Жабє		11·9	0·2	10·7		
	Кути		32·0	1·3	26·8		
	Косів		40·1	2·0	32·9		
	Заболотів		36·5	3·5	29·5		
	Гвоздець		29·2	3·7	25·3		
	Отинія		23·3	7·6	11·8		
		Разом .	255·9	25·8	214·7		
55	Болехів	всї з винятком громад: Навария Маличківці, Болехів, Семянівка, Стрий, Жидачів, Руда, Бібрка, Ходорів, Березділвці, Розділ, Гутиско, Старе Село	27·8	5·7	21·5	80·98	19·02
	Щирець		27·7	3·0	20·1		
	Меденичі		29·0	2·4	24·2		
	Стрий		43·5	3·3	36·1		
	Сколє		45·0	3·2	37·9		
	Жидачів		15·1	2·0	12·9		
	Ходорів		30·8	6·1	24·6		
	Миколаїв		20·9	1·4	16·7		
	Бібрка		34·5	7·0	27·1		
	Комарно	Горожанна мала	0·8	.	0·8		
		Горожанна велика	1·8	0·1	1·7		
		Колодруби	1·1	0·0	1·0		
		Новосїлки Опарскі	0·7	0·1	0·7		
		Поверхів	0·5	0·0	0·5		
		Манастирець	0·4	0·0	0·4		
		Ричигів	0·5	0·0	0·5		
		Тершаків	0·3	.	0·3		
		Татаринів	1·5	0·1	1·3		
		Разом .	281·9	31·4	228·3		
56	Мільниця	всї з винятком громад округа 30: Борщів, Цигани, Снятин, Залїщики, Чорнокінці малі	42·6	10·2	32·4	77·43	22·57
	Борщів		59·1	10·8	40·6		
	Заліщики		32·9	4·6	28·3		
	Городенка			12·6	43·2		
	Тлусте		38·8	11·6	27·2		
	Снятин		36·4	0·8	33·8		
	Гусятин		1·5	0·1	1·4		
		Разом .	267·2	58·4	206·9		

Число виборчого округа	Судовий повіт	Громади	Населенє в тисячах			% населеня	
			взагалі	польске	руске	руского	не руского
57	Обертин	всї з винятком громад округів, 12, 30 і 32.: Станиславів, Товмач, Тарнавиця пільна, Волчків, Хоростків, Озерко, Кончаки старі, Марямпіль село.	35·5	8·8	26·8	77·24	22·76
	Товмач		46·5	6·3	39·8		
	Потік Золотий		25·9	7·5	18·4		
	Станиславів		61·2	17·5	41·8		
	Галич		38·4	7·7	30·7		
	Тисьменица		28·2	4·6	23·2		
	Богородчани		31·1	1·8	25·4		
		Разом .	266·8	54·2	206·1		
58	Підгайцї	всї з винятком громад округів 30. і 63. Бучач, Боків, Божиків, Гнильче, Славутин, Шумляни, Литвинів.	54·1	21·9	32·4	61·09	38·91
	Бучач		46·6	16·7	29·9		
	Монастириска		39·4	16·4	22·9		
	Вишнївчик		24·1	9·0	15·1		
		Разом .	164·2	64·0	100·3		
59	Перемишль	всї з винятком громад округів: Перемишль, Добромиль	55·4	12·8	41·4	60·00	40·00
	Дубецко		22·3	15·2	6·4		
	Нижанковичі		20·7	4·6	15·9		
	Динів		25·3	20·8	4·0		
	Бірча		33·1	8·5	24·4		
	Мостиска		49·8	22·7	27·0		
	Добромиль		32·6	7·0	24·5		
		Разом .	239·2	91·6	143·6		
60	Рава руска	всї з винятком громад Рава руска, Жовква, Великі очи, Белз, Варяж, місто	43·4	7·2	35·8	77·72	22·28
	Угнів		34·4	8·0	25·6		
	Немирів		18·1	7·2	10·8		
	Яворів		46·6	4·2	38·5		
	Краковець		31·4	4·9	24·4		
	Жовква		28·6	4·4	23·2		
	Куликів		24·1	5·6	18·0		
	Белз		23·3	5·9	17·4		
	Янів		25·2	3·7	20·1		
		Разом .	275·1	51·1	213·8		
61	Львів з околицею	всї з винятком громад округів 29 і 62: Олесько, Кути, Юськовичі,	62·8	36·8	23·9	50·16	49·84
	Винники		31·6	18·0	13·0		
	Буськ		36·1	11·7	24·2		
	Камінка Стр.		31·3	12·5	17·6		
	Олесько		22·2	7·9	13·6		
		Разом .	184·0	86·9	92·3		
62	Сокаль	всї з винятком громад округів 28, 29 і 31: Сокаль, Кристинопіль, Тартаків місто, Броди, Олесько, Залїщі Лопатин, Зборів, Озірна, Підкамінь м. Заложець, Радехів, Гонтова, Гута пенящка, Майдан пенящкий, Малинівка, Паликорови, Панківці, Ренів, Проставець великий, Руда Грібська, Гутиско брідське	55·2	11·4	43·4	77·06	22·94
	Радехів		32·4	8·2	22·5		
	Зборів		43·4	10·0	33·3		
	Залїщі		23·4	4·5	18·9		
	Броди		48·2	9·7	38.2		
	Мости великі		28·5	6·9	20·9		
	Лопатин		27·4	7·8	19·7		
	Збараж	Розношинці	0·9	0·0	0·8		
		Красносїлці	0·5	0·0	0·5		
		Лубянки низші	1·8	0·1	1·6		
		„ вищі	1·9	0·2	1·7		
	Олесько	Кути	1·7	0·1	1·6		
		Юськовичі	1·1	0·1	1·1		
		Гнилиці малі	1·0	0·0	0·9		
		„ великі	2·1	0·1	1·9		
	Нове Село	Нове Село	0·8	0·2	0·5		
		Терпилівка	1·0	0·1	0·8		
		Сухівцї	0·9	0·1	0·8		
		Шельпаки	0·9	0·1	0·9		
		Кошляки	2·5	0·4	2·1		
		Токи	2·5	0·3	2·1		
		Пальчинцї	0·9	0·1	0 8		
		Разом .	279·0	60·4	215·0		
63	Глиняни	всї з винятком громад округів 27, 31 і 32: Ганачів, Гананівка, Бережани, Баранівка, Демня Гутиско, Куропатники Підвисоке, Рогатин місто, Вілька, Рогачин, Підкамінь, Перемишляни, Бїла, Дунаїв, Чемеринцї, Плеників, Майдан липовецкий, Свірж, Глібовичі свірскі, Кимир, Копань, Неділиска.	29·1	7·1	20·9	77·18	22·82
	Бережани		39·2	8·7	31·0		
	Рогатин		43·3	5·6	37·5		
	Перемишляни		?	?	?		
	Золочів		67·1	9·8	45·9		
	Бурштун						
	Большівцї		41·6	7·5	34·3		
	Журавно		28·9	4·3	22·8		
	Підгайцї	Боків	1·1	0·1	0·9		
		Божиків	1·5	0·2	1·2		
		Гнильче	2·5	0·8	1·7		
		Словутин	1.5	0·3	1·1		
		Шумляни	1·7	0·4	1·3		
		Литвинів	1·5	0·2	1·3		
		Разом .	259·0	54.7	199·9		
64	Ярослав	всї з винятком громади округа 20: Ярослав	28·1	22·2	5·9	45·46	54·54
	Радимно		31·7	13·1	18·2		
	Любачів		44·1	5·9	27·4		
	Чесанів		35·0	18·3	16·3		
	Сїнява		34·6	15·9	18·6		
	Похорник		19·4	18·1	1·3		
		Разом .	192·9	103·5	87·7		

65	Козова	всї з винятком громад округів 13 і 62: Тернопіль Розношинцї, Красносїлцї Лубянки низші і висші, Нове Село, Гнилицї малі і великі, Терпилівка, Сухівцї, Шепьпаки, Кошлаки, Точки, Пальчинцї	40·0	16·4	23·5	59·00	41·00
	Тернопіль		73·0	27·5	45·4		
	Збараж		36·8	18·8	18·0		
	Нове Село		12·7	4·1	9·0		
		Разом .	162·5	66·8	95·9		
66	Теребовля	всї	51·2	24·6	25·9	57·00	43·00
	Микулинцї		28·2	11·9	16·1		
	Будзанів		25·6	10·7	14·4		
	Чортків		71·8	26·3	44·4		
		Разом .	176·8	73·5	100·8		
67	Скалат	всї з винятком громади 56 округа: Гусятин	33·7	15·4	18·2	55·90	44·10
	Підволочиска		23·3	11·4	11·7		
	Грималів		34·1	14·0	20·1		
	Гусятин		40·1	18·7	21·3		
	Копичинцї		51·1	20·4	30·6		
		Разом .	182·3	79·9	101·9		

Заки обговоримо цїлий сей еляборат вшехпольский принятий вже дефінїтивно комісиєю для виборчої реформи і котрий без нїяких змін буде ухвалений повною палатою послів, замітимо лиш се, що цїлию еляборату мало бути запевненє Русинам вибору по одному послови в 9, а по двох в других 9 округах. По одному Русинови і по одному Полякови мають вибрати округи чч. 49, 51, 58, 59, 61, 64, 65, 66 і 67. Самих Русинів мають вибирати округи чч.: 52, 53, 54, 55, 56, 57, 60, 62, 65. Тимчасом лише в округах чч.: 52, 53, 54 і 55, вибір двох Русинів ся к так запевнений, бо вони мають від 15·31 процент до 19·60 процент неруского населе ня. Округи чч.: 56, 57, 60, 62 і 63 склеєні так штудерно з ріжних громад, що Поляки м ають в них до 23 процент польского населеня. Другий руский кандидат міг би в сих округ ах перейти,наколиб всї рускі виборцї станули до виборчої урни. Однак се є нем ислиме, бо такого приміру, щоби голосували всї управнені до голосованя, або хоч би н авіть всї сьвідомі члени сторонництв, в істориї не маємо. Часть руских виборців не прийде до голосованя, а польских зженуть всїх до одного, як не аґітациєю, то грішми, терором, або й кольбами і без великого труду з 23 процент Поляків в округзї зробить ся при виборчій урнї 25 процент — вийде польский кандидат.

Як предложенє Ґломбіньского запевнило нам які мандаґи, то запевнило нам по одному мандатови з 14., а по 2 мандати з 4-ох округів; разом 22 мандатів. Полякам дає Австрия з Галичини 80 мандатів, а рівно велико му народови рускому 22!

З Росиї.

З державної думи.

Петербург. На засїданю думи проф. Щ е п к и н доказував, що білостоцка полїция сама брала участь в погромі і зареквірувала війско. Офіцияльний опис різнї є неправдивий, бо походить від військових шефів і від полїциї. Причини погрому треба шукати в тім, що півурядово зве ся Жидів анархістами, а змаганя самооборони, з'орґанїзованої Жидами революциєю. Дума повинна утворити мілїцию в цїли недопущеня до погромів і ухвалити закон, позволяючий жовнїрям відмовити послуху нелеґальним розказам старшини. Коли дума окаже ся безсильною, то вмішають ся европейскі держави не лиш зі зглядів гуманїтарних але і фінансових. Опісля приступила дума до нарад над внесенєм мінїстра фінансів о ухваленє 50 мілїонів рублїв для голодуючої людности. Справоздавець буджетової комісиї пропонує ухвалити на сю цїль лише 15 мілїонів. Палата приняла внесенє справоздавця.

(Телеґрами.)

Петербург. Дума одержала з Одеси резолюцию віча жовнїрів, внесену на руки ґрупи працї. Жовнїрі жадають, щоби дума вислала до всїх полків своїх комісарів, котрі розслїдили би докладно економічне положенє жовнїрів і всї безправства старшини. Рівночасно заявляють жовнірі ґрупі працї, що піпруть думу у всїх її демократичних жаданях.

Берлїн. „Berliner Tagebl." доносить, що, як сам мінїстер фінансів Коковцев заявив, стан росийских фінансів є дуже лихий. Мимо позичок дефіцит виносить 130 мілїонів рублїв. Видатки на японьску війну обчислено о 200 мілїонів за низько. Затягненє позички за границею є неможливе, бо росийскі папери стоять низше, нїж аргентиньскі. Так само є неможливе затягненє внутрішної позички.

Копенґаґа. В послїдних часах указали ся на фіньских водах підозрілі кораблї. В місци, де мав задержати ся царский яхт, знайдено міни. У звязи з сею вістию стоїть занехане подорожи царя на фіньске море.

Варшава. Сюди доносять з Вильна, що там відбула ся під проводом ґенерал ґубернатора нарада в справі введеня місцевих язиків до початкових шкіл. Ухвалено резолюцию домагаючу ся, щоби в місцевостях, заселених Литовцями іменувати учителїв Литовцїв. В місцевостях з міщаною людностию мають бути Литовцї іменовані помічними силами.

Севастополь. Доручено вже акт обжалованя, обіймаючий 44 сторони друку, 200 жовнїрям севастопольскої залоги і особам цивільним, котрі брали участь в бунтї. Розправа відбуде ся за кілька тижнїв перед морским судом в Севастополи.

Берлїн. В Самарі збунтував ся цїлий ґарнїзон, ставляючи полїтичні жаданя. Хотять вони також увільнити полїтичних вязнїв.

Льондон. В Владивостоку веде ся взята борба між війском збунтованим, а правительственним. Людність утїкає до Япану і Америки. Зі збунтованим війском получили ся також віддїли моряків. Малочисельна залога козаків не може революциї усмирити. В портї вибух пожар. Революціонери здобули вязницю. а увільнені вязнї прилучили ся до них.

Петербург. Проти посла Аладїна виточено тайне слїдство з причини участи єго в революцийній аґітациї в преображеньскім полку,

Петербург. Цар зарядив усуненє з Петергофу усїх полків ґвардиї і покликанє на їх місце козацких полків. Всїх преображеньских офіцирів придїлено до піхоти.

Брукселя. Тутешне правительство завідомило росийске правительство, що росийскі революціонїсти замовили в послїдних часах в кількох фабриках в Лєодиї значну скількість оружя. Недавно тому перепачковано до Росиї морскою дорогою около 30.000 ручниць.

Одеса. Полїция увязнила Болгара Тодорова, при котрім найдено 2 бомби і 150 патронів. Тодорова підозрівають о участь в торічнім замаху на султана.

Петербург. Мінїстерство одержує що дня рапорти про аґрарні забуреня в ріжних ґубернїях. Збунтовані хлопи бють ся тепер з жовнїрами в отвертім поли. В тверскій ґубернії хлопи заняли більшу часть церковних дібр і прогнали баталїон піхоти, висланий проти них. В деяких місцевостях розброюють хлопи козацкі віддїли, стоячі по дворах. — „Рѣчь" доносить з Одеси, що серед одеского ґарнїзону кружить відозва, підписана 4 полками стрільців, а містяча програму ґрупи працї в думі з зазивом до армії, щоби попирала нарід і єго представителїв в думі. — В Рибіньску біржа дуже занепокоєна вістями про підпалюванє кораблїв зі збіжем, що їдуть до Петербурга. — У воронежскій ґубернії хлопи прогнали вислані проти них війска. В Можайску відбула ся правдива битва. Товпа устроїла барикади, котрі війско з баґнетами в руках мусїло добувати. Мінїстер війни здержав відсилку війск з Манджурії з тої причини, що Японцї наміряють обсадити зелїзницю.

НОВИНКИ.

— **До Товаришів Українців студентів висших шкіл австрийської держави.** Домаганє заснованя українського унїверситету у Львові, виставлене перед роками українським студентством та поперте з'усилями цїлої української суспільности, набрало сьвіжого розмаху супроти подій на львівському унїверситетї в останньому шкільному роцї та нової сили супроти могучого полїтичного під'єму української нації в Росії та в Австрії. І разом із сим глибоко відчуваєть ся в нас, українській академічній молодїжи, потреба бодай раз за кілька років зійти ся та подїлити ся своїми думками й почуваннями під так важну хвилю. Т о м у в з и в а є м о В а с, Т о в а р и ш і, н а д е н ь 15. л и п н я с. р. д о Л ь в о в а н а з'ї з д. Б о р о т ь б а з а у к р а ї н с ь к и й у н і в е р с и т е т у Л ь в о в і — отсе буде предметом наших нарад. Отже — на з'їзд! Там, Товариші оглянемо те, що доси вдїяно в нашій справі, — там визначимо собі дорогу в будучність, — там почислимо свої сили та скріпимо ся в змаганях до великого дїла! Повагою й численністю заманїфестуємо серіозність своїх рішень. Львівська мододїж жде своїх Товаришів з иньших шкіл. — *За Видїл товариства „Академічна Громада" у Львові*: Василь Панейко, голова, Лев Смулка, писар.

З' ї з д у к р а ї н с ь к о ї а к а д е м і ч н о ї м о л о д ї ж и австрийських висших шкіл відбудеть ся 15. с. м. у Львові. Того самого дня вечером уладжують львівські українські академічні товариства в е ч е р о к у п а м я т ь М. Д р а г о м а н о в а; в програму вечерка, яка небавом буде оголошена, входить м. п. п р о м о в а д - р а І в а н а Ф р а н к а.

Інформациї про місце й годину з'їзду подавати-муть ся в льокали „Академічної Громади" (ул. Вірменська ч. 30. І. поверх) весь час до 10. години зрана в дни з'їзду. Для замісцевих учасників з'їзду приготовлюєть ся нічлїг. Участь можуть брати також сьогорічні матуристи ґімназіяльних і реальних шкіл.

— **Признанє для руских послів.** З Відня пишуть нам: Дня 3 с. м. зробили нашим послам державної ради пп. Романчукови і Яворскому віденьскі Русини-Українці сердечну овацию. Товариство „Кружок земляків" іменувало обох послів першими почесними членами і у виконаню тої ухвали вручено їм гарно виконані грамоти на многолюдних сходинах товариства. На одвітну промову голови д-ра Олександра Кулачковского подякували оба почесні члени в сердечних словах за ту заяву признаня для їх всенародної та товариской дїяльности. (П. Яворский був передше головою тов.). — *Ів. К.*

— **Повічевий процес.** З нагоди промови, яку дня 17. червня с. р. держав на вічу в Завою в характері референта канд. адв. Твердохлїб з Калуша, на донесенє станиці жандармериї в Завою, зарядив і веде повітовий суд в Калуши против п. Твердохлїба доходженє в напрямі провини з §§. 300 і 302. Переслухано вже 13 сьвідків і характеристична річ, що обтяжаючо зізнає компанїя, зложена з жандарма, війта, писаря і учителя. Межи иншим закидають п. Твердохлїбови, що говорив до народу, щоб в урядах і від адвокатів жадав тілько руского письма і слова. Що то вже в нашій Галичинї не є злочином! — *Н.*

— **До наших академиків в Самбірщинї.** Тих панів академиків, котрі наміряють феряльний час провести в самбірскім повітї, прошу, щоби там, де єсть читальня „Просьвіти", хоть оден раз до неї заглянули, спонукали доконче засїданє видїлу читальнї, і подали на тім-же инїциятиву до заложеня курсу анальфабетів, кас Райфайзена а евентуально сьпівацких хорів. Також може би зволили здати менї коротку справу з дїяльности тих читалень і подали свої замітки. В тих знов селах, де читальнї зовсїм нема, прошу дати почин до заснованя читалень а я всякі друки і евентуальні кошти радо покрию. Помочи п. п. академиків при теперішнім розбудженю просьвітного руху в нашім повітї дуже нам потрібно тим більше, що власних місцевих сил маємо за мало. — *д-р Стахура*, голова філії „Просьвіти" в Самборі.

— **Хлїборобскі страйки.** В мостискім повітї були страйки. В Боляновичах, в Буховичах, в Тамановичах, в Підлїсках, а в послїдних часах в Арламівскій Волї, в Підгати і в Соколї. Всюди панує спокій, бо всюди підвисшено значно платню робітникам. Лиш в Арламівскій Волї, в Підгати і в Соколи інтервенювала наша орґанїзация на просьбу управителя дібр в Рудошках п. Вишиньского. В Малнові відстрашує о. Глушкевич від страйків на проповідях в церкві „баґнетами" і канонами.

— **Новий адвокат Русин.** В Золочеві отворив канцелярию адвокатску емер. ц. к. радник судовий п. Іван Виханьский. П. Виханьский звісний вже зі своєї народної дїяльности в Золочівщинї, давши між иншими враз з другими патриотами почин до заложеня кредитового руского тов. „Народний Дім" в Золочеві, котрого він є головним директором, — а котре хоч молоденьке розвиває ся дуже гарно. Чим є впрочім кождий адвокат Русин, коли він є заразом сьвідомим патриотом, для орґанїзациї дотичного округа, се річ відома; тому витаємо дуже радо п. радника Виханьского на новім становиску, сподїючи ся з єго каннелярії для народної справи як найкрасших результатів. А не сумнїваємо ся, що нову канцелярию п о п р у т ь т а к о ж в с ї с ь в і д о м і о д и н и ц ї з п о м і ж п о в і т о в о ї р у с к о ї і н т е л і ґ е н ц и ї і с е л я н ь с т в а, розуміючи, що тим самим дїлаюґь на користь свою і н а р о д н о ї с п р а в и. Золочівщина — як показали послїдні соймові вибори — дуже запущена і тому потребує як найбільше сьвідомих, а передовсїм независимих дїячів, бо тілько такі дїячі можуть дати почин і бути осередком для орґанїзациї розбитих народних сил.

— **Дрібні вісти.** Вінчанє п. Віктора Льва Чорного укінченого богослова, з панною Амалїєю, донькою о. Терентія і Юлії Докаників, відбудесь дня 15. липня с. р. в парохіяльній церкві в Ольшаници коло Золочева. Почта в місци, зелїзнича стация Скварява.

Концерти і видовища:

Концерт в Сокали устроює тов. „Академічний хор Бандурист" в четвер 12. с. м. з добірною і гарною програмою, в котру входять також танці. Початок точно о год. 8. вечером.

Аматорске представленє в Бережанах устроює місцева читальня „Просьвіти" в четвер 12. с. м. в сали „Надії". Представлена буде драма І. Франка: „Камянна душа" і комедия Карпенка Карого: „Перше повмирали". Початок о год. 8. Дохід признач ний на руску бурсу.

Руский театр в Тернополи виставить ві второк 10. с. м. у первє „Гальку", оперу в 4. дїях Ст. Моніюшка при співучасти військової музики. Початок о год. 7·30 вечером. Дня 11. с. м. [в середу] буде виставлена ся опера тимже театром в Збаражи.

Померли:

— **Ірена Кочержукївна** дочка о. Івана і Мариї, пароха в Горожанцї, ученица V кл. в Інститутї СС. Василиянок в Яворові, упокоїла ся в 12 роцї житя дня 30. червня 1906. В. є. п.!

До св. Землї! В перших днях вересня вибираєсь руске паломництво до Єрусалиму, Вефлеєму і пр. Паломництво треває три недїли, з чого повних вісїм день в Єрусалимі і околиці. **Цїна їзди з повним удержанєм за цїлий час паломництва I. кл. 450 К, II. кл. 400 К, III кл. 300 К.** Зголошеня приймає до дня 1 серпня *Комітет паломництва до св. Землї*, Львів, пл. св. Юра ч. 5. 655 2 15

Поспіх! Звертаєсь увагу читачів, що около 15 с. м. в Празї отвираєсь нове підприємство під фірмою „Перше ческе промислове товариство для виробу трикотових і панчохових товарів Рудольфа Пауера і Ско. Се підприємство опираєсь на дійсній реальній основі і дає кождому спромогу побільшити з невначним капіталом свій щоденний дохід о 1 до 4 К, а то вироблюванєм панчохових і трикотових товарів до експортової торговлї. Згаданої фірми не треба мішати з подібними спекуляційними ґешефтярами, що при помочи реклями видурюють від людий ґроші на безвартісні річи. З проспекту, який на домаганє висилаємо кождому, можна пересьвідчитись, що наше підприємство не обіцює 4—5 К якогось невловимого, легкого заробку, але виплачує означену винагороду за надіслану роботу після якости та сорта і вимінює правильно материял після ваги заставленого товару. Навчитись може кождий основно в сали, яка стоїть для кождого отворот, а на бажанє від висланого інструктора дома. Тому звертаєсь увагу на нинїшний інсерат, що має на метї подати навіть менше заможним певний і тревалий побічний дохід.

Надіслане.

БЮРО БУДІВЛЯНЕ

Теодора Мельничука

в Ярославі

приймає до виконаня **плани і коштописи церков,** каплиць, пасовищ, домів мешкальних, **управу і підприємства повисших будівель.** 539

ІВАН СТОРОЖАК

концесіонований ц. к. намісництвом каменярский майстер

у Львові, ул. Личаківска ч. 64.

виконує роботи з мармору і каменя, а то **фіґури, памятники,** гробівці з земїзно-бетонованими підставами системи „Henebique", всїлякі роботи при церквах, будовах, після плянів своїх або других. Роботи виконуєсь на означений час по найприступнїйших цїнах. 141 16—20

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на бїжучий рахунок, принимає до перехованя цїнні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних институций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробить як найдальше йдучі заряджења.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 374

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивярню і торговлю вин **МАРКА ПОМЕРАНЦА.** Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанєм

576 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Крайцарове виданнє

ІМЕНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Ч. 3—7.

„ВЕСЕЛКА"

ілюстрований народний календар

на рік 1907.

Цїна 30 сотиків.

ЧЕРНІВЦІ 1906 636

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 7,

против Ванду Чистого на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 18, 19, 20 124 К. — **Льорнетки** сильні по 14, 15, 24 і вище. 8 **разом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші** прибори оптичні. **Всїкані направи** вконодимує ся як найскорше **і найдешевше.** 41

Славні заліщицкі **морелї** в 5-кілевих кошиках з власного города по 4 К, другий рід по 3·50 К висилає на пільковите вдоволе замовляючих за післяплатою і оплатно.

694 1—6 **МАЙМАН, Заліщики.**

Учительки, боны, Німки, Француски, фребленки, господині, ґувернерів, офіціялістів і всяку службу поручає бюро Німчевської, Львів, Ринок 12 А.

Морелї найкращого сорта, везикі, гарні, вибирані, першої якости, щодень свіжо рвані, висилає в 5-кілевих кошиках оплатно за післяплатою по 3·60 К **А. Прінц в Заліщиках.** 697 1—3

Потреба сейчас до заряду дому женщини пагідної вдачі (б суть діти сироти). Зголошення під адресою: Приходство Ожомля коло Судової Вишні. 673 3—4

Морелї великі, до варення і на стіл 3 К 90 с., еспаньскі вишні 3 К 70 сот., щодень свіжо рвані, висилає в 5-кілевих кошиках оплатно за післяплатою **І. Наґлер,** висилкова фірма в Заліщиках 670 4—4

Славнозвісні заліщицкі **МОРЕЛІ** найкращий, найблагороднійший рожевий овоч, в 5 кілевих кошиках дише за 4 К висилає оплатно і швидко **Д. ҐОТФРІД,** експортова фірма морелів в Заліщиках. 690 2—4

Славнозвісні заліщицкі **морелї** висилає в 5-кілевих кошиках оплатно по 4 К за післяплатою; 100 клґ. за 48 К loco станція Заліщики; **ренґлоти** 4 К, **грушки** або **яблока** 3 К 50 сот. — **Г. ФРЕНКЕЛЬ, Заліщики.**

485 3—10

Ученик з добрими свідоцтвами посідаючий практику склепову, біглий в рахунковости з укінченою школою виділовою гідний довіря глядає посади в склепі, з кавцією 500 К, котрі може вложити аж в грудни 1906. Ласкаві згошення може надсилати під адресою: Н. Д. П. poste restante Тисьменица.

691 1—2

Славнозвісні заліщицкі **морелї** висилає в 5-кілевих кошиках по 4 К оплатно за післяплатою, 100 клґ. 48 К на станції Заліщики; **ренґлоти** 5 К, **грушки** або **яблока** 3 К 50 сот. **А. НУСБРАВХ, Заліщики.** 686 3—10

Кандидатка учит. семінарії глядає лекції на час вакацій, на провінції найрадше в домі священичім до панночок. Ласкаві згошення під „Вакації" до Базару совіського, Львів, ул. Руська. 1—3

Морелї заліщицкі, вибирані, рожеві, великі, до варення, а також до їдження 3 К 90 сот., еспаньскі вишні 3 К 70 сот. висилає в 5-кілевих коробках оплатно за післяплатою **Д. і С. ВЕНКЕРТ** торговець овочів в Заліщиках 661 2—5

Ученика з укінченою II кл. ґімназіяльною приймe на практику кусецку торговля корінна В. Свища і Ф. Иванця в Надвірній.

695 1—3

Іван Стернюк в Заліщиках висилає вибірні МОРЕЛІ в кошиках 5 клґр. по 3 К 80 с. оплачено.

697 1—10

Священикам, учителям, продам **пяніна фортепяни** на сплату по 30, 50, 20 корон місячно. **БЕРҐЕР, Тернопіль Замок.** 693 1—4

Українська Накладня

Львів, ул. Вроновска 8

висилає даром свій музичний катальоґ. 647 5—20

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДІЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА в Подґуже

поручає знамениті:

Готове тісто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, анґлійске, здоровля і струдлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING

(леґуміна для 6 осіб)

ріжні **овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.**

Дріжджевий порошок по 10 с.

Ванілевий цукор по 14 сот.

Ванілевий порошок до сосів по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всіх склепах спожівочних і делікатесів, а як де нема, просимо віднести ся просто до фабрики. 513 22—39

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА"

при зближаючих ся іспитах в народних школах подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Вповажненних, сьвященників, катехитів учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в **канцелярії Товариства ч 10., або в Книгарні Наукового Товариства, ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1.** по сьлїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
4.	Житє св. о. Николая	40 „
3.	Пасїка	70 „
4.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
5.	Спартак, провідник римских ґладіяторів	90 „
6.	Гетманьскі свати	50 „
7.	На послуханє до Відня	40 „
8.	Оферма	40 „
9.	Від чого вмерла Меланя	40 „
10.	В глухім кутї	40 „
11.	Сотні роковини народного письменьства Руси-України	52 „
12.	Дещо про молоко	40 „
13.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
14.	Горить	60 „
15.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
16.	Під морскими хвилями	40 „
17.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
18.	Про обірник і инші навози	60 „
19.	Істория України-Руси (в образками)	30 „
20	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
21.	Великий молитвеник „Хвалїте Господа з небес" в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
22.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом на великодним трівк. пап.	2 К 40 „
23.	Молитвеник оправленый в шкіру з позолоч. берег.	3 К 20 „

Замовлення полагоджує ся відворотною почтою.

Купуйте книжочки на премії

для шкільної молодїжи в великім виборі, які поручає Руске Товариство Педаґоґічне улиця Сикстуска ч. 47. Замовлятн можна також в книгарні ім. Шевченка, ул. Театральна ч. I.

Одиноке, дійсно анґлійске

средство краси

в Балясси правдиве анґлїйске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

що усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, Крем огірковий 2 К, пудер 2 К і 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsábetfalva.

Головні склади в Галичині: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайєра, Перемишль, площа „на Брамі" ч. 4 і у всіх аптиках і дроґеріях. 79 9 15

ОПОВІЩЕНЄ.

Надзвичайні Загальні Збори „Повітового Товариства кредитового", стоваришеня заревестр. з обмеженою порукою в Бібрці відбудуть ся дня 26 липня н. ст. 1906 о годині 2 по полудни в льокали „Рускої Бесїди" (Дім Ґотлїба) з слїдуючим порядком денним: 1. Вибір членів Ради Надзираючої. 2. Зміна статута і 3. Внесеня.

Примітка: Після постанов статута право участи в Загальних Зборах мають тілько ті члени, котрі уплатили найменше оден удїл вповні.. 1—3

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

О. М Бобовчик, голова. *Іван Бурбель*, секретар.

Сьвято молодїжи!

Зближає ся час роздачи сьвідоцтв. Кожда пильна дитина сподїє ся нагороди. І дїйсно дістане, бо многі Вп. Сьвященники, Учителї і Родичі купують в „Сокільскім Базари" **образки сьвятих** і платять по 60 с. 1 К, 3 К за сотку, а **молитвенники** по 30 с., 40 с., 60 і 1 К. і призначують се для пильних дїтий. Натомість старшим дїтям купують студенскі віданя, щепки зі синьо-жовтим дендем по 2·40 К і инші дарунки в нагороду за добрі поступи в науцї.

650 **Сокільский Базар у Львові, ул. Руска ч. I.** 6—6

МАШИНИ ДО РОБЛЕНЯ ПАНЧОХ

„МЕТЕОР"

перше ческе промислове товариство для вироблу трикотових і паньчохових товарів

Рудольфа Пауера і Сп.

в Празї I, Melantrichgasse Nr. 4,

дає кождому тревалий побічний заробок закупленем машин до робленя панчох „МЕТЕОР".

Готовий товар приймає ся.

Наука основна. Інструктор до дому.

ДОМАГАЙТЕСЬ ПРОСПЕКТІВ. 695 1—?

Подив викликує в лїкарских кругах і між публикою винайденє Американцем проф. д-ром Longlon ом **средства на поріст волоса „Haardünger".** То средство дїлає так на волосові цибульки, що неомильно до 8 днїв викликує варіст голови і бороди, де се взагалї можливе. **Порплї, лишаї і випадане волоса** зникають під ґарантию вже за одноразовим ужитем. Численні докази стверджують, що поверх 100 000 лисих і безбородих людий при помочи сего средства осягнуло буйний варіст голови і бороди. Волосє робить ся від него густе і довге. **Цїна за луделко 4 К, три луделка 10 К, шість луделок 18 К.** Висилає дискретно і оплатно за післяплатою або за попереднім надісланем готівки (також почтових марок) головний склад у ЛЕОПОЛЬДА ФАЙТА (FEITH) у Відни, VII, Richtergasse 9. 517 3—?

(Застережене право власности!)

МЕДАЛЇ

відznави для членів Брацтва церковного з кокардами або лентами

Бронзові штука по	48 сот.
Посріблені	50 „
Алюмінієві	45 „

замовляти можна лиш в торговлї знарядів церковних

Спожарского і Устеньского

у Львові ул. Руска ч. I.

При замовленю 50 штук висилка франко поодиноко не продає ся а лиш на приручене предсїдателя Брацтва церковного. 586 9—20

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту справаджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска I

поручає справаджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлївка	90 „	„ „	„ найк.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 клґр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКА РОБІТНЯ

Михайла Стефанівского

у Львові, ул. Коперника ч. 16.

Виконує шлюсарскі роботи після найновійших взірців а то: на церковні вежі, хрести, золочені кулї, громовводи, желїзні вікна для церков, будівлані окути, желїзні сходи, ґалерії, нагробні огородженя придорожні, желїзні ліжка для інститутів і всілякі роботи входячі в округ шлюсарства. 395 14—?

ІВОНИЧ *жерельно-купілеве і клїматичне заведене*

(Зелїзнича станция в місци.)

Найсильнїйша солоно-йодово-бромова щава, котрої успішність є стверджена у всїх видах золзів (скрофульози), в недугах костий носову яму, ушей, шкіри і взагалї у всїх недугах, що вимагають приспішеня віднови материї. Лїчене ортопедичне і масажове. Інгаляторня систему „Вальденбурґа" і систему „Кляра". Купелї в горячім воздусї систему „Полява", також штучні ґазові купелї.

Лїкарі заведеня: доцент д-р Антін Ґабришевскый зі Львова і д-р Юлїян Станишевскый з Кракова, а також 6 вільнопрактикуючих лїкарів.

В першім сезонї до 20 червня і в третім до 20 серпня мешканя значно дешевші. — Увільненє від такси на основі сьвідоцтв убожества удїляє ся лише в I. і III. сезонї.

Замовленя на мешканя, мінеральну воду, сіль, луг і мул приймає і всяких поясненьудїляє 500 6—7

Дирекция жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.

Сьвітло церковне і столове

найлїпшої марки

охоронене запротоколованою маркою

+ М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"

Сьвітло се висилає ся в двох родах по пїнї 172 кор. і по 156 кор. за 100 клґ. Для церков 10% опусту. Цїни розуміють ся лиско фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак +. **М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло припоручає Народна Торговля. Сотни похвал і признань!!! 415 23—?

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова 2·31*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд., 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з Щирця від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.
з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51*, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00*, 6·55.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави рускої 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави рускої 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.
до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Мамецкий] Коперника ч. 3

Ч. 131. Львів, второк 27. червня (10. липня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemarkt 12; — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії | *за границею*
на цілий рік 32 к. | 44 к.
на пів року 16 „ | 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік 28 к. | на пів року 14 к.
на чверть року 7 „ | на місяць 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Батория. — Рукописи присилають ся не инше як попереднім застереженєм. — Редакция не печатні вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку петитовую, а за кождий раз більше. У тексті оголошень числять ся по 30 с. за стрічку.

Вльборчі округи в Галичині.

Міска курия.

Округи 1 до 6 місто Львів;
7—10 місто Краків;
11. Перемишль;
12. Станиславів;
13. Тернопіль;
14. Тарнів;
15. Коломия;
16. Бяла, Живєц, Кенти, Андрихів, Вадовіце;
17. Бохня, Вєлїчка, Подгуже;
18. Новий Санч, Старий Санч, Новий Торг;
19. Ряшів, Ропчиці, Сендзїшув;
20. Ярослав, Ланьцут, Пшеворск;
21. Мєлєц, Кольбушова, Соколув, Тарбжег, Лєжайск, Розвадув, Нїско, Рудник;
22. Ясло, Горлиці, Грибів, Бєч, Стрижів, Фриштак, Пільзно, Дембіца;
23. Коросно, Корчина, Сянік, Добромиль, Старий Самбір;
24. Самбір, Городок;
25. Дрогобич, Турка, Болехів, Сколє;
26. Стрий, Калуш;
27. Громади повітів Бережани, Перемишляни і Рогатин: Бережани, Баранівка, Демня, Гутиско, Куропатники, Підвисоке, Рогачин місто, Вілька, Перемишляни, Біле, Дунаїв, Чемеринці, Плеників, Майдан липовецкий, Свірж, Глібовичі свірскі, Кимир, Копань, Недїлиска, Рогатин, Підкамінь;
28. Жовква, Рава, Сокаль, Кристинопіль, Тартаків місто, Великі Очи, Варяж місто, Белз;
29. Броди, Олесько, Залізці, Лопатин;
30. Борщів, Цигани, Бучач, Снятин, Залїщики, Товмач, Тарнавиця пільна, Богородчани;
31. Золочів, Віцин, Зборів, Озїрна, Підкамінь, Радехів, Гонтова, Гута пеняцка, Майдан пеняцкий, Малиниска, Паликорови, Панківці, Ренів, Тростянець великий, Руда брідска, Гутиско брідске;
32. Жидачів, Бібрка, Ходорів, Березділці, Розділ, Бурштин, Болшівці, Людвиківка, Слобода конкольницка, Вишнів, Загірє конкольницке, Журів, Навария, Маличківці, Семянівка, Гутиско, Старе Село, Руда, Ганачів, Ганачівка, Волчків, Хоростків, Озерко, Кінчаки старі, Мариямпіль село.

Сїльскі польскі округи.

По двох послів вибирають округи зложені з судових повітів;
33. Явожно, Хшанів, Кшешовіце, Лїшки.
34. Бяла, Осьвєнцім, Кенти, Андрихів (з винятком громад округа ч. 16.)
35. Вадовіце, Затор, Кальвария, Мисленицї, Скавіна (з винятком громад округа ч. 16.).
36. Маків, Йорданів, Суха, Мілювка, Живєц (з винятком громад округа ч. 16.).
37. Лїманова, Мшана долїшна, Новий Торг, Чорний Дунаєц, Кросцєнко (з винятком громад округа ч. 18.).
38. Краків, Подгуж, Вєлїчка, Добчиці (з ввнятком громад округів: ч. 7—10 і 17.).
39. Бохня, Нєполоміце, Бжеско, Віснїч (з винятком громад округа ч. 17.).
40. Радлів, Войнїч, Заклїчин, Тарнів, Тухів (з винятком громад округів: ч. 14. і 22.).
41. Пільзно, Бжостек, Дембіца, Ропчиці (з винятком громад округів ч. 19. і 22.).
42. Мєлєц, Радомишль, Домброва, Жабно (з винятком громад округа ч. 21.).
43. Нїско, Улянів, Соколів, Тарнобжег, Розвадів (з винятком громад округа ч. 21.).
44. Ряшів, Кольбушова, Глоґув (з винятком громад округів ч. 19., 21. і 23.).
45. Ланцут, Лєжайск, Пшеворск (з винятком громад округа ч. 20.).
46. Новий Санч, Старий Санч, Грибів, Цєнжковіце, Мушина (з винятком громад округів ч. 18. і 22.).
47. Горлиці, Бєч, Ясло (з винятком громад округа ч. 22.).
48. Коросно, Стрижів, Фриштак, Жмигород (з винятком громад округів ч. 22. і 23.).
50. Березів, Тичин.

У всїх тих міских і сїльских польских округах виборчих жиє 300.000 Русинів, до котрих не примінено засади охорони прав національних меншостий. Галичина має оден мандат на 71.000 душ. Через те, що 300.000 руских душ утоплено в польских округах виборчих, Поляки дістають о 4—5 мандатів більше, нїж їм належить ся, дістають мандати, котрі належать ся Русинам. Як би комісия виборча так поступила з рускими меншостями в польских округах як з польскими, коли би і в міскій курії заведено таке пропорциональне голосованє, як в курії сїльскій і коли би так групувано громади, щоби і рускій меншости запевнити заступництво в державній радї, то ми мали би о яких 15 до 20 послів більше. Про все те скажемо пізнїйше.

Рускі виборчі округи.

В поданім вчера виказї руских округів виборчих подано неповний спис громад вилучених з округа ч. 63 (Глиняни, Бережани і т. д.). Окрім вичислених громад, не належать до округа також громади: Бурштин, Болшівці, Людвиківка, Слобода конкольницка, Вишнїв, Загірє конкольницке і Журів.

Письмо з Відня.

(*Рускі посли в радї державній*).

Про руских послів в радї державній рускі ґазети пишуть тепер досить мало. Між тим як не так ще давно поміщували, нераз і без потреби, майже кожду хочби не дуже важну і не дуже визначну бесїду їх в повній основі, тепер подають промови руских послів звичайно лише після скудних а нераз і тенденційно-невірних донесень кореспонденційного бюра, а вже в найлїпшім разї після донесень Neue freie Presse, а о інтерпеляциях найчастїйше і не згадують. Польскі ґазети поступають инакше. Они не то, що бесїди своїх далеко численнїйших послів, виголошені в повній палатї, поміщують або в цїлости або в широкій основі, але роблять те саме часто навіть з бесїдами комісийними. Я хочу отже ту прогалину руских дневників бодай в той спосіб заповнити, що подаю перегляд парляментарної дїяльности руских послів за остатні півтора місяця.

Отже в тім часї пос. Романчук мав (18. мая) промову о деклярациї кн. Гогенльоге, дня 15. червня промовляв при першім читаню провізориї буджетової, а коли теперішній презес польского кола відповідав на ту бесїду, він промовив другий раз в відповідь п. Абрагамовичеви. Дня 23. червня промовляв два рази в комісиї буджетовій при дебатї над буджетовою провізорією: раз складаючи остру деклярацию від руских послів, а в-друге в відповідь мінїстрови Коритовскому, котрий заперечував єго твердженям, высказаним в деклярациї. Дня 27. червня виголосив бесїду в палатї послів при другім читаню буджетової провізориї, критикуючи заяву нового правительства і звертаючи ся з жаданями до поодиноких мінїстрів. Дня 22. червня поставив інтерпеляцию в справі мита від руских книжок, неправно побираного російскими властями. — П. Романчук належить сего року і до делєгациї. Руский клюб аж тепер зміг добити ся, щоби до делєгациї входив оден єго член, і то назначений самим клюбом, а хоч п. Романчук випрошував ся від сего вибору, однак Руский клюб уважав конечним вибрати на перший раз свого голову. В делєгациї п. Романчук 21. червня виголосив бесїду, котрої зміст і тенденцию „Діло" і „Галичанинъ" подали невірно, як очевидно і хибне єсть твердженє, що п. Романчук що до політичних поглядів своїх належить до старої „рутеньскої" школи. (В делєгациї тогож дня п. Романчук виїс петицию чина Василиян в Галичині о підмогу для місиї в Парані в Бразилії. Комісия петиційна передала ту петицию мінїстерству справ заграничних до увзглядненя).

Пос. Яворский виїс від 22. мая до 27. червня 13 інтерпеляций, і то не, як „Галичанинъ" єму нераз імпутує, о конфіскати ґазет або брошур, але 1) о над'южитя урядові судового ад'юнкта Скульского в Сокали і прокураторії державної у Львові; 2) о брутальне поведенє асентирункової комісиї в Сокали против одного руского правника; 3) в справі неустанних надужить жандармів в східній Галичині; 4) о переслїдуваня „Січий" жандармами; 5) о протизаконне поведенє адмінїстрацийних і судових властий та жандармериї в Сокальщині; 6) о громадскі вибори в Гниличках; 7) о провокацийне поведенє польскої учительки в Вишатичах; 8) в справі польонізациї системи на полиї шкільництва в Галичині; 9) о надужитя поліцийної експозитури і жандармериї в Ославицї і о арештоване органів руского бюра в Найберунї в цїли перешкодженя карпатської еміграциї руских робітників до Америки; 10) в справі урядової чинности прокураторії державної в Самборі; 11) в справі рівноправности руского мови з польскою в окрузї висшого суду краєвого у Львові; 12) о нехтованє руского мови при переведеню комасацій в Хишевичах; 13) в справі поведеня галицких властий судових против Русинів; а крім того 14) в справі конфіскати „Пядьмаків". — На дві давнїйші інтерпеляциї п. Яворского відповідали мінїстри Кєрбер і Шенайх.

П. Король поставив інтерпеляцию в справі поведеня сокальского старости.

П. Василько дня 30. мая промовляв в палатї послів о угоді з Угорщиною, а відтак в комісиї для реформи виборчої боронив через кілька засїдань горячо прав галицких Русинів.

Ще одну хибну інформацию мали рускі часописи, именно що до остатних подій в Сколїм. Пос. Гломбїньский поставив 26. червня інтерпеляцию в тій справі, на жадане тамошних Поляків, але зміст і тон інтерпеляциї єсть взагалї досить оглядний.

Шкода, що рускі дневники не мають стенографічних протоколів засїдань парляменту і делєгациї, на їх основі могли би не одну прогалину заповнити як і могли би охоронити ся від невірних информацій. Крім того придав би ся і парляментарний справоздавець. Та сей, на жаль, не богато відрадного міг би доносити. Поминувши не належачих до руского клюбу о. Мандичевского, котрий давнїйше ледви на який тиждень на рік приїзджав до Відня а від року вже зовсім не показує ся, та цїлком скомпромітувавшого ся д-ра Длужаньского, мало видко в парляменті також деяких инших руских послів, а бувало нераз, що явили ся там лише два або навіть оден, і комічно виглядало, коли віденьскі дневники, подаючи промову руского посла, потували при ній „Beifall bei den Ruthenen" або „bei den Parteigenossen", а тих Ruthenen або Parteigenossen не було ані одного! Також дуже недобре діло з руских послів майже все лише одни і той сам промовляє: в инших також немалих жалобах бесїдники міняють ся. Правда, що руский клюб якось і щастя не має: дехто з его членів слабує, дехто має яку пригоду, инший важні перешкоди і т. д. При нових виборах треба буде дуже уважати, щоби лїтали ся до парляменту такі люди, котрі би і хотїли і могли і уміли там працювати, як в палатї так в комісиях.

П.

Польска „культура" і „свобода" в Галичині.

(З отвертого письма до державної Думи).

[*Конець.**)]

Само собою розуміє ся, що селяни бідніють не лише тому, що пють богато „сивухи", затроєної тютюном і вапном, та фізично і духово занепадають від алькоголю,— їх систематично нищить дуже хитра політика людий, що тайно і явно прагнуть загибели Русинів так само, як Мадяри на Угорщині. Вся ся „економічна система" звернена на те, щоби Русин став бідним, безпомічним і безсильним.

Русинам в Галичині не тілько не дають поважної просьвіти, але упірно хотять лишити їх навіть без початкової науки читаня і писаня. В Галичині тепер є около 66 проц. цїлком неграмотних. На місиї в Космачи було около пяти тисяч селян, Гуцулів і инших. Я спитав компетентних людий, кілько серед того свобідного, поетичного народу може бути грамотних; менї відповіли, що не більше двох сот. Атже се щось страшного! Я запитував Гуцулів, окружаючих мене, хто з них уміє читати і писати; і з товпи 30—50 душ похвалило ся грамотностию ледви 4—6. Та що то за грамотність, можна було міркувати по їх лицях, на котрих не було й слїду просьвіти і громадяньскої сьвідомости.

Межи Гуцулами лучають ся люди розумні, енергічні, спосібні розуміти суспільні і політичні інтереси свого безталанного народу; та се рідкість. І темноту того нещасного, запуганого народу використує кождий, хто хоче. Дехто говорить тут, що Гуцулови не треба науки і просьвіти — нїбито тому, бо він живе окремим житєм дикуна; та так говорять або „політики-хижаки" або попросту глупі „добродії" таки із своїх.

Як тут уладжені школи і яка практикує ся в тих просьвітних заведенях „система", я міг би вказати тьму фактів, але наведу для характеристики лиш два. В Печенїжині, кілька верст від Коломиї, є школа вже 72 роки, а не вийшов з неї ще нї оден ученик Русин, котрий міг би піти до учительскої семинариї або до ґімназиї; значить, печенїжиньска руска школа, утримувана руским народом, в котрій господарять і просьвічують братя Поляки, не дала Русинам нї одного інтелїґента! Се факт. В однім великім чисто рускім селї під Станиславовом в двох народних школах, в котрих учать ся самі лиш рускі дїти, всї учителї і учительки Поляки та одна Жидівка, хоч селяни просять і домагають ся, щоби їм дано відповіднїйших учителїв. Дїтий в школах буквально калїчать. Поляки і Польки (особливо Польки) неволять руских дїтий в школї говорити лише по польски, а декотрі ідуть у своїм фанатизмі так далеко, що вимагають, щоби дїти руских селян молили ся Богу лише по польски, бо рускій язик нїбито простий і може ображати „пана Бога."

Селяни від такої системи науки і просьвіти стогнуть, протестують, але се нїчого не помагає: над протестуючими і „бунтарями" дїють ся ще більші насильства в імя польскої свободи і польскої „культури". Така то „політика" і система в народній школї під управою Поляків в Галичині, де конституция є лише для польскої шляхти.

Менї, росийскому громадянинови, що обурював ся насильством бюрократиї над совістию Поляків і инших народів, заселяючих Росию, таке деспотичне насильство із сторони польских верховодів в Галичині видає ся чимсь дивезним і заслугуючим не тілько на догану, але й на явний протест із сторони всїх добре мислячих людий цїлої Европи. Росияни зовсїм не знають в Росиї, що роблять братя Поляки в Галичині; а вони допускають ся тут злочину против свободи совісти, против справедливости і против сьвятих прав чоловіка.

Польска шляхта рішучо обурює рускій народ своїм насильством, — своїм грубим шовінїзмом і диким егоїзмом, котрий не знає міри. Польска шляхта своїм поведенєм ставить рускій народ в Галичині в безвихідне положенє, пхає єго у пропасть і пре єго до крайних способів боротьби. І все те діє ся на очах всеї Европи — в сїй хвили, коли російскі Поляки царства польского домагають ся свободи школи, свободи політичної, повної автономії Польщі! З титулу свобідного громадянина і Росиянина, котрому однако дороге щасте всеславяньства і всїх чесних, рівноправних людий, я прошу державну Думу при обсуджуваню справи автономії царства польского в Росиї указати польским депутатам в Думі крайно грубе поведенє Всеполяків в Галичині, котрі також належать до всепольскої организациї і котрі систематично наслїдують свободу Русинів в Австрії, уживаючи всїх негідних свобідного народу способів.

З титулу члена конституційно-демократичної партиї в Росиї я жадаю від конституційно-демократичного і українського клюбу, щоби ужили свого впливу на Поляків, котрі поневолюють Русинів в Галичині і своєю бездушною політикою гнету свідомо чи несьвідомо пруть цїлком не слабий рускій народ до кровавої борби і готовлять сим і другим велике нещасте. Я жадаю від конституційно-демократичної партиї і українського клюбу, щоби отверто встали ся за мучених в „польскій" Галичині Русинів і вилили на політику галицких шляхти через польских депутатів в державній Думі, через тих депутатів, що в Росиї голосно протестують против несправедливости в Росиї.

Несправедливість, яка тут ся в Галичині тром мілионам руского народу, кличе до всих людий і до самого неба. Польска шляхта допускає ся тут насильства на кождім кроці і що хвиля дразнить рускій народ, котрий уже зачинає тратити терпеливість. Я звертаю ся тут з братними словами до братів Поляків але ті слова остали ся голосом вопіющого в пустини. Думаю, що голос члени державної Думи, голос усего народу в Росиї мають більше впливу. Я вірю в силу слова і думаю, що члени українського клюбу державної Думи скажуть се слово на цїлу Европу.

І. М. Рибчинский.

*) В першій части сего письма (у вчерашнім числї) просимо справити похибку в 3. стовпци в 17. стрічці з долу, де замість „Потварею" має бути: Повтаряю: — Ред.

Конфлїкт з Угорщиною.

На засіданю австрийскої палати послів в пятницю забрав голос президент міністрів бар. Бек в справі трактату зі Швайцарією. Факту, що в згаданім трактаті побіч німецкого тексту поміщено також і угорский, бар. Бек не уважає за щось нового, бо вже і перед тим при трактатах з Німеччиною і иншими державами уживано двох текстів: німецького для австрийского, а угорского для угорского парляменту. Відповідає се становищу обох половин монархії і не нарушає в нічім інтересів Австрії. Що дотичить додатку ухваленого економічною комісією угорского сойму, що до швайцарского трактату має бути введена угорска, автономічна митова тарифа, то бар. Бек констатує, що стало ся се без попереднього порозумлня з австрийским правительством. Мимо заяви угорского правительства, що стало ся се тілько з огляду на утворене конкорданій помід трактатом з Швайцарією а предложеним соймови угорскому проектом автономічної митової тарифи, бесідник видить в сім поступованю Угорщини продовженє поступования, розпочатого предложенєм угорскої автономічної тарифи митової і уважає се незгідним з засадою взаимности, а згляднo спільности з Австрією. Колиб додаток угорскої комісії став ся законом, бесідник мусів би се поступованє вважати односторонною інтерпретациєю трактату Австрії з Швайцарією. Щоби не полишити пяких сумнівів що-до стереженя интересів Австрії і мати зовсім свобідні руки до торговельних переговорів з Угорщиною, правительство відкликує усі проєкти законів, предложені палаті, а будучі в звязи з угорскою угодою. (*Оклики*). В сей спосіб буде знов уведена рівнорядність з Угорщиною, бож і угорска легіслятива не внесла сих предложень. — На суботнїшнім засіданю фінансової комісії угорского сойму, в часі дискусії над буджетом міністерства торговлї, відповів міністер Кошут на наведену висше заяву бар. Бека в сей спосіб: В Австрії зовсім хибно оцінюють ситуацию на Угорщині. Митова спільність перестала вже істнувати в р. 1897., отже в справі митово-торговельній не було пякої правної основи. В р. 1899. увійшла Угорщина в стан „ex lex" самостійного митового обшару. Однак в Австрії думають, що еще в'одно істнує правний, спільний, австро-угорский обшар митовий мимо того, що его нема. Длятого нїхто не може ставити нам перепон в управильненю відносин митово-торговельних після наших законів. Ми при сій нагоді не хочемо в нічім нарушувати інтересів Австрії. Бар. Бек відкликав вчера договори, заключені між д-ром Кербером а Шелем, а по мотивах сего кроку видимо, що австрийский президент міністрів не узглядняє угорских законів і їх обовязуючої сили. Бар. Бек каже, що угода Шеля-Кербера не була предложена угорскому парляментови. Однакож так не є. Угода ся не лиш була предложена але й була також прийята. В Австрії за ери Баденїв-Банфія також не руководжено ся слушностию. Заключену тоді угоду Угорщина виконала, а австрийске правительство навіть не предложило її державній раді, і так само хоче тепер зробити з угодою Шеля-Кербера. Бесідник заявляє, що нині не може ще сказати, як правительство в сій справі поступить. Однак може вже нині заневнити, що буде воно стерегти угорских інтересів. Заключимо з Австрією митовий трактат, а коли се буде неможливим, заступить его взаімність аж до р. 1917.

Митовий конфлїкт Австро-Угорщини з Сербією.

В пятницю, 6. с. м., о 12. годині в полудне угорське правительство зарядило замкненє австро-угорської границї зі сторони Сербії. Такий поки-що результат того обопільного напруженя, яке запанувало між Австро-Угорщиною і Сербією від тоді, коли Сербія й Болгария, бажаючи охоронити ся від економічного визиску зі сторони Австро-Угорщини, задумали заключити тіснїйший митовий союз. Сему союзови оперла ся, як звістно, Австро-Угорщина і Сербія під загрозою замкненя австро-угорської границї уступила, зрікаючи ся так популярного серед сербського народу союза з Болгариєю, чим так хвалив ся в делегаціях в своїм експозе гр. Голуховский.

По залагодженю сего конфлікту австро-угорську границю отворено провізорично для сербського експорту, а тимчасом оба правительства почали перегори в справі заключеня нових торговельних трактатів.

І власне ті переговори викликали новий конфлікт. Австро-Угорщина вимагала таких значних концесий, що Сербія не могла на них згодити ся, а крім того справа компліковала ся тим, що фінансові круги Німеччини і Франциї, до яких звернула ся Сербія в цїли затягненя позички, котра мала бути обернена на нові тарифи й на будови нових зелізниць, заявили, що дадуть позичку тільки тоді, коли промисл їх країв одержить доставу до цїлий, на які затягаєть ся позичка. Се уславе вязяло би Сербію супротив Австро-Угорщини, котра знов собі хотїла би змонополізувати доставу продуктів промислу для Сербії.

В кінці Австро-Угорщина поставила Сербії таке ультіматум, що заключить новий трактат тільки під услівєм, що 1) Сербія зниже в нім значно оплату на 72 роди продуктів австро-угорського промислу і 2) дасть писемну запоруку, що при доставах для армії і при будові зелізниць узглядинть в рівній мірі також австро-угорський промисл. Відповідаючи на се ультіматум, Сербія другу точку його зовсім відкинула, а що до першої, то зниженє мало стати правосильним аж по відповідній ухвалї скупчини, за що знов австро-угорське правительство мало дати гарантию, що підчас трактатової провізорії сербський імпорт до Австрії не буде мати нїяких нових трудностий.

В австро-угорських правительственних кругах отсю відповідь Сербії вважають хитрим маневром. Згаданого зниженя оплати нова сербська скупчина не могла би ухвалити швидше, як за 10—12 днїв, а тимчасом сербські торговельники вспіли би вивезти до Австро-Угорщини майже всю худобу, яку мають приготовану на вивіз, чим вирвали би з рук австро-угорського правительства те оружє, яке воно має против Сербії тепер. З огляду на те австро-угорське міністерство заграничних справ признало відповідь Сербії невдоволяючою і в результаті, як уже згадано, в суботу австро-угорську границю від сторони Сербії замкнено, при чім угорські пограничні власти дістали припоручене придержувати ся супротив імпорту з Сербії австро-угорської автономічної митової тарифи, а імпорт худоби з санїтарних причин зовсім припинити.

З Росиї.

(Телєграми.)

Петербург. Вчера пополудни дума радила дальше над білостоцким погромом.

Льондон. Гр. Віттого покликано назад до Петербурга. З'їзд царя з німецким цїсарем відбуде ся в протягу слїдуючого місяця на високости острова Бйорко, як в минувшім році.

Берлїн. Сюди доносять, що мінїстер двору бар. Фредерікс з причини конфлїкту з ген. Треповим подав ся до димісиї.

Петербург. Заступник бюра Райтера мав інтервію з ген. Треповим про теперішне внутрішне положенє в Росиї. Трепов заявив, що признає конечність димісиї теперішного кабінету, хоч — оскільки знає — Горемикін і его товариші не наміряють тепер уступати. Найлїпшим розвязанєм було би утворенє кабінету з центра, т. є. конституцийних демократів, яко найсильнїйшої партиї. Було би се ризико, але оправдане конечностию успокоєня краю. — Проти революцийних елєментів треба виступити енергічно. — Теперішному замішаню винні найбільше Жиди, маючи перевагу в пресї і численних заступників в думі. — Загальної амнестиї так довго не можна удїлити, доки урядники не є забезпечені перед небезпекою, яка грозить їм від ножа і від револьверу. — До справи кари смерти не привязує Трепов великої ваги, можна би її знести. — Трепов є переконаний о вірности переважної части армії, а забуреня, які декуди лучали ся, викликані були недостачею близших зносин між жовнїрами а офіцирами. — Трепов застеріг ся проти закиду, будьто би виконував диктаторску власть. О намірений стрічи царя з цїсарем Вільгельмом нїчо єму не відомо.

Петербург. Вчера на одній з дальших улиць прийшло до бійки між товпою а козаками і полїцією. Товпа обкинула камінєм полїцию, котра хотїла арештувати якогось резервового офіцира за проголошенє до товпи бесіди. Козаки дали до товпи огня. Богато осіб ранено. О півночи привернено спокій.

Петербург. З Одеси доносять, що там відбули ся великі збори жовнїрів. Промовляли 3 офіцири, вказуючи на те, що було би красше, щоби жовнїри всї свої бажаня і жалї предложили на письмі своїм властям, а сї предложили би їх мінїстерству. Жовнїри заявили, що вони хотять обговорити не лиш материяльну сторону, але також полїтичні відносини в цїлій державі і запавші ухвали предложити безпосередно думі. По сїм офіцири відійшли, а збори радили спокійно дальше.

Петербург. З причини бунтів в корпусї гвардиї одержав нагану від царя також вел. кн. Николай Николаєвич, котрому закидують недостачу внутрішного порядку і карности в корпусї гвардиї.

Тамбов. В 7. резервовім полку кавалєриї вибух бунт. Бунтівники забарикадували ся в касарнях. Одного офіцира піхоти убито. З швадрону драгонів, котрий заатакував бунтівників, згинув один драгон.

Одеса. По випущеню увязнених товаришів моряки розпочали працю і вчера відбував ся вже правильний рух моряків. Натомість застрайкували всї, що служать при шпиталях, з причини надто строгого укараня одного з їх товаришів.

Варшава. Проклямациї польскої социялістичної партиї розкинені по улицях взивають до дальшого мордованя полїцийних жовнїрів. Вчера 17 полїцийних офіцирів подало ся до димісиї.

Льондон. Петербурскі кореспонденти доносять до льондоньских газет: В Петергофі панує страшний переполох з причини викриття підводних мін при фіньскім побережу, бо з сего виходить, що є намір висадити у воздух царский яхт. В послїдних часах появлялись в кількох місцях при фіньскім побережу підозрілий корабель і розкидав всюди мини. Залога сего корабля мала складати ся з фіньских і росийских революціонерів. Дотепер не удало ся сего корабля спіймати.

Білосток. Сюди прибув ген. Батуєв в цїли, переведеня слїдства що-до того, як військо поводило ся в часї погрому.

ТЕЛЄГРАМИ.

З виборчої комісиї.

Відень. Комісия для виборчої реформи радила вчера дальше над розділом виборчих округів в Країні. Пос. Бартолї жалував ся з причини покривдженя Італїйців на користь Славян. Коли не буде переведена зміна виборчих округів, то Італїйцї ужиють всяких способів, щоби не допустити до реформи. Сю бесіду пос. Бартолїя уважають початком обструкциї Італїйців, хоч в сїй справі нема ще рішаючої ухвали італїйского клюбу. Зачувати, що правительство хотїло в сїй справі вчера пертрактувати з Італїйцями.

З угорского сойму.

Будапешт. В угорскім соймі серед адресової дискусиї прийшло підчас бесіди румуньского народовця Вайди до таких бурливих сцен, що мусїли перервати на 5 мінут засіданє. Вайда зазначив в своїй бесіді, що безосновно підозрівають Румунів о іредентистичні наміри.

Квотова депутация.

Бударешт. На вчерашнім засіданю угорскої квотової депутациї президент Шель здав справу з переговорів між австрийким а угорским субкомітетом. Оба субкомітети стояли при своїм становищи і не дійшло до зближеня. Се справоздане приняла депутация до відомости і ухвалила узнати свою задачу скінченою.

З Македонії.

Букарешт. Доносять сюди з Константинополя, що минувшого тижня замордували грецкі ватаги 7 Румунів, між ними батька драгомана румуньского посольства в Царгородї і директора румуньскої школи.

НОВИНКИ.

— **Львівских Русинів**, котрі не підписали єще петициї до ради шкільної о розділ школи ім. Шашкевича на мужеску і женьску, просимо, щоби зволили дати свої підписи на тій петициї завтра. Дотичні аркуші виложені на „Рускій Бесїді", ринок ч. 10. — *Комітет*

— **Страйки.** З Бучача доносять, що в Золотім потоцї вибух страйк двірскої служби.

— **З повічевих репресий.** Пишуть нам: Се вже так водить ся, що по селах хлопи самі поносять всякі видатки на гміна, як: на стемплї, на телєграму до мінїстра, кошти подорожі для агітаторів і т. и. Звичайно поносять они такі кошти спільно, грішми зібраними зі складок. Щось подібного дїяло ся в бучацкім повітї. Довідав ся о тім бучацкий староста Бернацкі через жандармів, та давай тягати хлопів до староства по кілька миль в самі роботи і судити їх за переступство губернїяльного патенту з 21. мая 1833 (шкода, що з часів Ноя не полишили ся які патенти для галицких староств) карного на основі розпорядженя мінїстерияльного з 30. вересня 1857 ч. 198 в. з. д. Отсей патент забороняє збиранє складок на випадок якого елєментарного нещастя, нужди, але про збираное складок на якусь спільну цїль для певної групи осіб, про те й згадки нема в тім патентї. До того патент той стратив вже давно свою правосильність, а то від коли обовязують органїзацийні розпорядженя що-до обсягу дїланя краєвих і повітових властий полїтичних та нові закони краєві і громадскі з часів ери конституцийної. Та бучацкий староста має собі то всьо „за байбардзо", він вертає ся ще в зад, в часи абсолютизму і на основі передконституцийних законів і патентів судить людий. Між иншими засуджені: Тодозий Гавилюк з Костельник на 10 корон кари з заміною на одну добу арешту; Іван Джердж і Гнат Джердж з Возилова також на 10 К з заміною на добу арешту; Юрко Провальний, Дмитро Рущак, Федь Стойковский і Дмитро Мула з Межигіря на 10 К кари з заміною на добу арешту. Отсих селян покарав староста за збиранє складок на кошти подорожи делєгатів до Львова на всенародне віче, що відбуло ся дня 3. грудня 1905. Острійша кара постигла тих селян, що збирали складки на покритє коштів віча в справі виборчої реформи, котре в своїм селї устроїли. І так засуджені: Матїй Кубітович, і Петро Шумега з Нисколиз на 20 К кари з заміною на два дни арешту; Іван Латин, Іван Стефанишин і Стефан Шмирко на 100 К кари (кождий!) з заміною на 10 діб арешту. Таку високу кару вимірив бучацкий староста тим селянам, не увзгляднивши при тім нїяких лагодячих обставин. Рекурси проти тих засудів на нїчо не здали ся, намісництво відкинуло їх, а староста наказав сейчас дотичним громадским урядам стягнути повисші кари. Коли війти поробили реляциї, що нема що навіть фантувати у покараних, бож то по більшій части денні зарібники, староста замість візвати їх до відсиджуваня кари, післав жандармів, а ті посписували у тих бідаків, що їм в очи впало. Цїкаво, що тепер далї з тим стане ся.

— **Повічеві процеси без кінця.** Сими днями доручено д-рови Мозлєрови і Назарукови, обом з Бучача, акти обжалованя, в котрих прокуратория станиславівска обжаловує першого о провину з §§. 283, 284, 300, 302, 305 з. к., о проступки з §§. 2. і 3. зак. о зборах та §. 23. зак. прас.! другого о злочин публичного насильства з §. 98. з. к., о образу маєстату з §. 63. з. к. дальше о провини з §§. 283, 284, 302, з. к., і проступки з §§. 2. і 3. зак. о зборах. Закинених їм злочинів, провин і проступків мали оба допустити ся у своїх промовах на вічах в бучацкім а Назарук також і в товмацкім повітї. Розправа проти них відбуде ся перед осїнною каденциєю присяжних судиїв в Станиславові.

— **Протисїчові репресиї.** З Надвірнянщини пишуть нам: „Сїчовики" з Саджавки коло Делятина були на зборах „Сїчи" в Ланчинї в крайках (бо ленти вільно їм носити лише підчас пожару). За се завізвало староство писара „Сїчи" Данилюка, обвинявчи его і всїх „Сїчовиків" за ношенє лент підчас зборів. Данилюк явив ся перед старостою також в крайцї, а коли староста побачив крайку, запитав, що се єсть. Данилюк відповів, що се не є лента лише крайка. При судовій розправі всї учасники зборів в Ланчинї з Саджавки дістали по 7 днїв арешту, а Данилюк за зухвалість, що явив ся в крайцї перед старостою, дістав 14 днїв арешту. Всї внесли рекурс. — *М. Б.*

— **Вшехпольский чи ц. к. австрийский суд?** Пишуть нам: Підгаєцкий суд вже цїлковито переймив ся вшехпольскою ідеєю, почавши від начальника суду п. Гарлїцкого, котрий зачав урядованє в новім будинку скасованєм руских написий а уміщенєм написий лишень в „єнзику уржендовім", в повітї, де майже 80 процент руского населеня. Про пошановане руских сьвят підгаєцкий суд анї не гадає. В дни св. Івана судия Ленчовский перевів яких 50 карних розправ з рускими сторонами, бо в „raptularzu d-ra Caro w Krakowie" нема руских сьвят виписаних. Звертаємо ся до п. Тхоржніцкого, щоби поучив вшехпольского судию, що у східній Галичинї, а навіть в Підгайцях, обовязує закон о пошановаю руских сьвят, а пана начальника, що в будинку мають бути побіч польских також написи рускі. — *І. К.*

— **„Братня згода" в практицї?** З Бучача пишуть: Населенє бучацкого повіта майже чисто руске. Поляків в нїм тілько, що жмінка Мазурів по кольоніях та трохи інтелїгенциї і латинників в Бучачи і кількох місточках. Більше нїж Мазурів і латинників до купи є Жидів, а ті — як звичайно — зараховані до Поляків, хоть деякі з них, подібно як і латинники, навіть одного слова по польски прочитати або написати не потрафлять. Виходить з того, що більшість податків і додатків до податків платять Русини. т. є.: рускі хлопи і рускі міщани. Із тих додатків громадска рада міста Бучача і бучацка повітова рада призначили для польского тов. гімн. „Сокул" в Бучачи субвенциї на будову власного „гнязда": перша суму 2000 К, друга 6000 К. Надто зібрав „Сокул" кількапайцять тисяч корон з представлень і фестинів, які він устроював в цїли побільшеня фондів будови, а на яких Русинів (їх все всюди повно) нїколи не бракувало, нераз навіть більше було Русинів і Жидів разом, нїж самих латинників і польскої інтелїгенциї. Сего року „Сокольня" вже готова, стоїть нова „твердза" на Руси. І хоть вибудована она за гроші, які в більшости походять з кишенї руского хлопа і руского міщанина, все таки нема з неї Русинам нїякої користи. Для Русинів на представленя або на вечерки нема салї в польскім „Соколї"! Чому? Бо вшехлайдацка клїка, котра завідує „Соколом" а на котрої чолї стоїть звісний русиноїд Фр. Зих, директор гімназиї, член ради мийскої, повітової etc., тота клїка хоче переконати Русинів, що народна приповідка: „за моє жито, ще й мене бито" містить в собі щиру правду, значить: У виставленім будинку за рускі гроші нема для Русинів місця. Русини отже повинні навчити ся, що фрази: „kochajmy się! bratajmy się! bratnia zgoda" і т. и., котрих Поляки в потребі не жалують, то пуста балаканина, то дім на піску, а радше батіг з піску. Тому повинні противити ся всяким субвенциям, всяким запомогам на польскі цїли, бо Поляки за них відвдячують ся засадою жидівскою: хто на тебе хлібом, ти на того каменем. А бучацка рада мийска і повітова, хоть довгів мають по вуха, все скорі до того, аби ухвалити якусь субвенцию то польскому „Соколови", то бурсї і т. д. І Русини, котрі в тих радах засїдають, всї солїдарно голосують оден наперед другого за внесенєм удїлити якомусь польскому товариству запомоги. Навіть з поза ради не впаде нїкому на гадку внести протест проти такої ухвали! Тай не дивниця! Як великий повіт бучацкий — нема в нїм бодай одної рускої органїзациї полїтичної, котра у всяких справах могла би скликати чи віче, чи там нараду мужів довіря, на яких можна би застановити ся і рішити, як Русинам вданім випадку поступити. Того всего в бучацкім повітї нема, ту кождий Русин — як то кажуть — ходить люзом і робить полїтику на власну руку. І так: одні лиш тратять час на поїздки по селах в цїлях органїзациї празників, другі не хочуть з Поляками зажирати ся, бо з польскої літератури жиють, або з Поляками разом в бюрі працюють, ще инші з'органїзовані в „Бесїді" віддають ся лиш виключно грі в карти, причім нераз можна почути від них нарїканя на полїтику теперішної молодїжи. Ходить по містї чутка, що „Бесїда" хоче вислати кількох своїх членів до Монако на „курс", аби вони потім могли дати в Бучачи кілька практичних лєкций гри в карти і з таким фахом в руках пустити ся по селах до сьвящеників-кацапів на агітацию. До того всї Русини стремлять до згоди з Поляками: Трафить ся яка польска шопка, то не оден Русин позичить собі гроший, а піде туди, бо не піти не випадає. За то на руских вечерницях або представленях Поляків нема, для Русинів в разї потреби місця в польскім „Соколї" нема! Недавно жидівский театр хотїв дати по 50 К за один вечер, та польский „Сокул" не хотїв відступити єму салї, кажучи; „Myby później musieli też Rusinom salę odstąpić". Оттак виглядає „братня згода" в Бучачи, а мимо того кількох Русинів належить до польского „Сокола" (ганьба тим хруням!) а „Бесїда"

навіть не думає відобрати від тогож „Сокола“ половину коштів, котрі вложила на виставленє спільної сцени, яка вже стала ся виключно власностию Поляків. — *Незгідливий.*

— **Дїдичі спроваджують Словаків.** Пишуть нам: Дня 4. с. м. переїздило через головний дворець у Львові 30 душ Словаків з Угорского Градця (Ungarisch Hradesch), між ними 24 парібків, 1 вдовиця і 5 дївчат. Провідник оповів менї, що їдуть до Коломиї, а звідтам фірами до дібр бар. Ромашкана (місцевости не знали). Згоджено їх на акорд, именно за 9 корон від морга, цїле удержанє, мешканє і зворот коштів подорожи. Приїздив до них якийсь фактор зі Львова і замовив їх. Сими днями приїде їх ще більше, разом кількасот. Поява рільних робітників з так далеких сторін зробила між подорожними вражінє, а як їх приймуть наші місцеві селяне, побачимо; певно не дуже радо... О скільки можна було пізнати, інтелїгенция у тих робітників мало менша, як у нашого хлопа, тому надїємось, що Словаки закоштувавши галицкого добра, більше сюди не прибудуть на шкоду наших хлїборобских робітників.

— **Організацийний рух в калускім повітї росте постійно.** В І. півроцї с. р. завязано і отворено читальню „Просьвіти“ в Бабинї середнім. Роблять ся заходи около відновленя читальнї „Просьвіти“ в Завою. Завязано товариство „Січ“ в Грабівцї і Краснім, подано статути тогож товариства до намісництва в Завою і Угринові старім. В Калуши розвиває свою дїяльність товариство „Сокіл“, що числить 56 членів. Головою вибрано друга Твердохлїба. У всїх тих місцевостях сьвященики, кацапи або для народу байдужні. Провід мають самі хлопи. В найблизшім часї відбудуть ся перші загальні збори полїтичного товариства „Калуска Руска Рада“. Намісництво два рази статут відкинуло, однак за третим разом їх потверджено. Филія тов. „Просьвіти“ задумує в короткім часї приступити до заложеня першої спілки молочарской в повітї. — Дальші віча в справі виборчої реформи заповіджено в Прислупі на день 8. липня а в Ясеню на день 15. липня с. р. Старанєм тут. організациї видано до народу відозву з візванєм, щоб не йшов в ряди страйколомів, котрих вербує і сотками висилає в загрожені страйком місця повітове бюро праці. — Відозву ту львівска прокуратория сконфіскувала. Організация стараєсь, щоб її зімунїзовано в парляментї. Як з того видно, рух в повітї великий а бажанєм було би тілько, щоб і більша часть нашої інтелїгенциї до сего рук приложила а не спускала ся на одиниці, котрі всему ради дати не можуть. — *М.*

— **Ученики Русини в бережаньскій гімназиї.** Пишуть нам: До сегорічного висліду іспиту зрілости в бережаньскій гімназиї потрібні коментарі. З шкільним роком 1905/6 було в обох віддїлах VIII. кл. загалом 69 учеників, з того 3 екстернїстів. Русинів було 27 + 1 екстер., Поляків 26 + 2 екст., Нїмців 2 + 1 екст., Жидів 9. Як бачимо, сили Поляків і Русинів були в гімназиї рівноважні, та не рівноважний був вислід клясифікациї з другого курсу і іспиту зрілости, а особливо у віддїлї Б. У тім віддїлї недопущено до матури 4, одного репробовано на рік, а двом позволено здавати поправний іспит по фериях. У віддїлї А відступило від іспиту 2, а двом позволено повторити іспит з 1 предмету по фериях, отже загалом відпало 11 учеників. А тимчасом Поляків відпало 6. Коли возьмемо на увагу, що між тими, яких не допущено, було кількох здібних учеників, бо навіть увільнених з так важкого предмету, як фізика, побачимо, як обходили ся в бережаньскій гімназиї з Русинами для котрих треба доконче креовати окрему гімназию. — *Фр. К.*

— **Товариство Руских Женщин в Станиславові** отвирає з початком шк. р. 1906/7 Дївочу Бурсу, де дівчата найдуть релїгійно-моральне та культурне і патріотичне вихованє. Товариство відкликує ся до нашого духовенства і сьвітскої інтелїгенциї, до міщанства і селянства та просить усїх як найбільше дївчаток повірити єго опіцї. Для біднїйших вихованок знижено місячну оплату з 20 на 16 кор. (котру можна вирівнати в натуралїях). Зголошеня приймає предсїдателька п. Олена Баришева в Угринові долїшнім, п. Станиславів. Товариство буде дальше удержувати Інститут дівочий за оплатою 40 кор. місячно. — *Видїл Тов-а Руских Женщин в Станиславові.*

— **Відкритє памятника Бартоша Гловацкого.** В неділю відбуло ся в Личаківскім парку у Львові відкритє памятника Бартоша Гловацкого, про що ми вже заздалегідь згадували. Памятник складає ся із скали, на котрім піднимає ся фігура Бартоша, що стає лївою ногою на гармату, а в правій руцї держить косу. На памятнику уміщена відповідна напись. Рано о год. 8. відбуло ся в катедральнім костелї богослуженє, почім розпочав ся похід до памятника. На передї їхали кінні соколи, за ними йшли піші, дальше молодіж всїх середних і висших наукових заведень, селяне і ріжні польскі товариства з прапорами. Підчас акту відкритя промовляли п. Оглї іменем комітету, що займав ся будовою памятника, президент міста Михальский, мазурский посол Бойко, дальше Целєцкий від „кулок“ рільничих, д-р Бандровский від тов. „школи „людовей“ і оден селянин з Рацлавиць.

— **Молочарску спілку** засновано при читальни „Просьвіти“ в Ражневі, першу в брідскім повітї. Всїх машин і посудин доставив молочарский союз в Стрию. При отвореню молочарский союз в Стрию. При отвореню молочарской спілки дня 25. червня с. р. удїлив фахової поради п. Ал. Гарасевич, інстуктор молочарства з „Просьвіти“ у Львові.

— **Вступний іспит до кляси приготовляючої і І. кл. гімн.** в Бродах відбудесь 16 н. ст. липня а вписи вже 14 липня 1906.

З товариств:

З тов. „Академічний хор Бандурист“. Прошу всїх сьпівакiв явитись як найчисленнише завтра, в второк дня 10. с. м. о год. 7·30 вечером на пробі в тов. „Боян“, позаяк відбудесь приготовленє до конц рту Драгоманова, який устроюють всї академічні товариства дня 15. липня. — *І. Тиховский.*

Урядові вісти:

Вступний іспит до жіночої приватної руської гімназиї СС. Василиянок у Львові відбув ся дня 4. с. м. Приступило 15 учениць і всї зложили іспит з добрим успіхом. Хто ще з П. Т. родичів рефлектував би на сю гімназию, то подаю сим до відома, що устні або письменні зголошеня дітий до нового вступного іспиту до приготовляючої і першої кляси, що відбуде ся 3. вересня с. р., приймає управа монастира СС. Василиянок у Львові, ул. Зибликевича ч. 24, до 1. вересня. — О. Спиридон Кархут.

Іспит зрілости в рускій гімназиї в Перемишли відбув ся в днях від 25. червня до 6. с. м. під проводом делегата краєвої ради шкільної, проф. университету д-ра К. Студиньского. До іспиту приступило 59 учеників, з того 53 публичних, 6 екстернистів. З публичних учеників зложило 4 з відзначеном, 46 з добрим успіхом а 3 мають поправити іспит по фериях з одного предмету. З шести екстернистів зложило іспит 3, двох одержало поправку з одного предмету, один репробований. Зложили іспит з відзначеном: Бабій Петро, Лещій Юлиян, Зубрицкий Володимир, Шайдицкий Мариян. З добрим успіхом: Булик Микита, Возняк Евген, Весоловский Омелян, Винницкий Володимир, Войтович Стефан, Волошиньский Алесь, Гладилович Богдан, Глубинский Петро, Гончар Михайло, Горняткевич Іван, Горчицкий Василь, Гривнак Стефан, Глембоцкий Лев, Гут Алексей, Добриньский Лев, Жук Михайло, Зятик Осип, Качмар Іван, Кашубиньский Іван, Козій Кость, Колтунюк Мирон, Кондрат Осип, Кончим Володимир, Косеак Стефан, Крупа Роман, Малиновский Александер, Малицкий Осип, Мацак Іван, Пасічиньский Нестор Орест, Пасічиньский Ярослав, Пилипівский Теодор, Сенишин Володимир, Сенишин Іван, Стаськo Іван, Стахняк Петро, Саноцкий Роман, Ткачук Ілия, Фільц Михайло, Хома Николай, Хробак Николай, Цяпка Іван, Чайковский Богдан, Шарко Любомир, Шляф Іванк, Шопа Роман, Яюс Роман. Екстерністи: Дмитерко Михайло, Величковский Николай і Стафіняк Лев.

Іспит зрілости в гімназиї в Бучачи відбув ся в днях від 27. червня до 4. с. м. під проводом делегата кр. ради шк. д-ра Мацїшевского. Учеників публичних сідало 34, до того 2 приватистів (Поляк і Жид) та 3 екстернистів Русинів. Разом по народностям було: 13 Жидів, 13 Поляків, 12 Русинів і 1 каратт. З Русинів здали: Бурчицкий М., Дідух М., Ястремский Д., Крижановский М. Г., Лисий М. (з відзн.), Міськевич Ю., Сандурский С. з відзнач.), Балицкий В. (екст.) і Мицак Н. (екст.). 2 Русинів призначено до поправки по фериях, одного репробовано на рік. З Поляків і Жидів репробовано також по одному, надто поправку дістало 2 Жидів і 1 Поляк.

Іспит зрілости в учительскім мужескім семінари у Львові відбув ся під проводом делегата ради шкільної краєвої п. Юліяна Зубчевского, директора сем. учит. в Станиславові, для приватистів в днях від 15. до 20. червня, а для публичних учеників в днях від 22. червня до 4. липня. З екстернистів узнані зрілими: Куцш Николай, Міллер Володислав, Пазовскі Людвик, Базилевич Василь і Парина Николай; 4 одержало поправку з одного предмету, 4 відступило, а 10 репробовано. З публичних учеників узнані зрілими а) питомці інтернату ім. св. Йосафата: Хома Петро, Міллер Антоний, Писичиньский Франц, Романів Роман і Виспяньский Франц (з відзначеном); б) питомці інтернату ім. Пірамовича: Белговский Ян Болеслав, Цїхацкий Людвик, Чарнявский Станислав, Деркач Іван, Дерман Мариян, Краєвскі Мечислав, Литвин Стефан (з відзн.), Мельничук Михайло, Мельницкі Станіслав (з відзн.), Мицько Іван, Николин Ілько, Парїт Семен, Соловка Богдан (Теодор), Шуманьскі Михайло, Войнаровскі Мариян; в) мешкаючі поза інтернатами: Білик Сьвитослав, Богдановіч Бронислав, Добрженцкі Ромуальд, Дума Василь, Гриневич Роман, Ігнатович Каликст, Язвинкі Кароль, Яворскі Мариян, Юцак Юрко, Калитик Іван, Колодзей Станіслав, Корженьовскі Казимір, Оберкорн Кароль, Полович Гриць, Прутар Станіслав, Равскі Адам, Равскі Франц, Рожаньскі Горнслав (з відзн.), Рубаха Станіслав, Сокальскі Тадей, Свинцук Іван, Валах Станіслав, Войцеховскі Франц, Височаньский Онуфрей і Шіфферблят Михайло. 4 абітуриентам позволено поправити оден предмет по фериях, а 2 репробовано. Після віроісповіданя було: 23 греко-катол., 25 римо-катол., а 3 мойсеєвого віроісповіданя. Після народности було: 24 Русинів (отсе Жид причислив ся до Русинів і здав), а 27 Поляків.

Бібліографія:

— **Проф. Мих. Грушевский: Очеркъ исторіи украинскаго народа.** Изданіе второе, дополненное, 8°, сторін X+512 (до того три карти). С.-Петербургъ 1906, ціна: 2 рубл 50 коп. (7 корон). — Се є друге видане тої праці професора Грушевского, котрої перше видане — якраз рік тому — я обговорював в фейлетонах „Діла“ п. з. „Може епохальна книжка“. Последне „Зеркало“ кпить собі вправди з назви „епохальна“, але я і нині ще думаю про ту книжку проф. Грушевского так само як і перед роком — і то навіть з більшою певностию і сьмілостию, як тоді. Именно я певний того, що так несподіване, а так відрадне сформованє українського клюбу в петербурскій Думі — є також у великій части заслугою тої книжки. Впрочім вже сам факт, що перше видане розхоплено протягом року, говорить дуже богато. Прошу мені показати другий подібний случай за цілий час нашого литературного розвою! А притім „Очеркъ“ — то наукова річ і коштувала у першим виданю 2 рубл (5 корон). Отже повторяю: Кождий Русин повинен ту книжку мати у себе на столі і, коли лиш має час, вчитувати ся в нею. Є книжки, котрі заступають цілі десятки томів. І шкода річ тоді, уміти лиш трафити на таку книжку і вміти ся використати. Отже до таких книжок належить власне и „Очеркъ“ проф. Грушевского — і то в другім отсе виданю ще більше як у першім. Друге видане подає именно ширше історию послідних трех віків життя нашого народу і веде ся аж до нинішного дня т. є. в Австрии до руху за реформою виборчою і репресий того руху з боку братів Поляків, а в Росиї до сформованя українського клюбу в петербурскій Думі і до проекту автономії України. Через то обсяг книжки зріс з 380 сторін першого видання на 512 у новім виданю. Автор кінчить словами (умисне подаю в оригінали): „Народность, настолько крупная, настолько богатая содержаніемъ и яркими чертами, не разбитыми столѣтнимъ насильственнымъ положеніемъ, не можетъ быть приведена къ небытію ничѣмъ и никогда“. Всї ти стьменїня могуть только задержати єї розвите, но не сотлїє, и по конци конецъ она не можетъ не взять свое. Факты последнихъ времени утверждаютъ насъ неколебимомъ убѣжденіи, что впереди и всесторонне развитіе украинскаго народности лишь вопросъ времени, и притомъ — очень недолгаго времени“ (стр. 512). — Так, так і нам здає ся. Але годі і не конче осуджувати ся, як буде належати в першій лінії що-нинї знайде ся для Руси Мойсея, котрий би вже нам сказав, куди і як повести свій народ через тяжкі перепони, які поустановляли нам на дорозі історичні всїх боків, а по друге під сего, що Русь схоче знати Мойсея слухати і за нима йти. Професор Грушевский показав у своїм „Очерку“, як буде і ся величезна его заслуга: бо ані Мойсей не повинен передо народу, ані народ не подрафить зрозуміти Мойсея без знання потепериших своїх блудних і терпінь.

Др. Іван Кошіц.

АДВОКАТ

Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ

отворив адвокацку канцелярию в Тернополи при ул. Кохановского ч. 3. (коло желїзничого двірця). 559 13—20

Емер. ц. к. радник суду

Іван Виханьский

отворив

канцелярию адвокацку в ЗОЛОЧЕВІ

(Дім власний при ул. Коперника — там, де находить ся також льокаль тов. кредитового „Народний Дім“). 702

Студент фільософії женить ся з чесною панною. Пожаданий посаг евентуально рекомендація до виробленя сталої посади. Р. В. Львів poste restante за сказаном квіту інсератового. 684 2—3

Ученик VIII. кл. гімн. глядить лекциї на час ферий. Зголошеня на адресу: Львів poste restante С. Т. 676 3—3

Ученик VI. кл., відзначаючий, виправний інстр. шукає лекциї в гірскій окольиці на час ферий або і вправ. Ласкаві зголошеня під адресою: „С. А. М.“ Зборів, poste restante. 671 3—3

Парохія Войнилів пошукує дака, котрий управляв би також хором. Обсяженє зараз — условія винагородженя на місци. — Уряд парох. в Войнилові. 675 3—3

Ученик VI. кл. шукає лекциї на час ферий і шкільного року 1906/7. Просить о подане условій. Микола Бадан, ученик VI. кл. гімн. у Львові ул. Мохнацкого ч. 29. 677 3—3

Урядник при зелїзници, високий, молодий, гарної вроди, маючий 3400 корон річної пенсії, глядає панни на щиру товаришку життя. Посаг потрібний до сплати більшого спадку. Ласкаві листи прошу адресувати: М. В. poste restante Чернівці. 687 3—5

Розгірче (почта і стация зел. Любинці к. Стрия) пошукує зараз предприемщю до будови нової церкви мурованої. — Зголоситись в дотичнім уряді парох. 674 3—3

До заміни упорядкована інтратна парохія, Зелена, повіта надвірнянского в горах, за парохію мийску або близько міста. Зголошеня до уряду парохіяльного в Зеленій почта Пасічна. 680 2—3

Славновісні галїцкі **МОРЕЛІ** найкращий, найбагороднїйший рожевий овоч, в 5-кілевих кошинах дуже на 4 К висилає скоро і швидко **Д. ГОТФРІД**, експортова фірма морелів в Залїщиках. 690 3—4

Студент фільозофії математики, виправний інструктор прийме радо лекцию на час вакацій в Яремчу, Ворохті, Тартарові і т. п. без жадної нагороди. Ласкаві зголошеня під: „О. Л.“ poste restante Львів. 681 3—

Славновісні галїцкі **морелі** висилає в 5-кілевих кошинах оплатно по 4 К за післяплатою, 100 кар. за 48 К Ісею станиці галїцкими; **ренґльоти** 4 К, **грушки** або **яблока** 3 К 50 сот. — Г. ФРЕНКЕЛЬ, Залїщики. 480 4—10

Кандидат IV року учительского семінара, здібний інструктор, глядає лекциї на селї на час ферий. Ласкаві зголошеня на адресу: Poste restante „Нява“, Яворів коло Львова.

Морелї найліпшого сорту, великі, гарні, набирані, першої якости, щедень свіжо рвані, висилає в 5-кілевих кошинах оплатно за післяплатою по 3·60 К А. Прінц в Залїщиках. 697 2—

Купуйте книжочки на премії

для шкільної молодіжи в великім виборі, які поручає Руске Товариство Педагогічне улиця Снистуска ч. 47. Замовляти можна також в книгарні ім. Шевченка, ул. Театральна ч. 1.

Потрібна женщина

середного віку до заряду дому. Poste restante **Седомен Стрий.** 683 3—3

Ученик VII. кл. пошукує лекциї на час вакацій. Адрес: Львів, ул. Старовівська ч. 23, п. Ковальский. 682 1—1

Ученик VI. класи гімн. пошукує лекциї на час ферий і шкільного року 1906/7. Просить о подане условій. Микола Бадан, ученик VI. кл. гімн. у Львові ул. Мохнацкого ч. 29. 677 3—3

Урядник при зелїзници, високий, молодий, гарної вроди, маючий 3400 корон річної пенсії, глядає панни на щиру товаришку життя. Посаг потрібний до сплати більшого спадку. Ласкаві листи прошу адресувати: М. В. poste restante Чернівці. 687 3—5

Розгірче (почта і стация зел. Любинці к. Стрия) пошукує зараз предприемщю до будови нової церкви мурованої. — Зголоситись в дотичнім уряді парох. 674 3—3

До заміни упорядкована інтратна парохія, Зелена, повіта надвірнянского в горах, за парохію мийску або близько міста. Зголошеня до уряду парохіяльного в Зеленій почта Пасічна. 680 2—3

Славновісні галїцкі **МОРЕЛІ** найкращий, найбагороднїйший рожевий овоч, в 5-кілевих кошинах дуже на 4 К висилає скоро і швидко **Д. ГОТФРІД**, експортова фірма морелів в Залїщиках. 690 3—4

Студент фільозофії математики, виправний інструктор прийме радо лекцию на час вакацій в Яремчу, Ворохті, Тартарові і т. п. без жадної нагороди. Ласкаві зголошеня під: „О. Л.“ poste restante Львів. 681 3—

Славновісні галїцкі **морелі** висилає в 5-кілевих кошинах оплатно по 4 К за післяплатою, 100 кар. за 48 К Ісею станиці галїцкими; **ренґльоти** 4 К, **грушки** або **яблока** 3 К 50 сот. — Г. ФРЕНКЕЛЬ, Залїщики. 480 4—10

Кандидат IV року учительского семінара, здібний інструктор, глядає лекциї на селї на час ферий. Ласкаві зголошеня на адресу: Poste restante „Нява“, Яворів коло Львова.

Морелї найліпшого сорту, великі, гарні, набирані, першої якости, щедень свіжо рвані, висилає в 5-кілевих кошинах оплатно за післяплатою по 3·60 К А. Прінц в Залїщиках. 697 2—

Крайцарове виданнє

ІМЕНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Ч. 3—7.

„ВЕСЕЛКА“

Ілюстрований народний календар

на рік 1907.

Ціна 30 сотиків.

ПЕРШИЙ ЗВІТ

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицкая ч. 1, против Банку Ипотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пізьмі по 12, 15, 24 і вищше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, лупи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїмні направи в найкоротшім часї і найдешевше. 4185

Ukrainische Rundschau

виходить у Відни 15-ого кождого місяця в обемі 40 ст рим вел. вісімки і коштує річно лише 6 кор. Кождий сьвідомий і інтелїгентний Русин повинен передплачувати сю часопись, що заступає інтереси українського народа перед культурним сьвітом. Передплату треба слати на адресу адміністрациї: Wien, XVIII/3, Frauenfelderstrasse Nr. 2.

Незвичайно хорошої кави

новий транспорт надійшов і висилає ся 4½ клгр. по корон 22 franco.

Другої доброї маю верно 4½ клгр. по кор. 14 franco.

„Народна Торговля“ у Львові.

544 7—10

Ч. ч. CCS. 4/6
131.

ЕДИКТ.

В справі конкурсовій Марка Відера розписує ся на продаж в вільної руки половину дібр Мільча. Рефлектанти на купно мають внести сферту на руки завідателя маси адвоката д-ра Аушвітта в Бучачи з найдальшим речинцем до 23 липня 1906, і він також може удїлити близших інформацый що-до условій купна тої нерухомости.

Бучач дня 27 червня 1906.

668 3—3 Комісар конкурсовий *Марковский.*

Великі еспаньскі вишні

вибирані, гарні, велині морелї

в 5-кільоґрамових почтових коньах старанно опаковані розсилає франко по 3·60 К.

638 **A. HOFFMANN**, Nyiregyhaza. Ungarn. 8—10

КОСМОГРАФ Електричний театр. Повставова площа.

від 30. червня до 6. липня 1906 р.

Вільгельм Тель. Велике переговоре в Англії

Прогулька численної родини з перешкодами. — Подробиці в афішах. 618 3—7

Оповіщенє.

Общее собраніе членовъ задаткового Товарищества **Добробытъ“** общества зарегистрованого съ ограниченою порукою въ Самборѣ отбуде ся дня 26 н. ст. іюлія 1906 года о 2 годинѣ пополудни въ готовню Льва Буветинского съ слѣдующимъ дневнымъ порядкомъ: 1) Справоздане Дирекциі. 2) Справоздане надзирающого. 3) Справоздане ревизійной комисіи. 4) Затвержденє билянсу. 5) Удѣленє дирекціи абсолют. рік. 6) Роздѣленє зыскъ и установленіе дивиденды на внесенє надзирающого. 7) Выборъ 3 членовъ совѣта надзирающого и заступителя. 8) Выборъ ревизайной комисіи. 9) Выборъ анкети суду мирового. 10) Внесенія членовъ.

Свящ. Ілія Кирчинский с. р. секретарь. *Свящ. Лев Щавинский* с. р. председатель. 701 1—1

Передплата виносить: річно 8 К, піврічно 4 К, чвертьрічно 2 К. Поодиноке число коштує 40 сотиків. — Адреса редакції і адміністрації: Львів, ул. Академічна ч. 8. 313

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** ріжної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливання в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони ріжної ваги.

Дякуючи всім Вп. парохам і фондаторам за всі дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цілі ґруни. За тревалість матеріялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці

З глубоким поважанем

87 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Аґентів не висилаю.

МАШИНИ ДО РОБЛЕНЯ ПАНЧОХ

„МЕТЕОР“

перше ческе промислове товариство для виробу трикотових і паньчохових товарів

Рудольфа Пауера і Сп.

в Празі I, Melantrichgasse Nr. 4,

дає кождому тревалий побічний заробок закупленем машин до роблення панчох „МЕТЕОР“.

Готовий товар приймає ся.

Наука основна. Інструктор до дому.

ДОМАҐАЙТЕСЬ ПРОСПЕКТІВ. 695 2—?

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·05*.
„ Кракова **2·31***, 5·50*, 8·45, **1·30**, 5·25, **8·40***, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, **2·20**, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск **7**, **11·25**, **2·05**, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з **Брухович** від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд.. 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з **Янова** (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з **Щирця** від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.
з **Любіня вел.** від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **2·45***, 4·05*, **8·25**, 8·35, **2·45**, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан **2·51***, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, **2·21**, 6.15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00*, 6·55.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави рускої 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, **2·36**, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до **Брухович** (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40 і 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до **Рави рускої** 11·35 в ночи (що неділї).
до **Янова** (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.
до **Щирця** 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до **Любіня вел.** 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 35

ОГОЛОШЕНЄ.

ВИДІЛ ТОВАРИСТВА РУСКА БУРСА РЕМІСНИЧА І ПРОМИСЛОВА у ЛЬВОВІ *оголошує*

КОНКУРС

на посаду управителя бурси.

Перщеньство мають безділтні емерити стану учительского. По близші інформації звертати ся до Видїлу на руки голови товариства п. Івана Бачиньского у Львові, Ринок число 10. 3—3

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

МИХАИЛА БИЧИШИНА

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в році 1896, принимає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цінах з ґарантією за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того півкриті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в комісь, або замінює на нові за евентуальною доплатою. 535 7—25

ОСТОРОГА!

Так захвалювані аґентами пруского товариства **машини до шитя і гафту Зінґера** є старої системи, що вийшла з ужитя і вони то що-до викінченя, як також найновійших уліпшень не видержують конкуренції з машинами, які держу на складї. Веду торговлю від 33 лїт без помочи вплївних аґентів. Остерігаю перед аґентами, котрі за своє посередництво дістають 20 до 30% провізиї, а купуючі лиху і дорого заплачену машину під назвою ориґінальної.

Перший і найбільший в краю **Склад машин до шитя,** котрий не послугує ся аґентами.

Йосиф Іваницкий

механік і спеціяліст. 1050 10—52

у Львові, готель Жоржа.

Прошу домагати ся цінників.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальонів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, ґроші і спінок з ґербом Руси.

Великий вибір бімутерий. 149

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

ОПОВІЩЕНЄ!

Надзвичайні Загальні Збори „Повітового Товариства кредитового“, стоваришеня заревстр. з обмеженою порукою в Бібрці відбудуть ся дня 26 липня н. ст. 1906 о годині 2 по полудни в льокали „Рускої Бесїди“ (Дім Ґотлїба) з слїдуючим порядком денним: 1. Вибір членів Ради Надзираючої. 2. Зміна статута і 3. Внесеня.

Примітка: Після постанов статута право участи в Загальних Зборах мають тілько ті члени, котрі уплатили найменше один удїл вповні.. 2—3

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

О. М. Бобовник, голова. *Іван Бурбель*, секретар.

Заснована **1782** Ц'іс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстаршихъ в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сїльских крамниць** свої знаменити вироби по умірковапних цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і иншихъ спіритуалїїв у всїх сманах і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорові фабрично владженых і солодженых та ц. к. інститутом до ровсліду споживних средств розслїдженых.

Цїнники і информації висилає ся на домаганє оплатно і даром. 1103 53—104

Тана нагода рідко коли трафить ся!

Задля недопущеня книжок цензурою за границю о половину знижена цїна за гарний, ілюстрований Музичний Календар Р. Зарицкого на р. 1906 з безплатним додатком „начерку науки гармонії і композиції“ о. В. Матюка (часть I.) Цїна за примірник лиш 70 сотиків вже з оплатою почти (давнійше 1 К 20 сот.) — Просить ся уклінно многих прихильників видавництва, звернути на се оповіщене увагу інтересованих, а особливо управителїв хорів, співолюбивих ученників середних шкіл і семинарів і пр. Скорі замовленя почт. переказами адресованими: Р. Зарицкий, Львів, ул. Сикстуска ч. 62, полагоджують ся зворотно. Можна дістати також в книгарні тов. ім. Шевченка у Львові.

Славновісні зелїщицкі **морелї** висилає в 5-кілевих кошиках по 4 К оплатно за післяплатою, 100 клґ. 48 К на стації Залїщики; **ренґлоти** 5 К, **грушки** або **яблока** 3 К 50 сот. **А. НУСБРАВХ,** Залїщики. 686 4—10

В будинку „Днїстра“

де винаймленя від 1 жовтня 1906 **помешканя** по 5 комнат в партері на I. II. і III. поверсї в домі ул. Підвалє ч. 7. **Склепи** і **пизницї** в домі ул. Руска ч. 20. Ближше відомістя в канцелярії „Днїстра“ ринок ч. 10.“ 667 4—15

Славні зелїщицкі **морелї** в 5-кілевих кошиках з власного города по 4 К, другий рід по 3·50 К висилає на цїнковите вдоволене замовляючих за післяплатою і оплатно.

694 2—6 **МАЙМАН, Залїщики.**

ОГОЛОШЕНЄ.

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли повідомляє, що цїнник штучних навозів на осїнь вже розіслала, а хто его не має тому на жадане вишле ся безпроволочно. Просимо заразом чим скорше замавляти штучні навози, бо в місяцю серпни і першій половинї вересня достава навозів буде дуже трудна.

678 3—14 **Дирекция**

Іван Стернюк в Залїщиках висилає вибирані МОРЕЛЇ в кошиках 5 клґр. по 3 К 80 с. оплачено. 697 2—10

Помости

до церков

цементові, камінцеві, мозаїкові

поручає

Т. МЕЛЬНИЧУК

АРХІТЕКТ

699 **ЯРОСЛАВ.** 1—50

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

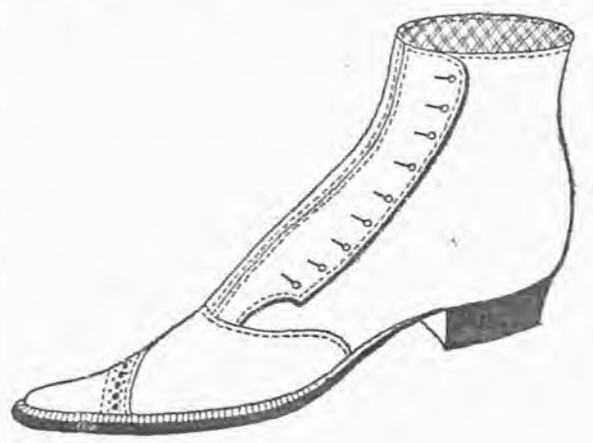
Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·90.**

Знамениті **мужескі черевики** до шнурованя пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **мужескі черевики** із шкіри Boks з ґумою пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовенства пара **зр. 8—9.**

Дамскі елеґантні **Chevreau** до шнурованя пара **зр. 4·25.**

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·60.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·90.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинаня пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·90.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара від **зр. 1·20.**

Одинока філія у Львові

лише

улица Гетьманьска ч. 6.

Вироби найбільшої фабрики обуви в цілій монархії продає

Альфред Френкель Тов. ком. 350 4—4

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Конерника ч. 9

Ч. 132. Львів, середа 28. червня (11. липня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кміньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії	*за границею*
на цілий рік	32 к.	44 к.
на пів року	16 „	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік 28 к. на пів року 14 к.
на чверть року 7 „ на місяць 2 „ 31 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., *на провінції* 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошенія звичайні приймають по 30 с. за одну стрічку інсертаційну, а за 3 рази, а в рубрині „Надісланє" по 50 с. — Поклики і інші правильні оголошенія числять ся по 20 с. за стрічку.

Розбій!

На рускім народі доконано розбою. Ухвалено завести в Австрії загальне і рівне право голосованя, ухвалено зрівнати всіх горожан держави перед правом; але — з огляду на те, що Австрия приняла на себе місию перетвореня Галичини в польский Пємонт, руский народ знов винято з під права, добито єго політично, вимазано зі спису народів Австрії. Руский народ, репрезентацию рускої землї, землї прилученої до Австрії яко Russia Rubra, а не яко Польщу, виключено від участи в державнім законодавстві, бо, після австрийскої номенклятури в державній радї не суть репрезентовані горожани Австрії, лише „краї і королївства". Австрия станула на становищи, що Галичина має бути польским королївством зверха і в нутр, отже керманичі держави постарали ся також о се, щоби Галичину репрезентували в державній радї самі Поляки.

Рівне загальне голосованє з рівними загальними територіяльними округами дало би Русинам більшість послів з Галичини, бо руска територия Галичини є два рази так велика як польска, має два рази тілько населеня, а польске населенє рускої Галичини, з винятком польского населеня Львова, при рівнім голосованю в рівних округах було би в меншости.

Щоби руске населенє Галичини усунути з державної ради і щоби Галичинї дати виключно польску репрезентацию парлямєнтарну, керманичі держави з гори згодили ся на таке переведенє виборчої реформи в Галичинї, якого зажадають польскі політики вшехпольского сторонництва, репрезентованого в державній радї русиноїдом Гломбінським.

Щоби се осягнути, ужито не лиш давно практикованих способів, знаних під назвою „геометрії виборчих округів", полягаючих на твореню нерівних — менших для протегованої а для поборюваної нації більших, але все таки територияльних — округів виборчих. В Галичинї не лиш примінено сю практику в бандитский спосіб, бо коли в польскім окрузї (ч. 25) 21.800 Поляків буде мати одного посла, то в рускім окрузї (ч. 60) оден посол прийде на 213.000 Русинів (!), але примінено єще инші, доси нїгде в сьвітї не практиковані способи на здавленє якогось народу. Нерівність виборчих округів, так що 21.800 Полякам округа 25-го, а 21.100 Поляків округа 60-ого протиставлено 213·800 Русинів, — Полякам і керманичам Австрії не вистарчала. Вони завели єще курию, нїто мійску, нїто курию національної меншости, в котрій Поляки будуть мати більшість голосів, а при тім убють 129.000 Русинів, штучно втягнених в сю „мійску" курию.

Окрім сеї мійскої курії, в котрій 461 тисячів Поляків будуть мати 20 послів, а 129 тисячів Русинів жадного, заведено в „сїльских" округах пропорціональне голосованє так, що одна чвертита Поляків живучих в окрузї мусить мати одного посла так само, як тричетвертини Русинів. Що правительству не розходило ся о охорону прав національних меншостий в Галичинї, лише виключно о се, щоби Русинів усунути з державної ради, дати Галичинї виключно польску репрезентацию і Русинів удержати в польскім ярмі, доказує факт, що сеї засади „охорони прав меншостий" не переведено в мійскій курії, в котрій хоч як добирано міста з польскою більшостию і до котрої не прилучено руских міст, Яворів і инші, Русини таки мають більше, нїж 25, до 27·5 прц. Як би правительству розходило ся о запевненє репрезентациї меншостям, то з сих 20-ох мійских округів зробилоби 10 округів вибираючих двох послів таким самим пропорціональним голосованєм, яке введено в сїльскій курії. Маючи в мійскій курії східної Галичини 27·5 прц. всього населеня, Русини вибралиби з сеї курії так само 10 послів як Поляки.

Не лиш в мійских, але і в сїльских „чисто-польских" округах запропащено богато Русинів. В сих округах, так мійских як і сїльских, в котрих не вийде жаден Русин, жиє неменше як 300 тисячів Русинів. Всї вони не будуть мали парляментарної репрезентациї, хоч належить ся їм 4 до 5 мандатів, бо Галичина має на кождих 71.000 душ одного посла. Австрия збільшила число населеня польских округів о 300.000 руских душ, а що в сих округах*) оден посол припадає на кождих 43.465 душ, при помочи руского населеня збільшено неприродно, бо коштом Русинів, число польских мандатів о 7.

Найбезличнїйшою є комедия, яку репрезентанти кола польского і їх союзники в комісиї для виб. реформи відограли з справою запевненя Русинам 27-ох мандатів з сїльских округів східної Галичини. Запевнених є лише 18 мандатів, а в найлїпшім случаю 22, та про се ми згадували вже давнїйше.

Руский народ добре затямить собі сю нову благодать Австрії, в котрій маємо „обезпечений" наш бит національний і під кокрої крилами можемо свобідно розвивати ся". Без протекцій і без терору деяких чинників в користь Поляків, Поляки були би таки не могли скапіталізувати в сей спосіб своєї теперішної сили в парляментї, сили сотвореної австрийскими старостами і австрийскими жандармами.

За се страшне покривдженє руского народу, за наслїдки сего покривдженя, які не дадуть на себе довго ждати, робимо відвічальними не Поляків, але керманичів австрийскої держави і саму Австрию.

*) 1,521.300 душ, 35 послів.

Асистенция пасивна.

Проєкт виборчої реформи попри пропорціональности і нерівности виборчих округів має єще одну дуже важну хибу. Є то постанова про склад виборчої комісиї і про те, що кождий виборець, не належачий до комісиї, по відданю голосу має видалити ся з виборчого льокалю. Комісия має складати ся з семи членів, з трех іменованих зверхностию громадскою, з трех іменованих виборчим комісарем, а одного вибраного через тих шістьох членів, а в разї рівности голосів іменованого правительственним комісарем. Так після сего проєкту, хочби зверхність громадска вибрала прихильних нам членів комісиї, більшість комісиї, іменована комісарем, буде залежати від єго волї.

Однак в рускій части Галичини завдяки ріжним махерствам і задля малої і мало енергічної акциї рускої інтелїгенциї зверхности громадскі з малими виїмками є індеферентні або противні рускій а части і хлопскій справі.

Одні зтангриновані теперішною корупційною системою; над ними висить меч Дамокля у видї карних післанців і всїляких шикан. Тому не диво, що в більшій части стали ся слїпим орудієм правлячих сфер, а через се і вигляд виборчої комісиї буде у нас майже всюди цїлком односторонний.

Отже виборча комісия буде майже всюди складати ся з людий противного нам табора; а хоч при виборчім проєктї додано і строгі приписи карні проти фалшованя виборчого акту, то при висше наведенім складї комісиї мають для нас ілюзоричну вартість. Головна хиба проєкту лежить у тім, що загал виборців не буде мати анї активного, анї пасивного права контролї над актом виборчим, бо кождий виборець, віддавши голос, має опустити льокаль виборчий, так що там буде тайно урядувати односторонна комісия виборча.

У східній Галичинї трафляли ся при кождих майже виборах виборчі надужитя, крадїж карток з урни і фалшованє результату голосованя. Так пофалшовано результат виборів в р. 1897., коли оголошено послом до ради державної Ксенофонта Охримовича, хоч д-р Евген Олесницкий дістав більшість голосів. Так само в р. 1900 пофалшовано результат виборів до державної ради, коли оголошено послом графа Дїдушицкого, укравши з урни 53 полоси, що упали на о. Давидяка. В обох разах ц. к. прокуратория державна в Самборі на отвітї доноси вела слїдства, котрі се пофалшованє виборчого акту в повнї доказали; а таки виний не були покарані, бо не дістали навіть акту обжалованы.

Отсе практики в одним лише повіті; а що дїє ся по иншихї... При теперішних звиних виборах крадуть голоси і фалшують результати; а що-ж буде, як виборча комісия буде мати законом застережну гайність свого урядованя.

Наші посли повинні з натиском против такої техніки виборчої виступити. Але ми належить зробити поправки до проєктованої техніки виборчої, щоби вони могли бути практичні і можливі до принятя?

Дехто подає гадку, щоби виборчий льокаль був доступний кождому виборцеви; однак при загальности виборчого права, а малих льокалях по громадах, ся гадка не дасть ся виконати. Дехто знов радить, щоби кождий кандидат на посла мав право установити до виборів в кождій місцевости свого мужа довіря. І ся гадка у нас неможлива до переведеня, бо наш закон не застерігає, як в одній полудневій державі в Америці, що кандидат на посла має у правительства згодитися і зложити якусь квоту на рїч держави. У нас кандидатом може бути кождий, що скінчив 30 лїт і не зайшов в колїзию з деякими параграфами карного кодексу; так що кандидатів може бути в тім самім окрузі богато.

Так само мусїла би упасти поправка, щоби виборці мали право вибирати собі всїх або бодай 4 членів виборчої комісиї бо в такім разї требаби властиво переводити два вибори, оден на комісию, а другий на посла, що з уваги на велике число виборців спровадило би надмірне продовженє акту виборчого.

Отже подаю тут проєкт, котрий є можливий до практичного переведеня і проти котрого ледви з якогобудь боку може бути піднесена розумна і умотивована опозиция.

До правительственного проєкту що-до складу виборчих комісий належить додати отсї постанови:

В місцевостях, де переводять ся вибори, по виставленю листи голосувучих до публичного перегляду мають право виборці в низше наведений спосіб установляти пасивних членів виборчої комісиї, котрі мають право бути в льокали виборчім і вділяти у виборчі акти, але без чинного права голосованя в комісиї.

В місцевостях, де виставлена листа управнених до голосованя виборців показує то 500 виборців, має право десята часть з загального числа виказаних виборців установити через письменну повновласть одного виборця пасивним членом комісиї; в инших місцевостях, кождих 50 виборців має право установити через письменну повновласть од-

Статистична комісія

при Науковім Товариствї імени Шевченка у Львовї.

Важні події, що в останнї роки доконували ся й доконують ся на наших очах серед галицької суспільности, богаті наслїдками появи в суспільнім та політично-національнім житю народів, що заселюють собою руську частину Галичини, непереможною силою звернули на себе увагу всїх тих мешканців нашої країни, або бодай — членів нашої нації, котрим дорога наша національна будучність, — тих, котрим се не байдуже, чи розвиток нашого народа в Галичинї піде вперед навмання, пертий тільки неосьвідомленими стихійними силами, — чи наше національне житє попливе сьвідомо (розуміють ся — в межах можливости) в напрямі до як найкращого виявленя всього того, чим богата наша національна індивідуальність, — в напрямі до заспокоєня духових і матеріяльних потреб нашого народа в Галичинї. Для прикладу наведемо тільки декілька справ; ось вони: зарібкова еміграція, рільні страйки, бойкоти, мазурска кольонїзація, пролєтаризація селянства, — та хочби з останнїх днїв — виборча реформа з подїлом округів виборчих у Галичинї. Тай не тільки в Галичинї; житє нашого народа в Буковинї та в Угорській Руси також виходить тепер із недавньої ще дрімоти й нуждарської рівноваги та втягаєть ся на нові шляхи, нові небезпеки. Прослїдити отже весь комплєкс суспільно-політичного житя української нації в австрійській державі, прослїдити його до самих його глубин, вглянути в його внутрішнїй механїзм, в ті сили, що в його нутрі спричинюють ся безнастанним флюктуаціям і перемінам, приглянути ся відношеню нашої нації до сусїдних націй, — все з тою метою, щоби виробити собі безпристрастне, обєктивне розуміне положеня нашого народа під сучасну хвилю та щоби, вислїдивши розвоєві тенденції в будучність, їх або модифікувати й у властиві межі звести, або їх в инший бік повернути, — се перше й головне наше завданє під теперішню хвилю. А перший крок у сім напрямі мусить повести до статистичного прослїдженя стану нашої нації: статистика подасть нашій науцї матеріял до об'єктивного сконстатованя нашого положеня, — вона затим дасть нашій політицї вказівки, куди і як іти вперед.

Виходячи з таких поглядів дало наше Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові в останнїх кількох днях почин до нової, нетиканої нами доси наукової роботи, а саме — до праць і дослїдів статистичних, „до збиранія й обробленя статистичних дат до пізнаня положеня української людности Австро-Угорщини." Статистична комісія, заснована дня 7. с. м. при історично-фільольогічній секції нашого наукового товариства, подає собою надію, що статистичні дослїди в нас підуть так само в перед, як і всї инші наукові дослїди, що сконцентрували ся біля Наукового Товариства ім. Шевченка, — а фірма сього заслуженого Товариства дає запоруку, що введені в житє статистичні праці підуть дорогою солїдною, наукового метода, вільною від усякого шлєндріяну та ярко-тенденційної закраски, якою — на жаль нам та не на славу собі — пишаєть ся галицька офіціяльна статистика.

Ініціятиви сього підприємства вийшли від голови Правничої комісиї, проф. д-ра Станислава Дністрянського, який в порозумінню з Правничою комісією та зарядом істор.-фільоль. секції запросив на годину 9 рано дня 7. липня с. р. гурт людий, членів товариства тай споза товариства, львівських тай позальвівських. Між иньшими присутні були, крім ініціятора проф. Грушевський, д-р Коцюба, д-р Франко, д-р Шухевич, д-р Трильовский, д. Гвоздевич із Белза, дд. Богдан і Любомир Рожанські.

Ось короткий перебіг нарад.

Відкриваючи збори, проф. Дністрянський пояснив їх ціль та запропонував на голову проф. Грушевського. Вибраний головою зборів, проф. Грушевський уділив голос референтови д. Богданови Рожаньскому, який у просторім викладі зазначив вагу статистичних дослїдів для нас, представив мізерію й недостачі офіціяльної статистики та зачеркнув широкий плян статистичних праць для безпосередньої будучности; в виповненю сього пляну, який переведений був перш усього в трьох напрямах (статистика людности, промислово-торговельна та аграрна) малаби взяти дїяльну участь осібна статистична організация, переведена по цїлому нашому краю, яка обіймалаби собою інтелїгенцию всїх наших станів та послугувалаби ся всякими новітнїми способами статистичних дослїдів, — отже — квестіонарями, анкетами, спеціяльними експедиціями і т. и. В дискусії забрав перший голос д-р Коцюба та, зазначивши, що вповні годить ся з висказаними референтом поглядами про вагу статистичних праць, вказав на те, що неможливо приватному товариству чи комісії обіймити собою й виповнити такий широкий плян, як подав референт: навіть державна й краєва статистика, яка має на послузї готові державні й автономічні органи, доси не була в силї навіть наблизити ся до такої ідеальної й повної статистики; тому радить д-р Коцюба обмежити ся до вузших меж, до монографічних опрацьовань поодиноких округів і місцевостий та до корретованя сим способом ярких хиб урядової статистики. Проф. Грушевський вказує на дві дороги, з котрих на одну треба рішити ся в переводженю пляну в дїло, а саме: одна дорода — об'єктивна й виключно наукова, під фірмою Наукового Товариства ім. Шевченка, та друга під кличами політично-суспільними, з втягненем як найширшого круга заінтересованих у цїлій нашій суспільности; оба шляхи мають своє про і контра і від'ємним боком другої дороги усунуло би те, що праця статистична, винесена на широке поле публичних і політичних інтересів, накликалаби на себе нові перешкоди з боку галицьких властий. З. Грюнвальд вказує на прикладах, як корисно буловби ся найширші круги суспільности захопити інтересом до статистичних дослїдів. Др Франко заявляє ся за широкою акцією та за науковим характером праць, малаби повстати спеціяльна комісія при Науковім Товариствї та згодом цїлити ся під назвою статистичного органу. За основаном комісії статистичної, яка вестиме статистичне бюро, заявляє ся д-р Кушнір і д. Проф. Грушевський заявляє, що Наукове Товариство готове як найпильнїйше дбати про розвій і праці комісії. По промові проф. Дністрянського, який зібрав до купи всї аргументи, що промовляли за надане статистичним працям характеру виключно об'єктивно-наукового при Науковім Товариствї ім. Шевченка, зібрані одноголосно рішили звернути ся до істор.-фільол. секції Товариства з пропозицією основаня самостійної статистичної комісії.

На тім збори закрили ся.

Того самого дня відбуло ся засїданє істор.-філь. секції, яка прихильно полагодила внесенє зборів з 7-го с. м. Згодом за тим відбуло ся 9-го с. м. перше засїданє статичної комісії, яка уконституовала ся, вибираючи головою проф. Грушевського та заступниками голови проф. Дністрянського і д-ра Франка, секретарями д. Богдана Рожаньского і Василя Панейка.

ного виборця пасивним членом виборчої комісії.

Письменну повновласть на пасивного члена виборчої комісії може кождий виборець по виложеню листи голосуючих оден раз і одному виборцеви виставити без права відкликаня тої повновласти.

Предложена комісареви виборчому повновласть управнює повновластника до участи в комісії виборчій яко пасивного члена комісії.

Надужитя підпису при таких повновластях підпадають під постанови фалшованя акту виборчого.

Сей проєкт подаю до розваги нашим послам і думаю, що, коли би сї постанови війшли в житє, була би відповідна контроля виборчого акту через мужів довіря певного числа виборців, а проєктоване мале число таких членів пасивних виборчої комісії не справило би клопоту при їх поміщеню в лькали виборім.

о. Михайло Вачиновский.

Державна рада.

[Засїдань палати послів дня 10. с. м.].

Відень. На початку засїданя п. Шєтель заявляє, що складає мандат до комісії виборчої реформи. Міністер краєвої оборони відповідає на поставлені єму інтерпеляцій, почім п. Малїк жадає вибору комісії в справі обиджаючого оклику п. Ельдерша до бесїдника: „Всенїмецка малпа". Комісия буде вибрана при кінци засїданя. Палата приступила до дискусії над наглим внесенєм п. Кріцнера в справі імпорту ячменю. Між внесеними вчера інтерпеляциями находять ся три інтерпеляції п. Яворского: до міністра оборони краєвої в справі поведеня капітана 55. п. п. в рускій церкві в часї богослуженя устроєного для жовнїрів, до міністра зелїзниць в справі поведеня одного урядника державних зелїзниць в Коломиї і до міністра внутрішних справ і оборони краєвої в справі поведеня органів поліції і жандармерії у східній Галичині. Опісля палата полагодила групи 10—14 промисловой новелї, дотикаючі справи іспитів на майстрів, кас хорих, посередництва праці і термінаторских справ. Сї групи принято після проєкту комісії. Опісля перервано дискусию і приступлено до нарад над наглим внесенєм Всенїмців в справі розділу митових доходів. Пос. Штайн, мотивуючи нагліть внесеня, заначив, що митові доходи в р. 1903. збільшили ся в порівнаню з попереднім роком в Австрії о 7 міліонів, а на Угорщині лише о 400.000 корон, так що уживанє тих доходів на спільні видатки діє ся зі шкодою для Австрії. Пос. Штернберг промовлив за удержанєм спільности, а що кілька разів втягнув в дискусию корову, то предсїдатель завізвав єго до порядку. Президент кабінету бар. Бек заявляє, що в президії кабінету утворено окремий комітет, котрий має як найскорше покінчити приготованя, щоби можна розпочати переговори з Угорщиною. Бесїдник думає, що і в Австрії і в Угорщині будуть старати ся осягнути підстави, котрі запевнювали би економічний тревалий розвиток обох держав. В справі митової спільности заявляє бесїдник, що спільність по мисли обовязуючих законів перестає істнувати з кінцем 1907 р. В р. 1907. треба буде заключити нову умову. В рамах переговорів, котрі будуть переведені, буде також містити ся справа митової спільности. Справа спільности митових доходів є важна, бо стоїть у звязи з справою покритя спільних видатків. Палата може бути переконана, що її законодатна компетенция не буде в переговорах нїчим нарушена. До переведеня переговорів потрібне також і се, щоби палата не вязала правительства в якімнебудь напрямі. Міністер, як довголїтний посередник, просить палату, аби дала правительству спроможність переведеня потрібних до переговорів приготовань. П. Лихт ставляє внесенє, взиваюче правительство, щоби приспішило переговори з Угорщиною в цїли законного ствердженя відносин обох держав і щоби тими переговорами обняти також справу розділу митових доходів. Се внесенє принято значною більшостию голосів, внаслїдок чого віднало голосованє над внесенєм Всенїмців. Президент кабінету повідомив палату про відкликанє правительственних предложень, дотикаючих угоди з Угорщиною. Слїдуюче засїданє в пятницю.

З Росії.

Перший закон.

Закон про знесенє кари смерти, се перший закон, котрий ухвалила російська дума, — перший конституційний закон у Росії. Скодифікований він дуже коротко, в двох пунктах: перший пункт каже, що кара смерти зносить ся, другий, що за вчинки, за які доси накладали кару смерти, будуть тепер назначувати кару, першу в карнім законї по карї смерти. Хоч такого закону домагала ся здавна вся Росия і хоч дума виступила з ним на самім початку своєї дїяльности, ухвалено його аж сими днями — завдяки опорови правительства, яке, покликуючи ся на закон, видержало елябораг комісії цїлий місяць, заки можна було з ним виступити в думі. Та й тоді правительство не посоромило ся ще виступати против знесеня кари смерти і міністерство війни вислало до дискусії военного прокуратора Павлова. Посилати на дискусию в думі человіка, котрого руки що-дня сплямлені свїжою людською кровю, се була вже справдї занадто велика пробоскация думи і в думі Павлову не дали говорити, перериваючи йому окликами: „кат!" „убійця!" і т. п. доти, доки він не зник з думи.

І так закон про знесенє кари смерти ухвалено. Але тепер має він ще перейти через апробату Державної Ради („Государственный Совѣтъ"), а потім через царську санкцию. Державна Рада має право його або принята або відкинути або змінити; цар — санкціонувати або нї. Яка саме доля сустріне той перший конституційний закон на тій дорозї до переходу в житє, покажеть ся незабаром. А з тим і покажеть ся, чи можлива спокійна законодатна дїяльність думи чи нї. Бо коли закон змінять або відкинуть, то стане ясно, що висші сфери вважають думу не законодатною інституцією, тільки місцем до виладуваня словами революційної сперї, яка де инде могла би виладувати ся дїлами.

(Телєграми.)

Магдебург. „Magdeb. Ztg." довідує ся з Петербурга, що комісия думи повзяла позавчера на засїданю одноголосно ухвалу щодо вивласненя всїх державних, коронних і церковних дібр на користь хлопів.

Берлїн. „Voss. Ztg." доносить з Петербурга, що прийшло до компромісу між кадетами а сторонництвом центрум, т. зв. октябристами. Цареви мають пропонувати Шипова на міністра внутрішних справ, Стаховича на міністра рільництва, Сухомлинова або Тіміряева на міністра фінансів, промисловця Авдакова на міністра торговлї, гр. Гайдена на міністра просьвіти, а Кузьмина-Караєва на міністра судівництва. Сама корона має вибрати презеса міністрів, міністра війни і маринарки, але виключно з посеред кадетів і центра. Якби корона відкинула сей проєкт, то тоді переговори між думою а короною мають бути зірвані, а члени думи оголосять в дневниках перебіг і вислїд переговорів.

Петербург. „Вѣкъ" XX." доносить з достовірного жерела, що в сих днях президент думи Муромцев одержить запрошенє до царя до Петергофу. Сї запросини є в звязи зі зміною кабінету.

Берлїн. З Кронштату доносять сюди, що позавчера при помочи сотнї козаків арештовано 17 офіцирів маринарки. — З Таганрогу доносять, що три сотнї козаків, котрі дістали приказ стріляти до хлопів, відмовили послуху і получили ся з хлопами.

Петербург. В Юзівці, катеринославскій губернії, козаки зсолїдаризували ся з демонструючими робітниками. Одна сотня не хотїла стріляти до демонстрантів. Її перенесено до Верхної. — В Дніпровску 500 робітників порішили увільнити увязнених козаків і обкидали камінєм компанію, що заступила їм дорогу. Командант казав дати огня. Ранено 2 робітників. — Міністер внутрішних справ в порозумінню з міністром війни видав строгий приказ цїлій пресі, щоб не оголошувала нїяких вістий про військові бунти.

Петербург. На ген. Трепова знов пробовано виконати замах, але безуспішно. Виновник утїк.

Одеса. Тут вибух знов страйк моряків, торговельних кораблїв і робітників, а то з тої причини, що генерал-губернатор не додержав приреченя і не увільнив увязнених делегатів, вибраних перед тим страйкуючими. До страйку прилучили ся фірмани і инші робітники так, що тепер є страйк загальний.

Петербург. З ріжних сторін доносять про аграрні розрухи. З Новочеркаска доносять, що козаки не хотять організувати нових сотень та наміряють удати ся до думи з просьбою, щоби постаралась о увільненє від служби тих сотень, що повинять службу.

Литовский Береcть. Межи військом, що стереже галицких робітників, котрі є на роботї в добрах гр. Потоцкої, а хлопами прийшло до бійки. Трох хлопів убито, а чотирох зранено.

Кронштат. Военний суд маринарки в Кронштатї по переведеню розправи в справі здачі торпедовця „Бєдовий" Японцям, по 10-годиннїй нарадї видав остаточний присуд. Чотирох офіцирів признано виними, бо видали з розмислу Японцям торпедовець, і сказано їх на кару смерти через повішенє. Рівночасно поручено їх царскій ласці з просьбою, щоби, узглядняючи лагодячі обставини, замінив кару смерти на виключенє з війска і утрату деяких прав. Адмірала Рожественского і инших обжалованих увільнено. Всї круги і преса приняли сей присуд з вдоволенєм. Помилуванє 4 офіцирів, засуджених на смерть, є запевнене.

ТЕЛЄГРАМИ.

Парляментарні ферії.

Відень. „N. freie Presse" доносить, що після поголосок, які кружать в парляментї, палата послів перерве свої наради і розпічне ферії ще перед днем 20. с. м. Всї правительственні предложения економічного змісту не прийдуть перед фериями на порядок дневний. Навіть перше читанє предложеня о удержавненю північної зелїзниці прийде на порядок дневний аж по ферієх.

З буджетової комісії.

Відень. Комісия буджетова палати послів приняла правительственне предложенє в справі порту в Трієстї з тою зміною, що замість жаданих 46 міліонів ухвалила 41 міліонів. Дальше приняла комісия резолюцій субкомітету, котрими заявлено, що роздача робіт в Трієстї без попереднього парляментарного призволу не годилась з конституційним правом ухвалюваня буджету, — висказано невдоволенє з причини поведеня правительства при заключеню умови і застережено ся, щоби подібні події при слїдуючих державних будовах не повторялись. Вкінци принято резолюцию в справі утвореня технічно-наукової стациї в Трієстї і прибічної маринарскої ради і візвано правительство, щоби предложило закон о контролї довгів поодиноких міністерств.

Конференциї клюбів і сторонництв.

Відень. Італійский клюб мав вчера засїданє і сформував конкретні жаданя клюбу. Ухвали держать в тайнї.

Відень. Вчера радили нїмецкі поступовцї з людовцями в справі узисканя ще одного нїмецкого мандату з Країни, що-до котрого не прийшло ще до компромісу. На засїданю були міністри Дершата і Праде.

Відень. Посли д-р Странски і Куделя запросили вчера всїх ческих послів без ріжниці сторонництв на нараду, щоби порозумїти ся що-до числа і розділу мандатів на Моравї. Після проєкту Гогенльогого мають дістати Нїмці 18 а Чехи 28 мандатів. Чехи жадають побільшеня числа ческих мандатів. Зачувати, що правительство готове дати Чехам ще оден мандат з Моравы.

З угорского сойму.

Будапешт. В дискусії над адресою п. Банф і полємізував з народними послами і заявив, що не можна допустити до того, щоб Угорщина стала ся многоязичною державою. Сумний примір під тим зглядом маємо на Австрії. Чи інтереси династії зискали що через упадок нїмецкої гегемонії, се велике питанє. Розбита держава є суперечна з інтересами династії. В Австрії від часів гр. Тафого шалїє язикова борба зі шкодою для монархії. Мадяри не можуть іти слїдом такої політики і мусять обстоювати за одноцїльною державою. Вкінци закидує бесїдник президентови палати, що позволив хорватским послам зложити присягу по хорватски і що позволяє промовляти в палатї не лиш по хорватски але і по нїмецки. Президент палати, п. Юст заявляє, що хорватскі посли мали право по мисли постанов закону складати присягу по хорватски. Президент кабінету д-р Векерлє рівнож полємізує з послами народного сторонництва. Факт, що сї посли є в палатї в так великім числї, як нїколи перед тим, є найлїпшим доказом, що теперішне правительство поводить ся супроти них так зичливо, як нїяке попереднє. Бесїдник закидує народностям недостачу програми і просить, щоби єму і палатї предложили конкретну програму, а тоді буде можливе порозумінє. Нїяке правительство не предложило в суспільних справах тілько законів, що теперішне. Хочемо уможливити робітникам істнованє, хочемо для них осягнути відповідну платню, хочемо зробити їх рівними горожанами і вивінувати в політичні права. (*Гучні оплески*).

Тайний обіжник міністра фінансів?

Відень. „Die Zeit" доносить, що чутка, ширена в Будапештї, будьто би австрийске правительство видало тайний обіжник до біржевих кругів віденьских, щоби міста і фінансові інституції австрийскі продавали посїдані угорскі папери — є неправдива.

Новий союз.

Софія. Зачувати, що між Англією, Францією і Роснєю ведуть ся переговори в цїли утвореня нового тридержавного союза в балканьских справах.

Амнестия у франциї.

Париж. Палата послів радила вчера над амнестийним предложенєм. Президент кабінету заявив, що амнестийний проєкт має на цїли заведенє знов гармонії між роботодавцями а робітниками і просить о принятє проєкту без зміни.

НОВИНКИ.

— **Старостиньскі репресії за вічa.** З Гусятинщини пишуть нам: Ославлений староста Дільц управляє дальше терористичні практики на селянах за вічевий рух. Ось приміри з самого Нижбірка старого. Дня 25. червня с. р. покликано до староства Петра Сороку, Петра Кравця і Павла Боднара, де зроблено їм заміт, що нїби то вони займають ся без дозволу староства майстерством (ставлять будинки). Хоч покликані доказали, що се неправда, комісар староства Мравінчіц засудив Петра Кравця на 10 К кари, грозячи всїм: „Я вам дам вічa!" На Петра Сороку накинув ся таки з лайкою, викрикуючи: „А то ти хлопський адвокат, я тебе видїв, як ти звивав ся між людьми і бунтував їх!" (Комісар М. був дня 16. мая с. р. в Нижбірку разом з жандармериєю для усмирення мнимого „бунту"). Того самого Петра Сороку покликано дня 3. с. м. до староства, за те, що назвав свого війта, Павла Шурабуру, піяком. В старостві накинув ся зараз на него комісар Здзейовский, лаючи єго, що тягаєсь по вічах. Сорока звернув єму увагу, що прийшов сюди в справі війта. Тоді Здзейовский побіг до самого Дільца по раду, а вернувши, заявив, що староста велїв засудити Сороку на 14 діб арешту. Надармо наводив засуджений кільканайцять примірів на доказ, що згаданий війт справдї пяниця, і таким уважає єго ціла околиця; комісар засудив Сороку на 8 діб арешту. Сорока пішов до старости і радив єму удати ся до Нижбірка та пересьвідчити ся, чи побачить Шурабуру тверезим, але Дільц почав резонувати на тему вічa та страйків. Бачучи, що все дарма, бо тут ходить о терористичний і організаційний рух, Сорока зажадав вироку на письмі, котрий і обіцяно єму прислати. — *Н. Н.*

— **В справі „Народного Дому" у Львові.** Доносять нам: Духовеньство, зібране на відпусті Св. Іоана в Улашківцях вислало до Совіта Народного Дому у Львові слїдуючу телєграму: „Духовеньство деканатів скальского, чортківского, гусятиньского, бучацкого, городеньского, залїщицкого, кудринецкого, зібране в Улашківцях на відпусті Св. Іоана протестує проти безправного загарбаня ренегатами Народного Дому, котрий був і мусить бути виключно власностию українъско-рускоro народу. — Гордієвский Іоан, Підляшецкий Захарий, Ковч Григорий і Василь, Хмілєвский, Гуглевич, Сімків, Пісецкий, Веселий, Залуцкий, Бачиньский, Волошин, Муцковский, Курпяк, Мисевич, Ломницкий, Сава, Каровець, Крушельницкий, Уляницкий, Дністриньский, Чмола, Дроздовский, Казновский, Медвецкий Яків, Курдидик, Шашковский, Воисуль, Маньовский, Колодницкий, Пелагицкий." — Рівночасно те саме духовеньство вислало телєграму до Преосьвященного Хомишина з заявленями своїх чувств преданности такого змісту: „Духовеньство деканатів бучацкого, чортківского, городеньского, гусятиньского, скальского, залїщицкого, кудринецкого, зібране в Улашківцях на відпусті св. Іоана, відновленє і з'єднанє во Христї за почином Вашого Преосьвященьства, відчуваючи неприсутність сего року свого Архипастиря по причині важнїйшої справи, якою є місия на Гуцульщині, шле свому Владицї синівску преданність і заявляє свою готовість станути солїдарно на приказ Вашого Преосьвященьства до всяких жертв для Церкви і народа". Слїдують підписи як вище.

— **Осторога перед еміграциєю.** З Відня доносять, що американьскі агенти стараються позискати будівельних робітників до Сполучених Держав північної Америки, головно до Сан Франціско. Ті робітники виставляють себе на небезпеку, що американьске правительство буде уважати їх за контрактових робітників і не позволить їм висїсти на беріг. Понадто в Сполучених Державах нема тепер виглядів для будівельних робітників. Супроти того міністерство внутрішних справ почулось приневоленим видати осторогу перед сею еміграциєю.

— **Військо при страйках.** Із Станиславова доносять, що до Бурштина вислано дня 8 с. м. шкадрону драгонів по причині мнимих заворушень на страйковім тлї.

— **Nema Rusi na Rus'.** З Добромиля доносять нам: Побудовано тут дві поверхові каменицї на поміщенє староства і податкового уряду. Сей послїдний вже завитий, а староство кінчить уладжувати їх. На будинках вже є ц. к. орли, однак лише з польскими написами. Про написи рускі власти забули, начеб Добромиль лежав в осередку Польщі. Тому протестуємо против такого легковаженя прав руского народу і домагаємо ся уміщеня на згаданих будинках також руских написів, бо добромильский повіт в значній більшости руский, а до каси податкового уряду пливуть грошї переважно з податників руских. — *Міщани.*

— **Для Русинів брідского повіту** надіслано нам отсю відозву: На візване, поміщене в „Дїлї", до всїх селян брідского повіта в справі вибору одного члена повітової ради в Бродах відбула ся дня 9. с. м. в домі „Самопомочи" нарада селян. До президії входили о. рад. Анатоль Долиньский, парох в Бродах, пп. Андрей Назаревич з Залїся і Лука Пилипишин з Чех. Збори поставили одноголосно кандидатом до повітової ради Николая Герасимовича, пароха з Лешнева. Повідомляючи о тім всї громадскі ради, взиваємо всїх громадских делегатів, щоби дня 17. липня с. р. однодушно віддали своєї голоси при виборі одного члена повітової ради на о. Николая Герасимовича з Лешнева. Нехай не знайде ся анї оден хрунь, що зрадив би руску справу. — *Політична організация на повіт Броди.*

— **З Будзанова пишуть нам:** В ч. 126 „Дїла" під заг. „Шануймо народну честь" помістив свою допись п. М. Січиньский, помавляючи О. Лавровского, пароха Янова, о участь в фестинї „Tow. szk. lud.", відбувшім ся в Теребовли 17. червня с. р., а відтак вечером в танцях польского „Сокола". В оборонї правди звістку тую узнаємо яко неправдиву і констатуємо, що дня 17. червня с. р. від год. 5. по полудни до півночи були ми в гостях у п. Лаврівских в Янові з причини сьвята родинного, котре пп. Лаврівскі з цїлою родиною в кружку найблизших знакомих сьвяткували і після кардинального правила фізичного не могли рівночасно брати удїлу анї в згаданім фестинї анї в танцях „Сокола". Задля того зазив до „бойкотованя" в товариским житю таких одиниць" неумістний і повинен радше звернути ся против автора дописи, що поважив ся ложною клеветою нанести тяжку обиду Вп. п. Лаврівским. — *Алексій Сальвіцкий*, радник суду; *Ігнатій Гошовский*, ад'юнкт суду; *Апольонїй Чемеринъский*, парох в Будзанові.

— **При доповняючих виборах** до повітової ради в Борщеві вибрані з курії сїльских громад: д-р М. Дорундяк, адвокат з Борщева і Гр. Фещук, господар; з міскої курії: Ян Постепский, нотар, а з курії більших посїлостий: гр. М. Баворовский з Єрмаківки.

— **Ще в справі бережаньского ювилею.** В 126. ч. „Дїла" покликав ся д. Рудницкий також на мене. На се кажу ось що: 1) На засїданях комітету я не бував, бо мене і инших кооптованих не запрошувано. Посьвідчить се катехит о. д-р Гонорскі. 2) Крім короткого повідомленя до часописей, на котре дав я підпис, не читаючи (бо вже не може було читати), в сам день кооптованя, підписав я листовні запросини до місцевих руских товариств, і то на окрему просьбу голови

ЖЕРТВИ

НА БУДОВУ РУСКОГО-НАРОДНОГО ТЕАТРУ у ЛЬВОВІ

зложені в червни 1906 року.

На книжочку вкладк. ч. 800 Краєвого Союза кредитового у Львові прислали слїдуючі Добродії і Добродійки в коронах:

Паньківский Кость директор Союза решту з деклярованих 1000 корон 150, Шухевич Володимир професор шкіл реальних у Львові за червень 10, Сосновска Софія і Сушкевичева Северина за червень по 2, Чеховіч Іван нотар в Миколаєві за червень і липень 20, Застирец Йосиф емерет. офіциял намістництва у Львові за червень 10, Федорович А. з Краківця 6, Галицкий Володимир з Багна 1, о. Олесницкий Іван з Переволоки 14.04, Конровский Антін секретар судов. в Солотвині за II. піврік 20, Молодіж польских гімназий і реальних шкіл у Львові збірку з вечерка Шевченка 41·64, Кошулиньский Іван емерет у Львові 2 Сїнгалевич Валерия з Романова 2 і збірку в домі о. Барткова в Седлисках 8, Шехович надрядник судов. у Львові за червинь 5, Потелицкий Васись контрольор почт у Львові за червень 8, о. Кучиньский Йосиф з Парища за май 3, Д-р Охримович Володимир адвокат краєвий в Заліщиках 20, о. Барановский Володимир з Хриплина за I. піврік 12, о. Яремкевич Василь 4, від Ольги Яремкевич учительки 2 і від парохиян в Волчім 10, Воробець Наталія з Кулачковець 1·04, Березовский Матей з Явожна за червень 10, З пушки в домі о. Мороза Григория в Боринї 10·20, Будзиновский Леонард урядник почт у Львові за час від 1 цьвітня по конець червня 3, Скобельский Атанас радник судовий в Золочеві за червень 14, Мицко Григорій з Оріховець 0·50, Лаврів Кирило у Львові за II. піврік 5, о. Сабат з Соснова збірку з зимових вечерів 5·4, о. Темницкий Олександер за черень 15. — Комітет в Тернополи за май 92·50 а іменно: Д-р Голубович Із. 6, Гриневецкий, о. Лопатиньский, Мидловский, Партицкий і Сосновский по 5; Д-р Вітошиньский, Д-р Грабовский, Миколаєвич і Юськевич по 4; Кравичева 3; Вітошиньска, Геців, Д-р Зарицкий, Лопатиньска, Мандичевский, Миколаєвичева, о. Патрило, Сатурский, Стахевичева, Топольницкий, Генрик, Цурковский, Цурковска, Чубатий Пантелеймон, Яновіч, Брикович і Вишиньский по 2; Бойцул, Дроздовский, о. Конрад, Матусів, Мороз І., Навроцка, Онуферко Гр., Солтис, Солтисова, Шраєрова, Юськевичева, Юськевичівна по 1; Д-р Борис, Мороз і Поховска Юл. по 0·50, кромі того прислав Комітет тернопільский 200 без виказу. — О. Утриско Володимир з Скваряви збірку 61·80 а іменно: о. Гумецкий з Любелї 6, о. Лах Дмитро з Кунина і о. Виханьский з Смерекова по 12, о. Подолиньский з Деревні 10, о. Саноцкий з Мачошина і о. Утриско з Скваряви по 4, о. Долошицкий з Добрусина, о. Сороковский з Крехова, о. Породко з Глинька і о. Яремкевич з Крехова по 2; о. Радецкий з Мервич, о. Кокотайло з Турийки, о. Алексевич з Батятич, о. Баназ з Желдця і о. Саламон з Пня по 1; а о. Грушкевич з Боянця 0·80. — Комітет в Жовкві за май 22·60 уміщені на книж. вкл. ч. 78 Народного Дому в Жовкві: ОО. Василияни, Б. Литинский по 3, Данилович Н., Будний, Фецяк, Пеленьский по 2; Малиновский К., Туркевич, Малиновский Іван, Целевич і Рутковский (за марець) по 1; Гаргіль, Козак, Сачиньский і Журковский по 0·50; Михалишин і Мостовець по 0·40; Дутковский і Лущик по 0·30; Чистогорский 0·20. — Комітет в Самборі за червень 73·00 а іменно: Маланій Павло 0·10; Блозецкий Григорій, Горняткевич Іван, с. Юзьвик Михайло по 0·20; Бауметерова Альбина, Гродзіцка Ольга, Комаповский Михайло, Сілецкий Франц, Труш Евген і Филипчак Іван по 0·40; Канко Павло, Мацюрак Іван, Німцева Олена, Ремеза Лука, Сілецкий Іван, Юркевич Анолїнарій, Юркевич Сидорій по 0·50; Біленький Теодор, Будзиновский Здїслав, Д-р Ковшецкий Михайло по 0·60; Д-р Бохеньский Стефан, Бохеньск Стефанія, Дзекцяр Василь, Духович Александер, Келяновский Василь, Кобилецкий Михайло, Колесса Фізірет, Конистяньский Іполит, Лашкевич Емілїян, Мартинець Михайло, Німців Володимир, о. Ортиньский Михайло і Туркевич Іван по 1; Саварин Маріян 1·01; Добриньский Альойзій, Д-р Стахура Данило, Туркавский Йосиф, Голойда Андрій, (за май і червень), Северин Николай (за червень і липень) по 2; Огоновский Іван 4; Кульчицкий Йосиф і Яновский Амброзій по 5; Федорович Володимир від січня по конець червня 1906 р. 30. — Комітет в Золочеві за цьвітень і май 37 а іменно: о. Громницкий Евген 7, пані Фединьска і радник Савчиньский по 5; Д-р Дрогомиренкий 10; пані Езерска і Чачковский по 4. — Комітет в Стрию за червень 66·10 а іменно: Баранецкий Стефан, Бобикевичева Иосифа, Вітковицка Іванна, Герасимів Антін, Д-р Кмита Юліян, Лев Володимир, Левандовский Микола, Мійска Сидонія, о. Петрушевич Константин, Решетило Теодор, о. Сельский Володислав, Тишиньска Ольга, Устиянович Володимир і Мария, о. Федусевич Юліян по 2; Геців Василь, Киселевский Ярослав, Доманик Іларіон, Левицка Іванна, Левицкий Йосиф, Лукашевич Єронім, Свіжиньска Володимира, Федусевичева Павлина, Яцкевич Тома, Колодницкий Омелян, Ревакович Мария по 1; Д-р Навроцкий Іван 5; Олесницкий Юлій, Поліньский Юліян по 4; Ревакович Іван 3; о. Качмарский Евстахій з Славска 6; Говикевич Альфред 1·50; Кмита Стефан, Козло Іван, Коронець Василь, Красіцка Евгенія, Кучика Йосиф і Мушкевичева Феліція по 0·50; Мойскова Мария 0·60.

Комітет міста Львова збрав 593 кор. 91 сот. Именно зложили урядники намісництва і ради шкільної кр.: Пізар Владислав і Гофрик Іван по 5, Матіев Іван 4, Гавришкевич Сильвестер 3, Барвіньский Александер і Пежаньский Григорий по 2, Іваницкий Григорий, Дзерович Виктор, Ковачкевич Михайло, Глодзіньский Антін і Ярема Юліян по 1, Бандрівский 0·50, Андрухович, Кашубский, Хромовский і Спачиньский по 0·40. — З ц. к. судів: Заячківский Тит і Стефанович Лев по 5, Кмицикевич Александер 4, Сельский Юліян, Мацілиньский Николай, др. Вергановский Володимир, Ілиницкий Ярослав і Іжицкий Іван по 2, Яминьский Роман, Козакевич Михайло, Макаревич Леопольд, Денис Михайло, Теодорович Петро, Гулик Андрій, Герасимович Вячеслав, Савчак Ярослав, Кульчицкий Володимир і Бригідер Василь по 1, Лешків 0.70, Козак 0·50, Терлецкий і Мельник по 0·40, Залеский, Куциняк і Митко по 0·20. — З ц. к. скарбових урядів: Кульчицкий Симеон 8, Гриців Николай 6, Заячківский Атаназий 4, Нестерович Теофіль і Булик Богдан по 3, Русин Михайло, Демяновский Омелян, Маркевич Іван, Гофрик Володимир, Кульчицкий Николай і Кордюк Стефан по 2, Менціньский Іван, др. Матвіяс Йосиф, Гирус Іван, Купчиньский Тадей, Барусевич Теофиль, Кочоровский Іван, Барилюк Михайло, Савицкий Теодор, Мацьків Андрій, Яцик Виктор, Давидович Александер, Менціньский Атаназий, Ковбляньский Володимир, Витошиньский Роман, Пернаровский Евген, Федорович Винкентий, Кордасевич Омелян, Зацерковний Григорий, Левицкий Ярослав, Поколиньский Ярослав, Саевич Симеон, Левицкий Тадей і Турчманович Палядий по 1, Блонарович 0·60, Вержбіньский, Мокрицкий, Ісасєчко, Біліньве ий И. і Михаліčко по 0·50, Мрилоцкий 0·40, Мединьский, Яценьків і Кузьма по 0·20. З осібної складки в ц. к. фінанс. дирекції: Валецкий Кирило 2, Михальчук Денис, Жеребецкий Александер, Рубинович Стефан, Климкович Кость, Вишиньский Юліян, Коцко Мариян, Врубель Ян, М. Вільгельміла і Кельбаса Ян по 1, Шпитко, Гурецкий і Фогельзінгер по 0·40, Місіонґевич, Веберфельд, Мрочек і Бісуб по 0·20. — З ц. к. державних желїзниць: Ганінчак Осип 16, Сенишин Іван 4, Крупка Володимир і Карачевский Юліян по 3, Лукашевский Антін, Лопатиньский Володимир, Касараба Антін і Парфанович Микола по 2, Украіньский Іван, Федорович Іван, Ганкевич Осип, Гавришко Евген, Поташник Петро, Ромавишин Іван, Вінцковский Ярослав, Терлецкий Іван, Мойсеович Михайло, Артемовский Іван і Вудкевич Андрій по 1, Сопотницкий 0·55, Геринович 0·50, Комарницкий і Марущишин по 0·40, Кмет і Коваль В. по 0·30. — З ц. к. домен: Лельо Володислав, Мельник Николай, Глібовицкий Єроним і Левицкий Омелян по 2, Тураньский Зигфрид, Левицкий Мирослав, Михалишин Станислав, Тихевский Казимир, Маєр Володимир, і Мелень Павло по 1, Юркевич і Костюк по 0·40, Шкільник 0·30, Самосій і Кузьмяк по 0·20. — З ц. к. почт: Песцьоровский Петро 10, Костишин Антін, Вербаний Іван і Залуский Евген по 4, Кукура Іван, Максимович Александер і Алексевич Василь по 2, Гучковский Володимир, Хрущевский Володислав, Левків Теодор, Паньків Станіслав, Строковь Антін, Сінгалевич Александер, Лонкевич Антін, Кульчицкий Іван, Старецкий Володимир, Федусевич Роман, Диковский Онуфрій, Гнатишак Володимир, Яновіч Іван (ст.), Кордуба Никола, Козиньский Киприян, Алексевич Олена і Семенюк Никола по 1, Шевцкий 0·60, Гнатик, Петрушевич, Сало, Біліньский, Бачиньский, Войновский і Наар по 0·50, Мойсеович, Головацкий, Гриневецкий і Баронч по 0·40 Мехович 0·30, Височаньский 0·20. — З університету і техніки: Заложецкий Роман і др. Колеса Александер по 10, др. Студиньский Кирило 2, др. Барвіньский Евген 1. — З клиру: оо. др. Ермі Кароль 5, Малицкий Александер 4, Боцян Иосиф 2, Давидович Іван, Бобрович Лука, Лиско Василь і Редкевич Амвросій по 1. — З руской гімназиї: Громницкий Ісидор і Огоновский Ілярий по 5, Огоновский Петро 3, Витошиньский Ярослав, о. Кархут Спиридон, Левицкий Юліян, др. Макарушка Остап, др. Пачовский Михайло, о. Рудович Іван і Сальо Людвик по 2, Адріянович Володимир, Андрохович Амвросій, др. Врик Іван, Гаваньский

гавецкий Николай, о. Лужницкий Леонид, Мартинюк Гри-
Павляк Александер, Павлюх Гнат, Федїв Стефан, Цеглинь-
ман і Чайківский Осип по 1, Наливайко 0·50, Боберский
З других середних шкіл: о. Стефанович Александер 10, о.
ский Теодозій 5, др. Юрик Стефан 4, др. Лучаківский
Алїськевич Андрій, Рудницкий Стефан і Бачиньска Ольга
р. Левицкий Володимир, о. Копитчак, Богдан др. Кринякевич
Літиньска Варвара і Скоробогатий Стефан по 1. — Лїкарі: др.
ньский Володимир 3, др. Гукевич Василь 2, др. Чачковский
і др. Вахнянин Мирон по 1, др. Фіялковский 0·50. — Адво
і нотарі: Рожаньский Богдан 3, др. Літиньский Іван з Галича
ачківский Роман по 2, Селецкий Адам, др. Шведицкий Василь,
др. Заяц Теодосий і др. Левицкий Омелян по 1. — З видїлу і бан-
ку краєвого: Король Василь 4, Яблоновский Юрий, Чапельский
Ілярий і др. Савчак Юлїян по 2, Равлюк Василь, Рожейовский,
Ходоровский Казимир і Марунчак Павло по 1, Пелехатий 0·50,
Блоньский 0·20. — З магістрату: Баньковский Спиридон 10, Н. Н.
2. — З військ. кругів: Шашкевич Теодор 10. — З ц. к. прокураторії
скарбу: Давидовский Петро 2, Кобильовский 0·50, Чорний 0·20. —
З ц. к. поліції: Данчевский Григорий і Смулка Адам по 1, Пеле-
щук 0·30. — З ц. к. староства: Макаревич Н. 1. — Емерити: р.
Ковальский Лев 6, Гомик Йосиф 4, р. др. Кулачковский Денис 3,
р. Струміньский Іван, Вахнянин Іван, Семенюк Григорий і др. Ве-
личко Григорий по 2, р. Чачковский Іван, Ковбляньский Сезомен,
др. Людкевич Данилл, Гемба Іван і Головацкий Василь по 1, Вуд-
кевич М. 0·50. — Руські пані: Спожарска Людмила і Бічаєва Анна
по 10, Кучабиньска Павлина 4, Старжиньска Мария 2, Бухельт
Александра, Тороньска Емилія, Баревичева Леопольдина, Пачовска
Иосифа, Стефановичева Мария і Літнєрова Катерина по 1, Ільниц
ка Мария 0.80, Мрок С. 0·50. — Публіцисти: Кахнїкевич Кирило
2, Мончаловский Осип, Пелех Іван і Авдиковский Орест по 1. —
Купці і промисловці: Гресюк Василь 12, Дуликевич Михайло 3,
Хойнацкий Антін 2·50, Пацак Онуфрий і Кобільник Андрій по 2.
Щерба Володимир 1·20, Баляс Михайло, Кришталович Андрій,
Кришталович Густав, Верхрацкий Юліян, Чорній Іван, Качмарик
Іван, Булат Юліян і Бойків Анна по 1, Филипович Мария 0·80,
Олїярник 0·50, Хлібкевич, Федорович і Іванїшин по 0·40, Корецкий
і Будзїньский В. по 0·20, Кушнїр 0·10. З фабрики Левиньского:
інж. Левиньский 5, Лушпіньский 2, Качор Андрій 1, Лукіянович і
Білоскурский по 0·40. — З фінанс. і торговельних інституцій:
З „Дністра“: Іванець Михайло і Воляньский Клим по 2, Левицкий
Юстин 1·25, Алексевич Іван, Величковский Е., Дністряньский І.,
Івасик Евген, Лотоцкий Стефан, Павлюк Яків, Паньків Лазар, Руг-
ковский Зенон і Федор Андрій по 1, Новицкий 0·60, Котович, Ку-
чика, Кушнїренко М., Максимович і Сінгалевич по 0·50, Волошин
0·43, Дудар 0·40, Н. 32, Заяць і Н. по 30, Бандель, Бучма, Бінь-
ковский, Кучма, Мечник, Нижанковский, Пньовский, Рогошевский
і Фарина по 0·20, Шикуна 0·16, Клосівский, Саницкий і Хомин по
0·10. З. „Слявії“: Павелчак Микола 3, Підгородецкий Щасний 1·50,
Назар Володимир і Врублевский Казимир по 1. З австро-угорск.
банку: Сероїчковский Александер 1, Слюсарчук 0·50. З галицкої
щадниці: Кокуревич Іван 1. З „Народної Торговлі“: Ничай Апо-
лон 1, Петрушевич 0·50, Цар 0·40, Скринка 0·20. З „Труду“:
Огороднїк і Винницкий по 0·20. — З руских товариств: З тов. ім. Шев-
ченка: Беднарский Кароль і Вояьник Іван по 2, Дерналь Август 1.
З „Ставропигії“: Гумецкий 2, Шкірпан Роман 1, Н. 0·60 Рефцьо
0·30. З „Просьвіти“ Скородиньский Андрій 1. — З людових і ви-
дїлових шкіл: Гамота Іван, Герусїньский Спиридон і Мартинюк
Теодор по 1, Сабатівна 0·40. — З ріжних станів; Герасимович
Дионизий, 4 Кавецкий Іван і Анна 2, Глух Дмитро 1, Чабяра, За-
стирець Р., Ігнатівна, Шостак, Клїщ, Шевчук і Горний по 0·50
Стецик і Нидза по 0·40, Гулич, Нидзівна і Гавриш по 0·20, Хо-
мин 0·10.

(Прим. В першім накладі виказу жертв за місяць май с. р. зістали пропущені жертводавці: др. Сушкевич Петро зі 100 кор. і др. Коичркевич Михайло з 20 кор.).

Разом вплинуло в червни: 1.551·43. Загальна сума виносить: 181·264 96.

Накладом Редакциї „Дїла“. З друкарнї Народової (Манецкіх) у Львові.

комітету. 3) Аж від д. Рудницкого довідав ся я, що мені і деяким иншим членам комітету роблено поіменно на засіданях закиди, що ми постійно не приходили на ті засіданя. Запитаний о. д-р Гонорскі заявив мені, що таких замітів ніколи на засіданю комітету не чув, бо був би мене оправдав. Можливе однак, що се стало ся підчас єго неприсутности. 4) Справу неоправданих замітів взяв я собі тим більше до серця, що один з кооптованих, говорячи також в імени ще другого комітетового, робив мені закиди, що я яко секретар комітету пустив ювилейну відозву комітету, нужденну під зглядом річевим, язиковим і правописним. Я оправдав ся тим, що згадану відозву перший раз бачу. Видно з сего, що було більше людий таких, котрі о ході роботи в комітеті нїчогісінько не знали. 5) Д-р Рудницкий підносив прилюдно на осінних зборах в Боянї в справі ювилею, що при студіованю старих катальогів пересьвідчив ся, як много Русинів ходило тут давнїйше до гімназиї. Я могу користати з катальогів лише за окремим дозволом, а д. Рудницкий має там доступ вже від двох лїт. Що д. Рудницкий мав достарчити адреси бувших учеників Русинів, се він, нехотячи, таки сам признає. З якої-ж раціи він би мені вручував адреси чи списи, коли я яко секретар ювилейного комітету нїколи на засїданю не був? Д. Рудницкий промахнув ся, говорячи о тім. Він доручив мені ще в грудни відрізки загально доступних звітів, де є списи учеників без огляду на націю або обряд, і не яко секретареви комітету ювилейного, але бурсацкого. Відрізки ті звернув я єму разом з 500 штук відозв бурсацких ще в сїчни, бо не міг я з них користати. Я мав яко бурсацкий комітетовий тілько Русинам розіслати відозви, а адрес я не мав і не міг мати, — хаба д. Рудницкий. Секретарем ювилейного комітету зістав я аж в марті чи цьвітни. 6) Правдою є, що д. Рудницкий зобовязав ся розіслати опісля відозви бурсацкі в одній коверті разом з ювилейними. А мотивував тим, що така розсилка не буде нїчого коштувати. Инакше не міг би я накинути чоловікови старшому роботу. 7) Ще з червня с. р. питав ся я на ринку д. Рудницкого, чи вислані відозви, бо инакше просити му єго о адреси. Д. Рудницкий заявив, що вже вислав бурсацкі відозви разом з ювилейними. Тимчасом на довірочних зборах дня 7. червня бувші ученики бережаньскі сказали, що таких відозв не дістали. Сьвідками хочби такі поважні і знані люди, як О. Цегельский зі Струсова і о. декан Городецкий. Чую жаль, що люди покликують ся на мене як на сьвідка. Урядове становище не позваляє богато говорити. А я мусїв відповісти, бо не хочу бути параваном. Та відповів я лиш про себе. — *Гринько Бобяк, учитель гімназияльний.*

— **Посьвячене каменя угольного під будову „Руского Народного Дому“ в Калуши** *відбуло ся дня 7. с. м. Чину посьвячення* довершив перебуваючий власне в Калуши на візитациї митрополит Шептицкий в асистенциї 20 сьвящеників. Від виділу товариства промовив о. Корнило Дудикевич, парох з Кропивника, а відтак сердечними словами сам архиєрей. Народу зібрало ся велике число. Почесну сторожу творили „Соколи“ з Калуша і „Сїчовики“ з Хотїня. При тім належить зазначити невтомиму дїяльність і жертвенність голови товариства д-ра Івана Куровця, лїкаря в Калуши, котрий до тої будови причинив ся великою на наші відносини квотою 9000 корон. Честь єму за те!

— **Пожарне сокільство.** В першій половинї 1906. року заснувало ся рівно 50 пожарних філій львівского „Сокола“ по місточках і селах. *По день 1. с. м. було* разом всїх пожарних філій 292, з яких що найменше три четвертини розвиває ся зовсїм правильно. В низше наведенім списї подано по повітам число єствуючих філій, а в скобках зазначено, кілько філій основано в першій половинї сего року. Повіт: Львів має 33 пож. філій (2), *Стрий* 30 (2), *Рогатин* 22 (1), Гусятин 19 (2), по 14: Бібрка (6) і Товмач (2); Станиславів 13 (1); по 11: Золочів (3) і Камінка (2); Підгайці 10 (4); Чортків 9 (4); Бучач 8; по 8: Городок (2) і Залїщики (4); по 6: Дрогобич, Перемишляни (4) і Теребовля (1); по 5: Борщів (2), Долина, Жидачів (1), Рава руска (1) і *Тернопіль*; по 4: Бережани, Самбір і Сокаль (1); по 3: Жовква, Зборів (1), Калуш і Рудки; по 2: Збараж (1), Коломия (2), Перемишль і Скалат (1); по 1: Броди, Городенка (1), Ланьцут, Мостиска, Надвірна, Ст. Самбір, Сянік, Чесанів і Ярослав. Пожарні інструктори львівского „Сокола“ перевели 27 курсів пожарництва і впровадили в житє тількож нових філій. Люстраций було 2. Кошти курсів покривав переважно „Днїстер“, в якого інтересї лежить організованє пожарної оборони по містах і селах. Крім висше згаданих курсів і люстраций відбуло ся много курсів заходами гімнастичних філій „Сокола“ в Стрию, Станиславові і Бучачи, які розпоряжають кваліфікованими інструкторами пожарництва. Сокільскою організациєю займають ся також многі академики, виобразовані львівским „Соколом“ на пожарних інструкторів, що перебувають постійно на провінциї і сїй обставинї також належить завдячити скорий розвій нашого сокільства, котре за три лїта зросло до числа 18 гімнастичних і 294 пожарних філій. — *Пожарна комісия львівского „Сокола“.*

— **Просьвітна організация на Україні.** В Могилеві подільскім заснувала ся філія камінецкої „Просьвіти“. Філія буде автономна, але має держати ся статута камінецкої „Просьвіти“, мусить давати їй звіти із своєї дїяльности і посилати на загальні збори своїх делєгатів. Товариство „Просьвіта“ засновуєть ся також в Полтаві і окремо в Лубнях. Лубеньске товариство предложило губернаторови свій статут. Воно має завести в Лубнях безплатну народню бібліотеку і читальню, уладжувати відчити для народа, театральні вистави і всякі забави. Крім того товариство буде видавати книжки і відозви.

— **Перші українські підручники.** Як доносить „Гр. Думка“, в Київі виходять вже підручники, а то: „Граматка“, український буквар з малюнками для дїтий. Шкільний материял книжки зложено з народних українських і красних літературних творів. Малюнки взято з народного житя. Наука буде йти по американьскій методї, т. є. дїти спершу будуть познакомлюватись з мовою, а потім з буквами. Крім граматки друкують ся і незабаром вийдуть: 1) Читанка, перша книжка після граматки і 3) Веселка, укладу Андрія Молодченка. Частина доходу з тих книжок має пійти на школу імени Шевченка в Київі.

— **Судьба Спиридонівної.** Російскі часописи доносять, що Марию Спиридонівну, котра зранила смертельно губернатора Лужановского і була в страшний спосіб катована в слїдчій тюрмі, вислано з Москви зелїзницею до тяжких робіт на Сибір.

— **Зміни в науковій програмі.** Досьвід поучив, що грецкі шкільні вправи у висших гімназияльних клясах дуже часто не причиняють ся до виученя язика і впливають некорисно на лєктуру. Тому мінїстер просьвіти зарядив провізорично, шоби в VII. і VIII. кл. гімназияльній відпали вправи в переводах з викладного язика на грецкий язик а натомість, щоби заведено переводи з язика грецкого на викладний, по три в кождім півроцї. Крім того може учитель деякі години призначені в плянї науки на науки граматики обернути на лєктуру. З огляду на підношені жалї, що цїлого материялу з фізики і хемії у висшій гімназиї годї переробити, позволив мінїстер просьвіти провізорично, щоби на внесенє краєвих шкільних властий в порозуміню з учительским збором призначити на науку фізики в VII. кл. гімн. 4 години і з сего числа призначити дві години спеціяльно на хемію але під услівєм, що загальне число годин не винесе більше, як 26 в тижни.

— **Обманьство.** *Пишуть нам з Перемисчини:* Пять тижнів тому назад зайшов до села Поздяч якийсь волоцюга, що назвав себе М. Чижик, і приймав замовленя на якісь рускі образи зі Львова по цїні 6·80 К, впевняючи, що дохід з тих образів має піти на руску церкву а крім того 6 разів до року мала відправлятись служба божа за тих, котрі собі ті образи замовили. Богато селян дало ся намовити до замовлень і тепер дістали якісь польскі дивогляди з підписами „серце Єзуса“ і т. п., а здогадуємось, що дохід з них мусить йти певно на якісь „твєрдзе на сходніх кресах“ і т. п. Тому подаючи сей факт до публичної відомости, остерігаємо наших людий перед тим обманцем. — *Д. К.*

— **Огнї.** В Деревлянах каменецкого повіта знищив огонь дня 29. червня с. р. в ночи 21 селяньских загород. Огонь повстав з жидівскої хати. Погорільці були всї обезпечені, між ними 11 в „Днїстрі“. За послїдних 12 лїт се вже десятий з черги пожар в тім селї. — Пишуть нам: В неділю дня 8. с. м. вибух огонь в Кипячцї, тернопільского повіта, на обійстю о. пароха Студиньского і при сильнім вітрі загрозив сусїдним будинкам. На вид пожару приїхало з сусїдних сїл кілька сикавок, а поміж перши ими була сикавка з сусїдного села Дичкова, де саме при тамошнім „Соколї“ відбував ся курс пожарництва під проводом інструктора львівского „Сокола“ п. Гериновича. Скорому і зручному ратункови Соколів з Дичкова належить завдячити, що виратувано з горіючої хати всї річи та не допущено огню на стодолу і церкву.

— **З нинїшним ч. „Дїла“ розсилаємо** додаток: Жертви на будову руско-народного театру у Львові за м. червень.

Віча і збори:

Конститууючі заг. збори „Сокільского Базару“ будуть винї о 7. год. вечер в льокали „Сокола“ при ул. Конерника ч. 9.

Концерти і видовища:

Концерт бандуриста п. Хоткевича в Косові відбуде ся в пятницю 13. с. м. в сали „Народного Дому“. Початок о год. 7. вечером.

З товариств:

— **В „Академічній Громадї“** (ул. Вірменьска ч. 30) буде в суботу дня 14-го с. м. розмова про потребу й способи статистичних дослїдів. Заінавгурують: Вп. проф. Дністрянський (національна статистика), М. Лозинський (статистика страйків і зарібків), д-р Франко (аграрна статистика). — Початок о год. 6·30 вечером.

Урядові вісти:

— **Іспит зрілости** в станиславівскій гімназиї зложили отсї абітуриенти Русини: Вас. Бозовский (з відзн.), Яр. Бучиньский (з відзн.), Дм Іванків, Ів. Кореновский, Ром. Комаринъский, Ів. Лесевич, Вол. Мануляк, Вол. Мошкевич, Вас. Палїв, Вол. Переволодский, Т. Пискозуб, Ів. Проскурницкий, Ом. Ривюк (з відзн.), Атан. Тимків, Лев Цеховский, Юл. Яцикевич і Ів. Яцковский. — В женьскім учительскім семинари в Перемишли зложили іспит зрілости кандидатки Русинки: Мария Альс (з відзн.), Павлина Боцюрко, Леонтина Білевич (з відзн.), Ольга Біленька, Мария Вільчиньска (з відзн.), Александра Жарска (з відзн.), Олена Клиш (з відзн.), Юлія Косак, Теодозия Котис (з відзн.), Ольга Кравчишин (з відзн.), Вікторія Полянцак, Мария Ісидора Сінкевич (з відзн.), Мария Шемеляк, Анда Шипайло, Ольга Шопа (з відзн.) і Мария Яворска, — Іспит зрілости в учительскій семинарії в Сокали зложили кандидати Русини: Бурбела Юлиян, Гуменюк Григорий, Ярмолюк Василь, Кичун Андрій, Клей Михайло, Куцїль Ярослав, Кудрич Михайло, Миколаевич Іван, Панїчук Гавр., Процюк Олекс., Шпур Арс, і Вовк Андрій.

— **Іменованя.** Мінїстер внутрішних справ іменував секретарів намісництва старостами: Володимира Бенцковского і Брон. Черного; повітових комісарів секретарями намісництва: Якова Кульчицкого, Імануїла Бохенек ого, Казимира Погорецкого і Алекс. де Львова, пов. комісарів старшими пов. комісарями Виктора Маковецкого і Став. Тишковского.

Іспит зрілости в рускій гімназиї в Тернополи відбув ся під проводом краєвого інспектора д-ра Фр. Майхровича в днях від 2—6. липня с. р. До *іспиту приступило 25 учеників публичних і 3 екстернистів.* Іспит зложили: Бородієвич Володимир, Ванюк Евген, Возняк Тома, Вонс Стефан, Гриневецкий Володимир, Дудар Антін, Дудрович Юрій (з відзн.), Завиз Яків, Іванчук Семен, Красновера Северин, Кривоватка Яким, Кузик Михайло, Мозько Ярослав, Сатурский Володимир, Сприс Демідерій, Цурковский Богдан (з відзн.), Чикера Іван і Чабак Богдан (екстерн.). Сімом ученикам публичним позволено поправити один предмет по вакаціях а одного ученика публичного і двох екстернистів репробовано на рік.

Іспит зрілости в гімназиї в Бережанах по відбув ся в днях від 22. червня до 5. липня с. р. під проводом рад. Ів. Левицкого зложили отсї абітуриенти Русини: Граб Вол., Яворский Каз. (з відзн.), Довговеч Ол., Станичний Богд., Тилявский Ант., Захарків Ол., Герасим Мих. (з відзн.), Іжак Мик., Кововский Франц., Задревич Волод., Навроцкий Стеф., Орун Захар., Семанишин Петро, Теленчук Денис, Вертун Микола, Заринський Стефан (з відзн.), Застирец Вол. (з відзн.).

— **З львівского університету.** На катедрі всеобщої історії по причині уступленя проф. Вейнгольдового представив філозофічний відділ львівского університету кандидатуру проф. Симсона Ашкеназия. Кандидатура д-ра Кучери і д-ра Дроби на катедру гінекології міністерство просьвіти відкинуло лїкарскому відділови, висказуючи бажанє, щоби подано кандидатури фахових гінекологістів. У відповіди на се лїкарскій відділ ухвалив предложити знова кандидатури д-ра Кучери і д-ра Дроби. Деканом теольогічного виділу на 1906/7 р. став проф. д-р Альойзий Юган, правничого виділу проф. д-р Ернест Тіль, лїкарского виділу проф. д-р Володисл. Шимонович, фільозофічного виділу проф. д-р Мар. Смолюховский. Членами академічного сенату стали кс. проф. Матій Сенятинский з теольогічного виділу, проф. д-р Ал. Долинский з правничого виділу, проф. д-р Генр. Кашя з лїкарского виділу і проф. д-р Ігн. Закшевский з фільозофічного виділу.

— **Ц. к. дирекция зелїзниць державних.** По сля оповіщення замішеного в Газеті львівській розписує ц. к. дирекция зелїзниць державних у Львові оферту на виставленє двох будинків, а то будинку на палацю і купелї для робітників варстатових і будинку адміністрацийного для заряду варстатового на двірци у Львові. Кошта обох будинків обчислено на К 73.058. — Оферти приймає ц. к. дирекция зелїзниць державних найдальше до год. 12-ої в полудне дня 20. липня 1906. — Постанови що-до вконченя оферт і плани будови можна переглядати в ц. к. дирекциї, відділ консерваций і будови, III. поверх.

Дирекция зелїзниць державних у Львові розписала оферти на доставу зелїза, блахи, стали сруженової, рїжних виробів з зелїза для варстатів, шприхів до значення порогів, лопат рїжного рода і приладів до консерваций зелїзниць. — Ближші услівя і формулярі оферт можна одержати в ц. к. дирекциї. — Речинець до вконченя оферт кінчить ся 20. липня с. р.

Померли:

— **О. Володимир Голїнатий,** парох в Шельпаках, Збараского деканату, відзначений крилошаньскою одежию, повітовий орґанїзатор Збаращини з рамени національно-демократичного стронництва, упокоїв ся дня 3. н. ст. липня с. р. в 54. роцї житя а 29. сьвященьства по довгій і тяжкій недузї. В. й. п.! — Похорон відбув ся дня 5. липня.

— **Богдан Тарас,** син Петра і Ольги з Решетиловичів Дучиміньских, упокоїв ся 5 с. м. В. є. п.

Конкурси Бурс.

Комітет інституту св. Ольги у Львові, удержуваного руским товариством педагогічним при улици Сокола ч. 1 і веденого п. Анною Косевичевою та п-ною С. Олеськівною, розписує отсим конкурс на принятє до інституту 50 учениць *зі шкіл народних*, виділових або учит. семинарів. Місячна оплата 36 К, а у виїмкових случаях 30 К. Крім того оплачує ся одноразово з гори 10 К за з'ужитє меблїв і кореспонденцию, 10 К за уживанє фортепяну, і місячно 1 К за пранє. Родичі дотеперішних учениць інституту внесуть свої зголошеня без нїяких прилог, родичі нових учениць залучать їх шкільне сьвідоцтво, а при домаганю низшої оплати також сьвідоцтво убожества, виставлене парохіяльним урядом. Зголошеня треба внести до 20 липня на руки о. Александра Стефановича, проф. женьского учит. семинара, а то до 15 липня Львів (ул. Чарнецкого 26), а пізнїйше до міста Кути.

Монастир СС. Василиянок у Львові прийме ученицї до свого інституту при ул. Зибликевича ч. 24. Інститутки отримують помішенє, харч, сьвітло, пранє, услугу, домашну наукову поміч і як найстараннїйшу опіку і догляд. Услівб принятя: місячна оплата 11 кор. (для учениць приватної руской гімназиї в міру дійсної потреби й обставин можлива і відповідна знижка), одноразова оплата за уживанє інвентаря 6 кор.; за науку гри на фортепяни 10 кор. місячно. Всяких близших пояснень удїлять Настоятельство монастиря устно або письменно. Зголошуватись треба до Настоятельства найдальше до 20. н. ст. серпня. До зголошень треба долучити: 1) сьвідоцтво хрещеня, 2) послїдне сьвідоцтво шкільне і 3) сьвідоцтво щеплення вісни.

Українско-руска Бурса в Бродах приймає 20 учеників гімназияльних а школи народної за оплатою місячною по 16 К а вищою по низшою оплатою. Подяни з дозволеними сьвідоцтвом убожества, сьвідоцтвом шкільним (бувши питомці зайвони від сего) за сьвідченєм батька або опікуна, зобовязуючи ся до оплати місячної що місяця з гори кореспонденциною на п. Іванчиф. мають внести до 20 н. ст. липня на руки (голови того, о. катехита Глібовицкого в Броді.

Спеціяліст до шкірних і венеричних недуг

Д-р Папе

мешкає тепер при ул. Академика (бічна Панеки) ч. 3, I. пов. 49—[illegible]

Пошукую приміщення на терени одного з менших *при* радинь в дале шого лїтературним, найрадше учительскім, пов. Долинянского, в місцевости положеній белиссередно над Прутом. Вимоги скромні. Зголошеня надсилать на адресу „Літник“ до Адміністрациї „Дїла“. 77 3—3

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до переховання цінні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на наїр заграничних інституций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВНОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касеховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджена.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділї. 874

Припоручаємо

КОНВЕРЗИЮ

4½% пожички м. Львова

на вільні від податку

4% облїгаций пожички м. Львова

на услівях, оголошених в розписї конверзийнім, котрий переносимо на банкнот.

Сокаль і Лїлїєн

банковий дім і контора виміни.

Крайцарове виданнє

ІМЕНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Ч. 3—7.

„ВЕСЕЛКА“

ілюстрований народний календар

на рік 1907.

Ціна 30 сотиків.

ЧЕРНИВЦІ 1906 656

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрациям, малярню і торговлям вин **МАРКА ПОМЕРАНЦА.** Кухня у власній управі, печеться як всюди. В льокалї всї рускі дневники. З поважанєм

576 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Син

Артикли і Механїка у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на памятницкім площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 13, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пїшні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі **окуляри, цвінери, люпи і всякі инші** прибори оптичні, Всякими направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 6195

Ученик VII. кл. гімн. глядає деклї на час ферий. Лискаві зголошеня на адресу: Poste restante M. I. 87—96 п. п. Вільшавиця коло Золочева. 704 1—2

Старшої особи до недзору господарства потребує маєтний ставрий сьвященик. Зголошеня приймає Адміністрация „Дїла“ 703 1—3

Лекцию на час ферий приймє ученик VIII кл. рускої гімн. у Львові. — Зголошеня: Адміністрация „Дїла“. 719 1—3

Ученик VIII. класи гімназ. математик глядає деклї на сели. Зголошеня під Ученик VIII. poste restante Перемишль 709 1—3

Слухач III. року фільософії приїзде на час вілих ферий до свого на сели. Вимоги дуже малі. Лискані зголошеня до 20 липня під адресою: Адам Миколаевич, Львів, Университет. 705 1—2

Іван Стернюк в Залїщиках висилає вибрані МОРЕЛЇ в кошиках 6 кільо. по 3 К 80 с. оплачено. 697 3—10

Потреба сейчас до заряду дому женьшини загадкової (бо суть дїти сиротою). Зголошеня під адресою: Приходство Ожомля коло Судової Вишні. 673 3—4

Славні новісінї залїщинні **морелї** висилає в 5-кілевих кошиках по 4 К оплатно за попереднїм 10 кільо. 48 К на стациї Залїщики; **ренґлоти** 5 К, **грушки** або **яблока** 3 К 50 ст. **А. КУСЬБРАВХ.** Залїщики. 650 5—10

Ученик VII. кл. пошукує деклї на час ферий. Адрес: Львів, ул. Сжарбівска ч. 23, п. Ковальский

Славні залїщицкі морелї в 5-кілевих кошиках з власного города по 4 К, другий рід по 3·50 К висилає на пїяковите вдоволене замовляючих за післяплатою і оплатно.

694 3—6 **МАЙМАН, Залїщики.**

Українська Накладня

Львів, ул. Вроновска 8

висилає даром свій музичний катальоґ. 647 6—20

Славновзвісні залїщицкі **морелї** висилає в 5-кілевих кошиках оплатно по 4 К за післяплатою; 100 клґ. за 48 К loco стация залїщики; **ренґльоти** 4 К, **грушки** або **яблока** 3 К 50 сот. — І. НАТАНЗОН, Залїщики.

685 5—10

ФОРТЕПЯНИ

короткі, переграні продаю від 150 зр. до 250 зр. Також продаю **ПЯНІНА** по дуже приступних цінах. Приймаю в заміну всякі фортепяни і пяніна а також випозичаю. Поручаючись ласкавій П. Т. Публиці, остаю з глубоким поважанем

ИОСИФ ГАНАК

660 у Львові, ул. Личаківска ч. 4.

Поїзди всякого рода, нові і переїжджені, поручаю у великім виборі, приймаю до заміни, в комісе на продаж або купую за готівку. Дрібна продаж всяких повозових додатків. Також приймаю замовленя до вінчань на елеґантні повози з білими кіньми, що походять з цїсарскої стаднини, по найприступнїйшій цїні.

М. НАС

Львів, ул. Шпитальна ч. 28.

72 1—3

Важне для літників!

В Дорі оконищі гарній, гористій, куди пливе Прут, суть до винайму в давній віллї Вп. Калиня комнати мешкальні. Вілля есть положена коло зелїзничого перестанку. На сезон закладає ся здорову домову кухню. Згодошеня устні і письменні до п. Калитчукової в Дорі. 484 10—10

За 2 зр. переробляє старі матераци (3 подушки) на зовсім як нові. Дрелїхи на покрите від 50 кр. за метер. Нові волосінні матераци, обложені ватою д-ра Бішофа против молїв від 15 зр., матераци з морскої трави від 6·50, обложені ватою д-ра Вішофа від 10 зр. Колдри від 3·50 зр. в кождій цїні. Поручає найдешевше спеціяльна робітня колдер і матераців

ИОСИФА ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника ч. 5.

486 30—30

НОВІСТЬ.

Вже вийшла III. Серия переписних листків

Букви

Серия містить в собі 30 карт. На кождій картцї одна буква о красках червоно-чорних і цьвітками синьо-жовтими. Берегом картки йде вишивка. Серия коштує 2·50 штука 10 с. Набувати можна в „Сокільскім Базарі“ у Львові, ул. Руска 1.

429 14—25

Осип Краснопольский

Робітня позолотнича

ул. Личаківска ч. 40 у Львові, виконує роботи церковні, сальонові, відновляє вівтарі, проповідальницї і т. д. дуже совістно і по найнизших цінах.

604 9—10

КОНКУРС.

Видїл тов. ім. сьв. Миколая в Перемишли розписує отсим конкурс на посаду господаря до ґімназияльного інституту. Господар одержить мешкане, харч, опал, сьвітло і платню після умови. Подяня вносити на руки предсїдателя тов-а Гр. Цеглиньского, директора рускої ґімназиї до 30 липня с. р. 706 1—3

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цінах.

КОСМОГРАФ

Електричний театр.

Повставова площа.

від 30. червня до 6. липня 1906 р.

Вільгельм Тель. Великі переговори в Англії.

Прогулька численної родини з перешкодами. — Подробиці в афішах. 618 4—?

До навоженя

збіжа, конюшини і инших ростин пастівних, окопових і стручкових, лук, пасовиск, ярин, хмелю, свочених і лїсних дерев поручає ся від більше як 25 лїт випробовану, походячу з ческих гут Томаса під ґарантією чисту

Достава під ґарантією.

жужлеву мучку Томаса

знак: „*листє кончучі*“.

Позір на охоронний знак, патомбу і означене змісту.

Достава під ґарантією.

Бюро продажі фосфатової мучки з ческих гут Томаса: ҐЕНЕРАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ

Йосиф Каррах у Львові

ул. Ягайломьсна ч. 22.

Цїники, брошурки і явленя даром. 603 5—6

Сьвято молодїжи!

Зближає ся час роздачи сьідоцтв. Кожда пильна дитина сподїє ся нагороди. І дїйсно дістане, бо многі Вп. Сьвященики, Учителї і Родичі купують в „Сокільскім Базарі“ образки сьвятих і платять по 60 с. 1 К, 3 К за сотку, а молитвенники по 30 с., 40 с., 60 і 1 К. і призначують се для пильних дїтий. Натомість старшим дїтям купують студенскі відзнаки, шапки зі синьо-жовтим денцем по 2·40 К і инші дарунки в нагороду за добрі поступи в науцї.

650 **Сокільский Базар у Львові, ул. Руска ч. I.** 6—6

ОПОВІЩЕНЄ.

Надзвичайні Загальні Збори „Повітового Товариства кредитового“, стоваришеня заревестр. з обмеженою порукою в Бібрцї відбудуть ся дня 26 липня н. ст. 1906 о годинї 2 по полудни в льокали „Рускої Бесїди“ (Дім Ґотлїба) з слїдуючим порядком денним: 1. Вибір членів Ради Надзираючої. 2. Зміна статута і 3. Внесеня.

Примітка: Після постанов статута право участи в Загальних Зборах мають тілько ті члени, котрі уплатили найменше оден удїл вповнї.. 3—3

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

О. М. Бобовник, голова. *Іван Бурбель*, секретар.

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, пострїл (ішіяс) і всякі нервоболї поручає ся усмиряюче натираня, від 6 лїт дуже розповсюднене, многими лїкарями ординоване і авторитетами признане

Linimentum Gaultheriae compositum

в правно зареєстрованою охоронною маркою

„NERWOL“

хеміка д-ра Юлія Францоса, аптикаря в Тернополи. Цїна фляшку 80 сот., 10 фляшонів 8 К, не числячи опакованя і оплатно. — Тисячі подяк можна переглянути. Двічи на день почтова висилка. Набути можна в кождій більшій аптицї, зглядно в аптицї хеміка д-ра Юлія Францоса в Тернополи. У Львові можна дістати в аптиках Deweche'a, Гая, Лазовского і д-ра Пінеса Поратиньского. 1039 5—48

Поручає ся дешево і совісне артистично ритовниче заведене

А. Зіґмана

у Львові, улиця Сикстуска ч. 14.

РОБІТНЯ

металевих і ґавчукових штамплїв.

Монограми, герби і всякі ґравури — вивіски ритовані і ляні, красовані бляхи для сторожий і товариств. — Поручає ся яко доставець розличних руских товариств і Урядів парохіяльних. 649 3—52

Жужлева мучка Томаса

Позір на охоронний знак.

Позір на охоронний знак.

є найуспішнїйшою на всякі озимі ростини, конюшини і сїножати.

Під ґарантією чисту, правдиву і успішну мучку доставляє

Ґенеральний репрезентант фабрики фосфатів Томаса

ЙОСИФ КАРРАХ

У ЛЬВОВІ.

Остерігає ся перед купном фальшованих і безвартісних жужлїв з наслїдуваним знаком. 688 2—17

Новий раціональний спосіб лїченя.
Свідоцтва реномованих лїкарів.
Нешкідливе без медицини.

Всїм недужим на нерви

горячо поручає ся брошуру в 26-ім накладї, **Романа Вайсмана:**

„Про нервові недуги і параліж. уникнене і лїченє“.

Дістати можна безплатно в книгарни

Franz Fischer, Fünfkirchen.

306 3—4

ПЕРША МОРАВСКА ФАБРИКА ВЕЖОВИХ ГОДИННИКІВ

ФР. МОРАВУС, Берно Grosser-Platz 6.

виробляє і доставляє

вежові годинники

до церков, замків, шкіл, фабрик, ратушів, віль, лише в солїднім виконаню і дуже дешево.

Контрольні годинники для стражників.

Цїники даром. 465 10—?

Найвисші відзначена за доставу знаменитих виробів.

Сьвітло церковне і столове

найлїпшої марки

охоронене запротоколованою маркою

+ М. Ц. Н. Т.

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

Сьвітло се висилає ся в двох родах по цїні 172 кор. і по 156 кор. за 100 клґ. Для церков 10% опусту. Цїни розуміють ся лише фабрика.

Передовсїм просимо уважати, щоби кожда сьвічка мала знак **+. М. Ц. Н. Т.,** бо лише таке сьвітло приторучає Народна Торговля. Сотки похвал і признань!!! 415 24—?

Шість і пів міліонів корон відшкодовання!

Будинки, движимости, збіже і пашу обезпечає від огневих ткід одиноке руске асекурацийне товариство

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові Ринок ч. 10.

Шкоди оцінює „Дністер“ з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодованя.

За 13 лїт виплатило 6,474.534 корон відшкодовань.

Обезпеченя приймають аґенції по всїх містах і більших селах; „Дністер“ дає аґенції письменним господарям, де ще не робять инші аґенти „Дністра“. Аґенти „Дністра“ зарекомендували вже *провізії 807.742 корон.* „Дністер“ удїляє громадам позички на 4% на закупно сикавок.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках Банк краєвий у Львові і в Червінцях, Галицка Каса ощадности, повітові каси ощадности і сиротиньскі каси при судах.

Чистий зиск річний звертає ся обезпеченим членам, за рік 1905 припадає кождому членови 5% премії до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краківскім Товаристві тілько через „Дністер“; провізію від таких обезпечень дає „Дністер“ *на рускі добродійні цїли.*

Фонди „Дністра“ виносять з кінцем року 1905 суму 1,372.538 корон. 34а 8—53

Стережіть ся оцих!

„Дністер“ приторучили Преосв. Епископ. Ординаріяти.

Поручайте лише „Дністер“ (Dniester)!

МАШИНИ ДО РОБЛЕНЯ ПАНЧОХ

„МЕТЕОР“

перше ческе промислове товариство для виробу трикотових і панчохових товарів

Рудольфа Пауера і Сп.

в Празї I, Melantrichgasse Nr. 4,

дає кождому тревалий побічний заробок закупленєм машин до роблени панчох „МЕТЕОР“.

Готовий товар приймається.

Наука основна. Інструктор до дому.

ДОМАГАЙТЕСЬ ПРОСПЕКТІВ. 695 3—?

(Застережене право власности!)

МЕДАЛЇ

відznаки для членів Брацтва церковного з кокардами або лентами

Бронзові штука по	48 сот.
Посрібляні	50 „
Алюмініові	45 „

замовляти можна лиш в торговлї знарядів церковних

Спожарского і Устеньского

у Львові ул. Руска ч. I.

При замовленю 50 штук висилка франко поодиноко не продає ся а лиш на приторучене предсїдателя Брацтва церковного. 586 10—20

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА п. Подґуже

поручає знамениті:

Готове тісто до печеня (дає печиво на 8 осіб), шоколядове, корінне, англійске, здоровя і струдлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING

(леґумінa для 6 осіб)

ріжні овочеві пріємаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

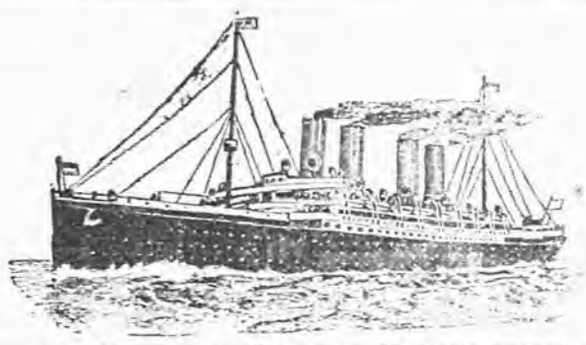
Ванїлевий цукор по 14 сот.

Ванїлевий порошок до сосів по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах спожівочних і делікатесів, а як де нема, просимо відвістити ся просто до фабрики. 513 23—39

Тутки цигаретові поручає Мазуркевич, Львів Скарбківска 7.

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

ДО АМЕРИКИ з Галичини і Буковини

Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями треває лише **5 днїв.**

Що **суботи** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Нового-Йорку.**

Що **четверга** двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Тексас) Арґентини, Бразілїи і т. д.

На кождо запитане відповідає оборотно і безплатно одинока руско-ческа фірма

Кареш і Стоцкий Bremen, Bahnhofstrasse 29.

Хто переїжджає з нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на пруській границї.

свій до свого! 422 20—30

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер. Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9

Ч. 133 Львів, пятниця 30. червня (13. липня) 1906. Р. XXVII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: у ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11: Haasenstein & Vogler. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13: — У ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . **32** к. — **44** к.
на пів року . . **16** „ — **22** „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . **28** к. на пів року . **14** к.
на чверть року . **7** „ на місяць . **2** к. **34** к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Іподяки і иниі приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Польска тактика.

Як камінь в воді пропала справа замордованя в Сколїм звісного на цілу околицю пияка і галабурдника. Польска преса і польскі полїтики, котрі з цілком звичайного морду зробили морд „полїтичний" і хотїли его визискати в цілі змобілїзованя цілої державної машини до нового походу против руских орґанїзаций народних, нагло замовчали, як би води в рот набрали. Послїдні вісти, які польска преса подала про сю справу, були ідентичні з вістями, які ся праса розголосила була в день по мордї, еще перед заряджене слїдства компетентними властями. Коли судове слїдство доперва заряджено, але еще не скінчено, польска преса „ствердила" з всякою рішучостию, що се слїдство сконстатувало звязь між мордом, а заваленем брами польских соколів, а доходженя помічних орґанів (чи не жандармериї?) вислїдили знов моральних виновників сего злочину між скільскою інтелїґенциею рускою. Від хвилї, коли при помочи аґентів львівскої полїциї, котрими в сїй справі заступлено скільских жандармів, суд впав на слїд дїйсного виновника морду, Польща справи морду вже не рухає.

Ся мовчанка, як раз в хвили, коли про справу можна щось позитивнїйшого сказати, є для нас доказом, що цілий алярм Поляків на тему „полїтичного" морду, був сьвідомою ложию, що маємо дїло з вирафінованим вшехпольским лайдацтвом. На другий день по мордї, коли судові власти про справу еще офіциально не були повідомлені, отже еще не зарядили були слїдства, в хвили, коли навіть населенє Сколього про морд не знало, а тим менше про его полїтичні мотиви, рівночасно з алярмом в Słow-i Polsk-ім, Вшехполяк Ґломбіньский пробував заалярмувати против нас цілу Австрию. Він вніс інтерпеляцию до міністра внутрішних справ, але таку безглузду, що жаден польский дневник, не виключаючи Słow-a Polsk-ого, не важив ся подати її дословно. Ось інтерпеляция сего чоловіка, котрий комісиї для виборчої реформи подиктував роздїл галицких мандатів між Поляків а Русинів:

„Інтерпеляция до міністра внутрішних справ в справі злочинного (frevelhaft) морду, доконаного рускими Сїчовиками в Сколїм.

„Вчера дня 24. Червня польский Сокіл устроїв прогульку в скільскі гори. Для торжественного принятя гостий прикрашено ґімнастичний майдан і пороблено инші приготовленя. Хоч такі прогульки бувають що недїлї і все відбувають ся спокійно, напала на майдан ославлена (die berüchtigte) орґанїзация радикальних Русинів, так звані Сїчовики, зруйнували все, що було на майданї, а самого сторожа, Русина, замордували.

„Супротив того, що таке поступованє Сїчовиків в краю не є одним, відокремленим фактом, але вказує на акцию ведену з пляном, підписані запитують ексцеленцию міністра внутрішних справ:

„„1. Чи ексцеленция знає про сей морд?

2. Що ексцеленция гадає зарядити, щоби спокійне населенє краю охоронити перед зорґанїзованими розбишацкими ватагами (mörderische Banden)?""

Між підписаними під інтерпеляциею знаходимо представителїв всїх партий польских: Ґломбіньского, Козловского, Абрагамовича, Поточка (хлоп!), Ствертню (демократ!), Пастора (сьвященик!) і инших.

Міністер доси не відповів на сю інтерпеляцию, хоч справа участи Сїчовиків в мордї є вже цілком ясна.

Аґенти львівскої полїциї (не скільскі жандарми!) сконстатували, що „про полїтичний" морд і взагалї про участь Русинів в сім мордї абсолютно не може бути бесїди. Мимо перешкод, які роблено аґентам, щоби їх увагу звернути на стежку, котра завела би їх в невихідний лябіринт, аґенти уважали за відповідне віддати під опіку стрийского керкермайстра жида Германа Тірша, властителя дому розпусти в Сколїм і дві „панни" з его інституту. Ствержено, що замордований Чайковский служив два роки у Тірша, знав про ріжні его справки, котрі пахнуть криміналом. Арештований Тірш рішучо не виказав свого alibi, як твердило Słowo polskie, а в додатку індаґований в сїй справі крутив і то дуже незручно і неконсеквентно. Коли польскі дневники довідали ся о результатї вступного слїдства, замовкли і більше про сю справу не згадують.

Се нагле перерване з таким гуком розпочатої кампанії против Русинів, скомбіноване з тим, що ми знаємо про спосіб, в який вступне слїдство вело ся в першихднях по мордї, каже нам з всякою певностию заключати що:

Супротив наближаючих ся жнив, а тим самим супротив можливости загального страйку рільничого, польским панам потрібне було щось таке, що виправдало би виняткові заряджена в цілі здавленя сего страйку. Польским полїтикам потрібні суть такі виняткові заряджена на се, щоби здавити рух, який в рускім народї викликала справа виборчої реформи, рух, котрий може довести до грізного, для польского панованя в Галичинї небезпечного вибуху в разї, коли виборча реформа не зрівнає Русинів з иншими народами Австриї. Щоби здавити всякий рух в руских народних масах, потрібне польскій гакатї розвязанє всїх руских товариств по селах, засуспендованє закона о зборах, закнебльованє рускої преси і т. д. Як-раз в хвили, коли польскій гакатї потрібний як найстрійший стан виїмковий против Русинів, коли Ґломбіньский у Відни нервозно ждав на експльодуючий материял, щоби в парлямент кинути протируску бомбу, як-раз в тій хвили з'їхала ся польска гаката до Сколього, щоби Русинів спровокувати і — як зразу гадали, на своє щастє — занюхали трупа. Маючи від когось запевненє, що убийник не знайде ся, відразу сфабрикували цілий плян і голова польских Соколів, русиноїд Фішер, зателеґрафував до Ґломбіньского, що рускі Сїчовики зруйнували ґімнастичний майдан і замордували сторожа патріотичної брами польскої. Ґломбіньский, не ждучи на судове слїдство; śmiało i bez przytomności вносить наведену інтерпеляцию, а польска преса трубить на алярм і взиває правительство, щоби раз вже зробило конець рускому народови.

Не сподївала ся наша гаката, що стрийский судия слїдчий не піде їй на руку, але ужиє до слїдства аґентів львівскої полїциї. Справа тепер ясна і тому польскі дневники мовчать, а коло польске не домагає ся відповіди на інтерпеляцию Ґломбіньского.

Міністер на інтерпеляцию не відповість, бо своєю відповідию мусїв би здемаскувати полїтичну тактику протеґованих Австриєю Поляків. Тепер, коли справа ясна, самі рускі посли повинні рішучо зажадати від правительства відповіди на інтерпеляцию Ґломбіньского. Рускі посли повинні зажадати не лиш голословного запереченя підозріня, киненого польским народом (бо всїми послами польскими і цілою польскою пресою) на руский народ; повинні зажадати, щоби міністер внутрішних справ чи міністер судівництва сказав про відоме ему жерело сеї клевети, та хто помагав польскій гакатї виратувати дїйсного виновника морду і старав ся звести слїдство на стежку, котра, хоч не доказала би участи Сїчовиків в мордї, то бодай утвердила би публичну опінію в тім переконаню, що морд з'орґанїзувала руска інтелїґенция в Сколїм, а Сїчовики его виконали.

З України,

Нова орґанїзация українських послів у думі.

Як ми вже доносили в однім з попередних чисел, українські посли до думи, які доси без огляду на полїтичні й соціяльні погляди належали до українського клубу, починають орґанїзувати ся на основі спільної програми. Повної програми нового українського клубу ще не маємо, ані не знаємо, скільки українських послів приступить до него. Знаємо тільки, що старий клюб розпав ся і засновуєть ся новий, котрий поки-що на перших своїх зборах перевів дискусию над нарисом аґрарної програми.

Вибраний головою зборів посол Шемет зробив найперше короткий огляд дїяльности дотеперішного клубу. Розповівши про причину млавости його роботи, він висловив надію, що під новим прапором зійдеть ся більше народу й сама праця піде жвавійше. Він певний, що до нової орґанїзациї пристануть Українцї з лївого крила конституційно-демократичної партиї. Бодай за послів Шрага, котрого не було на зборах, Чижевського та инших людий, для яких інтереси України та українского народу дорожші всего, він ручить. Тепер обговорюєть ся в комісиї думи земельне питанє, через що треба поспішити з виробленєм власної аґрарної програми. Він читає нарис програми, яку припоручили його виробити інїциятори нового клубу.

Отсей нарис аґрарної програми такий: 1) Земля повинна належати тільки трудящим людям того краю, який вони населяють. 2) Розвязати земельне питанє можна тільки передачею на уживанє трудящим людям: а) земель скарбових, церковних, монастирських та инших, б) примусовою передачею на уживанє також земель великих властителїв. 3) На Україні землї скарбові, церковні, монастирські й инші, а також лїси й води, через те, що вони мають загально-краєве значінє, мають належати українському автономічному урядови. 4) Сї землї творити-муть завязок загального українского народного земельного фонду, котрий буде збільшувати ся тими землями великих властителїв на Україні, що переходити-муть від своїх властителїв на власність того-ж українского автономічного уряду в цілі уживаня трудящим людом. 5) Всї закони про земельні справи постановляє українська народна рада, вибрана загальним, безпосередним, рівним і тайним виборчим правом. 6) Землями українского фонду порядкує українскка народна рада через місцеві автономічні органи. 7) В інтересах тих хліборобів, що їм не вистане землї в своїм краю, а також в цілі використаня свобідних земель має бути утворений зі свобідних земель загально-державний кольонїзаційний земельний фонд, яким має порядкувати загальна державна дума, вибрана на підставі загального, безпосередного, рівного і тайного виборчого права.

Над сею програмою вивязала ся оживлена дебата, в якій підношено те, що виріжняє Україну в земельнім питаню від инших країв росийської держави.

Настрій на перших зборах нового українського клюбу так описує кореспондент „Гр. Думки" (чч. 140—142): „На збори прибуло богато таких Українців, що давнїйше не належали до клюбу, думаючи в нім стрінути людий протилежних поглядів. Настрій, що запанував від разу на зборах, отвертість бесїдників і бажанє кождого бесїдника вияснити собі аґрарне питанє й питанє про автономію сьвідчило про те, що тон взято певний... Не вважаючи на довгі промови та некороткий час, нїхто по зборах не чув утоми. Від першого до послїдного слова в салї панувала надзвичайна тишина. Кождий звук, кожда фраза вислухували ся з надзвичайною увагою. Було видно, що тих людий лучить не тільки спільність думок, не тільки однаковість інтересів, але однаковий у всїх настрій, одно й те саме бажанє: згуртувати сили на велику боротьбу за волю і щастє рідного краю, за красшу долю трудової України"!

В многоважній справі — слівце на часї.

(*Стаття надіслана*).

Многоважні перворядні події, які рішають ся тепер в нашій державі, так заняли всю увагу нашої суспільности, що инші справи нашого внутрішнього житя зійшли на другий плян. Та між справами тими суть і такі, котрих в добре зрозумілім загально-народнім інтересї не вільно спустити нам з ока, а належить заняти супротив них рішуче а отверте становиско, щоби завчасу запобігти великим шкодам, які вийти можуть для нашого публичного житя і для культурного розвитку нашого народа.

Одній з таких справ хочу посьвятити кілька слів. Роблю се не для того, щоби висказати мій особистий погляд, а щоби дати вираз гадцї і пересьвідченю многих членів нашої суспільности, многих людий поважних і заслужених, які звернулись до мене з категоричним жаданєм бути в тій справі речником їх поглядів і висказати прилюдно те, що відчувають нинї широкі круги людий в справи ті втаємничених.

Один з найкрасших і найважнїйших придбань наших в послїднім десятилїтю єсть безперечно товариство „Дністер". Серед тяжких відносин здвигнули ми велику поважну институцию фінансову; вона розвинула ся скоро і успішно і репрезентує нинї правдиву силу фінансову, а взірцеве ведене і знаменита управа поставила її в рядї перших економічних институций краю і здобула для неї загальне неподїльне признанє.

Така институция була би гордостию і радостию кождого народу, а тим більше значіня мусить вона мати для нашого народу, котрий почав що-йно недавно перші кроки ставити на дорозї економічного розвитку.

Не можна дивувати ся, що розвиток такої институциї став солею в очах всїх тих, котрих гнівает і непокоїть кождий наш поступ, кожде скріпленє сил наших, котрі раді би здавити, знищити і з лиця землї змести все те, що є документом нашої сили і нашої животности.

І длатого від кількох літ стрічаємо в органах ворожої нам преси спорадичні атаки на тую институцию, — атаки, котрі в браку дїйсних позитивних фактів обмежувано на реєстрованю злобних видуманих сплетень на тему внутрішних відносин институциї, щоби підорвати довірє до її управи, а за тим і здискредитувати институцию саму.

Над сплетнями тими переходила руска суспільність спокійно до дневного порядку, бо знала, що управа институциї почиває в добрих руках, бо бачила не лише велику совісність, не лиш знаменитї спосібности але і безприкладну, до найдальшої саможертви ідучу працю, старанність і запопадливість тих людий, котрих поставила на чолї институциї, бо вірила, що під таким проводом судьба і будучність институциї певна і забезпечена.

Колиж атаки з вні показались безуспішними, противники нашої институциї і вороги нашого економічного розвитку незавагувались ужити успішнїйшого средства: перенести свою злобну роботу в нутро наше, кинути в саму суспільність нашу, а передовсім в нутро самого товариства заразок розкладу і розладу, знаючи добре, що така тактика доведе скорше і успішнїйше до пожаданої цілї: до ослабленя і здискредитованя нашої перворядної институциї.

Для тої „благородної" цілї знайшлись на жаль услужні духи серед рускої публіцистики. Нема тут очивидно бесїди про нашу поважну пресу, неприступну для таких махінаций; за те знайшла та „чесна робота" голосний відгомон в деяких покутних, в рускім язицї видаваних газетках, котрі з любостию піднялись місиї, сипнути з своїх стовпців болотом ложи і клевети на многоважну свою институцию і її керманичів.

Від кількох місяців стрічаємо в тих газетних револьверах безсоромні ложні донесеня і інвективи, вимірені против управи товариства, щоби викликати антаґонізми між управою а перзоналом урядничим, піддержувати і роздувати ті антаґонізми і витворювати в товаристві атмосферу, спиняючу его правильний хід і розвиток.

А пливуть ті ложи і клевети передовсїм з того самого каламутного жерела, з котрого вже перед двома роками польска револьверова преса начерпала ряд артикулів, виданих відтак окремою брошурою; був то пікчемний пасквіль, в котрім опозорено і грязно обкинено всїх наших передових людий і наших найбільше заслужених дїячів.

Audacter calumniare! — се була девіза того пасквілю; се і теперішна девіза акциї сего — sit venia verbo — органу против товариства „Дністер". Клевети ті звернено головно і в першім ряді против особи начального директора „Дністра" д-ра Ярослава Кулачковского; а ідуть вони так далеко, що важать ся вдиратись в его відносини приватні. Перед лицем суспільности рускої дописець і поневіряє ся прилюдно честь чоловіка, котрому не богато рівних між нами.

Перед 14 літами, коли закладали ми Дністер, д-р Кулачковский на усильні просьби загалу основателїв приніс найвисшу жертву, яку може дати чоловік, посьвятив що товариству цілє своє житє, цілу свою будучність, всї свої знаменитї спосібности, цілє своє „я".

В передодень отворення адвокатскої канцелярії, він зрезиґнував з заводу, до котрого приспособив ся довголїтною працею, пожертвував свою независимість і ті матеріяльні вигляди, які усьміхались ему на тім становиску і яких він і при найкрасших фінансових відносинах Дністра до смерти осягнути не в силї.

Через 14 літ вложив і вкладає д-р Кулачковский в институцию нашу тілько совісного труду, тілько знаня, тілько умілости і посьвяченя, що сьміло сказати можна, що теперішний свій розвиток „Дністер" ему завдячити має. Будучи від самого початку членом ради управляючої „Дністра" і слідячи пильно за его дїлами і розвоєм, констатую я з усею сьвідомостию, а сконстатують се певно і всї другі товариші з ради і всї Русини, які колинебудь стояли з Дністром у відносинах. Що більше: констатують се і чужі, а навіть і противники наші, і мені самому доводилось чути з уст людий чужих а фахових слова повного признаня для его знаня і для результатів его усильного труду.

І сего чоловіка ставлять сегодня на позорище; се має бути відплата за ту нещінену заслугу, яку поклав він для свого народу! Дійстно — заохочуючий примір для всїх наших труженників!

Клевета і пасквілї вимірені против д-ра Кулачковского і других членів управи не в силї захитати серед рускої суспільности, серед загалу членів „Дністра" того довіря і поважаня, яке тілько разів заявляла їм і рада управляюча і загальні збори товариства і яке заявили їм також збори послідні з 15. мая с. р. Та не о се ходить клеветникам. Вони мають, як се вище згадано, ціль дальше ідучу; викликати, піддержати і роздути антаґонізми в лонї самої институциї, розбивати конечну карність і порядок, а тим способом спинити правильну дїяльність институциї.

Тож і під тим зглядом хочу в коротких словах зазначити погляд многих членів товариства і рускої суспільности.

Ніхто не хоче і не може перечити, що до успішного розвитку товариства причиняється в рівній мірі також праця єго урядничого персоналу.

Ніхто не хоче і не може не признати, що персонал сей — се рівнож дїятелї народні, з котрих кождий на своїм становиску повнить важну службу для народної справи. Ніхто не може і не повинен урядничого персоналу инакше як з сего становиска уважати і трактувати. І так, а не инакше трактувала їх все доси і дирекция і управляюча рада, стараючись з власної инїциятиви робити для урядників товариства все, що було в границях можливости. І поки персонал тую свою місию сповняє; поки має він всїм нам спільне добро, се є, розвиток товариства на цїли; поки йде він рука в руку з усїми тими, котрі для сеї цїли трудять ся: так довго і цїла суспільність і загал членів „Днїстра“ мусять до него відноситись з повним поважанєм як до своїх людий, до своїх пожиточних труженників.

Із сторони одної рускої газетки, котра від довшого часу заопікувала ся справами „Днїстра“, представляє ся річ так, немов би вона була орґаном персоналу „Днїстра“ і мала право єго іменем говорити.

Занадто високо цїню розум і патріотизм дотичних панів, щоби сему повірити. Було би прямо нечестию посуджувати загал урядників „Днїстра“, що він віддав ся під патронат чоловіка або людий, котрі звісні з того, що вислугують ся нашим противникам, і котрі певно не добро урядників мають на цїли, а підкопати хотять при їх помочи саму институцию. Не важусь і подумати, щоби між персоналом „Днїстра“ найшлась хоч одна людина, котра для такої цїли дала-б ся ужити орудиєм, котра дала-б ся взяти на приманчиві слова непрошених патронів.

З другої сторони однак не мож не числитись і з тим, що систиматична кертична робота може дїйсно принести шкоду, коли не виступити против неї явно і рішучо, так як мала незначна ранка, закривана і не лїчена, може тяжкі болї спровадити на орґанїзм.

І длятого, виходячи з одного можливого в сїй справі становиска, з становиска добра і інтересу институциї, я в праві іменем многих членів зазначити, що всякі змаганя, які би хоч троха вказували на підклад подібної акциї, повинні і мусять бути з усею рішучостию в самім зародї придавлені і усунені. Ми не можемо і не сьміємо стерпіти в товаристві нїчого, що спиняло би єго правильний розвиток і єго поступ. Всяка в такім напрямі аґітация з внї мусить остати безуспішна, всяка акция внутр ударемнена, хоч би стояти се мало великих і прикрих жертв!

На послїдних загальних зборах наступили деякі персональні зміни в складї управляючої ради, що впрочім в кождім товаристві є річию звичайною. Услужні духи поспішили інтерпретувати сей факт так, щоби внутрішні відносини в товаристві заострити. Будучи добре сьвідомим, що і для чого стало ся, можу сьміло і совісно ствердити, що голошені причини сего факту не мають в собі ні крихти правди. Не зроблено сего нїкому в лад, ні для чиєїбудь сатисфакциї; а властиві причини були від внутрішних відносин товариства зовсїм далекі.

На подібні сатисфакциї не слїд комубудь колибудь числити. Загал членів „Днїстра“ узглядняє богато; однак не піддасть ся нїколи якомубудь теророви, а внутрішні відносини товариства оцїнювати буде все виключно після одинокого мірила: становиска супротив товариства і працї для єго добра.

„Днїстер“ — се надто велике, надто цїнне добро народне, і в єго оборонї стане певно вся суспільність, весь загал єго членів і не зупинить ся перед нїякими мірами там, де ходити буде о відсунене від сеї институциї якоїнебудь небезпечности, о правильний хід її дїл, о правильний її розвій.

Ті мисли і ті погляди уважав я за відповідне подати до відомости загалу, а спеціяльно до відомости тих, котрі думають, що кертичною дорогою сплетень і аґітациї та револьверовими напастями в шумовинах публїцистики удасть ся їм зробити вилім в управі „Днїстра“ і захитати институцию так многоважною і високоцїнною для руского загалу.

До сего. абсолютно не допустить суспільність, а загал членів „Днїстра“ знайде на стілько сили, щоби енергічними мірами зупинити зло, а институциї забезпечити тревалі услівя спокійного, правильного розвитку.

В Стрию, дня 10. липня 1906.

Д-р Евген Олесницкий.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. „Рѣчь“ помістила статю пос. Гродескула, дуже знаменну з огляду на характеристику ситуациї. Гродескул пише: Пожежа революциї огорнула не лиш інтелїґенцию і робітничу клясу, але і селяньство. Горить також військо, а правильнїйше сказавши, горить цїла Росия. Стоїмо на порозї великих, рішаючих подій. Правительство веде нас безнастанно до полїтичного перевороту. На будуче цїлу надїю мусимо покладати в народї та в єго інстинктї.

Петербург. На послїднім засїданю думи раджено дальше над білостоцким погромом. Оден сьвященик поставив внесене; щоби президент палати оповів цареви цїлу правду про білостоцкі події. П. Кокошкін предложив резолюцию, обжаловуючу правительство о викликанє різнї в Білостоцї і взиваючу єго до димісиї.

Петербург. На послїднім засїданю державної ради всї бесїдники заявили ся проти проєкту закона о знесеню кари смерти. Член ради Крамер вказує, що від часу заведеня воєнного стану в надбалтийских провінциях устали убійства полїциянтів, натомість до нинї тревають убійства приватних осіб, за котрі виновники не є карані смертию. Вкінци передано проєкт окремій комісиї зложеній з 15 членів, з котрих 8 є за проєктом, а 7 проти. Зачувати, що державна рада ухвалить закон о знесеню кари смерти, але зі значними змінами.

Петербург. В правительственних кругах панує велике обуренє проти думи тому, що не хотїла ухвалити позички 50 мілїонів рублїв на запомоги для губернїй потерпівших від неурожаїв. — „Рѣкъ XX.“ мимо всяких заперечень доносить, що і дальше ведуть ся переговори між Петергофом а провідниками кадетів, котрі рішили ся віддати цареви до розпорядимости теки міністрів війни, маринарки, заграничних справ і двору. Всї инші теки мали би припасти кадетам. — В минувшім тиждни мала вже бути справа утвореня парляментарного кабінету полагоджена, бо і вел. кн. Николай заявив ся за сею гадкою. Однак в послїдній хвили спеціяльні двірські впливи спричинили, що остаточне рішенє ще відложено.

Магдебург. „Magdeb. Ztg.“ довідує ся з Петербурга, що цар переговорює з партиєю кадетів в справі утвореня кабінету. Цар домагає ся, щоби сторонництво не жадало амнестиї і вивласненя землї, однак кадети стоять при своїх жаданях. Переговори ведуть ся дальше.

Берлїн. Сюди доносять з Москви, що камариля на случай утвореня парляментарного кабінету прилагоджує ніч сьв. Вартоломея. Мимо того буде утворений парляментарний кабінет. Доказом сего є обставина, що анґлїйский амбасадор в Петербурзї на запит свого правительства, яке вражінє зробить в роснїйских кругах гостина анґлїйскої фльоти, відповів, що теперішне правительство буде незабаром змінене.

Петербург. „Рѣчь“ запевнює, що кадети нїяк не допустять до повстаня.

Льондон. „Daily Mail“ доносить: В Кронштатї ходить поголоска, що цар поплине до Лїбави на стрічу анґлїйскій фльотї. Не є імовірне, щоби цар прибув до Кронштату, бо боїть ся збунтованої воєнної фльоти, котра там є в великім числї згромаджена. При кінци серпня має відбути ся з'їзд царя Николая II. з цїсарем Вільгельмом II.

Петербург. „Вѣкъ XX.“ доносить, що цїсар Вільгельм дїйсно запропонував цареви стрічу на мори в місяцю серпни, однак российский двір на сю пропозицию до сеї пори ще не відповів.

Петербург. Міністерство війни рішило не відповідати в думі на нїякі інтерпеляциї в справі знесеня кари смерти, анї на нїякі запити членів думи.

Петербург. Посли групи працї запевнюють, що мають докази, що шеф полиції в Севастополи одержав з Петербурга тайний розказ стріляти на збори, в котрих беруть участь члени думи. В розказї має бути зазначено, щоби стріляти спеціяльно до послів, а опісля складати се на случай.

Петербург. „Бирж. Вѣд.“ доносять, що головна управа пресових справ розіслала до губернаторів обіжник, котрим припоручила їм конфіскувати ґазети і не вязати ся при сїм анї їх скількостию, анї тим, що суд не завсїгди конфіскати затверджує.

Льондон. „Morning Leader“ довідує ся з Петербурга, що в Кронштатї панує нечуваний нелад. Воєнні суди в'одно функціонують, бо бунґ обгортає не лиш маринарку, але і сухопутню армію. Росийска маринарка є крайно здеморалїзована, так, що власти з острахом вижидають, шо стане ся в часї гостини анґлїйскої фльоти в Кронштатї.

Петербург. В семенівскім полку піхоти ґвардиї панує несупокій. Жовнїрі домагають ся приспішеня виплати затвердженого ґенерал-ґубернатором винагородженя за карну експедицию.

Петербург. З Воронежа доносять до „Стран-и“, що вибобрівскім повітї хлопи зруйнували кілька дворів, що належали до купців і дїдичів. Вислано там 4 компанії піхоти і сотню козаків, але військо оказало ся безсильне. Дїдичі годять ся вже віддати хлопам половину зборів зі жнив, щоби лише уратувати будинки. В Винници, в маєтностях ґр. Грохольского вибухли поважні аґрарні забуреня.

Земяньск. Земский властитель Алмазов, при помочи 300 хлопів зганяв в сусїдних двірских маєтках робітників з поля і змушував дїдичів підписувати акт, котрим зрікають ся своїх ґрунтів на річ хлопів. Алмазова і кількох аґітаторів увязнено.

Варшава. В цїлім королївстві вже розпочато жнива. Социялїстична аґітация за загальним рільним страйком є дуже сильна, однак страйки вибухають лиш спорадично. В руских повітах аґітация виходить з Галичини.

Севастополь. В середу виконано замах на команданта чорноморскої ескадри адмірала Чухнїна. Убийник чекав кілька годин за парканом, аж вийде адмірал з свого мешкання. Коли Чухнїн, вийшовши на прохід, зблизив ся до паркану, роздали ся три стріли, котрі єго тяжко ранили. Нїм родина, почувши стріли, прибула на місце, виновник утїк. Адмірал Чухнїн внаслїдок одержаних ран помер. О виконаню замаху підозрівають палатного огородничого помічника адмірала, що зараз по замаху зник без слїду.

Магдебург. До „Magdeb. Ztg.“ доносять з Севастополя, що після розслїдів полїциї виновником замаху на Чухнїна не був нїякий моряк, але перебраний за моряка член боєвої партиї. Чухнїн перед 14 днями дістав кілька аноніїмних листів, повідомляючих єго, що революційна партия рішила єго убити.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Парляментарні справи.

Відень. „Die Zeit“ доносить, що послїдне засїданє палати послів відбуде ся дня 17. с. м. Комісия для виборчої реформи буде радити до кінця липня. З кінцем липня розпічне ся перерва в парляментарній сесиї і буде тревати лиш до кінця серпня. З початком вересня збере ся палата послів, і тодї правительство буде змагати до ухваленя виборчої реформи ще перед розвязанєм палати послів. — Італїйцї рішили залишити дотеперішну обструкцию в виборчій комісиї.

З виборчої комісиї.

Відень. Комісия виборчої реформи радила в середу дальше над Краґною. Пос. Ґесман є за компромісом в сїм напрямі, щоби в заміну за оден нїмецкий мандат з Країни утворити ще оден словіньский мандат в полудневій Стириї або в Каринтиї. П. Малїк бажаючи звалити реформу виборчу промовляв проти компромісу. П. Бартолї виголосив довшу обструкцийну бесїду по італїйски. На вчерашнім засїданю п. Плянтан промовляв за тим, щоби Словінцям в рекомпензату дати оден словіньский мандат не в Стириї, але в Каринтиї. По довшій дискусиї принято внесенє Пльоя на утворенє ще одного словіньского мандату в Стириї 23 голосами проти 19 і відповідно до того переведено зміну розділу виборчих округів в Стириї. Слїдуюче засїданє нинї.

З правничої комісиї.

Відень. Правнича комісия радила на послїднім засїданю над внесенєм о реформі супружеского закона. П. Чан (Tschan) зазначив, що розуміючи трудности цїлковитої реформи, вносить лиш зміну §. 111. цивільного кодексу і знесенє надворних едиктів з дня 22. серпня 1814. і з дня 17. липня 1835. Опісля бесїдник опрокидував арґументи проти можливости розводу вказуючи, що треба кермувати ся не лиш зглядами справедливости але і ґуманїтарности. Міністерияльний радник Шавер на запит, на якім становищи стане правительство супроти сих внесень, відповів, що сумнївається ся, чи внесеня референта мають услівя, потрібні до осягненя корисного результату. Справу порушено в дорозї приватної инїциятиви, отже правительство полишає комісиї рішенє, чи хоче радити над внесенями; однак побоює ся, чи справа не викличе роздвоєня і компліkаций, котрі спаралїжували би енерґію парляменту, потрібну до ухваленя важних справ. Не можна також поминути мовчки питаня, чи конець каденциї надає ся до порушуваня так важної справи. Пос. д-р Шепфер вказав, що супруже є одною з тайн католицкої церкви, о чім правительство не повинно забувати. Пос. Зайц указував на конечність утвореня з супружа державної институциї і заявив ся за заведенєм обовязкового цивільного слюбу. На сїм наради перервано.

Демонстрация.

Трієст. В середу устроїли социялїсти демонстрацию проти італїяньских лїберальов. Товпа, зложеня з 5000 людий, демонструвала перед редакциями лїберальних часописий, лїберальних товариств і перед ратушем. Вибито кілька шиб і ранено кілька осіб. Кількох людий арештовано.

З угорского сойму.

Будапешт. Кошут запросив вчера до себе одного з репрезентантів національного клюбу п. Манїна і, як презес сторонництва независимости, жертвував національним послам кілька місць в комісиях, додаючи, що місця сї відступає не сторонництву, а поодиноким послам. Манїн відповів, що місця сї мусять бути признані в спосіб, який признавав би національне сторонництво. Кошут не пристав на се, в наслїдок чого національний клюб полишить ся при своїй дотеперішній тактиці.

Митовий конфлїкт з Сербією.

Білград. Австрийский посол бар. Чікан виїхав, одержавши 2-місячну відпустку.

Відень. „Wr. Allg. Ztg.“ довідує ся, що наглий від'їзд австро-угорского посла з Білграду саме перед днем уродин короля Петра має на цїли заманїфестувати, що після погляду Австро-Угорщини неприязні відносини між обома державами спричинили не лиш радикали, але і сам король.

Гостина короля Едварда у Відни.

Відень. „Die Zeit“ доносить, що король Едвард VII. прибуде дня 5. вересня до Відня в гостину до цїсаря і забавить до 7. вересня. Король Едвард дня 15. серпня має бути в Маріенбадї. Повідомив він віденьский двір, що бажав би відвідати цїсаря в Ішлю. На се цїсар заявив, що буде уважати за честь, коли король замість до Ішлю прибуде до Відня. В сей спосіб хотїв цїсар зазначити, що прикладає до гостини короля Едварда велике полїтичне значінє. Короля на жаданє цїсаря будуть приймати з великими почестями.

Регабілїтация Драйфуса.

Париж. Касацийний трибунал знїс присуд воєнного суду в Рен, увільнив Драйфуса від всяких закидів, уважаючи зовсїм непотрібним переведенє розправи на ново. Президент кабінету заявив, що правительство предложить парляментови проєкт закона, на основі котрого полковник Пікар одержить всї належні єму права і аванс на ґенерала бриґади, а Драйфус буде регабілїтований і именований шефом швадрону. — Присуд касацийного трибуналу буде оголошений в „Дневнику урядовім“, а крім того афішами по всїх громадах краю.

Амнестия у Франциї.

Париж. Палата послів приняла проєкт амнестиї 460 голосами проти 1 відкинувши перед тим внесенє, щоби амнестиєю були обняті і листоноси.

НОВИНКИ.

— **З'їзд української молодїжи** висших шкіл Австрії в справі боротьби за український університет у Львові відбуде ся в неділю 15. с. м. у великій салї „Народного Дому“, початок о годинї 10:30 рано. Того самого дня о 8. год. вечером відбуде ся в тій-же салї вечерок в память М. Драгоманова, уладжений заходом „Академічної Громади“, Академічного хору „Вандурист“ та товариства техніків „Основа“. Програма така: 1. Лисенько: Поклик до братів Славян (хор муж. з фортеп.), — 2. Др. Іван Франко: Виклад про суспільно-полїтичні погляди Драгоманова, 3) Скорбна дума (хор муж. з форт.), — 4) Grieg; a) Volksweise, б) Album blatt, в) Norwegischer Taur Nro II. (Сольо скрипк. тов. Садовского),— 5. Засьпів до поеми „Мойсей“ Ів. Франка (деклямація тов. Луцького), — 6. Сольо фортепянове (тов. Шухевич), — 7) Людкевич: Вічний революціонер (хор муж. з форт.). — Цїни місць: Крісла по 1 К., вступ на салю 50 сот., для учеників 30 сот. — Білєти куповати можна в Академічній Громадї (ул. Вірменська 30) та перед вечірком від години 7. вечером при касї.

— **Товаришів академіків і семинаристів**, котрі підчас вакаций перебувати-муть в Брідщинї, Залозеччинї, Лопатиньщинї, Сокальщинї, Зборівщинї, Радехівщинї в судовім окрузї Мости великі і в місточку Олесько, прошу відворотною почтою подати свої адреси; рівнож прошу подати менї адреси знаних їм товаришів, які пробувають в тих повітах. — *Марко Бардах*, студент прав.

— **Український парляментарний клюб в Петербурзї** надіслав Народному Комітетови у Львові отсе письмо: З поручення українського парляментського клюбу, бюро клюбу складає щиру подяку за ласкаве привітанє. Сподіваємо ся, що досягнемо від думи прав українського народу; покладаємо усї сили, щоб поставити перед думою українську справу та довести конечність автономії України. З свого боку щиро витаємо комітет і його корисну дїяльність. Наші завдання сїльні і спільною працею доберемо ся до чогось красшого для рідного краю. — Бюро українського парляментського клюбу: *І. Шраг, П. Чижевський. В. Шемет, М. Біляшевський.*

— **Хлїборобский страйк** вибух дня 8. с. м. в Коропци, бучацкого повіта, в добрах гр. Баденїя. Страйк викликав таки сам управитель, Іван Пелех, а від якогось часу вже Pellich. В селї панував найбільший спокій, але від кількох неділь адмінїстратор латинской парохії кс. Шерф, як само назвиско вказує, Поляк чистої крови, захорував неначе на антистрайкову манїю, і давай сипати з амвони проклони на якихсь ворохобників, на страйки, мовляв „jak przyjdzie zima to popuchniecie i pozdychacie z głodu, „аж вже самим латинникам остогидло слухати. Однак як на свою біду не забув додати: „Idźcie do dworu, rozmówcie się i pogódźcie się, tylko nie strajkujcie!“ Послухали люди о. адмінїстратора, зібрало ся в неділю по вечірни около сто найповажнїйших господарів, та ідуть цїлком поважно до згоди. Економ і писар, як узріли лишень людий на двірскім подвірю, сейчас поутїкали в город, а управитель, чмихаючи знов в инший бік, стрінув ся мимохіть з людьми, котрі заявили, що прийшли до згоди. На се відповів управитель великодушно, блискаючи і вивертаючи страшенно очима: „Я вас не потребую, я собі сам вижну!“ На сю крайно простацку відповідь відвернули ся люди з погордою як від нечистого повітря і відійшли з словами: „Але памятайте, щобисьте самі вижали!“ По причинї так нетактовного і крайно обиджаючого господарів подвигу управителя запанувало в громадї цїлком оправдане обуренє, а в дальшім наслїдку рільничий страйк. Шкода лишень, що військо, жандарми і пани комісарі мучать ся в таку спеку по селах, та слїдять нетерпеливо за ворохобниками, які, мовляв, непотрібно і безкарно викликують страйки. Подаючи се до публичної відомости, просимо рівночасно дуже сусїдні громади, особливо Горигляди, Кутиска, Деляву і Будзин, щоби не псували нам страйку, достарчуючи страйколомів. — *Н.*

Хлїборобскі страйки розпочали ся 10. с. м. в снятиньскім повітї, на раз в двох селах, Джурові і Підвисокім. До тої послїдної місцевости виїхав із Снятина комісар з чотирма жандармами. — В Деляві товмацкого повіта вибух страйк дня 6. с. м. Селяне домагають ся 7-ого снопа за жниво, а по 2 К за денну роботу.

— **Страйки в рудецкім повітї**, як нам доносять проявили ся: в Новосїлках гост., Конюшках сїм., Гошанах, в Коронужи, в Хищевичах, Конюшках королївских, Конюшках тулиголівских, Погірцях, де застрайкували форналї, в Клїцку, Якимчицях та в сусідних Жашковичах і Завидовичах городецкого повіту. Всюди спокій. Староста з жандармами обїжджають страйковий терен — хиба на се, щоби нарід провокувати.

— **Перешкоджене віче.** Пишуть нам: На суботу 7. с. м. скликала жидівска соц.-демократична партия в Перемишли віче в справі білостоцкого погрому. Однак польска партия

соц.-демократична, вихована на пережитих традиціях польскої шляхти, змонополїзувала собі представительство цїлої робучої кляси в Галичинї. І як наші соціялїсти їй слїпо підлягають, так і задумала вона верховодити над жидівскими соціялїстами. В поборюваню жидівскої партиї не перебирає вона в средствах і послугує ся тактикою, запозиченою у самого Стояловского.) Згадане віче стягнуло сотки народа і було-б поважним протестом проти царского зьвірства. Однак польска партия постановила не допустити до сего і спровадила собі дїйсних платних хулїганів, котрі вереском і криком розбили віче. — Ся подія викликала велике обуренє на польску партию серед міщаньства і робучої кляси жидівскої. — *Учасник.*

— **Нова провокация.** Пишуть нам з Гусятинщини: Дня 9. с. м. мали відбути ся в сали Народного Дому в Копичинцях о годинї 11. перед полуднем довірочні збори. Sprężysta жандармерия копичинецка день перед тим знала, що 9-го мають бути якісь збори в Копичинцях; тож не дивниця, що вже від рана крутились коло Народного Дому сторожі publicznego bezpieczeństwa. Около полудня счинив ся на улици недалеко Народного Дому гамір і збіговиско, викликане тим, що вахмайстер жандармериї Gąska хотїв арештувати п. Мстислава Сїчиньского, котрий ішов також на збори. Жандарм виказав ся письмом гусятиньского староства, виставленим ще в маю с. р., щоби п. Сїчиньского спровадити до Гусятина. Але що письмо не було виставлене на адресу п. Сїчиньского, то сей не дав себе притримати, так що жандарм з болем серця мусїв опустити свою жертву, а п. Сїчиньский пішов на збори до Народн. Дому. П. Gąska невдоволив ся тим, що обсадив Нар. Дім зі всїх сторін жандармами і полїцайниками, але візвав еще віддїл драгонів, стаціонованих в Копичинцях, і ті уставили ся в двох позициях коло Нар. Дому. Збори тягнули ся через 6 годин майже до вечера. По Зборах народ розійшов ся, лише військо, жандарми та полїцайники остались дальше не знати чого. Аж ось показала ся причина: До Народного Дому входить п. Gąska з другим жандармом і інспектором полїциї та питає: Jest tu p. Siczyński? Дізнавши ся, що єго нема, загрозив переведенєм ревізиї na własną rękę; але грізьби не виконав, лише на відхіднім сказав: „Ja obsadzę cały Narodny Dom, a pewnie on (Сїчиньский) stąd mi nie ucieknie". По виходї з Народного Дому збільшив п. Gąska військо, обставивши дїйсно жандармериєю і полїциєю Народ. Дім. Тота сторожа, змінювана кілька разів, робила параду перед Нар. Домом майже до полудня другого дня. Другого дня около 10. години явив ся в канцелярии „Згоди", котра містить ся в будинку Нар. Дому, правительственний комісар п. Горжіца, заявляючи директорови згаданого Товариства, що має телєґрафічне поручене від староства спровадити п. Сїчиньского до Гусятина. Але переконавши си, що п. Сїч—го нема в Нар. Домі, відійшов і звелїв сторожу усунути.

— **Про пок. о. Волод. Голїнатого,** о котрого смерти ми в середу доносили, пишуть нам: Зі смертию покійного, поніс наш повіт величезну втрату. Се був чоловік не звичайний, глубоко осьвічений, вельми нїжної і лагідної вдачі, патріот цїлою душею, справжне „брибіжи" ще всїх прискорбних і обременених". Двері у нього не замикали ся, всякий спішив за порадою і поратунком, а нїхто не відходив без потїхи і відради. Він перший в нашій закутинї показав нашим людям дорогу до Европи, на заробітки до Прус, і тим рухом займав ся майже до остатних хвиль свого житя. Житє народне, а остатними часами перші проблиски відродженя наших закордонних братів займали його так живо, що лежачи вже на смертельній постелї казав собі читати і розповідати про все, що народ переживає і терпить по оба боки кордону; а коли побачив перші числа „Громадскої Думки" (а вже лежав в постелї), то плакав ревними слезами радости, що Україна воскресає. Одно єго тілько болїло, що завдяки деструктивній роботи наших соціяль-демократів народна робота в Збаращинї не іде так, як би повинна; а годї їти разом з ними сьвященикам, коли вони замість хочби переводженя своїх партийних теорий цїлу роботу ограничають на лаяню і черненю „попів" за те тілько, що вони суть „попами". І єго праведника, що нїкому води не закаламутив, не пощадили; бо коли вже в тяжких муках своєї недуги боров ся зі смертю, виялали в своїх органах у „Волї" і в „Червонім Прапорі". На похоронї, який відправили майже всї кондеканальні сьвященики, плакали щиро за Покійним всї, і парохіяни і сусїдні люди і сьвященики. В остатних лїтах свого житя довершив покійний будову величавої мурованої церкви в прилучених Лисичинцях при підмозї тамошних парохіян і великій помочи тамошного дїдича п. Михайла Черняковского в нинїшних часах виїмково чесного і людяного обивателя. В сїм знов році відновив матерну церков в Шельпаках. Читальнї і крамниці в обох селах дізнавали завсїгди єго батьківскої опіки. І так упорядкувавши все, як міг і вмів найкрасше, в силї віку спочив в могилї на болїсний жаль свого одинака-сина, родини, кондеканальної братиї свого народу. Але память єго між нами не загине нїколи; з ширим жалем завсїгди згадуватимемо сю праведну душу. Нехай-же память праведника їде од рода в род!

— **„Народний Дім" в Перемишлянах.** Пишуть нам: В тих двох купили Русини Перемишлянщини за вісїмнадцять тисяч корон реальність на „Народний Дім" в Перемишлянах, зложену з великого мурованого дому при головній улици, з просторого подвіря враз з дерев'яним мешкальним будинком, стайнею і приналежностями. В тій реальности чинячи все невисоко у самих селян виносить 400 до 500.000 К, отже як на бідне гірске село — страшна. Село представляє нинї так сумний і грозою переймаючий образ, що годї описати. Як далеко око сягне в напрямі до гір, широкі кількасот метрів шутровиска, а на них скали, стоси нанесених і хімерно пособою повінь кільканацять господарских будинків, млин шляхоцкої громади, всї мости та кладки, побурила давну лїсову зелїзницю і т. п. Однак ще більше пакости вдїяла розбурхана вода на полях і громадских дорогах. Немогучи помістити ся з причини кльоців в старім своїм руслї, виляла на приляглі поля та огороди і на сотках моргів замулила всї землеплоди, або зничила їх раз на все, поробивши собі на них нові розтоки або шутровища. Так пропало громадї і поодиноким людям, і без того дуже убогим в поле, яких 200 моргів піль і пасовиск! Загальна шкода ести знайдуть приміщенє: читальня, кредитове товариство, „Народний Дім", перемишляньский „Боян", велика саля на збори та готелевий заїзд. За приміром д-ра Кароля Давидовича, котрий на ту цїль дарував великодушно тисяч корои, спішать Русини Перемишлянщини з дальшими датками, а виказ жертводавців подамо пізнїйше. Нехай в нїм не бракне анї одного сьвідомого Русина Перемишлянщини! Честь патриотам, котрі своєю працею і фінансовою помочию довершують так важних дїл. — *С.*

— **В справі іспиту зрілости в бережанській гімназиї** надіслано нам з компетентної сторони таке пояснене замітки нашого попереднього дописувателя: Се правда, що в р. шк. 1905 6 було в VIII. кл. 27 Русинів (розуміє ся, без екстернїстів, бо таких гімназия не знає, також приватистів не було), але дальше вже неправдиво; до письменного іспиту зрілости сїдало 26 з них, бо оден з причини довгої слабости не мав навіть намїру сїдати в сїм році (він дістав потім першу клясу) та ще один екстернїст; при клясифікациї за другий піврік задержано (поправками) 4 учеників-Русинів, а рівночасно з такої самої суми Поляків 5 учеників; при іспитї зрілости спалено одного Русина та аж трьох Поляків; оден Русин відступив. Разом отже не дістало сьвідоцтва зрілости з причини клясифікациї або зрілости пятьох Русинів, а вісьмох Поляків (не Жидів). Поправка при іспитї зрілости се нїяке спаленє, та й то призначено до неї однакове число Русинів і Поляків (по 3-ох). Так виходить справа в дїйсности, що можна буде остаточно видїти по части із звіту дирекциї.

— **Велика повінь** навістила село Крушельницю (коло Стрия) в ночи з дня 10. на 11. с. м. Сю повінь справила притока р. Стрия, звана „Річкою", котра по одноголинній тучі виляла так, що замінила ся в могучу, кількасот метрів широку ріку, уносячу цїлі скали і величезні камінні стовпи мосту новобудуючої ся зелїзниці. Ся отже „Річка" тим лекше забрала в горішнім своїм бігу тисячі а тисячі кльоців і цїлі стовпи лїсових ломів місцевого дїдича Крізера (полишених з недбальства в потоках) і бючи ними о поля, огороди та людскі загороди, викликала страшну катастрофу. Шість мешкальних хат підмулила вода так, що вони на воздухах висять і вже їх розібрано або розбере ся, три хати обійшла вода наоколо, так що вони нинї стоять на острові і при слїдуючій повени мусять піти з филями. Крім того унесла з розкиданих кльоців і лїсових ломів, матеріяли і знаряди з забраних будинків і пошев із соломяних криш, овочеві дерева з корінєм, гилями та овочами, все хаотично помішане, по боках тих шутровищ на стрімких берегах повислі (декотрі валячі ся) хати — то всьо наповняє пригнобленєм і грозою не лиш місцевих, але і посторонних людий. Одним словом, нещастє велике, а нї звідки надії на поміч і ратунок для тутешних людий, котрих значна часть уже через вторічне градобитє і першу сегорічну повінь була матеріяльно зруйнована. Вся тутешна околиця, ба й місцеве населене приписує вину описаної катастрофи дїдичеви Крушельниці і Корчина, Крізерови. Сей панок вирубав майже до тла тутешні великанські лїси в остатних десяти лїтах, так що лишили ся тут нинї лиш стрімкі голі гори, з котрих вода шалено скоро збігає і справляє повінь за повенею. Всї допливи річки позаповнював той аматор лїсів кльоцами або ломами, так що при виступленю потоків вода їх уносить до „Річки" і розбиває добро бідних тутешних гірняків. В иншім краю мусїв би певне такий добродій заплатити всї шкоди, спричинені подібною господаркою; у нас здає ся не спаде єму за се волос з голови. Впрочім дасть ся видїти. — *М.*

— **З „Труда".** Наука в концесіонованій високим ц. к. намісництвом школї моднярства в нашім товаристві треває 10 місяців, від 15. вересня до 15. липня; по укінченю курсу ученицї дістають дипльоми, уповажняючі до веденя моднярства на власну руку. Дирекция товариства поручає також ученицї, котрі укінчили науку в тій школї, на управляючі і підручні панни до магазинів мод так у Львові як і на провінцию. Вписи до школи починають ся д. 1. вересня. Близших пояснень удїляє канцелярия товариства, ринок 39. II. поверх. — *Дирекция.*

— **В Бурсї руского тов-а пед. у Львові** (ул. Вірменьска ч. 2) поміщених було в сїм році шк. двіста питомців, учеників рускої гімназиї. Після стану родичів було сиріт по сьвящениках 5, синів учительских 11, синів ур. приватних 10, ремісників 22, дітий селянских 152. При клясифікациї з кінцем року шк. одержало 70 степень відзначаючий, 127 першу клясу, 1 поправку, а 2 не було клясифікованих з причини недуги. Обичаї похвальні одержало 135 питомців, а пильність тревалу 70.

— **Немила пригода з поромом** скоїла ся на ріці Стрию дня 10. с. м. в Крушельници. Під сильним напором прибуваючої води урвав ся з линви пором в хвили, коли перевозив 16 людий та фіру о. Даниловича з Підгородець, і наповнивши ся водою пішов разом з филями ріки. Нещасні не мали нї весел, анї жердок, отже не могли поромом кермувати, а з берега не можна було поспішити їм з помочию задля ширини і глубини води. Тому із страшним лементом та окликами розпуки плили серединою розбурханої ріки, дожидаючи на скрутї під Капливим (скалистим берегом на корчиньско-синевідскій граници) певної загибели... Однак в найстрашнїйшій хвили, перед фатальним місцем уратували їх відважні люде із Синевідска, кинувши їм на пором „канат" т. є. довгий та грубий шнур, і притягнувши їх відтак з поромом до берега. Завдяки сему страшна пригода скінчила ся щасливо. — *Н.*

— **Дрібні вісти.** Цїсар затвердив вибір Володисл. Глембоцкого, властителя дібр в Збишицях, на презеса, а Стан. Поточка, посла на сойм і властителя реальности в Рдзьостові, на заступника презеса повіт. ради в Н. Санчи.

— В Бруховичах під Львовом два жандарми приловили онодїшної ночи двох злодїїв в хвили, коли закрадали ся через вікно до віллї і підчас бійки, яка вивязала ся, жандарм пробив одного із злодїїв, Данила Гищака, багнетом на смерть.

— У фабрицї будівничого п. Левиньского при ул. Крижовій у Львові 50-лїтний Павло Маєвский, окінчений технїк, занятий в характері рисовника, пострілив тяжко оноді вечером 18-лїтну Марию Галюківну, що працювала у фабрицї як малярка, а відтак трема вистрілами з револьвера відобрав собі житє. Маєвский був звісний із сво ї анормальности і хоч старий дивак, старав ся о руку Галюківни.

З товариств:

За кілька днїв виїздять Оселянки на ферії до Милованя. **Видїл тов. Вак. Осель** був приневолений, окрім назначеного числа 33 оселянок приняти ще кілька бездомних сиріт. З уваги що фонди є дуже незначні, звертаєсь видїл з щирою просьбою до прихильників рускої дїтвори шкільної, щоби поспішили з датками, та уможливили удержанє дїтвори. Датки просить ся надсилати до Ольги Бачиньскої — Курковач. 4.

Для Оселянок в Милованю надіслали Вп. Добродїйки одїж та білє а именно: Вп. Ольга Левицка з Винник одїж та материю на суконки, М. Федакова суконки, фартушочки та черевики, п. Стефановичова білє, п. Гнатюкова білє і суконки, п. Кордубова з Сушна полотно, о. Левицкий з Блюдник одїж і білє. За сї дари складає видїл Оселї щиру подяку. Рівнож дякує Вп. Паням Стефановичевій, Чапельскій і Георгеровій за шитє пошевок для Оселї.

Для Оселї в Милованю прислали Вп. Добродії в коронах: Д-р Соловій зі Львова 100, М. Гліджук зі Львова 10, д-р О. Кулачковский з Відня 5, о. Василь Левицкий з Блюдник 2, — Е. Спожарский, Скородиньский і О. Гнатковска зі Львова по 1, Тов. „Просьвіта" і „Кредитовий Союз" по 20. За сї щедрі датки складає видїл щире Спаси-Біг.

Видїл „Львівскої захоронки" і „Товариства вакацийних Осель" складає щиру подяку Вп. Паням: Олї Вахнянинівній, А. Шеховичівній, Дозї Демчишинівній та панам: Р. Заячківскому, Гериновичеви, Коссакови і Я. Пачовскому за труди, які понесли около уладженя фестину на цїль згаданих товариств. Рівнож дякує видїл позамісцевим членам комітету Вп. Ст. і Ір. Рибчаківним, котрі, не жалїючи труду, прибули до Львова та приспорили чимало гарних фантів. Всїм Добродїям, що надіслали ласкаво фанти, складає видїл щиру подяку особливо Вп. Паньству Дмоховским з Янова за прегарні олійні образи та за память, на ваші товариства Вкінци дякує видїл Вп. Гостям, що своєю присутностию причинились до збільшеня доходу, який приніс по 95 К 12 с. для обох товариств. — У Львові 9. липня 1906. — Олимпія Лучаківска, Ольга Бачиньска.

Урядові вісти:

Іменованя. Президия краєвої дирекциї скарбу іменувала скарбових концепістів комісарями: Зенона Микулиньского, Івана Гречаньского, Брон. Валїгурского, Богусл. Ясеньского, Едв, Вайгля, Ів Намачиньского, Льва Геттера, Викт. Брайта, Йос. Сїдлецкого і Дан. Кляйнмана та д-ра Йос. Вненка тимчасовим скарб. комісаром; конц. практикантів скарбовими концепістами: Івана Гошовского, Дмитра Мороза, Володимира Ковбляньского, д-ра Алекс. Крайца, д-ра Стан. Ковака, Йос Дунича, Йос. Шаляя, Брон. Тренчака, Волдсл Скшиделька, Льва Войтовича, Викт. Шіндлєра, д-ра Ад. Волянда і Людв. Малика та Стан. Саферну тимчасовим скарб. концепістом.

Іспити зрілости в II. гімназиї черновецкій відбули ся в часї між 3. а 7. липня під проводом директора тутешної учительскої семинарии п. Михайла Кушнїрюка. З 34 кандидатів (30 учеників публичних а 4 екстерністи), які піддали ся іспитови, признано 4 зрілими із відзначенем, 21 зрілими, 6 (між ними 1 екстернїстови) позволено по фериях поправити ноту з одного предмету, а 3 екстернїстів репробовано. Русинів-абітуриентів сідало до матури 15, з того апробовано 12, а именно: Драгана Ор., Дощівника Ів. (відзн.), Галицкого Вікт., Ганкевича Рриг. (відзн.), Кирстюка Корн., Козаришука Олега, Лагадина Дмитра, Мавра Ден., Микитилу Дмитра, Радика Евг., Єуховерского Осипа, Тиміньского Волод.; трох прочих руских абітуриентів одержало поправку.

З ц. к. дирекциї зелїзниць державних. Газета Львівска з дня 15. липня 1906 оповіщує розписане лїцитациинои продажи старих матеріялів, узисканих в округї ц. к. дирекциї зелїзниць державних у Львові, — Оферти належить вносити найдальше до 12. години в полудне дня 31. липня 1906. до вище згаданої ц. к. дирекциї зелїзниць державних у Львові. — Условя продажи подані суть в газетї Львівскій, а можна сї одержати також в бюрі для справ варштатових підписаної ц. к. дирекциї.

Ц. к. дирекция почт і телєграфів. Д. 1. серпня с. р. буде отворена в Звинячи (повіт Чортків) при ц. к. урядї почтовім стация телєграфічна з ограниченою службою денною.

Померли:

Михайло Паньків, директор задаткової каси в Камінцї стр., член всїх руских товариств, упокоїв ся дня 4. с. м. в 39 році житя. Каменецкий повіт стратив в покійнім одного з найревнїйших і найдїяльнїйших своїх патріотів, який цїле своє житє занимав ся щиро народними справами а надсильна праця коло розвою задаткової каси підкосила єго так молоде ще житє. В. є. п.!

Іван Волошин, господар в Ролеві, дрогобицкого повіта, упокоїв ся 12. с. м. в 73-ім році житя. Покійний [батько звісного сьпівака, п. Мих. Волошина,] брав участь в громадяньскім житю і тїшив ся загальною симпатиєю. В. є. п.!

Василь Хиреш, ученик VI кляси академічної гімназиї, помер 3. с. м. в Скоморохах старих рогатиньского повіта в наслїдок грудної недуги. В. є. п.!

— **Подяка.** Видїл читальнї „Просьвіти" в Добромили складає Сьвітлому головному видїлови тов. „Просьвіти" у Львові щиросердечну подяку за даром прислані книжочки вартости 23 К. — *А. Павлиш*, голова. *К. Стецяк*, секретар.

— **Подяка.** Сим складаю найсердечнїйшу подяку Впов. д-рови Омелянови Левицкому за безінтересовну оборону, яку подав менї перед судом у Львові в справі о переступство з §§. 98 і 99, так що я вийшов увільнений від вини та кари. Честь і слава Вам за Ваші труди! — *Микола Козира* з Поторицї.

До св. Землї! В перших днях вересня вибираєсь руске паломництво до Єрусалиму, Вефлеєму і пр. Паломництво треває три недїли, з чого повних вісїм день в Єрусалимі і околиці. **Цїна їзди з повним удержанєм за цїлий час паломництва I. кл. 450 К, II. кл. 400 К, III кл. 300 К.** Зголошеня приймає до дня 1 серпня. *Комітет паломництва до св. Землї*, Львів, пл. св. Юра ч. 5. 655

Надіслане.

АДВОКАТ
Д-р ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ
отворив адвокацку канцелярию в **Тернополи при ул. Кохановского ч. 3.** (коло желїзничого двірця). 559 13—20

БЮРО БУДІВЛЯНЕ
Теодора Мельничука
в Ярославі
приймає до виконаня **плянів і коштописи церков,** каплиць, плебаній, домів мешкальних, **управу і підприемства повисших будівель.** 539

Крайцарове виданнє
ІМЕНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Ч. 3—7.
„ВЕСЕЛКА"
ілюстрований народний календар
на рік 1907.
Цїна 30 сотиків.
ЧЕРНІВЦІ 1906 656

Коперницкий і Сын
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пізньої по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіжери, пінци і всїляні инші прибори оптичні, Всїляні направи вконаго дуе ся як найскорше і найдешевше. 4185

Бухгальтер з іспитом товаровим, банковим і кореспонденцию пошукує посади. Ласкаві зголошеня під **М. К. poste restante Бортники.** 714 1—5

Лєнцї на село на час ферій (найрадше для приготованя до вст. іси. до I. кл. гімн. або до поправки) глядає укінчений академік. Вимоги вевеливі. Зголошеня до Адм. „Дїла": „Для академіка". 712 1—4

ПАННА 19 літ в укінченю 8 кл., істра уже у сиротинцях учила дїти, прийняла би охотно посаду у священика від 1 мая на вакациї. Ф. ХОМЯК, Камінка струм. 711 1—10

Студент фільософіи, відзначений матурист, шукає лекцій на вакациї. Зголошеня просить адресувати: М. В. Львів, Університет. 713 1—3

Морелї найлїпшої сорти, перші, свіжі розсилає по 3·80 К в 5-кілогр. коших фравко на побережю. Грушки по 3·60 К і. НАГЛЄР, середимисто в Зборищиках. 670 1—5

Славні заліщицкі морелї в 5-кілевих коших зеленого гатунку по 4 К, другий рід по 3·60 К висилає на побережю гдоговіе замовленя за попереднятою і сплатою. 684 4—6 **МАЙМАН, Заліщики**

Урядник при зелїзниці, високий, молодий, гарної вроди, маючий 3400 корон річної пенсії, глядає панни на щиру товаришку життя. Посаг потрібний до сплати більшого спадку. Ласкаві листи прошу адресувати: М. В. poste restante Чернівці.
687 3—5

Панночка молода з житєм з малою кавцією потрібна зараз до склепу фабрики цукрів Вітиньского, Львів, Баторого ч 10. 689 2—4

Славнозвісні заліщицькі **МОРЕЛІ** найкращий, найблагороднїйший рожевий овоч, в 5-кілевих кошиках лише за 4 К висилає оплатно і швидко **Д. ҐОТФРІД** експортова фірма моревів в Заліщиках. 690 4—4

Ученик з добрими свідоцтвами посїдаючий практику склепову, біглий в рахунковости з укінченою школою видїловою гідний довіря глядає посади в склепі, з кавцією 500 К, котрі може вложити аж в грудни 1906. Ласкаві вгодошення мож надсилати під адресою: Н. Д. П. poste restante Тисьменица.
691 2—2

Священикам, учителям, продам **пяніна фортепяни** на сплату по 30, 50, 20 корон місячно. БЕРҐЕР, Тернопіль Замок. 693 2—4

Женщина, середно образована, середних лїт, безхітна, здорова, совістна, трудолюбива і мирного темперамента, вміє варити, любить харність і порядок в хаті і спіжарні, а розуміє дещо запорядити в огороді і стайни, найде спокійне примішене, удержане і платню за свою працю у вдівця священ. Василя Мисика, пароха у Ваньковій, п. н. Роменка ad Устріки дол. Условія напред ставити, а порученя, особливо від священиків, пожадані. 710 1—3

Ученик VIII. кл ґімн. глядить лекциї на час ферий. Зголошеня на адресу: Львів poste restante С. Т.
676 3—3

Ученика з укінченою II кл. ґімназіяльною прийме на практику купецку торговля корінна В. Свища і Ф. Иванця в Надвірній.
695 2—3

Іван Стернюк в Заліщиках висилає вибирані МОРЕЛІ в кошиках 5 клґр. по 3 К 80 с. оплачено.
697 4—10

Морелї найлїпшого сорта, великі, гарні, вибирані, першої якости, щодень свїжо рвані, висилає в 5-кілевих кошиках оплатно за післяплатою по 3·60 К **Л. Прінц** в Заліщиках. 697 3—5

Славнозвісні заліщицькі **морелї** висилає в 5-кілевих кошиках оплатно по 4 К за післяплатою; 100 клґ. за 48 К loco стация заліщики; **ренґлоти** 4 К, **грушки** або **яблока** 3 К 50 сот. — **І. НАТАНЗОН**, Заліщики.
685 6—10

Морелї великі, до варення і на стіл 3 К 90 с., еспаньскі вишнї 3 К 70 сот., щодень свїжо рвані, висилає в 5-кілевих кошиках оплатно за післяплатою **І. Наґлер**, висилкова фірма в Заліщиках.
670 5—5

До заміни упорядкована інтратна парохія, Зелена, повіта надвірнянського в горах, за парохію мійску або близько міста. Зголошеня до уряду парохіяльного в Зеленій почта Пасїчна.
680 3—8

Студент фільозофії математик, вправний інструктор прийме радо лекцию на час вакаций в Яремчу, Ворохтї, Тартарові і т. п. без жадної нагороди. Ласкаві вгодошеня під: „О. Л.“ poste restante Львів. 681 3—3

Славнозвісні заліщицькі **морелї** висилає в 5-кілевих кошиках по 4 К оплатно за післяплатою, 100 клґ. 48 К на стацаї Заліщики; **ренґльоти** 5 К, **грушки** або **яблока** 3 К 50 сот. **А. НУСБРАВХ**, Заліщики. 686 6—10

ОГОЛОШЕНЄ.

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли повідомляє, що цїнник штучних навозів на осінь вже розіслала, а хто его не має тому на жадане вишле ся безпровольно. Просимо заравом чим скорше замавляти штучні навози, бо в місяцю серпни і першій половині вересня достава навозів буде дуже трудна.

673 4—14 **Дирекция**

Помости

до церков

цементові, камінцеві, мозаїкові

поручає

Т. МЕЛЬНИЧУК

АРХІТЕКТ

ЯРОСЛАВ. 698 2—5

В будинку „Днїстра“

де винаймленя від 1 жовтня 1906 помешканя по 5 комнат в партері на I. II. і III. поверсї в домі ул. Підвалє ч. 7. Склепи і пивницї в домі ул. Руска ч. 20. Ближше відомістя в канцеларії „Днїстра“ ринок ч. 10.“ 667 5—15

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ДИЄТЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

ВОЛЯ ДУХАЦКА в Подґуже

поручає знамениті:

Готове тїсто до печеня (дає печива на 8 осіб), шоколядове, корінне, анґлїйске, здоровня і струцлеве, пачка 75 с.

ЛЕҐУМІНИ PUDDING

(легуміна для 6 осіб)

ріжні овочеві присмаки по 20 с., шоколядова по 30 с.

Дріжджевий порошок по 10 с.

Ванїлевий цукор по 14 сот.

Ванїлевий порошок до сос'в по 12 сот.

Ті вироби можна набути у всїх склепах спожившових і делікатесів, а як де нема, просимо віднести ся просто до фабрики. 513 24—39

600 корон дешевше!

Ще лиш короткий час кілька салёнових гарнітурів, що складав ся з 1 канапки, 2 фотелїв і 4 крісел, звичайна ціна 450 К. Кілька величавих спалень в анґлїйскім стилю від 630 К — 2 дротяні матераци найлїпші 50 К. — 2 волосяні матераци 120 К. — 2 найлїпші вовняні ковдри 68 К. — 4 найлїпші подушки мішані в пухом 1·6 К. — 2 найлїпші ясвки мішані в пухом 14 К. — 6 простирал а найлїпшого шифону по 7 К, разом 42 К. — 12 пошевок на ясвки 8 К. — 6 простирал на постїль 30 К. — 1 пара кап на ліжка 50 К. — 2 пари портиер 59 К. — 1 великий диван на 2/3 метра 75 К. — 2 дивани на ліжка 72 К. — 2 диваники перед ліжка 18 К. — 2 мосяжні карнїші 24 К. — Сума 2191 К.

Все разом лише 1591 К.

В тім самім відношеню опуст при набутю меблевих матерій, плюшів, диванів, диваників, хідників, портиер, фіранок, кап на ліжка і столи, коців, ковдер, матераців, тапет і т. п.

Всї товари найсвіжійші з першорядних фабрик — даємо особисту ґарантію

Посиф Шустер

Казимир Точиский

ліквідатори С-ки львівских таніщерів,

ул. Ягайлоньска 3.

631 4—5

Цїкаве!

Самі новости суть тепер в нашім складї.

Ґуґульскі постоники на всякий вік від 1·50 до 4 корон.
Трибушови (новий винахід) по 2 кор. 40 сот.
Сокільскі шапки по 3·50 сот.
Ковацкі шапки для мушин по 6 корон.
„ „ „ женщин по 4 корон.
Синьо-жовті ланцушки зі соколом по 2 корон.
Ґуґульскі фартушки від 3 корон.
Ґуґульскі пояси від 1 корони.
Вишивані пояси від 6 корон. 611 6—10
Ґердани від 2 корон.
Переписні листки „Букви“ серия по 2·50 сот.

Купити не купити а оглянути можна.

„Сокільский Базар“ у Львові, улиця Руска ч 1.

Основане в р. 1901.

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ

Урядників і Сьвящеників

стоваришене зарестр. з обмеж. порукою у Львові.

I. Удїляє позички скриптові і векслеві на 7%: а) яко личний кредит за відповідною порукою, б) на застав ефектів і поліс житевих в) за кондиктом на поборах службових г) на гіпотеку реальностий. *Скора виплата Догідна сплата.*

II. Членьский удїл 50 кор. Дотеперішна дивіденда виплачувана членам від удїлів 6%.

III. Принимає вкладки щадничі на 4½% в півчічною капіталізациею і оплачує само податок рентовий від вкладок.

IV. Посередничить в заключуваню „ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ“ всякого рода в „Beamten Verein“ і товаристві Краківскім. Має заступство Першого загального Товариства урядників австро-угорскої монархії *(Beamten-Verein)* у Відни, найбільшого австрийского товариства асекура йного в найвищими преміями. *Всяких информацийв справах житевих обезпечень і потрібних друкв удїляє безплатно. Чистий зиск з сего посередництва дає на руські добродійні цїли кождий проте повинен обезпечатись на житє лише через Товариство урядників і сьвящеників.*

V. Купує і продає ефекти найкорисніїйше, виплачує купони, принимає векслї і ефекти до інкасса.

Льокаль: **ул. Руска ч. 3, I. пов. — Години урядові від 9 –1 і 4—6½ по пол.** 219

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·05*.
„ Кракова 2·21*, 5·50*, 8·45, 1·30, 5·25, 8·40*, 9·30*.
„ Підволочиск 7·20, 11·45, 2·20, 5·50, 10·30*.
„ Рави рускої 7·50.
„ Лавочного 7·29, 11·50, 10·50*.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·37.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·55 (від 15/6 до 30/9).
„ Белзця 4·50.

На Підзамче.

„ Підволочиск 7, 11·25, 2·05, 5·25, 10·12*.

Поїзди льокальні приходять до Львова:

з Брухович від (6/5 до 25/9 вкл.), 7·07 перед полуднем, 3·25 5·30 по полудни і 8·20 вечір, (від 6/5 до 23/9 включно в неділї і лат. сьвята), 10·— перед полуд., 1·46 по полудни (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) і 9·35 вечер.
з Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня) 1·15 по полудни (від 13/5 до 9/9 вкл. що дня), 9·25 вечер. (від 15/5 до 9/9 в неділї і лат. сьвята). 10·10 вечер.
з Щирця від 27/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята), о 9·40 вечер.
з Любіня вел. від 13/5 до 16/9 вкл. (що неділї і лат. сьвята) о 11·50 вечер.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45*, 4·05*, 8·25, 8·35, 2·45, 6·35*, 11·—*.
„ Іцкан 2·51*, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*.
„ Підволочиск 6·20, 10·55, 2·21, 6·15*, 9·50*.
„ Яворова 6·00*, 6·55.
„ Лавочного 7·30, 2·30, 6·25*.
„ Самбора 8·55, 4·15, 10·51*.
„ Белзця 10·45.
„ Ряшева 4·05.
„ Коломиї і Жидачева 3·30.
„ Рави рускої 7·25*, до Станиславова 9·10*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·30*.

З Підзамча:

„ Підволочиск 6·35, 11·15, 2·36, 6·37*, 10·08*.

Поїзди льокальні відходять зі Львова:

до Брухович (від 6/5 до 23/9 вкл.) 6·05 рано, 2·28, 3·40, 6·26 по полудни, (від 6/5 до 23/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 9·00 перед полуднем і 12·40 по полудни, (від 1/6 до 31/8 вкл. що дня) 8·34 вечер.
до Рави рускої 11·35 в ночи (що неділї).
до Янова (від 1/5 до 30/9 вкл. що дня), 9·15 перед полуднем (від 13/5 до 9/9 вкл. в неділї і лат. сьвята) 1·35 по полудни, (від 13/5 до 9/9 що дня) 3·14 по полудни.
до Щирця 10·45 перед полуднем (від 27/5 до 16/9 вкл.) в неділї і лат. сьвята).
до Любіня вел. 2·01 по полудни (від 13/5 до 16/9 вкл. в неділї і лат. сьвята).

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черепками товстими; поїзди нічні в зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 35

ТЕАТР ЕЛЄКТРИЧНИЙ **Повиставова площа**

Космоґраф

від 7—13 липня 1906.

Борба биків в Мадритї. Торжество Божого Тїла у Відни. Погоня за малпою. Тресовані свинї. Балет і т. п. Подробицї в афішах. 618 1—2

Великі еспаньскі вишнї

вибирані, гарні, великі морелї

в 5-кільоґрамових почтових кошах старанно опаковані розсилає франко по 3·60 К.

638 **A. HOFFMANN**, Nyiregyhaza, Ungarn. 9—10

ТАНЬШОГО ВИДАНЯ НАД

„Всесьвіт і Людство“

не було у Русинів.

Числїть: около 2400 стор., звиш 2000 відбиток, а 200 додатків. Додатки мальовані в красках і самі вартують що найменше 50 с. а се вже дає суму 100 кор. 2000 відбиток рахувати лиш по 5 с. (хоч безпечно можна рахувати по 10 сот.) також представляють вартість 100 кор., а зміст рахувати лиш 20 кор. так маємо суму 220 кор., а сама передплата на цїле дїло виносить лиш 100 кор. Тому замовляймо як найскорше **Богдан Кончевич, Ценїв п. Козова.** 648 3—4

МАШИНИ ДО РОБЛЕНЯ ПАНЧОХ

„МЕТЕОР“

перше ческе промислове товариство для виробу трикотових і паньчохових товарів

Рудольфа Пауера і Сп.

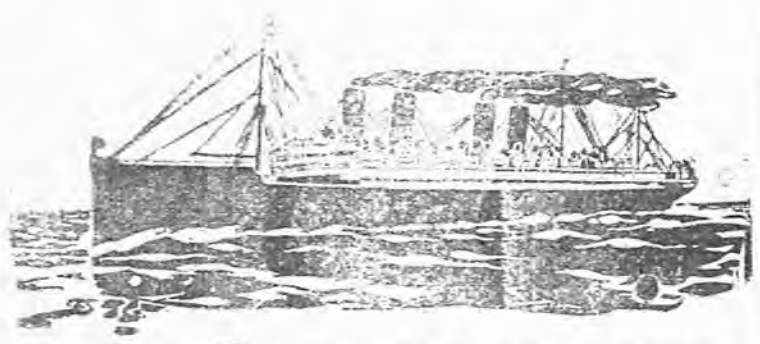
в Празї I, Melantrichgasse Nr. 4,

дає кождому тревалий побічний заробок закупленем машин до роблення панчох „МЕТЕОР“.

Готовий товар *приймає ся.*

Наука основна. Інструктор до дому.

ДОМАГАЙТЕСЬ ПРОСПЕКТІВ. 698 4—?

до Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япану, Хіни і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 50—50

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, кравatок, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбомів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на цїґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутерий. 149

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене прожислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний достависк

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знаменити вироби по умірковапих цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалиїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорові фабрично владженых і соходжених та п. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і информацкї висилає ся на доманє оплатно і даром. 1103 54—104

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає і відповідає за редакцію Александер Борковский.

З друкарні Народової [Мельцина] Копернина ч. 7